NOVUM TESTAMENTUM

GRAECE.

AD ANTIQUISSIMOS TESTES DENUO RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM OMNI STUDIO PERFECTUM

APPOSUIT

COMMENTATIONEM ISAGOGICAM

PRAETEXUIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

EDITIO OCTAVA CRITICA MAIOR.

VOLUMEN I.

LIPSIAE
GIESECKE & DEVRIENT.
1869.

Postquam anno 1864 novae huius editionis initium factum est, nunc demum quinquennio post contigit ut quattuor evangelia absolverem. Quae tarditas non tantum ab operis ambitu ac difficultate excusationem habere videtur, sed etiam duas caussas alias habuit. Quum enim intra hos quinque annos plura itinera bibliothecas obeundi caussa faciunda vel potius repetenda erant, in Angliam, Parisios, Romam et Neapolin, Petropolin et Mosquam, tum plures libri, quos maturare debebam, edendi curam poscebant, ut duo Monumentorum sacrorum ineditorum volumina, Novum Testamentum Vaticanum cum Appendice, Appendix codicum celeberrimorum Sinaitici Vaticani Alexandrini, Apocalypses apocryphae maximam partem nunc primum editae, Philonea, inedita altera, altera nunc demum recte ex vetere scriptura eruta, volumen millesimum collectionis scriptorum Britannicorum Tauchnitianae, quod inscribitur: The New Testament: the authorised English version; with introduction and various readings from the three most celebrated Mss. of the original Greek text, brevis illa evangeliorum defensio quam inscripsi: Wann wurden unsere Evangelien verfasst, quater edita, ter conscripta, quarta Veteris Testamenti secundum LXX interpretes editio, alia. Quae intermissiones etsi fieri vix potuerunt quin ab operis aequalitate passim discederetur, tamen, id quod vehementer gaudeo, ad apparatum criticum multis modis locupletandum valuerunt. Vaticanus quidem codex, ut id inprimis dicam, longe alia atque Angeli Maii studia flagitabat ut rationi criticae satisfieret. Aegre vero

illud fero, quod non statim ab initio evangelii secundum Matthaeum eadem apparatum copia adornandum duxi qua opere paullum progrediente usus sum.

Quum autem constet duabus potissimum rebus editionis librorum Novi Testamenti virtutem contineri, apparatu quem vocant critico et arte qua scriptorum sacrorum verba constituuntur, de utraque breviter dicendum erit. Et apparatum quidem non ex editione critica maiore septima, quae ineunte anno 1859 prodiit, additis passim quae vel augerent vel corrigerent in hanc transferre satis habuimus, sed de integro totus repetitis studiis confectus est. Quicquid enim testimoniorum afferendum erat, vel ex Graecis codicibus vel ex interpretibus vel ex scriptoribus antiquis, opera data est ut accuratius quam ante a quopiam factum esset perscriberetur. Illud quidem vitium omnium editionum antiquiorum, Wetstenii, Griesbachii, Schulzii, Scholzii, ex quo auctoritates non adponebantur nisi lectionibus a vulgato quem vocant textu diversis, iam editione illa septima correximus; sed praeter cetera interpretum et scriptorum adnotatio laborabat. Quae res cum eo cohaeret quod parum perspectum erat, in vera indaganda apostolorum scriptura quanta auctoritas esset antiquissimorum interpretum, inter quos Latini Syri Copti primum locum tenent. Sed de hac similibusque rebus accuratius dicemus in Prolegomenis. In praesens satis videtur ut indicetur breviter, tum qui codices quos unciales vocamus ex anno 1859 ad apparatum criticum accesserint, tum quos labores circa principales auctoritates, ut confidenter adhiberi possent, in me susceperim.

Accesserunt igitur ad codices unciales iam septimae editioni adhibitos in evangeliis hi 18[1]: אN (accessit longe maior horum fragmentorum pars; folia enim 12 aliis 33 aucta sunt) (O^f: hymni ex psalterio Abrahami de Noroff) (R: ac-

[1] De omnibus his codicibus accuratiora vide infra.

cesserunt exiguae quae ante latuerant fragmentorum partes) T (accessit Lc 22, 20—23, 20) T^b T^c T^d W^b W^d (W^e) Γ (accesserunt maiores evangeliorum Matthaei et Iohannis partes) Θ^b Θ^c Θ^d Θ^e Θ^f Θ^g Θ^h Ξ Π. Sequentur ad actus ℵG (2, 44—3, 8, saec. VII), P (saec. VIII vel IX, actus fere integros continet): ad epistulas catholicas ℵP (fere integras habet): ad epistulas Pauli H (ad folia 14 accedunt alia 7 ex 2 Cor. 4; Col. 3; 1 Thess. 2 et 4; Heb. 1 et 10) N (saec. VIII vel IX. ex Gal. et Heb.) O (saec. VI. ex 1 Cor.) P (epp. fere integrae) Q (fragmenta papyracea saeculi fere V. ex 1 Cor.) R (saec. VI. fragmenta capitis 4. epistulae ad Eph.): ad apocalypsin ℵP (fere integra). Iam edidimus ex totius Novi Testamenti codicibus ℵBC item F^aI. Ex evangeliorum codicibus I^bLN (folia Lond. Vat. Vind.) O^aPQR$W^a$$W^cY\Theta^a$. Item praeparavimus ad edendum T^b T^c T^d W^b $\Theta^{b\ c\ d\ e\ f\ g\ h}$. Totos transscripsimus M et Π. Accurate cum editis ipsi contulimus EGHKOSUX, item ΓΛ. Reliquos (plerosque iam ante editos) ipsi examinavimus praeter Z Matthaeum Dublinensem omnes. Ex reliquis autem Novi Testamenti partibus edidimus D Claromontanum epistularum Pauli, M fragmenta epp. Pauli P actus, epistulas, apocalypsin, B apocalypsin Basilianam Vaticanam; ad edendum ex apographis nostris destinavimus E actuum, G actuum, H epp. Pauli, NOQ. Praeter H actuum, K epistularum, L actuum et epistularum, nuper etiam E Sangermanensem epistularum Pauli Petropoli accuratius investigavimus.

Iam ex his satis apparebit quantum proximis his decem et quod excedit annis apparatus criticus, imperfectae conlationis vitiis in editionibus Wetstenii Griesbachii Scholzii, etiam Lachmanni, refertus, et copia profecerit et fide. Cepit vero etiam alia incrementa quum ex codicibus minusculis tum maxime ex versionibus et patribus: quae quidem qui editionum criticarum usum habent libro vel perlustrando facile animadvertent. Ita testimonia codicum Latinorum, et

Italae et Vulgatae rationis, plenius quam ante a quopiam adlata sunt; tamen nondum ab initio operis editio l codicis Vratislaviensis in promptu erat, nec magis codex Fuldensis; item ad alteram certe evangeliorum partem evangeliarium Hierosolymitanum ex editione Veronensi haurire licebat; Armenam versionem non tantum ex eis quae Griesbachius manu sua margini editionis Wetstenianae adscripsit, sed etiam ex conlatione a Carolo Rieu in usum Tregellesii instituta sumpsimus; Aethiopicas vero lectiones auxerunt curae Thomae Pell Platt.[1] De patribus vero Graecis praeter ceteros Irenaeus, Clemens, Origenes, Hippolytus, Eusebius, Basilius, Epiphanius, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus indefesso studio consulti sunt, de Latinis Tertullianus, Cyprianus, Lucifer, alii. Quemadmodum autem haec duo testimoniorum genera multo diligentius quam antea ad apparatum criticum adhibita sunt, ita longe maiorem quam usu venit in restituenda antiquissima scriptura apud nos nacta sunt auctoritatem. Quod non sine idonea caussa factum est. Satis enim plurimis exemplis perspectum est, antiquissimos interpretes cum antiquissimis Graecis codicibus nostris ita consentire, ut ex eisdem vel simillimis fontibus hausisse censendi sint. Qua in re nihil gravius est mira illa necessitudine quae inter Sinaiticum codicem et Italos testes intercedit, haud raro consensione Syri Nitriensis Curetoniani aucta. Neque enim pauca quae vel Sinaiticum vel Palatinum (Italorum e), ut hunc praeter Italos ceteros afferam, per singularem licentiam tueri suspicabare, altero ad alterum accedente ex antiquiore utrumque fonte Graeco habere probatum est.

Circumspectis autem omnibus unde historia textus quem vocant sacri percipi potest duae inprimis res ad liquidum

[1] Arabicas et Slavonicas lectiones plerasque pro ambiguitate qua laborant et exiguo quod habent pretio ab apparatu arcere maluimus.

perductae sunt. Ut enim dubitari nequit quin ipsis primis rei Christianae temporibus a sincera apostolorum scriptura multifariam discessum sit, qua quidem in re nihil improbitatis aut doli suberat, ita prudenter ac scite adhibitis antiquissimis quibus etiamnum gaudemus testibus ea librorum apostolicorum ratio, quae secundo saeculo vel maxime in usu erat, plerumque probabiliter restitui potest. Quam quidem rationem ad ipsam scripturae sacrae integritatem multo propius accedere quam libros eos qui post quintum fere saeculum per ecclesiam Byzantinam circumferebantur moxque tantum non soli propagabantur, omnes data opera intellecturos puto, nisi qui aut falsa ducti pietate consuetudinem a veritate distinguere dedidicerunt, aut eis quae Griesbachius Hugius Scholzius alii de recensionibus librorum Novi Testamenti commenti sunt etiamnum capti tenentur. Quorum utrique ut ad veriorem sententiam, ad iustiorem de re critica existimationem adducantur, in Prolegomenis, quae tertium huius editionis volumen efficient, quicquid huc valet explicate et subtiliter pertractare in animo est. Nunc quidem ad eos attendi velim locos, quibus ad exiguam auctoritatem Graecam, exiguam dico testium numero, maximam vero pondere, accedente plerumque ex Italis testimonio, scripturam apostolicam conformavimus. Hoc enim saepe ita factum est ut insignis accederet probabilitatis commendatio. Neque tamen obliviscendum est, in maximo errore illos versari qui arbitrium suum anteponant auctoritati testium, non numero sed antiquitate aestimandae illi quidem, ipsos vero antiquissimos testes nostros, pro Alexandrinorum calligraphorum de sermone Graeco ignoratione, non tam suae sequi aetatis consuetudinem, quam longe antiquiora exempla fideliter quamvis vitiose repetere.

Ipsi quidem, ut repetamus quod nuper alibi diximus — in conlatione critica codicis Sinaitici etc. pag. XIII. —, dum Sinaiticum Vaticanum similesque Graecos alios paucos, con-

sensione plerumque nonnullorum interpretum veterrimorum, inprimis Latinorum auctos, passim etiam patrum testimonio, tantum non solos ad restituendam evangelistarum et apostolorum scripturam adhibendos censemus, posthabito ingenti numero codicum posteriorum quamvis mirifice congruentium, magnopere Richardi Bentleji suffragio delectamur. Ille enim, cuius vestigiis etiam Carolus Lachmannus insistebat, quum ante hos centum et quinquaginta annos emendandis vel potius restituendis scriptorum sacrorum verbis incumbebat, eandem fere cum nobis viam ingrediendam iudicavit. Quo in negotio postquam Bentlejus, quem rursus Lachmannus sequutus est, ea ratione acquiescendum censuit quae tempore concilii Nicaeni per ecclesiam legi solebat, felicissime providente deo evenit ut nobis ad Irenaei certe tempora redire liceat.

Scribebam Lipsiae die discessus Christi ad caelos a. 1869.

NOTANTUR INTERIM

QUAE APPARATUM CRITICUM EVANGELIORUM ADHIBITURIS INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ codex Sinaiticus Petropolitanus saeculi IV. medii. Totum Novum Testamentum continet integrum. ℵ[a] aetate vix differt ab ipso scriptore; eiusdem certe saeculi quarti est quicquid lectionum nota ℵ[a] insignivimus. ℵ[b] saeculi fere VI. habendus est. Praeter Matthaeum, cuius primas paginas curiosius tractavit, paucos tantum locos attigit. ℵ[c] ineuntis fere saeculi VII. est, neque longo intervallo a ℵ[ca] (qui ℵ[c] nobis dicitur nisi ubi ab eo ℵ[cb] discedit) distat ℵ[cb]. Edidi totum codicem quattuor voll. splendidissimis anno 1862; item Novum Testamentum Sinaiticum in communem usum anno insequenti. Cuius exemplis omnibus eodem anno exhaustis sequutum est auctumno anni 1864 (in titulo est 1865) Novum Testamentum Graece ex Sinaitico codice omnium antiquissimo, Vaticana itemque Elzeviriana lectione notata.*

A codex Alexandrinus Musei Britannici saeculi V. eiusque fere exeuntis. Hiat in evangeliis ab initio evangelii secundum Matthaeum usque 25, 6 *Βιβλοσ - ο νυμφιοσ*, item Ioh. 6, 50 usque 8, 52 *ινα - λεγει*. Edidit splendide C. G. Woide 1786. Quam editionem passim emendatam in usum vulgarem repetiit B. H. Cowper 1860.

B codex Vaticanus num. 1209. saeculi IV. Vix differt aetate a codice Sinaitico. Evangelia continet integra; deficit vero inde ab ep. ad Hebr. 9, 14, deperditis quattuor Pauli epistulis (1 et 2 ad Tim., ad Titum, ad Philemonem) et apocalypsi. Errores editionum Angeli Maii (Romae 1857 et 1859**) plus 400 cor-

---

* Huic editioni accessit mense Maio huius anni Supplementum, quod inprimis ad lectiones Vaticanas pertinet.

** Maius quae erraverat tantum non omnia etiam ad editiones transiere ad exemplum Maii conformatas. Inter has nulla peior est

reximus Novo Testamento Vaticano, quod anno 1867 edidimus. Quam editionem excepit medio anno 1868 Novum Testamentum Romae typis meis Sinaiticis exscriptum. Ediderunt adhibitis schedis meis anni 1866 Carolus Vercellone et Iosephus Cozza. Quo volumine (editionis totius codicis parte quinta) excusso foras dedimus ineunte anno 1869 Appendicem Novi Testamenti Vaticani, notatis tum quae nostram supplerent editionem, tum quae corrigerent Romanam.* B² a B* aetate vix differt, B³ 6 vel 7 saeculis.

C codex Ephraemi Syri rescriptus Parisiensis saeculi V. fere medii. C² saeculi VI. videtur, C³ saeculi IX. Edidimus ad similitudinem codicis quicquid librorum Novi Testamenti continet anno 1843. Evangeliorum fragmenta haec continet: Mt I, 1—V, 15. VII, 5—XVII 26. XVIII, 28—XXII, 20. XXIII, 17—XXIV, 10. XXIV, 45—XXV, 30. XXVI, 22—XXVII, 11. 47—XXVIII, 14. Mc I, 17—VI, 31. VIII, 5—XII, 29. XIII, 19 usque finem. Lc I, 1—II, 5. II, 42—III, 21. IV, 25—VI, 4. VI, 37—VII, 16. VIII, 28—XII, 3. XIX, 42—XX, 27. XXI, 21—XXII, 19. XXIII, 25—XXIV, 7. XXIV, 46 usque finem. Ioh I, 1—41. III, 33—V, 16. VI, 38—VII, 3. VIII, 34—IX, 11. XI, 8—46. XIII, 8—XIV, 7. XVI, 21—XVIII, 36. XX, 26 usque finem. Passim vero de his nonnihil periit, ut primi versus cuiusvis libri minio scripti.

D codex Bezae Cantabrigiensis Graecus et Latinus stichometrice scriptus, saeculi fere VI. medii. Mutilus est Mt I, 1—20. VI, 20—IX, 2. XXVII, 2—12. Ioh 1, 16—3, 26. Suppleta sunt post X. fere saec. (D^{suppl} vel^{supp}) Mt 3, 7—16. (Latine 2, 20—3, 8 suppleta IX. fere saec.) Mc 16, 15 usque finem. (Latine 16, 6 usque finem suppleta ut ante) Ioh 18, 14—20, 13. (Latine 18, 2—20, 1. suppleta ut ante.) Videntur autem supplementa Graeca (non item Latina) ex ipsis antiquissimis foliis fluxisse, inprimis quae ad Iohannis evglium pertinent.

E codex Basileensis K IV. 35. Saeculi videtur VIII. medii. Evangelia continet integra exceptis Lc 3, 4—15. 24, 47 usque finem. Praeterea tria folia minutis litteris suppleta sunt: Lc 1, 69—2, 4.

Londinensi (ex officina Teubneriana Lipsiensi), quae vitiis innumeris vitiositatem auxit exempli Romani quod sequuta est.

* Quum fasciculi huius editionis I. et II. cum parte tertii (usque Mc 7, 22) praecessissent nostrum Vaticani codicis examen (vere anni 1866 institutum), his paginis quas evangeliis praeposuimus ea quae emendatione inprimis opus habebant emendata sunt. In Prolegg. vero omnia accurate indicabuntur.

12, 58 — 13, 12. 15, 5 — 20. Quibus supplementis et ipsis in commentario notam E dedimus.

F codex Boreeli, nunc Rheno-Traiectinus saeculi IX. Accuratam fragmentorum quae supersunt conlationem anno 1843 H. E. Vinke edidit. Incipit Mt 9, 1 (sed 7, 6 — 8, 34 Wetstenii tempore nondum avulsa erant); exit Ioh 13, 34. Desunt praeterea de omnibus quattuor evv. plura quorum nonnihil Wetstenii tempore nondum desiderabatur (hinc passim apud nos est F^{w} vel F^{wtst}).

F^{a} codex Coislinianus Parisiensis. Sunt scholia nonnulla in margine codicis Coisl. 1., qui Octateuchum cum Regum libris continet, a me inventa. Saeculi videntur ineuntis VII.

G codex Andr. Seidelii, nunc Harlejanus 5684 Musei Britannici. Saeculi est IX vel X. Continet evangelia, sed locis multis mutilus est. Incipit Mt 6, 6. Quae in Mt Mc Lc Ioh recentior manus litteris minusculis supplevit, G^{supp} diximus.

H codex Andr. Seidelii, nunc Hamburgensis bibliothecae publicae. Eiusdem cum codice G aetatis et rationis est. Incipit Mt 15, 30 ac passim per 4 evv. deficit.

I codex palimpsestus Petropolitanus, septem Novi Testamenti codicum reliquias continens. Saeculi V. sunt quae ex Ioh capp. 11. 12. 15. 16. 19. ex Mt 14. 24. 25. 26. ex Mc 9. 14. supersunt. Sexti videntur quae Mt 17 — 19. Lc 18. Ioh 4. 5. 20. rursusque Lc 7. 24. spectant.

I^{b} Musei Britannici num. 17,136. Fragmenta palimpsesta ex Ioh capp. 13 et 16. Saeculi certe V. Edidi in Monum. Nov. Coll. vol. II. rursusque nuper exegi edita ad ipsum codicem (In ed. VII. dixeram N^{b}.)

K codex Cyprius Parisiensis num. 63. Quattuor evv. integra continet. Saeculi IX.

L Parisiensis num. 62. Evv. integra continet praeter Mt 4, 22 — 5, 14. 28, 17 usque finem. Mc 10, 16—30. 15, 2—20. Ioh 21, 15 usque finem. Saeculi VIII. Edidi 1846 in Monumentis sacr. ined.

M Parisiensis num. 48 (olim Francisci des Camps). Post medium saec. IX exaratum puto. Totum descripsi 1841.

N sunt evangeliorum fragmenta in membranis purpureis argento auroque scripta. Folia 4 Londini (ex Mt et Ioh), 2 Vindobonae (ex Lc), 6 Romae (ex Mt), 33 in Patmo insula (ex Mc) adservantur. Saeculi VI. videntur. Edidi in Monumentis 1846 praeter Patmia nuper ab Ioh. Sakkelione inventa, quae Mon. novae collectionis volumine IX. sequentur.

O fragmenta Mosquensia ex Ioh capp. 1 et 20. saeculi IX. Edidit Matthaeius 1785 et ipse nuper ex codice descripsi.

O^{a} O^{b} O^{c} O^{d} O^{e} O^{f}: his notis insignivimus hymnos Mariae, Zacha-

riae, Simeonis, Lc 1, 46—55. 68—79. 2, 29—32. in psalteriis inventos. o^a^ est Guelferbytanus, o^b^ Bodleianus, o^c^ Veronensis, o^d^ Turicensis, o^e^ Sangallensis, o^f^ Mosquensis. Noni saeculi videntur o^a^ o^b^ o^e^ o^f^, sexti o^c^, septimi o^d^.

P codex Guelferbytanus palimpsestus saec. VI. Continet fragmenta ex Mt Mc Lc Ioh. Post imperfectissimum Knittelii laborem nuper edidi in Monumentorum vol. VI.

Q codex Guelferbytanus palimpsestus saec. V. Sunt fragmenta Lucae et Iohannis. Post Knittelium (vide ad P) edidi 1860 in Monumentorum vol. III.

R codex palimps. Nitriensis Musei Britannici. Sunt reliquiae evangelii sec. Lucam sexto fere saeculo scripti. Edidi 1857 in Monumentor. vol. II. Quae quum nuper ad ipsam veterem scripturam denuo exigerem, nonnulla cum Tregellesio corrigenda esse vidi, alia invito Treg. confirmata sunt. Accessit vero etiam studio Guilielmi Wright nonnihil fragmentorum (ex capp. VI. VII. VIII.) quod antea nondum ex foliis Syriacis protractum erat.

S codex Vaticanus num. 354. scriptus anno 949. Evv. quattuor integra habet. Birchii conlationem ipse nuper multis locis auxi et correxi.*

T codex Borgianus I. collegii Romani pro propaganda fide. Sunt fragmenta Iohannis Graeca, quae versionem Sahidicam adiectam habent. Edidit Georgius Romae 1789: 6, 28—67. 7, 6—8, 31. Sed accuratius Monumentor. vol. IX. ipse dabo. Folium quod excepit Georgiana (usque 8, 42) non innotuit nisi ex conlatione Woidii, in qua etiam Lc 12, 15—13, 32 inventum est, unde apud nos T^woi^ dicitur. Praeterea nuper aliam partem eiusdem codicis, unde Georgius sua hausit, ipsi Romae descripsimus, quam Bradley H. Alford Cantabrigiensis primus animadverterat et in usum clarissimi fratris Henrici contulerat. Sunt autem ista, quemadmodum apud Tregellesium exhibentur, et manca et vitiosa. Ipsi in commentariis apographum nostrum sequuti sumus, quod propediem in lucem prodibit.

T^b^ fragmenta sunt Petropolitana evangelii secundum Iohannem ex capp. 1. 2. 4. Et scriptura et indole ad similitudinem fragmentorum Borgianorum accedunt, etsi non ante saec. VI. scripta videntur. Idem in ea fragmenta evglii sec. Mt (ex capp. 14 et 15) quadrat quibus notam T^c^ dedimus. Ex collectionibus hausimus episcopi Porphyrii. T^d^ vero significat reliquias evangelistarii Graeci Sahidici quas ipsi demum ex Borgianis membranis anno 1866 eruimus, saeculi fere VII. Insunt Ioh 19, 23—27. 20, 30—31. Item, quae partim ad commentarios nondum adhibita sunt

* Hinc nonnihil supplementorum ad Mt et Mc dabimus. Vide supra.

sed infra excerpentur, Mt 16, 13—20. Mc 1, 3—8. 12, 35—37. Prodibunt brevi in Monumentis T^b T^c T^d.

U codex est olim Nanianus, nunc Venetus Marcianus. Evangelia quattuor integra saeculi IX. exeuntis vel X.

V codex Mosquensis saeculi IX. Evangelia quattuor continet usque ad Ioh. 7, 39. Reliqua saeculo XIII. suppleta. Praeterea perierunt Mt 5, 44—6, 12 et 9, 18—10, 1.

W^a fragmenta sunt Parisiensia evangelii sec. Lucam, capitum 9 et 10, addita codici 314, saeculi fere VIII. Edidi in Monumentis anno 1846.

W^b codex palimpsestus Neapolitanus saeculi VIII vel IX. Legi anno 1866 quicquid fragmentorum Matthaei (ex capp. 19. 20. 21. 26), Marci (13, 21—14, 67), Lucae (3, 1—4, 20) superest.

W^c tria folia sunt Sangallensia saeculi noni. Insunt Mc 2, 8—16. Lc 1, 20—32. 64—79. Edidi quae legere potueram anno 1860 in Monumentorum volumine III.

W^d sunt fragmenta trium capitum (7. 8. 9.) evangelii sec. Marcum saeculo fere IX scripta, in collegio S. Trinitatis Cantabrig. a viro clarissimo Bradshaw detecta.*

W^e sunt fragmenta pauca capitis IV. evangelii secundum Iohannem (4. 9—14), quae anno 1865, quum Oxonii versabar, ex libris collegii ad aedem Christi primus protraxit doctissimus socius eius collegii Kitchin. Sunt autem forma simillima cum fragmentis eiusdem evangelii Mosquensibus (O): et ipsa enim commentarii in evangelium Iohannis partem efficiebant. Hunc ad commentarium (non ad capita Ammonii) spectant numeri λδ' - λθ' singulis versibus (9—14) praepositi.**

X codex bibliothecae universitatis Monacensis. Fragmenta sunt evangeliorum cum commentariis. Saeculi IX exeuntis vel X.

Y fragmenta evangelii sec. Ioh. (16, 3—19, 41), inter libros bibliothecae principalis Barberinae numero 225 notata. Videntur octavi saeculi. Edidi in Monumentis anno 1846.

Z codex palimpsestus Dublinensis collegii S. Trinitatis. Insunt plurima fragmenta evangelii sec. Matth. sexto fere saeculo scripta. Edidit Ioh. Barrett anno 1801. Nuper accesserunt studia virorum clarissimorum Todd et Tregelles.

Γ codex quattuor evangeliorum ex oriente a me adlatus annis 1853 et 1859. Quae prius inveneram (Lucam totum et Marci pleraque cum fragmentis Matthaei et Iohannis), ad bibliothecam Bod-

---

* Nonnulla per incuriam in commentariis omissa infra supplebimus.

** Vide infra supplementa ad Ioh 4, 9—14.

leianam transiere, reliqua ad bibl. Imp. Petropolitanam. Pauca de Mt desunt (ex capp. 5. 6. 7. 21. 22), de Mc 3, 35—6, 20. Subscriptus est, si recte computatio indictionum facta est, annus Christi 844.

Δ codex Sangallensis cum versione Latina interlineari (δ). Quattuor evv. integra exceptis Ioh 19, 17 — 35. Edidit Rettig anno 1836.

$Θ^a$ codex Tischendorfianus I. bibl. univers. Lips. saeculi fere VII. Sunt fragmenta evangelii sec. Matthaeum (ex capp. 12. 13. 14. 15.) Edidi in Monumentis anno 1846, quae paucis suppleta sunt a. 1857 novae collectionis volumine II.

$Θ^b$ fragmenta Petropolitana evangeliorum sec. Mt (capp. 22. 23.) et sec. Mc (capp. 4. 5) saeculi VI vel VII.

$Θ^c$ fragmenta evangelii sec. Mt (21, 19—24) Petropolitana et evangelii sec. Ioh. (18, 29—35) Porphyriana. Utraque VI. saeculi videntur.

$Θ^d$ fragmenta pauca capitis XI. evangelii sec. Lucam Petropolitana, saeculi fere VIII.

$Θ^e$ cum fragmento ev. sec. Mt (26, 2 sqq.), $Θ^f$ cum fragmentis evv. sec. Mt (capp. 26. 27) et sec. Mc (capp. 1 et 2), $Θ^g$ cum fragmento ev. sec. Ioh (6, 13 sqq.) ex Porphyrii collectionibus accesserunt. Omnia tria eiusdem saeculi VI. videntur. Addenda sunt folia tria Graeca Arabica saeculi IX vel X, quae ad Matthaei capita 14 et 25 pertinent. Diximus $Θ^h$.

Quae notis $Θ^{b\ c\ d\ e\ f\ g\ h}$ insignivimus, Monumentorum volumini IX. destinata sunt, prodituro illi quidem ut speramus anno 1871.

Λ codex Oxoniensis a nobis anno 1853 in oriente detectus, noni potius quam octavi saeculi. Evv. Lucae et Iohannis continet integra.

Ξ sunt fragmenta evangelii Lucae palimpsesta saeculi fere VIII, ex Zacyntho insula in bibliothecam societatis biblicae Londinensis perlata. Edidit S. P. Tregelles 1861.

Π codex evangeliorum fere integer saeculi IX. Inventum Smyrnae Petropolin attuli a. 1859.

Accedunt nonnulla evangelistaria uncialibus litteris scripta. Ex his barb diximus Barberinum palimpsestum saeculi VIII., ven Venetum palimpsestum saeculi eiusdem. Utriusque fragmenta edita sunt in Monumentis meis, novae collectionis vol. I. Carpentoractense saeculi IX. diximus carp, de quo videnda sunt Anecdota mea sacr. et prof. pag. 151 sqq.

DE ANTIQUIS VERSIONIBUS.

Italae (factae in Africa saeculo secundo) codices sunt: a Vercellensis saec. IV. b Veronensis saec. V. c Colbertinus saec. XI. d Cantabrigiensis saec. VI. e Palatinus Vindobonensis saec. V. f Brixianus saec. VI. ff1. et ff2. codices olim Corbejenses (ff1. nunc est Petropolitanus). g1. et g2. codices Sangermanenses h Claromontanus nunc Vaticanus saec. V. i Vindobonensis V. vel VI. saec. k Bobbiensis nunc Taurinensis saec. V. l Rhedigeranus Vratislaviensis saec. fere VII. m significat Speculi quod Augustino adscribi solet lectiones (saec. fere VI.) n Sangallensis saec. V. (o fragmentum Sangallense Mc 16, 14—20. VII. fere saeculi, p fragmentum Sangallense Ioh 11, 14—44 saec. fere VIII.) q Monacensis VI. saeculi s Ambrosianus saec. fere VI.

Nonnulli ex his partes tantum evangeliorum continent, ut i k m n s; h per evangelium Matthaei tantum ratione itala utitur, per reliqua tria, quae edita non sunt, vulgata. Nullus vero praeter c codicem recentissimum ad nos integer pervenit. Editi sunt a b f per Blanchinum, c per Sabatarium, d per Kiplingium et Scrivenerum, ff1. per Martianay et alios, h (evang. Matth. cum lacunis) per Ang. Maium, i per Alterum (sed Blanchinus iam ante Alterum contulerat, hinc i^blan), l per Fridericum Haase, s per Cerianum*, e et k per me. Totos edendi caussa descripsi n (o p) q. Conlati tantum sunt ff2. (a Sabatario et Blanchino, hinc est ff2. sab, ff2. blan) g1. g2. (uterque a Sabatario).

Vulgatae codices antiquissimi sunt am fu san for prag reg pe fos; item gat harl ing mm mt taur tol. Accedunt lectionaria flor gue lux mar mich.

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polyglottis et P. Platt arm i. e. armenica ex edd. Uscani (1666) et Zohrabi (1789. 1805) cop i. e. memphitica ex edd. Wilkinsii et Schwartzii sah i. e. sahidica basm i. e. basmurica (et sah et basm adhibuit Schwartzius, sed sah etiam saepe ex Woidio et Müntero attulimus) syr^cu i. e. syriaca Curetoni ex cod. Nitriensi saec. V. syr^sch i. e. syriaca Peschittho ex ed. Schaafii syr^p i. e. syriaca posterior ex ed. Iosephi White syr^hr i. e. syriaca ex evangeliario Hierosolymitano go i. e. gothica ex ed. Loeb. et Gabelentz fr i. e. francica (ad evang. Matthaei) ex ed. Schmelleri sax i. e. anglosaxonica (fluxit ex vulgata Latina proptereaque cum antiquioribus codicibus eius componenda est) ex ed. Benjamini Thorpe. Raro tan-

* Idem fragmenta italae pauca ex vetere in Lucam commentario edidit, quae ambr^escr apud nos dicta sunt.

tum adhibuimus arabicas lectiones (ar arr), persicas (pers^{p} i. e. ex polyglottis, pers^{whe} i. e. ex ed. Wheloci), slavonicas (sl, sl$^{1.2.}$ etc). Videntur autem syr^{cu} saeculi II. fere medii, syr^{sch} saec. II. exeuntis, syr^{hr} saec. V., syr^{p} annorum 508 et 616, aegyptiaci saec. III., arm aeth go saec. IV.

Patrum nomina pleraque per se clara erunt. Sed in Prolegomenis quicquid patrum usum spectat, accuratissime illustrabitur. Naas^{109} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap Tertull., Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan. Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. saec. VI. Dam$^{par\ cod}$ i. e. Ioh. Damasceni parallela sacra ex cod. Rupefuc. saeculi fere 8. Eus$^{mar\ 226}$ i. e. Eus. quaest. ad Marinum apud Mai. Nov. PP. Biblioth. vol. IV.

al i. e. alii aliq i. e. aliquot vel aliquoties c. et cum significant auctoritate. Ita Gb^{0} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate codicis A. mu i. e. multi pm, permu i. e. permulti pler i. e. plerique pauciss i. e. paucissimi et. (cum puncto) i. e. etiam evgg vel evgll i. e. evangelistaria rell i. e. reliqui 49^{ev} etc i. e. evglstar. nr. 49. etc. min i. e. minusculi mg i. e. margo unc i. e. unciales y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati. 2^{pe} etc. sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati. cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. anni 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., ς^{e} Elz.

Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non nominatur.

Sz. i. e. Scholzii ed. 1830. 1836.

Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.

Gb i. e. Griesb. ed. evv. 1827 (cura Dav. Schulzii). Gb^{0} et Gb^{00} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam; item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. evv. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

EMENDANDA ET ADDENDA.

Mt 1, 18 ad ιυ χυ et μνηστευθεισησ locus Epiphanii est^{426} sive haer^{51,5}. Idem confirmat γεννησισ et 1, 22 om ολον confirmatque υπο sine του, spectat et ad 1, 24 et 25 1, 25 lege B* om Mt 3, 1 cf Lc 3, 1 ubi initium evglii Ebionitarum notatum est. 3, 16 lin. 2

scribe c³Dsupp pro D³csupp. Locus Hipp est theoph 5 (non³) 5, 13 Bcorr εαν δ. τ. αλα 5, 22 locus Cyrilli est zach 768, item ad vv. 27 et 28. 5, 27. 31. 33. 38. 43. confirmat B* ερρεθη, B² ερρηθη 5, 31 lin 4 scribe praem οτι 5, 48 lin. 5 scribe ς ο εν τοισ 6, 4. lin. penult post (e spatio) adde ΔΠ al pler. Lectionem ἡ σοῦ ἐλεημ. confirmat etiam Dampar 474 cod (om vero etiam ut Δ η post -νη), B vero η σου η ελε. habet. 6, 34 B* habet αυτησ, B³ εαυτησ 8, 2 adde ς ante ελθων 8, 3 adde ς Ln ante εκαθαρισθ. 8, 6 κυριε om et. Hil 641 8, 27 lin. 3 dele om 9, 5 B confirmat εγειραι (non -ρε) 9, 30 lin. 2 lege c* pro c 10, 8 lin. 3 lege cop pro ap 10, 36 B* οικιακοι, B³ οικειακοι 11, 4 B* ιωανει, B³ ιωανη 11, 5 lin. 1 dele Δ ante Π; lin. 2 post Chrgue adde Bassel 180 11, 8 edendum erat (auctoritate codicis ℵ) in textu εξηλθατε; ανθρωπον ιδειν etc contra ς Ln Ti εξηλθ. ιδειν; ανθρωπον etc cum testibus rell (Or hunc locum non affert) :: cf ad 11, 9. 11, 9 B* scripturus erat ϊδειν ante προφητ. sed se statim correxit 11, 23 B³ volebat η (pro μη) et υψωθεισα 12, 4 Dgr προσθεσεωσ 12, 22 lin. 11 dele arm 12, 46 B* ιστηκ. Item 13, 2. 13, 8 B* επεσεν εισ, sed ipse* substituit επ. επι 13, 24 B*vid ελαλησεν pro παρεθηκεν 13, 35 in textu scribendum erat δια ησαϊου του προφητου, hoc ordine 13, 30 B* κατακ. αυτασ 13, 40 lin. 5 lege Orint 3, 870 13, 43 lin. 1 ad D etc adde λαμψουσιν 14, 6—11 comparandus erat Θh, sed is ubique cum ς facit, nisi quod v. 11 ante ηνεγκεν add το κορασιον pariter ac 299. al pauc b c f ff²· g¹· h (non g²· l q vg) syrcu cop 14, 16 lin. 2 post ΘΠ adde al pler etc 16, 12 lin. 5 lege των αρτων 16, 21 lin. 4 lege Ir pro Irt et v. 22 lin. 7 lege al om pro al m o 16, 26 etiam B* ανταλαγμα 17, 7 lin. 1 post itpler adde vg 17, 11 ηλειασ, ς Ln Ti ηλιασ: ut ad 17, 10 18, 11 lin. 12 lege Lc 19, 10 18, 15 male Bbart 18, 19 B confirmat συμφωνησωσιν (non -σουσιν) 18, 35 lin. 7 post unc¹² adde al pler 19, 6 lin. 2 lege cf ad Mc 19, 14 lin. 6 post unc¹⁰ adde al omnvid 21, 17 B* εισ βηθανια 21, 33 B* εξεδετε sic 21, 43 B* om οτι 21, 44 lin. 3 lege συνθλασθήσεται· 22, 17 lin. 2 lege Mc 13, 4 22, 10 etiam B* ουσ pro οσουσ (ita demum B³), ita ut ουσ in textum recipiendum videatur 22, 21 lin. 10 add finem adde om 22, 28 lin. 1. dele X 22, 30 lin. 13 dele L ante ΓΔ 22, 39 lin. 7 pro unc¹¹ lege unc⁷ 22, 44 lin. 4 dele U post M S 24, 15 lin. 5 post ςe Gb Sz adde εστωσ 26, 10 etiam B* ηργασατο 26, 14 B* αρχϊερεισ 26, 41 textum interpunge sic: προσευχεσθε, ινα et ibidem pro 298 scribe 297, item ad v. 42 scribe 298 pro 299 26, 58 lege unc⁸ pro unc⁹ 26, 69 lin. 2 post Π adde unc rell 27, 13 lin. 2 scribendum: vide ad 27, 2 27, 35 lin. 13 ante ἵνα infer addit 27, 49 lin. 22 verba και κατακεντ. in Barn⁷ om ℵ. Habet enim και εξουθενησαμεν (ipse* suppl και) εμπτυσαντεσ pro vulgatis εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ 28, 15 etiam B* om τα.

Praeterea plerumque (tamen non ubique) pro B² scribendum est B³ (nec Maius nec alius conlatorum quisquam viderat B² et B³ distinguendos esse). Huius est *ματϑαιον* in inscriptione evangelii et 9, 9 *τεσσαρακοντα* 4, 2 *ναζαρετ* 4, 13 *τι* 7, 14 *προεφητ.* 7, 22 *εκαϑαρισϑη* 8, 3 *ενεβριμησατο* 9, 30 etc. Aliquoties etiam nulla correctoris B³ ratio habita est, quemadmodum 1, 8 sq *οζιαν· οζιασ* substituit 1, 10 sq *ιωσιαν· ιωσιασ* 1, 15 *ματϑαν* 9, 36 *ερριμμενοι* etc. Quae omnia in Prolegg. indicabuntur.

Ex nostro codicis s examine ad apparatum evangelii sec. Mt haec accedunt: s 2, 9 et 10 *ειδον* 2, 23 et 4, 13 *ναζαρεϑ* 3, 16. 4, 18 et 21 *ειδεν* 5, 19 *διδαξει* 5, 20 *υμων η δικαιοσυνη* 5, 23 *και εκει* 5, 27. 31. 33. 38. 43. *ερρηϑη* 5, 31 om *αυτου* 5, 45 *εν τοισ ουρ.* 6, 6 *ταμιειον* 6, 24 *δυσι* et *μαμωνα* 6, 27 *προσϑειναι* 6, 21 s² *περιβαλομεϑα* 8, 4 *αλλα* et *μωυσησ* 8, 12 *ειδεν* 8, 20 *κλινει* 9, 9 *ειδεν* 9, 13 *αλλα* 9, 15 om *οι* et *δε* 9, 17 om *αλλα βαλλουσιν* usque *συντηρουνται* 9, 28 *ελϑοντι δε αυτω* 9, 36 *ερριμμενοι* 11, 14 *ἠλιασ* 11, 21 *χωραζειν* 11, 23 *εωσ ουρανου* 12, 29 *διαρπαση* 12, 32 *οσ εαν* 12, 41 *νινευῖται* 12, 46 *ειστηκεισαν* 13, 2 *ειστηκει* 13, 3 *σπειραι* 13, 13 *συνιοῦσιν* 13, 14 om *η* ante *λεγουσα*, ibidem habet *ακουσητε* et *βλεψητε* 13, 15 *επιστρεψουσιν* 13, 17 *ειδον* 13, 23 *συνιῶν* 13, 24 *σπειραντι* 13, 28 *συλλεξομεν* 13, 56 *ταυτ. παντ.* 14, 14 *ειδεν* 15, 32 *νηστεισ* 15, 39 *ενεβη* 16, 2 et 3 *πυραζει* 16, 4 *καταλειπων* 16, 12 *αλλα* 16, 13 *καισαρειασ* 17, 3 et 4 *μωυσησ* et *μωυσει* 17, 12 *αλλα* 18, 5 *παιδ. τοιουτο εν* 18, 12 sq *ενεα* 18, 30 *αλλα* 18, 31 *εαυτων* 19, 7 et 8 *μωυσησ* 19, 9 *γαμησει* 19, 28 *καϑησεσϑε* 20, 3 *ειδεν* 20, 4 *και εκεινοισ* 20, 5 *ενατην* 21, 11 *ναζαρεϑ* 21, 12 *ισ̅* 21, 17 *καταλιπων* 21, 23 om *Και* 22, 9 *εαν* 22, 11 *ειδεν* 22, 24 *μωυσησ* 22, 27 *εν ολη καρδια* et *εν ολη ψυχη* 23, 2 *μωυσεωσ* 23, 3 *οσα εάν* 23, 7 *ραββι* 23, 35 *εκχυνομενον* 23, 36 *παντ. ταυτ.* 24, 2 *ταυτ. παντ.* 24, 3 *εἶπον* 24, 15 *βδελλυγμα* 24, 21 *ουδε μη* 24, 26 *ταμιειοισ* 24, 32 *εκφυῆ* 24, 36 *και ωρασ* 24, 49 *εσϑιει δε και πινει* 25, 3 *λαμπ. αυτων* 25, 37. 38. 39. 44 *ειδομεν* 26, 15 *και εγω* 26, 25 *ραββι* 26, 29 *γενηματοσ* 26, 31 *διασκορπισϑησονται* 26, 35 *απαρνησωμαι* et *ομοιωσ δε και* 26, 36 *προσευξομαι* 26, 48 *εαν* 26, 49 *ραββι* 26, 58 om *απο* 26, 71 *ειδεν* 27, 32 *ευρον* 27, 42 *πιστευσωμεν* 27, 45 sq *ενατ.* 27, 46 *εγκατελιπεσ* 28, 3 *ειδεα* 28, 9 *ισ̅*

Mc 1, 3—8: ad h l. addendus est T^d. Confirmat 1, 3 *αυτου* 1, 4 *ο βαπτιζων* 1, 5 *εξεπορευετο, ιεροσολυμιται, παντεσ* ante *και εβαπτ.*, *υπ αυτου* ante *εν τω ιορδ. ποδαμω* (sic, *ποδαμω*) 1, 6 *και ην ο ιωαννησ* et *εσϑιων* 1, 8 *εγω* sine *μεν*, item *εν υδατι* et *εν πνευματι* 1, 6 s *ο ιωανν.* 1, 8 lin. 7 post unc⁸ adde al pler 1, 36 s confirmat *κατεδιωξεν* 1, 38 B *εχομενα.* Ibidem s *και εκει* 1, 42 lin. 9 lege ipsa pri manu 1, 44 s *αλλα* et *μωυσησ* 2, 4. 9. 11. 12 B* ubique *κραβαττον*, B³ *κραββατον*. Etiam s vv. 9. 11. 12 *κραβαττον*, v. 4 *κραββατον*, sed correctum *κραββαττον* (alterum *β* videtur ex in-

curia intactum mansisse) 2, 9 lin. 13 post emm lege cop pro go 2, 11 et 12 ℵ κραβακτον (ut ante) 2, 12 lin. 2 post unc[9] adde al pler 2, 14 etiam s λευϊ 2, 21 lin. 13 post syr[p] (?) adde απ αυτου το πληρωμ. 2, 26 B[bent] errat 3, 3 B* χειραν 4, 8 et 20 etiam s ter ἐν 4, 12 s ακουσωσιν 4, 27 B μηκυνηται, s εγειρεται et μηκυνεται 4, 33 s εδυναντο, item 5, 3 εδυνατο 5, 1 lin. 8 adde ℵ[c] ante LUΔ 5, 4 etiam s απ pro υπ 5, 15 B non λεγιωνα sed λεγεωνα 5, 16 s διηγησ. δε 5, 23 lin. 17 post unc[9] adde al pler 5, 34 lin. 2 scribe (:: ut ς Mt) 5, 40 etiam s παντασ 6, 5 lin. 1 lege B*C pro BC*; ibidem B[3] pro B[2]. Etiam s εδυν. 6, 13 s εξεβαλον 6, 14 etiam s add την ακοην ιυ 6, 23 s εωσ ημισεοσ 6, 31 s αναπαυσασθε et ηυκαιρ. 7, 3 etiam w[d] νιψονται 7, 8 w[d] confirmat βαπτισμουσ etc 7, 9 B[bentl] errat 7, 10 s μωυσησ 7, 25 lin. 1 lege 33 pro 83 8, 22 lin. 4 post ℵABL dele N 8, 23 lin. 12 dele „Scriv. non indicat correctionem", revera enim indicat 8, 27 καισαριασ (etiam Mt 16, 13) eadem auctoritate utitur qua similes formae quas recepimus 8, 29 lin. 6 post ΓΠ adde unc rell 9, 7 w[d] μου ο αγαπητ. ον εξελεξαμην, ακουετε αυτου 9, 8 etiam w[d] ευθεωσ. Ibidem w[d] ει μη ιησουν μονον, omissis μεθ εαυτων 9, 12 lin. 15 sqq scribe sic: εξουθε- cum ℵLN 69, contra ς Ln εξουδε- cum ABCDX unc[12] al pler. Item -νωθη cum ℵACXΓΔΠ unc[9] al pler, contra Ln -νηθη cum BDLN 2[pe] 9, 16 lin. 2 ante cum adde τουσ γραμματεισ. Ibidem lin. 5 lege προσ εαυτουσ (pro αυτ.) 9, 18 lin. 5 lege unc rell 9, 26 lin. 5 post unc[9] adde al omn[vid] 9, 38 lin. ultim. lege ουκ pro αυκ 9, 42 lin. 4 post syr[sch] adde τουτ. των μικρ. 9, 43 lin. 8 lege ς Ti εισ τ. ζω. εισελθ. 9, 49 lin. 10 post unc[9] adde al pler 10, 29 lin. 3 ab imo post ΔΠ adde unc rell 10, 52 lin. 6 lege ηκολουθησεν 15, 35 lin. 7 ηλειαν etiam P 16, 9—20 agnoscit etiam syr[hr 408]. Pag. 407 lin. 16 scribe allusisse.

Lc 1, 62 lin. 4 dele αυτον 2, 12 lin. 7 pro „ς add" lege ς (=Gb Sz) praem 2, 52 lin. 11 post eth[hr] adde ηλικ. και σοφ. 3, 20 lin. 5 post φυλακη) adde ... ς Ln Ti και κατεκλει. cum ℵ[c]ACL etc, ut iam pag[449] indicatum est 3, 23 του ιωσηφ confirmat etiam Resp[orthod 66] (ap Iust [3, 2, 90]) 4, 25 lin. 9 lege -λιασ pro -λειασ 5, 21 lin. 6 ante cop adde vg 6, 28 lin. 14 lege Tert[marc 4,16] 6, 34 lin. 3 ad δανειadde E[2] et scribe „semel et. E*Ξ" 6, 37 lin. 3 dele A 7, 32 lin. 2 ab imo dele vg, et lin. 4 post g[1. 2.] l adde vg 8, 54 lin. 4 post e ll. pp. adde: cum ACRΓΔ[gr]ΛΠ unc[8] al pler f q em sah cop (et. cop om εξω) syr[utr] eth[hr] arm go 9, 23 lin. 6 scribe (Schu 9, 35 dele „P μου ο υιοσ", confirmat ille enim ο υ. μου 9, 57 lin 2 dele D ante ΓΔΛΠ 10, 15 lin. 11 lege AB[3]L pro ℵB[3]L 10, 27 lin. 6 lege LΞ pro ΑΞ 14, 28 lin. 4 ab imo dele Π post ΓΔΛ 14, 31 lin. 3 ab imo ante DRX adde AL 17, 4 lin. 6 ab imo pro ΓΔΛ scribe ΓΔΠ 17, 30 lin. 5 pro ab scribe ad 18, 16 lin. 4 pro unc[7] scribe unc[8] 18, 25 lin. 3 ab imo ad διελθειν adde

ita Ln 18, 27 lin. 5 post ΓΔΛΠ adde unc[9] 19, 2 lin. 3 ab imo pro *και ουτοσ* scribe *και αυτοσ* 19, 42 lin. 8 pro (A) scribe (AD) 20, 3 lin. 2 ab imo ad prorsus om *ενα* adde *λογον* 21, 23 lin. 2 scribe ΓΔΛΠ 22, 43. 44 lin. 3 Γ obelos non habet, quod spectat etiam ad p. 695 lin. 16 (17) 23, 44 lin. 5 pro ℵAC* scribe ℵAC[3].

Ioh 1, 18 pag. 745 lin. 11 al imo ante Ir[int] adde *θεοσ* (Ti[synops]), item 1, 25 lin. 4 post *ουτε* adde cum 2, 8 lin. 3 pro unc[9] scribe unc[8] 2, 11 lin. 2. pro AXΓ scribe ℵXΓ 4, 7 lin. 5 lege unc[9] 4, 9—13 w[e] ubique cum ϛ facit exceptis his: v. 9 confirmat *λεγει* sine copula, item *σαμαριτισ*, *σαμαριτιδοσ*, *σαμαριταισ*, et v. 13 confirmat *ιϛ* | 4, 40 lin. 6 dele A ante BC 4, 51 lin. 9 ante *ανηγγ.* adde *και* 5, 14 lin. 4 ante al plu adde unc rell 5, 35 B *αγαλλιαθηναι* 6, 23 in textu repone *εὐχαριστήσαντοσ* 7, 4 lin. 7 scribe ℵD[gr 2] 7, 6 lin. 1 dele * post D[gr] pag. 832 pro ϛ ϛ ϛ repone D D D 8, 57. etiam B* *εορακ.* 10, 3 lin. 5 scribe ΓΔΛΠ 13, 11 lin. 3 lege ϛ om cum 15, 8 lin. 2 lege ΓΛΠ pro ΓΔΛ 16, 7 lin. 3 lege Gb +

Paginae 1—2, 15—16 fasciculi primi nonnullis locis perperam exscriptis (Mt 1, 2 *Φαρὲσ* pro *Ἰούδαν*) iam tum quum fasciculus tertius foras dabatur duobus foliis emendatis compensatae sunt. Quae res propterea h. l. indicanda erat quod folia emendata non ad omnes pervenisse videntur.

Ceterum pergratum mihi fecerit si quis quod vitiose typis exscriptum viderit indicare voluerit.[1]

---

[1] Utor hac occasione ad indicanda duo vitia in ed. mea epistulae Clementis Romani. Pro *διακονιαν* Append. codd. celeberr. 41, 2, 25 scribendum erat *διανοιαν*, et 43, 2, 7 consulta rursus imagine photographica *τασ τε* pro *τασ δε* legendum videtur. Praeterea pag. XIV, 1. dele quod de *απαντων* et *παντων* dictum est. Contra epist. II, 6 revera codex *παντεσ* pro eo quod edi consuevit *απαντεσ* praebet.

NOTANTUR INTERIM

QUAE AD SIGNA APPARATUS CRITICI IN EVANGELIIS INTELLEGENDA INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ cod. Sinait. Petrop. saec. IV med.
A cod. Alex. Lond. saec. V.
B cod. Vatic. Rom. saec. IV.
C cod. Ephraemi palimps. Par. V.
D cod Bezae Cantabr. VI.
E cod. Basil. VIII.
F cod. Boreeli Rheno-Traject. IX.
F^a margo Octateuchi Coisl. VII.
G cod. Seidelii Lond. IX—X.
H cod. Seidelii Hamb. IX—X.
I cod. Petrop. palimps. V. VI.
I^b (antea N^b) palimps. Lond. V.
K cod. Cyprius Par. IX.
L cod Par. VIII.
M cod. des Camps Par. IX.
N Lond. (foll. 4) Vind. (2) Vat. (6) (Patm. 33) VI.
O cod. Mosq. IX.
O^a cod. Guelph. IX.
O^b cod. Bodl. IX.
O^c cod. Veron. VI.
O^d cod. Turic. VII.
O^e cod. Sang. IX.
O^f cod. Noroff. Petrop. IX.
P cod. Guelph. palimps. VI.
Q cod. Guelph. palimps. V.
R cod. Nitr. palimps. Lond. VI.
S cod. Vat. Rom. a. 949.
T^a cod. Borg. Rom. V.
T^b cod. Petrop. VI.
T^c cod. Porph. Petrop. VI.
U cod. Nan. Venet. X.
V cod. Mosc. IX.
W^a cod. Par. VIII.
W^b cod. palimps. Neap. VIII.
W^c cod. Sang. IX.
W^d cod. Cantabr. IX.
X cod. Landish. Monac IX—X.
Y cod. Barb. Rom. VIII.
Z cod. Dubl. palimps. VI.
Γ cod. Oxon. et Petrop. IX.
Δ cod. Sangall. IX.
$Θ^a$ cod. Tisch. Lips. VII.
$Θ^b$ cod. Petrop. VI.
$Θ^c$ cod. Petrop. VI.
$Θ^d$ cod. Petrop. VIII.
$Θ^e$ cod. Porph. Petr. VI.
$Θ^f$ cod. Porph. Petr. VI.
$Θ^g$ cod. Porph. Petr. VI.
$Θ^h$ cod. Porph. Petr. IX.
Λ cod. Oxon. IX.
Ξ cod. Lond. VIII.
Π cod. Petrop. IX.

ITALAE (saec. II.) CODD.

(PLERIQUE SAEC. V. ET VI.)

a Vercell. b Veron. c Colb. Par. d Cantabr. e Palat. Vind. f Brix. ff 1. Corbej. ff 2. Corbej. g 1. Sangerm. g 2. Sangerm. h Clarom. Vat. i Vind. k Bobb. Taur. l Rhedig. Vratisl. m Vatic. n Sangall. o Sangall. p Sangall. q Monac.

VULG. (saec. IV.) CODD.

(SAEC. VI. VII. VIII.)

am VI. bodl demid em erl for VI. fos fu VI. gat harl ing mm mt pe prag VI. reg san VI. taur tol

---

flor gue lux mar: sunt lectionaria Latina.

VERSIONES RELIQUAE:

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polygl. et P. Platt.
arm i. e. armenica
arr i. e. arabicae
cop i. e. memphitica
sah i. e. sahidica
basm i. e. basmurica
syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni e cod. Nitr. saec. V.
syr^{sch} i. e. syriaca ex ed. Schaafii
syr^{p} i. e. syriaca ex ed. Whit.
syr^{hr} i. e. syr. e cod. Hierosolym.
$pers^{p}$ i. e. persic. e polygl.
$pers^{whe}$ i. e. persic. Wheloci
go i. e. gothica
fr i. e. francica
sax i. e. anglosaxonica
sl i. e. slavonica

PATRUM nomina pleraque per se clara erunt.
$Naas^{109}$ i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. $Marc^{tert}$ i. c. Marcion ap. Tertull. $Marc^{epiph}$ i. e. ap. Epiphan.
Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. s. VI.

---

al i. e. alii
aliq i. e. aliquot vel aliquoties
c. i. e. cum s. auctoritate. Ita Gb^{0} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate cod. A.
mu i. e. multi
pm i. e. permulti
pler i. e. plerique
pauciss i. e. paucissimi
et. (cum puncto) i. e. etiam
evgg vel evgll i. e. evangelistaria
rell i. e. reliqui
49^{ev} etc. i. e. evglstar. nr. 49. etc.
barb i. e. evglst. Barberin. palimps. saec. VII.
carp i. e. evglst. Carpentor. saec. IX.
ven i. e. evglst. Venet. palimps. saec. VIII.
min i. e. minusculi
mg i. e. margo
unc i. e. unciales
y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati.
2^{pe} etc sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati.
cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., $ς^{e}$ Elz.
Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non ipse nominatur.
Sz i. e. ed. Scholzii ed. 1830.
Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.
Gb i. e. Griesb. ed. Evv. 1827. Gb^{0} et Gb^{00} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam. Item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb+aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non ipsi nominantur. ς (=Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

I.

1 [1.8] Βίβλοσ γενέσεωσ Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ Lc 3, 23–38 (1 ss)
Ἀβραάμ. 2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν 1 Chr 2, 1–15 (2–6)
τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ
αὐτοῦ, 3 Ἰούδασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲσ καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆσ Ru 4, 18 ss (3–6)
Θάμαρ, Φαρὲσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀράμ, 4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέν- Gn 38, 16 ss

---

* κα. μαθθ. c. ℵB (-θθ- etiam D sah). Eandem formam antiquissimam confirmant cdd^{it} et^{vg} nonnulli, ut e ad finem Mt habet *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem* (ad finem Io *evangelium cata ioh. exp. inc. cata lucan*) q ad fin Ioh *sec. ioh. expl. amen inc. sec. lukan.* Etiam D (ut ℵB) ubique in summa pagina nil nisi κατα μαθθαιον habet, item a b e q al for al syr^{cu} ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κα. ματθαιον (Ln Ti μαθθ.) cum CEKMSUVΓ (add αγιον ευαγγελιον το αναγνωσμα) Δ (Π periit titulus) al pl (L om, sed praecedit ευαγγελιον κα. ματθ. τα κεφφ.); item cdd^{it} et^{vg} pl cop syr^{cdd}. Ceterum cf subscriptiones evgliorum et inscriptiones rell evgliorum ... ϛ το κατα ματθ. αγιον (ϛ^{e} om) ευαγγ. cum minusc pl

1. δαυειδ ubique: ita ubi plene scriptum habent ℵABCDHLTT^{d}ΔΘ^{b}Ξ sah, D^{epp} E^{act} (G Lc 3, 31 δαειδ) ... Gb Sz δαυιδ, ut passim plene scribunt B^{3}EMVΓΛ F^{epp} G^{epp} al unc et min ... codd unc omn plerumque δᾱδ, ita semper FKNPQRUZΠ, P$^{act\ epp\ ap}$, item unc al et min pl ... ϛ (Gb'') δαβιδ cum min pm

2. αβρ.: ita D^{epp3}EKMUΠ al pm (Γ et ἀ- et ἁ-); l. al pl ἁβρ. | ισαακ (et. ℵ^{b}, *isaac* a c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg; f *isaach*): ℵ* k ισακ bis. Cf ad 22, 32 Mc 12, 26 Lc 3, 34 Ro 9, 7 etc | δε pr: ℵ* (ℵ^{b} suppl) c ff$^{1.}$ g$^{1.*}$ k q om, g$^{1.*}$ k om et. sec; syr^{cu} et hic et in seqq om; k in sqq ubique *et* (*et iudas genuit fares et fares genuit* etc), rursus vero om v. 4 post αραμ, v. 12 habet *iechonias autem* (om μετα δε τ. μετ. βαβ.) et v. 13 *et abius autem* | K al aliq τον ιουδα

3. τον sec: V om | ζαρα: B ζαρε (am *zarad*, for *zaret*, sed fu em tol a f ff$^{1.}$ g$^{1.\ mg}$ q *zara*, c vg^{ed} *zaram*). Verba και τ. ζαρ. εκ τ. θαμ. g$^{1.}$ k om | εσρωμ: ita et. a f ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ sec loc) q am fu em al; c (g$^{1.}$ pri loc) k (sed *efron* bis) vg^{ed} *esron* (cf Lc)

4. αμιναδ- bis c. ℵCEKLMSUVΓΠ al pler (item LXX^{ed} et ℵA): Ti αμειναδ- cum BΔ sah (item LXX passim ex cdd veterrim). Cf ad Lc. Item -δαβ cum ℵ(pri tantum loc) BCEKLMSUVΔΠ al pl ... ℵ(sec tantum loc)Γ al mu -δαμ (item Epiph$^{anc\ 59}$); l. al semel -δαμ semel -δαβ

Ios 2, 1 Ru 4, 13 νησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, 5 Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲσ ἐκ τῆσ Ῥαχάβ, Βοὲσ δὲ ἐγέννησεν τὸν
2 Sa 12, 24 Ἰωβὴδ ἐκ τῆσ Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαὶ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολο-
7—12 1 Chr 3, 10 ss μῶνα ἐκ τῆσ τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ,
Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ,
8 Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, 9 Ὀζείασ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐζεκίαν, 10 Ἐζεκίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆσ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀμώσ, Ἀμὼσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν, 11 Ἰωσείασ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ αὐτοῦ ἐπὶ τῆσ μετοικε-

---

4. LΔ cop *νασσων* | *σαλμων* (1. om *τ. σα. σα. δε εγ.*): syr^{cu} *Sela*. Cf Lc

5. *βοεσ* cum ℵB k sah cop ... Ln *βοοσ* cum C 33. ... ς Ti *βοοζ* cum EKLMSUVΓΔ (om *τον*) Π al pler a c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.vid}$ q vg etc | Δ* a om *εκ τ. ραχ.* | Γ al k *ραχαμ* (k *pacham*) | *ιωβηδ* cum ℵBC*Δ (om *τον*) al^{6} (33. *-βηλ*) sah cop aeth arm (et. Epiph$^{anc\,59}$ Hier$^{nom\,ebr}$, item LXX A) ... ς *ωβηδ* c. C^{3}E(**οβηδ* pri loc)KL(*οβηδ*)MSUVΓΠ al pler; it vg *obeth, obed*

6. *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *δαυ. δε* cum ℵBΓ 1. 71. p^{scr} g$^{1.}$ (om *δε*) g$^{2.}$ k for sah cop syr^{cu} et^{sch} arm pers^{p} ... ς add *ο βασιλευσ* cum CEKLMSUVΔΠ al pler a c f ff$^{1.}$ q vg syr^{p} aeth | *σολομωνα* c. BCEKLMSUΓVΠ al pl, ℵ* 1. *σαλομων*, ℵ^{b} *σαλωμωνα*, 33. *σαλομωνα* ... ς Ln *-μωντα* cum Δ al vix mu. It^{pler} vg *salomonem*; g$^{1.}$ q *solomonem* | B *ουρειου*

7. ℵ^{b} *σαλωμων*, 1. 33. *σαλομων* | D^{lucae} syr$^{p\,mg}$ *αβιουδ*, *abiud* c g$^{2.}$ q, *abiuth* g$^{1.}$, *abiu* k | ℵ* 131. ff$^{1.}$ vg (sed am em al *abia autem*) sah *αβιασ δε*

7 sq *ασαφ* cum ℵBCD^{lucae} 1. 209. c g$^{1.2.}$ k q sah cop syr$^{p\,mg}$ arm aeth pers^{p} (Epiph$^{anc\,59}$, non$^{hae\,1,7}$) ... ς Ti *ασα* cum EKLMSUVΓ(*ασσα* sec loc)ΔΠ al pler a f ff$^{1.}$ vg syr^{cu} et^{sch} et ^{p} txt

8. C* *ιωσαφα* (D^{luc} *-φαδ*) | *ιωραμ δε εγεννησεν*: syr^{cu} aeth^{a} (item D^{lucae}) add *Ochoziam, Ochozias genuit Ioas, Ioas genuit Amaziam, Amazias genuit.* Item Epiph^{1,7} et$^{anc\,59}$

8 sq *οζειαν· οζειασ* (ℵ *-ιασ*) cum ℵ*B*D^{luc}Δ sah ... ς *οζιαν· οζιασ* cum CEKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

9. *αχαζ*: CD^{luc} k q *αχασ*, item ℵ sec loco, ℵ^{a} vel ^{b} etiam pri loc

9 sq *εζεκιαν· εζεκιασ* c. ℵBCEKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} (et. sah) ... D^{luc} *εζεκεια*

10. Δ al mu *μανασσην* (Δ** *-νν-*, tum Δ *μαννασσησ*) | ℵ^{b}B *μανασση δε* (k *et manassem*) | *αμωσ* bis cum ℵBCD^{luc}MΓΔΠ* al mu c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q sah cop arm aeth (Epiph$^{hae\,1,7}$ et $^{anc\,59}$) ... ς *αμων* cum EKLMSUVΠ^{2} al pl a f vg syr^{omn}

10 sq *ιωσειαν· ιωσειασ* cum ℵBD^{luc}Δ sah ... ς (49.) *-σιαν* (et. ℵ^{b}) *-σιασ* cum (ℵ^{b})CEKLMSUVΓΠ al omn^{vid}

11. *τον ιεχονιαν* cum ℵBCEKLSVΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} syr^{sch} arm aeth Eus$^{steph\,243}$ (*διατί τὸν ἰωακεὶμ ἰεχονίαν ὀνομάζει;* Item^{cat} de

σίασ Βαβυλῶνοσ. 12 μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνοσ Ἰεχονίασ Esr 3, 2
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ,
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ, 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν, Μαθθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰα-
κὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίασ, ἐξ ἧσ ἐγεννήθη
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενοσ Χριστός. 17 2.10 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ
Ἀβραὰμ ἕωσ Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕωσ
τῆσ μετοικεσίασ Βαβυλῶνοσ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ, καὶ ἀπὸ τῆσ
μετοικεσίασ Βαβυλῶνοσ ἕωσ τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ.

Iech. et Ioak. εἶσ δὲ ἦν καὶ ὁ αὐτόσ, διωνυμίᾳ χρώμενοσ) Hier^matth (*sciamus igitur Iechoniam priorem ipsum esse quem et Ioakim, secundum autem filium, non patrem, quorum prior per k et m, sequens per ch et n scribitur, quod scriptorum vitio et longitudine temporum apud Graecos Latinosque confusum est.* Quo respiciens initio comm. in Dan. Porphyrium carpit generationem apud Mt deesse calumniantem) etc ... MU al plus30 syr^hr syr^p c.* τον ιωακειμ· ιωακειμ (al ιακειμ bis vel semel) δε εγεννησε τον ιεχονιαν. Eadem confirmat Ir^int 3,21,9 (*Ioseph Ioacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Mt generationem eius exponit*). Etiam Epiph 1,8 vult ὑπὸ τινῶν ἀμαθῶν τῶν ἐν τῷ εὐαγγ. εἰσ ἀμφιβολίαν ὡσ κατὰ διόρθωσιν ἀφανισθὲν ῥητόν, inque gratiam eorum qui τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων καταλαμβάνειν volunt notat Iechoniam, qui et σελοὺμ et ἀμασίασ diceretur, Iechoniam τὸν καλούμενον σεδεκίαν καὶ ἰωακεὶμ genuisse. Videntur enim ei in textu vulgato excidisse verba ἰεχονίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεχονίαν.

11 sq EKLUVΠ al mu μετοικησιασ (E -κισιασ) et μετοικησιαν. Item v. 17

12. εγεννησεν bis c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc ... B γεννα* | B k (syr^cu *Sealthiel*) σελαθιηλ | Δ ζορομβαβαβελ et v. sq ζορομβαβ

13. B γεννα τ. αβι. | ℵ* τον αβιουτ, it^aliq d *abiuth* | MVΠ al cop ελιακιμ

14. ℵ* c f* g1.2 σαδωχ bis ... Γ al σαδακ | αχειμ c. ℵ*BCEKPUΓΠ etc ... AD^luc al αχειν (al vv aliq αχιν, αχην) ... ℵ^b LMSV al αχιμ | ℵ* ελιουτ, E** ελειουδ

15. ℵ* ελιουτ, E ελειουδ, f *eliuth* bis, b (q sec loc) *elium* bis | μαθθαν c. B*D^luc ... ς ματθαν c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc

16. τον (Δ om) ανδρα usq εγεννηθη: a g1 k q *cui desponsata virgo* (q om) *maria genuit*, similiter b c d syr^cu arm al Gaud Op | 1. 64. om ιησ. | 64. b d (*peperit christ. iesum*) syr^cu om ο λεγομ.

17. δαυειδ: cf ad 1, 1 | Ad finem versus b c aeth add *omnes itaque generationes ab abraham usque in* (c *ad*) *adventum iesu christi generationes sunt XLII.*

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσισ οὕτως ἦν. [3.5] μνηστευθεί-
σησ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺσ
εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματοσ ἁγίου. 19 [4.10] Ἰωσὴφ δὲ ὁ
ἀνὴρ αὐτῆσ, δίκαιοσ ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη
λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντοσ, ἰδοὺ
ἄγγελοσ κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸσ Δαυείδ,
μὴ φοβηθῇσ παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ
Lc 2, 21 γεννηθὲν ἐκ πνεύματόσ ἐστιν ἁγίου. 21 τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέ-

18. harl^{mg**} *genealogia hucusque, incipit ev. sec. mt* | $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$ *c.* ℵCEKLMPSUVZΓΔΠ al fere omn sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,965} (e schedis Grab. et Comb.) Eus$^{dem\ 320}$ Did$^{tri\ 187}$ Epiph^{2,1,5} etc; B Or$^{int\ 3,965}$ $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\iota\upsilon}$ ... Ti Gb′ $\overline{\chi\upsilon}$ c. (D periit sed videtur quia d) 71. it vg sax fr syr^{cu} pers^{w} Ir$^{int\ bis}$ (p. 204 sq *ceterum potuerat dicere Mt:* Iesu vero generatio sic erat, *sed praevidens spir. sa. depravatores et praemuniens contra fraudulentiam eorum per Mt ait:* Christi autem gener. sic erat. Ita et. p. 191, sed^{gr} ap Germ $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$) Ps-Ath^{633} Thph^{cod} Aug al; 74. pers^{p} et^{cod} Max^{dial} $\overline{\iota\upsilon}$ | *γενεσισ* (Gb) c. ℵBCPSZΔ al syr^{p} Eus^{dem} Ps-Ath Max$^{dial\ 457}$ (*ἡ γένεσισ εἶπεν, οὐχὶ ἡ γέννησισ. ἓν ν, οὐχὶ δύο. πρῶτον γένεσιν ἄκουσον τοῦ ναοῦ καὶ τότε γέννησιν.*) ... ς (Gb′) *γεννησισ* c. EKLMUVΓΠ al pler syr (vv pler non satis liquet utrum expresserint. Ita it et vg h. l. *generatio* pariter ac 1, 1 *liber generationis* habent; contra Lc 1, 14 *in nativitate* legitur) Did$^{tri\ 187}$ al | *μνηστευθ.* c. ℵBC*Z 1. 209* Did^{tri} Epiph^{2,1,5} Chr^{mos} Max^{dial} it vg sah cop syr^{omn} arm al Ir^{int} ... ς Ti add *γαρ* c. C^{2}EKLMPSUVΓΔΠ al pler d Eus^{dem} Bas^{2,597} al | d Op^{1} om *τησ μη. αυτου*, 44^{ev} Ir^{int} om *μαριασ*

19. *δειγματ.* (Gb′) c. ℵ^{a}vel^{b}BZ 1. Eus$^{steph\ 221}$ (*εὖ γοῦν καὶ τὸ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι εἰρῆσθαι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· οὐ γὰρ ἔφησε μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἀλλὰ μὴ δειγματίσαι θέλων, πολλῆσ οὔσησ ἐν τούτοισ διαφορᾶσ -- τὸ μὲν γὰρ παραδειγμ. τὴν ἐπὶ κακῶσ πράξαντι εἰσ πάντασ φανέρωσίν τε καὶ διαβολὴν ὑποβάλλει νοεῖν, τὸ δὲ δειγμ. τὸ φανερὸν ἁπλῶσ ποιῆσαι.* Eadem fere in scholiis leguntur, sed in catena in contrariam lectionem conversa vel potius corrupta sunt. Aliud scholion vide post); d *praepalare*, k et Aug *divulgare*, Vig *detegere* ... ς *παραδειγματ.* c. ℵ*et^{c}CEKLMPSUVΓΔΠ al fere omn; it^{pl} vg *traducere* (schol *μὴ θέλων αὐτὴν καταισχῦναι ἢ καὶ κινδυνεῦσαι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ παραδειγματίσαι. δειγματ. μὲν γάρ ἐστι τὸ ἁπλῶσ ἀπολῦσαι, παραδειγμ. δὲ τὸ ἐπὶ κακῷ φανερῶσαι καὶ παραδοῦναι εἰσ θάνατον ὡσ μοιχαλίδα*) Eus^{dem} al

20. Γ al pauc *ενθυμουμενου* | *μαριαμ* c. ℵCDEKMPSUVZΓΔΠ al pler Or^{1,381} Eus^{dem} Chr Ps-Ath$^{300.349}$ al ... BL 1. Eus^{es} Chr$^{mo\ 1}$ Cyr sah cop *μαριαν* | KΔ *γενηθεν* | *εστ. αγι.* c. ℵBCEKMPSUVZΓΔΠ al fere omn (et. Prot$^{cdd\ 4}$) Eus$^{steph\ dem\ es}$ Did^{tri} etc ... DL y^{scr} (et. Prot$^{cdd\ 3}$) Or^{1,381} it vg Ir^{int} *αγ. εστ.*

21. *καλεσεισ*: L* al^{1} (*-ση*) g^{1}. Amb *-σει* | ℵ* om^{vid} *αυτου* pr | *τ. λα. αυτ.*: syr^{cu} *mundum*

σεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸσ γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 23 ἰδοὺ ἡ παρθέ- Es 7, 14
νοσ ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεόσ. 24 ἐγερ-
θεὶσ δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡσ προσέταξεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελοσ κυρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· 25 καὶ οὐκ
ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕωσ οὗ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Lc 2, 7 et 21
Ἰησοῦν.

II.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντοσ ἐν Βηθλεὲμ τῆσ Ἰουδαίασ ἐν
ἡμέραισ Ἡρώδου τοῦ βασιλέωσ, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγέ-
νοντο εἰσ Ἱεροσόλυμα 2 λέγοντεσ· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶσ βασιλεὺσ
τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ (Nm 24, 17)

---

22. *ολον*: syr^{cu} Ir$^{int\ bis}$ Epiph^{lib} om | *υπο* c. ℵBCDZΔ 1. 33. 127* … ς (Gb^{0}) add *του* c. EKLMSUVΓΠ al pler Eus^{dem} al | *τ. προφητ.* (et. Eus^{dem} Ir$^{int\ bis}$ Aug etc): D al it^{pl} syr^{cu} et^{p} et^{hr} al Ir$^{int\,216}$ praem *ησαιου* | *λεγοντοσ* (Ir$^{int\,259}$): al^{2} f syr^{sch} arm al Ir$^{int\ bis}$ om

23. *καλεσουσιν* c. ℵBCEKLMSUVZΓΔΠ etc (et. Eus$^{dem\,98}$ Ath^{ter} Ir$^{int\ ter}$ Hier$^{esai\,7}$ *pro* vocabis *Mt* vocabunt): D (d* *vocabit*, d** *-bis*) y^{scr} al^{2} Eus$^{dem\,320}$ Epiph$^{2,1,5\ lib}$ Vig (alii pp^{lat} *vocabit*, *-bitis*, *-bitur*) *καλεσεισ* (sic LXX) | *αυτου*: ℵ$^{*\,vid}$ om | Ln om ὁ c. B ex errore^{birch}

24. *εγερθ.* c. ℵBC*Z 1. 209. Epiph^{lib} … ς Ti *διεγερθ.* c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc (it vg *exsurgens*) | *ιωσηφ* c. ℵKZΓΔΠ al pm … ς Ln Ti ο *ιωσ.* c. B CDELMSUV al pl | *την* (ℵ^{ca} Chr$^{mo\,1}$ praem *μαριαμ*, item sah cop Chr$^{mo\,5}$ *μαριαν*) *γυ. αυτου* (ℵ^{b}Z *εαυτ.*, aeth add *Mariam*): syr^{cu} *Mariam*

25. *εγινωσκεν* (syr^{p}, vg Aug *cognoscebat*): D syr^{sch} it Hil al *εγνω* (*cognovit*) (syr^{cu} *et caste cum ea vivebat donec*) | B om *ου* | *υιον* c. ℵBZ 1. 33. a^{vid} b c g$^{1.}$ k sah (*τον υι. αυτησ*) cop (*τον υι.*) syr^{cu} Amb^{bis} al … ς *τον υιον αυτησ* (D^{2} L d q om) *τον πρωτοτοκον* (g$^{2.}$ *unigenitum*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q syr^{utr} arm aeth al Ath$^{749.760.}$ Ps-Ath^{349} Epiph al Aug al (Hier^{mt} *ex h. l. quidam perversissime suspicantur et alios filios habuisse Mariam, dicentes primogenitum non dici nisi qui habeat et fratres*) :: ex Lc 2, 7. ubi nemo lectionem mutavit

II. 1. *δε*: M* al item evgg om (it vg *cum ergo*, *et cum*) | $\overline{ιυ}$ … al^{6} add $\overline{χυ}$ | *εν*: Γ *εμ* | *τ. ιουδαιασ* (it^{pler} am for, syr^{p}): vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} *iuda*, ff$^{1.}$ g$^{2.}$ em al Cyp al mu *iudae*. Similiter v. 5. (ubi et. k* *iuda*) Hier^{mt} 2, 5 *iudaeae*, addens: *Librariorum hic error est; putamus enim ab evglsta primum editum, ut in ipso hebraico legimus*, iudae, *non* iudaeae. Item alibi. | *εν τ. ημ. ηρ. του* (ℵ^{b} om, ℵ^{c} restit) *βασ*: al^{4} om | *ιεροσολυμα* c. ℵBC^{3}DMSZΓ al pl Eus$^{dem\,374}$ … C*EKLUVΔΠ Eus$^{dem\ bis}$ Epiph *ιερουσαλημ*

2. *ειδομεν* c. ℵ^{b}BDLUΓΔ al pl … ℵ*et^{c} CEKMVZΠ al mu *ιδομ.* | *αυτω*: ΓΔ al *αυτον*

ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης
ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ, 4 καὶ συναγαγὼν
πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ᾽
Mi 5, 1 Io 7, 42 αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. 5 [5.7] οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν Βηθ-
λεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6 καὶ
σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν
Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν
μου τὸν Ἰσραήλ. 7 [6.10] τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους
ἠκρίβωσεν παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, 8 καὶ
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν· πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκρι-
βῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως
κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως
ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν
αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 ἰδόντες δὲ
τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 καὶ ἐλθόντες εἰς

---

3. *ο βα. ηρω.* c. ℵBDZ 1. 124. 131. 157. b c k cop Eus[dem 342] ... ς *ηρω. ο βα.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler it[mu] vg sah al mu | *πασα* (Z al Eus add *η*): D om

4. Δ *ιερεις* | DΓ al[3] sax om *παρ αυτων*

5. *ειπαν* c. ℵB ... ς Ln *ειπον* c. CDEKLMSUVZΓΔΠ etc | *αυτω*: ℵ[b] Chr[mo 3] om | Γ al[1scr] *εμ* | *τ. ιουδαιας*: cf ad 2, 1 | *γαρ*: L al[3] om | *δ. τ. προφ.*: 4. add *μιχαιου λεγοντος*, item syr[p mg cod] *Micha*

6. *γη* (non expri syr[cu] et[sch]) *ιουδα* (vg Hier al *terra iuda*) ... D 61. a c f g[1.] q *της ιουδαιας*, Hil *iudae*, b *iudaea*, ff[1.] *terra iudeorum* | *ουδαμως* (vg *nequaquam*): D *μη*, ff[1.] tol *numquid*, it[pl] Tert Hil al *non* (item syr[cu] et[sch] al) | *ει εν*: E** *εἰ, ἡ ἐν* (*ουδαμ.* usq *ιουδα* suppl E**) | *εκ σου*: ℵB*CD al *εξ* (D *εκ*) *ου* (B* *σου*) | *γαρ* (ℵ* om; Chr[mo 6] *οτι ε. σ.*): CKΓ al mu arm Thdrt Prot[cdd 2] add *μοι* | D *ποιμενει* (d *regat*)

7. *ηκριβωσεν* (B *ηκρειβ.*): D *ηκρειβασεν*. Item v. 16.

8. Γ *εν βηθλ.* | D (v. 16. D* *βεθλεαιμ*) *βεθλεεμ*, L al (item EL al v. 5) *βιθλεεμ*, item alibi | *ειπεν* (male Sz de M): D al syr[cu] et[sch] add *αυτοις* | *εξετ. ακριβ.* (Gb′) c. ℵBC*D 1. 33. 124. 209. al it vg sah cop syr[p] (syr[sch] et[cu] *ακριβ.* post *παιδιου*) Eus[dem 343] Aug al (item Prot[ed1] *αναζητησατε ασφαλως*) ... ς *ακρ.* (et. omittitur) *εξετ.* c. C[3]EKLMSUVΓΔΠ al pler Or[3, 661. 783] (et Prot[cd 1]) | *επαν* (et. Prot[cdd 2]): D *οταν*, Prot[cdd 6] *εαν* | D* *επαγγειλατε* (et. *αναγγ.* legitur)

9. L al mu om *ὁ* | *ειδον* c. ℵ[b]BDELMUΓΠ[2] al pl ... ℵ*CKVΔΠ* almu *ιδον* | *εσταθη* (Gb′) c. ℵBCD 1. 33. 209. Or[3], Eus[dem 418] ... ς *εστη* c. EKLMSUVΓΔΠ al pler Eus[dem 343] (Prot[cdd omn]) | *ου ην το παιδ.* (et. Or Eus): D b c g[1.] k q *του παιδιου*. Aliter Prot

10. ℵ*C *αστεραν* (item ℵ* vid v. 2 pro *αστ. εν*)

τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίασ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ, καὶ
πεσόντεσ προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντεσ τοὺσ θησαυροὺσ
αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. (Es 60, 6)
12 *καὶ χρηματισθέντεσ κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸσ Ἡρώδην,*
δι᾽ ἄλλησ ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰσ τὴν χώραν αὐτῶν.

13 *Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελοσ κυρίου φαίνεται*
κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶσ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰσ Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕωσ ἂν
εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδησ ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι
αὐτό. 14 *ὁ δὲ ἐγερθεὶσ παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα*
αὐτοῦ νυκτόσ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰσ Αἴγυπτον, 15 *καὶ ἦν ἐκεῖ ἕωσ*
τῆσ τελευτῆσ Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ
προφήτου λέγοντοσ· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 *Τότε Ἡρώδησ ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυ-* Ho 11, 1
μώθη λίαν, καὶ ἀποστείλασ ἀνεῖλεν πάντασ τοὺσ παῖδασ τοὺσ ἐν
Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖσ ὁρίοισ αὐτῆσ ἀπὸ διετοῦσ καὶ κατωτέρω,
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 *τότε ἐπλη-*
ρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 18 *φωνὴ ἐν* Ier 31, 15

---

11. *ειδον* c. א^{b}BDLMUΓΔΠ^{2} al pl, item א*CEKVΠ* al mu *ιδον*, a f k q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3}, Eus$^{dem\ bis}$ al Op al ... ς (= Gb Sz) *ευρον* c. min pl b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg Promiss Vig | D *τον παιδα* | *αυτω*: Γ al *αυτο*, al *αυτον* | D *θηνσαυρουσ* (item a b f k d for etc *thensaur.*) et *ζμυρναν* | syr^{cu} et^{sch} aeth *σμυρν. κ. λιβ.*
12. א* 1. 157. *ε. τ. εαυτων χωραν*
13. *αναχ. δε αυτων* (C^{3}D^{3} al item evv pler *των μαγων*, B add *εισ την χωραν αυτων*) ... D *αυτ. δε αναχ.* (it^{pl} vg *qui quum recessissent*) | *φαινεται* c. אCDEKLMSUVΓΔΠ etc ... B al^{1} it vg Ir^{int} pp^{lat} *εφανη* (Ln):: cf 1, 20. | *κατ οναρ* h. l. c. אDELMSUVΓΔ al pler it vg etc ... BCKΠ al^{10} fere Thph ante *φαιν.* (*εφανη*) pon (49. Ln):: cf 1, 20. | D *τον παιδα* bis et *τ. απολ. αυτον* | D al *σοι ειπω* | L *ο ηρωδ.*
14. *ο δε* (f k *ille autem*, d *qui autem*, ff$^{1.}$ vg *qui*): syr^{cu} et^{sch} *Joseph autem;* item a b c g$^{1.}$ q *surgens autem ioseph* | *εγερθεισ* (it^{pl} *surgens*, ff$^{2.}$ vg *consurgens*) ... D al *διεγερθεισ* (d k *exsurg.*) | D *τον παιδα*
15. *υπο κυρ.* (Gb') c. אBCDZΓΔΠ al ... ς *υπ. του κυρ.* c. EKLMSUV al pler | Δ om *του*
16. *απο διετουσ* (et. Or^{bis}): D* *α. διετειασ* (it vg *a bimatu*) | *κατωτερω* (et. Or^{bis}): D *κατω* (it vg *infra*)
17. *δια* (Gb') c. אBCDZ al^{10} fere it vg syr^{utr} al (Iust$^{tr\ 77}$) Chr$^{mo\ 6}$, sed D al^{3} praem *υπο* (al add *του*) *κυριου* ... ς *υπο* c. EKLMSUVΓΔΠ(Π* add *του*) al pler, syr$^{p\ mg\ gr}$ | *ιερεμιου* (D* *ηρεμιου*, D^{2}Π^{2} *ιηρεμιου*. Item 16, 14. D *ιηρεμειαν* et 27, 9. C*D *ιηρεμιου*): al^{7} cd^{lat} (ap Wtst) om

Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸσ καὶ ὀδυρμὸσ πολύσ, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ
τέκνα αὐτῆσ, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.
19 Τελευτήσαντοσ δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελοσ κυρίου φαί-
νεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ 20 λέγων· ἐγερθεὶσ παρά-
λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰσ γῆν Ἰσραήλ·
(Ex 4, 19) τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντεσ τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 ὁ δὲ
ἐγερθεὶσ παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰσ γῆν Ἰσραήλ. 22 ἀκούσασ δὲ ὅτι Ἀρχέλαοσ βασιλεύει τῆσ Ἰου-
δαίασ ἀντὶ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ Ἡρώδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν·
χρηματισθεὶσ δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰσ τὰ μέρη τῆσ Γαλιλαίασ.
23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰσ πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ· ὅπωσ
(Es 11, 1) πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖοσ κληθήσεται.

---

18. *εν ραμα* (-ὰ c. LEΠ, KMΓ 1. -ᾶ): L *ἐρρεμὰ.* Or^{cat} *ῥαμὰ σημαίνει τόπον ὑψηλόν, ὅθεν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων τοῦ προφήτου γέγραπται· φωνὴ ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη* (schol^{mosc} *διὸ καὶ ἐν ἄλλοισ ἀντιγράφοισ φω. ἐν ὑψ. κεῖται*) | *κλαυθμοσ* (Gb'') c. ℵBZ 1. 22. it vg pp^{lat} sah cop syr^{sch} syr^{hr} al Iust$^{tr\,77}$ (*καὶ τοῦτο ἐπεπροφήτευτο μέλλειν γίνεσθαι διὰ ἱερεμίου, εἰπόντοσ δι' αὐτοῦ τοῦ ἁγ. πν. οὕτωσ· φωνὴ ἐν* usque *ὅτι οὐκ εἰσίν*: invitis LXX plane facit cum Mt, de quo Hier *nec iuxta hebraicum nec iuxta* LXX) ... ς *θρηνοσ και κλαυθμ.* (E al mu *κλαθμ.*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{p} arm (LXX^{ed} item ℵA *θρηνου κ. κλαυθμου* etc) | *οδυρμοσ*: Z *βρυγμοσ* | *ηθελεν* c. ℵBCEKLMSUVΓΔΠ al fere omn Iust Naas^{114} etc ... DZ al cat *ηθελησεν* (Ln). Latini omn *noluit*

19. *φαιν.* (it vg etc *apparuit*) *κ. οναρ* c. ℵBDZ al^{10} fere a c g$^{1.}$ k q vg (b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ am syr^{sch} *appa. angel. domini in somnis*) sah al ... ς *κ. ον. φαιν.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{p}

20. D *τον παιδα*, ut supra identidem. Item v. 21.

21. *εγερθεισ* (it^{pler} vg *surgens* vel *consurg.*) ... D al *διεγερθεισ* (k *exsurrexit*, item v. 20. *exsurge*) | *εισηλθ.* c. ℵBC cop ... ς Ti *ηλθεν* c. DEKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} it vg sah syr^{omn} etc | *γην*: D *την* (d^{recens} *terram*)

22. D *αρχιλαοσ* (item δ *archilaus*, cop *αρχηλ.*), LΔ *αρχαιλ.* | *τησ* (Gb') c. ℵB 1. 13. 33. 124. 127. al^{20} fere arm Eus$^{dem\,365}$ ... ς Ti praem *επι* c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pl etc (it vg *regnaret in iudaea*):: *βασ. επι* in LXX frequentissimum | *του πα. αυ. ηρωδ.* c ℵBC* ... ς Ti *ηρ. τ. πα. αυ.* c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc

23. B^{ben} *καθωκησεν* | *ναζαρεθ* c. B^{ben}CEKMUVΓΠ al plus^{30} (21, 11 et. ℵBD) it^{pler} (k *nazarein*) vg sah cop al; Δ 1. *ναζαραθ* ... ς *ναζαρετ* c. ℵB^{mai}DLS etc | *δια* (ℵ^{b}C ti^{2} al *υπο*) *των προφητων* (et. g$^{1.2.}$ q vg) ... it^{pl} harl* sax syr^{cu}et^{sch} syr$^{p\,cod}$ arm^{zoh} aeth al *δια του προφητου* | *ναζωραιοσ* (K al *ναζορ.*): Eus$^{dem\,349}$ *ὁ δε σωτὴρ καὶ κύριοσ ἡμῶν κατὰ φύσιν ἔχων τὸ ἅγιον καὶ τὸ ἄθικτον καὶ τὸ ἀφωρισμένον, οὐ δεόμενόσ*

III.

1 [7.3] Ἐν δὲ ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ παραγίνεται Ἰωάννησ ὁ 1—12 Lc 3, 1—18 Mc 1, 1—8 Io 1, 6 ss
βαπτιστὴσ κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆσ Ἰουδαίασ, 2 λέγων· μετα-
νοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 [8.1] οὗτοσ γάρ 4, 17
ἐστιν ὁ ῥηθεὶσ διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· φωνὴ βοῶν- Es 40, 3
τοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποιεῖτε τὰσ
τρίβουσ αὐτοῦ. 4 [9.6] αὐτὸσ δὲ ὁ Ἰωάννησ εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ·
ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδεσ καὶ μέλι ἄγριον. 5 τότε ἐξεπορεύετο
πρὸσ αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχω-
ροσ τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ'
αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰσ ἁμαρτίασ αὐτῶν. 7 [10.5] ἰδὼν δὲ πολλοὺσ

τε χρίσματοσ ἀνθρωπίνου, ὅμωσ τῆσ τοῦ ναζιραίου προσηγορίασ παρ' ἀνθρώποισ ἔτυχεν, οὐκ ἀπὸ τοῦ καλουμένου ναζὲρ ἐλαίου ναζιραῖοσ γεγονώσ, ἀλλ' ὢν μὲν τῇ φύσει τοιοῦτοσ, κληθεὶσ δὲ καὶ παρ' ἀνθρώποισ ναζιραῖοσ ἀπὸ τῆσ ναζαρέθ. In ipso vero textu Mt[i] *ναζωραῖοσ* (antea editum *ναζαραῖοσ*, ut it[cdd] vg *nazareus*) scribit.

III. 1. *δε* c. ℵBCUΓ 1. 33. al pl it[pl] vg sah cop[cdd2] syr[utr] (syr[cu] *και εν*) etc ... DEKLMSVΔΠ al plus[30] b ff[1.] g[1.] q tol cop[cd1] etc Chr[mo6] Hil om (Gb[0]) | B* *ιωανησ*

2. *λεγων* c. ℵB sah cop g[2.] q aeth Hil ... ς Ti *και λεγ.* c. CDEKLMSUVΓΔΠ etc

3. *δια* (Gb′) c. ℵBCD 1. 13. 33. 124. 157 209. al it vg al (Ir[int 184] *a domino per*) ... ς *υπο* c. EKLMSUVΓΔΠ etc | *λεγοντοσ*: 360. b* syr[sch] et[hr] arm[cdd] Ir[int] om | *αυτου* (b syr[cu] Cyr[ioh 244] Ir[int] *dei nostri*): a b* c g[2.] gat Ir[int] Arn add *omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt* (a add *omnia*) *prava* (Ir *tortuosa*) *in directa* (Ir *-ctum*) *et aspera in vias planas* (*-am -nam* c), *et videbit omnis caro salutare* (*-rem* a) *dei* (gat om *et videbit* etc):: ex Lc 3, 5 sq

4. *ὁ* ... D al plus[10] om | B *ιωανησ* | *ην αυτου* c. ℵBCD 1. 209. ... ς *αυτου ην* c. EKLMSUVΓΔΠ etc (it vg etc) | *ακριδ. κ. με. αγριον*: Epiph[30,13] ex ev. Ebion. haec sic mutata affert: *καὶ τὸ βρῶμα αὐτοῦ μέλι ἄγριον, οὗ ἡ γεῦσισ ἦν τοῦ μάννα, ὡσ ἐγκρὶσ ἐν ἐλαίῳ* (lege potius *ἐν μέλιτι*) subiuncta hac censura: *ἵνα δῆθεν μεταστρέψωσι τὸν τῆσ ἀληθείασ λόγον εἰσ ψεῦδοσ καὶ ἀντὶ ἀκρίδων ποιήσωσιν ἐγκρίδασ ἐν μέλιτι.*

5. *ιεροσολυμα*: 1. ti[2] al[4] a l aeth Or[semel 4,127] praem *πασα* (1. add *η*) | *η* pr c. ℵBCDEKSUVΠ etc ... LMΓΔ al plus[20] om

6. *εβαπτιζοντο*: c[2] 33. Hil add *παντεσ*, Ln [*πα.*]:: cf ad Mc 1, 5. | *ποταμω* c. ℵBC*MΔ al plus[30] sah cop syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[4, 126. 129] al ... ς Ti om c. C[3]DEKLSUVΓΠ al pl it vg Or[4, 127] libere al | ℵ* om *υπ αυτ.*

τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένουσ ἐπὶ τὸ βάπτισμα
εἶπεν αὐτοῖσ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίσ ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆσ μελλούσησ ὀργῆσ; 8 *ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆσ μετα-*
Io 8, 39 *νοίασ,* 9 *καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖσ· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβρα-*
άμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸσ ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖ-
7, 19 *ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.* 10 *ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸσ τὴν ῥίζαν τῶν δέν-*
δρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 11 [11.1] *ἐγὼ μὲν ὑμᾶσ βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰσ*
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενοσ ἰσχυρότερόσ μου ἐστίν, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸσ ὑμᾶσ βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 [12.5] *οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,*
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ
εἰσ τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
Mc 1, 9–11 Lc 3, 12 s 13 [13.10] *Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἐπὶ*

---

7. *των*: Δ om | *βαπτισμα* c. ℵ*B sah Or$^{4,124.126.131}$ Hil ... ς Ti add *αυτου* c. ℵ^{b}CDEKLMSUVΓΔΠ etc | Δ *γενηματα*

8. *καρπον αξιον* (Gb Sz) c. ℵBCD^{suppl}EKMSVΓΔΠ al pler it^{pl} vg sah cop syr^{p} al mu Or^{4,128} (*εἴρηται ἑνικῶσ καρπὸν ἄξιον*) al Ir$^{int\,184}$ Hil al ... ς *καρπουσ αξιουσ* c. LU al mu a g$^{2.}$ m syr^{cu} et^{sch} pp$^{aliq\,gr}$ et^{lat} :: cf Lc 3, 8 | D^{suppl} om *τησ*

9. *εν εαυτοισ* (LΔ *αυτ.*): Chr$^{mo\,6}$ om

10. *ηδη δε* (Gb′) c. ℵBCD^{suppl}MΔ al^{6} d sah cop syr^{cu} et^{sch} al Or^{4,124} Ir$^{314\,gr}$ et^{lat} al, item (*iam enim*) it vg pp^{lat} ... ς *ηδ. δε και* c. EKLSUVΓΠ al pler syr^{p} :: cf Lc 3, 9. | Δ om *η*

11. *μεν*: ℵ add *γαρ* | *υμασ βαπτ.* c. ℵ(ℵ^{b} Or$^{4,131.132}$ *εν υδ. βα.*) B 1. 33. 209. ff$^{1.}$ g$^{2.}$ m am for Iust$^{tr\,49}$ (*ἐγὼ μὲν ὑμ. βαπτ. ἐν. ὕδ. εἰσ μετ. ἥξει δὲ ὁ ἰσχ. μου, οὗ οὐκ εἰμὶ* usque *πυρὶ ἀσβέστ.* ad verbum consentiens nisi quod habet *καὶ τὸν σῖτον συνάξει εἰσ τ. ἀποθ.*) Clem$^{ecl\,995}$ (*υμ. υδ. βα.*) Or^{bis} Cyr al Cyp al ... ς *βα. υμ.* c. CD^{suppl}EKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} (et. d) vg^{ed} sah cop al Max$^{tri\,459}$ Hil al :: cf Lc et Mc | *και πυρι* c. ℵBCD^{suppl}KLMUΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} al Iust Or$^{3,686.\,4,131}$ Eus$^{es\,371}$ Cyr$^{4,356.\,6,249.\,329}$ al Cyp al ... ESV al fere^{100} m syr^{hr} sl (sed^{cdd} var) Thph Euth^{dis} om

12. *τ. σιτ. αυτου* c. ℵBCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl c d f m vg sah cop al Hil ... ELU al plus^{20} a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Iust^{tr} Clem^{ecl} Cyr Ir$^{int\,273}$ Amb al om *αυτου* (Gb^{0}) | *αποθηκην* c. ℵCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl a c d f q vg sah cop al Iust^{tr} Clem^{ecl} Ir^{int} Hil ... BELU al^{20} fere b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ m harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Cyr Amb al add *αυτου* (Ln)

13. B *ιωαννην*. Ad h. l. spectat teste Hier (adv. Pelag. 3, 1) hoc additamentum ev^{i} Hebr: *ecce mater domini et fratres eius dicebant ei: Ioh. baptista baptizat in remissionem peccatorum, eamus et baptizemur ab eo.*

τὸν Ἰορδάνην πρὸσ τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 ὁ
δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι,
καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸσ μέ; 15 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸσ
αὐτόν· ἄφεσ ἄρτι· οὕτωσ γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶ-
σαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 [14. 1] βαπτισθεὶσ δὲ ὁ
Ἰησοῦς εὐθὺσ ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατοσ· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν οἱ
οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, ἐρ-
χόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· Ps 2, 7 Es 42, 1 17, 5
οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν ᾧ ηὐδόκησα.

Dixit autem eis: Quid peccavi ut vadam et baptizer ab eo? Nisi forte hoc ipsum quod dixi ignorantia est.

14. ο δε c. ℵ*B sah Eus$^{ps\,409}$ ... ς Ti add *ιωαννησ* c ℵ^{b}CD^{suppl}EKLMPSUVΓΔ al ut vdtr omn vv fere omn (d *qui autem prohibebat eum ioh.*, a b c d g$^{1.}$ q *et prohibebat eum ioh.*)

15. *πρ. αυτ.* c. ℵCD^{supp}EKLMPSUVΓΔ etc ... B al^{6} it vg (g$^{2.}$ om) cop (sah om) Eus^{ps} *αυτω* (Ln). Cf ad Lc 24, 44. 5, 22. 8, 21. 9, 62. | ℵ* *ουτω* | *ημιν*: ℵ* *ημασ* | *αυτον*: syr^{cu} add *ut baptizaretur, et baptizabat Iesum.* Item a g$^{1.}$ add *et cum baptizaretur* (g$^{1.}$ add *Iesus*) *lumen ingens* (g$^{1.}$ *magnum*) *circumfulsit* (g$^{1.}$ *fulgebat*) *dc aqua ita ut timerent omnes qui advenerant* (g$^{1.}$ *qui congregati erant*). Vide ad v. 17.

16. *βαπτ. δε* c. ℵBC* al^{4} ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{sch} Op ... ς Ti *και βαπτ.* c. D^{3}C^{supp}EKLMPSUVΓ al pler it^{pl} (et. d) syr^{cu} et^{p} al Hipp^{theoph3} Chr Hil al ... Δ om | *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: 435. l am for syr^{cu} om | *ευθ. ανεβ.* c. ℵBD^{supp} al^{4} it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth Hipp^{theoph} Chr Hil Op al ... ς *ανεβ. ευθ.* c. CEKLMPSUVΓΔ al pler d h m syr^{p} arm | *ανεωχθ.* (B Hipp^{theoph} *ηνεωχθ.*: ita Ln) c. ℵ*B tol sah syr^{cu} Ir$^{int\,184}$ cdd (ut vid^{omn}) Hil^{bis} Vig ... ς Ti add *αυτω*, Ln [*αυ.*] c. ℵ^{b}CD^{supp}EKLMPSUVΓΔ al omn^{vid} vv^{pler} Hipp^{theoph} Eus$^{dem\,432}$ Chr Ir$^{int\,ed}$ Aug al | *ειδεν* c. ℵBEMUΓ al pl ... CD^{supp}KLPVΔ al mu *ιδεν* | *πνευμ.* (et. cop) *θεου* c. ℵB ... ς Ln Ti *το πν. του θε.* c. CD^{supp}EKLMSUVΓΔ al omn^{vid} Hipp theoph Eus^{dem} et$^{ps\,409}$ al | *καταβαινον* (D *-νοντα*, Ir^{int} om): D it^{pl} gat mm Hil al add *εκ του ουρανου* | *ωσει* (et. Eus^{dem}): D Eus$^{ps\,409}$ *ωσ* | *ερχομ.* c. ℵ*B a b c g$^{2.}$ h am tol harl* cop (sah om *ερχομ.*) Hil ... ς Ti *και ερχ.* c. ℵ^{c}CDEKLMPSUVΓΔ al omn^{vid} f ff$^{1.}$ m vg (for *et sicut columba venientem*) etc (et. Eus^{ps}) | *επ* c. ℵBC^{3}D^{b}E^{2}KLMPSUVΓΔ etc ... D* Eus^{ps} *εισ*, C*E* al^{10} fere *προσ*. Ev. Ebion. teste Epiph: *καὶ ὡσ ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατοσ, ἠνοίγησαν οἱ οὐρ. καὶ εἶδε τὸ πν. τοῦ θε. τὸ ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶσ κατελθούσησ καὶ εἰσελθούσησ εἰσ αὐτόν.*

17. *φωνη*: h (post *ουρ.*) syr^{cu} add *audita est* | *λεγουσα*: D a b g$^{1.}$ h syr^{cu} add (g$^{1.}$ praem) *προσ αυτον* | *ουτ. εστ.* (et. Or^{bis} Eus^{saepe} al Ir^{int} Hil^{2} al mu) ... D a syr^{cu} Aug$^{ioh\,1}$ *συ ει* | *ηυδοκησα* c. ℵ*et^{c}CLP al pm (idem editum in Or^{bis} al mu) . . ς Ln Ti *ευδ.* c. ℵ^{b}BDEKMSUVΓΔ

IV.

1—11 Lc 4, 1—13 Mc 1, 12 s 1 [15.2] Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰσ τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύμα-
τοσ, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 [16.5] καὶ νηστεύσας ἡμέρας
τεσσεράκοντα καὶ τεσσεράκοντα νύκτασ, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 καὶ
προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα
Deu 8, 3 οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· γέγραπται·
οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωποσ, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι

---

al pl. Ev. Ebion. teste Epiph sic: *κ. φωνὴ ἐγέν. ἐκ τοῦ οὐρ. λέγουσα· σύ μου εἶ ὁ υἱὸσ ὁ ἀγαπ., ἐν σοὶ ηὐδ. καὶ πάλιν· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καὶ εὐθὺσ περιέλαμψε τὸν τόπον φῶσ μέγα. ὃν (ὅ?) ἰδών, φησίν, ὁ ἰω. λέγει αὐτῷ· σὺ τίσ εἶ κύριε; καὶ πάλιν φωνὴ ἐξ οὐρ. πρὸσ αὐτόν· οὗτόσ ἐστ. ὁ υἱ. μου ὁ ἀγ., ἐφ' ὃν ηὐδ. καὶ τότε, φησίν, ὁ ἰω. προσπεσὼν αὐτῷ ἔλεγε· δέομαί σου κύριε, σύ με βάπτισον. ὁ δὲ ἐκώλυεν αὐτῷ λέγων· ἄφεσ, ὅτι οὕτωσ ἐστὶ πρέπον πληρωθῆναι πάντα.* Similiter Iust$^{tr\ 103}$ *ἅμα τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἰορδ. τῆσ φωνῆσ αὐτῷ λεχθείσησ· υἱόσ μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερ. γεγένν. σε.* Rursus ibidem [38] *κατελθόντοσ τοῦ ῑυ ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀνήφθη* (potius *-ῆφθαι*) *ἐν τῷ ἰορδ.* etc. Tractat. de non iterando baptism. (Cypr. opp. ed. Rigalt. p. 142): *in quo libro (qui inscribitur* Praedicatio Pauli) *contra omnes scripturas et de peccato proprio confitentem invenies Christum – – item, quum baptizaretur, ignem super aquam esse visum.* Ex Ev. Naz. Hier haec affert: *Factum est autem quum ascendisset dominus de aqua, descendit fons omnis sp. s. et requievit super eum et dixit illi: Fili mi, in omnibus prophetis exspectabam te ut venires et requiescerem in te. Tu es enim requies mea, tu es filius meus primogenitus, qui regnas in sempiternum.* Teste Op „libri secretiores“: *et Ioh. quidem baptizavit illum in aqua, ille autem Iohannem in spiritu.*

IV. 1. *ο ῑς* c. ℵCDEKLMPSVΓ al omn^{vid} (C*L *ανηχθη δε ο ῑς*) ... Ti *ῑς* c. BUΔ | ℵK 157. al syr^{cu} et^{sch} *υπο του πν.* (syr^{cu} et^{sch} *a sp. sancto*) *εισ τ. ερ.*

2. *τεσσερακ.* bis c. ℵB*CLPΔ ... ϛ Ln *τεσσαρακ.* c. B**EKMSUVΓ etc, item D sec loco, priore *μ̄* | *κ. τεσσ.* (130. om) *νυκτ.* c. ℵD (it vg cop al *τεσσ. ημ. κ. τεσσ. νυκτ.*) ... ϛ Ln Ti *κ. νυ. τε.* c. BCEKLMPSUVΓΔ etc ... 1. al [10] fere syr^{cu} om:: ut Lc et Mc

3. *προσ. ο πει. ειπ. αυτω* c. ℵB 1. 13. 33. 124. 157. 209. al ff$^{1.}$ k l vg cop syr^{sch} arm aeth Chr$^{mo\,6}$ ... ϛ *προσ. αυτω ο πει. ειπ.* c. CEKLMPSUVΓΔ al pler f g$^{1.}$ sah syr^{p} al ... D al a b c g$^{2.}$ h syr^{cu} *προσ.* (D *προσηλθεν*, item it^{cdd}) *αυτω ο πει.* (D add *και*, item it^{cdd}) *ειπ. αυτω* (Ln) | ℵ^{b} *ειπον ινα*

4. ℵ^{b} *ο δ αποκρ.* | D (it^{mu} syr^{cu} sax) *αποκρ. δε ο ιησουσ* | ο (Gb^{+}) c. ℵBCDELPUVZΔ al [20] fere (LXX^{ed} et A etc) ... ϛ om c. KMSΓ al longe pl (LXX^{cdd} pl) | C *αλλα* | *επι* c. ℵBEKLMPSUVΓΔ al pler (LXX^{ed} et A etc) ... Gb″ Ln Ti *εν* c. CD al [6] (LXX^{min} et pp^{mu}); it vg utroq loc *in* | *εκπορ. δ. στομ.*: D b g$^{1.2.}$ (k om *αλλ* usq *θεου*) syr^{hr} pp$^{lat\ aliq}$ om

ἐκπορευομένῳ διὰ στόματοσ θεοῦ. 5 τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ
διάβολοσ εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον
τοῦ ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν
κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖσ ἀγγέλοισ αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ Ps 91, 11
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃσ πρὸσ λίθον τὸν
πόδα σου. 7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκπειρά- Deu 6, 16
σεισ κύριον τὸν θεόν σου. 8 πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διά-
βολοσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσασ τὰσ βασι-
λείασ τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτά
σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃσ μοι. 10 τότε λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου Deu 6, 13
προσκυνήσεισ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεισ. 11 $^{17.6}$ τότε ἀφίησιν
αὐτὸν ὁ διάβολοσ, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

---

5. Γ *παραλαβων,* sed retinet *και* sq | *εστησεν* (Gb′) c. ℵBCDZ 1. 33. 209. al sah (vv pler^{lib} vel^{dubi}, it vg *adsumpsit et statuit*) ... ς Ti *ιστησιν* c. EKLMPSUVΓΔ al pler. Eus$^{dem\ 437\ lib}$: *παραλαβὼν αὐτὸν εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ κ. εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τ. θε. βάλε σεαυ. ἐντεῦθεν κάτω* usq *πόδα σου.*

6. *λεγει* c. ℵ*et^{c} BCDEKLMPSUVΓΔ al^{omn} fere sah cop a (*ait*) k (*dicit*) al ... ℵ^{b}Z 157. al it^{pl} vg *ειπεν* (Ln) | D* om *του* | C* sah cop syr$^{p\ mg}$ al *εντευθεν κατω* | D *αιρουσιν* (sed d *tollent*)

7. *παλιν* (47^{ev} sah om): c. sqq conjg CDKLMUZ etc ... c. antecdd ℵ^{c}E 33. al it^{mu} (a c arm ante *ο ιησ.*, syr^{cu} ante *εφη*) | *ουκ εκπειρασεισ* (LS al *-σησ*) ... D *ου πειρασεισ* (LXX *ουκ εκπ.* non var)

8. K *λαμβανη* | ℵ *δικνυει*, D *εδειξεν*

9. *ειπεν* c. ℵBCDZ 13. 33. 157. it vg ... ς Ti *λεγει* c. EKLMPSUVΓΔ etc | *ταυ. σοι πα.* c. ℵBC*Z 1. 33. 209. al l am for Or^{ter} (et ^{3,540} *πα. σ. ταυ.*) Chr$^{mo\ 4}$ ... ς Ln *ταυ. πα. σοι* c. C^{3}DEKLMPSUVΓΔ al pler vv^{pler} (Ir$^{int\ 320}$ *meminit Lucas: Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt* etc) | *προσκυνησησ* c. ℵBDKMPSUVΓZ etc ... CELΔ al mu *-νησεισ*

10. *υπαγε* c. ℵBC*KPSVΔ 1. al pl f k vg (harl**) fr sah cop syr^{sch} et^{p} Or^{3,540} (*ὕπαγε σατανᾶ, χωρὶσ τῆσ ὀπίσω μου προσθήκησ*) Ign$^{philipp\ 12}$ (*οὐκ εἶπεν· ὕπαγε ὀπίσω μου· οὐ γὰρ ὑποστρέψαι οἷόσ τε, ἀλλά· ὕπαγε σατανᾶ*) Petr^{alex} (ap. Rou. 4, 24) al Ir$^{int\ 319}$ (*vade, inquit, satana; scriptum est enim* etc) Tert Hier^{mt} (*non, ut pleriq. putant, eadem satanas et Petrus sententia condemnantur. Petro enim dicitur:* Vade retro me satana - - *hic vero audit:* Vade satana) al ... Gb (sed Gb^{0}) Sz Ln [*ο. μ.*] Ti add *οπισω μου* c. C^{2}DELMUΓZ al^{150} fere it^{pler} harl* syr^{cu} et (vel cum* vel sine*) syr^{p} arm aeth Iust$^{tr\ 103}$ (*μέχρι τοῦ εἰπεῖν αὐτῷ· προσκύνησόν μοι, καὶ αὐτῷ ἀποκρίνασθαι τὸν χν̄· ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· κύριον* etc) Ath$^{215.425.658.}$ al Aug Amb al :: e 16, 23 | ℵLP al *προσκυνησησ*, item L al *λατρευσησ*

12 ss Mc 1, 14 s Lc 4, 14 s 12 [18.4] Ἀκούσασ δὲ ὅτι Ἰωάννησ παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰσ
τὴν Γαλιλαίαν. 13 [19.7] καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κα-
τῴκησεν εἰσ Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοισ Ζαβου-
λὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ
*Es 9, 1 s προφήτου λέγοντοσ· 15 γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν
θαλάσσησ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸσ
ὁ καθήμενοσ ἐν σκότει φῶσ εἶδεν μέγα, καὶ τοῖσ καθημένοισ ἐν
χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶσ ἀνέτειλεν αὐτοῖσ. 17 [20.6] Ἀπὸ τότε
3, 2 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦσ κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18—22 Mc 1, 16—20 Lc 5, 1—11 Io 1, 35—43 18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ εἶδεν
δύο ἀδελφούσ, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν

---

12. *ακ. δε* c. ℵBC*DZ al k am for cop aeth Or^{ter} Eus^{hi} et^{dem} Aug ... ς (Ln) add (Gb^{oo}) *ο ιησους* c. C**EKLMPSUVΓΔ al pler it^{pler} syr^{omn} al Hil Gaud | B *ιωαννησ*

13. *καταλιπων* c. ℵBCKPUΓ etc ... DELMZΔ etc *καταλειπων* (d δ *relinquens*, item Hier; it^{pler} vg *relicta*) | *ναζαρα* c. ℵ^{b}B*Z 33. k Or^{4,179}; CPΔ *-ραθ* (Ln) ... ς *-ρετ* c. B^{2}LSΓ al pl Or^{4,170} ... Ti *-ρεθ* c. ℵ*DEKMUV al pm it^{pler} vg cop Or^{ter} Eus^{dem} | D *κατοικησεν* | Δ om *εισ* | *καφαρναουμ* (Gb″) c. ℵBDZ 33. it vg sax fr cop Or Epiph Nonn. Accedunt passim (ut Lc 7, 1. Io 4, 46. 6, 59) C, Mt 17, 24 I, Lc 4, 23. 7,1 X (4, 31 *καφερν.*) Lc 10, 15 R, in Io T et T^{b}, in Mc eoque solo Δ, in Lc Ξ; item sah go; item Cyr ($^{esa\ 149}$, ad Io 6, 17) etc ... ς *καπερναουμ* c. CEKLM PSUVΓΔ (sed δ *cabarnaum*) al^{omn} fere Eus etc | ℵ* *παρα θαλασσαν* (*-ιαν* *corr? et ^{b}), D Cyr$^{es\ 149}$ *παραθαλασσιον* (*-ττιον* Cyr) | L al *νεφθαλημ*, UV al *-λιμ*

14. D *του λεγοντοσ*

15. D al^{6} am om *γη* sec | D *νεφθαλειν*, L al *-λημ*, MV al *-λιμ* | *οδον* (item d g$^{1.}$ h): it^{pl} vg *via* | D*L it^{pler} (non k al) am for (non fuld al) *γαλιλαιασ*

16. *εν*: D *εν τη* | *σκοτει* c. ℵ*CEKLMPSUVΓΔ al^{omn} ut^{vid} Hipp$^{fragm\ 131}$ Or^{3,712} (^{4,91} *σκοτω*) Eus$^{dem\ 438}$ Cyr$^{es\ 149}$ ... Ln Ti *σκοτια* (*-τεια* D) c. ℵ^{b}BD Or^{1,638} | *φωσ* h. l. c. ℵBC 1. 13. 33. 124. 209. it^{pler} am for Or^{4,91} Eus$^{dem\ 483}$ Chr$^{mo\ 5}$ Cyr$^{es\ 149}$ ... ς ante *μεγα* (D* *-γαν*) c. DEKLMPSUVΓΔ al pler k vg Hipp^{fragm} Or^{bis} | *ειδεν* c. ℵ^{b}BEMUΔ al pl, ℵ*CKLPV al mu *ιδεν* ... D al it^{pm} *ειδον*, Γ *ιδετω* (LXX *ιδετε*) | D it^{mu} om *και* | D *οι καθημενοι*, it^{pm} *qui sedebant*), Eus^{dem} *τοισ κατοικουσιν* | *χωρα και* (D*d om, ut LXX^{ed}) *σκια*: b g$^{1.}$ h *in regione* (*-nem*) *umbrae* ... a c k syr^{cu} *in umbra*

17. D *απο τοτε γαρ*, Eus^{dem} *α. το. γουν* | D om *ὁ* | *μετανοειτε*: syr^{cu} Eus^{dem} cod om. Item syr^{cu} om *γαρ*, Eus^{dem} *οτι εγγ.*

18. *περιπ.* (*ambulans*) c. ℵBCEKLMPSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ ff$^{1.}$ vg etc ... D it^{pler} Eus^{dem} *παραγων* (*cum transiret*) : : cf Mc | *δε* (Gb Sz) c. ℵBCDKMPSUVΓ

ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν
γὰρ ἁλεεῖς. 19 [21.2] καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ. 21 [22.6] Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο
ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτί-
ζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 οἱ δὲ εὐθέως
ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.
23 [23.1] Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖς Mc 1, 39 Lc 4, 44
συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 καὶ Mc 1, 28
ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν
αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις
συνεχομένους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παρα-

---

(περ. γαρ)Π al[100] fere b f ff[1.] g[1.] k l q am for fu harl tol cop syr[utr] aeth Eus[dem 438] etc ... ς add ο ιησους c. E(*om δε)L (και περ. ο ιησ.) Δ al pm a c h m vg[ed] em arm (syr[cu] *domin. noster*) | παρα (K περα): al[pauc] περι | ειδ. c. ℵBDEMUΓΔΠ[2] al pl: CKLPVΠ* al ιδεν | λεγομ.: E al Chr[sem] επικαλουμ., ℵ[b] al mu Eus[dem] καλουμ. | αλεεισ c. ℵ*B*C ... ς Ln Ti αλιεισ cum ℵ[b]B[3]DEKLMSUVΓΔΠ al omn[vid]. Item v. 19 (L αληεισ)

19. αυτοισ (b f ff[1.] k l vg): C[2] (invitis* et[3]) a c h m syr[cu] et [sch] aeth Cyr[es 149] add ο ιησουσ, Ln [ο ιη.] | υμασ: ℵ[b]D al a b c f ff[1.] k (*ut sitis*) l (non item h m) vg syr[sch] et [p cdd] aeth Cyr[es 149] add γενεσθαι :: cf Mc

20. ευθεωσ: al[15] fere harl* Or[3, 227] (non item [682. 683]) al om | δικτυα: KΠ al a b c g[1.] h m (non f ff[1.] k l vg) syr[cu] et [sch] cop aeth add αυτων

21. εκειθεν: Δ add ολιγον | ειδεν cum BDEMUΓΔΠ[2] al pl ... ℵCKLVΠ* al ιδεν | αυτου (ℵ* et [c]): ℵ[b] εαυτου

22. ευθεωσ (K post αφ. pon): al[plus 10] a b g[1. 2.] h k om | το πλ. (et. Ir[gr] et [la 233] Eus[dem 438]; ℵ* add αυτων): 126. b c ff[1.] g[1. 2.] h l vg syr[cu] τα δικτυα (b c g[1.] add αυτων) | 122* syr[cu] om κ. τ. πατ. αυτ.

23. εν (Ln om ex errore de B) ολη (ℵ* om) τ. γαλ. cum ℵ*BC 157. cop syr[cu] et [utr] aeth ... ς Ti ολην την γαλιλαιαν cum ℵ[b]DEKMSUVΓΔΠ al omn[fere] it vg (*circumibat totam galilaeam*) Eus[dem] al | περιηγ. et γαλιλ. absque ο ιησ. cum B 157. 20[ev] k syr[cu] ... ℵC*D al[10] fere it[pler] vg cop syr[utr] arm aeth Eus[dem] post περιηγ. add (Ln), ς post γαλ. cum C[3]EKMSUVΓΔΠ al pler | διδασκων: ℵ* add αυτουσ | Δ om πα. νοσ. και (cum spatio post μαλακ.)

24. απηλθ. cum BDEKMSUVΓΔΠ al longe pl it vg (*abiit*) Eus[dem 439] etc ... ℵC 1. 33. al mu cop syr[p mg] Or[2, 788] εξηλθεν :: cf Mc 1, 28 Lc 4, 14 | D[gr] αυτου (Δ om) η ακο. | ολην: ℵ πασαν | συριαν: Γ συνοριαν | E* om και βασα. | και δαιμ. cum ℵC[2]DEKSUVΓΠ al pler it vg syr[cu] et [utr] al; item Ln Ti δαιμ. omisso και cum BC* 13. 235. cop Eus[dem] ... MΔ al[10] fere om (al aliq om κ. σελ. vel κ. δαι. κ. σελ.)

λυτικούσ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ. 25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
Mc 3, 7 s Lc 6, 17 ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ Δεκαπόλεωσ καὶ Ἱεροσολύ-
μων καὶ Ἰουδαίασ καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

V.

Lc 6, 17 1 $^{24.10}$ Ἰδὼν δὲ τοὺσ ὄχλουσ ἀνέβη εἰσ τὸ ὄροσ· καὶ καθίσαν-
τοσ αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 $^{25.5}$ καὶ ἀνοίξασ
3–6 Lc 6, 20 ss τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺσ λέγων· 3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ
τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 $^{26.10}$ μα-
κάριοι οἱ πραεῖσ, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5 $^{27.5}$ μα-
κάριοι οἱ πενθοῦντεσ, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 6 $^{28.5}$ μακάριοι
οἱ πεινῶντεσ καὶ διψῶντεσ τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθή-
σονται. 7 $^{29.10}$ μακάριοι οἱ ἐλεήμονεσ, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 μακά-

24. κ. εθερ. αυτουσ (k haec om): D a b c g^{1} h (non f ff^{1} l q vg) κ. παντασ εθερ., syr^{cu} *et in singulos eorum manum suam posuit et omnes sanavit*

V. 1. προσηλθαν cum ℵ*B* ... ς Ln -λθον cum ℵ^{b}B^{3}CDEKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | αυτω (et. it vg, item Or^{1,227} et $^{3,451.480}$ Eus$^{dem\,442}$) ... Ln om cum B Or^{3,496}

2. D εδιδαξεν (d *docuit*; contra it vg *docebat*)

3. τω: D* om (D^{c} add)

4. 5. μα. οι πραεισ etc ante μα. οι πενθ. cum D 33. a c ff^{1} g$^{1.2}$ h k l vg fr syr^{cu} Clem$^{579\,s}$ (post μακ. οι πρα. etc explicatione uberiore interposita pergit ad μακ. οι πενθ. etc. Tum transit ad μα. οι ελεημ., iam ante enim^{575} v. 6 cum v. 3 coniunctum explicuit) Or^{3,740} (ἐν οἷσ, i. e. τοῖσ κα. ματθ. μακαρισμοῖσ, μετὰ τὸ μακ. οἱ πτωχ. etc ἑξῆσ γέγραπται τὸ μακ. οἱ πραεῖσ etc: ad haec exigendum est^{3,780} ubi textus v. 3 sqq^{libere} exscriptus est mutato ordine) Amm et Eus^{can} (videtur ita, sed ipsi numeri qui huc pertinent in cdd^{gr} pler mutati inveniuntur) Nyss^{1,778} (ὅτι πρὸσ τοῦτο μάλιστα τὸ πάθοσ ὁ λόγοσ βλέπει, δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ταπεινοφροσύνην νομοθετῆσαι ἡμῖν τὴν πραότητα· ἔοικε γὰρ ἔχεσθαι τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον) Bas$^{1,147\,vid}$ (postquam οι πτω. τ. πν. adhibuit ad explicationem ps. 33, rursus ex μακαρισμοισ affert οι πραεισ) Hil$^{mt\,621.622}$ Hier^{mt} al ... ς μακ. οι πενθ. (ℵ^{b} add νυν) etc ante μα. οι πρα. cum ℵBCEKMSUVΓΔΠ al omn fere b f q syr^{sch} et^{p} cop arm aeth Chr^{mt} Tert$^{patient\,11}$ (sic) Op (Hil$^{ps\,118}$ videtur, sed tantum v. 3. v. 5. v. 44. coniunctim exscribit)

7. αυτοι: K* om

9. K om οι | οτι cum ℵCD 13. 124. a b c ff^{1} g$^{1.2}$ h l q vg (et. for al) syr^{sch} Hil ... ς (Gb^{o}) Ti add αυτοι, Ln [αυ.] cum BEKMSUVΓΔΠ al pler f k am gat syr^{cu} et^{p} cop arm aeth Or$^{int\,4,684}$ Cyp (Clem^{581} vide post)

ριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν. 11 [30.5] μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶσ καὶ
διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθʼ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν
ἐμοῦ. 12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸσ ὑμῶν πολὺσ ἐν
τοῖσ οὐρανοῖσ· οὕτωσ γὰρ ἐδίωξαν τοὺσ προφήτασ τοὺσ πρὸ ὑμῶν.
13 [31.2] Ὑμεῖσ ἐστὲ τὸ ἅλασ τῆσ γῆσ· ἐὰν δὲ τὸ ἅλασ μωρανθῇ,
ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰσ οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω κατα-
πατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 [32.2] Ὑμεῖσ ἐστὲ τὸ φῶσ τοῦ
κόσμου. οὐ δύναται πόλισ κρυβῆναι ἐπάνω ὄρουσ κειμένη· 15 οὐδὲ
καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλʼ ἐπὶ τὴν
λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖσ ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 οὕτωσ λαμψάτω
τὸ φῶσ ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπωσ ἴδωσιν ὑμῶν τὰ
καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ.

---

10. ενεκεν: B -κα | C τησ δικαι. | εστιν: D εστε, d *erit*. Clem^{581} μακ., φησίν, οἱ δεδ. ἕνεκεν δικ. ὅτι αὐτοὶ υἱ. θε. κληθήσ. (sic) ἤ ὥσ τινεσ τῶν μετατιθέντων τὰ εὐαγγ. μακ., φησίν, οἱ δεδ. ὑπὸ τῆσ δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι· καὶ μακ. οἱ δεδιωγμ. ἕνεκα ἐμοῦ, ὅτι ἕξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται. Imitationem vv. 3 sqq habent Act. Paul. et Thecl. 5. p. 42.

11. ονειδισωσ. υμ. κ. διωξωσ. (ℵΔ -ξουσιν): D 33. διωξουσιν υμ. και ονειδισουσιν (33 -ωσιν^{bis}). Eodem ordine h k syr^{cu} (syr^{cu} et^{hr} add *filii hominum*) cop aeth | πονηρον c. ℵBD b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l m vg cop syr^{hr} aeth Cyr^{4,896} Lcif Hil al ... ς Ti add (q Op^{praem}) ρημα c. CEKM SUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ q syr^{utr} al Or^{3,272} Const$^{2,8,1.5,3,2.}$ Op | καθ υμων h. l. (et. Or Const^{5,3,2} etc) ... Ti ante παν c. D h k m flor syr^{cu} et^{utr} (exc$^{p\ cod}$) Const$^{2,8,1.}$ Tert Lcif | ψευδομ. c. ℵBCEKMSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Const^{bis} Cyr Chr (δύο τέθεικε διορισμούσ, ὅταν καὶ διʼ αὐτὸν καὶ ψευδῆ ᾖ τὰ λεγόμενα) al Aug^{bis} Op al ... Gb^{0} Ti om c. D b c g$^{1.}$ h k m flor Or^{3,272} Lcif Hil^{ter} al (:: nil simile Lc; videbatur minuere vim sententiae? Praeterea vide ad εν. εμου) | ενεκ. εμου: D 47. a (antea hiat) b c g$^{1.}$ k ενεκ. δικαιοσυνησ ... flor Lcif om

12. τοισ ουρανοισ (et. Or Cyr Const): D 258. it^{mu} Hil^{ter} al mu τω -νω | τουσ (K om) προ υμων: D add υπαρχοντασ (*-ντων), d *qui ante vos fuerunt* (similiter Latt^{al}) ... U b c k syr^{cu} add οι πατερεσ (k *fratres*) αυτων (syr^{cu} *vestri*), item g$^{1.}$ *nolite gaudere cum benedixerint -- patres eorum* ex Lc 6, 26

13. ℵ αλα bis, D pr loco | μωρανθη: al^{3} μαρανθη, it^{pl} vg *evanuerit* (alii cdd et pp *fatuum* vel *infatuatum fuerit*) | V αλισθησονται | ετι: D it^{mu} mm syr^{cu} et^{sch} al Cyp al om | βληθεν εξω κατ. c. ℵBC 1. 33. syr$^{p\ cod}$ Or^{1,794} ... ς Ti βληθηναι εξ. και κατ. c. DEKMSUVΓΔΠ al pler (it vg etc)

14. υμεισ: Δ add δε

15. D αλλα | Δ om την et τοισ

17 [33. 10] Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺσ προ-
φήτασ· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 [34. 5] ἀμὴν γὰρ
Lc 16, 17 λέγω ὑμῖν, ἕωσ ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία
κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕωσ ἂν πάντα γένηται.
19 [35. 10] ὃσ ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων
καὶ διδάξῃ οὕτωσ τοὺσ ἀνθρώπουσ, ἐλάχιστοσ κληθήσεται ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃσ δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτοσ μέγασ
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
Ex 20, 13 21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖσ ἀρχαίοισ· οὐ φονεύσεισ· ὃσ δ' ἂν φο-
νεύσῃ, ἔνοχοσ ἔσται τῇ κρίσει. 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ ὀργι-
ζόμενοσ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχοσ ἔσται τῇ κρίσει· ὃσ δ' ἂν εἴπῃ τῷ

---

17. *ουκ ηλθον* etc (et. Clem[hom 3, 51] Ptol[flor 33, 5]): Mcion testibus Dial marc[63] (*τοῦτο οἱ ἰουδαϊσταὶ ἔγραψαν, τό· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι· οὐχ οὕτωσ δὲ εἶπεν ὁ χ̅σ̅, λέγει γάρ· οὐκ ἦλθον πληρῶσαι τ. νόμ. ἀλλὰ καταλῦσαι*) et Isid[1, 371] sic corrupit: *τί δοκεῖτε ὅτι ἦλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺσ προφήτασ; οὐκ ἦλθον πληρῶσαι ἀλλὰ καταλῦσαι.*

18. *γαρ* (it[aliq] vg *amen quippe*): al[6] it[mu] sah al om | *απο τ. νομου* (Clem[hom 3, 51] Or[2, 527]): 13. 124. al arm syr[hr] Ir[int 275] add *και των προφητων* ... Valentt ap Ir[14 gr] et[lat] om | *αν* sec: B* om | D *γενητ. παντ.*

19. *εαν* (D[c] 33. *αν*): D* om, it[pl] vg pp[lat mu] non exprim (contra d h Lcif etc *quicumque*) | *ουν* (it[pl] al *enim*): L al mu arm Cyp Lcif om | DL al *λυσει* | Δ om *των* pr | *ουτωσ* (Cyp al ante *διδαξ.*): D om | *οσ δ αν* usq *ουρ.* (ℵ[a]): ℵ*D al g[2.] om | *ουτοσ*: 13. 157. al[10] fere it[pl] go Cyp al *ουτωσ* (Cyp ante *διδ.*) vel (ut b c h m go) *ουτωσ ουτοσ* | *των ουρανων*[bis]: M* al *του θεου*

20. *λεγω* usq *ουρανων* (Iust[tr 105] *ταῦτα εἰρηκέναι* [*τὸν χ̅ν̅*] *ἐν τοῖσ ἀπομνημονεύμασι γέγραπται· ἐὰν μὴ περ. ὑμῶν ἡ δικ. πλεῖον τῶν γρ. κ. φαρ. οὐ μὴ εἰσέλθ. ε. τ. β. τ. οὐρ.*, Clem[bis] Or[2, 701] Const[2, 35] Bas al Ir[int 242] Hil al): D om | L *περισσευσει*, Δ *-σαι* | *υμ. η δικ.* (Gb') c. ℵBEKLMVΓΔΠ al plus[50] Iust Clem[825] Const Bas[2, 630. 658. 664] al ... ς (Ln 49.) *η δικ. υμ.* c. SU al pl Clem[526] Or al | ℵ* al Cyr[4, 880] Bas[ter] Chr[mo 6] *πλεον*, L *πληονα*

21. *ερρεθη* c. ℵLMSUΔΠ al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEK (*ερριθη*) VΓ al mu. Vide et. ad sqq | L al *φονευσει*

22. *τω αδ. αυτ.* c. ℵBΔ[2] 48. 198. vg (exc mm) sax fr aeth ar[p] Or[1, 112. 181] Bas (i. e. auct. de bapt.[2, 5]) Ps-Ath (ep. 2. ad Castor. *οὕτω γὰρ τῶν ἀντιγράφων τὰ ἀκριβῆ περιέχει· τὸ γὰρ εἰκῆ ἐκ προσθήκησ ἐτέθη*) Iust[ap 1, 16] (*ὃσ δ' ἂν ὀργισθῇ, ἔνοχ. ἐστιν εἰσ τὸ πῦρ*) Ptol[flor 33, 6] (*τὸ γὰρ οὐ φονεύσεισ* etc *τῷ μηθ' ὀργισθῆναι* etc *περιείληπται*) schol[21. 237.] al

ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥαχά, ἔνοχοσ ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃσ δ' ἂν εἴπῃ
μωρέ, ἔνοχοσ ἔσται εἰσ τὴν γέενναν τοῦ πυρόσ. 23 ἐὰν οὖν προσ-
φέρῃσ τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇσ ὅτι ὁ ἀδελ-
φόσ σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφεσ ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου,
καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 $^{36.5}$ ἴσθι εὐνοῶν τῷ 25 s Lc 12, 58 s
ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕωσ ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε
παραδῷ ὁ ἀντίδικοσ τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴσ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰσ
φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃσ ἐκεῖθεν ἕωσ
ἂν ἀποδῷσ τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 $^{37.10}$ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·

(*τινέσ φασιν ὅτι μάτην ὑπὸ τινῶν προσετέθη τὸ εἰκῆ*) cdd^{gr} ap Aug retract^{19} cdd ap Hier (^{pelag} *in plerisq cdd antiquis* sine causa *additum non est;* item^{mt} *in quibusdam cdd additur* sine causa; *ceterum in veris definita sententia est et ira penitus tollitur*) Tert^{vid} ($^{orat\ 10}$ *quomodo placabit patrem cum omnis ira ab initio interdicta sit nobis? iram in fratrem homicidio superponit;* item$^{apol\ 45}$ *quid plenius dictum est:* Non occides, *an:* Ne irascaris quidem?) al ... ς add *εικη* c. DEKLMSUVΓΔ*Π al pler it syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop arm go al Ps-Iust$^{zen\ 11,9}$ Eus$^{dem\ 444}$ Cyr Chr$^{hom\ 16}$ (*οὐ τοίνυν τὸ ὀργίζεσθαι παράνομον, ἀλλὰ τὸ ἀκαίρωσ τοῦτο ποιεῖν*) item$^{hom\ 17}$ (*ἐπὶ μὲν τῆσ ὀργῆσ διορισμόν τινα τέθεικεν, εἰπὼν τὸ εἰκῆ καὶ μάτην*) al mu Ir$^{int\ 242.\ 247}$ (contra esse videtur quod$^{272\ fin}$ habet: *pro eo quod est:* Non occides, *neque irasci quidem praecepit*) Cyp Lcif al mu | *ραχα* c. ℵ*D a b c (*rachab*) d (*raccha*) f* ff$^{1.}$ h q al am fu al Tert Cyp al ... ς Ln Ti *ρακα* c. ℵ^{b}BE unc rell min certe pler (al *ρακκα*) f** k vg^{ed} etc | *εσται* sec: M (*ἔστι* hoc acc.) 299. *εστι* | *μωρε*: L 1. 13. al ff$^{1.}$ syr^{cu} cop arm al praem *τω αδελφω αυτου*

23. *προσφερησ*: L al plus^{10} *-ρεισ* | *κακει* c. ℵBLSΓ al sat mu Or^{1,198} Chr^{mosc} Quaest$^{antioch\ 234}$... Ti *και εκει* c. DEKMUVΔΠ al plus^{50} Const^{2,53} Cyr^{hr} Chr^{montf}

24. D *καταλλαγηθι* | *προσφερε* (f** ff$^{1.}$ k fu for *offer*, c d g$^{2.}$ h q vg^{ed} mm *offeres*, g$^{1.}$ *auferes*): D* *-ρεισ* (a b f* am *offers*)

25. *εωσ*: D* om | *μετ αυτ.* h. l. (Gb') c. ℵBDL 1. 13. 28. 33. 124. 209. a b c g$^{1.}$ h q syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Amb al ... ς post *οδω* c. EKMSU VΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k vg syr^{p} sah go Carpoc$^{epiph\ 27,5}$ Clem^{605} Chr^{mt} al | *ο κριτησ* c. ℵB 1. 13. 124. 127** k arm aeth Carpoc^{epiph} (item ap Ir$^{int\ 1,25,4}$) Chr$^{hom\ 15}$ et^{20} Hil Arn ... ς Ti add *σε παραδω* (D* *-δωσει*, item antea) c. DEKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} cop sah go Hier:: cf Lc | *βληθηση* (D* al *-ησει*): D^{2}L *-θησ* (L *-θεισ*)

26. *αν*: L al^{10} fere *ου*, 33. al om | *αποδωσ*: L *-δωσισ*

27. *ερρεθη* c. ℵKLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEVΓΠ* al mu | *ερρ.* (Gb Sz) c. ℵBDEKSUVΓΠ al plus^{100} a b f k m go syr^{sch} cop arm aeth Or^{4,330} Cyr al ... ς add *τοισ αρχαιοισ* c. LMΔ al certe pm c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg syr^{cu} syr^{p} c.* Eus$^{dem\ ter}$ et^{ps} Chr Ir$^{int\ 242}$

Ex 20, 14 οὐ μοιχεύσεισ. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ βλέπων γυναῖκα
πρὸσ τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
18, 9 Mc 9, 47 29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμόσ σου ὁ δεξιὸσ σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου
18, 8 Mc 9, 43 καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰσ γέενναν. 30 καὶ εἰ ἡ δεξιά
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέ-
ρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
Deu 24, 1 σου εἰσ γέενναν ἀπέλθῃ. 31 Ἐρρέθη δέ· ὃσ ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ-
Mt 19, 9 Mc 10, 11 s Lc 16, 18 ναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
πᾶσ ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸσ λόγου πορνείασ, ποιεῖ
αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃσ ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

---

28. *βλεπων* c. ℵBDELMSUVΔΠ al pler Athen$^{lega\,23}$ Clem^{554} Or^{4,330} al ... K 117. 157. 243. al$^{1\,scr}$ Clem$^{461.615}$ Quaest$^{antioch\,238}$ *εμβλεψασ* (Iust$^{ap\,1,15}$ Or$^{3,416.4,336.1,112.476}$ *οσ αν εμβλεψη*, Const^{1,1} *οστισ εμβλεψει εισ*), item Γ al plus^{10} Chr$^{mo\,4}$ Thdrt al *εμβλεπων*, Thphil^{3,13} *ιδων* | *επιθυμησαι* c. ℵ* 236. Clem^{554} Or$^{4,330.1,112.1,476}$ Quaest$^{antioch\,238}$ Chr$^{hom\,254.255}$ (et.$^{mo\,6}$ semel) Isid^{4,122} Tert^{ter} vel^{plus} ... Gb″ Sz Ln Ti add *αυτην* c. BDEKLSUVΓΔΠ al pl Thphil Or^{4,336} Eus$^{dem\,126}$ Const Ps-Ath castor^{319} Chr^{txt}; item ς *αυτησ* c. ℵ^{b}M al certe pm Iust Athen Or^{3,416}; item it vg etc | *αυτην*: Δ (Iust Thphil) om, Π suppl^{mg} | *αυτου*: B *εαυτου* (Ln)

29. D (non d) ο *οφθ. ο δεξ. σου* | L al mu *σκανδαλιζη* | *και βαλε*: L om | *βληθη* (L *βληθησει*): D (sed om v. 30.) *απελθη*, item *eat* a b c d g$^{1.}$ h syr^{cu} cop | L al *εισ την γεενν.*

30. D om versum | *ει*: L om | LΔ al *σκανδαλιζη* | Δ *κοψον* | *και μη* (ℵ^{b}): ℵ* *η* | *ε. γ. απελθη* (D it^{pl} vg Lcif *α. ε. γ.*) c. ℵB (item D, propterea enim om versum; vide ad v. 29.) 1. 21. 22. 33. 157. it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth (Or^{4,330} libere) Lcif al ... ς *βληθη* (L *-θησει*) *ε.* (L al add *την*) *γ.* c. EGKLMSUVΓΔ (sed *δ eat*) Π al pler f go syr^{utr} arm Chr

31. *ερρεθη* c. ℵLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEGKVΓΠ* al mu | *δε* c. ℵ^{b}BDEGLMSUVΓΔ al pler it vg etc ... ℵ^{a}KΠ 124. 127. 131. 209. al plus^{20} syr^{cu} et^{sch} arr om | *οσ* c. ℵBDL 1. 13. 21. 33. 124. 127. 131. 209. al^{10} fere it vg Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς (Gb^{0}) add *οτι* c. EGKMSUVΔΠ etc | L al mu *απολυσει*

32. *οτι* (c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg): D a b g$^{1.}$ h k Aug om | *πασ ο απολ.* c. ℵBKLMΔΠ al plus^{50} c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l m vg go syr^{sch} et^{p} arm aeth cdd ap Aug$^{conjug\,adult}$ (*exx. alia habent:* Quicumque dimiserit, *alia:* Omnis qui dimiserit) ... ς Ti *οσ αν απολυση* (Or *-σει*) c. DEGSUV al pl a b g$^{1.}$ h k cdd ap Aug syr^{cu} cop Or^{3,647} (Chr *οσ αν απολυση* et *ο απολυων*) :: poterat haec ex 31 et 19, 9 oriri, illa ex Lc | ℵ al *πορνιασ* | *μοιχευθηναι* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 209. Thphil^{3,13} Or$^{4,647.648}$ Chr^{txt} et^{com} (et.$^{mo\,6}$) al ... ς Ti *μοιχασθαι* c. EKLMSUVΔΠ al pler (Bas^{3,297} allud) ::

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖσ ἀρχαίοισ· οὐκ ἐπιορκήσεισ, Lev 19, 12 Deu 23, 21
ἀποδώσεισ δὲ τῷ κυρίῳ τοὺσ ὅρκουσ σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ὀμόσαι ὅλωσ· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνοσ ἐστὶν τοῦ θεοῦ·
35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰσ
Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλισ ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέωσ· 36 μήτε ἐν τῇ
κεφαλῇ σου ὀμόσῃσ, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ
μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ λόγοσ ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν Iac 5, 12
τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν *Ex 21, 24
ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντοσ. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ Lc 6, 29
ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· $^{38.5}$ ἀλλ᾽ ὅστισ σε ῥαπίζει εἰσ τὴν δεξιὰν

Thom^{619} *μοιχᾶται ὁ ἀνήρ, μοιχεύεται δὲ ἡ γυνή.* At non est quod talem distinctionem potius evglstam quam scriptores codicum putemus neglexisse, quibus *μοιχασθαι,* quod haud dubie eodem sensu usurpabatur, accommodatius ad *μοιχαται* (et h. l. et 19, 9) poni videri poterat | *οσ εαν* (ℵ^{b}; ℵ*K* al *αν*) *απολ. γαμηση* (L al *-σει*) c. ℵEKLMSUVΔΠ etc: B 80. al^{5} *ο απ. γαμησασ* | D 64. a b k cdd ap Aug (*quamvis illud ultimum - - in eo sermone quem dominus fecit in monte, nonnulli cdd et gr et lat non habeant*) om *και οσ* usq *μοιχ.*

33. *ερρεθη* c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEKMVΠ* al mu | ℵ *εφιορκησεισ* | *τω*: LΔ 1. 209. al om

36. *μητε* (ℵ* et^{c}): ℵ^{b} *μηδε* | *μι. τριχα* (ℵ*EL al *-χαν*) *λευ. ποι.* (124. h *π. λ.*) *η* (L pers^{p} om) *μελ.* c. ℵBL al a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l m vg cop aeth arm Cyp^{308} Aug^{semel} al ... ς *μι. τρι. λευ. η μελ. ποι.* c. EKMSUVΔΠ al pler syr^{p} go ... D 1. k Clem^{262} Cyp^{178} Aug^{semel} *ποιησ.* (D* *ποιειν*) *τρ. μι.* (1. *μ. τ.*, Clem om *μι.*) *λευ. ημελ.*

37. *εστω* c. ℵDEKLMSUVΔΠ al omn fere Iust$^{apo\ 1,16}$ Clem$^{hom\ 3,55.\ 19,2}$ Clem $^{707.872}$; item *sit* it vg Ir^{int} Tert Cyp etc ... B 245. Eus$^{dem\ 23}$ *εσται* | L al it^{aliq} syr^{cu} et^{sch} arm *και ου ου* (item Iust Clem$^{hom\ 19,2}$ Clem Cyr ^{3,725} al *το ναι ναι και το ου ου*)

38. *ερρεθη* c. ℵE*LMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDE^{2}KVΠ* al mu | *και* (et. Ptol^{33,6} Or^{1,711} al): D 13. it^{pl} Or$^{int\ 2,166}$ Hil al om (:: ut LXX^{ed} et^{mss})

39. *αντιστηναι* (et. Ptol$^{flor\ 33,6}$ Dial$^{marc\ 62}$ Or$^{1,112.\ 2,390}$ Eus$^{dem\ 24}$): ℵ *-σταθηναι* | *ραπιζει* c. ℵB 33. pa^{scr} 48^{ev} ... ς Ti *-σει* c. DEGKLMSUVΔΠ al omn fere Eus^{dem} Chr (b^{scr} Ptol Dial^{24} Bas^{1,419} *εαν τισ σε ραπιση,* it vg *si quis te percusserit*) | *εισ* c. ℵ*B 435. al^{15} fere Dial Eus^{dem} cod Bas Chr (et.$^{mo\ 6}$) ... ς Ti *επι* c. ℵ^{c}DEGKLMSUVΔΠ al pler Eus^{dem} ed Bas$^{bapt\ 637}$ | *δεξιαν*: D k ar^{p} cdd^{lat} ap Aug$^{adimant\ 19}$ (dexteram: *sic in exx. Gr. quibus maior fides adhibenda est. Nam multa Latina* maxillam *tantum habent, non etiam* dexteram) Dial Amb Adimant^{aug} al om :: cf Lc | *σιαγονα* c. ℵ 1. 33. 127. 157. 435. al plus^{50} a f h em Dial Bas^{1,419} Bas$^{bapt\ 637}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Dam Or$^{int\ 2,166}$ ... Ln *σιαγ. σου* c. BD (it^{mu} vg) Eus^{dem}, ς Ti *σου σιαγ.* c. EGKLMSUVΔΠ al pl c g$^{1.}$ k go al

σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι
κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφεσ αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 $^{39.10}$ καὶ ὅστισ σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ᾽ αὐτοῦ δύο.
Lc 6, 30 42 τῷ αἰτοῦντί σε δόσ, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ
Lev 19, 18 ἀποστραφῇσ. 43 $^{40.5}$ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ἀγαπήσεισ τὸν πλη-
Lc 6, 27 s σίον σου καὶ μισήσεισ τὸν ἐχθρόν σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγα-
πᾶτε τοὺσ ἐχθροὺσ ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων
45 ss Lc 6, 32 ss ὑμᾶσ· 45 ὅπωσ γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖσ,

---

40. τω θελοντι: D ο θελων, Δ τον θελοντα | αφεσ (Or^{2,760} Ir^{int243}): D Bas^{bapt637} αφησεισ (*dimittes*) | αυτω (ℵ^{c}): ℵ* τουτω | ιματιον: ℵ 33. al^{10} fere cop arm aeth add σου

41. οστισ (Bas^{bapt} οσ, Chr^{txt} et^{com} εαν τισ) σε (Bas^{bapt} εαν σε, LΔ om σε, ℵΔ add εαν, w^{scr} αν) | αγγαρευσει c. BLMSUΠ al pl; D -ρευει ... ℵEGKVΔ al mu Bas^{bapt} Chr^{txt} et^{com} αγγαρευση (ℵ ενγαρ. cf ad Mc 15, 21.) | δυο (et. f cop syr^{utr} aeth go Bas^{bapt} Chr^{bis}): D a b c g$^{1.}$ k Chrom ετι αλλα δυο, item *et alia duo* h vg, *alia duo* ff$^{1.}$ l am for syr^{cu} Ir^{int} Aug

42. σε (ℵ^{b}): ℵ* y^{scr} σοι | δοσ c. ℵBD 13. 124. Clem^{536} ... ς διδου c. EGKLMSUVΔΠ etc:: cf Lc | D al^{4} τω θελοντι, item it^{pler} vg *volenti mutuari a te ne avertaris* (*-taris* b f ff$^{1.}$ vg; *-teris* g$^{2.}$; *-teris te* a c; g$^{1.}$ *-tas te ab eo;* contra k Cyp *ab eo qui voluerit mutuari ne aversatus fueris*) | απο σου: D k m Clem Cyp om | δανισασθ. c. ℵB*DΔ etc (Lc 6, 34 -ι- et. ALPΞ) ... ς Ln Ti δανεισ. c. B**EGKMUΠ etc; L δανησ.

43. ερρεθη c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEGKMVΠ* al mu

44. τ. εχθρ. υμων c. ℵB 1. 22. 209. al^{4} a b ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k l vg sax fr cop syr^{cu} Thphil^{3,14} Or$^{4,324.329.351}$, item $^{1,768.4,353}$ Dial^{20} Eus^{ps589} Ir^{int210} Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{oo}) add ευλογειτε τουσ καταρωμενουσ υμασ (D* υμιν, Athen om) c. DEKLMSUΔΠ al pler c f h go syr^{sch} et^{p} arm aeth Athen^{lega11} Clem^{605} (omnino propter sqq e Mt vdtr) Eus^{prae13,7} (omnino e Mt vdtr) Const^{1,2} Chr:: cf. Lc | και προσευ. c. ℵB 1. 22. 209. al^{6} k cop syr^{cu} Thphil Athen Clem^{605} Or (ut ante) Dial Eus^{prae} Ir^{int210} Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{oo}) praem καλωσ ποιειτε τουσ μισουντασ (c. min; Gb Sz τοισ μισουσιν c. unc omn) υμασ c. DEKLMSUΔΠ al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth Const^{1,2} Chr Aug al:: cf Lc | διωκοντ. (al^{2scr} Thphil Or$^{1,768.4,353}$ go επηρεαζοντ.) c. ℵB 1. 22. 209. al^{2} (item al^{2scr}) k m em syr^{cu} cop aeth (go Thphil) Athen Dial Or$^{4,324.329.351}$ (item bis) Ir^{int210} (*et orate pro eis qui vos oderunt*) Cyp^{ter} al ... ς (Gb^{o}) praem επηρεαζοντων υμασ (D. 157. Eus om) και c. DEKLMSUΔΠ al pler a b c f h go syr^{utr} arm (Clem^{605} κ. πρ. υπερ τ. επηρ. ημιν, και τα ομοια, οισ προστιθησιν· ινα γενησθε etc) Eus^{prae} et^{es} Const Chr; item (διωκ. ante επηρ.) ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg:: cf. Lc

45. ουρανοισ (et. Or^{quater} Eus^{es}): KUΠ 13. 33. 124. ti* al plus^{20} Athen Clem Or^{ter} Const Chr (inde x^{com}) τοισ ουρ. | οτι (et. Const Chr; k *quoniam*, d fu *quia*): it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem^{hom3,57} allud Athen^{leg11} Ir^{int280} Tert al οσ, *qui;* Eus^{prae} οστισ | πονηρ. κ. αγαθ. (et. b d k

ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺσ καὶ ἀγαθοὺσ καὶ βρέχει
ἐπὶ δικαίουσ καὶ ἀδίκουσ. 46 $^{41.5}$ ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺσ ἀγα-
πῶντασ ὑμᾶσ, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ
ποιοῦσιν; 47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺσ ἀδελφοὺσ ὑμῶν μόνον, τί
περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 48 ἔσεσθε Deu 18, 13
οὖν ὑμεῖσ τέλειοι ὡσ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ τέλειόσ ἐστιν.

VI.

1 $^{42.10}$ Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσ-
θεν τῶν ἀνθρώπων πρὸσ τὸ θεαθῆναι αὐτοῖσ· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν

---

syr^{p} go al Athen Or^{saep} Eus$^{prae\ 13,7}$ et$^{es\ 426}$ Const Chr Ir$^{int\ 280.\ 325.}$ Cf et. Iust$^{ap\ 1,15}$ τον ηλ. αυτ. ανατ. επι αμαρτωλουσ κ. δικαιουσ κ. πονηρουσ, et$^{tr\ 96}$ τ. η. α. ανατελλοντα επι αχαριστουσ κ. δικ. κ. βρεχοντα επι οσιουσ κ. πονηρ. Naass^{102} οσ ανατ. τ. η. αυ. επι δικ. κ. αδικ. κ. βρεχει επι οσιουσ κ. αμαρτωλ.): a c f ff$^{1.}$ h syr^{p} et^{sch} Clem hom^{3,57} (οσ ανατ. τον ηλ. επ. αγαθοισ κ. πονηροισ κ φερει τον υετον επι δικ. κ. αδ. Similiter^{11,12}) Ir$^{int\ 147}$ Or$^{int\ 2,667.686.696}$ et^{alibi} Tert Lcif Aug al αγαθ. κ. πονηρ. | ℵ* (suppl^{a}) om κ. βρεχ. επ. δικ. κ. αδικ. Cf supra Iust$^{ap\ 1,15}$

46. εχετε c. ℵBZ unc rell et min pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ Thphil^{3,14} etc: D 18. 124. it^{pler} vg Cyp Lcif al εξετε. Cf et. Athen$^{leg\ 12}$ εαν γαρ αγαπατε, φησιν, τ. αγαπωντασ κ. δανειζετε τοισ δανειζουσιν υμιν, τινα μι. εξετε; | ουχι (ℵ^{b}): ℵ* om, item syr^{cu} (*sic enim et* etc) et Thphil (vide post) | το αυτο c. ℵBEKLMSUΔΠ al pler go syr^{utr} arm etc (1. al τουτο, item it^{pler} vg Op *hoc*, Lcif *ista*, g$^{1.}$ *haec*) Thphil^{3,14} τουτο και οι λησται και οι τελωναι ποιουσιν) ... Ln Ti ουτωσ c. DZ 33. al^{4} h k syr^{cu} cop aeth Cyp Lcif

47. αδελφ. c. ℵBDZ 1. 13. 124. al mu it^{pler} (k om versum) vg fr sax syr^{cu} et^{sch} cop aeth arr perss Cyp al ... Gb φιλουσ c. EKLMSUΔΠ al plus^{150} f h syr^{p} arm go Bas^{2,458} Lcif al φιλουσ (ti τ. φιλουντασ υμασ) | εθνικοι (Gb) c. ℵBDZ 1. 22. 33. 209. al^{15} fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} cop aeth al Bas Cyp Lcif al ... ς (Gb') τελωναι c. EKLMSUΔΠ al pl h k syr^{sch} syr$^{p\ cod}$ go (arm add *et peccatores*) | το αυτο (Gb') c. ℵBDMUZ ti* al plus^{30} (al Bas^{cdd} τουτο) syr^{sch} go arm aeth al Cyp et Lcif (*id ipsum*) Aug (*hoc ipsum*); item *hoc* it^{pler} vg, *haec* g$^{1.}$ ... ς ουτω (-ωσ) c. EKLSΔΠ al pl h cop syr^{cu} et^{p} Bas^{ed}

48. ωσ c. ℵBF^{a}LZ 1. 13. 33. 124. al Clem^{bis} Or^{bis} Eus$^{dem\ 104}$ Ath$^{1,450.716}$ (Chr ωσ και, Bas^{bis} καθωσ και) al ... ς Ti ωσπερ c. DEKMSUΔΠ al pler | ο ουρανιοσ (Gb'') c. ℵBD^{b}EF^{a}LUZ ti^{2} al^{30} fere a f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg syr^{p} arm aeth al Clem$^{881 allud}$ Or$^{1,522.2,26}$ Ath^{bis} Bas$^{1,238.334}$ Chr Cyp al ... ς εν τοισ (D* om) ουρανοισ c. D*E^{2}KMSΔΠ al pl b c d g$^{1.}$ h k syr^{cu} et^{sch} al Clem$^{792 allud}$ Lcif

VI. 1. δε c. ℵLZ 1. 22. 33. 209. al plus^{10} g$^{1.}$ cop syr^{utr} aeth pers^{p} Op ... ς Ln om c. BDEKMSUΔΠ al pl it^{pler} vg go syr^{cu} al Chr Hil al | δικαιοσυνην (Gb) c. ℵ*et^{b}BD 1. 209. al it^{pler} vg Or$^{int\ 4,512}$ Hil Aug Hier

οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖσ· 2 *ὅταν οὖν ποιῇσ*
ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃσ ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ ἐν ταῖσ ῥύμαισ, ὅπωσ δοξασθῶσιν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐ-
τῶν. 3 *σοῦ δὲ ποιοῦντοσ ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί*
ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 *ὅπωσ ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη ᾖ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ*
πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 5 *καὶ ὅταν προσ-*
εύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡσ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖσ συναγω-
γαῖσ καὶ ἐν ταῖσ γωνίαισ τῶν πλατειῶν ἑστῶτεσ προσεύχεσθαι, ὅπωσ
φανῶσιν τοῖσ ἀνθρώποισ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν

(*iustitiam hoc est eleemosynam*) al ... ς *ελεημοσυνην* c. EKLMSUZΔΠ al pler f k syr^{p} (et.$^{mg\ gr}$) go arm al Chr ... ℵ^{a} *δοσιν* (scriptum est *-σειν*), item ut^{vid} syr^{cu} | Δ *προσ το μη* | *ουρανοισ* c. ℵ* D 1. 33. Chr (et.$^{mo\,2}$) ... ς Ln Ti praem *τοισ* c. ℵ^{c}BEKLMSUΔΠ al pler:: cf ad 5, 45

2. LU al *ποιεισ* | Δ om *ταισ* sec | ℵ* *αμην αμην* | Z^{vid} al^{10} fere h *οτι απεχ.*

3. (et. presbyter ap Ir$^{int\,268}$) L *την ελεημο.* Cf ad h. v. Thphil^{3,14} *μη γνωτω, φησιν, η χειρ σου η αριστερα τι ποιει η χειρ σου η δεξια.*

4. *η σου ελε.* (D *ε. σ.*, item it vg) *η* (BΔ om *η* post *-νη*) c. ℵ*BDΔ 33. ... ς Ln Ti *η σου η ελε.* c. ℵ^{b}EKLMSUΔΠ(Z^{vid} nisi c. BΔ) etc | *αποδωσει* c. ℵBKLUZ 1. 22. 33. 124. 157. 209. al plus^{35} it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth al Or^{4,256} Const$^{3,14\,lib}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Cyp Aug al ... ς (Gb^{0}) Ti praem *αυτοσ* c. DEMSX^{vid}(e spatio)ΔΠ al pl h q syr^{sch} et^{p}. Item v. 6. al pauc h; v. 18 al pauc syr^{sch} | *σοι* c. ℵBDZ 1. 22. 108. 209. al^{5} cdd^{gr} ap Aug (*multa exx. Latina sic - - reddet tibi* palam - - *in Graecis quae priora sunt non invenimus* palam) ff$^{1.}$ k vg fr sax cop syr^{cu} (Or^{4,256} cdd: non liquet quo spectet) Cyp Aug Hier Chrom al ... ς (Gb^{00}) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUX^{vid} (e spatio) a b c f g$^{1.}$ h q syr^{sch} et^{p} go arm aeth al Const Chr Op al

5. *προσευχησθε ο. εσεσθ.* (ℵ*-*χησθε* omissis *ουκ εσ.*, ℵ^{a} -*χη ο. εσεσθ.*, ℵ^{c} -*χησθε ο. εσεσθ.*) c. ℵ* et^{c} BZ 1. 22. 118. it^{pler} vg go sah cop syr$^{p\,mg}$ aeth arm^{cdd} Or^{1,227} Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς *προσευχη ο. εση* c. DEKLMSUX^{vid} (e spatio, item^{com}) Δ (non *δ*) Π al pler q syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ al | *ωσ* c. ℵBDZ 33. ... ς Ti *ωσπερ* c. EKLMSUΔΠ al fere omn Or Chr | *φιλουσιν*: D a b c h k q (non f ff$^{1.}$) add *στηναι*, g$^{2.}$ *salutare.* Item omisso *εστωτεσ* sah cop syr^{cu} et^{sch} | *εστωτεσ* (K om) *προσευχεσθαι*: D h *εστ. και προσευχομενοι*, a b c g$^{2.}$ q *stantes orare* (q *ador.*), k *et stantes adorant*; contra sah cop syr^{cu} et^{sch} nil nisi *ut orent* | *οπωσ* c. ℵBDKLZΠ* 1. 13. 33. 118. 124. 157. al plus^{30} Or$^{1,227\cdot228}$ Chr ... ς (Gb^{00}) add *αν* c. EMSUΔΠ** al pl | *αμην*: syr^{cu} om | *απεχ.* c. ℵBDZ 1. 13. 33. 118. 124. al^{10} fere it (exc f) vg arm aeth Or^{1,228} Bas$^{2,556.665}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς (Gb^{00}) praem *οτι* c. EKLMSUΔΠ al pler f Or^{1,227} Bas^{2,329}

αὐτῶν. 6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰσ τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλεί-
σασ τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ
ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 7 43, 5 Προσ-
ευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι
ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐ-
τοῖσ· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶσ αἰτῆ-
σαι αὐτόν. 9 οὕτωσ οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖσ· πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖσ 9 ss Lc 11, 2–4
οὐρανοῖσ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10 ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡσ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆσ· 11 τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸσ ἡμῖν σήμερον· 12 καὶ ἄφεσ ἡμῖν τὰ ὀφειλή-

---

6. σ*υ δε* etc: k *vos autem cum adoraveritis* (**or.) *introite* usq *reddet vobis.* Eodem modo Aug^semel | *εισελθε*: Δ *-λθων* | *ταμειον* (ℵD *-μιον*) c. ℵBDEL al ... ς Ln Ti *ταμιειον* c. KMUXZΔΠ al pl | *τω* sec: D 1. 13. 124. 232. om (it vg al non exprim), hinc Gb⁰ | *σοι* c. ℵBDZ 1. 209. al³ ff¹· g²· k vg sax fr sah cop syr^cu et^hr* Or^1, 228. 3, 423 Eus^ps 337. 631 Hil Amb al. Cf et. Clem^hom 3, 55 *τοῖσ δὲ πιστεύουσιν -- ἐν τῷ κρυπτῷ εὔχεσθε, εἶπεν, καὶ ὁ πατ. ὑμ. ὁ βλέπ. τὰ κρυπτὰ ἀποδώσει ὑμῖν* ... ς (Gb⁰⁰) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUXΔΠ al pler a b c f g¹· h q syr^sch et^p go arm aeth

7. *βατταλογησ.* c. ℵB (D^d *βλατταλ.*, D* *βλαττολ.*) ... ς Ln Ti *βαττολογ.* c. KLMUZ (certe *-τολ-*) ΔΠ al pler; EG al syr^p mg gr *βατολογ.* | *εθνικοι* (et. Or^1, 228): B syr^cu *υποκριται*

8. *ο πατ. υμων* (1. al *ημων*, al⁷ syr^p aeth^cod Or^1, 204 [om *υμ.*] add *ο ουρανιοσ*, item X -- *ουρανοισ*): ℵ*B sah praem *ο θεοσ* | *αιτ. αυτον*: D h *ανοιξε το στομα*

10. *ελθατω* c. ℵDE²GΔ ... ς Ln *ελθετω* c. BE*KLMSUZΔΠ al omn^vid | *ωσ*: D* a b c k Tert Aug^semel om | *επι γησ* c. ℵBZΔ 1. 22. 406. Clem^593 libere Or^1, 240 ter 241. 242 Chr^mo 2 ... ς *ε. τησ γ.* c. DEGKLMSUΔΠ al pler Or^1, 226 Const^3, 18. 7, 24 Eus^luc 201 Chr Max^1, 357

11. *τ. επιουσιον*: Chr *τουτέστι τὸν ἐφήμερον*, sah *venientem*, cop *crastinum*, syr^p *necessarium* (syr^sch *indigentiae nostrae*) it mm lux Tert Cyp Aug al *cottidianum* (*cotid.*), vg *supersubstantialem.* Hier *επιουσιον i. e. praecipuum, egregium, peculiarem -- Quidam, quod super omnes οὐσίασ sit h. e. super universas substantias -- non multum ab eo sensu differt quem exposuimus*: lib. 2. ad Tit. 4, 432. *Quod nos supersubstantialem expressimus, in Graeco habetur επιουσιον, quod verbum* LXX *περιουσιον frequentissime transferunt -- in Hebraeo* sgolla, *Symm. εξαιρετον -- in evang. sec. Hebr. reperi* mahar, *crastinum -- possumus supersubst. panem et aliter intelligere, qui super omnes substantias sit et universas superet creaturas*: ad Mt col. 21. *Panem nostrum substantivum sive superventurum*: ad Ez. 18. 3, 822. Amb (lib. 5. de sacram. 4, 24) *supersubstantialem -- Latinus hunc panem quotidianum dixit, quem Graeci advenientem, quia Graeci dicunt τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν advenientem diem.*

ματα ἡμῶν, ὡσ καὶ ἡμεῖσ ἀφήκαμεν τοῖσ ὀφειλέταισ ἡμῶν· 13 *καὶ*
μὴ εἰσενέγκῃσ ἡμᾶσ εἰσ πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶσ ἀπὸ τοῦ πονη-
18, 35 Mc 11, 26 *ροῦ.* 14 $^{44.6}$ *Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖσ ἀνθρώποισ τὰ παραπτώματα*
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ· 15 *ἐὰν δὲ μὴ*

Victorin (lib. 2. contr. Arium p. 273) *ἐπιούσ. denominatum a substantia - - hoc Latini vel non intelligentes vel non valentes exprimere tantummodo quotidianum posuerunt* - - (p. 262.) *unde enim deductum ἐπιούσιον quam a substantia?* - - (p. 270) *consubstantialem.* Cf et. ad Lc

12. D *οφιλεματα*, KL *οφεληματ.* | *αφηκ.* c. ℵ*BZ 1. 124^{mg} harl* for fu syr^{p} Or$^{1,227.252}$ Nyss^{orat5} Bas^{2,606} (*αφεσ ημ. τ. οφ. διοτι αφηκ. κ. ημεισ*) ... DELΔΠ** al *αφιομεν* (L *-ωμεν*) ... ς *αφιεμεν* c. ℵ^{c}GKMSUΠ* al pler it vg (et. am) syr^{cu} et^{sch} go arm aeth Or^{1,255} (nil affert nisi *ωσ και* usq *ημων*) Const^{bis} Chr Cyp al:: cf Lc

13. *πονηρου* (Gb Sz) c. ℵBDZ 1. 17. (add *αμην*) 118. 130. 209. (al mu verba *οτι σου* etc in mg tantum vel rubro scripta habent) scholia cdd multorum: *τὸ δὲ ὅτι σοῦ ἐστίν* etc *ἔν τισιν οὐ κεῖται μέχρι τοῦ ἀμήν*, item schol codicis 36. ad Lc 11. (postquam dixit orationem apud Lc terminari verbis *εἰσ πειρασμόν*, addit *ὁ δέ γε ματθ. εὑρίσκεται προσενεγκών· ἀλλὰ ῥῦσ. ἡμ. ἀ. τ. πονηροῦ.*) a b c ff^{1} g^{2} l vg (ita am fu for tol emm gat mm etc; vg^{ed} add *amen*, item sax) sax fr cop arr^{edd} et^{cdd} pers^{w} Or^{1,227} (et.^{271sq}) Nyss^{1,761} (*ἀπὸ τ. πονηροῦ τοῦ ἐν τ. κόσμ. τούτῳ τὴν ἰσχὺν κεκτημένου, οὗ ῥυσθείημεν χάριτι τοῦ χυ̅, ὅτι αὐτῷ ἡ δύναμισ καὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰσ τοὺσ αἰῶν. τῶν αἰών. ἀμήν*: his concludit totius orationis dominicae explicationem.) Caes^{3,116} (ex liturgia non e textu sacro affert formulam doxologicam: *τὴν παρὰ τῶν ἱερέων ἀκούομεν τῷ θεῷ εὐχαριστίαν ἀναφερόντων καὶ - - ὅτε φασί· τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸσ καὶ τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ* etc ut Nyss. Similiter^{1,29} - - *ἐν τῷ καιρῷ τῆσ θείασ τῶν μυστικῶν τελευτῆσ βοῶντεσ· ὅτι σὸν τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα.* Huc quadrat quod Euthym victor. de Massalianis anath. 7. ap Gall.^{14,295} *τὸ παρὰ τῶν θείων φωστήρων καὶ τῆσ ἐκκλησίασ καθηγητῶν προστεθὲν ἀκροτελεύτιον ἐπιφώνημα* dicit.) Cyr$^{hr\,23,331}$ (*ἀπὸ τ. πονηροῦ. πονηρὸσ δὲ ὁ ἀντικείμενοσ δαίμων ἀφ᾽ οὗ ῥυσθῆναι εὐχόμεθα. εἶτα μετὰ πλήρωσιν τῆσ εὐχῆσ λέγεισ ἀμήν, ἐπισφραγίζων διὰ τοῦ ἀμὴν - - τὰ ἐν τῇ θεοδιδάκτῳ εὐχῇ*) Max (diserte explicat totam orationem dominicam, sed concludit verbis *απο του πονηρου*: 1, 363) Cyp (add *amen*) Tert($^{orat.\,8}$ *respondet clausula* - - sed evehe nos a malo) rell omn (exc Op) ... ς add *οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμισ* (syr^{cu} om *κ. η δυν.*) *και η δοξα εισ τουσ αιωνασ. αμην* c. EGKLMSUVΔΠ al pler f g^{1} (om *amen*) q syr^{utr} et^{cu} et^{hr} aeth arm go sl (item sah *quoniam tuum est robur et potentia in aevum aevi amen*, et k *quoniam est tibi virtus in saecula saeculorum*) Const^{2,18} et (omissis *και η δυν. κ. η δοξ.*)^{7,24} Chr al Op

14. *γαρ*: D*L al^{5} om | *και υμιν*: D b c f g^{1} h k q *υμιν και* | *ουρανιοσ*:

ἀφῆτε τοῖσ ἀνθρώποισ, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν. 16 [45.10] Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσ οἱ ὑπο-
κριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπωσ
φανῶσιν τοῖσ ἀνθρώποισ νηστεύοντεσ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν
τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν
καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπωσ μὴ φανῇσ τοῖσ ἀνθρώποισ
νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι. 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν
θησαυροὺσ ἐπὶ τῆσ γῆσ, ὅπου σὴσ καὶ βρῶσισ ἀφανίζει, καὶ ὅπου
κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 [46.5] θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν 20 s Lc 12, 33 s
θησαυροὺσ ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴσ οὔτε βρῶσισ ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν
ὁ θησαυρόσ σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. 22 [47.5] Ὁ λύχνοσ 22 s Lc 11, 34—36

L al^{3} it^{mu} vg cop syr^{hr} aeth al Eus^{ps35} Chrom al add τα παραπτωματα υμων

15. ανθρωποισ c. ℵD 1. 118. 209. al a c ff$^{1.}$ g^{1}. h k l vg sax fr syr^{sch} ar^{p} Aug al ... ς (Gb^{00}) Ln add τα παραπτωματα αυτων c. BEGKLM SUVΔΠ al pler b (om αυτ.) f q sah cop syr^{cu} et^{p} go al Op | ο πατ. υμων (ℵ 301. υμιν, item *vobis* post *dimittet* c f; M s^{scr} add ο ουρανιοσ) αφησει (D 21. a b ff$^{1.}$ h k q vg^{ed} [non am fu for al] al mu add [h praem] υμιν)

16. ℵ* και οταν δε | ωσ c. ℵBDΔ 1. 118. al^{2} ... ς Ti ωσπερ c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | ℵ* om οι | syr^{cu} om σκυθρωπ. | ℵ* k syr^{sch} Aug το προσωπον | Ln εαυτων c. B al pauc | Δ al οπωσ αν | ℵ* αμην γαρ | απεχ. c. ℵBD 1. 22. 118. 124. al^{6} a b f h k m q arm aeth Aug al ... ς praem οτι c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg

17. αλειψαι: D al^{3} -ψον | syr^{cu} et^{sch} το προσ. σ. νιψ. και αλειψ. etc

18 οπωσ: D ινα | B k νηστ. τοισ ανθρ. (Ln) | κρυφαιω bis (Gb') c. ℵBD (pr loco D^{2} ε. τω κρυφ., D* ε. κρυφια, sec D εν κρυφ.) 1. 22. ... ς κρυπτω c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | σου sec: ℵ*Δ om | σοι (Gb Sz) c. ℵBDGKLM SUVΓΠ al plus^{150} f ff$^{1.}$ l m q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm^{zoh} al Thph Euth Aug Amb al ... ς add εν τω φανερω c. EΔ al certe pm a b c g^{1}. h k aeth arm$^{cdd\ aliq}$

19. D θησαυρισεται (d hiat) | Δ εν υμιν | αφανιζει (Iust$^{ap\ 1,15}$ Clem$^{537.578}$): D* Or^{3,239} -ζουσιν | και οπ. κλ. (D^{b} add και) διορ. κ. κλ.: Iust και λησται διορ.

20. Γ p^{scr} om δε | ουτε (U οὐ exeunte versu) βρωσισ: syr^{cu} om (antea ου pro ουτε) | ουδε (et. Clem Or; c ff$^{1.}$ Cyp^{239}; syr^{utr} go al): ℵ 1. a b f (*et furantur*) g$^{1.2.}$ h q (k om ουδ. κλ.) vg syr^{cu} (sah cop) Cyp^{303} Aug Chrom al και

21. σου bis (Gb') c. ℵB 1. 28. sah cop syr$^{p\ mg\ cd}$ aeth it (exc f) vg sax fr Bas$^{2,350.54}$ Mac Ephr Max^{1,418} (sec om) Tert al ... ς υμων c. EGKLM SUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{utr} go al | εσται και (et. Or$^{lib\ 3,157.459}$ Bas^{bis}

τοῦ σώματόσ ἐστιν ὁ ὀφθαλμόσ. ἐὰν ᾖ ὁ ὀφθαλμόσ σου ἁπλοῦσ,
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 *ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμόσ σου*
πονηρὸσ ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶσ τὸ
Lc 16, 13 *ἐν σοὶ σκότοσ ἐστίν, τὸ σκότοσ πόσον.* 24 $^{48.5}$ *Οὐδεὶσ δύναται*
δυσὶ κυρίοισ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγα-
πήσει, ἢ ἑνὸσ ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
25–33 Lc 12, 22–31 *θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.* 25 $^{49.5}$ *Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ*
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί
ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆσ τροφῆσ καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματοσ; 26 *ἐμβλέψατε εἰσ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι*
οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰσ ἀποθήκασ, καὶ

---

etc): B om *και* (Ln). Cf Iust$^{ap\,1,15}$ *οπου γαρ ο θησ. εστιν, εκει και ο νουσ ανθρωπου.*

22. *ο οφθ.* c. ℵEGKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} f am fu for al sah cop syr^{cu} et^{utr} go arm Clem^{294} Eus$^{ps\,34}$ al ... Ln add *σου* c. B it^{pler} vg^{ed} aeth Or$^{int\,2,109.164}$ Hil al | *εαν* c. ℵ al^{6} a ff$^{1.}$ q vg syr^{cu} Hil Amb ... ς Ln Ti add *ουν* c. BEGKLMSUVΓΔΠ al pler f g$^{1.}$ h k (b *enim*) syr^{utr} Chr Aug | *ᾖ* h. l. c. ℵB^{bscr} f ff$^{1.}$ am fu for al ... ς Ln Ti post *απλουσ* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} (vg^{ed} ante *απλ.*) Chr Aug al

23. *ᾖ*: ℵ*(b post *πον.*) post *δε*, 33. om

24. *ουδεισ*: LΔ al pauc add *οικετησ*:: e Lc | *δυσι*: ita (non *-ιν*) ℵBEGKLMUΓΔΠ etc | *ενοσ*: 28. z^{scr} praem *του* | *μαμωνα* (Gb Sz) c. unc omn et min pler a b k am fu cop arm ... ς *μαμμωνα* c. min ut vid pauc c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg^{ed} for al sah go (et. editum Or^{1,745})

25. *φαγητε* c. ℵ 1. 4. 22. cdd quos sequitur Hier (in epist. ad Damasum usum se testatur *codicum graecorum emendata conlatione sed et veterum*) a b ff$^{1.}$ k l vg sax fr syr^{cu} aeth pers^{w} ar^{r} Clem^{579} (sed non accurate inter Mt et Lc distinxit) Ath^{1,389} (accurate affert 25–30) Bas$^{2,81.388}$ (utroq loc *υμων* bis, sed^{2,269} add *και τ. πι.*) Chr^{ter} (ad ipsum locum, ubi etiam scripsit: *διόπερ οὐδὲ ἁπλῶσ εἶπε· μὴ μεριμνήσητε τί φάγητε καὶ τί ἐνδύσησθε, ἀλλὰ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ*) al Hil al ... ς (Gb^{00}) Ti add *και τι πιητε* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{utr} go al; item Ln *η* (sah om) *τι πιητε* c. B al^{10} „cdd nonnull" ap Hier c f g$^{1.}$ h m q gat lux (sah) cop arm (Or^{1,711} liberrime *μη μεριμν. τι φαγητε η τι πιητε· κατανοησατε τα πετεινα του ουρ. η κατανοησατε τουσ κορακασ, οτι* etc) (Eus$^{ps\,238}$ *μηδε τι πι.*) (Ath^{1,871} *μη μεριμνησητε τι φαγ η τι πι. η τι ενδ.*) Mc^{mon} Max^{1,359}:: cf v. 31. Spectat huc Iust$^{ap\,1,15}$ *μὴ μεριμνᾶτε δὲ τί φάγητε ἢ τί ἐνδύσησθε. οὐχ ὑμεῖσ τῶν πετεινῶν κ. τῶν θηρίων διαφέρετε; καὶ ὁ θεὸσ τρέφει αὐτά. μὴ οὖν μεριμνήσητε τί φαγ. ἢ τί ἐνδ. οἶδε γὰρ ὁ πατ. ὑμ. ὁ οὐρ. ὅτι τούτων χρείαν ἔχετε. ζητεῖτε δὲ τὴν βασ. τῶν οὐρ. καὶ ταῦτ. πά. προστεθ. ὑμ.*

26. *ου*: E^{2} *ουτε* | ℵ^{b}L al^{2scr} Ath^{1,389} *ε. τασ αποθ.* | *υμων*: L al *ημων* | *αυτων*: E *τουτων*

ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖσ μᾶλλον διαφέ-
ρετε αὐτῶν; 27 *τίσ δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ*
τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 *καὶ περὶ ἐνδύματοσ τί μερι-*
μνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶσ αὐξάνουσιν· οὐ κο- 10, 31
πιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. 29 *λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ*
τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡσ ἓν τούτων. 30 *εἰ δὲ τὸν χόρτον*
τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰσ κλίβανον βαλλόμενον ὁ
θεὸσ οὕτωσ ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶσ, ὀλιγόπιστοι;
31 *μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντεσ· τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί*
περιβαλώμεθα; 32 *πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν*
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 *ζη-*
τεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 *μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰσ*

---

27. *εξ*: Δ om (it vg *quis vestrum*) | *μεριμνων* (it^{pl} vg syr^{utr} etc): 59. a b h k m syr^{cu} Hil (non Aug al) om | *προσθειναι* (ℵBMVΔΠ etc): EGKLUΓ al pm *προσθην.*

28. *αυξανουσιν ο. κοπιωσιν* (B 33. *-ιουσιν*) *ο. νηθουσιν* c. ℵB 1. 4. 33. 118. 209. Ath$^{1, 389}$ Chr^{com} (et. cat^{ox} ex Chr) ... ς *αυξανει ο. κοπια ο. νηθει* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Bas$^{2, 269}$

29. *σολομών*: sed *σολομῶν* EGKLMUΓΠ: itaque nullus cdd antiquiss aliter | L *περιβεβλητε*

30. *ου πολλω*: L *ουπω*, Δ *ποσω* (it vg *quanto*)

31. GΠ* al plus^{10} *περιβαλλωμεθα*, S* al *περιβαλλομ.*

32. Δ al c f ff$^{1.}$ vg al Aug al *ταυτ. γ. παντ.* (a b k Cyp om *πα.*) | *τα εθνη*: syr^{cu} et^{sch} ar^{p} Chr (ad ipsum locum; et.$^{mo\,6}$) Max$^{1, 359}$ add *του κοσμου*:: ut Lc | *επιζητουσιν* c. ℵB 1. 4. 13. 22. 124. 207. Max$^{1, 359}$ ... ς *-ζητει* c. EGKLMSUVΔΠ al pler Chr | *γαρ* sec: ℵ^{c} al pauc b c g$^{1.}$ cop syr^{sch} al Cyp al *δε* | *υμων*: L om | *ο ουρ.* (et. f h syr^{utr} go arm aeth Clem$^{hom\,3, 55}$ *εφη· οιδ. γ. ο πα. υμ. ο ουρ. οτι χρῃζ. του. απαντ.*, item Iust$^{ap\,1, 15}$ vide ad v. 25): ℵ (sed ℵ* *ο θεοσ ο πατ. υμ.*, ℵ^{c} om *ο θε.*) 28. 237. it^{pler} vg syr^{cu} cop Clem$^{579.}$ (^{992} alludit: *οιδ. γ. ο πατ. ων χρειαν εχετε*) Cyp al om | *απαντων*: syr^{cu} om

33. *πρωτον* (27. *προτερ.*, 225. add *απαντων*): 61. b ar^{p} pers^{p} Iust (vide ante) Chr (et.$^{mo\,6}$) Op om | *τ. βασιλ.* (B *δικαιοσυνην*: ita Ln) sine additamento c. ℵB g$^{1.}$ k m am Eus$^{pr\,12, 16}$ Ps-Ath$^{2, 378}$ ... ς Ti add *του θεου* c. EGKLMSUVΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem$^{992\,lib}$ Mc^{mon} Chr al Cyp al; item 301. Iust (vide ad v. 25) Clem^{579} et$^{lib\,242}$ Chr^{txt} et^{com} *των ουρανων*, item 236. 440. v$^{cant\,scr}$ cop aeth *αυτου* | *κ. τ. δικαι.* (B *βασιλειαν*: ita Ln) *αυτου* (k Ps-Ath *τ. θεου*, Clem^{579} Eus^{prae} om): 119. 245. Iust (vide ante) Clem$^{242.992}$ Chr^{txt} (et.$^{mo\,6}$, sed var cdd al) et^{com} om. Huc cf Or$^{1, 197}$ item$^{1, 219. 2, 260. 3, 762}$ et^{alibi} (*ἔμαθε γὰρ ἀπὸ τοῖ ἰησοῦ·*) *αἰτεῖτε τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ προστεθή-*

τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆσ. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ
κακία αὐτῆσ.

VII.

1 s Lc 6, 37 s 1 [50.2] Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρί-
νετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.
3—5 Lc 6, 41 s 3 [51.5] τί δὲ βλέπεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖσ; 4 ἢ πῶσ ἐρεῖσ
τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφεσ ἐκβάλω τὸ κάρφοσ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸσ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶ-
τον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεισ ἐκβαλεῖν
τὸ κάρφοσ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 [52.10] Μὴ δῶτε
τὸ ἅγιον τοῖσ κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺσ μαργαρίτασ ὑμῶν ἔμπροσθεν
τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺσ ἐν τοῖσ ποσὶν αὐτῶν
7—11 Lc 11, 9—13 καὶ στραφέντεσ ῥήξωσιν ὑμᾶσ. 7 [53.5] Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶσ

σεται ὑμῖν· καὶ αἰτεῖτε τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια προστεθή-σεται. Item Clem[416] *αἰτεῖσθε γάρ φησι τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ ὑμῖν προστεθήσεται.* Quo respiciens[579] ad *τ. βασ. των ουρ. καὶ τ. δικαιο.* addit: *ταῦτα γὰρ τὰ μεγάλα· τὰ δὲ μικρὰ καὶ περὶ τὸν βίον, ταῦτα προστεθ. ὑμῖν.*

34. ς e[1624] *μεριμνησετε* ex errore | *εαυτησ* (Gb″) c. ℵBGLSV(B*LΔ *αυτησ*) al plus[30], item it vg (*sollicitus erit sibi ipse* [*ipsi* c Aug] a? b c vg Hil Aug; *ipse cogitabit sibi* k Cyp, *de se cogit.* g[1.], *ipse pro se cogit.* f) ... ς *τα εαυτησ* c. EKMUΠ al pl, Δ *τα περι αυτησ* | G* al pauc om *αρκετον* usq *αυτησ*

VII. 1. *κριθητε*: L add *μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε*:: e Lc

2. *μετρηθησεται* (Gb Sz) c. ℵBEGKLMSUVXΔΠ al pl a b k am fu for tol cop syr[cu] et[utr] al Clem[rom 13] (*ω μετρω μετρειτε εν αυτω μετρηθησ. υμιν*) Or[3, 239] al mu Hil ... ς *αντιμετρηθ.* c. min it[pl] vg[ed], item (parum inter Lc et Mt distingu.) pp aliq[gr] (ut Polyc[2]) et[lat]

3. ℵ* 235. Chr[mo 5] *την δε δοκον την εν τ. σ. οφθ.*

4. *ερεισ* (ℵ[b]; ff[1.] g[1.] *dices*): ℵ* a b c f g[2.] h k vg Lcif al *λεγισ* (*dicis*) | *τω αδ. σου*: ℵ Gild add *αδελφε*:: ut Lc | *εκ* c. ℵB 1. 13. 28. 33. 124. 209. 235. al[5] (it vg *de*) ... ς Ti *απο* c. EGKLMSUVXΔΠ etc (item 124. 157. *απο* pro *εκ* sec v. sq)

5. *εκ τ. ο. σ. την δοκ.* c. ℵBC ... ς *την δοκ. εκ τ. ο. σ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al omn[vid] it vg (et. Ir[int 268]) Chr:: cf Lc | ℵΔ Dam[1, 605] *εκβαλλειν*

6. MS 1. al plus[15] *δοτε* | *το αγιον* (et. Or[3, 451] etc): 157. al[20] fere Or[2, 798 lib] Ath[1, 105. 952] Ps-Ath[2, 88] Chr *τα αγια* | E al *βαλειτε*, L *βαλλετε*, al *βαλλητε*. Cf Basilid ap Epiph[24, 5] *μη βαλητε τουσ μαργαρ.* (et. al pauc syr[cu] Or[ter] Ath[1, 105] Chr[mo 4] al om *υμων*) *εμπροσθ. των χοιρ. μηδε*

γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοι-
γήσεται. 9 ἢ τίσ ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωποσ, ὃν αἰτήσει ὁ υἱὸσ
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει,
μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖσ πονηροὶ ὄντεσ οἴδατε
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοισ ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ δώσει ἀγαθὰ τοῖσ αἰτοῦσιν αὐτόν. 12 $^{54.5}$ Lc 6, 31
πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτωσ
καὶ ὑμεῖσ ποιεῖτε αὐτοῖσ· οὗτοσ γάρ ἐστιν ὁ νόμοσ καὶ οἱ προφῆται.
13 $^{55.5}$ εἰσέλθατε διὰ τῆσ στενῆσ πύλησ· ὅτι πλατεῖα [ἡ πύλη] καὶ Lc 13, 24
εὐρύχωροσ ἡ ὁδὸσ ἡ ἀπάγουσα εἰσ τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν

δοτε το αγιον τοισ κυσιν. | καταπατησουσιν c. BCLX 33. (et. ρηξουσ.) s^{scr} ... ς -σωσιν c. ℵEGKMSUVΔΠ al pler (et. Clem^{348})

8. ανοιγησεται c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} it vg sah al Clem^{654} al Aug al ... B cop syr^{cu} et^{utr} ανοιγεται (Ln)

9. η (U om) τισ (Ln ἤ τισ) εστιν c. ℵB^{2}CEGKMSUVXΔΠ al longe pl a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q vg Cyp Aug al ... B*L b c h emm syr^{cu} et^{utr} sah cop al om εστιν (Gb^{0} Ln) | ον c. ℵ*BC 13. 235. al pauc a b c g$^{1.}$ h mm Aug^{bis} (hi Latini omnes *a quo petit* [b *petet*]) sah cop arm (et.^{vid} syr^{cu} et^{utr} aeth) ... ς Ti ον (M al οσ) εαν (K*LΔ αν) c. ℵ^{b}EGKLMSUVXΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k q vg Cyp Aug^{semel} (hi Latini *quem si petierit* [q *petat*]) | αιτησει c. ℵBCLΔ 131. 157. al^{10} fere ... ς αιτηση c. EGKMSUVXΠ al pler

10. η και (sah non expri) c. ℵBC 1. 33. 435. al arm sah; item K (totus vers. suppl in mg; plane om Chr) MSΠ al plus^{30} η και εαν (Ti); it vg cop syr^{cu} *aut si* ... ς και εαν (L αν) c. EGLUVXΔ al pl syr^{utr} aeth | αιτησει c. ℵBCLΔ 33. ... ς αιτηση c. EGKMSUVXΠ al pler. Cf et. Clem hom$^{3, 56}$ τίνα αιτησει υιοσ αρτον, μη λιθ. επιδωσει αυτω; η και ιχθυν αιτησει, μη οφ. επιδ. αυτω;

11. δοματα (1. a b c f g$^{1.}$ h k q vg^{ed} Cyp al post αγαθ.): L 48^{ev} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l am fu for tol harl* em** iac Hier om | Δ om ὁ sec | M al plus^{5} Cyp ο ουρανιοσ. Clem^{hom} pergit: ει ουν υμεισ -- (ad verbum consentiens) ο πατ. υμ. ο ουρανιοσ δωσει αγαθα τοισ αιτουμενοισ αυτον και τοισ ποιουσιν το θελημα αυτου.

12. συν (cop δε, Chr$^{mo\,3}$ γαρ) c. ℵ^{b}BCEGKMSUVXΔΠ al pler it vg sah syr^{cu} et^{p} al ... ℵ*L al plus^{5} syr^{sch} arm ar^{p} om | εαν c. ℵC al Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς Ln Ti αν c. BEGKLMSUVXΔΠ al pler | LX al θελετε, it^{pler} vg *vultis* (h k Cyp *volueritis*) | C*L ποιουσιν | ουτωσ (al^{3} post υμ.): L al c ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} om | ουτοσ: LX al plus^{50} syr$^{p\,txt}$ ουτωσ

13. εισελθατε c. ℵBCLΔ 157. al^{5} ... ς -θετε c. EGKMSUVXΠ al pler | οτι (et. c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k vg Gaud arm$^{cdd\,5}$ etc): 118* a b h l q arm^{zoh} Cyp Lcif al τι (118* και τι), *quam* | η πυλη c. ℵ^{b}BCGKLMSUVXΔΠ rell omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg go al Chr (πῶσ ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ῥαδία; ὅτι ὁδός ἐστι καὶ πύλη. ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ἑτέρα, κἂν πλατεία κἂν εὐρύχωροσ, καὶ αὐτὴ ὁδὸσ καὶ πύλη -- τεθλιμμένη γὰρ ἡ ὁδὸσ καὶ στενὴ ἡ πύλη, ἀλλ᾽ οὐχ ἡ πόλισ) Or$^{int\,3,853}$ Aug^{semel}

οἱ εἰσερχόμενοι δι᾽ αὐτῆς· 14 ὅτι στενὴ [ἡ πύλη] καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν. 15 [56.10] Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρ-
χονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι
16—21 Lc 6, 43—46 ἅρπαγες. 16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. [57.5]
μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

Fulg ... ℵ* a b c h k m for Naass (vide post) Clem[bis] ([664] δύο ὁδοὺς ὑποτιθεμένου τοῦ εὐαγγ. καὶ τῶν ἀπ. - - καὶ τὴν μὲν καλούντων στενὴν καὶ τεθλιμμένην - - τὴν δὲ - - πλατεῖαν κ. εὐρύχωρον. Item [578] πλατεῖα κ. εὐρύχ. ὁδὸς ἀπάγει εἰς τὴν ἀπώλ.) Or [1, 228] (ο την πλατειαν και ευρυχωρ. οδευων οδον την απαγουσαν επι την απ.) [2, 800] (η πλατ. κ. ευρυχ. οδος απαγει επι τ. απ.) [3, 270] item ad Prov. 7, 6 ss (cf Notit. ed. cod. bibl. Sinait. p. 87. τοις βουλομενοις οδευειν την πλατειαν οδον και ευρυχωρον και απαγουσαν επι την απωλ.) Eus[ps 286] Or[int 2, 387] Cyp Lcif al om: ita Ln | εισιν: ℵ* sah (al?) om | εισερχομ.: L 13. 124. al plus[10] ερχομ., ℵ[b] πορευομενοι, 1. 118. 157. εισπορ.

14. οτι (Gb′) c. ℵ*B*X (ὅτί) 1** al haud dubie mu m vg[cdd] ap Gb sah[mün] cop arm[3cdd] Naas[116] (διαρρηδην ειρηκεν ο σωτηρ οτι στενη κ. τεθλιμμ. εστιν η οδος η απαγ. εις την ζω. και ολιγ. εισιν οι εισερχ. εις αυτην, πλατεια δε και ευρυχ. η οδος η απ. εις τ. απωλ. και πολλ. εισ. οι διερχ. δι αυτης) Or[3, 527] (εαν τις -- λεκτεον αυτω ου μονον το πολλοι κλητοι -- αλλα και -- το εν τω κα. ματθ. γεγραμμενον τουτον τον τροπον ρητεον· οτι στενη etc) Gaud[semel] ... Gb Sz Ln τι c. ℵ[b vid] et c B[2]EGKLMSUVΔΠ al plus[150] it[pler] vg syr[cu] et[utr] go arm[zoh] aeth Ephr al Cyp al ... 209. Ps-Ath (ad Castor.[315]) Chr (et.[mo 6]) και, 47[ev] plane om. Ceterum B add δε, item sah[woid] | η (K υ, L om) πυλη (et. b c f ff[1.] g[1. 2.] q syr[cu] et[utr] sah cop arm aeth go Or[3, 527] Ps-Ath[castor 315] Chr [vide ante] al Aug[passim] al) ... 113. 182* p[scr] a h k m Naass (vide ante) Clem (vide ad v. 13) Clem[hom 18, 17] (ο διδασκαλος - ειπεν· εισελθετε δια της στενης κ. τεθλιμμενης οδου, δι ης εισελευσεσθε εις την ζωην) Or[1, 642] (στενη κ. τεθλιμμενη η οδος η απαγ. εις την ζωην) [2, 713.3, 144.220] (οδος στενη μεν - - αλλα και τεθλιμμενη) [4, 615] (στενη κ. τεθλιμμ. η οδος etc) [4, 120] Eus[ps 14. 378] Eus[ecl 105] Ps-Ath[2, 493] (στενη κ. τεθλιμμ. η οδος η απαγουσα εις τ. ζω.) Cyp al om; hinc etiam Ln [η πυ.]

15. προσεχ. absque δε c. ℵB 435. al[15] it[pler] vg syr[cu] et[sch] sah arm aeth Iust[tr 35] (προσεχετε usq αρπαγες, plerisque ad verbum consentientibus) Ath [1, 215] Chr (et.[mo 6]) Ps-Ath [lat 2, 609] Lcif Hil al ... ς Ti add δε c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f cop syr[p] go

16. σταφυλας (et. Schu probat) c. ℵB(C* -λην et -λας coniunxit in σταφυληνας) 1. 22. 118. 209. al[5] it vg syr[cu] et[utr] go Bas[1, 479. 113] Chr (et.[mo 6]) (Tert[anim 21] *et nemo de spinis metat ficus et de tribulis uvas*) Hil Amb Aug[semel] al ... ς Ti σταφυλην c. C[2]EGKLMSUVXΔΠ al pler arm aeth Lcif Aug[semel] :: cf Lc

17 [58.5] οὕτωσ πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺσ καλοὺσ ποιεῖ, τὸ δὲ 12, 33
σαπρὸν δένδρον καρποὺσ πονηροὺσ ποιεῖ. 18 οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺσ πονηροὺσ ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺσ
καλοὺσ ἐνεγκεῖν. 19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτε- 3, 10
ται καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 20 ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
γνώσεσθε αὐτούσ. 21 [59.3] Οὐ πᾶσ ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύ-
σεται εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ᾽ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρόσ μου τοῦ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 22 [60.5] πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν 22 s L.c 23, 25–27
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ
τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεισ
πολλὰσ ἐποιήσαμεν; 23 καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖσ ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶσ, ἀποχωρεῖτε ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

---

17. B καρπ. ποιει καλουσ, Δ καλ. ποιει καρπ.

18. ενεγκειν pr c. ℵ*vid B Dial[40] (ενεγκειν) et[41] (προσενεγκ.) Or(cum Heracl)[4, 221] (affert tantum ου δυναται δενδρ. αγαθον καρπ. πονηρουσ ενεγκειν), item ενεγκειν sec c. ℵ Dial[40] (ενεγκαι) et[41] (προσενεγκαι) Or[3, 267] (affert tantum ου δυναται δενδρ. πονηρον καρπουσ αγαθουσ [αγαθ. et. al pauc Cyr[4, 581. 906]] ενεγκειν) ... ς Ln Ti bis ποιειν c. (ℵ*corr priore tantum loco; B sec tantum loco) CEGKLMSUVXZΔΠ etc | ουδε: L add παλιν

19. παν c. ℵBC*EGKMSUVXΔΠ al longe pl a ff[1.] k q vg cop syr[utr] go arm al etc ... C**LZ al plus[30] b c g[1.] h (f Ir[int 237] *enim*, g[2.] *autem*) syr[cu] sah add ουν, Ln [ουν]

20. απο c. ℵBEGKLMSUVXZΔΠ etc ... Ln εκ c. C, item *ex* it[pler] vg Lcif Aug, *de* k Hil (contra *a* f)

21. ℵ* τα θεληματα | τοισ c. ℵBC(*et**)Z 1. 33. 124. 131. al pauc Iust[ap1, 16] Naass[112] Cyr[4, 146. 878] ... ς Ti om c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Or[2, 557] Cyr[4, 807] Bas[2, 329] Chr | ουρανοισ: C** 33. it[pler] vg syr[cu] sax fr Cyp al add ουτοσ εισελευσεται εισ την βασιλειαν των ουρανων

22. μοι: Z om, nisi forte (ut e spatio vdtr) ante ερουσιν habebat pariter atque it[pl] Cyp al | Δ om τη | κυρ. κυριε: syr[cu] add ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν (pergit και τω σω ον. επροφ.). Vide post | επροφητ. c. ℵB*CLZ 13. 33. 124. 48[ev] a[scr] ... προεφ. c. B[2]EGKMSUVXΔΠ al pler | δαιμονια: ℵ* add πολλα | ℵ*L al Dam[1, 605] εξεβαλλομεν (L -ωμεν). Cf huc Iust[tr 76] (et[ap 1, 16]) -- κυρ. κυρ. ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και προεφητευσαμ. κ. δαιμ. εξεβαλ. ([apol] κ. δυναμεισ εποιησαμεν pro κ. προε. κ. δ. εξ.). Similiter Or[1, 423] -- ου τω ον. σου εφαγομεν και τω ον. σου επιομεν και τω ον. σ. δαιμο. εξεβαλομεν και δυναμ. πολλασ εποιησ., item variantibus nonnullis[1, 158. 4, 421. 425]; similia et Aug et Hier

23. K ουδεπω | υμασ: E* αυτουσ | LU al[20] fere b arm Hil al παντεσ οι εργαζ.

24—27 Lc 6, 47 ss 24 [61.5] Πᾶσ οὖν ὅστισ ἀκούει μου τοὺσ λόγουσ τούτουσ καὶ ποιεῖ
αὐτοὺσ ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστισ ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ
τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν. 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ
ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ,
καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 καὶ πᾶσ ὁ
ἀκούων μου τοὺσ λόγουσ τούτουσ καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺσ ὁμοιωθή-
σεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστισ ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν
ἄμμον. 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν
οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ
πτῶσισ αὐτῆσ μεγάλη.

Mc 1, 22 Lc 4, 32 28 [62.2] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ λόγουσ τούτουσ,
ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29 ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺσ ὡσ ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡσ οἱ γραμματεῖσ αὐτῶν.

---

24. *ουν*: KX al pauc a k m (item aliae vv) Cyp al om | *μου*: L ante *ακουει*, vv pler pp^{lat} post *λογουσ* | *τουτουσ*: B* al^{4} a g$^{1.}$ k m go syr^{hr} Cyp al om, Ln [*τουτ.*] | *ομοιωθησετ.* (et. Schu prob) c. ℵBZ 1. 13. 22. 33. 124. al^{8} fere cdd ap Euthy a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l vg sah arm aeth syr$^{p\ mg}$ Or^{1,112} (sed *ο ακουων* pro *οστ. ακουει*) Bas^{1,486} Cyres$^{559.77}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Amb al … ς Ti *ομοιωσω αυτον* c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f h k m q syr^{cu} et^{sch} ct$^{p\ txt}$ cop go Cyp Lcif Hil al | C* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBCZ 1. 33. Or$^{1,307.3,526}$ … ς *τ. οικ. αυτ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Bas al

25. *ηλθον* c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ etc … B *ηλθαν* | *προσεπεσαν* (Ln *-παισαν* de coniectura) c. ℵBCEXZΔ al plus^{10} syr$^{p\ mg\ gr}$ Cyres^{77} Chr Dam … ς *-σον* c. KLMSUVΠ al pler; al pauc *προσεκοψαν* (et. Eus$^{ps\,367}$), *προσερρηξαν*, *προσεπηξαν*

26. *τουτουσ*: al pauc f k syr^{hr} go Cyp Lcif om | *ομοιωθησεται* (Or^{1,112} *ομοιοσ εστιν*): cop Cyp Lcif al *similabo eum* | C* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBZ 1. … ς *τ. οικ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al fere omn Or^{1,112} Bas al | *αμμον*: ℵ^{ca} 41. Chr Thphyl *ψαμμον*

27. *ηλθον* c. BCEKLMSUVXΓΔΠ etc … ℵ *ηλθαν* | ℵ* om *κ. επν. οι ανεμ.* | *προσεκοψαν* c. ℵBEKLSUVXZΓΔΠ … CM al pauc Bas$^{bapt\,659}$ (Chr^{genes}, non ad locum) *προσερρηξαν* | *μεγαλη*: 13. 33. 124. al pauc syr^{hr} arm add *σφοδρα*

28. *ετελεσεν* (et. Schu) c. ℵBCZ^{vid} (e spatio) Γ 1. 33. 124. al^{15} Or^{3,635} Chr (et.$^{mo\,6}$) … ς *συνετελεσεν* c. EKLMSUVXΔΠ al pler | *τουσ λο. τουτ.*: M al^{2} arm sl$^{2.}$ praem *πανταs* | ℵ (item Eus$^{dem\,27}$ et ^{444}) *εξεπληττοντο* | *οι οχλ.* (ℵ* post *επι τ. δ. αυ.* pon): Δ 1. 118. Or praem *παντεσ* (Eus dem^{444} *παντ.* pro *οι οχλ.*)

29. *αυτων* c. ℵBC^{3}KΔΠ^{1} et^{3} 1. 13. 22. 118* 124. al pauc f sah cop syr^{hr} arm^{cdd} aeth Eus$^{dem\,444}$ Aug; item *αυτων και οι φαρισαιοι* (Ln) C^{2} 33. al a c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l q (k *quasi farisaei et scribae eorum*) vg syr^{cu} et^{utr}

VIII.

1 [63.2] *Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρουσ, ἠκολούθησαν αὐτῷ* 1—4 Mc 1, 40—44 Lc 5, 12—14
ὄχλοι πολλοί. 2 *καὶ ἰδοὺ λεπρὸσ προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ*
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλησ, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 *καὶ ἐκτείνασ*
τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέωσ
ἐκαθερίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ὅρα μηδενὶ* Lev 14, 2
εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ
δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆσ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ.
5 [64.3] *Εἰσελθόντοσ δὲ αὐτοῦ εἰσ Καφαρναούμ, προσῆλθεν* 5—13 Lc 7, 1—10
αὐτῷ ἑκατοντάρχησ παρακαλῶν αὐτὸν 6 *καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖσ*

---

al Eus$^{dem 27}$ (Hil^{alludens}); c^{1} nil add nisi *και οι φαρισ.*, b *et pharis. eorum* ... ς om c. ELMSUVXΓΠ^{2} al pler go :: cf Mc 1, 22 Lc 5, 30

VIII. 1. *καταβαντι δε αυτω* (V*Δ om *αυ.*) c. ℵ*EKLMSUVXΓΔΠ al pler (k *et descendentem* - - *saecuti sunt eum*) ... ℵ^{b}BC al^{10} fere *καταβαντοσ* (1. al *καταβαινοντ.*) *δε αυτου*, Z *και καταβαντοσ αυτου* (Ln). Item a b c g$^{1.}$ q Hil *et descendente eo*, f *descendente autem eo*; ff$^{1.}$ h vg *cum autem* (h *et cum*) *descendisset*

2. *προσελθων* (Gb′) c. ℵBEMΔ 1. 13. 108. 131. 157. 209. al^{30} fere sah go syr^{p} arm aeth (k *introivit*) Cyr$^{act 46}$ Chr (*προσηλθε λεπροσ*) Dam ... *ελθων* c. CKLSUVXΓΠ al longe pl; item *veniens* it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop al Did$^{tri 101}$ (*ιδου λεπρ. ηλθεν και προσεκ. α.*) Hil

3. ℵ* et^{c} 124. syr^{cu} et^{sch} *τ. χειρ. αυτου* | *ηψατ. αυτ.* c. ℵBC*Z^{vid} 1. 13. 33. 118. 124. 209. al pauc ff$^{1.}$ k am sah cop aeth go ... ς (Gb^{0}) add (praem a c f g$^{1.2.}$ vg syr^{cu} et^{sch}) *ο* $\overline{ις}$ c. C^{2}EKLMSUVXΓΔΠ al pler b h q syr^{p} arm Hil | *ευθεωσ*: ℵ* om | *εκαθερισθη* c. B*ELXΠ* al$^{2 scr}$ (et haud dubie plurib) ... *εκαθαρισθ.* c. ℵB^{2}CKMSUVΓΔΠ^{2} al pler | S al pauc *απ αυτου*

4. *λεγει*: ℵ* k *ειπεν* (*dixit*; contra it^{pler} vg *ait*) | *μηδενι*: Γ al^{4} add *μηδεν* | *αλλα* (et. ς^{e} Gb Sz) ... ς *αλλ* c. LMUΓ al$^{15 scr}$ (et haud dubie al pm) | *προσενεγκον* c. BC ... ς *-γκε* c. ℵEKLMSUVΓΔΠ etc | *μωυσησ* c. ℵBC^{2}KZΠ al pm sah cop a b c f ff$^{1.}$ h q vg ... ς *μωσησ* c. C*ELMUVXΓΔ al pl k am for go

5. *εισελθοντοσ δε αυτου* c. ℵBCZ 1. 13. 21. 22. 33. 108. 118. 124. 209. b^{scr} (Or$^{4, 171}$ *εισελθοντοσ του κυριου* - - *τον εκατονταρχον αυτω προσεληλυθεναι* - -). Item it^{pler} vg etc *cum autem* (*post haec autem cum*) *introisset* ... Gb Sz Ti *εισελθοντι δε* (VX al om) *αυτω* (E* *αυτου*) c. EF^{wetst}KMSUVXΓΔΠ al plus^{100} Chr ... ς *εισελθοντι δε τω* $\overline{ιυ}$ c. C^{3}L al pm (c syr^{sch} et$^{p cod}$ - - *cum introisset iesus*) | *καφαρναουμ* c. ℵB 33. sah cop it vg go sax fr Or (praem *την*). Praeterea cf ad 4, 13 ... ς *καπερναουμ* c. CEKLMSUVXΓΔΠ etc | *εκατονταρχησ* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-αρχοσ* c. ℵ^{b} unc rell min pler. Cf ad vv. 8 et 13, item ad 27, 54

6. *κυριε*: ℵ* syr^{cu} om

μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικόσ, δεινῶσ βασανιζόμενοσ. 7 λέ-
γει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἑκα-
τοντάρχησ ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην
εἰσέλθησ· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖσ μου. 9 καὶ
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπόσ εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τασ, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 ἀκού-
σασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖσ ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν
11 s Lc 13, 28 s λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 $^{65.5}$ λέγω
δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλι-
θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν· 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆσ βασιλείασ ἐξελεύσονται εἰσ τὸ σκότοσ
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

---

7. *λεγει* c. B 47^{ev} b h k q am fu syr^{cu} et^{sch} sah arm ... ς *και λεγει* c. ℵCEKLMSUVXΓΔΠ etc | *αυτω* c. ℵB k cop ... ς add ο $\overline{\iota\varsigma}$ c. C et rell qui *και λεγ.* | *εγω*: ℵ* praem *ακολουθει μοι*

8. *αποκρ. δε* c. ℵ*B 33. sah ... ς Ti *και αποκρ.* c. ℵ^{b}C et rell qui modo *και λεγ.* Praeterea U f k add *αυτω*, item post *εφη* a b g$^{1.}$ h (neutro loco c ff$^{1.}$ q vg) | *εκατονταρχησ* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-ρχοσ*. Cf ad v. 5 | *εφη*: ℵ*C 33. *ειπεν* | U *υπο μου την* | *λογω* c. ℵBCEF^{wetst}KLMSUVXΔΠ al pler Or^{4,278} al mu, item *dic verbo* it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} go al ... ς (= Gb Sz) *λογον* c. Γ al pm g$^{1.}$ ff$^{1.}$ aeth Bas^{3,127} ed | ο *παισ μου*: 1. 118. 209. a k sah om

9. *υπο εξουσιαν* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ am fu for syr^{sch} et^{p} arm aeth go (Valentt ap Ir^{34} *και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτασ και δουλουσ*) Chr^{bis} (ad ipsum locum; insuperque notat: *τινεσ δε και ουτωσ αναγινωσκουσι τουτὶ το χωριον· ει γαρ εγω ανθρωπ. ων, και μεταξυ στιξαντεσ επαγουσιν· υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτου στρατιωτασ*) ... ℵB 4. 238. 421. q^{scr} it^{pler} vg^{ed} Chr^{semel} (ad ipsum locum; et.^{mo5}) Hil al add *τασσομενοσ* (Ln) : : ut Lc | x Chr$^{semel\ mo4}$ *και τω* (in x scriptum est *το*) *αλλω* | *τ. δουλ. μου* (f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} etc): a b c g$^{1.2.}$ h syr^{cu} add *dico*

10. *ακολουθουσιν* ... Ln add *αυτω* c. C 13. 28. 33. 235. 435. b^{scr} Chr, item it vg (exc gat) syr^{cu} et^{utr} sah cop aeth (non go arm) | *ουδε* usq *ευρον* (GV al *ηυρ.*) c. ℵCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg (f *nec in israhel - -*, b c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h l vg *non inveni tant. fid. in isr.*) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm al (Or^{4,314} potest et. ex Lc esse) Chr Dam^{2,596} ... Ln *παρ ουδενι τοσ. πιστ. εν τω ισρ.* (1. 118* 209. om *ε. τ. ισρ.*) *ευρ.* c. B 1. 4. 22. 118* 209. a k q (g$^{1.}$ *non inveni in nullo* etc) gat sah cop syr^{cu} et$^{p\ mg}$ aeth Aug al

11. ℵ a b h k *ισακ* (ita k et. 1, 2. ubi a b h hiant)

12. *βασιλειασ*: Δ add *αυτησ*, b c f g$^{1.2.}$ h (non a ff$^{1.}$ k q vg) Aug^{semel} *huius* | *εξελευσονται* (*ibunt* a b c g$^{1.}$ h q Ir$^{int\ 281}$ Aug^{saepe}, *exibunt* Cyp

13 [66.5] καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ τῷ ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε, ὡσ ἐπίστευ-
σασ γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖσ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
14 [67.2] Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰσ τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν 14—17 Mc 1, 29—34 Lc 4, 38—41
πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. 15 καὶ ἥψατο τῆσ
χειρὸσ αὐτῆσ, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετόσ· καὶ ἠγέρθη, καὶ διη-
κόνει αὐτῷ. 16 ὀψίασ δὲ γενομένησ προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζο-
μένουσ πολλούσ· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντασ τοὺσ
κακῶσ ἔχοντασ ἐθεράπευσεν, 17 ὅπωσ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ *Es 53, 4
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· αὐτὸσ τὰσ ἀσθενείασ ἡμῶν ἔλα-
βεν καὶ τὰσ νόσουσ ἐβάστασεν.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ πολλοὺσ ὄχλουσ περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν Lc 8, 22 Mc 4, 35
ἀπελθεῖν εἰσ τὸ πέραν. 19 [68.5] καὶ προσελθὼν εἷσ γραμματεὺσ 19—22 Lc 9, 57—60
εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. 20 καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· αἱ ἀλώπεκεσ φωλεοὺσ ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεισ, ὁ δὲ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ

---

semel, *exient* k) c. ℵ* it^{pler} syr^{cu} et^{sch} Heracl ap Or^{4,276} Ir^{int} Cyp^{semel} Aug^{saepe} al ... ς Ln Ti *εκβληθησονται* c. ℵ^{a}BC unc rell et min omn f ff$^{1.}$ g^{2}. vg sah cop go al Cyp^{semel} Chr | EL *κλαθμοσ*

13. *εκατονταρχη* c. ℵ*BCEGKLMSVXΓΠ al plus^{100} ... ς (= Gb Sz) *-ρχω* c. ℵ^{b}UΔ al certe pm | *ωσ* c. ℵB al pauc a b g$^{1.2.}$ h k q syr^{cu} et^{sch} sah cop Chr^{semel} (et.$^{mo\,5}$) Ir^{int} ... ς Ti *και ωσ* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al longe pler c f ff$^{1.}$ vg syr^{p} arm go aeth Or^{bis} Bas^{3,127} Chr^{semel} | *ο παισ* c. ℵB 1. 22. 33. 118 it vg cop syr^{hr} Bas^{3,127} ... ς Ti add *αυτου* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{utr} sah go arm aeth Chr | *εν τη ωρ. εκ.* c. ℵBEGKLMSUVXΓΠ al pler f ff$^{1.}$ k vg syr^{cu} et^{utr} cop go arm aeth ... Ln *απο τησ ωρασ εκεινησ* c. CΔ 33. al^{4} a b c g$^{1.2.}$ h l q sah Bas^{3,127} Chr^{semel} Bas^{seleu}. Praeterea ℵ*et^{c} CE (cum asteriscis) MUX al plus^{50} g$^{1.}$ syr^{p} syr^{hier} aeth add *και υποστρεψασ ο εκατονταρχοσ* (min pauc *-ρχησ*) *εισ τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα* (ℵ* al aeth om *εν α. τ. ω.*) *ευρεν τον παιδα* (M al add *αυτου*, 33. *αυτον* pro *τ. π.*) *υγιαινοντα* (variant al):: cf Lc ... non add ℵ^{b}BGKLSVΓΔΠ etc

14. *ειδεν* c. ℵBCEGLMUVXΓΔΠ etc: K al *ιδεν* | *αυτου*: E* *πετρου*

15. *αυτω* (Gb′) c. ℵ*BCEFGKM^{2}SUVXΓΠ al^{150} fere k q syr^{cod} et^{p} go arm al Or^{4,278} Chr al ... ς *αυτοισ* c. ℵ^{b}M*LΔ 1. 33. al mu it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth

16. *τα πνευμ.*: Δ add *ακαθαρτος* (δ et it^{pler} *spiritus immundos*)

17. *ημων*: L** *υμων* | *ελαβεν*: KΠ al^{10} fere Chr^{montf} *ανελαβ.*

18. *πολλ. οχλ.* (108. a b ff$^{1.}$ h k l q vg *οχλ. πο.*) c. ℵ^{c}CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg etc ... ℵ* cop *οχλουσ*, B *οχλον* (Ln), al^{3} *πολυν οχλον*, *turbam multam* c g$^{1.}$ sah | *εκελευσεν*: it^{pler} (non ff$^{1.}$ k nec vg) syr^{cu} (non syr^{utr}) go al Hil add *τουσ μαθητασ αυτου* (go om *αυτ.*)

τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 *ἕτεροσ δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύριε,*
ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 *ὁ*
δὲ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφεσ τοὺσ νεκροὺσ θάψαι τοὺσ
23—27 *ἑαυτῶν νεκρούσ.*
Mc 4, 35—41 Lc 8, 22—25 23 $^{69.2}$ *Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰσ τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ*
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 *καὶ ἰδοὺ σεισμὸσ μέγασ ἐγένετο ἐν τῇ θα-*
λάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸσ δὲ
ἐκάθευδεν. 25 *καὶ προσελθόντεσ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντεσ· κύριε*
σῶσον, ἀπολλύμεθα. 26 *καὶ λέγει αὐτοῖσ· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγό-*
πιστοι; τότε ἐγερθεὶσ ἐπετίμησεν τοῖσ ἀνέμοισ καὶ τῇ θαλάσσῃ,
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 *οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγον-*
τεσ· ποταπόσ ἐστιν οὗτοσ, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ
ὑπακούουσιν;

---

20. *κλινη* c. ℵBCELSUVΔΠ etc: GKMX al mu Clem^{329} *κλινει*, Γ al *κλιναι*

21. *μαθητων* c. ℵB 33. al^{10} a b c h q (b c h q *alius discipulus*, item g$^{2.}$ addito *eius*) sah … ς add *αυτου* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k m vg cop syr^{cu} et^{utr} go al (cf 8, 25. 14, 22. 19, 25. 26, 36. 45; item 15, 12. 33. 36. 16, 5. 20. 26, 8. 56.)

22. *ο δε* c. ℵ 33. b c k (nil nisi *dicit illi*) q … ς Ln Ti add *ιησουσ* c. BCEGKLMSUVXΓΔΠ etc | *λεγει* c. ℵBC 1. 33. al k (item *ait* a b c ff$^{1.}$ q vg) … ς *ειπεν* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler g$^{1.}$ m | *αυτω*: Clem^{522} *του κυριου λεγοντοσ τω φιλιππω· αφεσ - - νεκρουσ, συ δε ακολουθει μοι*

23. *αυτω*: U al syr^{sch} *τω ιυ* | *το* (Δ *τον*) *πλοι.* c. ℵ*et^{c}EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr … ℵ^{b}BC 1. 33. 118. 124. al mu (Or$^{4, 179}$ libere) om *το* (Ln) :: ut Lc

24. Γ al$^{2 scr}$ *εγενετ. μεγασ* | *υπο*: B^{2} *απο* | *κυματων*: 108. 262. al^{6} g$^{2.}$ gat syr^{hr} add *ην γαρ ο ανεμοσ εναντιοσ αυτοισ*

25. *προσελθοντεσ* (C*^{vid} sah vg^{ed} add *αυτω*) c. ℵB 33.^{vid} sah cop a c ff$^{1.}$ k l am fu for harl emm sax Hier al … Gb Sz Ti add *οι μαθηται* et Ln [*οι μαθ.*] c. C^{2}EFKLMSUVΓΔΠ al plus^{100} h arm pers^{p} Eus$^{ps 619}$; item ς addito *αυτου* c. C*^{vid} X 1. al haud dubie mu b g$^{1.}$ q (post *ηγ. αυτ.*) vg^{ed} syr^{sch} et^{p} go aeth | *σωσον* c. ℵBC 1. 13. 118. 209. (Tit^{cat} miscens Lc et Mt *επιστατα, σωσον, απολλ.*) . . ς add *ημασ* c. EKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} sah cop go etc Eus$^{ps 619}$ Chr | Δ *οτι απολλ.*

26. *αυτοισ* (et. a g$^{1.}$ k q am fu for etc): b c ff$^{1.}$ h vg^{ed} syr^{sch} arm^{cdd} go add *Iesus* | *τοισ ανεμοισ* (ℵ^{b}BC etc): ℵ* 1. 13. 22. 124. 209. a b g$^{1.}$ h q am sah syr^{sch} Eus$^{dem 93}$ *τω ανεμω* :: ut Mc et Lc

27. *και* pr c. ℵBEKLMSUVXΔΠ al fere omn d f k am for go syr^{p} arm al … Ln om c. C al pauc a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg sah cop syr^{sch} aeth Hil Op om | *αυτω υπακ.* c. ℵB 1. 33. Eus$^{dem 446}$ Chr … ς Ti *υπακ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler it vg etc

28 Καὶ ἐλθόντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πέραν εἰσ τὴν χώραν τῶν Γα- 28—34 Mc 5, 1—17 Lc 8, 26—37
δαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆσ
ὁδοῦ ἐκείνησ. 29 καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντεσ· τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ
τοῦ θεοῦ; ἦλθεσ ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶσ; 30 ἦν δὲ μα-
κρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 οἱ δὲ δαί-

---

28. *ελθοντοσ αυτου* c. ℵ^{b}BC 1. 13. 22. 33. 118* 124. b^{scr} al pauc (it vg fere ut 8, 1; sed nec v. 23 aliter); ℵ* *ελθοντων αυτων* … ς Τι *ελθοντι* (Δ *-ντε*, δ *veniente*) *αυτω* c. EKLMSUVXΔΠ al pler Ath (?)$^{2, 375}$ | Δ *περα* | *γαδαρηνων* (Gb′ Sz) c. (ℵ* *γαζαρηνων*) BC*MΔ (*γαραδηνων*) b^{scr} al^{15} fere syr^{sch} et$^{p\ txt}$ perss Epiph (^{650} haer. 66, 33. *εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τ. γεργεσηνῶν* (scribe potius *γερασην.*), *ὡσ ὁ λουκ. φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖ., ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει*) cat^{ox} (*των εν γαδαροισ*) „*ολιγα*“ ap Or$^{4, 140}$ (*ἡ περὶ τοὺσ ὑπὸ τῶν δαιμονίων κατακρημνιζομένουσ - - οἰκονομία ἀναγέγραπται γεγονέναι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν γερασηνῶν. γέρασα δὲ τῆσ ἀραβίασ ἐστὶ πόλισ οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα. καὶ οὐκ ἂν οὕτωσ προφανὲσ ψεῦδοσ καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεσαν, ἄνδρεσ ἐπιμελῶσ γινώσκοντεσ τὰ περὶ τὴν ἰουδαίαν. ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγοισ εὕρομεν· εἰσ τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν, καὶ πρὸσ τοῦτο λεκτέον. γάδαρα γὰρ πόλισ μέν ἐστι τῆσ ἰουδαίασ, περὶ ἣν τὰ περιβόητα θερμὰ τυγχάνει, λίμνη δὲ κρημνοῖσ παρακειμένη οὐδαμῶσ ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα. ἀλλὰ γέργεσα, ἀφ᾽ ἧσ οἱ γεργεσαῖοι, πόλισ ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸσ παρακείμενοσ τῇ λίμνῃ, ἀφ᾽ οὗ δείκνυται τοὺσ χοίρ. ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμοσ οὖσα τάχα προφητικῶσ οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι παρακαλέσαντεσ αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῶν χωρίων πολῖται.* Eadem fere exscripta sunt in scholiis et catenis (cf cat^{ox} ad Mc 5, 1). Ceterum Or ad omnes tres evglstas qui hanc historiam perscripserunt spectare videtur; certe inter singulos non distinxit. Cf et.$^{4, 172. 179}$ … Gb″ Ln *γερασηνων* c. (cdd ap Or) it (et. d et δ) vg sah syr$^{p\ mg}$ (sed etiam *Gergusenorum* et *γεργεσιων* habet) Ath (?)$^{2, 375}$ Hil al … ς *γεργεσηνων* c. ℵ^{c}C^{3}EKLSUVXΠ al pler (C^{3}LX al *-σινων*) cop go arm aeth. Ita Or, ut ex$^{4, 140}$ apparet, in evgliis legi voluit, sed invitis ut videtur suis cdd.

29. *υιε* c. ℵBC*L. 1. 33. 209. al plus^{20} ff$^{1.}$ k l m am for tol harl* cop Or^{503} Eus$^{dem\ 163.272.}$ item$^{es\ 401}$ item$^{ps\ 189.\ 345}$ Cyp Victorin … ς(=Gb) praem *ιυ̅* c. C^{3}EKMSUVXΔΠ al pler a b c d f g$^{1.}$ h q vg sah syr^{utr} go arm aeth Eus$^{dem\ 133.\ 434}$ Chr Promiss al:: cf Mc et Lc | *πρ. καιρ. βασανισαι* (cop Aug Promiss Amb^{semel} *perdere*) *ημ.*: ℵ* *ημασ απολεσαι* (ℵ^{b} *βασαν. ημ.*) *πρ. καιρ.*

30. *μακραν* (et. d k q δ): a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l vg sax *non longe* | *βοσκομενη*: X al^{2} it (et. d) cop *-μενων*

μονεσ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντεσ· εἰ ἐκβάλλεισ ἡμᾶσ, ἀπόστειλον
ἡμᾶσ εἰσ τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὑπάγετε.
οἱ δὲ ἐξελθόντεσ ἀπῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν
πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθα-
νον ἐν τοῖσ ὕδασιν. 33 οἱ δὲ βόσκοντεσ ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντεσ
εἰσ τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 καὶ
ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλισ ἐξῆλθεν εἰσ ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντεσ
αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπωσ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

IX.

1—8 Mc 2, 3—12 Lc 5, 18—26
1 [70. 1] Καὶ ἐμβὰσ εἰσ πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰσ τὴν
ἰδίαν πόλιν. 2 καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνησ
βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παρα-
λυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 3 καὶ ἰδοὺ

---

31. *εκβαλλεισ*: LX al *-βαλησ*, EK* al *-βαλεισ* | *αποστειλ. ημ.* (Gb) c. ℵB 1. 22. (add *απελθειν*) 33. 118 (om *ημ.*) a b c d ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k l vg sah cop syr^{p} mg cod arr aeth Cyr$^{act\,47}$... ς (Gb′ prob Schu) *επιτρεψον ημιν* (al^{6} om, al^{1} *ημασ*) *απελθειν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler (f h *iube nos ire*) q (*permitte nos ire*) syr^{utr} go arm :: cf Lc

32. *αυτοισ*: C b c g$^{1.}$ h syr^{sch} add ο $\overline{ις}$, Ln [ο $\overline{ις}$] | *απηλθον* c. ℵCEKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti *-θαν* c. B | *εισ τουσ χοιρ.* c. ℵBC* 1. 22. 33. 118. b^{scr} al^{4} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{sch} aeth al ... ς Ti (Schu prob) *ε. την αγελην των χοιρων* (ll. pp. non praecessit *ε. τ. αγελ. τ. χοι.*) c. C^{3}EKLMSUVXΔΠ al pler f h syr^{p} go arm | L al *ορμησεν* | *πασα* (b^{scr} al^{2} om; C* 21. cop syr^{p} post *αγ.*) *η αγελη* c. ℵBC*MΔ 1. 13. 33. 118. 124. 157. b^{scr*} al pauc it (et. d) vg sah syr^{utr} arm go aeth al ... ς (=Gb) Ti add *των χοιρων* c. C^{3}EKLSUVXΠ al pler cop Chr | ℵ^{b} *απεθαναν*, C 262. *-νεν*

34. ven *απαντα* | *υπαντησιν* c. ℵB 1. 33. ... ς Ti *συναντησιν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler Cyr$^{es\,105}$ :: cf ad 25, 1. Io 12, 13 | *του $\overline{ιυ}$* c. ℵC 33. y^{scr} Cyr$^{es\,105}$ ... ς Ln Ti *τω $\overline{ιυ}$* c. B unc rell min pler | *οπωσ* ... B *ινα* (Ln)

IX. 1. *εμβασ*: C^{3}F al plus^{10} add ο $\overline{ις}$, item C* al^{4} post *πλοιον* | *πλοιον* (Gb′) c. ℵBC^{3}LV^{mg}X 1. 13. 33. 124. 209. al^{20} fere sah go Or^{4,179} Chr^{mo1} ... ς Ti *το πλ.* c. C*EFKMSUVΔΠ al longe pl cop Chr | *ιδιαν πολ.* (Δ *πο. ιδ.*, it^{pl} vg *in civit. suam*): F *ιουδαιαν πολ.*, *in civit. iudeae* a g$^{1.}$

2. *προσεφερον* c. ℵBEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} (ff$^{1.}$ vg *offerebant*, item cop syr^{p}; it^{pler} syr^{sch} *optulerunt* [*obt.*]) ... Ln *προσφερουσιν* c. C | *αφιεντ.* c. ℵB Or^{4,451}, D *αφιοντ.*, item *remittuntur* d f ff$^{1.}$ k vg syr^{utr} go aeth Ir$^{int\,313}$ ... ς Ti *αφεωντ.* c. CEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} Or^{2,126} Eus$^{ecl\,229}$, item *remissa sunt* a b c g$^{1.}$ h q Hil | *σου αι αμαρτ.* (Gb′) c. ℵBCΔ* 1. 33. 209. al plus^{10} Or^{2,126} Chr$^{mo\,5}$ et ^{344} c montf, item addito *σου* M al^{10} fere ... D^{gr} Δ^{2} k for Or^{4,452} Ir$^{int\,313}$ semel *σοι αι αμαρτ.*, ς *σοι αι αμαρ-*

τινὲσ τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖσ· οὗτοσ βλασφημεῖ. 4 καὶ
ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ ἐνθυμήσεισ αὐτῶν εἶπεν· ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πο-
νηρὰ ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν; 5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν·
ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 6 ἵνα δὲ
εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέ-
ναι ἁμαρτίασ, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶσ ἆρόν σου τὴν
κλίνην καὶ ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου. 7 καὶ ἐγερθεὶσ ἀπῆλθεν εἰσ
τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 ἰδόντεσ δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν
τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖσ ἀνθρώποισ. 9—13
9 $^{71.2}$ Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦσ ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθή- Mc 2, 14—17 Lc 5, 27—32
μενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαθθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκο-

---

τιαι σου c. EFKLSUVXΠ al pler it^{pler} (et. d) vg al pler Ir$^{int\,313}$ semel Or$^{int\,2,363}$

3. ειπον c. ℵCDEFKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti ειπαν c. B | L al ἐν αὐτοῖσ

4. ιδων c. ℵCDE*FKLSUVXΔΠ^2 al pl it vg cop al ... BME^{2}Π^1 1. 209. al plus^{50} fu sah syr^{utr} go arm al Chr^{ed} et$^{cdd\,pl}$ ειδωσ (Gb' Ln) | τασ ενθυμ.: 1. 209. al τουσ διαλογισμουσ | ειπεν: D al^7 c h sah syr^{sch} arm add αυτοισ | ινατι (prob Schu) c. ℵBCD 1. 22. 33. 209. al it vg al Chr^{semel} et^{mo5} Cyp al ... ς Ti add υμεισ c. EFKLMSUVXΔΠ al pler (al^2 Chr^{ed} semel post ενθυ.) go syr^p arm

5. γαρ: KMUΠ al a b c ff$^{1.}$ q vg al om | αφιεντ. c. ℵ$_c$B (et αφιοντ. ℵ*D) d f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} go aeth ... ς Ti αφεωντ. c. CE unc rell min omn^{vid} a b c g$^{1.}$ h | σου αι αμαρτ. c. ℵBCDEFKLMVX al^{100} fere (*peccata tua* k) ... ς (= Gb Sz; sed prob Schu) σοι αι αμαρτ. c. SUΔΠ 1. al mu b d for go; item addito σου al^{10} fere it^{pl} vg al pl | εγειρε (Gb'' Sz) c. ℵBCDEFKLMSVXΠ etc ... ς εγειραι c. U (Δ εγειραν) al pl | και (ℵ^b unc rell et min it vg etc): ℵ* sah om

6. ειδητε (*sciatis* it^{pler} d vg etc) c. ℵBKMUVΔΠ etc: CD^{gr}EFLX al mu ιδητε, item k *videatis* | D 33. it^{pler} (non k) vg οτι ο υι. τ. ανθρ. εξου. εχ. (it^{mu} vg *habet potestatem*) | τοτε: M al^2 om | Δ om ὁ et του, item infra τω | εγερθεισ c. ℵCEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} q (*surgens tolle*) go arm ... B b c f ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{utr} εγειρε (Ln :: ut Mc), item addito και D a g$^{1.2.}$ h k aeth Hil | υπαγε: ℵ* πορευου

8. εφοβηθ. (Gb'') και c. ℵBD 1. 22. 33. 59. 118. it (sed f go *admirantes timuerunt et*) vg sah cop syr^{sch} aeth al Hil Aug ... ς εθαυμασαν (E* -ζαν) και c. CEFKLMSUVΓΔΠ al pler (et. x^{com}) syr^p arm ... X Ir$^{int\,313}$ om

9. ο ις εκειθ. c. ℵ^{c}BCEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} syr^{utr} sah go arm aeth; item D 124. cop it vg Eus$^{dem\,120}$ et$^{theoph\,135}$ εκειθ. ο ις ... ℵ*L g^{scr} (item evv initio pericopae) om εκειθ. | ειδεν c. ℵBDFMUΓΔΠ^2 al pl ... CEKLVXΠ^1 ven al mu ιδεν | επι τ. τελωνιον (33. 124. cat^{ox} -νειον): C 21. Chr^{mo6} Aug ante καθημ. | μαθθ. c. ℵB*D sah go ... ς ματθ. c. B^{2}C unc rell et min cop etc | λεγομενον: S al Eus^{dem} et^{theoph} ονοματι, item it vg arm | και λεγει (ℵ^b etc): ℵ* om και

λούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. 10 $^{72.2}$ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ
ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλ-
θόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 11 καὶ
ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12 $^{73.2}$ ὁ δὲ
ἀκούσας εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κα-
κῶς ἔχοντες. 13 πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ
οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.

---

9. ηκολουθει c. ℵD 1. 21. 209. ... ς Ln Ti -θησεν c. BC unc rell min pler (item *secutus est* it vg) Eus^{dem}

10. και εγεν. αυτ. ανακ.: ℵ* syr^{sch} και ανακειμενων | αυτου ανακειμ. c. BDEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (d; k** *cum ipse* [*om] *recumberet*) ... ℵ^{c}C it^{pler} vg Eus^{dem} ανακ. αυτου | οικια: sah add αυτου, cop ar^{e} *Simonis*, ar^{p} *Matthaei* | ιδου (syr^{sch} om) c. ℵD a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg sah cop aeth Hier ... ς Ln Ti και ιδ. c. BC unc rell et min h k q go arm syr^{p} Eus^{dem} | c al^{2} cop aeth Cyr$^{es\,105}$ αμαρτ. κ. τελων. | ελθοντ. (ℵ^{b} etc): ℵ* al pauc a sah om | D* συνεκειντο

11. και ιδ.: D sah ειδ. δε | Δ om οι | ελεγον c. ℵBCL 1. 21. 33. 115. 118. Cyr$^{es\,105}$, item *dicebant* it^{pler} vg syr^{sch} ... ς Ti ειπον c. DEKMSUVXΓΔΠ al pler, d k syr^{p} *dixerunt* (k pergit *discipuli eius*) | D sah Cyr$^{es\,105}$ αμαρτ. κ. τελων. | εσθιει: M al^{50} fere g$^{2.}$ mm Thph add και πινει | ο διδασκ. υμ. h. l. c. ℵBC^{3}EKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ syr^{utr} arm aeth go Cyr$^{es\,105}$ Chr ... C* 1. al sah cop ante εσθ., D b c g$^{1.}$ h q ante μετα ... a om (k *quare cum publ. et pecc. sedes*)

12. ο δε c. ℵBD (sic) 248. sah aeth ... ς Ti ο δε ῑς c. CE unc rell et min omn fere it (sed non d) vg cop syr^{utr} go al | ειπεν c. ℵBC*D^{vid}X b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k l vg sah aeth Hier ... ς (Gb^{0}) add αυτοις c. C^{3}EKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} a f h q cop syr^{utr} arm go | ℵ ιατρων | αλλ c. ℵCD unc rell etc ... Ln Ti αλλα c. B (Eus$^{dem\,163.\,168}$)

13. ελεος (Gb') c. ℵBC*D 1. 33. 209. (item Clem$^{hom\,3,56}$ εφη· ο θεος ελεος θελει και ου θυσιας) ... ς ελεον (K al ελαιον) c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Clem$^{580.\,947}$ Bas^{2,272} (LXX ελεος, sed min mu ελεον) | ηλθον: F εληλυθα :: ut Lc | C* δικαι. καλεσ. | αλλα c. ℵBCDELMUXΓΔΠ etc ... ς Ln αλλ c. GKV etc | αμαρτωλους c. ℵBDV*Γ*Δ 1* 22. 33 corr* 118* 209. al plus^{15} a b f ff$^{1.}$ h k l q vg syr^{utr} perss arm go aeth al Bas^{2,272} (totum locum affert; unus tantum cod add εις μετ.) Hier^{mt} Aug$^{consens\,2,61}$ (soli Lc verba εις μετ. addita adscribit) ... ς (= Gb) add εις μετανοιαν c. CEGKLMSUV^{mg}XΓ^{mg}Π al pler c g$^{1.2.}$ sah cop syr$^{p\,mg}$ Chr^{diserte} Bas^{2,299}. Pleraque pp testimonia non satis liquet unde pendeant; Lc enim εις μετ. addidisse certum est, a quo ad Mt et Mc transferre iam antiquitus adamarunt. Barn^{5} ινα δειξη οτι ουκ ηλθεν καλ. δικ. αλλα αμ. (invitis ℵ et interpr. vetere cdd$^{gr\,recent}$ add εις μετ.) Clem$^{2\cdot cor\,2}$ ετερα δε γραφη λεγει οτι ουκ ηλθ. καλ. δικ. αλλα αμ. Iust$^{resurr\,7}$ καθως φησιν· ουκ ηλθ. καλ. δικ.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· 14–17 Mc 2, 18–22 Lc 5, 33–38
διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ
νηστεύουσιν; 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ
τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ
τότε νηστεύσουσιν. 16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνά-
φου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

αλλα αμ. Or[4, 143] του εληλυθοτος καλ. ου δικ. αλλα αμαρτ. Contra Iust[ap 1, 15] ου γαρ τους δικ. ουδε τους σωφρονας εις μετ. εκαλεσεν ο χς αλλα τους ασεβεις κ. ακολαστους κ. αδικους. ειπε δε ουτως· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. Or[4, 395] ως γαρ υπαρχοντων των ισχυοντων και μηδε νοσουντων φησιν· ου χρειαν - - και ως οντων δικαιων λεγει· ουκ εληλυθα (ut Lc) καλ. δικ. αλλα αμ. εις μετ. Eus laud. Const. 11 δευτε, λεγων, προς με παντες - - και αυθις· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. και προστιθησι γε το αιτιον φασκων· ου γαρ χρειαν εχ. οι ισχ. etc Ps-Bas[poenit 2, 605] ουκ ηλθον δικ. σωσαι (καλεσαι?) α. αμ. φησιν εις μετ.

14. αυτω (k[scr] post λεγ.): x go om | D ιωανου | νηστευομ. c. ℵ*B 27*. 71. g[scr] ... ς Ti add πολλα c. ℵ[c]CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg sah cop syr[utr] etc; item ℵ[b] vel[a] πυκνα (:: ut Lc) | μαθ. σου: M al σοι μαθ.

15. ο ις: M* 34* om | D μητι (it vg *numquid*) | οι: LS al[4] om | νυμφωνος (sah syr[utr] arm): D (et „Colb." i. e. Par. ap Wtst) νυνφιου, item *sponsi* it vg cop aeth go | πενθειν (k vg cop go arm syr[p] aeth Bas[2, 247] Aug[semel]): D 61* a b c f ff[1] g[1] h l q sah syr[sch] et p[mg] Chr (et. mo[6]) Hil al νηστευειν :: ut Mc et Lc | D* 59. 61. αι ημεραι | απαρθη: D 1. 71. g[scr] al pauc αρθη | νηστευσουσιν (LΓΔ -σωσιν, D[gr]*X al -ουσιν): D al a b c g[1] h q (non f ff[1] k vg) syr[p mg] Bas[2, 247] Or[int 2, 239] add εν εκειναις ταις ημεραις :: e Lc

16. δε: V d[scr] p[scr] cop syr[sch] arm aeth om | DGΔ 33. al ρακκους | C αγναφους, al pauc ακναφου (schol ad Aristoph. Plut. 166. ἀττικὸν μὲν διὰ τοῦ κ, κοινὸν δὲ διὰ τοῦ γ. Cf et. ad Mc 9, 3) | το πληρ.: Δ πληρων | αυτου: ℵ* om | απο τ. ιματ. (a om): L* c q Hier[cod] add του παλαιου

17. L* al βαλουσιν | μηγε: B 301: μη :: ut Mc | ρηγνυντ. (L ρηγνουντ.) οι ασκοι: D g[1] k syr[hr] Arn ρησσει ο οινος ο νεος (g[1] k syr[hr] Arn om) τους ασκους :: cf Mc et Lc | εκχειται (vg *effunditur*, it[pler] *-detur*) και οι ασκ. απολλ.: D k Arn απολλυται και οι ασκ., a (nil nisi) *peribit* | απολλυντ. c. ℵB 1. 13. al[15] fere f vg sah cop syr[utr] go (item D k Arn: vide ante) ... ς Ti απολουνται c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pler] arm

18—26
Mc 5 22—43
Lc 8 41—56

18 [74.2] *Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντοσ αὐτοῖσ, ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν*
προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ
ἐλθὼν ἐπίθεσ τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. 19 *καὶ ἐγερ-*
θεὶσ ὁ Ἰησοῦσ ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20 *καὶ ἰδοὺ*
γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 21 *ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον*
ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22 *ὁ δὲ στραφεὶσ καὶ*
ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε.
καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ. 23 *καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦσ*
εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντοσ καὶ ἰδὼν τοὺσ αὐλητὰσ καὶ τὸν ὄχλον

---

aeth | *αλλ. βαλλ.* (L al *βαλουσιν*, D k *βαλλ. δε*) *οιν. νε. εισ ασκ. καιν.* (Δ al *νεουσ*) c. BDEFGKLMUVXΓΔΠ (S al^{2} om *αλλα* usq *συντηρ.*) al pler k q syr^{utr} go ... ℵC al^{2} it^{pler} vg *αλλ* (ita ℵ, C *αλλα*) *οιν. νε. εισ ασκ. βαλλ. καιν.* (it^{pler} vg Aug *καιν. βαλλ.*, ℵ *καιν. βλητεον*): Ln c. C | *αμφοτεροι* c. unc omn al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *-τερα* c. min | *συντηρουντ.* (f ff$^{1.}$ vg *conservantur*): D* *τηρουνται* (it^{pl} *servantur*)

18. *ταυτα*: L al^{3} cop add *δε* | *αυτοισ* (M* al *τοισ οχλοισ*): 1. al^{10} fere cop Hil om | *εισελθων* (Gb') c. ℵ^{c}CDEMX al plus^{30} Bas^{2,298} Chr (et.^{mo3}), item *εἶσ ἐλθὼν* (ut Gb Sz) KSVΔΠ al^{40} fere; d f go *unus* (d *un. princ.*) *veniens*, item syr^{utr} arm aeth ... ℵ^{b}B *εισ προσελθων* (Ln), item *unus accessit et* a b c ff$^{1.}$ vg ... C^{3}GLU al mu *τισ προσελθων* (et F *τισ προσηλθεν*), Γ al mu *τισ ελθων*, al *εισ εισελθ.* vel *τισ εισελθ.*, *quidam princ. veniens* k h, g$^{1.}$ *quid. princ. accessit et* ... ς *ελθων* c. min (*princeps veniens* q, item cop); ℵ* 13. 157. al (sah) *προσελθων*. Praeterea C^{3}FGLU al mu (et. evgg) add *τω ῑν̄* (sah *ad eum*) | *λεγων* c. ℵD 1. 13. 33. 124. 127. 262. al aliq it^{pl} am fu for sah cop syr^{sch} arm aeth Bas^{2,298} (invitis cdd duob) Chr (et.^{mo6}); item addito *κυριε* M al^{4} f ff$^{1.}$ h vg^{ed} Hil ... ς Ln Ti add *οτι* c. BCEFGKLSUXΓΔΠ al pler q go syr^{p} Bas (ex cdd duob) | L *χειραν*

19. *ηκολουθει* c. ℵCD 33. al pauc; *sequebatur* it^{pler} vg ... ς Ti *ηκολουθησεν* c. BFGKLSUXΓΔΠ al pler Bas^{2,298} Chr, *secutus est* f k sah cop al; item EM al syr^{sch} *ηκολουθησαν* | *και*: M al^{2} om | Δ om *οι*

20. ℵ* *αιμαροουσα* (ℵ^{c} *αιμορο.*), L al$^{1 scr}$ *αιμορουσα*, K al$^{1 scr}$ *αιμορρουσα* | *ετη*: L add *εχουσα εν τη ασθενηα* (:: cf Ioh 5, 5)

21. L *εν αυτη* | *μονον* (et. Or^{3,486}): D b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k vg post *αψ.*, ℵ* a g$^{2.}$ h om | Γ y^{scr} al aliq *αψομαι* | *σωθησομαι* (L al *-σωμαι*): c add *et continuo stetit profluvius sanguinis. At ille conversus dixit discipulis suis: Quis me tetigit - - quomodo sanata esset:* similia iis quae Lc et Mc

22. *ο δε* c. ℵ*D a b c k q ... ς Ln Ti add *ῑς̄* c. ℵ^{b}BC unc rell et min f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h vg etc | *στραφεισ* c. ℵBD 13. 33. 124. al^{10} fere (D al^{2} praem *εστη*) ... ς *επιστραφεισ* c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler :: ut Mc | *θυγατερ* c. ℵBCEFKMSUΓΔΠ al omn^{vid} (item Or^{bis}) ... Ti *θυγατηρ* c. DGL

23. Δ om *τουσ* | *ελεγεν* (Gb') c. ℵBD 1. 13. 33. 118. 124. al Chr (et.^{mo6}),

θορυβούμενον ἔλεγεν· 24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κορά-
σιον ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη
ὁ ὄχλοσ, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆσ χειρὸσ αὐτῆσ, καὶ ἠγέρθη τὸ
κοράσιον. 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰσ ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Lc 7, 17
27 $^{75.10}$ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ
δύο τυφλοὶ κράζοντεσ καὶ λέγοντεσ· ἐλέησον ἡμᾶσ, υἱὸσ Δαυείδ.
28 ἐλθόντι δὲ εἰσ τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει
αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν
αὐτῷ· ναί, κύριε. 29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων·
Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶσ
γινωσκέτω. 31 οἱ δὲ ἐξελθόντεσ διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ
ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον 32–34 12, 22 ss Lc 11, 14 s

---

item *dicebat* it^{pl} vg sah cop aeth go; c g$^{1.}$ h k *dixit* (sed g$^{1.}$ for go add *ad eos*, f *iis*) ... ς λεγει αυτοισ c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler etc

24. K z^{scr} κατεγελουν (y^{scr} καταγελουν) | αυτου (D* αυτον): ℵ* 61. add ειδοτεσ οτι απεθανεν :: e Lc

25. εισελθων: D a b k q ελθων | D την χειρα

26. αυτη c. BEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} go al ... ℵC 1. 33. 118. 124. cop αυτησ, item D 71. 435. g^{scr} al^{2} sah αυτου

27. αυτω c. ℵCEFGKLMSUΓΔΠ al pler ... Ln om c. BD 126. 36^{ev*} Chr$^{mo\,6}$ | ℵ κραυγαζοντεσ | και λεγοντεσ: C*^{vid} L al^{2} a k om | υιοσ (Gb') c. BGUΠ al^{80} fere Ps-Ath^{2,375} Dam (al pauc ο υιοσ, Δ ο υιε, sed υιε rescriptum) ... ς υιε c. ℵC^{2}DEFKLMSΓ al haud dubie pm Chr | δαυειδ: cf ad 1, 1.

28. ελθοντι (ℵ* εισελθοντι) δε (U al^{10} fere add αυτω): D a b c g$^{1.}$ h k και ερχεται | προσηλθον c. ℵCD unc rell etc ... Ln Ti -θαν c. B; D a b c g$^{1.}$ k και προσηλθ. | ℵ*D a b g$^{2.}$ h (non c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k q vg) syr^{hr} οι δυο τυφλ. | ο (ℵ* om) ις: al^{20} fere om | δυναμ. (ℵ* et^{b} add υμιν, ^{a}et^{c} om) τουτ. (g$^{1.}$ add *vobis*) ποιησ. (a c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k l vg arm add *vobis*) c. ℵC^{3}DEFGKLMSUΓΔΠ al omn^{vid} it^{pler} am· fu for etc ... B q vg^{ed} τουτ. δυν. ποιησ. (Ln), C* δυν. ποιησ. τουτ.

29. οφθαλμων: D ομματων | λεγων: D 1. h και ειπεν | LUΠ* γεννηθητω

30. ανεωχθ. c. ℵC^{3}EFGKLMSUΓΔΠ al omn fere ... Ln Ti ηνεωχθ. c. BD 33. Chr$^{mo\,1}$; C ηνοιχθ. | αυτων (E* αυτω, ℵ* om) οι οφθ.: D it vg οι οφθ. αυτ. | ενεβριμηθη c. ℵB* 1. 22. 118. ... ς ενεβριμησατο (L ενβρ.) c. B^{2}CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler | ο (D om) ις: al pauc om

31. ολη (ℵ^{b}): ℵ* om

32. F 131. διεξερχομενων | ανθρωπ. c. CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg go syr^{p} arm al ... Ln om c. ℵB al^{4} sah cop syr^{sch} aeth :: cf 12, 22 |

κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντοσ τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν
ὁ κωφόσ. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντεσ· οὐδέποτε ἐφάνη οὕτωσ
ἐν τῷ Ἰσραήλ· 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
Mc 6, 6 35 [76.2] Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ πόλεισ πάσασ καὶ τὰσ
κώμασ, διδάσκων ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆσ βασιλείασ καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
Mc 6, 34 μαλακίαν. 36 [77.6] ἰδὼν δὲ τοὺσ ὄχλουσ ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,
1 Pe 2, 25 Nm 27, 17 ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 [78.5] τότε λέγει τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸσ πολύσ,
Lc 10, 2 οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ
ὅπωσ ἐκβάλῃ ἐργάτασ εἰσ τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

X.

Mc 3, 14 s et 6, 7 Lc 9, 4 1 [79.2] Καὶ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ δώδεκα μαθητὰσ αὐτοῦ

κωφον (*mutum* f** ff^{1} k vg; d *surdum*): a b c f* g$^{1.2}$ h q *mutum et surdum*: Hier ad h. l. *Quod autem Graece dicitur* κωφόν, *magis tritum est sermone communi ut* surdus *magis quam* mutus *intelligatur. Sed moris est scripturarum* κωφόν *indifferenter vel* mutum *vel* surdum *dicere.*

33. και εθαυμ. οι οχλοι: Chr (et.$^{mo\,6}$) οι δε οχλ. εθαυμασαν (^{montf} -ζον), hinc et. x^{com} | λεγοντεσ c. ℵBCD unc rell (exc V) et min plus^{130} it^{pler} vg al pl ... ς (= Gb Sz) add οτι c. V al mu a arm | εφαν. ουτωσ (LΓ ουτοσ): D 33. it^{pler} vg go ουτ. εφ. | D* om τω

34. D a k Hil Iuv om versum | εν: b g$^{1.2.}$ h gat add *belzebul* (b g$^{1.}$), *belzebub* (gat, g$^{2.}$ *beelz.*), *belzebut* (h)

35. ℵ* om (suppl^{b}) και ante κηρυσσ. | μαλακιαν c. ℵ^{b}BC*DSΔ 1* 22. 33. 118* 157. 209. al^{50} fere it^{pler} vg sah cop syr^{utr} go aeth al Chr (et.$^{mo\,6}$) ...ς (= Gb Sz) add εν τω λαω c. ℵ*C^{3}EFGKLMUXΓΠ al pl c g$^{1.}$ tol gat arm (:: cf 4, 23). Praeterea ℵ*L 13. 124. 262. al^{7} a b g$^{1.}$ h gat** add (vel omissis vel servatis εν τω λαω) και πολλοι (ℵ om) ηκολουθησαν αυτω

36. τουσ οχλουσ: CM al add et G al g$^{1.2.}$ syr^{p} c.* praem ο ις | εσκυλμ. (Gb Sz) c. ℵBCDEFGKMSUXΓΔΠ al^{150} fere, item *vexati* it vg Hil Hier etc (sed d *fatigati*), Bas^{2,299} Chr al ... ς εκλελυμενοι c. L al certe mu | εριμμενοι c. ℵBCD^{k}L (εριημενοι) 126. y^{scr} ... D* ρεριμμενοι (Ln); ς ερριμμενοι (ΓΔ al ερριμενοι, X b^{scr} ερρημενοι) c. EFGKSUXΓΔ al pler; M 299. ερρηγμ. ... Π 33. al arm^{usc} om κ. εριμμ. | ωσει c. ℵBEGKSUX ΓΔΠ al longe pl ... CDFLM al plus^{40} Bas^{2,299} Chr (et.$^{mo\,6}$) ωσ

38. του κυριου (et. Or^{quater}): D* τον κυριον | εκβαλη: LX al -λει

X. 1. προσκαλεσαμενοσ: C^{3}L al mu h add ο ις | Δ om τουσ | εξουσιαν c. ℵBCDGKMSUVΓΔΠ al pler it vg etc ... EFL al^{50} fere (syr^{utr} al ut videtur)

ἔδωκεν αὐτοῖσ ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν
αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
2 $^{80.2}$ Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· 2–4 Mc 3, 16–19 Lc 6, 14–16 Act 1, 13
πρῶτοσ Σίμων ὁ λεγόμενοσ Πέτροσ καὶ Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ,
καὶ Ἰάκωβοσ ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννησ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ,
3 Φίλιπποσ καὶ Βαρθολομαῖοσ, Θωμᾶσ καὶ Μαθθαῖοσ ὁ τελώνησ,
Ἰάκωβοσ ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖοσ, 4 Σίμων ὁ Καναναῖοσ
καὶ Ἰούδασ ὁ Ἰσκαριώτησ ὁ καὶ παραδοὺσ αὐτόν.

Cyr^{act47} al add κατα | CD al pauc εκβαλειν | μαλακιαν: L 157. al b g^{1} Cyr^{act} al add εν τω λαω

2. δε: D^{gr*} om | εστιν: L al^{30} fere εισιν (-σι) | και ante ιακ. c. ℵ*B d syr^{sch} et$^{p\,mg}$ ... ς Ti om c. ℵ^{c}CD^{gr}EFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg etc | ο του: D*F al^{2} του

3. M 111. om θωμ. (a b q ante σιμων pon) κ. μα. ο τελ. | μαθθ. c. ℵBD ... ς ματθ. c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | a b am fu for syr$^{p\,mg}$ Or^{int} και ιακ. | ο του: M 299. του | και (122. om) λεββ. (Gb') c. D 122; cdd ap Aug$^{consens\,2,70}$ (*Lc a Mt non discrepat nisi in nomine* Iudae Iacobi, *quem Mt* Thaddaeum *appellat; nonnulli autem cdd habent* Lebbaeum) k (**iebbaeus* s. *lebb.*, ** *-bd-*) Hesych (in lexico ἰάκ. ἀλφαίου ὁ καὶ θαδδ. καὶ λευὶ παρὰ τῷ μάρκῳ, παρὰ δὲ τῷ ματθ. λεβαῖοσ, παρὰ δὲ λουκ. ἰούδασ ἰακώβου) Or$^{int\,4,460}$ (in praef. comm. in epist. ad Rom. „*Mt in catalogo app. dicit post multos:* Matthaeus publicanus et Iacobus Alphei et Lebbaeus et Sim. Chan. -- *Hunc eundem quem Mt* Lebbaeum, *Mc* Thaddaeum *posuit* -- *Igitur eundem quem Mt* Lebbaeum *et Mc* Thaddaeum *dixit, Lucas* Iudam Iacobi *scripsit.*" Hoc testimonium omnino ab ipso Or pendere censendum est, non a Rufino interprete (it^{pler} contra λεββ. testantur). Propter eaque huc etiam trahendum videtur Or contr. Cels. 1, 62 ἔστω δὲ καὶ λέβησ τελώνησ (*praeter Matthaeum publicanum*) ἀκολουθήσασ τῷ ῑῡ. ἀλλ' οὔτιγε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπ. αὐτοῦ ἦν εἰ μὴ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ μάρκ. (si huc pertinet potius ματθ. legendum) εὐαγγ. ... ℵB 17. 124. sah cop c ff^{1} g^{2} l vg sax fr και (ℵ* om, suppl^{b}) θαδδαιοσ (Ln) :: ut Mc ... ς κ. λεββαιοσ (LX al λεβαιοσ) ο επικληθεισ (επικαλεισθ. nusquam Mt) θαδδαιοσ (L θαδεοσ item al) c. C^{2}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr^{utr} arm aeth; item 13. 346. κ. θαδδ. ο επικλ. λεββ. (item C^{*vid} nisi forte θαδδ. om, cf C in append.); item 243. ιουδασ ο και λεβαιοσ ο επικλ. θαδδ. ... a b g^{1} h gat mm *et iudas zelotes.* Chr ad h. l. ειτα ειπων λεββαιον τον (alii libri add επικληθεντα) και θαδδαιον (videtur haec ipse Chr addere) και σιμωνα τον ζηλωτην, ον και καναριτην καλει, επι τον προδοτην ερχεται -- ιουδ. ο ισκαριωτησ. ην γαρ και ετεροσ ιουδ. ο λεββαιοσ, ο και επικληθεισ θαδδ., ον ιακωβου φησιν ειναι ο λουκ. λεγων· ιουδασ ιακωβου.

4. σιμων: D h q syr^{sch} και σιμ. | καναναιοσ (Gb') c. BCDL 1. 22. 33. 118. 18^{ev} al^{mg} it (et. δ) vg cop (D a c f ff^{1} vg [non am] Or^{int} χαν.) ...

5 [81.10] Τούτουσ τοὺσ δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦσ παραγγεί-
λασ αὐτοῖσ λέγων· εἰσ ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰσ πόλιν
15, 24 Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε· 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸσ τὰ πρό-
7–8 Lc 9, 2 Mt 10, 9 βατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 7 [82.2] πορευόμενοι δὲ κηρύσ-
10, 5 σετε λέγοντεσ ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 ἀσθενοῦντασ
θεραπεύετε, νεκροὺσ ἐγείρετε, λεπροὺσ καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκ-
9–15 Mc 6, 8–11 Lc 10, 4–12 βάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. 9 μὴ κτήσησθε χρυσὸν
Mt 9, 3 ss μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰσ τὰσ ζώνασ ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰσ
ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνασ μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιοσ γὰρ

ϛ κανανιτησ c. ℵEFGKMSUVXΓΔΠ al pler sah syr^{p} al Chr | ℵ* ο (ℵ^{b} om) ιουδ. | ο ante ισκ. (et. ϛ^{e} Gb Sz) c. ℵ*BDKMSΔΠ al pl Chr ... ϛ om c. ℵ^{b}CEFGLUVXΓ al plus^{40}:: ut Mc et Lc | ισκαριωτησ c. ℵBEFGKLMS UVXΓΔΠ al omn fere g$^{1.}$ vg^{ed} sah cop syr^{p} aeth Chr (Or^{3,709} ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτου), item D f k l am fu for syr^{sch} arm σκαριωτησ, q *scariota*, g$^{2.}$ *scariothis* ... c h$^{butl\,scr}$ ισκαριωθ (Ln), item it^{pl} *scarioth* vel *carioth* | ο και (F al pauc it^{pl} sah cop syr^{utr} al om) παραδουσ (ℵ^{b} [non* nec^{c}] FXΔ al -διδουσ): L 13. 124. 346 al Or$^{3.709}$ οσ και παρεδωκεν

5. c^{3} al mu om τ. δωδεκα | F αποστειλασ | λεγων (et. Or^{3,710} ℵ* 80. om): D it^{pler} (non ff$^{1.}$) am fu for praem και | Δ μη εισελθ. -- μη απελθ. | σαμαριτων c. ℵCD^{2}GLΠ* al (ℵ σαμαριται, σαμαριτισ, σαμαρια constanter) ... ϛ Ln Ti σαμαρειτων c. BEKMUXΓΔΠ** (FSV e sil) al pler ... D* (it vg) σαμαριτανων

6. πορευεσθε δε (et. Eus$^{dem\,445}$ et$^{ps\,282}$ Cyr$^{es\,204}$; ti* al Cyr$^{glaph\,380}$ om δε): D υπαγετε

7. οτι c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it (g$^{2.}$ *appropinq. enim*) vg etc (sah μετανοησατε· ηγγ. γαρ): B om

8. D θεραπευσατε | νεκρ. εγειρετε (D –ρατε) h. l. (et. Gb) c. ℵ* et^{c} BC*D 1. 13. 33. 108. 157. 346. al^{10} fere a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l q vg (for ante ασθεν.) sax fr ap aeth pers^{whe} arr Cyr^{semel} Chr^{bis} Hil; item ϛ ante δαιμ. εκβ. c. min syr^{sch}; item post δαιμ. εκβ. PΔ al pauc syr^{p} Chr^{bis} ... Sz Ti om c. ℵ^{b}(vel^{a}) C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al plus^{150} f sah arm syr^{cdd} et$^{ed\,princ}$ pers^{p} aeth$^{cdd\,2}$ Eus$^{dem\,138}$ Bas^{2,278} Chr (ad h. l. et^{txt} [exc cdd aliq] et^{com}) al Hier^{com} (*dat potestatem infirmos curare, leprosos mundare, daemones eiicere, ut magnitudinem promissorum probet magnitudo signorum*) Iuv | D καθαρεισατε | DF al εκβαλετε | GL al δωτε

9. ℵ* (^{b} suppl) om μηδ. αργυρον | μηδε c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler: DL al pauc μητε

10. μη: D k sah cop syr^{sch} μητε (*nec*) | μηδε ter: DL al pauc μητε | D* χειθωνασ | ραβδον c. ℵBD 1. 33. 118. al b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l q δ vg sah (cop anceps) syr^{sch} syr$^{p\,cdd}$ arm aeth al Eus$^{luc\,169}$ (κατα δε τουσ λοιπουσ και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοισ μητε ραβδον μητε πηραν μητε υποδηματα μητε δυο χιτωνασ) et$^{ps\,348}$ Chr Hil ...

ὁ ἐργάτης τῆσ τροφῆσ αὐτοῦ. 11 $^{83.2}$ εἰσ ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίσ ἐν αὐτῇ ἄξιόσ ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕωσ
ἂν ἐξέλθητε. 12 $^{84.5}$ εἰσερχόμενοι δὲ εἰσ τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε
αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸσ ὑμᾶσ ἐπιστρα-
φήτω. 14 $^{85.2}$ καὶ ὃσ ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶσ μηδὲ ἀκούσῃ τοὺσ
λόγουσ ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆσ οἰκίασ ἢ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ
ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 11, 24
ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ

Gb″Sz Ti *ραβδουσ* c. CEFGKLMPSUVXΓΔ^{gr}Π al^{150} fere a k syr$^{p\ ed}$ Chr$^{mo\ 1}$ (:: similiter lectio Lc fluctuat). Praeterea a b c g$^{1.}$ h q Hil (non item d f ff$^{1.}$ k vg) add *in manibus vestris* (*vestr.* om q) | *γαρ*: U* 258. om | *τησ τροφ.* (et. Ir$^{int\ 237}$): KMΠ 299. al plus^{15} a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q (non d k l vg) syr$^{p\ mg}$ aeth^{cod} Hil *του μισθου* :: ut Lc (Clem$^{hom\ 3, 71}$ *μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστ. ο εργ. του μισθ. αυτου*) | *αυτου* c. ℵBCL 1. 22. 118. 124. 209. al h sah cop Thph Ir$^{int\ 237\ cdd}$ ... ς (Gb°) add *εστιν* c. EFGKMPSUVXΓΔΠ al pler arm; item post *γαρ* D al^{5}, item *est enim* vel *enim est* it^{pler} vg al (Ir^{int} e cod uno) Hil

11. *εισ ην δ αν πο. η κωμ.* (*η κω.* L 124. sah post *εισελθ.*, 1. 118. 209. a b ff$^{1.}$ h k Hil al om) *εισελθ.* c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ etc (L etc): D 28. *η πολισ εισ ην αν εισελθ. εισ αυτην* | *τισ εν αυτη*: ℵK p^{scr} *εν αυτ. τισ* | L om *εστιν* | *μεινατε*: X 28. 243. 301. *μενετε* | *εωσ αν εξελθ.*: X Amb om

12. *ασπασ. αυτην* c. ℵ$^{b\ vid\ et\ c}$BCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pl k am cop syr^{utr} pers^{p} Chr ... ℵ*et^{cb}DL 1. 22. 209. ti** al plus^{50} it^{pler} vg arm aeth Thph Hil add *λεγοντεσ ειρηνη τω οικω τουτω* (c omissis *ασπ. αυτ.* *dicetis: Pax* etc; similiter sah^{ask}) :: cf Lc 10, 5

13. *και εαν* (d *si enim*): D om *και* | *ῃ*: C* *ην* | M al^{3} *η οικια εκεινη* | *αξια*: L om | *ελθατω* c. ℵCL 13. 33. 346. al ... ς Ln *ελθετω* c. BEFGKMPUXΓΔΠ al pler; item SV al plus^{20} *εισελθετω* ... D *εσται*, 99. b^{scr*} om | *εαν* (L al pauc *ει*) *δε μη η* (L al^{2} om) *αξια*: D *ει δε μηγε* | D* om *ἡ* | *προσ* c. CDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere (it vg *ad vos*, antea *super eam*) ... ℵB 243. Chr (et.$^{mo\ 5}$) *εφ* (243 *ε. υ. ανακαμψει*) :: praecedente *επ*, cf et. Lc 10, 5

14. *οσ* etc: L b c g$^{1.}$ h k aeth *οσοι α. μ. δεξονται υ. μ. ακουσωσιν* (k *audierit*) | *αν* c. ℵBDKL al mu ... ς Ti *εαν* c. CEF unc rell min pl | *εξω* c. ℵBD 33. 157. al^{10} it vg (*foras*, *foris*, *extra*) cop aeth (item L al^{5} Bas$^{2, 262\ edd}$ [sed non Garner.] *εκ*) ... ς Ti om c. CEF unc rell min pler arm | *τησ οικιασ η* (L om *η*): D arm^{zoh} om | *η τησ πολεωσ*: ℵ *η πολεωσ η κωμησ* | *εκεινησ*: D al^{6} it^{pler} (non f; b post *οικ.*) vg om | *εκ* c. ℵC 33. 157. al^{8} it vg (it^{pler} vg *de*; k *a*) arm syr^{p} ... ς Ti om c. BD unc rell min pler cop al Chr (:: cf Act 13, 51. Lc 9, 5)

15. *αμην* (1. 22. *αμ. αμ.*): L al^{5} add *γαρ* | *γομορρ.*: ℵC praem *γη* |

Lc 10, 3 ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 [86.5] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶσ ὡσ πρόβατα
ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡσ οἱ ὄφεισ καὶ ἀκέραιοι ὡσ
17–22 Mc 13, 9–13 Lc 21, 12–17 αἱ περιστεραί. 17 [87.1] προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσιν γὰρ ὑμᾶσ εἰσ συνέδρια, καὶ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶσ· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνασ δὲ καὶ βασιλεῖσ ἀχθή-
σεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ καὶ τοῖσ ἔθνεσιν.
Lc 12, 11 s 19 [88.2] ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶσ, μὴ μεριμνήσητε πῶσ ἢ τί λαλή-
σητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε· 20 οὐ
γὰρ ὑμεῖσ ἐστὲ οἱ λαλοῦντεσ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸσ ὑμῶν
τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸσ ἀδελφὸν εἰσ θάνα-
τον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖσ καὶ
24, 9. 13 θανατώσουσιν αὐτούσ. 22 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων

γομορρων c. ℵBEFGKSUVXΓΔΠ al pl a b c f g[1·] q vg Bas[2,262] Chr[codd] ... Gb' Ti *γομορρασ* (DL *-μορασ*) c. CDLMP 1. 22. al plus[30] ff[1·] h k (ff[1·] *sodomae et gomorrae*, k *sodome et gomore*) Chr[montf] et[mo 6] (item Clem[hom 3, 31] *και αληθωσ υμιν λεγομεν* [Petrus loquitur], *ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρασ εν ημερα κρισεωσ η τω τησ απειθειασ τοπω ενδιατελειν*. Item presbyteri ap Ir[int 4, 28, 1] *et quoniam tolerabilius Sodomae* [alii *Sodomis*] *et Gomorrae erit in iudicio quam civitati illi quae non recepit* [alii *recipit*] *sermones discipulorum eius*)

16. L *ἀποστέλω* | *εν* (CL *εμ*) *μεσω*: B *εισ μεσον* | *ωσ οι*: L al[10] fere *ωσει* | ℵ* Or[3, 2] *ωσ ο* (ℵ[b] *οι*) *οφισ* (Or *γινεσθε φρονιμοι ωσ ο οφισ*) | *ακεραιοι* (it vg *simplices*): D *απλουστατοι* | *ωσ αι*: LX al pauc *ωσει*

17. *δε*: D al pauc a c g[1·] k m flor (Or[1, 295]) om | C* om *υμασ* | *εν τ. συναγ.* (et. Or Petr[4, 97]): D *εισ τασ συναγωγασ*

18. *κ. επι ηγεμονασ δε* (c. ℵBCEKMPSUVΓΠ al pl Or[1, 398. 3, 534] Petr[4, 97]; FGLXΔ al mu Or[1, 295] om) *κ. βασιλεισ*: D 111. *και επι ηγεμονων* (Or[1, 158] *επι βασιλεων κ. ηγεμονων* etc libere e Mt et Mc) | *αχθησεσθε* (et. Or[quater] Petr): D 111. *σταθησεσθε*, item *stabitis* it[pler] (non f vg) Cyp Hil, item (Ir[int 210] liberrime) Or[int 3, 532. 534] :: cf Mc 13, 9

19. *παραδωσιν* c. ℵBE* 1. 22. c[scr] item (*tradiderint*, k *-runt*) d f g[1·] k Cyp[saepe] al ... DGLX 33. al[40] fere (a b c ff[1·] g[2·] h m q floriac vg Hil Amb *tradent*) *παραδωσουσιν* (Gb'), item *-δωσωσιν* al plus[10] Or[1, 295] Chr (et.[mo 2]) ... ς Ti *παραδιδωσιν* c. CE[2]FKMSUVΓΔΠ al pl | Γ al *μεριμνησετε* | *πωσ η*: a b k floriac Cyp[quater] (sed[semel] habet) al om | *λαλησητε*: KΓ al plus[30] Or Chr[mo 4] *-σετε* | *δοθησεται -- ωρα* (c* cop syr[hr] *ημερα*) *τ. λαλησητε* (*-σητε* c. ℵBCEFGVXΓΠ** al pm, *-σιτε* Δ; ς Ln Ti *-σετε* c. KMSUΠ* al pl): DL al plus[10] k floriac harl* arm Or[1, 295] (sed habet[int 3, 532]) al Cyp[semel] (sed[ter] habet) Op om; hinc Gbo et Ln [*δοθ. -λαλ.*]

21. *τεκνον* (et. Or[1, 295] Eus[dem 298]): B[bent] *το τεκν.* | *επαναστησονται* (et. Or Eus): BΔ al pauc *-σεται*

διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνασ εἰσ τέλοσ, οὗτοσ σωθήσεται.
23 [89.10] ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶσ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰσ
τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰσ πόλεισ τοῦ
Ἰσραὴλ ἕωσ ἔλθῃ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου. 24 [90.3] Οὐκ ἔστιν μαθη- Lc 6, 40 Io 13, 16
τὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλοσ ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.
25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλοσ ὡσ ὁ κύριοσ αὐτοῦ. [91.10] εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ
ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺσ οἰκιακοὺσ αὐτοῦ. 26 μὴ οὖν φοβη-
θῆτε αὐτούσ· [92.1] οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκα- Mc 4, 22 Lc 8, 17
λυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 [93.5] ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰσ τὸ οὖσ ἀκούετε, κηρύ-

---

23. *διωκωσιν*: DΔ al *-κουσιν* | Petr[4,97] *εκ τησ πολεωσ ταυτησ* | *φευγ. εισ τ. ετεραν* c. ℵB 33. 265. Or[3,473. 4,398.] (item[3,709 cdd]) Petr Ath[1,91] et[258] Cyr glaph[112]; item ς Ti *φ. ε. τ. αλλην* c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Clem[597] Or[3,709 cdd] Const[5,3,2]; item alterutrum c f l q vg (*fugite in aliam*, ita et. Iul[pap] ap Ath[2,606]; sed q *fug. in alteram*) cop syr[utr] go aeth ... DL 1. 13. 22. 118. 124. 209. 247. al a b ff[1.] g[1.2.] h k gat mm* arm Or[1,380. 295] (Hil *ex una deinde in duas urbes fugam suadet*) *φευγ. εισ τ. ετεραν* (DL 247. *αλλην*)· *καν* (D *εαν δε*) *εν τη ετερα* (D *εν τη αλλη*, L al[9] Or[1,295] *εκ ταυτησ*: ita Gb) *διωκωσιν* (D *-κουσιν*, L 247. *εκδιωξουσιν*) *υμασ* (Or[1,380] *παλιν* omisso *υμασ*) *φευγετε εισ την αλλην*: ita Gb, Ln *φ. ε. τ. ετ.* [*καν - - αλλην*] | *γαρ* (et. k am fu syr[utr] go al Or[1,295]): DM al[15] it[pler] vg cop arm aeth al om (Gb°) | c* ti** al *οτι ου μη* | *τελεσητε*: ti al pauc Or[1,295] *-σετε* | *του ισρ.* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[1,295] Chr ... Ln om *του* c. BD | *εωσ* c. ℵBX al ... ς Ln Ti add *αν* c. CD unc rell min pler Or[1,295] Chr; item ℵ[c] al add *ου*

24. *διδασκαλον*: c. BCDEGKLSUVXΓΔΠ al pl it vg al mu Or[4,424] Cyr[4,308] et[ador 595] al ... ℵFM 13. al plus[20] syr[utr] arm[cdd] aeth add *αυτου* (al pauc a b q Hil om *αυτου* post *κυριον*)

25. *ο δουλοσ* (et. a c g[1.] h q am; Δ* add *αυτου*): L al pauc b f ff[1.] g[2.] k vg Cyr[4,533] *τω δουλω* | *τον οικοδ.* et *τουσ οικ.* c. ℵB[2]CD unc rell min omn[vid] .. Ln *τω οικοδεσποτη* et *τοισ οικιακοισ* c. B* | *βεελζεβουλ* c. CEFGKMSUVΓΔΠ al pler a f ff[1.] g[1.] h q syr[p] et[mg gr] arm aeth go; item *βελζ.* DLX b (*velzebul*) k cop ... ℵB *βεεζεβουλ* ... c g[2.] vg sax fr syr[sch] pers[p] *beelzebub*; mm *belzebud* | *επεκαλεσαν* c. ℵ[c]BCEFGKMSVXΓΔΠ al plus[50] Ath[1,566] Cyr[ador 596] et[es 709] al; item *επεκαλεσαντο* ℵ* 4. 59; item *απεκαλεσαν* U al[40] fere ... ς (= Gb Sz) *εκαλεσαν* c. 1. al ut[vid] mu; L *εκαλεσαντω*, D *καλουσιν* | *οικιακ.* c. ℵBEFGKLVXΓΔΠ al pl ... Gb'' *οικειακ.* c. CDMU al pl. Cf ad v. 36

26. *κεκαλυμμ.*: X al pauc *κεκρυμμ.* | *ου γνωσθ.*: E *ουκ αποκαλυφθησεται*

27. *εισ*: M al[4] Bas[2,296] *προσ* | *ακουετε* (et. Clem[bis] Eus[ps bis]; L *-εται*): 1. 22. al Chr[mo 6] Bas[2,296] *ηκουσατε*, Or[3,534 cod] *ακηκοατε*, item a al

ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόν-
των τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ

---

audistis | κηρυξατε: D Or^3,534^ Eus^ps 330. 500^ κηρυσσετε (D -ται, sed d *praedicate*), L κηρυχθησετε

28. μη φοβεισθε c. ℵBCEFGLMUVXΓΔΠ al plus^100^ Eus^pr 13, 10^ Bas^2, 284. 296^ Cyr^apol 246^ al, item K al mu -βησθε (Iust^ap 1, 19^ μη φοβεισθε τους αναιρουντας υμας και μετα ταυτα μη δυναμενους τι ποιησαι, ειπε, φοβηθητε δε τον μετα το αποθανειν δυναμενον και ψυχ. κ. σωμ. εις γεενναν εμβαλειν. Clem^2. cor 5^ και υμεις μη φοβεισθε τους αποκτεννοντας υμας και μηδεν υμιν δυναμενους ποιειν, αλλα φοβεισθε τον μετα το αποθανειν υμας εχοντα εξουσιαν ψυχης και σωματος του βαλειν εις γεενναν πυρος.) ... ς (= Gb Sz) φοβηθητε c. DS 1. al sat mu^vid^ (Clem^hom 17, 5^ λεγων· μη φοβηθητε απο του αποκτεινοντος το σωμα, τη δε ψυχη μη δυναμενου τι ποιησαι· φοβηθητε τον δυναμενον και σωμ. κ. ψυχ. εις τ. γεενν. του πυρος βαλειν. ναι λεγω υμιν, τουτον φοβηθητε :: cf Lc) Or^1, 296^ Eus^ps 308^ Const^5, 4, 3^ :: cf Lc | αποκτεννοντων c. ℵCDUΓΔΠ^2^ 1. ti** al plus^30^ (Clem^2. cor^); item Gb Sz αποκτεννοντων c. EF^we^GKLMSVXΠ* al plus^100^ ... ς (Schu prob) αποκτεινοντων c. B al pm (item Or Eus Const Cyr) | αποκτειναι: D* σφαξαι | φοβεισθε c. ℵB(^mai ed utraq^) C al ... ς Ln Ti φοβηθητε c. D unc rell min pler Or Const Bas Cyr :: in Lc φοβηθητε quater nec fluctuat | δε: L 1. al^5^ Isid^3, 295^ (sed ^cod^ δε) om | δυναμ. και (et. Iust^ap 1, 19^ Clem^hom^ Thdot^972^ Or^ter^ al Ir^int 210^ Or^int 4, 600^ etc): a b c g^1.^ h m q (non f ff^1.^ k vg) cop syr^utr^ arm aeth Or^1, 296^ Or^int 3, 876^ Tert^semel^ al om και, hinc Ln [και] | ψυχ. και σωμα (Clem^hom^ Ir^int^ Tert^ter^ Lci: σω. κ. ψυχ.) c. (ℵ Or^2, 536^ ψυ. κ. το σωμ.) BCDLXΠ al pm Iust Clem^hom^ Thdot Or^1, 296^ et^alibi^ Const Bas Cyr al ... ℵ^c^EF^we^GKMSUVΓΔ al plus^50^ την ψυ. κ. το σωμ. | εν γεεννη: D εις γεενναν, item it^pler^ (non k) vg Ir^int^ Tert al

29. D* Or^2, 722^ (non item ^1, 296^) του ασσαριου (L ασαρ.) | D πωλουνται | επι (Or^3, 344^; εις^1, 296^; *super* it^pl^ vg; *in* ff^1.^ h k) την γην (et. Or^bis^ Bas^2, 284^; X al^5^ Cyr^glaph 23^ της γης) ... Or^1, 263. bis 794^ et^2, 822^ et^4, 350^ Chr^montf^ et^mo 6^ Iuv^vid^ εις την (Or^1, 794. 2, 822^ Chr om) παγιδα. Cf Clem^hom 12, 31^ ανευ γαρ της του θεου βουλης ουδε στρουθος εν παγιδι εμπεσειν εχει ... L Or^2, 722^ Novatian Op om (non item Ir^int^ Cyp Tert Hil al), hinc Gb^oo^ | ανευ (it^pler^ [non k l vg] go cop^cdd^ al Or^1, 263^ et^int 4, 503^ Ir^int 154^ Tert Cyp al add της βουλης, vide ante Clem^hom^) του πατρ. υμων (U al Ath^cdd^ ημων, Or^2, 722^ Ath^cod^ μου, Or^1, 296^ et^2, 822^ om): 435. al^30^ fere it^mu^ cop aeth^cod^ Or^1, 296^ et^2, 822^ et^3, 344^ Ath^1, 389^ Cyr^glaph 23^ Or^int 1, 142^ add του εν [τοις] ουρανοις

30. υμων δε (et. Or^1, 296^ Eus^ps 204. 357^ Bas^2, 284^ Cyr^glaph 23^ et^ador 204^ etc)

τρίχεσ τῆσ κεφαλῆσ πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν φοβεῖσθε· 6, 26
πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖσ. 32 Πᾶσ οὖν ὅστισ ὁμολο-
γήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ· 33 [94.2] ὅστισ
δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ
αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ. 34 [95.5] Μὴ 34—36 Lc 12, 51—53
νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ Mich 7, 6
τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆσ μητρὸσ αὐτῆσ καὶ νύμ-
φην κατὰ τῆσ πενθερᾶσ αὐτῆσ, 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου
οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 [96.5] Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ Lc 14, 26 s

---

D it[pl] (non f g[2.] l) Clem[263] Hil al *αλλα* | LX al *αι τριχαι* (L *ε* et *-χε*) | *κεφαλησ*: DL it[pl] cop go syr[sch] al Clem Hil al add *υμων*

31. *φοβεισθε* (Gb') c. ℵBDL 1. 13. 33. al[5] Or[1,296] Cyr[ador 204] ... ς *φοβηθῆτε* (M al add *αυτουσ*) c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler Bas[2,284] Chr | *πολλων*: al[10] fere a b c g[1.] h q Bas[cod] et[edd] (sed non Garneri) Hil *πολλω* (*multo*)

32. *ουν* (et. Clem[595] Or[1,296. 3,534] Cyr[4,965] etc): X al pauc (Or[3,719] libere) Chr (et.[mo 3]) om | *ομολογησει* (et. Or[1,296. 3,534] Cyr Chr): EUV al pauc *-γησῃ* (item Clem *οστισ εαν ομ.*, Or[1,280. 399. 3,719] *οσ εαν ομ.*) | *εν* (G om) *αυτω* (et. Clem Or[saep] Cyr[4,965] Tert al): DL (ante *καγ.*) al pauc (Did[362] libere) *αυτον* (it[pler] [non k] vg *confitebitur me - - et ego eum*) | *εν ουραν.* c. ℵDEFGLMSUXΓΔΠ al pler Clem Or[1,280. 296. 399] Chr ... Ln *ε. τοισ ουρ.* c. BCKV al[8] Or[3,719] (et[3,543] libere) Cyr[4,965]

33. *δ' αν* c. ℵDEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or[2,296. 298] Cyr[4,965] Chr ... BL 300. *δε* (Ln), item C *δ'* (sed sequente *απαρν.* pro *αρν.*) | *αρνησηται* (LX al *-σεται*): C 1. Or[bis] (sed[1,399] *αρνησ.*) *απαρνησηται* | *αρνησομαι* (KL al *-σωμαι*): 1. Or[bis] (sed[3,543] *αρν.*) *απαρν.* | *καγω αυτ.* c. ℵBDΔ 1. 33. al plus[15] Or[1,298] et[3,543] Cyr[4,965] Chr (et.[mo 5]) al; item it vg arm go ... ς Ti *αυτον καγω* c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler Or[1,296], item syr[utr] aeth | *εν ουρ.* c. ℵCDEGKLMSUΓΔΠ al pler Or[1,296. 297] Chr ... BVX al pauc Or[1,298] Cyr *ε. τοισ ουρ.* (Ln)

34. *νομισητε*: Γ al *-σετε* | *βαλειν* (K al pauc *βαλλειν*, sed K *-λλεῖν*) *ειρηνην* (ita et. a b c f am fu for Hier[esai]): ℵ g[1.] ff[1.] q Tert Hil *ειρ. βαλ.* (h k vg[ed] *pac. veni* [vg *venerim*] *mittere*) | Γ al ab *ειρηνην* pr ad *ειρ.* sec transiliunt. Totum versum syr[cu] sic: *non veni mittere pac. in terram sed divisionem voluntatum et gladium.* Similiter Or[3,188] *μη νομιζητε οτι ηλθ. βαλ. ειρηνην* (et[1,298. 4,37] libere add *επι την γην*) *αλλα μαχαιραν.*

35. *διχασαι*: D*Δ (sed d *δ separare*) *δικασαι* | *ανθρωπον*: D 42. 114** it[pler] (non f k vg Ir[int 325] Tert al) syr[cu] Hil Op *υιον* | L *θυγατεραν*

36. D *εκθροι* | *οικιακοι* (B[bent] *οικοικοι*?) c. ℵCDEFGKLMVXΔΠ ac longe pl: UΓ al plus[40] *οικειακοι* (Gb''). Apud Zonaram „*οἰκειακὸσ ὁ οἰκεῖοσ,*

οὐκ ἔστιν μου ἄξιοσ, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
Lc 17, 33 Io 12, 25 ἔστιν μου ἄξιοσ, 38 καὶ ὃσ οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
38 s 16, 24 s ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιοσ. 39 [97. 3] ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσασ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
Lc 10, 16 Io 13, 20 ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 [98. 1] Ὁ δεχόμενοσ ὑμᾶσ ἐμὲ δέχεται,
καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενοσ δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 [99. 10] ὁ δεχό-
μενοσ προφήτην εἰσ ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται,
καὶ ὁ δεχόμενοσ δίκαιον εἰσ ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψε-
Mc 9, 41 ται. 42 [100. 6] καὶ ὃσ ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
ψυχροῦ μόνον εἰσ ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

XI.

1 [101. 10] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ διατάσσων τοῖσ
δώδεκα μαθηταῖσ αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖσ πόλεσιν αὐτῶν.
2—6 Lc 7, 18—23 2 [102. 5] Ὁ δὲ Ἰωάννησ ἀκούσασ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα
τοῦ Χριστοῦ, πέμψασ διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν αὐτῷ· σὺ

οἰκιακὸσ δὲ ὁ ἐν τῷ οἴκῳ. Coraes ad Plut. Cic. 20. οἰκιακά εἰσι τα κατὰ τὴν οἰκίαν ἢ τὰ τῆσ οἰκίασ, οἷόν ἐστι τὸ ἐχθροὶ τοῦ ἀνδρὸσ οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ, οἱ σύνοικοι· οἰκειακὰ δ᾽ ἂν λέγοιτο, εἴγε ὅλωσ και λέγεται, τὰ τῶν οἰκείων.). Cf ad v. 25

37. *και ο φιλ. υι. η* (s *και*, Δ add ο) *θυγ.* usq *αξιοσ* (et. Or[1, 299] Eus[theoph] [143. 144] Or[int 3, 20] Cyp[bis; semel] om): B*D 17. 243. syr[p] cod om

38. *και οσ ου λαμβανει* (K al *-νη*) usq *αξιοσ*: M* om

39. *και ο*: D Tert *ο δε*

41. *λημψεται* bis c. ℵBCDLZΔ Chr[gue] ... ϛ *ληψ.* c. EFGKMSUVXΓΠ al omn[vid] | D al[2] om *και ο δεχ. δικ.* usq *λημψ.*

42. *εαν* c. ℵCEFGKLMPSUVZΓΔΠ al pler ... BD 33. *αν* (Ln) | *ποτιση*: L 33 al pauc *-σει* | *των μικρων*: D *των ελαχιστων*, item *minimis* it vg go a (157. *τ. μικρ. τουτ. των ελαχιστ.*) | *ψυχρου* (D it[pler] [non k] vg syr[c] [non syr[utr]] cop arm aeth go Or[3, 626] alludens praem vel add *υδατοσ*): MXZ 33. ti* al plus[10] *ψυχρουν* | *μονον*: D al[3] syr[cu] cop Cyp om (Δ* *ψυχρουμενον*, ***ψυχρ. μονον*) | *μαθητου* (E* om *μον. εισ ον. μαθ.*) b ff[1.] g[1. 2.] (non c f h k q vg) *meo* | *απολεση* (LZΓ al fere[20] *-σει*) τ. *μισθ. αυτ.*: D a b c g[1.] h k q cop aeth Cyp al *αποληται ο μισθοσ αυτου*

XI. 1. *ετελεσεν* c. ℵBCDEFGKLPSUVXZΓΔΠ etc: M al plus[10] *συνετελ.*

2. *ακουσασ*: M post *εργα* pon | FLX al *δεσμοτηριω* | *του χ̅υ̅*: D al[20] fer syr[cu] aeth[rom] Chr[mo 6] *του ι̅υ̅* (item Or[3, 469] *τα περι του ι̅υ̅*) | *δια* (Gb prob Schu) c. ℵBC*DPZΔ 33. 124. q (*mittens per disc.*) syr[utr] arm g

εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς Deu 8, 15
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ Es 35, 5 s
βλέπετε· 5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ 61, 1 29, 18 s
καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται· 6 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ
ἐν ἐμοί. 7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς 7—11 Lc 7, 24—28
ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κά-
λαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρω-
πον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων. 9 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; ναὶ

(item a b c f h k syr^{cu} *discipulos*, item Dial^{37} επεμψε τους μαθη-τας) ... ς δυο c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ Or^{3,469} Chr al :: e Lc

3. αυτω: M αυτοις, item b *illis* (it^{pm} om) | ο ερχομενος (et. Or Dial etc): D^{*gr} ο εργαζομενος

4. D a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h αποκρ. δε | ιωαννη (ℵ* τω ιω.) c. ℵBCE (-ννην) FGKLMP SUVXZΓΠ etc: DΔ -ννει | L 435. cop syr^{cu} Or^{4,110} (et^{3,514} ειδετε κ. ηκουσατε) βλεπ. και ακου. :: e Lc

5. και χωλ. c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} a b k l q go syr^{cu} et^{utr} etc ... ZΔ 28. c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg cop arm aeth Or$^{2,586.4,110}$ Chr^{gue} om και, Ln [και] (D om και χωλ. περιπατ.) | λεπροι: K k syr^{cu} et^{utr} Chr^{mo2} και λε. | και κωφοι: c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h vg fr sax cop aeth Or^{4,110} om και, Ln [και] | και νεκρ. c. ℵBDLPZΔ 1. 13. al a b g$^{1.}$ k l q for syr^{cu} et^{utr} arm go Chr (et.^{mo3}) Bas^{sel} ... ς om και c. CEFGKMSUVX al pler cop c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h vg (non for, sed am) sax fr Or$^{2,586\,lib}$, Ln [και] (syr^{cu} κ. νεκρ. εγ. post ευαγγ. pon; Or^{4,110} om; Clem$^{151\,lib}$ et Or$^{2,586\,lib}$ ανιστανται pro εγ.) | και πτωχοι: c f ff$^{1.}$ (non a b g$^{1.2.}$ h k q) vg (et. am, sed non for) item (ubi et. ante χωλ. et κωφ. om, item om κ. νεκρ. εγ.) Or^{4,110} om και, Ln [και]

6. εστιν (h k *erit*): X 235. Chr (et.^{mo6}) a b Hil Prom Quaest om | ος εαν c. ℵCEFGKLMPSUVXZΓΔΠ al pler Clem^{151} Chr ... BD 1. 33. ος αν (Ln)

7. B ιωανου, item vv. 11. 12. 13. | εξηλθατε c. ℵBCDGLPZ al^{7} Chr^{gue} ... ς εξηλθετε c. EKMSUVXΓΠ al pler ... FΔ εξεληλυθατε

8. εξηλθατε c. ℵBCDLPZΔ al^{9} Chr^{gue} ... ς εξηλθετε c. EGKMSUVXΓΠ al pler ... F εξεληλυθατε | εν (D* it vg om) μαλακ. c. ℵBDZ 47^{ev} a c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q vg (exc gat) Tert Hil al ... ς add ιματιοις, Ln [ιμ.] c. CEFGKLM PSUVXΓΔΠ al omn fere syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth go (cop aeth et. post μαλακα add) :: ita Lc | D ημφιασμενον | E* φορουσιν | βασιλεων c. ℵBCD LMPUZΓΔΠ^{2} al pl ... EFGKSVXΠ* al fere^{90} βασιλειων (FGΠ ti* al pler) vel (ita Gb Sz) -λείων (K -λεῖων) :: cf Lc. Praeterea ς Ln Ti add εισιν c. ℵ^{c}CD unc rell etc ... om c. ℵ*B

9. εξηλθατε c. ℵBCDLPZΔ al^{7} Chr^{gue} ... ς εξηλθετε c. EGKMSUVXΓΠ al pler (idem in Or editum) ... F εξεληλυθατε | προφ. ιδ. c. ℵ*BZ Or^{3,472} (quam-

λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 [103. 2] οὗτός ἐστιν περὶ οὗ
3, 3 Mal 3, 1 Mc 1, 2 γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃσ κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 [104. 5] ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖσ γυναικῶν μείζων Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότεροσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων
12—13 Lc 16, 16 αὐτοῦ ἐστίν. 12 [105. 5] ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. 13 [106. 10] πάντεσ γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμοσ ἕωσ Ἰωάν-
Mal 3, 23 νου ἐπροφήτευσαν, 14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτόσ ἐστιν Ἡλείασ
14—19 Lc 7, 31—35 ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 16 [107. 5] Τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοισ καθημένοισ ἐν
ταῖσ ἀγοραῖσ, ἃ προσφωνοῦντα τοῖσ ἑτέροισ 17 λέγουσιν· ηὐλήσαμεν

---

vis Mt et Lc miscere videatur) Chr^{comm} cat$^{ox\,267}$ (est cat^{marc}, sed „ex Mt“ ista verba afferuntur) (f k cop coniung *videre prophetam*) ... ς (Ln) *ιδειν; προφητην* (Π *τον προφ.*); quem ordinem tuentur ℵ^{c}CDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or^{4,117} Chr^{txt}:: ita et. Lc

10. *ουτοσ* c. ℵBDZ b g$^{1.}$ k syr^{cu} aeth Or^{4,110} Amb Op Quaest ... ς add *γαρ*, Ln [*γ.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h q cop syr^{utr} go arm Chr :: cf 3, 3 ubi *γαρ* non fluctuat | *εγω* (et. Or$^{4,75.119}$ Eus$^{ecl\,35}$): Z c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ cop Chr (et.$^{mo\,6}$) Amb om, Ln [*εγ.*] | X al pauc *αποστελω* | *οσ κατασκ.* c. ℵBCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg\,cod}$ arm aeth go Or^{4,119} Eus$^{ecl\,35}$ Tert al ... Ti *και κατασκ.* c. P a b c k cop syr^{p} Chr$^{mo\,2}$ et^{gue} Amb^{semel} Hier^{malach}

11. EFGLX al pm *εγειγερται* | D* *ε. τοισ γ. των γυναικ.* | *αυτ. εστ.* c. ℵBDEFGKLMSUVXZΓΔΠ al omn^{vid} b k Cyr^{4,474}... Ti *εστ. αυτ.* c. C it^{pler} vg

12. *δε*: D^{gr*} cop Amb om | D* *ιωαννουσ* | *βιασται* (et. Iust$^{tr\,51}$): D (item Clem^{947}) *οι βιαστ.*

13. C al mu *ιαννου* | *επροφητ.* c. ℵB*CDZ 1. 13. a^{scr}, Δ *προφητευσαν* ... ς *προεφητ.* c. B**EFGKLMSUVXΓΠ al pler

14. *δεξασθαι* (it *accipere, scire, audire, recipere, percipere,* vg *recipere*) ... EL al mu *-σθε* | *ἡλ-* hoc acc. c. EGKLM etc, item *helias* it vg ... ς *ἠλ-* c. FΓΠ etc | *-λειασ* c. B*D (alibi passim et. ℵ) ... ς Ln Ti *-λιασ* c. ℵB^{2}C unc rell et min omn^{vid}

15. *ωτα* c. BD 32. k (Sever$^{caten\,85}$ *το δε εχων ωτα αντι του ο εχων διανοιαν λογικην*) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ etc Docet hipp^{266} Iust$^{tr\,51}$ Or^{4,91} et$^{int\,3,442}$ et^{alibi} al :: sine *ακ.* semper Mt (13, 9 et 43 et. ℵ); in Mc et Lc *ακ.* nusquam fluctuat

16. *παιδιοισ* c. ℵBCDEFGKLMSUVXZΓΔΠ al plus^{150}... ς (= Gb Sz) *παιδαριοισ* c. min | *καθημ.* ante *εν* (Gb′) c. ℵBCDLMZΔ al fere^{20} it vg al pl Chr ... ς post *αγορ.* c. EFGKSUVXΓΠ al pler Clem^{105} (magis e Mt quam Lc videtur) :: cf Lc | *εν ταισ αγοραισ* c. ℵBZ 124. 157. cop syr^{p} (l. *εν αγορα καθημ. εν ταισ αγοραισ*) ... ς Ti *εν αγοραισ* c. CEFGKLMSUVX

ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 ἦλ-
θεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· δαιμόνιον Io 10, 20
ἔχει. 19 ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέ-
γουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ
ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.

20 108.5 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο
αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 οὐαί σοι 21—23 Lc 10, 13—15
Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγέ-

ΓΔΠ al pl Clem ... D εν τη αγορα, Ln (ex errore) Gb' εν αγορα c. al pl Euth Thph; item *in foro* it vg syr^cu et^sch arm aeth go al :: cf Lc | α (Chr και) προσφωνουντα et λεγουσιν (Gb') c. ℵBDZ al^10 ff^1. g^2. l (k *qui atclamant aliis dicentes*) vg cop syr^p mg Chr^com gue; C α προσφωνουσιν et και λεγ. ... ς και προσφωνουσι et και λεγ. c. EFGKLMSUVXΔ etc, c *et clamantibus -- dicentibus*, b f h *et clamantibus -- dicentes*) :: cf Lc | τοις ετεροις (Gb') c. BCDEFKLMXZΓΔΠ* al plus^50, item αλληλοις Chr^com gue, *invicem* vel *in inv.* vel *ad invicem* a b c g^1. q cop, *aliis* d g^2. k go, *ad alterutrum* f; absque αυτων (Gb^0) c. ℵBDZ 1. al it vg cop go ... ς (Ln) τοις εταιροις c. GSUVΠ^2 al pl syr^cu et^utr arm aeth ff^1. l vg (*coaequalibus, aequalib.*), adduntque αυτων c. unc iisdem et CEFKLMXΓΔΠ* al pl syr^omn arm aeth

17. λεγουσιν ... ς και λεγουσιν: vide ad v. 16. | LU al mu ορχησασθε | εθρηνησαμεν (prob Schu) c. ℵBDZ 1. 248. 48^ev c f ff^1. g^1.2. k l vg cop go al Clem^105 Chr^com gue semel Aug ... ς add υμιν c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler a b h q syr^omn arm aeth :: ita Lc

18. γαρ: L προς υμας, al^12 syr^cu syr^p γαρ πρ. υμ. | B ιωανης | Δ μητ εσθ.

19. φιλος (h. l. et. k): ℵL al^5 c f h cop Clem^535 Aug^bis ante τελων. pon :: ut Lc, a b ff^1. g^1. q vg post αμαρτ. | και εδικ. usq αυτης: b om | 13. 124. 356. k απο παντων των :: e Lc | εργων c. ℵB* 124. codd ap Hier (in h. l. *in quibusdam evv. legitur:* iustificata est sapientia ab operibus eius. *Sapientia quippe non quaerit vocis testimonium sed operum*) cop syr^sch et^p cop arm^cdd aeth (et aeth^cod post εργων add και απο των τεκνων αυτης) pers^p pers^cod (scholl: διο και εδικ. η σοφ. απο τ. τεκν. αυτης ητοι επι τοις εργοις etc; aliud: δικαιουται δε και απο εργων σοφια κατα σοφιαν επιτελουμενη η απο λογων) ... ς Ln Ti τεκνων c. B^2CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^fere it^pler vg syr^cu et^p mg arm^ed go al (Valentt ap Ir^40 et Or^4, 48 e Lc an e Mt? Praeterea Or^3, 211 τα δε τεκν. της σοφ. και εν τω ευαγγ. αναγεγραπται και αποστελλει η σοφ. τα τεκν. αυτης.) Chr Hil

20. ηρξατο c. ℵBDEFGMSUVXΓΔ etc ... CKLΠ al^50 fere (et evglstaria) g^1.(?) h syr^cu et^utr aeth al add ο ις, item Chr (et.^mo 6) praem | εγενοντο: D γεγονεισαν (d *factae sunt*; k vero *fact. fuerant*) | αυτου: D g^1. syr^cu om

21. χοραζειν c. ℵBCEFGKMSVΔΠ (Γ -ζην) etc; item ς (Ln) χοραζιν c. U al pl ... X al mu χωραζειν, item χωραζιν vel (ut Or) χώρα ζίν ti** 126. al^10 Or^2, 119. 120 ... L χοραζζη, D χοραζαϊν, vg b g^1. h *corozain* (*chor.*),

νοντο αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
σποδῷ μετενόησαν. 22 πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτό-
τερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ ὑμῖν. 23 καὶ σὺ Καφαρναούμ,
μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕωσ ᾄδου καταβιβασθήσῃ, $^{109.\,10}$ ὅτι εἰ
ἐν Σοδόμοισ ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν
10. 15 Lc 10, 12 ἂν μέχρι τῆσ σήμερον. 24 πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτό-
τερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ σοί.

25–27 Lc 10, 21 s 25 $^{110.\,5}$ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐξο-
μολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆσ γῆσ, ὅτι ἔκρυψασ

---

a f ff$^{1.}$ q am *corazain* (*chor.*), c *corozaim*, k *chorazan* | *ουαι σοι* sec (et. Or etc): D it^{pler} (non f q nec vg) Hil *και* | *βηθσαϊδαν* c. ℵ*BEFGKMSUXΓΔΠ (ℵ*et^{c}Π* *βηδσ.*) ti* etc ... ℵ^{corr} (^{c} ut^{vid}) CD (*βεθσαειδα*) L (*βιθσ.*) V al^{90} (vv pler vel omn) Or$^{2,\,119}$ al *βηθσαϊδα* (Gb″ Ln) | B*Δ *σειδωνι* (et. v. sq) | *εγενοντο*: D *εγεγονεισαν*, 33. 157. al^{3} *εγενηθησαν* | *σποδω* c. BDEFGKLMSVXΓΔΠ al pler it vg cop syr^{cu} et^{sch} etc ... ℵCU 33. al Or$^{2,\,119}$ et$^{int\,1,\,87}$ Gaud al add *καθημενοι* et Δ 1. al^{25} fere Bas$^{2,\,234}$ *-μεναι*, item syr^{p} :: e Lc

22. Γ om *λεγω υμιν*

23. *καφαρναουμ* (Gb″) c. ℵBD 33. it (d *caparnaum*) vg sax fr cop go Ir$^{int\,278}$ etc ... ς *καπερναουμ* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc. Cf ad 4, 13. | *μη* (D*L *η*, praecedit *-ουμ*) et *υψωθηση* (L *-σει*) c. ℵBCDL 1** 22. 42. a b c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l (*usque ad cael. exaltaveris*) (g$^{1.}$ *quae* [ἣ pro *μη* ut D*L] et *exaltaberis*; k *ne quomodo in caelum elata es usq. ad inferos descendas*) vg syr^{cu} cop arm aeth pers^{wh} Ir$^{int\,278}$ Hier (ad h. l. ex cdd suis) ... ς ἡ et *υψωθεισα* c. KMXΔΠ* al pl go Caes$^{3,\,79}$ Chr^{gue}, item Gb′ Ti ἣ et *υψωθησ* c. E (ipse* *θησ* ex *θησα*) FGSUVΓΠ^{2} al plus^{50} Chr, item (*quae -- exaltata es*) f g$^{1.}$ h q cod ap Hier (*in altero exemplari reperimus*) syr^{utr} pers^{p} et^{cod} (ap Whel.); Max$^{trin\,423}$ *εαν εωσ τ. ουρ. υψωθησ, αλλ εωσ αδ. κατ.* | *ουρανου* c. ℵBDΔ al Caes Chr^{gue} ... ς *του ουρ.* c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler | *εωσ αδου*: DL a b praem *η* (L ἡ, a b d *aut*), item g$^{2.}$ *et*, c *et si exaltata fueris*, Max^{trin} *αλλ* | *καταβιβασθηση* (*-σει* L) c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} cop arm al ... Ln Ti *καταβηση* c. BD Caes, item (*descendes*) it vg Ir^{int} aeth, item (*vadis*) go (:: in Lc iidem fere i. e. BD syr^{cu} aeth *καταβηση*) | *εγενηθησ.* c. ℵBCD 1. 157. al ... ς *εγενοντο* c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *γεν. εν σοι*: B *εν σοι γεν.* (Ln) | *εμεινεν* c. ℵBC 1. 33. al ... ς Ti *εμειναν* c. DEFGKSUVΓΠ al pler ... LXΔ ti** Chr^{gue} *εμεινον*, M al *εμενον*

24. *υμιν* (syr^{cu} om): al^{5} syr^{sch} syr^{p} *σοι* | *οτι*: ℵ*et^{c} 33. Ir^{int} om | ℵ Ir^{int} *ανεκτ. ε. γη σοδ.* | *σοι*: DM^{mg} it (exc f l) Ir$^{int\,278}$ *υμιν*

25. *εκρυψασ* c. ℵBD 12. Clem$^{hom\,8,\,6}$ (*εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τησ γ. οτι εκρυψ. ταυτα απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλυψασ αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν.* Cf et.$^{18,\,15}$ et ^{16} -- *μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ, κρυψασ αυτα απ αυτων*) ... ς *απεκρυψ.* c. CEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Ir^{93} (*εξομολογησομαι σοι πατερ κυριε των ουρανων κ.*

ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψασ αὐτὰ νηπίοισ·
26 ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτωσ εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.
27 [111.3] Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου, [112.3] καὶ
οὐδεὶσ ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τισ
ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸσ καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸσ ἀποκαλύψαι.
28 [113.10] Δεῦτε πρόσ με πάντεσ οἱ κοπιῶντεσ καὶ πεφορτισμένοι,
κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶσ. 29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶσ καὶ
μάθετε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι πραΰσ εἰμι καὶ ταπεινὸσ τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρή-
σετε ἀνάπαυσιν ταῖσ ψυχαῖσ ὑμῶν. 30 ὁ γὰρ ζυγόσ μου χρηστὸσ
καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

τησ γ. οτι απεκρυψασ [int add *ταυτα*] *απο* -- *αυτα νηπιοισ*) Or[3,757] Eus[ps 39] (sed possunt hi tres etiam a Lc pendere) al :: cf Lc ubi non variat | *ταυτα*: L *αυτα* | *συνετων* ... 1* *δυνατων* | D *απεκαλυψεσ*

26. *ναι*: Marcos ap Ir *ουα* | *ευδοκ. εγεν.* c. ℵB 1. 33. k (*placitum factum est*) cop, item (ut ante) Marcos ap Ir (*οτι εμπρ. σου ευδ. μοι* [int om] *εγενετ.*) ... ς Ti *εγεν. ευδοκ.* c. CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (Or[3,757] ut ante) Chr, item *fuit placitum*, *fuit benepl.* it[pl] (sed f ff[1.] *conplacuit*, *placuit*) vg Hil al. Similiter lectio in Lc fluct.

27. *πατροσ μου* (et. ℵ[b]): ℵ* Iust[tr 100] Marcos ap Ir[int 93] (non ap Epiph) Hil om *μου* | *επιγινωσκει* (et. Clem[939 lib] Eus[marc 6. 88], item *cognoscit* Ir[int 233. 235]): c g[scr] Iust[tr 100] Eus[marc 88 cdd] Did[tri 26. 72] („e Mt") Chr (et.[mo 6]) *γινωσκει* (:: ut Lc); item Clem[hom 17, 4. 18, 4. 13. 20] Marcos ap Ir Iust[ap 1, 63] Clem[saepe] Or[saepe] synod[antio] (in ep. ad Paul. Samos. ap Routh 3, 290) Eus[dem 149. 216] item[pr] et[ecl] Did[142 lib] *εγνω*, similiterque iidem postea | *ω εαν* c. ℵBCEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Clem[866] ... D al Clem[hom] Marcos ap Ir Iust[tr] et[ap] Clem[saep] Or[saep] al *ω* (Clem[hom] Iust Ir[int 122] et[235] *οισ*) *αν*, ita Ln | *βουληται* (L al *-λεται*) *ο υιοσ αποκαλυψ.* (et. Clem[hom 17, 4. 18, 4] Ir[int 233] etc): Iust[tr] et[ap] Marcos ap Ir Clem[saep] Or[saep] syn[antio] al Ir[int 122. 234] Tert *ο υι. αποκαλυψη*. Ir[int 233] (postquam scripsit: *Nemo cognoscit filium nisi pater, neque patrem quis cognoscit* etc addiditque: *Sic et Mt posuit et Lc similiter et Mc* [memoria fefellit] *idem ipsum; Ioh. enim praeteriit loc. hunc*, pergit:): *Hi autem qui peritiores apostolis volunt esse sic describunt: Nemo cognovit patrem nisi filius, nec filium nisi pater et cui voluerit fil. revelare.* At eodem ordine ipse Ir[int 122. 234] et e Marcos[93]; idem est ap Clem[hom] Iust[tr] et[ap] Marc[tert 4, 25] Epiph[saepe] (sed[quater] alter. ord. tenet) al

28. *πεφορτισμενοι*: D add *εσται* (it vg *qui* -- *estis*)

29. *απ εμου* (ℵa): ℵ* om | *πραυσ* c. ℵBC*D Clem[93] Or[3, 199. 724] Ath[1, 451 cdd] Bas[1, 145] Cyr[es 199] ... ς *πραοσ* c. C[3]EFG unc rell et min omn[vid] Or[saep] Eus[ps saep] Ath[1, 790] Bas[2, 162. 390. 670] Cyr[glaph 33] Chr

30. *χρηστοσ*: E (ipse* *χριστ.* ex *χρηστ.*) KL al mu *χριστοσ* (scribitur et. passim $\overline{χς}$)

XII.

1–8 Mc 2, 23–28 Lc 6, 1–5 1 [114.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν
διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο
τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ·
Deu 23, 25 Ex 20, 10 ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3–4 1 Sam 21, 6 3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε ἐπείνα-
σεν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ; 4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ
Ex 29, 33 τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν
οὐδὲ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; 5 [115.10] ἢ οὐκ
Nm 28, 9 s ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ
σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ
9, 13 Hos 6, 6 ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ
οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 κύριος γάρ ἐστιν
τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

XII. 1. *επορευθη*: U al *-ρευετο* | *τοις*: D om | *σαββασιν* (K *σαβασι*) c. ℵCDEGKLMSUVΓΔΠ rell omn ... B *σαββατοις* (Ln) | *σταχυας*: D (ante *τιλλ.*) U al plus[15] *τους σταχ.* (:: ut Lc et Mc). Praeterea c syr[cu] add *et confricantes eas* (syr[cu] *confricare*) *manibus suis* (c pergit *manducabant*) :: e Lc

2. *ιδοντες* c. ℵBEGKMSUVΓΠ al pler f k q vg cop syr[p] al ... CDLΔ 13. 124. a b c ff[1.] g[1.] h syr[cu] et[sch] add *αυτους* | *ειπαν* c. ℵBC 33. ... ς *ειπον* c. DEGKLMSUVΓΔΠ al pler | *ιδου*: syr[cu] *cur* :: e Lc | *εν σαββατω*: k syr[cu] om; item ff[1.] om *ποι. εν σαββ.*

3. *δαυειδ*, ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*: cf ad 1, 1. | *οτε*: Γ *οτι* | *επεινασεν* c. ℵBCDEFGKMSUVΓΔΠ al[100] fere k l vg syr[cu] et[utr] cop aeth Eus[ps 130] ... ς (= Gb Sz) add *αυτος* c. L al sat mu it[pler] arm syr[p mg] Chr :: ita Lc et Mc

4. *εφαγον* (praegresso *εισηλθεν*) c. ℵB o[scr] (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ti *εφαγεν* c. CD unc et min rell it vg rell Eus[ps] Chr | *ὃ* c. BD 13. 124. b k q harl* ... ς *ους* c. ℵCEGKMSUΓΔΠ (V *ος*) al pler it[pl] vg rell Or[3, 435 lib] Eus[ps] Chr :: ut Mc et Lc | *εξον ην* (Chr[com] et[mo 6] om *ην*): D *ην εξον*, Or *εξην*, C al *εξεστιν* (:: ita Lc et Mc) | *μονοις*: LΔ *μονον*

5. Γ om *η* | *τοις σαββασιν*: CD al Cyr[act 47] *εν τοις σαββ.*

6. *δε*: D k syr[cu] *γαρ* | *μειζον* (Gb′ Sz) c. ℵBDEGKMSUVΓΠ al plus[100] (al pauc *πλειον*) ff[1.] q cop Chr (et.[mo 6]) Cyr[act 47] Ir[int] (*plus*), (C* *μειζοων* *ο* eraso) ς *-ζων* c. (C vide ante) LΔ al pl it[pler] (et. d) vg etc

7. *ελεος* c. ℵBCD 1. 33. 124. Or[2, 563] ... ς *ελεον* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Or[3, 289] Chr (LXX *ελεος*, sed min mu *ελεον*) | *ου*: Δ *ουχι* | *ουκ αν*: Γ *ου*

8. *εστιν* c. ℵBC(et* et[3])DEGKLMSUVΓΔΠ al plus[100] it[pler] syr[cu] et[sch] cop arm aeth Or[3, 643] Cyr[4, 605] al Tert al ... ς (= Gb Sz) *εστι και*

9 [116.2] Καὶ μεταβὰσ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰσ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. 9–14 Mc 3, 1–6 Lc 6, 6–11
10 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωποσ χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν
λέγοντεσ· εἰ ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν θεραπεῦσαι; ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· τίσ ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωποσ ὃσ ἕξει Lc 14, 5
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖσ σάββασιν εἰσ βόθυνον,
οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωποσ
προβάτου· ὥστε ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν καλῶσ ποιεῖν. 13 τότε λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατε-
στάθη ὑγιὴσ ὡσ ἡ ἄλλη. 14 [117.4] ἐξελθόντεσ δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμ-
βούλιον ἔλαβον κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπωσ αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

---

c. min f vg syr^{p} (1. 33. 157. al mu vg *και του σαββ.* post *ανθρ.*) :: e Lc et Mc

9. *εκειθεν*: CEG al c g$^{1.}$ h syr^{sch} al add *ο ις*

10. *ανθρ. χειρ.* c. ℵBC k l vg (et. am fu for; sed non gat mm) cop syr^{cu} (add *dextram* post *εχων*) aeth (item *ανθρ. εχ. την χειρ.* Chr$^{mo\,6}$) ... ς *ανθρ. ην την χειρα* (Γ *-ραν*) c. GKSVXΓΠ al pl b c g$^{2.}$; item DLMΔ al pm it^{mu} syr^{utr} arm al *ανθρ.* (E al post *εκει*, U al post *ην*) *ην εκει την χειρα* (L al *-ραν*) | CX al *επερωτησαν* | *αυτον*: X *αυτου* | *θεραπευσαι* c. ℵDL al pauc ... ς Ln Ti *-πευειν* c. BCEGKM unc rell min pler | *κατηγορησωσιν*: DX al *-σουσιν*. Spectat huc quod Hier (ad h. l.) ex evang *quo utuntur Nazareni et Ebionitae* affert: *Homo iste qui aridam habet manum caementarius scribitur, istiusmodi vocibus auxilium precans: Caementarius eram, manibus victum quaeritans; precor te, Iesu, ut mihi restituas sanitatem, ne turpiter mendicem cibos.*

11. *τισ εσται* c. ℵBC^{2}EGKMSUVΓΔΠ al pl c g$^{2.}$ vg syr^{p}, item *τισ* (D^{gr} *τι*) *εστιν* D al plus^{20} f k q al Chr Vict^{ed} ex$^{cdd\,2}$ ... Ti *τισ* c. C*LX 61. 124. ff$^{2.}$ cop Vict$^{cdd\,2}$ (ed. Mosq.). Item ff$^{1.}$ h *quis ex (de) vobis homo habens*; b g$^{1.}$ *quis ex vobis homo* (b om) *habet* | *εξ υμων*: D *εν υμειν* | *ανθρωποσ*: L 47^{ev} a b om | *εξει*: D c^{scr} *εχει* (k q al *qui habet*, g$^{2.}$ vg *qui habeat* etc) | *εν* (non exprim ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k syr^{cu}): K ante *προβ.* | *εαν* (L *αν*): D 234. b om | *εμπεση* (ℵ^{b}Π* *ενπ.*, L *ενπεσει*) ... ℵ*Γ al *πεση* | *τουτο*: D it^{pl} syr^{cu} et^{sch} al om | *εισ*: L al^{3} add *τον* | *κρατησει* (D k *κρατει*) *και*: ℵ ff$^{1.}$ h *κρατησασ* | *αυτο*: ℵ c ff$^{1.}$ ff$^{2.}$ h vg post *εγερει*, U om | *εγερει*: CDL (G *εγειρεῖ*) 124. k syr^{cu} et^{utr} *εγειρει*: ita Ln

12. *ποσω* (al *-σον*): L *πωσ*, S *ποιω* | D* *του προβατου* | *σαββασιν*: B *σαββατοισ* (Ln)

13. *σου τ. χειρα* (c^{scr} *-ραν*) c. ℵ*et^{cb}BL 1. 33. 124. 157. 346. al ... ς *τ. χ. σου* c. ℵ^{ca}CDEGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *εξετεινεν*: 209. it^{pl} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* add *την χειρα αυτου* | *απεκατεσταθη* (Gb′) c. ℵBC^{2}EFGLMSVXΓΔ al^{50} fere, item UΠ *απεκατεστη* ... ς *αποκατεσταθη* c. DK al certe pm (l. *αποκατεστη*) | *υγιησ* (LX etc *-ιεισ*): al pauc it^{pler} syr^{cu} et^{sch} Hil om | *ωσ η*: L *ωσει*

14. *εξελθ. δε* (D it^{pler} al *και εξ.*) usq *κατ αυτου* (Gb′ prob Schu) c. ℵBCD

15 $^{118.10}$ Ὁ δὲ Ἰησοῦσ γνοὺσ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺσ πάντασ, 16 καὶ
ἐπετίμησεν αὐτοῖσ ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 17 ἵνα πλη-
18–21 Es 42, 1–4 ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 18 ἰδοὺ ὁ
παῖσ μου ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητόσ μου εἰσ ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖσ ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τισ ἐν ταῖσ πλατείαισ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ
λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕωσ ἂν ἐκβάλῃ εἰσ νῖκοσ τὴν κρίσιν.
21 καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

---

al^{7} it vg cop syr^{cu} et^{sch} pers^{p} aeth Eus$^{dem\,452}$; item L al arm Chr (et.$^{mo\,6}$) *οι δε φαρ. εξελθ. σ. ε. κ. αυτου* ... ς *οι δε φαρ. συμβ. ελ. κατ αυτου εξελθ.* c. EGKMSUVXΓΠ al pler syr^{p} ... Δ al om *εξελθ.* | *συμβ. ελαβον*: L $η^{scr}$ al *εποιησαν* (it^{pler} vg *faciebant*, *fecerunt*; sed d k q *acceperunt*)

15. *γνουσ*: XΓ om | *πολλοι* c. ℵB a b c ff^{1} g^{1} k vg aeth Eus$^{ecl\,201}$ ... ς Ti *οχλοι πο.* c. CDEGKLMSUVΓΔΠ al pler f h q cop al Or$^{3,\,480}$ Eus$^{dem\,452}$; item X al (Hil *pluresq. eum turbae*) *πο. οχλ.*

15. 16. *παντασ* (al^{10} fere *απαντασ*) *και* (et. Eus^{bis}): D 1. a b c ff^{1} (h) k *παντασ δε ουσ εθεραπευσεν* (f om *κ. εθερ. αυ. πα.*)

16. *επετιμ. αυτοισ* (U*Δ al *-τουσ*): D 1. Eus$^{dem\,452}$ (non $^{ecl\,201}$) *επεπληξεν* (1. Eus^{cod} *-σσεν*) *αυτοισ* (1. *-τουσ*) | *ποιησωσιν*: D** *ποιωσιν*

17. *ινα* c. ℵBCD 1. 33. Or$^{4,\,25}$ Eus^{dem} et^{ecl} ... ς *οπωσ* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *δια*: C^{2} Chr (et.$^{mo\,6}$) *υπο* | *ἡσαΐου*: ita EKMΓΠ etc; G (sed alibi *ἡσ.*) L om spiritum; it vg spiritum non exprim: it^{pm} vg *esaiam*, a b h k *eseiam*, c *isaiam* | Δ om *του*, item v. sq om *ὁ* pr

18. *ον ηρετ.*: D *εισ ον ηρετ.* | *ον* c. ℵ*B 115. 244. (ff^{1} *quem suscepit*) Eus$^{ecl\,201}$ et$^{marc\,97\,cod}$ ... ς Ti *εισ ον* c. ℵ^{b}C^{2}EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Eus$^{dem\,452\,semel}$ et$^{marc\,ed}$ Chr ... C*^{vid}D 1. 33. Eus$^{dem\,452\,semel}$ (item Dial^{35} ex Esaia) *εν ω*, item *in quo* (*in quo bene placuit* [*compl.* g^{2} h] *anima mea* a b g^{2} h q, – – *bene complacuit animae meae* c g^{1} vg; – – *bene sensit ani. mea* k Ir^{int}) it^{pler} vg Ir^{int} Hil | *ηυδοκ.* c. ℵ (* et ^{b} etc) CD al Eus$^{marc\,97}$ ... ς Ln Ti *ευδοκ.* c. B unc rell min pler Eus^{dem} et^{ecl} Chr | D^{gr} *απαγγελλει*, al *αναγγελλει*

19. L *κραυασει* (Or$^{4,\,25\,lib}$ *κραξει*) | D^{gr} *ακουει*

20. *λίνον*: hoc acc. EKΓΠ** (* *λῖν.*) aliique unc (B *ληνον*) | D *ου μη* (D** om) *ζβεσει* | *αν*: LX al om | *εκβαλη* (LΓ *-βάλει*): X al *εκβαλλει* (*-αλλη*), it vg *eiciat* | *κρισιν*: X al^{7} syr^{p} Chr^{cdd} (ap Montf) et$^{mo\,4}$ add *αυτου*. Quae apud Esaiam h. l. interiecta leguntur, de iis Hier (ad Algas. 1, 849) sic: *quod autem de assumto testimonio in evglio minus est videtur mihi accidisse primi scriptoris errore, qui legens superiorem sententiam a verbo* iudicii *esse finitam, putavit inferioris sententiae ultimum verbum esse* iudicium, *et pauca verba quae in medio h. e. inter* iudicium *et*

22 [119.5] Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενοσ τυφλὸσ καὶ Lc 11, 14–23 (22 ss)
κωφόσ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.
23 [120.7] καὶ ἐξίσταντο πάντεσ οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτόσ ἐστιν
ὁ υἱὸσ Δαυείδ; 24 [121.2] οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντεσ εἶπον· οὗτοσ Mc 3, 22–30 Mt 9, 34 (24 ss)
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων. 25 [122.2] εἰδὼσ δὲ τὰσ ἐνθυμήσεισ αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖσ·
πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆσ ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλισ
ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆσ οὐ σταθήσεται. 26 καὶ εἰ ὁ σα-
τανᾶσ τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶσ οὖν στα-

---

iudicium *fuerant, praetermisit.* Idem[esa 42]: „splendebit et non conteretur donec ponat super terram iudicium" *Mtth. evglsta non posuit, sive inter* „iudicium" *et* „iudicium" *media scriptoris errore sublata sunt.* Origene[4, 25] vero iudice ὁ ματθ. μνησθεὶσ ἀπὸ μέρουσ τῆσ περικοπῆσ. Nec ullo modo offendit Eus Mtthaei textu, quem totum a v. 15 usque 21 exscripsit dem. evang. 9, 15.

21. τω ονομ. c. ℵBCEFGKLMSUVXΓΔΠ al plus[100] Chr (et.[mo 6]) al (126. τω σω ονομ.) ... ς (= Gb Sz) εν τω ον. c. D al ut vdtr mu it vg arm Eus[dem 97] (ex Esa.) Ir[int 189] al; al pauc Eus[dem 452] al επι τω ον. | D gr* ελπιζουσιν

22. προσηνεχθη α. δαιμονιζομενοσ τυ. κ. κω. (c* om[vid] τυ. και; b ff[1.] h em vel post *mutus* vel post *caecus* add [ut alterum vel tertium] *et surdus*) c. ℵCDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg etc ... B syr[cu] et[utr] cop aeth προσηνεγκαν α. δαιμονιζομενον τυφλον κ. κωφον (Ln) | αυτον: ℵ* αυτουσ | τον κωφον c. ℵBD ff[1.] k (hi duo *surdus*) g[1.] (*mutus*) cop syr[cu] aeth ... ς τ. τυφλον και κωφ. c. CEGKMSUVΓΠ al pler arm syr[p cod bodl] (al tantum τ. τυφλ., al τ. κω. κ. τυ.?) al; item LXΔ al plus[10] syr[sch] τ. κωφ. και τυφλον ... it[pl] vg sax fr om plane | λαλειν c. ℵ*BD al plus[10] it vg cop arm (237. b [ff[1.] h transp singg] syr[cu] λαλ. κ. βλεπ. και ακουειν) ... ς και λαλ. c. ℵ[c]CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr[p] arm al

23. και ελεγον: U al pauc λεγοντεσ | μητι: D[gr*] add οτι | ο υιοσ (passim ο χς ο υι.): L add του | δαυειδ: vide ad 1, 1

24. τω: E 33. al[10] fere om | βεελζεβουλ c. CDEGKMSUVXΓΔΠ etc, item L al βελζεβουλ ... ℵB βεεζεβουλ. De versionibus cf ad 10, 25. (*Beelzebub* et. syr[cu])

25. ειδωσ (ℵ* et[c]): ℵ[b]D al[3] ff[1.] k syr[cu] cop Chr[edd] ιδων | δε c. ℵBD k cop syr[cu] ... ς add ο ις c. CEGKLMSUVXΓΔΘΠ etc (it[pler] vg *Iesus autem sciens*) | καθ εαυτησ pr: D al pauc Chr[com gue] εφ εαυτην, LX al plus[25] Ath[1, 561] Chr[mo 5] καθ εαυτην | ερημουται -- ου σταθησεται (D* al στησεται): K ου σταθ. -- ερημ. (Δ om ερημ. usq καθ εαυτ.) | καθ εαυτησ sec (al pauc Chr[mo 5] -την): D Chr[cod] εφ εαυτην

26. και ει (f vg *et si*, k *si et*): D ει δε και (d *si autem*); b ff[2.] g[1.] q *si enim*, c ff[1.] h *si ergo*; a *si* | τον: X al om

θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶσ
δύναταί τισ εἰσελθεῖν εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30 ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστίν,
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει. 31 $^{123.2}$ *Διὰ τοῦτο λέγω*
ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖσ ἀνθρώποισ,
Lc 12, 10 *ἡ δὲ τοῦ πνεύματοσ βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. 32 καὶ ὃσ ἐὰν*
εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃσ
δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματοσ τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ

---

27. *και ει*: D 1. 33. al k *ει δε* (it^{pler} *quod si*) | *βεελζεβουλ*: vide ad v. 24 | LX al *εκβάλω* (L et. v. 26 *εκβάλει*) | *οι*: L al pauc om | *υμων* bis: X al *ημων* | *εκβαλλουσιν* (E* *-βάλουσιν*): L al mu ff$^{1.}$ Cyr$^{act\ 47}$ Chr^{gue} *εκβαλουσιν* | *κριτ. εσοντ. υμ.* c. ℵBD al a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h k l q am for Cyr^{act}, item 1. 124. c g$^{2.}$ vg^{ed} et$^{mss\ mu}$ Ambrst Op Chr (et.$^{mo\ 6}$ et$^{gue\ hom\ 79}$) *κρ. υμ. εσ.* ... ϛ *υμ. εσ. κρ.* c. CEGKMSUVXΓΔΠ etc; L al Chr^{gue} *υμ. κρ. εσ.*

28. *εν πν. θε. εγω* c. ℵBCDEGKLSUVXΓΔΠ al plus^{50} a ff$^{1.2.}$ h q cop syr^{sch} Ath^{1,561} al ... ϛ *εγω* (M al^{6} b c g$^{1.}$ k syr^{p} om) *ε. πν. θε.* c. min f m vg syr^{cu} al Chr^{gue}

29. *τισ*: Δ g$^{2.}$ h ante *δυνατ.*, L om | *εισελθειν*: Δ al pauc post *ισχυρου* pon | *αρπασαι* c. BC*X 1. al^{13} (Valentt ex Thdot ap Clem^{981} *δησαι παραινει και αρπασαι ωσ ισχυρου τα σκευη - - ο σωτηρ*) ... ϛ *διαρπασαι* c. ℵC**DEGKLMSUVΓΔΠ al pler Eus$^{ps\ mai\ 105}$ Chr (it vg *diripere*) :: cf Mc | *δηση* (L al *-σει*) *τ. ισχ.*: Δ al *τ. ισχ. δησ.* | *διαρπαση* c. ℵDGKΠ* al plus^{80} Chr^{gue}; item ϛ *-σει* c. BCELMSUVXΓΠ^{2} al pl; Δ al pauc *-σαι* ... Ln Ti *αρπασει* c. 1. al pauc (ex errore de B)

30. Γ *ειπεν ο κυριοσ· ο μη ων* | *σκορπιζει* (et. Or^{3,789}): ℵ 33. cop Chr^{gue} add *με*, syr$^{p\ mg}$ *mihi*

31. *τοισ* (Δ om) *ανθρ.* pr (et. Or etc): B 1. Ath^{1,561} praem *υμιν* | *η δε του πν.* usq fin (b ff$^{1.}$ h m syr^{cu} *qui autem in sp. s. blasphemaverit non remittetur illi [peccatum]*): X al^{6} a g$^{1.}$ l for Victorin om | *ουκ αφεθησ.* c. ℵB al^{10} g$^{2.}$ k vg cop arm aeth al Ath^{1,561} Cyr$^{hr\ 17,11}$ Bas$^{2,261\ cod}$ Hil al ... al^{10} Chr (et.^{gue} et$^{mo\ 5}$) Did^{138} add *αυτοισ*, item ϛ (Gb^{o}) Ti *τοισ ανθρωποισ* c. CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler c f ff$^{2.}$ q syr^{utr} Bas$^{2,261\ ed}$ al

32. *οσ εαν* (Gb″) c. ℵBCEFGKLMUVXΓΔΠ al pl Or^{4,61} Chr^{gue} ... ϛ *οσ αν* c. DS al certe mu Ath^{1,561} Chr Did | *αφεθησεται* pr (et. Or Chr Cyp etc): B* *ουκ αφεθ.* | D* *του πν. αγιου* | *ουκ* (ℵ* *ου μη*) *αφεθ.* c. ℵ*et^{b} et^{c} CDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Ath^{1,561} al ... B *ου μη αφεθη* (Ln) |

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 $^{124.10}$ Ἢ ποιή- 33—35 Mc 7, 16—18 Lc 6, 43—45
σατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε
τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ
καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶσ δύ-
νασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντεσ; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματοσ
τῆσ καρδίασ τὸ στόμα λαλεῖ. 35 $^{125.5}$ ὁ ἀγαθὸσ ἄνθρωποσ ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸσ ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 $^{126.10}$ λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.
38 $^{127.5}$ Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲσ τῶν γραμματέων καὶ 38—42 Lc 11, 16 29—32
Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

τουτ. τ. αιων. c. ℵBCD al mu Or^{4,388}; item KXΔΠ al Or^{4,61} et^{296} Chr (et.$^{mo\,5}$) Did Cyr^{hr} τω αι. τουτω ... EFGLMSUVΓ al plus^{125} Bas^{2,261} Epiph^{51,35} al mu τω νυν αιωνι (Sz Gb')

33. D τον δενδρ. καλ. | Δ al γινωσκετε

34. Δ al pauc γενηματα | LXΓ al περισευμ. | λαλει: D* et d add αγαθα, ff$^{2.}$ *mala* (- - *unusquisque loquitur de ore suo mala*)

35. ο αγαθοσ: D* (item Or^{3,665} libere) om ὁ | αγαθ. θησαυροὺ c. ℵBCD EFGKMSUVXΓΔΠ al plus^{130} it (exc f* ff$^{2.}$) vg (exc gat mm) sax fr cop syr^{sch} et^{p} perss Or^{3,665} Dial^{41} (mixtis quidem Mt et Lc) Did^{128} Chr (et.$^{mo\,4}$) al Cyp al ... ς (= Gb Sz) add τησ καρδιασ c. L 1. 22. 33. al mu f* ff$^{2.}$ gat mm syr^{cu} arm aeth (sed L 1. etc τ. κα. αυτου) Clem^{944} Or^{2,641} al | τα αγαθ. c. ℵCLUΔ al pm O^{3,665} Chr (Clem^{944} το αγαθον et το κακον) ... Gb' Sz Ln Ti om τα c. BDEGKMSVXΓΠ al plus^{70} Dial^{128} Did^{128} Chr$^{mo\,1}$ | πον. θησ.: L al syr^{cu} arm add τησ καρδιασ αυτου | πονηρα c. ℵBCDEGKMSVXΓΠ al pler Did ... LUΔ al plus^{20} Chr τα πον.

36. αργον (al pauc πονηρον): X al^{3} om | ὅ c. ℵBD (item *quod* it [exc h *quodcunque*] vg Ir^{int} Cyp) ... ς ο εαν c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler, item L al Or^{3,626} ο αν | λαλησουσιν c. ℵBC, item D λαλουσιν ... ς (Ln) λαλησωσιν c. EGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or (it vg pp^{lat} *locuti fuerint*) | αποδωσουσιν (ℵ*etc): ℵ^{b} δωσουσιν | L c vg al λογ. π. αυτ. (V om πε. αυ.)

37. L al δικαιωθησει | και εκ (et. Clem Or etc): D^{gr} a c g$^{1.}$ Hil Paulin η εκ | σου sec: ℵ om | καταδικασθ. c. ℵBCDEKMSUVΔΠ (sed και εκ etc suppleta sunt) al pler Clem^{198} Or^{3,156} al ... GLXΓ ti** al^{25} Bas^{1,153} Chr (et.$^{mo\,6}$) al κατακριθηση (L al -σει)

38. απεκριθησαν: b syr^{cu} *adierunt* | αυτω c. ℵBCDLM al^{10} it (g$^{1.}$ *ad iesum*) vg cop syr^{omn} (sed^{sch} post λεγοντ.) arm aeth al Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς om c. EGKSUVXΓΔΠ etc | τ. γραμμ. κ. φαρ. (K al Chr$^{txt\,gue}$ τ. φα. κ. γρ.)

16. 4 39 [128. 5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶσ
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ion 2, 1 Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶσ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
κήτουσ τρεῖσ ἡμέρασ καὶ τρεῖσ νύκτασ, οὕτωσ ἔσται ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆσ γῆσ τρεῖσ ἡμέρας καὶ τρεῖσ νύκτασ.
Ion 3, 5 41 ἄνδρεσ Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶσ
ταύτησ καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰσ τὸ κήρυγμα
1 Reg 10. 1 Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆσ γῆσ ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνοσ,
43—45 Lc 11, 24—26 καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνοσ ὧδε. 43 [129. 5] Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 τότε λέγει· εἰσ τὸν οἶκόν
μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-

---

c. ℵCDEGLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr[cu] et[utr] cop etc ... B al[2] Chr[com] om και φαρ. (Ln) | L al θελωμεν

39. επιζητει (et. Iust[tr 107] etc): L al ζητει | αυτη (Iust αυτοισ): D*[gr] σοι | Iust om του προφ. (:: ut Lc et infra Mt)

40. ωσπερ (Or ωσ): D* ωσπερι | D[gr] c[scr] om (al post ιων., al εγενετο) ην | G εν κοιλια | εσται c. ℵBCGKMSUVXΓΔΠ al pler c f q vg syr[utr] aeth ... DEFL al[15] fere it[pl] syr[cu]cop al Eus[ps 367] et[ecl 116] Cyr[4, 513] Chr al Ir[int 331] Or[int 2, 230] et [4, 525] al εστ. και

41. νινευειται c. ℵBCD(*νινευεται)LXΔ ... ς Ln νινευιται (-ῖται EKMΠ; Γ etc -ίται) c. EGKMSUVΓΠ etc | Δ αυτησ pro ταυτησ | εισ: L επι | G transiluit a κατακρ. αυτην ad κατακρινει αυτην v. sq

42. ELX al βασιλεισσα | εκ: 13. Or απο (item *a finibus* it vg) | σολομωνοσ (D* pr loc του σολ.) bis (Gb Sz) c. ℵB (C sec loc) DEGKLMSUVXΓΠ (bis σολόμωνοσ) etc ... ς -μωντοσ c. (C pr loco) Δ al Or[2, 545] et[alibi]

43. δε (Chr [et.[mo 6]] γαρ): L al pauc om | ζητουν (ℵ* et[c]): ℵ[a] vel [b] L -των | ουχ: LX al ουκ

44. εισ τ. ο. μ. επιστρ. (Z al[10] Chr[gue] υποστρ.) c. ℵBDZ 33. aeth ... ς επιστρ. εισ τ. ο. μ. c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg syr[omn] arm Or[int 2, 257] :: cf Lc | ελθον (ℵ* om) c. ℵ[a]BCEKLMSUVΔΠ (U εξελθον, Δ ηλθον) al longe pl ... Ti ελθων c. DFGXΓ al plus[25] Chr[gue]. Similiter ap Lc | ευρισκει: D add τον οικον | και σεσαρωμ. c. ℵC*Z[vid] al plus[10] a c ff[1.] (om κ. κεκοσμ.) h q syr[cu] et[utr] Chr (et.[mo 3]); Ln [και]. ... ς Ti om και c. BC[2]DEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b f g[1.] k cop arm aeth (syr[p mg gr] ?notae illae Graecae σχολαζ. σεσαρ. καικοσμημ. non videntur ad και pertinere) | και κεκοσμ.: EL al pauc k om και (sed EL καικοσμημ., ut syr[p mg])

βάνει μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ
εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου
ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτωσ ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
πονηρᾷ.
46 130. 2 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ τοῖσ ὄχλοισ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ 46–50 Mc 3, 31–35 Lc 8, 19–21
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντεσ αὐτῷ λαλῆσαι.
[47 εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω
ἑστήκασιν ζητοῦντέσ σοι λαλῆσαι.] 48 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν τῷ
λέγοντι αὐτῷ· τίσ ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνεσ εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;
49 καὶ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ
ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 50 ὅστισ γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέ-

45. επτα ετερα: Z al b c q Chr (et.mo 7) ετερ. επτ. | εαυτου: DE* ti* al pauc αυτου | εισελθοντα c. ℵBCDFGKMSUVXΓΔ**Π etc (E*L 13. 124. εισελθων, E² -λθον) ... Δ* al pauc ελθοντα | D* τα εσχ. αυτου τ. α. εκ. χειρονα (D* -ρον) τ. πρ., d *novissima eius peiora prioribus hominis illius* | εσται και: U a b g¹· h arm^cdd Hil om και

46. ετι αυτ. λαλουντ. c. ℵB 33. al⁴ c f vg cop, item a b ff²· g¹· h *haec eo loquente*, k *haec cum loqueretur* (g²· *et adhuc eo loqu.*, syr^cu *et loquente eo*) ... ς Ti ετι δε αυτ. λαλ. c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler q syr^p aeth; item DLZ 2. ff¹· syr^sch Or^3, 480 λαλουντοσ δε (ff¹· Or om) αυτου (2. του ῑῡ) | η μητηρ (al⁴ a b f ff¹· ²· g¹· h k vg cop Or^3, 480 Chr^mo 7 add αυτου, item Δ* μου) κ. οι αδελφ. αυτου: ℵ^b (non* nec^c) Z al³ a b f ff¹· ²· g¹· h (non c g²· k q nec cop) Or Chr^mo om αυτου, Ln [αυτ.] | ειστηκεισαν (ℵCFGX al ιστηκεισαν, Δ ιστικεισαν, E ειστηκησαν): L ιστηκασι | ζητουντ. αυτ. λαλ. (αυ. λα. c. ℵ^aBCZ unc rell etc: DL 33. 124. 346. it vg syr^omn Or^3, 480 λα. αυ.): ℵ* om

47. ειπ. δε τισ αυτω (ℵ^a τισ των μαθητων αυτου sine αυτω) -- εξω (1. om; D al a post εστηκ.) εστηκασιν (D* 28. 54. -κεισαν, D^b -κασαν) ζητ. σοι λαλ. (D b c f g¹· ff²· h q syr^utr λαλ. σοι, 258. σε λαλ., al⁵ a Or^int 3, 835 σε ιδειν, ℵ^a l vg cop ar^e et^ro nil nisi σε: ita Gb') c. ℵ^aCDE FGKMSUVXZΔΠ al pler it^pl vg syr^utr cop arm aeth (Eus^steph 223 τησ μητροσ κ. των αδελφ. εστωτων εξω κ. ζητουντων λαλησαι αυτω ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου κ. οι αδελφ. σ. εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντεσ: e Lc potius) Chr (^com ζητουσι σε pro εξω εστ. ζητ. σοι λαλ.) Or^int 3, 835 ... ℵ*BLΓ 126. 225. 238. 400* ff¹· k syr^cu om

48. τ. λεγοντι αυτ. c. ℵBDZΠ*^vid 33. 49^ev al ... ς Ti τ. ειποντι αυτ. (Chr^mo 7 om αυτ., in comm^libere προσ τον ειποντα) c. CEFGKLMSUV ΓΔΠ^corr * al pler (X om τω λεγοντι) | η μητηρ: X om η | και τινεσ: D a ff¹· ²· h k q arm η τινεσ | αδελφ. μου: B* om μου

49. χειρα (ℵ* -ραν) c. ℵ*D al¹⁰ fere a b ff¹· g¹· k q vg Or^3, 480 Aug ... ς Ln Ti add αυτου c. BCZΓΠ unc rell et min pler c f h etc (Chr^mo 1 εαυτ.) | αυτου: Δ Or^3, 480 Chr^mo 6 om

50. οστισ: L al pauc οσ (e k *qui*) | αν (al pauc εαν): D al pauc om |

λημα τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ, αὐτόσ μου ἀδελφὸσ καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII.

1–9 Mc 4, 1–9 Lc 8, 4–8 1 131. 2 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἐκ τῆσ οἰκίασ
ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 καὶ συνήχθησαν πρὸσ αὐτὸν
ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰσ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶσ
ὁ ὄχλοσ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖσ πολλὰ
ἐν παραβολαῖσ, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.
4 καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ

ποιηση (-*σει* KLZΓ al) c. ℵBEFGMSUVXΠ al pler, item KLZΓ al (*fecerit* it vg) ... Ti *ποιη* c. CΔ 251; item D *ποιει* (*facit*) | *αυτοσ*: LΔ al pauc e ff1. k syrp mg *ουτοσ* | *αδελφοσ*: 13. al fere[15] b e (*meus et mater et soror et frater*) ff1. h am for Or3, 480 Amb *και αδ.* Epiph30, 14 ex evg. Ebion. haec affert: *ἀρνοῦνται (οἱ ἐβιωναῖοι) εἶναι αὐτὸν (τ. χριστ.) ἄνθρωπον δῆθεν ἀπὸ τοῦ λόγου οὗ εἴρηκεν ὁ σωτήρ, ἐν τῷ ἀναγγελῆναι [πρὸσ?] αὐτὸν ὅτι ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδ. ἔξω ἑστήκασιν, ὅτι τίσ μου ἐστὶ μήτηρ* (*μου* h. l. repetit Petav.) *καὶ ἀδελφοί; καὶ ἐκτείνασ ἐπὶ τοὺσ μαθητὰσ τὴν χεῖρα ἔφη· οὗτοί εἰσιν οἱ ἀδ. μου καὶ ἡ μήτ. οἱ ποιοῦντεσ τὰ θελήματα τοῦ πατρόσ μου.* (Similiter Clem2. cor *εἶπεν ὁ κύριοσ· ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ ποιοῦντεσ τὸ θέλ. τοῦ πα. μ.*)

XIII. 1. *εν* c. ℵBZ 16. 33. 61. a b c e ff1. 2. g1. k vg arm aeth Or3, 2 et3 ... ς Ti add *δε* c. CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f h q syrutr cop | E* al pauc *εν δε ταισ ημεραισ εκειναισ* (sed E statim ab initio *εκεινη*) | *εξελθων* etc: D itpl (non c f q nec vg) syrcu etsch Orint 3, 835 Hil *εξηλθεν* et *και εκαθητο* | *εκ* c. ℵZ 33. (item *de domo* c f h q vg Orint) Or3, 2 Chr (et.mo 7) ... ς Ti *απο* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler ... B 1. 124. al1 scr Or3, 3 om ... D a b e ff1. 2. g1. k om *εκ τησ οικιασ*

2. *πλοιον* c. ℵBCLZ 1. 33. al[15] fere ... ς Ti *το πλοι.* c. DEFGKMSUVXΓΔΠ al pler cop arm | *εμβαντα*: L om; al pauc *εμβηναι*, omisso *καθησθαι* (Δ *καθησαι*, al *καθισαι*) | *ειστηκει*: ita BDeKMUΓΠ etc, ℵCEFGLXZΔ etc *ιστηκει*, De 234. *εστηκει*

3. *ελαλησεν*: L *ελαλη* | *πολλα* c. ℵBDEFGKMSUXZΓΔΠ etc (et. Or3, 3); C al[10] fere Or3, 480 (*ε. πα. αυτ. πο.*) post *παραβ.* (:: ut Mc) ... LV al[5] l om | *λεγων*: Or3, 3 (Chr) om | *του* (et. Orsaep): D om | *σπειρειν* c. BCEFGKSUVZΓΔΠ al pl Or1, 308 et507. 3, 760 Chrmontf ... ℵDLMX al plus[60] Or3, 3 Chrmo 3 Thph *σπειραι* (Gb') :: ut Mc et Lc nec fluctuat lectio (Iusttr 125: *ο εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπ. του σπειραι τον σπορον, και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τ. ακανθασ, ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι τ. γ. τ. καλην*). Praeterea (ex Lc) al[10] fere b ff1. sax add *τον σπορον αυτου*

4. C om *και ε. τ. σπειρ.* (a *σπειρ.* ad *σπειρ.* transiliens), Or3, 760 om *εν τω σπ. αυτον* (libere) | *ηλθεν* (DLZ al -*θον*, servato -*γεν* sq: ita

ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ
πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέωσ ἐξανέτειλεν διὰ
τὸ μὴ ἔχειν βάθοσ γῆσ· 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντοσ ἐκαυματίσθη,
καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰσ
ἀκάνθασ, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν αὐτά. 8 ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν,
ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

10 Καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· διατί ἐν παρα- 10–17 Mc 4, 10–12 Lc 8, 9 s
βολαῖσ λαλεῖσ αὐτοῖσ; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ὅτι ὑμῖν δέδοται
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆσ βασιλείασ τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοισ δὲ οὐ

Ln) et *και κατεφαγεν* c. ℵCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or^{3,760} Chr, item DLZ al ... Ti *ελθοντα* et *κατεφαγεν* c. B 13. 124. al | *τα πετεινα*: E*KMΠ al^{50} fere b ff$^{1.}$ h vg^{ed} syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{3,760} add *του ουρανου* :: ita Lc

5. *αλλα δε* (et. Or): D Chr (et.$^{mo\,7}$) *α δε* (it^{pl} *quaedam autem*) | *ευθεωσ* (D 40. *ευθυσ*): L post *ανατειλαντοσ* v. sq. transp | *εξανετειλεν* c. ℵCD EFGKLMSUVXZΓΔΠ etc: B *-λαν* | *γησ* c. iisdem (sed Z hiat; syr^{cu} *terrae multae*) ... B *τησ γησ* (Ln)

6. *ηλιου δε* (et. Z): D *του δε ηλιου* | *εκαυματισθη* (Δ* *-ισεν* confusis litteris *θη* et *εν*, D *-ισθησαν*, L praem *ευθεωσ*: vide ante): B *-τωθη* | D *εξηρανθησαν* (E* *απεξηρανθη*)

7. *αλλα δε*: Chr (et.$^{mo\,7}$) *α δε*, item v. sq. | *επι*: D 13. 124. 346. (Iust vide ad v. 3) Or^{3,760} *εισ* (:: ut Mc), similiter it vg *in spinas*, *in spinis* | *επνιξαν* c. ℵD 13. 124. 346. ... ς Ln Ti *απεπνιξαν* (:: ut Lc; Mc *συνεπν.*) c. BCZ unc rell et min pler

8. *επεσεν*: C 33. 243. *επεσαν* (33. et. v. 7.), 247. *-σον* | D *εδιδουν* | *εκατον* etc: DX etc *ρ' ξ' λ'* (*λ'* et. ℵ). Item v. 34

9. *ωτα* c. ℵBL a (e spatio) e ff$^{1.}$ k (Tert$^{marc\,4,19}$ „*illa quoque pronuntiatio eius* [Esaiae] *ad populum:* Aure audietis et non audietis, *dedit Christo frequenter inculcare:* Qui habet aures audiat.“ Haec pari iure ad 11, 15. 13, 9 et 43 adhibentur.) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. CDEFGKMSUVXΓΔΠ etc :: cf ad 11, 15

10. *προσελθοντεσ* (et. Or^{3,480} Eus$^{dem\,454}$ Chr Bas^{2,279}): C cop add *αυτω* | *οι μαθητ.* c. ℵBDEFGKLMSUVZΓΔΠ al pler e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k vg arm Or^{3,480} Or$^{int\,3,835}$ ... CX al plus^{10} it^{pl} syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* cop aeth Eus^{dem} Chr$^{mo\,4}$ *οι μα. αυτου* (Ln) | *ειπαν* c. ℵBL 33. ... ς (Ln) *ειπον* c. CDEFGKMSUVXZΓΔ etc | *αυτοισ* (ℵ* Eus^{dem} ante *λαλ.*): am Tert om

11. *ειπεν* c. ℵCZ ff$^{1.}$ k cop aeth Eus$^{dem\,454}$ Chr$^{mo\,4}$ ... ς Ln Ti add *αυτοισ* c. BDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | *οτι* (it vg *quoniam*, *quia*): M al^{10} fere Eus^{dem} om | *τα μυστηρια* (et. Eus$^{dem\,454}$ Bas^{2,279}; Or^{3,461} et ^{481} miscet Mt et Lc): a c d f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ k l q (non item b e ff$^{1.}$ h) syr^{cu} Clem^{694} Ir^{int266} *το μυστηριον* | *των ουραν.* (et. Clem Or$^{3,481.461.446}$

25—29 Lc 8, 18 δέδοται. 12 132.5 ὅστισ γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευ-
θήσεται· ὅστισ δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
13 133.1 διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖσ αὐτοῖσ λαλῶ, ὅτι βλέποντεσ οὐ
12 s *Es 4, 9 s Io 12, 40 Act 28, 26 s βλέπουσιν καὶ ἀκούοντεσ οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν. 14 καὶ
ἀναπληροῦται αὐτοῖσ ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκού-
σετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντεσ βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖσ ὠσὶν βαρέωσ
ἤκουσαν, καὶ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν

Bas 2,279 Ir int266; 157. al του θεου): al pauc it mu (ff 1. *arcana dei*) mm Eus dem om

12. οστισ: Chr mo6 οσ | Δ αν εχει, al pauc αν εχῃ | και ο εχει (301. δοκει εχειν): M* om

13. αυτοισ (D 1. 13. 33. 124. 346. y scr al 6 it pler vg syr cu et sch arm Chr [et. mo6] Or int2,383 Tert post λαλ. pon) λαλω (D gr* λαλει, D b ελαλει) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler e syr p Clem 317 Eus dem454 Bas 2,279 etc (Ir int266 *illis autem in parabolis loquor*) ... L c Cyr hr cat59 om αυτ. | οτι (et. Clem Blas Chr) usq συνιουσιν (FMUΠ -ιοῦσιν, EGΓ -ίουσιν: ita et. Erasm Ln; B* -ιωσιν bent2 [-ιουσιν mai], B** συνίωσιν mai συνιῶσιν bent item al, Clem συνιασιν): D al 12 fere it pler (non f g 2. q nec vg) syr cu Eus dem Cyr hr Ir int (Tert) ινα βλ. μη βλεπωσιν κ. ακ. μη ακουσωσιν (vel -ωσιν) και μη συνωσιν (vel -ιωσιν, Eus om κ. μ. συν., Ir int *intelligentes non intelligant*) μηποτε επιστρεψωσιν (al Ir int om μηπ. επιστρ., Eus insuper add και ιασομαι αυτουσ)

14. και: D 1. al it pl (non f q nec vg) και τοτε (Eus dem τοτε επληρωθη επ αυτοισ etc), f* vid (certe enim* *adimpleretur*) g 2. (*et ut*) am harl gat mm (contra fu for san) Ir int *ut* (*adimpleatur* vel *-eretur*) | αναπληρουται (1. 243. Chr πληρ.): D al 10 fere c ff 1. g 1. h k πληρωθησεται | αυτοισ c. ℵBC unc rell (exc DM*) al plus 130 q am for harl* arm syr p Bas 2,279 Chr (et. mo4) ... ς (= Gb Sz) επ (al pauc εν) αυτοισ c. DM* al mu k (*super eos*) cop syr sch aeth Eus dem Ir int (*erga eos*); item *in eis* (*illis*) b f ff 1.2. g 1. h l vg (et. fu san) ... a c g 2. syr cu plane om | ησαιου (D του ησ.): 126. al 4 b Chr mo2 om (z scr του ησ. post η λεγ.) | η (D ti* al pauc om) λεγουσα: D it pler (non f q nec vg; nec k ubi et. ακοη usq ιδητε desunt; nec Ir int) Eus dem add πορευθητι και ειπε (Eus ειπον) τω λαω τουτω :: ut LXX | ακουσετε (B* -σατε) et βλεψετε (ℵ -ψητε) c. (ℵ)(B)CDKLSXΔΠ al pl Or 3,216 (Eus dem affert tantum usq συνητε) Chr ... EFGMUVΓ al pm ακουσητε (et. Or 3,350 ubi tantum usq συνητε, 3,295 -σητε et -ψετε) et βλεψητε (-ψητε et. ℵ) | ιδητε: X al ιδετε

15. τ. ωσιν c. BD unc rell (exc ℵC) al omn vid a (vide post) f ff 1.2. g 1. q vg syr p ... ℵC b c g 2. h k cop syr cu (*et aures suas graves fecerunt ne audiant*) et sch arm aeth Ir int add αυτων, hinc Ln [αυτ.] :: ut LXX. Ceterum a k Ir int *incrassa -- obtura* (a post *populi huius* pergit *aures et oculos eorum grava*) -- *grava* (Ir *excaeca*) | τουσ οφθ.: U*X τοισ (U* τουσ) οφθαλμοισ | ωσιν: ℵ b 157. al add αυτων (al pauc et. post

τοῖσ ὀφθαλμοῖσ καὶ τοῖσ ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν
καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούσ. 16 $^{134.5}$ ὑμῶν δὲ μακά- 19 s Lc 10, 23 s
ριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν.
17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν
ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν. 18 $^{135.2}$ ὑμεῖσ οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπεί- 18—23 Mc 4, 13—20 Lc 8, 11—15
ραντοσ. 19 παντὸσ ἀκούοντοσ τὸν λόγον τῆσ βασιλείασ καὶ μὴ
συνιέντοσ, ἔρχεται ὁ πονηρὸσ καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτόσ ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείσ. 20 ὁ δὲ ἐπὶ
τὰ πετρώδη σπαρείσ, οὗτόσ ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺσ

οφθ. add) | ακουσωσιν: c om | συνωσιν (ita et. ς 1550, item ς^{e} 1624. 1633; postea plerumq ut a Wtst συνιῶσι pro ς^{e} habitum et editum) ... c al ut videtur mu συνιωσι (c -ειωσιν): ita Gb' Sz | επιστρεψωσιν c. ℵBCDLMSUXΓΔ al longe pl ... EFGKVΠ al plus^{20} -ψουσιν | ιασομαι (Gb') c. ℵBCDE*et^{3}FGLMSVΓΔ**Π al plus^{50}. ... ς -σωμαι c. E**KUXΔ* al pl^{vid} Chr

16. οι (et. Heges ap Phot$^{bibl\,232}$ Or^{4,209} Cyr$^{glaph\,129}$ et$^{es\,442}$ et$^{ador\,225}$): DM* om | και: syr^{cu} add παλιν | τα (ut οι): D om | υμων sec c. ℵCD unc rell (exc B) min pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h k vg syr^{cu} et^{utr} al Heges Or al Ir$^{int\,266}$ ... Ln om c. B al pauc a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q Chr$^{mo\,1}$ Hil | ακουουσιν c. ℵBCDMX al^{35} fere Or Eus$^{ps\,386}$ Chr$^{mo\,4}$ Cyr^{ter} al (Heges μακαρ. οι οφθ. υμ. οι βλεποντεσ κ. τα ωτ. υμ. τα ακουοντα, και τα εξησ) ... ς ακουει c. EFGKLSUVΓΔΠ al pl Chr

17. αμην c. ℵX al^{10} fere a b c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h arm aeth Hil al (Cyr$^{es\,442}$ αμην αμην) ... ς Ln Ti add γαρ (:: ut Lc λεγω γαρ υμιν) c. BCD unc rell et min pler k (q *autem*) syr^{omn} cop al | και δικαιοι (Chr$^{mo\,1}$ hom. 26 ad Hebr διδασκαλοι): B* om (Clem$^{hom\,3,53}$ πολλ. προφ. και βασιλεισ [ut Lc] επεθυμησαν ιδ. α υμεισ [ut Lc] βλεπ. και ακουσαι α υμεισ ακου., και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν) | ιδειν α (et. Or^{4,209} Cyr$^{es\,442}$ al): al pauc it^{mu} Or$^{4,\,105.\,258}$ Eus^{dem} Hil al add υμεισ (b c f Eus et. α υμεισ ακου.) | ιδαν (ℵ 33. ιδ., B ειδ.: ita Ln Ti) c. ℵB 33. ... ς ειδον c. CEFGLMUΓΔ al pl; KXVΠ al mu ιδον, item S, item Or Eus ... D ηδυνηθησαν ειδειν. Huc et. spectare videtur quod Ir^{92} de Marcosiis scribit (ἔνια δὲ καὶ τῶν ἐν εὐαγγελίῳ κειμένων εἰσ τοῦτον τὸν χαρακτῆρα μεθαρμόζουσιν - - ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰρηκέναι· πολλάκισ ἐπεθύμησα ἀκοῦσαι ἕνα τῶν λόγων τούτων, καὶ οὐκ ἔσχον τὸν ἐροῦντα, ἐμφαίνοντόσ φασι δεῖν διὰ τοῦ ἑνὸσ τὸν ἀληθῶσ ἕνα θεόν)

18. του σπειραντοσ c. ℵ*BX 33. 4^{ev} syr^{p} Chr$^{mo\,2}$ ... ς Ti του (Δ om) σπειροντοσ c. ℵ^{c}CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (it vg *seminantis*)

19. συνιεντοσ: DF al pauc συνιοντοσ (F -ίοντοσ), L συνηωντοσ | Δ om ὁ | εσπαρμενον (et. Or^{1,308}; it vg *seminatum*): D σπειρομενον (d *quod seminatur*) | αυτου: D^{gr} αυτων

20. ουτ. εστιν: U om | λογον: XΔ al pauc f* syr^{p} add μου | ευθυσ: EU al pauc Or^{1,308} ευθεωσ

μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· 21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ
πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον
εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου συνπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς, ὃς δὴ
καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.

24 [136. 10]Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ
ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν.

---

21. *δε* pr: FL al pauc om | *εν*: D*[gr] om | *εαυτω*: LΔ al pauc *αυτω* | G al *ειτα* (G *ητα*) *γενομενης* (G add *δε*) :: e Mc | *ευθυς*: D al pauc *ευθεως*

22. *σπαρεις* (b f ff[1.] g[2.] h q vg *est seminatus*): D *σπειρομενος* (a c d g[1.] ff[2.] k *seminatur*) | *μεριμνα*: K *μερημνη* | *τ. αιωνος* c. ℵ*BD al[2scr] a ff[2.] g[1.] h k arm .. ς *τ. αι. τουτου* c. ℵ[b]CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b c f ff[1.] q cop syr[omn] al (Or[1, 308 allud] *η του αιων. τουτ. μεριμνα*) | *απατη* (f ff[1.] g[2.] vg *fallacia*): al pauc *αγαπη*, c ff[2.] g[1.] h q *voluptas*, b *voluptates* (a *voluntates*), k *oblectamentum* | *πλουτου*: L[mg] add *και περι τα λυπα επεθυμηα εισπορευομεναι* (sic, cf Mc) | *συνπνιγει* (B[bent[2] *πνηγει*] D *-πνειγει*) c. ℵBCDLXΔ ... ς (Ln) *συμπν.* c. EFGKMSUVΓΠ al certe pler

23. *την καλ. γην* c. ℵBCLΔ 1. 33. 124. 262. al[5] Or[1, 308] ... ς *την γην την καλ.* c. DEFGKMSUVXΓΠ al pler :: cf. v. 8. | *τ. λογ. ακουων* (U *ακουσας*): D it (exc q *verb. meum audit*) vg syr[cu] et[sch] (non item[p]) *ακ. τ. λογ.* | *συνιεις* c. ℵBD 238. Or[1, 308] ... ς *συνιων* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler (C *συνειων*, GL *συνίων*, EMUXΓΠ *συνιῶν*, K *συνίῶν*) :: cf ad v. 19; item Rom 3, 11 ubi nemo lectionem *συνιων* mutavit | *ος δη* (Δ y[scr] *δε*, al[2] om): D a b c h q *τοτε*, k* *et tunc*; f ff[1.] g[1.2.] k** l m vg syr[cu] et[sch] arm aeth *et* | *εκατον* etc: DX al ut v. 8; item ℵ | *τριακοντα*: GM** al mu evv pler b m arm[zoh] add *ο εχων ωτα ακουειν* (b om) *ακουετω*

24. *ωμοιωθη* c. ℵBDEGKLMSUVXΓΠ al pler: CFΔ ti* al Chr[gue] *ομοιωθη* | *σπειραντι* c. ℵBMXΔΠ 13. 33. 346. al[20] fere schol (Origenis, ap Mtthaei) item *qui seminavit* it[pl] vg cop syr[omn] al Amb ... ς Ti *σπειροντι* c. CDEFGKLSUVΓ al pler syr[p mg cod] Eus[es 423. 558] Chr (et.[gue]), item *seminanti* d h k δ Aug | *αγρω αυτου* (B *εαυτου*): D Eus[es bis] *ιδιω αγρω*

25. *αυτου* (122** h Ir[int 278] om) *ο εχθρ.* (D *εκθρ.*): al pauc (it[pler] vg etc) *ο εχθρ. αυτ.* | *επεσπειρεν* c. ℵ[b] (et* *επεσπαρκεν*) B 1. 13. 22. 119. 157. 48[ev] Antitact (ap Clem[526] *λεγουσιν οτι ο μεν θεος - - πανθ οσα πεποιηκεν αγαθα εστιν, εις δε τις των υπ αυτου γεγονοτων επεσπειρεν τα ζιζα.*, et ap Thdrt[1. 16] *- - ενα τινα των υπ αυτου γεγονοτων επισπειραι ζιζανια*) (Ir[287 allud] *ο θεος τον μεν παρ αυτου λαθρα επισπειραντα το ζιζανιον - - αφωρισε της ιδιας μετουσιας*, Clem[774] alludens *επεσπαρη τα ζιζανια*, Or[3, 134] *επισπειρας τα ζιζ. μεσον του*

26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτοσ καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντεσ δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρασ ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖσ· ἐχθρὸσ ἄνθρωποσ τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι λέγουσιν αὐτῷ· θέλεισ οὖν ἀπελθόντεσ συλλέξωμεν αὐτά; 29 ὁ δὲ φησίν· οὔ, μήποτε συλλέγοντεσ τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖσ τὸν σῖτον. 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖσ θερισταῖσ· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ

σιτου) item *superseminavit* it^pler (et. d δ) vg Ir^int287 (sed^gr ex catenis εσπειρε) Amb al ... ς εσπειρε c. CD^gr EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler c q (Ir^gr vide ante) Chr (et.^gue; sed^com τοτε επισπειρει ουτοσ)

26. και τα: D 13. 124. 248. 346. Chr^mo4 it^pler (non f ff^1.) syr^cu om και

27. προσελθ. δε: Γ και προσελθ. | D του οικοδεσπ. εκεινου | εσπειρασ c. ℵBKLSUΓΔΠ al pl Chr (et.^gue); M -ραμεν ... Ti εσπειρεσ c. CDEFGVX al^13 | σω: K al^40 fere k* om (Chr ε. τ. α. σου) | ζιζαν. c. ℵ^b BCDEFG KMSUVΓΔΠ al plus^80 syr^p arm^zoh syr^p txt Chr (et.^gue) ... ς τα ζιζ. c. ℵ*LX al ut vdtr mu cop syr^p mg arm^cdd

28. οι δε δουλοι c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^fere f ff^1. q vg syr^p (syr^cu arm aeth); D a b c e ff^2. g^1. k syr^sch οι δουλ. post λεγ. αυτ. ... B 157. cop om δουλοι (Ti); item g^2. h | λεγουσιν αυτω (BC αυτ. λεγ.: ita Ln Ti) c. ℵBCD 157. z^scr a (*dicunt et* pro *di. ei?*) b c e ff^2. g^1. k syr^cu et^sch ... ς ειπον αυτω c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff^1. q vg cop syr^p arm aeth Chr (et.^gue) | ουν: D 252* it^pler (non f q) vg syr^sch (non syr^p) arm al om | συλλεξωμεν (D συνλ.) c. ℵBCD unc^7 min pl Chr (et.^gue) ... FKLMΠ 1. 22. 262. al^50 fere Chr^mo2 -ξομεν

29. ο δε φησιν c. ℵBC q (*at ille ait*) syr^p mg cod, item *et ait* c ff^1.2. g^1.2 vg ... D b f o δε λεγει αυτοισ (*at ille* [b om] *ait illis*), item h k *ait* (*dicit*) *illis*, a *dixit eis* ... ς ο δε εφη (al pauc ειπεν) c. EFGKLMSUVX ΓΔΠ etc | D συνλεγ. | Γ εκριζωσετε | D al k syr^cu arm αμα και (και add et. it^pl [sed om αυτοισ] cop syr^p c.* al) τον σιτον (D σειτ.) συν αυτοισ, Γ ff^1. g^2. vg syr^sch αμα συν αυτοισ και (Γ om) τον σιτ.

30. συναυξαν. (D it vg post αμφοτ.): L 1. 247. 262. al plus^5 ουν αυξαν. (prob Schu), U al^10 fere Chr ουν συναυξ. | μεχρι c. ℵ^b CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr^gue, item ℵ* et^c L Chr (et.^mo3) αχρι (:: αχρι ubi scriptum est non fluctuare solet) ... Ln εωσ (:: quod saepe pro μεχρι substitutum ut 28, 15 Mc 13, 30 Lc 16, 16 Phil 2, 30) c. BD Chr^mo1 Eulog | εν καιρω c. ℵ^b BDFGKMSUVXΓΔΠ al^100 fere Chr^gue ... ς (= Gb Sz) ε. τω καιρ. c. ℵ* et^c CEL al certe pm syr^cu cop | D συνλεξ. | αυτα εισ (Gb^oo) δεσμασ (LΠ 1. δεσμάσ, KM δεσμᾶσ, ς Ln δέσμασ, al pauc δεσμᾶ et δεσμούσ) c. ℵBCEFGKMSUVΓΠ al pler ff^1. vg^ed cop arm^cdd syr^p aeth Chr^gue ... Ti αυτα δεσμασ c. LXΔ 1. al^5 Chr (et.^mo6), item *adligate ea fasciculos* (san mm *-lis*) a b c g^1.2. ff^2. q am for em gat san mm syr^cu et^sch arm^zoh; item δεσμασ omisso αυτα D e f h k

εἰσ δεσμὰσ πρὸσ τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε
31 s Mc 4, 31 s Lc 13, 19 εἰσ τὴν ἀποθήκην μου. 31 $^{137.2}$ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν
αὐτοῖσ λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινά-
πεωσ, ὃν λαβὼν ἄνθρωποσ ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 ὃ μι-
κρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖσ κλάδοισ αὐτοῦ.
Lc 13, 21 33 $^{138.5}$ Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖσ· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰσ ἀλεύρου
σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 s Mc 4, 33 s 34 $^{139.6}$ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐν παραβολαῖσ τοῖσ
Ps 78, 2 ὄχλοισ, καὶ χωρὶσ παραβολῆσ οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖσ, 35 ὅπωσ πλη-

---

(Or ^{3,135} δησατε δεσμασ τα ζιζ. και παραδοτε αυτα πυρι. Ir $^{int 325}$ - - *colligere primum zizania et fasciculos alligare*). Vide infra Epiph | κατακ. αυτα: D al ^{2} it ^{pler} (non f k) vg Aug om αυτ. | συναγαγετ. c. ℵCEFGKLMSUVXΔΠ al omn ^{fere} Chr (et ^{gue}) ... Ln συναγετε c. BΓ 1. ... D συνλεγεται. Manich. ap Epiph ^{66,65} (ex ev. Hebr?) ομοια εστιν η β. τ. ουρ. ανθρ. οικοδεσποτη οσ εσπειρε τον αγρ. αυτ. καλ. σπερμα. και καθευδοντων των ανθρ. εχθρ. ανθρωπ. ηλθε και εσπ. ζιζ. ειτα λεγουσιν αυτω οι δουλ. αυτου· ουχι καλ. σπ. εσπειρασ εν τω αγρω; ο δε εφη· ναι. ποθεν ουν τα ζιζ.; ο δε αποκριναμενοσ ειπεν· εχθρ. α. τ επ. οι δε δ. πρ. αυτ. ειπον· θελ. ουν απελθ. εκριζωσωμεν τα ζιζ.; ο δε πρ. αυτ. εφη· ου, μηπωσ εκριζουντεσ τα ζιζ. εκριζ. και τ. σιτ. αλλ αφετε εωσ καιρου του θερ. και ερω τοισ θερ. συλλεξατε τ. ζιζ. κ. δησ. δεσμασ δεσμασ (ita Dind.), τον δε σιτ. αποθεσθε εν τη αποθ. και ετοιμασατε τα ζιζ. εισ το κατακαηναι πυρι ασβεστω.

31. παρεθηκεν c. ℵBCEFGKL ^{*corr} MSUVXΓΔΠ al pler ff $^{1.}$ g $^{1.2.}$ q vg cop syr ^{utr} al ... DL* 1. 13. 124. 346. it ^{pl} syr ^{cu} ελαλησεν | αυτοισ: L* add ο ι̅ς̅ | ομ. εστιν: L 61. 243. arm ^{edd} ωμοιωθη (243. ομοι.) | LΔ al κοκω

32. παντων των: D* 124. om των | αυξηθη: ℵ ^{b} (sed nec * nec ^{c}) D 13. 124. 346. αυξηση | μειζον: D ^{gr} al ^{4} Chr ^{gue} -ζων | των: KΠ al plus ^{80} it vg syr ^{cu} et ^{utr} aeth al Euth Hil al παντων των :: ut Mc | M 299. e om ελθειν et και sq | κατασκηνοιν c. B*D ... ς -νουν c. ℵB**CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

33. ελαλησεν: C 243. παρεθηκεν | αυτοισ c. BEFGKSVΓΔΠ al pler it ^{pl} vg (exc am) cop syr ^{utr} ... ℵCLMUX 13. 124. 126. 243. al ^{10} fere g $^{2.}$ h l am arm add λεγων (al pauc λεγ. ο ι̅ς̅ vel ο ι̅ς̅ λεγ., syr ^{p} c.* ο ι̅ς̅) ... D (αλλην παραβολην· nil amplius) 76. k (*alia similitudo*) syr ^{cu} om ελαλ. αυτ. | γυνη: syr ^{cu} *femina sapiens* | ενεκρυψ. c. ℵBCD unc ^{11} et min certe pm (Valentt ap Ir ^{38} την τησ ζυμησ παραβολην, ην η γυνη εγκεκρυφεναι λεγεται εισ αλευρου σατα τρια) Clem ^{694} Chr ^{gue} ... GL al plus ^{110} Cyr ^{4,365} Chr ^{montf} al εκρυψεν (Gb') :: cf Lc

34. ουδεν c. ℵ*BCMΔ al ^{15} fere f syr ^{p} arm Clem ^{803} Or ^{3,3} Chr ^{bis} (et ^{guc}

ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαίου λέγοντοσ· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖσ τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆσ.

---

et mo 6) ... ς ουκ c. ℵcDEFGKLSUVXΓΠ al pler it pler vg syr cu et sch al Or 3, 446 Eus ps 462 sq Or int 2, 202 al :: ut Mc | ελαλει (EMΓ al ελαλη): c. ℵcBCD unc rell et min pler it vg etc ... ℵ*Δ al pauc ελαλησεν

35. ησαιου c. ℵ* 1. 13. 33. 124. 253. aeth codd m cdd ap Eus ps 462 (*διὰ ποίου δὲ προφήτου ταῦτα εἴρηται ἢ διὰ τοῦ προκειμένου ἀσάφ; ὃ μὴ συνιέντεσ τινὲσ προσέθηκαν ἐν τῷ εὐαγγ. τὸ διὰ ἠσαΐου τοῦ προφήτου. ἐν δέ γε τοῖσ ἀκριβέσιν ἀντιγράφοισ ἄνευ τῆσ προσθήκησ τῆσ διὰ ἠσαΐου ἁπλῶσ οὕτωσ εἴρηται.* Similiter cat in ps), item cdd Porphyrii et cdd nonnull ap Hier (ad h. l.): *Legi in nonnullis cdd. et studiosus lector forte reperiet id ipsum, in eo loco ubi nos posuimus et vulgata habet editio* - - per prophetam dicentem, *ibi scriptum* per Isaiam prophetam dicentem. *Quod quia minime inveniebatur in Isaia, arbitror postea a prudentibus viris esse sublatum. Sed mihi videtur in principio ita editum:* quod scriptum est per Asaph prophetam dicentem - - *et primum scriptorem non intellexisse* Asaph *et putasse scriptoris vitium atque emendasse nomen* Isaiae, *cuius vocabulum manifestius erat.* Idem rursus in breviar. in ps. 77 sic: *Dicitur ergo in Mt:* Haec, *inquit*, facta sunt ut impleretur quod scriptum est in Asaph propheta. *Sic invenitur in omnibus veteribus cdd.* (? At nihil eiusmodi testatus est ad ipsum locum nec magis ipse edidit. An de cdd. psalmorum accipi vult?) *sed homines ignorantes tulerunt illud. Denique multa evangelia usque hodie ita habent:* Ut impleretur - - Isaiam prophetam: Aperiam - - *Hoc Isaias non loquitur sed Asaph. Denique et impius ille Porphyrius proponit adversum nos hoc ipsum et dicit: Evglista vester Mt tam imperitus fuit ut diceret:* quod scriptum est per Isaiam prophetam: Aperiam - - *error fuit scriptorum, ut pro Asaph Isaiam scriberent. Scimus enim quia prima ecclesia de imperitis congregata fuit gentibus. Ergo cum legerent in evglio* - - in Asaph propheta, *ille qui primus scribebat evglium coepit dicere: Quis est iste Asaph propheta? Non erat notus in populo, et hoc fecit ut, dum errorem emendaret, faceret errorem.* Eodem loco eundem in modum Mt 27, 9 ιερεμιου (*pro* Zacharia) et Mc 15, 25 ωρα τριτη (*pro* sexta) „errori scriptorum" tribuit. Ceterum et Clem hom 18, 15 veterrimam scripturam ησαΐου confirmat: τω και τον ησαΐαν ειπειν· ανοιξω το στομ. μ. εν παραβ. και ερευξ. κεκρυμμ. απο καταβ. κοσμ. ... ς Ln Ti om c. ℵbBCD unc 13 et min pler it vg syr cu et utr cop arm rell Eus ps 462 sq (vide ante) Chr (in comm non attigit) Hier (vide ante) | καταβολησ c. ℵbB 1. 22. e k syr cu Or 3, 695 (quod enim nude ponit καταβολησ, id omnino ab evglio non a psalmo pendere statuendum est. Item Clem 694 Eus ps) ... ς add κοσμου c. ℵ* et c CDEFGKLMS UVXΓΔΠ al pler it pler vg syr utr cop al Clem hom (vide ante) Chr (:: LXX απ αρχησ habet. Sed απ. καταβ. κοσμ. legitur Mt 25, 34 Lc 11, 50 Io 17, 24 etc nec fluctuare solet)

36 $^{140.10}$ Τότε ἀφεὶσ τοὺσ ὄχλουσ ἦλθεν εἰσ τὴν οἰκίαν. καὶ
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντεσ· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ὁ
σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου, 38 ὁ δὲ
ἀγρόσ ἐστιν ὁ κόσμοσ· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς
βασιλείασ· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, 39 ὁ δὲ ἐχθρὸσ
ὁ σπείρασ αὐτά ἐστιν ὁ διάβολοσ· ὁ δὲ θερισμὸσ συντέλεια αἰῶνόσ
ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. 40 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ
ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτωσ ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ-
νοσ. 41 ἀποστελεῖ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου τοὺσ ἀγγέλουσ αὐτοῦ, καὶ
συλλέξουσιν ἐκ τῆσ βασιλείασ αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺσ
ποιοῦντασ τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺσ εἰσ τὴν κάμινον
τοῦ πυρόσ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

---

36. *ηλθεν*: ℵ Or$^{3,3\text{ bis}}$ *εισηλθ.* (a b h q Chr *απηλθεν*) | *οικιαν* (Gb″) c. ℵBD it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth arr, item addito *αυτου* 1. al^{5} sl$^{2.}$ et$^{3.}$ Or$^{3,3.4.442.481}$ Chr (et.$^{\text{mo}5}$) ... ς add *ο ι̅ς̅* c. CEFGKLMSUVXΔΠ al pler f h q syr^{utr} al; Γ arm post *ηλθ.* | *προσηλθον* c. ℵCDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc ... Ln Ti *-λθαν* c. B 33. | *φρασον* c. ℵ^{c}CD unc rell et min omn^{vid} Or^{quater} etc ... ℵ*B Or^{4,254} (a b g$^{1.}$ h q *enarra*, ff$^{2.}$ k *narra*; contra c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *edissere* vel *dissere*) *διασαφησον* (Ln):: quod 15, 15 *φρασον* non fluct, id non satis est ad probandum h. l. *διασ.*

37. *ειπεν* c. ℵBD a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k l (e *quibus ait* omissis rell) am fu for em cop aeth arr al Or^{3,443} ... ς add *αυτοισ* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm c f g$^{2.}$ h vg^{ed} gat Chr

38. *εισιν οι* (M al om, item al om *οι* pr loc) *υιοι* sec loc: Δ it^{pl} syr^{cu} *οι υι. εισ.* | *του* (Δ om, item om antea *ὁ*) *πονηρου*: g$^{2.}$ ff$^{1.}$ l vg *nequam*, a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *nequitiae*; sed b m *iniqui*, k *mali*, d e f h q *maligni*

39. L al pauc *ο σπειρων* | *αυτα*: D al pauc ff$^{1.}$ om | *εστιν* (ita et. it^{pl} vg): B post *εχθροσ* (ita Ln); a b h k (e *inimic. autem diab. est qui seminavit ea*) post *διαβ.* (g$^{2.}$ *zabulus*, k *ziabolus*) | *συντελεια*: al plus^{10} Chr (et.$^{\text{mo}5}$) *η συντ.* | *αιωνοσ* c. ℵBD 13. 33. 124. 346. Or^{4,254} ... ς *του αιωνοσ* c. ℵ^{c}CEFGKLMSUVXΓΔΠ (G al pauc add *τουτου*) al pler (Or^{3,443} paullo liberius) Chr. Ceterum ℵ* om *ο δε θερισμ.* usq *εστιν*, suppl ℵ^{a}

40. *συλλεγεται* (L post *τα ζιζ.*): D *συνλεγονται* | *κατακαιεται* (D *-ονται*) c. ℵBD 1. al certe pm Cyr$^{\text{iul }329}$ (it^{pler} vg *comburuntur*, e k *exuruntur*) ... Gb Sz Ti *καιεται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ 13. 33. 124. 157. al plus^{130} Chr (et.$^{\text{mo}5}$) al | *εσται*: K* (K om *εν* sq) e g$^{2.}$ add *και* | *του αιωνοσ* (Gb′) c. ℵBDΓ 1. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{cu} arm aeth Cyr$^{\text{iul }329}$ Ir$^{\text{int }287}$ Or$^{\text{int }870}$ Hil al ... ς add *τουτου* c. CP unc^{12} et min pler f h q cop syr^{utr} Chr

41. *αποστελει* c. ℵBCDP unc^{11} al pler Or^{3,456} Cyr^{iul} al: X *-έλει*, Γ *-ελλεῖ*, al pauc *-έλλει*, item e *mittit* (tum *colligunt*) | *αυτου* pr: ℵF al om | D *συνλεξ.* | *τουσ ποιουντ.*: syr^{cu} et^{utr} praem *omnes*

42. *βαλουσιν*: ℵ*DX al e vg^{cod} (ap Ln) *βαλλουσιν* | E *κλαθμοσ*

43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡσ ὁ ἥλιοσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ * Dan 12, 3
πατρὸσ αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρω-
ποσ ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆσ χαρᾶσ αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα
ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺσ μαργα-
ρίτασ· 46 εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν
πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰσ τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκ παντὸσ γένουσ συναγαγούσῃ· 48 ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβά-
σαντεσ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντεσ συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰσ

---

43. εκλαμψουσιν c. ℵBCP unc^{12} min pler: D 124. 238. Or^{3,444ter} Cyr$^{iul\,329}$ (Iust$^{ap\,1,16}$ τοτε κλαυθμ. εσται κ. βρυγμ. τ. οδοντ. οταν οι μεν δικ. λαμψωσιν ωσ ο ηλ. οι δε αδικοι πεμπωνται εισ το αιωνιον πυρ) | ωτα c. ℵ*B a b e k am for san Hil^{cdd} ... ς add ακουειν, Ln [ακ.] c. ℵ^{c}CDEF GKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it^{pl} vg^{ed} syr^{cu} et^{utr} cop al Or^{3,444}. Cf ad 11, 15. Explicatio parabolae ap Epiph similiter differt ut ipsa parabola.

44. ομοια c. ℵ*(ℵ^{b} ομοι. δε) BD a c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ k l vg syr^{cu} cop aeth (Chr) ... ς praem παλιν, Ln [πα.] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} f h q (b praem *aliam similitudinem adiecit dicens*) syr^{utr} arm Or^{3,446} Hil (:: vv. 45 et 47 non fluct) | D θησαυρω, item *thensauro* a b e f h k q | εν τω (D al plus^{30} Chr om) αγρω: ℵ* om (suppl^{a}) | πωλ. παντ. (B 28. 61. 435. al^{3} arm^{cdd} Or^{3,446} om) οσα εχ. c. ℵBD 1. 61. 108. 118. 127. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop (Or^{3,446} -- και πωλει οσα εχει) Chr Or$^{int\,3,39}$... ς παντ. οσ. εχ. πωλ. c. CEFGKLMP unc^{7} min pler f q syr^{p} arm aeth Or^{1,186}

45. ανθρωπω (et. Or^{3,448} Cyr$^{glaph\,117}$ et$^{nest\,32}$ Cyp al) ... ℵ* (add^{b}) B 50. 59. Ath^{2,526} Cyr$^{ador\,102}$ Chr Amb om

46. ευρων δε (Gb, item Sz confusis lectionibus) c. ℵBDL 1. 33. al it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth Cyr$^{nest\,32}$ et$^{ador\,102}$ (e k Cyp *ubi autem invenit*) ... ς οσ ευρων c. CEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q cop syr^{p} Cyr$^{glaph\,117}$ Chr | ενα: D 124. a b e g$^{1.}$ h k syr^{cu} Cyp om | πεπρακεν (E* al -χεν): D επωλησεν | παντα οσα: D ff$^{2.}$ α (*quae*); a c h *quaecunque* (contra it^{pl} *omnia quaecunque* vel *omnia quae*)

47. συναγαγουση (Δ συναπαγουση): EF al Or$^{bis\,cod}$ συναγουση, L συναγουσιν

48. ην οτε: D it^{pler} (non c ff$^{1.}$ nec vg) (syr^{cu}) Amb Aug οτε δε | αναβιβασαντεσ (D it^{pler} cop aeth ανεβιβασαν) sine αυτην c. ℵBCEFG KLMUVXΓΠ al pler c ff$^{1.}$ q vg arm aeth Cyr^{4,328} et$^{es\,341}$ (Chr [et.$^{mo\,5}$] ην ανενεγκαντεσ εισ τ. αιγ. καθισαντεσ και συλλεξαντεσ τα καλα εισ αγγειον εβαλον, τα δ. σ. εξ. εβ.) ... Ln Ti add αυτην c. PSΔ al^{8}, item D it^{pler} (syr^{cu} et^{sch}) Amb Aug | επι τ. αιγ. (E -ᾶλον) και c. ℵ*et^{c} BDP unc^{12} min pler b e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h k q syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth;

ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 οὕτωσ ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνοσ· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺσ πονηροὺσ
ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺσ εἰσ τὴν κάμινον
τοῦ πυρόσ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.
51 συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί. 52 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖσ· διὰ τοῦτο πᾶσ γραμματεὺσ μαθητευθεὶσ τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν ὅμοιόσ ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστισ ἐκβάλλει ἐκ
τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ παραβολὰσ ταύτασ,
54—58 Mc 6, 1—6 μετῆρεν ἐκεῖθεν. 54 [141. 1] καὶ ἐλθὼν εἰσ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδί-
δασκεν αὐτοὺσ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺσ
καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεισ; 55 οὐχ
οὗτόσ ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονοσ υἱόσ; οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ

---

item Ln *και επ. τ. αιγ.* c. ℵ^{b}C 1. c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg Cyr$^{4, 328}$ (pergit *ελκυσαντεσ*) et$^{es 341}$ Or$^{int 3, 259}$ ... Gb′ Ti *επ. τ. αιγ.* (omisso *και*) c. L 13. 124. 346. a | *καλα* (et. Or Cyr Chr etc): D *καλλιστα* (d *meliora*), item *optimos*, *optima* it^{pl} syr^{cu} arm Amb Aug | *αγγη* c. ℵBCM** 1. 124. 48^{ev} Or$^{3, 454. 456 sq}$ Cyr^{bis} Isid$^{1, 205}$ ... ς (Ln) *αγγεια* c. D (*τα αγγ.*) EFGKLM* PSUVXΓΔΠ (DPX *αγγια*, L *αγια*) etc. (:: 25, 4 *αγγειοισ* non fluctuat. Hesych *ἄγγοσ* et *ἄγγεα* [utrumq rarius] per *ἀγγεῖον* et *ἀγγεῖα* explicat) | *εβαλον* (et. ℵ^{b}; D *-λαν*): ℵ*VΔ al *-λλον*, X *εξεβαλλον*

49. *αιωνοσ* (et. Or$^{3, 456}$) (pauc add *τουτου*): D *κοσμου*

50. *βαλουσιν* (et. ℵ^{b}): ℵ* D^{gr*} X al pauc *-λλουσιν* | E *κλαθμοσ*

51. *συνηκατε* (Gb″) c. ℵBD b c e ff$^{1. 2.}$ g$^{1.}$ k.l vg cop aeth Or$^{3, 457}$ ... ς praem *λεγει αυτοισ ο ι̅σ̅* c. CEFGKLMSUVXΓΔ al omn^{vid} (a g$^{2.}$) f h q syr^{omn} arm (a *et dixit*, g$^{2.}$ *dixit autem eis*; syr^{cu} *Iesus ait illis discipulis suis* etc) Chr^{vid} | M *παντα ταυτα* | *ναι* (Gb′) c. ℵBD 1. 13. 124. ff$^{1. 2.}$ k vg syr^{cu} syr^{hr} cop aeth^{pp} Or$^{3, 457}$ Ath$^{1, 860}$ Hil ... ς add *κυριε* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} syr^{utr} cop arm Chr Or$^{int 4, 554}$

52. *ο δε* (it^{pl} [sed f *at ille*] Hil *et*) c. ℵB unc^{12} min pler etc (CU al syr$^{p mg}$ add *ι̅σ̅*): D ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg syr^{cu} et^{sch} om | *ειπεν* c. ℵB*CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc: B^{2}D (item it vg *ait*) *λεγει* (Ln) | D *μαθηθευθεισ* | *τη βασιλεια* (Gb) c. ℵBCKΠ 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} e k cop arm aeth Or$^{3, 459}$ Ath$^{2, 24}$ Cyr$^{4, 316. 750. 880}$ al ... DM 42. it^{pler} vg Chr (et.$^{mo 3}$) Ir^{int} Hil al *εν τη βασ.* (Gb′ Ln) ... ς *εισ την βασιλειαν* c. EFGL (corrupte *μαθητευθη; εισ την βα.*) SUVXΓΔΘΠ^{mg} etc | EGL etc *εκβάλει*, al *εκβαλη*

54. *ελθων*: L *ηλθεν* (non addito *και* in sqq) | *πατριδα* (ℵ^{a} vel^{b}): ℵ* *αντιπατρ.* | *εκπλησσεσθ.* c. ℵBCDEFGLUVXΔΠ (EFL *εκπλησεσθ.*) etc ... ς *εκπληττ.* c. KMSΓ etc | *η σοφια* (et. Or$^{3, 462}$ Eus$^{ps 373}$): D aeth Eus$^{steph 223}$ et$^{ps 398}$ praem *πασα*

55. *τεκτονοσ* (et. Or$^{3, 462}$ et$^{4, 115. 269}$ Eus$^{steph 223}$ et$^{ps bis}$): a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h gat mm syr^{cu} praem (h gat mm add) *Iosephi*. Cf Iust$^{tr 88}$ *ι̅υ̅ νομιζο-*

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδασ;
56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸσ ἡμᾶσ εἰσίν; πόθεν οὖν
τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. $^{142.\,1}$ ὁ δὲ Lc 4, 24 Io 4, 44
Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐκ ἔστιν προφήτησ ἄτιμοσ εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ
πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεισ
πολλὰσ διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

XIV.

1 $^{143.\,2}$ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδησ ὁ τετραάρχησ 1–2 Mc 6, 14 ss Lc 9, 7 ss
τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖσ παισὶν αὐτοῦ· οὗτόσ ἐστιν
Ἰωάννησ ὁ βαπτιστήσ· αὐτὸσ ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ

μενου ιωσηφ του τεκτονοσ υιου υπαρχειν. Item act. Andr. et Matth. p. 143: *μη ουχ ουτοσ εστιν ο υιοσ ιωσηφ του τεκτονοσ και η μητηρ αυτου μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβοσ και σιμων;* | *ουχ η* c. ℵBCMΔ 33. al pauc Or^{ter} Eus$^{ps\,373}$ Bas^{2,281} Cyr^{4,622} ... ς Ti *ουχι η* c. DEFGKLSUVXΓΠ al pler Eus$^{steph\,223}$ Chr (:: *ουχ* pr non fluct; it^{pler} vg utroque loco *nonne*) | *μαριαμ* c. ℵBDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler cop$^{cdd\,2}$ etc Or^{3,462} et$^{4,115.269}$ Bas^{2,281} ... C al pauc cop$^{cod\,1}$ (it vg nusquam *Mariam* sed ubique *Maria*) Or^{4,282} (*οὗ ἡ μήτ. ἐλέγετο μαρία* etc) Chr (et.$^{mo\,6}$) *μαρια* | *ιωσηφ* c. ℵ^{a}BC 1. 33. y^{scr} syr^{cu} cop arm syr$^{p\,mg}$ it (exc k q**) vg Or$^{3,462.4,115}$ Eus$^{steph\,223}$ Hier ... ς *ιωσησ* c. KLΔΠ al certe pl k q** arm^{zoh} aeth syr^{sch} syr^{p} Bas^{2,281}; item *ιωση* s^{mg} al plus^{15} ... ℵ*DEFGMSUVXΓ al plus^{20} Or^{4,282} *ιωαννησ* (gat mm *et Iohannes et Ioseph;* 12. 17. 236. om *και ιω.*)

56. *προσ ημασ*: Δ al Chr *παρ ημιν* | *ουν*: M om | *ταυτ. παντ.* c. ℵBCMSUΓΠ al pl Eus$^{ps\,373}$ ... Ti *παντ.* (Chr [et.$^{mo\,4}$] om) *ταυτ.* c. DEFGKLVXΔ al pl it (ff$^{1.}$ *ista sapientia*) vg Or^{4,269} Bas^{2,281}

57. *εν αυτω* (et. Or): X 28. *εισ αυτον*, 247. *επ αυτω* | *ις*: ℵ om | *ειπεν* (it vg *dixit*): Z Or^{3,464} *λεγει* | *ιδια πατρ.* c. ℵZ al^{3} ff$^{1.}$ (*nisi in sua civitate et in domo sua*) Or^{3,133}, item C *ιδι. πατρ. αυτου* ... ς Ti *πατρ. αυτου* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg cop syr^{omn} al Or$^{3,462.464}$ Bas^{2,281} Chr ... BD 33. 346. a k *πατριδι* (Ln) | L al^{3} f g$^{1.}$ harl* (Or^{3,464} Hil al non plene afferunt versum) om *και εν τη οικ. αυτ.*

58. D k *δια τασ απιστειασ* (*incredulitates*) *αυτ.*

XIV. 1. *εν εκεινω*: D al pauc syr^{cu} et^{sch} cop al add *δε*, al pauc praem *και* | X al pauc *ο ηρωδ.* (y^{scr} om *ηρωδ.*) | *τετρααρχησ* c. ℵCZΔ cop (ita ℵ ubique: Lc 3, 19. 9, 7. Act 13, 1, item Lc 3, 1 ter, accedente [exc Act] C ubique) ... ς Ln Ti *τετραρχ.* c. BD rell testibus

2. *ουτοσ* (et. Or^{3,467} et^{521}): D it^{mu} gat mm praem *μητι* | B *ιωανησ* | *ο βαπτιστησ*: D 5. a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h gat tol sax add *ον εγω απεκεφαλισα* | *αυτοσ* c. ℵBDEGKLMSUVXZΓΔ etc Or^{3,469} et^{521}: C 1. 61. d Or$^{3,521\,cod}$ *ουτοσ* (k* om) | B* om *δια τουτο* | D* *εναργουσιν* | M* al pauc *ενεργ. αι δυν.* | *εν*: Z al^{12} om

3–5 Mc 6, 17 ss Lc 3, 19 s τοῦτο αἱ δυνάμεισ ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 $^{144.2}$ ὁ γὰρ Ἡρώδησ κρα-
τήσασ τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρωδιάδα
τὴν γυναῖκα [Φιλίππου] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ Ἰωάννησ
21, 26 αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι
6–12 Mc 6, 21–29 ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡσ προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 $^{145.6}$ γενεσίοισ
δὲ γενομένοισ τοῦ Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆσ Ἡρωδιάδοσ
ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρώδῃ, 7 ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγη-
σεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆσ
μητρὸσ αὐτῆσ· δόσ μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάν-
νου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 καὶ λυπηθεὶσ ὁ βασιλεὺσ διὰ τοὺσ ὅρκουσ

---

3. *κρατησασ* (et. Or): B 13. 124. *τοτε κρ.* | B *ιωανην* | *εδησεν* c. ℵ*B ff$^{1.}$ h (q add *αυτ.* post *εθετο*) Or^{3,470} (item ^{471}libere *δησασ απεθετ. εν*) ... ϛ Ln Ti add *αυτον* c. ℵ^{a} et^{c} CD unc rell etc Or^{3,469} | *και εν* (B** al add *τη*) *φυλ. απεθετ.* c. ℵ*B* (om *τη* teste Btl$^{2.}$) et** 13.? 124. 346. al? ff$^{1.}$ h; item Or^{3,471} *και απεθ. εν τη φυλ.*, ℵ^{c} 33. Or^{3,470} *εν* (ℵ^{c} add *τη*) *φυλ. και απεθετο* (item Z *ε. τη φυ.* sequentibus ut^{vid} sed deperditis *και απεθ.*) ... ϛ Ti *και εθετο εν* (Ti *τη*) *φυλ.* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler item it^{pl} vg syr^{omn} cop arm ... D 61. e k (item a^{vid}) aeth Or^{3,469} nil nisi *εν τη* (61. om) *φυλ.* :: cf Mc | *φιλιππου* c. ℵBCEGKLMSUVXZΓΔΠ al omn^{vid} (238. add *οτι εγαμησεν αυτην*) b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h q gat mm (sed b g$^{2.}$ ff$^{2.}$ gat mm post *τ. αδ. α.* pon) cop syr^{omn} arm aeth al Or^{3,470} Chr ... Ti om c. D a c e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k vg Aug$^{cons\,2,92}$ (:: ap Mc nomen certum est; ap Lc haud dubie intrusum. Apud Mt et ipsum mihi intrusum videtur; poterat tamen etiam ad modum Lcae omitti.)

4. *ιωανν.* c. ℵ* et^{c} D al^{5} ... ϛ Ln Ti *ο ιω.* (B *ιωανησ*) c. BCZ unc^{13} min pler Or^{3,470} | *αυτω* h. l. c. ℵ^{c} (ℵ* 24* 28. al om) BZ 251. ... ϛ Ti post *γαρ* c. CD unc^{12} min pler it vg al Or Chr | *ουκ*: M al pauc praem *οτι* | *αυτην* (f ff$^{1.}$ *uxorem fratris tui*): k syr^{cu} et^{sch} add *uxorem*

5. *εφοβηθη*: al^{40} fere *-βειτο* | *οτι*: B* *επει*

6. *γενεσιοισ δ. γενομενοισ* (1. 22. 59. *αγομενοισ*) c. ℵBDLZ (al^{3}), item *-ιων δ. -μενων* CK al^{3} Chr; item vv pl (it^{pler} vg *die autem natalis*; k *cum esset autem d. n.*, d *natale autem facto*; ff$^{1.}$ *sed cum advenisset d. n.*) syr^{omn} cop arm aeth ... ϛ *γενεσιων δ. αγομενων* c. EGMSUVXΓΔΠ al pler syr$^{p\,mg}$ | L al pauc *ορχησατο* | D^{gr} *η θυγ. αυτου ηρωδιασ* :: cf ad Mc

7. *μεθ*: ℵ *μετα*, X *μετ* | *ωμολογησεν*: Z 13. 124. 346. y^{scr} syr^{sch} Chr (et.$^{mo\,5}$) *ωμοσεν* | KΠ 1. al^{7} ff$^{1.}$ *δουν. αυτη* | *ο εαν* c. ℵCEGKLMSUVXZΓΔΠ al pler :: BD al pauc *ο αν* (Ln)

8. *δοσ μοι φησιν* ... D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} aeth *ειπεν δοσ μοι* | *ωδε*: al pauc it^{pler} cop al om | *επι πινακι*: D om | *την*: D* om | Δ *του ιω.* | B *ιωανου*

9. *λυπηθεισ* (ita ex it^{cdd} tantum a, b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q** *ελυπηθη* sine *δε* ut L*) et *δια τουσ* c. BD (L* *ελυπηθη* et *δια τουσ*) 1. 13. 124. 346.

καὶ τοὺσ συνανακειμένουσ ἐκέλευσεν δοθῆναι, 10 καὶ πέμψας ἀπε-
κεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ
ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆσ.
12 καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθα-
ψαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντεσ ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13 [146.3] ἀκούσασ Mc 6, 32 s Lc 9, 10 s
δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰσ ἔρημον τόπον κατ'
ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντεσ οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζοὶ ἀπὸ τῶν
πόλεων.

14 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' 14–21 Mc 6, 34–44 Lc 9, 12–17
αὐτοῖσ καὶ ἐθεράπευσεν τοὺσ ἀρρώστουσ αὐτῶν. 15 [147.1] ὀψίασ Io 6, 1–13
δὲ γενομένησ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ λέγοντεσ· ἔρημόσ ἐστιν

a (b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q**) ... ς ελυπηθη et δια δε τουσ c. CEFGKL^{2}MSUVXΓΔΠ (z hiat pr loco sed habet δια δε) al pler c f k q* cop syr^{omn} arm | D it^{pler} syr^{cu} aeth και δια τουσ συναν. | δοθηναι: 1. 13. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm aeth al add αυτη

10. ιωανν. c. ℵ*BZΘ 1. (al) ... ς τον ιω. c. ℵcCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler

11. επι: D ε. τω (1. 13. εν τω) | ηνεγκεν: M al^{10} fere add αυτην

12. προσελθοντεσ (*accedentes* it vg): Z 99. Or^{3,473} ελθοντεσ | E* και ηραν | πτωμα (Gb') c. ℵBCDL 1. 13. 22. 33. 124. 346. al^{10} fere k (*cataver*) cop syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti σωμα c. EFGKMSUVXΓΔΠ al pler syr^{p} (it^{pler} vg *corpus*, quo eodem vocabulo in Mc πτωμα reddiderunt) :: in Mc quidem πτωμα non fluct. Praeterea ℵ* (^{b} vel ^{ca} del, sed ^{ca}vel^{cb} restituit) DL al^{30} fere it^{pl} vg (non item a b g^{1} k am san) syr^{cu} et^{sch} aeth add αυτου (:: ut Mc); non item ℵ^{corr}BC unc rell^{12} min pl cop arm syr^{p} | εθαψαν: Y^{scr} εθαμψαν | αυτον c. ℵ*BΘ a ff$^{1.}$ (Hil *et sepulto eo discipuli eius ad dominum transierunt*) ... ς (Ln) αυτο c. ℵ^{b}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

13. ακουσασ δε c. ℵBDLZ al^{15} fere f k (cop syr^{cu} et^{sch}) Or^{3,473} Chr^{mo6} ... ς Ti και ακουσασ c. CEFGKMSUVXΓΔΘ al pler syr^{p} arm (*quo audito, quod cum audisset* it^{pler} vg) | ο ισ̅: Θ al^{2} om | εν πλοιω: Γ syr^{cu} om | πεζοι c. ℵILZ al^{4} it^{pler} vg (*pedestres, pedestrae*) syr$^{p\,mg}$ ... ς (Ln 49.) πεζη c. BCDEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler a ff$^{1.}$ (*pedibus*) Or^{3,474} (:: πεζη ap Mc non fluct)

14. Και: G al om | εξελθων (Gb'') c. ℵBD 1. 22* 33. 61. 118. 124. 219. b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k vg syr^{cu} cop arm aeth ... ς add ο ισ̅ c. CEFGIKMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} Or^{3,509} (item L al a post ειδεν) | ειδεν c. ℵBDFGIMUΓΔΠ etc ... CEKLX etc ιδεν | πολ. οχλ. (et. Or^{3,481} et^{509}): D 33. 435. it vg etc Chr οχλ. πολ. | επ αυτοισ c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ (L εν αυτοισ) al plus^{100} Or^{3,481} ... ς (= Gb Sz) επ αυτουσ c. min; D περι αυτων, I Or^{3,509} επ αυτον | αρρωστουσ (et. Or): D αρρωστουντασ (d *infirmos*)

15. προσηλθον c. ℵCD unc^{13} min omn^{vid} ... Ln Ti -θαν c. B 33. | οι μαθηται c. ℵBZ (e spatio) 33. 346. b k arm Or$^{3,481.509}$ ... ς add

ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν ἤδη· ἀπόλυσον οὖν τοὺς ὄχλους, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν. 17 οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρ-
τους καὶ δύο ἰχθύας. 18 ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς. 19 καὶ
κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺς
πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ
μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν,
καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις.
21 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναι-
κῶν καὶ παιδίων.

αυτου c. CDEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{omn} aeth Or^{3,475} et^{476} Chr (sed om αυτω) :: cf ad 8, 21 | παρῆλθ. ηδη c. ℵZ 1. Or^{3,475} et^{509} ... ς Ln Ti ηδη παρ. c. BCDI unc^{13} min omn fere (it vg etc) Chr (Or^{3,476} om ηδη) | ουν c. ℵCZ 1. 238. cop syr$^{p\,mg}$ Or^{3,475} et^{476} ... ς Ln om c. BDEFGIKLMSUVXΔΘΠ al pler it vg al mu Or^{3,481} (:: ut Mc) | εισ τασ: C* 33. al syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm add κυκλω:: ut Lc et Mc | κωμασ (et. Or^{3,475} et^{481} ℵ^{c} etc :: item ll. pp.): ℵ*Δ^{gr} χωρασ

16. ο δε c. ℵ*D 61. k syr^{cu} et^{sch} pers^{p} cop arm aeth ... ς Ln Ti add ις c. ℵ^{c}BCEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ | ειπεν αυτοισ (a b ff^{2} k q cop arm om αυτ.): 1. φησιν | αυτοισ sec: D post φαγειν

17. λεγουσιν (d *dicunt*, k *aiunt*): Z -- ον (ειπον^{vid} vel ελεγ.), f ff^{1} g^{1} *dixerunt* (it^{pl} vg *responderunt*) | εχομεν: KLUΓΘ al mu εχωμεν | ℵ* αρτουσ ει μη πεντε

18. ειπεν: P add αυτοισ | ωδε αυτουσ c. ℵBZ 33. ... ς Ti αυτ. ωδε c. CEFG KLMPSUVXΓΔΘΠ al omn fere f ff^{1} vg (g^{2} am for san syr^{utr} aeth *illos mihi huc*) ... D 1. it^{pler} (*afferte eos ad me*) syr^{cu} cop pers^{p} om ωδε (ff^{1} arm om μοι)

19. κελευσασ c. B^{2}(*-σατε) CDEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ etc ... ℵZ ff^{1} Or^{3,479b} εκελευσεν (Or^{3,509} et^{510} κελευει) | τουσ οχλουσ (et. Or^{3,479}): D^{gr} it^{pler} (non dg^{2}) vg arm^{zoh} τον οχλον | επι του χορτου c. ℵBC*I (L επι του χορτουσ) 1. 22. 33. al^{7} Or^{3,479} et^{ter}, D 16. 61. επ. τον χορτον, item *super faenum* it vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg}$ cop arm aeth ... ς Ti επι τουσ χορτουσ c. C^{2}EFGKMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\,txt}$ Chr | λαβων c. BC^{2}EFG KLMPSUVΓΔ (λαμβων) Π al plus^{125} it^{pler} vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Or^{3,479} ... ς (= Gb Sz) και λαβων c. ℵC*I(X?) al mu^{vid} ff^{1} h cop arm ... D ελαβεν | ευλογ. c. ℵBEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,481} ... Ln Ti ηυλογ. c. CDIPT^{c} al Or^{3,479} et^{510} Chr | τ. αρτουσ: 242* b ff^{1} syr^{sch} om | μαθηται: b syr^{cu} et^{sch} cop add *posuerunt*

20. των κλασματων: Θ a ff^{1} g^{1} (it^{mu} post κοφιν. pon) om

21. ωσει c. ℵBCEFGKLMPST^{c}UVXΓΠ al pler Chr; item DIΔ 1. 33. 48^{ev} ωσ, item f arm syr^{p} aeth ... Θ 241. 247. it^{pler} (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop Or^{3,478} om | γυν. κ. παιδ. c. ℵBCEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ rell fere omn

22—33 Mc 6, 45—52 Io 6, 15—21

22 [148. 6] Καὶ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον
καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23 [149. 2] καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν
προσεύξασθαι. [150. 4] ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. 24 τὸ
δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν
κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. 25 τετάρτῃ δὲ φυλακῇ
τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
26 ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθη-

---

f vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} etc ... D 1. it^{pler} cop Or^{3,478} et^{479} Amb παιδ. κ. γυν. (Ln; cf ad 15, 38. de D etc)

22. και pr c. ℵ*C* ff$^{1.}$ syr^{cu} Chr^{cdd} ... ς Ln Ti add ευθεως (:: ut Mc ubi nemo om) c. ℵ^{b}BC^{3} unc rell min omn^{vid} it^{pler} vg al pler Or$^{3,480.482}$ | ηναγκ. c. ℵBC*DIPΔΘ al^{25} fere e f ff$^{1.}$ am fu for san tol em syr^{cu} et^{sch} syr^{p} syr^{hr} cop arm aeth al Or$^{3,480.482}$ Chr ... ς (= Gb Sz) add ο ις c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pl it^{pl} vg^{ed} (it^{pl} ante ηναγκ. pon) | τ. μαθητ. c. ℵCDGILMSUVΓΔΘ al^{70} fere e f l vg arm al Or^{3,480} et^{482} (et.^{diserte}) Chr ... ς (= Gb Sz) Ln add αυτου c. BEFKPXΠ al pl it^{pler} syr^{omn} cop aeth | το πλ. c. ℵCDEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,480} et^{saep} ... B 1. 33. 124. al plus^{15} arm Eus$^{dem\,446}$ Chr$^{mo\,2}$ om το | αυτον (IΘ al^{3} αυτους, 218. αυτω): D al^{6} it^{pl} arm Arn om | απολυση: KΓ al pauc -σει | F* arm^{cdd} τον οχλον

23. ℵ* om απολυσ. τ. οχλ. (suppl) | D καθ ιδιαν | μονος: F om

24. ηδη: D al^{2} a f ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth om | μεσ. της θαλ. ην βασαν. c. ℵCEFGKLMPST^{c}UVXΓΔΠ al pler it vg syr^{p} aeth (Or$^{3,483.484}$) Chr; item D ην εις μεσον (*in medium*) της θαλ. βα., Eus$^{dem\,446}$ ην εν μεσω τ. θαλ. ... B 13. 124. 238. 346. syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} perss cop ar^{p} arm σταδιους πολλους (cop ar^{p} σταδ. ως εικοσι πεντε :: ex Io 6, 19) απο της γης (238. om α. τ. γ). απειχε (syr^{hr} haec add post μεσον της θα.) βασανιζ.

25. D τεταρτης δε φυλακης | ηλθεν (Gb'') c. ℵBC^{2}T^{c} al^{10} it vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg}$ cop arm aeth Or^{3,483} Eus$^{dem\,92}$ et$^{ps\,588}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ti απηλθ. c. C*^{vid}DEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\,txt}$ | πρ. αυτ. (Gb Sz) c. ℵBC*D (post περιπ.) PST^{c}VΓΔΘ al plus^{30} ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg cop syr^{p} aeth Or^{3,483} Chr (et.$^{mo\,5}$) al ... ς add ο ις c. C^{3}EFGKLMUXΠ al pl it^{pl} syr^{cu} et^{sch} arm al Eus$^{dem\,92}$ (ante πρ. α.) et$^{ps\,588}$ | επι την θαλ. c. ℵBPT^{c}ΔΘ 1. 13. 124. 238. 346. Or^{3,483} (praeterea notat: ου γεγραπται· ηλθε πρ. αυτ. περιπ. επι τα κυματα, αλλ επι τα υδατα) ... ς ε. της θαλασσης c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler Eus^{bis}

26. ιδοντ. δε αυτ. c. ℵ* a b e g$^{1.}$ ff$^{1.2.}$ h q Eus$^{dem\,446}$; item και ιδ. αυτ. 1. c g$^{2.}$ vg Eus$^{dem\,92}$ Aug$^{cons\,2,59}$ ... Ln οι δε μαθηται ιδοντ. αυτ. c. ℵ^{a}BD al^{4} (f *videntes autem eum discip. eius*), item ς Ti και ιδοντ. αυτ. οι μαθηται c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^{omn} cop aeth (arm) | επι της θαλασσης c. ℵBCDT^{c} 1. 13. 33. 124. 346. al plus^{15} Eus$^{dem\,92}$ et (om περιπα.)^{446} Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ti επι την θαλ. c. EFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler | περιπατουντα: T^{c} 33. al g$^{1.}$ syr^{omn} Eus$^{dem\,92}$ ante επι

σαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν.
27 εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φο-
βεῖσθε. 28 151. 10 ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· κύριε, εἰ
σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29 ὁ δὲ εἶπεν·
ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ
τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30 βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον
ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων· κύ-
ριε, σῶσόν με. 31 εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπε-
λάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;
32 152. 6 καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος. 33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς
θεοῦ υἱὸς εἶ.

34–36 Mc 6, 53–56 34 153. 2 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς Γεννησαρέτ.

27. ευθυς c. ℵBDT^c ... ς Ti ευθεως c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ rell omn^vid Eus^dem 446 Chr | ελαλ. αυτοις c. ℵ*DT^c 231. ff^1. syr^cu cop arr Eus^dem 446 ... ς Ti add ο ις c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler f syr^p arm aeth: item ℵ^aB 131. ο ις αυτ. (Ln); it^pler vg syr^sch *Iesus locutus est eis* | D θαρρειτε

28. αυτω (Δ al plus^30 a c l vg aeth om) ο (D om) πε. ειπ. c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΘΠ al pler it^pl syr^p arm Eus^dem 92 ... B 47^ev al^4 g^1. cop syr^sch ο πε. ειπ. αυτ. (Ln) | ℵ ει συ ει κυριε | κελ. με: CΔ al^2 κελ. μοι | ελθ (346. απελθ.) πρ. σε c. ℵBCDΔΘ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 47^ev al^10 fere it am san syr^omn cop arm aeth Eus^dem cat^ox ... ς πρ. σε ελθ. c. EFGKLMPSUVXΓΠ etc (126. 27^ev om πρ. σε)

29. E syr^sch al ο δε ις | πετρ. c. ℵBD Eus^dem 92 ... ς Ti ο πετρ. c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^vid | D περιπατησεν | και ηλθεν c. BC*^vid syr^cu arm Chr (et.^mo 4) ... ς (Ln) ελθειν c. ℵ^cC^2DEFGKLMPSUVXΓΔΠ etc (it vg *ut veniret*) ... ℵ* ελθειν ηλθεν ουν

30. ανεμον c. ℵB* 33. cop ... ς Ln Ti add ισχυρον c. B^2CD unc^14 min omn fere it vg al pl

31. ℵ ευθυς | ο (D om) ις: E* om

32. αναβαντ. c. ℵBDT^c 13. 33. 124. Or^3, 483 Cyr^hr ... ς Ti εμβαντων c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler (Chr^6 επιβαντ.)

33. οι δε c. ℵBC^2T^c 1. 22. al^10 fere ff^1. cop aeth (Or^3, 486 lib) Did^101 ... ς Ln Ti add ελθοντες (13. 124. 346. προσελθ., 28. 118. οντες) c. DEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler it (exc ff^1.) vg syr^cu et^utr arm | θε. υι. ει (et. Or^saep Amb): D it (exc f g^2.) vg υι. θε. ει συ (it vg om συ)

34. ηλθον: T^c -θαν | επι c. ℵBCDT^cΔ 13. 33. 124. 157. 238. 245. Chr^mo ... ς Ln Ti εις c. EFGKLMPSUVXΓΠ al pler cop arm (it vg [*in terram* e *ad terram*] etc vix inter utramq lectionem distinx.) Or^3, 483 sq 487. 50 Chr^montf | εις γενν. c. ℵBDT^cΔ 33. syr^cu et^p item^mg gr arm ... ς Ln Ti om εις c. CEFGKLMPSUVXΓΠ al omn fere it vg syr^sch aeth Or (ut ante)

35 καὶ ἐπιγνόντεσ αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν
εἰσ ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντασ τοὺσ
κακῶσ ἔχοντασ, 36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

XV.

1 $^{154.6}$ Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρι- 1—9 Mc 7, 1–13
σαῖοι καὶ γραμματεῖσ λέγοντεσ· 2 διατί οἱ μαθηταί σου παρα-
βαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται
τὰσ χεῖρασ ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐ-
τοῖσ· διατί καὶ ὑμεῖσ παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν; 4 ὁ γὰρ θεὸσ ἐνετείλατο λέγων· τίμα τὸν πα- Ex 20, 12 21, 17
τέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ

γεννησαρετ c. ℵBCT^{c}Γ 1. 33. al pm^{vid} f (*genesaret*) syr^{p} et$^{mg\,gr}$ (γεννισαρετ) arm, item Or^{3,487} et^{502} γενησαρετ (vitiose ut vdtr$^{3,483\,sq}$ γενεσαρετ) ... Ln Ti γεννησαρεθ c. EFGKLMPUVXΔΠ al pl g$^{2.}$ q cop aeth (sed FLΔ al g$^{2.}$ aeth γενησ.) ... D* (D^{1} γεννησαρατ, d *gennasar*) it^{pl} vg (sed b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg^{ed} *genesar*) syr^{cu} et^{sch} γεννησαρ

35. εκεινου: ℵT^{c} om (346 ante τ. τοπ.); a b c ff$^{1.2.}$ Hil add *adorabant* (ff$^{1.}$ *-raverunt*) *eum et* (non item e g$^{1.2.}$ q vg)

36. αυτον: B* Or^{3,487} (non item^{3,486}) Chr (et.$^{mo\,5}$) om | ινα: 1. 22. 33. 346. al plus^{15} Or^{bis} add καν (*ut vel fimbriam vest. eius tangerent* it^{pl} vg) | EX 1. al^{10} fere αψονται | Δ om του sec | C al οσοι αν | ℵ al pauc εσωθησαν (:: Mc εσωζοντο)

XV. 1. D^{gr}* προερχονται, Or^{com} απερχονται (Or^{txt} προσερχ.) | τω $\overline{\iota\upsilon}$ c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^{cu} et^{utr} cop al: D it^{pler} vg aeth Hil Aug$^{cons\,2,102}$ προσ αυτον, 1. Or^{3,487} αυτω :: cf Mc | απο c. ℵBD 1. 124* al^{7} Or$^{3,487\,bis}$ ... ς Ti οι απο c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler | φαρ. κ. γραμμ. c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. e cop arm syr^{sch} Or$^{3,487\,bis}$ ... ς Ln Ti γραμμ. κ. φαρισ. c. iisdem qui οι απο, item it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} aeth (sed ponunt ante απο 1. it^{pl} [non e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg] syr^{omn} Hil)

2. E*FLΠ* al παραδωσιν | τ. χειρ. c. ℵBT^{c}Δ 1. al f g$^{1.}$ arm Or^{3,487} et^{4,418} Cyr$^{glaph\,213}$ Chr$^{mo\,1}$ ... ς Ln Ti add αυτων c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg al mu | Π* al τον αρτον | 346. al Cyr$^{es\,25}$ εσθιουσιν

3. αυτοισ: D e cop om | και: ℵ* Ir$^{int\,238}$ et^{241} om

4. ενετελ. λεγ. c. ℵ* et^{cb} CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ rell fere omn f syr^{p} ... ℵ^{ca} BDT^{c} 1. 124. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg}$ cop arm aeth al Ptol^{33,4} (ο γαρ θεοσ, φησιν [ο σωτηρ], ειπε· τιμα τ. πα. σου κ. τ. μη. σου, ινα ευ σοι γενηται. υμεισ δε, φησιν, ειρηκατε, τοισ πρεσβυτεροισ λεγων· δωρον τω θεω ο εαν ωφ. εξ εμου· και ηκυρωσατε τ. νομ. τ. θε. δια τ. παραδ. των πρεσβυτερων υμων. τουτο δε ησαιασ εξεφωνησεν ειπων· ο λα. ουτ. τοισ -- ενταλμ. ανθρ.) Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$ (Or$^{3,489\,lib}$) Ir$^{int\,238}$

τελευτάτω· 5 ὑμεῖσ δὲ λέγετε· ὃσ ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί·
δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇσ, οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. 6 καὶ ἠκυρώσατε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν. 7 ὑποκριταί, καλῶσ ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν
Es 29, 13 *Ἡσαΐασ λέγων· 8 ὁ λαὸσ οὗτοσ τοῖσ χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία*
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκον-

---

Hier *ειπεν* (Gb', improb Schu, Ln):: cf Mc | *πατερα* c. ℵBC*DEFGST^{c} VXΓΔΘ al^{100} fere e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg^{ed} (et. for harl* al, sed non am al) aeth Or^{3,490} Cyr$^{es\,25}$ Chr^{semel} (et.$^{mo\,6}$) Ir^{int} al ... ς (= Gb Sz) add *σου* c. C**KLMUΠ (in E* certe iam *σ* scriptum erat) al certe pm it^{pl} am syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.$^{ob.}$ cop arm Ptol Or^{3,489}:: ut Mc; item al^{10} fere it^{mu} syr^{cu} et^{sch} cop Ptol Or^{3,489} al add *σου* post *μητερα*:: ut Mc (LXX^{ed} *σου* utroq loco, A sec loco om; passim et. prius omittitur)

5. *οσ αν* c. ℵBCDEFGKMUVXΓΔΠ etc ... LSΘ al sat mu *οσ εαν* | *ο εαν*: D* *οδαν*, D** 1. *ο αν* | *μητρι* (Γ al add *αυτου*): Γ add *κορβαν ο εστιν* | *ωφεληθησ*: ℵ* add *ουδεν εστιν* (om ℵ^{a} vel ^{b}) | *ου μη* c. ℵBCDT^{c} 1. 33. al^{3} it^{pl} syr^{cu} cop aeth sl$^{3.}$ (Or^{3,491}) Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$ Or$^{int\,3,841}$ ... ς (Gb^{oo}) Ti praem *και* c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f q vg syr^{sch} syr^{p} arm Hier Quaest | *τιμησει* (Gb') c. ℵBCDE^{2}T^{c}ΔΘΠ^{2} 1. 13. 33. 124. 346. al^{11} Or^{3,491} (omisso *μη*) Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$, item it vg etc ... ς *τιμηση* c. E*FGKLMSUVXΓΠ^{1} etc | *η τ. μη. αυτ.* (T^{c} 13. 33. 124. 346. al^{30} fere it^{mu} am al Chr Cyr$^{es\,26}$ Hier al om *αυτου*; 1. al Or om *αυτ.* pr) c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al omn^{vid} it vg syr^{utr} cop arm aeth Or Cyr al ... ℵBD syr^{cu} om (Ln)

6. *τον νομ.* c. ℵ*et^{cb}CT^{c} 13. 124. 346. Ptol ... ς *την* (Δ om) *εντολην* c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f g$^{1.}$ q vg arm^{cdd} syr$^{p\,txt}$ (Or^{3,490} Or$^{int\,3,841}$ Cyr$^{glaph\,213}$ et$^{es\,26}$ al (:: ut v. 3.) ... ℵ^{ca}BD a b ff$^{1.2.}$ e syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg}$ cop arm aeth al Or^{3,490} Eus$^{es\,443}$ Ir^{int} Aug *τον λογον* (Ln):: ita Mc nec fluctuat

7. *επροφητ.* c. ℵB*CDLT^{c} 124. 48^{ev} a^{scr} Or^{4,121}, item *προφητευσεν* Δ ... ς *προεφητ.* c. B**EFGKMSUVXΓΘΠ etc | KΠ 33. al Bas^{bapt} *ησ.* (*ἡσα.* et *ἠσα.* cf ad 12, 17) *περι υμ.*

8. *ο λα. ουτ.* etc (Gb) c. ℵBDLT^{c} 33. 124. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop perss arm aeth Ptol Clem^{461} Or^{3,492} (*παρεθετο* [*ματθ.*] *ρητον απο του ησα. οπερ αυταισ λεξεσιν ουτωσ εχει· και ειπε κυριοσ· εγγιζει μοι ο λα. ουτ. εν τω στομ. αυτων, και τα εξησ. και προειπομεν γε οτι ουκ αυταισ λεξεσιν ανεγραψεν ο ματθ. το προφητικον*) item ^{2,723} et ^{4,121} Eus$^{ps\,473}$ et$^{mai\,75}$ Bas$^{bapt\,664}$ Cyr$^{es\,413}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Tert Cyp al mu, item Clem$^{rom\,1,15}$ (*λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ* etc) Clem$^{2.\,cor}$ (*λεγει δε εν τω ησαια· ο λα. ουτ. τοισ*) ... ς *εγγιζει μοι ο λα. ουτ.* (Δ om) *τω στοματι αυτων, και τοισ χειλ.* c. CEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler (1. *ο λα. ουτ. εγγιζει μοι, τοισ χειλ.* etc) f syr^{p}:: LXX^{ed} *εγγ. μοι ο λα. ουτ. εν τω στ. αυτου, και εν τοισ* etc, A om *εν τω* usq *και εν* | *απεχει* (Clem$^{rom\,1,15}$ et$^{2.\,cor}$ *απεστιν*, Clem *εστιν*, Eus$^{mai\,75}$ *αφεστη-*

τεσ διδασκαλίασ ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 Καὶ προσκαλεσάμενοσ 10—11 Mc 7, 14 s
τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖσ· ἀκούετε καὶ συνίετε· 11 οὐ τὸ εἰσερχό-
μενον εἰσ τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον
ἐκ τοῦ στόματοσ, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 12 $^{155.10}$ τότε προσ-
ελθόντεσ οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· οἶδασ ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκού-
σαντεσ τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; 13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν·
πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιοσ ἐκριζω-
θήσεται. 14 $^{156.5}$ ἄφετε αὐτούσ· ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν· 23, 16. 24 Lc 6, 39
τυφλὸσ δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον πεσοῦνται.

κεν) απ εμου: D εστιν απ εμου, item *est a me* it vg pp^{lat} pler (Tert *absistit a me*, Cyp *separatum est a me*)

9. Δ om με | ενταλματα: it^{pler} vg Cyp al praem *et*

10. Δ προσκ. των οχλων, δ *advocatis turbis*

11. οὐ: D (item pers^{p} sed etiam αλλα παν το) add παν | το εισερχ. (et. Or^{ter}; Clem$^{175.455}$ Or$^{1,615.763}$ Chr τα εισερχομενα, Clem^{169} τα εισιοντα): B το ερχομ. | ℵ* τουτο κοινοι | κοινοι (et. saepius Clem et Or) bis: D* κοινωνει, d *communicat*, item c sec loco, item Tert Aug; Hier: *verbum* communicat *proprie scripturarum est et publico sermone conteritur* (it^{pler} vg *inquinat, coinquinat*) | το εκπορ. (et. Or$^{3,497\,sq}$): E* (sed ipse* scripturam nondum absolutam mutavit) Or^{3,494} το εξερχομ., Chr$^{mo\,6}$ τα εκπορ., Clem^{bis} Or^{bis} τα εξερχ., Clem^{169} τα εξιοντα | τουτο (D εκεινο, Clem^{455} εκεινα:: cf Mc; 22. a e ff$^{1.}$ om) κοιν. τ. ανθρωπον: 1. 124. al Clem^{169} Or^{ubique} Chr Tert Amb om

12. προσελθ.: F al pauc ff^{1} e cop syr^{p} (Chr) add αυτω | οι μαθ. c. ℵBD 13. 61. 124. 245. 346. e Chr (προσελθοντ. γαρ, φησιν, οι μαθηται αυτω ειπον αυτω) ... ς add αυτου c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg al omn^{vid}. Cf ad 8, 21 | λεγουσιν c. BD (d *dicunt*) 1. 13. 33. 61. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm (ff$^{1.}$ *accesserunt ad eum - - dicentes*) ... ℵ ειπαν, ς c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al Chr ειπον (*dixerunt*) | τον λογον: K al^{2} aeth om

13. ειπεν (it^{pler} vg *ait*): Δ al pauc add αυτοισ | πασα etc: ita et. Clem$^{hom\,3,52}$ (omisso tantum μου)

14. αυτουσ (et. Or etc): D τουσ τυφλουσ | οδηγ. εισ. τυφλοι c. ℵ*et^{cb}CEFGMSUVXΓΔΘΠ (K om τυφλοι) al pler q syr^{cu} Chr^{semel} ... ℵ^{c}BDLZ 1. 13. 33. 124. 346. al pauc it^{pler} vg (vg^{ed} *caeci sunt et duces*) syr^{utr} al Or^{3,497} Bas^{2,437} Cyr$^{glaph\,129}$ Or$^{int\,4,488}$ Cyp al (Chr^{semel} τυφλ. εισ. και οδ.) τυφλοι εισιν οδηγοι (Ln) | τυφλων c. ℵ^{ca}CEFGKLMSUVXZΓΔΘΠ al omn fere it vg syr^{utr} cop (sed$^{cdd\,2}$ om) arm aeth Or Bas Cyr Or^{int} Cyp al ... ℵ*et^{cb}BD 209. syr^{cu} cop$^{cdd\,2}$ om | εαν οδηγη (D οδαγη): 13. 124. 346. (arm) οδηγων praetereaque add σφαλησεται και | εισ (13. add τον) βοθυν. (Cyr βοθρον) πεσουντ. (F al mu Cyr Bas$^{1,609\,cdd}$ et^{2,205} Chr εμπεσ.) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al mu Cyr^{6,145} Bas Chr ... DLZ 1. 124. 346. πεσουντ. (D ενπεσ.) εισ (346. add τον) βοθυνον (D 1. βοθρον)

15–20 Mc 7, 17–23 15 157.6 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Πέτροσ εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολήν. 16 ὁ δὲ εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖσ ἀσύνετοί ἐστε; 17 οὐ
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰσ τὸ στόμα εἰσ τὴν κοιλίαν
χωρεῖ καὶ εἰσ ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τοῦ στόματοσ ἐκ τῆσ καρδίασ ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον. 19 ἐκ γὰρ τῆσ καρδίασ ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί,
φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοισ χερ-
σὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21–28 Mc 7, 24–30 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦσ ἀνεχώρησεν εἰσ τὰ μέρη
Τύρου καὶ Σιδῶνοσ. 22 καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων
ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραξεν λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὸσ Δαυείδ·

15. ο πετροσ: syr^{cu} et^{sch} *Simon Pter.* | ειπ. αυτω (ita et. it^{pler} vg; ff$^{1.}$ arm om αυτ.): B αυτ. ειπ. | την παραβ. c. ℵBZ 1. cop Or^{3,498} ... ς Ti add ταυτην c. CDEFGKLMSUVXΓΘΠ (Δ αυτην, δ *istam*) al pler (13. 124. 346. ante την παρ. pon) it vg syr^{omn} arm aeth Chr

16. ο δε (Gb') c. ℵBDZ 33. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth perss arr ... ς add ι̅ς̅ c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^{p} | ειπεν: 157. 301. syr^{cu} et^{p} c.* add αυτω, item *eis* q (ff$^{1.}$ *quibus ait*) cop$^{cdd\,2}$ syr^{sch} | ακμην (D ακνην): it vg *adhuc*

17. ου c. BDZ 33. 238. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} aeth arm al (Or^{3,498} ετι ου) ... ς ουπω c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler q cop syr^{p} :: ita mu et. in Mc, praeterea cf Mt 16, 9 Mc 8, 17 | εισπορευομ. (et. Or^{3,499}): B Or^{3,498} εισερχομ. | ℵΓ al Chr εισ τον αφεδρ. :: ut Mc

18. εξερχεται (ℵ* om εξερχετ. usq καρδ., suppl ℵ^{a}): FM al^{10} -ρχονται | κακεινα (al και εκ.): D ti* al pauc c ff$^{1.}$ cop εκεινα | κοινοι: D* d | Aug^{semel} κοινωνει

19. φον. μοιχ. (a om) πορν. (et. Or^{3,500} Eus$^{ps\,650}$): L πορν. μοιχ. φον. | E om πορν. | D*^{gr} e syr^{cu} et^{p} aeth βλασφημεια (e *blasfemia*)

20. D ταυτα εισιν τα κοινωνουντα (ita D*, d *quae communicant*) item (*communicant*) e ff$^{1.}$ k Aug^{semel} (Hil *quae communem hominem faciunt*) | κοινοι: D* κοινωνει, d k Aug^{semel} *communicat*

22. εκραξεν c. ℵ*Z 13. 124. Or^{3,503} Chr$^{mo\,4}$; *clamavit* a e f g$^{1.2.}$ vg syr^{p} Aug$^{cons\,2,103}$ Hil; item (LΠ) ℵ^{c}BD 1. al Chr$^{mo\,1}$ εκραζεν, c ff$^{1.}$ q *clamabat*, k *exclamabat*, syr^{cu} cop arm ... ς Ti εκραυγασεν (E*L -αυασεν, Δ -αυαγασεν) c. CEGKLSUVXΓΔΠ al pler Bas^{2,293} Chr^{montf}, item M 299. -γαζεν | λεγουσα c. ℵBCZ 1. 13. 124. 346. al a e g^{2} q am fu syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or^{3,503} Chr$^{mo\,1}$ ... ς Ti praem αυτω c. EGKLMSU VXΓΔΠ al pler Bas, item (*clam. ad eum*) f ff$^{1.}$ k syr^{p}, item D οπισω αυτου, item post λεγουσα c g$^{1.}$ vg^{ed} | υιοσ c. BD al^{2} Bas^{2,293} ... ς υιε c. ℵCEGKLMSUVXZΓΔΠ al omn fere Or^{3,503} (:: similiter lectio fluct 9, 27. 20, 30. 31; υιοσ δαυ. non fluct 1, 20) | δαυειδ: cf ad 1, 1. | κακωσ: 1. Or$^{3,503.505}$ δεινωσ, item a *sevissime*

ἡ θυγάτηρ μου κακῶσ δαιμονίζεται. 23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ
λόγον. καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέ-
γοντεσ· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 $^{158.5}$ ὁ 10, 6
δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰσ τὰ πρόβατα τὰ
ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 $^{159.6}$ ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει
αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. 26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ
ἔξεστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖσ κυναρίοισ.
27 ἡ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆσ τραπέζησ τῶν κυρίων αὐτῶν.
28 τότε ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου
ἡ πίστισ· γενηθήτω σοι ὡσ θέλεισ. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆσ
ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ.

---

23. *λογον* (13. al *λογω*): Z om | *ηρωτουν* c. ℵBCDX(E*M al *-τον*) ... ς *-των* c. E**GKLSUVΓΔΠ (E*M) al omn^{vid}

24. *ουκ απεσταλην* etc: eadem ex evg. Ebion. affert Or^{1,183} (*εαν φασκη ο σωτηρ· ουκ -- ισραηλ, ουκ εκλαμβανομεν ταυτα ωσ οι πτωχοι τη διανοια εβιωναιοι -- ωστε υπολαβειν επι τουσ σαρκινουσ ισραηλιτασ προηγουμενωσ τον* $\overline{\chi\nu}$ *επιδεδημηκεναι*) | *προβατα*: D add *ταυτα* (d *ad oves has quae* etc) | U* om *τα* sec

5. *ελθουσα*: V al *απελθ.*, Δ al *προσελθ.*, al *εξελθ.* | *προσεκυνει* c. ℵ*BDM (*-νη*) 1. 13. 33. 124. al Or^{3,505}, item (*venit et* b c g$^{1.2.}$, *veniens* ff$^{1.}$ k) *adorabat* b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k arm ... ℵ^{c}CEFGKLSUVXΔ al plus^{100} Chr (item [*venit et, veniens*] *adoravit* a f l q vg cop al) *προσεκυνησεν* (Gb'') | Δ *αυτον*

26. *εξεστιν* c. D a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l pers^{p} et^{cod} (Clem$^{hom\,2,19}$) Or$^{3,505\,bis}$ Bas^{sel} (ad h. l.) Hil Amb Ambrst Hier, item *εστι* Eus$^{ps\,83}$ Tert$^{marc\,4,7}$ ... ς *εστι καλον* c. ℵBCEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (mu *καλ. εστ.*) e f g$^{2.}$ k q vg cop syr^{omn} al Or^{2,622} Chr (et.^{com}) :: ut Mc nec fluct

27. *και γαρ* (et. it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} Or^{3,506} al): B e syr^{sch} om *γαρ* | *εσθιει*: D y$^{scr\,semel}$ *-ιουσιν* | *ψιχιων*: D *ψειχων* | *τ. κυρ. αυτων*: syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} pers^{p} et^{cod} add *et vivunt*

28. Γ fu *και τοτε* | *αποκριθεισ*: fu syr^{sch} et^{hr} om | *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: DΓ al^{2} fu syr^{cu} om | *ω*: D^{gr} 259. for om | LΠ* *γεννηθητω*, Or^{3,506} *γενεσθω*. Ad h. l. spectat Clem$^{hom\,2,19}$: *ἰούστα τισ ἐν ἡμῖν ἐστὶν συροφοινίκισσα, τὸ γένοσ χαανῖτισ, ἧσ τὸ θυγάτριον* (post nominatur *βερνίκη*) *ὑπὸ χαλεπῆσ νόσου συνείχετο, ἣ καὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν προσῆλθεν βοῶσα καὶ ἱκετεύουσα ὅπωσ αὐτῆσ τὸ θυγάτριον* (cf Mc) *θεραπεύσῃ. ὁ δὲ καὶ ὑφ᾽ ἡμῶν ἀξιωθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν ἰᾶσθαι τὰ ἔθνη, ἐοικότα κυσὶν διὰ τὸ διαφόροισ χρῆσθαι* (Cotel. *χρᾶσθ.*) *τροφαῖσ καὶ πράξεσιν, ἀποδιδομένησ τῆσ κατὰ τὴν βασιλείαν τραπέζησ τοῖσ υἱοῖσ ἰσραήλ. ἡ δὲ τοῦτο ἀκούσασα καὶ τῆσ αὐτῆσ τραπέζησ ὡσ κύων ψιχίων ἀποπιπτόντων συμμεταλαμβάνειν* [*δεομένη*], *μεταθεμένη ὅπερ ἦν, τῷ ὁμοίωσ διαιτᾶσθαι τοῖσ τῆσ βασιλείασ υἱοῖσ, τῆσ εἰσ τὴν θυγατέρα ὡσ ἠξίωσεν ἔτυχεν ἰάσεωσ.*

29–31 Mc 7, 31–37 29 160.6 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ
30 καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ᾽ ἑαυτῶν χω-
λοὺς τυφλοὺς κωφοὺς κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔριψαν
αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, 31 ὥστε
τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς
καὶ χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξαζον
τὸν θεὸν Ἰσραήλ.

32–39 Mc 8, 1–10 32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν·
σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν

---

29. ο $\overline{ις}$: Γ om | ηλθεν: a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ *venit iterum* (non item e ff$^{1\cdot}$ k q vg)

30. X b ff^{2*} g$^{1\cdot}$ om πολλοι | χωλ. τυφλ. (S om) κωφ. (ℵ a b ff^{2}. post κυ., LMΔ al mu am fu q syr^{p} ante χω., CKΠ al post χω., D al^{5} g$^{2\cdot}$ l om) κυλλ. (B ante τυφλ.) c. EGPUVXΓ al pl f cop syr^{cu} et^{sch} arm; item ℵBCKLMΔΠ etc; 1. 33. vg^{ed} for aeth Or$^{3, 507. 509}$ κωφ. τυφλ. χωλ. κυλλ. Variant al | και ετερ. (syr^{cu} add *aegrotos*) πολλ.: L 71. Chr (et.$^{mo 6}$) om | εριψαν c. ℵDL ... ς Ln Ti ερριψ. c. BCEGKMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid}. Cf ad 9, 36 et alibi | παρα τους: D b υπο τους, C* om | αυτου (Gb'') c. ℵBDL 13. 33. 56. 58. 124. y^{scr} it^{pler} vg syr^{cu} cop arm arr Chr (et.$^{mo 6}$) Aug ... ς του $\overline{ιυ}$ c. CEGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{sch} syr^{p} aeth pers^{p} | αυτους: D b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ add παντας

31. τον οχλον (sequente βλεποντας) c. ℵCDUΔ 1. 13. 124. 157. al^{10} fere (in his 33. 237. sequente βλεποντα, item d) Or$^{3, 508}$ (Chr$^{mo 1}$ sequente βλεποντα) ... ς (Ln) τους οχλους c. BEFGKLMPSVXΓΠ al longe pl Chr (item vv fere omn) (Or$^{3, 509}$) | θαυμασαι (Or$^{3, 508}$ -ζειν, item E*, sed ipse* corr -σαι) βλεποντας (Δ -ντες, de -ντα vide ante): B βλεπ. θαυμ. | λαλουντας: B 59. 115. 238. syr$^{p\,mg}$ aeth ακουοντας, al^{15} fere ακουοντας, αλαλους λαλουντας :: cf Mc 7, 37 | κυλλ. (D 13. 157. syr^{sch} et^{p} και κυ.) υγιεις: ℵ 1. y^{scr} cop syr^{cu} pers^{p} aeth arr it^{pler} (non f q; a vero om κωφ. usq βλεποντ.) vg Aug om; Hier de interprete Latino: *de* κυλλοις *tacuit quia quid e contrario diceret non habebat* | και χω. c. ℵBCDMPΔ 1. 4. 13. 124. 157. f k for syr^{cu} et^{utr} cop aeth ... ς om και c. EFGHKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg (exc for) arm al | τυφλους: D τους τυ. | εδοξαζον c. ℵL 1. al plus^{35} it vg (*magnificabant*; e k** *clarificabant*, k* *-cant*) syr^{cu} arm Or$^{3, 508}$ Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς Ln Ti -ξασαν (d *glorificaverunt*) c. BCD unc rell et min pl syr^{utr} al | ισραηλ (al pauc Chr$^{mo 5}$ τον ισρ., a b k d *istrahel*, e f* *isdrahel*, am for al *israhel*): X Chr$^{mo 1}$ om

32. ειπεν (it vg *dixit*, C λεγει :: ut Mc): ℵ^{c}CKΠ al plus^{10} cop al add αυτοις :: ut Mc | L σπλαγχνιζωμαι | οχλον: DE^{2} al^{10} fere c f g$^{2\cdot}$ (b ff$^{1\cdot}$ *huic turbae*, Amb^{bis} *huius turb.*) cop Hil Chr$^{mo 4}$ Hil add τουτον | ηδη (cop syr^{omn} ιδου, fu *ecce - - iam*): B 106. 301. l om | ημεραι τρ.

μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺσ νήστεισ οὐ
θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταί· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι
ὄχλον τοσοῦτον; 34 καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πόσουσ ἄρτουσ
ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 καὶ παραγγείλασ
τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36 ἔλαβεν τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ
καὶ τοὺσ ἰχθύασ καὶ εὐχαριστήσασ ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖσ μαθη-
ταῖσ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖσ ὄχλοισ. 37 καὶ ἔφαγον πάντεσ καὶ ἐχορ-
τάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν ἑπτὰ σπυρί-

---

c. BCDEFGHKLMPSUVXΓΔ al plus^{100} Bas^{2,299} (D add εισιν και, item it *triduum est quod* vel similiter) ... ς (= Gb Sz) ημερασ τρ. c. ℵ al mu Or$^{3,509.519}$ Chr^{txt} et^{com} | μοι: Δ μου | εχουσιν: XΓ al mu εχωσιν | νηστεισ c. unc pler al pm ... ℵ al pl -στισ

33. οι μαθ. c. ℵB 1. 116. 124.* 237. it^{pler} vg cop arm al ... ς add αυτου c. CDEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler c f q syr^{omn} aeth :: ut Mc. Praeterea cf ad 8, 21 | ποθεν: D 1. it (exc f) vg aeth al ποθ. ουν (ita Mt 13, 27. 56; non item Mc 8, 4), 238. και ποθεν | ερημια: C cop Or^{3,510} ερημω τοπω :: cf Lc 9, 12 Mt 14, 15

34. ειπον (ℵ 33. -παν): D^{gr} al pauc syr^{omn} add αυτω

35 sq παραγγειλασ et ελαβεν c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. Or^{3,510} (ενθαδε δε ου κελευει [cf 14, 19] αλλα παραγγελλει τω οχλω ανακλιθηναι. Addit etiam ενθαδε δε επι την γην [comparat 14, 19 επι τουσ χορτουσ] αναπιπτουσι) ... ς Ti εκελευσε et και λαβων c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler; *praecepit* (*praecipit*) - - *et accipiens* (*accepit*, ff$^{1.}$ *acceptis*) it vg; *cum iussisset* - - *accepit* d (Hil *turbis iubetur* - -)

35. τω οχλω c. ℵBD^{gr} 1. 33. al^{10} fere b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{p} arm aeth Or^{3,510} ... ς Ti τοισ οχλοισ (CU* al^{10} fere Chr [et.$^{mo\,5}$] τουσ οχλουσ) c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ (CU* etc) al pler a d e f k q syr^{cu} et^{sch} cop al Hil

36. επτα: D ζ̄, idem et ℵ antea γ̄ pro τρεισ v. 32, similiterque alibi | και τουσ (ℵ* add δυο) ιχθυασ: L om | και ευχαριστησασ c. ℵBD 1. 13. 124. al (it^{pl} vg) syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti ευχαριστησασ c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler e (** vel*) f ff$^{1.}$ arm syr^{p} aeth Chr ... C*^{vid} a ευχαριστησεν omisso εκλασεν. Or^{3,510} ενθαδε δε ωσ ματθ. και μαρκ. ανεγραψαν ευχαριστησασ ο ισ̄ εκλασε (contra supra αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησεν) | εδιδου c. ℵBD (*dabat* d) 1. 13. 33. 124 157. 346. Chr (et.$^{mo\,5}$) Thdor^{mop} ^{schol} ... ς Ln Ti εδωκεν c. CEF unc^{13} al pler it vg cop syr^{omn} arm | τοισ μαθ. c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 243. al pauc c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ emm cop arm Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς add αυτου, Ln [αυτ.] c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler a b e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg syr^{omn} | μαθηται (Γ q add αυτου): it vg syr^{cu} et^{sch} cop add *dederunt* | τοισ οχλ. (prob Schu) c. ℵBKLMΠ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 243. 346. al^{11} e f ff$^{1.}$ cop syr^{cu} et^{sch} al ... ς (Ln) τω οχλω c. CDEFGHPSUXΓΔ al pler it^{pl} vg syr^{p} arm Chr

37. το περισσ. των κλ. ηραν c. BD 1. 33. a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg aeth ... ς

δας πλήρεις.
38 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς παιδίων καὶ γυναικῶν.
39 καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγαδάν.

XVI.

1—4 Mc 8, 11—13 Lc 12, 54—56

1 $^{161.4}$ *Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς.*
2 $^{162.5}$ *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· [ὀψίας γενομένης λέγετε· εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός·*
3 *καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;]*

ηραν το πε. τ. κλ. c. ℵCEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ k q cop arm al Chr :: ut Mc et Mt 14, 20 | D *σφυριδας*

38. *ησαν*: B 1. 13. 22. 33. 124. 346. ff$^{1.}$ syr^{p} arm aeth add *ως* (item *ωσει* al^{3}) :: ut Mc | *παιδ. κ. γυναικ.* c. ℵD 1. 124. it^{pler} (k om *ανδρες* usq fin) vg syr^{cu} cop aeth ... ς Ln Ti *γυν. κ. παιδ.* c. BC unc rell min f pler syr^{utr} arm Chr

39. *ενεβη* c. ℵBS (?) 1. 33. al mu^{vid} (D *ενβαινει*) ... Gb Ti *ανεβη* (improb Schu) c. CEFGHKLMUVXΓΔΠ al fere^{100} Chr (et.$^{mo\,5}$) | C *ηλθον* | *μαγαδαν* c. ℵBD (*της μαγ.*) syr^{cu} (*-don*) syr^{hr} perss, ℵ^{c} *μαγεδαν*, item *magedan* (c ff$^{2.}$ *magedam*, g$^{2.}$ *magidan*, k *mageda*, d *magadan*) it^{pler} vg Hier Aug (*Mc hoc idem subiicit quod Mt, nisi quod Dalmanutha, quod in quibusd. cdd. legitur, non dixit Mt sed Magedan*) ... CM 33. al^{8} et^{2} in schol q cop *μαγδαλαν* ... ς *μαγδαλα* c. EFGHKLSUVXΓΔ^{gr}Π al pler arm syr^{p} aeth Chr

XVI. 1. *οι*: 1. 33. 124. al^{5} Or^{3,511} om | ℵ^{c}Δ al pauc *και οι σαδδ.* | *επηρωτων* c. ℵ*et^{cb} 1. 13. 346. al cop Or^{3,511} (Chr *ηρωτων*) ... ς Ln Ti *επηρωτησαν* c. (ℵ^{ca} *ηρωτ.*) BCD (post *αυτ.* pon) unc rell et min pler vv pl (syr$^{p\,mg\,gr}$) (c *tentantes eum, et rogaverunt illum*)

2. *ο δε αποκρ.* (syr^{cu} aeth om) *ειπ. αυτοις*: D y^{scr} it^{mu} om *αυτ.* | *οψιας* usque *ου δυνασθε* (v. 3) c. CD(F)GHKLMSUΔΠ 1. 22. 33. al pler (item E cum*) it vg syr^{sch} syr^{p} cop aeth al Eus^{canon} Chr cat^{ox} x^{com} Thph Euth Hil Iuv ... ℵBVXΓ 13* 124* 157. al^{11} cdd^{pler} ap Hier („*hoc in plerisq cdd non habetur*“) syr^{cu} (cop ap Mill?) arm (sed^{usc} e Latino) Or^{3,514} (omnino vdtr, non enim attingit et responsum Iesu a verbis *γενεα πονηρα* incipit) om | *πυρραζ.* c. DKUΔΠ al pl ... CEFGHLM al mu *πυραζει* | M y^{scr} om *γαρ* | *ο ουρανος* (E* *-νιος*, a b c g$^{1.}$ ff$^{2.}$ praem *cum nubibus*, non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg): K add *και γινεται ουτως* :: cf Lc

3. *και πρωι* usq *ουρ.*: F al pauc syr$^{p\,cod\,bars}$ om | *και*: K add *παλιν* | *πρωι*: EM^{mg} 33. al plus^{30} *-ιας* | *πυρρ.* c. CDKMUΔΠ al pl ... EGHL al mu *πυραζει* | *ο ουρ.*: D^{gr} *ο αηρ* | *το* (C** 33. praem *και*: ita Ln) *μεν* (F al^{2} b om, it^{mu} vg *ergo*) c. C*(et**)DLΔ 1. 22. 33. 262. al^{7} a c g$^{2.}$ ff$^{2.}$ l q vg syr^{p} aeth Aug ... ς (Gb^{00}) praem *υποκριται* c. EFGHM

4 [163. 6] γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶσ σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον 12, 39
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺσ
ἀπῆλθεν.
5 Καὶ ἐλθόντεσ οἱ μαθηταὶ εἰσ τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτουσ Mc 8, 14—21 (5—12)
λαβεῖν. 6 [164. 2] ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε Lc 12, 1
ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 [165. 6] οἱ δὲ
διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖσ λέγοντεσ ὅτι ἄρτουσ οὐκ ἐλάβομεν. 8 γνοὺσ
δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖσ, ὀλιγόπιστοι, ὅτι
ἄρτουσ οὐκ ἐλάβετε; 9 οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺσ πέντε

ΣUΠ al pler b e f g[1.] ff[1.] syr[sch] cop al : : e Lc | δυνασθε c. CDEFHKΔΠ al pl f g[1. 2.] q am san cop syr[p] ... GMU al mu syr[sch] δυν. δοκιμαζειν, al[mu] it[pl] vg δυν. γνωναι (c e ff[1.] l vg *scire*, a *nosse*, b ff[2.] *cognoscere*) ... L δοκιμαζετε (: : ut Lc), S al[50] fere vv aliq συνιετε, al (et. x[com]) aeth γινωσκετε

4. και μοιχαλισ (et. b c f q vg; Or[3, 514]): D 4. a e ff[1. 2.] Prosp om | σημ. επιζ. (B* αιτει) ... D[gr*] ζητει σημ., b c e *quaerit signum* (: : ut Mc), D** σημ. ζητει | ιωνα c. ℵBDL 262. ff[1.] g[1.] l am fu for san harl em tol Hil[lib] ... ς (Gb[0]) add του προφητου c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it[pl] vg[ed] fr sax syr[omn] cop arm aeth Or : : cf 12, 39. | EFHXΓΔ al καταλειπων (sed -πὼν iidem pler)

5. ελθοντεσ: a b c ff[2.] g[1.] Hil *cum venisset* | οι μαθ. c. ℵBCD 209. 346. y[scr] e arm Hil[689] ... ς οι μα. αυτου c. EFGHKLMSUVXΓΠ etc (cf ad 8, 21) ... Δ 301. om. Praeterea D it[pler] (non f g[2.] q) syr[cu] Hil post επελαθ. pon, similiter post εισ το περαν cop | αρτ. λαβ. (et. it[pler] vg; item Or): BKΠ e[scr] e k λαβ. (e *emere*, k *inponere*) αρτ. : : ut Mc

6. ῑς̄ (et. it[pl] syr[cu] et [p]): ff[1.] g[2.] k vg syr[sch] om | ορατε και: a b c ff[2.] q (item Irint[288] Lcif al) om | και σαδδουκ. (et. Or[bis] Irint Lcif Hil al): U 115. 235. y[scr sem] a Chr[mo 1] cat[ox] Amb Ambrst om (131. σαδδ. και ante φαρ.). In k inter 16, 1 et 5 plura perierunt; tum pergit: *et obliti sunt inponere panes cumque unum solummodo panem haberent in navi fregerit* (corrige *fregit*?) *illis dicens cavete a fermento farisaeorum et a ferm. herodianorum.*

7. οι δε: D 4. a b c e ff[2.] Lcif τοτε (g[1.] *tunc illi*, q *illi ergo*, k *et*) | L εν αυτοισ | λεγοντεσ: K syr[cu] om | ελαβομεν: syr[cu] et[sch] *acceperunt*

8. ειπεν c. ℵBDKLMSXΔΠ al[30] fere it[pler] vg syr[p] arm aeth Or[3, 520] Lcif al ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ c. CEFGHUVΓ al pl a ff[1.] syr[cu] et[sch] cop al | εν εαυτοισ: L εν αὐτοισ | ελαβετε c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al fere omn f syr[cu] et[sch] syr[p] Or[3, 519] Eusdem[92] Chr (et.[mo 5]) ... ℵBD 13. 124. 346. it (exc f) vg syr[p mg cod] cop[vid] arm aeth al cat[ox] Lcif εχετε (Ln) : : e Mco, apud quem εχουσιν (εχομεν) et εχετε, ut apud Mt ελαβομεν et ελαβετε scriptum est

9. ℵ*x om ουδε μνημον. | DΔ μνημον. οτε (*quando*) | D τοισ πεντακισχιλειοισ, item *in milia quinque* c f ff[2.] g[2.]; syr[cu] *et quinq. milia qui ex eis comederunt*

*ἄρτουσ τῶν πενταχισχιλίων καὶ πόσουσ κοφίνουσ ἐλάβετε; 10 οὐδὲ
τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσασ σπυρίδασ ἐλά-
βετε; 11 πῶσ οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε
δὲ ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 12 τότε
συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆσ διδαχῆσ τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.*
13–20 Mc 8, 27–30 Lc 9, 18–21 13 [166.1] *Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὰ μέρη Καισαρείασ τῆσ
Φιλίππου ἠρώτα τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ λέγων· τίνα λέγουσιν οἱ
ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14 οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν
Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἡλείαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ*

---

10. D *τοισ τετρακεισχειλειοισ*, similiter *in* (a b g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ q Lcif *et*) *quattuor* (Lcif *septem*) *milia* c f ff$^{1.}$ vg | *σπυριδασ* c. ℵCEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere ... BD p^{scr} *σφυριδ.* (Ln), cf ad 15, 37

11. *αρτων* (Gb'') c. ℵBCKLMSΠ al^{50} fere d e f cop syr^{pcd} sl Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς *αρτου* c. D^{gr}EFGHUVXΓΔ al pl it^{pl} vg al mu Or^{3,518} Lcif Amb | *ειπ. υμιν* (C al^{3} *υμ. ειπ.*): D a b ff$^{2.}$ Lcif om *υμ.* | *προσεχετε δε* (Gb'') c. ℵBC*L 1. al^{3} cop (syr^{sch}) aeth pers^{p} Or, item absque *δε* D* 13. 124. it^{pler} (et. d) vg Lcif ... C** 33. 346. al plus^{20} q *προσεχειν*; *προσεχετε δε* (q om *δε*) ... ς *προσεχειν* c. EFGHKMSUVX (add *δε* post *ζυμησ*) ΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{p} arm (M** al^{8} Thph add *αλλα* vel *αλλ*) | *φαρ. κ. σαδδ.*: al^{2} g$^{1.}$ *σαδδ. κ. φαρ.*

12. *τησ ζυμ. των φαρ. και σαδδ.* pr c. ℵ* 33. (sed om *κ. σαδδ.*) ff$^{1.}$ syr^{cu} ... ℵ^{c}BL 157. 48^{ev} y^{scr} g$^{1.2.}$ l vg cop aeth syr$^{p\,cod}$ *τησ ζυ. των αρτων* (Ln), item ς *τ. ζυ. του αρτου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler c f q syr^{sch} et^{p} ... Ti c. D 124* a b ff$^{2.}$ arm Lcif nil nisi *τησ ζυμησ*, item 1. e Or^{3,519} nil nisi *αρτων* | *αλλα* c. ℵBCDGHKLMUXΔΠ al pl^{vid} ... ς Ln *αλλ* c. EFΓ (SV?) al pm^{vid} | *διδαχησ* (et. ℵ^{c} Or): ℵ* 153. Chr (et.$^{mo\,5}$) *διδασκαλιασ* | *φαρ. κ. σαδδ.* sec (et. ℵ* 33. syr^{cu}; item Or): B *σαδδ. κ. φαρ.*, 13. a b Lcif *φαρ.*, z^{scr} *σαδδ.*, ff$^{1.}$ *eorum*

13. *ελθων*: H al mu^{vid} syr^{p} Chr (et.$^{mo\,6}$) *εξελθ.* (:: cf Mc) | *δε*: c^{2} vel^{3}E al om | *καισαρειασ*: ita h. l. BFGKMUΓΔΠ ... ℵCDELX *-ριασ*, sed cf alibi (potissimum in actis) | *αυτου*: D om | *τινα* c. ℵB c vg (et. am san gat mm harl**, non for) cop syr^{hr} aeth arr pers^{w} sax fr Ir$^{int\,cod}$ Or$^{int\,3,521}$ Amb^{sem} ... ς add *με*, Ln [*με*] c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ (item C post *λεγουσιν*) al omn^{vid} it^{pl} forl har* syr^{cu} et^{utr} al (Or^{2,496} om *τ. υι. τ. ανθρ.*) Hil al (test mu ante *τον υι.* distinguunt) :: cf Mc et Lc, uterque *τινα με* absque *τ. υι. τ. ανθρ.* | ℵ* *οι ανθ. ειν. λεγ.*, ℵ^{c}D a b g$^{2.}$ q Ir$^{int\,210}$ *οι ανθ. λεγ. ειν.*, 1. ff$^{1.}$ *λεγ. ειν. οι ανθ.* | *τον υιον*: D om *τον*

14. *ειπαν* c. BΠ* 33. ... ℵ unc rell et min fere omn *ειπον* | *οι μεν* (f q *quidam*, c g$^{2.}$ ff$^{2.}$ vg *alii*): Δ *αλλοι* ... D a b e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ om :: cf Mc et Lc | ℵB *ιωανην* | *αλλοι δε* (et. Or^{4,115}): B Eus$^{steph\,223}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) *οι δε*

ἕνα τῶν προφητῶν. 15 λέγει αὐτοῖσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
16 ἀποκριθεὶσ δὲ Σίμων Πέτροσ εἶπεν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ Io 8, 69
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντοσ. 17 $^{167.10}$ ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ·
μακάριοσ εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυ-
ψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 18 κἀγὼ δέ σοι
λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτροσ, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆσ. 19 δώσω 18, 18
σοι τὰσ κλεῖδασ τῆσ βασιλείασ τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃσ ἐπὶ

(Ln) | ηλειαν c. BD ... ϛ ηλιαν c. ℵC unc rell et min (de ἠλ. ut h. l. et. H et ἠλ. cf ad 11, 14) | D ιηρεμειαν, EGΠ** ιηερ., U ηρεμ.

15. λεγει: K add δε | αυτοισ: C al pauc b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q (non a e ff$^{1.}$) vg (sed non am san for al) arm^{zoh} fr (non sax) add ο ις, Ln [ο ις]

16. ειπεν: D ff$^{1.}$ arm^{usc} add αυτω | ζωντοσ (et. Or^{saep} Eus^{dem121} Ir^{int} etc; alludit et. Clem$^{hom 17, 18}$ ουκ οιδα ουν [Petr. loquitur] πωσ ειπον· συ ει ο υι. του ζωντ. θεου): D* d* σωζοντοσ (*salvatoris*)

17. αποκρ. δε c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ l vg cop Eus^{dem121} ... ϛ και αποκρ. c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ q syr^{p} ... a e syr^{sch} arm αποκρ., syr^{cu} om | Δ 33. Eus^{ed} om ὁ | αυτω: D am fu om | Βαριωνᾶ (L βαριῶνα) ... ϛ βὰρ Ἰωνᾶ (ita EFKΓΠ aliique unc et min). Similiter formata sunt Βαραββᾶσ, Βαριησοῦσ, Βαρθολομαῖοσ, Βαρνάβασ. | οτι: B* om | ℵ αλλα | ε. τοισ ουρ. c. ℵCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere Clem^{807} Or$^{2, 496}$ et$^{3, 684}$ Eus^{dem} et$^{steph 223}$ Cyr$^{4, 346}$ et$^{985. 1009}$ ... B y^{scr} Or$^{3, 525}$ om τοισ (Ln). Et. ουρανιοσ (Or$^{4, 450}$ Eus$^{marc 77}$) et επουρανιοσ legitur.

18. καγω (Eus Chr και εγω) δε: L al^{5} fere it (exc d; a *ego enim*) vg cop arm Eus Chr Cyp al om δε (Δ post σοι pon) | οτι: 1. Eus Chr Phot man$^{2, 6}$ om | επι ταυτη (X add μου, E* ταυ. post πετρ. pon) τη πετρα (et. Or^{ter}): D Eus$^{dem 121}$ ε. ταυτην (et. Δ) την πετραν (it vg *super hanc petram*) | μου τ. εκκλ. (et. Or^{ter} Eus^{dem} et^{es} et^{ps} Phot etc): D it vg Tert Cyp τ. εκκλ. μου | Δ κατισχυουσιν

19. δωσω σοι (vide post) sine και c. ℵB*C^{2}D 1. 33. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} ... ϛ Ln Ti praem και c. B^{2}C^{1}et^{3}E unc rell et min pler it^{pler} vg cop syr^{p} al Eus^{dem} Phot Cyp al (Chr και εγω δε, $^{mo 5}$ αλλ εγω), syr$^{p mg}$ *dabo tibi autem* (item 33.?) | δωσω σοι c. ℵBCEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} a q etc Or^{saepe} Eus Phot Tert^{sem} al ... DL it^{pler} vg Chr Cyp al mu σοι δωσ. | τ. κλειδασ c. ℵ*B*L Or$^{3, 525. 529. 530}$ (item$^{3, 614}$) ... ϛ Ti τ. κλεισ c. ℵ^{c}B^{2}CD unc rell min omn^{vid} Or$^{3, 613}$ Eus^{dem} Chr Phot (:: Phryn. κλεῖδα· τὸ δόκιμον κλεῖν ἐστίν· Antiatt. κλεῖν ἀξιοῦσι λέγειν, οὐ κλεῖδα. Similiter Moeris et Thomas. Sed utraeque formae, κλεῖν κλεῖσ et κλεῖδα κλεῖδασ, iam apud veteres Graecos.) | ο εαν pr c. ℵCEFGHKLM SUVXΓΔΠ al fere omn, item ο εαν sec (sed X om και ο εαν λυσησ etc) c. iisdem et B ... BD pr loco ο αν (Ln); item D sec loco ο αν ... 1. (Or$^{3, 525. 614}$ priora tantum affert) Eus^{dem} Chr (et.$^{mo 6}$), item it (exc a)

τῆσ γῆσ ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃσ ἐπὶ τῆσ
γῆσ ἔσται λελυμένον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 20 $^{168.2}$ *τότε διεστείλατο τοῖσ*
μαθηταῖσ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ.
21–23 Mc 8, 31–33 Lc 9, 22 21 *Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦσ δεικνύειν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ*
ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰσ Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 $^{169.6}$ *καὶ προσλαβόμενοσ αὐτὸν ὁ*
Πέτροσ ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώσ σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται
σοι τοῦτο. 23 *ὁ δὲ στραφεὶσ εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου,*
σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖσ τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ
τῶν ἀνθρώπων.

---

for Tert al mu utroq loco *οσα αν* (Or^{3,614} *εαν*). Iidem *δεδεμενα* et *λελυμενα* | ℵ* *επι την γην*

20. *διεστειλατο* (*praecepit, imperavit* it^{pler} vg) c. ℵB**CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} cop syr^{sch} et^{p} aeth Or$^{3,532.537.566.710}$ Chr ... B*D (*comminatus est*) cdd^{aliq} ap Or^{3,532} (*ο μεν ουν ματθ. πεποιηκε κατα τινα των αντιγραφων το τοτε διεστειλατο -- ιστεον δε οτι τινα των αντιγρ. του κατα ματθ. εχει το επετιμησεν*) syr^{cu} e (*increpavit*) arm^{vid} *επετιμησεν* (Ln) :: e Mc et Lc | *τ. μαθητ.* c. ℵBCD arm Or^{3,532} et^{566} Hil ... ς add *αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg cop syr^{omn} aeth Or^{3,532a} et$^{537.710}$ :: cf ad 8, 21 | *αυτοσ* (et. Or; *ipse* it vg; e om): DU *ουτοσ* | *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ c. ℵBLXΓΔΠ al^{70} fere a b e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} pers^{p} ar^{p} arm sl^{cd} Or^{saep} Chr al Hil al ... D^{gr} c ff$^{2.}$ fu al *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ $\overline{\iota\varsigma}$, item ς $\overline{\iota\varsigma}$ *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ c. ℵ^{c}CEFGHKMSUV etc d f g$^{2.}$ l vg (et. am for san) cop syr^{p} aeth

21. *ο* (Ln om c. B^{2}D) $\overline{\iota\varsigma}$ c. ℵ^{cb}CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or^{saep} cat^{ox}, item B^{2}D ... ℵ*B* cop $\overline{\iota\varsigma}$ $\overline{\chi\varsigma}$ ... ℵ^{ca} Or^{4,300} Chr (et.$^{mo\,6}$) Ir$^{int\,210}$ plane om | *δεικνυειν* (et. Or^{saep}): B Or^{3,537} *δεικνυναι* | *εισ ιερ. απ.* c. ℵBD^{gr} 1. 13. 33. 124. 157. 346. y^{scr} e Or^{saep} cat^{ox} Irt^{int} Hil ... ς *απ. εισ ιερ.* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg al mu | *απο* (et. Or): D *υπο*, p^{scr} *παρα* | Δ it^{pler} (non e ff$^{1.}$ q) vg (sed non fu) *γραμμ. κ. αρχ.* | *τη τρ. ημ.* (et. Or Ir^{int}, item f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg sah syr^{omn} arm aeth. Cf et. Iust$^{tr\,51.76}$): D cop *μετα τρεισ ημερασ*, item *post tertium diem* a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ :: e Mc | *εγερθηναι* (et. Or^{bis}): D al^{10} (et. E*^{vid}, sed ipse*^{corr}; item Iust) *αναστηναι* :: ut Mc et Lc

22. *ηρξ. επιτ.* (D^{gr} Or^{3,710} 1. 124. al post *αυτω* pon: ita Ln) *αυτω* (a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ mm om) *λεγων* (D 238. a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *και λεγειν*, F *και λεγων*) c. ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al pler e f g$^{2.}$ q vg Or^{3,539} [non add *λεγων* etc], item DF al it^{mu} Or^{3,710} ... B 346. *λεγει αυτω επιτιμων* (:: cf B ad Mc 14, 69, A ad Mc 10, 41), ff$^{1.}$ *coepit dicere* | *ιλεωσ*: D* *ειλεοσ*, F al mu *ιλεοσ* | *σοι τουτο* (et. Or^{bis}): D *τουτο* (*haec*) *σοι* (it^{mu} syr^{cu} Hil al m *οσοι*)

23. *στραφεισ* (et. Or^{bis}): DKLΠ al plus^{20} *επιστραφ.* | *ει εμου* c. ℵ*B 13. 124; item ℵ^{c}C *ει μου*, item D Marcell$^{eus\,10}$ it^{pler} vg *ει εμοι* ... ς Ti

24 [170. 2] Τότε ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· εἴ τισ 24—28 Mc 8, 34—9, 1 Lc 9, 23—27
θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 ὃσ γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν 10, 39 Lc 17, 33 Io 12, 25
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃσ δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. 26 τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄν-
θρωποσ, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζη-
μιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωποσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ;
27 [171. 10] μέλλει γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει
ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 [172. 2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν Ro 2, 6
τινεσ τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕωσ ἂν
ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

μου ει c. EFGHKLMSUXΓΔΠ al pler Or[saep] Cyr[6, 236] et [4, 1019. 1058]; item v e f Vict[ant] (ex catt[poss] et [ox] in Mc 8, 33) Hil Ruf Aug | αλλα τα: D αλλ α (d* *sed que*, d** *sed quae sunt*, item it[pler] *sed quae* vel *s. q. sunt*) | D ff[1.] q sah aeth του ανθρωπου

24. ο ις (et. Or): (B* om tantum ὁ [mai]) 157. 209. om :: deest apud Mc et Lc | E*FLU al mu ακολουθητω

25. εαν c. ℵBC al mu [vid] ... ς αν c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Or[1, 281] et [3, 544] | θελη: HK al -λει | απολεση c. ℵBCEFGKMSUVXΓΠ al pler Or[bis] ... DHLΔ al -σει | ευρησει: 1. 33. 209. Or[1, 281] ουτοσ σωσει

26. ωφεληθησεται c. ℵBL 1. 13. 22. 33. 61. 124. 157. 346. y[scr] e f q gat sah cop syr[utr] Or[1, 281] et [3, 545] et [4, 295] Cyr[glaph 257] et [saep] Chr[mo 5 sem] ... ς ωφελειται c. CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it[pl] vg arm (Iust[ap 1, 15] Ign[rom 6]) Clem[578] Hil Lcif al :: cf ad Lc et Mc (Clem[2. cor] τί γὰρ τὸ ὄφελοσ ἐάν τισ τὸν ὅλον κό. κε. τὴν δ. ψυ. ζημ.) | εαν (ℵ* et [cb]): ℵ[ca] 157. οταν | κερδηση: LH al pauc -σει (Or[3, 545] κερδανη) | ELXΓ al mu ανταλαγμα

27. Δ om ὁ | τῶν (D Chr add αγιων :: ut Lc) αγγ. αυτου: D τ. αγγ. των αγιων (:: ut Mc). Similiter al b (*cum angelis suis sanctis*) Avit (ut b) | τ. πραξιν c. ℵ[c]BCD unc[12] al pl e g[2.] am gat al aeth Or[1, 281] et [3, 549] ... ℵ* F* 1. 22. 28. al fere [20] it[pler] (et. d) vg sah cop syr[omn] arm Cyr Chr[semel] (sed var[edd]) cat[ox] Avit al τα εργα

28. αμην (Or[3, 550]): L** 1. al plus [10] add δε, item K al plus[5] γαρ, item 49[ev] Or[4, 366] Chr[mo 3] αμην | οτι c. ℵBL 33. 124. 157. 346. al b c e f ff[1. 2.] g[1.] syr[omn] Epiph[69, 79] Chr Hil (:: ut Mc) ... ς Ti om (:: ut Lc) c. CD unc [12] al pler a q vg arm al Or [3, 550] et [4, 366] | των ωδ. εστωτων (Gb) c. ℵBCDLSU 1. 13. 22. 33. 124. 157. al plus[20] Or[3, 550] et [4, 366] (παρατήρει γὰρ ὅτι οἱ τρεῖσ τό· εἰσι τινεσ των ωδε εστωτων, ἤ· εισι τινεσ των εστηκοτων ωδε, ἅμα εἰρήκασι etc) Epiph (αυτου pro ωδε) Chr (et.[mo 5]) al; item ς των ωδ. εστηκοτων c. KMΠ al mu Valentt ap Clem (ex Thdot[967]); item alterutrum it vg syr[cu] et[sch] syr[p] (sed *ex his* c.*) sah cop arm aeth... Sz Ti ωδε εστωτεσ c. EFGHVXΓΔ al plus[80] (syr[p]) ..

XVII.

1—9 Mc 9, 2—10 Lc 9, 28—36 1 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον
καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν. 2 καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,
καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ
ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. 3 καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ

49^{ev} al^{2} των ωδ. εστωτες | γευσωνται (et. Or^{bis} Epiph etc): HLUX ti^{2} al mu Valentt (εχρην κακεινον πληρωθηναι τον λογον του σωτηρος ον ειπεν· εισι τινες των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θαν. εως αν ιδ. τ. υι. του ανθρ. εν δοξη) al γευσονται | βασιλεια (Or^{4,366} εν τ. βασ. αυτ. ἢ εν τ. δοξη αυτ.): ℵ^{c} 38. 113. 245. 435. y^{scr} a cop syr$^{p\,mg}$ aeth^{cdd} Valentt Epiph Basse$^{221\,bis}$ al δοξη (ℵ^{c} al Bas^{bis} add του πατρος). Syr^{cu} εν τ. βασιλ. και τη δοξη αυτου, item Or^{3,550} εν τ. βασ. αυτ. εν τη δοξ. αυτ.

XVII. 1. Και (syr^{cu} om) μεθ: D it^{pler} (non f q) Hil και εγενετο μεθ | και ιακω. cum BC unc rell al pler Or^{3,557} (Chr om et. τον ante πε.)... ℵD 33. 157. Cyr$^{es\,132}$ κ. τον ιακω. (:: cf Mc); item D* 253. Cyr^{es} κ. τον ιωα. | ℵB ιωανην | αναφερει: D^{gr} (cf et. ad Mc) 1. Or^{3,557} (Eus$^{dem\,208}$) αναγει (it^{pler} vg *duxit*, *ducit*; d *levavit*; e *imposuit*) | κατ ιδιαν (et. Or^{3,557} Cyr$^{es\,133}$): D λειαν (*nimis*), item Eus$^{dem\,208}$. Spectat huc ut vdtr quod Or^{3,224} et ^{4,63} affert ex evglio sec Hebr: ἐὰν δὲ προσίεταί τις τὸ καθ᾽ ἑβρ. εὐαγγ., ἔνθα αὐτὸς ὁ σωτήρ φησιν· ἄρτι ἔλαβέ με ἡ μήτηρ μου τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐν μιᾷ τῶν τριχῶν μου καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς τὸ ὄρος τὸ μέγα θαβώρ. Cf et. Hier (in Mich. 7, 6): *modo tulit me mater mea, spir. sanctus, in uno capillorum meorum.*

2. μετεμορφωθη (et. Or$^{3,557.558}$ Eus$^{dem\,208}$ Cyr$^{es\,133}$; it^{pler} Hil add ο ις, non item f q vg): D μεταμορφωθεις ο ις omisso και sq | εγενετο cum ℵBCDEFGKMVΔΠ al pl Eus$^{dem\,208}$ Cyr$^{es\,696}$ (Or libere φαινεται, paullo post etiam γινομενα et γινονται): HLUΓ 13. 22. 33. tisch* al plus^{50} εγενοντο... s 245. 47^{ev} om | το φως (et. Valentt ex Thdot ap Clem^{961} οὗ τὰ μὲν ἱμ. ὡς φῶς ἔλαμψεν, τὸ πρ. δὲ ὡς ὁ ἥλ., Or^{3,559} et^{563} et^{565} Eus^{dem} et$^{marc\,338}$ Basse^{222} Cyr^{es}): D it (exc q) vg syr^{cu} aeth arm^{cdd} (Dion^{alex} ap Mill) Hil al χιων (D χειων) :: cf ad Mc

3. ιδου: 28. syr^{cu} om | ωφθη cum ℵBD 13. 33. 124. 244. y^{scr} (ωφθ. αυτω) a b c e g$^{1.2}$ l n am em gat mm tol δ Bed ... ς ωφθησαν cum CEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler f ff^{1} q vg (et. for) Cyr$^{es\,131}$ et ^{695} | μωυσης cum ℵBDKLSΠ 33. al it (vide ad 8, 4; accedunt h. l. e n) vg (sed vide post) sah cop ... ς μωσης cum CEFGHMUVΓΔ al pl am fu for al (non δ) | ηλειας (de ἠλ. cf ad 11, 14. 16, 14; h. l. et Π; ς ἠλ.) cum ℵB*D ... ς Ln Ti ηλιας cum rell | συνλαλ. (cum ℵBDΔ, L συλαλ.; ς Ln Ti συλλαλ. cum C unc rell etc) με. αυτ. cum ℵB 1. ff$^{1.2}$ q syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Cyr$^{es\,133}$ (et^{696} συ. με. αλληλων) Chr (et.$^{mo\,6}$) Or$^{int\,2,173}$ et^{3,868} ... ς Ti με. αυτ. συλλαλ. cum CDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{p} arm Or^{3,559}

*Ἡλείας συνλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. 4 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν
τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσω
ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἡλείᾳ μίαν. 5 ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ
ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-* 3, 17 2 Pe 1, 17
*πητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ. 6 καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθη-
ταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 καὶ
προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ*

---

4. *αποκρ. δε*: syr[cu] om | H al om *ὁ* | *κυριε*: s[scr] syr[cu] om | F al *ει θελησ* | *ποιησω* cum ℵBC* b ff[1.] ... ς *-σωμεν* (1. al aliq *-σομεν*) cum C[3]DEFGHKLMSUVΓΔΠ al certe pler it[pl] vg syr[cu] et[utr] sah cop arm aeth al Or[3,560] et [565] Bas[se 223] Or[int 901] :: ut Mc et Lc | *ωδε* sec: 252* ff[1.] g[1.] for harl* arm sl Or[3,560] om | *τρ. σκην.* (et Or[bis] Bas[se]): B e *σκ. τρ.* :: ut Lc; cf et. ad Mc | *μωυ-* cum ℵBDKLSΠ al ... ς *μω-* cum CEFGHMUVΓΔ al pl; item *-σει* cum ℵBDKSΔΠ* al pm Or Chr (et.[mo 5]) Bas[se] ... ς *-ση* cum CEFGHLMUVΓΠ[2] al pl | *ηλ.* (*-λεια* cum ℵB*D: ς Ln Ti *-λια* cum rell) *μιαν* cum ℵCDKLΔΠ 1. 33. 124. al plus[20] it[pler] vg syr[cu] et[utr] aeth Bas[se] Chr (et.[mo 6]) :: cum Mc ... ς *μι. ηλ.* cum BEFGHMSUVΓ al longe pl q arm al (sah cop *μι. σοι κ. μι μω. κ. μι ηλ.*) Ephr :: cum Lc

5. *φωτεινη* (CELΔΠ* al *-τινη*) et. Or[3,564] ... Gb (improb Schu) *φωτος* cum 13. 124. 209. 238. 346. u[scr] al pauc Ephr | *επεσκιασεν* (et. Or[3,564]; item *obumbravit, inumbravit* it vg): D* d *επεσκιαζεν* :: ut Lc | *ιδου* sec: syr[cu] *audita est* (item a n *et ecce vox de nube audita est*; cop [non item sah] *et ecce - - facta est*) | *ο αγαπητος*: syr[cu] *et dilectus meus*, sah cop *dilectus meus* | *ευδοκησα* cum ℵBEFHKLMSUVΓΔΠ al ut vdtr pler (Eus[ps 186] Chr) ... Ln *ηυδοκησα* cum CDG al[10] fere (Hom[cl] Or[3,564 sq] Hipp[47] Eus[ps 352]) :: cf ad 3, 17. 12, 18. | *ακου. αυτ.* (haec om syr[hr]) cum ℵBD 1. 33. ff[1] Or[3,565] Hipp[56] Tert[prax 23] ... ς *αυ. ακουε.* (Δ *ακουσατε*) cum C unc[13] rell pler it[pler] vg Chr Tert[prax 19] Cyp al :: cf ad Lc et Mc (Hom[cl 3,53] *αλλα και εξ ουρανων μαρτυς φωνη ηκουσθη λεγουσα· ουτος εστιν μου ο υι. ο αγ. εις ον ηυδοκησα· τουτου ακουετε.* Etiam Hipp[47] *εις ον ηυδοκ. τουτου ακουετε.*)

6. D sah *ακουσ. δε* | *επεσαν* c. ℵBCD 33. 124. ... ς *-σον* c. EFGHKLMSUVΓΔΠ al pler | *αυτων*: L *εαυτων* | *εφοβ. σφ.*: syr[cu] pon ante *και επεσ. επ. πρ. αυτ.*

7. *και προσηλθεν ο ις και* cum ℵBD it[pler] syr[cu] et[sch] ... ς Ti *και προσελθων ο ις* cum C unc[13] et al pler q syr[p] arm Chr. Item *αψαμενος αυτων* cum ℵB (124. *κ. προσελθ. ο ις και αψαμ.*; item 13. 346. omisso *και* sec?) ... ς Ti *ηψατο αυτ. και* cum CD unc[13] et al pler. Latini vero sic: *et accessit Iesus et tetigit* (q *et accedens Ies. tetigit*) *eos dixitque* (g[1.] *dicens*, ff[1.] *et ait*, d e q *et dix.*) *eis* (d e ff[1.] g[1.] q om. Addidit *eis* etiam syr[cu], non item syr[utr]) | *εγερθητε*: D 33[ev] *εγειρεσθε.* Syr[cu] et[hr] om *εγειρ. και*

φοβεῖσθε. 8 ἐπάραντεσ δὲ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ
μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρουσ
ἐνετείλατο αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕωσ οὗ
10–13 Mc 9, 11–13 ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 [173. 6.] Καὶ ἐπηρώτη-
σαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντεσ· τί οὖν οἱ γραμματεῖσ λέγουσιν ὅτι
Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· Ἠλείασ μὲν
ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλείασ
ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα
ἠθέλησαν. οὕτωσ καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐ-

---

8. D* επερεντεσ | ουδενα: C* ουκετι ουδ. :: e Mc | ειδον cum ℵBDΠ[2] unc[8] etc ... CKLVΠ* etc ιδον | τον ι̅ν̅ (ut Mc lectione non fluctuante): ℵ ι̅ν̅ αυτον, B* αυτον ι̅ν̅ ... D it (exc q) vg post μονον | μονον: C[2] 33. add μεθ εαυτων :: e Mc

9. καταβαινοντων αυτων: D καταβαινοντεσ | εκ (Gb Sz) cum ℵBCD unc[13] (K[corr] sed ipse* vdtr εκ ex απο restituisse) al plus[100] (it vg *de monte*) Or[3,566] Chr (et.[mo 6]) ... ς απο cum K*[vdtr] al mu Or[3,563] :: cf Mc et Lc | εγερθη cum BD ... ς αναστη cum ℵC unc[13] et omn[vdtr] rell Or[1,365] et [3,566] Chr :: at ita Mc, ut solet; nusquam Mt

10. οι μαθητ. cum ℵLZ 1. 33. 124. it[pler] vg sah cop arm Or[3,567] ... ς add αυτου cum BCD unc[12] al pler f q syr[omn] aeth Chr | ηλειαν cum ℵB*DΔ ... ς Ln Ti ηλιαν cum B[2]C unc rell etc. De ἡλ- et ἠλ- cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3; rursus Π ad ἡλ- accedit. | δει: Δ* add ερχεται

11. ο δε (Gb'') cum ℵBDLZ 1. 33. al[4] syr[omn] (sed syr[cu] om ο δε αποκριθ.) sah cop it (exc f q) vg al ... ς add ι̅ς̅ cum C unc[12] al pler f q aeth (arm post αποκριθ.) | ειπεν cum BD 33. 124. a b c e ff[2.] am sah cop ... ς add αυτοισ cum ℵCZ unc[13] al pler (l. ante ειπ.) f ff[1.] g[1.] g[2.] q syr[omn] arm aeth :: ut Mc | ηλειασ cum ℵBD ... ς Ln Ti ηλιασ. Praeterea ℵ οτι ηλ. | ερχεται (Gb') cum ℵBD 1. 22. 33. 435. y[scr] it[pler] vg sah cop syr[cu] arm arr (Iust[tr 49] – – ειρηκει επι γησ τοτε τοισ λεγουσι προ του χ̅ῡ ηλιαν δειν ελθειν· ηλιασ μεν ελευσεται και αποκαταστησει παντα· λεγω δε υμιν οτι ηλιασ ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν. και γεγραπται οτι τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιω. του βαπτιστ. ειπ. αυτ.) Aug Hil ... ς add πρωτον cum CEFGHKMSUVZΓΔΠ (item L post και αποκα.) al pler f q syr[utr] aeth :: e Mc | και αποκαταστησει (L κ. αποκαθιστησι πρωτον): D a b c g[1.] ff[2.] (item ff[1.] *ut omnia restituat*) syr[cu] et[sch] sah (non item e f g[2.] q vg syr[p] arm aeth) αποκαταστησαι | παντα: syr[p] cum obel. add *sicut scriptum est*

12. ηδη (et. Iust[tr] Or[3,567] et [571]): Z[vid] syr[cu] et (sed add *ecce*) [sch] om | επεγνωσαν: UΓ al Chr εγνωσαν | αυτον: Δ om | αλλ cum ℵBEFGHLUZ ΓΔ etc ... Ti αλλα cum CDKMΠ al | εν (251. επ) αυτω cum BCEGHKLM SVZΠ (Γ εαυτω pro εν αυτ.) al pl e (*in eum*) vg (*in eo*) Or[3,567] et [572 sq] ... ℵDFU al plus[20] it[pler] Iust[tr] Chr[edd 2] αυτω :: ut Mc ... Δ om | ουτωσ usque υπ αυτων (Iust[tr] praeterit haec; vide ad v. 11.):

τῶν. 13 τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
εἶπεν αὐτοῖσ.
14 [174.2] Καὶ ἐλθόντων πρὸσ τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ 14—21 Mc 9, 14—29 Lc 9, 37—42
ἄνθρωποσ γονυπετῶν αὐτὸν 15 καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου
τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶσ πάσχει· πολλάκισ γὰρ πίπτει
εἰσ τὸ πῦρ καὶ πολλάκισ εἰσ τὸ ὕδωρ. 16 καὶ προσήνεγκα αὐτὸν
τοῖσ μαθηταῖσ σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17 ἀπο-

---

D a b c e (praem *et ait illis*) ff[1] ff[2] g[1] (non item f g[2] q vg) post *ειπεν αυτοισ* v. 13. pon

13. ℵB *ιωανου* | *αυτοισ* (et. Iust[tr] Or[3,571]): Z[vid] am for om (syr[cu] *dixit eis sic*)

14. *ελθοντων* cum ℵBZ 1. 124. 245. sah ... ς Ti *ελθοντ. αυτων* cum C unc[14] al pler cop syr[sch et p] arm aeth Or[3,573] ... D it (exc q) vg cop[dz] arr Hil Aug *ελθων (cum venisset)*, 253* *ελθοντοσ αυτου*, item *et cum venit Iesus* syr[cu et hr] :: cf Mc | *αυτω*: F (*τω ιυ αυτω*) G al[15] fere *τω ιυ* | *ανθρωποσ*: FHΓΠ[2] al plus[20] syr[cu] arm add *τισ* (g[1] *quidam* pro *homo*) | *αυτον* (-*ον* E correxit ex *ω* vel *ω̃*, item in M est -*ω̃*) cum ℵBCEFGHKLMSUVXZΓΔΠ etc ... ς (= Gb Sz) *αυτω* cum E*?M*? al mu Or[3,574 bis] (sed[semel] ed. Huet. *αυτον*) ... D it[mu] (sed e f ff[1] l Hil plane om, item syr[cu et sch] arm) vg syr[p] *ενπροσθεν αυτου* (:: cf 27, 29). Addunt *et rogabat eum* syr[cu] aeth (sah *rogans eum* pro *γονυπ. αυτ.*)

15. *κυριε* (et. Or[3,574]; item it vg sah cop syr[cu et utr] etc): ℵZ om (:: cf 9, 27. 15, 22. 20, 30 et 31) | B* *μου τον υι. μου* | *κακ. πασχει* (it[pl] vg *male patitur*, b *male torquetur*, ff[1] *male vexatur*) cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg syr[cu et p] (syr[sch] *male afficitur*; cop *male afficitur*; sah *laborat*) Chr ... Ln *κακ. εχει* cum ℵBLZ[vid] (Or[575] *ταχα ουκ αν αμαρτοισ λεγων τουσ τοιουτουσ - πνευματικωσ σεληνιαζεσθαι - και κακωσ εχειν πολλακισ παρα τον καιρον των* etc. Paullo ante: *και τι το πιπτειν τον πασχοντα* etc) Chr[edd2] :: *κακωσ εχειν* (it vg *male habere*) 4, 24. 8, 16. 9, 12. 14, 35; item Mc quater, Lc bis; nusquam alibi *κακ. πασχ.* | *πολλακισ* sec: D 1. 22. Or[3,574] (*πολλακισ, οτε μεν εισ πυρ, ενιοτε δε εισ υδωρ*) item[578] (*οτι μεν ουν οι - πασχοντεσ ενιοτε εισ το υδωρ πιπτουσι, δηλον εστιν· οτι δε και εισ το πυρ, σπανιωτερον μεν, πλην και αυτο συμβαινον εστι*) *ενιοτε*, item it (*aliquando* vel *aliquotiens*; sed q *aliquotiens enim - - et aliquotiens*; contra d *aliquotiens enim cadit in igne, saepius in aqua*) vg (*nam saepe - - et crebro*) arm

16. *ηδυνηθησαν* cum ℵCDEFGHLMSUVXΓΔ etc; item KΠ al *εδυνηθησαν*: B *ηδυνασθησαν*, Z *ηδυναντο* | *αυτον θεραπευσαι*: D it (exc e ff[1]) vg *θερ. αυτ.* (q *eicere eum*)

17. *αποκριθ. δε* cum BCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] c e (*respondit autem Ie. et*) f q vg syr[p] ... ℵ[c]Z y[scr semel] for cop aeth *τοτε αποκριθ.* (y *τοτ. ο ις απ.*) ... a n *et respondens*, b ff[1] ff[2] g[1] l am syr[cu et sch] sah *respondens* ... ℵ* *ο δε αποκρ.* omisso *ο ις* (:: Mc *ο δε αποκρ. αυτοισ λεγει*,

κριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστοσ καὶ διεστραμμένη, ἕωσ
πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕωσ πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν
ὧδε. 18 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεράπεύθη ὁ παῖσ ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ.
19$^{175.\,5}$ Τότε προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον·
διὰ τί ἡμεῖσ οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖσ·
διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡσ κόκκον σινάπεωσ, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

Lc αποκρ. δε ο ῑσ̄ ειπ.) | ειπεν: ℵ add αυτοισ | απιστοσ (142. g^{scr} Or^{2,579} Eus$^{ps\ 384}$ -στε): z y^{scr} semel πονηρα :: cf 12, 39. 16, 4. | διεστραμμενη (syr^{cu} διεστρ. κ. απι.): z διεστρεμμενη | με. υμ. εσομ. cum ℵBCDZ 1. 33. 124. al^{2} ff^{1} Or Eus^{ps} (sed ff^{1} Eus με. υμ. ειμι)... ς εσομ. με. υμ. cum LX unc^{12} al pler a b c e f ff^{2} g^{1} n q (sed a b c g^{1} ff^{2} n εωσ πο. εσ. μ. υμ. post εωσ πο. ανεξ. υμ. pon) vg syr^{omn} aeth Chr Hil :: cf Lc et Mc | E*L ανεξωμαι | εωσ ποτε sec: syr^{cu} και :: ut Lc

18. ο παισ: ℵ om

19. κατ ιδ. cum ℵC unc^{14} etc: B*D καθ ιδ. (:: ita passim modo ℵ modo B modo D, vel etiam alter cum altero coniunctus; passim vero omnes κατ confirmant) | B*KΠ εδυνηθημεν | L εκβάλειν, al -αλλειν

20. ο δε cum ℵBD 33. 124. 243. 258. a ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ n am for tol sax syr^{cu} sah cop arm aeth al ... ς add ῑσ̄ cum C unc^{14} al pler b c e f q vg (et. fu) syr^{sch} et^{p} | λεγει cum ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c e ff$^{1.2}$ g^{1} n am fu for al (*dicit*; e ff^{1} *ait*) ... ς ειπεν cum C unc^{14} al pler a f g^{2} q vg^{ed} arm | ολιγοπιστιαν cum ℵB 1. 13. 22. 33. 124. 346. syr^{cu} sah cop arm aeth Or^{3,466} Chr$^{mo\,1}$ (το ουν ο χσ̄; ουκ ειπε δια την απιστιαν υμων, αλλα δια την ολιγοπιστ. υμων φησιν. Sed Chr^{edd} et$^{cdd\,pler}$ pro ουκ usque φησιν nil nisi: δια τ. απιστ. υμ. φησιν. Vetustum schol ap Mtthaeium: ου γαρ ολοτελη απιστιαν αυτοισ εγκαλει αλλ ολιγοπιστιαν) Dam$^{par\ 465\ cod}$ Hil (*respondit de inopia fidei effectum esse ne possent*) ... ς Ti απιστιαν (DEFGHLΓ al -ειαν) cum CD unc^{14} al pler it vg syr^{sch} et^{p} arm$^{cod\,1}$ al Chr (sed vide ante) :: ολιγοπ. secundo certe saec. vulgatum fuisse pro testium auctoritate dubitari nequit, nec vero eodem saec. posterius esse απιστ. probatur itala. Proclive est dicere substituto ολιγ. pro απ. mitigatam esse vituperationem. At talem mitigationem potius a posterioribus exspectares testibus, qui magno consensu απ. exhibent. Poterat απ. substitui propter sequentia, quibus omnis πιστισ excludi videbatur: quam mutationem suadebat etiam 13, 58. Certum hoc est, locis huiusmodi, si reiicimus quod in summa antiquitate vulgatissimum coniuncta codicum patrum interpretum testimonia probant, nimium tribui arbitrio. | λεγω υμιν: C 27^{ev} sah cop Or^{3,202} add οτι | εχητε: H al mu εχετι | κοκκον: Δ κοκον, L κοκο, D* κοκκοσ | μεταβα cum ℵB 1. 13. 124. 346. Or^{3,202} et ^{579} Cyr$^{hr\,77}$ (:: cf Apoc 4, 1.

22 [176. 2] Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖσ 22 s Mc 9, 30-32
ὁ Ἰησοῦσ· μέλλει ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰσ χεῖρασ Lc 9, 43-45
ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ-
θήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
24 [177. 10] Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰσ Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ Mc 9, 33
τὰ δίδραχμα λαμβάνοντεσ τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· ὁ διδάσκαλοσ

Mc 15,30) ... ς μεταβηθι cum CD unc[14] al pler Or[3,319] et[466] Eus[ps 194] | ενθεν cum ℵBD 1. 435. Or[3,202] et [466] et [579] ... ς εντευθεν cum C unc[14] al pler Eus[ps] Cyr[hr] (:: cf ad Lc 16,26) | εκει et. Or[3,202] et [466] Eus[ps] Cyr[hr]: 33. om, item g[2.] l am for fu tol syr[cu] et[sch] aeth

21. ς Ln Ti τοῦτο δὲ τὸ γένοσ (aeth[ppl] et talis) οὐκ ἐκπορεύεται (ℵ[b] εκβαλλετ., ti[2] al[15] εξερχετ.) εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ (aeth[ppl] νη. κ. πρ.) cum ℵ[b]CDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] it[pler] vg syr[sch] et P cop[wi] et[schw] arm al Or[3,579] Chr Hil Amb Aug ... om cum ℵ*B 33. e ff[1.] syr[cu] syr[hr] sah cop[cd] (e edd. Mareschalli apud Mill, vide prolegg[1462]) aeth[rom] et[cdd] Eus[canon] (Mc 9, 28 sq i. e. sect. 92. in canone 10. posuit ubi recensentur singulis propria; Mt vero 17,19-21 canone 5. cum solo Lc 17, 5 sq composuit) :: hunc versum antiquissima auctoritate deseri apparet, etsi iam sec. saec. textui eum intrusum fuisse certum est. Quod Marci scripturam libere tantum repetit, id minime a consuetudine antiquorum interpolatorum alienum est, ut certissimis exemplis docemur. Ceterum cf Ath[virgin 87] εχεισ μαρτυριαν εν τοισ ευαγγ. παρα του σωτηροσ ειρημενην· ηρωτησαν αυτον οι μαθ. αυτ. λεγοντεσ· κυριε, δειξον ημιν ποιω τροπω τα ακαθαρτα πνευματα φυγαδευονται. ειπε δε ο κυριοσ· τουτο το γενοσ ουκ εκβαλλεται ει μη εν προσευχαισ κ. νηστειαισ.

22. συστρεφομ. δε αυ. cum ℵB 1., item *conversantibus autem eis (ipsis)* f g[1.2.] q vg, item *ipsis autem conversantibus* a b ff[2.] n Hil ... ς Ti αναστρ. δε αυτ. (D αυτ. δ. ανα.) cum CD unc[14] al omn[fere], item *redeuntib. autem illis* ff[1.] syr[sch] et P arm; item *ipsis autem revertentib.* c (syr[cu]); *cum autem vertissent se* sah cop, sed sah[cod] *euntibus autem iis*; e *cum autem regredęretur ipse* ... Or[3,580] στρεφομενων δε αυτ.

23. D[gr] αποκτεινουσιν | τη τριτη ημερα (et. Or[3,583] et [4,301]): D cop μετα τρεισ ημερασ, item *post tertium diem* a b c n q, *post triduum* e | εγερθησ. cum ℵCDI unc[14] al longe pl Or[4,301] ... Ln αναστησετ. cum B al[20] fere Or[3,583] Chr (et.[mo 6]) :: e Mc | και ελυπ. σφοδρ.: K al mu om

24. ελθοντων δε (et. Or[3,584]): D it (exc f) vg syr[cu] et[sch] (non item syr[p]) και ελθ. | καφαρν. cum ℵBD 33. Praeterea cf ad 4, 13. ... ς καπερναουμ cum CI unc[14] etc (et. q) | διδραχμα bis cum ℵBCKMSUV ΓΔΠ al pl syr[p mg gr] Or[3,584] et[587] Cyr[act 48] (Cyr[4,791] το διδραχμον); item G sec loco et I (pri loc hiat) ... DEFHLX (item G pri loc) al sat mu (et. carp) Bas[eth 260] διδραγμα (D pri loc al pauc -γματα). Item c g[2.] (sec loc) vg[ed] *didrachma*; b ff[1.] q am fu for gat al *didragma* (g[2.] pri loc *dragma*), g[1.] *-gmam*; a e f ff[3.] n *tributum* | τω πετρω: D 27[ev] syr[hr] post κ. ειπ. pon | ειπαν sum ℵ[c]BD ... ς ειπον cum ℵ*CI unc rell etc |

ὑμῶν οὐ τελεῖ δίδραχμα; 25 λέγει· ναί. καὶ εἰσελθόντα εἰσ τὴν
οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων;
οἱ βασιλεῖσ τῆσ γῆσ ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ
τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26 εἰπόντοσ δέ· ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.
27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίζωμεν αὐτούσ, πορευθεὶσ εἰσ θάλασσαν βάλε
ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξασ τὸ
στόμα αὐτοῦ εὑρήσεισ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸσ αὐτοῖσ ἀντὶ
ἐμοῦ καὶ σοῦ.

XVIII.

1—5 Mc 9, 33—37 Lc 9, 46—48

1 178.2 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ

διδρ. sec absq τα cum ℵ*D ... ς Ln Ti τα (pri loc nemo om) διδρ. cum ℵ^{c}BCI unc rell etc

25. λεγει: syr^{cu} add *Simon* | V om λεγ. ναι | ναι: b *utique non* | εισελθοντα (ita ℵ* et^{cb}, D -ντι, ℵ^{ca} B 1. aeth ελθ., d *ingresso*, b n *intranti*) cum ℵ(* et ^{cb}, item ^{ca})BD 1. b n aeth Cyr$^{act\,48}$ et$^{ioh\,189}$, item Dam$^{par\,cod}$ (ad σ ελθοντι αυτω et ad φ εισελθοντοσ δε του πετρου) ... ς Ti οτε εισηλθεν cum EFGHIKLMSVXΓΔΠ al pler, item *cum intrasset* (*introisset*) c e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg sah cop syr^{sch} et^{p} arm (ff$^{2.}$ *et intravit* etc); U al^{20} fere syr^{cu} οτε εισηλθον, C 27^{ev} οτε ηλθον, item 13. 124. 346. εισελθοντων, a *intrantes*, 33. ελθοντων αυτων | απο τινων (et. (Or^{3,585} Cyr^{4,791} et$^{ioh\,189}$ Chr Hil): B arm aeth Cyr$^{act\,47}$ et$^{es\,661}$ απ. τινοσ | αυτων: Δ om

26. ειποντοσ δε (C Cyr add αυτου) cum ℵBCL 1. sah cop arm aeth^{rom} Or^{3,585} (ειποντοσ δε του πετρου οτι ουκ απο των ιδιων υιων αλλ απο των αλλοτρ. αυτων φησιν ο $\overline{ισ}$) Chr (et.$^{mo\,6}$) Cyr$^{ioh\,189}$ (similiter $^{es\,661}$ διειποντοσ δε του μαθητου τ αληθεσ etc; $^{ioh\,791}$ του δε πετρου - ομολογησαντοσ), Dam$^{par\,cod}$ (ad σ et φ) addito πετρου, sed ℵCL aeth^{rom} praem λεγει αυτω ο πετροσ (ℵ ο δε εφη) απο των αλλοτριων ... ς Ti λεγει (f *et dixit*) αυτω ο (H 28. om) πετροσ (syr^{cu} et^{p} *Simon*, D aeth^{ppl} syr^{hr} pers^{w} om: Gb^{oo}) cum DEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{cu} et^{p} et^{hr} al Bas$^{eth\,260}$; a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ n vg *et ille dixit*, c *at ille dix.*; ff$^{1.}$ *at ille respondens ait*, e *ille autem respondit*; Cyr$^{act\,47}$ ειπε δε | οι: X 13. 346. 435. al^{5} om

27. δε: E*GM al om | σκανδαλιζωμεν cum ℵLZ ... ς Ln Ti -σωμεν cum BDI unc^{13} al omn^{vid} Or^{3,585} Cyr$^{ioh\,189}$ | εισ cum ℵBIKLMUVZΓΔΠ 1. 33. 262. 435. al plus^{10} Did$^{tri\,3,17}$ ... ς add την cum DEFGHSX al pl Cyr$^{ioh\,189}$ et $^{es\,622}$ Chr (Or^{3,585} om ε. θαλ.) | αναβαντα cum ℵBDE*HKLMUVΠ al pl Or Cyr$^{es\,662}$ Bas$^{eth\,260}$ Chr ... E^{2}FGISXZ^{vid}ΓΔ at pl Cyr$^{ioh\,189}$ αναβαινοντα | L om και ante ανοιξ. | ευρησεισ: D a b c g$^{1.}$ n add εκει, item f *in eo*, e *in illum* (nil add ff$^{1.}$ q vg) | αντι: Z αντ

XVIII. 1. εν εκεινη cum ℵDZ unc^{13} al omn^{vid} it vg (syr^{cu} praem *et*) syr^{utr} sah^{cod} al Or$^{3,588\,sq}$ Chr ... BM sah^{cod} cop add δε | ωρα cum ℵBDIZ

λέγοντεσ· τίσ ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 καὶ
προσκαλεσάμενοσ παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ
εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡσ τὰ παι-
δία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 ὅστισ οὖν
ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡσ τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτόσ ἐστιν ὁ μείζων ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 καὶ ὃσ ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοι-
οῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. 6 [179.2] ὃσ δ' ἂν σκανδα- Mc 9, 42 Lc 17, 2
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰσ ἐμέ, συμφέρει
αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλοσ ὀνικὸσ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆσ θαλάσσησ. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ Lc 17, 1
ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν

unc[14] al pler f q vg sah cop syr[utr] al cdd ap Or (*κατα μεν τινα των αντιγραφων εν εκεινη τη ωρα προσηλθ. οι μαθ. τω ιυ, κατα δε αλλα εν εκειν. τη ημερα*) Chr[txt] et[com] ... Gb'' Ln *ημερα* cum 1. 33. 24[ev] 31[ev] it[pler] syr[cu] am Or[3,588 sq] Hil | *τω ιυ λεγοντεσ*: syr[cu] *του ιυ και ελεγον αυτω*

2. *προσκαλεσαμενοσ* c. ℵBFLV* 1. 33[vid] al pauc cop aeth arr Chr (et. mo 6) ... ς Ln Ti add *ο ις* cum DEGHIKMSUV[2]ΧΓΔΠ al pler e f g[1.] q vg (item ante *προσκ.* a b c ff[2.] g[2.] n; post *παιδ.* ff[1.]) syr[cu] et[utr] arm Or[3,591] | *παιδιον*: D e syr[cu] add *εν* | *αυτο*: F al pauc om | L *εμ μεσω*

3. *στραφητε*: H *στραφησθε* | *τα παιδια*: syr[cu] *unus ex his pueris*; c Amb Op[semel] *puer iste*, e ff[1.] *infans iste* (*hic* ff[1.]); Hier *unus de pueris* (alibi *infans*, item Ruf), Max[taur] *non dixit sicut pueri isti, sed sicut puer iste*; item Chr (ad h. l.) *το παιδιον τουτο*, Bas[se 153] et [153] *το παιδ.*

4. *ουν*: G om (13. ff[1.] *και οστ.*, g[1.] *quicunq. enim*) | *ταπεινωσει* (Gb'' Sz) cum ℵBDZ unc[13] al pl Or[3,662] Bas[se 155] al ... ς *-ση* cum minusc (it[pler] vg *humiliaverit*; c *humiliavit* i. e. *-bit*?, Clem[107] *οσ εαν εαυτ. ταπεινωση*) | *εαυτον*: LΓΔ al *αυτον* | Δ Bas[se 155] om *ο*

5. *εαν* cum ℵB unc[13] al pler Or[3,597] et [596] Chr ... Ln *αν* cum DLZ y[scr] Or[3,593] | *εν παιδ. τοι.* cum BDLZ 1. 124. 346. y[scr] it[pler] vg aeth Or[3,593] et [596 sq] Lcif ... ς *παιδ. τοι. εν* cum EFHKMUVΓΠ al pl q Chr[cod 1] ... ℵG syr[p] arm *παιδ. εν τοι.* (syr[cu] *talem unum ex his pueris*) ... SXΔ al plus[15] e sah cop syr[sch] al om *εν* | *τοιουτο* cum ℵBKLMVZΓΔΠ 1. al Or[ubiq] Chr[cod] ... ς Ln Ti *τοιουτον* cum DEFGHSUX al pl Chr | *επι τω* etc (et. Or[3,593]): Z *επι το* (sic) *ονομα* (ita videtur) *μου*, a om

6. *σκανδαλιση* (et. Or[2,601] et [609] al mu): HL y[scr] al pauc *-σει* | *μυλ. ονικ.* (Or[3,593] et [596]) al mu): L y[scr] *λιθοσ μυλικοσ*, Z *μυλοσ..υλικοσ* :: cf ad Mc et Lc | *περι* cum ℵBLZ ti* 28. 157. y[scr] al plus[5] Or[3,593] Bas[eth 259] Bas[reg bre 64] Cyr[ador 250] et [ose 82] Bas[se 155] (:: Mc et Lc *περικειτ. περι*. Apud Mt verbo *κρεμασθη* aptius videri poterat *εισ* vel *επι*) ... ς *επι* cum DU al... Gb'' Ti *εισ* cum EFGHKMSVXΓΔΠ 1. 13. 22. ti[2] al plus[100] Or[3,596] Chr (e sah cop arm *in collum*, it[pler] *in collo*, ff[1.] m Aug Paulin *collo*)

7. *σκανδαλων*: syr[cu] add *quae veniunt* | *εστιν* cum ℵD unc[13] al pler (item

5, 29 Mc 9, 43. 45 οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 [180. 6] εἰ δὲ ἡ
χείρ σου ἢ ὁ πούσ σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰσ τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ χωλόν,
ἢ δύο χεῖρασ ἢ δύο πόδασ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
5, 29 Mc 9, 47 νιον. 9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμόσ σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰσ τὴν ζωὴν εἰσελ-
θεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺσ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ τὴν γέενναν τοῦ πυρόσ.
10 [181. 10] Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸσ τῶν μικρῶν τούτων·
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖσ διὰ παντὸσ βλέπου-

---

it vg syr[cu] et[p] al) Or[3,600sq] Chr (et.[mo 6]) ... Gb[0] Ln om cum BL 1. 33. al[15] fere syr[sch] sah aeth Chr[mo 1] Cyr[luc 360] Dam[par cod] cat[ox] (:: Heb 9, 16. 23; Ro 13, 5 *αναγκη* absque *εστιν* scriptum non fluctuat) | *πλην*: D* add *δε* (it vg *verum tamen vae*) | *ανθρωπω* cum ℵDFL 1. 22. al[4] g[1.] am for san syr[cu] et[utr] cop (Or[3,602]) cat[ox] ... ς (sed Gb[0]) Ti add *εκεινω* cum BEGH unc[9] al pler it[pler] vg (et. fu al) sah arm aeth Bas[eth 264] Lcif Hil (Dial[62] *ουαι εκεινω δι ου το σκ. ερχ.*) Cyr[luc 360] Dam[par]

8. *σκανδαλιζει*: FLVX al mu *-ζη*, al pauc *-σει* vel *-ση* | *εκκοψον*: ℵ* *εξελε* | *αυτον* (Gb'') cum ℵBDL 1. 13. 124. 157. 243. 245. 346. it vg sah syr[cu] et[sch] arm aeth Lcif Hil; item U 28. *αυτην* ... ς *αυτα* cum EFGHKMSVXΓΔΠ al pler cop syr[p] | *καλον*: U Chr (et.[mo 5]) add *γαρ* | *εισελθειν*: KΠ al pauc it[pler] (non e q) vg post *εισ τ. ζω.* | *κυλλ. η χωλ.* cum ℵB 157. f[scr] it[pler] vg (sed ff[2.] for al tantum *debilem* i. e. *κυλλ.*)... ς Ti *χω. η κυ.* cum DE unc[13] al pler e q sah cop syr[cu] et[utr] arm aeth Or[3,603] | *χειρασ* (Γ om *η δυ. χει.*) et *ποδασ* (et. f q vg): D it[pler] Chr cdd[4] *ποδ.* et *χειρ.* (Or[3,603] *βληθηναι εισ την γεε. του πυρ. μετα των δυο ποδ. η των δυ. χειρ.*) | *το πυ. το αιω.*: 1. ff[1.] gat syr[cu] Or[3,603] *την γεενναν του πυροσ*, c *gehennam aeternam*

9. *και ει*: D *το αυτο ει και* (d *similiter et si*) | Δ y[scr] al om *ὁ* | *σκανδαλιζει* (B *σκανδαλει*): FLΔ al *-ζη* | *εισελθειν*: al pauc e ff[1.] Chr ante *εισ τ. ζω.* | *εχοντα*: L 13. 124. 346. *εχειν και* (L om *κ.*) | *γεενναν* (EFLXΓ al *γεεναν*) *του* (Δ om) *πυροσ* (D om *τ. πυ.*): e f *ignem aeternum*

10. Γ 346. f[scr] *καταφρονησετε* | *των μι. τουτ.* c. ℵBEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn[vid] c e f q sah cop syr[p] arm Thdot[970] Clem[953] Or[3,605] Or[int 3,358] et [936] Const[2,18] Hil ... DL a b ff[1.] m n syr[cu] et[sch] Or[2,627] et [3,609] Lcif al *τουτ.* (g[1.] ff[2.] Eus[ps 310] om) *τ. μικρ.* praetereaque D b c ff[1. 2.] g[1. 2.] syr[cu] sah sax (non fr) Hil add *των πιστευοντων εισ εμε*, item Or[2,627] Or[int 3,358] et [936] Eus[ps 310] add *των εν τη εκκλησια* (Eus add *μου*) | *λεγω* usq *ουρανοισ*: sax om | *εν* (H al add *τοισ*) *ουρ.* c. ℵDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pler] vg syr[cu] syr[p] cop arm aeth Lcif; item B 33. *εν τω* (33. om) *ουρανω* (ita Ln) ... Γ 1. 13. 22. al[6] e ff[1.] sah syr[sch] (sed habet cd ap Jones) al Thdot[970 lib] Clem[553 lib] Or[1,767] et [2,627] Or[int 3,358] et [4,473] et[alib] Eus[ps 204] Bas[eunom 272] et [virgin 616] Chr al Hil om; hinc Ln [*εν τ. ουρανω*] | *μου*: H om | *του εν ουρ.* (et. Or[1,663] et [alib] et [2,627] et [3,608] Bas[virgin] Chr): DV 33. al Or[1,215] Eus[ps 204] Bas[eunom 272] *τ. ε. τοισ ουρ.*

σιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ. 12 $^{182.5}$ Τί ὑμῖν Lc $^{12-14}_{15,\ 4-7}$
δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ
ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶσ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶσ
ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖσ ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖσ
μὴ πεπλανημένοισ. 14 οὕτωσ οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
πατρὸσ ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖσ ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων.
15 $^{183.5}$ Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφόσ σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν

---

11. ς ἦλθε γὰρ (a n δε, b om; syr^{cu} hunc versum ita cum praegressis coniungit ut pendeat a verbis λεγω γαρ υμιν, ita fere: και οτι ηλθεν etc) ὁ (Δ om) υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι (L$^{2\,mg}$ ζητησε σωσε, G al plus^{30} c cop$^{cod\,1}$ aeth ζητησαι και σωσαι) τὸ ἀπολωλόσ c. DEFGH IKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{cu} et^{utr} arm aeth al Chr cat^{ox} al ... om (Gb^{oo}) c. ℵBL* 1* 13. 33. e ff$^{1.}$ sah cop (in plerisq cdd, sed cd^{1} habet) syr^{hr} aeth^{cod} Or^{3,610} (quum enim a v. 10 ad v. 14. transeat, interiectis verbis: τα δε περι των εκατον προβατων εχεισ εισ τασ κατα λουκ. ομιλιασ, versus vero 11. non ad istam parabolam pertineat, apparet eum hunc versum non agnovisse.) Eus (in canone; componit enim Lc 19, 10 cum Mt 15, 24 i. e. Lc 226. cum Mt 158.) Hil Hier Iuv :: frustra negant hunc versum e Lc 19, 10 huc illatum esse quum non ubique ζητησαι και additum legatur. At enim nihil magis usu venit quam simili modo differre imitationem a proposito exemplo. Cf ad Mt 8, 13; ad Lc 9, 56; ad Mt 21, 44 etc

12. τι: D q^{scr} a cop syr^{cu} add δε | αφεισ et πορευθεισ cum ℵEFGHIKMSU VXΓΔΠ al pler q syr^{omn} ... Ln αφησει (D ff$^{1.}$ vg^{ed} for san al αφιησιν) et και πορευθεισ (D πορευομενοσ) cum BL(D) 124. 157. 346. it (exc q) am (item vg^{ed} et$^{cdd\ al}$) arm aeth | ενενηκοντ. cum unc omnib et al pl ... ς εννενηκ. cum minusc mu. Item v. 13. | εννεα (al pauc ενεα): B 13. 346. arm add προβατα (E* iam scripserat προ) | ℵ* om επι τα ορη (suppl ℵ^{a}) | ζητει: H 13. 124. 346. d (e h gat al *vadet quaerere*) ζητησει

13. χαιρει (et. e vg^{ed} fu al): Δ* χαρει, it (et. δ) am for gat mm *gaudebit* | GLU al ενεα

14. εμπροσθεν: ℵ syr^{cu} cop Or^{3,610} om | υμων (D^{gr*} al pauc harl* ημων) cum ℵDEGKLMSUVXΔΠ al longe pl it vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\ mg}$ al Aug ... Ln μου cum BFHIΓ al^{25} sah cop syr^{cod} syr$^{p\ txt}$ arm aeth al Or$^{3,609\ sq}$ et^{612} :: v. 10 μου non fluct | ουρανοισ (et. Or^{3,609}): DV* (item E*?) 33. al Or^{3,610} et^{612} τοισ ουρ. | εν (Gb') cum ℵBDLM^{mg} 33. 157. al^{5} e* harl* ... ς εισ cum I unc^{13} al pler it^{pler} vg Or$^{3,609\ sqq}$

15. αμαρτηση (B^{bart}? L al -σει, item L ακουσει) et. Cyr$^{ador\ 104}$: 33. al^{40} Or^{3,610} Bas$^{epp\ 426}$ Bas$^{reg\ bre\ 493}$ et ^{518} et^{alib} Chr αμαρτη | αμαρτ. sine εισ σε cum ℵB 1. 22. 234* sah Or^{3,610} et$^{int\ 2,194}$ Cyr^{ador} Bas^{epp} ^{426} et$^{reg\ fus\ 351}$ et$^{reg\ bre\ 381}$ ... ς Ti add εισ σε cum DI unc^{14} al pler it vg cop syr^{cu} et^{utr} al Bas$^{eth\ 273}$ Bas$^{reg\ bre\ 493}$ et^{518} Chr Lcif Hil | υπαγε (syr^{cu} Bas^{epp} om) cum ℵBD 1. 33. al plus^{30} ff$^{1.2.}$ sah syr^{utr} arm

μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησασ τὸν
ἀδελφόν σου. 16 $^{184.\ 10}$ ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ
Deu 19, 15 2 Co 13, 1 ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματοσ δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν
ῥῆμα. 17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ
καὶ τῆσ ἐκκλησίασ παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸσ καὶ ὁ
τελώνησ. 18 $^{185.\ 7}$ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆσ γῆσ
16, 19 ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆσ γῆσ ἔσται
λελυμένα ἐν οὐρανῷ. 19 $^{186.\ 10}$ Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο
συμφωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆσ γῆσ περὶ παντὸσ πράγματοσ οὗ

---

al Or^{3,610} et$^{int\ 2,194}$ Bas^{regg} Cyr^{ador} Chr ... ς (= Gb) add *και* cum I unc^{14} it^{pler} vg cop aeth Lcif Hil al | D *εκερδησεσ*

16. *δε μη*: LΔ 33. al pauc it (exc q) vg (sed non for al) sah cop (syr^{cu} et^{sch} sed non syr^{p}) arm aeth Cyr$^{ador\ 104}$ Bas$^{mona\ 578}$ Bas$^{epp\ 426}$ (ante *μη*) Or$^{int\ 2,194}$ (non item Or^{3,611}) add *σου* | *σεαυτου* cum ℵKLM 1. 13. 33. 69. 157. 346. al plus^{10} Or^{3,611} Bas^{epp} et^{mona} Chr ... ς Ln Ti *σου* cum BDI unc^{11} al pler Cyr^{ador}. Praeterea B ff$^{1.}$ cop *μετ. σ.* post *δυο* pon | *μαρτυρων* (h. l. et. a b c f n am for fu san syr^{p}): L ante *δυο*, ℵ 1. al e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg^{ed} sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Or^{3,611} et$^{int\ 2,194}$ Cyr$^{ador\ 104}$ Tert al post *τριων* ... D 435. (Aug^{semel}) om | *σταθη* cum ℵBD unc^{11} al pler Cyr^{ador} ... IMUΔ 33. 262. al plus^{10} (e *in ore enim* - *stabit*; ff$^{1.}$ *et* - *stabit*) Or^{3,611} *σταθησεται* (:: ita vel *στησεται* LXX, sed non praecedit *ινα*)

17. *ειπον* cum ℵL Or^{3,611} ... ς Ln Ti *ειπε* cum BDI unc rell al omn^{vid} Cyr^{ador} Bas^{epp} | *σοι* (1. 22. 59. Bas^{epp} add *λοιπον*, item Or^{3,612} *δει αυτον ειναι προσ το λοιπον*): L om | D 301. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{p} *και ωσ ο τελ.*

18. *αμην*: M c *αμ. αμ.*, v* al *αμ. δε*, 157. syr^{p} *αμ. γαρ* | *οσα εαν* pri cum ℵEFGHIMSUVXΔ al pler Or$^{3,612\ sq}$ (bis *οσα εαν* ap Lomm. legitur; ap Ru. semel *ο εαν*); item sec cum ℵ^{b} et^{c} BEFGHKMSUVXΔΠ al pler ... BDKLΓΠ al plus^{10} Bas$^{eth\ 234}$ *οσα αν* pri loc (Ln); item ℵ*D^{supp} gL al^{10} fere Bas sec loc (D* ab *επ. τ. γησ* pr ad sec transilit, item Γ n ab *ουρανω* pr ad sec) | *εν ουρανω* pri cum B 124. Or, sec cum ℵB 124. Or (^{3,614} collato 16, 19 urget h. l. *εν ουρανω*, non ut ad Petrum *εν ουρανοισ* dictum esse, *ουκ εν ουρανοισ, ωσ επι πετρον, αλλ εν ουρανω ενι*) ... ς Ti bis *εν τω ουρανω* cum EFGHKSUVXΓΔΠ (M pri loc) al pler (Or^{lib} *ουδενοσ των εν ουρανω αναλυοντοσ του δεδηκοτοσ* et *ωσ δεδεμενου του τοιουτου εν τω ουρ.*) Bas$^{eth\ 234}$ ... D (pri loc D^{supp} g) L 22. 33. 157. al pauc f sah cop bis *εν τοισ ουρανοισ*, pri loc et. ℵ, sec loc et. M :: cf 16, 19

19. *παλιν* cum ℵDLMΓΔ 1. al sat mu ff$^{2.}$ l vg (et. am fu for al) cop arm syr^{p} Or^{3,614} Chr (sed MΔ Chr add *δε*, item aeth); e *iterum audite* ... Ti *παλ. αμην* cum BEFGHIKSUVXΠ al plus^{100} a b c f g$^{1.2.}$ h n mm syr^{cu} (syr^{sch} *et amen*) sah Bas$^{eth\ 234}$ ... Ln (ex errore) *αμην* cum minusc pauc ff$^{1.}$ Cyp | *εαν δυο*: D^{gr} *δυο εαν* | *συμφωνησουσιν* cum

ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖσ παρὰ τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν
οὐρανοῖσ. 20 οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖσ συνηγμένοι εἰσ τὸ ἐμὸν
ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
21 [187. 5] Τότε προσελθὼν ὁ Πέτροσ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ποσά- 21 s Lc 17, 3s
κισ ἁμαρτήσει εἰσ ἐμὲ ὁ ἀδελφόσ μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕωσ ἑπτά-
κισ; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· οὐ λέγω σοι ἕωσ ἑπτάκισ, ἀλλ᾽ ἕωσ
ἑβδομηκοντάκισ ἑπτά. 23 [188. 10] διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃσ ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ
τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη

ℵBDEHILVΔ 33. al mu ... ς -σωσιν cum FGKMSUXΓΠ al pl Or^{3,614} et^{617} Bas^{eth} Chr | εξ υμων (13. 69. 124. al it^{pl} vg syrr ante συμφ.) cum ℵBDL 13. 69. 124. al it^{pl} vg (syr^{omn}) Or^{1,793} Chr (et.^{mo5}) Cyp al ... ς Ti υμων ante συμφ. cum EFGHIKMSUVXΓΔΠ al pler q (*duo vestrum*) arm Or^{3,614} Bas^{eth} ... 33. a ff^{1} n vg^{cdd} (sed non am for al) om εξ υμ. | D* παντ. του πραγμ. | ου εαν (D αν): X^{2} al ο εαν | αιτησωνται: G*H L*X al mu -σονται | ℵ αυτοισ γενησετ. | ουρανοισ: V al pauc Chr praem τοισ

20. ου (ita et. Or^{3,615} et^{619} Chr; sed οπου ℵ^{b} Or^{1,394} et^{3,302} et^{alib} Eus^{dem} et^{es} et$^{ps saepe}$ Const^{8,34} Ath$^{virgin 88}$ Bas$^{reg fus 343}$ et^{383}) γαρ etc: D ουκ εισιν γαρ (D^{d} ου γαρ εισ., item d) δυ. η τρ. συν. εισ τ. ε. ονομ. παρ οισ ουκ ειμει εν με. αυτων. Similiter g^{1} post *in medio eorum* add: *non enim sunt congregati in nomine meo inter quos ego non sum.* | LΔ al εμμεσω

21. προσελθ. ο (D om) πε. ειπ. αυτω (ℵ* Dam$^{par 328}$ om) cum ℵ*BD 300. 49^{ev} Or^{3,619} ... ς Ti αυτω ο πε. ειπ. cum ℵ^{c}EFGHKL unc^{8} al pler syr^{p} arm Chr. Item a b c e f ff$^{1.2}$ g^{1} h syr^{cu} et^{sch} aeth sah cop Lcif *accedens* (vel *accessit-et* ut e f syrr aeth) *ad eum Petr. dixit ei* (e Lcif^{semel} om), g^{2} vg *accedens Petr. ad eum dixit* | κυριε: G* c^{scr} om | EHΔ al αμαρτηση | εισ εμε: B 69. 124. 346. post ο αδ. μου pon | L om μου

22. αλλ cum ℵ unc^{13} al omn^{vid} ... Ln Ti αλλα cum BD | επτα: D* επτακισ. Spectat huc locus evglii Nazar. ab Hier (adv. Pelag. 3, 2) exscriptus: *Si peccaverit, inquit* (Christus), *frater tuus in verbo et satis tibi fecerit, septies in die suscipe eum. Dixit illi Simon discipulus eius: Septies in die? Respondit dominus et dixit ei: Etiam ego dico tibi, usque septuagies septies. Etenim in prophetis quoque postquam uncti sunt spiritu sancto, inventus est sermo peccati.* Idem testatur codex evv. saec. 9. vel 10. nuper ex oriente a me Petropolin perlatus (cf Notitia ed. cod. Sinait. p. 58.) hunc in modum: τὸ ἰουδαϊκὸν ἑξῆσ ἔχει μετὰ τὸ ἑβδομηκοντάκ. ἑπτά· καὶ γὰρ ἐν τοῖσ προφήταισ μετὰ τὸ χρισθῆναι αὐτοὺσ ἐν πνεύμ. ἁγίῳ εὑρίσκετο ἐν αὐτοῖσ λόγοσ ἁμαρτίασ.

23. HΓ y^{scr} al ομοιωθη | ανθρωπω: G al^{2} om | Δ om μετα

24. προσηνεχθη cum ℵEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (it vg *oblatus est*) Or$^{3,627 c}$ et$^{632 bis}$ Chr Dam$^{par 328}$ ... Ln Ti προσηχθη cum BD Or^{3,621} (in inscriptione περι του βασιλ. -- ω προσηχθη etc) et$^{627 b}$ (item ali-

εἷσ αὐτῷ ὀφειλέτησ μυρίων ταλάντων. 25 μὴ ἔχοντοσ δὲ αὐτοῦ
ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριοσ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα
καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 πεσὼν
οὖν ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ προσεκύνει αὐτῷ λέγων· μακροθύμησον ἐπ'
ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 27 σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ τοῦ
δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.
28 ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ
ὃσ ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσασ αὐτὸν ἔπνιγεν
λέγων· ἀπόδοσ εἴ τι ὀφείλεισ. 29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλοσ αὐτοῦ

---

quoties alludens *ο προσαχθεισ*) :: *προσενεγκαι* frequentatur a Mt; *προσαγειν* nusquam habet | *εισ αυτω* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *αυτω εισ* cum ℵᶜD unc^{14} (it vg *ei unus*) Or^{3,627} Chr | *μυριων* (et. Or^{3,621} in inscriptione et Or$^{int\ 3,975}$): ℵ* sah cop Or^{3,621} et ^{627}sqq (sexies) *πολλων* (Iuvenc *multa*), c *centum*

25. *ο* (Δ om) *κυριοσ* cum ℵBDL y^{scr} a g$^{2.}$ am for em harl san fr Lcif Hier... ς Ln add *αυτου* c. E unc^{12} al pler b c e f ff$^{1.2.}$ h q vg syr^{utr} sah cop arm aeth Dam$^{par\ 328}$ ... 1. g$^{1.}$ syr^{cu} Chr om (Or^{libere} *ο βασιλευσ*) | *γυναικα* cum ℵB 1. 258. (al ut videtur) h ... ς Ln Ti add *αυτου* cum D unc^{14} al pler vv pler Dam$^{par\ 328}$ | *τεκνα*: ℵ Chr (et.$^{mo\ 6}$) *παιδια* | *ειχεν* cum ℵDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it vg etc Or^{3,633} (*εχει, ωσ αποδεδωκαμεν, γυναικα και τεκνα, ατινα προτερον μεν εκελευσε πραθηναι ο βασ., πραθηναι δε και παντα α ειχεν*) Dam^{par} Lcif ... Ln Ti *εχει* cum B 1. 56. 58. 124. (item syrr? item sah *quae sunt ei*; cop *quae eius*) Or^{3,628} (*πλην μη εχων αποδουναι - εχει γυν. και τεκνα και αλλα περι ων γεγραπται· παντα οσα εχει*)

26. *ουν*: D y^{scr} it (exc q) vg sah syr^{p} (sed in marg *ουν*) arm Lcif *δε* (299. syr^{cu} et^{sch} al *και πεσων*) | *εκεινοσ* cum ℵᶜDLΔ 33. al^{7} it (exc q) vg syr^{cu} et^{utr} cop aeth Lcif ... ς Ln om cum ℵ*B unc^{11} al pler q sah arm Dam$^{par\ 328}$ | *αυτω*: c e f syr^{cu} *dominum suum* (h *ad pedes domini sui adorab. eum*) | *λεγων* absque *κυριε* cum BD y^{scr} 15. 47^{ev*} a c e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg (et. am al, sed non for al) syr^{cu} Or^{3,628} Chr Lcif ... ς add *κυριε* cum ℵ unc^{13} al pler f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (h gat mm post *επ εμ.*, b post *μακρ.* omissis *επ. εμ.*) sah cop syr^{utr} arm aeth Dam^{par} | *επ* (G *εν*) *εμοι* cum ℵB unc^{12} al omn^{vid} Or^{3,628} Chr Dam: DL *επ εμε* | *αποδωσ. σοι* cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 157. a c g$^{1.2.}$ h vg sah cop syr^{omn} arm aeth Or^{3,628} Lcif ... ς *σοι αποδ.* cum E unc^{11} al pler f q Chr Dam ... Ti om *σοι* cum D b e (om et. *παντα*) ff$^{1.2.}$

27. *εκεινου* cum ℵD unc^{12} al pler it vg etc... Ln om cum B 1.124. (syr^{cu} *et misertus est eius dominus eius*) | *το δανειον* (ℵFLΔ 124. al *-νιον*): 1. Or^{3,629} (*ο δε σπλαγχνισθεισ επ αυτω κυριοσ ουκ - αφηκεν αυτον μονον αλλα - πασαν την οφ. αφηκεν αυτω*) *πασαν την οφειλην* (sah cop *debitum eius omne*) :: ut v. 32.

28. *εκεινοσ*: Ln om cum B arm^{zoh} | *εκατ. δηναρια*: D *δην.* $\overline{\rho}$, item d *denarios centum* | *αποδοσ* cum ℵBDLΠ* 1. 33. 114. y^{scr} it (exc e f) vg

παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω
σοι. 30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυ-
λακὴν ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι
αὐτοῦ τὰ γινόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν
τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 τότε προσκαλεσάμενος
αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν
ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι
τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα; 34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος

---

sah cop aeth Or^{3,622} et^{629} Dam^{par} Lcif ... ς (Gb^{oo}) add *μοι* cum ΓΠ^{2} unc^{10} al pler e f syr^{omn} arm Chr | *ει τι* cum ℵBCD unc^{12} al plus^{150} q (*si quid*) Or^{3,622} et^{629} Chr Dam$^{par\,328}$ ... ς (= Gb Sz) *ο,τι* cum minusc mu (it^{pler} vg *quod*, d *quae*) arm aeth | *οφειλεις* (E*F al *-λησ*): syr^{p} c. ob. add *mihi*

29. *πεσ. ουν ο συ. αυτ.* cum ℵBC*DGL al^{9} it^{pler} vg syr^{cu} sah aeth Or^{3,633} (*ο δε πεσων ου προσεκυνει αλλα παρεκαλει*) Lcif ... ς Ti add *εισ τουσ ποδασ αυτου* cum C^{2}EFHKMSUVΓΔΠ al pler f q syr^{sch} et^{p} arm (cop *quum proiecisset se humi* vel *in partem inferiorem*) Dam^{par}. Versu 26. a h ad *πεσων* add *ad pedes domini sui.* Praeterea cf Mc 4, 22 Lc 8, 41 Act 10, 25 Ioh 11, 32 | *επ εμοι* cum ℵB unc^{11} al omn^{vid} ... Ln *επ εμε* cum CDL | *και* (D *καγω*) sine *παντα* (Gb'' Sz) cum ℵ*BC*DEFGHMSUVΔ al plus^{100} a b e ff^{2} g^{1} h syr^{cu} syr^{cod} (ap Jones) et$^{p\,txt}$ arm Dam^{par} Lcif ... ς add *παντα* (69. 124. *απαντ.*) cum ℵ^{c}C^{2}LΓΠ (K post *αποδ. σοι*) 1. 33. al mu c f ff^{1} g^{2} l q vg syr^{sch} et$^{p\,mg}$ sah cop aeth Chr; item Ln [*πα.*] | *αποδ. σοι* (syr^{cu} om *σοι*): C^{2}ΓΠ 13. 33. 69. 114. 124. 346. y^{scr} al^{10} fere f Chr *σοι αποδ.*

30. *ηθελεν* (syr^{cu} add *ο συνδουλ. αυτου*): D 69. 124. al plus^{5} Dam$^{par\,328}$ *ηθελησεν* (it vg *noluit*) | *αλλα* cum ℵ^{c}(ℵ* *και*)BCDEGHKLMUΓΠ al pl ... ς^{e} (= ς Gb Sz) *αλλ* cum FΔ al pm | L al mu *ε. την φυ.* (Or^{3,634} *ο δε συγχωρηθεισ εβαλεν αυτον εισ την φυλακ.*) | *εωσ* cum ℵBCL arm ... ς Ti *εωσ ου* cum D unc^{12} al certe pler | *το*: C al^{5} g^{1} tol Dam^{par} *παν το*

31. *ουν* cum ℵ* et^{cb} BD 33. e ... ς Ti *δε* cum ℵ^{ca}C unc^{12} al omn fere it^{pler} vg sah cop syr^{omn} aeth Dam^{par} Chr Lcif | *οι συνδ. αυτου* (al pauc om *αυτ.*) cum ℵCD unc rell al omn fere etc: Ln *αυτου οι συνδ.* cum B | *τ. γινομενα* (ℵ^{ca}D *γει.*) cum ℵ^{ca}DL al^{15} Chr$^{mo\,1}$ (Chr$^{mo\,5}$ om), item *fiebant* it (exc e) vg Lcif ... ς Ln *τ. γενομ.* cum ℵ* et^{cb}BC unc^{12} e (*quae acta erant*) Dam^{par} | *εαυτων* cum ℵBC unc^{10} al^{50} fere (Or^{3,629} *σαφωσ παραστησαντεσ τω κυρ. εαυτων πα. τ. γεν.*) ... ς *αὑτων* cum DHLS al pl (sed HL al *αὐτων*) | *τα* (Δ om) *γενομενα* (*quae facta erant* it vg): H e (*quae agebantur*) *γινομενα*

32. *τοτε προσκ.*: H al *πρ. δε* | *αυτω* (et. Or^{1,254}): D al pauc om | *με*: M *μοι*

33. *εδει*: D add *ουν*, item it^{pler} (non e m) vg (exc for al) syr^{cu} sah arm *nonne* (*non*) *ergo oportuit* | *καγω* cum ℵBDL 33. al Or^{1,254} ... ς *και εγω* cum C unc^{12} al pler

αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖσ βασανισταῖσ ἕωσ οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ
ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 οὕτωσ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιοσ ποιήσει
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστοσ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν
ὑμῶν.

XIX.

Mc 10, 1 1 [189. 6] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ λόγουσ τού-
τουσ, μετῆρεν ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ ἦλθεν εἰσ τὰ ὅρια τῆσ Ἰου-
δαίασ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί,
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺσ ἐκεῖ.

3–9 Mc 10, 2–12 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντεσ αὐτὸν καὶ
λέγοντεσ· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν
Gen 1, 27 αἰτίαν; 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσασ ἀπ'

---

34. *εωσ ου*: Ln om *ου* cum B arm (Or^{1,254} *βαλετε αυτον εισ τ. φυλ. εωσ αποδω παν το οφειλ.*) | *παν*: D y^{scr} al pauc Chr (ita$^{mo\,5}$) om :: ut v. 30 | *αυτω* cum ℵ* et^{cb} C unc^{13} al pler sah cop syr^{sch} et^{p} aeth Dam$^{par\,328}$ ... Ln om cum ℵ^{ca}BD 124* al^{15} fere (Or^{1,254}), item *universum debitum* it vg syr^{cu} arm :: ut v. 30, ubi nemo *αυτω* add

35. *ουρανιοσ* cum ℵBC^{2}DKLΠ ti* 33. al^{30} fere Or^{1,254} et ^{3,634} Dam^{par} ... ς Ti *επουρανιοσ* cum C*EFGHMSUVΓΔ al longe pl | *ποιησει υμιν* (ita et. f g^{2} q vg): D it^{pl} *ουτ. και υμιν ποιησει ο πα. μ. ο ουρ.* Similiter Or^{1,254} *ουτ. και υμ. ο πα. ο ουρ. ποιησ.* (et.^{3,634} *ουτ. ουν ποιη. και υμ. ο πα.* etc) | *καρδ. υμων* cum ℵBDL 1. 22* al^{3} it (exc f h) vg syr^{cu} sah (sed vide post) cop aeth arr Or^{1,254} Lcif Aug al ... ς (= Gb) add *τα παραπτωματα αυτων* cum C unc^{12} f h syr^{sch} et^{p} sah^{münt} arm Chr Dam^{par}

XIX. 1. *ετελεσεν* (minusc aliq *συνετελ.*) cum ℵBC unc^{13} al omn^{vid} f g^{2} h q vg Or^{3,634} sq (*οτι μονοσ ετελεσε τουσ λογουσ ο ις ο ελθων τελοσ επιθειναι τοισ πραγμασι*): D a b c e ff$^{1.2}$ g^{1} Hil *ελαλησεν* | *τησ* pr: ς^{e} male om

3. *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *οι φαρ.* cum ℵDEFGHKSUVΓ al pler sah Or^{3,636} Naz$^{or\,37,5}$ ... Ln om *οι* cum BCLMΔΠ al^{15} fere cop Dam$^{par\,640\,cod}$ :: cf Mc, item ad Mt 16, 1 | *λεγοντεσ* (Gb'') cum ℵBCKLMΓΠ 1. al^{30} fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah cop arm aeth al Or^{3,636} (Chr *πειραζοντεσ ελεγον*) Naz$^{or\,37,5}$ Hil ... ς *λεγοντ.* (D* d *λεγουσιν*) *αυτω* c. DM^{mg} unc^{8} al pl c h q syr^{p} Dam^{par} Op | *εξεστιν* c. ℵBLΓ 125* 301. f^{scr} sl^{2} Aug (Clem ^{532} *ο κυριοσ ειπεν – ει εξεστιν απολυσαι γυναικα, μωυσεωσ επιτρεψαντοσ*) ... ς Ti add *ανθρωπω* (c^{scr} Or^{3,636} *-πον*) cum ℵ^{c}CD unc^{11} al pler (4. *ανδρι* :: ut Mc) it vg syr^{omn} sah cop al Or^{3,636} et ^{637} Naz$^{or\,37,5}$ Dam^{par} Hil al :: *ανδρι* in Mc non omittitur

4. *ειπεν* cum ℵBDL al pauc a c e ff$^{1.2}$ h sah cop aeth Or^{3,637} ... ς add *αυτοισ* cum C unc^{12} al pler b f g$^{1.2}$ (m) q vg syr^{omn} al Dam^{par} Op ::

ἀρχῆσ ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούσ; 5 καὶ εἶπεν· ἕνεκα τού- *Gen 2, 24.
του καταλείψει ἄνθρωποσ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολλη-
θήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰσ σάρκα μίαν.
6 ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸσ συνέζευξεν,
ἄνθρωποσ μὴ χωριζέτω. 7 λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆσ ἐνετεί- *5, 31 *Deu 24, 1
λατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι; 8 λέγει αὐτοῖσ·
ὅτι Μωϋσῆσ πρὸσ τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπο-

---

ut Mc. Praeterea it^{pl} (a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h; f *Jesus autem respondens*) *et respondens Jesus* etc. Contra g$^{2\cdot}$ vg *qui respondens*, ff$^{1\cdot}$ *quibus respondens*, e *ille autem respondit et*, q *at ille respondens* | ποιησασ cum ℵCDZ unc^{13} al pler it vg al Const^{6,14} Naz$^{or\,37,5}$ Chr Dam^{par} Or$^{int\,2,330}$ Aug (schol vetus ap Mtthaei οικονομικωσ δε ουκ ειπεν εγω ο κτισασ τον ανθρ. αλλ ο ποιησασ απ αρχησ) ... B 1. 22. 33. 124. (sah cop) arm Or$^{3,637\,bis}$ Meth$^{resurr\,772}$ Tit$^{manich\,100}$ Ath^{1,39} et ^{414} (addens: απο γαρ αρχησ τινοσ του μη ειναι ποτε γεγονε και εκτισθη τα γενητα) κτισασ. Cf et. Hom$^{cl\,3,54}$ σαδδουκαιοισ πυνθανομενοισ καθ ον λογον μωυ. επτα συνεχωρησεν γαμειν, εφη· μωυ. κατα τ. σκληροκ. υμων επετρεψεν υμιν, απ αρχ. γαρ ουτωσ ουκ εγενετο· ο γαρ κτισασ απ αρχ. τον ανθρ. αρσεν κ. θηλυ εποιησεν αυτον | αρσεν (syr^{cu} ante απ): E al pauc (Or$^{3,637\,sqq}$ passim αρρεν editum est) αρρεν | D* θηλυν

5. ειπεν: Δ* δ add αυτοισ | ενεκα cum ℵBLZ Or^{3,638} (non distinguens inter LXX et Mt) ... ς Ti ενεκεν cum CD unc^{12} al certe pler Const^{6,14} Meth^{772} al :: ad Gen 2, 24 (B deficit) non notati sunt cdd a forma ενεκεν discedentes | πατερα cum ℵBDZ unc^{11} al pl it vg al Or^{3,638} Ath^{1,39} Or$^{int\,2,305}$ ... CEIΔ 1. 33. al plus^{50} sah cop syr^{omn} arm^{cdd} aeth Const Tit^{100} Chr Dam^{par} al Or$^{int\,2,330}$ Op add αυτου :: ita LXX discedentib. paucis | μητερα: Γ 69. al^{10} fere sah cop syr^{omn} aeth al Ath^{1,39} Dam^{par} Or$^{int\,2,330}$ (non Const Tit Chr Or$^{int\,2,305}$) add αυτου :: deest LXX^{ed} sed add cdd mu | κολληθησ. (Gb″) cum BDEFGHISUV al^{50} fere (Or^{3,638} και εκολληθη τη γυναικι αυτου) ... ς προσκολληθ. (:: ut LXX) cum ℵCK LMZΓΔΠ al pl Tit Ath^{1,39} Chr Dam^{par} (minusc mu Ath Chr Dam pergunt προσ την γυ. ut LXX | οι: Z om

6. σαρξ μια cum BCEFGHIKLMSUVZΓΔΠ al omn^{vid} m q Or^{3,637} Ath^{1,39} Dam^{par} ... ℵD it (exc m q) vg μι. σαρξ :: cf ad Lc | ο θεοσ: Z 6. Cyr$^{nest\,59}$ om ο | συνεζευξεν (et. Ath^{1,39} Cyr^{nest} etc): D a e** ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h Aug Chrom add εισ εν | D αποχωριζετω

7. μωυσησ (D ο μωυ.) cum ℵ (ℵ^{b} et^{c} v. 7; ℵ v. 8) BDKMNZΠ (L v. 7) al mu ... ς μωσησ c. (ℵ* v. 7) CEFGHISUVΓΔ (L v. 8.) al pl. Item v. sq. Praeterea cf ad 8, 4 | ενετειλατο (28. εγραψεν): N add ημιν | απολυσαι cum ℵDLZ 1. 22. a e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h l vg syr^{hr} arm sah^{münt} aeth Or^{3,640} sq Aug Op ... ς add αυτην cum BCEFGHIKMNSUVΓΔΠ al pler f q syr^{sch} et^{p} Dam^{par} (sah cop *eas*, b c ff$^{2\cdot}$ m gat mm Ir^{int} Amb *uxorem*; syr^{cu} *ut quicumque vult uxorem dimittere det illi libellum repudii*)

8. λεγει (D*^{gr} aeth και λε.): M a b c add ο ιϲ (non e f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h q vg) | μω. (vide ad v. 7; U al pauc add μεν): D it^{pler} (non g$^{2\cdot}$ q, nec vg)

λῦσαι τὰσ γυναῖκασ ὑμῶν· ἀπ᾽ ἀρχῆσ δὲ οὐ γέγονεν οὕτωσ. 9 190.2
5, 32 Lc 16, 18 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃσ ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορ-
νείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται. 10 191.10 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί· εἰ οὕτωσ ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆσ γυναικόσ,
οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ πάντεσ χωροῦσιν
τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ᾽ οἷσ δέδοται. 12 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινεσ

---

post *επετρ. υμιν* | *ου γεγονεν* (Or^{3,641,646} et ^{648} Eus$^{marc\,257}$): D 46. Chr (et.$^{mo\,5}$) *ουκ εγενετο*. Cf Hom^{clem} ad v. 4.

9. *οτι* cum ℵCEFGHIKLMNSUVΓΔΠ al omn^{vid} f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ m q vg syr^{omn} sah cop arm aeth Bas$^{eth\,308}$ Chr Dam$^{par\,640}$ ... Ln Ti om cum BDZ a b c e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h :: cf ad 5, 32 | *οσ αν*: CM *οσ εαν* | *απολυσῃ*: H al *-σει* | *μη επι πορνεια* (ℵI *-ια*) cum ℵCINZ unc^{13} al^{150} fere g$^{2.}$ vg (*nisi ob fornicationem*) syr^{utr} arm aeth Dam^{par}; item ς (= Gb Sz) praemisso *ει* cum minusc pauc Bas^{eth} (Clem — libere, et quaeritur quorsum spectet —^{532} *χωρισ λογου πορν.* et^{506} *πλην ει μη επι λογω πορν.*) ... Ln *παρεκτοσ λογου πορνειασ* (:: ex 5, 32) cum BD 1. 33. al^{6} it^{pler} (c d ff$^{1.}$ m *excepta causa adulterii*; e *praeter causam fornicationis*; a b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h q *nisi ob causam fornic.* Item Aug *excepta causa fornicat.*, *nisi ex causa forn.*, *nisi ob causam forn.*; Tert$^{bis\ libere}$ om *μη επ. πορν.*, item Athenag$^{leg\,33}$) syr^{cu} sah cop Or$^{3,647\,sqq}$ (Clem^{533} *χωρισ λογου πορν.*) Bas^{eth} Chr (et.$^{mo\,6}$) | *και γαμησῃ* (HMΓ al *-σει*) *αλλην* cum ℵCDIZ unc^{13} al pler it (exc ff$^{1.}$) vg syr^{omn} sah arm aeth Dam^{par} Aug^{ter} (sic, quamvis libere) ... BN 1. 4. ff$^{1.}$ cop sl$^{2.}$ Or$^{3,647\,sq}$ om | *μοιχαται* cum ℵC^{3}DIZ unc^{13} al pler it (exc ff$^{1.}$ et m^{139}, non item m^{80}) vg syr^{utr} (syr^{cu} *adulterium committit adv. eam*) sah arm aeth Bas^{eth} ... BC*N 1. 4. ff$^{1.}$ m^{139} cop syr$^{hr\ vid}$ Or$^{3,647\,sq}$ Aug *ποιει αυτην μοιχευθηναι* (Clem^{506} *ο δε απολελυμενην λαμβανων γυναικα μοιχαται· εαν γαρ τισ απολυσῃ γυναικα, μοιχαται αυτην, τουτεστιν αναγκαζει μοιχευθηναι*) | *μοιχαται* sine additamento cum ℵC^{3}DLS 69. al^{15} a b e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h l m^{80} (exscripti vv. 9 usq 12) gat mm syr^{cu} sah cop^{cod} Or$^{3,647\,sq}$ (certe non tangit; verba enim *ωσπερ δε μοιχαλισ εστι γυνη, καν δοκῃ γαμεισθαι ανδρι, ετι ζωντοσ του προτερου, ουτωσ και ανηρ δοκων γαμειν απολελυμενην ου γαμει κατα την του σωτηροσ ημων αποφασιν οσον μοιχευει* potius ad 5, 32 vel Lc 16, 18 spectant) Chr (et.$^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti add *και ο απολελυμενην γαμησασ* (C*INΔΠ 1. 13. 33. 124. 346. y^{scr} al *γαμων*) *μοιχαται* cum BC^{1}INZ unc^{11} al pler c f g$^{2.}$ m^{139} q vg syr^{utr} et^{hr} cop^{edd} arm aeth Bas^{eth} Dam^{par} (Tert potius ad 5, 32 spectat) :: petitum est ex parallelis

10. *αυτω*: ℵ* om | *οι μαθητ.* cum ℵB al^{2} e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ sah^{cod} Dam$^{par\ cod}$ ... ς add *αυτου* cum CDINZ unc^{13} al pler it^{pl} vg al mu | *ανθρωπου* (et. e f g$^{2.}$ l vg; Or^{3,649}): D *ανδροσ*, item *viri* a b c ff$^{2.}$ (ff$^{1.}$ om) g$^{1.}$ h m q Amb al

11. *ο δε*: KMΠ al^{20} fere m add $\overline{ις}$, item a b c ff$^{1.}$ syr^{cu} *dixit* (*ait*) *autem illis Jesus* | *τουτον* cum ℵCDINZ unc^{13} al pler it (exc e) al pler Clem^{534} Dam$^{par\,640}$ Or$^{int\,2,178}$ Amb Aug al ... B 1. y^{scr} e aeth Or$^{3,649\,sq}$

ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες
εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες
εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος
χωρεῖν χωρείτω.

13 [192.2] Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας 13–15 Mc 10, 13–16
ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Lc 18, 15–17
14 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε
αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. 15 καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16 [193.2] Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· διδάσκαλε, τί 16–22 Mc 10, 17–22 Lc 18, 18–23

Cyp[bis] om; hinc Ln [τουτ.] | δεδοται: syr[cu] add *a deo.* Pertinet huc Clem[stro 3,508] sq: οι απο βασιλειδου (ex ev. Hebr?) - αποκρινασθαι λεγουσι τον κυριον· ου παντ. χωρ. τον λογ. τουτον· εισι γαρ ευνουχοι οι μεν εκ γενετης, οι δε εξ αναγκης. Item Epiphanes teste Epiph[32,4]: λεγων ως εν τω ευαγγ. εμφερεται του σωτηρος φασκοντος τρεις μεν ευνουχους ειναι, τον τε εξ ανθρωπων ευνουχιζομενον και τον εκ γενετης και τον δια την βασ. των ουρ. εαυτον εκουσιως ευνουχισαντα.

12. γαρ (א[b] et [c]): א* om | D ηυνουχισθησαν | ευνουχοι tert: m syr[cu]om | B* δυνομενος. Ceterum cf Iust[ap 1,15] - ειπεν - εισι τινες οιτινες ευνουχισθησαν υπο των ανθρ., εισι δε οι εγεννηθησαν ευνουχοι, εισι δε οι ευνουχισαν εαυτους δια την βασ. τ. ουρ. πλην ου παντες τουτο χωρουσιν.

13. προσηνεχθησαν cum אBCDL al[15] Or[3,658] ... ς -χθη cum EFGHI[vid]KM SUVΓΔΠ al pler Or[3,659] Chr | D sah cop Or[3,658] (in inscriptione pericopae; non item [3,659]) επιθ. τ. χειρ. αυτοις, U it vg τ. χειρ. αυτ. επιθη, et aliter transponitur | επετιμησαν: C it vg επετιμων | αυτοις: Δ αυτους

14. αυτοις cum אCDLM al pauc f g[1.2.] l vg syr[cu] et [sch] syr[p] c.* cop aeth al Chr (et.[mo 6]) ... ς Ln Ti om cum BI unc[10] al pler it[pl] sah arm | τα παιδια: syr[cu] add ελθειν πρ. εμε (non mutatis iis quae sequuntur); syr[sch] huc transfert ελθ. πρ. εμε : : cf Mc et Lc | κωλυετε: D 13. 69** 124. -σητε (69* -σετε, 237. -ητε) | πρ. εμε cum אLΔ ... ς Ln Ti πρ. με cum BCD unc[10]

15. τ. χειρ. αυτοις (א επ αυτους, al pauc επ αυτα) cum (א)BDLΔ* 69. 124. al[10] fere syr[cu] et[sch] sah cop aeth Or[3,658] et [663] ... ς αυτοις τ. χειρ. cum CEFGHKMSUVΔ*[corr] al pler it vg syr[p] arm Chr

16. c[3]G[2] al mu (inprimis evglstaria): τω καιρω εκεινω (G[2] om, al τ. καιρ. εκ. om) νεανισκος τις προσηλθεν (G[2] -ελθων) τω ιυ γονυπετων αυτον και λεγων (G[2] ειπεν αυτω pro γον. usq λεγ.) | προσ. αυτω ειπ. (a b usq Hil add αυτω, item cop) cum אB 13. 157. 346. f e (item a b c ff[1.2.] g[1.] h q Hil, cop) sah arm aeth Chr Op (vide et. Iust) ... ς προσ. ειπ. (D λεγει, vg *ait*) αυτω cum CDEFGHKLMSUVΓΔ al pler vg syr[omn] Or[3,664] Bas[eth 242] et [279] | διδασκ. cum אBDL 1. 22. ti[2] 5[ev] a e ff[1.] aeth Or[3,664bis]

ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον; 17 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με

Hil^matth ... ς (Gb^00) add αγαθε cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler b c f ff^2 g^1.2 h q vg syr^omn sah cop Bas^eth bis Cyr^hr 18,30 Chr (Hil^trin vix e Mt). Praeterea cf infra Iust Marcos etc | αγαθον (Or^3,664 sqq): 238. 248. ff^2 syr^cu sah cop^cod Cyr^hr 18,30 Chr (et.^mo 6) om | ποιησω ινα: ℵL 28. 33. 157. Bas^eth 279 (non 242) Chr (et.^mo 6) Ir^int 241 ποιησας | σχω cum BD(C*?) Or^3,664 txt ... ς εχω cum C(C^2?)EFGHKMSUVΓΔ al pler Bas^eth 242 Chr Cyr^hr ... ℵL 28. 33. 77. 157. 238. (e *ut vitam aet. consequar*) syr^cu et^p mg cop aeth arr Or^3,664comm Bas^eth 279 Ir^int 241 (*ei qui interrogavit eum quid faciens vitam aet. hereditaret sic respondens: Si vis in vitam introire, custodi praecepta. Illo autem interrogante: Quae? rursus dominus: Non moechaberis etc*) κληρονομησω, idque ℵL al e aeth Or Ir^int post ζω. αιω. pon : : cf Lc et Mc. Praeterea cf huc Hom^clem 18,3 ο διδασκαλος ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησας ζω. αιω. κληρονομησω (item 18,17 ερωτησαντος τινος· τι ποιησας ζω. αι. κληρ.) πρωτον εφη· μη με λεγε αγαθον· ο γαρ αγαθος εις εστιν ο πατηρ ο εν τοις ουρανοις (cf et. 18,1 et 17,4 et 3,57). ευθυς επαξας λεγει· ει δε θελησεις (θελης) εις τ. ζω. εισελθ. τηρησον (cod -ρει) τας εντολας. του δε ειποντος· ποιας; επι τας του νομου παρεπεμψεν (επεμψ.; 18,17 τας του νομ. εντολας υπεδειξεν). Item Iust^apol 1,16 προσελθοντος αυτω τινος και ειποντος (cf et.^tryph 101 λεγοντος αυτω τινος) διδασκαλε αγαθε, απεκρινατο λεγων· ουδεις αγαθος ει μη μονος ο θε. ο ποιησας τα παντα (tr 101 απεκρινατο· τι με λεγεις αγαθον; εις εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο εν τοις ουρ.). Item Marcosii ap Ir 1,20,2: τω ειποντι αυτω· διδασκαλε αγαθε, τον αληθως αγαθον θεον ωμολογηκεναι ειποντα· τι με λεγεις αγαθον; εις εστ. αγαθ. ο πατηρ εν τοις ουρ. Alludentes accedunt Valentinus ap Clem^stro 2,488: προς τινας επιστελλων αυταις λεξεσι γραφει· εις δε εστιν αγαθος et Ptol^flor ap Epiph^33,7: ενα γαρ μονον ειναι αγαθον θεον τον εαυτου πατερα ο σωτηρ ημων απεφηνατο. Or^int 3,670 (in Graecis non est; an ipse interpres addidit?): *scriptum est in evangelio quodam, quod dicitur secundum Hebraeos -- Dixit, inquit, ad eum alter divitum: Magister, quid bonum faciens vivam? Dixit ei: Homo, legem et prophetas fac. Respondit ad eum: Feci. Dixit ei: Vade vende omnia quae possides et divide pauperib. et veni sequere me. Coepit autem dives scalpere caput suum, et non placuit ei. Et dixit ad eum dominus: Quomodo dicis: Legem feci et prophetas, quoniam scriptum est in lege: Diliges proximum tuum sicut te ipsum; et ecce multi fratres tui filii Abrahae amicti sunt stercore, morientes prae fame, et domus tua plena est multis bonis, et non egreditur omnino aliquid ex ea ad eos. Et conversus dixit Simoni discipulo suo sedenti apud se: Simon fili Iohannae, facilius est camelum intrare per foramen acus quam divitem in regnum caelorum.*

17. ο δε: EM 33. al mu a b c ff^1.2 h (*at Jes. dixit*, h *Jes. vero dix.*, ff^1 *cui respondit Jes.*) syr^cu aeth add ις | τι με ερωτας περι του (D 251. Or^3,664 om) αγαθ. cum ℵBDL 1. 22. (251. versum 17. ut ς habet, sed post ποιας pergit: ο δε ις ειπεν αυτω· τι με ερωτας πε. αγαθου; ουδεις αγ. ει μη usq. εντολας.) a b c e ff^1.2 g^1 h l vg syr^cu et^p mg et^hr cop arm

ἐρωτᾷσ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷσ ἐστὶν ὁ ἀγαθόσ. εἰ δὲ θέλεισ εἰσ
τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰσ ἐντολάσ.
18 ποίασ; φησίν. ὁ δὲ
Ἰησοῦσ εἶπεν· τὸ οὐ φονεύσεισ, οὐ μοιχεύσεισ, οὐ κλέψεισ, οὐ ψευδο-
μαρτυρήσεισ,
19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεισ

aeth Or[3,664 sqq] ([664] sic: ο μεν ουν ματθ. ωσ περι αγαθου εργου ερωτηθεντοσ του σωτηροσ εν τω· τι αγαθον ποιησω; ανεγραψεν· ο δε μαρκ. κ. λουκ. φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεισ αγαθον; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.) Eus[prae 11,21] (ο σωτηριοσ λογοσ προσ τον περι τουδε ερομενον απεφηνατο ειπων· τι με ερωτ. περι του αγ.; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.) Dionys[areo 1,315] Antioch[hom 1] Hier Aug (consens [2,123] sic: *de illo ergo divite – potest videri distare aliquid, quod sec. Mt dicitur*: Quid me interrogas de bono, *sec. illos autem* [Lc et Mc]: Quid me dicis bonum? *Nam*: Quid me interrogas de bono, *ad illud magis referri potest quod ait ille quaerens*: Quid boni faciam? *Ibi enim et bonum nominavit et interrogatio est*; Magister *autem* bone, *nondum est interrogatio.*) Nov al ... ς (= Gb, sed rursus Gb') τι με λεγεισ (Δ om) αγαθον cum CEFGHKMSUVΔ (Γ om τι μ. λε. αγ.) al pler f q syr[sch] et[p txt] sah arr Chr (et.[mo 6]) Euthy Thphyl Hil. Praeterea vide supra Iust Hom[cl] Marcos ap Ir, et adde Naass[5,7] τουτον ειναι φησιν αγαθον μονον, και περι τουτου λελεχθαι το υπο του σωτηροσ λεγομενον· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ, ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ., οσ ανατελλει τον ηλιον αυτου επι δικ. και αδικ. και βρεχει επι οσιουσ και αμαρτωλ. | εισ εστ. ο (D 1. om, item Iust Valent Marcos Naass: vide supra) αγαθοσ cum ℵBDL 1. 22. a syr[hr] arm Or[3,664] et[665]; item addito ο θεοσ b c ff[1. 2.] l vg syr[cu] Hier Nov; item addito *pater* e. Cf et. Clem[684] εισ αγαθοσ ο πατηρ, item Iust[tr 101] Marcos Naas εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο (Mcos om μου ο) εν τοισ ουρ., item Hom[cl] ο γαρ αγαθ. εισ εστ. ο πατ. ο εν τοισ ουρανοισ ... ς (= Gb) ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ (Dion μονοσ) ο (U om) θεοσ (Chr „ο θεοσ", και ουκ ειπεν ει μη ο πατηρ μου, ινα μαθησ οτι ουκ εξεκαλυψεν εαυτον τω νεανισκω) cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler f g[1.] h m q syr[sch] et[p] sah aeth Eus[prae] Chr Antioch[hom] Dion[areo]; Clem[142] ουδεισ αγαθ. ει μη ο πατηρ αυτου. Cf et. Iust[apol 1,16] ad v. 16. | θελεισ: F al pauc θελησ | εισ τ. ζω. (Δ[2] b h Amb add αιωνιον) εισελθ. (ita f ff[1.] vg; sed D a b c e ff[2.] g[1.] h Cyp Lcif Amb ελθειν) cum ℵBCDKL 33. 124. 248. it (exc q) vg aeth Or[3,667 sq] Ir[int 241] Cyp Hier al; item Hom[cl] ... ς εισελθ. (g[scr] Aug Op ελθειν) ε. τ. ζω. cum EFGHMSUVΓΔ al pler q syr[omn] sah cop al Chr Aug Op | τηρησον cum ℵCL unc[11] al omn[vid] (Hom[cl]) Or[3,667 sq ter] Chr ... Ln Ti τηρει cum BD (item Hom[cl cod])

18. ποιασ φησιν cum ℵL ... Ln εφη (*dixit*) αυτω ποιασ cum B 13. c fu (f *at ille dixit ei*) ... ς Ti λεγει (1. ο δε λεγ.) αυτω ποι. c. CD unc[11] al omn fere it[pl] vg al mu (Or[3,668] ο δε ακουσασ – λεγει· ποιασ, item Chr ειποντοσ – λεγει· ποιασ) | ις: F 13. 124. al e om | ειπεν (H al it[aliq] syr[cu] et[sch] sah cop arm add αυτω) cum ℵCD unc[12] etc... Ln εφη cum B 13. 124. | το: DM y[scr] om | ου μοιχ. ου κλεψ. (ℵa): ℵ* om

19. πατερα cum ℵBC*D unc[12] al plus[75] c e g[1. 2.] q am (for om τιμα usq

τὸν πλησίον σου ὡσ σεαυτόν. 20 λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκοσ· πάντα
ταῦτα ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; 21 [194. 2] ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ
θέλεισ τέλειοσ εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸσ
πτωχοῖσ, καὶ ἕξεισ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.
22 [195. 2] ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκοσ ἀπῆλθεν λυπούμενοσ· ἦν γὰρ
ἔχων κτήματα πολλά.

μητερ.) arm Or[3,668sq] Ir[int 241] Cyp al ... ϛ (= Gb Sz) add σου cum c[2] 33. 69. al pl a b f ff[1. 2.] h vg syr[omn] sah cop aeth Aug al; item vero al pauc a b ff[1. 2.] vg (sed non am al) syr[cu et sch] sah cop aeth Aug σου post μητερα add : : cf Lc et Mc | και αγαπησεισ - σεαυτον (ita unc omnes; 69. 124. 157 al[60] fere εαυτον): syr[hr] om. Or[3,670] προσχεσ ουν ει δυναμεθα προσ την προκειμενην ζητησιν - ουτωσ απαντησαι, οτι μηποτε το· αγαπησεισ - σεαυτον, υπονοεισθαι δυναται, ωσ ουχ υπο του σωτηροσ ενταυθα παρειληφθαι, αλλ υπο τινοσ την ακριβειαν μη νοησαντοσ των λεγομενων προστεθεισθαι. συναγορευσει δε τη υπονοησει του προστεθεισθαι ενταυθα το· αγαπησεισ etc η των ομοιων παρα τω μαρκω και τω λουκα εκθεσισ, ων ουδετεροσ προστεθεικε ταισ - εντολαισ το· αγαπησεισ etc

20. Δ om ὁ | παντ. ταυτ. cum ℵCEFGLSUVΓΔ al pl it vg al mu Cyp al ... Ln ταυτ. παντ. cum BDHKM al[20] fere syr[omn] Or[3,669sq] Ath[1,699] Chr : : ut Lc et Mc; cf et. ad 13, 56 | εφυλαξα (Gb′) cum ℵBDL 1. 22. Ath[cod] ... ϛ -ξαμην cum C unc[11] al fere omn Or[3,669] Ath Chr. Item absque additamento cum ℵBL 1. 22. ff[1.] g[1. 2.] l am for fu emm harl sax Ir[int 241] Cyp Hier al ... ϛ (Gb[0]) add εκ νεοτητοσ μου (D om μ.) cum ℵ[cb]CD unc[11] al pler a b c e f ff[2.] h q vg[ed] fr syr[omn] sah cop arm aeth Or[3,670] Hil al : : cf Mc, item Lc

21. εφη cum ℵCD unc rell al fere omn ... Ln λεγει cum B 69. 124. (*ait, dicit* it vg) | θελεισ: F al pauc -λησ | ειναι: ℵ* γενεσθαι | πτωχοισ cum ℵCZ unc[12] al omn[vid] Clem[537] Or[3,670sqq] et [674] et [683] Cyr[ador 463] Ath[1,699] Bas[2,51] et [55] et [59] et [203], item[reg fus 349] et [351] Cyr[hr 6,6] Chr (et.[gu]) ... Ln Ti τοισ πτωχ. cum BD sah cop | EΓ al εξησ | εν (cop add τω) ουρανω cum ℵEFGHKLMSUVZΔ al pler it (exc[2]) vg cop arm Or[3,670] et [683] Ath[1,699] Bas[reg fus 351] Or[int 2,144] et [438] ... Ln Ti εν (sah add τοισ) ουρανοισ cum BCDΓ al[20] fere e g[1.] sah Cyr[hr] Chr Cyr[ador 463] Hil | και δευρο: syr[cu] praem *et tolle crucem tuam*; item Ath και λαβων τον σταυρ. σου ακολουθει μοι

22. δε: D f h (f h *hoc audito*) for om (D[gr] inter ο et νεαν. suprascriptum habet υ, unde inepto quidem modo ουν illatum videtur) | ο νεαν. sine additam cum ℵLZ Chr (et.[mo 6]), item (e *et cum hoc audisset*, f h *hoc audito*) e f h, item aeth ... ϛ add τον λογον cum CD unc[12] al pler (33. al Or ante ο νεαν.) ff[2.] g[1. 2.] q vg cop syr[p] arm Or[3,678]; item Ln τ. λογ. τουτον c. B 51[ev] a b c ff[1.] n (a c n *hoc verbum*, b ff[1.] *verb. hoc*) syr[cu et sch] sah | κτηματα (it vg *possessiones*) et. Or[3,678]: B Chr (et.[mo 6]) χρηματα (item D in Mc)

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν 23–26 Mc 10, 23–27 Lc 18, 24–27
ὅτι πλούσιοσ δυσκόλωσ εἰσελεύσεται εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματοσ ῥαφίδοσ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
25 ἀκούσαντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντεσ· τίσ

---

23. *πλουσ. δυσκολ.* cum ℵBCDLZ 1. 33. al[5] a b c ff[1.] g[1. 2.] n vg aeth Or[3,679 sem] Chrom ... ϛ *δυσκ. πλουσ.* cum EFGHKMSUVXΓΔ al pler e f ff[2.] h q syr[omn] arm Or[3,679 sem] Dam[par 484] Aug al | M om *των*

24. *παλιν δε*: al pauc c g[1. 2.] h q vg *και παλιν*, FLV* al[10] fere a b d ff[1.] n *παλιν* | *οτι* cum ℵCLMZ al sah cop syr[cu] et[utr] aeth ... ϛ Ln Ti om cum BDX unc[9] al pler it vg arm | *καμηλον* cum ℵBCDXZ et unc[omn] al pler (Eus[es 575] verba *και ηξουσι σοι αγελαι καμηλων* etc 60, 6 cum his componit) ... x[scr] al[10] fere *καμιλον*, b *camillum* (it[pler] vg *camellum, camelum*), item syr[p] (exc[cod barsa]). Scholion (Origeni adscriptum): *κάμηλον δὲ ὧδε οὐ τὸ ζῶον λέγει, ἀλλὰ τὸ παχὺ σχοινίον, ᾧ δεσμοῦσι τὰσ ἀγκύρασ οἱ ναῦται.* Similiter Thph ad h. l. Aliud schol: *κάμηλον οἱ μὲν τὸ σχοινίον τῆσ μηχανῆσ, οἱ δὲ τὸ ζῶον. τὸ πρῶτον δὲ τοῦ δευτέρου βεβαιότερον κατ' αἴσθησιν, κατὰ δὲ νοῦν νόει.* Suid vero et schol Aristoph: *κάμηλοσ τὸ [ἀχθοφόρον] ζῶον· κάμιλοσ δὲ τὸ παχὺ σχοινίον [διὰ τοῦ ι].* | *τρυπηματοσ* cum ℵ[c]DEFGHLSVXZΓΔ al pler Clem[936] (vide post) Or et Cels ap Or[1,641] et [642] (*την-αποφασιν του ιυ ειποντοσ ευκοπωτερον καμηλον εισελθειν δια τρυπημ. ραφ. η -θεου, φησιν αντικρυσ απο πλατωνοσ ειρησθαι, του ιυ παραφθειραντοσ το πλατωνικον-οτι αγαθον οντα διαφεροντωσ και πλουσιον ειναι διαφεροντωσ αδυνατον*) Chr Dam[par 484] ... ℵ*B Or[1,641] cod *τρηματοσ* (:: ut in Lc edidimus), CKMU al[20] fere Or[3,681] Eus[es 575] *τρυμαλιασ* (:: ut Mc), Or[3,680] *τρυπησ* (y[scr] *τρυπατοσ*) | *εισελθειν* cum ℵCEFHKLMUZΔ al plus[100] sah cop syr[utr] arm Or (et Cels ap Or)[1,641sq] et [3,681] Eus[es 575] Chr Aug ... ϛ Ln *διελθειν* (:: cf ad Mc et Lc) cum BDGSVXΓ al sat mu it vg (*transire*, e *pertransire*) syr[cu vid] Or[3,680] Dam[par 484] Hil Arnob | *των ουρανων* cum Z 1. 33. 124. 157. 48[ev] it vg syr[cu] ar[p] pers[w] Clem[936] (libere *ραον καμηλοσ δια τρυπημ. ραφιδοσ διεκδυσεται η πλουσιοσ εισ τ. βα. των ουρ.*) Or[3,680] Eus[es 575] Chr (et.[mo 6]) Hier Aug ... ϛ *του θεου* cum ℵBCD unc[13] al pler sah cop syr[sch] et[p] arm aeth sax Or (et Cels ap Or)[1,641sq] et [681] Dam[par 484] Arnob :: ut Mc et Lc. Idque sine additam cum ℵLZ 1. 33. al pauc ff[1.] syr[cu] Or (et Cels ap Or)[1,641sq] et [3,681] Eus[es] Chr Aug Arn ... ϛ add *εισελθειν* cum CX unc[11] al pler syr[p] Dam[par], item Ln ante *εισ* cum BD it (exc ff[1.]) vg sah cop syr[sch] aeth Or[3,680] :: cf Mc et Lc, quorum in neutro omittitur

25. *ακουσ. δε* (syr[cu] *παλιν δε ακου.*): ℵ* om *δε* (ℵ[a] add), item c (*his auditis*) ff[1.] (*quo audito*) | *οι μαθητ.* cum ℵBC*DKLZΔ al[15] fere it (exc ff[1.]) vg sah cop syr[utr] arm Hil ... ϛ (= Gb Sz) add *αυτου* cum C[3]EFGHMS UVXΓ al pler ff[1.] syr[cu] aeth Dam[par 484] | *εξεπλησσοντο*: D a b c e ff[2.] g[2.] (non item f ff[1.] g[1.] h q vg) syr[cu] add *και εφοβηθησαν*

ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ
πάντα.
27—30 Mc 10, 28—31 Lc 18, 28—30 Lc 22, 30 27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφή-
καμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 [196.10]
ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθή-
σαντές μοι, ἐν τῇ παλινγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, [197.5] καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα
θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 [198.2] καὶ
πᾶς ὅστις ἀφῆκεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα
ἢ ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα λήμ-

---

26. *ειπεν*: K al[5] fere *λεγει* | ℵ* om. *παρ. ανθρ.* (suppl ℵ[a]) | *θεω* (et. Or[3,681]; item Iust[ap 1,19] *τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα παρα θεω*, Thphil[2,13] *τα γαρ παρα ανθρωποις αδυνατα δυνατα εστι παρα θεω*): DM al[10] fere Dam[par 484] *τω θεω* | *δυνατ. παντ.* cum ℵLZ, item Gb Sz Ln Ti *παντ. δυνατ.* cum BC*HKSUV*XΓΔ al[80] fere Or Chr Dam[par], item syr[sch] et[p] (syr[cu] *deus autem omnia potest facere*) arm ... ς *παντ. δυν. εστι* cum C[3]DEFGMV[2] al sat mu it vg aeth (sah cop libere vertunt)

27. *τοτε*: C om; item V[mg] y[scr] 44[ev] pergentes *αποκρ. δε* | *ιδου*: MX al mu (inprimis evglstaria) praem *κυριε* | *ηκολουθησαμεν* (et. Clem[947] Or[1,283] et [3,682. 684]): D* *-καμεν* :: ut Mc

28. *αυτοις* (et. Or[1,283] et [3,685]): D al pauc *αυτω* | *παλινγενεσια* cum ℵB*CDELZΔ al ... ς Ln Ti *παλιγγε.* cum B[2]FGHKMSUVXΓ al pler | *καθιση*: EGHL al *καθηση* (H al pauc *-σει*) | *καθισεσθε* ut CD*EFHKVΓ al pl: ℵBD[2]GLMUXΔ al pm *καθησεσθ.* (item in Or[3,480] et [alibi] editum, sed non ed. Lommatzsch; item Bas[virg 613] Ath[1,858]) ... z 435. Did[trin 3,29] *καθεσθησεσθε*, item Bas[1,169] alludens *καθεσθησονται* | *και αυτοι* cum ℵDLZ 1. 124. Or[1,283] et [3,688] Amb[bis] (*et ipsi*) ... ς Ln Ti *και υμεις* cum BCX unc[11] al pler it vg al Cyr[4,275] Chr Bas[virg 613] Dam[par 632] (om[libere] Or[3,480] et [alibi] Ath[1,858] Hil) | *τας*: D* om | *δωδεκα* (ℵ bis *ιβ̄*): D pri loc *δεκαδυο* (sec loc ut ℵ) | *θρονους*: Did[trin] Bas[virg] cdd Bas[se 133 sq] *θρονων*

29. *οστις* (et. Gb prob Schu) cum ℵBCDE*KLΔ al[30] fere Or[1,283] et [3,685. 688] Bas[virg] Cyr[ador 21] Chr Dam[par 632], item *omnis quicumque* c e ff[1.] h (item omisso *omnis* Ir[int 5, 33, 2]) ... ς *ος* cum E[2]X unc[8] al pl a b f ff[2.] g[1.2.] q vg | *η πατε.* (D b ff[1.2.] m syr[cu] Hil Paulin om haec) *η μητερα*: 1. e Or[1,283] et [3,689] Ir[int] *η γονεις* :: ut Lc | *μητερα* absque *η γυναι.* cum BD 1. a b e ff[1.2.] m n syr[hr] Or[1,283 sq] (*οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη*) Ir[int] Hil Paulin ... ς add *η γυναικα* cum ℵCKX unc[11] al omn fere c f g[1.2.] h l q syr[cu] et [utr] sah cop arm Chr Cyr[ador] Bas[virg] Dam[par] :: ita Lc; cf et. ad Mc | *η οικιας* idque h. l. cum ℵ[a] (ℵ* om plane) C*L 1. for (*aut domos*, sed retinet et. *domum vel* post *αφηκεν*) syr[hr] cop aeth[rom] Or[1,283] et [3,689] Cyr[ador] Chr (*η οικιαν*), item Ir[int] *aut domos* post

ψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30 $^{199.2}$ *πολλοὶ δὲ ἔσονται*
πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

XX.

1 $^{200.10}$ *Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ*
οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτασ εἰσ
τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 *συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δη-*
ναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
3 *καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλουσ ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ*

---

agros ... ϛ Ln *οικιασ η* post *αφηκ.* cum BC^{3}DX unc^{11} al fere omn it (e *dimiserit domos et agros aut fratres*) vg syr^{cu} et^{utr} sah arm Bas^{virg} Dam^{par} (sed K al plus^{30} a b c f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h m n [non e q] vg arm Hil *οικιαν η*) :: ita (sed *οικιαν η*) Mc et Lc | *ενεκα* cum ℵD Cyr^{ador} ... ϛ Ln Ti *ενεκεν* cum BC unc rell al omn^{vid} Or al | *του εμου ονομ.* cum ℵB 124. (carp *ενεκεν εμου*, item Ir^{int}) ... ϛ Ln Ti *του ονομ. μου* cum CD unc rell al fere omn Or^{1,283sq} al | *πολλαπλασ.* cum BL sah syr^{hr} Or^{1,283bis} et ^{284} et ^{3,688sq} (^{1,283} addit *η ωσ ο μαρκ. φησιν εκατονταπλασιονα,* et ^{3,689} *πολλαπλασ. γαρ και, ει δει ουτωσ ονομασαι, απειροπλασ.* et paullo post *πολλαπλασιονασ μεν γαρ αδελφουσ - πολλαπλασιουσ -* etc) Cyr^{ador} (Eus$^{ps\,289}$ *και εν τω αιωνι τουτω πολυπλασιονα ληψεται, και εν τω μελλοντι ζω. αιων. κληρονομησει*) ... ϛ *εκατονταπλασιονα* (D* *-σιον*) cum ℵCDX unc^{11} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et^{utr} al (Clem^{615} *τω δε απλωσ πεπιστευκοτι μαρτυρει εκατονταπλασιονα ὧν απολελοιπεν*) Bas^{virg} Chr Ir^{int} Hil | *λημψεται* cum ℵBCDL ... ϛ *ληψετ.* cum EFGHKMSUVXΓΔ etc | *και*: syr^{cu} add *in mundo futuro* (vide ante Eus); item Ir^{int} *centupl. accipiet in hoc seculo, et in futuro vit. aet. hered.* | M al *κληρονομηση*

30. *δε*: E* (? sed ipse*^{corr} *δε*) al pauc ff$^{1\cdot}$ cop *γαρ* | *πρωτ. εσχ. και* (CM ti^{2} 13. 22. 69. al^{10} fere add *οι* :: ut Mc) *εσχ. πρωτοι* (et. Or$^{3,664\cdot 690}$ et ^{694}): L aeth^{rom} *εσχ. πρωτ. κ. πρωτ. εσχ.*

XX. 1. C^{3} (et evglstaria) sic: *Ειπεν ο ις την παραβολην ταυτην· ομυοθει* (i. e. *ομοιωθη*) *η βασ.* | *γαρ* (et. a f n q am fu sah syr^{utr} Or^{3,774}; h syr^{cu} *autem*): b c e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg (et. for) cop (Or^{3,694}) om

2. *συμφω. δε* cum ℵBCDLSΔ (Δ* *και συ.*, sed ipse*^{corr} *συ. δε*) 1. 13. 33. 69. 124. al sat mu it vg sah cop syr^{utr} Cyr$^{glaph\,264}$ ... Gb' *και* (F* om) *συμφ.* cum EFGHKMUVXΓΔ* al^{130} fere e syr^{cu} al Chr

3. *εξελθων* (et. Or^{3,700}): D *διεξελθων* | *περι* cum ℵBCDΠ unc^{11} al^{130} fere Or^{3,695} et ^{700} Cyr$^{glaph\,264}$ ... ϛ (= Gb Sz) add *την* cum VΔ al mu | *τριτ. ωρ.* (et. Or Cyr^{glaph}): DΔ al it (exc e q) vg *ωρ. τριτ.* | *ειδεν* (*ειδ-* ℵBEFGHLMUΓΔΠ^{2}; CKVXΠ* *ιδ-*): D 245. a b c ff$^{2\cdot}$ h n (non item e f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg) *ευρεν* (Or^{3,695} *η αγορα εν η εστωτασ τουσ αργουσ ευρε δευτερωσ εξελθων*, sed ^{3,700} accurate textum exscribens habet *ειδε*)

ἀργούσ, 4 καὶ ἐκείνοισ εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα,
καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν δὲ ἐξελθὼν
περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτωσ. 6 περὶ δὲ τὴν ἐν-
δεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλουσ ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖσ· τί ὧδε
ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶσ ἡμᾶσ
ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα.
8 ὀψίας δὲ γενομένησ λέγει ὁ κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ τῷ ἐπιτρόπῳ
αὐτοῦ· κάλεσον τοὺσ ἐργάτασ καὶ ἀπόδοσ τὸν μισθόν, ἀρξάμενοσ
ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕωσ τῶν πρώτων. 9 καὶ ἐλθόντεσ οἱ περὶ τὴν

4. *και εκεινοισ* (Gb'') cum ℵBEFGHMUVXΓΔ al pl ... ς Ln Ti *κακεινοισ* cum CDKLSΠ al mu Chr Cyr[glaph] | *αμπελωνα* cum BD unc[13] al pl b q am for syr[cu] et[utr] cop Or[3,695] Chr ... ℵCΠ 13. 33. 69. 124. al[20] fere it[pler] vg sah arm aeth Cyr[glaph] Chr[cdd] add *μου* | *ο εαν* cum ℵBCX unc[12] al pler Or[3,702] Chr ... DL 1. Or[3,695] Cyr[glaph] Chr[cdd] *ο αν*

5. *παλιν δε* cum ℵCDL 33. al pauc ff[2.] g[1.2.] l vg (exc mm) sah syr[p] c.* al Cyr[glaph] Op ... ς Ln *παλιν* c. BX unc[12] al pler a b c e ff[1.] h n q mm cop (f m syr[cu] et[sch] *et iterum*) | *εξελθων*: Δ* add *ευρεν αλλουσ εστωντασ* | *ενατην* (Gb'') c. ℵBCΠ unc[11] al pm ... ς *ενναт.* c. DGΓ al pl | *ωραν*: D f Op Arn ante *εκτην* pon

6. *ενδεκατην* cum ℵBDL 11. a b ff[1.2.] g[1.2.] h l n vg sah[münt] aeth Or[3,699] et [700] Cyr[ador 83] ... ς (Gb[00]) add *ωραν* cum C unc[13] al fere omn c e f q syr[omn] sah cop arm Hil | *εξελθων* (H* *ελθων*, sed ipse*[corr] *εξελθ.*): D *εξηλθεν και*, item it (exc q) vg *exiit et*; et. ℵ* *εξηλθεν* (sine *και*), sed ipse* vel[a] *εξελθων* reposuit | *εστωτασ* c. ℵBC[2]DL 33. a b c e ff[1.2.] g[1.2.] l n vg syr[cu] sah cop aeth Or[3,699] et [700] Cyr[glaph 268] Arn ... ς (=Gb) add *αργουσ* c. C* unc[13] al fere omn f h m q syr[utr] arm (Cyr[ador 83] omisso *εστωτασ*) Chr

7. *ημασ*: ℵ* om (suppl ℵ[a]) | *αμπελωνα* cum ℵBC*NΓ unc[12] al pler c ff[1.] m q am for syr[cu] et[utr] cop arm Or[3,695] Chr[cdd 5] Arn ... C[3]DZΠ al[20] fere it[pl] vg (et.[mss aliq]) sah aeth Cyr[glaph268] et [ador 83] Chr (et.[mo 4]) Op add *μου*, hinc Ln [*μ.*]. Item sine additamento cum ℵBDLZ 1. a b c e ff[1.2.] g[1.2.] l m n vg (et. sax fr) sah cop[dz] perss Or[3,695] (addit etiam: *τοισ δε περι την τριτην κληθεισιν - το· ο εαν η δικαιον δωσω υμιν - προσεκτεον δε οτι ωσαυτωσ εποιησε τοισ περι την εκτ. ωραν και εναт. κληθεισι, και οτι τοισ περι τ. ενδεκ. ειπεν - το· υπαγετε κ. υμ. εισ τ. αμπ.*) Cyr[glaph] et[ador] Arn Hier ... ς (Gb[00]) add *και ο εαν η δικαιον ληψεσθε* (CNX *λημψ.*, tol syr[cu] et[hr] cop[cdd 2] aeth arr Op *δωσω υμιν*) cum CEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn f h q tol syr[cu] et[hr] et[utr] cop[cdd 2] aeth arr Chr Op (:: cf ad 18, 11)

8. *αποδοσ* (Chr *δοσ*) cum ℵCLZ Or[3,696 bis] et [774] ... ς Ln add *αυτοισ* cum BDN unc[13] al omn[vid] it vg syr[omn] sah cop al Chr | *εωσ των πρωτων*: X om

9. *και ελθ.* cum ℵCEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al pler syr[utr] cop aeth ... Ln *ελθ. δε* cum B syr[cu] sah (arm) ... D 33. 69. 124. 346. it vg *ελθ. ουν*

ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 ἐλθόντεσ δὲ οἱ πρῶτοι
ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ
αὐτοί. 11 λαβόντεσ δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12 λέγον-
τεσ· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσουσ αὐτοὺσ ἡμῖν
ἐποίησασ τοῖσ βαστάσασι τὸ βάροσ τῆσ ἡμέρασ καὶ τὸν καύσωνα.
13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ
δηναρίου συνεφώνησάσ μοι; 14 ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ
τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡσ καὶ σοί· 15 ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω
ποιῆσαι ἐν τοῖσ ἐμοῖσ; ἢ ὁ ὀφθαλμόσ σου πονηρόσ ἐστιν ὅτι ἐγὼ

---

10. *ελθ. δε* cum ℵEFGHKLMSUVXZΓΔΠ al pler q cop syr^{p} (arm), item addito *και* N d^{scr} it^{pler} vg (sah *ελθ. και*) ... Ti *και ελθ.* cum BCD 13. 33. 69. 124. 346. e syr^{cu} et^{sch} aeth (Chr$^{mo\,6}$ et^{al} *και* sine *ελθ.*) | *πλειονα* cum ℵC^{2}vel^{3}EFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr, item D *πλειω* ... Ln Ti *πλειον* c. BC*NZ al^{8} (Or^{2,498} *οι δε πρωτοι ωοντο οτι πλειον ληψοντ.*, ^{3,705} *πλειον τι - ωηθησαν ληψεσθ.*, ^{3,697} *νομιζοντασ οτι πλεον ληψ.*). Praeterea it vg *plus* (vg$^{cdd\ aliq}$ *amplius*) | *λημψ.* cum ℵB*CDLN XZ ... ς *ληψ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | *και ελαβον*: D it (exc q) vg *ελαβ. δε* | *το ανα* cum ℵCLNZ 33. ... ς Ln om *το* cum BD unc^{13} al fere omn Chr | *και αυτοι* post *δηναρ.* cum ℵBLZ 33. syr^{sch} arm aeth ... ς Ln Ti post *ελαβον* cum CDN unc^{13} it (d om) vg syr^{cu} et^{p} sah cop

11. *λαβ. δε*: it^{pler} (non d e q) vg *et accipientes*, syr^{cu} *et cum viderent* | *εγογγυζον* (al pauc *διεγογγ.*) ita et. f g$^{2\cdot}$ vg syr^{p} Or^{3,696}: D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} *-γυσαν*

12. *λεγοντ.* cum ℵBC^{2}D 1. it (exc q) vg syr^{omn} aeth Or^{3,694} Chr ... ς add *οτι* c. C*^{vid}NZ unc^{14} al fere omn q arm Or^{3,696} | C*H* (sed ipse* add) om *οι* | *αυτουσ ημιν* cum ℵDLZ al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth (Or^{3,694} *αυτ. εποι. ημιν*) ... ς Ti *ημιν αυτουσ* c. BCN unc^{13} al pler c arm (syr^{p}) Or^{3,696} Chr | *ημερασ*: syr^{cu} *diei totius*

13. *ενι αυτων* (B *αυτ. ενι*) *ειπ.* cum ℵ(B)D 124. it^{pler} vg arm Or^{3,705} (et^{697} *ενι ειπ. αυτ.*) Chr ... ς Ln Ti *ειπ. ενι* (Δ *μοναδι*) *αυτ.* cum CNZ unc^{14} al pler e q etc | *ουκ*: ℵ *ουχ* | *συνεφωνησασ μοι* cum ℵBCDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{cu} et^{utr} arm Or^{3,697} Chr Or$^{int\,3,907}$ Op al ... LZ 33. sah cop aeth Or^{3,705} Nyss$^{eunom\,11}$ *συνεφωνησα σοι*

14. *θελω δε* (et. Or$^{int\,3,907}$): E al pauc it (exc e) vg Chr *θε. δε και* (Or ^{3,705} *θε. γαρ και*), B aeth *θε. εγω*, sah *θε. δε εγω*, syr^{cu} arm *και ει θε.* | *τουτω* (EΓ *τουτο*): D post *τω εσχατ.*

15. *η ουκ* cum ℵCNXΓΠ unc^{10} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{sch} et^{p} aeth Chr ... Ln *ουκ* cum BDLZ syr^{cu} arm | *εξεστιν*: D* *εστιν* (d *licet*) | *ο θελ. ποιησ.* cum ℵBDLZ 13. 33. 69. 124. 157. 346. a c e ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg syr^{sch} aeth Chr ... ς *ποι. ο θελ.* cum CNX unc^{12} al pler b f (*facere de meum quod volo*) ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q syr^{cu} et^{p} sah cop arm | *εν τ. εμοισ*: b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l om | *ἢ* sec (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵB*CDNXZΠ unc^{9} al certe pm (d e h

ἀγαθόσ εἰμι; 16 *οὕτωσ ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι*
ἔσχατοι.

17—19 Mc 10,32—34 Lc 18, 31—33 17 $^{201.2}$ *Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦσ εἰσ Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν*
τοὺσ δώδεκα κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖσ· 18 *ἰδοὺ*
ἀναβαίνομεν εἰσ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδο-
θήσεται τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν
αὐτὸν εἰσ θάνατον. 19 *καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖσ ἔθνεσιν*
εἰσ τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

20—28 Mc 10, 35—45 20 $^{202.6}$ *Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου*
μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆσ, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ.
21 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεισ; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν*

Voc *aut*) Nysse$^{uno\ 11}$ ... ς Gb'' Ti *ει* cum B^{2}HSΓ 1. 13. 22. 69. 108. 118. 124. 131. 157. 209. al pl Did$^{trin\ 1,18}$ Chr (it^{pler} vg *an*)

16. *οι* ante *εσχ.* et ante *πρωτοι*: L om | *εσχατοι* sine additamento cum ℵBLZ 36. sah cop aeth^{cod} ... ς Ln Ti add *πολλοι γαρ εισι κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι* cum CDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{omn} arm aeth Or^{3,694} (in textu) et^{707} (post *εσχατοι* habet *και γαρ οι κλητοι μεν πολλοι, οι δε εκλ. εισιν ολιγοι*). Sine ulla loci unde petiit indicatione Ir$^{int\ 265}$ (*sic et hic* vocati multi, pauci vero electi), item Barn^{4} Hom$^{cl\ 8,4}$ Clem ^{655}: haec igitur non huc trahenda sed ad 22, 14.

17. *και αναβαινων* cum ℵCDNZ unc^{14} al omn fere it vg syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{4,300} Chr ... B 1. sah syr^{sch} Or$^{3,708\,sq}$ et^{722} *μελλων δε αναβαινειν* (sed 1. Or^{ter} *αναβ.* post *ο ις* pon) | B om *ὁ* | *δωδεκα* (ℵD *ιβ*) cum ℵDLZ 1. syr^{cu} cop arm aeth^{rom} Or^{3,708} text et$^{3,709.722}$ et^{4,300} ... ς (Gb^{0}) Ln add *μαθητασ* cum BCNXΠ unc^{10} al pler it^{pl} vg syr^{p} sah aeth^{ppl} Chr item addito *αυτου* Γ al^{10} fere a c e g$^{1.}$ n syr^{sch} (:: passim test mu ad *οι δωδ.* add *μαθητ.* ut Mt 26, 20. Lc 9, 1; saepius certe pauc add ut Mc 6, 7. 11, 11. Lc 8, 1. 9, 12. 18, 31. Ioh 6, 67. Alibi non fluct) B* *καθ ιδιαν* | *και εν τη οδω* cum ℵBLZ 1. 13. 33. 61. 69. 124. 48^{ev} sah cop (*et dixit iis in via*) arm pers^{p} Or^{4,300} et^{3,709} ... ς *εν τ. οδ. και* cum CDNXΓΠ unc^{10} al pler e f h q (a c n *in via seorsum et*) syr^{omn} aeth Or^{3,708} text Chr ... b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg pers^{w} Hil om *εν τ. οδω*

18. *αναβαινομεν*: X *-νωμεν* | *εισ θανατον* cum ℵ ... B aeth om ... ς Ln Ti *θανατω* (:: ut Mc, nec fluct) cum CDNZ unc rell al omn^{vid} Or^{4,300}

19. ℵCXZΔ *εμπεξαι*, DE *ενπαιξαι* | X om *κ. σταυρ.* | *και* quart: suppl ℵ vel ipse* | *εγερθησ.* c. ℵC*LNZ 50. Or^{4,300} Chr Cyr$^{ioh\ 1036}$ ... ς Ln *αναστησεται* c. BC^{2}DEGHKMSUVXΓΔΠ al fere omn Or^{3,708} Bas$^{se\ 166\,sq}$: e Mc et Lc

20. Γ *ζεβεδδαιου* | *μετα των*: U add *δυο* | *παρ* cum ℵCNXZ unc^{12} al omn vid Bas$^{se\ 132}$ Dam$^{par\ 378}$ ... Ln Ti *απ* cum BD (:: cf Lc 8, 49. 12, 48. Mc 14, 43; sed et. 1 Io 5, 15)

21. *ο δε*: L add *ις* | *αυτη*: E* *αυτοισ* | *λεγει* (MN al praem *η δε*) *αυτ*

οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷσ ἐκ δεξιῶν καὶ εἷσ ἐξ εὐωνύμων σου ἐν
τῇ βασιλείᾳ σου. 22 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί
αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; λέγουσιν
αὐτῷ· δυνάμεθα. 23 λέγει αὐτοῖσ· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε,
τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν
τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷσ ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου. 24 $^{203.2}$

cum ℵCDNZ unc^{13} f g$^{1.2.}$ q vg cop al ... B sah Dam^{par} η δε ειπεν, e *et illa dixit* ... a b c ff$^{2.}$ h m n *ait* (c ff$^{2.}$ n *ait et*, b *ait ei*, m *dicit*) *illa*, ff$^{1.}$ *et ait* | ειπε: syr^{cu} *domine* | ουτοι cum ℵBDN unc^{13} etc ... C 56. 58. a e n sah cop Bas$^{se\,131}$ et $^{133\,bis}$ Isid^{1,137} om; hinc Ln [ουτ.] | H al om δυο | δεξιων cum ℵB Dam$^{par\,378\,cod}$ ... ς Ti add σου cum CDN unc^{13} (Z hiat) al omn^{vid} it vg syr^{omn} sah cop al Bas^{se} Isid (:: cf Mc) | ευω. σου cum ℵBCNZ unc^{14} al longe pl a f g$^{1.2.}$ h l n q harl tol syr^{omn} sah cop aeth Bas^{se} Isid Dam$^{par\,cod}$ Op ... ς (= Gb Sz) om σου cum D al b c e ff$^{1.2.}$ m vg arm | βασιλ. σου: syr^{cu} add *et in gloria tua* :: e Mc

22. δε ο: ς^{e} inepte ο δε | ειπεν (ita g$^{1.}$ h q vg; m^{lib}): b c f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ n add αυτοισ, e syr^{cu} αυτη | αιτεισθε: D* αιτειτε | πιειν: DΓ aeth post το ποτ. | πινειν cum ℵCDX unc^{12} al pler Or^{3,717} etc: BG al^{4} Bas$^{se\,134}$ πιειν (sed G πίειν). Item absque additamento cum ℵBDLZ 1. 22. it^{pler} vg syr^{cu} sah cop aeth pers^{w} Or^{3,717} (post μελλω πινειν addit ἢ ὡσ ὁ μάρκοσ ἀνέγραψεν· δυνασθε το ποτ. πιειν ο εγω πινω η το βαπτ. ο εγ. βα. βαπτ.) Epiph^{781} et ^{742} Dam$^{par\,378\,cod}$ Hil Hier al ... ς (= Gb) add και (Sz η cum unc^{omn} exc S al^{100} fere f h q syr^{utr} arm) το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι cum CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} arm Chr Bas$^{se\,134}$ :: e Mc | αυτω: D am syr^{cu} aeth om (m *illi autem dixerunt*)

23. λεγει cum ℵBDZ^{vid} al^{5} it (exc h q) vg syr^{cu} et^{sch} sah arm Dam$^{par\,378}$ ... ς και λεγει cum CX unc^{12} al pler h q cop syr^{p} aeth. Sed DΔ 13. 69. 346. a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h m n (non item f g$^{1.}$ q) syr^{cu} cop arm post αυτοισ add ο ις | πιεσθε cum ℵBDLZ 1. 22. insuperque al^{7} it (exc^{3}) vg syr^{cu} sah cop aeth pers^{w} Epiph Dam$^{par\,cod}$ Hier al ... ς (= Gb) και (Sz inepte η) το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε (H -πτισεσθε) cum CX unc^{12} al pler f h q syr^{utr} arm Chr Bas$^{se\,134}$ al Op | και εξ (Δ om εξ) cum ℵCDZ unc^{13} al pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am san syr^{omn} cop arm aeth (Or^{3,550}) et $^{int\,834}$ Chr Dam^{par} ... BL 1. 33. a b c e f ff$^{2.}$ h m n vg (et. for al) sah Or^{3,717} η εξ :: cf Mc | ευωνυμων (Gb'') c. ℵBCDKLMSZΠ* al plus^{20} a b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ n q vg Or^{3,717} et $^{int\,834}$ Epiph^{782} Chr Dam$^{par\,cod}$ Hier al ... ς add μου c. EGHUVXΓΔΠ^{2} al pler c g$^{2.}$ h l (m, sed om μου post δεξι.) syr^{omn} sah cop arm aeth Bas^{se} | τουτο cum CDΔΠ^{1} (post δουν.) 33. 346. al^{16} q (*non est hoc meum dare*) sah cop syr^{p} Chr^{semel} cat^{oxon}, item ante ουκ U al^{5} syr^{cu} ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ℵBZΠ^{2} unc^{10} al pler it (exc q) vg syr^{sch} arm aeth Or^{3,717} Epiph Bas^{se} Dam^{par}. Habent *dare vobis* it (exc q) vg syr^{cu} | αλλ οισ (it vg *sed quibus*): 225. ἄλλοισ, d *aliis* (item Hil Aug, sed videntur a Mc 10, 40 pendere ubi it^{mu} *aliis* verterunt) | υπο: L απο, 126. 131. al^{5} παρα

24 ss Lc 22, 25—27 ἀκούσαντεσ δὲ οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 ὁ
δὲ Ἰησοῦσ προσκαλεσάμενοσ αὐτοὺσ εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντεσ
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζου-
σιν αὐτῶν. 26 οὐχ οὕτωσ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃσ ἐὰν θέλῃ ἐν
23, 11 Mc 9, 35 ὑμῖν μέγασ γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονοσ, 27 καὶ ὃσ ἂν θέλῃ ἐν
ὑμῖν εἶναι πρῶτοσ, ἔσται ὑμῶν δοῦλοσ· 28 204. 4 ὥσπερ ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

---

24. *ακουσ. δε* cum ℵ^c LZ 13. 33. 69. for sah cop syr^sch Or^3,713 (^721 *ακουσαντεσ, φησιν, οι δεκα* etc) ... ϛ Ln *και ακουσ.* (:: ut Mc) c. ℵ*BCD unc^12 al pler it vg syr^cu et^p arm aeth | *ηγανακτησαν*: ℵ 253. d^scr *ηρξαντο αγανακτειν* :: e Mc | *των δυο αδελφ.*: Γ *ιακωβου και ιωαννου* :: e Mc

25. *ειπεν* (et. Or^3,721): D 238. e syr^cu et^sch sah cop aeth add *αυτοισ* :: ut Mc | *κατακυριευουσιν* (Δ *-ευωσιν*, Γ *-ευσιν*) cum ℵCDZ unc^10 (et ΓΔ) al pler it vg et rell Or^1,710 et^3,721 ... B 124. al pauc Chr^cdd *-ευσουσιν*

26. *ουτωσ* c. ℵBDZΠ unc^9 al pl it (exc ff^2.) vg sah arm Dam^par cod (sub τ) ... ϛ (= Gb Sz) add *δε* (:: ut Mc) cum CMXΓ al sat mu ff^2. syr^omn cop aeth Or^int 3,878 | *εσται* cum ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^vid it vg syr^omn cop aeth arm Chr (et. ^mo 5) Dam^par cod Or^int ... Ln *εστιν* (:: e Mc) cum BDZ m sah Chr^cdd aliq | *εαν* (H om) cum ℵC unc^13 al omn^vid ... Ln *αν* cum BD | *εν υμιν* sec loc (B al sah cop post *μεγασ*, C al ff^1. post *γενεσθ.*) cum ℵBCD unc^12 etc (:: sane cum Mc): LZ *υμων* | *εσται* sec (Gb″) cum ℵBCDE^2 (*om *αλλ* usq *διακ.*) GKUVXΓΔΠ al^90 fere a b c e ff^2. h m n q sah cop (Did^tri 3,39 ex Mt?) Dam^par cod (sub υ) ... ϛ Ti *εστω* cum ℵ^c HLMS al pl f ff^1. g^1.2. l arm aeth Chr (sed^libere) Dam par cod (sub τ) :: similiter in Mc lectio fluct

27. *αν* (Π^1 al om) cum ℵBDZ ... ϛ Ti *εαν* cum CΠ^2 unc^12 al omn^vid | *εν υμιν ειν.* (L om *ειν.*) cum ℵCDZ unc^12 al omn^vid it vg ... B *ειναι υμων*, X *υμων ειναι* :: cf Mc | *εσται* (Gb″) cum ℵCDKLMUZΔΠ* al^70 fere it vg Dam^par cod (sub υ) Or^int 3,878 ... ϛ Ti *εστω* cum BEGHSVXΓΠ^2 al pl | *υμων*: M *παντων* :: e Mc

28. *ωσπερ*: X add *γαρ* | *αντι πολλων*: D add *υμεισ δε ζητειτε εκ μεικρου αυξησαι και εκ μειζονοσ ελαττον ειναι. εισερχομενοι δε και παρακληθεντεσ δειπνησαι, μη ανακλεινεσθαι εισ τουσ εξεχοντασ τοπουσ, μηποτε ενδοξοτεροσ σου επελθη, και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι· ετι κατω χωρει, και καταισχυνθηση. εαν δε αναπεσησ εισ τον ηττονα τοπον και επελθη σου ηττων, ερει σοι ο δειπνοκλητωρ· συναγε ετι ανω, και εσται σοι τουτο χρησιμον.* Item syr^cu it^pl (non f g^2. l q) i. e. a b c d e ff^1.2. g^1. h m n pariterque and emm et theotisc *vos autem* (e *enim*) *quaeritis de* (m *in*) *pusillo* (d *minimo*, m *modicis*, emm *modico*) *crescere* (m *extolli*) *et* (syr^cu *nec*) *de maiore* (d *magno*, and *magnis*, m *maximis*, emm *maximo*, b g^1. theo *minore*) *minores* (c *minor*, d m emm *minui* et e *minorari* sine *esse*, b g^1. and theo *maiores*) *esse* (ff^1. g^1. *fieri*). Quae ab

29 [205. 2] Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱερειχὼ ἠκολούθησεν Mc 10, 46—52 Lc 18, 33—43 (29—34)
αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ. 30 καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν
ὁδόν, ἀκούσαντεσ ὅτι Ἰησοῦσ παράγει, ἔκραξαν λέγοντεσ· ἐλέησον

---

hoc inde loco sequuntur, habent a b c d e $ff^{1.2.}$ $g^{2.}$ h n (non item f $g^{1.}$ l m q) pariterque and emm theo syr^{cu}. *Intrantes* (d *introeuntes*, m $g^{2.}$ emm *cum autem introieritis*) *autem* (theo om) *et* (e $ff^{1.}$ om, and om *et rog.*, syr^{cu} om *intr. aut. et*) *rogati* ($ff^{1.}$ *ad ce. rog.*, m $g^{2.}$ emm *ad ce. vocati*) *ad cenam* (d theo *cenare*) *nolite recumbere* ($ff^{1.}$ h *nol. disc.*, d *ne discubueritis*) *in* ($ff^{2.}$ om) *locis eminentioribus* (and *eminentib.*, e $ff^{2.}$ *emin. loc.*, d *eminentib. loc.*, $g^{2.}$ emm theo *superiorib. loc.*, m *honorificis loc.*), *ne forte clarior* (d m $g^{2.}$ emm theo *dignior*, e *honoratior*) *te superveniat et accedens* (syr^{cu} om; $g^{2.}$ emm add *is*) *qui ad cenam vocavit te* (e *te voc.*, $ff^{1.}$ *qui invitavit te*, $g^{2.}$ emm *qui te inv.*, $ff^{2.}$ *te vocav. ad cen.*, theo *te ad cen. voc.*, m *invitator*, d *cenae invitator*) *dicat tibi*: *Adhuc* (e syr^{cu} om) *deorsum* ($g^{2.}$ emm *inferius*, m *infra*) *accede* (e *acc. deors.*), *et confundaris* ($ff^{1.}$ theo *et erit tibi confusio*; syr^{cu} add *in conspectu discumbentium*). *Si autem in loco inferiori recubueris* ($ff^{1.}$ h *disc.*, m $g^{2.}$ emm *rec. in inf. lo.*, c *rec. in lo. inf.*, d *disc. in minimum locum*) *et supervenerit* ($g^{2.}$ emm *adv.*, m *adveniet* omisso *et*, pergens *inferior te et*; d *superveniat*) *humilior* (d *minor*) *te*, (e add *tunc*) *dicet* (c *dicat*, d $ff^{2.}$ *dicit*) *tibi* (theo om) *qui te* (b post *vocavit*, h om) *ad cenam vocavit* (and *invitav.*, d *invitator cenae*, $ff^{2.}$ $g^{2.}$ emm ut supra): *Accede* (d *collige*, theo post *superius*) *adhuc* (e om) *superius* (b $ff^{1.}$ h and *sursum*, m *in superiori loco*), *et erit hoc* (d $ff^{1.}$ $g^{2.}$ h emm theo post *tibi*, and ante *erit*, c om) *tibi utilius* (d *utile*; e *et tunc erit tibi gloriam coram discumbentibus*, item syr^{cu}). Accedit $syr^{p\ cod\ mg}$ (est cod. 1. Asseman., vide Adler. ad h. l.) cum d maxime conveniens, addita insuper hac nota: *Haec quidem in exemplis antiquis in Lc tantum leguntur capite* 53 (i. e. Lc 14, 7 sqq); *inveniuntur autem in exx. graecis* (an potius *in exemplo graeco?*) *hoc loco*; *quapropter hic etiam a nobis adiecta sunt*), item (cf Sabatier ad h. l.) sax^{cdd}. Agnoscunt et. Hil (exc prioribus ut $g^{2.}$) Leo ^{vid} Iuvenc

29. εκπορευομενων αυτων c. ℵBC*DEKLMNSUVXZΠ etc: FHΔ 33. al f cop^{cdd} arm^{cdd} $aeth^{cdd}$ $Bas^{se\ 187}$ εκπορευομενου αυτου, item C^{3}GΓ al (inprimis evglstaria) e syr^{sch} εκπορ. του ιυ | ιερειχω cum BCLZ, item alibi (cf Lc) DPQΔ (Mc et. F) ... ς Ln ιεριχω cum ℵ(D)GHKMNSUVXΓ(Δ)Π al omn^{vid} (ita et. sah cop, item go) | ηκολουθησεν (Γ al aliq -σαν, item sah cop adnotante Schw.: *in lingua Copt. numerus sing. vocis multitudo, turba, construitur cum num. plur. verbi*) αυτ. (ℵ* om, $suppl^{a}$) οχλοσ πολυσ (et. $Or^{3,727}$ et ^{735}): D al pauc c e $ff^{1.}$ $g^{2.}$ q vg^{cdd} (sed non am for san) syr^{p} Chr Bas^{se} ηκολουθησαν α. οχλοι πολλοι

30. ιδου: syr^{cu} om | ακουσαντεσ etc: D ηκουσαν οτ. ισ παραγ. και, item it (exc f *ut audierunt* etc) vg *audierunt* — — *et* (e n om) | ελεησ. ημ. absque κυριε cum ℵD 13. 69. 118. 209. 346. b c e $ff^{1.}$ h n syr^{cu} arm... Ln Ti praem κυριε cum BLZ 124. $g^{1.2.}$ l vg sah cop syr^{hr} aeth; item ς add κυριε cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler f $ff^{2.}$ q syr^{utr} $Or^{3,727}$ sqq Dam

ἡμᾶσ, υἱὲ Δαυείδ. 31 ὁ δὲ ὄχλοσ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ ἵνα σιωπή-
σωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντεσ· κύριε, ἐλέησον ἡμᾶσ, υἱὲ
Δαυείδ. 32 καὶ στὰσ ὁ Ἰησοῦσ ἐφώνησεν αὐτοὺσ καὶ εἶπεν· τί
θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33 λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ
ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 34 σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἥψατο τῶν
ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέωσ ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

XXI.

1—9 Mc 11, 1—10 Lc 19, 29—38 Io 12, 12—15

1 206. 2 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰσ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰσ Βηθ-
φαγὴ εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦσ ἀπέστειλεν δύο μα-

---

par 553 Op | υιε cum ℵCDEFLNΠ* 1. 33. 69. al^{20} fere Or^{3,728} Eus$^{ecl\,230}$ Chr (et.$^{mo\,4}$) Dam$^{par\,cod}$ ... ς Ti υιοσ cum BGHKMSUVXZΓΔΠ^{2} al longe pl Or^{3,727} et ^{729}. Praeterea ℵLN 69. al c e h n syr^{hr} cop arm praem $\overline{ιυ}$ | δαυειδ: cf ad 1, 1. Item v. sq.

31. N ff^{1} syr^{cu} et^{sch} οι δε οχλοι επετιμησαν | σιωπησωσιν cum ℵBCDXZΓΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti -σουσιν cum LNΔ | μειζον: ℵ πολλω μαλλον (:: ut Lc et Mc), U πλεον | εκραξαν cum ℵBDLZΠ^{1} al sah cop syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti -ζον c. CNΠ^{2} unc^{11} al pler it vg syr^{p} (13. 69. 124. εκραυγαζον) :: Mc et Lc εκραζεν | κυριε h. l. cum ℵBDLZ 69. 124. 346. b c ff^{1} g$^{1.2}$ h l n vg sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς post ημασ cum CN unc^{12} al pler f ff^{2} q syr^{cu} et^{p} ... 13. 209. e (add $\overline{ιυ}$ post ημ.) syr^{hr} om | υιε cum ℵ (sed υε ex υυ corr) CDLN 33. al mu ... ς Ti υιοσ c. BZ unc^{12} al pler

32. αυτουσ: Γ αυτοισ | ποιησω cum ℵ*BCDN unc^{12} al pler (a b e n *vultis faciam*, item syr^{sch} arm aeth) Chr Dam$^{par\,553}$ ... LZ 106. 238. (c d f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ h q vg *vultis ut faciam*, item syr^{cu} et^{p}) Or^{3,727} et ^{730} praem ινα, hinc Ln [ινα] | ανοιγωσιν cum ℵBDLZ 13. 33. 69* 124. 346. al Or^{bis} Chr ... ς Ti ανοιχθωσιν c. CN unc^{12} al pler Bas$^{se\,188}$ (Dam^{par} ανεωχθ.) | οι οφθ. ημων cum ℵBDLZ 33. (it vg) Or^{3,731} ... ς Ti ημων οι οφθ. cum CN unc^{12} al fere omn Bas^{se} Chr. Praeterea syr^{cu} add *et videbimus (videamus) te*; item c: *Quibus dixit Jesus: Creditis posse me hoc facere? Qui responderunt ei: Ita, domine.*

34. ο $\overline{ις}$: syr^{cu} et^{sch} om | ομματων cum BDLZ 13. 69. 124. 346. Or^{3,736} ... ς Ti οφθαλμων cum ℵCN unc^{12} al pler (Or^{3,728} liberrime αψαμενοσ αυτων των οφθαλμ.) Bas$^{se\,188}$ Dam$^{par\,553}$ | αυτων: B ante τ. ομμ. pon | ανεβλεψ. cum ℵBDLZ al^{10} it (exc q) vg sah cop syr^{cu} syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm aeth Bas^{se} Dam$^{par\,553\,cod}$ ... ς Ti add αυτων οι οφθαλμοι cum CN unc^{12} al pler q syr^{sch} (*aperti sunt oculi eorum*) syr$^{p\,txt}$

XXI. 1. ηγγισαν cum ℵBC*DEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg sah cop syr^{p} Or^{3,729} et ^{736} ... c^{3}V^{mg} al mu (inprimis evglstaria) b e gat sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop^{dz} aeth Or^{4,181} Chr ηγγισεν (c^{3}V^{mg} al add h. l. ο $\overline{ις}$ et om postea) | ηλθον (ita et. ℵ^{c} b aeth cop^{dz}) ... ℵ*C^{3}EUV^{mg}Δ al e q gat sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Or^{4,181} Chr ηλθεν | εισ sec: Δ om | βηθφαγη

ϑητὰσ 2 λέγων αὐτοῖσ· πορεύεσϑε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐϑὺσ εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆσ· λύσαντεσ ἀγάγετέ μοι. 3 καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριοσ αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐϑὺσ δὲ ἀποστελεῖ αὐτούσ. 4 $^{207.7}$ τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωϑῇ τὸ ῥηϑὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ·

---

cum ℵB*C^{2}(*latet)DEGHM*N^{2}SVΔ al pl it vg (it pler vg *bethphage*, d *betphage*, e *vethpagae*, h am fu al *bethfage*, for *bethfaget*) syr^{omn} (et. syr$^{p\,mg}$ graece) Or$^{3,736.743}$et$^{4,181.191}$ Chr; item Z sah cop βηδφαγη ... Ti βηϑσφαγ. cum B^{2}FKM^{2}N*UXΓΠ al^{100} fere; item L 47^{ev} βησφαγ. Praeterea C^{2} 13. 33. 69. al syr^{hr} add και βηϑανιαν :: e Mc et Lc | εισ (C^{2} και εισ) το cum BC^{2}(*latet) 33. g^{scr}, item (*in montem*) b c e ff$^{1.2.}$ h n q Or^{3,729} (:: ita nemo in Mc, U tantum in Lc) ... ς προσ το (:: ut Mc et Lc) cum ℵDEGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler, item (*ad montem*) f g$^{1.2.}$ vg Or^{3,736} et^{4,181} Chr | $\overline{\iota\varsigma}$ cum BDEHV 22* al mu Or^{4,181} ... ς Ln ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵC^{2}GK LMNSUXΓΔΠ al longe pl (N al post απεστ., M al post μαϑ. pon) Or^{3,729} (:: Mt $\overline{\iota\varsigma}$ raro sed passim, Ioh plerumq, testibus plurimis ο $\overline{\iota\varsigma}$ substituentibus. Tamen fit etiam ut ο $\overline{\iota\varsigma}$ praeferendum videatur alteri scripturae.) | μαϑητασ: 13. 28. 33. 124. 157. 243. 346. arm Chr (ut$^{mo\,5}$ et^{al}), item it (non item vg) Hil add αυτου (et quidem h Hil *duos ex discip. suis*)

2. πορευεσϑε (Gb') cum ℵBDLZ al^{7} Or^{4,181} Eus$^{dem\,379}$ (κατα τον ματϑαι. ειπεν) Chr ... ς Ti πορευϑητε cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler | κατεναντι (Gb') cum ℵBCDLZ al^{7} Or^{4,187}et^{181cod} Eus$^{dem\,379}$ Chr ... ς Ti απεναντι c. EGHKMNSUVXΓΔΠ al pler Or^{4,181ed} Eus$^{dem\,456}$ (lib πορευϑεντεσ εισ την απε. κωμ. ευρησετε) et$^{ecl\,125}$ | ευϑυσ cum ℵLZ ... ς Ln Ti ευϑεωσ c. BCDN unc^{12} al omn^{vid} Or^{4,181} Eus$^{dem\,379}$ ... al^{3} a b c ff$^{1.}$ h n cop syr^{cu} (ιδου pro ευϑ.) Chr (Eus$^{bis\,libere}$) Or$^{int\,2,324}$ om | αγαγετε cum ℵCLNZ unc^{13} al fere omn Or^{4,181} Eus$^{dem\,379}$et^{456}et$^{ecl\,126}$ cat^{ox} Chr ... Ln αγετε cum BD 56. 58. (:: αγαγετε et. Lc; sed cf ad 13, 30. 21, 18)

3. εαν: D αν | τι (Or^{3,740}et^{4,188}item^{4,187} Chr): D 157. aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\,456}$et$^{ecl\,126}$ τι ποιειτε :: cf Mc | αυτων: ℵ αυτου | χρ. εχει: D*^{gr} (ipse* corr?) εχ. χρ. | ευϑυσ cum ℵBL Or^{4,181}et^{188} ... ς Ln Ti ευϑεωσ cum CDN unc^{12} al omn^{vid} Or^{3,740} Chr | ευϑ. δε (et. Or^{ter}): D 33. al pauc it (exc q) vg syr^{cu} et^{sch} (non item^{p}) και ευϑ. | αποστελει (prob Schu) cum ℵBD^{gr}HM (H -έλῃ, M -έλει) 69. al it (et. δ, exc d h) vg sah cop arm^{cdd} aeth Or^{3,737}et^{740}et$^{4,181.187\,sq}$ Op ... Gb Sz αποστελλει cum CEGK LNSUVXZΓΔΠ al^{150} fere d h syr^{omn} arm^{zoh} pers^{w} Chr :: cf Mc

4. τουτο δε cum ℵC*DLZ it^{pler} am fu for emm san fr syr^{cu} cop aeth pers^{w} Or^{4,181} Chr (et.$^{mo\,5}$) Hil al ... ς (Gb^{oo}) Ti add ολον cum BC^{3}N unc^{12} al omn^{vid} g$^{2.}$ q vg^{ed} (et. gat) sax syr^{sch} et^{p} sah arm pers^{p} Op :: cf 1, 22. 26, 56 | δια (et. Or^{4,181}): LZ al^{4} υπο | προφητου: 42. a c h Chr Hil praem (ita et. a c h Hil) vel add (ut Chr) ζαχαριου (sic M al in marg notatum habent), item al^{2} aeth ησαϊου

*Zach 9, 9 *Es 62, 11 5 εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύσ σου ἔρχεταί σοι πραΰσ
καὶ ἐπιβεβηκὼσ ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 208.2 πο-
ρευθέντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντεσ καθὼσ προσέταξεν αὐ-
τοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν
ἐπ᾽ αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖ-

5. πραϋσ ($Or^{4,188}$ et ^{3,738} diserte: προτεταγμένα τοῦ πραΰσ οὐκ ἐξέθετο ὁ ματθ. οὕτωσ ἔχοντα· δίκαιοσ καὶ σώζων αὐτόσ.): syr^{cu} $aeth^{rom}$ praem *iustus et* (:: ut LXX) | και επιβεβ. cum ℵBCNZ unc^{14} al omn fere c f $g^{1.2.}$ q am for emm $Or^{4,181}$ et $^{187 sq}$ Chr (:: ita et. LXX) ... Ti om και cum D 61. a b e $ff^{1.2.}$ h vg^{ed} fu san gat fr aeth Cyp al | και επι πωλ. cum ℵBLN 1. 124. syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* sah aeth ... ς om επι cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg cop arm $Or^{4,181}$ et ^{187} :: ut LXX | υιον υποζυγιου cum ℵ* et^{c}BCD^{a}N unc^{13} al omn^{vid} f q vg syr^{omn} (et. p mg graec) sah $Or^{4,187}$ et ^{188} Chr ... D* υιον υποζυγιον (d omisso υιον *pullum subiugalem*), item *pullum novellum subiugalem* b c $ff^{2.}$ h (sed b *sedens super pullum asinae nov. subi.*) Hil ... $ℵ^{a}$ vel ^{b} LZ e am* υποζυγιου absque υιον, 1. nil nisi νεον, $Cyr^{glaph\ 231\ lib}$ επιβεβηκ. επι υποζυγιον και πωλον νεον ($Or^{3,738}$ αντι του [apud Mt]· και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υι. υποζ. το [ap. Zach]· και επιβεβ. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η ωσ εν τισι· πωλον υποζυγιου. Paullo post vero de loco Zach sic: χρη δε και τουτο ειδεναι, οτι πεντε περιτυχοντεσ εκδοσεσι του ζαχαριου, παρα μεν τοισ εβδομηκ. και τω ακυλα ευρομεν το· αυτοσ πραϋσ και επιβε. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η· επι ονου και πωλου υιου οναδων· παρα δε θεοδοτιωνι· αυτοσ επακουων και επιβε. επι ονον και πωλ. υιον ονου· παρα δε συμμαχω· αυτοσ πτωχοσ και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υιον οναδοσ· εν δε τη πεμπτη εκδοσει· αυτοσ πτωχοσ και επιβε. επι υποζυγιον κ. πωλον υιον ονου.)

6. δε: F om | και ποιησαντεσ et ηγαγον: D al^{2} sah it vg εποιησαν et και (hoc et. $ℵ^{a}$ adscripsit sed rursus exstinxit) ηγαγον (similiter syr^{cu} et^{sch} *et abierunt – et fecerunt – et adduxerunt*) | καθωσ: G Eus dem^{456} καθα | προσεταξ. cum ℵEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al fere omn Or ^{3,744} et $^{4,181.\ 187}$ $Eus^{ecl\ 126}$ $et^{dem\ 456}$ ... Ln Ti συνεταξ. c. BCD 33. 48^{ev} (:: συνεταξ. apud solum Mt 26, 19. 27, 10; sed nec συνετ. nec προσετ. ut 1, 24. 8, 4. fluctuare solet)

7. ηγαγον: vide ad v. 6 | επ cum ℵBDLZ 33. 69. $Or^{4,181}$ et ^{187} ... ς Ti επανω cum CN unc^{13} al fere omn | αυτων: D a b e f $ff^{1.2.}$ $g^{2.}$ q (non item c $g^{1.}$ nec vg) $Or^{4,181\ cod}$ αυτον | τ. ιματια cum ℵ*BD b e $ff^{1.2.}$ $g^{2.}$ gat arm ... ς Ti add αυτων, Ln [αυτ.] cum $ℵ^{a}$CNZ unc^{14} al omn^{vid} a c f $g^{1.}$ q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm^{cod} aeth $Or^{4,181}$ (et ^{187} εαυτων) :: ut Mc (et Lc) | επεκαθισεν (et. ς Gb Sz) cum BCFMSUVXΓΔ (item H al επεκαθησεν, Z certe επ....) al pl sah syr^{p} arm $Or^{4,181}$ et $^{187 sq}$; item NΠ al εκαθισεν, K al εκαθησεν, D εκαθητο; item *sedebat* a b c d e $ff^{1.2.}$, *sedit* f h q; *et equitavit Jesus* syr^{cu} et^{sch} aeth ... $ς^{e}$ επεκαθισαν cum $ℵ^{c}$ al; L al επεκαθησαν, ℵ* εκαθισαν, item $g^{1.2.}$ vg cop *sedere fecerunt* ... EG 1. al om και επεκαθ. επ. αυτ. | επαν. αυτων ($g^{2.}$ l vg Op

στοσ ὄχλοσ ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ
ἔκοπτον κλάδουσ ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωσαν ἐν τῇ ὁδῷ.
9 [209.1] οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντεσ αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ
ἔκραζον λέγοντεσ· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ *Ps 118, 26
ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ. 10 [210.10] Καὶ εἰσ-
ελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλισ λέγουσα·
τίσ ἐστιν οὗτοσ; 11 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτόσ ἐστιν ὁ προφήτησ
Ἰησοῦσ ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆσ Γαλιλαίασ.

---

nil nisi *desuper*): D 27^{ev} b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h q (hi omnes *super eum*; a ut puto *super ea*, Blanch. *super ea..*) syr^{sch} eth^{r} *επ. αυτου*... ℵ* *επανω επ αυτων*, ℵ^{c} *επανω αυτον*

8. *εαυτων* cum ℵBCNZ unc^{12} al pler Or^{4,181} ... DLΔ al plus^{20} *αυτων*, idque 13. 262. al (ut et. it vg al) post *ιματ.* pon | *απο*: N *εκ* :: cf Mc | *εστρωσαν* (*straverunt*) sec cum ℵ*D (Δ *εστρωσν*) c e ff$^{2.}$ q cop Or^{4,187} (totum versum citat) ... ς Ln Ti *εστρωννυον* (*sternebant*) cum ℵ$_{c}$BCNZ unc^{12} al omn^{vid} b f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg sah syrr (:: videtur hoc magis ad *εκοπτον* accommodatum - nemo *εκοψαν* - quam *εστρωσαν* ad id quod praecessit. Lc *υπεστρωννυον τα ιματ. α.* et Mc *τα ιμ. α. εστρωσαν*, sed neuter repetit.) | *εν*: EF al om

9. *αυτον* cum ℵBCDL 1. 33. 69. 124. 157. ff$^{1.}$ sah cop syrr aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\,459}$ (*κατα τον θειον ευαγγελιστην οι οχλοι προαγοντεσ αυτον και ακολουθουντεσ επευφημουν λεγοντεσ* etc) ... ς om cum EFGHKMN SUVXΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg arm :: ut Mc | Δ om *οι* ante *ακολ.* | *εκραζον* (D *-ζαν*, d *clamabant*): L al pauc Or^{4,181} (sed om h. l. *λεγοντεσ*, contra ^{2,583} *εκραζον λεγοντεσ*) *εκραξαν* | *ὡσαννα* (F *ὡσαννὰ*, D* *οσσανα*, L *ωσάνα* et infra *ὡσανα*): huic spir. conveniunt *osanna* (vg c f ff$^{1.2.}$ h q) *ozanna* (g$^{2.}$) *ossanna* (a b g$^{1.}$) *ossana* (d e); in pler (ut Π, non tamen omn) cdd^{gr} *ὡσάννὰ* vel *ὡσαννὰ* (ς *ὡσαννὰ*) legitur | *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *εν υψιστοισ*: syr^{cu} add *et egressi sunt in occursum eius multi* (*εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω* Ioh 12, 15) *et gaudebant et laudabant deum propter omne quod viderunt* (*ηρξαντο - χαιροντεσ αινειν τον θεον - περι πα. ων ειδον δυναμ.* Lc 19, 37).

10. *εισελθοντοσ* (ita ℵ^{c}): ℵ* 237. 238. b^{scr} *ελθοντοσ*

11. *οι δε οχλοι* (et. Or^{4,180}, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg *populi* et f *turbae*, g$^{1.}$ am *populus*, q *turba*): D a b c e ff$^{1.}$ h *οι δε πολλοι*, item 1. 22. *οι* (1. om) *πολλοι δε* (Or^{3,747} *πολλοι*) | *ελεγον* (*dicebant* vel *dicebat* f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg): D *ειπον* (a b c d e *dixerunt*). Praeterea N add *οτι* | *ο προφητ.* $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵBD 157. sah cop arm Or^{4,187} Eus$^{dem\,459}$ ... ς Ti $\overline{\iota\varsigma}$ (13. 124. al^{5} a om; e *Christus*) ο (Δ om) *προφη.* cum CEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al fere omn it vg syrr aeth Or^{3,747} et^{4,180} Chr | *ο απο*: DΔ om *ο* | *ναζαρεθ* (et. ς^{e}) cum ℵBCDEHKUVXΠ al pl it^{pler} vg sah cop Eus^{dem}, item Δ *-ραθ* ... ς Gb Sz *ναζαρετ* cum FGLMNSΓ al certe mu d e (a *propheta Nazareti Galil.*) Or$^{3,747.\,4,180}$ et alib Chr

12—13 Mc 11, 15—17 12 [211.1] *Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦσ εἰσ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ*
Lc 19, 45 s Io 2, 13—17 *ἐξέβαλεν πάντασ τοὺσ πωλοῦντασ καὶ ἀγοράζοντασ ἐν τῷ ἱερῷ,*
καὶ τὰσ τραπέζασ τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰσ καθέδρασ
* Es 56, 7 * Ier 7, 11 *τῶν πωλούντων τὰσ περιστεράσ,* 13 *καὶ λέγει αὐτοῖσ· γέγραπται·*
ὁ οἶκόσ μου οἶκοσ προσευχῆσ κληθήσεται, ὑμεῖσ δὲ αὐτὸν ποιεῖτε
σπήλαιον λῃστῶν. 14 [212.10] *Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ*
χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ. 15 [213.5] *ἰδόντεσ δὲ*
οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺσ
παῖδασ τοὺσ κράζοντασ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντασ· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
*Ps 8, 3 *Δαυείδ, ἠγανάκτησαν,* 16 *καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεισ τί οὗτοι λέγου-*

---

12. *εισηλθεν* (G *εισελθων*) - *και*: Chr *εισελθων* | *ι̅σ̅* cum ℵ*(et^{cb})BCEHMVXΔ al^{15} fere Or^{3,750} et $^{4,180.187}$ ... ς *ο ι̅σ̅* cum DFGKLNSUΓΠ al longe pl Or^{3,748} | *του θεου* cum CDEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn it (exc b) vg syr^{cu} et^{utr} Or^{3,748} sqq ter Bas$^{eth\,258}$ ... Ln om cum ℵBL al^{3} b sah cop arm aeth sax Or^{4,180} et ^{187} Meth^{824} Chr Hil :: at deest in Mc et Lc, nec alibi *τ. ιερ. τ. θε.* | *εξεβαλεν*: syr^{cu} add *εκ του ιερ. του θεου*, omisso *εν τω ιερω*

13. *ὁ*: D* om | *κληθησεται*: syr^{cu} add *omnibus gentibus* | *αυτον*: N al^{8} post *εποιησατ.* pon (item it vg Ir^{int} Hil *fecistis illam*) | *ποιειτε* cum ℵBL 124. cop aeth Or^{4,180} et ^{187} Eus$^{dem\,401}$ ... ς *εποιησατε* cum CDEFGHKMNSUVXΓΔΠ al pler Bas$^{eth\,258}$ (:: ut Lc); item 1. Iust$^{tr\,17}$ (*δυσχρηστοσ γαρ υμιν εδοξεν ειναι βοων παρ υμιν· γεγραπται· ο οικ. μου οικ. προσ. εστιν, υμεισ δε πεποιηκ. αυτ. σπηλ. ληστ. και τασ τραπεζ. των εν τω να. κολλυβ. κατεστρεψε*) Or^{3,752} et ^{755} *πεποιηκατε* (:: ut Mc). Item *fecistis* it vg sah arm Ir$^{int\,229}$

14. *προσηλθον*: ita in ℵ ipsa prima manu? ex *-ελθοντεσ* factum | *τυφλ. κ. χωλ.* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. al it vg cop arm aeth syr^{sch} (syr^{cu} *τυφλ. κ. κωφοι*, syr^{hr} *τυ. κ. κωφ. κ. χωλ.*) Or$^{3,755\,bis}$ ... Gb″ *χωλ. κ. τυφλ.* cum CEFGHKMNSUVΓΔΠ al^{100} fere sah syr^{p} Meth^{824} Chr (:: cf ad Lc 14, 21)

15. *οι αρχ. και οι* (KΠ* al om) *γραμμ.* (et. Or^{3,755}): 69. 124. 346. y^{scr} syr^{cu} *οι γραμμ. κ. οι αρχ.* | *εποιησεν*: 28. al it^{pler} (non item e g$^{1.}$ q vg) Or^{3,755} (*μετα τουτο γεγραπται οτι οι αρχ. κ. οι γρ. καιτοιγε ιδοντεσ τα θαυμ. α εποι. ο ι̅σ̅ και των παιδων ακουοντεσ δοξαζοντων* etc) add *ο ι̅σ̅* | *τουσ κραζ.* cum ℵBDLN ... ς om *τουσ* c. C unc^{12} al omn^{vid} Or^{2,583} Meth^{824} | *ὡσαννα* (D* rursus *οσσανα*): cf ad v. 9 | *υιω*: Or^{2,283} *ζητήσεισ δὲ πότερον ταὐτόν ἐστιν οἶκοσ δαυ. καὶ υἱὸσ δαυ. καὶ εἰ μὴ ταὐτόν ἐστιν, ἡμάρτηται τὸ κατὰ ματθ. γραφικῶσ· ὄφειλον ἔχειν ἤτοι δίσ· τῷ οἴκῳ δαυ. ἤτοι· τῷ υἱῷ δαυ.* Sunt haec in vv. 9. et 15. dicta; altero igitur loco *οικω*, altero *υιω* scriptum invenit: at nunc quidem Or neutro loco aliter quam *υιω* legisse invenitur. | *δαυειδ*: cf ad 1, 1

16. *ειπαν* cum ℵBDL ... ς *ειπον* cum CN unc^{12} al omn^{vid} | *ακουεισ* (et. Or^{2,583} et ^{3,756} Ir$^{int\,240}$): FH 28. 108. 157. 238. 346. al^{20} fere syr^{cu} cop

σιν; ὁ δὲ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στό-
ματοσ νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 $^{214.6}$ καὶ
καταλιπὼν αὐτοὺσ ἐξῆλθεν ἔξω τῆσ πόλεωσ εἰσ Βηθανίαν, καὶ
ηὐλίσθη ἐκεῖ.

18 Πρωῒ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰσ τὴν πόλιν ἐπείνασεν. 19 καὶ 18—22 Mc 11, 12—14
ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆσ ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν 19—24
ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρ-
πὸσ γένηται εἰσ τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ.
20 καὶ ἰδόντεσ οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντεσ· πῶσ παραχρῆμα
ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 $^{215.6}$ ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ
τῆσ συκῆσ ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ
βλήθητι εἰσ τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 $^{216.4}$ καὶ πάντα ὅσα ἂν
αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντεσ λήμψεσθε.

Chr praem *ουκ* | *λεγει*: K al^{10} fere it vg (sed non am for san) *ειπεν* | *αυτοισ*: D^{*gr} *αυτω* | *οτι* cum BCN unc^{13} al pler c f g$^{1.2.}$ l vg syr^{omn} cop arm Clem^{105} Or^{2,583} et $^{3,756\,bis}$ Eus$^{ps\,37}$ ... ℵD al^{6} b e ff$^{1.2.}$ h aeth Meth^{825} Chr (Or$^{3,756\,ult}$ *πληρουται επ αυτων το· εκ* etc huc non valet, nec ^{757} *ωσ μη νενοηκοτασ το· εκ* etc) Ir$^{int\,240}$ om

17. *καταλιπων* c. ℵBE^{2}GHNΓΠ al pl ... CDE*FKLMUΔ (L *-λεῖπων*, pler *-πών*, M *-πῶν*) al *-λειπων*: cf 4, 13. 16, 4. | *εξω τ. πολεωσ*: ℵ* (suppl^{a}) om | *ηυλισθη* (Δ *υλισεν*) *εκει*: C* *ηυλισθησαν*. Praeterea mm sax add *et docebat eos de regno dei*, item alii cdd^{vg} testante correctorio: „Ecclesia addit quod Graeci, Hier., Raban., antiqui et glossati non habent.“

18. *πρωι* cum ℵ*BD x^{scr} ... ς Ln (ex errore) Ti *πρωιασ* cum CN unc^{12} al omn fere Chr | *επαναγαγων* c. ℵ*B*L ... ς Ln *επαναγων* c. ℵ^{c}B^{2}CEFGHKMNSUVΓΔΠ al omn^{vid} (Or^{3,757} *τοτε επαναγει εισ την πολιν ην καταλελοιπε - και επαναγων εισ αυτην πεινα* nil probat); item D *παραγων* et it^{pl} syr^{cu} Hil *transiens* (f g$^{1.2.}$ q vg *revertens*) :: cf ad 13, 30. 21, 2. Praeterea M al pauc a c add *ο* $\overline{\iota\varsigma}$

19. *επ αυτην*: L *επ αυτησ* | *ευρεν*: ℵ* (^{a}suppl) om | *ου μηκ.* cum BL ... ς om *ου* cum ℵCD unc^{12} al omn^{vid} Or^{3,757} et $^{760\,sq}$ Meth^{739} Petr^{4,27} (:: *μηκετι* Mc, nec ullus praem *ου*) | *εκ σου*: D al *εξου* (cf ad 2, 6) | *γενηται*: ℵ Or$^{3,757.760.761}$ *γενοιτο* | M *η συκ. παραχρ.*

20. *η* (D^{corr} om: ex errore?) *συκη*: 238. b c e (om et. v. 19.) ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg Hier om (non item f h q gat Op)

21. *ποιησετε*: H y^{scr} al *-σητε* | *καν* etc: D al *και τω ορ. τουτ. εαν ειπ.* | *γενησεται* (H praem *και*): syr^{cu} add *vobis sic*

22. *αν* cum ℵBHUΘ^{c} al mu Or^{3,757} ... Ti *εαν* c. CEFGKLMSVΔΠ al longe pl Clem^{307} Or^{3,759} ... D om | L *αιτησησθαι* | *λημψ.* cum ℵB*DLΘ^{c} ... ς *ληψ.* cum B^{2}C unc^{11} al omn^{vid}

23–27 Mc 11, 27–33 Lc 20, 1–8 23. 217, 2 *Καὶ ἐλθόντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ
διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντεσ· ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ; καὶ τίσ σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την; 24 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐρωτήσω ὑμᾶσ κἀγὼ
λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ· 25 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀν-
θρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖσ λέγοντεσ· 26 ἐὰν εἴπωμεν·
ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ
εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντεσ γὰρ ὡσ
προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην. 27 καὶ ἀποκριθέντεσ τῷ Ἰησοῦ
εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖσ καὶ αὐτόσ· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν*

---

23. *ελθοντοσ αυτου* cum ℵBCDL 1. 13. 33. 69. 124. Or^{3,764}et^{810} ... ϛ Ti *ελθοντι* (K al *εισελθ.*) *αυτω* cum EFGHKMSUVΔΠΘ^{c} al pler | *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *διδασκοντι* (et. Or^{3,764}et^{810}): 44^{ev} a b c e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h l (non item f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q vg) syr^{cu} om | Δ om *οι* sec | *και τισ*: c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ *η τισ* :: ut Mc et Lc | *εδωκεν*: Θ^{c} post *εξου. ταυτ.* pon (157. post *εξου.*) :: ut Mc

24. *δε* cum ℵBCDΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} f g$^{2.}$ q syr^{p} Op ... Ti Ln om c. LZ it^{pl} vg cop (syr^{cu} et^{sch} arm aeth) | *ερωτησω*: D al mu *επερωτησω* :: ut Mc; cf et. D ad Lc | *καγω* bis: ℵ *και εγω*, sec loc et. 33. 69. al | *λογ. ενα* cum ℵBZΘ^{c} unc^{11} al pler ... CDF al plus^{15} it (exc q) vg Or ^{4,130} *ενα λογον* :: cf Mc et Lc | *ον* (L *ο*): D* om, item d *si dixeritis mihi, et ego*; c e ff$^{1.}$ h *dicite mihi, et ego*

25. *το* sec cum ℵBCZ 33. 48^{ev} (1. *του ιω.*) Or^{4,130} ... ϛ om cum D unc^{12} al pler Cyr$^{glaph\,232}$ (:: cf ad Mc et Lc, ubi similiter lectio fluct) | B *ιωανου* | *διελογιζοντο*: G *παρελογ.* | *παρ* cum ℵCDEFGHKMSUVΔΠ al pler ... Ln *εν* cum BLM^{mg}Z al^{6} Cyr^{glaph} (it vg *inter se*, Aug *apud semetipsos*) :: cf 16, 7. 8 ubi *διελογ. εν εαυτ.* non fluct | *εαυτοισ*: L *αυτοισ*

26. *ημιν*: H al pauc *υμιν* | *ουν* c. ℵBCEFGHKMSUVZΔΠ al longe pl c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg syr^{cu} et^{p} cop arm aeth Cyr$^{glaph\,232}$ Ps-Ath$^{maced\,477}$ Chr... DL 28. 126. al plus^{20} a b e ff$^{2.}$ q syr^{sch} Or^{4,130} om :: ut Mc et Lc | *ουκ επιστ.*: H b e Op *ου πιστευετε* | *ωσ προφητ.* h. l. cum ℵBCLZ 33. 157. 238. syr^{cu} et^{sch} Cyr^{glaph} (Aug^{libere} *quia tanq. proph. habebant Ioh., quia proph. habent Ioh.*) ... ϛ post *τ. ιωανν.* cum DEFGHKMSUVΔΠ al pler it (ff$^{1.}$ *omnes enim Ioh. ut proph. habuerunt*) vg syr^{p} arm | *εχουσιν*: 1. al pauc a c f ff$^{1.}$ (vide ante) g$^{2.}$ h q vg (non item b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ am san) syr^{cu} et^{sch} arm^{edd} Cyr^{glaph} *ειχον* :: ut Mc | B *ιωανην*

27. *ειπαν* cum ℵD ... ϛ Ln Ti *ειπον* c. BCZ unc^{12} al omn^{vid} | *και αυτοσ* (ita et. b f g$^{1.2.}$ q vg syr^{p}): ℵ (a) e ff$^{1.}$ h syr^{cu} et^{sch} *ο ις*, item *et Jesus* c ff$^{2.}$ | *λεγω υμιν* (:: ut et. Mc et Lc): MΔΠ al^{10} fere b c e f ff$^{1.2.}$ h q (non g$^{1.2.}$ vg) Or^{3,764}et ^{769} *υμ. λεγ.*

ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 $^{218.10}$ *Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος*
εἶχεν τέκνα δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμε-
ρον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι. 29 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω,*
ὕστερον μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 30 *προσελθὼν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἶπεν*

---

28. *ανθρωπ.* cum ℵBDLZΠ unc^{6} al pl g$^{2\cdot}$ am for harl* gat aeth Or^{3,770} et^{774} Chr ... Ln add *τισ* cum CEMUΔ 1. 33. al plus^{70} it^{pler} vg (et. fu san emm) syrr arm Or^{3,786} Eus$^{luc\,166}$ Cyr$^{glaph\,103}$ Ps-Ath$^{dispu\,171}$ Op | *τεκν. δυο* cum ℵCDLXZΠ unc^{10} al pler Or^{3,770} et ^{774} et ^{786} Eus^{luc} Cyr^{glaph} (Chr *υιουσ δυο*, sed^{cdd} et. *δυ. υι., τε. δυο, δυ. τε.*) ... Ln *δυο τεκν.* cum B 142. 299. (item it vg Hil) (Ps-Ath^{dispu} *δυ. υιουσ*) | *προσελθων* absq *και* cum ℵ*LZ e ff$^{1\cdot}$ cop (syr^{cu} nec *και* nec *προσελθ.* habet) Or ^{3,770}Ps-Ath^{dispu}... ς Ln praem *και* cum ℵ^{c}BCDXΠ unc^{10} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} al Eus^{luc} Cyr^{glaph} | *εν τω αμπ.* (et. ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg) : D a b c e f g$^{1\cdot}$ h q for emm (non item am san al) Ps-Ath^{dispu} Chr Dam^{2,809} *εισ τον* (D* *το*) *αμπελωνα* | *αμπελ.* sine *μου* cum ℵC*DKLMΔΠ* al^{30} fere a b e f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{3,770\,a}$ Chr Dam^{2,809} ... ς (Gb^{oo}) Ln add *μου* c. BC^{2}XZΠ^{2} unc^{7} al pl c g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg cop Or$^{3,770\,c}$ Eus luc Cyr^{glaph} Ps-Ath^{dispu} Op

29. *ο δε αποκριθεισ*: syr^{cu} om | *ου θελω, υστερ.* (ita cum ℵ*H b e g$^{2\cdot}$ h, item B v. 30; a ff$^{1\cdot}$ *et postea*; nec Or^{3,770} agnoscit *δε*: ς Ti add *δε* cum ℵ^{c}CDLXZ unc^{11} al omn^{vid} it^{mu} vg syr^{cu} et^{utr} al Eus Cyr) cum ℵCDLXZ unc^{11} al pler it vg syr^{cu} et^{utr} al Or^{3,770}(commentatur his: *ηνικα μεντοι ο πρωτοσ ειπεν· ου θελω, προσηλθεν ο πατηρ τω ετερω - ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ ειπε μεν· εγω κυριε, ουκ εληλυθε δε* etc) Eus^{luc} Cyr^{glaph} Chr Ir$^{int\,280}$ (agnoscit ordinem nostrum his: *quorum alter quidem contradixit patri et postea poenitetur - - alter autem pollicitus est abire, statim promittens patri, non abiit autem etc*) Hil (similiter agnoscit: *filius senior qui iturum se ad opus negaverit* etc) ... B 4. 13. 69. 124. 238. 262. 346. tol^{2} cop syr^{hr} arm aeth$^{cdd\,2}$ ar^{p} ar^{e} Ps-Ath^{dispu} *εγω* (13. 69. 124. tol^{2} arm *υπαγω*) *κυριε, και ουκ απηλθεν.* Hunc ordinem confirmant Isid^{4,85} (*ο δε* $\overline{χ\varsigma}$ *δυο προθεισ ενοσ πατροσ παιδασ, τον μεν ακουσαντα εισ τ. αμπ. απελθειν κ. εργασασθαι κ. υποσχομενον μεν, μη απεληλυθοτα δε εμεμψατο· τον δε μη επαγγειλαμενον, εργασαμενον δε απεδεξατο*) et Dam (hom. in ficum p. 808 sq *δυο γαρ υιοι, φησιν, ησαν ενι πατρι, και ειπεν τω ενι· πορευου εργαζου εισ τον αμπελωνα. ο δε υπεσχετο μεν, ουκ επληρωσε δε την υποσχεσιν. ειτα φησι προσ τον ετερον· ο δε απηρνησατο μεν λογω, εργω δε το προσταχθεν εξεπερανε.*) | *απηλθεν*: D it^{pl} (non f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q) syr^{cu} (syr^{hr} ad v. 30) add *εισ τον αμπελωνα*

30. *προσελθ. δε* cum ℵBDLZ 1. 33. 69. 124. it (exc h q) vg cop syr^{hr} arm Cyr$^{glaph\,103}$ ... ς *και προσελθ.* cum CXΔΠ unc^{9} al pler h q syr^{utr} (syr^{cu} aeth *και* sine *πρ.*) Eus$^{luc\,166}$ Chr | *ετερω* cum ℵ*C*DEFGHKUXΔΠ al^{100} fere (item *ad alterum* it vg, item syrr arm aeth) Or^{3,770} (vide ad v. 29) Eus^{luc} Cyr^{glaph} Ps-Ath^{dispu} ... ς (= Gb Sz, sed Gb') Ln *δευτερω* cum ℵ^{c}BC^{2}LMSVZ al mu Chr (Or^{3,770} *ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ* vix

ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν.
31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν· ὁ

probat, minus etiam [3,786] *οτι ειπεν ο δευτερ. υιος*) | *ο δε αποκρ. ειπ.* (ℵ[c] suppl): ℵ* om | *εγω* (it vg *eo*; vide 13. 69. etc v. 29) *κυριε* (D add *υπαγω*), *και ουκ απηλθεν* cum iisdem qui v. 29 *ου θελω, υστερον* etc... B al[7] tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arr Ps-Ath[dispu] *ου θελω, υστερον* (minusc Ps-Ath add *δε*, item vv aliq?) *μεταμεληθεις απηλθεν* (syr[hr] add *εις τον αμπ.*)

31. *δυο* (D* *δυω*): syr[cu] add *ut vobis videtur* | *εποιησεν*: D ff[1.] post *τ. θε. τ. πατρ.* (v al syr[cu] cop Ps-Ath[dispu] add *αυτου*) | *λεγουσιν* cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. al[vid] g[1.] l am for emm san tol fr sax cop arm aeth Chr ... ς add *αυτω* cum CXΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg (et. gat mm al) syrr Eus[luc] | *ο πρωτος* cum ℵCLXΔΠ unc[9] al pler c f g[2.] q vg (et. emm gat mm al) fr syr[cu] et[utr] aeth ar[e] Hipp ([138] e catena Nicephori in pentat. etc *και εν τω ευαγγ. δε τον ποιησαντα το θελημ. του πατρος ειπεν· ο πρωτος*. Sed vide post) Eus[luc 166] (et rursus [167] *εκεινων δε ομολογησαντων οτι ο πρωτος, τις ην ουτος ο πρωτ. διασαφει, λεγων· οι τελωναι* etc) Chr Hier et quidem ex veris (veteribus?) quae dicit exemplaribus (in h. l. *Quod dicitur*: Quis ex duobus fecit voluntatem patris, *et illi dicunt* Novissimus*: sciendum est in veris exemplarib. non haberi* Novissimum *sed* Primum, *ut proprio iudicio condemnentur. Si autem* Novissimum *voluerimus legere, manifesta est interpretatio, ut dicamus intelligere quidem veritatem Iudaeos, sed tergiversari, et nolle dicere quod sentiunt; sicut et baptismum Iohannis scientes esse de caelo dicere noluerunt.*) ... Ln *ο υστερος* cum B; 4. *ο δευτερος* (Dam[809] pergit *και ψεγεται μεν ο προτερος, ευφημειται δε ο δευτερος*), D 13. 69. 124. 238. 262. 346. Hipp ([138] e codice Mus. Brit. burn. 34. - - *ειπεν· ο εσχατος.* Vide supra) Ps-Ath[dispu] (*ερωτα δε ο κυριος· τις - - αποκριθεντες δε οι ιουδαιοι φασιν· ο εσχατ. υιος*) *ο εσχατος*. Item *novissimus* (quod multo rectius ad *ο εσχατ.* quam ad *ο υστερος* trahi in promtu est; probat etiam d) a b e ff[1.2.] g[1.] h l am fu for san tol harl* and sax Aug; item exprimunt *ultimum* cop syr[hr] arm aeth[cdd2] ar[p]. Cf praeterea Hil in h. l. (12) *Deinde ipsa Pharisaeorum responsio quid momenti habeat quaerendum est. Dicunt voluntati* iuniorem *obedisse. Hoc rerum ratio non patitur ut simulata professio meritum perfectae veritatis obtineat, ut plus sit fefellisse spondentem quam perfecisse omnia non pollicentem. Quis autem non malit negari sibi id quod poscat, dummodo id quod poposcerit fiat, quam non fieri quod spondeatur ut fiat* - (14) *Denique non ait noluisse sed non abisse. Res extra culpam infidelitatis est, quia in facti erat difficultate ne fieret. Non igitur ire statim ad opus quod praeceptum est noluit, sed quia ire non poterat non iit. In eo enim necessitatis mora sine crimine voluntatis ostenditur. Et in responsione quidem Pharisaeorum quaedam est necessitas prophetiae. Nam inviti licet confitentur quis obsecutus sit voluntati, iunior scilicet filius, obediens professione, licet non efficiens in tempore: quia fides sola iustificat.* Or vero [3,770] verba *λεγουσιν* usque *λεγει αυτοις ο ις̅* (E* *κυριος*, sed ipse*

πρῶτοσ. λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι
καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
32 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννησ πρὸσ ὑμᾶσ ἐν ὁδῷ δικαιοσύνησ, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ·
ὑμεῖσ δὲ ἰδόντεσ οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.
33 $^{219.2}$ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωποσ ἦν οἰκοδεσπότησ, 33–46 Mc 12, 1–12
ὅστισ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ Lc 20, 9–19 *Es 5, 1
ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν
γεωργοῖσ, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸσ τῶν καρ-
πῶν, ἀπέστειλεν τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ λαβεῖν
τοὺσ καρποὺσ αὐτοῦ. 35 καὶ λαβόντεσ οἱ γεωργοὶ τοὺσ δούλουσ
αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

---

corr ισ) plane praeterit, ita ut in suo codice non invenisse credi possit (id quod credidit ac probavit Ln in praef. ed. mai. tom. 2. pag. V.). Addit enim Or l. l. tanquam de suo: *και φανερον οτι ο ειπων· ου θελω, και υστερον μεταμεληθεισ και απελθων και εργασαμενοσ εισ τον αμπελ. εποιησε το θελημα του πατροσ τω εργω· ο γαρ τω λογω επαγγειλαμενοσ και μη ποιησασ, τοισ εργοισ ηρνησατο ποιειν το θελ. του πατροσ. προσχεσ δε ει δυνασαι χρησθαι τη παραβολη και προσ τουσ ελαττονα μεν η μηδεν επαγγελλομενουσ* etc. Confirmat autem codicem qui videtur Origenis Cyr$^{glaph\,103}$; postquam enim textum (-- *δια παραβολησ ημασ εδιδαξεν ο χσ. εφη γαρ ουτωσ·*) inde a verbis *ανθρωποσ τισ ειχε τεκν. δυο* usque *τισ εκ τ. δυο εποι. το θε. τ. πατροσ* exscripsit, pergit *ο απελθων δηλονοτι, και ει βραχυ μεταξυ παρεισεδυ το αδρανεσ, οκνειν αναπειθον το υπεσχημενον.* | *οτι οι*: ℵ* om *οτι* (suppl^{c})

32. *ιωανν.* (B *ιωανησ*) *πρ. υμ.* cum ℵBCL 33. 157. 209. 48^{ev} c aeth Or^{3,771} Chr ... ς *πρ. υμ. ιωανν.* cum DXΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syrr cop | *οι δε* (F om) *τελ. κ. αι πορν.* (X om *κ. αι πο.*) *επιστ. αυτω*: G om | *υμεισ δε* usq *πιστ. αυτω*: Δ om | *ου* cum ℵCLXΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,770} et^{771} Chr ... Ln *ουδε* cum B 1. 13. 22. 33. al^{6} it (exc c e) vg syrr cop aeth Hil Op ... D c e om (c e *vos autem videntes haec* [e om *haec*] *paenitentiam habuistis postea quod non credidistis* [e add *ei*]) | *αυτω* ult: 33. Or$^{3,770\,sq}$ *εν αυτω*

33. *ανθρωποσ* cum ℵBC*DKLSVΔΠ al^{40} fere it^{pl} vg cop syr^{p} aeth Or^{3,772} et^{786} Chr$^{edd\,2}$ Lcif Hil ... ς (= Gb Sz) add *τισ* cum C^{3}V^{mg}X unc^{6} al pl e f h m syr^{cu} et^{sch} arm Eus$^{theoph\,122}$ Cyr$^{es\,660}$ Chr Ir$^{int\,277}$ | K *περιεθηκαν* | *εν αυτω*: ℵ* (suppl^{c}) V 69. al^{3} om (al *εαυτω*) :: cf Mc | *εξεδετο* cum ℵ*B*CL (in Lc et. A, in Mc et. AK) ... ς Ln *εξεδοτο* c. ℵ^{c}B^{2}DXΔΠ unc^{9} al omn^{vid}

34. *αυτου* ult: ff^{1} syr^{sch} *vineae eius*; syr^{cu} om, item Cyr^{lib} Chr

35. *εδειραν*: U al plus^{40} *εδηραν* | *απεκτ.* tum *ελιθοβολ.* (ita et. f ff^{1} g$^{1.2}$

36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ
ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 οἱ δὲ γεωργοὶ
ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε
ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ
λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.
40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωρ-
γοῖς ἐκείνοις; 41 λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς,
καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν
αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 λέγει αὐτοῖς ὁ
Ps 118, 22 s Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ

---

m vg cop arm syr^{p} Or^{3,776} Eus^{theoph}): a b c e ff$^{2\cdot}$ h q syr^{cu} et^{sch} aeth Cyr$^{zach\,679}$ Ir$^{int\,277}$ Lcif ελιθοβ. tum απεκτ.

36. *παλιν*: ℵ* syr^{sch} *και* (ℵ^{c} om) *παλιν*, D *παλ. ουν*, d *iterum vero* (ff$^{1\cdot}$ *rursus iterum*), cop *rursus etiam*

37. *προσ αυτουσ* (et. f g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg, item Eus^{theoph}): D al^{4} a b c ff$^{2\cdot}$ h Ir$^{int\,277}$ Lcif *αυτοισ* ... al^{3} e ff$^{1\cdot}$ m Or^{3,782} (Cyr$^{es\,660}$) om | *τ. υι. αυτου*: a b c e ff$^{1\cdot2\cdot}$ h m Ir^{int} Lcif (non g$^{1\cdot2\cdot}$ q vg) add *unicum*, f *unigenitum* | *λεγων*: 61. b c e ff$^{2\cdot}$ h (non a f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ m q vg) syr^{cu} et^{sch} arm (non syr^{p} cop aeth) Chr (diserte) Ir^{int} Op (non Eus Lcif Amb) add *ισωσ* (*forte*, *forsitan*) :: e Lc

38. *εν εαυτοισ* (L *αυτ.*): V om | *σχωμεν* (Gb′) cum ℵBDLZ 1. 22. 33. arm Or^{3,776} Cyr$^{ioh\,110.\,261}$ et (addito *εαυτοισ*) $^{es\,660}$ et ^{deipar} ap Mai^{89}, item *habebimus*, *habeamus* it^{pler} vg Ir^{int} Lcif ... ς *κατασχωμεν* cum CXΔΠ unc^{9} al pler (ff$^{1\cdot}$ m *possideamus*, Op *obtinebimus*) Eus^{theo} Chr

39. *εξεβαλον* cum BCXΔΠ unc^{10} al omn^{vid} Or^{3,784} Eus^{theoph} Cyr^{deipar}: ℵ *εβαλον* (:: *εκβαλλειν* apud Mc et Lc), D *εξεβαλαν*, Z *εξεβαλλον* | *και απεκτειναν* (ita et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ m q vg Ir$^{int\,277}$): D a b c e ff$^{2\cdot}$ h mm Lcif Iuvenc *απεκτ. και* ante *εξεβ. εξ. τ. αμπ.* :: ut Mc et Lc

41. *λεγ. αυτω* (Cyr$^{es\,660}$ *οι δε προσ αυτον*): 69. 122* om | *απολεσει*: L *αναλωσει* | *αυτουσ*: it (exc. ff$^{2\cdot}$) vg Ir^{int} Aug al (non item Lcif) om | *εκδωσεται* (et. Gb Sz) cum ℵBDEGHKLMUXΔΠ (item FSV e silentio) al longe pl; item C al pauc Cyr^{es} *εκδωσει* ... ς (ita et ς et ς^{e} 1624. 1633. 1670; sed alii tacite substituerunt *εκδωσ.*) *εκδοσεται* (Gb″) cum minusc ut videtur vix mu (ut 49^{ev} 50^{ev})

42. *εν ταισ* (Z add ....*ισ*: *αγιαισ*?) *γραφαισ* (et. Or^{3,784} Eus^{theo}): 6. e (Or^{2,794}?) Chr$^{edd\,6}$ Ir^{int} om | *ον*: L om | Π* al pauc *εγεννηθη* | ℵ* *παρα κυριω* (^{c} -*ιου*) | *ημων*: D* 1. 13. 22. al^{15} fere d sl^{ed} et$^{2\cdot}$ *υμων*

θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 45 220.1
ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς
αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· 46 καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρα-
τῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

---

43. αυτης: ℵ* 238. Or[3,705] (sed[saep] αυτης) αυτου (ℵ[c] αυτης), ff[1.] syr[cu] et[sch] om

44. ς (Gb[0]) et Ln [ ] καὶ (124. al q om; syr[cu] πας γαρ, syr[p] Chr[com] [non txt] και πας) ὁ πεσὼν (Chr[com bis] πιπτων) ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον (sic Or[4,25] et [343] e Lc pro επ εκεινον τ. λιθ.) συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν (v ὃ) δ᾽ (Δ δε) ἂν πέσῃ (x al -σει) λικμήσει αὐτόν cum ℵBCXZΔΠ unc[10] al omn[vid] c f g[1.2.] h q vg syr[omn] cop arm aeth Chr Op Aug[consens 2,133] ... om (prob Schu) cum D 33. a b e ff[1.2.] Or[3,786] (i. e. comm ad h. l. Explicat diligenter omnia usque ad τους καρπ. αυτης, tum fine eius parabolae dicto – και ταυτα μεν ημεις εις τον τοπον επηπορησαμεν και το φανεν ημιν ειρηται – transit ad sqq: και ακουσαντες οι αρχ. etc. Hinc dubitari nequit quin codex Origenis versum 44. omiserit. Nec magis [4,25] huc trahi potest: το μεν ευαγγελιον ουτως· ουδεποτε ανεγνωτε· λιθος ον απεδοκιμασαν - γωνιας; πας ο πεσων - λικμησει αυτον. Licet enim verba ουδεπ. ανεγνωτε [absque εν τ. γραφ., ut etiam [2,794]] a Mt pendere videantur, tamen totum locum ex Lc afferri clarissimum inde est quod a verbis εις κεφαλην γωνιας cum solo Lc pergitur πας ο πεσων.) Eus[theo 122] (omnibus enim a v. 33. usq 43 ad verbum exscriptis addere debebat, opinor, v. 44, si in cdd. suis invenisset. Pergit vero: εστι δε η παραβολη συγγενης τη παρα τω ησαΐα) Ir[int 277] (et ipse vv. 33 -43 exscripsit non addito v. 44). Praeterit et. Lcif. Cf et. Cyr[es 660], qui postquam parabolam usque εν τ. καιρ. αυτων v. 41 tractavit, addit: και προς γε ταυτα φησιν ο χς· δια τουτο λεγω υμιν, αρθησεται αφ υμων η βας. των ουρανων και δοθ. εθνει ετερω ποιουντι τους κα. αυτης, sed praeterea nihil add. Contra idem[luc] ap Mai[401] ειτα ειπων δια τουτο - τ. καρπ. αυτης, τοτε επηγαγεν· και ο πεσων επι etc (:: omnino ex Lc assumpta videntur, apud quem istis oratio concluditur ut versu 43. apud Mt. Accommodavit vero corrector verba Lucae libere ad Mt, ut in interpolationibus eiusmodi usu venit; qua de re iam identidem dictum est)

45. ακους. δε cum ℵLZ 33. syr[cu] cop ... ς Ln Ti και ακους. cum BCDXΔΠ unc[9] al omn fere it vg syr[sch] et [p] aeth Or[3,786] | τας παραβ. αυτου (v αυτων): D al[2] cat[oxon] την παραβολην αυτου

46. τους οχλους cum ℵ[c]BDLXΔΠ unc[9] al pler it vg (*turbas, populos*) syr[p] al Or[3,786] ... ℵ*C al pauc b syr[cu] et[sch] τον οχλον (:: ut Mc; item Lc τον λαον) | επει (prob Schu) cum ℵBDL 1. 22. 33. Or[3,786] et [788 sq] ... ς Ln (ex errore) Ti επειδη cum CXΔΠ unc[9] al longe pler | εις (Gb′) cum ℵBL 1. 22. Or[3,786] et [788 sq] ... ς ως cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler (it vg etc *sicut prophetam eum habebant* vix probant) :: cf 21, 26 ubi nemo εις pro ως; item 14, 5. Contra vero et. in Or duobus locis (de sex) codex praebet ως pro εις

XXII.

1 221. 5 Καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖσ
2—14 Lc 14, 16-24 αὐτοῖσ, λέγων· 2 ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὅστισ ἐποίησεν γάμουσ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 καὶ ἀπέστειλεν
τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ καλέσαι τοὺσ κεκλημένουσ εἰσ τοὺσ γάμουσ,
καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. 4 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλουσ δούλουσ λέγων·
εἴπατε τοῖσ κεκλημένοισ· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί
μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰσ τοὺσ
γάμουσ. 5 οἱ δὲ ἀμελήσαντεσ ἀπῆλθον, ὃσ μὲν εἰσ τὸν ἴδιον ἀγρόν,
ὃσ δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· 6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντεσ τοὺσ

XXII. 1. παλιν (33. g[2.] vg Or[3,791] Chr post ειπεν, item aliter transp it[pler] syrr al, ut syr[cu] *iterum respondit Jesus et dixit illis in parabolis*): F om; E om ειπ. αυτοισ | εν (ℵ* om; [a]suppl) παραβολ. αυτοισ cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 209. g[2.] vg Or[3,791] ... ς αυτοισ (syr[sch] aeth Chr om) εν παραβολ. cum CXΔΠ unc[8] al pler ff[2.] q (et it[pler] sed παλιν post αυτοισ posito) syr[cu] et[p] arm | λεγων: ff[2.] h l arm om (syr[cu] vide ante, similiter et. syr[sch])

2. ωμοιωθη: F al[3] (nec non alii) Dam[par 382 cod] ομοιωθη | εποιησεν sequente και (et. Eus[ps 436]): 1. Or[3,791] (cf et. [824]) ποιων sine και

3. τουσ δουλουσ αυτου: Hier ad h. l. *et misit servum suum vocare invitatos.* „Haud dubium quin Mosen" -- „si autem *servos* legerimus, ut pleraque habent exx., ad prophetas referendum est." „Servi qui secundo missi sunt, melius est ut prophetae intelligantur quam apostoli, ita tamen si supra *servus* scriptus fuerit. Sin autem *servos* ibidem legas, hic secundi servi apostoli intelligendi sunt." Cf Lc 14, 17, unde lectio ista fluxit.

4. απεστειλεν: L αποστελλει | μου pr (et. Cyr[glaph 100]): 1. Or[3,800] om | ητοιμακα (Gb') cum ℵBC*DL 1. 22. 33. ... ς ητοιμασα cum C[3]XΔΠ unc[9] al pler Or[3,800] Cyr[glaph 100] Chr Dam[par 382] ... al[10] fere Mac[hom 15,31] ητοιμασται | μου sec (et. Or Cyr[glaph] Chr): Δ b e ff[2.] Dam[par] om | σιτιστα (et. Or[3,800 bis et 793] Cyr[glaph] Chr): G al[3] (Or[3,792 libere] το δε ητοιμασμενον αριστον, εν ω οι ταυ. του βασι. και τα σιτευτα αυτου τεθυμενα ην etc) σιτευτα. Praeterea X al[5] fere ff[2.] g[1.] h q syrr aeth Chr[cdd 2] add μου

5. οσ (ℵC ο, 33. hiat) μεν et οσ δε cum ℵBC*L 1. 22. 33. 69. 124. 238. 346. al[2] Or[3,792 et 794] (Mac[libere] οσ μεν et αλλοσ) ... ς ο μεν et ο δε cum C[2]XΔΠU (an potius ut ℵC?) unc[8] al pler Chr (et. Cyr[glaph] sed cum Lc miscet) Dam[par] ... D b c ff[2.] h (non item f ff[1.] g[1. 2.] q vg) Ir[int 279] Lcif οι μεν et οι δε | εισ τον (et. it vg *in*, exc f *ad*): Or[3,792] επι (sed [794] εισ) τον | επι την (Gb' prob Schu) cum ℵBCD 13. 33. 69. 125* 157. 346. (et. it vg Lcif *ad*, exc q *in*) Or[3,792 et 794] Chr ... ς εισ την cum LXΔΠ unc[9] al pler Dam[par], item *in* q Ir[int 279] Op | αυτου: D αυτων (d *ad negotiationem suam*, ut et. it vg)

δούλουσ αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 ὁ δὲ βασιλεὺσ ὠργίσθη,
καὶ πέμψασ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺσ φονεῖσ ἐκείνουσ
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 τότε λέγει τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ·
ὁ μὲν γάμοσ ἕτοιμόσ ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι.
9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰσ διεξόδουσ τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσουσ ἐὰν
εὕρητε καλέσατε εἰσ τοὺσ γάμουσ. 10 καὶ ἐξελθόντεσ οἱ δοῦλοι
ἐκεῖνοι εἰσ τὰσ ὁδοὺσ συνήγαγον πάντασ ὅσουσ εὗρον, πονηρούσ
τε καὶ ἀγαθούσ, καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν ἀνακειμένων. 11 222. 10
εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺσ θεάσασθαι τοὺσ ἀνακειμένουσ εἶδεν ἐκεῖ
ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12 καὶ λέγει αὐτῷ·
ἑταῖρε, πῶσ εἰσῆλθεσ ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη.

---

6. *αυτου* cum ℵBCDXΔΠ unc^{9} etc (et. Or^{3,774}, item *αυτου τ. δουλ.*^{792}): L Or^{3,794} (Eus$^{ps\,436}$ liberrime *οι δε προσ το μη θελησαι απαντησαι, ετι και διαλαβοντεσ τουσ δουλ. υβρισαν κ. απεκτ.*) Ir$^{int\,279}$ (ex cdd 4) om

7. *ο δε βασιλ.* (Gb″) cum ℵBL 1. 22. 118. 209. l sah cop^{dz} (syr^{cu} aeth *και ωργ. ο βασ.* et syr^{cu} add *εκεινοσ*) Cyr$^{zach\,797}$; item addito *ακουσασ* 13. 69. 124. 346. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg cop^{wi} (et$^{cod\,1}$) arm Chr Eus$^{ps\,436}$ Ir$^{int\,279}$, atque ita Ln ... Gb′ Sz Ti *και ακουσ. ο βασ. εκεινοσ* cum CXΔΠ unc^{9} al^{130} fere f q syr^{p} sl Dam$^{par\,382}$; item ς *ακουσασ δε ο βασιλ.* (Gb huic lectioni add + *εκεινοσ* cum 33.) cum minusc ut vdtr pauc syr^{sch}; item D a b c e ff$^{2.}$ Lcif *εκεινοσ* (a c e ff$^{2.}$ *ille autem*) *ο βασιλ. ακουσ.* | x y^{scr} *οργισθη* | *τα* (G om) *στρατευματα* (et. g$^{1.2.}$ vg sah syr^{utr} arm aeth Or^{3,803} Eus$^{ps\,436}$ Meth^{817} Chr Ir^{int} Hil): D 1. 118. 209. 238. a b c e f ff$^{1.2.}$ h q syr^{cu} cop Or^{3,792} (et$^{alibi\,lib}$) Eus$^{ps\,189}$ (*και πεμψασ, φησι, το στρατ. αυτου ενεπρησε* etc; item Eus$^{luc\,186\,lib}$ *και στρατευμα κινουμενον κατα* etc) Lcif *το στρατευμα* (*exercitum*) | *απωλεσεν*: 1. 22. 118. 209. Or^{3,792} (rursus alludens^{801} *αναιρουσι τουσ φονεισ*) *ανειλεν*

8. *εστιν*: Δ Or^{3,792} Chr$^{cdd\,3}$ Dam$^{par\,382}$ om

9. *εαν* cum ℵBCEFHMUVXΔ al^{50} fere Or^{3,802} ... ς *αν* cum DGKLSΠ al sat mu Or^{3,792} Chr Bas$^{eth\,296}$

10. *εκεινοι* (et. f; arm Chr Lcif om): D 49. it (exc f) vg Ir$^{int\,279}$ *αυτου* | *οσουσ*: (it^{pler} *omnes quoscumque, omnes quotquot*): ℵD 124. al pauc *ουσ* (f g$^{1.}$ vg *omnes quos*) | *ευρον*: D *ευραν* | *νυμφων* cum ℵB*L ... ς Ln Ti *γαμοσ* (C vitiose *αγαμ.*) cum B^{mg}CDXΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{3,794} et^{802} Chr | *ανακειμενων* (K *-νου*): D 13. 61. 69. 346. *των ανακ.*

11. *ειδεν* cum ℵBDEFGHMUΔΠ^{2} al pl ... CKLVXΠ* al mu *ιδεν* | *εκει*: ℵ* Chr om (suppl ℵ^{c}) | *ουκ* cum ℵBC*LXΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,802} ... C^{3}D al pauc (Or$^{4,379\,lib}$) *μη*

12. *εταιρε* (et. Or$^{int\,1,87.\,3,368}$ Ir$^{int\,279}$ Ephr ϱξς etc): Or^{3,793} om; item testatur schol codicum^{4} ap Matthaei: *εν τισι κειται το· εταιρε* | *εισηλθεσ* (et. Or^{3,793} et^{int}): D b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ (non f g$^{2.}$ h q nec vg) syr^{cu} (non item^{utr}) Ir^{int} Aug *ηλθεσ* (Lcif utrumq) | *ο δε*: D *οσ δε*

13 τότε ὁ βασιλεὺσ εἶπεν τοῖσ διακόνοισ· δήσαντεσ αὐτοῦ πόδασ
καὶ χεῖρασ ἐκβάλετε αὐτὸν εἰσ τὸ σκότοσ τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
20, 16 ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων. 14 πολλοὶ γάρ εἰσιν
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15—22 Mc 12, 13—17 Lc 20, 20—26 15 $^{223.\,2}$ Τότε πορευθέντεσ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
ὅπωσ αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ
τοὺσ μαθητὰσ αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν λέγοντασ· διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεισ,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενόσ, οὐ γὰρ βλέπεισ εἰσ πρόσωπον ἀν-
θρώπων· 17 εἰπὸν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον

---

13. ο *βασιλ.* (ff$^{1.}$ om) *ειπ.* cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 346. (item ff$^{2.}$ et h ap Sabat. non ap Mai) ... ς Ti *ειπ. ο βασ.* cum CDXΔΠ unc^{9} al longe pler it^{pler} vg al Ir$^{int\,279}$ Lcif | *δησαντ. αυτου ποδ. κ. χειρ.* (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ am fu for san arm Or^{4,379} et^{saepius} Eus$^{ps\,260}$; vide et. post): M al^{60} fere l (vide et. post) vg^{ed} emm (al) sax (non fr) sah cop syr^{utr} aeth Ephr^{τνγ} et ^{ρξς} Or$^{int\,1,87}$ *δησ. αυ. χειρ. κ. ποδασ* ... D a b c e ff$^{2.}$ h q syr^{cu} Ir^{int} Lcif al *αρατε αυτον ποδων και χειρων* (c ff$^{2.}$ *χειρ. κ. ποδ.*) *και* | *εκβαλετε* (FX al mu *εκβαλλετε*, Δ *εκβαλατε*, DH 13. 28. 69. 124. al^{25} fere *βαλετε*) *αυτον* cum ℵBL 1. 13. 22. 69. 124* 300. g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr^{sch} arm aeth Or^{4,379} (item alludit ^{3,774} et ^{794}) et $^{int\,1,87}$ Eus$^{ps\,260}$ (Ephr *εξενεγκατε αυτον*) Chr Aug al; adde eos qui antea *αρατε αυτον* etc ... ς Ti *αρατε αυτον και εκβαλ.* (FX, Δ, H etc vide ante) cum CXΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.}$ syr^{p} (Ambrst Vict^{tun} *tollite illum et* [Vict *eum*] *ligatis manibus et pedibus* [Vict add *et*] *mittite in tenebr.* etc) | E *κλαθμοσ*

14. *γαρ* (et. Or^{3,791} et ^{803} Ir$^{int\,279}$ Hil): a b c g$^{1.2.}$ h (non item e f ff$^{1.2.}$ q) am for fu san emm iac Hier (ad h. l.) *autem* | *κλητοι* (et. Or$^{3,791.\,794}$ et^{803} d): L 1. Or^{3,803c} *οι κλ.* | *εκλεκτοι* (ita et. Or^{ubiq}): L 1. *οι εκλ.* Cf Barn^{4} *μηποτε ωσ γεγραπται πολλοι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι ευρεθωμεν.*

15. *συμβουλ.* (DK *συνβ.*) *ελαβον* (ℵ* om *ελαβ.*): C^{2}(non item*)Δ 1. 33. al pauc cop arm Or^{3,804} et ^{810} add *κατ αυτου*, item C^{3}M al mu (inprimis evglstar) *κατα του* $\overline{ιυ}$ | *οπωσ* (et. Or^{bis}): D f syrr *πωσ* | ℵ* (^{c} suppl) om *εν λογω* (item Cyr$^{glaph\,134}$)

16. *αυτω* (et. ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h vg): D a c f *προσ αυτον* (b e ff$^{1.}$ q plane om) | *λεγοντασ* cum ℵBL 27. (item^{vid} syr^{cu} et^{sch} aeth; it vg al utrique lectioni respondent) ... ς Ti *λεγοντεσ* cum CDXΔΠ unc^{9} al omn fere Dam$^{par\,cd}$ (sub *υ*) | *εν αληθεια* cum ℵBCZ etc Or^{3,806} Eus$^{ps\,238}$: D^{2} Eus$^{ps\,141}$ Cyr$^{glaph\,134}$ *επ αληθειασ* (D* *-εια*), Ath$^{ps\,841}$ *την αληθειαν* | *μελει*: EFGHMU al pl *μελλει* | *ανθρωπων*: G 1. 28. 118. 157. 209. al^{s} for syr^{cu} et^{sch} arm^{ed} aeth Or^{3,806} Eus$^{ps\,238}$ (^{141}om *ανθρ.*) Ath$^{ps\,841}$ Chr$^{txt\,montf}$ et^{comm} cat^{oxon} *ανθρωπου*

17. *ειπον* (cum LZ 33. ... ς Ln *ειπε* c. ℵBC unc^{12} al pler Eus$^{ps\,141}$ Chr :: cf ad 18, 17 Lc 10, 40. 22, 66 Mc 13, 14; sed etiam ad 4, 3. 24, 2) *ουν*

Καίσαρι ἢ οὔ; 18 γνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· τίνοσ ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 λέγουσιν· Καίσαροσ. τότε λέγει αὐτοῖσ· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαροσ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 22 καὶ ἀκούσαντεσ ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν ἀπῆλθαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι λέγοντεσ 23–33 Mc 12, 18–22 Lc 20, 27–39

ημιν: D a b e ff1· et2· q Cyrglaph 134 om | *κηνσον*: Δ* om, sed ipse* ante *δουν*. suppl

18. *ειπεν*: 33. e sah syrcu aeth add *αυτοισ*

20. *και λεγει* cum ℵBLXΔΠ unc9 al omn fere a c f q vg cop syrr al ... C *ο δε λεγει* ... Ti *λεγει* cum D 69. (ap Wtst; silet Treg) b e ff1·2· g2· h sah (et. Pist) | *ο ις* cum DLZ 13. 33. 69. 157. 346. it (exc f) vg syrcu etsch cop armcdd aeth arr perss ... ς om cum ℵB (C vide ante) XΔΠ unc9 al pler f sah syrp armed sl :: ut Mc | *αυτη* post *εικων* cum ℵBCDXΔΠ unc9 rell omn fere it vg (*imago haec*, exc ff1· *haec imago*) etc (sah cop *haec imago et haec inscriptio*) ... Ti post *επιγραφη* cum LZ 157. (L *η εικωνα και*: videtur *α* ab altera lectione pendere) ... 253. Valentt ap Clem978 (*επι του προκομισθεντοσ νομισματοσ ο κυριοσ ειπεν ου· τινοσ το κτημα, αλλα· τινοσ η εικ. και η επιγραφη;*) Or3,807 (*ειπων· επιδειξατε – κηνσου, επυθετο τινοσ η εικ. και η επιγρ.*) Amb Promiss om (:: ap Mc post *εικων*, nec fluct)

21. *λεγουσιν* cum ℵB g2· syrsch arm Promiss ... ς Ln Ti add *αυτω* cum DLXZΔΠ unc9 rell omnvid itpler vg syrcu etp sah cop | *αυτοισ*: 49ev a b c f ff1· g2· h (non item e ff2· g1· q vg) add *ο ις* | *ουν* (et. f ff2· g1· g2· q vg sah syrutr, item Or3,810; cf et. Iustapol 1,17 *ηρωτων αυτον ει δει καισαρι φορουσ τελειν, και απεκρινατο· ειπατε μοι τινοσ εικονα το νομισμα εχει. οι δε εφασαν· καισαροσ. και παλιν ανταπεκρινατο αυτοισ· αποδοτε ουν τα καισαροσ τω καισαρι και* etc): D al4 a b c e ff1· syrcu cop arm aeth (Or3,808 bis, at in tali causa multo plus probat quod addit semel quam quod bis om; nec magis probant Didtri 1,25 Chr; Tert vero aliiq Latt revera ab italis cdd. pendere videntur.) | *καισαρι* cum ℵBLXZ unc8 al omn fere Clem306 Didtri Chr ... DKΔΠ al pauc Iust (vide ante) Or3,808 bis et 810 (Clem172 libere alludit *τα καισαροσ αποδουσ τω καισαρι*) Basmonast 548 (sed et. *τα του καισ.*) Dampar cod (sub *υ*) *τω καισαρι* :: similiter Lc fluct

22. *απηλθαν* cum BD 59. 61. 70. 91. ... ς *-λθον* cum ℵLXZΔΠ unc9 al pler Or3,804 et 809

23. *εν*: ℵ* (c om) praem *και* (cop *in illa autem die*) | *αυτω*: ℵ* om (supplc) | *σαδδουκαιοι*: 13. 69. 124. 209. 346. al pauc arm praem *οι* | *λεγοντεσ* cum ℵBDMSZΠ* (Δ ad *λεγοντεσ* sq transilit) al50 fere aeth (confirmant eandem scripturam syrcu etsch *et dicentes ei – et interrog.*) Or3,809 et 811 (libere812 *προσηλθον ουν τω ιυ σαδδουκαιοι οιτινεσ ελεγον* etc) Meth778

μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντεσ· διδά-
*Deu 23, 5 σκαλε, Μωϋσῆσ εἶπεν· ἐάν τισ ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ
πρῶτοσ γήμασ ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 ὁμοίωσ καὶ ὁ δεύτεροσ καὶ
ὁ τρίτοσ, ἕωσ τῶν ἑπτά. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή.
28 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνοσ τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντεσ γὰρ
ἔσχον αὐτήν. 29 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· πλανᾶ-
σθε, μὴ εἰδότεσ τὰσ γραφὰσ μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν
γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' ὡσ ἄγγελοι

Epiph^{557} ... ς Ln *οι λεγοντεσ* cum ℵ^{c}EFGHKLUVΠ^{2} al pl sah cop syr^{p} arm; item *qui dicunt* it (ff^{1}· *negantes*; d *dicentes*) vg | *επηρωτησαν*: U *ηρωτησαν*

24. *μωυσησ* c. BDKLMZΠ al mu it vg (et. for gat mm al, sed non am fu) sax fr... ς *μωσησ* c. ℵEFGHSUVΔ al pl am fu (et. Or$^{3,812\cdot 821}$) | *ειπεν* (e *scripsit*, mm *mandavit*): e mm syr^{cu} et^{sch} cop add *ημιν*:: cf Mc et Lc | *επιγαμβρευσει* cum ℵBLΔΠ unc^{9} al fere omn (13. 69. praem *και*) Or^{3,812} Chr, item syrr sah arm aeth ... Ln praem *ινα* cum DZ^{vid}, item cop it vg (*ut ducat*, d *ut nubat*) :: Mc et Lc *ινα λαβη* | *τεκνα*: b c e ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· q vg *filium* (f ff^{1}· h *filios*) | *τ. γυναι. αυτου* (et. Or^{3,812}): D om | *αναστησει*: FHM al^{10} fere *εξαναστ.* :: ut Mc et Lc

25. *δε* (et. Or^{3,821}; ff^{1}· h *ergo*): D q om | *γημασ* cum ℵBL 1. 22. 33. 124. 157. 209. 299. al^{5} Or^{3,821} ... ς *γαμησασ* cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Chr | *γυν. αυτου*: L al pauc for om *αυτ.*

26. *ομοιωσ*: U al aliq add *δε* | *εωσ*: M* syr^{sch} *και εωσ*

27. *παντων*: Δ e Chr om | *η γυνη* cum ℵBLUΔΠ* 1. al^{5} e syr^{cu} aeth ... ς Ln Ti *και η γυνη* c. DΓΠ^{2} unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} sah cop al Chr

28. *αναστ. ουν* cum ℵBDL 1. 69. 124. ... ς *ουν αναστ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c e *in resurr. autem* | *των επτα εσται* (ita f): D *εστ. τ. επτ.*, item c ff$^{1\cdot 2}$· g$^{1\cdot 2}$· h q vg *erit de septem* ... b e syr^{cu} om *τ. επτ.* | *γυνη*: Γ 1. al arm *η γυνη* | *παντεσ*: b e syr^{cu} (iidem qui ante *των επτ.* om) *septem* | *αυτην*: GM^{mg} 28. 33. al pauc arm syr^{p} add *γυναικα* :: e Mc et Lc

29. *αποκριθ. δε*: ℵ *και αποκριθ.*, b e h syr^{cu} et^{sch} nil nisi *respondens* (vel *respondit et*) | *αυτοισ*: SV al^{15} fere om

30. *γαμιζοντ.* (Gb') cum ℵBDL 1. al^{7} (Clem^{533} *αλλα μετα την αναστασιν, φησιν, ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται*) Or^{3,823} et ^{824} Ath^{1,425} Isid^{4,146} ... ς Ti *εκγαμιζ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al pler Or^{1,522} ... 33. 124. 157. Or^{1,284} et ^{4,827} Meth^{778} (et^{683}) Epiph^{557} et ^{1032} Chr *γαμισκοντ.* (al pauc *εγγαμισκ.* et *εγγαμιζ.*) (:: formae *εκγαμιζ.* et *εκγαμισκ.* ap antiq. Graecos ut vdtr plane non inventae sunt; nec magis fere *γαμιζ.* nisi quod Apollon. de syntax. habet: ἔστι γὰρ τὸ μὲν γαμῶ γάμου

θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσίν. 31 περὶ δὲ τῆσ ἀναστάσεωσ τῶν νεκρῶν
οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντοσ· 32 ἐγώ εἰμι ὁ * Ex 3,6
θεὸσ Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸσ Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸσ Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν
θεὸσ νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. 33 καὶ ἀκούσαντεσ οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσ-
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

μεταλαμβάνω, τὸ δὲ γαμίζω γάμον τινὶ μεταδίδωμι. γαμισκ. ex plurib. locis, ut Aristot. Heraclid. Florileg. ap Stob. Clem, affertur. Praeterea ἐκγαμηθῆναι iniquum enubendi sensum [ὅταν εἰσ ἕτερον γένοσ ἐκδοθῇ παρθένοσ, οἱονεὶ τοῖσ μὴ προσήκουσιν Suid] habet.) | αλλ: D αλλα | αγγελοι: 1. 22. Or^{1,284} et$^{3,823\,sq}$ et^{827} οι αγγ. | θεου cum ℵL 13. 28. 33. 69. 124. 157 al^{15} fere Chr; item ς Ti του θεου cum LΓΔΘ^{b}Π unc^{9} (in E του θε. usq εισιν in rasura scripta sunt; nonnihil defuerat) al pler Meth Epiph Chr; item *dei* ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{sch} et^{p} cop aeth Or int^{4,493} et^{667} ($^{503.\,537}$) ... Gb^{0} Ln om cum BD 1. 209. a b c e f ff$^{2.}$ h q harl* syr^{cu} sah arm Or^{1,284} et$^{3,823\,sq}$ et^{827} (et$^{int\,3,978}$) Amb al :: ut Mc | εν: U al οι εν | τω ουρ. cum ℵBL 1. 33. 69. 124. 157. 209. 346. 48^{ev} p^{scr} sah cop Or$^{3,823\,sq}$ et^{827} (^{1,284} οι αγγ. οι εν τοισ ουρανοισ) ... ς om τω cum DΓΔΘ$^{b\,vid}$Π unc^{9} al pler Meth Epiph Chr | εισιν: 1. it vg sah cop arm Or^{1,284} et$^{3,823\,sqq}$ post αλλ pon :: ut Mc

31. υμιν (et. Or^{3,828} et^{4,340}; it^{pl} [non c h q] vg [non for al] post λεγοντ. pon): KΔΠ al^{15} fere e syr^{cu} et^{p} Ir$^{int\,232}$ om

32. ισαακ (et. ℵ^{c}): ℵ*D b e h ισακ | ο θε. ισ. και ο θε. ιακ.: ℵ om ὁ utrumq (Or^{3,828} ου γαρ γεγρ.· εγω θε. αβρ. κ. ισ. κ. ια. αλλ· εγω ειμι θε. αβρ. κ. θε. ισ. κ. θε. ια. και ουτωσ γε ανεγραψαν ματθ. κ. μα. κ. λουκ.) :: similiter in Mc fluct lectio | εστιν θεοσ (cum ℵD etc, Ln ο θε. cum BLΔ etc: accuratiora vide post) νεκρ. cum ℵBDLΔ al^{10} fere it vg sah cop syr^{cu} et^{sch} ar^{p} perss Or^{1,745} et^{3,290} Eus$^{ps\,235}$ Chr (Hom$^{cl\,3,55}$) Ir$^{int\,232}$ Or$^{int\,1,85}$ Hil^{saep} ... ς εστιν ο (H om) θεοσ θεοσ νεκρ. cum EFGHKMSUVΓΘ$^{b\,vid}$Π al pler syr^{p} arm Or^{3,828} et^{829} inprimis^{4,341} Const^{6,30} Chr$^{mo\,2}$ cat^{oxon} | θεοσ absque ὁ c. ℵD 28. 67. al Eus$^{ps\,235}$ (εδιδαξεν ο σωτηρ ειπων· ο θεοσ αβρ. usq ζωντων) Chr; cf et. Hom$^{cl\,3,55}$ (το ισ λεγουσιν οτι αβρ. κ. ισ. κ. ια. απεθανον, εφη· ουκ εστιν θεοσ νεκρ. α. ζωντ.), item Or^{3,290} (εγω ο θε. αβρ. usq ιακ., ῳ επηνεγκεν ο χς· θεοσ δε ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.)... Ln ο θεοσ c. BLΔ 1. 33. 157* 209. 238. y^{scr} sah cop (Or^{1,745} μαθοντεσ και το· ο θεοσ ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.) Ceterum si Origenis auctoritas antiquissimis cdd praestaret, cum ς edendum esset. Ille enim 4, 341 plenis totius loci scripturis ex Mt et Mc et Lc allatis Matthaeo dat ο θεοσ θεοσ, Mco et Lcae ο θεοσ. At invitis h. l. omnibus antiquissimis quibuscum consentire solet testibus - quod enim alibi nullius evglstae nomine apposito contrariae lectioni accedit parum valet - vereor ne librariorum licentia byzantinam lectionem intruserit. Antiquitatis certe laudem nostra (et Irenaei) scriptura communem cum Origene^{4,341} habet. Origenis vero lectionem commendat quod Matthaeo proprium quid et a Mc diversum tribuit.

33 διδαχη: M διδασκαλια

34—40 Mc 12, 28–31 Lc 10, 25–27 34 $^{224.6}$ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντεσ ὅτι ἐφίμωσεν τοὺσ
Σαδδουκαίουσ, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35 καὶ ἐπηρώτησεν εἶσ
ἐξ αὐτῶν νομικὸσ πειράζων αὐτόν· 36 διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ με-
*Deu 6, 5 γάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· ἀγαπήσεισ κύριον τὸν θεόν
σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ
διανοίᾳ σου. 38 αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39 δευ-
*Lev 19, 18 τέρα ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεισ τὸν πλησίον σου ὡσ σεαυτόν. 40 ἐν ταύ-
ταισ ταῖσ δυσὶν ἐντολαῖσ ὅλοσ ὁ νόμοσ κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.

---

34. ακουσαντεσ: e syr^{cu} *cum vidissent* | επι το αυτο (ita et. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{utr} arm Or$^{int\,2,830}$; sah *inter se*): D b c e ff$^{2.}$ h (f *in unum ad eum*) syr^{cu} aeth Hil επ αυτον

35. και pr: Δ om | νομικοσ (FGH al add τισ): 1. al^{2} e arm Or$^{int\,3,830}$ om | πειραζ. αυτον cum ℵBL 33. e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{int} ... ς Ti add και λεγων cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere b c f ff$^{2.}$ h fu sax syr^{cu} et^{p} arm Chr

36. μεγαλη (syr^{cu} *magnum et primum* :: cf Mc): D 122. post νομω pon

37. ο δε εφη αυτω cum ℵBL 33. sah cop Or$^{int\,3,830}$ ... D it (exc q) vg syr^{cu} εφη αυτω ισ ... Gb Sz ο δε ισ εφη αυτω cum EFGHKMSUVΓΔΘ^{b}Π al^{150} fere; item ς ο δε ισ ειπεν αυτω cum minusc vix mu q; adde syr^{utr} arm aeth | τη prim cum ℵ^{c}DKLMSZΠ al pm ... ℵ*BEFGHUVΓΔΘ^{b} al plus^{50} Clem^{304} om (Gb^{00}). Item τη sec cum ℵDKLMSZΠ al pl Clem ... B^{mai}EFGHUVΓΔΘ^{b} al^{30} fere om (Gb^{0}). Item τη tert cum unc omnib al pler Clem ... al pauc om | διανοια σου (et. it exc^{2} vg sah cop syr^{p} arm Or$^{int\,1,85.\,3,830}$ et $^{ter\,831}$ et ^{832}): c syr^{cu} Clem Or$^{int\,3,30}$ et ^{4,618} ισχυι σου (Or^{int} *ex totis viribus tuis*, c *in omni virtute tua*) ... Θ^{b} 13. 68. 69. 124. 26^{ev} syr^{sch} et^{hier} cop^{dz} aeth ισχυι σου και εν ολη τη διανοια σου, similiter e *in omni iustitia et in tota cogitatione tua* (Bas$^{eth\,237}$ εξ ολ. τ. καρδ. σ. κ. εξ ολ. τ. ψυ. σ. κ. εξ ολ. τ. ισχυ. σ. κ. εξ ολ. τ. διαν. σ., item reg fus ^{335}, mixtis Mt et Mc) :: cf Mc

38. η (D om) μεγαλ. και (L add η) πρωτη (Gb′) cum ℵBD^{gr}LZ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 346. 26^{ev} it (exc f q) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hier} aeth al Or$^{int\,3,830\,sqq}$ Hil Aug^{consens} ... ς πρωτ. (ΔΘ^{b} Bas η πρ.) και μεγ. cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler d f q syr^{p} arm pers^{p} Bas^{eth} Op

39. δευτερα sine δε cum ℵB ... ς Ln Ti δευτ. δε cum DLΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg (Cyp^{bis} al *et secundum*, item syr^{cu}) syr^{utr} sah cop al Bas$^{eth\,237}$ Or$^{int\,1,85}$ | ομοια: B ομοιωσ | αὐτῇ: sic 1. 33. 69 ti al haud dubie mu it vg syrr sah cop al; D al pauc (Bas$^{reg\,bre\,469}$) ταυτη, Δ 238. αυτησ (Chr^{edd} ταυτησ, αυτησ, αυτη) ... EFGHKMUVΓΠ al pl αὕτη (Γ αὕτη ut et. alii; L αυτη sine accentu): ita Gb′ :: cf Mc ... B plane om | αγαπησεισ: E -σησ | σεαυτον cum ℵBDH^{2}LΓΔΠ unc^{11} al pl Clem^{304} Bas$^{es\,567}$ et^{alib} ... Gb′ εαυτον cum H*VΘ^{b} al plus^{50} Bas^{eth}

40. ταισ: M om | ολοσ: ℵ* (suppl^{c}) syr^{cu} et^{sch} sah cop om (Aug$^{serm\,dom}$ *non tantum ait* lex pendet et prophetae, *sed etiam addidit* tota lex et prophetae) | κρεμαται κ. οι προφ. (Gb′) cum ℵBDLZ 33. it vg syr^{cu}

41 $^{225.6}$ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺσ 41–46 Mc 12, 35–37
ὁ Ἰησοῦσ 42 λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνοσ υἱόσ Lc 20, 41–44
ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυείδ. 43 λέγει αὐτοῖσ· πῶσ οὖν
Δαυεὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ κύριον αὐτόν, λέγων· 44 εἶπεν κύριοσ *Ps 110, 1
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσ ἂν θῶ τοὺσ ἐχθρούσ σου
ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 45 εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον,
πῶσ υἱὸσ αὐτοῦ ἐστίν; 46 $^{226.2}$ καὶ οὐδεὶσ ἐδύνατο ἀποκριθῆναι
αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τισ ἀπ' ἐκείνησ τῆσ ἡμέρασ ἐπερωτῆ-
σαι αὐτὸν οὐκέτι.

XXIII.

1 $^{227.10}$ Τότε ὁ Ἰησοῦσ ἐλάλησεν τοῖσ ὄχλοισ καὶ τοῖσ μαθη- Mc 12, 38 Lc 20, 45

---

et^{sch} aeth Bas$^{es\,567}$ Or$^{int\,1,85}$ et ^{3,30} et ^{972} et ^{4,618} Iac$^{nis\,11}$ Tert al ... ς και οι προφ. κρεμανται cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere sah cop syr^{p} Clem^{304} Or$^{3,981\,fragm}$ et$^{int\,3,831}$ Bas$^{reg\,fus\,336}$

41. των: Δ om | αυτουσ: FKΓΠ al αυτοισ | ο ισ: y^{scr} semel syr^{cu} om

42 sqq δαυειδ (ita h. l et. Θ^{b}): cf ad 1, 1. | του δαυ.: ℵ om του

43. λεγει αυτοισ cum ℵBDΓΔΠ unc^{9} it^{pler} vg sah syrr al Aug al ... LZ 1. 33. al^{5} f ff$^{1.}$ cop arm aeth Dial^{127} Or$^{int\,3,833}$ (at ^{4,633} libere *at illi responderunt: David. Et dominus: Quomodo ergo* etc) Amb add ο ισ | εν πνευματι: 61. al syr^{cu} et^{hr**} aeth (Did$^{tri\,3,33}$) add αγιω | καλει κυρ. αυτ. cum ℵLZ; item Ln καλ. αυτ. κυρ. cum BD 33. it^{pler} vg (item syr^{cu} et^{sch} sah cop) Did^{tri} Cyr$^{deipa\,99}$ Aug al ... ς Ti κυριον αυτον καλ. cum ΓΔΠ unc^{9} al pler e q arm (syr^{p} κυ. κα. αυ.) Dial^{127} Chr Thdrt ^{1,1391} Or$^{int\,3,833\,bis}$ et ^{4,633} Δ om δαυ.

44. κυριοσ c. ℵBDZ ... ς Ti ο κυρ. c. LΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} Dial^{127} Did^{tri} (Epiph^{656}) | αν: F* om | D εκθρουσ | υποκατω (Gb') cum ℵBDGLUZΓ al^{25} fere b e h q syr^{cu} et^{sch} sah cop Aug ... ς υποποδιον cum EFHK MSUVΔΘ^{b}Π al pler it^{pl} vg syr^{p} arm aeth Cyr$^{deipa\,99}$ Or$^{int\,3,833}$ Hil :: cf Lc et Mc

45. καλει cum ℵBLΓΘ^{b} unc^{7} al pl·e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg fr sah cop^{dz} syr^{cu} et^{sch} Cyr$^{deipa\,99}$ Chr Or$^{int\,3,833}$ ... DKMΔΠ ti* al^{50} a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h l fu sax syr^{hr} syr^{p} c.* cop^{wi} et^{cod} Dial^{127} Eus$^{ps\,702}$ Nyss$^{eunom\,7}$ Thdrt^{1,1391} (κα. αυ. εν πν. κυ.) Cyp Hil praem εν πνευματι | καλει αυτ. κυρ. (et. Eus^{ps} Nyss Cyr^{deip} Chr): (B^{bentl}, non item^{mai}) 235. 44^{ev} Dial^{127} Or$^{int\,3,833}$ κυρ. αυτ. καλ. (syr^{cu} aeth κυ. κα. αυ.)

46. εδυνατο cum ℵB*DLZΓΘ^{b}Π unc^{9} (Δ δυνατο) al ut vdtr pl ... B^{2} 1. al plus^{20} Cyr^{deip} ηδυνατο | αποκριθ. αυτω (prob Schu) cum ℵBDKLZΔΠ al plus^{30} a b c g$^{1.2.}$ h l q arm fu for tol syrr Cyr$^{deip\,99}$ Or$^{int\,3,833}$ Op ... ς αυτ. αποκρ. cum EFGHMSUVΓΘ^{b} al pl e f ff$^{1.2.}$ vg^{ed} et gat emm Amb | ημερασ (et. it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{p} arm aeth): DE*^{vid} al^{4} a q syr^{cu} et$^{p\,mg\,cod}$ Cyr^{deip} Or$^{int\,3,833}$ Op ωρασ

XXIII. 1. ο ισ cum ℵDLZΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler ... Ti om ὁ cum BV al pauc.

ταῖσ αὐτοῦ 2 λέγων· ἐπὶ τῆσ Μωϋσέωσ καθέδρας ἐκάθισαν οἱ
γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 2 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν
ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν
Lc 11, 46 γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 $^{228.5}$ δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ
ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺσ ὤμουσ τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ
αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 $^{229.2}$ πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
ποιοῦσιν πρὸσ τὸ θεαθῆναι τοῖσ ἀνθρώποισ· πλατύνουσιν γὰρ
6 s Mc 12, 38 s Lc 11, 43 20, 46 τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα, 6 φιλοῦσιν

Praeterea D 69. 124. 346. syr^{cu} aeth Or$^{int\,3,835}$ post ελαλησ. pon. Totum vers. e sic: *Et dixit illis*: *Super* etc

2. λεγων: syr^{cu} om | μωυσεωσ cum ℵBDKLZΠ al sat mu ... ς μωσεωσ c. ΓΔΘ^{b} unc^{8} al pl; ceterum vide ad 8, 4. 17, 3. 19, 7. | μω. καθεδρ. (syr$^{p\,mg\,gr}$ θρονου) cum ℵBLZΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Ephr^{ϱπε} Chr Dam$^{par\,516}$ ... D 13. 69. 238. 346. it vg (Or^{3,752} οι επι τησ καθεδρ. μω. αυχουντεσ καθεζεσθαι) Eus$^{ps\,374}$ Cyr$^{hr\,175}$ Ir$^{int\,241}$ Or$^{int\,3,835}$ Hil καθ. μω. (cf et. Hom$^{cl\,3,18}$ επι τησ καθ. μωυσ. εκαθησαν οι γρ. και οι φα.· παντα ουν οσα λεγωσιν υμιν, ακουετε αυτων.) | εκαθισαν: EGHK al mu -θησαν

3. εαν (Gb') cum ℵLZΔΘ^{b}Π unc^{6} 1. 13. 22. 33. 69. 124. 346. al plus^{50} Ephr^{ϱπε} ... ς Ln αν cum BDFKSΓ al pm Eus^{ps} Ephr^{α} Chr Dam^{par} | ειπωσιν (Chr Dam^{par} λεγωσιν, item Hom^{cl}) υμιν (D^{gr} om) sine τηρειν (Gb' prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 124. 209. it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth arr Eus^{ps} Ir$^{int\,241}$ Or$^{int\,3,382}$et^{835} Hil ... ς add τηρειν cum ΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler f^{*vid} q syr^{sch} et^{p} perss Dam$^{par\,516}$; item Γ 26^{ev} Ephr^{ϱπε} et^{α} Chr Dam$^{paul\,257}$ Or$^{int\,3,836}$ ποιειν | ποιησατε (D 1. 209. ποιειτε) και τηρειτε cum ℵ (ℵ* omissis και τηρ., ℵ^{c} suppl) BDLZ 1. 124. 209. fu for sah cop syr^{hr} arm aeth Eus^{ps} Hil^{sem} ... ς τηρειτε και ποιειτε cum ΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg (et. am emm) syr^{cu} et^{utr} Dam$^{par\,516}$ Ir^{int} Hil^{sem} ... Γ f^{scr*} Ephr^{bis} Chr Dam^{paul} Or$^{int\,3,835\,sq}$ (et ^{3,382} *audite et facite*) Hil^{sem} Aug^{saep} ποιειτε

4. δε (Gb') cum ℵBLMΔΠ 1. 33 al plus^{20} a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q am tol emm iac sah cop syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} και δεσμ.) Op al ... ς γαρ cum D*EFGH KSUV al pl e f h vg (et. for al) sl Chr Dam^{par} Ir$^{int\,241}$ ... D**Γ al^{7} arm arr sax fr om | βαρεα (ℵ μεγαλα βαρεα) cum ℵL 1. 209. a b e ff$^{2.}$ h syr^{cu} et^{sch} cop arr pers^{p} Ir$^{int\,241}$ ... ς Ln Ti add και δυσβαστακτα (D* αδυσβ.) cum BDΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah arm syr^{p} aeth Chr Dam$^{par\,516}$ :: cf Lc | αυτοι δε τω cum ℵBDL 33. 157. syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Ir$^{int\,241}$ Hier (sed non ad h. l.) Amb Op ... ς Ti τω δε cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg arm syr^{p} Chr Dam^{par}

5. πλατ. γαρ (Gb') cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. al^{30} fere it vg sah cop syr^{utr} Chr Dam$^{par\,516}$ cat^{ox} (x^{comm}) Or$^{int\,3,838}$ ... ς Ti πλατ. δε cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al longe pl (syr^{cu} και πλατ.) Bas$^{eth\,300}$ | κρασπεδα cum ℵBD 1. 22. a e ff$^{1.}$ g$^{1\,2.}$ l vg (et. am fu for ing tol emm), item addito αυτων b c san sah aeth cat^{oxon} ... ς (Gb^{0}) add των ιματιων αυτων

δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖσ δείπνοισ καὶ τὰσ πρωτοκαθεδρίασ ἐν
ταῖσ συναγωγαῖσ 7 *καὶ τοὺσ ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ καὶ*
καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί. 8 $^{230.10}$ *ὑμεῖσ δὲ μὴ κλη-*
θῆτε ῥαββεί· εἷσ γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλοσ, πάντεσ δὲ ὑμεῖσ
ἀδελφοί ἐστε. 9 *καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆσ γῆσ· εἷσ*
γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιοσ. 10 *μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί,*

---

cum ΓΘ^{b}Π unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ h q mm gat (mm gat *vestimenti sui*) syrr cop arm (Epiph$^{33\,allud}$) Bas$^{eth\,300}$ Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,837\,sq}$; item omisso *αυτων* LZ 243.

6. *φιλ. δε* cum ℵBDKLM^{2}ΔΠ* al^{20} fere it (exc e) vg (et. san for emm) sah cop syr^{p} ... ς *φιλ. τε* cum EFGHM*SUVΘ^{b}Π^{2} al pl (syr^{cu} et^{sch} aeth) Bas^{eth} Dam^{par}; 157. al^{3} e am fu Chr *φιλ. γαρ* ... Γ arm Cyp nil nisi *φιλ.* | *την πρωτοκλισ.* (*-κλισιαν* cum ℵ*BD[*πρωκλεισιαν*]EKMSUΠ: FGHV ΓΔΘ^{b} *-κλησιαν*, item L *-κλησιασ*): ℵ^{c}L 1. 33. al pauc it^{pl} (non b e ff$^{2\cdot}$ q) vg syrr arm aeth Bas^{eth} Dam^{par} Hil Op *τασ -σιασ*

7. *και τουσ* usq *αγοραισ*: Γ al pauc om | *ραββ.* semel, non bis, (Gb′) cum ℵBLΔΘ$^{b\,2}$ 1. 13. 22. 33. al^{12} it vg sah cop syr^{sch} aeth arr perss Bas$^{eth\,cod}$ Chr Dam$^{par\,516}$ Cyp al ... ς Ti *ραββ. ραββ.* cum DΓΘ^{b*}Π unc^{9} al pler syr^{cu} et^{p} arm Bas$^{eth\,300}$ (cf et. Iust$^{tr\,112}$ *εαν ουν μη των διδαγματων των εαυτουσ υψουντων και θελοντων ραββι ραββι καλεισθαι καταφρονησητε*--). Praeterea *ραββει* cum ℵBDEFKΓΔΘ^{b} (alibi et. ACMPXΛ) sah (alibi et. go) ... ς Ln *ραββι* c. GHLMU(SV ut vdtr)Π al certe pler

8. *ραββει* ut ante (exc KΓ) ... ς Ln *-ββι* (et. KΓ h. l.) | ℵ* (suppl^{a}) sah om *υμεισ* usq *ραββ.* | *ο διδασκαλ.* (Gb′ prob Schu) cum ℵ^{ca}BU ti* 6. 11. 33. 61. 108. al^{60} fere (et. syrr ut videtur, aliud enim nomen v. 10 adhibent) Clem^{108} (*ει δε εισ διδασκαλοσ εν ουρανοισ, ωσ φησιν η γραφη, ομολογουμενωσ οι επι γησ εικοτωσ αν παντεσ κληθησονται μαθηται*) Or^{3,182} (*και υμεισ μη καλεσητε διδασκαλον επι τησ γησ· εισ γαρ εστιν υμων ο διδασκ. ο πατηρ ο εν τοισ ουρ.*) Eus$^{ps\,mai\,98}$ (*εκπεμπει τουσ απΠ. επι τω μαθητευσαι παντα τα εθνη, προτερον παιδευσασ αυτουσ μη καλειν διδασκαλον επι τησ γησ*) Chr ... ς *ο καθηγητησ* cum ℵ* et^{cb} DLΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pl Nyss$^{euno\,10}$ (*μη καλεσητε καθηγητην επι τ. γησ· εισ γαρ εστ. υμων καθηγ. ο* $\overline{χς}$) Bas^{eth} Dam^{par}. Praeterea ς (= Gb) add *ο* (HU om) $\overline{χς}$ cum E*FGHKMSUVΓΔ al pler syr^{cu} et^{p} c.* (item$^{cod\,mg}$) Dam^{par} ... om c. ℵBDE^{2}LΘ$^{b\,vid}$ (e spatio) Π 1. al plus^{15} it vg sah cop syr^{sch} (et$^{p\,cod}$) syr^{hr} arm aeth perss (Or^{3,182} vide ante) Bas$^{eth\,300}$ Chr Cyp al | *παντεσ* (syr^{cu} om *παντ.*) usq *εστε*: U al plus^{30} ad finem v. 9 transpon

9. *υμων* pr (et. Bas$^{eth\,300}$ Cyr$^{ador\,324}$ Dam$^{par\,516}$): D 26^{ev} *υμιν* (D *-ειν*), item *vobis* it vg sah cop etc; item Clem^{551} (*εισ μεν ουν ο πατ. υμων ο εν τοισ ουρ.*-- *μη καλεσητε ουν υμιν επι τ. γ. πατερα*) | *υμων ο πατ.* cum ℵBU 33. 48^{ev} al^{5} Nyss$^{euno\,10}$ (om *ὁ*) ... ς Ti *ο πατ. υμ.* cum DLΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler (it vg etc) Bas^{eth} Cyr^{ador} et$^{luc\,262}$ al | *ο ουρα-*

20, 26 ὅτι καθηγητὴσ ὑμῶν ἐστὶν εἱσ ὁ Χριστόσ. 11 $^{231.5}$ ὁ δὲ μείζων
ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονοσ. 12 ὅστισ δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινω-
θήσεται, καὶ ὅστισ ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Lc 11, 52 13 $^{232.5}$ Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,
ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
ὑμεῖσ γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺσ εἰσερχομένουσ ἀφίετε εἰσελθεῖν.

υιοσ cum ℵBL 33. 69. 124. 238. arm aeth Bas$^{euno\,259}$ Cyr$^{luc\,262}$ ... ϛ ο εν τοισ (DΔ 1. al pauc Dam om) ουρανοισ cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler it vg al mu (Clem^{551} et Or^{3,182} vide ante) Nyss$^{euno\,10}$ Bas$^{eth\,300}$ Cyr ador^{324} Dam$^{par\,516}$

10. οτι καθηγ. υμ. εστιν (b om; D c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$h l vg post εισ pon; e *magister est vobis*) εισ (1. 124. 26^{ev} a d e syr^{cu} arm Hil om; 1. om et. εστ.) (Gb′) cum BDGL 1. 33. 124. 26^{ev} 48^{ev} x^{scr} sem a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg syr^{cu} arm Hil al ... ϛ εισ γαρ υμων (ℵΘ^{b}Δ 346. al Nyss^{euno} post εστ., 13. 69. al Bas^{eth} post καθηγ. pon; KΠ* al plus^{10}. om) εστιν ο (U al om) καθηγητ. cum ℵΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler f q cop syr^{sch} (?) et^{p} aeth Bas$^{eth\,300}$ Nyss$^{euno\,10}$

11. δε: D it^{pler} (non e f q) vg om (syr^{cu} *et qui voluerit inter vos ut sit magnus*) | εσται: G al plus^{30} Chr$^{edd\,3}$ (item x^{comm}) εστω

12. δε: 1. ουν, syr^{cu} et^{sch} Chr (et.$^{mo\,6}$) γαρ | εαυτον: pr L αὐτον, sec M αὑτον

13. δε (in ουαι δε υμιν primo post υψωθησεται posito): servamus isto loco pariter ac ϛ Ln Ti cum testibus plerisque, sed om ℵ* (suppl^{a}) v al pauc h (it$^{rell\ omn}$ et vg habent) syr^{cu} et^{utr} cop^{wi} et^{cod} arm aeth Or$^{int\,3,839}$ (ad ipsum hunc loc) (Eus$^{ps\,374}$ ειθ εξησ απελεγχων αυτουσ εισ αυτων προσωπον ελεγεν· ουαι υμιν etc; item Cyr$^{glaph\,215}$ affert v. 13. sine δε) Hil (ad h. l.) | υποκριται: Δ om | οτι (*quia* it^{pler} vg): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ for emm tol al (sed non am san) Hil al *qui* (οι). Similiter h Hil al *qui devoratis* (*comeditis*) pro οτι κατεσθιετε | γαρ (M fu ff$^{1.2.}$ δε): Δ 48^{ev} al arm om | εισελθειν: V al^{2} om

14. ϛ^{e} Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖσ καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί (Δ om), ὅτι κατεσθίετε τὰσ (Δ om) οἰκίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ (D^{gr} 13. μικρα, K al mu μακρᾶ: vertunt και προφ. μακρ. πρ. b c ff$^{2.}$ *occasione longa orantes*, h *occasione prolixae orationis*, f *sub optentu prolixae orationis*, vg^{ed} *orationes longas orantes*) προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε (Θ^{b} λημψ.) περισσότερον κρίμα: haec post εισελθειν minusc vix mu b c ff$^{2.}$ h vg^{ed} san^{mg} tol fr syr^{cu} Hil; eadem vero ϛ Gb Sz ante v. nostrum 13. (illorum 14.) pon, adsumpto δε ex hoc, indeque versum 13. constituunt cum EFGHKMSUVΓΔΘ^{b}Π al pler f cop^{wi} et^{cod} syr^{utr} aeth arr sl$^{5.6.}$ et^{ed} Chr Dam$^{par\,517\,ed}$ (δε ad v. 14 translato) Op ... plane om (Gb^{oo} prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 28. 33. 118. 209. 346. a e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ (q ab v. 12 ad v. 27 transilit) am emm for fu gat harl ing mm san sax sah (teste Münt. p. 12.) cop^{dz} arm^{zoh} et $^{cdd\ omn}$ ar^{cod} Or^{4,352} (εν τω κα. ματθ. ο προσ τουσ γραμματ. κ. φαρισ. δευτεροσ ταλανισμοσ ουτωσ εχει· ουαι υμ. γρ. κ. φα. υποκρ. οτι περιαγετε etc) item

15 $^{233.10}$ οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον,
καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννησ διπλότερον ὑμῶν.
16 οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντεσ· ὃσ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ,
οὐδέν ἐστιν· ὃσ δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17 μω-
ροὶ καὶ τυφλοί, τίσ γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸσ ἢ ὁ ναὸσ ὁ ἁγιάσασ
τὸν χρυσόν; 18 καί· ὃσ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν·
ὃσ δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 τυφλοί,
τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;
20 ὁ οὖν ὀμόσασ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν
τοῖσ ἐπάνω αὐτοῦ· 21 καὶ ὁ ὀμόσασ ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· 22 καὶ ὁ ὀμόσασ ἐν τῷ οὐρανῷ

Or$^{\text{int 3,839sq}}$ (transit enim in comm. a versu nostro 13 ad v. 15.) Eus canon (ponit enim ista canone 8, quo continentur quae soli Mc et Lc habent) Hier (praeterit enim in comm.) Druthm (:: sunt e Mc 12, 40 et Lc 20, 47 huc translata et ad hunc locum accommodata)

15. ποιησαι (e *facere*; et. Or^{4,352} Cyr$^{\text{glaph 215}}$): Δ 13. 69. του ποιησαι ... D ινα ποιησηται (it^{pler} vg *ut faciatis*) | ποιειτε: F al ποιητε

16. ℵ* οδηγ. οι (ℵ^{corr} erasit) τυφλ. | οι: D* om | οσ αν: M al pauc οσ εαν | G ab ομοση pr ad ομοση sec transilit

17. τισ γαρ μειζων (D -ζω, F -ζον) cum ℵBDLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (d *quis enim maior*) ... Ln τι γαρ μειζον cum Z; item it vg (at in Latinis et praecedunt et sequuntur *templum* et *aurum*) *quid enim maius* (g^{2} *maior*) | αγιασασ cum ℵBDZ (d *qui sanctificavit* accuratissime; it vg *quod sanctificat*) ... ς αγιαζων cum CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} :: ut v. 19. (Chr praeterit vv. 16–22.)

18. οσ αν (prob Schu) cum ℵBCDFKLΠ al mu ... ς Ti οσ εαν c. EGHMSUVΓΔ al pl | syr^{cu} transilit ab ομοση pr ad ομοση sec | επανω αυτου: ti* syr^{cu} et^{hier} επαν. του θυσιαστηριου

19. τυφλοι cum ℵDLZ 1. 209. a e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg syr^{cu} aeth (cop^{cod}?) ... ς praem μωροι και et Ln [μω. κ.] cum BCΓΔΠ unc^{9} al longe pler c f syr^{sch} et^{p} c.* sah (teste Münt.) cop arm Or$^{\text{int 3,841}}$ | τι (FH 33. al^{5} τισ, non item GΓ) γαρ μειζον (D -ζω, GHΓ al^{8} fere -ζων, non item F 33.) | η το: V και το | CEH al mu το αγιαζων

20. επανω: Z επ ut videtur

21. ομοσασ: V 22. 28 al plus^{30} (al per errorem ut vdtr ad v. 20. trahuntur) ομνυων | κατοικουντι cum ℵBHS$^{\text{e silentio}}$ 1. 13. 69. 124. al mu (it vg *in eo qui habitat* [*inhabitat*], d *in habitanti*. Item praes. exprimunt syrr arm aeth. At inde vix licet κατοικουντι potius quam κατοικησαντι efficere) ... Gb Sz Ti κατοικησαντι cum CDLZΓΔΠ unc^{7} al plus^{110} Dam$^{\text{par 631}}$ | αυτον (d *eum*; it vg *in ipso*, e *in eo*): G al plus^{20} Dam$^{\text{par cod}}$ εν αυτω, al εισ αυτον

ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
Lc 11, 42 23 234. 5 οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε
τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεοσ καὶ τὴν πίστιν·
ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι. 24 235. 10 ὁδηγοὶ τυφλοί,
Lc 11, 39 οἱ διϋλίζοντεσ τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντεσ. 25 236. 5
οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε
τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆσ παροψίδοσ, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν

---

22. *εν τω θρονω*: Γ *εν αυτω τω θρ.*

23. *ανηθον*: G *αννηθον*, L *ανθον* | *αφηκατε*: B* -*κετε* | *βαρυτερα*: 1. 209. Epiph[36] Chr[cdd 5] *βαρεα* | *το ελεοσ* cum ℵBDL 33. 124* Chr Cyr[zach 758] et[es 62. 324. 750] ... ς *τον* (M al[3] *το*) *ελεον* cum CΓΔΠ unc[9] al pler Epiph[36] Chr (et.[gue]) Dam[par 517] :: cf et. ad 9, 13. 12, 7 etc | *ταυτα* absque *δε* cum ℵDΓ unc[7] al pl c e f ff[1. 2.] g[1.] (g[2.] *et haec*) l vg arm Bas[eth 267] Chr ter ... Gb (sed Gb[0]) Ln Ti add *δε* cum BCKLMΔΠ al[30] fere a d h syr[cu] et[utr] cop aeth Chr[semel] Or[int 3,842 txt] (sed [843 com] *et haec*) | *αφειναι* cum ℵBL x[scr*] 7[petr] ... ς *αφιεναι* cum CDΓΔΠ unc[9] al longe pler :: cf ad Lc 11, 42.

24. *τυφλοι οι* cum ℵ(*et[c]) CD[2]ΓΔΠ unc[9] (sed C* *διϋλιζονται*) rell omn[vid] Bas[eth 267] ... Ln om *οι* cum ℵ[a] vel[ca] BD*L (it vg Or[int] *excolantes*, *liquantes*) | *την δε*: D *τον δε* | M al pauc *καμιλον*

25. *εξωθεν* (et. Hom[cl] Or[cat ox]) : D 238. Clem[282] Chr[mo 1] (item x[comm]) *εξω* | *παροψιδοσ* (Δ *παραβσψιδοσ*, δ *parabsidis*): M al[20] fere syr[p] c.* et[gr mg] add *του πινακοσ* (syr[cu] *του πινακοσ* pro *τ. παροψ.*, item Epiph[36]) | *γεμουσιν*: 157. al x[comm] *γεμει* | *εξ* cum ℵBLΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln om cum CD al plus[15] Chr (et. x[comm]) (it vg Or[int] *pleni* [*plena*] *rapina*). Cf Hom[cl 11,29] *προσ τουσ υποκριτασ ελεγεν· ουαι υμιν γρ. κ. φα. υποκρ. οτι καθαριζετε του ποτ. και τησ παροψ. το εξωθεν, εσωθεν δε γεμει ρυπου. φαρισαιε τυφλε, καθαρισον πρωτον του πο. και τησ παροψ. το εσωθεν, ινα γενηται και τα εξω αυτων* (cod *αυτου*) *καθαρα.* | *ακρασιασ* (Gb′) cum ℵBDLΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. 238. al arm syr[p] Bas[eth 236] et [249], *intemperantia* a c d ff[2.] h, *incontinentia* e (Or[int 3,843] *intemperantia et dolo*; syr[p ed] et[cod bodl] ad *ακρασ.* add c. obelo *και αδικιασ*), item 66. 71. ff[1.] g[1. 2.] l vg sah (teste Münt.) cop *ακαθαρσιασ* (*inmunditia*), item (omisso *αρπαγ. και*) Clem[282] ... Gb Sz *αδικιασ* cum CEFGHKSUVΓ al plus[150] f syr[sch] et[p cod] Bas[eth 236 cod] Chr[mo 5] Op ... M Chr[montf] Dam[par 517] *πλεονεξιασ*, aeth *αδικ. και πλεονεξ.* Liberrime Epiph[36] *το δε εντοσ εστ. μεστον ακαθαρσιασ κ. ακρασιασ.*

26. C* *φαρισαιοιετυφλε* sic, c *pharisaei caeci* (pergens *mundate*) | *εντοσ* (Clem[282] *ενδον*): KMΔ al[11] *εσωθεν* (vide et. supra Hom[cl]) | *ποτηριου* sine additamento (Gb″) cum D 1. 209. 21[ev] a e Clem[282] Chr[sem] Ir[int 250] (vide post Or[int 844]) ... ς Ln add *και τησ παροψιδοσ* cum ℵBCLΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[utr] cop arm aeth Bas[eth 236] et [249] Chr[sem] Dam[par 517] Or[int 3,843] (i. e.[txt], sed in comm[844] *bonum est ergo*

ἐξ ἁρπαγῆσ καὶ ἀκρασίασ. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον
τὸ ἔντοσ τοῦ ποτηρίου, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸσ αὐτοῦ καθαρόν.
27 $^{237.5}$ οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι (Lc 11, 44)
παρομοιάζετε τάφοισ κεκονιαμένοισ, οἵτινεσ ἔξωθεν μὲν φαίνονται
ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσησ ἀκαθαρσίασ.
28 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖσ ἀνθρώποισ δίκαιοι,
ἔσωθεν δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεωσ καὶ ἀνομίασ. 29 $^{238.5}$ οὐαὶ 29 ss Lc 11, 47 s
ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺσ
τάφουσ τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ
λέγετε· εἰ ἤμεθα ἐν ταῖσ ἡμέραισ τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα
κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 ὥστε μαρτυρεῖτε

---

ab intus caute mundare calicis vel paropsidis vel catini, quia ei qui mundaverit primum quod ab intus est calicis, fiunt etiam ea quae foris sunt vere mundata) | *το* (Δ om) *εκτοσ*: D Clem *τ. εξωθεν* | *αυτου* (Gb″) cum B*DE* 1. 13. 28. 69. 124. 157. al^{20} fere a e aeth Bas$^{eth\ 249}$ Dam$^{par\ 517}$ (:: *αυτου* plurium testium qui *και τησ παροψ.* tuentur ad confirmandam scripturam *ποτηριου* sine additam valet) ... ς *αυτων* cum ℵB^{2}CE^{2}LΓΔΠ unc^8 al longe pl syr^{utr} cop arm Bas$^{eth\ 236}$ ... 53. 2^{ev} c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg Clem^{282} Chr (item x^{comm}) cat^{ox} Ir$^{int\ 250}$ Or$^{int\ 3,843sq}$ Amb al plane om

27. *παρομοιαζ.* cum ℵCDLΓΔΠ unc^9 al omn fere Eus$^{ps\ 374}$ Ephr$^{\nu\beta}$ (*ινα μη παρομοιωθωμεν ταφοισ κεκ. οι εξωθ. μεν φαιν. λευκοι* etc) Cyr$^{iulian\ 335}$ Dam$^{par\ 517}$ ... Ln *ομοιαζετε* cum B 1. (Clem^{282} Bas$^{bapt\ 647}$ *ομοιοι εστε*) | *ταφ. κεκονιαμ.*: cf Naass^{5,8} *τουτο, φησιν, εστι το ειρημενον· ταφοι εστε κεκονιαμενοι, γεμοντεσ, φησιν, εσωθεν οστεων νεκρων.* Item Iust$^{tr\ 112}$ (item ^{17}) *πρ. αυτουσ εφη ο ημετεροσ κυρ. $\overline{ισ}$ $\overline{χσ}$· ταφοι κεκονιαμενοι εξωθεν φαινομενοι ωρ. και εσωθ. γεμοντ. οστ. νεκρ.* | *οιτινεσ* (ℵ* om; suppl^{c}) *εξωθ. μ.* (Δ om) *φαινοντ.* (F x^{scr} al it exc e vg Iac^{nis} Lcif al add *τοισ ανθρωποισ*, non item Or$^{int\ 3,844}$ in h. l., alludens vero ad totum versum^{4,507} *quae foris quidem speciosa videntur hominibus, intus autem plena sunt omni immunditia*) *ωρ. εσ. δ. γεμουσιν* cum ℵBC unc^{13} al omn fere it vg syrr cop rell Bas^{bapt} Dam^{par} Or$^{int\ 3,844}$ Iac$^{nis\ 90}$ Lcif al ... D Clem^{282} Cyr$^{iulian\ 335}$ Ir$^{int\ 250}$ (omnes tres et. quae praecedunt afferunt) *εξωθεν* (Ir *foris enim*) *ο ταφοσ φαινεται ωραιοσ, εσωθ.* (Clem *ενδον*) *δε γεμει*

28. *εστε μεστ.* cum ℵBCDL 13. 33. 69. 124. al^3 ... ς *μεστ. εστ.* cum XΓΔΠ unc^9 al pler (it vg etc) Bas^{bapt} Dam^{par} (Or^{int} Ir^{int} Lcif etc) | *ανομιασ*: Γ *δολου*, al *αδικιασ* (aeth *pleni iniquitate et rapina et hypocrisi*)

29. *των δικαιων*: H* om

30. *ημεθα* bis cum ℵBCDEFGHLM^{mg}VXΓΔ al^{70} fere (ex his^{70} nonnulli altero loc *ημεθ.* altero *ημεν*, etiam M^{mg} pri tantum loc *ημεθα* notatum habet; item Cyr pr loc *ημεν*, sec *ημεθα*) Or$^{1,20\ cod}$ et $^{21\ cod}$ (Cyr$^{mal\ 857}$) ... ς (= Gb Sz) *ημεν* cum KMSUΠ al pl Or$^{ed\ bis}$ Chr | *κοινω. αυτων*

ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. 32 [239. 10]
καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 ὄφεις,
γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;
Lc 11, 49—51 (34—36) 34 [240. 5] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ
σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε,
καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε
ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον
ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως

---

cum ℵCLXΓΔΠ unc⁹ al pler (it vg etc) Or^{1,20} et^{21} Cyr^{mal} Chr^{bis} ... Ln Ti αυτ. κοινω. cum BD al⁶ Chr^{sem} cat^{oxon}

31. εαυτοις: M ti* 1. al pauc Cyr$^{mal\,857}$ αυτοις

32. πληρωσατε cum ℵB²CLXΓΔΠ unc⁸ al pler a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l q vg syr^{utr} cop rell Or^{1,20} Eus$^{dem\,384}$ Cyr$^{ador\,101}$ et$^{mal\,857}$ et$^{os\,66}$ (item glaph^{32} αναπληρ.) Chr al Or$^{int\,3,845}$ Aug al ... B* 60. e ar^{e} ar^{p} perss πληρωσετε (*adimplebitis*) ... DH al^{15} fere επληρωσατε (Cyr$^{zach\,697}$ ανεπληρωσατε), f gat mm *impletis* | Γ al ημων

33. Η γενηματα | φυγητε (et. Or^{1,20} Did$^{tri\,3,41}$; it [et. d] vg *fugietis*): D^{gr}HX al plus⁵ φυγετε | απο: F om

34. ιδου: E* 13. 22. 124. y^{scr} al⁵ om | εγω (et. Or^{1,477} et$^{int\,3,845}$ Did^{tri} Lcif^{semel} al): D 13. 33. 124. al pauc Or^{1,20} Ir$^{int\,210}$ et^{237} Lcif^{bis} om | αποστελλω (ita it [et. d] vg syr^{utr} arm aeth, item Or^{1,20} et$^{int\,845}$ Ir^{int} bis Did$^{tri\,3,41}$ etc): D^{gr} 33. al plus^{20} cop Or$^{1,477\,lib}$ (Chr utrumq) cat oxon αποστελω (prob Schu :: ut Lc) | προς (Or^{1,477} εις, sed ^{1,20} et^{int} προς) υμας: D y^{scr} om | σοφους και (L al⁴ vg^{edd} [sed non am for emm ing al] cop sax om): X om | εξ pri cum ℵBMΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. al⁸ e q am fu harl* syr^{sch} arm Or^{1,20} ... ς praem και cum CDLXΓ unc⁸ it^{pler} vg (et. for ing emm al) cop syr^{p} c. obelo arm^{edd} aeth (Or$^{1,477\,lib}$ λεγων· ιδου εγω αποστελω εις υμας σοφ. κ. γραμμ. και εξ αυτ. αποκτενουσι και σταυρωσουσι.) Did$^{tri\,3,41}$ Chr Ir$^{int\,bis}$ (sed^{210} non affert ultra σταυρωσετε, ^{237} ab αποκτε. ad και διωξετε pergit) Or$^{int\,3,845}$ Lcif al :: ut Lc | D αποκτειν ειτε | και (ℵ* post εξ αυτ. pon; ℵ^{c} corr) εξ αυτ. (e om κ. ε. αυ.) μαστιγ. (haec E* om) εν τ. συνα. υμων: D a Lcif om (nil probat Ir^{int} qui^{210} *ecce mitto* usq *et crucifigetis* affert, et^{237} ad verba *et ex eis occidetis* nil add nisi *et effugabitis a civ. ad civ.*)

35. οπως: ℵ^{c}C²M^{mg} 33. 69. 124. al^{10} add αν | ελθη: L al pauc επελθη | παν: ℵ*(suppl^{c}) 69. om | εκχυννομενον (D εχχυ.) cum ℵBCDGUΔΠ 1. 33. al ... ς εκχυνομενον c. EFHKLMVΓ al pler | απο του: DL 33. y^{scr} om του (Eus$^{theoph\,125}$ -- δι ην εκδικηθησεται εξ αυτων παν αιμα απο αιματ. αβελ τ. δικ. μεχρις αιματ. ζαχα., item$^{dem\,385}$ διδασκει λεγων παν αιμα εκχυθεν απο καταβ. κοσμ. απο αιματος αβ. τ. δικ. εως αιμ. ζαχαρ. ηξειν επι την γενεαν ταυτην :: cf Lc; item$^{dem\,445}$ εκδεδικηται γουν εκ του λαου εκεινου παν αιμα εκχυθεν επι της γης απο αιμ. αβ. εως αιμ. ζαχα. και αυτου γε επι πασι του χυ) | εως του: D 1. 33. (vide

τοῦ αἵματοσ Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ
ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα
ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37 $^{241.5}$ Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀπο- 37—39 Lc 13, 34 s
κτείνουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ
πρὸσ αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν

et. Eus) om του | υιου βαραχιου: et. Or^{1,20} et^{21} Ir$^{int\,310}$ etc. Praeterea Or$^{int\,3,845}$ haec habet (eadem^{gr} ex catena in Lc adscripsit Delarue): *non autem possunt qui exprobrantur a Christo dicere Zachariam filium Barachiae unum fuisse ex prophetis duodecim, quorum scripta habemus in manibus; sed Zachariam dicit patrem Johannis, de quo per scripturas quidem canonicas ostendere non possumus, nec quoniam filius fuit Barachiae nec quia scribae et Pharisaei interfecerunt eum inter templum et altare. Sed venit ad nos quaedam traditio talis, quasi sit aliquis locus in templo ubi virginibus quidem consistere licet et orare deum; expertae autem thorum virilem non permittebantur in eo consistere. Maria autem postquam genuit salvatorem, ingrediens adorare stetit in illo virginum loco; prohibentibus autem eis qui noverant adhuc eam iam filium genuisse, Zacharias stetit atque dixit prohibentibus eam quoniam digna est virginum loco, cum sit virgo. Ergo quasi manifestissime Zachariam adv. legem agentem et in loco virginum permittentem stare mulierem occiderunt inter templum et altare viri generationis illius* ... ℵ* (suppl^{cb}) 6^{ev} 13^{ev} om, item Eus$^{theoph\,125}$ et$^{dem\,385}$ et, qui locus inprimis ad probandum idoneus videtur,^{445} (vide ante). Schol vetus: ζαχαριαν δε τον ιωδαε (al^{4} ιωδανε) λεγει· διωνυμοσ γαρ ην. Schol aliud: εικοσ ζαχαριασ νυν λεγεσθαι τον ιωαννου πατερα. (Cuius de morte plura in eodem scholio narrantur: cf Mtthaeii notam ad h. l., item Euth et Thph. Alia traduntur Protev. 23 et 24. Rursus alia ex γεννα μαριασ refert Epiph 26, 12.) Hier ad h. l: *in evglio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae filium Ioiadae reperimus scripturi.*

36. ηξει cum ℵBDL 1. 124. al it (exc f) vg arm aeth Ir$^{int\,310}$ Lcif al ... Gb (sed rursus Gb^{0}) Sz οτι ηξει cum CXΓΔΠ unc^{9} al plus^{150} f syr^{utr} Or^{1,21} Chr | ταυτ. παντ. cum ℵCD^{gr}LMS al pm it (e om ταυτ.) vg cop Or^{1,20} Chr^{bis} (item x^{comm}) Lcif al ... Ln Ti παντ. ταυτ. cum BXΓΔΠ unc^{7} al^{60} fere d Ir$^{int\,310}$ :: cf ad 13, 56.

37. ἡ (ita et. Clem Or^{ubiq} Eus^{dem} Caes Cyr etc): ℵ* (suppl^{c}) om (:: apud Lc unus 69. om) | αποκτ. τ. προφ. hoc ordine et. Clem^{145} Or^{1,21} et^{3,205} $^{212.\,321}$ (Eus$^{dem\,189}$) Caes$^{dial\,65}$ Bas$^{eth\,258}$ et^{304} Cyr$^{es\,9.\,40}$ et^{4,150} Ir$^{int\,281}$ Or$^{int\,3,848}$ et^{alib} Hil al, item ℵ^{c}: ℵ* Or^{3,167} τ. προφ. αποκτ. (et. Epiph cantic^{8,8} *quae prophetas occidis et eos qui-lapidas*):: ita ap Lc non legitur | αποκτεινουσα cum BDLXΓΠ unc^{7} al pl Clem Or^{saep} Eus^{dem} Bas^{eth} Cyr ^{4,150} Thdrt^{2,1252} et^{alib} al... ℵ* et^{c}Δ (Π^{instaurator}) 33. 69. al plus^{40} Caes^{dial} Cyr$^{es\,9}$ et^{40} αποκτενουσα (Gb″), item CGK ti^{2} al^{15} fere αποκτεννουσα, Or ^{1,21} et ^{3,293} Thdrt^{3,623} (sed et. λιθοβολησασα) αποκτεινασα :: ad 10, 28 | πρ. αυτην (αὑτην EFGH etc; M αὑτ.): D al^{2} πρ. σε, y^{scr} πρ. σεαυτον (it vg Ir^{int} Or^{int} etc *ad te*) | επισυναγαγειν (Clem^{143} Caes^{dial} συναγ.) et. ℵ^{c}: ℵ

τρόπον ὄρνισ ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆσ ὑπὸ τὰσ πτέρυγασ,
καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκοσ ὑμῶν ἔρημοσ.
21, 9 *Ps 118, 26 39 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕωσ ἂν εἴπητε· εὐλο-
γημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου.

XXIV.

1—9 Mc 13, 1—9 Lc 21, 5—12 1 242. 2 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰσ οἰκοδομὰσ τοῦ
ἱεροῦ. 2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα;

επισυναγειν (Or[3,293] etalib Eusdem [189] επισυναξαι e Lc) | ορνισ επισυναγει (κ xscr -αγάγει, Clembis Caesdial συναγει) cum ℵBDKL 1. 13. 33. 69. 124. al pauc it vg cop Clem[106] et [143] Or[3, 167·205] etalib Eusecl [136] etps [138·436·] etalib Baseth bis Caesdial Cyr[4,150] etes [40·197] Thdrt[1,698] et [2,1252·1258] Orint[2], et[3], et[4], ... ς Ti επισυν. ορν. cum CXΓΔΠ unc[8] al pler syrutr Cyres [9] ... 108. (Eusdem) Chr Irint Aug al om επισυναγει :: ut Lc | τα νοσσια (XΠ al mu νοσια) αυτησ cum ℵ*BmgDMΔ 33. al Clem[143] Or[3,293] Eusdem etecl Cyres [9] et [40] Thdrt[1,698] cod; item ς τα νο. εαυτησ cum ℵCLXΓΠ unc[8] al pl Or[1,21] et [3,22] Cyr[4,150] et [195] Baseth [258] et [304] Caesdial Chr Thdrt [2,1252] et [1258] et [1,698] ed; *pullos suos* it vg etc, item Γ την νοσιαν εαυτησ ... B* Clem[106] Or[3,167] et [206] Eusps [138] etter Cyp om αυτησ, ita Ln | πτερυγασ cum ℵBCDLΓΠ unc[9] al pler ff[1·] vg (et. am for al) arm Or[1,21] et [3,205·293·322] Eusps [138] etalib Cyr[4,150] et [195] etes [40] et [197] Thdrt[2,1252] Irint [281sq] Orint [3,848] ... Ti add αυτησ, Ln [αυτ.] cum XΔ al pauc itpler fu gat mm fr sax cop syrutr ethr aeth Clem[106] et [143] Or[3,167] Thdrt [1,698] Orint [4,691] Cyp al (:: et. in Lc absque αυτησ, sed patres qui ipsi in hac re tantopere fluctuant parum probant)

38. υμιν (et. Or [1,21] et [3,205] etalib Eusdem [189] etecl [136] etps [496] etc Cyr [4,150] etes [197] Irint etc) : 6. 243. 435. al plus[20] Clem[145] Or[3,293] Chr om | υμων : Dgr* ημ. | ερημοσ cum ℵCDXΓΔΠ unc[9] al omnvid it (exc ff[2·]) vg sah (teste Münt.) copedd etcod syrutr arm aeth Clem[145] Or[1,21] et[3], saepe Eusecl [136] et [170] etdem ter etes [359] ettheo [127] Cyres [9] Chr Or[3,848] etsaep Irint [281 sq] Cyp al ... Ln om (:: ut Lc) cum BL ff[2·] copdz Or[3,167] cod semel

39. υμιν: D 1. 13. 22. 69. 124. al[20] fere a b c ff[2·] h q (non e ff[1·] g[1·2·] l vg) syrutr arm Orint [3,848] add οτι :: ut Lc | με : X om | ιδητε (E al -ετε): CMΔ al ειδητε | κυριου (et. Clem[145] Orint [3,848] sqq intxt etter comm) : D θεου

XXIV. 1. απο (B 4. εκ, atque ita Ln) τ. ιερ. εποր. cum ℵBDLΔ al[20] fere it (sed e *et cum exisset Jesus de templo, accesserunt*) vg (Latini *de templo* quod et εκ et απο exprimit; D quidem gr απο, lat *de*) cop syrutr ethr arm aeth Chr Orint [3,850] Hil al ... ς Ti επ. α. τ. ιερ. cum CXΓΠ unc[9] al pler | προσηλθον: F al plus[25] a (post *discip. eius*) c f ff[2·] g[1·] aeth Orint [850] Chredd [3] add αυτω

2. ο δε αποκριθ. cum ℵBDL al[10] fere it (exc f l q) vg cop syrhr arm aeth Chr ... ς ο δε ις (H 2. l syrsch persp om) cum CXΓΔΠ unc[8] (et H) al pler f syrp ... q Orint [3,850] Op *Jesus autem respondens* | ου cum ℵBCΓΔΠ

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθοσ ἐπὶ λίθον, ὃσ οὐ κατα-
λυθήσεται. 3 $^{243.2}$ καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντεσ· εἰπὲ ἡμῖν, πότε
ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆσ σῆσ παρουσίασ καὶ συντελείασ
τοῦ αἰῶνοσ; 4 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· βλέπετε μή
τισ ὑμᾶσ πλανήσῃ. 5 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
λέγοντεσ· ἐγώ εἰμι ὁ Χριστόσ, καὶ πολλοὺσ πλανήσουσιν. 6 μελ-
λήσετε δὲ ἀκούειν πολέμουσ καὶ ἀκοὰσ πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖ-
σθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλοσ. 7 ἐγερθήσεται
γὰρ ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ

---

unc^{9} al longe pl q syr^{utr} Chr Or$^{int\,873}$ ... DLX al^{30} fere it (exc q) vg sah (teste Münt.) cop arm aeth Or$^{int\,3,850}$ Amb Op om (Gb^{oo} prob Schu conferente Mc 13, 2. Lc 7, 44) | ταυτα παντα (א*om vid et a suppl) cum אBCHLMUVXΓΠ al plus^{50} it (exc e) vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,3,850\,et\,873}$ al ... ς Ti παντ. ταυτ. cum DEFGKSΔ al pl e syr^{p} | υμιν: D syr^{p} add οτι | οσ ου cum אBCDLXΓΔ unc^{6} al plus^{110} Chr (Mac^{4,20}) ... ς (= Gb Sz) add μη cum GKUΠ al mu

3. ελαιων: C add κατεναντι του ιερου :: e Mc | οι μαθητ. cum אBDL unc^{8} al longe pl it^{pler} vg syr^{p} arm Chr ... CUΓΔΠ al^{20} fere c h cop syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,851}$ add αυτου, hinc Ln [αυτ.] | אB* καθ ιδιαν | ειπε cum אBCDΓΔΠ unc^{9} al pler Ath^{1,361} Cyr$^{hr\,225}$ al ... L 1. 33. ειπον | ποτε: C vitiose τοτε | τησ σησ παρ. (et. Ath^{1,361} Cyr$^{hr\,225}$ al) : D τ. παρ. σου (it vg *adventus tui*) | και συντελ. cum אBCL 1. 33. 157. 209. Cyr$^{hr\,225}$ ... ς και τησ συντ. cum DΓΔΠ unc^{9} al pler Chr

4. και αποκρ.: 1. 33. αποκρ. δε | αυτοισ: a b e om (h *quibus respondens Jes. dixit*) | πλανηση: C ti* al pauc -σει

5. λεγοντεσ: C* al^{10} fere f syr^{utr} arm Or$^{int\,3,851}$ (non item ^{852} et ^{853}) add οτι | Π* πλανησωσιν

6. μελλησετε: D p^{scr} Or^{2,788} (Or$^{int\,853\,quater}$ *audietis*) μελλετε | γενεσθ. sine παντα vel ταυτ. cum אBDL 1. 33. 209. g^{2} sah (teste Münt.) cop aeth Ps-Ath$^{dispu\,170}$ Or$^{int\,3,853}$ ... ς (Gb^{o}) Ti praem παντα cum CΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} Chr; item al^{4} παντα ταυτα, f arm al *haec omnia* (item syrr?); item 47^{ev} it^{pler} vg syr^{hr} Cyp ταυτα (*haec*; e *ista*) | ουπω: U al^{10} fere aeth ουκ ευθεωσ :: e Lc | εστιν: U 33. 108. 127. al plus^{5} Chr om :: ut Lc

7. εγερθησεται: L al^{2} (i. e. 417. et a ap Matth) -σονται | επ cum אCKLΠ 1. al^{5} ... ς Ln Ti επι cum BDΓΔ unc^{8} al pler Chr Ps-Ath^{dispu} :: eodem modo apud Mc et Lc lectio fluct | λιμοι (א σεισμ. και λιμ.) sine λοιμ. cum אBDE* 102. 414. 13^{ev} a b e ff^{2} Hil Arnob ... ς Ti λιμ. και λοιμοι cum CE^{2}ΓΔΠ unc^{8} al pler h cop syr^{utr} (et.p mg graece) arm aeth Chr Ps-Ath^{dispu} Or$^{int\,3,855}$ (agnoscit enim in comm; praeterea textui subiungit: *Marcus eadem, addit autem*: et turbelas; *Lucas similiter ipsa, addit autem*: terroresque de caelo et signa magna erunt et

10, 22 Mc 13, 13 Lc 21, 17 καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπουσ. 8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 $^{244.1}$
τότε παραδώσουσιν ὑμᾶσ εἰσ θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶσ, καὶ
ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλουσ παραδώσου-
σιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλουσ. 11 καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερ-
θήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούσ. 12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι
10, 22 Mc 13, 13 (Lc 21, 19) τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 ὁ δὲ ὑπομείνασ
εἰσ τέλοσ, οὗτοσ σωθήσεται. 14 $^{246.6}$ καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ
εὐαγγέλιον τῆσ βασιλείασ ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰσ μαρτύριον πᾶσιν
15—25 Mc 13, 14-23 Lc 21, 20 ss *Dan 9, 27 τοῖσ ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλοσ. 15 $^{247.6}$ Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ

---

hyemes.); item L 33. al^{2} c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg *λοιμ. κ. λιμ.* (Cyp *et erunt fames et terrae motus et pestilent. per sing. loc.*) :: cf Lc

8. *παντ. δε* (a b om) *ταυτ.* (et. a b h q syr^{p} arm aeth): 1. 69. 124. 209. 346. al^{5} c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l cop syr^{sch} Or$^{int\,3,855}$ *ταυτ. δε* (g$^{2.}$ Or^{int} *enim*) *παντ.* | D* *οδυνων* (it vg *dolorum*)

9. *παραδωσουσιν*: Δ *-σωσιν* | *θλιψιν*: L 1. 157. 209. al^{15} fere d e f syr^{cdd} syr$^{p\,mg}$ arm^{cdd} Ps-Ath^{dispu} Or$^{int\,3,857}$ et^{txt} et^{comm} *θλιψεισ* (Gb') | D^{gr} *αποκτεινουσιν* | *παντων*: ℵ* om (suppl^{c}) | *των* (ita et. ς Gb Sz; ς^{e} om cum D* al pauc) *εθνων* (et. Or$^{int\,857\,txt}$ et^{comm}): C 1. 131. ti* al plus^{25} (syr^{p} habet c.*) Chr Ps-Ath^{dispu} om :: ut Mc et Lc | *ονομ. μου*: C^{3}M^{mg}Γ al pauc add *ο δε υπομεινασ εισ τελοσ ουτοσ σωθησεται*

10. *και μισησουσιν αλληλουσ*: ℵ pro his *εισ θλιψιν*, similiter Arnob *ad mortem* (*et tradent se alterutrum ad mort.*)

11. *εγερθησονται* (ff$^{1.}$ vg *surgent*): D *εξεγερθησονται* (a d e q Cyp Lcif al *exsurgent*, sed ita Latini passim ubi ab omnib Graecis *εγερθ.* legitur, ut 24, 24; b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h *insurgent*), 4. 262. *αναστησονται* | *πλαν. πολλ.* cum BCD unc^{pler} al omn fere it vg syr^{utr} cop al Ps-Ath dispu Chr Or$^{int\,3,857}$ etc: ℵL 33. 157. *πολλ. πλα.* (:: ut v. 5.) Cf Iust tr^{82} *ειπε γαρ - και οτι ψευδοπροφ. κ. ψευδοχρι. πολλοι επι τω ονομ. αυτου παρελευσοντ. κ. πολλουσ πλανησουσιν.*

12. *πληθυνθηναι* (Or^{3,143} et^{204} Hipp^{168} et [*εκ γαρ του πληθυνθ. τ. αμαρτ.* etc]^{97} Eus$^{ps\,399}$ Bas$^{epp\,301}$ etc): D *πληθυναι* (d *quia repleta est iniquitas*) | K *ψυχησεται*

14. *τουτο*: D al^{5} Or^{1,400} (non item$^{int\,3,857}$) Eus$^{dem\,136}$ Chr Cyp post *ευαγγ.* … Γ al plus^{20} a arm Ps-Ath$^{dispu\,170}$ om (Eus$^{ps\,364}$ *ειπων· δει κηρυχθηναι το ευ. τ. βασ. εν ολη* etc e Mt et Mc mixtum) | *τησ βασιλειασ*: g$^{1.}$ sax Or^{1,400} (^{lib} *κηρυχθ. το ευ. τουτ. εν ολω τ. κοσμ.* [ita et. al pauc Chr Ps-Ath^{dispu}] *εισ μαρτ. αυτοισ και τ. εθνεσιν*) Chr Op al om | *πασ. τ. εθν.*: Γ *αυτοισ και τοισ εθν.* (ita et. Or^{1,400} :: ex 10, 18)

15. *ουν* (et. Ath^{1,258} Cyr$^{hr\,227}$): ℵ^{c}L al^{8} fere emm cop syr^{sch} (aeth) Eus dem^{403} Bas$^{se\,201}$ Chr Ir$^{int\,322}$ *δε* (:: ut Mc et Lc) … al pauc Hipp

βδέλυγμα τῆσ ἐρημώσεωσ τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου
ἑστὸσ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16 τότε οἱ ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, 17 [248.2] ὁ ἐπὶ τοῦ δώματοσ μὴ Lc 17, 31
καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆσ οἰκίασ αὐτοῦ, 18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 19 [249.2] οὐαὶ δὲ ταῖσ
ἐν γαστρὶ ἐχούσαισ καὶ ταῖσ θηλαζούσαισ ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ.
20 [250.6] προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνοσ
μηδὲ σαββάτῳ. 21 [251.2] ἔσται γὰρ τότε θλίψισ μεγάλη, οἵα οὐκ

---

antichr[32] Ir[int 323] Or[int 3,858] om (:: sed omissio talis ap patres parum probat) | D* δια δανιηλου | εστοσ (et. ς Gb') cum ℵB*D[lh]FGHLVΔΠ al plus[30] (qui notati sunt) (editum et. Cyr[hr 227] Ath[1,258]) ... ς[e] Gb Sz cum B[2]D*EKMSUΓ al pl (editum et. Hipp[anti] Eus[dem] Chr)

16. επι cum ℵLZΓΠ unc[9] al pler Ath[1,258] Caes[dial 151a]; item *ad montes* f ff[1.] g[1. 2.] vg Hier (et ad h. l. et alibi) Aug al ... Ln εισ (:: e Mc et Lc) cum BDΔ al plus[20] Hipp[anti 33] (sed non accurate Mt exscribit) Eus[luc 193] Ath[cod] Caes[dial 151 c] (sed in explicatione rursus επι, habet enim: επι την υψηλην καταφυγην $\overline{χν}$ αφορατωσαν) Chr Cyr[hr 232] (sed non certum an ex Mt) Isid[1,210]. Item *in montibus* a b c e ff[2.] h q, *in montes* Ir[int 322] Cyp Or[int 3,860]. Aug[cons 2,150] „Mt - *ad montes*, Lc - *in montes*"

17. ο επι cum ℵBLZ unc[pler] al pl Or[3,255] Ath[1,258] ... D 33. e Isid[1,210] ο δε επι, item al[20] fere it (exc e) vg syrr cop aeth Caes[dial 151] Chr Ir[int 322] Cyp al και ο επι | καταβατω (:: et. Mc) cum ℵBDLZ al[20] Or[3,255] Caes[dial 151 d] Isid[1,210] Chr (item καταβητω Ath Caes[151a]) ... ς Ti καταβαινετω cum ΓΔΠ unc[9] al pler Hipp[anti] | τα cum ℵ[c](*το)BE[2]LZΓΔΠ unc[8] al plus[150] cop syrr Or Ath Chr ... ς (= Gb Sz) τι cum D(E*τη[vid]) 1. 33. al it vg arm aeth Hipp[anti] (lib και ο επι τ. δωμ. μη καταβαινετω αραι το ιμ. αυτ. καὶ ο εν αγρ. μη επιστρ. εισ τα οπ. αραι τι εκ τ. οικ. αυτ.) Caes[dial bis] Isid[1,210] Ir[int] Or[int 2,224] :: ut Mc | αυτου (et. Or Hipp Ath Caes Chr): D a b ff[2.] q Ir[int] Cyp Hil om

18. οπισω: exprim e q Cyp Amb, non item it[pler] vg | το ιματιον (Gb'') cum ℵBDKLZΠ al[40] fere it (exc f) vg sah (teste Münt.) cop syr[sch] aeth Hipp[anti] (vide ante) Caes[dial 151 bis] Isid[1,210] Or[int 3,860] Cyp Hil (:: sane ita et. Mc) ... ς Ti τα ιματια cum ΓΔ unc[8] al longe pl f syr[p] arm Ath[1,285] Chr

19. θηλαζουσαισ (L ενθηλ.) et. Clem[534] Hipp[anti] Eus[hist 3,7] Caes[dial] etc: D -ζομεναισ (sed d *lactantibus*). Or[int 3,862] *Si autem, sicut in multis exemplarib. scriptum est*: vae sugentibus, *dicendum est quoniam animae sunt quae lactantur adhuc.*

20. σαββατω cum ℵBKSUVΓΔΠ al plus[150] (it[pler] vg Or[int 3,860] etc *sabbato*) Or[1,198] Eus[hist 3,7] ... ς (= Gb Sz) εν σαββατω cum EFGH(Z?) al mu arm Chr[txt] (εν χειμ. μηδε εν σαββ.) Caes[dial 151] (εν σαββ. η εν χειμ.) Thdrt[2, 1287] ... DLM al plus[10] Chr[comm bis] (sed lectio fluct) Thdrt[cod] σαββατου, e *sabbatorum* (d *sabbato*)

21. τοτε (et. Ir[int 322] ubi totum locum affert; minime probant[327] aut[274]

ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται.
22 $^{252.6}$ καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι. 23 $^{253.2}$ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἤ
ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 $^{254.6}$ ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε
πλανηθῆναι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 ἰδοὺ προείρηκα
26 s Lc 17, 23 s ὑμῖν. 26 $^{255.5}$ ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ

---

omissionem): K* al^{6} b ff^{2} g^{1} for harl* Ps-Ath$^{dispu\,170}$ om | ουκ εγενετο cum ℵD Eus$^{hist\,3,7}$ Chr cat^{oxon} (et. x^{comm}) ... ς Ln Ti ου γεγονεν cum BLZ unc rell al omn^{vid} (Eus$^{theoph\,133}$ nil affert nisi θλιψ. οια ουδεποτε γεγονεν) Cyr$^{hr\,232}$ Cyr$^{glaph\,138}$ Ps-Ath^{dispu} :: ut Mc | εως του: D om του | ουδ ου μη c. ℵBLZΓΠ unc rell al pler Eus^{cod} Cyr glaph^{138} Ps-Ath^{dispu} ... DUΔ al plus^{10} Eus$^{hist\,3,7\,ed}$ Chr^{semel} (item x^{comm}) Thdrt$^{2,1287\,ed}$ (ουδε μη γενησεται, sed^{cod} ουδ ου μη γενητ., item^{2,1208} ουδ ου μη γενητ. et^{cod} ουδε μη γε.) ουδε μη | γενηται: D* γενοιτο

22. κολοβωθησοντ. (et. ℵ^{c}): ℵ* εκολοβωθησαν | αι sec: E om. Hunc versum Pist sic: ἐκολόβωσα τοὺς καιροὺς διὰ τοὺς ἐκλεκτούς μου· εἰ μή, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ἐσώθη. ἐκολόβωσα δὲ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν τέλειον τῶν ψυχῶν αἳ λήψονται τὸ μυστήριον· αὗταί εἰσιν οἱ ἐκλεκτοί· καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσα τοὺς χρόνους, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ὑλικὴ ἐσώθη.

23. υμιν ειπη (et. Or^{1,423} Cyr$^{hr\,227}$ Ps-Ath$^{dispu\,170}$ al): L d e Cyp al ειπ. υμ. | η ωδε cum ℵBLZ unc rell etc: D 16^{ev} Thdrt$^{2,1287\,ed}$ η εκει, item *aut illic* f ff^{1} g^{2} vg; 61. 157. Ps-Ath^{dispu} ιδου εκει, b e q *ecce illic*; a c g^{1} h Cyr^{hr} *aut ecce illic* (η ιδ. εκ.) | πιστευσητε cum ℵDLZ unc rell al omn fere Or$^{1,423\,ed\,et\,cdd}$ etc ... Ln πιστευετε cum B* (B^{2} -ητε) 262. Or^{cdd} :: e Mc

24. ψευδοχρι. και (vide Iust^{tr} ad v. 5. ψευδοπρ. κ. ψευδοχρ. item Ath^{1,213}): Δ al pauc h om | Z δωσωσιν | μεγαλα (28. 300. post τερατα, item Aug *signa et prodigia multa*): ℵ om (:: ut Mc) | πλανηθηναι cum ℵD, item (*ut in errorem inducantur*) b ff^{2} g$^{1.2}$ q Or$^{int\,3,864}$ Hier Amb et (*in quibus seducantur*) Promiss (*ut errent*) Rebapt (d *ut seducantur - et electos* sic); item LZ 1. 22. 33. Or^{1,423} (ita edd ex cdd; antea ed. πλανησαι) et^{3,143} (lib και ποιησει σημ. κ. τερ. ο ελευσομενος ωστε αποπλανασθαι etc) Cyr$^{hr\,233}$ Ath^{1,213} (ex cdd 7; postea$^{216\,lib}$ οτι εγερθ. ψχρ. κ. ψπρ. ωστε πλανησαι πολλ.) πλανασθαι ... ς Ln Ti πλανησαι (:: in Mc αποπλαναν) cum BXΓΔΠ unc^{8} al pler c e f ff^{1} h Op Archel^{592} (hi Latt *in errorem mittant, in err. inducant*; Aug *fallant*), item al, item Bas$^{eth\,287}$ Chr | εκλεκτους: c ff^{1} h cop Thdot$^{clem\,960}$ (οθεν ειρηται - πλανηθησεσθαι· αδυνατον δε τους εκλ., διο φησι· και ει δυνατον τους εκλ. μου) add μου

26. ουν (ita et. e ff^{1} g$^{1.2}$ q Or$^{int\,3,864\,txt}$; contra *autem* a b c f ff^{2} h q):

ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖσ ταμείοισ, μὴ πιστεύσητε. 27 $^{256.5}$ ὥσπερ γὰρ
ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕωσ δυσμῶν,
οὕτωσ ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 $^{257.5}$ ὅπου Lc 17, 37
ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 $^{258.2}$ Εὐθέωσ δὲ 29–35 Mc 13, 24–31 Lc 21, 25–33
μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιοσ σκοτισθήσεται καὶ
ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγοσ αὐτῆσ, καὶ οἱ ἀστέρεσ πεσοῦνται ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεισ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 καὶ Apoc 1, 7
τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ,
$^{259.2}$ καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆσ γῆσ καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυ-
νάμεωσ καὶ δόξησ πολλῆσ. 31 καὶ ἀποστελεῖ τοὺσ ἀγγέλουσ αὐτοῦ

ℵ om (suppl demum^{cb}), item Or$^{int\ 3,864}$ in comm^{bis} (sed habet Or^{1,423}) Archel^{592} | F *μηδε εξελθητ.* | *ιδου* sec: 33. b ff^{1} syr^{sch} aeth *η ιδου* | *ταμειοισ* (ℵE*G al mu *-ιοισ*) cum ℵBDΔΠ unc^{7} al pl ... LXΓ 1. 33. al pauc *ταμιειοισ* (et. ed. in Or^{1,423})

27. *φαινεται* (et. Or^{1,423} Hipp$^{anti\ 115}$ Dial^{36} Cyr$^{hr\ 229}$ etc): DG 1. 118. *φαινει* | *εσται* sine *και* cum ℵBDXΓΠ unc pler al^{70} fere a ff^{1} h q harl sah (teste Münt.) cop syr^{sch} arm Or (et.$^{int\ 3,864}$ et^{alib}) Dial etc ... ς (= Sz; Gb^{00}) add *και* cum MΔ al sat mu it^{pl} vg syr^{p} aeth Hipp^{anti} Cyr^{hr} Chr Dam^{1,266} Cyp al

28. *οπου* (ℵ* *που*) sine *γαρ* (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 1. 33. 102. al^{3} it^{pl} vg sah^{münt} cop aeth (Ir$^{int\ 244}$ Or$^{int\ 3,951}$ non probant) Cyp al ... ς Ti add *γαρ* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler c ff^{2} q syr^{p} arm Hipp$^{anti\ 115}$ (certe sic e Pico ap Lag.) Chr Or$^{int\ 3,864}$ (syr^{sch} Ps-Ath$^{dispu\ 170}$ *δε*) | *εαν*: D al pauc Hipp^{anti} Ps-Ath^{dispu} Chr *αν* | *πτωμα* (d Ir^{int} Or^{int} Cyp *cadaver*): ℵ* (^{c} *πτω.*) *σωμα*, item *corpus* it vg Hil al (:: ut Lc) | *οι*: al plus^{10} l vg^{ed} (sed non am fu for emm etc) Hipp^{anti} Chr Ir^{int} *και οι*

29. Γ *ου μη δωσει* | *εκ* cum ℵD 54. b^{scr} y$^{scr\ sem}$ (et haud dubie al) Eus$^{es\ 489}$ et$^{ps\ 640}$ Bas^{2,37} Cyr$^{hr\ 225}$ (it vg Or^{int} Cyp *de*, quod plerumque *εκ* reddit) ... ς Ln Ti *απο* cum BLXΓΔΠ unc rell al pler (Ps-Ath$^{dispu\ 170}$ om *εκ* vel *απο*, Chr om *εκ* [*απ.*] *τ. ουρ.*)

30. *και* pr: 6. cop syr^{p} om | *εν ουρανω* cum ℵBL ... ς Ti *εν τω ουρ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Eus$^{es\ 489}$ Cyr$^{hr\ 235}$ et^{353} Ps-Ath$^{dispu\ 170}$ (Thdrt^{2,295} *και τοτε οψοντ. το* etc) Chr Dam$^{par\ 345}$ ... D *του εν ουρανοισ* | *κοψονται* absque *τοτε* cum ℵ* 13. 237. 238. 6^{ev} 49^{ev} y$^{scr\ sem}$ e Cyp ... ς Ln Ti praem *τοτε* cum ℵ^{c}BL unc^{13} al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} al (Thdrt^{2,295}) Or$^{int\ 3,865}$ Aug al; item postpon *τοτε* D 1. 69. 124. 209. a :: respondet *τοτε* istud simili *τοτε* ap Mc 13, 26 et Lc 21, 27 | *και δοξ. πολλ.* (et. f q sah^{münt} cop syrr arm aeth Eus$^{ps\ 501}$ Thdrt^{2,1208} Or$^{int\ 3,868\ sq}$ Op etc): D 115. it^{pler} vg Cyp Amb al *πολλ. κ. δοξησ* :: cf Mc et Lc

31. *αποστελει* (et. Hipp$^{anti\ 34}$ Eus^{ps} Cyr^{hr} Thdrt al Or$^{int\ 3,870}$ et^{872} al):

μετὰ σάλπιγγοσ μεγάλησ, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺσ ἐκλεκτοὺσ αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕωσ ἄκρων αὐτῶν.
32. Ἀπὸ δὲ τῆσ συκῆσ μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδοσ αὐτῆσ γένηται ἁπαλὸσ καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺσ τὸ θέροσ·
33 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ ἐστιν ἐπὶ θύραισ.
34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕωσ ἂν πάντα ταῦτα γένηται.
35 ὁ οὐρα-

HX al pauc h *αποστελλει* (sed H al -*λλεῖ*) | *μεγαλησ* cum ℵLΔ 1. 118. 209. y^{scr} al^{4} e cop syr^{sch} arm Eus$^{ps\,501}$ Cyr$^{hr\,229}$ Chr Thdrt^{2,1209} cat oxon Or$^{int\,3,870}$ et^{872} Cyp ... ς Ln Ti praem *φωνησ* cum BXΓΠ unc^{9} al pler sah^{münt}; item ante *σαλπιγγ.* syr^{hr} syr^{p} (sed *φων.* c.*) aeth; item D al plus^{10} it^{pler} vg Dam$^{par\,346}$ Hil al praem *και φωνησ* (:: Schu: „aut *και φω.* legendum aut *φω.* expellendum") | *επισυναξουσιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* al pauc Hipp$^{anti\,34\,lib}$ Hil (accurate citat) -*αξει* :: ut Mc | *απ* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$): DX al pauc *απο* | *εωσ* cum ℵDLXΓΔΠ unc rell al fere omn Eus$^{ps\,501}$ Chr Dam$^{par\,346}$ ... Ln add *των* cum B 1. 13. 69. Thdrt$^{2,1209\,cod}$ (sed 13. 69. Chr$^{cdd\,3}$ Thdrt^{ed} et^{cod} et. *των ουρα.*) | *ακρων* (Γ *ακρου*, item ita bis 7^{petr}) *αυτων*: D b c h q add *αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι αναβλεψατε* (Lc *ανακυψατε και επαρατε τασ κεφαλασ υμων* (e om) *διοτι εγγειζει* (e *appropinquit*, b d *adpropiat*, h *adpropinquabit*) *η απολυτρωσεισ υμων* (q *cum coeperint haec omnia fieri, respicite et elevate* [b e d *levate*, h *adlevate*] *caput, quoniam adpropiat redemtio vestra*) :: e Lc

32. *οταν ηδη*: H vitiose *οτι* | *τα*: ℵ* (suppl^{a} vel ipse*) 300. al pauc om | *ἐκφύῃ*: hoc accentu B^{2}UX ti 1. 33. 69. 124. 126. al sat mu; item ff$^{1.}$ *procreaverit*, Or$^{int\,3,872}$ *producit* et^{3,22} *miserit*, item arm (Hil *atque fronduerit*) ... Gb'' Ln *ἐκφυῇ*: hoc acc. EFGHKMVΓΠ al pl; item a b ff$^{2.}$ q *nascuntur*, c *nascentur*, f g$^{1.2.}$ vg *nata*, h *nata fuerint*, d *germinant* | *γινωσκετε* (it vg *cognoscitis*, *scitis*): B^{2}D^{gr}Γ al mu -*σκεται* | *εγγυσ*: D al^{7} (33. post *θεροσ*) add *εστιν*, item it vg Or^{int}

33. *ταυτ. παντ.* (Gb') cum ℵDHKUV* 1. 28. 33. 69. 102. al plus^{60} it^{pler} vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,3,872}$ ... ς Ln Ti *πα. ταυ.* cum BLV^{2}XΓΔΠ unc^{5} al pl e q syr^{p}. Praeterea 33. a c f h (non item b e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg) add *γινομενα* (*fieri*)

34. *αμην*: L al plus^{10} add *δε* | *ου μη* cum ℵXΓΔΠ unc^{8} al pler cop arm aeth Chr Op ... Ln *οτι ου μη* (:: ut Mc et Lc) cum BDFL al^{8} it vg syr^{utr} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ Or$^{int\,3,872\,sq}$ | *παντ. ταυτ.* cum ℵBXΓΔΠ unc^{8} al pler e q vg syr^{p} Or$^{int\,3,873}$ ... DHL al plus^{20} a e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h l cop syr sch arm Chr *ταυτ. παντα* ... barb al^{20} fere b f ff$^{1.}$ for harl^{2} Or$^{int\,3,872}$ om *ταυτα*

35. Totum versum om ℵ*: quod quum nequeat per *ομοιοτελευτον* factum esse, utroque vero loco parallelo eadem prorsus verba scripta sint, dubium videtur an ipse Mt dederit. Secundo quidem saeculo in Mtthaeum a plerisque iam recepta fuisse pro testimonio italorum

νὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.
36 260.6 Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ καὶ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ Mc 13, 32
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνοσ. 37 261.5 37 ss Lc 17, 26 s

---

codicum et Origenis (Or^int in h. l. uberius explicat) certum est. Irenaeus an legerit, dici nequit; uno enim tantum loco alludit verbis eiusmodi (5, 35, 2. „*Similiter dictum est*: Terra et caelum transiet.“ *Transiet* et ap Lc et Mc plures testes antiquissimi praebent.) quae pari iure ad Mc et Lc trahi possunt. Idem in Tert valet: cf. adv. Hermog. 34. | παρελευσεται cum BDL barb al^30 fere e (*transiet*) (item, sed non liquet unde afferant, Or^3,568 cdd 2 [^1,594 ειδοτεσ οτι και ουρ. και γη παρελθη nil probat praesertim quum subsequatur του ειποντοσ· ο ουρ. κ. η γη παρελευσονται etc] Eus^ps 574 et^ps mai 98 Mac^orat 11 Cyr^es 355 et^ioh 894 Bas^2,37 et ^1,4 cdd 5 et ^2,630 ed al) Chr (Ir^int 336 unde?) ... ς (= Gb) παρελευσονται cum ℵ^c XΓΔΠ unc^9 al longe pl (item unde? Or^1,594 et ^3,568 Cyr^hr 225 Bas^2,222 et ^655), item *transibunt, transient* it^pler vg Or^int 3,873 Tert al

36. και ωρασ cum ℵBDΓΔΠ unc^8 al plus^120 Cyr^zach 800 (praecedit paullo ante ευθεωσ δε etc 24, 29; pariter ea quae sequuntur in Mt quadrant) ... ς (= Gb Sz) και τησ ωρασ cum s (e silentio) al sat mu syr^p mg gr Bas^epp 361 ed Chr Dam^par 346 ... L al^3 Bas^cdd aliq om (Eus^marin ex cat ap Mai^284 λελεγμενον εν τω· περι δε τησ ημερασ εκεινησ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. του θεου· vix quidquam probat) | ουδε ο υιοσ (e Hil^cdd add *hominis*; ff^1. *sed nec fil.*) cum ℵ(*et^cb)BD 13. 28. 86. 124. a b c e f ff^1.2. h l q for emm trevirens (ap Beng) quattuor ap Luc. Brug. al syr^hr aeth arm Ir (^int 158 — „et dominus, ipse filius dei, ipsum iudicii diem et horam concessit scire solum patrem, manifeste dicens: *De die autem illa et hora nemo scit, neque filius, nisi pater solus.* Si igitur scientiam diei illius filius non erubuit referre ad patrem — — dimittere itaque oportet agnitionem hanc deo, quemadmodum et dominus horae et diei“: haec Irenaeum vix dixisse probabile est si verba apud Mt non pariter atque in Mc invenisset. Etiam *solus* quod addit proprium est Matthaeo.) Or (^int 3,874 a postquam ipsum textum posuit uberius tractat: „Et seipsum salvator secundum hunc locum coniungit ignorantibus diem illum et horam. Et rationabiliter est quaerendum quomodo qui confidit se cognoscere patrem, dicens: *Nemo novit patrem nisi filius* etc, patrem quidem novit, diem autem et horam consummationis non novit? et quomodo hoc abscondit pater a filio? Forsitan autem et quod ait nescire se diem consummationis et horam, ante dispensationem suam dixit, quia nemo scit neque angeli neque filius nisi solus pater. — — Alia expositio quae famosior est eis quae iam tradita sunt aliud dicit de eo quod scriptum est: *neque filius, nisi solus pater.* Dicit, inquit, alicubi de salvatore apostolus et de rebus in fine saeculi ordinandis hoc modo: *Cum autem subiecta illi fuerint omnia*“ etc. Ex prolixa hac Origenis de verbis ουδε ο υιοσ disputatione, ad quam etiam famosam aliorum explicationem adhibet, non modo eum in cdd. suis invenisse ista verba planissimum fit, sed etiam ignorasse

ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ

in aliis cdd. deesse. Ceterum contra tam luculentum commentarii ipsius Origenis testimonium non valet quod de „Adamantii et Pierii" cdd. testatur Hier.) Chr (ad h. l. *τω μεν ειπειν· ουδε οι αγγ., επεστομισεν αυτουσ, ωστε μη ζητησαι μαθειν οπερ εκεινοι ουκ ισασι· τω δε ειπειν· ουδε ο υιοσ, κωλυει ου μονον μαθειν αλλα και ζητησαι. -- πωσ δε, ει παντα δι αυτου εγενετο* etc, *την ημεραν ηγνοησεν;* etc) Cyr[zach 800] (vide paullo ante; *περι δε τησ ημερ. εκ. και ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. εν ουρανω ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατ. μονοσ.* Cf et. excerpt ap Mai [481]). Agnoscunt et. Hil Amb Op ...... ς Ti om cum ℵ[ca]EF GHKLMSUVΓΔΠ al pler g[1.2.] vg (et. am gat mm tol iac erl; fu harmoniam evv praebens ex Mc habere videtur) sax fr sah[münt] (hoc Münt. testatur, non contrarium) cop syr[utr] al cdd ap Hier (in h. l. „In quibusdam Latinis cdd. additum est *neque filius*, quum in Graecis et maxime Adamantii et Pierii exemplarib. hoc non habeatur additum; sed quia in nonnullis legitur, disserendum videtur. Gaudet Arius et Eunomius, quasi ignorantia magistri" -- Nihilominus postquam probavit aliter explicandum esse locum ac verba sonent, pergit: „igitur quia probavimus non ignorare filium consummationis diem, caussa reddenda est cur ignorare dicatur," unde diffidere videtur codicibus qui non habent.) Bas[ep 236] (p. 361. *η μεν ουν του ματθ. λεξισ ουτωσ εχει· περι δε τησ ημ. εκ. και τησ ωρ.* [cdd plures om *κ. τ. ω.*] *ουδεισ οιδ. ουδε οι αγγ. των ουρ. ει μη ο πα. μονοσ. η δε του μαρκου· περι - και* [cdd[5] *η*] *ωρ. ουδ. οιδ. ουδε οι αγγ. οι* [cod[1] om] *εν ουρανω ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ. τι τοινυν εστιν εν τουτοισ επισημηνασθαι αξιον; οτι ο μεν ματθ. ουδεν ειπε περι τησ του υιου αγνωσιασ· δοκει δε τω μαρκ. συμφερεσθαι κατα την εννοιαν εκ του φαναι· ει μη ο πατ. μονοσ.* Plura ex his in scholia vetera transiere.) Did[tri 195] (i. e. 3, 22 allatis Marci verbis pergit: *ματθ. μεν γαρ προ αυτου -- ουκ ειπεν τον υιον αγνοειν, αλλα και το σχημα αυτο του τελουσ ειδεναι εξεθετο τοιωσδε· περι δε τησ ημ. εκ. η τησ ωρ. -- ο πατηρ μονοσ· ωσπερ γαρ* etc. Additque plura explicationis caussa, respiciens a Basilio in ep. ad Amphil scripta.) Ps-Ath[dispu 170] (*εν μεν τω ματθ. ου φερεται· ουδε ο υιοσ οιδε την ημ. εκ. - μονωτατοσ δε μαρκοσ εφη· ουδε ο υιοσ οιδε την ημεραν.*) Dam[par 346] Euthy (*σκοπει δε πωσ παρα μεν τω ματθ. κειται μεν το μονοσ, ου μνημονευεται δε ο υιοσ*) Phoebad[251] Paulin[3,12] („in antiquariis evgliorum quae penes nos et in scrinio sanctae nostrae retinentur ecclesiae, *filii* vocabulum in eodem evglii loco insertum minime valuit reperiri."). Praeterea Amb de fide 5, 8 omnino negare videtur *ουδε ο υιοσ* in evv legi; dicit enim: „veteres non habent codices Graeci quia nec filius scit; sed non mirum est si et hoc falsarunt qui scripturas interpolavere divinas." (Amphiloch in excerptis ap Galland 6, 499. verbis *οταν δε ειπη· ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ, ουκ αγνοιαν του υιου καταψευδεται, αλλα την αιτιαν τησ γνωσεωσ ερμηνευει* ad Mc potius quam ad Mt spectat.) :: ex omnibus quae allata sunt perspicuum fit, saeculo certe 4. in plerisque Graecis (nonnullis etiam Latinis) codd. locum Matthaei sine verbis *ουδε ο υιοσ* scriptum

τοῦ ἀνθρώπου. 38 ὡσ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταῖσ πρὸ τοῦ
κατακλυσμοῦ τρώγοντεσ καὶ πίνοντεσ, γαμοῦντεσ καὶ γαμίζοντεσ,
ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνω-
σαν ἕωσ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἦρεν ἅπαντασ, οὕτωσ ἔσται
καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 $^{262.\,5}$ τότε ἔσονται δύο 40 s Lc 17, 35 s
ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷσ παραλαμβάνεται καὶ εἷσ ἀφίεται· 41 δύο ἀλή-
θουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. 42 $^{263.\,6}$ 25, 13 Mc 13, 33. 35

fuisse, 2. vero saeculo cum his verbis omnino fuisse vulgatum. Locus est ad testandam summam textus codicum ℵBD antiquitatem ipsorumque italorum codicum luculentissimus. Parum probabiliter dixeris verba suspecta e Mc huc translata esse. Matthaei autem evglium quum usu atque auctoritate longe antecederet Marco, facile intellegitur cur in Mt, non item in Mc sublata illa sint. | πατηρ sine μου cum ℵBDLΔΠ* 1. 33. 69. 102. al^{30} fere it (exc f) vg sah^{münt} cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Cyr$^{zach\,800}$ Bas$^{epp\,361}$ Did$^{tri\,195}$ Ps-Ath^{dispu} Chr Dam par^{346} Ir$^{int\,158}$ Or$^{int\,3,874}$ Amb al ... ς (= Gb improb Schu) Ti add μου cum EFGHKMSUVΓΠ^{2} al pl f Thphyl

37. δε cum ℵLΓΔΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth Clem^{533} Or^{3,568}... Ln γαρ cum BDI e m cop syr$^{p\,mg}$ Did$^{tri\,195}$ Or$^{int\,3,875}$ txt Op | εσται cum ℵBLUΓ barb 102. al^{5} c d ff$^{1.}$ h q harl* cop syr^{sch} arm Clem^{533} Or^{3,569} Did$^{tr\,195}$ ... ς add και cum D^{gr}IΔΠ unc^{9} al pler a b e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l m vg syr^{p} aeth Or$^{int\,3,875}$ Op :: ut Lc

38. ωσ cum ℵBL 33. 102. Or^{3,569} ... ς ωσπερ cum DIΓΔΠ unc^{9} al pler Did$^{tri\,195}$ (Chr ωσπ. δε ησαν εν τ. ημερ. του νωε τρωγ. etc) :: v. 37 ωσπερ non fluct | ταισ προ του cum ℵIΓΔΠ unc^{9} 1. 33. al pler (44. 7^{petr} om ταισ) Did^{tri} ... B c^{scr} εκειναισ ταισ πρ. τ. (ita Ln), D al^{3} εκειναισ προ του, L 13^{ev} a e ff$^{1.}$ sah^{münt} Or^{3,569} (ωσπ. δε αι ημεραι - ωσ γαρ ησαν ε. τ. ημεραισ του κατακλ. και τα εξησ. Ibidem ^{3,317} ωσπ. γαρ εν τ. ημεραισ του κατ. και ταισ ημ. του λωτ τα βιωτικα παντεσ εποιουν etc) nil nisi του (ita Ti). Item ταισ προ absq εκειναισ (*in diebus ante*) g$^{1.\,2.}$ q vg cop arm (aeth) Or$^{int\,875}$; *in diebus illis ante* b c f ff$^{2.}$ h m syr^{p} | γαμουντεσ (et. Did^{tr} Or$^{int\,3,875}$): ℵ^{c}DL a m syr^{sch} Op και γαμ. | γαμιζοντ. cum ℵD 33. Chr (ex cdd^{6}) ... ς Ti εκγαμιζοντ. cum ILΓΔΠ unc^{9} al pler Did^{tri} Chr^{cdd}, Ln γαμισκοντ. cum B

39. εωσ: ΓΔ 6. 33. al^{10} Chr add ου | απαντασ (et. Or^{3,317}): DI al^{10} Did$^{tri\,195}$ παντασ | εσται και cum ℵILΓΔΠ unc^{9} al fere omn c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ m vg syr^{p} arm Did^{tri} Or$^{int\,3,875}$ ... Ln Ti om και cum BD 102. a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h q cop syr^{sch} aeth

40. εσοντ. δυο cum ℵ*B 102. p^{scr} h fu for ... ς Ti δυ. εσοντ. cum DILΓΔΠ unc^{9} al longe pler it (exc h) vg (et. am tol emm san) cop al Caes^{140} Chr Or$^{int\,3,876}$ Victorin Op :: similiter in Lc fluct lectio | εισ bis cum ℵBDIL (sed I sec loco hiat) (et. Δ pri loc) 1. 33. 102. 124. 262. al^{15} fere Chr (sed differunt sec loc cdd aliq) ... ς ο εισ cum ΓΠ (Δ sec loc) unc^{9} al pler Caes^{140}

41. μυλω (Gb') cum ℵBILΓΔΠ unc^{7} al plus^{25} Or^{3,594} (it^{pler} vg *in mola*) ...

γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
43 s Lc 12, 39 s 43 $^{264.\,2}$ *Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ*
φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διο-
ρυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 *διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι-*
45–51 Lc 12, 42–46 *μοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.* 45 $^{265.\,5}$
Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ
κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν

ς *μυλωνι* cum DHM al longe pl Caes^{140} Chr (d Victorin *in pistrino*, e *in molendino*) | *αφιεται*: D 13. 69. a b c e f ff$^{1.2.}$ h q (non item g$^{1.2.}$ l) gat mm tol al ap Luc^{brug} (non item vg^{ed} am fu for emm) sax (non fr) aeth Or$^{int\,3,876}$ (exponens in comm) Hil al (contra soli Lucae vindicant Victorin Op „Lc evglista exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro") add (sed ff$^{1.2.}$ omisso v. 41, e vero ante v. 41) *δυο επι κλεινησ* (*κλι.*) *μειασ* (*μι.*, it [exc e f] gat mm sax Hil al om), *εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται*

42. *ημερα* cum ℵBDIΔ 1. 13. 33. 69. 115. 124. 238. f ff$^{2.}$ syr^{p} et^{hr} Cyr$^{hr\,226}$ Ath$^{1,471\,cdd\,2}$ et$^{474\,cdd\,plur}$ Ir$^{int\,278}$ Hil; item e gat mm *qua hora aut (vel) qua die*, Eus$^{ps\,431}$ *π. ημερα και ωρα*, similiter aeth ... ς *ωρα* cum LΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg cop syr^{sch} arm Chr Ath$^{1,471\,ed}$ et$^{474\,ed}$ ex$^{cdd\,2}$ Thdrt^{2,109} Or$^{int\,3,876}$ Op (:: cf v. 44)

43. *δε*: F* om | *γινωσκετε*: Δ* om | *φυλακη* (et. Or$^{int\,3,877}$ Eus$^{ps\,588}$ Chr): M 13. 33. 69. 124. 6^{ev} it vg cop syr^{hr} aeth ar^{p} Aug Op *ωρα* (d *vigilia aut hora aut custodia*) | Δ *γρηγορησεν* | *αν* sec: D 33. 76. 230. 7^{petr} Chr$^{cdd\,6}$ om | *διορυχθην.* cum ℵDIL 1. 33. 124. al pauc ... ς Ln Ti *διορυγηναι* cum BΓΔΠ unc^{9} al pler Chr | *την οικιαν*: L al pauc *τον οικον* | *αυτου*: I 33. 63^{ev} *εαυτου*

44. *η ου δοκ. ωρα* cum ℵBDI 102. vg (*qua nescitis hora*, d *qua non speratis hora*) cop Ath^{1,471} et^{475} ... ς *η ωρα* (L add *η*) *ου δοκειτε* cum LΓΔΠ unc^{9} al fere omn (et. barb) e f g$^{1.}$ q (e g$^{1.}$ q *qua hora non putatis* [q *non speratis*, g$^{1.}$ *nescitis*], f *hora qua nescitis*) syr^{utr} arm aeth Chr Or$^{int\,3,877}$ (*qua custodia non speratis*); it^{pl} gat tol al Hil *nescitis qua hora*

45. *τισ αρα* (et. Bas$^{eth\,301}$ syr$^{p\,mg\,gr}$; Ir$^{int\,263}$ *quis igitur*, e *quis est ergo*, g$^{1.}$ vg *quis putas*): D y^{scr} *τισ γαρ*, item q Or$^{int\,3,878}$ Op *quis enim*, it^{pler} *quisnam*, Hil *quis namque* | *κατεστησεν*: ℵM cop Chr^{bis} *καταστησει* :: ut Lc. Vide et. Hom^{cl} ad v. 51 | *ο κυριοσ* sine *αυτου* (:: ut et. Lc) cum ℵBDIL 1. 33. 102. al^{3} a e g$^{2.}$ h m for Bas$^{eth\,301}$ Ephr$^{\sigma\beta}$ (sed miscet paullum Mt et Lc) Ir$^{int\,263}$ Or$^{int\,3,880}$ Hil al ... ς (Gb^{0}) Ti add *αυτου* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler b c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l q vg cop syr^{utr} arm aeth Chr Or$^{int\,3,878}$ | *οικετειασ* cum BILΔΠ* 13. 33. al^{6} ... ℵ 69. 238. 48^{ev} al^{10} Ephr$^{\sigma\beta}$ Bas^{eth} Chr *οικιασ*, item *domum* q Or$^{int\,878}$ ... ς *θεραπειασ* cum DΓΠ^{2} unc^{9} al pler. Item it vg Or$^{int\,880}$ *familiam* | *αυτου*: C *εαυτου* | *του*: D al pauc Chr Ephr om | *δουναι* cum ℵBCDILUΔ al^{30}

καιρῷ; 46 $^{266.5}$ μακάριοσ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ ὃν ἐλθὼν ὁ κύριοσ
αὐτοῦ εὑρήσει οὕτωσ ποιοῦντα. 47 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν
τοῖσ ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 48 $^{267.5}$ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ
κακὸσ δοῦλοσ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ κύριοσ, 49 καὶ
ἄρξηται τύπτειν τοὺσ συνδούλουσ αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ
τῶν μεθυόντων· 50 ἥξει ὁ κύριοσ τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν,
καὶ τὸ μέροσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

---

fere Bas^{eth} Chr ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *διδοναι* cum EFGHKMSV ΓΠ al pl Ephr :: ut Lc | *καιρω*: I 63^{ev} add *αυτων*

46. *ουτ. ποιουντ.* (prob Schu) cum ℵBCDIL al^{15} it (exc f q) vg aeth Ephr^{σβ} Ir$^{int\,263}$ Hil al ... ς *ποι. ουτ.* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{utr} arm Bas$^{eth\,301}$ et$^{bapt\,661}$ Chr Or$^{int\,3,880}$ :: ut Lc

47. *τ. υπαρχ. αυτου*: KΠ al pauc *αυτ. τ. υπαρχ.*

48. *ο κακ.* (Ephr *πονηρ.*) *δουλ.* absq *εκ.* cum ℵ*Γ 56. 58. 243. d^{scr} y^{scr} (al; pleriq. enim collatores neglexer.) Ephr^{σβ} Chr (et.$^{mo\,6}$) Ir$^{int\,262}$ (Or$^{int\,3,880}$) Aug ... ς Ln Ti add *εκεινοσ* (:: ut Lc) cum ℵ^{c}BCDILΔΠ unc^{9} al pler it (ff^{1} om *κακ.*) vg cop syr^{utr} al Bas^{eth} Op | ℵ *καρδ. εαυτου* | *μου ο κυρ.* cum ℵBCDIL al^{6} (Or^{1,18}) Ephr cat^{oxon} ... ς *ο κυρ. μου* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Chr Dam$^{par\,517}$ (vide et. infra Hom^{cl}) :: ut Lc. Praeterea absq *ελθειν* (:: Lc *ερχεσθαι*) cum ℵB 6. 33. sah^{münt} cop arr Ephr Ir$^{int\,262}$... ς Ti add *ελθειν* cum CDILΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} al Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,880}$; item 1. 157. 209. Or^{1,18} Bas^{eth} *ερχεσθαι*

49. *αυτου* (ℵ *εαυτ.*) cum ℵBCDIL al^{60} fere it vg sah^{münt} cop syr^{utr} arm aeth Ephr Bas$^{eth\,ed}$ Chr Dam$^{par\,517}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) Ti om cum ΓΔΠ unc^{9} al pl Bas$^{eth\,edd}$ (Ir$^{int\,262}$ ab his inde verbis ad Lc deflexit: *caedere servos et ancillas et manduc. et bib. et inebriari – cum infidelib. ponet*) | *εσθιη δε* (c 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} aeth Ephr Bas^{eth} *τε*) *κ. πινη* cum ℵBCDEILSUVΔΠ^{2} al^{70} fere (et. carp) Bas^{eth} Chr, et *εσθιει* (M 33. *-ιη*) et *πινει* FHKMΓ 33. al mu, item it (exc a) vg cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) *εσθιειν δ. κ. πινειν* (G *-νην*) cum GΠ^{1} al sat mu a Ephr Dam^{par517}

51. *θησει*: D it (exc q; a e hiant) vg Hil ante *μετα* pon | EL *κλαθμοσ*. Totum locum Hom$^{cl\,3,60}$ sic exhibet: *θεου γαρ βουλη αναδεικνυται μακαριοσ ο ανθρωποσ εκεινοσ, ον καταστησει ο κυριοσ αυτου επι τησ θεραπειασ των συνδουλων αυτου του διδοναι αυτοισ τασ τροφασ εν καιρω αυτων, μη εννοουμενον και λεγοντα εν τη καρδ. αυτου· χρονιζει ο κυρ. μου ελθειν· και αρξηται τυπτειν τουσ συνδουλ. αυτου, εσθιων και πινων μετα τε πορνων και μεθυοντων· και ηξει ο κυρ. του δουλ. εκεινου εν ωρα -- και το απιστουν αυτου μεροσ μετα τ. υποκριτ. θησει.*

XXV.

1 $^{268.10}$ *Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα
παρθένοισ, αἵτινεσ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ αὐτῶν ἐξῆλθον εἰσ
ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου.* 2 *πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ
πέντε φρόνιμοι.* 3 *αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ οὐκ ἔλα-
βον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον·* 4 *αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν
τοῖσ ἀγγείοισ μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν.* 5 *χρονίζοντοσ δὲ*

XXV. 1. *αυτων* (ς *αὑτ.*) cum ℵCIXΓΔΠ unc^9 al omn fere Or^{3,824} Meth$^{virg\ 705}$ Bas$^{eth\ 235}$et^{248} et$^{bapt\ 663}$ Chr Dam$^{par\ 382}$ ... Ln Ti *εαυτων* cum BDL 124. | *εξηλθ.* usq *λαμπ.* [*αυτων*] v. 3: F al^5 om | *υπαντησιν* cum ℵBC 1. (Meth ap Phot^{309} et$^{virg\ 705}$ *απαντησουσαι* et^{bis} *υπαντησουσαι*) ... ς Ti *απαντ.* cum DLXΓΔΠ unc^9 al pler Bas^{eth} et^{bapt} Chr | *του νυμφιου* (C *τω νυμφιω*) cum ℵBCLX^{2}ΓΔΠ unc^9 al pler sah^{münt} cop aeth Meth virg^{705} (*απαντησουσαι* et *υπαντ. τω νυμφ.*) Bas$^{eth\ bis}$ et^{bapt} Chr Dam par (Or$^{int\ 881}$ *veniunt in obviam salvatori qui semper paratus est venire ad virgines eas ut simul ingrediantur cum dignis eorum ad beatam sponsam ecclesiam*) ... DX* 1* 124* 209. 262* al^4 it vg arm syr^{sch} ct^p c.* (^{mg}: *sponsa non in omnibus exx. invenitur, nominatim in alexandrino*) perss Or$^{int\ 880}$ txt Hil al add *και τησ νυμφησ*

2. *πεντε δε*: Z *αι πε. δε* | *εξ αυτ. ησ.* cum ℵBCDLZΔ* 1. 102. 124. 157. 247. it (exc q) vg arm Bas$^{eth\ 248}$ Chr$^{mo\ 4}$ (ed om *εξ αυτ.*) Or$^{int\ 8,880}$ ... ς Ti *ησ. εξ αυτ.* cum XΓΔ^{2}Π unc^8 al pler q Bas$^{eth\ 235}$ et^{bapt} | *μωραι - φρονιμοι* cum ℵBCDLZ 1. 12. 33. 102. 157. 209. it (exc f) vg cop syr^{hr} arm aeth arr Or^{int} ... ς Ti *φρον. - μωρ.* (H *μωροι*) cum XΓΔΠ unc^8 al pler f syr^{utr} Bas$^{eth\ bis}$ et^{bapt} Chr | *και πεντε* (et. ς^e Gb′) cum ℵBCDKLZΠ 1. 33. 102. 157. al plus^{10} Bas$^{eth\ 235}$ ... ς Gb Sz Ti (prob Schu) *και αι πεντ.* cum EHMS^{vid}UVXΓΔ al pler Bas$^{eth\ 248}$ et$^{bapt\ 663}$ Chr (sed cdd^2 om *και*); item G *αι δε πεντ.*

3. *αι γαρ* cum ℵBCL 33. cop; item Ln *αι δε* cum Z 157. b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l q vg (it^{pl} vg *sed quinque fatuae*) aeth Aug al (1. 209. *λαβουσαι δε αι μωρ.*); D ff$^{2.}$ *αι ουν* ... ς Ti *αιτινεσ* cum XΓΔΠ unc^8 al pler Bas^{eth} et^{bapt} Chr, item syr^p arm pers^p (syr^{sch} syr$^{p\ cod}$ *και αι*) | *λαμπαδασ* cum ℵL 44. ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg arm ... Gb Sz Ln Ti add *αυτων* cum BCD XΓΔΠ unc^7 al pler Bas^{eth} et^{bapt}, item ς *εαυτων* cum Z^{vid} s^{sil} al; item alterutrum b c f h q cop syrr | *μεθ* (Z *μετ*) *εαυτων* (Δ *αυτων*) *ελαιον*: D al^2 ff$^{1.}$ Arn add *εν τοισ αγγειοισ αυτων* (ff$^{1.}$ om *αυτ.*)

4. *αγγειοισ* (ℵCE*KLXΓΔΠ al *-ιοισ*) cum ℵBD^{gr}LZ 1. 102. 124. h q for syr^{sch} arm arr Arn ... ς Ti add *αυτων* cum CXΓΔΠ unc^9 al pler it^{pler} vg cop syr^p aeth Bas^{eth} et^{bapt} (^{bapt} om *μετ. τ. λα. αυτ.*) Chr Aug; ff$^{1.}$ *secum* (omissis *εν τ. αγγ.* usq *λαμπ. εαυτων*) | *εαυτων* cum ℵB; item ς Ti *αυτων* cum DE^{2}LXΓΔΠ unc^8 al pler Bas$^{eth\ bis}$ Chr; item alterutrum b c h q cop syr^{utr} al Arn ... CZ al f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg om; E* Bas^{bapt} om *μετ. τ. λαμπ. εαυ.*, Γ *μετ. τ. λ. αυτ.* pon post *ελαι.*

τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 μέσησ δὲ νυ-
κτὸσ κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίοσ, ἐξέρχεσθε εἰσ ἀπάντησιν.
7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν
τὰσ λαμπάδασ ἑαυτῶν. 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖσ φρονίμοισ εἶπαν· δότε
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδεσ ἡμῶν σβέννυνται.
9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν
καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε μᾶλλον πρὸσ τοὺσ πωλοῦντασ καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖσ. 10 ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίοσ,
καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰσ τοὺσ γάμουσ, καὶ ἐκλείσθη
ἡ θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι·
κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ἀμὴν λέγω Lc 13, 27
ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶσ. 13 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν 24, 42

---

5. *ενυσταξ. π. κ. εκαθ.*: ff$^{1.}$ *fatuae obdormierunt*

6. *γεγονεν*: B *εγενετο* | *ο νυμφ.* (Gb') c. ℵBC*DLZ 102. sah^{münt} cop ar^{p} Meth phot ^{310} Cyr$^{ioh\,293}$ ... ς add *ερχεται* c. C^{3}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (g$^{1.}$ *est*) vg syr^{utr} arm aeth Meth^{706} Ephr^{τμη} (et^{ϱκζ} *ιδου ηλθεν ο νυμφ.*) Bas eth ^{236} et$^{bapt\,663}$ Chr Op | *εξερχεσθε* (D* *-εται*): 1. 157. b c ff$^{2.}$ Or$^{int\,881}$ *εγειρεσθε* (*surgite, exurgite*) | *απαντησιν* (C *συναντ.*, 157. Cyr *υπαντ.*) sine additam cum ℵB 102. Meth$^{phot\,310}$ Cyr^{4,293} ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ADLXΓΔΠ unc^{9} al pler (it vg Or^{int} *obviam ei*) Meth^{706} Ephr Bas Chr; item C 63^{ev} add *αυτω*

7. *εκειναι*: D 22^{ev} arm om | *εαυτων* cum ℵABLZ al^{2} ... ς *αυτων* cum CDX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn Bas^{eth} et^{bapt}

8. *ειπαν* cum BCL 33. ... ς Ln *ειπον* cum ℵADZ unc rell al fere omn Bas^{eth} et^{bapt} Chr | *ημιν*: A add *ελαιον* | *αι* sec: Δ om | *ημων*: C*LUΠ* al *υμων* | *σβεννυνται* (H *-νυται*): D *ζβενν.*

9. *λεγουσαι*: Θ^{h} *ειπον* (sic, supplendum *και*) | *ουκ* cum ℵALZ 33. 126. al pl (ut vdtr) Ephr^{λη} Bas$^{eth\,236}$ ... Gb'' Sz Ln Ti *ου μη* cum BCDXΔΘ^{h}Π unc^{9} (Γ om) al plus^{50} Bas$^{bapt\,663}$ Chr | *αρκεση* cum ℵABCLZ unc rell al pler Ephr Bas^{eth} et^{bapt} Chr ... D 28. 33. 126. ti* al plus^{10} *αρκεσει* | *ημιν κ. υμιν*: ℵ 247. Bas$^{bapt\,cod}$ *υμιν κ. ημιν* | *πορευεσθε* cum ℵABDE GHSVΓΔ al^{30} fere it^{pler} vg cop^{schw} ex^{dz} arm aeth Or$^{int\,2,201}$ et ^{3,881} Aug Op (Chr omisso etiam *μαλλον*) ... ς (= Gb Sz) Ti add *δε* cum CFKL MUXZΘ^{h}Π al pl ff$^{2.}$ cop^{wi} et^{cod} syr^{utr} Bas^{eth} et^{bapt} | *αγορασατε*: E^{3} 1. w^{scr} *-σετε* | *εαυταισ*: L al *αυταισ*

10. *απερχομ. δε αυτων* (Θ^{h*} om *αυτ.*: q Or^{int} Op *abeuntibus autem illis*; f g$^{1.}$ vg *dum autem irent*; ff$^{1.}$ *illae autem dum vadunt*): D *εωσ υπαγουσιν*, b ff$^{2.}$ *dum eunt*, c h *et dum eunt*, g$^{2.}$ *dum irent* | *αι* (L 69. al^{5} om) *ετοιμοι*: A y$^{scr\,sem}$ *αι ετοιμαι*

11. *ερχονται*: D c f Or^{int} *ηλθον* | *και αι* cum ℵABCLXΓΔΘ^{h}Π unc^{8} al omn vid ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg (et. am gat mm emm) syr^{utr} arm Bas$^{eth\,236}$ et$^{bapt\,663}$ Or^{int} Aug Op ... Ln om *και* cum DHZ b c f h q for tol fr

14–30 Lc 19, 11–27 οὐδὲ τὴν ὥραν. 14 $^{269.2}$ Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωποσ ἀποδημῶν ἐκά-
λεσεν τοὺσ ἰδίουσ δούλουσ καὶ παρέδωκεν αὐτοῖσ τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ, 15 $^{270.5}$ καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ
ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέωσ
16 πορευθεὶσ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖσ καὶ
ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. 17 ὡσαύτωσ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν
ἄλλα δύο. 18 ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν

---

13. ωραν cum ℵABC*DLXΔΘ^{h}Π 1* 33. al plus^{20} it vg syr^{utr} eth$^{lr\,txt\,bis}$ sah^{münt} cop arm aeth Eus$^{ps\,452}$ Ath^{1,472} Bas$^{bapt\,663}$ Chr Or$^{int\,3,882}$ Hil al ... ς (= Gb Sz) add εν η ο υιοσ του ανθρωπου ερχεται cum C^{3}ΓΠ^{3} unc^{9} al longe pl syr$^{hr\,mg\,sem}$

14. γαρ (et. Eus$^{theoph\,154}$ Bas$^{eth\,279}$): D arm om (Or^{3,631} η - παραβολη εστι δηλουσα οτι ωσ ανθρ. αποδημων etc) | ανθρωποσ: C^{3}FM al mu (inprimis evglstar omissis ωσπ. γαρ, ut c^{3} notat: ειπεν ο κυριοσ την παραβωλην ταυτην· ανθρ. τησ) arm Or$^{int\,882}$ (incipit: *Homo quidam peregre proficiscens*) add τισ :: ut Lc | Δ* τ. δουλ. ιδι. | αυτου: A αυτων

15. πεντε, δυο, εν: D $\bar{ε}$ $\bar{β}$ ενα | Θ^{h} al δυω | ιδιαν δυναμιν: D δυν. αυτου

15. 16. ευθεωσ πορευθεισ cum ℵ*B b g^{1}, item (quibus eadem lectio confirmatur) ευ. δε πο. 1. 118. 124. 243. 26^{ev} c f ff^{2} h q syr^{hr} Op; ff^{1} *et continuo abiit*, aeth *et abiit statim*, arm *abiit autem statim* (16^{ev} Chr cop om ευθ.) ... ς Ln Ti ευθεωσ. πορευθ. δε, Ln ε. π. [δε] cum ℵ^{c}ACD LXΓΔΘ^{h}Π unc rell al pler g^{2} vg syr^{utr} Bas$^{eth\,279}$ Or$^{int\,3,883}$

16. ηργασατο cum ℵ*B*DL 69. ... ς Ln (ignorabat B) ειργασατο cum ℵ^{c}AB^{2}CXΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al fere omn. Cf Cram. Anecd. 4, 412: εργαζομαι, ειργαζομην, οπερ και διφορειται· τινεσ μεν γαρ δια τησ ει διφθογγου γραφουσιν αυτο, τινεσ δε δια του η. | και εποιησ. cum ℵ*A*XΓΔΘ^{h}Π unc^{9} al longe pl q syr$^{p\,txt}$ Bas$^{eth\,279}$ ... Gb' (prob Sch) Ln κ. εκερδησεν (:: invectum e sqq) cum ℵ^{c}A^{2}BCDL al^{20} fere, item *lucratus est* it^{pler} vg cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm aeth Or$^{int\,3,883}$ ... al^{3} b ff^{2} om; X add εν αυτοισ | ταλαντα sec cum ℵACDXΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{p} aeth Bas$^{eth\,279}$ Or^{int} ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. 50. 102. 124. it^{pler} vg syr^{sch} eth^{hr} sah^{münt} cop arm Op :: ut infra

17. ωσαυτωσ (D ομοιωσ) sine additam cum ℵC*L 33. b g^{2} am for emm tol fu^{2} Or$^{int\,3,883}$ ... ς Ti add και, Ln [και] cum ℵ^{c}BC^{3}DXΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff^{1} (ff^{2} *et similiter qui*) g^{1} q vg^{ed} fu* cop syrr al Bas^{eth} Op; item A al^{5} h add δε και | τα δυο: D c fr aeth^{ro} (non^{ppl}) Op add ταλαντα λαβων, item 253. it (exc c) vg cop (non item syr^{utr} arm) Or$^{int\,3,883}$ add λαβων | εκερδησεν sine additam cum ℵBC*L 33. 59. 102. it (exc h) vg sah^{münt} cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\,279}$ Or$^{int\,3,883}$ ... ς (Gb^{0}) Ti add (D praem) και αυτοσ cum AC^{3}(D)XΓΔΠ unc^{9} al pler h syr^{p}. Praeterea a b c ff$^{1.2}$ q add *in eis*, f *et*

18. το εν cum ℵBCDL unc rell al omn fere q vg cop syr^{utr} al Or^{int}... Ln add ταλαντον cum A p$^{brit\,scr}$ it^{pler} | απελθων (et. f h q vg Or^{int}): D al^{3}

τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ
κύριοσ τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν. 20 καὶ
προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκασ, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα.
21 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριοσ αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦσ πιστόσ, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰσ τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
22 προσελθὼν καὶ ὁ τὰ
δύο τάλαντα εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκασ, ἴδε ἄλλα

---

it^{pler} om | L al pauc ορυξεν | γην (C* την γ.) cum ℵB(C*)L 33. ff$^{1.}$ arm aeth (ff$^{2.}$ plane om) ... ς Ln Ti εν τη γη cum AC^{3}DXΓΔΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (*in terram* vel ut g$^{2.}$ am emm *in terra*) syr^{utr} Or^{int} (*in terram*) | εκρυψεν (Gb' prob Schu) cum ℵABCDL 33. ti* al^{7} ... ς απεκρυψ. cum XΓΔΠ unc^{9} al pler

19. πολ. χρον. cum ℵBCDGL al plus^{10} it vg arm cop Or^{3,631} et$^{int 884}$ ... ς χρον. πολ. (F πολλυν) cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{utr} al | λογ. με. αυτων (prob Schu conlato 18, 23) cum ℵBCDL al^{25} fere it (exc ff$^{1.}$ q) vg cop arm aeth ... ς με. αυτ. λογ. cum AXΓΔΠ unc^{9} al pl ff$^{1.}$ q syr^{utr} Or$^{3,631 bis}$

20. και προσελθ. (et. Or$^{int 3,884}$): A cop πρ. δε | ταλαντα pr: ℵ om; sec: Δ y$^{scr sem}$ h syr^{sch} aeth om; quart: C*(suppl^{2})L it (exc q^{2}) vg (exc for al) syr^{sch} aeth Or$^{int 3,884 txt}$ (non ibidem^{comm}) om | παρεδωκασ: 1. 122.b ff$^{1.}$ q syr^{sch} et$^{p mg}$ arm aeth Or^{int} δεδωκασ (*dedisti*) | εκερδησα (ff$^{1.}$ g$^{1.}$ Amb *lucratus sum*; D arm επεκερδησα, it^{pler} vg Or$^{int txt}$ *superlucratus sum*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵB(D)L 33. 71. 102. 124. 127. 131. it vg cop arm aeth Or$^{int txt}$ Amb ... ς Ti add επ αυτοισ cum ACXΓΔΠ unc^{7} al pler syr^{utr} Or$^{int comm}$ (*lucratus sum super ea*), item EG ti* 28. 238. al plus^{20} add εν αυτοισ

21. εφη cum ℵBCDEKLMUΓ al plus^{50} it^{pler} vg syr^{sch} arm Or$^{int 3,884}$ ... ς add δε cum AFGHSVXΔΠ al pl cop syr^{p} (f ff$^{1.}$ aeth *et ait*) | ευ (et. Or^{2,641} et^{4,463} ex Philocalia Eus$^{prae 12,2}$ Cyr$^{hr 39}$ Ath^{1,170} et^{954} Bas$^{eth 250}$ Chr, item Hom^{cl}): A*^{vid} (sed Cowp coniecit ευ συ) Or^{2,565} (pergit αγαθ. δ. κ. πι. posito αγαθε ante δουλ. cum Lc, ex quo et. ευγε memoriter adsumpsisse videtur) Bas^{eth} (in ed. Par.) ευγε, item *euge* it (et. δ) vg Ir$^{int 240}$ Or$^{int 3,884}$ et^{quater} | επι pr (et. Or^{2,565} et^{4,463} item$^{int 4,636}$ et^{656} Eus^{pr} Cyr^{hr} Bas^{eth} Chr): D it vg arm Ir^{int} Or$^{int 3,884}$ et^{2,467} Lcif al επει (D επι) επ (*quia* vel *quoniam super*) | ησ: UX al εισ

22. προσελθ. και cum ℵ*B 102. (ff$^{1.}$ *et cum accessisset*, gat *accessit alter et*; syr^{sch} *et accessit*) ... ς Ln Ti πρ. δε και (U b ff$^{2.}$ cop om και) cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg syr^{p} al Or$^{int 3,884}$ | δυο ταλαντ. cum ABCLΔ(sed spatio relicto)Π 1. 33. 69. 102. 124. al^{8} syr^{utr} ... ς (Gb^{0}) add λαβων cum ℵDXΓ unc^{9} al pler (sed al pauc ειληφωσ) it vg cop arm aeth Or$^{int 3,884}$ | κυριε: ℵ om | D παρεδωκεσ | ιδε: D ιδου | ταλαντα tert: VΓ 435. it^{pl} (non f ff$^{1.}$ q) vg cop syr^{sch} Or^{int} om | εκερδησα (D επεκερδ., f *superlucratus sum*) cum ℵBDL 33. 102. 124. 127. 131,

δύο τάλαντα ἐκέρδησα. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριοσ αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦσ πιστόσ, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰσ τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 προσελθὼν
δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼσ εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸσ
εἶ ἄνθρωποσ, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρασ, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ
διεσκόρπισασ· 25 καὶ φοβηθεὶσ ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν
σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεισ τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεισ ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ
ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει σε οὖν βαλεῖν
τὰ ἀργύριά μου τοῖσ τραπεζείταισ, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν
τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε

---

242. (non item 71.) it vg cop arm aeth Or^{int} (h. l. it^{pler} vg Or^{int} *lucratus sum*) ... ς (Gb^{0} prob Schu) Ti add *επ αυτοισ* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr}; item al pauc *εν αυτοισ*

23. *ευ*: A^{*vid} (sed Cowp. ut v. 21) rursus *ευγε*, item *euge* it (et. δ) vg Or^{int} | *επι* pr: D it vg arm Or$^{int\,3,884}$ *επει* (D *επι*) *επ* (*quia* vel *quoniam super*) | *ησ πιστοσ*: B 102. (item h et v. 23 et v. 21) *πιστ. ησ* (eodem ordine Ir$^{int\,240}$ v. 21? v. 23? Item Amb al). Versus 22. 23. praetermittunt a et vg^{cd} ap Ln

24. *δε και*: D 1. a b c g^{2}· om *και* | *εν*: D* *ενα* | *ειληφωσ*: F al pauc *λαβων* | *εγνων* (K *-νωσ*, V *-νω*) *σε*: D 46. Chr^{bis} (Cyr$^{4,533\,lib}$) om *σε*, item it^{pler} (contra f h *te quia* etc, ff^{1}· *te - esse*) vg arm Or^{int} Hil Op | *σκληροσ*: ℵ 1. 22. *αυστηροσ*, item b *austeris* (it^{rell} vg *durus*) et quidem ℵ b *ανθρ. αυστ. ει* :: ut Lc 19, 21 | *ει* (G al pauc Cyr^{4,533} post *ανθρ.*): E* om | *οθεν*: D 56. *οπου* (l. *οθεν* pro *οπου*), item (et h. v. et v. 26) *ubi* it vg

25. *απελθων*: D 252^{*vid} *απηλθον και*, item it vg aeth Or^{int} | *ιδε*: D *ειδου*

26. *πονηρ. δουλ.* (et. Clem^{317} Or^{4,463} ex Philoc et$^{int\,4,885}$ Cyr^{4,901} al): A it (sed c *nequam serve male*) vg Dam$^{par\,606}$ Or$^{int\,4,651}$ Lcif al *δου. πον.* Cf et. infra Hom^{cl}

27. *σε ουν* cum ℵBCL 33. 102. y^{scr} sem syr^{p} ... ς Ln *ουν σε* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop Or$^{int\,3,885}$ (liberrime citantes om *ουν* Clem^{317} Or^{4,463} Cyr^{4,901}, item om 36. arm Chr) | *τα αργυρια* cum ℵ*B syr^{p} (:: *το αργυριον* ap Lc non fluct; id etiam aptius de uno talento dici videbatur) ... ς Ln Ti *το αργυριον* cum ℵ^{c}ACD unc rell al omn^{vid} it vg etc Or$^{3,295\,lib}$ et $^{4,463\,lib}$ Cyr^{4,901} al Or$^{int\,3,885}$ et^{ubiq} (Clem^{317} *το εμον*) | *τραπεζειταισ* cum ℵB*D (:: distinxerunt grammatici inter *-ζειται* et *-ζιται*, at et. inscriptiones *-ζειται* nostro sensu. Cf Steph. Thes.) ... Ln Ti *-ζιταισ* cum AB^{2}C et reliquis | *και ελθων εγω*: A $^{icant\,scr}$ ff^{1}· g^{2}· h Or^{3,295} et$^{int\,2,175}$ et^{669} (sed ^{3,885} *ut veniens recepissem*) Cyr^{4,901} et$^{es\,25}$ Chr Cassiod al *και εγω* (Cyr Chr *καγω*) *ελθ.* :: ut Lc | *αν*: L ante *εγω* pon | Δ *συν τω τοκω*

28. *ουν* (syr^{p} habet c.*): U al pauc ff^{1}· aeth om | *δεκα*: D *πεντε*

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 $^{271.2}$ τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσε- 13, 12
ται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντοσ, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ἀπ᾽ αὐτοῦ. 30 $^{272.5}$ καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰσ τὸ σκότοσ
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.
31 $^{273.10}$ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ πάντεσ οἱ ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου
δόξησ αὐτοῦ· 32 καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺσ ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει

---

29. *παντι* (Or$^{3,97\cdot 466\cdot 761}et^{4,414\cdot 419}$ ubique libere, nec patet utrum e Lc an Mt afferat): D al^{6} syr^{sch} Chr om (it vg Or$^{int\,3,885}$ *omni enim habenti* :: ut Lc) (:: omitti vult Schu conlatis 13, 12 et Lc 19, 26) | *περισσευθ.* (XΓ al *περισευθ.*): D *περισσευσεται* | *του δε μη* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 102. 124. it (exc q Vict^{tun}) vg syr^{sch} cop (it^{pler} vg *ei autem qui non habet – auferetur ab eo*; h Hil al *qui autem non habet – auferetur ab eo*; cop *hic autem cui non est, hoc quod ei sument ab eo*) ... ς *απο δε του μη* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler q syr^{p} Chr Dam$^{par\,606}$ (Or^{3,761} et^{4,441} unde ?) Or$^{int\,3,885}$ :: ut Lc | *ο εχει* (E *εχη*): LΔ 33. 69. al^{50} fere f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg syr^{p} (sed var cdd) sl (Or^{3,761}et^{4,441}) Or$^{int\,3,888}$et^{889} (at non ^{886}) (Chr^{bis} *ο εχει* scripsit ut videtur, sed var testes) Amb Hier (Tert fug^{11} etenim *cui habet dabitur ei; ab eo autem qui non habet, etiam quod videtur habere auferetur* omnino est Lc 8, 18, nec huc trahi debet) al *ο δοκει εχειν* (:: e Lc 8, 18) | *απ αυτου*: C^{3}F^{2}G^{2}HM^{mg}(sic)V^{2} al sat mu (inprimis evglstar) add *ταυτα λεγων εφωνει* (al om *τ. λ. εφ.*)· *ο εχων ωτα ακουειν ακουετω*, eadem Γ al plus^{20} versu 30. post *οδοντων* add, nisi quod Γ al om *τα. λε. εφ.*

30. *εκβαλετε* cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{6} etc, item D 51. *βαλετε εξω* (it [exc f g$^{1\cdot}$ nec vg] *proicite foras*) ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλετε* cum FG^{2}(*om versum)H al sat mu | E al *κλαθμοσ*. Spectat huc Hom$^{cl\,3,61}$ -- *και αυτοσ προσδοκατω ακουσαι· δουλε πονηρε και οκνηρε, εδει σε το αργυριον μου προβαλειν επι των τραπεζιτων, και εγω αν ελθων επραξα το εμον· εκβαλετε τον αχρειον δουλον εισ το σκοτοσ το εξωτερον.* Item^{3,65} -- *ινα ευ δουλε αγαθε και πιστε ακουσησ* etc.

31. *οταν δε*: Γ praem *ειπεν ο κυριοσ*, item al omisso *δε* | *αγγελοι* cum ℵBDLΠ* al plus^{15} it (exc f) vg cop syr^{hr} arm aeth ar^{r} ar^{e} Or^{3,715} et$^{int\,3,886}$ Eus$^{marc\,190}$ et$^{reliq\,315}$ Cyr$^{hr\,237}$ Ps-Ath$^{trin\,442}$ Chr^{gue} et$^{cdd\,2}$ Did$^{tri\,204}$ et^{42} (sed aliter^{26}) Cyr$^{act\,48}$ al Cyp al ... ς (= Gb prob Schu) praem *αγιοι* cum AΓΔΠ^{2} unc^{9} al pler f syr^{utr} sl Chr^{ed} et^{moscc} (:: cf *Zach 14, 5 *ηξει κυρ. ο θε. μου και παντ. οι αγιοι μετ αυτου*) | *καθισει* (KU al mu *καθησει*): L *καθεισῃ*, Γ *καθησῃ*

32. *συναχθησονται* cum ℵBDGKLUΠ al plus^{80} Hipp$^{anti\,118}$ Eus$^{marc\,190}$ Thdrt$^{cur\,162}$ ... ς *-σεται* cum AEFHMSVΓΔ al pl Eus$^{reliq\,315}$ Bas$^{se\,146}$ Thdrt^{4,452} Chr | *αφορισει* cum ℵ*LΔ 1. 209. c^{scr} Cyr$^{hr\,238}$ Thdrt^{4,452} et$^{cur\,162}$ ... ς Ln Ti *αφοριει* cum ℵ^{c}ABDΓΠ unc^{9} al pler Hipp^{anti} Eus^{marc} Bas^{se} Thdrt^{1,1017} Chr | *απ*: D *απο* | *αφοριζει*: Δ *-ρισει*, al *-ριει* ... V 87. om | *εριφων*: B *-φιων*

τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 *καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ*
δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 *τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺσ*
τοῖσ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρόσ μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆσ κόσμου.
35 *ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ*
με, ξένοσ ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, 36 *γυμνὸσ καὶ περιεβάλετέ με,*
ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρόσ
με. 37 *τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντεσ· κύριε, πότε*
σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν;
38 *πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περι-*
εβάλομεν; 39 *πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλ-*

---

33. *μεν* (et. g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ q vg cop syr^{p} Hipp^{anti} Eus$^{marc\ 190}$ Cyr$^{mal\ 863}$ Bas^{se} ^{146}): D it^{pl} syr^{sch} et$^{p\ cod}$ arm aeth om | *αυτου* cum BDILΓΔΠ unc^{8} al pler it vg (et. am for emm ing) cop syr^{utr} al Hipp^{anti} Eus^{marc} Cyp^{bis} al ... ℵA al^{3} fu (^{vid}, item vg$^{cdd\ al}$?) aeth (Clem^{140} *ο γαρ ιστασ τουσ μεν εκ δεξ. τουσ δε εξ ευω.*) Cyr^{mal} Bas^{se} Or$^{int\ 4,622}$ Cyp^{sem} Avit om; sed ℵ (item cop syr^{utr}) add *αυτου* post *ευω.*
34. *ευλογημενοι* (et. Clem^{952} et ^{307} Hipp$^{anti\ 35}$ et ^{118} Or^{1,112} et ^{463} Const^{5,1} Eus^{marc} et^{es} et^{ps} Cyr$^{mal\ 869}$ al): A *ηυλογ.* | *υμιν*: K al *ημιν*
35. *εδιψησα* (et. Clem^{952} et^{alib} Or^{1,112} et ^{3,213} Const^{5,1} Eus$^{ps\ 169}$ Bas^{2,50} et ^{210} Bas$^{se\ 146}$ al Ir$^{int\ 251}$): Δ syr^{sch} et^{p} c.* praem *και* :: cf v. 42. Ceterum huc comparari potest Chi dictum ap Or^{3,573}: *και ις γουν φησι· δια τουσ ασθενουντασ ησθενουν και δια τουσ πεινωντασ επεινων και δια τουσ διψωντασ εδιψων.* Item illud apud Iust$^{tr\ 47}$: *διο και ο ημετεροσ κυρ. ις χς ειπεν· εν οισ αν υμασ καταλαβω, εν τουτοισ και κρινω.* Quod idem ap Clem^{947} (et ex Nilo ap Anast. Sin. qu. 3. *οιον γαρ ευρω σε, τοιουτον σε κρινω, φησιν ο κυριοσ*) legitur: *εφ οισ γαρ αν ευρω υμασ, φησιν, επι τουτοισ και κρινω.*
36. *περιεβαλετε με*: haec (sed *-βαλατε*) Δ primum (ex errore) ante *συνηγαγετε* scripserat | *ηλθατε* (prob Schu) cum ℵABDEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 157. al^{5} fere Chr^{gue} ... ς *ηλθετε* cum KMSUVΓΠ al pler (editum et. in Clem Or Const Eus^{ps} Bas^{se} Chr) | ℵ *πρ. εμε*
37. *οι δικαιοι*: Δ om | *ειδομεν* (KLΔΠ* al^{10} fere Const *ιδ.*) cum ℵAB^{2}DEFGKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} ... Ti *ειδαμεν* (I *ιδ.*) cum B*I
38. *δε*: Π* al sah Cyp om | *ειδομεν* (D Clem ante *σε* pon, item 124. v. 39. ap Bch): I *ιδαμεν*, KLΠ al Const *ιδομεν* | *η γυμνον*: D *και γυμν.* | *περιεβαλομεν*: D al pauc *-αλλομεν*
39. *ποτε δε* (et. Cyp^{ter} *quando autem*; Π* al ff$^{1.}$ sah arm om *δε*): D it (exc ff$^{1.}$) vg cop (ita cop et. v. 38.) Clem^{952} (Or$^{int\ 3,890\ lib}$) *η ποτε* (*aut quando*) | *ειδομεν* (*-ομεν* h. l. et. I): KLΠ al Const *ιδομ.* | *ασθενουντα* cum BD 124. 237. 259. Clem^{952} Cyp^{sem} (*infirmari*) ... ς *ασθενη* (Δ p$^{parh\ scr\ sem}$ *-νην*, item p^{scr} v. 44) cum ℵAILΓΔΠ unc^{8} al pler (it vg *infirmum*, ita et. d, et. Cyp^{bis}) Const^{5,1} al :: ut vv. 36 et 39 *ησθενησα*

θομεν πρόσ σε; 40 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ βασιλεὺσ ἐρεῖ αὐτοῖσ· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν
ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41 τότε ἐρεῖ καὶ τοῖσ ἐξ εὐωνύμων·
πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ κατηραμένοι εἰσ τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοι-
μασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖσ ἀγγέλοισ αὐτοῦ. 42 ἐπείνασα γὰρ
καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,
43 ξένοσ ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸσ καὶ οὐ περιεβάλετέ
με, ἀσθενὴσ καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 τότε

---

et *ασθενουντα*, ita vv. 43 et 44 *ασθενησ* et *ασθενη* sibi respondent | *η εν*: I 48^{ev} Cyp^{ter} *και εν* | *ηλθομεν*: D p^{parh} scr sem *-αμεν*

40. *ο βασιλευσ* (et. Clem^{952} Cyp^{ter}): D post *ερ. αυτ.* pon, a ff$^{1.}$ (*respondens autem dix. illis*) Const^{5,1} om | *ενι τουτων*: I add *των μικρων*, reliquis non mutatis | *των αδελφ. μου* cum ℵAB^{2}DILΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed al pauc transpon) it^{pler} vg sah (om *μου*) cop syr^{utr} al Clem^{952} (ubi vv. 34–40 affert) Or$^{int\,3,889\,sq}$ („ad iustos quidem dicit: – *fratribus meis* – ad iniustos autem sic – non adiiciens *fratribus meis*, quemadmodum cum loqueretur ad iustos. Nam“ etc) Const^{5,1} Eus$^{ps\,169}$ Bas$^{monast\,535}$ al Cyp^{ter} al mu ... B* ff$^{1.2.}$ Clem^{271}et^{467} (utroq loc libere: *εφ οσον δε φησιν ενι τουτων εποιησατε των ελαχιστ. εμοι εποιησατε. ο γαρ ενι τουτων των ελαχ. πεποιηκατε εμοι πεποιηκατε.* Item^{307} *λεγων: εφ οσον εποιησατε τοισ μικροισ τουτοισ εμοι εποιησατε*) (item libere Or$^{int\,3,830}$ *domini dicentis*: Quamdiu uni ex minimis istis fecistis, mihi fecistis. Eus$^{ps\,209}$ *υφ ων τρεφομενοσ λεξω· εφ οσον εποιησ. ενι τουτ. τ. ελαχ. εμοι εποι.*) Hil^{semel} (alibi^{sem} add) Amb^{saep} al mu om, hinc Ln [*τ. αδ. μ.*]

41. *πορευεσθε*: ℵ Hipp$^{anti\,35}$ (item Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$: vide post) *υπαγετε* | *κατηραμενοι* cum ℵBL 33. 102. Cyr$^{ioh\,814}$ ... ς Ln Ti *οι κατηρ.* cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler Or^{1,113}et^{4,463} Hipp$^{anti\,35}$ Const^{5,1} Eus$^{ps\,674}$ Caes^{79}et^{96} Cyr$^{ioh\,540}$ Bas$^{eth\,287}$ et^{alib} Bas$^{se\,146}$ al | *εισ το π. τ. αιω.* (40* *εξωτερον*): cf Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ *εισ το σκοτοσ το εξωτερον* | *το ητοιμασμ.* (EF *-μενω*) cum ℵABILΓΔΘ^{h}Π unc^{8} al pler f g$^{2.}$ l q vg sah cop syr^{utr} go al Or^{4,463} et$^{int\,3,1}$ et^{113} Hipp$^{anti\,35}$ (sed post *το ητοιμ. τω* usq *αυτου* add *ο ητοιμασεν ο πατ. μου*) Eus$^{es\,457}$ et$^{ps\,674}$ et^{alib} Const^{5,1} Did$^{mani\,13}$ Cyr$^{ioh\,bis}$ Bas^{eth} et^{alib} Bas^{se} al Tert^{sem} Aug^{ter} ... D 1. 22. a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h Ir$^{int\,221}$et^{273} et^{287} Or$^{int\,3,885}$ et$^{2,177.298}$ Cyp^{ter} Hil^{ter} Aug^{saep} al *ο ητοιμασεν ο πατηρ μου* (Gb′), item Clem$^{69\,allud}$ *ο ητ. ο κυριοσ* (Clem^{ro} ap Ir$^{int\,176}$ *deum omnipotentem – qui ignem praeparaverit diabolo et angelis eius* nil probat, neque magis Tert^{sem} *diabolus abierit in ignem quem praeparaverit illi deus et angelis eius*). Accedunt vero Iust$^{tr\,76}$ et Hom$^{cl\,19,2}$ (post *το σκ. το εξωτ.*) *ο ητοιμασεν ο πατηρ τω διαβολω* (ita Hom; Iust *τω σατανα*) *κ. τοισ αγγ. αυτ.*

42. *εδιψησα* (et. Eus$^{ps\,674}$ Const^{5,1} Bas$^{eth\,287}$ Bas$^{se\,146}$): BL syr^{sch} aeth praem *και* (:: cf ad v. 35.)

43. *γυμν. κ. ου περιεβ. με*: ℵ* (suppl^{c}) 124. 127* om

ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντεσ· κύριε, πότε σε εἴδομεν πει-
νῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ
διηκονήσαμέν σοι; 45 *τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖσ λέγων· ἀμὴν*
λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ
ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 *καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰσ κόλασιν αἰώνιον,*
οἱ δὲ δίκαιοι εἰσ ζωὴν αἰώνιον.

XXVI.

1 $^{274.1}$ *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ πάντας τοὺσ λόγουσ*
Mc 14, 1 Lc 22, 1 *τούτουσ, εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ·* 2 *οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρασ*
τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰσ τὸ
σταυρωθῆναι.
3 ss Mc 14, 1 s Lc 22, 2 Io 11, 47 3 $^{275.6}$ *Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ*
λαοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέωσ τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 *καὶ*
συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνω-

---

44. *αποκριθησοντ.* cum ℵBDILΘ^{h} unc^{11} al^{150} fere it^{pl} am for san sah cop syr^{utr} arm aeth go Const^{5,1} Cyp al ... ς (= Gb Sz) add *αυτω* cum minusc vix mu (1. post *και αυτοι*) f ff^{2} h vg^{ed} ct gat mm emm ing | *και*: ℵ* (suppl^{c}) cop^{dz} om | *ποτε*: G al add *δε* | *ειδομεν*: AKLΘ^{h} al mu *ιδομ.* | A* *ου διακονησαμεν*, ℵ *ουκ ηδιηκονησαμεν*

45. *αποκριθησεται*: U add *και* | *τουτων των*: Γ 124. 157. al^{10} fere Chr^{montf} et^{gue} add *αδελφων μου των* (et. E* iam scripserat *αδελφ* sed interrupit scripturam); Chr$^{mo\,6}$ et^{al} habet *τ. ελα. τουτ. των αδ. μου.* At cf Or$^{int\,3,890}$ supra ad v. 40, quocum consentit schol vetus.

XXVI. 1. *οτε*: U *ωσ* | *ετελεσεν*: M 248. Chr (et.$^{mo\,6}$, non item$^{cdd\,2}$) *συνετελεσεν* | *παντασ* (it^{pler} vg *sermones hos omnes*, q *hos serm. omn.*; sed d *omnes serm. hos* et h *omnia verba haec*): EΓ 124* 157. al^{40} fere (vg^{cod} ap Gb, sed non am fu for emm san ing al) om. Contra Or$^{int\,3,890}$ „et vide quia non dixit simpliciter *postquam consummavit omnes sermones*, sed addidit *hos omnes*, id est quos iam locutus fuerat, non quos adhuc fuerat locuturus.“ | *αυτου*: D 47^{ev} om (238. om *τ. μαθ. αυ.*)

2. *οιδατε*: D om | *γινεται* (d *fit*) et *παραδιδοται* (b *traditur*): it vg Or$^{int\,3,891}$ *fiet* et (et. d, sed exc b) *tradetur*

3. *οι αρχιερ.* (Gb′) cum ℵABDLΘ^{e} al plus^{15} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l vg sah cop aeth ar^{p} Or$^{int\,3,891}$ in^{comm} Aug ... ς add *και οι* (SΔ om) *γραμματεισ* cum ΓΔΠ unc^{8} al pler c f g$^{2.}$ h gat syr^{utr} arm Chr Or$^{int\,3,891}$ in^{txt} :: cf Mc et Lc | B* om *του λαου* | *καιαφα* (ita ct. q am al cop etc): D 64. it (exc q) vg (exc am) sah *καϊφα*

4. *συνεβουλευσαντο* (it vg *consilium fecerunt*): D Chr (ex$^{cdd\,7}$, sed^{gue} *-σαντο*) *-λευοντο* (d *consiliabantur*) | *δολω κρατησ.* cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al longe pl it vg syr^{utr} arm aeth Chr Or^{int} ... ς (=Gb Sz) *κρατ.*

σιν. 5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβοσ γένηται ἐν
τῷ λαῷ.
6 $^{276.1}$ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνοσ 6–13 Mc 14, 3–9
τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πο- Io 12, 1–8 (Lc 7, 36 ss)
λυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆσ κεφαλῆσ αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόν-
τεσ δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντεσ· εἰσ τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;
9 ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖσ.
10 γνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· τί κόπουσ παρέχετε τῇ γυναικί;
ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰσ ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺσ πτωχοὺσ
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 $^{277.4}$ βαλοῦσα γὰρ

δολ. cum minusc sah cop | *και αποκτεινωσιν* (al^{10} fere *απολεσωσιν*): B* 36. 40. 61. 258. om

5. *ινα μη*: L *μηποτε* (a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg *ne forte*) | *γενηται*: F al pauc *γινεται*

6. *λεπρου* (it vg *leprosi*): D* *λεπρωσου*

7. *εχου. αλαβ. μυρ.* (prob Schu) cum ℵBDLΘ^{e} 13. 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it vg sah cop syr^{utr} arm aeth Chr^{gue} Or$^{int 3,892}$ ... ς Ti *αλαβαστρ. μυρ. εχ.* cum ΑΓΔΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth 262}$ (Chr^{edd} et^{moscc}) | *πολυτιμου* cum ℵADLMΠ 33. 157. al^{30} fere syr^{sch} et$^{p\ mg}$ (sah^{vid} cop^{vid}) Chr^{gue} ... ς Ti *βαρυτιμου* cum BΓΔΘ^{e} unc^{8} al longe pl Bas^{eth} (Chr^{edd} et^{moscc}) | *επι τησ κεφαλησ* cum ℵBDMΘ^{e} 1. 13. 69. 106. al^{15} fere Chr (et.^{gue}) ... ς Ti *επ. την κεφαλην* cum ALΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{eth} | *ανακειμενου* (et. d ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg): D^{gr} a b c f ff$^{2.}$ h q mm Amb Or$^{int\ 3,892}$ add *αυτου* (*supra caput eius recumbente ipso* [*eo*])

8. *οι μαθητ.* cum ℵBDLΘ^{e} 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it (exc^{3}) vg sah cop arm ... ς (Gb^{00}) add *αυτου* cum ΑΓΔΠ unc^{9} al pler c f q syr^{utr} aeth Bas^{eth} Chr Or^{int} | *αυτη*: 61. 63. 71. 157. a b syr^{hr} arm Bas^{eth} add *του μυρου* (b [non a] al *huius unguenti*)

9. *εδυνατο* cum ℵB*KLΔΘ^{e}Π al^{10} ac plurib Amphil$^{482\,sq}$ ... ς Ln *ηδυνατο* cum AB^{2}DΓ unc^{8} al pler Chr^{gue} Bas^{eth} Bas^{se} | *τουτο* cum ℵABDE*LΔ Θ^{e}Π (in E iam scriptum erat *πρ*, quo eraso *το μυρ.* repositum) al^{20} fere it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\ 262}$ Bas$^{se\ 169}$ Or$^{int\ 3,892}$ ... ς (= Gb Sz) add *το μυρον* cum E^{corr}Γ unc^{8} al longe pl c q Chr (et.^{gue}) :: cf Mc et Io | *πτωχοισ* cum ℵBFGLMUΘ^{e} 1. 33. 69. al sat mu Amphil^{482} Bas^{eth} (Chr^{ed}) ... Gb + Sz Ln Ti praem *τοισ* cum ADEHKSV ΓΔΠ al^{70} fere Chr^{gue} et$^{mo\ 4}$ (et^{fi}) :: Mc *τοισ*, Io sine *τοισ*

10. *ο* $\overline{ις}$: D om ὁ | *γαρ* (et. b f ff$^{2.}$ h q vg^{ed} cop syr^{p} Bas^{eth}): ℵ^{ca} (sed^{cb} restituit) 1. al pauc a c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ am fu for ing al sah cop^{dz} syr^{sch} arm aeth (Or$^{int\ 3,894}$) om | *ηργασατο* cum ℵ*D X^{scr} (:: cf ad 25, 16 Mc 14, 6) ... ς Ln Ti *ειργασ.* cum ℵ^{c}ABL unc^{12} al fere omn | *εισ εμε*: M *εν εμοι*

11. *παντοτ. γαρ τ. πτωχ.* cum ℵABDGKLSUVΔΠ al pl it vg sah syr^{utr} arm Chr^{gue} (Or$^{int\ 3,17}$ nisi est e Mc) ... EFHMΓ al plus^{60} cop aeth Amphil^{482} Chr^{ed} et$^{mo\ 6}$ *τουσ πτωχ. γαρ παντοτ.*

αὔτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματόσ μου πρὸσ τὸ ἐνταφιάσαι
με ἐποίησεν. 13 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον*
τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰσ μνη-
μόσυνον αὐτῆσ.
14—16 Mc 14, 10 s 14 $^{278.2}$ *Τότε πορευθεὶσ εἷσ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενοσ Ἰούδασ*
Lc 22, 3—6 (Zach 11, 12) *Ἰσκαριώτησ, πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ* 15 *εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι,*
κἀὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα
ἀργύρια. 16 *καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.*
17—19 Mc 14, 12—16 17 *Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ*
Lc 22, 7—13 *Ἰησοῦ λέγοντεσ· ποῦ θέλεισ ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;*
18 *ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰσ τὴν πόλιν πρὸσ τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε*
αὐτῷ· ὁ διδάσκαλοσ λέγει· ὁ καιρόσ μου ἐγγύσ ἐστιν, πρὸσ σὲ

---

13. *αμην*: B^{2}Δ q arm add *δε* (syr^{sch} *et amen*) :: e Mc | *εαν*: DL al pauc Or^{4,14} cat^{ox} *αν*

14. *ισκαριωτησ* cum ℵABL unc^{12} al omn^{vid} vg^{ed} (tol *iscarioth*) sah cop syr^p Or^{4,385} Eus$^{dem\,468}$ et ^{479} Chr: D f for syr^{sch} *σκαριωτησ* (*-thes* f), c q *scariotha* (*-ta* q), a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ing mm gat *scarioth*, h *carioth*, ff$^{1.}$ am Or$^{int\,3,894}$ *scariot*

14. 15. *πορευθεισ* et *ειπεν*: D *πορ.* et *και ειπεν*, it vg syr^{sch} aeth Or^{int} *abiit* (d *abit*) - *et ait* (*dixit*). Praeterea D it vg cop syr^{sch} aeth Eus^{dem} ^{468} et ^{479} Or$^{int\,3,894}$ et ^{2,161} (non item Or^{4,385} Chr) add *αυτοισ*

15. *και εγω* (Gb′) cum ℵDE^{2}FGHMUVΓΔ al pl Const^{126} Chr^{sem} (et.^{gue} et$^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti *καγω* cum ABE*KLS^{sil}Π al pm Or^{4,385} Eus^{dem} bis Ath$^{ps\,851}$ Amphil^{483} Chr^{sem} (et.^{gue} et$^{mo\,6}$) | *αυτω*: A *αυτων* | *τριακοντα*: ℵD $\overline{λ}$ | *αργυρια* cum ℵBLΓΔΠ unc^9 al pler Or Eus$^{dem\,468}$ Const Amphil Chr, item *argenteos* c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg, item A *αργυρα* ... D a b q Eus^{dem} ^{479} Or$^{int\,3,894}$ *στατηρασ* (*stateres*), 1. 209. h *στατηρασ αργυριου* (*sta. argenteos*) :: cf LXX: *και εστησ. τον μισθ. μου τριακ. αργυρουσ*

16. *παραδω* cum ℵABLΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} it^{pl} (et. d) vg sah syr^{utr} aeth Chr ... D b c h q cop syr^{hr} arm Eus$^{dem\,468}$ Or$^{int\,3,894}$ add *αυτοισ*

17. M^{mg} al pauc *προσηλθον αυτω οι μαθητ. αυτου λεγοντ. αυτω* | *λεγοντεσ* absque *αυτω* cum ℵBDKLΔΠ 1. (*λεγ. τω* $\overline{ιυ}$) 33. al^{20} fere it (exc^2) vg sah cop syr^p arm Hil ... ς (Gb^{oo} prob Schu) Ti add *αυτω* cum AΓ unc^8 al longe pl f q syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,895}$ | *ετοιμασωμεν* cum ℵABLΓΔΠ unc^7 al pl Thphi$^{alex\,640}$ Chr ... DKU 1. 69. al plus^{60} Or^{3,256} (certe sic Delarue) Chr$^{cdd\,aliq}$ *ετοιμασομεν*. Spectat huc quod Epiph ^{30,22} ex evgl Ebionitarum affert: *εποιησαν - οι εβιωναιοι - τουσ μαθητασ μεν λεγοντασ· που θελεισ ετοιμασομεν σοι το πασχα φαγειν;* *και* (cf Lc 22, 15) *αυτον δηθεν λεγοντα· μη επιθυμια επεθυμησα κρεασ τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων ;*

18. *ο δε*: LM 13. 33. 69. al^{10} fere a ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (non item b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h q) vg aeth Or$^{int\,3,895}$ add $\overline{ις}$ | *ειπεν*: KMΓ al mu a b c d sah cop syr^{sch} arm aeth add *αυτοισ* | V *υπαγε* | *ο διδ. λεγει*: A om | *εγγυσ* (et. ℵAB): D *ενγυσ* | *ποιω* (it^{pler} vg *facio*): D *ποιησω*, d q Or$^{int\,3,896}$ *faciam*

ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 καὶ ἐποίησαν οἱ μα-
θηταὶ ὡσ συνέταξεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
20 Ὀψίασ δὲ γενομένησ ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν.
21 [279.4] καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷσ ἐξ 20—29 Mc 14, 17—25 Lc 22, 14—23
ὑμῶν παραδώσει με. 22 [280.1] καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο
λέγειν αὐτῷ εἷσ ἕκαστοσ· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 [281.2] ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶσ εἶπεν· ὁ ἐμβάψασ μετ' ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ,
οὗτόσ με παραδώσει. 24 ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼσ
γέγραπται περὶ αὐτοῦ. [282.6] οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ
ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη
ὁ ἄνθρωποσ ἐκεῖνοσ. 25 [283.10] ἀποκριθεὶσ δὲ Ἰούδασ ὁ παραδι-
δοὺσ αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπασ.

---

19. *συνεταξεν*: M*U al^{10} fere *προσεταξ.* | *κ. ητοι. το πασχα*: G om. Chr totum versum praeterit.

20. *δωδεκ.* (ℵD *ιβ̄*) *μαθητ.* (106. a b c h vg exc am aeth add *αυτου*) cum ℵALMΔΠ 33. 157. al^{10} fere it vg cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Chr^{sem} (syr^{sch} Or$^{int\,3,896}$ *cum discip. suis* sine *δωδ.*) ... ς om *μαθητ.* cum BDΓ unc^{8} al pler sah Chr^{sem} (Eus$^{dem\,475}$ *ανεκειτο μετ. των δωδεκα, εσθιοντων τε αυτων ειπεν· αμ. αμ. λεγω υμιν* etc) :: Mc 14, 17 *μετ. τ. δωδεκ.* non fluct, nec aliter ibi it vg etc

21. *ειπεν*: ℵ *λεγει* | *αμην*: V add *δε*

22. *αυτω*: D 69. 102. 124. al pauc it vg cop (non item sah) aeth Eus$^{dem\,475}$ Or$^{int\,3,896}$ (Or^{4,436} *και λυπ. σφο. ηρξαντο λεγειν· μητι εγω ειμ. κυρ.*) om | *εισ εκαστ.* (Gb') cum ℵBCLZ 33. 102. sah aeth (it vg Or^{int} *singuli*), item addito *αυτων* DM al^{10} syr^{sch} (*unus unus*) syr$^{p\,mg}$ cop (d *unusquisque eorum*) ... ς *εκαστ. αυτων* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler arm syr$^{p\,txt}$ Eus^{dem} (Chr^{edd} et^{cdd} *εκαστ.* sine *αυτων*)

23. *ο εμβαψασ* (et. Or^{1,407} et ^{442}): D *ο ενβαπτομενοσ* :: ut Mc | *μετ εμ. τ. χειρ. εν τω τρυβλ.* (Or^{1,407} *εισ το τρυβλ.*) cum ℵABLZ al^{5} it vg aeth (arm, sed^{cdd} *τ. χει. μ. εμ.*) Or^{1,407} Or$^{int\,3,897\,bis}$, item sed *την χει. με. εμ.* syr^{utr} (*εν τω τρυβλιω* syr^{p} etiam^{mg} graec) Or^{4,442}; item D sah cop *τ. χει. με. εμ. εισ το τρυβλ.* (D *τρυβαλιον*, d *parapside*) ... ς Ti *μετ εμ. εν τ. τρυβλ. τ. χειρ.* cum CΓΔΠ unc^{9} al pler

24. *ο μεν* cum ℵABCL unc^{12} al pler it vg etc (209. c q syr^{utr} Or$^{int\,3,897}$ praem *και*) ... DZ al^{4} Chr$^{cdd\,5}$ add *ουν* | A *περι εαυτου* | *καλον*: D praem *δια τουτο* (d *propter hoc*), item^{vid} a *propterea vero* | *ει ουκ*: AΔ al *η ουκ* | A *εγενηθη*. Comparari huc (et ad 18, 6 sq) potest Clem$^{1.\,cor\,46}$: *μνησθητε των λογων ῑῡ του κυρ. ημων. ειπεν γαρ· ουαι τω ανθρωπω εκεινω· καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη, η ενα των εκλεκτων μου σκανδαλισαι.*

25. *ιουδασ*: D al pauc *ο ιουδ.* | *ραββει* cum ℵABDEFKΔ (alibi et. CMPXΓΛ) p$^{parh\,scr}$ sah ... ς Ln *ραββι* cum CGHLMU (SV e silentio) al fere omn cop | *λεγ. αυτω*: ℵ V$^{cant\,scr}$ a b c f ff$^{2.}$ h q Or$^{int\,3,898}$ add *ο ῑς̄*

26 ss 1 Co 11,23–25 26 $^{284.\,1}$ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογή-
σας ἔκλασεν καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· λάβετε φάγετε· τοῦτό
ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 $^{285.\,2}$ καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας
ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28 τοῦτο γάρ ἐστιν
τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφε-

---

26. *εσθι. δε αυτ.* (ita et. f ff$^{1.}$ vg Or$^{\text{int 3,898}}$): D 69. a b c ff$^{2.}$ h q (g$^{1.2.}$?) syr^{utr} *αυτ. δε εσθι.* | *ο* (M om) *ι̅ς̅*: D ante *λαβων*, Δ om | *αρτον* cum ℵBCDGLZ 1. 33. 102. al^{20} fere Chr^{bis} ... ς Ti *τον αρτ.* cum ΑΓΔΠ unc^{8} al pler Bas$^{\text{eth 254}}$ | *ευλογησας* cum ℵBCDGLZ 33. al vix mu it vg sah cop syr^{sch} et$^{\text{p mg}}$ arm aeth ... Gb'' Sz *ευχαριστησας* cum ΑΓΔΠ unc^{8} 1. al plus^{130} syr$^{\text{p txt}}$ ar^{e} ar^{r} Bas^{eth} Chr Or$^{\text{int 3,898}}$ | *δους τοις μα. ειπεν* cum ℵ(sed *δους* ex *εδιδου* corr, ab ℵ^{a}?)BDLZ 1. 13. 33. 69. 118. 209. cop (d *et dans - dixit*) ... ς Ti *εδιδου τ. μ. και ειπ.* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (al pauc Chr *εδωκεν*) Bas^{eth}, item *et dedit* (b ff$^{1.}$ vg *deditque*) - *et ait* it^{pler} (sed c h Or^{int} sah *et* [h sah om] *dedit - dicens*) vg syr^{utr} arm aeth | *μαθηταις*: U al mu it vg syr^{sch} aeth Or^{int} add *αυτου*

27. *ποτηριον* cum ℵBEFGLZΔ 1. 28. 33. 102. al^{10} fere (sah cop) Chr^{fi} ... ς Ln *το ποτη.* cum ACDHKMSUVΓΠ al pler | *και ευχαρ.* cum ℵABDΓΠ unc^{9} al pler cop Chr Or$^{\text{int 3,898}}$ (it^{pler} vg *et accipiens calicem gratias egit et dedit*) ... Ln om *και* cum CLZΔ 1. 33. 157. 252* q (*accipiens calic. gratias agens dedit*) arm | *πιετε*: b g$^{1.}$ h cop syr^{sch} Clem$^{\text{186 lib}}$ Or$^{\text{3,194 lib}}$ (sed Or$^{\text{int 3,898}}$ om *λαβ.*) Cyr^{4,360} Amb Epph^{cantic} *λαβετε* (b g$^{1.}$ h Amb Epph *accipite et*) *πιετε* | *πιετ. εξ αυτ. παντ.* (*παντ.* om b, item D^{gr} sed deficit membrana): a c om

28. *γαρ* (et. Cyr^{4,360} Or$^{\text{int 3,898}}$ Cyp al): C^{3} 1. 22. al plus^{30} (inprimis evglstar) a c syr^{sch} aeth Chr Ir$^{\text{int 332}}$ om (Or$^{\text{3,194 lib}}$ *τουτο μου εστ. το αιμ. το υπ. υμ. εκχ. εις αφ. αμ.*) | *μου της* cum ℵBDLZ 33. (102^{vid}) cop syr^{sch} Cyr^{4,360} ... ς *μου το της* cum ACΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} Chr (it vg Ir^{int} *sanguis meus novi testamenti*, sed g$^{1.}$ Cyp Or^{int} in^{txt} et^{com} om *meus*) | *της διαθηκ.* cum ℵBLZ 33. 102. (sah, vide Pist ad h. v.) Cyr^{4,360} ... ς Ln *τ. καινης διαθ.* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (b *novi et aeterni test.*) vg cop syr^{utr} arm aeth Ir$^{\text{int 332}}$ Or^{3,898} Cyp al, item Chr^{txt} (sed$^{\text{com lib}}$ *το αιμ. μου το εκχ. εις αφ. αμαρτ.*) | *περι* (et. Clem^{186}): D Or^{3,194} (vide ante) Cyr^{4,360} Chr *υπερ* | *εκχυννομενον* cum ℵABCDLZΔΠ* 1. 33. al (23, 35 et. G) ... ς *εκχυνομ.* cum EFGHKMS UVΓΠ^{2} al pler. Cf ad vv. 27 et 28 Pist: *ελαβον το ποτηριον του οινου, ευχαριστησα αυτο, εδωκα αυτο υμιν, οτι τουτο εστιν το αιμα της διαθηκης, ο εκχυθησεται περι υμων εις αφ. αμ. υμων.*

26-28. Huc et ad ll. pp. spectat Iust$^{\text{ap 1,66}}$: *οι αποστολοι εν τοις γενομενοις υπ αυτων απομνημονευμασιν, α καλειται ευαγγελια, ουτως παρεδωκαν εντεταλθαι αυτοις τον ι̅ν̅, λαβοντα αρτον ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο ποιειτε εις την αναμνησιν μου, τουτεστι το σωμα μου· και το ποτηριον ομοιως λαβοντα και ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο εστιν αιμα μου, και μονοις αυτοις μεταδουναι.* Item$^{\text{tr 70}}$: *οτι μεν ουν*

σιν ἁμαρτιῶν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ
γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.
30 286.6 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 30 ss Mc 14, 26—31 Lc 22, 39
31 287.4 τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθή- Zach 13, 7
σεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. 288.6 γέγραπται γάρ· πατάξω
τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.
32 μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
33 289.1 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδα-

και εν ταυτη τη προφητεια περι του αρτου, ον παρεδωκεν ημιν ο ημετερ. χς ποιειν εισ αναμνησιν του τε σωματοποιησασθαι αυτον δια τουσ πιστευοντας εισ αυτον, δι ουσ και παθητος γεγονεν, και περι του ποτηριου, ο εισ αναμνησιν του αιματος αυτου παρεδωκεν ευχαριστουντας ποιειν. Ibidem [41]: η της σεμιδαλεως δε προσφορα τυπος ην του αρτου της ευχαριστιας, ον εισ αναμνησιν του παθους ου επαθεν - ις χς ο κυρ. ημων παρεδωκε ποιειν.

29. ου μη cum ℵDZ 1. 33. 69. 102. 116. 209. 241* 8pe a b c ff1. g1. h q vg arm aeth (Clem[186] πρ. τ. μαθητ. λεγων· ου μη πιω etc, item Euses[454] Epiph[401] λεγοντος· ου μη πιω) Or[3,194] Cyr[4,466] Chr Irint 332 Cyp al ... ς οτι ου μη cum ABCLΓΔΠ unc[9] al pler f ff2. g2. gat mm cop syrutr Epiph[389] (λεγοντος οτι ου μη πιω) Orint 3,899 :: ut Mc | τουτου του: ℵ*CL om του, Δ al arm om τουτ. | γενηματος cum ℵABC DEFHLMUVΓΔΠ al pl ... ς γεννημ. cum GKSsil al sat mu (γεννημα syrp mg gr) (ff1. g1. 2. vg Eucher *genimine*, f Irint Orint *generatione*, a b c ff2. h q Cyp *creatura*) | πινω (et. Cyr[4,466]): D 25. Chrsem (sed sem et. πινω) πιω (Clem[186] τ. αμπελ. ταυτης μεχρις αν πιω αυτο μεθ υμ. εν etc Or[3,194] απο του νυν εως αυτο πιω μεθ υμ. καιν. Euses 454 ελεγεν· ου μην πιω αυτον [τ. οινον] εως αν πιω αυτον καιν. με. υμ., item [448] ειπων· εως αν πιω αυτο καιν. με. υμ. Epiph[389] et [402]) | μεθ υμ. καιν. cum ℵABDΓΔΠ unc[9] al pler itpler vg cop syrutr al Or[3,194] (vide ante) etint 3,899 etsaep Irint 332 al ... CLZ 1. 28. 33. 209. al[2] scr aeth Euses etps (vide ante) Cyr[4,466] Epiph[389] Chr καιν. (q Clem om) μεθ υμ. (c om μ. υ.)

31. εν εμοι: L ἐν μοὶ | διασκορπισθησονται cum ℵABCGH*ILM al[40] fere Or[4,453]... ς -σεται cum DEFH2KSUVΓΔΠ al pl Or[4,412] Eusecl 130 (ο ευαγγελιστης το· παταξον [ita et. Iusttr 53 item LXX ex A; Eusps παταξω] τον ποιμ. κ. διασκ. τα πρ. της ποι.) etps 383 Chr. Cf Barn[5] λεγει γαρ ο θεος - οταν παταξωσιν τον ποιμ. εαυτων (ita ℵ; ed οτ. παταξω τ. ποι.) τοτε απολειπεται (ita ℵ*, item ℵ2 τοτ. σκορπισθησεται και απολειται, seded τοτε σκορπισθησεται) τα πρ. της ποι.

32. Cf huc Valentt ap Thdot[974] και προαξω υμας, λεγει, τη τριτη των ημερων εις την γαλιλ.

33. ει (ℵ* om; scriptum fuisse suspicor ΙΠ, unde facillime Ι excidit) cum

Io 13, 38 Lc 22, 34 λισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκ-
τορα φωνῆσαι τρὶσ ἀπαρνήσῃ με. 35 [290.6] λέγει αὐτῷ ὁ Πέτροσ·
κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίωσ
καὶ πάντεσ οἱ μαθηταὶ εἶπον.
36–41 Mc 14, 32–38 Lc 22, 40–46 Io 18, 1 36 [291.1] Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦσ εἰσ χωρίον λεγό-
μενον Γεθσημανεί, [292.6] καὶ λέγει τοῖσ μαθηταῖσ· καθίσατε αὐτοῦ
ἕωσ οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέ-
τρον καὶ τοὺσ δύο υἱοὺσ Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημο-

---

ABCDEGHILMSUVΓΔ al plus^{100}, item *si* a b c ff$^{2\cdot}$ q sah cop Or$^{3,900\,bis}$ ... ς (= Gb Sz) ει και (*et si* f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h vg) cum ℵ^{c}FKΠ al sat mu^{vid} it^{5} vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,412}et^{437} Bas^{2,159} (et$^{eth\,241}$ item Chr^{sem} και ει) Chr Or$^{int\,3,900\,sem}$ (*et si*) :: ut Mc | εγω cum ℵABC*DILSVΔΠ al pl it^{pler} vg syr^{utr} Or^{4,412} et^{437} item^{int} ... Gb + add δε cum C^{3}EFGHKMUΓ al plus^{70} h sah cop arm aeth Bas$^{eth\,241}$ (item^{2,159} et Chr αλλ εγω) | σκανδαλισθησομαι: F add εν σοι

34. εν (et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg Or$^{int\,bis}$): D a b c ff$^{2\cdot}$ h q fu Chr om | πρ. αλεκτ. φωνησαι: L 1. 209. a Or^{1,401} πριν (L πρ. η, Or προ) αλεκτοροφωνιασ, *ante galli cantum* | τρισ: A post απαρν. με, item sah cop | απαρνηση cum ℵADILΓΔΠ unc^{9} al pler ... BC al^{10} fere cat^{oxon} -νησει | με: ℵ*(^{c} postpon) 33. 157. it vg Or$^{int\,3,900\,sq}$ ter Hil ante απαρν.

35. ο πετροσ: D om ὁ | απαρνησομαι (H αρν.) cum ℵBCDFHILMSΓΔ al pl Chr^{bis} ... Gb' -σωμαι cum AEGKUVΠ al^{70} fere | ομοιωσ και cum ℵBCD I^{vid}LS al mu^{vid} it (exc q; a *similiter etiam et*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,900}$ ... Gb (sed + δε) Sz ομοι. δε και cum AEFGHKMUVΓΔΠ al plus^{130} sah cop aeth | ειπον: 33. 69. ειπαν

36. με. αυτ. ο ις (cop om ο ις) ita et. f h Or$^{int\,3,901}$ Hil: D a b c ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q arm ο ις μ. αυτ. | γεθση- c. ℵABCFKLM*SUΓΠ al pl sah cop syr$^{p\,mg\,gr}$, item D arm γεθσα-, M^{2} cop^{cd} γηθση-, K γηθσση- ... EG* et^{2}HVΔ 126. etc γεσση-. Item *gethse-* ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg (et. san ing al), *gethsa-* d^{2} f gat mm, *getsa-* d*ff$^{2\cdot}$, *gedsa-* a b; *gesse-* q, *gese-* am fu, *gessa-* ch | -μανει (Gb'' Sz) c. ABCDEFG^{2}IKSVΔ al longe pl sah, item ℵLUΓΠ al mu cop it vg syr$^{p\,mg}$ -μανι ... ς -μανη c. G*HM al sat mu. Adde aeth *gethaseman*, syr^{sch} *gedsimon* | τ. μαθητ. cum BI^{vid}LΓΔΠ unc^{9} al longe pl sah Chr ... Ln τ. μαθ. αυτου (:: ut Mc) cum ℵACD 1. 131. 209. al^{35} fere it vg cop syr^{utr} aeth Hil ... 69. 124. 300. al pauc arm αυτοισ | ELU al mu καθησατε | αυτου (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; 33. ωδε, al^{2} εκει): ℵC* 61. 300. om | εωσ ου cum BEFGHISUVΓ al longe pl; item A εωσ ου αν (ita Ln) ... DKLM^{2}ΓΔ al^{13} Chr^{txt} cat^{oxon} εωσ αν ... ℵCM* 22. 28. 33. al^{4} Chr^{com} εωσ (:: ita Mc) | εκει προσευξ. cum ℵBDL 33. 69. 102. 157. a b c f ff$^{2\cdot}$ h q sah cop aeth Or$^{int\,3,902}$ Hil (item ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg *illuc et orem*) ... ς Ti πρ. εκει cum ACIΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} (syr^{sch} arm om εκει) Chr | προσευξωμαι cum ℵABCILΔΠ unc^{7} al pl ... DFHΓ 22. 28. 262. ti* al^{30} fere Chr^{semel} et^{sem} ex cdd^{3} cat^{oxon} -ξομαι

37. Γ ζεβεδδαιου, ut solet

νεῖν. 38 [293.4] τότε λέγει αὐτοῖσ· περίλυπόσ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕωσ
θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39 [294.1] καὶ
προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενοσ καὶ
λέγων· πάτερ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
τοῦτο· [295.1] πλὴν οὐχ ὡσ ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡσ σύ. 40 [296.2] καὶ ἔρχε-
ται πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ καὶ εὑρίσκει αὐτοὺσ καθεύδοντασ, καὶ
λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτωσ οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ'

---

38. *αυτοισ* sine additam cum ℵABC*DIL 1. 33. 69. al vix mu b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg syr^{sch} sah cop arm aeth Chr ... Gb ✛ Sz Ti add *ο ι̅ς̅* cum C^{3}ΓΔΠ unc^{9} 22. 131. 157. 238. 262. al^{120} fere a f h syr^{p} sl

39. *προσελθ.* (Gb' Sz prob Schu conlatis 21, 28. 28, 2. 9. 18. et *προερχ.* *inauditum ap Mt* dicit) cum ℵACDILΓΔΠ^{2} unc^{8} 1. 33. 69. al^{100} fere syr^{p} (d *accedens*) Chr$^{edd\ pler}$ ... ς Ln Ti *προελθ.* cum BMΠ* al sat mu, item *progressus* it vg Or^{int} Hil al, item ut vdtr sah cop al | *πατερ* cum LΔ 1. 209. al^{10} a am Iust$^{tr\ 99}$ (*ηυχετο λεγων· πατερ, ει δυ. εστι, παρ. το πο. του. απ εμ. και μετα τουτο ευχομενοσ λεγει· μη ωσ εγω βουλομ. αλλ ωσ συ θελεισ*) Valentt ap Ir^{38} (*εν τω ειπειν· πατερ, ει δυνατον, παρελθετω απ εμ. το ποτ.*) Or^{1,291} et $^{292\ bis}$ (*ο μεν ματθ. ανεγραψε λεγοντα τον κυριον*, additis et. Lcae et Mci locis) item ^{1,409} (ibidem Cels *ω πατερ, ει δυναται το ποτη. τουτο παρελθειν*) ^{1,734} item ^{4,248} et ^{443} nec non$^{int\ 3,902}$ sq et ^{952} Eus$^{dem\ 224}$ et$^{es\ 544}$ et$^{ps\ 53.\ 55.\ 550.\ 552}$ Ath$^{1,456.\ 709}$ et$^{ps\ 817}$ Ps-Ath^{2,500} Did$^{tri\ 3,21}$ (*το εν ματθ. εμφερομενον*) Cyr^{4,331} Bas$^{1,290\ ter}$ et^{374} Bas$^{se\ 170\ ss\ quater}$ Chr Cyp^{bis} Hil^{bis} (et. de ps. 41 ap Galland 5, 91) Hier (sed non ad h. l.) Aug^{aliq} (sed non$^{cons\ 3,10}$) al :: tam mira patrum auctoritas accedit ad gravitatem codicis L, qui toties solus vel fere solus ℵ et B confirmat... ς Ln add *μου* cum ℵABCDIΓΠ unc^{9} al pler it (exc a) vg (exc am; praeterea g$^{1.2.}$ vg^{ed} et$^{cdd\ pler}$ *mi pater*, contra v. 42. it vg *pater mi* vel *meus* non fluct) sah cop syr^{utr} arm aeth Hil^{ter} Amb^{plerumq} Hier (ad h. l.) Aug^{cons} (:: cf infra v. 42.) | *εστιν* (et. Iust^{tr} Or$^{1,292\ bis}$ et ^{410}): Valentt ap Ir^{38} Or^{1,409} et ^{734} et $^{4,248.\ 443}$ Eus^{dem} et^{es} et$^{quater\ ps}$ Ath^{ter} Ps-Ath Did^{tri} Cyr Bas^{quater} Bas^{se} ^{quater} Chr om | *παρελθατω* cum ℵACDEFGLΔ 28. 33. 124. p$^{parh\ scr}$ ... ς *-θετω* cum BHIKMSUVΓΠ al pler (idem editum in Iust Ir Or Eus etc) | *αλλ ωσ συ*: post haec in evglstariis adduntur Lc 22, 43 sq *ωφθη δε αυτω αγγελοσ* etc, similiter addita habent C$^{3\ mg}$ 69. 124. al pauc vel txt vel^{mg} (M^{mg} *υπαγε εισ λουκ. κεφ. σπγ' ωφθη δε αυτω*)

40. *και*: C^{mg}M^{mgr} 69. al mu (inprimis evglstar) add *αναστασ απο τησ προσευχησ* (:: e Lc 22, 45) | *μαθητασ*: D^{corr*} al it (exc g$^{2.}$) vg (sed non am san ing^{2} emm al) cop (non item sah) syr^{sch} aeth Or$^{int\ 3,903}$ Hil add *αυτου*, D* Chr *αυτουσ* pro *τουσ μαθ.* | *αυτουσ*: L post *καθευδ.* | *τω πετρω*: EKMΠ 69. 248. al plus^{10} syr$^{p\ mg}$ *αυτοισ* (:: ut Lc) | *ουτωσ*: Δ 1. om | *ισχυσατε* (et. Cyr^{6,234} Or$^{int\ 3,903}$ et ^{905}): A ff$^{2.}$ g$^{2.}$ gat arm^{cdd} syr$^{p\ mg}$ Chr Iuvenc *ισχυσασ*

ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰσ πει-
ρασμόν. [298.4] τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενήσ.
42—46 Mc 14, 39—42 42 [299.6] πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου,
εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου. 43 καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺσ καθεύδοντασ·
ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 καὶ ἀφεὶσ αὐτοὺσ
πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν
πάλιν. 45 [299.4] τότε ἔρχεται πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ καὶ λέγει αὐτοῖσ·
καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ

---

42. *προσηυξατο*: ℵ^{a} vel^{b} (rursus erasit^{c}) L 1. 69. 124. al pauc arm add *ο ῑς̄* | *λεγων*: B 102. g$^{1.}$ om | *μου* (et. Or^{1,410} et$^{int\,3,904\,bis}$ Hil^{sem} etc): 48^{ev} a c Eus$^{ps\,550}$et^{552} Chr Hil^{bis} om | *πατερ μου*: Γ *πατ.* in mg suppletum habet | *δυναται*: E^{*vid} *δυνατον* (item Eus$^{es\,544}$ item *δυν. εστιν*$^{dem\,224}$, sed$^{ps\,bis}$ *δυναται*) | *τουτο* cum ℵABCILΔ (sed *το ποτ.* ante *εαν* [ut et. 157.] habet, sed deletum) Π* 1. 33. 102. al^{10} b ff$^{2.}$ q sah syr^{p} aeth Or^{1,409} et^{410} et^{int3,904} Eus$^{ps\,550}$ et^{552} (item sed *αυτο* pro *τουτο* Eus$^{dem\,224}$ et$^{es\,544}$) Chr Amb ... ς (Gb^{00}) add *το ποτηριον* cum EFGHKMSUVΓΠ^{2} (V al^{2} om *τουτο*) al pler it^{pl} vg cop syr^{sch} arm Hil^{sem}; item add ante *τουτο* D 69. 238. 243. c^{scr} l fu Hil^{sem} | *παρελθειν* (H al pauc *απελθ.*) sine additam cum ℵBDL 1. 33^{vid} 53. 69. 102. 209. it (exc f ff$^{2.}$ q) vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{1,409}et^{410} Eus$^{dem\,224}$ et$^{ps\,550.552}$ Hil^{bis} Amb ... ς (Gb^{00}) et Ln [ ] add *απ εμου* cum ACI ΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q syr^{p} arm Chr Or$^{int\,3,904}$ Hil^{sem} | Π* al *γεννηθητω*

43. *παλιν* h. l. (Gb'') cum ℵBCDILΓ 1. 33. 124. 157. 209. al pauc it (exc^{2}) vg syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm sah (*παλ. ελθ.*) cop (add *ad discipulos suos*) aeth ... ς ante *καθευδ.* cum AΔΠ unc^{9} al pler a q syr$^{p\,txt}$ | *ευρεν* (Gb'') cum ℵABCDIKLΠ al^{60} fere Chr ... ς *ευρισκει* cum EFGHMSUVΓ al pl :: cf v. 40

44. *παλιν* h. l. (prob Schu) cum ℵBCDIL 28. 33. 102. al^{3} b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg sah (*αφ. παλ. αυτ.*) cop ... AKΔΠ al^{10} fere q syr^{p} (arm post *εκ τρι.*) post *προσηυξατο* (ΓΔ al pauc *προσευξ.*); item ς post *απελθ.* cum EFGHMSU^{mg}V al longe pl f syr^{sch} aeth ... U^{txt} 1. 69. 118. 124. al^{4} a for san plane om | *εκ* (E* om) *τριτ.* (ℵ* post *τον αυτον*, ℵ^{c} ante pon) cum ℵBCILΓΔ unc^{8} al pler it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... AD KΠ 1. 157. y^{scr} al^{3} a b om, hinc Gb^{0} et Ln [] | *ειπ. παλιν* cum ℵBL 124. al^{2} a cop ... ς Ln Ti om *παλ.* cum ACDI^{vid} unc rell al pler it^{pler} vg sah syr^{utr} al

45. *μαθητασ* cum ℵABCKLMΔΠ al^{20} q sah syr^{p} arm ... ς add *αυτου* cum DΓ unc^{7} al pler it (exc^{1}) vg cop syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,905}$ | *το λοιπον* cum ℵADΓΔΠ unc^{9} al pler Ath^{259}et^{568} cat^{oxon} ... BCL al^{6} Chr om *το* | Schu *αναπαυεσθε*; interpungi vult et in Mt et Mc (confirmat h. l. U teste Treg, ego non notavi) | *ιδου* (et. Or$^{int\,3,905}$): BE al^{4} sah arm Ath^{bis} add *γαρ* (item 1. 209. post. *ηγγι.* omisso *ιδου*) | *και ο υι. τ. ανθρ. παραδιδ.*: L *του υιου τ. ανθρ. και παραδ.*

υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰσ χεῖρασ ἁμαρτωλῶν. 46 ἐγεί-
ρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούσ με.
47 [300.1] Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ Ἰούδασ εἶσ τῶν δώδεκα 47—56 Mc 14, 43—50
ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλοσ πολὺσ μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων Lc 22, 47—53 Io 18, 2
ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 [301.2] ὁ δὲ πα-
ραδιδοὺσ αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖσ σημεῖον λέγων· ὃν ἐὰν φιλήσω,
αὐτόσ ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. 49 καὶ εὐθέωσ προσελθὼν τῷ
Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦσ
εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ὃ πάρει; τότε προσελθόντεσ ἐπέβαλον τὰσ
χεῖρασ ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 [302.1] καὶ ἰδοὺ 51 s Io 18, 10 s
εἶσ τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν
αὐτοῦ, καὶ πατάξασ τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέωσ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον. 52 [303.10] τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἀπόστρεψον τὴν μά-
χαιράν σου εἰσ τὸν τόπον αὐτῆσ· πάντεσ γὰρ οἱ λαβόντεσ μάχαιραν
ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται. 53 ἢ δοκεῖσ ὅτι οὐ δύναμαι παρακαλέσαι

---

46. *αγωμεν*: G al plus[5] a arm Chr add *εντευθεν* (*-θε* G) | *παραδιδουσ* (et. ℵ[c]; in Mc non fluct): ℵ* *-διδων*

47. *και ετι* (et. f q Or[int 3,906] Hil): D *ετι δε*, 28. it[pler] vg (exc for) Lcif nil nisi *ετι* | *πρεσβυτερων*: Δ al pauc *των πρ.*

48. *ον εαν* cum ℵΑΓΔΠ unc[7] al plus[40] Or[1,435] (ita iam ed. Spenc. et al) Eus[dem 475] ... ς Ln *ον αν* cum BCDLU al sat mu Or[1,395] Chr

49. *ειπεν*: C cop aeth Eus[dem 475] add *αυτω* | *ραββει* cum ℵABDEFHKMΔ 69. x[scr] sah ... ς Ln *ραββι* cum CGLUΓΠ (SV?) al pler cop. Cf et. ad v. 25.

50. *ο δε* $\overline{ις}$ (ℵ z[scr] om) *ει. αυτ.* (ita et. q for fr cop syr[utr] al Eus[dem 475] Or[int 3,906]): D it (exc q) vg (exc for) aeth Lcif *ειπεν δε* (*dixit autem, dixitque, dixit*; *cui dixit*) *αυτω ο* $\overline{ις}$ | *εταιρε* (h. l. et. Or[int] Eus[dem]): D a c f syr[sch] Lcif post *παρει* | *εφ ο* (et. Gb Sz) cum ℵABCDLΔΠ unc[8] al[60] fere Epiph[282] ... ς (Gb′) *εφ ω* c. UΓ al pl Eus[dem] Chr (et.[cdd pler])

51. *μετα* (L al pauc add *του*) $\overline{ιυ}$: B *μετ αυτου* | *παταξασ - αφειλεν* (et. ff[1.] vg Or[int 3,907]): D *επαταξεν - και* (*και* et. U*) *αφειλ.*, item it[pler] syr utr Lcif

52. *τοτε*: M om (Bas[eth] *λεγει δε*) | *τ. μαχ. σου* cum ℵBDL 1. 69. 102. 118. 209. al[3] (it vg etc) Or[1,395] Cyr[glaph 157] et[ioh 1019] Bas[eth 271] ... ς Ti *σου τ. μαχαιρ.* cum ACΓΔ unc[7] al pler ... KUΠ al[20] fere cop syr[sch] Chr om *σου* | *μαχαιρη* cum ℵAB*C(**?*?)L 33. 124. ... ς *-ρα* cum B[2]DΓΔΠ unc[9] al pler (Or etc) | *απολουνται* cum ℵABCDEGLΠ 1. 33. 124. al mu Or[1,395] (et[653]) Cyr[4,1019] et[glaph] Bas[eth] et[reg br 500] Chr[quater]; item *peribunt* it vg cop (sah *cadent*) Or[int 3,907] ... FHKMSUVΓΔ al plus[130] syr[utr] aeth Or[cod] Bas[epp 326] et[reg br] ex[cdd 2] Chr[sem] Aug[quater] al *αποθανουνται* (ita Gb″)

53. *δοκεισ*: C*[vid] 1. al[5] syr[p mg] Or[1,395] *δοκει σοι* | B* *δυνομαι*

τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιώ-
νων ἀγγέλων; 54 πῶσ οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτωσ δεῖ
γενέσθαι; 55 $^{304.1}$ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ τοῖσ ὄχλοισ·
ὡσ ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με·
καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με. 56 $^{305.6}$ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ
τῶν προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντεσ ἀφέντεσ αὐτὸν ἔφυγον.
57 s Mc 14, 53 s Lc 22, 54 s 57 $^{306.1}$ Οἱ δὲ κρατήσαντεσ τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸσ Καϊ-
άφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι συν-

---

53. *αρτι* post *παραστ. μοι* c. ℵ*(sed ℵ* cop *ωδε αρτι*, 6^{pe} Bas$^{eun\,273}$ *ωδε* tantum, 1. Or^{cod} h. l. *ωδε* sed *αρτι* ante *παρακ.*) et^{c}BL 33. ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg sah cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1017} Chr$^{fi\,sem}$ (Bas *ωδε*) Hier ... ς Ln Ti ante *παρακαλεσαι* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al longe pler a b ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h q (c post *τ. πατερ. μ.*) syr^{p} Or^{1,395} et$^{int\,3,907}$ Oros ... 262. al pauc f l aeth Chr^{sem} Or$^{int\,3,908}$ om | *πλειω* cum ℵ*BD (it vg *plus*) ... ς *πλειουσ* cum ℵ^{c}ACLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr | *δωδεκα* cum ℵBDL (b d *plus duodecim*, rell *plus quam duod.*) ... ς *η δωδ.* cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Bas Chr; Ln [*η*] *δωδ.* | *λεγιωνων* (-*ι*- cum ℵ*B*DL; ς Ln Ti -*ε*- cum ℵ^{c}AB^{2}C rell unc et minusc; AΔ -*γεον*-, item syr$^{p\,mg\,gr}$) cum ℵ*ACKLΔΠ* 33. 2^{pe} 42. 72. 114. ... ς Ln Ti -*νασ* (D* *λεγειωνησ*, D^{d} -*ειονασ*, ℵ^{c} -*αιωνασ*) cum ℵ^{c}BDEFGHMSUVΓΠ^{2} al pler Or Bas Chr (Cyr *δω. λεγεωνασ αγγελων* omissis *πλειω*) | *αγγελων* cum ℵ*et^{c}BDKΓΔΠ^{2} unc^{8} 33. al pler Or Bas Chr ... ℵ^{a}ACLΠ* 2^{pe} al^{3} *αγγελουσ*

54. *πληρωθωσιν* (et. Or^{1,395}): D *πληρωθησονται*, item *implebuntur* (*compl.* d Oros) it vg Oros | *δει*: C 1. 28. al^{3} sl Or^{huet} *εδει*

55. *ειπεν ο* $\overline{ις}$: D a *ο* $\overline{ις}$ *ειπ.* | *εξηλθατε* cum ℵABCEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 22^{ev} p$^{parh\,scr}$ c x y^{scr} al pauc, item D *ηλθατε* (item *venistis* a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h q gat) ... ς *εξηλθετε* cum HKMSUVΓΠ al pler (editum et. Eus$^{dem\,476}$ Cyr^{4,1017} et^{498} al) | *καθ ημεραν* sine additam cum ℵBL 33. 102. sah cop Cyr^{bis} Chr (postea$^{bis\,libere}$ *μεθ υμων ημην*) (Or^{int} comm *quoniam quotidie sedens in loco sancti templi - manifestabam* etc) ... ς (Gb^{0}) Ln add *προσ υμασ* cum CDΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm Eus^{dem} Or$^{int\,3,906}$ et^{908}, item A aeth post *εκαθεζ.* (:: e Mc) | *εν τ. ιε. εκαθ. διδασκ.* cum ℵBL 33. 102. 124. 157. syr^{sch} arm Chr (ubi accurate citat) Cyr^{4,1017} et$^{nest\,133}$ Or$^{int\,3,908}$; item omisso *διδασκ.* (Gb^{0}) 1. 209. ... Ln *εκαθεζομ.* (D *εκαθημην*) *εν τ. ιε. διδ.* cum CDKΠ al^{15} fere a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h q arm^{cdd} (sah cop *εκαθ. καθ ημε. εν* etc) Eus^{dem} Cyr ^{4,498} ... ς *εκαθεζομ. διδασκ. εν τω ιερω* cum AΓΔ unc^{8} al pl f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg syr^{p}

56. *οι μαθ.* (Or$^{int\,3,908}$ om) cum ℵACDL unc^{12} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al ... B al^{10} fere a h n gat mm sah aeth Chr add *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*]

57. *εφυγον*· ^{57}*οι δε κρατησαντεσ*: haec B perperam repetit, sed altero loco uncis inclusa sunt | *απηγαγον* (et. Or^{4,386}): C *απηγον* | *καϊαφαν*

ἤχθησαν. 58 [307.4] ὁ δὲ Πέτροσ ἠκολούθει αὐτῷ μακρόθεν ἕωσ
τῆσ αὐλῆσ τοῦ ἀρχιερέωσ, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν
ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλοσ.

59 [308.2] Οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο- 59—66 Mc 14, 55—64 Lc 22, 66—71
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπωσ αὐτὸν θανατώσουσιν, 60 καὶ
οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. [309.6] ὕστερον δὲ
προσελθόντεσ δύο 61 εἶπον· οὗτοσ ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν 27, 40 Io 2, 19

(et. q am cop, item go ubi superest; H al -φα, Γ τον κα.): D καειφαν, w^scr καϊφαν, it^pler vg (exc am) *caiphan* (*-fan*, *-pham*), item sah

58. μακροθεν cum ℵCFLΔΠ* 1. 33. al^20 fere arm ... ς Ln Ti praem απο cum ABDNΠ^2 unc^9 al longe pl (:: ut Mc; cf et. ad Lc)

59. οι δε αρχιερεισ (et. Or^4,386 et^int 3,909 Eus^ps 386 Cyr^4,855): a n (uterque *princeps vero*) sah cop^wi et^cod Or^1,315 et ^4,386 cod ο δε αρχιερευσ | αρχιερ. sine κ. οι πρεσβυτ. cum ℵBDL 69. 102. 157. it (exc f q) vg sah cop arm Or^1,315 et ^4,386 Eus^ps Cyr Aug^cons (addit „sicut Mt dicit") ... ς (Gb^00) Ti add και οι πρεσβυτεροι (:: qui plerumq cum αρχιερ. conjgtur ut 26,47. 27, 1. 3. 12. 20) cum ACNΓΔΘ^fΠ al pler f q syr^utr aeth Or^int 3,909 | ολον (28^ev Or^bis om): N al^15 fere it (non d) vg al Or^int ante το συνεδρ. (:: ut Mc) | αυτ. θανατ. cum ℵBCDg^rLNΘ^f 1. 33. 69. 124. al mu^vid it (non d) vg Cyr^4,855 Or^int 3,909 ... Gb″ Sz (prob Schu) θανατ. αυτ. cum AΓΔΠ unc^9 al plus^60 d arm Or^bis Eus^ps | θανατωσουσιν cum AC(**?*?)DEFGHLNΔΘ^fΠ* al plus^12 ... ς -σωσι cum ℵBKMSU VΓΠ^2 al pler (et. editum in Or Eus Cyr)

60. και ουχ (N ουκ, item vide post) ευρον (N ηυρον, item vide post; 124. ευρισκον) πολλ. προσε. ψευδομ. (de horum verborum ordine vide post; Gb πο. ψευ. προσε.) cum (et. Gb) ℵBC*LN* 1. 51. 102. 118. 124. 209. 23^ev* b ff^1. g^1.2. l n vg sah cop arm pers^w Or^1,315 et ^4,386 Cyr^4,855, item (quod explicantis magis quam vertentis esse videtur) και ante πολλων addito syr^sch et^hr arr perss ... N^2 al^4 c και πολλ. ψευδ. προσε. ουκ (-χ) ηυρον (ευρ.) ... ς και ουχ (A al ουκ) ευρον (EG al ηυρ.)· και (a om) πολλ. ψευ. προσε. (K al ελθ., de ord. hor. verb. vide post) ουχ ευρον (EG al ηυρ.; a vero add *exitum rei*, f *culpam*) cum AC^2EFGHKMSUVΓΔΘ^fΠ al pler a f q syr^p aeth Or^int 3,909 ... D ff^2. h και ουκ ευρον το εξησ (d *sequentia*, ff^2. *exitum*, h *exitum rei*)· και πολλοι προσηλθον ψευδομαρτυρεσ και ουχ ευρον το εξησ (d *rei sequentia*, ff^2. *quicquam in eo*, h *in eum quicquam*) ... Ln (e coniectura; tamen ita fere a, vide ante) και ουχ|ευρ. πολλ. προσε. ψευδ. [ουχ ευρ.]. Restat ut de ordine verborum πολλ. πρ. ψευδ. dicamus: hunc ordinem dedimus cum ℵABLΘ^f 33. 102. 124. 301. Or^1,315 et ^4,386 Cyr^4,855; item D; 1. 118. 209. sah cop (syr^sch et^hr aeth) προσε. πο. ψευδ. ... ς πο. ψευδ. προσε. cum CNΓΔΠ unc^9 al pler it vg syr^p arm ... eadem verba plane om 24* 36. 39. 180. 198. 28^ev* al pauc (Gb^0 prob Schu) | προσελθοντεσ (p^scr ελθ.) - ειπον (q Or^int *accedentes - dixerunt*): D it (exc q) vg ηλθον (*venerunt*) - και ειπ. (*et dixerunt*), Chr^lib ελθοντεσ δε ψευδομαρτυρεσ ελεγον | δυο (ℵ β̄)

ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸν οἰκοδομῆσαι. 62 καὶ
ἀναστὰσ ὁ ἀρχιερεὺσ εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου
καταμαρτυροῦσιν; 63 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ
ἀρχιερεὺσ εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντοσ,
ἵνα ἡμῖν εἴπῃσ εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ. 64 $^{310.1}$ λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· σὺ εἶπασ· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆσ δυνάμεωσ καὶ ἐρχό-
μενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 65 $^{311.6}$ τότε ὁ ἀρχιερεὺσ
διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· ἐβλασφήμησεν· $^{312.2}$ τί ἔτι χρείαν
ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν. 66 τί ὑμῖν

---

cum ℵBL 1. 102. 118. 124. 209. sah cop syr^{sch} et^{hr} aeth arr pers^{p} Or^{1,315} (citat 59-63 *εσιωπα*) ... ς Ln add *ψευδομαρτυρεσ* cum A^{2}CDΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler it vg syr^{p} arm pers^{w} Or^{4,386} (59-66 citat) et$^{int 3,909}$ („non arbitreris Matthaeum duos hos testes sine causa falsos dixisse, cum vera viderentur esse testimonia eorum ex eo quod exponit Iohannes Christum dixisse"); item N 157. al pauc *τινεσ ψευδομαρτ.*, item A^{*vid} *μαρτυρεσ* (:: ap Mc *τινεσ – εψευδομαρτυρουν*)

61. *ειπον*: ℵ *-παν* | *ουτοσ εφη* (et. a ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg Or^{1,315} et $^{394.\ 4,200}$ et ^{386} item$^{int 3,909}$): D *τουτον ηκουσαμεν λεγοντα*, b c f ff$^{2.}$ h *audivimus hunc* (f *hunc aud.*) *dixisse* | *τ. να. του θε.* (b c ff$^{2.}$ h *templ. hoc dei*): C^{2} *τ. να. τουτον* | *αυτον οικοδομησαι* (a f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ am san for *aedificare*, b c ff$^{2.}$ h q vg^{ed} ing gat emm Or^{int} *reaedif.*, mm *resuscitare*, Or^{1,394} *αναστησαι*, sed^{cod} *οικοδ. αυτ.*) cum ℵCLΘ^{f} 33. b h q (item c *aliud reaed.*) Or^{4,200} et$^{int 3,909}$ ... ς Ln *οικοδ. αυτον* cum ADNΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff$^{1.2}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} Or$^{int 3,931}$ ... Gb^{0} Ti om *αυτον* cum B 1. 69. 102. 209. arm aeth Or^{1,315} et ^{4,386} (item ^{1,394} vide ante)

62. *αποκρινη*: H al pauc *-νει* | *σου*: A* al^{2} *σοι* | ℵ* ab *ειπεν αυτω* ad *ειπεν αυτω* v. sq transilit (suppl^{c}) | ς *αποκρινη; τι*

63. *ις*: EF al pauc (Chr *ο δε εσιγα*) om :: ut Mc | *και αποκρι.* (D *αποκρ. ουν*, U *αποκρ. δε*) cum AC(D)EFHKMNS(U)VΓΔΘ^{f}Π al pler a b c f ff$^{2.}$ h q sah syr^{utr} arm ... ℵ^{c}(de* vide ad v. 62)BGLZ 1. 13. 33. 69. 102. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,386} et$^{int 3,910}$ Cyr$^{act 48}$ om *αποκριθ.* | *εξορκιζω* (et. Or^{4,386} Cyr$^{es 482}$): DL al^{12} Cyr$^{act 48}$ *ορκιζω* | *ει*: Θ^{f} 126. al^{10} fere Or^{4,386} om | *του θεου* sec (et. Or et^{int} Cyr$^{es 482}$): C*NΔΘ^{f} al^{15} fere ff$^{2.}$ sah cop syr^{p} Chr add *του ζωντοσ*

64. *ειπασ*: Δ 22^{ev} add *οτι εγω ειμι* | *πλην*: Δ* (syr^{sch}) add *δε* | *λεγ. υμιν*: D al pauc syr^{sch} add *οτι* | *τησ δυναμ.* (*virtutis*): vg^{ed} add *dei*, invitis am fu emm for ing iac san mm al (sed edd^{aliq} ap Ln om ipsum *virtutis*)

65. *ο*: in ℵ suppl^{a} | Θ^{f} *διερηξεν* | *λεγων* (ℵ* syr^{sch} *και λεγει*, iidem et aeth pers^{p} add *ιδε*) sine *οτι* cum ℵ^{c}BC^{2}DLZΘ^{f} 33. 102. it vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,386} et$^{int 3,911}$ Cyr$^{es 482}$ Chr ... ς (Gb^{0}) add *οτι* cum AC*ΓΔΠ unc^{9} al fere omn | HΓ al *εχωμεν* | *μαρτυρων*: ℵ *μαρτυριων* (:: Mc *μαρ-*

δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντεσ εἶπον· ἔνοχοσ θανάτου ἐστίν. 67 $^{313.1}$ 67 s Mc 14, 65 Lc 22, 63ss
Τότε ἐνέπτυσαν εἰσ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν,
οἱ δὲ ἐράπισαν 68 λέγοντεσ· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίσ ἐστιν
ὁ παίσασ σε;
69 $^{314.1}$ Ὁ δὲ Πέτροσ ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσ- 69–75 Mc 14, 66–72 Lc 22, 55–60 Io 18, 16 ss
ῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ
Γαλιλαίου. 70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα
τί λέγεισ. 71 $^{315.1}$ ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰσ τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν
ἄλλη καὶ λέγει τοῖσ ἐκεῖ· οὗτοσ ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

τυρων, Lc μαρτυριασ) | την βλασφημιαν (Θ^{f} 157. Chr τησ -ιασ) cum ℵBDLZ 102. a c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l vg (et. am fu for ing san tol al) fr sah cop Chr ... ς add αυτου, Ln [α.] cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q gat mm emm sax go syr^{utr} arm aeth Or^{4,386} et$^{int\,3,911}$

66. αποκριθεντεσ (et. f ff$^{1.2.}$ [*responderunt et*] g$^{1.2.}$ q vg Or^{4,386}): D a b c h gat απεκριθησαν παντεσ και | ειπον (et. ℵ^{c}): ℵ* 33. -παν

67. οι δε (it^{pler} vg Or^{int} *alii autem*, g$^{1.}$ *et*; a b ff$^{2.*}$ om οι δε εραπ.): D (sah go) αλλοι δε | εραπισαν cum ℵABCDLZΓΔΘ^{f} al mu ... ς ερραπ. cum EFGHKMSUVΠ al pl. Praeterea DG 1. syr^{utr} add αυτον (c h vg^{ed} fu gat mm *palmas in faciem eius dederunt*, f g$^{1.}$ ff$^{1.}$ q am for san Or^{int} ^{3,911} - *in fac. ei* -, g$^{2.}$ - *in faciem* -)

69. εκαθ. εξω cum ℵBDLZΘ^{f} 1. 33. 102. 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or$^{int\,3,912}$ ... ς Ti εξω εκαθ. cum ACXΓΔ^{corr}Π (Δ* εξ. εν τ. αυ. εκ.) al pler syr^{p} go (Chr ex$^{cdd\,pler}$ εκ. εν τ. αυ. εξω) | γαλιλαιου: C 238. 252* syr^{sch} pers^{p} ναζωραιου (:: cf Lc)

70. παντων cum ℵBC^{2}DEGLZΘ^{f} 33. 69. al vix mu^{vid} it vg sah cop syrr al Or$^{int\,3,912}$ et^{900} ... Gb Sz Ti αυτων παντων cum AC*FHMSUVXΓΔ 1. 22. 108. 124. 209. al plus^{130} go sl$^{6.}$ pers^{w} Chr ... KΠ al plus^{10} αυτων | τι λεγεισ: DΔ(δ non vertit)Θ^{f} 1. 209. a b n mm gue^{lect} syr^{hr} add ουδε (Δ ουτε) επισταμαι (*nec novi* vel *neque intellego*). Cf Rebapt^{9} „cum a muliercula conterritus diceret: *Nescio quid dicas, neque novi te.*“ (:: cf Mc)

71. εξελθοντα δε αυτον cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler b (*exeuntem autem illum ianuam vidit illum*) go arm; item D 17^{ev} εξελθοντοσ δε αυτου, item sah cop, item c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q Or$^{int\,3,912}$ *exeunte autem illo ianuam vidit eum* (q Or^{int} *illum*); contra a n *egressus autem ad ianuam, vidit illum* ... ℵBLZ al^{7} Chr$^{cdd\,4}$ εξελθοντα δε omisso αυτον (1. 209. al om αυτον sec), hinc Ln [αυτ.] | ειδεν cum ℵBDEFGHMUZΓΔΠ^{2} al pl ... ACKLXΠ* al vix mu ιδεν | αλλη: D a b c ff$^{2.}$ h n q vg (sed non am for san) arm Or^{int} add παιδισκη | τοισ εκει cum ℵBDE^{2}GKSΠ* al mu^{vid}, item it^{pl} vg *his* (ff$^{2.}$ *eis*) *qui erant ibi*, a n *illis qui ibi erant* (go *ad hos illic* ap. Gabel. et Loeb.) ... Sz Gb' Ti αυτοισ (Sz Gb' αυτοισ· ut CE* FHMUΠ^{2} al pl, non item AL al) εκει cum ACE*FHLMUVXZΓΔΠ^{2} 1. 33. al^{150} fere q (*eis* - *ibi*); Or^{int} *ei* (?) *ibi* | ουτοσ cum ℵBD sah (syr?) ... ς Ln Ti και ουτοσ (:: cf Lc 22, 59) cum ACLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{p} al Or^{int} Chr

72 καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. 73 μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντεσ οἱ ἑστῶτεσ εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶσ καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74 τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέωσ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 [316.2] καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτροσ τοῦ ῥήματοσ Ἰησοῦ εἰρηκότοσ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶσ ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶσ.

XXVII.

Mc 15, 1 1 [317.2] Πρωΐασ δὲ γενομένησ συμβούλιον ἔλαβον πάντεσ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. Lc 23, 1 Io 18, 28 2 [318.1] καὶ δήσαντεσ αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

---

72. μετα cum ℵABCKLΔΠ* al pauc ... ς μεθ cum DXΓΠ² unc⁸ al pler | οτι (et. ff¹·g¹·²· n q vg; f h *dicens quia*): ℵ 36. 40. al² om, item sed substituto λεγων D b c ff²·

73. και συ (ita f ff¹·²· g¹·²· vg; item a n* *vere ex ipsis es et tu*): D 1. om; item b c h l n² q gue^lect Or^int, habent enim *vere ex illis* (n² *ipsis*) *es tu* | και γαρ (c* syr^p c.* add γαλιλαιοσ ει και :: cf Mc) η λα. σ. δηλ. σε ποι. (D ομοιαζει, a b c ff²· h q gue^lect *similis est*): L 32^ev om

74. καταθεματ. cum ℵABCDLXΓΔΠ unc⁹ al¹⁷⁰ fere Chr ... ς (= Gb Sz) καταναθεματ. cum minusc vix mu | ευθεωσ cum ℵACDXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid ... BL ευθυσ. Evgl. sec. Hebr. (το ιουδαϊκον) sic: και ηρνησατο και ωμοσεν και κατηρασατο (vide Notitiam meam editionis codic. Sinait. p. 58.)

75. ιυ (Gb″) cum ℵABC*DEFGHXΓΔΠ² al⁶⁰ fere ... ς του ιυ cum C²KLMSUVΠ* 1. al pl Baseth²³⁵ Chr Dam^par 579 | ειρηκοτοσ (Gb′ prob Schu) cum ℵBDL 33. 57. 61. 102. c ff¹·²· g¹·²· h l vg sah arm Chr ... ς add αυτω, Ln [α.] cum ACXΓΔΠ unc⁹ al pler b f q cop syr^utr aeth Baseth²³⁵ Dam par Or^int 3,912 (:: Mc et Lc ωσ ειπεν αυτω) | οτι (et. q for Or^int): D 61. 47^ev it (exc q) vg (exc for) aeth om | πριν: A 238. Baseth πριν η | απαρνηση: C 69. al pauc cat^oxon -σει

XXVII. 1. ελαβον (b ff²· h q Or^int *acceperunt*, ff¹· g¹·²· vg *inierunt*): D a c f εποιησαν (*fecerunt*) | ωστε (S οπωσ) θανατωσαι (69^mg -τωσουσιν): D ινα θανατωσουσιν

2. παρεδωκαν sine αυτον cum ℵBC*KL 33. 247. 31^ev h^scr y^scr it (et. d) vg arm (syr^p αυτον c. obelo habet) Or^4,435 et^int 3,914 (*et vinctum eum addux. et tradider. Po. Pi.*) ... ς Ti add αυτον cum AC³XΓΔΠ unc⁸ al pler sah cop syr^sch (et^p c. ob.) go Or^int 3,914 b (affert tantum *et tradider. eum Po. Pi.*) Petr^4,33 | πειλατω (-ει- ubique tuetur B, item saepissime D, saepe etiam A et [in Mc decies i. e. ubique] ℵ, passim accedunt CIR: i. e. ℵABCDIR; h. l. unus B [D hiat], ℵAC rell omn -ι-) absq ποντ. (prob

3 [319. 10] Τότε ἰδὼν Ἰούδασ ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη,
μεταμεληθεὶσ ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖσ ἀρχιερεῦσιν
καὶ πρεσβυτέροισ 4 λέγων· ἥμαρτον παραδοὺσ αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ
εἶπον· τί πρὸσ ἡμᾶσ; σὺ ὄψῃ. 5 καὶ ῥίψασ τὰ ἀργύρια εἰσ τὸν
ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. 6 οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ λα- Act 1, 18

Schu) cum ℵBL 33. 102. sah cop syr^sch pers^p ar^p Or^4,435 Petr^4,33 ... ς Ln Ti ποντιω πιλατω cum ACXΓΔΠ unc^9 al fere omn it (et. d) vg syr^p arm aeth go al Or^int 3,914 (tractat in ipso comm: „utrum autem etiam nomina utraque praesidis habeant aliquam rationem convenientem dispensationi domini salvatoris, non facile est sententialiter respondere. Poterunt enim aliquem movere principalia ex quibus haec vocabula deducuntur, Pontius et Pilatus“) :: utrumque nomen Lc 3, 1. Act 4, 27. 1 Tim 6, 13. In ecclesia utrumque coniunctum invaluit, ut Ign Trall 9, Magn 11, Smyrn 1; item ap Iust plerumque. Ap Ioseph antiqq 18, 2 sqq plerumq πιλατοσ, primo loco ποντιοσ πιλατοσ. | τω: Δ om (Petr om τ. ηγεμ.)

3. ιουδασ: 1. Or^1,396 ο ιουδ. | ο παραδιδουσ cum ℵACXΓΔΠ unc^9 al pler Or^1,396 Eus^dem 480 Chr ... Ln ο παραδουσ cum BL 33. 259. (item *qui eum tradidit* it vg sah cop syr^p [syr^sch *proditor*] al Or^int 3,914) | μεταμεληθεισ (ℵ^c): ℵ* μετεμεληθη και | εστρεψ. (prob Schu) cum ℵBL 102. y^scr sem Or^1,396 et ^4,435 e (et ^435 c εστρεφε) ... ς Ln απεστρεψ. cum ACX ΓΔΠ unc^9 al fere omn Eus^dem Chr cat^oxon ... d *misit* (it vg *retulit*) | τριακοντα: ℵ λ̄ | και πρεσβ. cum ℵBCL 33. 102. al^15 fere Or^ter Eus^dem ... ς Ti κ. τοισ πρ. cum AXΓΔΠ unc^9 al pler Chr

4. αθωον cum ℵAB*CXΓΔΠ unc^9 al omn^vid syr^utr (et.^p mg gr) go Or^1,396cod et ^4,435 Eus^dem 480 Cyr^hr 189 Chr ... Gb'' (prob Schu) δικαιον cum B^2mg L sah cop syr^hr arm (aeth utrumque) Or^1,396 ed et ^4,436 et ^445, item *iustum* it (et. d) vg Or^int 3,914 et ^4,664 Cyp^testim 2,14 („quod ipse sit iustus quem Iudaei occisuri essent“, allatis variis locis V. T. addit „item in evglio: Iudas poenitentia ductus -- tradens sanguin. iustum“) Lcif al | ειπον cum ℵABC unc rell al fere omn Or^1,396 ... Ti ειπαν cum L 33. Eus^dem Chr^gue | οψη (Gb'' Sz) cum ℵABCLXΔΠ unc^8 al^30 fere syr^p mg gr Or^4,435 Chr^gue ... ς οψει (prob Schu) cum UΓ 1. al longe pl Or^1,396 Eus^dem

5. τα: ℵ 122. Chr^gue add λ̄, τριακοντα | εισ τον ναον cum ℵBL 33. 69. 124. Or^1,396 Eus^dem 480 et ^481 Chr (et.^gue), item go aeth ... ς Ln Ti εν τω ναω cum ACXΓΔΠ unc^9 al pler it vg syrr Or^cod Cyr^hr 188 | ανεχωρησεν: C απεχ. | απηγξατο: ex Papia Thphyl (ad h. l.) et Oec (in act c. 2.) item cat^oxon (ad h. l.) de exitu Iudae referunt. Scripsit enim (lib. 4. εξηγησ. λογι. κυριακ.): μεγα ασεβειασ υποδειγμα εν τουτω τω κοσμω περιεπατησεν ιουδασ. πρησθεισ γαρ επι τοσουτον την σαρκα, ωστε μη δυνασθαι διελθειν αμαξησ ραδιωσ διερχομενησ, υπο τησ αμαξησ επιεσθη, ωστε τα εγκατα αυτου εκκενωθηναι. Cui testimonio in catena et in scholiis (ad acta ap Matthaeium p. 304) praeponitur Apollinaris (Laodiceni) nomen hunc in modum: απολιναριου· ιστεον οτι ο ιουδασ

Deu 23, 19 βόντεσ τὰ ἀργύρια εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰσ τὸν κορ-
βανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματόσ ἐστιν. 7 συμβούλιον δὲ λαβόντεσ ἠγό-
ρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέωσ εἰσ ταφὴν τοῖσ ξένοισ.
Act 1, 19 8 διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸσ ἐκεῖνοσ ἀγρὸσ αἵματοσ ἕωσ τῆσ σήμερον.
9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντοσ·

ουκ εναπεθανε τη αγχονη αλλ επεβιωκε, κατενεχθεισ προ του αποπνιγηναι -- τουτο δε σαφεστερον ιστορει παπιασ – λεγων· μεγα etc

6. *ειπαν* cum BL 33. Eus$^{dem\,480}$ ... ς *-ον* cum ℵAC unc^{13} al fere omn^{vid} Chr (et.^{gue}) | *κορβαναν* cum ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{6} al pl syr^{p} (et$^{p\,mg\,gr}$) arm Eus^{dem} Chr^{gue}, item *corbanan* am fu for ing emm Hil, *-nam* ff^{1} mm ... EKM al mu vg^{ed} gat Chr^{ed} Cyr$^{hr\,189}$ Or$^{int\,3,914}$ Aug$^{cons\,3,28}$ *κορβοναν* (Cyr *-βω-*), *corbonam*; x 157. act^{pil} ven (syr^{sch} et^{hr}) *-βανα*, sah cop go *corbanon* ... B* *κορβαν*, item *corban* f g^{1} q aeth, *corbam* a d h (b c ff^{2} *loculum*)

7. *συμβ. δε*: HM al act^{pil} ven *συμβ. τε*, Chr (et.^{gue}) *και συμβ.*

8. *αγροσ εκεινοσ*: it (exc f) vg Or$^{int\,3,914}$ add *acheldemach* (b c g$^{1.2}$ ff^{2} h l am emm ing Or^{int}, d *echeldemach*, a *acheldamac*, ff^{1} *acheldamach*, vg^{ed} *aceldamac*; q *aceldema*, san *acheldema*, for *aceldemae* [*-mac*?]) *quod est* (ita it^{pler} Or^{int}; a d ff^{1} vg *hoc est*; am san fu om) :: ex act 1, 19 | *εωσ τησ*: G al^{5} (^{4}ap Scriv) *εωσ την*

9. *τοτε* (ℵ^{c}): ℵ* *και*, am *et tunc* | *ιερεμιου* (AC*Π^{2} [* *ιηερεμ.*] al Chr^{gue} *ιηρεμ.*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} (et. d, hinc nec aliter D habuisse concludendum) vg sah cop syr$^{p\,txt}$ et^{hier} arm aeth go Eus$^{dem\,481}$ (vide post) Chr (non tractat in comm) act^{pil} ven Or$^{int\,3,914}$ (vide post) Aug (vide post) Hier (vide post) ... 33. 157. a b cdd ap Aug cod ap Luc^{brug} syr^{sch} pers^{p} om; item 22. syr$^{p\,mg}$ ar^{cod} *ζαχαριου*, l *esaiam*. Cf Or$^{int\,3,916}$: „inter ea quae scripta sunt non invenitur hoc Ieremias alicubi prophetasse in libris suis, qui vel in ecclesiis leguntur vel apud Iudaeos referuntur; si quis autem potest scire, ostendat ubi sit scriptum: suspicor aut errorem esse scripturae et pro Zacharia positum Ieremiam, aut esse aliquam secretam Ieremiae scripturam in qua scribitur. Talis est autem textus apud Zachariam prophetam -- Si autem haec dicens aliquis existimat se offendere, videat ne alicubi in secretis Ieremiae hoc prophetatur, sciens quoniam et apostolus scripturas quasdam secretorum profert, sicut dicit alicubi: Quod oculus non vidit nec auris audivit; in nullo enim regulari libro hoc positum invenitur nisi in secretis Eliae prophetae. Item quod ait: Sicut Iamnes et Mambres restiterunt Moysi, non invenitur in publicis scripturis sed in libro secreto, qui suprascribitur: Iamnes et Mambres liber. Unde ausi sunt quidam ep. ad Tim. repellere, quasi habentem in se textum alicuius secreti, sed non potuerunt. Primam autem ep. ad Cor. propter hoc aliquem refutasse quasi adulterinam, ad aures meas nunquam pervenit.“ Item Eus$^{dem\,481}$ *επιστησεισ, επει μη ταυτα φερεται εν τη του ιερεμιου προφητεια, ειτε χρη υπονοειν περιηρησθαι αυτα εξ αυτησ κατα τινα ραδιουργιαν, η και σφαλμα γραφικον γεγο-*

καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν Zach 11, 13 (Ier 18, 1)

νεναι των αμελεστερον τα των ιερων ευαγγελιων αντιγραφα πεποιημενων σφαλεντοσ τινοσ και αντι μεν του ζαχαριου ιερεμιαν τεθεικοτοσ. Item Aug[cons 3,29]: „Si quis autem moveatur, quod hoc testimonium non invenitur in scriptura Ieremiae prophetae, et ideo putat fidei evglistae aliquid derogandum, primo noverit non omnes codices evangeliorum habere quod per Ieremiam dictum sit, sed tantummodo per prophetam. Possemus ergo dicere his potius codicibus esse credendum, qui Ieremiae nomen non habent: dictum est enim hoc per prophetam, sed Zachariam: unde putatur codices esse mendosos qui habent nomen Ieremiae, quia vel Zachariae habere debuerunt, vel nullius, sicut quidam, sed tantum per prophetam dicentem, qui utique intelligitur Zacharias. Sed utatur ista defensione cui placet: mihi autem cur non placeat, haec caussa est, quia et plures codices habent Ieremiae nomen, et qui diligentius in Graecis exx. evglium consideraverunt, in antiquis Graecis ita se perhibent invenisse: et nulla fuit caussa cur adderetur hoc nomen, ut mendositas fieret; cur autem de nonnullis cdd. tolleretur, fuit utique caussa ut hoc audax imperitia faceret, cum turbaretur quaestione quod hoc testimonium ap. Ierem. non inveniretur. Quid ergo intelligendum est, nisi hoc actum esse secretiore consilio providentiae dei qua mentes evglstarum sunt gubernatae? Potuit enim fieri ut animo Matthaei evglium conscribentis pro Zacharia Ieremias occurreret, ut fieri solet, quod tamen sine ulla dubitatione emendaret, saltem ab aliis admonitus qui ipso adhuc in carne vivente hoc legere potuerunt, nisi cogitaret recordationi suae, quae s. sp. regebatur, non frustra occurrisse aliud pro alio nomen prophetae, nisi quia ita dominus hoc scribi constituit. Cur autem ita constituerit dominus,. prima illa caussa utilissima debet facillime cogitari, etiam sic esse insinuatum, ita omnes sanctos prophetas uno spiritu locutos mirabili inter se consensione constare -- Cum igitur et quae dicta sunt per Ierem. tam sint Ieremiae quam Zachariae, et quae dicta sunt per Zachariam tam sint Ieremiae quam Zachariae, quid opus erat ut emendaret Mt, cum aliud pro alio sibi nomen occurrens a se scriptum relegisset --?" Item Hier ad h. l. „Hoc testimonium in Ieremia non invenitur; in Zacharia vero, qui paene ultimus est duodecim prophetarum, quaedam similitudo fertur, et quamquam sensus non multum discrepet, tamen et ordo et verba diversa sunt. Legi nuper in quodam Hebraico volumine, quod Nazarenae sectae mihi Hebraeus obtulit, Ieremiae apocryphum, in quo haec ad verbum scripta reperi. Sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumtum testimonium evglstarum et apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermisso sensus tantum de V. T. proferunt in exemplum." Rursus in breviario in ps. 77 tractato loco Mt. 13, 35 post verba „dum errorem emendaret, faceret errorem" (vide supra p. 75) pergit ita: „Dicamus aliquid simile et in alio loco in ev. sec. Mt, quando Iudas retulit triginta argenteos" -- „Sicut scriptum est, inquit, in Ieremia propheta. Hoc in Mt scriptum est. Requisivimus in Ieremia propheta,

ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰσ τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέωσ, καθὰ συνέταξέν μοι κύριοσ.

11—14 Mc 15, 2–5 Lc 23, 3 Io 18, 33

11. $^{320.1}$ Ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνοσ· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰου-
δαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἔφη· σὺ λέγεισ. 12 $^{321.4}$ καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖ-
σθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
13 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· οὐκ ἀκούεισ πόσα σου καταμαρ-
τυροῦσιν; 14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸσ οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε

15—26 Mc 15, 6–15 Lc 23, 17–25 Io 18, 39 s

θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 $^{322.2}$ Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ

---

et hoc penitus invenire non potuimus, sed invenimus illud in Zacharia. Videtis ergo quia et hic error fuit sicut ibi.“ Tractat locum etiam Cyr$^{\text{hr }188}$ sq et multus est in demonstranda prophetiae et evangelii consensione, componens Zachariae locum cum Matthaeo, sed nec adscribit prophetae nomen nec tangit. Idem in Epiphanium^{282} quadrat: *και απεστρεψε τα αργυρ.*, inquit, *καθωσ ην περι αυτου γεγραμμ. εν τοισ προφηταισ· καὶ ἀπεστρεψε τουσ τριακ. αργυρουσ* etc. *και παλιν εν αλλω προφητη· ει δικαιον εστιν υμιν, δοτε τον μισθ. μου η απειπασθε. και παλιν εν αλλω προφητη· και εδωκαν το αργ.* etc. Denique mire Thphyl (teste Vallars. ad Hier^{comm}): *υπακουε το και, και αναγινωσκε· δια ιερεμ. και του προφητου, ηγουν ζαχαριου* etc. | *τριακοντα*: ℵ λ̄ | *ισραηλ*: K om (exeunte versu)

10. *εδωκαν* (et. Eus$^{\text{dem }481\text{ ed bis}}$ – sed invito utroque codice Gaisfordi – Or$^{\text{int }3,914}$): A$^{\text{*vid}}$ *εδωκεν* ... ℵ 122. 24^{ev} 31^{ev} h$^{\text{harl scr}}$ syr^{utr} et^{hr} pers^{p} Eus$^{\text{dem bis}}$ ex cdd^{par} et^{oxon} *εδωκα*, 69. *εβαλον*

11. *εσταθη* cum ℵBCL 1. 33. Or$^{1,315\text{ cod}}$ ... ς Ti *εστη* (EK al *εστι*) cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Or$^{1,315\text{ ed}}$ Chr | *ο δε ις̅*: L al^{3} om *ις̅* | *εφη* cum ℵL al^{4} a d (consensisse D probabile) sah cop syr^{hr} arm Chr (et.$^{\text{mo }6}$ et^{gue}) ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al Or^{1,315} et$^{\text{int }3,916}$ | *λεγεισ* (*dicis* it vg): d *dixisti* (item Chr^{com} [et.^{gue}] *τι ουν ο χς̅; συ ειπασ*). At Or$^{\text{int }3,916}$: „ad quam interrogationem quod putavit esse condecens respondit, dicens: *Tu dicis.* Et a principe quidem sacerdotum adiuratus ut diceret si ipse est Chr. fil. dei, respondit: *Tu dixisti*; a Pilato autem interrogatus: *Tu es rex Judaeorum?* respondit: *Tu dicis.* Vide“ – –

12. *και πρεσβυτ.* cum ℵB*LXΓ 1. 69. al^{25} fere Or^{1,315} et ^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti *κ. των πρεσβ.* cum AB^{2}ΔΠ unc^{9} al pler | *απεκρινατο* (et. Or$^{1,315\text{ ed}}$, item it^{pl} d vg *respondit*): D^{gr} Or$^{1,315\text{ cod}}$ et ^{4,386} *απεκρινετο* (D -*ει*-), item b ff^{2} h q Or$^{\text{int }3,917}$ *respondebat*

13. *ποσα*: D* *τοσα*, B* *οσα* | *σου καταμαρτ.* (1. 209. *κατηγορ.*): D *καταμ. σου* | *πειλατοσ* et ς Ln Ti *πιλ.* vide ad 17, 2

14. *προσ ουδε εν* (L al pauc Or^{1,315} *ουδεν*): D (omissis *πρ. ουδε*) *εν* (*unum*), item nil nisi *ullum* it (non item vg) gat tol sah (arm al?) | *τ. ηγεμονα*: syr^{sch} om

15. *εορτην*: D *την εορτ.* | *ενα τω οχλ. δεσμ.* cum ℵABLΓΔΠ unc^{8} al pler

ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. 16 $^{323.4}$ εἶχον δὲ
τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν. 17 συνηγμένων οὖν
αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βα-
ραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; 18 ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ

sah aeth go ... D 63^{ev} cop syr^{sch} (sed δε. εν.) et^{p} ενα δεσμ. τω οχλ., M al^{25} fere it am ing gat al (vg^{ed} *populo dimittere un. vinct.*) syr^{hr} Or int^{3,917} τω οχλ. εν. δεσμ. | ον ηθελον (et. ℵ^{c}): ℵ* ον παρητουντο :: ut Mc

16. ειχον: 49^{ev} y$^{scr\ sem}$ ff^{1}· g^{1}· vg Or$^{int\,3,918}$ ειχεν | λεγομενον (go om): D τον λεγ. | βαραββαν (ita et. it^{pler} vg et syr$^{p\ mg\ gr}$, 243. al pauc gat emm βαραβαν [sic L al v. 20], 69. g^{2}· βαρραβαν [ita et. act$^{pil\ a}$ cod^{mon}], item syr^{hr} βαρραββαν i. e. *fil. Rabban*) cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al longe pler it vg sah cop syr^{utr} aeth go Or$^{int\ 3,918}$ (certe sic in textu, exscribens vv. 16. 17. 18) ... 1* 118. 209* 241** 299** syr^{hr} arm praem ιησουν. Cf ad versum sq

17. ουν (et. ff^{1}· vg Or^{int}; 243. arm om): D 13. 69. c^{scr} it^{pler} for go δε | απολ. υμιν (D υμ. απολ., E* om τιν. θε. απ. υμ.): Δ 73. 301. 47$^{ev\ sem}$ 75^{ev} y^{scr} a (*vobis de duob. mittam*) syr^{hr} arm sl^{ed} Or^{1,316} et$^{int\,2,245}$ (non item^{3,918}) Cyr$^{zach\ 793}$ praem των δυο (ut Δ Or) vel απο των δυο (ut 73 etc, Cyr εκ τ. δ.); 1. 118. 209* add των δυο | βαραββαν (B Or^{1,316} τον βαραββ., sed absque ιησουν): 1* 118. 209* 241** 299** syr^{hr} (et. Salomo Bassorensis saec. 13 testatur Barrabbam illum appellatum simul fuisse Iesum: vide Adler p. 173) arm Or$^{int\,3,918}$ schol codicis S aliorumque ιησουν τον βαρ. Quam in rem Or^{int} (praeposito textu versuum 16. 17. 18) sic: „In multis exx. non continetur quod Barabbas etiam Iesus dicebatur, et forsitan recte, ut ne nomen Iesu conveniat alicui iniquorum. In tanta enim multitudine scripturarum neminem scimus Iesum peccatorem, sicut in aliis nominibus invenimus iustorum, ut eiusdem nominis inveniantur esse etiam iniqui" -- „non autem conveniebat esse tale aliquid et in nomine Iesu. Et puto quod in haeresibus tale aliquid superadditum est ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis suis de similitudine nominis Iesu et Barabbae. Existimo enim in istis verum aliquod mysterium demonstrari" --. Scholion codicis S et aliorum^{20} fere, quod plerumque Anastasii episc. Antioch. dicitur, alibi Chrysostomi (at is nihil eiusmodi in comm. ad h. l.), sic habet in ipso codice S: αναστασιου επισκ. αντιοχ. Παλαιοισ πανυ αντιγραφοισ εντυχων ευρον και αυτον τον βαραββαν ιησουν λεγομενον. ουτωσ γουν ειχεν η του πιλατου πευσισ εκει· τινα θελετε απο των δυο απολυσω υμιν, ιησουν τον βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον; ωσ γαρ εοικεν πατρωνυμια του ληστου ην ο βαραββασ, οπερ ερμηνευεται διδασκαλου υιοσ. Hier ad h. l. „iste in evglio quod scribitur iuxta Hebraeos *filius magistri eorum* interpretatur." Ex hac nota conclusum est egregie, in illo evglio nomen Iesu praecessisse nomini Barrabban sive Barrabbon. Quod si est, nihil est verosimilius quam inde in codices Matthaei invectum esse. Poterat etiam, ut iam Treg. adnotavit, scriptura continua uncialis ad inveniendum (magis vero ad

φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 [324.10] καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
βήματοσ ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ
καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι'
αὐτόν. 20 [325.1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺσ
ὄχλουσ ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖσ· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· τὸν Βαραββᾶν. 22 [326.1] λέγει
αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;
λέγουσιν πάντεσ· σταυρωθήτω. 23 ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποί-
ησεν; οἱ δὲ περισσῶσ ἔκραζον λέγοντεσ· σταυρωθήτω. 24 [327.10]
ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτοσ ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβοσ γίνεται,
λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰσ χεῖρασ ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων·

---

omittendum) alterum nomen valere, ut pro ΥΜΙΝ reponeretur ΥΜΙΝΙΝ̄ (Iesu enim nomen in omnibus antiquissimis cdd hoc compendio scribitur). Facit autem ad reiiciendum alterum nomen, ut rectissime vidit Ln, quod vv. 20 et 26 nude scriptum est *τον βαραββαν, τον δε ι̅ν̅.*

19. *δε*: Γ om | *τω δικ. εκεινω* (Or^{cod} Chr Hil *τουτω*): Or^{1,415} *τω ανθρωπω τουτω τω δικ.*, item actp$^{pil\ a\ cod}$ (ex aliis edidi *τ. ανθρ. τ. δικ. τουτω*, rursus al ut Mt *τω δικ. εκεινω*) | *σημερον*: cop (item ar^{p} pers) *hac nocte.* Cf actp$^{pil\ a}$ cap 2. *πολλα γαρ επαθον δι αυτον νυκτοσ* (*τη νυκτι ταυτη, δια τησ νυκτοσ, σημερον κατ οναρ δι αυτου εν τη νυκτι ταυτη*). Ibidem codex unus addit nomen Proclae. Idem nomen ti uncialib. litteris rubris in margine notatum habet: ἧ ὄνομα πρόκλα.

20. *οι δε αρχιερεισ*: f h q am *princeps autem sacerdotum* | *πρεσβυτεροι*: F add *του λαου* | *αιτησωνται* (Eus$^{ps\ 386}$ *-σωσι*): EF^{2}HVΓ al mu *-σονται* | *βαραββαν*: vide ad v. 16.

21. *οι δε*: L *οι δ'* | *ειπαν* cum DL 33. ... ς Ln *ειπον* cum ℵABΓΔΠ unc^{9} al fere omn | *τον* cum ℵBL 1. 33. 122. ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler

22. *ποιησω* (f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg; d vide post): D^{gr} a b c ff$^{2\cdot}$ h q Or$^{int\ 3,919}$ (item actp$^{pil\ a\ cod}$) *ποιησωμεν*, *faciemus* (d *faciem* sic) | *λεγουσιν* cum ℵABDKΔΠ* al^{12} fere it (exc f) vg sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm Or$^{int\ 3,919}$ Aug ... ς (Gb^{oo}) add *αυτω* cum LΓΠ^{2} unc^{8} al pler f aeth | KΠ* 300. al^{3} aeth *σταυρωθητω σταυρωθητω*

23. *ο δε εφη* cum ℵB 33. 69. 102. sah syr^{hr} arm Chr (et.^{gue}) ... ς *ο δε ηγεμων εφη* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} ... DL 1. al pauc it (sed g$^{1\cdot}$ om versum propter *ομοιοτελ.*) vg cop aeth *λεγει αυτοισ ο ηγεμων* (mm syr^{sch} [sed var cdd] *dicit eis Pilatus*) | *εκραζον* (it d vg *clamabant*, item syr^{p} eth^{hr}): D^{gr} *εκραξαν* | *λεγοντεσ*: KΠ* 1. al^{10} a b sah Chr (sed ^{gue} *περισσ. ελεγον*) om

24. *απεναντι* cum ℵALΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Chr (item actp^{pil}) ... Ln *κατεναντι* cum BD | *του οχλου*: actp^{pil} (ex cdd^{2}; contra cd^{1} et Latt *τ. οχλ.*)

ἀθῷόσ εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματοσ τούτου· ὑμεῖσ ὄψεσθε. 25 καὶ
ἀποκριθεὶσ πᾶσ ὁ λαὸσ εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶσ καὶ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 $^{328.1}$ τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖσ τὸν Βαραββᾶν,
τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσασ παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.
27 $^{329.4}$ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνοσ παραλαβόντεσ τὸν 27—31 Mc 15, 16—20 Io 19, 2 ss
Ἰησοῦν εἰσ τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν.
28 καὶ ἐκδύσαντεσ αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ,
29 καὶ πλέξαντεσ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆσ κεφα-

του ηλιου | ειμι (it vg *ego sum*): D ειμι εγω (*sum ego*) | τουτου (prob Schu) cum BD 102. a b mm Or$^{int\,3,917}$ et^{919} et^{2,245} Chr (et.^{gue}) Ps-Ath passio^{69} ... ς του δικαιου τουτου (ita etiam act^{pil} a) cum ℵLΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} Const^{5,19} Cyr$^{hr\,184}$ Cyr^{4,855}; item AΔ f h sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth τουτου του δικαιου, hinc Ln τουτ. [του δικ.] (ita et. act^{pil} cod 1) | υμεισ: ℵ* add δε (^{c}om)

25. πασ ο λαοσ: L ο λα. πασ

26. φραγελλωσασ: D* φλαγ., Γ al φραγγελλ., Π* al φραγελωσ. | παρεδωκεν cum ℵ*ABΓΔΠ unc^{8} al pler b q sah cop syr^{utr} arm Chr (:: ita et. Mc) ... ℵ^{ca} (rursus om^{cb}) DFLN 1. 209. 48^{ev} al^{4} it (exc^{2}) vg syr^{hr} aeth Aug^{cons} add αυτοισ | σταυρωθη (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} etc): D a b c ff$^{2.}$ h gat syr^{hr} aeth σταυρωσωσιν αυτον (h gat αυ. σταυ.)

28. εκδυσαντεσ cum ℵ* et^{cb} ALNΓΔΠ unc^{9} al omn fere f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (aeth om εκδ. αυ.) Eus$^{dem\,504}$ Chr$^{txt\,ed}$ et^{com} (– υβριζετο – το σωμα ολον δια των μαστιγων, δια του γυμνουσθαι [ex$^{cdd\,4}$, sed^{fi} om δ. τ. γυμν.], δια τησ περιβολησ τησ χλανιδοσ [cdd^{2} χλαμυδ.] –) Or$^{int\,3,919}$ com („et expoliaverunt eum vestimenta eius quae desursum habebat, tunicam inconsutilem et stolam, haec enim vestimenta eius talia describit Ioh., et induerunt eum deludentes propter nomen eius regale coccineam chlamydem") Aug^{cons}. Addunt vero etiam post εκδ. αυτ. (explicationis caussa) 33. 238. syr$^{p\,mg}$ τα ιματια αυτου, similiter lux *et exuentes eum vestimentis suis induerunt eum tonicam purpuream et chlamydem* ... ℵ^{ca}BD 157. a b c ff$^{2.}$ q (Chr gue et$^{cdd\,4}$ και ενεδυσαν αυτον χλανιδα [χλαμυδ.] κοκκ. omissis περιεθ. αυτ.) Or$^{int\,txt}$ (sed vide post) ενδυσαντ. (ita Ln, sed ipse improbat. Defendunt eo quod quum nudus flagellum passus esset, tunica interiore vestiendus fuerit, super quam chlamys coccinea indueretur. At vide v. 31 τα ιματ. αυτ.). Praeterea D 157. a b c f ff$^{2.}$ h gat mm (q Or^{int}) post αυτον add ειματιον (ιμ.) πορφυρουν και (Or^{int} *et induerunt eum chlam. coccin. et purpuram circumdeder. ei*, q *et induer. eum chl. cocc., circumdeder. eum et purpur.*) | χλαμυδα (D al -δαν) κοκκ. περιεθ. αυτ. cum ℵBDL 69. 102. 124. 48^{ev} it (sed q vide ante) vg sah cop syr^{hr} Eus$^{dem\,504}$ Chr^{gue} (om αυτ.) ... ς περιεθ. αυτ. χλα. κοκκ. cum AΝΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm (aeth om κοκκ.)

29. πλεξαντεσ (f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg): a b c ff$^{2.}$ h q Or^{int} non exprim | επεθηκαν cum ℵADLΓ unc^{8} al pler Eus$^{dem\,504}$ Chr (et.^{gue}) ... B 131. al pauc

λῆσ αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντεσ
ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντεσ· χαῖρε ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων, 30 [330.6] καὶ ἐμπτύσαντεσ εἰσ αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλα-
μον καὶ ἔτυπτον εἰσ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν
αὐτῷ, ἐκδύσαντεσ αὐτὸν τὴν χλαμύδα ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰσ τὸ σταυρῶσαι.
32—37 Mc 15, 21—26 32 [331.1] Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι
Lc 23, 26 ss Io 19, 17 ss Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 [332.1]
καὶ ἐλθόντεσ εἰσ τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόποσ

Chr^{mo1} *περιεθηκ.* (item act$^{pil\,a}$); KNΔΠ 1. 69. 124. al^{12} *εθηκαν* | *ε. τησ κεφ.* cum ℵBL 69. 124. 48^{ev} Eus^{dem} Chr^{gue} ... ς Ln *ε. την κεφαλην* cum ADNΓΔΠ unc^{8} al pler Chr^{ed}; H 33. *τη κεφαλη* (33. *αυτου τη κεφ.*) | *εν τη* (L *επη* pro *ε. τ.*) *δεξια* (Gb′) cum ℵABDLN 1. 33. 69. 124. 209. 47^{ev} 48^{ev} a c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q* vg (exc for) syr^{sch} et p mg syr^{hr} sah cop arm aeth (Eus^{dem} *εν τη χειρι αυτου*) Chr^{gue} et$^{cdd\,4}$ Or$^{int\,3,919}$ Aug^{cons} ... ς *επι την δεξιαν* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2.}$ h q^{2} for syr$^{p\,txt}$ Chr^{ed} | *ενεπαιξαν* cum ℵBDLΓ 33. 53. 56. 58. (d *inluserunt*) ... ς Ln Ti *ενεπαιζον* cum ANΔΠ unc^{9} al pler it vg syrr Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) | *αυτω* (Γ* [sed ipse* correxit] 48^{ev} al^{10} fere *αυτον*): 7. b ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l am for fu emm san tol mm gat syr$^{p\,cod}$ arm Aug^{cons} om | *λεγοντεσ*: A *δε-ροντεσ* | *ο βασιλευσ* cum ℵALNΓ unc^{9} al pler Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) ... Ln *βασιλευ* cum BDΔΠ al plus^{10}

31. *αυτω*: Γ 157. al^{10} fere *αυτον* | *εκδυσαντεσ α. τ. χλ.* (L add *και*) *ενεδυσ.* cum ℵL 33. (sah cop^{dz} *εξεδυσαν* sed om *και* ante *ενεδ.*) ... ς Ln Ti *εξεδυσαν* et *και ενεδυσ.* (:: ut Mc) cum BDNΓΔΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Eus^{dem} | *και απηγαγον*: D* (et. d*) sah om *και*

32. *ευρον* cum ℵABDLΓΔΠ unc^{6} al pler ... EFGN al *ηυρον* | *κυρηναιον*: D add *εισ απαντησιν αυτου* (*obviam sibi venientem*), item *venientem obviam sibi* (*ei*) vel *in obv. illis* (ita tantum mm) a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h gat harl ing lux mm sax (non item f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q, nec vg^{ed} am fu for san fr) | *ηγγαρ.*: D *ηνγα.*, L *ηγα.*, al *ηγκα.*

33. *ελθοντεσ* (M al pauc *εξελθ.*): Γ al add *οι στρατιωται* | *τοπον*: B *τον* (ita et. 47^{ev}) *τοπον τον* :: ut Lc | *λεγομενον* (et. ℵ^{c}): ℵ* om :: cf Mc | *γολγοθα* cum ℵABDLΓΠ unc^{8} al pler, item *golgotha* c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg sah cop arm aeth ... F *γολλγοθα*, Δ syr^{hr} *γολγολθα*, b *golgotha*, a *golgotaha*, syr^{utr} *gogoltha* ... N al plus^{20} *γολγοθαν* :: ut Mc | *ὅ* cum ℵBDE*FGHKLMNUΓ al plus^{60} ff$^{1.}$, item it^{rell} vg sah cop, Ps-Ath$^{passio\,61}$ ... ς (= Gb Sz) *οσ* cum AE^{2}SVΔΠ al sat mu | *κραν. τοπ. λεγομενοσ* cum ℵ*et^{cb}BL 1. 33. 102. 157. 209. ff$^{1.}$ Ps-Ath$^{pass\,61}$, item ς *λεγομενοσ κραν. τοπ.* cum EFGHKUΓ et (qui ante *οσ*) ASVΔΠ al pl syr^{p}, item MN^{2} 47^{ev} syr^{sch} *μεθερμηνευομενοσ* (N^{2} *ερμην.*) *κραν. τοπ.* ... N* al^{30} *λεγομενον κρ. το.* et al^{25} fere *μεθερμηνευομενον κρ. τοποσ* ... ℵ^{ca} D 124. 248. 300. al^{5} it (exc ff$^{1.}$) vg sah cop arm Aug^{cons} al om *λεγομ.* (prob Schu)

λεγόμενοσ, 34 [333.4] ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν οἶνον μετὰ χολῆσ μεμιγμένον· (Ps 68, 22)
καὶ γευσάμενοσ οὐκ ἠθέλησεν πεῖν. 35 [334.1] σταυρώσαντεσ δὲ
αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντεσ κλῆρον, 36 καὶ
καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 [335.1] καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆσ
κεφαλῆσ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτόσ ἐστιν Ἰησοῦσ
ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων.

---

34. εδωκαν: D και εδ. (antea και ελθοντεσ, *et venientes*). Cf it (exc f *et venientes – dederunt*) vg *et venerunt – et dederunt* | πειν bis (ℵ πιν) cum ℵ*D ... ς Ln Ti πιειν cum ℵ^{c}ABN unc rell al omn^{vid} (editum et. Or 1,703) ... L cop arm^{cdd} om priore loco | οινον (Gb') cum ℵBDKLΠ* al^{13} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr$^{\text{p mg}}$ syr$^{\text{hr bis}}$ arm aeth Ps-Ath$^{\text{pass 61}}$ Dam$^{\text{fid 228}}$ Hil al ... ς Ti οξοσ cum AΝΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler c f h q syr^{sch} et $^{\text{p txt}}$ syr$^{\text{hr 2 sem}}$ Chr(et.^{gue}) Or$^{\text{int 3,919}}$ (addit quidem^{920} „aliud autem vinum non mixtum cum felle nec cum aliquo contrario accepit et bibit et gratias agens discipulis dedit", rursus vero^{921} habet: „secundum Mt quidem Iesus accipiens acetum cum felle permixtum gustavit et noluit bibere; sec Mc autem, cum daretur et [ei?] myrrhatum vinum, non accepit"). Cf et. Barn^{7} σταυρωθεισ εποτιζετο οξει και χολη. In psalmo est: και εδωκαν εισ βρωμα μου χολην, και εισ την διψαν μου εποτισαν με οξοσ :: ad Mt cf Mc 15, 23 et Io 19, 29 | ηθελησεν cum ℵ*et^{cb}BDE^{2}L 1. 33. 69. 124. 48^{ev} Chr (et.^{gue}) Sev^{ant} in$^{\text{cat ox}}$ (it vg Or ^{int} *noluit*) ... ς ηθελε cum ℵ^{ca}AE*ΓΔΠ unc^{8} al pler Ps-Ath$^{\text{pass 61}}$ Chr $^{\text{cdd 3}}$ Dam^{fid}

35. βαλοντεσ cum ℵADΠ* 1. 209. al^{30} fere Eus$^{\text{dem 505}}$ Ps-Ath$^{\text{cdd 2}}$ ... ς Ti βαλλοντεσ cum BLΓΔΠ^{2} unc^{9} al longe pl Ps-Ath$^{\text{pass 61}}$ | κληρον sine additam cum ℵABDLΓΠ unc^{9} al^{200} fere f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l fu for emm iac ing san tol* (al mu ap Hentenium et ap Luc^{brug} et ap Vallars) sixt sah cop syr^{sch} et$^{\text{p mg}}$ („hic locus prophetae non inventus est in duobus [cdd. Assemani habent „tribus"] exx. Graecis neque in ipso antiquo Syriaco") aeth pers^{p} Chr al Or^{int} Hil Aug^{cons} (Apud Hier in h. l. verba de quibus quaeritur edita quidem sunt, sed contra videtur esse quod ipse Hier adnotat. Addit enim ad Matthaei verba: „et hoc in eodem psalmo [de quo ad v. 36 modo dixerat] fuerat prophetatum: *Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.*" Haec psalmi verba eum non adiecturum fuisse puto, si eadem exhibuisset in textu.) ... ς (= Gb Sz, sed prob Schu) ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν (Ioh ινα η γραφη πληρωθη [η λεγουσα]) ὑπὸ (Δ al Eus^{dem} Ps-Ath^{67} δια, item it^{cdd} vg *per*) τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖσ (Δ αυτοισ), καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον cum Δ 1. al vix mu a b c g$^{2.}$ h q vg^{ed} am lux fr sax syr$^{\text{edd aliq}}$ syr^{p} ^{txt} arm Eus$^{\text{dem 505}}$ (και ο ματθ. μαρτυρει λεγων etc) Ps-Ath$^{\text{pass 61}}$ et^{67} (Hier ad h. l., sed vide ante) :: cf Ioh 19, 24

36. εκει (et. Or$^{\text{int 3,920}}$): 229* it (exc f) vg Aug^{cons} Hier arm Eus^{dem} ^{505} om

37. επεθηκαν: Δ -θησαν | γεγραμμενην: h add *haebreice graece et latine* :: ex Ioh | ιϲ̄ (et. Or$^{\text{int 3,921}}$ et^{925}): 3. 6. 40* 61. 118. 435. al^{40} fere a b

38–44 Mc 15, 27–32 Lc 23, 32 ss Io 19, 18 ss 38 $^{336.1}$ Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷσ ἐκ δεξιῶν
Ps 22, 7 καὶ εἷσ ἐξ εὐωνύμων. 39 $^{337.3}$ οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν
αὐτόν, κινοῦντεσ τὰσ κεφαλὰσ αὐτῶν 40 καὶ λέγοντεσ· ὁ κατα-
λύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραισ οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν,
εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, καὶ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 $^{338.2}$
ὁμοίωσ οἱ ἀρχιερεῖσ ἐμπαίζοντεσ μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρε-
σβυτέρων ἔλεγον· 42 ἄλλουσ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι·
βασιλεὺσ Ἰσραήλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πι-

---

ff^{1} q gat mm sah cop ar^{p} sl$^{4.5.6}$ Thphyl (et. Eus ap Mill ex eoque ap Wtst: ex errore ut vdtr) om :: cf Mc et Lc

38. *εκ δεξιων*: c add *nomine zoatham*, item post *ευωνυμων nomine camma*. Alia nomina (*Dismas* vel *Dimas* et *Gestas*) praebent act^{pi}: cf in ed. mea p. 231 et 286.

39. *αυτον*: E om | *τασ κεφαλασ* (et. Eus$^{dem\,477}$ et^{498} Or$^{int\,3,921}$): D cop^{dz} *την κεφαλην* (:: ut ps *εκινησαν κεφαλην*)

40. *ο καταλυ.* cum ℵABLΓΠ unc^{8} al pler f ff^{1} g^{1} am san for sah cop syr^{sch} aeth Eus$^{dem\,477}$ et$^{ps\,396}$ Chr Cyr$^{zach\,783}$ Hil ... DMΔ al pauc a b c ff^{2} g^{2} h l q vg^{ed} et$^{cdd\,pl}$ (ut ing emm tol) fr sax syr^{p} (et.^{mg} graec) et^{hr} arm Eus$^{dem\,498}$ et$^{ps\,82\,bis}$ Or$^{int\,3,921\,sq}$ Hier Amb praem *ουα* (:: e Mc) | *ναον* (ita et. g^{1} h syr^{utr} sah arm aeth Eus^{dem} et^{ps} Or$^{int\,3,921}$): a b c f ff$^{1.2}$ g^{2} q vg cop syr^{hr} Or$^{int\,3,922}$ Hil Hier add *dei* | *εν*: L d om | *οικοδομων* (et. Eus$^{dem\,498}$ Chr Cyr$^{zach\,783}$ Or$^{int\,3,921}$): 131. 238. it vg sah syr^{hr} Eus$^{ps\,82\,bis}$ et^{396} (*εγειρων αυτον*) Cyr^{4,934} et$^{nest\,119}$ Or$^{int\,3,922}$ Hil add vel praem (ita it vg) *αυτον* | *ει του θεου* cum ℵADL ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} q (et. d δ) Eus^{dem} et^{ps} (Chr, sed ^{fi} *ει υι. του θε. εστιν*, antea om verba *ει υι. ει τ. θε.*) ... B *θεου ει*, item *si fil. dei es* it^{pler} vg Or$^{int\,3,921}$ et^{4,629}, atque sic Ln | *και καταβ.* cum ℵAD 2^{petr} al^{4} a b c h syr^{sch} et^{hr} Chr^{gue} Cyr$^{nest\,119}$ ... ς Ti om *και* cum BLΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ l q vg sah cop syr^{p} Eus^{dem} et^{ps} Chr^{ed} (Cyr^{4,934} et^{843}, sed citat tantum verba *ει υιοσ* etc) Or$^{int\,3,921\,sq}$

41. *ομοιωσ* cum ℵALΠ* 71. 114. b for cop^{wi} et^{dz} ... BK 1. 33. 69. 102. al^{5} a c d f ff^{2} g$^{1.2}$ h q syr^{sch} cop^{schw} arm Eus$^{ps\,82}$ Or^{int3,921} add *και*, item ς add *δε και*, Ln [*δ. κ.*] cum D^{gr}ΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler ff^{1} syr^{p} aeth (sah *δε* omisso *και*) Eus$^{dem\,498}$ | *γραμμ. κ. πρεσβ.* (ℵ 238. Eus^{dem} ^{498} *πρ. κ. γρ.*) cum ℵABL 1. 33. 69. 124. 238. al vix mu ff^{1} g$^{1.2}$ vg sah cop aeth syr$^{p\,cod}$ Eus$^{dem\,498}$ ... D al^{10} fere a b c ff^{2} h q gat (Eus$^{ps\,82}$) Cassiod *γραμμ. και φαρισαιων* (Eus *τ. φα. κ. τ. γρ.*) ... EFG HKMSUVΔΠ al plus^{150} f syr^{sch} et^{p} arr pers^{p} sl Or$^{int\,3,921}$ Thphyl *γρ. κ. πρε. και φαρισαιων* ... Γ 6^{pe} sem arm^{ed} nil nisi *γραμμ.* | *ελεγον* (et. Eus^{dem} et^{ps} Or^{int}): D^{gr} 7^{pe} g$^{1.2}$ am san *λεγοντεσ* (item *illudebant* [*illuserunt*] - - *dicentes* sah cop syr^{p} aeth)

42. *σωσαι*: cdd *σωσαι;* | *βασιλευσ* cum ℵBDL 33. 102. sah ... ς (= Gb) Ln praem *ει* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} ^{498} et$^{ps\,82}$ et^{396} Ps-Ath$^{pass\,75}$ Or$^{int\,3,921}$ | *νυν*: Δ al pauc om | *πιστευ-*

στεύσωμεν ἐπ' αὐτόν· 43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν Ps 22, 8
εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός. 44 339.2 τὸ δ' αὐτὸ
καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
45 340.2 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν 45—49 Mc 15, 33–36 Lc 23, 44
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 341.6 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν
ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἠλεὶ ἠλεὶ λεμὰ σαβαχθανεί; τοῦτ' (Ps 22, 2)

σωμεν cum ℵEFHLMΓΔ 33. 69. 124. 131. 157. al[30] fere (f syr[sch ed] go *ut videamus et credamus*, sah *ut credamus*) ... ς Ti πιστευσομεν cum BDGKSUVΠ al pl cop syr[p] arm aeth Eus[dem] et[ps] Cyr[4,843] et[934] et[nest 119] Ps-Ath[pass] ... Ln πιστευομεν cum A 244. 258. c[scr] it[pler] vg Or[int 3,396] | επ αυτον cum ℵBL 33. 42. 46. 238. 243. 60[ev] (al[4] εισ αυτον) Cyr[nest 120] (alibi[bis] σοι) ... ς (= Gb Sz) Ln αυτω cum AD 1. 69. al vix mu (it vg arm go Or[int]) Eus[dem] et[ps] Ps-Ath[pass 75] et[83] ... Gb (sed + επ) Sz επ αυτω EFGHKMSUVΓΔΠ al plus[150]

43. πεποιθεν usq θελει αυτον: Γ om | πεποιθεν (et. c f ff[1.] g[1.2.] q vg syrr go Eus[ps] Or[int 3,921]): D 1. 118. 209. a b h l sah cop arm aeth Eus[dem 498] praem ει | επι τον θεον (et. Eus[dem 498], item c d f g[1.] fu Or[int] Aug[cons] Amb *in deum*) ... Ln επι τω θεω cum B (it[pl] vg *in deo* vel *domino*) Eus[ps 82] | νυν (et. Eus[dem] Or[int]): AHΠ* al plus[60] ff[2.] cop Eus[ps] om :: ut LXX | ρυσ. νυν sine αυτον cum ℵBL 33. vg[ed] (ff[1.] g[1.2.] am san ing for al Or[int 3,921] Aug[cons] om αυτον post θελ.) ... ς Ln Ti add αυτον cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pl] vg[cdd pl] syr[utr] sah cop arm Eus[dem] et[ps] (:: LXX ρυσασθω αυτον, σωσατω αυτον, οτι θελει αυτον) | θελει: F al pauc -λη

44. το δ: D το δε | συνσταυρωθ. cum ℵABEGΔΘ[f] 69. al; item ς συσταυρ. cum FHKMUΓΠ (sv?) al pler ... DL σταυρωθ. | συν αυτω cum ℵBDL, item Θ[f] μετ αυτου ... ς Ti αυτω cum ΑΓΔΠ unc[9] al omn[vid] | αυτον c. ℵABDLΓΔΠ unc omn al[150] fere ... ς (= Gb Sz) αυτω c. minusc vix mu

45. απο δε εκτησ (ita et. it[pl] vg Or[int] Aug al): a b c (Promiss) *et postquam crucifixus est, a sexta* | σκοτ. εγεν. (et. Eus[ps 369] et[dem 292] et[486] [et[490] κατα τον ματθ. addit sed magis Mc sequitur: γενομ. δε ωρ. εκτ. σκο. εγε. εφ ολην - και τη ενατη ωρα εβο. etc] Chr Or[int 3,92]): UΓΔ al[5] syrr go εγεν. σκο. | επι πασαν (ℵ[a] 12. 245. Chr[gue] εφ ολην) τ. γην (et. Eus[dem] et[ps] Or[int] Cyp al): ℵ* 248. l Lactant[4,18] om :: in Mc et Lc hoc non fluct | ενατησ (D ante ωρασ pon) et versu sq ενατην cum ℵABEFHKLMUVΓΔΘ[f]Π al pl, item D ενατησ ... ς εννατησ cum G al sat mu, item εννατην cum DG al sat mu

46. ανεβοησεν cum ℵADΓΔΘ[f]Π unc[9] al pler Eus[dem 486] et[ps 369] Bas[eth 285] (a ff[2.] g[2.] h *exclamavit*) ... BL 33. 69. 124. (Eus[dem 490] ex Mc est, vide ante) εβοησεν (it[pl] vg Or[int] *clamavit*) :: ut Mc | ο ις: D om ὁ | ηλει ηλει (ἠ- EFMΓ al mu, *heli* a b d f ff[1.] g[1.] q am emm for fu ing gat mm san; ἠ- ut ς KUΠ al pl, *eli* c ff[2.] g[2.] h vg[ed]) cum DEΔΘ[f] 1. al Eus[es 544] et[dem 490] (sec loc) et[ps 369]; item ς Ln Ti ηλι cum AFGHKMUΓΠ(sv?) al pler (Clem[ecl 993]), Bas[eth 285] Epiph[69,48], item L Eus[dem 486] ex[cdd 2] αηλι αηλι (L ἀήλι ἀήλι) ... B ελωει ελωει (Eus[dem 490] pri loc [ex Mc potius]

ἔστιν· θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπεσ; 47 τινὲσ δὲ τῶν
ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντεσ ἔλεγον ὅτι Ἡλείαν φωνεῖ οὗτοσ. 48 $^{342.\,2}$
Lc 23, 36 Io 19, 29 καὶ εὐθέωσ δραμὼν εἷσ ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσασ τε
(Ps 68, 22) ὄξουσ καὶ περιθεὶσ καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 οἱ δὲ λοιποὶ ἔλε-
γον· ἄφεσ ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλείασ σώσων αὐτόν.

ελωειμ ελωειμ), ℵ 33. al pauc cop harl Chr^{gue} *ελωι*:: ut Mc | *λεμα* cum ℵBL 33. al pauc (a apud Blanch.) ff$^{1.}$ g$^{1.}$ am emm for ing harl san cop (*elema*) syr^{sch} (*lemono*) Eus$^{dem\,486}$ ex$^{cdd\,2}$ (item ^{490} bis) et$^{ps\,369}$... Ln *λημα* (cum B ex errore Birchii), item Epiph^{69,48} ... Ti *λιμα* cum AKUΓΔΘ^{f}Π al pl f q go syr^{p} Eus$^{es\,544}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\,cod}$, item EFGHMSV al mu Bas$^{eth\,cdd}$ *λειμα* ... ς *λαμα* cum D 1. al a (teste Iric) b h gat mm (item c g$^{2.}$ vg^{ed} Bas$^{eth\,285\,ed}$ *lamma*) arm aeth Eus$^{dem\,486\,ed}$ (item^{490} bis) Bas$^{eth\,cod}$ Or$^{int\,3,924}$ | *σαβαχθανει* (B *σαβακτανει*) cum ℵA(B)Δ 1. 69. al Eus$^{es\,544}$, item EFGHKLMSUVΓΘ^{f}Π al pler Eus$^{dem\,486}$ (et ^{490}) et$^{ps\,369}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\,285}$ Epiph *σαβαχθανι* (ita ς Ti), item c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg *sabacthani* (g$^{1.}$ *zab.*, ff$^{1.}$ san *sabachth.*, q *sib.*, vg^{cd} ap Ln *sabactani*), hinc Ln *σαβακθανι* ... D *ζαφθανει* (D^{e} *σαφθ.*), d h *zapthani*, for^{2} *zeptani*, b *zaptani*, a *zahthani* | *εγκατελιπεσ* cum ℵBDLUΓΠ^{2}(SV?) al pl (item editum Ir$^{gr\,38}$ Or$^{1,467\,lib}$ Eus^{dem} Did$^{tri\,188}$ Bas^{eth} Epiph^{771} et ^{alib}) ... AEFGHKMΔΘ^{f}Π* al mu *-λειπεσ* (c^{scr} al Chr^{gue} *-λειπασ*). In Syro^{sch} deest *τουτ εστιν* usq *εγκατ.*

47. *εστηκοτων* cum ℵBCL 33. ... ς Ln Ti *εστωτων* cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler | *οτι* cum ABCΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f q go syr^{p} Or$^{int\,3,924}$ Chr (et.^{gue}) ... ℵDL al pauc it^{pler} vg syr^{sch} arm aeth om (:: Mc *ιδε*) | *ηλειαν* cum ABDLΔ ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum ℵCΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea cf ad 11,14. 16,14. 17,3 etc

48. *εξ αυτων* (et. Or$^{int\,3,925}$): ℵ om | *πλησασ τε*: D om *τε*. | D 69. *οξου*

49. Hunc versum Or$^{int\,3,925}$ ante v. 48 ponit; 59. 239. 253. 433. plane om | *ελεγον* cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h vg syr^{utr} Or$^{int\,3,925}$ Aug^{cons}... Ln *ειπαν* cum B 124. et (*ειπον*) D 69., item a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q | *αφεσ*: Θ^{f} 33. 157. syr^{sch} *αφετε* | *ηλειασ* cum BD ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ℵACLΘ^{f} unc rell etc. Cf ad v. 46 | *σωσων* cum ℵ^{c}ABCLΘ^{f} unc^{12} al pler, item *liberans* ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg arm aeth ... ℵ* 69. y$^{scr\,sem}$ al^{5} *σωσαι*, item *liberare* f g$^{2.}$ syr^{utr} go (:: Schu notat: „ex Mt more, cf 2, 2. 5, 17. 9,13. 10,34 sq al") ... D 1. 209. a b c ff$^{2.}$ h l q (Or$^{int\,3,925}$ *si veniet El. et* [ut?] *liberet eum*) *και σωσει* (d *et liberat*) | *αυτον* sine additam cum ADEFGHKMSVΔΠ al pler it vg (exc gat mm) syr^{utr} (et$^{hr\,semel}$) cop arm go Or$^{int\,3,926}$ (ubi nihil de hoc additamento commemorat; sed etiam Or^{1,416} affirmat Iesu iam mortuo militem lancea latus pupugisse. Dicit eo loco contra Celsum: *ειτα φησιν ο κελσοσ· τι φησι και ανασκολοπιζομενου ποιοσ ιχωρ, „οιοσπερ τε ρεει μακαρεσσι θεοισιν"; εκεινοσ μεν ουν παιζει. ημεισ δε απο των σπουδαιων ευαγγελιων, καν μη κελσοσ βουληται, παραστησομεν οτι ιχωρ μεν ο μυθικοσ και ομηρικοσ ουκ ερρευσεν αυτου απο του σωματοσ· ηδη δ αυτου αποθανοντοσ εισ των στρατιωτων λογχη την πλ. αυτου ενυξε* etc. Suspiceris

50 343. 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦσ πάλιν κράξασ φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ 50–54 Lc 15, 37—39 Mc 23, 45—47

---

iam tum evangelicam Matthaei scripturam traditione de puncto vivo Iesu corpore auctam fuisse. Eundem in sensum accipi possit Barn[7] *ουχ ουτοσ εστιν ον ποτε ημεισ εσταυρωσαμεν, εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ.* At scripta haec quidem sunt nimis libere.) Eus[can] (ponit enim Ioh 19, 31 usq 37 canone decimo quo quae singulis sunt propria continentur; praeterea etiam[dem 10,8] propheticum illud *ωσει υδωρ εξεχυθην* impletum asserit iis quae „Ioh“ de milite latus Iesu pungente tradidit) Hil Hier Aug[cons] ... ℵBCLUΓ 5. 48. 67. 115. 127* gat mm syr[hr sem] aeth add *αλλοσ δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και* (U add *ευθεωσ*) *εξηλθεν υδωρ και αιμα* (U *αιμ. κ. υδ.*) : : cf Ioh 19, 34. Eadem vero etiam testantur Chr (allatis enim libere, ut toties alibi, textus verbis: *ετεροσ δε προσελθων λογχη αυτου την πλευραν ενυξε,* addit: *τι γενοιτ αν τουτων παρανομωτερον, τι δε θηριωδεστερον, οι μεχρι τοσουτου την εαυτων μανιαν εξετειναν και εισ νεκρον* – hoc eum non sensu proprio dicere apparet – *σωμα λοιπον υβριζοντεσ; συ δε μοι σκοπει πωσ ταισ παρανομιαισ αυτων εισ ημετεραν κεχρηται σωτηριαν. μετα γαρ την πληγην αι πληγαι τησ σωτηριασ ημων εκειθεν ανεβλυσαν. ο δε ισ̅ κραξασ φωνη μεγαλη αφηκε το πνευμα.*) Cyr ap Sev[antio] (vide post) scholion[cod 72] (*οτι εισ το καθ ιστοριαν ευαγγελιον διοδωρου και τατιανου και αλλων διαφορων αγιων πατερων τουτο προσκειται – τουτο λεγει και ο χρυσοστομοσ. οταν ουν ο ματθ. προ τελευτησ αυτου σφαζομενον υπο του στρατιωτου τη λογχη εισ την πλευραν εδηλωσεν, ειθ ουτωσ νυχθεντα τελευτησαι, ο δε γε ιωαννησ τουτον εφη λογχη νυχθηναι μετα το τελειωθηναι, ου μαχησ το ειρημενον· αμφοτεροι γαρ το αληθεσ εμηνυσαν. ο μεν γαρ ματθ. ωσ πλειστακισ τον λογον ποιουμενοσ ταχεωσ τησ αναγραφησ, επιμνησθεισ και τησ σφαγησ τησ μετα τον θανατον αναμιξ την γραφην πεποιηται, ο δε ιω. την τουτου ακριβη γνωσιν εμηνυσεν, μετα τον θανατον και την σφαγην υποδεξασθαι το σωμα.* Haec inde a verbis: *οταν ουν ο ματθ.* etiam in scholio[cod 238] quod Severo adscribitur leguntur, priora vero de evv. Diodori et Tatiani alibi non inventa sunt.) nonnulli ap Severum[antio] (cf Asseman. bibl. orient. II, 81, ubi legitur: „Petrus Iunior [† 591] profert ex ep. 26. libri 9, quam Severus [† 539] post exilium ad Thom. Germaniciae episc. scripsit: *Quod autem latus domini ac dei nostri Ies. Chr., postquam spiritum tradidit, a milite lancea percussum sit et ex eo sanguis et aqua mirabiliter effluxerint, div. evglsta Ioh scripsit, cuius quidem facti nemo alius meminit. Nonnulli vero Matthaei evglio vim palam inferentes id ibi obtrusere quod contra evglistae mentem est, ut scilicet ostenderent Christi adhuc viventis latus a milite lancea prius percussum fuisse quam is spiritum tradidisset. Haec res summo studio discussa est quum mea tenuitas in urbe regia esset Macedonii eiusdem urbis quondam archiepiscopi causa. Producto igitur in medium Matthaei evglio, quod magnifice descriptum erat et in regia aede summa cum veneratione servabatur, quodque imperante Zenone in urbe Cypri insulae una cum S: Barnaba repertum fuisse ferebant, eoque aperto deprehensum est*

πνεῦμα. 51 $^{344.2}$ *καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη*
ἄνωθεν ἕωσ κάτω εἰσ δύο, $^{345.10}$ *καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι*
ἐσχίσθησαν, 52 *καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα*
τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν· 53 *καὶ ἐξελθόντεσ ἐκ τῶν*
μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν
καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖσ. 54 $^{346.2}$ *ὁ δὲ ἑκατοντάρχησ καὶ οἱ*

---

huiusmodi historiae militis et lanceae additamentum in ipso haudquaquam exstare. Subiungit antiquorum expositorum neminem huius rei meminisse praeter Chrysostomum et Cyrillum alexandrinum, quorum in commentaria id additamentum obrepsit.“ [Cyrilli comm ad Mt perisse constat.]) Ceterum opinionem, ex illa ev. Matth. lectione ortam, Iesu adhuc vivi latus lancea apertum fuisse, Clemens V. in concilio Viennensi a. 1311 damnavit, docens Iohannem tenuisse rectum rei gestae ordinem.

50. *παλιν* (et. Or$^{int\,3,926}$ Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,797}$): FL al^{10} fere h Cyr$^{act\,48}$ Chr (et.^{gue}) om (Or^{4,298} *ει μεν γαρ ωσ οι συσταυρ. αυτω λησται – ουκ αν ελεγομεν οτι εθηκε τ. ψυχην αυτου αφ εαυτου – νυνι δε ο ισ κραξασ* etc nil probat)

51. *το καταπε. του ναου*: cf Hier ad h. l.: *in evglio, cuius saepe fecimus mentionem, superliminare templi infinitae magnitudinis fractum esse atque divisum legimus.* Vide etiam ep. ad Damasum 18. ubi ad verba Iesaiae 6, 4 de sublato superliminari et domo impleta fumo addit: *nonnulli – superliminare sublatum illo tempore praedicant, quando velum templi scissum est.* Rursus in ep. ad Hedibiam 120 ait: *in evglio autem quod Hebraicis litteris scriptum est legimus non velum templi scissum sed superliminare templi mirae magnitudinis corruisse.* | *εισ δυο* (D add *μερη*, quemadmodum it vg Or^{int} *in duas partes*) post *κατω* cum BC*L 33. 102. cop aeth … ς Ln post *εσχισθη* (:: ut Mc) cum ℵAC^{3}DΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} arm go Cyr$^{zach\,797}$ et$^{act\,48}$ Or$^{int\,3,923}$ et^{926} … Or^{4,298} (et ^{1,414} lib) Eus$^{dem\,292}$ (sed unde? item$^{ecl\,164}$ *κατα την των ευαγγελιων γραφην*) om :: ut Lc | *ανωθεν* cum ℵL Or^{4,298} Cyr$^{act\,48}$ … ς Ln Ti praem *απο* (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr^{zach} (Or^{1,414} Eus^{bis}); item BCΘ^{f} al pauc *απ* (69. *επ*) | *εωσ*: Π *εισ το*

52. ℵ* om *κ. τ. μνη. ανεωχθ.* | *μνημεια* (et. Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{bis} Ps-Ath^{pass} al): A *μνηματα* | *ανεωχθησαν* cum ℵ^{c}BDΓΔΠ^{2} unc^{9} al pler Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,798}$; item C^{3}LΘ^{f} 1. 33. 157. al^{10} fere Cyr$^{act\,48}$ *ηνεωχθησαν*, al pauc Ps-Ath$^{pass\,77}$ *ηνοιχθησαν* … AΠ* al pauc *ανεωχθη*, C* al pauc *ηνεωχθη* | *ηγερθησαν* cum ℵBDGL 1. 33. 69. 124. 209. al^{10} fere Or^{4,298} et^{2,552} Eus$^{ps\,369}$ (Cyr^{act} *ανεστησαν*) … ς *ηγερθη* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler Cyr$^{zach\,798}$

53. *εκ τ. μνημειων*: syr^{sch} ar^{r} et^{e} perss om | *μετ. τ. εγερσ. αυτου* (30. 220. 32^{ev} sem aeth [*postquam resurrexerant* apud Bode] *αυτων*, 243. om): syr^{hr} om | *εισηλθον* (et. Or^{4,298} et$^{int\,927}$; D it [exc f q] vg *ηλθον*): ℵ om una cum *και* sq | *ενεφανισθησαν*: D* *εφανησαν*, D^{c} *ενεφανεισαν*

54. *εκατονταρχησ* cum ℵD Or^{1,416} … ς Ln Ti -*ρχοσ* cum ABCLΘ^{f} unc rell

μετ᾽ αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν
οὗτος. 55 $^{347.6}$ Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν 55 s Mc 15, 40 s
θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας Lc 23, 49 Io 19, 25
διακονοῦσαι αὐτῷ· 56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία
ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβε-
δαίου.

---

al omn^{vid} (:: cf ad 8, 5. 8. 13. Lc 23, 47 et alibi) | *γινομενα* cum BD 33. 69^{sem} 258. 47^{ev} Or^{1,416}, item *quae fiebant* it vg Or$^{int\,3,928\,sq}$ ... ς *γενομενα* cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler (Or^{4,299} *ωσ τον εκατονταρχον και τουσ μ. α. τηρουντασ* etc) | *θεου υιοσ* c. ℵ^{c}ACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere a c d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q am fu for ing gat go Or^{1,416} et ^{4,298} ... Ln *υι. θε.* (:: ut Mc) cum BD^{gr} 102. b h l vg^{ed} Or$^{int\,3,928}$ Aug^{cons} Hier (ad h. l.); ℵ* *υιοσ ην του θε.* (:: cf ad Mc) | *ην* (et. Or^{bis} et^{int}): c f g$^{1.}$ go Aug^{ioh} (at non ^{cons}) Vig *εστιν*

55. *εκει* (ℵ *κακει*, unde sane reliquae lectiones ortae videntur) cum (ℵ)A BCEGHMSUVΓΔΘ^{f} al pl it vg cop syr^{utr} go al Eus$^{es\,462}$ et$^{marin\,260}$ Chr^{ed} (et.^{mo} et ^{al}) Or$^{int\,3,929}$ ... D al^{10} fere Chr^{gue} *και* (:: ut Mc), FKLΠ 33. al^{50} fere (syr$^{p\,mg}$, nisi potius cum D facit) *εκει και* (al pauc *και γυ. εκ.*) | *απο* (:: ita et. Mc) cum ℵBCDLΓΘ^{f} unc^{8} al pler Eus^{es} et^{marin} ... AKΔΠ al^{10} fere Chr (et.^{gue}) om | *θεωρουσαι* (300. *ορωσαι*): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non a b c f ff$^{2.}$ h q) vg om (:: in Mc non omittitur) | *τω ιυ̅* (et. Chr ^{gue}; sed ^{ed} om): F 80. Eus^{es} et^{marin} *αυτω* | *απο* (Γ male add *μακροθεν*) *τ. γαλιλ.* (a *a cana galilea*): Eus^{marin} et Chr (et.^{gue}) om

56. *εν αισ ην* (al pauc *ησαν*) :: cf Mc: Chr (et.^{gue}) om | *μαρια* (C* praem *και*, delet C^{3}) *η* (D* om) *μαγδ. και* cum ℵ^{c}ABDΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere Eus^{es} et^{marin} Chr (et.^{gue}), item CLΔ 1. syr^{p} *μαριαμ η μα. και* ... ℵ* om | *μαρια* sec (h. l. et. L 1. syr^{p}): CΔ *μαριαμ* | *η του* (48^{ev} Chr^{ed} et^{gue} om): E al^{10} fere Eus^{es} (non item^{marin}) Chr$^{mo\,2}$ om | *και ιωσ. μητηρ*: ℵ* *και η μαρια η ιωσηφ*, ℵ^{c} *και η* (videtur per oscitantiam intactum remansisse) *ιωσ. μητ.* | *ιωσηφ* cum ℵ* et^{c} D*L 59^{mg} 69** 157. 55^{ev} it vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ Eus^{marin} Or$^{int\,3,929}$ in^{txt} et^{com} (ubi ipsum nomen tractat) ... ς Ln Ti *ιωση* (D^{c} *-σητοσ*) cum ABCΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go Eus^{es} Chr. Cf huc Chr^{com}: *τινεσ δε ησαν; η μητηρ αυτου· ταυτην γαρ λεγει την ιακωβου* etc. Hesych^{hier} in cat oxon^{256}: *επειδη δε πολλων μαριων εν τοισ ευαγγ. φερεται μνημη, τρεισ ειναι τασ πασασ γινωσκειν οφειλομεν – μαριαν γαρ την ιακ. και ιωση μητερα και αλλην μαριαν* (cf v. 61) *παρα τοισ ευαγγελισταισ ωνομασμενην την θεοτοκον ειναι και ουκ αλλην πεπιστευκαμεν.* Contra Or$^{int\,3,929}$: *erat autem inter praecipuas et Maria Iacobi et Ioseph mater, aut, sicut Mc dicit, Iacobi minoris et Ioseph mater.* Item Eus$^{marin\,260}$ *τεσσαρασ γουν τασ πασασ μαριασ παρουσασ τω παθει του σωτηροσ μετα των αλλων γυναικων ευρισκομεν. πρωτον μεν ουν την θεοτοκον την αυτου του σωτ. μητερα· δευτεραν δε την ταυτησ αδελφην μαριαν*

57—61 Mc 15, 42—47 57. [348.1] Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ
Lc 23, 50—55 Io 19, 38—42 Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ·
58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
τότε ὁ Πειλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. 59 [349.1] καὶ λαβὼν τὸ
σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν
αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ
προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 [350.6]

την του κλωπα· ειτα τριτην μαριαν την μαγδ., και τεταρτην την ιακ. και ιωσηφ μητερα. και των μεν πρωτων τριων μαριων εμνημονευσεν ιω. – της δε τεταρτης μαριας της μητρ. ιακ. και ιωσηφ οι λοιποι τρεις εμνημονευσαν ευαγγ. – ματθ. μεν ουτως ειπων· ησαν δε εκει – η του ιακ. κ. ιωσηφ, quibus statim addit: αι εθεασαντο τον τοπ. που τιθεται. His accedit fragmentum Papiae (ex cod. Lat. Bodl. 2397 a. 1302 sq prope Oxon. scripto a Grabio editum; at iste Papias potius est is qui saec. 12. floruit, et cuius e dictionario excerpta praebet cod. Oxon. 1752 [Digb. 151], quam Polycarpi aequalis. Alius etiam Papias est cuius excerpta Allat. de Symeon. 2, 22 sqq exscripsit.): *Maria mater domini; Maria Cleophae sive Alphaei uxor, quae fuit mater Iacobi episcopi et apostoli et Symonis et Thadei et cuiusdam Ioseph; Maria Salome, uxor Zebedaei, mater Iohannis evglistae et Iacobi; Maria Magdalene. Istae quatuor in evglio reperiuntur* etc (Grab. Spicil. 2, 34; item Routh. Reliqq. 1, 16.) | μητηρ pr: b c gat non exprim | και η μητ. των (et. ℵ^{c}): ℵ* και η μαρια η των | Γ (ut solet) ζεβεδδαιου

57. δε: A* om | αριμαθαιας (et. ff$^{1\cdot}$ vg^{ed} mm tol, item sa^{nvid} *-thea*): D αρειμαθειας, al^{2} αριμαθιας, item it (exc ff$^{1\cdot}$; h q *arimatia*) am fu for emm ing gat Or^{int} (syr$^{p\,mg}$ *Rama*) | τουνομα: D το ονομα | εμαθητευθη cum ℵCD 1. 33. 17^{ev} (syrr^{vid}) ... ς Ti εμαθητευσεν cum ABLΓΔΠ unc^{9} al pler

58. προσελθων: D προσηλθεν addito και post πειλ., item it vg Or^{int} | τω: Π* w^{scr} om | πειλατω et πειλατος cum ABD, sec et. Δ ... ς Ln Ti πιλατω et πιλατος cum ℵCL unc rell al omn^{vid} | αποδοθηναι cum ℵBL 1. 33. 40. 118* 209. al^{10} fere (237. add αυτω) syr^{hr} ... ς Ln Ti add το σωμα cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth go (syr$^{p\,mg}$ sl add του ῑῡ) Or^{int}; cop αυτο

59. λαβων: D παραλαβων | το σωμ. ο (L al pauc om) ιωσηφ: D a syr^{sch} ιωσηφ το σωμ. | σινδονι cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1\cdot}$ Hil^{bis} (in h. l.) ... Ti εν σινδ. cum BD al^{5}, item *involvit in* it (exc g$^{1\cdot}$) vg cop Or^{int} Aug (:: D al cop it^{cdd} Aug et. in Lc εν σινδ. Cf et. act$^{pil\,a}$)

60. αυτο: L 69. arm om | ὃ: LZ^{scr} ῷ (z ᾧ) (sed L et. antea ενετυλ. αυτω et eiusmodi saepe) | εν sec: Γ om | μεγαν: MU 1. 69. al^{5} μεγα | τη θυρα cum ℵBCDL unc^{12} al pler (d *osteo*) ... Ln επι τη θυρα cum A 242. 243. (et. 59. επι την θυραν), item it vg Or^{int} *ad ostium (-eum)* :: cf Mc

ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι
ἀπέναντι τοῦ τάφου.
62 351. 10 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτισ ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν,
συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸσ Πειλᾶτον 63 λέ-
γοντεσ· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνοσ ὁ πλάνοσ εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ
τρεῖσ ἡμέρασ ἐγείρομαι. 64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον 28, 13
ἕωσ τῆσ τρίτησ ἡμέρασ, μήποτε ἐλθόντεσ οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν
αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔσται
ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆσ πρώτησ. 65 ἔφη αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ·
ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡσ οἴδατε. 66 οἱ δὲ
πορευθέντεσ ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντεσ τὸν λίθον
μετὰ τῆσ κουστωδίασ.

---

61. εκει: Γ k^{scr} Chr om | μαριαμ cum ℵBCLΔ 1. ... ς Ln Ti μαρια cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn | ἡ pr: D* om | και η αλλη (it^{pler} vg Or^{int} *et altera*) cum ℵBCLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... AD (d h *et alia*) και αλλη | μαρια: Δ -ριαμ | απεναντι: D κατεναντ.

62. δε: L om | πειλατον cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵCL unc rell al omn^{vid}. Cf et. ad 27, 2.

63. εκειν. ο πλαν. cum ℵAB*(C*^{vid})DE^{2}FHKLMSUVΓΔΠ al pler q syr^{utr} go Chr^{txt} (et.^{gue}) Dam$^{sabb\,829}$ Or$^{int\,3,931}$ Aug (*ille planus id est ille impostor*; sed Aug^{cons} *seductor ille*) ... B^{2}C^{2}E*^{vid} G 33. 69. 124. 157. al^{20} fere it (exc q) vg cop arm Did$^{tri\,185}$ (οτι ειπ. ο πλ. εκει.) Chr^{com} (et.^{gue}) Or$^{int\,1,141}$ Aug^{cons} ο πλαν. εκεινοσ | ειπεν ετι (Schu: *coniiciasne* ὅτι?) ζων· μετα sic CGKMΓΔ etc (E ειπεν, ετι ζων, μετα), item D 157. al^{3} Chr (et.^{gue} et^{mo}) addito οτι ante μετα (Chr ετ. ζων ειπεν οτι), item Or$^{int\,1,141}$ (*dixit, dum adhuc viveret, quia post*) et$^{3,931\,com}$ (*dix. adhuc vivens, quoniam post* etc. Eodem modo per totum comm distinguit haec verba.): L ειπεν· ετι ζων μετα

64. εωσ τησ: DL al^{11} Chr$^{mo\,2}$ om τησ | τριτησ ημερασ: D it vg Or$^{int\,3,931}$ ημερ. τριτ. | οι μαθηται cum ℵB ... ς Ln Ti add αυτου cum ACDL unc rell al omn^{vid} it vg syr^{utr} cop al Or^{int} | κλεψωσιν (ℵ -ψουσιν) αυτον sine νυκτ. cum ℵABC*DEHKVΔΠ al^{50} fere it vg cop go syr^{p} arr Chr (et.^{gue}) Dam$^{sabb\,829}$ Or$^{int\,3,931}$ ... ς (= Gb Sz) praem νυκτοσ cum C^{3}FGL MUΓ al pl arm, item postpon s al pauc syr^{sch} aeth :: cf 18, 13 | ειπωσιν (*dicant* it vg Or^{int}): D ερουσιν (*dicent*). Praeterea 33. al^{25} fere a ff^{2} syr^{utr} arm add οτι | χειρων: ℵ 69. χειρον, D χειρω, L χερω (exeunte versu)

65. εφη cum BEFGHKLM^{2}Γ al^{70} fere it vg cop syr^{sch} arm go ... ς (= Gb Sz) add δε cum ℵACDM*SUVΔΠ al sat mu syr^{p} c.* Or$^{int\,3,931}$ | κουστωδιαν (D^{m} κουστουδιαν, 69. -οδιαν) et. syr$^{p\,mg\,gr}$, item ff^{1} g^{2} l vg Aug^{cons} *custodiam*: D* arm^{usc} φυλακασ, item *custodes* a b c f ff^{2} g^{1} q for Or$^{int\,3,931}$ go, *milites* h gat | ℵCD ασφαλισασθαι | ωσ: L εωσ

66. D* ησφαλισαν | μ. τ. κουστωδιασ (A κωστουδ., D^{m} -ουδιασ, 69 -οδιασ): D* arm μ. των φυλακων, item *cum custodibus* it vg (go hiat)

XXVIII.

1—10 Mc 16, 1—8 Lc 24, 1—9
1 352.1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰσ μίαν σαββάτων,
ἦλθεν Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν
τάφον. 2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸσ ἐγένετο μέγασ· ἄγγελοσ γὰρ κυρίου
καταβὰσ ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ
ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡσ ἀστραπή, καὶ
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσ χιών. 4 ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσεί-
σθησαν οἱ τηροῦντεσ καὶ ἐγενήθησαν ὡσ νεκροί. 5 353.2 ἀποκριθεὶσ

XXVIII. 1. δε (et. Dion$^{can 1}$ ap Gall$^{3,502 b}$ et ap Rou^{2,387} Eus$^{marin 257}$ Chr^{ed} et^{gue} Cyr$^{es 380}$): HL 6. 33. al^{10} fere et evglstaria om (minime omissionem prob Dion$^{3,502 a}$ *και οψε σαββ. ωσ ο ματθ. λεγει* Or^{1,440} *γεγραπται γαρ-οτι οψε σαββ.* Or$^{int 2,155}$ *ibi invenies scriptum quia vespere sabbati etc* Eus$^{dem 493}$ *και ο ματθ. δε, ει και οψε σαββ. ειρηκεν*) | *σαββατων* (it vg Or^{int} Aug al *vespere autem sabbati* [d *-torum*], item postea *in prima* [*primam, una*] *sabbati* [d ff^{2} *-torum*]): LΔ al^{8} Chr^{gue} *σαββατω* | *μαριαμ* cum ℵCLΔ ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABD unc rell al omn^{vid} (editum etiam in Or Dion Eus Chr Cyr) | ἡ pr: D* om | *και η αλλη* (et. Or Dion Eus^{marin} et ^{dem} Chr): A 90. *και αλλη* (d rursus ut 27, 61. *et alia*, it vg *et altera*) | *μαρια* (H om): LΔ *μαριαμ*

2. *εξ* (et. Or Dion Eus^{bis}, Chr^{ed} et^{gue} *εκ του*, it vg *de caelo*): D *απ* (d *de*) | *και πρ.* cum ℵBCL 33. 157. al^{6} Or^{1,440} Dion (ap Rou, non item ap Gall) Chr (et.^{gue}); it vg *descendit - et accedens*, item cop syr^{sch} aeth ... ς Ln Ti om *και* cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler arm syr^{p} Eus^{dem} | ℵBMΠ etc *απεκυλισε*, sed ACDELΓΔ etc *-σεν* | *λιθον* absque additam cum ℵBD 60. 84. 6^{pe} a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l n vg aeth Or^{1,440} (post *τον λιθον* pergit *και μετ ολιγα φησιν ο ματθ.*) Dion ... ς add *απο τησ θυρασ* cum ACE*GHKM*SVΔΠ al pl f h syr^{sch} arm (Eus$^{marin 259}$ *εκ τ. θυρ.*), item E^{2}FLM^{2}UΓ 1. 33. al^{50} fere cop syr^{p} Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) *απο τ. θυρ. του μνημειου* :: cf Mc

3. *ειδεα* cum ℵ^{a}ABCDEHM ti* 124. al$^{12 notatis}$ Chr$^{edd aliq}$ (ℵ* om *ην δε η ειδ. αυ.*) ... ς Ln *ιδεα* cum FGKLSUVΓΔΠ al pler (et. Chr^{gue}) | *λευκον* (a b e f ff$^{2.}$ h q): c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg Aug^{cons} om (item Chr$^{edd 2}$) | *ωσ* cum ℵ*BDKΠ* 1. al^{10} fere ... ς Ti *ωσει* (ℵ^{c} 69. 47^{ev} *ωση*, quod et ὡσ ἡ et ὡσεί esse potest) cum ℵ^{c}ACLΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler Dion$^{can 1}$ Chr

4. *φοβου* (A *φορου*) *αυτου* (21^{ev} *αυτων*): AΔ al pauc aeth om *αυτου* | *εγενηθησαν* (L *-νν-*) cum ℵBC*DL 33. ... ς *εγενοντο* cum AC^{3}ΓΔΠ unc^{9} al pler Dion Eus$^{marin 283}$ (ex catena) | *ωσ νεκρ.* cum ℵABDLΔ 1. 209. (item *ωσ οι* 69. 6^{pe}) ... ς *ωσει νεκρ.* cum CΓΠ unc^{9} al pler Dion Eus marin^{283} (e *velut mortui* ut antea *velut coruscatio*, sed *albus ut nix*; d *tanquam mortui*, antea bis *sicut*; a b f ff$^{1.}$ h q vg *velut*, antea bis *sicut*; c prim loco *sicut*, sec et tert *velut*)

δὲ ὁ ἄγγελοσ εἶπεν ταῖσ γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖσ· οἶδα γὰρ
ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη
γάρ, καθὼσ εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. 7 καὶ ταχὺ
πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶσ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψε-
σθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8 [354. 2] καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνη-
μείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶσ μεγάλησ ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖσ
μαθηταῖσ αὐτοῦ. 9 [355. 10] καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦσ ὑπήντησεν αὐταῖσ λέγων·
χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺσ πόδασ καὶ

---

5. δε: c om[vid] | ταισ γυναιξιν (ℵ[a] etc) ita et. Dion[can 1]: ℵ* om | φοβει-σθε (ut et. Dion Eus[marin 266] Cyr[es 380]): ℵ* φοβηθητε (c-βεισθε) | ιν: syr[p] add c.* *Nazarenum* (sed in[mg] habet: *in tribus exx Graecis et uno Syriaco, antiquo illo, non inventum est nomen* Nazarenum) :: e Mc

6. γαρ (et. Dion[can 1] Eus[marin 266] Cyr[es 380]): Δ 33. 238. al plus[10] ff[2.] Or int[2,155] om (Chr ηγερθη. ποθεν δηλον; vix probat) | εκειτο absque additam (prob Schu) cum ℵB 33. 102. e cop arm aeth ar[p] Or[int 2,155] Chr[ed] et[mo 5] (sed non[gue] et[al 4]) Cyr[es 380] cat[oxon] ... ς Ti add ο κυριοσ cum ACDLΓΔΠ unc[9] al pler it (exc[1]) vg syr[sch] (*dominus noster*) et[p] Chr[gue] et[cdd 4]

7. ταχ. πορευθεισαι: a om, item Chr[ed] et[gue] (Or[int 2,155] *et ite dicite*) | απο τ. νεκρ. (et. c f ff[2.] g[2.] q for gat, et. Cyr[es]): D 7[pe] a b e ff[1.] g[1.] h l vg arm Or[int 2,155] Aug om (item Cyr[hr 211] οτι ηγερθη, και τα εξησ) | ιδου: D p[scr] a b c ff[2.] h Or[int 2,155] om (item Cyr[hr 141] οτι ανεστη και προαγει υμ. εισ τ. γαλ., ιδου ειπον υμιν) | ιδου ειπον (et. ℵ[c], sed ℵ* ειπα) υμιν (g[1. 2.] vg [sed san al *dixi*] *ecce praedixi vobis*): 126. c[scr] (om εκ. αυτ. οψεσθ.) f καθωσ ειπεν υμιν, *sicut dixit vobis*

8. απελθουσαι cum ℵBCL 33. 69. 124. e (*et cum abissent velociter*) ... ς Ln εξελθουσαι (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc[9] al pler (it[pler] vg *et exierunt cito*) | αυτου: 69. 242. 253. 433. e f q arm om

9. και ιδου (Gb″ prob Schu) cum ℵBD 33. 69. 435. y[scr] al[20] fere a b c e ff[1. 2.] g[1. 2.] h l n vg cop syr[sch] eth[r] arm perss ar[p], item Or[1,440] (-- φησιν ο ματθ. και ιδου ο ις υπηντ. etc) Eus[dem 508] (-- και ο ματθ. διδασκει λεγων· και ιδου ο ις etc) Cyr[hr 210] (και φησι το ευαγγ. και ιδου ο ις etc) Cyr[es 380] (και μετα γε τασ του αγγελου φωνασ, ιδου ις υπηντησεν αυταισ etc) ... ς ωσ δε επορευοντο απαγγειλαι τοισ μαθηταισ αυτου (al[2] om απαγγ. etc., 235 om τ. μα. αυτ., q om αυτ.) και (al[5] om) ιδου c. ACLΓΔΠ unc[9] al longe pl f q syr[p] aeth | ις (Gb′) c. ℵABCΔΠ unc[8] 22. 102. al plus[60] Chr[gue] Cyr[es] Thphyl ... ς Ln ο ις cum DLS[sil]Γ al sat mu Or[1,440] Eus[dem] Cyr[hr 210] Chr[ed] | υπηντησεν cum ℵBCΠ 1. 124. 209. ti[2] w[scr] al[12] Or Cyr[es] Chr[gue] ... ς Ln Ti απηντησ. cum ℵ[c]ADLΓΔ unc[9] al pler Eus dem Cyr[hr 210] Chr[ed] | Δ αυτοισ | αυτου τ. ποδασ (et. Or Eus[dem] et[marin 263] Chr[ed] Cyr[hr 211] Cyr[es]): D Chr[gue] τ. ποδ. αυτ., item it vg

προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 τότε λέγει αὐταῖσ ὁ Ἰησοῦσ· μὴ φοβεῖσθε·
ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖσ ἀδελφοῖσ μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰσ τὴν
Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

11. Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινὲσ τῆσ κουστωδίασ ἐλθόν-
τεσ εἰσ τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν τοῖσ ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
12. καὶ συναχθέντεσ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόν-
27, 64 τεσ ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖσ στρατιώταισ, 13 λέγοντεσ· εἴπατε
ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸσ ἐλθόντεσ ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοι-
μωμένων. 14 καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνοσ, ἡμεῖσ
πείσομεν καὶ ὑμᾶσ ἀμερίμνουσ ποιήσομεν. 15 οἱ δὲ λαβόντεσ τὰ
ἀργύρια ἐποίησαν ὡσ ἐδιδάχθησαν· καὶ ἐφημίσθη ὁ λόγοσ οὗτοσ
παρὰ Ἰουδαίοισ μέχρι τῆσ σήμερον.

---

10. ο ι̅σ̅ (et. Eus^{dem} Cyr^{es}): b e om | αδελφ. (157. Cyr^{es} μαθηταισ) μου (et. ℵ^{c}): ℵ* om μου | ινα απελθωσιν (et. ℵ^{c}): ℵ* ιν. ελθωσιν, it^{pler} vg *ut eant*, h *quia praecedo vos* | την: D* om | και εκει (Gb″) cum ℵAC*? EFHKUVΓΔΠ 6. 22. 69. al^{50} fere ... ς Ln Ti κακει cum BC^{2}?DGLMS 1. 33. al sat mu^{vid} Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et$^{glaph\,162}$ ... o^{scr} εκει, a b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg *ibi* (contra *et ibi* d f ff$^{2.}$ h q Amb) | οψονται (et. Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et^{glaph}; U al pauc οψωντ.): D 10^{pe} e h οψεσθε (-αι)

11. τησ κουστωδιασ (A -δειασ, 69. -οδιασ): it vg *de custodibus* | ανηγγειλ. cum ℵD Or^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti απηγγ. cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid} | απαντα: A Or παντα | γενομενα: H al pauc γιν.

12. συμβ. τε (D al^{2} om; it^{pl} vg *consilio accepto*, a e ff$^{2.}$ h *consilium acceperunt et*) λαβοντεσ: ℵ* συμβ. τε εποιησαν, ℵ^{a} supplet και λαβοντεσ, ℵ^{ca} συμβ. τε λαβοντεσ, ℵ^{bc} (rursus ut^{a}) συμβ. τε εποι. και λαβ. | αργυρια ικανα (et. Or^{4,386} cop syr^{p}, ff$^{2.}$ *pecunias copiosas*): D αργυριον ικανον, item it^{pler} vg syr^{sch} arm

13. ειπατε οτι (et. Or^{4,386} et ^{1,367} Cyr$^{hr\,211}$ et ^{215} Chr, item Eus$^{mar\,258}$ διδασκονται διαφημισαι οτι οι etc): ℵ οτι ειπατε, 33. ειπατε | ημ. κοιμωμ.: F ante οι μαθ. αυτ. pon (item Or^{1,367} ante νυκτ.)

14. και εαν (Or^{1,367}): D*L και αν, 1. Or^{4,386} Cyr$^{hr\,212}$ καν | επι cum ℵACL ΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{utr} al Or^{1,367} et ^{4,386} Cyr^{hr} Chr(et.^{gue}) cat^{ox} ... Ln υπο cum BD 59. (Or^{1,367} ap Guietum teste Delar.), item it^{pler} vg *si hoc auditum fuerit a praeside*, h *si hoc audierit praeses noster* | πεισομεν cum ℵABCDE^{2}FKLMSVΔΠ al pler Or^{bis} Cyr^{hr} Chr (et.^{gue}) ... E*GHUΓ 69. al mu πεισωμεν. Item absq αυτον cum ℵB 33. 102. e Or^{1,367} et ^{4,386} cod ... ς Ln Ti add αυτον cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syrr cop al Or$^{4,386\,ed}$ Cyr^{hr} Chr | ποιησομεν cum ABCDE^{2}KLSUVΓΔΠ al pl Or^{bis} Chr ... ℵE*FGHM 33. 69. 124. 157. al pm Chr$^{gue\,bis}$ -σωμεν

15. τα (ℵ^{c} suppl): ℵ* om | ωσ (et. ℵ*): ℵ^{c} καθωσ | εδιδαχθησαν: H προσεταχθησαν | εφημισθη cum ℵΔ 33. 60. Or^{1,249} et ^{4,455} ... ς Ln Ti διεφημ. cum ABCDL unc^{12} al pler Chr (et.^{gue}) | ιουδαιοισ: D praem τοισ | μεχρι cum ℵ^{c}ABCL unc^{12} al omn^{vid} Or^{1,249} Chr^{gue} ... ℵ*D Or

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν,
εἰσ τὸ ὄροσ οὗ ἐτάξατο αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, 17 καὶ ἰδόντεσ αὐτὸν
προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἐλά-
λησεν αὐτοῖσ λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ
γῆσ. 19 πορευθέντεσ μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντεσ [Mc 16, 15]
αὐτοὺσ εἰσ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸσ καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου

---

^{4,455} Chr (et.^{mo}) εωσ (:: nec μεχρι τ. ση. 11, 23 nec εωσ τ. ση: 27, 8 fluct; sed cf ad 13, 30) | σημερον sine additam cum ℵAΓΔΠ unc^{9} al omn fere e (*usque in hodiernum*) Or^{1,249} et^{4,455} ... Ln add ημερασ cum BDL 7^{ev} (alp^{e}?) it (exc e) vg (at istae versiones ibi quoque additum habent ubi Graecorum nemo confirmat, ut 11,23 excepto d) Chr (et.^{gue})

16. εισ τ. γαλιλ.: 33. Eus^{marin} (ex Anast ap Mai^{301}) om | εισ το οροσ: 1 om; Chr (et.^{gue}) om εισ το ορ. usq ο ις | ο ις: D om ὁ

17. προσεκυνησαν sine additam cum ℵBD 33. 102. it (exc q) vg Eus^{marin} ^{301} (ex Anast) Chr^{ed} et^{gue} (Chr^{gue} [et ^{ed}] sic: οι δε ενδ. απελθοντεσ [απηλθον] εισ τ. γαλ. οι [και οι] μεν προσεκ. οι δε ιδοντ. αυτ. εδιστ.) ... ς Ti add αυτω cum AΔΠ unc^{9} al pler (item Γ al^{20} fere αυτον) q syr^{utr} cop al

18. αυτοισ (ℵ^{c}): ℵ* om | ουρανω (Or$^{1,241 sq}$ Bas$^{eunom 295}$ et$^{bapt 624}$ Marc diad^{246} Cyr$^{es\ bis}$ Chr): D Bas$^{euno\ 289}$ -νοισ | επι γησ cum ℵAEFG^{suppl} HKMSUVΓΔΠ al fere omn Or^{bis} Bas$^{euno\ 289}$ et^{295} Bas^{bapt} Marc^{diad} Cyr $^{es\ 535}$ et^{753} (εν τε ουρ. etc) et^{859} Ps-Ath^{2,341} Chr^{ed} et^{mo} cat^{oxon} ... Ln επι τησ γησ cum BD 90** (cop, sed et. εν τω ουρ.) Eus$^{ps\ 328}$ et^{616} Chr ^{gue} Cyr$^{luc\ 236}$ (εν τε ουρ. etc) :: cf ad 6, 10. Multo usitatius est εν ουρ. quam επι γησ)

19. πορευθεντεσ (D πορευεσθε νυν μαθ., Or^{4,262} πορευεσθε μαθητευσατε item$^{int\ 4,554}$ et^{626} Tert *ite docete*, e syr^{utr} Cyp al *ite ergo et* [syr^{p} om *et*], cop *ite ergo* [sed^{wi} et^{cod} *autem*] *docete*) cum ℵAEFG^{suppl}HKMSU VΓ al plus^{150} syr^{cod} ar^{p} pers^{p} sl^{ed} et^{4}· Or^{1,412} (et^{4,262}) Hipp$^{noet\ 53}$ Eus dem$^{6\cdot 9}$ et^{alib} item$^{marc\ 3}$ item$^{ps\ 461}$ et^{alib} item$^{es\ 425}$ Const^{2,26} et^{7,22} Ath $^{88\cdot 188\cdot 522}$ et^{alib} Bas$^{fid\ 228}$ et$^{eth\ 252\cdot 294}$ (item$^{ps\ 118}$ et^{eunom} ter πορευθεντ. βαπτιζετε) Bas$^{bapt\ 624}$ Amphil^{489} Epiph^{848} et^{863} (sed$^{475\cdot 780\cdot 922}$ απελθοντεσ βαπτισατε, item^{515} et^{901}) Nyss$^{euno\ 2}$ et^{epp} (ap Gall^{606}) Chr (et.^{gue}) Cyr$^{es\ 753}$ et^{859} al Ir$^{int\ 208}$ Lcif al ... ς (= Gb Sz) add ουν, Ln [ουν] cum BΔΠ 1. 33. al vix mu c e f ff$^{1\cdot 2}$· g^{1}· q vg syr^{utr} arm aeth; item D a b h n Victorin Hil^{ter} add νυν (gat mm Faustin Leo *ergo nunc*) | βαπτιζοντεσ cum ℵAΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Hipp$^{noet 53}$ Const^{2,26} et^{7,22} Eus$^{marc\ 3}$ Ath$^{88\cdot 188\cdot 522\cdot 528}$ Amphil^{489} Bas$^{fid\ 228}$ et$^{bapt\ 624}$ et$^{eth\ 252\cdot}$ ^{294} Cyr$^{hr\ 244}$ Nyss$^{euno\ 2}$ et^{epp} (ap Gall^{606}) Epiph^{848} et^{863} Chr (et.^{gue}) Cyr^{4,17} et$^{es\ 206\cdot 753}$ et^{859} al (it vg Ir^{int} al *baptizantes*, Cyp al *tingentes*) ... BD βαπτισαντεσ (d *baptizantes*) | εισ το ονομ. (Tert^{bapt} *in nomen*; praescr *-iussit ire et docere nationes tinguendas in patrem et in fil. et in sp. s.*): it vg Ir^{int} Cyp Hil al pl *in nomine* | D om του ante υιου, al^{2} scr ante αγιου, Epiph$^{475\cdot 780\cdot 922}$ Cyr$^{es\ 206}$ om του ter

πνεύματοσ, 20 *διδάσκοντεσ αὐτοὺσ τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσασ τὰσ ἡμέρασ ἕωσ τῆσ συντελείασ τοῦ αἰῶνοσ.*

---

20. *μεθ υμ. ειμι* cum ΑΒΓΔΠ unc[9] al omn[vid] it vg Or[1,394] et[586] item[3,351. 519. 554] item[4,169 sq 265. 453] Const[7,46] Eus[dem 139. 252] item[marc 182] item[ps 17. 62. 407] et[alib] item[es 514. 523] Ath[ps 896. 906.] Bas[bapt 600] Chr (et.[gue]) Cyr[ador 385] et[anthrop 387] et[trin 32] item[luc 236] al ... ℵD Or[3,177] et[302] *ειμ. με. υμ.* | *αιωνοσ* sine additam cum ℵA*BD 1. 22. 33. 102. al pauc e ff[1. 2.] g[1. 2.] h n q vg (et. ing mm tol al, non am for san gat) cop arm fr Chr[ed] et[gue] (nec usquam aliter Or Eus Ath Cyr etc) ... ς (= Gb) add *αμην* cum A[2]ΓΔΠ unc[9] al pler a b c f am for emm gat san sax syr[utr] cop[dz] aeth

Subscriptiones: ℵFM al item a am nil subscriptum habent (CL etc hiant) ... B *κατα μαθθαιον* (et. e om *evangelium*, vide post) ... AEH KUVΔΠ al pl *ευαγγελιον κατα ματθαιον* (E *-εον*), item n *secundum mattheum evangelium*, (ff[1.] am *explicit evangelium secundum mattheum*, h *evangelium secundum mattheum explicit*, c *explicit evangelium matthaei*) ... D *ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην.* Eodem modo utuntur cdd[lat] pler, ut for gat *explicit evang. sec. matth.* (gat add *item*), *incipit* (gat add *evang.*) *sec. marcum*, san *evang. sec. mattheum explicit item incipit sec. marc.*, mm *explicit ev. sec. matth. item nunc orditur ev. ihesu christi.* Item b e f q *evang.* (e om) *sec. matth. explicit* (q *εχπλιχιτ*) *incipit evangelium* (e om) *sec. iohannem* (b *-nen*). Eundem ordinem cum D etiam a ff[2.] sequuntur. Codd minusc mu *τελοσ του κα. ματθ.* [*αγιου*] *ευαγγελιου* (Γ *τετελεσται αγαπητοσ ο κυριοσ ματθ. ο ευαγγελιστησ μηνι αυγουστω ε̅*). Praeterea G[suppl]HKS (non item unc rell) al pl additum habent versuum (*στιχων*) numerum: HK al mu *βψ'*, G[suppl]S 126. al pl *βχ'* (w[scr] *δισχιλ. εξακοσ.*), al mu *βφ'*, *βφιδ'* et aliter; pauciores etiam *ρηματα* (*βφκβ'*, *αχοε'*, *βωκβ'*, *γωγ'* etc), *κεφαλαια* (*τξ'*), *τιτλουσ* (*ξη'*). Sectiones Ammonianae numerantur *τνε'* (item 355 am et antiquissimi canonum indices) in ℵ ad v. 9, *τνδ'* in A ad v. 8 (at hoc non recte habet, non enim possunt sequentia cum v. 8 ad canonem 2 trahi, sed pertinent, ut est in ℵ et am, ad can. 10), *τνς'* in EΠ ad v. 11, *τνζ'* in M ad v. 16, *τνθ'* in HK ad v. 19. In codice B evg Mt in capp 170 divisum est (vide ad Lc, ubi eadem capitum ratio ex Ξ adnotatur). Sensim vero variis additamentis subscriptiones auctae sunt. Ita K habet: *το κα. ματθ. ευαγγ. εξεδοθη υπ αυτου εν ιεροσολυμοισ μετα χρονουσ η' τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ*, item G[rec] exceptis *υπ αυτ. εν ιερ.* Cod. 126. *συνεγραφη το κα. ματθ. αγιον ευαγγ. μετα οκτω χρον. τησ χ̅υ̅ του θεου ημων* (al mu om *τ. θ. η.*) *αναληψεωσ· εξεδοθη εισ ιερουσαλημ* (al pl *εν ιερ.* vel *εν ιεροσολυμοισ*, 174. *εισ παλαιστινην*, 293. *τοισ εν ανατολη εβραιοισ*) *φωνη τη εβραϊδι* (idem exprimunt al mu, plerumque sic: *τη εβραϊδι διαλεκτω* vel *εβραϊστι*). Alibi additur et. *ηρμηνευθη* (*ερμ.*) *δε υπο ιωαννου* (ita 5. 29. 132. 133. 176. d[scr] etc, 53. *υπο του ιακωβου*, al *υπο ιακ. αδελφου του κυρ.*, 293. *υστερον δε παρα βαρθολομαιου*

του πανευφημου αποστολου ερμηνευθεν τη ελληνιδι διαλεκτω, ωσ δε τινεσ φασιν υπο ιω. του θεολογου, οι και αληθωσ ειρηκασιν. Syr[sch] *finitum est evangelium sanctum praedicationis Matthaei, quod praedicavit Hebraice in regione Palaestinae*, item syr[p] *finitum est evangelium sanctum Matthaei evglstae, quod loquutus est Hebraice in Palaestina.* Aeth[p] *finitum est evangelium Matthaei. Voces eius 2006.* Pers[p] *finitum est evangelium Matthaei unius ex numero duodecim apostolorum.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

I.

1 [1.2] Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 καθὼς γέγρα-

**κατ. μαρκ.* cum ℵBF ... Gb Sz Ln Ti *ευαγγελιον κατα μαρκ.* cum ADEH KLMUΓΔΠ al pl (G[suppl] *το κατα μαρκον* sed praecedit *του κα. μαρκ. ευαγγελιου τα κεφφ.*, 69. *εκ του κα. μαρκ. ευαγγελιον* [ita[scr], Treg -*λιου*], 258. *ευαγγελεια* [sed ad Mt -*λιον*] *κα. μαρκ.*) ... ς *το κατα μαρκ.* (ς add *αγιον* cum minusc mu, sed ς[e] om cum minusc pm) *ευαγγελιον* cum minusc sat mu

1. *ι̅υ̅ χ̅υ̅* sine additam cum ℵ* 28. 255. Ir [191] (*ματθ. δε την κατα ανθρωπον αυτου γεννησιν κηρυττει λεγων· βιβλοσ γενεσεωσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ υιου δαυ. υιου αβρααμ - μαρκοσ δε απο του προφητικου πνευματοσ του εξ υψουσ επιοντοσ τοισ ανθρωποισ την αρχην εποιησατο λεγων· αρχη του ευαγγ. ι̅υ̅ χ̅υ̅, ωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ., την πτερωτικην εικονα του ευαγγελιου δεικνυων.* Ir[int] „*initium fecit*: Initium, *dicens*, evglii quemadmodum scriptum“ etc; om igitur interpres ipsum *ι̅υ̅ χ̅υ̅*, consentiente scholio codicum 237. 238. 259, quo Irenaei verba tacito quidem ipsius nomine: *μαρκοσ ο ευαγγ. απο του* usque *δεικνυων* repetuntur. Similiter Epiph [427] *και φησιν· αρχη του ευαγγελιου, ωσ γεγραπτ. εν* etc) Or [1,389] (*αλλα και εισ των ευαγγελιστων ο μαρκοσ φησιν· αρχη του ευαγγ. ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅· ωσ γεγραπται εν ησαι. τω πρ.* usq *εμπρ. σου*) [4,15 bis] (*φησι γαρ ο αυτοσ μαρκοσ· αρχη του ευαγγ. ι̅υ̅ χ̅υ̅, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω πρ. ιδου* usq *τασ τριβ. αυτου.* Paucis verbis ante paullo liberius: *ωσ φησιν ο μαρκοσ· αρχη του ευαγγ. χ̅υ̅ ι̅υ̅.*) [4,125] (*παρα δε τω μαρκω ωσ αρχη του ευαγγ. ι̅υ̅ χ̅υ̅ κατα την ησαϊου γραφην αναγεγραπται ουτωσ· αρχη του ευαγγ. ι̅υ̅ χ̅υ̅, καθωσ γεγρ. εν τω ησ. τω προφ.* usq *τ. τριβ. αυτου*) item Or[int 4,464] („segregatus, *inquit*, in evglium dei. *In aliis locis scripturae evglium Christi esse dicunt, sicut et Marcus evglsta scribit*: Initium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta. *Verum quoniam Christus verbum est, et* in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum, *unum atque idem est dici evglium dei et evglium Christi, vel quia ipse dominus dicit - ergo et evglium patris evglium filii est*“) Bas[eunom 250] (*ο μεν ματθ. τησ κατα σαρκα γεννησεωσ εξηγητησ γεγονεν, ωσ αυτοσ φησι· βιβλοσ γενεσεωσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ υιου δαυ.* [cod add *υιου αβρααμ*]· *ο δε*

πται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Mal 3, 1 Mt 11, 10 Lc 7, 27

μαρκοσ αρχην του εναγγ. το ιωαννου πεποιηκε κηρυγμα, ειπων· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω προφ. φωνη βοωντοσ ε. τ. ερ. ο δε λουκασ etc) Tit manich 3 (ap Gall 329: *ει δε μαρκοσ λεγει· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω πρ. ο δε ματθαιοσ· βιβλοσ γενεσεωσ ιυ χυ υιου δαυ. υιου αβρααμ, και ο μεν* etc) Serap manich 25 (*αρχη τ. ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγρ. εν ησ. τω πρ.*) Cyr hr 42 (*ιωαννησ γαρ ην αρχηγοσ - τελοσ μεν προφητων· παντεσ γαρ οι προφηται και ο νομοσ εωσ ιωαννου. των δε ευαγγελικων πραγματων απαρχη· αρχη γαρ του ευαγγ. ιυ χυ, φησι, και τα εξησ, εγενετο ιωαννησ εν τ. ερ. βαπτιζων*) (Severian sigill 566 vide infra) Victorin apoc (ap Gall 55 „*Marc. itaque evglista sic incipiens*: Initium evangelii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta: Vox clamantis in deserto, *leonis habet effigiem. Matth. autem*: Liber generationis Ies. Chr. filii David filii Abraham: *haec est facies hominis*") Hier bis (in Malach. 3, 1 „*Marc. quoque evglista - ita exorsus est*: Initium evglii Ies. Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. - - viam tuam; item de opt. gen. interpr. ad Pammach. ep. 101 „*Marcus - ita suum orditur evglium*: Principium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. - - semitas eius) :: pro tam luculento patrum testimonio - Or quinquies - dubitari nequit quin codicis ℵ scriptura summae antiquitatis textum referat, etsi iam Irenaei aetate nobili additamento auctum legerint. Videtur illud vero huic quidem loco parum apte illatum. Ineptum certe totique textus sacri historiae repugnans foret, tale quid potius modica fide sublatum quam pietate male sedula illatum dicere ...... Ln Ti add *υιου θεου* cum ℵ^{a}BDL 102. (Severian sigill 566 *παλιν ο μακαρ. μαρκοσ, καθεισ εαυτον εισ το ευαγγελιον και θαρσησασ τοισ προγεγυμνασμενοισ λεγει μεν υιον θεου, αλλ ευθεωσ συνεστειλε τον λογον και εκολοβωσε την εννοιαν - λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ. ιδου αποστ. - εμπρ. σου*. Agnoscit igitur aperte additamentum *υιου θεου*, in ipso vero textu non exhibuit, ut certe editum est) cat oxon cat poss; item ς *υιου του θεου* cum AEFG suppl HKMSUVΓΔΠ al pler Cyr iulian 330. Item *filii dei* it vg (sed gat mm *domini nostri I. Chr. fil. dei*) cop syr utr arm aeth Ir int 187 (addit *manifeste initium evglii esse dicens ss. prophetarum voces, et eum, quem ipsi dominum et deum confessi sunt, hunc patrem domini nostri I. Chr. praemonstrans*) et 205 (*filius dei, hominis filius factus, ut per eum adoptionem percipiamus, portante homine et complectente filium dei. Propter hoc et Mc ait*: Initium evglii I. Chr. filii dei) Amb Hier semel (ad Mt 3, 3 „*Porphyrius istum locum Marci evglstae principio comparat, in quo scriptum est*: Initium evglii I. Chr. fil. dei, sicut scriptum est in Isaia propheta - semitas eius. *Quum enim testimonium de Malachia Isaiaque contextum sit, quaerit quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumptum*") Aug cons 39 al | ς Wtst Matthaeius Ti *θεου*. ^{2}*ωσ* [*καθωσ*] - *αυτου*. ^{4}*εγενετο*, item Gb sed - *αυτου*· ^{4}*εγενετο*, Sz *θεου*· - *αυτου*· ^{4}*εγενετο*, Ln *θεου* (^{2}*ωσ* - *αυτου*) ^{4}*εγενετο*

2. *καθωσ* cum ℵBKLΔΠ* 1. 33. 209. al plus 5 Or 4,15 et 125 et 126 Tit manich 3

Es 40, 3 Mt 3, 3 Lc 3, 4 Io 1, 23

μου πρὸ προσώπου σου, ὅσ κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου· 3 [2. 1] φωνὴ

Bas[euno 250] Serap[manich 25] Severian[sigill 566] ... ς Ln ωσ cum ADEFG suppl HMPSUVΓΠ[2] al pler Ir[gr 191] Or[1,389] Epiph[427] cat[oxon] et[poss] al | εν τω (τω cum ℵBLΔ 33. al[5] Or[4,125] et [126]; D 1. 22. al[15] fere Ir[gr 191] Or[1,389] et [4,15] Tit[manich] Bas[eunom] Serap[manich] Epiph[427] om: ita Gb Sz) ησα. τ. προφ. cum ℵBDLΔ 33. al[25] fere it vg cop (cod [1] εν τοισ προφηταισ εν τ. ησ. τ. προφ. utraque lectione conflata) syr[sch] eth[r] et[p mg] (ita White; item ap Adl „Ass. 1[mg] *Maleachi, in alio exemplo: in Esaia propheta.* Ass. 2. *in Esaia propheta et in Maleachi propheta*) arm[cdd] ar[e] perss go Ir[191] et[gr] et[int] Or[quater] ([4,126] οτι ο μαρκ. δυο προφητειασ εν διαφοροισ ειρημενασ τοποισ υπο δυο προφητων εισ εν συναγων πεποιηκε· καθωσ γεγρ. εν τω etc) Porphyr (ap Hier ad Mt 3, 3: vide supra; denique vero addit „*nos autem nomen Isaiae putamus additum scriptorum vitio, quod et in aliis locis probare possumus, aut certe de diversis testimoniis scripturarum unum corpus effectum.* Cf et. in Malach 3, 1 *evglista duo testimonia Malachiae et Isaiae sub unius prophetae sermone contexens.* Item ad Pammach ep 101.) Tit[manich 3] Bas[eunom 250] Serap[manich 25] Epiph[427] Severian[sig 566] (Vict[ant] in cat[poss] et in schol codicis 41 aliorumq: - επιτεμων ουν ο ευαγγελιστησ ωσ υπο ησαιου ειρημενασ τασ δυο χρησεισ παρεθηκεν. Item Eus in cat[oxon] et in scholiis codicum aliquot [ap Mai[299]]: τουτο προφητικον μαλαχιου εστιν, ουχ ησαΐου. γραφεωσ τοινυν εστι σφαλμα, ωσ φησιν ευσεβιοσ ο καισαρειασ εν τω προσ μαρινον περι τησ δοκουσησ εν τοισ ευαγγελιοισ περι τησ αναστασεωσ διαφωνιασ.) al Victorin[apoc 55] Hier (locis laudatis) Aug (cons [2,25] ad verba Mtthaei: *Hic est enim qui dictus est per Isaiam* etc adnotat: „Marcus quoque et Lucas consentiunt hoc Isaiae testimonium esse de Ioanne“) al ...... ς (Gb') εν τοισ προφηταισ cum AEFG[suppl] HKMPSUVΓΠ al pler (cop[cod 1] vide ante) syr[p txt] arm[zoh] aeth ar[ro] et[po] sl Phot[manich 4,9] (non item Tit[manich], ut passim male asseritur: vide supra. Pessime vero Sz: „cum scriptoribus ecclesiasticis plurimis“; quod statim addit: „v. g. Chrys.“ id ipsum error est) Thphyl (ad h. l.) Ir[int 187] et [205] (ipsa verba vide supra; quae priore loco addit: *ss. prophetarum voces*, et altero: *unum et eundem sciens fil. dei I. Chr. qui a prophetis annunciatus est,* videntur confirmare revera eum εν τοισ προφ. scripsisse, quamvis [191] et Graece et ex interprete contrarium probetur.) ... cod[barb] ap Caryophilum εν τω προφητη, tol* plane om: neutrum horum testimoniorum vel minimam auctoritatem habet | εγω cum ℵALPΓΔΠ unc[9] al fere omn vg[ed] syr[p] arm aeth go Or[1,389] et [4,15. 125. 126] (non ad Mc adhiberi potest [3,769]: και ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω [cod ιδου αποστελλω, nec[int vet] exprimit εγω] τ. αγγ. μ. etc) Eus[dem 430] (-εκεινον τον δια του προφητου δηλουμενον κατα το· ιδου εγω αποστ. - εμπροσθ. σου. κεχρηται γουν τη παραθεσει και ταυτησ τησ γραφησ μαρκοσ ο ευαγγ.) Phot[manich 4,9] al Hier[bis] (ad Malach 3, 1 et ep 101 ad Pammach; vide supra) ... Ln Ti om cum BD 28. it am emm fu gat ing mm mt san taur tol Severian[sig 566] Ir[int 187] (Or[int 2,403] huc non valet: „exploratores isti qui mittuntur [in Iericho] ante faciem Iesu, possunt et angeli dei putari,

βοῶντοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποι-
εῖτε τὰσ τρίβουσ αὐτοῦ. 4 [3.6] ἐγένετο Ἰωάννησ ὁ βαπτίζων ἐν 4—8 Mt 3, 1 ss Lc 3, 2 ss
τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίασ εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Io 1, 6 ss

---

sicut scriptum est: *Ecce mitto*" etc) Hier[semel] (ad Mt 3, 3) al (sed Tert adv. Iud. 9 ex Mal. potius) :: lectio et. ll. pp. fluctuat; LXX ex A aliisq pl *εγω* additum habent, non item ex ℵ et B | *αποστελλω*: ℵ al pauc (Or[3,769] vide ante) cop -*ελω* | *τ. οδον σου* sine additam cum ℵBDKLPΠ* 36. 102. w[scr]* a b c l q am emm fu ing san taur tol (al mu ap Luc brug et ap Vallars) cop[schw] syr[sch] et[hr] aeth pers[p] Or[4,15] et[126] (*την δ ομοιαν επιτομην πεποιηται* [*ο μαρκοσ*] *και επι του· ιδου εγω* usq *εμπρ. σου· ου παρεθετο γαρ το προκειμενον το εμπροσθεν σου*. Hinc paullo ante[4,125] *εμπρ. σου* ab ipso Or addita esse non credibile est, leguntur vero addita etiam[1,389]. De tertio loco[3,769] iam diximus.) cat[oxon] et (ubi Vict[ant] verba afferri dicuntur) cat[poss] Ir[int 187] Hier[malach] et[matth] al ... ς (= Gb Sz) add *εμπροσθεν σου* cum AΓΔΠ[2] unc[8] al pler f ff[1.2.] g[1.2.] vg[ed] (et gat mm al) cop[wi] syr[p] arm go arr sl (Or[1,389] et[4,125] vide ante, item Eus[dem]) Severian[sig566] Phot[manich 4,9] al Hier[sem] (ep 101 ad Pammach) al. Ceterum Bas[eunom 250] Epiph[427] Victorin[apoc 55] post verba *ησα. τ. προφ.* statim pergunt ad *φωνη βοωντοσ*, omissis *ιδου εγω* etc

3. *εν τη ερημω· ετοιμασατε* etc: hunc in modum (quem et. Or[4,126] al agnoscunt) ipsos LXX distingui voluisse cum iisque evglstas, dudum observatum est. Aliter fit apud prophetam, apud quem *εν τη ερημω* et *εν αβατω* (ex interpretatione Symmachi, *in solitudine* vg) ante *ευθειασ ποιειτε* sibi invicem respondent. (Treg vero edidit ad normam textus Hebraici.) | *αυτου* cum ℵABLPΓΔΠ unc[9] al fere omn ff[1.] g[1.] l q vg (et. am emm fu ing san taur etc) cop syr[sch] et[p txt] arm aeth Or[4,15] et[125] et[126] (*ο μεν γαρ προφητησ φησιν· ετοιμασατε - τ. τριβ. του θεου υμων· ο δε μαρκοσ· ετοιμασατε - τ. τριβ. αυτου*) Vict[ant] (in cat - *τασ τριβ. αυτου, μη εχουσαν* [*τ. ρησιν*] *ουτωσ εν τω προφητη αλλα τ. τριβ. του θεου ημων*) Hier (ad Mal. 3. *pro eo quod LXX transtulerunt* dei nostri, *Marc. Lucasque dixerunt* eius) al ... D 34[mg] *του θεου υμων*, item *dei nostri* a b c f ff[2.] g[2.] mt go syr[p mg] in cdd[2], item *ante deum nostrum* Ir[int 187 bis]. Praeterea c haec addita habet (:: e Lc 3, 5 sq et Es 40, 4 sqq): *omnis vallis replebitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et omnia prava erunt recta et aspera in planitiem: et videbitur gloria domini, et videbit omnis caro salutare dei nostri, quoniam deus locutus est. Vox dicentis: Clama. Et dixit: Quid clamabo? omnis caro fenum et omnis gloria eius sicut flos feni: aruit fenum et flos cecidit; verbum autem domini manet in aeternum.*

4. *εγενετο*: ℵ* *και* (com) *εγεν.*, cop[wi] et[cod] *εγ. δε* | B *ιωανησ* | *ο βαπτιζων* cum ℵBLΔ 33. p[parh scr] cop ... ς Ln Ti om *ὁ* cum ADPΓΠ unc[9] al fere omn (it vg *baptizans*), sed D 28. it (exc f) vg syr[sch] (non item cop syr[p] arm aeth go) Eus[dem 431] Cyr[hr 42] post *ε. τ. ερημ.* pon | *και κηρυσσ.* cum ℵADLPΔ unc[11] al pler it vg cop syr[utr] etc ... B 33. 73. 102. om *και*

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸσ αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱερο-
σολυμεῖται πάντεσ, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰσ ἁμαρτίασ αὐτῶν. 6 καὶ ἦν ὁ Ἰωάννησ
ἐνδεδυμένοσ τρίχασ καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν
αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδασ καὶ μέλι ἄγριον. 7 $^{4.1}$ καὶ ἐκήρυσσεν
λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερόσ μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ
Act 13,25 κύψασ λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 ἐγὼ ἐβάπτισα

---

5. *εξεπορευετο* cum ℵABDG^{suppl}KMPUΔΠ al pl a c (*veniebat*) f ff$^{2\cdot}$ vg (et. am fu ing emm san) cop^{schw} syr^{utr} al Or^{4,129} Eus$^{dem\,431}$ ... Gb″ *-ρευοντο* cum EFHLSVΓ al plus^{50} b ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q harl* taur go cop^{wi} et^{dz} Thphyl | *ἡ*: HM al aliq om | *οι*: D c^{scr} om (syr$^{p\ mg\ gr}$ *και οι ιεροσολυμιται*) | *ιεροσολυμειται* cum ℵAB*DΔ 69. 124., item Γ al *-μῆται* ... ς Ln Ti *-μιται* cum B^{2}LPΠ unc^9 al pler | *παντεσ* h. l. cum ℵBDLΔ 28. 33. 102. a b l q (al^{vid}; c ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} ante *οι ιεροσολ.*) vg cop arm arr perss Or^{4,130} (item$^{lib\ 4,126}$ et^{127}) Eus$^{dem\,431}$ ... ς post *εβαπτιζ.* cum APΓΠ unc^9 al pler syr^p go (aeth), item 13. 124. 346. 2^{pe} 8^{pe} ... 11. 32. 69. 108. 126. f sl$^{cdd\,2}$ plane om | *και εβαπτ.* (et. ℵ^c): ℵ* 69. a om *και* | *υπ αυτου* ante *εν τω ιορδ. ποτ.* cum ℵBL 33. 102. it (exc a) vg arm Or^{4,130} (et^{126}) Eus^{dem} ... ς Ln post *ιορδ. ποτ.* (:: ut Mt) cum ADPΓΔΠ unc^9 al pler a syr^p go | *εν τω* (D* om) *ιορδ.*: b d g$^{2\cdot}$ *in iordanen* | *ποταμω* cum ℵABLPΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} f g$^{1\cdot2\cdot}$ ff$^{1\cdot}$ vg cop syr^{utr} al Or^{4,130} ... D a b c ff$^{2\cdot}$ mt (Or^{4,127}) Eus^{dem} om

6. *και ην* cum ℵBL 33. b d ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (et$^{2\cdot\ vid}$) q vg (et. am fu san ing taur etc) cop^{wi} et^{cod}... ς *ην δε* cum ADPΓΔΠ unc^9 al pler a c f ff$^{2\cdot}$ mt cop^{sch} et^{dz} syr^{utr} arm aeth go :: cf Mt | *ο ιωανν.* (B *-ανησ*) cum ℵBLPΓ unc^7 1. 69. al plus^{60} syr^p (c *iohannes ipse*) ... ς Ln om *ὁ* cum ADHSΔΠ 33. al sat mu | *τριχασ*: D^{gr} *δερρην*, a *pellem* | *καμηλου* (D* *-μελου*): G^{suppl} al$^{3\,scr}$ *καμιλου* | *και ζωνην* usq *οσφ. αυτου*: D a b ff$^{2\cdot}$ (non item c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ q) mt om | *εσθων* cum ℵBL*Δ 33. ... ς Ln *εσθιων* cum ADL^{2}PΓΠ unc^9 al omn fere | a totum v. 6 post v. 8 ponit

7. *εκηρυσσ.* (Γ *εκεκραγεν*) *λεγων*: D a *ελεγεν αυτοισ* | *ερχεται* etc: D sic: *εγω μεν υμασ βαπτιζω εν υδατι· ερχεται δε οπισω μου ο ισχυροτεροσ μου, ου ουκ ειμι ικανοσ λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου, και αυτοσ υμασ βαπτιζει* (d *baptizavit*) *εν πνευματι αγιω*, item a ff$^{2\cdot}$ *ego quidem vos baptizavi in aqua* (ff$^{2\cdot}$ *baptizo vos in aquam*); *venit* (ff$^{2\cdot}$ *veniet*) *autem post me* (ff$^{2\cdot}$ om *aut. po. me*) *fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius: ipse vos baptizavit in spiritu sancto.* | *ισχυροτεροσ* (et. Or^{4,131} et^{134}): A x^{scr} *ισχυροσ* | *οπισω μου* (et. Or^{4,134} *τα μαρκου κατανοησωμεν, οσ ανεγραψε κηρυσσοντα τον ιω. ταυτα μεν ειρηκεναι κατα το· ερχεται ο ισχυροτεροσ μου οπισω μου*): B 102. Or^{4,131} om *μου*, Δ p$^{parh\ scr}$ ff$^{2\cdot}$ om *οπ. μου* | *κυψασ* (c^{scr} *κυμψ.*) (Or$^{4,132\cdot134}$ et^{135} *μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκ. κ. ιωανν. ειρημενον.* Item Aug$^{cons\,2,26}$: *De calceamentis ergo hoc a Lc distat quod addidit* procumbens.): D (vide ante) 28. 256. 2^{pe}

ὑμᾶσ ὕδατι, αὐτὸσ δὲ βαπτίσει ὑμᾶσ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9 [5.1] Καὶ 9—11 Mt 3, 13—17
ἐγένετο ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ ἦλθεν Ἰησοῦσ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆσ Lc 3, 21 s Io 1, 29 ss
Γαλιλαίασ καὶ ἐβαπτίσθη εἰσ τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10 καὶ
εὐθὺσ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατοσ εἶδεν σχιζομένουσ τοὺσ οὐρανοὺσ

---

a b c ff[2.] g[1.] mt (non item f ff[1.] g[2.] vg) Amb om | των υποδηματων (Or[4,136] ετι περι των υποδηματων των παρα τοισ τρισιν ουτωσ ονομασθεντων ευαγγελισταισ διαλαβωμεν, συγκρινοντεσ εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικωσ ονομασθεντι): L al pauc syr[p] του υποδηματοσ. (Clem[679] ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ τον ιμαντα του υποδημ. λυσαι κυριου propter αξιοσ a Ioh pendere videtur; item Bas[bapt632] οτι ουκ ειμι ικαν. λυσαι τον ιμαντ. του υποδημ. satis libere afferuntur.)

8. εγω sine μεν (prob Schu) cum ℵBL 33. 69. 102. 124: b c ff[1.] g[1.2.] vg cop syr[sch] arm pers[w] Or[4,132] Aug[cons 2,26] ... ς add μεν, Ln [μ.] cum ADPΓΔΠ unc[9] al pler a f ff[2.] mt syr[p] aeth go :: ut Mc et Lc | εβαπτισα υμ. (69. al pauc a υμ. εβαπτ.) et. Or[4,132]: D al pauc b c f ff[1.] g[1.] mt υμασ βαπτιζω (b c f ff[1.] g[1.] mt *baptizo vos*) | υδατι (:: ita Lc) cum ℵBHΔ 16. 33. 56. 58. 258. al[3pe] vg (et. am fu ing san al) Or[4,132] Aug cons ... ς Ln εν υδατι (:: ut Mt et Io) cum ADLPΓΠ unc[8] it gat mm mt cop. Praeterea a add *in paenitentiam*. Contra Or[4,133] μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το εισ μετανοιαν. | βαπτισει υμασ: ℵ* (suppl[c]) b om υμασ ... D (totum textum ad v. 7 exscripsimus) 69. (om δε) a ff[2.] (utrumq vide ad v. 7) υμ. βαπτ. (sed D[gr] -ιζει) | εν πνευμ. cum ℵADHP ΓΔΠ unc[8] 33. al pler it (exc b) gat mm mt cop Or[4,132] ... Ln [εν] πν., Ti om εν (:: accommodatum ad υδατι, Mt εν υδ. et εν πν.) cum BL b vg (Aug[cons] in[txt], non item [com]) | αγιω (et. Or[4,132]; Aug[cons2,26] *de baptismo autem hoc ab utroque* [*distat*], *quia non dixit* et igni, *sed tantum* in spiritu sancto): P al[7] syr[p] c.* add και πυρι

9. και εγεν. cum ℵADLPΓΔΠ unc[8] (G deficit usq v. 13) al omn fere it[pler] vg al pler Or[4,150], item ff[2.] mt cop[wi] et[cod] εγ. δε ... B om και, hinc Ln [και], a om κ. εγεν. | εκειναισ (h. l. et. Or[4,150]): DΔ 48[ev] b f ff[1.2.] g[1.] (non a c) vg (exc mt) post ημεραισ pon | ις cum ℵABLPΠ unc[7] al pl Or[4,150] ... DMΓΔ 13. 28. 69. al plus[35] ο ις (Schu: „ex Mci usu recte, cf 11, 22 varr") | απο: F εισ. Similiter p[parh] scr al[evgst] fere[10] εισ την γαλιλαιαν | ναζαρετ (ita etiam ς Gb Sz) cum ℵBLΓΔ 33. 69** al pl a b d f (Or[4,150]), item AP -ρατ ... ς[e] Ti ναζαρεθ cum D[gr]EFHKMUVΠ 1. 69* 124. 262. 346. al pl c vg (et. am fu ing etc) cop go | εισ τον (D* την) ιορδ. υπ. ιωαννου (B -ανου) cum ℵBDL 13. 33. 69. 102. 124. al[10] fere a b ff[1.2.] g[1.2.] (1 om υπ. ιω.) am fu ing tol sax cop syr[sch] Or[4,150], item 1. 28. 131. 209. εν τω ιορδ. υπ. ιω. ... ς υπο ιω. εισ τ. ιορδ. cum APΓΔΠ unc[8] al pler c f vg[ed] (item emm al) syr[p] arm aeth go

10. ευθυσ cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln ευθεωσ (M al -εοσ) cum APΓΠ unc[8] al omn fere ... D a b om | εκ (Gb") cum ℵBDL 13. 28. 33. 69. 124. al[10] go arm (item it vg *de aqua*) ... ς απο cum APΓΔΠ unc[8] al pler (:: ut Mt) | αναβ. εκ τ. υδατοσ: cop[wi] et[cod] *veniens sursum in aqua* | ειδεν c. ℵBDEF HKMUΓΠ al pl ... ALPVΔ al mu ιδεν | σχιζομενουσ: D ηνυγμενουσ (it vg

καὶ τὸ πνεῦμα ὡσ περιστερὰν καταβαῖνον εἰσ αὐτόν. 11 καὶ φωνὴ
2 Pe 1, 17 ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
12 s Mt 4, 1 ss Lc 4, 1 ss 12 6.2 Καὶ εὐθὺσ τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰσ τὴν ἔρημον.
13 καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρασ πειραζόμενοσ ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ, 7.6 καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

---

apertos vel *aperiri*) :: e Mt et Lc | ωσ cum ℵABDLΓΔΠ unc^{7} al pl (et. syr$^{p\ mg\ gr}$) ... ς (= Gb Sz) ωσει cum MP al mu^{vid} (:: cf 11 pp) | καταβαινον (D* al -νων) cum ABDLPΓΔΠ unc rell al pler a c f syr^{utr} cop^{schw} arm go ... ℵ (Δ spatium habet verbis κ. με. aptum) 33. 262. al^{10} b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop^{wi} et^{cod} aeth add και μενον (:: deest Mc et Lc, tamen ex Ioh ortum vdtr) | εισ αυτον cum BD 13. 69. 124. al pauc a (*in eum*; item g$^{1.}$ *et manentem in ipsum*) ... ς επ αυτον (:: ut Mt Lc Io) cum ℵALPΓΔΠ unc^{8} al pler; f *super eum*, ff$^{2.}$ *super illum* (add *et manentem*: vide Blanch., ap Sab. add etiam *in ipso*); item (praemisso *et manentem*) b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *in ipso* (b *eo*)

11. φωνη cum ℵ*D ff$^{2.}$ mt ... ς Ln Ti add εγενετο cum ℵ^{c}ABLP unc^{11} al fere omn it^{pl} (sed b *de caelo facta est*) vg cop syr^{utr} al; item a *venit vox*, f *vox venit*; 28. 2^{pe} g$^{1.}$ ηκουσθη post ουρ. (:: Mt και ιδου φω. ε. τ. ουρ. λεγουσα, Lc και φωνην εξ ουρ. γενεσθαι) | εν σοι (Gb') cum ℵBD^{gr} LPΔ 1. 13. 22. 33. 69. al plus^{25} a c ff$^{2.}$ (et. ff$^{1.}$ ut^{vid}) g$^{2.}$ l vg cop^{schw} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm^{zoh} aeth go ... ς εν ω cum AΓΠ unc^{8} al pl b d (*in quem complacui*) g$^{1.}$ (f *qui mihi bene complacuisti*) :: ita Mt, εν σοι et. Lc; cf et. evg. Ebion. ad Mt 3, 17 | ευδοκησα cum ℵABD*KLMUΠ al pl ... D^{2}EFHVΓΔ al pm ηυδοκ.

12. ευθυσ cum ℵBE^{2}FHLMSUVΓΔΠ^{mg} al pl ... Ln ευθεωσ cum ADE*KM^{mg}Π* al plus^{50} | το πνευμα: D add το αγιον | αυτον εκβαλλει cum ℵABL unc^{10} arm go ... DΔ 33. 69. 124. (ante το πν.) 346. al pauc (it vg al) εκβ. αυτ.

13. εν τ. ερ. sine εκει cum ℵABDL 13. 33. 102. 346. al pauc it vg cop aeth go Or^{4,161} Eus$^{dem\ 433}$ ... ς (= Gb) εκει εν τ. ερημ. (defendit Schu) cum EFHMSUVΓΔΠ^{2} al pler syr^{utr} arm ... KΠ* 1. 69. 124. 131. 209. al^{15} fere arm (a *Et protinus spiritus duxit illum in deserto per XL dies* etc) εκει omissis εν τ. ερ. | τεσσερακ. (-ε- cum AB*LΔΠ^{2}; ς Ln -α- cum B^{2}ΓΠ* unc^{8} al certe pler; ℵD $\overline{\mu}$) ημερ. cum ℵBL 33. 102. a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,161} Eus$^{dem\ 433}$ (praemissis Mt^{i} verbis ανηχθη εισ την ερημ. πειρασθηναι υπο του διαβολου pergit cum Mc και ην εν τη ερ. τεσσ. ημερ. κ. τεσσ. νυκτασ πειραζομ. υπο τ. σατ. και ην, ωσ ο ευαγγελιστησ μαρτυρει, μετα των θηριων) ... ς Ln ημερ. τεσσ. (:: ut Mt et Lc) cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler (sed 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 2^{pe} praem επι) c syr^{utr} arm go. Praeterea LM 13. 33. 102. 346. al$^{3\ scr}$ c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l vg cop syr$^{p\ mg}$ aeth arr Or$^{4,161\ ed}$ (non item$^{cod\ bodl}$ et^{al}) Eus^{dem} add και τεσσαρακ. (L -ε-) νυκτασ (M 13. 346. al syr$^{p\ mg}$ νυκτ. τεσσ.) :: e Mt | πειραζομενοσ: D^{gr} και πειραζ. (d it vg *et temptabatur*) | οι (et. Or): AM 33. al^{15} fere om :: cf Mt

14 [8.4] *Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ* Mt 4, 12. 17 (14 s)
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, [9.6] *κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ,* 15 *ὅτι* Lc 4, 14 s
πεπλήρωται ὁ καιρὸσ καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
16 *Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ εἶδεν* Mt 4, 18—22 (16—20)
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνοσ ἀμφιβάλλοντασ ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖσ. 17 [10.2] *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ·*

---

14. *μετα δε* cum ℵALΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} b d f ff$^{1.}$ (ff$^{2.}$ nil nisi *postquam*) g$^{1.2.}$ vg (*postquam autem, sed postquam*) syr^{utr} cop^{dz} arm aeth go Or^{4,161} Eus$^{hist\,3,24}$ ... Ln Ti *και μετα* cum BD^{gr} a (c *et factum est postquam*) cop^{edd} | *τον* cum ℵBDG^{2}KLMΔΠ al pl Or^{4,161} (et ^{170}) Eus$^{hist\,3,24\,cdd}$ ... AEFG*HSUVΓ al^{50} fere Eus^{ed} om | *ο ις* cum ℵBDGLΔ al sat mu Or^{4,161} ... Ti *ις* cum AV^{2}ΓΠ unc^{6} al^{40} fere Eus^{hist} ... V* al pauc om | *γαλιλαιαν*: L add *διδασκων και* | *του θεου* (Gb″) cum ℵBL 1. 28. 33. 69. 209. al^{5} fere b c ff$^{2.}$ mt cop arm syr$^{p\ ed}$ Or^{4,161}et^{170} ... ς praem *τησ βασιλειασ*, Ln [*τ. βα.*] cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{sch} et $^{p\ cod}$ aeth go (:: cf Mt 4, 23. 9, 35)

15. *οτι* cum ℵ* c mt Or^{4,161} (citat *και ην εν τη ερημω* usq *πιστευ. τω ευαγγ.*) ... Gb″ Ti praem *λεγων* cum ℵ^{a}ADEFGHSUVΓ al^{30} fere f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ go, item ς Ln *και λεγων* cum BKLMΔΠ al pl a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg cop syr^{utr} al | *πεπληρωτ. ο καιροσ*: D a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (non f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg) mt *πεπληρωνται οι καιροι* | *εν* (a d g$^{1.}$ fu *in evglio*, c ff$^{2.}$ *in evglium*): 36^{ev} o^{scr} Or^{4,161} om, item (*evangelio*) b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg

16. *και παραγων* (Gb″) cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. al pauc (al^{2} *παρ. δε*) it vg cop arm syr$^{p\ mg}$ (notat tantum *παραγ.* pro *περιπ.*) go ... ς *περιπατων δε* (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} (*και περιπ.*) et $^{p\ txt}$ | *ειδεν* cum ℵ*ABDEFGHUΓΔΠ^{2} al pl ... ℵ^{c}KLMVΠ* al mu *ιδεν* | *σιμωνα*: D 28. 69. 124. 346. *τον σιμ.* | *σιμωνοσ* cum ℵBLM 102. z^{scr} al a cop arm; item AE^{2}Δ 1. 69. al^{20} fere *του σιμωνοσ* (ita Gb″ Ln); item E*FHKSUVΠ al plus^{120} syr^{p} go sl *αυτου του σιμωνοσ* (ita Sz) ... ς *αυτου* cum DGΓ 33. al vix mu it^{pler} vg syr^{sch} aeth | *αμφιβαλλοντασ* (A* *-τεσ*, K *-αλοντασ*) cum ℵABDE*FGHKLSUVΔΠ* al^{40} fere ... ς (=Gb Sz, sed Gb′) *βαλλοντασ* (:: ut Mt) cum E^{2}MΓΠ^{2} al pl arm | *εν τη θαλ.* cum ℵBL 33. aeth^{vid} ... ς Ln praem *αμφιβληστρον* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler b ff$^{2.}$ (uterque *retiam*) cop syr^{p} go, item 1. al^{10} fere *αμφιβληστρα* (sed minusc mu *-στρα* vel *-στρον* ante *αμφιβ.* vel *βαλλ.*), item D 13. 28. 69. 124. 346. al praem *τα δικτυα*, item *retia* (a *retias*) a c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{sch} arm al (:: in Mt *βαλλ. αμφιβλ.* non fluct) | *εν τη θαλασση*: K* (sed ipse$^{*\ corr}$ *εν τη*) 13. 28. 69. al^{10} fere *εισ την θαλασσαν* (K *-σση*, mutavit igitur *εισ την* antequam scripsisset *θαλ.*) | *αλεεισ* h. l. cum AB*L^{corr}(inter *ε* et *ε* erasum est *ε*? *η*? *ι*?)Δ (C hiat), item v. 17 cum ℵAB*CLΔ (similiter in Lc ℵ*ACLQ; in Mt vero B* bis *αλεεισ*, ℵ*C [sed A hiat] *αλεεισ*) ... ς Ln Ti *αλιεισ* (D v. 16. *αλειεισ*) cum ℵB^{2}DΓΠ unc^{9} al omn^{vid}, item v. 17. cum B^{2}DΓΠ unc^{9}al omn^{vid} (*icant* scr *αλειεισ*)

δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶσ γενέσθαι ἁλεεῖσ ἀνθρώπων.
18 καὶ εὐθὺσ ἀφέντεσ τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 $^{11.6}$ καὶ
προβὰσ ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺσ ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντασ τὰ δίκτυα.
20 καὶ εὐθὺσ ἐκάλεσεν αὐτούσ· καὶ ἀφέντεσ τὸν πατέρα αὐτῶν
Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
21 s / Lc 4, 31 s / Mt 7, 28 s — 21 $^{12.8}$ Καὶ εἰσπορεύονται εἰσ Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺσ τοῖσ
σάββασιν ἐδίδασκεν εἰσ τὴν συναγωγήν. 22 $^{13.2}$ καὶ ἐξεπλήσσοντο

17. *γενεσθαι*: 1. 13. 28. 69. 118. 209. al^{10} b syr^{sch} aeth perss om :: ut Mt | *αλεεισ* et ς Ln Ti *αλιεισ*: vide ad v. 16

18. *ευθυσ* cum ℵL 33. ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABCD unc^{12} al pler | *τα δικτ.* (Gb″) cum ℵBCL al^{10} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg cop arm ... ς Ti *τ. δι. αυτων* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.}$ syr^{utr} aeth go ... D a b c ff$^{2.}$ *παντα* | *ηκολουθησαν* (it vg *secuti sunt*): B *ηκολουθουν*

19. *προβασ* (D* *προσβασ*) sine *εκειθ.* (Gb″ prob Schu) cum BDL 1. 28. 118. 124. 131. 209. 2^{pe} a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ cop syr^{sch} arr pers^{p} ... ς add *εκειθεν*, Ln [*εκ.*] cum ℵ*(sed omisso *ολιγον*) ACΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg syr^{p} arm aeth go, item ℵ^{c} 33. post *ολιγον* :: Mt *προβ. εκειθεν* sine *ολιγ.* | *ειδεν* cum BDEFGHUΓΠ* al pl ... ℵACKLMVΔΠ^{2} al mu *ιδεν* | Γ *ζεβεδδαιου* et v. sq *ζεβεδδαιον*, ut solet | *τα δικτ.* cum ℵABC*DLΔΠ^{2} unc^{6} al pl it vg cop al ... C^{2}KMΓΠ* al plus^{30} syr^{sch} et^{p} c.* aeth al add *αυτων* :: ut Mt

20. *ευθυσ* cum ℵBL 13. 28. 33. 346. ... ς Ln *ευθεωσ* cum ACDΓ(Δ)Π unc^{9} al pler; sed Δ 124. al (item 346?) c ff$^{2.}$ syr^{sch} arm transpon ante *αφεντεσ* (:: ut Mt); 13. 69. al utroque loco (et. 69. sec loc *ευθυσ*), 433. b aeth neutro habent | *απηλθ. οπ. αυτου*: D *ηκολουθησαν αυτω*, item it vg *secuti sunt eum*, item cop^{wi} et^{dz}

21. *εισπορευονται* (d ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg *ingrediuntur*; et. Or^{4,170}): 1. 6. 22. 71* 131. al pauc *εισπορευεται* (Or^{4,161} *και εισπορευομενοσ εισ καφ. και ευθεωσ* etc; c *et ingrediens cum eis sabb. in synag. Capharnaum docebat populum*; e *et ingredientes Caph. continuo intravit sabbatis in synagoga et docebat eos*) ... D^{gr} 33. 61. *εισεπορευοντο* (61. *διεπορ.*), a f *ingressi sunt*, b *introierunt*, item go *iverunt* | *καφαρν.* cum ℵBDΔ 33. 69. it vg cop go Or^{4,160} et ^{170} ... ς *καπερν.* cum ACLΓΠ unc^{9} al pler syrr al | *ευθυσ* (aeth om) cum ℵL 1. 28. 33. 131. Or^{4,170} ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABCDΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,161} | *τοισ σαββ.* cum ℵABDL unc^{11} al pler Or^{bis} ... CG 433. al pauc *εν τ. σ.* | *εδιδασκεν* (et. ℵ^{c}; *-αξεν, D it^{pler} vg syr^{p} c.* arm aeth go add *αυτουσ*, item c *populum*) post *σαββ.* cum ℵL 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} al Or^{4,161} et ^{170}; item post *ευθ.* c cop^{wi} et^{dz} (et^{schw} *in sabb. ingressus docebat in synag.*) syr^{sch} ... ς Ln post *συναγωγ.* (Δ add *αυτων*) cum ABDΓΔΠ unc^{9} al pler it vg rell pler | *εισ την* (ς^{e} om cum minusc pauc) *συναγωγ.* (Δ syr^{sch} add *αυτων*) sine *εισελθων* cum ℵCLΔ 28. 69. 346. 2^{pe} al^{5} cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} Or^{bis} ... ς (Gb^{oo}) Ln praem *εισελθων* (al^{2} *ελθων*, item go) cum ABDΓΠ unc^{9} al

ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺσ ὡσ ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡσ οἱ γραμματεῖσ.
23 14.8 Καὶ εὐθὺσ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωποσ ἐν 23–28 Lc 4, 32–37
πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοί,
Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθεσ ἀπολέσαι ἡμᾶσ· οἴδαμέν σε τίσ εἶ, ὁ ἅγιοσ
τοῦ θεοῦ. 25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· φιμώθητι καὶ

pler it (sed vide antea c) vg cop[schw] (ex cod [1]) syr[p] arm aeth go (:: ab εισελθων intruso verborum singulorum tam multiplex transpositio pendebat)

22. αυτουσ: E* αυτοισ, al pauc b q om | και ουχ: D[gr*] b c d e om και | οι γραμμ. cum ℵABDLΓΠ unc[8] al pler b e ff[1. 2.] g[1.] q vg cop arm go ... Ln add [αυτων] cum CMΔ 33. al[15] fere c f g[2.] syr[utr] aeth (e g[2.] add *et farisaei*)

23. ευθυσ cum ℵBL 1. 33. 131. 209. cop Or[4,170] ... ς Ln om cum ACDΓΔΠ unc[9] al pler it vg syr[utr] arm aeth go | ην: C Or post συνα. αυτων pon :: ut Lc | αυτων cum ℵABCΓΔΠ unc[9] al fere omn f ff[1.] g[2.] q vg cop[schw] syr[utr] arm go Or ... DL 72. b c e ff[2.] g[1.] cop[wi] (item[dz] sed *synagogis*) om (evgstaria mu των ιουδαιων) | ανεκραξεν (et. Or): D ενεκραξεν, al pauc εκραξ.

24. λεγων sine εα cum ℵ*BD 102. 157. 2[pe] it vg cop syr[sch] aeth arr perss ... ς (Gb[0]) Ti add εα (:: ut Lc) cum ℵ[c]ACLΓΔΠ unc[9] al pler syr[p] arm go Or[4,170] Eus[ter] (nullo quidem nomine addito: dem[272] εα τι ημιν και σοι υιε τ. θεου; ηλθεσ προ καιρου βασανισαι ημασ; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. et ps[555] οι δαιμονεσ εν τοισ ευαγγ. – εβοων λεγοντεσ· εα τι ημ. κ. σοι ιυ ναζαρηνε; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. et ps[600] εα τι ημ. κ. σοι υιε τ. θεου; οιδαμ. σε τισ ει, ο αγ. τ. θε.) Cyr[ador 185] | σοι (ℵCDEGKLMUΠ etc): ABΓΔ al συ, cuiusmodi non rara in cdd antiquissimis nostris | απολε. ημασ (ς ς[e] Ln ημασ;): C cat[oxon] et Vict[ant] ημ. απολ. | οιδαμεν cum ℵLΔ cop arm aeth Or[4,170. 389] et[int 2,138] Eus quater (vide ante[ter]; accedit ps[279] οι δαιμονεσ – εβοων λεγοντεσ· οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θε. Id ipsum quod quater οιδαμεν habet, Mcum indicat non Lcam) Bas[eunom 269] Cyr[hr 146] Chr[1, 334. 892] et[2, 287] et[10, 305] Cyr[ador 185] Ir[int 234] Tert[prax 26] (contra ubi Lc citat, adv. Mcion. 4, 7, *scio qui sis, sanctus dei* habet) Hil[ps 59] et[ps 67] (pri loco „cui daemones clamant: *scimus quia tu sanctus dei es*", altero „daemones clamant: *Scimus qui sis, sanctus dei*") Aug[ioh] Paulin[ambr] (:: hi pp praeter Or et Cyr quaeritur utrum Lucae an Marci scripturam afferant. Quum autem οιδαμεν in Mc tantum ab antiquissimis cdd et interpretibus nec non ab Origene auctoritatem habeat, in Lc vero οιδα certissimum sit, discedente solo Armeno interprete, dubitare vix licet quin quae adscripsimus patrum testimonia in Marcum valeant.) ... ς Ln οιδα (:: ut Lc) cum ABCDΓΠ unc[9] al omn[vid] it vg syr[utr] al catt

25. ο ις (D 142* b g[1.] om) absque λεγων cum ℵ*A* Dam[par 554ed] ... ς Ln Ti add λεγων (:: ut Lc nec fluct) cum ℵ[a]A[2]BCDL unc rell minusc omn [vid] it vg (it[pl] vg *dicens*, b c *et dixit*, c *dixitque ei*) syr[utr] cop al Or[4,170]

ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 *καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρ-*
τον καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 *καὶ ἐθαμ-*
βήθησαν ἅπαντεσ, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺσ λέγοντασ· τί ἐστιν
τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ᾽ ἐξουσίαν· καὶ τοῖσ πνεύμασι τοῖσ ἀκα-
θάρτοισ ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. 28 *καὶ ἐξῆλθεν ἡ*
ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺσ πανταχοῦ εἰσ ὅλην τὴν περίχωρον τῆσ Γαλιλαίασ.

Dam^{cod} | *εξ αυτου* (D 8^{pe} it exc f vg *εκ* [8^{pe} *απο*] *του ανθρωπου*, vide post *ab* et *de*): HL 33. 433. al^{15} fere Dam$^{par\ 554\ ed}$ *απ*, item *ab* (*ab homine*) c f g$^{1.}$ (b d e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q *de homine*) :: ut Lc (ad quem et. referendus Or$^{int\ 2,333}$). Praeterea D 8^{pe} b c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q gat mm aeth go add *πνευμα* (8^{pe} *το πν. το*) *ακαθαρτον* :: cf 5,8.

26. *και σπαραξαν* etc: D e ff$^{2.}$ *και εξηλθεν το πνευμα το ακαθαρτον* (e om *ακαθ.*) *και σπαραξασ αυτον* (ff$^{2.}$ *σπαρ. αυτ.* post *εξηλθεν* pon) *και κραξασ φωνη μεγαλη εξηλθεν απ αυτου* | *το πνευμ. το ακαθαρτον*: B 102. om *το πνευμα* | *φωνησαν* cum ℵBL 33. Or^{4,170} Dam$^{par\ 554\ cod}$ ... ς Ln *κραξαν* (:: ut 9, 26) cum AC(D)ΓΔΠ unc^{9} al pler | *εξ* cum ℵABLΓΠ unc^{8} al pler arm go Or ... Gb'' Ln *απ* cum C(D)MΔ 33. al^{10} fere Dam par (et.^{cod})

27. *εθαμβηθησαν*: D Or^{4,170} *εθαμβησαν* | *απαντεσ* cum ℵBL(U?) 157. 433. al pauc Or ... ς Ln *παντεσ* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler | *συνζητ.* cum ℵABCDGLΔ ... ς *συζητ.* cum EFHKMSUVΓΠ al certe pler | *αυτουσ* cum ℵB b e ff$^{2.}$ q (hi Latini pro *ωστ. συνζ. αυτ. λεγοντασ et conquirebant* [e *exquir.*]) ... Ln Ti *προσ εαυτουσ* cum ACDΓΔΠ unc^{7} al^{90} fere; item ς *πρ. αὑτουσ* cum GLS al mu^{vid}, item c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} al (:: Lc *συνελαλουν πρ. αλληλ. λεγοντεσ*) | *λεγοντασ* cum ℵBDE^{2}FGHK LSUVΓΔ* al pl ... ACE*MΔ^{2} 13. 33. 238. 346. 48^{ev} al^{15} fere *λεγοντεσ* | *τι εστιν τουτο* (et. f g$^{1.}$ vg^{ed} am fu emm ing san taur tol): D 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ q om | *διδαχη καινη* (b c e ff$^{2.}$ om) *κατ εξουσιαν·* (*κατ εξουσ.* ita coniunxi cum L al, item b *quaenam esset doctrina ista cum potestate*, c *quaenam esset haec doctrina in potestate*, q *quae esset doctr. ista nova cum potestate*, e *quaenam esset doctr. haec inpotentabilis*, ff$^{2.}$ *quaenam esset haec doctr. potestatis*: Ln *καινη· κ. εξουσιαν*) *και* cum ℵBL 33. 102., item addito *αυτη* post *καινη* 1. 118. 131. 205. 206. 209. 2^{pe*} (om *τισ η* ante *διδ.* etiam cop arm aeth) ... ς *τισ η διδαχη η καινη αυτη* (A *τισ η καινη αυτη διδ.*, al *η καινη* et *αυτη* vel transpon vel om); *οτι κατ εξουσιαν και* cum (A)CΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (om *και*) g$^{2.}$ vg syr^{sch} (om *οτι*) et^{p} go (*τισ η* et. b c e ff$^{2.}$ q sed omissis *τι εστ. του.*, vide supra; *οτι και* etc et. cop arm aeth) ... D *τισ η διδαχ. εκεινη η καινη αυτη η εξουσια οτι και* (d *quaenam est doctrina ista nova haec potestas quia et*) ... Gb' „fortasse" *τισ η διδ. η καινη; κατ εξουσιαν και* | *πνευμασι* cum ℵBLMUΠ: ACEKΓΔ *-σιν* | Ln *και υπακουουσιν αυτω;*

28. *και εξηλθ.* cum ℵBCDLMΔ 33. y^{scr} al^{10} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *εξηλθ. δε* cum AΓΠ unc^{8} al pler f syr^{p} arm go | *ευθυσ* (et. ℵ^{c}): ℵ* 1. 28. 33. 131. 435. v$^{cant\ scr}$ b c e ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ *et processit iterum in omnem* etc) q cop^{wi} et^{dz} arm aeth om | *πανταχου* (ℵ^{c}L *-χη*) cum ℵ^{c}BCL 69.

29 $^{15.2}$ *Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς* 29–34 Lc 4, 38–41 Mc 8, 14–16
τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
30 *ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέ-*
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 *καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρα-*
τήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει
αὐτοῖς. 32 *Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς*
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·
33 *καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν.* 34 *καὶ*

---

124. b e q cop … ς Ln om cum ℵ*ADΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg syr^{utr} arm go | *της γαλιλαιας* (ℵ^{c}): ℵ* *τ. ιουδαιας*, 28. *του ιορδανου*, s^{scr*} *εκεινην*

29. *ευθυς* cum ℵBLΔ 1. 28. 33. 69. 118** 131. 209. 346. … ς *ευθεως* cum ACΓΠ unc^{9} al pler … D c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ syr^{sch} aeth om | *εξελθοντες ηλθον* (L *ηλθαν*, FΔ al^{10} fere *εισηλθον*) cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ go … B 1. 22. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{10} f g$^{1.}$ (*et egressus de syna.*) gat mm syr$^{p\ cod\ mg}$ arm aeth *εξελθων ηλθεν*: ita Gb' Ln; item D b c e q *εξελθων δε* (b q add *ευθ.*) *εκ της συναγωγης ηλθεν*, ff$^{2.}$ *et egressus autem de syna. Iesus venit* (et. c et evglstar add *Iesus*, *ο* $\overline{ις}$), ff$^{1.}$ l mt tol *egrediens – venerunt* | BD *ιωανου*

30. *η δε πενθ.* (LMΔ 1. 69. al^{25} fere add *του*) *σιμ. κατεκειτο*: D it (exc f) vg *κατεκειτο δε η πενθ. σιμ.* | *ευθυς* cum ℵBDL 33. 69. 346. al pauc … ς *ευθεως* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler … b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg) syr^{sch} aeth arr pers^{p} om

31. *ηγειρ. αυτ. κρατησας τ. χειρος*: D (b f q) *εκτεινας την χειρα κρατησας ηγειρ. αυτην*, b q *extendens* (in utroq praecedit *ille autem venit et*) *manum adprehendit eam et levavit*, f *adpraehensa manu eius elevabit eam* | *τ. χειρος* absque *αυτης* cum ℵBL item (vide ante) D b q … ς *τ. χ. αυτης* cum ACΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{utr} al | *ο πυρετος* absque additam cum ℵBCL 1. 28. 33. 102. 118. 131. 209. e cop arm … ς Ln Ti add *ευθεως* (:: videbatur hac in re aptissimum, hinc vel h. l. vel alio intulerunt quod vel maxime ex mente Mci existimari debebat) cum AΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} aeth go, item b q praem; item D c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ (et. ff$^{1.}$ l ut^{vid}) vg syr^{sch} ante *αφηκεν* add, item 253. ante *διηκονει*. Praeterea 16. syr^{p} c.* aeth ante *και διηκ.* add (:: e Mt) *και ηγερθη*

32. *εδυ* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} (H deficit) al fere omn … Ln *εδυσεν* cum BD 28. | *εφερον*: D *–ροσαν* | *κακως εχοντας* (ab his verbis ℵ* transiluit ad *κακως εχοντ.* v. 34; suppl^{c}): D b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q add *νοσοις* (it^{6} post *ποι.* pon) *ποικιλαις* (:: ut Lc, vide et. v. 34). Post *δαιμονιζομ.* b add *et eiciebat daemonia ab eis*, e *et eiciebat illa ab illis*

33. *και ην – επισυνηγμ.* cum ℵBCDL 7. 33. 102. 36^{ev} 48^{ev} y^{scr} z^{scr} 3^{pe} b e l q vg cop^{schw} Aug … ς *και – επισυνηγμ. ην* (69. 124. 346. 2^{pe} al pauc *ην συνηγμενη*, g$^{2.}$ *erat congregata*, c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *conveniebat*) cum AΔΠ unc^{7} al pler c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ cop^{wi} syr^{utr} arm aeth go … UΓ om *ην* |

ἐθεράπευσεν πολλοὺσ κακῶσ ἔχοντασ ποικίλαισ νόσοισ, καὶ δαι-
μόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, [16.9] καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι
ᾔδεισαν αὐτόν.

35–39 Lc 4, 42–44 35 [17.8] Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰσ ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν
εἰσ ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. 36 καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν
Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37 καὶ εὗρον αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ

ολη η πολ. cum ℵBCDL 33. 102. 48^{ev} al it vg ... ς η πολ. ολη cum AΓΔΠ unc^8 al pler cop syr^{utr} go al | πρ. την θυραν (D c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q add αυτου): U al pauc πρ. τη θυρα, 28. 124. 2^{pe} πρ. τασ θυρασ

34. D totum versum sic habet: και εθεραπευσεν αυτουσ, και τουσ δαιμονια εχοντασ εξεβαλεν αυτα απ αυτων, και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον· και εθεραπευσεν πολλουσ κακωσ εχοντασ ποικιλαισ νοσοισ, και δαιμονια πολλα εξεβαλεν | ποικ. νοσοισ: ℵ* (a κακωσ εχοντασ v. 32 ad κακ. εχοντ. v. 34 transiliens) L om | και δαιμ. πολλ. εξεβαλεν (*eiecit* c e; ℵ al$^{3\,scr}$ a f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg εξεβαλλεν, *eiciebat*): ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *et qui daemonia habebant* (ff$^{2.}$ add *et*) *eiiciebat illa ab eis* | λαλειν τα δαιμ. cum ℵACLΓΔΠ unc^8 al fere omn f cop syr^{utr} al ... B τα δαιμ. λαλειν ... D (vide ante) it (exc f) vg aeth αυτα λαλ. (am fu ing *loqui ea*) | ηδεισαν αυτον cum ℵAD(vide ante)EFKSUVΓΔΘ^{f}Π al pl a b c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr^{sch} go Vict^{ant} (in catena: ο αυτοσ [λουκ.] επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν, οτι ηδεισ. αυτον ειναι τον $\overline{χν}$· το δε τελευταιον μαρκοσ ουκ εχει) ... ℵ^{c}BCGLM 1. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 238. 262. 346. 435. al plus^{60} ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l mt sax cop aeth arm syr^p c.* ηδεισ. αυτον (c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l post $\overline{χν}$ pon; Cyr$^{ador\,185}$ ex Lc) $\overline{χν}$ (ℵ^{c}CGM al mu τον $\overline{χν}$) ειναι :: e Lc

35. εννυχα (Gb') cum ℵBCDLΘ^f 1. 28. 33. 131. 209. al plus^{12} ... ς -χον cum AΓΔΠ unc^8 al pler (al pauc -χιον) Or^{1,216} | αναστασ: D^{gr} 226. a c om | και απηλθεν cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^8 al pler a e (*exiens inde abiit*) f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ cop syr^p (syr^{sch} *antevertit et surrexit et abiit*) arm aeth go Or^{1,216} ... B 28. 56. 102. 235. 2^{pe} ff$^{2.}$ g$^{1.}$ cop^{wi} et^{dz} om (b d e q om εξηλθ. και). Praeterea C^{3}FGV al^{30} fere catt add ο $\overline{ις}$ (mt post εξηλθ. add) | εισ: D add τον | κακει cum ℵBCLΓΔΘ^{f}Π unc^8 al pler Or catt ... Ln και εκει cum AD al pauc | προσηυχετο (d *orabat*): D^{gr} προσηυξετο

36. κατεδιωξεν cum ℵBMU 28. 40. y^{scr} al^{10} fere ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg (et. δ) cop ... ς Ln Ti κατεδιωξαν cum ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^6 al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syr^{utr} al | σιμων cum ℵBL 33. 102. al^4 ... ς Ln Ti ο σιμ. cum ACΓΔΘ^f unc^8 al pler catt ... KΠ 1. 28. 69. 124. 209. al plus^{15} ο τε σιμ. (D* τε σιμ., D^2 d τοτε σιμ.) | οι (B* om) μετ αυτου: Δ add ησαν (it vg *qui erant*)

37. και ευρον (*invenerunt*) αυτ. και λεγουσ. (*dicunt*) cum ℵBL e cop^{cod} aeth ... ς Ln και ευροντεσ αυτον λεγ. cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^9 al pler; D και οτε ευρον αυτ. λεγ., a d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *et cum invenissent* (ff$^{1.}$ mt *vidissent*) *eum dixerunt* (ita it^7 vg, etiam cop^{cod} syr^{sch} go al, sed q syr^p *dicunt*), item syr^{utr} (*cum invenissent*) cop^{edd} arm go ... b c nil

ὅτι πάντεσ ζητοῦσίν σε. 38 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰσ
τὰσ ἐχομένασ κωμοπόλεισ, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰσ τοῦτο γὰρ ἐξῆλ-
θον. 39 καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰσ τὰσ συναγωγὰσ αὐτῶν εἰσ ὅλην
τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.
40 18.2 Καὶ ἔρχεται πρὸσ αὐτὸν λεπρόσ, παρακαλῶν αὐτὸν 40–45 Lc 5, 12–16 Mt 8, 1–4
καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλησ δύνασαί με καθαρί-
σαι. 41 καὶ σπλαγχνισθεὶσ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ

---

nisi *dicentes* | ζητουσ. σε cum ℵBCDLΔ 1. 33. al vix mu b c e ff^1.2. g^1.2. q (sed b c e *quaerunt* [c *quaerebant*] *te omnes*) vg arm catt^txt ... Gb″ Ln σε ζητ. cum AΓΘ^fΠ unc^8 22. 124. 131. 262. 346. al^100 fere (69. om σε) a f go Vict^ant

38. αυτοισ: add ο ισ | αγωμεν: ℵ αγομεν | αλλαχου cum ℵBC*L 33. cop arm aeth arr ... ς Ln om cum AC^3DΓΔΘ^fΠ unc^8 al fere omn it vg syr utr go | εχομενασ (B^bentl -να): D εγγυσ, it vg al *proximos* | κωμοπολεισ (Δ κωμο και πολ., d *vicos et civitates*): D it vg syr^sch go κωμασ και εισ τασ πολεισ | κακει cum ℵDLΘ^f al mu^vid ... Gb Sz και εκει cum ABCΓΔΠ unc^7 (et s?) al^100 fere | κηρυξω: M* cop -ξωμεν | γαρ: C add και | εξηλθον (Gb′ Schu „recte apud Mc") cum ℵBCL 33. ... ς Ln εξεληλυθα cum ADΓΠ unc^8 al pl ... ΔΘ^f (ελεληλυθα) 28. 40. 69. 124. 262. 346. al plus^50 εληλυθα (Gb′), item *veni* it vg cop^wi et^dz arm syr et syr^p mg go

39. ηλθεν cum ℵBL cop aeth ... ς Ln Ti ην (:: ut Lc) cum ACDΓΔΘ^fΠ unc^8 al omn^vid it vg syr^utr arm go | κηρυσσων (et. ℵ^c): ℵ* -σσιν | εισ τασ συναγωγασ cum ℵABCDKLΔΘ^fΠ 1. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 238. 346. 435. al plus^15 ... ς εν ταισ συναγωγαισ cum EFGMSUVΓ al longe pl (item it vg al) | εκβαλλων: G al pauc εκβαλων

40. παρακαλων (it vg *deprecans*, et. d): D ερωτων | και γονυπετ. cum ℵL 1. 209. 300. 2^pe al^8 fere arm (item e *et genibus volutans*, q *et adgeniculans se*, f ff^1. g^2. vg *et genu flexo*) ... ς Ti κ. γον. αυτον (al^10 αυτω) cum ACΔΘ^fΠ unc^7 al pler syr^p (et syr^sch ante κ. παρακαλ.) cop aeth arm ... Ln om plane cum BDGΓ 102. 124. al^6 a b c ff^2. g^1. | λεγων cum ℵ*B 69* e cop^wi et^dz ... ς Ln Ti και λεγ. cum ℵ^cACDLΓΔΘ^fΠ unc^8 al fere omn vv pler | αυτω: D(Γ?) it^pler (non e) am emm fu ing tol gat mm mt om | οτι cum ℵAΓΔΘ^fΠ unc^8 al pler (sed Θ^f post θελησ add κυριε) a syr^p go, item B κυριε οτι ... CL c e ff^2. g^1. mm mt cop^wi et^cod arm aeth al κυριε pro οτι ... D 28. 69. 71. 238. b f ff^1. g^2. l q vg syr sch plane om :: cf Mc et Lc ubi κυριε sine οτι | θελησ: D(Π*^vid) -λεισ (d e *volueris*, it^pler vg *vis*) | δυνασαι cum ℵACDLΓΔΠ unc^8 al omn^vid ... B δυνη

41. και cum ℵBD 102. a b e ff^2. cop^wi et^dz ... ς Ti ο δε ισ cum ACΓΔΘ^fΠ unc^8 al omn fere c f g^2. vg cop^schw syr^utr arm go, item L q aeth σπλ. δε ο ισ | σπλαγχν.: D a ff^2. οργισθεισ ... b g^1. om | χειρα: Δ* al pauc -ραν | αυτου ηψατο cum ℵBL 435. (al^vid), item αυτου ηψατ. αυτου D 7^pe, item it^pler vg *extendens* (ita a e ff^2. g^1. q; f g^2. vg *extendit*) *manum suam et tangens* (ita a ff^2. g^1.2. q vg; e f *et tetigit*) *eum*; c nil nisi

λέγει· θέλω, καθαρίσθητι. 42 καὶ εὐθὺσ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ
λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. 43 καὶ ἐμβριμησάμενοσ αὐτῷ εὐθὺσ ἐξέ-
βαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπησ, ἀλλὰ
Lev 14, 2 *ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ*
σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆσ εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 45 [19.10] *ὁ δὲ*
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε
μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰσ πόλιν φανερῶσ εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ'
ἐρήμοισ τόποισ ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸσ αὐτὸν πάντοθεν.

---

extendens manum suam; b vero *ext. manum* (pergens *ei dixit*) ... ϛ *ηψατο αυτου* (:: ut Mc et Lc lectione non fluctuante) cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler | *και λεγει* (pro his 69. 124. 346. 2^{pe} *λεγων*) sine *αυτω* cum ℵ 1. 209. c ff$^{2\cdot}$ (vide etiam supra b) syr^{sch} ... ϛ Ln Ti add *αυτω* cum ABCDLΓΔΘ^{f}Π unc rell al pler it^{pl} vg syr^{p} cop al (:: Mc *ειπων*, Lc *λεγων*, quod qui huic loco intulerunt non om *αυτω*)

42. *και* sine additam cum ℵBDL 16. 69. 102. 2^{pe} a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ cop syr^{sch} ar^{p} pers^{p} ... ϛ (Gb^{0}) add *ειποντοσ αυτου* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al longe pler f g$^{2\cdot}$ l q vg syr^{p} arm aeth go | *ευθυσ* (b c om) cum ℵBL 33. 164. ... ϛ Ln *ευθεωσ* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al longe pler | *απηλθ. απ αυτ. η λεπρ.* cum ℵBDEGLMSUVΓ al pler it vg cop^{cod} syr^{sch} arm ... AKΘ^{f}Π al plus^{10} syr^{p} *απηλθ. η λε. απ αυτ.*, item omisso *απ* Δ al pauc (aeth), C cop go *η λε. απηλθ. απ αυτ.* | *εκαθερισθη* cum AB*CG LΔΘ^{f}Π* 1. y^{scr} p$^{parh\,scr}$ al pauc ... ϛ Ln *εκαθαρισθη* cum ℵB^{2}DEKMSU VΓΠ^{2} al pler. Totum vers. M ipsa prid manu suppletum in margine habet.

43. *ευθυσ* cum ℵBDL 33. 164. ... ϛ *ευθεωσ* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler, idque AKΠ al pauc arm post *εξεβ. αυτ.* pon ... al pauc syr^{sch} aeth om (b c om *και εκαθερ.* usque *εξεβαλ. αυτον*, item e *εκαθερ.* usque *ευθυσ*)

44. *μηδεν* cum BCEGKMSUVΓΘ^{f}Π al pler syr^{p} arm go ... Ln om cum ℵAD LΔ 33. 69. 124. 238. al^{15} fere it vg syr^{sch} cop aeth catt et Vict^{ant} Thphyl :: ut Mt et Lc | *αλλα* cum ℵABCDEGKLUΔΘ^{f}Π al pm ... ϛ *αλλ* cum MΓ(SV?) 1. al pl^{vid} | *σεαυτ. δειξον*: D it vg *δειξ. σεαυτ.* | *τ. ιερει*: 33. 69. al pauc ff$^{1\cdot}$ l vg *τ. αρχιερει* (g$^{2\cdot}$ gat *principibus sacerdotum*, ff$^{2\cdot}$ *sacerdotibus*) | *προσενεγκε*: CLΘ^{f} al mu *-γκαι* | *ἃ*: C* aeth *καθωσ*, 33. *καθα* | *μωυσησ* cum ℵBDKVΔΘ^{f}Π al sat mu ... ϛ *μωσησ* cum ACEGLM SUΓ al longe pl. Praeterea cf ad 8, 4 et alibi | *αυτοισ*: A*^{vid} *αυτω*

45. *πολλα* (238. post *διαφη.*): D it vg om | *αυτον δυνασθ.* cum ABCLΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler ... ℵ al pauc *δυν. αυτ.* ... D k^{scr} om *αυτον* | *εισ πο. φανερ. εισελθ.* cum ℵCL 28. 33. 124. 2^{pe} 8^{pe} al aliq cop ... D vg syr^{sch} *φαν. εισελθ. εισ πολιν* ... ϛ Ln Ti *φαν. εισ πο. εισελθ.* cum ABΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler it am fu ing (al) syr^{p} arm go | *αλλ* cum ℵBEGKLSUV ΓΘ^{f}Π al longe pl ... Ln Ti *αλλα* cum ACDMΔ al mu | *επ* cum ℵBLΔ 28. 124. al pauc ... ϛ Ln *εν* cum ACDΓΘ^{f}Π unc^{7} al pler | B 102. om *ην*, b e om *ην και*, hinc Ln [*ην*] | *παντοθεν* (et. Gb'' Sz) c. ℵABCDKLMSΔΘ^{f}Π 1. 33. 118. 131. 157. 209. 238. al plus^{20} ... ϛ *πανταχοθεν* (Schu: „nusquam in N. T".) cum EGUVΓ al longe pl

II.

1 [20.1] Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰσ Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκού- $^{1-12}$ Mt 9, 1—8
σθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. 2 καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι Lc 5, 17—26
χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸσ τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖσ τὸν λόγον.
3 καὶ ἔρχονται φέροντεσ πρὸσ αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ
τεσσάρων. 4 καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,
ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντεσ χαλῶσι τὸν

II. 1. εισελθων (c^{scr} ελθ.) παλιν cum ℵBD^{gr}L 28. 33. 124. 2^{pe} b^{scr} c^{scr} a (*cum introisset iterum*) c (*cum venisset* omisso παλ.) cop arm aeth ... Gb'' Sz Ln εισηλθεν παλιν cum ACEKMUVΔΘ^{f}Π al^{100} fere e (*venit iterum*) syr^{p} go, item FGΓ al^{15} fere syr^{sch} εισηλθ. ο ις παλιν ... ς παλ. εισηλθεν cum minusc aliq b d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg (b q *venit*, rell vg *intravit*) ... s εισηλθεν omisso παλιν (om et. evglistaria) | καφαρναουμ cum ℵBDΔ 33. 69^{*vid} it (exc q) vg go (cf et. ad Mt 4, 13. Mc 1, 21 et alibi) ... ς καπερναουμ cum ACLΓΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn q syr utr al | ηκουσθη (a *cognitum est*, it^{pler} vg *auditum est*) cum ℵBL 28. 33. 124. 2^{pe} a c cop arm aeth ... ς και ηκουσθη, Ln [και] ηκ. cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler it^{pl} vg syr^{utr} go | εν οικω cum ℵBDL 33. 67. cop, item *in domo* (et e *domi*) it^{pler} vg ... ς Ti εισ οικον cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler g$^{1.}$ *in domum*

2. και pr cum ℵBL 33. 102. b g$^{2.}$ l vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ti add ευθεωσ, Ln [ευθ.] cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syr^{p} go | πολλοι: 1. 131. 209. οχλοι πολλ. | ωστε-πρ. την θυραν (U^{2} πρ. τη θυρα): a d f ff$^{2.}$ q *ita* (a *in tantum*) *ut iam* (f om) *non posset capere* (f ff$^{2.}$ *non caperet*, q *non caperent*) *usque ad ianuam*; b *ita ut iam nec ad ianuam caperet*, g$^{2.}$ vg *ita ut non caperet* (emm *caperent*, g$^{2.}$ gat mm add *domus*) *neque ad ianuam*; e *ita ut non caperet domus*; c *ita ut non caperet introitus ianuae* | αυτοισ: D b c ff$^{2.}$ q προσ αυτουσ | τον λογον: 225. om; D om τον

3. φεροντ. πρ. αυτ. παραλυτ. cum ℵBL 33. 346. g$^{1.}$ l am fu ing mt tol (cop *adduxerunt ei paral.*) ... Ln πρ. αυτ. φεροντεσ (c e f vide post) παραλυτ. cum C*DG 1. 69. 124. 131. 209. al^{10} fere a b c e f ff$^{2.}$ vg^{ed} syr^{utr} arm ... ς πρ. αυτ. παραλ. φεροντ. c. AC^{3}ΓΔΘ^{f}Π unc^{6} al pler aeth go (g$^{2.}$ om πρ. αυτ.) | αιρομ. υπο (L απο, Δ επι, y^{scr} παρα) τεσσαρων (ℵ δ̅): f *inter quatuor* (*portantes in grabato paral. inter quatuor*); b *in grabatto*, item c (*in lecto*) e (*in grabatto*) ante παραλυτ.

4. προσενεγκαι (33. -γκειν) cum ℵBL 33. 63. 72^{mg} 253. 48^{ev} f l vg (et. δ) cop syr^{p} aeth arr pers^{p} ... ς Ln Ti προσεγγισαι cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler (al^{6} εγγισαι) it^{pl} (a c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *accedere non possent*, b *non poss. acc.*) syr^{sch} arm go | αυτω (K^{2}Π al pauc ante προσεγγ.): DK* al pauc it^{pler} cop^{wi} et^{dz} arm^{cdd} om | δια (a *propter*) τον οχλον: D απο του οχλου, it^{pler} vg *prae turba* (*-bam* e, b *multitudine*) | οπου ην: DΔ al^{10} fere it (exc b) mt syr^{sch} arm aeth go add ο ις | εξορυξαντεσ: D it^{pler} (non f l nec vg) syr^{sch} aeth om | χαλωσι cum ℵBCDEKLMUΓΠ

κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸσ κατέκειτο. 5 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ
τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ
ἁμαρτίαι. 6 ἦσαν δέ τινεσ τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ
διαλογιζόμενοι ἐν ταῖσ καρδίαισ αὐτῶν· 7 τί οὗτοσ οὕτωσ λαλεῖ;
βλασφημεῖ· τίσ δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίασ εἰ μὴ εἷσ ὁ θεόσ; 8 καὶ
εὐθὺσ ἐπιγνοὺσ ὁ Ἰησοῦσ τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτωσ διαλογί-
ζονται ἐν ἑαυτοῖσ, λέγει αὐτοῖσ· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖσ

---

etc ... ΑΔΘ^{f} etc χαλωσιν | κραβαττον cum ACDEGHLMUΓΔΘ^{f}Π(FV certe vv. 9. 11. 12.) al pm, item B*(sed^{mai} κραββαττον)K al mu κραβατον, a e am ing al *grabattum*, c d f g$^{1.}$ ff$^{2.}$ al vg^{ed} et^{cdd} mu *grabatum* (item infra q), ℵ κραβακτον ... ς κραββατον cum B^{2}V (hoc certe versu) al pl b q (hoc versu, non item infra) | οπου (Gb′) cum ℵBDL, item (*ubi*) a.g$^{1.}$ ... ς Ti εφ ω cum ACEGHKMSUVΔΘ^{f}Π al pler, item it^{pl} vg cop syr^{utr} arm aeth go; item Γ al pauc εφ ο, 13. 33. 69. al εφ ου, al εφ ον | D ην (*erat*) ο παραλ. κατακειμενοσ (*iacens*)

5. και ιδων cum ℵBCL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} e cop aeth (:: nec aliter Mt et Lc) ... ς Ln Ti ιδ. δε cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go | τεκνον: ℵ* cop τεκν. μου, C θαρσει τεκν. | αφιενται cum B 28. 33. (item ℵ v. 9), Δ αφιονται, item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e g$^{1.}$ ff$^{1.2.}$ vg syr^{utr} go (Or$^{int\,3,377}$ *fili, dimittuntur tibi pecc. tua* propter *fili* ex Mc vdtr) ... ς Ti αφεωνται (G 69. al mu -εονται) cum ℵACDLΓΘ^{f}Π unc^{8} al pler, item *remissa* vel *dim. sunt* b f q | σου αι αμαρτ. cum ℵBD^{gr}GLΔ 1. 33. 69. 102. al^{10} fere; item C*Θ^{f} al pauc b e ff$^{1.2.}$ am fu ing emm mt σοι αι αμαρτιαι ... ς σοι αι αμ. σου, Ln σοι αι αμ. [σου] cum AC^{3}EHKM^{2}SUVΓΠ al pler a c d f q vg^{ed} (Or$^{int\,3,377}$ vide supra), item M* 28. 346. al^{10} σου αι αμαρτ. σου

6. γραμμ.: syr^{sch} pers^{p} add *et Pharisaeorum* | αυτων: D al pauc it^{pler} (non f q nec vg) cop^{dz} add λεγοντεσ (c e ff$^{2.}$ *et dicentes*)

7. τι: B p^{scr} οτι | ουτωσ (H -τοσ) cum ℵBDEGHLMUΓΔΠ^{2} al sat mu ... ς ουτω cum ACKΠ* al pl ... al^{20} fere syr^{sch} pers^{p} om (item it$^{mu\ libere}$) | λαλει βλασφημει cum ℵBDL a f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg (c *loquitur blasphemans*; b q nil nisi *hic blasphemat*, *quid iste blasfemat* pro τι ουτοσ etc) cop cod ... ς λαλει βλασφημιασ (Δ -μασ); c. ACΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed al pauc -μιαν) e (*loquitur blasfemia*) cop^{edd} syr arm aeth go :: ut Lc lectione non fluctuante | D* τασ αμαρτιασ | εισ (a *unus*, it^{rell} vg *solus*): D^{gr} om

8. ευθυσ cum ℵBL 33. ... ς ευθεωσ cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler ... D 28. 64. 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f g$^{2.}$ vg) syr^{sch} arm aeth (non item syr^{p} cop go) om :: ut Mt et Lc | ο $\overline{\iota\varsigma}$: K* y^{scr} al om | αυτου (et. f g$^{1.}$ vg cop^{schw} ex cdd^{2} syr^{utr} arm aeth go; g$^{2.}$ gat *sancto* pro αυτου): D 258. a b c e ff$^{2.}$ q cop^{wi} om | οτι ουτωσ cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere f g$^{2.}$ vg cop syr^{p} (syr^{sch} *quid*) arm aeth go (b c e ff$^{2.}$ q *quid*) ... Ln om ουτωσ cum B 102., item (*quod cogitarent*) a g$^{1.}$ | διαλογιζ. cum ℵBDGL 1. al it vg cop syr^{sch} arm aeth ... Gb Sz Ti praem αυτοι cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} 13. 22. 33. 69. al plus^{150} syr^{p} go sl | εν εαυτοισ: L al^{2} εν αυτοισ | λεγει cum ℵBL 33. e f g$^{2.}$ vg ... ς Ln ειπεν cum ACDΓΔΘ^{f}Π

καρδίαισ ὑμῶν; 9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ·
ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν
σου καὶ ὕπαγε; 10 *ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸσ τοῦ*
ἀνθρώπου ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέναι ἁμαρτίασ, λέγει τῷ παραλυτικῷ·
11 *σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν*
σου. 12 *καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺσ ἄρασ τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμ-*

---

unc^{9} al fere omn a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q :: ut Mt et Lc | *αυτοισ*: B 102. ff$^{2.}$ om | *ταυτα*: L 275* om

9. *τω παραλυτικω*: D *τ. παραλυτω*, 33. a e om | D hoc ordine: *ειπ. τω παραλ. εγειρε αρ. τ. κραβ. σου και υπαγ. εισ τ. οικ. σου η ειπειν αφαιωντ. σοι αι αμ.* | *αφιενται* c. ℵB 28. 2^{pe} item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e f g$^{1.2.}$ ff$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} go ... ς Ti *αφεωνται* (69. al *-εονται*) c. ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn b (*remissa sunt*) (Eus$^{ps\,660}$ *εχεισ τον παραλυτον – ηκουσε γαρ· αφεωνται σοι αι αμ. σου, και· αρον τ. κραββ. σου* quorsum spectet non liquet) | *σου αι αμαρτ.* cum ℵBEFGHKLMUVΠ al^{130} fere ... ς Ln *σοι αι αμαρτ.* cum ACDSΓΔΘ^{f} al vix mu, item *tibi peccata* e g$^{1.}$ vg, b *peccata tua* ... al pauc a c f q mt cop syr^{utr} arm aeth go *σοι αι αμ. σου* (*tibi peccata tua*), 247. 258. al *σου αι αμ. σου* | *εγειρε* cum ℵACDEFGHKMSVΓΠ 1. 33. 69. 124. 157. al^{50} fere ... ς. (= Gb Sz) *εγειραι* cum UW^{c}ΔΘ^{f} al pl ... BL 28. *εγειρου* | *και αρον* cum ℵABW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler a d g$^{1.}$ (g$^{2.}$ *surg. et amb. et tolle gra. tu.*) am mt emm go^{cod} syr^{p} aeth go ... Gb Sz Ti om *και* cum CD^{gr}L 1. 33. 209. al plus^{10} f l vg (et. fu ing) syr^{sch} cop^{edd} arm ... al^{2} b c e om *και αρ. τ. κρ. σου* | *κραβαττον* cum A(B*?)CDEF^{2}GHKLMUVW^{c}ΓΔΠ al pm, ℵ *κραβακτον*, B*F* al mu *κραβατον* (sed B*^{mai} *κραββαττον*) ... ς *κραββατον* cum B^{2} al sat mu. De Latinis vide supra. | *τον κρ. σου* cum ℵABCDKLMΠ* al^{30} fere (item it vg etc) ... ς Ti *σου τ. κρα.* cum EFGHSUVW^{c}ΓΔΠ^{2} al pl | *υπαγε* c. ℵLW^{c}Δ go^{vid}, item D 33. a ff$^{2.}$ g$^{2.}$ arm *υπαγε εισ τον οικον σου* (g$^{2.}$ om *σου*) ... ς Ln Ti *περιπατει* cum ABCΓΠ unc^{9} al omn fere b c e f g$^{1.}$ q vg cop syr^{utr} aeth :: ut Mt et Lc

10. *ειδητε* (it vg *sciatis*): ACL al *ιδητε* | E *εχη* | *επι τ. γ. αφιεν. αμαρτ.* cum ℵCDHLMW^{c}ΔΘ^{f} al plus^{60} it (exc b q qui om *επ. τ. γησ*) vg cop syr^{sch} arm go ... ς (= Gb Sz) Ti *αφιεν. επι τ. γ. αμαρτ.* cum AEFGKSUVΓΠ 1. 69. al sat mu syr^{p} ... B 142. 157. *αφιεν. αμαρτ. επι τ. γ.*

11. *εγειρε* cum ℵABCDEFGHMSVΓΘ^{f}Π al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum LUW^{c}Δ al sat mu ... K *εγειρου* | *αρον* cum ℵBCD^{gr}LΓ 13. 28. 33. al^{10} fere a b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l q cop syr^{sch} arm Ephr^{τκς} ... ς (= Gb Sz) *και αρον*, Ln [*κ.*] *αρ.* cum AW^{c}ΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler c d g$^{2.}$ mt syr^{p} aeth (go *sumeque*) | *κραβαττ.* cum ℵA(B*?)CDEFGHKLMUVW^{c}ΓΔΘ^{f}Π al pm (de Latinis vide ad v. 4); B* al mu *κραβατον* ... ς *κραββατον* c. B^{2} al pl

12. *ηγερθη και ευθυσ* (C *-εωσ*) cum ℵBC*L 33. cop^{cod} arm ... ς Ln *ηγερθη ευθεωσ και* cum AC^{3}W^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} syr^{utr} aeth go, item D al^{2} a f g$^{1.}$ l vg (a *et ille confestim surgens*; f *et statim ille surrexit*) cop^{edd} ... b c e ff$^{2.}$ q om *ευθυσ* | *κραβαττον*: ut v. 11. Praeterea HL 33. al^{4} c cop syr^{sch} go add *αυτου* | *εμπροσθεν* cum ℵBL 187^{mg} ... ς Ln Ti *εναντιον* cum ACDW^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler ... Θ^{f} 28. 33. al pauc *ενωπιον*

προσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντασ καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν
λέγοντασ ὅτι οὕτωσ οὐδέποτε εἴδαμεν.
13—17 Mt 9, 9—13 Lc 5, 27—32 13 $^{21.2}$ Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν εἰσ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶσ ὁ
ὄχλοσ ἤρχετο πρὸσ αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούσ. 14 καὶ παράγων
εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ
λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰσ ἠκολούθησεν αὐτῷ.
15 $^{22.2}$ καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ
πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖσ
μαθηταῖσ αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ 16 καὶ

(:: ut Lc) | παντασ: A -τεσ | λεγοντασ cum ℵACLW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^9 al omn^{vid} it (exc b) vg cop syr^{utr} etc ... D και λεγειν ... B b om, hinc Ln [λεγοντ.] | ουτωσ ουδεποτ. cum ℵBDL 244. arm (e *sic numquam taliter*, b *taliter non talia*) ... ς Ln ουδεπ. ουτ. cum ACW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^9 al fere omn a c f ff$^{2.}$ q (item rell ut vdtr) vg syr^{utr} | ειδαμεν cum CD ... ς ειδομεν cum ℵ^{c}BLW^{c}Γ unc^6 al pl, item AKMVΠ al mu ιδομεν ... b *viderant* ... ℵ* εφανη εν τω ισραηλ :: cf Mt 9, 33

13. εξηλθεν (ℵ^c): ℵ* εξηλθον | παλιν (13. 69. 346. ff$^{2.}$ praem ο ις): D^{gr} 13. vg^{cod} ap Gb cop^{cod} arr om | εισ cum ℵ* ... ς Ln Ti παρα cum ℵ^{c}ABCDLΓΔΠ unc^9 al omn fere (69* επι); it^{pler} vg *ad mare* (quod et παρα et εισ reddit), f *iuxta mare*, b *secus mare* (:: cf ad 7, 31. 3, 7) | ο οχλοσ: D* om ο | αυτον (ℵ^c): ℵ* αυτουσ

14. παραγων: FGHΓ 13. 262. al plus^{30} (et evglstaria) add ο ις | ειδεν cum ℵBDEFGHU al pl ... ACKLMVW^{c}ΓΔΠ al mu ιδεν | λευειν cum ℵ^{c}BE* LM al pauc, item ς Ln λευϊν cum CE^{2}FGHSUV 124^{mg} (εν αλλοισ· λευϊν) al sat mu, item *Levin* f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ am fu ing emm gat mm mt ... ℵ* λευει, AKΓΔΠ 33. al^{40} fere vg^{ed} λευϊ, item go cop syr^{utr} arm aeth ... D 13. 69. 124^{txt} schol$^{237.238.}$ al cdd Origenis^{vid} a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ ιακωβον (Or ^{1,376} εστω δε και ο λεβησ τελωνησ ακολουθησασ τω ιυ, αλλ ουτιγε του αριθμου των απτ. αυτου ην, ει μη κατα τινα των αντιγραφων του κατα μαρκ. ευαγγελιου: hinc ipse potius ιακωβον videtur legisse) | ηκολουθησεν: C* 1. 258. ηκολουθει :: ut Mt Lc

15. γινεται cum ℵBL 33. 2^{pe} ... ς Ln εγενετο (:: ut Mt) cum ACDΓΔΠ unc^9 al pler (item it vg etc) | κατακεισθαι αυτον cum ℵBL 13. 33. 69. 102. 124. 2^{pe} cop^{wi} et^{dz} (*et fuit accumbens*) ... ς Ln Ti εν τω καταχ. αυτ. c. ACW^{c}ΓΠ unc^9 al pler, item *cum discumberet* f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg, *discumbente illo* q, item cop^{schw} syr^{utr} etc, Δ εν τω κατακλιθηναι ... D a b c e ff$^{2.}$ κατακειμενων αυτων (6$^{pe\ sem}$ -νου -του) :: vdtr haec omnia ad Mt accommodata | αυτου: b c om | και πολλοι: D 1. 28. 118. al^5 om και, item (sed vide ante) it vg syr^{sch} | συνανεκειντο: AC* praem ελθοντεσ :: e Mt | πολλοι και: D b f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (similiter arm) πολλοι οι και, item *multi qui* (omisso και) a c e ff$^{2.}$ q mt | ηκολουθουν cum ℵBLW^{c}Δ ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (et ff$^{2.}$ *secuti erant*) ... ς Ln Ti -θησαν cum ACD ΓΠ unc^9 al pler a b c e f q syr^{utr} al

16. και (cum ℵL 33. b, BΔ cop om) γραμματ. των φαρισ. (ita certe cop^{cod};

γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων. καὶ ἰδόντες ὅτι ἤσθιεν μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει;
17 [23.2] καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.

---

cop[edd] et[dz] οι γραμμ. κ. οι φαρ.) και ιδοντες (b *et viderunt - dicebant* male omisso *et*) c. ℵBLΔ 33. b cop[cod], item w[c] videtur, sed inter και et των φαρισαιων scripta perierunt ... ς Ln Ti και οι γραμματεις και οι φαρισαιοι (3[pe] add οι, 124. των φαρισαιων pro κ. οι φ.) ιδοντες (Ln [και] ιδοντ.) cum ACΓΠ unc[9] al pler it[pl] vg (f q vg *et scribae et Phar. videntes*, a c ff[1. 2.] g[1.] *scribae autem et Phar. videntes* [a *cum vidissent*; ff[2.] *viderunt* sequente *et diceb.*]; e *scribae autem et farisaei dicebant* omissis ιδοντες etc) syr[utr] arm go; item D (praegressis οι και ηκολουθησαν αυτω) και οι γρ. και οι φαρ. και ειδαν (sequente και ελεγον): quo modo confirmat singulorum coniunctionem quam ex ℵB etc edidimus | οτι ησθιεν cum ℵDL et (*quia manducaret*, c *quia manducabat*) c ff[1.] g[1.] vg cop[cod] syr[p] aeth, item (ita Ln) B 33. 2[pe] οτι εσθιει, et (*quia manducat*) b d ff[2.] syr[sch] cop[edd] et[dz] ... ς Ti αυτον εσθιοντα (A αυτον μετα - εσθιοντ. ελεγον) cum ACw[c]ΓΔΠ unc[9] al pler a f q go | τελω. και αμαρτ. cum ℵACL[corr]*w[c]ΓΔΠ unc[9] al fere omn f ff[2.] vg[ed] et emm ing al sax syr[utr] cop[edd] arm go ... Ln Ti αμαρτ. και (B[2]D 33. add των) τελωνων cum BDL 33. 2[pe] a b c ff[1.] g[1.] q am mt tol cop[cod] aeth (:: vide paullo post; utroque loco idem scripsisse Mc videtur) ... 28. 69. 53[ev] syr[hr] om κ. αμαρτωλ. | οτι cum BL 33. 102. 108. 246* ... ς Ln τι οτι cum ACΓΔΠ unc[9] al pler (Schu „τι οτι non dixit Mc, sed Lc saepe") ... ℵD δια τι (:: idem οτι interrogativum infra 9, 11 et 28; cf et. Barn[7] et[8] et[10]) | τελω. κ. (B add των) αμαρτ. cum ℵABCLΓΔΠ unc[8] (U nil nisi τελω.) al omn[vid] it (exc a) vg cop syr[utr] arm go ... Ln Ti αμαρτ. κ. των (Ti om) τελω. cum D a aeth (B ex errore huc tractus vdtr) | εσθιει και πινει (G εσθιειτε κ. πινειτε, 124. syr[hr] arm[zoh] εσθιετε κ. πινετε :: ut Lc) cum ACEF(G)HK LMSUVΓΔΠ al pler c f ff[1.] g[1.] l q vg syr[utr] cop (ante μετα pon) arm[edd] aeth (εσθι. μετ. τ. αμ. κ. τ. τε. και πινει) go Aug[cons 2,61] (allato textu et Mt[i] et Mc[i] addit: „praetermissum est ergo a Mt quod iste addidit, *et bibit*") ... ℵBD 102. 235. 271. a b e ff[2.] om και πινει (:: ut Mt), hinc Ln [κ. πι.]. Praeterea ℵCLΔ 69. al plus[10] c f ff[1.] g[1.] l (non item a b e ff[2.] q) vg (et. am ing al, sed non emm erl iac al) cop aeth arr perss sax (non item syr[utr] go) add (sed C aeth ante εσθιει, c ante μετα, cop[cod] εσθ. κ. πι. ο διδ. υμ. μετα etc.) ο διδασκαλος υμων :: e Mt

17. αυτοις: D 1. 209. a b c ff[2.] g[1.] q (non item e f g[2.] vg) om | ου: BΔ οτι ου | ιατρου (Π του ιατρ.): a b q ιατρων (uti ℵ in Mt), habent enim: *non egent fortes* (a *sani*) *medicos* | αλλ cum ℵACDLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] ... B[ben] αλλα | ουκ cum ℵABDΓΔΠ unc[9] al pler a b e ff[1.] g[1.] q cop[cod] syr[utr] arm aeth go ... CL al plus[5] c f ff[2.] g[2.] vg cop[edd] ου γαρ :: ut Mt | αλλα (K 1. al pauc αλλ) αμαρτ. cum ℵABDKLΔΠ al plus[40] b e f ff[2.]

18–22 Mt 9, 14–17 Lc 5, 33–39

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντεσ. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνοσ ἐν ᾧ ὁ νυμφίοσ μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν. 20 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίοσ, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 21 Οὐδεὶσ ἐπίβλημα ῥάκουσ

---

g[2·] i l q vg cop syr[utr] arm aeth perss go catt[comm] Aug[cons 2,61] (postquam de Mt et Mc dixit pergit: „Lucas autem cum dixisset: *non veni vocare iustos sed peccatores*, addidit: *in paenitentiam*) ... ς (= Gb Sz) add εισ μετανοιαν cum CΓ unc[8] al pl a c ff[1·] g[1·] catt[txt] :: ut Lc; cf et. ad Mt

18. ιωαννου bis: B -ανου | οι φαρισαιοι cum ℵABCDKMΠ al[25] fere b c e f ff[2·] g[2·] i q vg cop syr[p txt] arm go sax Aug[cons 2,62] ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') οι των φαρισαιων cum EFGHLSUVΓΔ 1. 33. al longe pl a ff[1·] g[1·] l syr[sch] et[p mg] aeth | και οι μαθηται των φαρ. cum ℵBC*L 33. 2[pe] e syr[p mg] aeth ... ς Ln κ. οι (Δ al pauc om) των φαρ. c. C²DΓΔΠ unc[9] al pler c ff[1·] g[1·] q vg (b *discip. Pharisaeorum et Iohannis*) syr[sch] et p txt cop[schw] et[dz] ... 433. al pauc a f ff[2·] g[2·] cop[wi] et[cod] arm go και οι φαρισαιοι ... A plane om | οι δε σοι μαθ. cum ACDE²LΓΠ unc[8] al pler, et ℵE*Δ 28. al pauc c (*disc. autem tui*) οι δε μαθ. σου (Δ σου μαθ.), item it vg cop syr[utr] etc ... B 102. 127. 2[pe] sax om μαθηται :: cf Mt et Lc

19. ο ις: D 28. b i q om | του νυμφωνοσ (b ff[2·] vg *nuptiarum*): a c e f ff[1·] g[1·2·] i l q *sponsi*, item go aeth. Cf Aug[cons 2,63] „similiter Mt et Mc, nisi quod Mc *filios nuptiarum* appellavit, quos ille *sponsi*: quod ad rem nihil interest". Nimirum pendet a Latinis cdd. | οσον χρονον - νηστευειν: DU 1. 33. 118. 209. 225. 235. 248. a b e ff[2·] g[1·] i (non item c f ff[1·] g[2·] l q vg) syr[sch] (sed addit *nequaquam*) aeth ar[p] pers[p] om, hinc Gb° | εχουσ. τ. νυμφ. (124. c τ. νυμφ. post μ. αυτ.) μ. αυτ. (μετ αυτ. cum ℵBC 124., L al μεθ εαυτ. ita Ln) cum ℵBCL 28. 124. 131. c (cop[wi] et[dz] *quando sponsus cum iis*; contra cop[sch] *quo est cum iis sponsus*) ... ς μεθ εαυτων εχουσι τον νυμφ. cum AΓΔΠ unc[8] al pler (e[scr] al? μετ αυτων) f ff[1·] g[2·] vg (*habent sec. spons.*) syr[p] arm go

20. απαρθη: C 13. 28. 64. 69. 124. 346. αρθη | νηστευσουσιν (E* -σωσιν) cum ℵABCD²LΓΔ unc[7] etc: D*FUΠ 1. al[6] go νηστευουσιν | εν εκεινη τη ημερα cum ℵABCDKLΔΠ* al plus[30] ff[2·] i l q arm syr[utr] arm aeth go ... ς (= Gb Sz) εν εκειναισ ταισ ημεραισ cum ΓΠ² unc[8] al longe pl a b c e f ff[1·] g[1·2·] vg cop :: ut Lc

21. ουδεισ cum ℵABCKLSΔ 1. 13. 33. 69. al[50] fere b e f i q vg cop[schw] et[cod] syr[utr] arm go ... DGM 28. al[6] a c ff[2·] syr[p mg] add δε, item 75** g[2·] mm mt cop[wi] et[dz] γαρ ... ς (= Gb Sz) και ουδεισ cum EFHUVΓΠ al pl aeth | E* επιβαλημα | ρακουσ cum ℵBCEKLUVΔ al certe pl ... Ln

*ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλή-
ρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.*
22 *καὶ οὐδεὶσ βάλλει οἶνον νέον εἰσ ἀσκοὺσ παλαιούσ· εἰ δὲ μή,
ῥήξει ὁ οἶνοσ τοὺσ ἀσκούσ, καὶ ὁ οἶνοσ ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί.*

ρακκουσ cum ADFGHMΓΠ 33. 69. al mu | αγναφου (al pauc ακναφ.): EFGLΔ al pauc -φουσ | επιραπτει cum ℵAB*CEFGHLVΠ 1. 69. 124. al mu ... ς Ln επιρραπτ. cum B²KMUΓ al longe pl ... D επισυνραπτει | επι ιματιον παλαιον cum ℵBCDL 33. ... ς επι (13. 69. 124. al pauc om) ιματιω παλαιω (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn | μη: KΔΠ* 28. 33. 346. al²⁰ fere μηγε :: ut Lc | αιρει: H αρει | το (ℵ om) πληρωμ. απ αυτου (B αφ εαυτ.) cum ℵBL 1. 131. 209. 235. 300. 435. 8ᵖᵉ al pauc go, item AKΔΠ* 33. al²⁰ fere l (*tollit ab eo multitudinem nova plagula*) syrᵖ (?) ... D 13. 28. 69. 124. (2ᵖᵉ) a b e f ff²· g²· i q vg (syrᵖ ap White: *alioquin aufert suppl. novum ex veteri*) (cop *novum aufert supplementum veteris*) nil nisi το πληρωμα sed pergunt (item syrˢᶜʰ arm praegresso το πληρ. αυτου) το καινον απο του παλαιου (2ᵖᵉ το πληρ. αυτο το και. απο etc) (c nil nisi *tollit supplementum veteri*) ... ς το πληρωμα αυτου (Gb⁰⁰ αυτοῦ ex D etc facta coniectura) c. CΓΠ² unc⁸ al longe pl aeth (vide et. syrˢᶜʰ et arm) :: ut Mt | καινον: H κοινον | και χειρον (D -ρων) σχι. γινεται: L om

22. παλαιουσ: a b c (non item rell vg) add *sed in novos* | μη: CLM² al pauc μηγε :: ut Mt et Lc | ρηξει cum ℵBCDL 33. (al ?) b ff¹· g¹· i q (ipse* ex *dirumpit* restituit *-pet*) (a *rumpentur utres* pro ρηξ. ο οιν. τ. ασκ.) vg (et. am gat mm mt) ... ς Ti ρησσει cum AΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e ff²· q* fu emm ing erl iac cop syrᵖ arm aeth (f *ne dirumpat* etc, item syrˢᶜʰ go) :: potest ρηξει ex Lc illatum videri; at et. ap Lc lectio inter ρηξει et ρησσει fluctuat, nostro vero loco ρησσει propter sqq aptius videri debebat. Accedit quod iidem ℵBCDL recte ο οιν. sine ο νεοσ tuentur ex Lc adsumpto. Hinc nimis ex arbitrio ρηξει antiquissimorum testium propter Lcae locum geminum a Mt arcetur. | ο οινοσ (Gb'') cum ℵBC*DL 13. 69. 242. 258. 301* bˢᶜʳ alᵖᵉ c ff¹·²· g¹·²· i l q (b om *vinum*, item a, de quo iam ante) vg cop syrˢᶜʰ arm persʷ ... ς add ο νεοσ cum AC²ΓΔΠ unc⁹ al pler e (*vinum novum utres veteres*) f gat syrᵖ aeth go :: e Lc | απολλυται (L 102. εκχειται) και οι ασκοι cum BL 102. cop (*et vinum perditur cum utribus*); similiter D a b e ff²· i και οι ασκ. απολουνται ... ς Ln εκχειται και οι ασκοι απολουνται (124. -λλυνται) cum ℵACΓΔΠ unc⁹ al pler c f ff¹· g¹·²· q vg (ff¹· am *effunditur*, c f g¹· q vgᵉᵈ etᶜᵈᵈ ᵖˡᵉʳ *effundetur*) syrᵖ arm aeth go (syrˢᶜʰ *et utres pereunt et vinum effunditur*) | και οι ασκοι (vide ante) sine additam cum D a b ff²· i ... ℵ*B 102. nil add nisi αλλα οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ (:: hunc in modum additamentum Lucae huc adscribi coeptum est), item ς Ln αλλα (H²MΔ 1. al mu αλλ) οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ βλητεον (e f cop aeth go *mittunt* i. e. βαλλουσιν ap Mt) cum ℵᵃACLΓΔΠ unc⁹ al fere omn c e f ff¹· g¹·²· q vg cop syrᵘᵗʳ arm aeth go. Praeterea 118ᵐᵍ 36ᵉᵛ e f g¹· gat mm mt aethᶜᵈᵈ² sax add etiam

23—28 Lc 6, 1—5 Mt 12, 1—8 23 $^{24.2}$ Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖσ σάββασιν παραπορεύεσθαι
διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλ-
Ex 20, 10 λοντεσ τοὺσ στάχυασ. 24 καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί
1 Sam 21, 6 ποιοῦσιν τοῖσ σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; 25 καὶ λέγει αὐτοῖσ· οὐδέ-
ποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν
Lev 24, 9 αὐτὸσ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 26 πῶσ εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ

και αμφοτεροι συντηρουνται (:: ad totum locum tantopere corrumpendum fecerunt et Lc et Mt)

23. *εγενετο*: D 13. 69. 124. 346. a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (non item b c e f) vg add (13. 69. 124. praem, item 346?) *παλιν* (Schu „recte ap Mc") | *αυτον* h. l. cum ℵBDUΔ 69. a ff$^{2.}$ mt (hi tres *eum sabbatis ambulare*; sed it^{pler} vg *cum sabbatis ambularet* vel similiter) ... ς Ti post *παραπορ.* (C *διαπορ.*) cum ACLΓΠ unc^{7} al fere omn | *παραπορευεσθ.* cum ℵAL ΓΔΠ unc^{9} al longe pler (it^{pler} vg *ambulare* [*-ret*], c e ff$^{2.}$ *transire* [*ret*]) ... Ln *διαπορευεσθ.* (:: ut Lc) cum BCD; 13. 69. 124. *πορευεσθ.* | *εν* (CLΔ al plus^{25} it [et. d] vg om :: ut Mt, hinc Gb^{oo}) *σαββατ.* h. l. cum ℵBCDLΔ a ff$^{2.}$ mt ... ς Ti post *παραπορ. αυτον* (*α. π.*) cum AEGHMSU VΓ al longe pler; KΠ 265. post *δια τ. σπορ.* | *και οι μαθ. αυτ.* (D^{gr} 435. ff$^{2.}$ arm om) *ηρξαντ.* cum ℵBCDL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} it (c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ *οι δε μαθ.*, f q *iter facientes coeperunt*) vg cop arm aeth ... ς Ti *και ηρξαντ. οι μαθ. αυτ.* c. AΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al pler syr^{p} (syr^{sch} non exprim *ηρξαντο*) go sl | *οδον ποιειν* (cum ℵACLΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} ... Ln *οδοποιειν* cum BGH) *τιλλοντεσ*: 13. 69. 124. 346. *οδοιπορουντεσ τιλλοντεσ* (346. *-λλειν*), item a f q arm go *iter facientes vellere*, ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg *progredi* (l am fu ing san emm iac erl *praegr.*) *et vellere* .. D 26^{ev} b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i nil nisi *τιλλειν* (sed c e ff$^{2.}$ arm add *και εσθιειν*, g$^{2.}$ *et manibus confricantes manducabant* :: e Mt et Lc) | *τουσ*: L om

24. *και οι*: D a b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i (sine dubio et. l) q vg *οι δε* | *αυτω*: D e i om | *ποιουσιν*: DM 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{6} it (exc e) gat (non item vg) syr^{hr} aeth go (non item syr^{utr} cop arm) add (sed varie pon) *οι μαθηται σου* :: cf Mt | *τοισ σαββ.* (A 28. post *εξεστ.*, Δ ante *τι*) cum ℵABCDKMΔΠ al^{30} fere it vg . . ς (Gb^{oo}) praem *εν* cum EGHLSUVΓ 28. al longe pl | *εξεστιν*: D a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (non item e f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ i q vg) add *αυτοισ*

25. *και* pr sine additam c. ℵBCL 13. 28. 33. 69. 102. 124. 2^{pe} b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l q vg cop ... ς add *αυτοσ*, Ln [*αυτ.*] cum AΓΔΠ unc^{8} al pler c (*ipse*) e (*ille*) syr^{p}; D a add *αποκριθεισ* (:: ut Lc), go syr^{sch} arm aeth *ο ιϲ* | *λεγει* cum ℵCL 13. 28. 33. 69. 124. item (*ait*) b d f g$^{1.}$ i q vg cop^{schw} ... ς Ti *ελεγεν* cum ABΓΔΠ unc^{8} al pler, D^{gr} *ειπεν*, item *dixit* (a c e ff$^{2.}$) vel *dicebat* it^{4} cop^{wi} et^{dz} syr^{utr} go | *δαυειδ*, Gb Sz *δαυιδ*, ς Gb'' *δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1 | *οι μετ αυτου* (it vg *qui cum eo erant*): D add *οντεσ*, Δ *ησαν*

26. *πωσ* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} al omn fere it (sed a *et*) vg et rell ... BD 102. om | *εισηλθεν*: B^{bent} (ex errore ut vdtr) *ηλθεν* | *του θεου*: C*

θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέωσ καὶ τοὺσ ἄρτουσ τῆσ προθέσεωσ
ἔφαγεν, οὓσ οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺσ ἱερεῖσ, καὶ ἔδωκεν καὶ
τοῖσ σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 $^{25.2}$ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· τὸ σάββατον διὰ
τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωποσ διὰ τὸ σάββατον·
28 ὥστε κύριόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

III.

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰσ συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωποσ 1—6 Mt 12, 9—14
ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· 2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ ἐν τοῖσ Lc 6, 6—11

om του | επι αβιαθ. (cum ℵBLΓ unc^{8} al plus^{70} go; ς Gb^{0} add του cum ACΔΠ 1. 33. 69. al mu^{vdtr}) αρχιερεωσ (Δ f go ιερεωσ): D 271. a b c ff^{2}· i om :: ut Mt et Lc | D προσθεσεωσ | τουσ (L τοισ) ιερεισ cum ℵBL ... Ln Ti τοισ ιερευσιν cum ACDΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}; praeterea D 13. 33. 69. 124. 346. 7^{pe} it^{pl} (non item a ff^{2}· i vg) cop^{wi} arm aeth go Hier add (vel praem) μονοισ :: e Mt (τοισ ιερ. μονοισ) et Lc (μονουσ τουσ ιερεισ) | και εδωκ. και (D it vg arm al om) τοισ συν αυτω (D al plus^{10} μετ αυτου) ουσιν (2^{pe} om): D 2^{pe} a b c e g^{1}· i arm post εφαγεν pon (:: ut Lc), 301. al^{3} ff^{2}· om (:: ut Mt)

27. 28. και ελεγεν αυτοισ (b *dico autem vobis*) - δια τ. σαββ.^{28} ωστε cum ℵABCL unc^{11} rell f ff^{1}· g^{2}· q (b) vg cop rell (et. Eus^{can}, ponit haec enim canone 2, quo quae Mt Mc Lc communia habent continentur): D a c e ff^{2}· i λεγω δε υμειν, *dico autem vobis quoniam* (d om *quon.*); g^{1}· consentit cum his (excepto *quoniam*), sed de v. 27. *sabbatum propter homines* retinere dicitur :: cf Mt 12, 6 sqq et Lc 6, 5

27. εγενετο: 1. 131. 209. syr^{sch} εκτισθη | και ουχ cum ℵBC*LΔ 33. ff^{1}· g$^{1.2}$· l vg cop syr syr^{p} c.^{ob} aeth ... ς Ln Ti om και cum AC^{3}ΓΠ unc^{8} al fere omn b f (vide ante syr^{p}) arm go

28. σαββατου: a add *et cum audissent qui ab eo erant, exierunt detinere eum; dicebant enim quia extitit mente* (:: i. e. 3, 21)

III. 1. εισ συναγωγην cum ℵB 102. ... ς Ln Ti ε. την συναγ. (:: ut Mt et Lc) cum ACDL unc^{11} al fere omn | και ην εκει (A εκ. ην) cum unc omnib etc: b c e (praegressis his *et cum introisset in synagog.*, eodem haec modo i) *accessit* (b *venit*) *ad eum* (b *illum*) | εξηραμμενην (Γ al mu -ραμενην): D ξηραν. Etiam capitulum in A etc notatur: περι του ξηραν εχοντοσ χειρα | χειρα: G^{mg} (in capitulo quod adnotatur) al pauc -ραν (item al pauc v. 3)

2. παρετηρουν cum ℵBC^{3}LΓΠ unc^{8} al pler ... Ln παρετηρουντο (:: ut Lc) cum AC*DΔ 1. 10. 67. 118. 238. 6^{pe} | ει: M* pparh scr* om | εν τοισ σαββ. cum ℵCDHM y^{scr} cop ... ς Ln Ti om εν cum ABLΓΔΠ unc^{6} al certe pler go (it vg, sed non exprimere solent, uti h. l. nec d exprimit; cf supra) | θεραπευει (:: ut ex usu est Marci) cum ℵΔ 271. ... ς Ln Ti -πευσει cum ABCDL unc rell al fere omn (:: idem plerique in Lc

σάββασιν θεραπεύει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 καὶ
λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι· ἔγειρε εἰσ τὸ μέσον.
4 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ
κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 καὶ
περιβλεψάμενοσ αὐτοὺσ μετ᾽ ὀργῆσ, συνλυπούμενοσ ἐπὶ τῇ πωρώσει
τῆσ καρδίασ αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα. καὶ
ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 6 $^{26.4}$ καὶ ἐξελθόντεσ

---

posuerunt pro -πευει) | αυτον sec (ΚΠ al pauc ante θεραπ. pon): D it vg go om | κατηγορησωσιν cum ℵABLΓΔΠ unc^{8} al fere omn ... Ln Ti κατηγορησουσιν cum CD v$^{cant\ scr}$ (:: eandem formam DX al Mtthaeo intulerunt) | αυτου: D* αυτον

3. τω ανθρωπω: 1. c^{scr} f ff^{2} add vel (ita f ff^{2}) praem ο ις | τω την ξηραν (BL 102. 2^{pe} a cop aeth syr^{p} post εχοντι: ita Ln) χειρα εχοντι (L εχον, 33. τω ξη. εχ. τ. χει.) cum ℵBC*LΔ 33. 102. 2^{pe} a (*qui manum habebat aridam*) cop aeth syr^{p} ... ς Ti τω εξηραμμενην (D*Γ al mu -ραμενην, praeterea D 28. post τ. χειρα pon, item it^{pler} vg *habenti* [*qui habebat*] *manum aridam*; variant al pauc) εχοντι (EG -ντα) την χειρα cum (c^{3}?)(D)ΓΠ unc^{8} al pler go (syr^{sch}) :: potest ξηραν ex ll. pp. pari iure ac εξηραμμ. ex v. 1 ortum credi, nisi testes ponderamus | εγειρε cum ℵABCDLΔΠ unc^{8} (in his est F^{wetst}) al pm ... ς (= Gb Sz) εγειραι c. UΓ al pl; al plus^{10} εγερθητι. Praeterea D c e f arm aeth add και (e f arm om) στηθει (*sta*) :: e Lc | εισ το μεσον (et. d e f *in medium*): D^{gr} c εν μεσω, *in medio*

4. λεγει (ff^{2} g^{2} vg *dicit, ait*): D a b c e f g^{1} i q ειπεν, *dixit* | αυτοισ (e g^{2} vg): D a b c f ff^{2} g^{1} i q προσ αυτουσ | εξεστιν (g$^{1.2}$ harl* gat mt *si licet*): E* (sed ipse* vdtr correxisse) 1. 118. 131. al^{5} praem τι | τοισ σαββ. cum ℵBCLΓΔΠ unc^{7} al pler (it vg, vide ante) ... ADE al^{10} cop go εν τ. σαββ. | αγαθον (D τι αγαθ.) ποιησαι cum ℵD e (*bonum aliquid facere*) item b d g^{1} *aliquid bene facere* ... ς Ln Ti αγαθοποιησαι (:: hoc ap Lc non fluct) cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid}, item *benefacere* it^{pl} vg | σωσαι: D 28. 124. add μαλλον | αποκτειναι cum ℵABCDΓΠ unc^{8} (item Δ ipsa prima manu suprascriptum habet „aut αποκτειναι“) al longe pl cop syr^{p} aeth ... LΔ* 1. 22. 124. 209. al^{15} Victant (in utraq cat, sed^{lib}: ωστε και τω ομματι αυτουσ επισπασασθαι ει εξεστιν εν σαββατω θεραπευειν, ψυχ. σωσαι η απολεσαι) απολεσαι, item *perdere* it vg syr^{sch} arm go :: e Lc | εσιωπων (it^{pl} vg *tacebant*): L a g^{1} q εσιωπισαν (*tacuerunt*)

5. συνλυπουμ. cum ℵB*CDΔ etc (L συλυπουμ.) ... ς Ln συλλυπουμ. cum AB^{2}EGHKMSUVΓΠ al certe pler | πωρωσει (Γ h$^{harl\ scr}$ πορρωσει): 17. 20. πηρωσει, item *caecitatem* (-*te*) a b e f g^{1} l q vg arm aeth; c ff^{2} i νεκρωσει (*super emortua illorum corda* [i *cord. eorum*, d *cordis eorum*]) | λεγει (L 2^{pe} ελεγεν, c d f ff^{2} g^{1} q *dixit*) τ. ανθρωπω: M (sed ipse*) supplet in mg | τ. χειρα (P -ραν) cum BEMSUVΓ 102. 126. al plus^{30}... ς Ln add σου (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵACDGHKLPΔΠ al pl (al pauc praem) it vg cop syr^{utr} rell | απεκατεσταθη (Gb″Sz) cum ℵABLPΓΔΠ^{2}

οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺσ μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν
κατ' αὐτοῦ, ὅπωσ αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
7 Καὶ ὁ Ἰησοῦσ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰσ τὴν 7 ss Mt 12, 15 Lc 12, 17—19
θάλασσαν, 27.1 καὶ πολὺ πλῆθοσ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ ἀπὸ τῆσ
Ἰουδαίασ ἠκολούθησαν, 8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆσ

---

unc^{9} al plus^{60}, item c 6^{pe} *απεκατεστη* (c -ε- potius quam -ο- vdtr) ... ς *αποκατεσταθη* cum DΠ* 1. al sat mu^{vdtr} | *η χειρ αυτου* (haec om 237. 238; D ff^{2} i add *ευθεωσ*, item g^{1} praem ante *manus*, g^{2} ante *restituta est*) sine additam cum ℵABC*DKPΔΠ al^{20} fere e f ff^{2} g^{1} i q vg go cop syr^{utr} arm aeth arr perss ... ς (= Gb Sz) add *υγιησ* (131. a b c g^{2} syr^{hr} om) *ωσ η αλλη* cum C^{3}LΓ unc^{8} al pler (it^{4} syr^{hr}) :: e Mt; cf et. ad Lc

6. *και εξελθοντεσ* (et. a e ff^{2} i): D b c f g$^{1.2}$ q vg *εξελθ. δε* | *ευθυσ* cum ℵBCΔ 33. et ς Ln *ευθεωσ* cum AΡΓΠ unc^{9} al pler, item f vg syr^{sch} go (et 2^{pe} a e ante *εξελθ.*, l cop arm ante *οι φαρισ.*, 106. syr^{p} post *ηρωδι.*) ... DL al^{5} b c ff^{2} g$^{1.2}$ i q mt aeth om | *συμβ.* (et. ℵB): D *συνβ.* | *εποιησαν* cum ℵCΔ 238. 2^{pe} y^{scr} al^{4scr} cop^{wi} et^{dz} Thphyl (a *exierunt – facientes*; D^{gr} *ποιουντεσ* rell non mutatis), et ς Ln Ti *εποιουν* cum AΡΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (*faciebant*, q *iniebant*), item arm go ... BL 13. 28. 69. 124. 346. cop^{schw} (ex$^{cod\ 1}$) *εδιδουν* (syrr utram lectionem reddant ambigitur; ^{sch} *consilium ceperunt*, ^{whit} *cons. faciebant*) :: hoc uno loco *συμβ. ποιειν*, nisi quod 15, 1 lectio inter *ετοιμασαντεσ* et *ποιησαντ.* fluctuat, nec magis *συμβ. διδοναι* alibi. Mt ubique *συμβ. λαβειν.*

7. *και ο* $\overline{ισ}$ (et. g^{2} am fu emm erl ing mt san sax): D a b c e f ff$^{1.2}$ g^{1} i q vg^{ed} *ο δε* $\overline{ισ}$ | *μετα τ. μαθ. αυτ. ανεχωρ.* cum ℵBCDLΔ al^{10} a ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i vg cop syr^{sch} arm pers^{p} ... ς (= Gb) *ανεχωρ. μετ. τ. μαθ. αυτ.* cum AΡΓΠ unc^{9} al pler b c e f q go syr^{p} pers^{w} | *εισ* cum DHP 131. 209. 238. y^{scr} z^{scr} al^{20} Thphyl (it vg *ad* utrique lectioni convenit) ... ς (= Gb) *προσ* cum ℵABCLΓΔΠ unc^{8} al pler (Schu „*προσ* tuetur, *εισ* repudiat evglstae usus, cf 2, 13. 4, 1. 7, 31“); item 13. 28. 69. 124. *παρα* :: cf ad 2, 13 et 7, 31. | *πολυ πληθοσ*: D *πολυσ οχλοσ*, item it vg *multa turba* (a *turb. magna*) | *ηκολουθησαν* cum ℵCEFHK*UVΔ al pl ff^{1} cop^{schw} go ... Gb'' Ln *-θησεν* cum ABGK^{2}LMPSΓΠ al^{40} fere f g$^{1.2}$ vg cop^{wi} Vict^{ant} (ap Poss) ... D 28. 124. a b c e ff^{2} i q cop^{dz} om (sed de b c vide ad *ηλθ. πρ. αυτ.*). Praeterea ς (Gb^{00}) add *αυτω*, Ln [*α.*] cum AΡΓΠ unc^{9} (et Δ *αυτον*) al pler (388. *τω* $\overline{ιυ}$) f ff^{1} g$^{1.2}$ vg go syr^{utr} arm aeth: at non add cum ℵBCL 102. al^{5} fere cop (item D etc) | *ηκολουθ.* post *ιουδ.* posuimus cum ℵCΔ 238. it (i. e. f ff^{1} g$^{1.2}$ l) vg ... ς Ln Ti post *γαλιλαιασ* c. ABLΡΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} go (116. aeth ar^{p} ante *απο τ. γαλι.*) | *και* (69. 388. om) *απο* (D a c e f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i l vg om; b q *a iudaea et galilaea*) *τησ* (16. 28. 124. om *απ. τησ*) *ιουδαιασ*: 1. 131. 209. post *ιεροσολ.*, 235. 271. plane om

8. *και* (al^{4} am om, non item fu ing emm san) *απο* (al^{7} cat$^{ox\ comm}$ om) prim loc | *και απο* (D^{gr} cop^{wi} om) *τησ* (33. om *α. τ.*) *ιδουμαιασ* (haec suppl ℵ^{c}): ℵ* 118. 258. c^{scr} c ff^{2} arm om (item qui *και απ. τ. ιουδ.*

'Ιδουμαίασ καὶ πέραν τοῦ 'Ιορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα,
πλῆθοσ πολύ, ἀκούοντεσ ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸσ αὐτόν. 9 καὶ
εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ
Mt 12, 15 τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· 10 πολλοὺσ γὰρ ἐθεράπευσεν,
ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγασ.
Lc 4, 41 11 καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν,
προσέπιπτον αὐτῷ 28.8 καὶ ἔκραζον λέγοντεσ ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸσ

---

huc transp 1. 131. 209.) | και περαν: D^{gr} και οι περαν (item n^{scr*} post κ. περ. τ. ιορδ. add και οι περ. τ. ιορδ.), item f *et qui erant trans iordanem* (pergens *et circa tyrum et sid.*) | και (ℵ* om, ^{c}suppl) περι (c e ff$^{2.}$ *et de circa*, ut antea g$^{2.}$ *et de trans iordanem*) cum ℵ*et^{c}BCLΔ b c d e (f vide ante) ff$^{2.}$ i q (item ff$^{1.}$ g$^{2.}$?) syr^{sch} aeth cat$^{ox\ comm}$ ... ϛ Ti και οι περι, Ln και [οι] περι cum AD^{gr}ΡΓΠ unc^{9} al omn^{vid} a g$^{1.}$ (l^{vid}) vg syr^{p} arm go (cop *atque etiam turba multa ex his quae Tyro et Sidoni*) | και σιδωνα: D^{gr} και οι περι σιδ., d *et circa sidonem* | ακουοντεσ (*audientes*) cum ℵBΔ 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. 2^{pe} b c d e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop aeth go ... ϛ ακουσαντεσ cum ACD^{gr}LΡΓΠ unc^{9} al pler a (sed transfert ad v. 7: *et cum audisset turba magna a Galil.*) syr utr arm catt^{txt} et^{ox} et.^{com} | οσα cum ℵABLΡΓΔΠ unc^{9} al pler item (*quanta*) b c e f q syr^{utr} arm aeth go ... CD 28. 6^{pe} ἅ, item *quae* a d g$^{1.}$ i vg cop | εποιει cum ℵACDΡΓΔΠ unc^{9} al fere omn (al^{3} εποιησεν), item *faciebat* it vg cop syr^{utr} go etc ... BL ποιει | ηλθον (D -θαν, U -θεν) προσ αυτον: b c *sequebantur illum* (c *eum*) et quidem ante *audientes quanta faciebat.* Similiter e (pro ακουοντεσ etc) *qui venerant audientes quanta faciebat ut viderent eum*

9. ειπεν: F al$^{2\,scr}$ ειπον | πλοιαριον cum ℵACDLP unc rell al omn^{vid} vv omn ... B πλοιαρια | προσκαρτερη: F 69. al aliq -ρει | αυτον: D a ff$^{2.}$ i add πολλοι (*multi*, ff$^{2.}$ *multitudo*), item 13. 28. 69. 124. 346. οι οχλοι

10. εθεραπευσεν (d ff$^{2.}$ syr^{p} *sanavit*): KΠ e^{scr} w^{scr} εθεραπευεν, item *curabat*, *sanabat* a b c e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop (sed cop^{dz} *sanabant*) syr^{sch} | αυτω: D εν αυτω (it vg *inruerent in eum*) | αυτου: F 69. 124. αυτω | αψωνται (H al pauc -ονται): KUΠ w^{scr} al pauc απτωνται

10. 11. οσοι: A 28. f syr^{sch} go sax και οσοι, item am mt vg$^{cdd\ al}$ οσοι δε: hi omnes οσοι etc cum seqq coniungunt | και τα (D 13. 69. 124. om) πνευμ. τα (D 13. 69. 124. om) ακαθαρτα: f mm mt *spiritus immundos*, item go sax; e *haberent plagas habentes sed et spiritos immundos*

11. οταν: D^{gr} οταν ουν (contra d *et spir. immundi cum videret* [corrige *-rent*] *illum*) | εθεωρουν cum ℵBCDGLΔ 13. 33. 69. 124. 238. 346. al^{10} fere ... ϛ εθεωρει (FH -ρη) cum AΡΓΠ unc^{8} al pler catt | προσεπιπτον (B -πταν) cum ℵA(B)CDFGKLMΡΓΔΠ al plus^{50} catt^{poss} et^{ox} (Gb″) ... ϛ προσεπιπτεν cum EHSUV al pl cat^{mosq} | αυτω: Γ αυτον | εκραζον (Gb″) cum ℵABCDFGKLΡΓΔΠ al plus^{50} (al aliq εκραυγαζον) ... ϛ εκραζε cum EHMSUV al pl catt | λεγοντεσ cum ℵDK 61. 69. 48$^{ev\ sem}$ 10^{pe} h$^{harl\ scr*}$ ... ϛ Ln Ti λεγοντα cum ABCLΡΓΔΠ unc^{8} al pler | οτι (et. f q

τοῦ θεοῦ. 12 καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖσ ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν Mt 12, 16
ποιῶσιν.

13 29.2 Καὶ ἀναβαίνει εἰσ τὸ ὄροσ, καὶ προσκαλεῖται οὓσ ἤθε- 13—19 Lc 6, 12–16 Mc 10, 1–4
λεν αὐτόσ, καὶ ἀπῆλθον πρὸσ αὐτόν. 14 καὶ ἐποίησεν δώδεκα
ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺσ κηρύσσειν 15 καὶ
ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 16 30.2 καὶ ἐποίησεν τοὺσ
δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον· 17 καὶ Ἰάκωβον

---

syrp arm go): D itpler vg cop syrsch aeth om | συ ει: CMP 16. 121. syrp c.* add ο $\overline{χς}$ (69. ο θεοσ, pergens υιοσ τ. θε.)

12. αυτον φανερον cum ℵBCDgrΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 346. al muvid catmosq, item *ne eum palam facerent* a, *ne eum manifestarent* b e ff2. q ... Gb Sz φανερ. αυτον (:: ut Mt) cum ALPΓΠ unc9 al plus60 cattox etposs, item (*manifestarent illum*) c d f g1.2. i | ποιωσιν cum B2DKLΠ* 13. 42. 69. 72. 124. 346. ... ς Ln ποιησωσι (:: ut Mt; cf et. ad 6, 41) cum ℵAB*CΓΔΠ2 unc8 al pler catt. Praeterea C 2pe** wscr** a add οτι ηδεισαν τον $\overline{χν}$ αυτον (2pe αυτ. $\overline{χν}$, a *eum christum*) ειναι, item b g1.2. q *quoniam sciebant eum*, ff2. *sciebant enim eum*, hinc Ln add [οτι ηδ. τ. $\overline{χν}$ αυτ. ειν.] :: cf Mc 1, 34 Lc 4, 41

13. αναβαινει: P 1. 209. al pauc ανεβη | ηθελεν: 13. 69. 124. 346. al ηθελησεν | και (ita et. it vg cop syrutr go etc: ℵC*et2Δ οι δε) απηλθον cum A2BPΓΠ unc9 (item ℵCΔ) al fere omn; item D al pauc it vg go κ. ηλθον ... A*L και απηλθεν

14. δωδεκα (271. δεκαδυο, D a c i l vg Aug post ινα ωσιν, Δ post μετ αυτου) cum AC2DLPΓΠ unc9 al pler it vg syrsch etp txt arm go ... ℵB C*vidΔ 13. 28. 69. 124. 238. 346. cop syrp mg aeth arp add ουσ και αποστολουσ ωνομασεν (:: e Lc 6, 31) | και ινα (B 102. 48ev om) αποστελλη (D*F -στελη, EHUΓ al mu -στελλει) αυτ. κηρυσσειν (D b e f ff1.2. g1. i q arm mt sax add το ευαγγελιον): c g2. gat mm om (sed vide ad v. 15)

15. και εχειν (et. a e q): D b c f ff2. g1.2. i l vg aeth arr και εδωκεν αυτοισ | εξουσιαν cum ℵBC*LΔ 102. cop ... ς Ln add θεραπευειν τασ νοσουσ και cum AC2DPΓΠ unc9 al fere omn it vg syrutr copman recent arm go (:: e Mt 10, 1) | τα δαιμονια: a c e g2. gat mm tol add *et ut* (a c om) *circueuntes* (*circumeuntes*, a *circumirent*) *praedicarent* (a *praedicantes*) *evangelium*

16. και εποιησ. τουσ δωδ. cum ℵBC*Δ aethcod m ... ς Ln Ti om cum AC2 DLPΓΠ unc9 al pler it vg cop syrutr arm aethedd go ... 13. 69. 124. 346. istorum loco add πρωτον σιμωνα | και επεθηκεν: 33. 238. aeth add αυτοισ ονοματα | ονομα (33. om) τω σιμωνι cum ℵBCLΔ 102. yscr al5 c e cop arm Victant in catposs (ονομα τω σιμ. ονομα πετρον catox) ... ς Ln τω (D om) σιμωνι ονομα cum A(D)PΓΠ unc9 al pler itpler vg syrutr go | πετρον: Δ πετροσ, item *petrus* b c d f ff1. g1. i vg (contra *petrum* a e ff2. g2. q mm mt)

17. και ιακωβον τον: D και τον ιακωβον

τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ
ἐπέθηκεν αὐτοῖσ ὀνόματα Βοανηργέσ, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆσ· 18 καὶ
Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Μαθθαῖον καὶ
Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σί-
μωνα τὸν Καναναῖον 19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃσ καὶ παρέ-
δωκεν αὐτόν.
31. 10 Καὶ ἔρχεται εἰσ οἶκον· 20 καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλοσ,

---

17. *και ιωαννην* (B *ιωανην*) *τον*: D *και τον ιω. τον* | *του ιακ.* cum ℵBDEHLMPUVΓΠ (sed E *τουι* in litura habet) al pler ... Gb^{0} *του* cum CKSΔ 1. 13. 124. 238. 346. al plus^{15} ... G 28. 69. 271. al^{10} g$^{1.2.}$ *αυτου* ... AF al pauc *αυτου ιακωβου* | *ονοματα* cum ℵACLΓΔΠ unc rell al fere omn it vg cop syr^{p} arm aeth go ... BD^{gr} 28. 225. 271. syr^{sch} *ονομα* | *βοανηργεσ* cum ℵABCKLMΔ^{2}Π* 1. 33. 69. e^{scr} al pauc cop^{dz**} (Δ* vg$^{cdd\ aliq}$ *βοαναργεσ*); item D al pauc cop^{edd} *βοανεργησ* ... ς *βοανεργεσ* cum EFGHSUVΓΠ^{2} al pler cop^{dz*} (Iust$^{tr\ 106}$ *μετα του και αλλουσ δυο αδελφουσ, υιουσ ζεβεδαιου οντασ, μετωνομακεναι ονοματι του βοανεργεσ* [certe sic editum e cdd (recentibus omnibus)] *ο εστιν* etc). Cf Hier ad Mt 10, 4: *credendumque est eum („Thaddaeum“ - „qui a Le evglista Iudas Iacobi dicitur et alibi appellatur Lebaeus“) fuisse trinomium, sicut Simon Petrus et filii Zebedaei Boanerges ex firmitate et magnitudine fidei nominati sunt* .Idem vero in Dan. 1, 8 (5, 625) „*non ut plerique putant* Boanerges, *sed emendatius legitur* Benereem.“ | Pergunt e post *simoni petrum*, item b c post *fratrem iacobi* sic: *communiter autem vocavit* (c *convocavit*) *eos* (b *illos*) *boanerges*, *quod est* (e add *interpraetatum*) *fili tonitrui. erant autem hi* (c om) *simon et andreas, iacobus et iohannes* (e *-nnis*) etc.

18. *μαθθαιον* cum B*D (et alibi plerumque ℵ) ... ς *ματθ.* c. ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (13. 16. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syr$^{p\ mg}$ add *τον τελωνην*: e Mt) | *θαδδαιον* (K *δαδδ.*, Δ* *δ ταδδ.* [suprascriptum habet *θ*, sed male super *δ* prius, quum super *τ* ponendum esset], item c f vg^{cd} ap Ln; g$^{2.}$ *tatheus*): D a b ff$^{2.}$ i q *λεββαιον* (cdd^{aliq} ap Or$^{1,\ 376}$: vide ad 2, 14 *εστω δε και λεβησ τελωνησ* etc), e om sed post *βαρθολ.* add *iudas* | *καναναιον* cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} it vg cop (syr^{sch} *zelotem*) aeth pers^{p} (eadem forma in actis Thom. 1.) ... ς *κανανιτην* (A *-νειτην*) cum AΓΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} arm go

19. *ιουδαν*: D *ιουδασ* (item, in quibus v. 17 praecessit *erant autem* etc, b c e) | *ισκαριωθ* cum ℵBCLΔ 33. 2^{pe} h$^{harl\ scr}$ tol, item *σκαριωθ* D (a^{vid}) b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q ing mt (am san al *scariot*; c syr^{sch} *scariotha*, e *cariotha*, f *scariothen*) ... ς *ισκαριωτην* cum AΓΠ unc^{9} al longe pler vg^{ed} cop syr^{p} go | *οσ και*: M ing emm vg$^{cdd\ al}$ om *και* | *ερχεται* cum ℵ*BΓ al pauc b (*venit*; c om *κ. ερχ. ε. οικ.* propter *ομοιοτ.*, pergit enim *et venit iterum*) e i ff$^{2.}$ (hi tres *introivit*) cop^{wi} et^{dz} Vict^{ant} (in cat^{poss} et^{ox}) ... ς Ln Ti *ερχονται* cum ℵ^{c}CLΔΠ unc^{9} al longe pler d f (*venerunt*) ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} go al; item D^{gr} cop^{schw} *εισερχονται*

20. *συνερχεται* (M *ερχεται*, item c: vide ante): Π* 52. 106. 126. al pauc

ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺσ μήτε ἄρτον φαγεῖν. 21 καὶ ἀκούσαντεσ
οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
22 [32.2] καὶ οἱ γραμματεῖσ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντεσ ἔλεγον 22—30 Mt 12, 24—32
ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει Lc 11, 15 ss
τὰ δαιμόνια. 23 [33.2] καὶ προσκαλεσάμενοσ αὐτοὺσ ἐν παραβολαῖσ
ἔλεγεν αὐτοῖσ· πῶσ δύναται σατανᾶσ σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 καὶ
ἐὰν βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασι-
λεία ἐκείνη. 25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἡ
οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶσ ἀνέστη ἐφ᾽ ἑαυτόν,

---

συνερχονται, al pauc ερχονται (ex his 52. 106. al pauc in sqq οχλοι, non item Π* 126. al) | οχλοσ cum א*CEFGHKL*MSUVΓΠ al pler (1. 61. 131. al pauc aeth add πολυσ) cop^{dz} catt ... Ln Ti ο οχλ. cum א^{c}ABD L^{corr}Δ 209. 300. al^{10} fere cop^{edd} | ωστε: E*F al pauc ωσ (F οσ) | αυτουσ: D go om | μητε cum אCDEFGHMSVΓΠ^{2} al longe pl catt^{txt} et^{mosq} et.^{com} ... Ln Ti μηδε cum ABKLUΔΠ* 28. 33. 300. 346. al^{20} fere | αρτον: D^{gr} αρτουσ

21. και ακουσ. οι παρ αυτου (sic et. syr$^{p\ mg\ gr}$, al pauc μετ αυτου vel περι αυτου vel παρ αυτω, 1 δ vg cop *sui*, syr^{utr} aeth al *cognati eius*, mm *discipuli*, gat *disc. sui*; de a vide supra ad 2, 28; aliter h. l.): D it^{pler} go και οτε ηκουσαν περι αυτου οι γραμματεισ και οι λοιποι, c d e f g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ i q *et cum audissent de eo scribae et ceteri* (e *scrib. et cet.* post *exierunt detinere eum*; c *pharisaei* pro *ceteri*), a b *quod ut audierunt de illo scribae et ceteri* | εξεστη (f g$^{2.}$ vg *in furorem versus est*, g$^{1.}$ *demens factus est*; a ad 2, 28 *exstitit mente*): D* εξεσταται (D^{2} εξεσται) αυτουσ, a b d ff$^{2.}$ i q *exentiat* (*exsentiat*) *eos*, 13. 69. εξεσταται, 346. εξισταται, al^{10} fere εξεστι, c e om οτι εξεστ. usque καταβ. ελεγον (c om et .οτι sq)

22. οι απο (et. b f ff$^{2.}$ q vg; de c e vide ante): H al plus^{5} a i praem και | βεελζεβουλ (cf ad Mt 10, 25; h. l. βεελζεβουλ et. אADHL, b *belzebul*, i *behelzebul*; g$^{2.}$ *beelzebup*): B βεεζεβουλ. Praeterea q sic: *quoniam beelz. habet principem daemoniorum et per eum eicit demonia.*

23. ελεγεν (33. ειπεν) αυτοισ (D 33. b om): D a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i add ο κυριοσ ιησουσ (et. aeth ante εν παραβ.), item U b c ο ιησουσ (et ante εν παραβ. 2^{pe} al pauc syr^{sch} pers^{p}) | εκβαλλειν: D 69. al pauc -αλειν

24. εαν: L αν

25. δυνησεται cum אBCLΔ a g$^{1.}$ i fu ing emm mt tol item (qui et. v. 24 *poterit*) gat mm ... ς Ln δυναται cum ADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} b c e f ff$^{2.}$ q vg (et. am) syr^{utr} go al (g$^{2.}$ om totum versum ut et. 68. al pauc, e om η οικ. εκ.) | η οικ. εκ. σταθηναι (sed BL al^{5} στηναι: sic Ti, D εσταναι) cum אCΔ c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg syr^{sch} item BDL al^{5} ... ς σταθηναι (KΠ al pauc στηναι) η οικ. εκεινη cum AEFGHMSUVΓ(KΠ) al pler a (b *stare non potest domus illa*) syr^{p} cop go

26. ει: D εαν | ανεστη (Γ εστη) εφ εαυτον: D a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q σαταναν

ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλοσ ἔχει. 27 ἀλλ' οὐ
δύναται οὐδεὶσ εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη
αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28 34. 2 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφε-
θήσεται τοῖσ υἱοῖσ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασ-
φημίαι, ὅσα ἂν βλασφημήσωσιν· 29 ὃσ δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰσ

εκβαλλει | εμερισθη και ου cum ℵ*C*vidΔ f g2· vg (hi Latini *dispertitus est et non*) item (*divisus est super se et non* g1·, *dividitur super regnum eius et non* ff2·) ff2· g1·. Similiter (certe enim εμερισθη vel μεμερ. non adnectunt prioribus, quamquam nec add και post dividendi verbum) D μεμερισται (D* -σθαι) εφ εαυτον· ου, i q *dispertitus est super se, non*; c e *divisum est regnum illius*, *non* (vide post D); a b *dispertitus super* (b *in*) *se non* … ς Ln Ti και μεμερισται, ου cum AC2ΓΠ unc9 al omnvid syrutr cop go al, item ℵcBL και εμερισθη (sed ℵc add vel potius retinet h. l. και), ου (:: hunc in modum ista ad vv. 24 et 25 accommodata videntur; minus recte nostra lectio ex Mt 12, 26 derivari potest) | στηναι cum ℵBCL … ς Ln σταθηναι cum ADΓΔΠ unc9 al omnvid. Praeterea D a b g1· i q add η βασιλεια αυτου | τελοσ: D το τελοσ

27. αλλ cum ℵBC*vidLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 346. cop arm syrp mg item (*nemo autem*) a d ff2· … C2 vidG aeth και … ς Ln om cum ADΓΠ unc8 al pler itpl vg syrsch etp txt go | ου δυνατ. ουδεισ cum ℵBC*et**Δ al vix mu (cop *sed nulla potestas ut quisquam*) … Gb Sz Ln ουδεισ δυναται cum ADLΓΠ unc9 al plus120 (item it vg syrutr arm go) | εισ τ. οικ. του ισχυρ. εισελθων (ℵ εισελθ. ante εισ pon) τα σκευ. αυτου διαρπ. cum ℵBCLΔ 33. 102. cop syrsch (hi duo *intrare in domum fortis et*) aeth … ς Ln Ti τα σκευη του ισχυρου εισελθων εισ τ. οικ. αυτου (D al pauc it [exc f g2· l] vg om αυτου, G om εισελθ. ε. τ. οικ. α., b c e εισελθ. ε. τ. οικ. post διαρπ.) cum AΓΠ unc8 (item DG) al pler it vg syrp arm go | διαρπασει cum ℵBCHLMSΔ al sat mu, Dgr -παζει … Gb' διαρπαση cum AEFGKUVΓΠ al100 fere

28. τοισ υι. των ανθρ. (Δ 118. al τοισ ανθρωποισ) τα αμαρτ. (Gb'') cum ℵABCDLMcorrΔ 1. 28. 33. 118. 124. 131. yscr al10 fere a b g1· i l q vg cop (seddz singg transplib) arm … ς τα αμαρτ. (F al haec om) τοισ υι. των ανθρ. (al τοισ ανθρωποισ) cum EGHKM*SUVΓΠ al pler syrp (sch transp sigglib) go (f *omne peccatum dimittitur filiis hominum* etc; c *remitt. omnia pecc. et blasph. filiis hom.*, e *omnia pecc. remitt. et blasphemiliae filiis hom.*) | και αι c. ℵABCEFGHLΔ al25 fere cop … ς (= Gb Sz) om αι cum DKMSUVΓΠ al longe pl (D*gr βλασφημια) | οσα (E* ὃσ ἂν) cum ℵBDE*GHΔΠ* al10 fere (et. d *quaecumque*) … ς οσασ c. ACEcorr (ipse*corr)FKLMSUVΓΠ2 al pler | αν cum ℵADEGHKMSUVΓΠ al pler … Ti εαν cum BCFLΔ 33. yscr al pauc | οσ. αν βλασφημησωσιν (L -σουσιν): a b c e ff2· g1· i q (non item f l vg) Cypbis Ambrst om

29. οσ δ αν (it vg *qui autem*): D οσ αν δε τισ (d *si quis autem*) | βλασφημηση: H 126. al pauc -σει | εισ pr (ita et. c d e f ff2· g1. 2·): Dgr a b

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰσ τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχοσ
ἔσται αἰωνίου ἁμαρτήματοσ. 30 ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον
ἔχει.
31 $^{35.2}$ Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ 31—35 Mt 12, 46—50 Lc 8, 19—21
ἔξω στήκοντεσ ἀπέστειλαν πρὸσ αὐτὸν καλοῦντεσ αὐτόν. 32 καὶ
ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλοσ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. 33 καὶ

---

i (Blanch. ex errore manifesto habet *in*) q om, item go arm | *εχει* (*habet* et. it^{pler} am fu ing emm gat mt al): c vg^{ed} cop^{dz} aeth Cyp *habebit* | *εισ τ. αιωνα* cum ℵABCLΓΔΠ unc^{9} al pler c f g$^{2.}$ l vg cop syr^{utr} go al (gat *neque in hoc seculo neque in futuro* :: e Mt): D 1. 22. 28. 209. 2^{pe} a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q Ath^{1,566} Cyp^{bis} om, hinc Gb^{0} :: cf Mt | *αλλα* cum ℵADLΔ ... ς *αλλ* cum BCΓΠ unc^{9} al certe pler Ath | *εσται* cum ℵDLΔ 33. 433. e^{scr} z^{scr} 48^{ev} al pauc a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg arm aeth^{vid} Cyp$^{test\,314}$ ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABCΓΠ unc^{9} 1. 69. al pler b cop syr^{utr} go Ath Cyp$^{cleric\,18}$ | *αμαρτηματοσ* (Gb″ prob Schu) cum ℵBLΔ 28. 33. 2^{pe}, et *αμαρτιασ* C^{*vid}D 13. 69. 346. Ath; item *delicti* vel *peccati* it (exc f) vg (exc tol) cop arm go sax Cyp^{bis} Aug (item Ps-Ath$^{dispu\,179}$ alludens *υπευθυνοσ γινεται αιωνιου αμαρτιασ*) ... ς *κρισεωσ* cum AC^{2}ΓΠ unc^{9} al pler f tol syr^{utr}

30. *πνευμα* (Δ 28. al pauc praem *οτι*) *ακαθ. εχει* (C *αυτον εχει*, item aeth *possidet ipsum*): D 77. 235. *πνευμ. ακ. εχειν* (d *habere eum*), item a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg) *eum* vel *illum* – *habere*

31. *και ερχ.* cum ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} go aeth (arm *ερχ.* omisso *και*) ... ς Ti *ερχ. ουν* cum AΓΠ unc^{8} al pler syr^{p} | *ερχεται* c. ℵDG 1. 118. 209. 2^{pe} 7^{pe} 8^{pe} a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$q ... Ln Ti *ερχονται* c. ABCLΓΔΠ unc^{8} al pler c f vg cop syr^{utr} go al Aug$^{cons\,2,87}$ | *η μητ. αυτου* (1. 118. 209. om) *και οι αδ. αυτου* (a e l vg Aug om) cum ℵBCDGLΔ al^{10} fere it vg cop syr^{sch} aeth go ... ς (= Gb Sz) Ti *οι αδελφ.* (Ti add *αυτου* cum AKMΠ al^{20} fere) *και η μητ. αυτου* cum AΓΠ unc^{8} al pler syr^{p} :: ad reiiciendam lectionem antiquissimorum testium non satis valet ll. parallelorum ratio | *στηκοντεσ* cum BC*Δ 28 ... ℵ *σταντεσ*, C^{2}vel^{3}GL 1. 118. 124. 131. *εστηκοτεσ* (L *εστηκ. εξω* pro *και εξω στ.*) ... ς Ln *εστωτεσ* cum ADΓΠ unc^{8} al pler | *καλουντ. αυτ.* cum ℵBCL 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 209. 346. 2^{pe} ... ς *φωνουντ. αυτ.* cum DΓΠ unc^{9} al pler; A *ζητουντεσ αυτον* ... Δ (relicto spatio) a om, hinc Gb^{0}

32. *εκαθητο*: Δ y^{scr} al pauc *εκαθηντο* ... e *venerunt* | *περι αυτον οχλοσ* (Gb′) cum ℵ^{c}ABCKLMΔΠ al^{50} fere b c d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q (a *et turbae dixerunt ei* omissis rell) vg syr^{utr} go ... ℵ* *προσ αυτον οχλοσ* (e *et venerunt ad eum turbae*), D^{gr} *προσ τον οχλον* ... ς *οχλ. περι αυτ.* cum EFGHSUVΓ al pm aeth (cop arm) | *κ. λεγ.* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q (item e *et dixerunt*) vg cop syr^{sch} syr$^{p\,mg\,cod}$ aeth ... ς *ειπον δε* cum AΓΠ unc^{9} al pler (c *et sedentes* – *dixerunt ei*, a vide ante) syr^{p} go (arm) | *και αι αδελφαι σου* (et. Gb + Sz) cum ADEFHM

ἀποκριθεὶσ αὐτοῖσ λέγει· τίσ ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου;
34 καὶ περιβλεψάμενοσ τοὺσ περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθημένουσ λέγει·
ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 ὃσ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ, οὗτοσ ἀδελφόσ μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

IV.

1—9 Mt 13, 1—9 Lc 8, 4—8

1 36.2 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ

SUVΓ 22. 124. 238. 299. 433. al100 fere a b c f ff2. l q syrp mg go sl ... ϛ om cum ℵBCGKLΔΠ 1. 13. 33. 69. al vix mu e ff1. g1. 2. vg cop syrsch aeth arm :: at ista desunt etiam in Mt et Lc, uti nec v. 31 nec 34 habentur

33. *και αποκριθεισ αυτοισ λεγει* (C *λεγ. αυτ.*) cum ℵBCLΔ vg cop syrp (c g1. ff2. q *qui respondens dixit illis*, e *ille autem respondens dixit eis*) ... ϛ Ln *και απεκριθη αυτοισ λεγων* cum ADΓΠ unc9 al pler f (b *ad ille respondit et dixit*; a *et respondit illis*) ... 1. 13. 28. 69. al *απεκριθη* (69. *και απεκρ.*) *αυτοισ και λεγει*, 2pe *απεκριθη αυτοισ λεγων*, 33. *και ειπεν αυτοισ*. Differunt al pauc | *και οι* (et. Gb′) cum ℵBCGLUVΔ 1. 2pe al50 fere a b g1. l (alvid) cop syrsch (etp?) ... ϛ Ti *η οι* (D om *οι*) cum A(D)EFHKMSΓΠ al pl c (*aut qui sunt*) e f ff2. arm aeth go syrp (ap Whit) :: et. ap Mt *ἤ* a pluribus praebetur, poteratque aptius videri | *αδελφ. μου* cum ℵACLΓΔΠ unc9 al fere omn it (et. d) vg cop syrutr go ... Ti om *μου* cum BDgr 102. arm (B etiam in Mt om)

34. Versum om (ob *ομοιοτελευτον*) 235. 271. al4 scr g2. | *και* cum ℵACD LΓΔΠ unc rell al omn fere it vg etc: B 102. om | *κυκλω* h. l. cum ℵBCLΔ cop, item Gb″ post *τουσ* cum D (sed om *περι αυτον*, cf Latt) 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 346.; b c d f ff1. 2. g1. l q vg *eos* (d q om) *qui in circuitu eius* (b om) *sedebant*, a *qui circa eum sedebant*, e *eos qui circum sedebant* ... ϛ Ti post *περιβλεψαμενοσ* cum AΓΠ unc9 al pler go arm syrp (syrsch al *κυκλ.* non exprim; om et. 16. 61.) | *καθημενουσ*: 13. 69. 124. 346. 2pe arm praem *μαθητασ* | *λεγει*: DG 28. 69. 124. 346. al pauc a c ff2. *ειπεν* (*dixit*) | *ιδε* cum ℵBCEFHLSUV al sat mu ... Gb′ Ln *ιδου* (:: ut Mt) cum ADGKMΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al40 fere

35. *οσ αν* cum B b e cop, item a c Aug *et quicumque* (c *qui*) ... ϛ *οσ γαρ αν* cum ℵACDLΔΠ unc9 al omnvid f ff1. g1. q (itemvid ff2. g2. l) vg go syr utr al :: *γαρ* in Mt non fluct | *ποιηση*: H 346. al pauc *ποιησει* | *το θελημα*: B *τα θεληματα* (:: ut Epiph ex evg Ebion, cf ad Mt; *τα θελημ.* frequens in psalmis et Esaia; in N. T. cf Act 13, 22 et Eph 2, 3) | *αδελφ. μου*: D b e g1. q vgcd ap Ln Aug *μου αδ.* (b e Aug *mihi frater*, rell *meus frat.*) :: ut Mt | *αδελφη* cum ℵABDLΔ al25 fere c f ff2. g1. q (item b e Aug, vide ante) go arm ... ϛ (sed Gb00) Ti add *μου* cum CΠ unc9 al longe pl a ff1. g2. vg cop syrutr aeth | *μητηρ*: H* al50 fere a l cop syrsch al add *μου*

IV. *και* (28. 209. om) *παλιν* (13. 69. 124. *παλ. δε*) *ηρξατο*: D 2pe 3pe 209. al pauc a b c g1. q (non item f ff1. g2. vg) aeth Orint 3,835 *και* (209. om nec habet Orint) *ηρξατ. παλ.* | *παρα*: D *προσ* | *συναγε-*

συνάγεται πρὸσ αὐτὸν ὄχλοσ πλεῖστοσ, ὥστε αὐτὸν εἰσ πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶσ ὁ ὄχλοσ πρὸσ τὴν
θάλασσαν ἐπὶ τῆσ γῆσ ἦσαν. 2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺσ ἐν παραβο-
λαῖσ πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3 ἀκούετε.
ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ
μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν

ται cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. 124. (1. 209. συνερχετ.) ... ς συνηχθη cum DΠ unc^9 al pler, item *congregata est* it vg syr$^{p\ cod}$ Or^{int} *congregatus est* (sequente *populus*) ... A 2^{pe} al^{10} fere συνηχθησαν, item syr^{utr} arm aeth go (sed arm aeth go sequente *turbae*) :: cf Mt | οχλοσ: D ο λαοσ | πλειστοσ cum ℵBCLΔ ... ς Ln πολυσ cum ADΠ unc^9 al omn^{vid} (it vg *turba multa* vel *magna*) | πλοιον cum ℵB*CKLMΠ 1. 33. 118. 131. 209. al plus^{15} go ... ς Ln Ti το πλοι. c. AB^{2}DΔ unc^7 al longe pl cop | εμβαντα (DΔ ενβ.) h. l. cum ℵBCDLUΔ 33. 2^{pe} 3^{pe} it vg arm Thphyl ... ς Ti post ωστ. αυτον cum AΠ unc^8 al pler go syr^p (syr^{sch} post καθησθ.) aeth (Or^{int} *ut intraret in navem et sederet in mari*) | καθησθαι: M* al pauc καθησαι D* καθησται | εν (2^{pe} επι) τη θαλασση (et. f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg Or^{int} *in mari*; g$^{1.}$ om): D περαν τησ θαλασσησ, 131. παρα την θαλασσαν, d *circa mare*, q *super mare*, a *circa litus maris*, b e *ad litus*, c ff$^{2.}$ *proxime litus* | προσ (1. 131. παρα, Δ εισ) την θαλ. επι τησ γησ (ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *circa mare super terram*, Or^{int} *secus mare in terris*): D^{gr} περαν τησ θαλασσησ, a d l q *circa mare*, b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *in litore*. Similiter cop | ησαν cum ℵBCLΔ 33. h$^{harl\ scr}$ y^{scr} al^5 d (*turba - erant*) ... ς Ln ην cum AD^{gr}Π unc^9 al pler (a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg Or^{int} *erat*; e *sedebat*; f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *stabat*; c *staret*)

2. πολλα (et. a f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg Or$^{int\ 3,835}$): D πολλαισ ... 28. λεγων, b c e *dicens* pro πολλ. | αυτοισ (FΠ 435. al^{10} -τουσ): L syr^{sch} om, item omissis simul εν τ. διδ. αυτ. b c e (c *et docebat illos in parabolis dicens*, b *et doceb. eos in similitudinibus dicens*, e *et doceb. illos in parabula dicens*). Etiam Or^{int} om εν τ. διδ. αυτ.

3. ακουετε: C 2^{pe} al pauc ακουσατε, al^5 c om | σπειραι cum ℵ*B 102. (item *seminare* a b c d e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ Or$^{int\ 3,835}$) ... ς Ti του σπειρ. cum ℵ^{c}ACLΔΠ unc rell al fere omn (item *ad seminandum* f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg) (nil valet Eus$^{marc\ 169}$ εδηλου περι εαυτου λεγων· εξηλθ. ο σπειρων του σπειραι.) ... D^{gr} cop^{petr} om. Contra F al^{12} g$^{2.}$ go add (:: e Lc) τον σπορον αυτου

4. εγενετο: DF al pauc it (exc a) vg syr^{sch} (non^p) om :: ut ll. pp. | σπειρειν: D σπειραι | ηλθεν cum ℵABCLΠ unc^7 al pler ... D ηλθαν, HKΔ 33. y^{scr} al aliq ηλθον | τ. πετεινα cum ℵABCLΔΠ unc^7 al^{150} fere b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l am fu ing emm iac erl mt trevir tol (item al ap Beng et ap Vallars et ap Luc^{brug}) cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add του ουρανου (:: e Lc) cum DGM al vix mu a ff$^{1.}$ g$^{2.}$ i q vg^{ed} gat | κατεφαγεν: D -φαγαν, al pauc -φαγον | αυτο: H* 38. αυτον, 33. al aliq αυτα

αὐτό. 5 *καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδεσ, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν*
πολλήν, καὶ εὐθὺσ ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθοσ γῆσ· 6 *καὶ*
ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιοσ, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν
ἐξηράνθη. 7 *καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰσ τὰσ ἀκάνθασ, καὶ ἀνέβησαν αἱ*
ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 *καὶ ἄλλα*
ἔπεσεν εἰσ τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ
αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν εἰσ τριάκοντα καὶ εἰσ ἑξήκοντα καὶ εἰσ

---

5. *και αλλο* (*-λλα* D^{gr} 33. 2^{pe} al pauc) cum ℵBC(D)LM^{2}Δ al^{10} fere a d cop aeth ... ς *αλλο* (69. al pauc e *-λλα*) *δε* cum AΠ unc^{8} al pler c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg syr^{utr} arm go ... M* 2^{pe} b nil nisi *αλλο* | *επεσεν*: D *-σαν* | *επι το πετρωδεσ* cum ℵ^{c}ABCLΔΠ unc^{9} al pler g$^{2.}$ i vg^{cod} ap Ln (hi tres *super petrosam*) a (*sup. petrosam terram*) ... ℵD 1. 33. 2^{pe} al^{5} *επι τα πετρωδη*, item b c e f l vg *sup. petrosa*, d g$^{1.}$ q *sup. loca petrosa* | *οπου* cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} go al ... B a^{vid} *και οπου*, hinc Ln [*και*] *οπου*, item D b c ff$^{2.}$ e i q *και οτι* (sed e i q om *και* ante *ευθυσ* et b c e om *δια το μη* usq *γησ*) | *ευθυσ* cum ℵBCDLΔ ... ς *ευθεωσ* (H *ευθευωσ*) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εξανετειλεν* (D* *-εστειλεν*): 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 346. *εξεβλαστησεν* (131. *εβλαστ.*) | *βαθοσ γησ* (L *γησ βαθ.*) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} cop go ... Ln *βαθ. τησ γησ* cum B; item D^{gr} *βαθοσ την γην*

6. *και οτε ανετειλ. ο ηλι.* (prob Schu) cum ℵBCDLΔ ff$^{2.}$ i l q vg cop ... ς *ηλιου δε ανατειλαντοσ* (:: ut Mt) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} a e f (a f *sole autem orto*, e *facto autem sole*) item^{lib} b (*et cito aruit ab aestu*) e (*facto aestu* post *ριζαν*) syr^{utr} arm aeth go | *εκαυματισθη* cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg ... BD^{gr} a e *-σθησαν*. Item *εξηρανθη*: D^{gr} e *-θησαν* (:: *-σθησαν* et *-θησαν* D et. in Mt)

7. *αλλο*: 28. 33. al pauc e *αλλα*, item infra *αυτα* et *εδωκαν* | *εισ* cum ℵABLΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg etc . . CDM^{2} 33. al^{10} fere b (*supra*) cop *επι* :: ut Mt | *συνεπνιξαν*: 33. al plus^{10} *απεπν.* :: e Mt

8. *αλλα* cum ℵ*et^{cb}BCL 28. 33. 124. e (e et. vv. 5 et 7) cop ... ς Ln Ti *αλλο* cum ℵ^{ca}ADΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth | *εισ την*: C 1. 28. 118. 124. al plus^{15} syr^{utr} *επι την* :: ut Mt | *εδιδου*: C *εδιδοσαν* | *αυξανομενον* (Gb′) cum ACDLΔ 238, item ℵB *-νομενα* ... ς *αυξανοντα* cum Π unc^{9} al fere omn (:: *αυξανειν* sensu intrans. vulgatum est, ut Mt 6,28 *πωσ αυξανει* Lc 1,80 *το παιδ. ηυξανε* 13,19 *ηυξησε και εγεν. εισ δενδρον*) | *εφερεν* cum ABLΠ unc^{9} al fere omn, item D 124. 2^{pe} *φερει* (q *adfert*, b *adferet*, sed iidem etiam antea *dat*) ... ℵC *εφερον* (e hiat) | *εισ* ter (B *εισ* et bis *εν*, item L *εἰσ* et bis *ἐν* [sed sine accentu]) cum ℵC*Δ(BL) 28. 2^{pe} al pauc (item *εἰσ* vel *ἐν* cop syr^{p} aeth go) ... EFGHKMUVΠ (qui unciales omnes spiritibus et accentibus instructi sunt) al^{100} fere (item vide ante „*εισ* vel *εν*") *ἓν* (Gb′), item spiritibus et accentibus vacui AC^{2} *εν* ... ς Ln *ἓν* cum D (ipse D *εν*, sed d ter *unum*) al sat mu^{vid} it (a b f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ i q *unum*; c ff$^{2.}$ *aliud*) vg (*unum*) syr$^{sch\ vid}$ (:: *ἓν* videtur ad *ὃ μὲν* etc ap Mt accommodatum.

ἑκατόν. 9 καὶ ἔλεγεν· ὃσ ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 10 Καὶ ὅτε 10—20 Mt 13, 10—23
ἐγένετο κατὰ μόνασ, ἠρώτουν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖσ δώδεκα Lc 8, 9—15
τὰσ παραβολάσ. 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται
τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ· [37.1] ἐκείνοισ δὲ τοῖσ ἔξω ἐν παραβολαῖσ
πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντεσ βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ Es 6, 9 s
ἀκούοντεσ ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ

Unde εισ inlatum sit vix dixeris.) | τριακ. εξηκ. εκατον: ℵD ut solent λ̄ ξ̄ ρ̄. Item i al XXX. LX. C.

9. ελεγεν cum ℵABCDLΔΠ unc^8 al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ cum M^{2mg}s? 3^{pe} al vix mu | οσ εχει cum ℵBC* DΔ ... ς ο εχων (:: ut Mt et Lc) cum AC^{2}LΠ unc^9 al omn^{vid} | ακουετω: D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i (non item c f ff$^{1\cdot}$ q vg) syr$^{p\,mg}$ add και ο συνειων συνειετω

10. και οτε cum ℵBCDLΔ 2^{pe} al pauc it vg cop go ... ς οτε δε cum AΠ unc^9 al longe pler syr^{utr} arm aeth | ηρωτουν cum ℵC, item -των (ut Ln Ti) ABLΔ 33. al pauc et D al^2 επηρωτων (:: ut Lc), item *interrogabant* a b q Or$^{int\,3,835}$ ... ς ηρωτησαν cum Π unc^9 al pler (69. al pauc επηρ.), item *interrogaverunt* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i vg syr^{utr} | οι περι αυτον (haec omnia L 359. om) συν τοισ (vg om συν τοισ sed non am) δωδεκα (arm *discipulis* pro δωδ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} (item evglstaria) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (non item f am cop syr^{utr} etc) Or^{int} οι μαθηται αυτου (Or^{int} om αυτ.) | τασ παραβολασ cum ℵBCLΔ g$^{2\cdot}$ am gat ing mm mt cop^{wi} et^{schw} ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q Or^{int} τισ η παραβολη αυτη (:: cf Lc) ... ς Ln την παραβολην cum AΠ unc^9 al pler vg^{ed} fu emm cop^{petr} syr^{sch} arm aeth go

11. ελεγεν (g$^{2\cdot}$ vg *dicebat*; c ff$^{2\cdot}$ *dixit*): D λεγει, a *dicit*, b f g$^{1\cdot}$ i q *ait* | το μυστηρ. (cop τα μυστ.) δεδοτ. cum ℵBC*^{vid}L 102. cop^{edd}, item Ln δεδοτ. το μυστηρ. cum AKΠ al plus^{10} ff$^{1\cdot}$ ... ς δεδοτ. (F δεδωται) γνωναι (Gb^{oo}) το μυστ. (G 1. 118. al plus^{12} syr^p arm^{zoh} τα μυστηρια) cum C^{2}DΔ unc^8 al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop^{dz} arm aeth :: cf Mt et Lc | τοισ (Δ om) εξω (et. Or^{2,702} περι ων ειρηται· τοισ δε εξω εν παραβολαισ, item ^{1,125} οτε ο σωτηρ εφασκε δια τουτο τοισ εξω εν παραβολαισ λαλειν, ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ μη συνιωσι, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθη αυτοισ. Paullo post μηποτε ιδωσι και συνιωσιν.): B τ. εξωθεν | παντα cum ℵDKΠ 28. 124. (ante εν) w^{scr} al^{20} fere (al pauc ταυτα) ... ς Ln Ti τα παντα (M* ante εν) cum ABCLΔ unc^8 al pl ... b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i (non item a f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg) om :: cf Mt et Lc | γινεται (et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg): D 28. 64. 124. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q λεγεται

12. βλεπωσιν cum ℵABCDE^{2}KLMSUVΠ al pler ... E*FGHΔ al^{10} fere Or^{1,114} (και φησιν· ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθησεται αυτοισ) et ^{125} (vide ante) praem μη, sed ex his Δ (item al pauc) Or^{bis} om και μη ιδ. (V ειδ.) :: ut Mt et Lc | ακουωσιν (28. a Or^{1,125} om ακου. και, Δ praem μη): CM 33. 69. 124. al pauc ακουσωσιν, Π* al pauc ακουουσιν | συνιωσιν cum ℵABCD^{b}ΔΠ unc^9 al pler Or^{1,114} et ^{125} ... D*L 1. 118. 209. al pauc

ἀφεθῇ αὐτοῖς. 13 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; 14 38.2 ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν αὐτοῖς. 16 καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, 17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζονται. 18 καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν

συνωσιν | *αφεθη* c. ℵBCDLΔ unc[8] al pler Or[1,125] ... Gb' *αφεθησεται* c. AKΠ al[15] fere (item antea 346. al pauc *επιστρεψουσιν*) Or[1,114], D[b] *αφησω* (**αφεθησομαι*, item d ff[2.] g[1.] i q *dimittam* (d *dem.*, ff[2.] *rem.*) | *αυτοισ* cum ℵBCL 1. 22. 118. 209. 251. 340* b cop arm Or[bis] ... ς add *τα αμαρτηματα* (al[10] fere *παραπτωμ.*, Δ al pauc syr[p] c.* aeth add *αυτων*) cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[utr] al; Ln[*τα αμαρτημ.*]

14. *ο σπειρων* (et. f ff[1.2.] g[1.2.] i vg): a b c q *qui loquitur* | *σπειρει*: ℵ *σπερει*

15. *οπου* (D 69** ff[2.] g[1.] *οισ*, syr[sch] *in quibus*) *σπειρ. ο λογοσ*: a b f q *qui neglegenter verbum suscipiunt*, c *qui negligunt verbum suscipientes* | *και οταν*: B *οι οταν* | *ακουσωσιν*: D*G *ακουωσιν* | *ευθυσ* (prob Schu) cum ℵBCLΔ 33. 69. y[scr] al pauc ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ADΠ unc[9] al pler ... 1. 118. arm om | *αιρει* (it[pl] vg *aufert* vel *tollit*; c d q *auferet*) cum ABLΠ unc[9] al omn[vid] ... D *αφερει*, ℵCΔ *αρπαζει* (:: ut Mt) | *εν αυτοισ* (Gb') cum ℵCLΔ c (*in eis*) cop[edd] syr[p mg] arm, item Ti *εισ αυτουσ* cum B 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln *εν ταισ καρδιαισ αυτων* c. DΠ unc[9] al pler it[pler] (a f i *in cordibus*, b ff[1.] g[1.2.] q gat mm *in corde*, d ff[2.] am ing emm mt *in corda*) vg syr[sch] et[p txt] cop[dz] (sed* *in suo corde*) arm go ... A 1 aeth *απο τησ καρδιασ αυτων* :: e Lc

16. *ομοιωσ* (179. 7[pe] *ομοιοι*) *εισιν* cum ℵCLΔ 33. 49[ev] 3[pe] h[harl scr] (item 179. 7[pe]) cop[vid] aeth ... ς Ln Ti *εισιν ομοιωσ* cum ABΠ unc[9] al pler f ff[1.] g[2.] vg go syr[p] ... D 1. 13. 28. 69. al[6] a b c ff[2.] g[1.] i q syr[sch] arm (Or[1,308]) om *ομοιωσ* | *σπειρομενοι*: M add *λογοι* | *οι οταν*: B* om *οι* | *ευθυσ* (prob Schu) cum ℵBCLΔ 13. 33. h[harl scr] al[3] ... ς cum AΠ unc[9] al pler Or ... D 1. 28. al plus[10] c ff[2.] i q cop[wi] et[petr] om :: ut Lc | *λαμβανουσιν*: 1. 131. 209. al pauc *δεχονται* :: e Lc | *αυτον*: 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. arm Or om :: cf Lc

17. *ριζαν* (al[2 scr] go *-ζασ*): V *υδωρ* | *εν εαυτοισ* (et. Or[1,308]): L al pauc *εν αυτοισ* | F *προκαιροι* | *η διωγμου* (et. Or[1,308]): D c f ff[1.2.] g[1.2.] i l q (non item a b) vg *και διωγμ.* | *ευθυσ* c. ℵBCLΔ 33. 108. 179. 49[ev] y[scr] h[harl scr] al[5] ... ς Ln *ευθεωσ* cum ADΠ unc[9] al pler Or | *σκανδαλιζονται* (et. Or): D *-λισθησονται*

18. *αλλοι εισιν* (b c om *εισ.*) cum ℵBC*DLΔ b c ff[1.2.] g[1.2.] i vg cop ... ς

λόγον ἀκούσαντεσ, 19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνοσ καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρποσ γίνεται. 20 καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ

(= Gb) ουτοι εισιν cum AC²Π unc⁹ 33. al pler f q syr^utr aeth go ... 1. 13. 28. 69. 124. al mu arm om | οι (K οισ) εισ: Δ (non δ) al⁵ om οι | επι cum ℵCΔ cop ... ς Ln Ti εισ (:: at ita Mt et Lc lectione tantum non fluctuante; item v. 7 praecessit εισ) c. ABDLΠ unc⁹ al omn^vid etc | ουτοι εισιν cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. al mu it^pler vg cop arm (syr^utr? syr^sch „ii autem qui inter spinas seminantur, illi sunt ii qui audiv. sermonem"; syr^p ap White „et hi sunt qui inter spinas seminantur, qui verbum audiunt") ... AC²Π unc⁹ 33. al pler f q go aeth om (om et. ς^e 1633.) :: sequitur duplex ουτοι εισιν in nullo cod unc esse nec fere in aliis documentis nisi forte paucis | ακουσαντεσ (Gb') cum ℵ(sed ante τ. λογ. pon, item cop)BCDLΔ 13. 69. 124. 346. al⁵ cop syr^sch ... ς Ln ακουοντεσ cum AΠ unc⁹ al pler it vg (*qui – audiunt* it vg) syr^p arm aeth go (:: -οντεσ Mt, -σαντεσ Lc)

19. και αι μεριμναι (D* -μναισ) etc: vg *et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant*; item ff¹· g²· (l^vid). Mire vero it^cdd pl variant: g¹· *et sollicitudines victus et errores mundi et deceptio divitiarum et reliquae concupiscentiae simul incidentes suffocant*; f *et per sollicitudines saec. huius et inlecebras divitiarum et ceterae concupiscentiae introeuntes suffocant*; ff²· d e q *et sollicitudines* (q *-dine*, d *-dinem*, e incipit ab *nes* prioribus deperditis) *victus* (e *vitae*) *et delectationes* (e *oblect.*, d q *errores*) *mundi* (e *saeculi*) *simul incedentes* (q, d *simul ineuntes*, ff²· nil nisi *incendentes*, e *comitantes*) *suffocant* (q *soffucant*); c *et sollicitudinibus victi et delectationibus mundi abalienati offocant*, b *et per sollicitudines vitae et in errore saeculi simul euntes suffocant*, i *et prae sollicitudine victus et errores mundi simul incendentes suffoc.* | αιωνοσ (D^gr c^scr βιου, it *victus victi vitae*: vide ante) cum ℵBCDLΔ 𝔣. 102. al⁶ b c e ff¹·²· g¹·²· i q vg arm ... ς (= Gb) add τουτου cum AΠ unc⁹ al pler f cop syr^utr aeth go | και η απατη (Δ αγαπη, δ *deceptio aut dilectio*) τ. πλουτου: D arm και απαται του κοσμου, item vide ante e ff²· q, g¹·, c, i (f) | και αι περι (et. ℵ^c; ℵ* παρα) τα λοι. επιθυμιαι: D 1. a (ap Blanch supersunt litterae *li*, ap Iric *di*: hinc aut *mundi*, ut c d ff²· i q, aut *saeculi*, ut b e, legit. Quum vero statim sequatur *simul*, haec non ad του αιωνοσ sed ad τ. κοσμου [pro πλουτ.] adhibenda sunt) b c ff²· i q arm om | συνπνιγ. (ABD -πνειγ.) cum ℵAB*CDELΔ ... ς Ln συμπνιγ. cum B²FGHKMSUVΠ al certe pler. Ceterum ℵ* sic: συνπνιγει τον λογον και αι π. τα λοιπ. επιθυμ. εισπορευομεναι (a qua scriptura quae multum probabilitatis habet, pendere potest quod plures italae cdd om και αι π. τ. λοι. επιθ.), ℵ^a add συνπνιγουσιν τ. λογον, prioribus per incuriam ut videtur non deletis. | ακαρποσ γινεται: D 124. b c e ff¹·²· g¹· i q (non item f g²·) gat mm mt (non vg^ed am fu ing al) cop^dz ακαρποι γεινονται (γιν.)

20. εκεινοι (Schu „ap Mc apte, cf 7, 15. 12, 7 cum ll. pp.") cum ℵBCLΔ syr^sch ... ς Ln ουτοι cum ADΠ unc⁹ al omn^vid (it vg *hi*, item cop

ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντεσ, οἵτινεσ ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

Lc 8, 16 11, 33 Mt 5, 15
21 39.2 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνοσ ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ;
Lc 8, 17 12, 2 Mt 10, 26
22 40.2 οὐ γάρ ἐστιν τι κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ᾽ ἵνα ἔλθῃ εἰσ φανερόν. 23 εἴ τισ ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
Lc 8, 18 6, 38 Mt 7, 2
24 41.2 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ με-
Lc 8, 18 19, 26 Mt 13, 12 25, 29
τρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. 25 42.2 ὃσ

syr^p arm aeth go) Or[1,308] :: at ουτοι Lc ουτοσ Mt lectione non fluct | την γην την καλην (et. Or): c 28. 124. al pauc την καλ. γην | ἐν ter (Gb'): ita EFGHKMUVΠ (L ἐν, tum bis ἑν sed non ἓν) 1. 33. 69. 124. al pl, item syr^utr ... ς Ln ἓν: ita nullus cdd uncialium accentibus auctorum, sed it vg cop arm go (:: cf ad v. 8.). Ceterum B 102. 300. 360. om εν sec (item C*^vid w^scr) et tert (item 406. d^scr) | ℵD εν λ̄, εν ξ̄, εν ρ̄

21. ελεγεν: 1. 118. 131. λεγει | οτι cum BL ... 13. 28. 69. 124. 346. ιδετε ... ς Ln om cum ℵACDΔΠ unc[9] al pler (:: οτι recitativum quod dicunt in Mc frequentissimum; testes vero multi saepissime omittunt) | ερχεται (*venit* ff^1. l q vg, item cop^schw syr^utr; D απτεται, *accenditur* c e ff^2. g^1. i cop^wi aeth, *adfertur* b, *accendunt lucernam* f) ο λυχν. cum ℵBCDLΔ 1. 33. y^scr h^harl scr al plus[5] it vg cop syr^utr aeth ... ς ο (28. 69. om) λυχν. ερχεται cum AΠ unc[9] al pler (sed 13. 69. 124. al pauc καιεται) arm go | ινα etc (et. ℵ^c): ℵ* υπο τον μοδιον τεθηναι η υπο | τεθη pr: G υποτεθη | η: 1. 13. 28. 118. 124. 346. 2^pe add ινα | κλινην: 13. 69. 124. 346. 2^pe add τεθη | ουχ (Δ ουχι): D ff^2. i (om η υπ. την κλιν.) και ουχ ... b c e q *sed* | επι: ℵB* 13. 33. 69. υπο | τεθη sec (Gb') cum ℵBCDLΔ al plus[60] ... ς επιτεθη cum AΠ unc[9] al pl ... e om, sed g^2. add *ut omnibus luceat*

22. τι cum ℵACEFGLSVΔΠ[2] al pm c f ff^1. g^1. vg go arm ... BDHKMUΠ* al[80] fere b e ff^2. g^2. i q (cop?) aeth om; hinc Gb^0 Ln [τι] :: ut in Lc deest lectione fere non fluctuante; praeterea post τιν vel τι facillime omittebatur | εαν (1. 13. 28. 69. 131. 2^pe ει) μη ινα cum ℵBΔ (1. 13. 28. 69. 131. 2^pe), item omisso ινα (ut Gb' Ti) ACKLΠ 33. 102. 209. al plus[15], item D 49. b ff^2. i q αλλ ινα ... ς ο εαν (οσ αν U) μη cum EFGH MSUV al pler; c f ff^1. g^1.2. vg *quod non*, item go | αλλ (A αλλα) ινα: 1. 13. al pauc ει μη ινα | ελθη εισ φανερον cum ℵCDLΔ y^scr 2^pe al[5] fere cop ... ς Ln εισ φαν. ελθη cum AΠ unc[9] al pler it vg arm syr^p (:: ita Lc) ... B syr^sch aeth φανερωθη

24. και ελεγεν (1. 7. 118. λεγει) usque ακουετε: l om | τι: D^gr τα | και προστεθησ. υμιν (arm omisso υμιν post ακουετε pon; item 13. 69. al pauc κ. προστ. υμ. τοισ ακουουσιν, a quibus verbis pergunt ad οσ εχει γαρ [sic 13. 69.] usq αρθησ. απ αυτου, ad quae add εν ω μετρω

γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃσ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ἀπ' αὐτοῦ.
26 $^{43.10}$ Καὶ ἔλεγεν· οὕτωσ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡσ
ἄνθρωποσ βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆσ γῆσ, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ
ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόροσ βλαστᾷ καὶ μηκύνηται,
ὡσ οὐκ οἶδεν αὐτόσ. 28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον
χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτεν πλήρησ σῖτοσ ἐν τῷ στάχυϊ. 29 ὅταν
δὲ παραδοῖ ὁ καρπόσ, εὐθὺσ ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέ-
στηκεν ὁ θερισμόσ.

μετρ. μετρ. υμιν και προστεθησεται υμιν, 33. al om υμιν) cum ℵABC LΔΠ unc^{8} al pler c f ff^{2} g$^{2.}$ i q vg cop syr^{utr} aeth go ... Gb om cum DG 114. y^{scr} 2p^{e} (sed G 114. y^{scr} retinent τοισ ακουουσιν) b e g$^{1.}$ gat :: at deest Mt et Lc | υμιν sine additam cum ℵBCDLΔ 102. 2p^{e} al pauc it (exc^{2}) vg cop arm aeth ... ς (= Gb) add τοισ ακουουσιν cum AΘ^{b}Π unc^{9} 1. 33. 69. al pler q (item f go *credentibus*) syr^{utr}

25. εχει pr cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. (it vg *qui enim habet*) item αν εχει DE*FHKΘ^{b} 131. al pauc... ς αν (M al mu εαν) εχῃ cum AE^{2}GMSUVΠ al pler :: ut Lc | δοθησεται: D 271. προστεθησεται | ουκ εχει: E*GΠ* al ουκ εχῃ (G etiam και ο εχῃ)

26. ελεγεν: C* add^{vid} οτι | ωσ (13. 28. 69. 124. 2p^{e} al ωσπερ) cum ℵB D^{gr}LΔ 13. 28. 33. 69. 118. 124. 2p^{e} al^{5} fere tol cop (*modo hominis qui iacit*), item 1. (ωσ ανθρ. οταν) e (*quomodo homo cum mittit*) ... ς Ln Ti ωσ εαν (C al αν, al^{10} οταν) cum ACΘ^{b}Π unc^{9} al pler it^{pler} vg (it^{pler} vg *quemadmodum si*) go (item syr^{utr} etc) | βαλῃ (F βαλλῃ, al^{10} fere βαλλει) τον (C* το, 69. 124. om) σπορον: D σπορον βαλῃ

27. καθευδῃ cum ℵABCDGKLMSVΘ^{b}Π al pl (Δ καθευδαν) ... EFHU 33. 69. 131. 262. al mu καθευδει | εγειρηται cum ABCKSUVΔΘ^{b}Π al pl ... ℵEF GHLM 69. 131. 262. al pm εγειρεται ... D εγερθῃ | νυκτα: C* νυκτοσ | βλαστα cum BC*DLΔ 2p^{e} al pauc ... ς βλαστανῃ cum ℵAC^{2}GKMSUVΘ^{b}Π al longe pl, item EFH 33. al mu -στανει | μηκυνηται cum ℵACLΔΠ unc^{8} al pl ... BDH al plus^{20} μηκυνεται

28. αυτοματη cum ℵABCL 102. 48^{ev} z^{scr} al pauc cop^{wi} et^{schw} syr^{p} aeth ... ς (Gb^{0}) add γαρ cum ΔΠ unc^{9} al pler it vg (syr^{sch} *terra enim* omisso αυτομ.) syr$^{p\ cod}$ cop^{dz} go ... D 2p^{e} arm οτι αυτομ. | πρωτον: Δ add μεν | ειτεν bis cum ℵ(sed om σταχ. ειτ.)B*L(pri loc ειτε)Δ ... ς Ln Ti ειτα bis cum (ℵ^{c} ειτα σταχ. ειτεν) AB^{2}CDΠ unc rell al omn^{vid} (et. syr p mg gr) | σταχυν: D^{gr} σταχυασ | πληρησ (D add ο) σιτοσ cum BD cop^{wi} ... C*^{vid} 271. πληρεσ σιτον, 48^{ev} z^{scr} πληρησ σιτον, 124. al^{5} vel ^{6} πληροι σιτον ... ς πληρη (2p^{e} add τον) σιτον cum ℵAC^{2}LΔΠ unc^{9} al pler (it vg *plenum frumentum* [*triticum, granum*] ad utramq lectionem trahi potest; e *deinde plenum triticum. spica cum* etc)

29. οταν δε: D a e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg και οταν (b e nil nisi οταν), 71. al pauc οτ. γαρ | παραδοι cum ℵ*BDΔ ... ς παραδω cum ℵ^{c}ACLΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} | ευθυσ cum ℵBCL ... ς Ln ευθεωσ cum ADΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} | το: L τον

30—32 Lc 13, 18 s Mt 13, 31—33 30 $^{44.2}$ *Καὶ ἔλεγεν· πῶσ ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,*
ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; 31 ὡσ κόκκῳ σινάπεωσ, ὃσ ὅταν
σπαρῇ ἐπὶ τῆσ γῆσ, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν
ἐπὶ τῆσ γῆσ, 32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον
πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδουσ μεγάλουσ, ὥστε δύνασθαι
ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.
Mt 13, 34 33 $^{45.6}$ *Καὶ τοιαύταισ παραβολαῖσ πολλαῖσ ἐλάλει αὐτοῖσ τὸν*

---

30. *ελεγεν*: ℵ^{a} 69. add *αυτοισ* | *πωσ* (Gb′) cum ℵBCLΔ al^{15} fere b e syr$^{p\ mg}$ (huc enim trahenda nota) ... ϛ Ln *τινι* (:: cf Lc) cum ADΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ (et^{vid} ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$) i q (a non satis liquet) vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth go Or^{3,446} | *ομοιωσωμεν* cum ℵABDLΔΠ unc^{8} al pl Or^{3,446} ... c 1. al plus^{40} Or^{cod} *ομοιωσομεν* (item it vg *adsimilabimus* vel *similabimus*), K 28. 69. al pauc arm^{cod} Thphyl *-ωσω* | *τινι* cum ℵBC*LΔ al plus^{20} (it vg *cui parabolae*, *in quam parabolam*, *in qua parabola*; similiter cop aeth, syr$^{p\ mg}$?) Or^{3,446} ... ϛ *ποια* cum AC^{2}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler go arm (syr^{sch} et^{p}) | *αυτην παραβ. θωμεν* cum ℵBC*LΔ 28. 63. al pauc (item 13. 69. 346. pergentes *παραβαλωμεν* [*-λομεν*] *αυτην ωσ κοκκ.*) b (*ponemus*) e (*damus*) cop syr$^{p\ mg}$ Or^{3,446} ... ϛ *παραβολη* (1. 118. 131. 209. *ομοιωματι*) *παραβαλωμεν* (al mu *-βαλουμεν*, *-βαλλομεν*, F al *-βαλομεν*) *αυτην* cum AC^{2}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm

31. *ωσ*: D cop (*est instar grani*) *ομοια εστιν* (c *simile est regnum dei sicut*) :: ut Mt et Lc | *κοκκω* cum ℵBDΔ(*κοκωσ* sed *σ* punctis notato)Π* 124. al vix mu ... Gb Sz Ln Ti *κοκκον* cum ACLΘ^{b}Π^{2} unc^{9} al plus^{100} (it vg *sicut granum*) | *οσ* (C*Δ *ωσ*) *οταν*: D* *ο οτι αν* ... ℵ* om *οσ* (suppl ^{c}) posteaque habet *ο* (^{c} delet) *μικροτερον ον* | *σπαρη*: K al pauc *σπαρει* | *επι τησ γησ*: DL *επι την γην* | *μικροτερον* (Δ^{gr} *μακρ.*) cum ℵ(et* et^{c}) BD*LMΔ 13* 28. 33. 131. 179. 235. 258. p^{scr} w$^{cant\ scr*}$ 7^{pe} ... ϛ Ti *μικροτεροσ* cum ACD^{2}Θ^{b}Π unc^{8} al pler | *ον* (L *ων*) cum ℵBLΔ e (*minor cum sit*) b (*cum sit minus*) (arm aeth) ... ϛ Ti *εστιν* post *πα. τ. σπερματ.* cum CM*Θ^{b}Π unc^{8} al pler go, item post *γησ* A, item post *μικροτερ.* (D^{2} add *μεν*) DM^{2} al pauc it^{pl} vg | *των* (D *α εισιν*, it^{pl} vg *quae sunt*) *επι* (al^{2} om *τ. ε.*) *τ. γησ*: C 271. b e om (:: ut Mt), hinc Ln [*τ. ε. τ. γ.*]

32. *και οτ. σπαρη* (al^{11} c q syr$^{p\ mg}$ *αυξηθη*, *creverit*) *αναβαινει* (c q om *αναβ. και*): D i om, e nil nisi *crescit*, b *crescit autem* | *μειζ.* (vide post) *παντ. τ. λαχ.* cum ℵBCDLM^{2}Δ 1. 28. 33. al plus^{12} it vg cop (*maxim. olerum omnium*) syr^{utr} arm aeth ... ϛ Ti *παντ. τ. λαχαν. μειζ.* cum AM*Π unc^{8} al pler go | *μειζον* cum ℵABCELV 33. al^{10} fere ... ϛ Ln Ti *μειζων* c. DFGHKMSUΔΠ al longe pl | *τα πετεινα*: Δ al^{5} *παντα τ. πετ.* | *κατασκηνουν* cum ℵAB^{2}CDLΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} ... Ti *κατασκηνοιν* cum B* (ut ap Mt ex B*D edidimus) ... Δ *κατασκηνωσ* (omisso *αι* ut invenerit scriptor *-νωσαι*?)

33. *πολλαισ* cum ℵABC^{2}Θ^{b}Π unc^{9} al pler syr^{p} arm, item ante *παραβ.* D f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop^{schw} et^{dz} go ... C*^{vid}LΔ 1. 28. 33. 118. 131. al^{20}

λόγον, καθὼσ ἠδύναντο ἀκούειν· 34 χωρὶσ δὲ παραβολῆσ οὐκ ἐλά-
λει αὐτοῖσ, $^{46.10}$ κατ' ἰδίαν δὲ τοῖσ ἰδίοισ μαθηταῖσ ἐπέλυεν πάντα.
35 $^{47.2}$ Καὶ λέγει αὐτοῖσ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίασ γενομένησ· 35—41 Lc 8, 22—25 Mt 8, 23—27
διέλθωμεν εἰσ τὸ πέραν. 36 καὶ ἀφέντεσ τὸν ὄχλον παραλαμβά-
νουσιν αὐτὸν ὡσ ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦσαν μετ'
αὐτοῦ. 37 καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπ-
έβαλλεν εἰσ τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. 38 καὶ ἦν

---

fere b c e cop^{wi} et^{petr} syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | αυτοισ: D 2^{pe} ff^{2} g^{1} i om; b c e syr^{sch} arr pers^{p} om τον λογον (sed e *loquebatur illis, secreto autem* omissis καθωσ ηδυν. usq ελαλει αυτοισ) | ηδυναντο cum ℵBCF(s?)UΔ 1. 33. al sat mu^{vid} (:: ut 6, 19. 14, 5.) ... Gb'' Ln Ti εδυναντο cum ADLΘ^{b}Π unc^{6} al^{60} fere (:: ut 5, 3)

34. χωρισ δε: B cop (cod^{petr} nil nisi χωρισ) syr^{sch} και χωρισ :: ut Mt | B*DΔ καθ ιδιαν (non item ℵACL etc) | τ. ιδιοισ μαθ. cum ℵBCLΔ ... ς Ln τ. μαθ. αυτου (al pauc ff^{2} i l om αυτ.) cum ADΘ^{b}Π unc^{9} al omn vid (:: cf ad 15, 20) | επελυεν (69. -λυσε): Θ^{b} 229. w^{scr} απελυεν | παντα (al pauc ante επελ.): Δ απαντα, D e ff^{2} i q αυτασ

35. λεγει: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} al$^{2 scr}$ ελεγεν

36. αφεντεσ τον οχλ. (A αυτον pro τ. οχλ.): D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c e ff^{2} i q αφιουσιν (b e *dimiserunt*) τ. οχλ. και | και αλλα δε cum AC^{2}D EFGHKMSUVΠ al pler syr^{p} (d *et aliae autem naves multae*) ... Ln om δε cum ℵBC*LΔ 28. 102. 157. 292. 433. h^{scr} it vg (sed Latt και – δε nec alibi exprimere solent nec magis fere interpretes alii) cop syr^{sch} arm (b i q *et multae simul naves* [b *nav. sim.*] *erant* [i om] *cum illo*, e *et simul multi erant cum eo*) | πλοια c. ℵABCDKMΔΠ 1. 13. 33. 69. al plus^{30} ... ς (= Gb) Ti πλοιαρια c. EFGHLSUV al pl | κ. αλλα δε (vide ante) πλ. ησαν (cum ℵDΔ; L om; ς Ln Ti ην cum ABCΠ unc rell al pler) μετ αυτου (Δ al^{5} cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} et$^{p\ mg}$ αυτων): 1. 28. 118. 131. 209. 2^{pe} arm και αλλα τα οντα μετ αυτου πλοια (arm πλ. post αλλα), D ff^{2} και αλλα δε (ff^{2} om) πλοια πολλα (D* κ. αλλαι δε πλοιαι πολλαι) ησαν (ff^{2} *simul erant*) μετ αυτου (ad D cf et. b e i q)

37. γινεται: D b c e f ff$^{1.2}$ g^{1} i q (item^{vid} g^{2} l) vg (item cop syr^{utr} arm go etc) εγενετο | Δ i^{scr} λελαμψ | μεγαλη (ita ℵ^{a}; ℵ* 157. μεγασ) ανεμου cum (ℵ*et)ℵ^{c}BDLΔ 1. 13. 28. 69. 102. 118. 131. 209. 346. 2^{pe} b c ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i q vg syr^{sch} arm aeth (cop *est magnus ventus factus*) ... ς ανεμου μεγαλη cum AΠ unc^{9} al pler f syr^{p} go; item c al^{6} e ανεμου μεγαλου (e *magni venti*) | και τα κυματ cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 131. 238. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth go ... ς τα δε κυματ. cum AΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm | επεβαλλεν (33. al -αλλον, U ενεβαλλεν) c. ABCGHKSVΔΠ^{2} al pl (it^{pler} vg *mittebat*, e *inmittebantur*, g^{2} *mittebantur*, f *ascendebant*) ... ℵEFLMΠ* al plus^{50} επεβαλεν, item D εβαλεν, al pauc ενεβαλεν | ωστε ηδη (ita a, sed it^{rell} vg aeth om) γεμιζ. το πλοιον (Gb'') cum ℵ^{a}BCDLΔ 2^{pe} it^{pler} vg cop syr$^{p\ mg}$ aeth ... ς ωστε αυτο (102. om, al pauc transpon) ηδη γεμιζ. (G 1. 33. y^{scr} al^{15} fere βυθιζεσθ., al pauc καταποντιζ.) cum AEF(G)HKMSUVΠ al pler syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm go ... ℵ* e om

αὐτὸσ ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγεί-
ρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολ-
λύμεθα; 39 *καὶ διεγερθεὶσ ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ*
θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμοσ, καὶ ἐγένετο
γαλήνη μεγάλη. 40 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί δειλοί ἐστε οὕτωσ; πῶσ*
οὐκ ἔχετε πίστιν; 41 *καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον*
πρὸσ ἀλλήλουσ· τίσ ἄρα οὗτόσ ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμοσ καὶ ἡ
θάλασσα αὐτῷ ὑπακούει;

V.

1—20 Mt 8, 28—34 Lc 8, 26—39 1 *Καὶ ἦλθον εἰσ τὸ πέραν τῆσ θαλάσσησ εἰσ τὴν χώραν τῶν*

---

38. *και ην αυτοσ* cum ADΠ unc[9] al omn fere it[pl] (b e *erat autem ipse*) vg syr[p] go ... ℵBCLΔ 48[ev] *και αυτ. ην* (a *ipse autem erat*) | *εν τη* cum ℵAB CDLΔ al[15] (it vg *in puppi*) .. ς (= Gb sed rursus Gb′) *επι τη* cum Π unc[9] al pler | *επι το* (28. 235. 2[pe] om) *προσκεφαλαιον*: D 131. *επι προσκεφαλαιου* | *εγειρουσιν* cum ℵB*C*ΔΠ al pauc ... ς Ln Ti *διεγειρουσιν* cum AB[2]C[2]LΠ[2] unc[9] al pler; D 28. 69. 2[pe] *διεγειραντεσ* (et 13. 69. 124. 346. *εγειραντεσ*) omisso *και* sq, item *excitantes* b c f ff[2.] i q (contra *excitant* [e *excitaverunt*, a *suscitaver.*] – *et* a e ff[1.] g[1.2.] vg) | *μελει*: EGV al pm ex vitio frequentissimo *μελλει*

39. *διεγερθεισ*: D 28. 69. 8[pe] al pauc *εγερθεισ* | *και ειπεν* usq *ο ανεμοσ*: Δ om | *και ειπ.* (2[pe] om) *τη θαλασση*: D 1. 118. 131. 209. b c e ff[2.] i q arm *και τη θαλασσ. και* (q om) *ειπεν* (c *dicens* pro *κ. ειπ.*) | *σιωπα* (L *-πατε*) et. f ff[2.] g[1.2.] i q vg (Eus[ps 695] alludens *σιωπ. πεφιμωσο*): b c e ff[2.] om | *πεφιμωσο* (L *φιμ.*): D *και* (ita et. am cop) *φιμωθητι*

40. *ειπεν*: ℵ[c] *λεγει*, it[pler] vg *ait*, L *ελεγεν* | *ουτωσ* (ς *ουτω* cum F al mu) cum ACΠ unc[9] al omn fere (sed 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. arm post *τι* pon) syr[utr] (arm) go ... Ln om cum ℵBDLΔ 2[pe] it vg cop aeth | *πωσ ουκ* (f go *quomodo nondum*) cum ACΠ unc[9] 33. al pler syr[utr] f go ... Gb″ Ln *ουπω* cum ℵBDLΔ al[10] it[pler] (e q vero nil nisi *habete* [q *habetote*] *fidem*) vg cop arm aeth

41. *ουτοσ εστιν* (ita ff[2.] i): D al pauc a[vid] c f g[2.] q (item[vid] ff[1.] g[1.]) vg arm *εστιν ουτοσ* (b e *ecce quomodo* pro *τισ αρα ουτ. εστιν οτι και*) | *και ο ανεμοσ* (f vg *et ventus et mare*, g[1.] *ventus et mare*; e *mare et ventus*; et. a anteponit *mare* sed quae sequuntur periere): ℵ[ca]DE 1. 33. 131. al plus[10] b c ff[2.] g[2.] i q cop syr[sch] aeth Vict[ant] (ex cat[poss]) *και* (c i Vict om) *οι ανεμοι*, sed D b ff[2.] q *και* (b ff[2.] q om) *η θαλ. και οι ανεμ.* | *αυτω υπακουει* cum ℵ*CΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. al pauc Vict[ant] ex cat[oxon] (*αυτου υπακ.*), item ℵ[c]BL *υπακουει αυτω* ... ς Ln *υπακουουσιν αυτω* (:: ut Mt et Lc) cum AΠ unc[9] al pler (131. *αυτ. υπακ.*) b c d e f g[1.2.] vg (contra ff[2.] i q *cui - obaudiunt*) cop arm go ... D[gr] nil nisi *υπακουουσιν*

V. 1. *ηλθον* cum ℵABDΠ unc[7] al longe pl it (exc q) vg cop[cod**] go

Γερασηνῶν. 2 καὶ ἐξελθόντοσ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺσ ὑπήν-
τησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωποσ ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

---

syr$^{p\,mg}$... Gb' ηλθεν cum CGLMΔ al plus^{30} cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm, praetereaque G al pauc (item evglstaria) add ο ις | τησ θαλασσησ (c g$^{2.}$ [et.^{vid} ff$^{1.}$ g$^{1.}$] vg *trans fretum maris*, item sed omisso *maris* b f l; e *trans mare*): D^{gr} (ε. το περ. και εισ τ. χωρ.) 13. 69. 4^{ev} d i ff$^{2.}$ q (d q *ultra*, i *ultro*, ff$^{2.}$ *trans* pro εισ τ. περαν) aeth om | γερασηνων (Gb') cum ℵ*BD it (et. δ) vg ... ς γαδαρηνων cum ACΠ unc^{8} al longe pl syr^{sch} et$^{p\,txt}$ pers^{p} go ... LUΔ 1. 28. 33. 118. 131. 209. y^{scr} 2^{pe} al^{20} fere cop syr$^{p\,mg}$ arm aeth arr γεργεσηνων, item Epiph^{650} ωσ ο μαρκοσ λεγει, vide locum ad Mt 8, 28, item Thphyl ad h. l. τα ακριβεστερα των αντιγραφων εισ τ. χω. των γεργεσηνων εχει. Praeterea cf Or^{4,140} ad Mt 8, 28. Ab Origene pendent etiam quae ad hunc Marci locum in catenis^{poss} et^{mosq} et^{oxon} (in cat^{poss} praeposito Victoris^{ant} nomine, quod idem in cat^{mosq} intellegendum est) adnotantur. Leguntur autem in cat^{oxon} sic: οὔτε γαδαρηνῶν οὔτε γερασηνῶν τὰ ἀκριβῆ ἔχει τῶν ἀντιγράφων, ἀλλὰ γεργεσηνῶν. γάδαρα γὰρ πόλισ ἐστὶ τῆσ ἰουδαίασ, περὶ ἣν τὰ διαβόητα θερμὰ τυγχάνει· λίμνη δὲ κρημνοῖσ παρακειμένη οὐδαμῶσ ἔστιν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα. καὶ γέρασα δὲ τῆσ ἀραβίασ ἐστὶ πόλισ, οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα· καὶ οὐκ ἂν οὕτω προφανὲσ ψεῦδοσ καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεισαν, ἄνδρεσ ἐπιμελῶσ γινώσκοντεσ τὰ περὶ τῆσ ἰουδαίασ. γέργεσα τοίνυν ἐστὶν ἀφ' ἧσ οἱ γεργεσηνοί, πόλισ ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸσ παρακείμενοσ τῇ λίμνῃ, ἀφ' ἧσ δείκνυται τοὺσ χοίρουσ ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμοσ οὖσα τάχα προφητικῶσ, οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι, παρακαλέσαντεσ αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῆσ χώρασ πολῖται. καὶ ταῦτα ὠριγένησ φησὶν ἐν τῷ ἑκτῷ τόμῳ τῶν εἰσ τὸ κα. ἰω. εὐαγγ. ἐξηγητικῶν. Aug$^{cons\,2,56}$ hanc scripturae differentiam non tangit; Latini enim cdd apud omnes tres evglstas γερασηνων tuentur; sed nec adponit nomen regionis.

2. εξελθοντοσ αυτου (Schu „bene, cf 6, 54. 11, 12 al. et ad rec. Lc 8, 27") cum ℵBCLΔ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. y^{scr} 2^{pe} al^{10} fere b f (*exeunte eo - ei*) (item cop syr^{utr} aeth) ... ς Ti εξελθοντι αυτω cum AΠ unc^{9} al pler g$^{1.}$ q am mt emm san tol (hi omnes *exeunti ei de navi - occurrit ei*) go, item (omisso *ei* post *occurrit*) i vg^{ed} ing al, item arm ... D c e ff$^{2.}$ εξελθοντων αυτων (d ff$^{2.}$ *et exeuntibus illis*, c *et descendentibus illis*, e *et cum exissent* sequente *illis* c d, *illi* e ff$^{2.}$) | ευθυσ c. ℵCLΔ ... ς ευθεωσ c. ADΠ unc^{9} al omn^{vid}... Ln om (:: ut Mt et Lc) cum B b c e ff$^{2.}$ i (non item f g$^{1.}$ q rell^{vid} vg) syr^{sch} arm pers^{p} (non item cop syr^{p} aeth pers^{w} go) | υπηντησεν c. ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. al^{20} fere Dam$^{par\,554}$... ς Ti απηντησεν cum AΠ unc^{8} al pler | εκ των μνημ. ανθρωποσ (ita et. ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l al^{vid} vg cop syr^{utr} al): D b (*de monumento*) c e f i q arm go ανθρ. εκ τ. μνημ.

3 ὃσ τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖσ μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκ-
έτι οὐδεὶσ ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκισ πέδαισ
καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰσ ἁλύσεισ καὶ
τὰσ πέδασ συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶσ ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι, 5 καὶ
διαπαντὸσ νυκτὸσ καὶ ἡμέρασ ἐν τοῖσ μνήμασιν καὶ ἐν τοῖσ ὄρεσιν
ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοισ. 6 καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7 καὶ κράξασ

---

3. οσ την κατοικ. (al^{25} fere οικησιν) ειχεν (et. d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg): D^{gr} 2^{pe} a b c e οσ (b *et*) ειχ. τ. κατοικ. | μνημασιν cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al longe pl ... ς (= Gb Sz) μνημειοισ cum DH al mu | ουδε cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} ... ς ουτε cum AΠ unc^{9} al pler | αλυσει cum BC*L 33. 2^{pe} c e ... ς αλυσεσιν cum ℵAC^{2}DΔΠ unc^{9} al pler b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ (g$^{2.}$ om) i l q vg cop syr^{utr} arm aeth go | ουκετι ουδεισ cum ℵBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 346. it (exc i q) vg (it vg *et neque-iam quisquam*) arm^{vid}, item 1. 118. 131. ουδ. ετι ... ς om ουκετι cum AC^{2}Π unc^{9} al pler i q (item cop syr^{utr} aeth go) | εδυνατο cum ℵAB*C*DLΔΠ unc^{6} carp al^{50} fere ... ς ηδυνατ. cum B^{2}C^{2}FS^{sil} al sat mu ... M ετολμα. Praeterea D i am fu ing san tol post αυτον pon

4. δια (EFH al pauc και δια) το αυτον (sic et. ℵ^{c}, ℵ* διαυτον, F* διατον) - διεσπασθ. (U al pauc διασπασθ., Δ διεσπαρασθε) υπ (V al plus^{20} απ) αυτου (syr^{sch} om υπ αυτ.) - συντετριφθαι: D οτι πολλακισ αυτον δεδεμενον πεδεσ και αλυσεσιν, εν αισ εδησαν, διεσπακεναι και τασ πεδασ συντετριφεναι, similiter ff$^{2.}$ i l q *quoniam saepe compedes et catenas, quibus ligatus erat* (q *fuisset*) *disrupisset et compedes* (q om) *comminuisset*; 1. 28. 131. 209. 251. (similiter 2^{pe}) δια το αυτον πολλασ πεδασ και αλυσεισ, αισ εδησαν αυτον, διεσπακεναι και συντετριφεναι | και ουδ. ισχυεν (V 1. 131. 209. al^{30} fere ισχυσεν) αυτον (ισχ. αυτον [Δ αυτο] cum ℵABCKLMUΔΠ al^{20} it^{pl} vg cop go; ς αυτ. ισχ. cum EFG HSV al pler) δαμασαι (ℵ* om, A δησαι): D και μηδενα αυτον ισχυειν δαμασαι (ff$^{2.}$ i l q *nec quisquam posset eum* [i *eum posset eum*] *amplius domare* [q *vincere*])

5. και διαπαντοσ (157. al δια πασησ, a *per omnem noctem*) νυκτοσ (et. f al^{vid} vg *et semper nocte*): D b c e ff$^{2.}$ i q νυκτοσ δε (*nocte autem*) | εν τ. μνημασιν (1. al^{10} fere μνημειοισ) και εν τ. ορεσιν cum ℵABCKLMUΔΠ al^{60} fere f ff$^{2.}$ l vg (sed fu om εν τ. μνη. και) cop syr^{utr} arm aeth go catt ... ς (= Gb Sz) εν τ. ορεσι και εν (b i om) τ. μνημασιν (D μνημειοισ) cum D unc^{6} al sat mu b e i q (124. c om εν τ. ορεσιν και) | κραζων (D -ζον): 69. 124. 225. 346. κραυγαζων | εαυτον: Δ αυτον

6. και ιδων cum ℵBCLΔ 1. 28. 69. 131. 346. cop ... ς Ln ιδων δε (:: ut Lc) c. ADΠ unc^{9} al pler b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (c post *exclamans* statim pergit *et accucurrit et adoravit eum*) vg syr^{utr} arm aeth go | απο μακρ. cum ℵBCDΔ unc^{7} al longe pl ... Gb′ (sed improb Schu collatis 11, 13. 14, 54. 15, 40) μακρ. sine απο cum AKLMΠ al plus^{30} (go) Dam$^{par\ 554}$ | προσεκυν. (F προσεπεσεν :: ut Lc) αυτω cum ℵDΠ unc^{9} al longe pl Dam$^{par\ cod}$ ... Ti πρ. αυτον cum ABCLΔ al^{15} Dam$^{par\ ed}$

φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃσ. 8 ἔλεγεν γὰρ
αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 καὶ
ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ λέγει αὐτῷ· λεγιὼν ὄνομά μοι,
ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ
ἀποστείλῃ ἔξω τῆσ χώρασ. 11 ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸσ τῷ ὄρει ἀγέλη χοί-

---

7. *λεγει* (Gb'' prob Schu) cum ℵABCKLMΔ(Π *λεγον*) al plus^{30} l am emm arm Dam$^{par\,554}$ ... ς *ειπε* (:: ut Lc) cum D unc^{7} al pl b c f e i q vg (et. fu ing al) cop go | *ιυ*: 1. 33. al pauc om (:: cf Mt) | *υψιστου*: A syr$^{p\,mg}$ *ζωντοσ* | *βασανισησ*: H al pauc *-σεισ*

8. *ελεγ. γαρ* (A^{*vid}G om): ℵ *και ελεγεν* | *αυτω*: D ff$^{2.}$ q fu sax add *ο ισ* | *εξελθε*: A post *ακαθαρτον* | *εκ* (a b e *de*): A 33. al^{5} c f i l q al^{vid} vg *απο* (*ab*)

9. *επηρωτα* (et. b f l vg syr^{p}): A a c e ff$^{2.}$ i q syr^{sch} Dam$^{par\,554}$ *επηρωτησεν* (:: ut Lc) | *ονομα σοι* cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} syr^{p} arm (go) Dam^{par} ... ς *σοι ονομα* cum DΠ^{mg} unc^{7} al pl it vg Or$^{int\,2,214}$ (cop *tuum nomen*). Praeterea D it vg Or^{int} add *εστιν* (:: cf Lc) | *λεγει αυτω* cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} g$^{2.}$ l vg (et. am ing mm mt al) cop syr^{utr} aeth go (g$^{1.}$ *et dixit*) Dam^{par} ... ς (= Gb Sz) *απεκριθη λεγων* cum EFGHSUVΠ^{mg} al pl (c vg^{cd} apud Ln *qui respondens dixit*), item *απεκριθη* sine *λεγων* D 2^{pe} al pauc a b e f i q | *λεγιων* (prob Gb^{comm} et Schu) cum ℵ*B*CDLΔ it vg syr^{utr} cop (quae vv omnes eandem formam et. in Lc praebent; cf et. Mt 26, 53) ... ς *λεγεων* cum (ℵ^{c} *λεγαιων*) AB^{2}Π unc^{9} al omn^{vid} go (*laigaion*) (Or^{2,537} alludens *αποκρινεται οτι λεγεων ονομα μοι*) | *λεγ. ονομα μοι* (syr^{sch} *nobis*; 1. om) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al pler a e (Or^{2,537}) Dam^{par} ... Ln add *εστιν* cum B 69. 124. 238. 346. it^{pler} vg (f g$^{2.}$ i am fu ing mt san *legio nomen mihi est*, b g$^{1.}$ mm *leg. nom. est mihi*, c *nom. mihi leg. est*, l vg^{cd} *leg. mihi nom. est*), item D q *εστιν μοι ονομα λεγ.*

10. *παρεκαλει* cum ℵBCDLΠ unc^{9} al pler b e f i l q vg go ... AΔ 1. 28. 2^{pe} al^{10} c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ san vg^{sixt} et^{cd} ap Ln (non item am ing emm gat mm mt) go Dam$^{par\,554}$ *παρεκαλουν* (1. *παρακ.*) :: cf ll pp | *αυτα αποστ.* cum BCΔ (d g$^{2.}$ i l q vg *ne se expelleret*) ... ς Ln Ti *αυτουσ αποστ.* (H *-στειλει*) cum DEFGHSUV al pl g$^{1.}$ (*eos expelleret*), item AM al^{20} fere c f ff$^{2.}$ fu (*expelleret eos* hi^{4}) go syr^{p} arm Dam^{par} *αποστ.* (Dam *εξαπ.*) *αυτουσ*, ... ℵL 258. b e *αυτον αποστ.* (*eum, illum expelleret*), item KΠ al pauc syr^{sch} aeth *αποστ. αυτον*

11. *προσ τω ορει* (*ορει* om ℵ*, suppl^{a}) cum unc omn al^{150} fere it vg rell omn, sed AKUΠ^{txt} (Π^{mg} post *εκει*) al plus^{15} cop syr^{p} aeth go post *βοσκομ.*, M al pauc c post *μεγαλη* (sed M 346. *βοσκομ. μεγαλη*) pon ... ς (= Gb Sz) *προσ τα ορη* cum minusc pauc^{vid} ... 1. (33.?) plane om, hinc Gb^{0} | *μεγαλη* (post *βοσκομ.* pon et. arm, vide ante M 346.) c. ℵABCΔΠ unc^{8} al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l (q *multorum*, ut et. al pauc pers^{w}) vg cop syr^{utr} al ... DLU 131. y^{scr} al pauc b e ff$^{2.}$ i vg^{cod} (sed non am

ρων μεγάλη βοσκομένη· 12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες·
πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. 13 καὶ
ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ˋκαὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.
14 καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν

---

fu ing emm mm gat mt san) go om, hinc Gb[oo] (:: at cf Mt et Lc) | *βοσκομενη*: ℵ[c]ALΔ al pauc b d q *βοσκομενων* (:: ut Lc)

12. *παρεκαλεσαν* cum ℵBCLΔΠ[mg] unc[7] al pler c go syr[p] cop[petr] ... ADK MΠ[txt] al[15] fere b e f ff[2.] g[1.2.] i l q vg cop[wi] et[schw] syr[sch] Dam[par] *παρεκαλουν* (:: cf Mt, item Lc) | *λεγοντες* (L *-ντας*, D 2[pe] *ειποντα*: vide post) absq additam (Gb'') cum ℵBCLΔ 1. 13. 22. 28. 69. (*και παρακαλεσαντες αυτον ειπον*) 102. 118. 131. 209. 251. 346. cop aeth (add *multum*) ... ς Ti praem *παντες οι δαιμονες*, Ln [*παντ.*] *οι δαιμ.* cum AEFGHSUVΠ[mg] al pl a go syr[p] arm; item Gb Sz *οι δαιμονες* omisso *παντες* cum KMΠ[txt] al[15] fere b c ff[2.] g[1.2.] i l q vg (*hi spiritus* vel *daemones*, b *spir. illi*, mm *spir. immundi*) syr[sch], item D 2[pe] *τα* (2[pe] *παντα τα*) *δαιμονια*, e f *daemonia* | *εισελθωμεν* (K *-ομεν*): D[gr] *απελθωμεν*

13. *και επετρεψ. αυτοις* sine additamentis cum ℵBCLΔ 1. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc b e cop syr[sch] arm ... ς (Ln) *και επετρεψ. αυτοις* (U al *αυτους*) *ευθεως* (cum AΠ unc[9] al pler f g[2.] vg syr[p], item D a c ff[2.] i q post *και*, item al[6] l go post $\overline{\iota\varsigma}$, item g[1.] ante *εξελθοντα*; om et. praeter ℵB etc al pauc aeth pers[p] Dam[par 554]: Gb[o] et Ln [*ευθ.*]) *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (cum AΠ unc[8] al pler f g[1.] [et g[2.] *dominus Iesus*] vg syr[p] aeth Dam[par]; item c post *et continuo*, item D a ff[2.] *κυριος* $\overline{\iota\varsigma}$ post *και ευθεως*, i *dominus* post *et statim*; plane om et. praeter ℵB etc E al pauc: Gb[o] et Ln [*ο* $\overline{\iota\varsigma}$] ... D c ff[2.] *και ευθεως κυριος* (c om) $\overline{\iota\varsigma}$ *επεμψεν αυτους εις τους χοιρους* (et. H al pauc *και επεμψ. αυτ. ευθ. ο* $\overline{\iota\varsigma}$, 2[pe] *και ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *επεμψ. αυτους*, a *et protinus dominus Iesus permisit ipsis*) | *τα πν. τα ακαθ.* (33. al pauc *τα ακαθ. πν.*): A*F al[4] om *τα ακαθ.* | *εισηλθον*: B 73. 106. 300. al[10] fere *εισηλθεν* (:: cf ad Lc) | *ωρμησεν* (E[2]L al pauc *ορμ.*) - *κατα τ. κρημνου*: it[pl] *magno impetu* - *praecipitatus est*; d *praecipitatus est* - *per praeceps*; vg nil nisi *praeripitatus est* (item g[2.] nisi apud Sabatier excidit aliquid: *et exeuntes spir. immundi grex praecipitatus est*; ap Mt vg *impetu abiit* - *per praeceps*); b *et fecerunt impetu ire graegem per praeceps*, e *et cum introissent in porcos spir. imm. ierunt cum impetu in gregem et per praecipium caeciderunt in mare* | *ως δισχιλ.* (B *β*, H *χιλιοι*) cum ℵBC*DLΔ 1. 2[pe] b c e ff[2.] g[1.] q vg cop (*οντες δισχ.*) syr[sch] (ap Widmanstadt om etiam *ως δισχ.*) perss (aeth post *εις τ. θαλ.* om reliqua usque finem versus) ... ς praem *ησαν δε*, Ln [*ησ. δε*] cum AC[2]Π unc[9] al pler a f g[2.] i l go (al[4] syr[p] *ησαν γαρ*)

14. *και οι βοσκοντ.* (Gb'') cum ℵABCDLMΔ al[25] fere a e go cop syr[utr] aeth ... ς *οι δε βοσκ.* cum Π unc[8] al longe pl b c f ff[2.] g[1.2.] i l q vg arm :: ut Mt, cf et. Lc | *αυτους* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. 2[pe] it vg cop syr[sch] aeth ... ς (= Gb Sz) *τους χοιρους* cum AΠ unc[9] al pler

καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονόσ. 15 καὶ
ἔρχονται πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον
καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λε-
γιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16 καὶ διηγήσαντο αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ
πῶσ ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 καὶ
ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
18 48.8 καὶ ἐμβαίνοντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ
δαιμονισθεὶσ ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ. 19 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ
λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου πρὸσ τοὺσ σούσ, καὶ ἀπάγ-

---

syr^{p} arm go | *απηγγειλ.* (prob Schu) cum ℵ(*απηγγιλον*)ABCDKLMΠ al^{35} fere ... ς (= Gb Sz) *ανηγγειλ.* cum EFGHSUVΔ al pl | *ηλθον* (Gb″) cum ℵ^{c}ABKLMUΠ* 33. al^{30} fere cop syr^{p} go ... ς *εξηλθον* (:: ut Lc, cf et. Mt). c ℵ*CDEFGHSVΔΠ^{2} al longe pl b c e f ff^{2} i l (item^{vid} g$^{1.2}$) vg (*egressi sunt*, q *ingressi sunt*, e *exierunt*) syr^{sch} arm aeth | *τι εστιν* (A* om^{vid} *εστ.*) : H al^{5} om :: ut Lc

15. *ερχονται* (ℵ^{c} et iam$^{a\ vid}$): ℵ* *ηρχοντο*, item b c f gat mm *venerunt* | *θεωρουσιν*: L *-ρωσιν* | *τον δαιμονιζομενον*: D *αυτον τον δαιμ.* (c d ff^{2} *illum hominem qui* etc, b f i al vg *eum* vel *illum qui*) | *καθημενον*: Δ c^{scr} e om | *ιματισμενον* cum ℵBDLΔ al^{18} fere it (exc q, et g^{2} om) vg cop arm ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem *και* c. ACΠ unc^{9} (sed M* om *κ. ιματισμ.*) al pler q syr^{p} go (syr^{sch} *vestitum et sobrium et sedentem*) | *τον εσχηκ. τ. λεγιωνα* (*-ιωνα* cum ℵ*BLΔ, de vv vide ad v. 9; ς *-εωνα* cum ℵ^{c}[*-αιωνα*]ACΠ unc^{9} al certe pler): D 17* 27. it vg (exc mt) om, hinc Gb^{00}

16. *και διηγησ.* cum ℵABCGKLMSΔΠ^{txt} al pm e f g^{2} l vg cop syr^{utr} go al ... Gb″ *διηγησ. δε* cum DEFHUVΠ^{mg} al^{100} fere c ff^{2} i q (b *narraverunt etiam*) | *ιδοντεσ*: Δ *ειδοτεσ* (δ *qui viderant*) | *εγεν. τω* (D *αυτω τω*, it vg *ei qui* etc: cf ad v. 15) *δαιμονιζομενω*: 1. 209. *εσωθη ο δαιμονισθεισ* :: e Lc

17. *ηρξ. παρακαλειν* (it vg *rogare coeperunt*, *coeperunt rogare*): D 225. 2^{pe} a *παρεκαλουν* | *απελθειν* (H *και απ.*): D *ινα απελθη* (it vg *ut discederet*; sed b *ut non recederet*) | *απο*: Δ *εκ*

18. *εμβαινοντοσ* (D *ενβ.*) (Gb″) cum ℵABCDKLMΔΠ 1. 33. 124. al^{25} fere (it^{pler} vg *cumque ascenderet*, c *et cum conscenderent*, b *et ascendente* [sic] *eum in nave rogabat eum*; go *et ingredientem eum in navem oravit eum*) ... ς *εμβαντοσ* cum EFGHSUV al pl | *παρεκαλει* (et. b e): D it^{pler} vg *ηρξατο παρακαλειν* | *ινα μετ αυτ. η* (B*Δ *ην*) cum ℵABCKLMUΔΠ^{txt} 1. 28. 33. 69. al^{25} fere e syr^{utr} arm go sax ... ς *ινα η μετ αυτ.* cum DEFGHSVΠ^{mg} al pl b c f i l q (item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$) vg cop aeth

19. *και ουκ* cum ℵABCKLMΔΠ 1. 33. 102. al^{30} fere f l vg (et. am ing emm mm san al sed non omn) cop syr^{utr} go, item 13. 28. 69 124. 346. gat *και ο* $\overline{ις}$ *ουκ* et Ln *και* [*ο* $\overline{ις}$] *ουκ* ex errore de C ... ς (= Gb Sz) *ο δε* $\overline{ις}$ *ουκ* (H om *ουκ*) cum D unc^{7} al pl b c e ff$^{1.2}$ g^{2} i q vg^{cdd} ap Ln sax arm aeth | *αλλα λεγει*: D *και ειπεν* (d *et ait*) | *απαγγειλον* cum

γειλον αὐτοῖσ ὅσα ὁ κύριόσ σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. 20 καὶ
ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ πάντεσ ἐθαύμαζον.
Mt 9, 1 Lc 8, 40 21 $^{49.2}$ Καὶ διαπεράσαντοσ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εἰσ τὸ
πέραν πάλιν, συνήχθη ὄχλοσ πολὺσ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν
22—43 Lc 8, 41—56 Mt 9, 18—26 θάλασσαν. 22 καὶ ἔρχεται εἶσ τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάει-
ροσ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸσ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ, 23 καὶ παρα-
καλεῖ αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτωσ ἔχει, ἵνα

ℵBCΔ al pauc ... D 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. *διαγγειλον* (:: Lc *διηγου*) ... ς *αναγγειλ.* cum ALΠ unc^9 al pler | *αυτοισ*: K *τοισ σοισ*, U om | *ο κυρ. σοι* cum BCΔ ff^{2} (item *σοι* post *πεποιηκ.* ℵ cop syr^p) ... ς Ln *σοι ο κυρ.* (D 238. *ο θεοσ* :: ut Lc) cum ADLΠ unc^9 al fere omn vid a^{vid} b c e f g^{2} i l q vg syr^{sch} arm go | *πεποιηκ.* (E *επεποιηκ.*) cum ℵABCLΠ unc^8 al^{100} ferc (et. Sev et Thdor^{heracl} in cat^{poss}) ... ς (= Gb Sz) *εποιησε* cum DK 1. al non ita mu | *και ηλεησ.* (346. al pauc *ελεησ.*) *σε* (ita et. a f l q vg; e om *κ. ηλ. σε*): D b c ff^{2} g^{2} i syr^{sch} *και* (i om) *οτι* (ff^{2} *et quod et*, c *et quomodo*) *ηλ. σε*

20. C^{*vid} *εν ολη τη* | *οσα*: CΔ *α* (sed Δ super *α* suprascriptum habet *οσα* *quanta*), cop *haec quae*

21. *εν τω* (B 102. 447. om) *πλοιω* (et. f *transfretasset - in navi*, g^{1} *ascendisset - in navi*, vg *transcendisset - in navi*): D 1.28. 2^{pe} al^5 a b c e ff^{2} i q (hi Latt omnes *transfretasset* [i *fretasset*]) arm om | *παλιν* (cop^{dz} om) post *εισ το περαν* (haec f om) cum ℵD 2^{pe} a b e ff^{2} g^{1} i q (g^{1} *et venisset trans fretum iterum convenit*) syr^{utr} ... ς Ln Ti ante *εισ το περ.* cum ABCL unc rell al longe pler (13. 69. post *παλιν* add *ηλθεν*, 346. *και ηλθεν* sed nil praeterea) l vg (c ante *Iesus*) cop^{edd} al | C^{*vid} *ο οχλοσ* | *επ*: D 13. 28. 69. 90. 346. 2^{pe} *προσ* (Schu „sic 4, 1. 6, 30. 7, 1; rec. vero nusquam ap Mc"). Item it (sed i om) vg *ad illum*, *ad eum* | *και* (a add *ipse*) *ην* (et. a g^{1} l [et al^{vid}] vg): D b c e f ff^{2} i q aeth om

22. *και ερχεται* (Gb' prob Schu „Mc non iungit *και ιδου*") cum ℵBDLΔ 102. (3^{pe}?) a b e ff^{2} g$^{1.2}$ i q vg cop syr^{sch} aeth arr (et. ar^{vat}) perss ... ς *και ιδου ερχ.*, Ln *και* [*ιδου*] *ερχ.* (:: e Lc et Mt) cum ACΠ unc^9 al fere omn c f l syr^p arm go | *εισ* (b *unus*): D al pauc *τισ* (it^{pler} vg *quidam*) | *ονοματι ιαειροσ*: D a e ff^{2} i (non item b c f g$^{1.2}$ l q vg) om :: ut Mt | *ιδων αυτον*: D e om | *πιπτει* (13. 69. 124. 346. *προσπιπτ.*): D *προσεπεσεν* (d *et procidens ad pedes eius rogans eum et dicens*, e *et cadens ad pedes eius et obsecrans illum multa dicens*) | *προσ* (al$^{3\,scr}$ al pauc *εισ*) *τ. ποδ. αυτου*: 1. 131. a *αυτου* (a *illi*) *πρ. τ. ποδ.*

23. *και παρακαλει* (Gb' prob Schu) cum ℵACL 33. 2^{pe} al^{10} fere ... ς Ln *και παρεκαλει* (:: ut Lc) cum BDΔΠ unc^9 al pler c f g$^{1.2}$ vg cop arm go ... D a b e ff^{2} i q *παρακαλων* (e *et obsecrans*, ff^{2} *et rogans*) | *πολλα* (et. a e f g$^{1.2}$ l vg): D al^7 b c ff^{2} i q om :: ut Lc | *λεγων*: D a b ff^{2}

ἐλθὼν ἐπιθῇσ τὰσ χεῖρασ αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. 24 καὶ ἀπῆλ-
θεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ, καὶ συνέθλιβον
αὐτόν. 25 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματοσ δώδεκα ἔτη, 26 καὶ
πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ'
ἑαυτῆσ πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰσ τὸ χεῖρον
ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι

---

i q *και λεγων* | *οτι*: D 13. 69. a c e syr^{sch} om | *ινα ελθων* etc: D *ελθε αψαι αυτησ εκ των χειρων σου*, item b i q *veni tange eam* (b *illam*) *de manibus tuis*; c f g$^{1.2.}$ l vg *veni impone manum* (l *manus*, c g$^{1.2.}$ *manum tuam*) *super eam*, e *veni et tange eam*; ff$^{2.}$ *et veniens tange eam de manibus tuis* (contra a *ut venias et imponas manus ei*) | *επιθησ*: U al^{5} *επιθη* (ita U) vel *-θηση* | *τασ χειρασ* (28. 69. 124. al pauc c f g$^{1.2.}$ cop syr sch *την* [69. om] *χειρα*, Δ c g$^{1.2.}$ cop syr aeth add *σου*) *αυτη* cum ℵBC LΔ 13. (69.) 131. 209. al plus^{5} a (f etc vide supra) syr^{sch} cop aeth ... D b i q etc vide supra ... ϛ *αυτη* (AK al plus^{5} *αυτω*) *τασ χειρασ* cum AΠ unc^{9} al pler syr^{p} (*ei manus tuas*) arm go | *ινα* (Gb' prob Schu) *σωθη και ζηση* (et. *ζησῃ* prob Schu) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 346. 2^{pe} (124. al *οπωσ* sed *ζηση*) item *ut salva sit et vivat* a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop go ... ϛ *οπωσ σωθη και ζησεται* (al pauc *ζησηται*) cum AΠ unc^{9} arm syr^{p} (syr^{sch} *et sanabitur et vivet*), item omissis *ινα σωθη* c e *et vivet*

24. *απηλθεν* (U *-ον*): D 124. *υπηγεν* (:: cf Lc) | *ηκολουθει* (FH *-λουθη*) (et. it vg *sequebatur*): CLM^{mg} (initio lectionis eccles.) al pauc *ηκολουθησεν*.

25. *γυνη* cum ℵABCLΔ al^{5} b c e ff$^{2.}$ i q (et.^{vid} g$^{1.2.}$ l) vg cop syr^{p} aeth ... ϛ (Gb^{oo}) Ti add *τισ* cum DΠ unc^{9} al pler a f syr^{sch} arm go (:: deest et. Mt et Lc, sed et. in Lc minusc mu it^{pler} vg al add) | *δωδεκ. ετη* cum ℵBCLΔ al^{7} cop ... ϛ Ln Ti *ετ. δωδ.* cum ADΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} (:: Lc *απο ετων δωδ.*, Mt *δωδ. ετη*)

26. *και* ab initio (et. a e vg; q om, habet enim *et mulier quae erat - multa passa erat*): D b c f ff$^{2.}$ i *η*, *quae* | *τα παρ* (D 1. 28. 2^{pe} al^{10} fere om, item it vg) *εαυτησ* cum ℵCDKΔΠ al mu ... Gb Sz Ln Ti *τα παρ αυτησ* cum ABL unc^{8} al^{100} fere | *εισ*: D *επι* | *ελθουσα* (d *deterius habebat*): D^{gr} om

27. *τα περι* cum ℵ*BC*Δ 33^{ev} ... ϛ Ln Ti om *τα* cum ℵ^{c}AC^{2}DLΠ unc^{9} al fere omn (item it vg cop syr^{utr} go al) | *εν τω οχλω* (13. 28. 69. 124. 346. *εισ τον οχλον*): D 2^{pe} a i (in plena textus editione) q post *του ιματ. αυτ.* pon, b (i ex errore Blanchini ut videtur) post *οπισθεν* ... 1. al pauc e om | ℵ* p^{parh} scr *οπιθεν* | *ηψατο* (D* *και ηψατο*, item d it vg *venit - et tetigit*, item syr^{utr} sed^{p} *et* c. ob.): M 1. 33. 209. 48^{ev} add *του κρασπεδου* (:: e Mt et Lc)

28. *ελεγεν γαρ* (D 2^{pe} b c ff$^{2.}$ i q aeth *λεγουσα*): DKΠ 1. 33. 209. 2^{pe} al plus^{30} a c ff$^{2.}$ i q arm add *εν εαυτη* (:: e Mt) | *οτι*: 28. 33. al pauc it^{pler} (non item f vg) arm om | *εαν αψωμαι καν* (B supra lineam additum habet) *των ιματ.* (ℵD 32. it vg cop al *του ιματιου* :: ut Mt)

κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 καὶ εὐθὺσ ἐξηράνθη ἡ
πηγὴ τοῦ αἵματοσ αὐτῆσ, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆσ
μάστιγοσ. 30 καὶ εὐθὺσ ὁ Ἰησοῦσ ἐπιγνοὺσ ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ
δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶσ ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· τίσ μου
ἥψατο τῶν ἱματίων; 31 καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέ-
πεισ τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεισ· τίσ μου ἥψατο; 32 καὶ
περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα
καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ

αυτ. cum ℵBCLΔ 49^{ev} ... ϛ Ln καν των ιματιων (D etc του ιματιου) αυτου (D εαυτου) αψωμαι (HΠ* 33. 69. al αψομ.) cum A(D)Π unc^{9} al fere omn ... 33. εαν μονον αψομ. του ιματιου αυτου (:: cf Mt), it^{pl} vg *si vel* etc, a i ff^{2} *vel si*, c d nil nisi *si*, go *si vestes eius attingo* | K 69. al pauc σωθησωμαι

29. ευθυσ cum ℵBCLΔ 33. 49^{ev} ... ϛ ευθεωσ cum ADΠ unc^{9} al pler | απο τησ (C om) μαστιγ. (435. al pauc a syr aeth add αυτησ): b c om; e om και εγνω usque απο τ. μαστ.

30. ευθυσ (b c ff^{2} i q om, vide post) cum ℵBCLΔ 33. 49^{ev} ... ϛ Ln ευθεωσ cum ADΠ unc^{9} al pler | ο ις επιγν. (et. f g$^{1.2}$ am fu ing, item *Ies. in semet ipso cognoscens* vg^{ed}): DL 2^{pe} a (*et statim sciens Ies.*) (b c e ff^{2} i q, vide post) cop aeth επιγνουσ (D^{gr*} q add και) ο ις | εν (V om) εαυτω (L 122. αυτω): D 226* b c e ff^{2} i q om. Latt (praeter f g$^{1.2}$ l^{vid} vg) sic: c i ff^{2} *cognovit autem Iesus*, q *cognovit autem et Iesus*, b *cognito autem Iesus*, e *et cognovit continuo Iesus* | την εξ αυτ. δυναμ. εξελθουσαν (ff^{2} *virtutem exisse a se*): D την δυναμ. (D^{2} add την) εξελθ. απ αυτου (d *quae exierat de illo*, e *quae exisset a se*) | επιστραφεισ: D e i syr^{sch} και επιστραφ. | εν (z^{scr} επι) τω οχλω: a b g$^{1.2}$ i l q vg *ad turbam*, c ff^{2} *ad turbas*, e *turbis* (b e post *dixit*, ff^{2} post *ait*), item cop syr^{utr} al | ελεγεν (g$^{1.2}$ vg *dicebat*): D 2^{pe} al pauc a b e ειπεν, *dixit* (c d f ff^{2} i q *ait*) | μου (e *quis mihi tetigit vestim.*): D it (exc e) vg al post ιματιων

31. και ελεγ. (c *dixerunt autem*, b *dicunt* omisso και) αυτω οι μαθ. αυτ. (et. f g^{1} vg, item c b): D 2^{pe} (a) e i q οι δε μαθ. αυτου λεγουσιν (a *dixerunt*) αυτω (a e om), ff^{2} *dicunt ergo discip. eius*

33. τρεμουσα: D 50. 124. 2^{pe} 6^{pe} a ff^{2} i arm add δι ο (d ff^{2} i *quod*, a *ob hoc quod*) πεποιηκει (6^{pe} εποιησε) λαθρα. Totum loc d ff^{2} i sic: *quod fecerat occulto* (d *occultum*) *sciens factum* (d *quid esset acti*) *ipsa venit*; a vero *ob hoc quod fecerat absconse, sciens quod ei contigit, venit* | ειδυια (ℵ^{c} et iam ^{a}?): ℵ* και ειδ. | αυτη (a *ei*, d ff^{2} i *ipsa*, y^{scr} εαυτη) (prob Schu) cum ℵBC DL (Δ γεγον. εν αυτη) 3. 9. 102. y^{scr} a ff^{2} i cop (syr^{utr} arm *illi* vel *ad eam*) ... ϛ Ti επ (c f g^{1} vg aeth *in se*; go *de se*; F^{wetst} [sed praeterit Heringa] εν, vide et. antea Δ) αυτη (13. 69. al pauc αυτην) cum AΠ unc^{9} al pler c f g^{1} vg (contra b e q om ειδυια ο γεγ. αυτη una cum και ηλθ. και, sed e pro his *accedens*) go aeth | προσεπεσ. αυτω: C 6^{pe}

καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγα-
τερ, ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰσ εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴσ
ἀπὸ τῆσ μάστιγόσ σου. 35 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ ἔρχονται ἀπὸ
τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντεσ ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι
σκύλλεισ τὸν διδάσκαλον; 36 ὁ δὲ Ἰησοῦσ παρακούσασ τὸν λόγον
λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.
37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ᾽ αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέ-
τρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 καὶ ἔρ-

προσεκυνησεν αυτον (6pe αυτω) | ειπεν αυτω: 13. 69. 124. 346. add εμπροσθεν παντων (:: Lc ενωπ. παντοσ του λαου) | αληθειαν: 1. 13. 28. 69. 346. αιτιαν (13. 69. 346. add αυτησ) :: cf Lc

34. ο δε cum ℵABLM*ΔΠ unc8 al pler e (item g1. 2.?) vg (et. am ing emm al) cop syrsch aeth go Quaest ... Ln add ι̅ς̅ (:: ut Mt) cum CDMmg 1. 13. 28. 69. al15 a b c f ff2. i q mt (al ap Ln) syrp c.* arm | αυτη (A 346. αυτω, 1. al om): c2 al10 fere add θαρσει (:: e Mt) | θυγατερ cum ℵAC2(*latet)LΔΠ unc9 al fere omn ... Ln Ti θυγατηρ cum BD escr (:: cf ad Mt ubi DGL θυγατηρ. Contra Io 12, 15 θυγατηρ magna auctoritate editur) | και ισθι: c* om και? certe pauciora, sed latent

35. λαλουντοσ: Δ add αυτοισ | απο τ. αρχισυναγωγου: cop aeth arp et are *ad archisynagogum* (q *ad archisynagogo* sic) | λεγοντεσ: D 33. b i add αυτω

36. ο δε ι̅ς̅ absque ευθεωσ cum ℵBDLΔ 1. 28. 40. 209. 225. 271. 2pe ascr b c e f ff2. g1. 2. i l q vg cop syrsch arm aeth arr perss (:: eorum qui παρακουσασ nemo confirmat ευθ., quod toties Mco illatum: cf 1, 31. 2, 2. 3, 5. 9, 8. 14, 63 et 68 et alibi. Hinc pro παρακ. vel ευθεωσ ακουσασ vel ακουσασ dederunt. Defenderam 1859 ευθεωσ παρακ.) ... ς (sed Gb0) Ti add ευθεωσ, Ln [ευθ.] cum ACΠ unc9 al pler a (*statim Ies. ut audiit*) go syrp | παρακουσ. cum ℵ*etcbBLΔ e (*neglexit*) ... ς Ln ακουσασ (:: ut Lc) cum ℵcaACDΠ unc9 al omnvid itpler vg rell omnvid | τον λογ. (B add τον) λαλουμενον (ita g1. 2. vg): D τουτον τον λογον, item f ff2. i q (hi *audito hoc verbo*, ff2. *audiens hoc verb.*) a (*ut audiit verbum*) c (*audito verbo*) e (*neglexit sermonem*); b nil nisi *audito*

37. ουδενα (M* om): D ουδε ενα (sed d pariter atque it vg *non – quemquam*) | μετ αυτου συνακολουθ. cum ℵBCLΔ (e *secum – introire*, syrsch *ire secum*, go *cum se sequi*) ... ς αυτω συνακολουθησαι cum EFGHMSU VΠ2 al pler; Ln αυτω ακολουθησαι (33. al ακ. αυτ.) cum AKΠ* al8; Dgr 1. 28. 124. 209. 2pe παρακολουθ. αυτω (1. al αυτ. παρακ.), item itpler am fu ing al *sequi se*, d ff2. g2. vged gat al *se sequi*, item *sequi se* cop syrp | τον πετρ. cum ℵBCΔ... ς Ln om τον (:: ut Lc) cum ADLΠ unc9 al omnvid :: cf 9, 2. 14, 33. | B ιωανην | ιακωβου (FH 124. 8pe al pauc praem του): DGΔ 1. 36. 61. 106. 48ev 2pe wscr* zscr a syrp (sed add ιακ. c.*) αυτου (Gb′)

38. ερχονται (Gb″ prob Schu) cum ℵABCDFΔ 1. 33. al6 b e g1. 2. i (*venerunt*) l q vg cop syrsch persp ... ς ερχεται cum LΠ unc8 al pler a c f

χονται εἰσ τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ
κλαίοντασ καὶ ἀλαλάζοντασ πολλά, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖσ·
τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ κα-
θεύδει. 40 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸσ δὲ ἐκβαλὼν πάντασ
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺσ
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. 41 καὶ κρατήσασ
τῆσ χειρὸσ τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν μεθερ-

---

ff^{2} go syr^{p} cop^{petr**} arm aeth pers^{w} | τον οικον: D 2^{pe} την οικειαν (-ιαν) | θεωρει (b q cop *vident*, non item cop^{petr**}): D^{gr} εθεωρει (f ff^{2} g^{1} *vidit*, sed d it^{mu} vg *videt*) | και post θορυβον c. ℵABCLMUΔΠ al^{40} fere g$^{1.2}$ l vg go syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om cum D unc^{7} al pl it^{pl} (vide post) cop | κλαιοντασ κ. αλαλαζοντασ: D^{gr} 2^{pe} a κλαιοντων κ. αλαλαζοντων (2^{pe} κραζοντ., a *plorantium et lamentantium*), b d f i q *turbam flentem et (ac) lamentantem* (f *heiulantem*), c ff^{2} *flentem turbam et lamentantem* (c *clamantem*), e *turbas plorantes et ululantes*

39. και κλαιετε (et. a c e g$^{1.2}$ vg): D 28. b f ff^{2} i q vg^{cod} ap Ln και τι κλαι. | το παιδιον: E cum κλαι. coniungit. Huc vel potius ad Mt 9, 24 cf Aug$^{cons\ 2,68}$: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Matth: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas Hebraeo more locutum esse Matthaeum".

40. και pr (et. f vg; ita et. Mt et Lc): D it (exc f) οι δε | κατεγελων: K 228. 447. c^{scr} κατεγελουν | αυτοσ δε (Gb') cum ℵBCDLΔ 33. 48^{ev} item *ipse vero* it (exc e) vg cop ... ς Ti ο δε cum AΠ unc^{8} al pler (e *ille autem*) syr$^{p\ txt}$ arm, item M 118. 124. 209. 238. 271. syr^{sch} et^{p} c.* addito ις̅ | παντασ cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) απαντασ cum S? al vix mu ... D it (exc a f g^{2}) τουσ οχλουσ (e *turbas*, sed b c d ff^{2} i q *turba*). Praeterea D 13. 124. al^{5} it (exc a item vg) add εξω | του παιδιου: D it (exc e qui κ. τ. μητ. om) vg post μητερα pon | τουσ μετ αυτου (124. al pauc μεθ εαυτ.): D add οντασ (it vg *qui secum erant*) | εισπορευεται: M 33. 126. emm ing mt vg^{cod} ap Ln εισπορευονται ... D 2^{pe} it (non item vg) εισεπορευετο | οπου: A ου | το παιδιον cum ℵBDLΔ 102. (al?) a b e ff^{2} i cop aeth ar^{p} ... ς (= Gb) add ανακειμενον cum ACΠ unc^{9} al pler (sed al^{20} fere κατακειμ., κειμενον, κατακεκλιμενον, καταβεβλημενον) c f g^{2} l q vg syr^{utr} go arm

41. τησ χειροσ: D 435. την χειρα | αυτη (L al pauc αυτω): D add ραββι ταλιθα cum ℵACLΠ unc^{9} al pler syr$^{p\ mg\ gr}$; B 346. go ταλειθα, al pauc ταληθα, Δ ταλιτα, item *thalitha* g^{1} q ing, *talitha* f vg, item cop syr^{utr} arm ... D ταβιτα, c d *thabita*, a ff^{2} g^{2} l gat mm *tabitha*, b i *thabitha*, e *tabea acultha* | κουμ cum ℵBCLM 1. 33. 271. z^{scr} al^{20} fere ff^{2} sl$^{5.6.7}$ Suid (sub αββακουμ) Thphyl ... ς Ln κουμι (A 69. go -μει, al mu -μη) cum ADΔΠ unc^{8} al pler it^{pl} (e *cumhi*, g^{1} *chumi*, rell vg *cumi*; sed a g^{2} plane om) vg syr^{sch} (syr^{sch} perss om ο εστιν usque εγειρε) syr^{p} et$^{mg\ gr}$ cop arm aeth

μηνευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 καὶ εὐθὺσ ἀνέστη
τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν
εὐθὺσ ἐκστάσει μεγάλῃ. 43 καὶ διεστείλατο αὐτοῖσ πολλὰ ἵνα
μηδεὶσ γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

VI.

1 $^{50.\ 1}$ Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰσ τὴν πατρίδα Mt 13, 53—58 (1—6)
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 καὶ γενομένου
σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκού-
οντεσ ἐξεπλήσσοντο, λέγοντεσ· πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίσ ἡ

---

41. *το κορασιον*: e *puella puella* | *εγειρε* cum ℵABCDLΔΠ unc^{8} al pl ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum U al sat mu (al pauc Suid *εγειρον*)

42. *ευθυσ* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln *ευθεωσ* cum ACDΠ unc^{9} al fere omn | *ην γαρ* (et. cop syr^{utr} go al): D 2^{pe} 7^{pe} it vg *ην δε* | *ετων* cum ABDLΠ unc^{9} al pler it vg etc ... ℵCΔ 124. add *ωσει*, 1. 33. 118. 238. 2^{pe} *ωσ*, item arm | 1. *δεκαδυο* | *εξεστ. ευθυσ* cum ℵBCLΔ 33. cop aeth ... ς Ln om *ευθ.* (:: ut Lc) cum ADΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} go al. Praeterea D c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q gat *εξεστ. παντεσ*, 8^{pe} 48^{ev} al pauc mm *εξεστ. οι γονεισ αυτησ* :: e Lc

43. *πολλα*: D e^{scr} it^{pl} (non item a f al? nec vg) om | *γνοι* cum ABDL ... ς *γνω* cum ℵCΔΠ unc^{9} al omn^{vid} | *δοθηναι*: D *δουναι*, sed d *dixit dari*. Etiam *dixit* (*iussit* a b f) *dari* a b f ff$^{2.}$ i q, e *dixit ut daretur*; contra g$^{1.2.}$ *dixit* (g$^{2.}$ *iussit*) *dare*, c (*ut nemini dicerent sed*) *darent*) | *αυτη* (K 71. *αυτην*, sed K *αυτῆν*): 33. 346. *αυτω*

VI. 1. *ερχεται* cum ℵBCLΔ syr$^{p\ mg}$ (cop et praes. et perf. esse potest, item a *venit*; it^{pler} vg *et egressus inde abiit* [mm *ibat*], e *et cum exisset inde abiit*) ... ς Ln *ηλθεν* cum AΠ unc^{9} al pler (it vg vide ante) syr^{p} (syr^{sch}?) arm^{edd} (arm^{zoh} om *και ηλθ.*) go Or^{3,461} (*και ο μαρκ. δε φησιν· και ηλθεν εισ την* etc); D *καπηλθεν* quod vel ex *και ηλθεν* corruptum est vel ex *και απηλθεν*: posterius inde commendatur quod Latini plerique *abiit* habent | *ακολουθουσιν*: it^{pl} vg *secuti sunt, sequebantur* (sed pro *και ακολ.* etc b c e *cum discip. suis*)

2. *γενομενου σαββατου* (f al? vg *facto sabbato*, a *sabb. facto*): D *ημερα σαββατων* (d i *die sabbatorum*, ff$^{2.}$ *die sabbati*, q *die sabbato*, b e *sabbato*, c *sabbatis*) | *διδασκ. εν τ. συναγ.* cum ℵBCDLΔ 33. 7^{pe} f ff$^{2.}$ cop syr^{utr} arm ... ς Ln Ti *εν τ. συ. διδασκ.* cum AΠ unc^{9} al pler a b c e g$^{1.2.}$ i q vg go | *οι πολλοι* cum BL 13. 28. 69. 346. ... ς Ln om *οι* cum ℵACDΔΠ unc^{9} al pler (:: similiter articulum ante *πολλουσ* 9,26 testes pler eiecerunt, item *ο* ante *πολυσ* 12,37 ℵD al) | *ακουοντεσ* cum ℵABC unc^{7} al longe pl (d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg *audientes*) ... D^{gr}FHLΔΠ al^{25} fere *ακουσαντεσ* (a *cum audissent*) ... b c e om | *εξεπλησσοντο*: D 118. y^{scr} 2^{pe} al^{7} it (exc e) vg syr^{p} arm add *επι τη διδαχη αυτου* :: ut Mc 1,22 et alibi | *ταυτα* cum ABDLΠ unc^{9} al pler it^{pl} (c *tanta*) cop

σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ; καὶ δυνάμεισ τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν
αὐτοῦ γίνονται; 3 *οὐχ οὗτόσ ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸσ τῆσ Μαρίασ*
καὶ ἀδελφὸσ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτοσ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνοσ; καὶ
οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸσ ἡμᾶσ; καὶ ἐσκανδαλίζοντο

---

syr^{utr} al ... ℵC*et**Δ al pauc f g$^{1.2.}$ vg (aeth) add (Δ praem) *παντα* (C* *απαντα*, C^{2} *πα.*) :: e Mt | *δοθ. τουτω* cum ℵBCLΔ cop (it^{pler} vg *quae data est illi*) ... ς Ln Ti *δοθ. αυτω* cum ADΠ unc^{9} al omn^{vid} a e (a *quae data est ei*, e *quae ei data est*; rell vg *illi*, antea vero it vg *huic haec* [*ista, tanta*]) go etc | *και δυναμ. τοιαυτ. δια τ. χειρ. αυτ. γινονται* (AC *γειν.*) cum AC^{2}EFGHMSUV 1. 13. 28. 69. 131. 157. 209. 435. al^{80} fere a e (a e *et virtutes tales per manus illius* [*eius*] *efficiuntur*) Thphyl ... ς (= Gb Sz) eadem praemisso *οτι* cum (U teste Treg omisso *και*) minusc ut^{vid} vix mu (s^{scr} al? om *και*) f go (f go [omisso *και*]: *quod virtutes tales per manus eius efficiuntur*), item C* 124. 271. 346. e^{scr} al^{15} fere (nonnulli om *και*) praemisso *ινα* sed non mutato *γινονται*, item DKΠ 247. 251. 253. d^{scr} o^{scr} w^{scr} al^{5} fere b ff^{2} i q (syr^{utr} arm) *ινα* sed sequente *γινωνται* (D *γειν.*) (b d i q *ut* [d add *et*] *virtutes istae* [b *tantae*] *per manus eius efficiantur* [b *-iuntur*], ff$^{2.}$ *ut et virtutes eius per manus efficiantur*) ... ℵ*et^{c}BLΔ 33. 31^{ev} c l vg cop *και αι* (ita ℵBΔ 33., et. 86, non L 31^{ev}) *δυναμ.* (ℵ^{c} add *αι*) *τοιαυται* (ℵ^{c}LΔ add *αι*, item c l vg, non item ℵ*B 33. 31^{ev}) *δια τ. χειρ.* (c *per labia* i. e. *χειλεων* pro *χειρ.*) *αυτου γινομεναι* (:: ex hac lectione reliquae derivari non possunt, ipsa vero ad Mt accommodata videtur; quam vero recepimus, iam codicibus italis a e accurate expressam, ea prorsus eiusmodi est ut omnes inde reliquae videantur ortae)

3. *ουχ*: D* *ουκ* | *ο τεκτων* (syr^{hr} om) *ο υιοσ* c. ℵABCDLΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q vg (et. am fu ing emm al) cop go syr^{utr} perss al sax. Cf huc Iust$^{tr\ 88}$ *ιυ̅ – νομιζομενου ιωσηφ του τεκτονοσ υιου υπαρχειν – και τεκτονοσ νομιζομενου· ταυτα γαρ τα τεκτονικα εργα ειργαζετο εν ανθρωποισ ων, αροτρα και ζυγα* etc, item Cels ap Or^{1,657} *πανταχου δ εκει το τησ ζωησ ξυλον και αναστασισ σαρκοσ απο ξυλου, διοτι, οιμαι, ο διδασκαλοσ αυτων σταυρω ενηλωθη και ην τεκτων την τεχνην*) ...10. 13. 33. 69. 31^{ev} 48^{ev} y^{scr} c^{scr} 2^{pe} a b c e g$^{1.2.}$ i gat mm tol vg cdd^{2} ap Matthaeium arm aeth arr *ο του* (10. c^{scr} om) *τεκτονοσ* (13. add *ὁ*) *υιοσ* (g$^{1.}$ *Ioseph fabri filius*; g$^{2.}$ *fabri filius Ioseph*) *και* (c^{scr} om; item e om). Pertinent huc etiam quae Or^{1,659} contra Cels (vide ante) scripsit: *ου βλεπων οτι ουδαμου των εν ταισ εκκλησιαισ φερομενων ευαγγελιων τεκτων αυτοσ ο ις̅ αναγεγραπται* | *τησ μαριασ* cum ℵBCLΔ 13. 124. 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} h$^{harl\ scr}$ 3^{pe} 7^{pe} ... ς Ln om *τησ* c. ADΠ unc^{9} al pler (28. *μαριαμ*) | *και* (ℵDL 2^{pe} add *ο*, non item BCΔ 31^{ev}, nec magis A etc) *αδελφ.* cum ℵBCDLΔ 31^{ev} 2^{pe} e cop syr pers^{p} ... a b c f g$^{1.2.}$ i (et. ut vdtr ff$^{2.}$ l) vg cop^{dz} arm ar^{p} ar^{e} *frater* sine copula, z^{scr} *ο αδελφοσ* ... ς *αδελφ. δε* cum AΠ unc^{9} al pler q go syr^{p} | *και ιωσητοσ* cum BDLΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} a cop ... ℵ 121. b e f g$^{1.2.}$ q vg aeth *και ιωσηφ* (:: e Mt vdtr) ... ς *και ιωση* cum ACΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... c ff$^{2.}$ i plane om | *και ουκ* (e *et non*): D *ουχι και*, a

ἐν αὐτῷ. 4 [51.1] καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης Lc 4, 24 Io 4, 44
ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν
δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.
6 καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

[52.2] Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. 7 [53.2] καὶ 7–13 Lc 9, 1–6 Mc 10, 1–15
προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο

---

c f g1. i q (vdtr et. ff2. l) vg *nonne et*, b g2. *nonne*... Δ ου (sed δ *nonne*) | ειϲιν (h.l. e): D a f g1. i q (vdtr et. ff2. g2. l) vg post πρ. ημαϲ, b c post ωδε pon | ωδε: M* om

4. και ελεγεν (prob Schu) cum ℵBCDLΔ 33. 2pe a b e f i l q (vdtr et. ff2. g1.2.) vg cop syrsch ... ς ελεγε δε cum AΠ unc9 al pler c go syrp arm aeth | οτι: SΔ 13. 69. 124. 2pe al20 fere syrsch arm aeth om | πατριδι εαυτου cum ℵ*L 13. 69. (ante πα.) 346. ... ς Ln Ti πα. αυτου cum ℵcABCDΠ unc9 al pler. Praeterea ℵcAL praem ιδια (:: cf Ioh et Mt) | και εν τ. ϲυγγ. αυτου: ℵ* c e om, e om et. και εν τ. οικ. αυτου | τοιϲ: D*E* ταιϲ, C* τηϲ | ϲυγγενευϲιν cum B*D2EFGHLUVΔ 1. 33. 69. 124. 209. 262. 271. 346. al4 scr al mu ... ς Ln ϲυγγενεϲιν cum ℵaAB2CD*K2 MSΠ al pl (K* zscr τη ϲυγγενεια. Similiter itpler vg *in cognatione sua* vel *in genere suo*; a tantum *in cognatis*.) | ϲυγγ. αυτου (Δ εαυτου) cum BC*KLM2(Δ) 28. 71. 218. 235. 48ev 8pe b d f g1.2. i l q vg cop syrutr aeth... ς om αυτου (et Ln [αυτου]) cum ℵaAC2DgrEFGHM*SUVΠ al pler a ff2. go arm

5. εδυνατο cum ABC*KLMΠ al plus15 ... ς Ln ηδυνατο cum ℵB2DEFGHVΔ 1. al certe pl (in Or3,466 utrumque editum est hunc in modum: προϲχεϲ γαρ τω· ουκ ηδυνατο εκει ουδεμ. ποι. δυναμιν. ου γαρ ειπεν· ουκ ηθελεν, αλλ· ουκ εδυνατο). Ceterum a f g2. i q *et noluit* pro κ. ουκ εδυν. Vide et. post. | ποι. ουδεμ. δυν. cum ℵBCLΔ 1. 2pe al pauc cop (syrsch aeth) ... D 124. 238. yscr a Or3,466 bis ουδεμ. ποι. δυναμιν ... ς ουδ. δυν. ποι. cum AΠ unc9 al pler f vg (hi duo *virtutem ullam facere*). Libere i q mm *virtutem multam* (mm *mu. virt.*) *facere*, g2. *virtutes multas facere*. Item b e *et non faciebat ibi* (*illic* e) *ullam virtutem*, c ff2. *et non facieb. illic* (*fecit ibi* ff2.) *virtutes multas*.

6. και εθαυμαϲεν cum ℵBE*vid 2pe 7pe (alii non notati) ... ς Ln Ti κ. εθαυμαζεν cum ACDLΠ (Δ om κ. εθαυμ. δια τ. απιϲτ. αυτ. spatio relicto) unc rell al pler a c f g1.2. i q (contra b e om και εθαυμ.) vg, item 28. 253. ff2. κ. εθαυμαζον | απιϲτιαν (ita ℵBCGKLMUΠ; contra AEFH απιϲτειαν): Dgr πιϲτιν | κωμαϲ κυκλω: L 13. 69. 124. 346. al pauc arm κυκλ. κωμ.; a (*et circuibat per municipia*) g2 (*circumibat castella*) om κυκλω

7. προϲκαλειται: D 1. 209. 2pe al5 fere προϲκαλεϲαμενοϲ omisso και sequente, item a b c ff2. i q (non item f g1.2. vg) Gaud *et convocatis duodec.* (a b XII; b ff2. i q add *discipulis*), e *et cum advocasset XII* | δωδεκα: D b ff2. g2. i q (non item a c e f g1. vg Gaud) add μαθηταϲ, item al5scr 7pe al pauc μαθητ. αυτου | ηρξατο αυτ. αποϲτ. (f g1.2. q

δύο; καὶ ἐδίδου αὐτοῖσ ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων,
8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖσ ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰσ ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον
μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰσ τὴν ζώνην χαλκόν, 9 ἀλλὰ
ὑποδεδεμένουσ σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνασ. 10 54. 2
καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰσ οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕωσ
ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 55. 2 καὶ ὃσ ἂν τόποσ μὴ δέξηται ὑμᾶσ
μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 12. 56. 8 καὶ

---

vg): D 2pe a b c e ff2. i Gaud *απεστειλεν αυτ.* | *δυο δυο*: D 2pe *ανα β (δυο)* ... è om | *και εδιδου* (et. f g1. 2. vg): D 2pe *δουσ*, item c e ff2. *dans illis potestatem*, a b i q *data* (sed q *et data*) *eis* (*illis*) *potestate* | *εξουσιαν* (H *την εξουσ.*): Δ 238. al aeth (arm) add *κατα* | *των* utrumque: CΔ 13. 28. 33. 69. 124. al om

8. *παρηγγειλεν*: EUVΠ2 al mu *παρηγγελλεν*, F al *-ηγγελεν* | *αιρωσιν* cum ABDΠ unc9 al pler ... ℵCLΔ 13. 69. 2pe al pauc *αρωσιν* | *εισ* (28. al10 fere add *την* :: e Lc) *οδον* (et. ff2. i tol): K a c e f l q vg Gaud *εν τη οδω* ... b om | *μονον*: D al pauc catoxon *μονην* | *μη αρτ. μη πηραν* cum ℵBCLΔ 33. cop (*μητε – μητε*) aeth ... ς Ln *μη* (D 2pe a go *μητε*) *πηρ. μη* (D 2pe a go *μητε*) *αρτ.* cum ADΠ unc9 al pler it vg go syrutr arm Gaud :: Lc *μητ. πηρ. μητ. αρτ.* | *μη εισ*: D 238. 2pe a b c e f ff2. (*non virg. neque pan. neque*) g1. i q (et. lvid) vg cop go *μητε εισ* | *τ. ζωνην* (K *ζονην*, A tantum ex errore Woidii): 238. al pauc b c e ff2. cop Gaud *τασ ζωνασ* ... Δgr cop add *υμων* (syrp c.ob *sua*)

9. *αλλα* cum ℵABCDLU ... ς *αλλ* cum EFGHKMΔΠ al certe pler | *ενδυσησθε* (et. ς Gb Sz) cum ℵACDΔΠ2 (K *ενδυσ.*, ACD *-σησθαι*) unc8 al longe pl a (*nolite indui*) cop arm go, item B* 33. al pauc *ενδυσασθε* ... ςe *ενδυσασθαι* cum B2SΠ* al vix mu, item L al10 fere *ενδεδυσθαι*. Item e *neque vestiri*, b c f ff2. g1. 2. l i q *et ne* (i om) *induerentur*, Gaud *et ne induerent*, item syrutr aeth

10. *ελεγεν* (a f i alvid vg *dicebat*, c d ff2. *dixit*): A al pauc b q *λεγει* (b *ait*, q *dicit*) | *οπου* (C* *οποι*) *εαν* cum ℵBCΠ unc9 al pler ... ADLΔ al pauc *οπ. αν* | *εισ οικιαν* (b c f q vg itemvid g1. 2. l): D a ff2. i om

11. *οσ αν τοποσ μη δεξ.* cum ℵBLΔgr 13. 28. 69. 124. 346. cop syrp mg aeth ... *οσ αν* (omisso *τοπ.*) *μη δεξ.* C*vid 1. 118** 209. (:: ut Mt) ... ς Ln *οσοι αν* (*αν* cum EFGMUV al mu, Ln *εαν* cum AC2DHKΠ al pl) *μη δεξωνται* (HKΠ 118* 131. al *δεξοντ.*) cum AC2DΠ unc8 al pler it vg go syrsch etp txt arm (non huc valet Orint 2,71 *si qui non receperint vos, etiam pulverem* etc) :: ut Lc | *ακουσωσιν* (1. 106. 209. syrp add *τουσ λογουσ*): 1. 209. *ακουση* (13. 28. *-σει*?) | *εκειθεν*: Δgr 7pe om | *τον υποκατω*: D 33. 2pe it (exc c: *pulverem de pedib. vestris, quod subtus est*) vg arm aeth om (q *excutite pedes vestros cum pulvere*) :: ut Mt et Lc | *εισ μαρτ. αυτοισ* sine additam (et. Gb) cum ℵBCDLΔ 17. 28. 2pe b c ff2. g1. i l vg arm arr persw (item cop ap Mill Beng Wtst Gb, at invitis Wilk et Schwa) ... ς (= Gb) add *αμην λεγω υμιν, ανεκτοτερον*

ἐξελθόντεσ ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν, 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ
ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺσ ἀρρώστουσ καὶ ἐθεράπευον.
14 $^{57.2}$ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺσ Ἡρώδησ, φανερὸν γὰρ ἐγένετο Lc 9, 7–9 Mt 14, 1s
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννησ ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ
νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεισ ἐν αὐτῷ. 15 ἄλλοι δὲ

εσται σοδομοισ η γομορροισ εν ημερα κρισεωσ η τη πολει εκεινη, item Ln [*αμην -- εκεινη*] cum ΑΠ unc^{9} al longe pler (33. -*γη σοδομων και γομορρασ*-) a f g$^{2\cdot}$ q cop^{wi} et^{schw} syr^{utr} aeth go :: e Mt; cf et. Lc. Ceterum ab Eus [nec aliter Vict^{cap} in Monotessero Ammonii quod transtulisse fertur] Mt^{i} sect. 85 (10, 14 et 15) canone 2. ponitur, quo consentientes Mt Mc Lc continentur. Mt^{i} vero sect. 109 (11, 23 inde ab *οτι ει εν* usq 24) canone 10. posita huc non valet.

12. *εκηρυξαν* cum ℵBCDLΔ syr^{sch} et$^{p\ mg}$ go (ℵ* add *αυτοισ*, ℵ$^{a\ vid}$ del) ... ς Ln *εκηρυσσον* cum ΑΠ unc^{9} (F -*σσεν*) al omn^{vid}, item *praedicabant* (c -*cate*) it vg syr$^{p\ txt}$ | *μετανοωσιν* cum BDL cop (c *praedicate ut paenit. agant*) ... ς *μετανοησωσι* cum ℵACΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (it [et. d] vg *ut paen. agerent*; c vide ante) :: cf 3, 12. 6, 8

13. *εξεβαλλον* cum ℵABL unc^{8} al pler it vg (it vg *eiciebant*, et. d; f vero om *ινα μετανοωσιν* usq *εξεβαλλ.*) syr^{utr} ... CDMΔ 33. al^{15} fere *εξεβαλον* | *ηλειφον* (et. a f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg): D b c ff$^{2\cdot}$ i q *αλειψαντεσ* omisso *και* sq (g$^{1\cdot}$ sic: *et unguebant oleo et mult. aegrot. sanabant*) | *ελαιω*: G *ελαιον* | D *αρωστουσ* | *εθεραπευον* (b d ff$^{2\cdot}$ i q *sanaverunt*; M 13. 28. 124. 346. 2^{pe} arm add *αυτουσ*): H al pauc *εθεραπευοντο*, item f g$^{2\cdot}$ *et unguebant oleo multos aegros et sanabantur*

14. *ο βασ. ηρωδ.* cum ℵABC*LΔΠ unc^{8} al pl ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ (et^{vid} g$^{1\cdot}$ l) vg^{ed} (atque et. emm al) cop syr^{p} arm go ... C^{3}DF al mu a b c f i q am fu ing harl tol sax syr^{sch} aeth *ηρωδ. ο βασ.* Praeterea M 13. 69. 131. 346. al plus^{25} add *την ακοην* $\overline{\iota\upsilon}$ :: e Mt | *ελεγεν* cum ℵACLΔΠ unc^{9} al pler c f g$^{1\cdot}$ i q (et^{vid} g$^{2\cdot}$ l) vg cop syr^{utr} arm aeth go ... Ln *ελεγον* (D -*γοσαν*) cum BD 6. 271. a b ff$^{2\cdot}$ mt Aug$^{cons\ 2,91}$ („nisi quod Mc non quod Herodes dixerit, sed *dicebant*, inquit, *quia* etc; Mt vero de ipso Herode: *ait*, inquit, *pueris suis*"):: accommodatum ad sqq; inprimis offendit *ελεγεν* ob v. 16 | BL *ιωανησ* | *ο βαπτιζων* (ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ om): DS 13. 28. 33. 69. 122. 346. *ο βαπτιστησ*, item *baptista* a b c f i q (et^{vid} g$^{1\cdot}$ l) vg :: ut Mt | *εγηγερται εκ νεκρ.* c. ℵBDLΔ 33., item *surrexit a mortuis* it vg cop syr^{sch} arm aeth ... C *ηγερθη εκ νεκρων*, ς *εκ νεκρ. ηγερθη* cum Π^{mg} unc^{8} al pler; item go syr^{p} *a mortuis surrexit*; Ti *εκ νεκρ. ανεστη* cum AKΠ^{txt} 11. 28. 114. al plus^{10} Thphyl :: Mt et Lc *ηγερθη απ. τ.* (*εκ*) *νεκρ.* | *ενεργ. αι δυν.* (f g$^{2\cdot}$ am fu ing al *operantur* [am *inopinantur*] *virt. in illo*; i q *efficiuntur virt. in illo*; b *operatur virt. in eo*): KΔΠ^{1} 33. al plus^{15} a ff$^{2\cdot}$ (*virtutes in illo efficiuntur*; c *virtutes per illum efficiuntur*) vg^{ed} (et emm al) syr^{utr} *αι δυναμ. ενεργ.* (:: ut Mt)

15. *δε* pri (et. Gb + Sz) cum ℵABCDEHKLSΔΠ (G vide post) al^{40} fere it vg cop syr^{p} go ... ς om cum FMUV al sat mu^{vid} syr^{p} arm (G 33. al^{aliq} ab *οτι* pri ad *οτι* sec transiliunt)

ἔλεγον ὅτι Ἡλείασ ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτησ ὡσ εἷσ
τῶν προφητῶν. 16 $^{58.2}$ ἀκούσασ δὲ ὁ Ἡρώδησ ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτοσ ἠγέρθη.
17—29 Mt 14, 3—12 Lc 3, 19 s 17 $^{59.2}$ Αὐτὸσ γὰρ ὁ Ἡρώδησ ἀποστείλασ ἐκράτησεν τὸν
Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα
Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· 18 ἔλεγεν γὰρ

15. ηλειασ cum B* (:: at alibi et. ℵADLΔ cf 8, 28. 9, 4 etc; Mt 27, 47. 17, 10 et alibi; de ἡλ- et ἠλ- cf ad Mt 11, 14) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ℵAB^{2}CDLΠ unc rell al omn^{vid} | εστιν: c *venerit*, ff^{2} *venit* | δε sec: v* al plus^{25} fere om | ελεγον sec c. ABCDLΔΠ unc rell al pler f g^{1} i q vg cop syr^{p} al ... ℵ 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff^{2} syr^{sch} arm om | προφητησ c. ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 209. 2^{pe} Or^{3,469} (sed var cdd)... ς add εστιν, Ln [εστ.] c. AC^{2}Π unc^{9} al pler a f g^{1} q vg go cop syr^{utr} arm aeth ... D b c ff^{2} i om προφητ. ωσ, item a om ωσ εισ των προφ. | ωσ (K οσ) cum ℵABC(et* et**)LΠ unc^{9} al^{150} fere f g^{1} l q vg go cop syr^{sch} aeth Or^{3,469} (sed ed^{huet} η ωσ) ... ς η ωσ cum Δ 1. al pauc^{vid} syr^{p} arm. Praeterea 33. (:: e Lc) pro ωσ εισ etc sic: τισ των αρχαιων ανεστη

16. ο ante ηρωδ. cum ℵABEFGHK^{2}LMSΔΠ al pl ... CDK*UV al^{45} fere cop om | ελεγεν (*dicebat*) cum ℵBCLΔ 33. f ... ς Ln ειπεν cum ADΠ unc^{9} al fere omn, item *dixit* a c ff^{2} (sed b g$^{1.2}$ i q vg *ait*), item syr^{utr} | ον cum ℵBDL 1. 28. 33. 67. 124. 209. 2^{pe} it vg syr^{utr} arm aeth (Or^{4,115}) ... ς (sed Gb^{0}) praem οτι cum ACΔΠ unc^{9} al pler cop go | ιωαννην (B -ανην) h. l. cum ℵ^{c}ABCLΔΠ unc rell al pler c f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go Or^{4,115} ... ℵ* ιωαννησ post ουτοσ (ουτοσ ιωαννησ ηγερθη, ℵ^{a} ουτοσ ιωαννησ, αυτοσ ηγ.), item mm (*Iohannes hic a mortuis resurr.*); 1. 2^{pe} a b i q ιωαννησ post ουτοσ εστιν, item cop syr^{utr} aeth ante ον εγω απεκεφ. ... D om (non cop, vide ante): hinc Gb^{00} | ουτοσ cum ℵ*et^{c}(vide ante) BDLΔ 69. 102. 346. (item x^{scr} ουτοσ εστιν omissis ηγερθη) c ff^{2} g$^{1.2}$ vg (cop); similiter 33. f syr^{sch} et$^{p\ mg\ vid}$ Or^{4,115} αυτοσ (*ipse*) ... ς ουτοσ εστιν· αυτοσ, Ln ουτ. [εστιν· αυτοσ] cum ACΠ unc^{9} al pler a b i q (a i q *hic est iohannes hic*; b *ipse est ioh. hic*) go (*hic est, hic*) syr^{p} arm | ηγερθη cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{hr} ... ς Ln ηγερθ. εκ νεκρων (Latt *a mortuis*) cum AΠ unc^{9} al longe pl b c d f ff^{2} q go syr^{utr} arm aeth, item D^{gr} 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a g$^{1.2}$ i vg εκ νεκρ. (*a mortuis*) ηγερθη, item C al^{10} fere Or^{4,115} ηγερθ. απο των νεκρ. (:: cf Mt 14, 2. 17, 9.)

17. αυτοσ γαρ (A g^{2} δε, b om) ο (D 69. 346. y^{scr} al^{5} fere om) cum ℵ* et^{cb}BCΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg etc; item AD etc... ℵ^{ca}L cop go ο γαρ | και εδησεν (syr^{sch} pers^{p} εβαλεν) αυτον εν (ς = Gb Sz add τη cum min ut vdtr pauc) φυλακη (A εν φυλ. κ. εδησ. αυτ.): D 13. 28. 69. 124. 346. a b f ff^{2} i syr^{cod} arm κ. εδησ. αυτ. και εβαλεν εισ (2^{pe} al? add την) φυλακην | την γυναικα: B haec add in mg | οτι αυτ. εγαμησ. (D a c f g^{1} εγ. αυτ., b q *duxerat eam uxorem*): i om (item g^{2} om una cum toto versu 18.)

18. ελεγεν: K -γαν | ο (D 28. y^{scr} 6^{pe} al^{10} fere om) ιωανν. (B ιωανησ) τ.

ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ
ἀδελφοῦ σου. 19 ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20 ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν
Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει
αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
21 $^{60.6}$ καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενε-
σίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλι-
άρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ

ηρωδη: 33. αυτω ο ιω. | οτι (a b l q go): D 28. 131. 7^{pe} al^{5} c f ff^{2} g^{1} i vg aeth om :: ut Mt | σοι (et. Or^{3,471} Amb al): D^{gr} a σε | εχειν: 1. post γυναικα (33. αυτην pro τ. γυν. τ. αδ. σου :: ut Mt)

19. η δε ηρωδιας (ff^{2} g^{2} *herodes*, gat mm *herodis*) ενειχ. (D* ηνιχεν) αυτω: 33. om :: cf Mt | και pr: E* om | ηθελεν cum ℵABC^{3}DLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f ff^{2} (item^{vid} g$^{1.2}$ l) vg go cop ... Ln εζητει cum C* a b c d i q | αυτον αποκτ. (ita b f; DU 2^{pe} a c i q [item rell^{vid}] vg απ. αυτ.): C* αυτ. απολεσαι | ουκ: D* ουχ | ηδυνατο cum ℵBCDL unc^{8} al pler ... AKΔΠ al^{5} εδυνατ.

20. ιωαννην: B ιωανην | ανδρα δικαιον: syr$^{p\,mg}$ *prophetam* | και αγιον: 1. al^{5} om; D add ειναι, item c (*virum esse iustum et sanctum*) g^{2} i (*vir. iust. esse et sanct.*) | και sec: B 102. om | ακουσας: 28. al plus^{30} ακουων, item *audiens* b f i go (contra ff^{2} g^{2} q vg *audito eo*, a c *cum audisset*) | πολλα etc: a f ff^{2} i vg *multa faciebat* ... b *quia multa faciebat*, g^{2} q *quod multa faciebat*; c (praegressis *et cum audisset illum*) *multa facere* | ηπορει cum ℵBL cop (cop *et audiebat multa ab eo et anxio erat corde*) ... ς Ln Ti εποιει cum ACDΔΠ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{utr} go al

21. και γενομ. (D*^{gr} add δε): 2^{pe} a b c ff^{2} γενομ. δε (c ff^{2} *cum dies autem opp. accidisset*; b *facta autem opportuna die*; a *die autem opportuno*) | οτε (Ln edidit ὅ τε): D a b f q vg om. Latt *herodes* (non praeposito *et*) *natali suo* (ita a b; q vg *natalis sui*; f *tempore natalis sui*); item c i (post *accidisset*) *natalis herodis fecit* etc (contra ff^{2} *et herodis natalis sui cenam fecit*) | γενεσιοις: D^{a} γενεθλιοις (D* -χλιοις) | εποιησεν cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 124. (item *fecit* it vg) ... ς εποιει cum AΠ unc^{9} al pler (syr^{utr}) | αυτου sec: D 1. 131. 2^{pe} a b f q (al^{vid}, sed non c i) vg om | γαλιλαιας: syr$^{p\,mg}$ *civitatis*

22. και εισελθουσης (et. ℵ^{c}, sed ℵ* ελθουσης): D^{gr} 28. 69. a c ff^{2} εισελθ. δε (non item b d f g^{2} i q vg) | αυτης (a d ff^{2} g^{2} i q vg *ipsius*, et. δ; 1. 118. 209. b c f syr^{sch} cop arm aeth go om) της cum ACΓΠ unc^{9} al fere omn it^{pl} vg syr^{p} ... ℵBDLΔ 2^{pe} 238. αυτου (238. add της) :: teste Ios. antt. 18, 5, 4 nomen filiae Herodiadis erat σαλωμη | F al^{aliq} ωρχησαμενης | ηρεσεν cum ℵBC*L 33. c ff^{2} cop arm (accedit Δ confuse: ηρωδιαδος. ορχησαμενην και. ρεσεν., non item δ)

Ἡρώδῃ καὶ τοῖσ συνανακειμένοισ. ὁ δὲ βασιλεὺσ εἶπεν τῷ κορασίῳ·
αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃσ, καὶ δώσω σοι· 23 *καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι*
ὃ ἐάν με αἰτήσῃσ δώσω σοι ἕωσ ἡμίσουσ τῆσ βασιλείασ μου. 24 *καὶ*
ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆσ· τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν
κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντοσ. 25 *καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺσ*
μετὰ σπουδῆσ πρὸσ τὸν βασιλέα ἠτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξ-
αυτῆσ δῷσ μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

... ϛ *και αρεσασησ* cum AC^{3}DΓΠ unc^9 al pler a b f g$^{2\cdot}$ i q vg go (syr^{utr} aeth) | *ο δε βασιλ. ειπεν* cum ℵBC*LΔ 33. (item g$^{2\cdot}$ q vg *rex ait*); item Ln *ειπεν δε ο βασιλ.* c. A cop (syr^{sch} aeth); c *tunc dixit rex* ... ϛ *ειπεν ο βασιλευσ* cum C^{3}DΓΠ unc^9 al pler a b f ff$^{2\cdot}$ (i nil nisi *dixit*) go syr^p arm | *αιτησον*: ℵ (et 54^{ev}) *αιτησαι* | *ο εαν* (69. 237. al *αν*) *θελησ* (HL 118. 47^{ev} al *θελεισ*): D 1. 209. 238. 2^{pe} al pauc *ο θελεισ* (it vg *quod vis*), Δ *ο εθελησ*. Praeterea KΠ* al pauc post *και δωσω σοι* pon

23. *και ωμοσεν* (F *ωμολογησεν* :: e Mt) *αυτη* (haec 1. post *βασιλ. μου* pon) usq *δωσω σοι*: Γ 131. syr^{hr} om, item 1. om *οτι ο εαν* usq *δωσω σοι*. Alterutrum et. C* om (inde ab *ειπεν τω κορ.* usq *με αιτησησ* rescripsit C^2) | *αυτη* (b *illi mulieri*; D 28. 2^{pe} arm *αυτη πολλα*, a *illi multum*, d ff$^{2\cdot}$ i q gat *illi multa*): L (item 28. ap Sz) om | *οτι ο εαν* (69. 2^{pe} al *αν*) cum ℵACLΠ unc^9 al pler it vg etc ... BΔ 124. 435. al pauc *ο τι εαν* (237. *αν*), item D^{gr} *ει τι αν* | *με* (y^{scr} 2^{pe} al *μοι*, HL 13. 69. al pauc b c l q vg cop om) *αιτησησ* (Δ al *-ση*, al *-σεισ*): AKΠ* al^{10} fere go arm *αιτ. με* | *εωσ ημισουσ* (K y^{scr} *-σου*, Π^2 *-σεοσ*, s 36. Thphyl *-σεωσ*, f *usque ad dimidium*): LΔ *εωσ ημισυ*, D *και το ημισυ*, item b c ff$^{2\cdot}$ *etiamsi dimid.*, a d i q vg *licet dimid.*, g$^{1\cdot}$ *licet etsi dimid.*

24. *και εξελθουσα* (Δ *ελθ.*) cum ℵBLΔ 33. cop aeth; item c d g$^{1\cdot}$ i q (item vid ff$^{2\cdot}$ l) vg *quae cum exisset* ... ϛ Ln *η δε εξελθ.* cum ACD^{gr}ΓΠ unc^9 al pler a b f (b f *exiit autem*, a *ad illa cum exisset*) go syr^{utr} | *αιτησωμαι* (Gb') cum ℵABCDGLΔ 28. 33. 124. 346. al^5 ... ϛ *αιτησομαι* cum EFHKMSUVΓΠ al pl | B *ιωανου* | *του βαπτιζοντοσ* cum ℵBLΔ 28. syr^p (:: ita nullus ap Mt). Item go sed fere ubique (et. Mt 11, 11 sq Lc 7, 20. 28.) eadem forma utitur ... ϛ Ln *του βαπτιστου* cum ACDΓΠ unc^9 al fere omn it vg etc

25. *εισελθουσα* (ℵ^c): ℵ* s^{scr} *ελθ.* | *ευθυσ* cum ℵBCΔ 28. 33.; ϛ *ευθεωσ* cum AΓΠ unc^9 al pler; item f ff$^{2\cdot}$ (al^{vid}) vg syr^{utr} arm aeth go ... DL 1. al pauc a b c i l q cop om | *μετα σπουδησ* (ita f ff$^{2\cdot}$ al^{vid} vg): D a b c i q om | *προσ*: H 131. *εισ* | *ητησατο λεγ.* (et. f al^{vid} vg go cop syr^p al): DΔ 1. 28. 118* 209. 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q syr^{sch} arm *ειπεν* (a ff$^{2\cdot}$ i *dixit*, b q *ait*; syr add *illi*). Libere c *petit sibi dari caput* etc | *θελω ινα* (ita f al^{vid} vg): D 2^{pe} (item 60. om *θελ.* teste Wtst) a b ff$^{2\cdot}$ i q om | *εξαυτησ* (ff$^{2\cdot}$ ante *ειπεν*, item q cum *ειπεν* coniungit) *δωσ μοι* cum ℵBC*LΔ 2^{pe} a b (ff$^{2\cdot}$) i q (item al^{vid}) vg cop syr^{sch} aeth ... ϛ *μοι δωσ εξαυτησ* cum AC^{3}ΓΠ unc^9 al fere omn arm (syr^p *des mihi ex hac* addito c. ob. *hora*) ... D *δοσ μοι* omisso *εξαυτησ*. Item om y^{scr} al^2 c

26 καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. 27 καὶ εὐθὺς ἀπο-
στείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. 28 καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ
ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορα-
σίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 29 καὶ ἀκού-
σαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ
ἔθηκαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ.
30 61.8 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 30–33 Lc 9, 10 s Mt 14, 13 Io 6, 1 s

f (*ut des mihi*) go : : cf Mt | επι πινακι: D add ωδε : : e Mt | BD ιωανου | βαπτιστου cum ℵABCD etc: L βαπτιζοντος

26. και pr: D^{gr} om | Δ 6^{pe} γεναμενος | ο βασιλευς: D^{gr} c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ add ως ηκουσεν (*ut audivit*, sed g$^{2.}$ *mox ut audivit*); similiter d i *et contristatus* (d add *est*) *rex mox audivit* (d *audiit*). | Nil add a b f q al^{vid} vg | και τους: D it (exc c) vg go και δια τους (c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ *propter iusiurandum* [g$^{2.}$ *iuramentum*] *autem et* etc) | ανακειμενους cum BC^{*vid}LΔ 42. syr^{sch} ... ς Ln συνανακειμ. (K συνακειμ.) cum ℵAC^{2}DΓΠ unc^{9} al omn fere : : ut Mt | ηθελησεν: Π* 1. 209. al pauc ηθελεν | αθετησ. αυτην c. ℵBCLΔ (7^{pe} e sil) ... ς Ln αυτ. αθετ. cum ADΓΠ unc^{9} al fere omn it (sed c *negare* pro *eam contrist.*) vg etc

27. και (ita b q cop syr^{p} go al): D 2^{pe} a c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg (gat om) syr^{sch} αλλα | ευθυς cum ℵBCLΔ ... ς Ln ευθεως cum ADΓΠ unc^{9} al omn^{vid} ... c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg om (non item a b f q gat) | ο βασιλ. (KΠ al pauc ante αποστειλ.): D 1. 28. 118. 251. a^{scr} 2^{pe} it vg om | σπεκουλατορα (D σπεκολ., D* c^{scr} -τοραν) cum ℵABLΠ unc^{9} 1. 108. 124. 131. 157. al plus^{30} syr$^{p\ mg\ gr}$ ... ς σπεκουλατωρα cum Γ al sat mu | ενεγκαι cum ℵBCΔ (cop go) ... ς Ln Ti ενεχθηναι cum ADLΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | την κεφ. αυτου (KΠ* al pauc αυτου τ. κεφ., syr^{sch} *caput Iohannis*) ... Ln add [επι πινακι] cum CΔ al pauc c g$^{1.}$ (non item a b f ff$^{2.}$ i q) vg. Praeterea ℵ 33. a verbis την κεφαλ. αυτου transiliunt ad τ. κεφ. αυτ. v. sq

28. και (b f q *isque*) απελθ. cum BCLΔ 1. 28. 124. y^{scr} a b c f ff$^{2.}$ i q (item και omisso απ. g$^{1.}$ vg) cop^{schw} (cop^{wi} om και απελθ. απεκ. αυτ. ε. τ. φυλ.) syr^{sch} aeth ... ς ο δε απελθ. cum ADΓΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm | αυτου (syr^{sch} aeth *Iohannis*; al pauc ante τ. κεφ.): D a om | αυτην pr: LΔ 1. u^{scr} b c q syr^{sch} arm Thphyl om, hinc Gb^{0} | εδωκεν sec: C 33. 53^{ev} cop^{cod} ηνεγκεν : : ut Mt | αυτην sec: D 33. 258. a c ff$^{2.}$ i (non item b f q) vg syr^{sch} arm aeth om : : cf Mt

29. και ακουσαντες (ita a; it^{pler} vg *quo audito*): D 6^{pe} cop^{wi} ακουσ. δε (2^{pe} οι δε μαθ. ακουσ.) | ηλθαν cum BL 33. ... ς Ln ηλθον cum ℵAC DΓΔΠ unc^{9} al fere omn | αυτον (: : ut in Mt ex ℵ*BΘ it^{2}) cum ℵ 346. ... ς Ln Ti αυτο (EFUΓ αυτω) cum ABCLΓΔΠ etc | εν μνημ. (et. ς^{e} Gb Sz) c. ℵABCLΓΔΠ unc^{9} al pl ... ς (et. Wtst al) εν τω μνημ. c. D al non ita mu

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν. 31 $^{62.\ 10}$ καὶ
λέγει αὐτοῖσ· δεῦτε ὑμεῖσ αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰσ ἔρημον τόπον καὶ
ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντεσ
πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. 32 $^{63.\ 6}$ καὶ ἀπῆλθον εἰσ ἔρημον
τόπον τῷ πλοίῳ κατ᾽ ἰδίαν. 33 καὶ εἶδον αὐτοὺσ ὑπάγοντασ καὶ
ἐπέγνωσαν αὐτοὺσ πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέ-
δραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούσ.

---

30. *παντα οσα* (Gb′) cum ℵBCDELVΔ 1. 28. 33. 102. 131. al plus^{30} it vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς *παντ. και οσα* cum AΓΠ unc^{7} al pl go syr^{p} | *εποιησαν* (Δ *-ησεν*) – *εδιδαξαν*: KΠ* al pauc *εδιδαξαν – εποιησ.* | *και* cum ℵ*C* 1. 271. 2^{pe} al pauc it (exc c *et quomodo docuer.*) vg al ... ς Ln Ti *και οσα* cum ℵ^{c}ABC^{3}DLΔΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} al

31. *λεγει* cum ℵBCLΔ 33., item *ait* d it^{pler} vg ... ς Ln *ειπεν* cum ADΓΠ unc^{9} al pler a (*dixit*) | *αυτοισ*: D 13.* 28. 61. 69. 124. 238. 346. a b c i q (non item ff$^{2.}$ al? vg) add *ο ισ̅* | *υμεισ* (*vos* b q, non exprim f al? vg) *αυτοι* (1. 28. 56. 58. 209. b f l q vg cop arm om) *κατ ιδιαν*: D a^{f} c ff$^{2.}$ i *υπαγωμεν* (*eamus*; sed a add *seorsum*). Similiter syr^{sch} *abeamus in desertum locum nos soli* | *εισ*: ℵ^{c}LΔ *επ* | *αναπαυσασθε* (Gb′) cum ABCMΔ 40. 69. 108. 238. 346. 435. al^{15} fere ... ς Ln *αναπαυεσθε* cum ℵDLΓΠ unc^{8} al longe pl | *οι υπαγοντεσ*: C*?K al^{10} fere (M?) om *οι* | *ευκαιρουν* (Gb′; LΔ *-ρου*) cum ℵABEFGHLVΓΔ al pl ... ς *ηυκαιρουν* cum CKMS^{sil}UΠ 1. 33. al sat mu ... D *ευκαιρωσ* (* *-ροσ*) *ειχον* (d it^{pler} vg *nec manducandi spatium habebant*; a *nec cibum poterant capere*)

32. *και απηλθον* etc: D 66^{mg} it (exc b *et abierunt in desertum loc. secreto*) vg *και αναβαντεσ εισ το πλοιον απηλθ. εισ ερ. τοπ. κ. ιδ.* | *απηλθον* cum ℵABDKLMSUΔΠ al pl (it vg, vide ante) cop syr^{utr} etc: EFGHVΓ 13. 40. 69. 108. 124. al plus^{30} *απηλθεν* | *εισ ερημ. τοπ. τω* (al pauc *εν τω* vel *εν*) *πλοι.* (1. *πλοιαριω*) cum AΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} aeth ... Ln *εν* (33. al om) *τω* (ℵ om) *πλοιω εισ ερ. τοπ.* cum (ℵ)BLΔ 13. (33.) 124. 346. al pauc cop arm :: ut Mt *εν πλοιω εισ ερ. τοπ.*

33. *ειδον* (D *-αν*) cum BDEFGH^{2}UΓΠ^{2} al ut vdtr pl ... ℵAH*KLMVΔΠ* al mu *ιδον* | *αυτουσ υπαγοντασ* sine additam cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al plus^{130} it vg cop syr^{p} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *οι οχλοι* (:: cf ll pp) cum 13. 69. 124. al non ita mu (108. syr^{sch} huc transp *πολλοι*) | *επεγνωσαν* cum ℵAB^{2}LΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln *εγνωσαν* cum B*D 1. 118. 209. | *αυτουσ* cum ℵAKLMUΔΠ al^{70} fere f q cop syr^{utr} aeth ... ς (= Gb) *αυτον* cum EFGHSVΓ al sat mu ... Gb Ln Ti plane om cum BD 1. 13. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc a i l (al?) vg (item b *quos ut viderunt euntes cognoverunt multi*; c *et cognoverunt pedestres multi ab omnibus civitatibus et concurrerunt illuc* pro *και επεγνωσαν* usq finem versus) | *πεζη* (d *pedestre*, i *de pedestre*): L 131. 157. al pauc *πεζοι*, item it^{pler} vg *pedestres* | *πασων των*: D *παντων* (d *de omnem civitatem*) | *και προηλθον* (LΔ 13. y^{scr} *προσηλθ.*) *αυτουσ* (Δ *αυτοισ*) cum ℵBLΔ 13. 49^{ev} y^{scr} vg (item g$^{1.2.}$ l?) cop arm, item D 28. 2^{pe} b c ff$^{2.}$ i *και συνηλθον*

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' 34–44 Mt 14, 14–21
αὐτούσ, ὅτι ἦσαν ὡσ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο Lc 9, 11–17 Io 6, 5–13
διδάσκειν αὐτοὺσ πολλά. 35 $^{64.1}$ καὶ ἤδη ὥρασ πολλῆσ γινομέ- Mt 9, 36 8, 1 ss
νησ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημόσ ἐστιν ὁ
τόποσ, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36 ἀπόλυσον αὐτούσ, ἵνα ἀπελθόν-
τεσ εἰσ τοὺσ κύκλῳ ἀγροὺσ καὶ κώμασ ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖσ τί

(2^{pe} ηλθον) αυτου (28. αυτω) (b *et convenerunt illuc*, c *et concurrerunt illuc*, ff$^{2.}$ i *et venerunt illuc*), item 1. και ηλθον εκει (omisso εκει post συνεδρ.) atque sic Gb, a *et venerunt* ... 209. 240. 244. Euthy om haec omnia post συνεδραμ. εκει ... ς (=Gb) Ti και προηλθ. (Γ al mu προσηλθ.) αυτουσ (Γ αυτοι, al pauc αυτοισ vel αυτω, q om) και συνηλθον (69. συνεισηλθ., A συνεδραμον) προσ αυτον cum AΓΠ unc^{9} al pl f q syr^{p} aeth

34. ειδεν cum ℵABEFGHU al pl ... KLMVΓΔΠ al mu ιδεν ... D 2^{pe} και ειδων (2^{pe} ιδ.) omisso και sq, item q *et videns*, i *videns* (a b ff$^{2.}$ ap Blanch *ut vidit*, c *cum vero Ies. vidisset turbam* omissis και εξελθων, ff$^{2.}$ ap Sab *et videns Ies.* etc omisso εξελθ.). Idque sine additam cum ℵBL 1. 20. 33. 69. 102. 124. 209. 2^{pe} g$^{1.}$ cop arm ... ς add ο ις̅ cum EFGHKMSVΔ al pl ff$^{2.}$ syr^{p}; item praem ο ις̅ AUΠ al plus^{20} c f i (*et exiens Ies. videns*) mm syr^{sch} aeth, hinc Ln [ο ις̅] ειδεν, item add ο ις̅ post οχλον D 253. a b l q vg | πολυν (c om): 33. al pauc a f ff$^{2.}$ (*turbas multas*) vg (sed non am fu al) post οχλον | D εσπλαγνισθη, K al εσπλαχν., Γ* ευσπλ. | επ αυτουσ cum ℵBDF 245. 253. (item *super eos* b f i l q vg) ... ς επ αυτοισ cum ALΓΔΠ unc^{8} al pler (a *eis*, c ff$^{2.}$ *illis*) :: ut Mt | ℵ* om ωσ προβ. (suppl^{c}) | διδασκ. αυτ. (et. it^{pler} am fu al): AKΓΠ 2^{pe} 11. 253. al pauc ff$^{2.}$ vg αυτ. διδασκ.

35. και ηδη: D^{gr} 2^{pe} a ηδη δε | γινομενησ (D γειν.) cum ℵD, item (*cum - fieret*; a *iam autem cum esset hora multa*) it vg ... ς Ln Ti γενομενησ cum ABLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} | προσελθοντ. sine αυτω cum ℵ* 226* 235. al$^{3\,scr}$ a i ff$^{2.\,vid}$ (al?) vg arm aeth, item cum A et cum DKΠ 157. 346. 2^{pe} al^{10} fere b g$^{2.}$ ... ς Ln Ti add αυτω cum ℵ^{c}BΓΔ unc^{8} al pler c q cop syr^{utr} al | οι μαθητ. αυτου: A 1. 13. 28. 69. 209. 261. 282. 346. c arm om αυτου, hinc Ln [αυτ.] | ελεγον cum ℵBLΔ 33. cop ... ς Ln Ti λεγουσιν cum ADΓΠ unc rell al pler q (*accesserunt - et dicunt ei*; contra it^{pler} vg *accesserunt - dicentes*). Praeterea DKΠ 157. 346. 2^{pe} al^{10} fere b g$^{2.}$ q add αυτω, item A praem | D^{gr} om ὁ et και | ηδη sec: L 229. η (1. 7^{pe} και η ωρα ηδη πολλ.)

36. κυκλω: D εγγιστα, item it vg *proximas* | αγρουσ και (D add εισ τασ) κωμασ (D^{gr} post κωμ. repetit ινα): 1. 209. al κωμ. κ. αγρ., Δ om και κωμ. | αγορασωσιν: c^{scr} al pauc -σουσιν | εαυτοισ: KL* y^{scr} al pauc αυτοισ, M 33. 69. εαυτουσ | τι (ℵ βρωματα τι, cf it) φαγωσιν (Gb″) cum ℵBLΔ (item D^{gr} τι φαγειν) 28. 102. a d ff$^{2.}$ i (q *quos manducent*) cop, item c g$^{2.}$ l vg *cibos quos* (g$^{2.}$ *escas quas*) *manducent* ... ς Ti αρτουσ (2^{pe} ante αγορ. εαυτ. pon; 1. 22* καταλυσωσιν pro αγορ. εαυτ. αρτ.)· τι γαρ (157. om) φαγωσιν ουκ εχουσιν, item Ln [αρτουσ·] τι

φάγωσιν. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· δότε αὐτοῖσ
ὑμεῖσ φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντεσ ἀγοράσωμεν
δηναρίων διακοσίων ἄρτουσ, καὶ δώσωμεν αὐτοῖσ φαγεῖν; 38 ὁ
δὲ λέγει αὐτοῖσ· πόσουσ ἄρτουσ ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόν-
τεσ λέγουσιν· πέντε, καὶ δύο ἰχθύασ. 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖσ
ἀνακλῖναι πάντασ συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. 40 καὶ
ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα.

[γαρ] φαγωσιν [ουκ εχ.] cum ΑΓΠ unc⁹ al pler b f syr^utr aeth arm (b *panem quod manducent, quia hic non habent*; f *panes, quia quod manducent non habent*; arm *quid manducent, quia hic manducare quicquam non habent*)

37. ο δε (et. cop syr^utr al; c *quibus Ies. dixit*; q *ipse autem*): D it^pler vg aeth και | αυτοισ pr (D a i add ο ῑς̄, item f ff^2· g^2· add ante ειπεν): ΑL 1. 33. om | και pr: 33. οι δε | αγορασωμεν (*emamus* d f g^2· i vg): L* 1. al^15 Euthy αγορασομεν (*ememus* a b c ff^2· q tol; g^1· *emimus*) | δηναρ. διακοσ. cum ℵABLΔΠ unc⁸ al plus^70 a b f g^1· i q am fu ing tol sax syr^p ... ς διακ. δηναρ. c. DMΓ al mu c ff^2· g^2· vg syr^sch aeth arm :: ut Io | δωσωμεν cum ℵBD 13. 33. 69. 124. 229** 346., Ln Ti δωσομεν cum ΑLΔ 2^pe 7^pe al pauc; item *dabimus* it vg... ς δωμεν cum ΓΠ unc⁹ al pler | L αυτουσ φαγειν, 33. φαγ. αυτοισ (Ln αρτουσ; κ. δωσ. αυτ. φαγειν. et Ti αρτουσ, κ. δωσ. αυτ. φαγειν.). Praeterea 13. 69. 124. 346. add ινα εκαστοσ βραχυ λαβη :: ex Io

38. ο δε (et. c ff^2·): D 237. a f g^2· i q vg aeth και (b om) | αυτοισ: D b q add ο ῑς̄ | αρτουσ εχετε cum ℵADΓΠ unc⁹ al omn^vid it vg cop syr^utr arm ... Ti εχετ. αρτ. cum BLΔ aeth :: cf ad 8, 5 | ιδετε (Gb'') cum ℵBDL 1. 33. 102. 118. 240. 244. b c cop syr^sch arm^zoh aeth ... ς και ιδετ., Ln [κ.] ιδ. cum ΑΓΔΠ unc⁹ al pler a f ff^2· i q vg syr^p | και (1. om) γνοντεσ (EFGUΠ* al γνωντ.): ℵ* κ. ελθοντεσ (ℵ^c γν.) | λεγουσιν cum ℵBLΓΔΠ unc rell al pler c vg cop syr^p ... ADM^mg 13. 69. al^10 fere a b f ff^2· i l q tol syr^sch arm aeth add αυτω, Ln [αυτ.] :: cf Mt | πεντε (et. b g^2· l vg, D ε̄): D 2^pe a c f ff^2· i q gat mm sax syr^sch cop add αρτουσ | D* δυω (infra β̄)

39. κ. επεταξ. αυτοισ (et. Or^3,479 et ^509; D^gr om): D a b f g^2· mt (non item c ff^2· i q vg) add ο ῑς̄ | ανακλιναι cum ΑΒ^2DLΓΔΠ unc⁸ al pler Or^3,510 (παντασ ανακλ.), item f *facerent eos discumbere*, vg *accumbere facerent*; contra it^pler *discumberent* ... Ln ανακλιθηναι cum ℵB*G 1. 13. 28. 69. 2^pe al^10 fere Or^3,479 (πασιν ανακλ.) :: ut Mt | συμποσ. (L al^6 om) συμποσ. (et. q *areas et areas* Or^3,479) : D κατα την συνποσιαν., item it^pler vg *secundum* (c *per*) *contubernia* (b add *sua*) ... a plane om | επι: B* εν | EFGΓΠ* al χλορω

40. ανεπεσαν cum ℵBEFGHMVΔ 1. 28. al mu ... ς Ln ανεπεσον cum ADK LSUΓΠ al pl (et. editum in Or^3,479) | πρασιαι πρασιαι (q *areas et areas*, i *convivia per contubernia*, f *per contubernia*, b d ff^2· l vg *in partes*, g^2· *omnes in partes*, c *plurimi*, a non expri): ℵLΔ al pauc om alterum | κατα bis cum ℵBD 2^pe cop (ipsum κατα servat interpres) ... ς ανα

41 καὶ λαβὼν τοὺσ πέντε ἄρτουσ καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ ἀναβλέψασ
εἰσ τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺσ ἄρτουσ καὶ ἐδίδου
τοῖσ μαθηταῖσ ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖσ, καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ
ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 καὶ ἔφαγον πάντεσ καὶ ἐχορτάσθησαν· 43 καὶ
ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν
ἰχθύων. 44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντεσ τοὺσ ἄρτουσ πεντακισχίλιοι
ἄνδρεσ.
45 $^{65.\ 6}$ Καὶ εὐθὺσ ἠνάγκασεν τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ ἐμβῆ- 45—52 Mt 14, 22—33 Io 6, 15—21

---

cum ALΓΔΠ unc^9 al fere omn Or^{3,479} (sed 33. al pauc a l Or om sec loc) :: ανα-in Lc non fluct | ℵ κατ. εκατ. κ. κατα $\bar{ν}$, D κατ. $\bar{ρ}$ κ. κατ. πεντηκ.

41. τουσ (D om) πεντε etc: Or^{3,510} παλιν – αυταισ λεξεσιν οι τρεισ ευαγγελισται φασιν οτι λαβων τουσ πεντε αρτ. και τουσ δυο ιχθ. αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησεν. | ευλογησεν: LΔ 28. 262. 48^{ev} c^{scr} ηυλογ. | κατεκλασεν (L εκλασεν) et και εδιδου (:: ut Lc): ℵ* y^{scr} κλασασ et εδιδου (ℵ^c και εδιδου, per incuriam κλασασ non mutato); 33. (:: ex Mt) κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ τουσ αρτουσ | τουσ (D b c add $\bar{ε}$, *quinque*) αρτουσ: q om | τοισ μαθηταισ cum ℵBLΔ 33. 102. al^5 d g$^{2.}$ cop arm … ς Ln add αυτου cum AD^{gr}ΓΠ unc^9 al pler it^{pler} vg syr^{utr} aeth | παρατιθωσιν cum ℵ*BLM*ΔΠ* 42. 63. 122. 229. 251** 253. … ς Ln παραθωσιν c. ℵ^{c}ADM^{2}ΓΠ^2 unc^8 al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8 et 12) | αυτοισ: D κατεναντι αυτων, item it vg *ante* (sed c om) *eos* … M* τω οχλω :: cf Mc et Lc, item Mc 8, 6. Mt 15, 36 | δυο: ℵD $\bar{β}$ | εμερισεν (S al pauc και εμερ., al pauc διεμερ., M^{mg} al pauc παρεθηκεν): Γ μερίσε (i. e. -σαι)

42. παντεσ (33. arm^{zoh} om) κ. εχορτ.: 1. 209^{vid} κ. εχ. παντ.

43. κλασματων (ita ℵ 13. 69. 124. 209. 346, BLΔ -ματα, 1. om) δωδ. (ℵD $\bar{ιβ}$) κοφινων (LΔ -νουσ) πληρωματα cum ℵBLΔ 1. 13. 69. 124. 209. 346.… ς Ln κλασματων (28. -ατα, FU το περισσευον των κλ., 7^{pe} c^{scr} των περισσευοντων [c^{scr} -σαντων] κλασμ., 33. τα περισσευματα των κλ., similiter a f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.}$ i l vg *reliquias fragmentorum*; contra nil nisi *fragmentorum* b c d q) δωδ. κοφινουσ πληρεισ (V -ρεσ. Etiam it^{pl} vg *cophinos plenos*, sed f i q om *plenos*) cum ADΓΠ unc rell al pler (it vg). Item cop *duod. cophin. fragmentor. plenos*, syr^{sch} *fragmentor. duod. coph. plenos*, syr^p *duod. cophin. plen. fragmentorum* :: cf Mt

44. ησαν: M* 111. om | τουσ (M add πεντε) αρτουσ cum ABLΓΔΠ unc^9 al pler c f cop syr^{utr} aeth … ℵ (^{c} additurus erat τ. αρτ., sed το quod iam scripserat rursus delevit) D 1. 28. 118. 209. it^{pler} vg arm Thphyl om (:: ut ll pp rell omnib) | πεντακισχ. c. ABDLΓΔΠ unc^9 al^{150} fere it vg cop syr^{utr} aeth … ς (= Gb Sz) praem ωσει cum minusc vix mu, ℵ al ωσ vel (2^{pe}) ωσπερ, item arm :: cf Mt (ex quo et. *praeter feminas et liberos* adsumpsere aeth^{cdd})

45. ευθυσ cum ℵBLΔ 28. … ς Ln ευθεωσ cum ADΓΠ unc^9 al fere omn (item editum in Or^{3,482}). Praeterea D a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q (non f l nec vg) add εξεγερθεισ | τουσ μαθητ. αυτου: Or^{3,482} εχει δε τι πλειον το τουσ

ναι εἰσ τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰσ τὸ πέραν πρὸσ Βηθσαϊδάν, ἕωσ αὐτὸσ ἀπολύει τὸν ὄχλον. 46 $^{66.\,2}$ καὶ ἀποταξάμενοσ αὐτοῖσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ ὄροσ προσεύξασθαι. 47 $^{67.\,4}$ καὶ ὀψίας γενομένησ ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆσ θαλάσσησ, καὶ αὐτὸσ μόνοσ ἐπὶ τῆσ γῆσ. 48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺσ βασανιζομένουσ ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμοσ ἐναντίοσ αὐτοῖσ, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆσ νυκτὸσ ἔρχεται πρὸσ αὐτοὺσ περιπατῶν ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν

μαθ. αυτου παρα τω μαρκω γεγραμμενον παρα το απλωσ τουσ μαθητασ. | D ενβηναι | εισ το πλ. cum ABDLΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,482} ... ℵ 1. 33. 253. 2^{pe} om το (:: cf ad Mt ubi B etc om το) | προαγειν (D^{gr*} προσαγ.): D 1. 13. 28. 40. 69. 2^{pe} al^{15} fere Or add αυτον, item it (sed g$^{2\cdot}$ *ut praecederent ante eos*) vg cop syr^{sch} arm aeth :: ut Mt | εισ το περαν: 1. 118. 209. om | προσ: 1. 28. 209. 2^{pe} Or εισ | βηθσαιδαν cum ℵBLΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q (*a bethsaida*) vg arm; item Γ al pauc βιθσ. ... A b (*a bedsaida*) βηδσ. et cop *bedsaida*, D al pauc a (*in contra bessaida*) i (*a bessaida*) βησσ., Δ^{gr} βησ.... Δ^{gr} al^{10} (et vide it^{cdd}) -σαιδα | εωσ αυτοσ: D^{gr} 2^{pe} b αυτοσ δε ... Δ corrupte εωσ ιδειν αυτον sequente απολυει (δ *donec viderent eum dimittere*) | απολυει cum ℵBL (DΔ, sed de his vide ante) 1. ... E*KΓ 28. 69. al^{25} απολυσει (2^{pe} απελυσε) ... ς απολυση cum AE^{2}FGHMSUVΠ al pl :: cf Mt

46. απηλθεν: 1. 209. ανηλθ.

47. ην (Δ om, per incuriam): D^{gr} 1. 28. 209. 251. add παλαι, item *iam* a i (*iam erat*) g$^{2\cdot}$ (*iam navis erat*) b (*esset iam factum*) | εν (K* om) μεσω (ita ℵBEFGHKM^{2}UXΓΠ al pl; ALM*Δ al pauc εμμεσω) τ. θαλασσησ: D 2^{pe} εν μεση τη θαλασση (it^{pler} vg *in medio mari*) | επι τησ γησ: AU al^{6} cop praem ην, item M al^{2} add ην

48. ιδων cum ℵBDLΔ 49^{ev} al pauc a b f ff$^{2\cdot}$ q (al^{vid}) vg cop ... ς ειδεν cum EFGHS^{sil}UΓΠ^{2} al pl; AKMVXΠ* al ιδεν, item (*videt* i, *invenit* c) syr^{utr} arm aeth | εν (Δ praem εν τω πλοιω) τω ελαυνειν (et. f al^{vid} vg): D και ελαυνοντασ, item 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q ελαυνοντ. κ. βασανιζ., *remigantes et laborantes* (c *in mari tribulari in tempestate remigantes*) | ο ανεμ. εναντ. (ℵA 1. 209. al^{3} εναντ. ο ανεμ. :: ut Mt) αυτοισ (1. 209. om :: ut Mt): 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} add σφοδρα, item 2^{pe} post εναντ. | περι cum ℵBLΔ 102. 18^{ev} 19^{ev} (a, praegresso *cum vidisset*) ... ς και περι cum ADXΓΠ unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ q vg (etsi in his Latt praecessit *videns*) syr^{utr} arm aeth (c post *contrarius* pergit: *et ipse solus erat super terram, et erat hora circiter quartam vigiliam noctis; venit ergo* etc; i post *contrarius: et erat hora circa quartam vigiliam noctis et venit* etc); 2^{pe} b (praegresso *cum videret*) cop (ut b) περι δε | ερχεται: D a (*venit ambulans Ies.*) f (*venit ad eos Ies. amb.*) ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i (non item b c q vg) syr^{sch} add ο ις (item 61. post πρ. αυτ.) | πρ. αυτουσ: D 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i om | περιπα. επι τ. θαλασσησ (35. εν τη θαλασση): 1. επ. τ. θα. περιπ. | και ηθελεν (D ηθελησεν) παρ. αυτουσ (L αυτοισ): G om :: ut Mt

αὐτούσ· 49 οἱ δὲ ἰδόντεσ αὐτὸν ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ περιπατοῦντα
ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· 50 πάντεσ γὰρ αὐτὸν
εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺσ ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ
λέγει αὐτοῖσ· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 $^{68.6}$ καὶ ἀνέβη
πρὸσ αὐτοὺσ εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμοσ· καὶ λίαν ἐκ
περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖσ ἐξίσταντο. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖσ
ἄρτοισ, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.
53 $^{69.2}$ *Καὶ διαπεράσαντεσ ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰσ Γεννησα-* 53—56 Mt 14, 34—36

---

49. DΓ al *ειδοντεσ* | *επι τ. θαλ. περιπατ.* cum ℵBLΔ 33. c^{scr} (:: idem ordo ap Mt sed fluct) ... ς Ln Ti *περιπ. επι τ. θαλ.* (:: at hic ordo et v. 48 et ap Ioh nec fluctuat) cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth | *οτι φαντ. εστ.* cum ℵBLΔ 33. (:: ap Mt praecedit *λεγοντεσ*) ... ς Ln Ti *φαντασμα ειναι* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg (Latt *putaverunt phantasma esse*) arm

50. *γαρ αυτ. ειδαν* (cum ℵB; ς Ln *ειδον* cum AΓΔΠ^{2} unc^{5} al pl, KLMXVΠ^{1} al *ιδον*): D 2^{pe} a b c ff^{2} i q (non item f al? vg) om (c *et exclamantes omnes conturbati sunt*) | *ο δε* c. ℵBLΔ 33. c (*ipse autem dixit ad illos*) cop (2^{pe} *ευθ. δε* :: ut Mt) ... ς Ln Ti *και* c. ADXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth | *ευθυσ* c. ℵBLΔ ... ς Ln *ευθεωσ* c. AXΓΠ unc^{9} al pler ... D 33. c (vide ante) i om | *μετ αυτων*: D 33. a (*statimque allocutus est ad eos dicens*) c (vide ante) ff^{2} (*et locutus est ad eos dicens*) i (ut ff^{2}); 2^{pe} b (– – *locutus est illis dicens*) *αυτοισ* | *και λεγει αυτοισ*: D a b ff^{2} i *λεγων* :: cf Mt | *θαρσειτε* (ita et. Mt): G al^{6} om (:: ut Io)

51. *προσ αυτουσ*: D 49^{ev} 2^{pe} a^{vid} c i q cop post *εισ το πλοι.* | *λιαν εκ περισσου* (a^{vid} d f $g^{1.2}$ i q vg *plus magis*, c *magis plus*; b tantum *abundantius*, mm tantum *magis*) | *λιαν*: D^{gr} 1. 28. 2^{pe} b (vide ante) om, hinc Gb^{0} | *εκ περισσου* (1. *εκπερισσωσ*, D 2^{pe} *περισσωσ*) cum A(D) XΓΠ unc^{9} al pler (Latt vide ante) syr^{p} arm ... ℵBLΔ 102. syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | *εν εαυτοισ*: L al pauc *εν αυτοισ* | *εξισταντο* (D* *εξεσταντ.*, 1. 118. 209. *εξεπλησσοντο*) sine additam cum ℵBLΔ 1. 28. 102. 118. 209. c i l ($item^{vid}$ ff^{2} $g^{1.2}$) vg cop ... ς (sed Gb^{00}) Ti add *και εθαυμαζον*, Ln [*κ. εθαυμ.*] cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a (*cum admiratione*) b f q syr^{sch} (*valde admirabantur et stupescebant apud seipsos*) syr^{p} arm aeth (:: cf Act 2, 7)

52. *τοισ αρτοισ*: Δ *τοισ αυτοισ*, δ *de his* | *αλλ ην* cum ℵBLM^{2}SΔ 33. al^{15} fere cop $syr^{p\,mg}$ (b *cor autem illorum obtusum erat*) ... ς Ln Ti *ην γαρ* cum ADM*XΓΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{sch} $et^{p\,txt}$ arm aeth | *αυτων η καρδ.* (Gb' Sz) cum ℵABXΓΠ unc^{9} al longe pl ... ς *η καρδ. αυτ.* cum DLΔ 1. 69. al mu (it vg etc) | XΓ al *πεπορωμ.*, 1. al *πεπωρομ.*

53. *διαπερασαντεσ*: D 45. a b c ff^{2} i q (non item f $g^{1.2}$ l vg) add *εκειθεν* (sed i *Inde cum transfretassent*, a *Et inde cum transfr.*) | *επι την γην ηλθον* (28. 2^{pe} ante *επι*, Δ om) *εισ γε.* cum ℵBLΔ 28. 33. 2^{pe} ... ς Ln Ti *ηλθον* (al pauc *απηλθ.*) *επι* (X 13. al^{4} *εισ*, item 69. omisso *την*) *την γην γε.* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (sed i *pervenerunt in terram*

ρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν. 54 καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου
εὐθὺσ ἐπιγνόντεσ αὐτὸν 55 περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην
καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖσ κραβάττοισ τοὺσ κακῶσ ἔχοντασ περιφέρειν,
ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν. 56 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσεπορεύετο εἰσ κώμασ

---

omisso γενν.) vg cop syr^{utr} arm aeth sed cop arm om την γην) | γεννη- (U al pauc γεννι-) c. ℵABDLXΓΔΠ unc^7 al pl a f g$^{1.}$ am ing (al) cop ... ϛ γενη- c. NFH 69. al non ita mu c ff$^{2.}$ g$^{2.\,vid}$ q vg^{ed} et $^{cdd\ aliq}$ | -σαρετ c. ℵAB^{2}LMΓΔ 33. al pm a ... B*NXΠ unc^8 al pl f g$^{1.2.}$ q vg cop -ρεθ ... D b c ff$^{2.}$ syr^{sch} -σαρ | και προσωρμισθ. (ℵ* προσωρμηθησαν, X al pauc προσορμ., N add εκει): D 1. 28. 209. a b c ff$^{2.}$ i q syr^{sch} arm perss (non item f g$^{1.2.}$ vg go cop syr^{p} aeth) om :: cf Mt

54. αυτων: B* om | ευθυσ cum ℵBLΔ 13. 28. 69. 72** ... ϛ Ln ευθεωσ cum ADNXΓΠ unc^9 al pler | επιγνοντεσ (FUXΓ al -γνωντεσ): D 2^{pe} it vg cop syr^{utr} aeth επεγνωσαν (vide post) | αυτον cum ℵBDLNXΓΠ unc^8 al pl it^{pl} vg cop syr^{p} aeth go ... AGΔ 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{20} fere c (*habitantes loci illius*) g$^{2.}$ (*inhabitantes loci ill.*) gat (*viri loc. ill.*) syr arm arr pers^{p} add οι ανδρεσ του τοπου εκεινου (69. 238. al pauc om εκειν.), hinc Ln [οι α. τ. το. εκ.] :: e Mt

55. περιεδραμον (et και ηρξαντο) cum ℵBLΔ 1. 13. 33. 69. 2^{pe} al plus^6 item (vide supra) cop aeth syr^{sch} (*et cucurrerunt*) ... ϛ Ln Ti περιδραμοντεσ (et ηρξαντο) cum ANXΓΠ unc^9 al pler go; item D a περιδραμοντέσ δε, 1. και εκπεριδραμοντεσ, it vg *et circumcurrentes* (f al vg *percurr.*), syr^{p} *et cum cucurrissent* | χωραν cum ℵBLΔ 33. cop (ipsum verbum χωραν habet) item *regionem* it^{pler} vg item syr^{sch} aeth go ... ϛ Ln περιχωρον (:: ut Mt) cum ADNXΓΠ unc^9 al pler, item b q (hi duo *confinem regionis illius*) syr^{p} arm | επι (a *super grabbatos*): ℵ εν, item it^{pler} vg | τοισ: D 1. 69. 209. 346. 2^{pe} al pauc om | κραβαττοισ (D γραβ.) cum AB*^{mai}DF^{2}GKMNUVΓΠ al pl b am ing, item ℵ κραβακτοισ, item B*?F*XΔ al c d f ff$^{2.}$ i q vg^{ed} et$^{cdd\ aliq}$ κραβατοισ ... ϛ κραββατοισ cum B^{2}EH al mu a | τουσ κακ. εχοντασ: D c^{scr} a b ff$^{2.}$ q praem παντασ :: e Mt | περιφερειν (a b q *adferre*; syr^{sch} *adducere* τ. κακ. εχ. *ferentes eos in grabattis*, syr^{p} *adducere in grab. male affectos*): DM 1. c^{scr} al^5 a b ff$^{2.}$ i cop go catt^{comm} φερειν (*ferre*), sed D a b ff^2 i cop ante [παντασ, vide ante] τουσ κα. εχ. | οπου ηκουον (ℵ ηκουσθη :: ut 2, 1): D c^{scr} a b ff$^{2.}$ i q aeth περιεφερον γαρ (b ff$^{2.}$ i q *autem*) αυτουσ οπου αν ηκουσαν (b q *ubicumq. audiebant*, a *ubicumq. audissent*, i *ubicumq. audierant*) | οτι εστιν cum ℵBLΔ 102. 2^{pe} al^{vid} syr^{sch} aeth go; item *eum esse* c f l vg, *illum esse* i, D a ff$^{2.}$ τον ιν̅ ειναι, b q *esse Iesum* ... ϛ Ti οτι εκει εστιν cum ANXΓΠ unc^9 al pler cop syr^{p} arm, item 1. 28. 209. οτ. εστ. εκει. Praeterea M^2 add ις̅, 48^{ev} ο ις̅

56. οπου: D που, 2^{pe} οταν, 1. 209. οποτ' | εαν cum ℵXΓΔ 33. al mu ... ϛ Ln αν cum ABDLNΠ unc^9 al pl | εισεπορευετο cum ℵBDNXΓΠ unc^8 al pler ... ALM al^5 εισεπορευοντο, Δ εισπορευονται | κωμασ (F 282. -μην) - πολεισ: M 107. 262. aeth πολεισ (M* -λιν) - κωμασ | εισ sec cum ℵBD(vide post)FLΔ al^{10} fere it^{pl} vg syr^{p} arm ... ϛ Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^8 al pler b q cop go; item εισ tert cum ℵBDL^{2}Δ al^6 a c f ff$^{2.}$

ἢ εἰσ πόλεισ ἢ εἰσ ἀγρούσ, ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ ἐτίθεσαν τοὺσ ἀσθε-
νοῦντασ, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

VII.

1 70. 10 Καὶ συνάγονται πρὸσ αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινεσ τῶν 1—16 Mt 15, 1—11
γραμματέων ἐλθόντεσ ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 2 καί ἰδόντεσ τινὰσ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖσ χερσίν, τοῦτ᾽ ἔστιν ἀνίπτοισ, ἐσθίου-
σιν τοὺσ ἄρτουσ, — 3 οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντεσ οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν
μὴ πυκνὰ νίψωνται τὰσ χεῖρασ οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντεσ τὴν

---

g$^{1\cdot}$ am mm Aug syr^{p} arm go ... ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b i q vg^{ed} ing al cop. Praeterea D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q vg (non item c f) *αγρουσ* ante *πολεισ* (D *εισ αγρ. η εισ τασ πο.*) pon; L* 1. 209. g$^{2\cdot}$ syr om *η εισ αγρουσ* | *εν* (ℵ *η εν*) *ταισ αγοραισ*: D 2^{pe} b c (*ponebant infirmos suos in plateis*) f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l i q vg (mm *et in plateas*) go syr^{utr} *εν τ. πλατειαισ*, a *in foro et in plateis* | *ετιθεσαν* cum ℵBLΔ 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} ... ς Ln Ti *ετιθουν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler | *τ. ιματ. αυτου*: Γ *αυτου τ. ιματ.* | *αψωνται*: HKN al mu *αψοντ.* | *αν* (UΓ *εαν*) cum ABLNXΓΠ unc^{9} al pler ... ℵDΔ 1. 33. al^{5} om :: ut Mt | *ηψαντο* cum ℵBD^{gr} LΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} a (*tetigerunt*) ff$^{2\cdot}$ *tetigissent*) ... ς Ti *ηπτοντο* (H *ηπτωντο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler item *tangebant* b c d f i q al^{vid} vg syr^{utr} (:: ut *ηψαντο* ex Mt potest inlatum credi, ita *ηπτοντ.* propter *εσωζοντο* inferri poterat) | *αυτου*: D *αυτον*, a b ff$^{2\cdot}$ i q (non item c f g$^{1\cdot 2\cdot}$) vg om | *εσωζοντο* (N 1. 69. al pauc *διεσωζ.*) cum ℵABDL NXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} ... Δ *διεσωθησαν* (:: ut Mt), 33. 2^{pe} *εσωθησαν*, a *sanati sunt*

VII. 1. *οι*: 1. 2^{pe} om | *ελθοντεσ* (a b f *qui venerant*, q *qui veniebant*, c vg *venientes*; ff$^{2\cdot}$ i om): N *οι ελθ.*

2. *ιδοντεσ* (it^{pler} d vg *cum vidissent*, b q *cum viderent*): D^{gr} *ειδοτεσ* | *οτι* (Δ *ειπον οτι*, et. δ) *κοιναισ* - *εσθιουσιν* cum ℵBLΔ 33. (cop syr^{sch}) ... ς Ln Ti *κοιναισ* - *εσθιοντασ* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a (*edentes*) go; contra b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q al^{vid} vg *manducare* | *κοιν. χερσ. τ. εστ. ανιπτ.*: b c syr^{sch} aeth nil nisi *non lotis manibus* | *τουσ* (cum ℵBDLNΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe}; ς om cum AXΓΠ unc^{9} al pler) *αρτουσ*: al^{10} fere b c d ff$^{2\cdot}$ l q mt syr *αρτον* (:: ut Mt). Idque sine additam cum ℵABEGHLV XΓΔ (cum spatio) al plus^{25} b cop aeth go ... ς (= Gb Sz) add *εμεμψαντο* cum FKMNSUΠ al pl, D *κατεγνωσαν*, item *vituperaverunt* it^{pler} vg syr^{utr} arm

3. *πυκνα* (*crebro*) cum ℵ f g$^{1\cdot}$ (*prius crebro*) g$^{2\cdot}$ l vg go cop (syr^{utr} *sedulo*, aeth *intense*) ... ς Ln Ti *πυγμη* cum ABLNXΓΠ (D *πυκμη*, d *primo*) unc^{9} al omn^{vid} syr$^{p\ mg\ gr}$ Or^{3,494} (exscribit textum nullo addito commentario), item *pugillo* c ff$^{2\cdot}$ i q; a *momento*, b *subinde* ... Δ om | *νιψωνται*: EN al pauc *νιψοντ.* | *ουκ εσθιουσιν* (Γ *-ιωσιν*): DM^{2} al^{4} a b c ff$^{2\cdot}$ i (non

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶσ ἐὰν μὴ βαπτί-
σωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν,
βαπτισμοὺσ ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων — 5 $^{71.6}$ καὶ ἐπερω-
τῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖσ· διατί οὐ περιπα-
τοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων,
6 s Es 29, 13 ἀλλὰ κοιναῖσ χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ·
καλῶσ ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐασ περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡσ γέ-

---

item f g$^{1\cdot}$ l q vg) aeth arm add *αρτον* vel (ita M^2 al^3) *τον αρτον* (c *panem suum*) | *την παραδοσιν* (D^{*corr} *-σιαν*, EHLMΓ al mu *-δωσιν*): F om

4. *απο* (*απο* cum ℵNXΓ unc^9 al longe pl; Ln Ti *απ* cum ABDLΔΠ al mu Or^{3,494}) *αγορασ*: D add *οταν ελθωσιν*, item c^{scr} *δε οταν εισελθωσιν*. Similiter *cum venerint* (c *cum a foro venerint*) a b c ff$^{2\cdot}$ i l q, f tol vg^{sixt} arm (*et redeuntes a foro* f) *redeuntes* vel *venientes* | *βαπτισωνται* cum ADE^{*corr}GHMSUVΓΠ al pl (a *nisi baptizati fuerint*; it^{rell} vg *nisi baptizentur*) Or^{3,494}; item KNX al *βαπτισονται*, E*FΔ al *βαπτιζωντ.*, L al *βαπτιζονται* ... ℵB 40. 53. 71. 86. 237. 240. 244. 259. g^{scr} Euthym *ραντισωνται* | *α παρελαβον* (B *απερ ελαβον*): D add *αυτοισ* (c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q al^{vid} vg *quae tradita sunt illis servare*; contra a *quae acceperunt tradita*, b *quae accep. tenere*) | *κρατειν*: D *τηρειν* (it^{pler} vg *servare*; b *tenere*, a non exprim) | *χαλκιων* cum ℵBDXΓΔΠ unc^9 al pler ... AL al^{30} fere (et. editum in Or^{3,494}) *-κειων*. Idque sine additam cum ℵBLΔ 102. 48^{ev} z^{scr} cop ... ς Ln Ti add *και κλινων* cum ADXΓΠ unc^9 al pler it vg syr^{utr} go arm Or

5. *και επερωτ.* (Gb′) cum ℵBDL 1. 33. 209. 2^{pe} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *επειτα επερωτ.* cum AXΓΠ unc^9 al pler f syr^p arm go ... Δ *επειτα* (cum spatio) *Και επερ.* | Δ om *και οι γραμμ.* (in A *επειτα* usq *και οι γραμ* rescripta sunt) | *διατι* cum ℵABLXΓΠ unc^9 al pler b f q al^{vid} vg rell pler ... DΔ 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{scr} a ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i praem *λεγοντεσ* (item c *et interrogantes – dicebant*) | *ου περιπατ. οι μαθ. σου* cum ℵBLΔ 33. 49^{ev} al pauc cop aeth ... ς Ln *οι μαθ. σου ου περιπατ.* cum ADXΓΠ unc^9 al pler it vg syr^{utr} arm go (:: cf Mt) | *παραδοσιν*: HΓ al *-δωσιν* (ut EH al v. 8.) | *αλλα κοιναισ* cum ℵ*BD 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe} a (*immundis*) g$^{2\cdot}$ i q al^{vid} vg (hi *communibus*) cop arm ar^p pers^w ... ς (= Gb) *αλλα* (Γ al *αλλ*) *ανιπτοισ* cum ℵ^{c}ALXΓΔΠ unc^9 al pler b c f ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} go ... 13. 69. 124. 346. *αλλα κοιναισ χερσιν ανιπτοισ* | *χερσιν*: D 28. *ταισ χερσ.* | *τον*: KΠ al^{10} om

6. *ο δε* cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{sch} aeth pers^p ... ς Ln add *αποκριθεισ* cum ADXΓΠ unc^9 al pler it vg go syr^p arm :: ut Mt | *καλωσ* cum ℵBLΔ 33. 102. a c f ff$^{2\cdot}$ i l vg syr^{sch} aeth ... ς Ln *οτι καλωσ* cum ADXΓΠ unc^9 al pler b q syr^p arm go (cop) | *επροφητευσεν* cum ℵB*DLΔ 1. 13. 33. 124. 346. a^{scr} ... ς *προεφητ.* c. AB^{2}XΓΠ unc^9 al pler | *ησαιασ* (*ἡ-* ita EFKLMΠ al pl; it vg *esaias* vel *isaias*: hinc Ln *ἠ-* ubique) *περ. υμων*: A al pauc g$^{2\cdot}$ cop syr^{sch} (g$^{2\cdot}$ syr *Esai. propheta*) *περ. υμ. ησ.* :: ut Mt | *των*: D om | *ωσ γεγραπται*: D i *και ειπεν*, c ff$^{2\cdot}$ *dicens* (g$^{2\cdot}$ *di-*

γραπται ὅτι οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐ-
τῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες
διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8 ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων. 9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν
τηρήσητε. 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν Ex 20, 12 21, 16
μητέρα σου, καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευ-
τάτω. 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ

---

cens ante *hypocritis* habet, sed pergit *sicut script. est*), 1. 2pe arm ωσ ειπεν, a b *qui dixit* | οτι cum ℵBL (al?) syrsch ... ς Ln Ti om cum ADXΓΔΠ unc9 al omnvid it vg etc | ουτ. (a ff2. om) ο λαοσ cum ℵALXΓΔΠ unc9 al omnvid cop syrp arm go ... Ln ο λα. ουτ. (:: ut Mt et LXX) cum BD b c f g1. i l q vg syrsch. Cf Clemrom 1,15: λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ χειλ. με τιμα, η δε καρδ. αυτων πορρω απεστιν απ εμου. | τιμα (et. d f ff2. g1. i q vg): Dgr a b c αγαπα (aeth *honorant me et amant me*) | αυτων: M al5 fere αυτου | απεχει (et. LXX): D αφεστηκεν (sequente αφ), L 2pe (Clemrom vide ante) απεστιν, Δ απεστη, a b c d f g1. 2. i l q vg (et. am al) *est*, fu emm ing mt *abest* (item ff2. ap Blanch. sed ap Sab. *longe habetis a me*)

7. διδασκαλιασ: 69corr recens a c f g1. i (non item b ff2. q) vg (sed non am fu ing al) add και

8. αφεντεσ cum ℵBLΔ* 102. 124. cop arm aeth, item (sed vide post) D 28. 2pe 8pe a b c ff2. i q ... ς Ti add γαρ cum AXΓΠ unc9 al pler f l vg syrutr go | ανθρωπων sine additam cum ℵBLΔ 1. 102. 209. 251. (item 17gr etlat sed om et. v. 9.) cop armcdd omn ... ς Ln (seded min [βαπτ. - ποιειτ.]) Ti add βαπτισμουσ (A -σμου, a d f ff2. i *baptizantes* ac pergunt *urceos et calices*) ξεστων και ποτηριων και αλλα (A al pauc om) παρομοια τοιαυτα (al pauc om; al singg transp) πολλα (al om) ποιειτε (syrsch aeth persp om; FKΠ al vg ante πολλα pon) cum AXΓΠ unc9 al pler f l vg go syrutr aeth armusc; item D 28. 2pe 8pe a b c ff2. i q ante αφεντεσ sic: βαπτισμουσ (*baptizantes* vide ante; contra b c q *baptismos*) ξεστ. κ. ποτηρι. (2pe 8pe 28? πο. κ. ξε.) και αλλα παρομ. α (*quae* a ff2. i q, non exprim b c, nec magis habent 28. 2pe 8pe) ποιειτε τοιαυτα πολλα (28. 2pe om; 8pe παρομ. τοι. πολλ. ποιειτ.)

9. και ελεγεν αυτοισ: Bbentl (non itemmai) 28. om | εντολην: Δ βουλην | τηρησητε (B 15ev τηρητε) (et. vg *servetis*, item syrp aeth copvid): Dgr (d *tradatis*) 1. 28. 209. a b c f ff2. i q (hi omnes *statuatis*, item Cyp Hier Zen) syrsch arm govid στησητε (Gb'') :: cf Rom 3, 31. 10, 3

10. μωυσησ cum ℵBDKMΔΠ al sat mu ... ς μωσησ cum ALXΓ unc7 al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 1, 44 et alibi | σου sec: D 13. 69. 271. al pauc arm om | D τελευτειτω (d *morietur*; contra it vg *moriatur*)

11. εαν pr (al pauc praem οτι): A 33. (sed 33. om ανθρωπ.) οσ αν :: cf Mt | τ. πατρι (et. b f alvid vg syrp arm): D 2pe al5 fere a c ff2. g2. i q go cop syrsch aeth Avit add αυτου | τη (Δ nscr* om) μητρι: K al10 fere

μητρί· κορβᾶν, ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇσ, 12 οὐκέτι
ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, 13 ἀκυροῦντεσ
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε. καὶ παρό-
μοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 καὶ προσκαλεσάμενοσ πάλιν τὸν
ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀκούσατέ μου πάντεσ καὶ σύνετε. 15 οὐδέν
ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰσ αὐτὸν ὃ δύναται
κοινῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ
17—23 Mt 15, 12—20 *κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον.* 17 72.6 *Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον*

cop syr^{sch} aeth (non item it vg go syr^{p} arm) add *αυτου* | *κορβᾶν*: sed EKMΓΠ al mu *κορβάν* | *ο εστ. δωρον*: syr^{sch} aeth om | *ο* (Δ 69. 346. al pauc om) *εαν* (D *αν*) | *εξ εμου*: D *εξ ε* supra lineam suppletum habet (item v. 9 *εν* in *εντολην*)

12. *ουκετι* (D^{gr} *ουκ εν* confusis T I et N?, al pauc a syr^{sch} cop *ουκ*) cum ℵBDΔ 1. 13. 28. 69. 102. 346. 2^{pe} 7^{pe} a b c ff^{2} i q cop aeth ... ς Ti praem *και* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f g^{2} vg go syr^{utr} arm, item L *οτι* | *αυτον*: Γ *αυτω* | Δ om *τω πατρ. η τ. μητρ.* | *πατρι* cum ℵBDLΓ 28. 69. 240. 244. 245. 346. 2^{pe} a b c i q arm Avit ... ς Ti add *αυτου* cum AXΠ unc^{9} al pler f ff^{2} g^{2} l vg go cop syr^{utr} aeth | *μητρι* cum ℵBDL 1. 13. 28. 56. 69. 240. 244. 346. 2^{pe} it vg arm Avit ... ς Ti add *αυτου* cum AXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} aeth go :: cf Mt

13. *τον λογον*: 1. *την εντολην* | *τη παραδοσει* (FMΓ al mu -*δωσει*) *υμων* (et. f al? vg): D a b c ff^{2} g^{2} i n q sax syr$^{p\,mg}$ add *τη μωρα* | Δ *παραδεδωκατε* | *τοιαυτα* (D^{gr} *τα αυτα*, D^{e} praem *ται*, quo videtur *τοι* pro *τα* repositurus fuisse; Z^{scr} *ταυτα*, b *ista*): cum ABDLM^{2}XΓΠ unc^{9} al pler it vg etc: ℵM* 1. 13. 69. al plus^{5} post *πολλα* pon, Δ h$^{harl\,scr}$ plane om

14. *παλιν* (Gb') cum ℵBDLΔ a (post *turbam*) b ff^{2} g$^{1.2}$ i l n q (om male *προσκαλ.*) vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ ... ς *παντα* (y^{scr} *απαντ.*) cum AXΓΠ unc^{9} (Γ al pauc syr^{sch} praem *ο ις*) al pler f syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go ... 235. 238. 2^{pe} (f^{scr*} *ο ις* pro *πα.*) c om | *ελεγεν* (it^{pler} vg *dicebat*; a n syr^{sch} *dixit* :: ut Mt): B 59. *λεγει* | *ακουσατε* cum BDHL 2^{pe} al pauc ... ς *ακουετε* (:: ut Mt) cum ℵAXΓΔΠ unc^{8} al pler | *μου*: Δ om :: ut Mt | *παντεσ* (H *παντα*) cum ABDXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} etc: ℵLΔ al^{3} cop om :: ut Mt | *συνετε* cum BHLΔ 238; D *συνιτε* ... ς *συνιετε* (:: ut Mt) cum ℵAXΓΠ unc^{8} al fere omn

15. *ουδεν*: D^{gr*} *ουδ* | *εισ* (ℵ^{c}): ℵ* *επ* | *ο* (Δ a n ante *εισπορ.*) *δυν. κοινωσ. αυτον* (*κοι. αυτ.* cum ℵLΔ, vide et. B Aug; ς Ln Ti *αυτ. κοι.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg; 2^{pe} om *αυτ.*) ... B *το κοινουν αυτον*, Aug *coinquinans eum* | *τα εκ του ανθρ.* (cop *ex ore hominis*) *εκπορευ.* cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it vg go cop aeth pers^{p} ... ς *τα εκπορ. απ* (al pauc *εξ*) *αυτου* (al^{8} om *απ αυτ.*) cum AXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm Aug | *εστιν τα* cum ℵBLΔ 102. 2^{pe} 48^{ev} 49^{ev} h$^{harl\,scr}$ al pauc cop^{petr} et^{sch} (item cop^{wi} et^{dz} sed om et. *εστ. τα κοι. τ. ανθρ.*) ... ς Ln Ti praem *εκεινα* (:: cf v. 20.) cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg etc | *τον*: B om

ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβο-
λήν. 18 καὶ λέγει αὐτοῖσ· οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ἀσύνετοί ἐστε; οὐ
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰσ τὸν ἄνθρωπον οὐ
δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, 19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰσ τὴν
καρδίαν ἀλλ᾽ εἰσ τὴν κοιλίαν, καὶ εἰσ τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται,
καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα; 20 ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 ἔσωθεν
γὰρ ἐκ τῆσ καρδίασ τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπο-

16. ϛ Ln Ti hunc versum ita exhibent: εἴ τισ ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω cum ADXΓΔ^{corr*}Π unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth (catt^{com} g$^{1.}$ ο εχων ωτα etc) (48^{ev} 49^{ev} transpon ad finem insequentis lectionis ecclesiasticae), sed om cum ℵBLΔ* 28. 102. cop

17. εισηλθεν (s evglstaria syr^{sch} pers^{p} sax add ο ις̅) cum ABDXΓΔΠ etc: ℵU 131. 435. al^{10} fere cop^{wi} εισηλθον | τον οικον cum ℵΔ al^{5} fere, item D 2^{pe} al pauc την οικειαν (-ιαν) ... ϛ Ln Ti om τον cum ABLXΓΠ unc^{9} al pler | επηρωτων (X επερωτ., 1. 33. al επηρωτησαν, c syr^{sch} *interrogaverunt*): M και επηρ. | αυτου: Δ arm om | την παραβολην (Gb') cum ℵBDLΔ 33. (item 38. ap Wtst?) it vg ... ϛ περι τησ παραβολησ cum AXΓΠ unc^{9} al pler go (etc)

18. ουτωσ cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{7} (et SV?) al pm... ϛ ουτω cum ℵ*Δ etc | ου νοειτε c. ABDXΓΠ unc^{8} al pl it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ cop go al... ℵLUΔ 1. al^{20} fere f syr$^{p\ mg}$ ουπω νο. (:: eodem modo lectio fluct in Mt, nec certum est utrum scripserint evglstae, nisi quod ουπω νοειτε utroq loco ad Mt 16,9 Mc 8,17 conformatum vdtr) | εξωθεν: Δ om | εισ τ. ανθρωπον (cop *in os hominis*): ℵ om | ου δυν. αυτ. κοινωσαι: ℵ ου κοινοι τον ανθρωπον (::potest lectio vulgata εισ τον ανθρ. etc ad priora conformata credi; vix enim Sinaitica lectio ex sqq fluxit)

19. οτι ουκ: D a b i n q (non item c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? vg) (go *nam non intrat*) ου γαρ | εισπορευεται: D εισερχεται | αυτου (al pauc om) εισ τ. καρδιαν: DΔ (it vg etc) ε. τ. κα. αυτ. | αλλ: AΔ 69. αλλα | εισ τον (s 1. al pauc om) αφεδρωνα (Γ al αφαιδρ., X al -δρονα): D εισ τον οχετον (it vg *in secessum*) | εκπορευεται: ℵ al^{5} εκβαλλεται :: ut Mt, D εξερχεται | καθαριζων cum ℵABEFGHLSXΔ 1. 13. 28. 69. 124. y^{scr} 2^{pe} al mu Or ^{3,494} (αλλα το εξερχομενον εκ τ. στομ., και μαλιστα επει κατα τον μαρκον ελεγε ταυτα ο σωτηρ· καθαριζων παντα τα βρωματα) (Gregtaum ^{38} ο σωτηρ ο παντα καθαριζων τα βρωματα) ... ϛ καθαριζον cum KMUVΓΠ al pl ... D^{gr} go (*et in exitu exit, purgat omnes escas*) καθαριζει, z^{scr} και καθαριζει, i *et purgat* (contra a b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? n q vg *purgans*). Post τα βρωμ. a n add *et exit in rivum*

20. ελεγεν (D^{gr}F -γον) δε οτι το: syr^{sch} pers^{p} το δε | το (Π* om) – εκπορευομενον (et. D^{gr}): it (et. d) vg *quae* (c *quaecunque*) – *exeunt* | εκεινο: D it vg εκεινα

21. των ανθρωπων (M του ανθρωπου, 1. 209. om): Δ 28. post διαλογισμ. pon | οι (D* om) κακοι (241. πονηροι): 225. 237. om

ρεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονη-
ρίαι, δόλοσ, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸσ πονηρόσ, βλασφημία, ὑπερηφα-
νία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται
καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
24—30 Mt 15, 21—28 24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰσ ἀπῆλθεν εἰσ τὰ ὅρια Τύρου. καὶ
εἰσελθὼν εἰσ οἰκίαν οὐδένα ἠθέλησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη
λαθεῖν· 25 ἀλλὰ εὐθὺσ ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧσ εἶχεν τὸ

---

21. *πορνειαι* (ℵA al *-νιαι*) *κλοπ. φονοι*^{22} *μοιχ.* cum ℵBLΔ cop aeth; similiter D^{gr} *πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονοσ*, item a b c d i q *μοιχ. κλοπ. πορν. φον.*, go *πορν. μοιχ. φον. κλοπ.* ... ς Ln *μοιχειαι πορν.* (:: haec et. Mt componit lectione non fluctuante) *φον. κλοπ.* (1. 33. al syr^{sch} arm *κλο. φο.*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (om *φον.*) al? vg syr^{p} (syr^{sch} arm) (Or$^{int\,2,317}$ *de corde procedunt cogitationes malae, homicidia, adulteria, furta, falsa testimonia, blasphemiae, et ista sunt quae coinquinant hominem*: haec ad Mt non ad Mc spectant)

22. *πλεονεξιαι*: D 2^{pe} a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q fu emm syr^{sch} *πλεονεξια* (*avaritia*, c *cupiditas*) | *πονηριαι* (a b c f ff$^{2.}$ i q syr^{sch} *malitia*, *nequitia*; g$^{2.}$ l om) *δολοσ*: D *δολοσ πονηρια*, 2^{pe} *δολοι πονηριαι* | *ασελγεια*: 69. al plus^{30} vg^{ed} et$^{cdd\,aliq}$ (sed non am ing al) cop (sed cop et. *δολοι* et *οφθαλμοι πονηροι*): *-γειαι* | *βλασφημια*: D^{gr} al plus^{20} b c g$^{2.}$ vg^{cdd} aliq cop^{wi} et^{dz} go *-μιαι*, Δ om | *υπερηφανια*: D^{gr} 2^{pe} (et. *αφροσυναι*) al^{3} b *-νιαι*

23. *παντα* (L om; KΓ 13. 28. 33. y^{scr} al^{3} syr^{sch} go post *ταυτα* pon) *ταυτ. τα* (E b^{scr} al pauc om) *πονηρα* (1. 2^{pe} al pauc om *τα πον.*) *εσωθεν* (Δ post *εκπορ.*) *εκπορευεται* (GKNΔ 28. y^{scr} al^{aliq} *-ονται*)

24. *εκειθεν* (B* *-θε*) *δε αναστ.* cum ℵBLΔ syr$^{p\,mg}$ (item 33. cop *κακειθ. δε αν.*)... ς Ln Ti *και εκειθεν* (a b c i n om; D f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ post *αναστ.*) *αναστ.* cum A(D)NXΓΠ unc^{9} al fere omn (l g$^{2.}$ ut videtur) vg go syr^{p} txt (contra syr^{sch} *inde surrexit Iesus et venit*) arm aeth (item it^{pler}) :: cf Mt | *απηλθεν*: LΔ *εξηλθεν*, M 28. evgg^{mu} arm Or$^{3,502\,bis}$ *ηλθεν* | *ορια* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 61^{mg} 69. 209. 346. 2^{pe} Or$^{3,502\,bis}$ ... ς Ti *μεθορια* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *τυρου* (Gb′) cum DLΔ 28. 2^{pe} a b ff$^{2.}$ i n Or$^{3,502\,bis}$ ... ς Ln add *και σιδωνοσ* (:: ut Mt nec fluct lectio) cum ℵABNXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.2.}$ l^{vid} q vg cop syr^{utr} arm aeth go | *εισ οικιαν* (Gb″ Sz) cum ℵABLNXΓΔΠ unc^{9} al longe pl syr^{sch} (*domum quandam*) go ... ς *εισ την οικ.* cum D al mu Or^{3,502} | *ηθελησεν* cum ℵΔ 13. 69. 124. 346. 2^{pe} y^{scr} al^{aliq} Or^{3,502} (a b d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l^{vid} i n vg *voluit*) ... ς Ln Ti *ηθελεν* cum ABDLNXΓΠ unc^{9} al pler (c q *volebat*) | *ηδυνασθη* cum ℵB ... ς Ln Ti *ηδυνηθη* cum ADLNXΓ unc^{8} al pler; KΔΠ al$^{scr\,4}$ al *εδυνηθη* | *λαθειν*: ℵ* *λαλειν*

25. *αλλα* (ita ℵ; BLΔ 83. *αλλ*) *ευθ. ακουσ. γυν.* cum ℵBLΔ 33. f cop^{wi} et^{petr} (item^{dz} *και ευθ.* etc) syr$^{p\,mg}$; item D mt *γυνη δε ευθεωσ* (D^{gr*} add *ωσ*) *ακουσασα* (d *ut audiit*), b c ff$^{2.}$ (g$^{2.}$) i l? vg *mulier enim statim* (g$^{2.}$ om) *ut audivit* (g$^{1.}$ *mulier enim quaedam, cuius filia habeb. sp.*

θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰσελθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· 73.6 καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν

---

imm., statim ut audivit), syr^sch *statim enim audivit mulier* etc ... ς Ln ακουσασα γαρ (al^aliq δε) γυνη (M 69. al η γυνη) cum ANXΓΠ unc^9 al pler a n (hi duo *cum audisset enim* etc; q *cumque audisset*) syr^p txt al | ης (13. 28. 346. p^parh scr ἧ) εῖχ. το θυγ. αυτης (ita ABLNXΓΠ unc^9 al pler; ℵDΔ 1. 13. 28. 69. 346. 2^pe al^8 om; nec exprim it vg etc) πνευμ. ακαθαρτον (13. 28. 69. 346. p^parh scr εν πνευματι ακαθαρτω) | εισελθουσα cum ℵLΔ it^pler (non item a q) d vg cop ... ς Ln Ti ελθουσα cum ABD^gr NXΓΠ unc^9 al pler (27. προσελθ.) a q syr^utr al. Praeterea D*Δ add και, item a d f ff^2. g^1. 2. l^vid q vg *intravit (venit) et* (contra b *intravit ad eum* omissis προσεπεσεν etc; item c i, sed postea *et procidens ad ped. eius rogabat*)

26. η δε γυν. ην cum ℵBDLΔ 1. 28. 33. 2^pe al^10 fere a cop syr^sch pers^p ... ς ην δε (c ff^2. i vg^ed etcdd mu [non am ing] *enim*) η (U al pauc om) γυν. (b c ff^2. i non exprim η γυνη) cum ANXΓΠ unc^9 al pl it^pler vg syr^p arm go al | ελληνις: Δ ελλην | συροφοινικισσα (L -νηκισα) cum ℵAKLS^mg V^mg ΔΠ 1. al mu go, item ς (= Gb; Sz συροφοινικισσα?) συροφοινισσα cum minusc ut vdtr pauc b c d f ff^2. g^1. 2. l vg; D^gr i φοινισσα (D* φυν.) ... Gb Ti συραφοινικισσα (EFH al -κησσα, Ti σύρα φοι. ut EFGHMSVXΓ etc, Gb συραφοι.) cum BEFGHMNSVXΓ al plus^100, item U al pauc a q συραφοινισσα | εκβαλη cum ℵABDEGK^2LN SUVXΓΔΠ al^100 fere (sed mu -αλει) ... ς (= Gb Sz) Ti εκβαλλη (M al -αλλει) cum FHK*M al pm | εκ (D^gr 115. απο, item c ff^2.; it^pler [et d] vg *de*): L 1. 13. 69. 2^pe al^6 q (*daemonium filiae eius*) om (Gb^00)

27. και ελεγεν cum ℵBLΔ 33. cop, item D a g^1. και λεγει, d *et dixit*, q syr^sch *et ait Iesus* (it^pl vg *qui dixit*; g^2. *qui dixit illis Iesus*) ... ς ο δε ι̅ς̅ ειπεν cum ANXΓΠ unc^9 al pler syr^p arm go | αυτη: 1. 28. 90* 209. c fu om | εστ. καλ. cum ℵBDLΔ al^12 fere it vg syr^utr ... ς καλ. εστ. cum ANXΓΠ unc^9 al pler arm go | τ. κυν. βαλ. cum ℵB 1. 28. 209. 49^ev h^harl scr q ... ς Ln βαλ. τ. κυν. (:: ut Mt) cum ADLNXΓΔΠ unc^9 al pler it (exc q) vg etc

28. και λεγ. αυτω: D a f i n q αυτω λεγουσα, item omisso αυτω 1. 69. 2^pe al^5 (g^1. *at illa respondens ait*; b c g^2. *at illa respondens dix.* [b *ait*] *ei* [*illi*]; ff^2. vg^ed *at illa respondit et* [ff^2. om?] *dixit ei* [*illi*]) | ναι: D 13. 69. 2^pe b c ff^2. i (non item a f g^1. 2. l n q vg) arm om | και cum ℵBHΔ 13. 28. 33. 69. al^8 fere cop syr^sch arm aeth ... ς Ln Ti και γαρ (:: ut Mt) cum ALNXΓΠ unc^8 al pler a f g^1. 2. l n q vg syr^p go ... D b c ff^2. i αλλα και | ℵ* αποκατω | εσθιουσιν cum ℵBDLΔ al plus^12 ...

ψιχίων τῶν παιδίων. 29 καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε,
ἐξελήλυθεν ἐκ τῆσ θυγατρόσ σου τὸ δαιμόνιον. 30 καὶ ἀπελθοῦσα
εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην
καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθόσ.
Mt 15, 29 31 $^{74.\,10}$ Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ
Σιδῶνοσ εἰσ τὴν θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων
Δεκαπόλεωσ. 32 καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ παρα-
καλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 33 καὶ ἀπολαβόμενοσ

ς εσθιει (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | ψιχιων: D ψιχων | παιδιων: D al pauc -δων. Add h. l. syr^{hr} *et vivunt*

29. ειπ. αυτη: N add ο $\overline{ις}$ | τον: D om | υπαγε (h. l. etiam ff$^{2.}$ l vg go cop syr^{p} arm aeth): D 1. 209. 2^{pe} a b c f g$^{1.}$ i q n syr^{sch} ante δια | εκ τησ θυγ. σου το δαιμ. cum ℵBLΔ cop^{wi} et^{petr} ... ς Ln το δαιμ. εκ (Γ al^{5} απο, item a c ff$^{2.}$ n q al vg^{ed} *a filia*; contra d g^{2} i am fu ing al *de filia*) τησ θυγ. σου cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (libere b *contingat tibi de filia tua ut cupis*) vg cop^{schw} syr^{utr} arm aeth go

30. εισ τον (D om) οικον αυτησ (ℵ 33. εαυτησ, D 1. 28. b ff$^{2.}$ i n q [non item a c f g$^{2.}$ l vg] om) | το παιδ. (ita ℵBLΔ 33. al plus^{5}, item *puellam* b c ff$^{2.}$ g$^{1.\,vid}$ g$^{2.}$ l i vg; D 1. 209. 2^{pe} al pauc f q την θυγατερα sequente -μενην) βεβλ. επι (L υπο) την κλινην (1. 33. al pauc επι τησ κλινησ) και το (Δ om) δαιμο. εξεληλ. cum ℵB(D)LΔ al^{15} fere it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} aeth perss arr ... ς το δαιμο. εξεληλυθ. (X al -θωσ, K pro -θοσ και habet θόταὶ: θότα καὶ?) και την θυγατερα (y^{scr} -ραν) βεβλημενην επι τησ κλινησ (al pauc ε. την κλινην) cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pl a n syr^{p} arm go

31. εξελθων: FGHSVXΓ 40. 69. 124. 238. 262. al plus^{50} (in his evgg^{mu}) syr^{sch} et^{hr} pers^{p} sl (item c post ηλθεν omissis εξελθων usq τυρου) add ο $\overline{ις}$ | ηλθ. δια σιδωνοσ (Gb′) cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it (exc q) vg cop syr^{hr} aeth ... ς και σιδωνοσ ηλθ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} go arm pers^{p} sl | εισ cum ℵBDLΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 282. 346. 2^{pe} 7^{pe} 20^{ev} ... ς (′= Gb) προσ cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | μεσον: E*KX al mu μεσων | δεκαπολεωσ: D τησ δεκ.

32. κωφ. και μο. cum ℵBDΔ 2^{pe} it vg arm^{zoh} aeth Synops^{138} cat^{ox} com Vict$^{ant\ comm\ ex\ cod\ d}$ ... ς Ti om και cum ALNXΓΠ unc^{9} al fere omn cop syr^{utr} go arm^{cdd} | μογιλαλ. cum ℵAB*DGKMSUVΠ 1. al sat mu ... B^{3}EF(F^{2} ap Wtst)HLNXΓΔ 28. 33. 69. 131. 157. 262. 271. 346. al^{70} fere Synops μογγιλαλ. (X -νγ-) (ita Gb′) | κ. παρακαλουσιν (a *rogantes*, l am *et deprecantur*): 33. b c d f ff$^{2.}$ i q (item g$^{1.\,2.\,vid}$) vg^{ed} em ing (al) syr^{sch} κ. παρεκαλουν | αυτον: V al pauc αυτω | την χειρα (D z^{scr} -ραν) cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syr^{utr} cop etc ... ℵ*NΔ 33. a τασ χειρασ (:: ita solet dici, ut Mt 19, 13 Mc 5, 23. 6, 5. 8, 23 et 25. nec fere fluctuat)

33. απολαβομενοσ: E*Γ 131. 271. y^{scr} al plus^{30} επιλαβομενοσ, Δ 63** λαβομενοσ | απο: ΓΔ y^{scr} al^{6} εκ (it^{pl} vg *de turba*; c f ff$^{2.}$ *a turba*) | απ. του οχλ. κατ ιδι. (ita et. it vg etc): ℵ cop κατ ιδι. απ. τ. οχλ. |

αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺσ δακτύλουσ εἰσ τὰ ὦτα
αὐτοῦ καὶ πτύσασ ἥψατο τῆσ γλώσσησ αὐτοῦ, 34 *καὶ ἀναβλέψασ*
εἰσ τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστιν δια-
νοίχθητι. 35 *καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ εὐθὺσ ἐλύθη ὁ*
δεσμὸσ τῆσ γλώσσησ αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶσ. 36 *καὶ διεστείλατο*
αὐτοῖσ ἵνα μηδενὶ λέγωσιν· [75. 8] *ὅσον δὲ αὐτοῖσ διεστέλλετο, αὐτοὶ*
μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 *καὶ ὑπερπερισσῶσ ἐξεπλήσ-* Mt 15, 30 s
σοντο λέγοντεσ· [76. 6] *καλῶσ πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺσ κωφοὺσ*
ποιεῖ ἀκούειν καὶ ἀλάλουσ λαλεῖν.

---

w^{d} (incipit *δαιμον. εξεληλυθ.*): 30 vdtr ut ℵB etc 31 *απο* pro *εκ*, *και σιδω. ηλθ.*, *εισ*, *τησ δεκαπολ.* 32 *μογγιλαλ.*, *κ. παρεκαλουν*, *τασ χειρασ* omisso *αυτω* 33. *επιλαβ.* Haec supple ad pag. 290.

εβαλεν (ita ℵ^{c}; ℵ* *ελαβ.*): 13. 69. 124. *επεβ.* | *τ. δακτυλ.* cum ℵL c i ... ς Ln Ti *τ. δακτ. αυτου* cum ABDNXΓΔΠ unc rell al fere omn (7^{pe} *αυτ. τ. δακτ.*) it^{pler} vg etc | *πτυσασ* (h. l. f ff$^{2.}$ l vg): D (2^{pe}) a b c i q ante (2^{pe} post) *εβαλεν*, 13. 69. 346. ante *εισ τα*, 124. 6^{pe} post *γλω. αυτου* | *γλωσσησ* (Δ *δ χειροσ*): *-σσ-* unc omn al pl; min vix mu (ut$^{4\,scr}$) *-ττ-*; item Δ v. 35. | w^{d} pro *εβαλεν* etc: *επτυσεν εισ τουσ δακτ. αυτου και εβαλεν εισ τα ωτα του κωφου και ηψατ. τησ γλω. του μογγιλαλου*

34. *εστεναξεν*: Dw^{d} 13. 69. 124. 346. *ανεστ.* (:: cf 8, 12) | *εφφαθα* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; Δ cop$^{wi\,et\,cdd\,2}$ *επφ.*, cop^{dz} *αφφ.*, aeth *ephatah taphateh*): ℵ^{c}D^{gr} *εφφεθα*, c l am *effetha*, b fu ing *effeta*, d *effecta*, vg^{ed} *ephpheta*, f i q *eppheta*, a *epita* | *ο εστ. διανοιχθητι* (D *-νυκθητι*): syr^{sch} et ^{hr} om

35. *και* prim cum ℵBDLw^{d*}Δ 33. 102. a b ff$^{2.}$ i q cop ... ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθεωσ*] cum AEFGHKMNSUVw^{d2}XΓΠ al fere omn c f l vg syr^{utr} arm aeth go | *ηνοιγησαν* cum ℵBDΔ 1. (124. 2^{pe} *διηνοιγησαν*, L *ηνοιχθησαν*) ... ς *διηνοιχθησαν* c. ANw^{d}XΓΠ unc^{9} al pler | *αυτου αι ακοαι*: D (it vg) *αι ακο. αυτου* | *ευθυσ* (L *-εωσ*) c. ℵLΔ aeth (post *τ. γλ. αυτ.*) ... ς Ln Ti om cum ABDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc ... w^{d} *του μογγιλαλου* omisso *αυτου* sq (:: prorsus igitur om *ευθ.* BD al^{2} it^{5} cop)

36. *διεστειλατο*: Δ *ενετειλατο* | *μηδενι* (229. 234. *μηδεν*): D 28. 2^{pe} add *μηδεν* (:: cf 1, 44) | *λεγωσιν* cum ℵBLw^{d}Δ 28. 33. 2^{pe}... ς *ειπωσιν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8. 12. 41. 8, 30; contra Mt 16, 20) | *οσον δε* usq *διεστελλετο* (X al *διεστελετο*, Δ *ενετελετο*): D b c ff$^{2.}$ i (non item a f g$^{2.}$ l q vg) om | *αυτοισ* (prob Schu) cum ℵABLw^{d}XΔ 1. al^{10} a f g$^{2.}$ l q vg cop ... ς Ti praem (sed 33. 346. d^{scr} add) *αυτοσ* cum EFGHKMNSUVΓΠ al pler syr^{utr} go arm aeth | *αυτοι* (D* *οι δε αυτοι*) cum ℵB(D)LNw^{d}Δ 33. 61. 2^{pe} f cop go syr^{sch} arm, item *at* (ff$^{2.}$ l q, *ad* b d i), *illi* b d ff$^{2.}$ i l q, *illi vero* c ... ς om cum AEFGHKMSUVXΓΠ 1. al pler a g vg syr^{p} aeth | *περισσοτερον*: Dw^{d} 61. *-τερωσ*

37. *υπερπερισσωσ*: DU 1. 209. 435. *υπερεκπερισσωσ* ... w^{d} *παντεσ* | *εξεπλησσοντο*: 69. c^{scr} *-ττοντο* | *και* (28. 2^{pe} syr^{sch} om) *τουσ*: B cop praem *ωσ* | *ποιει ακουειν*: Δ* *ακ. ποι.* | *αλαλουσ* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln Ti *τουσ αλαλ.* cum ADNw^{d}XΓΠ unc^{9} al fere omn

VIII.

1—9 Mt 15, 32—39 Mc 6, 34—44 1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πόλλου ὄχλου ὄντος καὶ μὴ
ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς·
2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένου-
σίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς
νήστις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ τινες αὐτῶν

VIII. 1. *εν εκειναις*: D 28. a b c f ff$^{2\cdot}$ i q (non item g$^{2\cdot}$ l vg) syr^{sch} go (non item cop syr^{p} arm) add *δε* | *παλιν πολλου* (Gb′) cum ℵBDGLMNΔ 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. 242. 248. 253. 259. 346. 2p^{e} it (exc q) vg cop go arm aeth arr ... ς Ti *παμπολλου* (s al mu *παμπολου*, x *πανπολου*) cum AEFHKSUVW^{d}XΓΠ al longe pl q syr^{utr} perss ... 124. c^{scr} *παλιν παμπολλου* (:: *παμπολυς* Graecis frequentatur; apud LXX non invenitur nec in N. T. praeter h. l.) | *οντος*: W^{d} *συναχθεντος* | *εχοντων*: D 2p^{e} add *αυτων* | *προσκαλεσαμενος* cum ℵABDKLMNW^{d}ΔΠ 1. 33. al^{25} fere it (exc f; g$^{2\cdot}$ *cum turba multa esset cum Iesu*) vg go cop syr^{utr} arm aeth al ... ς (= Gb Sz) add *ο ῑς̄* cum EFGHSUVXΓ al longe pl f | *τ. μαθητας* cum ℵDLNW^{d}Δ 1. 28. 209. al plus^{5} it (exc g$^{2\cdot}$) vg go cop syr^{p} ... ς Ln add *αυτου* cum ABXΓΠ unc^{9} al pler g$^{2\cdot}$ syr^{sch} arm aeth (:: v. 4 *αυτου* non fluct nec in Mt). Praeterea Δ add *παλιν*

2. *επι τον οχλον* (vg *super turbam*, l *sup. turbas*; item syr^{p} arm aeth): L al pauc a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q gat cop syr^{sch} *ε. τ. ο. τουτον* (a f gat *turbae huic*, q *supra turbam hanc*, g$^{1\cdot}$ *super turb. istam*, b c ff$^{2\cdot}$ i *super istam turbam*); item D *επι του οχλου τουτου* | *ημεραι τρεις* cum ℵALNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler ... B *ημεραις τρισι*, ς (= Gb Sz) *ημερας τρεις* cum Δ 1. 69. al vix mu ... D *ημεραι τρις εισιν απο ποτε ωδε εισιν*, a b c d i *iam triduum* (ita a d, b i *trid. iam*, c *trid. est iam*) *est ex quo* (c *quod*) *hic sunt*, ff$^{2\cdot}$ *triduo est iam quod hic sunt*. Contra q *triduum adherent mihi*, f g$^{1\cdot}$ l vg *ecce iam triduo sustinent me* (f *mecum sunt*) | *προσμεν. μοι*: Ln om *μοι* cum B cop$^{cdd\,2}$ (non^{dz} nec$^{wi\,schw}$) ... D it^{pl} (vide ante) *ωδε εισιν* | *εχουσιν*: LNW^{d}XΔ 33. y^{scr} al^{10} fere *εχωσιν*

3. *και εαν* (E 157. om *εαν*): L *καν* | *νηστις* c. ℵΔ al^{25} fere (^{11}ap Mtthaei, ^{5}ap Scriv) et haud dubie plur (:: Lexic. ms. ap Mtthaeium ad h. l. *τὸ πληθυντικὸν τοὺς νῆστις διὰ τοῦ ἰῶτα.* Phrynich. Bekk. An. p. 52. *νῆστις καὶ τὸ πληθυντικὸν νήστιδες καὶ νήστις*) ... ς Ln Ti *νηστεις* c. ABDLNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pl | *εις*: 13. 28. 69. 124. 235. 346. al pauc add *τον* | *αυτων* (et. c f g$^{2\cdot}$ l vg): D a^{vid} ff$^{2\cdot}$ i q om | *και εαν* usq *εκλυθησ.* (N *εγλυθησ.*): D 2p^{e} *και απολυσαι αυτ. νη. εις οικον* (b om *ε. οικ.*, item 2p^{e}?) *ου θελω μη* (2p^{e} *μηποτε*) *εκλυθωσιν*, item a b ff$^{2\cdot}$ i q (non item c f g$^{2\cdot}$ l vg) :: e Mt | *και τινες* cum ℵBLΔ 1. 13. 28. 33. 209. q (*et aliqui*) cop item D *οτι και τινες*, b i *quoniam quidem et* (b om) *aliqui*, a c d *quoniam quidam*, ff$^{2\cdot}$ nil nisi *quidam* ... ς *τινες γαρ* cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler f l vg syr^{p} go arm aeth (11p^{e} *τι. δε*, g$^{2\cdot}$ *quidam autem*, item syr^{sch}) | *αυτων* (*illorum* a; b om): D 127. al^{15} fere c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l

ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν. 4 *καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ*
ὅτι πόθεν τούτουσ δυνήσεταί τισ ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ᾽ ἐρημίασ;
5 *καὶ ἠρώτα αὐτούσ· πόσουσ ἔχετε ἄρτουσ; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά.*
6 *καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆσ γῆσ· καὶ λαβὼν*
τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ εὐχαριστήσασ ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖσ μαθηταῖσ
αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 *καὶ εἶχαν*
ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσασ αὐτὰ παρέθηκεν. 8 *καὶ ἔφαγον καὶ*

q vg *εξ αυτ.* | *απο* c. ℵBDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 346. 3pe al (it vg *de longe, a longe, de longinquo*) ... ς Ln om c. ANWdXΓΠ unc9 al pler (:: cf Mt 26,58 Mc 5,6. 11,13) | *ηκασιν* (et. ς) cum ℵADN 1. 28. 33. 69. 124. al plus20, item ςe *ηκουσιν* c. EFGHKMSUVWdXΓΠ al longe pl, item *venerunt* it vg go syrutr arm aeth ... Ti *εισιν* cum BLΔ cop

4. *αυτω*: ℵ ff2. om | *οτι ποθεν* cum BLΔ ... ℵ *και ειπαν ποθεν* (similiter 106. 251. 282. syrp *λεγοντεσ ποθεν*, c *et respondentes -- dixerunt unde*) ... ς Ln *ποθεν* c. ADNWdXΓΠ unc9 al pler (:: cf 4, 21 Mt 15, 33) | Wd 69. 346. al *δυνησηται* | *ωδε* (h. l. vged am*ing em fu; Wd post *χορτ.*, 1. 28. 209. 2pe al a f l varie transp): DH 69. b c ff2. i q go om | *αρτων*: FHKΓ 1. al mu *αρτον* | *επ ερημιασ* c. ℵBDLNWdXΓΠ2 unc8 al pler (it vg *in deserto, in solitudine* vel *-nem*) ... AKΔΠ* al12 *επ ερημιαισ* (Δ *-μαισ*)

5. *ηρωτα* cum ℵBLΔ ... ς Ln *επηρωτα* cum ADNWdΓΠ unc8 al pler; X al pauc *ἐπερωτᾶ*, M *επηρωτησεν* (item *interrogavit* b c d f ff2. g1. 2. i l q vg syrsch; contra a syrp *interrogabat*) | *εχετε αρτουσ* cum ABLNWdΓΠ unc9 al pler go arm ... ℵD 28. 33. 124. 131. al plus10 it vg cop syrutr aeth *αρτ. εχετ.* (:: cf 6, 38 Mt 15, 34) ... X om *αρτουσ* | *ειπαν* cum ℵBNΔ ... ς Ln *ειπον* cum ACDLWdXΓΠ unc9 al omnvid. Praeterea L 282. i l syrsch aeth add *αυτω*

6. *παραγγελλει* (Δ* *-ελει*) c. ℵBDLΔ item l *praecipit* (cop et *παραγγελλει* et *παρηγγειλε* respondet). Respicit huc Or3, 510 *κακει μεν κελευει τουσ οχλουσ ανακλιθηναι η αναπεσειν επι του χορτου· και γαρ ο λουκασ· κατακλινατε αυτουσ, ανεγραψε, και ο μαρκοσ· επεταξε, φησιν, αυτοισ παντασ ανακλιναι· ενθαδε δε ου κελευει αλλα παραγγελλει τω οχλ. ανακλιθηναι* ... ς *παρηγγειλε* cum ACNWdXΓΠ unc9 al omnvid it (exc l) vg etc | *ευχαριστησασ* cum ℵABLNWdXΓΔΠ unc7 al pl b c i l (hi *et accipiens sept. pan. gratias agens fregit*, itemvid ff2. g1. 2.) q (*et acceptis sept. pan. gratias egit et fregit*) vg (ut b etc) cop syrp arm ... CDSV al40 fere a d f (a d *et accepit sept. pan. et gr. agens fregit*, f *et accipiens sept. pan. et gr. agens fregit*) go syrsch aeth *και ευχαρ.*, hinc Ln [*και*] *ευχαρ.* | *παρατιθωσιν* cum ℵBCLMΔ 13. 33. 69. 346. yscr al plus5 ... ς Ln *παραθωσι* cum ADNWdXΓΔΠ unc8 al pler

7. *ειχαν* cum ℵBDΔ ... ς *ειχον* c. ALNWdXΓΠ unc9 al omnvid | *ευλογησασ*: D q *ευχαριστησασ* | *αυτα* post *ευλογ.* cum ℵBCLΔ 6. 10. 28. 116. cop aeth; item ante *ευλογ.* MNWd 1. 69. al15 fere it (exc q) vg (Latt *ipsos*) syrutr go arm ... Ln Ti *ταυτα* ante *ευλογ.* cum AFKΠ al20 fere ... ς om cum EGHSUVXΓ 33. al pl, item (qui *ευχαρ.* pro *ευλογ.*) D q | *παρεθηκεν* cum ℵ* ... ς Ln Ti *ειπεν* (Dgr *εκελευσεν*, it vg *iussit* sed d

ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.
9 ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.
Mt 15, 39 10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

---

dixit) παραθειναι (ita ς cum GM^{txt}NUVXΠ al pl, item EFHKSW^{d}Γ al pm παραθηναι, item *ut apponerent* syr^{utr} go cop arm; Ti παρατιθεναι cum ℵ^{a}BDLM^{mg}Δ al pauc, Ln παρατεθηναι cum A al pauc, item *apponi* it vg; c 33 παραθετε) και αυτα (κ. αυτ. cum AEFGHKM^{txt}SUXΓΠ al longe pl syr^{p} go, item cop; V al^{10} fere syr^{sch} αυτα: ℵ^{a}BCLΔ 115. q και ταυτα ante παρα., D και αυτους ante εκελευσεν: M^{mg}NW^{d} 1. 10. 28. 61. 67. 124. 209. 271. 48^{ev} g^{scr} 2^{pe} it [exc q] vg om, hinc Gb^{o}; sed M^{mg} 48^{ev} τω οχλω [:: cf Mt 14, 16], N αυτοις, similiterque cop *coram illis*) :: cf ad Io 6, 11

8. και εφαγ. cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 40. 124. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ti εφαγ. δε cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler go syr^{p}. Praeterea ℵ (282?) add παντες, item post εχορτασθ. KMΠ 33. 142^{mg} 229. al^{20} fere :: cf Mt 15, 37; item Mc 6, 42 et ll pp | περισσευματα (Γ al -ισευ-) cum ABLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... ℵC cop τα περισσ., D 2^{pe} το περισσευμα των ... 33. περισσευσαντα | κλασματων (33. -ατα): Δ om | επτα (D ζ, non item h. l. ℵ): DL 2^{pe} q post σπυρ. | σπυριδας cum A^{2}BCLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... Ln σφυριδας c. ℵA*D (:: eandem scripturam 8, 20 et Mt 15, 37 solus D tuetur, Mt 16, 10 BD p^{scr} Act 9, 25 ℵC: hinc nullo loco sine teste est; at non aptum videbatur hoc versu σφυριδας et v. 20 σπυρ. edere). Praeterea 13. 33. 69. al^{10} fere i add πληρεις :: e Mt

9. ησαν δε (Gb′) cum ℵBLΔ 33. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} cop ... ς Ln add οι φαγοντες cum ACDNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} etc :: ut 6, 44 | ως (M al^{10} ωσει): ℵ cop om (:: ut Mt) | τετρακισχιλιοι: GΔ al pauc a b c ff$^{2.}$ i q (non f g$^{1.2.}$ l vg) add ανδρες :: ut 6, 44

10. ευθυς cum ℵBCLΔ 1. 13. 28. 69. 253. 346. ... ς ευθεως c. ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al longe pler. Ponitur h. l. cum ℵBCEFGHLSVXΓΔ al pler a f g$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg cop arm ... AKMNUW^{d}Π 1. 69. 124. al plus^{10} syr^{utr} go post εμβ. ... D 8^{pe} b c ff$^{2.}$ i om (sed vide ad εμβας) | εμβας (D^{gr} ανεβη, 2^{pe} ενεβη posteaque uterque και ηλθεν, item a f q *ascendit* sequente *et venit*; d *ascendens* sequente *et venit*): B add αυτος, hinc Ln [αυτ.]; D b i praem αυτος (c ff$^{2.}$ *Iesus autem ascendens*) | το: L 1. 28. 33. 69. 124. 209. y^{scr} al^{10} go om | ηλθεν: ℵ*(c om)L add ο ις (vide supra c ff$^{2.}$) | μερη: D^{gr} ορια, item c f (hi *in finibus*) arm^{usc} ... N ορη | δαλμανουθα (B -νουνθα): ita et. f g$^{1.2.}$ l q „cdd quidam“ ap Aug (vide post) cop syr^{utr} (et. syr$^{p\,mg\,gr}$) aeth (arm) ... D* μελεγαδα, D^{2} μαγαδα, 28. 2^{pe} μαγεδα, d *magidan*, a ff$^{2.}$ *magedan*, b i *magedam*, c *mageda*. Cf Aug$^{cons\,2,3}$ *Marcus -- hoc idem subjicit quod Matthaeus, nisi quod* Dalmanutha, *quod in quibusdam codicibus legitur, non dixit Matthaeus sed* Magedan. *Non autem dubitandum est eundem locum esse sub utroque nomine. Nam plerique codd. non habent etiam secundum Marcum nisi* Magedan. Hier de

Supple ad p. 295: w^{d} 11 συζητ. 12 σημ. επιζητ. 13 εμβ. παλ. εις το πλοι. 14 επελ. οι μαθητ. αυτ. 15 ορατ. και βλ. 16 πρ. αλλ. λεγοντες

ἦλθεν εἰσ τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 $^{77.4}$ καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρι- 11–13 Mt 16, 1—4
σαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντεσ παρ' αὐτοῦ σημεῖον
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντεσ αὐτόν. 12 $^{78.6}$ καὶ ἀναστενάξασ
τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 καὶ ἀφεὶσ
αὐτοὺσ πάλιν ἐμβὰσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ πέραν.
14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτουσ, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ 14—21 Mt 16, 5—12 Lc 12, 1

---

11. Hebr. 3, 250: *μαγεδαν ο χ̅ς̅ επεδημησεν, ωσ ο ματθαιοσ· και ο μαρκοσ δε τησ μεγαιδαν μνημονευει· και εστι νυν η μαγαιδανη* (al. *μεγαιδανη*) *περι την γερασαν* ... 1. 13. 69. 209. 271. 347. cop^{maresch} *μαγδαλα*, go *μαγδαλαν*. Scholion^{238} *και ο ματθ. μαγδαλα ειπεν, ο δε μαρκοσ δαλμανουθα. ου διαφωνιαν δε εχει τουτο· ο μεν γαρ την κωμοπολιν ωνομασεν, ο δε τα πορρω του αστεοσ μερη ανεγραψατο· μαγδαλα γαρ και δαλμανουθα πλησιοχοροι εισιν.*

11. *και εξηλθον* (c^{scr} *-λθαν*, D *-λθοσαν*): 33. 252* c om, *οι φαρισ.* post *ηρξαντ.* posito | *συνζητ.* cum ℵABCDE*GLNΓΔ al ... ς *συζητ.* cum E^{2}FHK MSUVXΠ al plervid | *συνζητ. αυτω* (d haec om, item 69. pergens *συζητουντεσ*): D^{gr} *συνζ. συν αυτω*, it vg *conquirere cum eo* (*cum* et. i, male Blanch *ab*) | *ζητ. παρ αυτου*: Δ om | *σημειον*: D *το σημ.*, 2^{pe} *τι σημ.* ante *παρ* | *απο* (13. 69. 346. *εκ*): ℵ 68. c praem *ιδειν*

12. *αναστεναξασ*: M* al^{10} fere *στεναξασ* | *αυτου* (AL *εαυτου*): DM*Γ 1. 282. b g^{2} i l (non item a c f ff^{2} g^{1} q vg) om | *λεγει*: Γ al pauc *ειπε*, item a *dixit* (it rell vg *ait*) | *τι*: C Or^{3,429} *οτι* | *ζητει σημει.* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe}, item *quaerit signum* a b c i l am fu ing tol sax cop syr^{sch} aeth ... ς *σημει. επιζητει* (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pler Or^{3,429}, item *signum quaerit* f (ff^{2} vid) g$^{1.2}$ q vg^{ed} em syr^{p} go arm | *υμιν* cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} etc (et. Or) ... BL om | *ει* (Or^{3,429} *εἰ - τουτεστιν οὐ δοθησεται*): Δ 5. 13. 69. 124. 346. (item cop syr^{sch} al) *ου* | *ταυτη*: FHLΓ al *αυτη*

13. *αφεισ*: N *καταλιπων* :: e Mt | *παλιν εμβασ* (D *ενβ.*) cum ℵBCDLΔ 28. 33. 69. 346. 2^{pe} d^{scr} a i q aeth ... ς *εμβ. παλ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go syr^{p} ... 108. e^{scr} b c cop syr^{sch} om *παλιν*. Praeterea *παλ. εμβ.* sine additamento cum ℵBCLΔ ff^{2} g^{1} am tol ... ς (Gb^{oo}) add *εισ το πλοιον* cum HKNUΓΠ al mu, item Ln *εισ πλοιον* cum AEFGMSVX al pl, item *in navem*, *navem* a (*ascensa nave*) b c f g^{2} i l (*in navi*) q vg^{ed} (*navim*) em ing al go cop syr^{utr} al

14. *επελαθοντο* (B* *-θεντο*): D 28. al plus^{10} c add *οι μαθηται*, item U 13. 69. al^{30} fere vg^{edd} (ap Ln) sl *οι μαθηται αυτου* :: cf Mt | *λαβειν αρτουσ*: 13. 69. ff^{2} q vg^{ed} em (al) *αρτ. λαβ.* :: ut Mt | *και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον* etc: f g^{1} l vg *et nisi unum panem non* (fu om) *habebant* etc ... D *ει μη ενα αρτον ειχον*, a g^{2} *nisi* (a *et nisi*??) *unum panem habebant* etc; d i q *nisi unum panem quem* (ἄρτον ὃν?) *habebant secum* (i q *sec. hab.*) *in navem*, c *nisi unum tantum quem secum habebant in navi*, ff^{2} *et nisi unum panem quem sec. habeb. in navem*, b *et nihil am-*

εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 $^{79.2}$ καὶ διεστέλλετο αὐτοῖσ
λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ τῆσ
ζύμησ Ἡρώδου. 16 $^{80.6}$ καὶ διελογίζοντο πρὸσ ἀλλήλουσ ὅτι ἄρ-
τουσ οὐκ ἔχομεν. 17 καὶ γνοὺσ λέγει αὐτοῖσ· τί διαλογίζεσθε ὅτι
ἄρτουσ οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην
ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18 ὀφθαλμοὺσ ἔχοντεσ οὐ βλέπετε, καὶ

plius habebant nisi unum panem quem secum habeb. in nave... 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2^{pe} ενα μονον (2^{pe} om) αρτ. εχοντεσ (69. εχ. αρτ.) | μεθ: D μετ (sequente εαυτ.)

15. διεστελλετο: EF 13. 28. 69. 131. 346. al pauc διεστειλατο, Δ ενετειλατο. Item a b c f ff^{2} i q *praecepit*, contra g$^{1.2}$ l vg *praecipiebat* | ορατε: C 13. 28. 69. 124. 8^{pe} al pauc c f g^{2} l vg^{ed} (et^{cdd} aliq sed non am fu ing em gat) sax cop^{schw} (non item^{wi}) add και, hinc Ln [και]... D 1. 2. 118. 209. 2^{pe} a b ff^{2} i q tol arm om (b ff^{2} i q *videte a ferm.*, a d tol *cavete a ferm.*; c f g$^{1.2}$ l vg *videte* [*et*] *cavete*); Δ om βλεπετε (δ super ορατε habet *videte aut cavete*) | και: GΔ 1. 28. 69. 124. 209. 346. add απο, item a f g$^{1.2}$ q fu (non item b c ff^{2} i l vg) | ηρωδου: G 1. 13. 28. 69. 118. 209. 251. 346. 2^{pe} i tol arm των ηρωδιανων

16. διελογιζοντο (c *dicebant*): N ελογιζ. | πρ. αλληλ. cum ℵBD 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff^{2} i q... ς add λεγοντεσ cum ACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2}$ l vg go cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt) | εχομεν (K al -ωμεν) cum ℵAC LNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g^{1} l vg go syr^{utr} arm aeth; item al^{4} ελαβομεν :: ut Mt ... Ln Ti εχουσιν cum B 1. 28. 209. 2^{pe} c g^{2} (cop *nullus panis iis*); item D a b i q (hi *quod panes non haberent*; contra ff^{2} *quot panes haberent*) ειχαν

17. κ. γνουσ cum ℵ^{c}BΔ* i cop ... ς Ln add ο (Δ^{2} om) ις cum ℵ*ACDNXΓΔ^{2} unc^{9} al longe pler a c f g^{2} l q am fu ing tol al syr^{utr} go etc, item post αυτοισ L c^{scr} b ff^{2} vg^{ed} em al (:: ο ις in Mt non fluct) | διαλογιζεσθε cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{7} al pler f l vg cop syr^{sch} go: DU 28. 67. 124. 238. 271. c^{scr} 2^{pe} a b c ff^{2} g^{2} i q syr^{p} c.* arm aeth add εν ταισ καρδιαισ υμων (:: cf 2, 8 Lc 5, 22), item M 13. 61. 69. 346. 8^{pe} εν αυτοισ (:: cf Mt). Insuperque 13. 28. 61. 69. 124. 271. 346. 2^{pe} c^{scr} syr^{p} c.* (sed adnotat in margine: εν τ. καρδ. υμ. ολιγοπιστ. non inventum est in 2 exx Graecis nec in antiquo Syro) arm add ολιγοπιστοι :: e Mt | εχετε: Δ c^{scr} 7^{pe} pers^{p} εχομεν | ουδε (Δ δ και) συνιετε (B* συνειτε, 2^{pe} μνημονευετε): 1. 209. om | πεπωρωμενην (Γ πεπορρωμ.) sine ετι cum ℵBCD^{gr}LNΔ 1. 28. 33. 124. 209. 225. 245. 2^{pe} a cop arm aeth ... ς Ti ετι πεπωρωμ. cum AXΓΠ unc^{9} al pler f g^{2} l q vg syr^{utr}, item οτι (pro ετι) πεπ. 106. go, item *sic* (pro *adhuc*) *obtusa* b c d ff^{2} i | πεπωρωμ. εχετε τ. κα. υμων (f g^{2} l vg *caecatum habetis cor vestrum*): D 2^{pe} πεπωρωμενη (D* πεπηρωμ. sed ω super η notato, ab ipso* ut vdtr) εστιν η καρδια υμων, item a q *obtusum est cor vestrum*, b c d ff^{2} i *obtusa sunt corda vestra*

18. ς Gb Sz Ti βλεπετε; (Ti -τε,) -ακουετε, (Wtst -ετε;) και – μνη-

ὦτα ἔχοντεσ οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19 ὅτε τοὺσ πέντε
ἄρτουσ ἔκλασα εἰσ τοὺσ πεντακισχιλίουσ, καὶ πόσουσ κοφίνουσ κλα-
σμάτων πλήρεισ ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα. 20 ὅτε καὶ τοὺσ
ἑπτὰ εἰσ τοὺσ τετρακισχιλίουσ, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμά-
των ἤρατε; καὶ λέγουσιν· ἑπτά. 21 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· οὔπω συνίετε;

μονευετε; οτε .. Ln βλεπετε, -ακουετε; -μνημονευετε, οτε | και ωτα: ℵ* (suppl^{a}) cop$^{dz\ et\ petr\ 3.}$ om και | και ου (it vg *nec*) μνημο.: D ουδε μνημ., N ουπω νοειτε, 2^{pe} ουπω νοειτε ουδε μνημ.

19. οτε (Δ 69. 127* 237. al pauc οτι): 28. 60. b c ff$^{2.}$ i k cop om. Eaedem vv item 13. 69. 346. al? (28? 60?) postea οὓσ ἔκλασα, *quos fregi*; quod idem D voluisse videtur qui habet τουσ εκλασα. Duas enim vero D lectiones miscuisse clarissimum fit ex d: *nec meministis quando de V panibus quos fregi.* | τουσ (Δ om) πεντακισχιλιουσ: Δ a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q (non item f i k vg) add ανθρωπουσ (*hominum*, δ *homines* praegresso *milia*) | και ποσουσ cum ℵCDMΔ 1. 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al plus^{5} f g$^{1.2.}$ l am fu em ing arm aeth ... ς Ln Ti ποσουσ (U οσουσ) cum AB LNXΓΠ unc^{8} al pler ff$^{2.}$ (a b c i k *ex quibus quot*) vg^{ed} cop syr^{utr} go | κοφ. κλασμ. πληρεισ cum ℵBCLΔ 1. 20. 33. 124. 131. 300. 49^{ev} y^{scr} 2^{pe} al pauc f g$^{1.2.}$ l vg syr^{sch} cop (sed ηρατε ante κοφ.), item D^{gr} sed ηρατε inter κλασμ. et πληρ. pon ... ς κοφ. πληρεισ (AFGM al -ρησ) κλασμ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{p} go (arm aeth) ... 13. 69. 237. 259. 346. a b c d ff$^{2.}$ i (k libere) q om πληρ.

20. οτε και cum ℵΔ g$^{1.2.}$ l vg (cop nil nisi και); item CN f οτε δε και, item c syr^{sch} και οτε ... ς Ln Ti οτε δε cum ADXΓΠ unc^{9} al omn fere a ff$^{2.}$ i q go syr^{p} arm aeth ... BL 2^{pe} nil nisi οτε | τουσ (Δ om) επτα cum ABDLM*NXΓΠ unc^{8} al pler a ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i k cop syr^{utr} ... ℵCM^{2} 13. 69. 124. 346. 48^{ev} al^{10} fere c f g$^{2.}$ l q vg go arm aeth add αρτουσ, hinc Ln [αρτ.] :: cf Mt | εισ τουσ (LΔ g^{scr} z^{scr} al pauc om) τετρακισχιλιουσ: Δ c g$^{2.}$ q add ανθρωπουσ | b ab ηρατε v. 19 ad ηρατε v. 20 transilit | ποσων σπυριδων πληρωματα (E* -ατων) κλασμ. (f *quot sportas plenas fragmentorum*, item cop syr^{utr} go; k *quod sportas plenas*): D ποσασ σφυριδασ κλασματων, item 2^{pe} addito πληρεισ, Δ και ποσουσ κοφινουσ κλασμ. πληρεισ. Item a c d ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg *quot* (*quod*, g$^{2.}$ *et quot*) *sportas fragmentorum* | και (Δ g$^{1.}$ k l syr^{sch} om) λεγουσιν cum ℵBCLΔ 115. g$^{1.2.}$ k l vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ln οι δε ειπον (*at illi dixerunt* it^{6}; *qui dixerunt* a) cum ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (a) b c f ff$^{2.}$ i q syr^{p} go arm. Praeterea Ti add αυτω cum BCLΔ 115. g$^{1.2.}$ l vg cop aeth (:: ut v. 19): omisi cum ℵ k syr^{sch} item cum omnibus qui οι δε ειπον

21. και ελεγεν cum ℵABCEGHLMSUVXΓΔ al pl g$^{1.2.}$ l vg cop syr^{p} arm (go *dixit*, 1. ειπεν)... DFKΠ al plus^{40} a b c f ff$^{2.}$ i k q syr^{sch} και (i k syr^{sch} om) λεγει (it^{pl} *ait*, a k *dicit*) | ουπω (K οὔπωσ) c. ℵCKLΔΠ 1. 118. 127. 209. al^{10} fere k ... Ln πωσ ουπω cum AD^{gr}MNUX al^{30} fere a c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l syr^{utr} go; item 13. 61** 69. 124. 346. f arm πωσ ουν ουπω, ς πωσ ου cum BEFGHSVΓ al pl b d q cop aeth (:: πωσ ex Mt) | συνιετε: BD^{2} νοειτε (:: cf Mt), D* συννοειτε

22 81.10 Καὶ ἔρχονται εἰσ Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ
τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. 23 καὶ ἐπι-
λαβόμενοσ τῆσ χειρὸσ τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆσ κώμησ,
καὶ πτύσασ εἰσ τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶσ τὰσ χεῖρασ αὐτῷ, ἐπ-
ηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. 24 καὶ ἀναβλέψασ ἔλεγεν· βλέπω τοὺσ
ἀνθρώπουσ, ὅτι ὡσ δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντασ. 25 εἶτα πάλιν
ἐπέθηκεν τὰσ χεῖρασ ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν

22. ερχονται (Gb″ prob Schu) cum ℵ^{c}BCDLΔ 13. 28. 33. 69. 124. 346. al pauc, item vel *veniunt* (g$^{1.}$ i k l vg cop arm) vel *venerunt* (a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q go aeth) it vg cop arm go aeth … ς ερχεται cum ℵ*ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} perss | βηθσαιδαν cum ℵABLNXΓΠ unc^{9} al pler b (*betsaidam*) vg^{ed} (*bethsaidam*) syr^{utr} arm aeth; item βηθσαιδα CNΔ (βησσαιδα) 1. 28. 33. 69. al^{30} fere c g$^{1.2.}$ k (*bedsaida* ex emendatione, **bettsaida* ut vdtr) am fu ing em mt cop (βηδσαιδα) … D 262* a f ff$^{2.}$ i l q go βηθανιαν | τυφλον: Δ add δαιμονιζομενον

23. επιλαβ. τησ χειροσ: D λαβομενοσ την χειρα | του τυφλου: 1. 2^{pe} 3^{pe} αυτου, 131. 229. 238. αυτ. του τυφλ. | εξηνεγκεν (Δ εξενεκεν) cum ℵBCL 33. … ς Ln εξηγαγεν cum ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn. Latini sic: b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i gat *duxit*, d f l vg *eduxit*, a k *produxit*, q *eicit* | επιθεισ: G 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc praem και (c *et expuit* - *et imposuit*, b *exspuens* - *et impositis manibus*, d *et expuens* - *et impositis manibus*; it^{pl} vg *et expuens* - *impositis manibus*, similiter al) | αυτω (ita a b c ff$^{2.}$ i q, item k sed confudit *et* cum *ei*): AKΔ 28. 2^{pe} al^{10} fere f g$^{2.}$ (et $^{1.\,vid}$) l vg go cop syr^{sch} syr^{p} αυτου (sed g$^{2.}$ *impositis illis* [sic] *manibus suis*, item cop syr^{p} cum αυτω et. αυτου exprimunt) | επηρωτα: D^{gr} επερωτα (d *interrogabat*), N επηρωτησεν | βλεπει cum ℵA D^{2}(Scriv non indicat correctionem)LNXΓΠ unc^{9} al fere omn it^{omn} (et. d) vg syr^{utr} go arm … Ti βλεπεισ cum BCD*^{gr}Δ 2^{pe} cop aeth

24. ελεγεν cum ℵ^{c}ABLXΓΔΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} … ℵ*C al pauc ειπεν, item *dixit* c ff$^{2.}$ k syr^{p}; DN 13. 69. 346. al pauc λεγει, item *ait* a b f g$^{1.2.}$ i l q vg | οτι ωσ δενδρ. ορω περιπατ. (et. ς et ς^{e} 1624; Gb′) cum ℵABC*LM^{txt}NXΓΔΠ unc^{8} al longe pl go … ς^{e} 1633. Gb Sz ωσ δενδρ. περιπατ. omissis οτι et ορω cum C^{2}DM^{mg} 1. al non ita mu it^{omn} vg cop syr^{utr} arm aeth | περιπατουντασ: F 225. -ντα

25. ειτα (ita a f l g$^{1.\,vid}$ g$^{2.\,vid}$ vg cop syr^{p} go): D b c ff$^{2.}$ i k q aeth και … syr^{sch} arm pers^{p} om | επεθηκεν c. ℵACNXΓΔΠ unc^{9} al fere omn, item D 2^{pe} επιθεισ (D servat και sq, 2^{pe} om); item it^{pler} (et. d) vg *inposuit*, a *inponens* sed postea *et fecit* … BL εθηκεν | χειρασ: N al pauc c syr^{utr} cop add αυτου | και διεβλεψεν cum ℵBC*LΔ 1. 28. 209. 346, item C^{2} κ. ενεβλεψεν, item *et vidit* k cop aeth arr … D b c g$^{2.\,vid}$ ff$^{2.}$ i l vg pers^{w} και ηρξατο αναβλεψαι … ς Ln και εποιησεν αυτον αναβλεψαι (al pauc βλεψαι) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler (sed 13. 69. κ. εποι. αυτ. αναβλ. additis και διεβλεψεν, similiter arm *et aperuit et videbat*) a f q go syr^{p} … syr^{sch} om plane (item pers^{p} omissis simul και απεκατ.), hinc Gb^{0}

καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν δηλαυγῶσ ἅπαντα. 26 καὶ ἀπ-
έστειλεν αὐτὸν εἰσ οἶκον αὐτοῦ λέγων· μὴ εἰσ τὴν κώμην εἰσέλθησ.
27 $^{82.1}$ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ τὰσ 27–30 Mt 16, 13–20 Lc 9, 18–21
κώμασ Καισαρείασ τῆσ Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺσ
μαθητὰσ αὐτοῦ λέγων αὐτοῖσ· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
εἶναι; 28 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντεσ ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν,

---

25. απεκατεστη (B αποκ.) cum ℵBCLΔ al pauc ... Ln απεκατεσταθη cum AΝΧΓΠ^2 unc^8 al pl, item ς αποκατεσταθη cum DUΠ* 1. 126. al permu | και ενεβλεπεν (Δ 346. ανεβλ.) cum ℵ^{c}BLΔ 13. 28. 69. 346. (et 244. κ. εβλεπεν) syr^{sch} ... ς και ενεβλεψεν c. ACEGHKM^{2}NSUVΧΓΠ al permu; FM* al^{60} fere κ. ανεβλεψεν, ℵ* και εβλεψεν, item cop syr^p ... D it vg ωστε αναβλεψαι | δηλαυγωσ (L διλαυγοσ) cum ℵ*CLΔ (33. δηλωσ) ... ς Ln Ti τηλαυγωσ cum ℵ^{c}ABDΝΧΓΠ unc^9 al fere omn (:: Hesych. τηλαυγ. per λαμπρωσ, δηλαυγ. per αγαν φανερωσ explicat) | απαντα (D 2^{pe} παντ.) cum (Gb″ prob Schu) ℵBC*DLM(?)Δ 1. 13. 69. al^5 a b f ff$^{2.}$ i l q (g$^{1.2.}$ ut vdtr) vg syr^{utr} cop arm aeth (cop syr^{utr} aeth *omne*) ... ς Ti απαντασ cum AC^{2}ℵ̊ΧΓΠ unc^8 al pler go ... c k om

26. αυτον: ℵ* post οικον pon (transp ℵ^c) | οικον cum ℵ*ABCDEFHKLNSVΓΠ al pl go ... ς (= Gb Sz) τον οικ. cum ℵ^{c}GMUXΔ al sat mu cop | λεγων: D και λεγει αυτω | μη (ita ℵ*, ℵ^{c}BL 1* 209. cop μηδε) εισ τ. κωμ. εισελθησ cum ℵ* et ℵ^{c}BL 1* 209. cop. Similiter c *ne cui diceret in castellum*, k *nemini dixeris in castello* ... ς Ln Ti μηδε εισ την κωμην εισελθησ μηδε ειπησ τινι (Δ ειπισ τιν, δ non exprim τινι) εν τη κωμη cum ACΝΧΓΔΠ unc^9 al pler syr^{sch} et$^{p\ txt}$ go aeth, item arm sed post εισελθησ add *sed vade in domum tuam, et si in vicum introieris*; syr$^{p\ mg}$ ad μηδε ε. τ. κωμ. εισελθ. adnotat *et si in pagum ingrediaris nemini dixeris in pago* ... D υπαγε εισ τον οικον σου και μηδενι ειπησ εισ την κωμην. Similiter 13. 28. 61. 69. 346. 2^{pe} i υπαγε εισ τον οικον σου, και εαν εισ την κωμην εισελθησ μηδενι (28. 61. 346. add μηδεν) ειπησ μηδε εν τη κωμη. Eadem habent b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg *vade in domum tuam, et si in vico* (g$^{2.}$ vg *vicum*, f *castella* [-*llo*?]) *introieris, nemini dixeris*, a *vade domi aput te et ne in municipio intres nec cuiquam dicas*, q *vade in domum tuam et nemini in castello dixeris*

27. εισ τασ κωμασ καισαρειασ (-ρειασ BKMSUΓΠ etc, -ριασ ℵACEFHLΝΧΔ etc. Cf ad Mt 16, 13): D a b ff$^{2.}$ i q (non item c f k l vg, nec g$^{1.2.vid}$) εισ καισαριαν | αυτου sec: A arm om | αυτοισ cum ℵ*et^{cb}ABCΝΧΓΠ unc^9 al pler c f ff$^{2.}$ l (item g$^{1.2.vid}$) vg cop syr^{utr} go ... ℵ^{ca}DLΔ al^{10} fere a b i k q tol arm om (:: ut Mt) | τινα: K τι | οι ανθρ. ειναι (et. b g$^{2.}$ i k): D a f ff$^{2.}$ l q vg Tert (contr. Gnostic. 10 *de quibus dicit: Quem me aiunt esse homines?*) Ambr^{incarn} ειναι οι ανθρ. (c *me esse dicunt homines*)

28. ειπαν cum ℵBC*et^{2}LΔ k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln απεκριθησαν cum ADΝΧΓΠ unc^9 al omn^{vid} it (exc k) vg syr^p go arm. Praeterea αυτω λεγοντεσ cum ℵBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 282. 346. 2^{pe} a b c i l (item e silentio ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg cop; item αυτω tantum c^2 33. 90. 6^{pe} q^{scr*}

καὶ ἄλλοι Ἡλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷσ τῶν προφητῶν. 29 καὶ αὐτὸσ
ἐπηρώτα αὐτούσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶσ ὁ
Πέτροσ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστόσ. 30 $^{83.2}$ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ
31—33 Mt 16, 21—23 Lc 9, 22 ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺσ

r^{scr}, *illi omnes* k, item λεγοντεσ tantum f q arm ... ϛ om cum ANXΓΠ unc^9 al pler syr^{utr} go (:: offendit h. l. ut Lc 20, 2 ειπαν cum λεγοντεσ coniunctum. Hinc alii απεκριθ. αυτ. λεγ., alii ειπ. sine λεγ., alii απεκριθ. sine λεγ. Apud Mt est οι δε ειπαν, apud Lc οι δε αποκριθεντεσ ειπαν) | οτι pr c. ℵ*B syr^{sch} (cop ut solet) ... c*et**Δ 13. 69. 124. οι μεν (:: e Mt) ... ϛ Ln plane om cum $ℵ^cAC^3$DLNXΓΠ unc^9 al longe pler go syr^p, item it vg | B ιωανην | βαπτιστην: 28. 2^{pe} βαπτιζοντα | και αλλοι cum ℵABCLXΓΠ unc^8 al pler ff^{2} i syr^{utr} cop go al ... DN 13. 69. 346. 2^{pe} c^{scr} a f k q cop^{dz} αλλοι δε ... VΔ al pauc b c l vg nil nisi αλλοι | ηλειαν cum ℵAB* ... ϛ Ln Ti ηλιαν cum B^3CDLNXΓΠ unc^9 al omn^{vid}; de ἡλ- et ἠλ- vide ad Mt 11, 14 | αλλοι δε: 13. 69. 124. και αλλοι, cop^{wi} et ^{cod} αλλοι | οτι εισ cum ℵBC*L cop, item 2^{pe} εισ ... ϛ ενα cum AC^3NXΓΔΠ unc^9 al fere omn (k syr^{utr} arm go); item D it (exc k) vg ωσ ενα, *quasi* (sed k om) *unum*

29. και αυτοσ: D 2^{pe} al pauc a ff^{2} (c *ipsos autem* pro *ipse autem*) αυτ. δε ... b f i l (item $g^{1.2}$ ut^{vid}) vg *tunc* (syr^{sch} *Iesus*) ... 1. 28. al pauc arm aeth om; item k* om και αυτ. επηρ. αυτ. | επηρωτα αυτουσ (Gb′ prob Schu) cum ℵBC*DLΔ 53. 2^{pe} a ff^{2} q (a *interrogabat illos*, ff^{2} q *interrogavit eos*; item c *interrogavit dicens*) cop ... ϛ λεγει αυτοισ cum AC^3NXΓΠ al pler (al aliq ελεγεν αυτ.) b i l vg (hi omnes $itemque^{vid}$ $g^{1.2}$ *dicit illis*; item f *dicit discipulis suis*, k** *et ait ille* sive *ipse*) go arm aeth syr^p (et syr^{sch} *Dicit eis Iesus*) | αποκριθεισ cum BL al pauc l ($g^{1.2.vid}$) vg cop syr^{utr} $Eus^{dem\,121}$ ... ϛ αποκριθ. δε (:: ut Mt, item testes pler in Lc) cum ℵCDXΓΔΠ unc^9 al pler f ff^{2} go arm, item Ln και αποκριθ. cum AN 33. al^5 a b i k (*et respondit Petr. et dic.*) q aeth (c *cui respondens Petr. ait*) | ο χ̅ς̅ cum ABCDNXΓΔΠ unc^9 al longe pler it^{pler} vg cop syr^p go arm aeth $Or^{3,534}$ (οι γουν αναγραψαντεσ μαρκοσ και λουκασ αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο χ̅ς̅, και μη προσθεντεσ το παρα τω ματθαιω κειμενον) Eus^{dem} (relatis iis quae Mtth habet inde ab υμεισ δε τινα με usque λελυμενα εν τ. ουρ. addit quae sola ex iisdem et ipse Marcus scripserit et dicit de reliquis: ταυτα μεν ουν ο πετροσ εικοτωσ παρασιωπασθαι ηξιου· διο και μαρκοσ αυτα παρελιπεν) ... ℵL 157. item 13. 69. 124. 346. b (*Christus Iesus* pro ο χ̅ς̅) syr^{sch} et ^{hr} $pers^p$ add ο υιοσ του θεου insuperque 13 etc add του ζωντοσ (:: e Mt)

30. επετιμησεν αυτοισ (Δ c αυτω): ita et. Or$^{(3,532)}$ ο μεν ουν ματθαιοσ – τοτε διεστειλατο τοισ μαθ. ινα μηδενι ειπωσιν οτι etc, ο δε μαρκοσ· επετιμησεν αυτοισ, φησιν, ινα μηδενι λεγωσι περι αυτου· ο δε λουκασ – ιστεον μεντοι οτι τινα των αντιγρ. του κα. ματθ. εχει το επετιμησεν.) et Eus^{dem}: M c add ο ι̅ς̅ | λεγωσιν cum ℵABLNXΓΔΠ unc^8 al omn^{vid} (sed nonnulli λεγουσι) Or Eus ... Ln ειπωσιν cum CDG

31. αυτουσ: V om | υπο (Gb′) cum ℵBCDGKLΠ al^{10} (Cf et. $Iust^{tryph\,76}$

ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆ-
ναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων
καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστῆναι. 32 *καὶ*
παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. 84.6 *καὶ προσλαβόμενοσ ὁ Πέτροσ*
αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33 *ὁ δὲ ἐπιστραφεὶσ καὶ ἰδὼν τοὺσ*
μαθητὰσ αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω μου,
σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖσ τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34 85.2 *Καὶ προσκαλεσάμενοσ τὸν ὄχλον σὺν τοῖσ μαθηταῖσ* 34–38 Mt 16, 24–27
αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖσ· ὅστισ θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνη- Lc 9, 23–26

εβοα γαρ προ του σταυρωθηναι· δει τον υιον τ. ανθρ. πολλα παθειν κ. αποδοκιμασθηναι υπο των γραμματ. κ. φαρισαιων κ. σταυρωθηναι κ. τη τριτη ημερα αναστηναι. Eadem$^{\text{tryph 100}}$ nisi quod h. l. *υπο τ. φαρισ. κ. γραμμ.*) ... ς *απο* cum AXΓΔ unc^{7} al pler (:: ut Lc et Mt) | *και* (D add *απο*, item a b f [g$^{1.2.\text{vid}}$] k l vg syr^{sch}; non item c ff$^{2.\text{vid}}$ i q cop syr^{p} arm go) *των αρχιερ.* c. ℵBCDEHMSUVX al plus^{70} go ... ς (=Gb Sz) om *των* c. AFGKLNΓΔΠ al sat mu:: cf ll pp. Item *των γραμματεων* (-*τεων* ℵBDNΓΠ unc^{al} etc; ACELXΔ etc -*ταιων*) cum ℵBCDEFHLM SUVΓ al plus^{80} (b om *κ. τ. γραμμ.*) ... ς (=Gb Sz) om *των* cum AGK NXΔΠ al sat mu go :: cf ll pp | *και αποκτανθηναι* (haec d om): Iust tryph^{76} et ^{100} (vide ante) item^{51} *σταυρωθηναι.* Cf Ir^{206} *Oportet enim, inquit, filium hominis multa pati et reprobari et crucifigi et die tertio resurgere.* | *μετα τρ. ημερασ* (a k *post tertium diem*): 1. 13. 28. 33. 69. 124. 2^{pe} al plus^{5} d g$^{1.}$ syr^{sch} (sed aliter^{cod}) arm aeth *τη* (13. 28. al *εν τη*) *τριτη ημερα.* Item (vide ante) Iust^{tr} Ir^{int} (:: ut Mt et Lc)

32. B* *παρησια* (ut B* passim; passim et. ℵDL) | N *ελαλει τ. λογ.* | *προσλαβομενοσ*: Γ *προσκαλεσαμενοσ* | *αυτον* h.l. cum BL a ... ς ante *ο πετροσ* (:: ut Mt nullo teste variante) cum ℵACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f k l (g$^{1.2.\text{vid}}$) vg cop arm go ... D^{gr} om; b c d ff^{2} i q *quem suscipiens* (d *respiciens*) *Petrus* etc | *επιτιμαν αυτω*: a b n *obiurgare* (b *increpare*) *eum dicens*: *Domine propitius esto, nam hoc non erit* (:: e Mt); c k *rogare* (k *obsecrabat*) *ne cui haec* (k *illa*) *diceret*; i *increpare et revocare eum*

33. *ο δε* cum ℵBCDLXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... AKΠ al plus^{10} f syr^{p} (pers^{p} *Christus*) add *ις̅* | *πετρω* cum ℵBDL ... ς praem *τω* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (:: *τω πετρ.* in Mt non fluct) | *και λεγει* (Δ k add *αυτω*) cum ℵBCLΔ ff$^{2.}$ (*et dixit*) k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln *λεγων* cum ADXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{p} go arm | *αλλα τα* (d *sed quae sunt*, item it vg *sed quae sunt* vel *sed quae*): D^{gr} 225. om *τα*

34. *αυτοισ* (et. Or et Or^{int} f g$^{1.2.\text{vid}}$ l q vg etc): DXΔ it^{pl} om | *οστισ* c. AC^{2}XΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} go aeth cat^{txt} et ^{com} ... Gb′ (prob Schu) Ln *ει τισ* cum ℵBC*DLΔ al^{15} it vg arm syr$^{\text{p mg}}$ Or^{1,282} et $^{\text{int}\,3,543}$ Synops^{138} (:: at sic et Mt et Lc. Qua re si non offendimur, etiam *ελθειν* pro *ακολουθ.* restituendum est) | *ακολουθειν* c. C*DX (Δ vide post) unc^{8} 1. 28. al plus^{100} a b f ff$^{2.}$ g$^{2.\text{vid}}$ i n q vg (f i q am em *post me sequi*,

σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
Mt 10, 39 Lc 17, 33 μοι. 35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
10, 29 ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγε-
λίου, σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν
κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 τί γὰρ δοῖ ἄν-

vg^ed *me sequi*, ff^2 *me vult sequi*, a n *sequi me*, b *sequi post me*) go aeth ... ς (= Gb Sz) Ln ελθειν cum ℵABC²KLΓΠ (Δ ελθειν και ακολουθιν) al mu c g^1 k l gat cop syr^utr arm Or^int 3,543 Synops^138 (:: e Mt ubi non fluctuat; Lc ερχεσθαι multis ελθειν substituentibus) | απαρνησ. (D αρνησασθω) εαυτ. και αρατω: Δ nil nisi επαρατω | ℵ τ. σταυρ. εαυτου | FLX al ακολουθητω

35. γαρ εαν cum ℵBCKMΔΠ 1. 28. 33. al ... ς Ln γαρ αν cum ADEFGHLS UXΓ al longe pl Or^1,282 | τ. ψυχ. αυτου cum ℵACD*LXΓΔΠ unc^9 al omn vid ... B Or^1,282 τ. εαυτου ψυχ., D² τ. ψυχ. εαυτου | οσ δ αν απολ. τ. ψυχ. αυτου: D* d* k aeth om, sed k pergit *propter evangelium autem salvavit illam* | απολεσει cum ℵBCD²ΓΔ al^20 ac plurib... ς Ln απολεση cum ALXΠ unc^9 al longe pl Or^1,282 | τ. ψυχ. αυτου cum ℵABC*LΔ (ita et. E* scripturus erat) 1. 33. al pm ... Gb Sz Ti τ. εαυτου ψυχ. cum C³XΠ unc^9 al^60 fere ... D²Γ i* αυτην, q Or^1,282 plane om, hinc Gb° | εμου και (Δ η sed δ *et*): D a b i n (k vide ante) arm aeth Or^1,282 om (33. ff^2 om και του ευαγγελ.) | σωσει (28. 33. ευρησει :: e Mt) absque ουτοσ cum ℵABC*DKLM*XΔΠ al^15 fere it vg cop syr^utr go arm aeth Or^1,282 ... ς (= Gb Sz) praem ουτοσ (:: e Lc) cum C²EFGHM^mg SUVΓ al pler

36. ωφελει (L οφελ.) cum ℵBL a n q (et. Aug^bis Hesych^levit *prodest*, sed non satis patet unde; vide ap Sabatar.) syr^sch arm (cop^vid, go utriq lectioni respondet) ... ς Ln ωφελησει (Γ al οφελ.) cum ACDXΓΔΠ unc^9 al fere omn (33. ωφεληθησεται) b c f ff^2 (g^1.2.vid) i k l vg syr^p Or^1,282 (:: e Mt ut vdtr) | ανθρωπον cum ℵ^c BKSUV al pl go, item (ita Ln Ti) τον ανθρ. AC*DΠ al plus^10 Or^1,282 ... Gb' ανθρωποσ (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵ*C³EFGHLMXΓΔ 1. 13. 33. 69. al^20 fere | κερδησαι (L vitiose -ησασ) et ζημιωθηναι cum ℵBL (eandem scripturam transtulere ad Lc D it^aliq) ... ς Ln εαν κερδηση (Γ al -σει) et ζημιωθη cum ACDXΓΔΠ unc^9 al omn^vid Or (:: ut Mt lectione non fluctuante) | τον κοσμ. ολον (et. ff^2 l vg, g^1.2.vid :: ita et. Mt et Lc): L a b c f i k n q gat ολον τον κοσμ. (c b i gat *universum mundum*, f k *totum mundum*, q *omnem mundum*, a n *totum saeculum*). Praeterea C 33. al pauc syr^sch ante κερδηση pon. (Petr^can 12 τι γαρ ωφελησει ανθρωποσ εαν τ. κοσμ. ολον κερδηση, την δε ψυχ. αυτου ζημιωθη η απολεση non a Mc vdtr pendere.)

37. τι γαρ cum ℵBLΔ 28. 2^pe q cop arm Or^1,282, item D^gr* η τι γαρ ... ς Ln η τι cum ACD²XΓΠ unc^9 al longe pler it (exc q) vg syr^utr go aeth :: ut Mt lectione non fluct | δοι cum ℵ*B item ℵ^c L δω ... ς Ln δωσει (:: ut Mt) cum ACDXΓΠ unc^9 al omn^vid Or^1,282; item *dabit* it vg | ανθρωποσ (B ο ανθρωποσ): Δ om una cum δοι (et. δ *quid enim com-*

θρωποσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ; 38 $^{86.2}$ ὃσ γὰρ ἐὰν ἐπαι- Mt 10, 33 Lc 12, 9
σχυνθῇ με καὶ τοὺσ ἐμοὺσ λόγουσ ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι
καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν,
ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
τῶν ἁγίων. IX. 1 $^{87.2}$ *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι* Mt 16, 26 Lc 9, 27
εἰσίν τινεσ ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου
ἕωσ ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

IX.

2 *Καὶ μετὰ ἡμέρασ ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦσ τὸν Πέτρον* 2–8 Mt 17, 1–8 Lc 9, 28—36
καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺσ εἰσ ὄροσ
ὑψηλὸν κατ᾿ ἰδίαν μόνουσ, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-

---

mutabit pro anima sua). Hinc Ti *τι γαρ ανταλλαγμα* (LX al mu *ανταλαγμα,* Γ *ανταλγμα*) omissis *δοι ανθρ.* c. Δ | *αυτου*: B *εαυτου,* C *αυτω*

38. *γαρ εαν* cum ℵBCEFLMVXΓΔ al pl; item ς *γαρ αν* cum GHKSUΠ al sat mu Clem^{595} ... A *γαρ* omisso *εαν,* D *δ αν.* Latini sic: *qui autem* b c ff$^{2.}$ i k q; *quisque enim* a n, *qui enim* f l vg | *επαισχυνθη με* (A* *μεν*): D *επαισχυνθησεται εμε* | *και τουσ εμουσ λογουσ* (et. Clem^{595}): k nil nisi *et meos* idque ipsum erasum est | *αμαρτωλω*: Δ *–λη* | *των αγιων* (90* 218. *μετ. των αγι. αγγ.*): F al pauc emm (et vg$^{cdd\ al}$ ap Luc^{brug}) Clem^{595} *αυτου* ... 1. 209. vg^{cod} charitin (ap Beng in Gnom) om

IX. 1. *ωδε των εστ.* cum BD* (d *sunt quidam hic circumstantium mecum,* item ff$^{2.}$ praeter *me* pro *mecum*) k* (*sunt hic quidam ex eis qui adstans*) c (*sunt hic quidam de hic stantibus*); cf et. a q *sunt quidam hic stantes mecum,* quae eadem n tueri videtur ... 1. cop syr^{sch} Or^{4,366} *των εστ. ωδε* (1. *ὅδε*); b i *sunt quidam circumstantes* (b *de circumstantib. me*) omisso *ωδε* ... ς Ln *των ωδε εστ.* cum ℵACD^{2}LNXΓΔΠ unc^9 al fere omn f l (g$^{1.2.\ vid}$) vg (*sunt quidam de hic stantibus*) syr^p go arm (:: cf ll pp). Praeterea D 2p^e a b ff$^{2.}$ n q ad *εστηκ.* add *μετ εμου* | *εστηκοτων*: ℵ 33. *εστωτων* :: ut ll pp | *οιτινεσ*: 33. *οι* | *γευσωνται* cum ℵABCDE^{2}FGMSUVΓΔΠ al pl Or^{4,366} ... E*HKLNX al mu Or^{3,555} *γευσονται* | *αν*: F om

2. *μετα* cum ℵBCDLΔ (minusc non notati) ... ς *μεθ* cum ANXΓΠ unc^9 al pler | *παραλ. ο ις*: A *ο ις παραλ.* | *τον ιακ.* cum ℵABC^{vid}DLNΠ unc^9 al pl ... XΓΔ al mu om *τον* | *τον ιωα.* cum ℵCDKLUXΠ 1. 33. 69. 124. al sat mu ... Gb Sz Ln Ti om *τον* cum ABNΓΔ unc^7 al pl (:: cf ll pp) | *αναφερει*: D 2p^e *αναγει.* Latini: it^{pler} vg *ducit* vel *duxit,* k* *inseruit* | *υψηλον* (a k *altum,* f g$^{1.2.\ vid}$ l q vg *excelsum*): ℵ 52. 124. 19^{ev} add *λιαν,* item b c ff$^{2.}$ i n *altissimum.* Sed 52. 19^{ev} 255. sah om *κα. ιδι.,* al^6 om *μονουσ,* item syr^{sch} cop aeth. Ex Latinis *κα. ιδ. μον.* b c f g$^{1.\ vid}$ i l^2 vg reddunt *seorsum* (c *secreto*) *solos;* a d ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l* n q gat ing mt em tol *seorsum solus,* k *solus cum solis* | *μετεμορφωθη* (D *τατεμορφ.*): 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} 2p^e praem *εν* (2p^e *εγενετο εν*) *τω προσευ-*

τῶν, 3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα
γναφεὺσ ἐπὶ τῆσ γῆσ οὐ δύναται οὕτωσ λευκᾶναι. 4 καὶ ὤφθη
αὐτοῖσ Ἡλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντεσ τῷ Ἰησοῦ.
5 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Πέτροσ λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββεί, καλόν ἐστιν

χεσθαι αυτον (αυτον c^{scr} 2^{pe}, sed 13. 28. 69. 124. αυτουσ), item testatur $Or^{3,559}$: ειτα επει κατα τον μαρκον δεησει διηγησασθαι το· και εν τω προσευχεσθαι αυτον μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων. (:: cf Lc) | εμπρ. αυτων: $Or^{3,558}$ ουκ ειρηται μεν απαξαπλωσ· μετεμορφωθη, μετα δε τινοσ αναγκαιασ προσθηκησ ην ανεγραψε ματθαιοσ και μαρκοσ· κατα γαρ αμφοτερουσ μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.

3. εγενετο cum ℵBCEFHMSUΔ al pl ... Ln Ti εγενοντο cum ADGKLNVXΓΠ 1. al^{30} fere. Cf $Or^{3,560}$ τοτε δε κατα μαρκον γινονται τα ιματ. αυτου λευκα και στιλβοντα ωσ το φωσ, οια γναφ. επι τησ γησ ου δυναται ουτ. λευκαναι. (:: et. ap Mt HLUΓ al^{60} fere εγενοντο) | στιλβοντ. λευκ. λιαν: ex Latinis a f $ff^{2.}$ $g^{1.2.}$ i n q vg *fulgentia* (a $ff^{2.}$ n, *splendentia* f i vg, *splendida* $g^{1.2.}$ q) *candida* (a f $ff^{2.}$ i n; *et candid.* $g^{1.2.}$ q vg) *nimis* (i ante *candid.*, $g^{2.}$ om); contra nil nisi *splendida* b, *candida* l, *candida nimis* k, *satis fulgentia* c | λιαν (om praeter b $g^{2.}$ l etiam Δ go aeth Or) sine additamento (Gb″) cum ℵBCLΔ 1. d k sah cop^{cod} arm aeth ... ς Ln add ωσ (ΚΠ al $plus^{15}$ ωσει) χιων cum $AD^{gr}NX\Gamma\Pi$ unc^{9} al pler it^{pler} vg go $cop^{schw\,et\,wi}$ syr^{utr}; item 48^{ev} al pauc Or ωσ το φωσ :: cf Mt | οια γναφευσ (Π^{*} 28. 124. 262. al^{25} fere κναφευσ, cf Suid: το μεν δια του γ κοινον, το δε δια του κ αττικον) επ. τ. γ. ου δυν. ουτ. λευκαναι: D syr^{sch} ωσ ου δυναται τισ λευκαναι επι τησ γησ, b *qualia quis non potest facere super terram*, i *qualia quis super terram candida facere non potest*; $pers^{p}$ *ut homines intuitum non possent ferre* ... X a n om | ουτωσ cum ℵBCLNΔ 13. 28. 33. 69. 116. 124. 346. 48^{ev} 49^{ev} c^{scr} 2^{pe} al pauc $ff^{2.}$ (*tam candida facere*) k (*sic alba producere*) sah cop arm aeth arr Or (sed N λευκ. ουτωσ) ... ς Ln om cum ADXΓΠ unc^{9} al pler c f $g^{1.2.vid}$ l q (de rell vide ante) vg go (syr^{sch} vide ante)

4. ωφθη: EM 124. ωφθησαν | ηλειασ cum $B^{*}DH$ (cf ad 8, 28) ... ς Ln Ti ηλιασ c. ℵALNXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. De ἠλ- et ἡλ- cf ad Mt 11, 14 | μωϋ- cum ℵBDKNSΔΠ al permu, item v. 5 accedente M. Item sah cop a b c f i l q vg (et. fu ing emm al, sed non am) ... ς μω- cum ACEFGH LMUXΓ(V?) al pl k am go, item v. 5 excepto M. Porro -σει cum $AB^{3}D$ EFGLMNSVXΔΠ al pl; item v. 5 cum ℵABCDEFGKLMNSXΔΠ al pl ... ς Ti -ση hoc versu cum $\aleph B^{*}CHKU\Gamma$ al permu, item v. 5 cum HUVΓ al sat mu | και ησαν (haec 13. 48^{ev} 49^{ev} c sah om :: ut Mt) συνλαλουντεσ (συνλα. cum $B^{*}CHL\Delta$ etc; ς Ln συλλα. cum $AB^{3}NX\Gamma\Pi$ unc^{8} al certe pler, f k *conloquentes*; ℵ c^{scr} b d $ff^{2.}$ $g^{1.2.}$ i l vg λαλουντεσ, *loquentes*, c *fabulantes*): D^{gr} 1. 2^{pe} a n q και συνελαλουν (*et conloquebantur*)

5. αποκριθεισ (i *respondit* omisso λεγει): 2^{ev} a k (sed k^{*} om και απ. usq ιησου, k^{2} supplet: *et ait petrus*) n q syr^{sch} om | ο πετροσ: Γ 253. om ὁ | λεγει (*ait* c f $ff^{2.}$ k l q vg): D 2^{pe} a b d n syr^{sch} ειπεν (*dixit*), 1. 13. 28. 69. 124. 346. ελεγεν | τω ιησου: N αυτω, k (vide ante) om | ραββει cum ℵABCDEHNX (alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ) sah ... ς Ln ραββι cum

ἡμᾶσ ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖσ σκηνάσ, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ
μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 6 οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ
ἐγένοντο. 7 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖσ, καὶ ἐγένετο
φωνὴ ἐκ τῆσ νεφέλησ· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἀκούετε 2 Pe 1, 7
αὐτοῦ. 8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν
Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Mt 17, 9—12 —13 Luc 9, 36 s

FGKLMSUΓΔΠ al certe pler (alibi et. H) cop | και (X y^{scr} k cop^{wi} et petr^{3} om; c sah *itaque*) ποιησωμεν (V 13. 124. al^{15} fere -σομεν), et. l g$^{1.2.vid}$ vg *et faciamus*: D 13. 28. 69. 2^{pe} al^{5} θελεισ (28. al ει θελ.) ποιησω (13. 69. al -σωμεν), item b d i *vis faciam* (ff$^{2.}$ *vis faciamus* ap Sabat, *si vis faciam* ap Blanch), c *itaque si vis faciamus*, k^{2} *si vis faciamus*, a f n q *et si vis faciamus* (:: cf Mt). Praeterea c 2^{pe} c ff$^{2.}$ add ωδε :: ut Mt | τρεισ σκηνασ (:: ut et. Mt) cum ℵBCLΔ 33. al^{5} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i k l n vg syr^{sch} aeth (sah cop ubique sic) ... ς Ti σκην. τρ. (:: ut Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler f q go syr^{p} arm | μωυσει: ς Ln μωσει, Ti μωυση, vide ad versum 4.

6. αποκριθη (ℵ Or^{bis} απεκριθη) cum (Gb'') ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 2^{pe} k cop Or^{3,560} et^{562} ... ς Ln λαληση cum c^{3}U* al vix mu; Gb'' Ti λαλησει cum ADNU^{2}XΓΠ unc^{8} al^{120} fere catt, item *loqueretur* a c ff$^{2.}$ n q go, *diceret* b f i l vg sah aeth, item syr^{utr} | εκφο. γ. εγενοντ. (Gb') cum ℵBCDLΔ 33. 2^{ev} 2^{pe} it^{pler} (c i q *timore enim exterriti erant*, a b *timore enim perterriti erant* [*sunt* a], n *timore enim repleti sunt*, k *in metu enim fuerat*) sah (*timor enim cepit eos*) Chr^{7,640} ... ς ησαν γαρ εκφοβοι (KU al pauc εμφοβ., item Chr^{cod}) c. ANXΓΠ unc^{9} al longe pler f l g$^{1.2.vid}$ vg (hi Latt *erant enim timore exterriti*; similiter syr^{utr} etc) syr^{utr} cop go

7. και εγενετο: N 2^{ev} εγεν. δε | αυτοισ: H*U 13. 28. 69. 108. 124. 48^{ev} al plus^{15} αυτουσ :: ut Mt et Lc | εγενετο φωνη (Gb') cum ℵBCLΔ (item 300. praemisso ιδου) cop arm syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ (ff$^{2.}$ *et ecce vox exiit*) ... ς Ln Ti ηλθεν φωνη c. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (sed 28. 69. 124. 346. φωνη ηλθεν) a b f g$^{1.}$ i l n q vg sah syr$^{p\ txt}$ go aeth ... 1. k syr^{codd} nil nisi φωνη, c *ecce vox* (:: offendit εγενετο paucis verbis interiectis repetitum, quod non in Lucae textum cadit) | νεφελησ sine λεγουσα cum ℵB CNXΓΠ unc^{9} al^{100} fere k cop arm^{edd} go ... ς Ln add λεγουσα (:: ut Mt et Lc) cum ADL (item Δ λεγων) 1. 28. 33. 69. 124. al mu a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l n q vg sah syr^{sch} et ^{p} c.* arm^{zoh} aeth | ακου. αυτου cum ℵBCDL 1. 28. 33. 209. 2^{pe} a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i k l n vg sah cop ... ς αυτου ακουετ. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b f q syr^{utr} go ... Δ εν ω ηυδοκησα omissis ακου. αυτ., item ℵ^{a} εν ω ευδοκησα ακουετ. αυτου :: cf Mt

8. εξαπινα (c ff$^{2.}$ *repente*, f *confestim*, k *subito*, q *continuo*): D 28. 66^{mg} 69. 2^{pe} ευθεωσ (a d g$^{1.2.}$ i l n *statim*), b om | ειδον cum ℵABDEFGHN SUΓΠ^{2} al pl ... CKLMVXΔ al pl ιδον (Δ ante ουδενα) | αλλα cum ACLXΓ ΔΠ unc^{9} al pler sah arm ... ℵBDN 33. 61. 48^{ev} 3^{pe} al^{3} it vg cop go aeth ει μη (*nisi*) :: ut Mt | μονον (2^{pe} c ante τον $\overline{ιν}$): F om | μεθ (B μετα) εαυτων: B 33. c f post ειδον pon; 61. a ff$^{2.}$ l k om

9. και καταβαινοντ. cum ℵBCDLNΔ 33. (8^{pe} και κατ. δε) it (exc f) vg cop

ὄρουσ, διεστείλατο αὐτοῖσ ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 [88.10] καὶ τὸν
λόγον ἐκράτησαν πρὸσ ἑαυτοὺσ συνζητοῦντεσ τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
Mal, 4, 4 (3, 22) ἀναστῆναι. 11 [89.6] καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντεσ· ὅτι λέγουσιν
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖσ ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖσ· Ἠλείασ ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα.

---

syr^{sch} aeth ... ς Ti καταβαιν. (s μεταβ.) δε cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{p} arm go (:: vide ad v. sq) | απο cum ℵACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln εκ cum BD 33. f^{scr} i^{scr} (it vg *de monte*) :: ut Mt | διεστειλατο: C 1. διεστελλετο, Δ παρηγγειλεν omisso ινα | α ειδον (ειδ. c. ℵABCEFG HMSUΓΔΠ^{2} al pl, D ειδοσαν, KLNVXΠ* al mu ιδον) διηγησωνται (HKNX al plus^{10} διηγησονται, 13. 28. 69. 346. εξηγησ.) hoc ordine c. ℵBCDLΔ 1. 13. 69. 2^{pe} a b g$^{1.2.}$ i k l n q vg ... ς διηγησ. α ειδον (ιδ. vide ante) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$, item syr^{utr} al | ει μη (ℵ^{a}): ℵ* om

10. και: 13. 49. 69. 124. 346. 2^{pe} οι δε (sed 69. testib Wtst et Scriv οι δε conjg cum οι μαθηται post εκρατ. addito; Treg vero οι μαθ. omisso και testatur); 262. 300. al οι δε και (:: offendit και toties repetitum, hinc etiam καταβ. δε v. 9 videtur ortum) | συνζητ. cum ℵABCDGLNΔ al ... ς συζητ. cum EFHKMSUVXΓΠ al pler. Item v. 14 (ibi Γ scripturus erat συνζ.) et v. 16 (sed utroq versu Δ συζ.) | τι εστιν: M το τι εστ. | το (Γ τῶ) εκ νεκρ. (Δ om το ε. νε.) αναστηναι cum ℵABCLNXΓ(Δ)Π unc^{9} al pler q (*quid esset a mortuis resurgere*) cop go arm aeth syr^{p} (interprete White) ... Gb′ οταν εκ νεκρ. αναστη cum D 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. a b c f g$^{2.}$ i l n^{vid} (k *quid esset a mortuis resurrexerit*) vg syr^{sch} (sed vide post) syr^{p} (ap Treg) ... ff$^{2.}$ syr^{codd} om versum

11. επηρωτων (*interrogabant* b c f i k l vg, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$): A 1. 13. 28. 33. 69. al^{5} επηρωτησαν (*interrogaverunt* a g$^{1.}$ q) | οτι pr (Ln "Ο τι): b d ff$^{2.}$ i go *quia*, k q cop^{schw} syr^{p} *quare*, c *quid utique*, a f g$^{1.}$ l vg *quid ergo*, arm *quid est hoc quod* ... 13. 69. 124. 346. πωσ ουν, 27. 60. cop^{wi} et$^{petr\,3}$ aeth om | λεγουσιν: D a cop post γραμμ. pon | οι φαρισ. και cum ℵL c g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ l vg; Ln (de cod. C falsus) edidit [οι φαρισ. και] ... ς Ti om (:: at ita Mt) cum ABCDNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a b f ff$^{2.}$ i k q syr^{utr} cop go etc | οτι sec (et. c d f g$^{1.}$ l vg, g$^{2.\,vid}$): D^{gr} 1. 108. al^{5} b ff$^{2.}$ i k q om | ηλειαν cum B*D (vide ad vv. 12 et 13) ... ς Ln Ti ηλιαν cum iisdem quibus v. 4 accedente H. Cf praeterea ad 8, 28; item de ἡλ– et ἠλ– ad Mt 11, 14 | ελθειν πρωτον (ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg): D a b c f g$^{2.}$ i k q vg^{cod} (ap Ln) πρω. ελθ. Pro verbis οτι λεγουσιν usq ελθ. πρωτ. 2^{pe} habere refertur τι εστι το εκ νεκρων αναστηναι

12. εφη (Gb′) cum ℵBCLΔ cop syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln αποκριθεισ ειπεν cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (sed f l vg *qui respondens ait illis*, b ff$^{2.}$ i *respondens autem dixit illis*, q *et respondens dix. illis*, a *quibus respondens dix. illis*, c *respondens Iesus dix. illis*, k *ille autem respondit et dixit*) syr^{p} arm aeth go :: ut Mt | αυτοισ: D add ει (*si*) | ηλειασ h.

καὶ πῶσ γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ
καὶ ἐξουθενωθῇ. 13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλείασ ἐλήλυθεν,
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼσ γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
14 [90. 10] Καὶ ἐλθόντεσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εἶδον ὄχλον πολὺν 14—29 Mt 17, 14—21
περὶ αὐτοὺσ καὶ γραμματεῖσ συνζητοῦντασ πρὸσ αὐτούσ. 15 καὶ Lc 9, 37—42
εὐθὺσ πᾶσ ὁ ὄχλοσ ἰδόντεσ αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέ-

v. et v. sq cum AB*D ... ς Ln Ti ηλιασ cum rell. Cf ad v. 4 | ηλ. sine μεν cum DL 1. 28. 209. 2pe a (*et helias*) b c f ff^{2} g$^{1.2.vid}$ i k l q vg syr^{sch} et p^{mg} arm aeth perss ... ς Ln add μεν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵABCNXΓΔΠ unc^{9} al longe pler cop syr$^{p\ txt}$ go | πρωτον: ℵ^{c}ND^{gr}Δ^{gr} p^{scr} πρωτοσ | αποκαθιστανει (ℵ*D αποκαταστανει, B* αποκατιστανει) cum ℵ^{c}(et*)AB^{3}(et*)(D)LΔ 1. 28. 33. 118. 2pe 8pe, item ς αποκαθιστα cum NXΓΠ unc^{9} al longe pler. Item k (*disponit*) go ... c it vg cop arm aeth αποκαταστησει (syr^{utr} *ut restituat*) | και πωσ cum ℵBCDLNXΓ unc^{7} al longe pl it vg cop go etc (arm *quomodo igitur*) ... AKMΔΠ al plus^{20} syr$^{p\ mg}$ καθωσ | εξουθενωθη: -νωθη cum ℵACX ΓΔΠ unc^{9} 69. al pler, item εξουθε- cum ℵ 69. et LN ... BD 2pe εξουδενηθη, Ln εξουθενηθη (:: εξουθενειν frequens est in N. T., forma in -νουν hoc solo Marci loco). Ceterum pro ανθρωπου; ινα - εξουθενωθη. (ita et. Ln) habent ς Gb Sz ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη., Ti ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη;

13. οτι (ℵ^{c} suppl): ℵ* om | και pr: M*NUΓ 1. 28. 69. al plus^{20} a k l (et cdd^{latini} ap Wtst) cop arm aeth (go vide post) om :: ut Mt | εληλυθεν (Δ -λυθει, N al pauc ηδη εληλυθεν): C 1. 209. al pauc ηδη ηλθεν, item f i gat *iam venit* (go *quod iam Helias venit*) :: ut Mt | αυτω: ℵ^{c}K LΠ 28. 299. al^{15} syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ εν αυτω :: ut Mt | ηθελον cum ℵBC*DL ... ς Ln ηθελησαν (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC^{2}ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (it^{pler} vg *voluerunt*; k *et fecit quanta oportebat illum facere*). X om αυτω οσα ηθελον | επ αυτον: Γ εν αυτω, 13. 28. 69. 124. 346. al pauc περι αυτου. Latini: *de eo* (it^{pler} vg), d *in eum*, k *super eum*

14. ελθοντεσ et ειδον (B* ειδαν, Δ ιδον) cum ℵBLΔ k arm ... ς Ln Ti ελθων et ειδεν (IKMNVΠ* al pauc ιδεν) cum ACDINXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{utr} go aeth | πολυν: M al mu ante οχλ., 1. 28. 209. arm om | περι αυτ. (f l g$^{1.2.vid}$ vg *circa eos*): D 28. προσ αυτ., item it^{pl} *ad eos*, k *aput eos*, q *cum illis* | γραμματεισ: DI 13. 28. 69. 124. 2pe arm τουσ γραμμ. | συνζητ. (accedit h. l. I), ς συζητ.: vide ad v. 10 | προσ αυτουσ (ℵ*G εαυτ.) cum ℵ* et^{c} BCGILΔ 1. 28. 118. 124. 209. (k *inquirentes ad eos*, it^{pl} d vg *conquirentes cum eis* vel *cum illis*, f *altercantes cum eis*) ... ς Ln Ti αυτοισ cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler

15. ευθυσ cum ℵBCLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln ευθεωσ cum ADI NXΓΠ unc^{9} al pler | D πασ οχλοσ | ιδοντεσ et εξεθαμβηθησαν (D εθαμβησαν) cum (Gb'') ℵBCDILΔ 1. 13. 27. 28. 33. 69. 124. 209. 346. 19ev y^{scr} 150ev a b c ff^{2} i (*ut viderunt eum paverunt*, b c d ff^{2} *videntes Iesum expaverunt*; i ap Alter *videntes salutaverunt eum* omissis reliquis, sed ap Blanch *videns eum expaverunt eum et gaudentes salutave-*

χοντεσ ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούσ· τί συνζητεῖτε
πρὸσ αὐτούσ; 17 $^{91.2}$ καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷσ ἐκ τοῦ ὄχλου· διδά-
σκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρόσ σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, 18 καὶ
ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺσ
ὀδόντασ καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖσ μαθηταῖσ σου ἵνα αὐτὸ
ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτοῖσ λέγει·

---

runt eum) cop^{schw} go syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm aeth (item M^{2} 70. 48^{ev} 49^{ev} cop^{wi} et$^{petr\ 3}$ *ιδων* et *εξεθαμβηθησαν*) ... ς *ιδων* et *εξεθαμβηθη* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2.}$ k l q vg (q *viso illo expavit*, k *cum vidisset ihesum expavit*, f *videns eum stupefactus est*; g$^{1.2.}$ l vg *videns eum* [vg^{ed} *Iesum*, non item am fu] *stupefactus est et* [am fu om] *expaverunt* | *αυτον*: D b c ff$^{2.}$ k vg (sed non am fu) *τον* $\overline{ιν}$ | *προστρεχοντεσ* (f g$^{1.2.}$ l q vg *accurrentes*, gat mt *occurr.*; AC *προτρεχ.*): D *προσχεροντεσ*, item c d ff$^{2.}$ i (? vide ante) k *gaudentes* (b *cadentes*)

16. *αυτουσ* cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 2^{pe} b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k l q vg cop arm aeth ... ς (= Gb sed rursus Gb″) cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pler a syr^{utr} go | *συνζητ.*: vide ad v. 10 | *πρ. αυτουσ* cum ℵ^{a}BC^{vid}LNXΓΔΠ unc^{7} al pl syr^{utr} go arm aeth ... ℵ*et^{ca}vel^{cb}AGMΓ 33. 157. 238. 435. al^{20} fere cat^{mosq} *προσ αυτουσ*, item cop^{vid} (c^{scr} al pauc *πρ. αλληλουσ*) ... D it^{pler} vg *εν υμειν* (it^{pl} vg *quid inter vos conquiritis* [g$^{2.}$ *conquiratis*, a *conquirebatis*], sed k om *inter vos*)

17. Ad hunc versum G in margine (lectionis ecclesiasticae caussa) haec notata habet: *τω καιρω ανθρωποσ τισ προσηλθεν τω* $\overline{ιν}$ *γονυπετων αυτον και λεγων· διδασκαλε*, quae prorsus ad Mt conformata sunt | *απεκριθη αυτω* cum ℵBDLΔ 28. 33. a b c i k q (sed c i post *οχλου* add *dicens*) cop ... ς *αποκριθεισ* (C add *αυτω*) et *ειπεν* (I 1. 13. 2^{pe} 3^{pe} al add *αυτω*) post *οχλου* c. ACINXΓΠ unc^{9} (sed I hiat ante *οχλου*) al pler f l g$^{1.2.\ vid}$ vg go syr^{utr} arm

18. *εαν* cum ℵ^{c}ABKΔΠ al mu ... ς *αν* cum CDILNXΓ unc^{8} al pl ... ℵ* 1. 127. al pauc om | *ρησσει* (Δ 69. al *ρησει*): D 2^{pe} *ρασσει* (d *applontat*, it^{pler} vg *allidit*, *allidet*, *adlidit*, *elidit*, k *collidit*). Absque *αυτον* c. ℵD k (Δ 8^{pe} vide post) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCILNΔ (sed Δ 8^{pe} om *αυτον* ante *καταλαβη*, ut post *ρησσ.* transpositum videatur) rell al omn fere it^{pler} vg etc | *και τριζει* (al^{5} *τρυζ.*): X om | *τουσ οδοντ.* absque *αυτου* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 33. 59. 69. 73. 209. 2^{pe} a c g$^{1.2.\ vid}$ i k l q vg ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum AC^{3}INXΓΠ unc^{9} al pler b f cop go syr^{utr} arm aeth | *ξηραινεται* (ℵB etc): ACDILXΔ 124. al *ξηρενετ.* | *ειπα* cum ℵBFL 1. 28. 209. al pauc ... ς Ln *ειπον* cum ACDNXΓΔ unc^{8} al pler | *αυτο*: EFLUΓΔ al *αυτω* | *εκβαλωσιν*: 1. 131. 209. al aliq *-λλ-* | *ουκ ισχυσαν*: D 2^{pe} a b arm add *εκβαλειν αυτο* (Schu: „ap Mc non ineptum; cf Lc et Mt“)

19. *ο δε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1.2.}$ l vg (hi Latini *qui*) go cop^{schw} et^{dz} syr^{p} (syr^{sch} *Respondit Iesus*): D 1. 13. 28. 69. 209. 2^{pe} 7^{pe} c^{scr} a b c f i k q cop^{wi} et$^{petr\ 3}$ aeth *και* | *αυτοισ* cum ℵABDLΔΠ* 1. 28.

ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν.
καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα
αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐκ
παιδιόθεν· 22 καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς
ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλὰ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγ-

33. al^{12} it^{pler} vg (a b c g$^{2.}$ i *dixit illis* vel *eis*, f l vg *eis dixit*) cop go syr$^{codd\,et\,p\,txt}$ arm aeth ... ς (= Gb Sz) αυτω cum C^{3}NXΓΠ^2 unc^9 (sed N post λεγει) al pler g$^{1.}$ (*dix. ei*) q (*dix. illi*) syr$^{sch\,et\,p\,mg}$ ... C* 13. 40. 69. 124. al^5 k plane om, hinc Gb^0 | απιστοσ: D -στε, 13. 69. 124. 157. al plus^5 add (:: e Mt et Lc) και διεστραμμενη | εσομαι (F 13. al aliq εσωμαι): M e^{scr} al pauc^{vid} ante πρ. υμασ :: ut Lc | ανεξομαι: 13. 69. al -ξωμαι | φερετε (post hanc vocem E scripturus erat μοι, atque ita omissis πρ. με 142* al :: ut Mt) αυτον (142* 2^{pe} syr^{p} c.* add ωδε :: ut Mt) | με: ℵ εμε

20. προσ αυτον (47^{ev} ff$^{2.}$ τον ιν̅): D a^{vid} b c (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) i k l n vg om. Non item f (nec magis cop go syr^{utr} etc); q vero om και ηνεγκ. αυτ. πρ. αυτ. | ιδων: c^{2}vel^{3}sv al^{25} fere ιδον | ευθυσ c. ℵBCLΔ 33. 2^{pe} ... ς ευθεωσ cum AΙΝΧΓΠ unc^9 al pler ... D a b ff$^{2.}$ i q om | ευθ. post πνευμα cum ℵBCLΔ 33. 7^{pe} (2^{pe} ante ιδων) c f g$^{2.}$ k cop syr^{utr} arm ... ς Ti ante το πνευμ. cum AΙΝΧΓΠ unc^9 (sed s suppl^{etmg}) al pler g$^{1.}$ l vg go | συνεσπαραξεν cum ℵBCLΔ 33. (item it vg *conturbavit*) ... ς Ti εσπαραξεν cum AΙΝΧΓΠ unc^9 al pler ... D εταραξεν (sed d *conturbavit*) | αυτον (et. f g$^{1.2.}$ l vg): 13. 28. 69. 346. 2^{pe} το παιδιον, item *puerum* a b c ff$^{2.}$ i k q fu

21. επηρωτησεν: 1. 28. 118. 124. a c f syr^{sch} aeth (*dominus Iesus*) add ο ις̅. Item add N post αυτου (a f *pueri*, b *eum* pro τ. πα. αυτ.) ο ις̅, 2^{pe} ο ις̅ λεγων, 13. 28. 69. 124. 346. a f mt λεγων | ωσ c. ℵ*AC^{3}DΧΓΠ unc^9 al pler go (*ut*); item B εωσ ... ℵ^{c}C*LΔ 33. 2^{pe} 61^{mg} εξ ου, N 13. 40. 124. 346. αφ ου. Latini *ex quo*, item cop syr^{utr} etc | τουτο: Δ q om | γεγονεν: N γεγονει | εκ παιδιοθεν (IN 1. 118. -δοθεν) cum ℵBCGILNΔ 1. 33. 118. 209. c^{scr} al^4; D 2^{pe} Chr^{7,652} εκ παιδοσ ... ς παιδιοθεν (X -διωθεν, E^{wetst} 2. 238. e^{scr} -δοθεν) cum AΧΓΠ unc^8 al pler

22. και sec (et. c f g$^{1.2.}$ am ing em syr^p al): DI 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a b i k l q vg$^{ed\,et\,codd\,aliq}$ cop syr^{sch} om | πυρ cum ℵBCDHILNSUΧΔΠ* al sat mu ... Gb ┼ Sz praem το (:: ut Mt, sequente etiam το υδωρ) cum AEFGKMVΓΠ^2 al^{60} fere | αυτον h. l. cum ℵBC*LΔ (a *in ignem misit illum*) ... ς Ln post πολλακισ cum AC^{3}DNΧΓΠ unc^8 (K om και πολλακ. αυτον) al pler b c f i k l q vg go (cop *proiicit eum in ignem*) ... I 2^{pe} αυτον εβαλεν post υδατα | εβαλεν: 1. al pauc εβαλλεν, q *mittebat* ... D b i q cop βαλλει. Post υδατα pon D b c g$^{1.2.}$ i l q vg | απολεση (H al mu -σει) αυτον: DI 1. 118. 2^{pe} al pauc^{vid} b c g$^{1.2.}$ i l q (non item a f k) vg αυτ. απολ. | αλλα cum ℵD ... ς Ln Ti αλλ cum ABC etc | ει τι: A ετι | δυνη cum ℵBDILΔ 1. 28. 118. 209... ς δυνασαι cum ACNΧΓΠ unc^9

χνισθεὶσ ἐφ' ἡμᾶσ. 23 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 εὐθὺσ κράξασ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλοσ, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ

al pler | ημιν: DG 2pe a b g2. i q arm add κυριε, atque idem I post δυνασαι add, 262. post εφ ημασ

23. το cum ℵABCLXΓΔ unc7 al longe pl go, item a (*quid est si quid potes? Si potes credere* etc) cop (*quid est hoc, si potes aliquid?*) arm (*num dixisti*) aeth (*quoniam dixisti*) ... DKNUΠ 13. 28. 69. 124. 131. 2pe al plus20 om, nec exprimunt itpler vg al | δυνη cum ℵ*BDNΔ 1. 28. 118. 209. ... ς δυνασαι cum ℵcACLXΓΠ unc9 al pler. Idque sine additamento (Gb'') cum ℵBC*LΔ 1. 118. 209. 244. k* (de a vide ante) cop arm aeth ... ς Ln add πιστευσαι cum AC3DNXΓΠ unc9 al pler (69. πίστευσαι hoc acc.) a b c f g1.2. i k** l q vg go syrutr Chr7,652. Ceterum EHMΓ distinguunt: αυτω· το ει δυνασαι πιστευσαι· παντα etc; ς αυτω, το, ει (sed 1624. 1633. αυτω· Το ει) δυνασαι πιστευσαι· παντα (1624. 1633. πιστευσαι, παντα) etc, Ln αυτω Το ει δυνη πιστευσαι παντα δυνατα το πιστ.

24. ευθυσ cum ℵcBLΔ c cop ... ℵ*C* fu aeth και ... ς και ευθεωσ, Ln [και] ευθεωσ cum AC3DNXΓΠ unc9 al omn fere (28. ευθ. δε) itpler vg (exc fu) syrutr go al | ελεγεν (D 2pe λεγει, b d g1. i *ait*, 13. 69. 346. ειπεν, a f k q *dixit*) cum ℵA*BC*LΔ 28. k cop arm aeth ... ς praem μετα δακρυων cum A2C3DNXΓΠ unc9 al pler a b c f (g1.2. vid) i l q vg syrsch (*exclamavit – flens et dicens*) syrp go copcorr recentiss | πιστευω sine κυριε cum ℵABC*DL 346. g1. i k l am go syrutr copschw etdz arm zoh ... ς (=Gb Sz) add κυριε cum C2NXΓΔΠ unc9 al fere omn a b c f g2.vid (q praem) vg (et. fu ing em al) Chr7,652 | Δgr βοηθω | μου: D itpler (non i q) vg post τ. απιστ. pon, KS 299. yscr al pauc μοι | απιστια cum ℵBCGKMNUΔΠ al pl: ADEFLSXΓ al mu -στεια

25. ιδων δε cum ℵABCLNXΓΔΠ unc9 al omnvid cop go syrutr etc: D it (*et cum videret*; sed f *cum autem vidisset*) vg και οτε ειδεν | ο οχλ. cum ℵALMSXΔΠ 28. 33. 69. 124. al50 fere arm ... ς Ln Ti οχλοσ cum BCD NΓ unc7 al pl (1. 118. add πολυσ) | λεγων: D ειπων (d i *dixit*, b *dixitque*) | αυτω: 235. sscr 2pe al paucvid a q om | το αλαλ. και κωφ. πνευμ. cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 73. 118. 2pe it vg (a f ff2. i l q vg *surde et mute spir.*, quae verba a post *ego tibi impero* pon, c k *mute et surde spir.*, b *surde immunde spir.*, cop arm (Didtrin 3,21 το αλα. φησιν και κωφ. δαιμονιον εγω σοι επιτασσ. εξελθε) ... ς το πνευμ. το αλαλ. και κωφ. cum AC3NXΓΠ unc9 al pler go syrsch (*spir. surde qui non loqueris*) syrp aeth | εγω: ℵ* (supplc) 33. gat om | επιτασσ. σοι cum ℵBCLΔ 33. ff2. k vged et cdd pauc (ut em) cop syrutr aeth ... ς Ln σοι επιτασσ. cum ADNXΓΠ unc9 al pler a b c f i l q am fu ing tol go arm Did3,21 | εξ cum ℵABC3DgrLNXΓΠ unc9 al pler go ... Ln απ cum C*Δ al6, item (*ab eo, ab illo*) it (et. d) vg

αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃσ εἰσ αὐτόν. 26 καὶ κράξασ καὶ πολλὰ
σπαράξασ ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρόσ, ὥστε τοὺσ πολλοὺσ
λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 ὁ δὲ Ἰησοῦσ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ αὐτοῦ
ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28 [92. 10] καὶ εἰσελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ οἶ-
κον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατʼ ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖσ οὐκ
ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτο τὸ γένοσ
ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.

---

25. *εισελθησ*: ELXΓ al pauc *-λθεισ*. Cf Chr [6,555] *ουκ ειπεν ο δεσποτησ· παραγγελλω σοι, το αλαλ. κ. κωφ. δαιμονιον, αλλ· εγω σοι επιτασσω - εξελθε απ αυτου*. Rursus vero [8,26] *σοι λεγω, το δαιμονιον το κωφ. κ. αλαλ., εξελθε απ αυτου*, item [441] *σοι λεγω, το δαιμονιον, εξελθε απ αυτου*.

26. *κραξασ* et *σπαραξασ* (Δ *-ξαν*) cum ℵBC*DL(Δ)... ς (=Gb) *κραξαν* et *σπαραξαν* cum AC³NXΓΠ unc⁹ al pler | *και πολλα*: Δ 1. 2pe al¹⁰ fere syr^sch *πολλ.* (c^scr fu om) *και* | *σπαραξ.* sine *αυτον* cum ℵ^corr (^a aut ^ca) BC*DLΔ b ff²· i ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ℵ* et ^cb (aut ^ca) AC³N XΓΠ unc⁹ a c f g¹· (et g²· vid) k l q vg cop go syr^utr arm aeth | *εξηλθεν*: D(Δ) al pauc add *απ αυτου* (Δ *επ αυτω*, sed *δ ab eo*), item *ab* vel *de eo* it (exc q) vg | *ωσει*: D *ωσ* | *τουσ πολλουσ* cum ℵABLΔ 33. ... ς om *τουσ* cum CDNXΓΠ unc⁹ al pler | *λεγειν*: D^gr *λεγοντασ*

27. *τησ χειροσ αυτου* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 53. 69. 118. 209. y^scr 2pe (c^scr *αυτου τησ χειροσ*) it vg cop arm ... ς Ti *αυτον τησ χειροσ* (C* syr^utr aeth add *αυτου*) cum A(C*)C³NXΓΠ unc⁹ al pler go (syr^utr aeth)

28. *εισελθοντοσ αυτου* cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. 2pe (item *cum introisset* it vg) ... ς Ti *εισελθοντα* (N al pauc *ελθ.*) *αυτον* cum ΑΝΧΓΠ unc⁹ al pler go arm | *οικον*: AM al¹⁰ fere cop^wi praem *τον* :: cf ad 7, 17 | *κατ ιδιαν* ante *επηρ. αυτ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 69. al pauc it (exc c) vg (121. c *επηρωτ. αυτ. οι μαθ. αυτ. κα. ιδι.*) arm ... ς post *επηρ. αυτ.* cum AC³NXΓΠ unc⁹ al pler cop go syr^utr aeth; item 13. 28. 69. 2pe al *προσηλθον αυτω κατ ιδι. και επηρ.* (*ηρ.*) *αυτ. λεγοντεσ* :: cf Mt | *επηρωτων* (C *επερωτουν*): 13. 28. 69. 346. al *επηρωτησαν* vel *ηρωτησαν*, D 1. al pauc *ηρωτων* | *οτι* (Ln "*Ο τι*) cum ℵBCLN XΓΔ unc⁷ al longe pl... ADKΠ al plus³⁰ *διατι*, U 131. 238. al¹⁰ fere *οτι διατι*, al⁶ *τι οτι* (:: Euthym *το οτι αντι του διατι· ουτω γαρ ειπεν ο ματθαιοσ· η το επηρωτων αυτον αντι του ελεγον αυτω· πολλαι γαρ τοιαυται καταχρησεισ παρα τω μαρκω*) | KΠ al pauc *εδυνηθημεν* | F e^scr pparh scr *εκβαλλεῖν* (hoc accentu omnes tres, similiter haud dubie etiam al) | *αυτο*: FKΔ 2pe *αυτον* (in K extrema pars litterae N simul ad K quod sequitur pertinet)

29. *αυτοισ*: G b g²· add *ο ις* (in M post *αυτοισ* 10 vel 12 litterae erasae) | *εν ουδενι* (D^gr vitiose *ουδεν*) *δυν. εξελθ.*: C* *ου δυνατ. εξελθ.*, 33. y^scr arm *ουκ εκπορευεται* :: cf ad Mt | *εν προσευχη* cum ℵ*(et ^ca)B k ... ς Ln add *και* (Δ add *τη*) *νηστεια* cum ℵ^cb ACDLNXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid it (exc k) vg syr^utr cop go etc, sed syr^sch arm aeth pers^p *εν νηστ.*

30—32 Mt 17, 22 s Lc 9, 43—45 30 [93. 2] Κἀκεῖθεν ἐξελθόντεσ παρεπορεύοντο διὰ τῆσ Γα-
λιλαίασ, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τισ γνοῖ· 31 ἐδίδασκεν γὰρ τοὺσ
μαθητὰσ αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ
ἀποκτανθεὶσ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστήσεται. 32 οἱ δὲ ἠγνόουν
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
33—37 Mt 18, 1—5 Lc 9, 46—48 33 [94. 10] Καὶ ἦλθον εἰσ Καφαρναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενό-
μενοσ ἐπηρώτα αὐτούσ· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε; 34 [95. 2] οἱ δὲ
ἐσιώπων· πρὸσ ἀλλήλουσ γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίσ μείζων.

και προσευχ. habent. (:: Similiter 1 Co 7, 5 τη νηστεια aliena manu ad τη προσευχη additum. Qui eundem versum Matthaeo intulit utrumque coniunxit, nec eorum testium qui ibi tuentur versum quisquam omittit και νηστ.)

30. κακειθεν cum ℵBDLΔ... ς και εκειθεν cum ACNXΓΠ unc^{9} al certe pler | παρεπορευοντ. cum ℵAB^{3}CLNXΓΔ unc^{9} al omn^{vid}, item *praetergrediebantur* vel (ita et. d) *transiebant* b d ff$^{2.}$ g$^{1. vid}$ g$^{2.}$ i k l q vg (ff$^{2.}$ *inde egressi transiebat*, g^{2} *inde profecti praetergrediebatur*) cop syr^{utr} arm... B*D^{gr} a c f (c *ibant*, a f *iter faciebant*) go aeth επορευοντ. | γνοι cum ℵBCDL... ς γνω c. ANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (1633 τισ ινα γνω, non item 1624 nec magis edd Elz post 1633)

31. αυτοισ: B 26^{ev} k om (sed 26^{ev} k λεγων, *dicens* pro και ελεγεν) | ο υιοσ: D* om ο | ανθρωπων: D^{gr} που | αποκτενουσιν: D^{gr} αποκτεινουσιν | αποκτανθεισ: D X^{scr} y^{scr} a c g$^{1.}$ k cop arr om | μετα τρ. ημερ. (Gb″) cum ℵBC*DLΔ it^{pl} (a k q *post tertium diem*, b c i *post tres dies*, d *in tres dies*) cop syr$^{p\,mg}$... ς τη τριτη ημερα cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ l vg go syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth (:: μετ. τρ. ημερ. Marci [8, 31. 10, 34] solent testes multi cum τη τριτ. ημερ., quod Mtthaei et Lcae est, commutare) | αναστησεται: 1. 13. 69. 346. 26^{ev} al pauc εγερθησεται

32. επερωτησαι: 1. 13. 69. 346. ερωτησαι

33. ηλθον (D ηλθοσαν) cum ℵB(D) 1. 118. 209. 2^{pe} al^{8} fere a b c g$^{1.2.}$ i k l vg syr^{sch} pers^{w}... ς ηλθεν cum ACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f q cop go syr^{p} aeth pers^{p} (:: incipit h. l. lectio ecclesiastica, hinc passim ο ις additur) | καφαρναουμ cum ℵBDΔ it (exc q) vg cop go sax (:: cf et. ad Mt 4, 13)... ς καπερναουμ cum ACLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q | N γεναμενοσ | διελογιζεσθε (1. 28. 209. διελεχθητε, M e^{scr} q διελογιζοντο, Δ^{gr} διαλογιζεσθαι) sine additamento cum ℵBCDL item (*tractabatis*, *retractabatis*) a b c (g$^{1.2}$ vid) i k l q (*disceptassent*) vg cop... ς (Gb^{oo}) Ti praem προσ εαυτουσ cum ANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (sed 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al pauc syr^{sch} post διελογ. pon) f go syr^{utr} arm aeth

34. εσιωπων: CN -ωπουν | εν τη οδω cum ℵBCLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ k l vg cop syr^{utr} arm aeth Or$^{3, 596}$ (μαρκοσ τοινυν φησιν οτι διελεχθησαν εν τη οδω οι δωδεκα τισ αυτων μειζων εστι)... ADΔ

35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις 10, 43
θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.
36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλι-
σάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37 ὃς ἂν ἓν τῶν παιδίων τούτων δέξη- Mt 10, 40 Io 13, 20
ται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· $^{96.1}$ καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχηται,
οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 $^{97.8}$ Ἔφη αὐτῷ 38—40 Lc 9, 49 s

---

a b f i q go om, hinc Ln [εν τ. οδ.] | τις μειζων: ℵ τις μειζ. εστιν, 300. 435. al pauc τις ειη μειζ., D 2^{pe} τις μ. γενηται αυτων, 13. 69. 346. τις αυτων μειζ. ειη, item a ff$^{2.}$ k vg *quis (quisnam) eorum (illorum) maior esset*; b c f g$^{1.}$ i l q *quis (quisnam) esset illorum maior (mai. illor.)*. Similiter add *esset* go arm; cop syr^{p} aeth fere ut D

35. και pr: D b ff$^{2.}$ i τοτε | καθισας (AL -εισάς): FHΓ al -ησας | και λεγει - θελει (FH* al plures -λη) - εσται (Δ^{gr} al plus^{20} Or^{cod} semel εστω, 28. al^{10} fere εστιν, a b ff$^{2.}$ i q *fiat*) - διακονος (M* al^{5} δουλος, 1. al pauc om παντων εσχ. και): D k om :: cf Mt et Lc

36. παιδιον: D το παιδ. | αυτο: D αυτον (d *accipiens puerum statuit illum*), item fortasse ex emendatione Δ (medio enim versu αυτο̄ habet, ita quidem ut lineola addita videatur cum latinus textus interlinearis adderetur), 1. 28. 118. 2^{pe} arm om. Item^{vid} Or^{3,596} και εξης τουτοις φησιν οτι λαβων παιδιον, δηλονοτι ο ῑς̄, εστησεν εν μεσω των μαθητων αυτου και etc | ACL εμμεσω | εναγκαλισαμενος (X -λησαμενος) hunc in modum corruptum legitur: C αναγκαλισ., L αναγκαλεσ., D* ανακλισαμ., Δ εκαλισαμ. | αυτο: Γ al αυτω (ut supra) | ειπεν (et. Or ^{3,596}, f q *dixit*): 1. 118. al pauc^{vid} λεγει, item a b c d (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) i l q vg *ait*

37. ος αν pr loc cum ℵABCDLΔ 1. 13. 28. 69. al ... ς Ti ος εαν cum NX ΓΠ unc^{9} al pler Or^{3,596} | εν (et. Or$^{7,596.597}$; f g$^{1.}$ g$^{2.}$ ^{vid} l vg *unum ex*, a *ex - unum*, item cop go syr^{p}): DXΓ 124. 22^{ev} 44^{ev} e^{scr} y^{scr} om; item *ex* (sine *unum*) b c ff$^{2.}$ i q (k *pueros tales*); 13. 69. 346. 2^{pe} εκ | των παιδι. τουτων cum ℵCΔ 7^{pe} al^{5} fere (cop *unum horum parvulorum huiusmodi*, syr^{sch} *sicut hic puer*) ... ς Ln Ti των τοιουτων παιδι. cum ABDL NXΓΠ unc^{9} al pler Or^{3,596} et^{597} it (sed k propius ad τ. παι. τουτ. accedit) vg etc (:: at accommodatum vdtr ad Mt^{i} εν παιδιον τοιουτο) | επι: D 69. 73. 247. 44^{ev} εν (Latini *in nomine meo*) | τω ονομ. μου (et. Or$^{3,596\,e}$ et^{597}): Δ Or$^{3,596\,d}$ τω εμω ονομ. | ος αν sec loc cum BDLΔ al pauc ... ς Ti ος εαν cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler. Item it (exc l) vg *quicunque* ... ℵ 47^{ev} ος, l *qui* | δεχηται (ℵ c^{scr} -χεται) cum ℵBL c^{scr} 7^{pe} a c f g$^{2.}$ q (a f q *recipit*, g$^{2.}$ *recepit*, c *excipit*) ... ς δεξηται cum ACDN XΓΔΠ unc^{9} al pler (al pauc -ξεται) b ff$^{2.}$ g$^{1.\,vid}$ i l vg (hi omnes *susceperit*) :: δεξηται alterum nec Mt 18, 5 nec Lc 9, 48 fluct | αλλα (13. 28. 69. 346. 2^{pe} μονον αλλα και): F cop αλλα δεχεται

38. εφη cum ℵBΔ cop syr^{sch}, item C praemisso (:: e Lc) αποκριθεις δε ... ς απεκριθη δε c. ANXΓΠ unc^{9} al pler a (*respondens autem ioh. dixit*) c f ff$^{2.}$ q go arm, item D al pauc b i k l (g$^{1.2.\,vid}$) vg syr^{p} απεκριθη omisso δε (d *respondens illi ioh. dixit*), hinc Ln απεκρ. [δε] ... 13. 69.

ὁ Ἰωάννησ· διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια, ὃσ οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ
ἠκολούθει ἡμῖν. 39 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶσ
γάρ ἐστιν ὃσ ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται
ταχὺ κακολογῆσαί με· 40 ὃσ γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν
Mt 10, 42. ἐστίν. 41 $^{98.6}$ ὃσ γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶσ ποτήριον ὕδατοσ ἐν ὀνόματί

346. 2^{pe} και αποκριθεισ | αυτω (et. b f g$^{1.2.vid}$ i k l vg): a q om (c ff$^{2.}$ *respondit autem ioh. et dix. illi*) | ο (cum ℵBCLMXΔ al sat mu; Gb Sz Ln om cum ADNΓΠ unc^{8} al plus^{50}) ιωαννησ (B -ανησ) sine λεγων vel simili additamento cum ℵBΔ (c vide ante) k cop syr^{sch} ... ς Ln Ti add λεγων cum ALNXΓΠ unc^{9} al pler f (g$^{1.2.vid}$) l q vg syr^{p} go arm; item D και ειπεν, c ff$^{2.}$ *et dixit illi*, 13. 69. 346. a d ειπεν, *dixit*; item 1.28. 2^{pe} b i και (2^{pe} om) λεγει (*et dicit*) | διδασκαλε: 1. om | ειδομεν c. ℵABCFGHMSUΓ al pl ... DN 346. ειδαμεν ... EKLVXΔΠ al mu ιδομεν | εν τω (et. ς^{e}) c. ℵBCDLNΔ 1. 69. 2^{pe} al mu^{vid} (it vg *in*, at ita etiam Mt 7, 22. ubi Graece εν non legitur) ... ς Gb Sz τω cum AXΓΠ unc^{8} al longe pl ... U al plus^{20} επι τω | οσ ουκ ακολουθει (2^{pe} ηκολουθει) ημιν (D 90. a k μεθ ημων) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i k l q (sed *quia* pro *qui*) vg syr^{p} go arm ... ℵBCLΔ 10. 115. 346. 44^{ev} f cop syr^{sch} aeth arr perss om :: ut in Lc deest | εκωλυομεν cum ℵBDg^{r}LΔ 1. 209. ... ς Ln εκωλυσαμεν (:: cf Lc) cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler (item d it^{pler} vg *prohibuimus*, k *vetuimus*) | οτι ουκ ηκολουθει (ηκ. cum ℵBΔ; ς Ln ακ. cum rell :: ut Lc) ημιν (L al^{2} scriv μεθ ημων) cum ℵBCLΔ al f cop syr^{sch} aeth arr perss (hi omnes antea om οσ ουκ ακολ. ημ.) item (qui antea etiam οσ ουκ ακ. ημ. habent) ANΓΠ unc^{9} al pl go syr^{p} sed c.* ... Ti om (Gb^{oo}) cum DX 1. 13. 14. 28. 69. 106. 209. 251. 255. it (exc f) vg arm (hi omnes antea habent οσ ουκ etc). Praeterea 237. om omnia post δαιμονια, 121* 124. 131. 433. c^{scr} p^{parh} scri* om omnia inde a και εκωλυ. (:: in Lc post δαιμονια pergitur και εκωλυσαμ. αυτ. οτι ουκ ακολουθ. μεθ ημων)

39. ο δε ις̅ (f g$^{1.2.vid}$ l vg, item c *ait illis Iesus*, q *et respondens Iesus ait*): 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. arm ο δε, D 2^{pe} a b ff$^{2.}$ i k ο δε αποκριθεισ | ειπεν (f i k *dixit*): a b c d ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ l q vg *ait* | αυτον (et. f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ l q vg; c *eos*): D 115. a b i k om :: ut Lc | ουδεισ: Γ ου | ποιησει (it vg *faciat*): Δ ποιει | επι: 1. 13. 69. 346. al pauc εν | ταχυ (et f g$^{1.2.vid}$ l q vg; catt το δε ταχυ προσκειται δια τουσ εισ αιρεσιν εκπεσοντασ): F* 1. 28. 209. a b c d ff$^{2.}$ i k arm om

40. ημων υπ. ημων (et. ς^{e} prob Schu) cum ℵBCD 1. 13. 69. 209. al mu^{vid} k cop syr$^{p\ mg}$ arm (item L ημων υπ. υμων, UX al plus^{10} υμων υπ. ημων) ... ς Gb Sz Ln υμων υπ. υμων (:: cf Lc) cum ADNΓΠ unc^{8} al^{70} fere a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg go syr^{sch} et $^{p\ mg}$ aeth

41. αν: ℵ εαν | ποτιση: HΓΔ al aliq -σει | εν cum ℵABCLNXΓΠ unc^{7} al longe pl ... ς (= Gb Sz) εν τω cum DHMΔ al mu | ονομ. μου cum ℵ*c^{3} DXΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler it^{omn} vg cop go syr$^{p\ mg}$ aeth ... Gb Sz Ln Ti om μου cum ℵ^{c}ABC*KLNΠ* 1. 229* 238. 435. al^{5} syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm

μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
μισθὸν αὐτοῦ. 42 99.2 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν 2-47 Mt 18, 6-9 Lc 17, 2
τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται
μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θά-
λασσαν. 43 100.6 καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον Mt 5, 30
αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

(:: vdtr propter pleonasmum omissum esse; si quis intulisset *μου*, eiecisset opinor *οτι χ̅υ̅ εστε*. Apud Mt est *εισ ονομα μαθητου*) | *χ̅υ̅* (ℵc): ℵ* *εμον* (ex *εμοι* corruptum?) | *οτι* sec cum ℵBC*DLΔ al plus10 b ff2. g2. k l q gat syrutr cop go, Ln [*οτι*] ... ς om cum AC3NXΓΠ unc9 al pler a c f i vg arm aeth | *απολεσῃ* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc8 al longe pl ... Ln Ti *απολεσει* cum DE al20 fere

42. *αν* cum ℵBDLNV al mu ... Ti *εαν* cum ACXΓΔΠ unc8 al pl | *σκανδαλισῃ*: H al10 fere *-λισει*, Dgr *-λιζῃ*, 150ev *λιζει* | *τ. μικρ. τουτων* cum ℵABC*et2DLM2NΔ 1. al pauc c i q (item a *ex minimis vestris*, k *de pusillos vestros*) cop syrp go aeth, item al10 fere b d ff2. l vg syrsch ... ς Ti om *τουτων* cum EFGHKM*SUVXΓΠ al pl f arm | *πιστευοντων* sine additamento cum ℵΔ b ff2. i (hi *credentibus*) k* (*qui credit*) copdz, item C*D a *πιστιν εχοντων* (C* ita certe magis videtur quam *πιστευοντων*, a *fidem habentibus*, d *fid. habentium*), ita Ti (:: at vdtr potius ex *πιστευοντων* nude dicto *πιστιν εχοντ.* fluxisse; alii *εισ εμε* maluerunt addere) ... ς Ln *πιστευοντ. εισ εμε* (:: ut Mt) cum ABC2LNXΓΠ unc9 al pler c f g1.2.vid l q vg copschw etwi syrutr go al | *εστιν αυτω*: A *αυτ. εστ.*, U al pauc aeth om *αυτω*, c d k om *εστ.* | *περικειται*: D *περιεκειτο* (it pler d vg *si circumdaretur*, k *ut suspensa esset*) | *μυλοσ ονικοσ* (Gb') cum ℵBCDLΔ al10 fere it (exc q) vg (Latini *mola asinaria*, l *mola asinaricia*, d nil nisi *mola*) syrsch go arm aeth ... ς Ti *λιθοσ μυλικοσ* cum ANXΓΠ unc9 al pler q (*lapis molaris*) copvid syrp; 13. 28. 69. 258. 346. 2pe *μυλωνικοσ λιθοσ* (vel *λιθ. μυλ.*) | *περι* (b c ff2. k q *circa*): D al3 *επι* (a d f i l vg *collo*, g2. *in collo*) | *βεβλητ. εισ τ. θαλασσαν*: D *εισ τ. θα. εβληθη* (itpl *in mare mitteretur*, ff2. q *in mari mitt.*, k *in marem missus esset*)

43. *σκανδαλισῃ* cum ℵBLΔ al3 item *scandalizaverit*, a f ff2. g1.2.vid k l vg, H *-λισει* ... ς Ln *-λιζῃ* cum ACDFGHKMNSUVΓΠ al pl, item *scandalizat* b c d i q; item EX al aliq *-λιζει* | *αποκοψ. αυτην*: b (arm) add *et proice abs te* :: e Mt | *εστ. σε* cum ℵBCLΔ 13. 28. 69** (*om *σε*) 346. 2pe a; item D b c f ff2. g1.vid i k l (g2. *bonum tibi* omisso *est*) vg syrutr arm aeth *εστ. σοι* ... ς *σοι εστι* (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc9 al pler go | *εισελθ. εισ τ. ζω.* cum ℵABCDLΔ 282. 2pe it vg cop syrsch aeth ... Ti *εισ τ. ζω. εισελθ.* cum NXΓΠ unc9 1. al fere omn syrp go | *τασ*: D zscr om :: ut Mt (similiter al pauc om *τουσ* v. 45) | *απελθειν* (b c ff2. saba g2. i l vg; ℵ* *εισελθειν*): D 12. 61. 8pe a f ff2. blanch k gat *βληθηναι* | *εισ την* (al5 om) *γεενναν*: 1. 28. 118. 435. om | *εισ* (pro *εισ* D

45 καὶ ἐὰν ὁ πούσ σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν
ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰσ τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺσ δύο πόδασ ἔχοντα
Mt 5, 29 βληθῆναι εἰσ τὴν γέενναν. 47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμόσ σου σκανδα-
λίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰσ

---

b c ff$^{2\cdot}$ i k *οπου εστιν*, 238. *η εισ*) *το πυρ το ασβ.* (N *αζβεστ.*) cum ℵ*et^{cb}ABCNXΓΠ unc^{8} al pler a f g$^{2\cdot}$ l vg cop go arm; item D it^{5}: F *του πυροσ*, gat syr^{p} *ignis inextinguibilis*, q *ignis inextinguibilem* ... ℵ^{ca}LΔ 240. 244. 255. syr^{sch} pers^{p} om, hinc Gb^{0}

44. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} (f om *και το πυρ ου σβενν.*; b c g$^{2\cdot}$ *et ignis eorum*) vg syr^{utr} (ut b c g$^{2\cdot}$) go aeth (sed sic transp: *οπου το πυρ ου σβ. και ο σκ. αυτ. ου τελ.*) Aug$^{cons\,4,7}$ (praetereaque de civ. dei 21, 9 *non eum piguit uno loco eadem verba ter dicere*) (Ir^{int} ^{165} *iniustos autem et qui non faciunt opera iustitiae mittet in ignem aeternum, ubi vermis eorum non morietur et ignis non exstinguetur*: quae an ab hoc versu pendeant non satis liquet): omisimus cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. (255; sed is om et. vv. 45 et 46) 2^{pe} 10$^{pe\ vid}$ k cop arm^{zoh} et ^{cdd} omn

45. *και εαν*: D *καν* | *σκανδαλιζη* cum ABCDNΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵX al pauc -*λιζει*, L -*λισει*, 90* -*λιση* | *αυτον* (A *αυτην*): cop add *proiice eum*, arm *proiice abs te* :: cf Mt | *καλον* cum ℵBCDLNXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... Ln add [*γαρ*] cum AKΠ al^{10} c | *εστιν σε* cum ℵABCEF GHKLVXΔΠ al^{25} fere ... ς (= Sz) *εστι σοι* c. NM*UΓ al pl^{vid} it^{pler} (et. d) vg syr^{utr} aeth; item DM^{2}S al plus^{15} b go *σοι εστιν* ... 40. 237. al pauc *εστιν* tantum | *εισελθειν* (ℵFΓ al^{10} fere post *ζωην*) *εισ τ. ζωην* (D a b c g$^{2\cdot}$ i l q vg arm add *αιωνιον*, non item f ff$^{2\cdot}$ k) *χωλον* (D 2^{pe} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i k l q vg arm ante *εισελθ.*). Praeterea pro *χωλον* ℵ *κυλλον η χωλον* :: cf Mt | *βληθηναι* (1. 28. 118. *απελθειν*): ℵ post *ε. τ. γεενν.* pon | *εισ την* (M*NX 13. 28. 69. al pauc om) *γεενναν* (E al *γεεναν*, item X al v. 43, D al v. 47) sine additamento cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. 10^{pe} (iidem omnes om et. v. 44) 24. 237. 259. 11^{pe} b k cop syr^{sch} arm^{zoh} pers^{p} ... F add *του πυροσ*, item c g$^{2\cdot}$ l vg syr^{p} add *του πυρ. του ασβεστου* (g$^{2\cdot}$ *ignis et inexstinguibilis*, l *ignis inexstinguibilem*), item ς (sed Gb^{00}) add *εισ* (a ff$^{2\cdot}$ i rursus *ubi*) *το πυρ το ασβεστον*, Ln [*εισ τ. π. τ. ασβ.*] cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler f (item a ff$^{2\cdot}$ i) go arm^{usc} aeth

46. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum iisdem qui v. 44 habent (aeth om *και το π. ου σβ.*, it^{pl} syr^{utr} *et ignis eorum* etc) ... om cum iisdem quibuscum v. 44, praetereaque cum 253 et (qui etiam v. 45 om) 92. 218. 19^{ev} c^{scr}

47. *και εαν ο οφθαλμ. σκανδαλιζη* (X al pauc -*λιζει*) *σε*: D^{gr} *και ο οφθ. σου ει σκανδαλιζει σε* | *σε εστιν* cum ℵB, item *εστ. σε* LΔ et *σε* post *εισελθ.* posito 13. 28. 69. 346. (2^{pe} *σε* omisso *εστιν*) ... M* it (et. d) vg syr^{utr} aeth *εστ. σοι*, ς Ln *σοι εστι* cum ACD^{gr}M^{2}NXΓΠ unc^{8} al pler cop go | *μονοφθαλμον*: d *cum uno oculo*, f *unum oculum habentem*, a b

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺσ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ
τὴν γέενναν, 48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ Es 66, 24
σβέννυται. 49 πᾶσ γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται. 50 [102. 2] καλὸν τὸ ἅλα· [Lv 2, 13] Mt 5, 13
ἐὰν δὲ τὸ ἅλα ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν Lc 14, 34
ἑαυτοῖσ ἅλα καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοισ.

---

c ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i vg *luscum*, l q *caecum*, k *quacumque parte corporis debilem* (posteaque *integrum* pro δυο οφθ. εχ.) | εισελθειν (ℵ* om): A post του θεου pon | βληθηναι: D al^{10} απελθειν, item d i *ire*, c *introire*; k vero (post εισ γεεννν.) *incidere* | εισ την (cum ℵACDNXΓΔΠ unc^{8} al omn fere; Ti om cum BL 28.) γεενν. sine additamento cum ℵBDLΔ 1. 28. 118. 209. 2^{pe} 8^{pe} 10^{pe} a b c ff$^{2.}$ k cop arm ... ς (sed Gb^{0}) ad γεενν. add του πυροσ cum ACNXΓΠ unc^{8} al pler f g$^{2.}$ (*ignis inexstinguibilis*) i l q syr^{utr} go aeth ... F (pro ε. τ. γεενν.) εισ το πυρ το ασβεστον

48. Hunc versum nemo omittit. | αυτων: GSVX al^{25} c om; 262. 300. al pauc b g$^{2.}$ cop syr^{utr} et post πυρ add αυτων; c k οπου το πυρ etc ante και ο σκωλ. etc ponunt | τελευτα: 1. τελευτησει. Sed it^{pler} i. e. a b c ff$^{2.}$ i q item mt (non f l vg) omnibus tribus vv. *morietur* et *exstinguetur*; item d v. 44, sed vv. 46 et 48 (hoc versu et. g$^{1.}$) *morietur* et *exstinguitur*; k hoc versu (quem solum habet) *extinguetur* et *moritur* (b ter *vermes eorum non morientur*, item a v. 48). Apud LXX est: ο γαρ σκωληξ αυτων ου τελευτησει και το πυρ αυτων ου σβεσθησεται.

49. πασ γαρ (11. 230. al^{6} add αρτοσ) πυρι (ℵC al pauc εν πυρι, X πυρι αλι sic) αλισθησ. (46. 52. δοκιμασθησ., g$^{1.}$ *omnes - examinantur*) c. ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2.}$ l q vg cop syr^{utr} go arm aeth; item k *omnia autem substantia consumitur* (αναλωθησεται?): D 64. 65* a b c ff$^{2.}$ i tol om | αλισθησεται sine additamento cum ℵBLΔ 1. 61. 73. 118. 205. 206. 209. 229* 251* 258. 435. b^{scr*} s^{scr} 2^{pe} 10^{pe} k cop^{dz} et^{petr3} arm^{zoh}... ς (sed Schu: *glossam olent*) Ln Ti add και πασα (D b c ff$^{2.}$ i tol πασα γαρ, a πασα omisso και: hi igitur πασα γαρ θυσια etc loco verborum πασ γαρ πυρι etc reponunt) θυσια αλι (al^{10} a c g$^{2.}$ em harl ing gat mt tol om) αλισθησεται cum ACDNXΓΠ unc^{9} it pler vg syr^{utr} cop^{schw} et^{wi} go arm^{usc} aeth :: cf Lev 2, 13 και παν δωρον θυσιασ υμων αλι αλισθησεται, unde additamentum versus nostri fluxisse videtur.

50. το αλα bis c. ℵ*(sed pri loc -λασ)LΔ ... ς Ln Ti το αλασ c. ℵ^{c}(ℵ priore loco)ABCDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | καλον: 13. 69. 346. al? add γαρ | δε: 13. 69. al? γαρ, V om | γενηται (it vg *fuerit*): D γενησεται (d *fuerit*) | αυτο: MΓ 1. 206. 209. 255. 299. e^{scr} al pauc f om (nec exprim go al) | αρτυσετε (-σετε ℵBEFGMSUXΓΠ etc; ACDHLN 126. al mu -σεται, Δ 28. -σηται, 69. al -σητε): K 1. 14. 91. 118. 206. 255. 299. e^{scr} z^{scr} αρτυθησεται, item *condietur* (vel ut go *conditur*) d f gat cop syr^{sch} arm go aeth (contra *condietis* a b ff$^{2.vid}$ g$^{2.}$ i l vg syr^{p}, q *salietis*; c *condies*, k *condistis*) | εχετε: 13. 69. 346. 2^{pe} υμεισ ουν εχ., 28. εχ. ουν υμεισ | εαυτοισ: L* al pauc αυτοισ | αλα cum ℵ*A*BDLΔ 1. 28. 209. al pauc ... ς αλασ c. ℵ^{c}A^{2}CNXΓΠ unc^{9}(U το αλ.) al pler | ειρηνευετε: V al^{5} -σατε

X.

Mt 19, 1–9 1–2 1 $^{103.6}$ Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας
καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς
αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 καὶ προσελθόν-
τες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπο-
λῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν
Deu 24, 1 Mt 5, 31 ἐνετείλατο Μωϋσῆς; 4 οἱ δὲ εἶπαν· ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον
ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·

X. 1. και εκειθ. c. ℵBCDEΔ 1. 13. 28. 69. 209. al^{10} fere ... ς Ti κακειθ. cum ALNXΓΠ unc^{7} vel (U?)^{8} al pler | ερχεται: N ηλθεν | και περαν cum ℵBC*L cop ... C^{2}DGΔ 1. 13. 28. 69. 124. 209. y^{scr} 2^{pe} al^{25} fere it vg syr^{sch} go arm^{vid} aeth^{vid} περαν (:: ut Mt) ... ς δια του περαν cum ANXΓΠ unc^{8} al pl syr^{p} | συνπορ. cum ℵABCΔ ... ς Ln συμπορ. cum LNXΓΠ unc^{9} al certe pler | συνπορευονται (1. 13. 28. 69. al^{5} fere -εται) παλιν (13. 69. 124. 10^{pe} b c ff^{2} i syr^{sch} om) οχλοι (X al pauc οι οχλοι, al^{10} fere οχλος vel ο οχλος vel ut 1. 118. 209. al οχλ. πολυς): D 2^{pe} συνερχεται παλ. ο οχλος, item *convenit - turba* a b c ff^{2} i k q (contra *conveniunt - turbae* f g^{2} l vg) | και ως ειωθει (c *et docebat illos iterum sicut consueverat*): D b ff^{2} i ως ειωθει και

2. προσελθοντες (et. c f ff^{2} i l q vg): D a b k om, 406. 2^{pe} post οι δε φαρ. pon | οι φαρ. cum ℵCNVX al sat mu (1. 209. al post αυτον): Gb Sz Ln Ti φαρισαιοι cum ABLΓΔΠ unc^{8} al pl, c *quidam Pharisaei*, ff^{2} *quidam* ... D a b k om | επηρωτων (C c^{scr} επηρωτουν sed C vitiose επηρουν, Δ ηρωτων) c. ℵBCDLMΔ al^{15} fere (Or^{3,636} ad Mt 19, 3 adnotat: το ισαδυναμουν ανεγραψε και ο μαρκος· ουκουν των προσιοντων και πυνθανομενων τω ιυ ησαν τινες οι πειραζοντες επηρωτων αυτον etc), item *interrogabant* it^{pler} vg ... ς επηρωτησαν c. ANXΓΠ unc^{8} al longe pl q (*interrogaverunt*)

3. 4. μωυσης cum ℵBDKMNSΔΠ al pm (etc: cf ad Mt 8, 4. 17, 3 Mc 1, 44) ... ς μωσης cum ACEFGHLUVXΓ al pl

3. ενετειλατο: D* 28. ετειλατο

4. ειπαν cum ℵBCD ... ς ειπον cum ALNXΓΔΠ unc^{9} al certe pler | επετρεψ. (*iussit* k cop aeth) μω. cum ℵBCDLΔ 124. y^{scr} z^{scr} 48^{ev} al aliq k cop aeth ... ς μω. επετρεψ. (1. 118. 209. 299. c^{scr} ενετειλατο) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f g^{2} l vg go syr^{utr} arm ... 2^{pe} a c ff^{2} q επετρ. (*permisit*, sed q *praecepit*) omisso μωυσης, 131. b om επετρ. μωυσ. | γραψαι: 61. b δουναι, D δουναι γραψαι, c d ff^{2} q *dare scriptum* :: cf Mt | απολυσαι: N add αυτην

5. ο δε ις c. ℵBCLΔ cop, item c *ipse vero* ... ς Ln Ti και αποκριθεις (a b l q g$^{1.2 vid}$ vg *quibus respondens*, k *respondit autem - et*, ff^{2} *respondens vero*, syr^{sch} om και) ο ις cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} go arm aeth | αυτοις: D 235. 252* om | εγραψεν (N επετρεψεν):

πρὸσ τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην.
6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆσ κτίσεωσ ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούσ· 7 ἕνε- 6 ss Gen 1, 27 2, 24
κεν τούτου καταλείψει ἄνθρωποσ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ, 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰσ σάρκα μίαν, ὥστε οὐκέτι
εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ. 9 ὃ οὖν ὁ θεὸσ συνέζευξεν, ἄνθρωποσ
μὴ χωριζέτω. 10 104. 10 καὶ εἰσ τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ

D c g2· k syr[cod] add μωυσησ, item 90. al pauc ante προσ, b post ταυτην, f g1· post υμιν | υμιν: D 13. 28. 69. al5 b c g2· k arm[zoh] (sed habent[cdd]) om | ταυτην: aeth add (:: e Mt) απολυσαι τασ γυναικασ υμων

6. κτισεωσ (Γ al κτησ.): D 255. 36[ev] b ff2· q syr[sch] pers[p] om | D* θηλυν | αυτουσ (et. a c g1·2· k** l q vg cop syr[utr] arm; D 86* 219. b f ff2· k* fu go aeth om) sine additamento c. ℵBCLΔ c ff2· cop catt[com] (sed[mosq] ex cdd2 non[ed]) ... ς add ο θεοσ, Ln [ο θεοσ] cum ADNXΓΠ unc9 al omn vid a b f g1·2· k l q vg go syr[utr] arm aeth

7. ενεκεν: DN 13. 28. 69. 124. 346. e[scr] 2[pe] al5 b c ff2· g1·2· q harl gat mt fu sax (non item a f k l vg nec cop syr[utr] go arm aeth) praem και ειπεν (g1· *et bene dixit*) :: e Mt | τ. πατερ. αυτου: DM*N om αυτου :: ut Mc | μητερ. αυτου (D εαυτου) c. ℵDM 238. 48[ev] w[scr] z[scr] (et haud dubie al, neglexit enim Wtst cum aliis) a b c f ff2· cop syr[sch] go aeth ... ς Ln Ti om αυτου (:: ut Mt) cum ABCLNXΓΔΠ unc8 al pler k l q vg syr[p] arm. Praeterea nihil addidimus cum ℵB 48[ev] go (k *et inprobitas[s] mulierem*: quae corrupta ex glossa male adscripta *et adhaerebit ad mulierem* orta videntur) ... ς Ln Ti add (:: e Mt et Genesi) και (cop[petr3·] om) προσκολληθησεται προσ την γυναικα (Ln τη γυναικι cum ACLNΔ 1. al5 a c f g2· gat mt tol; C γυγυναικι pro τη γυ.) αυτου c. ACDLNXΓΔΠ unc9 al omn fere it (de k vide ante) vg cop syr[utr] arm aeth

8. μια σαρξ cum BDEGHLM*NSVXΔ al pl it vg syr[utr] go aeth ... ℵACFKM2 UΓΠ al plus30 cop arm σαρξ μια (:: cf Mt, ubi rursus ℵD it[pler] vg μια σαρξ)

9. ουν: D[gr] ff2·blanch (non[sabat]) k* om | ὁ: AG al pauc om (Clem533 αυτοσ δε ουτοσ ο κυριοσ λεγει· ο θεοσ συνεζευξεν, ανθρωποσ μη χωριζετω: quae pari iure ad Mt et ad Mc adhiberi possunt) | χωριζετω: Δ[gr] χωριζεσθω

10. εισ την οικιαν (Gb'') cum ℵBDLΔ 9[ev] 10[ev] 12[ev] 18[ev] 19[ev] 36[ev] 49[ev] y[scr] al2 vel3[pe] b (*in domum* ut et. d) ... ς εν τη οικια cum ACNXΓΠ unc9 al pler et (*in domo* vel *domi*; sed c plane om) a f g2· (et[vid] ff2· g1·) k l q vg, item cop go etc | οι μαθηται cum ℵBCLΔ 28. 18[ev] 19[ev] 36[ev] 49[ev] y[scr] al6 vel plur a c k (*discipuli secreto* c k) cop arm ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ADNXΓΠ unc9 al pler b f g2· (et[vid] ff2· g1·) l q vg syr[utr] go aeth | περι τουτου (ℵ τουτων) cum (ℵ)ABCLMNXΓΔ al30 a c ff2· k (a *de hoc*, c ff2· *de hoc sermone*, k *de isto sermone*) cop syr[sch] aeth ... ς περι του (Π 124. al5 om) αυτου (D f g2· add λογου ut c ff2· k)

Mt 5, 32 Lc 16, 18 τούτου ἐπηρώτων αὐτόν. 11 $^{105.2}$ καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὃσ ἂν ἀπο-
λύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν·
12 καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆσ γαμήσῃ ἄλλον, μοι-
χᾶται.

13—16 Mt 19, 13—15 Lc 18, 15—17 13 $^{106.2}$ Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν·
οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖσ προσφέρουσιν. 14 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ

cum DEFGHSUVΠ al pl b f g^{2} (et g$^{1 \cdot vid}$) l q vg syr^{p} go ... K 67. 116. 131. 346. 48^{ev} z^{scr} e^{scr} harl* om | επηρωτων (C c^{scr} -τουν, LΔ επερ.) cum ℵBCLΔ al plus^{10} ... ς Ln επηρωτησαν cum ADNXΓΠ unc^{9} al pl, item *interrogaverunt* it vg cop go syr^{utr} | αυτον: M om

11. οσ αν cum ℵBCDLΔ al plus^{10} ... ς Ti οσ εαν cum AΝXΓΠ unc^{9} al pler ... 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a arm εαν (1. και εαν, sed v. 12 ante 11 pon) ανηρ (2^{pe} post απολ.) | απολυση: HK al^{10} fere -λυσει. Item al pauc γαμησει | γαμηση αλλην: D b c f l q vg (non item a k) αλλ. γαμ. | επ αυτην: 1. 2. 28. 262. 2^{pe} syr^{sch} arm pers^{p} om :: ut Mt

12. και εαν αυτη απολ. τ. ανδρ. αυτησ (C αυτου, Gb^{0}; Δ add και, δ *dimiserit - et*) cum (Gb') ℵBCLΔ cop aeth ... ς Ln Ti και εαν γυνη (1. post απολ.) απολυση (18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} y^{scr} 150^{ev} -λυσασα omisso και sq, iidem fere om αυτησ) τον ανδρα αυτησ και cum AΝXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{1 \cdot}$ l vg syr^{utr} go ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ q (k) arm και εαν γυνη (13. al c ff$^{2 \cdot}$ γυνη εαν) εξελθη (b d *exiet*, ff$^{2 \cdot}$ *exeat*, q *exierit*, a *discesserit*, c *reliquerit*) απο του (69. om) ανδροσ και (k *et quae relinquit mulier virum et*) | γαμηση αλλον (Δ αλλην, *aliam* sed δ^{2} *alii*; D αλλον γαμ.) cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc, item *alii* (*alio*, b d *alium*) *nupserit* (*nubserit*, k *nubet*, d *duxerit*) it vg, item cop syr^{p} go aeth ... ς Ti γαμηθη αλλω cum AC^{2}ΝXΓΠ unc^{9} al pler arm | μοιχαται (ita f g$^{1 \cdot}$ q vg): a b c ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ k l add *super illum* (k *illo*). Praeterea a b f ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ l add *similiter* (ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ om) *et qui dimissam* (a add *a viro*) *ducit moechatur* :: e Mt

13 sqq: Or$^{3, 663 \, sq}$ postquam Mt 19, 13 sqq exposuit pergit: ολη γουν η συμφρασισ του κατα λουκαν τοιαυτη εστιν· προσεφερον δε αυτω – εωσ του· οσ εαν μη δεχηται – ου μη εισελθη εισ αυτην. σχεδον δε ταισ αυταισ λεξεσι και ο μαρκοσ μαλιστα τα τελευταια ωσαυτωσ εξεθετο.

13. ινα: F ἵν' | αψητ. αυτων cum ADΝXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2 \cdot}$ k l q vg cop syr^{utr} go Or$^{3, 659}$ (κατα μεν τον ματθαιον ινα τασ – κατα δε τον μαρκον, ινα αψηται αυτων· κατα δε τον – λουκαν, ινα αυτων απτηται) ... ℵBCLΔ 124. 49^{ev} y^{scr} al pauc f αυτων αψηται :: ut Lc | μαθηται (et. b ff$^{2 \cdot}$ k l q vg cop arm): D 406. 2^{pe} a c f syr^{utr} go aeth add αυτου | επετιμων cum ADΝXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} ... ℵB CLΔ cop go επετιμησαν (:: hoc etiam Mt, illud Lc, sed eosdem testes qui -μησαν per hunc versum prae alteris ex parallelis corruptos esse tantum non certum est) | τοισ προσφερουσιν (Γ add αυτα) c. ADΝXΓΠ unc^{9} al fere omn (1. 118. τοισ φερουσιν, 255. τουσ προσφεροντασ) a b f ff$^{2 \cdot}$ l q vg syr^{utr} go arm aeth ... ℵBCLΔ c k cop αυτοισ (:: ut Mt et Lc)

ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρόσ
με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃσ ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ ὡσ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰσ αὐτήν. 16 καὶ ἐναγκαλισάμε-
νοσ αὐτὰ κατευλόγει, τιθεὶσ τὰσ χεῖρασ ἐπ' αὐτά.
17 $^{107.\,1}$ Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰσ ὁδόν, προσδραμὼν εἷσ 17—27 Mt 19, 16—26 Lc 18, 18—27

---

14. ο $\overline{\iota\varsigma}$: U om ο | και: 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} syr$^{p\,mg}$ arm add επιτιμησασ | παιδια: D* παιδαρια (d *pueros*) | μη cum BM*NXΓΔΠ unc^{8} al^{80} fere cop ... ς Ln και μη (:: ut Mt et Lc) cum ℵACDLM^{2} 1. 13. 118. al sat mu it vg go syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\,251}$ (ibidem v. 13. αυτ. αψη., επετιμων, τοισ προσφερ.) | αυτα: cop add (:: e Mt) *venire* (*ire*) *ad me*

15. οσ αν cum ℵBCDLΔ 1. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | παιδιον: y^{scr} 49^{ev} al pauc praem το | ου μη εισελθ. εισ αυτην (it d vg *non intrabit* [k *introivit*] *in illud*. Cf etiam supra ad v. 13 Or $^{3,663\,sq}$): D^{gr} ου μη εισ αυτ. εισελευσεται

16. εναγκαλισαμενοσ (l vg *complexans*, k *complexus*, g$^{1\cdot}$ *complectens*; a *et in sinu suo benedicebat illos*; L ut supra λεσαμενοσ, Δ* ενεκαλισαμ. sed corr. est εναγκ., X -λησαμενοσ ut et. 9, 36): D b c f ff$^{2\cdot}$ q (b *convitans*, rell *convocans*) προσκαλεσαμενοσ | κατευλογει (L y^{scr} κατηυλ., cop aeth add αυτα) τιθεισ τασ χει. επ αυτα cum ℵBCLΔ y^{scr} 2^{pe} 150^{ev} al^{10} fere cop aeth syr$^{p\,cod}$ (ap Adl) ... ς Ln Ti τιθεισ τασ χειρ. επ αυτα ηυλογει (Gb' Sz Ln εὐλόγει, Ti κατευλόγει) αυτα: hoc ordine (de singg verbis vide post) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (exc a) vg go syr^{utr} arm | τιθεισ (1. και τιθων, 13. 28. 346. τιθων) τ. χ. επ αυτα: D ετιθει et add και post επ αυτα, item b c ff$^{2\cdot}$ k q syr^{utr} ... 106. a (vide ante) plane om; syr^{p} habet c.* | ηυλογει ς tenet cum Γ al; Gb' Sz Ln ευλογει (K* -γη) c. ADEHK*MSUVXΠ al pl; FGK^{2} al fere^{10} ευλογησεν; N κατηυλογι (:: κατευλογειν hoc uno loco Ni Ti, item rarissimum apud LXX)

17 ss. Exscripsit haec: 17—31 Clem$^{927\,sq}$, passim quidem libere, ut statim fit ab initio, ubi habet: εκπορευομενω αυτω εισ οδον προσελθων τισ εγονυπετει λεγων. Locum Matthaei parallelum tractans Or $^{3,664\,ss}$ passim etiam Marcum respicit. De eadem narratione quemadmodum apud Clem^{hom} Iust Marcosios Naass Valentinianos legitur cf comm ad Mt, ubi etiam locum similem ex evgl Hebr adscripsimus.

17. εκπορευομενου: Γ f^{scr} πορ. | προσδραμων (al pauc προδρ., al pauc προσελθ.): it^{pler} vg *procurrens* vel *praecurrens*; c *ecce quidam adgeniculans* pro προσδρ. εισ κ. γον. αυτ., item k *genibus obsecrans illum quidam* | εισ: al plus^{10} τισ, al pauc syr$^{p\,mg}$ τισ (vel εισ) πλουσιοσ | προσδρ. εισ: AKMΠ 13. 28. 69. 124. 2^{pe} al plus^{20} arm ιδου τισ (M om) πλουσιοσ προσδραμ. | και (ff$^{2\cdot}$ *procurrens quidam et adgeniculans*, d *adcurrit unus et adgeniculans*): Δ cop om, item it^{mu} vg (f l vg *procurrens quidam genu flexo*, a *procurrens unus genibus prostratus*, b *praecurrens quidam adgeniculans*, q *occurrens unus ad genuam eius se vol-*

καὶ γονυπετήσασ αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τι ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεισ ἀγαθόν; οὐδεὶσ ἀγαθὸσ εἰ μὴ εἷσ ὁ θεόσ.
Ex 20, 12–16 19 *τὰσ ἐντολὰσ οἶδασ· μὴ μοιχεύσῃσ, μὴ φονεύσῃσ, μὴ κλέψῃσ, μὴ ψευδομαρτυρήσῃσ, μὴ ἀποστερήσῃσ, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.* 20 *ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλα-*

---

vens) | *γονυπετησασ*: D 28. 69. 124. 346. *γονυπετων*. Cf et. Chr^{7,707} *και γαρ φησιν (ο μαρκοσ) οτι προσδραμ. και γονυπετων παρεκαλει αυτον, και οτι εμβλεψασ αυτω ο ις ηγαπησεν αυτον.* | *αυτον* pr (*ante eum* f ff^{2} l vg): a b c cop syr^{utr} go arm Clem non exprim | *επηρωτα* (D *ηρωτα*) *αυτον* (q om *αυτ.*): 13. 69. 121. 124. 346. 406. 2^{pe} c^{scr} a b f g^{2} l k q mt reg go syr^{sch} arm add *λεγων* (g^{2} *dicens ei*). Cf et. supra Clem | *τι*: Clem add *αγαθον* :: ut Mt

18. Or^{3,664}ratione habita Matthaei (*τι με ερωτασ* etc) haec adnotat: *ο δε μαρκοσ και λουκασ φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεισ αγαθον; ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο θεοσ· ωσ το τεταγμενον αγαθοσ ονομα επι του θεου μη αν ταχθηναι και εφ ετερου τινοσ.* | *ις*: Δ om | *ειπεν αυτω* (q *ait illi*, a *intuens illum ait illi*, 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} 150^{ev} y^{scr} 3^{pe} 10^{pe} om *αυτω*): Clem *λεγει* | *εισ ο θεοσ* (et. Clem^{928} Or^{3,664} et alibi, sed $^{1,223.\ 586}$ et $^{4,65.\ 147}$ add *ο πατηρ* ut etiam arm^{codd}): D *μονοσ εισ* (d *solus unus*) *θεοσ*, item b *unus ac solus deus*; c ff^{2} gat *solus deus*

19. *μη μοιχευσησ* (K -*σισ*): ℵ* om; D^{gr} k add *μη πορνευσησ*, item c (sed *μη φονευσ.* ante *μη μοιχ.* pon), item Γ post *κλεψησ* | *μη φονευσησ*: D^{gr} Γ 1. 118. 209. 300. f k plane om, hinc Gb^{0}: post *μη μοιχ.* (:: ut Lc) posuimus cum AΝΧΠ unc^{9} al pler a b d ff^{2} g$^{1.\ 2}$ l q vg syr^{p} go arm aeth Clem ... Ln ante *μ. μοιχ.* pon c. ℵ^{a}BCΔ al plus^{5} c cop (syr^{sch} pers^{p} post *κλεψ.*) :: ut Mt. Etiam in LXX ipsi antiquissimi testes eodem modo variant | *μη κλεψησ*: 300. c ff^{2} om | *ψευδομαρτυρησησ*: D -*ρησεισ* (minusc pauc ubique -*εισ* pro -*ησ* reponunt) | *μη αποστερησησ* (D -*σεισ*) (it^{pl} vg *ne fraudem feceris*, a c *non abnegabis*, k *ne abnegaveris*) cum ℵAB^{2}CDLNXΓ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} cop go aeth ... B*KΔΠ 1. 28. 69* 118. 209. e^{scr} al^{15} fere arm om | *σου* pr: D q Clem om | *σου* sec c. ℵ*CFN 28. 124. 238. al^{10}fere a b c f cop go syr^{sch} aeth ... ς Ti om cum ℵ^{c}ABDXΓΔΠ unc^{8} al pler ff$^{2.\ vid}$ g$^{1.\ 2}$ k l q vg syr^{p} arm Clem (sed D q Clem utrumque om ut Mt; cf et. ad Lc)

20. *ο δε*: C *και*, b g^{1} am mt *et ille* | *εφη* cum ℵBCΔ cop (sed C *αποκριθεισ εφη*) ... ς Ln Ti *αποκριθεισ ειπεν* (Clem *λεγει*, b c d f g$^{1.\ 2}$ l vg *ait*) cum ADNXΓ unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} go etc | *αυτω*: KΠ al pauc c g^{1} k q am om | *διδασκαλε*: KΠ 1. 209. z^{scr} al^{6} Clem om :: ut Mt et Lc | *ταυτα παντα* cum ℵABCNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a c f ff^{2} g^{1} g^{2} l vg (et. am em mt al) go syr^{utr} arm ... Ln (de C falsus) *παντ. ταυτ.* cum D b k q fu ing cop Clem Or^{3,670} | *εφυλαξαμην* cum ℵBCNX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... Ln *εφυλαξα* cum AD 28. Clem Or; 1. 209. 2^{pe} *εποιησα* | *εκ νεοτ. μου* (Clem haec om^{928}, sed^{929} extr agnoscere videtur his: *ο πασασ πεποιηκωσ εκ νεοτητοσ τασ νομιμουσ εντολασ*):

ξάμην ἐκ νεότητός μου. 21 108.2 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ
ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις
πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ,
καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22 109.2 ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ
ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 καὶ περι-
βλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως
οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.
24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς

KMNΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2pe al25 fere a c arm syrp c.* velmg add (:: e Mt) τι ετι υστερω

21. ις (et. Clem): AKΓΠ wscr al10 om | D ενβλεψ. | αυτω: Clem om. Contra Chr7,707, vide ad v. 17. | ειπεν (13. 69. 124. 346. al5 fere λεγει, item a *ait*) αυτω: KMNΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2pe yscr al16 fere copwi et petr3. aeth syrp c.* add ει θελεις τελειος ειναι, eadem post υστερει add al15 fere arm Clem :: e Mt | σε c. ℵBCMΔΠ* 28. 48ev yscr zscr al10 fere ... ς Ln σοι cum ADNXΓΠ2 unc8 al pler Clem Or3,670 (εν σοι υστερει, η· ετι εν σοι λειπει). Praeterea ℵ al10 fere cop praem ετι :: e Lc | υπαγε: Clem om ac pergit πωλησον οσα εχεις | δος: 13. 69. 346. Clem διαδος :: e Lc | τοις πτωχοις cum ℵCD 1. 2pe al mu cop ... Gb'' Ln Ti πτωχοις sine τοις (:: cf Mt et Lc) cum ABNXΓΔ unc9 al plus80 go arm Clem | εξεις (G εξει): HKΓ al εξης | ουρανω: E* -νοις, sed ipse* correxit -νω | δευρο ακολ. μοι sine additamento cum ℵBCDΔ 406. 2pe b c f ff2. g1.2. k l vg (Aug Amb Hil, sed sine nomine evglstae) copschw exdz Clem ... ς (sed Gb00) Ti add αρας τον σταυρον, Ln [α. τ. σταυρ.] cum ANXΓΠ unc8 al pler q copwi syrp go, item praem ante δευρο G 1. 13. 28. 69. al5 a syrsch arm aeth Ir17 (εν τω ειπειν· ος ου βασταζει τον σταυρ. αυτου και - και· αρας τον σταυρον αυτου ακολουθει μοι, Irint - *et iterum: Tollens crucem sequere me*). Praeterea 13. 69. 124. 238. 346. al20 fere (etiam E* additurus fuisse videtur) ad σταυρον add σου. (:: desunt ista ap Mt et Lc; nihilominus testium ratio suadet ex 8, 34 cum parallelis ortum credere)

22. στυγνασας: D εστυγνασεν addito και ante απηλθεν. Similiter b c d ff2. q *contristatus est* (b d om *est*) *in hoc verbo et* (sic et. b d) *abiit* (c ff2. *recessit*) *tristis* | τω λογω: D 28. 69. 124. 346. 2pe a b c f ff2. k q (non item l vg necvid g1.2.) syrsch praem τουτω | κτηματα πολλ. (g1. l am ing reg al *possession. multas*, c vg *mult. possess.*): D 116. πολλα χρηματα (116. χρ. πο.), item b ff2. d *multas pecunias* (b add *et agros*), a *multam pecuniam*. Potius κτη. πο. exprim f q *divitias multas*, k *mult. divit. et agros*. Clem ην γαρ πλουσιος (:: e Lc) εχων κτ. πο.

23. λεγει (et. Clem, a b c f ff2. g1.2. l vg *ait*): ℵ*c ελεγεν, Δ al6 ειπεν, k q *dixit* | τα: C om | εισελευσονται (Clem ante εις τ. βα. τ. θε. pon): D 235. a b ff2. add h. l. versum 25 varie mutatum, vide post.

24. μαθηται: DΔ 1. 2pe al5 fere a b c f ff2. k q (non g1.2. l vg) add αυτου | D εθανβουντ. | ο δε ις (A om) παλιν (A al pauc g2. om; a - *iterum*

πάλιν ἀποκριθεὶσ λέγει αὐτοῖσ· τέκνα, πῶσ δύσκολόν ἐστιν εἰσ τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· 25 εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ
τῆσ τρυμαλιᾶσ τῆσ ῥαφίδοσ διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 οἱ δὲ περισσῶσ ἐξεπλήσσοντο λέγοντεσ

---

ait illis, c - *illis iterum dicit*, q omisso αποκριθ. *rursus ait illis*): Clem παλιν δε ο ῑς̄ | λεγει: Δ 2^{pe} al pauc ειπεν | τεκνα cum ℵBCDFHMSUVX ΓΔ al pler q (q et d *filii*) ... Ln τεκνια cum AN 1. 299. 300. al^{5} Clem; item *filioli* it (exc q) vg ... EGKΠ al plus^{20} c k om (:: forma τεκνια istum in modum magis quam τεκνα adhiberi solet, ut fit toties per 1 Ioh, item Ioh 13, 33. Gal 4, 19; interpres vero Latinus, qui minime cum A discedentibus reliquis facere solet, vix τεκνια legit) | δυσκολον (ℵ*, sed ipse* correxit, z^{scr} -λωσ) εστιν absque additamento cum ℵBΔ k cop$^{petr3.}$ ... ς Ln Ti add τουσ πεποιθοτασ επι (ς add τοισ cum D al non ita mu; Gb^{oo} Ln Ti om cum ACNXΓΠ unc^{9} al^{100} Clem) χρημασιν cum ACDNXΓΠ unc^{9} al pler b f g$^{1.}$ (et g$^{2.\,vid}$) l q vg syr^{utr} cop^{edd} go arm Clem. Similiter a add *qui pecunias habent vel confidentes in eis*, c ff$^{2.}$ nil nisi *divitem*, aeth *illis qui habent opes* (:: non cautum videbatur antiquissimas quas sequi solemus auctoritates h. l. deserere. Additamentum eiusmodi sane requiri videbatur, hinc tribus certe modis - ACD etc, c ff$^{2.}$, a - usi sunt; at recte procedit oratio etiamsi nihil additur.) | εισελθειν: 69. 124. 346. ante εισ pon

25. Clem sic: ευκολωτερον δια τησ τρυμαλιασ τησ βελονησ καμηλοσ εισελευσεται η πλουσιοσ εισ τ. βασ. τ. θεου. Similiter, qui hunc versum inter vv. 23 et 24 ponunt, D ταχειον καμηλοσ δια τρυμαλιδοσ ραφιδοσ διελευσεται η πλουσιοσ εισ την βασιλειαν του θεου (sed d *facilius est camellum per foramen acus transire quam dives in regnum dei*), a *facilius camellus per foramen acus intrabit quam dives in regnum dei.* Praeterea eodem loco ponunt 235. (ευκοπωτερον εστι καμ. δια τρυμ. τησ ραφ. εισελθειν η πλουσιοι - εισελευσονται) b (*facilius est - transire quam divitem introire in regnum dei*) ff$^{2.}$ (- *transire quam divitem in regno dei*) | ευκοπωτερον: A add δε, al^{15} fere γαρ | καμηλον: b^{scr*} syr^{p} (ipsam vocem Graecam litteris Syriacis transscribens) καμιλον. Cf Mt et Lc | τησ pr cum BEGHSVX al pl cop Clem, item sec cum BEFHSVXΓ al pl Clem ... Gb^{o} Ln om pr cum ℵACDFKMNUΓΔΠ al plus^{40} go, item Gb^{o} Ln om sec cum ℵACDGKMNUΔΠ al^{30} fere go cop :: at utroq loco et Mt et Lc om lectione tantum non fluct | τρυμαλιασ (ℵ^{c}): ℵ* τρηματοσ (:: cf Lc item ad Mt), 13. 69. al τρυπηματοσ (:: cf Mt) | ραφιδοσ: 13. 69. al Clem βελονησ :: ut Lc | διελθειν (ut ς^{e} etc) cum BC(D vide ante)KΠ 1. 69. 124. al sat mu b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg (hi omnes *transire*; sed it^{pl} vg etiam in Mt et Lc) cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth ... ℵANXΓΔ unc^{8} al pl a (vide ante) k (sed εισελθειν quod sequitur non exprim, nec magis a exprim) syr$^{p\,mg}$ go (Clem) εισελθειν, ut ς Gb'' :: difficillimum dictu est quis ex tribus evglistis διελθ. scripserit quum simili auctoritate apud omnes tres utatur. Possit a nullo eorum scriptum credi nec nisi a correctoribus inlatum; maluimus tamen, quod et ipsorum testium ratio suadebat, apud Mc recipere, a

πρὸσ ἑαυτούσ· καὶ τίσ δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψασ αὐτοῖσ ὁ
Ἰησοῦσ λέγει· παρὰ ἀνθρώποισ ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ·
πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.
28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτροσ αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖσ ἀφήκαμεν 28—31 Mt 19, 27—30 Lc 18, 28—30
πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. 29 110.2 ἔφη ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν λέγω

---

quo transisse ad reliquos statuimus | πλουσιον (69. 124. 346. y^{scr} -ιοσ): 1. 299. al? post τ. θεου pon | την: K om | εισελθειν h. l. l q syr^{utr} go arm: b c f g$^{1.2.}$ cop aeth ante εισ ... a ff$^{2.}$ k (Clem) om

26. περισσωσ: F om | πρ. εαυτουσ (M* πρ. αλληλουσ) cum ADM^{2}NXΓΠ unc^{8} al omn fere it vg (it^{pler} vg *dicentes ad semetipsos*, a *dic. inter se*, c *inter se dic.*, k *ad invicem dic.*) syr^{utr} go arm aeth ... ℵBCΔ cop ar^{p} προσ αυτον (:: at nusquam apud Mc λεγειν προσ τινα, nisi ubi est πρ. εαυτουσ vel πρ. αλληλουσ, vide 4, 41. 8, 16. 1, 27. 11, 31)... 7^{pe} Clem om (nec exprim ar^{r} et ar^{e}) :: ut Mt et Lc

27. εμβλεψ. (D ενβλεψ.) cum ℵBC*Δ 1. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150$^{ev\ semel}$ al? cop go (a *quos intuens*)... ς Ln εμβλ. δε (:: ut Mt) cum AC^{2}DNXΓΠ unc^{9} al pler k syr^{utr} arm aeth; item b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (et$^{1.\ vid}$) l q vg *et intuens*. Clem ο δε εμβλεψασ αυτοισ ειπεν οτι | αυτοισ: Γ post ο ῑς̄, 2^{pe} al post λεγ., al om | λεγει (it^{pl} vg *ait*, f om): ℵ*Γ a k q Clem ειπεν (*dixit*) :: cf Mt et Lc | παρα: 13. 28. 69. 124. 346. 406. 2^{pe} a q add μεν | αδυνατον (Γ -νατα) cum ℵABC*XΓΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{p} ... C^{3}DN al^{10} b c (*hoc apud hom. imposs.*) g$^{2.}$ (*haec impossibilia videntur*) syr^{sch} arm praem τουτο, hinc Ln [τουτο] :: e Mt. Praeterea D al pauc a b c f ff$^{2.}$ k q vg add εστιν :: e Mt | αλλ ου (Clem οτι παρα ανθρ. αδυν. παρα θεω δυνατον·) παρα θεω (θεω cum ℵBCNXΓΔ unc^{8} al plus^{60} Clem: ς Gb^{0} Ln praem τω cum ADKΠ al mu)· παντα γαρ δυνατα (δυνατα cum ℵBC al^{10} fere: ς Ln Ti add εστιν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler Clem) παρ. τω (B 124. $^{icant\ scr}$om) θεω: D 157. a ff$^{2.}$ παρα δε τω (157. om) θεω δυνατον (a *possib. est*), item k *aput dominum* (** *deum*) *possibile est*, b c *apud deum autem omnia possibilia sunt*, aeth^{rom} *apud domin. autem omne* (aeth^{ppl} om) *possib. est* ... Δ 1. 69. 157. 209. al^{10} fere l arm^{zoh} (non^{usc}) om παντα γαρ δυν. πα. τ. θεω (Gb^{0}) :: at sic ad Mt et Lc conformarunt

28. ηρξατο cum ℵABCXΓΔ unc^{8} al^{70} fere am cop^{schw} ex$^{petr\ 3}$ arm Clem ... ς (= Gb Sz) και ηρξατ. cum D al vix mu it^{pler} vg(ed et cdd pler) syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ aeth ... KNΠ al^{45} fere f cop$^{wi\ et\ dz}$ go ηρξ. δε, cod^{bodl} syr$^{p\ mg}$ τοτε ηρξ., 406. y^{scr} ηρξ. ουν | λεγειν ο πετρ. αυτω cum ℵBCΔ, item λεγ. αυτ. ο πε. 28. 2^{pe} cop, αυτω λεγειν ο πε. 1. 124. ... ς Ln ο (D om) πε. λεγ. αυτω cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a f ff$^{2.}$ k q (item *Petr. ei dicere* b l am ing, vg^{ed} et $^{cdd\ aliq}$ *ei Petr. dicere*; c g$^{1.}$ syr^{sch} om αυτω) syr^{p} go arm aeth Clem | ηκολουθηκαμεν cum BCD ... ς ηκολουθησαμεν cum ℵANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem :: at sic et Mt et Lc | σοι (KΔ* σου): ℵ 51. 20^{ev} b gat add τι αρα εσται ημιν :: e Mt

29. εφη (ℵ add αυτω) ο ῑς̄ cum ℵBΔ cop ... Gb Ln αποκριθεισ ο ῑς̄ ειπεν (a *dixit*, b f l *ait*) cum AMSUVXΠ^{2} al plus^{25} a b f (*quibus respondens*) l

ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ

---

vg syr^sch go (*αποκριθ. αυτοισ*) arm, item Sz *και αποκριθεισ ο ις ειπεν* cum CEFGHN al plus[30] syr^p aeth, item ς *αποκριθεισ ο ις* (Γ om) *ειπεν* (D d om *ειπεν*, praegresso *αποκριθεισ*, *respondens*, Clem[928] [non item [938]] *λεγει*, al c add *αυτοισ*, *ad illos*) cum (D)K(Γ)Π*et[3] al pl c ff[2.] k (*respondit autem ihesus dixit* sic) q (d) Clem[928]et[938] (:: cf 9, 38. 12, 24. 14, 29. quibus locis omnibus pro *εφη* a plerisq repositum est *αποκριθ. ειπεν*. Cf et. Mt et Lc) | *υμιν*: A c^scr add *οτι*. Clem sic: *αμην υμιν λεγω* ([938] *λεγ. υμ.*) *οσ αν αφη τα ιδια και γονεισ και αδελφουσ και χρηματα ενεκεν εμου και ενεκεν του ευαγγ. μου* ([938] om) *αποληψεται εκατομπλασιονα* (huc usque et[928]et[938]; reliqua tantum[928]) *νυν εν τω καιρ. τουτω αγρουσ κ. χρηματα κ. οικιασ κ. αδελφουσ μετα διωγμων, εν δε τω ερχομενω ζωη εστιν αιωνιοσ.* | *οικιαν* (FM 92. w^scr syr^sch aeth *-ιασ*): D b om | go om *η αδελφασ* | *η μητερα η πατερα* cum BCΔ 106. 2^pe c f q am cop^schw ex^dz (cop^wi *aut matres aut patrem*, cop^petr 3. *aut matres aut patres*) go ... ς *η πατερ. η μητερ.* cum ℵANX ΓΠ unc[9] al pler b (sed *patr. aut matr.* ante *aut fratr. aut soror.* pon) g^1.2. vid l vg^ed et^mss pl sax syr^utr arm aeth (Or^int 4,465 *quamvis Marcus evglsta distinctionem facere videatur Christi et evglii, cum dicit: Qui dimiserit patrem et matrem etc. propter me vel propter evglium*) :: ut Mt ... D a ff[2.] k harl* om *η πατερα* | *η τεκνα* (FΔ haec om) *η αγρουσ* (b k om *η αγρ.*) absque *η γυν.* cum ℵBDΔ 1. 66. 209. 2^pe a b c ff[2.] k l q vg cop arm Clem (quamvis libere, vide ante). Cf Or^1,284, qui exscripto Mt 19, 29 insuperque ad *πολλαπλασ.* conlato Marci *εκατονταπλασιονα* (*ινα πολλαπλασ. λαβω, η ωσ ο μαρκοσ φησιν, εκατονταπλασ.*) addit: *αμα δε και τηρει το σεμνον τησ γραφησ πολλαπλασιασμον και εκατονταπλασιασμον υπισχνουμενησ αδελφων και τεκνων και γονεων και αγρων και οικιων· ου συγκατηριθμηται δε τουτοισ γυνη. ου γαρ ειρηται· πασ οστισ* etc. (At Lc addit.) Cf et. cat^oxon 382 *προσθετεικε δε ο λουκασ και περι γυναικοσ· τουτο δε κατα τον παυλον κελευοντα τιμαν πρεσβυτερασ μεν ωσ μητερασ* etc ... ς (Gb^0) praem *η γυναικα* cum ACNXΓΠ unc[9] al longe pler f q syr^utr go aeth. Cf cat mosq[196] *ωσπερ γαρ αδελφουσ διδωσι τουσ ουκ αδελφουσ - ουτω και γυναικα την ου γυναικα* etc (sed eadem in cat^ox ad *γυναικα* apud Lc applicantur), item cat^ox 381 *οταν δε λεγει· οσ αφηκε γυναικα, ου τουτο φησιν ωστε διασπασθαι τουσ γαμουσ* etc, Thphyl ad Mc: *αρα ουν και γυναικασ εκατονταπλασιονασ ληψεται; ναι, καν ο καταρατοσ ιουλιανοσ εκωμωδει τουτο* | *ενεκεν εμου και* (D 1. 118. 2^pe arm Or^int 4,465 *η*): ℵ* om (suppl^c). Cf cat^mosq 196 et ^oxon 382 *αδιαφορον δε το λεγειν ενεκεν* (cat^ox *ενεκα*) *του εμου ονοματ. η ενεκα του ευαγγ. ωσ ο μαρκοσ, η ενεκα* (cat^mosq om *η ενεκ.*) *τησ βασιλ. τ. θεου, ωσ ο λουκασ.* | *ενεκεν* sec (D g^scr al pauc catt^com *ενεκα*) c. ℵB^2vel^3CDNS^2XΓΔΠ al[100] fere a b f ff[2.] l q vg cop syr^utr go arm aeth Clem^bis Or^int ... ς (= Gb Sz) om cum AB*S* al mu c k

εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίασ καὶ ἀδελφοὺσ καὶ ἀδελφὰσ καὶ μητέρασ καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺσ μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 111.2 πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 112.2 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντεσ εἰσ Ἱεροσόλυμα, 32–34 Mt 20, 17–19 Lc 18, 31–33
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺσ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντεσ ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺσ δώδεκα ἤρξατο

---

30. εαν (et. cop syr[sch] arm): D οσ αν, 28. 2[pe] οσ ου, item it (sed k* *et non*) vg go syr[p] aeth *qui* | λαβη: ℵ 1. απολαβη (et Clem απολημψεται) :: ut Lc | νυν: D[gr] 255. 406. a k q om :: cf ll pp | καιρω τουτω: D a b ff[2.] add οσ δε αφηκεν (vide quae post mutant) | οικιασ (D a b ff[2.] οικειαν, *domum*) usque μετα διωγμων: ℵ* c k om (c *centies tantum nunc in hoc saeculo; in futuro autem saec. vitam aetern. accipit*; k *centumplicia cum persecutionibus in isto saeculo; in saec. autem futuro vit. aet. consequetur*) | και αδελφασ (M haec om): D b ff[2.] ante κ. αδελφουσ | και μητερασ cum BEFGHNSUVΔ al pl[vid] vg (etiam am fu em ing etc) cop syr[sch] arm[zoh], sed N al[aliq] praem (et 73. 238. cop[schw] et[wi] [non petr[3.]] add) και πατερασ ... Ln και μητερα c. ℵ[a]ACD al pauc a b (post *domum* insuper add *aut parentes*) f ff[2.] q syr[p] arm[codd]; item ℵ[c]KMXΠ al[60] fere l go aeth και πατερα και μητερα (218. 220. p[scr] insuper add και γυναικα) | μετα διωγμων (et. Clem[928] et bis[939]; in ℵ verba και αγρουσ μετα διωγμων ℵ[c] demum ad ea quae ℵ[a] suppleverat addidit), it vg *cum* (b *in*, q *post* sic) *persecutionibus*: 25. 114. y[scr] al[8] fere μετα διωγμον (confusis o et ω?) | και εν τω (c k εν δε τω, vide ante): D (a[vid] ex emendatione) b ff[2.] om και (vide ante ubi iidem οσ δε αφηκεν add) | αιωνιον (B -νιαν): D a b c ff[2.] k add λημψεται (c *accipit*). Vide supra.

31. και οι εσχ. cum BCEFGHNSUXΓ al permu Clem[928] (et[940] ubi est εσονται οι πρωτοι εσχ. και οι εσχ. πρ.) ... Gb Ln om οι (:: ut Mt) cum ℵADKLMVΔΠ al[70] fere cop go

32 sqq: Or[3,722] comm in Mt εξησ γαρ τα απο του· μελλων δε ο ις̅ – μεχρι του· ευθεωσ δε αποστελει αυτουσ, παντα τη ταξει τετηρηκε και ο μαρκοσ απο του· ησαν δε εν – μεχρι του· ευθεωσ αυτον αποστελει παλιν ωδε. | εν τη οδω: K suppl in mg | προαγων: D[gr] προσαγ. sed d *praecedens* | k om και ην πρ. α. ο ις̅ | οι δε ακολουθ. εφοβουντ. cum ℵBC*LΔ 1. 2[pe] cop arm, item c[2] aeth και οι ακ. εφ. ... ς Ln Ti και ακολουθ. (13. 69. 124. 346. al pauc f g[1.] mt al add αυτον) εφοβουντ. cum AΝΧΓΠ unc[8] al pler f g[1.2.] l q vg go syr[utr] (syr[p] *et sequebantur timentes*) ... c k *qui sequebantur eum* (*illum*), quae verba coniungunt cum εθαμβουντο, similiter ff[2.] (*et pavebant sequentes* pro και εθαμβ. οι δε ακολ. εφοβ.) ... DK 11. 28. 61. 157. al[10] fere a b plane om | παλιν (40. 299. 433. al pauc b syr[sch] om): FHΓ al (item evgll ineunte lectione) add ο ις̅ | δωδεκα (2[pe] δεκαδυο): 124. al (inprimis evgll) add μαθητασ αυτου

αὐτοῖσ λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 *ὅτι ἰδοὺ ἀναβαί-*
νομεν εἰσ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖσ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν
θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖσ ἔθνεσιν, 34 *καὶ ἐμπαίξου-*
σιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ
ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστήσεται.
35—40 Mt 20, 20—23 35 [113.6] *Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ*
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντεσ αὐτῷ· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν
αἰτήσωμέν σε ποιήσῃσ ἡμῖν. 36 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· τί θέλετέ με*

---

33. *παραδοθησεται*: K *παραδιδοται* | *και τοισ γρ.* cum ℵ^{c}ABHLΔ al sat mu cop ... Gb^{oo} Ln om *τοισ* (:: ut Mt) c. CDEFGKMNSUVXΓΠ al^{70} fere ... ℵ* plane om | *θανατω*: D* *θανατου*

34. *εμπαιξουσιν* (ℵCDLX al *εμπεξ.*): Δ -*ξωσιν* | *και εμπτυσουσιν* (ℵ* -*ουσιν*, VΔ al -*σωσιν*, D* -*ξουσιν*) *αυτω* (28. 69. 282. al plus^{5} *αυτον*, Δ om, mt et h. l. et post *μαστιγ.* om) h. l. cum ℵBCLΔ 237. 259. 406. 2^{pe} a b c f i l q vg cop syr^{hr} aeth ... ς Ti post *κ. μαστιγωσ. αυτον* pon cum ANX ΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... 28. 40. 157. 346. 8^{pe} al^{10} fere k om (k pro *και εμπαιξ. αυτ. κ. εμπτυσ. αυτ. κ. μαστιγ. αυτ.* nil nisi *ad* (**om) *inridendum*) | *και μαστιγ. αυτον* (N 282. om *αυτ.*): D 47. 115. 258. ff$^{2.}$ g$^{2.}$ om | *και αποκτενουσιν* absq *αυτον* cum ℵBLΔ 1. 209. al pauc b c arm ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum A*CNXΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg cop syr^{utr} go aeth ... A^{2}D 157. 225. 44^{ev} f^{scr} g$^{2.}$ om | *μετα τρ. ημερασ* (Gb″ prob Schu) cum ℵBCDLΔ it^{pler} (b. d ff$^{2.}$ i *post tres dies*, k *post triduum*, a c q *post tertium diem*) cop syr$^{p\ mg}$ ... ς *τη* (A* om) *τριτη ημερα* (:: ut Mt et Lc) cum ANXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g$^{2.}$ l vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth Or^{3,708}

35. *προσπορευοντ.* (et. ℵ^{c}): SΔ al pauc *προπορ.* (sed *δ accedunt*), ℵ* *παραπορευοντ.* | BL *ιωανησ* | *οι* cum ℵDEFGHLSVΓΔΠ^{2} al pl Or^{3,713}, item BC cop *οι δυο* (:: cf Mt) ... Ti om cum AKMNUXΠ* al^{40} fere go | Γ *ζεβεδδαιου* | *λεγοντεσ* (D 406. 2^{pe} a Or^{3,713} *και λεγουσιν*) *αυτω* cum ℵB CDLΔ 2^{pe} a cop syr^{sch} arm aeth Or ... Ln [*αυτω*], ς om *αυτω* cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pler b c f ff$^{2.\,vid}$ i k q vg syr^{p} go (:: similibus locis *αυτω* abesse solet nec fere a testibus additur, cf Mt 8, 25. 9, 14. 13, 36. 14, 15. 15, 1. 18, 1 etc) | *ινα*: D^{gr} al plus^{6} i om (b *volumus quodcumque te petierimus ut praestes nobis*; k *magister quot* [** *quo te*] *petierimus dona nobis*) | *ινα ο εαν* usque *δοσ ημιν* a ℵ* praetermissa supplevit ℵ^{c} | *ο εαν* cum ℵ^{c}ABC^{3}LNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... D al pauc *ο αν*, C* *οτι αν* | *αιτησωμεν* cum BCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵ^{c}A *αιτησομεν* ... D 1. 2^{pe} *ερωτησωμεν* | *σε* cum ℵABCLΔ al aliq a d ff$^{2.}$ cop syr^{p} arm aeth, item ante *αιτησ.* (*ερωτησ.*) DKNΠ al aliq b f k** (vide post) go ... ς om cum XΓ unc^{8} al longe pl c i l q (k* *quot*, k** *quo te*) vg syr^{sch} | H 346. z^{scr} al pauc *ποιησεισ*

36. *ειπεν* (it^{omn} et. d vg *dixit*): D^{gr} *λεγει* (Δ^{gr*} *οι δε ειπαν*, sed ipse* restituit *ο δε ειπεν*) | *τι θελετε*: D (et. d) om; a b i om *θελετε*, vide post

ποιήσω ὑμῖν; 37 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸσ ἡμῖν ἵνα εἷσ σου ἐκ δεξιῶν
καὶ εἷσ σου ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 ὁ δὲ
Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ
ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆ-
ναι; 39 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ·
τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
μαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐω-
νύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷσ ἡτοίμασται.

(k totum versum om) | *με ποιησω* cum ℵ^{c}B arm (*me ut faciam*), item omisso *με* CD (vide ante) 1. 13. 69. 209. 2^{pe} (y^{scr} *ποιησομαι*) al^{5}: ita Gb″ Ln (sed putabat B habere *με ποιησαι*), item 106. 251. *ινα ποιησω*. Item it vg (q *quid vultis faciam*, c f ff^{2} l vg *quid vultis ut faciam*; a b i *quid faciam*) cop syr^{utr} ... ς *ποιησαι με* c. ΑΝΧΓΠ unc^{9} al pler go, item ℵ$^{cb\ vid}$ L *με ποιησαι* (ita Ti ex errore de B), Δ 282. 29^{ev} c^{scr} 7^{pe} nil nisi *ποιησαι*

37. *ειπαν* cum BC*DLΔ ... ς *ειπον* cum ℵ^{c}AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εισ*: 1. om utroq loco | *σου εκ δεξ.* cum ℵBC*LΔ ... ς Ln *εκ δεξ. σου* (:: ut Mt) cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al pler, item it^{pler} (g^{1} k om *σου*) vg etc | *σου* sec cum ℵL, item post *αριστερ.* vel potius *ευωνυμ.* pon ACNXΓΠ unc^{9} al omn fere a f l vg, item cop syr^{utr} go aeth, atque ita ς, Ln [*σου*] ... Ti om plane cum BDΔ 1. 2^{pe} b c ff^{2} g$^{1.2}$ i k q arm | *αριστερων* cum BLΔ ... ς Ln *ευωνυμων* (:: ut Mt lectione non fluct; similiter Lc 23, 33 *ευωνυμων* pro *αριστερων* substituere) cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *καθισωμεν* (HV^{2}Γ al *καθησωμ.*): Δ *καθισομεν* | *δοξη σου*: 13. 69. 124. 346. *βασιλεια τησ δοξησ σου*

38. *ο δε ις* (Δ al pauc syr^{sch} om *ις*): D 1. 13. 28. 69. 91. 124. 346. 2^{pe} a (*et respondens Iesus*) b ff^{1} i k q (non item c f g$^{1.2.\ vid}$ l vg) add *αποκριθεισ* :: ut Mt | *πιειν* cum ℵABC unc rell etc: D *πειν* | *πινω*: Δ *πιννω*, BD (uterq et. v. 39) *πεινω* | *το* pr: Δ om | *η το* (Gb″) cum ℵBC*DLNΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc it vg cop syr$^{p\ mg}$ arm Or^{1,293} et ^{3,717} ... ς *και το* cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et $^{p\ txt}$ go aeth

39. *ειπαν* cum ℵBDLΔ 29^{ev} ... ς *ειπον* cum ACNXΓΠ unc^{9} al fere omn | *αυτω*: D 1. 28. al^{5} a b c ff^{2} i k q (non item f l vg) om | *δυναμεθα*: B* *δυνομεθα* | *το ποτη.* (Schu commend) cum ℵBC*LΔ em gat iac cop syr^{sch} arm ... | ς Ln *το μεν ποτη.* (:: ut Mt) c. AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al omn ^{vid} it vg (exc codd mu, vide ante)

40. *καθισαι*: EFLΓ al *καθησαι* | *η εξ* (Schu commend) cum ℵBDLΔ 73. al pauc it (exc k) cop go ... ς *και εξ* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k syr ^{utr} arm aeth | *ευωνυμων* sine *μου* c. ℵABCDLNXΓΔΠ unc^{9} al^{80} fere it vg cop syr^{p} go arm (Δ sic: *εξ ευων·υμων* idque δ reddit *ad sinistram vobis*) ... ς (= Gb Sz) add *μου* cum minusc non ita mu syr^{sch} aeth | *δουναι* (a b ff^{2} i q am): c f k l (g$^{1.2.\ vid}$) vg^{ed} et $^{mss\ pler}$ aeth add *vobis* (k *nobis*) | *ἀλλ᾽ οἷσ* (*sed quibus* c f g$^{1.2.\ vid}$ i l q vg): a b d ff^{2} k aeth *aliis* i. e. *ἄλλοισ* (quo accentu 225.) | *ητοιμασται* (D* *ητοιμα-*

41—45 Mt 20, 24—28 Lc 22, 25—27

41 114.2 Καὶ ἀκούσαντεσ οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 41 καὶ προσκαλεσάμενοσ αὐτοὺσ ὁ Ἰησοῦσ
λέγει αὐτοῖσ· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντεσ ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατα-
κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
43 οὐχ οὕτωσ δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃσ ἂν θέλῃ μέγασ γενέσθαι
ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονοσ, 44 καὶ ὃσ ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι

θαι): ℵ*et^{cb} 1. 209. al^{5} a syr$^{p\ mg}$ add υπο του πατροσ μου (:: e Mt). Contra cat$^{mosq\,204}$ et oxon^{386}: οθεν και ο μαρκοσ ουδε ειρηκεν (^{oxon} add το) υπο του πατροσ μου.

41. και pr: D^{gr} 64. om | οι δεκα (et. f k l vg): D a b c ff$^{2\cdot}$ i q cop^{dz} syr^{hr} οι λοιποι δεκ. | ηρξαντ. αγανακτ. (et. Or^{3,713}): A 1. al pauc g$^{2\cdot}$ q gat vg^{sixt} ηγανακτησαν :: e Mt | περι: ℵ και περι | ιακ. (D του ιακ.) και ιωανν. (B -ανου): A 91. των δυο αδελφων :: e Mt

42. και προσκαλεσ. αυτουσ ο (ℵ* om) ις̅ (prob Schu) cum ℵ*et^{c}BCDLΔ 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i k (b c d ff$^{2\cdot}$ i *quos cum advocasset Iesus*) cop syr^{sch} aeth ... ς ο δε ις̅ (69. κυρ.) προσκαλ. αυτ. (1. 238. 299. 7^{pe} om αυτ.) cum ANXΓ unc^{9} al fere omn f g$^{1\cdot 2\cdot\,vid}$ l q vg go syr^{p} arm :: ut Mt | οιδατε: 13. 69. 108. 124. 127. praem ουκ | εθνων: Δ θεων (sed δ *gentibus*) | κατακυριευουσιν (D* et d και κατ.): D^{gr} al^{5} al plur -σουσιν | οι μεγαλοι αυτων (N 1. al^{10} fere om αυτ.): ℵ οι βασιλεισ. Cf b f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l vg *principes* (g$^{2\cdot}$ *princeps*) *eorum* (reliqui vero *maiores* k, *maiores eorum* vel *illorum* d q c, *qui maxime* [*–mi*?] *inter illos sunt* a). Etiam C* βασιλεισ pro μεγαλοι habuisse videtur.

43. ουτωσ (Γ οὕτοσ atque post αλλ ὧσ εαν) cum unc omnib et minusc pl ... ς ουτω cum minusc sat mu | δε (et. c k l vg cop go syr^{utr} etc, g$^{1\cdot}$ *non enim ita est* etc; g$^{2\cdot}$ om versum, pergens v. 44 *sed quicunque* etc): D al^{5} fere a b f ff$^{2\cdot}$ i q om :: ut Mt | εστιν (prob Schu) cum ℵBC* DLΔ a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i k l vg ... ς εσται (:: ut Mt) cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q cop syr^{utr} arm go (*non sic sit*) (aeth non exprim) | εν: G al^{5} om | οσ αν cum ℵBDLΔ 33. 69. 299. al ... ς Ti οσ (XΓ ωσ) εαν cum ACXΓΠ unc^{9} al pler | θελη: H al θελει, Δ θελησῃ | μεγ. γενεσθ. εν υμ. cum ℵBC*LΔ 1. 69. 124. al pauc f ff$^{2\cdot}$ q (hi tres *maior esse in vobis*) ... ς Ln Ti γενεσθ. μεγ. εν υμιν cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} go ... D μεγασ εν υμιν ειναι, a b c *in vobis maior esse* (c *esse maior*), k *in vobis esse magnus* item syr^{sch} arm aeth; i *in vobis voluerit maior esse* (g$^{1\cdot}$ l vg *fieri maior* omisso *in vobis*; g$^{2\cdot}$ *in vobis fieri maior* ut vdtr) | εσται cum ABDLΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} cop (sed „fut. saepe etiam imperativum exprim") etc ... ℵCXΔ 69. 299. 435. 2^{pe} al^{6} fere εστω (go *sit*, etiam v. 44.) :: recipiendum esset εστω si idem v. 44 fieri posset; hoc enim versu Marcum εστω, versu vero seq. εσται scripsisse haud credibile est. Tribuendum igitur εστω ap Mc pariter atque ap Mt correctori. | υμων διακο. cum ℵABCDLXΓΔΠ unc^{9} al plus^{100} it vg syr^{utr} arm go ... ς (= Gb Sz) διακο. υμων cum minusc non ita mu

44. οσ αν cum ℵBDΔ al mu ... Gb (improb Schu) Ti οσ εαν cum ACLXΓΠ unc^{9} al plus^{70} | θελη: X al pauc θελει, Δ θελησῃ. It^{pler} vg et h. v. et

πρῶτοσ, ἔσται πάντων δοῦλοσ. 45 $^{115.4}$ καὶ γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
46 $^{116.2}$ Καὶ ἔρχονται εἰσ Ἱερειχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ 46—52 Mt 20, 29—34 Lc 18, 35—43
ἀπὸ Ἱερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸσ
Τιμαίου Βαρτιμαῖοσ, τυφλὸσ προσαίτησ, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν.
47 καὶ ἀκούσασ ὅτι Ἰησοῦσ ὁ Ναζαρηνόσ ἐστιν, ἤρξατο κρά-
ζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 καὶ ἐπετίμων

---

v. 43 *voluerit*, k *volet* | *υμων γενεσθ.* (al^{10} fere ante *υμ.*, D 1. 118. 2^{pe} al pauc *ειναι*, d *esse* post *primus*) *πρωτ.* c. AC^{3}(D)XΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth ... Ln *εν υμιν* (cop post *πρωτ.*) *ειναι* (ita c, *esse inter vos primus* a) *πρωτοσ* (Δ b f i k l vg item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ *primus esse*) cum ℵB C*LΔ 12. 28. 61. al pauc it vg cop :: ut Mt | *εσται*: al pauc *εστω* | *παντων*: D 40. 2^{pe} a g$^{2\cdot}$ aeth *υμων* (:: ut Mt), syr^{p} arm^{zoh} *omnium vestrum*

46. *ερχονται* (c f *venerunt*) cum ℵABCLXΓΔ unc^{9} al omn fere c f k l q vg cop go syr^{utr} arm aeth ... Ln *ερχεται* cum D 61. 258. a b ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i Or^{3,732} et ^{735} | *εισ ιερειχω* cum B^{2}CFL (B* om *και ερχ. εισ ιερ.*). Cf ad Mt 20, 29 de testibus qui alibi eandem scripturam praebent ... ς Ln *ε. ιεριχω* cum ℵADXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | *απο ιερ.* (*ιερειχω* cum ℵBCL: ς Ln *ιεριχω* cum AXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al omn fere c g$^{2\cdot}$ l vg (k ab *iericho* priore ad alterum transiluit, pergit enim ab *iericho* statim *cum turba magna*, omittens ut et. c *κ. τ. μαθ. αυτ.*) cop syr^{utr} arm aeth ... Gb′ *εκειθεν* cum D 2^{pe} a b f ff$^{2\cdot}$ i q go Or^{3,732} et ^{735} | *και των* (et. g$^{2\cdot}$ vg syr^{utr} aeth Or^{3,732}): D a b f ff$^{2\cdot}$ i l (c k vide ante) go arm *μετα των* | *ο* (Gb +) *υιοσ* (13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} c f l Or^{3,732} *ιδου ο υιοσ* :: cf Mt) cum ℵBCDLSΔ al plus^{20} item al^{6} Or ... ς *υιοσ* cum AXΓΠ unc^{8} al pl go | *τιμαιου*: b d ff$^{2\cdot}$ i q *timeae* | *βαρτιμαιοσ*: D *παριτειμιασ*, b d *baritimeas*, q *baritmeas*, a ff$^{2\cdot}$ i *bartimeas* (ff$^{2\cdot}$ *barth.*), f l vg *bartimaeus* (l *-meus*), c *barthimeus* ... k om *ο υι. τιμ. βαρτιμ.* Praeterea A in indice et inscriptione *περι βαλτιμαιου* | *τυφλοσ* cum ℵBDLΔ 124. 49^{ev} 3^{pe} y^{scr} al pauc cop go Or ... ς *ο τυφλοσ* cum ACXΓΠ unc^{9} al pler | *προσαιτησ* (ℵ *και πρ.*) cum ℵBLΔ k cop arm ... ς Ln *προσαιτων* idque post *οδον* cum AC^{2}XΓΠ unc^{9} al fere omn, item D 2^{pe} Or *επαιτων* (post *οδον*), item *mendicans* post *sedebat circa* (*iuxta*, *secus*) *viam* a b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} go aeth ... C* om

47. *ναζαρηνοσ* cum BLΔ 1. 118. 209. a b c f g$^{1\cdot}$ i k l^{2} vg Or^{3,735}, item D l* q** *ναζορηνοσ* (D^{2} *ναζωρ.*, 28. *ναζωρινοσ*) ... ς *ναζωραιοσ* (EΓ al *ναζορ.*, al pauc ff$^{2\cdot blanch}$ *ναζαραιοσ*) cum ℵACXΓΠ unc^{9} al pler ff$^{2\cdot sabat}$ q* go | *εστιν*: B post *ῑς̄* pon | *υιε* cum ℵBCLM^{mg}Δ al plus^{5} ... DK 69. 409. Or^{3,734} *υιοσ* (al pauc *κυριε υιοσ, ῑῡ υιοσ*), item ς Ti *ο υιοσ* cum AM^{txt}XΓΠ unc^{7} al pler. Praeterea syr$^{p\ mg}$: „in tribus exx. Graecis *fili filii Davidis* inventum est“ | *δαυειδ*: ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*, cf ad Mt 1, 1 | *ῑῡ* (h. l. b l am fu ing arm aeth): L al^{15} i mt reg Or^{3,734} om; 69.

αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ,
ἐλέησόν με. 49 καὶ στὰσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν. καὶ
φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντεσ αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.
50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσασ ἦλθεν πρὸσ τὸν
Ἰησοῦν. 51 καὶ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· τί σοι θέλεισ
ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸσ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52 ὁ

406. al pauc a f g[1.] vg[ed] et[cdd aliq] (sed non am fu ing) cop syr[p] post λεγειν (item c *miserere mei Iesu fil. Dav.*, k *fili David, miserere mei, Iesu*)

48. επετιμων (Δ επιτιμ. male ap Woid., c[scr] -μουν) αυτω: B 52. 48[ev] y[scr] semel επ. αυτον | πολλοι: Or[3,734] οι πολλ. | εκραζεν: D[gr] εκραξεν (Or [3,735] αλλ εκεινοσ πολλ. μαλλ. εκραξεν) item am *clamavit* | υιε (13. 69. 346. praem ιυ, item 28. 118. 124. al κυριε): DF 28. 124. syr[p mg?] Or [3,734] υιοσ, 1. 118. ο υιοσ | δαυειδ: ut v. 47.

49. ειπεν· φωνησ. αυτ. cum ℵBCLΔ 7. 299. y[scr semel] 3[pe] al[7] k cop syr[p mg] ... ς Ln ειπεν (48[ev] c[scr] εκελευσεν, it[pler] vg *iussit* vel *praecepit*; contra d k *dixit*) αυτον φωνηθηναι (1. 48[ev] al go arm φω. αυτ.) c. ADX ΓΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[sch] et[p txt] aeth (Or[3,734] ουκετι [ωσ?] κατα τον ματθ. αυτοσ αυτον φωνει, αλλ ειπεν αυτον φωνηθηναι) | και φων. τον τυ. λεγοντ. αυτω (F αυτον) (ita et. l vg; f *et vocaverunt* etc, c *et abierunt vocare illum dicentes*): D 2[pe] a b ff[2.] i q sax οι δε λεγουσιν (2[pe] ειπον) τω τυφλω (*illi autem dixerunt caeco* d q, *ad illi dixerunt caeco* a i, *qui dicunt caeco* b ff[2.]) | θαρσει: 1. 13. 28. 69. 209. 346. θαρρων vel θαρσων | εγειρε (Gb'') cum ℵABCDLXΓΠ unc[8] al pl... ς εγειραι cum U al mu, 1. 13. 28. 69. 209. 346. εγειρου | φωνει: EGK al -νῇ

50. αποβαλων: Δ -βαλλων, 2[pe] επιβαλων | αναπηδησασ cum ℵBDLM[mg]Δ 34[ev] 48[ev] z[scr] 2[pe] it vg cop syr[p mg] go Or[3,734 b] et(ανεπηδησε και ανεστη)[d] (confirmat et. cat[ox] voce εκπηδησασ) ... ς αναστασ cum AC M[txt]XΠ unc[8] al pler syr[utr] arm aeth ... Γ plane om | πρ. τον ιν (et. f q em Or): D al pauc it[pler] vg προσ αυτον

51. αυτω ο ις ειπεν cum ℵBCDLΔ 115. ff[2. vid] g[2.] i q tol cop arm aeth (:: αποκριθεισ nulla interrogatione praecedente non solet dativum adiunctum habere, ut 9, 5. 11, 14. 12, 35.) ... ς Ln λεγει (f *dixit*) αυτω ο ις cum AXΓΠ[mg] unc[8] al pler a f go (syr[sch] *Dixit ei Iesus*); item KΠ* al[15] fere k l vg syr[p] ο ις λεγει (k l vg *dixit*) αυτω. Libere b *Et respondit illi Iesus*, c *Cui dixit Iesus* | σοι ante θελεισ cum ℵBCKLΔΠ* al plus[15] i vg[ed] et[cdd aliq] (em *quid tibi vis ut faciam*) ... ς Ln Ti τι θελ. (minusc pauc b c em al add ινα) ποιησω (Γ -ησαι) σοι cum ADX ΓΠ[mg] unc[8] al pl a b f cop go aeth; g[2.] k q am fu ing mt reg *quid vis* (mt add *ut*) *tibi faciam* ... Or[3,734] om σοι | ραββουνι (B -νει) cum ℵAB CE[2]FHKLMSUXΓΠ al[100] fere cop syr[p] (sed White *raboni*) arm Or; item E*U al plus[40] ραβουνι, item Δ ραββωνει, go *rabbaunei* ... ς (= Gb Sz) ραββονι cum minusc pauc c f vg aeth ... D a b ff[2.] i κυριε ραββει, 38. g[1.] k q syr[sch] ραββι, 409. κυριε

δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς
ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

XI.

1 $^{117.2}$ Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθανίαν Mt 21, 1–11 $^{1-10}$
πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Lc 19, 29–38 Io 12, 12–15

---

52. ο δε ις c. ℵ*et^{cb}ACDXΓΠ unc^{9} al omn fere it (exc q) vg syr^{p} go arm ... ℵ^{ca}BLΔ al pauc q cop syr^{sch} aeth :: ut Lc | ειπεν (*dixit* c ff^{2} k q): KΠ al pauc λεγει, item *ait* b d f g$^{1.2}$ i vg | ευθυς cum ℵBLΔ ... ς Ln ευθεως (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ACDXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{3,735} | ηκολουθει (it^{pler} vg *sequebatur*): 121. 346. 409. 7^{pe} al^{30} fere ηκολουθησαν (q *secutus est*) | αυτω cum ℵABCDLM^{mg*}Δ al^{20} fere it vg cop syr$^{p\ mg}$ arm aeth Or^{3,732} ... ς (=Gb, sed Schu „rec. defendi potest Marci usu") Ti τω ιυ cum M^{txt}et^{mg2}XΓΠ unc^{8} al longe pl syr$^{p\ txt}$ go Or^{3,735} ... syr^{sch} pers^{p} plane om

XI. 1. οτε εγγιζουσιν (vg^{ed} am ing al *cum adpropinquarent*, a reg *cum adpropinquassent*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{8} al pler a vg cop$^{petr\ 3.**}$ go syr^{p} arm Or^{3,737}et^{4,181}; item (:: e Mt) M 69. 124. 346. 48^{ev} al pauc οτ. ηγγισαν ... D al pauc οτε ηγγιζεν (vel -σεν) et *cum adpropinquaret* (vel *appr.*, b *adpropiaret*) b c f ff^{2} g^{1} (g^{1} em *-quasset*) i k l q em al cop^{schw} et^{wi} syr^{sch} aeth, item addito ο ις evgll mu | ιεροσολυμα (prob Schu ex usu Mci) c. ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 121. 124. 218. 346. 435. al pauc it vg (:: in Mc hanc, in Lc alteram formam ut Graeci ita Latini tuentur) sah Or ... ς ιερουσαλημ c. AXΓΠ unc^{9} al pler go (alibi etiam alteram formam habet) cop (ubique hanc formam habet) | και (k om) εις βηθανιαν (Gb') c. D a b c ff^{2} g$^{2\ vid}$ i k vg (nisi quod em *Bethaniae* om) Or^{3,737} (και ο μαρκος δε κατα τον τοπον ουτως ανεγραψε· και οτε εγγιζουσιν εις ιεροσολυμα και εις βηθανιαν προς) et^{743} (ιδωμεν δε περι της βηθφαγη μεν κατα ματθαιον, βηθανιας δε κατα τον μαρκον, βηθφαγη δε και βηθανιας κατα τον λουκαν) ... ς εις (A 2^{pe} praem και, al κ. ηλθον vel κ. ηλθεν, cop *appropinquans - venit*) βηθφαγη (L -γειν, al -γην, B* βηδφ., B^{3}FUΓ al^{70} βηθσφ.) και (ℵC arm aeth add εις) βηθανιαν (B* fortasse -νια, ita et. 124.) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al omn fere f g^{2} q syr^{utr} cop go arm aeth (Or^{4,181} textus Mc 11, 1—12 exscribitur, ibique est εις ιεροσολυμα, εις βηθφαγη και βηθανιαν: at quum Or^{3,743} id ipsum urgeat, Marcum tantum Bethaniae mentionem fecisse, vix sana esse potest lectio 4, 181, cum vulgatis exemplis conveniens illa quidem.) ... y^{scr} sah nil nisi εις βηθσφαγη (βηδφακη) | των ελαιων: E το ελαιων, similiter k *ad montem eleon* | αποστελλει, et. ff^{2} g^{1} i k* l q (*mittet*) vg syr^{p} Or^{4,181} ... FH 1. al^{5} a b c f g^{2} k** syr^{sch} go arm cdd (non item^{zoh} nec^{usc}) aeth (cop et sah utrique lectioni respondent) απεστειλεν, item C επεμψεν

2 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν,
καὶ εὐθὺσ εἰσπορευόμενοι εἰσ αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ'
ὃν οὐδεὶσ ἀνθρώπων οὔπω κεκάθικεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.
3 καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· ὁ κύριοσ αὐτοῦ
χρείαν ἔχει, καὶ εὐθὺσ αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. 4 $^{118.2}$ καὶ

---

2. και λεγει (it^{pler} d vg *ait*, k *dicit*; et. Or^{4,181}): D^{gr} και ειπεν, 1. 13. 28. 69. 209. 346. a sah (non item cop) λεγων (1. 28. 209. om αυτοισ) | κατεναντι: M al pauc απεναντι | την κατεν. υμων (k *in castell. illut contra*, ut Lc): ℵ* om (suppl demum ℵ^{cb}). Ac possunt ea verba sane ex Mt (et Lc) inlata credi. | ευθυσ cum ℵBLΔ Or ... ς Ln ευθεωσ cum ACDXΓΠ unc^9 al omn^{vid} | εισ αυτην (et. Or, f g$^{1.2.}$ k l vg cop): D a b c ff$^{2.}$ i q (sah^{vid}) om | ευρησετε: 1. -σητε | ουδεισ ανθρωπων ουπω cum ℵC 13. 69. al pauc sah cop^{schw} (syr^{sch}), item ουπω (A πωποτε) post ουδεισ posito (:: eodem loco Lc πωποτε collocat) ABLΔ b f ff$^{2.}$ i l q vg (hi *nemo adhuc hominum*) Or^{4,181} et $^{194 bis}$, atque ita Ln, item ουπω ante ουδεισ posito KΠ al go syr^p ... ς Ti nil nisi ουδεισ ανθρωπων cum DXΓ unc^8 al pl a c (om ανθρ.) g$^{1.2.}$ k em cop^{wi} arm aeth (Or^{3,744} κατα μεντοι τον μαρκον και τον λουκαν πωλοσ εστι δεδεμενοσ εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν) | κεκαθικεν (D* καικαθηκεν, D^2 καικαθεικεν, EMΓ al mu -θηκεν) cum ADXΓΠ unc^9 al pler ... ℵBCLΔ al pauc Or^{4,181} et ^{194} (item^{3,744}) εκαθισεν (L al -θησεν) :: ut Lc lectione non fluctuante | λυσατε (L -σαντεσ) αυτον και φερετε (Δ*-ραται) cum (Gb'') ℵBCLΔ it (et. d) vg sah cop arm aeth (syr^{utr} *solvite, adducite eum*) Or^{4,181} ... ς λυσαντεσ (13. 69. και λυσ.) αυτον (D* 28. add και) αγαγετε (2^{pe} απαγαγ., al αγ. μοι) cum AD^{gr}XΓΠ unc^9 al pler go (:: cf Mt λυσαντεσ αγαγετε μοι et Lc και λυσαντεσ αγαγετε). Ex his Ln invenit λυσατε αυτον και αγαγετε

3. εαν: D αν | υμιν ειπη (et. it vg etc Or): Δ ειπη υμιν | τι ποιειτε (HKX al mu -ητε, LΓ 131. al, item 237. al ποιειτε·) τουτο (237. al τουτω) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^9 al pler q (*quid hoc facitis*) gat sah cop (*quid est hoc quod facitis*) syr^{utr} go Or^{4,181}; item omisso τουτο 245. c k l g$^{1.2.}$ ^{vid} vg; 1. 209. al pauc nil nisi τι (:: ut Mt) ... D 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b f ff$^{2.}$ i arm Or^{3,740} τι λυετε τον πωλον :: cf Lc | ειπατε (C* praem και ut vdtr; ff$^{2.}$ *et dicetis*) absque οτι cum BΔ 239. 433. c^{scr} a b c ff$^{2.}$ i k aeth ... ς add οτι (:: ut Mt et Lc lectione tantum non fluctuante) cum ℵACDLXΓΠ unc^9 al pler f l q (g$^{1.2.vid}$) vg syr^{utr} go sah (cop ex usu linguae) arm Or^{4,181} et ^{3,740} | ευθυσ cum ℵBCDLΔ Or^{4,181}... ς ευθεωσ cum AXΓΠ unc^9 (E om και) al omn^{vid} Or^{3,722} et ^{740} | αποστελλει cum ℵABCD^{gr}EFHKLMSVXΓΔ al plus^{100} b c g$^{1.}$ l em (item^{schelhorn} ap Beng) syr^{utr} go ... ς (=Gb Sz) αποστελει cum GUΠ 1. al mu a d f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (k *dimit - sitet*·) q δ vg sah cop arm aeth Or$^{3,722.737.740}$ et ^{4,181} :: cf Mt | παλιν cum ℵBC*DLΔ al plus^{10} Or^{3,722} et ^{740} (et quidem ℵDL al Or^{bis} αυτον αποστ. παλιν, item Δ omisso αυτον, B αποστ. παλ. αυτον, C* αυτ. παλ. αποστ.)... ς Ln Ti om παλιν (Schu „Mco usitatissimum cave celerius cum Gb abiicias") cum AC^{2}XΓΠ unc^9 al pler it vg (sed c *remittit*, a q *remittet*) sah cop syr^{utr} go arm aeth Or^{4,181}

ἀπῆλθον καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸσ τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ
τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. 5 καί τινεσ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων
ἔλεγον αὐτοῖσ· τί ποιεῖτε λύοντεσ τὸν πῶλον; 6 οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖσ
καθὼσ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· καὶ ἀφῆκαν αὐτούσ. 7 καὶ φέρουσιν τὸν
πῶλον πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
καὶ ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτόν. 8 καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν

4. και (38. 245. arm om, item k sed vide ante) απηλθον cum ℵBLΔ c (*et abierunt illi duo*) (item al^{2} k arm) Or^{4,181}; item D 2^{pe} b f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut videtur) i l q (a omisso *et*) vg cop syr^{sch} Or^{3,744} και απελθοντεσ (omisso και sq) ... ς απηλθον δε cum ACXΓΠ unc^{9} al pl sah syr^{p} go; item 1. 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 433. απηλθ. ουν (:: Mt πορευθεντ. δε, Lc απελθοντ. δε) | τον πωλ. cum ℵCΔ 13. 28. 3^{pe} 7^{pe} 11^{pe} c^{scr} p^{scr} z^{scr} al sat mu^{vid} sah arm Or$^{4,192\,b}$ (προστιθησι δε ο μαρκοσ οτι ευρον τον πωλον δεδεμενον πρ. θυραν εξω επι etc) ... Gb Sz Ln Ti om τον c. ABDLXΓΠ unc^{9} al pl cop go Or^{3,744} et^{4,181} | την θυραν c. ℵACDXΓΠ unc^{9} al omn fere Or^{3,744} ... Ti om την cum BLΔ 2$^{pe\,vid}$ sah cop go arm Or^{4,181} et ^{192}

5. και τινεσ (et. Or^{4,181}): x 1. 13. 28. 69. 346. sah τινεσ δε | εστηκοτων: MΓ 238. 48^{ev} al^{20} fere Or εστωτων

6. ειπαν cum ALΔΠ* 72. y$^{scr\ semel}$ ... ς Ln ειπον cum ℵBCDXΓΠ^{2} unc^{9} al longe pler Or^{4,181} | αυτοισ (et. Or; M αυτω, a *et dixerunt illis*, f q *at illi dixerunt eis*, l vg *qui dixerunt eis*): D al pauc b c ff$^{2.}$ i k om (c ff$^{2.}$ *qui dixerunt*, b i q *et dixerunt*). Ceterum k post *abierunt* (και απηλθον versu 4) statim pergit *et dixerunt*, omissis mediis. | ειπεν (Gb″) c. ℵBC LΔ 1. 28. 124. 209. al pauc Or^{4,181} et *dixit* k sah cop arm aeth; item D ειρηκει, b c ff$^{2.}$ i q *dixerat* ... ς ενετειλατο (*praeceperat* a d f l vg) cum AXΓΠ unc^{8} (F deficit ab h. l.) al pler it^{4} vg syr^{utr} go. Praeterea DM 1. 13. 69. 124. 209. 2^{pe} al^{10} it vg sah cop^{schw} et ^{wi} (sed non $^{petr\,3.}$) syr^{sch} aeth go add αυτοισ

7. φερουσιν cum ℵ^{c}BLΔ Or^{4,181}, item ℵ*C 1. 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299. 346. arm^{zoh} et ^{usc} αγουσιν (Gb′) ... a b ff$^{2.}$ i *ducere* (quod ab αφηκαν pendet) ... ς Ln ηγαγον (:: ut Mt et Lc) cum ADXΓΠ unc^{8} al pler c f l g$^{1.2.\,vid}$ vg (k *et dimiserunt eos pullum ad ihesum*, excidit igitur *et duxerunt* ut vdtr) syr^{utr} go arm^{mss} aeth (sah cop et *ducunt* et *duxerunt* confirmant) | επιβαλλουσιν cum ℵBCDLΔ 1. 28. 91. 209. 299. 2^{pe} b ff$^{2.}$ g$^{1.\,vid}$ i l vg cop arm^{zoh} et ^{usc} Or^{4,181} ... ς επεβαλον cum AXΓΠ unc^{8} al pler a (*straverunt illi*) c f g$^{2.}$ k q sah (ut a) syr^{utr} arm^{cdd} aeth go | τα (1. 28. om) ιματ. αυτων (et. a c f g$^{1.\,vid}$ g$^{2.}$ l vg, B εαυτων, D^{gr} 256. αυτου, 1. 28. 299. b ff$^{2.}$ i k q arm om): ℵ* 2^{pe} αυτων τα ιματια, eaque ℵ* ante αυτω pon | εκαθισεν (HK al -θησεν): D^{gr} 1. 28. 91. 209. 241. 299. 2^{pe} καθιζει (D -ειζει, sed d *sedebat*) ... ℵ b*^{scr} y^{scr} εκαθισαν (illi^{2} -θησαν) | επ αυτον cum ℵBCDLΔ 2^{pe} al^{10} fere (al pauc sah επ αυτων, επ αυτα) ... ς επ αυτω c. ANXΓΠ unc^{8} al pler. It^{pler} vg *super eum* (*illum*), sed c nil nisi *supra*. Or^{4,181} om και εκαθ. usq οδον v. sq

8. και πολλοι cum ℵBCLΔ k q cop aeth ... ς Ln πολλ. δε cum ADNXΓΠ

εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας, κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν. 9 $^{119.1}$
καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· 10 εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη
βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυείδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

---

unc^{8} al omn^{vid} a b c f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) i l vg sah syr^{utr} arm go | τα (al^{10} fere om) ιματ. (al plus^{10} τους χιτωνας) αυτων: L (item i ap Blanch, ex errore ut vdtr) om αυτων, B habet εαυτων, K αυτου | εστρωσαν (:: ut Mt): D 1. 28. 63. 91. 209. 241. 299. 2^{pe} εστρωννυον (:: cf Lc), item *sternebant* a b c ff$^{2.}$ i k syr^{sch}; contra *straverunt* (gat *instrav.*) f l (g$^{1.2.}$?) vg syr^{p} arm go | εις την οδον cum ℵBCDLXΓΔ unc^{6} al longe pl b ff$^{2.}$ i ... AKMNΠ al^{20} a c f k l q vg arm εν τη οδω (:: ut Mt et Lc) | αλλοι δε: Π* 1. 299. al^{10} fere b syr^{p} om δε | στιβαδ. (EG στειβ., D* εστιβ.) cum ℵBDEGHKLMUΔΠ al^{30} fere Or^{4,193} ... ς στοιβαδ. cum ACSV XΓ al pl Or^{4,182}; item N al aliq στυβαδ. (syr$^{p\ mg\ gr}$ στυβ., ex al cdd στοιβ.). Cf Eustath. qui στιβας a στειβω derivat, dicens esse ευτελη και καταπεπατημενην στρωμνην, Zonar. vero habet: στοιβας ἡ στρωμνη ἡ τρυφης θρυψις, παρα το στοιβαζω) | κοψαντες (C sah εκοπτον) εκ των αγρων (sah *in agris*) cum ℵB(C)LΔ sah; accedunt (sed εκοπτον ut C) cop^{schw} ex ^{dz} et $^{petr\,3.}$ item (*ramos arborum ex agris*) cop ^{wi}, addunt vero *et straverunt eos in viam*. Or^{4,182} (post τα ιματια αυτων v. 7 pergens) αλλοι δε στοιβ. κοψαντες εκ τ. αγρ. εστρωσαν εις τ. οδ. Rursus^{193} αντι των κοπτομενων απο των δενδρων κλαδων (quibus ad Mt respicit) ἡ (ad Mc respiciens) στιβαδων εκ των αγρων και στρωννυμενων εν τη οδω, quibus opponit ab Ioh relata. Confirmat lectionem nostram et. aeth qui (ex ed. Rom.) totum versum sic habet: *et multi qui straverunt folia abscindentes; et fuerunt qui straverunt vestes suas in via* ... ς Ln εκοπτον εκ των δενδρων (syr$^{p\ mg}$ αγρων) και εστρωννυον εις (D^{gr} om) την οδον (*in viam* d ff^{2}; KMNΠ al^{20} fere a b c f l q vg εν τη οδω, *in via*; k plane om) cum ADNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} go arm (:: lectio ς ad Mt maxime conformata)

9. και οι προαγ. (D^{gr} προσαγ.): Γ add δε, item omisso και sah | εκραζον sine additam (Gb') cum ℵBCLΔ 115. 20^{ev} c ff$^{2.}$ k sah cop Or^{4,182} ... ς add λεγοντες, Ln [λεγοντ.], cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler a b f g$^{1.}$ (et g$^{2.}$ ^{vid}) i l q vg go syr^{utr} arm aeth :: ut Mt | ωσαννα (L ωσαρα): ς ὡσαννά: cf ad Mt ... D b ff$^{2.}$ om. Contra 13. 69. 2^{pe} al k add τω υψιστω (*eminentissimo*), 28. al arm εν υψιστω (*in excelso*), 299. c i εν υψιστοις (*in excelsis*) | ο ερχομενος: X om

10. ευλογημενη cum ℵBCD^{2}EGHLNSUVXΔ al pler it (k vide post) vg sah cop go syr^{p} arm Or^{4,182} ... AD*KMΠ al plus^{15} d* syr^{sch} aeth praem και | ερχομενη: Δ 1. 209. al^{5} a om (k *benedictus qui venit in regnum patr. nostr. david* pro ευλογημενος v. 9 usque δαυειδ v. 10) | βασιλεια cum ℵBCDLUΔ 1. 13. 69. 115. 124. 209. 238. 346. 20^{ev} 48^{ev} c^{scr} y^{scr} 2^{pe} 7^{pe} it (exc q) vg sah (*benedictum regnum veniens nostri*, post *nostri* deficit codex) cop syr^{sch} arm Or^{3,744} et^{4,182} ... ς (= Gb Sz) add εν ονοματι κυριου cum ANXΓΠ unc^{7} al pler q syr^{p} go aeth Hier cat$^{oxon\,390}$

11 [120.6] Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περι- (Mt 21, 17)
βλεψάμενος πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθα-
νίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπεί- 12—14 Mt 21, 18ss
νασεν. 13 καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν
εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ

το δε και ευλογημενη η ερχομ. βασ. εν ονομ. κυρ. του πατρ. ημ. δαβ. αριστα ειρηται· πολλαχου γαρ οι προφηται την κατα τον κυριον ημ. ιν̅ χν̅ βασιλειαν επ ονοματι δαβιδ εφασκον ερχεσθαι etc, item Euthy diserte ad Mt 21, 9 | δαυειδ: ς δαβιδ, Gb Sz δαυιδ, cf ad Mt 1, 1 | ωσαννα (D* οσσαννα, ** ωσσ., cf ad v. 9): 1. 91. 118. 209. 299. add ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοις (:: e Lc), item omissis ωσανν. εν τ. υψ. arm; eadem 251. syr^p c.* ante ωσαννα addita hac nota: „non in omnibus exx. Graecis invenitur neque in illo Mar Xenajae; in nonnullis autem accuratis ut putamus invenimus."

11. εισηλθεν (g^{1·vid} l vg *introivit*, q *intravit*, k *introiverunt*): D εισελθων, item a b c f ff^{2·} g^{2·} i *cum introisset* (i *-issent*) | εις ιεροσολ. (Gb'' prob Schu) c. ℵBCDLΔ 1. 2^pe al^3 a b ff^{2·} g^{2·} i k l vg (g^{1·vid}) cop Or^{4,182} ... ς add ο ις̅ cum AΝΧΠ unc^8 al pler q go syr^p, item ante εις ιεροσολ. c f syr^{sch} arm aeth | εις το cum ℵBCLMΔ 13. 28. 60. 69. 115. 225. 346. 2^pe a^{scr} it (exc q) cop syr^{sch} aeth Or^{4,182} ... ς και εις το ιερ. cum AD ΝΧΓΠ unc^7 al pler q go syr^p arm | ιερον: Δ^{mg} ναον | και sec: D^{gr} a b c f ff^{2·} i om (a *cum introisset - circumspiciens*, b c f ff^{2·} i *cum introisset* vel *-ssent, circumspexit*). Contra *introivit - et circumspectis omnibus* l vg, *intravit - et circumspiciens* q, *cum introisset - et circumspectis omnibus* g^{2·}, *et introiverunt - et cum circumspexisset* k, *cum introisset - et - circumspexisset* d) | οψε cum ℵCLΔ (add δε) Or^{4,182} ... ς Ln Ti οψιας cum ABDΝΧΓΠ unc^8 al longe pler (2^pe οψινης) | D* ουσας | της (D 245. 2^pe om) ωρας (13. 28. 69. 124. 346. ημερας): B om. Addunt in mg 40 et 72 (sunt codices cum scholiis): αναξιων οντων των ιουδαιων, εν αλλοις αντιγραφοις. | εξηλθεν: H και εξηλθ. | δωδεκα (ita ff^{2·} g^{1·vid} k l vg, et. Or^{4,182}): D y^{scr} al plus^{10} a b c f g^{2·} i q add μαθητων (al pauc b c g^{2·} μαθ. αυτου)

12. εξελθοντων αυτων (13. 69. 48^ev p^{scr} 2^pe om αυτ.): D^{gr} εξελθοντα (*επαυριον ον εξελθ.), Γ εξελθοντα αυτον. Similiter b c ff^{2·} q *cum exisset*, g^{2·} mt *cum exiret*, item syr^{sch} (contra a d *cum exissent*, f i k l vg *cum exirent*) | απο βηθανιας (H -νια): 1. 299. om | ℵ* om επεινασεν (suppl ℵ^a)

13. συκην cum ABCDLΝΧΓΔ unc^6 al longe pl it vg etc (D al pauc a b f ff^{2·} g^{1·2·} i l q vg Or^{3,762} post μακροθ. pon) ... ℵKMΠ al^{20} syr^{sch} add (al praem) μιαν :: e Mt | απο (Gb + Sz prob Schu) cum ℵABCDLMΝΔ al plus^{20} Or ... ς (= Gb Sz) om cum M^{mg}ΧΓΠ unc^7 al longe pl | ει αρα τι ευρησει (-ση X al pauc; τι ευρ. cum ℵABCKLΝUΔΠ* al plus^{20}, item *si quid forte inveniret* g^{1·} l vg; ς ευρ. τι cum EGHMSVΧΓΠ^2 al pl go arm etc): D b c ff^{2·} g^{2·} i k gat ειδειν εαν τι εστιν, 2^pe a f q Or^{3,762 bis}

φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸσ οὐκ ἦν σύκων. 14 καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτῇ·
μηκέτι εἰσ τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶσ καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
15—18 Mt 21, 12—16 Lc 19, 45—48 Io 2, 14—17 15 Καὶ ἔρχονται εἰσ Ἱεροσόλυμα. 121.1 καὶ εἰσελθὼν εἰσ τὸ
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺσ πωλοῦντασ καὶ τοὺσ ἀγοράζοντασ ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ τὰσ τραπέζασ τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰσ καθέδρασ τῶν
πωλούντων τὰσ περιστερὰσ κατέστρεψεν, 16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τισ
διενέγκῃ σκεῦοσ διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17 καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ·

ωσ ευρησων τι (2^{pe} pergit επ) | και ελθων (E^{*vid} επελθ.): 2^{pe} a f Or ελθ. δε ... D b c ff$^{2.}$ i k om ελθ. επ αυτην, a g$^{1.}$ om επ αυτην | ουδεν (L add ουχ) ευρεν: D 2^{pe} a q Or μηδεν (2^{pe} a q και μηδεν) ευρων (q *et cum venisset ad eum et nihil invenisset*, a *cum venisset autem et nihil invenisset*) omisso και ante αποκριθεισ | φυλλα: C^{2}N 33. 61. 69. 124. 2^{pe} b c q aeth Or add μονον (E post φυλλα erasum habet μ), item 13. 28. μονα, hinc Ln [μονα] ex errore de c :: e Mt | ο γαρ καιρ. ουκ ην συκ. cum ℵBC^{*vid}LΔ· cop syr^{sch} ... ς Ln ου (1. al pauc ουπω) γαρ ην καιρ. (D Or^{bis} ο καιρ., atque sic Ln) συκ. (Or^{semel} των συκ.) c. AC^{2}DNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm aeth go Or$^{3,763\,sq}$

14. και: D 2^{pe} a q Or om, vide ante | αποκριθεισ (f l q vg, item g$^{1.2.vid}$; a b c ff$^{2.}$ i syr^{sch} om; k *et maladixit dicens*) sine additam cum ℵABCDKLMNΔΠ* al^{35} fere it vg cop syr^{utr} arm aeth go Or^{3,762} ... ς (= Gb Sz) add ο ι̅σ̅ cum EGHSUVXΓΠ^{2} al pl | εισ τ. αιω. εκ σου (D*Δ εξου) cum ℵBCDLΔ 1. 28. 209. 299. 2^{pe} (it vg εκ σου post καρπ. vel post μηδεισ pon) go arm (syr^{sch} aeth) Or$^{3,762\,bis}$ ... ς εκ σου εισ τ. αιωνα cum ANXΓΠ unc^{8} (M* μηκετι εκ σου καρπ. εισ τ. αι. μηδ. φαγ.) al pler syr^{p} (cop) | μηδεισ (ς Gb Sz) c. ℵABCDLMNXΓΠ unc^{8} al longe pl (1. 209. 299. vg^{ed} post καρπον pon; it^{pler} am ing fu al *quisquam* [a *nemo*] *fructum ex te*) Or^{bis} ... ς^{e} ουδεισ c. minusc vix mu ... Δ om | φαγοι c. ℵABCLNXΓΔΠ unc^{7} al pl ... DU 1. 13. 69. 91. 299. 346. al^{20} fere Or^{bis} φαγη

15. ερχονται (et. Or$^{4,180.\,182.\,192}$, *veniunt* g$^{1.2.vid}$ k l q vg cop syr^{p} arm; *venerunt* a c f ff$^{2.}$ syr^{sch} go): C ηρχοντο ... D^{gr} εισελθων, d *intraverunt*; b i cop^{dz} *venit*. Praeterea N 49^{ev} y^{scr} al^{evv} fere^{10} a (post ιεροσολ.) b f ff$^{2.}$ i mt vg^{six} sax add παλιν | και εισελθων (D και οτε ην) absq ο ι̅σ̅ cum ℵBCDLΔ 1. 33. 91. 124. 238. 346. 2^{pe} a b c (item ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) i k l vg cop arm aeth Or^{ter} ... ς (= Gb) add ο ι̅σ̅ cum ANXΓΠ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} | εισ το ιερον (d *in templum*, syr^{sch} add *dei*): D^{gr} εν τω ιερω | εκβαλλειν (X εκβάλειν, al aliq εκβαλεῖν): D b add εκειθεν, item A και | τουσ αγοραζ. cum ℵABCKLMNUΠ al^{20} fere ... ς om τουσ cum DEGHSVXΓΔ al pl Or^{4,180} et ^{192} :: ut Mt lectione non fluct | εν τω ιερω: A εν αυτω, 225. c plane om | κατεστρεψεν (Or ανεστρεψ.): ℵ* (^{c}post περιστ.) Or post κολλυβιστ. (Δ κολλυβαστων) pon, c (*evertit mensas nummulariorum et coepit ejicere vendentes* etc) syr^{sch} ante τασ τραπεζ.; N 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} arm conservato κατεστρ. suo loco add εξεχεεν post κολλυβ. ... D^{gr} k plane om

17. και ελεγεν cum ℵBCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr^{sch} aeth Or^{4,180} ... ς

οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν Es 56, 7 Ier 7, 11
τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 122.1
καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς
αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξε-
πλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
19 123.10 Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. (Mt 21, 17)
20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην 20–24 Mt 21, 20–22

Ln λεγων cum ADNXΓΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[p] go arm | αυτοις cum ℵCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr[sch] aeth Or item omnib testib qui λεγων (exc 28. it[2] arm): Ln [αυτοις], Ti om cum B 28. b g[1.] (*et docebat eos dicens*) (c *et ait illis dicens*, ff[2.] *et docebat illis dicens*, item 124. αυτοις λεγων) arm | ου (et. Or; a f g[1.] l q vg; 69. οτι): D 1. 28. 2[pe] b c i k (ff[2.] *scriptum est enim*) q cop arm om :: ut Mt | οτι c. ℵABLNXΓΔΠ unc[8] al pler f g[1.] l vg arm[ed] Or ... Ln om c. CD 69. 251. 300. c[scr] h[scr] 440. a (b *scriptum esse*) c ff[2.] i k q arm[mss] aeth :: ut Mt lectione non fluct | πεποιηκατε cum BLΔ Or ... ς Ln εποιησατε (:: ut Lc, cf et. ad Mt) cum ℵACDNXΓΠ unc[8] al omn fere (238. ποιειτε) | αυτον (D* αυτην) hoc loco cum ℵBCDLNXΓΔΠ[2] unc[7] al pler it[pler] vg Or ... AMΠ* 1. 33. al[15] fere a ante εποιησατ. pon (:: ut Lc et Mt)

18. ηκουσαν (it[pl] vg *quo audito*; d k *et audierunt*, a *et cum audissent*): Δ ηκουον | οι (Δ om) αρχιερ. και οι γραμμ. (Gb') cum ℵABCDKLΔΠ al plus[20] it vg cop syr[sch] arm aeth Or[3,791] ... ς οι γραμμ. και οι αρχιερ. (M[mg] 48[ev] 252** al φαρισαιοι pro αρχιερ., 18[ev] 19[ev] 49[ev] al pauc post γραμμ. add και οι φαρισαιοι) cum EGHMSUVXΓ al pl go syr[p] | και εζητουν: D om και (d *et audierunt summi sacerdotes et scribae quaerebant*), item (*quo audito - quaerebant*, a *cum audissent - quaerebant*) it (exc k, vide ante) vg | απολεσωσιν (Gb' prob Schu) cum ℵABCDEGHL M[2]NUVXΓΠ (Γ εζ. αυτον πως απολ.) al[50] fere Or ... ς -λεσουσιν cum KM*S[sil]Δ al certe mu | αυτον sec (b f i k l vg, Or; a *populum*): AKΠ al[20] fere c ff[2.] om, hinc Ln [αυτ.] | πας γαρ c. ℵBCΔ 1. 13. 28. 69. 346. cop go ... ς Ln οτι πας c. ADLNXΓΠ unc[8] al pler it vg syr[utr] arm Or | εξεπλησσοντο c. ℵMΔ 61. 91. 108. 299. 300. d[scr] e[scr] c (*turba admirabantur*) vg[cdd] (ap Wtst et Ln) cop[wi] et[petr 3.] ... ς Ln Ti εξεπλησσετο cum ABCDLXΓΠ unc[7] al pler (it[pler] vg) cop[schw] ex[dz] (Or[3,791bis] πας ο λαος εξεπλησσετο) | επι: 33. εν

19. οταν cum ℵBCKLΔΠ* 28. 33. 48[ev] 2[pe] al[10] ... ς Ln οτε cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | εγενετο c. ℵBCDE*KLMNSUV*ΓΔΠ al pler (it vg *vespera facta esset, serum factum esset*) ... AE[2]GHV[2]X 69. 48[ev] al pauc εγινετο | εξεπορευετο c. ℵCD[gr]EGHM[mg]NSUVXΓ (M[mg] per incuriam -ετο ad παραπορευομενοι trahit) al pler (1. al pauc post πολ.) a b f ff[2.] g[1.2.] i k l vg cop go aeth syr[p txt] ... Ln εξεπορευοντο (:: ad seqq accommod) c. ABKM*ΔΠ 124. 2[pe] al[15] c d syr[sch] syr[p mg] arm | εξω: D εκ (it[pler] vg *de*, sed a *extra civitatem*)

20. παραπορ. (D add το) πρωι c. ℵBCDLΔ (sed ℵ* παρεπορευετο posteaque και ιδον) 1. 28. 33. 209. y[scr] al[5] b i q cop aeth (a c k om πρωι): πρωι (N πρωει) παραπορ. cum ANXΓΠ unc[8] al pler f ff[2.] g[1.] (et[2.vid]) l

ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶσ ὁ Πέτροσ λέγει αὐτῷ· ῥαββεί, ἴδε
ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 [124.6] καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ
(Lc 17, 6) λέγει αὐτοῖσ· ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃσ ἂν εἴπῃ
τῷ ὄρει τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰσ τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ
διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται,
ἔσται αὐτῷ. 24 [125.4] διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχε-

---

vg syr^{utr} go arm | *ειδον* cum BDEGHS(V?)UΓΠ^{mg} al pl ... ℵ$^{*et c}$CKLMN XΠ* al pm *ιδον*, Δ *ιδοντεσ*, L *πρωϊδον* pro *πρ. ιδον*)

21. *αυτω*: (b om): M^{mg} 33. al pauc *τω* $\overline{\iota\nu}$ | *ραββει* cum ℵBCDEHX ... ς Ln *ραββι* cum AGKLMNSUVΓΔΠ al pler. Cf ad Mt 23, 7 sq 26, 25 et alibi | *ιδε* (CΔ *ειδε*): D 435. al pauc Or^{3,764} *ιδου* | *η*: M 433. om | *εξηρανται* (X al^{20} fere *-ραται*): DLNΔ 1. 33. 433. al^{10} Or *εξηρανθη* :: ut Mt

22. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum unc omnib al pler ... ς (= Gb Sz) om *ὁ* cum minusc ut vdtr pauc | *εχετε* cum ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ (*habete in vobis*) g$^{1.2.}$ k l q vg cop syr^{utr} aeth go ... ℵD 13. 28. 33^{corr*} 61. 69. 124. a b i arm praem *ει* (:: ad Mt *εαν εχητε*?) | *θεου* (D *του θε.*): 28* a c k om

23. *αμην* cum ℵBDN 1. 28. 51. 106. 124. 157. 225. 251. 2^{pe} c^{scr} it (exc q) vg syr^{sch} arm ... ς add *γαρ* cum ACLXΓΔΠ unc^{8} al pler q cop syr cod syr^{p} c.* go | *οτι* c. ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ℵD 33. 61. 62. 115. 2^{pe} p^{scr} g$^{2.}$ k em taur tol go arm aeth om | *οσ αν* (A 1. al pauc *εαν*) *ειπη*: 33. *εαν ειπητε* (:: cf Mt). Libere c: *amen dico vobis quoniam si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis - et non haesitaveritis corde, sed credideritis futurum, fiet quodcunque dixeritis.* | *αρθητι* etc: 1. 28. 124. *αρθηναι και βληθηναι* | *διακριθη*: D^{gr*} *-κριθησ* | *αυτου*: Δ *εαυτου* | *πιστευη* (Δ al^{2} scr *-ευει*) cum ℵBLΔ 2^{pe} h^{scr} y^{scr} bis c^{scr} ... ς Ln *πιστευση* cum ACDNΠ unc^{8} al pl (69. *-σητε*), item XΓ al mu *πιστευσει* (it vg *crediderit*, sed it^{pl} vg etiam *dixerit* pro *λεγει* vel *λαλει* quod subsequitur) | *ὅ* cum ℵBLNΔ (D vide post) 33. 48^{ev} f g$^{1.}$ k l vg (hi^{5} *quodcumque*, sed k *si crediderit quotcumque locutus fuerit, et fiet* etc) cop go syr^{sch} (D b c ff$^{2.}$ i *πιστευ. το μελλον ο αν ειπη γενησεται αυτω*, b ff$^{2.}$ i *crediderit futurum, fiet quodcumque dixerit*; d *crediderit futurum, quodcumque dixerit erit illi*; c vide supra) ... ς Ln *ἅ* cum ACXΓΠ unc^{8} al pler a q syr^{p} al | *λαλει* (L *λα* omissa syllaba *λει* exeunte versu; Δ *ο λα · λεγειν · εται ·* corrupte, I conflato cum Γ) cum ℵBLNΔ 33. 48^{ev} 2^{pe} a (*loquitur*) k (*locutus fuerit*) ... ς *λεγει* cum ACXΓΠ unc^{8} al pler item f g$^{1.}$ l q vg (q *dicit*, rell^{4} *dixerit*); 238. al pauc *ειπη* | *εσται* (Δ *και εστ.*) *αυτω* (Gb′) c. ℵBCDLΔ 1* 28. 209. 346. f g$^{1.2.}$ l vg (f g$^{2.}$ l vg *fiat*, *fiet ei*; g$^{1.}$ om *ei* ut vdtr) cop (cop^{schw} ex^{dz} *εστ. αυτω*, cop^{wi} et$^{petr\,3.}$ *fiet*) (aeth) ... ς Ln add *ο εαν ειπη* cum ANXΓΠ unc^{8} al pler a k q (a *contingent illi quaecumque dixerit*, q *fiet illi quodcumque dixerit*, k post *et fiet* [vide supra] pergit *et erit quot dixerit*) syr^{utr} go arm; item (vide supra) b c ff$^{2.}$ i pariter ac D; 2^{pe} *εσται* pro *γινεται*, pergens *γενησεται οσα αν ειπη*

24. *οσα* (Gb″) cum ℵBCDLΔ 61. 157. 346. ... ς add *αν* cum AXΓ unc^{7} al pler, item KNΠ al pauc *εαν* (:: cf Mt) | *προσευχεσθε και* (Gb′) c. ℵBC

σθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 $^{126.\,6}$ καὶ Mt 6, 14
ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινοσ, ἵνα καὶ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
27 $^{127.\,2}$ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰσ Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ 27—33 Mc 21,23-27 Lc 20, 1—8
περιπατοῦντοσ αὐτοῦ ἔρχονται πρὸσ αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ
γραμματεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ; ἢ τίσ σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα

DLΔ a c ff$^{2.}$ k syr^{sch} Cyp ... ς *προσευχομενοι* c. ANXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} b f g$^{1.2.}$ i l vg go syr^{p} arm (cop *εν τη προσευχη* :: ut Mt) | *αιτεισθε*: ΓΠ 1. al^{35} *αιτησθε*, al pauc *αιτησεσθε* | *ελαβετε* (Gb') cum ℵB CLΔ cop ... ς *λαμβανετε* cum ANXΓΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} go arm ... D 1. 2^{pe} it vg aeth Cyp *λημψεσθε* (*ληψ.*, D *-θαι*). Cf Or^{3,650}: *εαν στηκητε προσευχομενοι, πιστευετε οτι λαμβανετε, και ληψεσθε.*

25. *στηκετε* (L *εστηκ.*) cum ACDHLM^{2}VX 1. 124. al plus^{20} ... ς *στηκητε* (E al pauc *στηκειτε*, Δ *εστηκηται*) c. BEGKM*SUVΔΠ al pl Or^{1,198} et ^{212} (*εαν στηκητε*) ... ℵ *στητε* | *αφιετε* (et. C^{2}): C* *αφετε* | *ο* (D add *ων*) *εν τοισ* (K al pauc om) *ουρανοισ* | *αφη*: X *αφίη*, D 157. 346. y^{scr} *αφησει* | *υμων* sec: D Cyp^{198} (non item^{211} et ^{314}) om (al pauc a ff$^{2.}$ i k om *υμιν*)

26. ς Ln *εἰ δὲ ὑμεῖσ οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ* (CDKMΠ* 1. al mu om; 33. y^{scr} al plus^{10} om *ο ε. τ. ουρ.*, al^{2} *ο ουρανιοσ*) *οὐρανοῖσ* (N *εν ουρανω*) *ἀφήσει* (D al plus^{10} a b c f m q vg go syr^{utr} Cyp add *υμιν*) *τὰ παραπτώματα ὑμῶν* cum ACDE(F incipit rursus *ο εν τοισ*)GHKMNUVXΓΠ al pler a b c f ff$^{2.}$ i m q vg go syr^{utr} arm^{usc} aeth^{ppl} (ex cod a) Cyp ... omisimus cum ℵBLSΔ 2. 27** 63. 64. 121* 157. 258. f^{scr*} p^{scr} g$^{2.}$ k l cop^{wi} et ^{schw} (cop^{dz} suppl^{mg} manu recenti; cop$^{petr\,3}$ in pagina vacua suppl Mt 6, 15) arm^{zoh} et ^{mss} aeth rom (et$^{cod\ m}$ ap PPl) :: libere ex Mt 6, 15. Similiter fit Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Ceterum hunc Mci locum augmentis e Mto inprimis obnoxium fuisse, probant etiam additamenta codicis M et reliquorum. Post ista enim verba M al^{20} addita habent haec: *λεγω δε υμιν· αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν· πασ γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται* (:: e Mt 7, 7 sq)

27. *ερχονται* (g$^{2.\,vid}$ l vg; item *venerunt* a f g$^{1.}$): DX al pauc (in evgg *ερχεται ο* $\overline{ις}$) b c ff$^{2.}$ i k q aeth *ερχεται* (k *exiit*) | *παλιν*: F om | *και οι πρεσβυτεροι*: D add *του λαου* (:: e Mt), 1. 91. 209. plane om

28. *ελεγον* cum ℵBCLΔ 1. 209. item (*dixerunt*) a b c f cop go aeth ... ς Ln *λεγουσιν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler i k l q vg (item ut vdtr ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg syr^{utr} arm | *η τισ* cum ℵBLΔ (C latet) 124. c^{scr} y^{scr} al^{5} cop syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln *και τισ* cum ANXFΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} syr$^{p\ txt}$ go arm aeth ... D 238. al^{6} k om *η τισ* usque *ποιησ* | *την εξου. ταυτ. εδωκ.* (UΓ al^{12} fere *δεδωκ.*) cum ANXFΠ unc^{9} al pler i q go syr^{p} arm aeth ... Ln *εδωκ. την εξου. ταυτ.* cum ℵBCLM^{2}Δ (1. *εδ. ταυτ. τ. εξ.*) 33. 124. 2^{pe} al^{12} fere a b c f l (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg (Latt *hanc potestatem*)

ταῦτα ποιῇσ; 29 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐπερωτήσω ὑμᾶσ ἕνα
λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. 30 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων; ἀποκρίθητέ μοι. 31 καὶ διελογίζοντο πρὸσ ἑαυτοὺσ λέγοντεσ·
ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
32 ἀλλὰ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων; ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντεσ

---

cop syr^{sch} :: at ita Mt lectione tantum non fluct; cf et Lc | *ινα ταυτ. ποιησ* (c f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l q vg): 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i arm om | *ποιησ* cum ℵAB EFGMSVΔΠ al pl ... HKLNUXΓ al pm *ποιεισ*

29. *ο δε* $\overline{ις}$ (435. al pauc om) cum ℵBCLΔ 33. g$^{1\cdot}$ k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln add *αποκριθεισ* (:: ut Mt et Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b (c *respondit eis dicens*) f ff$^{2\cdot}$ i g$^{2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} arm | *υμασ* cum BC(e spatio)LΔ p^{scr} q^{scr} k* cop ... ς *υμασ καγω* cum ℵDGMNΓ al mu item EFHSUVX al pm *υμ. και* (157. om) *εγω*, item *vos et ego* a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} arm; similiter Ln *καγω υμασ* cum AKΠ al^{5} fere g$^{2\cdot}$ k** go aeth (:: e Mt et Lc ap quos non omittitur) | *ενα λογον*: 1. 28. 209. 299. *λογ. ενα* :: ut Mt | *και* pri: D 28. a b c f g$^{1\cdot}$ i k q (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg) cop arm om | *και* (ℵ^{c} *καγω*) *ερω υμιν* cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l vg go syr^{p} ... LΔ 33. c (*et ego vobis dicam*) cop (*et ego quoque* etc) (syr^{sch} arm aeth) *καγω υμιν ερω*, D *και εγω λεγω* (d *dico*) *υμειν*

30. *το βαπτισμα*: Δ praem *ει* | *το ιωα.* (B *ιωανου*) cum ℵABCDLΔ 33. .. ς om *το* cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Praeterea ℵC 33. 299. 77. 218. k sah syr^{sch} aeth add (sed k praem, habet enim *unde fuit baptism. ioh.*) *ποθεν ην* (77. 218. *εστιν*), iidemque et L om *ην* quod sequitur :: cf Mt | *εξ* (it vg *de caelo*): 1. *απ* | *ουρανου*: D^{gr} *-νων* (d *caelo*) | *ἢ*: Δ om

31. *και*: N *οι δε*, item *at* (*ad*) *illi* (*illi vero* c ff$^{2\cdot}$) it (exc k) vg :: ut Mt et Lc | *διελογιζοντο* (Gb′ prob Schu „simplex *λογιζ.* nusquam sic") cum ℵ^{ca}BCDGKLMΔΠ al plus^{50} (D^{2} *διελογιζον*) ... ς *ελογιζοντο* cum AEFHNS UVXΓ al pl... ℵ*et^{cb} *προσελογιζοντο* | *προσ εαυτουσ*: 33. *εν εαυτοισ* | *λεγοντεσ* (69. om): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i k (non item f g$^{1\cdot}$ l q vg nec g$^{2\cdot vid}$) add *τι ειπωμεν* (k *quid illi dicemus* omissis k* *si dixerimus*, c *quid ei dicerent*, b *quid ei responderent*) | *ειπωμεν* (HΓ al aliq *-πομεν*, item al aliq v. 32): 69. 346. add *οτι* | *ερει* (D^{gr} *λεγει*, b l *dicit*): DM 1. 13. 69. 124. 209. 225. 299. a b c d f ff$^{2\cdot}$ i k^{2} q (non item g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l; k* om etiam *ερει*) vg^{six} em gat mt taur tol sax (non item vg^{clem} am fu iac erlang) add *ημιν* (D^{gr*} 346. *υμιν*) :: e Mt | *ουν* (:: etiam in Mt fluct; in Lc omittendum vdtr) cum ℵBC^{2}D^{gr}EFGHKNUVΓΠ al pl f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l vg (et. am fu ing em) sah syr^{p} ... Ln Ti om cum AC*LMS XΔ al plus^{30} a b c d ff$^{2\cdot}$ i k q tol cop (go *at cur*, syr^{sch} *et cur*)

32. *αλλα* cum ℵABCLΔ 33. al ... ς *αλλ* cum XΓΠ unc^{9} al pl. Absque additam cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pl k* (*sed dicemus*) sah cop go ... D al plus^{15} g$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ q vg *εαν* (*si*) pro *αλλα*, item a *quodsi*, i (et. syr^{sch}) *et si* ... ς post *αλλ* add (Gb^{00}) *εαν* cum minusc non ita mu it^{6} (b *si vero*, c f ff$^{2\cdot}$ *si autem*, k** l *sed si*) syr^{p} arm aeth | *εφοβουντο* (k l am

γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντωσ ὅτι προφήτησ ἦν. 33 καὶ ἀποκρι-
θέντεσ τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ·
οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

XII.

1 $^{128.2}$ Καὶ ἤρξατο αὐτοῖσ ἐν παραβολαῖσ λαλεῖν. ἀμπελῶνα 1–12 Mt 21, 33—46 Lc 20, 9—19
ἄνθρωποσ ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπο-
λήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖσ, καὶ

ing em erl taur iac sah syr^{sch} go): D^{2}N 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{scr} o^{scr} al^{5} fere a b c f ff$^{2.}$ i q (g$^{1.2.vid}$) vg^{ed} et$^{mss\ aliq}$ (ut tol) sax cop syr^{p} arm aeth φοβουμεθα (D* φοβουμεν) :: e Mt | λαον cum ADLXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵBCN 33. 106. syr$^{p\ mg}$ οχλον :: e Mt | απαντεσ c. ℵ^{c}ABLXΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln παντεσ c. ℵ*CDN 1. 28. 33. 299. al pauc :: ut Mt | ειχον (28. -οσαν) (et. g$^{2.}$ g$^{1.vid}$ l vg sah): D 2^{pe} a b c f ff$^{2.}$ i k q arm ηδεισαν (*sciebant*) | B ιωανην | οντωσ οτι προφ. ην cum ℵ^{c}BCL 13. 69. 346. item Δ sah οντωσ ωσ προφητην ... ς Ln οτι οντωσ (D αληθωσ) προφ. ην cum A(D)XΓΠ unc^{9} al pl it^{pler} (vide post) vg cop syr^{utr} go. Latini sic: *quia* (*quoniam* a) *vere propheta erat* (g$^{2.}$ l vg *esset*; f *erat iohannes*) a d f g$^{2.}$ (g$^{1.vid}$) l q vg; *vere prophetam esse* (b i *fuisse*) b ff$^{2.}$ i ... ℵ*N (ωσ προφητην pro οτι πρ. ην) 1. 28. 124. 209. 299. y^{scr} 2^{pe} al plus^{15} c (*prophetam fuisse*) k (*quoniam propheta fuit*) arm aeth om οντωσ (:: nec Mt habet)

33. τω ιυ λεγουσιν cum ℵBCLNΔ 28. 33. 69. 124. 346. a (*ad Ies. dixerunt*) ff$^{2.}$ (*responderunt ad Ies. dicentes*) mt (ut a) cop^{schw} et^{wi} ... ς Ln λεγ. τω ιυ cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (g$^{1.2.vid}$ q vg *dicunt ad Ies.*, b c f i l *dixerunt ad Ies.*; k *dixerunt ad* [erasum] *iohannen non scimus*) syr^{utr} go arm; om (ut et. k) τω ιυ sah aeth | και sec: D g$^{2.}$ l am em om (c *ait illis et Iesus*, g$^{1.}$ *respondens autem Ies. ait illis*) | ο ις (28. post αυτοισ, al pauc om) sine additam cum ℵBCLNΓΔ 33. f^{scr} 7^{pe} a c f k sah cop arm (syr^{sch} nil nisi *Dixit eis*) ... ς ο ις αποκριθεισ cum EFG HSUVX al mu; item ADKMΠ 1. 61. 69. al^{20} fere b ff$^{2.}$ (*et respondit Iesus ait illis*) g$^{1.}$ (vide ante) g$^{2.}$ i l q vg go syr^{p} aeth αποκριθεισ ο ις, hinc Ln [αποκριθ.] ο ις | αυτοισ: D^{gr} αυτω, k om | εν ποια εξουσια (d *in qua potestate*): D^{gr*} εισ ποιαν εξουσιαν

XII. 1. λαλειν (it^{pler} vg *loqui*) cum ℵBGLΔ 1. 13. 69. 118. 124. 346. b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg (sed c add *dicens*, b *ita dicens*) sah cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ ... ς λεγειν (:: cf Lc) cum ACDN(ante αυτοισ)XΠ unc^{8} al pler k (*dicere*) go syr$^{p\ txt}$, item Γ 126. λεγων | αμπελωνα ανθρ. εφυτ. (L εποιησεν) cum ℵBCLΔ 33. 262. cop aeth ... N 13. 69. 346. 433. 2^{pe} c sah syr^{sch} Or^{3,774} ανθρωποσ τισ (N 433. om τισ) εφυτ. αμπ. ... ς Ln Ti αμπελωνα (Γ ἄμπελον) εφυτ. ανθρωπ. cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ g$^{1.vid}$ i k l q (eod ordine it^{mu} in Lc) vg go syr^{p} arm | περιεθηκεν: C^{2}N 28. 2^{pe} al sah arm syr^{p} c. ob. Or^{3,774} add αυτω | L*^{vid} 69. οικοδομησεν | εξεδετο c. ℵAB*CKL (346. -θετο) ... ς Ln (Ln -δετο ex

ἀπεδήμησεν. 2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ τῷ καιρῷ
δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπε-
λῶνοσ· 3 καὶ λαβόντεσ αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4 καὶ
πάλιν ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτοὺσ ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίω-
σαν καὶ ἠτίμασαν. 5 καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν,
καὶ πολλοὺσ ἄλλουσ, οὓσ μὲν δέροντεσ, οὓσ δὲ ἀποκτέννοντεσ. 6 ἔτι

A tantum noverat) *εξεδοτο* (F^{2}H al *-δωτο*) cum B^{3}DNXΓΔΠ unc^{7} (G om *κ. εξεδ. αυτ. γεωργ.*) al fere omn | *γεωργοισ*: D praem *τοισ*

2. *τω καιρω* (it vg *in tempore*) *δουλον*: KNΠ al^{8} syr^{sch} *δουλ. τω καιρω* | *ινα παρα* (Δ *ιναπω*) *τ. γεωργ.* (33. 2^{pe} *παρ αυτων*) *λαβη* (ita ℵ^{c}; ℵ* *λαβοι*) *απο τ. καρπ. του αμπ.* (*των καρπων* cum ℵBCLNΔ 33. 433. 49^{ev} 11^{pe} d f k syr^{sch}; contra ς Ln *του καρπου* cum AD^{gr}X unc^{9} [Γ plane om] al pler b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg sah cop syr^{p} go arm aeth) ... D it^{pl} (non item g$^{1.2.}$ l vg) *ινα απο του καρπου του αμπελ. δωσουσιν αυτω* (:: e Lc), b i (item a^{vid}) *ut fructum ex vinea darent ei*, c ff$^{2.}$ *ut darent illi ex vinea fructum*, f *ut ex fructibus vineae darent illi*, q *ut fructum* (sic) *ex vinea daretur ei*, k *ut darent illi fructus*. Praeterea syr^{sch} *ut de fructibus vineae acciperet*, aeth *ut afferrent ei de fructu vineae eius*

3. *και λαβοντεσ* cum ℵBDLΔ 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{evv} a b ff$^{2.}$ i k q cop ... ς Ti *οι δε λαβ.* cum ACNXΓ(*οι δε ελαβον*)Π unc^{9} al pler sah syr^{utr} go arm aeth; f g$^{1.2.vid}$ l vg *qui apprehensum*; c *quem illi apprehendentes* | *εδειραν*: U al plus^{30} *εδηραν* | *κενον* (ℵACDKMXΠ* al *καινον*): D a b ff$^{2.}$ add *προσ αυτον*

4. *παλιν*: X sah om | 1. om *πρ. αυτ. αλλον* | *δουλον*: ℵ* om | *κακεινον* (c om): DΔ al pauc *και εκεινον* | *εκεφαλιωσαν* cum ℵBL (:: *κεφαλιοῦν* a *κεφάλιον* pari iure atque *κεφαλαιοῦν* uti videtur. Ceterum nec *κεφαλαιοῦν* praeter hunc locum eo quo hic legitur sensu inventum esse videtur) ... ς Ln (nesciens B *-λιωσαν*) Ti *εκεφαλαιωσαν* cum ACDN unc rell al omn^{vid} (at vix satis attenderunt conlatores). Sine *λιθοβολησαντεσ* (:: cf Mt) cum ℵBDLΔ 1. 28. 33. 91. 118. 299. 2^{pe} (sed hi minusc praeter 33. *κεφαλαιωσαντεσ* omisso *και* sq) it vg sah cop arm ... ς (sed Gb^{oo} improb Schu) Ti praem *λιθοβολησαντεσ* c. ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go aeth | *ητιμασαν* (ita ℵBL 33, Δ *ητωμασαν*, D *ητιμησαν*, atque ita Ln tribuens etiam codici B) cum ℵBDL 33. it (sed k om *και ητιμ.*) vg sah cop ... ς Ti *απεστειλαν ητιμωμενον* (1. 28. 91. 118. 2^{pe} *ητιμασμενον*) cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth

5. *και αλλον* (et. Gb sed improb Schu „rec. tuetur Mci consuetudo“) cum ℵBCDLΔ 33. a b c ff$^{2.}$ i k sah cop aeth ... ς *και παλιν αλλον* cum ANX (om *αλλον*)ΓΠ unc^{9} al pler f l q (g$^{1.2.}$?) vg syr^{utr} arm go | *απεστειλεν*: D 435. (om *αλλον*) a b ff$^{2.}$ i q add (ff$^{2.}$ praem) *δουλον* (non item c k l vg, nec g$^{1.2.vid}$) | *πολλ. αλλουσ*: L *αλλ. πολλ.* | *ουσ μεν* cum ℵBDLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere ... ς *τουσ μεν* cum ACNXΓΠ unc^{9} (X *τον μεν* ap Treg) al longe pl | *ουσ δε* c. ℵBLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere; D *αλλουσ δε* (*alios autem*) item vg *alios vero* ... ς *τουσ δε* cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pl | *δεροντεσ*: 69. 157. al^{30} fere *δαιροντεσ* | *αποκτεννοντεσ* cum

ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸσ αὐτοὺσ λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸσ ἑαυτοὺσ εἶπαν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ κληρονόμοσ· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 καὶ λαβόντεσ ἀπέ-

---

ℵ*ACDEUVΓ al mu, item FGHKNXΠ al permu αποκτενοντεσ, MS αποκταινοντεσ ... B 150ev αποκτεννυντεσ, ℵc al aliq αποκτιννυντεσ, L al2 αποκτιννουντεσ, yscr αποκτειννυντεσ ... ς αποκτεινοντεσ cum minusc vix mu, Δ αποκτιναντεσ

6. ετι cum ℵBLΔ 1. 33. 209. b i cop arm aeth ... ς ετι ουν, Ln ετι [ουν] cum ACDNXΓΠ unc9 al pl l q (et g1. 2.?) vg syrp; ff2. *adhuc autem* (a *cum haberent autem adhuc* etc, c *novissime autem filium suum misit, quem habebat unicum dilectissimum dicens*; k nil nisi *novissimum misit filium dicens*), go *tunc autem*... 13. 28. 69. 124. 346. cscr 2pe υστερον δε ετι (2pe om ετι) (syrsch *tandem autem unus filius dilectus erat ei*) | ειχεν υιον cum ℵBC2LΔ 33. 48ev sscr syrp (syrsch aeth) ... ς υιον εχων c. NXΓΠ unc9 al pler go arm, item Ln εχων υιον cum AC*D b ff2. l (g1. 2.?) vg ... cop *adhuc filium dilectum, qui erat sibi, misit ad postremum ad eos* | αγαπητον (Gb') cum ℵBCDLΔ a b ff2. g1. 2. i l q vg (c vide ante, item k) sah cop syrsch arm ... ς αγαπητ. (1. 13. 28. 69. 124. 299. praem τον) αυτου (251. αυτω) c. ANXΓΠ unc9 al certe pler syrp go | απεστ. αυτον cum ℵBLX2Δ 13. a (*novissime illum misit dicens*) syrsch aeth ... D κακεινον απεστ., ff2. i l (g1. 2.?) vg *et illum misit* (q *et filium misit*) (b male om απεστ. αυτ. εσχ. πρ. αυτουσ) ... ς απεστ. και αυτον, Ln απεστ. [και] αυτον cum ACNX*ΓΠ unc9 al pler syrp go ... 1. 28. 91. 241. 299. 2pe cop om αυτον | εσχατ. πρ. αυτ. cum ℵBCLΔ 13. 33. 69. al plus15 cop ... ς πρ. αυτ. εσχατ. cum ANXΓΠ unc9 al longe pl l (item g1. 2.?) vg sah syrutr go arm aeth ... D a ff2. i k q om πρ. αυτον (de c k vide ante, item de b) | οτι: LNΔ 1. 33. al25 fere c k (non item ff2. g1. 2. vid i l vg) sah om; al pauc a b q syrsch arm ισωσ (*forsitan*, q *utique*) pro οτι, ff2. vero *quia forsitan*, item arm | εντραπ. (hoc loco c ff2. saba k l vg, itemvid g1. 2.): D a b (ff2. blanch) i q post τον υι. μου

7. εκειν. δε οι γεωργ. (c q *coloni autem illi*; D a b ff2. g1. 2. i k l vg sah arm aeth οι δε γεωργ.): N al pauc c persp add ιδοντεσ (vel θεασαμενοι) αυτον (c *cum vidissent eum*), item 13. 28. 69. 124. al25 fere syrp c.* velmg arm θεασαμενοι αυτον (2pe τον) ερχομενον (al pauc add προσ αυτουσ) :: libere ex Mt et Lc | πρ. εαυτ. (Δ 69. al αυτουσ) ειπ. cum ℵBCLΔ 1. 11. 13. 28. 33. 69. 209. 299. yscr al mu .. ς Ln ειπ. πρ. εαυτ. cum ADNXΓΠ unc9 al pl it vg sah cop syrutr go (:: Mt ειπ. εν εαυτοισ, Lc διελογ. πρ. αλληλ. λεγοντ.) | ειπαν cum ℵBCDLΔ 209. ... ς ειπον cum ANXΓΠ unc9 al pler | οτι: D 1. 28. 2pe it vg sah aeth om :: ut Mt et Lc | ουτοσ: Δ ο υιοσ (confusis τ et ι, δ *hic filius*) | αποκτεινωμεν: MΓ al -νομεν (Γ et. γεοργοι)

8. απεκτ. αυτον cum ℵBCLΔ yscr al pauc i k (om λαβ.) q sah ... ς Ln αυτ. απεκτ. (X -κτεναν) cum ADNXΓΠ unc9 al pler ff2. (g1. 2.?) l vg

κτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνοσ. 9 τί ποιήσει
ὁ κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺσ γεωργούσ,
10 ss Ps 118, 22 ss καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοισ. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέ-
γνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντεσ, οὗτοσ ἐγενήθη
εἰσ κεφαλὴν γωνίασ· 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖσ ἡμῶν; 12 [129. 1] καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα-
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸσ αὐτοὺσ
τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν ἀπῆλθον.
13—17 Mt 22, 16—22 Lc 20, 20—26 13 [130. 2] Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸσ αὐτόν τινὰσ τῶν Φαρι-
σαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 καὶ
ἐλθόντεσ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ εἶ καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδενόσ· οὐ γὰρ βλέπεισ εἰσ πρόσωπον ἀνθρώπων,

---

cop go arm ... al pauc b c (hi *et apprehensum occiderunt*) om αυτον (a *quem adprehensum occiderunt*; i q *quem adprehensum occid. eum*) | Ti εξεβαλαν cum B | εξεβαλ. αυτον cum ℵABCDMNΓΠ al plus[20] a c ff[2] q cop syr[utr] go aeth... ς om αυτον c. LXΔ unc[8] al pl b k l (g[1. 2] ?) vg arm (13. 69. 124. 346. εξεβαλ. εξω του αμπ. και απεκτ.) :: cf Mt et Lc

9. τι ποιησει cum BL g[2] cop (k pro τι etc libere: *tunc dominus indignatus veniet et perdet* etc) ... ς Ln τι ουν ποι. cum ℵACDNXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] a b c ff[2] g[1] i l q vg syr[utr] etc (:: at ita Lc lectione non fluct similiterque Mt) | τ. γεωργουσ: c[2] 33. y[scr] al plus[10] syr[utr] add τουτουσ (:: ut Lc), item GN 1. 209. 299. al mu c aeth εκεινουσ (:: cf Mt)

10. εγενηθη: LΠ* e[scr] z[scr] 433. -ννηθη | E*K*X al γονιασ

11. παρ. κυρ. εγεν. αυτη: D om

12. την παραβολην (A ante πρ. αυτ. pon): 108. 127. 131. 262. al[2 scr] al[10] fere b (g[1. 2] ?) l k vg (*parabolam hanc*, k *similitudinem istam*) add ταυτην (non item a ff[2] i q) | απηλθον: D -λθαν

13. αποστελλουσιν: NX -ελουσιν | προσ αυτον (ff[2] g[1. 2 vid] l vg *ad eum*, b *illi*): D a c i k q om :: cf Lc | των (69. 346. g[scr] al[vid] praem εκ) φαρισαιων: syr[sch] των γραμματεων | αγρευσωσιν: D 2[pe] παγιδευσωσιν :: e Mt

14. και pri cum ℵBCDLΔ 33. c[scr] c ff[2] k a b i q (hi[4] *et illi*) sah cop aeth ... ς Ti οι δε c. ANXΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm (g[1. 2 vid] l vg *qui*) | ελθοντ. λεγουσ. αυτω (Γ αυτον) cum ℵABCLNXΓΠ unc[8] al pler g[1. 2 vid] l vg sah cop syr[p] go aeth (go aeth *dixerunt* pro λεγ.): a syr[sch] *venientes interrogabant illum*, i q *venientes interrogabant* (q *-gaverunt*) *eum subdole*, b arm *venientes interrogabant eum subdole dicentes*, G 1. 13. 28. 69. al[10] fere ελθοντ. ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω λεγοντεσ ... D επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι (d *pharis. eum*), k *interrogabant eum farisaei dicentes*, c *venientes pharisaei interrogab. eum dicentes*, ff[2] *venientes pharisaei interrogab. eum subdole* | μελει: E*FGX al permu μελλει, quod frequens vitium est | K βλεπησ | ανθρωπων: GK 1. 28. al[10] fere b am

ἀλλ' ἐπ' ἀληθείασ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεισ· ἔξεστιν κῆνσον
Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 *ὁ δὲ ἰδὼν αὐτῶν*
τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖσ· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον
ἵνα ἴδω. 16 *οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖσ· τίνοσ ἡ εἰκὼν αὕτη*
καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαροσ. 17 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ*
εἶπεν αὐτοῖσ· τὰ Καίσαροσ ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ.

---

sah aeth -*που* ... 126. om | *αλλ* cum ℵABCNXΓΠ unc^9 al pler ... Ti *αλλα* cum DLΔ al pauc | Δ *τον οδον* | *εξεστιν* c. ℵABLXΓΠ unc^8 al pler g$^{1.}$ l vg sah cop syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ (vide post) go aeth ... Ln *ειπε* (sed C^{*vid}M al aliq *ειπον*) *ουν ημιν* (C*D al a b c ff$^{2.}$ i q add *ει*, item 8^{pe} *τι σοι δοκει*) *εξεστ.* cum C*et^{2}DMN al^{12} fere a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q (similiter k *dic nobis quit tibi videtur licet*) tol gat syr^p c.* (sed^{mg} *non invenimus in Graecis*) arm arr :: e Mt | *κηνσ. καισ. δουν.* cum ANXΓΠ unc^9 al pler (c q g$^{2.}$ *tributum dari Caesari*; ff$^{2.}$ go arm *tributum dare Caesari*) ... Ln *δουναι* (b l vg *dari*) *κηνσ. καισ.* (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ℵBCLΔ al^{10} fere a b g$^{1.}$ l sah cop syr^{utr} aeth, item D 124. 2^{pe} k *ημασ* (d *nobis*, 124. 2^{pe} k om) *δουναι επικεφαλαιον* (k *capitularium*, sed d *tributum*) *καισαρι* | *η* (L om) *ου*; *δωμ. η μη δωμεν*: D a b c ff$^{2.}$ i l nil nisi *η ου* (*aut non*, d l *an non*), item 225. g$^{2.}$ vg go arm^{cdd} *η ου δωμεν* (*an non dabimus*), k *dabimus aut non*, q *demus aut non demus* (:: cf Mt et Lc)

15. *ο δε*: DG 1. 13. 28. 69. 118. 346. 2^{pe} al^4 a b c ff$^{2.}$ i q go arm aeth add *ις* (a *sciens autem Iesus*, ff$^{2.}$ *videns vero Iesus*; similiter aeth) :: cf Mt | *ιδων* (D *ειδ.*) cum (Gb') ℵ*D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c ff$^{2.}$ i q go (b *cum vidisset*, rell *videns*) ... ϛ Ln Ti *ειδωσ* (N *ἴδωσ*) (:: Mt *γνουσ*, Lc *κατανοησασ*) cum ℵ^{c}ABCLNXΓΔΠ unc^9 al pler a g$^{1.2.vid}$ k l vg sah cop syr^{utr} al. Cf et. ad v. 28. | *πειραζετε*: NFG 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^8 q syr^p c.* arm pers^p add *υποκριται* :: e Mt | *δηναριον* (EKL al *δην.*): ℵ* add *ωδε* | *ιδω* (ABLNXΓΠ unc^9 al pler): ℵCDΔ al *ειδω*

16. *και λεγει αυτοισ*: 1. om | *και η*: Δ om *η* | *οι δε* sec loco (c ff$^{2.}$ k): AD a b i l q (g$^{1.2.vid}$) vg om (:: ut Mt), hinc Ln [*οι δε*] | *ειπαν* cum ℵBCD^{gr}LΔ al pauc; item ϛ *ειπον* cum NXΓΠ unc^9 al pler. Item *dixerunt* a c ff$^{2.}$ k sah cop syr^{utr} go arm aeth ... A b d i l q (g$^{1.2.vid}$) vg *λεγουσιν* :: ut Mt | *αυτω* (et. b i l q g$^{1.2.vid}$ vg): 1. 13. 28. 69. 209. y^{scr} al pauc a c ff$^{2.}$ k syr^{sch} om :: ut Lc et Mt

17. *ο δε ις* cum ℵBCLΔ 33. sah (cop *is vero* omisso *ις*, k nil nisi *Dicit illis*, c *Ait illis et Iesus*, syr^{sch} *Dixit eis Iesus*) ... ϛ *και αποκριθεισ* (D 2^{pe} a b ff$^{2.vid}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg [sed em om *δε*] *αποκριθ. δε*) *ο ις* (258. al^6 fere om) cum A(D)NXΓΠ unc^9 al pler (it^{pler} vg) syr^p go arm | *αυτοισ* cum ℵACLNXΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} it^{omn} vg sah cop syr^{utr} etc (:: Mt *τοτε λεγει αυτοισ*, Lc *ο δε ειπεν προσ αυτουσ*) ... Ti om cum BD | *τα καισαροσ* (2^{pe} add *ουν*) *αποδοτ.* (2^{pe} add *τω*) *καισαρι* cum ℵBCLΔ 28. 2^{pe} cop syr^{sch} ... ϛ Ln *αποδοτε* (M 13. 69. al^{20} fere it^{pler}

18–27 Mt 22, 23–33 Lc 20, 27–38 Deut 25, 5
18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸσ αὐτόν, οἵτινεσ λέγουσιν
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντεσ· 19 διδάσκαλε,
Μωϋσῆσ ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινοσ ἀδελφὸσ ἀποθάνῃ καὶ κατα-
λίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 ἑπτὰ
ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτοσ ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων

---

vg syr^{p} add ουν) τα καισαροσ (D του καισαροσ τω) καισαρι cum A(D)(M)NXΓΠ unc^{8} al pler i k (hi sine ουν) (it^{rell} vg addito ουν) sah (syr^{p}) go arm aeth :: cf Mt et Lc | εξεθαυμαζον c. ℵB, item D^{2}LΔ 2^{pe} εθαυμαζον (D* -ζοντο), item *admirabantur, mirabantur* (b add *vehementer*) a b c ff^{2} (g$^{1.2.}$ vid) i l q vg cop syr^{sch} ... ς εθαυμασαν cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k sah go syr^{p} :: cf Mt | επ αυτω: D 28. 8^{pe} επ αυτον (K επ αυτων sed ν cum κ sq in unum coniuncto, cf ad 9, 28)

18. ερχονται (d k *veniunt*): a b c ff^{2}·g$^{1.2.}$ i l q cop^{petr3} *venerunt* | σαδδουκ. (2^{pe} al pauc οι σαδδ.) προσ αυτον (a k, item c *et ecce Sadducaei venerunt ad illum*): D 28. 106. b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg πρ. αυτ. σαδδουκ. | αναστασιν μη ειναι: 1. 13. 28. 69. 124. 346. αναστασισ ουκ εστιν | επηρωτων (C -τουν) cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} al pauc it (exc c) vg cop syr^{sch} ... ς επηρωτησαν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler c sah syr^{p} go :: ut Mt et Lc

19. μωυσησ cum ℵBDKMNSΔΠ al mu a b (*moeses*) c ff$^{2.}$ i l q (g$^{1.2.}$ vid) vg (sed non am) ... ς μωσησ cum ACEFGHLUVXΓ al pl k am | εγραψ. ημιν (et. a c k q): D al pauc b ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$ vid) i l vg ημιν εγραψ. | οτι (it vg *ut si* etc): D 69. 108. sah om | καταλιπη cum BGKLUVΔΠ al pl (l vg *dimiserit*, item g$^{1.2.}$?), item AFMSX al pm καταλειπη, EHΓ al pauc καταλειπει (Γ -λιπει) ... ℵ καταλειψη, C 433. καταλειψει ... D 28. a b c ff$^{2.}$ i k q εχη (*habuerit*) | γυναικα pr: c^{scr} -καν | μη αφη (F* εχων) ante τεκν. cum ℵ(*et^{ca}et^{cb})BCLΔ 33. sah aeth ... ς Ln post τεκν. cum ADXΓΠ unc^{9} al longe pler it vg cop syr^{utr} go arm | τεκνον cum ℵ^{ca}BLΔ 1. 118. 241. 299. (al?) a c ff$^{2.}$ k cop arm ... ς Ln τεκνα (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵ*et^{cb}ACDXΓΠ unc^{9} al pler b i l q (g$^{1.2.}$vid) vg sah syr^{utr} go aeth | την γυναικα (Gb') cum ℵBCLΔ 1. 61. 209. 2^{pe} 8^{pe} k cop ... ς Ln add αυτου cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg sah syr^{utr} go arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | εξαναστηση cum ℵBDLXΔΠ unc^{7} (et F ἐξαναστή) al pler ... ACHΓ al^{20} fere εξαναστησει (Γ αναστ.) | σπερμα: L post τω αδελφ. αυτ. pon

20. επτα αδελφ. ησαν (ς Gb Sz) cum ℵABC*LXΓΔΠ unc^{8} al longe pl k (q vide post) syr^{sch} go ... ς^{e} επτ. ουν (al pauc sah cop syr^{p} δε, a vide post) αδελφ. ησαν cum C^{2}M al mu c (ff$^{2.}$ vide post) l (g$^{1.2.}$ vid) vg arm aeth. Praeterea ℵ^{a} (rursus delet^{c}) 13. 28. 61. 69. al^{5} c gat cop syr$^{p\ mg}$ arm add παρ ημιν (:: e Mt) ... D a b ff$^{2.}$ blanch i q ησαν ουν (a *autem*, q om) παρ υμειν ζ αδελφοι (ff$^{2.}$ saba *septem fratres fuerunt ergo*) | πρωτοσ: ℵ* εισ, sed ℵ^{a} πρωτοσ | αποθνησκων: D 1. 28. 2^{pe} al^{5} a ff$^{2.}$ i k syr$^{p\ txt}$ (sed^{mg} αποθνησκ.) απεθανεν και (a *et prior accepta uxore decessit et* etc, k *et primus accepit uxorem et priusquam generaret*

οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21 καὶ ὁ δεύτεροσ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθα-
νεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτοσ ὡσαύτωσ· 22 καὶ οἱ
ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

---

filium decessit et non remisit semen), item b c l q $g^{1.2.vid}$ vg *mortuus est* pergentes *non relicto semine*

21. ελαβ. αυτην: c add *ad suscitandum semen fratris sui*, item k *resuscitare semen fratri suo* | και απεθανεν: sah om | μη καταλιπων (33. -λειπων) σπερμα cum ℵBCLΔ 33. c (*et ipse obiit non relicto semine*) sah cop aeth (*non habens liberos*) ... ς Ln Ti και ουδε αυτοσ (de his vide post) αφηκεν (D al^3 ουκ αφ.) σπερμα cum ADXΓΔΠ unc^9 al pler it^{pl} (vide post) vg syr^{utr} go arm. Sed ex his pro και ουδε αυτοσ X 28. 300. 435. κ. ουδ. ουτοσ, a d go *et nec hic*, q *et nec ille*, l vg *et nec iste* (mt *ipse*), $g^{2.}$ *nec ipse*, al^2 b $ff^{2.}$ και ουκ, *et non*. Libere k *et ipse mortuus est* pro και απεθ. omissis μη καταλ. σπερμ., i vero totum versum om, pergens post v. 20: *similiter acceperunt eam septem et non reliq. sem.* | και ο τριτ. ωσαυτωσ (ita et. sah; inepte Δ* ωσ αυτοσ, δ *sicut ipse*): 1. και ο τριτ. ελαβεν αυτην, pergens ωσαυτωσ οι επτα και ουκ. Similiter X 28. ωσαυτωσ ad sqq trahunt ... D $ff^{2.}$ i om, sed D v. 22 pergit και ωσαυτωσ ελαβον αυτην οι επτα, item i *similiter acceperunt eam septem*, $ff^{2.}$ (ut et. vg) *et acceperunt eam similiter septem.*

22. και (28. om) οι επτα ουκ αφηκ. (ℵ* -ηκεν) σπερμ. cum ℵBCLΔ (^{mg} add ελαβον αυτην) 28. 33. cop arm, item M* 13. 69. 346. sah και (sah *similiter*) οι επτα και ουκ αφ. σπ., c *deinde omnes septem et non reliq. semen*, k nil nisi *et omnes septem* ... ς και (X om) ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκ. σπερμ. c. M^{mg}XΓΔΠ unc^8 al pler syr^{sch} (*et septem illi acceper. eam* etc) aeth, item a omisso και priore, item A al^2 και ελ. αυτ. ωσαυτωσ και οι επτα etc, item D i sed vide ad v. 21, item l vg ($ff^{2.vid}$ $g^{1.vid}$) syr^p go *et acceperunt eam similiter septem* etc (ita et. $g^{2.}$ sed post *septem* pergit *et mortui sunt non relinquentes semen*); q *et acceperunt eam septem* omissis reliquis. Hinc Ln και [ελαβ. αυτην] οι επτα και ουκ αφηκ. σπ. | εσχατον (Gb″) c. ℵBCGHKLΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al^{35} fere a $ff^{2.}$ i (hi^3 *postea*) q (*novissime*) sah cop syr^{sch} aeth ... ς Ti εσχατη cum AEFMSUVXΓ al pl $g^{1.2.}$ l vg (hi^4 *novissima*) syr^p go arm ... D om una cum παντων (παντ. om et. a $ff^{2.}$ i, et. b^{vdtr} ex parte hians), item c k (pro εσχατον usq απεθ. libere c: *Et mulier relicta est sine filiis*, k *similiter* [ita corrigendum vdtr] *mortua est et mulier sine filiis*). Praeterea post εσχατ. GMU 1. 13. 33. 69. al mu b $g^{1.}$ q sah cop syr^p add δε, item Δ γαρ | και η γυν. απεθαν. (Gb′) cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 299. 346. y^{scr} 2^{pe} a b $ff^{2.}$ i (c vide ante) sah ... ς απεθαν. και η γυν. cum AXΓΠ unc^9 al pler $g^{1.2.}$ l q vg (sed am om και) cop syr^{utr} go arm aeth :: cf Mt

23. εν τη αναστ. (Gb″) cum ℵBC*EFHLSUVXΓΔ al pl k q go (sah cop add δε, item c hunc in modum: *Cui enim manebit uxor munda? Septem enim illam habuerunt et ipsa mortua est. In resurrectione autem cuius erit?* Similiter k: *Cui remanet mulier munda? Omnes enim septem illam habuerunt. In anastasim cuius erit?*) ... ς Ln εν τη ουν αναστ. cum AC^2

23 ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνοσ αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ
γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 ἔφη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οὐ διὰ
τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότεσ τὰσ γραφὰσ μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
γαμίζονται, ἀλλ᾽ εἰσὶν ὡσ ἄγγελοι ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 26 περὶ δὲ
Ex 3, 6 τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέωσ
ἐπὶ τοῦ βάτου πῶσ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸσ λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸσ Ἀβραὰμ

KMΠ al mu syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth, item DG 1. 28. 2^{pe} al a (b^{vid}) ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l vg *εν τη αναστ. ουν* :: cf Mt et Lc | *οταν αναστωσιν* cum AXΓΠ unc^{9} al pler a ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (et g$^{1.vid}$) i l q vg go syr^{p} arm (13. 69. 346. *οταν ουν αναστωσιν εν τη αναστασει*, item aeth omissis *εν τη αναστ.*)... ℵBCDLΔ 28. 33. 13^{ev} 18^{ev} c k sah cop syr^{sch} om, hinc Gb^{oo} et Ln [*οταν αναστ.*] :: at nec Mt nec Lc habet, delebaturque propter pleonasmum, quem passim Marco placuisse scimus | *αυτων*: 1. 91. 209. 299. *των επτα* ... Δ c k om | *εσται*: E *εστω* | *γυνη*: AD* 13. *η γυνη* | *οι γαρ επτα*: 1. 91. 299. *παντεσ γαρ*

24. *εφη αυτοισ ο ισ̅* cum ℵBCLΔ 33. cop syr^{sch} (sah *Iesus autem dixit eis*, k nil nisi *Respondit illis*) ... ς Ln *και αποκριθεισ* (D 1. 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2^{pe} a *αποκριθ. δε*) *ο ισ̅ ειπεν αυτοισ* cum A(D)XΓΠ unc^{9} al pler b i l q vg (hi^{5} *et respondens Iesus ait* [i *dixit*] *illis*) c ff$^{2.}$ (c *ad quos Ies. respondens dixit*, ff$^{2.}$ *ad quos respondit Iesus, dixit*) go syr^{p} arm aeth (item Or^{3,825} *κατ αυτον* i. e. Marcum *γαρ αποκριθεισ ο ισ̅ ειπε τοισ σαδδουκαιοισ· ου δια τουτο πλανασθε μη γινωσκοντεσ* etc) :: cf Mt et Lc | *ου*: Δ a c i k sah om | *μη ειδοτεσ*: D Or *μη γεινωσκοντεσ*. Latini: *non scientes* a k l g$^{1.2.vid}$ vg, q *ignorantes, non intellegentes* b c d ff$^{2.}$ i | *τ. θεου*: D add *οιδατε* (d *scitis*)

25. *αναστωσιν* (1. 28. 209. 299. g$^{2.}$ sah syr^{sch} ante *εκ νεκρ.*): D^{gr*} *αναστησουσιν* (sed d *resurrexerint*) | *ουτε γαμουσιν* (haec ℵ* om, suppl ℵ^{a}) *ουτε* (et. Or): D *ου γαμ. ουδε* | *γαμιζονται* (D 2^{pe} *-ζουσιν*, 239. 433. d^{scr} *εκγαμιζοντ.*) cum ℵBC(D)GLUΔ 1. 124. 209. al^{15} fere ... ς *γαμισκονται* (s 13. al *-ωνται*) cum EKMSVXΓΠ al pl Or, item AFH al^{15} fere *εκγαμισκ.* (:: cf ad Mt) | *αλλ* cum ℵABC etc: DΔ *αλλα* | *ωσ* (Δ^{gr} *εισ*, confusis *ει* et *ω*): B Or^{3,825} *ωσ οι* | *αγγελοι*: 33. 61. 69. c^{scr} 8^{pe} 10^{pe} al aliq l vg^{six} sax aeth add *θεου* (33. *του θε.*) | *εν* cum ℵCDFKLMUΔΠ al^{80} fere (*angeli in caelis* it vg) cop syr^{p} aeth ... ς (= Gb Sz) Ti *οι εν* cum ABEGHSVXΓ al sat mu sah syr^{sch} go arm Or

26. *των νεκρων*: 13. 33. 69. 124. 346. praem *τησ αναστασεωσ* | *βιβλω*: D *βυβλω* | *μωυσεωσ* cum ℵBDKMΔΠ al mu ... ς *μωσεωσ* cum ACEFGHL SUVXΓ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 1, 44. 9, 4 et alibi | *του βατου* cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) *τησ βατου* cum DM al vix mu Or^{4,341} et (paullo liberius)^{4,69} et ^{103} :: cf Lc | *πωσ* (Schu: „rec. ap Lc") cum ℵBCLUΔ 108. 131. al^{20} fere ... ς Ln *ωσ* cum ADXΓΠ unc^{8} al longe pl Or^{4,341} (sed *ωσ ειπεν επι τησ βατ. αυτω* etc) | *ο θεοσ* pr: M^{txt} *ο ισ̅* | *εγω*: MUΔ al aliq it (sed b om *ego sum*) vg sah cop syr^{sch} go arm aeth Or^{4,341} add *ειμι*, non item syr^{p} Or^{4,69} et ^{103} | *ο θεοσ*

καὶ ὁ θεὸσ Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸσ Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν ὁ θεὸσ νε-
κρῶν ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.
28 [131.6] Καὶ προσελθὼν εἶσ τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν Mt 22, 35-40 (28—34)
συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶσ ἀπεκρίθη αὐτοῖσ, ἐπηρώτησεν αὐ- (Luc 20, 39)
τόν· ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦσ Deut 6, 4 s (29 s)

---

sec: D 18ev Or[4, 69] et[103] (non item [4, 341]) om ὁ | ο θεοσ ante ισαακ et ante ιακωβ cum ℵACLXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] Or[4,341] ... Ln Ti om ὁ bis cum BD Or[4,69] et[103] | ισαακ (et. ℵ[c]): ℵ*D a b i k ισακ

27. ο θεοσ cum ℵACEFGHM[txt]SUVΓ al pl Or[4,341] (praeposito ipsius Marci nomine) ... Ln Ti om ὁ cum BDKLM[mg]X[sil]ΔΠ al plus[20] Or[4,69.70] et[103]. Praeterea (:: ut Mt) 13. 33. 69. 108. 124. 346. al[40] fere add θεοσ (Or[3,829] ο δε λουκασ προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεοσ θεοσ νεκρ. αλλα ζωντ., κειμενω και παρα ματθ. και μαρκω, το· παντεσ etc) | αλλα ζωντων cum ℵABCDFKM[mg]UXΔΠ al[60] fere it (exc q) vg sah cop syr[sch] go arm Or[4,341] item [4,69] et [70] et [103]... ς (= Gb Sz) αλλ. θεοσ ζωντ. cum EGHM[txt]SVΓ al perm q syr[p] aeth | πολυ πλα. cum ℵBCLΔ k cop ... ς Ln υμεισ ουν (G 1. 229. 299. 2[pe] c go δε) πολυ (FH al pauc πολλοι, G c[scr] om) πλα. cum ADXΓΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg sah syr[utr] arm aeth

28. των γραμματεων: F al[5] ac plur γραμματευσ | ακουσασ (1. 28. 299. ακουων, 2[pe] ακουοντων): K ακούσαι | αυτων: D[gr*] αυτω | συνζητ. c. ℵABCDGLΔ etc ... ς συζητ. cum EFHKMSUVXΓΠ al pler | ιδων c. ℵ*CDL 1. 13. 28. 69. al[20] a b c ff[2.] g[1.2.vid] i l q vg (k *cum audiset* [sic] *quia bene illis respondit* omissis αυτ. συνζητ. ιδων. Etiam gat om ιδων) go syr[utr] arm aeth. Praeterea D 28. al pauc b ff[2.] g[1.2.vid] i l q vg syr sch praem και (non item a c) ... ς Ti ειδωσ c. ℵ[c]ABXΓΔ unc[9] al longe pl sah cop | απεκριθ. αυτοισ (prob Schu) cum ℵBCLUΔ 1. 13. 28. 33. 69. al[10] fere sah cop syr[utr] aeth ... ς Ln αυτ. απεκριθ. cum ADXΓΠ unc[8] al pler it vg go arm | επηρωτ. αυτον (et. a l q vg): D b c ff[2.] g[2.] i k gat add λεγων (gat om) διδασκαλε :: e Mt | εντολη πρωτ. παντ. cum ℵBCLUΔ 33. 108. 127. 131. cop syr[utr] aeth, item sed omisso παντων D 2[pe] a b c ff[2.] g[2.] i k q arm (c ff[2.] i q *praeceptum primum*, a k *mandatum primum*, b *prim. praeceptum*, g[2.] *prim. mandatum*) ... Gb Sz Ln πρωτ. παντ. εντολη cum AEFGHKM[2]SVXΓΠ al plus[100] g[1.] l vg (hi[3] *primum omnium mandatum*)... ς (= Gb Sz) πρωτ. πασων εντολη c. M* al mu ... 1. 28. 69. al pauc (item b g[2.], vide ante) πρωτη εντολη. Sah *quodnam est magnum mandatum quod est maius illis omnibus.*

29. απεκριθη ο ις cum ℵBLΔ 33. cop (c *Respondit illi Iesus dicens*, syr[sch] *Dixit illi Iesus*) ... ς Ln ο δε ις απεκριθη αυτω cum ACXΓΠ unc[9] al pler l (g[1.2.]?) vg Aug go syr[p]; 1. 28. 69. 299. 346. 2[pe] k arm ο δε ις (1. om) ειπεν αυτω, a *et Iesus ait illi* ... D b ff[2.] i q (sah aeth) αποκριθεισ δε ο ις ειπεν αυτω (it[4] *ad eum*) | οτι (g[1.2.vid] l vg): D 1. 28. 91. 209. 299. 2[pe] a b c ff[2.] i q Aug syr[sch] arm Mcelleus[131] om; 229. k om totum οτι πρωτη εστιν | πρωτη εστιν c. ℵBLΔ cop; c *primum mandat. est* ... X 209. 299. arm πρωτη παντων (209. πασων), D 91. 2[pe] a b i

ὅτι πρώτη ἐστίν· ἄκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς
Lc 10, 27 ἐστίν, 30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ
Lev 19, 18 ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. 31 δευτέρα αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον

παντων πρωτη (*omnium primum*), 1. *πρωτον παντων*, 28. Mcell^{eus} *παντων πρωτον* ... Gb *πρωτη παντων* (M* *πασων*) *εντολη* cum ACKM*et^{2} UΠ 33. 131. al^{35} fere (q *omnium primum mandatum*) syr^{p} go, item al pauc l vg Aug addito *εστι*, c ff^{2} aeth additis *εστιν αυτη*, *hoc est*, hinc Ln *πρωτ. παντων* [*εντολη εστιν*] ... ς (Gb') *πρωτη πασων* (cum minusc paucis, Sz *παντων* cum EFGHSVΓ al^{60} fere) *των* (v al aliq om) *εντολων* cum EFGHSVΓ al plus^{60} syr^{sch} (sah *primum mandatum maius omnibus ipsis est*) | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (ut alibi ℵ), a b d *istrahel*, k *isdrahel* | *ημων* (et. a b ff^{2} k l q am fu ing em erl reg taur iac prag sax): al plus^{10} i *υμων*, al^{5} c vg^{ed} tol cop (non item sah) aeth Ath^{1,440} Cyp^{ter} Hil^{ter} (sed semel cdd variant et alibi *noster*) *σου* | *κυριος* sec: F y^{scr} al pauc a b k (Hil modo habet modo om) om; vg (et. am ing mt al, non item prag al) ff^{2} sabat (non^{blanch}) Cyp^{ter} *deus* pro *dominus* (d̄s pro dm̄s)

30. *και* pr: Δ 238. x^{scr} om | *της*: BD*X om ante *καρδιας*, B om etiam ante *ψυχης* et ante *διανοιας* | Mcell$^{eus\ 131}$ totum locum sic habet: *κατα μαρκον* – *ενος γαρ τινος γραμματεως προσελθοντος αυτω και πυνθανομενου, τις ειη πρωτη των εντολων, απεκρινατο προς αυτον, ουτως ειπων· παντων πρωτον· ακουε ισρ., κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστι. και αγαπησεις κυρ. τον θεον σου εξ ολης της ψυχης* (cod. Ven. *καρδιας*) *σου και εξ ολης της ισχ. σου. αυτη πρωτη. και δευτερα ομοια ταυτη· αγαπησεις* etc. | *και εξ ολ. της ψυχ. σου*: KΠ* 157. al^{8} k om | *και εξ ολης τ. διανοι. σου* (a b i *et ex totis viribus tuis*, l vg *et ex tota mente tua*, q *et ex toto senso tuo* Hil *et ex totis viscerib. tuis*) cum ℵA(post *καρδ. σου* pon)BLXΓΔΠ unc^{8} al longe pler a b i l q vg (g$^{2\cdot\ vid}$ ut vg) sah cop syr^{utr} go arm aeth Hil ... DH 157. 49^{ev} c ff^{2} g^{1} k syr^{hr} Mcell^{eus} Cyp^{ter} om | *και εξ ολης τ. ισχυ. σου*: ff^{2} g^{1} k *et ex* (k *de*) *totis viribus tuis*, a *et ex tota fortitudine tua*, b c d i l q vg Cyp Hil *et ex tota virtute tua*. Haec sine additam cum ℵBELΔ sah cop (item a, qui statim pergit *et propinquum tuum tamquam* etc) ... ς Ln add *αὕτη πρωτη* (KUΠ 33. al^{30} fere add *παντων*, x^{scr} add *και μεγαλη*) *εντολη* (*hoc est primum mandatum* b c l vg Cyp Hil item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$, *hoc est pri. praeceptum* d q; *hoc prim. mandatum* i; *haec prima est* k) cum ADXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 28. 2^{pe} k Mcell^{eus} om *εντολη*, 229. *παντων εντολων* pro *εντολη*) it (exc a) vg go syr^{utr} arm aeth Cyp Hil (:: ut proxime sequentia, ita haec quoque e Mt corrupta)

31. *δευτερα* (Δ *η δευτ.*, k *deinde secunda*) cum ℵBLΔ s^{scr} b i k cop Hil ... ς *και δευτ.*, Ln [*και*] *δευτ.* cum AXΠ unc^{9} al pler c q go syr^{utr} arm aeth Mcell^{eus} Cyp^{ter} ... D 33. 2^{pe} x^{scr} al pauc ff^{2} l vg sah cop$^{petr\ 3}$, item Γ f^{scr} *και δευτ. δε* | *αυτη* (ℵ add *εστιν*) cum ℵBLΔ sah cop ... ς Ln *ομοια αὕτη* (ς *αὕτη* ut EFGHKMSUVΓΠ al pl; sed 124. al mu it vg

σου ὡσ σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 [132. 10]
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύσ· καλῶσ, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείασ
εἶπεσ ὅτι εἷσ ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλοσ πλὴν αὐτοῦ. 33 καὶ τὸ
ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλησ τῆσ καρδίασ καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ συνέσεωσ καὶ
ἐξ ὅλησ τῆσ ἰσχύοσ, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡσ ἑαυτὸν πε-
ρισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.

---

go syr^{utr} arm aeth αὐτῇ, atque sic Ln, A^{*vid} al pauc αυτησ) c. AXΓΠ unc^{9} etc, item D 69. Mcelleus ομοια ταυτη | σεαυτον: HXΠ* al plus^{50} εαυτον | μειζων (ℵL b i Hil add δε) τουτων αλλη (b i Hil om; contra habent c ff$^{2.}$ k l q vg) εντολη (U 13. om; D ante αλλη pon) ουκ εστιν (k l q vg *maius horum* [k *his*] *aliud mandat.* [q *praecept.*] *non est*; item b i Hil *maius autem horum mandatum non est*; c *maius his praeceptis alium non est*, d ff$^{2.}$ *maius horum praeceptorum aliud non est*): a (vide ante) *hoc est magnum mandatum*

32. και pr: B sah cop syr^{sch} om | Δ om ὁ | ειπεσ cum ℵ*DEFHLXVΔΠ^{2} al permu ... ς Ln Ti ειπασ cum ℵ^{c}ABGKMSUΓΠ* al pl Mcelleus^{131}. Praeterea D a b c i q Hil (non item ff$^{2.}$ g$^{1.2}$ vid k l vg) post καλωσ pon | εισ εστιν cum ℵABKLMSUVXΓΔΠ al plus^{100} l (g$^{1.2.vid}$) am fu ing em erl iac prag reg taur go syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) add θεοσ (DG al^{8} Mcelleus ο θεοσ) c. DEFGH al sat mu a b c ff$^{2.}$ i q vg^{ed} (item tol al) sax sah cop arm syr^{p} c.* Mcelleus Hil | αλλοσ (g$^{2.}$ add *deus*): D a Mcelleus semel om

33. τησ prim: BUX al pauc om | καρδιασ (g$^{2.}$ om εξ ολ. τ. καρδ. κ.): ℵL al pauc cop add σου | συνεσεωσ: D 2^{pe} a i q δυναμεωσ, item b Hil (vide post); 1. 33. 118. 209. 299. cop arm h. l. ισχυοσ rursusque infra συνεσεωσ pro ισχυοσ... c ff$^{2.}$ (vide infra) om. Praeterea ς Ti post συνεσεωσ pergunt και εξ ολησ τησ ψυχησ, Ln [και εξ ολ. τ. ψυ.] cum ADXΓΠ unc^{9} (sed D^{gr} add αυτου, al pauc d q σου) al pler b c ff$^{2.}$ i l q (sed post ισχυοσ pon) vg sah syr^{utr} go aeth (sed ante και εξ ολησ τησ συνεσεωσ) Hil: omisimus cum ℵBLΔ 1. 118. 209. 299. a cop arm | και εξ ολ. τησ (ℵ* om; suppl ℵ^{c}) ισχυοσ (LX al -υωσ, item al pauc v. 30): vide ad συνεσεωσ qui transpon ... D 33. b Hil (vide post) om. Latini haec sic: a *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnib. viribus*; b i Hil *ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima* (i add *sua*), c ff$^{2.}$ *ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute*, q *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnibus viribus et ex tota anima sua*, l vg *ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine*; k corrupte *et non est praescriptum* pro *et non est praeter illum*, transilitque inde statim ad *tamquam te*, praetermissis mediis | τον πλησιον: ℵ*Δ add σου | εαυτον cum BXΔ*Π unc^{8} al pl a b c ff$^{2.}$ (g$^{1.2.vid}$) l q vg etc ... ℵADLSΓΔ^{2} al plus^{10} i k σεαυτον | περισσοτερον cum ℵBLΔ 33. (sah^{vid}) ... ς Ln Ti πλειον cum ADXΓΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *maius*, a *plus*, k *meliora*) | και των θυσιων cum ℵLMΔ 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al mu^{vid} ... Gb Sz Ln Ti om των cum ABDXΓΠ unc^{8} al pl

Mt 22, 46 Lc 20, 40 34 *καὶ ὁ Ἰησοῦσ, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶσ ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ·*
οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ. 133.2 *καὶ οὐδεὶσ οὐκέτι*
ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
35–37 Mt 22, 41–45 Lc 20, 41–44 35 134.2 *Καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ*
ἱερῷ· πῶσ λέγουσιν οἱ γραμματεῖσ ὅτι ὁ Χριστὸσ υἱὸσ Δαυείδ ἐστιν;
Ps 110, 1 Act 2, 34 36 *αὐτὸσ Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· εἶπεν ὁ κύριοσ*
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσ ἂν θῶ τοὺσ ἐχθρούσ

---

34. *ιδων* (H^2 al *ειδων*): H* al^{10} Chr^{7,784} *ειδωσ* | *αυτον* c. ABXΓΠ unc^8 (F hiat) al pler a (*et cum vidisset eum Iesus quia sensate respondit*) sah cop syr^{sch} go ... ℵDLΔ al^{15} Chr om (nec exprim it^{pler} vg syr^p arm aeth Hil) | *ει*: ℵ^{ca}Δ post *βασιλειασ* pon; ℵ* et ^{cb} L om | *ουκετι* (61. c^{scr} *ουκ*, 13. 69. 124. 346. a post *ετολμα*, x^{scr} post *επερ. αυτ.*): D 433. z^{scr} al^5 tol al sah cop om (sed 433. add *ετι* post *αυτ. επερ.*) | *αυτον επερωτησαι* (et. ℵ^c; 13. 28. 69. 346. *-ωταν*): ℵ* x^{scr} c *επερ. αυτ.*

35. *ελεγεν* (a l vg *dicebat*): D b c q *ειπεν* (b q *dixit*, c *ait*) idque post *διδ. εν τ. ιερω* pon; item i k *dixit*, ff$^{2\cdot}$ *ait* | *δαυ. εστ.* cum ℵBDLM^{2}T^{d}UΔ 1. 33. 69. 2^{pe} al plus^{10} k (*quia Chr. fil. Dav. est*) cop (cf Barn^{12} *επει ουν μελλουσιν λεγειν οτι* $\overline{χς}$ *υιοσ δαυ. εστιν*: ita ex ℵ; edd vero *-οτι ο* $\overline{χς}$ *υι. εστ. δαυ.*) ... ς Ln Ti *εστι δαυ.* cum AXΓΠ unc^7 al pl a c b ff$^{2\cdot}$ i l q vg (a c *quia Chr. fil. est David*; b *Christum esse filium Dav.*, ff$^{2\cdot}$ i l q vg *Christum filium esse Dav.*) syr^{utr} go | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

36. *αυτοσ* cum ℵBLT^{d}Δ 13. 28. 59. 69. 2^{pe} a k cop ... ς add *γαρ*, Ln [*γαρ*] cum AXΓΠ unc^9 al pler b i l q (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) vg go syr^{utr} aeth Hil, D arm *και ουτοσ* (sed d *et ipse*), c ff$^{2\cdot}$ sah *ipse autem*:: cf Lc | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *ειπεν* (q *dixit*, it^{rell} vg *dicit*, d male om): X 282. b^{scr} d^{scr} al^5 fere a b c ff$^{2\cdot}$ i k l vg arm *λεγει*, idque X b^{scr} 8^{pe} a b i (non item c ff$^{2\cdot}$ k l vg) arm post *αγιω* pon | *εν*: B om | *τω πνευμ. τω αγιω* cum ℵBDLUΔ (T^d *εν πνευμ. τω αγι.*) 33. 2^{pe} al vix mu arm ... Gb Sz *πνευματι αγιω* cum AXΓΠ unc^8 al pl | *ειπεν* sec cum ℵBLM^{2}T^{d}UXΓΔ 1. 13. 28. 33. 69. al mu^{vid} a b c d ff$^{2\cdot}$ i l vg sah cop syr^{utr} arm aeth Hil ... Gb Sz Ti *λεγει* cum AD^{gr}EGHKM*SVΠ al^{90} fere k q go (:: *ειπεν* et. Mt Lc Act paucis discedentibus; sed apud illos praecedit *λεγει* et *λεγων*, apud solum Mc *ειπεν*, quod mutationis caussa fuisse videtur. Etiam in LXX editum habemus *ειπεν*, sed Iust^{bis} dial 83 ex LXX *λεγει* [quaest 101 *ειπεν*] affert, item Latinus vetus. Hinc non cautum videbatur *λεγει* pro *ειπεν* nostro loco reponere.) | *ο κυριοσ* cum ℵALT^{d}XΓΔΠ unc^8 (hiat F) al fere omn ... Ln om ὁ cum BD c^{scr} (:: cf ll pp. LXX habent ὁ, sed deficit B ad hunc psalmum, praetereaque Barn^{12} ex ℵ et Iust^{bis} dial 83 psalmi verba absque ὁ exscripserunt) | *καθου* cum ℵADLT^{d}XΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} ... Ti *καθισον* cum B (:: *καθισαι* frequentissimum in N. T. nec fluctuare solet, ut *καθισατε* Mt 26, 36 Mc 14, 32 Lc 24, 49; ll pp *καθου* non fluct) | *αν*: D om | *θω*: D* *θωσω*, D^2 *θησω* | D *ε χθουσ* (sic) | *υποποδιον* c. ℵALXΓΔΠ unc^9 al fere omn it^{omn} (et. d) vg syr^{utr} go arm aeth ... Ti *υποκατω* cum BD^{gr}T^d 28. sah cop (:: Mt *υποκατω*, Lc Act LXX *υποποδιον*)

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 37 αὐτὸσ Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν
κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱόσ; καὶ ὁ πολὺσ ὄχλοσ ἤκουεν
αὐτοῦ ἡδέωσ.
38 $^{135.2}$ Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν 38–40 Lc 20, 46 s
γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖσ περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺσ Mc 23, 6 s Lc 11, 43
ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ 39 καὶ πρωτοκαθεδρίασ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ
πρωτοκλισίασ ἐν τοῖσ δείπνοισ· 40 $^{136.8}$ οἱ κατεσθίοντεσ τὰσ οἰ- Mt 23, 14
κίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήμ-
ψονται περισσότερον κρίμα.

---

37. αυτοσ cum ℵBDLT^{d}Δ 28. 106. 251. 2^{pe} a i k q (ff$^{2.}$ *si ipse David*, c *si David*) sah cop Hil ... ς add ουν, Ln [ουν] cum AXΓΠ unc^{8} (et Γ πωσ ουν δα.) al pler b (*si ergo David*) l vg (g$^{1.2.}$ vid) syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth (go *enim*) | λεγει: M^{2}U 33. 2^{pe} 48^{ev} c mt cop^{dz} syr^{sch} καλει (:: e Mt et Lc) | ποθεν: ℵ*M* 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{10} fere b (*quomodo*) sah arm aeth πωσ (:: ut Mt et Lc) | αυτου εστ. υιοσ c. BLT^{d} (similiter Δ k εστ. αυτου υι., 7^{pe} αυτ. υι. εστ., go *ei filius est*) ... ς Ln υιοσ αυτου εστι cum ℵAXΓΠ unc^{9} al pler b sah cop syr^{utr} aeth ... D a c ff$^{2.}$ i l q (g$^{1.2.}$ vid) vg arm Hil εστιν υι. αυτου | ο πολυσ: ℵD 2^{pe} om ὁ | ηκουεν (MΓ al pauc l vg [exc fu] ηκουσεν, al aliq b c g$^{2.}$ fu ηκουον, go *audiverunt*) αυτου ηδεωσ: D b ff$^{2.}$ i l vg (g$^{1.2.}$ vid) ηδεωσ (D d* praem και) αυτ. ηκου.

38. και εν τη διδ. αυτου ελεγ. (e *et in doctrina docebat*, k *et in docendo dicebat*, 33. syr^{sch} add αυτοισ) cum ℵBLΔ 33. c k cop syr^{sch} ... ς Ln και ελεγ. αυτοισ (F al αυτουσ, 1. 28. 124. 299. om; go *ad eos*) εν τη διδαχ. αυτ. cum AXΓΠ unc^{9} al pler l q vg sah syr^{p} go aeth ... D^{gr} 2^{pe} a b d i o δε (d *et ille*) διδασκων (D^{gr} a add αμα) ελεγεν αυτοισ (c *ipse autem docebat illos dicens*, ff$^{2.}$ *ipse autem docebat eos, dicens illis*) | των θελοντων (d *et qui volunt*): D^{gr} και των τελωνων | ασπασμουσ: 11. 238. 346. al^{25} fere c syr^{sch} arm pers^{p} praem φιλουντων (c *qui ambulant in stolis et volunt salutari* :: e Lc | ε. τ. αγοραισ: D 2^{pe} add ποιεισθαι (d *scribis et qui volunt - ambulare et salutationes in foro facitis*)

39. πρωτοκαθεδριασ: 28. 69. d^{scr} (al?) -δριαισ, item tum 28. (al?) πρωτοκλισιαισ | πρωτοκλισιασ ita ℵBDEGMΔΠ al pl ... AFHKLUXΓ al permu -κλησιασ

40. οι κατεσθιοντεσ (Δ κατασθ.) cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al longe pler, item Ti οι κατεσθοντεσ cum B (cf ad Lc 7, 33 sq) ... D 1. 91. 299. οι κατεσθιουσιν (it vg *qui devorant*, *qui comedunt*) :: e Lc (apud quem D οι κατεσθοντεσ) | τασ et των: D 229. om | χηρων (KΓ al χειρ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q (non item e k l vg nec g$^{1.}$ vid) syr^{hr} add και ορφανων | και: D it (exc e) vg (nec exprim syr^{sch}) om | προφασει μακρα (KMΓ al mu μακρᾶ, similiter it^{mu}, LΔ al pauc μακραν) προσευχομενοι (13. om και προφ. μα. προσευχ.): b l vg *sub obtentu prolixae orationis*, a e ff$^{2.}$ q *occasione* (a e *occansion.*) *longa orantes*, i *oratione longa utentes*, d *sub obtentu orantes*, c *oratione prolixa orantes et haec in oratione faciunt*, k *ista faciunt in excusatione*

41—44 Lc 21, 1—4 41 Καὶ καθίσασ κατέναντι τοῦ γαζοφυλακιου ἐθεώρει πῶσ ὁ
ὄχλοσ βάλλει χαλκὸν εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι
ἔβαλλον πολλά, 42 καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ
δύο, ὅ ἐστιν κοδράντησ. 43 καὶ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ μαθητὰσ
αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον·

---

longa | ουτοι: 13. 28. 69. οιτινεσ | λημψοντ. cum ℵABDLXΔ ... ς λη-ψοντ. cum ΓΠ unc9 al omnvid | Δ περισσον (δ *prolixius*)

41. καθισασ (D καθεζομενοσ, vide post): 1. 13. 28. 69. 91. 209. 299. 346. 2pe syrp mg arm Or4,288 (κατα μαρκον· και εστωσ ο ι̅σ̅ κατεναντι του γαζοφ. εθεωρει, και πασ εβαλλε χαλκον [ed. Ruae. -κοσ] εισ το etc) et290 (κατα δε τον μαρκον εστωσ κατεναντι του γαζοφ. θεωρει τινα τροπον πασ ο λαοσ βαλλει etc) εστωσ. Absque ο ι̅σ̅ edidimus cum ℵBLΔ a k cop ... ς add ο ι̅σ̅, Ln [ο ι̅σ̅] cum AXΓΠ unc9 al omnvid (sed 11. om ὁ) b c ff2· g2· i l q vg syrutr arm aeth Or4,288; item D και κατεν. του γαζοφυλ. καθεζομενοσ ο ι̅σ̅ | κατεναντι cum ℵADXΓΔΠ unc8 al pler Orbis ... BU 33. al20 Dampar 639 απεναντι, 13. 346. κατενωπιον | γαζοφυλακιου cum ℵABDKLUV*ΓΔΠ* al pl: EGMSV2XΠ2 (F hiat) al mu -λακειου. Item bis γαζοφυλακειον EFGMV (item X v. 41, non 43) al mu | εθεωρει: ℵ* θεωρει, item Or4,290 (vide supra). Libere i: *Et cum sedisset Iesus contra gazoph. et multi divites iactabant multa*; similiter g2· *et sedens Iesus contr. gazoph. et multi div. iactabant multa*, item mt addito *aspiciebat* post *gazoph.* Cf supra Or | βαλλει (a k *quomodo-mittit*): 13. 69. 124. εβαλλε (69* εβαλε). Cf Latinos: *quomodo turba mitteret* l vg, *quom. turbae mittebant* (*mitterent* d, *iactarent* q) ff2· d q, *quantae turbae iactabant* b, *quanta turba mittebant.* D ab εβαλλεν (pro βαλλει) transiluisse videtur; certe enim om βαλλει usque πλουσιοι | εβαλλον (ℵ* εξεβαλλ.) cum (ℵ*)et ℵcABDEGHKLSXΓΔΠ2 al pl it vg al Or4,288 Dam par 639 ... FMUVΠ* al30 fere εβαλον

42. και ελθουσα (Δ προσελθ.) c. ℵABLXΓΔΠ unc9 al fere omn copwi etschw syrsch syrp (και c. ob.) arm aeth Dampar 639: D 2pe it vg sah coppetr 3· Or4,288 ελθ. δε | χηρα: ℵ γυνη χηρα | πτωχη cum ℵABLXΓΔΠ unc9 al omn fere g2· (et l·vid) l vg sah cop syrutr aeth Or Dampar ... D 2pe a b c ff2· i k q arm om, hinc Gb0 | εβαλεν: K 13. 69. 124. al pauc εβαλλεν

43. ειπεν cum ℵABDKLUΔΠ al40 fere a k sah cop syrutr aeth Or4,289 Dam par 639 ... ς (= Gb) Ti λεγει cum EFGHMSVXΓ 1. 69. b c (ff2· g1·2· ut vdtr) i l q vg armvid (Or4,291) | αυτη η πτωχη (et. c ff2· g2· l vg; k om πτωχη, cf Cyp Amb): D 2pe yscr al pauc a b i q Or4,289 et 291 η πτωχ. αυτη | πλειον: ℵ Dampar ed πλεον . . U 2. 33. 73. 245. 435. al pauc Dampar 639 cod πλειω | βεβληκεν c. EFGHKMmgSUVXΓΠ (M* om) al longe pl ... Ln εβαλεν cum ℵc(ℵ* εβαλλεν)ABDLΔ 33. al15 fere Orbis Dampar :: at ita Lc lectione non fluct | των βαλλοντ. cum ℵABDLXΓΔΠ unc7 al plus50 Orbis ... ς τ. βαλοντων cum FH al sat mu Dampar ...

44 πάντεσ γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντοσ αὐτοῖσ ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆσ ὑστερήσεωσ αὐτῆσ πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆσ.

XIII.

1 [137.2] Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷσ Mt 24, 1—8 (1—9)
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ Lc 21, 5—11
οἰκοδομαί. 2 καὶ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ· βλέπεισ ταύτασ τὰσ με-
γάλασ οἰκοδομάσ; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθοσ ἐπὶ λίθον, ὃσ οὐ μὴ κατα-

1. 13. 248. a b c ff[2.] g[2.] i q (contra *qui miserunt* k l vg) arm[usc] (non item[zoh]) om

44. παντεσ γαρ (et. Or [4, 289]): D 1. 33. al aliq sah add ουτοι :: e Lc | περισσευοντοσ αυτοισ (et. Or Dam[par cod]): UΓΔ al mu Dam[par ed] περισσευματοσ αυτων (Γ al pauc αυτοισ). Similiter aliq in Lc. Cf Clem [579] ο μεν γαρ (πλουσιοσ ex praegressis) απο του περισσευματοσ, η δε εκ τησ υστερησεωσ συνεισηνεγκεν. Item Const [3, 7, 6] οτι οι παντεσ εκ του περισσευματοσ αυτων εβαλον, αυτη δε εκ του υστερηματοσ ολον τον βιον ον ειχε | εβαλον: F 251. 282. al pauc εβαλλον | εβαλεν: 251. 282. c[scr] 256. al εβαλλεν

XIII. 1. εισ των (ita et. Ln, sed falsus est de D) cum ℵBEGHKLMSUVΓΠ al pl... Ti εισ εκ των cum ADFXΔ 1. 13. 28. al[20] fere (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*) :: εισ εκ passim fluctuat; passim ut Ioh 6, 8 neutiquam fluctuat; passim εκ ut Mc 13, 10. 14, 43 sine dubio aliena manu inlatum | D* ποδαποι et ποδαπαι | οικοδομαι (et. a i vg[ed] am fu prag em ing al): D b c ff[2.] g[2.] k l q gat mt tol add του ιερου :: cf Mt

2. και ο ις (e syr[sch] *Iesus autem*) ειπ. αυτ. cum ℵBL 33. 115. 237. 255. e sah cop syr[sch] pers[p] (sax κ. ειπ. αυτ. ο ις) ... ς και ο ις αποκριθεισ ειπ. αυτ. (arm αυτ. ειπ.) cum EFGHMSUVXΓ al pl q arm aeth; item Ln και αποκριθεισ ο ις (a b i om) ειπ. αυτ. cum AKΔΠ 1. 28. 69. al plus[20] ff[2.] k g[2.vid] l vg (item a b i; c vero *ad quem respondens Iesus ait*) syr[p]; item D και αποκριθ. ειπ. αυτοισ ο ις | αυτω (l vg, item cf c): D al pauc a b e ff[2.] g[2.] i k q (vg[cdd]? sed non am em ing prag tol al) αυτοισ (:: e Mt) ... 1. 118. (vide ante c arm) om | βλεπεισ (l vg): D[mg] al[2] a b c e ff[2.] g[2.] i k q sax βλεπετε (:: e Mt), praetereaque 2[pe] b c ff[2.] i k* sax praem ου (*nonne*, k* *non*) :: e Mt | ταυτ. τασ μεγαλ. (Γ u[scr] l om) οικοδ. (13. 69. 124. 258. 346. a τασ οικ. τασ μεγ.): a *has structuras magnas*, g[2.] *has magnas aedificationes*; c ff[2.] i q *haec omnia* (b i *omn. haec*) *magna aedificia*, l *omnes has aedificationes*, vg *has omnes magnas aedific.*, k *omnia illa magna*, e *ista magna et aedificia vestra* | ου μη: DG 1. 13. 28. 69. 2[pe] al[10] fere a b c e ff[2.] g[2.] i k l q arm praem αμην (1. 118. 299. om, c *amen amen*) λεγω υμιν (G 2[pe] 13. 28. 69. 115. l σοι) οτι (G 1. 13. 69. 115. 2[pe] al pauc a q om) :: e Mt | αφεθη sine ωδε cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl ff[2.] i l vg ... Ln add ωδε (:: e Mt ubi

λυθῇ. 3 [138.2] καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτροσ καὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ καὶ Ἀνδρέασ· 4 εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα; 5 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἤρξατο λέγειν αὐτοῖσ· βλέπετε μή τισ ὑμᾶσ πλανήσῃ. 6 πολ-

non fluct, cf et. Lc) cum ℵBDGLM²UΔ al[60] fere a b g²· q syr[sch] et[p] c.* arm (sah cop aeth transp), item e k *in templo*, c *in isto templo* (ut et. Cyp[test 1, 15] *in evglio dominus dicit: Non relinquetur in templo lapis super lapidem qui non dissolvatur, et: Post triduum aliud excitabitur sine manibus.*) | επι λιθον cum ℵBGLMUXΓΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al[40] fere ... ς Ln Ti επι λιθω cum ADEFHKSV al pl (:: alterum ap Mt alterum ap Lc) | οσ ου μη καταλυθη cum ℵ[c]ABDXΓΔΠ unc[9] al pler: ℵ*L 106. 13. 69. al pauc οσ ου (13. 69. al? add μη) καταλυθησεται :: ut Mt et Lc. Praeterea D a b c e ff²· g²· i k n (non item l q vg) Cyp[test 1, 15] (vide ante) add και δια τριων ημερων αλλοσ αναστησεται ανευ χειρων, *et post triduum* (e *post triduo*) *alius* (k *aliumut* sic) *excitabitur sine manibus* e k (et Cyp), *et post* (i *in*) *triduum alius* (i *aliud*) *resurget sine manib.* a i n (n incipit ab *us resurg.*), *et in triduo aliut* (ff²· g²· *illud*) *resuscitetur sine manib.* b ff²· g²·, *et post tertium diem et aliut resuscitetur sine manib.* d, *et in triduo resuscitabo illud sine manibus* c :: cf 14, 58 et Ioh 2, 19

3. και καθημενου: L om και (al pauc habent καθ. δε vel καθ. ουν) | ιερου: K ὄρου sic | επηρωτα cum ℵBL 13. 28. 33. 69. 229. al pauc cop [wi] et [petr 3] syr[p mg] ... ς Ln επηρωτων (AEFGH επερωτ., Δ επιρωτ.) cum ADXΓΔΠ unc[9] al pler it vg cop[schw] sah syr[sch] et [p txt] arm aeth (sed c ff²· cop[schw] al *interrogaverunt*) | κατ (B* καθ) ιδιαν: M κατ ιδια, 251. sah om | ο πετρ. cum ℵD 2p[e], item 115. 7p[e] (al[vid]) ο τε πε.... ς Ln Ti om ὁ cum ABLXΓΔΠ unc[9] al pler | ιακω. και ιωανν.: U 28. 69. 124. 346. 435. ιωανν. κ. ιακω. | ιωαννησ (ita ℵ* et ℵ[c]): ℵ[a]B ιωανησ

4. ειπον cum ℵBDL 1. 13. 28. 33. 69. 346. (al[pe vid])... ς ειπε cum AXΓΔΠ unc[9] al pler | ταυ. εσται: Γ ταῦτά ἐστι | οταν: MΔ οτε (124. οτι) | μελλη cum ℵABFGHKLSUVΠ al pl ... Ti μελλει cum DEMXΓΔ 33. 69. 124. y[scr] al plus[20] | μελλ. ταυτ. (L τα. με.) συντελ. παντ. cum ℵBL (aeth) ... ς μελλ. παντ. (c πα. με.) ταυτ. συντελ. cum DEFSUVX al pl a c n (sed d *omnia haec consummabuntur*); item Ln μελλ. ταυτ. παντ. συντ. c. AGHKMΓΠ al[35] q (*coeperint haec omnia consummari*) cop syr[utr], similiter l (g¹·²·?) vg sah *haec omnia incipient consummari*; item b ff²· i *haec omnia consummabuntur* ... Δ 13. 229* 435. y[scr] 2p[e] k (*haec incipiunt perfici*) om παντα

5. ο δε ις̅ cum ℵBL 33. sah cop syr[sch] arm pers[p] ... ς Ln ο δε ις̅ αποκριθεισ cum AXΓΔΠ unc[8] al pler (sed 237. 238. om ις̅) ff²· (*respondens autem Iesus*) syr[p], item DG 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299[vid] 2p[e] b i l q vg και αποκριθεισ ο ις̅ (sed G 1. al pauc inter αποκρι. et ο ις̅ pon αυτοισ, vide post); c *respondens Iesus*, a k n *et respondens* | ηρξατ. λεγ. αυτοισ (c *ad illos*) cum ℵBLU 11. 13. 33. 209. al[5] ac plur b c ff²· i

λοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντεσ ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
πολλοὺσ πλανήσουσιν. 7 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμουσ καὶ ἀκοὰσ
πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλοσ. 8 ἐγερ-
θήσεται γὰρ ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται
σεισμοὶ κατὰ τόπουσ, ἔσονται λιμοί. 9 ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα. 139. 1 9—13 Lc 21, 12—19 Mt 10, 17—22

l q vg sah cop syrsch aeth ... ς αυτ. ηρξ. λεγ. cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl syrp; item ηρξ. λεγειν sed αυτοισ inter αποκρι. et ο ις posito G 1. al pauc; item M²Δ 69. 124. 157. 346. 3pe ηρξ. αυτ. λεγειν ... D 237. 2pe al⁶ a k n arm ειπεν αυτοισ (k *dixit illis*, a n *ait illis*) :: e Mt | πλανησῃ: DHΓ al¹⁰ fere -νησει

6. πολλοι cum ℵBL (i ap Blanch, non ap Alter) aeth persp ... ς Ln add γαρ cum AΔXΓΔΠ unc⁹ al omnvid it vg sah cop syrutr arm :: at ita et Mt et Lc; Mc vero abiectis coniunctionibus scribere adamat, testibus plerisq saepe substituentibus quod aptum videbatur maxime ex ll pp, cf ad 3, 35. 4, 28. 9, 24. 10, 27. 28. 39. 11, 23. 12, 6. 24. 29. 31. 36. 37.) | επι (it vg *in*): G εν | ονομ. μου: k add *pseudiprofetae* | οτι (ita a i l vg): D 33. al pauc b c ff²· g²· k q gat om :: ut Mt | ειμι: 13. 28. 61. 69. 124. 346. al⁵ b c g²· l gat sax sah cop arm add ο χς :: ut Mt

7. ακουσητε cum ℵADLXΓΔΠ unc⁹ al fere omn (69. -σετε) ... B ακουητε (sic), 124. (ap Birch, non ap Alter) ακουετε: Ti ακουετε ex errore de B | μη: ℵ* et corr (cb vdtr) 8pe praem ορατε (ℵavelca improbavit) :: e Mt | θροεισθε (ℵcb, certe idem qui ορατε restituit, -εισθαι): D 12. 57. 122. 255. θορυβεισθε (D -σθαι), sed d *ne timueritis* pariter ac b g²· i l q vg, item c ff²· k *nolite timere*; contra a n *nolite turbari* | δει cum ℵ*B sah cop ... ς Ln add γαρ cum ℵcADLXΓΔΠ unc⁹ al omnvid it vg syrutr etc :: at ita et Lc et Mt lectione non fluct | αλλ cum ℵAB etc: D αλλα

8. επ cum ℵBKLΔ²Π* 1. 69. al⁴scr ... ς Ln Ti επι cum ADXΓΠ² unc⁸ al longe pl (Δ* αντι εθνον, item 2pe?). Latini *super* a ff²· g²· i k n δ², *supra* l, *contra* b c d g¹· vg, *adversus* q | εσονται σεισμ. cum ℵBDL 28. 124. 299. sah cop ... ς Ln και εσοντ. σεισμ. cum AXΓΔΠ unc⁹ (sed M* 122* ab εσοντ. priore ad εσοντ. alterum transiluere) al pler it vg syr utr arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | εσονται λιμοι (ℵ* om κατ. τοπ. εσοντ. λιμοι, item antea a βασι pri ad βασι alterum transiluerat: utroque loco ℵc supplevit) cum ℵcBL 28. cop ... ς Ln και εσοντ. λιμ. cum AXΓΔΠ unc⁹ al pler q syrutr sah aeth; (arm om και εσοντ.) ... D 2pe a b c ff²· g¹·²· i k l n vg και λιμοι (omisso εσοντ.) | λιμοι sine additamen cum ℵ(*etc)BDL a b c ff²· g¹·²· i k l n vg cop aeth are ... ς (sed Gb⁰) add και ταραχαι cum AXΓΠ unc⁹ al omnvid q sah syrutr (arm add και λοιμοι και ταραχ.) Orint 3,855 (*Marcus addit:* et turbelas)

9. αρχη (Gb' Sz) cum ℵBDKLS*UΔΠ* (item E*vid) al⁴⁰ fere a b ff²· g¹· g²· i k l n q vg (sed a n *initium dolorum omnia haec*, g²· *omnia haec initium dolorum*. Similiter 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2pe ταυτα δε παντα αρχη [69. αρχαι] ωδινων :: cf Mt; c plane om αρχ. ωδ. τα.) sah cop syrutr arm aeth ... ς (= Sz) Ti αρχαι c. AEFGHMS²VXΓΠ² al pl (:: sic

Mt 24, 9 *Βλέπετε δὲ ὑμεῖσ ἑαυτούσ· παραδώσουσιν ὑμᾶσ εἰσ συνέδρια καὶ εἰσ συναγωγὰσ δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ.* 10 $^{140.6}$ *καὶ εἰσ πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.* 11 $^{141.2}$ *καὶ ὅταν*
Lc 12, 11 s *ἄγωσιν ὑμᾶσ παραδιδόντεσ, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ᾽ ὃ*

it vg apud Mt) | *βλεπ. δε υμ. εαυτουσ* (Δ *αυτουσ*, ℵ* om; similiter k *haec videte*, inter *initium parturitionis* et *haec* puncto posito): D 1. 28. 91. 124. 2^{pe} a ff^{2} i n arm om :: ut Mt | *παραδωσ. υμ.* cum BL cop arm aeth ... ς Ln *παραδ. γαρ υμ.* (:: ut Mt 10, 17 lectione non fluct; praeterea cf supra ad v. 6) cum ℵAXΓΔΠ unc^{9} al pler c ff$^{2 \cdot sabat}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg sah syr^{utr} ... 1. 28. 124. 299. *και παραδ. υμασ...* D 2^{pe} a ff$^{2\cdot blanch}$ i k n *ειτα* (2^{pe} add *δε*) *υμασ αυτουσ παραδ.* (*deinde vos ipsos tradent*) | *και εισ συναγωγασ δαρ.*: minusc mu *και εν ταισ συναγωγαισ αυτων δαρ.*, item g^{2} syr^{sch} *et in synagogis suis vapulabitis.* Eandem verborum coniunctionem testantur k n *in concilia* (k *conciliabula*) *et in synagogis vapulabitis* (k om *vap.*); nec contra sunt a c ff^{2} l q vg *in conciliis et in synagogis vapulabitis* (i vero *in conciliis et synagogis vap.*). Eandem confirmant syr^{p} aeth. Nec magis post *συναγωγασ* interpungunt AEKLMΠ al ut vdtr pl. Ita ediderunt ς Gb Sz; contra ς^{e} Wtst *συναγωγασ·* et Ln *συναγωγασ*, ediderunt cum Γ al i cop. | X *δαρησησθε* | *και επι ηγεμ.* (AKΓΠ* al^{20} fere add *δε* :: ut Mt 10, 18) *και βασ. σταθησ.* (GU 1. 13. 33. al^{35} fere sah *αχθησεσθε* :: ut Mt 10, 18): X 435. y^{scr} al pauc om | *ενεκεν* cum ℵADL etc: B *ενεκα*

10. *τα*: D* om | *πρωτ. δει* cum ℵBD 28. 299. 53^{ev} a n l vg Aug$^{cons\,2,148}$, item (vide post) *πρω. δε δει* 108. 124. 157. 2^{pe} al pauc c d ff^{2} g^{2} i (k *prius enim oport.*) sah arm ... ς Ti *δει πρωτ.* c. ALXΓΔΠ unc^{9} al pler q cop^{vid} syr^{p}. Verba *και εισ πα. τ. εθνη* 108. 124. 157. etc ad praecedentia trahunt, item interpretes qui *primum autem, prius enim.* Ex quibus c sah arm sic: *in testimonium illis et* (arm add *omnibus*) *gentibus. Primum autem* etc, d ff^{2} i *in test. illis et in omnes gentes. Primum autem* etc; g^{2} tol *illis et in omnes gentes* (*et in omn. gent.* g^{2} non vdtr omittere, sed non satis liquet). *Sed constantes estote* (tol *state*). *Primum autem* etc, k *illis et in omnes gentes. Sed confortamini. Prius enim* etc. Praeterea post *το ευαγγελιον* D ff^{2} g^{2} tol (item syr^{sch} sed omissis antea *και εισ παντ. τ. εθν.*) add *εν πασιν τοισ εθνεσιν* (*in omnib. gentib.*) :: cf Mt 10, 18 et 24, 14

11. *και οταν* cum ℵBDL 33. a c g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l n vg cop... ς *οταν δε* (:: ut Mt 10, 19 Lc 12, 11) cum AXΓΔΠ unc^{9} al longe pler ff^{2} q sah syr^{utr} arm aeth Or^{1,295} | *αγωσιν* cum ℵABDGKLMUXΔΠ al^{60} fere Or ... ς (= Gb Sz) *αγαγωσιν* cum EFHSVΓ al permu (c d ff^{2} q *perduxerint*, i l vg *duxerint*, a n *adducent*, k *optulerunt*) | *προμεριμνατε* (et. Or): MΓ 11. 33. 131. al plus^{40} *μεριμνατε* (:: cf Lc 12, 11 Mt 10, 19) | *τι* (13. 69. 124. 346. *πωσ η τι* :: ex ll pp) *λαλησητε* (U al^{30} fere -*σετε*) absque additam cum ℵBDL 1. 33. 69. 157. 209. 32^{ev} c ff^{2} g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l q vg sah cop aeth ar^{e} ar^{p} ... ς (sed Gb^{00}) Ti add *μηδε μελετατε*, Ln [*μηδ. μελετ.*] c. AXΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} (item Or^{1,295} *μηδε προ-*

ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖσ
οἱ λαλοῦντεσ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 καὶ παραδώσει ἀδελ-
φὸσ ἀδελφὸν εἰσ θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖσ καὶ θανατώσουσιν αὐτούσ. 13 καὶ ἔσεσθε μισούμε- Mt 24, 9. 13.
νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνασ εἰσ τέλοσ, οὗτοσ
σωθήσεται. 14 [142.6] Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆσ ἐρημώσεωσ Mt 24, 15—25 (14—23)
ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, [143.2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου- Lc 21, 20—24; Dan 9, 27
δαίᾳ φευγέτωσαν εἰσ τὰ ὄρη, 15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματοσ μὴ κατα- Lc 17, 30

μελετατε omissis τι λαλησ.), item 28. 38^{vid} 299. 433. 2^{pe} a n μηδ. μελετατε vel (ut 38. 2^{pe} a *praemeditare*, n *praemeletare*) προμελετατε ante τι λαλησετε :: e Lc 12, 14 fluxit | αλλ: D αλλα | ο εαν cum ℵBLXΓΔΠ unc^{9} al pler Or ... Ln ο αν cum AD al pauc | τουτο (*id* ff^{2} l q vg; *hoc* a i n): D αυτο (c *ipsum*, sed d *hoc*), 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} k mt Or εκεινο (*illut* k, *illud* mt) | λαλειτε: 1. 90. r^{scr} al pauc λαλησετε (-σατε, -σητε) | εστε υμεισ (*estis vos* g^{2} i k l am fu ing prag, *eritis vos* d q): MU al^{20} fere a c ff^{2} n vg^{ed} et $^{mss\,mu}$ υμ. εστε :: ut Mt 10, 20

12. και παραδωσει cum ℵBDL a c k n sah cop ... ς παραδωσ. δε (:: ut Mt 10, 21) cum AXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (v^{*} o^{scr} nec δε nec και) ff^{2} ($g^{1.2.vid}$) i l q vg syr^{utr} aeth $Or^{1,295}$ | επαναστησονται (et. Or): B -στησεται (item BΔ Mt 10, 21)

13. δια το: $Δ^{*}$ δ. τον | ουτοσ: X ουτωσ

14. το βδελ. τησ ερημω. (69. om τ. ερ.) absque additam cum ℵBDL 2^{pe} a ff^{2} $g^{1.2}$ i n^{*} q vg sah cop arm $Aug^{cons\,2,149}$ („*quod Mt ait*: Cum ergo videritis abomin. desol. quae dicta est a Dan. proph. stantem in loco sa., qui legit intelligat, *hoc Marcus ita dicit*: Cum autem videritis abomin. desol. stantem ubi non debet, qui legit intelligat") ... ς (= Gb) add το ρηθεν υπο (1. al^{10} fere δια) δανιηλ του προφητου, et Ln [το ρη. υπ. δα. τ. πρ.] cum AXΓΔΠ unc^{9} al fere omn c k (**ante profeta*, ***a prof.* sed sine δανιηλ) l n^{**} syr^{utr} aeth :: e Mt ubi nemo om | εστηκοτα cum ℵBL, item Ln εστηκοσ cum D 28. ... ς εστοσ (:: ut Mt) cum AEFGHSVΔ$Π^{*}$ al pl, item $ς^{e}$ Gb Sz εστωσ cum KMUXΓ$Π^{2}$ al mu ... 1. 13. 28. 69. 91. 299. 346. στηκον | οπου (U^{*} vdtr εν τοπ. αγ. scripturus fuisse) ου δει: $aeth^{ed}$ et ^{mss} praem (vel add?) *in loco sancto* (sed cod m om οπ. ου δει) :: e Mt | νοειτω (Γ νοητω): D a g^{2} n add τι αναγεινωσκει (n *quid dicit*, a *quidquid legit*) | εισ: U 2^{pe} 131. al pauc επι

15. ο δε επι cum ℵAEGKLMSUVXΓΔΠ al fere omn syr^{p} arm ... D 2^{pe} a ff^{2} ($g^{1.2.vid}$) i k l n q vg και ο επι ... Ln ο επι (:: at ita Mt) cum BFH c sah cop ($Or^{2,273}$ non adscriptis iis quae praecedunt) | UΓ al δοματοσ | καταβατω (XΔ al pauc -βητω, M d^{scr} 252. 435. καταβαινετω :: cf ad Mt) absque additam cum ℵBL (2^{pe}, sed om μηδ. εισελθ. τι αρ.) c k sah cop syr^{sch} $pers^{p}$ ... ς Ti add εισ την οικιαν, Ln [ε. τ. οικ.] c. ADXΓΔΠ unc^{9} al longe pler a ff^{2} g^{1} (et $^{2.vid}$) i l n q vg (a n *in domo*) syr^{p} arm aeth ($Or^{2,273}$ libere nil nisi ο επι του δωματ. μη καταβατω

Lc 17, 31 βάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ τῆσ οἰκίασ αὐτοῦ, 16 καὶ ὁ εἰσ
τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰσ τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐ-
τοῦ. 17 $^{144.2}$ οὐαὶ δὲ ταῖσ ἐν γαστρὶ ἐχούσαισ καὶ ταῖσ θηλαζούσαισ
ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ. 18 $^{145.6}$ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται
χειμῶνοσ. 19 $^{146.2}$ ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψισ, οἵα οὐ
γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆσ κτίσεωσ, ἣν ἔκτισεν ὁ θεόσ, ἕωσ τοῦ

εισ την οικιαν αυτου exscripsit) | εισελθατω cum ℵADLΔ 13. 28. 346. ... ς εισελθετω cum BXΓΠ unc^9 al pler | αραι τι cum ℵADXΓΔΠ^2 unc^8 al omn fere it vg etc ... Ti τι αραι cum BKLΠ* 72. 253.

16. ο εισ τ. αγρον sine ων cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 245. 299. c^{scr} 2^{pe} ff^2 q (d ff^2 q *qui in agro*) cop ... ς Ti add ων cum AXΓΠ unc^9 al pler a c g^2 i k l n vg (*qui in agro erit* c i l vg, *qui in agro fuerit* a n, *qui in agro est* k, *qui in agro sunt* g^1) syr^{utr} arm aeth (:: ο εν τω αγρω ap Mt et ο επι του δωματοσ v. 15 minus poscere sibi videbantur ων quam ο εισ τον αγρον) | επιστρεψατω (D* -ψετω): Or^{3,207} alludens του ιυ διδασκοντοσ και λεγοντοσ· μη στραφητω (e^d -φετω) εισ τα οπισω αραι το ιματ. αυτου | εισ (M επι) τα οπισω (haec om a i): ℵD 11. al pauc^{vid} om εισ τα (Latini nil nisi *retro*, sed nec aliter Lc 17, 31) :: possunt ex Lc 17, 31 inlata esse, ubi R* tantum om; sed Mt οπισω sine εισ τα habet nec fluct

17. δε: D^{gr} om | A al$^{2\,scr}$ εγ γαστρι | θηλαζουσαισ: L ενθηλαζουσαισ, D 28. θηλαζομεναισ. Latini: *nutrientibus* c ff^2 (g$^{1.2\,vid}$) q vg, *lactantibus* a l n, *quae lactant* k

18. προσευχ. δε: D a i n και προσευχ., c ff^2 *orate ergo* | ινα μη γενηται χειμωνοσ cum ℵ*et^{ca}B arm, item D ινα μη χειμω. γενωνται, c d *ut non hieme fiant*, ff^2 l vg Aug^{cons} *ut hieme non fiant*, i *ne hieme fiant*; item L 50. 69. 262. a n* q ιν. μη χειμ. ταυτα γινεται (50. 69. γενηται, 262. γενητ. ante ταυτ.), *ne* (q *ut non*) *hieme haec fiant*, 13. 28. 299. 2^{pe} ιν. μ. γενητ. ταυτα χειμ., g^1 mt *ut hieme non fiant haec*: itaque absque η φυγ. υμ. (Gb^{oo}) cum ℵ*et^{ca}BDL al^7 it^{pler} vg arm Aug$^{cons\,2,151}$ (*quod vero ait Mt*: Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato, *hinc Mc partem dixit, partem tacuit*; orate vero, *inquit*, ut hieme non fiant)... ς ιν. μη γεν. η φυγη υμων χειμ. cum ℵ^{cb}AXΓΔΠ unc^9 al pler k gat g^2 (*ut hieme non fiat fuga vestra*) sah cop (χειμ. ante η φυ. υμ.) syr^{utr} go aeth (:: e Mt ubi non fluct). Praeterea in fine add L al^{20} fere g^2 k n** (*ne hiem. aut sabb. haec fi.*) gat pers^p η (minusc mu μηδε) σαββατου (vel -των, -τω, εν σαββ.)

19. εσοντ. γαρ αι (Δ om) ημερ. εκειν. (Δ om): Γ εσται γαρ εν ταισ ημεραισ εκειναισ, item a b d k n q *erunt enim in* (d q om) *diebus illis* | θλιψισ (AΔ al -ψεισ) οια etc cum ℵABLXΓΔΠ unc^9 al pler cop syr^{utr} aeth go ... D 299. 2^{pe} y^{scr} it vg arm θλιψεισ οιαι ουκ εγενοντο (y^{scr} ου γεγοναν, 2^{pe} ου γεγονασι ποτε, a n *non fuerunt numquam*) τοιαυται (c *tribulationes et pressurae quales non fuerunt*, i l am gat mt tol *tribulationis tales quales* etc) | ην (cum ℵBC*L 28; ς Ti ησ cum AC^{2}XΓΔΠ

νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 [147.6] καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς
ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς
ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 [148.2] καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν Lc 17, 23
εἴπῃ· ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 [149.6] ἐγερθή-
σονται δὲ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ποιήσουσιν σημεῖα

unc[9] al fere omn) εκτι. ο θεοσ (b l q vg): D 27. 2pe a c ff[2.] i k n arm om (arm om et. κτισεωσ, item 28. 299.) | και ου μη: D ουδε μη, FG 1. 13. 69. 157. 253. 346. 2pe ουδ (157. ουδε) ου μη :: cf Mt | γενηται: D 2pe it (exc k *et non erit numquam*) vg γενωνται

20. εκολοβω. κυριοσ (c ff[2.] k Promiss *deus*, sed ff[2.] sabat *dominus* idque post *dies*) cum אBL b c ff[2.] g[1.] g[2.] i k l vg aeth ... ς Ln κυριοσ εκολοβω. cum ACDXΓΔΠ unc[9] al pler (13. 28. 69. 299. al sah Op ο θεοσ εκολ.) a q (i ap Blanch ex errore ut vdtr) sah cop syr[utr] go arm Op | τασ ημερασ (et. a b ff[2.] i k l q vg go syr[p]): EFGMΔ 1. 13. 69. al[25] fere c g[1.2.] mt tol sah cop syr[sch] arm aeth Op Promiss add εκεινασ (:: cf Mt), item D a b ff[2.] i q arm add δια τουσ εκλεκτουσ αυτου | αλλα δια: 1. 13. 28. 69. al[5] δια δε :: e Mt | εκολοβωσεν sec: b g[2.] *breviabuntur* :: ut Mt

21. και: U 1. al plus[10] sah syr[sch] om :: ut Mt | εαν cum אABC etc: DL αν | υμιν ειπη (אABC etc): sah ειπ. υμιν | ιδε pr cum אBL ... ς Ln ιδου (:: ut Mt) cum ACDXΓΔΠ unc[9] al omn[vid]. Item ιδε sec cum אBDL 28. 2pe ... ς ιδου cum AW[b]XΓΔΠ unc[9] al longe pler; C 63. cop om | ο χς sine η vel και (Gb') cum אLU 40. 69. 127. 131. 157. 2pe al[50] fere k l (g[1.vid]) vg (et. am em ing tol al) Cyr[hr 229] (libere: εαν ειπωσιν· ιδου ωδε ο χς, ιδου εκει, μη πιστευσησ) Vict[mosq 2,53] (ex cod d) Promiss (*cum vobis dixerint: Ecce hic est Chr., ecce illic, nolite credere*) ... ς Ln add ἤ cum ADXΓΔΠ unc[8] al sat mu a b c ff[2.] g[2.] i q syr[p] arm go aeth, item C 63. cop omisso ιδε sq; item B prag (al?) sah syr[p] add και (:: cf Mt) | πιστευετε (Gb Sz prob Schu) cum אABCDEFHLVΔ al plus[40] (a c d ff[2.] k q *nolite credere*, g[2.] *ne credetis* sic) ... ς (= Gb Sz) πιστευσητε (:: ut Mt) cum GKMSUW[b]XΓΠ al pl (b i l vg *ne credideritis*)

22. εγερθ. δε cum אC ... ς Ln Ti εγερθ. γαρ (:: ut Mt lectione non fluct) cum ABDL ac testib rell | ψευδοχριστ. και cum אABCL unc rell al fere omnib it[pler] vg sah cop syr[utr] etc ... Ti (Schu prob vdtr) om cum D 124. i k (:: cum facile a ψευδο- pri ad ψευδο- alt aberrari potuerit pariterque in Mt Δ al pauc h ψευδοχρ. και omittant, non cautum videtur a Mc omissum dicere) | ποιησουσιν (Schu prob vdtr) cum D 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2pe a (a d *facient*) Vict[mosq 2,53] ... ς Ln δωσουσι (:: ut Mt lectione non fluct) cum אABCL unc rell al pler it[pler] vg syr[utr] cop etc. Cf et. Or[3,143] και ποιησει σημεια και τερατ. ο ελευσομενοσ, ωστε αποπλανασθαι, ει δυν., και τουσ εκλ., item [3,765] οτι (praecedit ο ανθρωπ. τησ αμαρτιασ) εν τη του διαβ. εξουσια ποιει πασαν δυναμιν και σημεια και τερατα, εν οισ καταπλησσεται και αποπλανησει, ει δυν., και τουσ εκλ. Certe αποπλαναν, quod utroq loco

καὶ τέρατα πρὸσ τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺσ ἐκλεκτούσ.
24–27 Mt 24, 29–31 Lc 21, 25–28 23 ὑμεῖσ δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα. 24 150. 2 Ἀλλὰ ἐν
ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιοσ σκοτισθή-
σεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγοσ αὐτῆσ, 25 καὶ οἱ ἀστέρεσ
ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντεσ, καὶ αἱ δυνάμεισ αἱ ἐν τοῖσ
οὐρανοῖσ σαλευθήσονται. 26 151. 2 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαισ μετὰ δυνάμεωσ πολλῆσ καὶ δόξησ.
27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺσ ἀγγέλουσ καὶ ἐπισυνάξει τοὺσ ἐκλε-

---

Or scripsit, Marci est. | προσ: Γ εισ | τουσ εκλ. cum ℵBD^{gr} ... ς Ln και τουσ εκλ. (:: e Mt ubi non fluct) cum ACLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm go aeth (Or vide ante)

23. υμεισ δε βλεπετε (k q *vos autem videte*, Cyp *vos autem cavete*; b d g$^{1.2.}$ l vg *vos ergo videte*): a ff$^{2.}$ nil nisi *videte*, c (:: ut Mt) plane om | προειρηκα (Schu prob vdtr) cum BL 28. a cop aeth ... ς praem ιδου, Ln [ιδου] cum ℵACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (exc a) vg syr^{utr} arm go Cyp :: e Mt | παντα cum ℵBCDEFGHLSVW^{b}XΓΔ al pl ... AKMUΠ al^{40} fere απαντα

24. αλλα cum ℵBCDΔ al ... ς αλλ cum ALW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler | εν: X om | εκεινην: 11. 69. 346. al^{5} ac plur των ημερων εκεινων :: e Mt | LΓ φεγοσ

25. εσοντ. εκ τ. ουρ. cum ℵABCUΠ* al^{30} fere a (item i Promiss *stellae de caelo erunt cadentes* [Promiss *decidentes*], e *stellae de caelo cadent*, g$^{1.2.}$ *stell. cadent de caelo*) item sah cop syr^{sch} aeth ... D c ff$^{2.}$ q οι εκ (d *quae sunt de*, c ff$^{2.}$ q *quae sunt in*) του ουρα. εσονται ... ς του (sed 69. 299. 346. al mu εκ του) ουρανου εσονται cum LW^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{9} al pl l vg (hi *stellae caeli erunt*) go syr$^{p\ txt}$. In k est: *et stellae cadentis* (sic) omissis εσοντ. εκ τ. ουρ. | πιπτοντεσ cum ℵBCDLΠ* al mu a c d ff$^{2.}$ i k (hi^{6} *cadentes*; e g$^{1.2.}$ *cadent*) ... ς εκπιπτοντ. cum AW^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{9} al longe pl l q vg Promiss (hi^{4} *decidentes*) | αι εν τ. ουραν. (vg e g$^{2.}$ vid *quae in caelis sunt*, l am ing reg *quae sunt in caelis*, k *in caelis*, q *caelestes*): DK 115. a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i Promiss cop arm^{cdd} aeth των ουρανων (*caelorum*) :: ut Mt et Lc

26. εν νεφελαισ (1. 13. 28. 69. k -φελη): D επι των νεφελων, a d ff$^{2.}$ i q *cum nubibus* (contra c l vg *in nubib.*) ... X e g$^{1.}$ om | δυν. πολλ. και δοξ. cum ℵBCDLW^{b}XΓ al pl a c e ff$^{2.}$ (g$^{1.2.\ vid}$) i k l q vg cop (sah om πολλ.) syr^{sch} go ... Ln (ex errore) δυν. και δοξ. πολλ. cum AMΔΠ al^{60} fere syr^{p} arm aeth :: e Mt

27. αποστελει (VX -στέλει): LΔ al pauc αποστελλει (item H -στελλεῖ), item *mittit* l prag (et. go praegresso *tunc vident*) | τουσ αγγελουσ sine αυτου (Gb' Schu prob vdtr) cum BDL a e ff$^{2.}$ i k q cop$^{petr\ 3}$ ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ℵACW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} c g$^{2.}$ (et$^{1.\ vid}$) l vg sah cop$^{wi\ et\ schw}$ syr^{utr} arm go aeth Or$^{int\ 3,870}$ („apud Marcum") :: e Mt ubi non fluct | επισυναξει: FLM al^{10} fere g$^{2.}$ arm^{cdd} aeth επισυναξουσιν :: e Mt | τουσ εκλεκτ. sine αυτου cum DL 1. 28. 91. 299. 2^{pe}

κτοὺς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ᾽ ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆς ἤδη 28—31 Mt 24, 32—35 Lc 21, 29—33
ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινό-
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.
31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρ-

a e ff2· i k Orint 3,870 ... ς Ln add *αυτου* (:: rursus e Mt ubi lectio non fluct) cum ℵABCXΓΔΠ unc9 al pler c g2· (et 1·vid) l q vg sah cop syrutr arm go aeth | *απ* (v *επ*) *ακρου* (*ab ultimo* c ff2· q, *a summo* g2· i k l vg Orint, d *a summum*): Dgr al pauc a (*ab angelis terrae*) aeth *απ ακρων* :: cf Mt | *γης*: U 1. 13. 28. 69. 2pe al10 *της γης* | *ακρου* sec: 1. al pauc aeth *ακρων* | *ουρανου* (*caeli* a l q vg Orint): U 13. 28. 69. 2pe al10 fere *του ουρ.*, 1. c d ff2· i k *ουρανων* (*caelorum*) :: cf Mt

28. *μαθετε*: V 59. zscr *μαθε* | *αυτης ηδη ο* (Δ om) *κλαδ.* cum EFGHKV WbXΓΔ 1. al pl (item M *ηδη αυτης ο κλα.*, S al pauc *αυτης ο κλα. ηδη*, U al *αυτης ο κλαδ.* omisso *ηδη*) ... Ln *ηδη ο κλαδ. αυτης* cum ℵABCD LΠ al20 fere it vg (cop arm) :: at ita Mt lectione non fluct | *εκφύη* (ut et. ςe Wtst Gb Sz): ita FSUΓ al mu, a *folia procreaverit*, k *germinaverit folia*, cop *producit folia*, item syrp aeth (go *germinant folia*) ... ς Ln *εκφυῆ*: ita EGKMVWbΠ al pm, d i l q (g1·2·?) vg *nata fuerint*, ff2· *nascuntur*, c *prodeunt*, item sah syrsch. Cf et. ad Mt | *εκφυ.* (U 1. 108. 127. al pauc a arm post *τα φυλλ.*) *τα φυλλα*: D 28. 91. 124. 2pe al pauc q arm add *εν αυτη* (*in ea* q, *in illa* d) | *γινωσκετε* ut ℵB*CEFGHK MSUVWbXΓΠ al pl a (*scitote*, item post) c ff2· (g1·2·vid) i k l q vg (hi omnes *cognoscitis* [k *foliagnoscitis*]; d prag *cognoscetis*) item sah copwi et schw syrutr arm go ... Ti (Schu prob) *γινωσκεται* ut AB3DgrLΔ (sed iidem praeter B3 *γινωσκεται* et. v. sq) al mu aeth (*cognoscitur*) cop petr3· (*cognoscunt*) :: cf ll pp | *οτι*: Dgr add *ηδη* :: cf Lc | C *εγγυ* | *το θερος* (K *τελος*) *εστιν* (al10 fere om *εστ.*): Γ 282. *εστ. το θερ.*

29. *ουτως* cum unc omnib praeter2 al pl ... ς *ουτω* cum MS al mu | *ιδητ.* (CD al *ειδ.*) *ταυτ.* (D 36ev i arm *παντα ταυτ.*, c ff2· q aeth Promiss *ταυτ. παντ.*) *γιν.* c. ℵABC(D)LUΠ* al20 fere (c ff2·) g1·2·vid (i) k l (q) vg sah cop syrutr go (arm aeth) ... ς Ti *ταυτ. ιδητ. γινομ.* cum WbXΓΔΠ2 unc8 al pl a (sed om *γιν.*) | *γινωσκετε* (vide ante): itomn vg *scitote* | *εστ. επι θυραις*: k Promiss add *finis*, l *regnum dei* (:: ut Lc)

30. *αμην*: L add *δε* | *μεχρις ου* (B *οτου*) cum ABCLWbXΓΔΠ unc9 al pler (Victmosq 2,59 *το δε· μεχρις ου ταυτ. πα. γεν. φησιν αντι του· εως ου συμβη ιουδαιοις* etc) ... ℵ *μεχρι*, D al pauc *εως ου*, 1. 13. 28. 69. 124. 209. 299. 346. al pauc *εως αν*, 2pe *εως*: cf ll pp | *ταυτ. παντ.* (Schu prob) cum ℵBCLΔ 13. 69. 346. al20 ac plur d sah cop. syrutr (28. i *παντ. γεν. ταυτ.*) ... ς Ln *παντ. ταυτ.* (:: ut Mt) cum ADgrWbXΓΠ unc9 al pl ff2· k** l q vg arm ... a c g1· k* om *ταυτα* :: ut Lc

31. *παρελευσονται* pr c. ℵBDKUΓΠ 1. al permu, item c ff2· g1·2· i l q vg

Mt 24, 36 ελεύσονται. 32 [152. 6] Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρας ἐκείνησ ἢ τῆσ ὥρας οὐ-
δεὶσ οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
Mt 25, 13 33 [153. 6] βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρόσ ἐστιν.
(Mt 25, 14 ss Lc 19, 12 ss) 34 [154. 2] ὡσ ἄνθρωποσ ἀπόδημοσ ἀφεὶσ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺσ
τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ

---

arm ... Gb Sz παρελευσεται (:: cf Mt) cum AC^vid EFGHLMSVW^b XΔ al plus^60 a k | ου μη cum ℵACL unc^14 al omn^vid: BD* om μη παρελευσοντ. sec (Schu prob vdtr) cum ℵBL y^scr z^scr semel 3^pe 18^ev 36^ev 49^ev 150^ev ... ς Ln παρελθωσιν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDW^b XΓΔΠ unc^9 al pler

32. εκεινησ η cum ABCEGHKLMS^2 UVW^b XΓΔΠ al^100 fere c ff^2. (g^2. ?) l vg syr^p (Ath utrum Mt potius an Mc spectet non satis liquet. Etiam in Mt enim illum verba ουδε ο υιοσ invenisse non dubium vdtr; alioquin eum eius rei in disputationibus contr. Arian. mentionem facturum fuisse puto. Cf ^1,457 et ^469 item ^551 et ^697. De Bas^ep 236 vide ad Mt. Ad Mt etiam Cyr^anthrop 381 spectare vdtr: λεγοντοσ του χυ̅· περι τησ ημερ. εκειν. η τησ ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. των ουρ. ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονον, quae verba uberius tractat. Pariter ad Mt adhibendus vdtr locus Caesarii^dial 1, 12 sqq -- ουτε οι αγγ. των ουρ. ουτε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ μονοσ.) ... ς (= Gb Sz) εκειν. και cum ℵDFS* 1. 13. 28. 69. 124. al mu^vid a g^1. i k q sah cop syr^sch arm aeth (Ir^int 158 ad Mt potius spectat ad quem vide verba eius) :: και in Mt non fluct | τησ ωρασ cum ℵBCDKLMUΔΠ al mu ... AEFGHSVW^b X al^80 fere om τησ, hinc Gb^oo. Ceterum titulus huius capitis 43. ubique, ut in AKLMΔΠ, scribi solet περι τησ ημερασ και ωρασ (absque τησ). | οι αγγελοι cum ℵDK*LUW^b 11. 28. 115. 262. 299. 2^pe al^20 item a c f ff^2. g^1 i k l q vg cop syr^sch arm aeth ... ς Ln οι αγγελ. οι cum ACEFGHK^2 MSVXΓΔΠ al pl sah syr^p ... Ti αγγελοσ cum B (Aug^ps 6 libere: -- *nemo scit neque angelus neque virtus neque filius nisi solus pater*) | εν (D 2^pe 131. al^20 fere add τω) ουρανω (c f l i q vg *in caelo*, k *de caelis*, ff^2. *de caelo*) cop syr^p arm: U 28. al^10 fere a g^1. syr^sch aeth των ουρανων :: ut Mt | ουδε (L ουτε) ο υιοσ (cf de his ad Mt; Bas^ep 236 η δε του μαρκου [λεξισ] etc Ps-Ath^dispu 170 Amb^fid 5, 8): X prag om | ο πατηρ (et. f ff^2. g^1. 2. vid i q vg cop syr^utr etc): Δ μονοσ ο πατ., c *solus pater*; item 13. 61. 124. 238. 262. 326. 2^pe a k tol sax sah arm^edd aeth (Ir^int 158 vide ad Mt) ο πατηρ μονοσ :: e Mt

33. βλεπετε (a f l vg): addunt D ff^2. g^2. i q ουν, 13. 28. 69. 299. 346. 2^pe aeth δε και, k *et*, c *itaque et* | αγρυπνειτε cum BD 122. a c k tol* ... ς add και προσευχεσθε (:: cf 14, 38 et ll pp ubi nemo om) c. ℵACL W^b XΓΔΠ unc^9 al fere omn (sed al mu om και) f ff^2. (g^1. 2. vid) i l q vg sah cop syr^utr arm aeth | ο καιροσ: Δ om ὁ | εστιν (k *veniet*): D^gr a (*nescitis quando tempus*) (c sic: *nescitis tempus*) om

34. ωσ: 1. 13. 28. 69. 124. al^10 ωσπερ, atque iidem pler item c mt syr^sch add γαρ :: cf Mt 25, 14 | αποδημοσ: DX 1. 28. 209. 245. 299. 2^pe c^scr αποδημων :: ut Mt 25, 14 | οικιαν αυτου et δουλ. αυτου: B οικ. εαυτου et δουλ. εαυτου | εκαστω cum ℵBC*DL 238. 248. 2^pe 8^pe a c e ff^2.

θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 [155.2] γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε Mt 24, 42 (Lc 21, 34 ss)
γὰρ πότε ὁ κύριοσ τῆσ οἰκίασ ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλε-
κτοροφωνίασ ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνησ εὕρῃ ὑμᾶσ καθεύ-
δοντασ. 37 ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

XIV.

1 [156.1] Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρασ, [157.6] 1–2 Mt 26, 3–5 Io 11, 47 ss
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ πῶσ αὐτὸν ἐν δόλῳ
κρατήσαντεσ ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε
ἔσται θόρυβοσ τοῦ λαοῦ.

(a *et dedit servis suis potestatem unicuique opus suum*, c e ff2· *et* [e om] *dans servis suis potestatem unicuique opus suum* [c *operis sui faciundi*]. Paullo liberius g2· l vg *et dedit servis suis potestatem cuiusque operis*, k *et dedit discipulis suis potestatem uniuscuiusque opus suum*, d f q *et* [f om] *data servis suis potestate cuiusque operis*) cop aeth... ς και εκαστω cum AC²wᵇXΓΔ^grΠ unc⁹ al pler i (*et det servis suis potestatem et unicuique opera sua*; δ - - *potestatem cuiusque operis sui*) sah syr^utr arm | D* θυρουρω | γρηγορη (HU al pauc -ρει): Γ αγρυπνη

35. η οψε c. ℵBCLΔ k (*verum* [utrum?] *vespera*) sah cop syr^p mg aeth... ς Ln om η cum ADwᵇXΓΠ unc⁹ al omn^vid it^pler vg syr^sch et p txt arm Or ^3,339 et int 3,877 | μεσονυκτιον (B* μεσαν., B³ μεσον.) cum ℵBCLΔ ... ς Ln μεσονυκτιου cum ADwᵇXΓΠ unc⁹ al pler; item 238. c^scr Or ^3,339 (sed libere) μεσονυκτιω | αλεκτοροφωνιασ: D -νιου, Δ -νια

36. ελθων (et. Or^3,339): D^grΓ al pauc εξελθων | εξαιφνησ (ut ABEFGMSU wᵇXΠ): ℵCDKLΓΔ al εξεφνησ | ευρη: Or^3,339 ευρηση, 300. c^scr 238. ευρησει

37. ὃ (Gb'') cum ℵBCKLXΔΠ* al²⁰ c f k l vg sah cop syr^sch ... ς Ti ἃ cum Awᵇ ΓΠ² unc⁸ al longe pl q syr^p Bas^2,203. Pro ο δε υμιν λεγω πασιν (E om λεγ. πασ.) λεγω D 2^pe a sic: εγω δε (2^pe om) λεγω υμειν (2^pe υμ. λε.), ff2· i *ecce autem vobis dico* (aeth *et ecce dico vobis, omnibus vobis*), k (omisso γρηγορ.) *quod autem uni dixi, omnibus vobis dico* (quocum cf Opt *quod uni ex vobis dico omnibus dico*) | K al pauc γρηγορητε

XIV. 1. το πασχ. και τα αζυμ. (k *pascha azumorum*, item syr^sch pers^p; gat *pascha et azaemorum*): D a (ff2· blanch *pascha post biduum*, sed ff2· sabat *pascha et azyma biduum*) om και τα αζυμ. (nec exprim sax) | και οι γραμμ.: Δ 300. om οι | πωσ: MX οπωσ | εν (Δ 1. 13. 28. 69. al¹⁵ fere om; nec exprim it vg, habent enim *dolo* [k *insidiis*] *tenerent* vel *tenerent dolo*) δολω (U λογω): D^gr a i („cdd^lat" ap Wtst) om | κρατησαντεσ: 28. κρατησωσι και, item it vg; D*Δ κρατησαντεσ και

2. γαρ cum ℵBC*DL a c f ff2· i k l q am em erl fu iac ing mt prag reg san cop syr^p mg ... ς δε (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC²wᵇXΓΔΠ unc⁹

3—9 Mt 26, 6—13 Io 12, 1—8 Lc 7, 36 ss 3 $^{158.1}$ Καὶ ὄντοσ αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνοσ τοῦ
λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου
νάρδου πιστικῆσ πολυτελοῦσ· συντρίψασα τὸν ἀλάβαστρον κατέχεεν
αὐτοῦ τῆσ κεφαλῆσ. 4 ἦσαν δέ τινεσ ἀγανακτοῦντεσ πρὸσ ἑαυτούσ·
εἰσ τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο

---

al omn^{vid} vg^{ed} tol (et.^{vid} gat mm) sah syr$^{p\ txt}$ arm aeth (syr^{sch} pers^{p} *ac dicebant*) | μη εν τ. εορτ. μηποτε (f l vg *non in die festo, ne forte*): D μηποτε εν τη εορτη, item a (*ne in dies festos tumultus sit populi*) d ff$^{2.}$ i q (hi^{4} *ne in die festo tumultus operetur* [d *fieret*, ff$^{2.}$ *oriretur*] *populi* [i *in populo*]). Paullo liberius c k *ne cum venerit turba in* (k *ad*) *diem festum tumultus oriatur in populum* (k *fiat tum. populi*) | εσται θορυβ. cum ℵBCD^{gr}L 2^{pe} k (vide ante) sah^{vid} syr^{sch} ... ς Ln θορυβ. εσται cum AW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler cop syr^{p}, item M 28. al^{10} fere arm θορυβ. γενηται. Vide ante Latt ... Δ θορυβου οντοσ (δ *ne forte tumult. fieret in pop.*)

3. αυτου (a g$^{1.vid}$ k l vg etc): D c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q mt sax sah cop^{dz} του ιυ | τη: ℵ* 11. 106. 229. 238. d^{scr} 2^{pe} al^{12} fere om :: ut Mt | ηλθεν: 13. 69. 124. 346. προσηλθεν αυτω :: ut Mt | ναρδου πιστικ. πολυτελουσ: D^{gr} om | πιστικησ: d f g$^{1.2.}$ i gat tol *pistici*, k *piscicae* [confusis *t* et *c*], c ff$^{2.}$ l q vg *spicati*, a *optimi* | πολυτελουσ: AGM^{mg} 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{20} fere πολυτιμου (:: cf Mt et Ioh) | συντριψασα cum ℵBL cop ... ς Ln και συντριψασα (D 2^{pe} θραυσασα, d *fracto*) cum ACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc | τον αλαβ. cum ℵ*ADEFHKSUVW^{b}XΓΠ al pl ... Ti την αλαβ. cum ℵ^{c}BCLΔ ... ς το αλαβ. cum GM 1. 13. 69. al mu san^{mg} (:: cf schol. Plat. Hipp. min. p. 334 Bekk. λήκυθον δὲ ἀγγεῖον φασὶν ἀττικοί, ἐν ᾧ τοῖσ νεκροῖσ ἔφερον τὸ μύρον, τὴν ἀλάβαστρον. ἀρσενικῶσ δὲ τὸν ἀλάβαστρον εἶπεν ἡρόδοτοσ. Vide Steph. Thes. 1, 1386.) | αυτου τησ κεφαλ. cum ℵBCLΔ 1. 28. 435. (k *perfudit eum a capite*: vel huc vel ad αυτ. κατα τ. κε. quadrat) ... ς αυτου (al pauc post κεφ.) κατα τησ κεφαλ. cum AW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm ... D 20^{ev} επι τησ κεφαλ. αυτου (:: cf Mt), item *super caput eius* a c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg, item sah cop

4. ησαν δε τιν. αγαν. προσ εαυτουσ (*erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos* f g$^{1.2.vid}$ l vg, q *erant autem quidam indignantes ad se ipsos*, k *fuerunt autem quid. indignantes* omisso πρ. εα., c *quo viso quidam indigne tulerunt* omisso πρ. εα.): D 2^{pe} a ff$^{2.}$ i arm οι δε μαθηται αυτου (arm om) διεπονουντο (d ff$^{2.}$ i *indigne ferebant*, sed a *fremebant inter se*) | πρ. εαυτουσ (ℵ* αυτ.) sine additam cum ℵBC*L i (omisso πρ. εαυ.) cop$^{petr3.}$ ... ς Ln add και (28. 299. al^{7} a c ff$^{2.}$ cop$^{wi\ et\ schw}$ om) λεγοντεσ cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed 1. 209. sah ante πρ. εαυ. pon) it^{pler} vg, item D 2^{pe} syr^{sch} arm aeth και ελεγον (:: in Mt ηγανακτησ. λεγοντεσ non fluct) | εισ τι: U 127. τισ | του μυρου: 1. 63. 64. 209. a c l om :: ut Mt | γεγονεν: D 64. a ff$^{2.}$ i om :: ut Mt

5. ηδυνατο cum ℵABCDW^{b}XΓΔ unc^{8} al pler ... KLΠ al aliq εδυνατο (:: cf Mt) | γαρ: D k arm aeth om (:: in Mt non fluct) | τουτο το μυρον cum

τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖσ
πτωχοῖσ· καὶ ἐνεβριμοῦντο αὐτῇ. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἄφετε
αὐτήν· τί αὐτῇ κόπουσ παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί.
7 πάντοτε γὰρ τοὺσ πτωχοὺσ ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε
δύνασθε εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 159. 4 ὃ ἔσχεν ἐποί-
ησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰσ τὸν ἐνταφιασμόν.
9 ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰσ ὅλον

ABCKLUΔΠ al^{35} a sah go syr^{p} arm aeth; item D 13. 28. 69. 2^{pe} al plus^{10} f g$^{1.}$ (ff$^{2.}$ g$^{2.}$ ut vdtr) i l q vg *το μυρον τουτο* (*unguent. istud*), idque D 13. 69. 124. al f q post *πραθηναι* pon ... ς (= Gb Sz) *τουτο* sine *το μυρον* (:: ut Mt) c. EFGHMSVXΓ al permu c k (c *hoc enim poterat venundari*, k *hoc potuit veniri*) cop syr^{sch}... ℵ *το μυρ.* tantum | *δηναρι. τριακο.* c. ℵCDL 2^{pe} a c g$^{1.}$ i k q... ς *τριακ. δηναρ.* (:: ut Ioh testib Graecis non fluct) c. ABXΓΔΠ unc^{9} al fere omn f g$^{2.}$ l vg sah cop syr^{utr} go arm aeth Amb | *ενεβριμουντο* cum ℵ(nec mutatum)c* c^{scr} (:: cf Ioh 11, 38 ubi *εμβριμουμενοσ* edidimus) ... ς Ln Ti *ενεβριμωντο* cum ABC^{2}DL etc | *αυτη*: D* *εν αυτη* (d it vg *fremebant in eam* vel *in illam*), 1. 209. al pauc add *πολλα*

6. *ειπεν* (a c d ff$^{2.}$ *ait*, it^{rell} vg *dixit*, sine additam g$^{1.\ vid}$ l vg): D 2^{pe} 238. a c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i k q sah cop arm add *αυτοισ* (:: ut Mt) | *αυτη*: V* al pauc (al transp post *κοπουσ*) c arm om | *καλον*: ℵG 13. 28. 69. 2^{pe} al^{5} c cop^{dz} syr^{p} c.* arm (go, dicitur *αραγε* fere expressisse) add *γαρ* :: e Mt | *ηργασατο* cum ℵ*B*D 69. 150^{ev*} (:: cf Mt 25, 16. 26, 10 quo loco adde B*, Heb 11, 33) ... ς Ln *ειργασ.* cum ℵ^{c}AB^{3}CLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} longe pler | *εν εμοι* cum ℵABCDLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al^{130} fere ... ς (= Gb Sz) *εισ εμε* (:: e Mt) cum minusc non ita mu

7. *μεθ εαυτων*: D 91. 299. *μεθ υμων* (d it vg *vobiscum*) | *θελητε*: E*X al aliq *θελετε* | *δυνασθε* sine additam cum ℵ* ... ℵ^{c}BL sah cop add *αυτοισ παντοτε*, item Ln add *αυτοισ* cum CDUΓΔ al^{15} fere, item ς add *αυτουσ* cum AXΠ unc^{7} (et K *εαυτουσ*) al pler (item *illis benefacere* it vg etc) | *ποιησαι*: D*Δ al pauc *ποιειν*

8. *εσχεν* cum ℵABCDLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al^{120} fere ... ς (= Gb Sz) *ειχεν* cum minusc non ita mu | *εποιησεν* cum ℵBL 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2^{pe} a l (*quod habuit hoc fecit*) cop syr^{p} (syr^{sch} *id quod erat ei, hoc fecit*) ... ς praem *αὕτη*, Ln [*αὕτη*] cum AC(**αιτη*)DW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.\ vid}$ i k q vg etc (pers^{p} *haec mulier*); item Δ post *εποιησεν* add *αυτη* :: cf Mt 26, 12 ubi similiter *αυτη*. In k sic: *quod habuit haec, praesumpsit et unguentavit* | L *προσελαβεν* | *μου το σωμα* (:: Mc adamat genitivos eiusmodi substantivo praeponere) cum ACEFGHKM*SUV W^{b}XΓΔΠ al pler k (*meum corpus*) ... Ln *το σωμα μου* cum ℵBDLM^{2} al^{10} fere it^{pler} vg

9. *αμην δε* c. ℵBD^{gr}EGKLSVW^{b}ΓΔΠ al^{40} fere a ... Ln [*δε*], ς om *δε* c. ACFH MUX al pl c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.\ vid}$ i k l q vg sah cop syr^{p} arm go aeth (syr^{sch} pers^{p} *et amen*) :: deest in Mt; Mc vero tredecies *αμην λεγω* habet nec

τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰσ μνημόσυνον
αὐτῆσ.

10 s Mt 26, 14–16 Lc 22, 3–6
10 $^{160.2}$ Καὶ Ἰούδασ Ἰσκαριώθ, ὁ εἷσ τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν
πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖσ. 11 οἱ δὲ ἀκού-
σαντεσ ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ
ἐζήτει πῶσ αὐτὸν εὐκαίρωσ παραδοῖ.

12–16 Lc 22, 7–13 Mc 26, 17–19
12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον,

---

usquam fere (cf ad 11, 23) testes *δε* aut *γαρ* aut simile quid interponunt. | *υμιν*: 124. al? a c d f i k add *οτι* (non item ff^{2} g$^{1.2.vid}$ l q vg) | *εαν* (Gb″) cum ℵABCL(*ε* super lineam*)w^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl ... ς Ln (ex errore) *αν* cum D al ut vdtr pauc | *το ευαγγελιον* cum ℵBDL 13. 28. 69. 2^{pe} a ff^{2} i k ... ς add *τουτο*, Ln [*τουτο*] cum ACw^{b} XΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1.2}$ l q vg (item c f *hoc evang.*) sah cop syr^{sch} pers^{p} (hi duo *meum hoc*) syr^{p} go arm aeth :: e Mt ubi non fluct

10. *και*: 13. 63. 64. 69. 124. al^{vid} add *ιδου* | *ιουδασ* (Gb″) cum ℵABCD ELMΓΔΠ al^{40} Or^{4,387} Eus$^{dem\,468}$ ... ς *ο ιουδ.* cum FGHKSUVX al pl | *ισκαρ.* sine *ο* cum ℵ*BC*D al^{5} Or ... ς Ti *ο ισκαρ.* cum ℵ^{c}AC^{2}Lw^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler cop Eus^{dem} | *ισκαριωθ* cum ℵBC*^{vid}L a ff^{2} i (hi^{3} *scarioth*) ... ς Ln Ti *ισκαριωτησ* cum AC^{2}w^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Eus; item D *σκαριωτησ*, d *scariotes*, g$^{1.2}$ l q ing reg *scariothes*, k *schariotes*, gat *scariothis*, am *scariotis*, c *scariotha*, f *schariothe*; vg *iscariotes* | *ο εισ* cum ℵBC*^{vid}LM cop ... ς Ln *εισ* cum C^{2}w^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} Or Eus, item D 2^{pe} *εισ εκ* (it vg *unus de* vel *ex*) ... A om *ο εισ των δωδεκ.* | *απηλθεν* (Eus$^{dem\,468\,et\,479}$): L *ηλθεν*, Or *προσηλθε* | *αυτον παραδ.* cum ℵBCLΔ 69. 346. (w^{b} *αυτον αυτοισ παραδω*) f k q Eus$^{dem\,468}$ (ubi *ο δε μαρκοσ· και ιουδασ* usq *ευκαιρ. παραδ.*) ... ς Ln *παραδ. αυτον* cum AXΓΠ unc^{9} (item D *προδοι αυτ.*) al pler a c ff^{2} i l vg go arm Or ^{4,387} Eus$^{dem\,479}$ (*κατα δε τον μαρκον οπηνικα απηλθε πρ. τουσ αρχ. ινα παραδ. αυτον*) | *-δοι* cum B (*παραδοι*) D (*προδοι*) (C non satis liquet nec v. sq) ... ς *-δω* cum ℵAL unc rell al omn^{vid} (:: in Mt *-δω* et. BD; Mc vero 4, 29 *παραδοι* ex ℵ*BDΔ). Latini: a f ff^{2} q *traderet*; c d i k l vg *proderet* (ut D *προδοι*). Contra v. sq it^{omn} vg *traderet* (item D *παραδ.*) | *αυτοισ* (et. Eus$^{dem\,468}$): D 28. 91. 299. 2^{pe} a c ff^{2} i k Or Eus$^{dem\,479}$ om

11. *οι δε* (et. Or^{4,387} Eus$^{dem\,468\,et\,479}$): A *και* (:: ut Lc) | *ακουσαντεσ* (et. Or Eus$^{dem\,468}$): D a c ff^{2} i k Eus$^{dem\,479}$ om | *επηγγειλαντο* (ℵ* 124. *απηγγειλ.*, F* 282. al pauc *-λατο*): 1. *συνεθεντο* :: e Lc | *αργυριον* cum ℵBCDLXΔΠ^{2} unc^{7} al pl (it vg *pecuniam*) Or Eus$^{dem\,468}$ ... AKUΓΠ* al^{60} fere syr^{p} Eus$^{dem\,479}$ *αργυρια* (:: Mt *τριακ. αργυρια*) | *δουναι*: Γ *διδοναι* idque ante *αργυρ.* | *πωσ*: L *τω* (pro *το*) *πωσ* | *αυτον ευκαιρωσ* cum ℵABCLMΔ al plus^{5} a c f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) i k vg Eus$^{dem\,468}$ ... ς *ευκαιρ. αυτ.* cum DXΓΠ unc^{8} al pler l q | *παραδοι* c. BD (cf ad v. 10) ... ς *παραδω* cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea Δ al pauc sah add *αυτοισ*

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεισ ἀπελθόντεσ ἑτοιμά-
σωμεν ἵνα φάγῃσ τὸ πάσχα; 13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε εἰσ τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει
ὑμῖν ἄνθρωποσ κεράμιον ὕδατοσ βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,
14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλοσ
λέγει· ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω; 15 καὶ αὐτὸσ ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-

---

12. *οι μαθητ. αυτου* cum ℵABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f i k q cop syr utr go aeth Or$^{int\,3,895}$... D a c (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) l vg arm om *αυτου* | E* al pauc *θελησ* | *ετοιμασωμεν* (1. 11. 40. 69. 106. al plus^{50} -*σομεν*): DΔ al pauc c f g$^{1.}$ (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$) i k l q vg syr^{sch} (non item a nec syr^{p}) Or^{int} add *σοι* (:: cf Mt) | *φαγησ*: KL y^{scr} al pauc *φαγεισ*

13. *δυο* (69. post *των μα. αυτ.*): D add *εκ*, item it vg Or$^{int\,3,895}$ | *και λεγει αυτοισ* (ita c f g$^{1.2.\,vid}$ k l vg cop): D 2^{pe} a ff$^{2.}$ i q sah Or^{int} nil nisi *λεγων* | *υπαγετε*: D^{gr} *υπαγε* | *απαντησει*: 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} arm Or$^{int\,3,895}$ praem *εισελθοντων υμων εισ την πολιν* :: e Lc | *ακολουθησατε*: 13. 69. 124. *και ακολ.* (Or^{int} om *ακ. αυτ.*)

14. *εαν* cum ℵCLPXΓ unc^{9} al pler... Ln *αν* cum ABDΔΠ al pauc *αν* | *οτι*: U (sed praecedit -*σποτι* sic) al^{20} fere a c f ff$^{2.}$ i k (non item l q vg) sah syr^{sch} arm Or$^{int\,3,895}$ om (syr^{p} habet c.*) :: cf ll pp | *μου* pri cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. al^{10} a f l q (g$^{1.2.\,vid}$) vg sah syr$^{p\,mg}$ arm^{usc} Or int^{3,895}... Ln [*μου*], ς om (:: ut Lc) c. APW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{2.}$ i k cop syr$^{sch\,et\,p\,txt}$ go arm^{zoh} aeth (Or$^{int\,3,896}$ paullo liberius: *et illi dicant qui Christo praeparant pascha*: Magister dicit: Apud te faciam pascha cum disc. meis. *Annuntient etiam patrifamilias illi et quod dicit*: Magister dicit: Ubi est diversorium ubi cum discipulis manducem pascha?) | *το πασχα*: D 2^{pe} a f ff$^{2.\,blanch}$ (non^{sab}) i q Or$^{int\,3,895}$ et^{896} post *φαγ.* (syr^{sch} *φαγω μετα τ. μα. μ. το πα.*) | *φαγω*: D 1. 13. 69. 124. 209. 346 *φαγομαι*, G 28. *φαγωμαι*

15. *και* (i om) *αυτοσ* (it vg *ipse*, y^{scr} *ουτοσ*): 1. *κακεινοσ* :: ut Lc | s* 69. al pauc *δειξη* | *αναγαιον* cum ℵAB*CDEFGHKLPVΠ (w^{b} certe -*γαιον*) al permu, item Δ 69. *αναγεον* ... B^{3}MSUX al permu syr$^{p\,mg\,gr}$ *ανωγαιον*, item ς (= Gb Sz) *ανωγεον* cum Γ 1. al vix mu (item editum Or ^{3,256}), al^{15} fere *ανωγεων* (eadem forma edita Or^{3,434}). Praeterea D^{gr} add *οικον*, pergens *εστρωμ. μεγαν ετοιμον*, d vero (ut etiam ff$^{2.}$ i) nec *αναγαιον* nec *οικον* exprimit. Latini enim sic: d i ff$^{2.}$ *stratum grande* (i *grandem*) *paratum* (d *parat. grand.*); l vg *coenaculum grande stratum*, c *coenac. stratum paratum*, f *coenac. grande stratum paratum*, q *locum stratum grande paratum*, a *locum medianum stratum in superioribus magnum*, Or$^{int\,3,895}$ *locum in superioribus stratum magnum paratum*, k *subpedaneum sterranaeum* (sed^{2} deletis litteris *pedaneum* voluit *substerranaeum*) *grande stratum paratum* | *μεγα* (D^{gr} ff$^{2.}$ i q Or^{int} post *εστρωμ.*, a post *εστρωμ. αναγ.*, d post *ετοιμ.*): 91. 131. 229* 299. 346. y^{scr} 150^{ev} c om | F al pauc *εστρωμμενον* (ut et. editum Or^{3,256} ubi libere

μένον ἕτοιμον, κἀκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ
καὶ ἦλθον εἰσ τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼσ εἶπεν αὐτοῖσ, καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα.

17—21 Mt 26, 20—25 Lc 22, 14 21—23 17 [161.4] Καὶ ὀψίασ γενομένησ ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. 18 καὶ
ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι εἷσ ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. 19 [162.1]
ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷσ κατὰ εἷσ· μήτι ἐγώ; 20 [163.2]

---

exscriptum legitur *ανωγεον μεγα εστρωμμενον σεσαρωμενον ετοιμον· εκει ετοιμασατε)* | *ετοιμον* cum ℵBCDLM²PWᵇXΓΠ unc⁸ al longe pl c f ff²· i k q sah cop syr^{sch} et^{p} c.* go aeth ... AM*Δ al²⁰ fere a l vg arm om, hinc Gb⁰ Ln [*ετοιμ.*] :: ut Lc | *κακει* cum ℵD 2pe et (*και εκει*) BCL 346. item f l vg cop^{wi} et ^{schw} go aeth ... ς Ln *εκει* (:: ut Lc) cum AP WᵇXΓΔΠ unc⁹ al pler a c ff²· i k q sah cop$^{petr\,3}$ syr^{utr} arm (Or^{3,256})

16. *οι μαθηται* sine *αυτου* cum ℵBLΔ 1. al pauc sah cop ... ς Ln Ti *οι μαθ. αυτου* cum ACDPWᵇXΓΠ unc⁹ al pler it vg syr^{utr} arm aeth | D^{gr*} verba *και εξηλθ. οι μαθητ. αυτου* repetit; d vero sic: *et abierunt discipuli eius et venerunt discipuli eius et venit in civitate et fecerunt sicut* etc | ℵ* om *και ηλθον* | *ευρον* (Δ *ευρθεν* sic; k om *και ευρ.*): D a c ff²· i q arm^{cod} *εποιησαν*

17. *και οψιασ* (et. a k cop): D c f ff²· g¹·²· i l q vg sah^{woid} (non item^{ming}) *οψι. δε* :: ut Mt | *δωδεκα*: g²· gat add *discipulis* (gat^{blanch} *disc. suis*)

18. *ο ις ειπεν* cum ℵBCL ... ς Ln Ti *ειπεν ο ις* (:: qui ordo locis eiusmodi magis ex usu est) cum APWᵇXΓΔΠ unc⁹ al pler q cop syr^{utr} arm; item D 2pe *λεγει ο ις*, item f g¹·²· i l vg *ait Iesus*; al aeth *ειπ. αυτοισ ο ις*, k sah *dixit ihesus illis* ... e^{scr} al pauc a c ff²· om *ο ις* | *ο εσθιων* cum ℵACDLP etc: B *των εσθιοντων* (Schu „bene"), similiter sah cop

19. *ηρξαντο* cum ℵBL cop (sah^{woid} *ηρξ. δε*) Or$^{4,436\,vid}$ (*ο δε μαρκοσ οτι ηρξαντο λυπεισθαι κ. λεγειν αυτω εισ καθ ενα* etc) ... c 238. sah^{ming} aeth *και ηρξαντο* ... ς Ln *οι δε ηρξαντ.* cum ADPWᵇXΓΔΠ unc⁸ (deficit G) al pler it vg syr^{utr} arm (:: rursus offendit Mci asyndeton) | *αυτω*: KΠ al pauc c f ff²· i om | *εισ κατα εισ* cum ℵBLΔ ... ς Ln *εισ καθ εισ* (Or *ενα*, vide ante) cum ADPWᵇXΓΠ unc⁸ al omn^{vid} (:: Beza *κᾳτα* i. e. *και ειτα* proposuit, quod non displicuit in Thes. Gr. Ling. III. p. 288. Schol [e Thoma?] *οὐ καθ' εἷσ ἀλλὰ καθ' ἕκαστον χρὴ λέγειν.* Sed *καθ εισ* et. Plut. Aem. 32. Eus Cedren alii) ... c *εισ εκαστοσ* :: e Mt. Latini sic: a f ff²· i q *singuli* (item k *et dicunt illi numquid ego alius numquit ego singuli* [*-lis]; c *numquid ego alut alius· hoc singui coeperunt dicere*), l *sigillatim*, g²· am gat mt prag *singillatim* (reg *singuillatim*), vg^{ed} *singulatim* | *μητι εγω*: A add *ειμι ραββει*, item 13. 28. 69. al pauc g²· gat sah^{woid} (non item^{ming}) cop add *ειμι* (:: cf Mt). Praeterea post *εγω* ς Ln Ti pergunt *και αλλοσ μητι εγω* cum ADWᵇXΓΠ unc⁸ al pler a f ff²· i q (k vide ante; item c) syr$^{p\,mg}$ arm Or^{4,436}: omisimus (Gb⁰ assentiente Schu „post ista *εισ καθ εισ* haec nemo desideret") cum ℵBCLPΔ al²⁰ g²· l (g¹· vid) vg sah cop syr^{sch} et $^{p\,txt}$ arm aeth

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· εἶσ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενοσ μετ' ἐμοῦ εἰσ
τὸ τρύβλιον. 21 ὅτι ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼσ γέ-
γραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται· 164.6 καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄν-
θρωποσ ἐκεῖνοσ. 22 165.1 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον 22–25 Mt 26, 26—29
εὐλογήσασ ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· λάβετε· τοῦτό Lc 22, 18—20 1 Co 11, 23 ss

20. ο δε (Gb' prob Schu) cum ℵBCDL a c f ff2· (g1· 2· vid) i l q vg sah cop syrsch ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt lectione non fluct) cum APWbX ΓΔΠ unc8 al omnvid k syrp arm aeth | ειπεν: D 2pe λεγει, item k *dicit*, a c d f ff2· (g1· 2· vid) i l q vg *ait* | εισ των δωδεκα: M k om | εισ των cum ℵBCL 38. 60. 78. 127. cscr 8pe sah cop ... ς Ln Ti εισ εκ των cum ADPWbXΓΔΠ unc8 al pler it vg (*unus ex* vel *de duodecim*, at Latini nec εισ των aliter possunt reddere) syrutr al | εμβαπτομενοσ: D ενβαπτιζομενοσ | μετ εμου cum ℵBCDLPWbXΓΔΠ unc8 al omnvid i k l am em erl harl* iac ing prag reg tol syrutr arm aeth Or4,442 (κατα ματθαιον· ο εμβαψασ την χειρα μετ εμου εν τω τρυβλιω, ουτοσ – και το απο του κατα μαρκον· ο εμβαπτομενοσ μετ εμου εισ το τρυβλ., και το απο του κατα λουκαν δε –) Const5, 14, 2 (ειπων· ο εμβαπτομενοσ μετ εμ. εν τω τρυβλιω) ... Ln add την χειρα cum A a c f (*qui manum mittit mecum*) ff2· q vged et cdd aliq sax sah cop (:: e Mt) | εισ το τρυβλιον (D* τρυβαλιον) c. ℵAC2D2(et*)LP etc ... BC*vid εισ το εν τρυβλιον (sive εντρ.). Praeterea 11. 68. 220. 346. c add αυτοσ (*ipse*) με παραδωσει :: e Mt

21. οτι (Schu prob vdtr) cum ℵBL sah cop (item agnoscere vdtr c ff2· g1· 2· vid i k l q vg syrp aeth *et filius quidem hominis*, syrsch *et fil. homin.*, f *verumtamen fil. hom.*) ... ς Ln om (:: ut Mt; ad οτι cf Lc) cum ACDPWbXΓΔΠ unc8 al omnvid a arm | υπαγει: D a c i παραδιδοται (Schu prob vdtr) | γεγραπται (Δ εγραπται): D εστιν γεγραμμενον (d it vg *scriptum est*) | ο υιοσ του ανθρωπ. (Irint 145 pari certe iure ex Mt esse creditur): D a (i ex errore Blanchini) om | καλον absque ην cum BL c ff2· i l q prag sah ... ς add ην, Ln [ην] c. ℵACDPWbXΓΔΠ unc8 al omnvid a f g1· (et2· vid) k (*fuit*) vg (sed am mt *est*) cop syrutr arm aeth (ut Irint ita Cyrglaph 6 potius Mt spectat) :: in Mt ην non fluct | ει: ALΔ al pauc η | εγεννηθη: ALΔ 69. sscr 247. al εγενηθη

22. λαβων sine ο ις (Schu prob vdtr) cum ℵaBD 2pe a ff2· i k sah ... ς add ο ις, Ln [ο ις] cum ℵ*etcACLPWbXΓΔΠ unc8 al fere omn (sed nonnulli post αρτον pon) c f (g1· 2· vid) l q vg cop syrutr arm aeth (:: ut Mt, non item Lc) | αρτον: M al10 fere τον αρτον :: ut Mt. Praeterea U al30 fere add και. Item c f ff2· i q vg *accepit – et benedicens fregit*, k l *accepit – et benedixit et* [l om] *fregit*; contra a d *accipiens – benedixit et fregit*, item syrutr aeth | ευλογησασ (al mu praem και): D 50. ευλογησεν και, item (sed vide ante) a k syrsch aeth ... U ευχαριστησασ :: ut Lc | εδωκεν: 1. 13. 69. 124. 209. 346. εδιδου :: ut Mt | αυτοισ: 69. 235. (al?) τοισ μαθηταισ (235. add αυτου) :: e Mt | ειπεν: Δ 299. i l syrsch aeth add αυτοισ, item k sic: *et dedit illis· et manducaverunt ex illo omnes* (*corrupte *exillimonet*)· *et dixit illis· hoc est cor-*

ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 $^{166.\,2}$ καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσασ
ἔδωκεν αὐτοῖσ, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντεσ. 24 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆσ διαθήκησ τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.
25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματοσ τῆσ
ἀμπέλου ἕωσ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

26–31 Mt 26, 30–35 Lc 22, 39 Io 16, 32

26 $^{167.\,6}$ Καὶ ὑμνήσαντεσ ἐξῆλθον εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν.
27 $^{168.\,4}$ καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι πάντεσ σκανδαλισθήσεσθε,

---

pus meum | λαβετε cum ℵABCDKLM*PUΠ (Δ* om, Δ^{mg*} suppl λαβων sed δ *accipite aut sumite*) 1. 2^{pe} al^{15} a c f (g$^{1.\,2.\,vid}$) i l q (k om, vide ante) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add φαγετε cum EFHM^{2}SV W^{b}XΓ al longe pl ff$^{2.}$ (*et edite*) | τουτο εστιν: D τουτ εστιν | το σω. μου: a add *quod pro multis confringitur in remissionem peccatorum* :: libere ad Mt 26, 28 Lc 22, 19 conformatum

23. ποτηριον (Gb′) cum ℵBCDLW^{b}XΔ 1. 11. 13. 28. al^{30} fere arm ... ς το ποτηρι. cum AΡΓΠ unc^{8} al pl (:: ut Lc et 1 Co; cf et. ad Mt) | ευχαριστησασ: P post εδωκ. αυτοισ

24. αυτοισ: B om | τουτο εστιν: D τουτ εστιν | το αιμα μου non sequente το (Gb′) cum ℵBCD^{2}ELVW^{b}X 11. 157. 2^{pe} al^{8} (sah cop) (it^{pler} vg *sanguis meus novi* [k om] *testamenti*; ff$^{2.}$ om *nov. test.*; contra vide d i) ... ς add το, Ln [το] cum AD*FHKMPSUΓΔΠ al pler d (*qui est testamenti*) i (*qui est novi test.*) | τησ διαθηκησ (Gb″) cum ℵBCDL 2^{pe} k sah ^{ming} cop ... ς Ln τησ καινησ διαθηκ. (:: ad Lc et 1 Co conformatum; cf et. ad Mt) cum APW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn a c f (g$^{1.\,2.\,vid}$) i l q (ff$^{2.}$ vide ante) vg sah^{woid} syr^{utr} arm aeth | εκχυνν. hoc loco cum ℵBCL sah cop aeth ... ς Ln post πολλ. (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} al | εκχυννομ. (D εγχυ.) cum ℵABCDLPUΔΠ* w$^{cant\ scr}$ ... ς εκχυνομ. cum EFHKMSVW^{b}XΓΠ^{2} al pler | υπερ (Schu prob vdtr) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 2^{pe} 8^{pe} 18^{ev} ... ς περι (:: ut Mt) c. APW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler. Praeterea 9. 13. 18. 69. 13^{ev} c^{scr} a g$^{2.}$ sah ^{woid} (non item^{ming}) cop add εισ αφεσιν αμαρτιων :: e Mt

25. αμην (et. it vg sah cop syr^{utr} etc): FSVΓΔΠ^{2} al plus^{50} add δε (:: cf Mt λεγω δε υμιν) | ουκετι cum ABNW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg (Latini hi *iam non*) sah syr^{utr} arm ... ℵCDL b^{scr*} a c f k em gat cop aeth om (:: ut Mt) | ου μη πιω: D 2^{pe} a f ου μη προσθω πειν (2^{pe} πιειν), *non adiciam bibere*, Gb′ | γενηματοσ (Gb″) cum ℵABCEFH LMSUVW^{b}XΔΠ al^{50} fere ... ς Ln (ex errore de B) γεννηματοσ cum DK NΓ al certe mu | αυτο: EFKΓ al αυτῶ | πινω (Δ πιννω): X πιω

27. και pri: D c ff$^{2.}$ τοτε :: e Mt | παντεσ: D 13. 69. 124. al pauc a c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i k l q (non item f g$^{1.}$ vg) gat sah (non cop) add υμεισ :: e Mt | σκανδαλισθησεσθε (Gb″) cum ℵBC*DHLSVW^{b}XΓΔΠ^{2} al^{40} fere ff$^{2.}$ q cop schw ex^{dz} et$^{petr\,3.}$ ... ς add εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη, Ln εν εμοι [εν τη νυκτι ταυτη] cum AC^{2}EFKMNUΠ*et^{3} al pl c g$^{2.}$ vg^{ed} tol sah cop^{wi}

ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορ- Zach 13, 7
πισθήσονται. 28 169.6 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶσ
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν. 29 170.1 ὁ δὲ Πέτροσ ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντεσ 29 ss Luc 22, 33 s
σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· Io 13, 36 ss
ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶσ ἀλέκτορα 14, 72

syr^utr arm aeth; item add *εν εμοι* absque *εν τ. νυ. ταυτ.* G al[3] a f i k l, item *εν τ. νυκτ. ταυτ.* absque *εν εμοι* al plus[5] g[1.] am em fu iac ing gat prag reg san schelh et trevir (hi[2] ap Beng, al[11] ap Sanftl) sax Bed | *οτι* (Δ add *ιδου*) *γεγραπται*: N k *γεγραπτ. γαρ* | *τα προβατα* ante *διασκορπ.* cum ℵBCDL 13. 69. 115. 127. 346. 2^pe i k q sah arm ... ς Ln post *διασκορπ.* cum ANW^bXΓΔΠ unc[9] al pler a c f ff[2.] g[1.2.] l vg cop syr^utr aeth :: at sic et Mt et LXX (vide post) | *διασκορπισθησονται* cum ℵABCDFGKLNΔ al mu ... ς *διασκορπισθησεται* cum EHMSUVW^bX ΓΠ al pl :: similiter lectio in Mt fluct. Praeterea post *διασκ. τα προβ.* EFKMΠ* al plus[20] a c add (:: e Mt et LXX) *τησ ποιμνησ*. LXX ex ℵ et B: *παταξατε τουσ ποιμενασ και εκσπασατε τα προβατα*, ex A et ℵ^c *παταξον τον ποιμενα και διασκορπισθησονται* (ℵ^c *-σθητωσαν*) *τα προβατ. τησ ποιμνησ* (ℵ^c om *τ. ποιμν.*). Conferre etiam iuvat Eus^ecl 130 ubi propheta scripsit: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθητωσαν τα προβατα*, evglsta vero: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα τησ ποιμνησ*. Adhibe haec ad Mt.

28. *αλλα μετα*: C *και μετα*, al[15] fere *μετ. δε*

29. *εφη αυτω* (et. ff[2.] sah^ming; c k arm *respondit et dixit illi*): D *λεγει αυτω*, a d f g[1.] i l q vg *ait ei* vel *illi* ... 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^pe sah^woid *αποκριθεισ λεγει* | *ει και* cum ℵBCGL 1. 13. 69. al pauc arm ... ς Ln Ti *και ει* (D *και εαν*, 2^pe *καν*) cum A(D)EFHKMNSUVW^bXΓΔΠ al pler cop syr^p. Item *et si* a c f ff[2.] g[1.] (i blanch) k l q vg ... c^scr i (ut edidit Alter) sah syr^sch aeth *ει*, *si* | *σκανδαλισθησονται* (D *-ισθωσιν*, item *scandalizati fuerint* c d f ff[2.] g[1.] g[2.vid] i k l q vg; *scandalizabuntur* a): EGU 1. 108. 127. al[8] vg^ed (et. tol, sed non am fu em erl gat ing iac mt prag reg san al) arm^mss add *εν σοι* :: e Mt | *αλλ ουκ εγω*: D *αλλ ουκ εγω ου* ([2]om) *σκανδαλισθησομαι*, d ff[2.] g[1.] q aeth *sed ego non* (ita d g[1.] q, ff[2.] *non ego*) *scandalizabor*

30. *ο* ι̅ς̅: X om | *συ* cum ABEFGHKLMNSUVW^bXΓΠ al pl c k (g[1.2.]?) vg sah cop syr^utr arm aeth ... ς (= Gb Sz) om (:: ut Mt) cum ℵCDΔ al mu a f ff[1.] i l q | *σημερον* cum ℵABCLNW^bXΓΔΠ unc[8] al omn fere c k (l post *in nocte hac*) vg etc: DS 2^pe a f ff[2.] i q arm om (:: ut Mt) | *ταυτη τη νυκτι* cum ℵBCDL a f ff[2.] i k q ... ς *εν* (1. 69. 346. al pauc om) *τη νυκτι ταυτη* cum ANW^bXΓΔΠ unc[8] al pler c g[1.] (et g[2.vid]) l vg ... S om | *πριν η*: ℵD 69. 238. 2^pe al pauc om *η* | *δισ* cum ABC[2]LNW^b XΓΔΠ unc[9] al pler f g[1.2.] l q vg sah cop syr^utr; sed c[2] sah cop post *φωνησαι* pon, 13. 69. 346. 2^pe al pauc vg^ed (*gallus vocem bis dederit*; sed am ing reg al *bis gallus vocem dederit*) post *αλεκτορα* ... ℵC*D 238. 150^ev a c ff[2.] i k prag tol* arm aeth om (:: ut om Mt Lc Ioh)

φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 171.6 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει· ἐάν
με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι. ὡσαύτως δὲ
καὶ πάντες ἔλεγον.

32—42 Mt 26, 36—46 Lc 22, 40—46 Io 18, 1

32 172.1 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεί,
173.6 καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως προσ-

30. *με απαρνηση* (ℵ 99* 124. -*σει*) c. ℵBCDΔ al pauc a c f ff^{2} g$^{1.2}$ i k** l q vg ... ϛ *απαρν. με* (:: ut Mt) cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... L 69* k* om *με*

31. *ο δε* cum ℵBDEFHKLVW^{b}XΓΔΠ al pl it vg cop syr^{sch} ... ACGMNSU al^{35} fere sah^{tuk} syr^{p} arm aeth add *πετρος* (:: cf Mt) | *εκπερισσως* (Gb'; contra Schu „inauditum plane missum facias") cum ℵBCD 56. 58. 61. (al?), item L 13. 69. 124. 346. 2^{pe} *περισσως* ... ϛ *εκ περισσου* cum AW^{b}XΓΠ unc^{9} (N non liquet) al pler, item Δ *εκ περισιας* (:: insolitum *εκπερισσως* vario modo ad usum revocarunt) | *ελαλει* cum ℵBDL c f ff^{2} (g$^{1.2.\,vid}$) i k l q vg (hi omnes *loquebatur*) sah^{ming} (:: ex usu Mci, cf 11, 23. 12, 1) ... ϛ *ελεγε* c. ACNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a (*dicebat*) sah^{tuk} cop syr^{utr}. Praeterea ϛ Ti add *μαλλον* c. ANW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn k (*plura loquebatur magis*, item c ff^{2} *amplius loquebatur multa dicens*) syr^{p} aeth; sed 1. 13. 69. al aliq post *ο δε* vel *ο δε πετρ.* pon; al c. sqq coniungunt) ... omisimus (Gb^{0}) cum ℵBCDL 2^{pe} a f g$^{1.2.\,vid}$ i l q vg sah cop syr^{p} (arm *affirmabat et dicebat*) :: cf 7, 36 ubi *μαλλον περισσοτερον* (it vg *tanto magis, magis tantum, magis magisque, tanto magis plus*) non offendit; hinc non ineptum videtur si quis interpretandi caussa voci *εκπερισσως* adscriptum putaverit. | *με δεη* (ℵ* *η* omissa syllaba *δε*) cum ℵ*CEFGHKMSUVXΓΔΠ (D* *μη δεη*) al pler ... Ln *δεη με* cum ℵ^{c}AB D^{2}LNW^{b} al^{12} fere syr^{sch} (*si oportuerit simul me commori* d i, -- *me mori tecum* a f, -- *me simul commori tecum* [*tibi* vg] l q vg, -- *me commori simul* [k om] *tecum* c ff^{2} k) :: ut Mt lectione non fluct | *συναποθαν. σοι*: L 1. 115. 2^{pe} c$^{scr\,icant\,scr}$ al? *συν σοι αποθανειν* :: e Mt | *απαρνησωμαι* cum ℵEFGKMSUVXΓΠ^{2} al plus^{50} ... ϛ Ln Ti -*σομαι* cum ABCD HLNW^{b}ΔΠ* al permu (H *αρνησομ.*) :: cf Mt | *ωσαυτως* (ℵ^{c}): ℵ* *ομοιως* :: ut Mt | *δε*: B 1. 209. al pauc a c ff^{2} k (non item f i l q vg) om :: cf Mt | *και*: D^{gr} 53. 10^{pe} om | *παντες*: a syr^{sch} add *discipuli*

32. *ου το* cum ℵABD etc: C 282. *ω* (282. *ω το*?). Item it^{pler} d vg *cui nomen est* (vel sine *est*); q *quod dicitur* (a *in praedium cui--dam*, desiderantur duae vel tres litterae); hinc Ln *ω ονομα* | *γεθση*- c. ℵAB^{3}C KLMNSUVΓΔΠ al pl sah, item *gethse*- f l vg aeth; B* *γετση*-, a ff^{2} gat *getsa*-, prag *gethsa*-, k *getha*-, 1. *γηθσε*-, cop *γεθσε*- (cod$^{petr\,3}$ *γηθσε*-), syr$^{p\,mg\,gr}$ *γεθσι*- ... D *γησα*- (d *gesa*-), EFGHX al mu *γεσση*-, c i q *gesse*-, am arm *gese*- | -*μανει* cum ℵABCDEFGHLMNSV al pl sah, item X -*μανεις* ... KUΓΔΠ 1. al mu -*μανι*, item it^{omn} vg cop arm aeth ... ϛ -*μανη* cum minusc non ita mu syr^{p} (et.$^{mg\,gr}$) | *τοις μαθητ. αυτου* (A om *αυτ.*, nec exprim δ): D a *αυτοις* | *καθισατε*: Δ *καθισαι* (sed δ *sedete*) | *ωδε*: 1. 209. *αυτου* :: ut Mt ... B* om | *εως*: MN al plus^{10} aeth add *απελθων*, item U al plus^{15} add *αν* (vel *ου*) *απελθων* (al pauc tantum *αν* add) :: cf Mt | *προσευξωμαι* cum ℵABCLNW^{b}ΔΠ unc^{8} al pler

εὔξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν,
34 [174. 4] καὶ λέγει αὐτοῖσ· περίλυπόσ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕωσ θανά-
του· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 [175. 1] καὶ προελθὼν μικρὸν
ἔπιπτεν ἐπὶ τῆσ γῆσ, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ
ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά
σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ᾽ ἐμοῦ· [176. 1] ἀλλ᾽ οὐ τί ἐγὼ

(it[pler] d vg *donec orem*, a *donec vis* [sic] *orem*, sed k *dum adoro*) ... DHXΓ al plus[60] προσευξομαι

33. τον πετρον (ita ℵ[c]): ℵ* al pauc om τον :: in Mt τον non fluct | ιακωβον cum ℵCDEFGHMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ς (= Gb Sz) τον ιακ. cum ABKLΠ* al mu | ιωαννην (B n[scr] ιωανην) c. ℵCDEFGHLMNSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl ... ABKΠ* al mu τον ιω. | μετ αυτου cum ℵBCD 57. 69. 346. 2[pe] ... ς μεθ εαυτου cum ALNW[b]XΓΔΠ unc[9] al pler | ηρξατο: LS -αντο | εκθαμβ. (Or[int 3, 901] *sicut Marcus exponit*, coepit pavere et taediari): 1. 118. al? λυπεισθαι :: e Mt | αδημονειν: D* ακηδεμονειν, c d ff[2.] i q *taediari*, k *taedium pati*, f g[1.2.] l vg *taedere*, a (praecedit *coepit obstupescere et*) *acediari et deficere* ... c[scr] ακηδιαν (pergens και τοτε αδημονων λεγει αυτοισ)

34. και pri: D 13. 69. 124. 346. 2[pe] a arm τοτε (c[scr] και τοτε) :: e Mt | λεγει: EGHΔ al[30] fere λεγειν (sed δ *ait*) | γρηγορειτε: G 1. 28. al pauc g[2.] q gat sah (et syr[sch] post μεινατε) add μετ εμου :: e Mt

35. προελθων c. ℵBFKMNΠ* et[3] al mu, *cum processisset* (et. d et δ, c *praec.*) vel *processit* it[pler] vg, *progressus* a, item cop ... ACD[gr]EGHLSUVW[b]XΓΔΠ[2] al pl προσελθων (Gb′), item ff[2.] (*accedens*) syr[utr] | επιπτεν c. ℵBL cop[wi] et [schw] (ex[dz]) ... ς Ln επεσεν (:: ut Mt) cum ACDNW[b]XΓΔΠ unc[9] al omn[vid], item it vg (*procidit*, *cecidit*, *decidit*) cop[petr 3]. Praeterea (:: e Mt) DG 1. 13. 69. al[20] a c ff[2.] g[2.] i k q gat (non item f g[1. vid] l vg) arm add επι προσωπον (g[2.] gat *in faciem suam*) | επι τησ γησ: 13. 69. 124. 346. 15[ev] 2[pe] c[scr] επ. την γην | E* προσευχετο | ινα: DG 1. 13. 69. 2[pe] c[scr] al[5] fere a k q post ει (Γ al η) δυνατ. εστιν | η ωρα (a l vg): D add αυτη, item d i q *hora haec*, f *hora illa*, c ff[2.] *illa hora* (k *ut transeat calix iste*, pergens *sed non quod ego* etc, omissis και ελεγεν· αββα etc). ℵ* ει δυνατον (ℵ[c] add εστιν) παρελθειν απ αυτου η ωρα (nec ℵ[c] haec mutavit)

36. ο πατηρ: 69. 124. 346. add μου | παντα δυνατ. σοι et. f q syr[utr] arm aeth: D 2[pe] a i cop δυνατα παντ. σοι (sed d *si possibilia omnia tibi sunt*, *transferre* etc), 69. 346. c ff[2.] (g[1. 2.] ut vdtr) l vg sah Dion[alex] (de mart[34]) παντ. σοι δυνατ., Or[1, 292] Hil[bis] δυν. σοι παντ. (sed Hil[cdd 2] *si omnia possib.* etc). Praeterea D f ff[2.] i l q vg (non a; c *licent* pro *possib.*) add εισιν, item 13. 124. 346. add εστιν | παρενεγκε cum BDEFGHLMNSUVXΓΔΠ[2] al pl ... ℵACKW[b]Π* al mu -γκαι (:: si Mc 1, 44 προσενεγκε scripsit, hoc eum loco aor. med. posuisse improbabile est) | το ποτη. τουτ. απ εμου cum ℵABCGLUXΔ al[15] fere f ff[2.] l vg cop (sah om απ εμ.) arm Or[1, 292] (ο δε μαρκοσ· αββα ο πατ. δυνατ. σοι παντ.

θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 $^{177.2}$ *καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺσ καθεύ-*
δοντασ, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεισ; οὐκ ἴσχυσασ
μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38 *γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ*
ἔλθητε εἰσ πειρασμόν. $^{178.4}$ *τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ*
ἀσθενήσ. 39 $^{179.6}$ *καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν*
λόγον εἰπών. 40 *καὶ ὑποστρέψασ εὗρεν αὐτοὺσ πάλιν καθεύδον-*
τασ· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδει-

---

παρενεγκε το ποτ. του. απ εμ. Item^{291} sed minus accurate: *πατερ, ει δυνατον, παρεν. το πο. του. α. εμ. πληv ου τι* etc) ... DN 1. 209. a q Hil *τουτ. το ποτη. απ εμου* (item Or^{3,718} libere *πατερ ει δυνατον παρεν. του. τ. πο. απ εμ.*), KMΠ al aliq c prag syr^{utr} aeth *απ εμου το ποτη. τουτο* (c *hunc calicem*) ... ς Ti *το ποτη. απ εμου τουτο* cum EFHSVW^{b}Γ al pl | *αλλ*: N *πληv αλλ* (Or^{1,291} *πληv*) :: cf Mt et Lc | *ου τι* (a f l vg *non quod*, g$^{2\cdot}$ *quod non*): D 70. *ουχ* (70. *ουπω*) o, 13. 69. 346. 2^{pe} c d ff$^{2\cdot}$ *ουχ ωσ* (*non sicut*) | *θελω*: a *dico* | *αλλα τι*: D 70. *αλλ ο*, G 1. al^{6} *αλλ οτι*, CU al^{30} fere *αλλ ει τι*, 13. 69. 346. 2^{pe} c d ff$^{2\cdot}$ *αλλ ωσ* | *συ* (LX al *σοι*): D a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q (non item k l vg) sah cop arm aeth add *θελεισ*

37. *και λεγει*: A om *και* | *τω πετρω*: A om *τω* | *ισχυσασ* (Δ^{gr} *-σα*): D 1. 69. 124. 209. 346. al^{15} fere ff$^{2\cdot}$ k *ισχυσατε* :: e Mt | *γρηγορησαι* (61. c^{scr} *αγρυπνησαι*): F 44* 64. c^{scr} e^{scr} add *μετ εμου* :: e Mt

38. *προσευχεσθε*: ita et. B et W^{b}, non *-χετε* | *ινα μη*: D om *ινα* (a d f *ne*, l q vg *ut non*) | *ελθητε* cum ℵ*B 346. q (item e Mc? e Mt? *veniatis* Cyp^{212} et, quos vide ap Sab ad Mt, Paulin Fulg) ... ς Ln *εισελθητε* (:: ut Mt et Lc) cum ℵ^{c}ACDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn a f l (c ff$^{2\cdot}$ k *ut transeat a vobis* [*a vob.* c ff$^{2\cdot}$, k *vos*] *temptatio*) vg :: in Mt et Lc nemo Graecorum *ελθητε*, item q in utroque *intretis*; sed b ff$^{2\cdot}$ in Mt *veniatis*, in Lc *intretis*. Etiam cop h. l. *veniatis* exprim, sed nec aliter ll pp.

39. *προσηυξατο*: 13. 69. 346. *ηυξατο* | *τον αυτ. λογον ειπων*: D a c ff$^{2\cdot}$ k (non item f l q vg) om

40. *υποστρεψ. ευρ. αυτ. παλιν* (Gb^{oo} *παλιν*, om 90. 6^{ev} sah; NX post *καθευδοντ.* item 2^{pe} f [g$^{1\cdot2\cdot}$ vid] l vg syr^{utr} arm aeth post *υποστρεψ.* pon) c. ACNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f (g$^{1\cdot2\cdot}$ vid) l vg syr^{utr} arm aeth ... Ln *παλιν ελθων ευρεν αυτουσ* (:: cf Mt) c. ℵBL, item (sed *ελθων παλιν*) cop et (*veniens invenit eos iterum*) q, item omisso *παλιν* D a c ff$^{2\cdot}$ k | *αυτων οι οφθαλμ.* (:: ex more Marci; h. l. idem ordo ap Mt) cum ℵBCLΔ 108. 115. 127. 238. e^{scr} ... ς Ln Ti *οι οφθ. αυτων* cum ADNW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler (Latini, sed eodem ordine iidem ap Mt) | *καταβαρυνομενοι* cum ℵ^{c}ABKLNUΔΠ* 1. 11. 13. 69. 106. al^{55} fere, D 238. 253. *καταβαρουμενοι*, ℵ* *καταβεβαρημενοι*, M 56. *βαρυνομενοι* ... ς (= Gb) *βεβαρημενοι* (:: e Mt) cum CEFGHSVW^{b}XΓΠ^{mg} al pl | *αποκριθ. αυτω* cum ℵABCDLU^{2} (U *αυτω αποκρ. αυτω*, sed prius *αυτω* punctis notatum) al plus^{10} a c ff$^{2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} arm ... ς *αυτω αποκριθ.* c. EFGHKMNSU*(vide ante)VW^{b}XΓΔΠ al longe pl f k ... 258. 435. 7^{pe} g^{scr} aeth om *αυτω* (69. ante *τι* pon)

σαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 180.4 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει
αὐτοῖσ· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ
ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου εἰσ τὰσ χεῖρασ τῶν
ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούσ με ἤγγισεν.
43 181.1 Καὶ εὐθὺσ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ παραγίνεται Ἰούδασ 43–50 Mt 26, 47–56 Lc 22, 47–53 Io 18, 1–12
ὁ Ἰσκαριώτησ εἷσ τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλοσ μετὰ μαχαι-

41. *το λοιπον* cum ℵBGHKMNUV*ΓΔΠ al permu... Gb″ Ln Ti *λοιπον* cum ACDEFLSV²X al⁶⁰ fere | *αναπαυεσθε* (D *-παεσθαι*): Schu et in Mc et in Mt interrogationis signum apponi vult, ut h. l. F al pauc | *απεχει* (l [g^{1.2.vid}] vg *sufficit*: hoc absque additam confirmat Aug^{cons 3,11} *post illa verba secundum Mc positum est* sufficit, *i. e. quod requievistis iam sufficit*; 13. 69. 124. 2^{pe} al⁵ add *το τελοσ*)· *ηλθεν η ωρα*: D *απεχει το τελοσ και η ωρα*, d q *sufficit finis et hora* (d *ora*), f *adest finis*, *venit hora*, c ff²· *adest enim consummatio et* (ff²· add *venit*) *hora*, a *consummatus est finis*, *advenit hora*, syr^{utr} *appropinquavit finis et venit hora.* Post *dicit illis dormite iam nunc* k sic pergit: *ecce adpropinquavit qui me tradit. et post pusillum excitavit illos et dixit iam ora est ecce traditur filius hominis in manus peccatorum surgite eamus. et cum adhuc* etc | *τασ* cum ℵBCDEGHLMSUXΓΔ al pl ... AFKNUW^bΠ 1. 11. 69. 2^{pe} al¹⁵ (ex his 69. 435. al pauc om et. *των* sq, 13. al om *των* servato *τασ*) om (:: Mt om *τασ* et *των*)

42. *ο παραδιδ. με ηγγισεν* (*-σεν* cum ℵC; ς Ln Ti *-κεν* cum ABDLN unc rell al omn^{vid} :: ut Mt lectione non fluct): D c^{scr} 8^{pe} *ηγγικ. ο παραδιδων* (ita D, rell² *-διδουσ*) *με*, atque eodem ordine (:: ut Mt) a c f ff²· k (vide ante) q (non item l vg et^{vid} g^{1.2.}) sah cop syr^{sch} aeth (non item syr^p arm go)

43. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεωσ* cum ANW^bXΓΠ unc⁹ al pler ... D 1. 13. 69. 346. 2^{pe} a c ff²· (g^{1.2.vid}) k l q vg (non item f) syr^{sch} arm (non item sah cop syr^p aeth go) om :: ut Mt et Lc | *ιουδασ* cum ℵCD LNW^bXΓΔΠ unc⁹ al omn^{vid} Or^{4,387} (*ο δε μαρκοσ φησιν οτι ιουδασ ισκαριωτησ εισ των – και μετ ολιγα: ετι του ι̅υ̅ λαλουντοσ παραγινεται ιουδασ ισκαριωτησ εισ των δωδεκα, και μετ αυτου* etc) ... Ln *ο ιουδασ* cum AB | *ο* (D al¹⁰ fere Or om) *ισκαρι.* (D *σκαριωτησ*) cum ADK MUW^bΠ al plus⁴⁰ it vg (a f ff²· g^{1.2.} l q am^{mg} fu ing prag reg al *scarioth*, c *scariotha*, k *cariotes*, san *scariotes*, vg^{ed} *iscariotes*) syr^{utr} arm aeth Or (:: cf Mc 14, 10. 3, 19) ... ς om (:: ut Mt et Lc lectione non fluct) cum ℵBCEGHLNSVXΓΔ al pl am^{txt} sah cop go | *εισ* sine *ων* cum ℵABCDKLNSUW^bΠ al⁵⁰ fere (nec magis exprim *ων* it vg sah cop syr^{sch} arm aeth go) Or catt ... ς (sed Gb⁰⁰) Ti add *ων* cum EFGHMVXΓ 1. al pl^{vid} syr^p ... Δ al pauc *εισ εκ* (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*, qua praepositione Coptus saepe exprimit genitivum) | *οχλοσ* cum ℵBL 13. 69. 2^{pe} a ff²· q em prag san (hi Latini omnes *turba* sine *multa*; f vero *multitudo* habet pro *turba multa*) sah cop go syr^p arm ... ς add *πολυσ*, Ln [*πολυσ*] cum ACDNW^bXΓΔΠ unc⁹ al pler c k l vg (et. am ing iac reg

ρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ
πρεσβυτέρων. 44 [182. 2] δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν σύνσημον
αὐτοῖσ λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτόσ ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ
ἀπάγετε ἀσφαλῶσ. 45 καὶ ἐλθὼν εὐθὺσ προσελθὼν αὐτῷ λέγει·
ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· 46 οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰσ χεῖρασ

tol) syr^{sch} (aeth *multi*) Or :: e Mt | *παρα*: B *απο* (:: e Mt) ... 1. al plus^{10} c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg^{six} gat mt sah praem *απεσταλμενοι* (sed c *a summ. sacerd. et senior. et scrib. missi*, item ff$^{2\cdot}$ l *a principib. sacerdotum missi* etc) | *των* (D *απο των*, item f ff$^{2\cdot vid}$ l am ing san *et ab scrib. et a senior.*) *γραμματ.* cum ℵB(D)EFGHLSUVW^{b}XΓΠ^{2} al pl sah cop ... ACKMNΔ al^{20} fere om *των* | *πρεσβ.* c. ℵ*AU 1. 69. 115. 131. 251. 282. 346. al^{2} scr Or ... ς Ln Ti *των πρ.* c. ℵ^{a}BCDLNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler (Or$^{4, 387}$ *παρα των γραμματ. και των φαρισαιων και πρεσβυτ.*)

44. *δεδωκει* (d f ff$^{2\cdot}$ l q vg *dederat*, item^{vid} g$^{1\cdot 2\cdot}$): D^{gr} *εδωκεν* (:: ut Mt) item a c k *dedit* | *παραδιδουσ*: G *παραδουσ* | *συνσημον* cum ℵΔ ... ς Ln Ti *συσσημον* cum ABCNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler, item FL al pauc *συσημον* ... D 2pe al^{5} *σημειον* :: e Mt. Praeterea Vict$^{mosq\,2, 91}$ *συσσημον τουτεστι σημειον.* | *αυτοισ* (minusc pauc f g$^{1\cdot}$ transp): D 2pe a c ff$^{2\cdot}$ k q prag om | *ον αν*: LNΔ al pauc *ον* (Δ *ο*) *εαν* | *απαγετε* cum ℵBDL 28. 40. 69. al pauc ... ς *απαγαγετε* cum ACEGHKMNSUVW^{b}XΓΔΠ al pler, item F al^{15} fere *αγαγετε*. It^{pl} vg *ducite*, q *abducite*, k Or$^{int\,3, 906}$ *adducite*. Praeterea DN 13. 157. 2pe al^{4} a g$^{1\cdot}$ fu mt sah cop syr^{sch} syr^{p} c. ob. aeth add *αυτον* (non item c f ff$^{2\cdot}$ k q vg go arm Or^{int}; l om *και απαγ. ασφ.*)

45. *ελθων*: D 1. al plus^{10} a c ff$^{2\cdot}$ k q (non item f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l vg) syr^{sch} arm om | *ευθυσ* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεωσ* cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... D 251. 2pe a c ff$^{2\cdot}$ k q om | *προσελθων*: ℵ* 60. 7pe *και πρ.* | *αυτω λεγει* cum ℵABCKLMUXΔΠ* al sat mu f l vg sah cop syr^{p} go aeth ... DFΓ 2pe 282. a c ff$^{2\cdot}$ k q syr^{sch} arm *λεγει* (k *dixit*) *αυτω* ... EGHNSVW^{b} 1. al^{60} fere *αυτω* (N 28. al pauc *τω* $\overline{ιυ}$) *λεγει αυτω* | *ραββ.* semel (Gb′) cum ℵBC*DLMΔ al pauc f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ k l q am fu em iac ing mt prag al mu (ap Luc^{brug}) sax cop aeth pers^{w} ar^{e} ar^{ro} (:: cf ad Mt 23, 7. Pro ratione testium aut utroq loco aut neutro duplex *ραββει* recipiendum vdtr. At poterat ex usu, quem Iust testari vdtr [cf ad Mt], oriri duplicatio) ... ς *ραββ.* bis cum AEFGHKNSUVW^{b}XΓΠ al longe pl syr^{sch} syr p txt arm go ... C^{2} 1. 13. 69. 124. 346. 2pe al plus^{10} a c vg^{ed} sah syr p mg *χαιρε ραββ.* :: ut Mt | *-ββει* cum ℵABC^{2}(*latet)DEHX (et. sah). Alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ ... ς Ln *-ββι* cum FGKLMNSUW^{b}ΓΔ al certe pler (et. cop) (syr$^{p\ mg}$ *ραββη*)

46. *επεβαλαν* cum ℵB ... ς Ln *-λον* cum ACDLN unc rell al omn^{vid} | *τασ χειρασ αυτω* cum ℵ^{c}BDL 1. 11. 13. 69. 118. 346. 2pe a k q (a *iniecerunt ei manus*) (go *τ. χει. επ αυτ.*) ... ℵ*CΔ *τασ χειρ. αυτων* (Δ *αυτον*), item omisso *αυτων* d ff$^{2\cdot}$ ... M*S al^{6} fere c f l vg go syr^{utr} arm *επ αυτον τασ χειρασ* (f l vg *manus iniecerunt in eum*, c *iniecer. ma. in illum*)... ς *επ* (Sz male *επι*) *αυτον* (Gb^{0} *επ αυ.*) *τασ χειρ. αυτων* cum EF^{2}GHM^{2}UVW^{b}XΓ al pl, item N *αυτω τ. χειρ. αυτων*, item AKΠ al

αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 183. 1 εἷσ δέ τισ τῶν παρεστηκότων
σπασάμενοσ τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέωσ καὶ
ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 48 184. 1 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν
αὐτοῖσ· ὡσ ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλα-
βεῖν με· 49 καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸσ ὑμᾶσ ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων,
καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 185. 6
καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν ἔφυγον πάντεσ.
51 186. 10 Καὶ εἷσ τισ νεανίσκοσ συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλη-

sah cop τασ χειρ. αυτων επ αυτον. Ln (e coniectura magis) cum go τασ χειρ. επ αυτον (:: Mt επι τον ιν̅) | Γ om και εκρατ. αυτον, F* om totum versum

47. εισ δε τισ cum BCEFGHKNSUVXΓΔΠ al pler (1. al pauc και εισ τισ) a l vg (hi³ *unus autem quidam*) go syr^p arm ... Ln εισ δε cum ℵALM al¹⁰ c f ff²· k q (f *unus autem*, rell⁴ *et unus*) sah cop syr^p aeth ... D και τισ (:: Mt εισ, Lc εισ τισ) | των παρεστηκοτων: D a om | την: D 1. 435. 2^pe 150^ev y^scr om | επαισεν (ABN etc): ℵCDHLΓΔΠ* al mu επεσεν ... ℵ* praem και | ωταριον cum ℵBD 1. syr^p mg (certe in cdd aliq) ... ς ωτιον (:: cf Mt; et. in Ioh multi ωτιον substituere) cum ACLNW^bXΓΔΠ unc⁹ al omn fere. Praeterea go add το δεξιον :: e Lc

48. και αποκριθεισ ο ις̅ (c *et respondens ait illis Iesus*, k *respondit autem et dixit illis Ies.*): D a ff²· q ο δε ις̅ | ωσ: D om | εξηλθατε cum ℵABCD EGHLNXΔ 13. 69. 124. 131. c^scr y^scr al pauc ... ς εξηλθετε cum FKM SUVW^bΓΠ al pler | Ln με; (ita et. F)

49. εν τω ιερ. διδασκων (et. a c ff²· k vg sah syr^p go; Or^1, 435 μεθ υμων ημ. εν τ. ιε. διδ.): P 262. 435. c^scr e^scr al pauc d f q cop syr^sch arm aeth διδ. εν τ. ιερ. | ουκ εκρατησατε (et. Or; L ου κρατησατε, it vg *non tenuistis* vel *detinuistis*): B ουκ εκρατει, nec correctum, hinc Ti ουκ εκρατειτε | αι γραφαι: N 13. 69. 124. 346. c^scr 2^pe al⁶ sah syr^p c.* arm add (:: e Mt) των προφητων

50. και (ita a f ff²· k q cop go): N 13. 69. 124. 346. al pauc c g^1·2· l vg sah syr^p (syr^sch vide post) arm (aeth) τοτε οι μαθηται (it⁴ vg sah arm *discipuli eius*) :: e Mt | εφυγ. παντεσ (435. απαντ.) cum ℵBCLΔ 61. 258. 435. cop go ... ς Ln παντ. (13. 69. απαντ.) εφυγ. cum ADP W^bXΓΠ unc⁹ al pler it vg (sah παντ. post *discip. eius* pon) syr^p al (:: cf Mt) ... N 13. 124. 346. al¹⁰ om παντεσ, syr^sch *discipuli eius* pro παντ.

51. και εισ τισ νεαν. cum AEFGHKMNPSUVW^bXΓΔΠ al fere omn go syr^p ... Ln και νεαν. τισ cum ℵBCL a (*et iuvenis quidam*) cop syr^sch arm aeth, item D c f k l q vg sah νεαν. δε τισ, ff²· tantum *adolescens quidam* | συνηκολουθει (prob Schu conlato 5, 37) cum ℵBCL(W^b?); item ς ηκολουθει cum D 1. al mu, item *sequebatur* it vg syr^sch arm ... Δ συνηκολουθησεν, Gb″ Sz ηκολουθησεν cum ANPXΓΔΠ unc⁹ al plus¹²⁰ go syr^p | αυτω (28. αυτον): D 42. ff²· αυτουσ

μένοσ σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 ὁ δὲ καταλι-
πὼν τὴν σινδόνα γυμνὸσ ἔφυγεν.
53 s Mt 26, 57 s 53 $^{187.\ 1}$ Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸσ τὸν ἀρχιερέα, καὶ
Lc 22, 54 s Io 18, 13 ss συνέρχονται πάντεσ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμ-
ματεῖσ. 54 $^{188.\ 4}$ καὶ ὁ Πέτροσ ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ
ἕωσ ἔσω εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέωσ, καὶ ἦν συνκαθήμενοσ μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενοσ πρὸσ τὸ φῶσ.

51. *επι γυμνου* (l vg *super nudo*, ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q *supra* [g$^{1\cdot}$ *super*] *nudum*, a [et ff$^{2\cdot}$ blanch] *supra nudum corpus*, f *sicut erat nudus*, d *nuditatis*): 13. 69. 346. 2^{pe} *γυμνοσ* ... 1. 118. 209. c k sah om | *και κρατ. αυτον* (pro *αυτον* sl *τον νεανισκον*) absque additam cum ℵBC*DLΔ a c f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) k l vg cop syr^{sch} perss arr Thphyl ... ς (sed Gb^{oo}) add *οι νεανισκοι* cum AC^{2}NPW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler q go syr^{p} arm aeth; item 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah sic: *οι δε* (209. *και* pro *οι δε*) *νεανισκοι* (sah exprim *υπηρεται*) *κρατουσιν* (69. *εκρατησαν*) *αυτον*

52. *καταλιπων*: DKPW^{b}X al *-λειπων* | *γυμνοσ εφυγεν* (a f l vg, item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$): LΔ y^{scr} c d k sah cop syr^{sch} aeth *εφυ. γυμν.* (237. q *εφυ. απ. αυτ. γυμν.*). Haec sine additam cum ℵBCL c k sah cop syr^{sch} aeth ... ς (sed Gb^{o}) Ti add *απ αυτων*, Ln [*απ αυτων*] cum ADNPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a f l q vg (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$) go syr^{p} arm

53 *απηγαγον*: in A *π* rescriptum (Cowper „olim forte *φ*") | *τον αρχιερεα*: AKMΠ 11. 13. 69. 124. 2^{pe} al^{25} sah^{woid} (non item^{ming}) syr^{p} arm add *καιαφαν*, item praem syr^{sch} Or^{4,387} :: e Mt. Cf huc Vict$^{mosq\ 2,\ 95}$ *απηγαγον τον ιν προσ ανναν, οπου ησαν απαντεσ συνηγμενοι* | *συνερχονται* absque additam c. ℵDLΔ 13. 64. 69. 124. 346. 2^{pe} it^{omn} (sed k sic: *adduxer. ihesum ad pontificem et scribas et seniores*, item cop -- *senior. et scrib.*) vg aeth Or^{4,387} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABNPXΓΠ unc^{9} al pler, item C *προσ αυτον*, item 1. 209. *αυτου*, item *ad eum* syr utr al | *παντεσ*: C ff$^{2\cdot}$ om | *και οι πρεσβυτ. και οι γραμματ.* cum ℵBC LNPW^{b}XΓΔ (X add *συνετειρουν αυτω*) unc^{8} al pler sah^{woid} cop go syr^{p} ... Ln *και οι* (D 72. p^{scr} Or om) *γραμματ. και οι* (D 72. Or om) *πρεσβυτ.* (:: ut v. 43. lectione non fluct) cum ADKΠ 2^{pe} p^{scr} 72. it vg syr^{sch} arm aeth (sah^{ming} *scribae omnes et princ. sacerd. et seniores*) Or^{4,387}

54. *απο*: L^{vid}Δ om | *ηκολουθησεν* (*secutus est* a l vg syr^{p} arm, item^{vid} g$^{1\cdot 2\cdot}$): G 1. 13. 69. al^{5} *ηκολουθει*, item *sequebatur* c ff$^{2\cdot}$ k q sah cop syr^{sch} (:: ut Mt Lc Ioh) | *εσω* (et. c g$^{2\cdot}$ q vg^{ed} fu ing mt prag etc): D 1. 209. 435. cdy^{scr} a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k l am gat^{blanch} om | *εισ την αυλην*: 1. 209. 237. c^{scr} y^{scr} *τησ αυλησ* | *συνκαθημ.* cum ℵAB*CNPΔ al, item ς Ln Ti *συγκαθ.* cum B^{3}EFGHKLMSUVXΓΠ al pler ... D *καθημενοσ* (d it^{pler} vg *erat sedens*, *sedens*, *sedebat*; k accurate *fuit simul sedens*) | *και* ante *θερμ.*: D 69. a k q (a *et erat sedens* - *calficiens se*; q - - *calefaciens se*, k *et fuit sim. sedens* - *calfactans*; similiter c ff$^{2\cdot}$ *sedens* [ff$^{2\cdot}$ *et sedens*] *cum ministris calefaciebat se*) sah | CDKLNPΔ al *θερμενομενοσ* (non item ℵAB etc) | *προσ το* (ς^{e} 1624. 1633. al om cum minusc aliq, vide Scriv; non item ς Wtst Gb Sz etc) *φωσ*: 1. al pauc om

55 $^{189.2}$ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ 55—64 Mt 26, 59—66
τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰσ τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον·
56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι
οὐκ ἦσαν. 57 $^{190.6}$ καί τινεσ ἀναστάντεσ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽
αὐτοῦ λέγοντεσ 58 ὅτι ἡμεῖσ ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντοσ ὅτι ἐγὼ Io 2, 19
καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 καὶ οὐδὲ οὕτωσ ἴση ἦν ἡ
μαρτυρία αὐτῶν. 60 καὶ ἀναστὰσ ὁ ἀρχιερεὺσ εἰσ μέσον ἐπηρώ-
τησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου κατα-

---

55. *μαρτυριαν* (et. Or$^{int\,3,909}$): AS* al^{6} k sah *ψευδομαρτυριαν* :: cf Mt | *εισ το θανατωσαι* (it vg *ut eum morti traderent* vel similiter): D 2^{pe} *ινα θανατωσουσιν* (2^{pe} *-σωσιν*) | *ουχ* (et. ℵAB^{3}CDNP etc): B*LΔ *ουκ* | *ευρισκον* cum ℵACNW^{b}XΓΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *ηυρισκον* cum BDF^{W}LP 1. al pauc (Δ *ηρισκον*)

56. *εψευδομαρτυρουν* (d it vg *falsum testimonium dicebant*): D^{gr} add *και* (hoc suppl^{2}, *om) *ελεγον* | *αι μαρτυριαι*: 69. 127. a^{scr} a sah cop syr^{sch} add *αυτων*

57. *και τινεσ* (sah syr^{sch} *τιν. δε*): D a ff^{2}· k q Or$^{int\,3,909}$ *καί αλλοι*, 2^{pe} 13. 69. 124. 346. c *αλλοι δε*, arm *αλλοι* | *εψευδ. κατ αυτου λεγοντεσ*: D *εψευδ. και ελεγον κατ αυτ.*, c d ff^{2}· *falsum testimonium dicebant advers. eum*, k *commentiebantur et dicebant*

58. *οτι ημεισ ηκουσ. αυτου λεγοντοσ* (VΓ *-τεσ*, U *λαλουντοσ*) et. Or^{4,200} et$^{int\,3,909}$: ℵ *οτι ειπεν*, c k *hic dixit* :: cf Mt | *καταλυσω* (Or^{4,200}): AΠ* 2. vg^{cdd} (ap Ln) go Or$^{int\,3,909}$ *-λυω* | *τον ναον τουτον*: D^{gr} om *τουτον*, d *hunc templum*, k *templ. istut* (sed habet *siut* pro *istut*), ff^{2}· *templ. dei* | *αλλον αχειροπ.* (haec N 106. ante *δια* pon) *οικοδομησω* (Or^{4,200} *ανοικοδ.* sed variant cdd): D a c ff^{2}· k *αλλον αναστησω* (c *suscitabo illud*, a ff^{2}· *aliud suscitabo*, k *aliud excitabo*) *αχειροπ.*

59. *ουδε*: A*KΠ* 69. al pauc *ουδ.* Accurate a d k q *et nec sic*, Or$^{int\,3,909}$ *sed nec sic*; contra c ff^{2}· l vg *et non* omisso *ουτωσ* (Δ *ουτω*) | *ιση ην*: DL 1. al pauc a c ff^{2}· l q vg (k om *ιση*) *ην ιση*. Praeterea a ff^{2}· *erant convenientia* (ff^{2}· *aequalia*) *testimonia illorum*, Or$^{int\,3,909}$ *convenientia erant eorum testimonia*, d *erat conveniens testimonia illorum*, (contra *erat conveniens* [c *aequale*] *testimonium illorum* c l q vg; *fuit testimonium eorum* k)

60. *εισ μεσον* cum ℵABCEF^{W}GHIKLNPSUVW^{b}XΓΔΠ al pl Or^{4,200}... ς (=Gb Sz) *εισ το μεσον* cum DM al mu cop (:: cf 3, 3) | *επηρωτησεν*: 435. al^{10} fere *επηρωτα*, item *interrogabat* d ff^{2}· k q (non item a l vg, c *coepit interrogare*) | *αποκρινη*: HI y^{scr} al pauc *-νει* | *τι*: L *οτι* (Schu: „forsan recte ap Mc") | *ουδεν τι*: absque interpunctione et. Ln et h. l. et Mt 26, 62; ς Wtst etc *ουδεν; τι* et Gb Sz *ουδεν, τι.* Favent nostrae rationi cdd antiquiss (et ℵCDILP) quod nihil interpctionis habent (non item EKMW^{b} etc) item interpretes Latini; habent enim ff^{2}· q vg *non respondes quicquam* (q om) *ad* (ff^{2}· *adversum*) *ea quae tibi obiciuntur*

61 ss Lc 22, 67 ss μαρτυροῦσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν
ὁ ἀρχιερεὺσ ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ
υἱὸσ τοῦ εὐλογητοῦ; 62 [191.1] ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ
ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆσ δυνά-
μεωσ καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 [192.6] ὁ δὲ
ἀρχιερεὺσ διαρρήξασ τοὺσ χιτῶνασ αὐτοῦ λέγει· [193.2] τί ἔτι χρείαν

---

ab his? item a *nihil respondes ad haec quae isti adv. te contestantur?* k *nihil respondis* (* *-distis*) *de his quae adversum te dicunt*, c *quare nihil respondes adversus accusationes eorum.* Contra d *non respondes nihil quid isti tibi testantur*; similiter sah cop syr^{utr} go. | σου : Γ c^{scr} σοι

61. ο (B^{2}et^{3} οσ) δε (et. Or^{4,200}et^{387}; item it vg *ille autem*, D εκεινοσ δε) et. Or^{4,200}et^{387}: ℵA 106. al^{12} fere syr^{sch} pers^{p} (aeth) add ις :: ut Mt. Praeterea a om ο δε usque απεκρ. ουδεν | εσιωπα (et. Or^{bis}): D εσειγα | ουκ απεκριν. ουδεν cum ℵBCL 33. sah cop aeth go Or^{4,200} ... ς Ln ουδεν απεκρινατο (D απεκριθη) c. ADINPW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,387}. Item *nihil respondit* c d ff^{2} l q vg (k om και ουκ απεκρ. ουδεν, a vide ante) | παλιν : I k add ουν, 1. 69. 124. 2^{pe} al pauc syr^{sch} praem και | επηρωτα : F^{wi} 2^{pe} al mu Or^{4,387} επηρωτησεν, item sah go ... A επερωτα. Verba παλιν ο αρχ. επηρ. αυτον om D a c ff^{2} q, sed vide post; k sic: *iterum ergo pontifex dicit illi* omissis επηρ. αυτον και. Post επηρωτ. αυτον 13. 69. 124. 346. 2^{pe} Or^{4,387} add εκ δευτερου | και λεγει αυτω : c *ad quem iterum ait*, ff^{2} *iterato ait* ... D q add ο αρχιερευσ ... 346. 2^{pe} Or^{4,387} λεγων | ο χς : Γ k om | του ευλογητου (et. ℵ^{c} Or^{4,387}et$^{int\,3,917}$): ℵ* του θεου, AKΠ al^{15} fere ff$^{2\cdot blanch}$ (non item a c g^{1} k l q) vg (et. em tol gat al sax, sed non am fu ing) arm^{zoh} (non item mss) Clem$^{int\,998}$ (in epist. Iud. „in evglio vero sec Mc interrogatus dominus a princip. sacerd. *si ipse esset Chr. filius dei benedicti, respondens dixit: Ego sum, et videbitis fil. hom. a dextris sed. virtutis*) του θεου του ευλογητου

62. ο δε ις : DG 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} a ff^{2} k q (non item c f l vg) sah arm Or^{4,387} Clem^{int} (vide ante) add αποκριθεισ | ειπεν : D 2^{pe} Or λεγει. Praeterea DG 2^{pe} 1. 13. 58. 69. 124. 346. c^{scr} y^{scr} a c f ff^{2} l q (non item k) vg sah cop^{wi}et$^{petr\,3}$ (non item cop^{schw}et^{dz}) syr^{utr} arm aeth Or add αυτω :: cf Mt | εγω ειμι : 13. 69. 124. 346. 2^{pe} arm Or praem συ ειπασ οτι :: cf Mt | εκ δεξ. καθημ. cum ℵBCDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl l q (a *ad dextram virtutis sedentem*) am em fu ing mt prag reg tol sax go Or^{3,715}et$^{int\,3,911}$ Clem^{int} (vide ante) ... ς (= Gb Sz) καθημ. εκ δεξ. cum AI 1. 33. al sat mu c f ff^{2} k sah cop syr^{utr} arm Or^{4,387} (:: ut Mt lectione non fluct) | τησ (D* om) δυναμεωσ : 157. vg^{ed} (at non cdd pler) arm^{usc} add του θεου :: e Lc | και ερχομενον : D^{gr} om, d om tantum και | μετα (*cum* c f ff^{2} k l q g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg): G 1. 11. 28. 33. al^{25} fere a sah syr^{sch} (contra syr^{p} etiam$^{mg\,gr}$) επι (*super*) :: e Mt

63. διαρρηξασ c. ℵAB^{3}CDILW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}: B*N διαρηξασ. Praeterea 124. 2^{pe} a arm Or^{4,387} add ευθεωσ, item praem sah^{woid} (non item^{ming}) | τουσ χιτωνασ (B* κιτωνασ, item alibi ℵ): s syr^{sch} pers^{p}

ἔχομεν μαρτύρων; 64 ἠκούσατε τῆσ βλασφημίασ· τί ὑμῖν φαίνε-
ται; οἱ δὲ πάντεσ κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.
65 $^{194.\,1}$ Καὶ ἤρξαντό τινεσ ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν Mt 26, 27 s Lc 22, 63 s
αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφή-
τευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.

τον χιτωνα | *λεγει*: D *και λεγει* (60. *διηρρηξε - και ειπεν*), item c d ff^{2}· q *scidit - et ait*, k *conscidit - et dixit* (a *conscidit - dicens*)

64. *ηκουσατε*. ℵ praem (:: e Mt) *ιδε νυν*, similiter 122. 252. syr^{sch} (vide post) *ιδου*, *ecce*... GN 1. 124. 2^{pe} c^{scr} al^{10} fere sah^{woid}(non^{ming}) arm add *παντεσ*, item d *omnes* (pergens *blasphemias eius*); al^{7} add *παντωσ* | *τησ βλασφημιασ* cum ℵBCEHIKLMNSUVW^{b}ΓΔΠ al pler ... Ln *την βλασφημιαν* (:: e Mt) cum ADG 1. 13. 2^{pe} al^{5}. Praeterea DGIN al^{10} q gat mt go aeth add *αυτου*, item 13. 61. 69. 346. 124. 2^{pe} sah^{woid} (sah ming *blasph. quam dixit*) syr^{sch} (*ecce ex ore eius audistis blasph.*) syr p mg arm add *του* (124. 2^{pe} *αυτου εκ του*) *στοματοσ αυτου* :: cf Lc | *φαινεται*: DN 28. 2^{pe} *δοκει* :: e Mt | *οι δε παντεσ* (l vg *qui omnes*): D *παντεσ δε*, c d k *omnes autem* ... 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a f ff^{2}· q *και παντεσ* | *αυτον*: D* *αυτω* | *ενοχον ειναι* cum ℵBCLΔ 33. l q go ... ς Ln *ειναι ενοχον* cum AEGHKMNSUVW^{b}XΓΠ al pler a c f k vg (hi omnes *eum* [k *illum*] *esse reum mortis*) arm ... D ff^{2}· om *ειναι*

65. *εμπτυειν* (et. ℵABC etc): DΔ *ενπτ.* | *αυτω*: D a f go sah cop syr^{sch} arm *τω προσωπω αυτου* :: cf Mt | *και περικαλ. αυτ. το πρ.*: D a f om :: cf Mt | *αυτου το πρ.* c. ℵBCLUΔ 33. 108. 127. ... ς Ln *το προσωπ. αυτου* cum AINW^{b}XΓΠ unc^{7} (F inde a v. 54 hiat) al pler, item (ut solent Latini) c ff^{2}· k l q vg | *κολαφιζειν* (et. f l q vg): D a c k *εκολαφιζον* (:: cf Mt). Ita c: *et coeperunt quidam irridere eum, et conspuerunt in illum, et velantes faciem eius colaphizabant eum, et dicebant ei ministri* etc; k *et coeperunt quidam conspuere illum, et velantes faciem eius clarificabant eum, et dicebant illi ex famulis* etc; a *et coeperunt quidam inspuere in faciem eius et colaphizabant eum* (omissis reliquis; pergit enim: *Et cum esset Petrus*) | *λεγειν*: D 2^{pe} c k go *ελεγον* | *αυτω* sec: I 1. 13. 69. syr^{sch} arm om | *προφητευσον*: G 1. 118. add *νυν*, F^{w} al pauc c f k add *ημιν* (et tol *nobis Christe*), IUXΔ 13. 33. 69. 108. 124. 127. 2^{pe} al^{20} fere gat sah cop syr^{p} arm aeth add *ημιν* (13. 69. al *νυν*, cop petr 3 om, syr^{p} habet c.*) *χριστε* (cop post *σε* pon, al^{10} fere om) *τισ εστιν ο παισασ* (Δ *πενψασ*, δ *misit*) *σε* :: e Mt et Lc. Ad verba Matthaei: *tunc exspuerunt* usque *qui te percussit* (26, 67. 68) Aug$^{cons\ 3,\,20}$ notat: „Hoc dicit etiam Marcus; commemorat etiam quod ei faciem velaverunt. De his quoque Lucas attestatur.“ | *οι υπηρεται*: D om, item (qui ad *λεγειν* trahunt, vide ante) c k (aeth om *και οι υπη.* usq *ελαβ.*) | *αυτον*: D q post *ελ.* pon (f ff^{2}· q *et ministri cum voluntate* [f *libenter* pro *c. vol.*] *alapis eum caedebant* [q *caed. eum*]) | *ελαβον* cum ℵABCIKLNSVΓΔΠ al^{10} fere, item DG 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} cop syr^{p} *ελαμβανον* ... ς *εβαλλον* cum H al permu^{vid}, item EMUW^{b}X 33. 157. al plus^{25}

66—72 Mt 26, 69—75 Lc 22, 54—62 Io 18. 15—18 et 25—27

66 195.1 Καὶ ὄντοσ τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται
μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέωσ, 67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον
θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζα-
ρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ. 68 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὔτε οἶδα οὔτε
ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεισ. 196.1 καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰσ τὸ προαύλιον,
καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 69 καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο

εβαλον. It^{pler} vg *caedebant*, k *percutiebant*. Similiter syr^{sch} (sed^{p} *excipiebant*) sah (sed cop ελαβ. αυτ. ραπ. exprim) go.

66. και οντοσ (et. Eus$^{dem\,121}$; sah οντοσ δε, item c *Petrus autem cum esset*): L om και | κατω ante εν τ. αυλ. cum ℵBCLU^{2}X al^{10} fere syr^{sch} arm aeth ... ς Ln post εν τ. αυλ. c. ANW^{b}ΓΔΠ unc^{8} al pl f g^{1} (*seorsum* pro *deorsum*) k l vg Aug$^{cons\,3,26}$ syr^{p} go... DI 69. 2^{pe} c^{scr} al pauc a c ff^{2} q sah cop Eus^{dem} om | ερχεται: D a c ff^{2} k (pon post αρχιερ.) q Eus^{dem} add προσ αυτον | μια των παιδισκων (et. Eus^{dem}): ℵC μια παιδισκη :: ut Mt

67. τον πετρον: 1. 69. 346. 2^{pe} c syr^{sch} arm Eus$^{dem\,121}$ αυτον | θερμαινομ. (ut ℵB etc): ACDE*LNΓΔ al rursus θερμενομ. | εμβλεψασα (D ενβλ.): KMΔ 33. 282. 435. -ψασ (omisso α, sed sequitur αυτω) | αυτω λεγει (sah^{woid} cop syr^{sch} aeth add αυτω) ita et. a f k l vg sah^{ming} syr^{p} arm go Eus^{dem}: D c ff^{2} q λεγει αυτω | και συ: D^{gr} om και | μετ. του ναζ. ησθ. του ιυ cum BCL; ℵ syr^{sch} μετ. του ιυ ησθ. του ναζ. ... DΔ al^{10} fere it vg go syr^{p} arm aeth Eus^{dem} μετ. του (Eus om) ιυ του ναζ. (D ναζορηνου, Δ al Eus ναζωραιου, vide post) ησθα (Eus ησ); item 33. sah cop ησθα μετ. ιυ του ναζ. ... ς μετ. του ναζ. ιυ (al^{7} om) ησθα (1. 13. 69. 209. 346. 2^{pe} ησ, ut et. Eus) cum ANXΓΠ unc^{8} al pler | ναζαρηνου (EXΓ al mu -ρινου): D k l* q ναζορηνου, *nazoreno* (contra *nazareno* a c f l^{2} δ vg), Δ 238. (al pauc?) Eus^{dem} ναζωραιου, item ff^{2} *nazoreo*

68. ηρνησατο: M al^{9} add αυτον :: cf Lc | ουτε οιδα ουτε επισταμ. cum ℵBDL 2^{pe} Eus$^{dem\,121}$. Item c f ff$^{2\,vid}$ l q δ vg sah cop *neque scio neque novi*; a *nescio sed nec novi* (pergit *quem dicas*) ... k syr^{sch} pers^{p} nil nisi *nescio* (:: ut Mt) ... go *non scio non novi* (similiter? I - - ουκ επισταμαι, vdtr enim in abscissis pariter ουκ οιδα scriptum fuisse) ... Ti ουκ οιδα ουτε επισταμ. cum CEGHSVΔ 1. 69. al plus^{30}, item ς ουκ οιδα ουδε επιστ. cum AKMNUXΓΠ al permu, item *non novi neque intelligo* syr^{p} | συ τι cum ℵBCLNUΔ 1. 33. 108. 209. 2^{pe} ... ς τι συ cum AIXΓΠ unc^{8} al pler Eus^{dem}, item sah cop arm go ... D al pauc it vg om συ :: ut Mt | και εξηλθεν: D^{gr} om και | εξω εισ το προαυλιον (73. προπυλον): 2^{pe} Eus^{cod} εισ το εξω πρ., D εξω εισ την προσαυλην, 1. 13. 69. 209. arm Eus^{ed} εισ την εξω αυλην (13. 69. προαυλην, Eus προαυλιν) | και (218. c^{scr} al^{6} add ευθεωσ) αλεκτ. εφων. cum ACDINX ΓΔΠ unc^{8} al fere omn a f ff^{2} k l q vg sah^{ming} (et^{woid} ante και εξηλθ. pon) syr^{utr} arm aeth go Eus^{dem} ... ℵBL 17^{ev} c cop om, hinc Ln [και αλ. εφ.] :: cf Mt et Lc

69. παλιν post ηρξατο cum ℵCLΔ 108. 127. (131. post λεγειν) ... ς Ln

πάλιν λέγειν τοῖσ παρεστῶσιν ὅτι οὗτοσ ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 *ὁ δὲ*
πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτεσ ἔλεγον τῷ
Πέτρῳ· ἀληθῶσ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖοσ εἶ. 71 *ὁ δὲ*
ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ὃν λέγετε. 72 *καὶ εὐθὺσ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.*

---

post *ιδουσα αυτον* cum AINXΓΠ unc^{7} al pl (157. 245. ante *αυτον*) go syr^{p} (et^{sch} *et vidit eum rursus puella illa*) ... BM 50. f sah cop aeth om. Transpositis singulis D 2^{pe} c f k l q vg arm Eus^{dem} *παλιν δε* (k om) *ιδουσα αυτον η παιδισκη* (f l q vg *ancilla*, k *illa ancilla*, c *altera ancilla*); a *et cum eum vidisset iterum puella* | *η* (e^{scr} om) *παιδισκη*: cop^{wi} et^{dz} *alia* (*et videns eum alia*; contra cop^{schw} ex$^{petr\,3}$. *et videns eum ancilla*; sah *ancilla vero cum vidisset eum*) :: cf Mt | *ηρξατο λεγειν*: B sah cop aeth *ειπεν* (:: Mt *λεγει*) | *παρεστωσιν* cum ℵBCIKLΔΠ* al plus^{10} Eus^{dem} ... ς Ln *παρεστηκοσιν* cum ADNXΓΠ^{2} unc^{7} al pler | *οτι* (Eus^{dem} om) *ουτοσ*: 13. 59. 69. 106. 124. 251. 346. a c ff^{2} syr^{sch} arm aeth *οτι και ουτοσ*, D^{gr} *οτι και αυτοσ*

70. *ηρνειτο* cum ℵABC etc :: F^{w}GMNXΔ 1. 13. 69. 124. 2^{pe} al plus^{10} Eus dem^{121} *ηρνησατο*, item it vg sah cop (sed^{dz} *ηρνειτο*) syr^{p} go (:: ut Mt); item D sed *ο δε παλ. ηρνησατο* inepte transposita habet inter *παλ. δε ιδ. αυτ. η παιδισκη* et *και ηρξατο* | *και μετα* (sah *μετα δε*): ℵ* cop^{dz} om *και* | *παρεστωτεσ* (D *-ηκοτεσ*): G 1. *περιεστωτεσ* | *ελεγον* (*dicebant* a d l vg): L 17. (al pauc? sed non 13.) *ειπον*, c ff^{2} q *dixerunt*; k *dicunt* | *τω πετρω*: D a om | *αληθωσ*: M add *και συ*, a omisso *αληθωσ et tu ex illis es* | *και γαρ γαλιλ. ει* (haec om 73. 131. 142* a go, hinc Gb^{0}) absque additam cum ℵBCDL 1. 118. 209. 2^{pe} a c ff^{2} g^{1} (et$^{2\,vid}$) k l sah cop Eus^{dem} Aug$^{cons\,3,25}$ (*Iam vero illud quod Matthaeus ipsi Petro dictum fuisse asserit*: Vere et tu ex – manifestum te facit; *sicut Ioh. eidem Petro dictum asseverat*: Nonne ego te –, *Marcus autem inter se illos de Petro locutos dicit*: Vere ex illis est, nam et Galilaeus est; *sicut* etc) ... ς (sed Gb^{00} prob Schu „et *λαλια* et *ομοιαζ.* aliena a Mc") add *και η* (Δ om) *λαλια σου ομοιαζει* (N *δηλοι*, 33. *δηλον σε ομοιαζει* sic sed litterae *ομ* rescriptae, aeth *δηλον σε ποιει* exprim) cum ANXΓΔΠ unc^{8} al pler (116. ante *και γαρ γαλ. ει* pon) q go syr^{utr} arm aeth Euthy^{dis} (ad Mt 26, 73) :: omnino e Mt fluxit; ipsum *ομοιαζει* glossatoris est

71. *και ομνυναι* cum BEHLSUVXΓ al^{80} fere ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) *και ομνυειν* (:: ut Mt) cum ℵACGKMNΔΠ al permu Eus$^{dem\,121}$ ... D (a) q *και λεγειν* (a *dicens*), arm *κ. ομν. και λεγειν* | *τουτον ον λεγετε* (a *hunc quem dicitis*, d ff^{2} l q vg *istum quem dicitis*, c *istum quem dicis*): ℵ om (:: ut Mt), k om *ον λεγετε*, D^{gr}KN al^{5} om *τουτον*

72. *και ευθυσ* (*-θεωσ* DG al^{14} Eus: ita Gb + Sz) cum ℵBL 2^{pe}, DG 13. 69. 124. 346. al^{10} Eus$^{dem\,121}$, item it vg syr^{sch} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om *ευθ.* cum ACNXΓΔΠ unc^{7} al pler sah cop syr^{p} go | *εκ δευτερου* (et. Eus^{dem}): ℵL c reg om (:: Mt *ευθεωσ* absq *εκ δευτ.*). Cf et. ad v. 68.

197.2 καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτροσ τὸ ῥῆμα ὡσ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶσ τρίσ με ἀπαρνήσῃ. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

XV.

1—5 Mt 27, 1 s
1 198.2 Καὶ εὐθὺσ πρωῒ συμβούλιον ἑτοιμάσαντεσ οἱ ἀρχιερεῖσ
11—14 Lc 23, 1 ss Io 18, 28 ss μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συν-
έδριον, 199.1 δήσαντεσ τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν
Πειλάτῳ. 2 200.1 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτοσ· σὺ εἶ ὁ βα-

72. ανεμνησθη: G 1. 13. 69. 209. αναμνησθεισ. Ex his και sq non om nisi 1. 209. | το ρημα ωσ cum ℵABCLΔ al^{8} sah cop go ... Gb″ Sz το ρημα ο cum DNXΓΠ unc^{7} al^{130} fere; item it *rememoratus* (q *commemor.*, l *recordatus*) *est - verbum quod* (syr^{p} *sermonis dicentis ei Iesu*, sed^{mg} *sermonis quem dixerat ei Iesus*) ... ϛ του ρηματοσ ου cum M 69. al vix mu (vg *recordatus est - verbi quod*). Libere 1. 209. syr^{sch} et$^{p\ txt}$ (vide ante) arm^{cdd} aeth του ρηματοσ του ιυ ειποντοσ | αυτω: D^{gr} om, item (vide ante) 1. 209. | ο ις: D^{gr*} ιν | οτι πριν usque απαρνηση: D 142* a pers^{p} om | φωνησαι δισ cum AC^{2}LNXΓΔ unc^{8} al pler vg go syr^{utr} (arm τρισ pro δισ) ... Ln δισ φωνησαι cum B 2^{pe} k sah cop ... ℵC*^{vid}Δ 251. c ff^{2} g^{1} l q aeth om δισ | τρισ (ABXΓΔ al τρεισ) με απαρν. cum ℵBC* et^{2}LΔ c ff^{2} g$^{1\,vid}$ k l q vg Aug$^{cons\,3,26}$ sah cop syr^{sch} (απαρν. με) aeth ... ϛ Ti απαρν. με τρισ cum ANXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} syr^{p} arm go | και επιβαλων (Euthym ad Mt 26, 75 επιβαλων αντι του αρξαμενοσ: Δ 247. επιλαβων) εκλαιεν (ℵ*c cop εκλαυσεν :: ut Mt et Lc): D it vg (et. δ; em om haec verba) sah (non item cop) syr^{utr} arm go και ηρξατο κλαιειν (aeth *et flevit*)

XV. 1. ευθυσ cum ℵBCLΔ ... ϛ Ln ευθεωσ cum ADNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} ... a c (non item ff^{2} k l q vg) sah (non cop) aeth om | πρωι c. ℵBCDL 46. a (*prima luce*) ff^{2} k (k* *e mane*) l q vg (ff^{2} k^{2} l q vg *mane*), c (*cum autem mane factum esset*) sah (ut c) cop (syr$^{sch\ vid}$) Or^{4,387} ... ϛ Ti επι το (ES al permu τω) πρωι cum ANXΓΔΠ unc^{8} al fere omn arm (item^{vid} go syr^{p}) | ετοιμασαντεσ cum ℵCL ... ϛ Ln Ti ποιησαντεσ cum ABNX ΓΔΠ unc^{8} al pler l vg cop arm go, item D al^{5} a c ff^{2} k q sah syr^{utr} aeth Or^{4,387} εποιησαν (sequente και ante δησαντεσ). Cf ad 3, 6 | πρεσβυτ. tum γραμμ. (et. Or): C 47^{ev} sah^{ming} (non^{woid}) γραμμ. tum πρεσβ. | των ante γραμμ. cum ℵD 1. 2^{pe} sah cop Or ... ϛ Ln Ti om cum B(C vide ante)LNΓΔΠ unc^{8} al pler | απηνεγκαν cum ℵABLΓΔΠ unc^{7} al pler arm (sah cop ut vdtr) ... CDGN 1. 124. 2^{pe} al^{5} Or απηγαγον, item *duxerunt*, *perduxerunt* (a), *adduxerunt* (k) it vg, item syr^{utr} go aeth :: e Mt (cf et. Mc 14, 53). Praeterea D a c ff^{2} k q Or add εισ την αυλην, *in atrium* (k *in praetorium* :: ut Io εισ το πραιτωριον) | πειλατω cum ℵABD ... ϛ Ln Ti πιλατω cum CLNΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. Cf ad Mt 27, 2. Idque absque τω cum ℵBCDLΔ 1. c^{scr} al pauc Or ... ϛ praem τω cum ANΓΠ unc^{8} al pler

2. ο πειλατοσ (πειλ. ut v. 1; item ϛ Ln Ti πιλ.): 13. 69. 2^{pe} c k (non

σιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεισ.
3 $^{201.4}$ καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖσ πολλά. 4 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατη-
γοροῦσιν. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦσ οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν
τὸν Πειλᾶτον.
6 $^{202.2}$ Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖσ ἕνα δέσμιον ὃν παρῃ- 6—15 Mt 27, 15—26 Lc 23, 17—25 Ioh 18, 39 ss

item a ff^{2} l q vg) sah add λεγων :: ut Mt et Lc | ο δε (ℵ al pauc add ις): D a aeth και | αυτω λεγει (vocem post αυτω in C non assequutus sum, sed omnino λεγει vdtr) cum ℵBCD cop arm (v 1. 127. 209. 258. λεγει αυτω, l vg *ait illi*, 2p^{e} tantum λεγει, item c [om αποκρ.] ff^{2} q tantum *ait*) ... ς Ln ειπεν αυτω cum AℵX^{vid}ΓΔΠ unc^{8} al pler d (k *dixit* omisso αυτω) syr^{utr} go aeth ... a *respondit ei*, sah *respondit ei dicens*

3. κατηγορουν (et. Or^{4,387}): D^{gr} κατηγορουσιν | πολλα absque additam cum ℵABCDX(e spatio certum est)ΓΠ unc^{7} al pl ff^{2} k l q vg sah^{woid} cop syr^{sch} go ... NUΔ 13. 33. 69. 124. 131. al^{40} a c sah^{ming} syr^{p} arm aeth Or add αυτοσ δε ουδεν απεκρινατο :: cf Lc 23, 9 Mt 27, 12

4. πειλατοσ cum ℵABD ... ς Ln Ti πιλ. ut v. 1. | παλιν: CD k q sah^{ming} aeth post επηρ. αυτον pon (ff^{2} *Iterum Pilatus interrogavit* etc) ... U 127. 131. 238. al pauc om :: ut Mt 27, 13 | επηρωτα cum BU 13. 33. 69. 124. 2p^{e} al^{12} fere a k syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln επηρωτησεν c. ℵACDNXΓΔΠ unc^{7} al pler c ff^{2} l q vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm (:: toties imperf. ipsius huius verbi ap Mc cum aor. mutarunt, cf 5, 9. 9, 11. 10, 2 et 10. 12, 18. 14, 61; item 7, 17. 8, 5 et 23. 9, 28. Contra non fluctuare solet aor. nec ap Mc nec ap rell) | αυτον absque λεγων cum ℵ* 1. 209. 2p^{e} a sah (:: et hoc prorsus ex Marci usu επερωταν sine λεγων scribere soliti, ut 5, 9. 8, 5. 23. 29. 9, 16. 28. 33. 10, 2. Ita nec Mt nec Lc. Hinc passim suppleverunt λεγων, ut 9, 21. 10, 17. 12, 28. 15, 2. Ubi vero additum est non fluctuat: 8, 27. 9, 11. 12, 18. 14, 60) ... ς Ln Ti add λεγων cum ℵ^{c}ABCDNXΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2} k l q vg cop (syr^{sch} *et dixit ei*) syr^{p} al | ουδεν: B* om (suppl B^{2}); p^{parh} scr ουδεν αποκρ. omisso ουκ | ιδε (N ειδε): Δ ιδοι (ιδου?) | κατηγορουσιν cum ℵBCD 1. 48^{ev}, item *accusant* it vg Or$^{int\ 3,917}$ (καταμαρτυρ. Latini reddunt *adv. te dicunt testimon.* [*testificantur*] vel similiter, cf Mt 26, 62. 27, 13. Mc 14, 60) cop aeth ... ς καταμαρτυρουσιν (:: e Mt) cum AEGHKMNSU VXΓΔΠ al pler sah syr^{utr} arm go

5. απεκριθη: G 1. 13. 69. al pauc απεκρινατο | πειλατον, ς Ln Ti πιλατον ut vv. 1. 2. 4.

6. εορτην: D praem την | απελυεν: 13. 69. 124. 346. ειωθει ο ηγεμων απολυειν (:: e Mt), item a ff^{2} l vg *solebat dimittere*, c *dimitt. solebat*, k *consueverat remitt*,. syr^{sch} (*consueverat autem omni festo solvere*) | ον παρητουντο c. ℵ*AB* (Δ ον · περητουντο sic) ... ς Ln Ti ονπερ ητουντ. cum ℵ^{c}B^{3}CNXΓΠ (Δ vide ante) unc^{7} al pler, item DG 2p^{e} 13. 69. al pauc ον αν (13. εαν) ητ., 1. ον ητουντ. Quadrat huc *quemcunque petissent* a c ff^{2} k vg; contra *quem postularent* k ad ον παρητ. spectare vdtr. Nec sah cop syr^{sch} exprim *quemcunque* sed *quem*; aliter syr^{p}

τοῦτο. 7 [203.4] ἦν δὲ ὁ λεγόμενοσ Βαραββᾶσ μετὰ τῶν στασιαστῶν
δεδεμένοσ, οἵτινεσ ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 καὶ ἀναβὰσ
ὁ ὄχλοσ ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼσ ἐποίει αὐτοῖσ. 9 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
ἀπεκρίθη αὐτοῖσ λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖσ. 11 [204.1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον
ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖσ. 12 [205.1] ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
πάλιν ἀποκριθεὶσ ἔλεγεν αὐτοῖσ· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε

---

7. *ην δε*: 13. 69. 124. 346. sah^{woid} (non^{ming}) add *τοτε* (:: e Mt) | *βαραββασ* (Δ^{gr} *βαβαρραβασ*): cf de huius nominis scriptura ad Mt 27, 16 | *στασιαστων* (Schu plane probat) cum ℵBCDK 1. 13. 69. al^{10} fere sah ... ς *συστασιαστ.*, Ti *συνστασιαστ.* c. (*συνστ.*) AGHNVΔ al mu, item (*συστασ.*) EMSUXΓΠ al pl (:: *συστασιαστ.* et. Ios. Antt. 14, 2, 1; Herodot al *συστασιωται*) | *φονον πεποιηκεισαν* (C^{2} *εποιηκεισαν*, F^{w} 61. *επεποιηκ.*, Γ 71. 258. 282. *πεποιηκασιν*, 28. *πεποιηκαν*): D 2^{pe} *πεποιηκ. φονον*, item *qui - fecerat* (k *fecerant*) *homicid.* c ff$^{2.}$ k l vg sah; contra cop, item a *qui - homic. fecerat*

8. *αναβασ* (Schu „bene") cum ℵBD a (*accensa*) c ff$^{2.}$ l vg (hi^{4} *cum ascendisset*; k plane om) sah cop go (aeth *ascendit et clamavit*) ... ς *αναβοησασ* cum ℵ^{cb}ACNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} syr^{utr} arm | *ο οχλοσ*: D 299** a k go *ολοσ ο οχλ.*, *tota turba* | *αιτεισθαι*: D k mt add *αυτον* | *καθωσ* sine *αει* cum ℵBΔ sah cop; confirmant syr^{sch} (*sicut solitus erat facere iis*), c (*sicut consueverat per diem festum*) k (*quot faciebat in singulis diebus festis*) aeth (*ut faceret illis quemadmodum solebat*) ... ς Ln Ti add *αει* cum ACDNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} a ff$^{2.}$ l vg syr^{p} arm go

9. *πειλατοσ*, ς Ln Ti *πιλατ.* ut supra | *απεκριθη* (33. *-ινατο*) *αυτοισ λεγων* (c *respondit eis dicens*, l vg *respondit eis et dixit*; M om *λεγ.*): D 2^{pe} *αποκριθεισ λεγει αυτοισ* (d *ait illis*), a ff$^{2.}$ *respondens illis dixit*, k *respondit et dixit illis* | *υμιν*: D ff$^{2.}$ om

10. *εγινωσκεν* cum ℵ^{c}BCNXΓΔ unc^{7} al pler: ℵ* *εγνωκει*, AKΠ al^{6} *επεγινωσκεν* ... D 1. 13. 69. 346. 2^{pe} *ηδει* (:: ut Mt) | *παραδεδωκεισαν* cum ℵBCKMUΓΠ al pl (al pauc *παρεδεδωκ.*): AEGNVXΔ al mu *παρεδωκεισαν* (EN al *-δοκ-*) ... DHS 1. 13. 69. al^{5} *παρεδωκαν* (:: ut Mt), item a *tradiderunt*, k *tradebant* (contra c ff$^{2.}$ *tradiderant*, l vg *tradidissent*) | *οι αρχιερεισ* (k *principes*, pergens v. 11 *sacerdotes autem et*): B 1. 13^{ev} 47^{ev} cop om (:: ut Mt)

11. *ανεσεισαν* (l vg Aug$^{cons\ 3,33}$ *concitaverunt*, item cop syr^{utr} go aeth; Euthy ad Mt 27, 20 *μαρκοσ δε φησιν οτι ανεσεισαν τον οχλ. ηγουν ανεκινησαν*): Γ 131. 238. 48^{ev} al^{15} *ανεπεισαν*, D *επεισαν* (:: e Mt), item a c d ff$^{2.}$ k *persuaserunt* (c ff$^{2.}$ k), *suaserunt* (a d), item sah arm | *τον οχλον*: D* *τω οχλω*, d *turbas*, ff$^{2.}$ *turbae*, c *turbis*, k *populo* | *τον*: D om | *απολυση*: HXΓ al *-λυσει*

12. *παλιν* ante *αποκριθεισ* (c *iter. respondit eis dicens*) c. ℵBC 33. 2^{pe} al^{5} c g$^{1.2.\ vid}$ l vg sah (*Pil. iterum respondit dicens iis*) syr^{p} aeth go Aug

τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον
αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ ἔλεγεν αὐτοῖσ· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν;
οἱ δὲ περισσῶσ ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 15 $^{206.1}$ ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
βουλόμενοσ ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ ὄχλῳ ἀπέλυσεν αὐτοῖσ τὸν Βα-
ραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσασ ἵνα σταυρωθῇ.
16 $^{207.4}$ Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆσ αὐλῆσ, ὅ 16–20 Mt 27, 27–31 Ioh 19, 2 s

cons 3, 33 ... ς Ti post αποκριθ. cum AEGHKMNSUVXΔΠ al pler a (*respondens autem Pilatus iterum ait illis*) arm ... DΓ al^{10} ff$^{2.}$ k prag cop om, syr^{sch} om παλιν αποκριθεισ | ελεγεν αυτοισ cum ℵBC syr^{p} ... ς Ln Ti ειπεν αυτοισ cum ADℵXΔΠ unc^{8} al omn fere, item k (praegressis *respondit et*) *dixit illis* (a l vg Aug^{cons} *ait illis*; ff$^{2.}$ *ait*; c vide ante), item syr^{sch} go cop... Γ αυτοισ λεγει, 2^{pe} απεκριθη (pro αποκρ. ελεγ. vel ειπ.) αυτοισ | θελετε ποιησω cum ADNXΓΠ al pler it vg syr^{utr} arm go aeth ... ℵBCΔ 1. 13. 33. 69. al pauc sah cop om θελετε :: ut Mt | ον λεγετε cum ℵCNXΓΔΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} aeth go ... B λεγετε omisso ον ... Ln om (quod probat Schu) ον λεγ. cum AD 1. 13. 69. 118. 13^{ev} 2^{pe} c^{scr} it vg sah arm | τον βασιλ. cum ℵABCΔ 1. 13. 69. 229** 346. 13^{ev} 49^{ev} al$^{4\,scr}$ al$^{3\,pe}$ arm, item D τω (sed* om) βασιλει ... ς om τον cum NXΓΠ unc^{8} al pler go

13. παλιν ante εκραξ. (et. k l vg Aug$^{cons\ 3,33}$): D post εκρ., a c ff$^{2.}$ om | εκραξαν (G 1. 13. 69. al pauc mt syr^{p} arm εκραζον, 2^{pe} c^{scr} εκραυγαζον) absque additam cum ℵBCEGHNPSUVXΓΔ al pl k l vg sah^{ming} cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ go Aug^{cons} ... Ln add λεγοντεσ cum ADKMΠ al^{25} fere a c ff$^{2.}$ gat sah^{woid} aeth ... G 13. 69. 124. 346. c^{scr} syr$^{p\ mg}$ arm add ανασειομενοι υπο των αρχιερεων και ελεγον (arm om κ. ελεγ.)

14. ελεγεν: N λεγει | αυτοισ (suppl ℵ^{c}): ℵ* om | εποι. κακον cum BCΔ 2^{pe} 49^{ev} al$^{2\,scr}$ ... ς Ln κακ. εποι. (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵADNPXΓΠ unc^{8} al pler it vg etc | περισσωσ cum ℵABCDGHKMΔΠ* al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) Ti περισσοτερωσ (al pauc -τερον) cum ENPSUVXΓΠ^{mg} al pl (:: et. Mt περισσωσ, at ibi nondum praecessit εκραξαν, unde περισσοτερωσ ortum vdtr. Apud Paulum et Lucam περισσοτεροσ frequens est.) | εκραξαν cum ℵBCEHNSUVXΓΠ^{2} (Δ εκραζαν) sah syr^{p} aeth go ... Ln εκραζον (:: e Mt) cum ADGKMPΠ* 1. 69. 346. al^{25} fere (2^{pe} εκραυγαζον) it vg (et. δ) syr^{sch} arm cop. Praeterea ℵ 2^{pe} c add λεγοντεσ

15. βουλομ. ποιησ. το ικαν. τω οχλω cum ℵC sah cop syr^{sch}... ς Ln Ti βουλ. τω οχλ. το ικαν. ποιησαι (B ποιειν) cum A(B)NPXΓΔΠ unc^{8} al omn fere a c l vg syr^{p} arm aeth go Aug$^{cons\ 3,33}$ ... D ff$^{2.}$ k om (:: nihil simile in Mt) | και παρεδ. (B cop παρ. δε, FW al pauc syr^{sch} add αυτοισ) τον ιν φραγελλωσ. (UXΓ al mu φραγελωσ.): D k sah τον δε (k om) ιν φραγ. (D* φλαγ.) παρεδ. (*ihesum flagellis caesum tradidit figendum cruci* k)

16. αυτον: C^{3} al pauc c gat τον ιν | εσω (157. 299. al^{4} εωσ) τησ αυλησ c. ℵABC*NXΓΔΠ unc^{8} (rursus incipit F) al pler (237. add του καιαφα) sah syr^{utr} aeth go... DP 1. 13. 69. al pauc εσω εισ την αυλην, C^{3}M al^{25}

ἐστιν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17 καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντεσ ἀκάνθινον στέφανον· 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντεσ τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.
20 [208. 6] καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἴδια ἱμάτια αὐτοῦ.

---

fere εισ την αυλην (M al mu add του καιαφα), item vel *intro* (d *intus*) *in atrium* (g^{2} fu em erl1 ing gat mt prag san $Aug^{cons\,3,36}$, et. cop arm) vel *in atrium* (ita c ff^{2} vg^{ed} am reg tol, l *in atrio*) it (sed k simpliciter *in praetorium* pro εσω usq πραιτωριον) vg cop arm... Δ εξω (δ *foris aut extra*) τ. αυλησ | ο εστιν (U 127. add το) πραιτωριον: c ff^{2} l vg cop aeth *praetorii* (g^{2} *in atrium praetorium*; k vide ante); arm *ubi erat praetorium* | συνκαλουσιν cum ℵABCNPΔ: ς Ln Ti συγκ. cum EFGHKMS UVXΓΠ al certe pler ... D^{gr} καλουσιν

17. ενδιδυσκ. (D ενδυδισκ.) cum (Gb′ prob Schu) ℵBCDFΔ 1. 13. 69. al pauc ... ς ενδυουσιν cum ANPXΓΠ unc^{8} al pler | πορφυραν: 21. 61. 262. sah χλαμυδα κοκκινην (:: ut Mt)... 13. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syr^{hr} arm χλαμυδα κοκκινην και πορφυραν | περιτιθεασιν (13. 69. 124. 346. -τιθουσιν): D επιτιθεασιν, item *inponunt* vel *imposuerunt* c ff^{2} l vg, *superponunt* k | πλεξαντεσ (l vg Aug^{cons} *inponunt ei plectentes spineam coronam*, k *superpon. ei ornantes coronam ex sp.*, c ff^{2} *imposuerunt ei factam spineam coronam*, d *impos. ei coronam factam de spinis*): D om (cf c d ff^{2}) | ακανθιν. στεφ.: 1. στεφ. εξ ακανθων :: e Mt

18. ασπαζεσθ. αυτον (Δ αυτ. ασπ.) absq additam cum $ABC^{*}DX\Gamma\Delta\Pi$ unc^{7} al pl ff^{2} k l vg sah cop syr^{utr} etc... $\aleph C^{2}NU$ 11. 33. 346. al^{40} fere arm add και λεγειν, item M al^{7} c λεγοντεσ (:: cf Mt) | βασιλευ cum ℵBDMP SVX al mu (C^{*} latet) ... Gb Sz Ti ο βασιλευσ (:: ut Mt) cum $AC^{2}EFGH$ KNUΓΔΠ al $plus^{110}$

19. αυτου την κεφαλην (C al mu l vg τ. κεφ. αυτ.) καλαμω: D 2^{pe} αυτον καλαμω εισ την κεφ., c ff^{2} k d *illum de* (d om) *harundine in caput* | και ενεπτυον (C^{*vid} -υσαν) αυτω (M^{2} al aliq αυτον): U om | και τιθ. τα γον. προσεκυν. αυτω: D 71^{*} 253. 32^{ev} k om (:: ut Mt)

20. ενεπαιξαν (ACMNXΔ 1. al -πεξαν) αυτω: D om (reliquis non mutatis) | την πορφυραν: 1. 251. al^{2} τ. χλαμυδα, 12. 13. 69. 124. 346. (2^{pe} 8^{pe}, nisi cum 1. etc consentiunt) syr^{hr} arm sah τ. χλαμυδα και την πορφυρ. (sah *chlamydem purpuream*) :: cf Mt et supra | τα ιδια (BCΔ om, ita Ln) ιματ. αυτου (282. om αυ.) cum ℵ c^{scr}, BCΔ (Ln), 282. Latini *vestimentis* (*-ta*) *suis* vel *eius* ... ς Ti τα ιματ. (al^{2} add αυτου) τα ιδια c. ANPXΓΠ unc^{9} al pler ... D^{gr} z^{scr} semel nil nisi τα ιματια (Gb′) | εξαγουσιν (k *abduxerunt*, vg *educunt*): A αγουσιν (:: cf Ioh), item *ducunt* l prag, *duxerunt* c d ff^{2} | ινα σταυρωσουσιν (-σουσιν cum ACDLNPΔ 33. 69. 245. 253. 47^{ev} 7^{pe} z^{scr} semel: ς -σωσιν c. ℵBXΓΠ unc^{9} al pler) absque αυτον cum ℵD (item 1. vide post) 122^{**} ff^{2} k (c om

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν. 21 [209.1] *καὶ ἀγγα-* 21—26 Mt 27, 31—37
ρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, Lc 23, 26—31 Ioh 19, 17 ss
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
22 [210.1] *καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν με-*
θερμηνευόμενον κρανίου τόπος. 23 [211.4] *καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρ-*
νισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24 [212.1] *καὶ σταυροῦσιν αὐτόν,*
καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς

αυτον post *εξαγουσιν*); ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCLNP unc rell al pler l vg etc ... 1. 72. *ωστε σταυρωσαι* (72^{vid} add *αυτον*) :: ut Mt, 28. 131. *ινα σταυρωθη*

21. *αγγαρευουσιν* (ita et. ℵ^{c}B^{3}, et. syr$^{p\,mg}$, D *ανγαρ.*, al pauc *αγκ.*, confirmant d ff^{2} l vg *angariaverunt*): ℵ*(ut et. Mt 5, 41)B* p$^{parh\,scr}$ *εγγαρευουσιν* (:: quam formam in usu fuisse haud incredibile est, hinc nec aliena a textu) | *παραγοντ. τινα* (1. 209. post *σιμω.*) *σιμω.* (D *τον σιμ. παραγ. τον*) *κυρηναιον* (A* *κηρυν.*, F al mu *κυριν.*, k mt cop *Cyrinaeum*): 2^{pe} *σιμ. τον κυρ. παραγ.*, c *quemdam Cyr. transeuntem cui nomen erat Simon* ... N om *παραγοντα* | *απ* cum ℵABCLPΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln Ti (ex errore de B) *απο* cum DNX 1. al pauc | *αγρου*: A *ακρου* | *και ρουφου*: 47. (et cod ap Erasm) *του ρουφου* ... ff^{2} om | *ινα αρη* (H al pauc *αρει*) *τον σταυρ. αυτου*: M* 6^{pe} om

22. *φερουσιν*: D 13. 69. 346. 2^{pe} *αγουσιν*. Latini *perducunt* (l vg), *adducunt* (ff^{2}), *duxerunt* (c), *ferunt* (k) | *επι* (13. 69. al pauc *εισ*) *τον* cum ℵBC^{2}FLNΔ 13. 33. 69. 124. 127. 131. 346. 2^{pe} al^{8} fere (al pauc *επ. το*) ... ς Ln Ti *επι* sine *τον* cum AC*DPXΓΠ unc^{8} al pler | *γολγοθαν* cum ℵBFGKLMNSUVΓΔ (L om *γολ* syllabam) al^{50} fere (k *culgotham*, it^{rell} vg *golgotha*) ... ς Ln *γολγοθα* (:: ut Mt) c. ACDEHPXΠ al permu | *τοπον* (D ante *γολγοθ.* pon): ℵ* c om (:: fortasse recte; cf Mt) | *μεθερμηνευομενον* cum ℵCDLPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... ABN *-μενοσ* (:: cf Mt)

23. *εδιδουν* (E y^{scr} *-δου*, M* *-δων*, 2^{pe} *διδουσιν*) *αυτω* absque additam (Schu prob vdtr) cum ℵBC*LΔ n cop arm ... ς Ln add *πιειν* (D *πειν*, X *πειειν*) cum AC^{2}DPXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} c ff^{2} k l vg (et. Aug$^{cons\,3,38}$) sah syr^{utr} aeth go :: ut Mt | *οινον*: syr^{p} in cod Ridl *οξοσ* | *οσ δε* cum ℵBΓ*^{vid} 33. ... ς Ln Ti *ο δε* cum ACLPXΓ^{2}ΔΠ unc^{9} al fere omn (aeth *sed*) ... D 1. c ff^{2} k l n vg Aug$^{cons\,3,38}$ *και* (:: ut Mt). Praeterea G 1. add *γευσαμενοσ* (:: ut Mt)

24. *και σταυρουσιν αυτον και* (L d om) cum BL c d ff^{2} k sah cop arm aeth (hae vv *et crucifixerunt eum*, sed etiam postea *diviserunt* pro *διαμεριζονται*) ... ς Ln *και σταυρωσαντεσ αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACD^{gr}PXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} l n vg (et. Aug$^{cons\,3,39}$) go (syr^{utr} ut vdtr; syr$^{p\,txt}$ *et cum crucifixissent*, sed^{mg} *et crucifigentes*) | *διαμεριζονται* cum ℵABCDLPXΓΔΠ unc^{9} al plus^{130} ... ς (= Gb Sz) *διεμεριζον* cum min paucissimis, item 69. 124. al^{15} fere *διεμεριζοντο*, al plus^{5} *-ρισαντο*. It vg etc (vide ante) *diviserunt* | *βαλλοντεσ*: KLMV al

τί ἄρῃ. 25 [213.10] ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 [214.1]
Ioh 19,19 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆσ αἰτίασ αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺσ
τῶν Ἰουδαίων.
27–32 Mt 27,38–44 Lc 23,32–43 Ioh 19,18 27 [215.1] Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάσ, ἕνα ἐκ δεξιῶν
καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 29 [217.6] καὶ οἱ παραπορευόμενοι

plus[15] βαλοντεσ (sed mu ut K βάλοντεσ) | τισ τι αρη (HX al -ρει) et. c l vg Aug[cons 3,39]: D 157. z[scr semel] ff[2] blanch (om et. επ αυτα) k n om (:: ut Mt)

25. δε: F cop[wi et petr 3] om | ωρα τριτη (D Γ) cum ℵBC[3]DLPXΓΔΠ[2] unc[8] al pler it vg sah cop etc, item AC*KΠ* al pauc τριτη ωρα: k[scr**] syr[p mg] aeth ωρα εκτη, item Hier qui in breviario in ps. 77 (pag 271) lectionem τριτη pro εκτη „errori scriptorum" tribuit: *Rursum scriptum est in Mc quia* hora tertia *crucifixus sit – Error scriptorum fuit*; *et in Mc* hora sexta *scriptum fuit, sed multi episemum Graecum* ς (i. e. εκτη) *putaverunt esse* Γ (i. e. τριτη). Cf quae ex eodem Hier loco ad Mt 13,35 exscripsimus. Cf Act. Pil. B pag 283 sq ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οἱ στρατ. καὶ διεμερίσαντο ταῦτα πρ. ἑαυτούσ, αὐτῷ δὲ ἐνέδυσαν ῥάσον κόκκινον, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν καὶ ἐκάρφωσαν ἐν τῷ σταυρῷ ὥρᾳ ἕκτῃ τῆσ ἡμέρασ. Cat[mosq 2,105] τινὲσ δέ φασιν ὅτι ὁ μάρκοσ μὲν τῆσ τοῦ λαοῦ ἀποφάσεωσ ἐπιμνησθεὶσ εἶπε τρίτην ὥραν αὐτὸν ἐσταυρῶσθαι ὑπὸ τοῦ λαοῦ. τρίτη γὰρ ὥρα ἦν ὅτε αὐτὸν ὁ ἰουδαίων λαὸσ κατέκρινε σταυρωθῆναι. οἱ δὲ λοιποὶ τῆσ ἕκτησ ἐμνήσθησαν ὥρασ, ἐν ᾗ τὴν ὑπὸ πιλάτου ἀπόφασιν λαβὼν σταυροῦται παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Eadem fere cat[ox 438]. Pendent ista ut vdtr ab Aug[cons 3,40 sqq] -- *intelligitur ergo fuisse hora tertia cum clamaverunt Iudaei ut dominus crucifigeretur, et veracissime demonstratur tunc eos crucifixisse quando clamaverunt; maxime quia nolebant videri se hoc fecisse* -- | και (13. 69. 124. 346. οτε) εσταυρωσαν (et. c l vg Aug[cons 3,40]): D ff[2] k n και εφυλασσον (:: quae lectio egregie commendatur conlato Mt 27,36, ubi post βαλοντεσ κληρον pergitur: και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει)

26. και ην η (Δ om η): D ην (sed ν puncto notatum) δε, d k sah *erat autem* | ο βασιλευσ: D go (item syrr ex ingenio linguae) praem ουτοσ εστιν, item c praem *Iesus* (33. add ουτοσ post τ. ιουδ.) :: cf Mt et Lc

27. σταυρουσιν: Δ συνσταυρ. omissis συν αυτω ... B c d ff[2] k n (non item l vg) go syr[sch] εσταυρωσαν (sah cop utroq sensu et praes. et aor. accipi possunt) ... D[gr] σταυρουνται (pergit ·β· λησται, sed ex ται correctum est τασ) | ενα etc: c *unum a dextris nomine zoathan et alium a sinistris nomine chammatha* (idem codex isque solus in Mt *zoatham* et *camma*. Cf ad Lc. Cf et. nomina Γεστᾶσ et Δυσμᾶσ (Δημᾶσ) in Act. Pil. A pag. 231 sq et B pag. 264 sqq | αυτου: C[3]D 1. 2[pe] 7[pe] al pauc c ff[2] k n (non item l vg) om (:: ut Mt)

28. ς Ln hunc versum sic habent: καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη (:: cf Lc 22,37 Esai 53,12) cum EFGHKLM

ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντεσ τὰσ κεφαλὰσ αὐτῶν καὶ λέγοντεσ· οὐᾶ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραισ, 30 σῶσον

(c. ast?)PSUVΓΔ(sic)Π al pl (sed H φωνη pro γραφη, V al pauc post λεγουσα add το) c ff[2]· g[1]· l n vg cop (sed non exprim η λεγουσα) syr[utr] go arm aeth. Vix alludit Ps-Hipp de antichrist. pag 37 (ed. Gud.) οσ επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων βασιλευσ - αποδεδεικται· - καταχθονιων δε οτι και εν νεκροισ κατελογισθη, ευαγγελιζομενοσ τασ των αγιων ψυχασ δια θανατου. τον θανατον νικων, nisi forte haec cum Eutychiano dicto apud Vig. lib. 4 contra Eutychen conferenda sunt. Scribit enim Vigilius l. l. *Quod enim ibi* (in evglio) *legitur de Christo, quando inter duos latrones crucifixus est, ex prophetae testimonio dicentis*: Et inter iniquos deputatus est, *tu dixisti*: Et inter mortuos deputatus est. Immerito vero ad Marci lectionem adhiberi videntur verba Origenis contra Celsum[1,420]: ὁ παρὰ τῷ Κέλσῳ Ἰουδαῖοσ φησιν ὅτι δύναιτο ἄν τισ ὁμοίωσ ἀναισχυντῶν καὶ περὶ λῃστοῦ καὶ ἀνδροφόνου κολασθέντοσ εἰπεῖν ὅτι οὗτόσ γε οὐχὶ λῃστὴσ ἀλλὰ θεὸσ ἦν· προεῖπε γὰρ τοῖσ συλλῃσταῖσ ὅτι πείσεται τοιαῦτα οἷα δὴ πέπονθε. - καὶ ταῦτα λέγομεν ἐν τοῖσ εὐαγγ. προειρῆσθαί πωσ· ἐπεὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ θεὸσ παρὰ τοῖσ ἀνόμοισ, λῃστὴν μᾶλλον - βουλομένοισ ἀπολυθῆναι, τὸν δὲ ΙΝ σταυρῶσαι, καὶ σταυρώσασιν αὐτὸν μεταξὺ λῃστῶν δύο. Spectant ista ad Lc potius ... omisimus vero versum (Gb[00] Schu „ex Marci genere non est; formulam citandi ex Io, locum e Lc cepisse videtur glossae auctor") cum ℵABC*et³DX al[45] fere (in his evglstaria fere[20]) k sah sl[2]·, item Eus[canon] ut vdtr. In antiquiorib enim cdd aliquot qui ipsum versum habent, ut M, inde a *Και συν αυτω* v. 27. usque ελογισθη notatur sectio σιε' addito canone α' (quo quae omnib 4 evv communia sunt continentur), sequente inde a και οι παραπορ. sectione σις' cum canone ς', quo continentur quae et Mt et Mc. Quod si recte habet, nec Ammonius nec Eus legit versum 28., alioquin proprium ei numerum dedissent, quem revera in aliis cdd habet et Graecis [iam in P] et Latinis. Auget vero hac in re codicis M auctoritatem quod, qui versum non habent, A et C consentientes habet in numeris Ammonianis, codicem A et. in Eusebianis, quibus C abstinet. Atque et. in Lc numeros Amm-Eus aliena manu tactos esse idem cod M probat, in quo praeter morem inter numeros σος' et σοη' ipse is de quo quaeritur σοζ' (277) cum canone suo [ι? η?] desideratur. In plerisque vero cdd sectio Lucae 277 canonem Eusebianum 8 adscriptum habet, quo continentur quae Lucae cum Marco communia sunt. Eundem modum etiam indices canonum quos habemus sequuntur. Cf eum quem editioni nostrae ipsi praefiximus.

29. παραπορευομενοι (:: ut et. Mt): D Eus[dem 498] („κατα δε τον μαρκον") παραγοντεσ (d pariter ac it[pl] vg *praetereuntes*; n *qui transiebant*) | αυτων (et. Eus[dem]): D 59. k n om | ουα (min pauc Eus[dem] ουαι, quod idem Mill edidit): ℵ[ca](non* nec[cb])L*Δ[gr] d k om :: ut Mt | οικοδομων ante τρισ. ημερ. cum BDL 2[pe] c k n sah cop syr[sch] ... ς post ημεραισ (:: ut Mt) cum ℵACPXΓΔΠ unc[9] al fere omn ff[2]· l vg syr[p] arm aeth go

σεαυτὸν καταβὰσ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 [218. 2] ὁμοίωσ καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖσ ἐμπαίζοντεσ πρὸσ ἀλλήλουσ μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον·
ἄλλουσ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ Χριστὸσ ὁ βασι-
λεὺσ Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ
πιστεύσωμεν. [219. 2] καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον
αὐτόν.
33—39 Mt 27, 45-54 Lc 23, 44—47 33 [220. 2] Καὶ γενομένησ ὥρασ ἕκτησ σκότοσ ἐγένετο ἐφ' ὅλην
τὴν γῆν ἕωσ ὥρασ ἐνάτησ. 34 [221. 6] καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν
(Ps 22, 2) ὁ Ἰησοῦσ φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωῒ ἐλωῒ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν με-

---

Eus^{dem} (οικοδομ. αυτον) | τρισιν (Schu prob vdtr) cum ADgrPV al^{10} fere c k (*triduo*) sah .. ς εν τρισιν (:: ut Mt, ubi om εν L d) cum ℵBC (sic)LXΓΔΠ unc^{9} al pler d ff^{2}· l n (*in triduo*) vg cop

30. καταβασ cum ℵBDgrLΔ k l n vg cop (sah membris inversis *descende - ut serves te*) ... ς Ti και καταβα (P 1. al^{12} Eus$^{dem\,498}$ -βηθι) cum ACXΓΠ (P) unc^{9} al pler c d ff^{2}· go syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt

31. ομοιωσ cum ℵABC*LPXΓΔΠ unc^{9} al plus^{110} l vg cop syr^{p} (syr^{sch} και ομοι.) arm go Eus$^{dem\,498}$ ... ς (= Gb Sz; Schu „rec. ap Mt") add δε cum C^{3}M^{2} al mu sah ... D 238. c ff^{2}· k n plane om | προσ (D 2^{pe} Eus dem εισ) αλληλουσ: 13. 28. 69. al pauc c k om :: ut Mt | σωσαι· : similiter interpg ς Gb Sz; Ln vero σῶσαι, ^{32} ο $\overline{χς}$ ο βα. ἰσραήλ., min mu (ut 8^{scr}) σωσαι;

32. ισραηλ cum ℵBDKLΔΠ al^{10} ... ς Ti του ισρ. cum ACPXΓ unc^{8} al pler sah cop Eus$^{dem\,498}$ | καταβατω: L καταβα | πιστευσωμεν sine additam cum ℵABC*EKLM^{2}SUV*XΔΠ* al permu vg (et. am em ing prag reg etc) go cop syr^{p} ... Ln add αυτω cum C^{3}DFGHM*PV^{2}ΓΠ^{2} al^{80} fere (al pauc επ αυτω, εισ αυτον) c ff^{2}· k l n fu gat sah syr^{sch} arm aeth Eus dem :: cf Mt | συν αυτω cum ℵBL ... ς Ti αυτω cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... D^{gr} om (d *qui simul cum eo adfixi erant*) | ωνειδιζον: F al pauc ονειδιζ.

33. και γενομ. cum ℵBDGLMSΔ 1. 28. 33. 69. al^{10} fere c ff^{2}· k l n vg cop go syr^{sch} ... ς γενομ. δε cum ACEFHKUVXΓΠ al longe pl arm aeth Or int^{3,56} Eus$^{dem\,492}$ | εκτησ (Δ εξα εκτησ, δ *sexta* super εξα): D ς (sic, male Wtst nec recte Kipl) | εφ ολην την γην (:: et. Lc similiterque Mt): D al^{2} Eus^{dem} εφ ολησ τησ γησ | ενατησ cum ℵABCEFGHKLMSUVΔΠ al permu, D $\overline{θ}$ ... ς εννατησ cum Γ al sat mu (X hiat)

34. τη ενατη ωρα cum ℵBDgrFL 1. 69. al pauc c go syr^{sch} aeth Eus$^{dem\,492}$ ... ς Ti τη ωρ. τη ενατη (ς εννατη cum XΓ al sat mu) cum ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler d ff^{2}· l n vg (k om *hora nona*) cop arm syr^{p} ... 2^{pe} c^{scr} al pauc τη ενατη tantum | εβοησεν: M al pauc ανεβοησεν (:: ut Mt), D εφωνησεν | ο $\overline{ις}$ (et. Eus^{dem}): D k om (:: D solus om et. in Mt) | φωνη μεγαλη sine additam (Schu „rec. ap Mt") cum ℵBDL 2^{pe} e^{scr} al pauc ff^{2}· k n cop ... ς Ln add λεγων (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACPX ΓΔΠ unc^{9} al pler c l vg go syr^{utr} go arm Eus^{dem} | ἐλωΐ (ἐλ- ut 69. al permu, item, idque in tali re grave, *heloi* [ff^{2}· ?] g^{1}· l am em fu ing gat

θερμηνευόμενον· ὁ θεόσ μου ὁ θεόσ μου, εἰσ τί ἐγκατέλιπέσ με;
35 καί τινεσ τῶν παρεστώτων ἀκούσαντεσ ἔλεγον· ἴδε Ἠλείαν

---

mt prag reg san etc; ς ἐλ- ut HKSΓΠ, item vg^{ed} cop go; 1. ἐλωι ἐλωει, syr$^{p\,mg}$ ελωη ελωη, item *eloe* aeth go) cum ℵABCLPXΓΔΠ al pler ff^{2} g^{1} l vg go cop syr^{p} aeth (Ath^{1,478} ad Mt potius spectat, ut probant seqq) ... D 2^{pe} 131. c i k n (syr^{sch} *il il*) arm Eus^{dem} ηλει (ita tantum D 2^{pe}, Eus^{cdd} variant) vel ηλι (c i k n *heli*):: ut Mt | λεμα cum ℵCLΔ 72. c g^{2} l em ing prag san sax cop syr^{sch} (l ing *laema*, prag *leba*, syr^{sch} *lemono*) ... BD 1. ff^{2} i (**lamanai*,** *lamana*) n am gat reg arm (syr^{p}) Eus^{dem} λαμα; item ς λαμμα c. minusc pauc vg^{ed} ... Ti λιμα c. AKMPUXΓΠ al^{120} fere go (syr^{p}) (Ath^{1,478} ut supra), item EFGHSV al mu λειμα | σαβαχθανει c. ℵ^{c}CGH 1. al pauc, item ℵ* σαβακτανει (-κτ- ut Latini, vide post), item -νει ABD; item EFKLMPSUVΓΔΠ al longe pl cop arm aeth syr^{utr} σαβαχθανι (F σαβαχθαχθανι, P σαβαχνανι, Γ al mu distinguunt λειμᾶσ ἀβαχθανί), item g^{2} mt *zabachtani*, fu *sabachtani*, c l vg^{ed} am ing *sabacthani*, san *sabactani*, em *sebactani*, prag *sabathani*, A go σιβακθανει, B ζαβαφθανει, i *zapapthani*, D ζαφθανει, d *zaphtani*, k *zaphani*, reg *zaptani*, ff$^{2\cdot blanch}$ *sapthani* (^{sabat}*lazapmathani* pro λεμα σαβαχθ.) | ο θε. μου ο θε. μου cum ℵCDHLMSUV al permu c ff^{2} k l n (g$^{1\cdot 2}$ ut vdtr) vg go cop syr^{utr} arm aeth, item B omisso altero ο θε. μου (et. Tert$^{prax\,25}$ *sed etsi in isto evglio* [Ioh] *non est revelatum*: Deus meus, ad quid me dereliquisti? *et*: Pater, in tuis manibus pono spiritum meum etc. Item Valentt ap Ir^{1,8,2} και εν μεν τω ειπειν· ο θεοσ μου, εισ τι εγκατελιπεσ με, sed ibidem^{int}: *in eo quum dicit in cruce*: Deus meus, deus meus, ut quid me dereliquisti) ... Ti ο θεοσ ο θεοσ μου cum AEFGKPΓΔΠ al^{60} fere i Eus$^{dem\,492}$ (et. Amb$^{luc\,10,107}$ ita verba Christi affert). Cf et. Iust$^{tr\,99}$ ὃ ουν ευθυσ λεγει (supple ex prioribus ο ψαλμοσ)· ο θεοσ ο θεοσ μου, προσχεσ μοι· ινατι εγκατ. με; τουτο ανωθεν προειπεν - σταυρωθεισ γαρ ειπεν· ο θεοσ, ο θεοσ, ινατι εγκατ. με; Eodem modo (ο θεοσ ο θεοσ μου) locum LXX habere solent. | εγκατελ. με cum ℵBL al pauc ff^{2} vg cop Eus^{dem}; item (vide ante) Valentt ap Ir^{gr} et Iust^{tr}; item eodem ordine D^{gr} c ωνειδισασ με (c *exprobrasti me*; contra i *me in opprobrium dedisti*) ... ς με εγκατελ. cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al pler d k l n go Ir$^{int\,1,8,2}$ (:: iste ordo in Mt non fluct; LXX plerumque εγκ. με) | εγκατ- cum ℵBCL unc pler etc: APΔ ενκατ- | -λιπεσ cum ℵABCFHMPSUVΓΔΠ^{2} al pl: EGLΠ* al -λειπεσ ... K al pauc -λειπασ vel -λιπασ

35. και τινεσ usq ακουσαντεσ: Δ om, C om ακουσαντεσ, Eus$^{dem\,492}$ και τινεσ των ακουσαντων | παρεστωτων cum ℵDU 33. 2^{pe} al plus^{10} (:: cf 14, 69 et 70; contra 14, 47) ... ς Ln Ti παρεστηκοτων cum CLPΓΠ unc^{8} al pler, item B εστηκοτων, A εκει εστηκοτων :: cf Mt | ιδε cum ℵBFLUΔ 1. 13. 33. 69. al^{10} ... ς ιδου cum AEGHMPSVΓ al pl; KΠ al^{7} οτι ιδου, C 2^{pe} al pauc arm οτι (:: ut Mt) ... D c k gat tol syr^{sch} Eus^{dem} om | ηλειαν (de ἠλ- cf ad Mt 11, 14. Accedit h. l. FΓ) cum ℵAB* (cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3. 27, 47.) ... ς Ln Ti ηλιαν cum CDLPΔ unc rell al omn^{vid} | φωνει: D c ff^{2} add ουτοσ :: ut Mt

36 s Io 19, 29 s φωνεῖ. 36 [222.2] δραμὼν δέ τισ καὶ γεμίσασ σπόγγον ὄξουσ περιθεὶσ
καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείασ
καθελεῖν αὐτόν. 37 [223.1] ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἀφεὶσ φωνὴν μεγάλην ἐξέ-
πνευσεν. 38 [224.2] καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰσ δύο
ἀπὸ ἄνωθεν ἕωσ κάτω. 39 [225.2] ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼσ
ἐξ ἐναντίασ αὐτοῦ ὅτι οὕτωσ ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶσ οὗτοσ ὁ
ἄνθρωποσ υἱὸσ ἦν θεοῦ.

---

36. *δραμ. δε* (l vg item^{vid} g$^{1.2}$): D 1. 2pe (vide infra 13. 69. 124. 346.) c ff^{2} k n aeth *και δραμ.* (:: ut Mt) | *τισ* cum ℵBLΔ aeth ... ς Ln Ti *εισ* (:: cf Mt *εισ εξ αυτων*) cum ACDPΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *unus*) go | *και γεμισασ* cum ℵACDPΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} k (*et cucurrit unus et inplevit*) l n^{vid} (e spatio) vg syr^{sch} go arm aeth ... BL c (ff^{2} *et accurrens unus implevit*) cop (syr^{p} *cum cucurrisset autem unus implevit*) om *και* | *γεμισασ*: D 2pe *πλησασ* | D *σφογγον* | *περιθεισ* (D *επιθεισ*) sine *τε* c. ℵBD^{gr}L 33. 67. 2pe cop go (*δ circumponens* non add *que*) ... ς Ti add *τε* c. ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler, V *και περιθ. τε*, 1. 69. al pauc *και περιθ.*, item l vg (hi^{2} *circumponensque*; k *et inplevit - et superponens*; c *implens - imposuit*; ff^{2} *implevit et circumposuit*; i *impleta spongia aceto imposuit*; n [*et im*]*plens spongiam* [*aceto*] *inponens* ita vdtr explendum esse spatium; d *et plena spongia aceto et potum dabat ei* omissis *περιθ. καλ.*), item syr^{utr} arm aeth. In seqq D^{gr} om male *εποτιζ. αυτον λεγων* (vide quae d om). Praeterea 13. 69. 124. 346. inde a *δραμων δε* sic: *και δραμοντεσ εγεμισαν σπογγ. οξ. και περιθεντεσ καλ. εποτιζον αυτ. λεγοντεσ* | *αφετε* cum ABCLPXΓΔΠ unc^{8} al longe pl l vg (g$^{1.2.vid}$) cop syr^{utr} arm^{usc} aeth ... ℵDV 1. 13. 69. 2pe al plus^{25} c i k n^{vid} (ff^{2} *si* pro *sine* aut *sinite* ap Sabatier) go arm^{zoh} *αφεσ* (:: ut Mt) | Γ al *ιδομεν* | *ηλειασ* cum ℵB*P (praeterea vide ante) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ACDLXΓΔΠ unc rell al omn^{vid}

38. *εισ δυο*: D add *μερη*, item c d ff^{2} i k n gat *in duas partes*, q *in duabus partibus*; contra l vg (g$^{1.2.?}$) *in duo* | *απο* cum ℵACΓΔΠ unc^{8} (X non satis liquet) al pler ... Ln *απ* cum BDL 48^{ev}

39. *εξ εναντιασ αυτου* (et. Aug$^{cons\,3,57}$): 1. *αυτω*, item syr^{sch} ... D 2pe i (sic) n q Or$^{int\,3,928}$ *εκει* ... 72. 251. arm om | *ουτωσ* (-*ωσ* [sed K -*οσ*] unc omn al pm; ς *ουτω* cum min pm) absque additam cum ℵBL cop (sed cop om *ουτ.*) (k *quia sic exclamavit* pro *οτι ουτ. εξεπν.*) ... ς Ln Ti *ουτ. κραξασ* cum ACXΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al omn fere c ff^{2} n q vg (i *quod exclamans sic expiravit*) syr^{utr} go aeth Aug^{cons} ... 2pe arm Or^{int} *κραξασ* omisso *ουτωσ*, D *ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν*, d *sic eum exclamasse et expirasse* | *ειπεν*: D om (quod sensu caret) | *ουτ. ο ανθρωπ.* cum ℵBDLΔ 33. 282. 2pe c ff^{2} k n q vg (et. em gat al) cop syr^{sch} go aeth Or^{int} (:: cf 7, 6 *ουτ. ο λαοσ* cum Mt 15, 8 *ο λαοσ ουτ.*) ... ς *ο ανθρ. ουτ.* (:: ut Lc) cum ACXΓΠ unc^{8} al pler am fu ing prag reg tol syr^{p} arm Aug^{cons} | *υι. ην θεου* (69. 127. *του θε.*) cum ACΠ unc^{8} al pler c ff^{2} syr^{utr} arm go Or$^{int\,3,928\,ter}$ ... ℵBLΓΔ 252. 259.

40 [226. 6] Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκεσ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν 40 s Mt 27, 55 s
αἷσ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ Lc 23, 49
καὶ Ἰωσῆτοσ μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συν-
αναβᾶσαι αὐτῷ εἰσ Ἱεροσόλυμα.

42 [227. 1] Καὶ ἤδη ὀψίασ γενομένησ, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν 42–47 Mt 27, 57–65
προσάββατον, 43 ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίασ, εὐσχήμων Lc 23, 50–51 Io 19, 38–42
βουλευτήσ, ὃσ καὶ αὐτὸσ ἦν προσδεχόμενοσ τὴν βασιλείαν τοῦ

---

al$^{2\,scr}$ l n vg aeth Aug^{cons} *υιοσ θεου ην*, item D 2^{pe} i k q *θε. υι. ην* (:: utrumq ad Mt accommodatum, apud quem rursus ℵ* ex Mc *υι. ην τ. θε.* hausit)

40. *ησαν δε*: C add *εκει*: cf Mt | *εν αισ* sine *ην* cum ℵBL p^{scr} am prag tol ... ς Ln add *ην* cum ACDΓΔΠ unc^{8} al pler c ff$^{2\cdot}$ k l (*erant*) n q vg cop syr^{p} arm Aug$^{cons\,3,58}$ (syr^{sch} aeth pers^{p} om *εν αισ και*) :: cf Mt | *και* sec cum ℵABC*EHKLMSVΔΠ al permu l am tol... C^{3}DGUΓ 1. 33. al^{60} fere c ff$^{2\cdot}$ k n q vg$^{ed\,et\,cdd\,pl}$ cop go syr^{p} arm om :: cf Mt | *μαρια* (L *μακαρια*) *η* (D om) *μαγδ.* c. ℵA(DL)XΓΔΠ unc^{8} al pler cop ... BC 1. al pauc *μαριαμ η μα.* :: cf Mt | *μαρια* (1. al pauc *-ιαμ*) *η ιακω.* c. ℵBCKUΔΠ* 1. 11. al^{10} fere, item DF^{w*}L 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al plus^{10} *μαρι. ιακω.* ... ς *μαρ. η του ιακω.* (:: ut Mt) cum AEF^{w2}GHMSVXΓΠ^{2} al pl | *τ. μικρου και*: B 131. add *η* | *ιωσητοσ* cum ℵ^{c}BD^{gr}LΔ (*ιωσηβτοσ*, *β* punctis notato) 13. 33. 69. 346. 2^{pe} (item 1. *ἰώσηποσ*) k n cop ... ς *ιωση* cum ℵ*AϬEGHKMSUVΓΠ al pler syr^{utr} arm go aeth^{pp} ... c d ff$^{2\cdot}$ l q vg aeth^{ro} Aug^{cons} *ioseph* (sax *iosepes*, in Mt *iosephes*)

41. *αι* sine *και* cum ℵB 33. 131. c d ff$^{2\cdot}$ k q cop syr^{sch} arm aeth... ACLΔ al^{10} l vg go Aug$^{cons\,3,58}$ *και* tantum (Gb′) ... ς Ti *αι και* cum DXΓΠ unc^{8} al pler n syr^{p} | *ηκολουθουν* (d *sequebatur*): D^{gr} 59. 245. 440. *ηκολουθησαν* :: ut Mt | *και διηκονουν* (28. *διακονησαι* pro *κ. διη.*) *αυτω*: CDΔ al^{9} n om | *αλλαι*: A *αιτεραι* | *πολλαι αι*: L om *αι*

42. *ηδη*: syr^{sch} aeth om :: ut Mt | Δ *γεναμενησ* | *επει*: A *επειδη* | *προσαββατ.* cum ℵB*CKMΔΠ* 1. 33. 69. al permu ... Ln *πρὸσ σάββατον* (his accentibus HSΓ al, *προσσάββ.* EGU al) cum AB^{3}EGHLSUVΓΠ^{2} al plus^{50} ... D *πριν σαββατον*, d ff$^{2\cdot}$ l n q vg *ante sabbatum* (pro *επει ην* etc c *quod est parasceve sabbati*, k *cene pure sabbati*), item cop syr^{utr} arm^{vid}, go *primus sabbatorum*, aeth *tempore initii sabbati*

43. *ελθων* (Gb″) cum ℵABCKLMUΓΔΠ al plus^{80} cop arm go Thdrt^{4,208} ... ς *ηλθεν* cum DEGHSV al mu c ff$^{2\cdot}$ k l n q vg syr^{utr} aeth :: ut Mt | *ιωσηφ*: k *ioses* | *ο απο*: D al^{7} om *ο* | *αριμαθαιασ* (ℵB* *αρειμ.*): ℵ$^{ca\,vid}$ (nec* nec^{cb}) D y^{scr} 69. *-θιασ*, item it vg$^{cdd\,pler}$ (non item^{ed} tol). Cf et. ad Mt. Syr^{sch} pers^{p} *Rama* | *ευσχημων*: L *-μωνοσ* | *οσ* (ℵ* om) *και αυτ. ην* (ita l vg Thdrt^{4,208}): D 2^{pe} c ff$^{2\cdot}$ k n q *οσ ην και αυτοσ* | *τολμησασ*: syr^{hr} om ... min aliq (ut et. ed Compl) praem *και* (prae-

θεοῦ, τολμήσασ εἰσῆλθεν πρὸσ τὸν Πειλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 *ὁ δὲ Πειλᾶτοσ ἐθαύμαζεν εἰ ἤδη τέθνηκεν,*
καὶ προσκαλεσάμενοσ τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι
ἀπέθανεν· 45 *καὶ γνοὺσ ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνοσ ἐδωρήσατο τὸ*
πτῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46 $^{228.1}$ *καὶ ἀγοράσασ σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν*
ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατο-

---

gresso *ηλθεν*); item l q vg Aug$^{cons\ 3,59}$ *et constanter* (vg Aug *audacter*) *introivit*, k *ausus est et introivit*, c ff$^{2\cdot}$ n *hic constanter* (n *audenter*) *intravit*; d vero (praegresso *venit*) pergit: *constanter venit ad* | *εισηλθεν*: D 26^{ev} *ηλθεν* | *τον* cum אBLΔ 33. ... ς Ln om c. ACDΓΠ unc^{8} al omn fere Thdrt^{4,208} :: ut Mt lectione non fluct | *πειλατον* cum אAB*D .. ς Ln Ti *πιλατ.* c. B^{3}CLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | D* *ετησατο* | *σωμα*: D^{gr} *πτωμα* (item aeth)

44. *πειλατοσ* et *πιλ.* ut v. 43 | *εθαυμαζεν* (*mirabatur*) cum אD c ff$^{2\cdot}$ k l q vg Aug$^{cons\ 3,59}$ ... ς Ln Ti *εθαυμασεν* cum ABCLXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} n cop syr^{utr} Thdrt^{4,208} | *τεθνηκεν*: D *τεθνηκει* (D^{gr*} *ειτεθνηκει*). Cf Latt *mortuus esset* vel *obisset* | *επηρωτησεν* (L *επιρωτ.*): Δ al pauc *επερωτησεν* | *ει παλαι* cum אACEGKLMSUVX^{vid}ΓΠ al omn fere Thdrt^{4,208} ... Ln *ει ηδη* cum BD (et cod ap Erasm) Thphyl (ad h. l.). Latini *si iam*, item cop syr^{hr} arm aeth go; contra syr^{utr} *si ante tempus*. Corrupte Δ ad *επερωτ. αυτ.* add *και ειπεν* (δ *et dixit*), pergens *απεθανεν*, δ vero *si iam mortuus esset* | *απεθανεν*: D 6^{pe} (?) *τεθνηκει* (rursus it vg *mortuus esset*; sed n ab *mort. esset* priore ad alterum transiluit)

45. *απο*: D 1. 124. 2^{pe} al pauc *παρα* | D *κεντουριωνοσ*, 27^{ev} *κεντουριονοσ*. Versum om ff$^{2\cdot}$; k syr^{sch} pers^{p} om *απο τ. κεντυρ.* | *το πτωμα* cum אBDL 2^{pe}, item aeth ... ς *το σωμα* cum ACEGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Thdrt^{4,208}; item it vg *corpus* item cop etc. Praeterea D q syr^{sch} add *αυτου*, gat cop *Iesu* | *ιωσηφ*: B *ιωση*

46. *και* ab initio (ita cop go aeth): D 38. 106. 435. 2^{pe} it vg syr^{utr} et^{hr} arm Aug$^{cons\ 3,60}$ *ο δε ιωσηφ* (k *ioses*) vel ut n syr^{sch} *et ioseph* | *καθελων* (D *λαβων* :: e Mt, vide et. n) cum אBDL cop n (*empta sindone acceptum involvit*) (k *empta palla deposuit eum et involvit*, c *emens sindon. deposuit eum et involv.*) ... ς praem *και* c. ACEGKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} l vg (hi^{2} *mercatus sindonem et deponens*) Thdrt^{4,208}, item syr^{utr} arm aeth go | *τη σινδονι* (1. 209. *εν τ. σινδ.*, item ff$^{2\cdot}$ *in sindone*): D *εισ την σινδονα*, d *in sindonem* | *κατεθηκεν* (A *καθηκεν*, Γ al pauc *κατεθεικεν*, K *-καν*) cum AC*EGKMSUVXΓΠ al pler Thdrt^{4,208} ... Ln *εθηκεν* (:: at ita Mt lectione non fluct) c. אBC^{2}DL al plus^{10} ... Δ om *ενειλ. τη σινδ. κ. κατεθ. αυτ.* | *αυτον*: AM 435. *αυτο*, item go et h. l. et (ut et. min aliq) post *καθελων*. Etiam Thdrt^{4,208} *καθελ. αυτο*, omisso *αυτ.* post *κατεθ.* | *εν*: D al pauc add *τω* | *μνηματι* cum אB ... ς Ln Ti *μνημειω* cum ACDLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Thdrt (:: multo probabilius est *μνημειω* ex Mt quam *μνηματι* ex Lc fluxisse) | *εκ* (D 1. 300. 2^{pe} 6^{pe} add

μημένον ἐκ πέτρασ, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 229.6 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτοσ ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

XVI.

1 230.8 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ Mt 28, 1—10 Lc 24, 1—10. (1—8)
καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
2 231.1 καὶ λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-

τησ) πετρασ: 13. 69. 346. εν τη πετρα | προσεκυλισεν: D^gr 1. προσκυλισασ (d *et advol apidem* omissis litteris *vitl* ut vdtr) | επι: Δ εισ | μνημειου: G. 1. 59. 209. add απηλθεν, item D 157. add και απηλθεν :: cf Mt

47. μαρια pr: 1. 33. -ιαμ, item sec: 1. -ιαμ | η μαγδαληνη (Δ al mu -λινη): D om η. Ab hoc μαγδαλ. ℵ* ad id quod 16, 1 sequitur transiluit; suppl ℵ^c | η ιωσ. cum ℵ^cABCGΔ 1. 33. al^10 ... ς om η cum DEKLM SU*VΓΠ al pler | ιωσητοσ cum ℵ^cBLΔ 1. (T ex Π ut vdtr restituto, cf ad v. 40) k cop, item 13. 69. 124. 346. (2^pe vid) syr^hr arm ιακωβου και ιωσητοσ μητηρ (arm om μητ.) ... ς ιωση cum CEGKMSUVΓΠ al pler go syr^utr ... A 258. l vg aeth ιωσηφ, D ff^2 n q ιακωβου, c *iacobi et ioseph*, g^2 gat *maria iacobi et maria ioseph*, c^scr ιακωβου και σαλωμη | εθεωρουν (l vg *aspiciebant*): D εθεασαντο, c d ff^2 q *notaverunt*, k n *viderunt* | που (et. k l n vg): D τον τοπον οπου, c d ff^2 q arm *locum ubi* | τεθειται (L al^2 scr τεθηται, Δ τεθυτα) cum (Gb') ℵ^cABCDLΔΠ 33. 69. 131. 229. 238. 6^pe al^5scr, item *positus est* k, *positus esset* go, *posuerant eum* cop... ς τιθεται cum EGKMSUVΓ al pler; item (sed possit etiam ita τεθειται expressum esse) *poneretur* c l n vg, *ponebatur* ff^2 q

XVI. 1. και διαγενομ. usque σαλωμη: D n q nil nisi και πορευθεισαι (n *euntes*, q *abeuntes*), item k *et sabbato exacto abierunt et* (pergit *adtulerunt aromata*); sed q post verba *et abeuntes emerunt aromata ut eum unguerent* add uno tenore quae plerumque leguntur: *et transacto sabbato maria magd. - ut venientes unguerent eum* | του σαββατου: c^2(vel^3) 33. om του | μαρια pr: B*L tisch^2* η μαρια, 1. μαριαμ | ΓΔ^2Π* al mu μαγδαλινη (Δ* -λενη) | μαρια sec: 1. μαριαμ | η ιακωβου (Gb') cum ℵ*CGMSUVXΓ al^25 fere ... ς Ln η του ιακ. cum ℵ^cABKΔΠ 33. al vix mu ...L 6^pe του ιακ., E 1. 13. 28. 69. 124. al^80 fere ιακωβου :: cf ad 15, 40 | ηγορασαν (c *attulerunt*, ut k, vide ante): syr^hr arm praem *abeuntes* (item c ff^2 post διαγ. σαββ. add, vide ante k n q) | ελθουσαι (g^1 l vg item q sec loc): D c ff^2 k n q om | αυτον (D c ff^2 k n q^pri loc ante αλειψ.): K^2MX 13. 69. 124. 346. al^60 fere vg^ed (non item am fu ing em gat mt prag reg tol san etc nec sax) sl τον ιν̄ (K* τον· pro αυτον· tum corr. est τον ιν̄·)

2. λιαν (g^1 l q vg Aug^cons 3,65): D c k n syr^sch arm om | πρωι (k post σαββατ. pon): c q om | τη (B 1. om, ita Ln) μια cum ℵBLΔ 1. 33. 2^pe

βάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντοσ τοῦ ἡλίου. 3 *καὶ*
ἔλεγον πρὸσ ἑαυτάσ· τίσ ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆσ θύρασ
τοῦ μνημείου; 4 *καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ*
λίθοσ· ἦν γὰρ μέγασ σφόδρα. 5 *καὶ εἰσελθοῦσαι εἰσ τὸ μνημεῖον*
εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖσ δεξιοῖσ περιβεβλημένον στολὴν

---

al pauc cop Eusdem 493 Heshr (quaest 50 ex cddparis ap Wtst) ... ϛ Ti *τησ* (D om) *μιασ* cum AC(D)EGKMSUVXΓΠ al pler Dionalex 3,502 (Gall, Rou3,227) Ps-Nyssresurr 841 | *των σαββατ.* cum ℵBKLΔ (super lineam suppletum) 33. 69. 2pe al pauc Eusdem Heshr (ut ante) ... D al pauc *σαββατου*, item c d k q *sabbati*; contra *sabbatorum* g1. l n vg Augcons ... ϛ Ti *σαββατων* cum ACEGMSUVXvidΓΔ*Π al pler Dionalex Ps-Nyss resurr | *ερχονται* (h. l. et. g1. l n vg Augcons item Dionalex Eusdem): D k q transp post *και*, item c *et venientes - dicebant* | *μνημα* c. ℵ*C* Heshr (ut ante) ... ϛ Ln Ti *μνημειον* c. ℵcABC3DLXΓΔΠ unc7 al omnvid (:: et. in Lc plurimi substituerunt *μνημειον* pro *μνημα*, *μνημειον* vero ap Ioh non fluct, nec magis v. 3 fluct. Cf et. ad 15, 46) | *ανατειλαντοσ* et. Dionalex 502 ter Eusdem 493 (*ετι ανατειλ. του ηλ.*) etmarin 266 (*ηλιου ανατειλ.*) Ps-Nyssresurr 841 (*το δε λιαν πρωι σαφηνιζων ο μαρκοσ ανατειλαντ. του ηλ. προσεθηκεν*), item g1. l vg *orto iam sole*: D Heshr qu 50 (ap Coteler 3, 39) *ανατελλοντοσ*, item c n q (q *et sole oriente dicebant* etc) Tichreg 5, 61 (*Marcus dicit* oriente sole, *non* orto) Augcons 3, 65 bis (*Marcus* - oriente iam sole). Praeterea KΠ* 1. 2pe al10 fere Eusdem Heshr (ap Wetst ut ante: *το γαρ ετι εν τοισ ακριβεστεροισ των αντιγραφ. εμφερεται*) Ps-Nyssresurr 841 (*ετι τοισ ακριβεστεροισ των αντιγρ. εμφερεται*) praem *ετι*, item add *iam* g1. l vg Augcons

3. *πρ. εαυτασ*: D *πρ. εαυτουσ* (d *ad invicem*) | *αποκυλισει* (min pauc Eusdem 493 *-λιση*, go *revolvat*): Dgr* *αποκαλυψει* (sed ipse* reposuit *αποκυλισει*) | *ημιν*: D 2pe c ff2. k n q post *τισ* pon | *εκ* c. ℵABLXΓΔΠ unc7 al pler ... Ln *απο* cum CD al8 Eusdem Ps-Nyssresurr 841 Sevant (Gall11,226), item *ab ostio* it vg

4. *και αναβλεψ.* usq *μεγ. σφοδρα*: D 2pe c ff2. n syrhr Eusdem 493 *ην γαρ μεγ. σφοδρα· και* (ita Euscod, omed *και*) *ερχοντ. και ευρισκουσιν αποκεκυλισμ.* (c ff2. *revolutum*, n *amotum*) *τον λιθον* (Eus *αυτον αποκεκυλ.*, k vero sic: *subito autem ad horam tertiam tenebrae diei factae sunt per totum orbem terrae et descenderunt de caelis angeli et surgent* (corrige *surgentes*?) *in claritate vivi dei simul ascenderunt cum eo et continuo lux facta est Tunc illae accesserunt ad monimentum et vident revolutum lapidem fuit enim magnus nimis*) | *ανακεκυλισται* cum ℵBL ... ϛ Ln *αποκεκυλιστ.* (:: cf Mt et Lc) cum AC(D)XΓΔΠ unc7 al omnvid Ps-Nyss 841; k l q vg *revolutum*, ut it vg antea *revolvit*, *revolvet*

5. *εισελθουσαι* cum ℵACDLXΓΔ unc7 al fere omn (Heshr qu51 *διατι λουκασ μεν και μαρκοσ εισελθειν εισ το μνημα τασ γυναικασ, οι δε λοιποι ου τουτο, αλλα μονον παρακυψαι πεφοβημενασ μηνυουσιν;*) it vg etc... Ti (Schu „rec ap Lc") *ελθουσαι* c. B 127. (go *accedentes*) | *ειδον* c. ℵBDE SUΓΠ2 al sat mu ... Ti *ιδον* c. ACGKLMVXΔΠ* al permu | *νεανισκον*: Dgr 2pe ante *ειδον* pon | *εν τοισ δεξιοισ* (Heshr qu51 haec exponit

λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 [232. 2] ὁ δὲ λέγει αὐταῖσ· μὴ ἐκθαμ-
βεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη,
οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόποσ ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7 ἀλλὰ ὑπάγετε
εἴπατε τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶσ εἰσ
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼσ εἶπεν ὑμῖν. 8 [233. 2] καὶ 14, 28
ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰσ τρόμοσ καὶ
ἔκστασισ, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

δηλονοτι του εξωτερου σπηλαιου): syr^{hr} om (k ante *καθημ.*, q om *καθημ.*, n *sedentem et ad dextram*) | *εξεθαμβηθησαν*: D *εθανβησαν*

6. *ο δε* (k q *ille autem*, l vg *qui*): D c ff^{2} n *και* (n *et ille*) | *αυταισ* (D^{gr} *αυτοισ*): D ff^{2} add *ο αγγελοσ* | *μη εκθαμβεισθε* (c ff^{2} l q vg *nolite expavescere*, k *quit stupetis*): D *μη φοβεισθαι*, d n *nolite timere* :: ut Mt. Similiter Eus$^{marin\,255}$ (vide post) *τησ κατα μαρκον ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε, ῑν̄ ζητειτε τον ναζαρηνον* etc; sed^{266} *αι μετ αρωματων ελθουσαι ηκουσαν· μη εκθαμβεισθε· ῑν̄ ζητειτε* etc | *ῑν̄*: D *τον ῑν̄* | *τον ναζαρηνον* (U al mu *-ρινον*, LΔ k *ναζωραιον*): ℵ* (suppl^{a}) D om (d exit voce *quaeritis*; quae sequuntur supplevit d^{3} ex vg) :: ut Mt | *ιδε ο τοποσ*: D *ειδετε εκει* (D^{2} add *τον*) *τοπον αυτου*, 2^{pe} *ιδε εκει ο τοποσ αυτου*, c ff^{2} *videte ecce* (c om) *locum eius*, n q *videte ecce locus illius* (q *eius*); item k (in quo deest *ουκ εστιν ωδε*), sed *videte* (certe hoc vdtr scriptum fuisse) erasum est, tum sequitur *ecce locus illius*

7. *αλλα* cum ℵAB*CDGKLΔΠ al mu ... ς *αλλ* c. B^{3}EMSUVXΓ al pl | *ειπατε* cum ℵABC^{2} etc: C*D 33. 300. 2^{pe} k prag mt al go sax sl praem *και* | *οτι* (2^{pe} add *ιδου*, item 1. 59. 118. 209. *ηγερθη απο των νεκρων και ιδου*) *προαγει*: D *οτι ιδου προαγω*, item k *praecedo* | *αυτον*: D k *με* | *καθ. ειπεν* (Δ *ειρηκεν*) *υμιν*: D 40. 72. *καθ. ειρηκα* (40. 72. *ειπον*) *υμιν*, item a*** ff^{2} k q *sicut dixi vobis* (k *vob. dix.*)

8. *και εξελθουσαι*: 2^{pe} *και ακουσαντεσ*, syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm pers^{p} *et cum audivissent*. Sine *ταχυ* cum ℵABCDF^{w}GKLMSUVX^{vid}ΓΔΠ al plus^{140} a*** c ff^{2} k l n q vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth go ... ς (=Gb Sz) add *ταχυ* (:: e Mt) cum E al non ita mu | *γαρ* cum ℵBD a*** c ff^{2} k l n q vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ti *δε* cum ACLΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} go syr^{p} (sed White *enim*) | *τρομοσ* (k l vg *tremor*): DΠ*^{vid} *φοβοσ*, item c ff^{2}. n q *timor* | *ειπον* cum ℵABCL etc: D *ειπαν*

9—20. Haec non a Marco scripta esse argumentis probatur idoneis.

P r i m u m omittunt ℵB k arm$^{cdd\,antiq}$ et quidem^{ven} aeth^{m} et^{a} ar^{vat} (vide post quibus k et aeth$^{cdd\,m}$ et^{a} evglium Marci claudunt). Notant asterisco 137. 138.

S e c u n d u m L testatur antiquiores libros longe alia quam quae edi solent habuisse: quae ipsa quum afferat, apparet eadem esse quibus revera in k et aeth^{m} et^{a} clauditur evangelium. Ceterum eadem 274^{mg} ad v. 7. litteris uncialibus adnotat, item syr$^{p\,mg}$ ad *εφοβουντο γαρ*. L enim, postquam verbis *εφοβουντο γαρ* pro signis

appositis evglii finem facere videtur, addita haec habet: *φερετε που και ταυτα* + *Παντα δε τα παρηγγελμενα τοισ περι τον πετρον συντομωσ εξηγγιλαν· μετα δε ταυτα και αυτοσ ο ι̅ς̅ απο ανατολησ και αχρι δυσεωσ εξαπεστιλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα* + *τησ αιωνιου σωτηριασ* + Post ista rursus signis interpositis pergit: *εστην δε και ταυτα φερομενα μετα το εφοβουντο γαρ* + *Αναστασ δε* etc

Eadem 274^{mg} dat a *Παντα δε* usque *σωτηριασ*, nisi quod *ανατολων* habet, signum post *κηρυγμα* omittit et ad *σωτηριασ* addit *αμην*. k sic: *omnia autem quaecumque praecepta erant et qui cum puero* (corrige *petro*) *erant breviter exposuerunt post haec et ipse ihesus adparuit· et ab orientem usque· usque in orientem·* (corrige *occidentem·*) *misit per illos sanctam et incorruptam* (infra suppletur *praedicationis*, sed sub *-onis* videtur *-onem* latere) *salutis aeternae· amen·* Item aeth^{m} et^{a}: *Et quum perfecissent dicere omnia quae praecepit Petro et suis, et postquam apparuisset iis dominus Iesus ab ortu solis usque ad occasum, dimisit eos ut praedicarent evangelium sanctum, quod non corrumpitur, in salutem aeternam.* Item syr$^{p\,mg}$ ad *εφοβ. γαρ*: *adduntur alicubi et haec* (videntur his reddi quae in L leguntur: *φερεται που και ταυτα*): *Omnia autem quae imperata fuerant illis qui cum Petro breviter nuntiaverunt; postea autem ipse Iesus ab oriente usque ad occidentem promulgavit per eos praeconium sacrum et incorruptum salutis aeternae. Amen.*

3) testantur scholia permultorum codicum Marci evglium in antiquioribus et (ut multi addunt) accuratioribus exemplis versu 9. finem habuisse. Ita, ut de 30 fere cdd. certe tres videamus, 22. habet: *εφοβουντο γαρ* + *τελοσ: εν τισι των αντιγραφων εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εν πολλοισ δε και ταυτα φερεται· Αναστασ* etc. Item 1: *εν τισι μεν των αντιγραφ. εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εωσ ου και ευσεβιοσ ο παμφιλου εκανονισεν· εν πολλοισ δε* – ut ante. Item 20: *εντευθεν εωσ του τελουσ εν τισι των αντιγραφων ου κειται· εν δε τοισ αρχαιοισ παντα απαραλειπτα κειται.* Addere his placet quod ex tribus codicibus (239. 259. 237.) Matthaeius (epp. ad Thess. et ad Timoth. 1785. p. 228) laudavit, adscriptum ad Ioh. 21, 12. Est enim eiusmodi ut ultimam partem evang. Marci, de qua quaeritur, excludat. Extrema eius scholii verba sunt: *ωσ εκ τουτου παριστασθαι ζ' ειναι τασ εισ τουσ μαθητασ μετα την αναστασιν γεγονυϊασ οπτασιασ του σωτηροσ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅· μιαν μεν παρα τω ματθαιω, τρεισ δε παρα τω ιωαννη, και τρεισ παρα τω λουκα ομοιωσ.* Prorsus igitur praeteritur Marcus.

4) accedunt patrum testimonia, Severi^{ant} Hesychii^{hier} Victoris^{ant} Euthymii, inprimis vero omnium gravissima Eusebii et Hieronymi. Severo enim adscribuntur in excerptis cod. Coisl. 23. (saec. 10.) item ap Galland 11, 226. haec: *εν μεν ουν τοισ ακριβεστεροισ αντιγραφοισ* (Gall *των αντιγραφων*) *το κα. μαρκ. ευαγγ. μεχρι του· εφοβ. γαρ εχει το τελοσ· εν δε τισι προσκειται και ταυτα· αναστασ*

etc. Eadem prorsus verba in orat. II. in resurr. habentur quam in Nysseni opp. (vide 2, 841) ediderunt, nuper vero Hesychio[hrs] adscribere maluerunt. Hesych porro qu. 52. (Cotel. 3, 45) haec: *μαρκοσ μεν εν επιτομω τα μεχρι του ενοσ αγγελου διελθων τον λογον κατεπαυσεν.* Victori vero in catenis et[mosq] et[poss] (in [oxon] non additur nomen) adscribuntur, quorum modo priora modo posteriora (inde a *παρα πλειστοισ*) in scholia transiere. Habent autem sic: *επειδη εν τισι των αντιγραφ. προσκειται τω κα. μαρκ. ευαγγελιω· αναστασ* etc, *δοκει δε τουτο διαφωνειν τω υπο του ματθ. ειρημενω, ερουμεν, ωσ δυνατον ην ειπειν, οτι νενοθευται το παρα μαρκω τελευταιον εν τισι φερομενον. πλην ινα μη δοξωμεν επι το ετοιμον πεφυγεναι, ουτωσ αναγνωσομεθα· αναστασ δε, και υποστιξαντεσ επαγομεν· πρωι τη μια* etc. *παρα πλειστοισ αντιγρ. ου κεινται ταυτα τα επιφερομενα εν τω κα. μαρκ. ευαγγ.· ωσ νοθα γαρ ενομισαν αυτα τινεσ ειναι· ημεισ δε εξ ακριβων αντιγρ. ωσ εν πλειστοισ ευροντεσ αυτα κατα το παλαιστιναιον ευαγγ. μαρκου, ωσ εχει η αληθεια συντεθεικαμεν και την εν αυτω επιφερομενην δεσποτικην αναστασιν μετα το· εφοβουντο γαρ.* (Cf et. in Maxim. bibl. pp. Lugdun. 4, 414: *At quia in quibusdam evglii Marci exemplaribus habetur:* Surgens autem Iesus, etc.) Rursus Euthym ad 16, 8 adnotat: *φασι δε τινεσ των εξηγητων ενταυθα συμπληρουσθαι το κα. μαρκ. ευαγγελιον· τα δε εφεξησ προσθηκην ειναι μεταγενεστεραν. χρη δε και ταυτην ερμηνευσαι μηδεν τη αληθεια λυμαινομενην.* Eusebius vero in quaestionibus ad Marinum (ap Mai. pp. nov. coll. tom. IV. p. 255), proposita quaestione: *πωσ παρα μεν τω ματθαιω οψε σαββατων φαινεται εγηγερμενοσ ο σωτηρ, παρα δε τω μαρκω πρωι τη μια των σαββατων,* respondit: *τουτου διττη αν ειη η λυσισ. ο μεν γαρ το κεφαλαιον αυτο την τουτο φασκουσαν περικοπην αθετων ειποι αν μη εν απασιν αυτην φερεσθαι τοισ αντιγραφοισ του κατα μαρκ. ευαγγελιου· τα γουν ακριβη των αντιγραφ. το τελοσ περιγραφει τησ κα. μαρκ. ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε· ιν̅ ζητειτε τον ναζαρηνον, και τοισ εξησ, οισ επιλεγει· και ακουσασαι εφυγον και ουδενι ουδεν ειπον· εφοβουντο γαρ. εν τουτω γαρ σχεδον εν απασι τοισ αντιγραφοισ του κα. μαρκ. ευαγγ. περιγεγραπται το τελοσ· τα δε εξησ σπανιωσ εν τισιν, αλλ ουκ εν πασι φερομενα περιττα αν ειη, και μαλιστα ειπερ εχοιεν αντιλογιαν τη των λοιπων ευαγγελιστων μαρτυρια. ταυτα μεν ουν ειποι αν τισ παραιτουμενοσ και παντη αναιρων περιττον ερωτημα.* Praeterea idem Eusebius in scholio catenae[mosq] (a Victore?) scripsisse dicitur: *κατα μαρκον μετα την αναστασιν ου λεγεται ωφθαι τοισ μαθηταισ.* Denique Hieronymus in epist. ad Hedibiam (ep. CXX.) quaest. 3 (ed. Vallars. 1, 825) scribit haec: *Aut non recipimus Marci testimonium, quod in raris fertur evv., omnibus Graeciae libris pene hoc capitulum in fine non habentibus, praesertim cum diversa atque contraria evglistis caeteris narrare videatur: aut hoc respondendum quod uterque* (Mt et Mc) *verum dixerit.* Rursus idem Hier contr. Pelagian. scribit: *In quibusdam et maxime in Graecis cdd iuxta Marcum in fine eius evan-*

gelii scribitur: Postea quum accubuissent undecim -- non crediderunt. (Est Vallars II, 759. Vide post ad v. 14.)

5) nec Ammonii sectionibus nec Eusebii canonibus agnoscuntur ultimi versus. Codices enim plures gravissimi et Graeci et Latini ultra v. 8. vel 9. numeros Ammonii Eusebiique appositos non habent; alii rursus suppletos esse posterioribus curis inde docent quod ex parte tantum adscripti sunt, ac plerumque sic ut sectio absque canone vel non cum iusto canone notetur. Ita AU ultimos numeros habent 232, 2 ad versum 6: ℵLS 233, 2 ad versum 8, quae notatio ipsis Ammonio et Eusebio deberi videtur, comprobata etiam Epiphanii et Caesarii testimoniis: Γ 232,2 ad versum 6; 233 et 234, sed utrumque sine canone, ad vv. 8 et 9: item Π 232, 2 ad versum 6; 233, 2 ad versum 8; 234, 8 ad versum 9: Δ 233, 2 ad versum 8; 234, 10 ad versum 13. Similiter 127. 129. 132. 133. 134. 137. 169. 186. 188. 195. 371. alii multi. Alii permu post 233, 2 addunt tantum numeros fere quattuor, ut tisch[2.] 234, 2 ad versum 9; 235, 8 ad versum 12; 236 sine canone ad versum 13; 237 sine canone ad versum 15; item tisch([4.]) 234, 8 ad versum 9; 235 et 236 sine canone ad vv. 10 et 12. Plenum vero numerorum, nisi quod canones partim desunt, supplementum iam in codd habetur CEKV, in quibus ad versum 20 appositus est num. 241 (E addito canone 2), atque in HM, ubi 240 ad vers. 19 notatur. In M nullus canon additur ad 235 (236, 10), 237, 238, 239, 240. Ex Latinis cdd. praeter omnes Amiatinus laudandus, qui ultimos numeros 233, 2 ad vers. 8 appositos habet, prorsus ut ℵLS. Nec magis in canonum indice (vide nostrum) Marci sectiones ultra numerum 233 procedunt. Alibi vero (cf quem Millius exhibuit) eodem modo fluctuat sectionum numerus quo notatio codicum marginalis. Confirmant autem prorsus sententiam nostram, ex qua Ammonius cum Eusebio sectionem ultra 233, 2 (ad v. 9) nullam agnovit, Epiphanius (ancor. 50 *τεσσαρα εισιν ευαγγελια κεφαλαιων* 1162) et Caesarius (dialog. 1, 39; ap Gall[6,26] *τεσσαρα ημιν υπαρχει ευαγγελια κεφαλαιων* 1162): quippe enim summam capitulorum in 4 evv. 1162 dicentes, Marco non possunt plus 233 tribuere (Mt 355, Lc 342, Ioh. 232).

Quae testimonia aliis corroborantur argumentis, ut quod conlatis prioribus versu 9. parum apte adduntur verba: *αφ ης εκβεβληκει* etc, item quod singula multifariam a Marci ratione abhorrent. (Quam diverso textu antiqui versus 15 et 20 legerint, vide post.)

Quod vero tam cumulatis testimoniis pondus est, id minime eo minuitur quod iam Irenaeus additamentum de quo quaeritur novit. Nec enim, ut in Prolegg. satis probasse nobis videmur, post Irenaeum, quocum etiam Syrus Curetoni et Latinus sigla n notatus hac in re faciunt, sed ante eius tempora textus apostolici mutationes atque interpolationes longe plurimae ac gravissimae factae sunt. Neque contra valet quod antiqui de dissensione notarunt, quae esse videatur horum versuum cum evv. reliquis; talem enim dissensionem ad Marci librum tam misere mutilandum adduxisse quempiam et quidem tanto cum successu prorsus incredibile est, nec ullo probari

potest exemplo. Quae quum ita sint, sanae erga sacrum textum pietati adversari videntur qui pro apostolicis venditare pergunt quae a Marco aliena esse tam luculenter docemur.

Patrum igitur qui agnoscunt antiquissimus est Irenaeus, qui, ut certe interpres testatur, adv. haer. III, 10, 6 affert 16, 19. Accedunt Hipp *περι χαρισματων*, ubi 16, 17—18 laudantur, Const (VIII, 1, 1 eadem cum Hipp habent, praeterea 16, 16. VI, 15, 3), Caesar$^{dial\,4,193}$ (16, 16) Iac$^{nisib\,1,13}$ (16, 16—18). Contra frustra ad Clem^{rom} et Clem^{alex} provocarunt, ad Ammonium et Tatianum in harmoniis (quae enim supersunt, vix quicquam cum Amm aut Tat commune habent), ad Cels ap Orig (utuntur Celsi verbis his: *τισ τουτο [οτι νεκροσ ανεστη και τα σημεια τησ κολασεωσ εδειξεν] ειδε; γυνη παροιστροσ, ωσ φατε, και ει τισ αλλοσ* etc.). Paullo plus probabilitatis habet Iustini testimonium, qui verbis (Apol. 1, 45) *ον απο Ιερουσαλημ οι αποστολοι αυτου εξελθοντεσ πανταχου εκηρυξαν* ad v. 20 alludisse videtur. Quod idem Christum *ανεληλυθοτα εισ τουσ ουρανουσ* dicit, minus valet. Praeterea ex cdd et vv testes hi habent: ACDEF^{w}GH (a v. 14 inde) K (L vide supra) MSUVXΓΔΠ al fere omn c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l n q vg cop (etiam ex sah^{askw} v. 20 sed satis a textu vulgato diversus affertur, vide post) go (deficit a v. 12) syr^{cu} (rursus incipit a v: 17) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ syr^{hr} arm^{ed} (sed cdd antiqui qui habent novo hos versus titulo „*ευαγγελ. κα. μαρκ.*“ praefigunt) aeth^{edd}.

ϛ Ln textum sic exhibent:

9 Ἀναστὰσ δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ Io 20, 1. 14–18 Lc 8, 2
τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ᾽ ἧσ ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10 ἐκείνη πο-
ρευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖσ μετ᾽ αὐτοῦ γενομένοισ, πενθοῦσιν καὶ
κλαίουσιν. 11 κἀκεῖνοι ἀκούσαντεσ ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ᾽ αὐ- Lc 24, 10 s

---

9. *αναστασ δε* (et. a*** n q vg sax, l om *δε*, c^{*vid} *και αναστ.*): F^{w} 13. 28. 69. 124. al plus^{40} c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg^{six} gat mt tol (al) arm Thphyl add *ο ις* (sed 69. al inque primis evgll om *δε*) | *πρωτη* (238. 435. al *πρωτου*, 28. al *πρωτησ*): Eus$^{mar\,255}$ et$^{256\,sq}$ et$^{suppl\ mar\,301}$ *τη μια* | *σαββατου*: KΠ 1. al^{60} fere cop^{dz} et$^{petr\,3}$ Eus$^{mar\,255}$ et$^{suppl\,301}$ (non item$^{mar\,256\,bis}$ et^{257}) Ps-Nyss$^{resurr\,843}$ *σαββατων* | *εφανη πρωτον* (Eus$^{mar\,301}$ *πρωτ.* post *μαρια*, arm Eus$^{mar\,257}$ om *πρ.*): D *εφανερωσεν πρωτοισ* (d hiat post v. 6, ut iam notatum est) | *μαρια*: C *-ιαμ* | *τη*: D om | *αφ* cum AC^{3}EGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Eus$^{mar\,257}$ et^{301} ... Ln *παρ* cum C*DL 33.

10. *εκεινη* (ita n vg): Ln add *δε* cum C^{*vid} al pauc c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q (hae^{3} *at illa*) | *πορευθεισα* (a*** vg *vadens*, c ff$^{2.}$ *praecurrens*): KΠ al^{6} *απελθουσα*, n *abiit et*, Hier^{hedib} (epist^{120}) *abiens* ... l prag *videns* | *τοισ*: D *αυτοισ τοισ* (it vg *his* vel *illis* vel *eis qui*) | *μετ αυτου γενομενοισ* etc: syr^{hr} (similiter arm) *illis qui lugebant et flebant cum ipsa*

11. *κακεινοι* cum AC^{3}D*XΓΔΠ unc^{6} al pler l n vg syr^{utr} arm aeth go Hier^{hedib} (*illique*) ... C* (D^{2} ut vdtr) c ff$^{2.}$ q cop *εκεινοι δε* (*at illi*), LU 127. c^{scr} nil nisi *εκεινοι* | *εθε. υπ αυτησ*: Δ *υπ αυτ. εθε.*

Lc 24, 13ss τῆσ ἠπίστησαν. 12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοισ εἰσ ἀγρόν. 13 κἀκεῖνοι
ἀπελθόντεσ ἀπήγγειλαν τοῖσ λοιποῖσ· οὐδὲ ἐκείνοισ ἐπίστευσαν.
[Mt 28, 16 s Lc 24, 42 s et 25] 14 Ὕστερον ἀνακειμένοισ αὐτοῖσ τοῖσ ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖσ θεασα-
Mt 28, 19 s Lc 24, 47 s μένοισ αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
πορευθέντεσ εἰσ τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ

---

11. ηπιστησαν (fu sax Hier add *ei*): D και ουκ επιστευσαν αυτη (* αυτω)

12. μετα δε: D* praem και | περιπατουσιν: 1. om

13. εκεινοισ: L ff2· arm^zoh (non item^cdd) εκεινοι

14. υστερον cum CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff2· g2· l vg (et. am fu em ing prag reg etc) (syr^p vide post): Ln add δε cum AD al10 fere c g1· o q vg^six mt cop syr^sch et^p c.* aeth | αυτοισ (*illis undecim* it vg): L 13. al pauc om (nec exprim cop syr^utr et^hr al) | απιστιαν: ita CDGKLMSU ΓΠ al pler ... AEXΔ al mu -στειαν | εγηγερμ. (EHKM al mu εγειγερμ., X om) cum C^3DEGHKLMSUVΓΠ al pl it vg cop syr^sch aeth ... Ln add εκ νεκρων cum AC*X(sic)Δ al20 fere syr^p arm | ουκ επιστευσαν: o *quoniam illis qui eum viderant resurrexisse nuntiantibus non crediderunt*, item mt *quia his qui viderant eum resurrexisse et nunciantibus illis non cred.*, q *propter quod* [illis qui] *viderant eum resurr. et nuntiantibus non crediderunt.* Post versum 14. ex Hier discimus singulare additamentum olim inventum fuisse. Habet enim contra Pelagian. 2, 15: *in quibusdam exemplaribus et maxime in Graecis codd. iuxta Marcum in fine eius evglii scribitur:* Postea quum accubuissent undecim, apparuit eis Iesus, et exprobravit incredulitatem et duritiam cordis eorum – non crediderunt. Et illi satisfaciebant dicentes: Saeculum istud iniquitatis et incredulitatis substantia (^cd vat sub satana) quae non sinit per immundos spiritus veram dei apprehendi virtutem. Idcirco iam nunc revela iustitiam tuam.

15—19. Cf ad haec Act. Pil. A. XIV. pag. 242 sq: εξηγησαντο – οτι ειδομεν τον ιν̅ και τουσ μαθητασ αυτου καθεζομενον (al -μενουσ) εισ το οροσ το καλουμενον.μαμιλχ (al aliter), και ελεγεν τοισ μαθηταισ αυτου· πορευθεντεσ εισ τον κοσμον απαντα κηρυξατε παση τη κτισει (E add το ευαγγελιον μου)· ο πιστευσασ και βαπτισθεισ σωθησεται, ο δε απιστησασ κατακριθησεται. σημεια δε τοισ πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησουσιν (C ακολουθησει ταυτα)· εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν (BCG -αλλουσιν), γλωσσαισ λαλησουσιν καιναισ, οφεισ (C praem και εν ταισ χερσιν αυτων, item Ven omisso και) αρουσιν, καν θανάσιμον τι πιωσιν ου μη αυτουσ βλαψει (G -ψη), επι αρρωστουσ χειρασ επιθησουσιν και καλωσ εξουσιν. ετι του ιυ̅ λαλουντοσ προσ τουσ μαθητασ αυτου ειδομεν αυτον αναληφθεντα εισ τον ουρανον. (Quae praeter notata in codd variant, vide l. l. in ed. mea.)

15. αυτοισ: D προσ αυτουσ. Praeterea o2 mt add *Iesus* | απαντα (c q ante κοσμ. pon): D 225. gat cop om | κηρυξατε: D praem και, item

τῇ κτίσει. 16 *ὁ πιστεύσασ καὶ βαπτισθεὶσ σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπι-*
στήσασ κατακριθήσεται. 17 *σημεῖα δὲ τοῖσ πιστεύσασιν ταῦτα*
παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσ-
σαισ λαλήσουσιν καιναῖσ, 18 *ὄφεισ ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι*
πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺσ βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστουσ χεῖρασ ἐπιθήσουσιν
καὶ καλῶσ ἕξουσιν. 19 *ὁ μὲν οὖν κύριοσ μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖσ* Lc 24, 50 ss Act 1,9
ἀνελήμφθη εἰσ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ·
20 *ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντεσ ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συν-*
εργοῦντοσ καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντοσ διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων.

---

sed praegresso *ite*) c q Amb (contra *euntes-praedicate* l o vg Aug^{cons} ^{3,76}) cop syr^{p} c.* aeth

16. o (q Amb^{semel} Vocat *et qui*, item cdd^{lat3} in Act Pil; c *qui autem*) *πιστευσασ*: D^{suppl} 2^{pe} 6^{pe} praem *οτι* (item CE in Act Pil) | *και βαπτ.*: LΔ *και ο βαπτ.*

17. *ταυτα παρακολουθ.* (Δ *ρακολουθησ.*) ita et. Const^{8,1,1} (item Hipp charism^{245}): C*L *ακολουθ. ταυτα* (item C in Act Pil), Ln *παρακολουθ. ταυτα* cum AC^{2} 33. | *εν*: L *επι* | *εκβαλουσιν*: D^{suppl} *-αλλουσι* (item BCG in Act Pil) | *λαλησουσιν*: D^{suppl} *-σωσιν* | *καιναισ*: o Const (item Hipp) Iac$^{nisib\ 10}$ ante *λαλησουσιν*, C*LΔ cop arm om

18. *οφεισ*: C*et^{2}LM^{mg}XΔ^{gr} 1. 22. 33. 6^{ev} 2^{pe} 6^{pe} cop arm syr^{cu} et syr^{p} c.* praem *και εν ταισ χερσιν* (cop syr^{cu} add *αυτων*), item C et Ven in Act Pil | *αρουσιν*: o *non timebunt* | *πιωσιν*: D^{suppl*} *ποιωσιν* | *ου μη*: C* *ουδεν* | *αυτουσ*: Δ *αυτοισ* | *βλαψη* c. ACD^{suppl}EF^{w}GHKLMSUVXΓΔΠ al longe pl Hipp$^{charism\ 245}$ ... ς (= Gb Sz) *βλαψει* cum minusc mu Const^{8,1,1} (*-ψει* in Act Pil cum BC; G *-ψη*). Iac^{nisib} om *οφεισ αρουσιν* et *καν θανασιμον* usq *βλαψ.*, sed totum locum libere affert („*Et iterum dicit eis dominus*: Hoc signum erit credentibus: linguis novis loquentur, daemonia eiicient, et super aegros manus suas imponent et bene habebunt")

19. *ουν* (et. Ir^{gr} ap Cram ad fin. caten. ex scholio codicis 72): c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l o q vg *et dominus quidem* (o om), Ir$^{int\ 188}$ *et quidem dominus.* Similiter syr^{cu} et^{sch} aeth ... C*L 90* arm om | *κυριοσ* cum AC^{3}D^{suppl}EGMSUVX ΓΠ^{suppl} al pler g$^{1.}$ d^{suppl} am ing prag reg Ir^{gr} (ut supra)... C*KLΔ 1. 22. 33. 124. 2^{pe} al^{7} c ff$^{2.}$ o vg (et. fu em al) syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Ir^{int} *κυριοσ ις* (o *dom. ihes. christ.*), H al pauc *ις* tantum | *ανελημφθη* ut Ln cum ACD^{suppl}; ς *ανεληφθη* cum rell ... 36. 40. *ανεφερετο*, 68. *ανεληφθ. και ανεφερ.* | *τον ουρανον*: 13. 69. 124. 346. *τουσ ουρανουσ* | EHKL al mu *εκαθησεν* | *εκ δεξιων* (et. Ir^{gr} ut supra): CΔ al pauc *εν δεξια* (D^{suppl} *εν δεξιων*), c o q *ad dexteram* (g$^{1.}$ l vg *a dextris*) | *θεου*: 1* c^{scr} cop *πατροσ* (aeth *domini* vel *dei patris eius*)

20. *δια*: L om | *σημειων* absq *αμην* ut ς^{e} Gb Sz Ln cum AC^{2} 1. 33. al mu a*** q (l sine *amen*, sed om totum versum) vg^{ed} ing reg al syr^{cu}

et[utr] arm ... ς add *αμην* cum C*D[suppl]EF[W]GKLMSUVXΓΔΠ[suppl] al pl c o am prag gat al cop aeth. Totum versum sah[cod askew] (ultimo folio codicis quo *πιστισ σοφια* continetur; videbatur id Woidio ex alio libro desumptum; non continet nisi hunc versum) sic exhibet: *exeuntes terni in quattuor climata caeli praedicarunt evglium in mundo toto, Christo operante cum iis in verbo confirmationem cum signis sequentibus eos et miraculis. Atque hoc modo cognoverunt (cognitum est) regnum dei in terra tota et in mundo toto Israelis in testimonium gentium omnium harum quae existunt ab oriente ad occasum.*

Subscriptiones: B *κατα μαρκον* ... ℵACEHKLUΓΔ *ευαγγελιον κατα μαρκον* ... D[suppl] *ευαγγελιον κατα μαρκον ετελεσθη αρχεται πραξισ αποστολων* ... al mu *τελοσ του κατα μαρκον* [*αγιου*] *ευαγγελιου* ... am *explicit* (in Mt nihil subscr. habet), vg[cdd] mu syr[cu] *explicit evang. secund. marcum,* ing *explicit evangelium secund. marc. incipit argumentum evang secd lucam,* k *evang. cata marcum exp · incip · cata mattheum feliciciter* (sic), q *evangel. secund. marc. εξπλικητ φελικιτερ αμεν* ... MSXΠ[suppl] nil subscr. habent. Praeterea GHKS al pl versuum (*στιχοι*) numerum notatum habent: GHS al pl *αχ'*, K al *αψ'* (et. aeth *voces* 1700), al *αχϛ'*, al *͵β*, al *χιλ. πεντακοσ. πεντηκ.* et aliter; item al pauciores et. *ρηματα*: pl *αχοε'*, al *αχοϛ'*, al *͵α*, *κεφαλαια*: pl *σμα'*, al aliter; cf supra ad 9—20, ubi numerus capitulorum ad mg adscriptorum refertur. Ab Amm et Eus non facta videntur plus *σλγ'* (233), ut ante expositum est. Numerant etiam *τιτλουσ*: *μη'*. In B evg Marci 62 sectiones habet. Additamentorum, quibus sensim subscriptiones auxerunt, exempla haec sunt: GK (post *ευαγγ. κα. μαρκ.* addita habet) S al mu: *το κατα μαρκον* (G al add *αγιον*) *ευαγγελιον εξεδοθη* (G *-δωθη*) *μετα χρονουσ ι'* (K *δεκα*, al *ιβ'*) *τησ του* $\overline{χυ}$ (G al *κυριου*) *αναληψεωσ*. In paucioribus additur: *εγραφη ρωμαϊστι εν ρωμη* (ita 160. 161., aliunde affertur *εν αιγυπτω*). 293. sic: *εγραφη ιδιοχειρωσ αυτου του αγιου μαρκου εν τη πρεσβυτερα ρωμη μετα χρονουσ δεκα τησ του* $\overline{χυ}$ *και του θεου ημων αναληψεωσ και εξεδοθη παρα πετρου του πρωτοκορυφαιου των αποστολων τοισ εν ρωμη ουσι πιστοισ αδελφοισ.* Alii post *αναληψεωσ* add *υπηγορευθη* (q[scr] r[scr] *διηγορευθη δε*) *υπο πετρου* (iidem[scr] add *εκ ρωμησ* praetereaque nihil). Item alibi additur *επεδοθη μαρκω τω ευαγγελιστη και εκηρυχθη εν αλεξανδρεια και παση τη περιχωρω αυτησ.* Cod par genov *εγραφη εν τη ρωμη υπ αυτου εν ομοιωματι μοσχου* (idem ad Mt habet: *και εστιν ανθρωπομορφον*). Λ 20. 262. 300. sic: *ευαγγελ. κατ. μαρκον· εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των εσπουδασμενων εν* (20. 300. om) *στιχοισ αφϥ* (ita Λ, ex tribus rell Sz retulit *αφϛ*) *κεφαλαιοισ σλζ*. Illud *ομοιωσ* respicit ad ea quae evglio Mt in Λ 262. 300. subscripta sunt: *ευαγγ. κατ. ματθ. εγραφη και αντεβληθη εκ των εν* (Λ 300. om) *ιεροσολυμοισ παλαιων αντιγραφων των εν τω αγιω ορει αποκειμενων* (extrema habent tantum Λ 262.) Supple haec ad Mt. Similiter 2[pe] ad finem Marci: *εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των ιεροσολυμων παλαιων αντιγραφων.* Syr[sch] *Finitum est evang. sanctum praedicationis Marci, qui loquutus est ac praedicavit Latine Romae,* syr[p] *finitum est ev. sanctum Mci, quod loquutus est Latine Romae.* Aeth[rom] *et finitum est evglium Marci, et voces eius* 1700.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

I.

1 $^{1.\,10}$ Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν
περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2 καθὼσ παρ-

---

* κατα λουκαν cum ℵBF. Similiter nonnulli cdd^{it} et^{vg} ut q (*secundum iohannem expt amen incipit secundum lukan*) e (*evangelium cata iohannem explicit incipit cata lucan*) $g^{1.}$ (-- *incipit secundum lucam*). (Ex san habeo penes me tantum quae ad fin. ev. Mt leguntur: *evangelium secundum mattheum explicit incipit secundum marcum*). Etiam D (ut ℵB) a b e q al for al syr^{cu} in summa pagina nil nisi κατα λουκαν habent ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα λουκαν cum ACDEKLMSUXΔΠ al pl (Γ ευαγγελιον κατα λουκαν : αγιου ευαγγ :) (D ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα λουκαν, *evangelium secundum iohanen explicit incipit evangelium sec lucan.* Haec excipit inscriptio: ευαγγελ· κατ λουκαν, *evang sec lucan*) ... $Λ^{2}$ (*nil habet) λουκασ ... ς το κατα λουκαν (ita $ς^{e}$ cum min permu, ς add αγιον cum min mu) ευαγγελιον cum min pl; al εκ του κατα λουκ. ευαγγελιου (al om ευαγγ., al habent αγιου ευαγγ.), $tisch^{4.}$ k^{scr} ευαγγελιον αγιον κατα λουκαν. Latini plerique cum ACD etc consentiunt: ita a $ff^{2.}$ *incipit evangelium secundum lucanum* (*lucanum* etiam i tuetur, cuius fragmenta a cap. 10 incipiunt), b f $g^{2.}$ am gat mt *incipit evangelium secundum* (gat *cata*) *lucan* (ita b f gat, $g^{2.}$ am mt *lucam*)

1—4. 130^{gr} et^{la} om hos versus

1. επεχειρησαν: X al pauc -ρισαν, 1. επιχειρ. | ανataξασθαι: L ανταξ. | περι exprim d (*de his quibus completa sunt in nobis rebus* sic) et e (*de his rebus quae impletae sunt in nobis*) item Hier interpres Origenis (comm in Lc)^{3,933}; it^{rell} vg (sed δ *de completis in nob. rebus*) non exprim (*narrationem rerum* etc) | πεπληροφορημενων: FΓ al πεπληρωφορ., Δ $pparh^{scr}$ πληροφορημενων | εν: F 28. 127. al^{20} fere om

2. καθωσ (et. $Or^{4,315}$): D καθα, item $Eus^{dem\,120}$ (ουτωσ μεν τον ματθ. ο λουκασ ετιμησεν καθα παρεδωκαν αυτω οι απ αρχησ usq λογου) et

ἔδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆσ αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ
Act 1, 1 λόγου, 3 ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶσ
καθεξῆσ σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 ἵνα ἐπιγνῷσ περὶ ὧν
κατηχήθησ λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

1 Chr 24, 10 5 Ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Ἡρώδου βασιλέωσ τῆσ Ἰουδαίασ
ἱερεύσ τισ ὀνόματι Ζαχαρίασ ἐξ ἐφημερίασ Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ
ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆσ Ἐλισάβετ. 6 ἦσαν
δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαισ
ταῖσ ἐντολαῖσ καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 καὶ οὐκ ἦν

---

hist ^{3,4,3} (ευαγγελιω ο και χαραξαι μαρτυρεται καθα παρεδοσαν αυτω οι απ αρχησ etc) | παρεδοσαν (et. Or ^{4,315} Eus$^{hist\ 3,4}$; AX al mu -δωσαν): KΠ al^{8} Eus$^{dem\ 120}$ Ps-Ath^{2,395} παρεδωκαν | γενομενοι (C -νου) et. Or Eus^{bis} Ir$^{int\ 202}$ et ^{227}: xr 126. 435. 2^{pe} om (al pauc post τ. λογ. pon)

3. εδοξε cum ℵBCDFLMPRUXΓΔΞΠ etc ... AEKSΛ 1. al εδοξεν | καμοι (g$^{1\cdot}$ *mihi*; contra et. Or^{3,933} ex interpr Hieronymi *visum est et mihi assecuto ab initio* [*a principio* altero loc] etc bis): b g$^{1\cdot}$ q bodl (non item c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vid l vg) go add *et spiritui* (b *-tuo*) *sancto* :: cf·Act 15, 28

4. επιγνωσ (et. ℵ^{c}): ℵ* επιγνοισ | ων: D* των | Δ* καταχηθησ | ασφαλειαν (CRU al -λιαν): 49^{ev} ωφελειαν

5. βασιλεωσ c. ℵBLRΞ ... ς Ln του βασ. c. ACDEFKMPSUVXΓΔΛΠ al omn^{vid} Epiph^{429} Cyr$^{es\ 166}$ (:: Mt 2, 1 του non fluct. Cf et. Act 7, 10. 10, 32, quamquam non eadem prorsus ratione sunt. In LXX ὡγ βασιλ. τησ βασαν, σηων βασ. των αμορραιων frequens, sed ibi quoque passim a testib additur articulus ad βασ.: cf Num 32, 33. Deut 1, 4. 3, 1 sq) | τησ ιουδαιασ: 28. 255. om | ονοματι: E -μα | γυνη (L praem η) αυτω (X -το) (Gb'') cum ℵBC*DLXΞ 1. 22** 33. 73. 2^{pe} c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q am em for fu iac ing mt bodl Aug$^{cons\ 2,17}$ Hier ... ς η (C^{3} om?) γυ. αυτου cum AC^{3}EFHKMPRSUVΓΔΛΠ al pler b e f g$^{2\cdot}$ vg^{ed} (item gat tol) go cop syr utr (Epiph^{429} Cyr$^{es\ 166}$ γυνη αυτου sine η) Amb | το: A om | ελισαβετ c. ℵACEFHKLMPRSUVΓΔΛΞΠ al omn^{vid}: B ελεισαβετ ubique, item hoc versu D (non item vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41. 57), item ℵ vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41 (non item v. 57), item C versu 7 (non item 5. 13 sqq). Porro -βετ cum unc et minusc tantum non omn a e am cop: D -βεθ vv. 5. 36. 40. (-βεδ v. 13. [et. d] et bis 41 [d *-bet*], sed v. 57. -βετ), et. Cyr$^{es\ 166}$ -βεθ, item *-beth* c f q (plerumque *helis.*) for per (am tantum v. 57) go ambr^{resc}; b (ubique) *-bel*

6. εναντιον cum ℵBC*X 73. 239. Resp$^{orthod\ 103}$ Cyr$^{es\ 166}$ (item *ante* b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg Ir$^{int\ 185}$, at passim etiam ενωπιον per *ante* redditur) ... ς Ln Ti ενωπιον (in Lc frequentissimum) c. AC^{3}DLPRΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler (e *ante faciem*, d f Hier$^{orig\ 3,934}$ *in conspectu*) Or^{3,934} (ex sched Grab et Combef) | του (1. om) θεου: 33. e (non item b f g$^{1\cdot}$ q vg) aeth (Ir^{int} ^{185} alteri *dominum*, alteri *deum*) τ. κυριου, c ff$^{2\cdot}$ *dominum deum*

7. ην ante η ελισ. cum ℵBDLXΔΞ 33. 239. 258. 44^{ev} 53^{ev} it vg go aeth ...

αὐτοῖσ τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προ-
βεβηκότεσ ἐν ταῖσ ἡμέραισ αὐτῶν ἦσαν. 8 *ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-*
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆσ ἐφημερίασ αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ,
9 *κατὰ τὸ ἔθοσ τῆσ ἱερατείασ ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰσ*
τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, 10 *καὶ πᾶν τὸ πλῆθοσ ἦν τοῦ λαοῦ προσ-*
ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματοσ. 11 *ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-*
λοσ κυρίου ἑστὼσ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματοσ.
12 *καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίασ ἰδών, καὶ φόβοσ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.*
13 *εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν ὁ ἄγγελοσ· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι*
εἰσηκούσθη ἡ δέησίσ σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν
σοι, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· 14 *καὶ ἔσται χαρά*
σοι καὶ ἀγαλλίασισ, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15 *ἔσται γὰρ μέγασ ἐνώπιον κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ*

ϛ post *ελισ.* cum ACPRΓΛΠ unc^{6} (hiant FH) al pler cop syr^{utr} arm | *η ελισ.* cum ℵACDLPRΞ etc ... Ln om *η* cum B 69. 258. 435. al^{3}. De *ελισαβετ* vide ad v. 5 | *ησαν*: D e ante *προβεβηκ.* (d *erant seniores*, e *erant progressi*, c f *progressi erant* [f *essent*], b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q *processi erant*, vg *processissent*)

8. *εναντι* cum BDELPRSUVΓΛΞ al sat mu ... Gb' *εναντιον* cum ℵACFMXΔΠ al^{60} fere ... K *ενωπιον* (d *in conspectu*)

9. *ιερατειασ* ut ℵAB^{3}DEFKLMXΓΛΞΠ al pl: B*CPRUΔ al *-τιασ* | *ελαχε* cum ℵ*BDFM etc ... Ti *ελαχεν* cum ℵ^{c}ACEKLPRSUXΓΔΛΞΠ etc | *του θυμ.*: C *το θυμ.* | *εισελθων*: L *-λθειν* | *κυριου* cum ℵABC^{3}LPRΞ etc (et. Ir$^{int\,185}$) ... C*D^{gr} 59. 144. 254. 7^{pe} *θεου*

10. *ην του λαου* cum ℵBEF^{w}G^{w}(an potius H?)LMPRSUVXΓΔΛ al^{70} fere q am fu for ing go ... ϛ (= Gb Sz) *του λα. ην* cum ACDKΠ al sat mu e f g$^{2.}$ vg^{ed} em gat al cop syr^{p} arm aeth (b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ Amb *orabat*, item syr^{sch})

13. *ειπεν δε* (f q *dixit autem*, g$^{1.}$ vg Aug$^{cons\,2,17}$ *ait autem*): D b c e ff$^{2.}$ mt syr^{sch} *και ειπεν* (d e *et dixit*, b c ff$^{2.}$ mt *et ait*) | *ο αγγελοσ* (ita b e f g$^{2.}$ q vg): c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l arm add *domini* | *ζαχαρια*: R* *-ριασ*, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ gat *zacharias*, contra b c d e f g$^{1.}$ q vg *zacharia* | *διοτι* cum ℵABC^{2}DLRXΓΛΠ etc: C*Δ *οτι* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *γεννησει* (C *γενησει*, ita et. editum Or^{4,112}) *υιον σοι* (et. Or^{1,220} et ^{3,570} et ^{4,112}): it vg cop syr^{utr} arm aeth (non item go) *pariet tibi filium*, Δ *γεννη, σοι υιον* (sic) ... D^{gr} 1. sah^{münt} Or$^{int\,3,936}$ om *σοι* | ΓΛ al *καλεσησ* | *ιωαννην* (ita et. B*): ℵB^{3}D *ιωανην*

14. *χαρα σοι* (et. Cyr$^{fid\,87}$): D go arm aeth Or$^{int\,3,936}$ *σοι χαρα* | *επι*: 69. 44^{ev} *εν* (d *super*, sed it^{rell} vg *in*) | *γενεσει* cum ℵABCDEHKLMSUVΔΛΠ al permu ... ϛ (= Gb Sz) *γεννησει* cum GXΓ 1. 33. al pl (:: cf ad Mt 1, 18) | VXΛ al *χαρισοντ.*

15. *κυριου* sine *του* cum ℵACLΓ^{vid} 1. 33. al^{60} Cyr$^{fid\,87}$ ... ϛ (= Gb) Ln

πίῃ, καὶ πνεύματοσ ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸσ
αὐτοῦ, 16 *καὶ πολλοὺσ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον*
Mal 4, 5 s *τὸν θεὸν αὐτῶν·* 17 *καὶ αὐτὸσ προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν*
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα καὶ ἀπειθεῖσ ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. 18 *καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸσ τὸν ἄγγελον· κατὰ*
τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτησ καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖσ ἡμέραισ αὐτῆσ. 19 *καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ ἄγγελοσ*
εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼσ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸσ σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 *καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενοσ λαλῆσαι ἄχρι ἧσ ἡμέρας*
γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσασ τοῖσ λόγοισ μου, οἵτινεσ
πληρωθήσονται εἰσ τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21 *καὶ ἦν ὁ λαὸσ προσδο-*
κῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ

τὸυ κυριου cum BDEGHKMSUVXΔΛΠ al permu Thphyl. Praeterea F^{w} 69. 124. 157. al^{10} *θεου* pro *κυριου* | L *πληθησετε* | *εκ* (K* *εν*, sed ad ipsum ℵ adscriptum est prima manu K) *κοιλιασ* (a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg *ex utero*, d *de ventre*): c l *in utero*, e *in ventre*, item go (et. Or^{3,936} ex sched Grab et Comb *εν τη κοιλια* dicitur scripsisse)

16. *επι* et. Or^{3,570} Cyr$^{fid\ 87}$: U 1. 22. 2^{pe} al^{10} fere Or^{3,936} (ex sched^{gra} et comb *πολλουσ* – *επεστρεψε προσ* etc) cat$^{com\ 9\ semel}$ *προσ*

17. *προελευσεται* cum ℵAB^{3}DEGHKMSUXΓΔΛΠ al pler, et. Or^{3,570} et ^{4,112}: B*CLV al aliq *προσελευσεται* ... F^{w} *πορευσεται*, al^{10} fere *προπορευσετ.* | *αυτου*: Δ *κυριου*, Π^{*vid} *του θεου* | *ηλεια* (L 2^{pe} *-λια*) cum ℵBL 2^{pe**} ... ς Ln Ti *ηλιου* cum AB^{3}CDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere (Or^{3,570} et^{4,112}). Ceterum *ἡλ-* LMUΓ al mu et *helias* it vg; *ἠλ-* ut ς KΛΠ al pl. Item *-λίου* EK al mu; *-λιοῦ* MSUVΓΛΠ al pl, al aliq *-λιού* | *κυριω* (et. Or^{4,82} et ^{112}): AKΠ al aliq *τω κυριω* | *κατεσκευασμ.* cum ℵABCDGHMSUVXΔΠ etc: EKLΓΛ al mu *κατασκευασμ.*

18. *πρ. τον αγγελον* (ita C^{2}): C^{*vid} *προσ αυτον* | Λ* *κατα τινοσ*

19. *παρεστηκωσ* (et. Or^{4,132}): D *παρεστωσ* | *ενωπ. του θεου* (et. a e f q vg): b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ *ante dominum* | *πρὸσ σὲ* ut EMΛΠ 209. al, item KΓ al mu *προσ σὲ* ... ς Ln *πρός σε*

20. *αχρι*: DK al pauc *αχρισ* | *ησ ημερασ* (et. Or^{4,118}): D *ημερασ ησ* (it vg *usque in diem quo*) | *πληρωθησοντ.* cum ℵABC etc: Gb' *πλησθησονται* cum DΞ Or^{4,118} (:: at toties *πλησθηναι* in Lc a testibus non mutatum est)

21. *προσδοκων*: D *προσδεχομενοσ*, 59. *εκδεχομ.* | *εν*: D *επι* | *χρονιζειν*: Λ *χρονιαζειν* | *αυτον* ante *εν τ. να.* cum ℵACDW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q vg arm go (*quid tardaret eum in hoc templo*)... Ti post *εν τ. να.* cum BLΞ 2^{pe} ... 108. al^{6} om *εν τω ναω*, a b d (*quod moram faceret in templo, quod tardaret in templo*) non exprim *αυτον*

ναῷ. 22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖσ, καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸσ ἦν διανεύων αὐτοῖσ,
καὶ διέμενεν κωφόσ. 23 καὶ ἐγένετο ὡσ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆσ
λειτουργίασ αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 μετὰ δὲ
ταύτασ τὰσ ἡμέρασ συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέ-
κρυβεν ἑαυτὴν μῆνασ πέντε, λέγουσα 25 ὅτι οὕτωσ μοι πεποίηκεν
κύριοσ ἐν ἡμέραισ αἷσ ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδόσ μου ἐν ἀνθρώποισ.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελοσ Γαβριὴλ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰσ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ ᾗ ὄνομα Ναζαρέθ, Mt 1, 18 ss

---

22. *εδυνατο* c. ℵAB*KΠ al pauc ... ς *ηδυνατ.* cum B^{3}CDLW^{c}XΓΔΛΞ unc^{7} al pler | *επεγνωσαν*: W^{c} (errore scribae) *ενεγν.* | *εωρακεν* cum ℵAB^{3}CD KLSUΓΛΞΠ al pl ... B*EGHMVX al permu *εορακεν*, W^{c}Δ *ορακεν* | *διεμενεν*: W^{c}Δ *διαμενεν* ... D^{gr} al^{9} cat *διεμεινεν*, item *permansit* it (exc d *manebat*) vg cop syr^{utr}

23. *εγενετο*: syr^{sch} aeth non exprim | *επλησθησαν* (W^{c} *επληθησ.*): F^{w} 1. 91. 239. 248. 299. i$^{cant\ scr}$ *επληρωθησαν* | ℵLW^{c}Δ al *λιτουργ.* | *απηλθεν*: D *τοτε απηλθ.*

24. *μετα δε*: D *και μετα* | *ταυτ. τασ ημερασ*: DE 69. 435. c^{scr} cop *τασ ημερ. ταυτ.* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *αυτου*: M^{mg} al^{8} item evgg permu *ζαχαριου* | *εαυτην* (et. Or^{3,938} ex schedgra et^{comb}): L al^{5} *αυτην*

25. *ουτωσ* (Γ al pauc *ουτοσ*) cum ℵABCD unc rell etc ... ς *ουτω* cum minusc pl | *κυριοσ* cum ℵCDL 33. ... ς *ο κυρ.* cum ABW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *επειδεν* cum ℵABCLΓΛΠ al pler ... Ti *εφειδεν* cum DW^{c}Δ 69. 73.; item X c^{scr} *εφιδεν* (:: cf Act 4, 29. Ro 8, 20) | *ονειδοσ* (AC *ονιδ.*) cum ℵB*DL 1. ... ς Ln praem *το* cum AB^{3}CW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler

26. *εν δε τω μηνι τω εκτω* (et. Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{372}; *τω μηνι δε τω εκτω* Thaum$^{annun\ 21}$; *in mense autem sexto* d f g$^{1.2.}$ q vg Or$^{int\ 3,938}$ Aug$^{cons\ 2,17}$): D^{gr} e *εν δε τω εκτω μηνι* (*in sexto autem mense*; libere et. Petr$^{can\ 5}$ *οπερ – εν τω εκτω μηνι τησ συλληψεωσ του ετερου παιδιου* etc) ... a b c ff$^{2.}$ Ir$^{int\ 185}$ Amb$^{luc\ 2,1}$ *eodem*(Ir^{int} *in ipso*) *autem tempore* | *ο αγγελοσ* (et. Thaum$^{21.25}$; 86. z^{scr} *αρχαγγελ.*): 69. 106. 255. Eus$^{dem\ 329}$ (*πεπληρωται - οτε απεσταλη αγγ. γαβρ. υπο του θε. εισ* etc) Cyr$^{hr\ 179}$ om *ο* | *απο* (Schu „bene ap Lc") cum ℵBLW^{c} 1. 69. 131. 2^{pe} Cyr$^{hr\ 179}$ ... ς Ln *υπο* c. ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Thaum^{25} Eus$^{dem\ 329}$ Chron^{372} | *του* (69. 143. 346. al pauc om) *θεου*: b c ff$^{2.}$ Amb^{luc} *domino* | *τησ γαλιλαιασ* (ita ℵ^{c}, ℵ* *ιουδαιασ*, 255. *ιουδα*): D *γαλιλαιαν* | *η ονομ. ναζαρ.* (et. Eus$^{dem\ 329}$ Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{372}): D 255. 259. om | *ναζαρεθ* (et. 1624. 1633) cum CEGHMSUVΓΛ al pl item *-ραθ* ΑΔ, item *nazareth* b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q am em for ing iac harl cop go. GHMSUVΓΛ ubique *-εθ* ap Lc, de quo solo hic quaeritur, item (h. l. tacens) D ter (et 4, 16 *-εδ*), item E (sed 2, 4 *-ετ*) et F (bis, hiat ter). Confirmant *-εθ* ℵ 2, 4; B* 2, 39 et 51; Ξ 2, 39. ℵBΞ 4, 16 *-ρα*, ter ℵ et bis B *-ετ*; item Ξ 2, 4. (C 2, 4 et 51 *-αθ*, Δ ubique *-αθ*, A bis *-αθ*, ter *-ατ*) ..... ς (Wtst Gb Sz) *ναζαρετ* c. ℵBKLXΠ al permu e q. Conlatis omnibus huius evglii locis (quibus

27 πρὸσ παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου
Δαυείδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆσ παρθένου Μαριάμ. 28 καὶ εἰσελθὼν
πρὸσ αὐτὴν ὁ ἄγγελοσ εἶπεν· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριοσ μετὰ σοῦ.
29 ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸσ εἴη ὁ

accedit Act 10, 38 -εθ ℵBCDE) Lucam ναζαρεθ scripsisse statuendum est, non ναζαρετ, nisi quod 4, 16 formam eum ναζαρα adhibuisse suadent testes. Inter -εθ enim et -ετ eundem scriptorem fluctuasse incredibile est. Ceterum similiter fluctuant patrum editiones; praevalet tamen ναζαρεθ.

27. εμνηστευμενην cum ℵ*et^cb AB*L (cf et. ad 2, 5) ... ς μεμνηστευμενην cum ℵ^ca B^3 CW^c XΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid, item D μεμνησμενην | ω ονομα: L ωνομα (sed L saepe vitiosas scripturas praebet) | εξ οικου c. ABDW^c XΓΔΛΞΠ unc^8 al pl it vg sah cop syr^utr go arm aeth ... ℵCFW^L 1. 28. al^30 fere Eus^dem 329 Thaum^annunc 21 Chr^7,29 Chron^372 add και πατριασ (:: ex 2, 4 ubi non fluct) | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

28. εισελθων: A* ελθων (sed ipse* correxit), L εισηλθεν (nec tamen add και ante ειπεν) | ο αγγελοσ post πρ. αυτ. c. ℵFW^A Δ 69. f ff^2· l q syr^sch arm^usc ... ς Ln post εισελθων cum ACDXΓΛΠ unc^8 al pler (7^pe ειπ. ο αγγ. πρ. αυτ.) a^vid b c e vg go syr^p aeth Chron^372 Aug^cons 2, 17 (Dam 1, 555 ου γεγραπτ. οτι εισελθ. ο αγγ. πρ. την μαριαν ειπε) ... Ti om (Gb^0) c. BLΞ 1. 131. cop (sed cop^dz mg add ad *dixit ei*) arm^zoh (sed habet cod^mg) | ειπεν: A 229. 262* 2^pe* 6^pe a b e ff^2· l (non item c f q vg Aug^cons 2, 17) syr^p praem ευηγγελισατο (b *evangelizavit*, rell *benedixit*) αυτην και | μετα σου sine additam (Gb′ prob Schu) cum ℵBL W^c vid 1. 131. 44^ev 2^pe** sah^münt cop syr^hr arm Chron^372 Dam^1, 204 et^555 cat^11 Promiss ... ς Ln add ευλογημενη συ εν γυναιξιν (:: e versu 42) cum ACDXΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg go syr^utr aeth Eus^dem 329 Tert^virgg vel 6 (*sed cum benedicit illam* [Gabriel], *inter mulieres, non inter virgines deputat*: Benedicta tu inter mulieres. *Sciebat et angelus mulierem etiam virginem dici.*) Praeterea (:: ex eodem versu 42) 47. gat And^cret 103 add και ευλογημενοσ ο καρποσ τησ κοιλιασ σου. Cf huc Prot^iac 11, 1: και ιδου φωνη λεγουσα· χαιρε κεχαριτωμενη, ο κυρ. μετα σου, ευλογημενη συ εν γυναιξιν (ultima ex cdd pler; om vero HK; L add και ευλογημενοσ ο καρπ. τησ κοιλ. σου)

29. η (D^gr* ην?) δε sine additam cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2^pe** sah^münt cop^schw (ex^dz et aliis^2) arm Chron^372 Dam^1,204 et^555 ... ς (= Gb) Ln add ιδουσα cum ACW^c ΓΔΛΠ unc^8 al pler it (a q *ipsa autem ut vidit*, item addito *eum* b f ff^2· l Amb^luc; e *illa autem cum vidisset angelum*; c g^1· fu Aug^cons 2, 17 *quae cum vidisset*) cop^wi (add *eum*) go syr^utr aeth; item 130^lat vg (exc fu) add *cum audisset* (δ sic: *quae haec audiens aut quae cum scivisset aut quae cum vidisset*). Cf Prot^iac 11, 2 post alteram angeli allocutionem: η δε ακουσασα διεκριθη etc | επι τω λογω ante διεταραχθ. cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2^pe arm Chron^372 Dam^1, 555, item λογω sine αυτου cum iisdem et W^c sah^münt cop Dam^1,204 ... ς (= Gb) Ln επι τω λογω αυτου post διεταραχθ. cum AC^3(W^c)ΓΔΛΠ al

ἀσπασμὸσ οὗτοσ. 30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελοσ αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μα-
ριάμ· εὗρεσ γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν Es 7, 14 Mt 1, 21ss
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 οὗτοσ
ἔσται μέγασ καὶ υἱὸσ ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριοσ
ὁ θεὸσ τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει Mich 4, 7
ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰσ τοὺσ αἰῶνασ, καὶ τῆσ βασιλείασ αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλοσ. 34 εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸσ τὸν ἄγγελον· πῶσ

---

pler c f vg sah cop syr^{utr} aeth Dam^{1,204} (sed w^{c} sah cop Dam om *αυτου*) Aug^{cons2,17} ... pro *επι τω λογω* pon post *διεταραχθ.* a b ff^{2} g^{1} l q go Amb^{luc} *in* (go *de*) *introitu eius* (l om), e *ad introitum eius* ... c* ea verba plane om (Gb^{00}) | *διεταραχθη*: D 44. 76. 225. 2^{pe} *εταραχθη* | *διελογιζετο*: D 28. 73. arm add *εν εαυτη* (item go *cogitavit sibi*), item F^{w}X 33. 282. syr$^{p\ mg}$ *εν εαυτη λεγουσα* | *ποταποσ* (D *ποδαποσ αν*) *ειη* (L 13. 69. *ει*, 254. *η*, 1. c^{scr} om) *ο ασπασμ. ουτοσ* (c vg Aug$^{cons\ 2,17}$ *qualis esset ista salutatio*): e *quia sic benedixit eam*, a b ff^{2} l q *quod sic benedixisset eam* ... f g^{1} go *qualis esset haec* (g^{1} *ista*) *salutatio* (g^{1} add *et*) *quod sic benedixisset eam* (etiam „codex teste Harduino" ap Wtst *οτι ουτωσ ευλογησεν αυτην* potius Latinus quam Graecus vdtr esse)

30. *και ειπεν*: 1. 2^{pe} *ειπ. δε*, 13. *ειπεν* | *ο αγγ. αυτη* (et. Dam^{1,555} c vg Aug$^{cons\ 2,17}$; l *ang. domini*): D al^{12} fere b f ff^{2} g^{1} q gat syr^{utr} aeth *αυτη ο αγγελοσ* ... c al^{6} e go Chron^{372} Cyp^{289} Amb^{luc} *ο αγγ. προσ αυτην* | *μαριαμ* (et. Eus$^{dem\ 339}$ Chron Cyr$^{glaph\ 33}$ Dam^{1,555}): D *μαρια* (it vg pp^{lat} ubique *Maria*) | *παρα τω θεω* (et. Eus^{dem} Chron Cyr Dam Ir$^{int\ 185}$): 1. *παρα θεου* ... Or$^{int\ 3,939}$ *coram domino*

31. *συλλημψη* (D *συνλ.*): *-μψη* cum ℵABCDLΞ ... ς *-ψη* cum W^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 33. 69. 346. y^{scr} al^{10} fere *-ψει* et iidem fere postea *τεξει*). Cf huc Prot$^{iac\ 11,2}$ *μη φοβου μαριαμ· ευρεσ γαρ χαριν ενωπ. του παντων δεσποτου, και συλληψη εκ λογου αυτου. η δε ακουσασα διεκριθη εν εαυτη λεγουσα· ει εγω συλληψομαι απο κυριου θεου ζων-τοσ και γεννησω ωσ πασα γυνη γεννα; και ειπεν ο αγγ. κυριου· ουχ ουτωσ, μαριαμ· δυναμισ γαρ κυριου επισκ. σοι· διο και το γεννωμ. εκ σου αγιον κληθησετ. υιοσ υψιστου. και καλεσεισ το ονομα αυτου ιησουν· αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτων.* Similiter ad *το ονομ. αυτου ιησουν* Iust$^{apol\ 1,33}$ (*αγγελοσ θεου ευηγ-γελισατο αυτην ειπων· ιδου συλληψη εν γαστρι εκ πνευματ. αγιου και τεξη υιον, και υιοσ υψιστου κληθησεται, και καλεσεισ το ον. αυτ. ιν· αυτοσ γαρ* etc) et Dam^{1,204} (non item ^{1,555}) add *αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτου* (:: cf Mt 1, 21)

32. *ουτοσ* (et. Or^{4,433} Eus$^{dem\ 339}$ et^{alib} Chron^{373} Dam^{1,555} Ir$^{int\ 185}$ et ^{205}): X *αυτοσ* | *κυριοσ ο θεοσ* et. Ir$^{int\ 185}$ etc: Ir$^{int\ 205}$ om *ο θεοσ* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

34. *ειπεν δε* et. c e f (ff^{2} g^{1} ut vdtr) l m q vg Amb$^{luc\ 2,14}$ Aug$^{cons\ 2,17}$ Thaum^{10} Chron^{373} Dam^{1,555}: D a *και ειπεν* (syr^{sch} nil nisi *ειπεν*) | *μαριαμ* (et. cop go, quae alibi etiam formam *μαρια* exprimunt; item Chron

ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ ἄγγελοσ
εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμισ ὑψίστου
ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸσ θεοῦ.
36 καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίσ σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν

Dam, item C^{2}D^{2}): C*D* *μαρια* | *πωσ εσται* sine *μοι* cum ℵB*C*DEGHK LSUVΓΔΛΠ al sat mu it (et. m) vg go syr^{sch} Eus$^{dem\,329}$ Chr^{7,62} Epiph^{765} et ^{426} ambr^{rescr} Amb$^{luc\,2,14}$ Aug$^{cons\,2,17}$ ... B^{3}C^{3}F^{w}MX 1. 28. 33. 69. al^{60} fere sah cop (*quomodo hoc fiet mihi*) syr^{p} arm aeth Thaum^{4} et ^{10} Cyr$^{hr\,179}$ Cyr$^{fid\,88}$ Ps-Ath^{2,351} et ^{332} Epiph^{890} Chron^{373} Dam^{1,555} al add *μοι* | *πωσ – τουτο* (L *το*) *επει – γινωσκω* (Dam^{1,555} om *επει* usq *γιν.*): b *ecce ancilla domini*, *contingat mihi secundum verbum tuum*, omissis v. 38 verbis *ειπεν δε* usq *ρημα σου*. Similiter Protev^{12,3}; post verba enim angeli *απο τ. αμαρτιων αυτων* (vide ad v. 31) statim pergitur *και ειπεν μαριαμ· ιδου η δουλη κυριου κατενωπιον αυτου· γενοιτο μοι κατα το ρημ. σου.*

35. *επι σε*: syr^{sch} pers^{p} non exprim | *διο* (Dial^{121} Petr$^{alex\,109}$ Thaum^{4} et^{10} Cyr$^{hr\,179}$ etc): A* *διοτι* | *γεννωμενον* et. Valent$^{t\,hipp\,6,35}$ Resp$^{orthod\,66}$ Petr^{alex} Thaum Eus$^{dem\,329}$ Cyr^{hr} Cyr$^{fid\,88}$ et$^{ioh\,125}$; it vg Ir$^{int\,216}$ Or$^{int\,3,951}$ etc *quod nascetur* vel *nascitur*: U 33. 69. al pauc *γεννομενον*, XΓ 13. 124. al^{12} Bas$^{sel\,216}$ *γενομενον* (ita et. cdd^{7} in Protev) | *γενν.* sine additam cum ℵABC^{3}DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pl b f ff^{2} g^{2} l q am em for ing iac harl (al ap Sanftl) go cop syr^{p} et^{hr} arm^{cdd} Petr^{alex} Eus^{dem} Cyr^{hr} Cyr^{fid} et^{ioh} Epiph^{465} et ^{765} et ^{799} Chron^{373} Dam^{1,555} cdd ap Ephr$^{τ\,ϥα}$ (*ενια των αντιγραφων ου περιεχει το εκ σου, ταισ αιρεσεσι χαριζομενα*) Or$^{int\,3,951}$ Tert$^{prax\,27}$ ... Ln add [*εκ σου*] cum C* 1. 22. 33. 124. al^{20} fere 130^{lat} a c e m^{bis} vg^{ed} perus gat (al) sax syr^{sch} arm^{ed} aeth (Iust$^{tr\,100}$ *διο και το γεννωμ. εξ αυτησ αγιον εστιν υι. θεου*) Valent$^{t\,hipp}$ Thaum^{4} et ^{10} Dial^{121} (*του ευαγγελιου ου φησαντοσ· διο και το γεννωμ. δια σου, αλλ· εκ σου*) Resp$^{orthod\,66}$ Ephr (l. l. *ουδε ειπε· το γεννωμ. εκ τησ δυναμ. η του αγ. πνευμ. αλλ· εκ σου, ινα δειξη* etc) Ath^{luc} (ap Gall^{5,186} *ουχ απλωσ δε το γεννωμ. φησι προσ την παρθενον ο αγγελοσ, ινα μη εξωθεν επεισαγομενον αυτη σωμα νομισθη, αλλα επηγαγεν το εκ σου, ινα εξ αυτησ φυσει το γενν. ειναι πιστευθη*) Amphil^{468} Epiph^{1047} Dam^{1,204} (sed non ^{1,555}) al mu Ir$^{int\,216}$ Cyp^{289} Tert$^{prax\,26}$ (Tert$^{marc\,4,7\,lib}$ *in te*, ut et. syr^{cod}) al permu. Etiam Protev habet ex BEF^{a}I Postell, sed om ACDF^{b}HK | *κληθησετ.* (Resp$^{orth\,66}$ praem *τω κυριω*) *υιοσ θεου* et. Valent$^{t\,hipp}$ Resp^{orth} Thaum Petr$^{alex\,109}$ Epiph^{799} Cyr^{hr} Cyr^{fid} etc: Dial^{121} Amphil^{468} *υιοσ υψιστου κληθησεται*, Epiph^{890} *εσται και υι. υψιστ. κληθησεται*: cf supra Protev (item Iust)

36. *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *συγγενισ* (DΔ *συνγ.*) cum ℵAB*C^{3}DGHLΔ al mu syr$^{p\,mg\,gr}$ (agnoscit et. Thaum^{21} *πρ. την ελισ. την συγγενιδα αυτησ*, item Eus$^{steph\,225}$ ut vdtr *και την ελισαβετ συγγενιδα προσειπεν ο αγγελοσ*, quamvis praecedat^{224} *ει δε λεγοιτο υπαρχειν συγγενησ τησ ελισαβετ*. Habet *συγγενιδα* et. Protev^{12,2})... ς Ti *συγγενησ* cum B^{3}C*KM SUV^{vid}XΓΛΞΠ al pl Ath^{luc} (Gall^{5,186}) Chron^{373} | *συνειληφυια* (C -*φυεια*)

ἐν γήρει αὐτῆσ, καὶ οὗτοσ μὴν ἕκτοσ ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ
στείρᾳ· 37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. 38 εἶπεν
δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆσ ὁ ἄγγελοσ.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐπορεύθη
εἰσ τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆσ εἰσ πόλιν Ἰούδα, 40 καὶ εἰσῆλθεν
εἰσ τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 καὶ
ἐγένετο ὡσ ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆσ Μαρίασ ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρ-
τησεν τὸ βρέφοσ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆσ. καὶ ἐπλήσθη πνεύματοσ
ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν·
εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένοσ ὁ καρπὸσ τῆσ κοιλίασ
σου. 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸσ

---

cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} Caesar^{132} Chron^{373} ... ℵBLΞ 2pe *συνειληφεν*, item *concepit* it vg cop | *γηρει* cum ℵABCDEF^{W} unc omn al plus^{125} Chron ... ς (= Gb Sz) *γηρα* cum minusc mu Caesar^{132} (ut certe editum) | *μην*: A *ο μην*

37. *παρα του θεου* cum ℵ*BDLΞ 2pe ... ς Ln *παρα τω* (1. al pauc om) *θεω* cum ℵ^{c}ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chron^{373} ... al^{10} *τω θεω*, item b c e ff$^{2.}$ l q Amb$^{epist\,42}$ et^{siric} (Gall^{6,542}) *deo* (contra *apud deum* a d f vg Aug$^{cons\,2,17}$) | *παν ρημα*: D aeth ante *παρ. τ. θε.*

38. *ειπεν δε* usq *κατ. τ. ρημ. σου*: e om (item b, sed vide ad v. 34) | *ειπ. δε*: D a *και ειπ.* (item Protev^{12,3}; vide ad v. 34) | *μαριαμ* cum ℵABC^{2} etc: C*D *-ρια* | *απηλθεν*: D *απεστη* (d *recessit*; item b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg *discessit*)

39. *αναστασα δε* (et. Eus$^{steph\,225}$ Chron^{375}): AKΠ al^{12} *και αναστασα* | *μαριαμ* (et. Eus^{steph}): D *-ρια* | *εν τ. ημερ. ταυταισ* (H*^{vid} 28. cop *εκειναισ*) et. Eus^{steph} Chron: Γ 255. om | *ιουδα* (vg Aug$^{cons\,2,17}$ *iuda*, c f l mt *iudae*, b e ff$^{2.}$ q *iudeae*, *iudaeae*): cod ap Steph *δαυιδ*

40. *ελισαβετ*: cf ad v. 5, item vv. sqq

41. *η ελισαβ.* hoc loco (Gb″) cum ℵBC*DLΞ 1. 13. 69. 73. 124. 131. 346. 2pe 130^{lat} it vg arm Or^{4,148} et$^{int\,3,939}$ Thaum$^{annunc\,21}$ Cyr$^{fid\,88}$ Cyp^{288} Amb$^{luc\,2,23}$ ... ς post *ηκουσεν* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} aeth go Chron^{376} | *εσκιρτησεν* etc (et. Or^{4,149}): D *εσκ. εν τη κοιλειατησ ελισαβεδ* (d *-bet*) *το βρε. αυτησ* | *βρεφοσ*: ℵ* (om^{c}) 106. c^{scr} al^{5} gat syr$^{p\,mg}$ Thaum^{21} Or$^{int\,3,942}$ add (vel praem ut ℵ* 2pe**) *εν αγαλλιασει* :: e v. 44

42. *ανεφωνησεν* cum ABDLΓΔΛΞΠ unc^{8} al pl Or$^{4,149\,ter}$ Cyr$^{fid\,88}$ Chron^{376} ... ℵCF 13. 28. 33. 69. tisch$^{4.}$ al^{30} fere *ανεβοησεν* | *κραυγη* cum BLΞ 2pe Or$^{4,149\,ter}$ ... ς Ln *φωνη* cum ℵACDΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn Cyr$^{fid\,88}$ Chron^{376}, item *voce* it vg

43. *προσ εμε* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ℵ^{c}ACDLΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} Caesar^{131} Chron^{376}

ἐμέ; 44 ἰδοὺ γὰρ ὡσ ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰσ τὰ
ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφοσ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσισ τοῖσ λελαλημέ-
νοισ αὐτῇ παρὰ κυρίου.
46 ss 1 Sam 2, 1 ss 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆσ δούλησ αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ
ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί, 49 ὅτι ἐποίησέν μοι
μεγάλα ὁ δυνατόσ. καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50 καὶ τὸ ἔλεοσ

---

44. *εν αγαλλιασει* (Gb′) ante *το βρεφ.* cum ℵBC*DFLΞ 1. 69. 2^{pe} al b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg arm (syr^{sch} *εν αγαλλ. μεγαλη* ante *εσκιρτ.*) Or^{2,496} et^{4,82} (et.$^{cat\ ox\ 10}$) item$^{int\,3,936}$et^{940} ... Gb Sz Ti post *το βρεφ.* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^8 al plus^{120} e go cop syr^p (Or^{3,938} ex sched^{gra} et^{comb} *τοτε εσκιρτ. εν αυτη το βρεφ. εν αγαλλ.*) Chron^{376} Or$^{int\,3,944}$ ... 33. om | *κοιλια*: M *καρδια*

45. *και* (C^2 habet): C^{*vid} om

46. *μαριαμ* (C*D -*ρια*): ita et. c e f ff$^{2.}$ (e silentio) g$^{1.}$ l^2 q vg Tert^{anim26} (*exsultat Elisabeth, Iohannes intus impulerat; glorificat dominum Maria, Christus intus instinxerat*) Aug$^{cons\,2,17}$ Amb$^{luc\,2,27\,sq}$ (*anima Mariae magnificat dominum* etc. *Sequitur Mariae quo persona melior eo prophetia plenior. Nec otiosum videtur quod et ante Iohannem Elizabeth prophetat et Maria ante domini generationem.*) ... a b l* *elisabet* (b -*bel*, vide ad v. 5). Item Ir$^{int\,235}$ ex codice Vossii (*sed et Helisabeth ait*: Magnificat anima mea dominum et exsultavit spir. meus in deo salutari meo, *descendente quidem exsultatione Abrahae in eos qui erant ex semine eius, vigilantes et videntes Christum et credentes ei.* Nescio an haec quae sequuntur scripturam *Helisabeth* magis confirment quam *Maria*, quae reliquorum codicum est. Accedit quod *Helisabeth* emendandum et cum *Mariae* nomine commutandum videri debebat), item cdd ap Or$^{int\,3,940}$ (*Invenitur beata Maria, sicut in aliquantis exemplaribus reperimus, prophetare. Non enim ignoramus quod secundum alios codices et haec verba Elizabet vaticinetur.* Habemus hos Origenis in Lucam commentarios tantum ex interpretatione Hieronymi.)

47. *επι* (it^{pler} vg Ir^{int235} Or$^{int\,3,941}$ *in deo*, sed Or^{3,941} ex sched^{grab} et^{comb} *επι*, e *super deo*): D *εν* | *τω σωτηρι μου* (d *salvatori meo*): it vg Or^{int} *salutari meo*

48. *επεβλεψεν*: D add *κυριοσ*

49. *μεγαλα* cum ℵ*et^{cb}BD*L (item *magna* it vg, et. δ et 130^{lat}; contra Act 2, 11 *μεγαλεια* Latini *magnalia* verterunt) ... ς Ti *μεγαλεια* cum ℵ^{ca}ACD^{2}EFGHKMO$^{a\,b\,c\,d\,e\,f}$SUVΓΔΛΞΠ al omn^{vid} (sed ℵ^{ca}CD^{2}E*KO$^{a\,c\,d\,e}$U*Γ ΞΠ* al mu -*λια*, O^c *megalia*) Thaum^{22} Chron^{376} | *ο δυνατ.*: D praem *ο θεοσ* | *ο δυνατοσ. και αγ. το ον. αυτου,* : ita et. Ln, sed ς (1624. 1633 etc, Wtst Gb Sz) *ο δυνατοσ, και αγ. τ. ο. αυτου·* : cdd antiqui, ut GO^{a}O^d paullo magis favent huic distinctioni, comprobat et. Thaum^{22}; sed in multis,

αὐτοῦ εἰσ γενεὰσ καὶ γενεὰσ τοῖσ φοβουμένοισ αὐτόν. 51 ἐποίησεν
κράτοσ ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνουσ διανοίᾳ καρ-
δίασ αὐτῶν· 52 καθεῖλεν δυνάστασ ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν
ταπεινούσ, 53 πεινῶντασ ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντασ
ἐξαπέστειλεν κενούσ. 54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸσ αὐτοῦ, μνη-
σθῆναι ἐλέουσ, 55 καθὼσ ἐλάλησεν πρὸσ τοὺσ πατέρασ ἡμῶν,
τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰσ τὸν αἰῶνα.
56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσ μῆνασ τρεῖσ, καὶ ὑπ-
έστρεψεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ.

---

ut AEKL, eodem signo post δυνατοσ et post αυτου distinctis, utra ratio valeat non satis liquet. Grave est quod cop syr^{p} al habent *atque est sanctum.* o^{f} Π nec post δυνατοσ nec post αυτου disting | ονομα: hoc ℵ^{c} restituit ex ελεοσ quod inepte ℵ* scripserat

50. εισ γενεασ και γενεασ cum BC*LΞ am em fu for ing mt tol vat(gat *in progenie* [ies] *et progenies*) Aug$^{cons\,2,17}$ cop syr^{sch} ... ℵFMO^{abcdef}s 1. 13. 28. 69. 106. 124. al^{65} fere f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (*in generatione et generatione*) l q brev^{moz} Thphyl Euthy εισ γενεαν και γενεαν ... ϛ Ln εισ γενεασ γενεων cum AC^{2}DEGHKUVΓΔΠ al permu b c go syr^{p} Chron^{376} Or$^{int\,3,941}$; item A 3. 258** εισ γενεασ και γενεων, item e *in saecula*, a *in saecula saeculorum saecula* ... A (in hymnis ad finem psalterii) 2p^{e} sah απο γενεασ εισ γενεαν, item vg^{ed} *a progenie in progenies* (:: frequens apud LXX εισ γενεαν και γενεαν, ut Ps 48, 12. 88, 2. 101, 13. 105, 31. Thren 5, 19. Dan 4, 31, item εισ γενεασ γενεων, ut Esa 34, 17. 51, 8. Ioel 2, 2. 3, 20. nec rarum απο γενεασ εισ γενεαν: hinc probabile has scripturas ex usu LXX fluxisse, quod non in eam cadit quam recepimus.)

51. υπερηφανουσ: 2p^{e} 237. 258. 282. q^{scr} r^{scr} al pauc -φανων | διανοια (et. ℵ* etc^{b}): ℵ^{ca}EFHO^{a}o^{c} (non^{bdef}) 209. 237. 258. 282. al plus^{10} διανοιασ (mire in Thaum^{23} editum υπερηφανουσ δια εννοιασ etc)

52. απο θρονων (f *de sedibus*, d e *a sedibus*): it^{pl} vg *de sede* | και: o^{c} om

53. αγαθων: o^{f} αγαθα

54. ισραηλ: o^{a} ιστραελ, a b *istrahel*, e *isdrahel*, f *sdrahel* (Latini plerique *isl*)

55. τω αβρααμ (o^{a} αβεραμ) και τω σπερματι: 58. 61. 118. τον αβρ. και το σπερμα. Similiter syr^{utr} al | εισ τον αιωνα (Gb′) cum ℵABDEGHK LMUVΓΔΛΞΠ al pl Chron^{376} ... Gb Sz εωσ αιωνοσ cum A$^{hymn\,psalt}$ CFM o^{abcdef}s 1. al^{60} fere Thaum^{24} εωσ αιωνοσ (o^{a2} ε. του αι.) (:: in LXX utrumq frequens; ubicumque vero simili modo cum τω σπερματι αυτου coniungitur, εωσ αιωνοσ poni solet, ut Gen 13, 15. 1 Regg 22, 51 Deut 28, 46 Ps 17, 51. 88, 1.). Praeterea o^{c} add αμην

56. μαριαμ (et. Chron^{377}): D μαρια | ωσ cum ℵBLΞ 1. ... ϛ Ti ωσει cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chron^{377} ... D 69. a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q sah cop^{wi} Or int^{3,942} Amb$^{luc\,2,29}$ om, non item c f g$^{2.\,vid}$ vg amb^{rescr} cop^{schw} (ex^{dz} et aliis^{2}) syr^{utr} go etc

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνοσ τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ
ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖσ αὐτῆσ
ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριοσ τὸ ἔλεοσ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῆσ, καὶ συνέχαιρον
αὐτῇ. 59 καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ
Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννησ. 61 καὶ εἶπαν πρὸσ αὐτὴν ὅτι οὐδείσ ἐστιν
ἐκ τῆσ συγγενείασ σου ὃσ καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 καὶ αἰτή-
σασ πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννησ ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
καὶ ἐθαύμασαν πάντεσ. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παρα-

57. *τη δε*: 69. 124. 346. *τησ δε* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5

58. *οι συγγ.* (DF *συνγ.*, D et. v. 61): D om *οι* | *αυτησ*: L om

59. *και εγενετο*: cop *εγεν. δε*, Γ *και εγεν. δε* | *εν*: DL 28. 33. 54^{ev} e (non item it^{pler} vg) Chron^{377} om | *τη ημερ. τη ογδ.* (Gb″ prob Schu) cum ℵBCDLΞ 13. 28. 33. 69. 124. 237. 346. 2^{pe} (item it^{pler} vg cop go arm) Chron^{377} … ς *τη ογδ. ημερ.* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler a^{vid} | *ηλθον* et. ℵABCD^{2} etc: D* *ηλθαν* | *ζαχαριαν*: Γ (teste Treg.) *-ρια*

60. *κληθησεται* (L 124. *κλησεται*, it vg *vocabitur*, sed cop *vocate eum*): C*D cop^{wi} et ^{dz} sl$^{2.3.}$ add *το ονομα αυτου* | *ιωαννησ* (ita hoc loco et v. 63 etiam B*et^{3}): D *ιωανησ*

61. *ειπαν* cum ℵDLΔΞ 1. Chron^{377} … ς Ln *ειπον* cum ABCΓΛΠ unc^{9} al pler | *οτι*: 1. y^{scr} al^{4} a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q (non item f vg) om | *εκ τησ συγγε.* (Gb′) cum ℵABC*LΔΛΞΠ 11. 15. 28. 33. 65* 72. 131. 253. 262. 300. 2^{pe} w^{scr} cop aeth Chron^{377} … ς *εν τη συγγενεια* cum C^{2}DΓ unc^{9} (D *εν τι συνγενεα*) al pler it (sed ff$^{2.}$ plane om, suppl manus recens) vg go syr^{utr} arm | *τω ονοματι τουτω*: D *το ονομα τουτο* (d *hoc nomen*)

62. *το τι αν*: D *οτι ο αν*, Ξ *οτι αν*, d e *quid*, f *quomodo*, a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg *quem* | *θελοι*: V al mu *θελει*, d *vult* (it^{rell} vg *vellet*) | *αυτο* cum ℵBDFG 33. 69. 124. al^{5} … ς Ti *αυτον* cum ACLΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler Chron^{377} *αυτον* (it vg *eum*, at praecedit *puerum*, e *infantem*)

63. *πινακιδιον* (et Or^{4,118} Chron^{377}): C*^{vid} D *-κιδα* (Or^{3,570} *μετα την εν πινακιδι γραφην*, cop *πινακισ*) | *λεγων* (et. Or Chron): D e om | *εστιν* (et. Or^{4,118} Or$^{int\,3,942bis}$ Chron^{377}): cu 1. al^{25} fere syr$^{p\,mg}$ Or^{4,86} (*ο δε ζαχαρ. γραψασ το· ιωαννησ εσται ονομα αυτω*) *εσται* | *το* cum ℵAB^{3}CD etc (et. Chron): B*L 2^{pe} Or^{4,86} et ^{118} om, atque ex his L Or^{4,86} *αυτω* pro *αυτου*

63 sq *και εθαυμ. παντ. ανεωχθ. δε* (F add *και*) *το στομ. αυτ. παραχρημ. και* (1. 254. Chron^{377} add *ελυθη*, al^{2} add *διηρθρωθη* post *γλω. αυτ.*) *η γλωσσα* (1. 254. *ο δεσμοσ τησ γλωσσησ*) *αυτου* (C al^{2} om; 245. om *και η γλ. αυτ.*, g^{scr} 1 om *παραχρ. και η γλω. αυτου*: hinc Gb^{0}): ita et. f g vg *et admirati sunt omnes* (vg *universi*); *apertum est autem*

χρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 καὶ
ἐγένετο ἐπὶ πάντασ φόβοσ τοὺσ περιοικοῦντασ αὐτούσ, καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ ὀρεινῇ τῆσ Ἰουδαίασ διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,
66 καὶ ἔθεντο πάντεσ οἱ ἀκούσαντεσ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγον-
τεσ· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ᾽
αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίασ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματοσ ἁγίου
καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων· 68 εὐλογητὸσ κύριοσ ὁ θεὸσ τοῦ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ
ἤγειρεν κέρασ σωτηρίασ ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸσ αὐτοῦ,

(q om) *illico* (q *statim*) *os eius et lingua eius* (q om *eius*); e -- *et apertum est os eius et lingua*; c -- *continuo autem resolutum et apertum est os et lingua eius* ... D a b g$^{1\cdot}$ *και παραχρημ. ελυθη η γλωσσ. αυτ. και εθαυμασ. παντ.* (b *omnes mirati sunt*) *ανεωχθη δε το στομ. αυτ.* Similiter ff$^{2\cdot}$ Amb$^{luc\,2,31}$ *et mirati sunt omnes; et continuo* (Amb *contin. autem*) *resoluta est lingua eius et apertum est os eius.*

65. *καὶ εγενετ.* cum ℵ^{c}BCD etc: ℵAKΠ al^{6} *εγεν. δε* | *επι παντασ φοβ.* (et. Or^{4,114} Chron^{377}, item a): D 50. b c *φοβ. μεγασ επι παντ.*, 2^{pe} e f l q vg syr^{utr} arm *φοβ. επι παντασ* (arm add *audientes haec*) | *αυτουσ* (et. Or Chron): D go *αυτον*, Π al^{5} *αυτου* | *παντα* (Or^{4,114sq} Chron): L al^{3} syr^{sch} aeth om. Pro *διελαλειτο* (Chron *ελαλειτο*, cop *dicebant*) *παντα τα* (ita ℵ^{a}) ℵ* nil nisi *δια τα*, ad quam lectionem conferendum est quod b c e *και εν* usque *ιουδαιασ* cum prioribus conjungunt, pergentes *et divulgabantur* (c *diffamab.*) *omnia verba ista* (c *haec verb. omn.*, b *haec omn. verb.*)

66. *οι ακουσαντεσ* (it^{pl} vg *qui audierant*, d f *qui audierunt*): CD^{gr} al^{15} fere ff$^{2\cdot}$ (*qui audiebant*) cop^{dz} go arm *οι ακουνοντεσ* ... e om | *εν τη καρδια* (et. Chron^{377}): DL 49. 254. e (arm?) *εν ταισ καρδιαισ* | *αυτων*: B *εαυτων* | *και γαρ* (it^{pler} vg *etenim*, e *nam*) cum ℵBC*DL 2^{pe} it vg (et. *δ*) go cop syr$^{p\,mg}$ aeth ... ϛ Ti om *γαρ* cum AC^{3}(nisi forte^{2})W^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm | *ην* (b *est*): D 59. l q om (1. 131. ante *χειρ* pon) | *αυτου*: 13. 69* 124. 346. *αυτων*

67. *επροφητ.* cum ℵ*AB*CL 1. 33. W^{scr}, item ΛΠ 124. *επροεφητ.*, W^{c} *προφητευσεν* ... ϛ *προεφητ.* cum ℵ^{c}B^{3}ΓΔ unc^{9} al pler ... D *ειπεν* omisso *λεγων* sq

68. *κυριοσ* et. e f q vg^{ed} (et. em ing al) Ir^{int186} Or$^{int\,3,943}$ Eus^{dem353} Cyr^{es352} Aug^{cons2,17}: a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l am fu for Eus^{ps570} om | *επεσκεψατο*: A *επισκεψ.*

69. *εν οικω* (Gb′) cum ℵBCDLMO$^{a\,e}$ 1. 11. 28. 33. 69. 124. 300. 346. 2^{pe} 1^{scr} al pauc cop go Eus^{dem353} et ^{ps570} Cyr^{es352} ... ϛ *εν τω οικ.* cum A EFGHKO^{bdf}RSUVW^{c}ΓΔΛΠ al pler Chron^{377} | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *παιδοσ* cum ℵBDL 2^{pe} Cyr^{es352} ... ϛ praem *του* cum ACO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RW^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Eus^{dem353} et ^{ps570} Chron^{377}

Act 3, 21 70 καθὼσ ἐλάλησεν διὰ στόματοσ τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνοσ προ-
φητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸσ πάντων
τῶν μισούντων ἡμᾶσ, 72 ποιῆσαι ἔλεοσ μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
Gen 22, 16 καὶ μνησθῆναι διαθήκησ ἁγίασ αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸσ
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 ἀφόβωσ ἐκ χειρὸσ
ἐχθρῶν ῥυσθέντασ λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσασ τὰσ ἡμέρασ ἡμῶν. 76 καὶ σὺ δὲ παιδίον
προφήτησ ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυ-

---

70. *των* (D om) *αγιων*: Ln *τ. αγιων*, | *αγιων απ* cum ℵBLW^{c}Δ 13. 33. 69. 346. Or^{3,798} (*παντων ων ελαλησε δια στομ. των αγι. εξ αιων. προφ. αυτου*) Eus^{dem353} (*αυτου προφητων*) et ps^{570} ... ς Ln Ti *αγ. των απ* cum ACO^{abdef}RΓΛΠ unc^{9} al pler Cyr$^{es\,352}$ Chron^{377}. D praeposito *προφ. αυτου* sic: *προφητων αυτου των απ αιωνοσ*, item a b e f ff^{2} g^{1} l q (nec aliter cop syr^{utr}) Ir^{int186} *sanctorum prophetarum suorum* (b e *suor. proph.*; ff^{2} om *suorum*, corrupte *prophetaverunt* teste Sab.) *qui ab aevo* (a d f Ir^{int} *a saeculo*, l *ab initio*, e *a principio temporis*) *sunt*; c *sanctor. prophet. suorum qui a principio sunt et prophetarum eius*. Contra g^{2} vg Aug$^{cons\,2,17}$ *sanctor. qui a saeculo sunt prophetar. eius*.

71. *εξ εχθρων*: D *εκ χειροσ εχθρ. ημων και παντ. των* etc

72. *μετα των*: Δ^{gr} per incuriam *μεταυτων* | *και* (et. Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,943}$ Cyr$^{es\,352}$ Chron^{378}): D om

73. LO^{b}Γ al *ωμωσεν* (quod vitium frequens est)

74. *αφοβωσ*: O^{c}RW^{c}Γ al *αφοβοσ* (237. *-βουσ*) | *εχθρων* (R *εκχθρων*, D 69. *εκθρων*, A *εχρων*) cum ℵBDL 1. 13. 33. 69. Or^{3,943} (ex sched^{gra} et comb et ap Macar Chrysocephal) ... ς *των εχθρ.* cum ACO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RW^{c} ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr^{es352} Chron^{378}, item K *παντων των εχθρ.* Praeterea ς add *ημων*, Ln [*ημων*] cum ACDO$^{ab\,d\,e\,f}$RΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg cop syr^{utr} arm^{usc} aeth go Or^{3,943} (ex sched^{grab} et comb) Cyr^{es352} Chron^{378} ... omisimus cum ℵBLW^{c} 1. 13. 69. 2^{pe} e arm^{zoh} Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,\,943\,bis}$ | *λατρευειν αυτω* usq *τασ ημε. ημων*: G om

75. *πασασ τασ* (Or^{3,943} ex sched^{gra} et comb om) *ημερασ* (et. a Ir$^{int\,186}$ *omnes dies*) cum ℵACD etc (Or^{3,943}): BL 2^{pe} *πασαισ ταισ ημεραισ*, item *omnibus diebus* it (exc a) vg | *ημων* cum ℵA (et. in hymnis) BCDF KLO$^{a\,et\,d}$RUVW^{c}ΛΠ al plus^{40} it vg go cop syr^{utr} aeth Ir$^{int\,186}$ Or$^{int\,3,\,943}$ ... ς (= Gb Sz) praem *τησ ζωησ* cum EHMO$^{b\,ef}$SΓΔ al pl arm Or^{3,943} (ex schedis) Cyr^{es352} Chron^{378}

76. *και συ δε* (Schu prob) ℵ(A^{hymn})BCDLR 33. 72^{mg} cop (et. ^{dz}, sed cdd^{2} nil nisi *tu vero*) ... ς Ln *και συ* cum AO$^{a\,b\,d\,e\,f}$W^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth Or^{4,117} Chron^{378} Ir^{int186} Or$^{int3,\,943}$ (:: *και -δε* ubicumque legitur, a testib multis vexatum est; cf Mt 10, 18 Mc 4, 36 Lc 2, 35. 10, 8. Ioh 6, 51, unde liquet it vg aliosque interpretes *δε* praeterire solitos esse) | O^{e}Γ al aliq *κληθησει* et *προπορευσει* |

ρίον ἑτοιμάσαι ὁδοὺσ αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίασ τῷ
λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέουσ
θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷσ ἐπεσκέψατο ἡμᾶσ ἀνατολὴ ἐξ ὕψουσ 79 ἐπι-
φᾶναι τοῖσ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοισ, τοῦ κατευ-
θῦναι τοὺσ πόδασ ἡμῶν εἰσ ὁδὸν εἰρήνησ.

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν 2, 40
ἐν ταῖσ ἐρήμοισ ἕωσ ἡμέρασ ἀναδείξεωσ αὐτοῦ πρὸσ τὸν Ἰσραήλ.

II.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Act 5, 37
Καίσαροσ Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

προ προσωπου cum ACDLO[a b d e f]RW[c]ΓΔΛ unc[9] al omn[vid] it vg (habent enim *ante faciem*) Or[3, 943] (ex schedis) Chron[378] Ir[int186] ... ℵB Or[4, 117] et [int3,943] ενωπιον (:: ενωπιον nescio an inde commendationem habeat quod προ προσωπου verbis Malachiae apud ipsos evglstas exscriptis accommodatum credi possit. Etiam Or[3,943] exponens hunc locum affert prophetae verba.)

77. αυτων (130[gr] 2[pe] αυτου) cum ℵBDLO[e]W[c]ΓΔΛ unc[7] al longe pl it vg (et. am fu[2] ing for em al sax) go cop[schw] syr[utr] arm[edd] aeth Ir[int 186] Chron[378] (item g[2·] fu* mich *meorum*, *m* extremo ex *peccatorum* repetito) ... ACMO[a b d f]RU 1. 28. 131. 209. c[scr] al[10] perus (al) sah arm[mss] ημων ... 122. 245. 246. 253. 300. 435. tol cop[wi] plane om

78. δια σπλαγχνα (LΓ* -αγνα, KRO[f] -αχνα) ελε. θεου ημων: F om | επεσκεψατο cum ℵ[c]ACDRW[c]ΓΔΛΞ unc[9] al omn[vid] it vg (hi *visitavit*, sed et. *visitabit* in antiquis cdd saepe *-avit* scribitur) syr[p] arm[usc] aeth Ir[int185] et [313] Chron[378] Nyss[597] (ap Gall 6) ... ℵ*BL επισκεψεται (sed L επεσκεψαιται), item cop syr[sch] arm[zoh] (go *visitat*)

79. επιφαναι: L επεφαναι, 36. επέφανε, item Ir[int185] (*conspexit nos oriens ex alto et apparuit his qui in tenebris et umbra mortis sedebant*; pergit: *et direxit pedes nostros in viam pacis*); similiter Chron [378] επιφανεῖ. Praeterea D add φωσ | Λ κατευθηναι

80. ηυξανεν: D* -ξανετο | ταισ: V al pauc τοισ

II, 1. δε (et. Eus[dem341]; Chron[380] εν ταυταισ δε τ. ημεραισ): ΑΞ 28[wetst] 253. c[scr] om (150[ev] al om εγεν. δε :: ex usu ecclesiastico, item Eus [ps 543]) | αυγουστου cum ABC[corr]DL etc: ℵC*Δ q go αγουστου | απογραφεσθαι (1. 13. 69. 131. al pauc Eus[dem341] [non item [ps 542 sq]] -γραψασθαι, ita et. y[scr] v. 3): LΞ 33. Eus[dem] praem του | e om πασ. την οικ. usq απογραφεσθ. v. 3. Cf Protev [17, 1] ubi sic edidimus: *Κελευσισ δε εγενετο απο αυγουστου βασιλεωσ απογραφεσθαι* (D *-γραψασθαι*) *παντασ τουσ εν βηθλεεμ τησ ιουδαιασ* (ita vel similiter cdd[9]; D *παντ. τουσ εν ιερουσαλημ*, F[b] *παντ. τ. οντασ εν τη ιουδαια*, AC *πασαν την οικουμενην*)

2 αὕτη ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυ-
ρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ
πόλεως Ναζαρὲθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυεὶδ ἥτις καλεῖται
Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ, 5 ἀπο-
γράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ.

---

2. αυτη (αὕτη ut EGKMSΔ etc, Γ αὔτη, quod idem valet; L αὐτη omisso accentu, ut saepe; it vg etc *haec*, nusquam *ipsa*) absque η cum ℵ (αυτην απογραφην sed^a nisi est ipse* restituit αυτη απογραφη) BD (αυτη εγεν. απογρα. πρωτ.) 131. 2^{pe} p^{scr} Eus$^{dem\,341}$ (sed Gaisf ex codice Parisiensi ἡ edidit) ... ς Ti add η cum ℵ^{c}ACLRΓΔΛ unc^9 al pler (sah cop) Eus$^{ps\,542}$ et ^{543} Chron^{380} | εγενετο πρωτη cum ℵ* et (εγεν. απογρ. πρωτ.) D Or$^{int\,3,945}$ (*haec fuit descriptio prima a praeside Syriae Cyrino*; item in inscriptione ^{3,944} *haec est descriptio prima, quae facta est praeside Syriae Cyrino*) ... ς Ln Ti πρωτη εγενετ. cum ℵ^{c}ABCLRΓ ΔΛ unc^9 al pler (it vg go cop syr^{utr} etc πρωτη reddunt *prima*, non aliter; a *haec* [*pri*]*ma fac*[*ta est*] *profes*[*sio a pr*]*aeside* etc; b [*haec*] *professio prima a praeside* omisso *facta est*. Ceterum *professio* tuentur a b c d ff$^{2.}$ l q Amb^{2,38} (*haec*, inquit, *professio prima facta est* - *Praeside*, inquit, *Syriae Cyrino facta est haec prima professio*), *descriptio* f g$^{1.}$ vg Or^{int} Aug$^{cons\,2,17}$ | ηγεμονευοντος (Eus^{ps543} -σαντος): Δ ηγεμονου οντος | της συριας: syr^{hr*}om | κυρηνιου c. ℵCDLRΓΔΛ unc^8 al pler Iust tr^{78} et ap^{1,34} et ^{46} Eus^{dem} et ^{ps} etc; d *cyrenio*, g$^{1.}$ *cyreno*, go *Cyrenaeo* ... A al pauc κηρυνιου, V al pauc κηρηνιου, 13. 2^{pe} al mu Chron^{380} κυρινιου, cop *Kyrinneos*, syr$^{p\,mg\,gr}$ κυρηναις ... B* κυρεινου, B^3 κυρινου, it^{pler} vg sah (κυρινος) *cyrino*, hinc Ln Κυρίνου edidit. Cf huc Iust^{78} απογραφης ουσης εν τη ιουδαια τοτε πρωτης επι κυρηνιου, et ap^{1,46} προ ετων εκατον πεντηκοντ. γεγεννησθαι τον χ̅ν̅ επι κυρηνιου, et ap^{1,34} εν η (sc. κωμη, βηθλεεμ) εγεννηθη ι̅ς̅ χ̅ς̅, ως και μαθειν δυνασθε εκ των απογραφων των γενομενων επι κυρηνιου του ημετερου εν ιουδαια πρωτου γενομενου επιτροπου. Chr^{2,420} οθεν δηλον οτι κατα την πρωτην απογραφην ετεχθη.

3. ℵ* sic: και επορ. εκαστος απογραφ. εις την εαυτων πολιν, ℵ^c κ. επορ. παντες απογρ. εκαστος ε. τ. εαυτου πολ. | εαυτου cum ℵ^c (*εαυτων) BDLΞ 2^{pe} Eus$^{dem\,341}$ ... ς Ti ιδιαν cum ACRΓΔΛ unc^9 al omn fere syr$^{p\,gr\,mg}$ Chr^{2,420} Chron^{380} | πολιν: D πατριδα, c* gat χωραν, *regionem*

4. της: Δ om | Γ πολεος | ναζαρεθ (ut ut. ς^e 1624. 1633; et. Eus^{dem} ^{341} et $^{steph\,226}$ Chr^{2,420} Chron^{380} Cyr$^{hr\,179}$): ς Wtst Gb Sz ναζαρετ (et. Iust$^{tr\,79}$), Ln ναζαραθ (cum ACΔ): vide ad 1, 26 | την ιουδαιαν: D γην ιουδα, item e *terram iuda*, a *terram iudeam* | εις sec: Δ 122* om | πολιν (ita ℵ^c): ℵ* praem την | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | δια το usq δαυειδ: D post ουση εγκυω v. 5 pon ... 225. om

5. απογραψασθαι cum ℵ^{c}BCLΓΛΞ (Δ -ψεσθαι) unc^9 al pler (Iust$^{tr\,78}$ ανε-

6 [2.5] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺσ ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι 6 s Mt 1, 25 et 2, 1
τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆσ τὸν πρωτότοκον,
καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
ἦν αὐτοῖσ τόποσ ἐν τῷ καταλύματι.
8 [3.10] Καὶ ποιμένεσ ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντεσ
καὶ φυλάσσοντεσ φυλακὰσ τῆσ νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.
9 καὶ ἄγγελοσ κυρίου ἐπέστη αὐτοῖσ καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν

ληλυθει απο ναζαρετ, ενθα ωκει, εισ βηθλεεμ, οθεν ην, απογραψασθαι) Eus[dem 341] et steph[226] (h. l. *αναγραψ.* ante *εισ πολιν* pon) Cyr[hr 179] Chron[380] ... Ln *απογραφεσθαι* cum ℵ*AD 33. al[10] fere Chr[2,420] | *συν*: AEUVΓ al *συμ* | *μαριαμ* (et. Eus[dem 341] Chr[2, 421] Chron[380]): D Eus[dem cod ox] et steph[226] *μαρια* | *εμνηστευμενη* cum ℵ*et[cb]AB*C*DLΞ ... ς *μεμνηστευμενη* cum ℵ[ca]B[3]C[2]D[recens]ΓΔΛ unc[9] al omn[vid] | *αυτω* sine *γυναικι* cum ℵBC*[vid]DLΞ 1. 131. 2[pe] e f q** perus sax sah cop syr[sch] arm Eus[dem cdd 2] et steph ... ς Ti add *γυναικι* cum AC[2 vid]ΓΔΛ unc[9] al pler a b c ff[2.] (sed a b c ff[2.] *uxore sua* omissis *desponsata sibi*) l q* vg (et. am fu ing em for) go syr[p] aeth Eus[dem ed] Chr[2, 420] et [421] Chron[380]. Non satis patet utrum Cyr[hr] legerit necne; habet enim [179]: *τι λεγει η γραφη; ανεβη - τη μεμν. αυτω γυναικι ουσ. εγκυω. εγκυοσ μεν γαρ ην· ουκ ειπε δε οτι τη γυναικι αυτου, αλλα τη μεμνηστευμενη αυτω.* (:: non incredibile est *γυναικι* ex Mt 1, 20 et 24 fluxisse.) Praeterea cf Protev[19, 1]: *ειπον εγω· η μεμνηστευμενη μοι. και ειπε μοι· ουκ εστιν σου γυνη; και ειπον αυτη· μαριαμ εστιν - και ουκ εστιν μου γυνη, αλλα συλληψιν εχει εκ πνευμ. αγ.* | *εγκυω*: ℵAD al pauc *ενκυω*, B* 258. al[5 scr] al *εγγυω*, B[3]EFGHKLMSUΓΔΛΞ al pl *εγκυω*

6. *εγενετο δε* (Chr[2, 421] *και εγ.*) usque *αυτουσ* (Eus *αυτ. ειν.*, b e *cum esset*) *εκει*: et. Eus[dem 342] Amphil[6, 465] Cyr[fid 115] Chr[2, 420] et [421] Chron[380] ... D *ωσ δε παρεγεινοντο* | *επλησθησαν* (Eus Amphil Chr Chron): D *ετελεσθησαν*

7. *αυτησ* (et. a e f g[2.] q vg Aug[cons 2, 17]): b c ff[2.] g[1.] l Amb[luc 2, 39] om (Promiss *peperit filium et pannis eum* etc :: ut Mt) | *ανεκλινεν*: Chron[380] *ανεθηκεν* | *φατνη* sine *τη* cum ℵABDLΞ al[8] go arm Eus[dem ed ex cdd 2] ... ς (sed Gb[0]) Ti *τη φατν.* cum ΓΔΛ unc[9] al pler Amphil[6, 465] Chr[2, 420] et [421] Cyr[fid 115] Chron[380]. Cf et. Iust[ap 1, 34] *-ετετοκει η μαρια τον χν και εν φατνη αυτον ετεθεικει.* Protev[22, 2] *ελαβε το παιδιον και εσπαργανωσεν αυτο και εθηκεν εν* (DEH add *τη*) *φατν.* (EH add *των*) *βοων.* | *διοτι*: F* *οτι*

8. *και ποιμενεσ* (c vg cop go syr[p] etc Eus[dem 342] Chron[380] Aug[cons 2, 17]): D a b e f ff[2.] g[1.] l q syr[sch] *ποιμ. δε* | *εν τη χωρ.* (D[gr*] *χαρα*) *τη αυτη* (vg *in regione eadem*, e *in reg. illa*) et. Eus[dem 342] Chron[380]: F 33. 69. *ε. τ. αυτη χωρ.*, a b c ff[2.] g[1.] l q *in illa regione*, f Aug[2, 17] *in eadem regione* ... D c[scr] *ε. τ. χω. ταυτη* (d *in reg. illa*) | *φυλακασ*: D 131. 242. *τασ φυλ.* | *επι την ποιμνην*: 1. *επι τησ ποιμνησ*, EH al[2] *εν τη ποιμνη*

9. *και* pr sine *ιδου* cum ℵBLΞ e g[1.] go sah syr[hr] arm aeth Eus[dem 342] ...

αὐτούσ, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ*
ἄγγελοσ· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν με-
γάλην, ἥτισ ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11 *ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον*
σωτήρ, ὅσ ἐστιν Χριστὸσ κύριοσ, ἐν πόλει Δαυείδ. 12 *καὶ*
τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρήσετε βρέφοσ ἐσπαργανωμένον ἐν
φάτνῃ. 13 *καὶ ἐξαίφνησ ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθοσ στρα-*
τιᾶσ οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14 *δόξα ἐν*
ὑψίστοισ θεῷ καὶ ἐπὶ γῆσ εἰρήνη ἐν ἀνθρώποισ εὐδοκίασ. 15 *Καὶ*

ς Ln Ti *και ιδου* cum ADΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} a b c f ff$^{2.}$ l q vg cop syr^{utr} Chron^{380} | *κυριου* pr (syr^{sch} *dei*): Γ y^{scr} e om | *κυριου* sec: ℵ^{c}Ξ c e vg syr$^{p\ mg}$ Eus^{dem} *θεου* ... Gb^{0} cum D 67. (praegresso *η δοξα*) 209. b ff$^{2.}$ l. Cf Or$^{4, 15}$ *-αγγελοσ επιστασ τοισ ποιμεσι, φησι, δοξαν ποιησασ περιλαμπειν αυτουσ* | *περιελαμψεν αυτουσ* (it vg *circumfulsit* vel *circumluxit eos*): ℵ* *επελαμψεν αυτοισ* | *φοβον μεγαν* (cop add *σφοδρα*) et. Eus^{dem} Chron: B *σφοδρα*

10. *φοβεισθε* (Chron^{380} add *υμεισ*): K al aliq *φοβησθε* | *γαρ*: P om | EK al pauc *ευαγγελιζωμαι* | *εσται* (D add *και*) et. Or$^{4, 15}$ Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380}: ℵ* e *εστιν*

11. *οσ*: F *ὅ* | *οσ εστ.* $\overline{\chi s}$ (et. Or$^{4, 15}$): Or$^{2, 616}$ om (*περι ου ειρηται οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ κυριοσ* | *κυριοσ*: syr^{hr} *κυριου*, d Cyp^{288} *Iesus*, e *Iesus dominus*, 71. g^{scr} om *οσ εστ.* $\overline{\chi s}$ *κυρ.* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

12. *το* cum ℵADLPΓΔΛ unc^{9} al fere omn Eus$^{dem\ 342}$: BΞ 130. om | *σημειον*: D add *εστω* | Λ *ευρησητε* | *εν* cum ℵ*D 68. (Confirmat Thaum^{6} *τον εν φατνη σπαργανωθεντα θεον*) ... ς Ti praem *κειμενον* cum AΓΔΛ unc^{8} al pler a cop$^{petr\ 2.}$ ... Ln [*και*] *κειμενον* cum ℵ^{c}BLPSΞ 1. 33. 122* 254. 2^{pe} b c e f g$^{1.\ 2.}$ l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Eus$^{dem\ 342}$ Or$^{int\ 3, 950}$ :: e v. 16 | *εν*: et h. l. et v. 7 ipse ℵ* ex *επι* restituit | *φατνη* cum ℵABDEF*GHLMPSUVΓΔΛΞ al plus^{100} go Eus^{dem} ... ς add *τη* cum F^{2}K al aliq (:: cf v. 16)

13. ℵAKLPΔΞ al *εξεφνησ* | *ουρανιου* cum ℵAB^{2}et^{3}D^{2}LPΓΔΛΞ unc^{9} al omn^{vid} it vg (Latini enim habent *caelestis*; solus d *caeli*) cop syr^{utr} etc Eus$^{dem\ 163}$ et ^{342} Ir$^{int\ 186}$ pp^{lat} ... B*D* d *ουρανου* | *αινουντων*: D^{gr*} *αιτουντ.*

14. *εν* sec: et Or$^{1, 374}$ et $^{2, 714}$ et $^{4, 15}$ Thaum^{6} Eus$^{dem\ 163}$ et ^{342} Bas$^{2, 602}$ Cyr$^{hr\ 180}$ Epiph^{1027} Const$^{7, 47}$ Ps-Ath$^{2, 347}$ al mu, item g$^{1.}$ d δ am ing for harl Or$^{int\ 3, 946f}$ ... cod ap Erasm a b c e f ff$^{2.}$ l q vg^{ed} et $^{mss\ mu}$ Ps-Ath$^{2, 43}$ Ir$^{int\ 186}$ Or$^{int\ 3, 946d}$ et^{e} Ath$^{lat\ 2, 541}$ Aug$^{cons\ 2, 17}$ al mu om (nec exprim syr^{sch} pers^{p}). Praeterea cop syr^{sch} et^{p} c. ob. praem *και* | *ευδοκιασ* cum ℵ*AB*D it vg go Cyr$^{hr\ 180}$ (confirmat et. Ps-Ath $^{2, 43}$ quum non afferat nisi haec: *και επι γησ ειρηνη ανθρωποισ*) Ir^{int} ^{186} (paullo postquam adscripsit textum habet: „In eo enim quod dicunt: *Gloria in altissimis deo et in terra pax*, eum qui sit altissimorum h. e. supercaelestium factor et eorum quae super terram omnium

ἐγένετο ὡσ ἀπῆλθον ἀπʼ αὐτῶν εἰσ τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ
ποιμένεσ ἐλάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ· διέλθωμεν δὴ ἕωσ Βηθλεὲμ καὶ
ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸσ ὃ ὁ κύριοσ ἐγνώρισεν ἡμῖν.
16 καὶ ἦλθαν σπεύσαντεσ, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφοσ κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ· 17 ἰδόντεσ δὲ ἐγνώ-
ρισαν περὶ τοῦ ῥήματοσ τοῦ λαληθέντοσ αὐτοῖσ περὶ τοῦ παιδίου

---

conditor, his sermonibus glorificaverunt, qui suo plasmati h. e. hominibus suam benignitatem salutis de caelo misit") Or$^{int\,3,946}$ter (et diserte: „Si scriptum: *super terram pax*, et hucusque esset finita sententia, recte quaestio nasceretur. Nunc vero in eo quod additum est, hoc est, quod post pacem dicitur: *In hominibus bonae voluntatis*, solvit quaestionem. Pax enim quam non dat dominus super terram, non est pax bonae voluntatis." Apparet ex his Origenem revera ευδοκιασ tueri, non ut ter Graece nunc apud eum reperitur ευδοκια) Ath lat^{2,541} Aug$^{cons\,2,17}$ Latinis rell omnib ... ς ευδοκια cum א^{c}B^{3}LPΓΔΛΞ unc^{8} (hiat F; sed notabile est KΓΛ al ante εν ανθρ. non interpgere) al omn^{vid} (item A^{hymn} et o^{d}) cop syr^{utr} arm aeth (Or^{1,374} et ^{2,714} et ^{4,15} sed vide ante) Thaum^{6} Eus$^{dem\,163}$et^{342} Bas^{2,602} Cyr$^{es\,593}$ Epiph ^{1047} Const^{7,47} Iac$^{nis\,9,4}$ Chr^{2,537} Thdot$^{anc\,446}$ Procl^{629} al

15. *απ αυτων εισ τον ουρανον οι* (א* om, suppl^{a}) *αγγελοι* cum אABLP ΓΔΛΞ unc^{8} al pler a (omnino sic vdtr) cop go (Or^{4,15} *και ταυτα ειποντεσ απερχονται απο τ. ποιμ. εισ τ. ουρ. οι αγγελοι*) Eus$^{dem\,342}$: D *οι αγγ. απ αυτ. εισ τ. ουρ.*, 13. 28. 33. 69. c^{scr} al^{5} f g^{1} b c e ff^{2} l q (sed ultimi^{6} *discessit* et *angelus*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,947}$ *απ αυτ. οι αγγ. εισ τ. ουρ.*, 2^{pe} al^{6} om *εισ τ. ουρανον* ... Γ *απ αυτ. οι εκ των ουρανων αγγελοι* | *οι ποιμενεσ* cum אBLΞ 1. 130^{gr} et ^{lat} c^{scr} 2^{pe} al pauc it^{pler} (sed c *et illi pastores*) vg sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} Or ^{int} Aug^{2,17} ... ς Ti praem *και οι ανθρωποι*, Ln [*και οι ανθρ.*] cum ADPΓΔΛ unc^{8} al pler q go syr^{p} aeth | *ελαλουν πρ. αλληλουσ* cum אB 2^{pe} a b f ff^{2} g^{1} l Aug$^{cons\,2,17}$ vg (*loquebantur ad invicem*), sed א add *λεγοντεσ*, g^{1} *dicentes*, a b ff^{2} l *et dixerunt* ... ς Ln Ti *ειπον* (LΞ *-παν*) *πρ. αλλ.* cum ADLPΓΔΛΞ unc^{8} al omn fere c e q Eus^{dem} Or^{int} | *αλληλουσ*: 69. al pauc *εαυτουσ* (13* *αυτ.*) | *δη*: Ξ om | *εωσ* (Λ *εν* teste Treg): P 245. 258. y^{scr} add *εισ* (q for al *usque in*; it^{pler} vg *usque* tantum, e om) | *ιδωμεν* (Δ *ειδ.*): M al *ιδομεν*, P *ειδομεν* | *γεγονοσ*: D* h^{scr*} *γεγονωσ* ... Eus^{dem} *γενομενον* | ELΓ al aliq *εγνωρησεν* | *ημιν*: Γ om

16. *ηλθαν* cum B*LΞ ... ς Ln *ηλθον* cum אAB^{3}DPΓΔΛ unc^{8} al | *σπευσαντεσ* (et. Eus$^{dem\,342}$): D 61. *σπευδοντεσ* ... Ξ *πιστευσαντεσ* | *ανευραν* cum א^{a}B* ... ς Ln *ανευρον* cum א*AB^{3}PRΓΔΛ unc^{8} al pler ... א^{c}LΞ *ευραν*, D 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} Eus^{dem} *ευρον* | *τε*: D Eus^{dem} om, nec exprim it vg cop syr^{utr} | *μαριαμ*: D Eus^{dem} cod ox *μαριαν* | *τη*: H c^{scr} 44^{ev} go arm om

17. *δε*: Ξ om | *εγνωρισαν* cum אBDLΞ al^{6} Eus$^{dem\,342}$ ... ς Ti *διεγνωρισαν* (ELΓ al mu *-ρησαν*) cum APRΓΔΛ unc^{8} al pler

τούτου. 18 καὶ πάντεσ οἱ ἀκούσαντεσ ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαλη-
θέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸσ αὐτούσ· 19 ἡ δὲ Μαρία πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆσ.
20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένεσ, δοξάζοντεσ καὶ αἰνοῦντεσ τὸν
θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷσ ἤκουσαν καὶ ἴδον καθὼσ ἐλαλήθη πρὸσ
αὐτούσ.

Lev 12, 3 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν,
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦσ, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

---

17. *τουτου*: DΔ 1. al aliq a e f (non item b c ff$^{2.}$ g^{1} l q vg) cop (non sah) syr^{sch} (non^{p}) arm aeth om

18. *οι* (1. om) *ακουσαντεσ*: D c^{scr} *οι ακουοντεσ*, d e *qui audiebant*; q *qui aderant* | *εθαυμασαν*: D^{gr} 241. 2^{pe} e f *-μαζον* (et. E sub *σ* latentem habet ζ)

19. *μαρια* cum ℵ*BDR i$^{cant\ scr}$ cop^{wi} et $^{petr2.}$ (et. Eus, sed non notavi locum) ... ς Ti *μαριαμ* cum ℵ^{c}ALPΓΔΛΠΞ unc^{8} al fere omn cop^{schw} ex ^{dz} | *παντα* (2^{pe} om) *συνετηρει* (et. Eus, sed ut ante): DX 129. a^{scr} *συνετηρ. παντα*, item it vg syr^{utr} al | *ταυτα*: B 77. 129. 225. a^{scr} om | *συνβαλλ.* cum ℵDPR ... ς Ln Ti *συμβαλλ.* cum ABLΓΔΠΞ unc^{8} al certe pler. Praeterea K* al mu *συμβαλουσα* | *αυτησ* cum ℵ*ABDL PΓΔΠΞ unc^{8} al pler ... ℵ^{a}R 33. *εαυτησ*

20. *υπεστρεψαν* (R *υπετρεψ.*) cum unc omn (et. F^{w}) al^{150} fere ... ς (= Gb Sz) *επεστρεψ.* cum minusc non ita mu | *ιδον* cum ℵAD*HKLRSVX ΓΔΠ* al permu (:: ista forma ubi tanta auctoritate excellit, a textu haud arcenda est) ... ς Ln *ειδον* cum BD^{2}EGMPUΛΠ^{2} al pl (ut vdtr e silentio) | *καθωσ*: G add *και* | Δ^{gr*} *ελαληθησαν* | *πρ. αυτουσ*: syr hr** add *ab angelis*

21. *και οτε*: Amphil^{468} (Gall^{6}) *κ. εγενετο οτε* | *επλησθησαν* (et. Eus steph^{252} Amphil^{468} Chron^{381}): 33. al pauc *επληρωθησαν* ... D 2^{pe} *συνετελεσθησαν*, item *consummati sunt* it^{pl} vg (contra a *inpleti sunt*, e *perfecti essent*) | *ημεραι*: D 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al plus^{20} Eus^{steph} Amphil^{468} *αι ημεραι*, posteaque D *αι οκτω* (Eus om *οκτω*). Agnoscit lectionem codicis D et. syr$^{p\ mg}$ | *του*: X *το*. Chron^{381} pro *του περιτ. αυτ.* sic: *ηλθον περιτεμ. το παιδιον* | *αυτον* cum ℵABF^{w}KLRSUXΔΛΠΞ al^{100} fere a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q am fu for ing perus mt al (hi Latini *ut circumcideretur*, a *ut eum circumciderent*) go cop syr^{p} arm Eus^{steph} Or$^{int\,3,\,947a}$ („de eo quod scriptum est: *cum autem impleti essent dies circumcisionis eius*“ etc) ... ς (= Gb Sz) *το παιδιον* cum DEGHMV al permu e g$^{2.}$ vg^{ed} et gat em al syr^{sch} aeth Amphil^{468} Chron^{381} (vide ante) Or$^{int\,3,\,947d}$ (*cum impleti*, inquit, *essent dies circumcidendi puerum*), item Γ *αυτο το παιδιον* | *και* (et. Amphil^{468}; et. Or$^{int\,3,\,947e}$: „unde signanter evglsta addidit dicens: *et vocatum est nomen eius, quod*“ etc): D 13. 69. 124. 346. it^{pl} (non e q) vg cop^{edd} (sed$^{petr\,2.}$ habet) Or$^{int\,3,\,947d}$ om | *εκληθη* (it vg *vocatum est*): D *ωνομασθη* (d

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, Lev 12, 4
κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰσ Ἱεροσόλυμα παρα-
στῆσαι τῷ κυρίῳ, 23 καθὼσ γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν Ex 13, 2
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24 καὶ τοῦ Lev 12, 8
δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγοσ τρυ-
γόνων ἢ δύο νοσσοὺσ περιστερῶν.

---

nominatum est) | το κληθεν (-*vocatum*- itpler vg): ℵ* το λεχθεν, e *quod dictum erat* | συλλημφθηναι (D συνλη-, L συλη-) cum ℵABDLR XΔΞ ... ς συλληφθ. cum EGHKMSUVΓΛΠ al omnvid | αυτον (ℵa vid et c): ℵ* αυτην | εν τη κοιλια (Amphil 468 haec om): D εν κοιλια μητροσ

22. επλησθησαν: ℵca (non * nec cb) Cyrhr 364 επληρωθησαν | αι: 242. om (non B) | του (B3 suppl): B* om | αυτων (et. ς Wtst Gb Sz) cum ℵABLRXΓΔΛΞΠ unc8 al pler q go sahmünt copschw syrutr armzoh aeth Cyrhr 364 Cyrluc 133 (ap Mai PP. N. Bi. 2: περι τινοσ γεγραπται το περι του καθαρ. αυτων· ει γαρ το περι τ. καθ. αυτων περι τησ αγιασ θεοτοκου η περι του μακαριου ιωσηφ η περι του κυριου νομισει τισ λεγεσθαι, ασεβήσει etc) al Orint 3, 947 („propter purgationem, inquit, eorum. Quorum eorum? Si scriptum esset propter purgationem eius, id est Mariae quae pepererat, nihil quaestionis oriretur" – „nunc vero in eo quod ait dies purgationis eorum, non videtur unum significare, sed alterum sive plures" etc) ... Gb' αυτου cum D al6 Chron381, item ςe (1624. 1633. al) αυτησ cum perpaucis ut vdtr minusc (ut 76.) catoxon 22 Ps-Ath2, 358 (οτε γαρ, φησιν, επλησθ. αι ημ. του καθ. αυτησ, ανηγαγ. το παιδ. εισ ιερολ. παραστησαι τω κυριω, καθωσ γεγρ. εν νομω κυριου· τουτο περι του βρεφουσ· και του δουν. θυσ. κατα το ειρημ. εν νομω κυρ. ζευγοσ τρυγ. η δυο νεοσσ. περιστερων· τουτο περι τησ παρθενου και του ταυτησ μνηστηροσ), item *eius* itpler vg (et. 130lat) Augcons 2, 17 ... 435. al2scr copwi et dz Amphil 468 Irint187 om plane | Irint187 om κατ. τ. νομ. μωυσ. | μωυσεωσ cum ℵBD KRVXΔΠΞ al permu ... ς μωσεωσ cum AEGHLMSUΓΛ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 12, 19 et alibi | αυτον (et. Chron381; Cyrhr 364 τον ιν̄ του παραστ. αυτον): X al aliq (maxime evgll) Ps-Athoccurs dom 356 οι γονεισ το παιδιον ιν̄ (:: cf v. 27) | παραστησαι: Irint 187 *adstare* (-στηναι?) | τω: D om

23. νομω cum ℵABLRΓΔΛΠ unc8 al pler Amphil468 Ps-Ath357 Chron381: Ln praem τω cum (B ex errore) DFw Cyrhr364 | τω: D om | διανοιγον (ℵc): ℵ* al muvid (quinque ap Scriv) -γων

24. του: Δ το | Γ fscr om εν τ. νομ. κυρ. | τω cum ℵBDL 2pe al pauc ... ς Ti om c. AEFaRΔΛΠ unc8 al pler Ps-Athoccurs dom 358 (vide ante) | νοσσουσ (Gb') cum ℵBEFaGHSVΛ al10 fere ... ς Ln νεοσσουσ cum ADKLMRUXΓΔΠ al pl Ps-Ath 358 (:: Phryn eclog206 νοσσοσ, νοσσιον, αμφοιν λειπει το ε· δια τουτο αδοκιμα. λεγε ουν νεοττοσ, νεοττιον, ινα αρχαιοσ φαινῃ. Cf et. Lc 13, 34)

25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωποσ ἦν ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συμεών,
καὶ ὁ ἄνθρωποσ οὗτοσ δίκαιοσ καὶ εὐλαβήσ, προσδεχόμενοσ παρά-
κλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ᾽ αὐτόν· 26 καὶ ἦν
αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματοσ τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου. 27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ
πνεύματι εἰσ τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺσ γονεῖσ τὸ παιδίον
Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺσ κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ, 28 καὶ αὐτὸσ ἐδέξατο αὐτὸ εἰσ τὰσ ἀγκάλασ καὶ εὐλόγησεν

---

25. *ιδου* (et. it vg cop syr^{p} arm): D syr^{sch} aeth om, item go (*tunc* pro *και ιδου*, ut et. Mt 9, 18, item alibi pro *ιδου*) | *ανθρ. ην* c. ℵB b f l vg (syr^{sch} *vir autem quidam erat*) ... ϛ Ln Ti *ην ανθρ.* cum ADLRXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler a c e q perus go syr^{p} cop Ps-Ath^{358} (et. Did$^{tri\,2,8}$ sed om *και ιδου*) ... F^{w} 243. om *ην* | ℵ* *ω ονομα αυτου* | *συμεων* et. it am fu perus al etc: c vg^{ed} et $^{cdd\ aliq}$ ut for (sed non v. 34) em^{sil} ing *Simeon*. Item v. 34 | *ευλαβησ* cum ℵ^{c}ABDLRXΔΛ unc^{7} al longe pl it vg (Latt *timoratus*, *timens*, *metuens*) etc Did$^{tri\,2,8}$ Ps-Ath^{358sq} (*ευλαβησ δε πωσ; ευλαβουμενοσ απο προσωπου κυριου* etc) ... ℵ*KΓΠ al^{10} fere syr$^{p\ mg}$ arm *ευσεβησ* | *του ισραηλ*: L 1. 22. 243. 248. 44^{ev} al^{2} scr Did$^{tri\,2,8}$ *τω ισρ.* | *ην* (1. 131. 10^{pe} aeth om) *αγιον* cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e (*spir. erat in eo sanct.*) ... ϛ (= Gb Sz) *αγιον ην* cum D al pauc (it^{pler} vg syr^{utr} go arm) Did^{tri} Cyr$^{hr\,364}$

26. *και ην αυτω κεχρηματ.* (et. Did$^{tri\,2,8}$ Cyr$^{hr\,364}$; a *et erat ei responsum*; f vg Aug$^{cons\,2,17}$ *et responsum acceperat*; item *responsum acceperat* Ir^{int205} Or$^{int\,3,949}$): D *κεχρηματισμενοσ δε ην*, item *responsum autem acceperat* (b *-pit*) b c ff^{2} g^{1} l q; e *resp. enim acceperat* | *υπο*: L *απο* | *πριν η* (BF^{w} 36. om) *αν* (L *ηνα* pro *ηαν*) cum ℵ^{c}BF^{w}LRX 33. 36. ... ϛ Ln Ti *πριν η* omisso *αν* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed mu om *η*). Item it^{pler} vg *nisi prius* vel *prius quam* ... ℵ* al aliq e (*quoadusque*) Did$^{tri\,2,8}$ *εωσ αν* | *ιδη* (Γ *ιδει*): KΠ 69. 124. 2^{pe*} al^{10} fere Cyr^{hr364} (et ^{268} ex cdd^{2}) *ιδειν* | *κυριου*: A b c (non a e f ff^{2} g^{1} l q vg) cop *κυριον* (sl^{rem} *τον* $\overline{χν}$ *και κυριον*)

27. *ηλθεν εν*: Did$^{tri\,2,8}$ *ηγετο εν* | *εισαγαγειν* (Did^{tri} *και εγενετο εν τω εισαγαγ.*): A 69. d^{scr} al pauc Ps-Ath^{360} *εισαγειν* | *το παιδ.* $\overline{ιν}$ (et. Did^{tri} Cyr$^{hr\,364}$ Chron^{382}): ℵ* (suppl ^{c}) om $\overline{ιν}$ | *ειθισμενον* (AVX al pauc *ηθισμ.*): D *εθοσ* (it^{pler} vg *consuetudinem legis*, e *legem*)

28. *και* (cop^{dz} om) *αυτοσ* (ita ℵ^{a}): ℵ* *κ. αυτ. δε* | *αυτο* (et. Did$^{tri\,2,8}$ Ps-Ath^{360} Chron^{382}): MUΓΛ 13. 69. 124. 131. 262. al^{40} fere go (item it vg *eum*, sed praecedit *puerum*, *infantem*) Cyr$^{hr\,364}$ et ^{146} *αυτον* | *εισ τασ αγκαλασ* sine *αυτου* cum ℵBLΠ 27. 229* 2^{pe*} w^{scr*} a b l Ir^{gr40} (*συμεωνα τον εισ τασ αγκαλασ λαβοντα τον* $\overline{χν}$, similiter Or^{4,209} *ο δε συμεων αγαπα εισ τασ αγκαλασ λαβων το σωτηριον του θεου* etc) Did$^{tri\,2,8}$ Cyr$^{hr\,146}$ libere (*συμεων ο δεξαμενοσ αυτον εν αγκαλαισ και ειπων* etc) (Ir$^{int\,205}$ *-hunc manibus accipiens-*, *quem in manibus portabat Iesum*) ... ϛ add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum ADXΓΔΛ unc^{8} al pler c e

τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29 νῦν ἀπολύεισ τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ
σωτήριόν σου, 31 ὃ ἡτοίμασασ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
32 φῶσ εἰσ ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντεσ ἐπὶ
τοῖς λαλουμένοισ περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺσ Συμεὼν καὶ
εἶπεν πρὸσ Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτοσ κεῖται εἰσ πτῶ-

f g$^{1.}$ q vg (ff$^{2.}$ nil nisi *et ipse accepit eum*) cop syr^{utr} arm aeth go Cyr$^{hr\,364}$ Ps-Ath^{360} (Chron^{382} *εν ταισ αγκαλαισ αυτου*) Ir$^{int\,40}$ (*qui in manus suas accepit Christum*) | *ευλογησεν*: DΓ al aliq Cyr$^{hr\,364}$ *ηυλογ.*

30. *ειδον* cum ℵBDEGHMO^{b}SUΓΛΠ^{2} etc ... AKLO^{d}O^{e}VXΔΠ* al mu Did$^{tri\,2,\,8}$ *ιδον*

31. *παντων των λαων* (et. Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} etc; Eus$^{ps\,223}$ *πα. τ. εθνων*): o^{d} *παντοσ του λαου*

32. *εισ αποκαλυψιν*: syr$^{p\,mg}$ *ad laetitiam* | *εθνων* (et. Ir$^{int\,187}$ et ^{205} Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} et $^{ps\,49}$ Cyr$^{hr\,364}$ Chron^{382} Aug$^{cons\,2,\,17}$ etc): b e Ir$^{int\,235}$ *oculorum* (Mass. et alii ex uno codice ediderunt *gentium*; at codicum Italae b e testimonio probatur veram Ir^{int} lectionem esse *oculorum*) ... D om | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (cf ad 1, 54), b d *istrahel*, e f *isdrahel*. Cf ℵ ad Act 28, 20 et alibi.

33. *ο* (157. aeth praem *ιωσηφ*) *πατηρ αυτου και η μητ. αυτ.* (*αυτ.* cum ℵ*L 131. 157. sah cop arm aeth Cyr^{hr}; Gb Ti om cum ℵ^{a}BD 1. g$^{2.}$ vg 130^{lat} Or^{int} Aug^{cons}; vide post de syr$^{p\,mg}$) cum ℵBDL 1. 131. 157. g$^{2.}$ vg 130^{lat} sah cop arm aeth syr$^{p\,mg}$ (apud Adlerum testantem *pater eius* pro *ιωσηφ* legi; White vero pro *ιωσηφ κ. η μητ. αυτου* notat *parentes eius*) Or$^{cat\,ox\,26}$ et $^{int\,3,\,950sq}$ Cyr$^{hr\,116}$ Hier$^{helvid\,6}$ (Vallars$^{2,\,213}$) Aug$^{cons\,2,\,17}$. Or$^{int\,3,\,951}$ verba Lucae his commentatur: *Quae igitur causa exstitit ut eum qui pater non fuit patrem esse memoraret? Honoravit eum spiritus sanctus patris vocabulo quia nutrierat salvatorem* etc. Eadem^{cat} sic: *προσ τι ουν πατερα ειπε τον μη σπειραντα μηδε αιτιον αυτω γενομενον τησ γενεσεωσ*; et. Cyr^{hr} l. l. addit: *οπερ αρπαζουσιν αιρεσιωτων παιδεσ, εξ ανδροσ αυτον και γυναικοσ γεγεννησθαι λεγοντεσ.* Hier vero l. l. addit: *Licet tu mira impudentia haec in Graecis cdd. falsata contendas, quae non solum omnes paene Graeciae tractatores in suis voluminibus reliquerunt, sed nonnulli quoque e Latinis ita ut in Graecis habentur assumpserunt. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare, cum omne et Veteris et Novae scripturae instrumentum in Latinum sermonem exinde translatum sit, et multo purior manare credenda sit fontis unda quam rivi.* .... ς Ln (et Gb″) *ιωσηφ* (A al^{6} *ο ιωσ.*) *και η μητ. αυτου* (33. sl^{rem} om *αυτ.*) cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q go cop$^{dz\ recent}$ (*ο ιωσ.*) syr^{sch} et $^{p\,txt}$ | *επι*: 1. 131. 252^{mg} syr^{p} add *πασι*

34. *ευλογησεν* c. ABDLΔΛΞΠ unc^{8} etc: ℵΓ p$^{parh\ scr}$ Chron^{383} (ex Basilio) *ηυλογ.* | *μαριαμ*: D 50^{ev} cop^{wi} Bas$^{3,\,399}$ *μαριαν*

σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰσ σημεῖον ἀντι-
λεγόμενον. 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆσ τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,
ὅπωσ ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. 36 Καὶ
ἦν Ἄννα προφῆτισ, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆσ Ἀσήρ· αὕτη
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραισ πολλαῖσ, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸσ ἔτη ἑπτὰ
ἀπὸ τῆσ παρθενίασ αὐτῆσ, 37 καὶ αὐτὴ χήρα ἕωσ ἐτῶν ὀγδοή-
κοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαισ καὶ δεήσεσι

---

34. *και αναστ.* (et. Or$^{4, 396}$ et $^{int\ 3, 950}$ sq Hipp$^{fragm\ 132}$ Eus$^{dem\ 385}$ et $^{ps\ 76}$ Cyr$^{4, 506}$ et ^{1065} Chron^{382} Ps-Ath^{362} Tert$^{carn\ 23}$ etc): D c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg^{ed} (certe enim om *in* am fu ing em for perus al mu) Or$^{int 3,951e}$ et^{952} *και εισ αναστ.* | *πολλων*: Or$^{4, 396}$ *πολλ. εθνων των* (sed affert^{libere}: *επει μηδε ις αναξιον εαυτου πεποιηκεν εισ πτωσιν και αναστ. πολλων εθνων των εν τω ισρ. ελθων*), add *εθνων* et. 46. 52; Cyr^{4,506} (non item ^{1065}) *νεκρων πολλων* | *εισ σημειον* (ita ℵ^{c}): ℵ* om *εισ*

35. *και σου δε* et. a e (c *et tuam et ipsius*) syr^{utr} go Or$^{2, 622}$ Bas$^{3, 399bis}$ Amphil^{472} Cyr^{4,1065} Ps-Ath^{363} Chron^{382}: BLΞ b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop arm aeth Or$^{int 3, 950}$ sqq Aug$^{cons 2, 17}$ al om *δε*, hinc Ln [*δε*] | *αν* (Ξ 435. 2^{pe} al pauc om) *αποκαλυφθωσιν*: D *ανακαλυφθ.* | *εκ* (f g$^{1. 2.}$ vid vg Or$^{int3, 950}$ Aug$^{cons2, 17}$ *ex multis cordibus*, e Or$^{int 3, 951}$ *de multis cordib.*, Or$^{int 3, 952}$ *ex multorum cordibus*): D om; item *multorum cordium* a b c ff$^{2.}$ l q gat syr^{sch} aeth (non item cop syr^{p}) Hil Aug$^{epist 149}$ al | *διαλογισμοι*: ℵ* add *πονηροι*

36. *ην* (et. a c e f ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ l m q vg syr^{p} Or$^{int 3,953}$ etc): D b syr^{sch} om | *προφητισ* cum ℵABDGHMSVΔΛΞΠ al pl ... EKLUΓ 1. 33. al mu *προφητησ* | *αυτη*: ℵ^{ca} (^{cb} rursus delet *και*) D 130. 254. m^{81} *και αυτη*. Similiter syr^{sch} pers^{p} *illa quoque* | *πολλαισ*: syr^{sch} pers^{p} aeth *αυτησ* | *μετα ανδρ. ετ. επτα* cum ℵBGLXΔΞ 13. 33. 69. 131. 254. 44^{ev} p$^{parh\ scr}$ a e f g$^{1. 2.}$ m q vg go cop syr^{p} aeth Amphil^{469} Ps-Ath^{364} Amb$^{siric 543}$ (Gall^{6}) ... ADKΠ al^{8} ff$^{2.}$ syr^{sch} Ir^{gr} et $^{lat 40}$ (*τησ αννησ -επτα ετη μετα ανδροσ εζηκυιασ*, *-septem annis cum viro-*) (Const$^{3, 1, 2}$ *ζησασα δε μετα ανδροσ εκ τ. παρθ. αυτησ ετ. επτ.*) *ετ. επτ. με. ανδρ.* ... ς Ti *ετη μετα ανδρ. επτα* c. EHMSUVΓΛ 1. al pl b c l arm. Praeterea B^{3} 124. al aliq *μετα του ανδροσ*, et B^{3} b c e f g$^{1.2.}$ l m q vg *ανδρ. αυτησ* (*cum viro suo*) | *παρθενιασ* ut ℵGHKLSUVΓΛΠ al pl: ABDEMXΔΞ al *-νειασ*

37. *αὐτὴ*: ita vel ut EHKΛ *αὐτῆ* EHKMUΓΛ tisch$^{4. **}$ al pl, item e *et ipsa* ... ς Ln *αὕτη*: ita GΠ tisch* al, item *et haec* it^{pler} (et. m) vg Aug $^{cons 2, 17}$ | *εωσ* cum ℵ*ABLΞ 33. 120. f ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ vg (et. *δ*) sah cop Aug ^{cons} ... ς *ωσ* cum ℵ^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{utr} arm Ps-Ath^{364} ... D a b c e l m^{81} q go aeth Amb$^{siric 543}$ (ut ante) al plane om | *ογδοήκοντα* (ita ℵ^{c}; ℵ* *εβδομηκοντα*) *τεσσάρων* (Δ *-ροιν*) his accentib EKΛ etc: MΓ 1. al *ογδοηκοντατεσσάρων* | *του ιερου* cum ℵ^{ca}BD^{gr}F^{w}LΞ cop Const ^{3,1,2} ... ς praem *απο* cum AXΓΔΛΠ al omn^{vid} Amphil^{469} Ps-Ath^{364}; item (*non recedebat* e, *non discedebat* Hil) *a templo* e Hil; it^{pler} vg Amb^{siric} Aug^{cons} (*non discedebat*) *de templo*; item ℵ* et ^{cb} praem *εκ*

λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα
ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖσ προσδε-
χομένοισ λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.
39 Καὶ ὡσ ἐτέλεσαν πάντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρε- Mt 2, 22 s
ψαν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν εἰσ πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. 40 τὸ δὲ παι- 1, 80

(ceterum Latinorum *de* solet εκ exprimere, *a* απο) | ιερου: D ναου | νηστειαισ etc: ℵ* νηστιασ και δεησιν? | δεησεσι cum BDKLMSUΠ etc: Ti δεησεσιν cum ℵ^{a}AEXΓΔΛ etc | νυκτα: Λ 69. al$^{2\,scr}$ νυκταν, H* νυκτασ, 254. Const$^{3,\,1,\,2}$ νυκτωρ (η ουκ αφιστατο του ιερου νυκτωρ και μεθ ημεραν προσμενουσα ταισ δεησεσι και ταισ προσευχαισ) | ημεραν: ΑΓ 251. 47^{ev} al^{2scr} al -ρα

38. και αυτη τη (Δ om τη) cum ℵABDLXΔΞΠ* 22. 27** 33. 59* 61. 114. 157. p^{scr} cop aeth Thphyl ... ς Ti και αὕτη αὐτῇ τῇ cum EGHKMSUV ΓΛΠ^{2} al pler it vg (it^{pler} vg *et haec ipsa hora*, e *et ipsa illa hora*; e *et haec ipsa orans*) go (om και) syr^{utr} arm Amphil^{470} (και αυτη, φησιν, η αννα αυτη τη etc) Ps-Ath^{364} | HΓ al mu (^{9}ap Scriv) ανθομολογειτο | τ. θεω cum ℵBDLX*Ξ a (sed vdtr *deum dominum* habere) cop syr$^{p\,mg}$ (Ir^{int187} *et Anna autem prophetissa, ait, similiter clarificabat deum, videns Christum, et loquebatur de eo* etc) ... ς Ti τ. κυριω cum AX^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg go syr^{utr} aeth arm Const$^{3,\,1,\,2}$ Amphil^{470} Ps-Ath^{364} | F^{W} δεχομενοισ | ιερουσαλημ (Gb' prob Schu) cum ℵBΞ 1. 72. 114. 229* 6^{pe} (2^{pe} om plane) w^{scr} b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q am for fu em ing iac mt perus tol (al pl, cf Sanftl) sax go sah cop syr^{sch} arm aeth Ir$^{int\,187}$ Aug$^{cons\,2,17}$ al; similiter *Israel* a g$^{1\cdot}$ vg^{ed} ... ς εν ιερουσαλ. cum ADLXΔΛΠ unc^{8} al pler gat syr^{p} Amphil^{470} Ps-Ath^{364} (Phot$^{manich\,14,\,15}$ ανθωμολογειτο τω κυριω και περι του αγαθου ελαλει θεου, ωσ λυτρωσισ ουτοσ ειη τοισ εν ιερουσαλ. προσδεχομενοισ αυτον); similiter al aliq Const$^{3,\,1,\,2}$ 130^{lat} εν τω ισραηλ

39. ετελεσαν (et. ℵ^{c}): ℵ*H ετελεσεν | παντα cum ℵBF^{W}LXΞ al ... ς Ln Ti απαντα cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler | κατα cum ℵ*DLΔΠ* 1. 13. 69. 2^{pe} w^{scr} al^{7} (convenit it vg *omnia secundum* [a *quemadmodum*] *legem.* Similiter go.) arm ... ς Ln Ti τα κατα c. ℵ^{c}ABXΓΛΞΠ^{2} unc^{8} al pler | κυριου: Γ 1. 131. om | επεστρεψαν (ℵ* -ψεν) cum ℵ*BΞ ... ς Ln Ti υπεστρεψαν (:: quod frequentissimum ap Luc) c. ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler | την: ℵ* om | εισ πολιν c. ℵ*BD* 1. (al^{vid}) ... ς εισ την πολ. cum ℵ^{c}AD^{2}LXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler | εαυτων cum ℵABDEGKLMSUVX ΓΔΞΠ al^{70} fere ... ς αὑτων (sed H al αὐτ.) cum D^{2}HΛ al mu | ναζαρεθ (et. ς^{e} 1624. 1633.) cum B*DEGHMSUVΓΛΞ al pl; item Δ e -ραθ ... ς (et. Wtst Gb Sz) Ln ναζαρετ cum ℵB^{3}KLXΠ al mu, item A -ρατ. Praeterea vide ad 1, 26. Post ναζαρεθ D a add καθωσ ερεθη (D^{2} ερηθη) δια του προφητου οτι ναζωραιοσ (a d *nazoreus*) κληθησεται : : e Mt 2, 23

40. παιδιον: D Caesar^{17} add ις | ηυξανεν (D* -νετο) και εκραταιουτο hoc ordine et. a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg Or$^{int3,\,953ter\,et\,954bis}$ Aug$^{cons2,\,17}$ etc: D b c e εκρατ. κ. ηυξ. (:: 1, 80 ordo verborum non fluct). Haec

δίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρισ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖσ αὐτοῦ κατ' ἔτοσ εἰσ Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. 42 καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόν-

---

absq additam cum ℵBDL a b c e ff2. g1. 2. l vg sah cop syrhr arm persw Orint 3, 953 diserte (– *De Ioanne*: Puer autem crescebat et confortabatur, *et tamen non additur*: et replebatur sapientia, *sed* confortabatur spiritu. *Hic vero de domino*: Crescebat, *inquit*, et confortabatur, et replebatur sapientia, et gratia dei erat super eum.) item 954 Cyrcat oxon26 (ο ευαγγελιστησ εφη· ηυξανε και εκραταιουτο, και τα εξησ. δια τουτο περι τον κατα σαρκα χρη νοειν ταυτα· σωματικωσ γαρ ηυξανε και εκραταιουτο, των μελων συναδρυνομενων τη αυξησει. Eadem in scholiis. Quae si recte Cyrillo adscribuntur, male ap Mai. PP. N. Bibl. II, 136 scripsisse perhibetur: εκραταιουτο πνευματι.) Geometrcat vat (ap Mai. Script. vet. N. Coll. IX. pag. 654. Singula ibi uberius illustrantur.) Cf et. Thdot in excerptis ap Clem974: το δε πνευματικον ο ανειληφεν και το ψυχικον ουτωσ εμφαινει· το δε παιδιον ηυξανεν και προεκοπτεν σφοδρα …… ς (Gb00) add πνευματι (:: ex 1, 80) cum AXΓΔΛΠ unc8 al omnvid f q go syrutr aeth (add αγιω) Caesar17 | σοφιασ cum ℵ*ADXΓΔΛΠ unc7 al pler Cyrcat ox 26 (pergit: επληρουτο δε σοφιασ και χαριτοσ etc) … ℵcBL 33. 157. 44ev pparh scr sem σοφια (:: utraque constructio ex usu est Novi Testamenti; nec dativus ut Rom 1, 29. 15, 23. 2 Cor 7, 4, nec gen. ut Rom 15, 14. 2 Tim 1, 4 fluctuare solet. In Actis quidem non legitur nisi gen. 5, 28. 13, 52; item 2, 28) | επ αυτο cum ℵABEGHLSVΓΔΛΠ al pl … KUX al fere60 επ αυτω, M al2 επ αυτον … Dgr al εν αυτω, item *in illo* f ff2. g1. 2. vg Augcons 2, 17; contra b c d l q gat *cum eo* (l *illo*); denique a *super eum*, e *super illum*

41. και επορευοντο: D επορευοντ. δε και | οι γονεισ αυτου et. e f g2. vid q vg Augcons 2, 17 … a b c ff2. g1. l *ioseph et maria* (c ff2. add *mater eius*) | κατ: D κατα | ετοσ: ℵ* εθοσ | τη εορτη: D praem εν (item itpler vg *in*; a tantum *die sollemni*). Cf Ev. Thomae Gr. A XIX (p. 148): ουτοσ δε αυτου δωδεκαετουσ επορευοντο οι γον. αυτου κατα το εθοσ εισ ιερουσαλημ εισ την εορτην του πασχα μετα τησ συνοδιασ αυτων.

42. οτε εγενετο ετων (et. c e f ff2. g1. vg Orint3, 954 Augcons2, 17): DL εγενετο αυτω ετη, item *cum* (l *et*) *facti* (a om) *essent* (l *sunt*) *illi anni* a b l q Amb2, 63 arm | δωδεκα: ℵD ιβ' … 1. 131. δεκαδυο | αναβαινοντων (ℵ* praem και) αυτων cum ℵABKLXΠ 33. 72. 114. 20ev 2pe cscr wscr, item *ascendentibus illis* f q vg … ς αναβαντων αυτων c. EGHMSUVΓΔΛ al pler, item *et* (l add *cum*) *ascendissent* (c add *parentes eius*) b. c ff2. g1. l, *et ascenderunt* a … D e ανεβησαν οι γονεισ αυτου εχοντεσ αυτον (ita d e *habentes eum* [e *illum*]). Edidimus αναβ. αυτων sine additam cum ℵBDL 125. 219. 248. sah cop syrsch persp … ς (Gb00 prob Schu) Ln add

των αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθοσ τῆσ ἑορτῆσ, 43 καὶ τελειωσάντων τὰσ
ἡμέρασ, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺσ ὑπέμεινεν Ἰησοῦσ ὁ παῖσ ἐν
Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖσ αὐτοῦ. 44 νομίσαντεσ δὲ
αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρασ ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν
αὐτὸν ἐν τοῖσ συγγενέσιν καὶ τοῖσ γνωστοῖσ, 45 καὶ μὴ εὑρόν-
τεσ ὑπέστρεψαν εἰσ Ἱερουσαλὴμ ἀναζητοῦντεσ αὐτόν. 46 καὶ

εισ ιεροσολυμα cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al pler it (e ante *εχοντεσ αυτον*) vg go syr^p arm aeth | *εορτησ*: DX a c e add *των αζυμων*

43. *τελειωσαντων*: D 6^{pe} *τελεσαντων* | *υπεμεινεν*: DX 1. 33. al^5 Cyr^{cat} ox ^{26} (*ειτα φησιν απομειναι μεν αυτον.* Eadem^{comm} ap Mai^{137}) *απεμεινεν*, al pauc *εμεινεν*, *επεμεινεν* | *ιησουσ* (69. 282. al pauc *ο ις*): ℵ*v 87. om, item a e om *puer*. Habent *puer Iesus* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l vg Aug cons$^{2,\,17}$ cop aeth (contra *Iesus puer* b q go syr^{utr} arm) | *εν*: Γ 47^{ev} *εισ* | *ιερουσαλημ*: E *ισραηλ* (confusis compendiis simillimis) | *εγνωσαν οι γον. αυτ.* (Gb') cum ℵBDL 1. 13. 33. 118. 131. 157. 209. c^{scr} a e vg 130^{lat} Aug$^{cons\,2,\,17}$ sah cop syr^{hr} syr$^{p\ mg}$ arm ... ς *εγνω* (Δ al pauc *εγνωσαν*, item f ff$^{2\cdot blanch}$ g$^{1\cdot}$ go *nescierunt* vel *non cognoverunt*) *ιωσηφ και η μητηρ αυτου* (l *mater eius neque ioseph*) cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q go syr^{sch} et ^{ptxt} aeth. Cf Ev. Thom. l. l. *και εν τω υποστρεφειν αυτουσ ανηλθε το παιδιον ις εισ ιεροσολυμα.*

44. *νομισαντεσ* (XΛ *-ζοντεσ*) *δε* (vg cop^{schw} syr^p, item^{vid} g$^{1\cdot\,2\cdot}$; a *enim* pro *δε*): D *και νομισαντεσ* ... b c e f ff$^{2\cdot}$ l q go cop^{wi} et $^{petr2\cdot}$ om *δε* | *αυτον ειναι εν τη συνοδια* c. ℵBDL 1. 33. 124. 209, item *illum esse* (a e *esse eum*) *in comitatu* (ff$^{2\cdot}$ *illum secum comitari*) it vg ... ς *αυτον εν τη συνοδ. ειναι* cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al pler. Item Ev. Thom. l. l. *οι δε γονεισ αυτου ενομισαν αυτον εν τη συνοδ. ειναι.* | *ημερασ οδον*: D *οδ. ημερασ* (d *viam diei unius*), item it^{pler} vg syr^{utr} (item Ev. Thom. l. l. *οδευσαντων δε οδον ημερασ μιασ*); e sic: *venerunt autem domi et quaesierunt eum inter propinquos et notos; non invenientes reversi sunt hierosolyma* etc) | *ανεζητουν*: MΓ al^5 *εζητουν*. Item Ev. Thom. l. l. Cf et. Or$^{3,\,955}$ in schedis^{gra} et ^{com}: *τι δε και εζητουν αυτον; - ουτωσ κακεινοι εζητουν τον κυριον ημων ιν χν* etc | *συγγενεσιν* (DX *συνγε.*) cum ℵABCDΓΠ unc^8 al pler (et. Ev. Thom. l. l., sed add *αυτων*) ... LXΔΛ 1. 13. 33. 69. 209. 346. al^{10} *συγγενευσιν* (:: cf Mc 6, 4) | *και τοισ* cum ℵ^{c}ABC*KL^{2}MSΠ 33. 69. 124. al^{25} fere it^{pler} vg ... ς (= Gb) *και εν τοισ* cum C^{3}DEGHUVXΓΔΛ f go arm ... ℵ*L* om *και τοισ γνωστ.* Cf Ev. Thom. l. l. ubi est: *εζητουν αυτον εν τοισ συγγενεσιν αυτων, και μη ευροντεσ αυτον ελυπηθησαν σφοδρα, και υπεστρεψαν παλιν εισ την πολιν ζητουντεσ αυτον.*

45. *ευροντεσ* (D *ευρισκοντεσ*, it vg *invenientes*) absque *αυτ.* cum ℵBC*DL 1. 13. 33. 118. 124. 131. c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l vg arm aeth ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^8 al pler a b f q sah cop syr^{utr} go | *αναζητουντεσ* (Gb'') cum ℵ^{c}BCDL al^{10} (it^{pl} vg *requirentes*) ... ς *ζητουντεσ* c. ℵ*AXΓΔΛΠ unc^8 al pler (a b e *quaerentes*, at ita a e et. v. 44). Cf Ev. Thom. ad v. 44

ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν
μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς·
47 4.2 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει
καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν,
5.10 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας
ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.
49 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν

---

46. *εγενετο:* F^{w} om, nec exprim syr^{sch} al. Item Ev. Thom. l. l.; pergit enim post *ζητουντες αυτον: και μετα τριτην ημεραν ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομ. εν μεσ. των διδασκ. και ακου. του νομου κ. ερωτωντα αυτους.* | *μετα* cum ℵBL 1. 33. 131. ... ς Ln *μεθ* cum ACDX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *εν τω ιερω:* D 254. post *καθ.*, al pauc om | *καθεζομενον* (Thaum^{6} *θεοφανως εν μεσω διδασκαλων καθεζομενος*): D 1. 118. *καθημενον*, G om | ALU *εμμεσω* | *και ακουοντα* et. go syr utr al Or$^{int\,3,39}$: D al^{5} it vg sah cop om *και* | *ακου. αυτων κ. επερωτωντα* (X *-τουντα*) *αυτους:* b c d ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *audientem illos* (b harl^{2} *illum*, d *eos*) *et interrogantem eos* (q *illos*), item a l am al omisso *eos*; e f Or$^{int\,3,39}$ *audientem et interrogantem illos*

47. *οι ακουοντ. αυτου* (69. *παντ. οι ακ. αυτ.* post *αποκρι. αυτ.* pon): B Or$^{int\,3,39}$ („quando *et mirabantur omnes super responsis eius*") om. Sic e hunc versum habet: *et omnes qui audiebant admirabantur prudentiam et os et responsa.*

48. *ειπεν* (a *ait*; it^{rell} vg *dixit*) *πρ. αυτ. η μητ. αυτ.* cum ℵBCDLX 1. 118. 209. 254. a e f go syr^{sch} arm aeth Cyr$^{fid\,116}$; item b c l q vg Aug cons^{2,17} cop *dixit mater eius ad illum*, syr^{p} *ad illum dixit mater eius* ... ς Ti *πρ. αυτ. η μητ. αυτ. ειπ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Cf Ev. Thom. l. l.: *προσελθουσα δε η μητ. αυτου μαρια ειπεν αυτω· ινατι τουτο εποιησας ημιν, τεκνον; ιδου οδυνωμενοι εζητουμεν σε.* | *εποιησας:* Δ^{gr*} *-ησεν*, sed ipse * correxit | *ιδου ο πατ. σου καγω* (C*L 1. 33. 69. Cyr$^{fid\,116}$ *και εγω*, Or$^{int\,2,251}$ *ecce ego et pater tuus*, Epiph^{155} Chr^{7,39} et ^{9,31} Dial$^{maced\,486}$ *ιδου εγω και ο πατ. σου*, quo ordine et. Or$^{int\,3,954}$ Ambrst Quaest Hier): 254. syr^{p} *ιδ. ο πατ. σου και οι συγγενεις καγω*, similiter C* vel potius ut vdtr *ιδ. οι συγγενεις και ο πατ. σου και εγω*, 6^{pe} post *καγω* add *και οι συγγεν. σου* ... e *nam et propinqui tui et ego* ... a b ff$^{2.}$ l plane om, item syr^{cu} nil nisi *ecce nos.* Cf et. Ev. Thom. | *οδυνωμενοι* (VXΓ al *-νομενοι*) et. b c g$^{2.\,vid}$ vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\,2,251}$ Aug$^{cons\,2,17}$: D a e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q gat syr^{cu} Ambrst Quaest *οδυν. και λυπουμενοι* (*dolentes et tristes*, Ambrst Quaest *moesti et tristes*) | *εζητουμεν* cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{omn} vg syr^{omn} etc Or$^{int\,2,251}$ et ^{3,954} Epiph^{155} Cyr$^{fid\,116}$ et luc^{138} Chr^{7,39} et ^{9,31} etc (cop *eramus tristes quaerentes te*): ℵ*B 6$^{pe\,vid}$ *ζητουμεν*

49. *και* (syr^{sch} et ^{cu} om) *ειπεν:* 13. 49. 346. *ειπ. δε* | *τι οτι:* Δ *τι οτε* (sequente *ζητειτε*, confusis *οτι ε* et *οτε*. Recte δ: *quid est quod quae-*

τοῖσ τοῦ πατρόσ μου δεῖ εἶναί με; 50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ
ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖσ. 51 καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰσ
Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενοσ αὐτοῖσ. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆσ. 52 καὶ Ἰησοῦσ
προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀν-
θρώποισ.

---

rebatis me.) Ev. Thom. l. l. τι | εζητειτε cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΠ unc^{8} al fere omn it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\,3,\,955bis}$ Epiph^{115} Dial maced^{486} Phot$^{manich\,4,\,16}$ etc ... ℵ* 346. b cop syr^{cu} ζητειτε. Item Ev. Thom. l. l. praegresso εζητουμεν | ηδειτε et. g$^{1.}$ vg go cop syr^{utr} arm aeth Or$^{int\,3,\,953}$ et ^{955} Did$^{tri\,3,\,20}$ Epiph^{442} Cyr$^{hr\,115}$ Dial$^{maced\,486}$ Thdrt$^{5,\,1063}$ Phot$^{manich\,4,\,16}$: D 225. 282. 49^{ev} a b c e f ff$^{2.}$ l q syr^{cu} Ir (vel potius Marcosii ap Ir) ^{gr} et $^{lat\,92}$ Cyr$^{fid\,116}$ Thdrt$^{5,\,122}$ Tert$^{prax\,26}$ (Or$^{int\,3,\,954}$ nexus suadebat *nescitis*) οιδατε. Item Ev. Thom. l. l. | εν τοισ: Did$^{tri\,3,\,20}$ Dial$^{maced\,486}$ Thdrt$^{5,\,1063}$ εν τω οικω. Similiter syr^{sch} et^{cu} arm^{cod} pers^{p}. | ειναι με: et. Cyr$^{fid\,116}$ Thdrt$^{5,\,122}$ Phot manich$^{4,\,16}$ etc (et. Ev. Thom. l. l.): D 1. 13. 69. 118. 6^{pe} it vg Ir^{gr} et lat^{40} Or$^{int\,3,\,953sqq}$ Did$^{tri\,3,\,20}$ Cyr$^{hr\,115}$ Epiph^{155} et ^{442} Thdrt$^{5,\,1063}$ Dial maced^{486} με ειναι

50. και αυτοι: D e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\,3,\,956}$ αυτοι δε | ελαλησεν (it vg Or$^{int\,3,\,956}$ *locutus est*): 1. 118. 131. 209. ειπεν, item syr^{sch} et^{cu}

51. και κατεβ. μετ αυτων: b l Amb$^{luc\,2,\,65}$ om, item Did$^{tri\,3,\,20}$ Dial^{maced} ^{486} pergentes και κατηλθεν εισ | και ηλθεν (aeth *et abiit* ante και κατεβ.) cum ℵABC^{2}LXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg syr^{cu} et ^{utr} arm go Or$^{int\,3,\,956}$ ... C*DF^{w} 28. cop om, hinc Gb^{0} | ναζαρεθ (et. ς^{e} 1624. 1633) cum B*DEGHMSUVΓΛ al pl, item C^{2}Δ -ραθ ... ς Wtst Gb Sz Ln ναζαρετ cum ℵB^{3}KLXΠ al mu, item A -ρατ. Praeterea cf ad 1, 26 | και η μητηρ cum ℵABC*KLSUVXΓΔΛΠ al pl it^{pler} vg go syr^{p} arm ... Gb' η δε μητ. cum C^{3}DEGHM al^{45} fere e cop syr^{sch} et^{cu} Or$^{int\,3,\,956}$ Eus steph^{223}; item Ev. Thom. l. l. | παντ. τα ρηματ. cum ℵBCEGHLMUVX ΓΔΛ al pler b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg Or$^{int\,3,\,956}$ ... ADKΠ 114. 253. w^{scr} 2^{pe} τα ρηματ. απαντ. (D παντ.), a *verba eius omnia*; cop go *haec verba omnia* ... s 62. om τα ρημ. (Cf Ev. Thom. l. l. η δε μητ. αυτ. διετηρει παντ. τα γενομενα.) Praetereaque absque ταυτα cum ℵ*BDM a e syr$^{sch\,ed}$ arm ... ς Ti add ταυτα, Ln [ταυτα] cum ℵ^{c}ACLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg syr^{cu} syr^{cod} et ^{p} aeth (cop go vide ante) Or$^{int\,3,\,956}$ Eus$^{steph\,223}$, insuperque ℵ^{c}X al^{5} sl Eus^{steph} add συμβαλλουσα (X -άλουσα) | αυτησ: ℵ^{c} εαυτησ

52. ῑς cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΠ unc^{8} al pler Ath^{456} et ^{475} al: ℵ*A al^{5} Or$^{3,\,214}$ et ^{605} ο ῑς | προεκοπτεν: ita ℵAB*CEKLSXΓΔΛΠ etc: D -πται, M^{2} (*προέκοπτει) U al certe permu -πτε, ut et. Ln edidit | εν τη cum ℵL cop Or ^{3,214}, item B omisso εν, item omisso τη Cyr$^{ioh\,96}$ Epiph^{1019} et ^{1024} ... ς Ln Ti om (ita et. Ev. Thom. l. l.) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Ath^{456} et ^{475} al (Or$^{3,\,129}$ τί ατοπον αυτον και προκεκοφεναι σοφια και ηλικια και χαριτι παρ. θε. κ. ανθρ.) | σοφια κ. ηλικια cum ℵABCXΓΔ

III.

1 [6.3] Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆσ ἡγεμονίασ Τιβερίου Καίσαροσ, ἡγεμονεύοντοσ Ποντίου Πειλάτου τῆσ Ἰουδαίασ, καὶ τετρααρχοῦντοσ τῆσ Γαλιλαίασ Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ

ΑΠ unc[8] al omn[vid] f ff[2.] g[1. 2.] vg go syr[p] (arm?) Or[3,214] et [129] (quem locum modo adscripsimus) et [int2, 250] Ath[456] et [475] Cyr[ioh96] et [trin32] (et. [22]) Epiph[1019] Aug[cons2, 27] et [alibi] (et. Ev. Thom. l. l.) ... DL a b c e l q cop syr[cu] et [sch] et [hr] (Or[3, 219] ουκουν προεκοπτεν ηλικια, προεκοπτε σοφια, προεκοπτε χαριτι etc, at subsequuntur statim verba quae iam adposuimus) Or[int 2, 673] et [3, 35] („sic enim refertur quia Iesus proficiebat aetate et sapientia apud deum et homines") Epiph[1024] Cyr[nest86] Amphil[6, 500] (in explicatione προεκοπτεν ουν κατα την ηλικιαν ανδρουμενου κατα φυσιν του σωματοσ, σοφια δια τουσ -χαριτι-, sed non in inscriptione) Nyss[antirrh] (ap Gall [6, 528] et [543]) Thdrt[2, 352] et [monach] (ap Gall[9, 409]) et [alibi] Victorin (sed praecedit: „Origenes et Victorinus non multum inter se diversa senserunt- quia proficiebat aetate et sap. et grat. apud deum et homines" apud Hier[ecclesiast3,425], ap Routh[3,241]) | παρα θεω (ℵ[c]): ℵ* θεου (sed pergit και ανθρωποισ) | ανθρωποισ (et. Or[3, 129] et [214] etc): D praem παρα

III. 1. δε (Clem[407] ετει δε πεντεκαιδ. επι τιβεριου καισαροσ εγενετο ρημα κυριου επι ιω. τον ζαχαριου υιον): ℵ[ca] (rursus restituit [cb]) HK*X 28. 124. plus[20] tol arm Or[int 3, 956] et [957] Eus[dem 365] et [398] et [428] om | πεντεκαιδεκατω: L πεντεδεκατω | ηγεμονιασ (ΑΓ -νειασ, B[mg*] βασιλειασ) τιβ. καισαροσ: X add αυγουστου | ηγεμονευοντοσ et. Eus[dem 398]: D Eus[dem 365] et [428] Chron[392] επιτροπευοντοσ. Item it vg *procurante* | πειλατου cum AB*D ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB[3]CL unc[rell] al omn[vid] | τησ ιουδαιασ: ℵ* om (suppl [c]) | και τετρ.: Eus[dem 365] (cf et. [398] τετραρχουντων δε ηρωδου κ. φιλ. κ. λυσ.) Chron[392] τετρ. δε | τετρααρχουντοσ ter cum ℵ*C cop. Hanc formam ℵ ubique tuetur atque Lc 9, 7, ubi omiserat ℵ* hunc titulum Herodis, ℵ[a] reposuit. Accedit ubique (praeter Act 13, 1) C, Lc 9, 7 etiam Ξ, Matthaei vero loco 14, 1 etiam ZΔ. Hinc vix dubium est hanc insolitam formam a sacris scriptoribus positam, a scribis vero plerisque eiectam esse. Nobis igitur ubique reponenda videbatur ... ς Ln Ti τετραρχουντοσ ter cum ℵ[c]AB(D)L etc (et. syr[p mg gr]) | και τετρ. τησ γαλιλαιασ: haec D[gr] om per errorem; excidit enim versus in columna Graeca, posteaque pagina exeunte alteraque ineunte bis scriptum est τετραρχ. τ. ιτουρ. | τησ γαλιλ. ηρωδου (et. Or[int 3, 957] Eus[dem 365] Chron[392]): AKΠ ηρωδ. τ. γαλιλ. | ιτουραιασ (ita et. cop[schw] ex [dz]; LΔ al pauc ητουρ.): cop[wi] et [petr 4.] ιδουμαιασ ... B[mg*] ορεινησ | ℵ* om ιτουραιασ usq λυσανιου, suppl ℵ[a] | και τραχωνιτιδοσ (ita et. ℵ[c]; B* τραχωνειτ.): ℵ[a] τετραχωνιτιδοσ, K 69. 48[ev] [sscr] και τετραχωνιτιδ. (K -χο-), e *et tetrachonitidis*, cop κ. τετραγωνιτ. | αβιληνησ ut ℵ[a]EGHKLSUXΓΛΠ al pl q (*abilaenae*) em syr[sch] (et [cu]) arm Eus[dem 365], item AB αβειληνησ,

αὐτοῦ τετρααρχοῦντοσ τῆσ Ἰτουραίασ καὶ Τραχωνίτιδοσ χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆσ τετρααρχοῦντοσ, 2 *ἐπὶ ἀρχιερέωσ Ἄννα*

---

go *abeileni* ... CMVΔ al mu c g 1. 2. l vg cop syr^p (et. mg gr) Chron[392] *αβιλινησ (abilinae)*, D[2] *αβιλλινησ* ... D* *αβιλλιανησ*, item a b e f ff[2.] *abilianae* (e *abilianeae*, ff[2.] *ablianae*), d *abillianetis* ... aeth *sabilanes* | L *τησ αβιληνησ* (*η* sec supra lineam suppletur) *τε*· reliquis tribus syllabis *τραρχουντοσ* ipsa prima ut vdtr manu supra lineam adscriptis. De initio evglii Marcionis Tert^marc 4, 7: *Anno quintodecimo principatus Tiberiani proponit eum* (edd. Paris. et Franek. *deum*. Praecedit 4, 6 *constituit Marcion alium esse Christum qui Tiberianis temporibus a deo quondam ignoto revelatus sit*) *descendisse in civitatem Galilaeae Capharnaum.* Item Epiph[311] (42, 11) *εν τη αρχη παντα τα απ αρχησ τω λουκα πεπραγματευμενα - ταυτα παντα περικοψασ απεπηδησε και αρχην του ευαγγελιου εταξε ταυτην· εν τω πεντεκαιδεκ. ετει τιβεριου καισαροσ, και τα εξησ.* Cf et. Dial 1, 823 *ποτε κατηλθε* (praecedit *ο αγαθοσ* vel potius *ο αγ. θεοσ*) *σωσαι τουσ ανθρωπουσ; καθωσ περιεχει το ευαγγελιον, οτι επι τιβεριου καισαροσ, επι των χρονων πιλατου.* Rursus 1, 869 *ωσ φασιν, επι τιβεριου κατελθων* (ex prioribus *ο αγνωστοσ θεοσ* suppleri potest) *εφανη εν καφαρναουμ.* Praeterea cf Tert l. l. *indignum denique ut - christus vero dei descensus de caelo sui non invenerit annunciatorem.* Item Ir^int 106 *-dicens, Iesum autem ab eo patre, qui est super mundi fabricatorem deum, venientem in Iudaeam temporibus Pontii Pilati praesidis, qui fuit procurator Tiberii Caesaris, in hominis forma manifestatum his qui in Iudaea erant, dissolventem prophetas et legem et omnia opera eius dei qui mundum fecit.* Item Hipp 7, 31 *μαρκίων τὴν γένεσιν τοῦ σωτῆροσ ἡμῶν παντάπασι παρῃτήσατο, ἄτοπον εἶναι νομίζων - ἀλλὰ χωρὶσ γενέσεωσ ἔτει πεντεκαιδεκ. τῆσ ἡγεμονίασ τιβερίου καίσαροσ κατεληλυθότα αὐτὸν ἄνωθεν, μέσον ὄντα κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, διδάσκειν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ.* Ad inscriptionem evglii Marcionis spectat Tert[4,2] *Marcion evglio scilicet suo nullum adscribit auctorem* –; quibuscum cf Dial 1, 829 *οὐ πετροσ εγραψεν αλλ ο χ̅ς̅ το ευαγγελιον.* Seqq usque 4, 16—30 (quae post 4, 31—39 posuit) praeteriisse Marcionem testatur cum aliis Epiph[311] et [342sq]. De Evangelii Ebionitarum initio — quod ad Mt 3, 1 supplendum — Epiph[30,13] haec tradidit: *η δε αρχη που παρ αυτοισ ευαγγελιου εχει οτι εγενετο εν ταισ ημεραισ ηρωδου του βασιλεωσ τησ ιουδαιασ, ηλθεν ιωαννησ βαπτιζων βαπτισμα μετανοιασ εν τω ιορδανη ποταμω, οσ ελεγετο ειναι εκ γενουσ ααρων του ιερεωσ, παισ ζαχαριου και ελισαβετ, και εξηρχοντο προσ αυτον παντεσ. και μετα το ειπειν πολλα επιφερει οτι του λαου βαπτισθεντοσ ηλθε και ι̅ς̅ και εβαπτισθη υπο του ιω.* (Quae sequuntur ad Mt 3, 16 adscripta sunt.) Rursus 30, 14 habet: *παρακοψαντεσ γαρ τασ παρα τω ματθ. γενεαλογιασ αρχονται την αρχην ποιεισθαι, ωσ προειπομεν, λεγοντεσ οτι εγενετο, φησιν, εν ταισ ημ. ηρωδου βασιλ. τησ ιουδαιασ επι αρχιερεωσ καϊαφα, ηλθε τισ ιω. ονοματι βαπτιζων - ποταμω, και τα εξησ.*

2 *επι* cum ℵABCDEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pl Eus^dem 365 et 398 Thdrt 2, 1247

2 ss Mt 3, 1 ss Mc 1, 1 ss Io 1, 6 ss καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 7.1 καὶ ἦλθεν εἰσ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορ-
4–6 Es 40, 3–5 δάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίασ εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡσ
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ προφήτου· φωνὴ βοῶντοσ
ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποιεῖτε τὰσ

Chron 392 ... ς (= Gb Sz) επ cum minusc vix mu | αρχιερεωσ cum iisdem unc qui επι item F^w al pl b e syr^p aeth Eus^dem bis Thdrt^cod ... ς (= Gb Sz) αρχιερεων cum minusc vix mu it^pler vg cop go Thdrt ^ed Chron Or^int 3, 957 | αννα: H 28. 258. ανα | καιαφα cum ℵABLXΓ ΔΛΠ unc^8 al omn^vid q am fu cop (syr^p mg gr καηαφα) Eus^dem Thdrt Chron ... Ln καϊφα cum CD a b c (e *capha*) f (ff^2. g^1. 2. ut vdtr) l vg ^ed (et ^mss pl ut vdtr) Or^int (:: at ita D it^pler vg ubique) | θεου et. a b e f am fu Or^3, 957 (ex sched^gra et ^comb: ουδεποτε γεγονε ρημα θεου επι τινα των προφ. ει μη νυν μονον – δια τουτο προσ ιω. εγενετο ρημ. θεου. Item Or^int l. l. in comm) et ^4, 127 Eus^dem 428 Chron^392 ... 28. (λογοσ κυρ.) p^parh scr c l q (item^vid ff^2. g^1. 2.) vg^ed et ^mss pl (ut for em) Clem^407 Or^int 3, 957 txt κυριου | επι et. Clem^407 Or^4, 127 Eus^dem 428 Chron^392: Δ 28. Or^3, 957 lib (e sched^gra et ^comb, ut vidimus) προσ | BD ιωανην | τον ζαχαριου cum ℵABCDEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al longe pl Clem^407 Or^4, 127 Chron^392 ... ς (= Gb Sz) τον του ζαχ. cum G 1. 69. 2^pe al vix mu Eus^dem 428 | εν τη ερημω: syr^cu praem *et praedicabat,* posteaque και ηλθεν habet et κηρυσσων om

3. πασαν την cum ℵCDXΓΔΛΠ unc^8 al pler cop Eus^dem 428 Chron^392 ... Ln Ti om την cum ABL al pauc Or^3,719 et ^4,127 (et. ^3, 957 ex sched^gra et ^comb) :: cf Mt 3, 5 ubi similiter pro πασα η ιουδαια LMΓΔ al πασα ιουδ.

4. ωσ (et. Or^4, 127 Chron^392): C Eus^dem428 καθωσ | βιβλω (et. Or Eus Chron): B βιβλιω | E*^vid των λογων | προφητου sine λεγοντ. cum ℵB DLΔ 1. 118. 124. it^pler vg cop syr^cu arm Or^4,127 Eus^dem428 ... ς (Gb^oo) add λεγοντοσ cum ACXΓΛΠ unc^8 (E hiat usq του ιωανν. v. 15) al pler (13. λεγων) f q go syr^utr aeth Chron^392 | εν τη ερημω· ετοιμασατε: de hac verborum distinctione vide ad Mc 1, 3. Eandem sequitur Eus ^dem428: η δια του ιω. φωνη επι τησ ερημου κηρυσσουσα. | κυριου (et. Or^4, 127 Eus^dem428 Chron^392): A al^5 του κυρ. | αυτου (Or^4, 127 προσεθηκε δε ο λουκασ και – πασα φαραγξ – του θεου· ομοιωσ τω μαρκω αναγραψασ το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. αυτου, επιτεμνομενοσ, ωσ προειρηκαμεν, το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. του θεου ημων. Hier^malach.3: „pro eo quod LXX transtulerunt *dei nostri*, Marcus Lucasque dixerunt *eius*"): D^gr υμων, syr^sch et ^cu pers^p *deo nostro*; item Ir^int184 „de quo iterum ait Matthaeus, similiter autem et Lucas: *Hic enim est qui dictus est a domino per prophetam*: *Vox clamantis in deserto*: *Parate viam domini, rectas facite semitas dei* (cdd^2 *domini*) *nostri. Omnis vallis implebitur-salutare dei.*" (cf ad v. 5) Cf et. Cyr^luc140 τι δε βουλεται το· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. του θεου ημων; Postea ο δε ιωαννησ· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. υμων· τουτο δε εστι το ευθειαν ειναι την

τρίβους αὐτοῦ· 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ
βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας καὶ αἱ
τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σάρξ τὸ σωτήριον
τοῦ θεοῦ. 7 8. 5 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτι- 7–9 Mt 3, 7–10
σθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν
ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς
μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν

ψυχην. Rursus post: *αλλ ωσπερ τινος ανταναφωνουντος και λεγοντος· πως ετοιμασομεν την οδον κυριου η πως ευθειας αυτου τας τριβ. ποιησομεν;*

5. *φαραγξ*: ita ℵBCDFGKL²MUΓΔΛΠ al pl ... AHL*SX al permu (10 apud solum Scriv) *-ραξ* | *ευθειας* cum BD^gr Ξ 73. 253* 32^ev a b c ff² g¹ l vg arm Or^4, 127 (*αντι δε του· και εσται παντα σκολια εις ευθειας* [*-αν*?], *χωρις του παντα την λεξιν εθηκε, μετα του αντι ενικου· εις ευθειαν, πεποιηκεναι πληθυντικον· ευθειας*) et ^int3, 958 et ^4, 693 Ir^int184 (*in directa*, sed^cdd2 *in directum*. Praeterea vide ad v. 4) Leo^serm 44 ... ς *ευθειαν* cum ℵACLXΓΔΛΠ unc⁸ al pler d e f q cop syr^cu et ^sch (syr^p aeth) go (Ir^int cdd vide ante; Or^4, 118 non tam ad Lucae textum quam ad Esaiam respicit, quemadmodum etiam *παντα τα σκολια* retinetur) Chron^392 | *αι* (DKL ε) *τραχειαι* (ℵ* *τροχιαι*, ℵ^cD *-χιαι*) *ε. οδ. λειας* (ℵ^cXΔ al mu *λιας*)

6. *του θεου* (et. Or^2, 638 et ^812 et ^4, 127 Ir^int184 Chron^392 al): D aeth *κυριου*. Pro hoc versu syr^cu plene dat Es 40, 5: *et revelabitur gloria domini, et videbit eam simul omnis caro, quia os domini locutum est.*

7. *ουν*: D 1. 13. 28. 69. al⁵ e f go cop^dz *δε* (*et dicebat* syr^cu et ^sch arm aeth) | *οχλοις*: Or^4, 128 urget (*επει οι οχλοι ουκ εν επαινω τασσονται* etc): 1. e^scr al pauc om | *υπ αυτου* (et. Or^4, 128): D b e l q *ενωπιον αυτου* (syr^cu *ad eum* pro *βαπτισθ. υπ αυτου*, item syr^sch sed add *βαπτισθ.*) | X al pauc *γεννηματα* | *υπεδειξ. υμιν* (et. Or^int 3, 959 Eus^dem 428): DΔ *υμιν υπεδ.* (:: ap Mt *υπεδ. υμ.* non fluct)

8. *καρπους αξιους* cum ℵACLXΓΔΛΞΠ unc⁸ al fere omn it^pler vg syr^cu et ^sch et^p mg arm Eus^dem 428 Or^int 3, 959 et ^960: B Or^4, 128 *αξιους καρπ.* (eoque loco Or *προς μεν τους φαρισ. και σαδδουκ.* ap Mt *ποιησατε, ειρηται ενικως, καρπον αξιον της μετανοιας, προς δε τους οχλους πληθυντικως, αξιους καρπους της μετ.*) ... D 106. e go cop syr^ptxt aeth *καρπον αξιον* (:: ut Mt) | *αρξησθε* (Or^4, 128 conlato *δοξητε* ap Mt: *οι μεν γαρ οχλοι νυν αρχην εχουσι - διοπερ αρχονται λεγειν εν εαυτοις - οι δε φαρισαιοι* ap Mt *ουκ αρχονται αλλα προ πολλου τουτο δοξαζουσιν*): Γ 252. *δοξησθε*, L *δοξητε* (Did^manich ap Comb^auctar2, 30 e Mt potius, ex quo et. *καρπον αξιον* habet) | *εν εαυτοις* (D^gr* *αυτοις* omisso *εν*, L *εν αυτοις*) et. Or^3, 145 et ^4, 128: it^pler (non item f q) vg syr^cu (non item syr^utr) arm (aeth non exprim *εν*) Or^4, 272 Amb^luc 2, 74 om | *πατερα*: L 33. syr^cu et ^sch et P c.* arm Or^3, 145 et ^4, 272

Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸσ ἐκ τῶν λίθων τούτων
ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸσ τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκ-
κόπτεται καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 10 $^{9.\ 10}$ Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ
ὄχλοι λέγοντεσ· τί οὖν ποιήσωμεν; 11 ἀποκριθεὶσ δὲ ἔλεγεν αὐτοῖσ·
ὁ ἔχων δύο χιτῶνασ μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα
ὁμοίωσ ποιείτω. 12 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν
πρὸσ αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; 13 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·

(φησι και ο σωτηρ· μη αρξησθε λεγειν οτι πατερα εχομεν τον αβρααμ, ἤ· μη δοξητε λεγειν· πατερα εχ. τ. αβρ., ita ut Lucae οτι tribuat, non item Matthaeo) (et. Did l. l.) praem οτι | x y^{scr} al pauc εχωμεν

9. ηδη δε και (c *iam autem et*): D cop go (Did ut ante) om και (:: ut Mt), item *iam autem* b e q, *iam enim* f ff$^{2\cdot vid}$ g$^{1\cdot}$ l vg, *iam quid enim* a ... syr^{cu} *et ecce*, syr^{sch} arm *ecce autem* (contra syr^{p} *ecce autem et*), Or^{int} ^{3,959} ter et ^{960} *ecce*, aeth Amb^{luc2,76} *quia iam* | ουν (et. Or^{4,128} et ^{129}): c cop^{dz} δε ... b ff$^{2\cdot}$ arm om | δενδρον: D om | καρπον καλον et. b c e f g$^{1\cdot}$ l vg (et. em ing etc) cop aeth go Or^{int3,959} et ^{960}: D syr^{cu} et ^{sch} καρπουσ καλουσ ... nil nisi καρπον habent a ff$^{2\cdot}$ am for perus Or ^{4,128} (addit: το μεν γαρ μη εχον καρπον ουδε καλον εχει καρπον) et ^{129} Ir^{int279} ex cdd pler (non addit nomen evglstae, sed propter testes in Lc omittentes — ap Mt non omittitur — ad Lc adhibendum est Ir^{int} testimonium): hinc Ln[καλον]. Nec incredibile est ipsum Lucam omisisse.

10. επηρωτων (x 69. -τουν) et. (*interrogabant*) a f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg syr^{omn} ... D 244. επηρωτησαν, item *interrogaverunt* b c e ff$^{2\cdot}$ l q | λεγοντεσ (b e l q *et dixerunt*): syr^{cu} om | ουν (a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg cop^{edd} syr^{utr}): D al^{3} b c e l q cop^{dz} syr^{cu} aeth Or^{int3,960} om | ποιησωμεν (Gb′) cum ℵABCDFHLMSVXΓΔΛΠ al pl go aeth ... ς (≙ Sz) ποιησομεν cum GKU 1. al permu; item *faciemus* it vg Or^{int3,960}. Praeterea D b g$^{1\cdot}$ q gat syr^{cu} add ινα σωθωμεν (d *ut salvi simus*, Latt^{rell} *ut vivamus*)

11. αποκριθεισ δε: U al pauc ο δε αποκριθεισ, e *ille autem*, syr^{cu} *ille* | ελεγεν cum ℵBC*LX 1. 13. 33. 69. 124. 131. c f l vg (et δ, item *dixit* a b d e g$^{1\cdot}$ q go syr^{cu} et ^{utr} ... ς Ti λεγει c. AC^{2}D^{gr}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | μεταδοτω (syr^{cu} *det unam ex eis*) τω: U al pauc -δωτω τω, L -δωτο, K -δότῶ

12. τελωναι (Or^{int3,959} et ^{960}): D a add ομοιωσ | βαπτισθηναι: CKXΠ al^{60} fere syr^{p} c. ob. cop^{dz} mg Or^{int3,959} et ^{960} add υπ αυτου | ειπαν cum C*D ... ς ειπον cum ℵABC^{3}LXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | διδασκαλε: syr^{cu} om | ποιησωμεν cum ℵABCDFHKLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς ποιησομεν cum GU 1. al permu, item rursus *faciemus* it vg. Praeterea D add ινα σωθωμεν (non item b etc nec syr^{cu})

13. ο δε: syr^{cu} non exprim | ειπεν προσ αυτουσ: ℵ* om (^{c} suppl): id quod lectione in aliis fluctuante commendatur | πρ. αυτουσ: D (et „colb“ ap Wtst) a (*quibus ipse ait*) e f l q mt (ut a) αυτοισ ... 64. b

μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων
δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντεσ· τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖσ; καὶ
εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μηδένα διασείσητε, μηδένα συκοφαντήσητε, καὶ
ἀρκεῖσθε τοῖσ ὀψωνίοισ ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντοσ δὲ τοῦ λαοῦ καὶ 15ss Io 1, 15 ss
διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖσ καρδίαισ αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου,
μήποτε αὐτὸσ εἴη ὁ Χριστόσ, 16 $^{10. 1}$ ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ 16s Mt 3, 11 s Mc 1, 7 s
Ἰωάννησ· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶσ· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερόσ

ff^{2} plane om | μηδεν: ΑΔ 253. Const^{2,39,1} μηθεν | πλεον: c πλειον ... v al^{5} om ... D syr^{sch} add (syr^{sch} praem) πρασσετε, ac post υμιν habent πρασσειν. It^{pl} vero i. e. a b c e ff^{2} g^{1} l q mt syr^{cu} aeth πρασσετε (Π al πραττετε, it^{pl} mt gat *exigatis*) post (syr^{cu} ante) πλεον transponunt. Alludit Clem^{306}: - παραγγελλει αρκεισθαι μονοισ τοισ οψωνιοισ, τοισ δε τελωναισ μηδεν πλεον πρασσειν παρα τα διατεταγμενα

14. επηρωτων (Χ -ρωτουν) cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al omn^{vid} a e f l vg syr^{omn} ... CD b c g^{1} ff^{2} l q επηρωτησαν | δε: c fu om (c *interrogaverunt etiam et milites*) | αυτον: D c om | στρατευομενοι: 28. 118. 209. al^{10} go οι στρατ. | λεγοντεσ: q syr^{cu} om | ποιησωμεν cum ℵBC* et***DFHLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς Ln ποιησομεν cum AGKU 1. al permu, item ut vv. 10 et 12 it vg. Praeterea D (ut bis supra) add ινα σωθωμεν | και ημεισ post τι ποι. cum ℵBC*LΞ 1. 69. 124. b c e f ff^{2} g^{1} l q vg syr^{cu} et ^{sch} ... ς ante τι ποι. cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go syr^{p} cop (*quid nos quoque faciemus*) arm aeth ... D 7^{ev} om | και ante ειπεν: D e o δε ... b q cop^{petr4} syr^{cu} et ^{sch} om | προσ αυτουσ cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn go ... Ln Ti αυτοισ cum BC*DLΞ 1. 33. it vg (:: saepe pro πρ. αυτ. substituere dativum, cf v. 13) | μηδενα pri: Λ 12. 119. 229** 8^{pe} praem μηδενα αδικησητε | μηδενα sec cum ℵ*H syr^{cu} et ^{sch} cop (*ne concutiatis quemquam, ne faciatis cuiquam iniuriam*) ... ς Ln Ti μηδε cum ℵ^{c}ABCDLΞ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} al

15. αυτων: ℵ^{a} εαυτων | περι του (et. Or^{4,132}): DΞ 1. 69. 131. 435. al^{15} Eus^{theoph140} (- οτι παντων διαλογιζομενων περι ιω. μηποτε -) om του | BD ιωανου | syr^{cu} pro προσδοκωντοσ etc: *et homines qui illum audiebant cogitabant inter se et dicebant: Estne* etc non exprimens περι τ. ιω. quae verba syr^{sch} post του λαου pon | μηποτε: 1. 131. μητι | ειη: L 69. y^{scr} 258. 47^{ev} ει... 239. 299. εστι

16. απεκριν. λεγ. πασιν (ℵ^{c}L πασ. λεγ.) ο ιωανν. (B ιωανησ) cum ℵ(et* et^{c})BL e Or^{4,132} ... ς Ln Ti απεκριν. ο (E al pauc om) ιωανν. (124. a b l mt arm om ο ιω., Χ 33. 131. cop post απασιν vel πασιν pon) απασι (K*Ξ 1. 131. al πασιν, Γ om) λεγων (K* et^{2} f ff^{2} q vg post ο ιω. pon) cum ACEFGHMSUVΔΛΞΠ(KΓ) al pl (it^{pl} vg, c *respondens dixit iohannes omnibus*, b l *respondens ait* [l *dicit*] *omnibus*) go syr^{p} ... D επιγνουσ τα νοηματα αυτων ειπεν ... syr^{cu} nil nisi *dixit illis*, syr^{sch} *respondit Iohannes et dixit illis*, Eus^{theoph140} απεκριν. ο ιωανν. | μεν: D om | υδατι βαπτιζ. υμασ cum ℵABCXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ff^{2} (l *aqua*

μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ,
αὐτὸσ ὑμᾶσ βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17 [11.5] οὗ τὸ πτύον
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν
τὸν σῖτον εἰσ τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ.

---

vos babtizo) vg syr[p] aeth Or[4,132]; item *βαπτ. υμ. υδατ.* (*in aqua* cop Or[int semel]) f cop syr[cu] et [sch] go Or[int 3,961 bis] ... D 1. 13. 69. 131. 124. e Amb[luc 2,77] *υμασ βαπτιζ. εν υδατι*, Eus[dem 428] *υμασ υδατ. βαπτ.*, a b c q mt go Amb[luc 2,79] *vos* (q mt add *in*) *aqua baptizo*. Praeterea CD a b c e ff[2.] g[1.] l q gat mt Amb[luc 2,77] (non item f vg) syr[p mg] (in cod assem[2.]) add *εισ μετανοιαν* (e *in aquam paenitentiae*): non item Or[4,132] et [133] (*μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το· εισ μετανοιαν*) Or[int 3,961] Eus[dem 428] | *ερχεται δε* (V om *δε*) et. Or[4,132] et Eus[dem 428]: D l Or[int 3,961] *ο δε ερχομενοσ* (:: e Mt) | *ο* (D om) *ισχυροτ. μου* (C *εμου*): D l add *εστιν* ... L al[6] Eus[dem] add *οπισω μου* (Or[int 3,961] *qui autem post me venit*; syr[sch ed] *ερχετ. δε οπισ. μου*) | *ικανοσ*: M 13. 69. 124. x[scr] add *κυψασ*. Contra Or[4,135] *μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκα και ιωαννη ειρημενον*. Item Aug cons[2,26] *de calceamentis ergo hoc a Luca distat quod addidit* (i. e. Marcus) procumbens. | *των υποδηματων* (Or[4,136] *ετι περι των υποδηματων των παρα τοισ τρισιν ουτωσ ονομασθεντων ευαγγελισταισ διαλαβωμεν, συγκρινοντεσ εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικωσ ονομασθεντι*): D cop syr[p] *του υποδηματοσ* (Clem[679] *ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ τον ιμαντα του υποδηματοσ λυσαι κυριου* ad Ioh conformatum. Etiam liberius[241] *ουκ αξιοσ ειναι ομολογων τον ιμαντα των υποδηματων λυειν του κυριου*). Praeterea *λυσαι τ. ιμ. των υποδ.* reddunt a b ff[2.] l q arm Amb[luc 2,80] *calciamenta portare*, item Eus[dem 428] *ου ουκ ειμι αξιοσ τα υποδηματα βαστασαι* | *αυτου* (et. c e f vg Or[4,132]): A *αυτων* ... D a b ff[2.] l q arm (Eus[dem] vide ante) om | *αυτοσ* (suppl ℵ[a]): ℵ* om | *αγιω*: 63. 64. Tert[bapt 10] (*ipse profitetur – in sola paenitentia tinguere, venturum mox qui tingueret in spiritu et igni*) Aug[cons 2,26] (*de baptismo autem hoc ab utroque* [distat] *quia non dixit* [Marcus] et igni, *sed tantum* in spir. sancto. *Sicut enim Matthaeus, ita et Lucas dixit, et eodem ordine*: Ipse vos baptizabit in spiritu et igni, *nisi quod Lucas non addidit* sancto, *sicut Matthaeus dixit*) om. Cf et. Heracl? ap Clem[eclog 25] (pag [985]) *ο ιωανν. φησιν οτι εγω μεν υμασ υδατι βαπτιζω, ερχεται δε μου οπισω ο βαπτιζων εν πνευματι και πυρι.*

17. *διακαθαραι* cum ℵ*B a (*ad purgandam aream*) e (*ut emundet aream*) cop arm Ir[int 17] (*emundare*). Cf et. Heracl ap Clem[eclog 25] (ut ante) *ενιοι, ωσ φησιν ηρακλεων – ουτωσ ακουσαντεσ το αποστολικον· το γαρ πτυον εν τη χειρι αυτου του διακαθαραι την αλω, και συναξει τον σιτ. εισ την αποθ., το δε αχ.* etc ..... ς Ln Ti *και διακαθαριει* (:: ut Mt) cum ℵ[a]ACDLXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] (Λ 234. *κ. καθαριει*) it[pl] vg etc Ir[gr 17] Or[int 3,963] | *συναγαγειν* cum ℵ*B e arm, item ℵ[a] *συναξαι* ... ς Ln Ti *συναξει* (:: ut Mt) cum ℵ[c]ACDLXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν
λαόν· 19 [12. 2] ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ 19 s Mt 14, 3 ss Mc 6, 17 ss
περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων
ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, 20 προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ Mt 4, 12 Mc 1, 14
πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.

21 [13. 1] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ 21 s Mt 3, 13 ss
Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, Mc 1, 9 ss Ioh 1, 21 ss
22 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περι-

etc (vide ante); sed D syr^sch post σιτον pon | DEGA al^10 fere τον μεν σιτον | την: D 13. om | αυτου: ℵ^a (nisi est ^ca; rursus enim restituitur a^cb vel ^ca) D 13. e cop^wi et^petr 4· (Or^int 3, 359 ex Mt videtur; ^3, 963 ex Lc habet αυτου) om | κατακαυσει (ℵ^a): ℵ* κατασβεσι

18. παρακαλων: D παραινων

19. τετρααρχης cum ℵ*c cop: cf ad 3, 1 ... ς Ln Ti τετραρχης cum ℵ^c etc: cf ad 3, 1 | υπ αυτου: F cop syr^sch υπο ιωαννου. Similiter M^mg initium lectionis ecclesiasticae notatum habet: τω καιρω ηρωδ. ο τετραρχ. ελεγχ. υπο του ιωανν. περι etc, item al^evgll | του αδελφ. αυτ. sine φιλιππ. cum ℵBDLΓΔΛΞ unc^8 al^120 fere it vg (et. Lcif) go arm^ed ... ς (= Gb Sz) praem φιλιππου (:: e Mt ubi non fluct) cum ACKXΠ al mu cop syr^utr arm^edd aeth | ων εποι. πονηρ. ο (X al pauc om) ηρωδης (127. 132. 234. 235. ο ηρωδ. pon ante πονηρ., e l syr^sch pers^p om) ita et. ℵ^c: ℵ* των πονηρων ων εποι. ο ηρωδ., item a b c f ff^2· g^1· 2· (l) q vg Lucif *et de omnibus malis quae fecit* (l gat *faciebat*) *Herodes* (l om). Contra e *et propter omnia quae fecit nequissima*. d *et de omnib. quibus fecit malis herodes*

20. και et. c e f ff^2· g^1· 2· q vg: 251. 258. a b l mt Lcif om | κατεκλεισεν (D ενεκλισε, it vg *inclusit*, 2^pe απεκλ.) sine και cum ℵ*BDΞ b e (cop *adiiciens-proiecit*) (Eus^hist 3, 24, 5 και ο λουκας-φασκων, ως αρα προσθεις ηρωδης οις διεπραξατο πονηροις, κατεκλεισε τον ιω. εν φυλακη) | BD ιωανην | φυλακη sine τη cum ℵBDKLMAΞΠ al^15 arm go Eus hist (vide ante) ... ς Ti τη φυλ. cum ACEFGHSUVXΓΔ al pl

21. εν τω βαπτισθηναι (e al? vg *cum baptizaretur*): 28. z^scr al pauc Chron ^394 μετα το βαπτ. Item it^pler Amb^luc 2, 83 *cum baptizatus esset* | απαντα (131. e om): ℵ al pauc παντα | ανεωχθηναι (et. Chron^394): D ανοιχθηναι

22. σωματικω: K -τικως, 254. vero σωματικως εν ειδει ισω περιστερας ως cum ℵBDL 33. Or^4, 150 ... ς Ti ωσει (:: ut Mt) cum AXΓΔΛΠ unc^8 (deficit F) Eus^steph suppl 270 (libere sic: και επι τουτοις απασιν ιυ φησι βαπτισθεντος και προσευξαμενου εγενετο ανοιγηναι τον ουρ. και καταβηναι το πν. ωσει περιστεραν και φωνην εκειθεν ενεχθηναι· συ ει etc)

9, 35 στερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· σὺ εἶ ὁ υἱόσ
μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
23 ss Mt 1, 1—17 23 $^{14.\ 3}$ Καὶ αὐτὸσ ἦν Ἰησοῦσ ἀρχόμενοσ ὡσεὶ ἐτῶν τριά-

---

22. *επ*: D *εισ*, item it^{pler} vg *in ipsum* (f *super ipsum*) | *εξ*: A *απ*, D *εκ του* | *γενεσθαι* sine additam (Gb″) cum ℵBDL a b c e g$^{1\cdot vid}$ l vg cop Amb$^{luc\,2,83}$ ... ς add *λεγουσαν* cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q go syr^{utr} arm aeth, item A 13. 69. 262. al pauc *προσ αυτον λεγουσαν* :: cf Mt et ap eum evg Ebion ex Epiph^{138} | *εν σοι*: X al aliq f cop^{wi} go Eus$^{steph\,270}$ (non item^{271}) *εν ω* :: ut Mt. Contra Aug$^{cons\,2,31}$ *quod alius* (Mt) *dicit*: in quo mihi complacui, *alius* (Mc): in te complacui, *alius* (Lc): in te complacuit mihi | *ευδοκησα* cum ℵBF^{w}KMUΔΠ 1. 11. 33. 69. 127. 346. al^{45} fere Eus$^{steph\,270}$ et^{271} ... ς *ηυδοκ.* cum AEGHLSVXΓΔ al pl. Pro *συ ει - ευδοκησα* habent D a b c ff^{2*} l (non item e f ff^{2**} g$^{2\cdot}$ q vg, nec magis Eus^{steph}) *υιοσ μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε.* Eandem lectionem testatur Aug$^{cons\,2,31}$: *Illud vero quod nonnulli cdd habent secundum Lucam, hoc illa voce sonuisse quod in psalmo scriptum est*: Filius meus es tu, ego hodie genui te: *quamquam in antiquiorib. cdd. Gr. non inveniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis exx. confirmari possit, quid aliud quam utrumque intelligendum est quolibet verborum ordine de caelo sonuisse?* Item Iuvenc^{1,364} (ap Gall^{4,605} *Ablutumque undis Christum flatuque perunctum Alloquitur*: *Te nate hodie per gaudia testor Ex me progenitum* etc) Alia testimonia Latina vide ap Sabatar ad h. l. Sed cf et. quae ad Mt exscripsimus ex Evg Ebion, item Iust$^{tr\,88}$ et^{103}. Praeterea cf Clem^{113}: *αυτικα γουν βαπτιζομενω τω κυριω απ ουρανων επηχησε φωνη μαρτυσ ηγαπημενου· υιοσ μου ει συ αγαπητοσ, εγω σημ. γεγενν. σε.* Item Method$^{conv\,719}$ (ap Gall^{3})

23. *και αυτοσ ην ισ̅* (*ισ̅* sine articulo cum ℵBLUX 33. al aliq; contra ς Ln Ti *ο ισ̅* cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chron) cum ℵABEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler go Or$^{int\,3,965}$ Chron^{457}; item 13. 124. 346. a b c e f g$^{1\cdot}$ l q vg syr^{p} arm Eus$^{steph\,228}$ *και αυτ. ο ισ̅ ην* (*et ipse Iesus erat*) ... D Hipp mai^{7,74} Ath (ap Gall^{5,170}) Epiph^{432} *ην δε* (Hipp add *ο*) *ισ̅* (Epiph^{439} *οτι ην ισ̅*, ^{746} *οτι ην αυτοσ ο ισ̅*. Cf et. Clem^{407} *ην δε ισ̅ ερχομενοσ επι το βαπτισμ. ωσ ετ. τριακ.*), cop Ir$^{int\,148}$ *Iesus autem erat*, syr^{sch} *ipse autem Iesus erat* | *αρχομ. ωσει* (Hipp Epiph *ωσ*) *ετ. τριακ.* cum ℵBLX 1. 33. 118. 131. 209. e^{scr} b c g$^{1\cdot}$ l q vg Hipp l. l.) Or^{3,406} Or$^{int\,3,966}$ Eus$^{steph\,228}$(et^{270} *και αυτοσ ην αρχομ. ο ισ̅ ωσ ετων τρι.* etc) Ath (l. l.) Epiph^{746} Amb$^{luc\,3,1}$ al (Ir$^{int\,148}$ *quasi incipiens trig. annorum, cum veniret ad baptismum*); item 13. 69. 346. Epiph^{439} (sed nec^{746} nec^{432}) *αρχομενοσ ειναι ωσ ετ. τρι.* ... ς Ln *ωσει* (D al aliq *ωσ*, Γ om) *ετων τριακ.* (M^{mg} add *ων*) *αρχομενοσ* (124. e f mt syr^{sch} aeth om; syr$^{p\,mg}$ Chron^{457} *αρχ. ειναι*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pl a go syr^{p} Cyr$^{luc\,149}$ Chron ^{457} | *ων υιοσ* (Or *υι. ων*) *ωσ ενομιζετο* c. ℵBL 1. 118. 131. 209. a (*filius ut existimabatur*) Or^{3,965} (ex sched^{gra} et^{com}) Afric (ap Eus$^{hist\,1,7,4}$ *οσ ην υιοσ, ωσ ενομιζετο, και γαρ και τουτο προστιθησι, του ιωσηφ* etc) Eus$^{steph\,228}$ et^{270} Ath (l. l.) Epiph^{432} et^{439} et^{746} al ... ς *ων* (X *ων·*) *ωσ ενομιζ. υιοσ* c. AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*sicut extimabatur filius*)

κοντα, ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεὶ 24 τοῦ
Μαθθὰθ τοῦ Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ

Ad v. 20 supple: ... ς Ln Ti και κατεκλει. cum ℵ^c ACLXΓΔΛΠ unc^9 al omn it^pl vg syr^utr et^hr go etc

vg (*ut putabatur filius*) cop syr^p arm aeth (Chron^457 omisso ων) ... D ωσ ενομειζετο ειναι υιοσ, item *quod putabatur esse filius* c ff^2. g^1. l*, *quod videbatur esse fil.* q, *sicut putabatur esse fil.* e, *quod videbatur et dicebatur esse fil.* b, *qui putab. esse fil.* l^2 Amb^luc 3, 1, syr^sch *et existimabatur filius* | ιωσηφ sine articulo cum ℵABDLXΔΛΠ unc^7 al pler Or^3, 965 Epiph^1039 ... Ti του ιωσηφ cum HΓ 1. 118. 131. 209. c^scr Afric (ap Eus^hist l. l.) Eus^steph 228 et ^270 Ath (ap Gall^5 l. l.) Epiph^432 et ^439 et ^746 Cyr^luc 161 (ει και υιοσ ην ωσ ενομιζ. του ιωσ.) | του ηλει usq του ναθαν (v. 31): D ratione Matthaei a versu 16 usq ad v. 10 ad Lucam translata sic: του ιακωβ τ. μαθθαν τ. ελεαζαρ τ. ελιουδ τ. ιαχειν τ. σαδωκ τ. αζωρ τ. ελιακειμ τ. αβιουδ τ. ζοροβαβελ τ. σαλαθιηλ τ. ιεχονιου τ. ιωακειμ τ. ελιακειμ τ. ιωσεια τ. αμωσ τ. μανασση τ. εζεκεια τ. αχασ τ. ιωαθαν τ. οζεια τ. αμασιου τ. ιωασ τ. οχοζιου τ. ιωραμ τ. ιωσαφαδ τ. ασαφ τ. αβιουδ τ. ροβοαμ τ. σολομων. In E aliis mu singulorum nominum ordo inde perturbatus est quod scriptores in columnis describendis errarunt. Hinc in E (fol. 165. vers. fol. 166. rect. et vers.) ordinis restituendi caussa ita legendum est ut ab του ηλει, cui perperam addit (cum g^scr) του ιακωβ, et τ. ματθατ ad alterius col. prima nomina tria transeatur, tum rursus ab ιωσηφ priore col. posito pergatur usque ad μαθατ (fol. seq.). Inde transeundum est ad alterius col. nomen quartum τ. λευι usque θαρα. Iam sequitur pri. col. ναχωρ usq νωε, indeque λαμεχ usq τ. θεου | ηλει (ἠλ- ita ESΛ al pl^vid, item it^pler vg *heli*; KΠ 126. tisch^4. al mu^vid ἡλι item b e *eli*) c. ℵABEGHMSΓΛ al pl Chron^457 ... ς Ln ηλι c. KLUVXΔΠ al permu
24. μαθθαθ cum ℵ (D μαθθαν, vide ante) ing em (uterque *matthath*; et. M^mg c^scr ματταθ, Chron^457 ματταθα). Cf et. v. 29 (μαθθαιοσ ubique edidimus, nec vero aliis testibus quam ℵBD utitur) ... ς Ln ματθατ cum ABEGHSVΛΠ al pl cop vg (*mathat*, sed fu *matthat*; am *mattat*) go (*matthatis*) ... KLM^txt UXΔΓ al permu (et. tisch^4.) syr^p ματθαν (minusc aliq μαθαν). Porro b e q *matthei*, a *mattheae*, f *mathi*, ff^2. g^1. l *matthiae*; arm *matathia*, aeth *mati*. Ceterum Afric ap Eus^hist 1, 7, 4 om τ. μαθθαθ τ. λευει (κατα λουκαν ομοιωσ τριτοσ απο τελουσ μελχι, οὗ υιοσ ο ηλι ο του ιωσηφ πατηρ), nec aliter ipse Eus^steph 228 et ^270, nec magis Amb^luc 3, 15 (*Lucas vero Ioseph - filium Heli, Heli autem filium Melchi esse descrips.*). Accedere videtur et. Ir^int 219 propter numerum generationum quem indicat: *Lucas genealogiam, quae est a generatione domini nostri usque ad Adam, septuaginta duas generationes habere ostendit.* Ad μαθθαθ cf et. Aug^quaest in deuter 3, 573: *secundum Matthaeum Mathan est avus Ioseph, secundum Lucam vero non Mathan sed Mathat. Quod si quisquam putat esse tantam similitudinem nominis, ut ab scriptoribus in una littera erratum sit - quid de istorum patribus dicturus est? Nam sec Luc Mathat filius fuit Levi, sec Matth autem Mathan ex Eleazar genitus* etc | λευει cum ℵB (ita ipse * ex ηλει

25 τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼσ τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἐσλεὶ τοῦ Ναγγαὶ
1 Chr 3, 17 Esr 3, 2 26 τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ
27 τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ
Νηρεὶ 28 τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ

---

correxit) ΓΓΛ 1. 69. al mu (go *levveis*) ... ς Ln λευι cum ALXΔΠ unc7 al longe pl. Cf et. ad v. 29 | μελχει cum ℵABEGHLMSΓΔΛ al mu ... ς Ln μελχι cum KUVXΠ al pl | ιανναι cum ℵBLΔ 33. 69. (1. ιωανναι) al pauc item (*iannae* b ff2· l am for ing, *iamnae* em, *ianne* c f q vg, *iane* g2·) itpl vg syrsch cop (ιαννη) aeth (*ionae*) ... ς ιαννα cum AE2GKMU VΠ al pl arm syrp Chron457; item X αννα, a *anne*, e *annae* ... E*Λ al pauc ιωαννα, Γ al pauc ιωανναν, SH ιανναν

25. ματταθιου c. ℵAEKLMSUΓΔΛΠ al pl q (*mattathiae*) cop go syrp aeth; item B* μαθθαθιου (B3 ματθ.), X al pauc ματατθιου, f vg *mattha-thiae* ... G al pauc ματθαιου, HV 33. al permu ff2· l** syrp arm ματ-θιου (*matthiae*) ... a b c e l* om του ματταθιου του αμωσ | ναουμ: e *natum*, g2· l *navum*, ff2· *anum* | εσλει cum ℵABEGHMSΓΔΛ al mu ... ς εσλι cum KUVXΠ al permu ... L al mu f cop go aeth εσλιμ (hscr vscr 7pe εσλειμ). Latini sic: *esli* (ἐσλ. et. EΠ al unc et minusc pl) c g2· q am em for ing mt; *hesli* g1· l vged; b ff2· *sedi*, a *seddi*, e *aedi* | ναγγαι (syrp): A al pauc syrsch ναγαι, U 126. al pauc cop ναγγε, Δ ναιγαι (sed correctum ναιγγαι, δ *nagae*), a l* *nance*, f *nagges*, b *maggae*, c *magge* ... FW al mu αγγαι ... V2 σαλμον

26. τ. μααθ (ff2· g1· q): 69. 346. f l** μαατ, *maat*, copdz μαθ, g2· *ma-thath* ... a b c e l om | ματταθιου cum ℵABXΓΔΛΠ etc: L al pauc μα-ταθιου, hscr 49ev 150ev 3pe 10pe μαθθαθιου, zscr μαθθαδιου, al pauc ματθαθιου, H al pauc ματθιου, al ματθαιου, et aliter | σεμε-ειν cum ℵBL, item *semein* b e go cop ... AEGHMSV*XΓΛ tisch4· al permu σεμεει, item ς Ln σεμεΐ cum KUΔΠ al perm (vrecens λευι), item *semei* itpl (a *semeia*) vg syrutr arm aeth | ιωσηχ cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 131. 209. 346. tisch** al10 fere b c (*iosec*) e ff2· (*osehc*) g1· 2· l** (* *oseae*) am cop arm ... ς Ln ιωσηφ cum AXΔΛΠ unc8 al pler a f q vg (for mt *ioseth*) go coppetr** syrutr aeth | ιωδα (V ιωδ, Γ ἰωδᾶ) cum ℵBLXΓ 22. 33. 69. tisch4·** al15 (1. ἰωαδά) g1· am em for harl ing mt (δ *iuda aut ioda*) go copdz ... ς Ln ιουδα cum AΔΛΠ unc8 al pl a b (*iudae*) c e f ff2· g2· l (*iudae*) q vged tol (*iudae*) cop syrutr arm aeth

27. ιωαναν cum ℵaABEGΔΛ al pl vgcdd (ap Ln) syrutr, item LXSVΓ tisch4· al cop ιωανναν ... ℵ*U al mu arm aeth ιωναν, b *ionae*, q *ione*, H al pauc ιαναν ... ς ιωαννα cum KMΠ al mu a c e f ff2· (*ioannae*) g1· 2· l (* *iohann*) go | ρησα: e *sarec* | ΛΛ 42. ζορομβαβελ | νηρει cum ℵABEG HLMSΓΔΛ al pl ... ς Ln νηρι cum KUVXΠ al permu ... f *nerim*, c *meeri*

28. μελχει cum ℵABEGHLMSΓΔΛ al pl ... ς Ln μελχι cum KUVXΠ al pl | αδδει cum ℵABEGHMSΓΔ al permu ... ς Ln αδδι cum KUVΛΠ al pl; item L ανδι, X αδαι, e *asdi* | κωσαμ (ita ℵc, c f g1· am *cosam*, g2· *cho-sam*, a ff2· vg *cosan*): ℵ* κωσα, b q *cosae*, l *chosae* (c *caese*) | ἐλμ- ita EKΓΛΠ al plervid a e f q em ... Ln ἑλμ- cum minusc non ita mu b c

τοῦ Ἢρ 29 τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρεὶμ τοῦ Μαθθὰθ
τοῦ Λευεὶ 30 τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ
τοῦ Ἐλιακεὶμ 31 τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ 2 Sam 5. 14
Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ 32 τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸσ τοῦ 32 s Ruth 4, 18–22

g1. 2. am ing fu for | ελμαδαμ cum ℵBL 33. al (item al aliq ελλαδαμ) a (*elmadan*) b (*hermadam*) c (*helmadam*) e (*etmadam*) g1. (*helmadan*) vg (vged fu ing for al -*adan*, am em harl -*adam*) cop ... ς ελμωδαμ cum AXΔΛΠ unc8 al pl f q go (*ermodam*) syrp (syrsch *elmudad*) aeth, item Γ al pauc ελμωδαν, g2. *helmodan* | ηρ ut EHKSΓΛΠ al plervid itpler em for harl *d*: Ln ηρ ut kscr al vix mu f vg (certe ex cdd mu) go

29. ιησου cum ℵBL 13. 33. 69. 346. al pauc (similiter Γ 1. 131. ιησω) a b c e f g1. 2. l (ff2.blanch *iozes iesu*, ff2.sabat *filius zoses*) vg cop arm ... ς ιωση c. AEGHKMSUVΔΛΠ al pl q go (*iosez*) syrsch; X ιωσηχ | ελιεζερ: ℵ* e ελιαζερ (e*-*zar*, e**-*zer*), ℵc ελιαιζερ, 69. 346. arm aeth ελεαζερ | ιωρειμ c. ABLXΓΔΛΠ unc6 al pl: ℵUV 33. al mu ιωριμ ... Γ al pauc (1. ιωραιμ) f g2. ing* syrsch arm aeth ιωραμ (syrp *ioria*, syrp mg *iotham*) | μαθθαθ cum ℵ*(μαθθααθ) et c ing (*mattiath*), item (ita Ti) B* 346. μαθθατ, item AKΠ 33. al mu (6 ap Scriv) ματταθ, L ματτθ, X al pauc ματταθιου ... ς Ln ματθατ cum B3GHMSUVΔΛ al pl cop, E al pauc μαθατ, vg *mathat*, l for *matthat*, am *matthad*, em *mathad* ... a *matthatae*, c *matthatam*, e *matal*, syrsch *matitha*; 69. ματτθα (ex μαστθα corr), b *mattha* ... Γ 1. al pauc q syrp ματθαν | λευει cum ℵABGHLΓΛ al mu (go ut supra) ... ς Ln λευι cum EKMSUVΔΠ al pl, X λεμι ... b om

30. συμεων: a e vged (sed am fu for ing *symeon*) *simeon* ... b *symae* | ιουδα: Δ ιουδαι (*d* *iudae*) | ιωναμ cum ℵBΓ 1. al15 fere c e g1. copdz syrsch etp mg arm ... ς Ln ιωναν cum AGHLMSUVX al permu copedd syrptxt ... a g2. vg *iona*, b f ff2. l q *ionae* ... EKΔΛΠ al mu ιωαναν (K al pauc -νναν), go *iohannae* | ελιακειμ: 33. al aliq -κιμ

31. μελεα: hoc accentu EK tisch al mu, MSUΠ al μελέα, ς Ln μελεᾶ cum minusc: a b e l* om (non item c g1. 2. l** q; f *mele*, ff2. *melsivae*; arm *melthi*, Chron 458 μελχεα | μεννα cum ℵBLX 33. (157. al pauc μενα) c g1. g2. l** vg copschw arm; item Γ 1. 131. q μεναν, copwi vgms (ap Ln) μενναν ... a e *enam*, b l* *enan*, ff2. *cenam* ... ς μαϊναν cum EGHK MSUVΔΛΠ al pl f (*mainan*) go syrp aeth Chron ... A 49. 51. om, hinc Ln [μεννα] | ματταθα: X al pauc ματαθα ... B μετταθα | ναθαμ cum ℵ*B c e (hi2 *natam*; q *mattan*) ... ς Ln Ti ναθαν cum ℵcALXΓΔΛΠ unc rell al fere omn a b (*natan*) f g1. 2. l vg cop go etc | δαυειδ cum ℵAB*DHLΔ (G δαειδ) 1. (go *daveidis*). Cf et. ad Mt. 1, 1 ... ς δαβιδ cum minusc, Gb Sz δαυιδ cum EKMUXΛ al, SΓΠ al δᾱδ

32. ιωβηδ (ℵ*B -βηλ) cum ℵcAFwLMUXΓΔ 33. 69. 346. al plus15 c *d* cop aeth ... ς ωβηδ (Dgr* ωβηλ) cum Dgr recent EGHKSVΛΠ al pl (et. carp ev itpler (sed a b e ff2. g1. l q *obeth*; d f vg *obed*) go Chron | βοοσ cum ℵc (ℵ* βαλλσ, altero λ notato) ABDLMtxtXΠ 33. 69. al (et. carpev) a b e l* arm cop (*boes*) aeth (*boas*) ... ς βοοζ cum EGHKMmgSUVΓΔΛ al pl c f ff2. g1. l** q vg go Chron

Chr 2, 1 ss 34 s 1 Chr 17, 24 ss Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν 33 τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ
τοῦ Ἑσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα 34 τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ
τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ 35 τοῦ Σεροὺχ τοῦ Ρα-
36—38 1 Chr 1—4 γαῦ τοῦ Φαλὲκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36 τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρ-
φαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37 τοῦ Μαθουσαλὰ

---

32. *σαλα* cum ℵ*B aeth ... ς Ln Ti *σαλμων* cum ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc^{rell} al omn^{vid} it vg cop go etc (Chron arm^{ed} *σαλμαν*) | *ναασσων*: X al pauc *νaασων*, q vg^{cdd} aliq *nasson*, e *nassem*

33. *τ. αμιναδαβ* cum ℵ^{c}AEGHKLM^{mg}UVXΓΔΛΠ etc, item (ut Ti) D *αμειναδαβ*, Chron [458] *αμηναδαβ*: ℵ* *αδαμ* (aeth *τ. αδαμ τ. αμιναδαβ*) ... M^{txt}S 1* 28. 69. 126. 131. 209. al plus^{40} syr^{p} *αμιναδαμ* ... B om | *τ. αδμειν* (ℵ 69. al *-μιν*, Γ al *αλμειν*, 1. al *αλμει*, X al *αδμη* [arm *αδμηχ*]; sed 1. al pauc praem *τ. αραμ*) *τ. αρνει* (LX al *-νι*, 69. arm *αρηϊ*) cum ℵBLXΓ al mu cop syr$^{p\ mg}$ (in Ass. 1 et 2 ap Adler) arm (cf et. numerum-generationum ad v. 38) ... ς Ln *τ. αραμ* cum ADEGHUΠ al non ita mu a c f ff^{2} g^{2} (g^{1} *aran*) l q vg go syr^{sch} ... KMSVΔΛ al^{70} fere b e syr^{p} aeth Chron *τ. αραμ τ. ιωραμ* (al pauc b *ιωαραμ*, aeth *ωριν*, e *irram*); tisch** *τ. αραμ τ. αρνει τ. ιωραμ* | *εσρωμ* (et. ς Gb Sz) cum ℵAD^{gr}(*ασρωμ*)E(*εζρ.*)GHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler a c e f g^{1} (*esdrom*) l q (de ff^{2} g^{2} non satis liquet) am for fu em ing cop ... ς^{e} Ln Ti *εσρων* cum B al vix mu (sed vide Scriv) b d vg^{ed} tol ... go *aizor* | *τ. φαρεσ*: A om

34. *ισαακ* cum ℵ^{c}ABD^{2}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} etc ... ℵ*D* a b c e *ισακ*. Cf ad Mt 1, 2 | *θαρα*: ℵ^{c}X 1. 33. 69. 346. al plus^{60} cop^{wi} syr^{p} Chron [459] *θαρρα*

35. *σερουχ* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} (et. F^{w}) al longe pl a c f ff^{2} g$^{1.2}$ l q am fu em for ing tol go cop syr$^{p\ txt}$ arm Chron, item D b *σερουκ*, e *seruth* ... ς (= Gb Sz) *σαρουχ* cum minusc ut vdtr pauc vg^{ed} (*sarug*) syr^{sch} et P^{cd} | *ραγαυ*: LV al permu *ραγαβ* | *φαλεκ* (*φάλ-* K carp^{ev} al mu; EGMSUΓΛ al pl *-λέγ* vel *-λέκ*) cum ℵBDLVXΔ al permu b c e ff^{2} l q am for cop^{schw} ex ^{dz} et $^{petr\,4}$ syr^{p} ... AEGHKMSUΓΛΠ al pl vg go syr^{sch} Chron *φαλεγ*, a f g^{1} cop^{wi} *-lech* | *ἔβερ* hoc accentu et spiritu EH KMΓΛΠ al pl item it^{pler} am em for ing etc: al pauc *ἕβερ*, item ff^{2} vg^{ed} et ^{cdd} aliq *heber* ... ς *ἐβὲρ* ut (ni fallor) G al ut vdtr vix mu | *σαλὰ* ut GKMSΛΠ al pl: Γ al mu *σάλα* (ut Ln)

36. *καιναμ* cum ℵBL 1. 33. al pauc aeth (:: eadem forma A Gen 10, 24 bis) ... ς Ln *καιναν* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pl (al aliq *-να*) it (sed e *thamon*) vg go cop Chron ... D om | *λαμεχ*: DMX *λαμεκ*, q *lamec*, a *lameci*

37. *μαθουσαλά* ut EGKΛ al permu: MSΓ al mu *-σάλα* (K *μασαλά*) ... B* *μαθθουσαλα* | *ιαρετ* cum ℵB* a l q (hi^{3} *iaret*; e *alet*) Chron [459] ... ς (*-ρέδ* ut G al; Ln Ti *ἰάρ.* ut EHKLMSVΓΔΛΠ al pl) *ιαρεδ* cum B^{3}LXΓΔΛ unc^{7} al pl f vg cop ... Ln *ιαρεθ* cum AKΠ al aliq b c g^{1} | *μελελεηλ* cum ℵ*AΛ 69. (al^{2} *μελεηλ*) cop$^{petr\,4}$ (et ^{dz} *malaliel*) ... ς Ln Ti *μαλελεηλ* cum ℵ^{c}BDLXΓΔΠ unc^{8} al pler cop^{edd} Chron; f *maleleel*, b c l** vg

τοῦ Ἑνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38 τοῦ Ἐνὼσ
τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

IV.

1 15. 2 Ἰησοῦσ δὲ πλήρησ πνεύματοσ ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ 1–13 Mt 4, 1-11 Mt 1, 12 s
τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ 2 ἡμέρασ
τεσσεράκοντα πειραζόμενοσ ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 16. 5 καὶ οὐκ ἔφαγεν
οὐδὲν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπείνασεν.

---

malaleel, ff2. *malelel*, a 1* *maleel*, tol *malleel*, g2. *malehel*, q *malelehec*, c om | καϊναμ cum ℵL ff2. copdz ... ς Ln Ti καϊναν cum ABDXΓΔΛΠ unc8 al omnvid; item c e f l q vg *cainan*, avid *cainnan*, d *ainan*, b *aenan*

38. σηθ: A σημ | θεου: harl post hanc vocem (litteris paullo minoribus) additum habet *generationes LXXV* ... Bas: αριθμησον τοινυν απο του αδαμ μεχρι τησ παρουσιασ του χυ τασ γενεαλογιασ και ευρησεισ κατα την του λουκα γενεαλογιαν τη εβδομηκοστη εβδομη διαδοχη γεγεννημενον τον κυριον: locum vide ap Mai. Scr. vet. Nov. Coll. IX. pag. 663. Eundem numerum 77 ex Nazpentecost et Nyss orat. II. in Gen. 1, 26 attulit Wtst. Consentiunt Op412c (Opp. Chrys. VI. Venet. 1780) et Augexod108. (Alibi Aug: de verb. domini 15 quaest 5: *Lucas a domino usque ad David XLIII generationes enumerat.*) Accedunt scholia cdd 34. et 37. ιστεον οτι τα ακριβη των αντιγραφων οζ' ονοματων αριθμον περιεχουσιν απο του κυριου και μετ αυτου του αδαμ. De Irint computatione vide ad v. 24. Codd syr teste Barsalibi ab Abrah. ad Christ. 56 (teste Iacsarug 57) numerant, unde, additis reliquis, 76, non cum Naz. 77 effici dicit. (Cf. Assem. bibl. or. II. 162)

IV. 1. πληρ. (Fw add ων) πνευμ. αγι. (Schu prob) cum ℵBDEFwKLΞΠ 1. 11. 33. al40 itpler vg syrutr sah cop (aeth) Baseunom319 Orint 3, 966bis ... ς πνευμ. αγι. πληρ. cum AGHMSUVWbΓΔΛ al pl e go arm Thdrt5, 1069 (:: cf πληρ. ante gen. suum Act 6, 3. 5. 8. 7, 55. 9, 36. 11, 24.) | εν τω (11. 124. 225. Didtrin 2, 7 om) πνευματι: a c vgcle *a spiritu* (contra *in spi.* e f ff2. g1. 2. l q am fu ing for mt iac em etc) ... 107. b Eusdem 92 om | εν τη ερημω cum ℵBDL a b g1. q em fu ing harl mt sah ... ς εισ (Didtri επι) την ερημον (:: ut Mt et Mc) cum AEGHKMSU VWbΓΔΛΞΠ al omnvid c e f ff2. g2. l vg (et. am for al) cop (item syrutr arm) (Didtri) Eusdem Baseunom Thdrt

2. τεσσερακοντ. cum (ℵμ')AB*LΔ ... ς Ln τεσσαρακ. cum B3DWbΓΛΞΠ unc8 al omnvid. Praeterea Γ gscr 7pe aeth add και νυκτασ τεσσαρακοντα :: e Mt | υπο: Δ* απο | διαβολου (et. Eusdem 92): D 243. e σατανα. Ita e etiam v. 3 | και ουκ εφαγ. ουδεν (Eusdem libere και ουδεν εφαγ.): WbΛ 13. 69. 122. 124. 346. escr (omisso ουδεν) al pauc arm add ουδε επιεν | συντελ. αυτων absq additam (Gb'') cum ℵBDL a b c e g1. 2. l vg (et. 130lat) sah cop arm aeth perswh ... ς add

3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολοσ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ
Deu 8, 3 τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτοσ. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸσ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ·
γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωποσ. 5 καὶ
ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσασ τὰσ βασιλείασ τῆσ οἰκουμένησ

υστερον (:: e Mt ubi non fluct) cum AEGHKMSUVW^b ΓΔΛΠ al omn^vid f ff^2· q go syr^utr cop^dz recent Cyr^mai 151 (τεσσαρακοστησ εισ νηστειαν δαπανηθεισησ ημερασ υστερον επεινασε)

3. ειπ. δε αυτω cum ℵBDL 1. 33. 67. 130^gr it^pler vg (for nil nisi *dixit illi*) cop (sah *dixit diab. illi* sine copula) Amb^luc 1339 ... ς και ειπ. αυτ. cum AW^b ΓΔΛΠ unc^8 al pler (157. και ειπ. δε αυ.) e q go syr^utr arm aeth Thdrt^5, 122 (:: ut Mt) | τω λιθω (a *lapidibus*) usq γενηται (a *fiant panes*): D 31^ev tol ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται (:: ex Mt)

4. και απεκριθη: 13. 69. απεκρ. δε, 130^gr sah syr nil nisi απεκρ., D και αποκριθεισ | προσ αυτ. (13. 69. 76. 346. sah cop αυτω, 130^gr om) ο (Δ om) ις cum ℵBLΔ 13. 33. 69. 130^gr it vg sah cop aeth; syr post *respondit* pergit *Iesus et dixit illi*; D post και αποκριθεισ pergit ο ις ειπεν, tol *et respondens illi Iesus dixit* ... ς ις (M 1. 124. al^25 fere ο ις) προσ αυτ. cum AEGHKMSUVW^b ΓΛΠ al pler go syr^p arm. Praeterea ς add λεγων cum AEGHKMSUVW^b ΓΔΛΠ al pler c e f g^2· (item *et dixit* a b ff^2· g^1· l q; vide supra syr) syr^p arm aeth go ... omisimus cum ℵBL 13. 33. 130^gr al pauc vg sah cop | οτι (Or^3, 967 ex sched^gra et com ωσ γαρ περι ανθρωπου αποκρινεται και λεγει οτι ουκ επ αρτω μονω ζησ. ανθρωπ.): D tisch 69. 124. 246. al^10 fere om :: ut Mt | ο ανθρωπ. cum ℵABDEGLVW^b ΔΠ^2 al permu sah cop ... Gb^oo ὁ cum F^w HK MSUΓΛΠ* al plus^70 go Or (ex sched) :: cf ad Mt ubi similiter fluct lectio. Praeterea haec edidimus absque additam cum ℵBL sah cop ^schw ... ς Ln add αλλ επι (D εν, item Latini *in pane solo* et *in omni verbo*. Cf et. ad Mt) παντι ρηματι (al^20 cop^dz recens et ^wi aeth ar^p Thphyl add εκπορευομενω δια στοματοσ) θεου cum ADW^b ΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid it vg syr^utr go arm (item cop^wi etc) :: e Mt. Similiter contracta vide ad Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Lc. 2, 39.

5—8. Hos vv. b c f g^1· l q (cdd^lat ap Fabr^stap) Amb^luc 1340 post v. 12 pon (:: ut Mt): non item a (sed vide ad v. 5) e ff^2· vg

5. και αναγαγων (s al aliq αγαγων) αυτον (e add *secundo*) sine additam (Gb'') cum ℵBDL 1. 36. 40. 259. 260. a (*et adduxit eum hierusalem et statuit eum supra pinnam templi et ostendit illi omnia regna* etc) e sah cop^schw (ex^dz et pet^4) arm Cyr^ador 13 ... ς Ln add ο διαβολοσ cum AW^b ΓΔΛ unc^8 al pler (etiam ante αυτον ponitur) it^pler (c *iterum diabolus*, f *diab. iter.*) vg go syr^utr (sed syr *satanas*) cop^wi et dz recent (sed hi duo post οροσ υψηλ.) aeth Hil^49. Item omisimus εισ οροσ υψηλον cum ℵBL b g^1·2· am em fu for ing iac harl mt tol (etc) sax sah cop^schw Cyr^ador 13 ... ς (Schu „rec. ap. Mt") add εισ οροσ υψηλον, Ln [ε. ορ. υψ.] cum AW^b ΓΔΛΠ unc^8 al pler c f ff^2· q vg^ed go syr utr cop^wi et dz recent (vide ante) aeth arm Hil^49; item addito λιαν (D λειαν) D 13. 69. 124. 346. l δ, nil nisi *supra montem* e (a vide ante) ::

ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολοσ· σοὶ δώσω τὴν
ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παρα-
δέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσησ
ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν Deu 6, 13
αὐτῷ· γέγραπται· προσκυνήσεισ κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ

---

e Mt; Lc verbo *αναγαγων* satis habuit expressisse quod Mt *εισ ορ. υψ. λιαν* dixit | *τησ οικουμενησ*: D 5. 245. f (:: ut Mt) *του κοσμου*, item Or[int3,967] *ostendit ei omnia regna mundi* (item post), sed sched[gra] et[com] *πασ. τ. βα. τησ οικουμενησ βασιλειασ κοσμου φησι των κοσμικων ανθρωπ.* | *στιγμη*: E *στιγμα*, 1. *στιγματι*

6. *αυτω* (f l vg): D a b c e q Hil[49] *προσ αυτον* | *απασαν*: ℵ al pauc *πασαν* | *αυτων*: D *τουτων*, sed d *eorum* | *παραδεδοται*: M 217. it[cant] Cyr[ador 13] *παραδεδονται*, 8[pe] *-διδονται*, Γ e[scr] *παραδιδοται* | *ω εαν* cum ℵALW[b]ΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Cyr[ador] ... Ln *ω αν* cum BD | *διδωμι* (ℵ[c]): ℵ* *δωσω*

7. *εαν*: 1. al plus[20] a b e f ff[2.] g[1.] l q am vg[six] arm Ir[int319] („quemadmodum meminit Lc: *Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt et cui volo do ea, si procidens adoraveris me*") Cyr[mai 153] add *πεσων* :: e Mt; non item c vg[ed] fu ing em al | *προσκυνησησ*: HLΔΛ al permu *-νησεισ* | *ενωπιον* (ℵ* *μοι ενωπ. εμ.*) *εμου* (prob Schu) cum ℵ*BDEF[w] HVW[b]ΓΔΞΛ 1. al plus[50] ... ς *ενωπ. μου* cum ℵ[c]AGKLMSUΠ al permu Cyr[ador 13]; it[pl] vg *coram me, ante me, in conspectu meo*: f g[1.] l Ir[int] *me* | *σου* (157. 346. al[15] fere sah Cyr[ador 13] *σοι*) *πασα* cum ℵABDL W[b]ΓΔΛΞΠ unc[9] al plus[150] e (*erit tua omnes*) ... ς (= Gb Sz) *σου παντα* cum minusc vix mu, item *tua omnia* it[pler] vg, sed it[pler] (et. e, sed non a b) vg etiam *do illa* pro *διδ. αυτην*. Similiter Cyr[ador] *διδωμ. αυτα* et *σοι παντα*

8. *αποκριθ. ο ις̅* (sah *Iesus respondens*) *ειπ. αυτω* cum ℵFLM[mg]Ξ 1. 13. 33. 69. 124. al plus[12] (e omisso *αυτω*) f ff[2.] g[1.2.] (sah) cop (sed cop[dz] om *αυτω*) syr (*respondit autem* [[cod] om] *Iesus et dixit illi*) ... Ln *αποκριθ. ειπ. αυτω ο ις̅* cum AKM[txt]Π al[15] fere a b c q (item aeth omisso *αποκριθ.*) ... ς Ti *αποκριθ. αυτω ειπεν ο* (B om) *ις̅* cum BEGHSUVW[b] ΓΔ al pl; item DΛ al aliq go syr[p] arm *αποκρ. αυτ. ο ις̅ ειπεν* | *γεγραπται* non praemissis *υπαγε* etc (Gb probante Schu) cum ℵBDLΞ 1. 8. 22. 33. 118. 131. 251. 34[ev] a c f ff[2.] g[1.2.] vg go sah cop[schw] syr arm aeth (Or[3,540] *προσ μεν τον πετρον ειπεν· υπαγε οπισω μου σατανα· προσ δε τον διαβολον - υπαγε σατανα, χωρισ τησ οπισω μου προσθηκησ· το γαρ οπισω του ιυ̅ ειναι αγαθον εστι.* Haec ad Mt spectant; at Or urgere nequibat si in Lc scriptum invenisset *υπαγ. οπισ. μου σατανα*) ... ς praem *υπαγε οπισω μου σατανα*, item Ln [*υπ. οπ. μου σατ.*] c. AW[b]ΓΔΛΠ unc[9] al pler b (e *vado retro satanas*) l q cop[wi et dz recent] syr[p] aeth[cod a]. Item *γεγραπτ.* sine *γαρ* (Gb Sz probante Schu) cum ℵABDLΓΞΠ unc[8] al longe pl it[pler] vg sah cop syr[utr] go arm aeth Or[int3,968] (item ex sched [3,967]) (Cyr[mai 153] nec *γαρ* nec *υπαγε* etc agnoscit) ... ς add *γαρ* cum UW[b]ΔΛ 69. al mu b q ::

μόνῳ λατρεύσεισ. 9 ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰσ Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ,
10 s Ps 91, 11 s βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖσ ἀγγέλοισ
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ ὅτι ἐπὶ χει-
ρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃσ πρὸσ λίθον τὸν πόδα σου.
Deu 6, 16 12 καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι εἴρηται· οὐκ ἐκπει-
ράσεισ κύριον τὸν θεόν σου. 13 καὶ συντελέσασ πάντα πειρασμὸν
ὁ διάβολοσ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

---

utrumq e Mt | προσκυνησεισ (F al aliq -σησ, a *diliges*) κυρ. τ. θε. σου cum AEGHKMSUVΓΔΠ al longe pl a sah arm ... Ln (et. Ti in Synops. 1864) κυρ. τον θε. σ. προσκ. cum ℵBDFLW^{b}ΛΞ 1. 33. 69. 118. 124. 130. 131. 157. al^{30} fere b c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg go cop syr^{utr} aeth Or int^{3,968} (item sched^{gra} et$^{comb\ 967}$) Cyr$^{mai\ 153}$ :: at ita Mt lectione non fluctuante, nec magis LXX fluct

9. ηγαγ. δε cum ℵBLΞ sah cop syr^{p} mg (Or$^{int\ 3,968}$ *adduxit ergo*) ... ς Ln και ηγαγ. cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p txt arm aeth ... e *Iterum duxit*, f go *Deinde duxit* | ιερουσαλημ: M^{mg} 1. al pauc ιεροσολυμα | εστησεν sine αυτ. (Schu prob vdtr) cum ℵBLΞ e arm^{ed} Or$^{int\ 968}$ ... ς Ln add αυτον (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop go syr^{utr} arm^{ms} etc | επι: A υπο | αυτω (:: ut et. Mt) cum ℵABD etc ... LΞ e Or$^{int\ 3,968}$ om | υιοσ cum ℵABDLΓΔΛΞΠ unc^{9} al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) ο υιοσ cum minusc vix mu | ει: Δ εισ | ει του θεου (q *es dei*): a b c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg *dei es* | εντευθεν (69. 127. al aliq aeth post κατω, 13. al pauc ενθεν): EGH al^{20} fere (vg^{cod}?) Or$^{int\ 3,968}$ Amb^{luc} om (:: ut Mt); 251. a c l Amb$^{cain\ 191}$ om κατω (non item b e f ff^{2} g^{1} q)

10. γαρ (ℵ$^{c?a?}$): ℵ* 244. om | διαφυλ. σε: 1. 22. 106. 118. 130. 131. 209. 251. al pauc aeth^{edd2} add (:: e LXX) εν πασαισ ταισ οδοισ σου

11. και: a c e ff^{2} om; non item b f g$^{1.2}$ q (l *ut super manus tollant te*) | οτι cum ℵABKLMW^{b}Ξ 1. al permu c e f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg go cop syr^{p} Or $^{3,969 sched}$ ... Gb^{oo} cum DEFGHSUVΓΔΛ(Π hiat) al pl a b (l vide ante) sah syr aeth Or$^{int\ 3,968}$ et$^{969 ter}$ :: ut Mt | ποδα: K ποδαν

12. ειπ. αυτω ο ῑς̄ cum ℵABLW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e l q go ... DΞ 33. al pauc c f ff^{2} (g^{1} om ο ῑς̄) vg cop syr^{sch} (*respondit autem Ies. et dix. ei*) et^{p} (aeth) ο ῑς̄ ειπ. αυτω | οτι et. a sah cop syr^{p} : ℵ^{a} (sed nec ℵ* nec ^{c}) D b c e f (ff^{2} *et* pro οτι) g^{1} l q vg syr^{sch} arm om | ειρηται et. vg (item g^{2}?): D c^{scr} a b c e f ff^{2} g^{1} l q pers^{utr} Or$^{int\ 3,968}$ γεγρα-πται (:: ut Mt). De ordine versuum 5—8 et 12 vide ad v. 5.

13. αχρι καιρου (D χρονου) et. Or^{4,161}: Clem$^{eclog\ 992}$ και απεστη απ αυτου εισ καιρον, τουτεστιν ανεβαλλετο την ευρεσιν εισ την αναστασιν. Similiter δ *usque ad tempus scilicet passionis.*

14 17.1 *Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-* 14 s Mt 4, 12. 24 Mc 1, 14
ματοσ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλησ τῆσ
περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 *καὶ αὐτὸσ ἐδίδασκεν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ*
αὐτῶν, δοξαζόμενοσ ὑπὸ πάντων.
16 18.10 *Καὶ ἦλθεν εἰσ Ναζαρά, οὗ ἦν ἀνατεθραμμένοσ,* 16 ss (Mt 13, 54 ss Mc 6, 1 ss)
καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸσ αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
εἰσ τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 *καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ*
βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξασ τὸ βιβλίον εὗρεν

---

14. ὁ cum ℵABDLMUΓΞ al pl Or^{4,161} ... EFGHKSVW^{b}ΔΛΠ al^{40} fere (Or^{3,970} sched) om | *ολησ τησ*: Δ om *τησ* | *περιχωρου*: ℵ (al? nisi fefellit Velesius) *χωρασ*. Latini plerique *regionem* (ita b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg); a vero *finitimam regionem*, e *circum adiacentem regionem*

15. *αυτοσ* (et. Or^{4,161} et$^{int\,3,970}$): A 11^{pe} e om | *αυτων* (et. Or^{4} et^{int3}): D a b l om (non item c e f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg) | *υπο*: KΠ 11. 300. al^{10} fere *παρα* | *παντων*: c (item ff^{2} teste Blanchino) *hominibus* (pro *omnibus*)

16. *και ηλθεν*: D (omisso *και* sq, sed D^{gr*} om et. *εισηλθεν*) *ελθων δε* (d *veniens autem*), e *cum venisset autem*. Praeterea FGM^{mg} (initio lectionis) al aliq add ο ις | *εισ* sine *την* (Gb') cum ℵBDLΔΞ 1. 131. 262. 300. 435. y^{scr} al^{10} fere Or^{4,161} Cyr$^{ioh\,477}$ (item Δ om *εισ την*. Similiter f l q al vg *venit nazareth*; sed a b c e *venit in naz.*) ... ς Ti *εισ την* cum AW^{b}ΓΛΠ unc^{8} al pler Eus$^{dem\,442}$ | *ναζαρα* cum ℵB*Ξ 33. e Or^{4,161}; item A *ναζαρατ*, Δ *ναζαραθ* ... ς^{e} (1624. 1633 etc) Ti *ναζαρεθ* cum EFGHMSUVW^{b}ΓΛ al pl it^{pler} vg go cop Eus$^{dem\,442}$ Cyr^{ioh} (sed 132 *-ρετ*) ... ς Wtst Gb Sz Ln *ναζαρετ* cum B^{3}KLΠ al permu a; D *ναζαρεδ*, d *nazared* | *ου* et. Or^{4} et Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,477}$ et ^{132}: D 13. 69. 124. 346. *οπου* | *ανατεθραμμενοσ* cum ℵFLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. q* *enutritus* Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,bis}$ ... ς Ln Ti *τεθραμμενοσ* (Δ *τεθρεμμενοσ*) cum ABW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,161}. Cf *ανατρεφεσθαι* Act 7, 20 et 21. 22, 3. | D^{gr*} om *ανατεθρ. και* (om et. D^{recens} et d, sed praecessit *ελθων δε*) *εισηλθεν* | *αυτω* et. Or^{4,162} Eus^{dem}: D om; item a c d (et. syr^{hr}?) cop^{dz} *secund. consuetudinem* (it^{pler} vg cop add *suam*), item Or^{int3,970} *iuxta morem*; e om *κατ. το ειωθ. αυτω* (69* *αυτου*) | *και ανεστη αναγνωναι* (et. Or$^{int\,3,970}$): 416. x^{scr} 3^{pe} 10^{pe} 48^{ev} al^{evv} om; 1. 22. 131. 9^{pe} syr^{hr} arm post *ησαϊ. του προφ.* v. 17 pon

17. *βιβλ. του προφ. ησαϊ.* cum ℵBLΞ 33. 69. 346. a b q (*liber profetiae esaiae*) am fu for ing perus Or^{int3,970}; item D *ο προφητησ ησαϊασ* (cf infra Eus) ... ς *βιβλ. ησαϊ. του προφητ.* cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg^{ed} et $^{mss\,aliq}$ (ut em) go syr^{utr} et ^{hr} cop arm aeth (:: *ησαϊ. τ. προφ.* maxime ex usu est nec fere fluct, cf Mt 2, 17. 3, 3. 4, 14. 8, 17. Lc 3, 4. 4, 27. Mutat vero Lc ordinem ut h. l. ita Act 2, 16. 8, 28 testibus similiter vulgatum ordinem restituentibus.) | *αναπτυξασ* (D* *απτυξ.*) cum ℵDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (it^{pl} vg *ut*

Es 1, 61 s τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν
ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖσ, ἀπέσταλκέν με 19 κηρῦξαι
αἰχμαλώτοισ ἄφεσιν καὶ τυφλοῖσ ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσ-
μένουσ ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 καὶ πτύξασ
τὸ βιβλίον ἀποδοὺσ τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντεσ αὐτῷ. 21 ἤρξατο δὲ λέγειν

---

revolvit, e *cum revolvisset*, a d Or^{int} *revolvens*) go syr^{hr} Or$^{int 3, 970}$ Eus$^{dem 442}$ (:: hoc uno loco Ni Ti legitur) ... Ln *ανοιξασ* cum ABLΞ 33. 440*, item syr^{utr} cop arm aeth (:: *ανοιξαι το βιβλιον* Apoc 5, 2. 3. 4. 5. 20, 12 etc) | *το βιβλιον*: D al$^{evv 5}$ om | *τοπον* cum ℵLΞ 33 ... ς Ln Ti *τον τοπ.* cum ABDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... 40. 259. 260. e om. Totum locum Eus$^{dem 442}$ sic: -- *ομολογει πεπληρωσθαι, οτε ελθων εισ την ναζαρεθ, ου ην ανατεθραμμενοσ, εισηλθεν κατα το ειωθοσ αυτω εν τη ημερα τ. σαββ. εισ τ. συναγωγην, ανασταντι δε αυτω επεδοθη ησαϊασ ο προφητησ, ου και αναπτυξασ την βιβλον ανεγνω το εγγεγραμμενον* etc.

18. *εινεκεν* cum ℵABDLW^{b}ΓΔΛΞΠ unc^{9} al pl Hipp$^{dani 17}$ Eus$^{dem 442}$ et ^{saepe} Ath$^{ps 915}$ Cyr$^{act 51}$ al ... ς (= Gb Sz) *ενεκεν* cum minusc mu, item ita editum est Or$^{2, 636}$ et $^{4, 13}$ Eus$^{ps 525}$ Cyr$^{nest 75}$ et $^{apol 192}$ et $^{theod 228}$ | *ευαγγελισασθαι* cum ℵABDLW^{b}ΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler Or^{2} et ^{4} Eus$^{dem 442}$ et $^{es 363.541}$ et $^{ps 525.529.634}$ Ath$^{ps 915}$ Cyr$^{act 51}$ al ... ς (= Gb Sz) *ευαγγελιζεσθαι* cum minusc vix mu Eus$^{ps 223}$ | *απεσταλκεν με* (D^{gr*} *απεσταλμαι*) sine additam (Gb probante Schu) cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. it^{pler} am for harl ing perus mt tol sax cop arm$^{cdd mu}$ aeth Or$^{2, 636}$ et $^{4, 13}$ item $^{int 3, 970}$ Eus$^{dem 442}$ et $^{es bis}$ et $^{ps quater}$ Ath^{ps} Cyr^{act} ... ς (= Gb) add *ιασασθαι τουσ συντετριμμενουσ την καρδιαν* (al^{20} fere *τη καρδια*), item Ln [*ιασ. τ. συντ. τ. καρδ.*] c. AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg^{ed} et $^{mss aliq}$ (ut em gat) go syr^{utr} et ^{hr} arm^{ed} aeth$^{cod a}$ Ir$^{int 260}$ :: e LXX

19. *κηρυξαι*: F al aliq cop praem *και* | *τεθραυσμενουσ*: D* *τεθραυματισμενουσ*, D^{2} *τεθραυμενουσ* | *δεκτον*: 229** it vg arm^{usc} ar^{ro} (cf et. Ir$^{int 146 sq}$) add (:: e LXX) *και ημεραν ανταποδοσεωσ* (*retributionis*, b q *redditionis*, a *redemptionis*), item additis insuper *τω θεω ημων* 254. 413. 6^{pe} syr^{p} ar^{po}. Praeterea 34^{ev} Or$^{4, 13}$ (non item$^{int 3, 970}$) Ath$^{ps 915}$ om *αποστειλαι* usq *δεκτον*. Cf etiam Mac$^{hom 47, 9}$ *ουτωσ και ο χ̅σ̅, δοθεντοσ αυτω βιβλιου εν τ. συνα., ωσ γεγραπται, εκαλεσεν ενιαυτον κυριου δεκτον και ημεραν απολυτρωσεωσ.*

20. *εκαθισεν*: EK al aliq *-θησεν* | *παντων οι οφθ. εν τη συνα. ησαν* cum ℵBFL 33. 127. 131. 254. i^{cant} (c Or$^{int 3, 970}$ *omnium oculi erant in synag.*) q aeth Eus$^{dem 193}$ et ^{442} ... Ln Ti *παντων εν τ. συνα. ησαν οι οφθ.* cum AKΠ 72. 118. 209. 253. 2^{pe} (ut vdtr) c^{scr} b cop go ... ς *παντων εν τ. συ. οι οφθαλμοι ησαν* cum DEGHMSUVFΔΛ al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm | *αυτω* et. Or$^{4, 13}$ Eus$^{dem 193}$ et ^{442}: 13. 69. 124. 346. 44^{ev} y^{scr} *εισ αυτον*, item *in eum* (e *illum*) it vg (d *ei*)

πρὸσ αὐτοὺσ ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖσ ὠσὶν
ὑμῶν. 22 [19.1] καὶ πάντεσ ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ
τοῖσ λόγοισ τῆσ χάριτοσ τοῖσ ἐκπορευομένοισ ἐκ τοῦ στόματοσ αὐ-
τοῦ, καὶ ἔλεγον· οὐχὶ υἱόσ ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτοσ; 23 [20.10] καὶ εἶπεν
πρὸσ αὐτούσ· πάντωσ ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ,
θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰσ τὴν Καφαρ-
ναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. 24 [21.1] εἶπεν δέ· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶσ προφήτησ δεκτόσ ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι ἑαυ- Io 4, 44
τοῦ. 25 [22.10] ἐπ' ἀληθείασ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν 1 Reg 17, 1 Iac 5, 17
ταῖσ ἡμέραισ Ἡλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸσ ἐπὶ ἔτη

21. οτι (et. Eus[dem bis]): D Or[4, 13] (libere: και παντων ενατενιζοντων αυτω φησι· σημερον πεπληρ. η γρ. αυτ. εν τ. ω. υμων) om

22. ουχι cum ℵBDL ... ς ουχ cum AXΔΛΠ unc[9] al omn[vid] Cyr[mai161bis] (:: cf Mt 13, 55. Mc 6, 3) ... Γ om | υιοσ (69. Cyr[mai 161sec] ο υι.) εστιν (a om, D e post ιωσ. pon) ιωσηφ (Cyr eodem loco του ιω.) ουτοσ cum ℵBL 346. Cyr[mai161pri], item D a e Cyr[mai161sec] ... ς Ln ουτοσ εστ. ο υι. ιωσηφ (:: cf ll. pp.) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al fere omn b c f ff[2] g[1] q (item *hic filius est ioseph* l vg) cop syr[utr et hr] go arm aeth

23. γενομενα: D γεινομενα | εισ την cum ℵB, item Gb Ln εισ cum DL 13. 69. 124. 346. ... ς εν τη cum EFGHMSUVXΓΔ al pl; item AKΛΠ al plus[10] Epiph[51, 15] εν | καφαρναουμ cum ℵBDX 33. it (exc q) vg go cop arm Epiph[51, 15]. Cf etiam alibi, inprimis ad Mt 4, 13 ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛΠ unc[9] al omn fere q

24. αμην: D 300. al pauc αμην αμην | λεγω υμιν cum ℵBDLXΔΠ unc[5] al pl it vg syr[sch et hr] etc ... AEGHVΓΛ (teste Treg) tisch* al[25] fere go syr[p] υμ. λεγ. | εν: L om | εαυτου cum ℵD ... ς Ln Ti αυτου cum ABL unc rell al omn[vid]. (Or[4, 269] εν τη πατριδι και εν τη οικια αυτου, sed[int 3, 971] *in patria sua*; Const[2, 58] εν τη ιδια πατριδι)

25. δε (syr Or[int 3, 971] *enim*): DK it (exc f) vg aeth om | οτι cum ℵLXA 1. 13. 33. 69. 262. 346. al[25] fere e f l go arm syr[utr et hr] Or[int 3, 971] Bas[eth 245] ... ς Ln Ti om cum ABDΓΔΠ unc[9] al pl it[pm] vg :: passim οτι eiusmodi (post λεγω υμιν 13, 35. 22, 16 et 18 et alibi) a multis omittitur, sed fit etiam ut dubites utrum inlatum an omissum sit | ἡλ- ut EGHKLMΓΛ al pm plerumque, passim et. F ut Io 1, 25, item *he*-it[pl] ut a d f g[1] q (e *heliae*, v. sq *elias*), item am fu for ing per al go ... ς ἠλ- ut SVΠ al pm b c al. Item -λειου cum AB*, v. sq -λειασ cum ℵAB*DU[2]... ς Ln -λιου cum ℵB[3]DLXΓΔΛΠ unc rell etc, v. sq -λειασ cum B[3]LXΓΔΛΠ unc rell etc. Praeterea MSVΓΛΠ al pl -λιοῦ, K al -λιού. LXX nomen prophetae ηλιου ut indeclinabile habent. Cf et. ad 1, 25. Praeterea syr[sch et hr] *Eliae prophetae*. Similiter Or[1, 422] | εν τω ισραηλ (D b ιστραηλ, item v. sq b d; e utroq versu *isdrahel*): 36. al pauc a l tol om; cop syr[sch et hr] aeth ante εν ταισ pon | επι ετη cum ℵACLXΓΔΛΠ unc[9] al longe pler a (*per triennium*) go syr[p] Bas

τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
Reg 17, 9 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλείας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα
2 Reg 5, 14 τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν
τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθα-
ρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος. 28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ

eth^{245} ... Ln om επι cum BD tisch* 37. 225. 235. 245, nec exprim it pler vg cop syr^{sch} et ^{hr} Or^{int3,971} | μεγας: 13. 69. μεγαλη | πασαν: Γ (επι της γης) 111. 50^{ev} x^{scr} 2^{pe} om

26. ηλειας: vide ad 25 | σαρεπτα (Λ al mu b q for -ραπτα) cum ℵAB* CDXΓΔΛΠ unc^{8} al pl it vg (am *sareptha*) go cop (*serebta*, g^{1} *serepta*) aeth Or^{1,422} et^{int3,971} ... B^{3}KLMS 1. 33. 69. al plus^{40} Or$^{cat\ ox\ 37}$ (σαρεφθαν) Bas^{eth245} σαρεφθα. Praeterea legitur αρεφθα (L al mu), αραφθα, αρεπτα (Π*), αραπτα, omisso σ post εις | σιδωνιας (L -νας, DV^{2} al σιδονιας) cum (Gb′) ℵABCDLV^{2}XΓ 1. 13. 69. 131. 157. al^{20} fere it vg (Latt pler *sidoniae*, e am *sidonae*) go cop aeth Or^{1,422} et^{cat} et ^{int3,971} ... ς Ti σιδωνος (:: ut ubique in evv et act) cum EFGHKMSUΔ ΛΠ al pl (syr^{utr} et ^{hr}) Bas^{eth245}

27. εν τω (Λ aliq om) ισρ. hoc loco cum ℵBCDLX 1. 13. 33. 69. 118. 130. c^{scr} g^{scr} al pauc it vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth Or^{int3,971} ... ς post προφητου (:: ut v. 25) cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} ... 56. 58* om. Nec habet Or^{1,422} (nec 25. nec 27), sed textum libere tantum adhibet (contra utroque loco habet Or^{int3,971} ubi ipse textus exscribitur): οτι ωσπερ πολλοι λεπρ. ησαν εν ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουδεις αυτων - ο συρος· και πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημερ. ηλιου του προφ. και προς ουδεμ. αυτων επεμφθη χηραν ο ηλιας ει μη εις σαρεπτα της σιδωνιας. Ceterum hunc versum Marcion ad 17, 14 sqq transtulisse videtur. Cf Epiph^{315} (sub μη′): οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα, και εποιησεν· απεστειλεν αυτους λεγων· δειξατε εαυτους τοις ιερευσι. και αλλα αντι αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι λεπροι ησαν εν ταις ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουκ εκαθ. ει μη νεεμαν ο συρος. Item Tert$^{marc\ 4,35}$ (tractat 17, 14 sqq): *Nunc etsi praefatus est multos tunc fuisse leprosos apud Israelem in diebus Helisaei prophetae et neminem eorum purgatum nisi Naaman* (ita^{cdd}) *Syrum* etc) | ελι- ut Ln Ti cum Λ 69. al et *heli*- a q am fu for ing al (Or^{int}) go; ἐλι- ς cum Π unc^{mu} minusc ut vdtr pl et *eli*- b c d f l. Item -ισαιου (B -ειααιου) cum ℵABDGLUVΔ al mu a b c d l (e *elie*) am fu for ing go etc ... ς Ti -ισσαιου cum CE FHKMSXΓΛΠ al pl f q | εκαθαρισθη cum ℵBDΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... Ti εκαθερισθη cum ACLX y^{scr} al pauc :: nullo Lucae loco forma -ε- ℵ aut B testem habet, cf infra 17, 14 et 17. Act 10, 15. 11, 9. In Mt 8, 3 et Mc 1, 42 certe B accedit | ναιμαν (D* d -μας) cum ℵABCDKL Π 1. 69. al mu; item X al aliq νεμαν et *Neman* a (*nisiineman*) e ff^{2} g^{1} l am for ing gat al cop go ... ς νεεμαν cum EFMSUVΛ carp^{ev} al pl (et. Or^{3,971} et Epiph^{315}), item *Neaeman* f q, Δ al pauc ναιεμαν, GHΓ al

ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντεσ ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντεσ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆσ πόλεωσ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕωσ ὀφρύοσ τοῦ ὄρουσ
ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλισ ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·
30 αὐτὸσ δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 [23.8] Καὶ κατῆλθεν εἰσ Καφαρναοὺμ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ, 31s Mt7, 28s
καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺσ ἐν τοῖσ σάββασιν· 32 [24.2] καὶ ἐξεπλήσ- Mc1, 21s
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγοσ αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωποσ ἔχων πνεῦμα δαιμονίου 33–37 Mc1, 23–28
ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· 34 ἔα, τί ἡμῖν καὶ

---

pauc νεεμμαν, b c g[2.] vg[ed] et [mss aliq] Or[int 3, 971] Tert (vide ante) *Naaman*

28. και: D e οι δε (*illi autem*) | ακουοντεσ: D (d *audientes*) 1. al pauc e (*cum haec audissent*) syr[sch] ακουσαντεσ

29. οφρυοσ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc[9] al longe pl Or[4, 162] ... ς (item Ln ex errore) praem τησ cum D* al non ita mu arm; D[2] 13. 69. 124. 346. praem του | εφ (A αφ teste Treg) ου: X 44[ev] εφ ω et o[scr] εφ ο | ωκοδομητο (EK al οικοδ., Δ -μειτο, X -μηθη, D οικοδομηται) αυτων hoc ordine cum ℵBDL 13. 33. 69. 346. a c e ... ς Ln αυτων ωκοδομ. cum ACXΓΔΛΠ unc[9] al pler b f ff[2.] g[1.2.] l q vg. Liberrime Or[4, 162] αγαγοντων εωσ οφρυοσ του ορουσ εφ ου αι πολεισ αυτων ωκοδομηντο, ωστε etc | ωστε cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. 61[mg] 69. 118. 131. 237[schol] cop Or[4, 162] ... ς (= Gb) εισ το cum ACXΓΔΛΠ unc[9] al pler | κατακρημνισαι ℵABDEGLSUXΔΠ[2] etc: C*[vid]FHVΓΛ al mu -κριμνησαι, KMΠ* al κρημνησαι

31 sqq. Hos versus Marcion teste Tert[4, 7] statim ab initio evglii exhibuit; anteposuit igitur iis quae v. 16 sqq leguntur.

31. κατηλθεν: GHΓΛ al mu add ο ις̅, item M[mg] ubi initium lectionis ecclesiast. notatur: τω καιρω ηλθεν ο ις̅. Similiter evgstaria, item syr hr | καφαρναουμ ut v. 23, sed X h. l. καφερναουμ ... ς καπερναουμ ut ibidem, accedente h. l. C | γαλιλαιασ: D add (:: cf Mt 4, 13) την παραθαλασσιον εν οριοισ ζαβουλων και νεφθαλειμ | αυτουσ: E 1. 28. al[7] αυτοισ, al[10] fere om | εν τοισ: Δ om

32. XΔ al pauc εξεπλησοντο | V al pauc om εν

33. και εν τ. συ. ην (157. a b f syr[sch] et [hr] aeth και ην εν τ. συ.): D e ην δε εν τ. σ. | πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου: it (et. d) vg *daemonium inmundum* (*imm.*, c om): D πνευμα δαιμονιον ακαθαρτον, 29. δαιμονιον ακαθαρτον, y[scr] δαιμονιον tantum

33 sq. φωνη μεγαλη (33. go haec om) absque λεγων cum ℵBLV*Ξ cop Or[4, 171] (affert v. 31—35) ... ς Ln add λεγων cum ACDV[2]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg go syr[utr] et [hr] arm Ath[luc] (Gall[5, 189]) :: additur in Mc nec fluct; cf et. ad 3, 4 et 22. 4, 4. 8, 9 et 50; alibi | εα cum ℵABCLQ XΓΔΛΠ unc[9] al pler g[1. 2.] vg go syr[utr] arm Or[4, 171] Ath[5, 189] (Eus ter anteponit, sed varia miscet. Ita [dem 133] εα τι ημ. και σοι ιυ̅ υιε του

σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθεσ ἀπολέσαι ἡμᾶσ; οἶδά σε τίσ εἶ, ὁ ἅγιοσ
τοῦ θεοῦ. 35 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· φιμώθητι καὶ
ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰσ τὸ μέσον ἐξῆλ-
θεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. 36 καὶ ἐγένετο θάμβοσ ἐπὶ
πάντασ, καὶ συνελάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ λέγοντεσ· τίσ ὁ λόγοσ οὗτοσ,
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖσ ἀκαθάρτοισ πνεύμασιν
καὶ ἐξέρχονται; 37 καὶ ἐξεπορεύετο ἦχοσ περὶ αὐτοῦ εἰσ πάντα
τόπον τῆσ περιχώρου.

θεου; ηλθεσ προ καιρου βασανισαι ημασ [e Mt 8, 29], et^{272} *εα τι ημ. και σοι υιε τ. θεου; ηλθεσ προ καιρ. βασ. ημασ; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θεου.* Rursus$^{ps\,555}$ *εα τι ημ. κ. σοι ῑῡ ναζαρηνε; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θεου*, quae etiam a Mc pendere possunt) ... D 33. 56. 58. 61. a b c e f ff$^{2\cdot}$ l q syr^{hr} cop aeth Tert$^{marc\,4,7}$ om (:: cf Mc) | *σοι* (Γ 33. *σου*): AFHX al pauc *συ* | *ναζαρηνε* (D* *ναζορ.*, D^{2} 47^{ev} *ναζωρ.*, item *nazorene* e l* q go): De Mcionis evglio Tert^{4,8} *Nazaraeus vocari debebat secundum prophetiam christus creatoris. Unde et ipso nomine nos Iudaei Nazarenos appellant per eum – Christo autem appellatio Nazaraei competitura erat ex infantiae latebris, ad quas apud Nazareth descendit* etc. Hinc (vide et. infra) Mcion omisisse censendus est (Schu: „rec. sonat Mci formam 1, 24. 14, 67. 16, 5") | *απολεσαι ημασ·* (Ln *ημασ;*): D 68. *ημασ ωδε απολεσαι* ... e b c *venisti* (c praem *ut quid*, b *quid*) *ante tempus* (b pon ante *ven.*) *perdere nos* :: cf Mt 8, 29 | *οιδα* (Tert$^{marc\,4,7}$ „exclamat spiritus daemonis: *Quid nobis et tibi est, Iesu? Venisti perdere nos. Scio qui sis, sanctus dei.*"): arm Ath^{luc} (Gall^{5,189}) Archel^{48} (Gall^{3,602} *dic mihi quare cum daemones eum confiterentur dicentes: Scimus te qui sis, sanctus deus*) *οιδαμεν*. Cf et. supra Eus$^{ps\,555}$, item$^{ps\,279}$ (*οι δαιμονεσ, διο εβοων λεγοντεσ· οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. του θεου*); Tert$^{prax\,26}$ *hoc et exinde daemonia confitentur: Scimus qui sis, filius dei.* Sed vide de his et similibus ll. ad Mc | *ο αγ. τ. θεου*: Archel^{48} *sanctus deus*, c *sanctus dei filius*

35. *απ* (Gb'', probat Schu ex usu Lcae a Mco diverso) cum ℵBDLVΞ 1. 13. 22. 69. 108. 124. al plus^{25} it vg (Latt *exi ab*) Or^{4,171} ... ς *εξ* cum ACQXΓΔΛΠ unc^{8} al pl :: ut Mc | *ριψαν*: D* *ρειψασ* | *εισ το μεσον* cum ℵABCLMQXΞ al permu ... Gb Ti *εισ μεσον* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere Or^{4,171} ... a b e ff$^{2\cdot}$ l q (non item c f g$^{1\cdot}$ vg) om; D add *ανακραυγασαν τε* (d sine *τε*) | *απ*: MΓ al pauc *εξ* | D* *βλαψασ*

36. *θαμβοσ*: D 253. b g$^{1\cdot}$ gat perus cop^{cdd} et^{dz} (non^{petr4}) syr^{cdd} add *μεγασ* | *πρ. αλληλουσ*: Λ om | *τισ*: U add *εστιν*, item it vg cop al | *πνευμασιν*: Γ 7. 61. *δαιμοσιν* | *εξερχονται* (ℵ* et ^{c}): ℵ^{a} *υπακουουσιν αυτω*

37. *εξεπορευετο ηχοσ* (syr$^{p\,mg}$ *ιχοσ*), it^{pl} *divulgabatur fama*, a *exibat fama*: D *εξηλθεν η ακοη*, d *exivit fama*, e *facta est fama* | *παντα*: H *πασαν*

38 [26.2] Ἀναστὰσ δὲ ἀπὸ τῆσ συναγωγῆσ εἰσῆλθεν εἰσ τὴν οἰ- 38 s Mt 8, 14 s Mc 1, 29–31
κίαν Σίμωνοσ. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνοσ ἦν συνεχομένη πυρετῷ
μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆσ. 39 καὶ ἐπιστὰσ ἐπάνω
αὐτῆσ ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ
ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖσ.

40 Δύνοντοσ δὲ τοῦ ἡλίου πάντεσ ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντασ 40 s Mt 8, 16 Mc 1, 32–34
νόσοισ ποικίλαισ ἤγαγον αὐτοὺσ πρὸσ αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐ-
τῶν τὰσ χεῖρασ ἐπιτιθεὶσ ἐθεράπευεν αὐτούσ. 41 [27.8] ἐξήρχοντο
δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ

---

38. *απο* (Gb″ probante Schu) cum ℵBCDLQΞ 1. 13. 22. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. Or^{4,171} (d *a*) … ς Ln *εκ* (:: ut Mc lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go, item *de* (quo saepe *εξ* exprimitur) it vg | *εισηλθεν*: DΠ al^{20} fere *ηλθεν* (:: cf Mc) … AMΠ al plus^{15} syr^{sch} praem (syr add) *ο ις̅* | *σιμωνοσ* (Or^{4,171}): D b c e ff^{2}· g^{1}· l (sed e post *regionis* om verba *surgens autem* usq *simonis*) Amb$^{luc\ 1349}$ add *και ανδρεαιου* :: e Mc, non item a f q | *πενθερα δε* cum ℵABDLQX^{2}ΓΔΛ^{2}ΞΠ unc^{9} al longe pl … C al plus^{5} *η δε πενθερα*, ς (= Gb Sz) *η πενθ. δε* cum minusc vix mu (X*Λ* a *σιμωνοσ* priore ad *σιμωνοσ* alterum transiliunt; 33. *ὅσ* tantum ex *πενθ. δε σιμωνοσ* retinuit) | *του*: X om | *σιμωνοσ*: syr^{p} mg *Petri* | *συνεχομενη*: D *κατεχομενη* (it vg *detinebatur*, *tenebatur*)

39. *επιστασ*: D *επισταθεισ* | *παραχρ. δε* cum ℵABQRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler a cop go syr^{p} arm … CL b c f ff^{2}· g^{1}· l q vg syr^{sch} aeth *και παραχρ.*, D 254. e *παραχρημα*, posteaque D *ωστε αναστασαν αυτην διακονειν αυτ.*, 254. *η δε αναστασα*, e *et surgens*. Similiter Cyr$^{mai\ 167}$ *παραχρ.* cum iis quae praecedunt conjg. „*και παραχρημ. φησιν αφηκεν αυτ. ο πυρετοσ.*“ | Post *αφηκ. αυτην* ℵ e add *ο πυρετοσ* :: e Mt | Δ *αναστασ*

40. *δυνοντοσ* (a d *occidente*): UΛ al^{30} fere *δυναντοσ*, D^{gr} *δυσαντοσ*, Or^{4,171} *δυντοσ*, it^{pler} vg *cum occidisset* | *παντεσ* cum ℵADLQRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler Or^{4,171} … BC 1. 131. *απαντεσ* | *οσοι* (a d e *quodquod*, c *quicunque*): D^{gr*} b f ff^{2}· g^{1}· l q vg *οι*, *qui* | D *ειχαν* | H *ποικιλοισ* | *ηγαγον* (A *και ηγ.*): D arm *εφερον* (:: e Mc), Or^{4,171} *ηγον* | *αυτων* (exprim a e *unicuique eorum*, non item it^{pler} vg qui habent *singulis*): D. al pauc om | *τασ χειρ.* (b q *manum*; contra c e f ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· l q vg *manus*) *επιτιθεισ* (it^{pler} vg *inponens*) cum BDQΞ al plus^{10} it^{pler} vg … ς *τασ χειρ. επιθεισ* (a *manibus inpositis*) cum ALRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a, item ℵC cop aeth *επιθεισ τ. χειρ.* | *εθεραπευεν* (*curabat*) cum BD 440** it vg syr^{utr} Or^{4,171} (et^{ed} et$^{cod\ bodl}$) … ς Ln Ti *εθεραπευσεν* (:: ut Mc) cum ℵACLQRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn fere Or$^{cod\ par}$

41. *εξηρχοντο* c. ℵCX 1. 33. al^{10} fere Or^{4,171} … ς Ln Ti *εξηρχετο* c. ABDLQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *απο*: ℵ 1. 209. 215. om (28. *πολλα*) | *κραυγαζοντα* (Q al pauc *κραναζ.*) cum ADEGHQUVΓΔ 13. 69. 124. 346. al

ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν
τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.
42—44 Mc 1, 35-39 42 $^{28.8}$ Γενομένησ δὲ ἡμέρασ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰσ ἔρημον
τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕωσ αὐτοῦ, καὶ
κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ
αὐτοὺσ ὅτι καὶ ταῖσ ἑτέραισ πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. 44 καὶ ἦν κηρύσσων
εἰσ τὰσ συναγωγὰσ τῆσ Γαλιλαίασ.

---

plus^{50} Or^{4,171} ... ς *κραζοντα* (ℵ* *-ντων*, ℵ^{c} *-ντα*) cum ℵBCFKLMRSXΛΞΠ al pl (it^{pler} vg *clamantia* vel *-tes*, a Victorin *exclam*) | *και λεγοντα* (et Or^{4,171}): L* om | *οτι* (f q vg): it^{pler} om | *ο υι. τ. θεου* sine *ο χ̅ς̅* cum ℵBCDFLRXΞ 33. 130. 220. it^{pler} vg cop arm ar^{po} Or Tert^{marc4,8} (*cum testimonio excedebant vociferantes*: Tu es filius dei) Victorin ... ς (= Gb) praem *ο χ̅ς̅* cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} aeth (:: cf Mt 16, 16. 26, 63. Io 6, 69. 11, 27 etc) | *τον* (Or^{4,171} om) *χ̅ν̅ αυτ. ειναι* (*Chr. illum esse* a e, *Chr. ipsum esse* l): D 69. *αυτον* (69. add *τον*) *χ̅ν̅ ειναι*, *eum Chr. esse* f cop, b g$^{1.}$ q vg *ipsum esse Chr.*, c ff$^{2.}$ *Iesum ipsum esse Chr.*

42. *ημερασ*: Γ praem *τησ* | *επορευθη*: KΠ al^{20} fere *επορευετο*, item *ibat* b f g$^{1.2.}$ l q vg (contra *abiit* a c e, item^{vid} ff$^{2.}$) | *ερημον*: 61. 91. 299. *ετερον* | *τοπον*: ℵ* om (suppl ^{a}) | *επεζητουν* cum ℵABCDFLMQRSUVXΓΔΛΞ al plus^{115}, item *requirebant* (e *inquir.*) it vg (sed d for *quaerebant*) ... ς (= Gb Sz) *εζητουν* cum EGHKΠ al mu | *κατειχον*: D *επειχον*

43. *ο δε*: Λ i^{cant} syr^{sch} add *ι̅ς̅* | *ταισ ετεραισ πολεσιν*: D *εισ τασ αλλασ πολεισ*, d e *in alias civitates* | *με δει* c. ℵACLQRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... Ln *δει με* cum B, item (sed post *οτι* pon, quod ipsum e om) D e, item ante *ευαγγελισ.* it^{pler} vg syr^{p} | *την βασιλειαν* (ℵ^{a}): ℵ* *το ευαγγελιον* (Amb^{virg} *verbum*) | *οτι ε. τουτο*: D e *ε. τουτ. γαρ* | *επι τουτο* cum ℵBL 13. 67. 124. 346. a (*ob hoc*), *ideo* b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg ... ς *εισ τουτο* (:: Mc *εισ τουτο γαρ εξηλθ.*) cum ACDQRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Vict$^{cat\,mai664}$; item *in hoc* d e, *ad hoc* f q | *απεσταλην* (X *-λειν*) cum ℵBCDLX 1. 12. 13. 33. 69. 111. 124. 131. (*-λει*) 346. ... ς *απεσταλμαι* cum AQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler Vict$^{cat\,mai664}$ (:: ut in Mc *εξεληλυθα* et *εληλυθα* pro *εξηλθον* substituere)

44. *εισ τασ συναγωγασ* cum ℵBDQ 13. 69. y^{scr} al^{10} fere ... ς Ln *εν ταισ συναγωγαισ* (:: cf ad Mc ubi pleriq idem tenent) cum ACLRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (item it vg, at nec aliter in Mc) | *τησ γαλιλαιασ* c. ADXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go cop$^{dz\,recent}$ syr^{sch} et $^{p\,mg}$ arm aeth ... ℵBCLQR 1. 21. z^{scr} al^{20} fere cop syr$^{p\,txt}$ *τησ ιουδαιασ* (item evv^{2} *τοισ ιουδαιοισ*, 18^{ev} *των ιουδαιων*) ... 34^{ev} 48^{ev} *αυτων*

V.

1 [29. 10] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ 1–11 (Mt 4, 18–22 Mc 1, 16–20)
ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸσ ἦν ἑστὼσ παρὰ τὴν λίμνην
Γεννησαρέτ, 2 καὶ ἴδεν δύο πλοιάρια ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ
δὲ ἁλεεῖσ ἀπʼ αὐτῶν ἀποβάντεσ ἔπλυναν τὰ δίκτυα. 3 ἐμβὰσ δὲ
εἰσ ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνοσ, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆσ γῆσ
ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσασ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τοὺσ

V, 1. εν τω τ. οχλ. επικεισθ. αυτω (ℵ^c): ℵ εν τω συναχθηναι τ. οχλ., item cop *quum turbae congregatae essent ad eum* | και ακουειν cum ℵA BLX 1. 131. c (*factum est autem cum turbae irruerent in eum, et audierunt - et ipse* etc) cop^schw et ^cdd 2 arm aeth ... ς Ln του ακουειν c. CDQ RΓΔΛΠ unc^9 al pler it^pler vg cop^wi syr^utr go | και αυτοσ ην εστωσ (C^3 FGHX al add ο ισ, item M^mg et evglstaria): D εστωτοσ αυτου, item e *cum staret ipse* | λιμνην (ℵ^c): ℵ* om | γεννησαρετ cum ℵABCGQRSUV ΓΔΛΠ al pl a b e l (*genessaret*) syr^p txt arm; item FL al mu perus γενησαρετ ... EHKM 69. al mu q for ing (vg^ed am al *genesareth*) cop^dz* (cop -ζ- pro -σ-) go syr^p mg γεννησαρεθ ... D nec aliter d γεννησαρεδ ... f syr^sch et ^hr *gennesar* ... X a λιμνην ad λιμνην transiluit

2. και (al pauc a b c e ff^2. l om; non item f g^1. q vg) ιδ.: Γ ειδ. δε | ιδεν cum ACDKLQRSVΔΠ al mu ... ς Ln ειδε (-εν) cum ℵBEFGHMUΓΛ al pl :: cf ad 2, 20; item ad 5, 26. 10, 24 et alibi | πλοιαρια cum AC* LQR 1* 33. 40. 53. 237. 259; item *naviculas* a f ... ς Ln πλοια (:: haec forma vv. 3 et 7 tantum non fluct) cum ℵBC^3DΓΔΛΠ unc^9 al pler, item *naves* it^pl vg. Praeterea B a e cop syr^sch δυο post πλοι. pon ... ℵ* om | αλεεισ cum ℵ*ACLQ (:: in Mt ℵ*B*C bis; in Mc AB*L^corr Δ et ℵAB*CLΔ) ... ς Ln Ti αλιεισ cum ℵ^cBDRXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid | απ (ℵ* om) αυτων hoc loco (Gb″) cum ℵ^c (ℵ*)BCDL 33. (a *de quibus piscatores egressi*) ... ς Ln post αποβαντεσ cum AC^3QXΓΔΛΠ unc^9 al pler c f syr^utr et ^hr arm aeth go (cop *ingressi in eas*) ... R b ff^2. g^1. l q vg ambr^escr om, item e om απ αυτ. αποβαντ. | επλυναν cum ℵC* LQX 239. 299., item Ln επλυνον cum BD 91. ... ς Ti απεπλυναν (al^5 -νον, 7^ev επεπλ.) cum AC^3RΓΔΛΠ unc^9 al pler. Latt omnes *lavabant* (l *levav.*), quod magis scripturae επλυν. respondere videtur | τα δικτυα: 435. 47^ev x^scr al pauc a syr^sch et ^hr syr^p c.* cop add αυτων

3. εμβασ (D ενβ.) δε: X add ο ισ | των πλοιων (359. c^scr πλοιαριων): D πλοιον, item it (a f *naviculam*) vg. Libere syr^sch (non item syr^hr): *Et una ex eis Simonis erat Petri* (utrumque nomen etiam syr^hr habet), *et ascendit Iesus, sedit in ea* etc | σιμωνοσ cum ℵBDL ... ς praem του cum ACQRXΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid | επαναγαγειν (A 1. al pauc επαναγειν): D it^pl (non f g^1.2.; l επαναγαγ. ολιγ., b *ut inducerent ad terram*) ambr^escr syr^sch (ut l) et P et ^hr go cop aeth (non arm) ante απο τ. γησ pon | ολιγον (arm om): D οσον οσον | καθισ. δε c. ℵBLQ a cop ... ς Ln και καθ. c. ACDRXΓΔΛΠ unc^9 al pler it^pler vg syr^utr (syr^hr *et* omisso

ὄχλουσ. 4 $^{30.\ 9}$ ὡσ δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸσ τὸν Σίμωνα·
ἐπανάγαγε εἰσ τὸ βάθοσ, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰσ ἄγραν.
5 καὶ ἀποκριθεὶσ Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα, δι᾽ ὅλησ νυκτὸσ κοπιά-
σαντεσ οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα.
6 καὶ τοῦτο ποιήσαντεσ συνέκλεισαν πλῆθοσ ἰχθύων πολύ· διερήσ-
Io 21, 6 σετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. 7 καὶ κατένευσαν τοῖσ μετόχοισ ἐν

καθισ.) etc | *εν τω πλοιω εδιδ.* cum ℵD e (d *in nave turbas doceb.*), ... B *εκ του πλοιου εδιδ.* ... ς Ln Ti *εδιδ. εκ* (1. 13. 69. al pauc *απο*) *του πλοιου* cum ACLQRXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} it^{pler} vg etc

4. *ωσ* (it^{pler} vg *ut cessavit*): D *οτε* (d *cum autem cessasset*; item a *cumque desiit*, e *cum cessaret autem*) | *επαναγαγε*: Δ *επαγαγε* | *εισ αγραν* (Eus$^{theoph\ 118}$ *παρακελευεται μεν τω πετρω ο κυριοσ χαλασαι εισ αγραν τα δικτυα*): 1. 22. 131. 209. om

5. *και αποκριθ. σιμων* c. ℵ^{c}BLΔ (ℵ* *σιμ.* post *ειπεν*, item c post *dixit illi*) ... ς Ln *κ. απ. ο σιμων* c. ACRΓΛΠ unc^8 (deficit G) al omn^{vid}... D *ο δε σιμ. αποκρ.*, item e *simon autem dixit* omisso *αποκρ.*, syr^{hr} *dixit illi Sim.*, X *κ. αποκρ.* atque *ο πετροσ* post *ειπ. αυτω* | *ειπεν* absque *αυτω* cum ℵB e cop ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ACDLXΓΔΛΠ unc^8 al omn ^{vid} it^{pler} vg etc | *επιστατα* (syr$^{p\ mg\ gr}$; it^{pler} vg *praeceptor*): D cop *διδασκαλε* (a d *magister*) | *ολησ* cum ℵABL 33. 131. Cyr^{luc169} (*οι δε δι ολησ μεν εφασκον κοπιασαι νυκτοσ*) ... ς add *τησ* cum CDXΓΔΛΠ unc^8 al pler Tit$^{cat\ ox41}$ | A *ελαβαμεν* | *χαλασω* usque *ποιησαντεσ* (v. 6): D e *ου μη παρακουσομαι* (d *praeteribo*, D^{gr2} *-σομεν*, e *intermittimus*) *και ευθυσ χαλασαντεσ τα δικτυα* | *χαλασω*: K al pauc *-σομεν*, Π 1. al pauc *-σωμεν*, item go cop$^{wi\ et\ petr\ 2}$ aeth arm | *τα δικτυα* c. ℵBD (vide ante)L 1. 209. al pauc c e q go cop syr^{hr} aeth (arm om) Amb^{luc} ^{1354} ... ς Ln Ti *το δικτυον* cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al pler a b f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg syr^{utr}

6. *πληθ. ιχθυ. πολυ* cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^8 al longe pl cop go arm syr^p Eus$^{theoph\ 118}$ (*ωσ δε συνεκλεισαν πληθ. ιχθ. πολ.*) ... ς Ln *ιχθ. πληθ. πολυ* cum D al vix mu it vg syr^{sch} | *διερησσετο* (ℵB^3 6. *διερρ.*) cum ℵBL, item C *διερρητο* ... ς *διερρηγνυτο* et Ln Ti *διερηγνυτο*: hoc cum A g^{scr} al pauc, illud cum XΓΔΛΠ unc^8 al pler Eus^{theoph118} (:: cf Act 14, 14 Lc 8, 29) | *τα δικτυα* cum ℵBD(vide post)L 1. al pauc a c f ff^{2} l q go cop arm aeth Eus^{theoph118}... ς Ln Ti *το δικτυον* cum AC XΓΔΛΠ unc^8 al pler b e g$^{1.2}$ vg syr$^{utr\ et\ hr}$ | D vero pro *διερησσετο* etc sic: *ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι*, item (e *ut retia dirumperetur eorum*, f *ita ut rumperentur retiae eorum*) e f arm aeth | *αυτων*: s 28. i^{cant} al^{10} fere add *ωστε μη δυνασθαι αναγαγειν* (al *αγαγειν*) *αυτο*

7. *κατενευσαν* (ℵ^c; ℵ* *-σεν*): D (fortasse etiam E*) a e gat *κατενευον* | *τ. μετοχοισ* sine *τοισ* cum ℵBDL 259. a (*sociis in alia navicula*) ... ς *τ. μετοχ. τοισ*, Ln *τ. μετοχ.* [*τοισ*] cum ACXΓΔΛΠ unc^8 al omn fere (it ^{pler} vg *sociis qui erant in*) :: quum exempla articuli similiter omissi haud desint, potius ex emendatione additus quam ex incuria praetermissus pro illorum testium auctoritate censendus est

τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖσ· καὶ ἦλθαν,
καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.
8 31. 10 ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτροσ προσέπεσεν τοῖσ γόνασιν Ἰησοῦ
λέγων· ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλόσ εἰμι, κύριε. 9 θάμ-
βοσ γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντασ τοὺσ σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ
τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον, 10 ὁμοίωσ δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην
υἱοὺσ Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. 32. 2 καὶ εἶπεν
πρὸσ τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦσ· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπουσ ἔσῃ

---

7. ελθοντασ: U 69. -ντα ... KΠ* al aliq -ντοσ | συλλαβεσθαι (א^{a} et ^{c} συνλαβεσθ.): א* συνλαμβανεσθαι ... D βοηθειν (it vg *adiuvarent*) | αυτοισ: Δ* 245. 435. αυτουσ | και ηλθαν (cum אL 435. ... ς Ln Ti ηλθον cum ABCXΓΔΛΠ unc^{8} al pler) και: D e ελθοντεσ ουν (e *cum venissent itaque*) ... b om κ. ηλθ. | επλησαν (Λ εμπλησ.): 143 (is est Vat. 1229, unde error de B i. e. 1209 fluxit) 225. 240. 47^{ev} al pauc arm επλησθησαν (50. -σθη) | αμφοτερα (א^{a}, vix ipse א* correxit): א*M 33. 69. p^{scr} αμφοτεροι | ωστε: C* add ηδη, D add παρα τι (*ut etiam penae* sic), item (*ita ut pene* c e g$^{2.}$ vg^{ed}) it^{3} vg (invitis am fu for perus ing iac, non item tol) syr$^{sch\,et\,p\,mg}$ arm (cop *ut inciperent mergi*) | αυτα: D om (nec exprim it vg)

8. ιδων δε: D ο δε | σιμων (106. syr$^{p\,txt}$ sax om) πετροσ: D 13. 69. a b e (non item c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$g$^{2.\,vid}$ l q vg) om πετρ. (Schu „haud inepte“) | τοισ γονασιν (1. 118. 131. 209. c cop syr^{sch} ποσιν) ιυ (ιυ c. אBEHKSUV ΓΔΠ al^{70} fere ... ς [Gb^{00}] praem του cum ACFLMXΛ al mu): D αυτου τοισ ποσιν, d e *ad pedes eius* | λεγων (e add *ad ihesum*, syr^{sch} *ei*): D c e f go syr^{sch} add παρακαλω (*oro te* c e, *rogo te* f, item go) | ειμι (Or^{1,378}): 1. 22. 131. 251. εγω ειμι. Cf Or^{3,684} και δι α ειπεν· εξελθε απ εμου, κυριε, οτι ανηρ αμαρτ. εγω ειμι | κυριε (א^{c} Or^{1,378}; post απ εμου pon b c g$^{1.}$ l q Amb$^{luc\,1355\,et\,1356}$ cop syr^{sch} Or^{3,684}): א* 244. e om

9. αυτον: א* αυτουσ (:: hoc cum eo cohaeret quod verba και παντ. τ. σ. αυτ. desunt in D) | και παντασ (359. om) τ. συν αυτω: D 47^{ev} om | επι: KΛΠ 300. 2^{pe} al^{5} fere εν (item *in* it^{pler} vg; contra e *super*) | τη: Δ om | η cum אACLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}, it vg *in captura* (*super capturam istam*) *piscium quam* (a *quae*) *ceperant* vel *ceperat*, etc ... BDX go ων (d *quos ceperant*) | συνελαβον: S e ff$^{2.}$ -βεν

10. ομοιωσ δ. κ. ιακ. κ. ιωαννην (BD ιωανην) υιουσ ζεβεδ. (C* om υι. ζεβ.) usque σιμωνι: א a b c ff$^{2.}$l q ομ. δε κ. ιακωβοσ κ. ιωαννησ οι υιοι ζεβεδαιου etc, a b c ff$^{2.}$ l q *similiter autem* (a om) *iacobus et iohannes* (l add *dixerunt*) *filii zeb.* ... D ησαν δε κοινωνοι αυτου ιακωβοσ κ. ιωανησ υιοι ζεβ., e *similiter fuerunt socii iacobus et iohannes fili zeb.* | και ειπεν πρ. τ. σιμ. ο (cum אACXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}; Ti om cum BL) ισ· μη φοβου usq ζωγρων (μη φοβου usq ζωγρων et. Eus$^{theoph\,118}$): D ο δε ειπεν αυτοισ· δευτε και μη γεινεσθε αλιεισ ιχθυων· ποιησω γαρ υμασ αλιεισ ανθρωπων, e *qui ait ad simonem ihs nolite esse piscatores*

ζωγρῶν. 11 καὶ καταγαγόντεσ τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντεσ
πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
12–16 Mt 8, 2–4 Mc 1, 40–45 12 $^{33.2}$ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων,
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρησ λέπρασ· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ
πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃσ, δύνασαί με
καθαρίσαι. 13 καὶ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών· θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εὐθέωσ ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 καὶ
αὐτὸσ παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σε-
αυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼσ
Lev 14, 2 προσέταξεν Μωϋσῆσ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 15 $^{34.1}$ διήρχετο δὲ

---

piscium faciam enim vos piscatores hominum (:: cf Mt ad extrema) | εσῃ ζωγρων: syr^{sch} et^{hr} arm *capturus eris ad vitam*

11. και καταγαγ. τ. πλ. επ. τ. γ. αφ. παντα (παντ. c. ℵBDL 131. ... ς Ti απαντα cum ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler) ηκολ. αυτω: D e οι δε ακουσαντεσ παντα κατελειψαν επι τησ γησ και ηκολουθησαν αυτω (e *illi autem cum audissent omnia dimiserunt super terram et secuti sunt eum*)

12. και εγενετο usq πολεων: Γ om | εν τω: 13. 69. om | και ιδου: C^{3} (και eraso) 253. al pauc b Amb^{luc1355} om και, utrumq praeterit aeth, syr^{sch} reddit *venit* | πληρ. λεπρασ (*plenus lepra* it vg): D λεπροσ (d *leprosus*) | ιδων δε cum ℵB e cop; f *cum vidisset*, item om copulam 19. 124. syr^{sch} arm ... ς Ln Ti και ιδων c. ACDLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} aeth Cyr^{act63}. Pro ιδ. δε τον ι̅ν̅ a b c ff$^{2.}$ l *et ipse* (Schu „και αυτοσ a Lc non alienum"), Amb^{luc1355} om plane | πεσων: D e επεσεν, omissis εδεηθη αυτου | θελησ: Γ al pauc θελεισ

13. και εκτεινασ: D εκτ. δε | ειπων cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler ... Gb' Ln λεγων (:: e Mt) c. ℵBCDLX 13. 33. 69. 124. 254. 346. Cyr^{act63} :: at praeterquam quod λεγων ad Mt accommodatum est, ειπων hunc in modum apud Lucam solum scribi solet, cf 9, 22. 19, 30. Act 4, 25. 7, 26 et 27. 18, 21. 19, 21. 24, 22 | η λεπρ. απηλθ. απ αυτου (13. 69. arm aeth απηλθ. η λε. απ αυτ., 157. al απηλθ. α. αυτ. η λεπρ.): D e εκαθαρισθη, 46. 126. εκαθαρισθ. η λε. απ (46. om) αυτ. (:: cf ll. pp.)

14. αυτω: U al pauc αυτον | αλλα (XΓ 1. al pauc αλλ) απελθων: D a e απελθε δε και, item it^{mu} vg (*sed vade ostende*) omisso και | σεαυτον τω: Γ σε αυτω τω. Praeterea ℵ* (suppl^{a}) om δειξον σεαυτ. τω ιερει και | προσενεγκε (LΔ al mu -γκαι): X b c syr$^{sch\,ed}$ arm Tert$^{marc\,4,9}$ (*vade ostende te sacerdoti et offer munus quod praecepit Moyses*) add το δωρον (:: e Mt). Item Epiph^{322}, accusans Mcionem quod omiserit: καν τε αποκοψησ το δωρον, φανησεται εκ του προσενεγκε οτι περι δωρου λεγει | Δ προεταξεν | μωυσησ cum ℵBCDKLSXΓΠ al permu ... ς μωσησ cum AEHMUVΔΛ al pl. Praeterea cf ad 2, 22 et alibi | εισ μαρτυρ. αυτοισ (:: ut et. ll. pp.) et. f g$^{1.2.}$ e (*ut in testimonium sit illis*): D a b c ff$^{2.}$ l q Tert^{marc4,9} Amb^{luc1357} ινα εισ μαρτυριον η (D* ην) υμειν τουτο, l *in testimonium vobis*, c *ut sit in test. vobis istud*, a b

μᾶλλον ὁ λόγοσ περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν
καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 $^{35.2}$ *αὐτὸσ δὲ*
ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖσ ἐρήμοισ καὶ προσευχόμενοσ.
17 $^{36.2}$ *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸσ ἦν δι-* 17–26 Mt 9, 1–8 Mc 2, 1–12
δάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ
ἦσαν ἐληλυθότεσ ἐκ πάσησ κώμησ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ Ἰουδαίασ
καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμισ κυρίου ἦν εἰσ τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν.
18 $^{37.1}$ *καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ φέροντεσ ἐπὶ κλίνησ ἄνθρωπον ὃσ ἦν*
παραλελυμένοσ, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον

---

ff$^{2.}$ Amb *ut sit in test. hoc vobis*, Tert *ut sit vobis in test.* At Epiph^{323}: *διεστρεψασ δε το ρητον, ω μαρκιων, αντι του ειπειν „εισ μαρτυριον αυτοισ“ μαρτυριον λεγων „υμιν“.* Praeterea D add *ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημειζειν τον λογον· ωστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερωσ εισ πολιν εισελθειν· αλλα εξω ην εν ερημοισ τοποισ· και συνηρχοντο προσ αυτον· και ηλθεν παλιν εισ καφαρναουμ* (:: e Mc 1, 45).

15. *μαλλ. ο λογοσ*: DMU al pauc go syr aeth *ο λογ. μαλλ.* | *περι αυτου* (ℵ^{a}): ℵ* om *περι* (e corrupte *divulgabatur autem magis deo sermone*) | *ακουειν*: M al aliq cop syr^{sch} add *αυτου* | *θεραπευεσθαι* absq *υπ αυτ.* (Gb′) cum ℵBC*DL 1. 22. 69. al^{10} fere it vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς add *υπ* (A 2. g^{scr} *απ*) *αυτου* c. (A)C^{2}EHKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^{p} | ℵE*L*ΔΛ al *ασθενιων*

16. *υποχωρων*: 2. 71. 237. om; 22. al post *ερημοισ* pon; 157. *ην εν τ. ερ. και προσευχ. υποχ. εν αυταισ απο των οχλων* | Λ al pauc om *και*. Similiter e *ipse autem recedens in solitudine orabat.*

17. *και εγενετο* usq *ημερων*: Λ* om | *και αυτ. ην διδ.*: D c e *αυτου διδασκοντοσ* (c *ipso docente*; e *ipso loquente*) ... C^{3}HM^{mg}(lect eccles)Λ al mu syr^{sch} add *ο ι̅σ̅* ... ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg *et ipse sedebat* (contra a b f q *erat*) | *και ησ. καθημενοι φαρι.* (cum ℵACEHKLMUVXΓΔΛΞΠ al pler; Ln *οι φαρ.* cum BS cop^{schw} arm) *και* (B add *οι*) *νομοδιδασκαλοι*: D e *συνελθειν τουσ φαρισαιουσ και νομοδιδασκαλουσ* | *οι* (ℵ* 33. om; suppl ℵ^{a}) *ησαν*: D e *ησαν δε* | *εληλυθοτεσ* cum ℵA^{2}BCLXΓΔΛΞΠ unc^{7} (deficiunt FG) al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr} al ... Ln *συνεληλυθοτεσ* cum A*D 1. 13. 33. 69. 124. 131. al pauc (et al^{3} *συνελθοντεσ*) Cyr^{4,254} libere a arm | *πασησ*: B add *τησ* | H om *και ιουδαιασ*, D om *και ιερουσαλημ*, item DX om *και δυν. κυρ. ην* | *εισ το*: D *του* | *αυτον* cum ℵBLΞ aeth (*ut sanaret*) Cyr$^{luc\ 175}$ (*και ην φησι δυναμισ θε. εισ το ιασθ. αυτον*, item^{176} *αλλ ην εισ το ιασθαι αυτον.* Contra haec non valet quod ibidem legitur *ην δε, φησιν, και δυν. κυρ. επ αυτον εισ το ιασθ. παντασ* etc) ... ς Ln Ti *αυτουσ* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} et(*eos omnes*)^{hr} cop arm go ... K *παντασ*, 11^{ev} *τουσ ασθενουντασ*

18. *κλινησ*: KΠ al pauc *τησ κλιν.* | *αυτ. εισενεγκειν* (b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg

αὐτοῦ. 19 καὶ μὴ εὑρόντεσ ποίασ εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντεσ ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰσ τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21 καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντεσ· τίσ ἐστιν οὗτοσ ὃσ λαλεῖ βλασφημίασ; τίσ δύναται ἁμαρτίασ ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνοσ ὁ θεόσ; 22 ἐπιγνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ διαλογισμοὺσ αὐτῶν ἀποκριθεὶσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν; 23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί

Cyr4,255): D 47ev a c e εισενεγκ. αυτον | θειναι (EMUA al mu θηναι) sine additam cum ℵACDXΓΔΛΠ unc rell al omnvid it vg etc Cyr4,255 ... BLΞ syrsch et hr syrp c.* add αυτον

19. ποιασ cum ℵABCDEKLMSUVXΓΔΛΞΠ (i. e. unc omn) al plus80 (qui allati sunt a conlatoribus) ... ς (= Gb Sz) praem δια cum minusc non ita mu Cyr4,255; tisch** 131. 157. 209. al55 fere πωσ, 13. 69. 124. al15 fere ποθεν | αυτον: MU2 (ex ον ut vdtr corr ω) αυτω | αναβαντεσ (itpler vg *ascenderunt* sequente *et*; c tantum *ascendentes*) -- δια των κερ. (b *et discoperuerunt tectum et*, g1· *et aperuerunt et*) καθηκαν - κλινιδιω: D ανεβησαν επ. τ. δω. και αποστεγαντεσ τουσ κεραμουσ οπου ην καθηκαν τον κραβαττον συν τω παραλυτικω | εμπροσθ. (D ενπρ.) του ιυ (g1· *ante dominum*): B εμπρ. παντων

20. και ιδων cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc6 al pler itpler vg syrp cop al Cyr4,255: D ιδων δε, e *ille autem cum vidisset* ... CDS 13. 69. 124. 346. 60ev ff2· syrsch armcdd persp add ο (D om) ις | ειπεν (D λεγει ut Mc) absque αυτω cum ℵBLΞ 33. 130. ff2· (g2·?) vg ... ς (= Gb) add αυτω cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al longe pl syrp et hr arm, item CD icant al pauc f cop go syrsch Cyr4,255 add τω παραλυτικω (:: ut ll. pp.), item 1. 118. 131. a b c e g1· l q (aeth *illi viro aegroto*) τω ανθρωπω omisso ανθρωπε | M 48ev al pauc αφεονται. Item v. 23. | σοι αι αμαρτ. σου cum ABCE KLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler it (et. d) vg rell Cyr4,255 ... ℵDgrFW al7 σου (yscr σοι) αι αμαρτιαι (al4 add σου) :: ut ll. pp.

21. οι γραμματεισ: Γ add αυτων | λεγοντεσ (et. a e f vg): D b g1· l q c ff2· praem (c ff2· add) εν ταισ καρδιαισ αυτων | τισ εστ. ουτοσ οσ (a l* *quis est qui loquitur*): D τι ουτοσ | αμαρτ. αφειναι cum BDΞ c e Ambspir693, item L 1. Cyr4,255 αμ. αφιεναι ... ς αφιεναι αμαρτ. (:: ut Mc) cum ℵACEKMSUVXΓΔΛΠ al fere omn a b f g1· l q (ff2·blanch *dimittere peccatum*; teste Sab. *peccatum dimitt.*) cop syrutr et hr arm aeth go | μονοσ (Λ μονον): C3Dgrx 28. 40. al5 a go syrp mg Cyr4,255 εισ (:: e Mc), cop utrumq conjg | ο θεοσ: D* om ο

22. αποκριθεισ cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc6 al pler e f g2·vid q vg cop go syr cdd et p et hr arm Cyr4,255 ... Gb0 Ln om cum CD 98. 32ev a b c ff2· g1· l syrsch ed aeth | ειπ. προσ αυτουσ (al pauc αυτοισ): D λεγει αυτοισ | εν τ. καρδ. υμων: D add πονηρα, item praem c e l syrhr aeth :: cf Mt

23. EΓ ευκοποτερον

σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24 ἵνα δὲ εἰ-
δῆτε ὅτι ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέναι
ἁμαρτίασ, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρασ τὸ
κλινίδιόν σου πορεύου εἰσ τὸν οἶκόν σου. 25 καὶ παραχρῆμα
ἀναστὰσ ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρασ ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰσ τὸν
οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. 26 καὶ ἔκστασισ ἔλαβεν ἅπαντασ,
καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντεσ ὅτι εἴδο-
μεν παράδοξα σήμερον.

---

23. σοι αι (Ξ om) αμαρτ. σου (al pauc d e f vg go om σου) cum ABEKL MSUVΓΔΞΠ al pler a b c ff^{2} g^{1} l q syr^{utr} et^{hr} cop (*tua pecc. remittuntur tibi*) item aeth, Cyr^{4,255} et$^{act 51}$ ... ℵD^{gr} 48^{ev} σου αι αμαρτ., CF^{w} XΛ 33. 346. al^{5} σου αι αμαρτ. σου. Cf ad v. 20. | εγειρε cum ℵABCD EF^{w}KLMSVΓΛΞΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum UXΔ al mu

24. ειδητε: ALU al ιδητε | εξουσ. εχει hoc loco cum BKLΞΠ al^{7} b f ff^{2} g^{1} l q vg Cyr$^{act 51}$ ... ς Ln post οτι (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵACDEMSUVXΓΔΛ al pler a c e syr^{utr} et^{hr} cop (οτι *est potestas filii hominis*) go arm aeth Cyr$^{luc 179}$; nec aliter Epiph^{312} et^{323} ex Mcione affert | επι τησ γησ: Epiph^{marc} utroq loco post αφι. αμαρτ. pon ... D*Λ al pauc Cyr$^{luc 179}$ επι γησ | αφιεναι cum ℵABCD^{2}L^{2}XΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid}, nec aliter bis Epiph^{marc} Cyr^{luc} et^{act} ... Ti αφειναι cum D*L* (uterq αφιναι) :: quae lectio versu 21 commendatur, sed ex ipso inlata esse potest. Quum etiam ordo verborum mutatus sit, invita codicum auctoritate vix tenenda est eadem forma utroq versu | ειπεν (c *dixit*): D λεγει, d *dicit* (:: ut Mt et Mc); *ait* quod it pler vg tuentur utrique respondet | παραλελυμενω cum ABEKSUVΓ ΔΛΠ al pl ... Gb'' Ln παραλυτικω (:: ut Mt et Mc) cum ℵCDF^{w}LMXΞ al permu Cyr$^{act 51}$ | σοι: Γ add δε | εγειρε cum ℵABCDEF^{w}KMSVXΔΛΞΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum LUΓ al mu | αρασ cum ABCEKLMSU VXΓΔΛΞΠ al fere omn arm Cyr$^{act 51}$ ... ℵD 157. a b c f ff^{2} g^{1} l q (e om αρ. τ. κλιν. σου) vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth και (157. c f l q vg om; ff^{2} ?) αρον, posteaque και πορευου :: at quum αρασ nec ap Mt nec ap Mc substitutum sit, και αρον etc vix potest non ex ll. pp. assumptum credi | το κλινιδιον: D τον κραβαττον, item c cop :: e Mc

25. αυτων: ℵ αυτου, 13. 69. 47^{ev} a arm παντων, 111. αυτ. παντ. | εφ ο (Gb'') cum ℵABCEKLMSVXΓΔΞΠ al plus^{65} ... ς Ln εφ (U* εν) ω cum RUΛ 1. 69. al permu. Praeterea pro εφ ο κατεκειτο (f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing etc) D e syr^{sch} pers^{p} την κλεινην (d e *grabattum*, e add *suum*), 243. a b c syr^{p} et^{hr} aeth$^{cod\ a}$ κλινιδιον εφ ω κατ. (a *grabattum suum in quo iacebat*, b *lectum in quo iacebat*, c *grabato in quo iacebat*)

26. και εκστ. ελ. απαντασ (142. εξισταντο δε απαντεσ) και εδοξ. τ. θε. (haec: και εδ. τ. θε. A post κ. επλ. φοβ. pon, 19* a om) cum ℵ(A)BCE KLRUVΓΔΛΞΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr} etc: DMSX 13. 69. 124. al^{12} e om | φοβου: D* θαμβου, D^{2} -βουσ | οτι: D om | ειδομεν cum

27—32 Mt 9, 9—13 Mc 2, 13—17 27 38.2 *Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην*
ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκο-
λούθει μοι. 28 *καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰσ ἠκολούθει αὐτῷ.*
29 39.2 *καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶσ αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐ-*
τοῦ· καὶ ἦν ὄχλοσ πολὺσ τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν
κατακείμενοι. 30 *καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖσ*
αὐτῶν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ λέγοντεσ· διατί μετὰ τῶν τελω-

ℵB*DESUΓΔΛΞΠ^{2} al pl^{vid} ... Ti *ιδομεν* (C *ιδαμ.*, R *ιδωμ.*) cum ACKLMR VXΠ* al mu :: utrum recipias dubium. Cf ad 2, 20 et 5, 2

27. *και μετ. ταυτ. εξηλθ.* (Λ 13. 69. b c syr^{sch} add *ο ις*, item al mu post *εθεασατ.*): D *και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον ακολουθουντα αυτω οχλον εδιδασκεν* :: e Mc | *και εθεασατο* (AΠ^{2} al pauc *ειδεν*) usq *λευειν* : D *και παραγων ειδεν λευει τον του αλφαιου* :: e Mc | *λευειν* cum ℵABCLMRΓΞ al pauc ... ς Ln *λευϊν* cum ESUVXΔΛΠ al pl; K al pauc *λευι*, D (vide supra) al pauc *λευει*, item a b c f (ff^{2} g$^{1.2.}$ ut vdtr) l q vg *levi* (contra e *levin*). Praeterea C* 157. add *καλουμενον* | *ειπεν* (*dixit* a c e; b f ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ l q vg *ait*): ℵD 13. 69. 346. y^{scr} 50^{ev} arm *λεγει* (*dicit* d) :: ut ll. pp.

28. *καταλιπων* cum ℵBCDKMRSUVXΞΠ^{2} al pl ... AELΓΔΛΠ* 33. al mu *καταλειπων* (sed EΓΛ al *-πὼν* :: cf Mt 4, 13. 21, 17 et alibi) | *παντα* (sed ℵ*C* *-τασ*) c. ℵ*et^{c}BC*et^{2}DLRΞ 33. al^{5} ... ς Ti *απαντα* (M *απαν*) cum AEK(M)SUVXΓΔΛΠ al pler | *ηκολουθει* cum BDLΞ 69. a ... ς *ηκολουθησεν* (:: ut Mc; sed cf et. Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc^{6} al pl it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr}

29. *λευεισ* cum ℵABCLRXΞ p^{parh} (go *laivveis*; v. 27 *laivvi*) ... ς Ln *λευϊσ* cum EKMSUVΓΔΛΠ al pler ... D al pauc *λευει* vel *λευϊ* (item Latini; sed b e om). Idque absque articulo cum ℵABCDEF^{w}KLMRSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl ... ς (= Gb Sz) *ο λευϊσ* cum minusc vix mu | *δοχ. μεγαλ. λευ. αυτω* (ℵΔ al pauc e for amb^{rescr} om; it^{pler} vg syrr post *εποιησεν* pon, cop^{wi} et^{cod} *eis*) ... D *λευ. δοχ. αυτω μεγ.* | *εν τη οικια* : ℵKΠ al pauc *εν τω οικω* :: utrumq frequens ap Lc; *οικοσ* paullo frequentius | *ην* : F^{w} om | *πολυσ τελωνων* cum ℵBCDLRΞ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 239. 299. it vg syr^{utr} arm ... ς Ti *τελω. πολ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{6} al pler go | *και αλλων* (X 239. 299. al pauc *αμαρτωλων*, aeth *αμαρτ. αλλων*): ℵ* om (suppl^{c}) | *οι* (R *οσοι*) *ησαν μετ αυτων* (B* 1. 22. syr p^{mg} *αυτου*) *κατακειμ.* (Λ *ανακειμ.*): D e *ανακειμενων*

30. *εγογγυζον* (B*R *-ζαν*, a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q *murmuraverunt*, c f vg *-rabant*): D c e ante *προσ τ. μα.* pon (c e *Pharis. autem* etc) | *οι φαρισαι. και οι γραμμ. αυτων* (cum ABCLRΓΔΛΞΠ al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} go Bas^{eth257} ... Gb^{0} cum ℵDFX al^{3} f e l vg^{cod} sax cop syr^{sch} aeth) hoc ordine cum (ℵ)BC(D)LRΞ 1. 33. 131. 157. it vg cop syr^{hr} arm ... ς *οι γραμμ. αυτων* (vide ante) *και οι φαρισ.* hoc ordine (:: ut Mc) cum AEFKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} aeth Bas$^{eth 257}$ | *αυτου* : C* om^{vid} | *λεγοντεσ* hoc loco c syr^{p} et^{hr} : a b c f ff^{2} g$^{1.}$ l q syr^{sch} aeth ante

νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 $^{10.2}$ καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ
Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντεσ ἰατροῦ
ἀλλὰ οἱ κακῶσ ἔχοντεσ· 32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίουσ ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺσ εἰσ μετάνοιαν.
33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸσ αὐτόν· οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν 33–35 Mt 9, 14s Mc 2, 18–20
πυκνὰ καὶ δεήσεισ ποιοῦνται, ὁμοίωσ καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ
σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. 34 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μὴ
δύνασθε τοὺσ υἱοὺσ τοῦ νυμφῶνοσ, ἐν ᾧ ὁ νυμφίοσ μετ᾽ αὐτῶν ἐστίν,

---

προσ τ. μα. αυτ. | των ante τελω. c. ℵABCDEFKLMRUXΓΔΛΞ al pl arm ... ς (= Gb Sz) om cum SVII al mu Bas$^{eth\ ed}$ | και αμαρτωλ. cum ℵABC²LRXΓΔΛΞΠ unc⁷ al pler it vg syr$^{utr\ et\ hr}$ cop rell Bas^{eth} ... Ti om cum C*D al$^{2\ scr}$ Cyr$^{luc\ 180}$ (sed ibidem paullo post est: δι ην δε αιτιαν επιλαμβανονται οι φαρισ. του σωτηροσ αμαρτωλοισ συνεσθιοντοσ) :: ll. pp. non fluct | εσθιετε (ℵDR -εται) και πινετε (DR -εται, vide d) (K om κ. πιν.): a b c d e f ff$^{2.}$ l q (non item g$^{1.}$ vg) aeth (go in utramq partem accipi potest) Amb$^{luc\ 1359}$ *manducat et bibit* (aeth add *magister vester*) :: cf ll. pp. (Or$^{2,\ 637}$ ενεκαλουν τω ιυ λεγοντεσ· εσθιεισ και πινεισ μετα των αμαρτωλων potius ad ll. pp. spectat)

31. και αποκριθεισ: D 150^{ev} αποκρ. δε, item e *Iesus autem respondit et dixit ad illos* | B om ὁ | προσ αυτουσ: LΞ 33. 48^{ev} al pauc Bas$^{eth\ 257}$ αυτοισ | αλλα οι cum ABΞ ... ς αλλ οι cum ℵCDLR etc | υγιαινοντεσ (et. Or$^{3,\ 208}$ et^{294}): 13. 69. 346. al plus⁵ ισχυοντεσ :: ut ll. pp.

32. εληλυθα (Ξ ηλ ληλυθα sic): C³D 1. 28. 157. 47^{ev} al pauc ηλθον :: ut ll. pp. | αλλα: ΛΞ 1. al mu αλλ | αμαρτωλουσ (ℵ^{a}): ℵ* ασεβεισ

33. ειπαν c. B*CDLRΞ 33. ... ς ειπον cum ℵAB³EFHKMSUVXΓΔΛΠ al longe pler | οι μαθητ. sine διατι cum ℵ^{a} (nisi est^{ca}, notatur enim punctis rursus erasis) BLΞ 33. 157. cop ... ς Ln praem διατι (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵ*et^{c}(cb?) CDRXΓΔΛΠ unc⁸ al pler it vg syr^{utr} go arm aeth cop$^{dz\ recent}$ | οι μα. ιωαννου (BD ιωανου): D 91. add και οι μαθηται των φαρισαιων :: e Mc | ομοιωσ (ff$^{2.}$ om) και οι των φαρ. (e f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ vg): D 19* 77. 108. 244* (91?) om; a b c l q *et* (b om) *pharisaeorum* ante και (b om) δεησ. ποιουντ. | οι δε σοι (ita a g$^{1.\ 2.}$ l q vg): D οι δε μαθηται σου (:: ut Mt), item b c e f ff$^{2.}$ cop go *tui autem discipuli* (e *discentes*) :: ut Mc | εσθ. και πιν.: D e ουδεν τουτων ποιουσιν

34. ο δε ις cum ℵBCDLRXΞ 1. 33. 69. 124. 131. 346. al¹⁰ fere f cop syr p ^{mg} aeth arr ... ς Ln Ti om ις cum AΓΔΛΠ unc⁸ al pler it^{pler} vg syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ arm go | μη δυνασθε τουσ υιουσ (ita f l q vg) cum ℵ^{c} ABCLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg cop syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ gat* aeth μη δυνανται οι υιοι (:: e ll. pp.). Cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 11}$ „reddens rationem quod non possent ieiunare filii sponsi, quamdiu" etc | νυμφωνοσ (124* νυμφιου): it^{omn} (et. d) vg cop *sponsi*. Cf ad Mc et Mt | εν ω ο νυμφ. μετ αυτ. εστιν (et. Tert^{marc} l. l.): D e εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων :: cf ll. pp.

ποιῆσαι νηστεῦσαι; 35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίοσ, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ.
36–39 Mt 9, 16 s Mc 2, 21 s 36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸσ αὐτοὺσ ὅτι οὐδεὶσ ἐπίβλημα ἀπο
ἱματίου καινοῦ σχίσασ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε,
καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα

---

34. *ποιησαι* cum ℵ^{c}ABCLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ gat* aeth om :: e Mc, cf et. Mt | *νηστευσαι* cum ℵ^{c}BXΞ 28. .. ς Ln Ti *νηστευειν* (:: cf Mc) cum ℵ*ACDLRΓΔΛΠ unc rell al pler

35. *και οταν* cum ABDEHKM^{mg}RSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl a em for ing go ... ℵCFLM^{txt} 1. 13. 69. 124. 157. 346. al plus^{20} b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg (et. am) cop syr^{utr} om *και*, hinc Ln [*και*] :: e ll. pp. | *τοτε* cum ABCD LRXΓΛΞΠ unc rell al longe pl a vg cop syr^{utr} arm^{ed} ... ℵFMΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{15} fere b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q go arm^{cdd} aeth *και τοτε* :: e ll. pp. | *νηστευσουσιν* (ΔΛ 13. 69. 346. al pauc -*σωσιν*): EHKUΠ* al plus^{10} *νηστευουσιν* | *εν*: X om. Verba *εν εκειν. τ. ημερ.* ℵ* ad seqq trahit propterea que om *δε και*

36. *δε και* (ℵ^{c}; ℵ* vide ante): X 254. c e cop om *και* | *παραβ. πρ. αυτουσ* (13. 69. 346. *αυτοισ*): ℵ*X syr^{sch} aeth *πρ. αυτ. παραβ.* | *απο* (Schu „bene“) cum ℵBDLXΞ 1. 13. 22. 33. 69. 124. 131. 157* 346. b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg syr^{utr} cop (arm) Amb$^{luc\,1361}$ ... ς om, Ln [*απ.*] c. ACR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f go aeth (Ir$^{int\,276}$ *nemo immittit commissuram vestimenti novi in vestimentum vetus, nec mittunt vinum novum in utres veteres* magis a Mt pendet, ut probant extrema: *nec mittunt* etc; tamen illud *vestimenti novi* Lucae est, non [*panni rudis*] Matthaei.) :: cf ll. pp. Item *σχισασ* (Schu „bene“) cum ℵBDLΞ 1. 22. 33. 131. 157. 251. cop (post *ουδεισ* pon) syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln om (:: ut ll. pp.) cum AC RXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} arm aeth | *επιβαλλει*: X -*βαλει* | *επι ιματιον παλαιον*: MΓ 122. 301. 406. f^{scr} *επι ιματιω παλαιω*. Similiter Dial^{64} (ed. Wetst) *ουδεισ επιβαλλει επιβλημα ρακουσ αγναφου* [*επι*] *ιματιω παλαιω*. Ibidem *ουδεισ γαρ φησιν επιβαλλει απο ρακ. αγναφ. επι ιματιω παλαιω*. Item Epiph^{marc303} (42,2) *τι εστι το· ου βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκ. παλαιουσ, ουδε επιβλ. ρακ. αγναφου επι ιματιω παλαιω· ει δε μηγε, και το πληρωμα αιρει, και τω παλαιω ου συμφωνησει· μειζον γαρ σχισμα γενησεται.* | *και το καινον*: ℵ* cop$^{petr\,4}$ om *και* | *σχισει* (Schu „bene ap Lc“) cum ℵBCDLX 5. 33. 36. 40. 60. 239. 259. 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} 3^{pe} a e. Item *συμφωνησει* c. ℵABCDLX 5. 33. 36. 40. 53. 57. 60. 91. 157. 234* 239. 259. 299. 410. a e (et. Epiph^{marc}, vide ante) ... ς *σχιζει* et *συμφωνει* cum (A –*ζει* et -*νησει*)EFHKM(R *σχιζεται*, ut nuper recognovi, et -*νει*)SUVΓ ΔΛΠ al longe pl it^{pler} vg cop syr^{utr} arm go aeth | *το* (ς om, item Ln ex errore) *επιβλημα το απο* c. ℵBCLXΛ 1. 33. 69. al mu (item D *επιβλημα* post *καινου*) it vg cop syr^{utr} arm ... Gb″ Ti *το απο* sine *το επιβλ.* cum AEFHKMRSUVΓΔΠ al longe pl go aeth sl

τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶσ βάλλει οἶνον νέον εἰσ ἀσκοὺσ παλαιούσ· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνοσ ὁ νέοσ τοὺσ ἀσκούσ, καὶ αὐτὸσ ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰσ ἀσκοὺσ καινοὺσ βλητέον. 39 καὶ οὐδεὶσ πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸσ χρηστόσ ἐστιν.

VI.

1 41.2 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι 1–5 Mc 2, 23–28 Mt 12, 1–8

---

37. βαλλει: c επιβαλλει | ρηξει (a c e ff2. g1. vged et for em ing fu): ΓΔ al pauc b f l q am tol go syrutr ρησσει (Γ ρησει) :: e Mc | ο οιν. ο νεοσ (ℵ 44. 71. om ο νεοσ) cum BCDLMRUXA al plus20 it vg etc ... ς ο νεοσ οινοσ cum AEFHKSΓΔΠ al pl go | τ. ασκουσ: D cop arm add τουσ παλαιουσ

38. αλλα cum ℵADEFHLRSUVXΓΔ al pl ... BCKMAΠ 1. 69. al αλλ | βλητεον cum ℵaABCRXΓΔΛΠ unc8 al omnvid vg ... ℵ*D a b c e (post αλλα pon) f ff2. g1. l q syrutr aeth (cop) (item Dial64 wetst λεγει γαρ παλιν ο σωτηρ· βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκ. νεουσ, και αμφοτεροι συντηρουνται) βαλλουσιν :: a Mt 9, 17 videtur pendere, nec satis huc quadrare. Praeterea βλητεον absque additam cum ℵBL 1. 33. 131. 157. 209. 301. cop ... ς (sed Gb0 et Schu omissionem vdtr prob) Ln add και αμφοτεροι συντηρουνται (D a c τηρουνται, *servantur*; itrell vg *conserv.*) cum ACDRXΓΔΛΠ unc8 al pler it vg go syrutr arm aeth copdz recent (Dial vide ante) :: e Mt ubi nemo om; cf. et ad Mc

39. D a b c e ff2* l (non item f g1. 2. q vg nec ff2. recent) om hunc versum. Nec magis Eus habuisse vdtr; nec enim ut debebat in canonem decimum retulit, in quo quae singulis propria sunt posuit. Omnia quae a v. 31 usque ad finem huius capitis leguntur comprehensa sunt Ammonii sectione 40 et Eusebii canone secundo, quem ille iis destinavit quae communiter tres tuentur. | και: ℵc B om | θελει cum ℵB C*L 1. 118. 131. 157. 209. 11pe cop arm aeth ... ς Ln praem ευθεωσ (X al pauc ευθυσ) cum AC2RXΓΔΛΠ unc8 al pler f g1. 2. ff2. vg syrutr go | γαρ: K 157. syrp add οτι | χρηστοσ cum ℵBL 157. 225. cop syrsch ... ς Ln χρηστοτεροσ (X al pauc χριστ.) cum ACRXΓΔΛΠ unc8 al pler it vg syrp rell

VI, 1. εγενετο δε: D a e go aeth και εγεν. (e *et sabbato mane factum est*) | δευτεροπρωτω (RΓ 13. 117. 124* 235 δευτερω πρωτω) cum ACDEHKM RSUVXΓΔΛΠ al pler a f* (*sabbato secundo a primo*) ff2. g1. 2. (e *sabbato mane*) vg go syrp txt arm Caesar53 (Galland. 6) ματθαῖοσ (corrige λουκᾶσ) δευτεροπρώτῳ φησὶ σαββάτῳ τὴν ἡμέραν δηλῶν τὴν μετὰ τὸ κύριον σάββατον αὐτοῖσ δι᾽ ἑορτῆσ ἀργουμένην. Epiph452 (αλογοι) φάσκει λουκᾶσ ὅτι ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ ἵνα δείξῃ σάββ. πρῶτον εἶναι τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆσ ὁρισθὲν καὶ ῥηθὲν ὑπὸ κυρ. ἐν τῇ κοσμο-

αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺσ στάχυασ

ποίᾳ κατὰ περίοδον ἀπὸ τότε ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ ἑπτὰ ἡμέρασ ἀνακυκλούμενον, τοῦτο εἶναι πρῶτον. δεύτερον δὲ σάββ. τὸ ὑπὸ νόμου ὡρισμένον. – καὶ ὁρᾶτε ὅτι δεύτερον καλεῖται σάββ. μετὰ τὸ πρῶτον σάββ. ἡ τοιαύτη ἁγία τοῦ προβάτου ἡμέρα εἰσ σάββ. ἁγιασθεῖσα, κἄν τε κυριακὴ εἴη κἄν τε δευτέρα κἄν τε τρίτη καταντήσῃ. εἰσ δὲ ἑπτὰ ἡμέρασ πάλιν ἀνακυκλούμενον δεύτερον καλεῖται πρῶτον. Item Epiph[158] (εβιωναιοι) ἦν δὲ σάββατ. δευτερόπρωτον, ὡσ ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. σάββατα γὰρ διάφορα ὥριζεν ὁ νόμοσ, τὸ μὲν κατὰ ἑβδομάδα ἀνακυκλούμενον φύσει σάββατον, τὸ δὲ διὰ τὰσ ὑποπιπτούσασ τῆσ κατὰ σελήνην νεομηνίασ καὶ τὰσ καθεξῆσ ἑορτάσ, οἷον ἡμέρασ σκηνοπηγίασ καὶ ἡμέρασ πάσχων, ὅτε τὸ πρόβατον θύουσι καὶ ἄζυμα λοιπὸν ἐσθίουσι. ἔτι δὲ ὅτε τὴν μίαν νηστείαν νηστεύουσι τοῦ ἔτουσ τὴν λεγομένην μεγάλην, καὶ τὴν ἄλλην ἣν λέγουσι μικράν. ὅτε γὰρ ὑποπίπτουσιν αὗται αἱ ἡμέραι, ἤτοι ἐν δευτέρᾳ σαββάτων ἢ ἐν τρίτῃ ἢ ἐν τετράδι, σάββατον καὶ αὐτὸ αὐτοῖσ ὁρίζεται. διὸ μετὰ τὴν τῶν ἀζύμων γενομένην ἡμέραν καὶ ὁρισθεῖσαν ἡμέραν σαββάτου, τῷ σαββάτῳ φύσει τῷ μετὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀζύμων εἰσ σάββατον λελογισμένην, ηὑρέθησαν διαβαίνοντεσ διὰ τῶν σπορίμων – δεικνύντεσ ὅτι λέλυται ὁ δεσμὸσ ὁ ἐν τῷ σαββ. ὁριζόμενοσ, ἐλθόντοσ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τουτέστι $\overline{\chi\upsilon}$ etc. Chron[396] (ed. Bonn., ed. Par.[211]) σάββατον οὖν καλεῖ οὐ μόνον τὴν ιδʹ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ φθάσασαν ἐν σαββάτῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ιεʹ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ, ἥτισ ἐστὶν πρώτη τῶν ἀζύμων ἡμέρα, καὶ αὐτὴν ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ φθάσασαν, καὶ τὴν καʹ τοῦ αὐτοῦ μηνόσ, ἥτισ ἐστὶν ἑβδόμη μὲν ἡμέρα τῆσ ἑορτῆσ τῶν ἀζύμ., ἑβδόμη δὲ τῆσ ἑβδομάδοσ ἡμέρα. τοῦτο οὖν τὸ πάσχα δηλῶσαί μοι δοκεῖ ο θεῖ. ε᾿αγγ. λουκᾶσ, ἐν οἷσ φησίν· ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτ. διέρχεσθαι τὸν $\overline{\iota\nu}$ καὶ τοὺσ μαθ. αὐτοῦ διὰ τῶν σπορίμων, τοὺσ δὲ μαθ. τίλλοντασ τοὺσ στάχ. ἐσθίειν. δευτερόπρωτον δὲ σάββ. καλεῖ τοῦτο τὸ σάββ. οὐ μόνον ὡσ ἑβδόμησ ἡμέρασ οὔσησ, ἐν ᾗ ἡ πρώτη τῶν ἀζύμων εὑρέθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀπ᾿ αὐτῆσ ἀριθμεῖν τὰσ νʹ ἡμέρασ καὶ ἑορτάζειν τὴν ἑορτήν, ἣν ἑορτὴν τῶν ἑβδομάδων ὁ θεῖοσ προσαγορεύει νόμοσ. ἑπτὰ οὖν σαββάτων ὄντων ἐν τούτῳ τῷ ἔτει τῆσ πεντηκοστῆσ, ἅτε ἀπὸ σαββάτου ἀρχομένησ καὶ εἰσ σάββατον συμπληρουμένησ, πρῶτον ἦν σάββατον τῶν ἑπτὰ σαββάτων καὶ τελευταῖον πάλιν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ· διὰ ταύτασ τὰσ αἰτίασ ἐν τούτῳ τῷ πάσχα τὸν κύριον μετὰ τῶν μαθητῶν διερχόμενον διὰ τῶν σπορ. δηλῶσαι βουλόμενοσ ὁ εὐαγγ. εἴρηκεν ὅτι ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ διήρχετο διὰ τῶν σπορ. ὁ $\overline{\iota\varsigma}$ καὶ οἱ μαθ. αὐτοῦ. Chr hom. 40. in Mt: ὅταν διπλῆ ἡ ἀργία ᾖ καὶ τοῦ σαββάτου τοῦ κυρίου καὶ ἑτέρασ ἑορτῆσ διαδεχομένησ. Similiter 237[schol] ὅταν μετὰ τὴν τοῦ σαββάτου ἀργίαν ἑτέρα διαδέξηται πάλιν ἑορτή. Isid epp 3, 110 δευτερόπρωτ. εἴρηται ἐπειδὴ δεύτερον μὲν ἦν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. ἑσπέρασ γὰρ θύοντεσ τὸ πάσχα τῇ ἑξῆσ τὴν τῶν ἀζύμων ἐπανηγύριζον ἑορτήν, ἣν καὶ δευτερόπρωτον ἐκάλουν. Addita explicatione ulteriore pergit: εἰ δὲ σαββάτῳ εἴρηται, μὴ θαυμάσησ·

καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον·

σάββατον γὰρ πᾶσαν ἑορτὴν καλοῦσι· etc. (Eadem fere exscripta habent 339 schol 255 schol 256 schol) Thphyl ad h. l. πολλάκις ἀπήντα ἡ ἑορτὴ ἐν παρασκευῇ, καὶ ἐκάλουν τὴν παρασκευὴν σάββατον διὰ τὴν ἑορτήν· εἶτα τὸ κυρίως σάββατον ὠνόμαζον δευτερόπρωτον, ὡς δεύτερον ὂν προηγησαμένης ἄλλης ἑορτῆς καὶ σαββάτου. Euthy ad h. l. τοῦτο δὲ τὸ σάββ. ἐκαλεῖτο δευτερόπρ. ὡς δεύτερον μὲν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. Amb luc 1362: „secundoprimum, non primosecundum dixit, δευτεροπρωτον enim scriptum est. Praeferri enim debuit quod praecellit. Secundum ideo quia primum ante ex lege praecessit, in quo etiam poena praescripta est si quis operetur; primum autem ideo, quia sabbatum illud ex lege solutum est quod erat primum: et hoc primum factum est quod secundo est constitutum.“ Cf et. ps 47 (p. 936). (Conferri praeterea possunt Eustath. vit. Eutych. nr. 95. μέχρις ἑβδόμης ὥρας τῆς δευτεροπρώτης κυριακῆς i. e. dominica prima post pascha; item δευτεροδεκάτη Hier. in Ezech. 45. et δευτερέσχατος Heliod. ap. Chirurg. vett. p. 94. Facit huc etiam Clem strom. 6, 5. ex Praedicat. Petri -- ἐὰν μὴ σελήνη φανῇ, σάββατον οὐκ ἄγουσι τὸ λεγόμενον πρῶτον etc) ..... ℵBL 1. 22. 33. 69* 118. 157. 209. (item vgll ut xscr yscr, ubi est επορευετο ο ις τοις σαββασιν etc) b c e f** l q cop syrsch syrp mg („non in omnib. exemplarib. est“) syrhr aeth arp (arer et arro δευτερω) perss om (Schu „recte“), hinc Ln Tisynops [δευτεροπρώτ.] :: at ut ab additamenti ratione alienum est, ita cur omiserint in promptu est. Ceterum nec simile quicquam Mt nec Mc adscripserunt. | διαπορευεσθαι: c*x al pauc πορευεσθ. | αυτον: 33. om, D ante εν σαββ. pon | δια sine των cum ℵ*ABLΔΛ*Π 1. al plus10 ... ς add των (:: ut Mt et Mc) cum ℵcCD EHKMRSUVXΓΛ2 al longe pl Chron 346 (vide ante) cop arm | και ετιλλ. οι μαθ. αυτου: D οι δε μαθ. αυτου ηρξαντο τιλλειν, b *et coepissent discipuli eius vellere*, e *discentes autem illius vellebant* :: cf ll. pp. | τους (ℵ 239. 243. 259. 299. bscr om) σταχυας hoc loco cum ℵAC3(D)X ΓΔΛΠ unc7 1. 13. 33. 69. al omnvid it vg go cop syrutr et hr arm aeth ... BC*LR post ησθιον | και ησθιον: a q post χερσιν pon (*manibus conterentes et edebant* a, *confricantes manibus et manducabant* q) ... D e f cop syrsch arm (aeth) και ante ψωχ. τ. χερσ. et ησθιον post χερσ. Praeterea C*M al pauc b c e copwi et dz syrsch aeth Ambluc ad χερσιν add αυτων, hinc Ln [αυτων]

2. ειπον (X ειπαν, it vg syrsch *dicebant*, cf D) sine αυτοις cum ℵBC*LX 1. 118. 131. 157. 209. a c e cop ... ς add αυτοις item Ln [αυτ.] cum AC3RΓΔΛΠ unc7 al pler (254. b go προς αυτους) b f ff2. g1.2. l q syrutr et hr arm aeth go ... D ελεγον αυτω :: ut Mc | τι ποιειτε etc: D ειδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν :: sunt haec ad Mc conformata | ουκ: ℵ* ουχ | ποιειν (L syrsch post σαββασιν) cum ℵACLXΓΔΛΠ unc7 q cop syrsch syrp et hr go aeth ... Ln Ti om c. B(D)R 69. 274mg itpler vg arm :: inprimis Marcum ad hunc locum mutandum valuisse lectio codicis D probat. In Mt est ποιειν εν σαβ-

τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν τοῖσ σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶσ
1 Sam 21, 6 ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτοὺσ εἶπεν· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυείδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸσ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντεσ; 4 ὡσ
εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺσ ἄρτουσ τῆσ προθέσεωσ
ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖσ μετ' αὐτοῦ, οὓσ οὐκ ἔξε-

βατῳ. | τοισ σαββασιν (*sabbatis* a b c e f l post ποιειτε pon, non item q; ff^{2} *quid facitis sabbatis non licet*) cum ℵB(D)LRU 1. 22. 69. 124. 131. 440* al pauc it^{pler} arm ... ς εν τοισ (ΔΛ* om) σαββασι cum ACX ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (13. 346. 435. εν σαββατῳ) g$^{1.2}$ vg go :: εν Mt, sed inlatum est etiam Mco

3. και αποκριθεισ: D αποκρ. δε | ο ι̅ς̅ προσ αυτ. ειπ. cum ℵL (al?) vg cop syr^{p}, item sed προσ αυτ. post ειπεν (D^{gr} ελεγεν) posito (ο ι̅ς̅ ειπ. πρ. αυτ. ita Ln) AC^{3}DKMRXΠ al permu syr^{sch} aeth (e omisso ο ι̅ς̅), item sed αυτοισ pro πρ. αυτ. (ο ι̅ς̅ ειπεν αυτοισ) 1. 209. c f ff^{2} (q syr^{hr} *respondit Iesus et dixit illis*), item ο ι̅ς̅ post πρ. αυτ. posito 33. al pauc go arm ... ς Ti προσ αυτουσ ειπεν ο (B om) ι̅ς̅ (:: conveniunt haec cum ℵ etc, nisi quod ο ι̅ς̅ post ειπεν ponitur) cum (B)C*EHSUVΓ ΔΛ al pl, item *dixit illis Iesus* a b g^{1} l :: πρ. αυτουσ, πρ. αυτον etc solent post ειπ. poni, item ο ι̅ς̅ (cf praeter alia 4, 8) | ουδε: DHL ουδεποτε, praetereaque HL arm om τουτο :: ut Mc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | οποτε (:: hoc tantum loco legitur) cum AEHKMRSUVΓΛΠ al pler ... Ln οτε (:: ut Mc et Mt lectione non fluct) cum ℵBCDLXΔ 1. 69. 91. 131. 157. 209. 239. 299. 435. al pauc | μετ αυτου (ita et. Mt et Mc): D συν αυτῳ | οντεσ cum ACRΓΔΛΠ unc^{7} al pler (124. 6^{pe} παντεσ) go syr^{p} (it vg, at nec aliter ll. pp.) ... Ln om cum ℵBDLX 1. 22. 33. 69. 131. 157. 435. al pauc cop syr^{sch} et^{hr} :: Mt et Mc sine οντεσ

4. ωσ cum ℵ*ACEHKMSUVΓΔΛΠ al pler syr^{p} et^{hr} (c *et*, ex *ut* ortum?), item Ln πωσ cum ℵ^{c}LRX 1. 13. 33. 69. 124. al^{5} (:: ut ll. pp.), item *quomodo* (*quemadmodum* Ir^{int}) it^{pler} vg cop arm Ir$^{int 237}$, sive ωσ sive πωσ go aeth ... BD plane om (syr^{sch} οτι). Item Epiph$^{marc\ 329}$ schol. 21, postquam iam schol. 3 p. 323 versum 5 dedit, sic: ουδε τουτο ανεγνωτε τι εποιησε δαυιδ· εισηλθεν εισ τ. οικ. του θεου (:: iidem BD et 102. soli in Mc omittunt πωσ. Ceterum pro πωσ Mti et Mci nemo ωσ) | εισηλθεν: D εισελθων | προθεσεωσ: D^{gr} προσθ. (ita idem etiam in Mt et Mc) | ελαβ. και cum AC^{3}EHMRSUVΓΔΛ al pl it vg go syr^{p} ... Ln λαβων cum BC*LX 33. (cop syr^{sch} ut vdtr) ... ℵDKΠ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. al^{25} fere syr^{hr} arm aeth Ir$^{int 237}$ om, hinc Gb^{o} :: at ita ll. pp. | και εδωκ. και c. ℵADEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{hr} et ^{p} aeth ... Ln om και sec cum BL 1. 112. it vg cop syr^{sch} arm go Ir^{int} (:: testes similiter etiam in Mc om; videbatur abundare, hinc tot interpretes invitis Graecis cdd consentiunt) | ουσ: D οισ | εξεστιν: DM εξον ην, item *licebat* b c e f l q syr^{sch} Ir^{int} Amb$^{luc\ 1364}$ :: e Mt, unde praeterea M add αυτῳ, gat aeth *eis* | μονουσ (RA al mu μονον, q vg *tantum*) τουσ ιερεισ: D 157. al pauc μονοισ τοισ ιερευσιν (it^{pler} Ir^{int} *quos non licebat* [*licet*] *manducare nisi solis sacerdotibus*) :: e Mt. Post

στιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνουσ τοὺσ ἱερεῖσ; 5 $^{42.2}$ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι
κύριόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.
6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰσ τὴν 6–11 Mc 3, 1–6 Mt 12, 9–14
συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. καὶ ἦν ἄνθρωποσ ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ
αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7 παρετηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖσ καὶ
οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατη-

v. 4. D (quos Wechelius „cdd 2 vetustissimos“ laudat, sunt Steph. β et Cant. i. e. ipse D duobus nominibus dictus) addita habet haec: *τη αυτη ημερα θεασαμενοσ τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω· ανθρωπε ει μεν οιδασ τι ποιεισ μακαριοσ ει· ει δε μη οιδασ επικαταρατοσ και παραβατησ ει του νομου* (*eodem die videns quendam operantem sabbato et dixit illi homo si quidem scis quod facis beatus es si autem nescis maledictus et trabaricator legis.*)

5. Hunc versum D post v. 10 ponit | *αυτοισ*: X 299. add *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ | *οτι* cum ℵ^{c}ADEHKLMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{omn} vg go (cop ut solet) ... ℵ*B 1. 131. arm aeth om (Ti^{synops} :: cf ll. pp.) | *ο υιοσ τ. ανθρ.* (haec omnia Λ* om exeunte columna) ante *και τ. σαββ.* posuimus cum ADLR XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm go ... ℵB syr^{sch} et^{hr} cop aeth post *του* (ita ℵB syr^{sch} et^{hr} cop^{wi} et^{petr4}, non *και του*) *σαββατου* :: ut Mt, ex quo omnes huius versus codicum ℵB lectiones fluxisse videntur, etsi quae cum aliis edidimus cum Mc conveniunt.

6. *εγενετο δε* usq *ξηρα*: D *και εισελθοντοσ αυτου παλιν εισ την συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωποσ ξηραν εχων την χειρα* | *δε* sine *και* cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 124. 440. al plus^{10} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l (e *et factum est in*) cop syr^{sch} (syr^{hr} *et factum est in*) arm aeth Cyr$^{4, 255}$ (accurate: *λεγει γαρ ο μακαρ. λουκασ· εγεν. δε εν ετερ.* etc) ... ς Ti *δε και* cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl g$^{2\cdot}$ q vg syr^{p} (go *et factum est autem*) | *ανθρωπ. εκει* cum ℵBLR 1. 33. 131. 157. 209. 239. 299. w^{cant} cop Cyr^{4,255} ... ς Ln *εκει ανθρωπ.* (:: ut Mc) cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (b aeth om *εκει*) vg go syr^{utr} et^{hr} arm | *η χειρ*: D om *η*

7. *παρετηρουντο* (Gb′) c. ABDLMRXΔΠ 1. 13. 33. 69. al^{30} fere Cyr^{4,255} ... ς *παρετηρουν* (:: ut Mc) c. ℵEKSUVΓΛ al pl (H al pauc *παρετηρουντε* omisso *δε* quod sequitur) | *δε* (vide ante; c *igitur*, sed c e v. 6. *erat autem* pro *και ην*, 13. 69. 346. *και παρετηρ.*): D (vide supra) cop om; absque *αυτον* edidimus cum AEF^{w}HKMRSUVΓΔΛΠ al plus^{130} it vg go (cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 12}$ *exinde observabant Pharisaei si medicinas sabbatis ageret, ut accusarent eum*) ... ς (= Gb Sz) add *αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵBDLX 69. al mu^{vid} syr^{utr} cop arm aeth amb^{rescr} Cyr^{4,255} | *εν*: DKΠ al plus^{15} it (exc f) am om :: cf ll. pp. | *θεραπευει* cum ℵADLΠ 2^{pe} al pauc ... ς *θεραπευσει* (:: cf Mc) cum B XΓΔΛ unc^{7} al pler cop Cyr^{4,255}. Praeterea MX 13. 33. 69. 124. 346. al pauc add *αυτον* (: : e Mc) | *κατηγορειν* cum ℵ*BSX (D *-γορησαι*) 1. 22. 28. 124. 131. al^{5} g$^{1\cdot}$ q am fu for gat (hi Latt *accusare*) syr^{utr} go; item b c ff$^{2\cdot}$ vg (et. ing em tol) *unde* (b *quemadmodum*, l *quomodo*) *accusarent eum*, a e [*invenirent*] *et accusarent eum* ... ς Ln (ignorans B)

γορεῖν αὐτοῦ.
8 αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν· εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. καὶ ἀναστὰς ἔστη.
9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι.
10 καὶ περιβλεψάμενος πάν-

Ti κατηγοριαν cum ℵᶜAEFᵂHKLM(Rᵛⁱᵈ quia κατ sequitur)UVΓΔΛΠ al pl f (*occasionem accusandi illum*) go (*facultatem ad accusandum eum*) cop arm syrᵖ ᵐᵍ Cyr⁴,²⁵⁵ | αυτου (Λ αυτω): Fᵂ KLRΠ al⁶⁰ fere cop syrᵖ ᵐᵍ arm κατ αυτου

8. ηδει: D b f γεινωσκων (*sciens*) omisso δε (sive και) quod sequitur | ειπεν δε cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 91. 157. 209. a ... ς Ln και ειπεν cum AΓΔΛΠ unc⁷ al pler go syrˢᶜʰetᵖ aeth Cyr⁴,²⁵⁵, item *et ait* ff²· g¹·²· l q, *et dicit* c e ... D b f λεγει (d *dicit*; b f *ait*) | τω ανδρι (Gb″) cum ℵBL 1. 33. 91. 131. 209. 239. 299. 237ˢᶜʰᵒˡ aeth Cyr⁴,²⁵⁵ ... ς Ln τω ανθρωπω (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc⁷ al pler (it vg *homini*, item vv al) ... D om | τω (ℵA add την) ξηραν (KMΠ al¹⁵ fere εξηραμμενην) εχοντι την χειρα (cˢᶜʳ eˢᶜʳ zˢᶜʳ -ραν): D τω την χειρ. εχοντ. ξηραν, a b c f ff²· g¹·²· l q vg syrᵖ *qui habebat* (c *habenti*) *manum aridam* ... e om | εγειρε (Gb″) cum ℵABEFᵂKLMSUVXΔΛΠ al pl ... ς εγειραι cum Γ al ... D εγειρου | και: Λ cop syrˢᶜʰ etʰʳ om | εις το μεσον (*in medium* e ff²· g¹·²· l vg): D εν τω μεσω, a b c f q *in medio* | και αναστ. cum ℵBDLX 1. 33. cˢᶜʳ it vg cop syrʰʳ (syrˢᶜʰ *et cum venisset et staret, dixit eis Iesus*) go (*tunc is surgens*) aeth 237ˢᶜʰᵒˡ Cyr⁴,²⁵⁵ ... ς ο δε αναστ. cum AEKMSUVΓΔΛΠ al pler syrᵖ arm | εστη (Δ εστην): D εσταθη

9. ειπ. δε cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. it vg go (aeth) Cyr⁴,²⁵⁵ ... ς ειπ. ουν cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al pler syrᵖ ... cop arm syrˢᶜʰ (vide ante; syrʰʳ *et ait*) ειπεν | ο (B Cyr⁴,²⁵⁵ om) ις h. l. et. a e q cop syrᵖ arm go: KΠ al¹⁶ b c f ff²· g¹· l vg syrˢᶜʰetʰʳ aeth post αυτους | επερωτω cum ℵBL 157. e f g²·ᵛⁱᵈ l vg cop go syrʰʳ ... ς Ln επερωτησω (:: cf 20, 3 cum ll. pp.) cum ADXΓΔΛΠ unc⁶ al fere omn (1. al pauc ερωτησω) a b c ff²· g¹· q syrᵘᵗʳ arm aeth | υμας ει (prob Schu) cum ℵBDL 157. a c e f ff²· g¹· l (b hiat) vg cop (syrᵘᵗʳ etʰʳ ut vdtr) Cyr⁴,²⁵⁵ (Tertᵐᵃʳᶜ⁴,¹² „interrogat: *Licetne*“ etc) ... ς υμας τι· cum minusc q arm (τι ante υμας); item Gb Sz υμας· τι cum AEKMSΓΛΠ al¹⁰⁰ fere (go aeth ut vdtr), item alterutrum UVXΔ (:: et. in Mc fuerunt qui τί inferrent) | τω σαββατω c. ℵBDL c e ff²· g¹· q am fu for em tol cop schw syrˢᶜʰ aeth Cyr⁴,²⁵⁵ ... ς τοις σαββασιν (:: ut ll. pp.) cum AXΓΔ ΛΠ unc⁶ al omnᵛⁱᵈ a f vgᵉᵈ ing (al) copʷⁱ syrᵖ arm go Tertᵐᵃʳᶜ⁴,¹² | η κακοποιησαι: Tertᵐᵃʳᶜ⁴,¹² *annon* | απολεσαι (Gb″ probante Schu) cum ℵBDLX 1. 69. al itᵖˡᵉʳ (a hiat) vg cop syrˢᶜʰ et p ᵐᵍ etʰʳ arm go Tertᵐᵃʳᶜ ... Gb Sz αποκτειναι (:: e Mc) cum AEFᵂKMSUVΓΔΛΠ al¹³⁰ e syrᶜᵒᵈ syrᵖ ᵗˣᵗ aeth. Praeterea DΛ tisch** al²⁰ copᵈᶻ ʳᵉᶜᵉⁿˢ arr add οι δε εσιωπων (Λ -πουν) :: e Mc

10. παντας αυτους (et. a e syrᵖ): DX al pauc b e f ff²· l q syrˢᶜʰ (vg

τασ αὐτοὺσ εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν,
καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν
ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.
12 $^{43.2}$ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰσ 12 s Mc 3,13—15
τὸ ὄροσ προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ

---

syr^{hr} *αυτουσ* non exprim) *αυτ. παντ.* Praeterea DXΛ 1. 11. 22. 262. al^{10} add *εν οργη*, 13. 69. 124. 157. 346. *μετ οργησ*, item (it^{pl} *in ira*, c *iratus*, a *et circumspiciens omnes illos esse in ira*, e *et inspexit illos omnes et vidit et viliabundus dixit*) a b c e ff$^{2\cdot}$ ^{blanch} l q sax syr^{p} et ^{hr} arm aeth (:: e Mc), non item f (ff$^{2\cdot sab}$) g$^{1\cdot}$ vg cop syr^{sch} | *ειπεν* (it vg *dixit*): D *λεγει* (d *dicit*) :: ut ll. pp. | *αυτω* cum ABEF^{W}KMSUVΓΔΛΠ al pl syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm^{ed} go ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) *τω ανθρωπω* (: : e ll. pp.) cum ℵDLX 1. 33. 69. 124. al vix mu it (c *homini illi*, e *illi homini*) vg cop syr$^{p\ mg}$ et ^{hr} (add *cui manus eius arida*) arm^{mss} aeth | Δ* *χειραν* | *ο δε*: D it vg syr^{sch} et ^{hr} *και* :: e ll. pp. | *εποιησεν* (et. Gb) cum ABEF^{W}LMSUVΓΔΛ 33. al plus^{80} (syr^{p} add *ουτωσ* c. ob.); item ς (= Gb, sed Schu prob ς) Ln (ex errore de B) *εποιησ. ουτω* (*ουτωσ*) cum KΠ al mu syr^{hr} ... ℵDX 1. 13. 69. al mu it vg go cop syr^{sch} et $^{p\ mg}$ arm aeth *εξετεινεν* (Gb′ :: e ll. pp.) | *απεκατεσταθη* (Gb″) cum ℵ^{c}ADEKLMSVXΓΔΛ al pl, item ℵ* 243. *απεκατεστη*, 1. 131. *αποκατεστη* (:: sane ll. pp. *-εσταθη*) ... ς *αποκατεσταθη* c. BU al mu | *η χειρ αυτου* sine *υγιησ* c. ℵABDKLQUXΔΠ al plus^{30} it vg go cop syr^{utr} et ^{hr} arm (aeth *sanata est*) ... ς (= Gb Sz) add *υγιησ* (: : ut Mt) cum EMSVΓΛ al pl. Item sine *ωσ η αλλη* cum ℵBL 33. 34* 63. a e ff$^{2\cdot}$ (g$^{2\cdot vid}$) l 130^{lat} vg cop ... ς Ti add *ωσ η αλλη*, Ln [*ωσ η αλλ.*] cum AEKMQSUVXΓΔΛΠ al pler (28. e^{scr} *ωσει αλλη*) b c f g$^{1\cdot}$ q go syr^{utr} et ^{hr} arm aeth; item D 1. 131. *ωσ και η αλλη*. Utrumque, et *υγιησ* et *ωσ η αλλη* ex Mt fluxisse statuo. Similiter eadem in Mcum inlata sunt; a quo ut Lc dissentiat retentis *ωσ η αλλη* non faciendum vdtr. | Ad finem huius versus D versum 5. add (vide supra ad v. 5): *και ελεγεν αυτοισ οτι κυριοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου*.

11. *διελαλουν*: KUΠ al^{15} fere *ελαλουν*, 33. *συνελαλ.*, D *διελογιζοντο* | *πρ. αλληλουσ*: AM syr^{p} c. ob. add *λεγοντεσ* | *τι αν* etc: D *πωσ απολεσωσιν αυτον* (: : e ll. pp.) | *ποιησαιεν* c. BLΛ 1. 13. 33. 69. 121. 131. 239. 299., item ℵA 91. 157. 254. 262. 346. *ποιησειεν* ... ς Ti *ποιησειαν* (QX al *-σιαν*) cum EKMQSUVXΓΔΠ al pler | *τω* $\overline{ιυ}$: 28. e *αυτω* (e *quidnam illi facerent*)

12. *ταυταισ*: D cop *εκειναισ* (nec aliter it vg: *illis*) | *εξελθειν αυτον* (Schu „bene“) cum ℵABDL(X omisso *αυτ.*) 33. 119. 157. i^{cant} al pauc e go^{vid} ... ς Ti *εξηλθεν* cum EKMQSUVΓΔΛΠ al pler it^{pler} (et. Cyp Amb^{luc}) vg :: utraque ratio frequens | *εισ το ορος*: M syr^{p} add *ο* $\overline{ισ}$, al pauc syr^{sch} go praem | *προσευξασθαι*: D *και προσευχεσθαι* | *εν* (ℵ^{c}): ℵ* *επι* | *του θεου* (et. Or^{1,216} Cyp$^{orat\ dom\ 213}$ et $^{ep\ cleric\ 14}$ Amb

θεοῦ. 13 $^{44.2}$ καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺσ μαθητὰσ
αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενοσ ἀπ᾽ αὐτῶν δώδεκα, οὓσ καὶ ἀποστόλουσ
14–16 Mc 3, 16–19 Mt 10, 2–4 Act 1, 13 ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρ-
θολομαῖον 15 καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἀλφαίου,
17–19 Mc 3, 7 ss Mt 4, 24 s καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν, 16 καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ
Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃσ ἐγένετο προδότησ, 17 $^{45.1}$ καὶ καταβὰσ μετ᾽

---

luc^{1365}): D om (Tert$^{marc\ 4,13}$ „certe *ascendit in montem et illic pernoctat in oratione*, et utique auditur a patre")

13. προσεφωνησεν (et. Bas$^{eth\ 291}$): D 1. 22. 131. 157. Eus^{dem120} εφωνησεν | τουσ μαθητασ: Γ b^{scr} τοισ μαθηταισ | απ (d *ab*): 28. 91. 239. 299. al^{15} fere Eus^{dem120} εξ, item *ex* it vg | ωνομασεν (E*G al ονομασεν) et. Eus^{dem120} et ps$^{413.\,682.}$ Bas^{eth291}: D al^{5} εκαλεσεν

14. σιμωνα: D praem πρωτον :: cf Mt | ον και (b e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop syr^{sch} om) ωνομασεν (Γ al aliq ονομ., Eus^{dem120} εκαλεσε, it vg *cognominavit*) πετρον: D arm ο. κ. πετρ. επωνομασεν ... 12. 69. 133. c om | και ιακω. cum ℵBDKLΔΠ al^{20} fere a b c vg^{cod} syr^{sch} arm Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om και cum AEMQSUVXΓΛ al plu e (*iac. ioh. phil. bart. matth. thom. iac.* sic e) f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l (*iohannem et iacobum*) q vg cop syr^{p} go aeth Eus^{dem120} Bas$^{eth\ cdd\ 2}$ (:: valuit huc et ad sqqtia Matthaei [non item Marci] locus ubi bina haec nomina proponuntur) | ιωαννην (B ιωανην, aeth add *fratrem eius*): D ιωανην τον αδελφον αυτου ουσ επωνομασεν βοανηργεσ ο εστιν υιοι βροντησ :: e Mc | και φιλιππ. cum ℵBDL 33. 157. 244. a b c l syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} ... ς om και cum AEKMQSUVXΓΔΛΠ al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{p} go Bas^{eth} | ℵ* om και βαρθ. (suppl ^{c})

15. και prim cum ℵBDL 13. a b c l q cop syr^{sch} arm aeth Eus$^{dem\ 120}$ Bas^{eth291} ... ς om cum AEKMQSUVX (θωμ. και ματθ.) ΓΛΠ (Δ om μα. και θωμ.) al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg go syr^{p} | μαθθαιον cum ℵB*D go (ita go etiam Mt 9, 9, quod ibi supple; non item Mc 3, 18) ... ς ματθαιον cum AB^{3}QXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | θωμαν: D add τον επικαλουμενον διδυμον :: ex Ioh 11, 16 etc | και ιακω. cum ℵD*L 13. 33. 69. c^{scr} a b c d l cop$^{wi\ et\ schw}$ syr^{sch} arm aeth ... ς Ln om και cum ABD^{2}QXΓΔΛΠ unc^{6} al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q cop$^{pet\ 4}$ syr^{p} go Bas^{eth} | αλφαιου cum ℵBL 1. 13. 33. 69. 131. 346. arm ... ς Ln τον του αλφαιου cum ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler go Bas^{eth} :: ita Mc (et Mt) lectione non fluct | σιμ.: M τιμ. | τον: L om

16. και pri cum ℵBDF^{W}LQ al^{8} a b c ff$^{2.}$ l vg$^{ed\ et\ mss\ aliq}$ cop syr^{sch} arm aeth Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om cum AXΓΔΠ unc^{6} (Λ em om κ. ιουδ. ιακ.) al pler e f g$^{1.}$ q am em ing for peru tol sax go syr^{p} | ισκαριωθ (D e f g$^{1.}$ l q for fu ing σκαριωθ, am *scariot*; d *inscarioth*, c syr^{sch} *scariotha*, a b om) cum ℵBDL 33. it^{pler} vg Mcion^{epiph312} ... ς ισκαριωτην cum ℵ^{c}AQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler ff$^{2.}$ vg^{cle} cop syr^{p} arm^{cdd} (arm^{ed} *scarioten*) go Mcion$^{epiph\ 323}$ Bas^{eth} :: alterum cum Mco alterum cum Mt conve-

αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλοσ πολὺσ μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ
πλῆθοσ πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσησ τῆσ Ἰουδαίασ καὶ Ἱερουσαλὴμ
καὶ τῆσ παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνοσ, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ
καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18 καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· 19 καὶ πᾶσ ὁ ὄχλοσ
ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμισ παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ
ἰᾶτο πάντασ.

20 $^{46.\ 5}$ Καὶ αὐτὸσ ἐπάρασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτοῦ εἰσ τοὺσ 20 s Mt 5, 3-6
μαθητὰσ αὐτοῦ ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ

nit, sed etiam in Mco pleriq -ωτην substituere, pauci (solus Graecorum c) in Mt -ωθ | οσ sine και cum ℵBL 53. 112. it vg cop syr^{sch} arm aeth $Mcion^{epiph312\ et\ 323}$ ... ς add και c. ADQXΓΔΛΠ unc^6 al pler syr^p go Bas^{eth} :: at ita et Mt et Mc

17. καταβασ μετ αυτων: $Epiph^{312}$ et ^{323} de Mcione: αντι δε του „κατεβη μετ αυτων" εχει „κατεβη εν αυτοισ" | εστη: A arm om | επι τοπου (251. add του): ESVΓΔ 25. 33. 127* 142* al^{10} fere επι του | πολυσ cum ℵBL 1. 118. syr^{sch} ... ς Ln Ti om cum ADQXΓΔΛΠ unc^6 al pler it vg rell | του λαου ($ℵ^c$): ℵ* 1. 118. al^3 l (*copiosa nimis*, contra it^{mu} vg *copiosa plebis*) om :: ut Mc | πασησ τησ: DF^w om τησ | και ιερουσαλημ usq οι ηλθον: D και αλλων πολεων εληλυθοτων | ιερουσαλημ: ℵ* add και πιραιασ, item a b c ff^{2} l q *et trans fretum*; item arm *et ex alia regione* | και τ. παραλιου τυρου: g^1 l vg *et maritima et tyri* | σιδωνοσ: c e go add *et aliarum* (e *alior.*) *civitatum* (e *-tatium*) | ηλθον: L -θαν

18. ενοχλουμενοι cum ℵABL 1. 157. ... ς Ln οχλουμενοι cum DQXΓΔΛ unc^6 al pler :: Act 5, 16 οχλουμενοι non fluct. Cf et. Tob 6, 7 εαν τινα οχλη δαιμονιον | απο cum $ℵABDEF^wLMQSVΓΔΛΠ$ al plu ... ς (= Gb Sz) υπο cum KUXΠ al pl :: cf Act 5, 16 | εθεραπευοντο cum ℵABDLQ 33. 85. 240. 244. 254. 6^{pe2} it vg cop arm aeth ... ς Ti και εθεραπ. c. EKMSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{utr} go. Praeterea 69. add απαντεσ, item l *omnes* omisso πασ quod sqtr

19. εζητουν cum ℵBL b e f (l *et turbae quaerebant*) am syr^{sch} go ... ς Ln εζητει cum ADQRXΓΔΛΠ unc^6 al omn^{vid} a c ff^{2} g^1 q vg syr^p Mcion $epiph^{312}$ et ^{324} Cyr^{nest99} | D αψασθε

20. αυτοσ: D e syr^{sch} om | επαρασ: D^{gr} ετιαρασ (Π cum TI confuso) | τ. οφθ. αυτου (et. $Or^{4,252}$ et ^{372}): it (exc c) vg om αυτου | μαθητ. αυτου (et. $Or^{4,372}$): D 67. 91. ff^2 $Or^{4,252}$ om | ελεγεν ($Or^{4,372}$): x Or ^{4,252} λεγει. Latini sic: it^{pler} vg *elevatis oculis* [c add *suis*] – *dicebat*, a d *adlevans* (d *elev.*) *oculos* (d add *suos*) – *dicebat*, e *et levavit oculos* – *et dixit* | οι πτωχοι cum $ℵ^{*et\ cb}$ABDEKLMRSUVΓΔΛΠ al plu b e ff^2 $g^{1.\ 2}$ l q vg cop syr^{utr} arm (sed ap Gb add *spiritu*) aeth $Or^{3,173}$ et $^{int\ 3,835}$ Eus^{luc163} Cyr^{luc193} (εν μεν γαρ τω κατα ματθαιον μακαριουσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχ. τω πνευματι – εν δε γε τοισ προκειμενοισ ημιν ανα-

βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 $^{47.\ 5}$ *μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι*
χορτασθήσεσθε. $^{48.\ 5}$ *μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.*
22—26 M: 5, 11 s 22 $^{49.\ 5}$ *μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ*
ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα
ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 *χάρητε ἐν*
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες

γνωσμασι μακαριους εσεσθαι φησι τους πτωχους, ου προσκειμενου του· πνευματι etc) Tert$^{marc\ 4,14}$ („*mendici*, sic enim exigit interpretatio vocabuli quod in Graeco est“) Amb$^{luc\ 1367}$ (ibi in textu add *spiritu*, non item in comm; post vero^{1371} rursus „*beati* igitur *pauperes spiritu*. Habes temperantiam quae a peccato abstinet, saeculum calcat, illecebrosa non quaerit“) ... ℵ^{ca}QX 1. 13. 33. 69. tisch* al^{25} fere a c f gat sax cop$^{dz\ recens}$ syr^{hr} (Amb^{luc} vide ante) add *τω πνευματι* :: e Mt | *του θεου*: X* 69. 157. 435. al^{10} fere c f go Tert$^{marc4,14 cdd}$ Amb$^{luc\ 1367}$ in^{comm} *των ουρανων* :: e Mt

21. *οι πεινωντες νυν* (d f *qui esuritis nunc*, g$^{2.}$ vg *qui nunc esuritis*): b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q *qui nunc* (l om) *esuriunt et sitiunt* (e l add *iustitiam*); a c *qui esuritis nunc* (c om) *et sititis* (c add *iustitiam*) | *χορτασθησεσθε*: ℵ* et ^{cb}(non item ^{ca})X 69. al pauc b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q arm^{ed} aeth Tert^{marc4,14} (sed et. antea *quia illorum est regnum dei*, et postea *quia videbunt*) Amb$^{luc\ 1367}$ et ^{1371} *χορτασθησονται* | *μακ. οι κλαιοντ. νυν οτ. γελ.* (syr^{hr} ante *μακ. οι πεινωντ.* etc): D om | *γελασετε*: e g$^{1.}$ arm^{ed} aeth Tert^{marc} Or^{2,704} et ^{3,323} (non item^{322}) et ^{4,312} Eus^{dem15} et $^{ps\ 163}$ (*μακαρ. οι κλαι. οτι γελασονται, και μακαρ. οι πενθ. οτι παρακληθησοντ.*) item$^{mai\ 73}$ (*οτι αυτοι γελ.*) Tert^{marc4,14} (vide ante) *γελασονται*

22. *μισησωσιν* (cf Clem^{582} *μακ. εστε οταν οι ανθρω. μισησωσιν υμας, οταν αφορισωσιν, οταν εκβαλωσι το ον. υμων ως πονηρ. ενεκα υιου ανθρωπου*): DPXΔ *μισησουσιν*, item postea XΔ *ονειδισουσιν* | *υμας* sec: D om | *ονειδ. και εκβαλ.* hoc ordine et. Tert^{marc4,14} Bas$^{eth\ 285}$ Chr^{1,60}: D a b c ff$^{2.}$ l q (non item e f g$^{1.2.}$ vg) Cyp$^{91.185.272.310}$ *εκβαλ. και ονειδ.* | *ενεκα*: DF^{w}PΓ al aliq Bas^{eth} Chr^{1,60} *ενεκεν*

23. *χαρητε* cum ℵABDEF^{w}HKLMPQRSUVXΓΔΛΞΠ al plus^{150} Bas^{eth285} ... ς (= Gb Sz) *χαιρετε* cum minusc vix mu Chr^{1,60} (et alibi) :: e Mt. Praeterea arm add *propter filium hominis* | *ιδου γαρ*: D 6^{pe} syr^{sch} aeth *οτι* :: e Mt ... KΠ 64. 72. al pauc om *γαρ* | *πολυς*: E *πολλοις*, al (item X v. 35) *πολλυς*, quae scriptura passim invenitur | *τω ουρανω* cum ℵADLPQXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg etc: BR 13. 69. al^{10} fere e f go Bas^{eth} (sed cod^{reg} *-ω -ω*) Cyp *τοις ουρανοις* :: e Mt | *κατ. τα αυτα* (Schu commend) cum BD(d *sic*)QXΞ 33: a (*similiter*) c (*eadem*) e (*per eadem*) cop^{vid} syr^{sch} (ut a) arm Mcion$^{epiph\ 312}$ et ^{324} ... ς *κατ. ταυτα* (Gb'' *τ' αὐτά*, at EKLMSUΓΛΠ etc *ταῦτα*) cum ℵAEHKLMPRSUVΓΔΛΠ al pler b f ff$^{2.}$ l q syr^{p} go (*sec. hoc*) aeth (*sic quoque*) Or^{3,466} Tert^{marc4,15} | *γαρ*: D^{gr} 64. a ff$^{2.}$ l arm Mcion^{epiph312} et ^{324} Tert

αὐτῶν. 24 [50. 10] Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖσ πλουσίοισ, ὅτι ἀπέχετε τὴν
παράκλησιν ὑμῶν. 25 [51. 10] οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι
πεινάσετε. οὐαὶ οἱ γελῶντεσ νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26 οὐαὶ
ὅταν καλῶσ εἴπωσιν ὑμᾶσ πάντεσ οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ
γὰρ ἐποίουν τοῖσ ψευδοπροφήταισ οἱ πατέρεσ αὐτῶν. 27 [52. 5] Ἀλλὰ 27–30 Mt 5, 39–42

---

marc Amb[luc 1371] om | *αυτων*: 10[pe] *των ιουδαιων*, 49. Mcion[epiph 312] et[324] (non item Tert[marc 4, 15]) *υμων*

24. *πλην*: Λ om

25. *υμιν* (Ir[int 202] *et vae vobis qui satiati estis, quoniam esurietis, et qui ridetis nunc, quia plorabitis.* Libere Tert[marc 4, 15] „ingerit vae etiam saturatis quia esurient; etiam ridentibus nunc, quia lugebunt"): LΞ 69. i[cant] Bas[eth287] om | *εμπεπλησμ.*: DEPΔ *ενπ.*, F[w] 124. *τοισ -μενοισ* | *νυν* cum ℵBLQRXΔ*ΛΞ 1. 13. 22. 33. 69. al[15] f go cop syr[p] c.* arm aeth Ors[47] ... ς Ln Ti om c. ADEHKMPSUVΓΠ al plu a b c e g[2.] (ff[2.] g[1.] ut vdtr) l q vg syr[sch] Ir[int 202] Bas[eth 287] | *πεινασετε*: M *-σητε* | *ουαι* sec sine *υμιν* cum ℵBKLSXΞ (sed K pergit *υ* pro *οι*, S vero om et. *οι γελ. νυν*) 1. 13. 69. 157. 209. al pauc Or[3, 270] et[794] et[312] Or[int 2, 684] et[3, 880] (Ir[int202] vide ante) ... ς Ln add *υμιν* cum ADEHMPQRUVΓΔΛΠ al pler it vg Bas[eth 287] Or[int 3, 848] Ors[47], item Chr[8, 572] Hil[396] (Hil om *νυν*, ut et. b) | *και κλαυσετε* (Or et Or[int]): X om, item[vdtr] Tert[marc] (vide ante); Ir[int202] omittere vdtr *πενθησ. και* (vide ante)

26. *ουαι* sine *υμιν* c. ℵABEF[w]HKLMPQRSUVXΓΛΞΠ al longe plu it[pler] vg go syr[p] Tert[marc 4, 15] Or[int2, 689] Bas[eth 287] Chr[1, 106] cat[ox 50] ... ς (= Gb Sz) add *υμιν* cum DΔ 13. 69. al mu b (*vae vobis cum ben. dix.* omisso *vobis* vel *vos* sq) cop syr[sch] arm aeth Ir[int 202] Mac[170] Chr[3, 535] et[4, 246] et[5, 285] et[7, 220] et[8, 552] et[9, 391] | *καλωσ ειπωσ. υμασ* hoc ordine cum ℵAHL 33. al plus[5] syr[sch] ff[2.] g[1.] l vg[ed] et[mss aliq] (ut for em; hi Latt *bene dixerint vos* vel *vobis*) Ir[int202] (*ben. dix. vos*) Bas[eth287] Mac[170] (Gall[7]) Chr[1,106] et[4,246] ... B e q tol Tert[marc4,15] *υμασ καλ. ειπ.* (*vobis* vel *vos ben. dix.*) ... ς Ln Ti *καλ. υμασ* (D 28. d[scr] *υμιν*) *ειπωσιν* cum DEKMPQRSUVXΓΔ ΛΞΠ al pler a c f am ing mt go Chr[3, 535] et[5, 285] et[7, 220] et[alib] cat[ox 50] ... b 69. om *υμ.* (vide ante) | *παντεσ* (sed ℵ cop Ir[int] post *οι ανθρ.* pon) cum ℵABEHKMPQRUXΞΠ 1. 33. 69. al permu a b c e f ff[2.] g[1.] et[2. vdtr] l q am fu for em iac ing perus mt sax cop syr[p] go arm (ap Gb) Bas[eth287] Chr[saepe] (vide ante) et[7, 220] diserte (*ουκ ειπεν οταν - οι ανθρωποι, αλλ οταν παντεσ*) cat[ox50] Ir[int202] ... Gb Sz om cum DF[w] LSVΓΔΛ al[100] fere vg[ed] syr[sch] arm (teste Rieu) aeth perss Tert[marc4, 15] Mac[170] | *κατ. τα αυτα* (Schu ut supra) cum ℵ[a]BDKRXΞΠ 33. d[scr] al[10] fere item (ut supra) a c e go syr[sch] cop arm ... ς (Gb ut supra) *κατ. ταυτα* cum ℵ*AEHLMPSUVΓΔΛ al pler b f ff[2.] g[1.] g[2.vid] l q vg syr[p] aeth Ir[int202] Tert[marc4,15] | *γαρ* (et. Ir[int]): D 29. it am fu for em iac ing mt perus tol sax Tert[marc 4, 15] om (Mcion ap Epiph[312] et[324] ad v. 23. tantum vdtr spectare) | *τοισ* (b Ir[int 202] Tert[marc] praem *et*) *ψευδοπρ.* ℵ[a] sive ℵ[ca] (non ℵ* nec ℵ[cb]) 243. f g[1.] l am fu[vid] for ing em mt peru tol

ὑμῖν λέγω τοῖσ ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺσ ἐχθροὺσ ὑμῶν, καλῶσ ποιεῖτε τοῖσ μισοῦσιν ὑμᾶσ, 28 εὐλογεῖτε τοὺσ καταρωμένουσ ὑμᾶσ, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶσ. 29 [53.5] τῷ τύπτοντί σε εἰσ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-

---

sax τ. προφηταισ (243. τουσ et -τασ). Epiph[324] ει προφητων μεμνηται, ουκ αρνειται προφητασ etc potius ad v. 23. spectat. Contra Tert[marc] sic: „Pseudoprophetas autem laudatos sive benedictos a patribus eorum tam eius est exprobrare quam prophetas vexatos et recusatos" etc | οι πατερ. αυτων (69. 142* 251. c[scr] Ir[int] υμων): B om

27. αλλα cum ℵABDEKLMPRSUΔΞΠ al pl ... ς αλλ cum HX, item ut vdtr VΓΛ, al pl | R εκχθρουσ | Λ ποιητε

28. καταρ. υμασ cum ℵABDKMPRXΓΞΠ al[60] fere (Clem[605] αγαπατε τ. εχθρ. υμων, λεγει, ευλογειτε τουσ καταρω. υμασ, και προσευχ. υπερ των επηρεαζ. υμιν etc, item[307] - κελευει και τουσ καταρωμ. ημασ ευλογειν) Or[cat ox98] (ad 1 Co.) Eus[prae654], item *maledic. vos* a b ff[2.] g[1.] l q ... ς (= Gb Sz) Ti κατ. υμιν c. EHLSUVΔΛ al pl (item c f vg Amb *maledic. vobis*) Iust[apol 1, 15] (εγω δε υμιν λεγω· ευχεσθε υπερ των εχθρ. υμων και αγαπατε τουσ μισ. υμασ και ευλογειτε τουσ καταρωμ. υμιν και ευχεσθε υπερ των επηρεαζ. υμασ) Or[1, 772] (αναγιγνωσκοντεσ το· ευλογειτε τουσ καταρω. υμιν) | προσευχεσθε cum ℵABDLPRXΔΛΞΠ unc[7] al longe pl it[pler] am fu for em ing iac peru sax go syr[p] arm ... ς (= Gb Sz) και προσευχ. cum minusc vix mu ff[2.] vg[ed] syr[sch] aeth (Iust[apol 1, 15] vide ante; Dial[8, 12] ο δε κυριοσ ημων αγαθοσ ων λεγει· αγαπατε τουσ εχθρ. υμων και ευχεσθε υπερ των διωκοντ. υμασ ad Mt spectat) Tert[marc 1, 15] | περι cum ℵBLΞ ... ς Ln υπερ cum ADPRXΓΔΛΠ unc[7] al certe pler (Wtst Gb al plane non attenderunt) Clem[307] (αγαπαν τουσ εχθρ. κελευει και τουσ καταρωμ. ημασ ευλογειν προσευχεσθαι τε υπερ των επηρ. ημασ) Or[1, 198] Eus[ps 21] (το· προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων) et[137] (του τοισ εαυτ. μαθηταισ παρηγγελκοτοσ· προσευχεσθε υπερ των επηρ. και αδικουντων αυτουσ) et[699] (προσευχ. υπερ τ. επηρεαζ. και διωκοντων υμασ: cf Mt) :: υπερ in Mt non fluct. Apud Lc περι et. Act 8, 15. Paulus utrumque saepius, sed Col 1, 3 περι a permu in υπερ mutatum, non item 1, 9 υπερ in περι | ALXΞ 69. al mu επερεαζοντ., D* επηρηαζ. | υμασ: Λ υμων. Praeterea 69. add και διωκοντων υμασ, cf supra Eus[ps] et Mt

29. εισ την cum ℵ*D Clem[85] et[307] (utroq loco accurate affert τω τυπτοντι usq αλλην) Or[1, 712bis] et[738] (ut Clem) (it vg *in maxillam*) ... ς Ln Ti επι την cum ℵ[c]ABLRΞ unc rell al omn[vid] Bas[eth 270] :: et. in Mt plerique επι | σιαγονα (et. ℵ[c]; XΓ al mu -γωνα): ℵ*E* 28. Or[1, 712semel] Bas[eth270] praem δεξιαν (106. add την δεξιαν) :: e Mt | παρεχε (13. 69. 124. 346. στρεψον ut Mt): D 13. 28. 69. al[5] fere a c (*percutienti te - praebe illi* vel *ei*) et it[pler] (sed habent *qui te percusserit - praebe illi*) vg[six] et [mss aliq] (ut perus, non item am for ing em) Amb[luc 1424] item syr[sch] aeth go add αυτω (:: ut Mt); non item ff[2.] vg cop syr[p] Clem[bis] Or[ter] Tert[patient8] (*verberanti te*, inquit, *in faciem etiam alteram genam*

τόσ σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃσ. 30 παντὶ
αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντοσ τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.
31 $^{54.5}$ καὶ καθὼσ θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ Mt 7, 12
ὑμεῖσ ποιεῖτε αὐτοῖσ ὁμοίωσ. 32 $^{55.5}$ καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺσ ἀγα- 32–36 Mt 5, 44–48
πῶντασ ὑμᾶσ, ποία ὑμῖν χάρισ ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺσ
ἀγαπῶντασ αὐτοὺσ ἀγαπῶσιν. 33 καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺσ

---

obverte) | τον χιτωνα: ΑΓ al pauc cop syr^{utr} add σου. (Miscet Lc et Mt Ir$^{int\ 243}$ *tollenti enim tibi tunicam, remitte ei et pallium, et ab eo qui tollit tua non reposcas, et quemadmodum vultis* etc. Or vero ^{1,738} ad Lcae verba τω τυπτ. - αλλην ipsa Mt^{i} verba addit: και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτ. σου λαβειν etc). Praeterea recte *pallium* (vg *vestimentum*) - *tunicam* c e vg, contra b d ff^{2} g^{1} l q *tunicam* - *pallium* (*palleum*), a *vestimentum* - *palleum*. (Cf Tert$^{marc\,4,16}$ „ipse alteram amplius maxillam offerri iubens et super tunicam pallio quoque cedi".) Similiter Clem^{307} και εαν αρη σου τισ τον χιτωνα, μη κωλυσησ και το ιματιον :: cf Mt

30. παντι sine δε cum ℵBKLR̄Π 1. 131. 157. 300. al^{10} fere b ff^{2} l syr^{sch} arm aeth (Barn^{19} ex interpolatione, ℵ* enim om locum: παντι τω [ita ℵ^{c}, edd om] αιτ. σε διδου, item Clem^{523} γεγραπται· παντι τω αιτουντι σε διδου et ^{944} εν αλλω χωριω· παντι τω αιτ. σε διδου) ... ς Ti add δε, Ln [δε] cum ADEHMPSUVXΓΔΛΞ al pler a c e f g^{2} (q om totum versum) vg (sed perus *omni enim*) cop go syr^{p} c.* Bas$^{eth\ 270}$ | παντι sine τω cum ℵB Barn^{19} (ex edd; ℵ^{c} qui verba παντι usq διδου supplet τω habet) ... ς Ti add τω, Ln [τω] cum ADPRΞ unc rell al omn^{vid} Barn^{19} (ex ℵ^{c}) Clem^{523}et^{944} Const^{3,4,3} (ο γαρ κυριοσ φησι· παντι τω αιτ. σ. διδ.) Bas^{eth270} Chr^{11,232} (παντι γαρ, φησι, τω αιτ. σ. διδ.) Cf et. Iust^{apol1,15} παντι τω αιτ. διδοτε και τον βουλομενον δανεισασθαι μη αποστραφητε, quae magis a Mt pendent. | διδου: 33. δοσ

31. ποιωσιν υμιν: A ποιουσιν (ut C*L in Mt) υμασ | και (72* 253. 2^{pe} e q om) υμεισ: B a ff^{2} l Ir$^{int\ 243}$ om; b cop post αυτοισ pon (b *facite illis et vos similiter*; item q *facite illis vos similiter*; Clem^{304} ποιειτε και υμεισ αυτοισ, Tert$^{marc\,4,16}$ *ita et vos facite illis*, item syr^{hr}, Tert gnost10 *et vos ita facite illis* :: cf Mt). Hinc Ln [και υμεισ]. Praeterea cf Or^{proverb} (in *Notitia ed. cod. Sin. p.* 102) παντα οσα θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, παντα και υμεισ ομοιωσ ποιειτε αυτοισ (Mai^{32} eadem imperfecte leguntur) :: e Lc et Mt | ομοιωσ (a *sic facite eis*): D 248. e Clem^{304} Ir^{int243} (nil nisi *facite eis* pro και υμ. ποι. αυτ. ομ.) om

32. και ει: e *nam si* | και γαρ οι (RA om) αμαρτωλοι (D add τουτο ποιουσιν) τουσ αγαπωντ. αυτ. αγαπωσιν: 209. και γ. οι αμ. το αυτο ποιουσιν (:: ut Mt) ... 1. ab οι αμαρτωλοι ad οι αμαρτ. versu sq transilit

33. και γαρ εαν cum ℵ*B ... ς Ln Ti om γαρ cum ℵ^{c}AD(ει pro εαν)LPXΞ unc rell al omn^{vid} it vg etc | αγαθοποιητε cum ℵABEKLUVXΞΠ al pl

ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ
τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34 καὶ ἐὰν δανίσητε παρʼ ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν,
ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα
ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. 35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ
ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδένα ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μι-

... Ti αγαθοποιειτε cum DHMPSΓΔΛ 33. al^{9scr} (et haud dubie al mu) | υμιν: c om, D a syr^{p} post ποια χαρις (*quae gratia est vobis* a syr^{p}) | χαρ. εστιν (ita q): P b (*erit gratia*) c (*quae est gratia*) e (om και γαρ εαν αγ. τ. αγαθ. υμας) ff$^{2.}$ (*erit grat.*) l vg cop aeth syr^{hr} (syr^{sch} *quae est gratia vestra*) εστ. χα. | και sine γαρ c. ℵBΛ aeth ... ς Ln Ti και γαρ c. ADLPRΞ unc rell al omn^{vid} (sed 237. d^{scr} al pauc και γαρ και) it^{pl} (*nam et* b e f q, *etenim* a d; contra c f ff$^{2.}$ l *cum et*) vg (*siquidem et*) etc. Ceterum R a και γαρ transilit ad αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανιζουσιν | οι: A al pauc om (item R videtur, quum a και γαρ ad αμαρτωλοι αμαρτωλοις transiluerit) | το (A 262. om) αυτο: e (et. syr^{p}) *id ipsud*, D a ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$ vid) l δ vg τουτο (*hoc*), 130^{gr} b c f q ταυτα (*haec*)

34. και εαν: D καν, e *sed si* | δανι– c. ℵAB*DLPRΔ al aliq et hoc versu et seq, item primo et tertio loco E*Ξ, item tertio tantum loco Λ ... ς Ln δανει– cum B^{3}HKMSUVXΓΠ (bis et. Λ, semel et. Ξ) al longe plu. Cf Steph. Thesaur. sub δανιζω | δανισητε cum ℵBΞ 157, item (*si mutuum dederitis*) b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg Amb$^{tob\ 16}$ (pag. 609) et (*si feneraveritis*) e Tert$^{marc\ 4,17}$ ... ς δανειζητε cum MUVΓΠ al permu, item Gb'' Ti δανειζετε (Ti δανιζ.) cum ADEF^{w}HKLPXΔΛ al pl; item *si feneretis* (d -*ratis*) a d. Cf et. Iust$^{apol\ 1,15}$ ει γαρ δανειζετε παρ ων ελπιζ. λαβειν, τι καινον ποιειτε; τουτο και οι τελωναι ποιουσιν. | παρ ων: ΓΞ π. ω | λαβειν cum ℵBLΞ 237. Iust^{apol1,15} ... ς Ln απολαβειν cum ADEHKMPS UVXΓΔΛ al longe pl | υμιν χαρις εστιν: hoc ordine f, D χαρ. υμ. εστ., a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg Tert^{marc} *gratia et vobis*, c Amb^{tob} *vobis est gratia* ... B e om εστιν (b l om εστ. v. 32) | και sec sine γαρ cum ℵBLΞ 157. cop (item *nonne et* b q) ... ς Ln add γαρ c. ADP(R^{vid}, vide ante) XΓΔΛΠ unc^{7} al omn fere it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} etc | αμαρτωλοι sine οι cum ℵABDELMPRSUVΓΔΛΠ(X?) al plu ... ς (Gb^{oo}) praem οι cum HKΞ al mu cop | αμαρτωλοις (H al pauc -λους): A om | δανιζουσιν: vide ante ... ς Ln δανειζουσιν: vide ante | τα ισα (f g$^{1.2.}$ vg): D a b c e ff$^{2.}$ l q Amb^{tob} om

35. πλην: U add λεγω υμιν (:: e Mt), item e *dico* :: cf Mt | AR εκχθρους | δανιζετε ... ς Ln δανειζετε: vide ad v. 34 | μηδενα cum ℵΞΠ* w^{cant} (pleriq conlatores non attenderunt) item (reddentes *neminis spem praescindentes*) syr^{utr} et^{hr} ar^{p} pers^{p} (:: interpretes Syros μηδενα legisse apparet; at quaeritur possitne μηδενα pluraliter dictum esse, quod non inauditum est teste Steph. Thes.) ... ς Ln Ti μηδεν cum AB LRXΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler. Latini: *nihil desperantes* a b d e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q for tol; *nihil inde sperantes* c vg^{ed} am em ing; *nihil sperantes* Amb^{tob}, item cop rell | απελπ. c. ℵABLRΞ unc^{12} etc ... Ti αφελπ. c. DP al^{2}

σθὸσ ὑμῶν πολύσ, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸσ χρηστόσ
ἐστιν ἐπὶ τοὺσ ἀχαρίστουσ καὶ πονηρούσ. 36 γίνεσθε οἰκτίρμονεσ, Mt 5, 48
καθὼσ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 $^{56.2}$ καὶ μὴ κρίνετε, καὶ Mt 7, 1 s
οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε.
ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· Mc 4, 24
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώ-

---

35. πολυσ: ℵ^{a}A al^{2} c (item a l sax Amb^{tob} *in caelo*) add εν τοισ ουρανοισ (: : cf v. 23 et Mt 5, 12), hinc Ln [εν τοισ ουρα.] | υψιστου cum ℵABDLPXΓΔΛΞΠ unc^{7} al plu ... ς (=Gb Sz) του υψ. c. minusc non ita mu Bas^{eth238} | χρηστοσ: Ξ al$^{3\,scriv}$ χριστοσ | αχαρ. (aeth *bonos*) και πονηρουσ: 1. 131. 209. al pauc arm πον. και αχαρ.

36. γινεσθε sine ουν cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. a b c e f ff$^{2.}$ l q go cop arm aeth Clem^{141}et^{482} (γινεσθε, φησιν ο κυρ., ελεημονεσ και οικτιρμ. etc) (Or^{2,26} τηρων την εντολην του σωτ. την· γινεσθε οικτ. etc, και· γινεσθε τελειοι) Ath^{1,716} Cyr^{4,227}et^{231} (Chr^{5,15} et^{7,456} et alibi, Mac ^{43,2}et^{19,2}et custod^{167}) Tert^{marc4,17} Cyp^{71} : : at in tali re patrum testimonia levi momento sunt; etsi passim etiam particulas eiusmodi fideliter servant, tamen saepius negligunt. Cf et. Iust^{ap1,15} (γινεσθε δε χρηστοι και οικτιρμονεσ etc) et^{tr96} (γινεσθε χρηστ. κ. οικτιρμ. etc) ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add ουν cum AΡΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler f g$^{1.2.}$ vg syr ^{utr}et^{hr} Or^{int1,194} Bas^{eth238} (: : cf Mt) | καθωσ (Clem^{482} Ath Chr ωσ) sine και cum ℵBLΞ 1. 131. 262. c d cop aeth Clem ^{141}et^{482} Ath^{1,} ^{450}et^{1,716} Chr (ut ante) Tert^{marc4,17} ... ς Ti καθωσ (Iust Or al ωσ) και et Ln καθ. [και] cum AD^{gr}PRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr ^{utr}et^{hr} Iust^{ap1,15}et^{tr96} Or^{2,26}et^{int1,194} Cyr^{4,227}et^{231} Bas^{eth238} Cyp^{71} | ο πατ. υμων (Iust^{ap1,15} Clem^{141} Or^{2,26}et^{int1,194} Bas^{eth} Tert^{marc} Cyp ^{71}): ℵ^{a} (non item * nec ^{c}) 13. 69. al^{5} aeth Iust^{tr96} Clem^{482} Bas^{regg512} ^{cod}et^{bapt637} Mac^{19,2} et^{43,2}et^{custod} Cyr^{4,227}et^{231}et^{thes120} Chr^{aliq} add ο ουρανιοσ, item y^{scr} Ath^{1,450} Chr^{5,15} ο εν τοισ ουρανοισ

37. και pri: D 1. 131. 157. al^{10} fere it vg cop syr^{sch} (non P) cop arm (non go aeth) Tert^{marc4,17} om : : ut Mt | P κρινηται | και ου μη cum ℵBCEHKLMPSUVXΓΔΛΞΠ al pler b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop al Const^{2,36} (κριθησεσθε) Bas^{eth273} Cyr^{4,422} ... Ln ινα μη (: : c Mt) cum ADΔ al pauc a c e f go aeth Tert^{marc4,17} Cyp^{313} Amb | και μη καταδ. cum ℵBLSXΞ tisch* al^{15} fere syr^{p} Bas^{epp304} ... ς Ln om και cum ACDEHKMPUVΔΛΠ (Γ om και μ. καταδ. usq καταδικασθ.) al pler it vg cop syr^{sch} al Bas^{eth} Cyr^{4,422} Tert^{marc} | καταδικαζετε: XΔ al aliq -ζητε et Λ 262. -σητε ... B δικαζετε | και ου μη: D a c e ff$^{2.}$ aeth Bas^{eth} Tert ^{marc} Cyp^{313} ινα μη | B δικασθητε

38. καλον (Clem^{944} Eus^{ps556} Tert^{marc4,17}): V al^{3} vg^{ed}et$^{cdd\,aliq}$ (sed non am ing for tol) go syr^{sch} add και | πεπιεσμενον (ℵ* πεπιασμ.) sine και cum ℵB(D)L (1.) 69. (131.) a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q cop arm aeth (Or^{1,280} Dial^{824} Eus^{ps556}) Cyr^{ador135} Amb^{bis}; D 1. 131. 157. Or Dial Eus σεσαλ. ante πεπιεσμ. pon, Ξ 48^{ev} g^{scr*} syr^{sch} Tert^{marc} om σεσ. ...

σουσιν εἰσ τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρη-
Mt 15, 14 θήσεται ὑμῖν. 39 57. 5 Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖσ. μήτι
δύναται τυφλὸσ τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον ἐμ-
Mt 10, 24 Io 13, 16 15, 20 πεσοῦνται; 40 58. 3 οὐκ ἔστιν μαθητὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον·
41 s Mt 7, 3-5 κατηρτισμένοσ δὲ πᾶσ ἔσται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ. 41 59.5 τί

ς add και cum ACPXΓΔΛΠ unc[7] al pler f g[2·vid] vg go syr[p] Clem[944] Cyr [4,284] et [zach3,739] | σεσαλευμ. sine και cum ℵBDLΞ 1. 69. 131. a b c e f ff[2·] g[1·] l q cop arm Clem[944] Or[1,280] Dial Eus[ps] Cyr[ador] ... ς add και cum ACPXΓΔΛΠ unc rell al pler vg go aeth syr[p] Tert[marc] Cyr[zach739] | υπερεκχυννομενον c. ℵAB*CDE[2]LPSUΔΠ 33. f[scr] ... ς υπερεκχυνομενον cum B[3]E*HKMV[vid]XΓΛ al pler | κολπον: D κολμων | υμων: L υμιν | ω γαρ μετρω cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. c (*qualem enim mensuram*) e (*qua enim mensura – eadem et*) cop (*mensura enim qua*) item aeth Clem [476] (ω μετρω μετρ. αντιμετρηθησετ. υμιν potius e Lc quam e Mt) Or [1,280] (eadem prorsus verba subsequentibus μετρον καλον etc; item Or[cat ox] in Rom [98]; Or[int 3,841] *qua mensura mensi fueritis, eadem mensura metietur vobis*) Eus[ps 556] (subsequentibus μετρον καλον etc) ... ς Ti τω γαρ (13. 69. 34[ev] a b l q arm Tert[marc] om, g[2·] *eadem vero*) αυτω (X al[5] om) μετρω ω cum ACPXΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr[p] arm Tert[marc] (*eadem qua mensi eritis mensura*) | αντιμετρηθησεται c. ℵAB[2vid]et[3]CDLRXΓΔΛΞΠ unc rell (it[pl] vg Tert[marc] *remetietur*) Polyc[2] (vide post) Clem[476] Or[1,280] Eus[ps556] ... B*P al pauc b e q arm μετρηθησεται (*metietur*). Cf etiam Polyc[2] μνημονευοντεσ δε ων ειπεν ο κυρ. διδασκων· μη κρινετε, ινα μη κριθητε· αφιετε, και αφεθησεται υμιν· ελεατε, ινα ελεηθητε· ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν· και οτι μακαριοι οι πτωχοι και οι διωκομενοι ενεκ. δικ., οτι αυτων εστ. etc

39. ειπεν: D 13. 69. 91. 124. ελεγεν, item *dicebat* it vg | δε και cum ℵBC DF[W]LRXΞ 13. 33. 69. 124. 157. 209. 346. al pauc it[pler] (e *et similitud. dicebat illis*) vg (et. 130[lat]) arm ... ς om και cum AΡΓΔΛΠ unc[7] al pler cop go syr[p] (syr[sch] *et dixerat illis similitud.*) | μητι: X al pauc μη | D οδαγειν (item D in Mt) | ουχι: ℵ ουκ, 69. ουχ οι | εμπεσουνται cum BDLPR[vid] 1. 13. 69. al[10] fere (13. 69. 346 ante εισ) a (*incident*, item d) ... ς πεσουνται (*cadent*) cum ℵACXΓΔΛΞΠ 33. al pler it[pler] vg :: ut Mt

40. τον διδασκ. sine αυτου cum ℵBDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. al plus[5] it vg Or[4,424] (εν μεν τω κατα ματθ. - εν δε τω κατ. λουκαν το· ουκ εστι etc) Ir[int331] Tert[marc 4,17] ... ς (Gb[0]) Ti add αυτου cum ACPΓΔΛΠ unc[7] al pler cop syr[utr] arm go aeth Cyr[luc 202] | κατηρτισμ. (H καταρτισμ.) usq αυτου: ΓΛ* 48[ev] om (Λ* om etiam αυτου quod praecedit) | δε: ΔΞ al pauc cop[wi] et [petr2] arm om | πασ (Nyss[epp] ap Gall[6,620] c q post εσται): ℵ b om | εσται (et. it vg Ir[int] *erit*): ℵF[W] 64. 91. 239. Or [1,424] Const[5,6] (προστετακται· κατηρτ. εστω πασ ωσ ο διδ. αυτου) εστω. Latt post *omnis erit* (*erit omnis, erit*) add: *si sit* (ita a c f g[1·2·] l

δὲ βλέπεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ
δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖσ; 42 πῶσ δύνασαι
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφεσ ἐκβάλω τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸσ τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων;
ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε
διαβλέψεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβα-
λεῖν. 43 $^{60.5}$ Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, Mt 7, 16 ss et 12, 33
οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44 ἕκαστον

---

q vg^{ed} et$^{cdd\ aliq}$ ut perus gat), item *ut sit* (b ff^{2}). Contra pergunt *sicut* etc e am for ing tol Ir^{int}

41. *το* sec (EXΓΛΠ al *τω*, item XΓΛ al versu 42 *τω εν τω* bis, E sec loc): D al pauc om; nec exprimunt it (exc e: *stipulam quae est*) vg cop | *την δε δοκ. τ. εν τ. ιδιω* (D *σω*, item it vg *in oculo tuo*) *οφθαλμω*: P 13. 69. 124. 346. *την δε εν τω σω οφθ. δοκον* :: ut Mt

42. *πωσ* (Schu commendat propter loc. parall.) cum B e ff^{2} ... ℵ *πωσ δε*, 251. g$^{1.2}$ am em for ing perus tol sax *και πωσ* ... ς Ln *η πωσ* cum ACDEHKLMPSUVXΓΔΛ al omn fere it^{pl} vg^{ed} et$^{mss\ aliq}$ (ut fu) syr^{utr} cop go etc (:: *η πωσ* quum apud Mt legatur nec fluctuet, atque plura ex eodem ad mutandum hunc Lucae locum adhibita esse certum sit, praestat quod ab eo differt; a simplicitate vero lectionis codicis B, confirmatae Latinis testimoniis, orta videntur et *πωσ δε* et *και πωσ*) | *αδελφε*: D 157. a b c e ff^{2} l q om :: ut Mt | *το* (L 69. om) *εν τ. οφθ. σου* (f go syr^{p}): D 33. a b c e ff^{2} g$^{1.2}$ l q cop syr^{sch} arm aeth *εκ* (33. *απο*) *του οφθαλμου σου* :: e Mt | *αυτοσ* (syr^{sch} *et ecce*) *την εν-ου βλεπων* (13. 69. 124. *μη βλε.*, Γ *ουκ εμβλε.*) et. f g$^{1.2}$ vg: D a b c e ff^{2} l k *και ιδου η δοκοσ εν τω σω οφθαλμω* (it^{7} *in oculo tuo trabes*) *υποκειται* (*subiacet*, d e *est*) | *την δοκον*: C om *την* | *εκβαλειν* post *τ. αδ. σου* cum B 13. 69. 124. 346. ... L 1. post *το καρφοσ* ... ς Ln post *διαβλεψεισ* (:: at ita Mt lectione non fluct; valent huc eadem quae ad *πωσ* diximus) cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg cop go etc | *το* (pro *το* L* iam *εκ* dederat) *εν τω οφθαλμω*: D it vg cop syr^{sch} arm aeth *εκ του οφθαλμου* :: ut Mt

43. *ου γαρ* (et. it^{pler} vg cop go syr^{p}): D a syr^{sch} aeth *ουκ* (Clem^{195} *το γαρ· ουκ εστι δενδρ. καλ. - καρπ. καλον, κανταυθα αρμοστεον* nil probat), 346. *ουδε* | *καρπον σαπρον* (et. Clem^{195}, item Tert$^{marc\ 4,17}$ „proinde et *arbor bona non proferat malum fructum*", sed ^{1,2} „in creatorem interpretatus malam arborem malos fructus condentem"): D a b c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg syr^{sch} *καρπουσ σαπρουσ*, rursusque pro *καρπον καλον* D a b c e f g^{1} q (non item ff^{2} g^{2} l vg) syr^{sch} *καρπουσ καλουσ* :: e Mt | *ουδε παλιν* cum ℵBLΞ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 346. b g^{1} q cop arm (Clem^{195} *ουδε μην*) ... ς (:: ut Mt lectione non fluct) om *παλ.*, Ln [*παλ.*] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pl} vg syr^{utr} go aeth. Cf Dial^{820} et^{821} (^{40} et ^{11} ap Wetst) *λεγει το ευαγγελιον· ου δυναται δενδρον σαπρον καρπουσ καλουσ ενεγκειν* (paullo post *προσενεγκ.*),

γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· [61.5] οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
Mt 12, 34 s συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 [62.5] ὁ
ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

ουδε δενδρον καλον καρπους κακους ενεγκαι (paullo post προσενεγκαι). Item Mcion hipp 10, 19 ουτως χρωνται λεγοντες· ου δυναται δενδρ. καλον καρπους πονηρους ποιειν. Item Philastr 45 [Marcion] „dicens ita — non est arbor bona quae faciat malum fructum, neque arbor mala quae faciat bonum fructum“

44. γαρ (Γ δε): D (Γ ap Treg) al7 a b c e ff2· l q tol (non item f g1·2· vg) om | ιδιου (V al5 om) καρπου: D καρπ. αυτου, item it vg *fructu suo* | εξ ακανθ. συλλεγουσ. (ℵ συνλεγ.) συκα (f g1· 2· vg *de spinis colligunt ficus*): a b c d ff2· l q *legunt* (c *colligunt*) *de spin. ficus* (b *uvas*), Dgr εκλεγονται εξ ακ. συκ., e *de spinis enim ficus non leguntur* (pergit *neque de rubo vendemiantur ubae*. Similiter go: *non enim de spin. colliguntur ficus, neque de rubo calcantur uvae.*) | συκα: 28. ροδα | βατου (ita ℵa; ℵ* βλαστου): U 49ev yscr al2scr al pauc βατων | σταφυλην (K -λης): L 13. 69. 346. c e cop syrutr go σταφυλας | σταφυλ. τρυγωσιν cum ℵBCDLXΞ 13. 33. 69. 346. yscr al2scri 49ev al pauc syrp ... ς Ln τρυγ. σταφ. cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler it (e vide ante) vg syr sch cop (*vindemiant uvas e rubo*) go arm aeth

45. της καρδιας cum ℵB ... Dgr αυτου της καρδ., item ς Ln Ti τ. καρδ. αυτου cum ALXΓΔΛΞΠ unc7 al omnvid it vg rell Or2, 565 ... Dial821 om | προφερει bis: LΓ al aliq προσφερει, sec loco etiam V | το (D om) αγαθον: Or2, 565 τα αγαθα, Dial αγαθα | και ο πονηρος (Gb″ prob Schu) cum ℵ*BDL 1. 130gr et lat 131. a b g1· l cop arp ... ς add ανθρωπος, Ln [ανθρ.] cum ℵcACXΓΔΛΞΠ unc7 al pler c e f ff2· g2· q vg syrutr go arm aeth Dial821 :: ut Mt | εκ τ. πονηρου (Gb″) cum ℵB DLΞ 1. 69. 131. a ff2· g1· l am for tol coppetr4 arm ... b vged (et. ing perus al) 130lat Dial add θησαυρου, item ς θησαυρου της καρδιας αυτου, Ln [θησ. τ. καρδ. αυτ.] cum ACXΓΔΛΠ unc7 al pler c e f g2· q cop syrutr go aeth :: θησαυρου add Mt nec fluct lectio; της καρδ. αυτ. ex prioribus adsumpta | περισσευματος (XΓ al περισευμ.) sine του cum ℵABDEHKSVXΔΛΞΠ al plus20 (Basregg 521 fluct lectio) ... ς praem του cum CLMUΓ al plu Dial :: ut Mt | καρδιας cum ℵABDΞ al plus10 ... ς praem της c. CLXΓΔΛΠ unc7 al pler Dial :: ut Mt | λαλει (Dgr καλει) hoc loco c. ABDLXΓΔΛΞΠ unc7 al pler syrutr go al ... Ln ad finem versus pon cum ℵC al pauc a b c f ff2· g1· 2· l q vg cop Dial :: ut Mt | το στομα αυτου: e *malum* („*de abundantia cordis loquitur malum*“, ita ut haec ab eis quae praecedunt pendeant) | αυτου (*eius*; a *illius*): CFw al20 fere g1· vg cop syrsch aeth Dial om :: ut Mt; hinc Gb00

46 $^{63.3}$ Τί δέ με καλεῖτε· κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Mt 7, 21
47 $^{64.5}$ πᾶσ ὁ ἐρχόμενοσ πρόσ με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ 47–49 Mt 7, 24–27
ποιῶν αὐτούσ, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιοσ. 48 ὅμοιόσ ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃσ ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθη-
κεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρησ δὲ γενομένησ προσέρηξεν
ὁ ποταμὸσ τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ
καλῶσ οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. 49 ὁ δὲ ἀκούσασ καὶ μὴ ποιήσασ
ὅμοιόσ ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶσ
θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμόσ, καὶ εὐθὺσ συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο
τὸ ῥῆγμα τῆσ οἰκίασ ἐκείνησ μέγα.

---

46. *δε με* (Ξ *τι δε καλ. με*): Δ *με δε* | *καλειτε* (et. Bas$^{regg\,491}$): D 28. Clem^{583} et^{901} et^{943} (omnib. his tribus locis totum versum affert *τι με λεγετε* usq *λεγω*) *λεγετε*, K 259. z^{scr} *λαλειτε*. Similiter d Ir$^{int\,282}$ et^{302} Or$^{int\,4,494}$ Gaud *mihi dicitis* (*Quid mihi dicitis: Domine domine, et non facitis quae dico* Ir^{282}; eadem addito *vobis*^{302} et Gaud; Or^{int} *quid autem dicitis mihi* etc. Cf et. Tert$^{marc\,4,17}$ *quid vocas* [al *vocatis*]: *Domine domine*, paulloque post: *et non facitis quae dico*) | *ἃ* (et. Ir^{int} bis Clem ter Or^{int} Tert^{marc} Bas^{regg}): B e go syr^{sch} o (*quod*)

47. *πασ*: Λ *και* | *των λογων* (K* al aliq *τον λογον*, non mutato *αυτουσ*, sed al pauc *αυτον*): CF^{w}MX al^{10} *τουσ λογουσ* (X b q syr^{cod} add *τουτουσ*) :: ut Mt. Praeterea ℵ* *μου των λογ. μου* (ℵ^{c} om) *και* | *εστιν* (Δ *εστε*) *ομοιοσ*: 69. 346. it^{pler} (non a e) vg *ομοι. εστ.*

48. *οσ*: Δ y^{scr} 3^{pe} al aliq syr^{sch} add *και* | *πλημμυρησ* cum ℵB*LΞ 33. ... ς Ln *πλημμυρασ* (DEHS^{2}V al pauc *πλημυρ.*, Δ *πλην.μηρασ*) cum A B^{3}CDXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn | *προσερηξεν* cum ℵ*B*DL ... Ln *προσερρηξεν* cum ℵ^{c}AB^{3}CXΓΔΛΞΠ unc^{7} al certe pler | *ο ποταμοσ*: Γ om | *δια το καλωσ οικοδομησθαι* (B^{3} 33. *-μεισθαι*, item 157^{vid}) cum ℵBLΞ 33. 157. cop (cop$^{dz\ recent}$ add *sup. petram*) syr$^{p\,mg}$ (aeth *quia supra petram aedificata fuit ac bene aedificata fuit*) ... ς Ln *τεθεμελιωτο* (F^{w} *εθεμ.*) *γαρ επι την πετραν* (Γ *επι τη πετρα*) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{sch} et $^{p\,txt}$ arm :: at ita Mt lectione non fluct

49. *οικοδομησαντι* cum ℵABDLXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler syr^{utr} cop ... Ln *οικοδομουντι* cum C 13. 69. 346. c^{scr} al pauc. Item (quod vix cogit ut interpretes *-μουντι* invenisse statuamus, quemadmodum idem d et δ tuentur) *aedificanti* it vg | *οικιαν*: U al^{10} fere *την οικ.* | *η πρ. ο ποταμοσ*: f g^{2} vg *in quam* (am *qua*) *inlisus* (*ill.*) *est fluvius* ... a b ff^{2} g^{1} l q *allisit* (a *inpulit*) *flumen domui illi*, c *impegit flum. in domum illam*, e *impegit fluvius*, d *adlisit flumen* pariterque D om *ῇ* | *προσερηξεν* (D *συνερηξ.*) cum B*DL ... ς Ln *προσερρηξ.* (Γ *προσερρ.*) cum ℵAB^{3}CXΓ ΔΛΞΠ unc^{7} al omn^{vid} | *ευθυσ* cum ℵBCLΞ 33. y^{scr} al^{10} fere ... ς Ln *ευθεωσ* cum AEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler ... D a c om :: ut Mt | *συνεπεσεν* (*concidit* b d e l q tol) cum (Gb' et Schu commend) ℵBDLRΞ 1. 13. 33. 69. 124. y^{scr} al^{10} b e l q tol ... ς Ln *επεσεν* (*cecidit* a c f ff^{2}

VII.

Mt 7, 28 1 $^{65.\,3}$ Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰσ τὰσ
ἀκοὰσ τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰσ Καφαρναούμ.
2–10 Mt 8, 5–13 2 Ἑκατοντάρχου δέ τινοσ δοῦλοσ κακῶσ ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν,
ὃσ ἦν αὐτῷ ἔντιμοσ. 3 ἀκούσασ δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν
πρὸσ αὐτὸν πρεσβυτέρουσ τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπωσ ἐλ-
θὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸσ τὸν
Ἰησοῦν ἠρώτων αὐτὸν σπουδαίωσ, λέγοντεσ ὅτι ἄξιόσ ἐστιν ᾧ

---

g$^{1.\,2.}$ vg) cum ACXΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl it^{pm} vg :: ut Mt | *το ρηγμα* (E* 1. al^{2} *ρημα*): Γ 131. 435. al plus^{10} om *το*. Cf Or$^{1,\,307}$: *μεγαλη γαρ σφοδρα η εν αρνησει πτωσισ, η, ωσ λουκασ φησι, μεγα το ρηγμα τησ χωρισ θεμελιου οικοδομησ.*

VII, 1. *επειδη* (KX *ἐπεὶδὴ*) cum ABC*XΠ 124. 254. 299. w^{cant} gat (*cum*), item addito *δε* K 91. 239. (:: cf ad Mt 21, 46) ... ς *επει δε* c. ℵC^{2}EHLMRSUVΓΔΛΞ al pler e f g$^{2.}$ vg cop go (syr^{sch} *et cum*) syr$^{p\,txt}$arm^{zoh} ... D b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q arm^{usc} *και εγενετο οτε*, *et factum est cum*; item a c syr$^{p\,mg}$ *factum est autem cum* | *επληρωσεν* (it^{pler} vg *implesset*): D *ετελεσεν* (c e *perfecisset*, d *consummasset*) | *παντα* (ℵ*X 131. e aeth om) *τα ρηματ. αυτου* (*αυτου*: M 69. 346. al^{10} fere q gat syr^{sch} *ταυτα*, a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l tol om): D *ταυτα τα ρηματα* | *εισ τασ* (Ξ^{2} om) *ακοασ τ. λαου*: D *λαλων*, e *quae loquebatur ad populum* | *εισηλθεν* (D *ηλθεν*): HΛ al^{10} fere (inprimis evglstaria) syr^{sch} add *ο* $\overline{ισ}$ (69. c add post *επληρ.*) | *καφαρναουμ* cum ℵBC*DXΞ 33. it (exc q) vg cop go (in Mt accedit Z, in Mc Δ; item Or Epiph Nonn) ... ς *καπερναουμ* cum AC^{3}EHKLMRSUVΓΔΛΠ al pler q (alibi accedit C, item I)

2. *δουλοσ*: D^{2} *παισ* (d *puer*; D^{gr*} *τισ*), item v. 3. 47^{ev} *παιδα* pro *δουλον* :: e Mt | *κακωσ εχων* (ℵ^{c}): ℵ* om | *ημελλ.* cum ℵABCDEHLMRUVXΓΔΛΞ al plu syr$^{p\,mg\,gr}$ ... F^{w}KSΠ al^{40} fere *εμελλ.* (S *εμελεν*) | *εντιμοσ*: D *τιμιοσ*

3. *ακουσ. δε* (a cop syr^{p} et^{hr} etc): D 245. b e ff$^{2.}$ q vg syr^{sch} *και ακου.* ... c l arm *cum audisset*, f *qui cum audisset* | *προσ αυτον*: D 13. 69. it (exc f) arm om | *ερωτων*: X *ερωτουντασ* | *οπωσ*: ℵ add (ex peculiari usu Lucae) *αυτοσ* | *διασωση*: EHMΓΛ al mu *-σει*

4. *παραγενομενοι*: H al aliq *-ναμενοι* | *προσ τ.* $\overline{ιν}$ (ita b f g$^{1.}$ q vg): C *προσ αυτον*, D a c e ff$^{2.}$ l om, sed hi it^{5} pergunt *rogabant Iesum* | *ηρωτων* cum ℵDLΞ 1. 13. 69. 346. ... ς Ln Ti *παρεκαλουν* cum BCRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler; A cop^{petr4} *παρεκαλεσαν* | *λεγοντεσ* cum ℵBC^{2}DLRXΓΔ unc^{6} al plu it^{pler} em cop syr^{utr} et^{hr} etc: AC*KΛΠ al^{20} f vg (sed tol om antea *αυτον*) aeth add *αυτω* | *ω* (A *ὧι*, iota adscr. in cdd unc rarissimum): Γ *ὃ* (sic)

παρέξῃ τοῦτο· 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνοσ ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸσ ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖσ. ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντοσ τῆσ οἰκίασ, ἔπεμψεν φίλουσ ὁ
ἑκατοντάρχησ λέγων· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανόσ εἰμι ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃσ· 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρόσ σε
ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖσ μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄν-
θρωπόσ εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενοσ, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-

---

4. *παρεξη* (Gb') cum ℵABCDEHLRXΔΞΠ carp^ev al^20 fere ... ς *παρεξει* cum GKMSUVΓΛ al plu (60. 71. g^scr icant -*ξεισ*)

5. *συναγωγην*: R cop add *ημων* | *ωκοδομησεν*: C*D *οικοδομησεν*, D *οι-κοδ.*

6. *ο δε ις εποgευετ. συν αυτοισ* (b f ff^2. g^1. 2. vid q vg): D a c e l *επο-ρευετο δε* (c *ergo*, e *itaque*) *μετ αυτων ο ις* | *ηδη* (6^pe *ετι*): non exprim syr^sch (non item syr^p et^hr) arm aeth | *αυτου*: D post *απεχοντοσ* | *ου*: syr^hr om | *τησ οικιασ* cum ℵD 1. 13. 69. 124. 346. 5^ev 6^pe go ... ς Ln Ti *απο τ. οικ.* cum ABCLRXΓΔΛΞΠ unc^8 al pler | *επεμψεν* (Δ *επενψ.*): 13. 69. 124. 346. *απεστειλεν* ... 1. 131. *πεμψασ* posteaque *ελεγεν*. Praeterea *επεμψεν* sine additam cum ℵ*B ... ς Ln Ti add *προσ αυτον* cum ℵ^aCDLRXΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg etc, item A *επ αυ-τον*, 6^pe *αυτω* | *φιλουσ* hoc loco cum ℵBCLXΞ 33. 131. 157. c e cop aeth ... ς Ln post *ο εκατοντ.* cum ADEGHKMRSUVΓΛΠ al pler a b f l q (item^vid ff^2. g^1. 2.) vg syr^utr arm go | *ὁ* cum ℵABCDRΞ etc: L om | *εκατονταρχησ* cum BL 1. (teste Wtst) 131. (:: cf ad Mt 8, 5. 8. 13. 27, 54. Lc 23, 47. In actis vero tantum non ubique -*αρχησ* scriptum, quamvis plerumque altera forma a multis invecta sit, cf 10, 1 et 22. 21, 32. 22, 26. 24, 23. 27, 1. 6. 11. 31. 43.) ... ς Ln Ti *εκατον-ταρχοσ* c. ℵACDRΞ unc rell al pler ... D om *ο εκατ.* | *λεγων* sine additam c. ℵ* b q vg ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ^cABCDLR unc rell al pler it^pler etc; item 69. go *προσ αυτον* | XΛΠ* al mu *σκυλου* | *ικαν. ειμι* (Schu „rec. ap Mt 8, 8") cum ℵB b l q am for ing tol syr^sch ... ς Ln *ειμ. ικαν.* cum ACDEGHKLMRSUVXΓΔΛΞΠ al omn^vid it^pl vg^ed et ^mss aliq syr^p et^hr cop go arm aeth :: ex Mt 8, 8. Praeterea Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 1 Co 15, 9 *ειμι ικαν.* lectione non fluct | *υπο τ. στεγ. μου* c. ABEGHKSUVΔΛΠ al plu (it vg etc) ... Gb'' *μου υπ. τ. στεγ.* (:: ut Mt lectione tantum non fluct) cum ℵCDLMRXΓΞ al^40 fere

7. *διο ουδ. εμ. ηξι. πρ. σε ελθ.* (Δ *προσελθειν* omisso *προσ σε*, item d *advenire*): D 63. 240. 244. a b c e ff^2* l (non item f ff^2** g^1. 2. q vg) om :: ut Mt | *αλλα* cum ABCEGLRΔ (al; et. ii qui *μονον* add) ... ℵDKM SUXΓΛΠ al plu *αλλ* | *ειπε*: C 13. 69. 90. 124. 346. q^scr l syr^p c.* praem *μονον* :: e Mt | *λογω* (et. it^pler vg *dic verbo*): Γ 69. 300. al^10 fere *λογον* (item *dic verbum* g^1. l) | *ιαθητω* cum BL ... ς Ln *ιαθη-σεται* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACDR unc rell al omn^vid

8. *υπο*: DF al pauc *υπ* | *τασσομενοσ*: 33. 69. 242. 50^ev om :: cf Mt | *υπ εμαυτον*: F 13. 69. *υπ εμαυτον*

*τας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.* 9 *ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκο-
λουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύ-
την πίστιν εὗρον.* 10 [66.5] *καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ
πεμφθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.*

11 [67.10] *Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλου-
μένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ*

---

8. *πορευθητι*: DX 209. *πορευου*. Cf huc Valentt ap Ir^{34} *και αυτον* (i. e. *τον δημιουργ.*) *ειναι τον εν τω ευαγγελιω εκατονταρχον, λεγοντα τω σωτηρι· και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτας και δουλους, και ο εαν προσταξω ποιουσι.* Cf et Clem^{hom9,21} -*λεγειν τουτω· ελθε, και ερχεται, και αλλω· πορευου, και πορευεται* etc

9. *ταυτα ο ις*: C 157. syr^{sch} *ο ις ταυτ.* | *αυτον* (et. q go cop syr^{utr} et hr): DRX al^5 it^{pler} vg syr^{cu} arm om :: ut Mt | *τω ακολ. αυτω οχλω ειπεν*: D e *ειπ. τω ακολ.* (e add *αυτω*) *οχλω*, item cop syr^{utr} et ^{hr} aeth | *λεγω*: DX 69. 124. 346. al^5 it^{pler} (non b q) vg go cop$^{dz\ mg}$ arm praem *αμην* :: e Mt | *λε. υμιν*: AU al^{15} fere syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} (cop ut semper) arm add *οτι* ... Epiph^{marc312} *λεγω δε υμιν* (sed ^{324} *σχολ. ζ'* om *δε*) | *ουδε* cum ℵABCKLMRXΓΠ al sat mu ... D *ουδεποτε* ... EFGH SUVΔΛ al^{70} fere *ουτε* (Gb' et commend Schu) | *εν τω ισραηλ*: D e post *ευρον* pon. Epiph^{marc312} et ^{324} sic: *τοσαυτ. πιστ. ουδε εν τω ισρ. ευρον* (^{324}*ηυρον*). Pergit vero ipse Epiph^{324} (*ελεγχ. ζ'*) *ει ουδε εν τω ισρ. τοιαυτην πιστιν ηυρεν ως εν* etc. Cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 18}$ „professus est talem se fidem nec in Isr. invenisse". Pro *ουδε εν* usque *ευρον* a b c ff^{2} g^{1} l q aeth *in nullo tantam fidem inveni in Isr.*, item Amb luc^{1376} sed addit: „sin vero iuxta Graecos: *Nec in Isr. tantam fidem inveni*".

10. *εις τον* (D* om) *οικ. οι πεμφθεντ.* hoc ordine cum ℵBDFKLXΠ al^{15} fere a b c e cop syr^{hr} aeth (praeterea D add *δουλοι*) ... ς Ti *οι πεμφθ. εις τ. οικον* cum ACEGHMRSUVΓΔΛ al pler f ff^{2} g^{2} l vg go syr^{utr} arm ... 2. g^{1} q om *εις τον οικον* | *τον δουλον* cum ℵBL 1. 157. 209. a b c e ff^{2} g^{1} l q cop syr^{hr} ... ς Ti *τον ασθενουντα δουλ.* c. AC(D omisso *δουλ.*)EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler f g$^{2\ vid}$ vg go syr^{utr} arm aeth :: cf et. ad Mt

11. *εγενετο*: D e aeth om | *εν* (D c e om) *τη εξης* cum ℵ*CDKMSΠ al permu c e f go cop syr^{utr} arm aeth ... ℵ^{c}ABEFGHLRUVXΓΔΛ al^{70} fere a b ff^{2} g^{1} l q vg *εν τω εξης* (Gb'' sed improb Schu) :: 8, 1 *εν τω εξης* non fluct; 9, 37 est *τη εξης ημερα*, ter in actis *τη εξης* 21, 1. 25, 17. 27, 18) | *επορευθη* cum ℵBR 13. 69. 346. ... ς Ln Ti *επορευετο* cum ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler; item *ibat* it vg. Praeterea C^{3}UXΛ 69. 127. 131. 262. al aliq a add *ο ις* | *καλουμενην* (ℵ^{c}): ℵ* om | *ναϊν* cum ℵABC DFHKLMRSUV^{vid}XΔΠ al pler a ff^{2} q cop syr^{utr} et ^{hr} ... EGΓΛ al aliq *ναειν*, 1. 209. al pauc *ναειμ* ... b c f g$^{1.\ 2}$ l** vg *naim* ... e l* *caphar-*

ὄχλοσ πολύσ. 12 ὡσ δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆσ πόλεωσ, καὶ ἰδοὺ ἐξε-
κομίζετο τεθνηκὼσ μονογενὴσ υἱὸσ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν
χήρα, καὶ ὄχλοσ τῆσ πόλεωσ ἱκανὸσ ἦν σὺν αὐτῇ. 13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν
ὁ κύριοσ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε. 14 καὶ
προσελθὼν ἥψατο τῆσ σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντεσ ἔστησαν, καὶ εἶπεν·
νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸσ καὶ

---

naum | αυτω cum ℵBCDLΓΔΞΠ unc^{8} al longe plu ... ARUXA al^{15} om | οι: 1. 131. 239. a^{scr} c^{scr} om; item 1. 131. c^{scr} om αυτου | ικανοι cum ACEGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler b c q go syr^{p} ... ℵBDFLΞ 130$^{gr\ et\ lat}$ 157. a e f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l vg cop syr$^{sch\ et\ hr}$ arm om; hinc Gb^{0} et Ln [ικαν.] | οχλ. πολυσ: KΠ al^{15} fere add τησ πολεωσ

12. ωσ δε ηγγισεν (69. al pauc -ζε) f g$^{1.\ 2.vid}$ vg: D a b c e ff$^{2.}$ l q εγενετο δε (b c ff$^{2.}$ l q *et factum est*) ωσ ηγγιζεν | και ιδου: D^{gr} aeth om (d om tantum ιδου) ... 1. 440. ff$^{2.}$ g$^{2.vid}$ vg (et. am^{2} ing^{2} fu for tol; non item am* ing*) syr^{sch} (non item syr$^{hr\ et\ p}$) Bas$^{sel\ or\ 10}$ om και | τεθνηκωσ (Cyr$^{4,\ 361}$ post μον. υι., 122. νεκροσ): A 54. c om, hinc Ln [τεθν.] | μονογεν. υιοσ cum ℵBLXΞ c Cyr^{4,361} ... ς Ln Ti υι. μονογ. cum ACDEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} it (exc c) vg cop go syrr arm (aeth om μονογ.) Bas^{sel} :: cf 8, 42 θυγ. μονογ., Io 1, 18 et 3, 18 | και αυτη ην χηρα: D χηρα ουσα | και αυτη ην (ita et. ς) cum ℵBC*LS VΞ 1. 33. al^{15} fere it (a f *et haec erat vidua*, e *quae erat vidua*, b c ff$^{2.}$ g$^{1.vid}$ l q vg *et haec vidua erat*) vg cop syr$^{sch\ et\ p\ mg\ et\ hr}$ arm ... ς^{e} (Wtst Gb Sz) Ti και αυτη absque ην cum AEFGHKMRUXΓΔΛΠ al plu go syr^{p}. Praeterea scripsimus αὕτη (etiam ς Ln) ut habent VII al, item *et haec* it^{pler} vg cop; Ti αὐτὴ ut M al plu (al^{15} ap Mtthaeium et al^{13} ap Scriv) item, quod pro usu horum cdd non differt, αὐτῇ EFGHK SΓΛ al mu | οχλ. τησ πολ. ικανοσ: D πολυσ οχλ. τησ πολ., 1. 131. arm οχλ. ικανοσ τησ πολεωσ, c Amb$^{luc\ 1376}$ *turba multa civitatis*, nil nisi *multa turba* e, *turba multa* b l | ην συν αυτη (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLΞ 33. 69. 124. al vix mu (d *cum ea erat*) cop arm aeth syr^{hr} ... ς Gb'' Ti συν αυτη sine ην cum ACEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu it^{pler} vg go syr utr ... D^{gr} συνεληλυθι αυτη, e *consequebatur illam* ... X om ην συν αυτη

13. και ιδων: D e syr^{sch} ιδων δε | αυτην: D syr^{sch} om | ο κυριοσ: D 1. al^{7} f for gat sax cop syr^{sch} ο ις̅, go syr^{hr} aeth *dominus Iesus* | KΞ* εσπλαχνισθη, F* εσπλαγν. | επ αυτην cum ℵKRUXΓΠ 13. 69. 346. al^{30} fere Bas$^{sel\ or\ 10b}$ (ubi accuratius ipsum textum affert), item *super eam* it^{pler} vg ... ς Ln Ti επ αυτη cum ABCDLΔΛ unc^{7} al plu Bas^{sel} (ibidem, sed liberius: ιδων γαρ αυτην ο κυρ. εσπλ. επ αυτη και φησιν προσ αυτην), item f am tol *super ea* (a d *ei*) :: et. Mc 6, 34 a plurim επ αυτοισ pro επ αυτουσ substitutum est; Mt 14, 14 pauci tantum pro επ αυτοισ habent επ αυτουσ.

14. σορου: R al pauc σωρου | D a ff$^{2.}$ νεανισκε νεανισκε | σοι: EGHΛ al συ

15. ανεκαθισεν (EMΛ 69. al -θησεν), *resedit*, *consedit* it^{pl} vg ... B εκα-

ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 ἔλαβεν δὲ
φόβοσ ἅπαντασ, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντεσ ὅτι προφήτησ
μέγασ ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸσ τὸν λαὸν αὐτοῦ.
17 $^{68.10}$ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγοσ οὗτοσ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ
καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
18—23 Mt 11, 2—6 18 $^{69.5}$ Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων τούτων. 19 καὶ προσκαλεσάμενοσ δύο τινὰσ τῶν μαθητῶν
Deu 18, 15 αὐτοῦ ὁ Ἰωάννησ ἔπεμψεν πρὸσ τὸν κύριον λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμε-

---

θισεν, c e Iri^{nt308} *sedit* | εδωκεν: A 33. απεδωκεν, 50^{ev} παρεδωκ., c f *reddidit* (it^{pler} vg *dedit*; e vero praeteriens εδωκεν sic: *et coepit loqui ad matrem suam*)

16. απαντασ cum ℵACFLRΓΞ al mu ... Gb Sz παντασ cum BDEGHKMSUV XΔΛΠ al plus^{100} | ηγερθη cum ℵABCLΞ (D εξηγερθη) 1. 13. 33. 118. 131. ... ς Ti εγηγερται (EFH al εγειγερτ.) cum EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler :: cf ad 9, 7 Mc 6, 14; εγηγερται non fluct Mt 11, 11 | ο θεοσ (69. om): Γ 1. 131. al aliq c κυριοσ | τ. λα. αυτου sine additam (et. f g$^{2.\,vid}$ vg go cop syr^{sch} et ^{hr} Tert$^{marc\,4,\,18}$): MXΛ 13. 69. 124. 262. 346. al^{25} fere add εισ αγαθον, item *in bonum* (*-no* a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q) a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q for (al) syr^{p} arm

17. ο λογ. ουτοσ (a *verbum hoc*, c *sermo iste*): D b e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.vid}$ l q vg ουτ. ο λογ. (*hic sermo*, e *iste sermo*) | περι αυτου hoc loco c. ℵ^{a}ABCDR etc: FLΞ 33. b c g$^{1.}$ aeth post περιχωρω (syr^{sch} post εξηλθ.) ... ℵ* ff$^{2.}$ l om | και παση cum ℵ*et^{a}BFLΞ 1. 33. y^{scr} (y post περιχ. add περι του ῑν̄) b c l am fu for ing ... ς Ti και εν παση, Ln κ. [εν] πασ. cum ADEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler a f (ff$^{2.}$ et g$^{2.}$ e silentio) q vg (e om et περι αυτ.? et και πασ. τ. περιχ. Pergit enim post *in tota iudea* sic: *ea do* [de eo?] *in quibus adnuntiaverunt ad iohannen baptistam· qui etiam* etc)

18. και απηγγειλ. usque περι πα. τουτων: D εν οισ και (d *et in quibus*) μεχρι ιωανου του βαπτιστου, quibuscum fere convenit e (vide ante) | απηγγειλαν: ΓΔ ανηγγ. | ιωαννει (B* -ανει) cum ℵAB* ... ς Ln ιωαννη (B^{3} -ανη, E -ην) cum B^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} :: cf v. 22, item Mt 11, 4 Act 3, 4 Apoc 1, 1. Similis cum ιωαννει forma est μωυσει, cf Mt 17, 4 et alibi. Praeterea post ιωαν. 1. 69. 131. add περι αυτου | περι (69. c και περι) παντ. τουτων: a l om (D e vide ante)

19. και προσκ.: D e (vide ante) praem οσ | τινασ (etiam a e arm syr^{p} et^{hr}; e om δυο): D 2p^{e} al^{2scr} b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (g$^{2.vid}$) l q cop syr^{sch} go aeth Amb^{luc1377} om | ο (Ξ* 1. 25. 127. 131. 300. p^{scr} om) ιωαννησ (BL -ανησ): D e (vide ante de utroque) cop^{dz} om | επεμψεν (Ξ add αυτουσ) usq λεγων: D λεγει πορευθεντεσ ειπατε αυτω, e *dixit euntes inquirite dicentes* | κυριον cum BLRΞ 13. 33. 69. (add αυτου) 157. a ff$^{2.}$ g$^{1.}$ am fu tol arm aeth cat^{ox57} (προσκαλεσαμενοσ ουν επεμψ. αυτουσ προσ τον κυριον) ... ς Ln ιησουν cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f g$^{2.vid}$ l q vg cop syr^{utr} (syr^{hr} *domin. Iesum*) go Cyr^{luc208} (πεμπει πρ. τ. ῑν̄ ερομε-

νος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ
ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε
λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμά-
των πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν. 22 καὶ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε

νους αυτον) | αλλον cum ADΓΔΛΠ unc^{9} 1. al plu Or^{2,495} (πεμψας δυο των μαθητ. επυνθανετο· συ ει etc; item ^{496} δια τουτο ελεγε· συ ει etc. Utrum versum, hunc an 20, afferat non liquet; ex Lc vero potius quam Mt vdtr hausisse.) ... ℵBLRXΞ 33. al plus^{15} cat^{ox57} (et ibidem et. Cyr) Cyr$^{luc\,208}$et^{209}et^{210} ετερον :: ut Mt lectione non fluct. Cf et. Dial^{819} ακουσας γαρ εν τω δεσμ. τα εργα του χυ επεμψε τους μαθητ. αυτ. προς αυτον λεγων· συ ει ο ερχ. η ετερον προσδοκ.

20. Propter ομοιοτελευτον versum hunc om R 239. al^{2scr} g$^{1.}$ l (:: ex Mt non pendet omissio; satis enim differt contextus) | παραγεν. δε: D a e syr^{sch} (*et venerunt ad Ies. et dixer. ei*) και παραγεν. (c *qui cum venissent ad eum viri illi*) | προς αυτον οι ανδρες: D 33. a syr^{p} οι ανδρ. πρ. αυτ. (syr^{hr} *illi viri ad domin. Iesum*, aeth *illi quos miserat ad domin. Iesum*) ... ℵ* om οι ανδρ. (suppl ^{a}) | ειπαν cum ℵBDLΞ ... ς ειπον cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | BD ιωανης | απεσταλκ. cum AD LXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler ... ℵB tisch* al plus^{10} Cyr$^{abacu\,552}$ απεστειλεν | προς σε: K 28. 243. a Cyr^{abacu552} om | αλλον cum eisdem quos v. 19 diximus et B, Cyr$^{abacu\,552}$ ... ℵDLXΞ (sunt iidem atque v. 19 nisi quod D est pro B; R vero, ut notatum est, a προσδοκωμεν priore ad alterum transiluit) 1. 33. al^{10} fere ετερον :: vide ad v. 19

21. εκεινη cum ℵBL 1. 13. 69. 157. y^{scr} al^{6} fere c e q cop Cyr^{act51} Bas sel or^{34} ... ς Ln αυτη (*ipsa* :: quod significantius vdbtur) cum ADRXΓ ΔΛΞΠ unc^{9} 33. al pler a b f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l vg syr^{utr}et^{hr} arm go | τη sine δε cum ℵBLX 1. 33. 69. 157. y^{scr} 48^{ev} 150$^{ev\,semel}$ a b c ff$^{2.}$ l cop Cyr act^{51} ... ς δε τη cum ADRΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler e f g$^{1.\,2.}$ q vg go syr^{utr} (syr^{hr} *et in ipsa hora*) arm (aeth *et sanavit multos statim*) | ωρα cum ℵ^{c}ABDRXΓΔΛΞΠ al fere omn it^{omn} vg syrr cop go arm aeth Bas$^{se\,or\,34}$ ... ℵ*L 69. Cyr^{act51} ημερα (:: ωρα videbatur nimium) | εθεραπευσεν (c d e f g$^{1.\,2.}$ vg Bas$^{se\,or\,34}$): D^{gr} a b ff$^{2.}$ l q Cyr$^{act\,51}$ εθεραπευεν. Praeterea Γ 235. al pauc add ο ις | και πνευμ. πονηρων: D c e κ. πον. πνευ., ℵ* b l κ. πν. ακαθαρτων ... s 28. 71. g^{scr} om | τυφλοις πολλοις (15$^{ev\,semel}$ om) εχαρισατο: D e τυφλους εποιει (D* εποιε), item c *caecos multos faciebat* | βλεπειν (Gb′) cum ℵ*ABDEGHKMRSVXΓΔ ΞΠ al^{50} fere ... ς το βλεπειν cum ℵ^{a}FLUΛ 1. 33. 124. al permu^{vid} Bas se Cyr^{act}

22. και αποκριθ. sine additam (Gb″) cum ℵBDΞ tisch 157. a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ l vg cop arm Cyr^{act51} ... ς add ο ις, Ln [ο ις] cum ALRXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn c f q go syr^{utr} syr^{hr} (*domin. Iesus*) aeth :: ut Mt | απαγγειλατε (Or^{3,514} πορ. απαγγ. ιω. οσα ειδετ. και ηκουσατε, quae propter ειδ. et ηκουσ. ex Lc vdtr; Cyr^{act51}; ap Bas$^{se\,or\,34}$ πορ.

Es 35, 5 s καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ
καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγε-
λίζονται· 23 καὶ μακάριός ἐστιν ὅς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24–35 Mt 11, 7–19 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς
τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσα-
σθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε

απαγγ. ιω. α ακουετε κ. βλεπετε etc. Tum vero pergit: πορευθεντες ειπατε, μαλλον δε υμεις εδιδαχθητε): D tol ειπατε (et. Bas^{sel}) | ιωαννει (B -ανει) cum ℵAB*L ... ς Ln ιωαννη (D -ανη) cum B^{3}DRXΓΔΛΞΠ unc^{9} (E -ννην) al omn^{vid} | α ειδετ. κ. ηκουσ. (a b c f g$^{1.}$ l q am for ing Or^{3,514} Cyr^{act51}; ff$^{2.}$ vg [et. em tol al] aeth Amb$^{luc\,1379}$ *quae audistis et vidistis*, 69. Bas^{sel} α ακουετε κ. βλεπετε. Did^{trin1,28} α βλεπ. κ. ακου. etc ex Mt potius): D e α ειδον υμων οι οφθαλμοι (d e *oculi vestri*) και α (e om) ηκουσαν υμων τα ωτα (d e *aures vestrae*) | ειδετε cum ℵBEFGLMRSUΔΛΞ al plu ... HKVXΓΠ al mu ιδετε, A ιδατε | X om και ηκουσατ. | οτι cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ vg go syrr ... Ln om (:: ut Mt) cum ℵBLXΞ 1. al plus^{12} a b c ff$^{2.}$ l q Or^{3,514} Cyr^{abacu552} Bas^{sel} Amb^{luc} Isai^{292} (Gall 7) | χωλοι (Cyr^{abacu552} Cyr^{act51} Bas^{sel}): 69. 159. 346. al aliq e em syr^{utr} (non item^{hr}) arm και χωλοι. Ex iisdem pauci ut e syr^{sch} (item syr^{hr}) etiam και λεπρ. | Ξ om χωλοι περιπατ. | κωφοι cum AEGHKLMSUVXΔ^{2}ΞΠ al pler it^{omn} vg go cop syr^{p} arm^{ed} Cyr^{act51} ... ℵBDFΓΔ*Λ al mu syr^{sch} arm^{cdd} aeth Bas^{sel} Cyr$^{abacu\,552}$ και κωφοι (:: ut Mt) | νεκροι: syr^{sch} et ^{hr} aeth Cyr^{abacu552} Bas^{sel} και νεκρ. | X 435. om νεκρ. εγειρ. | πτωχοι: ℵFX 1. 13. 33. 69. al^{10} fere e syr^{sch} et ^{hr} aeth Cyr$^{abacu\,552}$ Bas^{sel} και πτωχοι :: ut Mt

23. οσ εαν cum ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{abacu} Bas^{sel} ... ℵD al pauc Cyr^{act} οσ αν. Cf huc Epiph^{marc312} et ^{324} παρηλλαγμενον το· μακαριοσ οσ εαν (^{324}ου) μη σκανδαλισθη εν εμοι. ειχε γαρ ωσ προσ ιωαννην.

24. αγγελων (it vg cop syr^{hr} et $^{p\,mg}$ go arm^{zoh} aeth): KM^{mg}XΠ 1. 131. 300. al plus^{30} syr^{sch} et $^{p\,txt}$ arm^{usc} μαθητων | K ηρξαντο | Π λαλειν? | BD ιωανου | προσ τουσ (Ξ* om) οχλουσ cum ℵ^{c}ABKLMSUXΞΠ al pl it vg go etc ... ℵ*DEFGHVΓΔΛ al^{80} fere cop τοισ οχλοισ (Gb' improbante Schu :: est enim e Mt) | περι ιωαννου (BD -ανου) hoc loco b c e cop syr^{utr} et ^{hr} go: D a f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q am for fu ing tol (vg^{ed} ante *dicere*) ante προσ τ. οχλ. (sive ut D τοισ οχλ.) | εξεληλυθατε cum EFGHMSUVXΓΔΛ 33. al plu ... Gb'' Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 69. x^{scr} al pauc, item KΠ al^{30} fere εξηλθετε :: dubium esse nequit quin aoristum ex Mt invexerint et hoc versu et sqq. In Mt perfectum, quod adamat Lc, non intulit nisi F ter, Δ semel | G ab εξεληλυθατε transiluit ad idem verbum v. sq

25. εξεληλυθατε cum EFHSUVXΓΔΛ (G vide ante) al plu ... Gb'' Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 33. 69. x^{scr} al pauc, item KMΠ al^{30} fere εξηλθετε :: vide ad v. 24

ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖσ ἱματίοισ ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν
ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντεσ ἐν τοῖσ βασιλείοισ εἰσίν.
26 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ πε-
ρισσότερον προφήτου. 27 $^{70.2}$ οὗτόσ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Mal 3, 1 Mc 1, 2
ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃσ κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 $^{71.5}$ λέγω ὑμῖν, μείζων
ἐν γεννητοῖσ γυναικῶν προφήτησ Ἰωάννου οὐδείσ ἐστιν· ὁ δὲ μικρό-

---

25. και τρυφη [υπαρχ.]: c g$^{1.}$ l Amb^{luc1381} syr^{hr} aeth^{cod} om. Praeterea go τροφη pro τρυφη expressit. | υπαρχοντεσ: DKΠ al^{15} Clem^{235} διαγοντεσ, d *agent*, a ff$^{2.}$ *superabundant* (contra b e f q vg Amb^{luc} *sunt*)

26. εξεληλυθατε cum AEFGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al plu (Or^{3,472} περι ου ο σωτηρ λεγει· αλλα τι εξεληλυθατε; προφητ. ιδειν; ναι λεγω υμ. και περισσ. προφητου. In his certe εξεληλυθατε ex Luca est) ... Gb'' Ln εξηλθατε c. ℵBDLΞ 69. x^{scr} al pauc, item al mu εξηλθετε :: vide ad v. 24 | ναι: H y^{scr} z^{scr} και | προφητου: D add οτι ουδεισ μειζων εν γεννητοισ γυναικων προφητησ ιωανου του βαπτιστου (vide ad v. 28). Similiter sed satis inepte inter *etiam dico vobis* et verba *et amplius propheta* interponit a: *nemo maior in natis mulierum amplior est iohannen baptista*

27. ουτοσ: U 1. 13. 33. 69. al plus^{30} b e (*de eo enim*) cop arm add γαρ | ιδου sine εγω (prob Schu) cum ℵBDLΞ 1. 131. 209. 243. 346. it vg cop arm Epiph^{marc312} et ^{325} Tert^{marc4,18cdd} (item Or^{3,769cod} si ad Lc non ad Mc 1, 2 spectat: ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω [^{cod} ιδου αποστελλω] τον αγγ. μου πρ. προσω. σου, οσ κατασκ. την οδ. σου εμπρ. σου) ... ς ιδ. εγω cum AEGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al pler go syr^{utr} aeth Tert^{marc4,18ed} (item Or^{3,769ed}) :: cf ad Mc 1, 2 | προ προσωπ. σου: Ξ om, D^{gr} 57. σου | την (D τον) οδον σου: X syr^{hr} om σου | εμπροσθεν σου: D 122* a l Tert^{marc4,18} (Epiph non affert nisi usque ad verba προ προσω. σου) om

28. λεγω cum BΞ 33. y^{scr} al^{5} cop syr^{sch} ... ℵLX 157. syr^{hr} arm pers^{p} aeth αμην λεγω :: ut Mt; ς Ln Ti λεγ. γαρ cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler f g$^{2.vid}$ q vg go syr^{p}; D 13. 69. 124. a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l λεγ. δε | υμιν: D c e add οτι, sed D (omissis μειζων εν usq ιωανν. ουδ. εστιν, vide ad v. 26) pergit ο μεικροτεροσ εν etc | προφητησ cum A(D, quem vide ad v. 26)EGHSUVΓΔΛ al plu f g$^{1.2.}$ q vg go syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm Clem^{112} (ιωαννησ ο μειζων εν γεννητοισ γυναικων προφητησ) Amb^{luc1285} („et vere est ille magnus — ad Lc 1, 15 — quia *maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est*" Quaest^{26} (ed. Bened. 1837 tom. 3. append. p. 2837 „et dominus dicit: *nemo maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista*"). Dubium est Tert ^{marc4,18} ubi est: *praecursor - maior quidem omnibus natis mulierum*, paulloque post: *qui sit maior tanto propheta* ... Gb^{0} Ln om c. ℵBKLMX ΞΠ al^{25} fere a b c e ff$^{2.}$ l cop syr$^{p\ mg}$ et ^{hr} aeth Or (^{4,122} δια το· μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου ουδεισ εστιν, ^{312} το περι του ιω. ειρημενον·

τερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 $^{72.10}$ καὶ
πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισ-
θέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ
τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾿
αὐτοῦ. 31 $^{73.5}$ Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ
καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις λέγοντες· ηὐλήσαμεν ὑμῖν

μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου του βαπτ. ουδεισ εστιν, et $^{2, 495}$ ιω. ού μειζων εν γενν. γυν. ουδεισ ην κατα την του σωτηροσ ημων μαρτυριαν λεγοντοσ· μειζων εν γενν. γυν. ιωαννου του βαπτιστ. ουδεισ εστιν) :: at omnino ex Mt fluxisse vdtr omissio, apud quem nemo προφητησ add | ιωαννου (BD -ανου) absque additam (Gb′) cum ℵBLΞ 1. 131. 157. al pauc cop syr^{cod} et syr^{hr} arm Or$^{4, 122}$ (vdtr etiam Tert$^{marc4, 18}$ quum uberius tractans locum nostrum nusquam *baptistam* addat ad *Iohannem*) ... ς Ln add του (Δ om) βαπτιστου cum A(D vide ad v. 26)EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler it vg go syr^{sch} et P aeth Or$^{4, 312}$ et$^{2, 495}$ Amb$^{luc 1285}$ Quaest^{26} :: at ita Mt lectione non fluctuante | ουδεισ εστιν: M (per incuriam) om | ο δε (a *et qui*; b ff^{2}· l q *nam qui*): D οτι ο (*quoniam qui* d) | μικροτεροσ: D add αυτου

29. ο λαοσ ακουσασ (7^{pe} a e ακουσαντεσ) και οι τελωναι: M 71. g^{scr} ο οχλοσ και οι τελων. ακουσαντεσ. Cf et. Chr$^{2, 440}$ οι τελωναι και ο οχλοσ εδικαιωσαν τον θεον etc | εδικαιωσαν: D* εδικαιωσαι, d *iustificabit* | BD* d ιωανου

30. και οι: D om οι | εισ εαυτουσ (Cyr$^{4, 252}$ εν εαυτοισ, g^{2}· *in semetipso*): ℵD 60. 243. aeth Cyr$^{2, 440}$ om | υπ αυτου (f g$^{1 \cdot 2}$· q vg): a b c e ff^{2}· l om

31. τινι ουν (F^{w} al pauc cop^{schw} ex^{dz} et^{petr4} om ουν, ℵ habet δε) cum ℵA BDEF^{w}GHKLMSUVXΓΔΛΠ al^{150} fere a b c e ff^{2}· g^{2}· l q am for fu em harl iac ing gat mm mt perus tol sax go cop syr^{utr} arm aeth. Praeponit vero Ξ (:: ex margine textui inlata) verba haec: ουκετι εκεινοισ ελεγετο αλλα τοισ μαθηταισ ... ς (= Gb Sz) praem ειπε δε ο κυριοσ cum minusc iisque ut vdtr pauc f g^{1}· vg^{cle} pers^{w} (item M^{mg} et evgll initio pericopae habent: *Ειπεν ο κυριοσ·*) | και τινι: H και τινεσ

32. παιδιοισ: D* praem τοισ | εν (D add τη) αγορα: F^{w}Δ εν αγοραισ :: ut Mt | λεγοντεσ (:: qua e scriptura explicandae sunt ceterae omnes) cum DL 13. 69. 124. 346. ff^{2}· q l b e a (ff^{2}· q *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem dicentes*; l *sedentibus ad invicem dicentes* et l** *sedentibus et ad inv. dicentibus*; b *sedentibus in foro et loquentes ad invicem dicentes*; e *qui in foro sunt et adclamant ad invicem dicentes*; a *in foro sedentibus qui clamant ad alterutrum dicentes*) cop; similiter ℵ^{c} Ξ 157. λεγοντα ... ℵ*B 1. α λεγει, Λ 262. οι λεγουσιν ... ς Ln και λεγουσιν cum APXΓΔΠ unc^{8} al pler item (*sedentibus in foro et clamantibus ad invicem et dicentibus* f, *in foro sedentibus et clamantibus ad invicem dicentibus* c, *qui in foro sedentibus et adloquentibus invicem dicentibus*

καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 *ἐλή-*
λυθεν γὰρ Ἰωάννησ ὁ βαπτιστὴσ μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων
οἶνον, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. 34 *ἐλήλυθεν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-*
που ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωποσ φάγοσ καὶ οἰνο-
πότησ, φίλοσ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 *καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία*
ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆσ πάντων.

---

d, g$^{1.2.}$ vg *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus*) c d f g$^{1.2.}$ vg go syr^{utr} | PΔ al mu *ηυλισαμεν* | LX al *ορχησασθ.* | *εθρηνησ.* absque *υμιν* cum ℵBDLΞ 13. 346. y^{scr*} c e g$^{1.2.}$ l cop arm Amb$^{luc\,1385}$ ... ς Ln Ti add *υμιν* cum AEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler a b f ff$^{2.}$ q vg go syr^{utr} aeth Bas^{ps130} | *εκλαυσατε* (E *–σετε*): M^{mg} 13. 69. 346. Bas^{ps130} *εκοψασθε* :: ut Mt

33. *γαρ* (l *autem*): F^{w} 150^{ev} al^{7} a c arm (Or^{4,130} *ο σωτηρ φησιν· εληλυθεν ο ιω. ο βαπτ. μητε εσθιων μητε πινων, και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae magis e Luc quam e Mt allata videntur) om | *ιωαννησ* (Or *ο ιω.*, vide ante): BD* d *ιωανησ* | *μη* cum ℵBΞ 157. et *μηδε* cum ℵ 157, item f (*non manducans pan. neque bibens vinum*) Oros^{164} (Gall 9: *venit Ioh. non manducans neque bibens*; nil praeterea) ... ς Ln Ti *μητε* et *μητε* cum ADLPXΓΔΛΠ unc^{8} (*μητε* secundum etiam BΞ) al fere omn it^{pler} vg etc (:: at *μητε μητε* Mt lectione non fluct) | *εσθιων* et hoc versu et seq cum ℵALPΞ unc rell (versu seq et. B) al omn^{vid} ... Ln Ti *εσθων* hoc versu cum BD, Ti etiam versu seq cum D (:: eadem forma Mc 1, 6 ex ℵBLΔ 33; 12, 40 *κατεσθοντεσ* B solus tuetur) | *αρτον* post *εσθ.* et *οινον* post *πιν.* cum ℵBLΞ 157. f g$^{1.2.}$ vg syr^{sch} cop (*οινον* post *πι.* et. 243. 48^{ev}) ... ς *αρτ.* ante *εσθ.* et *οιν.* ante *πιν.* (Δ* *πιων*) cum APXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn go syr^{p} ... D 1. 13. 69. 129. 131. 18^{ev} a b c e ff$^{2.}$ l q arm aeth (et. Or et Oros, vide ante), om (:: ut Mt) *αρτον* et *οινον*, item syr^{cu}; quum enim rursus incipiat a voce *εσθιων*, post vero *οινον* omittat, minime probabile est *αρτον* praecessisse | *λεγετε*: Λ 71. 262. g^{scr} 7^{pe} al pauc (71. 7^{pe} et. v. seq) *λεγουσιν* :: ut Mt. Cf et. huc Eus$^{dem\,430}$ *και ο σωτηρ δε μαρτυρει λεγων· ηλθεν ιω. προσ υμασ μητε εσθ. μητε πιν., και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae memoriter allata nec Mt nec Lc accurate sequuntur.

34. *εληλυθεν*: X *ηλθεν* :: ut Mt | *εσθιων* et *εσθων* vide ante | *φιλοσ* ante *τελωνων* cum ℵABDEGKLMPSUVΓΔΛΞΠ al longe plu a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg ... ς (= Gb Sz) post *τελω.* (:: ut Mt) cum HX al non ita mu (omnino ex Mt est Clem^{186} *ηλθε γαρ φησιν ο υιοσ τ. ανθρ. και λεγουσιν· ιδου ανθρ. φαγ. κ. οινοπ. τελω. φιλοσ*). Praeterea 130^{gr} b q post *αμαρτωλ.* pon (142* a om *και αμαρτ.*)

35. *εδικαιωθη*: B* *δικαιωθη* | *παντων* (Γ *απαντων*) post *των τε. αυτ.* (:: qui ordo praeter usum) cum AEGHKPSUVΓΔΛΞΠ 33. al plu cop go syr^{p} ... Ln Ti^{synops} ante *των* cum ℵB 69. 124. 157. 346. it vg (at hoc est fere ex usu Latinorum) syr^{sch} ... ℵ^{c}DF^{w}LMX 1. 13. 28. al^{20} fere syr^{cu} arm om plane (hinc Gb^{0} :: ut Mt; ex eodem ut vdtr Ir^{40}).

36 $^{74.1}$ Ἠρώτα δέ τισ αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ᾽
αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη.
37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτισ ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλόσ, καὶ ἐπιγνοῦσα
ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
μύρου 38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ κλαίουσα
τοῖσ δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ ταῖσ θριξὶν

Diserte contrarium tuetur Amb, vide post. | τεκνων: ℵ εργων (:: id quod in Mt recepimus). Quod idem de Graecis testatur Amb^{luc1385}. Habet enim ad verba *ab omnibus filiis suis*: „Bene *ab omnibus*, quia circa omnes iustitia servatur, ut susceptio fiat fidelium, reiectio perfidorum. Unde plerique Graeci sic habent: *iustificata est sapientia ab omnibus operibus suis*, quod opus iustitiae sit, circa uniuscuiusque meritum servare mensuram."

36. ηρωτα: D a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg$^{cdd\ aliq}$ (sed non vg^{ed} nec am for em ing perus tol) syr^{sch} (non item syr^{p}) Amphil^{477} Amb^{epp} ηρωτησεν. Syr^{cu} sic: *et venit Pharisaeus unus rogans eum* etc | τισ αυτον: D 1 al pauc (33. αυτ. post φαρισ. pon) it vg (sed tol *quidam illum*) go syrr αυτον τισ | των φαρισαιων (V al pauc ιουδαιων): GH al pauc add τον ι̅ν̅ (:: debebat igitur αυτον omitti, ut est in evglstariis) | τον (1. την) οικον cum ℵBDLΞ 1. 33. 69. 124. 131. Epiph^{marc312} et ^{325} Amphil^{477} ... ς την οικιαν (:: quae forma versu seq non fluct) cum A PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | κατεκλιθη cum ℵ^{c}BDLXΞ 1. 33. 131. Epiph^{marc} bis, item ℵ* κατεκειτο ... ς ανεκλιθη (HSΓ al mu -κληθη) cum AΡΓΔΛΠ unc^{8} al pler Amphil^{477}

37. ητισ ην hoc loco cum ℵBLΞ c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ l vg cat^{ox60} Amb$^{luc\,1386}$ et$^{epp\,957}$, item (sed αμαρτ. εν τη πολ.) 1. 118. 131. 209. cop arm syr hr (syr^{cu} et^{sch} non exprim ητισ), item (sed τισ pro ητισ) 13. 69. 346. ... ς post εν τη πολει cum AΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler (126. τισ pro ητισ) a b e q go syr^{p} Amphil^{478} cat^{ox61} ... D aeth om | και ante επιγν. cum ℵABFMPSVXΔΠ al plus^{50} cop go syr^{utr} ... ς om cum DEG HKLUΓΛ al plu it vg syr^{cu} et^{hr} arm aeth | επιγνουσα: D γνουσα | κατακειται (D post φαρισ., item [*recubuit*, *recumbit*] c e syr^{cu}et^{utr}, non item syr^{hr} nec Or^{int4,517}) c. ℵABDLXΛΞ 33. ... ς ανακειται c. EGHKMPS UVΓΔΠ al pler | αλαβαστρον (F praem το) μυρου: D μυρου αλαβ.

38. οπισω post στασα cum ℵBDLXΔ 1. 33. al^{15} fere it^{pler} (q Amphil^{480} om) vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{int4,517} (Epiph^{marc} vide post) Amb$^{epp\,957}$ ... ς (= Gb Sz) post παρ. τ. ποδ. αυτ. cum AEFGHK MPSUVΓΛΠ al longe plu go syr^{p} | αυτου pri (M τουτου) et. Or^{int4,} ^{517}: AKΠ al^{25} fere syr^{p} Amphil^{480} του ι̅ν̅ ... 47. 17^{ev} om. Cf Epiph ^{marc312}et^{325} η δε γυνη στασα οπισω η αμαρτωλοσ παρα τουσ ποδασ εβρεξε τοισ δακρυσι τουσ ποδασ (^{325} om τ. ποδ.) και ηλειψ. και κατεφιλει. | κλαιουσα: F 157. 235. b g$^{1.}$ ff$^{2.vid}$ l q vg Amb$^{epp\,957}$ om | τοισ δακρυσιν (D -ρυσι) ante ηρξ. βρεχ. (D εβρεξε) cum ℵBDL 33. it (e *lacrimis suis*, a om τ. ποδ. αυτ. sec loc) vg syr^{cu} et^{hr} arm Or^{int4,}

τῆσ κεφαλῆσ αὐτῆσ ἐξέμαξεν, καὶ κατεφίλει τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ
ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖοσ ὁ καλέσασ αὐτὸν εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτοσ εἰ ἦν προφήτησ, ἐγίνωσκεν ἂν τίσ καὶ πο-
ταπὴ ἡ γυνὴ ἥτισ ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλόσ ἐστιν. 40 καὶ
ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν.
ὁ δέ· διδάσκαλε εἰπέ, φησίν. 41 Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ
τινί· ὁ εἷσ ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτεροσ πεντήκοντα.
42 μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροισ ἐχαρίσατο. τίσ

517 ... ς Ti post τουσ ποδ. αυτου cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc9 al fere omn go cop syrp aeth Amphil480 | ηρξ. βρεχειν (f g2·vid vg cop syrutr et hr arm): D εβρεξε, item *rigabat* b ff2· g1· l q, *inrigabat* a, *lababat* e, *lavit* c Orint, item syrcu aeth | ταισ: A τοισ | θριξιν ut ℵABEGKLPXΓΔΛ etc; Ln θριξι cum DMUΠ etc | εξεμαξεν cum ℵ*ADLX 33. 106. 157. cop ... ς Ln Ti εξεμασσεν (sed E*H*ΔΠ* al aliq -μασεν) cum ℵcBPΓΔ ΛΠ unc9 al pler itpler (e om και ταισ θριξ. usq κατεφιλ. τ. ποδ. αυτ.) vg syrromn Orint

39. ο καλεσ. αυτον (et. Orint4, 517 Amphil482): D e παρ ω κατεκειτο ... syrhr om | λεγων: DX 69. 106. al2 e syrp txt arm Amphil482 Orint4, 517 Augbis om | ει: excidit in GH al pauc | προφητησ cum ℵADLPXΓΔΛΠ unc9 al omn fere ... BΞ pparh* ο προφητ. | D ποδαπη. Eodem modo D Mc 13, 1 et Lc 1, 29 (Mt 8, 27 hiat) | ητισ απτεται: Dgr Or3, 225 η απτομενη

40. ειπεν (Ξ ante ο ισ) πρ. αυτον: 33. πρ. αυτ. ειπ., X al pauc q ειπ. αυτω (syrcu *dixit ei Iesus*), f* go *dixit ad Petrum*, e *ad Petrum dixit illi*, c *dixit Simoni* (pergens: *Simon*) | φησιν post διδ. ειπε c. ℵBILΞ 1. 131. ... ς Ln post ο δε pon cum PXΓΔΛΠ unc9 al pler it vg (b f q al vg *at ille ait*, c e *ille autem ait*, l *et ille ait*, a *qui ait*) go syrp; item AD al2 cop aeth εφη (syrcu et sch *dixit ei*, syrcdd *ipse autem dixit*, syrhr *et ille dixit*)

41. δυο cum ℵABILPΓΔΛΞΠ unc9 al pler a l q vg itemvdtr ff2· g1· 2· ... D copsch syrp mg aeth praem ο δε ειπεν (aeth add αυτω), arm *et dicit*, syrp txt c.* *dicit ei*, syrhr *dixit ei*; X ο δε ισ ειπεν, b c f *dixit ergo* (f *autem*) *Iesus*, e *et Iesus ait*, syrcu et sch *dixit ei Iesus*, copwi *respondens Iesus dixit illi* | χρεοφειλετ. cum ℵABDEFGHIKLemend*MPSVXΓΔΛΞΠ carp etc ... ς χρεωφ. cum L*U al pluvid. Praeterea -φιλεται ℵAB*D LPΔΞ al; B3EFGHIKMSUXΓΛΠ al plu -φειλεται | δανιστη cum ℵAB*DI LPΔΛΞ al ... ς Ln δανειστη cum B3EFGHKMSUXΠ al plu (Γ praetermittit δανε litteras). Cf ad 6, 34. Cf Or3, 225 ανθρωπω δανειστη χρεωφ. ησαν δυο· εισ οφει. etc. Amphil484 ενι ανδρι pro δανιστη | L 69. al pauc οφειλεν | πεντηκοντα (Or3, 225 et int 2, 368 et 3, 975 Amphil 484 Dam1, 601): D 69. a c syrcu et sch et hr praem (syrhr add) δηναρια

42. μη εχοντ. sine δε (Gb') cum BDLPΞ 42. 63. 72. 114. 253. wcant a ff2· g2· l vg Or3, 225 et int 2, 368 Amphil484 Aug anonymlaps 373 (Gall3) ... ς add δε cum ℵAIXΓΔΛΠ unc9 al pler b f g1· q go cop syrp arm

οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 *ἀποκριθεὶσ Σίμων
εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
ὀρθῶσ ἔκρινασ.* 44 *καὶ στραφεὶσ πρὸσ τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη·
βλέπεισ ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰσ τὴν οἰκίαν, ὕδωρ
μου ἐπὶ τοὺσ πόδασ οὐκ ἔδωκασ· αὕτη δὲ τοῖσ δάκρυσιν ἔβρεξέν μου
τοὺσ πόδασ καὶ ταῖσ θριξὶν αὐτῆσ ἐξέμαξεν.* 45 *φίλημά μοι οὐκ
ἔδωκασ· αὕτη δὲ ἀφ᾽ ἧσ εἰσῆλθον οὐ διέλειπεν καταφιλοῦσά μου*

---

aeth Amb$^{tob\,619}$; item c e syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *et cum non haberent*, Amphil^{484bis} Dam$^{1,\,601}$ *μη εχ. ουν* | *αυτων* pri (Or Amphil^{484ter}): 8^{pe} al^{3} ^{scri} al pauc Dam$^{1,\,601}$ om | *αυτων* sec: DI 69. 157. 262. a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ l q (non item e f) vg (sed non tol) arm aeth Amb^{tob619} om | *πλειον* (D *πλεον*, F z^{scr} *πλειονα*, et D al pauc a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1.2\cdot}$ l vg [non item f q] syr^{hr} post *αυτον* pon, habent enim *αυτον πλε. αγαπησ.*) non praegresso *ειπε* cum ℵBDLΞ 1. 115. 131. 157. it vg cop syr^{cu} et ^{sch} aeth … ς (Gb^{0}) Ti praem *ειπε* (sed A *επι,* unde fit *επι πλιον*) cum A EFGHIKMPSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^{p} (addito c.* *μοι*); syr^{hr} *dic mihi* ad finem versus, arm *dic* ante *τισ*. Cf et. auct^{novat373} (ap Gall^{3}) *Et interrogavit: Quis illorum plus diligit?* | *αγαπησει αυτον* cum ℵBFLXΞ 33. 157. … ς Ti *αυτον αγαπ.* cum AEGHIKMPSUVΛΠ al pler f tol go (D etc *αυτον πλε. αγαπ.* vide ante) … ΓΔ al pauc auct^{novat} om *αυτον*

43. *αποκριθεισ σιμων* (*σιμ.* et *ο σιμ.* vide post) sine copula cum BDL^{2}Ξ 22^{ev} b c e (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot vid}$) l vg cop; item arm *Dicit Simon*, syr^{cu} *Dixit ei Simon*, syr^{sch} *Respondit Simon et dixit*; aeth *Et respondit ei Simon* … ς *αποκρ. δε ο σιμ.*, Ln *αποκρ.* [*δε*] *ο σιμ.* cum ℵAEFGHKL*MPSUVXΓΔΛΠ al pler a f q go syr^{p} et ^{hr} Amphil^{485} (auct^{novat} *et respond. Sim.*) … I 1. 131. al pauc *ο δε σιμων* | *σιμων* sine articulo cum ℵBLΓΞ … ς Ln Ti *ο σιμ.* cum ADPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *πλειον*: D *πλεον* | *ο δε*: M 157. al pauc ff$^{2\cdot}$ add $\overline{ις}$, item syr^{cu} et ^{sch} *dixit ei Iesus* (contra syr^{p} *ipse autem dix. ei*; syr^{hr} *et dixit ei*)

44. *τω σιμωνι εφη* (et. Amphil^{485}): D it vg *ειπεν τω σιμωνι* (e *dixit ad simonem*, c *dixit: Simon*), item syrr^{omn} go aeth | *ταυτ. την γυν.* (e add *plorantem*): L 47^{ev} om *την* | *υδωρ*: D 157. praem *και* | *μου επι τουσ ποδασ* cum ℵLΞ cop (*meis pedibus*); item X 33. cat$^{ox\,62}$ *μοι επι τουσ ποδ.*, item Ti *μοι επι ποδασ* cum B, *mihi ad pedes* e, D *επι ποδ. μοι*, *in pedibus mihi* a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q, *mihi in pedes meos* go, syr^{hr} *mihi pedibus meis* … ς Ln *επι τουσ* (I* 131. om) *ποδασ μου* cum AIPΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f g$^{2\cdot}$ vg aeth Amphil^{485} | *θριξιν* (A *θρηξιν*, etiam v. 38) absque additam cum ℵABDIKLPXΞΠ al^{25} fere it vg go cop syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth … ς (= Gb Sz) add *τησ κεφαλησ* cum EFGHMSUVΓΔΛ al plu syr^{cu}

45. *φιλημ. μοι*: A 184. 262. 346. 8^{pe} add *αγαπησ* | *εισηλθον* (et. b c f l q vg syr^{cu} et $^{p\ mg\ gr}$ go arm aeth Amb^{luc1388}): L* 13. 69. 157. 184. 262 346. y^{scr} 8^{pe} al plus^{10} a e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ vg cop syr^{hr} et $^{p\ txt}$ syr^{hr}

τοὺσ πόδασ. 46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψασ· αὕτη δὲ
μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺσ πόδασ. 47 οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται
αὐτῆσ αἱ ἁμαρτίαι αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον
ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-

---

Amphil^{485} Aug^{serm99} (*ingressa est*) εισηλθεν (Gb') | διελειπεν cum ℵA EIGKLMS^{2}XΔΛΞΠ al mu Amphil^{485} ... ς Ln Ti διελιπε cum BDFHPS*U Γ al plu | μου τουσ ποδασ cum ℵABDILXΓΔΛΞΠ unc^{9} al fere omn; d (*mihi pedes*) Amphil^{485} ... Ln τ. ποδ. μου cum P al pauc, item (quod in hac re vix probat) it vg etc

46. την κεφαλ. μου: a e ff$^{2\cdot}$ l syr^{hr*} auct$^{novat\ 373}$ *pedes meos*; aeth *caput meum et pedes meos* ... syr^{cu} *me* tantum habet (*tu non unxisti me*) | μου τουσ ποδ. cum ℵKMSXΔΛΠ 1. 13. 69. 124. al sat mu ... Ln Ti τουσ ποδ. μου cum ABEFGHLPUVΓΞ al plu (sed LΞ syr^{sch} ante ηλειψ. pon, al pauc om μου) ... DI al pauc a b c e ff$^{2\cdot}$ l q arm auct^{novat} plane om (sed a e ff$^{2\cdot}$ l auct^{novat} vide ante)

47. Gb Sz ου χαριν λεγω σοι· | ου χαριν (it^{pler} d vg *propter quod*): D^{gr} add δε | λεγω (ℵ^{c}): ℵ* ειπον | αφεωνται: ℵ*MΔ 69. al aliq αφεονται, F αφιονται. Latt sic: *remissa sunt* b ff$^{2\cdot}$ l q; *dimittuntur* c f, *remittuntur* a vg auct^{novat374}; *remittentur* e g$^{1\cdot}$ am for ing | αυτησ αι αμαρτιαι αι (K 69. om) πολλαι cum ℵAFKΠ 69. 300. al^{3scri} al aliq (q go cop *pecc. eius multa*) Clem^{205} (δια τουτο αφεωνται αυτησ αι αμαρτιαι) Amphil^{485}; item *illi* (*ei*, b confuse *tibi*) *peccata multa* (e g$^{1\cdot}$ om *mult.*) a b c e f g$^{1\cdot}$ vg Or^{int2,191} Amb^{plerumq}; item P syr^{omn} arm αυτη αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ., auct^{novat} *illi pecc. eius*: hinc Ln αυτη αι αμαρτ. αι πολλαι ... ς Ti αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ. c. BEGHILMS UVXΓΔΛΞ al longe plu q go cop Bas^{regg472} ... D ff$^{2\cdot}$ l αυτη πολλα | οτι ηγαπ. πολυ (Γ πολλυ, F πολλοι)· ω (Ξ ο, aeth *qui*) δε ολιγ. αφιετ. (F 28. aeth αγαπα, fortasse item Ξ qui post ο δε ολιγ. α deficit; B add και) ολιγ. αγαπα (69. αγαπατε, F 28. aeth αφιεται): haec omnia et. Bas^{regg472} Aug^{ioh} et^{serm}; *quoniam dilexit multum* et. Or^{int2,191} et ^{697}; item Cyp^{328} *in evang. cata Lucam inquit: Cui plus dimittitur plus diligit, et cui minus dimittitur modicum diligit*; item Ir$^{int\ 213}$ *cui enim plus dimittitur plus diligit* ... D om; item e om οτι ηγαπ. πολυ (pergit: *cui autem pusillum dimittuntur diligit modicum*) ... arm parum apte: *quia cui multum remittitur multum diligit, quia multum dilexit*; *cui autem paullulum remittitur* etc

48. ειπεν δε etc: vg *dixit autem ad illam*, b g$^{1\cdot}$ f gat *dixit autem ad illam Iesus* (b *Ies. ad eam: Mulier*); e *dixit autem ad illam mulierem*; c *et dix. ad illam: Mulier*; ff$^{2\cdot}$ *et ait illi Iesus*; l q *dixit* (l *ait*) *illi Iesus*. Habent *ad illam mulierem* pro αυτη etiam syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{p} et^{hr} | αφεωνται: ℵ*MΔ 69. al aliq αφεονται | σου: P al^{6} σοι, item *tibi* a b c e g$^{1\cdot}$ q vg. Praeterea habent *tibi pecc. tua* f ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (et P qui *tua* cum asterisco) arm Or^{int3,975} (qui certe vdtr huc spectare)

τίαι. 49 καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖσ· τίσ οὗτόσ
ἐστιν, ὃσ καὶ ἁμαρτίασ ἀφίησιν; 50 εἶπεν δὲ πρὸσ τὴν γυναῖκα·
ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰσ εἰρήνην.

VIII.

1 $^{75.10}$ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆσ καὶ αὐτὸσ διώδευεν κατὰ
πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενοσ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 καὶ γυναῖκέσ τινεσ αἳ ἦσαν τεθε-
ραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ κα-
λουμένη Μαγδαληνή, ἀφ᾽ ἧσ δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, 3 καὶ
Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι
Mt 27, 55 Mc 15, 41 πολλαί, αἵτινεσ διηκόνουν αὐτοῖσ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖσ.

---

49. *συνανακειμενοι*: I add *αυτω* | *εν εαυτοισ*: Δ *εν αυτοισ* | *ουτοσ εστιν* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (131. om *εστ.*) go etc ... Ln *εστ. ουτ.* (:: ut 5, 21 lectione non fluct) cum DP 1. 13. 69. 157. 346. c^{scr} it (sed b om *ουτοσ*) vg cop

50. *ειπεν δε* (f *ipse autem dixit*): b c e (non item it^{rell} vg) syr^{sch} (non item syrr^{rell}) add *Iesus* | *γυναικα*: D add *γυναι* | *εισ ειρηνην* (g^{1} l *in pacem*): D *εν ιρηνη*, item it^{pler} vg *in pace*

VIII, 1. *καθεξησ*: A *εξησ* | *και αυτοσ* (exprim et. it^{pler} vg syr^{p}): e syr^{cu} om; syr^{sch} *Iesus*, aeth *domin. Iesus* | *διωδευεν* (al pauc *διοδευεν*, K *εδιωδευεν*): ℵ 49. 122. 248. Bas^{eth296edd} *διωδευσεν* | *κηρυσσων*: syr^{cu} om (*circumibat et evangelizabat*) | *οι δωδεκα* (g^{1} *et discipuli cum illo*): 6. 11. 243. add *αποστολοι*, item a b c f q (non item e ff^{2} l vg) *discipuli* | *συν αυτω*: D *μετ αυτου*

2. *τινεσ* (et. a c e f vg arm; cf et. Or^{1,380} *εν γαρ τοισ ευαγγελιοισ γυναικεσ τινεσ τεθεραπευμεναι απο των ασθεν. αυτων, εν αισ ην* etc): b ff^{2} g^{1} l q syr$^{cu\ et\ sch}$ (et. P ?) cop aeth go non exprim | *ασθενειων* ℵBΓΔΠ unc^{8} etc: ADPVXΛ al *ασθενιων* | *μαρια* cum ℵBDXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... ALP 1. 33. 131. *μαριαμ* (:: cf ad Mt 27, 56) | FXΛΠ^{1} al mu *μαγδαλινη* | *αφ* (*a qua* b q): D *εξ*, item *ex* a c e f (d ff^{2} g^{1} vg *de qua*) | *επτα* (D ζ, b d *VII*): D ff^{2} g^{1} vg$^{cle\ et\ mss\ aliq}$ (ut ing gat mm) ante *δαιμ.* pon, F om ... H al^{5} *πολλα*, c (post *daemonia exierant*) *duodecim* (:: quod confusis XII et VII ortum vdtr) | *εξεληλυθει*: cop$^{wi\ et\ dz}$ syr^{cu} *eiecerat*

3. *ιωαννα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} etc: BD syr$^{p\ mg\ gr}$ *ιωανα* | *σουσαννα*: MΓ al^{60} fere Or^{1,380} (sed fluct cdd) *σωσαννα* | *ετεραι*: A *εταιραι* | *αιτινεσ*: D al^{5} a c ff^{2} l q (non item b e f g^{1} vg) add *και*. Item Tert^{marc4,19} „quod divites Christo mulieres adhaerebant, *quae et de facultatibus suis ministrabant ei*“ etc | *αυτοισ* (Gb' Sz) cum BDE FGHKSUVΓΔΛ al^{90} fere c e f ff^{2} g^{1} am for iac em gat san al (ap Lcam

4 76.2 Συνιόντοσ δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι- 4—8 Mt 13, 1—9 Mc 4, 1—9
πορευομένων πρὸσ αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆσ· 5 ἐξῆλθεν ὁ σπεί-
ρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ
μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· 6 καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν,
καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· 7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν
ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν

Brug.) sax go syr^cu et^sch et^p mg Aug (Or^1, 380 παρειχον τοισ μαθηταισ εκ των υπαρχοντων αυταισ τροφασ) ... ς Ln (ex errore de B) αυτω cum ℵALMXΠ 1. 33. al sat mu a b l q vg^cle et ^mss aliq (ut fu ing perus) cop syr^p txt arm aeth Tert^marc 4, 19 (vide ante) :: cf Mt 27, 55 et Mc 15, 41 ubi est, alio quidem nexu, διακονουσαι αυτω et διηκονουν αυτω | εκ (Gb'') cum ℵABDKLΠ 1. 69. 124. al^15 Or (vide ante) (it vg *de*) ... ς απο cum E^2(*om απο τ. υπ. α.)FGHMSUVXΓΔΛ al longe plu | αυταισ (ℵ^c etiam ^a ut vdtr; H -τοισ): ℵ*D αυτων

4. συνιοντοσ (ℵ^c): ℵ* 157. 248. g^scr al pauc συνοντοσ ... D 13. 69. 124. 346. συνελθοντοσ (d *congregato*); a c *conveniente*, it^pler vg *cum* - *convenirei* (*-sset*, *-rent*, *-ssent*; e *venisset*) | κατα: D add την | δια παραβολησ (f g^2. vg *per similitudinem*): D 39. b l q παραβολην τοιαυτην προσ αυτουσ (b *similitudinem ad illos talem*), c g^1. *parabolam* (g^1. *similitudinem*) *ad illos*; e Or^int 3, 835 *similitudinem* (Or *parabolam*) *talem*; a *parabolam*, ff^2. *similitudinem*. Etiam syr^cu praem *illis*

5. εξηλθεν: q^scr* a b e ff^2. g^1. 2. l q (non item c f vg Or^int3, 835) syr^cu et ^hr (non^sch nec^p) praem ιδου, *ecce* :: cf ll. pp. | του σπειραι (it vg *seminare*) et. Tit^cat ox65 et Cyr^ibid (et. Iust^tr 125 ο εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπειρ. του σπειραι τον σπορον): DKΠ al^6 om του (:: cf ad Mt), A* om^vid τ. σπειρ. | τον σπορ. αυτου: c syr^cu arm^mss om (:: ut Mt), Iust^tr om αυτου ... l Amb^ps36 *agrum suum* | αυτου (ς αὐτοῦ) cum ℵB DEFGHKLUXΛΠ al plu ... Ti εαυτου c. AMSVΓΔ al^40 fere (Tit l. l. τον ιδιον σπορον. διατι τον ιδιον; - χ̅ς̅ δε ιδιον εχει σπορον etc) | αυτον: D om | ο μεν (Iust^tr pergit: και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τασ ακανθ., ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι την γην την καλην): B α μεν :: cf Mt | παρα: R (ut nuper recognovi) επι | του ουρανου et. c f g^2. vg go cop syr^p et ^hr arm aeth Or^int 2, 474: D a b e ff^2. l q syr^cu et ^sch om :: ut ll. pp. | αυτο (F αυτον): B αυτα :: ut Mt

6. ετερον: D αλλο :: ut ll. pp. | κατεπεσεν cum BLRΞ ... ς Ln επεσεν (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵADXΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid | επι την: Ξ 131. παρα την, B om την | φυεν: L εφυεν | δια (ℵ^c etiam ^a vid): ℵ και δια

7. ετερον: D αλλο :: ut ll. pp. | εν (ALPRΞ εμ) μεσω: D μεσον (d *in medio*) συνφ. cum ℵADL ... ς Ln Ti συμφ. cum BPΓΔΛ unc rell al certe pleriq ... XΠ al pauc φυεισαι, L συνφυεισαν | αι (G om) ακανθαι: syr^cu non exprim | απεπνιξαν (ℵ^c): ℵ επνιξαν (:: nescio an praestet; Mt enim απεπν., Mc συνεπν.)

αὐτό· 8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰσ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποί-
ησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
9 s 9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίσ αὕτη εἴη ἡ πα-
Mt 13, 10 s Mc 4, 10–12 ραβολή. 10 ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆσ
Es 6, 9 βασιλείασ τοῦ θεοῦ, $^{77.1}$ τοῖσ δὲ λοιποῖσ ἐν παραβολαῖσ, ἵνα βλέ-
11–15 Mt 13, 18–23 Mc 4, 13–20 ποντεσ μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντεσ μὴ συνιῶσιν. 11 $^{78.2}$ ἔστιν
δὲ αὕτη ἡ παραβολή. ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγοσ τοῦ θεοῦ. 12 οἱ δὲ
παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντεσ, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολοσ καὶ

---

8. ετερον: D 282. αλλο : : ut ante | επεσεν (א^{c}): א* εφυεν | εισ cum אAB F^{W}LRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler b e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg... ς (= Gb Sz) επι (:: cf Mt) cum D al non ita mu, item *super* a c d | την αγαθην: D a c e syr$^{cu\ et\ sch}$ arm add και καλην (syr^{cu} *et fructiferam*) :: την καλην Mt et Mc | και φυεν (L εφυεν, D^{gr} add και) εποιησεν (ita א^{a} et ^{c}): א* και εφυεν και εποιησεν (:: a qua lectione et D et L pendere videntur), item e f *germinavit* (e *fructificavit*) *et fecit* | ταυτα usque ακουετω: cf ad v. 15.

9. επηρωτων: 69. -τουν | αυτου: R a b c ff^{2} arm om | τισ (D praem το) sine λεγοντεσ cum אBD̸LRΞ 1. 33. 157. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) cop syr$^{cu\ et\ sch}$ arm Or$^{int\ 3,835}$ ... ς (Gb^{0} prob Schu) praem λεγοντεσ cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr$^{p\ et\ hr}$ aeth | τισ αυτη ειη η (B om) παραβολη cum אB 33., item τισ ειη αυτη η παρ. 1. 131. 209., *quae* (a *quidnam*) *esset haec parabola* a b ff^{2} g$^{1.2}$ l vg Or^{int}, item omisso ειη LΞ; similiter f q *quae est haec parabola* ... ς Ln Ti τισ ειη (K ει) η παρ. αυτη cum ADXΔΛΠ unc^{8} al pler; item *quae esset similitudo ista* e, *quae sit parabola haec* c; Γ al pauc (omisso ειη) τισ η παραβ. αυτη ... R περι τησ παραβολησ :: cf ad Mc 7, 17

10. ειπεν (1. 118. εφη): 1. 69. 118. 282. 346. al pauc c e cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p\ mg\ et\ hr}$ add αυτοισ (it^{pler} vg *quibus ipse dixit*) | γνωναι: D post του θεου pon, a om (habet enim sic: *vobis traditum est mysterium regni dei*) | εν παραβολαισ (e *ceteris autem non est datum nisi in similitudinem*): A 13. 262. 346. 8^{pe} b add λαλω (:: ut Mt 13, 13). Similiter g^{1} *ceteris autem non est datum nisi in parabolis dicetur*; syr^{cu} *illis autem qui foris sunt non est datum ut scirent, propterea in parabolis dicitur eis* | μη βλεπωσιν: DLΞ 1. 131. μη ιδωσιν (D ειδ.) ... R βλεπωσιν και ιδωσιν :: ut Mc | ακουοντεσ: A ακουσαντεσ | μη συνιωσιν (1. al pauc συνωσιν): אR 13. 69. 124. i^{cant} ακουσωσιν (א ακουωσιν, א^{c} huic voci puncta imposuit sed rursus delevit) και μη (i^{cant} μηδε) συνιωσιν, F^{W} gat cop syr$^{p\ mg}$ aeth μη ακουσωσι μηδε συνιωσιν (:: cf ll. pp.) ... d tantum *non audiant*

11. ο λογοσ του: D ο λογ. ο του

12. εισιν: A om | οι ακουσαντεσ cum אBLUΞ 14. 28. 42. 244. d^{scr} 3^{pe} ... ς Ln Ti οι ακουοντεσ cum AEGHKMRSVXΓΔΛΠ al pler, item *qui au-*

αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆσ καρδίασ αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντεσ σω-
θῶσιν. 13 *οἱ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶσ*
δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸσ καιρὸν
πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 *τὸ δὲ εἰσ τὰσ*
ἀκάνθασ πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντεσ, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ
πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ
τελεσφοροῦσιν. 14 *τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινεσ ἐν καρ-*
δίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντεσ τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρπο-
φοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. 16 $^{79.\ 2}$ *Οὐδεὶσ δὲ λύχνον ἅψασ καλύπτει* 11, 33 Mc 4, 21 Mt 5, 15

diunt it vg etc ... D *οι ακολουθουντεσ.* Praeterea X 124. c^{scr} b c e syr^{cu} et ^{sch} add *τον λογον* (b syr^{cu} *verbum dei*). Libere Or$^{int\ 2,\ 474}$ *qui autem secus viam seminati sunt, ii sunt qui audiunt verbum et cum laetitia accipiunt; venit autem zabulus et tollit de corde eorum quod seminatum est.* Cf ll. pp. | *ειτα* (et. syr$^{p\ mg\ gr}$): D *ων* (d *quorum*). Libere it^{pler} (et Or^{int}) *venit autem*; syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *et* (arm *et deinde*) *venit* | *τον λογον*: e om; D a b c f l q (non item ff^{2} g^{1} vg) post *απ. τησ* (Λ *τὰσ*) *καρδ. αυτων* pon

13. *επι την πετραν* c. ℵ*DF^{w}X 48^{ev} Or^{1,308} (*κατα δε τον λουκ.*) ... ς Ln Ti *επι τησ πετρασ* cum ℵ^{c}ABLRΓΔΛΠ unc rell al pler Bas^{eth282} | *μετα χαρασ*: syr^{cu} praem *ευθυσ* :: ut ll. pp. | *τον λογον*: ℵ* add *του θεου* | *και* (et. Or^{1,308}): ℵ* om | *ουτοι* (et. Or^{1,308}): B* *αυτοι* ... D e syr^{cu} arm aeth om | *πιστευουσιν*: ita ℵABEKLUXΓΔΛΠ etc ... DM etc *-σι*, ut Ln | *πειρασμου*: K *-σμὸν* | *αφιστανται*: syr^{cu} reddit *σκανδαλιζονται* :: ut ll. pp.

14. *πεσον*: Λ 13. 262. 8^{pe} i^{cant} *εμπεσον* (6^{pe} *εκπεσ.*) | *ακουσαντεσ* (e f ff^{2} g^{1} vg go syr^{p}): KΠ 33. 131. al^{10} a b c l q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} cop arm aeth *ακουοντεσ* (*qui audiunt*). Praeterea 1. 131. 157. 254. c^{scr} a c f g^{1} syr^{cu} et ^{sch} arm praem (vel add, ut c^{scr} a c f g^{1} et vv rell) *τον λογον* | *υπο μεριμνων και πλουτου* (Or^{4,14}): D 64. c^{scr} c e f aeth *υπο μεριμν.* (c^{scr} add *του*) *πλουτου*, l *a sollicitudinibus saeculi et divitiarum* | *ηδονων*: A 251. arm praem *υπο* | *συνπνιγ.* (ABD *-πνειγ.*) cum ℵABDERΔ etc ... ς Ln *συμπν.* cum GHKLMSUXΓΛΠ al certe pler

15. *εν τη καλη γη*: D 157. Or^{1,308} *εισ την καλην γην*, item *in* (Amb *super*) *bonam terram* (*terr. bon.*, f syr^{cu} add *cecidit*) it vg Amb$^{ps\ 36}$ | *καλη και* (et. Or^{1,308}): D a b c e ff^{2} l q Amb^{ps} (non item f g$^{1.\ 2.}$ vid vg) om | *ακουσαντεσ*: 69. 124. 346. al pauc *ακουοντεσ*, item it vg *audientes* vel (ita b e) *qui audiunt* | *τον λογον*: D add *του θεου* | *καρποφορουσιν*: L *τελεσφορουσιν* | *εν υπομονη* (13. 69. 346. al aliq add *πολλη*): E^{2}F^{2}G^{2}HMS^{mg}XΓΛ al^{60} fere (ex his ^{60} nonnulli eadem versu 8 omittunt) ac (postquam eadem v. 8. omiserunt) evgll pler syr^{hr} (is et. v. 8. habet) add *ταυτα* (H add *δε*) *λεγων εφωνει* (al pauc *εφη*)· *ο εχων ωτα ακουειν* (G^{2} al mu om) *ακουετω.* Quibus verbis 49^{ev} hanc notam addit: *οὕτωσ μὲν ἀναγινώσκεται καὶ τελειοῖ εἰσ τὰσ ἔξω ἐκκλη-*

αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνησ τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίασ τίθησιν,
12, 2 Mc 4, 22 Mt 10, 26 ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶσ. 17 $^{80.\,2}$ οὐ γάρ ἐστιν
κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ
19, 26 Mc 4, 24 ss Mt 13, 12 25, 29 καὶ εἰσ φανερὸν ἔλθῃ. 18 $^{81.\,5}$ βλέπετε οὖν πῶσ ἀκούετε· ὃσ
ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃσ ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

σίασ. εἰσ δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τό· ταῦτα λέγων ἐφώνει, οὐ λέγεται, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐν ὑπομονῇ προστίθεται ταῦτα· οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ usq καὶ τὰ τοῦ θε. τῷ θε. (20, 21—25)

16. ουδεισ: syr^{cu} praem: *Parabolam alteram dicebat.* | δε (et. Bas^{eth250}): 346. al^{30} fere item evgll cop syrr (sed non syr^{hr}) al om | αυτον (a e f vg): 1. b c ff$^{2.}$ l q om | σκευει (a f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.\,vid}$ l q vg *vaso* vel *vase*): 1. 131. εισ σκευοσ, al aliq εν σκευει ... b *sub modio*, c *sub modium* (:: cf ll. pp.), e plane om | αλλ cum ℵABEGHKMSUV^{sil}XΓΔΛΞΠ etc ... DL 33. αλλα | επι λυχνιασ cum ABEFGHLSVΓΔΛΞ al plu Bas^{eth250} ... ℵDKMUXΠ al^{30} fere επι την (U al om) λυχνιαν :: ut 11, 33 et Mt et Mc | τιθησιν sec (D τιθι) cum ℵB(D)FLΛΞ 1. 13. 69. 71. 99. 116. 124. 131. 157. 209. 220. 346. Bas$^{eth\ cod}$ ... ς επιτιθησιν cum AEFGHKMS UVXΓΔΠ al longe plu Bas$^{eth\,250\,edd}$ (:: cf ad Mc) ... e l aeth om; syr^{cu} add *aut in loco abscondito* | εισπορευομενοι: Λ εκπορ. | βλεπωσιν (13. 346. al^{3scri} al -πουσιν): -σιν ut ℵAESXΓΔΛΞ etc ... DKLMUΠ etc -σι (ita et. Ln) | ινα οι usque φωσ (1. 131. το φωσ ante βλεπ.) et. Or$^{int\,3,\,886}$ Bas$^{eth\,250}$: c e *ut omnibus luceat* (:: cf Mt) ... B plane om (:: cf Mc)

17. εστιν (-ιν ut ℵABELSXΓΔΛΞ etc; Ln rursus -ι cum DKMUΠ etc): UX 8^{pe} al pauc add τι :: ut Mc (a c e *nihil est enim* etc; contra it^{pl} vg *non est enim* vel *non enim est*) | φανερον γενησεται (D φα. εσται et d *in palam venit*), a *palam fiat*, it^{pler} vg *manifestetur* (e -*stabitur*), f *reveletur*: 1. 131. 157. al^{5} (it^{pler} vg) Cyr$^{4,\,294}$ φανερωθησεται (et. Cyr$^{ador\,121}$ ο ου μη φανερωθησεται, Or vero $^{3,\,235}$ libere ουδεν κρυπτον ο ου φανερωθησεται, και ουδεν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται) | ο ου μη (L super lineam) γνωσθη cum ℵBLΞ 33. Cyr^{ador}et$^{4,\,294}$, item D 157. αλλα (157. ει μη) ινα γνωσθη. Latini: *quod non cognoscatur* (c e f al vg), *nisi cognoscatur* (b ff$^{2.}$ q), *nisi ut cognoscatur* (a l) ... ς Ti ο ου (F add μη) γνωσθησεται cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler

18. ουν (e f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg syr^{p} et^{hr} etc): 254. a b c ff$^{2.}$ l q syr^{cu} et^{sch} om | ακουετε: 13. 69. 124. 346. add και προστεθησεται υμιν τοισ ακουουσιν :: cf Mc | αν γαρ cum ℵBLΞ 157. ... ς Ln γαρ αν cum DKS UXΛΠ al mu, Ti γαρ εαν cum AEFGHMVΓΔ 1. al^{50} (ac multo plurib^{vid}); 28. al pauc om αν | εχη pr: HΓΛ al mu εχει | δοθησ. αυτω: 44^{ev} syr^{cu} add *et abundabit* :: cf Mt 13, 12 | οσ αν cum ℵABDKLΞΠ al mu ... Ln (ex errore) Ti οσ εαν cum EFGHMSUVXΓΔΛ al plu | μη: Λ ουκ | εχη sec: HMΛ al mu εχει | και (e om) ο δοκει (V -κειν vitiose) εχειν: D e post αρθησ. απ αυτου pon

19 [82.2] Παρεγένετο δὲ πρὸσ αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ- 19–21 Mc 3, 31–35 Mt 12, 46–50
φοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 ἀπ-
ηγγέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω
ἰδεῖν σε θέλοντεσ. 21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μήτηρ
μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντεσ
καὶ ποιοῦντεσ.

19. *παρεγενετο* cum BDX 50. 71. cop ... ς Ln Ti *παρεγενοντο* cum ℵALΓ ΔΛΞΠ unc⁹ al pler it vg etc :: similis ratio ap Mc, ubi *ερχεται* praetulimus lectioni *ερχονται* | *η μητ. αυτου* c. ℵD 69. c^{scr} y^{scr} al^{2scr} al^{6} c e (sed c^{scr} c e om *αυτου* post *αδελφοι*) cop $syr^{cu\,et\,sch\,et\,hr}$ aeth $Epiph^{marc\,312\,et\,325}$ (bis *ουκ ειχεν· η μητ. αυτου και οι αδ. αυτου, αλλα μονον· η μητ. σου και αδ. σου*) ... ς Ln Ti om *αυτου* cum ABL XΓΔΛΞΠ unc⁹ al pler it^{pler} vg syr^{p} etc | *οι αδ. αυτου*: syr^{cu} add *et stabant foris* | *ηδυναντο* cum ℵABDFHMSXΓΛ al plu; item LΞ *ηδυνοντο* ... EGKUVΔΠ $tisch^{2}$ al^{11scr} al mu *εδυναντ.*

20. *απηγγ. δε* cum ℵBDLXΞ 33. 69. 157. 346. al^{pe} a b ff^{2} g^{1} l q (et c *nunciatum est ergo ei*) cop ... ς Ti *και απ.* cum AΓΔΛΠ unc⁹ al pler (251. *και απ. δε*) e f $g^{2\,vid}$ vg go $syr^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ arm aeth Bas^{eth255} | *απηγγελη* (F al pauc *-ελλη*, al^{4wetst} h^{scr} al *-ελθη*): X cop *απηγγειλαν*, $syr^{cu\,et\,sch}$ *dixerunt* | *αυτω* sine additam cum ℵBDLΔΞ 1. 22. 33. 131. 157. 209. it vg (et. 130^{lat}) go cop $syr^{cu\,et\,sch\,et\,hr}$ aeth (Bas $regg^{479}$ *οτε απηγγελη αυτω οτι η μητ. σου και οι αδ. σου εξω εστ. ιδ. σε θελ.*) ... ς Ti add *λεγοντων* cum AXΓΛΠ unc⁹ al pler syr^{p} arm Bas^{eth255} | *οτι* cum ℵDLX 1. 131. 157. 251. y^{scr} a b c e f ff^{2} g^{1} l q cop (ex usu linguae) $syr^{p\,et\,hr}$ go $Bas^{regg479}$ ... ς Ln Ti om cum ABΓ ΔΛΞΠ unc⁹ al pler vg (gat *ecce*) $syr^{cu\,et\,sch}$ arm aeth | *σου* pri: ℵ om | *εστηκ. εξω*: D $130^{gr\,et\,lat}$ c e aeth Bas^{regg} $Tert^{marc\,4,19}$ („non potuisse illi annuntiari quod mater et fratres eius foris starent, quaerentes videre eum") *εξω εστηκ.* | *ιδειν σε θελοντεσ* cum ℵALXΓΔΛΠ unc⁹ al omn^{vid} ($Eus^{steph\,223}$ *ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου και οι αδελφ. σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντ.*) $Bas^{eth\,255\,et\,regg\,479}$ ... BΞ *ιδ. θελ. σε* ... it vg $syr^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ *volentes te videre* (sed e sic: *quia mater eius et fratres foris stant volentes* [sequitur *t* erasum] *eum videre*) ... D *ζητουντεσ σε* (:: cf ll. pp.)

21. *αποκριθεισ*: 1. 131. arm om | *προσ αυτουσ*: Ln (ex errore) *αυτοισ* c. D 127. 7^{pe} c e Bas^{eth255} | *μητηρ*: DXΔ al mu praem *η*, iidem ante *αδελφ.* praem *οι*. $Tert^{marc}$ ante *Mater mea* etc add *quae mihi mater et qui mihi fratres.* Item teste $Tert^{carn\,7}$ Apelles cum similibus „ipsum deum volunt negare esse natum, quod dixerit: *quae mihi mater et qui mihi fratres.*" | *μου* sec: 1. y^{scr} al pauc b ff^{2} om | *του θεου*: ℵ om (:: vide ad vv. 13 et 15) | *ακουοντεσ*: H *ακουσαντεσ* | *ποιουντεσ* sine *αυτον* cum ℵABDLΔΞΠ al $plus^{30}$ (vide post de $H^{2}V^{2}$) it vg go syr^{p} arm aeth $Bas^{eth\,255\,et\,regg\,479}$ $Tit^{cat\,ox67}$ ... ς (= Gb) add *αυτον* c. EFGH* KMSUV*XΓΛ al plu cop $syr^{cu\,et\,sch\,et\,hr}$ $Cyr^{luc220sq}$ ($Tert^{marc4,19}$ „*quis mihi mater et qui mihi fratres?*" „subiungens *nisi qui audiunt verba mea*

22–25 Mc 4, 35–41 Mt 8, 18 23–27 22 $^{83.\ 2}$ Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸσ ἐνέβη εἰσ πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· διέλθωμεν εἰσ τὸ πέραν τῆσ λίμνησ· καὶ ἀνήχθησαν.
23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰσ τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον.
24 προσελθόντεσ δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντεσ· ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶσ ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατοσ· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.
25 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ποῦ ἡ πίστισ ὑμῶν; φοβη-

et faciunt ea). V demum post notam τελ (i. e. τελοσ) eadem manu insertum habet αυτον (sic certe testatur Mtthaei); H vero post ποιουντεσ punctum habet; quod qui posuit, non agnovit αυτον quod subsequitur (:: cf simillimum locum 11, 28)

22. εγενετ. δε cum ℵABDKLMUΠ 1. 33. 69. al plus^{20} it vg go cop syr^{sch} et ^{p} ... ς και εγεν. cum EFGHSVXΓΔΛ al plu syr^{cu} arm aeth | εν μια (ℵ^{a}): ℵ* om εν | και (121. c cop arm om) αυτοσ (ℵ^{a}): ℵ* om; item e *ut ascenderent* (corrige *-deret*) *in navem et discentes eius*; de D vide post | και αυτ. ενεβη (it vg *ascendit*) cum ℵ^{a}ABEKSUVXΓΔΛΠ al plu it^{pler} vg go cop syr^{p} al; item GH al mu addito ο ι̅ς̅, item syr^{cu} et ^{sch} *ascendens Iesus sedit* ... FLM 13. 69. 124. al plus^{50} κ. αυτ. (F add ο ι̅ς̅) ανεβη ... D αναβηναι αυτον (d corrupte *ascenderunt eum*) sed seqq κ. οι μαθ. αυτ., *et discipuli eius*, non mutata sunt | πλοιον: HMV 69. 124. 346. al mu το πλοι. | A y^{scr} al διελθομεν | και ανηχθησαν: syr cu et ^{sch} om

23. λαιλαψ (U -λαμ, p^{scr} -λαμψα ubi α ex ανεμου assumptum): DFKXΔ al mu λελαψ | ανεμου: D add πολλη | εισ τ. λιμνην: B a ante ανεμου pon ... b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q (non item c f g$^{2.}$ vg) om | και συνεπληρουντο (a vg): f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l *et complebatur fluctibus navicula* (f *nav. compl. fluct.*), b g$^{1.}$ q *et implebatur a fluctib. navicula*, item syr^{cu} ... e om; syr^{sch} *et prope erat navis ut mergeretur* (omissis και εκινδυν.)

24. προσελθοντ. (Δ ελθοντ.) δε: KΠ 300. al mu syr^{cu} et ^{sch} aeth και προσελθ. | επιστατα επιστατα cum ℵABLΔΛΠ unc^{9} al plu q syr^{sch} et ^{p} arm^{ed} ... ℵ^{a} vel ^{ca}(non item ^{c} vel ^{cb}) XΓ al^{30} fere it^{pler} vg go cop syr^{cu} arm^{mss} aeth Cyr$^{act\,51}$ alterum om ... D κυριε κυριε. Praeterea U al aliq add σωσον :: e Mt (Cyr^{luc221} et $^{cat\,ox67}$ επιστατα, σωσον, απολλυμ.) | διεγερθεισ cum ℵBL 13. 33. 106. 124. Cyr^{act51} ... ς Ln εγερθεισ cum ADXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Epiph$^{marc\,312}$ et ^{326} (item supra al^{10} fere ηγειραν, item ^{libere} Epiph$^{marc\,327}$) | τω κλυδωνι (XΓ^{2} al -δονι) του υδατοσ: D om του υδατοσ ... Epiph$^{marc\,312}$ et ^{326} τη θαλασση (:: e Mt) | και επαυσαντο cum ABDKLMSUVXΓΔΛΠ etc (et. q): ℵEFGH 1. 13. 28. al^{20} fere c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l vg cop$^{petr4.}$ syr$^{p\,mg}$ Cyr^{act51} και επαυσατο ... a b e syr^{cu} om | γαληνη: KΔΠ 1. 28. al^{40} fere b f* g$^{2.}$ mm cop^{wi} et ^{dz} aeth syr^{p} c.* (syr$^{p\,mg}$ „non in omnib. exx. inveni-tur") add μεγαλη :: cf ll. pp.

25. ειπεν δε: L 33. y^{scr} al pauc cop syr^{cu} et ^{sch} και ειπεν | που sine

*θέντεσ δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντεσ πρὸσ ἀλλήλουσ· τίσ ἄρα οὗτόσ
ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖσ ἀνέμοισ ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούου-
σιν αὐτῷ;*
26 *Καὶ κατέπλευσαν εἰσ τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἥτισ ἐστὶν* 26–39 Mc 5, 1–20 Mt 8, 28–34
ἀντίπερα τῆσ Γαλιλαίασ. 27 *ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν*

εστιν (Gb′) cum ℵABLX 1. al[12] fere aeth ... ς Ln add *εστιν* cum DΓΔ ΛΠ unc[9] al pler (item it vg etc) | *φοβηθεντεσ δε* cum ABDXΓΔΛΠ unc[9] al pler a f go etc; item b c ff[2.] l q *et timentes*, e *et timuerunt et* ... ℵL 33. 157. syr[cu] et [sch] et [p] (sed *ipsi* c.*) cop *οι δε φοβ.*, item g[1.] vg *qui timentes* (:: Mt *οι δε ανθρωποι* etc, Mc *και εφοβηθησαν* etc) | *εθαυμασαν*: 1. 118. d e (d *mirabantur*, e *admir.*) syr[cu] et [sch] *εθαυμαζον* | *προσ αλληλ.* post *λεγοντ.* cum ABDXΓΔΛΠ unc[9] al pler f g[1.] am fu for em iac peru tol syr[cu] et [sch] go etc ... LΞ 33. 157. i[cant] al pauc a b c e ff[2.] l q vg[cle] syr[p] ante *λεγοντεσ* ... ℵ x[scr] om (:: ut Mt; *πρ. αλλ.* ut Mc) | *ουτοσ εστιν*: 69. 124. 157. 346. b c e (sed *hic* suppletum) ff[2.] g[1.] l q aeth *εστ. ουτ.* | *και υπακου. αυτω* (V *αυτου*) cum ℵADLR XΓΔΛΞΠ unc[9] al omn[vid] it (sed e sic: *quod et ventis imperat et aquae obaudiunt illi*) vg etc (Tert[marc 4, 20] nil probat. Adscribit tantum verba: „quis autem iste est qui et ventis et mari imperat.“ Paullo post: „agnorant substantiae auctorem suum, quae famulis quoque eius obaudire consueverant.“): B om (:: poterat in Lc abundans videri; aliter Mt et Mc)

26. *και κατεπλευσαν* (L *κατάπλ.*, Δ* *κατεπλ.* post *χωραν*) et. b e vg [cle] cop syr[cu] et [utr] go arm aeth: 13. 69. 124. 346. *και καταπλευσαντεσ* ... R m[scr] *και κατεπλευσεν*, item addito *ο ις* c[scr] ... D a c f ff[2.] g[1. 2.] l q am fu for em tol *κατεπλ. δε* | *των*: A* om | *γεργεσηνων* cum ℵLXΞ (et C[2]P ex versu 37) 1. 33. 118. 131. 157. 251. cop syr[hr] arm aeth arr Cyr[act 51]. Cf Epiph[66, 35] (*μανιχαιοι*, p.[650]) *εἶτα πάλιν ἐλθὼν εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ λουκᾶσ φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖοσ, ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει. τῶν γὰρ τριῶν κλήρων ὁ τόποσ ἀναμέσον ἦν* (in quibus quaeritur qua fide singula nomina conservata sint; at vix recte ad Mt *γεργεσηνων* Lucae inprimis in dubium vocavimus, eodem enim certe iure quod de Marco dictum est in *γερασηνων* corrigi potest. Ceterum in Mc ad LUΔ etc testes lectionis *γεργεσηνων* adde ℵ[c]. Uno vero de tribus loco *γεργεσηνων* restituendum esse omnino videtur, quod apud quem evglstarum Orig in cdd suis invenerit non liquet. Cf ad ll. pp. adnotata ... Gb′ Ln Ti *γερασηνων* cum B (C*[vid] ex v. 37) D it vg (et. δ et 130 [lat]; ceterum eodem modo Latt ap Mt Mc Lc hoc nomen exhibent) (sah[vid] ex v. 37) syr[p mg] ... ς *γαδαρηνων* (KA al *-ρινων*) cum ARΓΔΛΠ unc[9] carp[ev] al pler go syr[cu] et [sch] et [p txt] | *εστιν*: U *ην* | *αντιπερα* (Gb″) cum ℵABDEFGHKRUVXΓΔΛΞΠ al plu ... ς *αντιπεραν* cum L al mu[vid]; item MS al plus[10] *περαν* (:: cf ll. pp.) | *τησ*: Δ om

27. *εξελθοντι δε αυτω* (H ap Treg *εξ. τω ιυ δε αυτω*, M[mg eccles] et evv

ὑπήντησεν ἀνήρ τισ ἐκ τῆσ πόλεωσ ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖσ μνήμασιν.
28 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξασ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ

τω καιρω ελθοντι τω ιν̅ vel - - ελθοντοσ του ιυ̅): D και εξηλθον. Latini sic: *et cum egressus esset* b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ l q vg; *et cum exisset* c e; *gresso* (praecedit *ae*, hinc *e* omissum) *autem illo* a | υπηντησεν (Γ al pauc απηντ., D praem και) sine αυτω cum ℵBEΞ 1. 33. 157. al^{10} fere Ps-Ath$^{2, 375}$ ... ς Ln Ti add αυτω (:: cf Mt et Mc) c. ADLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | ανηρ τισ: B τισ ανηρ ... D y^{scr} a tol* om τισ | εκ τησ (Δ om) πολεωσ et. b c e f q syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} cop arm aeth: a ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg syr^{cu} om :: ut ll. pp. | εχων cum ℵB 157. cop (*quorum sunt*) ... ς Ln Ti οσ ειχεν (:: quae lectio cum ea mutatione textus cohaerere vdtr ex qua εκ χρον. ικανων και scriptum est; Mc οσ ειχεν nexu paullo diverso) cum ADLRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *qui habebat*, e *qui habuit*, etc) Ps-Ath^{2,375} | και χρονω ικανω (1. 131. πολλω) cum ℵBLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\ mg}$ et ^{hr} arm aeth ... ς Ln Ti εκ χρονων ικανων και cum ℵ^{ca}(cb rursus ut*)ARXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (a *ex temporib. multis et*, b c g$^{1.}$ q *temporib. multis et*, f ff$^{2.}$ l vg *iam temporib. multis et*; e *temporib. complurib.* pergens statim ut D *qui vestim. non vestibatur*) go syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\ txt}$ (et. Ps-Ath^{2,375} εκ χρον. ικανων, sed rell non addit) ... D απο χρονων ικανων οσ | ουκ ενεδυσατο ιματιον cum ℵ*et^{cb}BLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\ mg}$ aeth go ... ς Ln Ti ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο (D ενεδυδισκ., Λ εδιδυσκ.) cum ℵ^{ca}ADRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syrr arm | εν οικια: D εν οικω, 13. 69. 346. εισ οικιαν | εμενεν: AL 1. εμεινεν | αλλ (R αλλα): L 33. add ην | μνημασιν (D al pauc μνημειοισ): X 64. add και εν τοισ ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοισ. Similiter syr^{cu} add *et omni exclamatione exclamabat et caedebat se ipsum lapidibus* (:: e Mc)

28. ανακραξασ sine και c. ℵBLXΞ (item D) 33. 61. 157. 259. 47^{ev} it vg (Latt vide post) cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth; D ανεκραξεν (omissis προσεπεσεν αυτω και, sed D$^{gr\ 2}$ post φω. μεγ. pergit και ειπεν) Latt sic: *is ut* (g$^{1.}$ *ille autem cum*) *vidit Iesum* (f *qui cum vidisset Iesum*), *procidit ante* (l *ad*) *illum et exclamans voce magna dixit* b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg; *cum vidisset autem Iesum, prostravit se ei et exclamavit voce magna dicens* c, *cum vidisset autem Iesum, exclamavit voce magna et prostratus est dicens* e, *videns autem Iesum prostravit se et exclamans voce magna dixit* a ... ς Ti και ανακραξασ (R κραξασ :: cf Mc και κραξασ etc; 69. ανακηρυξασ) c. ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm | ιησου (:: item Mc paucis omittentibus; deest Mt, sed plu add. Per totum hunc locum Lc magis cum Mc quam cum Mt consentit) cum ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. am fu for etc) go syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth Cyr^{luc224} et cat ox^{69} ... DR 1. 69. y^{scr} 8^{pe} al^{10} e (vg^{cod} teste Gb) cop om, hinc Gb^{o} :: ut Mt

τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσησ. 29 *παρήγγελ-*
λεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖσ γὰρ χρόνοισ συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ
πέδαισ φυλασσόμενοσ, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ
δαιμονίου εἰσ τὰσ ἐρήμουσ. 30 *ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ λέγων·*
τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ

---

28. *του θεου* (Tert^{marc4,20}: „cuius autem *dei filium Iesum legio* testatus est?"): DΞ 1. al^{3} g$^{1\cdot}$ l (vg^{cod} teste Gb) om, hinc Gb^{0}

29. *παρηγγελλεν* (GXΠ* al *-γγελεν*) cum ℵACEGHKLRSUVXΓΔΠ*et^{2} 1. 33. al mu, item *praecipiebat* it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr}; item D e *ελεγεν* (:: e Mco) ... ς^{e} Gb Sz *παρηγγειλε* cum BFMΛΞ 69. al pler | *γαρ*: E* om (sed ipse * suppl) | *πνευματι*: D e *δαιμονιω* (*daemonio*) | *εξελθειν*: D e *εξελθε* | *απο τ. ανθρωπου*: L 33. *απ αυτου* | *αυτον*: Γ 28. 157. al pauc *αυτω* | *και εδεσμ.* (f g$^{2\cdot}$? vg): D it^{pler} *εδεσμ. γαρ*. Latt sic: *nam vinctus catenis - custodiebatur* b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q (sed ff$^{2\cdot}$ antea *multis autem tempor.*), *alligabatur enim* (c *etenim*) *- ut custodiretur* a c e | *εδεσμευετο* cum ℵBLXΞ 33. ... ς Ln Ti *εδεσμειτο* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | R p^{scr} (al ^{vid}) *φυλαττομενοσ* | *και* ante *διαρησσων* (ℵ^{a}): ℵ* om | *διαρησσων* cum AB*CRUΔ 1. al^{3scr} (al mu^{vid}), item D c e *διερησσε* ... ς *διαρρησσων* cum ℵB^{3}LXΓΛΞΠ unc^{8} al pler | *ηλαυνετο* (Λ *ελαυν.*): D c e add *γαρ* | *υπο* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}: BΞ *απο* | *του δαιμονιου* cum ℵBC*DE*XΞ, item it^{pler} (ff$^{2\cdot}$ om) vg ... ς Ti *του δαιμονοσ* cum AC^{3}E^{corr}FGHKLMRSUVΓΔΠ al pler a ... Λ al pauc syr^{cod} et p ^{mg} *των δαιμονων* | *ε. τασ ερημουσ*: D 49. c f ff$^{2\cdot}$ mm syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item p) *εισ την ερημον* (f mm *in deserto*, c *in loco deserto*, ff$^{2\cdot}$ *in deserto loco*)

30. *επηρωτησεν*: F *επερωτ.* | *ο* $\overline{ις}$ (ℵ^{c}): ℵ* om :: ut Mc | *λεγων* c. ACDLRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler f (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg syr^{cu} et p et ^{hr} cop arm go ... Ln om c. ℵB 1. 56. 58. a b c e ff$^{2\cdot}$ l q syr^{sch} pers^{p} (:: ut Mc, cuius ratio quum varie ad hunc Lucae locum mutandum adhibita sit, eadem ad omittendum *λεγων* valuisse videtur) | *σοι ονομ. εστιν* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. 209. a b c e f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot}$ ^{vid}) l q vg (Or$^{int 4,665}$ „qui interrogatus: *Quod tibi nomen est*? respondit: *Legio*; *multi enim sumus*" potius ad Mc respicit) ... ς Ti *σοι εστιν ονομα* cum AC^{3}RXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm (Dial^{815}) ... C* aeth nil nisi *ονομα σοι* (:: ut Mc) | *λεγων* (B* *-ειων*) cum ℵ*B*D*L (iidem in Mc nec accedunt nisi CΔ, hinc nequit ap Mc *λεγιων* et ap Lc *λεγεων* edi) item ut ubique it vg, item cop(^{wi} et ^{schw} et ^{dz}) syr^{cu} et ^{sch} et p ^{txt} et ^{hr} ... ς Ln Ti *λεγεων* (ℵ^{c}D^{2} *λεγαιων*) cum ℵ^{c} AB^{3}CD^{2}RXΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} syr$^{p\ mg\ gr}$ (go h. l. Gothice reddit Graecum, aliter ll. pp.). Praeterea D 74** c syr^{hr} aeth add *ονομα μοι* :: ut Mc | *οτι εισηλθ. δαι. πο. εισ αυτ.* cum ℵB q vg (g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) cop (*quia iverunt in eum multi daemones*), item ς Ti *οτ. δαιμο. πολλ.* (69. 157. 346. al pauc *πολλ. δαιμ.*) *εισηλθεν* (CF al aliq *-λθον*, L vitiose *εισελθειν*) *εισ αυτ.* cum ACLRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al

εἰσ αὐτόν. 31 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖσ
εἰσ τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν
βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐ-
τοῖσ εἰσ ἐκείνουσ εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖσ. 33 ἐξελθόντα
δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ, καὶ
ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη.
34 ἰδόντεσ δὲ οἱ βόσκοντεσ τὸ γεγονὸσ ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰσ

---

omn^{vid} syr^{utr} et ^{hr} go ... D c πολλα γαρ ησαν δαιμονια, similiter ff^{2} *quia multi daemones erant*, a *quoniam daem. multa erant in eo*, f *quia multa daem. erant in illo* ... b l *quia multi sumus* (l pergit *Venerunt daem. multa et rogabant* etc), item syr^{cu} additis *in eo* (e deficit usque ad 8, 48) :: cf Mc

31. και παρεκαλουν (D ff^{2} παρ. δε) cum (Gb') ℵBCDFLS 1. 13. 28. 33. 69. 124. al plus^{15} it vg cop^{edd} et ^{dz} arm (syr^{cu} post αυτον add *illa daemonia*) syrr Cyr^{glaph254} et ^{mich395} ... ϛ Ti κ. παρεκαλει cum AEGH KMPRUVXΓΔΛΞΠ al longe plu go cop^{petr4} | αυτον: D om | ινα μη επιταξῃ (AHΓ al mu -ταξει) etc: syr^{cu} *ne mitteret illa in gehennam et ne expelleret illa*

32. ικανων (X πολλων :: ut Mt; a *magna* :: ut Mc): D c 49. om | βοσκομενων cum ACEFGHLMPRSVXΓΔΛΞ al longe plu b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg go cop syr^{cu} et ^{p} ... Ln βοσκομενη (:: ut Mt et Mc) cum ℵBD^{gr}KU Π al^{25} fere a syr^{sch} et ^{hr} arm aeth | εν τω ορει (f g$^{1.2}$ vg; syr^{cu} post εκει pon): a b c ff^{2} l q om; syr^{cu} repetit εκει | και παρεκ.: D παρεκ. δε | παρεκαλεσαν cum ℵ^{c}BC*LΞ 1. 33. 124. 243. item *rogaverunt* a b c f ff^{2} l q (l *daemonia autem rogaverunt illum ut*; similiter syr^{cu} *et illa daemonia* etc) ... ϛ παρεκαλουν cum ℵ*AC^{3}DEGHKMPRSUVXΓΔΛΠ al pler g$^{1.2}$ vg cop syrr (:: cf ll. pp.) | ινα (A add μη) επιτρεψῃ (A al mu -ψει) αυτοισ (LRΞ 33. αυτ. επιτρεψ.) εισ εκειν. εισελθ. (G al^{10} fere απελθ., Δ* ελθειν): D c syr^{sch} et ^{hr} ινα εισ τουσ χοιρουσ εισελθωσιν, syr^{cu} *ut intrarent in gregem porcorum*, a *ut in eis intrarent*, b ff^{2} l q *ut in illos* (l *illis*) *irent* | και (D ο δε) επετρεψ. αυτοισ: ℵ* f^{scr} om αυτοισ, C* f^{scr} add ο ις̅

33. εισηλθον (Gb') c. ℵABCLPRXΓΔΛΞΠ (Γ και εισηλθ.) unc^{6} al longe plu ... ϛ εισηλθεν cum SU al mu ... D ωρμησαν | και ωρμησεν: D ωρμ. δε | η αγελη (69. c l cop add των χοιρων): X 69. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} πασα η αγελ. (vel ut syr^{sch} η αγ. πασα) :: cf Mt | EΓΛ al mu κριμνου | λιμνην: ℵ 28. 253. 435. a c θαλασσαν :: ut ll. pp. | απεπνιγη: S al^{3} απεπνιγησαν, C απεπνιγοντο, item b c ff^{2} l q *suffocati sunt*

34. το γεγονοσ c. ℵABCDKLPRUΞΠ al^{35} fere ... ϛ (= Gb Sz) το γεγενημενον c. EGHMSVXΓΔΛ al plu | εφυγον cum ℵABCLPRXΓΔΞΠ unc^{8} al omn vid ... Ti εφυγαν cum DΛ | απηγγειλαν sine απελθοντεσ cum unc omnib al^{140} fere it vg go cop syrr^{omn} arm ... ϛ (= Gb Sz) praem απελθοντεσ cum minusc vix multis aeth :: e Mt

τὴν πόλιν καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ. 35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονόσ, καὶ ἦλθον πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ᾽ οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺσ πόδασ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ πῶσ ἐσώθη ὁ δαιμονισθείσ. 37 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῆσ περιχώρου τῶν Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ᾽

---

35. Totum versum D sic: *παραγενομενων δε εκ τησ πολεωσ και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα και ιματισμενον καθημενον παρα τουσ ποδ. του ιυ εφοβηθησαν* | *εξηλθ. δε*: C* 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και εξηλθ.* | *ιδειν*: C^{2} add *τι εστιν* :: e Mc | *ηλθον* cum ℵAB^{3}CLPRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al^{pler} (1. 131. 209. *ερχονται*) ... Ti *ηλθαν* cum B* | *ευρον* ut *ηλθον* ... Ti *ευραν* cum B* | *καθημενον*: P 1. 124. 131. 157. 209. it^{pler} (non item a) vg cop post *ανθρωπον* pon, item syr^{cu} et ^{sch} arm aeth ante *παρα τ. ποδ.* (syr^{hr} tol post *αφ ου τα δαιμ. εξ.*) | *εξηλθεν* cum ℵ*B f mm (hi duo *exierunt*, rell *exierant*), item ℵ^{c} *εξηλθον* ... ς Ln Ti *εξεληλυθει* (:: quod v. 38 tantum non fluctuat) cum ACLPRXΔΛΞΠ unc rell al fere omn (al pauc *εξεληλυθε*) it^{pler} vg | *του ιυ*: B om *του* ... b ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q (non item a c f) vg (et. 130^{lat}) *eius*

36. *απηγγειλαν δε*: C syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και απηγγ.*, D c *απηγγ. γαρ*. Praeterea ℵ add *λεγοντεσ* | *αυτοισ*: E*(sed ipse * suppl)Γ 69. 131. al pauc om (item b qui habet *illi* pro *illis*) | *οι ιδοντ.* cum ℵBCDLPX 33. 69. al^{5} a b c f g$^{1.}$ (sed *quia viderant* pro *qui*) l q cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth (syr^{cu} *οι ιδοντ.* om hoc loco, sed trahit ad v. 37: *et qui viderunt iterum precati sunt eum, omnis multitudo* etc) ... ς (sed Gb^{o}) Ti praem *και* (:: quod nescio an ad v. 34. respiciat) cum AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg go syr^{p} | *ο δαιμονισθεισ* (a *is qui a daemoniis erat vexatus*, b *qui a daemoniis vexabatur*: D^{2} *ο ληγαιων*, d *legion* (D^{gr*} *ο λιων*) ... f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q vg 130^{lat} *a legione* ... syr^{cu} *homo ille* ... c plane om, hinc Gb^{oo}. Praeterea sah add *και περι των χοιρων* :: e Mc 5, 16

37. *και ηρωτ.*: D a sah *ηρωτ. δε*, Δ* *ηρωτ.* | *ηρωτησαν* cum D (sed vide post) EGHLUVΓΔΛ 1. 157. al pler b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q vg sah cop go (pergit *omnes incolae*) syr^{sch} et ^{hr} (et ^{cu}, praem *qui viderunt*) aeth Bas^{eth} ^{304}(:: haec lectio maximam commendationem ab interpretum inprimis Latt testimonio habet, propptereaque invitis antiquissimis cdd. Graecis retinenda. Cf et. Mc 3, 7 Lc 19, 37 et 23, 1 ubi similiter lectio fluctuat) ... Ln *ηρωτησεν* (X *επηρ.*) cum ℵABCKMPRSXΠ al^{10} fere a syr^{p} | *αυτον*: D c *τον ιησουν* | *απαν* (ℵ *παν*) *το πλ. τησ περιχ.* (254. 440. syr^{cu} et ^{sch} om *τ. περ.*): D *παντεσ και η χωρα* | *γεργεσηνων* cum ℵ*et ^{cb}C^{2}LPX 1. 13. 22. 33. (69. om syllabam *γερ*) al^{5} (item 237^{schol} et al^{schol}) cop syr^{hr} arm aeth (:: vide ad v. 26) ... ς *γαδαρηνων* c. ℵ^{ca}AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu go syr^{cu} et ^{utr} Bas^{eth} ... Ln Ti *γερασηνων* cum BC*D it vg (Latt ita ubique, et. 130^{lat} et δ) sah

αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· [84.8] αὐτὸσ δὲ ἐμβὰσ εἰσ
πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει
τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· 39 ὑπό-
στρεφε εἰσ τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεόσ. καὶ
ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦσ.

40–48 Mc 5, 21–34 Mt 9, 18–22

40 [85.2] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο
αὐτὸν ὁ ὄχλοσ· ἦσαν γὰρ πάντεσ προσδοκῶντεσ αὐτόν. 41 καὶ

---

37. *οτι φοβω*: D c go *φοβω γαρ* | *αυτοσ δε* (A 19^{ev} om) *εμβασ*: D *ενβασ δε* | *εισ πλοι.* cum ℵBCLRX al^{15} fere ... ς Ti *εισ το πλοι.* cum AP ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas^{eth} ... D 1 Amb^{luc1395} om | *υπεστρεψεν* (ℵ^{c}; syr$^{cu\,et\,sch}$ add *ab illis*) : ℵ*V^{2} 435. *επεστρεψ.*, ℵ^{a} *συνεστρ.*

38. *εδεετο* c. ℵ*et C*EGHKMRSUVΓΔΛΠ al fere omn Bas^{eth275} (:: Phrynich ἐδέετο, ἐπλέετο, ἰωνικὰ ταῦτα· ἡ δὲ ἀττικὴ συνήθεια συναιρεῖ ἐδεῖτο etc. Item Thom.) ... ℵ^{a}BC^{2}LX 33. Cyr$^{act\,51}$ *εδειτο* ... Ln *εδεειτο* c. AP ... D *ηρωτα* (pergens *δε αυτον*). Latt sic: a *rogabat autem*, b f g$^{1.2.}$ l q vg *et rogabat*, c ff$^{2.}$ mm *et rogavit* | *εξεληλυθει τα δαιμ.* cum ℵABDLP ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a cop syr$^{cu\,et\,utr}$ (syr^{hr} *daemoniacus*) arm aeth Bas eth^{275} Cyr$^{act\,51}$ ... CRX 1. 13. 69. 124. al^{5} it^{pler} vg go sah *τα δαιμ. εξεληλ.* | *ειναι*: P *ινα η* (item it vg cop) :: ut Mc | *απελυσεν*: L syr^{p} mg Cyr^{act} *απεστειλεν* | *λεγων* (Gb'') cum ℵBDL 1. 131. 157. b c g$^{1.}$ l sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr^{act} ... ς praem *ο ις*, Ln [*ο ις*] cum ACPRX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*dimisit autem Iesus illum dicens*) f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr $^{cu\,et\,utr}$ go (:: similiter multi in Mc intulerunt)

39. *υποστρεφε*: D *πορευου*, *vade* c d | *οικ. σου*: a *domi apud te*; X add *προσ τουσ σουσ* (:: e Mc), item syr^{cu} *et ad domum hominum tuorum* | *και διηγου*: D *διηγουμενοσ* | *σοι* (L *σου*) post *οσα* cum ℵBC*DLPRX 1. 131. 251. 435. it vg Tit$^{cat\,ox\,70}$ Vict$^{cat\,ox\,70}$ Cyr$^{act\,51}$ ... ς Ti post *εποιησε* cum AC^{3}EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler go cop syr^{cu} syr$^{utr\,et\,hr}$ arm (item sah *quanta deus fecit tibi*) Bas$^{eth\,275}$ | *εποιησεν* (R Cyr^{act} *πεποιηκεν*) *ο θεοσ* cum ℵBLPX 1. 131. 251. 435. a c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg Tit et Vict^{cat} (ut ante) Cyr^{act} ... D f *ο θεοσ εποιησεν*, C* b *ο κυριοσ πεποιηκεν* (:: cf Mc) ... ς Ti *εποι. σοι ο θεοσ* cum eisdem quos iam notavimus ad *σοι* post *εποι.* (syr^{cu} aeth *dominus* pro *deus*). Praeterea (:: e Mc) C* 1. 124. add *και ηλεησεν* (1. *ελε.*) *σε* | *απηλθεν κ. ολην τ. πο. κηρυσσων*: D *απελθων κατα την πολ. εκηρυσσεν* | *ο ις* (et. Bas^{eth}): 1. 118. al plus^{10} g$^{2.}$ for mm Cy^{act} *ο θεοσ*

40. *εγενετο δε εν τω* cum ℵ*et^{cb}ACDEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler it vg go syr^{p} (arm) (sah *εν τω ποιειν τον ιν δε υποστρεφεσθαι*) ... ℵ^{ca}BLR 1. 33. 118. 131. cop syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth *εν δε τω* | *υποστρεφειν* cum ℵBR 28. 157. al$^{2\,wtst}$ ... ς Ln Ti *υποστρεψαι* cum ACDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *απεδεξατο* (X 69** 130. al pauc *υπεδεξ.*) *αυτ. ο* (C* om) *οχλοσ* (1. 118. *λαοσ*): D *αποδεξασθαι αυτ. τον οχλον* | *παντεσ*: F^{W}L 1. 33.

ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει

απαντεσ (syr^cu om, sed pro *ο οχλ.* habet *turba multa*) | *αυτον* (ℵ^a): ℵ* *τον θεον*

41. *ιδου* (syr^cu om) *ηλθεν* (71. al^2scri tol om): D c *ελθων* ... syr^sch om | *ιαειροσ*: R *ειαειροσ*, E* *ιαιροσ*, D^gr ex emend *αϊροσ* (D^gr* ad lineam seq aberrans post *ανηρ* perrexit *τησ συναγωγησ πεσων*, sed recte d, atque ipse D^gr* post *πεσων* ad ordinem rediit scribens linea quae sequitur *ουτοσ αρχων τησ συναγωγ. πεσων*), sah *ιαροσ* | *και αυτοσ* cum ℵAC^vid LPXΓΔΛΠ al pler b ff^2. g^1. 2. l q syr^p et (*erat ipse autem*)^hr arm ... Ln *και ουτοσ* cum BDR al^9 a f cop aeth go ... c syr^cu (*et*) syr^sch (sah *qui*) non exprim | *υπηρχεν* (K al pauc *υπαρχων*, 28. *ην*) *και*: D c syr^sch (sah^münt) om | *παρα*: D *υπο* (d *sub*) | *ιυ* cum ℵ*BPS c^scr ... ς Ln *του ιυ* cum ℵ^c ACDLRXΓΔΛΠ unc^7 al pler Dam^2,554 | *εισελθειν*: C*^vid *ινα εισελθη* | *τον οικον*: D *την οικιαν* (sed litterae mediae *οικια* abscissae sunt)

42. *οτι θυγατ. μονογ. ην* (ℵ^c; ℵ* om) *αυτω*: D *ην γαρ* (ita etiam syr^cu et^sch go) *θυγατ. αυτω μονογ.* | *ωσ* cum ℵABCEGHMPRSUVΓΔΛ al pler Dam^2,554: KLXΠ al fere^10 ... D 240. sah aeth om | *δωδεκα* (D *ιβ*, v. 43 *βι*): 1. 118. 131. 209. *δεκαδυο*. Etiam v. sq | *και αυτη* (it vg *et haec*; Λ *αὐτῆ*, K *αὔτῆ*) *απεθνησκεν*: D *αποθνησκουσα* (D^gr* om *σα*) | *εν δε τω* cum ℵABC^3LRXΓΔΛΠ unc^8 al fere omn f syr^cu et^sch et ^p et ^hr sah cop aeth go Dam^2,554 ... Ln Ti *και εγενετο εν τω* cum C*DP 251. it^pler vg (et. 130^lat et *δ*) Epiph^marc 313 et^327 (utroq loco *εγενετο δε* [^327 om] *εν τω υπαγειν αυτον συνεπνιγον αυτον οι οχλοι*) :: vide ad *πορευεσθαι* | *υπαγειν* cum ℵABC^3LRXΓΔΛΠ unc^8 al omn Epiph^marc (vide etiam post) Dam^2,554 ... Ln Ti *πορευεσθαι* c. C*DP :: *πορευεσθαι* substitutum ab iis videtur qui sine prioribus historiam feminae ex sanguine laborantis in usum lectionis ecclesiast. (ad quam spectat etiam *Iesum* pro *αυτον*) constituerunt. Ad quam ut trahi debebat quod turbae comprimebant Iesum, ita nihil eorum pertinebat quae antea scripta sunt. *πορευεσθαι* igitur (:: ut 17, 11) aptius quam *υπαγειν* (:: ut 17, 14) erat. Quod si recte dicimus, etiam *και εγενετο εν* reprobandum est; his enim verbis lectionis initium significantius reddebatur. Marcionis testimonio *και εγενετο* confirmari, *πορευεσθαι* vero deseri, haud negligendum est. Ceterum dubium non est quin medio iam saec. secundo utraque lectio codices occupaverit. Formula *εγενετο* Lucae propria passim sine dubio ab aliena manu profecta est, ut 7, 1. 7, 12. | *αυτον*: b c g^1. q cop syr^cu et ^sch *Iesum* ... Epiph^marc 327 (*ελεγχ. ιδ'*), postquam bis tanquam textum Marcionis dedit *εν τ. υπαγ. αυτον*, haec habet: *εν τω υπαγειν αυτουσ, και ουκ ειπεν εν τω υπαγειν αυτον, ινα μη ετερωσ αυτον*

αἵματοσ ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτισ ἰατροῖσ προσαναλώσασα ὅλον τὸν
βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ᾽ οὐδενὸσ θεραπευθῆναι, 44 *προσελθοῦσα*
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα
ἔστη ἡ ῥύσισ τοῦ αἵματοσ αὐτῆσ. 45 *καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· τίσ ὁ*
ἁψάμενόσ μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτροσ καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. 46 *ὁ*
δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἥψατό μου τίσ· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελη-

σχηματιση παρα την των οδοιπορουντων ακολουθιαν. | *συνεπνιγον* (D *-γαν*): CLU 13. 28. 33. 69. 157. al plus[10] *συνεθλιβον* (sed U *-ιγον*) :: e Mc ... ff[2.] l *sic a turbis comprimebatur ut suffocarent eum.* Similiter a *turba* [premeb]*at et con*[pri]*me*[batur] *ita ut suffocarent eum*

43. *δωδεκα*: vide ad v. 42 | *ητισ ιατροισ* usq *θεραπευθηναι*: D sah *ην ουδε εισ* (sah *nemo*) *ισχυεν θεραπευσαι* omissis mediis, item B arm zoh om *ιατροισ πρ. ολ. τ. βιον* | *ιατροισ* cum ℵACF[w]LPRXΓΔΛΞΠ unc[8] al plu ... ς (= Gb Sz) *εισ ιατρουσ* cum minusc aliq (magis a Mc pendet Or[3, 239] *εδαπανησε τα παρ αυτησ παντα εισ τουσ ιατρουσ*), item *in medicos* vel *in medicis* it vg (mm *medicis*) | *βιον* cum ℵ[c]ALPR ΓΔΛΞΠ unc[8] al pler harl* ... Ln add *αυτησ* cum (ℵ* *εαυτησ*) CX 157. al pauc it vg go cop syr[cu et utr et hr] arm[usc] aeth. Ex his ℵ* 157. pergunt *και ουκ ισχ.* | *απ* cum ABRΞ* 254. ... ς *υπ* cum ℵ(C *υπο*)LP XΓΔΛΞ[2]Π unc[8] al pler (69. *παρ*) Or[3, 239] (post *εισ ιατρ.* pergit *και ουκ ισχυσεν υπ ουδ. αυτων θεραπευθ.*) | *θεραπευθηναι*: syr[cu] add *et cogitavit in se et dixit: Si iens tetigero modo vestimenta Iesu, salva ero* :: cf Mc 5, 28 Mt 9, 21

44. *προσελθουσα*: C* al plus[5] cop[dz] add *δε* | *οπισθεν*: KΠ al pauc post *ηψατ.* pon ... D 258. om | *του κρασπεδου* (b c f q vg, item g[1. 2.] vid): D a ff[2.] l om | *αυτου*: A* om | *παραχρημα*: syr[cu] om

45. *και ειπ. ο ις̅*: D a *ο δε ις̅ γνουσ την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα* (a *dixit*) ... syr[cu] *et conversus est Iesus et dixit* :: cf Mc | *τισ ο αψαμ. μου* (*quis est qui me tetigit* b f ff[2.] g[1. 2.] l vg): D a c q Tert marc[4, 20] *τισ μου ηψατο*, *quis* (a *qui*) *me tetigit*; item Or[3, 466] (probant enim sqq ex Lc petita legi: *λεγων· τισ μου ηψατο; εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου.* Or vero [2, 537] sola verba *τισ μου ηψατο* leguntur) :: ut Mc | *και οι συν αυτω* c. ℵACDLPRUΞ al plus[20]: ς (= Gb) *και οι μετ αυτου* cum EGHKMSVXΓΔΛ al longe plu ... BΠ 42. 63. 70. 220. 253. 300. al[2scri] (sed p[scr] om et. *επιστατα*) sah syr[cu et hr] om :: in Mc est *ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου* | *αποθλιβουσιν* (G add *σε*) sine additam cum ℵBL 1. 22. 131. 157. sah cop arm ... ς (sed Gb[0]) Ln Ti add *και λεγεισ τισ* (C* *τι*) *ο αψαμενοσ μου* (D al aliq *μου ηψατο*, item it[pler] vg *me tetigit*, a *tetigit me*) cum ACDPRX ΓΔΛΞΠ unc rell al pler it vg syr[cu et utr et hr] go aeth :: ut Mc lectione non fluct

46. *ις̅* cum ℵABCLPRXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere it[pler] vg syr[cu et p et hr] sah cop go etc: DΞ 20[ev] a syr[sch] sax om, hinc Gb[00] | C*L *εγνω* | *εξελη-*

λυθῖαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέ-
μουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ
ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.
48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου
εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ 49–56 Mc 5, 35—43 Mt 9, 23—26
ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε

λυθυιαν cum ℵBL 33. Or[3, 506] Cyr[luc 227] ... ς Ln εξελθουσαν (:: ut Mc 5, 30 lectione non fluct) cum ACDPRXΓΔΛΞΠ unc[7] (deficit etiam G praeter F) al pler Or[3, 466] Cyr[luc 226]

47. ιδουσα usque ηλθεν: ℵ* om, suppl [a] | τρεμουσα (syr[cu] *pavida et tremens* :: Mc φοβηθεισα κ. τρεμ.): D εντρομοσ ουσα | τρεμ. ηλθεν (ita vg; sed a b c f ff[2.blanch] g[1.] l q *venit tremens* [b *timens*]): go om ηλθ. | αυτω: f *ante eum*, d *ad eum* ... a b c ff[2.] g[1.] l q vg *ante pedes illius* (q vg[cle] *eius*) | ℵ om δι ην αιτ. ηψατ. αυτου, item A* om ηψατ. αυτ. | απηγγειλεν (ℵ διηγγ. quocum cohaerere videtur quod omisit δι ην etc; P -λαν) sine αυτω cum ℵABC[2]DLXΞΠ al[12] fere it vg cop syr cu et sch et hr arm aeth ... ς (sed Gb[oo]) add αυτω cum C*[vid] et [3] PRΓΔΛ unc[7] al pler sah go syr[p] | και ωσ: D και οτι, Ξ και ευθεωσ, 69. εωσ (omisso και) ... Λ* om ωσ. Post ιαθη παραχρημ. syr[cu] repetit *coram omni populo declaravit*

48. ο δε ειπ. αυτη: Δ om | ο δε cum ℵABDEHKLSUVΓΞΠ al plu it vg etc ... CMP (sic) RXΛ al [15] fere go syr[sch] pers[p] add ις (:: similiter in Mt et Mc addiderunt; ς Ln habent in Mt, Ln et. in Mc) | αυτη: ℵ fu sah om (:: potest ex Mc inlatum esse; potest vero etiam Mt, ex quo θαρσει a plurimis assumptum est, ad omittendum valuisse) | θυγατερ cum ℵACDEHMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn[vid] ... Ti θυγατηρ cum BKL (:: item in Mt DGL, in Mc BD. Longe maiore auctoritate Ioh 12, 15 utitur, ubi recepimus). Praeterea sine θαρσει dedimus (Gb') cum ℵBDLΞ 1. 59. 118. 131. 157. 209. 346. it[pler] vg (et. 130[lat] et δ) sah cop syr[cu] et [hr] ... ς praem θαρσει (:: ut Mt; invectum a nonnullis et. in Mc) cum ACEHMPRSUVXΓΔΛΠ al pler q go syr[sch] et [p] arm aeth | σεσωκ. σε (K om σε, ap Treg pon ante σεσω.): a b c f l q (ff[2.] g[1. 2.]?) am for san tol (non item vg[ed] et [mss] aliq) Tert[marc4, 20] *te salvam fecit* | εισ ειρηνην (*in pacem* d ff[2.] g[1.] l): D[gr] εν ιρηνη, item a b c e f q vg sah cop *in pace*

49. ετι αυτου λαλουντοσ etc: e *adhuc loquente eo venit quidam princeps synagogae dicens domine veni ut filia mea salves· loquente eo venit puer principis dicens quia mortua est* etc | ερχεται: DE* c syr[cu] ερχονται (c *venerunt*) :: cf Mc | τισ: D a b c g[1.] l q am for san (non item e f ff[2.] g[2.] vg[ed] ing al) syr[cu] (non item syr[utr] et [hr]) om | παρα cum ℵB CPRXΓΔΛΞΠ unc[7] al pler ... Ln απο (:: ut Mc) cum AD 1. al[5] Dam[2, 554]. Latt: a b l q am for san *a* (l* *ad*) *principe* (q *-pem*) *synagogae* (e vide ante); c f ff[2.] g[1. 2.] vg (et.[mss] ut vdtr [mu]) *ad principem syn.* | λεγων (D c syr[cu] λεγοντεσ :: e Mc) sine αυτω cum ℵBLXΞ 1. 33. 118.

τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· μὴ
φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. 51 ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν
οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ
Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μη-

---

icant e sah cop syr^hr ... ς Ln Ti add αυτω cum ACDPRΓΔΛΠ unc^7 al pler it^pler vg go syr^cu et utr arm aeth Dam^2, 554 (:: et. in Mc ad λεγοντες D etc add αυτω) | η θυγ. σου: D^gr σου η θυγ. | μηκετι cum ℵBD sah syr^p (sed ετι c.*) ... ς Ti μη cum ACLPRXΓΔΛΞΠ unc^7 al omn ^vid item (it vg *noli*) go cop syrr (exc^p c.*) rell Dam^2, 554 (:: cf 7, 6 μη σκυλλου. Marci τι ετι σκυλλεις etc vix huc valuit) | XΓΛ al mu σκυλε (ut et. in Dam^2, 554 editum est) | τον διδασκαλον (ita q mm; b om): 1. 131. it^pler vg (exc mm) Amb^luc 1397 arm αυτον, aeth *Iesum*. Amb^luc1397 libere tanquam textum affert: *venerunt*, inquit, *servi dicentes principi: Noli vexare illum, filia tua mortua est.*

50. ακουσας: U om ... D it vg (e *audiens sermonem*, c *audito hoc sermone*, d *audiens verbum*, b f g^1. l q ff^2. vid g^2. vid *audito hoc verbo*, a *cum audisset* [*hoc verbum* sive *sermonem*] syr^cu (*quod sic dixerint*) add τον λογον :: ut Mc | απεκριθη (ℵ^c): ℵ* 16. a b c e f g^1. l q (non item vg nec^vid ff^2. g^2.) sah syr^cu et sch aeth ειπεν (*dixit, ait*) | αυτω: it vg syr^sch aeth *patri puellae* | αυτω sine additam cum ℵ(et* et ^c)BLXΛΞ 1. 33. 262. 299. it vg sah syr^cu et sch aeth ... ς add λεγων cum ACDPRΓΔΠ unc^7 al pler cop (*respondens dixit*) go syr^p et ^hr arm | πιστευσον cum BLΞ ... ς Ln πιστευε (:: ut Mc lectione non fluct) cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc^7 al omn^vid | σωθησεται (it^pler vg *salvabitur*, *salva erit*; a sah syr^cu et ^hr *vivet*): syr^cu add *filia tua*

51. ελθων (:: ut Mt et Mc) cum ℵABCEF^WHKLMRSUXΓΔΛΠ al^30 fere it vg go sah cop^schw et cdd 2 syr^omn ... ς (= Gb Sz) Ti εισελθων cum DV al non ita mu cop^wi arm aeth | δε (e *veniens autem*, d *intrans autem*, c *cum venisset autem*): it^pler vg *et cum* (a *cumque*) *venisset* (q *pervenisset*) ... A om | ουκ αφηκεν etc: ℵ ουδενα αφηκ. συνεισελθειν αυτω | τινα (L ουδενα, 69. post αφηκ.) συν αυτω (D σ. αυτ. τινα, it^pler vg *secum quemquam*, l *sec. intrar. quemq.*, e *sec. aliquos*) c. BC*DLX 33. 69. (124. 346. τινα συνελθ. αυτω) sah cop aeth, item syr^sch et p et ^hr ... ς ουδενα c. AC^3EHKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr^cu go arm (:: Mc ουδενα μετ αυτου) | ιωαννην (BD -ανην) και ιακω. c. BCDEFHKMRUVΓΔΠ al^125 fere a b c e f l q for san tol syr^p et ^hr ... ς (= Gb Sz) ιακω. και ιωανν. (:: ut Mc lectione tantum non fluct) cum ℵALSXΛ 33. al mu vg (ff^2. g^1. 2. ut vdtr) sah cop syr^cu et sch go arm aeth. Cf et. Ir^int 151: *Nullum enim*, inquit, *permisit intrare nisi Petrum et Iacobum et patrem et matrem puellae.* Quibus verbis e Gnosticorum sententia praemissa sunt: „quintus autem ingressus dominus ad mortuam puellam suscitavit eam." Unde sequitur Gnosticos hunc locum absque Iohannis mentione legisse; ut enim numerum quinquenarium, quo maxime delectabantur, efficerent, ipsum dominum quinto loco numerarunt. | της παιδος: D του κορασιου

τέρα. 52 ἔκλαιον δὲ πάντεσ καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν·
μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ κατεγέλων
αὐτοῦ, εἰδότεσ ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸσ δὲ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ
αὐτῆσ ἐφώνησεν λέγων· ἡ παῖσ, ἐγείρου. 55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
πνεῦμα αὐτῆσ, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆ-
ναι φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖσ αὐτῆσ· ὁ δὲ παρήγγειλεν
αὐτοῖσ μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονόσ.

IX.

1 $^{86.\ 2}$ Συνκαλεσάμενοσ δὲ τοὺσ δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖσ δύνα- 1–6 Mc 6, 7–13 Mt 10, 1. 5 ss

---

52. ο δε: R 33. 282. al^{2scri} syr^{cu} et ^{sch} (non item P nec ^{hr}) aeth add ῑς̄ | ουκ (:: ut Mc nexu paullo diverso) c. AEHKMRSUVΓΛΠ al plu b e vg (et. am fu for tol) syr$^{p\ mg}$ Or^{1,422} (περι ησ ειπεν· ουκ απεθανεν αλλα καθευδει) Amb$^{luc\ 1398}$... Gb' Ln ου γαρ (:: ut Mt) c. ℵBCDFLXΔ al^{25} fere a c f ff^{2} g$^{1.\ 2}$ l q em perus sah cop syr^{cu} et ^{sch} (et P sed γαρ c.*) et ^{hr} go arm Cyr$^{act\ 51}$ | απεθανεν: FLMX 1. 13. 22. 33. 64. 69. 76. 106. 121. 131. 209. c ff^{2} g$^{1.\ 2}$ vg (sed non am for em tol) sah cop syr^{cu} et P c.* (et in mg: „enim" „puella" non in omnibus exempll invenitur) syr^{hr} aeth Cyr^{act} Amb^{luc} add το κορασιον (:: ut Mt). Ceterum ad Mt 9, 24 pertinet quod Aug$^{cons\ 2,68}$ refert: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Mt: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas hebraeo more locutum esse Matthaeum" etc.

53. κατεγελων: D*KX -γελουν | ειδοτεσ: X ιδοντεσ

54. αυτοσ δε sine additamento (Gb' prob Schu) cum ℵBDLX 1. 118. 131. 209. it^{pler} vg (et. am fu for etc) syr^{cu} aeth ... ϛ add εκβαλων εξω (C* sah om; AKRSUΠ al plus^{20} f q em syr^{utr} et ^{hr} go post παντασ pon) παντασ και (al^{2} arm om και) :: e ll. pp. | Δ χεροσ | λεγων: 1. 118. 131. 209. om | εγειρου cum AEFHKMRSUVΓΔΛΠ al pler (:: quae forma nusquam simili auctoritate prae -ρε et -ραι utitur; solent formae -ρε et -ραι non commutari cum εγειρου. Ex usu Lucae etiam εγερθητι 7, 14 est) ... Ln εγειρε c. ℵBCDX 1. 33; item L 209. εγειραι :: cf ll. pp. Praeterea Epiph^{anc103} η παισ αναστηθι.

55. επεστρεψεν: D υπεστρ. | και ανεστη (M απεστη?) παραχρημα (ℵ^{a}): ℵ* om | διεταξεν: D επεταξεν | αυτη δοθ. cum ℵABCEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler it^{pler} vg sah cop go ... DR 1. 33. 69. 106. 124. 131. 209. al pauc a syr^{romn} arm aeth δοθ. αυτη :: ut Mc

56. και εξεστ. (a *obstupuerunt autem*, e *admirati sunt autem*) οι γον. αυτησ (syr^{cu} και οι γον. αυτ. εξεστ.): D c οι δε γονεισ αυτ. θεωρουντεσ (c om) εξεστ. | ο δε παρηγγειλεν (K* -γγελεν, K^{2} -γγελλεν): D παρηγγ. δε | μηδενι: D^{gr*} μηδε

IX, 1. Primum versum Ξ ter habet. | συνκ. (συνκ. c. ℵDR, cf et alibi; ϛ Ln

μιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσουσ θεραπεύειν.
2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺσ κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ
ἰᾶσθαι, 3 87. 2 καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μηδὲν αἴρετε εἰσ τὴν ὁδόν,
μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο
χιτῶνασ ἔχειν. 4 καὶ εἰσ ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ

Ti συγκ. ut ABCLΓΔΛΞΠ unc[8] etc) δε (C[3]HS[mg]Ξ[semel] al syr[cu] om δε): C[3] FHS[mg] al aliq (item evglstaria) c vg[six] syr[cu] et [sch] (et [hr] *Et tunc ille domin. Iesus convocavit*) add ο ῑς | τουσ δωδεκα (D ιβ′) c. ABDKMRSVΓΔΠ al[100] fere syr[cu] et [sch] Dial[828] (αναγινωσκω εκ του ευαγγελιου· συγκαλεσαμενοσ δε τουσ δωδεκα εδωκεν αυτοισ usque ιασθαι) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore de B) add μαθητασ αυτου (:: ut Mt) cum C[3]EFHU al mu b ff[2.] g[1.] l q ... ℵC*LXΛΞ[ter] 16. 33. 67. 69. 124. 254. 262. 346. 2[pe] icant a c e f vg (g[2.vid]) go cop syr[p] et [hr] arm aeth add αποστολουσ | εδωκεν: ℵ δεδωκεν | αυτοισ δυναμιν: B cop (non item sah) δυν. αυτ. | εξουσιαν: C vitiose -σιν | παντα τα δαιμ.: D πασαν (D[2] παντα, d *omne*) δαιμονιον ... syr[cu] *omnes spiritus et daemonia* | E νοσσουσ

2. ιασθαι (F 226* ιασασθ.) sine additam cum B syr[cu] Dial[828] (vide ante, totus locus συγκαλεσ. usq ιασθαι exscriptus legitur) ... Gb″ Ln add τουσ ασθενεισ cum ℵADLΞ al[5], item ς τουσ ασθενουντασ c. CXΓΔΛΠ unc[8] al pler; 407. 435. go praem παντασ, 20[ev] habet τουσ νοσουντασ, f *omnes infirmitates*; it[pler] vg habent *infirmos*, a *aegrotos*, nec aliter sah cop syr[utr] et [hr] etc

3. την: CXΔ 69. 254. al[2scri] om :: ut Mc | ραβδον cum ℵBC*DE*FLMΞ (X ραβδιον) 1. 11. 13. 22. 28. 33. 69. 106. al[30] fere it vg (et. d) sah cop[vid] syrr[omn] arm aeth Eus[luc169] (κατα μεν τον ματθ. χρυσου και αργυρου την κτησιν αυτοισ απηγορευε -- κατα δε τουσ λοιπουσ [i. e. Mc et Lc] και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοισ μητε ραβδον μητε πηραν etc) Tert[marc4,24] („Chr. autem nec virgam discipulis in viam ferre praescripsit", sed quaeritur utrum *virgam* an *peram* scripserit Tert; pro nexu enim — de LXX app dicit — *peram* videtur praestare) Cyr[luc230] Aug[cons2,71] („solet item quaeri quomodo Mt et Lc commemoraverint dixisse dominum ut nec virgam ferrent, cum dicat Mc: - *nisi virgam tantum*" etc) ... ς (= Gb Sz) ραβδουσ cum AC[3]E[2]HK SUVΓΔΛΠ al plu go :: ut Mt | πηραν (X al pauc πειραν): a b c e ff[2.] g[1.] l q add *neque calciamenta* (ff[2.] *-tum*); non item f g[2.] vg :: e Mt | ανα cum AC[3]DEHKMSUVΓΔΛΠ al pler syr[p] ... ℵBC*FLΞ 254. 48[ev] om, nec exprim it (contra d *ana* habet) vg (nec d) syr[cu] [sch] [hr] sah cop arm go | εχειν (d go): ℵ[a]FW[L] 33. 157. it vg syr[omn] sah (*neve sint super vos*) cop arm εχετε ... ℵ* om, nec exprim aeth

4. ην: MXΓ 1. al pauc δ'αν ... 61. 243. 259. al plus[10] om | οικιαν: 76. 106. 251. al pauc syr[p] πολιν η οικιαν :: cf Mt | μενετε: ℵ μινατε :: cf Mt | και εκειθεν (D κακειθεν): 38. c vg add μη. Similiter f mm sax cop pro και εκειθ. εξερχ. *donec exeatis*, aeth *et ne exeatis inde usquedum exiveritis*

ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 $^{88.2}$ καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶσ, ἐξερ-
χόμενοι ἀπὸ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν
ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰσ μαρτύριον ἐπ' αὐτούσ. 6 $^{89.8}$ ἐξερχόμενοι
δὲ διήρχοντο κατὰ τὰσ κώμασ εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντεσ
πανταχοῦ.
7 $^{90.2}$ Ἤκουσεν δὲ Ἡρώδησ ὁ τετραάρχησ τὰ γινόμενα πάντα, 7–9 Mc 6, 14–16 Mt 14, 1 s

---

5. αν cum ℵABDKLUΛΠ al permu ... ς Ti εαν c. CEFHMSVXΓΔΞ al^{70} fere | δεχωνται (Gb'') cum ℵABC*KLMUΞΠ al^{15} fere go ... ς δεξωνται cum C^{3} DEFSVXΔ al plu (it vg *receperint*) :: cf ll. pp., item HΓΛ al^{20} fere δεξονται | υμασ: sah add *neque audiverint vestra verba* :: e ll. pp. | απο cum ABCLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler ... ℵD 28. 6^{pe} 47^{ev} εκ, item it vg *de* (:: Mt εξω, substitutum εκ vel plane omissum). Praeterea 69. 124. 346. απο τησ οικιασ η απο τ. πολ. εκ., 33. απ. τ. πολ. η κωμησ εκεινησ :: cf Mt 10, 14 et 11 | και τ. κονιορτ. cum AC^{3}EFGHKMSUVΓΔ ΛΠ al longe pler b e ff^{2} g^{1} g$^{2 \cdot vid}$ l q vg go syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} Amb$^{luc\ 1398}$ ... ℵBC*DLXΞ 1. 33. 124. a c f sah cop arm aeth om και, hinc Ln [και] :: at ita et Mt et Mc lectione non fluct. Quibus ex ll. pp. omissum esse multo verisimilius est quam ex 10, 11 huc inlatum. Videtur omnino Lc utroq loc — alterum solus habet — και scripsisse. | απο (L 33. praem τον): DU al plus^{15} c vg (c d vg *pulverem pedum vestrorum*) sah cop syr^{cu} arm om :: cf ad Mt. Latini reliqui sic: *pulverem de pedibus vestris* f ff^{2} g^{1} Amb$^{luc\ 1398}$, *pulver. vestrum a pedib. vestris* e, *pulv. vestrum de pedibus* a b l; *pulverem vestrum* (sine additam) q | αποτινασσετε c. ℵB 1. 131. 157. ... ς Ln Ti αποτιναξατε (:: ut ll. pp.) cum ACLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler; D εκτειναξατε. Ponunt ante [και] τον κον. D c f :: e ll. pp. | επ αυτουσ cum ℵ^{ca}ABCDLX ΓΔΛΞΠ unc rell al pler, item *super* (*supra*) *illos* (*eos*) it^{pler} vg etc (syr^{sch} et ^{hr} ante εισ μαρτ. pon) ... ℵ^{cb}X al^{10} επ αυτοισ ... ℵ* 28. 69. 124. al^{10} fere a f syr^{cu} arm αυτοισ (:: ut Mc). Libere Tert$^{marc\ 4, 21}$ „iubet pulverem excutere de pedibus in eos a quibus excepti non fuissent, et hoc in testimonium mandat fieri."

6. εξερχ. δε: syr^{cu} et ^{sch} (non item ^{hr} et ^{p}) pers^{p} add *apostoli* (syr^{cu} add *eius*) | διηρχοντο: A add απο τησ πολεωσ εκεινησ | διηρχ. κατ. τασ (40. 237. a^{scr} al^{3} Dial^{829} om) κωμασ (X πολεισ, sah arm Dial^{829} πολεισ και κωμασ, b c l q syr^{cu} et ^{sch} *castella et civitates*): D κατα πολεισ και ηρχοντο (d *circa civitates transibant*), e *per castella pertransiebant*

7. ηκουσεν: D ακουσασ | ὁ: Δ om | τετρααρχησ cum ℵ^{a}(* om ο τετρ.) CΞ* cop. Cf ad Mt 14, 1, ubi ℵCZΔ, Lc 3, 1 et 19 ... ς Ln Ti τετραρχ. cum ABDLXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} sah etc | τα γινομενα (AX 1. 69. 346. al^{15} fere τ. γενομ., item b q *quaecumq. erant facta*) absque υπ αυτ. cum ℵBC*DLΞ 69. 157. 6^{pe} a b e ff^{2} l sah cop syr^{cu} arm ... ς (sed Gb^{00}) add υπ αυτου, Ln [υπ αυτ.] cum AC^{3}EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler c f g$^{1 \cdot 2}$ q vg go syr^{utr} aeth | παντα (it vg cop syr^{cu} et ^{sch} aeth

καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, 8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 εἶπεν δὲ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10–17 Mc 6, 30–44 Mt 14, 13–21 Io 6, 1–13
10 [91. 8] *Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν.* [92. 3] *καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά.* 11 *οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολού-*

---

ante *τα γινομ.* pon, non item sah syr^p arm go; 157. *απαντ.*): DΓ 235. f^scr tol om | *και διηπορει*: D *ηπορειτο* | B (non item D) *ιωανησ* | *ηγερθη* cum ℵBCLΞ al^10 fere ... ς Ti *εγηγερται* (EHXΓ al aliq *εγειγερτ.*) cum AXΓΔΛΠ unc^8 al pler :: ut Mc ... D *ανεστη* post *νεκρων*, eodem ordine c e *a mortuis resurrexit* | *εκ*: X al^6 *εκ των*, 13. 69. 124. 346. al pauc *απο των*

8. *υπο τινων*: 69. *αλλοι* | *ηλειασ* cum ℵBD (:: cf et. alibi) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ACLXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^vid | *αλλων*: LΞ 157. *υπο τινων* ... D *αλλοι* | *δε*: Ξ om | *τισ* cum (Schu commend vdtr) cum ℵB CLXΔΞ 1. 13. 33. y^scr al^14 go arm (Tert^marc4,21 *unum aliquem ex veterib. prophetis*) ... ς Ln *εισ* cum AΓΔΛΠ unc^8 al plu b c f ff^2. g^1. l q syr^cu aeth (sah cop syr^p ut vdtr certe) :: Mt 16, 14 Mc 8, 28 *ενα των προφ.* non fluct, nec magis *εισ* Mc 6, 15 fluct, nisi quod 33. textum Lucae intulit ... D 69. 346. a e syr^sch om | *ανεστη* (syr^cu add *a mortuis*): D *ηνεστη* ... Γ c^scr *εστιν*

9. *ειπεν δε* cum ℵBCDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. it (a c e *dixit autem*, b f ff^2. g^1. l q *ait autem*) sah cop ... ς *και ειπ.* cum AΓΔ ΛΠ unc^8 al pler vg (*et ait*) syr^cu et utr go aeth | *ηρωδησ* cum ℵACDE F^wGHKMSUVΓΔΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο ηρωδ.* cum BLXΞ 1. 33. 69. 118. 124. 157. al vix mu (:: ut Mc fluctuante quidem lectione; cf et. ad Mt) | *ιωαννην* (BD *-ανην*): CD praem *οτι*, item sah cop | *ακουω* cum ℵBC*LΞ al^6 vel^7 e f ff^2. l sah cop aeth ... ς praem *εγω* cum AC^2DXΓΔΛΠ unc^8 al pler b g^1. q vg go syr^p arm; item post *ακ.* add a c am for tol syr^cu et sch | *τοιαυτα*: DF^wLXΞ 69. 234. 299. 48^ev e syr^cu et sch sah *ταυτα* | *ιδ. αυτον*: D al pauc b l q go *αυτ. ιδ.* (D *ειδ.*)

10. *αυτω*: 13. 69. 124. 346. syr^sch *τω ιυ* | *οσα* (235. *παντα οσα*): ℵ sah cop *α* (:: Mc *παντα οσα*) | *εποιησαν* (ℵ^a; ℵ* *-σεν*): A add *και οσα εδιδαξαν* :: e Mc | *υπεχωρησεν* c. ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc^8 al pler ... D y^scr al pauc *ανεχωρ.* | *πολιν καλουμενην* c. ℵ^ca BLXΞ 33. sah cop ar^e; similiter D *κωμην καλουμενην* ... ς Ln *τοπον ερημον* (A 13. 69^treg 346. a^scr c^scr 253. 259. *ερημ. τοπ.*, 1. 131. 209. *τοπον* sine *ερημον*: Gb^0 *τοπ. ερημ.*) *πολεωσ* (ℵ* et cb 13. 69. 157. 346. g^scr it vg syr^cu et sch om: Gb^00) *καλουμενησ* (ℵ* et cb 13. 69. 157. 346. o^scr syr^cu et sch om, g^scr *-νην*, b c ff^2. g^1. 2. l q vg *quod* [ff^2. g^1. 2. vg *qui*] *est*, contra a e f *qui* [e *quod*] *vocabatur* [e *appelatur*, f *dicitur*]: Gb^00) cum ACΓΔΛΠ unc^8 al pler syr^p arm go aeth; ℵ* et cb al^4 syr^cu et sch sine *πολ. καλ.* similiterque it vg |

θησαν αὐτῷ, καὶ ἀποδεξάμενοσ αὐτοὺσ ἐλάλει αὐτοῖσ περὶ τῆσ
βασιλείασ τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺσ χρείαν ἔχοντασ θεραπείασ ἰᾶτο.
12 $^{93.1}$ ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντεσ δὲ οἱ δώδεκα
εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντεσ εἰσ τὰσ κύκλῳ
κώμασ καὶ ἀγροὺσ καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι

βηθσαιδα (L al pauc βιθσ., ℵ^{ca}D cop^{dz} βηδσ. [et. d *beds.*], a b l sah *bets.*, e ff$^{2.}$ *bess.*) -δα cum ℵ^{ca}BCDEGKMXΞΠ al plu it vg sah cop etc (it am -*da*, vg -*dae*) contra AF^{w}HLSUVΓΔΛ al plus^{50} go -δαν ... ℵ*et^{cb} 13. 69. 157. 346. syr^{cu} om. Tenemus igitur εισ πολ. καλουμ. βηθσ. c. ℵ^{ca}BLXΞ 33. sah cop (D); ς Ln εισ τοπ. ερημ. (1. etc ερημ. om, A etc post τοπ. pon) πολεωσ καλουμενησ βηθσ. cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth; it vg syr^{sch} *in locum desertum qui* (*quod*) *est* (*vocabatur* vel similiter) *Bethsaida* (*bets.*, *bess.*, -*da*, -*dae*); ℵ*et^{cb} al pauc syr^{cu} nil nisi εισ τοπ. (13. al post ερ.) ερημον (:: ut Mc); Gb^{0} τοπ. ερημ. et ^{00} πολ. καλουμενησ, ut supersit tantum εισ βηθσ. Locus Tert^{marc4,21} „pascit populum in solitudine, de pristino scilicet more" non continet quo lectio accuratius definiatur.

11. XΓ al mu γνωντεσ | αποδεξαμενοσ cum ℵBDLXΞ 1. 11. 13. 22. 33. 69. c^{scr} al^{10} ... ς δεξαμενοσ cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (:: Schu „αποδεξ. bene ap Lc qui unus hoc verbo usus est: 8, 40. Act 2, 41. 15, 4" etc. Nec solet δεξασθ. cum αποδεξ. commutari ut Lc 9, 51 Ioh 4, 45. Contra passim etiam alibi αποδεξ. displicuit.) | ελαλει (et. it vg *loquebatur*): ℵ ελαλησεν | περι: MU 13. 33. 69. al^{20} fere τα περι | θεραπειασ: D add αυτου παντασ | ιατο cum ℵABDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syrr ... CLΞ 13. 28. 33. 69. 124. al^{15} fere sah ιασατο

12. η δε (sah om δε): B ηδη (60. ηδη δε ap Mill et Wtst). Item f l *dies autem iam*, e *iam ubi dies coepit declinare* (:: cf ll.pp.) ... X (και ημερα) syr^{cu} και | προσελθ.: b f add *ad eum* (sed f post *duod. disc. eius*) | οι δωδεκα (a; e *illi duodecim*): U om; syr^{cu}et^{sch} *discipuli eius*; f ff$^{2.}$ l q *duodec. discip. eius*, c *discip. eius duodec.*, b g$^{1.}$ vg *duod. discip.* | ειπον cum ℵABDXΓΔΛΠ unc rell (C hiat) al omn^{vid} ... LΞ ειπαν | τον οχλον (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} 28. 127. 157. 300. 407. 435. al^{2scr} τουσ οχλουσ | πορευθεντ. cum ℵABCDLRΞ al^{10} fere (it vg *euntes*) ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) απελθοντεσ cum EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler | και αγρουσ cum ℵBEX 1. 13. 69. 131. 346. 435. go ... ς Ln Ti και τουσ αγρ. cum ACDGHKLMRSUVΓΔΛΞΠ al pler sah cop (:: in Mc est τουσ αγρ. κ. κωμασ, sed etiam ibi D και εισ τασ κωμ. substituit) | καταλυσ. και: l* om, item c*^{vid} nisi forte αγορασωσιν εαυτοισ βρωματ. (:: e Mc) pro καταλ. usq επισιτισμ. habuit; similiter f *emant sibi escas* pro καταλ. κ. ευρ. επισιτ. | και ευρ. επισιτισμον: go *et emant sibi escas*, g$^{1.}$ *et reficiant se* (sed *inveniant escas* pro καταλυσ.), syr^{cu} *vel ut inveniant sibi escas* ... D om | οτι ωδε (sah cop^{petr4} om) εν (Γ om) ερημ. τοπω εσμεν: syr^{cu} om, sed post ειπον αυτω add *in loco deserto nos sumus*

ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 *εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· δότε αὐτοῖσ*
φαγεῖν ὑμεῖσ. οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ
ἰχθύεσ δύο, εἰ μήτι πορευθέντεσ ἡμεῖσ ἀγοράσωμεν εἰσ πάντα τὸν
λαὸν τοῦτον βρώματα. 14 *ἦσαν δὲ ὡσεὶ ἄνδρεσ πεντακισχίλιοι.*
εἶπεν δὲ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺσ κλισίασ
ἀνὰ πεντήκοντα. 15 *καὶ ἐποίησαν οὕτωσ καὶ κατέκλιναν ἅπαντασ.*
16 *λαβὼν δὲ τοὺσ πέντε ἄρτουσ καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ, ἀναβλέψασ*
εἰσ τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺσ καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖσ

---

13. *προσ αυτουσ*: ℵLΞ 124. *αυτοισ*, c (*αυτοσ*?) *ipse* (*verum ipse ait*) ... c add *ο ι̅ς̅*, item f ff$^{2.}$ syr^{cu} et ^{sch} | *αυτοισ*: V al pauc *αυτουσ* | *υμεισ* post *φαγ.* cum B b l* ... ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ (hi^{3} omnino vdtr) vg syr^{cu} ante *δοτε*, a c plane om, 74. 243. 7^{pe} post *δοτε* ... ς ante *φαγ.* (:: at ita et Mt et Mc, apud quos nemo nostrum ordinem verborum habet, unus D *δοτ. υμ. φαγ. αυτ.*) cum ℵACDLRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler e f l^{2} q sah cop go syr^{utr} al Amb$^{luc\,1399}$ et ^{1401} | *ειπαν* cum ℵBCDLΞ 33. 124. ... ς *ειπον* cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn. Praeterea add *αυτω* sah syr^{cu} go aeth | *πλειον*: DΓ 1. 131. *πλεον* ... ℵ* *πλειονεσ* (omisso *η* quod sequitur), F^{W}M al^{3} *πλειουσ* | *πεντε* (C *επτα*, sed infra *πεντ.*) post *αρτ.* cum ℵ*B ... ς Ln Ti ante *αρτοι* (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{c}ACDLR XΓΔΛΞΠ al omn^{vid} it vg etc | *δυο* post *ιχθυεσ* (M *-υασ*) cum ℵABCF^{W} XΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a sah cop go aeth ... ς (= Gb Sz) ante *ιχθυεσ* (:: ut ll. pp.) cum DLRΞ al mu it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} arm | *ει* (U *η*) *μητι*: Λ 1. 131. 262. *ει μη* | *ημεισ* (ff$^{2.}$ blanch q cop^{dz} om) hoc loco e: D 157. a b c f ff$^{2.}$ sab g$^{1.2.}$ l vg go (al) Amb^{luc} ante *πορευθ.* pon | *αγορασωμεν*: 1. 11. 22. 157. al plus^{40} *-σομεν* | *παντα*: M al pauc *απαντα* | *βρωματα*: 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} ante *εισ* pon

14. *δε* cum ℵ* et ^{cb}L a e g$^{1.2.}$ vg cop (:: vdbatur vitandum *δε* toties repetitum, *γαρ* vero aptissimum) ... ς Ln Ti *γαρ* cum ℵ^{ca}ABCDRXΓΔΛ ΞΠ unc rell al omn^{vid} b c f ff$^{2.}$ l q sah (ut restituendum Schwarzio vdtr) syr^{cu} et ^{utr} etc | *ωσει* pri (D *ωσ*): D 1. 131. 218. i^{cant} a e f post *ανδρ.* pon ... q syr^{cu} om | *κλισιασ*: arm *κλισ. κλισ.*, similiter syr^{cu} *quinquaginta quinquaginta homines in discubitu* | *ανα* cum AEGHKMSU VXΓΔΛΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth ... ℵBCDLRΞ 33. 157. a (omnino vdtr) e sah Or^{3,467} *ωσει ανα*, hinc Ti^{synops} *ωσει ανα*, Ln [*ωσει*] *ανα* :: at vdtr propter Marci *κατα εκατον κ. κατ. πεντηκοντ.* invectum

15. *ουτωσ*: ita (non *ουτω*) unc omn al plu: V om, 240. 244. om *κ. εποι. ουτ.* | *και κατεκλ. απαντασ* (e f vg *et discumbere* [e *rec.*] *fecerunt omnes*): a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg^{cdd} (ap Ln) *et discubuerunt* (a *rec.*) *omnes* (q om), item (*et ita discubuerunt et fecerunt omnes* singulis perturbatis) g$^{2.}$ ... DX om | *κατεκλιν.* cum ℵBLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 346. ... ς Ln Ti *ανεκλιναν* cum ACRΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *απαντασ* cum ABCΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler ... ℵLΞ 13. 33. al pauc *πανтασ*, 1. 131. *αυτουσ*

16. *ουρανον*: D add *προσηυξατο και* | *ευλογησεν* cum ℵBCDRXΔΛΞΠ unc^{8}

μαθηταῖσ παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. 17 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν
πάντεσ, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖσ κλασμάτων, κόφινοι
δώδεκα. 18—22
18 $^{94.\ 1}$ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ Mt 16, 13—23 Mc 8, 27—33 (Io 6, 68 ss)
μόνασ συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺσ λέγων·
τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι; 19 οἱ δὲ ἀποκριθέντεσ εἶπαν·

al pler Epiph^{marc313} ... AF^{w}Γ 33. al^{10} fere Epiph^{marc327bis} (et σχόλ. et ἔλεγχ.) ηυλογησεν (Or^{3,510} vide ad Mc 6, 41) | αυτουσ cum ABCL RΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler c e f vg syr^{p}: D a b ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l q syr^{cu} Epiph marc313 et bis 327 επ αυτουσ ... ℵD syr^{sch} arm aeth om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) | και κατεκλασεν: D om | τοισ μαθηταισ (et. a b f ff$^{2.}$ q go cop arm): LRΞ 13. 33. 69. 124. 346. i^{cant} c e l (g$^{1.\ 2.}$ vid) vg sah syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p}$ c.* aeth add αυτου | παραθειναι (X al^{6} -θηναι) cum ℵBCX 1. al^{15} fere (69. παρατεθηναι) ... ς Ln παρατιθεναι cum ADLRΓΔΛΞΠ unc^{8} al longe plu | τω οχλω (et. e ff$^{2.}$ l sah arm go aeth): D a b c f g$^{1.\ 2.\ vid}$ q vg cop syr$^{cu\ et\ utr}$ τοισ οχλοισ

17. παντεσ: 13. 69. 124. 242. 346. c^{scr} f g$^{2.\ vid}$ vg syr$^{cu\ et\ sch}$ post εφαγον pon (:: ut Mc et Mt) ... a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q om | ηρθη: s (item sah cop syrr al) ηραν (:: ut ll. pp.) | το περισσευσαν (al pauc -σσευον :: ut Mt) αυτοισ (ℵ 218. των omisso αυτ., et. arm aeth om αυτ.): D 13. 346. το περισσευμα των (item 69. sed αυτοισ pro των), d *quod superavit fractamentorum*, e *reliqum fracturarum* :: cf Mt το περισσευον των κλ. | δωδεκα (D δεκαδυο): M 28. 157. 299. al^{10} fere syr^{cu} et ^{utr} arm ante κοφιν. (MΓ al κωφ.) | κλασματων coniunximus cum antecedd ut EM al; Ln Ti cum sqq, ut K al. Ceterum syr^{cu} add post δωδ. κοφ. ex Mt (et Mc) haec: και ησαν οι ανδρεσ οι φαγοντεσ τον αρτον ωσει πεντακισχιλ. χωρισ γυναικ. και παιδιων

18. εν τω: A om | αυτον: D sah^{münt} αυτουσ ... ℵ^{a} (sed rursus delet ℵ^{c}) add εν τοπω, item Γ εκει και | προσευχομενον: D a c e (non item b f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l q vg) syr^{cu} om | συνησαν (ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg *erant cum illo et discipuli*, c d *erant cum eo discipuli*, e *cum illo fuerunt disc.*, a *aderant illi discip. sui*, g$^{1.}$ l *erant autem cum illo et disc.*, b *erant autem et cum illo disc.*): B* (non item B^{2vdtr} et^{3}) 245. f συνηντησαν (f *occurrerunt*), 17^{ev} συνηχθησαν | οι μαθηται: MU 1. 13. 69. al^{20} fere a f sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth go add αυτου | επηρωτ. (X επερ.) αυτουσ: ℵX add ο ισ | οι οχλ. (sah cop ανθρωπ.) λεγουσ. ειναι cum ℵ*BLRΞ 1. 131. item sah cop ... ς Ln λεγουσ. οι οχλ. (A al^{5} e g$^{1.}$ οι ανθρωποι, item Dial^{829} :: e ll. pp.) ειναι (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{c}ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c (it^{pler} vg go *dicunt esse turbae*) syr^{cu} et ^{utr}. Dial^{829} sic: εν τω εναγγ. λεγει ο χσ· τινα με λεγ. οι ανθρωπ. τον υιον του ανθρωπου :: cf Mt

19. ειπαν cum ℵBD ... ς ειπον cum ACLRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al omn^{vid} | οι δε αποκριθ. (sah om) ειπαν: syr^{cu} *dixerunt ei*, praeterea pergunt sah οι μεν λεγουσιν, syr^{p} c.* οι μεν, syr^{sch} *sunt qui dicant* ... Dial^{829} λεγουσιν οι μαθηται

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἡλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτησ
τισ τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με
λέγετε εἶναι; Πέτροσ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ.
21 $^{95.\,2}$ ὁ δὲ ἐπιτιμήσασ αὐτοῖσ παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,
24, 7 22 εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀπο-
δοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

---

19. BD ιωανην | ηλειαν cum BD (vv. 8 et 30 et. ℵ) :: cf inprimis ad 4, 25 sq ubi v. 26 -ει- tuentur ℵAB*DU^{2} (1, 17 et. L, Mt 27, 47 et. Δ) contra -ι- (sic) B^{3}LXΓΔΛΠ etc ... ς Ln Ti ηλιαν cum ℵACLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} | ηλειαν (ηλιαν): 1. 13. 69. 118. 124. 131. 251. 346. syr^{p} c.* add αλλοι (13. 69. al ετεροι) δε ιερεμιαν :: e Mt | αλλοι δε οτι usq ανεστη: D e η ενα των προφητων :: ut Mt ... syr^{cu} plane om

20. τινα με λεγ. ειναι: Dial^{829} nil nisi τινα | πετροσ δε (sah om) αποκριθεισ cum ℵBCLΞ 1. sah cop ... ς Ln αποκριθ. δε ο (ο cum ADKMR UXΠ etc; EGHSVΓΔΛ al^{50} fere om, hinc Gb^{0}) πετροσ (:: ut ll. pp.) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (b^{vid}, vox *autem*, nisi est *Simon*, non satis apparuit Blanchino) syr^{p} go arm aeth. Praeterea f g$^{1.}$ q *respondens autem Simon Petrus*, item omisso *autem* l vg, e Dial^{829} *respondens Petrus* et αποκριθεισ πετροσ, c (et ff$^{2.\,vid}$) Amb$^{luc\,1405}$ *respondit Simon Petr.* (pergens *et dixit*, sed Amb haec om), syr^{sch} *respondit Simon* (pergens *et dixit*), syr^{cu} *Simon Cephas respondit* (perg *et dix. ei*) | τον (Δ om) $\overline{χν}$ (D 28. e add υιον, Or$^{3,\,532cod}$ υιον pro $\overline{χν}$) του θεου: f l go sax *tu es christus filius dei* (l add *vivi*); syr^{cu} *tu es christus*, similiterque a Dial^{829} nil nisi *christum*, χριστον; cop *tu* (cop dz add *es*) *christus deus* (sed sah *tu es christus dei*). Cf Or$^{3,\,533sq}$ και γαρ μακαριζεται (ap Mt) ουκ επι τω ειρηκεναι· συ ει ο $\overline{χς}$, μονον, αλλα μετα τησ προσθηκησ, τησ· ο υιοσ του θεου του ζωντοσ. οι γουν αναγραψαντεσ μαρκοσ και λουκασ αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο $\overline{χς}$, και μη προσθεντεσ το παρα τω ματθαιω κειμενον (i. e. ο υι. του θεου τ. ζωντοσ, ut in promptu est), ουκ ανεγραψαν τον επι τω ειρημενω μακαρισμον και την μετα τον μακαρισμον ευλογιαν, λεγουσαν το· συ ει πετροσ κτλ. Item Cyr^{luc234} λεγων· τον $\overline{χν}$ του θεου· ου γαρ τοι φησιν απλωσ $\overline{χν}$ αυτον ειναι, του θεου τον $\overline{χν}$ δε μαλλον· etc

21. παρηγγειλεν: MX -γγελεν ... KΠ 28. 209. p^{scri} al^{5} syr^{p} c.* aeth add αυτοισ | λεγειν cum ℵABCDKLMΞΠ al plus^{30} Or^{3,532} ... ς (=Gb) Ti ειπειν cum RXΓΔΛ unc^{7} al plu (:: Mc λεγωσιν, Mt ειπωσιν)

22. ειπων: Epiph$^{marc\,313}$ et ^{327} λεγων (omisso οτι seq; quae praecedunt non affert) | οτι etc (ℵ^{c}): ℵ* οτι τ. υι. του ανθρ. δει | απο: D 1. υπο :: cf Mc | τ. πρεσβυτ. κ. αρχιερεων: 69. 124. 346. al pauc g$^{1.}$ q arm Or$^{2,\,496}$ (certe vdtr huc spectare) τ. αρχ. κ. (69. add των) πρεσβ. | κ. γραμμ.: syr^{cu} Tert$^{marc\,4,\,21}$ ante κ. αρχιερ. pon ... 1. 131. 209.

23 $^{96.\,2}$ Ἔλεγεν δὲ πρὸσ πάντασ· εἴ τισ θέλει ὀπίσω μου ἔρχε- 23—27 Mt 16, 24—28
σθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ’ Mc 8, 34—9, 1
ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 24 ὃσ γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃσ δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

Or^{2,496} om | τη τριτ. ημερα (*tertia die* f g$^{1.2.}$ vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} go arm aeth, Or^{2,496}): D a b c e ff$^{2.}$ l q Dial^{857} Epiph$^{marc\,313}$ et ^{327}. Tert$^{marc\,4,21}$ μεθ (Epiph^{marc} μετα) ημερασ τρεισ (Epiph^{marc} τρ. ημερ.) (ff$^{2.}$ l q *post tres dies*, b *post dies tres*; c e *post triduum*, a Tert *post tertium diem*) :: ut Mc | εγερθηναι (:: ita et. Mt) cum ℵBEFW^{w2}G HLMRSUVXΓΔΛΞ al longe plu Epiph$^{marc\,bis}$ (item in ελεγχ. ις′ τί δὲ τὸ ἐγερθὲν ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πεπονθὸσ etc) ... Gb′ Ln Ti αναστηναι (:: ita et. Mc) c. ACDF^{w*}KΠ 1. 69* 118. 131. 157. al^{20} fere Or^{2,496} Dial^{857}. Cf huc et. Iust$^{tr\,51}$ αυτοσ λεγων οτι εγγυσ εστιν η βασ. των ουρ. και οτι δει αυτον πολλα παθ. απο τ. γραμμ. κ. φαρι. κ. σταυρωθηναι (σταυρ. et. Dial^{857}) κ. τη τρι. ημερ. αναστηναι etc. Praeterea $^{tr\,76}$ et ^{100} vide ad Mc 8, 31. Thaum^{4} λεγοντοσ· δει τον υι. του ανθρ. πολλ. παθ. κ. αποκτανθ. και τη τρι. ημ. αναστην. εκ νεκρ. Cf et. Lc 24, 7 et 46

23. προσ παντασ: syr^{cu} om | ερχεσθαι cum ℵ*ABC*DKLΞΠ al fere^{25} Or^{1,281} ... ς (= Gb) ελθειν (:: e Mt) cum ℵ^{a}C^{3}RXΓΔΛ unc^{7} (M ante οπισω) al plu | αρνησασθω cum ℵAB^{3} (et ^{iam2}?) DKLΞΠ al^{10} fere Or^{1,281} ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) απαρνησασθω (:: ut ll. pp.) cum B* CRXΓΔΛ unc^{7} al pler | και αρατ. τον σταυρ. αυτου (et. Or^{1,281}): D a l om, hinc Gb^{0}, Schu „hab. Mt et Mc“) | καθ ημεραν cum ℵ*et^{cb} vel ^{ca}ABKLMRΞΠ 1. 13. 33. 69. 72. 124. 131. al f g$^{1.2.}$ vg (et. am em for fu al; tol post ακολουθ. μοι pon) sah cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c.* go arm (aeth ante ακολουθ. μοι pon) cdd^{vet} ap Hier (ep ad Principiam 1, 949: „dominus iuxta antiqua exemplaria“) et Hier^{7,65} (in Mt 10, 38sq „in alio evglio scribitur: *Qui non accipit crucem suam quotidie*“); vide post et. Chr^{7,709} ... Gb^{00} Sz Ln om cum ℵ^{ca} vel ^{a} CDEF^{w}GHSUVX ΓΔΛ al^{120} fere (72^{mg} εν αλλω το καθ ημερ. ουκ ην) a b c e ff$^{2.}$ l q (vg cod ap Gb) sax syr$^{p\,mg}$ („non in omnibus exx invenitur“) Or^{1,281} (ακουε γαρ λουκα λεγοντοσ) (Chr^{7,709} praecedentibus his: ακολουθειν τω χ̅ω̅, τουτεστιν παντα τα παρ αυτου κελευομενα ποιειν, προσ σφαγασ ειναι ετοιμον και θανατον καθημερινον, unde concludi possit a Chrys lectum esse καθ ημεραν. At nec unde illa verba ει τισ θελει etc sumpserit perspicuum est.) :: multo minus ex 1 Co 15, 21 invectum quam ad modum ll. pp. omissum vdtr | E*KLRΓ al mu ακολουθητω

24. εαν c. ℵCGH^{2}RSUVXΓΔΛΞ al plu (16 enim solus Scri. indicavit) ... ς Ln αν cum ABDEKLMΠ al mu αν | θελῃ: HΓΛ al mu θελει | τ. ψυχ. αυτ. pri: Or^{1,281} την εαυτου (omisso in cod. ψυχ. ut testantur editores) | απολεσει: X 1. al$^{3\,scri}$ -λεσῃ | απολεσῃ: XΛ al mu -λεσει | την ψυχ. αυτου (K εαυτ.) sec: F^{w} τ. αυτ. ψυχ.

ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος
κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;
26 97.2 ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐ-
τοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27 98.2 λέγω δὲ
ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται
θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

---

24. *ουτοσ* (et. b e $g^{1.}$ q cop syr^{utr} $Or^{2,282}$): ΚΠ 63. 116. 253. *αυτοσ* (Schu „a Lc usu non alienum") ... 56. a c f $ff^{2.}$ $g^{2.\,vid}$ l vg go sah syr^{cu} arm aeth $Tert^{marc\,4,21}$ om

25. *γαρ*: X om | *ωφελειται* (ΓΔ al *οφελ.*) *ανθρωποσ*: ℵCD *ωφελει ανθρωποσ* (D^2 *-ποσ*, sed D^* *-πον*). Latini: *quid prode est* (c f *prodest*) *homini* a b c d e f l; *quid proficit homo* $ff^{2.}$ $g^{1.2.}$ vg | *κερδησασ* et *απολεσασ η ζημιωθεισ*: D *κερδησαι* (D^2 *εαν κερδηση*) et *απολεσαι η ζημιωθηναι* (D^2 *απολεση η ζημιωθη*). Latini: *si lucretur - perdat et* (*aut* $ff^{2.}$) *detrim. faciat* b f $ff^{2.}$ $g^{1.}$ q vg; *si lucrum fecerit - perdat aut damnum faciat* e; *lucrari* (c *lucrum facere*) - *perdere aut iacturam* (*damnum* c) *facere* a c; *lucrari - perdere et iactum pati* d, *lucri facere - perdere* (omissis rell) Cyp^{323} ... syr^{cu} aeth om (ut Cyp) *η ζημιωθ.*

26. *αν* cum ℵABDRXΓΔΛΞΠ unc^7 al plu ... CLM al mu *εαν* | *με* (et. $Or^{1,296}$): D $Or^{1,298}$ *εμε*. Praeterea syr^{cu} add *coram hominibus* | *και*: go *η* | *τουσ εμουσ λογουσ* (:: ut Mc) cum ℵABCLRXΓΔΛΞΠ al omn^{vid} it^{pl} vg sah cop syr^{utr} arm aeth go $Or^{1,296}$ ... Ti *τουσ εμουσ* (sine *λογ.*) c. D a e l syr^{cu} $Or^{1,298}$ (sed praecedit *ουτε επαισχυντεον αυτον η τουσ λογουσ αυτου*. Paullo post vero *και ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *δε ποτε υπεμεινε σταυρον - και οι μιμηται δε αυτου αισχυνησ καταφρονουντεσ* etc) | *αυτου και*: i^{cant*} $syr^{cu\,et\,sch}$ om, item $Eus^{luc\,172}$ (*οτι επαισχυνθησεται τον επαισχυνθεντα αυτον, οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ, εξησ επισυναπτει φασκων· εισι τινεσ των ωδε εστωτων*) | *τ. πατροσ* (et. $Or^{1,296\,et\,298}$ $Or^{int\,4,537\,bis}$ $Eus^{luc\,172}$): D 65. 125* sah cop $syr^{cu\,et\,sch}$ aeth add *αυτου* | *αγγελων*: sah cop $syr^{cu\,et\,sch}$ aeth add *αυτου*

27. *αληθωσ*: KMRΠ al $plus^{10}$ add *οτι*, item EG etc post *αληθ.* interpg, eodemque modo conjungunt a b c (hi^3 et vg *dico autem vobis vere*:) e (*veritatem autem dico vobis*) go sah cop $syr^{cu\,et\,utr}$ ... D *οτι αληθωσ*, item *αληθ.* cum *εισιν* conjgunt ADHLSUΔΛ al f (*dico autem vobis· vere*) am, item $Or^{4,366}$ (*του δε λουκα· αληθωσ εισι τινεσ των ωδε εστωτων* etc) | *αυτου* (Gb') cum ℵBLΞ 1. $Cyr^{cat\,ox\,77}$ (*λεγω δε υμιν, φησιν, εισι τινεσ των αυτου εστηκ.* Eadem $Cyr^{luc\,237}$ sed *ωδε* pro *αυτου*) ... ς Ln *ωδε* (:: ut Mt et Mc) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^9 al pler $Or^{4,366}$ $Eus^{luc\,172}$ $Caes^{135}$ | *εστηκοτων* cum ℵBLRUXΓΞ al mu $Cyr^{cat\,ox}$ ... Gb Sz Ln Ti *εστωτων* cum ACDEFGHKMPSVΔΛΠ al $plus^{100}$ $Or^{4,366}$ $Eus^{luc\,172}$ $Caes^{135}$ (:: hoc Mt, illud Mc) | *οι*: AKΠ al^{10} fere Or Caes *οιτινεσ* :: e ll. pp. | *γευσωνται* cum ℵABCDEFKLMPSUVXΔΞΠ al^{100} fere $Cyr^{cat\,ox}$ ... ς (= Gb Sz) *γευσονται* cum GHRΓΛ al mu $Or^{4,366}$ (omisso *μη*.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺσ λόγουσ τούτουσ, ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, 28–36 Mt 17, 1–8 Mc 9, 2–8
καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰσ τὸ
ὄροσ προσεύξασθαι. 29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ
εἶδοσ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸσ αὐτοῦ λευκὸσ
ἐξαστράπτων. 30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινεσ

Cf et.^{3,555}) Caes. Similiter fluct ll. pp. (it vg ubique *gustabunt*) | *την βασ. του θεου* (al^{3} add *εληλυθυιαν εν δυναμει* :: e Mc): syr^{cu} *regnum dei veniens in gloria* ... D Or^{4,366} (praecedit *του δε λουκα*) *τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου* (:: cf Mt)

28. *εγενετο*: P *-νοντο* | *ωσει*: HLMΓ al plus^{20} *ωσ* | *και παραλαβ.* c. ℵ^{c}AC DEFGKLMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn fere c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg (et. am em tol) syr^{cu} ... ℵ*BH 28. a b g$^{1.}$ l for go sah cop syr^{utr} arm aeth om *και*, hinc Ln [*και*] (:: utraque constructio frequens, neutra fluctuare solet. Tamen passim *και* a nonnullis abiectum, ut 5, 12) | *πετρον* cum unc omn al plu ... ς (= Gb Sz) *τον πετρ.* cum (G$^{mg\ eccles}$) minusc non ita mu :: e ll. pp. | *ιωανν.* (BD *-ανην*) *κ. ιακω.* cum ℵABC*EGHKPRSU VΓΔΛΠ al longe plu a b c e f g$^{2.}$ l q fu for tol sah syr^{p} ... C^{3}DLMXΞ 33. 157. al plus^{15} ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg (et. am em) cop syr$^{cu\ et\ sch}$ go arm aeth *ιακω. κ. ιωανν.* (:: ut ll. pp.) | *ανεβη*: G al (inprimis evglstaria) praem *και*. G$^{mg\ eccles}$ sic: *τω καιρω παραλαμβανει ο ι̅ς̅ τον πετρ. και ιακ. και ιωα. και ανεβη* | *προσευξασθαι*: ℵ *προσευχεσθαι* ... L om

29. *εγενετο*: ℵ* om hoc loco sed habet ante *ετερον*, ℵ^{c} suppl h. l. sed non delet ante *ετερον*. Eodem modo a: *Et factum est – et facta est efigies* etc | *προσευχεσθαι* (L 33. post *αυτον* pon): ℵ* 1. *προσευξασθ.* | *το ειδοσ*: D Or^{4,447} *η ιδεα*. Latini sic: *efigies* a, *figura* e, *species* b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg, *aspectus* Arn (sequitur *vultus eius* a c d e f g$^{1.2.}$ l vg Arn; *aspectus eius* b ff$^{2.}$) | *ετερον* (Or *ετερα*) *και* (syr^{p} c.* arm Or add *ηλλοιωθη*): D sah cop *ηλλοιωθη και*. Latini, postquam praecessit: *et factum est dum orat* (*cum oraret* d, *dum oraret* f mm) a d f mm, *et dum orat* b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q Arn, *et in orando* c e, sic pergunt: *facta est – altera* ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q mm, *et* (c om) *facta est – alia* a c, *visa est – altera* f, *facta est – commutata alia* e, *factus est aspectus vultus eius immutatus* Arn, *facta est – velut sol* l (in b excidit nonnihil); vg *et facta est dum oraret species vultus eius altera* | *ο ιματ. αυτου*: L om *αυτου* | *εξαστραπτων*: syr^{cu} add *ut nix*, e *ut nix* pro *εξαστρ.*

30. *συνελαλουν* (E* *συλλαλουν*, scripturus erat *συλλαλουντεσ?*) et. Epiph$^{marc\ 313\ et\ 327}$ (utroque loco: *και ιδου δυο ανδρεσ συνελαλουν αυτω, ηλιασ και μωυσησ εν δοξη*), at Tert$^{marc\ 4,22}$ (finem versus): „nam et si Marcion noluit eum (i. e. Moysen) colloquentem domino ostensum sed stantem, tamen et stans os ad os stabat et faciem ad faciem cum illo, inquit“ etc, ut videatur *συνεστησαν* vel simile quid pro *συνελαλουν* substitutum. Antea (initio cap. 22) habuit: „illum cum Moyse et Helia in secessu montis conspici pateris, quo-

ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας, 31 οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν
ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. 32 ὁ δὲ Πέτρος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶ-
δαν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
33 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ

---

rum destructor advenerat.“ Paullo post: „nunc et si praesentia illorum fuit necessaria, non utique in colloquio ostenderentur, quod familiaritatis indicium est, nec in consortio claritatis“, unde *συνελαλουν* etiam a Marcione receptum fuisse probabile fit. Vide et. quod sequitur: „Cum illis loqui qui eum fuerant locuti?“ | *οιτιν.* (C* *οι*) *ησαν*: D a Arn *ην δε*, item *erant autem* b c e f (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) l q vg ... syr^{cu} om, item (vide ante) Epiph$^{marc\ bis}$ | *μωυσησ* cum ℵBCDKLRXΔΠ al permu (vv et pp vide alibi; Or^{edd} modo *μωυσησ* modo *μωσησ*) ... ς *μωσησ* cum AEGHMPSUVΓΛ al plu | *ηλειασ* cum ℵBD ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ACLPRXΓΔΛΠ unc rell etc. Vide et. alibi.

31. *οι* (Or^{3,983} et ^{4,447}, f *qui visi sunt in glor. et dicebant*): D it^{pler} vg arm Arn Or^{1,690} et ^{3,559} om. Latini igitur pleriq: *erant* (a *erat*) *autem Moys. et Helias visi* (a *apparentes*) *in maiestate* (*in claritate* c, *in gloria* d e) | *οφθεντεσ*: C^{3}M al mu add *αυτω*. Epiph^{marc} (vide ante) om *οι οφθ.* (nec contradicit Tert$^{marc\ 4,22}$) | *εν* (A add *τη*) *δοξη*: ita et. Epiph^{marc} (vide ante); in *ἐλεγχ. ιζ'* „*αμφοτερουσ ηγαγε μεθ εαυτου εν τη ιδια αυτου δοξη*“ etc: a e *in gloriam* (at eiusmodi ex licentia loquendi haud rara, nec vdtr huc adhibendum quod Tert$^{marc\ 4,22\ fin}$ scribit „cum illo, inquit, non extra illum, in gloriam ipsius, nedum in conspectu“ etc) | *ελεγον* cum ℵABEGHKLRSUVXΓΔΛΠ al pler a go cop syr^{cu} aeth Or^{1,690} et^{3,983} et^{4,447} ... P sah praem *οι*, item C^{3}M al^{15} b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg arm Arn praem *και* ... C*D al^{10} c e syr^{sch} et P *ελεγ. δε*, hinc Ln *ελ.* [*δε*] | *ημελλεν* cum ℵAC ... ς Ln Ti *εμελλ.* cum BLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler (et. ap Or editum) ... D *μελλει* :: *ημελλ.* praestat quam *εμελλ.* edere quum Lc ubique pro testium auctoritate ita videatur scripsisse, licet nusquam desint qui *εμελλ.* habeant. Cf 7, 2. 10, 1. 19, 4. Act 12, 6. 16, 27. 27, 33 | *πληρουν*: z^{scr} *-ροιν* | *εν* (et. Or^{ubique}): D *εισ* (e om *εν ιερ.*). Pro *την εξοδον* etc aeth sic: *gloriam eius quam oporteat fieri in Hierosolyma et exitum eius quoque*

32. *διαγρηγ. δε* (et. a c e f go cop syr^{p} aeth, item sah^{vid} sed^{ed} *ουν* pro *δε*): 1. 131. 209. b ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et ^{sch} *και διαγρηγ.* | *ειδαν* (LR *ιδ.* ut edidi 1859) cum ℵLR ... ς Ln *ειδον* cum BEFGHMPSUΓΔΛ al plu, item ACDKVXΠ al mu *ιδον* | *τουσ* (28. add *συλλαλουντασ και*) *συνεστωτασ*: 1. om *τουσ*

33. *διαχωριζεσθαι*: D *-ρισθηναι* | *απ*: ΔΛ *υπ* | *ειπεν*: R *ελεγεν* ut vdtr | *ο πετρ.* cum ℵBCDKLMRXΔΞΠ al permu ... Gb' Ti *πετρ.* sine *ο* cum AEGHPSUVΓΛ al^{70} fere | *προσ* (Ξ om) *τον* $\overline{ιν}$: D *τω* $\overline{ιν}$ ... a b

ποιήσωμεν σκηνὰσ τρεῖσ, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἡλείᾳ,
μὴ εἰδὼσ ὃ λέγει. 34 *ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντοσ ἐγένετο νεφέλη καὶ*
ἐπεσκίαζεν αὐτούσ· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺσ εἰσ τὴν
νεφέλην. 35 *καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆσ νεφέλησ λέγουσα· οὗτόσ ἐστιν*
ὁ υἱόσ μου ὁ ἐκλελεγμένοσ, αὐτοῦ ἀκούετε. 36 *καὶ ἐν τῷ γενέσθαι* 2 Pe 1, 17
τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦσ μόνοσ. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

---

ff^{2} om | *επιστατα*: x 157. *διδασκαλε* | *ωδε*: c^{3} al^{10} praem *παντοτε* (:: cf 1 Thess 4, 17) | *και* (x *κα*, MU al^{20} fere l sah om; ff^{2} *si vis*, cop *et si vis*) *ποιησωμεν* et. Tert$^{marc\,4,22}$: ℵ al pauc *και ποιησομεν* ... D *θελεισ ποιησω* (d *vis facio*) :: similiter Mt | *σκη. τρεισ* cum ℵABCEG HMPRSUVXΓΔΛΠ al plu a b q go syr^{p} ... DF^{w}KLΞ al mu c e f ff^{2} l vg syr$^{cu\ et\ sch}$ sah cop arm aeth Tert^{marc} *τρεισ σκη.* (:: cf ll. pp.) | *μιαν σοι*: ℵ 1. 131. al pauc syr$^{cu\ et\ sch}$ *σοι μιαν* :: cf ll. pp. | *μωυ-* cum ℵBDKLRX etc ... ς *μω-* cum ACEF^{w}GHMPSUVΓΔΛΠ etc. Vide et. alibi. Item *-σει* cum ℵABCDEGLMVΠ al plu ... F^{w}HKPRSUXΓΔΛ al permu *-ση* | *μιαν* sec ante *μω.* cum unc omn (exc ℵ) al plu it vg sah cop syr^{p} go arm aeth ... ς (= Gb Sz) post *μω.* (:: ut ll. pp.) cum ℵ al mu syr$^{cu\ et\ sch}$ Tert^{marc} | *μιαν* tert ante *ηλεια*: 1. 131. al pauc syr$^{cu\ et\ sch}$ Tert^{marc} post *ηλ.* pon (:: ut ll. pp.) | *ηλεια* cum ABD ... ς Ln Ti *ηλια* cum ℵCLPR unc rell al omn | *ο λεγει* (et. Or^{3,560} et ^{562sqq} Tert^{marc}): D *α λεγ.*, al pauc *τι λεγ.*

34. *λεγοντοσ*: K al pauc *λαλουντοσ* | *επεσκιαζεν* cum ℵBL 47^{ev} x^{scr} al pauc a ... ς Ln *επεσκιασεν* cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} (:: ut Mt) | *εισελθ. αυτουσ* (c 157. 435. *αυτ. εισελθ.*) cum ℵBCL al pauc cop arm; ff^{2} g^{1} vg *intrantibus illis*; b f l q *et intrantibus illis* (tol *intr. autem illis*) ... ς Ln *εκεινουσ εισελθειν* (S *ελθ.*, al mu *εισελθ. εκειν.*) cum ADPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah go; item a *dum illi intrarent*, c e *cum illi introirent* (syr^{cu} *et cum vidissent eos ut intrarent in nubem timuerunt*; syr^{sch} *et timuerunt cum viderent Mosen et Heliam intrantes in nubem*

35. *εγενετο* (1. al^{10} fere ante *φω.*): D *ηλθεν* (:: ut Mc), syr^{cu} *audita est* ... K om | *λεγουσα*: 11. al pauc b c l om | *ο υι. μου* (et. Or^{3,983}): P *μου ο υι.* | *ο εκλελεγμ.* (Gb', Schu: „non alienum a Lc vdtr, cf 2, 15. 27. 8, 34 sqq. 22, 22") cum ℵBLΞ 274^{mg} (1. *ο εκλεκτοσ*) sah cop aeth$^{cod\ a}$, item (*electus*) a ff^{2} l gat syr$^{p\ mg}$ arm (aeth^{ro} *ο αγαπητοσ ο εκλελεγμ.*) ... ς Ln *ο αγαπητοσ* (:: ut ll. pp.) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c (*dilectissimus*) e f q vg go syr^{cu} (*ο υι. μου και ο αγαπ. μου*) syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ Epiph$^{marc\,313}$ et ^{328} Tert$^{marc\,4,22}$. Praeterea C^{3}DM al^{20} add *εν ω ευδοκησα* (D *ηυδ.*) :: ex Mt; cf et. 3, 22 cum ll. pp. | *αυτου ακουετε*: D c e *ακ. αυτ.* (:: cf ll. pp.)

36. *φωνην*: U *νεφελην* ... X add *ταυτην* | *ι̅σ̅* (Gb'') cum ℵABC*DEGHRSUV W^{a}ΓΛΠ al^{40} fere ... ς *ο ι̅σ̅* cum C^{3}KLMXΔ al plu | *και αυτοι* (et. Or^{3,983}): D e sah *αυτ. δε* | *ουδεν*: D 47. 239. 274. 433. om | *εωρακαν*:

37–43 Mt 17, 14–23 Mc 9, 14–29

37 99. 2 Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆσ ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ
τοῦ ὄρουσ συνήντησεν αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ. 38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ
τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι
ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενήσ μοί ἐστιν, 39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα
λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνησ κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ
ἀφροῦ, καὶ μόγισ ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν. 40 καὶ

εωρ- cum ℵABKL*MRSUΓΔΛΠ al plu ... Ti *εορ-* cum C(*et^{2})EGHL^{2}VW^{a} X 33. al mu. Item *-ρακαν* cum BC^{2}LX 47^{ev} 50^{ev} x^{scr} pparh 1^{pe*} ... ς Ln *-ρακασιν* cum ℵAC*EHKMRSUVW^{a}ΓΔΛ al plu Or^{3,983}; G a^{scr} al pauc *-ρακεισαν* ... D *εθεασαντο* (* *εθεασαν*). Ceterum it^{pler} vg *viderant*, d e *viderunt*; aeth add *et quod audiverant*

37. *τη εξησ* (f *illa*, sah *eodem die*, syr^{cu} *illa die iterum*) *ημερ.* cum ℵBLS 1. 69. i^{cant} (al^{vid}) q ... ς Ln Ti *εν τ. εξ. ημ.* cum ACEGHKMRUVW^{a}XΓ ΔΛΠ al pler c f vg ... D a b e ff$^{2.}$ l *δια τησ ημερασ, per diem* (conveniunt f sah syr^{cu}?) | *κατελθοντων* (69. *καταβαινοντ.*) *αυτων*: D *κατελθοντα αυτον* (d *descendente eo*) | *απο*: Γ *εκ* | *συνηντησεν* (R *-τησαν*) *αυτω* (a vg syr^{hr} *illis*, sed non am mt) *οχλ. πολυσ* (L *πολλυσ*): D *συνελθειν αυτω οχλον πολυν*

38. *ιδου* (syr$^{p et hr}$): syr^{cu} et ^{sch} om | *εβοησ.* c. ℵBCDL al^{6} (Schu „bene, *ἀναβοᾶν* non habet Lc." Quinquies Lc *βοαν*, Act 25, 24 *επιβοαν*. Mt 27, 46 *αναβοαν*.) ... ς Ti *ανεβοησ.* cum ARW^{a}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Latini (et. d) *exclamavit*) | *επιβλεψαι* (C *-ψε*) cum ABCGHKLMRSUVΓ ΔΠ al plu (sed GHKΠ al mu *-βλέψαι*, quemadmodum go *respicere*) ... ς Ln *επιβλεψον* cum ℵDEW^{a}XΛ al permu. Latini: *respice, aspice, respicias* (a), *adtende* (e); syr^{cu} et ^{hr} *miserere* | *μοι εστιν* (Gb'') cum ℵ ABCDLX 1. 28. 33. al^{20} fere a e go sah cop ... ς Ti *εστ. μοι* cum RW^{a} ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg arm

39. *ιδου*: ℵ fu syr^{cu} et ^{sch} om (item D, vide post) | *και ιδου πν. λαμβ.* (R *-βαννι*) *αυτ. κ. εξαιφν.* (AKLRW^{a} al *εξεφν.*) *κραζει*: D e *λαμβανει γαρ αυτον εξαιφν. πνευμα* (e *arripit enim illum spiritus immundus subito*), l *et ecce spir. adpraehendet illum subito* | *κραζει*: syr^{cu} aeth *proiicit eum* (quod cum D fere convenit et, nisi quod *κραζει* retinent, cum ℵ etc) | *και σπαρασσει* (1. *-ττει*): X *και ρησσει* ... ℵD 1. 118. 131. 166. i^{cant} it vg cop arm syr^{hier} praem (:: cf Mc) *και ρησσει* (ℵ *ρασσει*). Latini sic: *et elidit* (c *collidit*) *et dissipat eum cum spuma* (l* *eum spumat*, l^{2} *cum spumat*) b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg, *et concidit et discarpit illum cum spuma* a, *et collidit et dissipat et spumat* e. Item syr^{sch} *et stridet dentibus suis et lacerat* pro *και σπαρ. αυτ. μετα αφρ.* | *αυτον* sec: D e (vide ante) om | *μογισ* (L *μογγεισ*) cum ℵACD(L)W^{a}XΓΔΛΠ al pler ... BR al^{5} *μολισ* (Schu „recte ap Lc, immo in N. T.") | *συντριβον* (ℵ* *-βουν*, Γ al mu *-βων*): D *και συντριβει*. Item e *et confringit illum* omissis *και μογ. αποχ. απ αυτου*, item syr^{hr} *et crudeliter opprimit illum* pro *και μογισ* usq *συντρ. αυτ.*

ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθη-
σαν. 41 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστοσ καὶ διε-
στραμμένη, ἕωσ πότε ἔσομαι πρὸσ ὑμᾶσ καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσ-
άγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. 42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦσ τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐ-
τὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43 $^{100.\ 8}$ ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντεσ ἐπὶ τῇ 43–45 Mc 9, 30–32 Mt 17, 22 s
μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

$^{101.\ 2}$ Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷσ ἐποίει, εἶπεν

---

40. *μαθητων*: A* om | *εκβαλωσιν* cum ℵABCLRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλωσιν* cum minusc vix mu ... D *απαλλαξωσιν*. Libere syr^{cu} *et non poterant sanare eum et eiicere illud* pro *ινα* usq fin | *αυτο*: D al^{10} al fere *αυτον* (it vg *illum* praegresso *spirit.*) | *ηδυνηθησαν*: KΠ al *εδυνηθησαν*, c^{3} *ισχυσαν* (:: cf Mc). Cf huc Epiph$^{marc\,313\,et\,328}$ *εδεηθην των μαθ. σου. ειχε δε παρα το· ουκ ηδυνηθησαν εκβαλειν αυτο, και προσ αυτουσ· ω γεν. απιστ. εωσ ποτε ανεξομαι υμων;*

41. *αποκριθεισ δε*: haec c* om (suppl^{2}); e am* om *δε* | *απιστοσ*: D *-στε* | *και διεστραμμενη*: Epiph$^{marc\,313\,et\,328}$ Tert$^{marc\,4,\,23}$ om | EX 28. 69. 346. al pauc *εσωμαι* et *ανεξωμαι* | *εσομ. πρ. υμασ*: it^{pler} vg Tert$^{marc\,4,\,23}$ *ero apud* (d *ad*) *vos*, e *apud vos ero* ... ℵ *μεθ υμων εσομ.*, b gat sah cop *ero vobiscum* (:: Mc *πρ. υμ. εσομ.*, Mt *μεθ υμ. εσομ.*) | *και* (ante *ανεξομ.*): KXΠ al^{25} fere e tol sah syr$^{p\ mg}$ arm^{cdd} *εωσ* (e sah *και εωσ*) *ποτε* (tol *quamdiu et*) :: cf Mc. Tert$^{marc\,4,\,23}$ *quousque ero apud vos* omissis *κ. ανεξ. υμ.*, Epiph$^{marc\,313\,et\,328}$ *εωσ ποτε ανεξ. υμων* omissis *εωσ πο. εσομ. πρ. υμ.* | *προσαγαγε* (D *προσενεγκε*): ℵ^{c}LW^{a}XΞ 33. al pauc syr$^{cu\,et\,p}$ c.* aeth add *μοι* :: ex Mt | *ωδε* (a e l* *hoc*) hoc loco cum ℵBLXΞ 1. al mu it vg syr$^{sch\,et\,hr}$ arm aeth ... Gb Sz post *τον υι. σου* cum ACRW^{a}ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu go cop syr$^{cu\,et\,p}$ (:: cf Mt) ... D am perus om (:: ut Mc)

42. *ετι δε*: ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l vg syr^{sch} *et* (e *cum accederet autem* omisso *ετι*) | *προσερχομενου* (ℵ^{c}): ℵ* *προσευχ.* | *συνεσπαραξεν*: D 220. 300. z^{scr} 3^{pe} *συνεταραξεν* ... KΠ al plus^{10} c f cop syr$^{cu\,et\,sch\,et\,hr}$ aeth add *αυτον* | *τω πνευμ. τω ακαθαρτω* (c om *τω ακαθ.*): D e *τω ακαθ. πνευμ.* | *ιασατο* usq *απεδω. αυτον* (Λ om *αυτ.*): D e *αφηκεν αυτον και απεδωκεν τον παιδα* (e *illum*)

43. *εξεπλ. δε παντεσ*: D c e *παντ. δε εξεπλ.* (syr^{cu} *et omnes stupebant*, syr$^{sch\,et\,hr}$ *et stup. omnes*) | ℵCDMW^{a}XΔΛΞ etc *μεγαλιοτητι*, non item ABLΓΠ unc rell etc | *παντων δε* (6^{pe} *και εθαυμαζον επι* etc): s* c *πα. ουν*, ff$^{2.}$ q vg *omnibusque*, g$^{1.}$ *et mir. omnibus*; l *et in mirabilibus quae faciebat* pro *πα. δε θαυ.* usq *εποι.*; b om *δε* | *επι πασιν*: U om | *εποιει* cum ℵABCDLW^{a}Ξ 1. al plus^{10} it vg cop syr$^{cu\,et\,utr}$ ... ς (= Gb) *εποιησεν* cum EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler. Item absque *ο* $\overline{ις}$ cum ℵBDLΞ

πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· 44 θέσθε ὑμεῖσ εἰσ τὰ ὦτα ὑμῶν
τοὺσ λόγουσ τούτουσ· ὁ γὰρ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδο-
σθαι εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων. 45 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ
ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφο-
βοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματοσ τούτου.
46—48 Mc 9, 33-37 Mt 18, 1-15 46 $^{102.2}$ Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸσ ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ ἂν εἴη
μείζων αὐτῶν. 47 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἰδὼσ τὸν διαλογισμὸν τῆσ καρδίασ
αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοσ παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ᾽ ἑαυτῷ, 48 καὶ

---

1. 131. 157. 209. m^{scr} a b c e ff^{2} g^{1} g$^{2 \cdot vid}$ l (sed pergit *et dixit Iesus*) vg cop syr^{cu} arm ... ς (Gb^{0}) Ln (ex errore) add ο ις cum ACW^{a} XΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr^{sch} et ^{p} aeth. Praeterea post εποιει [ο ις] c e f ff^{2} (et. corrector. bibl. teste Wtst) go add *dixit ei* (e f go om) *Petrus: Domine quare* (c *propter quid*) *nos non potuimus eicere illud* (e ff^{2} *illum*, f *eum*)? *Quibus* (f *Ad ille*, go *At Iesus*) *dixit quoniam huiusmodi* (ff^{2} *eiusm.*) *orationibus* (ff^{2} *-one*) *et ieiuniis eicietur* (e *-citur*, ff^{2} *eicitur et ieiunio*) (f go *dixit: Hoc genus non exiet* [go *exit*] *nisi in* etc) :: cf ll. pp. | ειπεν: H add δε, item (omisso δε post παντ.) b, item (vide ante) c e f ff^{2} go, etiam cop^{dz} | αυτου: W^{a} c om

44. εισ τα ωτα, a b c e f ff^{2} l q *in auribus*: vg (item g$^{1.2}$?) aeth *in cordibus* | παραδιδοσθαι: 69. -διδεσθαι | ανθρωπων (76. 106. 251. syr^{p} add αμαρτωλων): v αμαρτωλων

45. παρακεκαλυμμενον: X παρακεκρυμμ., D κεκαλυμμ. | απ: M 127. υπ, 157. επ, 61^{mg} 69. 346. παρ | EHS* al aliq αισθονται | ερωτησαι cum ℵABEFGHLSUVW^{a}XΓΔΛΞ al pler ... Ln επερωτησαι (:: e Mc) cum CDKMΠ al^{12} fere | αυτον: 69. 124. al pauc ff^{2} vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (sed non am for tol peru) ante ερωτ. pon ... D e l q om | του ρηματοσ: F om

46. εισηλθ. δε (F om) διαλ. εν (H al pauc om) αυτοισ (E al pauc εαυτοισ): D om (excidit στίχοσ) | το: 1. 28. 131. 254. d^{scr} om. Cf huc Or^{3,596} κατα μεντοι τον λουκαν διαλογισμοσ εισ τουσ μαθ. ουκ αναβεβηκεν αλλ εισηλθε περι του· τισ αυτων ειη μειζων.

47. ειδωσ cum ℵBFKΛΠ al plus^{20} syr^{cu} et ^{utr} arm aeth ... 1. 131. γνουσ ... ς Ln Ti ιδων cum ACDEGHLMSUVW^{a}XΓΔΞ al plu it vg go cop Or^{3,597} (ατε εχων οφθαλμουσ διαλογισμουσ καρδιων βλεποντασ) :: cf 5, 22 et 6, 8 quorum locorum ratione hoc Lucae loco ειδωσ potius confirmatur quam suspectum redditur. Etiam 11, 17 graves testes pro ειδωσ substituerunt ιδων. Idem in Mt 12, 25 valet. Alibi vero etiam ειδωσ pro ιδων substitutum ut Mt 9, 4. Mc 12, 15 et 28. | τησ καρδιασ: D 346. post αυτων pon ... Γ 28. 235. c^{scr} l syr^{cu} om | παιδιου c. ℵAEFGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler ... BCD 28. c^{scr} 2^{pe} al^{8} Cyr$^{cat\ ox\ 79}$ παιδιον | αυτο: A 262. αυτον ... D a b e ff^{2} q om | παρ εαυτω (et. Or^{3,597}): D παρ εαυτον ... aeth *ante eos*

εἶπεν αὐτοῖσ· ὃσ ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃσ ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με·
ὁ γὰρ μικρότεροσ ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτόσ ἐστιν μέγασ.
49 $^{103.\ 8}$ Ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰωάννησ εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα $^{49-50}$ Mc 9, 38–40
ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν,
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. 50 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν Ἰησοῦσ·
μὴ κωλύετε· ὃσ γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν.

---

48. αυτοισ (f g$^{1.2.}$? vg syr^{utr} etc): D 157. a b c e ff$^{2.}$ l q syr^{cu} om | οσ εαν cum ℵABCXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or$^{3,597\,ter}$ ... Ln οσ αν DLΞ 33. 69. al pauc Cyr$^{cat\,ox\,79}$ | δεξηται: X -ξεται (et. ita editum Cyr^{luc243}, non item ^{cat}) | τουτ. το (Δ om) παιδ. (et. Or): D 1. 209. al pauc it (sed a om οσ εαν δεξηται usq εμε δεχεται· και) vg syr$^{cu\,et\,p}$ Cyr^{cat} $^{ox\,79}$ (sed$^{luc\,243}$ semel το παι. τουτ. semel τουτ. τ. παι.) τ. παιδ. τουτ. | οσ εαν εμε usq δεχεται: D 71. om (retinent igitur tantum και τον αποστ. με) | αν cum BKLUΞ 33. 69. al ... ς Ln Ti εαν cum ACEFGHMSVXΓΔΛΠ al plu ... ℵ om | δεξηται (Δ ante εμε): ℵX 69. (sed 69. pergit δεξηται τον απ. με) δεχεται | πασιν (et. Or^{3,597} et^{609} Cyp^{258} et^{305}): E syr^{cu} Cyp^{12} om | υπαρχων (et. Or Cyp^{258} et^{305}): D^{gr} (d *qui autem - est*) b Cyp^{12} om; syr^{cu} add *sicut hic puer* | εστιν (Gb'') cum ℵBCLXΞ 1. 33. al^{10} fere a b c f ff$^{2.}$ l g$^{1.2.\,vid}$ vg (sed b f l *maior est*) go (*fit*) cop (syr^{cu} εστιν non exprim) Or^{3,597} (add ανεγνωμεν δε και εν αλλοισ· και εσται μεγασ) et$^{609\,bis}$ ... ς εσται (H post μεγ. pon) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler e q (*maior erit*) syr^{utr} arm cdd ap Or^{3,597} Cyr$^{cat\,ox80}$ Cyp$^{12.258.305}$ :: cf Mc

49. αποκριθ. δε (syr$^{cu\,et\,sch}$ *et respond.*): C* om δε^{vid} | ο ιωανν. (BD -ανησ) cum ℵAC^{2}EFGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler ... Ln Ti om ὁ c. B(C*?)D 28. 69. 346. al^{5} fere | επιστατα (et. C^{2}): C*LΞ al pauc syr$^{p\,mg}$ (cop?) διδασκαλε :: e Mc | ειδομεν c. ℵBC^{2}DEFGHMSUΓ al plu ... A(C*?)KVX ΔΛΠ al ιδομεν (Λ ιδω.) ... L ιδαμεν, Ξ ειδαμεν | επι τω c. ACDΓΛΠ unc^{9} al pler ... ℵBLXΔΞ 1. 33. 61^{mg} 69. 131. 346. al^{5} cop (item *in nomine* it vg) εν τω :: at ita Mc lectione certa | εκβαλλοντα: VΔ al -αλοντα (sed V al ἀλοντα) | δαιμονια (Gb'' Sz) cum ℵABCDLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al plu ... ς τα δαιμ. cum H al mu^{vid} | εκωλυσαμεν cum ACDXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.2.\,vid}$ q vg ... ℵBLΞ a b e l εκωλυομεν :: praestat εκωλυσαμ. quum Marcum εκωλυομεν scripsisse testium auctoritas suadeat. At quum simili auctoritate εκωλυομ. etiam in Lc utatur, vix certo definiri potest utrum ipse scripserit. Non negligendum est quod hoc ipso versu iidem fere testes εν ex Mc pro επι adsumpsisse videntur. | μεθ ημων (:: vide Phryn Epitom. p. 353): F 28. 69. al^{4} ημιν (:: ut Mc); syr$^{cu\,et\,sch}$ *nobiscum post te.* Confuse Δ et δ ακολ. μ. ημ. εστιν (*sequitur nobiscum est*)

50. ειπ. δε cum ℵBCDLXΞ 1. 33. 124. 157. 346. a c e syr$^{p\,mg}$ (cop *Iesus vero dixit* :: ut Mc) ... ς Ti και ειπ. cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f g$^{1.2.\,vid}$ l q vg go syr$^{p\,txt}$ arm aeth (syr^{cu} et^{sch} sine copula) | προσ αυ-

51 104. 10 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰσ ἡμέρασ τῆσ
ἀναλήμψεωσ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸσ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήρισεν τοῦ
πορεύεσθαι εἰσ Ἰερουσαλήμ, 52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλουσ πρὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντεσ εἰσῆλθον εἰσ πόλιν Σαμαριτῶν,
ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· 53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσω-

τον: 13. 61^{mg} 69. 235. 254. al^{2scri} b c go syr^{sch} et $^{p\,mg}$ aeth πρ. αυτουσ ... D e tol* cop$^{petr 4}$ om | $\overline{ις}$ sine ὁ cum ℵ*B ... ς Ln Ti ο $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc rell al certe pler | μη κωλ. cum ℵABEGHKSUV ΓΔΛΞΠ al plu b c e l q g$^{1.2.vid}$ vg (et. am fu for ing peru etc) cop^{dz} syr^{cu} et ^{utr} go ... CDFLMX al aliq em tol (a f gat *sinite eum [illum] et nolite prohibere*) cop^{edd} arm add αυτον (X αυτουσ) :: e Mc | οσ γαρ: LΞ 33. al^{10} cop syr^{p} c.* (sed ^{mg} „non in omnibus exx. est") praem ου γαρ εστιν καθ υμων | ουκ: X om | καθ υμ. υπερ υμ. cum ℵ^{cb}BCDK LMΞΠ al plus^{25} it vg go cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth ... ℵ*AXΔ al κα. ὑμων υπ. ημων, al pauc κα. ημ. υπ. υμων ... ς (= Gb Sz) κα. ημων υπ. ημων (:: ut in Mc recepimus) cum ℵ^{ca}EFGHSUVΓΛ al permu | εστιν: a b c e l (non idem f g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ q vg) go add (:: libere ex Mc) *nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo* (a b add insuper *et poterit male loqui de me*)

51. συμπληρ. ℵABCLXΓΛΞΠ unc^{8} etc: KΔ al pauc συνπλ. ... D πληρουσθαι | τησ: Δ om | αναλημψεωσ cum ℵABCDLXΞ (et. cop similiter αναλυμψισ) ... ς αναληψεωσ cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} | αυτου pri (ℵ^{c}): ℵ* om | αυτου sec cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn it (exc c) vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth go ... BLΞ 1. 239. c om, hinc Ln [αυτ.] | εστηρισεν cum BCLVXΞ 33. al pauc (:: eadem forma Iudic 19, 5. Ierem 3, 12. Prov 15, 25 alibi) ... ς Ln εστηριξε cum ℵADΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler. Praeterea LXΞ 33. al pauc a cop ante το προσω. pon | εισ: A c^{scr} εν

52. αυτου cum ℵBCDFHKLMUXΓΔΞΠ al plu Bas$^{eth 271}$ ... Ti εαυτου cum AEGSVΛ al^{50} fere | πολιν cum ℵ*ΓΛ 28. 69. 124. 262. al plus^{20} it (exc c) vg Tert$^{pat 3}$ („non illi saltim *civitati* quae eum recipere noluerat iratus est, cum etiam discipuli tam contumelioso *oppido* caelestes ignes repraesentari voluissent") Op^{663} (hom. 52. „dicentibus app super inhumanitatem civitatis alicuius") ... ς Ln Ti κωμην (Π την κωμ.) cum ℵ^{c}ABCDLXΔΞΠ unc rell al plu c cop syrr go rell Bas$^{eth 271}$ Cyr$^{4, 1017}$ Tert$^{marc 4, 23}$ („increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum") :: εισ ετεραν κωμην quod v. 56 sequitur flagitare videbatur κωμην pro πολιν, πολιν vero unde quis invexerit pro κωμην vix dixeris; nec enim Mt 10, 5 huc valere poterat | σαμαριτων (Γ -ρρι-) cum ℵACLXΓΛΞ al (:: cf et alibi) ... ς Ln Ti σαμαρειτων (H -ρη- suprascripto ε) cum BDΠ unc^{9} al pler | ωστε cum ACDLXΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.2.vid}$ vg cop syrr rell Bas^{eth} Cyr^{ioh} ... ℵB b e l q (bi^{4} *quasi*) a (*tanquam*) ωσ (Ti^{synops}) :: at ωσ nimis emendationem prodit; similiter ωστε in εισ το mutarunt 4, 29 | αυτω: Γ εαυτω

που αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰσ Ἱερουσαλήμ. 54 ἰδόντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ εἶπαν· κύριε, θέλεισ εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούσ; 55 στραφεὶσ δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ. 56 καὶ ἐπορεύθησαν εἰσ ἑτέραν κώμην.

---

53. πορευομενον (a *tendens*, c *pergens*, d *iens*, Hier *vadens*): b f l q vg Ambl$^{\text{luc 1417}}$ *euntis*, e *euntibus*

54. Γ icant (et al) ειδοντεσ | οι μαθητ. sine αυτου cum ℵB 1. 118. 131. 157. e arm Antioch$^{\text{hom110}}$ (Cyr$^{\text{ioh1017}}$ και δη προσ τουτο δηχθεντεσ οι μαθηται προσηεσαν τε κ. εφασκον) ... ς Ln Ti add αυτου cum ACDL XΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syrr cop go aeth Bas$^{\text{eth 271}}$ | BD ιωανησ | ειπαν cum ℵBCLΞ ... ς Ln ειπον cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Praeterea syr^{cu} et^{sch} add αυτω | ειπωμεν: KUΓ al mu -πομεν (ita et. editum Cyr^{ioh}), it (et. d) vg *dicimus*) | απο του c. ℵABXΓΔΛΠ unc^{8} (defic F) al pler ... LΞ al pauc Antioch απ (Cyr^{ioh} απο) ... Ln εκ του c. CD 1. 118. 131. go (it vg *de caelo*) Bas^{eth} Chr^{7,639} et^{391} (:: item LXX Βασ. δ' 1, 18 et 12). Praeterea a b c l q add *super illos*, e *ad illos* | κ. αναλωσαι αυτουσ (haec ipsa om l) sine additam cum ℵBLΞ 71. 157. e l g$^{\text{1. 2. vid}}$ vg (et. am fu for em ing gat mm tol, nec agnoscit Hier$^{\text{algas 5}}$) sax syr^{cu} cop^{dz} arm pers^{w} Cyr$^{\text{ioh 1017}}$ (κ. αναλωσαι αυτουσ; προσ αυτουσ δε παλιν ο σωτηρ· αφετε αυτουσ· η ουκ οιδατε οτι δυναμαι παρακαλεσαι τ. πατ. μου κ. παραστησει μοι etc) ... ς (sed Gb^{0}) Ln add ωσ και (g^{scr} c q Gaud Quaest om) ηλιασ εποιησεν [cf 2 Regg. 1, 10. 12] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c f q cop^{schw} et^{wi} syr^{sch} et^{p} go aeth Bas$^{\text{eth 271}}$ Chr^{7,639} (οτε γουν ειπον· ειπωμεν πυρ - και εμνημονευσαν του ηλια etc) et^{10,356} (αξιουντων κατενεχθηναι πυρ ωσ επι ηλιου) Antioch Aug (agnoscit de serm. domin. 1, 64. p. 1533) Gaud Quaest^{102} (contr. Novat.). At haud tutum adhibere Tert marc$^{4, 23}$. Ut enim „Christum diligentem parvulos" componit cum „creatore" qui „ursos pueris immisit, ulciscens Helisaeum prophetеn", ita paullo post scribit: „repraesentat creator ignium plagam Helia postulante in illo pseudopropheta. Agnosco iudicis severitatem; e contrario Christi lenitatem increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum. Agnoscat et haereticus ab eodem severissimo iudice promitti hanc Christi lenitatem: Non contendet, inquit, nec vox eius in platea audietur" etc. Mill$^{\text{418sq}}$ in h. l. „a Tert lecta fuisse haec non ita liquidum. Illud magis verisimile est, exemplum Eliae ab ipso aliisque notatum ad h. l. occasionem dedisse huic interpolationi." Vide ad v. sq de Clem ap Macar. Chrysoceph.

55. στραφ. δε (ita d e, c *conversus itaque*, it^{pler} vg *et conversus*): KΠ al^{30} f q (post αυτοισ) Antioch$^{\text{hom110}}$ add ο ις | επετ. αυτοισ absq additam (Gb'') cum ℵABCEGHLSVXΔΞ tisch* 28. 33. 71. 157. al^{60} fere g$^{1.}$ l fu gat (etiam cdd^{vet} ap Stapulens) sax cop^{schw} ex^{dz} aeth^{ed} et cod^{18} Bas eth^{271} (Cyr$^{\text{ioh1017}}$ vide ante) Hier$^{\text{algas5}}$ (dicit enim: „increpat eos quod non meminerint doctrinae suae et bonitatis evangelicae in qua dixe-

57–60 Mt 8, 19–22 57 105. 5 *Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τισ πρὸσ*

rat", adscribens Mt 5, 30 et Lc 6, 35) cat oxon (vide post) ... ς add *και ειπεν· ουκ οιδατε οιου* (D al plus[10] Chr[7,391] et[639] Antioch[71] et[110] *ποιου*) *πνευματοσ εστε υμεισ* (DF^wUΓΛ al mu a b c e f g^2·vid q vg go Chr[7bis] Antioch[bis] om *υμ.*) cum DF^wKMUΓΛΠ al permu it^plu vg cop^wi et petr4 syr^cu et utr arm aeth^a go Did^tri 2,7 (vdtr huc respicere: *ουκ οιδατε οιου πνευματοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπ.*) Epiph^anc 26 (p. 31) Chr[7,391] et[639] et alib Antioch[71] et[110] Ps-Dion^ar ap Thdor^stud (epp. 1. 2, 155 Theophilo *καθα φησιν διονυσιοσ πρ. τινα δημοφιλον· ουκ αποδεξομεθα σου τασ αζηλωτασ ορμασ, καν ει μυριακισ επαναλαβοισ τον φινεεσ και τον ηλιαν. ταυτα γαρ ακουοντα τον ιν̅ ουκ ηρεσκον οι του πραεοσ τουτου και αγαθου πνευματοσ αμετοχοι μαθηται*) Amb^luc 1425 Op[663] (hom. 52. - „*ignis de caelo*? Respondit Iesus: *Nescitis*" etc. Omissa igitur sunt verba *ωσ και ηλ. εποι.*) Ceterum et. Clem teste Macar. Chrysoceph agnoscere videtur. Cf Clem fragment ap Mac Chrysoc or. 8 in Mt cap 8 etc (ed. Migu. 2, 765.) At mihi dubium vdtr, extrema eius loci verba sintne et ipsa ex Clem. excerpta: *ταυτα τοι και ο κυριοσ πρ. τουσ απ. ειποντασ εν πυρι κολασαι τουσ μη δεξαμενουσ αυτουσ κατα τον ηλιαν· ουκ οιδατε, φησι, ποιου πνευματοσ εστε.*

56 *και επορευθ.* etc non praemissis *ο γαρ* etc cum ℵABCDEGHLSVXΔΞ tisch* 28. 33. 59. 71. 157. al[60] fere g^1· g^2· l fu gat (et. cdd^vet ap Stapul) cop^sch ex dz aeth^ed et 18 Bas^eth 271 ... ς (= Gb Sz) add *ο γαρ* (U ΓΛ 1. 11. 13. 22. 69. tisch** al[20] fere a e vg syr^p Antioch[110] om; b *quia*) *υιοσ του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχασ* (Γ *-χην*) *ανθρωπων* (c e vg go syr^cu et sch om) *απολεσαι* (UΓ al[10] *αποκτειναι*) *αλλα σωσαι* (:: cf similia 19, 10 Mt 18, 11) cum F^wKMUΓΛΠ al permu a b c e f q cop^wi et petr4 syr^cu et utr arm go aeth^a Cyp^ep 64 (Rigalt. et Baluz. 59. Paris. 58. Eadem ep ad conc. Carth. 3. anni 253 refertur) Amb^luc 1425 Quaest (ut ante) :: verba *ωσ κ. ηλει. εποι.* cur quis deleverit, ad excusandos app. idonea, haud dixerim; eadem cur quis addiderit planum. Eidem vero interpolatori debentur quae verba *στρ. δε επετι. αυτοισ* excipiunt, quibus *επιτιμαν* illud non acrius redditur sed lenitur. Denique gravissimum est quod tertium additamentum *ο γαρ υιοσ* etc ab eadem manu derivandum est nec per se solum pro spurio haberi potest; cohaeret enim cum argumento tum auctoritate arctissime cum prioribus de quibus quaestio est. Secundo vero iam saeculo quin in codd. omnis haec interpolatio circumferri consueverit, pro testium auctoritate, Latinorum maxime et Syriacorum, dubitari nequit. | *και επορευθησαν* (71. al pauc e *-θη*) *εισ ετερ. κωμην* (Λ^2 b *πολιν*, Λ^3 reposuit *κωμ.*): Λ* c cop^petr4 om

57. *και* (Gb'') cum ℵBCLXΞ 33. 69. 121. 124. cop syr^cu et sch arm aeth, item D 346. a c e syr^hr *και εγενετο* ... ς Ln *εγενετο δε* cum ADΓΔΛΠ unc^8 al pler b f g^1·2·vid l q vg go syr^p Ath^5,190 (ap Gall). c^3 lectionis initium sic dat: *τω καιρω εκινω εγενετω πορευομενου του ιν̅*, item M^mg eccle (:: cf ad 8, 42) | *πορευομενων* (E *-νου* servato *αυτων*) *αυ-*

αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. 58 καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-
ρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν
κεφαλὴν κλίνῃ. 59 εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ
εἶπεν· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθόντι θάψαι τὸν πατέρα μου.

των: G (ut c[3]) al πορευομενου του ιυ (al αυτου) | ειπεν τισ πρ. αυτον: syr[cu] *veniens homo quidam dixit illi* | αν cum ℵDEGHMVXΓΔΛ al permu Ath[5, 190 semel] ... Ln Ti εαν cum ABCKLSUΞΠ al permu Ath[5, 190 bis] :: at ita Mt lectione non fluct | απερχη (GH al -ρχει): D 157. υπαγεισ (it vg *ieris*). Scripsimus απερχ. sine κυριε cum ℵBDLΞ 1. 28. 64. 131. 157. a c e g[1. 2. vid] l vg cop arm (Ath[5, 190] in explicando bis ponit ακολουθ. - απερχη sed neutro loco κυριε adponit. Legitur vero in textu [ab Ath?] praeposito.) Tert[marc 4, 23] (certe non adscribit κυριε: „quia superbe vel ex hypocrisi dixerat: *Sequar te quocunque ieris*, ergo aut superbiam aut hypocrisin recusandam iudicando iudicem gessit.“ Cf et. Ir[38], ubi de Valentinianis: το μεν υλικον - genus hominum ostendisse eum docent - εν τω ειπειν τω ερωτησαντι· ακολουθησω σοι; ουκ εχει ο υι. του ανθρ. που την κεφ. κλιναι (e Lc?) ... ς (sed Gb[00]) add κυριε (b syr[cu] aeth ante ακολουθησω pon, 32[ev] post σοι) cum ACXΓΔΛΠ unc[8] al pler (b) f q go (syr[cu]) syr[utr] et [hr] (aeth) (Ath[5, 190] vide ante)

58. ο ις: B om ὁ | αλωπεκεσ: Did[179] (e Lc?) add του αγρου | κατασκηνωσεισ: a b f l q Amb[luc 1416] *nidos ubi requiescant* | κλινη: GMXΛ[2] al mu κλινει, Λ* 69. 126. 157. al pauc Valentt ap Ir[38] (vide ante) Did [179] (e Lc?) κλιναι ... l om που τ. κε. κλι.

59. επιτρεψον absque κυριε cum B*DV 57. Or[3, 683] (ου μιμησαμενοι τον ειποντα· αλλα πρωτ. επιτρεψον μοι εισ τ. οικ. μου απελθειν κ. αποταξασθαι τοισ εισ τ. οικ. μου· ουδε παραπλησιον τι ποιησαντεσ τω λεγοντι· επιτρεψον μοι πρωτ. απελθ. και θαψ. τ. πα. μου: etiam posterius ex Lc hausisse censendus est quum prius non legatur nisi ap Lc) Bas[bapt 627] (τω μεν ειποντι· επιτρεψον usq διαγγελλε τ. βα. τ. θεου) Thdrt[1, 1281] (τω ειρηκοτι· επιτρ. μοι απελθειν θαψαι - ειπεν ο κυριοσ· αφεσ τουσ - εαυτ. νεκρουσ· συ δε ελθων ακολουθει μοι: quae libere allata sunt ex Lc et Mt; sed in Mt κυριε non fluct) ... ς Ln Ti κυριε επιτρεψον (:: ut Mt lectione non fluct) c. ℵAB[3]CLXΓΔΛΞΠ unc[7] al omn fere (sed conlatores parum adtenderunt; Sz ne unum quidem testem contra κυρ. adscripsit) it vg go cop syr[omn] etc | πρωτ. απελθοντι (D -ντα) cum ℵBD cop syr[cu] et [sch] et [hr] (eodem ordine 1. it vg Or Bas[bapt]) ... ς Ti απελθοντι πρωτ. c. CEGHLMSUVXΓΔΛΞ al pler (al pauc πρωτ. post θαψ. pon) syr[p] aeth ... 1. 300. 346. y[scr] c g[2.] l πρωτ. απελθειν (non addito και) et al pauc Thdrt omisso πρωτ., item AKΠ al[25] fere a b e f g[1. vid] q vg Or Bas[bapt] πρωτ. απελθειν και: hinc Ln πρωτον απελθειν non addito και (:: Mt πρω. απελθ. και lectione non fluct)

60 εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφεσ τοὺσ νεκροὺσ θάψαι τοὺσ ἑαυτῶν
νεκρούσ, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
61 $^{106.\,10}$ εἶπεν δὲ καὶ ἕτεροσ· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ
ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖσ εἰσ τὸν οἶκόν μου. 62 εἶπεν δὲ
πρὸσ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ· οὐδεὶσ ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ'

60. ειπεν δε (D ο δε ειπεν, e syr^{hr} *et dixit*, l g$^{1.2.\,vid}$ vg *dixitque*, c *dixit ergo*, tol cop^{dz} syr^{sch} om δε, item syr^{cu} *Iesus dix. ei*) αυτω (am om) sine additam cum ℵBDLΞ 33. a cop ... ς add ο ι̅ς̅, Ln [ο ι̅ς̅] cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn (47^{ev} ο κυριοσ) it^{pler} vg go syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth | 69. a priore νεκρουσ ad posterius transiluit | απελθων (it vg *vade, vadens, vade et*): D Valentt ap Ir^{38} πορευθεισ (d Ir^{int} *vade et*) | GXΓ 69. al mu διαγγελε

61. κυριε: nemo om, praeterquam quod deest Ir^{38} (ex Valentt: εν τω ειρηκεναι τω ειποντι· ακολουθησω σοι, επιτρεψον δε μοι πρωτ. αποταξασθ. τοισ εν τω οικω μου· ουδεισ επ αροτρον τ. χειρ. επιβαλ. etc) | πρωτ. δε (Or^{3,683} αλλα πρωτ., b f g$^{1.}$ l q *sed primum*) επιτρεψ. μοι: D cop Valentt ap Ir Antioch^{1212} (hom ^{113}) επιτρ. δε (cop Antioch om) μοι πρωτ. (Ir^{int} Antioch om πρ.), vg^{ed} (em? g$^{2.}$?) *sed permitte mihi prim.* | αποταξασθαι: a (g$^{1.}$) syr^{cu} et ^{sch} (et ^{hr}) praem *ire et* (g$^{1.}$ om *et*), item Or (vide ad v. 59) εισ τον οικον μου απελθειν και, item Bas$^{bapt\,627}$ Antioch^{1212} απελθειν και (pergunt συνταξ.) | τοισ: V al^{6} cat$^{ox\,81}$ τουσ | εισ τον (D om) οικον μου: 1. 209. Valentt ap Ir^{38} cat$^{ox\,81}$ Antioch^{1212} εν τω οικω μου. Praeterea syr^{cu} et ^{sch} add *et veniam*

62. ειπ. δε (b g$^{1.2.\,vid}$ l m vg syr^{sch} om) προσ αυτον (c cop *illi*) ο ι̅ς̅ c. ℵLXΞ al mu^{vid} a b c f g$^{1.2.}$ l m vg cop syr^{sch} arm aeth go, item (*ait illi autem domin. Ies.*) syr^{hr} ... Ln ειπ. δε ο ι̅ς̅ προσ αυτον cum ACΓ ΛΠ unc^{8} al longe plu q syr^{p}, Ti ειπ. δε ο ι̅ς̅ (sine πρ. αυτ.) cum B, Δ ειπ. δε πρ. αυτ. (sine ο ι̅ς̅) ... D e Antioch^{1212} ο δε ι̅ς̅ (Antioch om) ειπ. αυτω (d *illis*), *Ies. dix. ad eum* | ουδεισ επιβαλων etc: inverso ordine D a b c e q Clem^{889} Cyp^{266} et ^{307} (Hil^{392}) Promiss Zen ουδεισ εισ τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ αροτρον, c e Cyp^{266} et ^{307} Prom Zen *nemo retro* (Prom *in retro*) *adtendens et superponens* (Prom *ponens*) *manum suam super aratrum*, b q *nemo respiciens retro mittens* (b male *mittit*) *manum in aratrum*, a *nemo retro respiciens et extendens manum super aratrum* (l *nemo respiciens manum aratro*, excidit nonnihil) | επιβαλων cum ℵBCXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler Valentt ap Ir^{38} Bas$^{monast\,566}$ et regg^{479} (Bas$^{bapt\,627}$ et ^{631} θεισ) Dam$^{par\,342}$ et ^{609} Antioch^{1212}; Or^{3,158} et ^{207} Cyr$^{ador\,27}$ Chr^{7,374} βαλων ... Ln επιβαλλων (sed e^{scr} -ῶν) cum ADL e^{scr} Clem^{889} | τ. χειρα αυτου cum ℵACD LXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler c e f g$^{1.2.}$ m vg cop go syr^{omn} aeth Clem Bas regg^{479} et monast^{566} Chr^{7,374} Antioch^{1212} Dam^{bis} Or$^{int\,2,74.\,344.\,350}$ et $^{485.\,671}$ Cyp^{bis} Promiss Zen ... B 1. 209. al^{3} a b q (l vide ante) arm Valentt ap Ir^{38} (vide supra) Or^{3,158} et ^{207} Bas$^{bapt\,bis}$ Cyr^{ador} cat^{ox81} Tert^{idol12} (*nemo aratro manum imponens*) om αυτου

ἄροτρον καὶ βλέπων εἰσ τὰ ὀπίσω εὔθετόσ ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

X.

1 107.10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριοσ καὶ ἑτέρουσ ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺσ ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰσ

---

62. βλεπων: 4. 7. 36. 38. z^scr al^10 Or^3, 158 et^207 (item ^4, 184 ινα βαλοντεσ επ αυτο τασ χειρασ και μη στρεφομενοι εισ τα οπισω γενωνται τη του θεου βασιλεια ευθετοι) Cyr^hr 309 (huc certe respicit) Cyr^ador 27 Chr^7, 374 Antioch^1212 Marc^mon (de leg. spir. 201) Dam^par342 et^609 cat ^ox 81 στραφεισ | τη βασιλεια (prob Schu) cum ℵ*BLΞ 1. 33. a b c e f g^1. 2. vid l m vg (hi Latt Or^int etc *aptus est regno*) arm 237^schol Clem ^889 Or^3, 158 et^207 Or^int quinquies Cyp^bis Hil; similiter ℵ^c 131. q cop Valentt ap Ir Bas^mon566cod Marc^mon (l. l.) Chr^7, 374 εν τη βασιλεια (q *habilis est in regno*) ... ς εισ (Δ om) την βασιλειαν cum ACDXΓΔΛΠ unc^8 al pler (d *aptus est in regnum*) Bas^regg 479 et ^bapt bis Cyr^ador 27 (Chr^ed savil) Antioch^1212 cat^ox 81 | του θεου: Valentt ap Ir Marc^mon Cyr^ador των ουρανων

X, 1. μετα δε (U om) ταυτ. ανεδειξ. (et. Cyr^glaph284) ο κυρ. (240. al pauc f syr^sch ο ις̅, syr^hr *domin. Iesus*, syr^cu om) et. Eus^marin 296 (cf et. Eus ^dem 93 Bas^eth 291): D a c e απεδειξεν (a e *elegit*, c *probavit*) δε, item b *dessignavit autem Iesus*, l *designavit autem dominus postea* | και ετερ. cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^8 al fere omn it vg syr^cu et ^p et ^hr arm go Eus ^marin Bas^eth291 Tert^marc4, 24 ... BLΞ 33. cop syr^sch aeth (Cyr^glaph284) om και | εβδομηκοντ. c. ℵACLXΓΔΛΞΠ unc^7 al pler b f q go cop syr^sch et ^p et ^hr aeth Ir^int 146 („post enim duodecim app. LXX alios dominus noster ante se misisse invenitur; septuaginta autem nec octonario numero neque denario nec tricenario typus esse possunt") et^200 („ad quid enim mittebat dominus duodecim app." - „quomodo autem septuaginta praedicabant" etc) Tert^marc 4, 24 („allegit et alios LXX app. super duodecim. Quo enim XII secundum totidem fontes in Elim, si non et LXX secundum totidem arbusta palmarum") Eus^dem93 et ^110 (δωδεκα μεν - εβδομηκοντα δε τουσ λοιπουσ, ουσ και αποστειλαι λεγεται ανα δυο προ etc) et ^mar296 et ^theoph 136 (εβδομηκ. δε ανεδεικνυ μαθητασ, οποσα λεγεται καθ ολησ τησ οικουμ. εθνη τυγχαν. Rursus ^hist1, 13 θαδδαιον εν αριθμω και αυτον των εβδομηκοντα του χυ̅ μαθητων etc) Cyr ^luc 246 (comparantur app 12 et δωδεκ. πηγαι in Elim, item οι αναδειχθεντεσ υπο χυ̅ 70 et 70 στελεχη φοινικων. Similia cat^ox 82 Tito tribuit. At rursus Cyr^glaph284 consentit cum Cyr ^luc) Bas^eth 291 Amb^luc 1421 ... BDMR (ex indice capitum) (1. ap Treg?) 42. a c e l g^1. 2. vid vg syr^cu arm Dial^806 (πρωτουσ ανεστειλεν ιβ' και μετα ταυτα οβ' ευαγγελισασθαι etc) et^828 (μεμνημαι γαρ οτι εν τω ευαγγ. ιβ' εισι και οβ') Epiph^50 (απεστειλε δε και αλλουσ εβδομ. δυο κηρυττειν) Recogn^clem 1, 40 („nos ergo primos elegit duodecim" - „postmodum alios 72 probatissimos discipulos, ut vel hoc modo re-

Mt 9, 37 s πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸσ ἔρχεσθαι. 2 [108.5] ἔλεγεν
δὲ πρὸσ αὐτούσ· ὁ μὲν θερισμὸσ πολύσ, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεή-
θητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπωσ ἐργάτασ ἐκβάλῃ εἰσ τὸν
Mt 10, 16 θερισμὸν αὐτοῦ. 3 [109.5] ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶσ ὡσ ἄρνασ
4 ss 9, 3–5 ἐν μέσῳ λύκων. 4 [110.2] μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
4–12 Mt 10, 9–15 ὑποδήματα· μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 [115.5] εἰσ

---

cognita imagine Moysis crederet multitudo quia hic est quem praedixit Moyses venturum prophetam") Aug[cons 2, 54] | *αυτουσ*: B om, item Eus[dem 93] (*ωσαυτωσ δε και ο σωτηρ ανεδειξεν αυτου μαθητασ* 70 *και απεστειλεν ανα δυο προ πρ. αυτου*) | *ανα δυο* cum ℵACDLXΓΔΛΞ unc[7] al longe plu (it vg *binos*) Eus[dem 93 et 110] Bas[eth 291] ... BKΠ 13. 69. 300. 346. al plus[20] *ανα δυο δυο* (item syr[p] sed alterum *δυο* c. ob.), syr[cu] et [sch] et [hr] *duo duo* | *αυτου*: H 1. 209. f[scr] 47[ev] 54[ev] *εαυτου* | *πασ. πολ. και τοπον* et. f g[1. 2. vid] vg syr[p] et [hr] rell Bas[eth 291]: D a b c e l q syr[cu] et [sch] *παντα τοπ. και πολιν*, Eus[dem 110] *παντ. τοπ. και χωραν* | *ημελλεν* cum ℵABCEGHMUVXΓΔΛΞ al plu ... ς *εμελλ.* cum DKLSΠ al permu Eus[dem] Bas[eth] | *αυτοσ* et. f g[1. 2. vid] vg go syr[p] cop[cdd] arm Eus[dem] Bas[eth]: D a b c e l q syr[cu] et [sch] et [hr] cop[dz] om | *ερχεσθαι* et. it[pler] vg syr[cu] et [utr] rell Eus[dem] Bas[eth]: A 1. 118. 131. 209. a e syr[p mg] syr[hr] *εισερχ.*, 13. 61. 69. 71. 346. al[5] *διερχ.*

2. *ελεγεν*: 1. 131. syr[cu] et [sch] (non item [p] et [hr]) aeth *ειπεν* | *δε* (Gb′) cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. al[8] fere a c e q go cop[sch] ex [dz] syr[p mg] arm ... ς *ουν* cum AXΓΔΛΠ unc[8] al pler syr[p txt] Bas[eth 291] ... b f l g[1. 2. vid] vg syr[hr] *et dicebat*, syr[sch] aeth *et dixit* (7[pe] *και ελ. δε*) ... syr[cu] cop[wi] et [petr4] sine copula | *μεν* (et. Heracl[orig 4, 255ed] Bas[eth 291]): D a c e Heracl[orig] ex [cdd 3] om :: Mt 9, 37 *μεν* non fluct | *ουν*: D[gr] om | *οπωσ*: KMΠ al mu add *αν* | *εργ. εκβ.* hoc ordine cum BD e ... ς Ln *εκβ. εργ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵACLXΓΔΛΞΠ unc[7] (defic et H et F) al omn[vid] it[pler] vg etc | *εκβαλη* cum ℵABCDLΔΛΞΠ unc[7] al plu (X al pauc *εμβαλη*) Bas[eth] ... ς (= Gb Sz) Ti (ex errore de B) *εκβαλλη* cum minusc mu, Γ al pauc -*λλει*

3. *ιδου* sine *εγω* ℵAB 87. 254. 7[pe] a e l arm ... ς add *εγω* (:: ut Mt lectione non fluct) cum CDLXΓΔΛΞΠ unc[7] al pler b c f g[1. 2. vid] q vg go cop syr[sch] et [p] et [hr] aeth | *αρνασ*: AM al[15] fere *προβατα* (:: ex Mt) | *εν μεσω* (ALRΞ al pauc *εμμεσω*): D *μεσον*

4. *βασταζετε*: K -*ξαιτε* | *βαλλαντ.* cum ℵABCDEFW GKLRUVΔΞΠ[2] al plu ... ς *βαλαντ.* cum MSXΓΛΠ* al permu | *μη* sec: M 69. 299. al pauc b f g[1. 2. vid] l q vg (non item a c e) Amb[luc 1423 et 1425] syr[cu] et [sch] et [hr] (non item syr[p]) *μητε* | *μη* tert cum ℵBDLΞ 1. al mu c e syr[p] arm[ed] ... ς Ln Ti *μηδε* cum ACRXΓΔΛΠ unc[6] al pler Clem[276] (pergit *υποδημα*); M 69. al pauc *μητε*, item *neque* a b f g[1. 2. vid] l q vg arm[ms] syr[cu] et [sch] et [hr] rell Amb[luc] | *μηδενα* cum ℵ*A* 28. 33. (Tert[marc 4, 24] *neminem*, inquit, *in via salutaveritis.* Poterat praetermitti *et*; at saepe eiusmodi simul affert, ut [4, 16] *sed vobis dico qui auditis*; ibidem

ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.
6 καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸσ εἰρήνησ, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη
ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶσ ἀνακάμψει. 7 [112.2] ἐν αὐτῇ δὲ τῇ
οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντεσ καὶ πίνοντεσ τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιοσ γὰρ ὁ 1 Tim 5, 18
ἐργάτησ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. [113.10] μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίασ εἰσ

---

et sicut vobis fieri vultis; ^{4,17} *et si feneraveritis*; ibidem *et eritis filii dei*) ... ς Ln Ti και μηδ. cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΛ^{2}ΞΠ unc rell it vg cop syr omn rell

5. εισ ην δ αν: D* εισ ην αν δε | εισελθητε (Gb') cum ℵBCDF^{w}LXΞ 1. 13. 69. al^{4}, item it vg *intraveritis* vel *introieritis* (ita Latt et. v. 10, sed etiam v. 8). Idque post αν et ante οικιαν cum ℵBD e (contra a *primum domum intrav.*, b l q *domum primum intrav.*, c *primam domum intrav.*, Tert$^{marc\,4,24}$ *in quam introissent domum pacem ei dicere*), Ln εισελθ. post οικ. cum CF^{w}LXΞ al (sed 69. πολιν εισελθ. εισ οικιαν), f vg Or$^{int\,2,665}$ *domum intrav.* (*introier.* f) ... ς εισερχησθε (K 124. al pauc -εσθε) idque post οικιαν cum AEGKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr^{cu} (*in quamc. domum primam intretis in eam*) et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth :: vide vv. sqq | πρωτον (vide ante; et. c *primum dicite*): D^{gr*} ante οικιαν (similiter it^{pl}, vide ante) ... D^{2} d Or$^{int\,2,665}$ om, item (sed vide ante) Tert^{marc}. Cf Const^{3,14,4} λεγει δε ο κυριοσ· οταν εισερχησθε εισ οικον [τινοσ], λεγετε· ειρηνη τω οικω τουτω etc | ειρηνη τω: 69. 124. al? syr^{cu} ειρηνη (69. -νην) εν τω

6. και εαν (D καν) absq μεν c. ℵABCDEF^{w}GKLMRSUVXΓΔΛΞΠ al plu it vg (Mt 10, 13 Latt mu μεν exprim) rell Or^{4,425} et int^{2,665} Const^{3,14,4} Bas^{ps98} ... ς (=Gb Sz) add μεν cum minusc vix mu Or^{4,441} :: cf Mt | η (A 69. y^{scr} ει) εκει et. Or^{4,441} et int$^{2,665.\,4,467}$ Const Bas: B 433. it^{pl} (non c e) vg Or^{4,426} εκει η | υιοσ (et. ς Gb Sz) cum ℵ^{c}ABCD unc^{rell} omn al plu Or^{bis} Const Bas ... ς^{e} ο υιοσ cum ℵ* al pauc | ειρηνησ: L om | επαναπαησεται cum ℵB* ... ς Ln Ti επαναπαυσεται cum AB^{3}CD unc rell omn al omn^{vid} | επ (435. προσ) αυτον: 69. ante επαναπ., 245. 435. Or^{4,426} et ^{441} post η ειρ. υμων pon (Or η ειρ. υμ. επ αυ. επαναπ.) | εφ (13. 69. 346. προσ :: ut Mt) υμασ (*super vos* a b q, *supra vos* i l; c e f vg *ad vos*) ανακαμψει (al mu επανακ. vel αναστρεψ.): R cop syr^{sch} (sed non ^{cod}) et^{hr} aeth Or^{4,426} et ^{441} et^{int2,665} et ^{4,467} praem (:: ut Mt) η ειρηνη υμων (aeth ανακ. η ειρ. υμ. εφ υμ.) ... D εφ υμ. επιστρεψει η ειρηνη υμων

7. εσθοντεσ cum BD ... ς εσθιοντεσ cum ℵACLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn vid | τα: GΔ 69. al^{3} ac plures om | αυτων: U αυτοισ | τ. μισθ. αυτου sine εστ. cum ℵBDLXΞ 248. 150^{ev} syr^{cu} et ^{sch} ... ς add εστι cum ACR (ut nuper recognovi) ΓΔΛΠ unc^{7} al pler arm, item (sed transponunt, it^{pler} vg *dignus est enim*) it vg go cop syr^{p} Hom$^{clem\,3,71}$ (μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστιν ο εργατ. του μισθ. αυτου) | μη: F^{w} μηδε | μεταβαινετε: L -βεννεται, R -βενεται | εξ (it vg *de*, et. d): D^{gr} απο | οικιασ: XΛ 69. οικιαν (sic)

οἰκίαν. 8 *καὶ εἰσ ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶσ,*
ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 *καὶ θεραπεύετε τοὺσ ἐν αὐτῇ*
ἀσθενεῖσ, καὶ λέγετε αὐτοῖσ· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. 10 $^{114.2}$ *εἰσ ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται*
ὑμᾶσ, ἐξελθόντεσ εἰσ τὰσ πλατείασ αὐτῆσ εἴπατε· 11 *καὶ τὸν κο-*
νιορτὸν τον κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆσ πόλεωσ ὑμῶν εἰσ τοὺσ πόδασ
ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 12 *λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοισ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ*
13–15 Mt 11, 21–23 *ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.* 13 $^{115.5}$ *Οὐαί σοι Χοραζείν,*

---

8. *και εισ ην* (U om) *αν* (Gb″) cum ℵBCDEGMRS(U)VΓΔΞ al^{70} fere ... ς Ti *κ. εισ ην δ αν* cum AKLXΛΠ al sat mu (:: in Mt est *δ'* sed sine *και*. Item v. 10) | *εισερχησθε*: R al$^{3\,scri}$ al pauc *-εσθε* | *δεχωνται* (L praem *μη*) cum ℵABCDE^{2}GL^{2}SVΔΞΠ al plu ... E*KL*MRUXΓΛ al^{40} fere *δεχονται*

9. *τουσ*: D^{gr*} *ουσ* (d *qui sunt*) | *ασθενεισ*: D 2^{pe} *ασθενουντασ*, c e *qui in illa infirmantur* (sed d *qui sunt in ea infirmi*) | *ηγγικεν*: Ξ *-ισεν* | *εφ υμασ*: Γ f^{scr} e om (i^{cant} post *του θεου* pon)

10. *εισ* (M g^{scr} *και εισ*) *ην δ αν*: 108. 124. 157. 433. al^{5} g$^{1\cdot}$ am fu for perus emm om *δ* | *εισελθητε* (Gb″) cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 346. (it vg vide ad v. 5) ... ς *εισερχησθε* (:: hoc v. 8 non fluct) c. ARXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Eus^{luc174} Bas^{eth304} | *δεχωνται* (it vg *recepe- rint*, sed item v. 8 *receper.*, *suscep.*, *acceper.*): UΓΔ^{*vid}Λ al^{30} fere *δε- χονται* ... D Bas^{eth} *δεξωνται* (sed d *accipient*), al pauc *-ξονται* | *εξελ- θοντεσ*: aeth add *decutite pulverem pedum vestrorum* (postea *dicentes*)

11. *ημιν* (ℵ^{a}): ℵ*D^{gr2}Λ al^{10} fere *υμιν* ... gat syr^{cu} arm om | *εκ τ. πολ. υμων*: syr^{cu} om | *εισ τουσ ποδασ* cum ℵBDR 90. 121. 157. it^{pler} mm sax syr^{cu}; item (ita Ti) *ε. τ. πο. ημων* ACGKLMUXΞΠ al^{50} fere f go cop syr^{utr}et^{hr} arm ... ς om c. ESVΓΔΛ al permu vg aeth Bas^{eth304} | *υμιν*: e *nobis*, syr^{cu} om | *γινωσκετε* (ita ℵ^{a}): ℵ* add *υμεισ* | *ηγγικ.* sine ad- ditam cum ℵBDLΞ 1. 13. 33. 131. 157. 209. y^{scr} it^{pler} vg cop^{wi}et^{petr4} syr^{cu} arm^{ed} Tert$^{marc\,4,\,24}$ („etiam adiicit ut - dicerent: *Scitote tamen appropinquasse regnum dei*“) ... ς (= Gb) add *εφ υμασ* (:: ex v. 9) c. AC RXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f l mm go cop^{sch}et^{dz} syr^{utr}et^{hr} arm^{mss} Bas^{eth}

12. *δε* cum ℵDMSVΞ al permu a f q cop, Ln [*δε*] ... Gb Sz Ti om cum ABCEGKLRUXΓΔΛΠ al^{90} fere b c e i vg go syr^{omn} arm aeth (:: minus aptum videbatur; hinc etiam 115. l *γαρ* pro *δε*. In Mt est *αμην λεγ. υμ.*) | X al *ανεκτωτερον*, item Λ al v. 14 | *εν τη ημ. εκεινη* (157. l gat syr^{cu} *in die iudicii*): A 13. 69. 124. 142. 346. l q (cop *ανεκτ. εστ. σοδ. εν τ. η. εκ.*) syr^{cu}et^{sch} arm post *ανεκτ. εσται* pon (atque hinc 69. ab *εκεινη* ad *εκεινη* sq transiluit) ... D e *εν τη βασιλεια του θεου* eaque post *ανεκτ. εστ.*, e post *ανεκτ. εστ. σοδομ.*, item a b *in regno* sed ante *ανεκτ. εστ.*

13. *χοραζειν* (EVΓΠ al mu *χωρ.*) cum ℵABCEGKLMSVW^{a}XΓΔΞΠ al permu

οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυ-
νάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθή-
μενοι μετενόησαν. 14 πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται
ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. 15 καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψω-
θήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ. 16 116. 1 Ὁ ἀκούων ὑμῶν Mt 10, 40 Io 13, 20

---

go ... ς^e Gb Sz Ln χοραζιν cum UΛ al plu^vid cop^sch et ^dz; item ς χωραζιν cum 127. 157. al mu cop^wi et ^petr4 (ita et. editum Caesar^3, ^79, quem locum in Mt adhibuimus, sed utrum ex Mt an Lc pendeat dici nequit) ... D χοροζαϊν, item a b f vg *corozain*, d *chorozain*, i l q am (al ap Ln) *corazain* ... e *capharnaum* | βηθσαιδα et. c f i^alt q vg cop etc: AB* βηδσ., D βεδσ., a d *beds.*, b e l (i^bla) *bets.* Praeterea -δα cum ABCDLRW^aXΔΛΞΠ unc^5 al pler ... ℵEUΓ 1. 28. 69. 71. 127. 346. al mu go -δαν (:: quam formam Matthaeo restituimus) | εγενηθησαν cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. 346. ... ς εγενοντο cum ACRW^aXΓΔΛΠ unc^7 al pler | εν (U om) σακκ. και σποδω (a l *in cinere et cilicio*): F om και σποδ. | καθημενοι cum ℵABCFLRW^aXΓΞ al^10 fere ... ς καθημεναι cum DEGKMSUVΔΛΠ al longe plu ... 68. 108. e mm syr^cu et ^sch om :: ut Mt

14. εν τη κρισει (h. l. g^1.2. vid i vg; 1. 131. a b q ante ανεκτοτ. pon): 13. 69. 346. c f go syr^cu et ^sch (sed non ^cod) arm^zoh aeth εν ημερα κρισεωσ ... D 63. 253. c^scr e l om | η υμιν: CL praetermittunt η, D* υ (habet enim ημιν)

15. καφαρναουμ cum ℵBCDRX 33. it^pler vg go cop; W^a καπαρναουμ ... ς καπερναουμ cum ALXΓΔΛΠ unc^7 al fere omn q (et. Caesar^79). Cf et. alibi | μη (1. ἡ praegresso ουμ) et υψωθηση cum ℵBDLΞ (1.) a b e i l syr^cu cop (η et υψωθηση) aeth; a d *numquit* (d *-id*) *usque ad caelum exaltaveris*, b *quid usque in caelum exaltaberis*, i l *numquid* (l *quid*) *usque in* (l *ad*) *caelum exaltata es*, e *nedum usque in caelum exaltata es* ... ς Τι η et υψωθεισα cum ACRW^aXΓΔΛΠ unc^7 al fere omn c f g^1. q vg (ex his c g^1. vg *exaltata*, f q *quae - exaltata es*) go syr^utr arm Aug. Praeterea B^3 pro μη et υψωθηση malebat η et υψωθησ, sed illa ab ipso restituta sunt. | ουρανου cum ℵB*CD 254. 259. a^scr ... ς praem του cum ℵB^3LRW^aXΓΔΛΞΠ unc^7 al pler | εωσ (c e f g^1. l q vg): CD^gr* 1. a b d i praem ἡ (*aut*) | αδου (W^a 88^ev αδη) sine του cum ℵACDRXΓΔΛΞΠ unc^7 al pler ... Ti praem του cum BLW^a 157. 36^ev 88^ev al^2 scr | καταβιβασθηση cum ℵACLRW^aXΓΔΛΞΠ unc^7 al omn ^vid it (*demergeris*, e *deprimaris*) go cop syr^utr arm ... BD syr^cu aeth καταβηση (d *descendes*) :: cf ad Mt, in quo 1859 pariter ac Ln καταβηση edidimus. BD aeth utroq loco καταβηση, sed in Mt Latinorum et Ir^int accedit testimonium. Si alterutro loco καταβηση recipiendum est, haud dubie in Mt est.

16. ακουων υμων: A^corr KΠ al pauc it^pler (non a e) vg syr^cu et ^utr Ign intpol eph^5 Ir^int 173 Const^2, 20, 1 υμων ακουων (A* εμου ακουων υμασ)

ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶσ ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.
17 [117. 10] Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶσ λέγον-
τεσ· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.
18 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡσ ἀστραπὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ πεσόντα. 19 ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν

16. *ακουει:* Cyp[81] add *et eum qui me misit*, w[a] Ign[intpol] Cyp[122] add *και ο εμου ακουων ακουει* (Ign *ουκ ακουει εμου αλλα*) *του πεμψαντοσ με* (Ign add *πατροσ*) | *και ο αθετ. υμασ:* it (exc a) vg *et* (b om) *qui vos spernit* ... Ign[intpol] Const[2,20,1] Eus[es] *ο υμασ αθετων* | *εμε* (Δ *με*) *αθετει:* a b add *et eum qui me misit* | *ο δε* (LΞ Const[2,20,1] *και ο*, item[vid] Eus[es 484] *τοισ εαυτου μαθηταισ ελεγεν· ο υμασ αθετων εμε αθετει, και ουκ αδικεισθε υμεισ, και ο εμε αθετων* etc) *εμε αθετων* (w[a] *αθετ. εμε*), *αθετει τ. αποστειλ.* (Ign[intpol] *πεμψαντα*) *με* et. c f m q vg (Eus[es]) Or[int 4, 625] Cyp[81]: e Ir[int 173] nil nisi *et eum qui me misit* (similiter igitur atque a b, nisi quod hi alia addita habent ... D a b i l o *δε* (i om) *εμου ακουων ακουει του αποστειλαντοσ με* ... E[mg*] 13. 124. 346. syr[cu] et [p] et [hr] arm aeth insuper add *και ο ακουων εμου* (E *εμ. ακου.*) *ακουει του αποστειλαντοσ με.* Cf et. Iust[apol 1,63] *ωσ και αυτοσ ο κυριοσ ημων ειπεν· ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με* et [apol 1, 16] *οσ γαρ ακουει μου και ποιει α λεγω, ακουει του αποστ. με.* Item Const[8,46,1] (eadem ap Hipp[85] ap Lag) *ο υμων γαρ, φησιν ο κυριοσ, ακουων εμου ακουει, και ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με· και ο υμασ αθετων εμε αθετει, ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστ. με.*

17. *οι εβδομηκ.* vide ad 10, 1. Ad illos testes accedit h. l. MW[a] i syr cu ... BD a c e g[1. 2. vid] l vg syr[p mg] arm perss add *δυο* (a *et duo*), hinc Ln [*δυο*]. Praeterea Λ 124. add *μαθηται*, syr[cu] et [sch] *quos misit* | *μετα χαρασ:* AKΠ al pauc ante *οι εβδομηκ.* pon | *υποτασσ. ημιν* (w[a] al mu *υμιν*): Λ 1. 237. al pauc e *ημιν υποτασσ.* (Λ *επιτασσ.*), item b q *in nomine tuo nos audiunt*

18. *ωσ αστραπ. εκ τ. ουρ. πεσοντα* et. Or[3, 693] et [int 3, 356. 402] et [4, 685] Bas[2, 82] Ath[1, 660] Antioch[hom 44] (p. 1099) etc: c[scr] Or[int 2, 293] et [3, 867] et [4, 541. 634] Caes[3, 112] Ath[1, 467] Epiph[681] *ωσ αστρ. πεσ. εκ τ. ουρ.* ... B 254. *εκ τ. ουρ. ωσ αστραπ. πεσοντα.* Similiter cop Or[int 1, 68] *πεσοντα* (Or *cecidisse*) *εκ τ. ουρ. ωσ αστρ.* Cf et. Hom[clem 19, 2] *οτι εωρακεν τον πονηρον ωσ αστραπ. πεσ. εκ τ. ουρ. εδηλωσεν.*

19. *δεδωκα* cum ℵBC*LX 1. al pauc b e f g[1.] i l q vg go (cop et *δεδω.* et *διδωμ.* exprim) syr[p mg] et [hr] arm aeth Or[1, 744] et [2, 612] item [int 2, 293. 316. 441] et [4, 562. 686] Caes[67. 77. 85] Bas[1, 121] et [lib arb 613] Cyr[luc 247] et [ador 158] et [abacu 537] Epiph[422] Thdrt[1, 45] al Lcif[233] (ap Gall[6]) Hil[307] al (Antioch hom[44] *εδωκα*) ... ς Ln *διδωμι* cum AC[3]DW[a]ΓΔΛΠ unc[7] al pler c (g[2.] *dico*) syr[cu] et [utr] Eus[ps 68] Ir[int 322]. Cf et. Iust[tr 76] *εφη· διδωμι υμιν εξουσιαν καταπατειν επανω οφεων κ. σκορπιων και σκολοπενδρων και επανω πασησ δυναμεωσ του εχθρου.* | *του πατειν* et. Or[1, 744] et [218]

ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχ-
θροῦ, καὶ οὐδὲν ἡμᾶσ οὐ μὴ ἀδικήσει. 20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαί-
ρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνό-
ματα ὑμῶν ἐνγέγραπται ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ.
21 118. 5 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ἐν τῷ πνεύματι τῷ 21–22 Mt 11, 25–27
ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, · κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ

Eus^dem437 Bas^2,82 Cyr^luc247 Thdrt^1,45: 1. Or^1,298·423·735et2,612 Caes^ter Epiph^422 Cyr^ador 158 et abacu 537 Antioch^hom 44 Thdrt^1,311·784 al om του | οφεων et. Or^plerumq Eus^bis Caes^ter Bas^2,82 et lib arb 613 etc: D Or^1,423 των οφεων | σκορπιων: D των σκορπ. (Epiph^422 πατειν επι οφεισ κ. σκορπιουσ και επι etc) | την δυναμιν: B Or^1,423 (non item alibi quinquies) add την | ου μη (et. ℵ^a Or^1,744): ℵ*D om (Or^1,298 ινα μηδεν υμασ [ημασ] αδικηση) | αδικησει (et. ς^e) cum ℵADEHLMΓΛ 1. 13. 33. al mu Or^1,744 ... ς Gb Sz αδικηση cum BCFGKSUVW^aXΔΠ al plu

20. εν τουτω: W^a al^3scr εν τουτο | τα πνευματα et. a c g^1·2·vid l q (b *spiritus maligni*) vg go cop syr^p et hr arm Const^8,1,2 (et. Hipp^charism) ... D 1. 131. 157. 2^pe 237^schol e f syr^cu et sch cop^dz Eus^ps 413 Bas^2,228 Cyr^ador 112 Thdrt^1,1221 Or^int 4,652 Amb^aliq τα δαιμονια | υμιν υποτασσεται: L syr^cu et utr et hr 464 (non^202) aeth Cyr^ador 112 υποτ. υμ. | χαιρετε δε sine μαλλ. cum ℵABCDEF^wGHKLMSUVW^aΓΔΛΠ al plu it vg go cop syr^cu et utr et hr arm aeth Eus^ps413 Bas^2,228 Or^int 4,652 etc ... ς (= Gb Sz) add μαλλον cum X al mu Cyr^ador112 et 381 | ενγεγραπται (ενγ. cum ℵB, rell εγγ. Cf et. 2 Co 3, 2 sq) cum ℵBLX 1. 33. Eus^ps413 Bas^1,565 Cyr^ador381 Thdrt^1,1221 (157. ενεγραφη, Or^3,238 Bas^2,228 Const^8,1,2 Cyr^ador 112 γεγραπται, Bas^1,474 γεγραμμενα εστιν) ... ς Ln εγραφη cum ACDEGHKMSUVW^aΓΔΛΠ al pler Eus^es 370. Latt *scripta sunt* | τοισ ουρανοισ et. Or^3,238 Eus^ps et es Cyr^ador 112 et 381 Bas^1,474 et 565 et 2,228 Thdrt^1,1221: D a b c e f i l q Const^8,1,2 τω ουρανω. Cf et. Hom^clem9,22 καν παντεσ δαιμονεσ μετα παντων των παθων υμασ φευγωσιν, ουκ εστιν εν τουτω μονω χαιρειν, αλλ εν τω δι ευαρεστιαν τα ονοματα υμων εν ουρανω ωσ αει ζωντων αναγραφηναι.

21. εν αυτη (AΔ cop go ταυτη, e *in illa die*): DΛ al^10 fere f cop add δε | εν τω cum ℵDF^wLW^aXΞ 33. a b c e ff^2· i l q vg^six cop Clem^117 (αγαλλιασαμενοσ γουν εν τω πνευματι ο ι̅σ̅· εξομολογουμαι, φησιν, etc) ... ς Ln Ti om εν c. ABCΓΔΛΠ unc^8 al pler f g^1·2·vid vg (et. am fu em for tol etc) go etc | πνευματι absque ο ι̅σ̅ cum ℵBDΞ 157. a b i l vg (et. 130^lat) cop syr^cu, item addito τω αγιω cum ℵBCDKLXΞΠ 1. 33. al^5 a b c e ff^2· i l vg cop syr^cu et utr et hr arm aeth ... ς add ο ι̅σ̅ (ante και ειπεν) cum ACW^aΓΔΛΠ unc^8 al pler f q go syr^p Bas^eth297; item post ηγαλλιασ. add LX 33. 346. i^cant c e ff^2· syr^sch et hr (*domin. Ies.*) arm aeth; contra ς om τω αγιω cum AEGHMSUVW^aΓΔΛ al pler f q go Clem^117 Bas^eth 297 | εξομολογουμαι: Δ -γησομαι (item Marcosii ap Ir^93 φερουσι ταυτα· εξομολογησομαι etc, sed ex iis quae sequuntur: ουδεισ εγνω τον πατερα ει μη ο υιοσ, και τον υιον ει μη etc, apparet

τῆσ γῆσ, ὅτι ἀπέκρυψασ ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψασ αὐτὰ νηπίοισ· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτωσ ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 119. 3 καὶ στραφεὶσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εἶπεν·

ista omnia potius a Mt pendere. Ceterum Ir^int *confiteor*): Epiph marc313 et 329 *ευχαριστω σοι* (et. in *ελεγχ. κβ' ευχαριστει κυριω του ουρανου*), item Tert^marc 4, 25 *gratias ago et confiteor*. Cf Or^1, 221 *ευχαριστιασ δε παραδειγμα η του κυριου ημων φωνη λεγοντοσ· εξομολογουμαι σοι - νηπιοισ· το γαρ εξομολογουμαι ισον εστι τω ευχαριστω.* | *πατερ κυριε* (ita et. Marcosii et Or ll. ll., item Eus^ps704 quem ex Lc hausisse extrema illa: *τισ εστιν ο υιοσ, τισ εστιν ο πατηρ*, probant): c e f ff^2. i for (non item am sang am tol) *domine pater*, Clem 117 *πατηρ ο θεοσ*... F^w Epiph^marc313 et 329 Tert^marc4,25 om *πατερ* (Epiph 329 *ουδε πατηρ ειχεν. ελεγχεται δε, κατω γαρ ειχεν· ναι ο πατηρ*. Item in *ελεγχ. κβ' καν παρακουσησ το πατερ, ινα μη πατερα αυτου επιδειξησ, μαρκιων* etc, *κατα ληθην ειασασ, ω μαρκιων, το ναι ο πατηρ*) | *του ουρανου* (Marcosii *των ουρανων*, item ap Ir^int *caelorum* sed pon post *terrae et*) *κ. τησ γησ*: Epiph^marc313 et 329 Tert^marc4,25 om *και τησ γησ* (Epiph^bis *ουκ ειχε δε· και τησ γησ*) | *σοφων και συνετων*: D *συνετ. κ. σοφ.*, e nil nisi *a sapientibus* | *ναι ο πατηρ*: Marcosii l. l. *ουα ο πατηρ μου* | W^a *ουτω* | *εγενετ. ευδοκια* cum ℵAC^3DW^aΓΔΛΠ unc^8 1. al omn fere go cop syr^omn4 arm aeth (*placuit* a f vg; *bona voluntas* i, d *beneplacitum*) Bas^eth297 (Or^3, 757, ubi non liquet utrum e Lc an e Mt hauserit, est: *οτι ουτωσ εγενετο, και τα εξησ*) ... Ln Ti *ευδοκ. εγεν.* cum BC*LXΞ 33. b c e ff^2. l q (c e Ir^int 93 *placitum factum est*, b ff^2. l q *bona voluntas fuit*) Clem 117 Eus^ps 704 (item Marcos ap Ir, quod ut diximus ex Mt potius haustum) :: dictu difficile est utrum Mt utrum Lc scripserit. Edidimus *ευδ. εγ.* in Mt, ad quem vide testes; propterea vero in Lc *εγ. ευδ.* praestabat cum ℵAD. Cf huc et. Hom^clem 8,6 (ut iam ad Mt adscripsimus) *αυτοσ ο κυριοσ ημων λεγει· εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τ. γησ, οτι εκρυψασ ταυτ. απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλ. αυτ. νηπιοισ θηλαζουσιν.* Item 18, 15 sq *και ο σιμων - εφη· τον σον διδασκαλον αιτιω ειποντα· εξομ. σοι κυριε του ουρ. κ. τ. γησ, οτι απερ ην κρυπτα σοφοισ, απεκαλυψ. αυτ. νηπ. θηλαζουσιν. και ο πετροσ· ουτω μεν, εφη, ο λογοσ ουκ ελεχθη - ο δε ις ημων τω οντι ουκ ειπεν· ατινα ην κρυπτα, αλλα - απεκαλυψ. αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. το δε ειπειν· απεκρυψασ, ωσ ποτε εγνωσμενων αυτοισ - και μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ κρυψασ αυτα απ αυτων.*

22. *και στραφ.* (W^a *στρ. δε*) *πρ. τ. μαθητ.* (c^2vid Γ al^10 c q go syrr add *αυτου*) *ειπ.* (ita et. ς Sz et ex errore de B Ln) cum AC*EGHKSUVW^aX ΓΔΛ al longe plu c ff^2. l q go syr^sch et p aeth^cod a pers^p ... ς^e Gb om cum ℵBDLMΞΠ 1. 13. 22. 33. al^15 fere a b e f g^1. 2. vid vg cop syr^cu arm aeth^edd pers^w Eus^ps704:: at desunt in Mt nec quisquam addidit; praeterea eadem fere (cum additamento *κατ ιδιαν*, quod nostro loco non inlatum est) v. sq posita fecerunt ut eiicerentur

πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου, καὶ οὐδεὶσ γινώσκει τίσ
ἐστιν ὁ υἱὸσ εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίσ ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸσ καὶ
ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸσ ἀποκαλύψαι. 23 $^{120.\ 5}$ Καὶ στραφεὶσ πρὸσ 23 s Mt 13, 16 s
τοὺσ μαθητὰσ κατ᾽ ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέπον-
τεσ ἃ βλέπετε. 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασι-
λεῖσ ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖσ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι
ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

---

22. μοι παρεδοθη cum ℵABCDLW^{a}XΓΔΛΞ unc^{7} al plu (et KΠ al pauc μοι παραδεδοται, ut et. Iust$^{tr\ 100}$ και εν τω ευαγγελιω δε γεγραπται ειπων· παντα etc) it vg (*mihi tradita sunt*) go Or$^{cat\ ox\ 86}$ (Eus$^{mcell\ 187}$ dici nequit unde pendeat) :: eodem ordine Mt utitur ... ς (= Gb Sz) παρεδοθ. μοι cum minusc pauc^{vid} syr$^{cu\ et\ utr}$ arm aeth Eus^{ps704} | υπο: D απο | μου: D a c l am for perus (non em san tol gat mm) arm Eus^{ps704} (Tert^{marc4,25} „omnia sibi tradita dicit a patre") om. Item Iust$^{tr\ 100}$ Marcos ap Ir^{int} (non^{gr}) | γινωσκει (et. Eus$^{ps\ 704}$): CFW^{H}Δ al^{25} fere (Bas$^{1,\ 314}$, sed in sqq Mt et Lc miscet) επιγινωσκει :: ut Mt (ad quem vide pp) | τισ εστ. ο υιοσ (U b ο πατηρ) ει μη ο πατηρ (U b ο υιοσ) και τισ εστ. ο πατηρ (U b ο υιοσ) ει μη ο υιοσ (U b ο πατ.): a nil nisi haec: *quis est pater nisi filius* | ω (W^{a}XΓ al mu ο) εαν cum ℵA CEGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler Eus$^{ps\ 704}$ ... Ln ω αν c. BDW^{a} al pauc | βουληται: AW^{a}XΛ 69. al pauc βουλεται, 33. 157. βουληθη. Praeterea cf ad h. l. quae adnotavimus ad Mt

23. και στραφεισ: D c στραφ. δε | μαθητασ (a b e ff$^{2.}$ syr^{p} arm): U c f i l q g$^{1.\ 2.\ vid}$ vg cop go syr$^{cu\ et\ sch}$ aeth add αυτου (i *suos discipulos*) | κατ ιδιαν et. f q go cop syr^{utr} aeth (arm ante πρ. τ. μα.): D (item barb unus) a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.\ vid}$ i l vg (et. 130^{lat}) syr^{cu} om | ειπεν: D 1. 131. 209. e cop add αυτοισ | μακαριοι οι: Ξ om οι | βλεπετε: D add και ακουοντεσ α ακουετε, item c e f tol *et aures quae audiunt* (tol insuper add *quae auditis*) :: cf Mt

24. γαρ: M 71. g^{scr} δε ... U syr^{cu} arm om | και βασιλεισ: b q *et iusti* (:: ut Mt) ... D a c ff$^{2.}$ i l (non item e f g$^{1.\ 2.\ vid}$ vg) Meth^{7,7} (Gall$^{3,\ 712}$, sed vide post) Tert^{marc4,25} (sed ^{libere}: *dico enim vobis quia prophetae non viderunt quae vos videtis*) om | ιδαν (ιδ- ℵCΞ, ειδ- BL) cum ℵBCLΞ 33. ... ς Ln ειδον (KVXΠ* al ιδ.) cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | ακουσαι (B add μου) α (D b f q go add υμεισ) ακουετε (LΞ ηκουσατε) κ. ο. (69. add ειδον ουδε) ηκουσαν: a i l om. Cf Meth^{712} (mixtis Lc et Mt) μακαριοι γαρ φησιν οι οφθ. υμων – οι βλεποντεσ α βλεπετε. λεγω γαρ υμιν οτι πολλ. προφητ. επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε, και ουκ ειδον, και ακουσαι etc. Item Hom$^{clem\ 3,53}$ ειπων· πολλοι προφηται και βασιλεισ επεθυμησαν ιδειν α υμεισ βλεπετε, και ακουσαι α υμεισ ακουετε, και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν.

Mt 19, 16 25–27 18, 18 ss 25 $^{121.\,2}$ *Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν,*
Mt 22, 35 ss Mc 12, 28 ss *λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;* 26 *ὁ δὲ*
εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;
Deu 6, 5 Lev 19, 18 27 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης*
τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
28 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ.*

---

25. *και ιδου* (b c f ff^{2} i l *et* [b ff^{2} om] *haec eo dicente* [ff^{2} add *et*] *ecce*, item syr^{cu} *et cum diceret haec*) *νομικ. τις* (it^{pler} vg *quidam legisperitus*) *ανεστη* (c post *ecce* pergit *surrexit quidam legis doctor*; syr^{cu} post *haec* pergit: *appropinquavit legisperitus quidam, qui surgebat*) et. a q vg syr^{utr} etc: D e *ανεστη δε τις νομικ.* (d e *legis doctor*) | *ανεστη*: c^{3} 33. al pauc (sed evglst pler) *προσηλθεν* ac pergunt *τω ιυ̅* | *λεγων* cum ℵBLΞ e syr^{cu} cop ... ς Ln Ti *και λεγων* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth go | *διδασκαλε* (M c$^{scr\,2}$ add *αγαθε*) et. Or$^{int\,3,\,971}$: D om, item Tert$^{marc\,4,\,25}$ („legis doctor dominum aggressus, quid faciens, inquit, vitam aeternam consequar? In haeretico vita solummodo posita est sine aeternae mentione, ut doctor de ea vita videatur consuluisse quae in lege promittitur a creatore longaeva, et dominus ideo illi secundum legem responsum dedisse: Diliges" etc) | *ποιησας*: ℵ* add *ινα* (ipse* del?) | *αιωνιον*: g^{2} om (ut Mcion)

26. *ο δε*: 69. 124. 346. syr^{cu} add *ις̅* | *τι*: D^{gr*} s^{scr} om

27. *αγαπησεις*: X *-σης* | *τ. θε. σου*: B*H om *σου* | *εξ ολης της* (BΞ c^{scr} om) *καρδιας σου* et. e f (g$^{1.\,2\,vid}$) vg go cop syr$^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ (sed* om) arm Or$^{int\,3,\,792}$ Tert$^{marc\,4,\,25}$: D 1. 131. 157. a b c ff^{2} i l q aeth *εν ολη τη* (1. 131. 157. om) *καρδια σου* | *και* pri: B om | *εν ολη τη* (1. al? om) *ψυχη σου κ. εν ολη τη* (1. al? om) *ισχυι σου* cum ℵBD ΛΞ 1. 131. 157. b i l q cop^{edd} (cop^{dz} ut ff^{2}) et ^{petr4} (item a *in tota anima tua et ex totis virib. tuis*, c *ex tota anima tua et in omni fortitudine tua*, ff^{2} *ex tota anima tua et in omnib. virib. tuis*) ... ς Ti *εξ ολης της ψυχης σου κ. εξ ολης της ισχυος σου* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (U 435. 440. al Bas^{eth243} om *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.*) e f vg syr^{omn4} arm go Tert$^{marc\,4,\,25}$ (item Or$^{int\,3,\,972}$ sed om *κ. εξ ολ. τ. ψυχ. σου*, quae syr ^{cu} post *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.* pon) | *κ. εν ολη τ. διανοια σου* cum ℵBLΞ 1. 131. 157. 209. (de priorib. membris ex 209. nil relatum) cop ... ς Ti *κ. εξ ολης της διανοιας σου* cum ACXΔΛΠ unc^{8} al pler e f vg syr ^{omn4} arm go Or$^{int\,3,\,972}$ ... DΓ a b c ff^{2} i l q (Tert^{marc}, at nec sqq *και τον πλη.* add) om | *σεαυτον* cum ℵBCDLΓΔΛΞΠ unc^{7} al plu Clem ^{941} (certe quae sequuntur ad Lc spectant, sed quae praecedunt ad Mt) Or$^{3,\,980}$ ... AVX al plus^{50} Or$^{3,\,724}$ Bas$^{eth243\,et\,regg512}$ *εαυτον*

28. *ειπ. δε αυτω*: F^{w}MX al pauc c f ff^{2} l q syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth (*domin. Iesus*) add *ο ις̅* | *απεκριθης* (Or$^{3,\,980sq\,et\,int\,3,\,972}$): L 40. 76. 218. *εκρινας*, Epiph$^{marc\,313\,et\,329}$ *ειπες*, item *dixisti* syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth | *ζηση* (Or$^{3,\,980}$ Bas$^{eth\,et\,regg}$ Epiph$^{marc313\,et\,329}$): D *ζησεις*, 33. *ζησει*, al aliq *σωζη* (Clem^{304} *τουτο ποιει, φησι, και σωθηση*)

29 $^{122.10}$ ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν·
καὶ τίσ ἐστίν μου πλησίον; 30 ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἄν-
θρωπόσ τισ κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰσ Ἰερειχώ, καὶ λησταῖσ
περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντεσ αὐτὸν καὶ πληγὰσ ἐπιθέντεσ ἀπῆλ-
θον, ἀφέντεσ ἡμιθανῆ. 31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύσ τισ κατ-
έβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.
32 ὁμοίωσ δὲ καὶ Λευείτησ γενόμενοσ κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ

---

29. δικαιωσαι cum ℵBC*DLXΞ 157. 346. Cyr$^{luc 256}$ Isid$^{4, 123 bis}$ cat$^{ox 86}$ (sed D 243. c e Cyr Isid post εαυτον pon, item a *cum se vellet iustificare*) ... ς δικαιουν cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | εαυτον cum ℵ^{a}ABCD XΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler ... ℵ*L c^{scr} 47^{ev} (al) cat$^{ox 86}$ αυτον. Ex Latt b f (ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ ut vdtr) i l q vg *se ipsum*, a c d e *se* | πρ. τ. ιν: syr^{cu} *ad eum*

30. υπολαβων sine δε cum ℵ*BC*^{vid} cop^{petr2}, item (*Dixit ei Iesus*) syr^{cu} et ^{sch} (syr^{hr} *Et suscepit domin. Iesus et dixit ei*, item aeth *Et respondit* etc) ... ς Ln Ti υπολαβ. δε cum ℵ^{c}AC^{2}DLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler (69. ο δε ις εφη) it vg cop syr^{p} go arm | ειπεν: DΓ (syr^{cu} et ^{sch} vide ante) syr^{p} et ^{hr} cop^{wi} et ^{petr2} (non item ^{sch} et ^{dz}) aeth add αυτω | κατεβαινεν (Or$^{3, 728}$ et $^{int 972}$): C* καταβαινει | ιερειχω cum B*LΞ go :: alibi eandem formam tuentur ℵ (Mc 10, 46 semel Lc 19, 1 Heb 11, 30; non Mt 20, 29 Mc 10, 46 semel Lc 18, 35) CDF (Mc 10, 46 semel) PQ ZΔ ... ς Ln ιεριχω cum ℵAB^{3}CDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} cop (et. sah Mt 20, 29) | και λησταισ: C* om και | εκδυσαντεσ: EGHSVΔΛ 1. 131. 433. al plus^{30} b e f g$^{1.}$ i l q (g$^{2.}$ ff$^{2.}$ ut vdtr, non item a c) vg go εξεδυσαν | αυτον: D 54. g$^{1.}$ om | επιθεντεσ: H Chr$^{1, 847}$ περιθεντ. | αφεντεσ: C* αφεικαν (item arm) | ημιθανη sine τυγχ. cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. Vict$^{cat mai 676}$ Chr$^{1, 847}$ (exscribuntur vv. 30–37), nec exprim τυγχ. it vg syr$^{omn 4}$ arm aeth ... ς Ti add τυγχανοντα (C* -νταν) cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler cop Chr$^{12, 155}$ (sed fluct lectio inter ημιθανη κατεαξαντεσ et ημιθ. τυγχ.)

31. κατ. συγκ. (-γκ. ℵBC etc; A -νκ.) et. syr$^{p mg gr}$, a ff$^{2.}$ q *fortuito*, d *forte*, e *derepente*; f vg *accidit autem ut*: D κατατυχα ... b c i l om | δε: a b c q om (syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} exprim και κατ. συγκ.) | κατεβαινεν: A καταιβεννεν ... D cop^{dz} καταβαινων | εν (e *per illam viam*, a *per viam illam*, b *per eadem via*): B 1. om; item f i l q vg *eadem via*, ff$^{2.}$ *eandem viam*, c *illam viam* | αυτον: 1. om

32. λευειτησ cum BD (:: Ioh 1, 19 et. ℵ, item Heb 7, 11 λευειτικησ etiam ℵ et D^{clar}; Act 4, 36 iidem BD) ... ς Ln λευιτησ c. ℵ^{c}AC unc rell (Γ ο λευιτ.) al omn^{vid}. Ceterum ℵ* om versum (propter ομοιοτελευτον), suppl ℵ^{c} | γενομενοσ et ελθων cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (i. e. omn praeter^{15} fere) q (*cum esset secus locum veniens*) syr^{sch} et ^{p} ... ℵ^{c}BLXΞ 1. 33. 118. cop arm aeth^{vid} om (ut Ti^{synops}) γενομενοσ (c f *cum venisset ad eundem locum*, a *cum transiret per eodem loco*, ita ut pro γενομενοσ exprimant ελθων idque transponant, item syr^{hr}); item

ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 33 *Σαμαρίτησ δέ τισ ὁδεύων ἦλθεν κατ'*
αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, 34 *καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ*
τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσασ δὲ αὐτὸν
ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνοσ ἤγαγεν αὐτὸν εἰσ πανδοκίον καὶ ἐπεμελήθη
αὐτοῦ. 35 *καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν*
τῷ πανδοκεῖ καὶ εἶπεν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδα-
πανήσησ ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 *τίσ τού-*

D al^{10} fere b ff^{2} g$^{1.2}$ i l vg (hi omnes *cum esset secus locum*, d *factus ad locum*) syr^{cu} Chr^{1,847} om *ελθων* (Chr *ελθ. και*), hinc Gb^{0} | *και ιδων* sine additam cum ℵBCLXΛΞΠ unc^{8} al pler arm aeth ... Ln add *αυτον* cum ADΓΔ al^{15} fere it^{pler} vg cop syr^{omn4}. Praeterea e om *γενομενοσ* usque *ελθων και*

33. *σαμαριτησ* cum ℵCDL 69. al (:: ut ubique edidimus, cf ad Mt 10, 5) ... ς Ln Ti *-ειτησ* cum ABXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler | *ιδων* sine *αυτον* cum ℵBLΞ 1. 33. 254. b c i l q cop^{schw} ex^{dz} et^{petr2} ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) vg cop^{wi} syr^{omn4} arm aeth Chr^{1,847} (*ελθων εισ τον τοπον και ιδων αυτον*) | *εσπλαγχνισθη*: D *-γχισθη*, Γ *ευσπλαγχν.*

34. *προσελθων* et. c e f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) q vg: a b i l om | *ελαιον* B XΓΔΠ unc^{7} etc: ℵACDLMΛΞ al *ελεον* | *επιβιβασ. δε* (cop^{wi} om *δε*) cop syr^{p} arm: D al^{3} it vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *και επιβιβ.*, ita Ln ex errore de C | *ηγαπ. αυτον*: 1. 209. al pauc it vg (ct. am em tol, non item for al) cop om *αυτον* | *πανδοκ-* cum ℵ*Ξ^{bis} (Ξ hunc versum bis habet), item v. sq *πανδοκ-* cum ℵ*D* (:: inde quod in ℵ et D postea correctum est *-χ-*, apparet formam *-κ-* ex usu abisse) ... ς Ln Ti *πανδοχ-* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid}. Dedimus vero etiam *-ιον* cum ℵ*et^{c}CLΔΞ al ... ς Ln Ti *-ειον* cum ABDXΓΛΠ unc^{9} al certe pler. Cf ad utrumq Steph. Thes.

35. *επι την* (A al pauc *τη*) *αυριον* sine additam cum ℵBDLXΞ 1. 33. 118. 157. 209. 346. 15^{ev} it (exc q) vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth Vict$^{cat\,mai\,676}$ Chr^{1,847} ... ς (sed Gb^{00} et Schu „vox molestissima") add *εξελθων* (C* 239. *εξελθ. και*) c. ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler q (*et altera die procedens protulit*) syr^{p} arm | *δυο δηναρια*: D c e *δην. δυο* | *εδωκεν*: B (arm) ante *δυο δην.* pon | *πανδοκει* et ς Ln Ti *πανδοχει* vide ad v. 34 | *και ειπεν* (pro his 80. al^{10} fere Chr^{1,847} *ειπων*) sine *αυτω* cum BDLΞ 1. 33. 80. 118. 131. 157. 346. al pauc b c e ff^{2} g$^{1.2\,vid}$ i l vg cop syr^{cu} arm Chr^{1,847} Amb$^{luc\,1428}$ ... ς add *αυτω*, Ln [*αυτω*] cum ℵACXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a f q syr^{sch} et^{p} et^{hr} aeth | *ο τι*: X al^{8} *ει τι* | *αν*: B *εαν* (cat^{ox89} *ωσ εαν τι*), KΠ al^{5} fere *δ' αν* | *προσδαπανησησ*: DΛ 1. al pauc *-νησεισ* | *εγω*: D c e post *εν τω επαν. με* (*in redeundo*) pon ... ℵ 1. 118. arm Chr^{1,847} Amb^{1429} Aug om | *με*: HΓ 1. 69. al *μοι* | *σοι* (c e ante *αποδ.* pon): D om

36. *τισ* usq *γεγονεναι*: D *τινα ουν δοκεισ πλησιον γεγονεναι*, e *quem ergo putas ex his duobus proximum illi*, item cat$^{ox\,89}$ *τινα τουτων των*

των τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντοσ εἰσ τοὺσ
λῃστάσ; 37 ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσασ τὸ ἔλεοσ μετ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίωσ.
38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺσ καὶ αὐτὸσ εἰσῆλθεν 38 s Io 11, 1 ss 12, 1 ss
εἰσ κώμην τινά· γυνὴ δέ τισ ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰσ
τὴν οἰκίαν. 39 καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ
παρακαθεσθεῖσα πρὸσ τοὺσ πόδασ τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον

τριων πλησ. δοκει σοι γεγ. | τισ sine ουν cum ℵBLΞ 1. 118. 209. it^pler vg syr^cu cop^petr2 Or^int 3, 972 Bas^1, 354 ... ς add ουν, Ln [ουν] cum AC XΓΔΛΠ unc⁹ al pler c e cop^wi et sch syr^sch et p et hr arm aeth | τουτων (Chr^1, 847 om) των τριων: D om (vide ante), ℵ*(suppl ^a) Γ om των (sed in Γ praecedit τοῦτῶν), a (Bas^1, 354) om τ. τριων | πλησ. δοκ. σοι γεγον. cum ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc⁹ al longe plu cat^ox 89 (Chr^1, 847 πλησ. γεγον. σοι δοκει) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore) δοκει σοι πλησ. γεγον. cum minusc non ita mu, item *videtur tibi* (a i l om) *proximus fuisse* it^pler vg Or^int 3, 972 etc (cop *quem putas* etc) ... D e vide ante

37. ειπ. δε cum ℵBC*DFLXΔΞ al mu a e cop syr^p mg ... 77. 108. syr^hr aeth και ειπεν, b f i l (ff^2. g^1. 2. ut vdtr) vg *et ait*, c *cui dixit*; syr^cu et sch arm nil nisi *dixit* ... ς (sed Gb' ειπεν sine copula) ειπ. ουν cum AC³PΓΛΠ unc⁸ al plu q syr^p txt | αυτω: DX cop^dz cat^ox 89 om | ο ιs: B* ιs | Ln sic interpg: πορευου και συ, ποιει ομοιωσ | ομοιωσ (c add *et vives*): X ουτωσ

38. εγενετ. δε εν τω πορευεσθ. αυτουσ (1. 157. 209. d gat mm syr^hr arm^mss αυτον, D om pergens αυτον εισελθειν, d *factum est autem cum iter faceret*) και (a 69. om) αυτοσ cum ACDPΓΔΛΠ unc⁹ al omn fere it omn vg syr^utr et hr arm aeth ... ℵBLΞ 33. syr^cu cop εν δε τω πορευεσθ. αυτουσ αυτοσ | αυτοσ εισηλθεν (E ηλθεν): FH al pauc add ο ιs ... D (ut iam notatum) αυτον εισελθειν | εισ την οικιαν cum ℵCLΞ 33. ... ς Ln Ti ε. τον οικον cum ADPΓΔΛΠ unc⁹ al pler Bas^eth 263 ... B om plane. Item sine αυτησ cum ℵ*et c C³LΞ 33. (B) ... ς Ln Ti add αυτησ cum ℵ^a AC²ΓΔΛΠ unc⁹ (item P εαυτησ) al pler it vg rell Bas^eth

39. μαριαμ cum ℵB³C*LPΞ 1. 33. cop^schw (ex petr 4) ... ς Ln Ti μαρια cum AB*C³DΓΔΛΠ unc rell al omn^vid cop^wi et dz | η και cum ℵ^a AB*CP ΓΔΛΠ unc⁹ al pler b f i l (ff^2. g^1. 2. ut vdtr) vg etc ... D om και, item (*quae* tantum) a e; c *haec* tantum ... ℵ*B³LΞ om η | παρακαθεσθεισα cum ℵABC*LΞ (Mac^25, 8 τ. επουραν. αρτου, οὗ – μετεσχε μαρια καθεσθεισα προσ τοισ ποσι του κυρ.) ... ς Ln παρακαθισασα (Γ al mu –θησασα, K 69. –θησα) c. C³DPΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid Bas^eth | προσ cum AB*C*LΞ 33. 44. Bas^monast 535 (Mac vide ante) ... ς Ln παρα cum AB³ (sed restitutum προσ) C³DPΓΔΛΠ unc⁹ al pler Bas^eth | τ. κυριου cum ℵB*C*DLΞ 7^pe it (exc b) vg cop syr^cu et sch et p mg arm aeth ... ς του ιυ c. AB³(sed restitutum τ. κυρ.) C²PΓΔΛΠ unc⁹ al fere omn b syr^p txt (et hr *domini Iesu*) Bas^eth | ηκουεν: LΞ 6^pe ηκουσεν | τον λογον:

*αὐτοῦ· 40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπι-
στᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με
κατέλιπεν διακονεῖν; εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.
41 ἀποκριθεὶσ δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριοσ· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷσ
καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, 42 ἑνὸσ δέ ἐστιν χρεία· Μαρία γὰρ τὴν
ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτισ οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆσ.*

UΓ 127. 131. 157. 300. al^{60} fere e syr^{cu} et ^{utr} (non ^{hr}) arm Bas^{monast} ^{535} *των λογων* | *αυτου*: D om

40. *επιστασα*: D *επισταθεισ* (sic) | *δε*: C^{*vid} *τε* | *μελει*: FGHM al plu (cdd^{12} ap solum Scriv) *μελλει* vitio frequenti | *μονην με κατελ.* et. cop syr^{p} arm: D it vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *κατελ. με μονην* ... Ξ *μον. κατελ. με* | *κατελιπεν* cum ℵB^{3}DFSUVΠ^{2} al plu ... Ti *κατελειπεν* cum AB*CLPΓΔΛΞΠ* unc^{5} al permu | *ειπον* cum DLΞ 1. 33. (:: cf Mt 18, 17. 22, 17. Mc 13, 4. Lc 20, 2. 22, 67) ... ς Ln *ειπε* ℵABCPΓΔΛΠ unc rell al pler | *μοι* (G 69. *μη*) *συναντιλαβηται*: D *μου αντιλαβητε*

41. *αποκρ. δε*: b i l (ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$?) vg *et respondens*, Amb$^{luc\,1268}$ *et* ... syr ^{cu} om | *ο κυριοσ* cum ℵB*L 157. a i l (ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ ut vdtr) vg syr$^{p\,mg}$ Bas$^{monast\,535}$ (*ο δε κυρ. προσ αυτην*) Amb$^{luc\,1268}$ Aug ... ς Ln *ο ις* c. AB^{3} (sed rursus *ο κυρ.*) CDPΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c e f q cop syr^{sch} et p txt (syr^{hr} *domin. Iesus*) arm aeth Bas^{eth263}, sed C^{3}DKUΠ al^{30} cop aeth ante *ειπεν αυτη* pon ... syr^{cu} om | *μεριμνασ και*: D om (item Bas^{cat} $^{mai\,677}$, sed ^{monast535}, unde pendet cat, non om), item ^{vid} Aug^{serm103} (*Martha Martha, tu circa multa es occupata*, et ^{169} *Ma. Ma. circa multum es occupata*) ... a b e ff$^{2.}$ i l Amb$^{luc\,1268}$ et ^{alibi} om *μεριμν. και τυρβ. περι πολλα* | *θορυβαζη* c. ℵBCDL 1. 33. Bas$^{cat\,mai677}$ (non item $^{monast\,535}$) Evagr^{567} (Gall^{7}: *τι περι πολλα ει και θορυβαζη; ενοσ εστι χρεια*), Or$^{cat\,cord\,ioh278}$ *θορυβη* ... ς Ti *τυρβαζη* (ΓΛ *-ζει*, F *τρυβαζ.*) cum A (B^{3} sed rurs *θορυβ.*) PΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas$^{monast\,535}$ Chr$^{8,\,298}$ Mac^{pat178} (Gall^{7}) Antioch$^{hom\,15}$ Dam$^{fid\,175}$. Cf Clem^{931} *συ περι πολλα ταρασση· μαρια δε τ. αγ. μερ. εξελεξατο, και ουκ αφ. απ αυτησ.*

42. *ενοσ δε εστ. χρ.* cum AC*et^{3}PΓΔΛΠ unc^{9} al pler f g$^{1.}$ q g$^{2.}$? vg syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ Mac$^{pati\,178}$ Bas$^{monast\,535}$ Chr$^{8,\,298}$ Antioch$^{hom\,14}$ Dam$^{1,\,175}$ Aug^{serm103} et ^{169} ... ℵBC^{2}L 1. 33. cop syr$^{p\,mg}$ aeth Or$^{cat\,cord}$ (ut ante) Bas$^{2,\,365}$ et ^{eth263} (Olympiodor in Eccles. 1, 43. ap Wtst) Geometr$^{cat\,cord}$ ^{314} Hier^{eustoch18} *ολιγων δε εστ. χρεια* (B *χρ. εστ.*, ℵ* om *χρ.*) *η ενοσ* (Bas $^{2,\,365}$ *ολιγων μεν δηλονοτι των προσ παρασκευην, ενοσ δε του σκοπου*) ... 38. arm syr^{hr} *ολιγων δε* (arm add *ωδε*) *εστ. χρεια* (syr^{hr} *et exiguo opus est*) ... D a b c e ff$^{2.}$ i l Amb^{luc1268} et ^{alibi} plane om (item Clem ^{931vid}, post *ταρασση* enim statim pergit: *μαρια δε*; vide ante) | *μαρια*: B 1. (item 1*) *μαριαμ* | *γαρ* cum ℵBLAX^{comm} 1. 69. 157. 37^{ev} e^{scr*} cop^{petr4} Bas$^{monast\,535}$ Antioch^{hom14} Dam$^{1,\,175}$ cat^{ox90} ... ς Ln Ti *δε* cum ACPΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.}$ q mm mt cop syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} Clem^{731} Mac$^{hom25,\,8}$ Chr$^{8,\,298}$ Bas$^{eth\,263}$ ... D 262. a b c e ff$^{2.}$ i l vg syr^{cu} arm Amb^{luc} et ^{alib} Hier$^{eustoch\,12}$ om (Or$^{int\,3,\,48}$ „dicens ad Martham:

XI.

1 123. 5 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευ-*
χόμενον, ὡσ ἐπαύσατο, εἶπέν τισ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸσ αὐτόν·
κύριε, δίδαξον ἡμᾶσ προσεύχεσθαι, καθὼσ καὶ Ἰωάννησ ἐδίδαξεν 2—4
τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ. 2 *εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·* Mt 6, 9—13

Maria optimam" etc nil probat) | *ητισ*: D *η* | *αυτησ* cum ℵ*BDL, item *illi* vel *ei* a b e ff$^{2\cdot}$ i l q ... ϛ (sed Gb^{0}) Ti praem *απ*, Ln [*απ*] cum ℵ^{c}ACPΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c d f vg (hi Latt *auferetur ab ea*) Clem^{931} Mac$^{pat\,178\,et\,hom25,8}$ Did$^{trin\,1,18}$ Bas$^{monast\,535\,et\,lib\,arb615}$

XI, 1. *και εγενετ.* (et. Or^{1,200}et^{216}): A al^{5} e *εγ. δε* | *προσευχομενον* (hoc loco et. Or^{1,216}et^{227}): P syr$^{cu\,et\,sch}$ (non item P) arm Or^{1,200} ante *εν τοπ. τιν.* pon | *ωσ επαυσατο* (syr^{cu} *postquam recessit paullulum ab oratione sua*): F 60. om ... DM al^{6} a b c e ff$^{2\cdot}$ i l q (non item f vg) praem *και* | *καθωσ* (Or^{1,227} *ωσ*) *και* et. e vg (et. am em) syr^{utr} arm Or$^{1,200\,bis}$et^{227} Tert^{marc4,26} (sed ed. Par. om *και*): ℵ^{a} (suppl ^{c}) Δ 1. 12. 69. al pauc a b c f i l q for tol cop syr^{cu} aeth om *και* (ℵ* om et *και* et *ιωανν.*) | BD *ιωανησ*. Ad hunc versum syr^{p} in cod Assem II. addita haec habet: „Dicunt hanc esse orationem, quam Iohannes docuit discipulos suos: Pater, ostende nobis gloriam tuam; fili, fac ut audiamus vocem tuam; spiritus, sanctifica corda nostra in aeternum. Amen."

2. *ειπ. δε αυτοισ*: D *ο δε ειπεν*, e *ille autem dixit illis* | *προσευχησθε* cum ℵBDEFGKLSUVXΞΠ^{2} al plu Or^{1,232}... Ti *-χεσθε* cum ACHMPΓΔΛΠ* 1. 33. 69. 124. al^{8}. Praeterea D add (:: e Mt) *μη βαττολογειτε ωσ* (d *sicut et*) *οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογεια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι* | *λεγετε*: ℵ* add *ουτω*, ℵ^{c} rursus delet | *πατερ* sine additam (sed L a^{scr} gat arm add *ημων*, mm *sancte*) cum ℵBL 1. 22. 57. 130$^{gr\,et\,lat}$ 346. (33. om^{vid} *ημων*, sed add^{vid} *ο εν τ. ουρ.*) a^{scr} vg (exc perus harl*) g$^{1\cdot\,2\cdot}$? arm Or$^{1,226\,sq}$ (*εχουσι δε αι λεξεισ του μεν ματθαιου τον τροπον τουτον· πατερ ημων ο εν* etc; *του δε λουκα ουτωσ· πατερ αγιασθητω* etc) et ^{232} (*τι εστι το· οταν προσευχ. λεγετε· πατερ, οπερ παρα τω λουκα γεγραπται*) Tert^{marc4,26} („Cui dicam *pater*? ei qui me omnino non fecit?" etc) schol$^{237\,et\,aliorum}$ (*και η μεν λεγει τον πατερα ειναι εν ουρανοισ, ων κηρυσσει βασιλειαν· η δε εν τω λουκα τησ* [al *την*] *εν ουρανω μειζονα βασιλειαν θεου κηρυσσουσα εσιωπησε το· εν ουρανοισ* etc) ... ϛ (= Gb) Ln add *ημων* (pro *ημ.* a c ff$^{2\cdot}$ i *sancte*) *ο* (13. om) *εν* (F om) *τοισ ουρανοισ* cum ACDPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q perus harl* sax cop syr$^{cu\,et\,utr}$ aeth (Or^{1,222} *ακουσασ γαρ· διδαξον ημασ προσευχεσθαι, ου διδασκει αυτω προσευχεσθαι αλλα τω πατρι, λεγοντασ· πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ, και τα εξησ*: haec a Mt pendere, licet „*διδαξ. ημ. πρ.*" a Lc sumat, ex ^{1,227}et^{232} clarum fit) |

πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·

αγιασθητω το: DKU om το | σου: D add εφ ημασ | ελθατω cum ℵC PΔ 13. 346. ... ς Ln ελθετω cum ABDLXΓΛΠ unc^{9} al pler (et. in Or^{1,227} et^{232} editum) | η βασιλ. σου: Gb σου η βασ. cum D^{gr} 57. Praeterea cf Nyss^{1,737} (de orat. dom. orat. 3) ubi ad ελθετω η βασ. σου notat: η καθωσ ημιν υπο του λουκα το αυτο νοημα σαφεστερον ερμηνευεται, ο την βασιλειαν ελθειν αξιων την του αγ. πνευμ. συμμαχιαν επιβοαται. ουτω γαρ εν εκεινω ευαγγελιω φησιν. αντι του· ελθετω η βασ. σου· ελθετω, φησι, το αγιον πνευμα σου εφ ημασ και καθαρισατω ημασ. (Eadem etiam post confirmat: ο γαρ λουκασ μεν πνευμα αγιον λεγει, ματθ. δε βασιλειαν ωνομασε etc.) Ad Gregorii testimonium accedit Maxim^{1,350} (ad Mt 6, 10) ο ενταυθα ματθαιοσ φησι βασιλειαν, αλλαχου των ευαγγελιστων ετεροσ πνευμα κεκληκεν αγιον, φασκων· ελθετω σου το πν. το αγιον και καθαρισατω ημασ. (Postea: ελθετω η βα. σου, τουτεστι το πν. το αγιον.) Eiusdem lectionis vestigium quaesitum est Tert$^{marc\,4,26}$, ubi post illa: „cui dicam *pater*" – „an ei qui me faciundo et instruendo generavit?" pergit: „A quo spiritum sanctum postulem?" At haec potius respondent verbis: αγιασθητω το ον. σου. Interiectis enim: „A quo nec mundialis spiritus praestatur? an a quo fiunt etiam angeli spiritus, cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur?" pergit: „*Eius regnum* optabo *venire*, quem nunquam regem gloriae audivi? An in cuius manu etiam corda sunt regum? Quis dabit mihi *panem quotidianum*?" Videtur igitur Mcion pro αγιασθητω etc simile quid habuisse atque illud apud Nyss pro ελθατω etc positum. | Post η βασιλ. σου omisimus γενηθητω etc c. BL 1. 22. 130^{gr} et^{lat} 346. ff$^{2.}$ (g$^{1.\,2.}$?) vg (exc perus tol harl sax) syr^{cu} arm Or^{1,227} (praecedit του δε λουκα ουτωσ, vide supra) et^{240} (γενηθητω το θελ. σου, ωσ εν ουρανοισ και επι γησ. ο λουκασ μετα το· ελθ. η βασ. σου, ταυτα παρασιωπησασ εταξε· τον αρτον ημων τον etc. διοπερ ασ προεταξαμεν λεξεισ ωσ παρα μονω τω ματθ. κειμενασ εξετασωμεν etc.) Tert$^{marc\,4,26}$ (vide paullo ante, ubi post: „*Eius regnum*" statim de „*pane quotidiano*" pergitur) Aug^{6,240} (ed. Ven. 1731. Est enchir. ad Laurent. cap. 116: „Evgsta vero Lucas in oratione dominica petitiones non septem sed quinque complexus est; nec ab isto (Mt) utique discrepavit, sed quomodo istae septem sint intelligendae ipsa sua brevitate commonuit. Nomen quippe dei sanctificatur in spiritu, dei autem regnum in carnis resurrectione venturum est. Ostendens ergo Lucas tertiam petitionem duarum superiorum esse quodammodo repetitionem, magis eam praetermittendo facit intelligi. Deinde tres alias adiungit: de pane quotidiano, de remiss. peccatorum, de tentatione vitanda. At vero quod ille (Mt) in ultimo posuit: *Sed libera nos a malo*, iste non posuit, ut intelligeremus ad illud superius quod de tentatione dictum est pertinere.") ... ς Ln add γενηθητω το θελημα σου ωσ (b e l om ωσ) εν ουρανω και επι τησ (ℵ* et^{cb}ACDMPΔ 69. 48^{ev} al om, non item ℵ^{ca}XΓΛΠ etc) γησ (sed Ln [ωσ εν ουρ. και επι γησ], de quibus vide post) cum ℵACDPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c e f i l q perus

3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ᾽ ἡμέραν· 4 καὶ
ἄφεσ ἡμῖν τὰσ ἁμαρτίασ ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφεί-
λοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃσ ἡμᾶσ εἰσ πειρασμόν.

---

tol sax syr[sch] et [p] cop aeth; item omissis *ωσ εν ουρ. κ. επ. γησ* a harl vg[cod] mosq

3. *ημων*: Mcion teste Or in catena[mazarin ms] *σου* (vide Or[huet] in addendis extremis p. 130: *επει δε οι απο μαρκιωνοσ εχουσι την λεξιν ουτωσ· τον αρτον σου τον επιουσ. διδου ημιν το καθ ημερ., επαπορησωμεν αυτοισ, αλληγοριασ και αναγωγασ φευγουσι, τισ εστ. ο αρτ. του θεου*) | *τον* (Δ om) *επιουσιον*: cf Cyr[luc 265] *οι μεν ειναι φασι τον ηξοντα τε και δοθησομενον κατα τον αιωνα τον μελλοντα – αλλ ειπερ ην αληθεσ – διατι προσεπαγουσι το· διδου ημιν το καθ ημεραν; εστι γαρ ετι δια τουτων ιδειν οτι τησ εφημερου τροφησ ποιουνται την αιτησιν, ωσ ακτημονεσ δηλονοτι· επιουσιον δε τον αυταρκη νοεισθαι χρη* etc. Cf et. quae ibidem praecedunt: *αποφερουσι το ειρημενον εισ πνευματικην θεωριαν, και δη και αρτον φασιν αυτουσ αιτειν, ουκ επιγειον, ου σωματικον, εκεινον δε μαλλον τον ανωθεν και εξ ουρανου καταβαινοντα* etc. Item Or[1, 245] *πρωτον δε τουτ ιστεον οτι η λεξισ η· επιουσιον, παρ ουδενι των ελληνων ουτε των σοφων ωνομασται, ουτε εν τη των ιδιωτων συνηθεια τετριπται, αλλ εοικε πεπλασθαι υπο των ευαγγελιστων.* Deinde comparat *περιουσιον* et dicit: *και δοκει μοι εκατερα λεξισ παρα την ουσιαν πεποιησθαι, η μεν τον εισ την ουσιαν συμβαλλομενον αρτον δηλουσα* etc. Praeterea cf ad Mt | *διδου* (G *διδουσ*) et. Or[1, 227. 240. 243. 251]: ℵD 2. 28. 71. 106. 300. al plus[10] Or[2, 762] Cyr[luc 266] *δοσ* (:: ut Mt). Accurate distinguit Or[1, 251] *επει λεγεται ουχι· τον αρτον ημων τον επιουσιον δοσ ημιν σημερον, αλλα· τον αρτ. ημων τον επιουσ. διδου ημιν καθ ημεραν.* | *το* (ℵ[c] Or[1, 227] et [2, 762]; ℵ* Or[1, 240. 243. 251 aliq] om) *καθ ημεραν* et. g[2.] q am em gat mt perus tol (al mu, cf Sanftl) syr[cu] et [sch] et [p mg] cop etc Or[1, 227 ss] et [2, 762] ... D 2. 28. 71. 106. 300. al aliq a b c e f ff[2.] g[1.] i l vg[ed] for (al) syr[p txt] aeth *σημερον* :: ut Mt

4. *τασ αμαρτιασ* et. a f i l q vg Or[saepe] Cyr[luc 266] Tert[marc 4, 26] (Or[1, 252] *και αφεσ ημιν τα οφειλημ. ημων, ωσ – οφειλεταισ ημων· η ωσ ο λουκασ· και αφεσ ημιν τασ αμαρτιασ ημων, και γαρ αυτοι αφηκ. παντι οφειλ. ημιν*): 1. 118. 209. *τα αμαρτηματα* ... D 131. b c ff[2.] perus tol (e *debita et peccata*) *τα οφειληματα* (D *οφιλεματ.*) :: e Mt | *και γαρ αυτοι* (ℵ[c] a g[1. 2.] ? vg): ℵ* i q *ωσ και αυτοι* (i q *quomodo et ipsi*), Clem[881] (*αφεσ ημιν, και γαρ ημεισ αφιεμεν*) *και γαρ ημεισ*, D b c f ff[2.] l mm syr[cu] *ωσ και ημεισ* (*sicut et nos*) :: e Mt | *αφιομεν* cum ℵ[c]ABCDEGHKPΓΔΛ al[20] fere ... ς *αφιεμεν* cum ℵ*FLMSUVXΞΠ al plu Clem[881] Or[1, 227] et [255] ... fu cop Or[1, 252] (Cyr[luc 266] sed [libere] *αφεσ ημιν, οτι αφηκαμεν*) *αφηκαμεν* :: e Mt | *παντι* (LX 33. al plus[10] Or[1, 227] add *τω*) *οφειλοντι ημιν*: D b c ff[2.] l (non item a f g[1. 2. vid] i q vg) mm cop [wi] *τοισ οφειλεταισ ημων* :: ex Mt | *εισ πειρασμ.* sine additam cum ℵ*BL 1. 22. 57. 130[gr] et [lat] 131. 226* 237. 242. 426. vg (et. g[1. 2.] ?)

5 $^{124.10}$ Καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τίσ ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ
πορεύσεται πρὸσ αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν
μοι τρεῖσ ἄρτουσ, 6 ἐπειδὴ φίλοσ μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρόσ με
καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7 κἀκεῖνοσ ἔσωθεν ἀποκριθεὶσ
εἴπῃ· μή μοι κόπουσ πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παι-
δία μου μετ᾽ ἐμοῦ εἰσ τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰσ δοῦναί

---

arm Or$^{1,227.256.265}$ (p. 256: *το δε· αλλα ρυσαι* etc *παρα τω λουκα σεσιωπηται*, et p. 265: *δοκει δε μοι ο λουκασ δια του· μη εισενεγκησ* etc *δυναμει δεδιδαχεναι και το· ρυσαι ημασ απο του πονηρου. και εικοσ τε προσ μεν τον μαθητην, ατε δη ωφελημενον, ειρηκεναι τον κυριον το επιτομωτερον, προσ δε τουσ πλειονασ δεομενουσ τρανοτερον* [*-ρασ*?] *διδασκαλιασ το σαφεστερον.*) Cyr^{luc267} (*μεχρι μεν τουτου την προσευχην ιστησιν ο λουκασ· ο δε γε ματθαιοσ ευρισκεται προσενεγκων· αλλα ρυσαι ημ. απ. τ. πονηρου.* Eadem transiere in scholia codicis 237 aliorum.) Tert^{marc4,26} (singulis enim indicatis usque: Quis *non sinet nos deduci in tentationem*, ad ea pergit quae inde a versu 5 leguntur) Aug^{6,240} (locum ipsum vide ad v. 2) ... ς (= Gb Sz) Ln add *αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου* cum ℵ^{c} (sed postquam scripsit *αλλα ρυσαι ημασ απο τ* rursus delevit et ad v. 2 addidit *και ρυσαι ημασ απο του πονηρου*) ACDR (rursus enim incipit a *πονηρου*) XΓΔΛ unc^{9} al pler b c f ff$^{2.}$ i l q (hiant a e) cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p}$ aeth

5. *προσ αυτουσ* et. Or^{1,213}: D c (sed habet: *Et ait Iesus*) Epiph$^{marc\,313}$ et^{329} (utroq loco: *Και ειπε· τισ εξ* etc) om | *εξει*: M al pauc *εξη* ... 240. *εχει*, item b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l q gat perus tol *habet* (contra c d vg *habebit*) | *πορευσεται* (K *-ευεεται*): FΠ* al plus^{15} *πορευεται*, b *abiit* | *μεσονυκτιου* (D* *μεσαν.*, L* *-κτου*) cum ℵ*et^{cb}ABCD^{2}LRΓΔΠ unc rell al fere omn Epiph^{marc} Dam^{2,677} ... ℵ^{a}X*Λ Or^{1,213} *μεσονυκτιον*, c^{scr} Bas monast^{537} *-κτιω* | *ειπη* (FGXΓ al *ειπει*) cum ℵBCEFGHLSUVXΓΔΛ al plu Or^{1,213}, item d f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (hi^{4}: *et dicit*) sah cop ... Gb' Ln *ερει* c. AD^{gr}K MPRΠ al^{40} fere Bas^{monast537} Dam^{2,677}, item a b c i l m q vg (*dicet*). Epiph$^{marc\,313}$ et^{329} post *μεσονυκτιου* pergit *αιτων τρεισ αρτουσ*

6. *μου* cum ℵABLX al mu it (exc c) vg cop syr$^{cu\ et\ p}$ arm aeth Or^{1,213}; item *μοι* M al^{10} c, item *μοι* sed omisso *προσ με* D 7^{pe} Bas^{monast537} Or^{int2,209} ... CRΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere sah syr^{sch} om, hinc Gb^{0} | *παρεγενετο* (it vg *venit*, i om): D *παρεστιν*, sed d *supervenit* | *εξ οδου*: D *απ αγρου* (d *de agro*) ... L add *μακραν* | *προσ με*: praeter D 7^{pe} Bas Or^{int} om et. b i | *εχω*: Δ* *εξω*

7. *κακεινοσ*: A *και εκεινοσ* ... D sah *εκεινοσ δε* | *ειπη* (GXΓ al mu *ειπει*): A 69. *ειπεν* ... D^{gr} b i m^{35} cop *ερει* (*dicet*), d l q *dicit* (l *respondit et dicit*); pro *αποκριθεισ ειπη* c *respondeat*, Bas^{monast537} *αποκριθη*. Praeterea syr$^{cu\ et\ sch}$ add *ei* | *ηδη*: F 13. 69. 346. m sah cop Bas^{monast537} add *γαρ* (syr$^{cu\ et\ sch}$ praem *quia*) | *μου*: C*M 1. 71. 131. 157. al pauc b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l m q (non item f g$^{2.}$? vg) syr^{cu}

σοι. 8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰσ διὰ τὸ εἶναι φί-
λον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἐγερθεὶσ δώσει αὐτῷ ὅσων
χρῄζει. 9 $^{125.5}$ Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· 9–13 Mt 7, 7–11
ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. 10 πᾶσ
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι
ἀνοιχθήσεται. 11 τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸσ ἄρ-

et^{p} aeth om | εισ την κοιτην (i *in cubilem*, l *in cubile*): D 57. b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ m q vg sah Bas$^{monast\,537}$ εν τη κοιτη. Cf Clem^{theodot} ^{979} ουτοι εισι τα παιδια τα ηδη εν τη κοιτη συναναπαυομενα. | μετ εμου: ℵ b l q sah post ε. τ. κοιτ. pon | εισιν: D εστιν | ου: ℵ και ου

8. λεγω υμιν ita et. b f g$^{1.}$ q (hiant a e) for perus: c ff$^{2.}$ i l m vg (et. am em tol 130^{lat}) arm^{usc} praem *et* (c arm *at*) *ille si* (vg^{ed} *si ille*) *perseveraverit pulsans* | ει και (syr^{cu} et^{sch} sah om και): D om | φιλον αυτου cum ℵBCLX 33. 124. 157. al pauc it vg (syr^{cu} et^{sch} non exprim αυτου) Or$^{1,\,213}$ et $^{3,\,650}$ Bas$^{monast\,537}$ et ^{538} Mac$^{hom\,4,\,26}$ Chr$^{3,\,429}$ … ς Ln Ti αυτου φιλον cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler Dam$^{2,\,677}$ … AR al^{15} fere αυτον φιλον, D αυτον φιλον αυτου | δια γε (simpliciter reddunt *propter* b d l; vg *propt. inpro. tamen*, f *tamen propt. inpro.*): ℵ* c^{scr} Chr$^{3,\,426}$ δια δε, ff$^{2.}$ i *propter autem*, q *propt. impro. vero*, c *veruntamen propt.*, item sah cop | αναιδιαν cum ℵCDEKLRU*XΓΔ al mu … ς Ln Ti αναιδειαν cum ABFGHMU^{2}ΛΠ al plu^{vid} | δωσει αυτω et. Or^{1,213} Bas$^{regg\,503}$ et $^{mon\,537sq}$ Chr$^{3,\,429}$ Mac$^{4,\,26}$: D^{gr} syr^{sch} (sed non cod) Or$^{3,\,650}$ om αυτω | οσων cum ℵ*ABCKMRΠ al sat mu a b f ff$^{2.}$ i l m q (hi Latt *quantos*; sed accedunt et. c g$^{1.}$ vg *quotquot*, am *quot*) cop Or$^{1,\,213}$ Bas^{regg} et ^{monast} Chr … Gb' οσον cum ℵ^{c}DEFGHLSUVX ΓΔΛ al plu sah Or^{3,650} (sed fluct lectio) Bas^{regg} ex ed^{ven} Mac Dam

9. δοθ. υμιν: Δ* om υμ. | ζητ. κ. ευρησετε: syr^{cu} om; similiter v. 10 sah om και ο ζητ. ευρ. | ευρησετε: A 69. y^{scr} al pauc -σητε | ανοιχθησεται cum DEFGHSUVΓΛ al^{50} fere (:: vide ad v. sq) … ς Ln ανοιγησεται (:: ut Mt) cum ℵABCKLMRXΔΠ al permu

10. ανοιχθησεται (Gb') cum AEFGHKSUVΓΔΛΠ al^{60} fere … ς ανοιγησεται cum ℵCLMRX al permu … BD^{gr} ανοιγεται, item syr^{cu} et ^{utr} :: in Mt utroq loc ανοιγησεται firmum est nec quisquam ανοιχθησ. substituit; hinc vix dubium quin inde ανοιγησ. in Lucam invectum sit

11. τινα cum ABCRΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2.}$ i l q Epiph$^{marc\,313}$ et ^{330} (utroq loc τινα γαρ εξ υμ. τον πατερα υιοσ αιτησει ιχθυν, και αντι ιχθυοσ οφιν επιδωσει αυτω, η αντι ωου σκορπιον;) et ipse Epiph ibid^{331} Dial^{870} (εαν τινα, φησιν, εξ υμων αιτησει ο υιοσ αυτου αρτον – η εαν αιτησει ιχθυν, μη οφιν επιδ. αυτω; η και αιτησει ωον, μη etc) (Hom$^{clem\,3,\,56}$ vide ad Mt, a quo pendere videtur, nisi quod incipit τινα αιτησει υιοσ αρτον). Ex Latt f *quem autem ex vobis patrem si petierit filius panem*, rell *a quo autem patre ex vobis petet* (*petit*) *filius* etc … ℵDLX 33. 157. al^{4} c vg syr$^{p\,mg}$ Or$^{3,\,650}$ cat$^{ox\,91}$ τισ | εξ

τον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν
αὐτῷ ἐπιδώσει; 12 ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορ-
πίον; 13 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ
δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

υμων cum ℵABCDKLMRXΠ al plus[50] Dial[870] Or[3,650] Epiph[marc] (vide ante), item it vg etc ... ς (= Gb + Sz) om εξ cum EFGHSUVΓΔΛ al plu | τον (M 1. 131. d[scr] g[scr] om) πατερα: B 254. syr[p mg] post αιτησει pon ... 48[ev semel] b syr[cu] Dial (vide ante) om | ο (1. Epiph marc Or[3,650] om) υιος (1. 124. al[5] b f ff[2.] q gat syr[cu] et [sch] et [p txt] arm aeth Dial add αυτου): D al[2] sah cop Or[3,650] ante αιτησει pon ... ℵL 157. c (g[1. 2.]?) vg (sed non gat mm) plane om | αρτον μη λιθ. επιδ. αυτ. η και (et. Dial[870]): B ff[2.] i l sah arm Or[3,650] Epiph marc (vide ante; Tert[marc 4, 26] agnoscere vdtr, sed non satis liquet) om | επιδωσει (G επιδω, X -δωση ter) αυτω pri loc: D αυτω επιδ. | η και cum ACDRXΓΔΛΠ unc[9] al plu q (*vel etiam*) cop, item ℵL 33. 157. al[10] fere omisso και, ut etiam d vg[ed] for tol (al) nil nisi *aut*, a[vid] b c f am perus syr[cu] *aut si* (syr[p] *aut si et*, sed *si* c. ob.); syr[sch] aeth *atque si* ... ς (= Gb Sz) ει και cum minusc non ita mu | ιχθυν: D 124. 435. al pauc b c (*aut si petierit filius tuus*) syr[cu] et [sch] aeth add αιτησει (vide et. Dial) | μη (Γ add και) αντι (et. Or[3,650]): B 234. Epiph marc (vide ante) και αντι. Praeterea sah cop[schw] om αντι ιχθ. | αυτω επιδωσει cum BDL c ... ς επιδ. αυτω (:: ut ante et post, item Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg rell Dial Or Epiph marc

12. Hunc versum c ante η και ιχθυν usq επιδ. αυτ. pon, 157. 31[ev] om (69. 130. om η και ιχθ. usq επιδ. αυτ.) | η και cum ℵBL 1. 13. 33. al[5] fere Dial (vide ante), item sah cop nil nisi *aut* ... ς Ln Ti η και εαν (ΑΛ al pauc αν) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al pler, item R η ει, it vg *aut si* ... D εαν δε και, d *et si* | αιτησει (et. ς[e]) cum ℵABCDHKLR[vid]ΓΔΛ al plu Dial ... ς Gb Sz Ln αιτηση cum EFGMSUVXΠ al plu | ωον: D RU tisch** al pauc c fu ante αιτησ. pon | μη cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] etc ... BL sah om | επιδωσ. αυτω σκορπ. (et. Dial): D σκορπ. αυτω επιδ. (b l *scorpion. porriget illi* [*ei*]; c *scorp. tradis*)

13. υπαρχοντες cum ABCEFGHLRSUVΓΔΛ al plu Antioch[1198] (h. l. accurate affert; [1250] vero memoriter miscet) ... ℵDKMXΠ al plus[25] Dial[870] Epiph[marc 313] et [330] et Epiph[331] Cyr[luc 269] οντες (:: ut Mt) | δοματ. (E* δογματ.) ante αγαθ. cum ℵABCDLRXΓΔΛΠ unc[9] al longe plu Dial Epiph[marc] Cyr[luc] Antioch ... ς (= Gb Sz) αγαθα δοματ. cum minusc vix mu it vg (Clem[947] ει δε ημεις πονηροι οντες ισμεν αγαθ. δοματ. διδοναι, ποσω μαλλ. ο πατηρ των οικτιρμων. Et. Or[int 2, 661] sed ultra *bona data dare filiis vestr.* non procedit. Liberrime adhibet Or[1, 213] και διδωσιν ο πατηρ το αγαθον δομα υιων εξ ουρ. τοις αιτ αυτον. | υμων: K ημων | ο πατηρ cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu f cop syr[cu] et [p] ... Ln add υμων (:: e Mt) cum CU al[20] fere (tisch

14 [126. 5] Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· 14 s Mt 9, 32–34
ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντοσ ἐλάλησεν ὁ κωφόσ. καὶ ἐθαύ- 12, 22 ss Mc 3, 22
μασαν οἱ ὄχλοι· 15 [127. 2] τινὲσ δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ

ημ.) b c i l q (ff[2.] g[1. 2.] e silentio) vg sah syr[sch] arm aeth Epiph marc[331] (ex Mcione[313] et[330] affert tantum ο πατηρ praeteriens quae sequuntur) Cyr[luc 270] | ο εξ ουρανου (et. Antioch[1198]): ℵLX 33. it[pler] vg sah cop syr[cu et sch] om ὁ (it[pler] vg *pater vester de caelo*; i om ο εξ ουρ., l *pater vester caelestis*) ... Epiph[331] ο επουρανιοσ, Cyr[luc] ο ουρανιοσ | πνευμ. αγιον (et. Tert[marc 4, 26]; Epiph[marc] praeterit) ita f q: L al[8] (g[1. 2.] ?) vg (et. 130[lat]) syr[p mg] πνευμ. αγαθον ... D b c ff[2.] i l cdd ap Amb[spi sa] αγαθον δομα (arm *dona bona*, aeth *bonum donum spiritus sancti*), item Or[vid] (praeter illud enim [1, 213] habet [3, 650] δωσει ουν το αγαθ. δομα την παντελη καθαρευσιν – ο θεοσ τοισ εξ ολησ ψυχησ – αιτουσιν αυτον). Amb l. l. (ap Sabatier) sic: *Advertimus bonum esse spiritum sanctum domini iudicio, evglstarum testimonio, quando alius* (i. e. Mt) *pro sa. spir. bona, alius* (i. e. Lc) *pro bonis sa. spiritum nominavit – nec fallit quod nonnulli cdd habent etiam sec Lc*: Quanto magis pater vester de caelo dabit bonum datum petentibus se.

14. και ην (F add ο ιϲ̅) εκβαλλ. δαιμ. και αυτο ην (κ. αυτ. ην cum A[corr] CRXΓΔΛΠ unc[9] al pler b ff[2.] i l q vg syr[sch] et P, c f vide post; contra ℵA*BL al[7] cop arm aeth om, item syr[cu vid]): D ταυτα δε ειποντοσ αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενοσ κωφοσ. Similiter c *haec cum dixisset, offerunt illi unum daemoniacum surdum et mutum. Et erat dum eiciebat daemonium, id ipsum fuit mutum* (rell vide post), item f *cum autem haec dixisset, adduxerunt ad eum unum daemoniacum. Et eiecit daemonium, et illud erat mutum.* | εγενετ. δε (L 69. 124. 346. cop[wi et petr 2] και εγεν., item syr[cu]) τ. δαιμ. εξελθοντοσ (εξελθ. cum ℵBRΓΔΛΠ unc[9] al pler syr[cu et utr] cop; contra Ln εκβληθεντοσ cum ACLX al[6] cop[dz], Latt vide post) ελαλ. ο κωφ. και εθαυμ. οι οχλοι: D και εκβαλοντοσ αυτου παντεσ εθαυμαζον, similiter b c ff[2.] i l vg *et cum eiecisset* (b *eiceret*) *daemonium* (ff[2.] i l *mutum daem.*, c *daem. mutum*, b *a muto daemonium*) *locutus est mutus* (haec b om) *et omnes turbae stupebant* (b i l; ff[2.] *stupuerunt*, c *mirabantur*; vg *et ammiratae sunt turbae*). Contra f *factum est autem cum eiecisset daemonium* rell ut vg; q *factum est ut exiret daemonium, locutus est mutus et mirati sunt turbae.*

15. τινεσ δε: D c syr[cu] και τινεσ | εξ αυτων: b ff[2.] i l (non item c f q g[1. 2. vid] vg) syr[cu] *ex Pharisaeis* | ειπον cum ℵACDLR[vid]XΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] ... Ti ειπαν cum B (item R ap Treg, at repetito nuper examine non possum quin ειπον teneam; ipsum spatium inter π et ν multo aptius est ο litterae quam α, satis cerni vero neutrum potest) | βεελζεβουλ cum ACDEFGHKMRSUVXΓΔΛΠ etc (de versionib vide ad Mt 10, 25), item L βελζεβουλ, b *belzebul*, item cop ... ℵB (iidem in Mt) βεεζεβουλ

Mt 12, 38 16, 1 Mc 8, 11 τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16 [128.5] ἕτεροι
17–23 δὲ πειράζοντεσ σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. 17 [129.2] αὐ-
Mc 12, 25–30 Mc 3, 23–27 τὸσ δὲ εἰδὼσ αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖσ· πᾶσα βασιλεία
διαμερισθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ οἶκοσ ἐπὶ οἶκον πίπτει.
18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶσ ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶσ σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαι-
μόνια. 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.

---

15. τω (Λ των) cum ℵABCKLMΠ al^{30} arm ... ς (= Gb +) om cum DRXΓΔ Λ unc^{7} al plu (:: ut Mt) | τα δαιμονια cum ℵBCLRΔΛ unc^{7} al longe plu it vg syr$^{cu\ et\ sch}$ cop arm: addunt (:: ex Mc) ADKMXΠ al^{40} fere syr^{p} aeth ο δε (ΚΠ al plus^{10} και pro ο δε) αποκριθεισ ειπεν· πωσ δυναται σατανασ σαταναν εκβαλλειν (DX al εκβαλειν)

16. εξ ουρ. εζητ. π. αυτου (69. εζητ. αυτω, X om πα. αυτ.) cum ℵABCD L(X) 1. 13. 33. (69.) 124. 131. 157. y^{scr} c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg syr$^{cu\ et\ sch}$ arm (aeth om εξ ουρ.)... ς παρ αυτου εζητουν (M επεζητ.) εξ ουρανου cum ΕΓΔΛΠ unc^{9} al pler b (q *ab eo de celo quaereb.*) syr^{p} (cop *quaereb sign. ab eo de caelo*)

17. ειδωσ (AR ιδωσ): X al^{5} it vg ιδων (:: ut alibi scriptum est) | αυτων τα διανοημ. cum ℵBCDLRXΓΔΛ unc^{8} al pler cop ... Ln τα διανοη. αυτ cum AKΠ al plus^{10} it vg | διαμερισθ. (CFMXΓ al^{30} fere μερισθ. :: ut Mt) ante εφ εαυτ. cum ℵADL 33. 124. y^{scr} syr$^{cu\ et\ sch}$ cop (cop syr^{cu} διεμερ. εφ εαυ. v. sq) ... ς Ln Ti post εφ εαυτ. (:: ut statim subsequitur lectione non fluct; eundem ordinem Mc tenet; quem recepimus idem ap Mt est μερισθ. καθ εαυτησ) cum BCRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syr^{p} etc | επι οικον cum ℵABEGHLSUVΓΔΛ (R^{treg}, sed non certum) al plu ... CDFKMXΠ al mu επ οικον | πιπτει (b c *cadit*): I πεσιται, item f ff$^{2.}$ i l q vg (et. am for perus tol, sed cdd^{aliq} *cadit cadet* (habent et. antea *desolabitur* c d l vg^{ed}; l *et dom. supr. dom. non stabit sed cadet*)

18. ει δε και: Γ om και | διεμερισθη c. ABDLRXΔΠ unc^{9} al pler ... ℵCΛ al plus^{10} εμερισθη, Γ al aliq μερισθη (:: μερισθηναι Mt et Mc; διαμερ. Lc) πωσ: D ου | οτι(ℵ^{a}): ℵ* τι | οτι λεγετε: E b ff$^{2.}$ i l q syr$^{cu et utr}$ add οτι βεελζεβουλ: ut ad v. 15 ... b i l q syr^{p} arm add *principe* (b l q *-pem daemoniorum* | εκβαλλειν: F^{vid}X al pauc εκβαλειν | με: F 69. om

19. ει δε (c *si vero*, vg *si autem*): b cop *si*, f ff$^{2.}$ i l q *quodsi* | βεελζεβουλ: ut v. 15 | εκβαλλω: X al pauc εκβαλω | τα δαιμονια: syr^{cu} add *ex filiis vestris* | οι cum ℵBCLRXΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}: Ln om cum ADΓ | εκβαλλουσιν: MRXΛ al mu εκβαλουσιν (MΛ al -αλοῦσιν, al -άλουσιν), d *eicient*; Γ* εκβαλλωσιν, Γ^{2} -αλωσιν | αυτοι κριτ. εσοντ υμων (εσ. υμ. cum ℵ b f i l q, rell υμ. εσ.) cum ℵACKLMUΠ al^{20} fer b f ff$^{2.}$ i l q vg (cop *ips. erunt* [*sunt*] *iudices vobis*, syr^{p} *ips. erunt iudic vestri*, aeth *illi iudicent vos*) ... Ln αυτοι υμων (c *vobis*) κριτ. εσοντα

20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν
ἐφ᾽ ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸσ καθωπλισ-
μένοσ φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ ἰσχυρότεροσ αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν,
τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ
διαδίδωσιν. 23 ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συν- 9, 50 Mc 9, 40
άγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει. 24 $^{130.5}$ Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 24—26 Mt 12, 43–45
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων ζητοῦν
ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰσ τὸν οἶκόν μου

---

cum BD c ... ς Ti *κριτ. υμων αυτοι* (al^{10} fere *αυτ. υμων*) *εσοντ.* (s^{scr} *εσ. υμ.*) cum EFGHRSVXΓΔΛ al plu

20. *ει δε* etc absq *εγω* cum ℵ*AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff^{2} i (g$^{1.2}$ vid) vg arm (item ^{vid} syr^{cu} et ^{sch}) Eus$^{dem\,93}$ Cyr$^{luc\,272s}$ ... D al^{6} c cop aeth Tert$^{marc\,4,\,26}$ Bas$^{eunom\,298}$ (*ο λουκασ φησιν*) Chr$^{7,\,503}$ (*ο δε λουκ.*) add *εγω*, item ℵ^{a}BCLR 33. 69. 124. 346. l syr^{p} c.* Bas$^{eunom\,306}$ add *εγω* ante *εκβαλλω* :: cf Mt | X al pauc *εκβαλω*

21. *ο ισχυροσ* (ℵ^{c} et iam $^{a\,vid}$): ℵ* om *ο* | HRSΓΛ al mu *καθοπλισμ.* | *φυλασση* cum ℵABCLRΔΠ unc^{7} al plu ... DEMXΓΛ al mu *φυλασσει* (69. *βλεπει την εαυ. αυλ. φυλασσων*, c *armatus fuerit custodire*) | *την εαυτ. αυλην*: D *την αυλ. αυτου* (item it vg *atrium suum*, *regiam suam*) | *εστιν*: ℵR s^{scr} *εσται*

22. *επαν*: D 131. *εαν* | *ισχυροτεροσ* sine artic cum ℵBDLΓ 248. al^{vid} cop arm (agnoscit etiam Cyr^{luc273} *τισ ισχυρ.*) ... ς Ti *ο ισχυρ.* cum ACRXΔΛΠ unc^{9} al pler Eus$^{luc\,174}$ (de Christo explicat) | *αυτου*: D om | *νικηση* c. ℵABCFGKLSUVΔΠ al plu ... EHMRXΓΛ al mu *νικησει* ... D om *νικησ. αυτ.*, sed d *supervenerit* pro *επελθων* | *εφ η*: Λ *εφ ησ* | *επεποιθει*: D *πεποιθεν* | *σκυλα*: FKΠ al mu syr$^{p\,txt}$ *σκευη* :: ut Mt et Mc | *διαδιδωσιν* et. l am for tol: 1. 209. b c f ff^{2} g$^{1.2}$ i q vg (et. perus san em) *διαδωσει* (sed b c f ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg^{ed} am perus san etiam antea *auferet*; contra for em gat iac mm mt tol *aufert*)

23. *σκορπιζει* (Or$^{2,\,844}$ Cyp^{epp} cum conc$^{carth\,5}$ pariter a Mt pendent): ℵ* (non item ^{ca}) et ^{cb}L 33. gat cop^{wi} et $^{petr\,2}$ aeth add *με* (gat *a me*, cop et *me* et *mihi* verti potest) :: in Mt idem praebent ℵ 33. cop syr p mg Chr^{gue}. Hinc pari fere utroq loco auctoritate utitur. Quod si non esset, altero loco recipiendum putarem. Habuisse illud quidem quod displiceret, inde intellegitur quod in Mt omnes Chrysostomi cdd praeter antiquissimum (saec. 6 fere) expulerunt.

24. *οταν*: DUX al plus^{10} b cop^{wi} syr^{p} add *δε* (:: ut Mt); i l *et cum* | *απο*: R *εκ* | *δι ανυδρων*: D^{gr} *δια των υδρων* | *ζητουν* (et. Or$^{cat\,ox93}$): Γ 13. 69. *ζητων* | *ευρισκον*: E*GHSΓΠ* 13. 69. 118. 124. al^{20} fere Or cat ox *ευρισκων*. Praeterea ℵ^{c}BLXΞ 33. 157. 48^{ev} y^{scr} b l cop syr^{p} Or$^{int\,2,\,159}$ (certe vdtr ex Lc) add (:: ut Mt) *τοτε*, hinc Ln [*τοτε*]. Non add ℵ*ACDRΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg etc | *τον*: H *την*

ὅθεν ἐξῆλθον. 25 *καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμη-*
μένον. 26 *τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα*
πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται
τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.
27 $^{131.10}$ *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τισ*
φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστά-
σασά σε καὶ μαστοὶ οὓσ ἐθήλασασ. 28 *αὐτὸσ δὲ εἶπεν· μενοῦν*
μακάριοι οἱ ἀκούοντεσ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντεσ.

---

25. *ελθον* cum ℵABELMS^{2}UV^{sil}ΔΞΠ al plu ... Ti *ελθων* (R 13. *εξελθ.*) c. CDGHKRS*XΓΛ al permu (13 ap solum Scriv) | *σεσαρωμενον* cum ℵ* ADXΔΛΠ unc^8 al pler b c e g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm ... ℵ^{c}BCLRΓ al^{12} fere f l cop syr^p c.* aeth Or$^{int\,2,159}$ (ut ante) praem *σχολαζοντα* (al^2 syr^p *σχ. και*) :: e Mt | *και κεκοσμημενον*: DLΓ al pauc cop om *και* (sed L *καικοσμ.*) ... 225. am fu for perus san tol (al) sax planc om

26. *τοτε*: D syr^{cu} Or^{int2,159} (ut ante; „*et si veniens invenerit eam vacantem, mundatam et ornatam, vadit et* etc) om | *παραλαμβανει*: ℵ^{corr} (ipse * ut vdtr) CX 33. 69. g$^{1.}$ l Or^{int} (ut ante) add *μεθ εαυτου* :: ex Mt | *ετερ. πνευμ. πονηροτ.* (L al pauc *-ρωτ.*) *εαυτ. επτα* cum ℵBLΞ 13. 69. 124. 157. 346. ... ς Ln *επτα ετερ. πνευμ.* (Δ* *πν. ετερ.*) *πονηρ. εαυτου* (EH^2 al *αυτου*) cum (in ℵ *μεθ εαυτ.* rescripsit * et ut vdtr quidem super raso *επτα*) ACEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{pler} (a *alios septem* etc, c *alios sept. nequior. spir.*, l om *ετερα*) vg cop arm (similiter syrr; accedit etiam Or$^{cat\,ox\,94}$ *επτα λεγων ετερ. πνευμ. μετ αυτου*) :: ut Mt ... DG p^{scr} e Or^{int2,159} (ut ante) *ετερα* (D *αλλα*) *επτα πνευμ. πονηρ. εαυτου* | *κ. εισελθοντα* cum ℵABCDHKLMRXΞΠ 1. 13. 33. 69. al permu Or^{int2,159} (*et intrantes* etc; codex vero *et intrans - habitat*) it (sed ff$^{2.}$ *regressi*; b e l *ingressus - inhabitat* vel similiter) vg etc ... Gb′ Ti (propter loc Mt^i parallelum) *κ. ελθοντα* (G al^2 *-λθων*) cum EGSUVΓΔΛ^2 (* tantum *και*) al^{60} fere | *εκει* (118* *αυτου*): C*^{vid}D 33. 122. y^{scr} a b e ff$^{2.}$ i l q aeth^{vid} om | X al pauc *χειρωνα*

27. *εγενετ. δε* (syr^{cu} et ^{sch} *et cum*, praeterea neuter exprim *εγεν.*): Δ om *δε* | *επαρ. τισ φων. γυνη* cum ℵBL ... ς *επαρ. τισ γυνη φωνην* cum ACRXΓΔΛΞ unc^7 al pler cop arm (similiter syr^{utr} et ^{hr}), item *επαρασα τισ γυνη*, sed *φωνην* post *ε. τ. οχλου* posito, KΠ 1. al pauc ... b f ff$^{2.}$ i l q vg *extollens vocem* (i add *suam*) *quaedam mulier*; a *levata voce quaedam mulier* ... D e c *γυνη τισ επαρ. φων.* (e *mulier quaedam levavit voce*, c *mulier quaed. de turba levavit vocem suam*) | *μαστοι* (C praem *η*. Voluitne *οι*?): DG al^{10} fere *μασθοι*

28. *αυτοσ δε* (c *ipse vero*, e *ipse autem*): C *και αυτοσ*, syr^{hr} *et ille*, D *ο δε*, it^{pler} vg *at ille*, a *qui* (syr^{cu} *Dixit ei Iesus*) | *μενουν* c. ℵAB*LΔΞ al pauc ... ς Ln Ti *μενουνγε* cum B^{3}CDXΓΛΠ unc^8 al pler. Exprim c e Tert^{marc4,26} (*imo*) vg (*quinimo*, san perus *quippini*, tol *manifestissime*); non exprim a b f ff$^{2.}$ i q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} | *φυλασσοντ.* absq additam

29 $^{132.5}$ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ $^{29-32}$ Mt 12, 38—42
γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δο-
θήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. 30 καθὼσ γὰρ ἐγένετο
Ἰωνᾶσ τοῖσ Νινευείταισ σημεῖον, οὕτωσ ἔσται καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει 1 Reg 10, 1
μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆσ γενεᾶσ ταύτησ καὶ κατακρινεῖ αὐτούσ· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆσ γῆσ ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,
καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνοσ ὧδε. 32 ἄνδρεσ Νινευεῖται ἀναστήσον- Ion 3, 5

---

cum ℵ^{a}ABCDLΔΞ al^{15} fere it am for san perus tol syr^{p} arm aeth Tert marc$^{4, 26}$ ... ς (= Gb) add *αυτον* cum XΓΛΠ unc^{8} al pler vg^{ed} et ^{mss} aliq cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Lcif^{132} (Gall$^{5, 186}$): ℵ* vero add (i. e. repetit) *τον λογον του θεου*

29. *γενεα* sec cum ℵABDLXΞ al^{20} it vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu} et ^{hr} et ^{p} c.* arm Amphil^{472} (Gall^{6}; sed post *πονηρα εστιν* ita pergit ut Mt exscribat) ... ς om c. CΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu syr^{sch} aeth | *ζητει* c. ℵA BLΞ al plus^{12} ... ς Ln *επιζητει* (:: ut Mt, cf et. Mt 16, 4 et ll. pp.) c. CDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ιωνα* sine additam cum ℵBDLΞ a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i am fu for em iac mt perus san tol cop^{petr4} syr^{hr} arm ... ς (= Gb) add *του* (Δ om) *προφητου* (:: ex Mt ubi lectio non fluct) cum ACXΓΔΛ Π unc^{8} al omn^{vid} e f q vg^{ed} syr^{sch} et ^{p} cop^{edd} et ^{dz} aeth ... syr^{cu} om *ει μη το σημ. ιων.*, pergens v. 30: *sed sicut fuit Ionas signum Ninevitis.* Praeterea cf Epiph$^{marc\,313}$ et ^{331} *παρακεκοπται το περι ιωνα του προφητου. ειχε γαρ· η γενεα αυτη* (huc supplendum ex *ἐλέγχ. κε΄*: *σημειον αιτει, και* quae utroq loco^{313} et^{331} desiderantur), *σημειον ου δοθησεται αυτη. ουκ ειχε δε περι νινευη και* (*πε. νι. κ.* desunt^{331}) *βασιλισσησ νοτου και σαλομωνοσ.*

30. *καθωσ γαρ*: ℵ 239. y^{scr} al pauc cop^{wi} et ^{petr4} om *γαρ* | *ιωνασ* cum ℵACDLXΓΔΞΠ unc^{8} al pler ... BΛ c^{scr} 251. al pauc *ο ιωνασ* | *τοισ νινευ.* ante *σημ.* cum ℵBCLXΞ 33. ... ς Ln post *σημ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syrr^{omn} cop arm aeth | *νινευειταισ* cum ℵB (ut Mt 12, 41 ℵBCLXΔ) ... ς Ln Ti *νινευιταισ* cum ACLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... D *νινευταισ* | *τη* (syr^{hr} praem *σημειον*, 49^{ev} al aliq post *ταυτη* add) *γενεα ταυτη*: i *in corde terrae.* Praeterea D a e ff$^{2\cdot}$ add (:: cf Mt) *και καθωσ* (e *sicut enim*) *ιωνασ εν τη κοιλια* (*ventre* d a e; ff$^{2\cdot}$ *utero*) *του κητουσ εγενετο* (d a e ff$^{2\cdot}$ *fuit*; e ante *ιωνασ* pon) *τρισ ημερασ και τρεισ νυκτασ* (*trib. dieb. et trib. noct.* d e, a ff$^{2\cdot}$ om) *ουτωσ* (a e add *erit*) *και* (e om) *ο υιοσ του ανθρωπου εν τη γη* (a *in terram*, e *in cor terrae*, ff$^{2\cdot}$ *in corde terrae*). Sed e om totum versum 30.

31. *βασιλισσα*: E*XΓΔ al pauc *-λεισσα* | *εν τη κρισει*: D ff$^{2\cdot}$ om | *των* (69. om) *ανδρων* (et. ℵ^{c}, ℵ* *ανθρωπων*): C al^{4} syr^{cu} aeth pers^{p} om (:: ut Mt) | *την σοφιαν*: X *τησ σοφιασ* | *σολομωνοσ* bis cum ℵABDE GHMSVXΔΛΞ (pri loc hiat) al plu ... ς (= Gb Sz) *σολομωντοσ* cum CKLUΓΠ al permu | *πλειον*: CD *πλεον*

32. D om totum versum | *νινευειται* (*-ειται* cum ℵBL: Gb′ Sz Ln *-ιται*

ται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν·
ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
8, 16 Mt 5, 15 Mc 4, 21 33 133.2 Οὐδεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν
μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέ-
Mt 6, 22 s πωσιν. 34 134.5 ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου.
ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν
ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. 35 σκόπει

---

cum AC unc rell al omn) cum ℵABCE²GLMUXΓΛΠ al[80] fere (E²Γ al pauc -ηται) it vg syr[sch] et p mg et hr arm aeth[vid] ... ς Ti νινευϊ (sed Ti c. E*HSVΔ al -ευη) cum E*HKSVΔ al permu syr[cu] (*viri filii Nineve*) et[p txt] cop | μετα: MU al pauc add των ανδρων | αυτην: H αυτη

33. ουδεισ sine δε cum ℵBCDUΓ 33. 108. al[15] fere a c e i vg cop[petr4] syr[cu] et sch et hr arm ... ς Ln Ti add δε cum ALXΔΛΞΠ unc[7] 1. al longe plu b f ff[2.] q cop[edd] et dz syr[p] aeth | κρυπτην (et. ς[e] 1624. Gb Sz) cum unc omnib al plu ... ς (item ς[e] 1633 al) κρυπτον cum 1. 28. al non ita mu cat[ox 95]. Praeterea scripsimus κρυπτὴν cum SΠ unc pler al plu, ut et. ς[e] Gb Sz Ln; eodem accentu ap. Athenae. 4. p. 205 κρυπτὴ (i. q. ὁ κρυπτὸς περίπατος p. 206) editum, cf ed Schweigh., nec contra est Steph. Thes. Alteram scripturam κρύπτην, quam in ed. VII secuti sumus, praebet Γ. Latt *in* (e *sub*) *absconso* vel *abscondito* (fu praem *loco*) vertunt, nec aliter interpretes rell | ουδε (al[15] fere η) υπο τον μοδιον (syr[cu] transp υπο τ. μοδ. et εισ κρυπτ.): LΓΞ 1. 69. 118. 131. 209. arm[zoh] om | αλλ (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc D) et minusc pler ... ς[e] (Wtst etc) αλλα cum D al non ita mu | εισπορ.: L εκπορ. | το φεγγοσ cum AL ΓΔΛΠ unc[8] al longe plu ... Ln το φωσ (:: ex 8, 16 ubi nemo τ. φεγγ. substituit) cum ℵBCDX al plus[30] (sed X al mu post βλεπ. pon :: ut 8, 16) | βλεπωσιν: ℵ 33. 124. -πουσιν

34. του σωματοσ absq σου (i q syr[cu] et p arm): D it[pler] vg cop syr[sch] aeth add σου | ο οφθ. σου pri loc (et. Gb + σου) c. ℵ*ABCDM al pauc it vg cop syr[sch] et p aeth ... ς om σου cum ℵ[c]EGHKLSUVXΓΔΛΠ al plu syr[cu] arm (:: deest in Mt nec add nisi pauci) | οταν sine ουν (Gb') cum ℵBDLΛ 435. it vg cop arm aeth ... ς add ουν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACXΓΔΠ unc[8] al pler syr[cu] et utr | ᾖ (Γ al[3scr] ει, item sec loc MΓ al[4scr]): D b e ff[2.] (teste Blanch) q ante ο οφθ. pon | και ολον (D παν): Ln om και (:: ut Mt) cum CDΓ al[30] fere it (exc e) vg cop[schw] arm aeth | εστιν (et. a c ff[2.] i cop syr[cu] et p aeth): KLMXΠ 1. 13. 28. 33. al plus[20] b e f q vg arm εσται (:: ut Mt) | επαν (D 2. 127. al pauc οταν, 106. al επειδαν) δε: X a syr[cu] arm aeth add ο οφθαλμοσ σου (:: ut Mt) | και το: ℵ[ca] (sed[cb] rursus delet ολ.) X 1. al[4] f cop syr[cu] aeth και (cop om) ολον το (:: ut Mt) | σκοτεινον cum ℵABCEGHSVΓΔΛ al plu syr[cu]: KMUXΠ al[50] fere it[pler] vg syr[sch] et[p] c.*arm add εσται (:: ut Mt), item D e cop aeth add (sed D* praem) εστιν

οὖν μὴ τὸ φῶσ τὸ ἐν σοὶ σκότοσ ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέροσ σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡσ
ὅταν ὁ λύχνοσ τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
37 [135. 5] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖοσ ὅπωσ
ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ Φαρισαῖοσ
ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

---

35. *σκοπει ουν* etc: pro his habent, omisso versu sq, D a b e ff^{2}· i sic (:: e Mt): *ει ουν το φωσ το εν σοι σκοτοσ το σκοτοσ ποσον*, *si ergo lumen quod in te est* (a e *est in te*) *tenebrae sunt, tenebrae quantae* (ita d ff^{2}, b *ipse tenebrae quantae sunt*, e i *tenebrae tuae* [i *in te*] *quantae sunt*, a *tenebrae rese‥ quantae sunt*). Eadem agnoscit Aug (quaest evgg^{2,} ^{15} ed. Par. 1837. III, 2, 1624). Eadem syr^{cu} post versum 35. add … 57. 239. 433. plane om versum, hinc Gb^{0}

36. Hunc versum (ut iam notatum est) D a b e ff^{2}· i item syr^{cu} om, hinc Gb^{0} | *φωτεινον* (Λ* *σκοτεινον*): X add *ει* | *εχον* cum ℵABCEKLS UVΠ al plu: GHMXΓΛ 33. al mu *εχων* | *τι μεροσ* cum ℵEHSUVΔΛ al plu c vg … Ln Ti *μεροσ τι* cum ABGKMXΠ al^{20} fere f … CLΓ om *τι* | *ο λυχν.* (ℵ^{c}): ℵ* om | *τη αστραπη*: B praem *εν* | *φωτιζη*: EXΓ al aliq -*ζει* (sed Γ et. *τη αστραπει*) | *σε*: X om. Totum versum q sic habet: *si ergo corpus tuum lucernam non habens lucidam obscurum est· quanto magis cum lucerna luceat inluminat te.* Similiter (corrupte) f ad v. 36. add: *si enim corpus quod in te est lucernam non habuerit lucentem tibi tenebrosa est· quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi.*

37. *εν δε τω λαλησαι* usq *φαρισαιοσ οπωσ*: D *εδεηθη δε αυτου τισ φαρισαιοσ ινα.* Item syr^{cu} (*και τισ φαρ. εδε. αυτ.*) sax | *λαλησαι*: Ln add *αυτον* cum A, item 1. 69. 118. 124. 131. 346. al^{10} fere add *αυτον ταυτα.* Latt: c e f ff^{2}· g^{1}· i *et cum* (ff^{2}· add *Iesus*) *loqueretur haec* (f *haec loq.*), item vg omisso *haec*; b q *in eo autem cum loqueretur* (b add *ipse*), a *loquente autem eo* | *ερωτα* cum ℵABM 69. 71. 248. c^{scr} g^{scr} (non attenderunt Gb Sz) e (*petit*) … ς *ηρωτα* cum CLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc (cop anceps) | *φαρισαιοσ* c. ℵBL 1. 13. 69. 118. 131. 157. … ς Ln *φαρισ. τισ* cum ACLΓΔΛΠ unc^{8} al pler b e q syrr arm; item (D)X 130^{gr} et ^{lat} a c f ff^{2}· i vg aeth *τισ φαρισ.* | *παρ αυτω* (c f *apud eum*, e *aput ipsum*, vg *apud se*): D *μετ αυτου*, item b d q *cum eo*, ff^{2}· i *cum illo*, a *secum* | *εισελθ. δε ανεπεσεν*: 13. 69. 124. 346. *και εισελθ. εισ την οικιαν του* (69. om) *φαρισαιου ανεκλιθη*

38. *ιδων* (300. al pauc post *εθαυμ.*) *εθαυμασεν οτι* (et. f syr^{sch} et P cop etc): D 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) *ηρξατο διακρεινομενοσ εν εαυτω λεγειν διατι* (251. *οτι*), d *coepit cogitare in semetipso dicens quare*, b ff^{2}· i q vg *coepit intra se reputans* (i *putans*, ff^{2}· *cogitans*) *dicere quare*, c *coepit secum disputans dic. qu.*, e *coep. apud se reputans dic. qu.*, a *coep. recogitans intra se dic. qu.* Similiter syr^{cu} *coepit dicere in semetipso quare.* Cf et. Tert$^{marc\ 4,27}$ *Pharisaeus qui illum vocarat ad prandium retractabat penes se cur non prius tinctus esset quam recubuisset.*

Mt 23, 25 39 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξω-
θεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύ-
Mt 23, 23 νην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 136.5 ἀλλὰ οὐαὶ
ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγα-
νον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην
20, 46 Mt 23, 6 s τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 137.2 οὐαὶ

---

39. ο κυριος: U c^{scr} al^{5} fere syr^{sch} ο ι̅ς̅ (aeth *domin. Iesus*) | οι φαρισαιοι: D b add υποκριται | το: Λ του | το δε: U y^{scr} τα δε

40. ουχ ο cum ℵB^{3}CDLXΓΔΘ^{d}ΛΠ unc rell al omn^{vid}: AB* ουκ ο | το εξωθ. και το εσωθεν (male Cyr$^{cat\ ox\ 96}$ τα ανωθ.) cum ℵABLXΔΘ^{d}ΛΠ unc^{8} al pler b f ff^{2} g^{1} i q vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Tert$^{marc\ 4,27}$ Archel disp^{21} Cyr$^{luc\ 279}$: CDΓ 243. 251. al^{5} a c e sax (Petr^{alex}) Cyp^{237} et ^{303} το εσωθ. και το εξωθ. (Petr ex priore de anima sermone ap Routh^{3,347} 1815 et ^{4,49} 1848. ει γαρ και κατα τον σωτηριον λογον· ο ποιησας τα εσωθεν και τα εξωθεν εποιησεν etc)

41. τα ενοντα (L οντα): b d q *quae sunt*, it^{pl} vg *quod superest*, f *ex his quae habetis*, Tert$^{marc\ 4,27}$ *quae habetis* ... e Cyp^{237} et ^{303} om | παντα: LXΓ 13. 33. 69. 248. 259. 346. y^{scr} al pauc απαντα | υμιν εστιν (et. Bas$^{regg\ 448}$ et ^{509}): b f ff^{2} i m q vg syr^{cu} et ^{utr} *sunt vobis* (c *vobis munda sunt omnia*, e Cyp^{237} *vobis munda omnia*): XΓ 1. plus^{12} a Bas regg^{bis} ex cdd^{2} υμιν εσται, D aeth Tert$^{marc\ 4,27}$ εσται υμιν

42. αλλα cum ℵBDEGHLUΓΔΛ al permu ... ϛ Ln αλλ cum ACKMSXΠ al plu | τοις φαρισαιοις: syr^{cu} aeth *scribis et Pharisaeis*, b gat *scribae et Pharisaei* | παν: ℵ* vel^{a} ex το correxit, V^{2} το | παρερχεσθε: Λ -χετε | κρισιν: Mcion ap Epiph^{313} et ^{332} κλησιν (utroq loco: αντι του· παρερχεσθε την κρισιν του θεου ειχε· παρερχεσθε την κλησιν του θεου), id quod confirmat et. Tert$^{marc\ 4,27}$: „sic et oluscula decimantes, vocationem autem et dilectionem dei praetereuntes obiurgat" | του θεου: B* om; suppl^{3} et ^{vid} iam^{2} | ταυτα absq δε cum ℵ*ADEGHSUVΓΔΛ al longe plu a ff^{2} i cop^{schw} ex ^{petr4} arm (syr^{p} vide post) ... ℵ^{a}BCKLMXΘ^{d}Π al plus^{20} c vg (contra e f q add *enim*, item b sed haec verba ταυτα etc ad finem v. 41 transpon) cop^{wi} et ^{dz} syr^{sch} et ^{p} c.* aeth add δε, hinc Gb + et Ln [δε] :: similiter in Mt fluct lectio, suadent testes ut neutro loco ponamus | εδει: A a δει | ποιησαι: Λ 262. ποιειν | κακεινα: ΑΔ καικεινα | παρειναι cum ℵ^{c}B*L 13. 346. ... ℵ* 57. y^{scr} αφειναι (:: ut Mt), A παραφιεναι ... ϛ αφιεναι cum B^{3}CXΓΔΘ^{d}ΛΠ unc^{8} al pler (:: cf ad Mt). Praeterea D om ταυτα usq παρειναι, b (ut iam indicatum est) ad fin. v. 41 transp; libere (et corrupte) syr^{cu}: *sed haec quidem fecistis (debebatis facere?), sed haec quidem non omisistis*

ὑμῖν τοῖσ Φαρισαίοισ, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖσ
συναγωγαῖσ καὶ τοὺσ ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ. 44 $^{138.5}$ οὐαὶ Mt 23, 27
ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡσ τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περι-
πατοῦντεσ ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 $^{139.5}$ Ἀποκριθεὶσ δέ τισ τῶν
νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶσ ὑβρίζεισ.
46 ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖσ νομικοῖσ οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺσ ἀν- Mt 23, 4
θρώπουσ φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν
οὐ προσψαύετε τοῖσ φορτίοισ. 47 $^{140.5}$ οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε 47 s Mt 23, 29–31
τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, καὶ οἱ πατέρεσ ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούσ.
48 ἄρα μάρτυρέσ ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖσ ἔργοισ τῶν πατέρων

---

43. *τοισ φαρισαιοισ* cum ABCLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f l vg etc ... ℵD a mm *φαρισαιοι*, item (qui *-σαιοι* et. v. 42) b c e ff^{2} i q (item gat *scribae et Pharisaei*, syr^{cu} aeth *scribis et Pharisaeis*) | *και τουσ* (Λ om) *ασπασμ. ε. τ. αγοραισ*: CD 13. 64. 66^{mg} b q aeth$^{cod\,18}$ add *και τασ* (D 64. 66^{mg} om) *πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ*, item 13. 69. 124. 346. praem *και την πρωτοκλισιαν εν τ. δειπνοισ*, hinc Ln [*κ. τασ πρωτ. εν τ. δειπνοισ*] :: e Mt

44. *ουαι υμιν* sine additam cum ℵBCL al^{9} a c e ff^{2} g$^{1.2}$ l vg cop syr^{cu} arm ... ς (= Gb) add (:: e Mt) *γραμματεισ και φαρισαιοι υποκριται* (D i Lucif om), item Ln [*γρ. κ. φαρ. υποκρ.*] cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f i q em syr^{sch} et ^{p} aeth Cyr^{luc281} Lcif^{133} (Gall^{6,186}) | *εστε ωσ τα μνημεια* (Λ 254. 262. *μνηματα*) *τα* f vg: D a c e ff^{2} syr^{cu} *εστε μνημ.*, item b i l q Lcif *monumenta estis* | *τα αδηλα* (it^{plu} vg *quae non parent* vel *apparent*, a *ignobilia*, d *sine specie*, c *incerta*): syr^{cu} om | *οι περιπατ.* cum ℵBCLM al permu syr^{p} ... Gb″ Ln Ti *περιπ.* sine *οι* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al plu item *ambulantes* it vg syr^{cu} et ^{sch} arm Lcif | *επανω*: D aeth ante *περιπατ.*

45. *των νομικων*: syr^{cu} et ^{sch} *ex scribis* | *και ημασ*: 69. (59 ap Wtst?) e om *και*

46. *και υμιν*: X add *λεγω* | *ουαι*: D syr^{cu} ante *τοισ νομικ.* pon | *δυσβαστακτ.* (et. Tert$^{marc\,4,27}$ Bas$^{eth\,295}$): CX al plus^{10} syr$^{p\,mg}$ Bas^{cod} praem (:: e Mt) *βαρεα και* | *οτι φορτιζετε*: syr^{cu} *quia vos oneratis oneribus gravibus et ponitis super humeros hominum* | *αυτοι*: B add *υμεισ* | *ενι* (C 1. 209. *επι*) *των δακτυλων*: X *τω δακτυλω*, GM 71. al pauc *ενι τω δακτυλω*, b c f i l q (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) vg *uno digito vestro* (c harl* om) | *προσψαυετε*: Λ *-σετε* | *τοισ φορτιοισ*: a syr^{cu} *ea*, D b q om

47. *προφητων*: l add (:: e Mt) *et ornatis sepulcra iustorum* | *και οι* c. ℵ*C Mcion$^{epiph\,313}$ et ^{332} ... a *nam*, syr^{cu} et ^{sch} *quos* ... ς Ln Ti *οι δε* c. ℵ^{c} ABDL unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg etc Chr^{7,806}

48. *μαρτυρεσ εστε* cum ℵBL aeth (sine *εστε*) Or^{1,443} ... ς Ln *μαρτυρειτε* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg rell Chr^{7,805} | *και συνευδοκειτε* (et. Or^{1,443} Chr^{7,806}): D e *μη*

ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούσ, ὑμεῖσ δὲ οἰκοδομεῖτε.
49—51 Mt 23, 34—36 49 $^{141.5}$ διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰσ
αὐτοὺσ προφήτασ καὶ ἀποστόλουσ, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
ἐκδιώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ
ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆσ κόσμου ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ,
Gen 4, 8 2 Chr 24, 21 51 ἀπὸ αἵματοσ Ἄβελ ἕωσ αἵματοσ Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου με-
ταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσε-
Mt 23, 13 ται ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ. 52 $^{142.5}$ οὐαὶ ὑμῖν τοῖσ νομικοῖσ, ὅτι
ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆσ γνώσεωσ· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺσ εἰσ-
ερχομένουσ ἐκωλύσατε.

συνευδοκειν (e *non placere vobis*), item a b q Lcif (l. l.) *non consentientes* ... 57. 61. 69. 124. vg arm *οτι συνευδοκειτε* | *οτι αυτοι* etc: syr^{cu} *et vos filii estis illorum interfectorum* :: cf Mt | *οικοδομειτε* (e *gloriamini*) cum ℵBDL a b e i l ... ϛ (sed Gb^{00}) add *αυτων τα μνημεια*, Ln [*αυτ. τα μνημ.*] cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f q g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} arm aeth, item 1. 131. 157. 209. c^{scr} Chr^{7,806} Lcif *τουσ ταφουσ* (c^{scr} *τα μνημεια*, Chr *τα μνηματα*) *αυτων* (item 13. 69. 124. 346. *τ. ταφ. αυτων* ante *οικοδομ.*)

49. *και* (Λ syr^{cu} cop$^{petr 4}$ aeth arm^{ed} om) *η σοφ. του θεου* (syr^{sch} ed om) *ειπεν*: D b Lcif^{133} om | *αποστελω* (x *-στέλω*): D b q Lcif *αποστελλω* | *και εξ*: AKUΠ al^{10} d syr^{cu} et ^{utr} om *και* | *αποκτενουσιν* (ℵ^{c}): ℵ* *-κτεινουσιν* | *εκδιωξουσιν* (69. *-κουσιν*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (:: hoc tantum loco et 1 Thess 2, 15 legitur) ... ℵBCLX al^{12} *διωξουσιν* :: cf Mt. Ceterum Mcion^{epiph} (item Tert^{marc} e silentio) om vv. 49 usq 51. (Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{333} *ουκ ειχε· δια τουτο ειπ. η σοφ. του θεου, αποστελω εισ αυτουσ προφητασ· και περι αιματοσ Ζαχαριου και αβελ και των προφητων, οτι εκζητηθησεται εκ τησ γενεασ ταυτησ.*)

50. *εκζητηθη*: ℵ^{c}L al^{5} syr$^{p\ mg}$ *εκδικηθη* | *το αιμα παντων* (258. 2^{pe} perus al ap Ln om; Δ om *των* sq): Lcif^{133} *sanguis omnis* | *εκχυννομενον* cum ℵACDEGLUΔΠ al ... ϛ *εκχυνομενον* cum HKMSVXΓΛ al plu ... B 33. 69. *εκκεχυμενον* | *απο* sec (ita f vg; e om *απ. τ. γε. ταυτ.*, item 69 spatio vac relicto): D a b c i l q syr^{cu} Lcif *εωσ* (Schu „haud inepte“), d^{scr} *μεχρι*

51. *απο* sine *του* (Gb′) cum ℵBCDLX 1. 33. ... ϛ add *του* (:: ut Mt) cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *αβελ* (et. Lcif^{133}): KMΠ al^{30} fere c e i em syr^{p} c.* add *του δικαιου* (:: e Mt) | *εωσ* sine *του* cum ℵBDLX 1. 33. ... ϛ add *του* (:: ut Mt) cum ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ζαχαριου* (et. Lcif) .. D 73. 251. cop^{wi} et ^{petr4} syr^{cu} ar^{p} add *υιου βαραχιου* (:: e Mt) | *του απολομενου μεταξυ* (et. Lcif): D a aeth *ον εφονευσαν ανα μεσον*· (:: cf Mt) | *οικου* (it^{pler} Lcif *aedem*): D al^{2wetst} e arm *ναου* (*templ.*) | *ναι*: Γ al pauc *και* | *λεγ. υμιν*: 69. 124. e syr^{cu} et ^{utr} add *οτι*

52. *τοισ νομικοισ*: syr^{cu} et ^{sch} rursus *scribis*, aeth *scribae et Pharisaei* | *ηρατε* et. f i l vg Or^{1,167} et^{2,526} et^{int3,405} et^{840} Bas^{eth294} Cyr^{4,614}: D 157.

53 [143.10] Κἀκεῖθεν ἐξελθόντοσ αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶσ ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, 54 ἐνεδρεύοντεσ, θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματοσ αὐτοῦ.

---

a b c e q syr^cu arm εκρυψατε (b e q *absconditis*), aeth ηρατ. και εκρυψ. | κλειδα: D κλειν | αυτοι (e f vg Or[1,167] et [2,526]): D 22. 69. 124. 157. 346. a b c i l q aeth Or^int [3,405] et [840] Amb και αυτοι, M al[5] αυτοι γαρ | εισηλθατε (Gb″) cum ℵABC²DE*HLMΓΔ (C* latet) 33. 69. 124. 157. al[10] fere ... ς εισηλθετε (A επηλθ.) cum E²GKSUVXΛΠ al plu (et. in Or bis editum) | εισερχομενουσ (et. Or^bis): D εισπορευομενουσ | εκωλυσατε: G c (sed et. *introitis*) arm κωλυετε

53. κακειθεν εξελθοντοσ αυτου cum ℵBCL 33. cop syr^p mg ... 69. nil nisi και (Gb″) ... ς Ln λεγοντοσ δε αυτου (48^ev του ι̅υ̅, D al pauc om) ταυτα (13. add παντα, item al varie transponentes) προσ αυτουσ cum ADXΓΔΛΠ unc[8] al pler it (b i l q om δε, b om ταυτα, a om πρ. αυτ.) vg syr^cu et ^sch et ^p txt arm aeth. At DX 157. i^cant a b c e f i l q syr^cu aeth add ενωπιον (i *et coram*) παντοσ του λαου (X οχλου), item 254. arm additis insuper κατησχυνθησαν και. Item syr^p mg ελεγε ταυτα προσ αυτουσ ενωπιον παντοσ του λαου, και κατησχυνθησαν· και | οι γραμμ. και (haec 243. om, Gb⁰) οι φαρισαιοι: D b c e f l q vg οι φαρισαιοι και οι νομικοι, a *tam scribae quam et legis doctores*, 1. 118. 239. i syr^p mg οι νομικοι και οι φαρισαιοι | ενεχειν (1. 131. al[5] add αυτω) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc[6] al plu cop (*intueri male*) arm aeth (Latinos et Syros vide post): C επεχειν, H al plus[30] συνεχειν, al pauc ανεχ., ελεγχ., DS al[6] εχειν (121. add αυτω). Latini: *graviter habere* c e i, *male habere* b d q, *graviter ferre* l, *graviter insistere* vg, *male se habere* a, *contristari* f. Item syr^sch *graviter (aegre) ferre* (add *et irati sunt*), item syr^cu (*coepit aegre ferri a scribis et Pharisaeis*); syr^p *adversari ei* | αποστοματιζειν (LSV*Δ al[16] αποστομιζειν, al[3] επιστομιζ.) αυτον, vg *os eius opprimere*, a *comminare illi*: D 69. συνβαλλειν (69. συμβαλειν) αυτω, b d i l q *committere cum illo* (d *illi*), c e *conferre illi* (c *cum eo*), f *altercari cum illo* | περι πλειονων (157. al pauc f cum sqq cjgunt, item b syr^sch post ενεδρ. pon): 17. 115. 258. 433. om

54. ενεδρευοντεσ absq additam cum ℵX 130^gr am cop: ς Ln Ti add αυτον cum ABCLΔΛΠ unc[8] al pler vg (f *interrogantes eum*) syr^utr aeth ... D a b c e i l q syr^cu arm plane om, item (qui περ. πλειον. omiserant) 17. 115. 258. 433; hinc Gb⁰⁰. Praeterea scripsimus sine και ζητ. aut ζητ. cum ℵBL 1. 118. 131. 209. 239. cop ... Gb (sed⁰⁰) Sz Ln add ζητουντεσ cum ACDXΓΔΛΠ unc[7] al plu it syr^cu et ^sch, item ς και ζητουντ. cum (s^sil) al mu vg syr^p arm | θηρευσαι τι (KΠ al aliq ante θηρ. pon) εκ τ. στομ. αυτου (f *capere aliquid ex ore eius*, vg *aliquid capere de* [sed am for fu tol al *cap. aliq. ex*] *ore eius*): D αφορμην τινα λαβειν αυτου, similiter a b c e i l q *occasionem* (a b e q *occans.*) *aliquam invenire de* (a *ab*, i *in*) *illo* (c e l om *de illo*), item syr^cu ... haec omnia Gb⁰. Post στομ. αυτου nil addidimus cum ℵBL cop

XII.

Mt 16, 6 1. Ἐν οἷσ ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε κατα-
πατεῖν ἀλλήλουσ, ἤρξατο λέγειν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ πρῶτον·
$^{144.2}$ προσέχετε ἑαυτοῖσ ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων, ἥτισ
8, 17 Mc 4, 22 Mt 10, 26 s ἐστὶν ὑπόκρισισ. 2 $^{145.5}$ οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀπο-
καλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 ἀνθ' ὧν ὅσα
ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸσ τὸ οὖσ
ἐλαλήσατε ἐν τοῖσ ταμείοισ, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4–9 Mt 10, 28–33 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖσ φίλοισ μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεν-

---

aeth ... ς (sed Gb^{00}) Ln add *ινα κατηγορησωσιν* (ΑΧΔ 69. *-σουσιν*) *αυτου* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et ^{p} arm, item D f syr^{cu} *ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* (f *ut occasionem invenirent accusare eum*) :: cf Mt 12, 10 Mc 3, 2

XII. 1. *εν οισ* usque *οχλου*: D *πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων κυκλω*, item it^{pler} vg *multis autem turbis circumstantibus*, d *multis autem turbis adstantium circa*, e *cum multa autem turba circumdedisset eum*, a *multa autem turba ..... tinen ..... um in ...... t* (se continentium in circuitu?), syr$^{p\ mg}$ *multis autem myriadibus congregatis in circuitu* | *ωστ. καταπατ. αλληλ.* (it vg *ut se invicem conculcarent*): D *ωστ. αλληλ. συνπνιγειν* (*ut alterutros e suffocarent* d) | *ηρξατο*: Γ 69. add *δε* | *αυτου*: D a i l q om | *πρωτον* cum antecedentibus conjungunt (ut et. ς Gb Sz Ln) ℵACDEHKΛΠ al plu (14 ap solum Matthaeium, 8 ap Scriv) cop syr^{p} ... ς^{e} (et. Wtst Mtthaei al) cum seqq conjg ut GLΔ al mu c f i l q syr^{cu} et ^{sch} aeth ... BMUΓ al a (ap Iric) e nec ante nec post *πρωτ.* distingu ... b vg (et. 130^{lat}) om, item^{vid} Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ („Cavete, inquit discipulis, a ferm. Phar.“ etc) Lcif^{20} (Gall$^{6,\ 215}$) | *εαυτοισ* (L al pauc *αυτοισ*) ... 253. 435. Epiph^{690} (*μανιχ.* ^{69} *ωσ λεγει· προσεχετε απο*) om | *των φαρισαιων* (h. l. et. Epiph^{690} Tert$^{marc4,\ 28}$ Lcif^{20}): BL e post *υποκρισισ* pon

2. *δε* cum ABCLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c e f i l q cop syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth Tert$^{marc\ 4,28}$ ... D a syr^{cu} et $^{p\ mg}$ arm *γαρ* ... ℵ 13. 69. 239. 245. 346. al^{2scri} em om | *συγκεκαλυμμ.* (DC^{3} *συνκεκ.*) cum ABC^{3}DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵC* *κεκαλυμμ.* (:: ut Mt). Praeterea C* et ^{3} i^{cant} cop *εστιν* anteponunt (::ut Mt) | *ουκ αποκαλυφθ.* (it^{pler} vg *quod non reveletur*, a *quod non revelabitur*, e *quod non retegatur*): D *ου φανερωθησεται* (sed d *revelabitur*), item Tert$^{marc4,\ 28}$ *non patefiet*

3. *ανθ ων οσα* usq *ακουσθησεται*: c *homo qui in tenebris locutus est in luce audietur* | *τη*: Δ om | *σκοτια*: DE*X al *-τεια* | *και ο προσ το ουσ ελαλησατε*: syr^{hr} *et quod cuidam dixistis* | *ταμειοισ*: ℵAΓ 1. 33. al pauc *-μιοισ*, K al plus^{10} *ταμιειοισ*

4. *μου* (et. Or$^{1,\ 296}$ Mcion$^{epiph\ 314}$ et ^{333}, item Tert$^{marc\ 4,28}$ sed *meis*

νόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆ-
σαι. 5 ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ
ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰσ τὴν γέενναν. ναὶ λέγω
ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσα-
ρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. 7 ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχεσ τῆσ κεφαλῆσ ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.
μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. 8 λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶσ

---

fluctuat): x a om | *μη φοβ.* etc: Or[1,296] *τοιουτον γαρ εστι το· μη φοβ. απο τ. αποκτειν. το σωμα, αυταισ λεξεσιν υπο ματθαιου και λουκα ειρημενον.* | *αποκτεννοντων* c. ℵAEKLUVΓΔ al plus[32], item Gb Sz *αποκτενοντων* c. DGHSXΛΠ al plus[60] ... ς (= Gb Sz) *αποκτεινοντ.* cum B al mu (item in Or[1,296] Epiph al editum), M *αποκταινοντ.* (Or[4,321] *διοπερ ου φοβητεον υμιν απο των αποκτιννυντ. το σωμα* etc) | *και μετ. ταυτ. μη* (A om) *εχοντων*: D *την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων*, item 157. omissis *μηδε εχοντ. περισσ. τι ποιησ.* (:: cf Mt) | *περισσοτερον* cum ℵBEGHLMSUVXΓΔΛ al plu Or[1,296] et[4,321] ... Gb′ Ln *περισσον* cum ADKRΠ al[10] fere. Praeterea LX 33. 69. 346. post *τι* pon, 1. 131. post *ταυτα*

5. *φοβήθητε* (post *φοβηθῆτε*) cum ABLXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et [p] et [hr] arm aeth Or[1,296] Tert[marc 4,28] (Mcion [epiph 313] et [334] praeterit *και μετα ταυτ.* usq *τινα φοβηθ.*): ℵD 69. 157* al[6] a syr[sch] om | *εχοντα εξουσιαν* (Gb′) cum ℵABDKLRXΠ al[20] fere it vg syr[p] arm Or[1,296] et[297] Mcion[epiph314] et (*εχ. την εξ.*)[333] ... ς *εξουσ. εχοντ.* cum EG HMSUVΓΔΛ al plu aeth Tert[marc 4,28] | *εμβαλειν* (cf Iust[ap 1,19] *φοβηθητε δε τον μετα το αποθ. δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. εμβαλειν*): ℵ w[cant] *εμβαλλειν* ... D al pauc Mcion[epiph314] et[333] *βαλειν.* Item Thdot[14] ap Clem[962] *φοβηθητε γουν, λεγει, τον μετα θανατον δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. βαλειν.* Praeterea D (Thdot Iust) *βαλειν* post *γεενναν* pon | *την*: DR (Iust Thdot, vide ante) Or[1,296] et[297] Mcion[epiph bis] om

6. Epiph de Mcione[314] et[333] *ουκ ειχε δε· ουχι πεντε στρουθ. ασσ. δυ. πωλουντ.* ([333] *πωλειται*) *και εν εξ* usq *ενωπ. τ. θεου*, nec Tert[4,28] ex vv. 6 et 7 affert quicquam. | *πωλουνται* cum ℵB 13. 69. 346. Epiph[314] ... ς Ln *πωλειται* (A al mu *-τε*) cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[1,296] Epiph[333] Cyr[luc288] :: ut Mt (uno D discedente) | *ασσαρ. δυο*: syr [cu] *ασσαριον* (:: cf Mt)

7. *τησ κεφ. υμων πασαι* (et. Clem[263] Or[1,296] Cyr[luc288]): D *υμων πασαι τησ κεφαλ.* | *ηριθμηνται* (et. Or Cyr[luc], item Clem[263] *αλλα και αι τριχ. τησ κεφ. υμων πασαι ηριθμημεναι, φησιν ο κυριοσ. ηριθμηνται δε και επι τω γενειω* etc. Sed[819] *αλλ αι μεν τριχεσ ηριθμηνται.*): D 40. 124. 259. *ηριθμημεναι εισιν* | *μη* sine *ουν* cum BLR 157. a b ff[2.] i l sah cop Amb[luc 1435] ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ℵADQXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere c e f q g[1.2.] vg syr[cu] et [utr] et [hr] arm aeth Or[1,296] (:: ut Mt) | *φοβεισθε* (KX al mu *-ησθε*): D 435. Or[1,296] *φοβη-*

ὃσ ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸσ
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ
θεοῦ· 9 146.2 ὁ δὲ ἀρνησάμενόσ με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρ-
Mt 12, 32 Mc 3, 29 νηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 147.2 καὶ πᾶσ ὃσ
11 s ἐρεῖ λόγον εἰσ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ
Mt 10, 19 s Mc 13, 11 εἰσ τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 148.2 ὅταν

θητε | πολλων: 239. 241. al[5] a (*multo vos passeribus differtis*) πολλω ... D (syr[cu] et [sch] et[hr] aeth) arm add γαρ | διαφερετε: DFGKMΠ al plus[60] (a) e vg (et. tol, sed non am for fu em al) aeth add υμεισ :: ut Mt

8. δε (c e f i q vg etc): a b l sah aeth om | υμιν sine οτι et. Clem[595] (λεγω δε υμιν, πασ etc) Or[1, 296]: ℵD add οτι | αν: F al pauc Clem[595] εαν | ομολογηση cum ℵB[3]EFGHKLMQUVXΛΠ al plu (it vg *confessus fuerit*) Clem Or Bas[3, 24] (ex cdd pler) ... AB*DRSΓΔ ομολογησει (:: Mt πασ ουν οστισ ομολογησει) | ομολογησει: FGHMVΛ al mu -γηση | εν αυτω (ff[2.] g[1.] i q am *in illo*, d *in eo*): H 157. om εν. Habent (praegresso *confitebitur*) *illum* vel *eum* a b c e f l vg; item antea *me* (non *in me*) a b c e f ff[2.] l vg; contra d g[1.] i q am *in me* | των αγγελων: ℵ* (suppl[a]) 259. Mcion[epiph] et [tert] om. Cf Epiph[marc 314] et [334] αντι του· ομολογησει (Tert[marc] *confitebor* :: ut Mt) ενωπ. των αγγελ. του θεου ([334] om τ. θε. sed add εκεινοσ) ενωπ. ([334] om) του θεου λεγει. Item Tert[marc 4, 28] *coram deo*, item v. 9 *denegabitur coram deo.* | του θεου: syr[cu] *sanctis*

9. Versum om e syr[cod] | ενωπιον pri c. ℵBLRXΓΔΛ al pler Clem[595] Or[1, 296] Bas[3, 24] ... Ln εμπροσθεν (:: e Mt) c ADKQΠ al[20] fere | απαρνηθησεται (ℵ* -νησεται, D h[scr] αρνηθ.): X b απαρνησωμαι (*negabo*) καγω αυτον (:: cf Mt). Libere Clem[595] τον δε αρνησαμενον με εν. τ. α. απαρνησομαι αυτον εμπροσθ. τ. αγγ., item Or[3, 543] πεισεται το· καγω αυτον αρνησομαι. | ενωπιον: D al pauc Clem (vide ante) εμπροσθεν (D ενπρ., item ante) | τ. αγγ. τ. θεου: b *patre meo qui est in caelis* :: e Mt

10. οσ: D 76. 130. 254. add αν | ερει: a c d e *dixerit* (c *omnis quicunq*), b f i l q vg *dicit* | τω δε (Λ και ο, 262. και τω) usque βλασφημησαντι: D εισ δε το πνευμ. το αγιον (omisso βλασφημ.: Gb[0]) | το αγιον (X 2[pe] om) πνευμα: 69. 124. 240. al pauc το πνευμ. το αγι. | βλασφημησαντι: ℵ Epiph[464] (θεοδοτιανοι) βλασφημουντι (a Lcif[220] *qui autem blasphemaverit* [Lcif add *in*] *spiritum sa.*, l *qui autem blasph. in spiritu sa.*, f vg *ei autem qui in spiritum sa. blasph.*): b[vid] c e ff[2.] i q Tert[marc 4, 28] *qui dixerit* (ff[2.] i q *in spiritu autem sa. qui dixerit*, e *qui autem dixer. in spiritu sa.*, b *qui autem in spiritu sa.* [*dixerit*], c *si quis autem in spiritu sa. dixerit*, Tert *illi autem qui dixerit in spiritum sa.*). Praeterea 225. 245. a e cop syr[cu] Epiph Tert Lcif ante εισ το pon | ουκ (e *tunc non*) αφεθησεται: GΛ al pauc (a b ff[2.] i l q) Epiph[464] add αυτω, item D c e aeth (Lcif[220]) add αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω ουτε εν τω μελλοντι (:: ex Mt)

δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶσ ἐπὶ τὰσ συναγωγὰσ καὶ τὰσ ἀρχὰσ καὶ τὰσ ἐξου-
σίασ, μὴ μεριμνήσητε πῶσ ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 *τὸ*
γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶσ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.
13 $^{149.\ 10}$ *Εἶπεν δέ τισ ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδάσκαλε, εἰπὲ*
τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 *ὁ δὲ*
εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίσ με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ'
ὑμᾶσ; 15 *εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πά-*

---

11. *εισφερωσιν* (Schu „bene“) cum ℵBLX 1. 16. 33. 64. 121. 124. 131. 157. 239. i^{cant} e f i l (ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ e sil) vg (hi Latt *inducent*), item sah cop ... ς Ln *προσφερωσιν* (E*Λ al aliq *-ρουσιν*) cum AQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler a d (hi duo *adducent*; c *perducent*) Bas$^{eth\ 284}$ ... Ti *φερωσιν* cum D b q (hi duo *ducent*) Clem^{595} Or$^{1,\ 295}$ Cyr^{hr255} | *επι* cum ABLQX ΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c d (hi^{3} *ad synagogas*) Or$^{1,\ 295}$ Bas^{eth} Cyr^{hr} ... ℵD R 1. 69. 124. 218. 253. 254. 346. Clem^{595} *εισ*. Item b f l q *in synagogis et ad* (l om), e (ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$?) vg *in synagogas et ad* (i *et ad* omissis *in synagog.*) :: offendit *εισφερ. επι*: hinc qui *εισ* quam *επι* retinere maluerunt, dederunt *εισφερ. εισ* vel *φερωσιν εισ*, qui vero *επι* maluerunt, *προσφερ. επι* substituerunt | *μεριμνησητε* cum ℵBLQRX 1. 13. 33. 69. al^{10} fere Or$^{1,\ 295}$ Cyr^{hr255} ... ς Ln Ti *μεριμνατε* cum ΑΓΔ ΛΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth\ 284}$; item D^{gr} Clem^{595} *προμεριμνατε* :: Mc *προμεριμνατε*, Mt *μεριμνησητε* | *πωσ η τι* cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere f g$^{2.}$ (*qualiter aut respondeatis* sine *τι*) vg cop^{edd} syr^{p} et^{hr} arm Bas^{eth284} ... D 157. a b c e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} et^{sch} aeth Clem^{595} Or$^{1,\ 295}$ Cyr$^{hr\ 255}$ om *η τι*. Pro *πωσ η τι απολ. η τι ειπ.* sah *τι ειπητε, πωσ απολογ.*, tol cop^{dz} *πωσ η τι ειπ.*, cop^{petr4} *πωσ η τι απολογ.*

12. *διδαξει*: AL al pauc *-ξη* | *εν αυτη* (c ff$^{2.}$ sah cop *illa*) *τη ωρα* (:: cf Mt et Mc *εν εκεινη τη ωρα*) et. Clem^{595} Bas^{eth284} Cyr$^{hr\ 255}$ Tert$^{marc\ 4,\ 28}$: 33. Or$^{1,\ 295}$ om

13. *αυτω* post *εκ τ. οχλου* cum ℵBFLQ 33. ... ς Ln Ti ante *εκ* cum ADR XΓΔΛΠ unc^{8} al pler am for sah cop syr^{p} arm Bas^{eth303} ... a c e f q vg syr^{cu} et^{sch} aeth ante *τισ*, b ff$^{2.}$ i l plane om (m^{92} *ait quidam de turba ad Iesum*) | *ειπε* cum ℵABLQR rell omn: D *ειπον* | *τ. κληρονομιαν*: syr^{cu} *terram et hereditatem*

14. *ο δε* (m^{92} *dixit autem illi Iesus*): R add *ις̅* | *κριτην* cum ℵBDL 1. 13. 33. 131. 239. 346. sah (ipsum verbum *κριτησ* servat) (it vg Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ *iudicem*, quod et *κριτ.* et *δικαστ.* reddit) ... ς Ti *δικαστην* cum AQRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth\ 303}$ :: non incredibile est hanc lectionem ex Act 7, 27. 35 (Exod 2, 14) *τισ σε κατεστ. αρχοντ. κ. δικαστην εφ ημων* fluxisse | *η μεριστην*: D 28. 33. c syr^{cu} Tert$^{marc\ 4,\ 28}$ om (item a? sed potius *iudicem super vos aut divisorem* vdtr habere) ... 69. 157. *η* (157. *και*) *δικαστην* (157. pro *κριτην* habet *αρχοντα*) | *εφ υμασ* (ℵ^{c}): ℵ* *εφ υμων*

15. *προσ αυτουσ*: syr^{cu} *ad turbas*, syr^{sch} *ad discipulos*; sah add *Iesus* | *φυλασσεσθε* (syr^{cu} et^{sch} om *και φυλ.*, item sah pro *ορ. κ. φυλ.* nil

σησ πλεονεξίασ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν
ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸσ αὐτοὺσ
λέγων· ἀνθρώπου τινὸσ πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. 17 καὶ διε-
λογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺσ
καρπούσ μου; 18 καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰσ ἀπο-
θήκασ καὶ μείζονάσ οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενή-
(Sir 11, 19) ματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή,
ἔχεισ πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰσ ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

---

nisi *date cor vestrum*): H 157. φυλαξασθε | πασησ (Gb″) cum ℵABDK LMQRT^{woi}UXΠ al^{40} fere it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Clem^{578} Bas$^{eth 268}$ Antioch$^{hom 9}$ ... ς τησ cum EFGHSVΓΔΛ al plu | η (L om) ζωη αυτου cum ℵABFKLQRT^{woi}UXΔΛΠ al plu it vg etc Bas^{eth} Cyr^{luc} ^{293} Antioch. Cf et. Clem^{578} οτι ουκ εν τω περισσευειν τινα (τινι?) τα υπαρχ. εστιν η ζωη αυτου ... EGHMSVΓ al plus^{60} η ζωη αυτω ... D syr^{cu} et ^{sch} om αυτ. | εστιν: D c (Clem vide ante) ante η ζωη pon; KΠ* al pauc ante εν τω, Π^{2} 28. post εκ τ. υπαρχ. αυτω ... RΠ^{3} (utroq enim loco erasum est) 157. g^{scr} al pauc om plane | αυτω cum ℵ^{c}BDF QRT^{woi} al^{20} fere Bas^{eth} Cyr^{luc} Antioch ... ς αυτου cum ℵ*ALXΓΔΛΠ unc^{8} al plu

16. δε (116. 157. 209. 239. 245. al pauc m^{92} add και): X ουν | παραβολ. προσ αυτουσ: D sah πρ. αυτ. παρ. (m *dix. autem ad illos similitudinem*) | ευφορησεν cum ℵBEFHMQST^{woi}UVXΔ al plu Bas$^{eth 269}$ et ^{cdd} $^{2, 43}$ ... Ln ηυφορησεν cum ADGKLΓΛΠ al mu Bas$^{2, 43 ed}$ (:: cf Mt 3, 17. 12, 18. 17, 5. Lc 3, 22 etc)

17. εν εαυτω (et. Bas$^{eth 269}$; sed $^{2, 43}$ καθ εαυτον): BL* εν αυτω | που συναξω: A 13. 69. 131. 346. π. συναξαι

18. και (a add *cogitans*) ειπεν· τουτ. ποιησω: syr^{cu} om | μειζον. οικοδομ. (ℵ^{c}; ℵ* ανοικοδομ., Or$^{int 2, 265}$ *reaedificabo*), Or$^{3, 230}$ Eus^{ps} ap Mai ^{95}, *maiora aedificabo* a f Or$^{int 2, 265}$ (*mai. reaed.*) et ^{378} ... D e ποιησω αυτασ μειζονασ, item b c ff$^{2.}$ i l vg *maiora faciam*, m^{92} q *maiora faciam ea* | και συναξ. εκει: D 157. it (et. m^{92}) vg κακει (157. και εκει) συναξω | τα γενηματα (et. ς Gb Sz) cum ℵ*ADQΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas$^{eth 269}$; item ς^{e} τα γεννηματα cum K al vix mu; b f ff$^{2.}$ i l q vg *quae nata sunt mihi*, a c d e m *fructus meos*, item syr^{cu} et ^{utr}, item ?syr^{hr}... ℵ^{a} (sed om παντα quod praecedit) et ^{c}BLT^{woi}X al^{10} sah cop arm aeth τον σιτον | μου sec cum ℵ* et ^{a} et ^{c}ADQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it vg rell Bas^{eth} ... BLT^{woi} 1. 118. 131. 157. (sunt ex ^{10} qui τον σιτον) arm om | και (arm add παντ.) τα (T^{woi} om) αγαθ. μου cum ℵ^{a} et ^{c}ABLQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler (sed Π w^{cant} ante κ. τα. γεν. μου pon) f (g$^{1. 2.}$?) vg syr^{utr} et ^{hr} sah cop arm aeth Bas$^{eth 269}$ ... ℵ*D 56. 130. 131. 435. a b c e ff$^{2.}$ i l m^{92} q syr^{cu} Amb om

19. ψυχή (f g$^{2.}$ q vg, et. Or$^{3, 230 bis}$): syr^{cu} *ecce* ... a b c e ff$^{2.}$ i l m^{92} om | πολλα pri: Or$^{3, 230 bis}$ et ^{297} om | κειμενα (f g$^{2.}$ q ^{vg} *posita*): 235.

εὐφραίνου. 20 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεόσ· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν
ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασασ, τίνι ἔσται;
21 οὕτωσ ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰσ θεὸν πλουτῶν.
22 [150.5] Εἶπεν δὲ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὑμῖν 22–31 Mt 6, 25–33
λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύ-

---

6pe Clem[246] et[537] Bas[2,48] (non item [eth 269]) αποκειμενα, item Or[int2, 265] et[378] *reposita* ... sah syr[cu] Clem[537] add σοι ... 10pe ff[2·] i l m[92] om (Bas[2,48] om εισ ετ. πολλ.) | αναπαυου: 36. Clem[246] et[537] cat[ox101] om ... 433. αναστα ουν. Ista omnia: κειμενα usq πιε, om D a b c e i Leo, item αναπαυ. φαγε πιε om ff[2·] m[92] | ευφραινου (69. syr[cu] arm aeth Or[int bis] praem και): a b d ff[2·] g[1·vid] g[2·] i l m q vg Aug[semel] Leo *epulare* (idque ff[2·] ante *in annos multos* pon); c e Aug[semel] *iucundare* (c Aug *ioc.*)

20. ο (T[woi] om) θεοσ: A ο κυριοσ, item Cyp[323] (non item[210] et[241]) | αφρων (et. ϛe 1624.) cum ℵABDEGHLQT[woi]XΔΛ al permu ... ϛ (item ϛe 1633 etc) Gb Sz αφρον cum KMSUVΠ al plu (item editum Clem[537] et[578] Or[3,229sq] et[alib] Ath[2,323] Bas[2,48], non item Antioch[hom 13]) | νυκτι: Antioch[hom 13] add οι αγγελοι | την ψυχ. σου (h. l. et. Clem[537] Or[3,297] et[4,298] et[int 4,478] Bas[2,48] Antioch[hom13], item Tert[marc 4,28] sine απο σου): D c i sah cop aeth Or[3,229sq] et[4,294] Ir[int 202] Cyp[201] et[241] et [323] post απαιτ. pon (libere Clem[578] οτι τη νυκτ. ταυτη απαιτουσι σου την ψυχ.), item 69. i Antioch[hom 9] Or[int 4,478] et[2,378] post απο σου | απαιτουσιν cum ℵADXΓΔΛΠ unc[8] (hiat F) al omn fere Clem[537] et[578] Or[ubique] Bas[2,48] Antioch[hom9] et[13], item it[pl] (et. m) vg Or[int4,478] *repetunt* vel *repetent*, a *reposcunt*, Tert[marc] *reposcent*, Ir[int202] *expostulabunt*, c Cyp[ter] *expostulatur* (e Or[int2,378] *auferetur*) ... BLQT[woi] 33. d αιτουσιν (d *petunt*) | α δε (et. Clem[537] Or[3,229sq] et[297] Bas[2,48] et[regg 431] Antioch [hom9] Ir[int202]): D c e i l Cyp[ter] α ουν | τινι et. ff[2·] i Clem[537] Or[bis] Ath [1,260] et[2,323] Bas[2,48] et[regg 431] Antioch[hom 13] ... D Clem[246] Antioch[hom 9] τινοσ, item *cuius* it[pler] (et. m) vg Ir[int] Tert[marc] Cyp

21. Versum om D a b | αυτω cum ℵ*BL 44[ev] (sed L εν αυτω) ... ϛ Ln Ti εαυτω cum ℵ[c]AQT[woi]XΓΔΛΠ unc[9] al pler (sed FΓ al pauc Antioch[13] εν εαυτω). Post πλουτων E[mg]F[mg]G[mg]HUV[mg]ΓΛ al[60] ac plures add (multi rubro) ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω (G[mg] al non plene adscripta habent)

22. αυτου cum ℵADLQT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn it[pler] vg etc (T[woi] πρ. αυτουσ μαθητ. αυτου): B c e om, hinc Ln [αυτ.] | υμιν λεγω cum AQ T[woi]ΓΔΛΠ unc[8] al plu a b c e syr[utr] arm ... ℵBDLX al plus[20] f l q (ff[2·] g[1· 2·] ut vdtr; i vero om δια τουτ. υμιν λεγ.) vg sah cop syr[cu] aeth λεγω υμιν (:: ut Mt lectione non fluct, nec aliter solet dici) | τη ψυχη sine υμ. cum ℵABDLQ al[10] fere b c f ff[2·] g[1·] i l q am fu for em tol syr[p] arm Amb[luc 1439] ... ϛ (sed Gb[00]) add υμων (:: ex Mt) cum T[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al pler a e g[2·] vg[ed] syr[cu] et [sch] sah cop aeth Clem [231] et[579] (utroq enim loc pergit cum Lc η γαρ ψυχη, non ουχι η cum

σησθε. 23 *ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆσ τροφῆσ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν-*
δύματοσ. 24 *κατανοήσατε τοὺσ κόρακασ, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε*
θερίζουσιν, οἷσ οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸσ τρέφει
αὐτούσ· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖσ διαφέρετε τῶν πετεινῶν. 25 *τίσ δὲ ἐξ*
ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν;
26 *εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;*
27 *κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶσ οὔτε νήθει οὔτε ὑφαίνει· λέγω δὲ*

Mt) Ath^{1,663} | *σωματι*: BT^{woi} al^{30} fere a sah cop syr^{sch} aeth Clem^{231} (non item^{579} nec Ath) add *υμων* (:: ex Mt), hinc Ln [*υμ.*]

23. *η ψυχη* c. AEGHKQUVΓΔΛΠ al plu a f ff$^{2\cdot}$ i q g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg syr$^{p\ txt}$ ... ℵBDLMSX al^{25} fere b c e cop syr^{cu} et ^{sch} (et ^{p} *γαρ* c.*) arm aeth Clem ^{231} et ^{579} *η γαρ ψυχ.*, hinc Ln *η* [*γαρ*] *ψυχ.* Item T^{woi} sah *οτι η ψυχη*, 61. 243. 254. 299. al plus^{15} l syr$^{p\ mg\ cod}$ *ουχι η ψυχ.* (:: ut Mt) | *πλειον*: D *πλεον*, 11. 18. 237. al^{25} fere Clem^{bis} *πλειων* | *τησ τροφησ* (S *τρυφ.*): A *του σωματοσ*

24. *τουσ κορακασ* (et. Clem^{231} Tert^{marc4,29}. Item Eus^{luc177} *κατα δε τον λουκ. λεγων ο κυριοσ· κατανοησ. τ. κορακασ, πλειον τι εμφαινει· τοισ μεν γαρ σπερμολογοισ των πτηνων ετοιμοτερα εστιν τροφη, τοισ δε σαρκοβοροισ, ωσπερ οι κορακεσ, δυσχερεστερα*): D e l *τα πετεινα του ουρανου*, f *volatilia*, for *volucres* :: cf Mt | *ουτε σπ. ουτε θερ.* cum ℵDLQ e ... ς Ln *ου σπ. ουδε* (M 48^{ev} *ου*, T^{woi} *ουγε*) *θερ.* cum ABXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it (exc e) vg rell Clem^{231} :: at ita Mt lectione tantum non fluct | *σπειρουσιν*: A *-ρωσιν* | *ταμειον* (*-μειον* ABDLQX ΓΔΛΠ etc; ℵ *-μιον*): MFU al^{30} fere Clem^{231} *ταμιειον* | *ταμ. ουδε*: D *ουτε ταμ. ουτε* | *αυτουσ*: D 69. 253. 346. *αυτα* (D antea *τα πετειν. τ. ουρ.*) | *ποσω μαλλον*: D c e ff$^{2\cdot}$ i l mt *ουχι*, Clem^{231} *ουχ* (:: cf Mt), sah om (pergens *υμεισ δε*)

25. *μεριμνων* cum ℵABLQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{omn} (sed c post *δυναται* pon) vg syr^{cu} et ^{utr} sah cop arm aeth Eus^{luc177} ... Ti om cum D 64* 225. (Tert^{spectac23} libere respicit ad ista verba Christi: „*sic et tragoedos cothurnis extulit*, (diabolus) *quia nemo potest adiicere cubitum unum ad staturam suam*, *mendacem facere vult Christum*) :: in Mt non fluct | *επι την ηλικ. αυτου*: it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} etc *ad staturam suam*: d *ad aetatem suam*, e *ad statum aetatis suae*, b q *ad statum suum* | *προσθειναι* (EHXΓΛ al mu *-θηναι*): Ti pon post *επι τ. ηλ. αυτ.* cum B (:: non item Mt) | *πηχυν* sine *ενα* cum ℵ*BD i l sah cop ... ς Ln add *ενα* (:: ut Mt) cum ℵ^{a}ALQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{omn} arm aeth Eus^{luc177}

26. *ει ουν* usq *δυνασθε, τι περι τ. λοιπ.* (f q g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg): D a b c e ff$^{2\cdot}$ i l nil nisi *et* (ff$^{2\cdot}$ om) *de ceteris quid* (e om *quid*) | *ουν*: syr^{cu} et ^{sch} *δε* ... X sah om | *ουδε* cum ℵBLQT^{woi} 1. 33. 131. 157. c^{scr} ... ς Ti *ουτε* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Eus^{luc177} | *ελαχιστον*: ℵ* add *τι* (ℵ^{c} om)

27. *τα κρινα* (f ff$^{2\cdot}$ l q vg): X al plus^{10} a b c e i syr^{cu} add *του αγρου* ::

ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡσ ἓν τού-
των. 28 εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰσ
κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸσ οὕτωσ ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶσ,
ὀλιγόπιστοι. 29 καὶ ὑμεῖσ μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ
μὴ μετεωρίζεσθε· 30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπι-

---

ex Mt | πωσ ουτε νηθει ουτε υφαιν. (*quomodo non texunt neque neunt* a) c. D a syr[cu] Clem[231] (κατανοησατε, λεγων, τα κρινα, πωσ ουτε νηθει ουτε υφαινει· λεγω δε υμιν οτι ουδε σολ. περιβαλ. ωσ εν τουτων) Tert marc[4, 29] (omnino sic vdtr ex his: „cuius et lilia et foenum non texunt nec nent, et tamen vestiuntur ab ipso") ... ς Ln πωσ αυξανει (F -νουσιν)· ου κοπια (F -ιωσιν) ουδε νηθει (F -θουσιν) cum ℵABLQT[woi] XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] f q g[1. 2. vid] vg (item it[6], sed c *quom. crescunt, non nent neque texunt*; e vero post *crescunt* add *et florescunt*; b ff[2.] i l post νηθει add *neque texunt* i. e. ουτ. υφαιν.) sah cop syr[utr] arm aeth :: at ita Mt | λεγω δε: 18. a ff[2.] i l sah om δε | ουδε cum BEFGHKQS T[woi]UVΓΔΛΠ al plu a (g[1. 2.]?) vg arm aeth ... ℵADLMX al[30] fere b c e f ff[2.] i l q (sah cop) syr[cu et utr] Clem[231] οτι ουδε, hinc Ln [οτι] ουδε :: ut Mt | περιεβαλετο (c e *amictus est*, a[vid] *amictus erat*, d *indutus est*): X al mu -λλετο (it[plu] vg *vestiebatur*)

28. ει δε etc: b q *aut videte fenum, quod* (q *quomodo*); similiter aeth *ecce videte* etc, quemadmodum T[woi] ἴδε, 440. ἴδε pro ει δε | εν αγρω cum ℵABLMQT[woi]UΛ 33. 106. 157. 254. 48[ev] c[scr] g[scr] Clem[231] ... ς εν τω αγρ. cum EKSVΓΔΠ al plu sah cop arm; idque ante τον χορτ. cum ℵBL 157. ... ς ante σημερ. οντα (Λ 262. οντ. ση.) cum ESVΓΔΛ al plu, item Ln inter σημ. et οντ. c. AKMQT[woi]UΠ al[15] b c f g[1.] i l q am for fu tol mt (al; item ff[2.] *hodie est in agrum*, vg[ed] *hod. est in agro*) Clem ... DG[suppl]HX al[15] e aeth του αγρου (post τον χορτον, sed ex his 69. 106. 209. 346. [syr[cu] vide post] του αγρου σημερ. εν [τω] αγρω οντ.) :: ut Mt | οντα σημερον cum ℵBLΛ 262. e (*quod est hodie*) sah cop ... ς σημ. οντ. cum DEG[suppl]HSVXΓΔ al plu ff[2.] vg[ed] etc, item Ln interpositis εν (KΠ etc εν τω) αγρω cum AKMQT[woi]UΠ etc (vide ante) | αυριον: syr[cu] add *arescit* (*faenum agrorum quod hodie est in agris et cras arescit et mittitur in clibanum*) | αμφιεζει (B -ιαζει, ita Ln) c. (B) DLT[woi] ... ς αμφιεννυσι (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵAQXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] (:: cf Steph. Thes. sub αμφιαζω ex Cram. Anecd. Ox. 2, 338 το μεν αμφιεζω εστι κοινωσ, το δε αμφιαζω δωρικον, ωσπερ το υποπιεζω και υποπιαζω). De Mcione Epiph[314] et[334] ουκ εχει το· ο θεοσ αμφιεννυσι τον χορτον.

29. και τι cum ℵBLQT[woi] al plus[12] e cop[wi et petr4] syr[cu et sch] Baseth[276] ... ς Ln η τι (:: ut Mt) cum ADXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg sah cop [schw ex dz] syr[p] arm aeth Clem[231] Ath[1, 663] | κ. μη μετεωριζ.: syr[cu] *et quomodo operiemini* (:: ut Mt) insuperque add *et occupati eritis in his*

30. ταυτ. γαρ παντα: 1. 131. y[scr] παντ. γ. ταυτ. (:: ex Mt) ... b i l q om παντ. | του κοσμου (Γ post επιζητ. pon): 40. 63. al plus[10] l om

ζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 πλὴν
ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.
32 $^{151.10}$ Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ
33 s Mt 6, 19–21 ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33 $^{152.2}$ Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα
ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· $^{153.5}$ ποιήσατε ἑαυτοῖσ βαλλάντια μὴ
παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ, ὅπου κλέ-
πτησ οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴσ διαφθείρει. 34 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-

---

:: ut Mt | *επιζητουσιν* cum ℵBLT^{woi}X 13. 33. 69. 124. 346. ... ϛ Ln *επιζητει* cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth276} Ath^{1,663}; item D Clem^{232} *ζητει*. Similiter it^{pl} vg Tert^{marc4,29} *quaerunt*; contra ff$^{2.}$ l *inquirunt*, f Tert^{orat6} *requirunt* | *υμων δε* etc (sah *pater vester enim*): D a b c e i l (f q) aeth Clem^{579} (et^{232} *φησιν ο πατ. υμων*) Tert^{marc4,29} *οιδεν γαρ* (f q Tert *autem*) *ο πατηρ υμων* (Tert om *υμ.* Addit Tert: „prius quaeram quem patrem intelligi velit Christus.") | *τουτων*: X al plus^{10} a b f arm aeth Clem^{579} Ath^{1,663} add *απαντων* :: e Mt. Cf et. Epiph^{marc334} *υμων δε ο πατ. οιδεν οτι χρηζετε τουτων των σαρκικων* (antea^{314} post *τουτων* pergitur *των σαρκικων δη*. In *ἐλέγχ.* vero *λβ'* rursus: *οιδεν ο πατηρ οτι χρηζουσιν οι μαθηται των σαρκικων χρειων και προνοει τοιουτων.*)

31. *πλην ζητειτε*: D a Epiph^{marc314} *ζητειτε δε* (Epiph^{334} om *δε*). Praeterea 13. 28. 69. 124. 131. 346. i vg^{cle} arm^{usc} Ath^{1,663} add *πρωτον* (:: Mt *ζητ. δε πρωτ.*) | *αυτου* (Gb'') cum ℵBD^{gr*}L a c sah cop (male cop^{wi} *eius* et *dei* conjg) aeth arr^{e} Ath^{1,663} ... ϛ *του θεου* (:: ut Mt) cum AD^{2}QT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} d it^{pl} vg syr^{cu} et^{utr} Clem^{232} Mcion^{tert4,29} et $^{epiph314.334}$. Praeterea vg^{cle} (cdd certe pler contra stant, cf Sanftl) arm^{usc} aeth add *et iustitiam eius* :: e Mt | *ταυτα* (Δ *αυτα*) sine additam (Gb'') cum ℵ*BEHLQSVΔΛ al plus^{30} a e sah syr^{cu} (et$^{p\ txt}$) arm^{ed} Tert^{marc4,29} ... ϛ add *παντα* (:: ut Mt), Ln [*παντ.*] cum ℵ^{a}ADG^{suppl}KMT^{woi}UXΓΠ al plu b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop syr^{sch} et^{p} c.* arm^{mss} aeth Epiph^{marc314} et^{334} (et. in *ἐλέγχ. λγ' διο προστιθησι παντα τα ενταυθα οντα αυτου*) Ath^{1,663} Amb^{luc1441}

32. *ευδοκησεν* (D praem *εν αυτω*): DΓ carp al mu Ath^{2,523} Bas^{regg448} et^{bapt630} et^{656} Cyr^{4,648} *ηυδοκ.* Sic e: *nolite metuere pusillum gregem* (eadem i), *in quo bene sensit pater vester dare* etc | *ο πατ. υμων*: ℵ *υμων ο πατηρ* ... Mcion ap Epiph^{314} et^{335} om *υμων* (*αντι του· ο πατ. υμων, ο πατηρ ειχεν*) | *δουναι*: V tisch** 108. 433. b^{scr} al pauc praem *του* | *υμων* (om et. Cyr^{4,648}; contra Bas^{regg448} et$^{bapt630.658}$ add *ο ουρανιοσ*) et *υμιν*: G^{suppl} al pauc *ημων* (et. cop^{dz}) et *ημιν*

33. *εαυτοισ*: Δ *αυτοισ* (c^{scr} *εν αυτοισ*) | *βαλλαντια* (Gb'') cum ℵABDE KQT^{woi}UVXΔΠ al permu ... ϛ *βαλαντ.* cum G^{suppl}HLMSΓΛ al plu | *ανεκλειπτον* (ℵQX al *-λιπτον*, L *-λιπον*): D *ανεγλιπτον* | *διαφθειρει* (G^{suppl}Λ al pauc *-ρη*): D^{gr}Δ^{gr} *-φθερει*

34. *υμων*: G^{suppl} al pauc *ημων*, e l 130^{lat} *tuus* | *εκει και η* (T^{woi}Δ om) *καρδ. υμων* (G^{suppl} al pauc *ημ.*, 130^{lat} *tuum*) *εσται* (LΛ al pauc i

σαυρὸσ ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 [154.10] Ἔστωσαν
ὑμῶν αἱ ὀσφύεσ περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36 καὶ
ὑμεῖσ ὅμοιοι ἀνθρώποισ προσδεχομένοισ τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε
ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντοσ καὶ κρούσαντοσ εὐθέωσ
ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 [155.5] μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓσ ἐλθὼν ὁ
κύριοσ εὑρήσει γρηγοροῦντασ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ
ἀνακλινεῖ αὐτοὺσ καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖσ. 38 κἂν ἐν τῇ
δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτωσ, μακά-

εστιν): D a b e f l εκει εσται και η καρδια υμων (D^gr* ημων, e l *tuum*)

35. εστωσαν: D εστω, pergens υμων η οσφυσ περιεζωσμενη | υμων (G^suppl ημ.) αι οσφυεσ (P -υαισ, Γ^cscr -υαι) cum ℵB(D)EG^suppl HLMPSU VXΓΔΛ al pler Clem^218 Cyr^ador108 Bas^eth246 Dam^2,728 ... Ln αι οσφυ. υμων cum AKQΠ al mu it vg Or^2,816 Const^7,31,2 Bas^eth2,165 Cyr^cat102 (et^luc) Antioch^1234 Ir^int278 et ^282 | καιομενοι: 130. c vg^ed Cyp^203 (non item^266 ct^293 et^307) add εν ταισ χερσιν υμων

36. υμεισ: G^suppl ημεισ | A προσδεχόμενοι | εαυτων et. Or^cat ox 104 Const^7,31,2 Bas^eth246 et^2,165 Cyr^luc302 Antioch^1234 Dam^2,728 ... D 1. 13. 33. 69. al mu Clem^218 Or^2,816 Meth^5,2 (Gall^3,699) αυτων | αναλυση cum ℵABDEHLMPQSUVΔΠ al permu Meth^699 ... ς -σει cum GKX ΓΛ al plu Clem^218 (οτε αναλυσει) Bas^eth246 et^2,165 Antioch Dam (Const ποτε ηξει) | κρουσαντοσ (et. Or^cat ox): A 251. add αυτου. Libere Meth ινα ελθοντι κ. κρουσαντι αυτω ευθ. ανοιξωσιν | D ανυξουσιν | αυτω: Γ 28. αυτον

37. μακαριοι οι: Δ om οι | ελθων ο κυριοσ et. Clem^218 Eus^luc 180 Bas eth^247 Antioch^1234 Dam^2,728 Ir^int 282 (*beatus servus ille, quem quum venerit dominus eius*) ... LQ 33. ο κυρ. ελθ. | ευρησει (d q Ir^int 334 *inveniet*): D^gr Clem (εγρηγοροτασ ευρη) ευρη, item it^pler vg Ir^int282 *invenerit* | και παρελθ. διακον. αυτοισ et. Ir^int334 Meth^699 Eus^luc 179 Bas eth^247 Antioch Dam: ℵ* om (suppl^a)

38. καν εν τη δευτ. καν (T^woi και) εν τη τριτ. φυλ. ελθ. κ. ευρ. ουτ. (Cyr add ποιουντασ) c. ℵBLT^woi x 33. 131. Cyr^luc302 sah (*et si venerit in sec. vig. vel in tertia*, postea ποιουντασ ουτωσ) syr^sch (*et si in vigil. sec. aut tertia venerit* etc) aeth, similiter arm (et. Meth^699 καν τη δευτερα καν τη τριτη φυλακη, μακαριοι εστε); item 1. 118. 209. praemissis his: και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρη ουτωσ ποιουντασ, μακαριοι εισιν, οτι ανακλινει αυτουσ και διακονησει αυτοισ. Similiter ac 1. etc ff^2. i l mm *et si venerit vespertina vigilia* (i *hora vigilia*) *et ita invenerit, beati sunt* (mm add *servi illi*), *quia iubebit illos discumbere et transiet et* (mm *transiens*) *ministrabit eis*, *et si secunda et si tertia* (mm *et si venerit in sec. vigilia et si in tertia et ita invenerit*); item Ir^int 334 *et si venerit vespertina vigilia et invenerit sic, beati sunt, quoniam recumbere eos faciet et ministrabit eis, licet secunda et licet tertia*; item

39 s Mt 24, 43 s ροί εἰσιν. 39 156.2 τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπό-
της ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν
οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
41 157.5 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν πα-

---

syr[cu] *et si venerit prima vigilia et vigilantes invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit eis, et si vigilia secunda vel tertia venerit et invenerit illos vigilantes* ... D c e *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει ουτωσ ποιησει, και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη*, c *et si venerit vespertina vigil. et invenerit sic facientes, et si in secunda et si in tertia*, e *et si venerit vesp. vig. et invenerit sic faciet, quia recumbere eos faciet et ministravit, et si in sec. vel tertia.* Cf huc Mcion ap Epiph[314]et[335] *αντι του· δευτερα η τριτη φυλακη, ειχεν· εσπερινη φυλακη* ([314] *-νην -κην*) ... ς Ln Ti *και εαν* (Γ *αν*) *ελθη εν τη δευτερα φυλακη και* (P[2] al[15] fere f q vg add *εαν*) *εν τη τριτη φυλακη ελθη* (Γ inepte *ελθειν*) *και* (AKΠ al[7] *και ελθων* pro *ελθη και*) *ευρη* (PΔ al pauc *ευρησει*) *ουτωσ* (ς *ουτω* sine cod unc) cum AEG[suppl]HKMPQS UVΓΔΛΠ al pler f q vg (sed tol gat om *et ita invenerit*) cop (*et si venerit in sec. et si venerit in tert. vigil. et invenerit eos facientes sic*) syr[p] Bas[eth247] Dam[2, 728] ... b *et si venerit vespert. vig. et ita invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit illos* (post quae statim pergit: *hoc autem scitote*) | *μακαρ. εισιν* absq additam cum ℵ* b ff[2.] i l mm gat Ir[int334] ... Gb′ Ti add *εκεινοι* cum ℵ[a]BDL e (*erunt illi*) syr[cu] cop[dz] Cyr[luc 302]; ς Ln add *οι δουλοι εκεινοι* cum APQT[woi] XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] c f q vg sah cop[edd] syr[utr] arm aeth Bas[eth] Dam[2, 728]

39. *ουκ αν αφηκ.* sine *εγρ. α. και* cum ℵ*D (*ουκ αν* tantum, reliquis *αφ. διορ. τ. οικ. αυ.* per incuriam omissis) e i sah[woid] syr[cu] arm[zoh] Tert marc[4, 29] ... ς Ln Ti *εγρηγορησεν αν και ουκ αν* (Ti om cum ℵ[a]BKLP SΠ 1. 13. al[15] fere) *αφηκ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵ[a et c]A BLPQT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al pler it[plu] vg sah[münt] cop (omisso *και*) syr utr arm[usc] aeth Bas[eth 247] Dam[2, 728] (at Or[3, 339] *ει γαρ ηδεισ ποια φυλακη ο κλεπτ. ερχεται, εγρηγορησασ αν και ουκ αν ειασασ διορυγηναι την οικιαν σου* a Mt, non a Lc, pendere apparet; Mt enim et *φυλακη* et *ειασεν*, non item Lc) | *διορυχθηναι* cum ℵBL 33. 157. (:: cum iisdem fere, ℵDIL, ap Mt recepimus) ... ς Ln *διορυγηναι* cum APQ T[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al pler (Eus[luc180] *ει μεν ουν ηδειμεν τον καιρον - προσ το μη αφιεναι διορυγηναι ημων τον οικον*) Bas[eth] Dam

40. Versum om 1. 118. 209. | *και υμεισ* sine *ουν* cum ℵBLQT[woi] 28. 131. 157. 242. 63[ev] it vg sah cop (uterq *vos quoque*, cop[wi et petr 2.] *et vos quoque*) syr[cu] arm ... ς Ti *κ. υμ. ουν* cum APXΓΔΛΠ unc[8] al pler d syr[utr] Bas[eth247] Dam[2, 728] ... D[gr] *κ. υμ. δε* | *η ωρα ου*: D[gr]L *η ωρα η ου* | *δοκειτε*: c add *et die qua non speratis*

41. *ειπεν δε*: D *και ειπεν* ... syr[cu et sch] arm sine copula | *αυτω* cum

ϱαβολὴν ταύτην λέγεισ ἢ καὶ πϱὸσ πάντασ; 42 καὶ εἶπεν ὁ κύϱιοσ· 42–46 Mt 24, 45–51
τίσ ἄϱα ἐστὶν ὁ πιστὸσ οἰκονόμοσ ὁ φϱόνιμοσ, ὃν καταστήσει ὁ
κύϱιοσ ἐπὶ τῆσ θεϱαπείασ αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιϱῷ τὸ σιτομέ-
τϱιον; 43 μακάϱιοσ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ, ὃν ἐλθὼν ὁ κύϱιοσ αὐτοῦ εὑ-
ϱήσει ποιοῦντα οὕτωσ. 44 ἀληθῶσ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖσ

ℵAPQT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{2\cdot vid}$ q vg sah cop syr$^{cu\ et\ utr}$ aeth ... Ln om cum BDLRX 33. 124* al^{4} b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l sax arm | λεγεισ (hoc loco syr^{p} arm Or$^{int\,3,878}$): D it vg sah cop syr$^{cu\ et\ sch}$ ante την παϱ. ταυτ., Δ post πϱ. παντασ pon | D om η και πϱ. παντ. | η και: X al^{10} f i q am Or$^{int3,\,878}$ om και

42. και ειπεν cum ℵBDL 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 346. l cop aeth ... i cop^{dz} syr$^{cu\ et\ sch}$ sine copula, sed i syr$^{cu\ et\ sch}$ add *illi* ... ς Ln Ti ειπ. δε cum APQRT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg sah syr^{p} arm | εστιν et. Or^{3,189} et ^{4,309}: AKΠ al^{6} (^{4}ap Scri) εσται (Ir^{int263} *quis igitur erit fidelis actor bonus et sapiens, quem praeponit dominus super familiam suam ad danda eis cibaria in tempore* vdtr ex Mt et Lc mixta). Liberrime huc respiciunt Or^{2,565} ωσπεϱ εν τω· τισ πιστοσ και φϱονιμοσ οικονομοσ; Eus^{ps50} και το· τισ αϱα φϱονιμοσ και πιστοσ οικονομοσ; | οικονομοσ (ℵ^{c}): ℵ* δουλοσ, item c *quisnam est servus fidelis, dispensator sapiens et bonus* :: cf Mt | ο φϱονιμοσ (Gb″) c. BDEGHKPQST^{woi}VΔΛ al mu sah syr$^{p\ mg}$ aeth (c vide ante, e *prudens et bonus*) ... ς και φϱονιμοσ cum ℵALMUXΓ al plu it vg cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p\ txt}$ arm Or^{3,189} (^{4,309} τισ αϱα εστιν ο πιστ. και φϱο. οικ.). Praeterea D 157. 60^{ev} 63^{ev} add ο αγαθοσ, item *et bonus* c e syr^{cu} (aeth *bonus fidelis et prudens*); cf et. supra Ir^{int} | καταστησει (L -ση, M κατεστησει) et. ℵ^{c} Or^{3,189} et^{4,309}; *constituet* f i am Amb Aug ... ℵ*T^{woi} (sah?) 124. b c d e ff$^{2\cdot}$ l q vg (et. fu for em tol etc) κατεστησεν, *constituit* (Ir^{int} *praeponit*, vide ante) :: cf Mt | ο (L om) κυϱιοσ: 235. 435. z^{scr} i^{cant} al pauc sah cop arm aeth Or^{3,189} (non item^{4,309}) add αυτου | τησ θεϱαπειασ (PQRΔ al -πιασ): D την θεϱαπειαν ... 1. 124. Or^{4,309} τησ οικετιασ, 131. Or^{3,189} τησ οικιασ | του cum ℵABP RT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,309} et cat ox (ad 1 Cor)$^{71\,semel}$ ... Ln om c. DLQX 60^{ev} 63^{ev} Or^{3,189} et cat ox semel (:: similiter in Mt fluct) | διδοναι (ℵ^{c}; ℵ* διαδουναι, al pauc δουναι, 118. διαδοναι?): R 69. al pauc b c f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut vdtr) i l q vg sah cop syr^{cu} aeth (Ir^{int} vide ante) add αυτοισ, item (post το σιτομετϱ.) e Or^{4,309} et ^{3,189} et cat ox bis *conservis suis*, τοισ συνδουλοισ (Or^{3} δουλ.) αυτου (Or^{4} εαυτου) :: cf Mt | το σιτομ. cum ℵALPQRT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn sah cop Or^{quater} ... BD 69. om το

43. ευϱησει (G -ση): D add αυτον (et. d *quem - eum*) | ποιουντ. ουτωσ cum ABDPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr$^{cu\ et\ utr}$ sah cop etc ... ℵLT^{woi}X 33. 69. 157. 346. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al pauc it vg aeth (Ir^{int263} vide ante) ουτ. (L ουτω) ποιουντα :: ut Mt

44. αληθωσ: D al pauc c 130^{lat} αμην (:: e Mt), e om αληθωσ λεγω υμιν

ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 $^{158.5}$ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ
δοῦλοσ ἐκεῖνοσ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριόσ μου ἔρχεσθαι,
καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺσ παῖδασ καὶ τὰσ παιδίσκασ, ἐσθίειν τε
καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· 46 ἥξει ὁ κύριοσ τοῦ δούλου ἐκείνου
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει
αὐτόν, καὶ τὸ μέροσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 $^{159.10}$ ἐκεῖ-
νοσ δὲ ὁ δοῦλοσ ὁ γνοὺσ τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ
ἑτοιμάσασ ἢ ποιήσασ πρὸσ τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάσ·

---

44. *αυτου*: MPT^{woi}ΓΛ 157. 63^{ev} al^{2scr} *αυτω* (item c *quae sunt ei*, e *qu. sunt illi*)

45. *ο δουλοσ*: MX 13. 69. 71. 124. 346. al^{5} cop$^{wi\ et\ petr4}$ syr^{barsal} aeth Ir^{int262} (non item^{282}; priora^{262} potius a Mt vdtr pendere) *ο κακοσ δουλ.* (item Or^{3,189} *εαν δε αρξηται ο κακ. δουλ. λεγειν.* Item, qui omnino a Lc non a Mt vdtr pendere, Dial^{811} *οτι ηξει ο κυριοσ του κακου δουλου εν ημερα* etc) :: e Mt | *εν τη καρδ. αυτου*: Λ (per incuriam; servat enim *αυτου*) 435. om (libere Caes^{98} *εαν δε ειπη εν εαυτω ο δουλ. εκεινοσ*, in seqq passim magis Mt quam Lc sequitur) | *ο κυρ. μου* cum ℵ^{ca}ABDLRTW^{oi}XΓΔΛ unc^{7} al pler Bas^{eth244} ... ℵ*et^{cb} KΠ p^{scr} w^{scr} al (ita enim edd Erasmi et aliorum) Or^{1,189} *μου ο κυρ.* (:: ita Mt ex ℵBCDIL etc; ut *κακοσ* et *ελθειν*, ita *μου ο κυρ.* ex Mt huc translatum vdtr) | *ερχεσθαι*: KMΠ al^{10} Caes *ελθειν* (Caes *του ελθ.*) :: ex Mt | D *τυπειν* | *τ. παιδασ* etc: Or^{1,189} *τ. συνδουλουσ αυτου και τασ παιδισκ.* (syr^{sch} aeth add *domini eius*) :: rursus ex Mt | *εσθιειν* (L *-ιει*) *τε* etc: D^{gr} *εσθιων τε και πεινων μεθυσκομενοσ*, e *manducans et bibens et inebrietur*

46. *τ. δουλ. εκειν.* (:: et. Mt) et. Or^{3,190} Ir^{int262} ... D e Ir^{int282} *αυτου* | *απιστων* et. Ir^{int262} Or^{1,18} et^{3,190} item^{int4,486} et^{489} Dial^{811} Caes^{98}: X 1. 118. 131. al plus^{10} Ir^{int282} *υποκριτων* :: ut Mt. Cf et. Eus^{luc182} *ο μεν πιστοσ – ο δ' εναντιοσ τουτω – κληρον τε και μεριδα λαμβανων μετα των υποκριτων η των απιστων, ων το τελοσ κλαυθμοσ και βρυγμ.* etc; item Or^{int3,879} *sciant quoniam veniet dominus eorum in die – et dividet eos et partem eorum cum hypocritis et infidelibus ponet; et cum fuerint inter hypocritas et infideles positi* etc | *θησει*: D sah cop syr$^{cu\ et\ sch}$ Dial Caes ante *μετα των* pon

47. *τ. κυρ. αυτου* cum ℵBDE*KLTW^{oi}XΠ al plus^{60} Bas^{2,219cdd} Cyr^{4,481} et ^{728} Antioch^{1011} (Or^{3,233} et Antioch^{1055} om *αυτου*) ... ς Ti *τ. κυρ. εαυτου* cum AE^{2}G^{suppl}HMRSUVΓΔΛ al permu Bas$^{2,219\ ed\ et\ regg331}$ | *και μη ετοιμ. η* (*η* cum ℵBTW^{oi} 33.; ς LΠ Ti *μηδε* cum ARXΓΔΛΠ unc rell al pler f vg cop syr^{p} Bas^{2,219} et^{eth243}; sah *non praeparans aut non faciens*) *ποιησασ*: D 69. Or^{3,233lib} Dial^{833lib} Bas^{bapt635} Chr^{5,50} Cyr^{4,728} Antioch$^{1011\ et\ 1055}$ Ir^{int282} (*qui scit voluntatem domini et non facit*) Amb ps^{38} *και μη ποιησασ* (sine *ετοιμ. η*), item Or^{3,338} Cyr^{4,481} *και μη ποιησ.* (Or *ποιων*) *αυτο* ... L 13. 8^{pe} b c e ff^{2} i l q Cyp^{13} syr$^{cu\ et\ sch}$ arm pers^{p} *και μη ετοιμησασ* (omissis *η ποιησασ*), b ff^{2} i *et non praepa-*

48 ὁ δὲ μὴ γνούσ, ποιήσασ δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγασ.
παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ πα-
ρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 $^{160.5}$ Πῦρ ἦλ-
θον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. 50 βάπτισμα
δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶσ συνέχομαι ἕωσ ὅτου τελεσθῇ. 51 δο- 51–53 Mt 10, 34 sq
κεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν
ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ

ravit (b *paraverit*), c e l q Cyp *et non paruerit* (c *paruit*) ... g$^{2\cdot}$ ista omnia om | *πολλασ*: Δ Dial Antioch^{1011} et^{1055} *πολλα*. Item Dial v. 48 *ολιγα* (Antioch non add versum sq)

48. *δε* (syr^{cu} et^{sch} *enim*): ℵ* (suppl^{a}) cop^{wi} et$^{\text{petr4}}$ om | *εδοθη*: D *εδωκαν* | *πολυ ζητηθησεται παρ* (R$^{\text{ut recognovi}}$ 1. 64. 131. 209. *απ*) *αυτου*: D *ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον*, item ff$^{2\cdot}$ aeth *multum qnaerent ab eo*. Cf et. Pist *οτι παντι ω επιστευσαν περισσον, ζητησουσι περισσον απ αυτου.* | *περισσοτερον* (R *-σωτερον*): D *πλεον* | *αιτησουσιν*: DU al plus^{30} Const^{2,18,2} Mac$^{\text{hom 29,6}}$ Bas$^{\text{regg 341}}$ et^{382} et^{495} et$^{\text{bapt 630}}$ et^{635} Antioch^{1055} *απαιτησουσιν* (Const *παρ αυτου* pro *αυτον*). Cf et. Iust$^{\text{ap 1,17}}$ *ω πλεον εδωκεν ο θεοσ, πλεον και απαιτηθησεται παρ αυτου* Clem^{507} *ω πλειον εδοθη, ουτοσ και πλειον απαιτηθησεται* Epiph^{anc} *ω διδοται περισσοτ., περισσοτ. απαιτησουσιν αυτον.* Ad priora adhibe Cyr$^{\text{ador 123}}$ *ω γαρ πολυ παρεθεντο, πολυ ζητησουσιν απ αυτου.*

49. *πυρ*: X b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l praem *ουκ οιδατε οτι* | *επι* (Gb″) c. ℵABKLMTᵂᵒⁱU XΠ al plus^{40} Clem$^{\text{eclog 986}}$ Or$^{2,117\cdot 610\cdot 636}$ et$^{721\cdot 846}$ et^{3,274} et$^{\text{cat ox}}$ (ad Rom)^{456} Archel (Gall^{3})^{609} Meth^{818} (*πυρ ο ελθων ο σωτηρ εβαλεν επι τ. γ.*) Eus$^{\text{dem 272\cdot 306}}$ et$^{\text{ps 61\cdot 193\cdot 269}}$ et$^{\text{eclog 82}}$ Ath^{1,863} et^{2,17} Bas$^{\text{es 554}}$ Chr^{5,200} et^{6,565} et^{7,109} et$^{8,225\cdot 306}$ Cyr^{4,193} et^{250} et$^{\text{malach 852}}$ Antioch^{1197}, item *super* Or$^{\text{int3,356}}$ et^{374} Hil^{140} ... ς Ti *εισ* cum DEG^{suppl}HR^{sic} (non R* *επι*) SUVΓΔΛ al plu Meth^{706} Bas$^{\text{bapt 648}}$ Chr^{2,373} (Thdrt^{2,141} *εισ τον κοσμον*). Habent *in terram* it vg Tert$^{\text{marc 4,29}}$ | *ανηφθη*: U^{treg} *ανηχθη*. Cf et. Pist^{301} et^{373}

50. *δε* et. b e f vg cop^{edd} syr^{p} arm Or^{1,293} et$^{4,143\cdot 156}$: L 28. 64. al^{10} c ff$^{2\cdot}$ i l q sah cop^{dz} aeth (Or$^{\text{int2,473}}$) om (syr^{cu} et^{sch} *et baptism.*) | *πωσ* (Or^{4,143} et^{156}): Or^{1,293} *τι* | *οτου* (Gb′ prob Schu) cum ℵABDKLMRTᵂᵒⁱ UΠ al plus^{30} Or^{1,293} et^{4,143} et$^{\text{156cod}}$ Dion^{alex} (ap Mai^{6,166}) ... ς *ου* cum EG^{suppl}HSVXΓΔΛ al plu Or$^{\text{4,156ed}}$ | *τελεσθη*: ℵ^{ca} 195. *συντελ.* Cf huc Ir^{94} (de Marcosiis) *και τουτ ειναι περι ου λεγει· και αλλο βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και πανυ επειγομαι εισ αυτο* (^{int} *et valde propero ad illud*). Item Epiph^{784} (*αρειομανιται*) *λεγει οτι ποτηριον εχω πιειν, και τι σπευδω εωσ ου πιω αυτο· και βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και τι θελω ει ηδη εβαπτισθην.*

51. *δουναι* (et. c f i vg Eus$^{\text{dem298}}$): D e syr^{cu} *ποιησαι* (e om *εν τ. γη*) ... b l q gat cop Pist^{302} *mittere* | *αλλ η*: D 69. al^{4} sah cop *αλλα* (item it vg *sed*)

52. *πεντε*: D c post *οικω*, e post *διαμεμερ.* pon | *εν ενι οικω* cum ℵBD^{gr}

Mich 7, 6 οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖσ ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 διαμε-
ρισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸσ ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυ-
γατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην καὶ
νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

54–56 Mt 16, 2 s 54 161.5 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖσ ὄχλοισ· ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνα-
τέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέωσ λέγετε ὅτι ὄμβροσ ἔρχεται, καὶ
γίνεται οὕτωσ· 55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων

L c e ff$^{2\cdot}$ blan syr^{cu} Hil^{659} ... ς Ti εν οικ. ενι c. ATwoiXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b d f l q vg syr^{utr} arm Eus^{dem298} | διαμεμερισμ. (LTwoiXΛ al διαμερ.): D post τρεισ, c Pist^{302} om | ℵ*om εσοντ. usq διαμεμερισμε(νοι est ipsius*), suppl ℵ^{a} | τρεισ usq τρισιν: H om | επι bis: D εν, item (ut et. in seqq) *in* it^{pler} vg (Hil^{659} *in duo* et *super tres*; f *adversum duo* et *adv. tres*) | δυσιν: LU al mu -σι (sed LU τρισιν)

53. διαμερισθησονται c. ℵBDLTwoiU 59. 157. 18^{ev} 48^{ev} 63^{ev} 150^{ev} z^{scr} it vg cop Pist^{302} Eus$^{dem 298}$ Hil^{659} (DLU post διαμερισθ. distinguunt, ℵB nec ante nec post) ... ς (post τρισιν puncto posito) διαμερισθησεται cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah^{münt} syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Tert$^{marc\ 4,29}$ | επι υιω (Gb″) cum ℵBTwoiXΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{dem} ... ς Ln εφ υιω cum ADKLΠ al permu (atque KΠ 253. 259. p^{scr} ε. υι. ante πατηρ pon) | επι (A εν) πατρι: D b c e i l q Amb$^{luc 1442}$ add αυτου (Amb om, add et. f sah) διαμερισθησονται (it^{6} *dividetur*) | επι θυγατερα cum ℵBD, item (ita Ti) επι την θυγ. LTwoi 1. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς επι θυγατρι cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | επι μητερα cum ℵTwoi, item (ita Ln Ti) επ. την μητ. BDL 1. 124. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς επι μητρι cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | επι την (X 248. g^{scr} al pauc om) νυμφ. sine αυτησ cum ℵ*Δ* l cop^{wi} et $^{petr 4}$ Eus^{dem} Tert$^{marc 4,29}$ ... ς Ln Ti add αυτησ cum ℵ^{c}ABDLXΓΔ^{2}ΛΠ unc rell al pler, item T woi 63^{ev} εαυτησ, item it^{pler} vg etc (sed it^{pler} vg sah et. antea *in* [*adv.*] *patrem suum*, item f sah *adv. matr. suam*, sah et. ad θυγατερα add αυτησ, aeth ubique i. e. sexies add αυτου, αυτησ) | την (X 248. g^{scr} al pauc om) πενθεραν sine αυτησ cum ℵ*BDL 157. cop^{petr4} Eus^{dem} Tert^{marc} ... ς Ln Ti add αυτησ cum ℵ^{c}ATwoiXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (63^{ev} εαυτησ) it vg etc

54. ιδητε (al pauc ειδ.): A ιδετε | νεφελην cum ℵABLXΔ 1. 33. 69. 124. 157. 253. 259. 48^{ev} arm ... ς Ti την νεφελ. c. DTwoiΓΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth248} | GLX al pauc ανατελουσαν | επι cum ℵBL 64. (al ?neglexer. conlatores) ... ς Ln Ti απο c. ADTwoiXΓΔΛΠ unc rell al pler (it^{plu} vg *ab occasu*, e *ab occidentem*; sed b^{vid} i l q *ab oriente ad occasum*). Cf huc Pist^{353} | ευθεωσ: 253. 259. al syr^{cu} om | οτι c. ℵABKLUXΠ al^{25} fere e sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm Bas^{eth} (sed^{cod} om) ... Ln [οτι], ς Ti om cum DEGHMSTwoiVΓΔΛ al plu b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg | ουτωσ (K 69. ουτοσ) cum unc omn (exc Γ) al plu ... ς ουτω cum Γ al permu

55. πνεοντα: D πλεοντα | οτι c. ℵ^{c}ABTwoiXΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg (non item g$^{2\cdot}$ gat mm) Bas$^{eth 248}$ ... ℵ*DL 157. 48^{ev} 63^{ev} om |

ἔσται, καὶ γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆσ γῆσ καὶ τοῦ
οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶσ οὐ δοκι-
μάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;
58 [162.5] ὡσ γὰρ ὑπάγεισ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, 58 s Mt 5, 25 s
ἐν τῇ ὁδῷ δὸσ ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ
σε πρὸσ τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτήσ σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ
ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰσ φυλακήν. 59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃσ
ἐκεῖθεν ἕωσ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷσ.

εσται (D *εσεται*): ℵ* ([a] *εστ.*) 157. l *ερχεται* | *γινεται*: 69. 124. 157. 209. 254. 346. i[cant] arm aeth add *ουτωσ* (69 *-τοσ*), item praem b c e f g[2.] i l q gat mm

56. *το*: D y[scr] al pauc b q cop[wi et petr4] add *μεν* (:: ut Mt) | *τησ γησ κ. του ουρ.* cum ℵABΓΔΛ unc[7] al plu am harl (al ap Lachm) syr[cdd et p] Bas[eth248] (in Δ *του ουρ.* ineunte versu ante scriptum est quam verba *τησ γησ και* sunt praeposita. Utrumque quidem ipsius * vdtr) ... ℵ[c]DKLT[woi] XII al[40] fere it vg[ed et cdd pl] sah cop syr[cu et sch ed] arm aeth Tert[marc4, 29] *του ουρ. και τησ γησ* | *τον δε* (L om *δε*, B post *καιρ.* pon) *καιρον τουτον*: D 157. *πλην τ. καιρ. τουτ.*, d *verumtamen temp. hoc*, c e *verum temp. istud*; l *signa autem temporum*, syr[cu] *tempus hoc et signa eius* | *πωσ*: D c e i syr[cu] om | *ου δοκιμαζετε* c. ADΓΔΛΠ unc[8] al fere omn it[pler] vg syr[cu et sch et p txt] arm ... ℵBLT[woi] 33. ff[2.] l sah cop syr[p mg] aeth (Ti[synops]) *ουκ οιδατε* (ff[2.] l *potestis*, supra *nostis*) *δοκιμαζειν* (T[woi] inepte *-ζεται*). Praeterea X om *τον δε* usq *δοκιμαζ.* (vdtr cum ℵBLT consensisse et propter *ομοιοτελ.* ista praetermisisse)

57. *τι δε*: D b[vid] syr[cu] om

58. *γαρ*: 235. syr[cu] arm om | *σου*: K om | *τη*: D *τω* | *απηλλαχθαι* (et. Or[3, 626] Bas[es459]): AΔ c[scr] *απαλλαχθ.*, X *απαλαχθαι* ... D *απαλλαγηναι*. Cf Clem[527] *μετα του αντιδικου βαδιζων, φιλοσ αυτου πειραθητι απαλλαγηναι, φησιν* | *απ* (c[scr] *υπ*): B Bas[es459] om (item Or[3,626] *επαν μη ευρεθη τισ δεδωκωσ εργασιαν απηλλαχθαι του αντιδικου*) | *κατασυρη* (vg *trahat te ad*, sed am fu etc *apud* pro *ad*): D b ff[2.] i l q syr[cu] Amb[luc1446] *κατακρεινη*, *condemnet* ... c e f g[1.] for gat mm mt *tradat* (pergunt pleriq *te apud iudicem*, f mt *te ad iudicem*) :: cf Mt (Ir[int 104] priora ex Lc, posteriora ex Mt habet, item Or[int3, 973]) | *σε παραδωσει* (D 157. *πα. σε*) cum ℵABDT[woi] 69. 124. 157. 167. 346. Epiph[marc 314 et 335] ... ϛ *σε παραδω* (it vg *tradat te*) cum LXΓΔΛΠ unc[8] al pler :: cf Mt | *πρακτορι*: A *παρκτορι*, EGH al aliq *πρακτωρι* | *σε*: D 1. al mu it vg post *βαλ.* pon | *βαλει* cum ℵBDXΓ 28. 33. 63[ev] y[scr] al aliq ... Gb Sz *βαλη* cum ALΔΛΠ unc[8] al pler Bas[es 459] ... ϛ *βαλλη* cum T[woi] al mu; 69. 157. al pauc *βαλλει*, e *mittit* (it[pler] vg *mittat*; i *mittet*)

59. *λεγω*: L al pauc syr[sch] (sed non[cod]) praem *αμην* :: e Mt (Ir[int 104] et

XIII.

1 $^{163.10}$ Παρῆσαν δέ τινεσ ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντεσ
αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτοσ ἔμιξεν μετὰ τῶν
θυσιῶν αὐτῶν. 2 καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γα-
λιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντασ τοὺσ Γαλιλαίουσ ἐγένοντο,
ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; 3 οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆτε,

---

Or$^{int3, 973}$ vide ante) | εκειθεν: U* om | εωσ cum ℵBL 1. (item Or$^{3, 626}$ ιν – οδευση – εισ την φυλακην εωσ τον εσχ. λεπτ. αποδω) ... ς Ln Ti εωσ ου (A του) cum (A)DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item T^{woi} εωσ αν :: ut Mt | και: D e f i arm om (:: ut Mt) | το εσχατ. λεπτ. cum ℵ*BMT^{woi}Γ al permu ... Ti τον εσχ. (Λ om) λε. cum ℵ^{c}ALXΔΛΠ unc^{7} al^{50} fere Or $^{3, 626}$ ... D τον εσχ. κοδραντην (*quadrantem* et. b c e f ff$^{2.}$ i l q gat mm Tert$^{marc4, 29}$; contra vg *minutum*) | αποδωσ (D -δοισ): DX b c e (non item f ff$^{2.}$ i l q vg) syr^{cu} et ^{sch} aeth ante και τ. εσχ. vel τον εσχ. pon (Ir$^{int\ 104}$ – vide ante – *donec reddas novissim. quadrantem* et *quoadusque noviss. quadr. reddas*) :: ut Mt

XIII, 1—9 om Mcion teste Epiph^{314}et^{336}: ην παρακεκομμενον απο του· ηλθον τινεσ απαγγελλοντεσ αυτω περι τ. γαλιλ. ων το αιμα συνεμιξε πιλατ. μετα των θυσ. αυτων, εωσ οπου λεγει περι των εν τω σιλωαμ δεκα και (^{314} om) οκτω αποθανοντων εν τω πυργω· και οτι εαν μη μετανοησητε, και εωσ τησ παραβ. τησ συκησ, περι ησ ειπεν ο γεωργοσ οτι σκαπτω και βαλλω κοπρια, και εαν μη ποιηση, εκκοψον. Eadem Tert$^{marc4, 30}$ silentio praeterit. Post id enim quod est de „novissimo quadrante“ pergit: „Quaestionem rursus de curatione sabbato facta“, quae ad 13, 9 spectant.

1. εν: D 69. al pauc a e g$^{2.}$ (non item b c f ff$^{2.}$ i l q vg) om | X al^{4scr} απαγγελοντεσ | πειλατοσ cum ℵABD ... ς Ln Ti πιλατ. cum LT^{woi}XΓΔ ΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

2. αποκριθεισ sine additam cum ℵBLT^{woi} 157. a b e i l (g$^{1. 2.}$?) vg sah cop^{dz} arm ... ς add ο $\overline{ις}$, Ln [ο $\overline{ις}$] cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ q cop^{edd} syr^{cu} et ^{utr} aeth | ουτοι: D 69. 124. 346. it vg syr^{cu} et ^{sch} (non item P) ante οι γαλ. pon | αμαρτωλοι: D it^{pler} vg^{cdd} (ap Ln) post εγενοντο, item f vg (et. am for ing em) ante εγεν. pon | οτι: T^{woi} (inter -το et τοι-) 13. om | ταυτα cum ℵBDL 12. 157. e ... ς Ln Ti τοιαυτα cum AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed 13. 69. 124. τα τοιαυτ., al pauc τοσαυτα) it vg (Latt *talia*) etc Chr$^{1, 214}$ | πεπονθασιν (D πενπονθ.) h. l. it^{pler} vg: a auct$^{novat\ 375}$ *perpessi* (*passi*) *sunt talia*, e *passi sunt haec*. Praeterea g^{scr} c om οτι ταυτ. πεπονθ.

3. αλλ: D αλλα, L αλλ η ... a b c e ff$^{2.}$ i l q auct^{novat375} om (non item f vg). Sic e auct^{novat375}: *non; dico enim vobis nisi* etc | μετανοητε (HV al mu -οειτε) c. ℵBEGHKLST^{woi}UVΔΛΠ al plu Bas$^{eth\ 244\ cod}$, item *paenit. habeatis* b q ... Gb' Ln Ti μετανοησητε cum ADMXΓ al plus^{25}

πάντεσ ὁμοίωσ ἀπολεῖσθε. 4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφʼ οὓσ
ἔπεσεν ὁ πύργοσ ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούσ, δοκεῖτε ὅτι
αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺσ ἀνθρώπουσ τοὺσ κα-
τοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ; 5 οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλʼ ἐὰν μὴ μετα-
νοήσητε, πάντεσ ὡσαύτωσ ἀπολεῖσθε.
6 $^{164.10}$ Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τισ
πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν

Bas$^{eth 244}$ Chr^{1,214} et ^{9,777} Marc^{mon} (de poenit. p. 912 ap Ducaeum) cat$^{ox\,106}$ (124. 346. -σετε), item *paenit. habueritis* (*egeritis*) it^{pler} vg auct^{novat} | παντεσ: ΜΛ al^{7} (ex his^{7} g^{scr} 7^{pe} et. v. 5) schol^{237} παντωσ ... ff$^{2\cdot}$! Marc^{mon} om et hoc loco et v. 5 | ομοιωσ cum אBDLT^{woi} 1. 13. 33. 69. 131. 157. 209. y^{scr} schol^{237al} syr$^{p\,mg}$ (it^{pler} vg et hoc loc et v. 5 *similiter*, e *sic*) Chr^{1,214} cat^{ox} ... ς Ti ωσαυτωσ cum ΑΧΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth244}

4. ἢ: x 69. ει (al$^{2\,scr}$ οι?) | δεκαοκτω cum א*BDg^{r}L sah (et cop ιη′) Epiph^{314} (vide ad v. 1) Cyr$^{luc\,313}$ (b fu *XVIII*, e *XVIII milia*) ... ς δεκ. και οκτ., Ln δε. [και] οκτ. cum א^{c}AT^{woi}ΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Bas^{eth244} Quaest$^{antioch\,231}$ Epiph^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} cat$^{ox\,106}$, item it^{pl} vg | επεσεν: א επεπεσεν ... LX (Cyr$^{luc313 libere}$) post ο πυργ. pon | εν τω σιλωαμ: Dg^{r} Quaest$^{antioch\,231}$ του σιλωαμ ... Α* om | αυτοι cum אABKLT^{woi}ΧΠ 33. 69. 157. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{p} (sah οτι εγενοντο αμαρτιαι αυτοισ) Chr^{1,214} ... ς ουτοι cum ΓΔΛ unc^{7} al plu cop Bas^{eth} ... D 240. 241. e syr^{cu} et ^{sch} auct^{novat375} om | τουσ ανθρ. cum אABDLMT^{woi}Λ al^{10} fere Bas^{eth} ... ς om τουσ cum ΧΓΔΠ unc^{7} al plu Marc^{mon}; 1. 63. 131. al plus^{5} gat mm 130^{lat} Chr^{1,214} om τουσ ανθρωπ. | κατοικουντασ: D ενοικουντ. (d *qui inhabitant hierus.*, *inhab.* et. a mm; it^{pl} vg *habitantes*; b q *qui sedebant in*) | εν cum אA T^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth}, item it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm ... BDLX al^{10} fere Chr^{1,214} Marc^{mon} om, item e aeth (:: cf ad Act 13, 27)

5. λεγω: D add δε, item e *enim* | αλλ: KT^{woi}Π αλλα, L αλλ η, D οτι, item auct^{novat375} (*dico vobis quia*) ... c e ff$^{2\cdot}$ i l q om (non item a b f vg) | μετανοησητε (124. 346. -σετε) cum (Gb′) א*et^{cb}ADLMT^{woi}UX al plus^{30} it vg Epiph^{314} et ^{336} (vide ad v. 1) Chr^{1,214} Marc^{mon} ... ς μετανοητε (H al pauc -οειτε) cum א^{ca}BEGHKSVΓΔΛΠ al plu Bas^{eth244} | παντεσ: om h. l. et. i; praeterea vide ad v. 3 | ωσαυτωσ cum אBLM 1. 29. 33. 71. 131. 244. 248. 251. c^{scr} g^{scr} 7^{pe} syr$^{p\,mg}$ Bas^{eth} Chr^{1,214} Marc^{mon} (^{912} ut ante) ... ς Ln ομοιωσ cum ADT^{woi}ΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler

6. ταυτην: KΠ p^{scr} w^{scr} syr^{cu} et ^{sch} (non item P) post τ. παραβ. pon ... a om (sed add *illis*) | ειχεν τισ: DKΠ al pauc e aeth Amb^{luc1448} τισ ειχ. | πεφυτευμ. ante εν τω cum אBDLX al^{10} it vg sah cop syr^{sch} et P (syr^{cu} aeth non exprim) arm Petr^{can3} Bas$^{bapt\,659}$ Cyr^{zach660} et $^{abacuc\,575}$ ... ς post εν τ. αμ. αυτ. cum AT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | εν τω: א* om τω (suppl ^{c}) | א αμπελωνι | ζητ. καρπ. cum unc omnib al plu a

αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7 *εἶπεν δὲ πρὸσ τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία*
ἔτη ἀφ᾽ οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑ-
ρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 *ὁ δὲ ἀπο-*
κριθεὶσ λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφεσ αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτοσ, ἕωσ
ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια, 9 *κἂν μὲν ποιήσῃ καρ-*
πὸν εἰσ τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεισ αὐτήν.

---

b e f g$^{1\cdot}$ q vg sah cop aeth (item syr$^{cu\,et\,utr}$) Petr Bas^{bapt} ... ς (= Gb Sz) *καρπ. ζητ.* cum minusc vix mu c ff$^{2\cdot}$ i l arm | *εν αυτη*: D^{gr} *απ αυτησ* | *και ουχ ευρεν.* ^{7}*ειπ. δε προσ* (et. Petr): D 127. e l *και μη ευρων ειπ. προσ*

7. *ειπεν* (et. Petr^{can3}): M al pauc *ελεγεν* (Bas^{bapt659} *και λεγει προσ* etc) | *τρια ετη* et. Petr (item Or^{3,246} *μηποτε ελθων ο δεσπ. ειπη· ηδη τρια ετη ερχομαι επι την συκην ταυτην και καρπον ουκ ηνεγκεν* etc): D b c f i l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ e silentio) vg *ετη τρια* (a e *triennium*) | *αφ ου* cum ℵBDLT^{woi} 13. 69. 124. 346. (et 157. *αφ ησ*) it vg cop syr^{cu} arm aeth Petr^{can3} (ubi totum textum praebet) ... ς Ln (ignorabat B) Ti om cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah syr$^{sch\,et\,p}$ Petr^{can3bis} (sed utroq loco libere: *ο γαρ κυριοσ τρια ετη εφησεν ερχομαι προσ αυτην ζητων καρπον κ. ο. ευρ.* Nec aliter Or^{3,246} quem locum vide ante) Bas$^{es480\,et\,bapt659}$ Ir^{int282} („de qua dominus dicit: *Ecce iam triennium venio quaerens fructum in hac arbore fici*“ etc) | *ουχ* (D *ουκ*) *ευρισκω*: D add *φερε* (d *adfers*) *την αξεινην* | *εκκοψον* (69. *εγκοψ.*) sine *ουν* cum ℵBDΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr$^{cu\,et\,sch}$ Or^{3,247} Petr^{can3} Bas^{es480} et bapt^{659} (Cyr^{4,867}) ... Ln add *ουν* cum ALT^{woi}X 13. 33. 69. 124. 229** c^{scr} it^{pler} vg sah cop syr^{p} arm aeth | *την γην* (B$^{2\,et\,3}$): B* 80. *τον τοπον* | *καταργει* (et. Bas$^{es480\,et\,regg436\,et\,bapt659}$): HSXΓ al^{30} fere Bas bapt cod et regg codd^{2} *-ργη*

8. *ο δε αποκρ. λεγει*: syr$^{cu\,et\,sch}$ *Dixit cultor* | *και τουτο το ετοσ*: D arm *ετι τουτον τον ενιαυτον*, Hier^{abacuc} *et istum adhuc annum* | *περι*: T^{woi} Petr^{can3} *τα περι* | *κοπρια* (ς^{e} 1624. 1633 *κοπρία*, 1656 *κοπρίαν*. Gb Sz *κόπρια*) cum ℵABE^{suppl}LMST^{woi}UVXΓΔΛ al longe plu (vg *stercora*, e Hier^{abacuc} *stercus*) Or^{3,452} Petr^{can3} Epiph$^{314\,et\,336}$ Cyr zach^{660} ... ς (et. Wtst, sed commend *κοπρια*) *κοπριαν* cum GHKΠ al mu; 1. 13. 69. *κοπρον* ... D *κοφινον κοπριων*, a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *cofinum* (*cophinum*; d *squalum*) *stercoris*

9. *καν μ. ποι. καρπον*: 1. 118* 209. om | *καν*: D c^{scr} *και εαν*, T^{woi} *και* | *εισ το μελλον* (T sah add *αφησεισ*) *ει δε* (69. ante *ει* pon) *μηγε* cum ℵBLT^{woi} 33. 69. sah cop Cyr^{zach660} (:: *εισ το μελλον* quo loco edidimus non placuit; hinc varie correctum est) ... ς Ln Ti *ει δε μηγε, εισ το μελλον* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr$^{cu\,et\,utr}$ arm Petr can^{3} | *εκκοψεισ* (Γ 13. 235. 433. al^{10} *-ψησ*, 69. 157. *-ψον*) *αυτην*: Γ al (inprimis evglst) add *ταυτα λεγων εφωνη(-νει)· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω.* Praeterea cf ad parabolam istam Hipp^{262} (ex Doce-

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖσ σάββασιν.
11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείασ ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν
συνκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰσ τὸ παντελέσ. 12 ἰδὼν
δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦσ προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπο-
λέλυσαι ἀπὸ τῆσ ἀσθενείασ σου, 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰσ
χεῖρασ· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν.
14 $^{165.2}$ ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγοσ, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαβ-
βάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦσ, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν
ἐν αἷσ δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖσ οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ
μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριοσ καὶ

---

tarum libris): *ζητουμενοσ καρποσ, εφ ον ηλθεν ο ζητων, φησι, τρισ και ουχ ευρε.*

10. *διδασκων*: GHΓ al mu (et. evglstaria) syr^{sch} pers^{p} add *ο ις* | *εν μια των συναγωγων* (i *in synagoga*, l vg *in synagoga eorum*): H 13. 346. *εν μ. τ. ημερων* | *εν*: DT^{woi} 1. 13. 69. 209. 346. it vg om | *τοισ σαββασιν*: D i sah cop (exc^{dz}) *τω σαββατω*

11. *ιδου*: syr^{cu} et ^{sch} om | *γυνη* sine *ην* cum ℵBLT^{woi}X 33. 157. 239. 259. 7^{pe} a b c f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ e silentio) i l q vg sah cop syr^{p} et ^{hr} arm ... ς add *ην* cum A(D)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr^{cu} et ^{sch} aeth. D sic: *και ιδου γυνη εν ασθενεια ην πνευματοσ ετη ιη'* | *ετη*: B* om (suppl ^{2}et^{3}) | *δεκαοκτω* cum ℵBT^{woi} 1. 209. al^{3} sah (D cop *ιη'*, b e *XVIII*, fu *X et VIII*) ... ς *δεκ. και οκτ.*, Ln *δεκ.* [*και*] *οκτ.* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pl} (l *dec. et novem*; a hiat) vg | *συνκ.* cum ℵDLΔ ... ς Ln Ti *συγκ.* ABXΓΛΠ unc rell etc. Praeterea X *συγκυμπτουσα*, D* *συνκαπτ.* et^{2} *συνκαμπτ.* | AX *ανακυμψαι*

12. *προσεφων. και*: D e om | *απο* cum ℵADX al^{10} fere syr^{omn} (item it vg *dimissa es* vel *liberata es ab*) ... ς Ti om cum BLT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{3,511} Cyr^{luc316}

13. *αυτη*: D sah cop syr^{cu} et ^{sch} (non item^{p} et ^{hr}) post *τασ χειρασ* pon | *ανορθωθη* cum ABDG^{2}HLMXΓΔΛ 69. 433. al^{4scr} ... ς *ανωρθωθη* cum ℵEG*KST^{woi}UVΠ al plu | *εδοξαζεν*: D c syr^{sch} cop^{wi} et ^{petr4} *εδοξασεν*

14. *ο αρχισ.*: Δ om *ὁ* | *ο ις*: D om *ὁ* | *ελεγ. τω οχλω* (b f ff$^{2.}$ l q vg; c *indignatus est quod – dicebat autem*, i *indignans quod – et dicebat*): D a e post *αγανακτων* pon (e *indignans dicebat ad populum quia sabbato curaret Ihesus*, similiter a d) | *οτι εξ* cum ℵBL gat mm (sah cop ut solent) ... ς Ln om *οτι* cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | ℵ* om *εν αισ δει εργαζ.* (suppl^{a}), item B* om *εν αισ* (suppl^{2}et^{3}) | *εργαζεσθαι*: it vg reddunt *operari*, d *curari* | *εν αυταισ* cum ℵABLT^{woi}XΠ al^{10} ... ς *εν ταυταισ* cum DΓΔΛ unc^{9} al pler (it vg *in his*, etc) | *ουν*: U p^{scr} om (item A, sed pergit *συνερχομενοι*, confusis *ουν* et *συν*, nec exprim syr^{cu} et ^{sch} (contra syr^{p} et ^{hr}) arm aeth

15. *δε* cum ℵBDL 1. 69. 124. 131. 209. 346. it (exc q) vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} ... ς Ti *ουν* cum AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler q syr^{p} (syr^{cu} sine co-

14, 15 Mt 12, 11 εἶπεν· ὑποκριταί, ἕκαστοσ ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐ-
τοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆσ φάτνησ καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 ταύ-
την δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶσ ἰδοὺ δέκα
καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου; 17 166.10 καὶ ταῦτα λέγοντοσ αὐτοῦ κατῃσχύνοντο
πάντεσ οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶσ ὁ ὄχλοσ ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖσ ἐνδόξοισ τοῖσ γινομένοισ ὑπ᾽ αὐτοῦ.
18 s Mc 4, 30–32 Mt 13, 31 s 18 167.2 Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεωσ, ὃν λα-
βὼν ἄνθρωποσ ἔβαλεν εἰσ κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο

pula, aeth *et respondit*) | ο κυριοσ c. ℵABLT^woi^XΔΛΠ unc rell al longe plu it (et. d) vg sah cop syr^p rell ... D^gr^FUΓ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. al plus[15] for syr^cu et sch^ (syr^hr^ *domin. Iesus*) arm^cod^ ο ις | υποκριται (Gb'' Sz) cum ℵABLT^woi^ΓΔΛΠ unc[8] al[80] fere it (exc f) vg sah ^woi^ cop syr^p aeth Hipp^dan^ (ed Lag[158]) Ir^int 236^ ... ς υποκριτα cum D VX al mu f sah^münt^ syr^cu^ et ^sch^ et ^hr^ arm | υμων: T^woi^ ημων | τω: AT^woi^ al pauc (sah cop) εν τω | τ. σαββατω: ℵ* om (suppl ^c^) | τον βουν αυτου (Hipp^dan^ om) η (D και) τ. ονον: Tert^marc 4, 30^ *asinum aut bovem suum.* Cyr^4, 211^ huc respiciens τον ιδιον βουν ητοι το προβατον | τον ονον: AV 86. την ονον | απο τησ φατνησ (et. Tert^marc^): 69. 435. Ir^int 236^ Amb^luc 1452^ om | απαγαγων cum ℵ^c^AB^2vid^et^3^Γ^2^ unc rell al fere omn Hipp^dan^ Cyr^4, 211^ ... ℵ*B* 1. απαγων

16. δε: F al pauc om | θυγατερα: KXΓ*Λ al^11scr^ -ραν | αβρααμ: D του αβρ. | δεκ. και οκτ. ετη (sah cop fu ut v. 11, b *X et VIII*, i *XVIII*) et. Or^1, 782^ Eus^ecl 210^ (libere δεκ. κ. οκτ. ετεσιν): D ετη ιη, e *annis XVIII*, f *annis decem et octo* | απο (et. Or^1, 782^): Δ (item Or ex ed. Hoesch.) εκ

17. ταυτα λεγοντοσ αυτου: D e om | κατῃσχυνοντο (d *confundebantur*): D^gr^ e sah κατῃσχυνθησαν (*confusi sunt*) | παντεσ: b e ff^2·^ i l q om | οι αντικ. αυτω (it^pl^ vg *adversarii eius*, a *qui adversabantur ei*, e *qui ei adv.*, q *qui resistebant ei*): Δ οι αντ. αυτου | οχλοσ: GL al pauc λαοσ | εχαιρεν: Λ 262. -ρον | επι πασιν (E al pauc om) τ. ενδοξοισ (T^woi^ -ξησ, g^2·^ om τ. ενδ.) τ. γιν. (vide post) υπ αυτου et. a g^2·^ vg ... D b c e f ff^2·^ i l q εν πασιν (b c ff^2·^ i l q om) οισ εθεωρουν ενδοξ. υπ αυτου γεινομενοισ, e *in omnib. quae videbant praeclara fieri ab illo*, d *in omnib. quibus videbant mirabilibus ab eo fieri*, b i l q *in praeclaris quae viderant fieri ab ipso*, f *in universis praeclar. virtutibus quae videbantur fieri ab eo* | γινομενοισ: ℵ^c^A(D) γεινομ., T^woi^ γιγνομενοισ ... B 440. γενομενοισ ... ℵ* λεγομ.

18. ουν cum ℵBL 1. 13. 69. 157. 346. it^pler^ vg sah cop syr^p mg^ ... ς Ln δε cum ADT^woi^XΓΔΛΠ unc[9] al pler c q syr^sch^ et ^p txt^ (syr^cu^ aeth και ελεγεν) | του θεου: U al pauc aeth των ουρανων

19. ὅν: ς^e^ 1624. 1633. etc ὃ | εισ: ℵ^a^ D al[10] fere add τον | εαυτου cum

εἰσ δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖσ
κλάδοισ αὐτοῦ. 20 $^{168.5}$ *Καὶ πάλιν εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βα-* Mt 13, 33
σιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 *ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν*
εἰσ ἀλεύρου σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
22 $^{169.2}$ *Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεισ καὶ κώμασ διδάσκων*
καὶ πορείαν ποιούμενοσ εἰσ Ἱεροσόλυμα. 23 $^{170.5}$ *Εἶπεν δέ τισ*

ℵABT^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al plu ... DFKLXΠ al^{15} fere *αυτου* | *ηυξησεν*: H *ηυξανεν* | *εισ*: 36. 248: 259. *ωσ* ... D 1. al pauc om. Exprim *εισ* e vg cop syr^{p} et^{hr} *factum est in arborem*; non exprim it^{pler} sah syr^{cu} et ^{sch} | *δενδρον* sine *μεγα* cum ℵBDLT^{woi} 251. a b e ff$^{2.}$ i l cop$^{dz\ txt}$ syr ^{cu} et^{hr} arm Amb^{luc1453} ... ς Ti add *μεγα*, Ln [*μεγ.*] cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f q cop^{edd} et$^{dz\ mg}$ syr^{utr} aeth (:: in Mt non additum est, sed varie differunt Mt et Lc) | *κατεσκηνωσεν* (U *κατασκ.*): DΓ 21^{ev} *κατεσκηνωσαν* (Γ *κατασκ.*), A 13. 69. 346. *κατεσκηνουν* | *εν τοισ κλαδοισ*: D sah *υπο τουσ κλαδουσ*

20. *και παλιν* etc: D *η τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην* | *και* ante *παλιν* cum ℵBGLT^{woi} al mu it vg cop syr^{p} *και* c. ob. arm aeth ... Gb^{oo} Sz om cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu sah syr^{cu} et ^{sch}

21. *εκρυψεν* (Gb′ prob Schu) cum BKLUΠ 61. 64. 106. 124. 127. 131. 157. 300. 435. al^{60} fere ... ς Ln *ενεκρυψ.* cum ℵADT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{luc182} (*γυνη δε ταυτην, η σοφια του θεου, εισ αλευρου σατα τρια εγκρυπτει.* Rursus *εγκρυπτουσα την εξ αυτησ ωφελειαν εισ αλευρου σατα τρια* etc) Ath^{luc191} (Gall^{5}) :: at ita Mt paucis (GL) discedentibus | *εισ αλευρου σατα τρια* et. f vg (*in farinae sata tria*, gat mt *in far. satis tribus*); e *in farinae mensuras*: a b c ff$^{2.}$ i l q nil nisi *in farinam* (*-na*) :: in Mt it vg *in farinae* (pleriq *-nam*) *mensuris tribus* vel *mensuras tres* vel *satis tribus* | *εζυμωθη* (it^{pl} d Amb^{luc} *fermentatum est*): D^{gr} *ζυμωθη*, a vg Aug *fermentaretur*, e *fermentetur*

22. *και* pri: S om | *διεπορευετο* (a d *circuibat*, e *perambulab.*): H al pauc *επορευετ.* (it^{pler} vg *ibat*) | *κατα*: XLT^{woi} 1. 157. 6^{pe} add *τασ* | *πολ. και κωμασ* (1. 131. 209. *πολιν κ. κωμην*): 69. syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{p} et^{hr}) *κωμ. κ. πολ.* | *πορειαν* BDFGHKMSVXΓΔΛΠ al plu ... ℵAEL T^{woi} U al mu (3 ap Scr) *ποριαν*. Cf ad Iac 1, 11 ubi rursus ℵA *ποριαισ* | *εισ*: KΠ 69. al pauc *εν* | *ιεροσολυμα* (B* om *ι*) cum ℵBL a (*hierosolymis* sed om *et iter faciens*) ... ς Ln Ti *ιερουσαλημ* cum ADT^{woi}X ΓΔΛΠ unc^{9} al certe pler (Latt sah cop ita fere solent) :: *ιερουσαλημ* Lc saepius scripsit quam *ιεροσολυμα*. Tamen nec raro aliena manu substitutum illud pro hoc, ut Act 8, 25. 13, 13. 21, 4 et 15. 25, 20. Alibi dubium utra forma tenenda sit; fit etiam ut pauci *ιεροσολυμα* invexerint ut Act 1, 12. 20, 22 et 25, 3. Multo vero saepius *ιερουσαλημ* et ipsum *εισ ιερουσαλημ* non fluctuat, ut Act 4, 5. 8, 27. 9, 2 et 26. 13, 31. 15, 2.

23. *ειπεν δε* etc: syr^{cu} *Venit quidam et rogabat eum et dixit*

αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
Mt 7, 13 s 24 ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆσ στενῆσ θύρασ, ὅτι πολλοί, λέγω
25 ss Mt 25, 10–12 ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 [171.5] ἀφ' οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότησ καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντεσ· κύριε ἄνοιξον ἡμῖν,
καὶ ἀποκριθεὶσ ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶσ πόθεν ἐστέ. 26 τότε

---

23. *ολιγοι* (et. Or[2,387]): D 124. 157. 300. 20[ev] cop (non item sah) arm add *εισιν*, item it (exc q) vg Or[int 2,533] | *ο δε*: D add *αποκριθεισ* | *προσ αυτουσ*: 71. 225. 248. g[scr] 7[pe] syr[cu] aeth *προ. αυτον* ... D 13. 69. om

24. *αγωνιζεσθε* (et. Or[2,387] et [3,527.804]): Mac[hom 19,2] (*και παλιν· βιαζεσθε εισελθ. δια τ. στε. θυρασ*) *βιαζεσθε* (contra[cust cord 167] sic: *και παλιν· βιαζεσθε· βιασται γαρ αρπαζουσι την βασ. των ουρ. και το· αγωνιζεσθε εισελθ. δια τησ στεν. πυλησ*) | *θυρασ* cum ℵBDL(T[woi] *δ. τ. θυρασ στηνησ πυλησ*) 1. 131. arm Or[3,527] (*αλλα και το υπο του σωτηροσ – λελεγμενον, ωσ εν τω κατα λουκαν ειρηται, ουτωσ εχον· αγων. εισελθ. δ. τ. στε. θυρασ, οτι πολλοι* etc; paullo post adscribit *το εν τω κα. ματθαιον – οτι στενη η πυλη* etc) Mac[hom 19,2], item *ostium* a e ff[2.] i l q Lcif[133], *ianuam* d ... ς (= Gb sed rursus Gb′) *πυλησ* cum AXΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[2,387] et [3,804] Bas[eth236] Mac[cust cord 167], item *portam* b c f vg (:: ex Mt ubi lectio non fluct) | *εισελθειν* sec loc: Or[3,527] add *δια τησ στενησ* | *ουκ ισχυσουσιν* (T[woi] *ισουσιν*, Λ *ισχυσωσιν*): D *ουχ ευρησουσιν* :: cf Mt

25. *αφ ου* (D *οτου*) *αν* (T[woi] 69. 124. 346. Bas[bapt663] *εαν*): Ln (et. Ti[49]) haec usq *ανοιξον ημιν* cum iis quae praecedunt coniunxit, puncto ante *και αποκριθεισ* posito. At inter *ισχυσ.* et *αφ ου* plene interpg AEKLΔΛΠ etc (contra M praeter morem ante *αφ* nil interpunctionis habet), item it[pl] vg (et. Faustus ap Aug): *Cum autem intraverit*, nec aliter b q: *Ex quo surrexerit* (contra e non interpg ante *ex quo incipiet paterfam. surgere et cludere*). Praeterea Amm et Eus novam sectionem a verbis *αφ ου* incipiunt. Cf et. Amb[cain 192] „Postremo audi quos Christus excludat. *Cum intraverit*, inquit, *paterfamilias et clauserit*“ etc | *εγερθη ο οικοδεσπ.* (K al pauc *οικωδ.*) b q Lcif[133]: D *ο οικοδ. εισελθη*, 13. 346. 66[mg] 69. a c f i l (ff[2.] g[1.2.] e silentio) vg Bas[bapt 663] Faust Amb *εισελθη* (66[mg] 69 *ελθη*) *ο οικοδ.* Vide e antea. | *αποκλεισῃ*: XΓ al mu *αποκλεισει* (Γ al *-κλησει*) | *αρξησθε*: 69. 124. *αρξεσθε* | *την θυραν* sec (U *την θυρα* et pri et sec): D c[scr] b q sah[münt] (non [woid]) Lcif Faust om, a om *και κρου. την θυραν*, item ℵ* om (suppl[a]) *εξω εστ. και* | *κυριε* semel cum ℵBL 157. a c e ff[2.] g[1.2.] l vg sah cop (et. Pistis) Faust ap Aug ... ς *κυριε κυριε*, Ln *κυριε* [*κυριε*] cum ADT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn fere b f i q syr[cu] et [utr] et [hr] cop[dz] arm aeth Bas[bapt663] Lcif[133] :: e Mt 25, 11 ubi nemo alterum om; cf et. Mt 7, 21 sq Lc 6, 46 | Bas[bapt663] *και τοτε αποκριθ.* | *ερει υμιν*: U syr[sch] add *οτι* ... a b i l q syr[sch] Lcif[133] om *υμιν*

ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖσ
πλατείαισ ἡμῶν ἐδίδαξασ. 27 καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶσ Mt 7, 23
πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντεσ ἐργάται ἀδικίασ. 28 ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων, 172. 5 ὅταν ὄψεσθε Mt 8, 11 s
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντασ τοὺσ προφήτασ ἐν τῇ

26. αρξεσθε cum BEGHUVA al permu (vix plu) ... ℵADKLMST^{woi}XΓΔΠ al^{40} (ac multo plures ut vdtr) αρξησθε :: hinc -ησθε omnino plus quam -εσθε a testibus auctoritatis habet | λεγειν: D add κυριε | ἐνώπιόν σου in cdd est, non (ut Ln 49) ἐνώπιον σοῦ | EHR al nonnulli εφαγωμεν, item E al nonnulli επιωμεν | εδιδαξασ: syr^{cu} *ambulavisti.* Cf et. Pist^{318}

27. λεγω (s add δε): BT^{woi} λεγων ... ℵ 225. it vg sah cop syr^{sch} arm usc (non^{zoh}) Lcif^{133} om (contra syr^{cu} *Tunc dicet vobis: Amen dico*, syr^{hr} *Et ille dicet: Amen dico ego vobis*) | υμασ cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{8} 1. 33. 69. 124. al pler a c f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg Or^{4,425} ... Ln [υμασ] Ti om cum BLRT^{woi} 157. 346. b i tol (v. 25 om tantum c tol). Praeterea pro ουκ οιδ. υμασ ποθ. εστε D ουδεποτε ειδον υμασ, e *numquam vos vidi*; Or^{1,131} μεγα ουν εστιν ωσ το· ουκ οιδα υμασ, οτι εργαται εστε ανομιασ. Cyr$^{luc\,325}$ λεγει· ουκ οιδα υμασ· αποστητε απ εμου εργαται τησ αδικιασ (omittunt ποθ. εστε et. 56. 58. 61. sah^{münt}) | αποστητε: M g^{scr} al pauc αποχωρειτε :: e Mt. Cf et. Iust^{ap1,16} πολλοι δε ερουσι μοι· κυριε κυριε, ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και δυναμεισ εποιησαμεν; και τοτε ερει αυτοισ· αποχωρειτε απ εμου, εργαται τησ ανομιασ (similiter$^{tr\,76}$) | παντεσ: syr^{sch} om. Vide ante Iust Or Cyr. Item Epiph^{769} αποστητε απ εμου οι εργαται τησ ανομιασ· ουπω εγνων υμασ, et$^{anc\,25}$ αποστ. απ εμου εργαται τησ ανομιασ· ουδεποτε γαρ εγνων υμασ. | εργαται sine artic (Gb') cum ℵBDEGHLRSVXΔΛ al^{20} fere cat$^{ox\,109}$ ... ς Ln οι εργ. cum AKMT^{woi}UΓΠ al plu sah cop arm | αδικιασ cum ℵBLR (D vide post) arm cat$^{ox\,109}$ ... ς Ti praem τησ cum ALT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{luc} (vide ante). Praeterea pro αδικιασ D x^{scr} (et. Or^{3,131} ανομιασ, Iust Epiph bis τησ ανομιασ vide ante) habent ανομιασ. Cf huc et. Clem^{2cor} ερω υμιν· υπαγετε απ εμου, ουκ οιδα υμασ ποθεν εστε, εργαται ανομιασ. Item Pist^{318} (antea v. 26 και λεξουσιν μοι pro τοτε αρξ. λεγειν, item ελαβομεν εκ μυστηριων σου και επληρωθημεν παση τη διδαχη σου pro εφαγ. ενωπ. σου και επιομ.) και αποκριθεισ ερω αυτοισ· ουκ οιδα υμασ, τινεσ εστε, εργαζομενοι την ανομιαν και το κακον εωσ νυν· δια τουτο απερχεσθε εισ το σκοτοσ το εκτοσ. και τη ωρα εκεινη απελευσονται εισ το σκοτοσ το εκτοσ, οπου εστιν ο κλ. etc.

28. βρυγμοσ: Δ δρυγμοσ | οψεσθε c. B*DX 69. 124. 237. 346. al^{15} Lcif^{134} (*cum videbitis*) ... ς Ln Ti οψησθε cum AB^{2vid}et^{3}LRT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al plu, item *cum videritis* it (et. d) vg Ir$^{int\,236}$ ... ℵ ιδητε, item Mcion epiph (vide post) | ισαακ cum ℵ^{c}ABT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f l q vg sah cop ... ℵ*DL a b e i ισακ (:: eadem forma testimonio ℵ codicis et Latinorum aliquot item D per evv uti solet, cf Mt 1, 2. 8, 11.

βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶσ δὲ ἐκβαλλομένουσ ἔξω. 29 καὶ ἥξουσιν
Mt 19, 30 ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσον-
20, 16 Mc 10, 31 ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 [173.2] καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31 [174.10] Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινεσ Φαρισαῖοι λέγον-

22, 32. Mc 12, 26. Lc 3, 34 et 20, 37. Praebet ℵ etiam quinquies in epistulis, ter vero Ro 9, 10 Heb 11, 9 Iac 2, 21 *ισαακ*; in actis ubique i. e. quater, 3, 13. 7, 8 et 32, et ipse *ισαακ*. Ut D^{cant} in evv et item in actis formam *ισακ* confirmat, ita D^{clar} in epp. De ceteris Act 7, 32 accedit C, in epp passim Graeci Latini reliqui.) | *και παντασ* (sah om) *τουσ προφητασ* (Mcion *δικαιουσ*, vide post; a add *dei*): sah^{cod} syr^{hr} om | *εν τ. βασ. τ. θεου* et. e f vg (et. for san) Ir^{int236} Amb^{luc1474} et de fide bis (contra libere^{luc1360} *cum videritis iustos intrare in regnum caelorum*): a b c ff$^{2.}$ i l q Lcif^{133} am fu *introeuntes* (am *introire*, fu *intrare*) *in regno (-gnum) dei* | *του θεου*: A *αυτου*, 86. 7^{pe} Ir^{int} Amb$^{luc\,1474}$ et ^{1360} *των ουρανων* : : e Mt. De Mcione Epiph^{314} et ^{336} sic: *παρεκοψε παλιν το· τοτε οψεσθε αβρ. κ. ισ. κ. ιακ. κ. παντ. τ. προφ. εν τη βασ. τ. θεου. αντι δε τουτου εποιησεν· οτε παντασ τουσ δικαιουσ ιδητε εν τη βασ. τ. θεου, υμασ δε εκβαλλομενουσ. προσεθηκε* (^{314} *εποιησε*) *δε· κραταιουμενουσ εξω, εκει εσται* (^{314} *και εκει εστιν*) *ο κλαυθμ. και ο βρυγμ. των οδ.* Quae Tert^{marc4,30} confirmat his: *cum videbunt iustos introeuntes in regnum dei, se vere detineri foris.* Addit Epiph *ελεγχ. μ' ου γαρ ειπεν· οψεσθε δικαιουσ εισερχομενουσ και υμασ μη εισερχομενουσ, αλλ· οψεσθε τουσ δικ. εν τη βασ., υμασ δε εκβαλλομενουσ.*

29—35. Haec omnia om Mcion teste Epiph^{314} et ^{337}: *παρεκοψε παλιν το· ηξουσιν απο ανατ. κ. δυσμ. και ανακλιθ. εν τη βασ. μου* (^{337} om), *και το· οι εσχατ. εσοντ. πρωτοι, και το· προσηλθον οι* (^{337} om) *φαρισ. λεγοντεσ· εξελθε κ. πορευου εντευθεν, οτι ηρωδ. σε θελει αποκτειναι, και το· ειπε* (^{337} om)· *πορευθ. ειπατε τη αλ. ταυτη, εωσ οπου ειπεν· ουκ ενδεχεται προφ. απ. εξ. ιερ., και το· ιερουσ. ιερουσ. - τ. απεσταλμενουσ, και το· πολλακισ ηθελησα επισυναξαι ωσ ορνισ τα τεκν. σου, και το· αφιεται υμ. ο οικ. υμ.* (^{337} add *ερημοσ*), *και το· ου μη ιδητε με εωσ* (^{337} add *ου*) *ειπητε· ευλογημενοσ.*

29. *και βορρα* cum ℵAD^{gr}XΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere b c e ff$^{2.}$ i l vg sah cop syr^{p} ... ς (sed Gb^{oo}) Ti post *και* add *απο*, Ln [*απο*] cum BLR (item T^{woi} sed omisso *και*) al mu a d f q (syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} quater *απο*, syr ^{cu} et ^{sch} *απ. νοτου* ante *κ. α. βορρ.* pon) | KMRXΓΛ al mu *ανακληθησ.* | H^{*vid} om *του θεου*

30. *ἰδοὺ εἰσὶν* et *καὶ εἰσὶν*: his accentibus KMSΓΛ 1. etc, non (ut Ln Ti^{49}) *ἰδού εἴσιν* et *καί εἴσιν* | *εσχατοι οι εσοντ.* etc: X *πρωτοι οι εσοντ. εσχατ. και εσοντ. εσχατ. οι εσοντ. πρωτ.*

31. *εν αυτη* cum ℵABEGHLRSUVXΓΔΛ al pler it vg (Latt *in ipsa*) etc ... DKMT^{woi}Π 63. 116. 157. al^{10} sah cop *εν ταυτη* (sah cop *in illo*). Prae-

τεσ αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδησ θέλει σε ἀπο-
κτεῖναι. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· πορευθέντεσ εἴπατε τῇ ἀλώπεκι
ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεισ ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔ-
ριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον
καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι
ἔξω Ἰερουσαλήμ. 34 [175.5] Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτεί- 34 s Mt 23, 37–39
νουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ πρὸσ
αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνιξ

---

terea GS al pauc b e f add *δε*, item 157. cop | *ωρα* (Gb′, Schu „bene ap Lc") cum ℵAB*DLRX al^{15} fere syr$^{p\ mg}$ (:: ex usu est Lucae, cf 2, 38. 10, 21. 20, 19. 24, 33. 12, 12.) ... ς Ln *ημερα* cum B^{3}T^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al plu it vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth; syr^{cu} cop^{dz} *et in diebus* (cop add *vero*) *illis* | *προσηλθαν* cum B*DL ... ς Ln *προσηλθον* cum ℵAB^{3}RT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *φαρισαιοι*: D it (et. m^{111}) vg syr^{cu} et^{sch} *των φαρισαιων* | *αυτω*: D p^{scr} e transpon post *προσηλθ.* (al pauc vel utroq loco vel neutro habent) | *θελει*: E 31^{ev} 150^{ev} *μελλει* (E *μελει*) ... D al^{5} sah syr^{cu} *ζητει*

32. *και ειπεν* (b c f ff$^{2.}$ i l m^{111} q vg): M 7^{pe} a e o *δε ειπ.* | *αυτοισ*: KΠ al pauc om (x^{scr} c f m syr^{sch} add *ο* $\overline{ισ}$, *Iesus*; sah *respondens Iesus dix. illis*) | *δαιμονια*: L *τα δαιμ.* | *αποτελω* cum ℵBL 33. 124. Clem ^{577}, item D *αποτελουμαι* ... ς *επιτελω* cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *τη τριτη* c. ℵADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere am san (al) sah syr^{p} Clem ^{577} ... B 56. 346. a (*die tertia*) b c e f l m q vg (exc am san al) cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Or$^{int\,3,\,92}$ (ut a) et^{364} add *ημερα*, hinc Ln [*ημερ.*]

33. *πλην* usq *πορευεσθαι* a e f q vg ... b c ff$^{2.}$ i l m om; habent enim post *αυριον* v. 32 sic: *et sequenti* (b m *tertia*) *die* (i om, item ff$^{2\cdot blanch}$) *consummor* (b ff$^{2.}$ m *consummabor*; l *crucifigor*). *Abite* (ita b; ff$^{2.}$ m *ite*; c *vadite*: exprimunt igitur *πορευεσθε*, i l* om) *quia* (m *quoniam*) *non capit* (m *impossibile est*) etc. Similiter 69. 80. ab *αυριον* ad *αυριον* transiliunt. | *αυριον* (D praem *τη*. ℵ* om *αυρ. και*, suppl ^{c}): syr ^{sch} ar^{p} pers^{p} add *operari* | *εχομενη* (:: cf Act 20, 15. 21, 26; 13, 44) cum ABLRXΓΔΠ al pler ... ℵDΔ 69. 131. 157. 433. al plus^{10} *ερχομενη* (e f l^{2} q vg *sequenti*, d *ventura*, a *in futurum*) | *πορευεσθαι* (f l^{2} vg *ambulare*, d e *abire*, q *ire*): a praetermisit; b c ff$^{2.}$ m vide ante, item i l* | *απολεσθαι* (RΛ *απωλ.*): D ante *προφητην* (corrupte D* *προτην* et ^{corr} *προστην*)

34. *αποκτεινουσα* (LR al *-κτιν-*) cum ℵBDEGHLMRSU^{2}VΓΛΠ al permu ... AKU* al plus^{15} *αποκτεννουσα*, XΔ al plus^{50} *αποκτενουσα* (Gb″) | *αυτην* (ℵ^{c}): ℵ* *αυτον* | *ορνιξ* c. ℵD ... ς Ln Ti *ορνισ* (:: quae forma in Mt, quo solo loco praeter hunc legitur, non fluct) c. ABLR unc rell al omn^{vid}. Cf Photius (in Steph. Thes.): *ορνισ Αττικοι· Ιωνεσ δε ορνιξ, και αι πλαγιαι ακολουθωσ· και Δωριεισ ορνιξ.* Praeterea post (aeth ante) *ορν.* add *congregat* (:: ut Mt) syr^{cu} et ^{utr} sah aeth

τὴν ἑαυτῆσ νοσσιὰν ὑπὸ τὰσ πτέρυγασ, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 35 ἰδοὺ
ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκοσ ὑμῶν. λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἴδητέ με ἕωσ ἥξει
Ps 118, 26 ὅτε εἴπητε· εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου.

XIV.

1 $^{176.10}$ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰσ οἶκόν τινοσ τῶν
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν

34. *την εαυτησ* (א* -*του*) *νοσσιαν* (HLS al mu *νοσιαν*) cum אBLRXΓΔΛ unc^{6} al pler, item *nidum suum* a b vg cop ... Ln (:: ut Mt) *τα εαυτ. νοσσια* (sed D *τ. νοσσ. αυτησ*, Π* al pauc *νοσια*) c. ADKMΠ al plus^{25}. Item c d f ff^{2} i l q sah arm syrr (Ir^{int281} et ^{282} ad Mt adhibuimus, tamen utroq loc om *επισυναγει* post *ορν.* ut Lc) *pullos suos*, at ita etiam *την εαυτ. νοσσιαν* verti poterat.

35. *υμιν* pri: X al^{10} fere om (item Chr^{1,638} et^{2,359} et^{3,154} et^{alib}, sed non satis liquet utrum ex Mt an ex Lc afferat; similiter enim lectio in Mt fluctuat, et ipse Chr^{7,810} ad locum Mt^{i} om *υμιν*. Habet vero ^{12,39}) | *ο οικ. υμων* sine *ερημ.* cum אABKLRSVΓΛΠ al^{80} fere e ff^{2} g^{2} i am for fu em san tol bodl iac trevir sax sah cop^{schw} ex^{dz} arm (Or^{3,188}, item^{642} *και αφειθη αυτησ ο οικοσ αυτων*. Haec videntur certe a Lc pendere, sed non indicatum est) Epiph^{314}(non item^{337}, vide supra) ... ς (= Gb Sz) add *ερημοσ* (:: ut Mt, sed ibi etiam fluct) cum DEGHMUXΔ 33. al permu a b c f g^{1} l q vg^{clem} syr^{cu}et^{utr} cop^{wi}et^{petr4} aeth (et. Chr ubique add, item Ir^{int281}et^{282}) | *λεγω* cum א*L 40. 253. 259. b c ff^{2} i l sah syr^{cu} aeth ... Gb Sz Ln Ti *λεγ. δε* c. א^{c}ABDRXΓΔΛΠ unc rell al plu f q vg cop syr^{p} arm, item a e syr^{sch} *dico enim* ... ς (= Gb Sz) *αμην δε λεγω* cum minusc mu | *οτι* cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f ff^{2} (g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg ... אBDHLR al^{6} b c e i l q gat mm (Epiph vide ante) om, hinc Ln [*οτι*] :: deest in Mt, nec add ex unc nisi D; vide ad Mt | *ιδητε με* cum אABKMRΠ al plus^{10} a f i l vg Epiph^{bis} (vide ante) ... ς *με ιδητ.* (E al pauc *ιδετε*) cum (:: ut Mt) DEGHLSUV XΓΔΛ al plu b c e q. Praeterea Δ^{gr} sah cop aeth add (:: e Mt) *απ αρτι* | *εωσ* cum BDKLRΠ al plu ... ς Ln add *αν* (:: ut Mt) cum אAEGH MSUVXΓΔΛ al plu | *ηξει* (ut ADSVΔΛ al^{40} fere; EGHU al permu^{vid} *ηξη*) *οτε* (H *οτι*) *ειπητε* cum ADEGHSUVΔΛ al plu a b c f ff^{2} l q (g$^{1.2}$ ut vid) vg syr^{cu}et^{p}: quae versiones sic: *donec veniat* (a b f syr^{cu}et^{p} c. ob. add *dies*, non add ff^{2} l q; c vero *veniam et* pro *veniat cum*) *cum* (a *quando*) *dicetis* (a c q *dicatis*) ... אBKLMRXΠ 1. 69. 79. al pauc e i mm sah cop syr^{sch} arm *εωσ αν* (*αν* אMX 1. 69. al pauc; BLR 79. om, KΠ *οτε* pro *αν*) *ειπητε* (i mm *donec dicatis*, e *quoadusq dicatis*; gat „*cum dicatis*" vdtr cum c q facere, non cum mm) :: ut Mt, a quo Lucam paullum discessisse inprimis Latinorum et syr^{cu} testimonia suadent

XIV, 1. *ελθειν*: DM 13. 28. 69. 157. 346. al mu it vg sah cop arm *εισελθειν* | *αυτον*: Γ 69. om | *εισ*: A add *τον* | *αρχοντων των*: BK* om *των* | *παρατηρ. αυτον*: syr^{cu} add *ut viderent quid faceret*

παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπόσ τισ ἦν ὑδρωπικὸσ
ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 $^{177.2}$ καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ Mt 12, 10
τοὺσ νομικοὺσ καὶ Φαρισαίουσ λέγων· ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θερα-
πεῦσαι ἢ οὔ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4 καὶ ἐπιλαβόμενοσ ἰάσατο αὐτὸν 13, 15
καὶ ἀπέλυσεν. 5 καὶ ἀποκριθεὶσ πρὸσ αὐτοὺσ εἶπεν· τίνοσ ὑμῶν Mt 12, 11
υἱὸσ ἢ βοῦσ εἰσ φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέωσ ἀνασπάσει αὐτὸν

---

2. ιδου: syr^{cu} sah non exprim | τισ: D 1. 131. b c ff$^{2.}$ i l q mt (non item a e f vg) om | ην: A a^{scr} al pauc om | XΓΛ 69. al υδροπικοσ

3. τουσ: G* αυτουσ | λεγων cum ℵABL unc rell al omn fere c ff$^{2.}$ i l (g$^{1.2.}$ ut^{vid}) vg syr^{p} ... D 15^{ev} a b e q am (sed b q h. l. *dixit* pon) syr^{cu} et ^{sch} om, hinc Ln (ex errore de A) edidit [λεγων] | εξεστιν sine ει (Schu „recte ap Lc") cum ℵBDL 59. 15^{ev} f am cop^{wi} et ^{petr4} syr^{hr} aeth cat^{ox111} ... ς Ln praem ει (:: ut Mt 12, 10) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (sah cop^{dz} ut vdtr) arm syr^{cu} et ^{utr} | τω (243. c^{scr} εν τω) σαββατω: 1. 131. 209. 49^{ev} a εν (49^{ev} a om) τοισ σαβ-βασιν | θεραπευσαι cum ℵBDL 1. 124. 131. 209. cat^{ox111} ... ς θερα-πευειν cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr$^{luc\,329}$ (:: similiter fluct lectio Mt 12, 10) | η ου cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. 346. b e f q mm sah^{münt} (η ουκ εξεστι) cop syr^{cu} et ^{hr} syr^{p} c.* aeth cat^{ox} Cyr^{luc} ^{329} (libere ηρετο τουσ νομικ. κ. τουσ φαρισ. ο κυριοσ· ποτερον ποτε εξεστι τω σαββ. θεραπευειν η ου) ... Ln [η ου], ς om cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c ff$^{2.}$ i l vg sah^{woid} syr^{sch} arm (:: cf Mt)

5. αποκριθεισ c. ℵ* et ^{cb}AXΓΔΛ unc^{7} al longe plu f vg syr^{p} et ^{hr} ... Gb^{oo} Ln om cum ℵ^{ca}BDKLΠ al^{15} it^{pler} gat mm sah cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth :: deest in Mt, nec inprimis aptum vdbtur | προσ αυτουσ (ita ℵ^{c}, ℵ* πρ. αυτον. X al pauc add ο ις) ante ειπεν cum ℵBLXΓΔΛ unc^{7} al pler vg ... Ln post ειπ. cum ADKΠ al^{8} a b c e f ff$^{2.}$ i l q sah cop syrr arm aeth :: at hoc usitatius praetereaq cum omisso αποκριθ. cohae-ret | υμων: D praem εξ (item sah cop^{wi} *quis e vobis*, cop^{schw} ex^{dz} et petr^{2} *quis in vobis*) | υιοσ (Gb' Sz) c. ABEGHMSUVΓΔΛ (sed ASU ο υι.) al^{130} fere e f q sah syr^{cu} (sed post υι. η βουσ add η ονοσ) et ^{utr} Cyr cat ox ^{111} et luc^{329} (ει κεκωλυκεν ο νομοσ ελεειν εν σαββατω, πωσ εποι-κτειρεισ αυτοσ τον εισ φρεαρ καταπεσοντα; μη φροντισησ υιου κιν-δυνευοντοσ εν σαββατω etc. Eadem ad scholia transiere, et. in comm codicis X) ... ς ονοσ (:: cf 13, 15) c. ℵKLXΠ 1. 33. (69. ορoσ) al a b c (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ex sil) i l vg cop syr^{hr} arm aeth (*bos eius aut asi-nus*), item D προβατον (:: ut Mt) | πεσειται (L –σηται) cum ℵABLΠ 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. al^{15} fere (it vg *ceciderit*) ... ς Ti εμπεσει-ται (DEG ενπ.) cum DXΓΔΛ unc^{8} al longe plu (:: cf Mt) | αυτον: A αυτο | εν cum ℵBEGHMSUVΓΛ al longe plu a e f q (i om εν ημ. τ. σαββ.) ... ADKLXΔΠ al^{20} b c l vg om, hinc Ln [εν] (:: in Mt τοισ σαββασιν non fluct) | ημερα cum ℵ*B al pauc ... ς Ln Ti τη ημερ. cum ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc rell al pler. Praeterea D syr^{cu} et ^{sch} (non item ^{p} et ^{hr}) arr pers^{p} τη ημερ. τ. σαββ. ante και ουκ ευθεωσ pon

ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι πρὸς
ταῦτα.

7 [178.10] Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων
πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8 ὅταν
κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν,
μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ
σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ
μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. 10 ἀλλ' ὅταν κληθῇς,
πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκλη-

---

6. *και ουκ ισχ. ανταποκριθ.* (ℵL 1. 131. 209. al pauc *αποκριθ.*): D 47. *οι δε ουκ απεκριθησαν*, e *illi autem nihil potuerunt respond.* Praeterea ς Ln Ti add *αυτω* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f (item *ad haec respond. illi* b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg) sah cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} arm aeth ... non addidimus cum ℵBDL 1. 118. 124. 131. 157. 209. (sed ex his 1. 118. 131. *πρ. αυτον* pro *πρ. ταυτ.*) e l

7. *ελεγ. δε*: D a (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$?) vg arm add *και*, non item b c e f i l q etc | AE*HKLXΓΔΛ al mu (non item ℵBDE^{2}GMSUΠ etc) *πρωτοκλησιας*, item v. 8. AE*XΛ al *πρωτοκλησιαν* et MXΛ al etiam *κατακληθης* | *επεχων πως τ. πρ. εξελεγοντο*: syr^{cu} *et eligebant primos accubitus* | *λεγων πρ. αυτους*: e syr^{sch} om; item 1. 131. 209. cop om *πρ. αυτους*

8. *κληθης υπο τινος*, ita b f q syr^{utr} et ^{hr}: D e (*cum invitati fueritis*) vg 130^{lat} syr^{cu} Clem^{165} (*οταν κληθης εις γαμους, μη κατακεισο εις την πρωτοκλισιαν*) om *υπο τινος* ... a c ff$^{2.}$ l *cum invitatus quis fuerit* (a *fuer. aliquis*) etc, item i omisso *quis* | *εις γαμους* (D 17^{ev} -*μον*, arm add *aut ad convivium*): b sah syr$^{p\ mg}$ cod („non in omnibus exx invenitur") om. Apud Antioch^{hom3} *οταν κληθης* (sed ed. est *καθισης*) *εις αριστον*, *μη* etc. | HXΓ al (editum Antioch^{hom3}) *εντιμωτερος* | *η κεκλημεν. υπ αυτου*: D *ηξει*, syr^{cu} *erit ibi* ... ℵ*(suppl^{a})L om *υπ* (item e^{vid}, habet enim *ne forte honoratior sit vobis invitatus illo*), a b c ff$^{2.}$ i l q (non item f vg) syr^{sch} (non item ^{sch} et ^{hr}) sah (*ne vocet?*) cop aeth om *υπ αυτου*

9. *αρξη* (Λ *αρξηται*): D^{gr} e *εση* (*et tunc eris - locum tenere*) | *μετα* cum ℵABDEGLMVΔΛ al permu ... ς *μετ* cum HKUXΓΠ al plu | *τον*: D* om

10. *κληθης* (Antioch^{hom3} *κατακλιθης*): B* al pauc -*θεις* | *πορευθεις* (et. Antioch): D 251. e om, item Clem^{165} (*αλλ οταν κληθης, εις τον εσχατ. τοπ. αναπιπτε*) | *αναπεσε* (Gb' Sz; Schulzio „scribendi errore" pro -*σαι* ortum videbatur) cum ℵAB*EHKSUVΓΠ al^{100} fere ... Gb *αναπεσαι* cum B^{3}GLMXΔΛ al plus^{20} (editum et. Antioch^{1031}) ... ς *αναπεσον* cum minusc pauc ... D Clem (vide ante) *αναπειπτε* :: quum in N. T. *πεσειν* cum compositis saepissime, nusquam vero *πεσασθαι* sit adhibitum, *αναπεσαι* scriptura tantum a *αναπεσε* differre censendum est, quemadmodum innumeris locis *αι* et *ε* promiscue in antiquissimis cdd posita sunt. Eandem prorsus rationem 17, 7 habet.

κώσ σε ἐρεῖ σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα
ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. 11 [179.5] ὅτι πᾶσ ὁ ὑψῶν 18, 14 Mt 23, 12
ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
12 [180.10] Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇσ ἄρι-
στον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺσ φίλουσ σου μηδὲ τοὺσ ἀδελφούσ σου
μηδὲ τοὺσ συγγενεῖσ σου μηδὲ γείτονασ πλουσίουσ, μήποτε καὶ αὐτοὶ
ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. 13 ἀλλ᾽ ὅταν
ποιῇσ δοχήν, κάλει πτωχούσ, ἀναπήρουσ, χωλούσ, τυφλούσ, 14 καὶ

---

ubi similiter testes mu -σαι pro -σε praebent. | σε: E σοι, 69. om | ερει cum ℵBLX 53. 63. 253. 259. ... ς Ln ειπη (EG al mu ειπει, 69. ειποι) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler Antioch^{1031} | τοτε: D cop και τοτε (syr^{cu} et^{sch} και omisso τοτε) | σοι (ℵ^{a}): ℵ* 234. om | παντων cum ℵABLX al^{12} sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth pers^{p} Antioch^{1031} ... ς Ti om cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go arm | συνανακειμενων: K al aliq ανακειμ. | σοι extr: D 258. it vg syr^{cu} om

11. ταπεινωθησεται et υψωθησεται et. Clem^{306} Or^{3,431} et^{662} Antioch^{1031}: D^{gr} ταπεινουται et υψουται | και ο: X 69. 118. al pauc sah ο δε (:: ex 18, 14)

12. δε και: V al^{10} fere cop syr^{sch} (non item^{mss}) aeth arr om και | A κεκληκοντι | σου prim (et. Cyp^{304}): D a Ir^{int332} om | μηδε τ. αδελφ. σου (b q Cyp^{304} om σου): L 1. 69. 127* 209. al plus^{10} Ir^{int332} om (sed Ir^{libere}: *noli vocare divites neque amicos et vicinos et cognatos*) | μηδε τ. συγγεν. σου (ℵ b c ff^{2} vg Ir^{int} om σου): D 48^{ev} a e Cyp om, hinc Gb^{0} | μηδε (B μη) γειτονασ (XΓ al -τωνασ): D 13. 69. 124. 346. al pauc μηδε τουσ γειτ. (et. 13. 69. 124. 346. al pauc add σου τουσ) | πλουσιουσ: D a b c e ff^{2} i l (non item f q vg) arm Cyp μηδε τουσ πλουσ. | αντικαλ. σε (Dam σοι) cum ℵBDLRX 1. 69. 346. 48^{ev} e f mt go cop syrr Ir^{int} Cyp Dam^{2,453} ... ς σε αντικαλ. cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg arm Bas^{eth249} | αντικαλεσωσιν: 13. 69. -σουσιν | γενηται: A al^{10} γενησεται, item e *fiet*, b c f i l q *erit* (it^{rell} Ir^{int} Cyp *fiat*) | ανταποδ. σοι cum ℵBDLR a e cop ... ς Ln (nesciens B et D) σοι ανταποδ. cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg go syrr Cyp^{304} (Ir^{int} *fiat retributio ab eis*) Bas^{eth249} Dam^{2,453}

13. αλλ: D al^{3scr} αλλα | ποιησ: HUΓ 69. 244. 251. al^{5} (ac multo plures) ποιεισ, M ποιησησ | δοχην post ποι. cum ADLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go cop syrr arm aeth Clem^{165} Bas^{eth249} Dam^{2,453} ... ℵB ante ποι. (ita Ti^{synops}) | αναπηρουσ: ita E^{2}GHKMSUVXΓΔΛΠ etc; ℵABDE*LR (ℵR -πιρ-) 157. y^{scr} αναπειρουσ (ut et h. l. et v. 21 Ln edidit, item Treg). Cf Phrynich. Bekk. p. 9, 22: ἀναπηρία διὰ τοῦ η τὴν πρώτην, οὐ διὰ τῆσ ει διφθόγγου, ὡσ οἱ ἀμαθεῖσ (in Steph. Thes. sub ἀναπηρία). Quae ἀμαθία utrum in Lucae scriptorem an codicum auctores h. l. cadat certe dubitare licet.

μακάριοσ ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται
δέ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.
15 *Ἀκούσασ δέ τισ τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ·*
16 ss Mt 22, 1 ss *μακάριοσ ὅστισ φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.* 16 $^{181.5}$ *ὁ*
δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπόσ τισ ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν
πολλούσ, 17 *καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου*
εἰπεῖν τοῖσ κεκλημένοισ· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά εἰσιν. 18 *καὶ*

---

14. *ανταποδουναι*: Δ -*διδοναι* | *δε* cum ℵ* 1. 69. 124. 157. 346. c e f ff$^{2.}$ i l q mt arm aeth Cyp^{304} Aug ... ς Ln Ti *γαρ* (:: quod aptius debebat videri) cum ℵ^{c}ABDLPR unc rell al pler a b vg go cop syr^{utr} (syr^{cu} *και ανταπ.*) Ir^{int332} Eus^{luc186} Bas^{eth249} Dam^{2,453}

15. *ταυτα* (b c *haec cum audissent quidam*, l *haec cum vidissent quidam*, vg et^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *haec cum audisset quidam*, i *hic cum audisset quidam*) hoc loco a q, D cop (syr^{cu}) post *δε τισ* ... ℵ* (suppl^{a}) e f om (:: quae omissio commendatur loco 18, 22) | *ειπεν αυτω*: ℵ* ab his verbis ad *ειπεν αυτω* v. seq transiluit; ℵ^{a} omissa supplens praetermisit *αυτω* v. 15, sed ℵ^{c} adiecit | *οστισ* cum ℵ^{a}BLPRX 1. 13. 69. 346. al^{7} cop syr$^{p\,mg}$ Eus^{luc186bis} et ^{189bis} et ^{190} cat^{ox113} ... ς Ln Ti *οσ* c. ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it vg *qui*) Clem^{166} Eus^{luc187} et $^{ps\,mai74}$ Bas^{bapt627} Epiph^{652} (*μανιχαιοι*) | *φαγεται*: Λ *φαγιται*, 69. 245 (antea *οσ*) 346. *φαγηται* | *αρτον* cum ℵABD(E* vide post)GH*K*LPRXΔΛ 1. al mu it vg go cop syr^{utr} aeth Eus^{luc186bis} et ^{189ter} et ^{190} et $^{ps\,mai74}$ Epiph^{652} Bas$^{bapt\,ed}$ Or^{int3,899} ... E(ex corr*)H^{2}K^{2}MSUVΓΠ 11. 13. 69. 124. 130^{gr} 131. al plus^{130} syr^{cu} arm Clem^{166} Bas$^{bapt\,cdd}$ Cyr$^{luc331\,cod}$ cat^{ox113} *αριστον* (Gb′) | *του θεου* 11. 69. 237. al pauc Eus$^{ps\,mai}$ cat^{ox} Epiph *των ουρανων*

16. *αυτω* (U c *αυτοισ*): D 253. a b e arm^{ed} om | *τισ* (et. Or^{3,774} Eus^{luc186} Bas^{bapt627}): P Or^{4,244} om | *εποιει* cum ℵBR 1. 209. syr^{cu} Or^{4,244} ... ς Ln *εποιησεν* cum ADLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} Clem^{165} Or^{3,774} Eus^{luc186} et ^{189bis} Bas^{bapt} Tert^{marc4,31} | *μεγα* cum ℵAB*LPRΓΔΠ* unc^{8} al plu Or^{3,774} et ^{4,244} Eus^{luc186} et ^{189} Bas^{bapt} ... Ln (ex errore de B*) Ti (item) *μεγαν* cum B^{3}(sed *ν* rursus duplici puncto notatum)DΛΠ^{2} al^{35} fere schol^{237} Clem^{165} ... X arm om

17. *τον δουλον*: P c^{scr} *τουσ δουλουσ* | *τη ωρ. του δειπνου* (et. Or^{4,244} Bas^{bapt627}): P om | *ερχεσθε* (13. 346. praem *οτι*), a b c e f ff$^{2.}$ i l m^{14} q go syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} *venite* ... ℵADKLPRΠ al *ερχεσθαι*, qua cum scriptura conveniunt vg (*ut venirent*) cop syr^{cu} | *εισιν* cum ℵLR ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABDPX unc rell al omn^{vid}. Idque sine *παντα* cum ℵ* et ^{c} (nisi est ^{cb})BLR b c ff$^{2.}$ i l q (hi Latt omnes: *iam paratum est*) ... ς Ti add *παντα*, Ln [*παντα*] cum ℵ^{a}(nisi est ^{ca})APXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f vg syr^{p} arm aeth Bas^{bapt}; item ante *ετοιμ.* D a e m^{14} cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}; agnoscit et. Eus^{luc190} (*εκληθησαν εισ το παντα ετοιμα φερον δειπνον*)

ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶσ πάντεσ παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτοσ εἶπεν αὐτῷ·
ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε,
ἔχε με παρῃτημένον. 19 καὶ ἕτεροσ εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα
πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτη-
μένον. 20 καὶ ἕτεροσ εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύ-
ναμαι ἐλθεῖν. 21 καὶ παραγενόμενοσ ὁ δοῦλοσ ἀπήγγειλεν τῷ
κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶσ ὁ οἰκοδεσπότησ εἶπεν τῷ δούλῳ
αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέωσ εἰσ τὰσ πλατείασ καὶ ῥύμασ τῆσ πόλεωσ,
καὶ τοὺσ πτωχοὺσ καὶ ἀναπήρουσ καὶ τυφλοὺσ καὶ χωλοὺσ εἰσ-

---

18. *παντεσ παραιτεισθ.* cum ℵBDLRX 1. it vg syr^{sch} (syr^{cu} om *παντ.*) arm ... ς Ti *παραιτεισθ. παντ.* cum AΡΓΔΛΠ unc^{8} al pler go cop syr^{p} (syr^{hr} *omnes illi ad unum*) Bas$^{bapt\,627}$ | *ο πρωτοσ*: P c e praem *και*, hinc Ln [*και*] | *αυτω*: D 1. 118. 209. a b c e ff$^{2.}$ i l m q go cop^{dz} arm Bas^{bapt} om | *εχω αναγκην* (B* -*γκη*) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (et. Bas^{bapt}) ... Ln *αναγκ. εχω* cum DP, item Latt *necesse habeo* | *εξελθων ιδειν* cum ℵBDL ... Ti *εξελθειν ιδειν* cum GR cop syr ^{cu} et ^{sch} arm aeth; ς Ln *εξελθειν και ιδειν* cum AΡXΓΔΛΠ unc^{7} al omn ^{vid} a b c e f ff$^{2.}$ i l m q (g$^{1.\,2.}$ e sil) vg go syr^{p} Bas^{bapt} | *ερωτω σε* (ℵ^{a}): ℵ* om *σε* | *εχε με παρητ.*: haec cop vertit *pone me sicut non venientem.* Item v. sq. Pro *ερωτω* etc syr^{hr} *ego rogo te, supputa mihi quod ego non possum venire.*

19. *ερωτω σε* (e haec om) *εχε με παρητημενον*, et. (e) f vg Or$^{3,\,981}$: D a b c ff$^{2.}$ i m^{14} q cdd ap Or$^{3,\,981}$ *διο* (cdd ap Or *και δια τουτο*, a *et propter hoc*, c ff$^{2.}$ i m q *et ideo*, b *et*) *ου δυναμαι ελθειν* (it^{6} *venire non possum*, b *devenire non poss.*), l nil nisi *non possum*; syr^{hr} ut v. 18. Or $^{3,\,981}$ sic: *διο και ουτοσ – ο ζευγη βοων αγορασασ – το νοητον δειπνον παρητηται. οθεν και εν τισιν αντι του· ερωτω σε, και δια τουτο ου δυναμ. ελθειν, κειται.* Praeterea cf Or$^{3,\,149}$ *ο μεν τισ ελεγε· γυναικα εγημα, εχε με παρητημενον. ο δε τισ· ζευγη βοων ηγορασα πεντε, και πορευομαι δοκιμ. αυτα, εχε με παρητημενον.* Libere ista quidem.

20. *ετεροσ*: D *αλλοσ* (it vg *alius*; syr^{cu} *tertius*) | *εγημα* (et. Clem^{552} Or$^{3,\,149}$ et ^{981}): D *ελαβον* (it vg *duxi*, item d) | *και* (cop^{petr2} om) *δια τουτο* (et. f ff$^{2.}$ l m vg): D *διο*, 157. a b c e i q Clem^{552} nil nisi *και* ... syr^{cu} om

21. *παραγενομενοσ*: 69. c^{scr} -*ναμενοσ* | *ο δουλοσ* sine additam (Gb″ et probare vdtr Schu) cum ℵABDKLPRΠ al^{12} fere it vg go cop arm aeth Bas$^{bapt\,627}$ ... ς add *εκεινοσ* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} | *αυτου*: Γ 69. 243. *εαυτου* | *ταυτα*: b c e om ... 241. 346. *παντα*, D 44^{ev} 7^{pe} *παντα ταυτα* (d *haec omnia*) | *τοτε*: D e *και* | *ειπεν*: D post *τω δουλ. αυτου* pon | *και τουσ* (D om) ita ℵ*et^{c}, ℵ^{a} vero substituit *και οσουσ εαν ευρητε* | *αναπηρουσ*: rursus ℵABDLPR 157. al^{2scr} *αναπειρουσ* (ℵPR -*πιρ*-). Cf ad v. 13 | *τυφλ. και χωλ.* c. ℵBDFK LMPUΠ al^{25} fere it^{pler} vg go cop syr^{p} aeth Eus$^{luc\,188}$ Bas^{bapt627} ... ς

ἄγαγε ὧδε. 22 καὶ εἶπεν ὁ δοῦλοσ· κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξασ, καὶ
ἔτι τόποσ ἐστίν. 23 καὶ εἶπεν ὁ κύριοσ πρὸσ τὸν δοῦλον· ἔξελθε
εἰσ τὰσ ὁδοὺσ καὶ φραγμοὺσ καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ
μου ὁ οἶκοσ· 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶσ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.
25 [182.5] Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶσ
26 s Mt 10, 37 s εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· 26 εἴ τισ ἔρχεται πρόσ με καὶ οὐ μισεῖ τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ
τοὺσ ἀδελφοὺσ καὶ τὰσ ἀδελφάσ, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ
δύναται εἶναί μου μαθητήσ. 27 ὅστισ οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν

χωλ. και τυφλ. cum EGHRSVXΓΔΛ al plu e syr[cu] et [sch] arm ... A al[2] syr[hr] om χωλ. και | εισαγαγε (it[pler] vg *introduc*): D ενεγκε, d *adduc*, e *perduc*

22. και ειπ. (A add αυτω) ο δουλοσ: D e και ο δουλ. ειπ. | κυριε (b l q post γεγονεν pon): D c e om | ὃ cum ℵBDLR 1. e cop syr[cu] et [p mg] arm ... ς Ln Ti ωσ cum APXΓΔΠ unc[8] al pler it[pler] vg go syr[sch] et [p txt] et [hr] aeth Bas[bapt 627]; item Λ καθωσ | επεταξασ: Λ υπεταξ., 1 69. 124. 346. al[2scr] προσεταξ. | τοπ. εστιν: syr[cu] add *in convivio*

23. δουλον: D 72. a b syr[cu] et [sch] aeth Bas[bapt627] add αυτου | αναγκ. εισελθειν: a add *quoscumque inveneris* (:: vide ℵ[a] ad v. 21) | μου ο οικ. cum ℵABD[gr]KLRXΠ 157. e (*mihi domus*) cop ... ς Ln ο οικ. μου cum P ΓΔΛ unc[8] al omn fere it[pler] vg Bas[bapt]

24. των ανδρων εκεινων (et. Eus[luc189] et [190] Bas[bapt627]): ℵD e m των ανθρωπων εκεινων (d *illorum hominum*, D[gr] om εκεινων) | των κεκλημενων (haec Bas[bapt cdd] om): a l *qui vocati sunt et non venerunt* | μου του δειπνου: E[mg]F[mg]GHV[mg]XΓΛ al plu (maxime evgll) syr[hr mg] aeth[a] add πολλοι γαρ (X δε) εισιν (X εσονται) κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι

25. αυτω: EGH al aliq τω ιυ̅ | πολλοι (f q vg; i hiat): D a b c e ff[2.] l syr[cu] (non item syr[utr]) om | προσ αυτουσ: D αυτοισ

26. πρ. με: ℵ πρ. εμε | μισει: D[gr*] πεισει (corr. est μεισει) | πατερ. αυτου (Gb″) cum ℵADXΔΛΠ unc[9] 1. 13. 69. 124. 131. 262. 300. 346. al[60] fere Bas[regg349] et [354] et [bapt 628] et [2, 203] ... ς Ti πατερ. εαυτου cum BLRΓ al mu cat[ox115] ... e Or[1, 299] et [int2, 438] (non item[int2, 477]) om αυτου | μητερα: D Bas[2, 203] add αυτου, item cop syr[cu] et [sch] et hoc loco et in seqq | κ. την γυναικα κ. τα τεκνα: haec syr[cu] et [sch] post κ. τ. αδελφασ pon | ετι δε και cum ℵAD[gr]XΓΛΠ unc[9] al omn[vid] (vide infra Clem) Bas[2, 203] et [bapt628] c f vg (hi tres *adhuc autem et*) cop go (omisso και) syr[p] ... Ln Ti ετι τε και cum BLRΔ, item *adhuc etiam et* d ff[2.] Hil[330] Amb[ps118] (similiter b q Amb[luc1446] *etiam et*, e *adhuc et*, a *insuper et*, Or[1, 299] ετι και, syr[cu] *etiam*, syr[sch] *et etiam*) | την εαυτ. ψυχ. cum AD LRXΓΔΛΠ unc[9] al fere omn (d *suam animam*) Or[1, 299] Bas[2, 203] et [bapt628] ... ℵB (vide et. Clem[938]) τ. ψυχ. εαυτου (ita Ti[synops]), item 69. τ. ψ. αυτου (it vg *animam suam*) | ειναι μου μαθητ. (l *discip. meus*) cum

ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής.
28 $^{183.10}$ Τίσ γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶ-
τον καθίσασ ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰσ ἀπαρτισμόν; 29 ἵνα
μήποτε θέντοσ αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντοσ ἐκτελέσαι πάντεσ

ℵBLMRX al pauc l fu cop syr^{p} aeth ... ϛ Ln μου μαθητ. ειναι (e *discens meus*) cum ADEGHSUVΓΔΛ al plu a b c e f l go syr^{cu} et^{sch} Or^{1,299} ... KΠ al^{20} fere vg (item ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$?) Eus^{theoph144} Bas^{regg354} et^{2,203} et^{bapt628} Or^{int2,438} μου ειναι μαθητ., F μαθ. ειν. μου. Cf et. Clem ^{938} οσ ου μισει πατερα και μητερα και παιδασ, προσετι δε και την ψυχ. εαυτου, εμοσ μαθητ. ειναι ου δυναται (cf et.^{880}). Respicit huc et. Pist^{341} (sah p. τε.β) „dixi vobis olim: *qui haud reliquerit patrem et matrem, ut sequatur me, hic non est dignus me.*"

27. Versum om M*RΓ al mu | οστισ sine copula cum ℵ*L cop (accedit B*: quod enim habet οστισ ουν, vitiose pro οστισ ου scriptum est, etsi B^{3} ου ad ουν addidit. Item accedit aeth, qui quod praecedit, ου δυν. ει. μ. μαθ., cum οστισ conjg; antea „odio habeat" etc.) Contra nil probat Ir ex Valentt^{16}: εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει etc, nec Or^{int2,477} „dicit: *Qui non tollit*" etc ... ϛ Ln Ti και οστισ (D Ir^{16} οσ) cum ℵ^{c}A(D)XΔΛΠ unc^{9} al fere omn a b c f ff$^{2\cdot}$ l q vg (e *et si*) syr^{cu} et ^{utr} ... 157. arm οστ. γαρ | βασταζει: F al^{2scr} -ασει | εαυτου c. ABL^{2}M^{2}Δ al^{10}... ϛ αυτου c. ℵDLΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt628} :: ut Mt | ερχεται: KΠ al^{7} Bas^{bapt} ακολουθει (item Ir^{17} sed ακολ. μοι pro ερχ. οπ. μ.) :: ex Mt | ειν. μου μαθ. cum ℵBEFGHLSVXΔΛ al^{30} fere b e f q am^{2} for go Bas^{bapt} ... D (a Ir^{int17}) tol μου μαθ. (a Ir^{int} *disc. meus*) ειναι ... ϛ Ln μου ειν. μαθ. cum AKM^{2}UΠ al plu c ff$^{2\cdot}$ vg (et. am*). Libere Ir^{17} ex Valentt μαθητ. εμοσ ου δυνατ. γενεσθ. Cf et. (quae magis a Mt pendent) Or^{3,685} οσ αν μη αρη τον σταυρον αυτου και ακολουθηση οπισω μου, ουκ εστι μου αξιοσ ειναι μαθητησ.

28. γαρ (aeth *et si fuerit inter vos* etc): D e δε ... a b ff$^{2\cdot}$l q om (nil probat Or^{3,778} το· τισ εξ υμων βουλομενοσ πυργ. οικοδομ. ουχι πρωτον ψηφιζει ει δυναται θειναι τον θεμελιον και εκτελεσαι, ινα μη αρξωνται οι θεωρουντεσ εμπαιζειν τω μη etc) | θελων cum ℵABDFGKLRXΔ Λ* al permu (Or) Eph^{265} Bas^{bapt628} ... EHMSUVΓΛ^{2} al plus^{60} ο θελων (:: cf Gal 1, 7 Col 2, 8 Ro 3, 11 ubi artic. simili modo positus non fluct) | XΓΔ al mu καθησασ, item ΔΛ al mu v. 31 | εισ απαρτ. (Gb Sz) cum BDLR 225. g^{scr}; b c ff$^{2\cdot}$ l q vg *sumptus qui necessarii sunt, si habet* (vg^{ed} *habeat*) *ad consummandum* (vg *perficiend.*); e *sumptum, si habet ad consummationem* (item vdtr τα omittere cop syr^{cu} et ^{utr}, non item go arm. Incertum Or^{int2,145} *sumptus, si habet unde perficiat*) ... Ln Gb' τα εισ απ. cum ℵAEGHKMSUΓΔΛΠ al plus^{50}; item a *impendia, si habeat quae opus sunt ad consummandum eam*, f *inpendia, si habet quae opus sunt ad perficiendum* ... ϛ (= Gb Sz) τα προσ απ. cum FVXΠ al permu Bas^{bapt628} et^{3,125}, item omisso τα Eph^{265}

29. αυτου: U om | και μη ισχυοντοσ (LXUΔ al^{10} Eph^{265} ισχυσαντοσ, S al pauc add αυτου) εκτελεσαι (a *ne si posito fundamento non valuerit*

οἱ θεωροῦντεσ ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 λέγοντεσ ὅτι οὗτοσ
ὁ ἄνθρωποσ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31 Ἢ
τίσ βασιλεὺσ πορευόμενοσ ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰσ πόλεμον οὐχὶ
καθίσασ πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατόσ ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαν-
τῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ᾽ αὐτόν; 32 εἰ δὲ μήγε,
ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντοσ πρεσβείαν ἀποστείλασ ἐρωτᾷ τὰ πρὸσ εἰρή-
νην. 33 [184.5] οὕτωσ οὖν πᾶσ ἐξ ὑμῶν ὃσ οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν
τοῖσ ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητήσ. 34 [185.2]

---

consummare) et. Bas^{bapt} et^{3,125}: D e μη ισχυση οικοδομησαι και. Similiter Aug^{epp} *ne quando cum posuerit fundamentum, non possit aedificare, et omnes qui transeunt et vident incipiant dicere* | αρξωνται: ER UXΓ al^{10} fere -ξονται | αυτω εμπαιζ. cum ℵABKLRUXΠ al mu Eph^{265} Bas$^{bapt\,628}$ ... ς εμπαιζ. (E al pauc ενπ.) αυτ. cum EGHMSVΓΔΛ al plu f vg go syr^{omn} Bas^{3,125} | αρξωντ. αυτ. εμπαιζ. ^{30} λεγοντεσ: D e μελλουσιν λεγειν (item Aug^{epp}, vide ante), a b ff^{2} i l q *dicent* (praecedit *ne*), c *dicant*. Cf et. Petr^{can10} κατ εκεινον τον τεθεικοτα θεμελιον και μη ισχυσαντα εκτελεσαι· αρξονται γαρ φησιν παντεσ οι παραπορευομενοι εμπαιζειν αυτω (Gall^{4,99} αυτον) λεγοντεσ etc

30. οτι (et. f q vg Bas^{bapt} et^{3,125}): D al^{8} a b c e ff^{2} l syr^{cu} Petr$^{can\,10}$ Eph^{265} om | ηρξατο οικοδομειν: Petr Bas^{3,125} θεμελιον εθηκε

31. ετερω (R εταιρω, syr^{sch} *cum rege socio suo*) βασιλει ante συμβαλ. (D L συνβ.) c. ℵABDLRX 33. 157. al^{5} fere ... ς post συμβ. c. ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt}, item it vg go cop arm etc (a *committere cum alio rege bellum*, e *committ. ali regi ad bellum*, sed it^{pler} vg *committ. bellum advers. alium regem*) | ουχι: D ουκ ευθεωσ | καθισασ (non exprim syr$^{cu\,et\,sch}$) hoc loco a c ff^{2} vg: 1. 131. 157. al^{4scr} 3^{pe} b e f i l q post πρωτον pon | βουλευσεται cum ℵB a b f ff^{2} i l q (b q *cogitabit*, a f ff^{2} i *cogitavit*, l *conputavit*: quae et ipsa pro confusione frequentissima litterarum b et v βουλευσεται exprim) ... ς Ln Ti βουλευεται (c d vg *cogitat*) cum DRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c vg go rell Bas bapt^{628} | δυνατοσ: U 248. 433. -τον | υπαντησαι cum ℵABDRXΔ 1. 33. 69** 346. ... ς απαντησ. cum LΓΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt}

32. ετι αυτου πορρω cum ℵBDLX al mu it^{pler} vg (hi *adhuc illo longe agente*; e Aug^{epp} *cum adhuc longe est*, a *dum adhuc cum longe est*) ... Gb′ ετι (Δ al pauc aeth om) πορρω αυτου cum AΚΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{60} go Bas^{bapt628} Dam^{par610} (πορρωθεν) | πρεσβ. αποστειλασ: D e go cop αποστ. πρεσβ. | τα προσ cum ℵ^{c}ADLRXΔΛ unc^{7} al pler Bas^{bapt} Dam^{par}, item ℵ*Γ omisso τα ... ΚΠ al plus^{10} τα εισ, item B omisso τα. Ex Latt f vg syr^{p} *ea quae pacis sunt*; it^{pler} vero *pacem*, nec aliter fere vv rell

33. ουτ. ουν (Λ 237. om) πασ (VΓ add ο) εξ υμων (a e f vg *sic ergo omnis ex vobis*): D ουτ. ουν και εξ υμ. πασ, b ff^{2} i l q *sic ergo ex vobis* (sequente *qui*), c *quis ergo ex vobis* (sed item sequitur *qui*) | πασιν (ℵ -σι, non item AB etc): DR 47. 57. 251. om | τοισ εαυτου υπαρχου-

Καλὸν οὖν τὸ ἅλα· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλα μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυ- Mt 5, 13 Mc 9, 50
θήσεται; 35 οὔτε εἰσ γῆν οὔτε εἰσ κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω
βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

XV.

1 $^{186.2}$ Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντεσ πάντεσ οἱ τελῶναι καὶ οἱ Mt 9, 10 s
ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2 καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ
οἱ γραμματεῖσ λέγοντεσ ὅτι οὗτοσ ἁμαρτωλοὺσ προσδέχεται καὶ
συνεσθίει αὐτοῖσ. 3 $^{187.5}$ εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτοὺσ τὴν παραβολὴν
ταύτην λέγων· 4 τίσ ἄνθρωποσ ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα Mt 18, 12–14

σιν cum ℵABRLXΓΔΛ unc rell etc: DKMΠ al vix^{10} τ. υπ. αυτου (440. εαυτ.), Ath$^{gall 183}$ αυτου τ. υπαρχ. | ειν. μου μαθητ. cum ℵBLR al^{6} a (l *esse disc. meus*) go cop syr^{utr} Or$^{int 2, 438}$ ... ς Ti μου ειν. μαθητ. c. AU^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler f vg arm Ath$^{gall 183}$ Bas$^{regg 505}$ Or$^{int 2, 104}$ et ^{477} ... DU* b c e ff$^{2.}$ i q μου μαθ. ειναι

34. καλ. ουν τ. αλ.: Γ om | ουν cum ℵBLX 69. 124. 346. cop^{wi} et ^{petr4} cat^{ox} com^{116} (sah *quia*) ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ADRΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop^{schw} ex ^{dz} rell | το αλα bis cum ℵ*D (:: eandem formam in Mc ex ℵLΔ recepimus; debebat vero et. in Mt ex ℵD recipi) ... ς Ln Ti το αλασ bis cum ℵ^{c}BLR rell unc et min omn^{vid} | δε και cum ℵBDLX al^{8} a b c g$^{1.2.}$ q am for fu ing em iac gat tol (l *quodsi sal quoque*) syr^{cu} et ^{sch} ... ς δε cum ARΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f ff$^{2.}$ i (e *sed si sal*, f ff$^{2.}$ i *quodsi sal*) vg^{ed} (*si autem sal*) sah cop syr^{p} arm aeth (:: cf Mt et Mc) | μωρανθη (a d e *infatuatum fuerit*, it^{pl} vg *evanuerit*): 56. 58. 69. μαρανθη | αρτυθησεται: 1. 33. 118. 131. αλισθησεται (:: e Mt)

35. γην (et. Or$^{1, 794}$ ουτ εισ γην ουτ εισ κοπρον ισχυει ετι): D 69. την γην | ευθετ. εστιν: H om | βαλλουσιν (e *iactant*, c *mittitur*; a l *nisi ut proiciatur*): M al pauc βαλουσιν, b d q *mittent*, f ff$^{2.}$ i vg *mittetur* | αυτο: ELΓ al αυτω

XV. 1. αυτω εγγιζ. παντ. (LR πα. εγγ.) cum ℵABKMUΠ al^{12} fere (LR) go Bas$^{eth 272}$ ... ς εγγ. αυτω παντ. cum DEGHSVXΓΔΛ al pler a e f ff$^{2.}$ i syr^{p} arm ... 237. 251. b c l q vg (et. 130^{lat}) syr^{cu} et ^{sch} om παντεσ | και οι: DU al^{25} fere arm om οι | αυτου: Γ αυτω

2. οι τε cum ℵBDL ... ς om τε cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} cop Bas$^{eth 272}$ | φαρισ. και οι γραμμ.: A 69. 124. 346. i^{cant} syr^{cu} et ^{sch} aeth Bas$^{eth 272}$ γραμμ. κ. οι φαρισ.

3. λεγων (et. Bas$^{eth 272}$): D 13. 28. 69. 243. b e syr^{cu} et ^{sch} arm om

4. εχων et απολεσασ (B^{2} et ^{3}): D οσ εξει et (ita et. B* sic) απολεση. Latt sic: *quis - qui habet - et si erraverit* (a *perierit*) a b f ff$^{2.}$ l q, *quis - qui habet - et si perdiderit* vg, *quis hominum ex vobis habiens ov. cent. et cum perdiderit* c, *quis - habet - et erraverit* e (*quis - qui habet cent. ov.*

καὶ ἀπολέσασ ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν
τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλόσ, ἕωσ εὕρῃ αὐτό; 5 *καὶ*
εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺσ ὤμουσ αὐτοῦ χαίρων, 6 *καὶ ἐλθὼν εἰσ*
τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺσ φίλουσ καὶ τοὺσ γείτονας, λέγων αὐτοῖσ·
συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλόσ. 7 *λέγω*
ὑμῖν ὅτι οὕτωσ χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοισ οἵτινεσ οὐ χρείαν ἔχουσιν
μετανοίασ. 8 $^{188.10}$ *Ἢ τίσ γυνὴ δραχμὰσ ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπο-*

---

nonne dimittit omissis mediis i). Cf Meth^{686} *τισ εστιν εξ υμ. ανθρ. οσ εχει εκατ. προβ. καν απολεση* etc | *εξ αυτ. εν* cum אBD^{gr} 1. 69. 131. 157. 346. e ... ς Ln *εν εξ αυτ.* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ALX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} d vg rell Meth^{686} Bas$^{eth 272}$ Bas$^{sel 144}$ | *ου* (L al^{8} *ουχι* :: ut Mt) *καταλειπει* (AL al *-λιπει*, ES*Λ al *-λειπη*): D Meth ^{686} *ουκ αφιησι*, b c ff^{2}· mt sah *nonne dimittet* | *ενενηκοντα* cum unc omnib al pl ... ς *εννενηκοντα* cum minusc non ita mu | *πορευεται επι το απολωλοσ*, b c ff^{2}· i l q *ibit* (q *abibit*) *ad illam quae erravit*, vg *vadit ad illam quae perierat*: D *απελθων το απ. ζητει*, a e *vadit ad illam quae perit* (e *perierat*) *quaerens*, f *vadit quaerere eam quae erravit* | *εωσ* cum BDEGHKLSVXΓΠ al plu Meth^{686} (*ζητει αυτο εωσ ευρη*) Bas^{sel} ^{144} ... אAMUΔΛ 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. al^{35} fere Bas$^{eth 273}$ add *ου* (:: cf ad 12, 59), 254. *οτου*

5. *αυτου* cum אBDFKLXΓΛΠ al plus^{50} Meth^{686} Bas$^{sel 144}$ ... ς Ln Ti *εαυτου* cum AEGHMSUVΔ al plu

6. *και ελθων*: D sah *ελθ. δε* | *εισ τον οικον* (it^{pler} vg *domum*, d f *in domum*): D* Meth^{686} om *τον* | *συνκαλει* (*συνκ.* cum אD, v. 9 et. AΔ; ς Ln Ti *συγκ.* cum AB rell) cum אABLXΓΔΠ unc^{8} al plu ... DFΛ al^{30} Meth^{686} Bas$^{regg 417}$ Bas$^{sel 144}$ *συνκαλειται* (*συγκ.*) | *τουσ* (Meth om) *γειτονασ*: Γ 1. *τασ γειτ.* (Γ al *γειτωνασ*, item v. 9. Cf ad 14, 12) | *αυτοισ*: Γ 7^{pe} cop^{wi} et^{petr2} Meth Bas$^{regg 417}$ Bas^{sel} om | *συνχαρητε* (*συνχ.* cum אDΔ, v. 9. et. A; ς Ln Ti *συγχ.* cum AB rell): Δ *συνχαιρητε* | *το προβατον*: Δ *τον πρ.*, U *την πρ.*

7. *λεγω*: D al pauc syr^{cu} add *δε*, item e *ergo* | *ουτωσ*: ς *ουτω* sine cod unc | *χαρα εν τ. ουρ. εσται* cum אBL 33. 157. ... ς Ln Ti *χαρ. εστ. εν τ. ουρ.* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} (F hiat) al pler it (sed e Cyp^{72} *erit gaudium*) vg go sah cop syrr aeth | *η επι*: F al pauc add *τοισ* | *ενενηκοντα*: ς *εννενηκ.* ut v. 4 | *δικαιοισ*: X *δικαιων*, 131. *δικαιουσ* | *ου χρ. εχουσιν* (et. Or$^{1, 213}$ et $^{3, 224}$): D *ουκ εχουσι* (D^{2} *-σιν*) *χρ.*, it^{pl} vg *non indigent* (a e *quibus non est necessaria*, Cyp *quibus non est opus*)

8. *δραχμασ* (et. a c d vg^{ed}, item *drachmam* sed a *dracmam*; b for *dracmas* et *dracmam*): AFLX 157. al aliq *δραγμασ*, item FS*X al *δραγμην* (sed F v. 9 *-χμην*), f i l q am ing *dragmas* et *dragmam* (i *draghmam*), ... e *denarios* et *denarium*. A hoc versu et seq *δραγχην*, 69. *δραγχμασ* et bis *δραγχμην* | *δρα. εχουσα δεκα*: D it vg syr^{cu} et^{utr} aeth

λέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζη-
τεῖ ἐπιμελῶσ ἕωσ ὅτου εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ τὰσ φίλασ
καὶ γείτονασ λέγουσα· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν
ἀπώλεσα. 10 [189. 5] οὕτωσ, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.
11 [190. 10] Εἶπεν δέ· ἄνθρωπόσ τισ εἶχεν δύο υἱούσ. 12 καὶ
εἶπεν ὁ νεώτεροσ αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δόσ μοι τὸ ἐπιβάλλον

εχουσα ante δρα. pon, 157. ante δεκ. δρα. | εαν (L add αν) απολεση (E al -σει): D 157. και απολεσασα | δραχμην (vide ante): D 157. b c e ff[2.] i l q sah cop syr[cu] et [sch] om (sed a syr[cu] et [sch] *unam ex illis*) | λυχνον: Γ 239. -χνιαν | εωσ οτου cum ΑΓΔΛΠ unc[8] al pler ... ℵBLX al[10] fere εωσ ου (LX σου) ... D 69. nil nisi εωσ | Γ al ευρει

9. συνκαλει (συνκ. cum ℵADΔ; ς Ln Ti συγκ. cum BL rell) cum ℵBKLUX ΔΠ al plus[25] ... ς Ln -λειται cum ADEGHMSVΓΛ al plu (:: et v. 9 et v. 6 συγκαλειται aliena manu inlatum. Cf 9, 1. 23, 13. Act 10, 24. 28, 17 ubi συνκαλεσαμενοσ et συνκαλεσασθαι non fluct; contra et. Act 5, 21 pro συνεκαλεσαν D substituit συνκαλεσαμενοι | και γειτονασ sine articulo cum ℵBL al pauc (accedente D τασ γειτ. και φιλ.) ... ς και τασ (M al [5] τουσ) γειτ. cum ΑΧΓΔΛΠ unc[7] al pler (item M al[5]) | συνχα. cum ℵADΔ ... ς Ln Ti συγχα. cum BL rell | την δραχμ. (vide ad v. 6) ην απωλεσα (EFKXΓ al απολ.): D e ην απωλεσ. δρα.

10. γινεται ante χαρα cum ℵBLX 33[vid] (syr[cu] et [sch] aeth) Vict[tun bis] (*sic erit gaudium*, vide ap Sab) Orientalium ep ad Symm (*amen dico vobis quia sic fiet gaudium* etc, vide ap Sab) ... ς Ln post χαρα cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler sah go syr[p], item D 13. 69. 157. 346. it vg arm χαρα εσται. Cf et. Or[int4, 468] „de quibus dicitur quia *gaudium habeant super uno*" etc | των (B om) αγγελων (syr[cu] *coram omnib. angel.*): 49. 71. 235. g[scr] om. Omisisse etiam Marcionem (ut 12, 8 sq) suadet Tert[marc 4, 32] „quis requirit? Nonne qui perdidit? Quis autem perdidit? Nonne qui habuit? Quis vero habuit? Nonne cuius fuit? Si igitur homo non alterius est res quam creatoris, is eum habuit cuius fuit. Is perdidit qui - Is exsultavit qui invenit - Atque adeo exsultare illius est de paenitentia peccatoris - qui se professus est olim malle peccatoris paenitentiam quam mortem." | επι: E[supp] al pauc εφ

11. ειπεν δε: a *dixit ergo*, b *et ait*, sah *dixit* (syr[cu] *dicebat illis iterum*, syr[sch] *et Iesus iterum illis dicebat*): E[supp] 24* 69. om. De Mcione Epiph[315] et [338] παλιν παρεκοψε πασαν την παραβολ. ([315] τ. παρ. πα.) των δυο υιων, του ειληφοτοσ το μεροσ των υπαρχοντων και ασωτωσ δαπανησαντοσ ([315] om κ. ασ. δαπ.) και του αλλου. Nec contra est Tert[marc4, 32sq] praeteriens 15, 11—32.

12. αυτων (e i om) τω πατρι, ita f q vg syr[p] et [hr] etc: a b c ff[2.sab] (ff[2.] [blan] om) l syr[cu] et [sch] *illi* (*dixit illi adulescentior* a b ff[2.] l, *dix. illi iunior* c) | πατερ (ℵ[cb] suppl): ℵ* om | το επιβαλλον (ΓΔ al -λλων): D

μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. 13 καὶ μετ' οὐ
πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς
χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώ-
τως. 14 δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ
τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 καὶ πορευ-
θεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν
αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· 16 καὶ ἐπεθύμει
γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι,

---

al[7] add *μοι*, item it vg (Latt *quae me contingit* vel similiter) syrr go aeth (sah cop *meam partem*) | *της ουσιας*: syr[cu] et [sch] *e domo tua*, syr[hr] et [p] *e substantia tua*, sed[p] *tua* c.*, contra syr[p mg gr] *της ουσιας*. Ps-Chr[10, 1009] *δος μοι την ουσιαν*. | *και* sec c. ℵ*DXΓΔΛΠ unc[8] omn[vid] it vg go syr[omn] arm aeth ... Ln *ο δε* cum ℵ[c]ABL cop (sah *divisit autem*) Ps-Chr[10, 1009] | *τον βιον* (it vg *substantiam*): e go sah syr[cu] et [utr] et [hr] add *αυτου* (*suam*)

13. *και μετ ου* (e *et post non multos*): D it[pler] vg Ps-Chr[10, 1009] *και ου μετα* (*et non post multos*) | *απαντα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc[9] al pler Ps-Chr[10, 1009] ... Ln *παντα* cum BDP al pauc | *και εκει*: DG al pauc Ps-Chr[10, 1010] *κακει* | *την ουσιαν αυτου* (ℵ *εαυτου*): D[gr] *εαυτου τον βιον*, Ps-Chr[10, 1010] *τον βιον αυτου* (antea *ανηλωσε* pro *διεσκ.*) | *ζων ασωτως* (FΛ al[4scr] *-τος*): syr[cu] *in illis cibis qui non decebant, nam vivebat prodige cum meretricibus* (ℵ* per negligentiam scriptoris repetit *εις χωραν μακραν*, pro quibus ℵ[a] *ζων ασωτ.* reposuit)

14. *λιμος*: 69* *λοιμ.*, item v. 17 *λοιμω* | *ισχυρα* (Gb') c. ℵABDL 1. 33. 131. (non R nec R* ut nuper recognovimus) ... ς *ισχυρος* cum PQRX ΓΔΛΠ unc[8] al pler Ps-Chr[10, 1010] (:: similiter lectio fluct Act 11, 28) | *υστερεισθαι* cum ℵBDEHKLQRUVXΔΠ al pler ... AGMSΓΛ al[15] fere praem *του* | *κ. αυτ. ηρξ. υστερ.*: syr[cu] om, item Ps-Chr[10, 1010] (sed libere pergit *και προσηλθεν ενι* etc)

15. *των*: Δ om | *επεμψ. αυτον*: A 262. 6[pe] Ps-Chr add *ο πολιτης* | *εις τους αγρους*: 251. al pauc Ps-Chr[8, 651] *εις τον αγρον*, it[pler] vg *in villam suam* vel *in villa sua*, a e *in agro suo*, similiter sah cop[wi] et [dz] go syrr | *αυτου*: D 34. syr[cu] et [sch] aeth om

16. *και* pri: G om | *και επεθυμει*: D* *καπεθυμ.*, Δ *και απεθυμ.* | *γεμισαι τ. κοιλ. αυτ.* cum APQXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg (b c ff[2.] g[1. 2.] i l q vg *implere ventrem suum*, a *saturare ventrem suum*) cop syr[sch] et [p] arm Ps-Chr[10, 1010] et [8, 652] ... ℵBDLR 1. 13. 69. 94. 124. 131. 251. 346. d e f (hi[3] *saturari*) go[vid] sah syr[cu] (*manducare*) syr[hr] aeth cat[ox 118] schol[237] et [alior] *χορτασθηναι* | *απο* cum iisdem qui *γεμισαι* etc ... ℵBDLR 1. 13. 124. al[5] (non 69.) *εκ* (it vg *de*). Cf et. Or[3, 982] (fragm. orationis in parabolam prodigi): *νοησεις δε και ουτως το επιθυμειν κορεσθηναι τον ασωτον εκ των κερατιων* etc

καὶ οὐδεὶσ ἐδίδου αὐτῷ. 17 εἰσ ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι
τοῦ πατρόσ μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι.
18 ἀναστὰσ πορεύσομαι πρὸσ τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πά-
τερ, ἥμαρτον εἰσ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19 οὐκέτι εἰμὶ
ἄξιοσ κληθῆναι υἱόσ σου· ποίησόν με ὡσ ἕνα τῶν μισθίων σου.
20 καὶ ἀναστὰσ ἦλθεν πρὸσ τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ
μακρὰν ἀπέχοντοσ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη,
καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐ-
τόν. 21 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱόσ· πάτερ, ἥμαρτον εἰσ τὸν οὐρανὸν

---

17. *εαυτον*: L *αυτον* | *εφη* cum ℵBL 13. 69. 124. 346. Ps-Chr^{10,1010} ... ς Ln *ειπεν* cum ADPQRXΓΔΛΠ unc rell al pler | *ποσοι* (L syr^{cu} et^{sch} add *αρτι*, Ps-Chr *νυν*): X 69. 131. 157. 433. al^{15} *πωσ οι* | *του πατροσ*: vg^{clem} (non am for fu em mm gat ing etc) sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Hier Aug (utrumque vide ap Sab) *in domo patris*, Ps-Chr *παρα τω πατρι* | *περισσευουσιν* cum ℵDLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Chr ... Ti *περισσευονται* cum ABP 1. 94. 2^{ev} cat^{ox118} schol^{254} et^{alior} | *λιμω ωδε* cum ℵBL (al?) e syr^{p}; item Gb+ Sz Ti *ωδε λιμω* cum DRU 1. 13. 67. 73. 124. 127. 131. 184. 209. 346. it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ς om *ωδε* cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler go sah (:: statuimus igitur ab initio scriptum fuisse *εγωδελιμωωδε*, qua de scriptura *ωδε* facile excidit; facilius etiam postquam *εγωδεωδελιμω* substitutum est)

18. *αναστασ*: ℵ* (om ^{c}) syr^{cu} (syr^{cu} et^{sch} antea *et ego*) add *δε*, item l *itaque* | *πορευσομαι*: Γ al pauc *-σωμαι*, R *-ομαι*

19. *ουκετι* cum ℵABDE^{supp}HKLQRSUVΓΔΛΠ al^{40} fere it^{pler} vg^{ed} (sed et em gat) go sah cop aeth syr^{hr} ... ς (= Gb Sz) *και ουκετι* cum GMPX al plu g$^{1\cdot}$ am for fu ing mt tol syr^{cu} et^{utr} arm aeth Ps-Chr^{8,652} Ps-Chr^{10,1010}txt (non item^{com}) | *υιοσ σου* (D^{gr} *σου υιοσ*): ab his vocibus R* ad easdem v. 21 exeunte positas transiluit; supplevit omissa corr^{saec9}, sed ex parte abscissa sunt

20. *πατερ. αυτου* cum ℵDHKLMPQR^{supp}XΔΠ al plus^{40} ... ς Ti *πατ. εαυτου* cum ABEGSUVΓΔ al permu | *αυτου μακραν*: PX 33. post *αυτου* add *ου* | *απεχοντοσ*: Δ *εχοντοσ* | *ειδεν* cum ℵBDEGHMSUΓΔΛΠ^{2} al plu ... Ti *ιδεν* cum AKLPQVXΠ* al mu | *εσπλαγχνισθ.* (R^{2} *-αγχνησθ.*): Γ al aliq *ευσπλαγχν.* | *επεπεσεν* (e *superiecit se*, it^{pl} vg *cecidit super*): D *ενεπεσεν* (a d Hier *incubuit super*) ... 1. 69. 118. 127. 209. al^{40} fere Ps-Chr^{8,653} cat^{ox119} *επεσεν* | *και* (ante *κατεφιλ.*): D^{gr*} om

21. *ειπ. δε αυτω* (Λ *αυτου*) *ο υιοσ* cum ℵAPQR^{supp}XΓΔ(Λ)Π unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth (sed go syr^{cu} et^{p} et^{hr} aeth *et dixit ei*, iidem exc go *filius eius*) ... Ti *ειπ. δε ο υιοσ αυτω* (209. *αυτου*) cum BL 1. 131. 157. 209. cop (sah om *δε*, cop sah *filius eius*), item d *dixit autem filius eius*; D^{gr} *ο δε υιοσ ειπ. αυτω*, e *ille autem dixit*

καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιοσ κληθῆναι υἱόσ σου. 22 εἶπεν
δὲ ὁ πατὴρ πρὸσ τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ· ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώ-
την καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰσ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ὑποδήματα εἰσ τοὺσ πόδασ, 23 καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν
32 σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντεσ εὐφρανθῶμεν, 24 ὅτι οὗτοσ ὁ υἱόσ
μου νεκρὸσ ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼσ καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο

---

21. και ενωπιον: P om και | ουκετι cum ℵABDKLΠ 1. 6. 131. al pauc it vg sah cop syr^{hr} arm^{cdd} aeth ... ς και ουκετ. cum EGHMPQR^{supp}SUV XΓΔΛ al pler syr^{cu} et ^{utr} go arm^{ed} Const^{2,41,1} | υιοσ σου (D^{gr} σου υι.) sine additam cum ALPQR^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu it vg (et. am for fu ing em) go cop syr^{sch} et^{hr} arm Aug$^{quaest\ evv\ 2,\ 33}$ (ed. Bened.^{3,1632} „Nec dicit omnia quae dicturum se esse promiserat, sed usque ad illud: *Non sum dignus vocari fil. tuus.* Hoc enim vult fieri per gratiam, quo se indignum esse per merita fatetur. Non addit quod in illa meditatione dixerat: *Fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Cum enim panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat: quod post osculum patris generosissime iam dedignatur.") ... ℵBDUX al^{20} fere gat mm tol bodl cat^{ox119} add ποιησον με ωσ ενα των μισθιων σου

22. δουλουσ: 1. 131. 209. παιδασ | αυτου: ℵ εαυτου | εξενεγκατε (A 50^{ev} -γκαντεσ omisso και sq) sine ταχυ cum APQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah syr^{sch} et$^{p\ txt}$ Dam$^{par\ 580}$ (Amb$^{luc\ 7,231;\ 1466}$ *et iubet proferri stolam* etc) ... Ln praem ταχυ cum ℵBLX (item D al^{3} ταχεωσ) it vg go cop syr^{hr} (et syr^{p} add post εξενεγκ. c.*) arm aeth | στολην cum ℵAB D*K*LPQΠ al pauc ... ς (Gb^{0}) praem την cum D^{2}EGHK^{2}MRSUVXΓΔΛ al pler Ps-Chr^{8,654} Dam^{par580} | ποδασ sine αυτου cum ℵABEHKLMQRSU VΓΔΛΠ al longe plu c ff^{2} g$^{1.2}$ q am for fu ing em mt Aug Dam^{par580} ...DGPX al plus^{25} a b f i l vg^{cle} go sah cop syr^{p}et^{hr} arm aeth Ps-Chr ^{8,655} add αυτου (e om και υπ. εισ τ. ποδ., syr^{sch} *et calceate eum calceis*)

23. φερετε cum ℵBLRX it vg (Latt *adducite*, supra pro εξενεγκ. *proferte*) sah cop (hi duo φερετε vel ενεγκατε) syr^{sch} et^{p} et^{hr} arm aeth ... ς Ln ενεγκαντεσ cum AEHKMPSUΓΛΠ al pler go Ps-Chr^{8,655}, item GQ VΔ al ενεγκοντεσ, al^{10} fere εξενεγκαντεσ vel εξενεγκοντεσ, D Dam^{par} ^{580} ενεγκατε | τον μοσχ. τ. σιτευτον (Δ omnib trib loc σιτευρον): D e τον σειτευτον μοσχ. (Thdot ap Clem^{959} ω τον σιτευτον εθυσε μοσχον) | θυσατε: DX it vg syr^{p} et^{hr} arm aeth praem και | φαγοντεσ e f go sah ... D it^{pler} (i *ut manducemus et epulemur*) vg cop syr^{sch} et ^{p} et^{hr} arm aeth φαγωμεν και

24. ουτοσ h. l. cum ABDLPQRX unc rell al pler it vg etc ... ℵK al^{6} post ο υι. μου pon :: cf vv. 30 et 32 | ο υι. μου: AΠ w^{scr} μου ο υιοσ | ανεζησεν cum ℵADLPQRX unc rell al omn^{vid} it vg go syr^{p} et^{hr} aeth Eph^{310} (Or^{int4,485} „super filio iuniore poenitente, qui *mortuus fuerat et revixit, perierat et inventus est*") ... B cop syr^{sch} arm εζησεν :: cf ad v. 32. Praeterea pergimus sine και cum ℵABDLPQRX al^{30} fere it

εὐφραίνεσθαι. 25 ἦν δὲ ὁ υἱὸσ αὐτοῦ ὁ πρεσβύτεροσ ἐν ἀγρῷ· καὶ
ὡσ ἐρχόμενοσ ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίασ καὶ χορῶν,
26 καὶ προσκαλεσάμενοσ ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφόσ σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ
σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελ-
θὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν τῷ πατρί· ἰδοὺ
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ

---

vg cop arm cat^{ox120} Eph^{310} Ps-Chr^{8,655} Dam^{par580} (Bas^{2,170} *ειπωμεν· νεκροσ ην και ανεζησεν, απολωλωσ και ευρεθη*) ... ς (sed Gb^{00}) add *και* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al plu go syr^{utr} et ^{hr} aeth | *ην* ante *απολωλ.* cum א*ABL al pauc cop ... ς post *απολωλ.* cum א^{c}PXΓΔΛΠ unc^{8} al plu cat ox Ps-Chr Dam^{par} ... DQR al^{10} fere schol^{237} et ^{alior} Eph^{310} om | *απολωλωσ*: GKMRSXΓΠ* al permu *-λοσ* | *ευρεθη* cum אBDKLMQSUXΓΔΠ al plu ... AEGHPVΛ al mu Ps-Chr Dam *ηυρεθη*. Praeterea D praem *αρτι* | *και ηρξαντο* (Π* al pauc *-ξατο*): א* om *και*

25. *εν αγρω*: M *ωσ εν αγρ.* | *και ωσ ερχομενοσ*: D *ελθων δε και*, sah *adveniens vero*. Libere e: *cum maior autem filius eius qui in villa erat venisset et adpropiasset* | *ηγγισεν*: AM 69. 346. al pauc *-ζεν* ... D *εγγισασ* | *τη οικια*: X 44^{ev} praem *εν* | *συμφ.*: DR *συνφ.*, E *συφ.* | *και χορων* (A* *χοιρων*): 1. 131. 209. syr^{sch} om *και*

26. *παιδων*: ς (non item ς^{e} Gb Sz) add *αυτου* cum minusc aliq sah | *τι* cum אADΓΔΠ unc^{8} al longe plu; item LΛ 124. al pauc *τινα*, item c ff^{2} g^{1} i l q am for fu em ing mt tol. Hi Latt *quae* (b mt *quaenam*) *haec* (ff^{2} om, l post *essent* pon) *essent*; Aug^{luc} (i. e. quaest$^{luc\ 33,\ 1633}$) *quae illa sint*; contra a Hier$^{ad\ damas}$ *quidnam essent haec*, e *quidnam esset*, f *quidnam hoc esset*; vg^{ed} *quid haec essent* ... Ln *τι αν* cum BP QRX al^{16} fere (a e f, b mt) | *ειη* (EPΓ *ει*) *ταυτα* (KMΠ al^{2scr} *τουτο*): D 42^{ev} *θελει τουτο ειναι*

27. *αυτω*: D om | *τ. μοσχ. τ. σιτευτον*: D *τ. σιτευτ. μοσχον* et add (item sah praem) *αυτω*

28. *ωργισθη*: HX y^{scr} *οργ.* | *ηθελεν* cum אBDΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *nolebat* b e f vg syr^{utr} et ^{hr} ... ALPQRX al^{6} *ηθελησεν*, a c ff^{2} i l q gat *noluit* | *ο δε* cum אABDLRX 1. 33. 131. 157. f^{scr} a b c e f ff^{2} i l q go cop arm (sah *eius pater exiit ad eum, hortatus vero est eum*) ... ς *ο ουν* cum PQΓΔΛΠ unc^{8} al pler vg syr^{p} (syr^{sch} et ^{hr} aeth *et*) | *παρεκαλει* (d e *rogabat*): D^{gr} *ηρξατο* (praetermisso per incuriam *παρακαλειν*), it^{pler} vg *coepit rogare*

29. *τω πατρι* sine *αυτου* cum אEHKLMQSUVXΓΠ al longe plu go syr^{p} arm Ps-Chr^{8,656} ... Ln add *αυτου* cum ABDGPRΛ (Δ *τ. πα. αυτω*) al^{30} fere it vg sah cop syr^{sch} (:: v. 28 nemo om *αυτου*) | *ιδου*: X om | *εντολ. σου παρηλθον* (minusc aliq *παρειδον*): D *παρεβην σου εντολην*, item c d ff^{2} gat *praeterivi mandatum tuum* (contra it^{pl} vg *mand.*

ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·
30 ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ
πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. 31 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
ἐστιν· 32 εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

XVI.

1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἄνθρωπός τις ἦν πλού-
σιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων

---

tuum praeterivi, e *praecept. tuum egressus sum*, Tert^{pudic8} *et praecept. tuum nunq. praeterivi*) | εμοι (K* om) ουδεποτ. (H al pauc i ουκ) εδωκας: D ουδεπ. εδωκ. μοι, eodem ordine it^{pler} (non f, nec e *numq. mihi dedisti*) vg sah syr^{sch} (non item syr^{p} et ^{hr} nec cop) | εριφον (D add εξ αιγων, sah cop *pullum haedi*): B εριφιον | ευφρανθω: D αριστησω (d *prandeam*), it^{pler} vg (item go al) *epularer*, contra e *iucundarer*

30. οτε δε ο (U om) υι. σου ουτ. (it^{pler} vg *filius tuus hic*; c q *fil. hic tuus*) ο κα. σου (1. 209. al pauc post τ. βι.) τ. βιον: D e τω δε υιω σου τω καταφαγοντι παντα (e *omnia tua*) | μετα πορνων cum ℵBPXFΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln Ti με. των πο. cum ADLQR sah cop | ηλθεν: D e και ελθοντι | αυτω: D a e om | τον σιτευτ. μοσχ. cum ℵBDLQR e ... ς Ln τον μοσχ. τον σιτευτ. (:: ut vv. 23 et 27) c. AΡXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg etc

31. ο δε: 13. 69. 124. 346. add πατηρ (syr^{sch} aeth *dixit* [aeth *et dix.*] *ei pater eius*) | αυτω: E om | τεκνον: D a om | συ παντοτε etc: *tu semper mecum es* f ff$^{2.}$ i g$^{1.\,2.}$ vg Tert^{pudic8}, item e omisso *semper* ... a b q go *tu mecum fuisti semper* (b *semp.* ante *fuist.*, go ante *mecum*) *et es*, c l *tu mecum fuisti et es* (c *eris*)

32. δε: H 69. δει | χαρηναι: KΠ αγαλλιαθηναι | εδει (et. 69.): HL b c f ff$^{2.}$ i l q mm tol sah Antioch^{1222} δει ... DKΠ a c f Const$^{2,\,41,\,3}$ post ευφρ. δε pon. Praeterea sic e: *iucundatus sum autem et gavisus sum* | ο αδελφ. σου ουτος: ita b e f ff$^{2.}$ vg; a *hic frater tuus* ... c i l q gat mm go om ουτ. | εζησεν cum ℵ*BLRΔ sah cop syr^{sch} arm ... ς Ln ανεζησεν cum ℵ^{c}ADPXΓΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go syr^{p} et ^{hr} aeth Const$^{2,\,41,\,3}$ Ps-Chr$^{8,\,656}$ Antioch^{1222} :: cf v. 24 | απολωλ. cum ℵDX 1. 13. 69. 118. 124. 131. al mu it vg sah cop arm Antioch^{1222} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti praem και cum ABLPR unc rell al longe plu syr utr et ^{hr} go aeth Const | απολωλως: ℵ^{c}KMRSXΓΠ* al perm -λωλος (R -λολος). Edidimus sine ην cum ABDLRX 1. 13 33^{vid} 69. al^{10} go arm^{ed} Const$^{2,\,41,\,3}$ ... ς (Gb^{00}) add ην cum ℵPΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu sah cop arm^{ms} Ps-Chr$^{8,\,656}$ Antioch^{1222} (it vg *perierat*) | ευρεθη cum ℵBDKLMRSUXΓΔΠ al pler ... AEGHFVΛ al aliq ηυρεθη

XVI. 1. δε και: sv 69. 433. 435. al^{20} fere b d e f i l go cop arm aeth om και (syr^{sch} *Et dixit parabolam ad* etc) | μαθητας cum ℵBDLR al

τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 *καὶ φωνήσασ αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο*
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδοσ τὸν λόγον τῆσ οἰκονομίασ σου· οὐ γὰρ
δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. 3 *εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμοσ· τί ποιήσω,*
ὅτι ὁ κύριόσ μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν
οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 *ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν*
μετασταθῶ ἐκ τῆσ οἰκονομίασ δέξωνταί με εἰσ τοὺσ οἴκουσ ἑαυτῶν.
5 *καὶ προσκαλεσάμενοσ ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου*
ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεισ τῷ κυρίῳ μου; 6 *ὁ δὲ*
εἶπεν· ἑκατὸν βάτουσ ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμ-

---

pauc e arm ... ς Ln add *αυτου* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg etc | *οικονομον* (B^{3}): B* *-νομουσ*

2. *αυτον*: D^{gr} 69. f^{scr} om. Add *dominus suus* a c (*et accersitus est domino suo*) syr^{sch} | *τ. οικονομ. σου* c. ℵBXΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go cop$^{schw\ ex\ petr2}$ syr^{utr} etc ... ADKLPRΠ al^{10} cop$^{wi\ et\ dz}$ om *σου*, hinc Gb^{o} | *δυνη* cum ℵBDP al plus^{10} (69. *δυνει*), item *potes* e ff$^{2.}$ go syr^{utr} ... ς Ln Ti *δυνηση* (Λ al *-νησει*) cum ALRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *poteris* it^{pler} vg cop syr^{p} arm aeth

3. *εν εαυτω*: Δ *εν αυτω* | *την οικονο.* (122. 258. a add *μου*) *απ εμου* cum ℵABPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a go cop syr^{p} ... LR b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l q vg syr^{sch} *απ εμ. τ. οικονομιαν* ... D arm *την οικ. μου*, e nil nisi *την οικο.* (*actum*) ... KΠ 15. 27. 42. p^{scr} w^{scr} *με τησ οικονομιασ* | *επαιτειν*: B cop syr^{sch} aeth praem *και*

4. *οταν*: ℵ *αν* | *μετασταθω*: 69. *αποσταθω*, 13. 346. *αποκατασταθω* | *εκ τησ* cum ℵBD 1. 69. 106. 124. 131. 346. al^{3scr} al^{8} a (*de*) go cop syr^{utr} aeth; Ln [*εκ*] *τησ* ... LX al pauc b c e f ff$^{2.}$ i l q vg *απο* (*a*) *τησ* ... ς Ti nil nisi *τησ* cum APRΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu arm | *δεξωνται*: X 69. 346. 433. al pauc *-ξονται* | *εαυτων* cum ℵBPRX 157. y^{scr} z^{scr} 49^{ev} ... ς Ln *αυτων* cum ADLΓΔΛΠ unc^{9} al pler

5. *χρεοφ.* cum ℵABDLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al plu ... ς *χρεωφ.* cum U al mu. Habent *-φιλετων* ℵADKLPRXΓΛΠ* etc, *-φειλετων* BEFGHMUVΔΠ^{2} etc. Cf et. ad 7, 41 | *εαυτου* cum ℵ^{c}ABEHKLPRSUVΓΔΠ al plu ... ℵ*DFGMXΛ al plus^{50} *αυτου* | *ελεγεν*: KMΠ al plus^{15} *ειπεν*

6. *βατουσ* cum ABPRΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu cop syr$^{p\ mg\ gr}$ a b ff$^{2.}$ q gat (ex his ff$^{2.}$ q gat *batos*, a *vatos*, b *vathos*; c *vasos*) ... Ti^{synops} *βαδουσ* cum ℵLX 127. 237. al^{12} Or^{3,625} ... D* al^{6} Chr$^{9,708\,cdd}$ e f l vg *καδουσ*, *cados* ... D^{2} 48^{ev} *καβουσ*, d *siclos* :: cf Hesych: *βάδοσ, ο' καὶ βάτοσ* (videtur igitur *βάδοσ* apud Graecos usitatius fuisse), *ν' ξέσται ἤγουν λίτραι μη'* (*50 sextariorum sive 48 librarum*). Est Hebraeorum בת. Cf et. Epiph de pond. et mens. p. 178: *βάθοσ· καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆσ ἑβραϊκῆσ διαλέκτου παρῆκται, συνωνύμωσ τῷ ἐλαιοτριβείῳ καλούμενον βίθ. βάδου γὰρ ἑρμηνεύεται ἐλαιοτριβεῖον.* Item (ex Epiph) Isid^{16,25} *batus vocatur Hebraica lingua ab olearia mola, quae bath apud eos vel batha nominatur* etc | *ο δε ειπεν* sec loco cum

ματα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 *ἔπειτα ἑτέρῳ*
εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου. λέγει
αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8 *καὶ*
ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίη-
σεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς
τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. 9 *καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω,*
ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν
ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10 *ὁ πιστὸς ἐν*

ℵABLR al^{6} cop, similiter D a b e f q *ειπεν δε* ... ς *και ειπεν* cum PXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c ff$^{2.}$ l vg (hi^{4} *dixitque*) go aeth syr^{p} (syr^{sch} arm sine copula) | *τα γραμματα* cum ℵBDL, item *litteras* b c ff^{2}: q go cop Gaud ... ς *το γραμμα* cum APRΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} item e l *chirografum*, a f vg *cautionem* ... X Chr^{9,708} *το γραμματειον* | *καθισας ταχεως*: D 36^{ev} om | *ταχεως* (60. om): B c^{scr} e syr^{p} c.* arm aeth post *γραψον* pon

7. *ετερω* (157. *δευτερω*): D 80. 157. 433. praem *τω* | *συ δε ποσ. οφ. ο δε ειπεν*: D^{gr} om | *οφειλεις*: 28. a c ff$^{2.}$ syr^{sch} aeth add *τω κυριω μου* | *κορους*: F *κοσους* | *λεγει* cum BLR 13. 69. 71. 157. 346. c^{scr} g^{scr} b c e f (ff$^{2.}$ *cui ait*) q (b l *ait et*) vg cop syr^{sch} ... ℵ *λεγει δε*, a *dixit autem* (pergens *et huic*), D *ο δε λεγει* ... ς *και λεγει* cum APXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth | *τα γραμματα* cum ℵBDLR 1., item *litteras* b c f ff$^{2.}$ q vg go cop Or$^{int 2,96}$ Gaud ... ς *το γραμμα* (Λ *-μμαν*) cum APΓΔΛΠ unc^{9} al pler, a *cautionem*, e l *chirografum* (e *cirogr.*), item syr^{utr} arm aeth ... X *το γραμματειον* | *γραψον*: 1. 131. c syr^{sch} arm aeth Or$^{int 2,96}$ praem *καθισας*, item 33. 36^{ev} praem *καθισ. ταχεως*

8. *οτι* sec et. f q vg Gaud: D *διο λεγω υμειν*, a b c e ff$^{2.}$ l gat mm mt *dixit autem ad discipulos* (e *discentes*) *suos* (ff$^{2.}$ om *ad disc. suos*, a add *dico vobis*, mt add *quia*) | *οι υιοι*: Λ al^{7} om *οι* | *φρονιμωτεροι*: ℵ post *οτι* pon

9. *και εγω* cum ℵBLR 1. 131. ... ς Ln *καγω* cum ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υμιν λεγω* (b e f l q vg Tert$^{marc 4,33}$): DM al pauc a c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ syr^{sch} aeth *λεγ. υμιν* | *εαυτοις* (Meth$^{resurr 790}$ om; H al pauc *-τους*) ante *ποιησατε* cum ℵ*BLR ... ς Ln post *ποιησατε* (:: dictione ad usum revocata) cum ℵ^{a}ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem^{933} Bas^{1,353} Thdrt^{3,635}, item *ποιησατε υμιν* Clem^{943} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{4,27} et ^{6,606}, item *facite vobis* it vg go cop syr^{utr} arm aeth Ir$^{int 268}$ Or$^{int 2,162}$ et $^{338.666}$ Tert$^{marc 4,33}$ | *τ. μαμωνα της αδικιας* et. Clem^{933} et ^{943} Bas^{1,353} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{6,606} et ^{11,227} et ^{12,99} Thdrt^{3,635}, *mamona iniquitatis* it^{pler} vg Ir$^{int 268}$ Or$^{int 2,338}$ Amb$^{luc 1439}$ et ^{1469}, *mamon. iniustitiae* Tert marc^{4,33} ... D a Chr^{7,94} Or$^{int 2,162}$ et ^{666} Amb$^{elia 559}$ et ^{alib} Hier Paulin *τ. αδικου μαμωνα*, *iniquo mam.*, Meth$^{resurr 791}$ *της αδικιας του μαμωνα* | *εκλιπη* cum ℵ*et^{cb}B*DLRΠ 1. al et Ti *εκλειπη* cum AB^{3}X 69.

ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ
ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλο-
τρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς δώσει ὑμῖν; 13 [191. 5]
οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισή- Mt 6, 24
σει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου
καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

---

al, item *defecerit* (e *-rint*) a e l* cop syr[sch] et p mg arm aeth pers[p] Cyr[luc 349] (οταν αυτους ο επιγειος εκλειπη πλουτος, quae repetunt scholia[237] et [aliorum]; schol[254] οταν αυτους η επιγειος εκλειποι ζωη, quae eadem cat[ox 122] habet) ... ς (et. Gb, sed Sz εκλιπη) εκλιπητε c. ℵ[ca]FPU al mu Clem[932] et [943] Meth[resurr] Bas[1, 353] Chr[1, 920] et [3, 344], item ΓΔΛ unc[7] al plu Chr[4, 27] et [6, 606] εκλειπητε (Λ -πετε), item *defeceritis* b c f ff[2.] g[1. 2.] l** q vg go syr[p txt] aeth[cod a] Or[int2, 162] et [338], *fugati fueritis* Ir[int268]. Cf et. Meth[791] καθαπερ γουν εαν ελλειψωσιν αι της παρουσης ζωης ημων ημεραι etc | σκηνας sine αυτων cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg cop syr[p] arm Clem[933] et [943] Meth[791] Chr[1, 920] et [5, 251] et [6, 606] et diserte [10, 593] (ου γαρ ειπεν· ινα δεξ. εις τας σκην. αυτων, αλλ· εις τας αιωνιους σκηνας) et [12, 989] Ir[int268] Or[int2, 162] et [338] ... P b syr[sch] aeth arr pers[p] Cyr[luc 349] (ινα οταν - εχωσι τινα τοπον εν ταις εκεινων σκηναις) Chr[3, 344] et [4, 27] et [11, 227] et [12, 99] Thdrt[3, 635] cat ox[379] (ad Mc 10, 24) Amb[luc1439] et [abra 295] (1, 5, 34) add vel (ut Chr Cyr Thdrt cat) praem αυτων, hinc Ln [αυτων]

10. ελαχιστω pri et. Clem[2. cor] (vide ad v. 12): 131. d e f Ephr[312] ολιγω. Item ελαχιστ. sec (et. Ephr): D 1. 118. b c e f ff[2.] l q vg (non item a) ολιγω | εστιν sec: D γεινεται

11. μαμωνα: D* 69. μαμονα, item 69. v. 9 et D* v. 13 | εγενεσθε: 69. 245. 433. εγιν., item 69. e[scr] 433. v. 12. Cf huc Clem[2. cor8] λεγει γαρ ο κυριος εν τω ευαγγελιω· ει το μικρον ουκ ετηρησατε, μεγα τις υμιν δωσει; λεγω γαρ υμιν οτι ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν. Item Ir[int169] „Et ideo dominus dicebat ingratis exsistentibus in eum: *Si in modico fideles non fuistis, quod magnum est quis dabit vobis?*"

12. και ει: A om ει | το υμετερον cum ℵADPRXΓΔΛΠ unc[9] al pler a c f ff[2.] g[1. 2.] q vg go syr[utr] et [hr] cop arm Bas[eth 250] Cyr[luc 350] Or[int2, 198] et [4, 575] Cyp[240] ... BL 21[ev] Or[3, 168] το ημετερον, 157. e i l Tert[marc4, 33bis] το εμον | δωσει υμιν c. ℵDLR 33. a b c f ff[2.] g[1. 2.] i l q vg (b post verba *quod verum est* v. 11. transilit ad *quis dabit vobis* omissis mediis) cop syr[sch] et [hr] aeth Or[3, 168] et [int2, 198. 4, 575] Cyr[luc 350] Tert[marc 4, 33] Cyp[240] ... ς Ln Ti υμιν δωσει cum ABPXΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[p] arm Bas[eth250]

13. δυσι cum ℵABDEFGHKLMPRSUΛΠ etc ... XΓΔ etc δυσιν | ενος: 86. 243. al[3scr] του ενος | F om ου δυνασθε usq μαμωνα

14 $^{192.10}$ Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι
ὑπάρχοντεσ, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ
ἐστὲ οἱ δικαιοῦντεσ ἑαυτοὺσ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸσ
γινώσκει τὰσ καρδίασ ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποισ ὑψηλὸν βδέ-
Mt 11, 12 s λυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 16 $^{193.5}$ ὁ νόμοσ καὶ οἱ προφῆται μέχρι
Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶσ
Mt 5, 18 εἰσ αὐτὴν βιάζεται. 17 $^{194.5}$ εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.
Mt 5, 32; 19, 9 18 $^{195.2}$ πᾶσ ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοι-
Mc 10, 11 s χεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸσ γαμῶν μοιχεύει. 19 $^{196.10}$
Ἄνθρωποσ δέ τισ ἦν πλούσιοσ, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ

---

14. *παντα*: KΠ al^{2} q (al?) vg syr^{p} ante *ταυτα* pon ... D al^{9} i aeth Or$^{3, 490}$ (non item^{269}) om (syr^{hr} om *ταυτ. παντ.*) | *οι φαρ.* cum ℵ (* om *οι φαρ.*, suppl^{a}) BDLR 157. i^{cant} al^{3} it vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth Or$^{3, 269}$ et ^{394} ... ϛ Ln Ti *και οι φαρ.* cum AΡXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p}. Praeterea Δ y^{scr} pergunt *οι φιλαργ.* | *και*: Λ 245. 253. al^{2scr} om

15. *αυτοισ*: Γ *προσ αυτουσ* | *ανθρωποισ*: B* *-πω* | *ενωπιον του θεου*: B *ενωπ. κυριου*, 243. al pauc Ign$^{intpol\ magn\ 12}$ Const$^{7, 8}$ *παρα τω* (Ign Const om) *θεω*. Scripsimus sine *εστιν* cum ℵABDKLPRSV^{2}ΔΠ al plus^{70} go aeth Ign^{intpol} Const cat$^{ox\ 123}$ ... ϛ (= Gb Sz) add (vel praem ut it vg cop arm syr^{hr}) *εστιν* cum EFGHMUV*XΓΛ al plu it vg etc

16. *μεχρι* cum ℵBLRX 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. schol^{237al} Clem^{679} Or$^{3, 469}$ ... ϛ Ln *εωσ* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or$^{4, 116}$ Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{338} | *ιωαννου* (BD *-ανου*): sah *pervenerunt usq ad Ioh*; D 13^{ev} 17^{ev} mm add *επροφητευσαν* (*προεφ.*) :: ex Mt | *ευαγγελιζεται*: Λ *-ζονται*. Similiter a g$^{2\cdot}$ gat mm *evangelizantur* (praecedit *regnum dei*) | *και πασ* (1. 69. 131. al add *τισ* omisso *εισ* sq; al *πασ τισ εισ*) *εισ αυτ. βιαζεται*: ℵ*G al aliq om; ℵ^{c} suppl insuperque add (:: ex Mt 11) *και βιασται αρπαζουσιν αυτην*

17. E*K al *ευκοποτερον* | *κεραιαν* (AB*DLPXΓΛ al *κερεαν*, ℵ *καιρεαν*): B sah syr^{utr} ante *μιαν* pon (F *μια κεραια*)

18. *μοιχευει* pri: KMXΠ al^{20} fere *μοιχαται* :: ex Mt | *και ο* (Gb′) cum B DL 67. 69. 157. 248. 252* it vg sah cop arm aeth Tert$^{marc\ 4, 33}$ ... ϛ *και πασ ο* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{utr} | Λ z^{scr} *απολελυμμενην* | *απο ανδροσ* (X pon post *γαμων*): D 28. 64. go syr^{sch} arm om | *μοιχευει*: U al^{10} *μοιχαται* (:: ut ante). Cf (huc et ad ll. pp.) et. Iust$^{ap\ 1, 15}$ *και· οσ γαμει απολελυμενην αφ ετερου ανδροσ μοιχευει.* Item Thphil$^{autoly\ 3, 13}$ *ο γαμων, φησιν, απολελυμενην απο ανδροσ μοιχευει, και οσ απολυει γυναικα παρεκτοσ λογου πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι.*

19. *ανθρωποσ*: D bodl praem *ειπεν δε και ετεραν παραβολην*. Similiter M$^{mg\ eccl}$ et evgstaria: *ειπεν ο κυριοσ την παραβολην ταυτην.* Scho-

βύσσον εὐφραινόμενοσ καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶσ. 20 πτωχὸσ δέ τισ
ὀνόματι Λάζαροσ ἐβέβλητο πρὸσ τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένοσ
21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆσ τρα-
πέζησ τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνεσ ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη
αὐτοῦ. 22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰσ τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ
ὁ πλούσιοσ καὶ ἐτάφη. 23 καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ

---

liasta in cdd 36. 37 aliis sic: *η του πλουσ. και του λαζαρ. περιοχη παραβολη εστι και παραβολικωσ ειρηται, ει και ο ευαγγελιστησ μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι.* | *δε* (et. c ff^{2} i l): DXΔ a b e f q vg arm aeth om | *πλουσιοσ*: sah add *cuius nomen erat Nineue.* Cf scholiastam ibidem: *ευρον δε τινεσ και του πλουσιου εν τισιν αντιγραφοισ τουνομα νινευησ λεγομενον.* Contra cat^{ox} ^{124} *ανωνυμωσ εσημανε, καθωσ δια του προφητου περι των μη φοβουμενων αυτον φησιν ο θεοσ· οτι ου μνησθω των ονοματων αυτων δια χειλεων μου.* | Χ *βυσον* | *ευφραινομενοσ*: D^{gr} *και ευφρ.* Cf Latt: *dives et* (al *qui*, c om) *induebatur - et epulabatur* (*iucundabatur* e)

20. *τισ* sine *ην* cum ℵBDLP*X 33^{vid} 157. 237. 251. 47^{ev} 6^{pe} a e f sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ϛ add *ην*, Ln [*ην*] cum AP^{2}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler i (item c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m^{91} vg *et erat quidam*, b q *erat autem quidam*) go syr^{utr} Chr^{1,875} | *λαζαροσ* (a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i l m q vg *lazarus*): c e aeth *eleazarus*, syr^{hr} *leazaros*. Item infra. | *εβεβλητο* cum ℵBDLX 33. 157. a e i (sic) sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ϛ praem *οσ*, Ln [*οσ*] cum AΡΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m q vg syr^{utr} (syr ^{hr} *et iacebat*, go *hic iacebat*) Chr^{1,875} | *προσ*: PΓ 131. c^{scr} 47^{ev} Clem ^{233} Dial^{827} Chr^{1,875} *εισ* | *ειλκωμενοσ* (G *ἵλκ.*, FHΛ al *-κομενοσ*) cum ℵABDEFGHLPXΔΛ al mu ... ϛ *ηλκωμ.* cum KMSUVΓΠ al plu

21. *και επιθυμων* (et. Dial^{827} Chr^{1,875}): it (exc a) vg Clem^{233} om *και* ... X 44^{ev} a sah *και επεθυμει* | *απο*: Clem^{233} *εκ* | *των πιπτοντων* c. ℵ*BL b c e ff$^{2\cdot}$ i l m q sah cop^{schw} (ex^{dz} et^{petr2}) syr^{hr} Clem Dial Amb Gaud ... ϛ praem *των ψιχιων*, Ln [*τ. ψιχ.*] cum ℵ^{c}A(D)PXΓΔΛΠ unc^{9} (D *τ. ψιχων*) al omn^{vid} (sed 1. *των πιπτ. ψιχιων*) a f g$^{1\cdot}$ vg go syr^{utr} cop^{wi} arm Ephr^{313} Chr^{1,875} (:: cf Mt 15, 27) | *πλουσιου*: 13. 61^{mg} 69. 124. 130. 346. l m vg^{ed} tol syr$^{hr\ mg}$ add *και ουδεισ εδιδου αυτω* (:: ex Lc 15, 16) | *επελειχον* (PX al mu *-λιχον*) cum ℵABLX 33. ... ϛ *απελειχ.* cum PΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... 157. Chr^{1,875} *περιελειχον*, D 1. 131. Dial^{827} Ephr^{313} schol^{255} et ^{al} *ελειχον*, it^{pl} vg *lingebant*, e *ablingeb.*, d *elingeb.*, a *lambeb.*

22. *υπο* (Or^{4,438} *απο*) *των αγγελων*: D 142. post *αβρα.* pon | *αβρααμ* sine artic cum unc omnib al plus^{70} Or Dial Ephr^{313} Chr^{1,974} Epiph ^{marc338} ... ϛ (= Gb Sz) praem *του* cum minusc vix mu Epiph^{marc315}. Praeterea sah habet: *Abraham et Isaac et Iacob*

22 sq *και εταφη.* ^{23} *και* (ℵ* om, suppl ^{c}) *εν τω αδη*, *et sepultus est. Et* (q om ut ℵ*) *in inferno elevans* b f q (item ff$^{2\cdot vid}$ ut q): a *et sep. est*

αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοισ, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
Λάζαρον ἐν τοῖσ κόλποισ αὐτοῦ. 24 καὶ αὐτὸσ φωνήσασ εἶπεν·
πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ
ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατοσ καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου,
ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον,
μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβεσ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζα
ροσ ὁμοίωσ τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.
26 καὶ ἐν πᾶσι τούτοισ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστή-

---

aput inferos. Et de inferno elevans, i *et sep. est aput inferos. In inferno elevans* ... c e g¹· g²·vid l m vg syr$^{hr\,mg}$ *et sep. est in inferno* (m g¹· *in infernum*). *Elevans* (e *levans*) *autem* (m *Et elevans*) ... syr$^{hr\,txt}$ *et sep. est et cecidit in infernum. Et cum esset in inferno, elevavit* (quae fere cum a i conveniunt), omissis postea υπαρχ. εν βασανοισ (:: nescio an ℵ* ff²· q veram lectionem servasse putandi sint. Certe enim inde ortum est quod plerique Latt tuentur)

23. αβρααμ cum ℵBDLX Or^{2,498} Dial^{827} ... ς praem τον cum ΑΓΔΛΠ unc⁹ al omn^{vid} (Or$^{4,252\,libere}$ ο γουν πλουσιοσ υπαρχων εν βασ. επαρασ τ. οφθαλμ. βλεπει τον αβρ. και τον λαζ. εν etc) Ephr^{313} Chr^{1,975} | x al α. μακρωθεν | εν τοισ κολποισ αυτου (d e *in sinus eius*): D^{gr} εν τω κολπω αυτου, item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} (item libere alludens Tert^{marc4,34} et ^{alib}) *in sinu* (f i l *in sinum*) *eius*. Praeterea D b c e m q arm add αναπαυομενον. Cf Or^{1,35} ο εν κολποισ αβρααμ πενησ αναπαυομενοσ. At accuratius textum afferens ^{2,498} et ^{4,252} non addit, nec magis Dial Ephr Chr.

24. φωνησασ, it^{pl} vg *clamans*, a b f *exclamans*, e *exclamavit autem et*: D ενφωνησασ, d *exclamans*, 157. εκφων. | υδατοσ (it^{pl} vg *in aquam*, c f *in aqua*, d *aquam*): ℵ υδατι | καταψυξη: FX al pauc -ξει | οτι: Α* om | οδυνωμαι: E*F al οδυνομαι, L οδυναμαι

25. ειπ. δε (it^{pler} vg *et dixit*): Α 124. 157. 229** 262. a b c f ff²· i l m q vg (non item e) sah (non cop) syr^{utr} et ^{hr} arm aeth Ephr^{313} add αυτω | αβρααμ: Γ αβραμ | απελαβεσ sine συ cum ℵBDGHLΠ* al^{30} fere it (exc b) vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth Ephr^{313} Quaest$^{antioch\,231}$ Bas^{1,187} et $^{2,61.\,358}$ Chr$^{1,901\,bis\,957.\,962.\,976\,sq}$ et $^{2,93.\,790}$ et $^{5,50.\,534}$ et $^{8,296.\,522}$ et ^{12,637} Orint^{2,161} Cyp^{323} etc ... ς Ln (ex errore de B) add συ cum ΧΓΔΛΠ² unc⁷ al plu (245. συ απελ.) b syr^{p} Dial^{827} Chr^{1,198} et ^{976c} Orint^{2,261} et $^{331.\,658}$ (sed ubique *tu recepisti, tu consecutus es*), item Α post τα αγαθ. σου | σου pri: E it vg Dial^{827} Or$^{int\,ubiq}$ om | ωδε (Gb' Sz) cum unc omn al^{100} fere (it vg Or^{int} etc *hic*, quo et ωδε et οδε redditur) sah cop syr^{utr} arm aeth (Chr^{1,962} et ^{198} ουτοσ ωδε, ^{1,957} et $^{5,50.\,534}$ et ^{8,296} ουτοσ). Confirmat Epiph^{marc315} et ^{338} νυν δε ωδε παρακαλειται ο αυτοσ λαζαροσ ... ς οδε cum 1. al vix mu (Latt vide ante) Dial Ephr (ut certe editi sunt)

26. και pri: Δ om | εν cum ℵBL b c d f ff²· g¹· ²· i l q vg (hi Latt *in his*

ρικται, ὅπωσ οἱ θέλοντεσ διαβῆναι ἔνθεν πρὸσ ὑμᾶσ μὴ δύνωνται,
μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸσ ἡμᾶσ διαπερῶσιν. 27 εἶπεν δέ· ἐρωτῶ οὖν
σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃσ αὐτὸν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ πατρόσ μου·
28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούσ· ὅπωσ διαμαρτύρηται αὐτοῖσ, ἵνα μὴ
καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰσ τὸν τόπον τοῦτον τῆσ βασάνου. 29 λέγει
δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺσ προφήτασ· ἀκουσά-
τωσαν αὐτῶν. 30 ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τισ
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸσ αὐτούσ, μετανοήσουσιν. 31 εἶπεν δὲ

---

omnibus, q om *his*) cop ... ς Ln Ti επι cum AD^{gr}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid a (*super omnibus istis*) e (*sup. ista omnia*) m (*super haec omnia*) Dial^{827} Chr^{1,977} Ephr^{313} | πασι ut ℵBDKLMSUΠ etc ... Ti πασιν ut AE XΓΔΛ etc | ενθεν cum ℵABLXΓΔΛ unc^{8} al^{125} fere Ephr^{313} Chr^{1,977} ... ς (= Gb Sz) εντευθεν cum KΠ al non ita mu ... D c e m om; 69. 157. it^{pl} vg syr^{sch} ante διαβηναι pon. Dial^{827} sic: οπωσ οι ενταυθα διαβην. προσ υμ. μη δυν. μηδε οι εκειθεν ωδε διαπερωσιν | δυνωνται: E*HX 69. al pauc -νονται | μηδε: D μητε | οι (exprim et. cop arm) εκειθεν c. ℵ^{c}ALXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Dial Ephr Chr ... Ln om οι c. ℵ*BD, nec exprim it vg (habent tantummodo *inde*) etc. Circumscribens Chr^{1,979} sic: και τοσουτον εστι μεγα το χασμα ωστε μητε εντευθεν εστωτα τινα προσ υμασ διαβηναι δυνασθαι μητε εκειθεν προσ ημασ διαπερασαι | προσ ημασ (E al pauc υμασ) διαπερωσιν (L διαβωσιν): D ωδε διαπερασαι, it^{pler} vg *huc transmeare*, f *huc ad nos transmeare* (m *ut qui veniunt ad nos transire non possint ad vos, neque inde huc transmeare*)

27. ουν σε cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg arm Dial^{827} Ephr^{313} ... Ln Ti σε ουν cum ABD 69. 243. 246. 346. ... al pauc e f cop aeth om ουν, i tol om σε | πατερ: e* om ... DX mt Aug^{bis} add αβρααμ | αυτον (f q vg, aeth *Eleazarum*): al^{8} a b c e ff$^{2.}$ i l m cop om

28. διαμαρτυρηται: G al pauc -ρειται, 69. -ρεται | ινα (et. Or^{1,35} Ephr ^{313}): D Dial^{827} om | τον τοπ. τουτον (A om τουτ.), b f i q vg^{ed}: D a c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l m am fu for ing Dial^{827} τουτ. τον τοπ.

29. λεγει: D a m ειπεν | δε cum ℵABDFKLUVXΔΠ al plu a cop syr^{p} Ephr ^{313} ... ς om cum EGHMSΓΛ al permu e syr^{sch} Dial^{827} ... b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l m q vg syr^{hr} aeth *et* ante *ait* (*dixit*). Praeterea edidimus sine αυτω cum ℵBL d arm Ephr ... ς Ln Ti add αυτω cum AD^{gr}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} aeth Dial | αβρααμ: e Dial om | εχουσι ut ℵBDKMSUΠ etc ... Ti εχουσιν ut AELXΓΔΛ etc | μωυσεα cum ℵBDLSX al it vg (sed non am fu) cop Dial Epiph (vide ad v. 31) Chr ^{1,924} ... ς μωσεα cum AEFGHKMUVΓΔΛΠ al plu am fu Ephr^{313}

30. πατερ: D πατηρ | αβρααμ: Dial^{827} rursus om, Ephr^{313} om πατ. αβρ. | αλλ: D 69. αλλα | απο (e *a mortuis*): DF 1. 28. 131. 157. 209. al^{7} Dial Ephr Thphyl cat^{ox127} εκ, item *ex* it^{pler} vg Ir^{int151} | νεκρων: A al^{10} fere praem των | πορευθη πρ. αυτ. (e *abierit ad illos*, f vg

αὐτῷ· εἰ Μωϋσέωσ καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τισ ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

XVII.

Mt 18, 7 1 $^{197.2}$ *Εἶπεν δὲ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ*
Mt 18, 6 Mc 9, 42 *τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται·* 2 *λυσιτελεῖ αὐτῷ*

---

ierit ad illos): א *αναστη προσ αυτ.*, a b c ff$^{2\cdot}$ i l q *surrexerit* vel *resurrexerit*, 69. m Ephr *αναστη και* (Ephr *αναστασ*) *πορευθη πρ. αυτ.* | *μετανοησουσιν*: MXΓ al^{15} fere Dial *-σωσιν*, b c ff$^{2\cdot}$ i l q (non item a e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg) *persuadebit illis* (*eis*, *eos*), m *persuadebit illis et paenitentiam agent*

31. *μωυσεωσ* cum DKLX al it^{omn} vg (sed non am fu) cop Dial^{827} Chr^{1,925} cf ad v. 29 et ad 9, 30 ubi *μωυ-* אBCDKLRXΔΠ etc ... ς *μωσεωσ* cum אABΓΔΛΠ unc^{8} al plu (:: quae forma nusquam alibi tantum auctoritatis habet) Ephr^{313} | *ακουουσιν*: E* al pauc *ακουσουσιν*, Dial Chr ^{1,925codd} *ηκουσαν* | *ουδε εαν* cum אLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ephr Chr ... Ln *ουδ εαν* cum ABD g^{scr} Dial (*ουδ' ἂν*) | *εκ* (69. 124. 346. k^{scr} e *απο*): v 69. 124. 346. al pauc add *των* | *αναστη* (et. d f g$^{1\cdot}$ m vg Aug): D *αναστ. και απελθη προσ αυτουσ*, Ir^{int229} *resurgens ad illos eat*, Dial *απελθη*, 225. 245. *πορευθη*, a ff$^{2\cdot}$ *ad illos ierit*, c q *ad illos abierit* (item e *si qui abierit a mortuis*), b i l *ad illos ierint* (b *abierint*, quamvis praecedat in b i l *si quis*) | *πεισθησονται* (M al aliq *-σωνται*): D Ephr^{313} *πιστευσουσιν*, item it^{pler} vg Ir^{int} Aug *credent* vel (ita f) *credunt* (c i l m Ir^{int} add *ei*), contra e *persuadebuntur* ... Dial *ακουσωσιν αυτου*. Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{338} *εχουσι μωυσεα και τ. προφητασ, ακουσατωσαν αυτων, επει ουδε του εγειρομενου εκ* (^{338} *απο*) *νεκρων ακουουσιν.*

XVII. 1. *ειπ. δε πρ. τ. μα. αυτου*: G* om | *αυτου* cum אABDFLMUX al^{25} fere a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg cop syr^{sch} et ^{p} c.* arm aeth ... ς Ti om cum EG^{2}HKSVΓΔΛΠ al plu e syr$^{p\ txt}$ Dam$^{par\ 686}$. Cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 35}$ „Conversus ibidem ad discipulos Vae dicit auctori scandalorum, expedisse ei" etc | *του* (et. ς Gb Sz) cum אABDLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Or^{3,601} (*παρα τω λουκα· ανενδεκτ. εστι του μη ελθ. τα σκ. αντι του· αδυνατον*) Chr^{7,669} Dam$^{par\ 686}$ ... ς^{e} om cum minusc ut vdtr pauc | *τα σκα. μη ελθ.* hoc ordine cum אBLX e ... ς Ln *μη ελθειν τα σκα.* (:: Mt *αναγκη γαρ εστιν ελθ. τα σκα.*) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid it^{pler} vg rell (cop *αναγκη ελθ. τα σκα.* ut Mt) Or^{3,601} Chr^{7,669} Dam^{par686} (*εισελθ.* pro *ελθ.*) | *ουαι δε* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f l (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg (hi Latt *vae autem*) syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm Dam^{par} ... Ln *πλην ουαι* (:: ut Mt lectione non fluct) cum אBDL al^{8} a b c ff$^{2\cdot}$ i q (hi^{6} *verumtamen vae*) e (d e *verum vae*) cop syr$^{p\ mg}$ et $^{cod\ bars}$

2. *λυσιτελει* (f l vg *utilius est illi*, a c i *utilius est autem illi*, q *utilius autem est illi*, b *utilius autem fuerat illi*): D e *συνφερει* (d *expediebat*,

εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα.
3 198.5 προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμη- 3s Mt 18, 15 21. 22
σον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. 4 199.5 καὶ ἐὰν ἑπτά-
κις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρός σε
λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

e *expedit*). Praeterea D^{gr} add δε | ει etc (e f vg): a b c i ff$^{2.}$ l q *ne* (l *ut non*) *nasceretur aut* (i add *si*) *lapis* etc (:: cf Mt 26, 24). Cf et. Tert$^{marc\ 4,35}$ *expedisse ei* (vide ad v. 1) *si natus non fuisset aut si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset* etc. Item Or$^{int\ 2,365}$ „dicit quia *melius fuerat homini illi non nasci aut molam asinariam alligari circa collum eius et praecipitari in profundum maris quam scandalizet unum de pusillis istis.*" Item Dial^{814} ουαι τω ανθρωπω δι ου ο υιος του ανθρ. παραδιδοται· συμφερει αυτω ει μη εγεννηθη η γεννηθεντα μυλω ονικω προστεθηναι και καταποντισθηναι εν τω βαθει της θαλασσης. | λιθος μυλικος (*lapis molaris, lap. molae*) cum (Gb′) ℵBDL al^{20} fere it vg cop syr$^{p\ mg}$ (ap Adler) arm Tert$^{marc\ 4,35}$ ... ς μυλος ονικος (:: cf Mt) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al plu syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth Dial Dam$^{par\ 286}$ | περικειται et ερριπται (Π* εριπτ., p^{scr} ερειπται, *inponatur* et *proiciatur* it^{pl} vg): D a e περιεκειτο (a *inpositus fuisset*, e *circumiectus sit*) et εριπτο (D^{2} εριπτετο, a *proiectus esset*, e *proi. sit*) | ενα post τ. μικρ. τουτ. cum ℵ*BL ... ς Ln ante των μι. τουτ. (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵ^{c}ADXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc

3. εαυτοις: Γ al pauc εαυτους | εαν (L add αν, A* ad εαν δε add εαν) cum (Gb″) ℵBDLX 33. al^{10} it (et. m^{25}) vg go cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth (Clem^{306}) ... ς add δε c. AΓΔΛΠ unc^{9} al pler (235. γαρ) syr^{p} :: cf Mt | αμαρτη (DXΔΠ al^{10} -τηση, al^{2} Antioch^{1135} -τησει) sine εις σε cum ℵABL 1. 42. 131. 209. 254. 346. a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l m am for fu em gat mt iac ing tol (al pl, theologi Lovan. notarunt al^{19}) go cop syr^{sch} et^{p} (exc cod bars) et^{hr} arm^{zoh} pers^{p} sax Clem^{306} Dam$^{par\ 328}$ (item^{vid} Tert$^{marc\ 4,35}$ „peccantem fratrem iubet corripi: quod qui non fecerit utique deliquit, aut ex odio volens fratrem in delicto perseverare aut ex acceptione personae parcens ei") ... ς add εις σε cum DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e q vg^{ed} syr$^{p\ bars}$ arm^{usc} Antioch^{1135} (:: ex v. sq et Mt^{18,15}) | αυτω: Γ 28. αυτον | και εαν (1. 209 αν): A al^{3} add μεν, 1. 209. μη | μετανοηση: H al mu Antioch^{1135} -ησει

4. αμαρτηση (al aliq Antioch^{1135} -σει) cum (Gb″) ABDLXΔ al^{25} fere Antioch^{1135} Dam$^{par\ 328}$ ... ς αμαρτη cum ℵΓΛΠ unc^{8} (E transilit ab επτακις pri ad επτακ. alterum) al plu Clem^{306} Or^{1,254} | εις (145. επι) σε: 28. 47. 56. 58. w^{scr*} i m vg^{cod} (ap Wtst et Gb) aeth om | εις σε και: AKΠ p^{scr} 7^{pe} b add εαν, hinc Ln [εαν] | επτακις sec (D Clem^{306} το επτακ.) sine additam edidimus cum ℵBDLX al pauc a b c i l q s mt cop syr^{hr} arm Clem^{306} Or^{1,254} Victtun ... ς add της ημερας cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{1.}$ (g$^{2.}$ ff$^{2.}$ ut vdtr) m^{25} vg go syr^{utr} aeth Antioch^{1135} | επιστρεψη: HXΓ al^{4scr} -ψει | προς σε (Gb″) cum ℵABDL

Mt 17, 20 21, 21 5 $^{200.5}$ *Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθεσ ἡμῖν
πίστιν.* 6 *εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ· εἰ ἔχετε πίστιν ὡσ κόκκον σινάπεωσ,
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ
θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.* 7 $^{201.10}$ *Τίσ δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον
ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃσ εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
αὐτῷ· εὐθέωσ παρελθὼν ἀνάπεσε;* 8 *ἀλλʼ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοί-*

ΧΛ al^{10} Clem Antioch, item *ad te* a b c e g$^{1\cdot}$ (ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ ut vdtr) l q s vg cop syr^{utr} et^{hr} arm; item ς (= Gb Sz) *επι σε* cum minusc vix mu (al^{3} Thphyl *εισ σε*) ... Gb Sz Ti om cum ΓΔΛ unc^{9} al plus^{125} f i m go aeth Or^{1,254} Dam^{par328} | *μετανοω* (syr^{hr} add *ignosce mihi*): D^{*gr} *-νοησω* | *αφησεισ* (et. Or Dam): DHΛ al pauc Clem *αφεσ*, item (*dimitte*, *remitte*) it vg cop^{dz} (non^{wi} et^{schw}) syr^{sch} et^{hr} (non P). Cf huc Naass^{102} *και τουτο εστι το ειρημενον, φησιν, εν τη γραφη· επτακισ πεσειται ο δικαιοσ και αναστησεται.*

5. *ειπαν* cum ℵBDLX 209. ... ς *ειπον* cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler

6. *ειπ. δε ο κυρ.* (f s vg go cop syr^{p}): D *ο δε ειπ. αυτοισ*, e *dixit autem illis*, a *quibus ille dixit*, b c ff$^{2\cdot}$ i q *et dix. illis*, l fu *et dix. ihesus*, syr^{sch} *dicit illis*, syr^{hr} aeth *et dix. illis domin. Iesus* (aeth *domin. noster*) | *ει εχετε* cum ℵABFKLSUVXΓΔΛΠ al plus^{40} (qui notati sunt) cat^{ox127}, item M al^{5} *εαν εχητε* ... ς Ln (ignorabat B) *ει ειχετε* cum DEGH al permu (fortasse plu). It vg: *si habueritis* (c d f s am *haberetis*) *diceretis* (a i vg^{ed} et$^{cdd\ mu}$ *dicetis*, e l *dicitis*, d *dicebatis*) | F al *κοκον* | *ελεγετε αν*: D add *τω ορει τουτω· μεταβα εντευθεν εκει, και μετεβαινεν· και* :: ex Mt 17, 20 | *ταυτη* cum ΑΒΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg etc ... ℵDLX s cop om | *εκριζωθητι και*: D om. Item S om *και φυτ. εν τ. θαλ.*, l om *εν τ. θαλ.* | *φυτευθητι*: DG^{tregell} *μεταφυτευθ.*, it^{pl} vg *transplantare*, ff$^{2\cdot}$ *transfretare* (contra a e *plantare*) | *εν τη θαλασση*: D *εισ την θαλασσαν*, item it (l s om, ut iam notatum) vg *in mare* | *αν* sec: A om

7. *εξ*: D^{gr}L om; item it (sed b om) vg *vestrum*, contra d *ex vestris* | *υμων δουλον εχων* (it^{pler} vg *habens servum*, f g$^{1\cdot}$ *habet servum*): D^{gr} *εχων υμων δουλον* | *ἢ*: X *και* | *οσ εισελθοντι* (69. 124. al pauc *-ντα*) usque *ερει-αυτω*: D *οσ - μη ερει* (d *numquid dicit*) *αυτω*, e *et cum venerit de agro non dicit illi*, l *qui regressus de agro non dicit illi*, s *venienti de agro numquid dicet ei* | *αυτω* c. ℵBDLX al^{15} it vg cop syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} arm aeth ... Ln [*αυτω*], ς om c. ΑΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu go syr$^{p\ txt}$ Cyp^{319} | *ευθεωσ*: X b ff$^{2\cdot}$ l q s aeth om. Coniunximus c seqq (et. Sz) ut ELΛ (hi et ante et post interpg, sed gravius ante) etc; contra ς Wtst Gb c. *ερει αυτω* (vel *ερει*) conjg ut DKMUΔΠ a i (*statim dicet*; ap. Alt. i om *ευθ.*) cop go etc | *παρελθ. αναπ.* ^{8} *αλλ ουχι ερει*: F om | *αναπεσε* (Gb′) cum ℵBDΛΠ unc^{7} al plus^{70} ... ς *αναπεσαι* (L *αντπεσαι*) cum ALMΔ al mu Antioch^{1157}, X *αναπαυσαι* ... I al^{10} fere Chr^{11,856} libere *αναπεσον* :: cf ad 14, 10

μασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενοσ διακόνει μοι ἕωσ φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; 10 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

---

8. *αλλ ουχι* (Α al pauc *ουχ*, 1. 131. 209. *ουκ*): D a b c e f ff2. i l q s syrsch Cyp319 Amb *αλλα* ... g1. 2. vg Aug *et non* ... syrp c.* add *magis* | *ετοιμασον*: ℵ a b f q copPetr4 add *μοι* | *εωσ* cum ℵBDΓΔΛ unc7 al plu ... AKLMXΠ al20 Antioch1158 add *αν*, item al pauc *ου* | *συ* (1. 124. 346. al pauc cop syrsch Antioch *και συ*): itpl vg cop syrsch Cyp ante *φαγ.*, D s Antioch1158 post *φαγεσαι* ... 433. e syrhr om

9. *εχει χαριν* cum ℵBDL 124. a e cop aeth Cyp319 ... ς *χαρ. εχει* (X al *εχη*) cum AXΓΔΛΠ unc9 al pler itpler vg syrutr arm Antioch1158 | *τω δουλω* (ℵ* om) sine *εκ.* cum ℵaABDLX a b c ff2. ialt l q s cop Amb ... ς (Gb0) add *εκεινω* cum ΓΔΛ unc8 al pler e f vg go syrp (syrhr *ei* omisso *τ. δουλ.*) arm Antioch1158 Cyp Aug; item KΠ wscr ante *τ. δουλ.* | *τα* (69. 124. 346. arm praem *παντα*) *διαταχθ.* sine *αυτω* c. ℵABLΓΔΛΠ unc9 al130 fere e s vgcod (ap Wtst) go syrp et hr arm Antioch1158 ... ς (=Gb Sz) add *αυτω* c. DX al vix mu itpler vg (a f *quae praecepta sunt ei*, b i q *quae sibi imperata sunt*, Cyp319 *quae ei imp. sunt*, c g1. 2. l am gat ing tol *quae sibi imperaverat*, vg *quae ei imperaverat*, ff2. *quod ei imperaverat*) cop syrsch aeth. Praeterea ς Ti add *ου δοκω*, Ln [*ου δοκω*] cum ADΓΔΛΠ unc9 al pler itpler vg go syrutr Antioch1158 ... omisimus cum ℵBLX 1. 28. 118. 131. 157. 209. a e cop syrhr arm aeth Cyp

10. *ουτωσ* cum unc omn (nam vdtr et. V, Mtthaeius nihil testimoniorum de hac re adscripsit) ... ς *ουτω* cum minusc | ℵ* a *διαταχθ.* v. 9 ad *διαταχθ.* v. 10 transiluit, suppl ℵa | *παντα* (ℵc suppl; ℵa a b e ff2. i l s Cyp319 om, Antioch1158 post *τ. διατ. υμ.* pon; A al5 add *ταυτα*) *τα διαταχθ.* (Ign *διατεταγμενα*) *υμιν*: et. Ignmagn12intpl Or3, 665 et int2, 427 et 4, 679 ... D *οσα λεγω*, Ambrst *quae dico vobis*, l *quae mando vobis* (Cyp38libere „illum dixisse: *Et cum haec omnia feceritis* etc), Chrsaepiss (vide post) nil nisi *παντα* | *υμιν*: a b c i s om, non item e f ff2. l q vg | *οτι* cum ℵBDLΓΔΛΠ unc9 al pler f gat (et. *δ*) go Ignmagn12intpl Or3, 665etint4, 679 Basmonast537 Chr1, 179 et 2, 332. 792 et3, 353 et 4, 39. 219 et saepius Epiphmarc 315 et 338 (*παρεκοψε το· λεγετε οτι αχρ. δουλ. εσμεν· ο ωφειλομ. ποι. πεποιηκ.*) Antioch1158 Philast ... Ln om cum AX al6 itpler vg Cyp38 et 319 Basregg457 | *αχρειοι* hoc loc et. Or3, 665 et int4, 679 Basregg 457 ... U al mu Epiphmarc (vide ante) Bas monast537 Chrsexies et 6, 130. 146 et 10, 227. 719 et 11, 387. 854 et 12, 929 Antioch ante *δουλ.* pon, Dgr 220. Ignmagn12intpol Philast post *εσμεν* | *ὃ* (Gb') cum ℵABDL al8 it vg cop syrhr arm aeth Or et Orint Epiphmarc Bas regg457 Antioch (Basmonast537 Chrbis *α γαρ*, go *nam quod*) ... ς *οτι ο* cum XΓΔΛΠ unc9 al pler syrutr | *ωφειλομεν* (ℵ* *-λαμεν*, ℵc et iama vid

11 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰσ Ἱερουσαλήμ, καὶ
αὐτὸσ διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίασ καὶ Γαλιλαίασ.* 12 *καὶ εἰσ-
ερχομένου αὐτοῦ εἴσ τινα κώμην ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ
ἄνδρεσ, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν,* 13 *καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντεσ·*
Lev 14, 2 *Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶσ.* 14 *καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖσ· πορευ-
θέντεσ ἐπιδείξατε ἑαυτοὺσ τοῖσ ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
αὐτοὺσ ἐκαθαρίσθησαν.* 15 *εἷσ δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέ-*

-λομεν) cum ℵAB*DF^{2}LUXΓΠ al plu it vg go syr^{utr} et ^{hr} Or$^{int\,4,679}$ Bas^{regg} Epiph^{marc} Chr^{5,277} et ^{10,227} ... B^{3}EGHKMSVΔΛ al permu (et F* *οφειλαμεν*) Or^{3,665} Bas^{monast} Antioch *οφειλομεν*

11. *πορευεσθαι* sine additam cum ℵBL ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ADX unc rell al omn^{vid} (it vg *cum iret, dum iret, dum vadit*; aeth *dum irent* et pergit *transierunt*); syr^{sch} et ^{hr} *dum iret Iesus* (syr^{hr} *domin. Ies.*) | *και αυτοσ* (ita a e s; q *et* tantum, it^{rell} vg om *και αυτ.*) *διηρχετο* (Δ* *διερχ.*, M g^{scr} *ην διερχομενοσ*): X om | *δια μεσον* cum ℵBL, item *per medium Samariae* d e s, D *μεσον*, item 1. 13. 69. 124. 131. 346. *ανα μεσον* ... ς Ti *δια μεσου* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc *δια μεσησ, δια τησ, δια* | *σαμαριασ* cum ℵAB*EFLXΔ etc (:: ut ubique edidimus) ... ς Ln Ti *-ρειασ* cum B^{3}DGHKMUΓΛΠ al plu | *γαλιλαιασ*: a b c e ff$^{2\cdot}$ i l q s add *et hiericho* (s *-co*, a c e *ierich.*). Similiter 28. habet *διηρχετ. την ιεριχω και δια μεσ. σαμ. κ. γαλ.*

12. *και εισερχ. αυτου*: X *κ. εισελθων*, s *et intrans*, a *ingrediens autem* | *τινα*: Λ 157. *την*, L *τηνανα* | *υπηντησαν* cum ℵL 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{10} fere Bas$^{eth\,275}$ Dam$^{par\,520}$ ... ς Ln Ti *απηντησαν* cum ABXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υπηντ.* (*απηντ.*) *αυτω* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg cop (*exierunt obviam ei*, sed$^{petr\,2}$ om *obv. ei*) syr^{utr} et ^{hr} go etc ... Ln om *αυτω* cum BL ... D e *οπου ησαν* ... a b c ff$^{2\cdot}$ i l q s *et ecce* | *λεπροι ανδρεσ*: D 157. it vg syr^{utr} (tol syr^{hr} non exprim *ανδρ.*) *ανδρ. λεπρ.* | *οἳ* (et. f ff$^{2\cdot}$ vg syr^{p} aeth; syr^{hr} *οι δε*): D cop^{wi} et ^{schw} ex ^{dz} syr^{sch} *και* ... a b c e i l q s cop^{petr2} om | *εστησαν*: BF 157. *ανεστησαν*. Praeterea ℵ* Dam^{par} om *οι εστ. πορρωθ.*, suppl ℵ^{c}

13. *αυτοι*: D Dam^{par520} om, nec exprim it vg syr^{sch} arm aeth | *ηραν φωνην* (ℵ *την φω.*) *λεγοντεσ*: D e *εκραξαν φωνη μεγαλη* (e add *dicentes*)

14. *ιδων*: D 13. 61** 69. 124. 346. 44^{ev} it vg syr^{sch} arm aeth add *αυτουσ* (b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg *quos ut vidit*, s *quos cum vidisset*, e *et ut vidisset illos*; a vero *et cum audisset illos*) | *ειπ. αυτοισ* (*αυτοισ* a c f s; om b e ff$^{2\cdot}$ i l q vg): D add *τεθεραπευεσθε* (D^{2} *-πευσθε*), d *curati estis* | *τοισ ιερευσιν*: c cop aeth *sacerdoti* | *και εγενετο* (Λ* om *εγ.*): D *εγεν. δε* | *εκαθαρισθησαν*: AX tisch* 2. 235. 433. al^{3scr} *εκαθερισθ.* Cf huc Epiph$^{marc\,315}$ et ^{339} *οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα και εποιησεν· απεστειλεν αυτουσ λεγων· δειξατε εαυτουσ τοισ ιερευσι. και αλλα αντ (αντι) αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι ησαν εν ημεραισ ελισσαιου του προφητου, και ουκ εκαθαρισθη ει μη*

στρεψεν μετὰ φωνῆσ μεγάλησ δοξάζων τὸν θεόν, 16 καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸσ
ἦν Σαμαρίτησ. 17 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα
ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα ποῦ; 18 οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντεσ
δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴσ οὗτοσ; 19 καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ἀναστὰσ πορεύου· ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε.

20 202.5 Ἐπερωτηθεὶσ δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ

Νεεμαν ο Συροσ. Quae postrema intrusa fuisse etiam Tert^marc 4, 35 haud obscure significat.

15. εισ δε: D Bas^eth 275 add τισ | ιαθη (et. a c e ff^2. i q s cop syr^p arm): D al^6 b f l vg go syr^sch et hr aeth εκαθαρισθη | φωνησ μεγαλησ: D b c ff^2. i l q vg cop μεγ. φωνησ ... Γ φοβου μεγαλου

16. επι προσωπον: Λ 44* 69. ff^2. l om | παρα: D προσ | αυτου: 157. syr^sch aeth του ιησου, 28. του κυριου ... Λ αυτω | ευχαριστων αυτω: D om, A a c e f ff^2. i l s (non item b q) vg om αυτω (242. τω θεω) | και αυτ. (a e *ipse*, it^rell vg *hic*) ην: D ην δε | σαμαριτησ cum ℵADL* al ... ς Ln Ti -ρειτησ cum BL^2XΓΔΛΠ unc rell al plu

17. αποκριθ. δε: 1. 131. και αποκρ. ... A om δε | ειπεν: D add αυτοισ | ουχι οι δεκ. cum ℵAEGHKMUVXΓΔΛΠ al omn fere f l vg Or^int 4, 493 (hi Latt omn *nonne*) go cop syr^utr et hr rell Bas^eth 275 Dam^par 520; item Ln ουχ οι δεκ. cum BLS 131** (* ου οι) g^scr ... D a b c e ff^2. i q s ουτοι δεκα. Ex iis vero qui ουχι οι AΠ 27. 42. 254. al^3scr add ουτοι post δεκα | ΑΛΔ al aliq εκαθερισθησαν | οι εννεα cum AD 435. al^3scr a b c ff^2. blan i l q s (ex his pler *novem ubi sunt*, sed vide sqq; i add *ex illis*; s *novem ex his ubi sunt*) cop syr^sch Or^int 4, 493 (*ubi sunt illi novem*) ... f ff^2. sab aeth *et novem* ... ς Ti οι δε ενν. cum ℵBLXΓΔΛΠ unc^8 al pler go syr^hr et p Bas^eth Dam^par ... e om οι ενν. που

18. ουχ ευρεθησαν etc: D εξ αυτων ουδεισ ευρεθη υποστρεφων οσ δωσει δοξαν τω θεω. Similiter a *ex his non est inventus qui reversus honorem daret deo*, l *ex illis non est qui rediret inventus et gratias ageret deo*, b c ff^2. q *ex illis non est* (c ff^2. *erat*) *qui rediret et gratias ageret deo*, item Amb^cain 1, 9 sed ab initio *non fuit ex illis qui*, item i *non est qui rediret ex illis* (*ex illis* igitur bis habet, vide ante) etc ... f s vg (et. 130^lat) Or^int 4, 493 *non est inventus qui rediret* (f s *reverteretur*) *et daret gloriam* (s *honorem dare*, Or^int *et gratias ageret*) *deo*; e *et nemo ex eis reversus est qui daret claritatem deo*

19. πορευου: D a b c e f ff^2. l q s (non item i) vg arm add οτι | η πιστ. σου σεσωκεν σε (et. Tert^marc 4, 35 Bas^eth 275 Dam^par 520): B om ... X add πορευου εισ ειρηνην

20. απεκριθη: S και απεκρ.

βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ
ὧδε ἢ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.
22 $^{203.10}$ Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε
ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ
Mc 13, 21 Mt 24, 23. 26 οὐκ ὄψεσθε. 23 $^{204.2}$ καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ
Mt 24, 27 ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. 24 $^{205.5}$ ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστρά-

20. του θεου (et. Tert^{marc4,35}): L a om | παρατηρησεως: Γ παρρησιας

21. η εκει cum ℵBL 157. 14^{ev} e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l s arm (cop *est hic aut est illud*) ... ς Ln η ιδου εκει cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c f q go syr^{p} aeth Or^{1,238} (pergit αλλα η βασ. τ. θε. εντ. ημ. εστιν) et ^{4,294} (pergit φησι γαρ αυτοις· η βασ. τ. θε. εντ. υμ. εστ.) Or^{int3,976} (pergit: *regnum dei intra vos est*) :: cf v. 23 c. ll. pp. ... pro ἢ syr^{sch} Hil *et*, 69. 127* 435. al^{20} Tert^{marc4,35} om. Praeterea D add μη πιστευσητε :: cf Mt 24, 23. Mc 13, 21 | του θεου (Or^{1,238} et^{4,294} et^{3,530}): Or^{3,459} ει δε ταυτον εστιν υποστασει, ει και μη επινοια, βασιλεια ουρανων και βασ. θεου, δηλον οτι προς ους λεγεται η βασ. τ. θεου εντος υμων εστι, προς τουτους αν λεγοιτο και το· η βασ. των ουρανων εντ. υμ. εστιν. Atque 255. et ipse Or^{3,243gr} των ουρανων, item Petr can^{5} περι βασιλειας ουρανων, ητις, καθως μεμαθηκαμεν, εντος ημων εστι.

22. ειπ. δε (e s syr^{p} rell): it^{pler} vg *et ait* ... D 157. ειπ. ουν | μαθητας cum ℵBDLRΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu e f s am for go arm ... Ln add αυτου cum AX al mu it^{plu} vg^{ed} et $^{mss\ mu}$ syr^{utr} cop aeth | οτε (L al Epiph$^{marc\ 315}$ et^{339} οταν) επιθυμησετε (B*MA 1. 209. al aliq Epiph^{marc} -σητε): D 13. 69. 157. 346. arm του επιθυμησαι υμας, item *ut concupiscatis* a d e, *ut desideretis* b c ff$^{2.}$ i l q; contra vg f *quando desideretis*, s *cum desiderabitis* | ημερων: D go add τουτων | ιδειν (h. l. e, i *unum diem videre filii hom.*): a b c f ff$^{2.}$ l vg syr^{sch} Epiph$^{marc\ 315}$ et^{339} post επιθυμ. pon ... D q s mt om | ουκ: A ουχ

23. και: Γ syr^{sch} arm καν, al^{4} και εαν, item syr^{p} sed εαν c. ob. | εκει et ωδε hoc ordine c. ℵB^{3}L cop, B* ωδε et ωδε ... ς Ln ωδε et εκει c. ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc. Scripsimus autem ιδου sec sine copula (Gb') c. D^{gr}KLXΠ* 33. 69. 127* 131. 299. 435. al^{40} fere e q am ing ... ℵM al^{7} b f ff$^{2.}$ i s vg syr^{sch} και ιδου ... ς Ln η ιδου cum ABEGHRSUVΓΔΛΠ^{2} al plu a c d g$^{2.}$ l go cop syr^{p} arm aeth Eus^{theoph134}. Praeterea post εκει sec loc positum (priore ωδε) KMΠ al^{25} fere syr^{p} c.* add ο χ̅ς̅ (:: cf Mt et Mc) | μη απελθητ. (157. Eus^{theoph} εξελθ., syr$^{p\ mg}$ πιστευσητε) μηδε (ℵ μητε, e μη, B 13. 69. al pauc arm om απελθ. μηδε) διωξητε (LΔΛ 69. 262. -ξετε, syr^{sch} om μηδ. διωξ.) ... syr^{cu} *ne vos seducant neque exeatis* ... 1. 118. (similiter 131. 209.) haec cum iis quae praecedunt sic: ιδου ωδε, μη διωξητε· η ιδου εκει ο χ̅ς̅, μη πιστευσητε

24. αστραπτουσα cum ℵBLXΓ 1. 69. 106. 131. 157. al^{10} fere arm ... ς Ln Ti η αστραπτ. cum DRΔΛΠ unc^{8} al pler. Ex Latt it^{pler} vg *ful-*

πτουσα ἐκ τῆσ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰσ τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει, οὕτωσ
ἔσται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 $^{206.2}$ πρῶτον 9. 22
δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ
ταύτησ. 26 $^{207.5}$ καὶ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Νῶε, οὕτωσ Mt 24, 37–39
ἔσται καὶ ἐν ταῖσ ἡμέραισ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 ἤσθιον, Gen 7, 7
ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντασ.
28 $^{208.10}$ ὁμοίωσ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Λώτ· ἤσθιον, Gen 18, 20ss

---

gur coruscans vel *fulgurans*, contra d *scoruscus qui scoruscat*, e *choruscatio quae coruscat* | εκ τησ υπο usq εισ την υπ ουρα. λαμπει (b i q *de* [i add *sub*] *caelo lucet in his quae sub caelo sunt*, vg *de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget*): D εκ τησ υπο τον ουρανον αστραπτει (item 71. 241. εκ τησ υπ ουρανον λαμπ.), d *de sub caelo coruscat* ... f *in his quae sub caelo sunt fulget*, e *de caelo in parte* (cod *patre*) *quae sub caelum est* ... c ff^{2} l Amb^{fug7} nil nisi *de sub caelo*, item s *sub caelo* (sed add *fulgurans* quod ante om) ... 69. υπο των επ (απ?) ουρανῶν ... syr^{cu} *a principio caeli usque ad finem eius*, syr^{sch} *de caelo et omne quod sub caelo est illuminat* ... a om ista omnia | εκ τησ υπο τον cum ℵABDKRΠ al aliq ... ς ε.τ. υπ (E^{2} υπο, 13. υπο των) ουρανον (U 13. z^{scr} -νων) c. LXΓΔΛ unc^{7} al pler | υπ ουρανον (13. z^{scr} νων): al pauc υπο τον ουρ. | εσται cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a f ff^{2} l q vg (sed ff^{2} *ita erit* omissis ο υιοσ etc) go cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς (= Gb Sz) add και, Ln [και] cum D al mu b c e i s arm aeth | ο υι. του ανθρ. εν τη ημερα (248. παρουσια) αυτου cum ℵALRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler q vg go cop syr^{utr} arm, item l *filius hominis in adventu suo*, f Vig *adventus filii hominis in die sua*, c s gat mm aeth Amb^{fug7} *adventus filii hominis*, syr^{cu} *dies filii hominis* ... Ln om εν τ. ημερ. αυτου cum BD 220. a b e i

25. αυτον (X supra lineam habet) πολλ. παθειν (Γ παθ. πολλ.): AKΠ p^{scr} w^{scr} πολλ. παθ. αυτ.

26. και pri: A (?) 42. om | νωε cum unc omnib al longe plu (Clem^{533}libere) ... ς (= Gb Sz) του νωε cum minusc vix mu | εσται και: Γ 69. 245. b cop syr^{cu} et ^{sch} om και | του υιου: ς^{e} 1624 et 1633. om του per errorem

17. εγαμιζοντ. cum ℵBDLVX al^{20} fere ... ς εξεγαμιζ. cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al plu | ηλθεν: D e εγενετο | ο κατακλ.: D 69. om ὁ | απωλεσεν (MΓ Δ* al απολεσεν, item E al v. 29): ℵ 29. 71. 248. 435. g^{scr} i^{scr} ηρεν (:: ut Mt) | απαντασ cum ℵARΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln παντασ cum BDLX

28. ομοι. καθωσ cum ℵBLRX 13. 69. 157. 346., item *similiter sicut* i (l *sim. sic*) vg (f *et sicut*) ... ς Ln Ti ομοι. και ωσ cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... b c ff^{2} q *similiter*, a e s *similiter et*, Ir^{int278} *et quemadmodum*. Libere Clem^{533} και ωσ ην εν ταισ ημ. λωτ, ουτωσ εσται η παρουσια etc

Gen 19, 24 ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ᾽ οὐρανοῦ
καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντασ. 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸσ
Mt 24, 17 s τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 [209.2] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃσ
ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματοσ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίωσ μὴ ἐπιστρεψάτω εἰσ τὰ
Gen 10, 26 ὀπίσω. 32 [210.10] μνημονεύετε τῆσ γυναικὸσ Λώτ. 33 [211.3] ὃσ
9. 24 Mc 8, 35 Mt 10, 39. 16, 25 Io 12, 25 ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ

---

28. *ωκοδομουν*: B *οικοδ.*

29. *η δε ημερα* (syr^{cu} *et qua die*) et. Eus^{luc193}: D a e s cop^{wi} et ^{petr4} om *δε*, item Ir^{int278} *quoadusque* (et $^{cdd\ al}$ *qua die*) | *εξηλθεν* ut ℵAB*D^{2}EKLRUXΓΔΛΠ etc, item *εβρεξεν* ut ℵAB*EKLRXΓΔΛΠ etc: contra Ln *εξηλθε* cum B^{3}D*MS etc et *εβρεξε* cum B^{3}DMSU etc | *πυρ κ. θειον* cum ℵBEGHLRSUVXΓΔΛ al pler c f vg cop syr^{sch} arm aeth ... ADKMΠ al plus^{10} go syr^{p} *θειον και πυρ* (:: ut LXX) ... f^{scr*} a b e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} Ir^{int278} Eus^{luc193} om *θειον και* | *απαντασ* cum ℵARXΓΠ unc^{8} al pler ... Ln *παντασ* cum BDLΔΛ al pauc Eus^{luc193}

30. *κατα τα* (R om) *αυτα* (Schu commend) cum ℵ^{c}BDK(R)XΠ al^{10} fere Eus^{luc193} a (*similiter*) cop syr^{cu} et ^{utr} aeth (hi omnes *similiter*, Ir^{int278} *sic*) ... ς *κατα ταῦτα* (Gb′ prob Schu *ταὐτὰ* :: invitis cdd qui accentus habent) cum ℵ*ALΓΔΛ unc^{7} al pler, item *secundum haec* b c e f ff$^{2.}$ i l q vg go (*secundum hoc*) :: cf ab 6, 23 | *η ημερα ο υι. του ανθρ. αποκαλυπτεται* (B *-λυπτηται*, L *-λυπται*) et. Eus^{luc193} a (*in die qua*) e f vg (hi^{3} *qua die*, sed e *venerit* pro *αποκαλ.*) ... D c ff$^{2.}$ i l (item b q Aug) *εν τη ημερα του υιου* (*in die filii*, b q Aug *dies filii*) *του ανθρ. η* (*qua*, sed d *qui*) *αποκαλυφθη* (b c d etc *revelabitur*)

31. *εν*: D^{gr} e om | *ημερα* (e f q): a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg *hora* | *καταβατω*: M al pauc *καταβαινετω* | *και τα σκευη*: syr^{cu} *ne descendat ut tollat vasa sua e domo* | *εν αγρω* cum ℵBL 13. 69. 346. go ... ς Ln *εν τω αγρ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ομοιωσ*: 72. syr^{utr} pers^{p} aeth om | *επιστρεψατω*: D *-στραφητω* | *εισ τα*: R* om (69. repetit *ομοιωσ* pro *εισ τα*)

32. *λωτ* (a c d e f vg^{ed} cop syrr): D b i l q am for fu ing san aeth Or$^{int2, 485}$ *λωθ*. Eaedem versiones et. vv. 28 et 29, D^{gr} vero cum d *λωτ*.

33. *οσ εαν* (ℵ *οσδανεαν*, sed *δαν* punctis notatum): D al aliq *οσ αν* | *ζητηση* (RΓ al aliq *-τησει*, U al^{2we} *-τη*): D *θεληση* | *τ. ψυχ. αυτ. περιποιησασθ.* (b c i q *liberare*) cum BL b c i q (:: locorum pp. nullo legitur) ... ς Ln *τ. ψυχ. αυ. σωσαι* cum ℵARXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (a c e f ff$^{2.}$ l vg *salvam facere, salvare*) ... D *ζωογονησαι* (*vivificare*) *την ψυ. αυτ.*, eodem ordine syr^{cu} et ^{sch} (non item P) | *απολεσει* (R bis *απωλ.*): EH al *-λεση* | *και οσ εαν* (D al aliq *αν*) c. ADRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (sed l *nam qui*) vg syr^{cu}et^{utr} etc (cop sine copula)... Ti^{synops}

ὃσ ἐὰν ἀπολέσει, ζωογονήσει αὐτήν. 34 $^{212.5}$ λέγω ὑμῖν, ταύτῃ
τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνησ μιᾶσ, εἷσ παραλημφθήσεται καὶ
ὁ ἕτεροσ ἀφεθήσεται· 35 ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, Mt 24, 40 s
ἡ μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 37 $^{213.5}$ καὶ Mt 24, 28

οσ δ αν cum ℵBL 69. 245. 346. al^{4we} :: ut 9, 24 cum ll. pp. (vix contra valet Mt 10, 39) ... x om και οσ εαν usq ζωογο. αυτην | απολεσει sec cum ℵALRSΓΔΛΠ* al mu ... ς Ln απολεση cum BDEGHKM UVΠ^{2} al plu. Idque sine additam cum ℵBDR 1. 33. 131. a arm ... ς Ti add αυτην, Ln [αυτ.] cum ALΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop aeth (A b c e f ff$^{2.}$ i l q mt go aeth insuper add ενεκεν εμου :: e ll. pp.), item 13. 28. 69. 346. syr^{cu} add την ψυχην αυτου (:: ut ll. pp.) | ζωογονησει (ita s^{mg} rubro): s^{txt}v al^{20} ζωοποιησει, 1. 69. 131. 209. f^{scr} go arm σωσει, *salvam faciet* a b c f ff$^{2.}$ i q mt (contra d e vg *vivificabit* vel *-vit*); l syr^{cu} *inveniet* (ex ll. pp.)

34. λεγω: A al plus^{12} e g$^{1.}$ for (al, sed non am ing em san tol) syr^{cu} add δε, item f^{scr} a γαρ | ταυτη: 346. al pauc c f i l vg (et. fu for ing san) praem εν, non item a b e g$^{1.}$q am tol | εσοντ. δυο hoc ordine cum ℵBEGHLSVXΓΔΛ al plu it^{pler} vg cop Max^{taur} (ed. Rom. hom. 2 p. 8); item D 11. 80. d^{scr} εσοντ. επι κλ. μιασ δυο ... AKMRUΠ al^{20} q go syr^{romn} aeth Bas^{eth248} δυο εσοντ. | μιασ: B c om, hinc Ln [μιασ] | εισ cum unc omn (praeter B) al plu arm Bas$^{eth\,248}$ Cyr^{luc372} ... ς (= Gb Sz) ο εισ cum B 1. 69. 124. al vix mu cop Eus$^{luc\,195}$ | παραλημφθ. cum ℵABLRXΔ ... ς παραληφθ. cum EHMSUVΓΛ al pler ... D^{gr}GKΠ 116. al^{5} go παραλαμβανεται (:: ut Mt) | αφεθησεται: DK 116. go αφιεται (:: ut Mt)

35. ℵ* 209. al aliq l vg^{cdd} (ap Ln) om versum | εσοντ. δυο hoc ordine cum ℵ^{a}BDL a cop syr^{cu} Max^{taur} (hom. 3 p. 9) ... ς δυο εσοντ. cum AQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg syr^{utr} etc ... b c e ff$^{2.}$ i q Bas^{eth248} Amb^{luc1481sq} om εσονται | επι το αυτο (syr^{cu} aeth praem *in mola*): K* Max^{taur} (vide post) εν τω μυλωνι (:: e Mt) | η μια (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵ^{a}BDR 1. 69. al (mu?) cop^{schw} ... ς Gb″ Ti μια cum ALQXΓΔΛΠ unc^{8} al plu Bas^{eth248} cop^{wi} arm | παραλημφθ. cum ℵ^{a}ABLQRX ... ς παραληφθ. cum DEGHKMSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} | η δε ετερ. cum ℵ^{a}BLR 13. 69. 346. Eus^{luc195} ... ς Ln και η (s al om) ετερ. cum ADQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg (et. Max^{taur}) etc (cop om copulam) :: at ita et. v. 34 et ll. pp.

36. Hunc versum ς^{e} (et. Sz) sic: δυο εσονται (D al aliq it^{pler} vg om) εν τω (D om) αγρω· ο (DU al om) εισ παραληφθησεται και ο ετεροσ αφεθησεται (e om και ο ετ. αφ.) cum DU al permu a b c e f ff$^{2.}$ l q (item i sed pon ante *duae molentes* etc) vg (ed. trahit ad v. 35, tum v. 36 est: *Respondentes* usq *domine*, denique v. 37: *Qui dixit illis* usq *aquilae*) syr^{cu} et ^{utr} arm Amb^{luc} Aug^{luc} (:: ex Mt) ... non dedimus (nec hab ς Gb) cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu g$^{1.}$ go cop aeth Bas^{eth248} Op^{655} (hom^{50} „et Lc quidem evglsta exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro

ἀποκριθέντεσ λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ὅπου
τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

XVIII.

1 $^{214.10}$ Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖσ πρὸσ τὸ δεῖν πάν-
τοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺσ καὶ μὴ ἐνκακεῖν, 2 λέγων· κριτήσ τισ
ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενοσ καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-

---

et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro. Ex quo intelligere nobis datur quoniam lectum et agrum ambo evglstae id ipsum intelligere voluerunt") Max^{taur9} (postquam enim de verbis *erunt duo in lecto* etc explicuit, pergit „videamus quod reliquum est. Dicit enim divina sententia: *Erunt duae molentes in pistrino, una assum. et una relinq.*" Nihil vero praeter hoc tractat.)

37. και αποκριθεντεσ a e f ff$^{2.}$ l: c i vg om και, b g$^{1.}$ q *respondentes autem*, syr^{cu} om και αποκρ. | λεγουσιν αυτω, *dicunt illi* g$^{1.}$ vg: a b e f ff$^{2.}$ i l q mt *dixerunt illi*, c *illi dixerunt* ... D om αυτω | ο δε ειπ. αυτοισ (1. 131. 209. om αυτ.): a vg *qui dixit illis*, it^{pl} *quibus ipse dixit* ... e nil nisi *dixit* | το σωμα (Eus^{luc195} οπου φησι το σωμα, η το πτωμα κατα ματθαιον, Cyr^{luc373}): EGH al^{25} fere e (*cadaver*) syr p mg aeth Bas^{eth248} το πτωμα (:: cf Mt) | και cum ℵBLUΛ al plus^{30} b d vg^{ed} cop syr^{p} arm Eus^{luc} Bas^{eth} Amb^{luc1484} ... Ln [και], ς om cum AD^{gr}QRXΓΔΠ unc^{7} al plu it^{pler} am for fu em san ing tol go syr cu et sch aeth Cyr^{luc373} (:: ut Mt) | επισυναχθησ. cum ℵBLQ 19^{ev} ... ς Ln συναχθ. (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΠ unc^{8} al pler (Λ om) Cyr^{luc373}. Posuimus autem post και οι αετοι c. ℵBL 13. 69. 300. 346. y^{scr} arm pers^{p} ... ς Ln ante οι αετοι (sed b d vg^{ed} cop syr^{p} Eus^{luc} Bas^{eth} Amb^{luc} και οι αετ.) cum ADQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{cu} et utr aeth Cyr^{luc} (:: ut Mt lectione non fluct)

XVIII. 1. ελεγ. δε sine και cum ℵBLM 13. 69. 124. 127* 131. 346. al pauc a b c q cop (aeth *et dixit*) Or^{3,650} (et ^{1,213} ελεγε γαρ φησι παραβολην προσ το δειν etc) Bas^{eth266} ... ς Ti ελ. δε και cum ADQRXΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i (l omisso δε) vg go syr^{cu} et ^{utr} arm Chr ^{2,939} Antio^{1165} | αυτουσ cum ℵ*et^{cb}ABKLMQRSUVXΓΔΠ al^{60} fere cop arm (a *ob hoc quod deberent semper orare*) Or^{3,650} ... ς om cum ℵ^{ca}DE GHΛ al plu go (it^{pl} vg *quoniam oportet semper orare*) Or^{1,213} Eus^{luc196} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Antio^{1165} Dam^{par464} | ενκακειν (ενκ. cum ℵAB*DHKQ al; B^{3}LUΔΠ al εγκ. ita Ln) cum ℵABDHKLQUΔΠ al ... ς εκκακ. cum EGM RSVXΓΛ al plu Or^{3} et ^{1} Eus^{luc} Bas^{eth} Dam^{par}

2. λεγων (et. Or^{3,650}): D 1. 61. 131. 209. 235. syr^{cu} et ^{sch} (non item ^{hr} et p) pers^{p} Or^{1,213} Bas^{eth266} om, hinc Gb^{o} | τινι cum ℵABQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg rell Or^{3} et ^{1} Ath^{1,529} (εν τινι χωρα) Bas^{eth} Chr^{2,939} Dam par^{464}et^{677} ... DLX 126. 254. τη (33. τινι τη). Cf Hipp^{antichr} (Lag. ^{29}) κριτησ ην εν πολει etc

πόμενοσ. 3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸσ αὐτὸν
λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 καὶ οὐκ ἤθελεν
ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ
φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰσ τέλοσ
ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴσ
τῆσ ἀδικίασ λέγει· 7 ὁ δὲ θεὸσ οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν

---

3. *χηρα δε* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc Λ) al longe plu e go syr^{p} Baseth^{266} Chr^{2,939} Dam$^{par\,677}$ ... ς^{e} add *τισ* cum Λ 1. al mu it^{pler} vg cop syr$^{cu et sch}$ eth^{hr} arm aeth Hipp^{antichr}

4. *ηθελεν* (Gb′) cum ℵABDLQRXΛ al^{40} fere it vg (Latt *nolebat*) cop syrr arm Hipp^{antichr} Bas^{eth} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... ς *ηθελησεν* cum ΓΔΠ unc^{8} al plu | *χρονον* (a *per tempus*): it^{pler} vg arm *per multum tempus* (c *temporis*), e *longo tempore* ... D add *τινα* | *μετ. δε ταυτ.* cum ℵAD RXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *με. ταυτ. δε* cum BLQ (nil probant *post haec autem* a f i q vg, *postea autem* e; b c d ff$^{2.}$ l om *autem* :: 10, 1 *μετα δε ταυτα* apud Graecos non fluct; Act 18, 1 *μετ. ταυτ.* legendum est). Libere Hipp^{antichr} *υστερον μεντοι ειπ. εν εαυτω λεγων* | *ειπ. εν εαυτω*: D *ηλθεν εισ εαυτον και λεγει.* Similiter Vig (vide ap Sab) *in se autem reversus dixit intra se* | *ει και*: D om *και*, item (habent tantummodo *si*) a b c e ff$^{2.}$ i l q (contra *etsi* f vg) syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item P) | *ουδε ανθρωπον* cum ℵBLX 157. a b c e f ff$^{2.}$ i l vg Hipp^{antichr56} ... ς Ti *και ανθρ. ουκ* cum ADQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go Baseth^{266} Chr^{2,939} Dam^{par677} (:: at vdtr haec lectio ad v. 2 conformata, ubi Graecorum nemo *ουδε*, ex Latinis tantum b Vig; Ir^{int} ^{323} vero „et ipse est *iniquus iudex* qui a domino dictus est, quoniam *deum non timebat neque hominem reverebatur*“ pariter a v. 4 atque 2. derivari potest)

5. *δια γε*: X p^{parh**} *δια δε* | *παρεχειν* (ℵ^{c}): ℵ* *παρενοχλειν.* Cf Hipp ^{antichr56} *δια το παρενοχλειν με την* etc | *κοπον* c. ℵ^{c}ABDLXΓΔΛΠ etc: ℵ*E*GR 1. 69. 131. 209. 346. al mu *κοπουσ* (:: cf 11, 7. Mt 26, 10 Mc 14, 6). Praeterea syr^{cu} add *semper.* | E*UX al^{5scr} *την χηρα* | *εκδικησω*: D praem *απελθων* | *υπωπιαζη* cum ℵABDG^{2}LQΔ al permu Baseth^{266} Chr^{2,939} Dam$^{par\,677}$ ... EG*HKMRSUVXΓΛΠ al plu (16 apud Scriv) *υποπιαζη* (Gb′) et al^{25} fere *υποπιεζη.* Ex Latt a c d f i vg *suggillet me*, e *molestior sit mihi*, l *invidiam mihi faciat*; b ff$^{2.}$ q *constringat me.* Cf Steph. Thes. sub *υπωπιαζ.* (*suggillare aliquem, obtundere aures alicuius*) et *υποπιεζω* (*supprimere*; passim *-πιαζω*). Cf et. Suid etc. In cdd *υπωπιαζ. υποπιαζ. υποπιεζ.* saepe confusa. Cf et. ad 1 Cor 9, 27.

6. *ειπ. δε*: G 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item P) aeth *και ειπ.* | *ακουσατε*: ℵ*(suppl ^{a})Λ* om ... Γ al^{2scr} *ηκουσατε*, item e Vig *audistis*

7. *ποιηση* cum ℵBDGMQUVXΓΔΠ al plus^{50} Baseth^{266} Chr^{2,939} Dam$^{par\,677}$ cat^{ox132} ... ς *ποιησει* cum AEHKLRSΛ al plu Mac$^{eclev\,11}$ Antioch^{1165} |

ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρασ καὶ νυκτόσ, καὶ μακρο-
θυμεῖ ἐπ' αὐτοῖσ; 8 λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν
τάχει. πλὴν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν
ἐπὶ τῆσ γῆσ;
9 Εἶπεν δὲ καὶ πρόσ τινασ τοὺσ πεποιθότασ ἐφ' ἑαυτοῖσ ὅτι
εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντασ τοὺσ λοιποὺσ τὴν παραβολὴν ταύ-
την. 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰσ τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ

των βοωντων αυτω c. ℵBLQ (item e *qui eum inclamant*); a b ff^{2} i l q *clamantium* sine αυτω ... D^{gr} βοωντων αυτων ... ς Ln των βοωντ. προσ αυτον cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Mac$^{elev 11}$ Bas^{eth} Chr Antioch Dam^{par}, item *ad se* c f vg, *ad eum* Ir^{int} Tert$^{marc 4, 36}$ | ημερ. και νυκτοσ (et. Ir^{int} Bas Chr Dam): D c^{scr} Mac^{elev} Antioch^{1165} νυκτ. κ. ημερ. | και μακροθυμει (Gb') cum ℵABDLQXΠ 1. 157. 209. c^{scr} w^{scr*} al aliq Chr Antioch e (*et patiens est in illis*), item (sive μακροθυμησει ut 254, *et patientiam habebit in illis* ut f vg; g^{2} insuper addit *diebus*) f g^{2} vg go syr^{cu} et ^{hr} ... ς και μακροθυμων cum ΓΔΛR (ex nupera recognitione) unc^{8} al pler syr^{sch} et ^{p} Dam^{par}; item omisso και 80. 88. a b c ff^{2} i l q | επ (D^{gr} 157. εν) αυτοισ: it vg *in illis* (sed d *super eos*): 69. al pauc Dam^{par} επ αυτουσ ... 64. Antioch om; Ir$^{int 265}$ Mac$^{elev 11}$ om και μακροθ. επ. αυτ. Ceterum 13. 69. pro και μακροθυμ. etc libere sic: και λεγω μακροθυμων επ αυτ. ποιησει την εκδικ. etc

8. λεγω (f *dico enim*, em *dico autem*, go *at dico*): GMR 28. 124. 346. al plus^{10} cop arm Mac^{elev} Antioch^{1165} Ir$^{int 265}$ (*etiam*) praem και | οτι (et. Chr$^{2, 939}$ Antioch Dam$^{par 677}$): DG 13. 69. al pauc b c ff^{2} i l tol* (non a e f q vg) Mac^{elev} Ir^{int} om | ελθων hoc loco et. Or$^{4, 158}$ (πλην ο υι. τ. ανθρ. ελθ. αρα etc): Or$^{3, 144. 204. 568}$ ante ο υιοσ pon (sed^{568} om αρα), item Clem^{533} επιφερει· αρα ελθων ο υι. etc Eus$^{ps 398}$ λεγων· αρα ελθων ο υι. etc et $^{luc 196}$ το δε ειπειν· αρα ελθων etc Or$^{int 3, 977}$ „quando illud - *Putas veniens filius*“ etc Epiph^{1034} το δε ειρημενον· αρα ελθων ο υι. etc. Accurate Latini: a e f ff^{2} vg *verumtamen* (e *verum*, ff^{2} *tamen*, a *attamen*) *filius hominis veniens* (e *cum venerit*) *putas inveniet* (a *inveniet putas*); item b c i l q *tamen* (c *verumtamen*) *filius hominis numquid inveniet* | αρα (vide ante): D post πλην pon. Cf Const$^{6, 18, 4}$ ελεγεν οτι αρα ο υι. τ. ανθρ. ελθων ευρησει etc | την πιστιν et. Clem^{533} Or$^{3, ter et 4, 158}$ Eus^{ps} et ^{luc} Const$^{6, 18, 4}$ Epiph^{1034}: D 240. 244. arm om την

9. δε και cum ℵBDLMQRXΔ al sat mu a f vg (item i arm omisso δε) ... ΑΓΛΠ unc^{7} al plus^{90} b c e l q fu^{2} sah cop syr^{p} (syr^{cu} et ^{sch} *et dixit*) go Bas$^{eth 277}$ om και, hinc Gb^{o} Ln [και] | M προσ τινασ τοισ πεποιθοισιν, 69. πρ. τινασ των πεποιθοτων | Δ al pauc εφ εαυτουσ | εξουθενουντασ: B 115. 259. al$^{2 scr}$ (al^{vid}) -ντεσ | τουσ λοιπουσ (syr^{cu} arm *multos*, syr^{sch} *omnes homines*): D add ανθρωπουσ | την παραβ. ταυτ. (sah syr^{cu} et ^{sch} ante προσ τινασ pon): D om

10. ανθρωπ. δυο (et. e syr^{p} Or$^{4, 124}$ Bas$^{eth 277}$ Cyp^{205}): D it^{pler} vg syr^{cu}

εἰσ Φαρισαῖοσ καὶ ὁ ἕτεροσ τελώνησ. 11 ὁ Φαρισαῖοσ σταθεὶσ
ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεόσ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ
λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγεσ, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡσ οὗτοσ
ὁ τελώνησ· 12 νηστεύω δὶσ τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατεύω πάντα
ὅσα κτῶμαι. 13 ὁ δὲ τελώνησ μακρόθεν ἑστὼσ οὐκ ἤθελεν οὐδὲ
τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἐπᾶραι εἰσ τὸν οὐρανόν, ἀλλ᾽ ἔτυπτεν τὸ στῆ-
θοσ αὐτοῦ λέγων· ὁ θεόσ, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 λέγω

---

et sch aeth δυο ανθρ. | ο εισ cum ℵALQΓΔΛΠ unc[8] al pler sah cop arm Or[4, 124] Bas[eth277] ... Ln Ti εισ cum BDRX g[scr] (R[sic] ut nuper rursus exploravimus) | και ο ετεροσ (et. Or Bas, sed Bas fluct inter και ο et ο δε): D και εισ, item *et unus* c e ff[2.] q Cyp[205] Optat (contra b f l vg Aug *et alter*, a i *et alius*). Praeterea priore loco *publicanus*, altero *Pharisaeus* ponunt a b c ff[2.] i l (non item e f q vg Cyp Aug Optat)

11. ο (QX 157. cop add δε, syr[omn] Or[4,124] και ο) φαρισ. σταθεισ (e Cyp[205] *cum stetisset*; arm add *solus*): a b c f ff[2.] i l q *stans itaque pharisaeus* | ταυτα (e Cyp *talia*; b c f ff[2.] i l q *sic*) sine additam c. ℵ* b c f ff[2.] i l q sah, item aeth (*et stetit Pharis. et oravit et dixit*) ... ς Ln praem προσ (D καθ) εαυτον cum ADQXΓΔΛΠ unc[8] al pler a go syr[cu] et utr Bas[eth 277] Antio[1102] ... Ti post ταυτα add προσ εαυτ. (L αυτον) cum ℵ[c]BL 1. 131. e vg syr[hr] arm (cop post ταυτ. προσηυχ. add εν εαυτω) Or[4, 124] Cyp[205] | προσηυχετο (Γ praetermisit syllabas ηυχετο): AΠ 1. 42. 49. 131. 209. w[scr] προσηυξατο | ωσπερ cum ℵABXΓΔΛΠ unc[8] al pler Bas[eth] ... Ln ωσ cum DLQ al pauc Or[1, 490] et [3, 145] et [4, 124] Cyr[esa577] Antio[1102] | ουτοσ ο τελωνησ (et. Or[ter] Bas Cyr): AKΠ al[10] fere e Cyp[205] Aug Vict[tun] ο τελω. ουτ.

12. αποδεκατευω cum ℵ*B ... ς Ln Ti αποδεκατω cum ℵ[c]ADLQX unc rell al omn[vid] Or[3, 145] Bas[eth] Cyr[esa] (:: quae forma multo frequentior altera quam recepimus) | παντα οσα κτωμαι (et. Bas[eth 278]): Or[3, 145] τα υπαρχοντα μου, Chr[6, 145] μου τα υπαρχοντα, Cyr[es577] παντ. τα υπαρχ. μοι

13. ο δε τελ. cum ℵBGL 69. 124. 157. 245. 346. f[scr] e sah cop syr[cu] et sch aeth Antioch[1102] Cyp[205] Aug[bis] Vict[tun] ... ς Ln Ti και ο τελ. c. ADQXΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] vg go syr[p] et hr arm Bas[eth 278] | εισ τον ουρανον (A ε. τουσ ουρανουσ) post επαραι cum ℵBLQX 33. b c ff[2.] q go sah cop aeth syr[hr] ... ς Ln ante επαραι cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler a f (e *et neque oculos in caelum volebat levare*) vg syr[cu] et utr arm Bas[eth] Cyp[205] Amb[cain9] ... 40. i l Or[4, 372] libere (item alludens[4, 373] et [374]) om plane | το στηθοσ cum ℵBDKLQXΠ al[15] fere it vg arm Or[4, 372] Cyr[es577] et [luc 377] Antioch[1102] Cyp[205] ... ς Ti εισ το στηθ. cum AΓΔΛ unc[7] al plu sah cop syrr Bas[eth277] | αυτου cum ℵADLXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Bas[eth] Antioch[1102] ... BQ Or[4, 372] (εαυτου το στηθ.) εαυτου ... 1. 118. 209. y[scr] Cyr[es] et [luc] om | ο θεοσ (ℵ[c]): ℵ* om

14. λεγω: A al pauc add γαρ, item b c f l *itaque*

ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖ-
14, 11 Mt 23, 12 νος· $^{215.5}$ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 sq Mt 19, 13 sq Mc 10, 13 sq 15 $^{216.2}$ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτη-
ται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. 16 ὁ δὲ Ἰησοῦς
προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με

---

14. *κατεβη* cum ℵABDLPXΓΔΛ unc^{6} al pler e vg aeth Bas^{eth278} Cyr^{luc378} Cyp^{205} ... KQUΠ al mu a b c f ff$^{2.}$ i l q sah cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} Antioch^{1102} Hil^{411} praem *οτι*, hinc Ln [*οτι*] | *εισ τον οικ. αυτου* (BL^{2} *εαυτου*): D sah om | *η γαρ εκεινοσ* (Gb Sz) cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al^{150} fere go (*quam quidem ille*) syr^{p} (accurate reddit *η γαρ εκει.*) Bas^{eth} ^{278cdd} Cyr^{luc378} ... ς (= Gb Sz) *η εκεινοσ* cum minusc vix mu Antioch^{1102} arm (Thphyl ad h. l. *ἢ* [*γὰρ*?] *ἐκεῖνοσ ἀντὶ τοῦ· παρ' ὃ ἐκεῖνοσ*, item Euthym ad h. l. *παρ' ὃ ἐκεῖνοσ ἤγουν οὐκ ἐκεῖνοσ*) ... Ln *παρ εκεινον* cum ℵBL 1. 22^{mg} 94. 209. sah cop Or$^{1, 490}$ ($^{4, 124}$ *μαλλον αυτου εισ τον οικον καταβαινει δεδικαιωμενοσ*) schol^{256}, item D *μαλλον παρ* (d *magis praeter*) *αικεινον τον φαρισαιον* (addunt *Pharisaeum* et. syr^{sch} pers^{p}, item Latt quos vide). Latt sic: a *prae illum Pharisaeum*, vg *ab* (mm *magis ab*) *illo* (tol add *Pharisaeo*), b c e f ff$^{2.}$ i l q mt Cyp^{205} Aug *magis quam ille Pharisaeus* ... 157. Bas^{eth278ed} *ηπερ εκεινοσ*, Doroth$^{12, 403}$ (Gall ^{12}) *υπερ εκεινον* (:: *η γαρ* insolenter dictum est sed a dictione Graeca haud abhorrere videtur; cf exempla *γαρ* similiter adhibiti in Steph. Thes. sub *ἤ*) | *εαυτον* pri: D* *αυτον* | *ο δε* cum ℵBD^{gr}ILPQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler go sah cop syr^{p} arm ... Ln *και ο* (:: ut 14, 11 et Mt 23, 12) cum A al^{6} it (et. d) vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth (Or$^{1, 490}$ *και πασ ο*) Cyp^{201} et ^{205}

15. *και* et. c e f i q (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg syr^{cu} syr^{cdd} et ^{p} arm Or$^{3, 663}$ ... D al^{3wet} a b l go cop syr^{sch} om (aeth *et attulerunt* etc) | *τα*: D 1. 13. 69. 118. 131. 247. cop arm Or$^{3, 663}$ om | *βρεφη*: Or$^{3, 659}$ *οτι μεν, ωσ ο ματθ. φησι, προσηνεχθη παιδια τω ιυ, η ωσ ο μαρκοσ* (corrigendum *λουκασ*) *προσεφερον αυτω και βρεφη*. Rursus paullo post: *το δε βουλημα των προσφεροντων τα παιδια εστι, κατα μεν τον ματθ. ινα τασ χειρασ επιθη* etc, *κατα δε τον μαρκον ινα αψηται αυτων, κατα δε τον ειποντα βρεφη αυτα ειναι λουκαν ινα αυτων απτηται* ... D *παιδια* (quod idem E pro *τα βρε.* scripturus erat, sed non absolvit) | *αυτων* (B* om, suppl^{2}) *απτηται* (P *αψητ.*, 69. 346. al pauc *απτεται*) cum ℵABDL(P)QΓΔΛΠ unc rell al pler it vg etc Or$^{3, 659}$ et ^{664}: IX 235. *απτητ.* (X *αψητ.*) *αυτων* (:: ut Mc) | *ιδοντεσ δε* (ita a d e; it^{plu} vg *quod cum viderent*, c *quos cum viderent*): 47^{ev} y^{scr} al pauc syr^{cu} et ^{sch} *και ιδοντ.* | *οι μαθηται*: MΠ al^{10} fere syr^{cu} et ^{sch} aeth add *αυτου* | *επετιμων* (69. *-μουν*) cum ℵBDGL 1. 13. 69. 118. 209. f^{scr}, item *increpabant* it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{p} ... ς *επετιμησαν* c. AIPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr^{sch} (:: cf ll. pp.) | *αυτοισ*: Δ*Γ *αυτουσ*

16. *προσεκαλεσατο* (DG al^{4} *-λειτο*) *αυτα* (B om) *λεγων* cum ℵBL a (*im-*

καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
17 $^{217.2}$ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃσ ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ Mt 18, 3 Mc 10, 15
ὡσ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰσ αὐτήν.
18 $^{218.2}$ Καὶ ἐπηρώτησέν τισ αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε 18–27 Mt 19, 16–26 Mc 10, 17–24
ἀγαθέ, τί ποιήσασ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 εἶπεν δὲ αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦσ· τί με λέγεισ ἀγαθόν; οὐδεὶσ ἀγαθὸσ εἰ μὴ εἷσ θεόσ.
20 τὰσ ἐντολὰσ οἶδασ· μὴ μοιχεύσῃσ, μὴ φονεύσῃσ, μὴ κλέψῃσ, μὴ Ex 20, 12–1

---

peravit eis dicens) cop syr^{sch} (*vocavit eos et dixit eis*), item DG 1. 118. 131. 209. ... ς Ln Ti προσκαλεσαμενοσ αυτα ειπεν (69* 157. λεγει, 13. 69** 346. ελεγεν) cum AIPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} (add c.* *eis*) etc ... syr^{cu} nil nisi *dixit eis* (:: Mt et Mc ειπεν αυτοισ) | κωλυετε: D κωλυσηται | του θεου: Λ* 157. al pauc a b c (non item e f ff^{2}· i l q vg) syr^{cu} et ^{sch} (non P) των ουρανων :: ut Mt

17. αμην (et. Or^{3,663}): D 11^{pe} add γαρ | οσ αν cum ℵBDLX 69. 346. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum AIPΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or$^{3;663sq}$

18. τισ αυτον: G 1. 13. 69. 346. αυτον τισ, item *eum quidam* it vg go syr^{cu} et ^{utr} arm aeth | αρχων (et. c f vg): a b e ff^{2}· i l q om (:: ut ll. pp.); similiter Mcion^{epiph315} et ^{339} ειπε τισ προσ αυτον) ... syr^{cu} et syr^{cdd} add *Pharisaeorum* | λεγων (syr^{cu} et ^{sch} aeth add *ei*, non item syr^{p} et ^{hr}): D am (al ap Wtst) sax om | τι ποιησασ etc et. Mcion epiph^{315} et ^{339} Hom$^{clem\,18,3}$ (ο διδασκ. ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω, πρωτον εφη·) et ^{18,17} (ερωτησαντοσ τινοσ· τι usq κληρ.) Clem^{304} Or^{2,727} Dial^{832} (προσελθοντοσ αυτω τινοσ· διδασκ. αγαθε, τι ποιησασ, φησι, ζωην etc): 1. 131. 209. τι ποιων etc

19. ειπ. δε αυτω ο (Dial^{832} om αυτ. ο) ις̅: DG ο δε ειπ. αυτω | τι με λεγ. αγαθον: syr^{cu} add *et quare interrogas me de bono*, quae ex Mt adscripta esse apparet | θεοσ cum ℵ*B*(^{3} praem ὁ, sed punctis notatum) ... ς Ln Ti ο θεοσ cum ℵ^{c}AB^{3}D rell omnib (Or^{3,664} ο δε μαρκ. και λουκ. φασι - εισ ο θεοσ). Praeterea arm^{ed} Or^{1,279} et $^{int\,1,89}$ add ο πατηρ. Cf huc Mcion$^{epiph\,315}$ et ^{339} ο δε· μη με λεγε (^{315} λεγετε?) αγαθον· εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ (^{315} om ο θε.). προσεθετο εκεινοσ· ο πατηρ (ita^{339}; ^{315} προσεθηκε το οτι ο πατηρ). Similiter (vide ad Mt) pro θεοσ Marcos ap Ir^{1,20,2} et Hom$^{clem\,18,3}$ ο πατηρ ο (Mcsii om) εν τοισ ουρανοισ, item Dial^{804} λεγοντοσ του χυ̅· ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο πατηρ (contra^{832} εισ ο θε.). Locis iam ap Mt adscriptis accedunt Hipp^{254} ex Mcione και ωσ αυτοσ ομολογει· τι με λεγετε αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ et Epiph^{742} ex Ario (ειτα παλιν φησιν ο μανιωδησ αρειοσ) πωσ ειπεν ο κυριοσ· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ.

20. τασ εντολασ: c praem *Et ait illi Iesus*, item Dial^{832} ο δε εφη (sed non mutato οιδασ, ut certe editum est). Epiph vero de Mcione^{315} et ^{339} testatur: αντι του· τασ εντολ. οιδασ, λεγει· τασ εντολ. οιδα (quam ad lectionem quadrare vdtr illud ο δε εφη in Dialogo). Aliter

Deu 5, 16 sq ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 ὁ
δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος. 22 [219.2] ἀκούσας
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλη-
σον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ

Tert[marc 36] „interrogatus ab illo quodam: Praeceptor optime, quid faciens vitam aeternam possidebo? de praeceptis creatoris an ea sciret, id est faceret, expostulavit.“ „Cumque ille principaliora quaeque affirmasset observasse se ab adolescentia, unum, inquit, tibi deest“ etc. Praeterea cf quae ap Macar Chrysoceph ex Or[luc] allata leguntur (Or[3, 980]): επι τον νομον αναπεμπει ιν εκειθεν συναγη εντολας etc. μαρτυρει γουν τω ειληφοτι απο μεν του δευτερονομ. το· αγαπησεις κυριον etc, απο δε του λευιτικ. το· τον πλησιον σου ως σεαυτον· ορθως απεκριθης, και προστιθησι· τουτο ποιει etc | οιδας: D e add ο δε ειπεν· ποιας. ειπεν δε ο ῑς̄ το (e *ait illi quae· dicit illi*) ... a add *ait quae* (:: cf Mt) ... syr[cu] add *si vis tu in vitam intrare* | μη μοιχευσης hoc loc f Tert[marc36] syr[p] et[hr] etc: a b c ff[2.] i l q vg (et. 130) syr[cu] et[sch] post μη φονευσης pon; e om μη φονευσης | μη μοιχ. μη φον. μη κλεψης μη (Dial[832] μηδε) ψευδομαρτυρησης (B -τυρης, M e[scr] w[scr] Dial ex cod[wetst] -σεις. Similiter e[scr] -χευσεις et -νευσεις, w* -ψεις): D (:: ut LXX) ου μοιχευσεις· ου φονευσεις· ου κλεψεις· ου ψευδομαρτυρησεις, quemadmodum it[pler] vg habent: *non occides* (a *homicidium facies*), *non moechaberis* (f haec transp; d *moechabis*, a *adulterabis*, c ff[2.] *adulterium committes*, b l q *adult. admittes*) *non furtum facies*, *non fals. testim. dices.* Unus e (vide ante): *ne adulterium admiseris*, *ne furtum feceris*, *ne fals. testim. dixeris.* | τιμα: Dial[832] ex cod[we] τιμαζον | μητερ. σου cum ℵEFGHSUVΓΔΛ al longe plu a b c cop syr[cu] et[sch] et[hr] (add[mg*] *et proximum tuum sicut te ipsum*) aeth Dial[832] Or[3, 8] (και ο σωτηρ δε φησι· γεγραπται εν τω νομω· τιμα τ. πατ. σου και την μητ. σου και τα εξης) ... Gb[oo] σου, Ln om σου cum ABDIKLMPXΠ al[25] fere e f ff[2.] i l q vg go syr[p] arm :: at σου nec in Mt nec Mc est, ad quos vide paucitatem testium qui addunt. Praeterea fluct et. LXX: B add, A om

21. ειπεν: G l (*et ait illi*) syr[cu] et[sch] et[hr] add αυτω | ταυτ. (69. om) παντα: AIKΠ al[5] e syr[p] παντ. ταυτ. (:: cf ll. pp.) | εφυλαξα c. ℵABL 1. 209. Dial[832] ... ς εφυλαξαμην c. DIPXΓΔΛΠ unc[9] al pler (:: cf ad utrumq ll. pp.) | εκ νεοτητ. absq μου cum BD l syr[cu] Dial[832] Mcion tert[4, 36] (vide ad v. 20) ... ς Ln add μου (:: ut Mc lectione non fluct, cf et. ad Mt) cum ℵAILPXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg syr[utr] et[hr] rell (aeth insuper add *usque nunc*)

22. ακουσας δε absq additam c. ℵBDL 1. 33. 69. 131. 209. 382. 32[ev] 1 1[pe] cop syr[cu] et[sch] et[hr] ... ς add ταυτα cum AIPXΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[p] arm aeth ... it[pler] vg *quo* (b *quod*) *audito*, a *quod cum audisset*, e *cum audisset autem illum* (**illam*), item 157. ακ. δε αυτου | ετι cum ℵ[a?] et[c] ABDILPRXΓΔΛΠ unc[6] al longe plu it vg etc ... ℵ*FHV al mu οτι (nec Tert[marc4, 36] exprim ετι, vide ad v. 20) | διαδος cum BPXΓΛΠ

δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 [220.2] ὁ δὲ ἀκούσασ ταῦτα περίλυποσ
ἐγενήθη· ἦν γὰρ πλούσιοσ σφόδρα. 24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ
εἶπεν· πῶσ δυσκόλωσ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντεσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ εἰσπορεύονται· 25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρή-
ματοσ βελόνησ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσελθεῖν. 26 εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντεσ· καὶ τίσ δύναται σωθῆναι;

unc[8] al plu (et. cop go syr[p] et[hr] *distribue*) Bas[eth 265] et[267] ... Gb′ Ln δοσ (:: ut et Mt et Mc) cum ℵADILMRΔ al[45] fere Dial[832], item *da* it vg syr[cu] et[sch] arm aeth | πτωχοισ: D al pauc praem τοισ (:: ut ll. pp.) | εν (c. ℵALR al mu Bas; Ln Ti add τοισ c. BD) ουρανοισ cum ℵ ABDLR al mu a e cop ... ς εν ουρανω c. ΙΡΧΓΔΛΠ unc[9] al pler it[pl] vg go arm Dial[832] Bas[eth265] (:: cf ad utrumq ll. pp.)

23. ταυτα: ℵΓ add παντα | εγενηθη cum ℵBL (:: cf ad Mt 28, 4) ... ς Ln εγενετο cum ADIPRXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] Cyr[luc380]

24. αυτον ο (B om) ῑς̄ ειπεν c. ℵBL 1. 131. 157. 209. cop syr[hr] ... ς Ln αυτ. ο ῑς̄ (al pauc om vel ante αυτ. pon) περιλυπον γενομενον ειπεν cum AIPRXΓΔΛΠ unc[9] al pler it[mu] vg syr[cu] et[utr] rell; item D b c e i αυτ. περιλυπον γενομενον ειπ. (e add *illi*) ο ῑς̄ | εισπορευονται idque post τ. θε. cum BL, item eodem loco ℵDR 124. 157. a b c e ff[2.] g[1. 2.] i q vg εισελευσονται (it[pler] vg *intrabunt*, e *introibunt*) ... ς Ln εισελευσονται idque ante εισ την βα. τ. θεου (KMΠ al mu των ουρανων :: ut Mt) cum AIPXΓΔΛΠ unc[9] al pler f l syr[cu] et[utr] go arm aeth (:: cf Mt et Mc) ... cop syr[hr] *difficile est - ut intrent in* etc

25. Γ al[4scr] ευκοποτερον | γαρ (i *autem*): Π* 69. 131. al pauc syr[sch] arm aeth om | καμηλον (sic in Lc et. syr[p], aliter ll. pp.; a b d e i for *camellum*): s 59. 124. 130[gr] 433. c[scr] y[scr] καμιλον, 239. καμιλλον. Cyr[luc 380] καμηλον οὐ το ζωον, αλλα το εν τοισ πλοιοισ παχυ σχοινιον. Similiter scholia, quae vide ad Mt. Thphyl ad h. l. αδυνατον γαρ παντωσ καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ χωρησαι, ειτε το ζωον αυτο νοησεισ καμηλον, ειτε σχοινον τινα ναυτικην παχειαν. Amb vero[luc 1489]: „camelus ergo in typo populus gentilis accipitur, quem leo ille quaerens quem devoret onustum thesauro propheticis agitat speciebus in desertum.“ | τρηματοσ cum ℵBD 49. ... LR 157. 242. 31[ev] 32[ev] 150[ev] τρυπηματοσ (:: ut in Mt edidimus) ... ς τρυμαλιασ (:: ut in Mc edidimus) cum APXΓΔΛΠ unc[9] al pler. Latt ubique *foramen* (e *cavernam*) *acus* | βελονησ (Gb″) cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 157. 209. 251. 346. (cf et. Clem[440] πιστεον ουν πολλω μαλλον τη γραφη λεγουση θαττον καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ διελευσεσθαι η πλουσιον φιλοσοφειν) ... ς ραφιδοσ (:: ut Mt et Mc) cum APRXΓΔΛΠ unc[9] al pler | εισελθειν pri cum ℵBLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu e cop syr[sch] et p mg et[hr] ... ADMP al plus[20] it[pler] vg go syr[cu] et p txt arm aeth διελθειν (:: ut in Mc edidimus; cf et. ad Mt) | εισελθ. sec (h. l. et. q syr[p]): D b c f g[1. 2.] vg cop syr[cu] et[hr] aeth ante εισ τ. βα. pon ... a e ff[2.] i syr[sch] non exprim; l totum versum 25. om

26. ειπαν cum ℵR ... ς Ln Ti ειπον cum ABDLX unc rell al omn[vid] | οι

27 ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποισ δυνατὰ παρὰ τῷ
28–30 Mt 19, 27–29 Mc 10, 28–30 θεῷ ἐστίν. 28 Εἶπεν δὲ Πέτροσ· ἰδοὺ ἡμεῖσ ἀφέντεσ τὰ ἴδια ἠκο-
λουθήσαμέν σοι. 29 $^{221.2}$ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐδείσ ἐστιν ὃσ ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺσ ἢ γονεῖσ ἢ
τέκνα εἵνεκεν τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ, 30 ὃσ οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ

ακουσαντεσ (d g^{1} *qui audierunt*): D^{gr}L 118. 131. 209. 254. οι ακουον-τεσ, item it^{pler} vg *qui audiebant*, l *audientes*

27. ο δε: Λ 124. 251. i^{scr} y^{scr} al pauc syr^{sch} add ι̅ς̅, item *et* (b mt om) *ait illis Iesus* b c f ff^{2} i l mt aeth | αδυνατ. παρ. ανθρωποισ (et. Ir^{int127} et ^{254} et ^{299} Tert^{res} ^{carn57}. Spectat huc et. Iust$^{ap\ 1,19}$ quod ad Mt adscripsimus.): 69. syr^{cu} et ^{sch} (non item ^{hr} et ^{P}) Thphil ^{2,13} παρ. ανθρ. αδυν. | τω cum ℵABLRXΓΔΛΠ al pler cop ... Ln om cum DP 157. f^{scr} Iust Thphil (:: cf ll. pp.) | εστιν hoc loco cum ℵBDL 1. 28. 118. 131. 157. 209. al pauc a e Hier$^{pelag\ 2}$ (syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}) ... ς post δυνατα pon cum APRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f ff^{2} i l q vg (sed it vg etiam ante hab *quae inpossibilia sunt ap. homines*) go cop syr^{p} Ir ^{int127} et ^{299} (sed ^{254} et Tert om utrumq *sunt*)

28. πετρ. cum AΡΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu (^{21} ap. solum Scriv) ... ς Ln ο πετρ. cum ℵBDLRUX al mu (:: at ita et Mt et Mc lectione tantum non fluct; ap Lc utrumque usu venit) | αφεντεσ (D 1. 118. 131. 209. post τα ιδια pon) τα (1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. a c e l q praem παντα) ιδια cum ℵ^{c}BDL 157. 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. cop syr$^{p\ mg}$ arm it^{pl} (i ff^{2} *relictis rebus nostris* [^{alt} om], a l arm *relictis omnibus nostris*, c q *relictis omnib. rebus nostris*; b *relictis retibus nostris*; e *remisimus omnia nostra et* similiterque syr^{cu}) ... ς αφηκαμεν παντα και (:: ut Mt et Mc) cum ℵ*APRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg (f vg Amb^{luc} Aug *dimisimus omnia et*) go syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth | ηκολουθησαμεν (R -καμεν, ut Mc) σοι: ℵ^{c}X c e^{scr} l add (:: ex Mt) τι αρα εσται ημιν

29. ο δε: syr^{cu} et ^{sch} aeth (*et dixit domin. Ies. discipulis suis*) add *Iesus* | αμην λε. υμιν sine οτι cum ℵ*DΔ 131. a b c e ff^{2} (g$^{1.\ 2.\ vid}$) i l q vg Cyp^{310} ... ς Ln Ti add οτι cum ℵ^{c}ABLΓRXΓΛΠ unc^{8} al pler f Hier^{iovin} (:: Mc om, sed similiter A add; contra in Mt οτι non fluct) | οικιαν: DH 69. 49^{ev} al pauc syr^{sch} arm^{ed} pers^{p} οικιασ (:: ut Mt) | η γυναικ. η αδελφ. η γον. hoc ordine cum ℵBL cop ... ς Ln η γον. η αδελφ. (DX Δ etc vide post) η γυναικ. cum ADPR unc rell al omn^{vid} it vg syrr rell (:: η γυναικα in Mt et Mc deest, at testes plurimi intruserunt ante η τεκνα). Praeterea post η αδελφουσ DXΔ al^{7} Cyp^{91} (non item $^{185.\ 273.\ 310}$) add η αδελφασ :: ut Mt et Mc | η τεκνα: D add εν τω καιρω τουτω (:: ex v. sq) | εινεκεν cum ℵB (:: ita nemo in Mt aut Mc)... ς Ln Ti ενεκεν cum ADLPR unc rell al omn (exceptis U al pauc qui ενεκα habent)

30. οσ ουχι μη cum ℵBL 1. 124. 209. ... ς Ln οσ ου μη cum APRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... D arm εαν μη (:: ex Mc), item b c e i l *nisi ut recipiat* (*-ias* e, *-atis* i); contra a ff^{2} q *qui non recipiat* (*-iet* a), f vg Cyp al

πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζωὴν αἰώνιον.
31 222.2 Παραλαβὼν δὲ τοὺσ δώδεκα εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ἰδοὺ 31—34 Mt 20, 17—19 Mc 10, 32—34
ἀναβαίνομεν εἰσ Ἱερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμ-
μένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθή-
σεται γὰρ τοῖσ ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ
ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντεσ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ

---

et non recipiat (tol *-iet*) | απολαβη cum ℵALPRXΓΔΛΠ unc[7] al pler ... BDM al[10] arm λαβη (:: ut Mc; cf et. Mt) | πολλαπλασιονα (ita f vg; g[1.2.vid]): D a b c e ff[2.] i l q syr[p mg] (in cod[barsa]) Cyp[91.185.273.310] al (vide Sab.) επταπλασιονα. Contra disputat Hier; postquam enim iovini[2,19] retulit Ioviniani verba „quomodo apostolis pro derelictis filiis et uxoribus in alio evglio *centies*, in alio *septies* dominus repromittit" habet[2,26] „- ne exultet in mendacio - sciat in Mt et Mc apostolis qui universa sua dimiserant centuplum repromissum, in evglio autem Lucae multo plura, id est πολυ πλειονα, et penitus in nullo evglio pro *centum* scriptum esse *septem*, seque aut falsarii aut imperitiae reum teneri." | εν τω καιρ. τουτω: X praem νυν (:: ex Mc) | τω (s om) ερχομ. ζω. αιωνιον (e *vitam consequetur aeternam*, item syr cu): a b c ff[2.] g[2.] i l add *possidebit* (non item f g[1.vid] q vg)

31—34. Epiph[marc 315] et[340]: παρεκοψε το· παραλαβων τουσ δωδεκα ελεγεν· ιδου αναβαινομεν εισ ιεροσολυμα, και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα εν τοισ προφηταισ περι του υιου του ανθρωπου· παραδοθησεται γαρ και ([315] om γαρ και) αποκτανθησεται και τη τριτη ημερα εγερθησεται ([315] αναστησεται). ολα ταυτα παρεκοψε.

31. δε: c f ff[2.] i l q vg add *Iesus* (non item a b e) | δωδεκα (D ιβ', Or[3,708] δεκαδυο): E* a b f ff[2.] i (non item c e l q vg) add μαθητασ | πρ. (Δ* om) αυτουσ et. a b e q Or[3,708]: D c f ff[2.] i l vg αυτοισ | αναβαινομεν: Γ 69. al pauc -νωμεν | ιερουσαλημ cum ℵBDLR y[scr] e go cop Or[2,496] ... ς Ln ιεροσολυμα (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum APXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg etc | τελεσθησεται: 60. y[scr] z[scr] al[10] fere Or[2,496] τελειωθησεται | τω υιω: D 13. 69. 124. 346. al[6] Epiph[marc 315] et[340] (vide ante) περι του υιου (Schu „bene"), item Δ omisso περι, item *de filio* it vg cop syrr arm

32. παραδοθ. γαρ: D e οτι παραδοθ. | εμπαιχθησεται (K -χθησονται): ADEP (non item ℵBLR rell) ενπ. | και υβρισθησεται (syr[sch] post κ. μαστιγ. v. 33. transp, hunc in modum: *et flagellabunt eum et ignominia afficient eum*) cum ℵAPRXΓΔΛΠ unc[8] al pler cop go syr[cu] et [p] c.* aeth: 130[gr] et [lat] f vg arm[usc] *et flagellabitur*, item c sed post κ. εμπτυσθ. pon ... DL al[11] a b e ff[2.] i q syr[p txt] arm[zoh] om (:: ut nec Mt nec Mc habet); l totum versum sic habet: *tradetur*, pergens *et flagellatum occident illum* | και εμπτυσθησ. (D ενπτ., syr[cu] et [sch] add *in faciem eius*): PR al[7] arm[zoh] om (:: om et. Mt, non item Mc)

33. αποκτενουσιν (et. d): D[gr] αποκτεινουσιν, item i[alt] *occidunt*

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 $^{223.\ 10}$ καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τού-
των συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.
35–43 Mt 20, 29–34 Mc 10, 46–52 35 $^{224.2}$ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰσ Ἱερειχὼ τυφλόσ
τισ ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν. 36 ἀκούσασ δὲ ὄχλου δια-
πορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. 37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι
Ἰησοῦσ ὁ Ναζωραῖοσ παρέρχεται. 38 καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ
υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 39 καὶ οἱ προάγοντεσ ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα

---

33. τη ημερ. τη τριτ. (a am ing tol, item e sed ex *die tertia resurget* mire corruptum habet *deterioresurguent*): XΔ 1. 13. 69. 124. 131. 209. al plus^{40} b c f (ff^{2} g$^{1.2}$ ex sil) i q' (l *post tres dies*) vg arm Epiph^{marc} (vide ante) τη τριτη ημερα (:: ut Mt) | αναστησεται: L al^{10} fere Epiph marc^{340} (non item^{315}) εγερθησεται (:: ut in Mt edidimus)

34. και αυτοι: DU al pauc e syr^{sch} et aeth αυτοι δε | ουδεν τουτων: D τουτ. ουδ. | και ην: 1. 142^{mg} 209. a b c e f i q (non item ff^{2} vg) syr^{cu} et ^{sch} et P mg ms αλλ ην ... l post *intellexerunt* (συνηκαν) pergit *quod dicebatur* omissis rell: και ην usq εγινωσκ. | τουτο: D 1. 25. 131. 209. a b c e ff^{2} i q (non item f vg) cop^{dz} syr^{cu} arm om | κεκρυμμενον: GΓ al pauc κεκαλυμμενον | απ: Λ επ | λεγομενα: syr^{cu} et sch add *cum illis*

35. εισ: 13. 124. 346. τη (69. εν τη). Item Epiph^{marc315} et ^{340}: εγεν. δε εν τω εγγ. αυτον (^{315} om) τη ιεριχω, τυφλοσ εβοα· ιυ υιε δα. ελεησον με. και οτε ιαθη φησιν· η πιστ. σου σεσ. σε. | ιερειχω cum BDPQ (Lc 19, 1 Mc 10, 46 Heb 11, 30 et. ℵ; Mc 20, 29 BCLZ, alibi et. Δ) ... ς Ln ιεριχω cum ℵALRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | επαιτων cum ℵBDL Or^{3,} ^{735} Dial^{858} (D e Dial επαιτ. ante εκαθητ. pon) ... ς προσαιτων (:: cf ad Mc) cum APQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Dial vero^{858} sic: επειδη παρεισιν οι περι μεγεθιον, οι του δογματοσ μαρκιωνοσ, εκ του αυτων ευαγγελιου αναγινωσκω· εγενετο δε εν τω εγγιζ. usq και παραχρ. ανεβλεψεν (v. 43).

36. διαπορευομενου (et. Or$^{3,\ 735}$ Dial ^{858}): DX παραπορευομενου. It^{pler} d vg *turbam praetereuntem*, e *turbas transeuntes* | τι ειη (Γ ει, L εη) τουτ. cum ℵABPΓΔΛ unc^{6} al longe plu; item it^{pler} vg *quid hoc* (l *illud*) *esset*, e *quid esset illud* ... Ln τι [αν] ει. τουτ. cum DKLMQRXΠ al plus^{25} Or$^{3,\ 735d}$ et ^{e} Dial^{858}, item a *quidnam hoc esset*, d *quidnam esset hoc*

37. απηγγειλαν (Dial^{858} απηγγελη) δε αυτω (et. ℵ^{c}): ℵ* οι δε απηγγ., f *et dixer. ei* | ο (Δ om) ναζωραιοσ (M c cop^{wi} ναζαραιοσ) et. b d f ff^{2} q cop^{schw} ... D^{gr} 1. 131. 209. a vg Or^{3,736} ο ναζαρηνοσ, item e i l *nazorenus* ... Dial^{858} om

38. και: D e f go o δε (d f *at ille*, e *ille autem*) | εβοησεν (Epiph^{marc} εβοα, vide ad v. 35): P εκραξεν | ιυ (et. Mcion ap Epiph^{bis}, vide ante, et Tert$^{marc4,\ 36}$ et ^{37} Dial^{858}): AEKΠ al plus^{10} Or$^{3,\ 736}$ om | δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Item v. sq

σιγήσῃ· αὐτὸσ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με.
40 σταθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸσ αὐτόν.
ἐγγίσαντοσ δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· 41 τί σοι θέλεισ ποιήσω;
ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 καὶ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ· ἀνά-
βλεψον· ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε. 43 καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν,
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶσ ὁ λαὸσ ἰδὼν
ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

---

39. Omittunt versum 33 (e spatio) 57. 130. 157. 235. 258. 433. s^{scr} b Dial^{858} (:: propter *ομοιοτελ.*) | *και οι*: D e Tert$^{marc4, 36}$ *οι δε* | *προαγοντεσ* (et. Tert$^{marc4, 36}$ Or$^{3, 736}$; syr^{cu} et ^{sch} add *Iesum*): AKΠ 42. p w^{scr} a *παραγοντ.* (*qui praeteribant*), 32^{ev} *παραπορευομενοι* | *επετιμων*: AΓ 69. 382. *-μουν* | *σιγηση* (Schu „recte ap Lc qui unus ex evglstis hoc verbo utitur") cum BDLPX 245. 254. 382. i^{scr} Or$^{3, 736semel}$ ... ς *σιωπηση* (:: ut Mt et Mc) cum ℵAQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or$^{2, 736semel}$ | *αυτοσ δε* (it^{pler} vg *ipse vero*): ℵ a d e *ο δε* (a d *ad ille*, e *ille autem*) | *πολλω*: D c syr^{cu} et ^{sch} (non item P et ^{hr}) om | *εκραζεν* (al pauc am Or$^{3, 736libere}$ *-αξεν*): EGHM al^{15} aeth add *λεγων* (aeth *et dixit*) | *υιε* (D al^{4wetst} *υιοσ*, d *filius*) et. Or$^{3, 736}$: ℵU 1. 69. 124. 127. 131. 209. al^{6} praem *ι̅υ̅*

40. *ο ι̅ς̅* cum ℵLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere Or$^{3, 736}$, item Ti *ι̅ς̅* cum BD ... A 63. Dial^{858} om | *προσ αυτον* (b c f q vg go cop syr^{utr} et ^{hr} rell Or$^{3, 736}$): D 1. 63. 131. 209. al pauc a e ff^{2} i l syr^{cu} Dial^{858} om | *επηρωτ. αυτον*: QX 13. 69. 49^{ev} y^{scr} 10^{pe} al^{3wetst} add *ο ι̅ς̅*

41. *τι* cum ℵBDLX 57. e cop Dial^{858} ... ς Ln praem *λεγων* cum AQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (syr^{cu} et ^{sch} add *ei*, non item P et ^{hr}) arm (aeth *dixit ei* pro *επηρωτ. αυτ.*), item Or$^{3, 736}$ *ειπων* | *ειπεν*: R syr^{cu} et P ^{mg} aeth add *αυτω* | *κυριε*: b i l q s (non item c e f vg) Or post *ινα αναβλ.* pon ... 6^{pe} a om | *ινα αναβλ.*: syr^{cu} arm *ut aperiantur oculi mei et videam*

42. *ο ι̅ς̅* (1. 13. 209. *ο κυριοσ*, 76. 125. 218. syr^{cu} om) *ειπεν αυτω* (ita f q vg): D a b c ff^{2} i l s Or$^{3, 736}$ *αποκριθεισ ειπεν αυτω* (sed it^{7} Or add *ι̅ς̅*, item e *et respondens* [praetermissis *dixit illi*] *ihesus*, item Dial ^{858} *αποκριθ. ειπεν ο ι̅ς̅*)

43. Dial^{858} exscriptis a versu 35 usq 43 post verba *και παραχρ. ανεβλεψ.* non add *και ηκολ. αυτ.* usq *εδωκ. αιν. τω θεω* | *και ηκολουθ. αυτω* (ℵ* *αυτον*): syr^{hr} om | *δοξαζ. τ. θεον*: Or$^{3, 736}$ de Lc sic: *ου μονον ηκολουθει αυτω, αλλα πλειον τι ειχε παρα τουσ λοιπουσ· ηκολουθ. γαρ φησιν αυτω δοξαζ. τ. θεον* | *λαοσ* (Or$^{3, 735}$): QΛ 13. 69. 124. 346. al^{20} Or$^{3, 736}$ *οχλοσ*. Ex Latt a d e s Tert$^{marc4, 37}$ *populus*, b c f ff^{2} i l q vg *plebs* | *ιδων*: KΠ al^{6} schol^{237} et ^{aliorum} om | *αινον* (et. Or$^{3, 736bis}$, it vg *laudem*): D *δοξαν* (d *gloriam*)

XIX.

1 [225.10] *Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱερειχώ.* 2 *καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενοσ Ζακχαῖοσ, καὶ αὐτὸσ ἦν ἀρχιτελώνησ,
καὶ ἦν πλούσιοσ·* 3 *καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίσ ἐστιν, καὶ οὐκ
ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸσ ἦν.* 4 *καὶ προδρα-
μὼν εἰσ τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι
ἐκείνησ ἤμελλεν διέρχεσθαι.* 5 *καὶ ὡσ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-*

XIX, 1. *διηρχετο* (Δ *διερχετο*): ΜΛ al plus^{10} syr^{sch} (syr^{hr} *transiit Iesus ingrediens Hiericho*) aeth praem ο $\overline{ισ}$, item Γ 124. 262. al mu add ο $\overline{ισ}$ | *την*: Μ 248. 7^{pe} *εισ την*, g^{scr} *εισ* | *ιερειχω* cum ℵBDQΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ALRΓΛΠ unc^{8} rell omn^{vid}

2. *και ιδου* (et. syr^{p} et^{hr}): syr^{cu} et ^{sch} om | *καλουμενοσ* (et. e go cop syr^{p} et^{hr} arm): DG al^{7} it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} (uterque *vir quidam*) aeth om (Schu „sic ubique locorum apud Lc") | *και αυτοσ*: 69. f^{scr} a b c ff$^{2.}$ l q s vg cop *και ουτοσ*, item D e f i go^{vid} (certe om *και*) nil nisi *ουτοσ*, syr^{cu} et ^{sch} *και* (aeth non exprim *και αυτ. ην*) | *και ην* cum ℵL 245. (l s *et* sine *ην*, item syr^{sch} *dives erat et princeps public.*) cop syr ^{cu} et^{hr} go ... ς Ti *και ουτοσ ην* cum AQRΓΔΛ unc^{7} al pler f (*et iste erat*) syr$^{p\ mg}$, item 108. 157. syr$^{p\ txt}$ *ουτοσ ην* ... BKΠ 1. 13. 42. 69. 131. al^{3scr} b i q vg arm^{ed} *και ουτοσ*, item U a c ff$^{2.}$ mt arm^{cdd} *και αυτοσ ην* (c ff$^{2.}$ mt *et ipse div. erat*): hinc Ln *και αυτοσ* [*ην*] ... D e om

3. *ηδυνατο* (Δ *ουκ δυνατο*, uti Mt 22, 46) cum ℵAB^{3}LQRΓΔΛ unc rell etc ... B*KΠ al aliq *εδυνατο* | *τισ εστιν* et *απο τ. οχλου*: syr^{cu} om (non item ^{sch} et^{p} et^{hr}); rursus ad *μικροσ ην* syr^{cu} et^{sch} add *Zacchaeus*

4. *προδραμων* cum ℵABKMQRSUΔΛ (R ex nupera recognitione) al plu (it^{pl} vg *praecurrens*, e *praecessit*, a *procurrens*) ... EFGHLVΓΠ al^{25} *προσδραμων*, 11. 69. al plus^{25} *δραμων*, q *currens*, D *προλαβων* (d *antecedens*) | *εισ το* (157. *τα*) *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) cum ℵBL f^{scr} (157.) e (*praecessit autem in priore*; accedere vdtr d *antecedens ab ante*) ... ς Ln Ti *εμπροσθεν* cum AD^{gr}QRΓΔΛΠ unc rell al pler ... it^{pler} vg non exprim | *συκομορεαν* (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLΔ al mu cop, item E^{2}FHMSVΓΛ (R -*κομορ*- abscissis rell) al plu -*μοραιαν* ... Ln et Ti (ex errore de B) *συκομωρεαν* cum DQ 1. 131. al^{15} fere, item (ut ς et ς^{e} 1633 sqq) *συκομωραιαν* E*GKUΠ al permu Cyr^{luc386}, item A *συκωμοραιαν* | *ινα ιδη* (et. ℵ^{c}; RΔ 69. al *ειδη*): ℵ* *του ιδειν* | *εκεινησ* cum ℵABLQRΓΔΠ unc^{9} al plu, item D *εκεινη* (b c ff$^{2.}$ i q *illa parte*; contra a *per illa parte*, l s *per illam partem*; e *illic*, d f vg *inde*) ... ς (= Gb Sz) *δι εκεινησ* cum A 1. 69. tisch** al mu (item a l s arm) | *ημελλεν*: KSUΛΠ 1. tisch al^{30} fere *εμελλ.* | *διερχεσθαι* (syr^{cu} add *Iesus*): Λ *εισερχ.*, 1. 131. al *παρερχ.*

5. *και ωσ ηλθ. επι τ. τοπον* et. f vg syr^{sch} et^{p} et^{hr} go etc: D 157. a b

βλέψασ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσασ κατά-
βηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 *καὶ σπεύσασ*
κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 *καὶ ἰδόντεσ πάντεσ διε-*
γόγγυζον, λέγοντεσ ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.
8 *σταθεὶσ δὲ Ζακχαῖοσ εἶπεν πρὸσ τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά*
μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖσ πτωχοῖσ δίδωμι, καὶ εἴ τινόσ τι
ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 *εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν ὁ*
Ἰησοῦσ ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ

---

c e ff$^{2\cdot}$ i l q s *και εγενετο εν τω διερχεσθαι αυτον* (sed 157. *τον ι̅ν̅*, item it^{9} *Iesus* omisso *ο ι̅ς̅* post *αναβλεψ.*) ... syr^{cu} *et cum transiret Iesus* | *αναβλεψασ ο* (B om) *ι̅ς̅* omissis rell c. ℵBL 1. 131. 209. cop arm ... syr^{cu} *vidit eum et*, syr^{sch} *Iesus vid. eum et*, aeth *vid. eum Iesus et*, D *ειδεν και* ... ς Ln Ti *αναβλ. ο ι̅ς̅ ειδεν* (KQVΔΠ* al *ιδ.*) *αυτον και* cum AQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg go syr^{p} et^{hr}, item q *respiciens vidit illum et*, s *respiciens susum vidit eum et*, e *respexit et vidit illum et*, c ff$^{2\cdot}$ i l *vidit illum* (i om) *sursum* (l* *susum*) *aspiciens et* ... a *vidit illum et respiciens*, 157. *ειδεν αυτον· αναβλεψ. δε ο ι̅ς̅*, b *vidit illum respicientem et* | *προσ αυτον*: D 127. 36^{ev} a e *αυτω* (syr^{cu} non exprim) | *σπευσασ* (Valentt ap Ir^{38} *σπευσασ καταβηθι, οτι σημ. εν τω οικ. σου δει με μειναι*): D^{gr} e q cop *σπευσον* (sed e pergit *descendere*) | *σημερ. γαρ* (H* al^{5} om *γαρ*): D it vg Valentt ap Ir^{38} *οτι σημ.*

7. *ιδοντεσ*: KMΠ al plus^{10} arm^{cdd} add *αυτον* | *παντεσ* cum ℵABDLQRΓΔΛ unc^{7} (et. s) al^{100} fere ... ς *απαντεσ* cum KMΠ 1. al mu ... 13. 69. 346. *οι φαρισαιοι* | *λεγοντεσ* et. b c f q vg go cop syr^{utr} et^{hr} etc: D a e ff$^{2\cdot}$ i l s syr^{cu} om | *ανδρι* (*virum* a s): L *ανθρωπω*, item *hominem* b c d e f i l q vg ... ℵ it vg ante *αμαρτ.* pon

8. *ζακχαιοσ* cum ABLQRΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... ℵD 1. 131. 248. 7^{pe} al^{3scr} *ο ζακχ.* | *κυριον*: GKMΠ 13. 69. 124. 346. al^{30} fere e vg^{six} (Luc^{brug} „*non substituas* Iesum *pro* dominum") syr^{sch} et p mg (syr^{hr} *domin. Ies.*) *ιησουν* | *τα ημισεια* (ℵB*Q 382. *-σια*) cum ℵBLQ 382; item Λ *ημισηα* ... ARΔ 69. al *τα ημισυ*, D* *τα ημυσοι* ... ς *τα ημιση* cum ΓΠ unc^{9} al plu Clem^{579} Bas^{regg509} (8^{pe} *-σεα* atque ita Ln ex errore de B), D^{2} *τα ημυση* | *μου των υπαρχοντ.* c. ℵBLQ 1. 209. al pauc cop (*mearum rerum*) ... ς Ln *των υπαρχ. μου* (D* al plus^{30} Bas^{cdd2} *μοι*) cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler Clem^{579} Bas^{regg} item it vg (et. Ir^{int242} *ex bonis meis* Cyp ^{303} etc) | *τοισ* (B 248. g^{scr} om) *πτωχοισ* ante *διδωμι* cum ℵBDLQ 1. 33. 209. Antioch^{1044} ... ς Ln *διδωμ. τ. πτωχ.* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go cop syrr arm aeth Bas^{regg} (Clem^{579} *διδωμ. ελεημοσυνην*) Ir^{int242} Cyp | *και ει τινοσ* (cop *et huic cui*): R om *ει*

9. *προσ αυτον* (d e Cyp^{304} haec om; R *πρ. αυτουσ*) *ο* (B om) *ι̅ς̅*, ita f (*ad eum Iesus*): D^{gr} q vg *ο ι̅ς̅ πρ. αυτον*, item a b c ff$^{2\cdot}$ i l q s syr^{p} ^{mg} *Iesus* (syr$^{p\ mg}$ *dominus*) *ad illos* | *τω οικω* (et. Antioch^{1044}): AD cop^{dz} praem *εν*

[Mt 18, 11] 1 Tim 1, 15 αὐτὸσ υἱὸσ Ἀβραάμ· 10 [226.5] ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου
ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλόσ.
11 [227.10] Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶσ εἶπεν παρα-
βολήν, διὰ τὸ ἐγγὺσ εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺσ ὅτι
12 ss Mt 25, 14–30 Mc 13, 34 παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 [228.2]
εἶπεν οὖν· ἄνθρωπόσ τισ εὐγενὴσ ἐπορεύθη εἰσ χώραν μακράν, λα-
βεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13 [229.5] καλέσασ δὲ δέκα
δούλουσ ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖσ δέκα μνᾶσ, καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν
αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντεσ· οὐ θέλο-

---

9. *αβρααμ* (L *αβραμ*) absq *εστιν* cum ℵ*LR ... ς Ln Ti add *εστιν* c. ℵ^{c} ABDQ unc rell al omn^{vid} it vg etc

10. Laudant vel respiciunt hunc versum Clem^{579} (*εφ ου* i. e. *ζακχαιου, και ο σωτηρ ειπεν· ο υιοσ του ανθρωπ. ελθων σημερον το απολωλοσ ευρεν*) Or^{2,815} et^{3,314} et^{4,303} Const^{2,20,9} (*ηλθε γαρ - σωσ. κ. ζητ. το πεπλανημενον*) etc (Ath^{1,48} *και αυτοσ φησιν· ηλθον σωσαι κ. ευρειν το απολωλοσ*, et^{1,47} *φησι και αυτοσ εν τοισ ευαγγελιοισ· ηλθον το απολομενον ευρειν και σωσαι.* Bas^{esa569}). Totam narrationem etiam Hom$^{cl\,3,63}$ respicit; Valentt ap Ir iam ad v. 5 vidimus.

11. *εγγυσ ειναι* (157. add *εισ*) *ιερουσ. αυτον* hoc ordine cum ℵBL 157., item Q *εγγ. ειναι αυτον ιερουσ.* (atque sic Ln) ... ς *εγγ. αυτ. ειν.* (M 106. al mu add *εισ*) *ιερουσ.* c. ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler; 1. 131. 209. *αυτ. εγγ. ειν. ιερ.*; D *ειν. αυτ. εγγ. ιερουσ.* (it^{pler} vg *eo quod esset prope Hier.*, s *quoniam esset* etc, c *quod esset* etc) | *δοκειν αυτουσ* (et. ℵ^{c}), it^{pl} vg *et quia existimarent*, s *et quia putarent*, e *et putarent illi*, a *et quod putabant*: ℵ* *δοκει αυτοισ* ... D om *αυτουσ* (item d *et putare quia*) | *παραχρ. μελλει*: D *μελλ. παραχρ.* (d *incipiet confestim – revelari*), e *incipit* (pergit *regn. dei adparere* omisso *παραχρ.*); minus accurate it^{pler} vg *quod confestim regn. dei manifestaretur*, s *confestim regn. dei declarari* | *αναφαινεσθαι*: Γ *αναφερεσθ.*

12. *ειπεν ουν*: Γ 235. i^{scr} om | *ουν*: DL 247. go *δε* ... 252* e cop^{dz} syr^{cu} arm om (syr^{sch} aeth *et dixit*) | *επορευθη* et. Or^{3,632} Eus$^{luc\,197}$ et ^{theoph156}: DH 157. *επορευετο* (d *abiit*) | *εαυτω* et. Or^{3,631} et ^{632} et^{4,272} Eus^{luc} et ^{theoph} Cyr^{luc388}: D a b e g$^{1.}$ i l q s cop syr^{cu} Lcif^{205} om (contra *accipere sibi* c f ff$^{2.vid}$ vg syr^{utr} aeth)

13. *καλεσ. δε* et. a f s vg syr^{p} etc (e *et vocitis autem*): ΔΛ 124. al b c e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} et ^{sch} aeth *και καλεσασ* ... L 69. al pauc nil nisi *καλεσασ* | *εαυτου*: DΓ al^{10} fere *αυτου* ... b c ff$^{2.}$ i l (non item a e f q s vg) Or^{3,631} Lcif^{205} om | *πραγματευσασθε* (ℵABDELRΓ etc *-σθαι*) et. Or^{3,631}: ΔΛ 1. 131. al^{10} fere *-τευεσθε* (et U *-τευσθε*) | *εν ω* (Gb″) cum ℵABDKLRΠ al^{20} fere Or^{3,631} ... ς *εωσ* cum ΓΔΛ unc^{8} al plu (al pauc add *αν*). Latt *dum*, a *donec* | *ερχομαι*: s al^{2scr} *-ωμαι*

14. *πολιται* AB^{3}LRΔΛΠ unc rell etc: ℵB*DEFΓ al *πολειται* | *αυτου* pri:

μεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶσ. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν
αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺσ
δούλουσ τούτουσ οἷσ δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίσ τί διεπραγμα-
τεύσατο. 16 παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτοσ λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα
προσηργάσατο μνᾶσ. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι
ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸσ ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

D 254. b ff$^{2.}$ l Lcif^{206} om | *απεστειλαν*: D^{2} *επεμψαν* (* *ενεπεμψαν*) | *θελομεν*: E*HΛ 262. al^{4scr} *-λωμεν* | *τουτον*: Δ* add *λαβοντα την βασιλειαν*, sed ipse * se correxit | *ημασ*: K 124. *υμασ*

15. *και εγενετο* etc: syr^{cu} et ^{sch} *et cum accepisset regnum et redisset, dixit* | *εν τω*: DΔ om; item e *et factum est reverti* (cod *revertenti*) *illum accepto regno et iussit* etc | *επανελθειν αυτον λαβοντα*: M 29. 71. g^{scr} *λαβειν αυτον* | *και ειπεν* (b f ff$^{2.}$ i l q vg): 11. 57. 91. 229* 237. al^{40} fere a c s vg^{cod} cop syrr^{omn} om (vel non exprim) *και* | *αυτω* (et. Or^{3,632}, item e *vocari ad se*): DΓ a *αυτου* (*servos suos*) . . . Δ om, nec exprim it^{pler} vg arm aeth Lcif^{206} | *τουτουσ* (i^{scr} *εκεινουσ*, d^{scr} *αυτου*): D 1. 11. 131. 243. it (exc f) vg arm aeth Or^{3,632} Lcif^{206} om | *δεδωκει* (Or *εδεδ.*) cum ℵBDL 1. 25. 131. 157. a e arm Or^{3,632} ... ς Ti *εδωκεν* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler (sed al^{6} *δεδωκε*) it^{pler} vg (hi Latt *dedit*) (:: aor. simili modo poni solet; hinc *εδωκ.* pro *δεδωκει* aeque ac *δεδωκ.* pro *εδωκ.* aliena manu substitui poterat) | *γνοι* cum ℵBDL 33. ... ς *γνω* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or | *τισ τι διεπραγματευσατο* (R *-σαντο*, Δ *πραγματευσατο*) cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (s *quid quis negotiatus esset*, a *quis quid neg. fuisset*; i *quis quantum negotiatus esset*, f *quis quantum lucratus esset*; b c ff$^{2.}$ l q vg Lcif^{206} *quantum quisque negot. esset*, mm *quantum quis neg. ess.*) syr^{utr} go arm ... ℵBDL 157. e cop syr^{cu} aeth Or^{3,631sq} *τι διεπραγματευσαντο* (e *quid egerint*, aeth *quomodo* etc)

16. *κυριε*: K om | *η μνα* cum ℵAB*DGLMSUVΓΔΠ al plu (in R $\overset{c}{\lambda}$ est exeunte versu, hinc *σ* suppletum est; in seqq vero *η μνασ* bis omnino ipsius primae manus est) ... B^{3}EFHKMRΛ 1. 13. 33. 157. 209. tisch al^{40} fere *η μνασ* (et. syr$^{p\ mg\ gr}$). Item (exc B^{3}K) vv. 18 et 20 | *δεκ. προσ. μν.* hoc ordine cum ℵBL 1. 131. 209. a e ... ς *προσ. δεκ. μν.* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler l go cop syr^{p} ... D b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm Lcif^{206} *δεκ. μν. προσ.* (b Lcif *talentum tuum X talenta adquisivit*), s *decem alias adquisivit* | *προσηργασατο* cum ℵ*AB*D E*LR dyi^{*scr} ... ς *προσειργ.* cum ℵ^{c}B^{3}E^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler

17. *και*: D e *ο δε* | *ευγε* cum BD 56. 58. 61. (10^{pe}?) Or^{3,631}, item (sed nec aliter Mt 25, 21 et 23) it^{pler} (solus a habet *tanto melior*) vg Lcif ^{206}... ς *ευ* (:: ut Mt quem cf) cum ℵALRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (et. syr$^{p\ mg}$ graece) Eus^{theoph155} | *αγαθε δουλε* cum ABDLRΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu it^{pl} vg etc Or^{3,631}... ℵM 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{12} fere c f i l arm Or^{int2,175} Eus$^{theoph\ 155}$ *δουλ. αγαθ.* (:: ut Mt)

18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε
μνᾶς. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων.
20 καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀπο-
κειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος
αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22 λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε.
ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ

---

18. ηλθ. ο δευτερ. (157. ετερος, a e s *alius*) λεγων (hoc ordine et. a e s; it^{pl} vg Lcif *alter venit dicens*) ... D ο ετερος (*alius* d) ελθων ειπεν | κυριε hoc loco cum ℵBL (fortasse et. R, sed abscissum est) ... ς Ln ante η μν. σου (:: ut et ante et post, nec aliter Mt lectione non fluct) cum ΑΔΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg go cop syrr ... ff^{2} arm om | μνα: ℵ^{c}EFHMRΛ al plus^{40} μνας. Cf ad v. 16. | εποιησεν πεντ. μνας (ita et. syr^{p}, contra syr^{cu} et ^{sch} πε. μν. εποι.): D πεντ. εποι. μν.

19. γινου (ABD γεινου, L 433. γενου) hoc loco cum ℵBL 1. 131. 157. 209. ... D cop ante και συ pon ... ς Ln ante επανω cum ΑRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (it vg *esto supra* vel *super*, etc) Or^{3,632} Eus$^{theo\ 155}$. Addit Or l. l. ουδε το ονομα της εξουσιας ως επι του προτερου ωρισατο, alibi vero per incuriam ut vdtr sibi contradicit; habet enim ^{3,626} η ακουων· ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων, η· ισθι εξουσ. εχων επαν. πεντε πολεων, item ^{3,693} κατα το· ισθι εξου. εχων επ. δεκα πολεων, η· ισθι εξου. εχ. επ. πεντε πολ., quemadmodum q*r^{scri} ισθι εξουσ. εχων επανω pro επ. γινου habent, item a *esto supra quinq. civitates potestatem habens* | πεντε: Γ δεκα

20. ο ετερος cum ℵ^{c}BDLR 69. 247. oy^{scr} arm (et syr^{p} ὁ cum*), item ℵ* οτερος ... ς ετερος cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler. Ex Latt a d e s *alius*, it^{rell} vg *alter* | κυριε: 243. syr^{cu} Lcif^{206} om | μνα: ℵ^{c}EFHMRΛ al plus^{40} μνας

21. εφοβουμ. γαρ (f vg *timui enim*): D it^{pler} gat mm Lcif^{206} οτι εφοβηθην (it^{pl} *timui*, a d e s *timebam*) | σε: am fu om | οτι ανθρωπος: D e ανθρ. γαρ | αυστηρ. ει (K η): D 251. e ει αυστ. | εσπειρας: UΛ 13. 69. 262. 346. al^{10} fere add aeth (:: ex Mt) και συναγεις οθεν (*quod* aeth) ου διεσκορπισας

22. λεγει (Gb″) cum ℵBE*GMRS*UΛ 1. 28. 69. 124. 131. 157. 262. 346. al plus^{40} a s vg cop syr^{cu} et ^{utr} (sed 13. 69. 124. 346. λεγει αυτω ο κυριος αυτου, item syr^{cu}) ... ς Ln λεγει δε cum ΑE^{2}FHKS^{2}VΓΔΠ al plu q arm ... D ο δε ειπεν, b c e f i l aeth Lcif^{206} *et dixit* (Lcif perg *ei dominus*, aeth *ei dom. eius*), ff^{2} *tunc dixit* | κρινῶ hoc accentu EHK MSΓΠ al plu a d tol (hi^{3} *iudicabo*) ... B^{3}Λ al mu it^{pler} vg Lcif κρίνω (*iudico*, e *condemno*, ut 245. κατακριν.) | πονηρ. δουλε: syr^{cu} add *qui non fidelis* | ηδεις: syr^{cu} et ^{sch} aeth add *me* | εγω (al^{2scr} post ειμι pon): L om, nec exprim aeth | αιρων (f vg): DF it^{pler} syr^{cu} et ^{utr}

θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; 23 καὶ διατί οὐκ ἔδωκάσ μου τὸ ἀργύ-
ριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα.
24 καὶ τοῖσ παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ
δότε τῷ τὰσ δέκα μνᾶσ ἔχοντι. 25 καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα
μνᾶσ. 26 [230.2] λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ 8, 18 Mt 13, 12 Mc 4, 25
τοῦ μὴ ἔχοντοσ καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται. 27 [231.5] πλὴν τοὺσ ἐχθρούσ

Lcif *αιρω* (Lcif *et tollo*) | *θεριζων* (f vg): D it^{pler} syr^{cu} et^{utr} Lcif *-ιζω* | *εσπειρα*: UΛ 13. 69. 262. 346. al^{10} fere aeth add *και συναγων* (U *-γω*) *οθεν* (69. aeth *ὃ*) *ου διεσκορπισα* (:: cf ad v. 21)

23. *και* (69. 124. c^{scr} al pauc l cop syr^{cu} et^{sch} om) *διατι*: D e *διατι ουν* | *μου το αργυρ.* cum ℵABL 33. 157. 48^{ev} f^{scr} al pauc ... ς *το αργ. μου* cum DRΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item it vg etc | *τραπεζαν* (Gb'') cum ℵABDLRΓΔΛΠ unc^{8} al plu (Eus^{ps153} *εδει σε το αργ. μου βαλειν εισ τραπεζαν* ex Mt et Lc libere) ... ς praem *την* cum K al mu | *καγω ελθ.* cum ℵBD (ℵ* add *ουν*) ... ς *και εγω ελθ.* cum ALRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al mu *κ. ελθ. εγω* :: ut Mt) | *σ. το. αν αυτο επραξα* cum ℵBL f (*utique eam exegissem*), item A *αν αυτο ανεπραξα* ... ς Ti *σ. το. αν επραξ. αυτό* cum DRΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{pl} (a e non exprim *αν*, s nec *αν* nec *αυτο* exprim) vg go Lcif^{206} ... G f^{scr} *εκομισαμην αν το εμον συν τοκω*, item syr^{cu} item (*αυτο* pro *το εμ.*) syr^{sch} :: ex Mt

24. *και τοισ παρ. ειπεν* et. Or^{3,632} Lcif^{206}: D *ειπ. δε τοισ παρεστ.*, a *circumstantibus autem dixit*, e syr^{cu} aeth *et dixit adsistentibus* | *την μναν* (et. Or^{3,632} et^{int2,84} Lcif^{206}): D a e s om | *δοτε* (arm *ferentes date*): D *απενενκατε* (d *ferte*) | *τασ δεκ. μνασ* h. l. et. a b e f l s vg Lcif (hi Latt: *illi qui dec. mnas* [*minas* e, *talenta* b Lcif] *habet*) syr^{p} Or^{3,632} ... 1. 13. 69. 131. 209. 346. y^{scr} c i q Or^{int2,84} et^{3,979} (hi Latt omnes *illi qui habet dec. mn.*) syr^{cu} et^{sch} aeth arm post *εχοντι* pon (:: ut Mt)

25. Omittunt versum D 69. al^{8} b e g$^{2.}$ syr^{cu} Lcif^{206} (:: ut Mt) | *ειπαν* cum ℵBL g^{scr} ... ς *ειπον* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *κυριε*: B* om (suppl^{2}et^{3})

26. *λεγω* sine coniunctione c. ℵBL 1. 131. 209. al^{4} a s^{vid} cop ... ς Ti *λεγ. γαρ*, Ln *λεγ.* [*γαρ*] cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{cu} et^{p} ... b c e f ff$^{2.}$ l vg Lcif^{206} *dico autem*; i syr^{sch} syr^{p} ex$^{cdd\ bars}$ et^{bodl} aeth *et ait illis: Dico autem* (ita i tantum ap Alt, rell et i^{blan} om) | *υμιν*: ℵ* om, suppl^{a} | *οτι*: L 1. 131. 209. 235. z^{scr} al pauc a c ff$^{2.}$ i l q s (non item b e f vg) Lcif om | *δοθησεται*: D *προστιθεται*, d *adicietur* ... 13. 69. 124. 346. al^{6} vg^{cl} et$^{cdd\ aliq}$ (sed non am fu for emm ing mt) syr^{cu} aeth Cyr^{ose125} add *και περισσευθησεται* (:: ex Mt) | *εχει*: 69. 346. al^{5} syr^{cu} et^{p} c.* Tert^{marc4,37} („iudicem ostendit deum - non tantum honorantem, verum et auferentem quod quis videatur habuisse") Cyr^{ose125} *δοκει εχειν* (:: cf ad Mt) | *αρθησεται* sine additam cum ℵ*BL 36. 53. 63. 77. 108. 253. 259. Lcif^{206} ... ς Ti add *απ αυτου*, Ln [*απ αυτ.*] cum ℵ^{c}ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (Latt *ab eo*

μου τούτουσ τοὺσ μὴ θελήσαντάσ με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺσ ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺσ ἔμπροσθέν μου.

28—38 Mt 21, 1—9 Mc 11, 1—10 Io 12, 12 ss

28 232.2 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰσ Ἱεροσόλυμα. 29 καὶ ἐγένετο ὡσ ἤγγισεν εἰσ Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸσ τὸ ὄροσ τὸ καλούμενον ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν

---

autem qui - auferetur ab eo) go etc Ephr^cat mai 705^ Cyr^ose 125^ (:: licet ap Mt του δε μη εχοντοσ sit pro απο δε του etc, tamen probabile est inde απ αυτου huc inlatum esse)

27. R εκχθρουσ | τουτουσ cum ℵBKLMΠ al^10^ cop Did^trin3,20^ ... ς εκεινουσ c. ADRΓΔΛΠ unc^7^ al pler it vg syr^cu^ et ^sch^ aeth Or^3,634^ Eus^luc200^ (sed D e ante τουσ εχθρ. pon) ... al^7^syr^p^ om | θελησαντασ (it^pler^ vg *qui noluerunt*; A -ντεσ) et. Or Eus^luc^ Did Chr^1,689^et^719^: D^gr^R 1. 13. 69. 209. 346. al^5^ e Chr^8,358^ θελοντασ (e *qui nolunt*; d vero *qui noluerunt*) | βασιλευσαι: D -λευειν | D αγαγατε | κατασφαξατε cum ABDLRΓΔΛΠ unc^7^ al pler (it vg *interficite*, *occidite*) Eus^luc^ Did^trin^ Chr^1,689. 719^ et alib ... ℵMS 69. 433. -σφαξετε | αυτουσ cum ℵBFLR 33. 53. 157. 49^ev^ y^scr^ al^5^ cop syr^cu^ et ^sch^ et ^p^ c.* aeth Chr^1,689^ et ^719^ (utroq loc om εμπρ. μου) et ^12,39^ (αγ. ωδε ενωπ. μου κ. κατ. αυτ.) ... ς Ln om cum ADΓΔΛΠ unc^8^ al pler it vg go arm Eus^luc^ | εμπροσθ. (D ενπρ.) μου: D (:: ex Mt) add και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εισ το σκοτοσ το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των οδοντων

28. εμπροσθεν (f vg Or^3,632^): D 40. a c e ff^2.^ i l (q s vide post) om | επορευετο εμπρ. αναβαινων εισ ιεροσολυμα: q s *abiit* (s *abit*) *in hierosolyma* ... D επορ. αναβ. δε ε. ιερουσαλημ (*ibat· ascendens autem in hierusalem*), e *ambulabat cum ascenderet autem hierusalem* (pergens *fuit in bethapagae et beth. ad mont. oliv. et misit* etc); syr^cu^ *abierunt inde. Et cum ascenderet Hierosolymam* (pergit: *et perveniret ad Bethphage*) | ιεροσολυμα (et. Or^3,632^): praeter D e et. 145. cop ιερουσαλημ

29—46. Epiph^316^ et ^340^ de Mcione: παρεκοψε το κεφαλαιον το περι τησ ονου και βηθφαγη, και το περι τησ πολεωσ και του ιερου, οτι (^340^ διοτι) γεγραμμενον ην· ο οικοσ μου οικ. προσευχ. κληθησεται, και ποιειτε αυτον σπηλαιον ληστων.

29. και εγε. ωσ (Eulog^301^ ap Gall^12^ οτε) ηγγισεν: e *fuit* (vide ante) | βηθφαγη c. ℵAB*DLRΔΛΠ unc^8^ al plu (1. 209**-γην) cop Or^3,743^et^4,182^; c l q vg^cdd^ *bethfage*, vg (et. am for ing tol) *bethphage*, a d f i ff^2.^ s *betphage*, e *bethapagae*, gat *bethphaguae* ... B^3^UΓ 124. 127. 131. 157. 346. al permu go βηθσφαγη (Γ al -γην) | βηθανιαν: ℵ*BD^gr*^ 131. -νια, item d am *bethania* (praecedente *adpropiasset in betphage et* d, *appropinquasset ad bethphage et* am), item s (*adpropriaret* - sic - *betphage et bethania*), item e (*fuit in bethapagae et bethania*) | προσ (syr cu praem *et perveniret*): U εισ | το καλουμ. (al pauc add των) ελαιων, it^pl^ vg *qui vocatur* (a *appell.*) *oliveti*, c q s *qui voc. olivetum*: D των ελαιων καλουμενον (d *oliveti qui vocatur*) ... KΠ 69. al pauc των

μαθητῶν 30 εἰπών· ὑπάγετε εἰσ τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσ-
πορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶσ πώποτε ἀν-
θρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντεσ αὐτὸν ἀγάγετε. 31 καὶ ἐάν τισ
ὑμᾶσ ἐρωτᾷ· διατί λύετε; οὕτωσ ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριοσ αὐτοῦ
χρείαν ἔχει. 32 $^{233.2}$ ἀπελθόντεσ δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον κα-

---

ελαιων, e *oliveti* | των μαθητων cum ℵBL 74** 89* 234. e l s Or^{4,182} Amb^{luc1495} ... ϛ Ln add αυτου cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg rell Eulog^{302} Or^{int3,976}

30. ειπων cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... Ln λεγων cum ℵBDL 13. 69. 157. Or^{4,182} Eulog^{302} (:: valent huc eadem quae ad 5, 13 notavimus: ειπων Lucae tantum non proprium, praetereaque λεγων ex ll. pp.) | εν η (Or^{4,182}; it^{pler} vg *in quo*, *in quod*, s *ubi*): D syr^{cu} et ^{sch} (non item syr^{cdd} et ^{p}) και. Similiter Eulog και εισερχομ. εισ αυτην :: cf Mc | εισπορευομενοι: K πορευομενοι ... syr^{cu} et ^{sch} add *ecce* | πωλον (d s *pullum*; it^{pler} vg *pullum asinae*): a *asinam cum pullum*, Eulog ονον και πωλον νεον :: cf Mt | δεδεμενον (et. Or^{4,182} et ^{192}): D Eulog^{302} om | εφ ον: Γ al pauc Eulog εφ ω. Latt *super quem* a e Or^{int3,976}, *supra quem* f s; c ff$^{2\cdot}$ i l q Amb^{luc1495} *in quo*, vg *cui* (sequitur *sedit*) | πωποτε (157. al pauc ποτε) et. Or^{4,182} et ^{int3,976}: M al pauc arm post ανθρωπ. pon ... DH 245. a c e f ff$^{2\cdot}$ i l q s syr^{cu} aeth Eulog Amb^{luc} om (Or^{3,744} κατα μεντοι τ. μαρκον και τον λουκαν πωλοσ εστι δεδεμενοσ, εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν). Praeterea a c ff$^{2\cdot}$ i l q s Amb^{luc} syr^{sch} om et. ανθρωπ. (contra syr^{cu} *super quem homo non insedit*) :: cf Mc | εκαθισεν (KRΓ al -θησεν): 1. 131. 157. tisch al aliq κεκαθικεν :: ex Mc | και cum BDL 157. cop^{petr4} ... ϛ Ln om cum ℵA RΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go syrr Or^{4,182} Eulog^{302} :: at ita et Mt et Mc | αυτον: AKΠ al^{6} e syr^{cu} et ^{utr} post αγαγ. (cop aeth et post λυσαντ. et post αγαγ. habent; s *hunc solvite et adducite*) ... DL al^{6} om (in U post λύσαντεσ ἀγά pagina sequente pergitur τὸν ἀγάγετε) | αγαγετε (D ut supra αγαγατε): G 130^{gr} et ^{lat} e f^{scr} Eulog add μοι

31. εαν: D αν | υμασ ερωτα· διατι λυετε: Eulog^{302} υμιν ειπη τι :: ex Mt | διατι λυετε (et. a f i q vg Or^{3,740} et ^{4,182}): D c e ff$^{2\cdot}$ l s om (:: similiter Mt). Praeterea ℵ^{ca} add αυτον (ℵ^{cb} rursus delet), item 254. al pauc f Or^{int3,976} τον πωλον | ουτωσ: a c ff$^{2\cdot}$ l Or^{int3,976} syr^{cu} non exprim, item Eulog^{302} om | ερειτε sine αυτω cum ℵBDFLR 27. 28. 243. c e ff$^{2\cdot}$ i l q s cop aeth Or$^{3,737\cdot 740}$ et ^{4,182} Eulog^{302} (:: conveniunt Mt et Mc) ... ϛ Ti add αυτω (sed Gb^{0}), Ln [αυτω] cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f vg go syr^{cu} et ^{utr} arm Or^{int3,976}

32. 33. 34. Hos versus G* om (:: propter ὁμοιοτέλ.) | απελθοντεσ δε - οι δε ειπαν (v. 34): D και απελθοντεσ απεκριθησαν. Similiter e *et abierunt et sic invenerunt stantem, et cum solverent aiunt*; item syr^{cu} *et abierunt et invenerunt sic. Et cum interrogabant eos, responderunt eis.*

32. απελθ. δε: D e syr^{cu} (de his vide ante) syr^{sch} aeth και απελθ. | ευρον καθ. ειπ. αυτ. (c f ff$^{2\cdot}$ i l q mt add *Iesus*, non item a g$^{1\cdot}$ s vg):

θώσ εἶπεν αὐτοῖσ. 33 *λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι*
αὐτοῦ πρὸσ αὐτούσ· τί λύετε τὸν πῶλον; 34 *οἱ δὲ εἶπαν· ὅτι ὁ κύριοσ*
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 *καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ*
ἐπιρίψαντεσ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰη-
σοῦν. 36 *πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν*
ἐν τῇ ὁδῷ. 37 $^{234.1}$ *ἐγγίζοντοσ δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸσ τῇ καταβάσει*
τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῶν μαθητῶν
χαίροντεσ αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον
δυνάμεων, 38 *λέγοντεσ· εὐλογημένοσ ὁ βασιλεὺσ ἐν ὀνόματι*

U add *τον πωλον*, item 7. 60. 67. 157. z^{scr} al^{5} fere Or^{3,745ed} (differunt edd, nec add ^{4,182} et ^{192}) *εστωτα τον* (157. om) *πωλον*, item f g$^{1\cdot}$ vg arm aeth *stantem pullum* et c ff$^{2\cdot}$ syr^{p} *pullum stantem*, a *asinam stantem*; i l q s^{vid} (e vide supra) *stantem*

33. *ειπαν* cum ℵBL 33. Or^{4,182}et^{192} ... ς *ειπον* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *αυτου* (g^{scr} *αυτων*): L om

34. *ειπαν* cum ℵBL Or^{4,182} ... ς *ειπον* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *οτι* cum ℵABDKLMΠ al^{40} fere a f ff$^{2\cdot}$ l q vg cop syr^{cu} et ^{utr} Or^{4,182} ... ς Ti om cum ΓΔΛΠ unc^{7} al plu c e i s go arm aeth | *εχει*: L *εχη*

35. *και ηγαγ. αυτ. πρ. τ. ιν*: FV om | *και ηγαγ.* (syr^{cu} add *τον πωλον*) usq *ιν και*: D *και αγαγοντεσ τον πωλον*, item e *et adduxerunt pullum et* | *επιριψαντεσ* cum ℵAB*EGHLRΔ oi^{scr} ... ς *επιρριψαντεσ* cum B^{3}FK MSUVΓΛΠ al pler ... D *επεριψαν*, 1. 131. 209. *επερριψαν* (sequente infra *και*), item it^{pler} (non a s nec vg) | *αυτων* cum ℵBDLΔ 1. 13. 118. 130. 157. al^{6scr} Or^{4,182} ... ς Ti *εαυτων* cum AΓΛΠ unc^{9} al pler. Praeterea D al aliq post *τα ιματ.* (item it vg, sed s om *sua*), A vero post *τα* pon | *επι τον πωλον* (et. a f i l q s vg Or): D c e ff$^{2\cdot}$ syr^{cu} arm *επ αυτον* | *επεβιβασαν*: D 1. 131. 209. it^{pler} (de his testibus vide ante) praem *και*

36. *αυτων* cum ℵDLΓΔΛ unc^{7} al pler Or^{4,182} ... ABKRUΠ 1. al aliq *εαυτων* (:: sunt igitur ex iisdem qui et. v. 35 *εαυτων* tuentur accedente B) ... 243. 245. al pauc om | *εν τη οδω*: D 229. om

37. *εγγιζοντοσ δε αυτου* (et. Or^{4,182}): D syr^{cu} aeth *εγγιζοντων δε αυτων* | *ηδη* (et. Or^{4,182}): DMΓ al^{9} a e syr^{cu} et ^{sch} aeth om | *προσ τη καταβασει* (et. Or): D 115. *πρ. την καταβασιν* | *ηρξαντο* cum ℵABE GHKMS*ΓΔΠ al longe plu s (*coeperunt universa multitudo*; item it^{pler} vg *coeperunt omnes turbae*) go syr^{cu} et ^{utr} (et go et syrr *coeperunt* – *turba*) ... DLRS^{corr*}UVΛ al^{25} fere Or^{4,182}, item a e arm *ηρξατο* | *απαν*: D al aliq *παν* | *των μαθητων* (f g$^{1\cdot}$ *discentium*; g$^{2\cdot}$ am ing al *descendentium*, fu *discendentium*): a c i l s syr^{cu} om | *φων. μεγαλ.* (et. Or): D l om | *πασων* cum ℵALRΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Or ... Ln *παντων* cum BD Meth^{821} (Gall^{3}) ... cop^{petr4} om | *ων*: excidit in Γ 69. | *ειδον*: KLVΠ* al *ιδον* | *δυναμεων*: D *γεινομενων*, 13. 69. 346. arm *γινομενων δυναμεων* ... syr^{cu} om

κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 235.5 Καί
τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε,
ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν.

41 236.10 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,

---

38. ο (H 258. om) *βασιλευς* cum ℵ*H 69. (*ο ερ βασ.* sic) e l* Or4, 182 ... DΔ* 142* 48ev f*scr al5 a c ff2· i s aeth Meth 821 Tit354 (Gall5) Eulog 302 *ο ερχομενος* ... ς Ln Ti *ο ερχομενος βασιλευς* cum ℵcALRΓΔΛ2Π unc7 al pler f g1· 2· l2 vg go cop syrp arm, item B syrcu et sch *ο ερχομ. ο βασ.* | *εν ονομ. κυριου*: e l* om ... D 157. a c ff2· i s aeth syrp c.* (sedmg „non in omnib exx") add *ευλογημενος ο* (157. om) *βασιλευς* (157. aeth syrp c.* add *ισραηλ*) :: cf Mt et Ioh | *εν ουραν. ειρηνη* cum ℵBL Or4, 182 ... ς Ln *ειρην. εν ουρανω* (A *-νοις*) cum ADR ΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg etc Tit354 | *εν υψιστοις*: 235. dscr *επι της* (dscr om) *γης* ... a s om

39. *και τινες*: D e *τιν. δε* | *ειπαν* cum ℵABDL fscr Or4, 182 ... ς *ειπον* cum RΓΔΛΠ unc8 al pler | *τοις μαθητ. σου* (f g1· q vg, item e omisso *σου*): a c ff2· i l s syrcu *illos* (praecedit *increpa*; praeterea syrcu add *ne clament*)

40. *και αποκριθεις ειπεν*, e f (e *et resp. dixit illis*, f *et resp. ait illis*) syrp go·cop etc Or4, 182 ... D *αποκρ. δε λεγει* (sed d *dixit*) ... itpler vg om *αποκριθεις*: a *qui dixit eis*, s *ad ille dixit eis*, c ff2· *quibus ipse dixit*, i q vg *quibus ipse* (iblan om) *ait*; item syrcu et sch *dixit eis*. Scripsimus autem *ειπεν* sine *αυτοις* cum ℵBL cop arm Or4, 182 ... ς Ln add *αυτοις* cum ADRΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (quos vide ante) syrr go aeth; praetereaque G syrcu add *αμην* | *οτι*: B* (suppl2et3) 69. 235. 240. 244. al3wetst al2scr a c e ff2· i l s (non item f q vg) Or4, 182 om ... 1. *και* (arm *οτι και εαν*) | *σιωπησουσιν* cum ℵABLRΔ al5, item D *σειγησουσιν* (et 254. Epiph656 *-σωσιν*), item *tacebunt* e i fu ... ς *σιωπησωσιν* cum ΓΛΠ unc8 al pler (157. *σιωπωσιν*) Or4, 182 et 188 et3, 745 (ut certe editus est Or) Cyrluc394, item *tacuerint* itpl (s hiat) vg | *κραξουσιν* cum ℵBL (13ev *κεκραξουσιν*) Or4, 188ed ... ς Ln *κεκραξονται* cum ARΓΔΛΠ unc7 al pler Or4, 182 et 188cod et3, 745 Cyrluc394, item M 69. al10 fere *κεκραξωνται*, D bscr *κραξονται* (:: nec *κραξουσιν* nec *κεκραξονται* alibi in N. T., sed in LXX ut frequentissimum est *κεκραξονται*, ita nusquam *κραξουσι* legitur. Vide de hac forma satis rara Steph. Thes.)

41. *εκλαυσεν*: cf huc Marcosii ap Ir92, ad quem locum respicit Epiph anc31: *αλλα και εκλαυσε κειται εν τω κατ. λουκ. ευαγγελιω, εν τοις αδιορθωτοις αντιγραφοις, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιος ειρηναιος εν τω κατα αιρεσεων προς τους δοκησει τον χ̄ν̄ πεφηνεναι λεγοντας. ορθοδοξοι δε αφειλαντο το ρητον, φοβηθεντες* etc. Saepe laudat Or (ut 4, 180· 182· 192), item Eustheoph 129 Baseth 272 Cyrluc 394 | *επ αυτην* cum ℵABDHLRΓΔΠ al plus30 Ir92 (ex Mcosiis, *εν τω — δακρυσαι*

λέγων 42 *ὅτι εἰ ἔγνωσ καὶ σὺ καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸσ εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου.* 43 *ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν,* 44 *καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί,* 237.2 *καὶ οὐκ ἀφήσουσιν*

επ αυτην) Or4, 182. 192 et 180ed Bas eth ... ς *επ αυτη* cum EGKMSUVΛ al plu Or3, 750 et 4, 180cod Eus theo

42. *ει εγνωσ και συ* (*και συ* c d f q vg Or int977 [et vid ff2. g1. 2.] go cop syr p Eus theo129 Bas eth272; *συ* tantum a e i l s arm; om *και συ* syr cu et sch; *καιγε συ* omisso *καιγε* sq Eus hist3, 7) *καιγε* (ita a [*quamquam*] c [*quidem*] i [*equidem*] l [* *equidem*, 2 *et quidem*] vg [*et quidem*, item vid ff2. g1. 2.] syr cu et utr arm Eus theo Bas eth; contra om D 157. e f q s go cop aeth Or int3, 977bis: Ln [*καιγε*]) *εν τη ημερα σου* (*σου* a c l vg go syr utr; contra om AD 1. 157. 209. al10 fere e f i q s syr cu cop arm aeth Eus hist et theoph Bas eth Or int977bis) c. (A)EGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler it vg go cop syr cu et utr arm Eus hist3, 7 et theoph 129 Bas eth 272 Or int977 bis. Praeterea accedunt Ir 92 ex Mcosiis *ει εγνωσ και συ σημερον τα προσ ειρηνην*, Or3, 321 *ει εγνωκασ συ τα εισ ειρηνην σου*, Eus ps700 *ει εγνωσ και συ τα πρ. ειρην. σοι* et esa470 *ει εγνωσ και συ γε τα πρ. ειρ. σου* ..... ℵBL aeth Or4, 180 *ει εγνωσ εν τη ημερ. ταυτη και συ*. Similiter Cyr luc395 *ει εγνωσ τα πρ. ειρ. σου και συ* | *σου* post *ειρηνην* c. AΒΓΔΛΠ unc8 al pler a go cop syr cu et utr arm aeth Or3, 321 Eus hist (ex cdd4) et theo et esa Bas eth Cyr luc, item *σοι* D al4 c e f i l q s vg (et ff2. g1. 2. ex silentio) Eus ps et hist ex cdd4 et rufin Or int3, 977bis ... ℵBL 259. Ir92 ex Mcosiis Or4, 180 om, hinc Ln [*σου*] | *νυν δε* (A suppl *δ'*) *εκρ. απ. οφθ. σου*: A* om | *νυν δε εκρυβη* (c f q s vg): Ir92 (ut ante) *εκρυβη δε* (Ir int *abscondita autem sunt*), a e i l *absconsa* (*abscondita*) *sunt* (a *essent*)

43. *επι σε*: 28. syr cu om, item D sed vide post | *παρεμβαλουσιν* cum ℵC*L 33. schol255 Eus esa470 (addito *επι σε*) et hist3, 7cod (teste Treg) item a *inicient* ... ς Ln Ti *περιβαλ.* cum ABC2ΒΓΔΛΠ unc7 al pler (it pl vg Or int977 *circumdabunt te vallo*, s *cingent te vallo*, e *circumfodient fossam*, sed haec nec a *παρεμβ.* abhorrent) Eus hist (et ed et cdd pler) ... G al pauc *επιβαλουσιν*, D *βαλουσιν* (d *mittent*) *επι σε*. Praeterea 259. Or4, 180 Eus theo om *και παρεμβ. οι εχθρ.* (R *εκχθρ.*) *σου χαρ. σοι*, sed Eus theo pergit *και περικυκλ. σε οι εχθροι σου*. Similiter atque Eus theo syr cu et sch | *σοι* (28. *επι σοι*) post *χαρακα*: Eus hist post *περιβ.* pon ... D a e ff2. Eus esa om | *περικυκλωσουσιν* (D *περικυκλωσιν* sed d *circumcingent*, 435. Eus esa *κυκλωσουσι*) *σε*: ita et. Eus hist et esa ... ℵ* (add c) L Or4, 180 om *σε* | *και συνεξουσιν* (KΠ 13. 61mg *συναξουσιν* et 69. *-αξωσι*) *σε* (ℵ* 60. d om, suppl ℵc) *παντοθεν* (Γ *παντεσ*): Eus esa om (sed habet theoph); c e i l q om (sive non exprim) *κ. συνεξ. σε*

44. *κ. εδαφ. σε*: Eus esa *κ. εισ την γην εδαφισθηση* | *εν σοι* pri: D 124.

λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆσ ἐπισκο-
πῆσ σου.
45 $^{238.1}$ Καὶ εἰσελθὼν εἰσ τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺσ 45 sq Mt 21, 12 sq Mc 11, 15–17
πωλοῦντασ, 46 λέγων αὐτοῖσ· γέγραπται· καὶ ἔσται ὁ οἶκόσ μου Es 56, 7 Ier 7, 11
οἶκοσ προσευχῆσ· ὑμεῖσ δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.
47 $^{239.1}$ Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ 47 s Mc 11, 18

Or^{4,180} (Eus$^{hist 3,7}$ certe nihil amplius post *τα τε. σου* exscribit) om | *επι λιθον* cum ℵBDLRSΛ*Π (Γ *επι λιθων*) 1. 33. 124. 131. 209. y^{scr} al aliq Or^{4,181} ... ς Ln Ti *επι λιθω* cum ACEGHKMUVΔΛ^{2} al pler | *εν σοι* sec (D 1. 124^{birch} 209. c ff^{2} i s arm *εν ολη σοι*, e *in tota terra*) hoc loco cum ℵBDL 1. 124. 131. 157. 209. y^{scr} a c e ff^{2} i l q s cop arm aeth Or^{4,181} ... ς Ti post *αφησουσιν* cum ACRΓΔΛΠ unc^{8} al pler f vg go syr^{cu} et^{utr} | *τον* (C om) *καιρον τησ επισκοπησ*: D *εισ καιρον επισκοπησ*

45. *και εισελθων* (64. 142. 243. *ελθων*, E al pauc syr^{p} add *ο ισ*): D e *ελθων δε* | *εκβαλλειν* (E -*λλεῖν*): Δ al aliq *εκβαλειν* | *τουσ* (arm add *περιστερασ*) *πωλουντασ* sine *εν αυτ.* (Gb″) cum ℵBCL 1. 69. 209. al^{10} fere e l s cop arm Or^{4,181} et^{192} ... ς Ln add *εν* (131. *επ*) *αυτω* cum ADRΓΔΛΠ unc^{8} al pler (28. aeth *εν τω ιερω*, idque post *αγοραζοντ.*) it^{pl} vg go syr^{cu} et^{utr} (:: ex *εν τω ιερω* ap Mt et Mc fluxit). Item absq *και αγοραζ.* (Gb″) cum ℵBL 1. 209. cop Or^{4,181} et^{192} (item^{193} *εν οισ μεν - εκβαλλει παντασ τ. πωλουντ. και αγοραζοντασ εν τω ιερω· εν ετεροισ δε - μονην την αρχην ποιειται του εκβαλλ. τουσ πωλουντ. και αγοραζοντασ· τριτοι δε εισι παρα τουτουσ, εν οισ ηρξατο εκβαλλ. μονουσ τουσ πωλουντασ, ουχι δε και τουσ αγοραζοντ.*) ... ς Ln add *και* (C add *τουσ*) *αγοραζοντασ* (:: ex ll. pp.) cum ACDRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{utr} (et syr^{cu} *vendentes in eo emptiones*) rell. Praeterea DΛ 262. a c e ff^{2} g^{2} i l q s (non item f vg) syr^{p} c·* (mg: „non in omnibus exx.“) aeth add *και τασ τραπεζασ των κολλυβιστων* (Λ *κολυβ.*) *εξεχεεν* (a q s *evertit*, i om) *και τασ καθεδρασ των πωλουντων τασ περιστερασ κατεστρεψεν* (*κατεστρ.* Λ 262^{vid} c ff^{2} q aeth; contra D a e g^{2} i s syr^{p} om); eadem add arm usque ad *εξεχεεν* :: fluxerunt ista ex tribus ll. pp.

46. *γεγραπται*: Λ* 243. s om | *και* (cop *οτι*, l om) *εσται* (ℵ* om *κ. εστ.*, suppl ^{c}) *ο οικ. μου οικ. προσευχ.* cum ℵ^{c}(et ℵ*)BLR 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 346. c l cop arm Or^{4,181} ... ς Ln *οτι* (*οτι* ς^{e} Ln cum ACDKMΠ al^{30} f g$^{1.2}$ s vg go syr^{cu} et^{utr}; ς Gb Sz om cum EGHS UVΓΔΛ al plu a e ff^{2} i q Epiph^{316} et^{340}) *ο οικ. μου οικ. προσευχ. εστιν* (c^{2} 28. al pauc e aeth Epiph^{bis} *κληθησεται* :: ex ll. pp. et LXX; syr^{cu} add *πασιν τοισ εθνεσιν* :: ex Mc et LXX) cum ACDΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (s excidit *domus mea*) vg go syrr (aeth) Epiph^{316} et^{340} (quem supra exscripsimus) | *αυτον εποιησατε* (L aeth Epiph^{316} et^{340} *ποιειτε*): D al aliq c e f ff^{2} g$^{1.2}$ i l q s (non item a) vg Or^{4,181} Epiph^{316}et^{340} *εποι.* (*ποι.*) *αυτον* :: cf Mt

47. *το καθ*: L 69. 124. g^{scr} al pauc arm om *το*

ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, 48 καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸσ γὰρ ἅπασ ἐξεκρέμετο αὐτοῦ ἀκούων.

XX.

1–8 Mt 21, 23–27 Mc 11, 27–33 1 240.2 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντοσ αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ σὺν τοῖσ πρεσβυτέροισ, 2 καὶ εἶπαν λέγοντεσ πρὸσ

---

47. *και οι γραμμ.*: AK*Λ al aliq om *οι* | *και οι πρωτοι* (157. f syr^sch et p txt pers^w Or^3,790 bis *πρεσβυτεροι*, 130^gr et lat *αρχοντεσ*, l *pharisaei* omisso *τ. λα.*) *του λαου*: D 130. 157. it vg cop syr^omn arm aeth perss Or^3,790 ante *εζητ. αυτ. απολεσ.* pon

48. *ευρισκον* cum ℵABLΓΔΛΠ unc^8 al pler Or^3,790 ... Ln *ηυρισκον* cum CDQR (ex nupera recogn.) 1. 33. al pauc | *το*: DUΓ*Δ 1. 69. 131. al^10 fere arm Or^3,790 om | *ποιησωσιν* c. ℵABCDQRΓΔΛΠ unc^6 al plu ... KLS al^50 fere Or^3,790bis *ποιησουσιν*. Praeterea D 130^gr et lat it^pler (non a e) vg syr^cu et sch et p c.* add *αυτω* (non item Or^bis) | *ο λα. γαρ απασ*: D 69. Or^3,790 *ο γαρ λα. απασ*, 130. i^scr *απ. γαρ ο λα.* | *εξεκρεμετο* cum ℵB (:: forma *κρεμομαι* pro *κρεμαμαι* a vulgari usu haud aliena videtur fuisse) ... ς Ln Ti *εξεκρεματο* cum ALQR unc rell (E* *-μαντο*) al fere omn (y^scr *-εμματο*) Or ... D 47. *εκρεματο* | *αυτου ακουων* (et. Or; y^scr it vg cop *ακου. αυτ.*): DM al^8 cop^petr 2 *αυτ. ακουειν* vel (ut D cop) *ακ. αυτ.*

XX, 1. *και εγενετο*: D e *εγεν. δε*, a *et factum est autem* | *των ημερων* sine additam (Gb') c. ℵBDLQ al plus^10 it vg cop syr^cu et sch et hr aeth Mcion^epiph 341 (*ινα δε ελεγχθη απο του ιδιου στοματοσ, φησιν· εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ, και εφοβηθησαν*) ... ς add *εκεινων* cum ACRΓΔΛΠ unc^8 al pler go syr^p arm | *εν τω ιερω* (et. Mcion^epiph omisso *τον λαον*, quod et. cop^wi et dz om): D e syr^cu et sch (non item p et hr) ante *τον λαον* pon ... KΠ al^10 om | *ευαγγελιζομενου*: Γ c add *αυτου* | *επεστησαν*: syr^cu et utr add *contra eum* | *οι ιερεισ* (Gb') cum AEGHKS UVΓΔΛΠ al^100 fere go ... ς Ln *οι αρχιερεισ* cum ℵBCDLMQR al mu (69. 124. 346. *και οι αρχιερ.* post *οι γραμμ.* pon) it vg (Latt^pler *principes sacerdotum*, a e *pontifices* quod et ipsum *αρχιερ.* non *ιερεισ* reddit. Pro *ιερεισ* Latt *sacerdotes* cf 6, 4. 17, 14. Act 4, 1. 6, 7) cop syr^omn arm aeth (:: at sic et Mt et Mc lectione non fluct. Similiter Act 4, 1 pro *ιερεισ* BC etc *αρχιερεισ* substituere) | *και οι*: AGVΓΔ al^10 fere arm om *οι*

2. *ειπαν* cum ℵBLR 69. ... ς Ln *ειπον* cum ACDQΓΔΛΠ unc^8 al pler ... 1. 131. 209. a om *και ειπαν* (a om et. *πρ. αυτ.*), item syr^cu et sch habent *et dixerunt ad eum* pro *κ. ειπ. λεγοντ. πρ. αυτ.* | *λεγοντ.* ante *πρ. αυτ.* cum ℵBL 1. 131. 209. c ff^2 i l vg syr^cu et sch, item ς Ti post *πρ.*

αὐτόν· εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ, ἢ τίσ ἐστιν ὁ
δούσ σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 ἀποκριθεὶσ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
ἐρωτήσω ὑμᾶσ κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· 4 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰω-
άννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸσ
ἑαυτοὺσ λέγοντεσ ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ; 6 ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸσ ἅπασ
καταλιθάσει ἡμᾶσ· πεπεισμένοσ γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.

αυτ. cum AQRΓΔΛΠ unc8 al pler go syrp ... CD. 63. 64. e f q cop arm syrhr aeth om | ειπον ημιν c. ℵaBLR 1. 33. et ς Ln ειπε ημιν c. ADQ ΓΔΛΠ unc8 al pler, item it vg etc ... ℵ*c om (:: ut Mt et Mc) | η τισ: D a e syrsch και τισ (:: ex ll. pp.) | την εξουσ. ταυτην: D it vg ταυτ. την εξουσ.

3. αποκριθεισ δε (69. ο δε αποκρ. omissis πρ. αυτ.): C 130gr et lat i l q vg (sed non am for fu ing tol al) syrsch add ο ις ... syrcu om | πρ. αυτουσ: ℵ* πρ. αυτον | ερωτησω: D 235. επερωτησω (:: ut Mc et D etc in Mt) | υμασ καγω (E 1. al pauc και εγω, coppetr4 om): KΓΠ al aliq arm καγω υμασ | λογον (Gb′) cum ℵBLR 1. 33. 69. 131. 157. 209. 346. c q for tol (cop, sed potest etiam pro ενα λογ. accipi) syrsch (et syrp add ενα c.*) ... ς ενα λογ. (:: ut Mc) c. CDEGHQU2VΓΔΛ al plu f g1. vg (f *unum sermonem*, g1. vg *unum verbum*) go syrhr aeth; item AK MSU*Π al aliq arm syrp c.* λογ. ενα (:: ut Mt) ... a e ff2. i syrcu prorsus om ενα | και (et. a f syrsch et p ethr): D ον ... c e ff2. i l q vg syrcu om

4. το ιωαννου (BD -ανου) cum ℵDLR (:: simili auctoritate ℵBCZ in Mt edidimus, paullo maiore in Mc; ubique vero plerique abiecere το) ... ς Ln Ti om το cum ABCQΓΔΛΠ unc8 al omnvid

5. συνελογισαντο (R al -γησαντο) cum ABLQRΓΔΛΠ unc8 al pler (sed nonnulli διελογ.) e (*cogitaverunt*) cop go ... Ln συνελογιζοντο (:: at -ζοντο et Mt et Mc) cum ℵCD al aliq (sed yscr διελ.) item (*cogitabant*) itpler vg syrcu et utr ethr | πρ. εαυτουσ (ℵc): ℵ* escr πρ. αυτ. (yscr 243. εν εαυτοισ) | οτι: C hscr e ff2. i q syrcu arm om (:: cf ll. pp.) | ειπωμεν: Γ al mu -πομεν | ερει c. ℵABC2DLQR unc rell al omnvid etc: Ln add ημιν (:: ut Mt) cum C* a c g1. 2. q gat mm copwi et sch et petr4 (non item dz) syrcu et utr ethr | διατι absq additam (Gb′) c. ℵBEGHLRSU VΓΔΛ tisch* al80 c ff2. i l harl* mm cop aeth syrhr (syrcu et sch *et cur*, go *at cur*) ... ς add ουν, Ln [ουν] cum ACDKMQΠ tisch** al mu a e f g1.2. q vg syrp arm (:: ita Mt et Mc, quamvis lectio fluctuet)

6. εαν δε (et. f ff2. vg; e om δε): D a c i l q syrcu ethr και εαν | ειπωμεν: C* syrcu add οτι | εξ (f i l q vg *ex*): D απο των, item a c e ff2. *ab* | ο λα. απασ cum ℵBDL 1. 33. 124. 131. 209. item (*plebs universa*) c f ff2. (post *plebs* hiat) i l (*timemus populum, et plebs universa*) q vg cop syrsch ethr ... Ln πασ (R απασ) ο λα. c. ACQ(R)ΓΔΛΠ unc8 al pler a go syrcu et p arm ... e nil nisi *populus*. Praeterea D λιθασει ημασ ο λαοσ απασ et e *lapidavit nos populus* | πεπεισμενοσ (L -μενον) γαρ εστιν

7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9–19 Mt 21, 33–46 Mc 12, 1–12
9 241.2 Ἤρξατο δὲ πρὸσ τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωποσ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖσ, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνουσ ἱκανούσ. 10 καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνοσ δώσου-

(e *persuasum est enim*): D[gr] c[scr] πεπεισμενοι γαρ εισιν, c f i l q vg *certi sunt enim* (contra ff[2.] *certum enim est*), a *sciunt enim* (contra d *scit enim*), item syr[cu] pergens *de Iohanne quod* | BD[gr] ιωανην | ειναι (*esse* vg): D 13. 69. 124. 346. γεγονεναι, item a c d e f ff[2.] i l q *fuisse*

7. και απεκριθησαν: c *et responderunt dicentes*, l *et respondentes dixerunt* ... syr[cu] et [sch] *et* (syr[cu] om) *dicunt ei* | μη (ℵ* om, suppl [a]) ειδεναι: CD add αυτουσ ... c f cop syr[cu] et [sch] *nescimus* (:: cf ll. pp.) | ποθεν: D 69. 124. 346. το ποθεν ... EKΛ 262. om, item (vide ante) c f

8. ο ιϛ (ℵ[c]): ℵ* αποκριθεισ (l *dixit autem illis Iesus*) | ουδε (ℵ[a]): ℵ* ουδ | λεγω υμιν (Tert[marc 4, 38] *et ego non dico vobis*): U al pauc go υμιν λεγω

9—18. Epiph[316] et [341] de Mcione: παλιν απεκοψε τα περι του αμπελωνοσ του εκδεδομενου γεωργοισ, και το· τι ουν εστι το· λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντεσ.

9. ηρξατο δε πρ. τ. λα. λεγειν: D ελεγεν δε, e *dicebat autem et*; syr[cu] *et coepit dicere ad eos* | προσ τον λαον (L οχλον) hoc loco cum ℵABCLR ΓΔΛΠ unc[8] al pler go syr[p] etc (ℵ* om λεγειν, suppl[a]) ... Ln post λεγειν cum Q al pauc c f ff[2.] i l q vg cop syr[sch] ... a om | ανθρωποσ (et. Gb Sz) c. ℵBCDLQRΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg go cop aeth Or[3, 774] ... ς (= Gb Sz) add τισ cum A 69. 124. al mu g[1.] syr[cu] et [sch] et P c.* arm | ανθρ. εφυτ. αμπελ. hoc ordine cum ℵ(A)BLQRΓΔΛΠ unc[8] al omn vid f (ff[2.] g[1. 2.] ex sil) vg go (cop *erat homo plantans vineam*) etc Or[3, 774] ... C αμπελ. ανθρ. εφυτ. ... Ln (ex errore) αμπελ. εφυτ. ανθρωπ. cum D a c f i l q Amb[luc1499] (:: ex ll. pp.) | εξεδετο cum ℵ*AB*CL ... ς Ln (noverat -δετο tantum ex A) εξεδοτο cum ℵ[c]B[3]DQRΓΔΛΠ unc[8] (H -δωτο) al omn[vid] | και απεδημ. (ita c l): D e αυτοσ δε απεδ., 157. a f ff[2.] g[1.] i q vg arm και αυτοσ απεδ. | χρονουσ (al aliq praem εισ) ικανουσ: Π* χρονοισ ικανοισ | ικανουσ: B* om, suppl[2] et [3]

10. και (1. 131. 209. add τω :: ut Mc) καιρω cum ℵBDL 33. 38. (1. 131. 209.), item *et quodam tempore* c i ff[2.] q, *et tempore quodam* a ... D καιρω δε (d *quodam autem tempore*), item e *in tempore autem* ... ς και εν (CQ al pauc cop add τω) καιρ. c. A(CQ)RΓΔΛΠ unc[8] al pler, item *et in tempore* (g[2.] add *quosdam* pro *quodam*) f g[2.] l (*et misit in tempore fructuum*) vg arm, item syr[cu] agnoscit εν (quod cum ἓν confudisse vdtr: *et in uno e temporibus*) | ινα απο: K ιν απο | καρπου του: ℵ* om, suppl[c] | Λ y[scr] απο τουσ καρπουσ | δωσουσιν cum ℵABLMQ al plus[12]

σιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντεσ κενόν. 11 καὶ
προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντεσ καὶ
ἀτιμάσαντεσ ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι·
οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντεσ ἐξέβαλον. 13 εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ
τοῦ ἀμπελῶνοσ· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν·
ἴσωσ τοῦτον ἐντραπήσονται. 14 ἰδόντεσ δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διε-
λογίζοντο πρὸσ ἀλλήλουσ λέγοντεσ· οὗτόσ ἐστιν ὁ κληρονόμοσ· ἀπο-

---

(36^{ev} *δωσωσιν*) ... ς *δωσιν* cum CDRΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *οι δε γεωργοι* (f ff$^{2.}$ i q syr^{utr} etc): a c e syr^{cu} *et* (a c *et caesum eum*, e syr^{cu} *et caeciderunt illum et*), d *illi autem* (pergit *caesum*; similiter D *δειραντεσ δε* sine *γεωργοι*), l *ad illi* (pergens *caesum illum*), vg *qui* (*qui caesum*) | *εξαπεστ. αυτ. δειρ.* cum ℵBL ... ς Ln Ti *δειραντεσ* (U al permu *δηραντ.*, item v. sq) *αυτ. εξαπεστειλ.* (KΠ *απεστ.*) cum ACQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler etc | *κενον*: vitio frequenti AKR al *καινον*, item ADR al v. 11.

11. *και προσεθ. ετ. πε. δουλον*: D e *και επεμψεν ετερ. δουλον* | *προσεθετο* (ℵ**εθ.*, Δ^{gr}*-θεντο*): Q al^{5} add *αυτοισ*, quod idem C* al^{3scr} cop syr^{p} post *πεμψαι* add | *ετερον* (L *οιστερον*, ex *αυτοισ ετερ.* ortum?) *πεμψαι* cum ℵABLU a c ff$^{2.}$ i l q (item *alterum servum mittere* f vg) ... ς *πεμψ. ετερ.* c. CQRΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} cop (*mittere iis alium servum*, item syr^{p}) syr^{cu} et ^{utr} go arm aeth | *και ατιμασαντεσ* (U al^{2} *-μωσαντεσ*): H a om. Praeterea syr^{cu} om *δειραντεσ και* usq *δε και τουτον* v. 12.

12. *και* pri: D e om | *προσεθετ. τριτ. πεμψ.* cum ℵBL 76. 124. 247. f^{scr} it^{pler} (q add *servum*) vg arm ... ς *προσεθ. πεμψ. τριτ.* cum ACQ RΓΔΛΠ unc^{8} al pler go cop syr^{utr} ... D e *τριτ. επεμψεν*, item aeth *misit tertium quoque servum suum* | *οι δε* (q *illi autem*, f vg *qui*): D a c e ff$^{2.}$ i l om | *και τουτον* cum ℵBCDLQRΓΔΛ unc^{7} al pler (124. *κ. τριτ.*) q (*et hunc quoque*) ... Ln *κακεινον* (:: ex v. 11 et Mt) cum AKΠ al aliq it^{pler} vg syr$^{p\ mg}$ | *εξεβαλον* (69. *εξεπεμψαν*): D f q *εξαπεστειλαν καινον* (d *vacuum*, f q *inanem*)

13. *ειπεν δε* (K om) *ο κυρ. τ. αμπ.*: D e syr^{cu} *ο δε* (syr^{cu} om) *κυρ. του αμπελων. ειπεν* | *τι ποιησω*: B* om (suppl^{2}et^{3}) | *ισωσ*: B *τυχον* | *εντραπησ.* c. ℵBCDLQ 1. 33. 131. 157. 209. e^{scr} a c ff$^{2.}$ i l q cop syr^{cu} et $^{p\ mg}$ arm Amb^{fid} et ^{paenit} ... ς (sed Gb^{oo}) Ti praem *ιδοντεσ* cum ARΓΔΛΠ unc^{8} (sed E *εδοντεσ*) al pler e f vg go syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth (:: poterat ex v. 14. oriri. Loci vero paralleli non satis congruunt ut inde omissum videatur)

14. *αυτον* cum ℵ^{c}ABCDLQRΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg etc: ℵ*M om | *οι γεωργοι*: D e om | *διελογιζοντο* cum ℵBCDLQRΓΔΛ unc^{7} al pler e cop syr^{cu} et ^{utr} ... Ln *διελογισαντο* cum AKΠ al^{4} a c f ff$^{2.}$ i l q | *προσ αλληλουσ* cum ℵBDLR 1. 33. 118. 124. 131. 157. 209. f^{scr} cop syr$^{p\ mg}$ arm^{ed} ... ς Ln *πρ. εαυτουσ* (:: ut v. 5 et similiter ll. pp.) cum ACQ ΔΛΠ unc^{8} al pler, Γ *εν εαυτοισ*, item *inter* (*intra*, *apud*) *se* it vg syr^{sch}

κτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 καὶ ἐκβαλόν-
τεσ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνοσ ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖσ ὁ
κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ; 16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺσ γεωργοὺσ
τούτουσ, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοισ. ἀκούσαντεσ δὲ εἶπαν· μὴ
γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψασ αὐτοῖσ εἶπεν· τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμέ-
Ps 118, 22 νον τοῦτο· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντεσ, οὗτοσ ἐγενήθη
[Mt 21, 44] εἰσ κεφαλὴν γωνίασ; 18 πᾶσ ὁ πεσὼν ἐπ᾽ ἐκεῖνον τὸν λίθον συν-
θλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 [242.1] καὶ ἐζή-
τησαν οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ ἀρχιερεῖσ ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽ αὐτὸν τὰσ χεῖ-

---

et p txt arm cod ... syr cu aeth om | αποκτεινωμεν (Γ al -νομεν) cum A BKMQΠ 1. 209. al plus[10] it pler vg 130 lat go arm (et syr p habet δευτ. c.*) ... ς (Gb⁰, item Schu: „Lc nusquam usus est hoc verbo") praem δευτε (:: ex ll. pp.) cum ℵCDLRΓΔΛ unc[6] al pler e tol cop syr cu et sch et p c.* aeth Or[3,6] (a Lc pendere Origenem probant extrema ινα ημων γενηται η κληρ.) | ινα ημων γενηται (L γενητ. post η κληρ. pon): c 1. 18. 118. 131. c e i l q for syr cu et sch (non cod) και ημων εσται (c l q et nostra erit, e et nostra sit, i for et nostra fiet) :: ex Mc

15. εκβαλοντεσ (Δ al εκβαλλοντεσ, L λαβοντεσ) αυτον (al plus[20] om) εξω του αμπελων. (Q om του αμπ.): C λαβοντεσ αυτον εξεβαλον εξω τ. αμπ. και (:: ex Mt) | ουν: syr cu cop dz om | αυτοισ (f i l vg): Δ 28. d scr al pauc αυτουσ, 33. τουσ γεωργουσ ... D al[6] a c e q for om (:: ut Mc lectione non fluct)

16. τουσ γεωργ. (ℵc): ℵ* om | τουτουσ: 1. 28. 69. 91. 131. 157. 209. 299. εκεινουσ ... D 76. 247. 435. e cop om (:: ut Mc) | ακουσ. δε cum ℵBCLQRΓΔΛΠ unc[8] al omn vid etc (f q *audientes autem*, it pl vg *quo audito*): Ln οι δε ακουσ. cum AD e, item a (*qui cum audissent*) | ειπαν c. ℵBDGLQR 33. ... ς ειπον cum ACΓΔΛΠ unc[7] al pler

17. εμβλεψ.: D ενβλ. | τουτο: 142* 145. 258. a e om | εγενηθη: UΠ* εγεννηθη | γωνιασ: E*Γ al aliq γονιασ

18. πασ: 157. add ουν, item syr cu γαρ | επ: A i scr εισ | δ αν: Δ αν

19. εζητησαν cum ℵABLRΓΔΛΠ unc[8] al pler a e go syr p Mcion epiph341 ... Ln εζητουν (:: ut Mc) cum CD al plus[15] it pler vg cop syr cu et sch arm | οι γραμμ. και οι αρχιερ. (C φαρισαιοι, 13. ιερεισ) cum AB(C)K LMUΠ 1. (13.) 33. 118. 124. 131. 209. 346. al[10] fere e go cop syr p arm aeth ... ς οι αρχιερ. και οι γραμμ. cum ℵDEGHRSVΓΔΛ al plu (69. post αρχιερ. add και οι πρεσβυτεροι) it pler vg syr cu et sch (:: at hic ordo solet esse nec fere fluct, ut 9, 22. 19, 47. 20, 1. 22, 2 et 66. 23, 10. Nec aliter Mt 2, 4. 16, 21. aut Mc 8, 21. 14, 1. Uno tantum loco Mci 11, 18 scriptura fluctuat ut h. l. nec ibi ordo usitatus deserendus.) ... Mcion epiph 341 vdtr omittere, habet enim: και εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ και εφοβηθησαν, et ελεγχ. νγ´ qui praecedit habet: εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν etc. Nihil hac de re Tert[4, 38] testatur

ρασ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
πρὸσ αὐτοὺσ εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.
20 $^{243.2}$ Καὶ παρατηρήσαντεσ ἀπέστειλαν ἐνκαθέτουσ ὑπο- 20—26 Mt 22, 16–22 Mc 12, 13–17
κρινομένουσ ἑαυτοὺσ δικαίουσ εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου,
ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνοσ.
21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντεσ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶσ
λέγεισ καὶ διδάσκεισ καὶ οὐ λαμβάνεισ πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
θείασ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεισ· 22 ἔξεστιν ἡμᾶσ Καίσαρι

τασ (c 240. 244. al pauc om) *χειρασ*: ΚΠ al pauc *την χειρα* | *εν αυτη τ. ωρα*: 47. e om (vide ante Mcion^{epiph}) ... D it^{pler} vg (exc for) om *εν* | *και εφοβηθησαν*: D e *εφοβ. δε* | *τον λαον* (sic syr$^{p\ bodl}$; al pauc syr$^{p\ bars\ mg}$ *τ. οχλον*, syr$^{p\ ed}$ *τουσ οχλουσ* :: ex ll. pp.) cum ℵABCDE HKLMRUΔΠ al plu it vg go cop syrr etc ... GSVΓΛ al^{80} fere om | *εγνωσαν γαρ* (ℵ^{a}): ℵ* om. Mcion^{epiph} praeterit *τον λαον* usq *τ. παρ. ταυτ.* | *ειπεν* (D *ειρηκεν*) hoc loco cum ℵB(D)GL 13. 69. 124. 157. 346. f^{scr} it vg cop syr^{sch} (syr^{cu} om *τ. παραβ. ταυτ.*) ... ς post *τ. παρ. ταυτ.* pon (:: ut Mc) cum ACRΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p} arm

20. *παρατηρησαντεσ* (*observantes* vg, item g$^{2\cdot vid}$; syr^{p} c.* add *opportunum tempus*): D it^{pler} go aeth *αποχωρησαντεσ* (*et cum recessissent* f ff$^{2\cdot}$ i l q, *et cum discess.* a, *et cum redissent* c, *et secesserunt et* e, d *et recedentes*) ... syr^{cu} tantum *postea*; syr^{sch} pers^{p} om | *ενκαθετ.* (*ενκ.* ut ℵDR; 69. *εκκαθ.*, ς Ln Ti *εγκ.* ut ABCL unc rell etc, et. syr$^{p\ mg\ gr}$): e *unum adque alterum*, cui lectioni quod respondet, ἕνα καθένα A in margine litteris minusculis adnotatum habet. Reddunt c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg *insidiatores*, d *obsiduanos*, non exprim a ff$^{2\cdot}$ i l q | *υποκριν.* (ℵ^{c}): ℵ* *αποκριν.* | *ειναι*: D^{gr} om. Similiter e *qui simularent se iustos*, q *qui se iustos simulaverunt*, c vg *qui se iustos simularent* (contra *iustos esse* ff$^{2\cdot}$ i l, *esse iustos* g$^{2\cdot}$ gat; d *in dolo loquentes esse se iustos*) ... a nil nisi *suborfingentes se* pro *ενκαθ. υπ. εαυτ. δικ. ειν.* | *επιλαβωνται*: E HK*Λ al mu *-βονται* | *αυτου*: c 299. *αυτον*, L *αυτουσ* | *λογου* cum ℵABΔΛΠ unc^{7} al longe plu (f vg *eum in sermone*) ... CKΓ al^{25} fere *λογον*, al pauc *λογω* ... L *λογουσ*, D 86. 7^{pe} *των λογων*, it^{pler} *sermones* (e *verba*, d *verborum*) *eius*, item go arm | *ωστε* cum ℵBCDL y^{scr} (al^{pe} ex silentio) ... ς *εισ το* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... c e f ff$^{2\cdot}$ i l q am em for ing san go syr^{cu} et ^{sch} *et* (quippe praecessit *ut adprehenderent* etc) | *αυτον*: A om | *τη αρχη* usq *ηγεμονοσ*: D e syr^{cu} *τω ηγεμονι* ... i om

21. *ορθ. λεγεισ*: D a e *λεγ. ορθ.* | *και διδασκεισ*: K 244. a c ff$^{2\cdot}$ i l om | *ου*: D 60. *ουδενοσ* (item *nullius personam* Aug Promiss; a f *personam* [f *-nas*] *hominum*, item syr^{cu}) | *αλλ επ*: D *αλλα επ* | *την οδον*: syr^{cu} *verbum*

22. *ημασ* cum ℵABL 13. 33. 69. 157. 254. 346. ... ς Ln *ημιν* c. CDPΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth259}. Item *licet nobis* it vg syrr cop^{ed}; sed em cop$^{wiet\ dz}$ om *nobis* ut ll. pp. | *καισ. φορον* (KΛ al^{10} Bas^{cod} *-ρουσ*) *δουναι* (M

φόρον δοῦναι ἢ οὔ; 23 κατανοήσασ δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν
πρὸσ αὐτούσ· 24 δείξατέ μοι δηνάριον. τίνοσ ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπι-
γραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαροσ. 25 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαροσ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

7^{pe} διδοναι) cum ℵABCLP etc: D a q vg^{clem} φορον διδοναι καισαρι, it^{pl} am fu for ing tol al syr$^{cu\ et\ utr}$ *dare tributum Caesari*, e *dare Caesari trib.*

23. κατανοησασ (it^{pler} vg *considerans*; libere a *quorum visa nequitia*): D e επιγνουσ (d *cognoscens*, e *cum cognovisset*) | τ. πανουργιαν (it^{pl} vg *dolum*, syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ etc): C*D 60. 243. q^{scr*vid} a e l syr$^{cu\ et\ p\ mg}$ τ. πονηριαν (*nequitiam*) :: e Mt; 48^{ev} syr$^{p\ mg}$ (pro *astutiam eorum* habet in mg *nequitiam eorum: hypocrisin eorum*) τ. υποκρισιν :: e Mc | ειπ. προσ (Δ om, δ *eis* pro πρ. αυτ.) αυτ. sine additam (Gb″) cum ℵBL 1. 116. 118. 131. 157. 209. e cop arm ... ς Ln add (:: e ll. pp.) τι με πειραζετε (c 59. l insuper add υποκριται :: ut Mt) c. ACDP ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr$^{cu\ et\ utr}$ arm aeth Bas^{eth259}

24. δειξατε cum ℵABDLMP al^{30} Bas$^{eth\ et\ regg\ 448}$ (Lucae enim respondent: φησι· δειξατε μοι δηναριον. τινοσ εχει εικ. κ. επιγραφην. Pergit: των δε ειποντων οτι καισαροσ, αποκρινεται ειπων etc) ... ς επιδειξατε (:: ut Mt) cum CΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu | δηναριον: D νομισμα (d *figuram*), Or^{int3,978} *nummum* (*ostendite, inquit, mihi nummum. Pro quo in Mt scribitur denarius.* At cf Mt, item Mc) | δηναρ. (D νομισμ.) sine additam c. ABDPΓΔΛΠ unc^{8} al plu it^{pler} vg go syr$^{cu\ et\ sch}$ aeth Bas$^{regg\ 448\ et\ eth}$ ... ℵCL 1. 13. 33. 69. 116. 118. 124. 131. 157. tisch** al plus^{40} c cop syr^{p} arm arr pers^{p} add οι δε (c aeth *et*) εδειξαν (ℵ add αυτω, item c add *denarium*). και ειπεν (c cop al add *eis*;): hinc Ln [οι δε εδ. κ. ειπ.] :: at sunt invecta ad similitudinem ll. pp. | και (D add την) επιγραφην: P om | οι δε ειπαν: syr^{cu} *est ostenderunt illi* (:: cf paullo ante ℵCL etc) *et dicunt ei* | οι δε cum ℵBL 33. cop syr$^{sch\ et\ p\ mg}$ pers^{p} (confirmat et. syr^{cu}) Bas$^{regg\ 448}$ (vide ante) ... ς Ln Ti αποκριθεντεσ δε cum ACPΔΛΠ unc^{7} al pler f go syr$^{p\ txt}$ Bas^{eth}, G f^{scr} και αποκριθεντεσ, item DΓ 1. 118. 131. 209. 239. it^{pler} vg αποκριθεντεσ :: mutata est lectio οι δε ειπαν quia subsequitur ο δε ειπεν. Similiter in Mc, qui et ipse οι δε ειπαν αυτω habet, id quod subsequitur ο δε ις̅ mutarunt in και αποκριθεισ ο ις̅. Praeterea confirmat οι δε lectionem quod qui αποκριθεντεσ invexerunt satis variant) | ειπαν cum ℵBCL 33. ... ς Ln ειπον cum ADPΓΔΛ Π unc^{8} al pler

25. ο δε ειπεν (d e *ille autem dixit*, f *at ille ait*, a *qui dixit*): D^{gr} ειπεν δε, c ff^{2} i l q vg *et* (q om) *ait* | προσ αυτουσ (commend Schu) cum ℵBL 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. f^{scr} e ... ς Ln αυτοισ (:: ut Mt et Mc) c. ACDPΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} etc (sed a cop^{dz} om plane) | τοινυν αποδοτε cum ℵBL 69. 346. cop go arm ... ς Ln αποδοτ. τοινυν c. ACPΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff^{2} vg syr$^{sch\ et\ p}$, item Γ al^{7} Bas$^{regg\ et\ eth}$ αποδ. ουν (:: ut Mt) ... D a e i l q syr^{cu} aeth nil nisi αποδοτε (:: ut

26 *καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ*
λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν. 27–38
27 *Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες* Mc 12, 18–27 Mt 22, 23–33
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 *λέγοντες· διδάσκαλε,*
Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, Deu 25, 5
καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 *ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ*
ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30 *καὶ*

Mc) | D *τα του καισαρος* | *καισαρι* cum ℵABC^{3}PΓΔΛΠ unc^8 al pler Bas$^{regg\ 448}$ ... Ti *τω καισαρι* cum C*DL 13. 72. 346. (:: at D etiam in Mc *του καισ. τω καισαρι*, in Mt vero *τω καισαρι* similiter DKΔΠ al Or^{ter} tuentur)

26. *και ουκ ισχυσαν*: D *ουκ εισχυσ. δε* | *επιλαβεσθαι* hoc loco (et. e): D it^{pler} vg post *αυτ. ρημ.* (*verbum eius, sermon. eius*) pon | *αυτου ρηματος* (D 131. *ρημα*, 254. *ρηματι*): it^{pler} vg *verbum eius*, a *sermonem eius* ... ℵBL 433. *του ρηματος* | *εναντιον*: M *εναντιου*, 157. *εναντι*

27. *οι αντιλεγοντ.* cum AΡΓΔΛΠ unc^8 al pler a (*qui contradicunt resurrect. non esse*) item syr^p arm; c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg *qui negant esse resurrectionem* (contra e go cop syr^{cu}et^{sch} aeth *qui dicunt resurr. non esse*)... ℵBCDL 1. 33. 118. 131. 209. al^{20} fere (item e go cop syr^{cu}et^{sch} aeth) *οι λεγοντες* :: ut Mt (*λεγοντες*) et (*οιτινες λεγουσιν*) Mc, apud quos nemo *αντιλεγ.* tuetur | *επηρωτησαν*: B 124. 157. a syr^p *επηρωτων*, 69. 346. *-ρωτουν*

28. *μωυσης* cum BDGKLMSVΓΠ al plu (15 ap Scriv, 10 ap Mtthaeium) ... ς *μωσης* cum ℵAEHPUΔΛ al plu. De vv cf alibi. | *εχων γυναικα και ουτ. ατεκνος η*: D e nil nisi *ατεκνος εχων γυναικα* (d e *sine liberis* [d *filiis*] *habens uxorem*), similiter syr^{cu} *non habens liberos et relinquet uxorem*, syr^{sch} *cui sit uxor sine liberis* | ℵ* a *γυναικα* priore ad alterum transiluit | *ατεκν. η* (ℵ^c *ην*) cum ℵ^{a}et^{c}BLP 1. 16. 33. 118. 131. 157. 209. 254. 8^{pe} i^{scr} f^{scr} (*η ατεκν.*) a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg cop arm aeth (accedunt syr^{cu}et^{sch}) ... ς Ti *ατεκν. αποθανη* cum AΓΔΛΠ unc^8 al pler c f i go syr^p (:: *αποθανη* repetito scriptura Matthaeo accommodatior et ipsa res evidentior reddita videtur) | *εξαναστηση* cum ℵBDGKLMSUVΔΠ al plu ... AEHPΓΛ 13. 69. 124. al^{20} fere *-στησει* (:: cf Mt, item ad Mc)

29. *επτα ουν* (c f l vg cop syr^p go arm; a i^{alt} q om, e ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} *autem*) *αδελφ. ησαν* (e *erant fratres*): D aeth *ησαν* (aeth add *ουν*) *παρ ημειν επτα αδελφοι* (:: cf Mt), syr^{cu} *ησαν επτ. αδελφ.* Praeterea ℵ^a 37. 71. 116. 245. 248. g^{scr} 7^{pe} c ff$^{2\cdot}$ l q post *ησαν* add *παρ ημιν* (:: ex Mt)

30. *και ο δευτερος* (Gb′) cum ℵBDL 157., item e *similiter et secundus*, item g$^{2\cdot}$ *et sequens accepit eam*, cop *et secundus duxit eam*; item aeth *et sic quoque duxit eam secundus eius etiam* ... ς Ln *και ελαβεν* (a c f

ὁ δεύτερος 31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ
οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. 32 ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθα-
νεν. 33 ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ

g1. i l q vg arm post ο δευτ. pon) ο δευτ. (it vg *sequens*) την γυναικα (a c f g1. i l q vg arm *illam, eam*) και ουτος (c l q *ille*; 235. a f g1. i vg arm αυτος *ipse*) απεθανεν (U* post ατεκν.) ατεκνος cum ΑΡΓΔΛΠ unc8 al pler (itpl vg arm) syrcu et utr ... 218. 245. 435. ff2. om versum (ab ατεκνος ad ατεκνος transilientes)

31. και prim: a om (*tertius similiter autem et septem, et non* etc) | ελαβεν (ℵc -βον) αυτην: D a e cop aeth arm om (:: cf ll. pp.); g1. om κ. ο τρι. ελα. αυτ. Praeterea ΑΕΗΥΓΛ al70 fere go syrsch et p (sive txt sive mg) add ωσαυτως, hinc Ln [ωσαυ.], item c add *et mortuus est sine filio*, aeth *et non reliquerunt liberos* | ωσαυτως δε (δε a go copschw syrp; 126. 235. al8 fere itpler d vg arm om) και (copwi om; Dgr cop dz om δε και, syrcu et sch *et similiter* pro ωσ. δε κ.) οι επτα (c ff2. g1. i l q vg *omnes septem*): e *usque ad septimum omnes* | ου (et. ς Gb Sz) cum ℵABDEHLSUVΔΛ (P*vid, inde enim ab ωσαυτ. δε usq τεκν. και α rescripta sunt) al plus60 e ff2. i q cop ... ςe praem και cum GKMP2ΓΠ al permu a c f l vg go arm syrsch et p, item syrcu aeth ελαβον αυτην και | ου κατελιπον (ℵBGHLMSUVΠ al plu; AEKP2ΓΔΛ al -λειπον): D ουκ αφηκαν | τεκνα: DΓ al pauc a e cop τεκνον ... P* σπερμα (fortasse praecedente ουκ αφηκαν ut Mc) | και απεθανον (B* -ναν, ut Ti, E* -νεν): 1. 209. 244. 251. c ff2. i l arm om (:: ut Mc) ... syrcu et sch pon ante και ου κατελιπ. τεκν.

32. Totum versum om 226* e; a nil nisi *sed et mulier* habet, item c i *mortua est et mulier* | υστερον absq δε cum ℵ*BDEHSΔΛ al35 fere ff2. g1. vg go armusc (armzoh om υστερ.; syrcu *et mortua est et mulier*, syrsch *et mortua est novissime et mulier*, aeth *et post omnes illos mortua est ipsa mulier*) ... ς (Gb0) add δε (:: ut Mt lectione non fluct) c. ℵcAG KLMPUVΓΠ al plu f l q cop syrp c.* Item edidimus υστερ. absq παντων c. ℵBDL 1. 36. 60. 77. 118. 131. 157. 209. ascr (a c i vide ante) ff2. l cop syrcu et sch armzoh perss ... ς (post υστ. δε) add (Gb0) παντων (:: ut Mt et Mc) cum ΑΡΓΔΛΠ unc8 al pler f g1. q vg go syrp armusc (aeth vide ante) | και η γυνη απεθαν. cum ℵBDL 1. 33. 131. 157. 49ev 3pe al2scr ... ς Ln απεθ. και η γυνη (:: ut Mt lectione non fluct; testes plu et. Marco intulerunt) cum ΑΡΓΔΛΠ unc8 al pler f ff2. (om και) g1. l q (c i vide supra) vg go cop syrcu et utr arm aeth

33. η γυν. ουν εν τη αναστ. cum BL syrp mg (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ln εν τη ουν (c *autem*, 1. 131. 3pe 10pe al2scr go post αναστ.) αναστ. (:: ut Mt et Mc) cum ℵcADPΓΔΛΠ unc8 al pler (c) f q vg syrsch et p txt cop etc; item sed omisso ουν ℵ* 157. a e ff2. i l syrcu | τινος αυτων (245. των επτα) et. ℵc: ℵ* e ff2. om αυτων | γινεται cum ΑΒΡΓΔΛΠ unc7 al pler go syrp ... ℵDGL 1. 22. 33. 131. 157. 209. al10 it vg cop syrcu et sch arm aeth εσται (:: ut Mt et Mc) | γυνη: syrcu om | οι

γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οἱ
υἱοὶ τοῦ αἰῶνοσ τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, 35 οἱ δὲ κατα-
ξιωθέντεσ τοῦ αἰῶνοσ ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆσ ἀναστάσεωσ τῆσ ἐκ
νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν
ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆσ ἀναστά-

γαρ επτ. (1 mm *omnes*) εσχον (D εχον, d *habuerunt*) αυτ. γυναικ. (syr cu et sch om γυν.): 229* om

34. και (a syr cu et sch om; e *ille autem*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵBDL 124. 157. it (exc q) vg (et. 130 lat) cop syr cu et sch perss ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt, cf et. ad Mc) cum AΡΕΓΔΛΠ unc[8] al pler q (sed om και) go syr p arm aeth | αυτοισ: D e προσ αυτουσ | ο ι̅σ̅ (33. al[4] ante ειπ.): D i om, item e (vide ante) | τ. αιων. τουτ. sine additam ℵABPQR unc rell al omn vid f vg go syr sch et p txt cop arm aeth Eus mcell 158 ... D ff[2.] i q mm gat* add γεννωνται και γεννωσιν, item a c e l syr cu et p mg („in exemplari antiquo est", „sed in Graeco non est") Or[3, 825] Cyp[180] et [315] Aug Promiss γεννωσι και γεννωνται. (Similiter Clem[551] τω· οι εν τουτω γενομενοι τω αιωνι – γεννωσι και γεννωνται.) Sed c e ff[2.] i l q gat* Cyp Aug Promiss om γαμουσ. κ. γαμισκ. | γαμισκ. cum ℵBL 33. 36. 157. y scr al[5] Clem[103] (εν γαρ τω αιωνι τουτω, φησι, γαμουσι και γαμισκοντ.) Or[3, 825] Eus mcell 158, item ς εκγαμισκοντ. cum EGHQRSVΛ al plu ... Ti εκγαμιζονται cum AKMP ΓΔΠ al[50] fere Bas eth 286; item 1. 118. 131. 209. al γαμιζονται ... D γαμουνται (:: cf huc et ad v. sq quae ad Mt 22, 30 notavimus)

35. τυχειν exprim a (*qui autem digni fuerint saeculum illum attingere*, item d *saeculi huius obtinere*); non exprim it rell vg (*qui digni habentur saeculi illius* c ff[2.] i l q; *qui digni habebuntur saeculo illo* f vg; *qui autem dignationem fuerint saeculi illius habituri* e) | γαμιζονται cum ℵDLQRΔ 1. 33. 118. 131. 48 ev z scr Clem[551] (οι υιοι του αιωνοσ εκεινου – ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται. Contra non patet ad quodnam evg spectet[811] το τησ αναστασεωσ ειδοσ – καθ ην ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται ετι); item Ti εκγαμιζονται cum AΡΓΔΠ unc[8] al[100] fere Bas eth ... B al[10] fere γαμισκονται (item Epiph[97] οι καταξιωθεντεσ τησ βασ. των ουρ. ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται, αλλ ισαγγελοι εισιν), item ς εκγαμισκοντ. cum minusc vix mu (234. εγγαμισκ., item v. 34)

36. ουτε cum ℵQRΓΔΛΠ unc[8] al pler Bas eth 286 ... Ln ουδε cum ABDLP 106. 157. y scr | γαρ: H al pauc om | ετι: 1. 209. e ff[2.] i l q syr cu cop petr1 om | δυνανται (f vg go syr cu et sch et p txt Bas eth): D gr syr p mg μελλουσιν, item (*nec enim iam morituri sunt* a Mcion tert 4, 38; *incipient mori* e Cyp[180] et [315]; *morientur* ff[2.] i l q; contra c *moriuntur*) it pler Mcion tert Cyp | Gb Sz Ln (ισαγγ. γ. εισ.) | DEPR al 2scr εισαγγελοι | και υιοι εισ. θεου (f q vg): D τω θεω (d *aequales angelis enim sunt deo*), 157. θεου (αλλα ωσ αγγελοι εισι θεου) it pl Cyp *dei* (a *aequales enim angelis sunt dei*, e Cyp[180] et [315] *aequales enim sunt angelis dei*, c ff[2.] i l *nam sunt similes angelis dei*; item Tert marc4, 38 *cum si-*

σεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμή-
Ex 3, 6 νυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν
Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζών-
των· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν

---

miles angelorum fiant dei) | και υιοι: A 2. y^ser και οι υιοι | εισιν (M 1. 209. 300. al^10 fere syr^cu aeth om; ℵ post θεου pon) θεου cum ℵABL ... ς Ln εισ. του θεου cum PQRΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid Bas eth^286

37. 38. Epiph de Mcione^316 et^341: απεκοψε το· οτι δε εγειροντ. οι νεκροι, ο (^341 om) μωυσησ εμηνυσ. περι τησ βατου, καθωσ (^341 ωσ) λεγει κυριον τον θεον αβρ. και ισα. και ιακωβ. θεοσ δε εστι ζωντων και ουχι νεκρων. Quae postquam scholio νς' scripsit, pergit^316 et^342 scholio νζ': ουκ ειχε ταυτα· οτι δε εγειρονται οι νεκροι, και μωυσησ εμηνυσε λεγων θεον αβρααμ και θεον ισαακ και θεον ιακωβ θεον ζωντων. Quibus^342 subiungit: δια το δευτερωσαι τον σωτηρα την παραβολην, διττωσ παρ ημων εντετακται, ινα μη απεικαζομενοι τω αγυρτη μαρκιωνι ημεισ παραλειψωμεν τι των γεγραμμενων. Iteratam igitur Epiph parabolam istam in cod. suo invenit.

37. οτι δε (*quoniam vero* ff^2· i, *quia vero* vg, *quia autem* i; c l q mm *quoniam vere*, f *nam quia*; *resurgere autem mortuos* e Cyp^315): L d^scr cop om δε | και prim (f vg Or^4, 341): D a c e ff^2· i l q Cyp^315 om | μωυσησ cum BDKLMPQRSUΠ al plu ... ς μωσησ cum ℵAEGHVΓΔΛ al plu. De vv cf alibi | εμηνυσεν (Δ -νησεν) et. Or^4, 341 Epiph: D 122. εδηλωσεν. Item d e *significavit*, Cyp^315 *significat*, a *demonstravit*, it^pl vg *ostendit* ... 1. 131. 209. al aliq εμνημονευσεν | επι (Epiph περι, vide ante) τησ βατου ωσ λεγει: g^2· vg *secus rubum sicut dicit* (sed g^2· em go add *vidi*), e *super rubum quando dixerit* (pergit *ei dominus*, vide post), d *in rubo quomodo dicit* ... a *dicit de rubo*, Cyp *cum dicit in rubo*, Or ωσ λεγει επι τησ βατου ... c f ff^2· i l q *sicut dixit vidi in rubo* ... syr^cu *quando locutus est cum eo deus de rubo et dixit* (pergens: *Deus dominus Abrah.* etc); similiter aeth *quod dixerit ei dominus apud rubum: Ego sum deus Abraham* etc | κυριον τον θεον etc: e (vide ante) *ei dominus deus dicens ego sum deus abraham* etc, Cyp^315 *dominus deus Abrah. et deus Is. et deus Iac. non est deus mortuorum* etc. Sunt ista locis parallelis accommodata (ad quos et. Or^3, 828 spectat). | θεον sec et tert sine articulo cum ℵBDLR 48^ev Or^4, 341 Epiph^marc (vide ante) ... ς τον θεον cum APQΓΔΛΠ unc^8 al pler (et. syr^p mg gr) | ισαακ (ℵ^c): ℵ*D a e i ισακ, *isac*

38. θεοσ δε (e *enim*, cop^dz om; syr^cu *et ecce deus*) ουκ εστ. νεκρων: D θεοσ νεκρων ουκ εστιν, item c i l q *deus ergo mortuorum non est* ... a Or^4, 341 Cyp^315 ουκ εστιν ο θεοσ νεκρων | παντεσ γαρ etc: Or^3, 829 ο δε λουκασ προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεοσ θεοσ νεκρων αλλα ζωντων, κειμενω και παρα ματθαιω και μαρκω, το· παντεσ γαρ αυτω ζωσιν.

39. αποκριθεντ. δε (c ff^2· *et respond.*): syr^cu om | γραμματεων (ALPR

γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶσ εἶπασ. 40 $^{244.2}$ οὐκέτι γὰρ Mt 22, 46 Mc 12, 34
ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
41 $^{245.2}$ Εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· πῶσ λέγουσιν τὸν Χριστὸν 41–44 Mc 12, 35–37 Mt 22, 41–45
εἶναι Δαυεὶδ υἱόν, 42 αὐτὸσ γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· 42 s Ps 110, 1
εἶπεν ὁ κύριοσ τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕωσ ἂν Act 2, 34 s
θῶ τοὺσ ἐχθρούσ σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 44 Δαυεὶδ οὖν
κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶσ αὐτοῦ υἱόσ ἐστιν;

---

al -ταιων): Q σαδδουκαιων | ειπαν cum ℵBDLQ ... ς ειπον cum APRΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | ειπασ (it vg *dixisti*): 1. 209. 239. λεγεισ (131. ειπασ και λεγεισ)

40. ουκετ. γαρ cum ℵBL 33. 36. 57. 108. cop... ς Ln ουκετ. δε cum ADPQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr^{p} arm ... it vg syr^{cu} et ^{sch} aeth και ουκετι (c f i l q *et amplius non*, ff^{2} *et iam amplius non*, e *et iam non*, a *nec amplius*) ... 244. ουκετι | H 69. 433. ετολμουν | επερωταν: 1. 131. al^{3} -τησαι | ουδεν: 209. 239. ουδε εν

41. λεγουσιν: AKMΠ al^{20} syr^{p} c.* add τινεσ, item 13. 69. 124. 258. 346. syr^{cu} et ^{sch} pers^{p} οι γραμματεισ :: e Mc | ειναι δαυ. υιον cum ℵBL, item G 157. ειν. υι. δαυ., Cyr^{act63} δαυ. ειν. υι. ... ς Ln υι. δαυ. ειν. cum APQRΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} am fu for ing san tol go cop syr^{p} arm (Tert$^{marc\,4,38}$ „si autem Christum filium David existimabant, ipse autem Dav. dominum eum appellat, quid hoc ad Chr.?"), item vg^{ed} syr^{cu} et ^{sch} *filium esse david* ... D υιον δαυειδ omisso ειναι ... 13. 69. 124. 346. post λεγ. pergunt οτι ο $\overline{χσ}$ υι. δα. εστιν :: ut Mc ... e (:: ex Mt) *quid vobis videtur de christo cuius filius est dicunt illi david. Dixit autem ad illos quomodo david in libro* etc. De δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ vide ad Mt 1, 1.

42. αυτοσ γαρ cum ℵBLR (ut nuper recognovi) 1. 33. 124. 131. 157. 209. l cop Cyr^{act63}, item Q και αυτ. γαρ (69. μη αυτοσ) ... ς Ln Ti και αυτοσ cum ADPΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et ^{utr} rell (:: γαρ propter v. 44 δαυ. ουν etc minus aptum videri poterat. Cf et. Mc cum adnotatis) | εν βιβλω: D εν τη βυβλω | ψαλμων cum ℵABLQR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr^{act} ... Ln των ψα. cum DP al^{10} fere | ειπεν (e f i l vg): D a c ff^{2} g λεγει (:: ut test plu et. in Mc) | ο κυριοσ cum ℵALPQRΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{act} ... Ln κυριοσ c. BD (:: ut Mt; cf et. ad Mc et Act)

43. εωσ αν θω: D εωσ τιθω | R εκχθρουσ | υποποδιον (f vg go syr^{p} arm aeth): D 145. a c e ff^{2} i l q cop syr^{cu} et ^{sch} υποκατω (:: ut Mt; cf et. ad Mc)

44. δαυ. (ut v. 41) ουν et. f vg syr^{p}: q syr^{cu} et ^{sch} arm *si igitur david*, c e ff^{2} *si david*, l *david enim* ... D b*^{scr} a i go Cyr^{act63} nil nisi δαυ. | κυριον αυτον cum ℵDEGHPSVΓΔΛ al pler a c e ff^{2} i l q vg syr^{p} (Tert marc^{4,38} vide ante) ... Ti αυτον κυριον (:: cf ll. pp.) cum ABKLMQR UΠ al plus^{10} f go cop arm syr^{sch} Cyr^{act63} | καλει (D^{gr} λεγει :: ut Mc): R cop syr^{sch} ante αυτον κυριον pon (:: cf ll. pp.). Syr^{cu} *domine*

45–47 Mt 23, 1. 6. 45 [246.2] Ἀκούοντοσ δὲ παντὸσ τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ·
7. 14. Mc 12, 38–40 11, 43 46 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν
στολαῖσ καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ καὶ πρωτοκα-
θεδρίασ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ πρωτοκλισίασ ἐν τοῖσ δείπνοισ,
47 [247.8] οἳ κατεσθίουσιν τὰσ οἰκίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μα-
κρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

XXI.

1–4 Mc 12, 41–44 1 Ἀναβλέψασ δὲ εἶδεν τοὺσ βάλλοντασ εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον

---

mi vocat eum | και a f vg syr^{p} etc (q *quomodo ergo*): D 157. 251. c e ff^{2}· i l syr^{cu} et ^{sch} arm om | αυτου υι. εστ. cum ABKMΠ 1. 209. pw^{scr} al pauc cop ... ς Ln υι. αυτ. εστ. cum ℵDLPQRΓΔΛ unc^{6} al pler it vg etc Cyr^{act} :: ut Mt

45. λαου: s al pauc οχλου | τοισ μαθηταισ cum BD arm ... ς Ln τ. μαθ. αυτου cum ℵALPRΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc, item F 235. τ. εαυτου μαθηταισ ... Ti προσ αυτουσ cum Q (:: incipiebat h. l. lectio ecclesiastica, quemadmodum r^{mg} habet: σαββ. ιζ΄· ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ· προσεχετε etc)

46. εν στολαισ (syr^{cu} *in porticis*) post περιπατ. cum BDPQΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go cop rell Bas$^{eth\,264}$ ... ℵAGLR 1. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} fere arm ante περιπατ. (:: ut Mc) | AHLPRXΓ*Λ 33. 69. al mu πρωτοκλησιασ

47. οι κατεσθιουσιν c. ℵABLQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth264} ... Ln οι κατεσθιοντεσ (D -σθοντεσ) c. DPX 122. i^{scr} | τασ οικιασ: c ff^{2}· i l *panes* (ff^{2}· sab *-nem*) | και προφ. et. e (*qui comedunt domus viduarum et occansione longa adorantes*) syr^{hr} et ^{p}: it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} om και (c ff^{2}· i l *qui fingentes longam orationem devorant panes viduarum*, a *qui comedunt domos viduarum fingentes long. orat.*, f vg *qui devorant dom. vid. simulantes long. orat.*, s *qui devorant dom. vid. occasione longa orantes*, item d sed *comedunt*, q *qui excusatione longa orantes devorant domos viduarum*) | μακρα (μακρὰ EKMSVΓΛ al plu; 1. al^{4scr} etc μακρᾶ ut edidit ς, non ς^{e} Gb Sz): A*LX al^{5} μακραν | προσευχονται: DPR 13. 69. 124. cf^{scr} al pauc e προσευχομενοι, item (vide ante) it^{pler} vg (syr^{cu} et^{sch} *in praetextu quod protrahunt orationes suas*) | λημψοντ. cum ℵAB DLPRX ... ς ληψ. cum QΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

XXI, 1. αναβλ. δε: X 157. m^{34} syr^{sch} pers^{p} add ο $\overline{ις}$ | ειδεν cum ℵABDEG HSUXΓΛ al plu ... KLMPQVΔΠ al mu ιδεν ... Or^{4,288} (item syr^{sch} et per^{p}) εισ omisso δε seq (απο μεν του λουκα ταυτα· αναβλεψασ δε εισ τουσ βαλλ. εισ το γαζ. τα δωρ. αυτ. πλουσιουσ ειδε τινα χηραν etc. Rursus ^{290} ανεβλεψεν ουν εισ τουσ βαλλοντασ etc et αει τοινυν ο $\overline{ις}$, κατα μεν τον λουκαν, αναβλεπων εισ τουσ βαλλοντασ etc) | εισ το γαζοφυλακιον (EGHΛ al aliq -κειον, GHΛ al -κεῖον) hoc loco cum ℵBDLX 1. 33. 69. 131. 157. 209. 248. 346. e syr^{sch} et ^{hr} Or^{4,288}

τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίουσ. 2 εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν
βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν· ἀληθῶσ λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ
χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείω πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντεσ γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ περισσεύοντοσ αὐτοῖσ ἔβαλον εἰσ τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
ὑστερήματοσ αὐτῆσ ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.
5 $^{248.2}$ Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοισ καλοῖσ 5—11 Mt 24, 1—7
καὶ ἀναθέμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· 6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσον- Mc 13, 1—8

---

et^{290} ... ς Ln post *τα δωρ. αυτ.* cum ΑPQΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg cop syr$^{cu\ et\ p}$ arm aeth Bas^{eth262}

2. *ειδεν*: fere ut v. 1. (*ιδεν* h. l. XΠ*) | *ειδ. δε* et. e f m s vg Bas^{eth262}: s 124. 127. 262. al pauc a cop^{dz} arm om *δε* (Or vide ante) ... ff^{2} i q syr$^{sch\ et\ hr}$ *et vidit*, c l *et videt* | *τινα* (Α *τιναν*) sine *και* (Gb^{0}) c. ℵBKLM QXΓΠ 33. 124. 157. al plus^{30} c ff^{2} i l q syr^{hr} aeth Or$^{4,288\ et\ 290 semel}$ Bas^{eth} ... Ti *τιν. και* cum AEGHSUVΔΛ 1. 13. 69. 108. 131. 209. al^{60}, ς *και τινα*, Ln [*και*] *τινα* c. DP al vix mu a e f m s vg cop syr$^{cu\ et\ sch}$ (et^{p} *και* c.*) arm (Or$^{4,290 semel}$ *αναβλεπων εισ τουσ - ορα και την* etc) | *πενιχραν* (EKLΛ al mu *πενηχρ.*): X 299. om | *βαλλουσαν*: Q 1. 209. c^{scr} 435. Or^{4,290c} (ex cod ^{bodl}) *βαλουσαν* (237. 47^{ev} *βάλουσαν*) | *εκει*: D 44. it^{pler} (non f q) vg syr$^{cu\ et\ sch}$ (non item ^{p} et ^{hr}) aeth Or^{ter} om (:: ad modum Marci) | *δυο λεπτ.* cum ADPΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e syr^{p} (etiam $^{mg\ gr}$) arm aeth Bas^{eth262} ... ℵBLQX 33. 157. it^{pler} vg cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ Or$^{4,288\ et\ 290}$ *λεπτ. δυο* (:: at ita Mc lectione non fluct). Praeterea D add (:: ex Mc) *ο εστιν κοδραντησ*

3. *η πτωχη αυτη* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a syr^{p} Or$^{4,288\ et\ 290}$ ... Ln *αυτη η πτωχη* (:: ut Mc) cum ℵBDLQ al^{5} it^{pler} (sed i *paupera haec paupercula*) vg arm Bas^{eth262} ... cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ *αυτη* ante *η χηρα* pon | *πλειω* cum DQX 51. 106. 157. 235. 239. qr^{scr}, item L *πλειονα* ... ς *πλειον* (:: ut Mc) cum ABΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or$^{4,288\ et\ 290}$ Bas^{eth}; item ℵ 243. *πλεον* | *εβαλεν*: X* 131. p$^{parh\ scr}$ *εβαλλεν*

4. *απαντεσ* cum ALQXΓΛΠ al omn^{vid} Bas^{eth262} ... Ln *παντεσ* (:: ut Mc) cum ℵBDΔ Or^{4,288} | *περισσευοντοσ αυτοισ* (et. Or$^{4,288\ et\ 290}$ Bas^{eth}): L 13. 25. 33. 69. 71. 124. 131. 243. *περισσευματοσ αυτων*, 1. 118. 209. g^{scr} al pauc *περισσευματοσ αυτοισ* | *εισ* (L om) *τα δωρα* sine additam cum ℵBLX 1. 118. 131. 209. cop syr$^{cu\ et\ hr}$ ... ς Ln add *του θεου* cum ADQΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (m *in dono dei*) vg syr$^{sch\ et\ p}$ arm (aeth *obtulerunt domino*) Or$^{288\ et\ 290}$ Bas^{eth} Cyp^{242} | *υστερηματοσ*: Δ *υστερησαντοσ* | *απαντα* cum AΓΔΛΠ unc^{8} (V *απαν*) al pler Bas^{eth} ... Ln *παντα* (:: *παντα οσα ειχεν* in Mc non fluct) cum ℵBDLQX al pauc Or^{bis} | *εβαλεν* (V al pauc *κατεβαλ.*): E^{rubro}GHM^{rubro}S^{rubr}V (est*)ΓΛ al permu (item evglstaria) add *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* (sed nonnulli ut SV non plene adponunt)

5. *καλοισ*: ℵ^{a} *μεγαλοισ*, sed restitutum est *καλοισ* | *αναθεμασιν* cum ℵADX 1. al aliq ... ς *αναθημασι* cum BLQΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr$^{p\ mg\ gr}$ (:: Moer. *αναθημα αττικωσ, αναθεμα ελληνικωσ.* Thom. *ανα-*

ται ἡμέραι ἐν αἷσ οὐκ ἀφεθήσεται λίθοσ ἐπὶ λίθῳ, ὃσ οὐ καταλυ-
θήσεται. 7 [249.2] ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντεσ· διδάσκαλε, πότε
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;
8 ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντεσ· ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸσ ἤγγικεν· μὴ
πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμουσ καὶ
ἀκαταστασίασ, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον,
ἀλλ' οὐκ εὐθέωσ τὸ τέλοσ. 10 τότε ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἐγερθήσεται

θημα, ουκ αναθεμα, ει και φιλοστρατοσ λεγει.) | *κεκοσμηται*: D ante *και αναθεμ.* pon

6. *ταυτα α* c. ℵABQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} f g$^{1.2}$ vg cop syr^{utr}: DL a c e ff^{2} i l q syr^{cu} arm aeth om *α* (syr^{cu} aeth *videte haec*; l *nonne videtis haec*) | *επι λιθω*: ℵ^{c}LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 157. al^{30} fere *επ. λιθον* (:: ex Mt; cf et. ad Mc). Praeterea ℵBL 13. 61^{mg} 69. 124. 346. cop add *ωδε* (ita Ti^{synops}), quod idem X 1. 33. 118. 131. 209. al pauc e s syr^{cu} arm aeth ante *λιθοσ* add, item (post *λιθω*) D a add *εν τοιχω ωδε*, c ff^{2} i q *hic in pariete* (*-tem* i), l s *in parietem* ... omisimus *ωδε* (:: quod ex Mt huc translatum videtur, ut et. a multis in Mc factum est) cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{1.2}$ vg syr^{utr} | *ου*: G 124. *ου μη* | *καταλυθησεται*: 69. *σαλευθ.*

7. *αυτον*: D 252^{mg} 122. add *οι μαθηται* (122. insuper add *αυτου*) :: cf Mt | *ουν*: D 1. 13. 106. 131. 209. 237. al pauc it vg cop syr^{cu} et ^{sch} (non item P) arm aeth om :: cf ll. pp. | *οταν* (1. 131. 209. *οτε*) *μελλη* (Γ 1. 69. 124. 131. 157. 209. *μελλει*) *ταυτ. γιν.* (69. *γεν.*): D l *τησ σησ ελευσεωσ* (*adventus tui*) :: cf Mt *τησ σησ παρουσιασ*

8. *βλεπετε* etc: huc sive ad ll. pp. spectat Pist^{280}: *dicite iis: Cavete vobis a doctrinis πλανησ, alioquin multi venient in meo nomine dicentes: ego sum, et ego non sum, et πλανωσι multos.* | *επι* (it vg *in nomine*, ut et. in Mt et Mc): KMΠ al aliq *εν* | *λεγοντεσ* sine *οτι* cum ℵBLX 50^{ev} c aeth Tert$^{marc\,4,39}$ ... ς Ti add *οτι*, Ln [*οτι*] cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg cop (:: *οτι* Mc, nec om nisi D al pauc Latt^{7}; om Mt, sed add C al mu vv aliq) | *ειμι* (ita a f vg syr^{cu} et P et ^{hr} etc): 157. c e ff^{2} g^{2} i l q s gat mm syr^{sch} pers^{p} Tert^{marc} Amb add *ο χσ* :: ex Mt | *ο καιρ. ηγγικ. μη* excidit ℵ*, suppl ^{c} | *μη* sine *ουν* cum ℵBDLX 157. 346. a c e ff^{2} i l s cop syr^{cu} et ^{hr} (syr^{sch} exprim *δε*) arm aeth ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *ουν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg syr^{p}

9. *πτοηθητε* (XΛ al mu *πτωηθητε*, it^{pler} vg *nolite terreri*, Or$^{int\,3,853}$ *ne terreamini*, e s *nolite expavescere*): D q *φοβηθητε* (d *ne timueritis*, q *nolite timere*) | *δει*: syr^{cu} et ^{sch} et P ^{mg} *μελλει* | *γαρ* (a c e f q): ff^{2} i l vg om | *ταυτ. γενεσθ. πρωτ.* cum ℵBLΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e l (c f i q *haec primum fieri*, ff^{2} vg *primum haec fieri*) ... Ti *γενεσθ. ταυτ. πρωτ.* cum ADX al aliq

10. *τοτε ελεγεν αυτοισ* (syr^{hr} *tunc dico ego vobis*; q *in illis. Tunc dicebat*

ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 σεισμοί τε μεγά-
λοι καὶ κατὰ τόπουσ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ση-
μεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 $^{250.1}$ Πρὸ δὲ τούτων πάν- 12 ss Mt 10, 17 ss 24, 9
των ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶσ τὰσ χεῖρασ αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παρα- Mc 13, 9–13
διδόντεσ εἰσ τὰσ συναγωγὰσ καὶ φυλακάσ, ἀπαγομένουσ ἐπὶ βασιλεῖσ
καὶ ἡγεμόνασ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματόσ μου· 13 ἀποβήσεται ὑμῖν εἰσ

illis, item a ff^{2} i *in illis* sed omissis rell): D e l (item a ff^{2} i) syr^{cu} et^{sch} pers^{p} om (:: ut ll. pp.). Knappius ad praeceptum Bezae et Casauboni edidit: τοτε, ελεγ. αυτοισ, εγερθ., at id ab usu Ni Ti alienum. | εγερθησεται (f q vg syr^{p} etc): D 74. 346. a c e ff^{2} i l syr^{cu} et^{sch} pers^{p} add γαρ | επ cum ℵADLX 1. 209. al ... ς Ti επι cum ΒΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler

11. τε prim: AL al aliq d am for om | και κατα τοπουσ cum ℵBL 33. cop arm aeth ... ς Ln κατα τοπ. και cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syrr^{omn} (:: at et in Mt et Mc κατ. τοπ. arctius cum σεισμ. iunctum legitur) | λιμοι (ℵAD λειμ.) και λοιμοι cum ℵADLΓΔΛΠ unc^{8} al longe pler e cop syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm ... Ti λοιμ. κ. λιμ. cum B 130$^{gr et lat}$ 157. it^{pler} vg syr^{cu} (Tert$^{marc\ 4, 39}$ *et pestem et fames terraeque motus*) ... X y^{scr} aeth λιμοι tantum, 69. λοιμοι tantum | φοβητρα (aeth add *super homines*) cum ℵALXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln Ti φοβηθρα cum BD ... Λ φόβοι τέρατά τε. Similiter syr^{sch} *terrores et propulsiones* | απ ουρανου hoc loco cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item certe cum σημ. μεγαλ. conjg cop arm syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} (et. Tert^{marc} „videamus et quae signa temporibus imponat: *bella*, opinor, *et - et formidines et prodigia de caelo*"). Similiter ℵL 13. 33. 69. 122. 124. 254. 346. 433. post μεγαλα pon, item B ante σημεια (sic Ln edidit) ... D it vg Or$^{int 3, 855}$ syr^{cu} ante και σημεια pon (cum φοβητρ. conjgtes) ... aeth om | εσται: v* 13. 69. 124. 254. 274. 346. εσονται (syr^{cu} et^{sch} *videbuntur*). Praeterea c ff^{2} i l q s syr^{p} add *et tempestates*, syr^{cu} aeth *et magnae tempestates*, a Or$^{int 3, 855}$ *et hiemes*, item syr^{sch} *et tempestates magnae erunt*

12. παντων (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu ... ς (= Gb Sz) απαντων cum minusc vix mu | επιβαλουσιν: Γ al pauc επιβαλλουσιν, sed Γ -αλλοῦσιν. Praeterea Γ c^{scr} add γαρ (quemadmodum evglstaria: Ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ· προσεχετε απο των ανθρωπων· επιβαλ. γαρ etc) | εφ υμασ (ℵ^{a}): ℵ* επ αυτουσ | τασ ante συναγωγ. cum ℵBD 157. d^{scr*}... ς Ln Ti om cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | απαγομενουσ cum ℵBDL 1. 131. 209. e (*abducentes*; contra it^{pl} *ducentes*, d *ducentur*, a tol *ducemini*, g^{2} s vg *trahentes*, am *tradentes*) ... ς Ln αγομενουσ cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it^{plu} vg, at alibi etiam απαγειν reddunt *ducere*, cf ad Mc 14, 44) | ενεκεν: D g^{scr} ενεκα

13. αποβησεται sine additam cum ℵ*BD (a *ut sit in testimonio vobis*) ... c ff^{2} i l q add *enim* ... ς Ln Ti add δε cum ℵ^{c}ALR unc rell al omn^{vid} e f vg cop etc

12, 11 μαρτύριον. 14 $^{251.2}$ θέτε οὖν ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν μὴ προμελε-
τᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ
δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντεσ οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 sq Mt 10, 21 sq 16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆσ κεφαλῆσ
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰσ

---

14. *θετε* cum ℵAB*DLMRXΠ 33. p^{scr} ... ς *θεσθε* cum B^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler Or^{1,295} Cyr$^{nest 103}$ | *ουν* (ℵ^{c}): ℵ* om, item Cyp^{160} et^{268} | *εν ταισ καρδιαισ* (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. Cyr^{nest}, item *in cordibus* it vg cop al Did$^{int 267}$ et^{270} (Gall^{6}) ... ς *εισ τασ καρδιασ* cum RΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{1,295} (Π* al^{10} fere om *εισ*) | *προμελεταν* (Or *μελεταν*): D *προμελετωντεσ*

15. *δωσω υμιν* (et. Or^{1,295} Cyr^{nest} Cyp etc): D *υμ. δωσ.* | *ῃ̄*: L *οι* (sic) | *αντιστη. η* (cop *ουδε*, 69* *ου*, vg *et*) *αντειπ.* cum ℵBL 13. 69. 124. 157. 346. e f (vg) arm Or^{1,295} Did$^{int 270bis}$ (et^{267} *contradicere aut respondere*) ... ς *αντειπ. ουδε* (AKMRΠ al^{20} fere Cyr^{nest} *η*, atque ita Gb) *αντιστην.* cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{p} Cyr$^{nest 103}$ ... D^{gr} a c ff^{2} i l q cop^{dz} syr^{cu} et^{sch} Cyp^{160} et^{268} *αντιστηναι* (*resistere*), d *contradicere* tantum | *απαντεσ* cum BL ... ς Ln *παντ.* cum ℵADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,295} Cyr$^{nest 103}$ (:: cf 3, 21. 4, 6. 7, 16. 8, 37. 9, 15. 15, 13. 17, 27 et 29. 21, 4. ubi *απασ* contra *πασ* retinuimus. Multo rarius contrarium factum est: 2, 39. 3, 16. 5, 11 et 28.) ... a c ff^{2} i l q Cyp^{106} et^{268} om (non item e f vg). Libere aeth *ut non possint contradicere vobis, nec insurgent contra vos*

16. *δε και* et. a e syr^{p} et^{hr} Or^{1,295}: f q *enim* ... 13. 69. 346. c l (ff^{2} g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg (i transilit a verbis *trademini autem* ad *morte afficient*) cop *δε* sine *και* (nec syr^{sch} exprim; paullo liberius syr^{cu}; aeth *et tradent*) | *γονεων*: syr^{cu} *γυναικων* | *και αδελφων*: EHSVΓΔΛ al^{80} fere Or post *φιλων* pon, X al aliq post *συγγενων* ... G 157. a om | *και συγγενων* (A 1. *-νεων*): 13. 157. 209. 435. al pauc e om

17. *δια τ. ον. μου* post *υπο παντ.* c. ℵABDEGHLRX al plu it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} etc ... Ti ante *υπο πα.* (:: quippe enim postpositum et. Mt et Mc habent, item Mt 10, 22) c. KMUVΓΛΠ al mu syr^{p} ... SΔ 11. 122* 219. 229* 243. kw^{scr} om

18. Epiph^{316} et^{342} de Mcione: *παλιν παρεκοψε το· θριξ εκ τ. κεφ. υμων ου μη αποληται.* Versum (habet et. Or^{1,295}) om syr^{cu} :: ut Mt et Mc | *αποληται* (RΓ al *απωλ.*): G add *εισ τον αιωνα*

19. *κτησασθε* cum ℵDLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (d *adquirite*, item i^{alt}) Const^{5,7,1} (*διο παραινει λεγων· εν τη* etc) Bas$^{monast 539}$ Mac$^{hom 9,10}$ (Gall^{7,36}) Cyr$^{glaph 96}$ ... Gb′ Ln Ti *κτησεσθε* cum AB 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} it vg (c ff^{2} i^{blan} l s *adquiretis*, a f vg *possidebitis*; q vero *adquiritis*, e *possidetis*) cop(^{schw} ex ^{dz}, sed^{wi} et$^{petr 4}$ *possidetis*) syr^{omn} arm aeth Or^{1,295} Mac^{patient} (Gall^{7,188}) Tert$^{marc 4,39}$ („per tolerantiam, in-

ψυχὰς ὑμῶν. 20 [252.10] Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρα- 20 ss Mt 24, 15–19
τοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐ- Mc 3, 14–17
τῆς. 21 [253.2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη,
καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ
εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν
τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 [254.2] οὐαὶ ταῖς ἐν
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
[255.2] ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ

---

quit, salvos facietis vosmet ipsos") :: at *κτησεσθε* multo magis cum iis quae praecedunt convenire videbatur (hinc interpretum consensio) praetereaque accommodatum est eis quae ll. pp. praebent: *ο δε υπομεινας ε. τελ. ουτ. σωθησεται*

20. *ιερουσαλημ* cum ℵBDR Or[3,642]et[711] (utroq loc libere) Eus[hist3,7 cod] … ς Ti *την ιερουσαλ.* cum ALXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Or[1,400] et [2,8] Eus [hist3,7] et [praep 6,11] (Hein[303], ex Or) et [theoph 130. 134]. Praeterea D al pauc Eus[praep cdd] pon ante *υπο στρατοπ.*, item (ante *κυκλ. υπ. στρ.*) cop (*hierusalem militibus cingentibus eam*) syr[cu] et [utr] | *γνωτε* et. Or[1,400] Eus[hist] (edd et cdd[pler]) et [theoph bis] … R 1. 131. 209. Eus[hist] ex edd[laemm] et [hein] Eus[dem 403] *γινωσκετε* (R et Eus[hist] cod *-ται*) … DX al pauc e s Or[2,8] Eus[praep] *γνωσεσθε* | *ηγγικεν* (et. Or[2,8] Eus[hist] et praep et[dem] et [theoph]): A 1. 209. Or[1,400] (et [3,184] et[711]) *ηγγισεν*

21—22. Epiph[316] et [342] de Mcione: *παλιν παρεκοψε ταυτα· τοτε οι εν τη ιουδ. φευγ. εις τα ορη, και τα εξης, δια το επιφερομενον* ([342] *δια τα επιφερομενα εν τω ρητω*)· *εως πληρωθη παντα* ([342] om) *τα γεγραμμ.* Tert[marc4,39] „Sed demonstrato dehinc tempore excidii cum coepisset vallari exercitibus Hierusalem, signa iam ultimi finis enarrat, solis et lunae siderumque prodigia", unde probabile fit Mcionem etiam vv 23 et 24 delevisse.

21. *εις τα*: H 49[ev] *επι τα* (:: ut Mt) | *φευγετωσαν* etc: ff[2.] *fugiant a facie eius in montibus* | *και οι* (Γ om) *εν μεσω* (ACLR *εμμεσω* ut solent) *αυτης* (H *αυτη*, D tol sax sl[cod4] ap Dobrowsk et Gb add *μη*) *εκχωρειτωσαν* (HX al *-ρητωσαν*): A 262. a[scr] om | *εισερχεσθωσαν* (H *-χετωσαν*): Eus[theoph130] *εισελθετωσαν*

22. *εισιν*: ℵ om | *του*: L *τω* | *πλησθηναι* (et. Gb Sz) cum ℵABDLRΔΛΠ unc[8] al plu (Γ om *του πλησθ. πα. τα γεγρ.*) Eus[theoph130] … ς (=Gb Sz) *πληρωθηναι* cum CX al mu

23. *ουαι* sine additam cum BDL a c e ff[2.] i l q … ς add *δε* (:: ut Mt et Mc) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] f vg cop syr[omn] arm aeth Eus [theoph130] | A *εγ γαστρι* | *θηλαζουσαις*: L *ενθηλαζουσαις* … D[gr] *θηλαζομεναις* (ita D et L et. in Mt et Mc), contra d *quae lactant* (e *quae mammant*) | *εσται γαρ*: ℵ* (om [c]) add *εν εκειναις ταις ημεραις*, item tisch** 1. 118. 131. 209. 247. 49[ev] al[3scr] add *τοτε* | *τω λαω* (et. Gb Sz) cum ℵABCDKLMRXΠ al[30] it vg cop arm Eus[hist 3,7] (sed Lämm ed

τούτῳ, 24 [256.10] καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρησ καὶ αἰχμαλω-
τισθήσονται εἰσ τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη
25 ss Mt 24, 29 s Mc 13, 24–26 ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 [257.2] Καὶ
ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροισ, καὶ ἐπὶ τῆσ γῆσ
συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχουσ θαλάσσησ καὶ σάλου, 26 ἀποψυ-
χόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίασ τῶν ἐπερχομένων
τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεισ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.
27 [258.2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
νεφέλῃ μετὰ δυνάμεωσ καὶ δόξησ πολλῆσ. 28 ἀρχομένων δὲ τού-

εν) ... ς (= Gb Sz) praem *εν* c. ΓΔΛ unc[6] al plu syr[p] aeth Eus[theoph 130] (48. *επι*, syr[cu] et [sch] *super*) | *τουτω*: L om

24. *στοματι*: DR al[10] fere Eus[hist 3, 7] et [theoph 130] (item *cadent in ore* it vg syr[cu] et [utr]) praem *εν* (:: cf LXX Iud 4, 16. Hos 7, 16. 13, 16. Am 7, 16 etc) | *μαχαιρησ* cum B*Δ ... ς Ln Ti *μαχαιρασ* cum ℵAB[3]CLR unc rell al omn[vid] ... D *ρομφαιασ* | *τα εθν. παντ.* hoc ordine cum ℵBLR 124. cop ... ς *παντ. τα εθν.* cum ACDXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[cu] et [p] (syr[sch] *in omnem locum*) arm aeth Eus [hist] et [theoph] | *αχρι* (CDR al mu Eus *-ισ*) *ου* cum ℵBCDLR al[20] fere Eus[hist] (sed fluct cdd) ... ς *αχρι* sine *ου* c. AXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu Eus[theoph] (et [hist] cdd) | *καιροι ἐθνων* (Eus[hist] et [theoph]): B praem *και εσονται*, item L cop syr[p mg cod] praem *καιροι, και εσονται* ... D om

25. *εσονται* cum ℵBD 229** cop ... ς *εσται* cum ACLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler Eus[theoph 133] (:: 21, 11 *σημ. εσται* a Lc scriptum non fluct) | *και επι*: Δ om *και* | *εν απορια* (R *απωρ.*): ℵ *και εν απορ.*, harl* *et confusione* ... D *και απορια* (d *et aporia sonante mare* etc). Similiter syr[cu] (*et complosio manuum gentium*) et [sch] (pergens: *prae stupore sonitus maris*; syr[cu] pergit *καὶ ἦχοσ ὡσ*) | *ηχουσ* (Gb″) cum ℵABCLMRX al[12] fere it vg (vide post) cop syr[sch] et [p] (syr[cu] vide ante) arm (add *ὡσ*) Tert[marc 4, 39] („enarrat – et in terra angustias nationum obstupescentium velut a sonitu maris fluctuantis“) ... ς *ηχουσησ* cum DΓΔΛΠ unc[8] al pler (aeth *mare sonabit*) Eus[luc 203]. Latt sic: *prae confusione sonitus* (for san al add *et*) *maris et* (i om) *fluctuum* c ff[2.] g[1. 2.] i l q vg; *in confessione sonitus mares et inundationes* sic e; *in stupore sonus maris et undis* a, *prae ansietate ut sonitus maris et motus fluctuum* f, *cum stupore sonitus maris et motus* Tert[resurr carn 22] | *και σαλου* (et. Eus[luc]): X *κ. σαλουσ* ... syr[p mg gr] *κ. σαλον* ... syr[cu] et [sch] non exprim (contra syr[p] et [hr])

26. RX al aliq *αποψυχωντων* (69. *-χῶν τῶν*) | ℵ *επαρχομενων* | *των* (L *αι των*) *ουρανων*: D *αι* (*η) *εν τω ουρανω*, item d a c ff[2.] Amb[luc 1512] *quae sunt in caelo*, e i l *in caelo* (contra f q vg Tert[marc] et [resurr carn] *caelorum*)

27. *εν νεφελη* (et. a vg cop syr[p txt] et [hr] etc Eus[luc 202 sq]): C al plus[10] c e f ff[2.] i l (*cum nubibus*) syr[cu] et [sch] et [p mg] Tert[resurr] Amb[luc] *εν νεφελαισ* (:: cf Mc et Mt) | *μετα δυναμ.* (syr[sch] add *μεγαλησ*) *κ. δοξ.*

των γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰσ κεφαλὰσ ὑμῶν, διότι
ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσισ ὑμῶν. 29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖσ. 29–33 Mt 24, 32–35 Mc 13, 28–31
ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· 30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη,
βλέποντεσ ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺσ τὸ θέροσ ἐστίν.
31 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ
ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ

πολλ. (74. 90. q^{scr} it^{pler} vg Tert^{resurr} aeth πολλ. και δοξ., item syr^{cu}): D e και δυναμει πολλη και δοξη (d *et virtute multa et gloria*, e *et potentatu magno et claritate*; contra a *cum potestate magna et gloria*, f ff^{2} q vg *cum potest. magna et maiestate*, c *cum potest. magna in maiestate*; l vero solus *cum potest. et maiest. magna*)

28. αρχομενων (et. Hipp$^{antichr\,64}$ Eus$^{luc\,202}$ Tert$^{resurr\,22}$): D^{gr} 13. ερχομενων . . . syr^{hr} om αρχ. δε τουτ. γινεσθ. | ανακυψατε (M -κυμψατε licet * scripturus esset -κυψ-, 1. 209. ανακαλυψατε) και επαρατε (a f vg *respicite et levate*): c ff^{2} i^{blan} (male plura om^{alt}) l m^{38} q Tert^{marc} et^{resurr} Hesych ap Aug *respirabitis* (Tert^{marc} *erigetis vos*, Tert^{resurr} *emergetis*) *et levabitis*, item e (*et levavites*) nisi quod om *respir.* Contra Or^{int4,658} *allevate* omissis ανακ. και | υμων pri: D i^{blan} Tert^{marc} (non ^{resurr}) om | διοτι: 1. 131. 209. Hipp^{antichr} οτι | εγγιζει: 1. 131. 209. l m Tert^{marc} et ^{resurr} (Hesych ap Aug *adpropinquabit*) ηγγικεν, item Hipp^{antichr} ηγγισεν

29. ιδετε: D ειδετε

30. οταν προβαλωσιν (A 49^{ev} al pauc προσβ., 69. al mu -λλωσιν) ηδη (arm aeth om): D 157. s^{scr} οτ. προβ. (s^{scr} add ηδη) τον καρπον αυτων (157. add ηδη), d *cum produxerint fructum suum*, b c ff^{2} g$^{1.\,2}$ l q *cum producunt* (b *-cant*) *iam ex se fructum*, i *cum producunt iam fructus*, e *cum coeperint mittere fructus suos*, f *cum incipient ostendere fructum*, Tert^{marc4,39} *cum fructum protulerint*, syr^{cu} *cum incipiunt pullulantes et dantes fructus suos*, a *cum florient a se* | βλεποντεσ αφ (F al pauc εφ) εαυτων: ℵ^{ca}L 69. 157. cop syr^{sch} et ^{hr} arm βλε. απ αυτων, syr$^{p\,mg}$ βλε. απο των καρπων αυτων ... D it (sed vide ante *ex se*) syr^{cu} aeth om; syr^{sch} om βλεποντεσ | γινωσκετε (D^{gr}R -ται, item BD^{gr}R v. sq): b c f ff^{2} g$^{1.\,2}$ i l q vg *scitis*, a d *scitote*, e *agnoscite*. Praeterea D* d add ηδη, item cop^{petr2} *ex vobis* | οτι: A διοτι | ηδη sec hoc loco c. ABCΓΔΛ unc^{8} al pler b q etc (syr^{p} *ecce*) . . . ℵDLR 33. 435. syr^{hr} post εγγυσ (εγγ. εστ. ℵ syr^{hr}) pon ... KXII al plus^{10} it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth om | εγγ. το θερ. εστιν: ℵ syr^{hr} εγγ. εστιν ηδη (vide ante) το θερ., item it^{pler} *prope est aestas*; M 69. το θερ. εγγ. εστιν, item e *aestas est proxima*, a *in proximo esse aestatem*

31. ουτωσ (R add ουν) cum codd unc pler al plu ... ς ουτω cum MΓΔ al plu | ιδητε: DR al ειδητ. | ταυτα: D 69. 124. arm Cyp^{229} ταυτα παντα, e Tert^{marc4,39} (pri loco, altero tantum *haec*) et$^{res\,car22}$ παντ. ταυτ. (:: cf Mt) | γινομενα (ℵAB γειν.): D a om (:: cf Mt) | εστιν: Δ om

32. αμην: 13. 69. αμ. αμ. | οτι: 1. 11. 127. 248. g^{scr} om

ἡ γενεὰ αὕτη ἕωσ ἂν πάντα γένηται. 33 ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ παρ-
ελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. 34 $^{259.10}$ Προσ-
έχετε δὲ ἑαυτοῖσ μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ
καὶ μέθῃ καὶ μερίμναισ βιωτικαῖσ, καὶ ἐπιστῇ ἐφʼ ὑμᾶσ αἰφνίδιοσ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ὡσ παγίσ· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντασ τοὺσ

---

32. η γενεα αυτη: contra habet Tert$^{marc\,4,39}$: „adhuc ingerit *non transiturum caelum ac terram nisi omnia peragantur*" | αυτη: E ταῦτη (sic) | αν: D 33. om | παντα: D 50. 69. 90. 124. 248. l cop syr^{cu} ταυτα παντα, q^{scr} syr^{sch} arm aeth παντ. ταυτα (:: cf ll. pp.)

33. παρελευσονται pri cum ℵABDLRXΓΔΛ unc^{8} al plu (al^{4} σαλευθησοντ.) it^{pl} vg ... CKΠ 1. 127. 131. al plus^{20} a e q παρελευσεται (:: cf ad ll. pp.) | ου μη παρελευσονται cum ℵBDL 13. 33. 157. ... ϛ ου μη παρελθωσι (:: ut Mt; cf et. ad Mc) cum ARXΓΔΛΠ unc^{9} al pler

34. δε cum ABCLR unc rell al pler it^{pler} vg etc (et. Bas$^{eth\,276}$ et ^{287}): ℵD 1. 13. 69. 209. 346. al^{10} l aeth om, item Ir$^{int\,282}$ et (paullo liberius) ^{272} | εαυτοισ: C*LVΠ* al pauc αυτοισ ... Meth^{702} (προσεχετε γαρ φησιν ο κυριοσ, μηποτε etc) Cyr$^{ador\,170}$ et $^{luc\,410}$ om | βαρηθωσιν (Gb Sz) cum ℵABCLRXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas$^{eth\,287}$ Cyr^{luc410} ... ϛ (= Gb Sz) βαρυνθωσιν cum DH al mu Meth^{702} Bas$^{eth\,276}$ Cyr$^{ador\,170}$ (Epiph^{401} μη βαρυνεσθωσαν, φησιν, υμων αι etc) | υμων αι καρδιαι cum ℵCDLRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (cop) Meth^{702} Bas$^{eth\,276}$ et ^{287} Epiph^{401} Cyr^{ador170} ... Ln αι καρδ. υμων cum ABX al^{6} (item Latt etc) | ℵAB* LMRXΓ al κρεπαλη | επιστη εφ υμ. αιφνιδ. cum ℵBDLR 77. 157. it vg (syr^{cu} η ημερ. εκειν. επιστ. εφ υμ. αιφν.) (Meth omisso αιφνιδ.) Tert$^{marc\,4,39}$ (*et insistat eis repentinus dies ille velut laqueus*) (Eus$^{luc\,205}$ επιστ. αιφν. εφ υμ.) ... Ln αιφν. επιστ. εφ υμ. cum A al aliq cop syr^{sch} Bas^{eth287} Ir^{int278} ... ϛ αιφν. εφ υμ. επιστ. cum CΓΔΛΠ unc^{9} (X omisso εφ υμ.) al pler arm syr^{p} Bas^{eth276} | αιφνιδιοσ (ℵACFKLMRXΓΔ al mu εφνιδ., D* ενιφνιοσ, ** εφνιοσ): EΓΠ 1. 33. 69. al^{40} fere Bas eth bis (sed var cdd^{287}) -διωσ (et. Ir^{int} *repente*) | η ημερα: DKV om η

35. εκεινη ^{35} ωσ παγισ· επ. γαρ (d *autem*) cum ℵBDL 157. a b c e ff^{2} i cop Meth^{702} (και επιστη εφ υμ. η ημ. εκ. ωσ παγισ.) Cyr^{luc410} (ινα μη αιφν. επελθη η ημερ. εκει. ωσπερ παγισ προσ υμασ μηδεν ωφεληθεντασ εκ του προακηκοεναι) Tert^{marc4,39} (vide ante. Post verba *velut laqueus* pergit ad v. 37.) ... ϛ Ti εκεινη· ^{35} ωσ παγισ γαρ επ. cum AC RXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f l (sed * om *enim*) q vg syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (^{240} om γαρ, non item ^{230}) arm Eus$^{luc\,205}$ (ωσ παγισ γαρ η του κυριου παρουσια επελευσεται επι etc) Bas^{eth276} Ir^{int278}. Libere aeth *dies illa subito, sicut rete quod descendet* etc | επεισελευσεται cum ℵ*BD a e (a *intrabit*, d e *introibit*) ... ϛ επελευσεται cum ℵ^{c}ACLRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (69. 235. 433. al pauc ελευσεται, 157. επιστησεται) Eus^{luc} Bas eth, item *superveniet* it^{pler} vg (et. Ir^{int278}) etc | παντασ (et. Ir^{int278}

καθημένουσ ἐπὶ πρόσωπον πάσησ τῆσ γῆσ. 36 ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν
παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ
μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.
37 Ἦν δὲ τὰσ ἡμέρασ ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰσ δὲ νύκτασ 37 s Mt 21, 17
ἐξερχόμενοσ ηὐλίζετο εἰσ τὸ ὄροσ τὸ καλούμενον ἐλαιών. 38 καὶ Io 8, 1 s
πᾶσ ὁ λαὸσ ὤρθριζεν πρὸσ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

Eus^{luc} Baseth^{276}): D om. Praeterea dg^{scr} al pauc syr^{hr240} (non item ^{230}) om *επι παντ. τ. καθημ.* (69. al aliq *κατοικουντ.*) | *πασησ*: AK U^{2}Π al pauc (al^{2scr}) post *τ. γησ* pon ... 1. 108. 131. ff$^{2.}$ mt syr^{cu} Ir^{int278} om

36. *αγρυπνειτε*: LXΔ al *-πνητε* | *δε* cum ℵBD a e cop^{petr2} ... ς *ουν* cum ACLRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff$^{2.}$ i l m^{35} q vg cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr230} (^{240} om) arm aeth (:: ut ll. pp.) | *κατισχυσητε* cum ℵBLX 1. 33. 36. 57. 131. 157. 209. cop syr^{hr230} et ^{240} aeth ... ς Ti *καταξιωθητε* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} arm Tert$^{res\ car22}$ (:: sane speciosum illud quidem et ex ipsius usu Lucae adsumptum) | *ταυτα παντ.* c. ℵ^{c}BDLX al vix mu b c f ff$^{2.}$ l m^{35} q (g$^{1.2.}$ e silentio) vg (et. for fu etc) cop etc ... Ti *παντ. ταυτ.* cum AC*M al aliq a e i syr^{p} et $^{hr\ bis}$ Tert$^{res\ car22}$ (*effugere omnia ista*) ... Gb^{0} Ti^{synops} om *ταυτα* cum ℵ*C^{3}RΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{100} am; syr^{cu} et ^{sch} om *παντα*, U al pauc om *τα* | *σταθηναι* et. f (g$^{1.2.}$?) vg: D a b c e ff$^{2.}$ i l m q *στησεσθε* (*stabitis*), Tert$^{res\ car22}$ *stetis*

37. *εν τω ιερω διδασκ.* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} (G om *διδασκ.*) a cop syr^{p} (Tert^{marc} *per diem in templo docebat*) ... BK b c e f ff$^{2.}$ g$^{1\ 2.}$ i l q vg syr^{cu} et ^{sch} aeth (*docebat in templo*) *διδασκ. εν τω ιερ.* (:: Mc 12, 35. *διδ. εν τ. ιερ.* non fluct; contra Mc 14, 49. *εν τ. ιερ. διδ.* a multis temptatum) | *τασ δε νυκτ. εξερχομενοσ*: D om (excidit versus) | *ηυλιζετο* (A *διηλιζ.* sic): D *εισ τ. ορ. ηυλιζετο* (d *habitabat*, sed D^{gr*} *ηυλησετο*). Similiter 157. *εισ οροσ εξερχομενοσ ηυλιζετο* | *το καλουμενον*: X*(sed suppl^{*mg})Γ 1. 131. 209. e om. Cf Tert$^{marc4,\ 39}$ *ad noctem vero in elaeonem secedebat* | *ελαιών*: hoc accentu A al mu; EHKMUΠ al plu *ελαιῶν*, it^{pler} vg *oliveti*, c *olivarum* ... XΓ 1. 131. 209. *των ελαιων*

38. *ωρθριζεν*: EF*HMXΓΔ al aliq *ορθριζ.* | *εν τω ιερω* (et. C^{2}; C*?U al pauc *ορει*): D e post *ακουειν αυτου* pon. Praeterea 13. 69. 124. 346. post *ακου. αυτ.* add *και απηλθεν εκαστοσ εισ τον οικον αυτου* et quae sequuntur Ioh 8, 1—11 (pericopa est de adultera). Qua de re cf ad Ioh 7, 53

XXII.

1 s Mc 14, 1 s Mt 26, 1 ss

1 $^{260.1}$ Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα,
2 $^{261.1}$ καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ τὸ πῶσ ἀνέλω-
σιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

3—6 Mt 26, 14—16 Mc 14, 10 s Io 13, 2. 27

3 $^{262.9}$ Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶσ εἰσ Ἰούδαν τὸν καλούμενον
Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4 $^{263.2}$ καὶ ἀπ-
ελθὼν συνελάλησεν τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖσ τὸ πῶσ αὐτοῖσ

XXII, 1 ηγγιζεν (et. Philopon^{612} ap Gall^{12}): DL b e g$^{1.}$ i l q ηγγισεν | δε: K om

2. και εζητ. οι αρχιερ. και οι γρ. (et. Philopon^{612}): D e οι δε αρχιερ. και γραμματ. εζητουν | το: D 254. om | ανελωσιν (it vg *interficerent*): D απολεσωσιν (d *perderent*) | εφοβ. γ. τ. λαον: G om | γαρ et. a e f l cop syr^{cu} et ^{utr}: D al^{3} b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg arm aeth δε

3. Ex eis quae Epiph^{marc342} ελεγχ. ξ' dicit et Tert^{marc5,6} coniici licet Mcionem abiecisse quod h. l. de Satana scriptum est. Scripsit igitur in hunc fere modum: απελθων δε ιουδασ – συνελαλησεν. | σατανασ cum ℵABCDLPXΓΔΛ unc^{8} (R^{vid} sed non satis apparet) al longe plu Or^{4,386} ... ς (= Gb Sz) ο σατ. cum U al mu Eus^{dem468} | εισ ιουδαν (et. Or Eus^{dem}): D εισ τον ιουδαν ... cop aeth *in cor Iudae* | τον (Or^{4,386} om, ut editum est) καλουμενον: G om | καλουμενον cum ℵBDLX 69. al^{5} cop arm ... ς Ln επικαλουμενον cum ACPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,386} Eus^{dem468} (it vg *qui cognominabatur* vel *-natur*, contra d am *qui vocatur*) | ισκαριωτην (et. Eus^{dem}; E* εισκαρ., G σκαριωτην): D^{gr} ισκαριωδ, Or ισχαριωθ, item a d *iscarioth*, b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q am fu for san gat mm *scarioth*; contra e *schariotes*, c l Hil^{431} *scariotha*, vg^{ed} *iscariotes* | οντα (e *qui erat*): a ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i vg *unum*, b c f l q *unus* (quod pendet a verbis *qui cognominabatur*), item syr^{p} c.*... g$^{2.}$ non exprim | εκ του αριθμου (e *ex numero*, a *de numero*): b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg non exprim του αριθμ. (habent enim *de duodecim*) ... X εισ τουσ αριθμουσ. Pergit D^{gr} εκ (sed punctis improbatur) των ιβ

4. τοισ αρχιερ. cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f vg cop syr^{hr} Or^{4,386} ... Ln add και τοισ (F al pler Eus^{bis} om) γραμματευσιν c. CP al^{10} a b c e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Eus^{dem468} et ^{479} | και (c. ℵABLPRXΓΔΠ unc^{6} al^{70} Or^{4,386} Eus^{dem479}; ς Ln add τοισ c. CSUΛ al permu Eus^{dem468}) στρατηγοισ: D 31^{ev} a b c e ff$^{2.}$ i l q (non item f vg) syr ^{cu} aeth om (:: cf ll. pp.). Contra CP tisch* al^{9} syr^{sch} et ^{p} (non item ^{hr}) Eus^{dem468} et ^{479} add του ιερου. Non item Mcion^{epiph316} et ^{342} ubi est: συνελαλησε τοισ στρατηγοισ το (^{316} και το) πωσ αυτον παραδω αυτοισ. | το πωσ: D arm πωσ ... 13. 69. 124. 346. Or^{4,386} Eus^{dem} ^{479} οπωσ (Eus^{dem468} ινα) | αυτοισ παραδω αυτον cum ℵBCGKLΠ 116. 48^{ev} al^{5scr}; D a παραδοι (*traderet*) αυτον omisso αυτοισ ... ς αυτον παραδω αυτοισ c. APXΓΔΛ unc^{6} al pler b c f q vg arm Mcion^{epiph}

παραδῷ αὐτόν. 5 καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον
δοῦναι· 6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι
αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖσ.
7 *Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα,* 7–13 Mt 26, 17–19 Mc 14, 12–16
8 *καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντεσ ἑτοι-*
μάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ
θέλεισ ἑτοιμάσωμεν; 10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἰδοὺ εἰσελθόν-
των ὑμῶν εἰσ τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωποσ κεράμιον
ὕδατοσ βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰσ τὴν οἰκίαν εἰσ ἣν εἰσ-

---

bis Or Eus$^{dem\ bis}$; e ff$^{2\cdot}$ i l *illum traderet* omisso *αυτοισ*. Libere var cop syrr aeth

5. *και εχαρησαν* (et. Eus$^{dem 468}$ et^{479}): 1. 118. 131. 209. b ff$^{2\cdot}$ i l q om | *αυτω*: Λ *αυτοισ* | *αργυριον* cum ℵBDLPRΓΔΛ unc^{6} al plu Eus$^{dem 468}$, item *pecuniam* it vg etc (cop *argentum*) ... ACKUXΠ al^{70} syr^{p} Eus$^{dem 479}$ *αργυρια* (Gb′; iidem fere testes idem in Mc praebent), aeth *τριακοντα αργυρια* :: ut Mt

6. *και εξωμολογησεν* cum ℵ^{cb}ABDLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f vg cop syr omn etc ... Ln om (:: ut ll. pp.) cum ℵ*et^{ca}C 31^{ev} 48$^{ev\ semel}$ a b c ff$^{2\cdot}$ i l q Eus$^{dem 468}$ | *εξωμολογησεν*: HUΓ al mu *εξομολ.*, D *ωμολογ.* et P *ομολογ.*, 57. *συνεξωμολ.* | *του παραδ. αυτον*: P *ινα παραδω αυτον*, 36^{ev} *ιν. αυτ. παραδω* :: ex Mt | *αυτοισ* hoc loco cum ℵABCL 157. b i l ... ς ante *ατ. οχλ.* (haec om 13. 69. al aliq) cum PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2\cdot}$ q cop syr^{cu} et^{utr} et^{p} arm aeth Eus^{dem} ... D al^{7} a e vg om (:: ut ll. pp.)

7. *δε*: G al pauc add *και* | *η ημερα*: ACΔ f^{scr*} om *η* | *των αζυμων* et. c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg syr^{p} et^{hr}: D a b e ff$^{2\cdot}$ i l syr^{cu} et^{sch} *του πασχα* (sed a om *εν η εδ. θυ. το πασχ.*) | *εν η* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (item it vg *in qua, in quo*) Eus$^{pasch 216}$ ... BCDL al pauc om *εν* | *εδει*: 69. 346. al pauc *δει* ... H *ἔστιν*

8. *πετρον*: D *τον πετρ.* | BD *ιωανην* | *το πασχ. ινα φαγωμεν*: 13. 69. 124. *ινα φαγ. το πασχ.*, item Mcion$^{epiph 316}$ et^{343} *και ειπε τω πετρω και τοισ λοιποισ· απελθοντεσ ετοιμασατε ινα φαγωμεν το πασχ.*

9. Γ om versum | *ειπαν* cum ℵBCDL ... ς *ειπον* cum APRXΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *θελεισ*: 13. 69. 124. 346. arm (item syrr) add *ινα* | *ετοιμασωμεν*: V 1. 106. 209. 262** tisch** al^{70} fere *ετοιμασομεν*. Praeterea B syr^{p} (cdd^{bars} et^{bodl}, non item rell) add (:: e Mt) *σοι φαγειν το πασχα*, item ff$^{2\cdot}$ *tibi pascha* et mm *pascha*, item DP al pauc c e gat sah aeth *σοι*, hinc Ln [*σοι*] ... Or$^{3, 256}$ libere *που θελεισ ετοιμασομεν σοι το πασχα* (e Luca? Certe quae sequuntur non a Mt pendent)

10. *αυτοισ*: D e om (:: ut Mt) | *εισελθοντων*: D *εισερχομενων*, it vg *introeuntibus* (et. d) vel *intrantibus* | K *ημων* | *συναντησει* c. ℵABPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... CLX al pauc *υπαντησει*, D al^{5} Or$^{3, 256}$ *απαντησει* | *κεραμ. υδατοσ* (ℵ* om, suppl^{cb}) *βασταζων*: D *βαστ. κερ. υδ.* (*baiu-*

πορεύεται, 11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆσ οἰκίασ· λέγει σοι ὁ
διδάσκαλοσ· ποῦ ἔστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω; 12 κἀκεῖνοσ ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-
μένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 ἀπελθόντεσ δὲ εὗρον καθὼσ εἰρήκει
αὐτοῖσ, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

14 ss Mt 26, 20 ss Mc 14, 17 ss 14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν
αὐτῷ. 15 $^{264.\ 10}$ καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα

---

lans bascellum aquae), e *ferens amphoram aquam portans* (sic) | εισ ην cum ℵBCL z$^{scr\ semel}$, b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i vg sah cop syr^{p} et ^{hr} arm; item X εν η, l q am fu san *in qua* (q *quo*), a *qua* ... ς Ti ου (d *ubi*) cum DΓΔΛ unc^{6} al longe plu (157. οπου) syr$^{cu\ vid}$ et (praemisso και) ^{sch}; item AKMPRΠ al^{15} ου εαν (:: Mc και οπου εαν εισελθη) | εισπορευεται: PXΠ^{2} al aliq -ηται

11. C οικωδεσποτη | τησ οικιασ: ℵ add λεγοντεσ | σοι: DUX al^{10} q syr ^{cu} et ^{sch} pers^{p} (non item syr^{p} et ^{hr}) om (:: ut ll. pp.) | εστιν ut ℵABCELPRSXΓΔΛ etc ... praeter ς et. Ln h. l. εστι ut DKMUΠ etc | το καταλυμα: ℵC 124. arm add μου (:: ut Mc), item aeth *eius*

12. κακεινοσ: D εκεινοσ, item Or^{3,256} (βασταζων, εκεινω ακολουθησατε. εκεινοσ υμιν δειξει etc) | δειξει: K al pauc υποδειξει, sed K om υμιν | αναγαιον (et. Gb Sz) c. ℵABDLPRS^{mg}ΔΠ* unc^{6} al plu, item C al (al^{2} scr) αναγεον ... ς (≐ Gb Sz) ανωγεον cum XΓ al mu (et. Or^{3,256} et ^{4,402}), item SUΛΠ^{2} al mu (et. Or^{3,194}) ανωγαιον, 69. 157. al ανωγεων. Latt sic: f vg *caenaculum*, a *maedianum*, b *pede plano locum*, d q *superiorem locum*, c e ff$^{2\cdot}$ i *in superioribus locum* (l *et ille vobis ostendet, et in superioribus magnum stratum parate*). Praeterea D add οικον | μεγα (a b c e ff$^{2\cdot}$ i q post *stratum* pon): D e^{scr} sah om | εστρωμενον: X 69. 124. add ετοιμον (Or ^{3,256} add σεσαρωμενον ετοιμον et ^{3,194} και κεκοσμημενον) :: cf Mc | εκει cum ABCDPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ℵLX 131. f i^{blan} arm^{ed} aeth κακει (:: ut in Mc edidimus)

13. ειρηκει cum ℵBCDL 69. a (*dixerat*) ... ς Ti ειρηκεν cum APRΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *dixit* it^{pler} vg ... X al plus^{10} ειπεν (:: ut Mc) | αυτοισ: D^{gr*} αυτοσ

14 sqq. Epiph^{316} et ^{344} ex Mcione: και ανεπεσε, και οι δωδ. αποστ. συν αυτω. και ειπεν· επιθυμια επεθυμησα τουτο το πα. φαγ. μ. υμων προ του με παθειν. Tum pergit: παρεκοψε το· λεγω γαρ (^{344} om) υμιν, ου μη φαγω αυτο απαρτι, εωσ (^{344} add αν) πληρωθη εν τη βασιλ. του θεου. Nec contra sunt quae exscripsit Tert^{marc4,40}.

14. η ωρα: L g^{scr} om | οι αποστολοι cum ℵ*BD 157. a b c e ff$^{2\cdot}$ i l sah syr^{cu} ... ℵ^{ca}LX 6^{ev} οι δωδεκα (:: ut ll. pp.) ... ς οι δωδεκα αποστολοι cum ℵ^{cb}ACPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg cop syr^{utr}et^{hr} cop arm aeth Epiph^{marc316}et^{344} (vide ante)

15. Locum evang. Ebion. huc spectantem vide ad Mt 26, 17 | προσ αυτουσ (et. a e): L it^{pler} vg αυτοισ

τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 $^{265.2}$
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕωσ ὅτου πληρωθῇ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενοσ ποτήριον εὐχαριστήσασ
εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰσ ἑαυτούσ· 18 λέγω γὰρ Mt 26, 29 Mc 14, 25
ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματοσ τῆσ ἀμπέλου
ἕωσ ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 $^{266.1}$ Καὶ λαβὼν ἄρτον 19 s Mt 26, 26 ss Mc 14, 22 ss 1 Co 11, 23–25

---

16. *οτι* (et. it vg Or^{int3,899}): c^{*vid}DX om | *ουκετι* cum c^{2}DPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg (b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg *ex hoc*, c d e *iam*, f *ultra*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{int\,3,899}$ (*amodo*) ... ℵABC^{*vi}HL al^{4} a sah cop om (Epiph^{marc} *απαρτι*, vide ante): hinc Ln [*ουκε.*] et Schu ex Mc 14, 25 inlatum putat; at in Mc similes testes om, praeterea cf v. 18 | *ου μη φαγω*: D *μη φαγομαι* | *αυτο* cum ℵBC^{*vi}L 1. 118. 131. 209. 239. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ Or^{int3,899} Epiph^{marc} (vide ante) ... ϛ Ti *εξ αυτου* cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*ex hoc*) arm aeth syr$^{p\ txt}$ et^{hr}, item D al^{4} *απ αυτου* (*ab eo* d) | *οτου*: 1. 118. 131. 209. 239. *ου* | *πληρωθη*: e *adimplear* ... D *καινον βρωθη* (:: cf Mt 26, 29 Mc 14, 25)

17. 18. Hos versus om 32^{ev} b e syr^{cu} syr^{widman} et$^{cdd\ mu}$ (ut guelph et heidelb et al ap Jones; teste Adler „omnes"), sed de b e syr^{cu} vide ad 19. 20.

17. *ποτηριον* cum ℵBCEGHLSVΓΔΛ al longe plu ... Ln *το ποτηριον* (:: ex v. 20) cum ADKMUΠ al^{25} fere | *τουτο* cum ℵ^{c}ABCD unc rell al pler it^{pler} etc ... ℵ* 13^{ev} e (g$^{1.2.}$?) vg om | *και διαμερ.* (pro *dividite* hab e *vidite*, q *divite*): D^{gr} e sah cop syr^{cu}et^{hr} om *και* | *εισ εαυτουσ* (L *αυτ.*) cum ℵ^{c}BCLM 1. 13. 42. 69. 118. 124. 131. 346. al^{4scr} it vg (Latt *inter vos* vel *in vobis*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... ϛ *εαυτοισ* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{p} ... ℵ* *αλληλοισ*

18. *οτι* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm ... Ti om cum BCDGL 1. al^{7} e mt aeth (:: similes testes licet paucio-res om v. 16) | *απο του νυν* cum ℵBKLMΠ al plus^{15} (225. *απ αρτι*) e *amodo non vivam amodo*) sah cop syr^{p} et^{hr} aeth, item (sed ante *ου μη* pon) DG 1. al aliq (e vide ante) syr^{cu} arm (:: *απο τ. νυν* Lucae tantum non proprium est, cf 1, 48. 5, 10. 12, 52. 22, 69. Act 18, 6. Praeterea non legitur nisi 2 Co 5, 16. Cf et. Mt 26, 29 ubi est *απ αρτι* et Mc 14, 25 ubi est *ουκετι*) ... ϛ Ti om cum ACXΓΔΛ unc^{5} al pler it^{pler} vg syr^{sch} | *γενηματοσ* cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc^{7} al plu (^{19} apud Scriv) ... ϛ *γεννηματοσ* cum K al mu | *οτου* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBC^{2}FL al^{10} fere *ου* (C* om vdtr) :: cf ad 12, 50. 15, 8 | *ελθη*: D syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante *η βασ. τ. θε.* pon. Syr$^{p\ mg}$ aeth (:: ex ll. pp.) habent *donec novum bibero in regno dei*

19. 20. Inde a verbis *το υπερ υμων διδομενον* usq ad *το υπερ υμ. εκχυννομενον* (exeunte v. 20) D a ff$^{2.}$ i l (non item c f g$^{1.2.}$ q vg) om, item b e sed eorum loco huc transposita habent *και δεξαμενοσ πο-*

εὐχαριστήσασ ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖσ λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ
σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰσ ἐμὴν ἀνά-
μνησιν. 20 [267.2] καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτωσ μετὰ τὸ δειπνῆσαι,
21 ss λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ
Mt 26, 21 ss Mc 14, 18 ss Io 13, 21 ss ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 [268.2] Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδι-
δόντοσ με μετ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ τῆσ τραπέζησ. 22 ὅτι ὁ υἱὸσ μὲν τοῦ
ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι᾽ οὗ παραδίδοται. 23 [269.1] καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζη-
τεῖν πρὸσ ἑαυτοὺσ τὸ τίσ ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων
πράσσειν.

τηριον usq *η βα. τ. θε. ελθη*, quae iidem vv. 17 et 18 omiserunt. Similiter syr^{cu} versum 20. om eiusque loco vv. 17 et 18 ponit.

19. *λεγων*: A add *λαβετε* (ex ll. pp.) | *υπερ υμων*: Γ al pauc *υπ. ημων*, arm *υπ. πολλων* ... aeth add *in redemptionem multorum* | *διδομενον*: syr^{cu} om (:: ut 1 Co 11, 24) | *εισ*: B* om. Praeterea huc cf Iust^{apol} ^{1,66}, quem locum ad Mt 26, 26—28 adscripsimus.

20. *και το ποτηρ. ωσαυτωσ* cum ℵBL cop (item sah *atque calicem quoque*) syr^{hr} ... ς Ln *ωσαυτ. και το ποτη.* (:: ut 1 Co lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} rell Bas$^{eth\,254}$ | *η καινη* (syr^{cod} om) *διαθηκη* (et. f g$^{1.sil}$ q vg sah cop etc): c g$^{2.}$ gat mm aeth (syr^{sch} et^{hr}) *novi testamenti* (c pergit *sanguinis mei*) ... U al mu f (c q vg *hic est calix*) Bas^{eth254} add *εστιν*. Cf huc Or^{3,823} *ειπερ ουν καινοσ αιων εστιν ελπιζομενοσ και γη καινη – και ωσ εν τω ευαγγελιω γεγραπται, ποτηριον καινησ διαθηκησ, απο αμπελου οιμαι καινησ* etc | *αιματι μου*: 13. 69. 124. al pauc *εμω αιματι* :: ut 1 Co | *εκχυννομενον* cum ℵAB*ELTUΔΠ al aliq ... ς *εκχυνομενον* cum B^{3}XΓΛ unc^{7} al pler

21. *ιδου*: 13. 69. al^{6} ac plures om | *μετ εμου* (et. Or^{4,436} et ^{442}): D 57. syr^{sch} pers^{p} om

22. *οτι* cum ℵBD^{gr}LT 157. z$^{scr\ semel}$ sah cop ... ς Ln *και* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c e f ff$^{2.}$ i l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth ... a d Or^{4,436} om | *ο υιοσ μεν* cum ℵ^{c}BLT c e (hi duo *et filius quidem*; a d tantum *filius quidem*) sah cop ... ς Ln *ο μεν υιοσ* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) c. AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}; D^{gr} *μεν ο υιοσ*, b f ff$^{2.}$ i l q vg *et quidem filius* ... ℵ* om *μεν*, nec exprim syr^{cu} et^{sch} et^{hr} | *το ωρισμενον* (A al *ορισμ.*): sah syr^{hr} Or^{4,436} add *αυτω*, syr^{cu} aeth *de eo* | *πορευεται* hoc loco cum ℵBDGLT 13. 69. 124. 157. 346. 48$^{ev\ semel}$ al$^{evv2\ sem}$ it^{pler} vg arm syr^{hr} Or ... ς ante *κατα* (:: cf ll. pp.) c. AX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f sah cop syr^{cu} et^{utr} aeth | *τω ανθρωπω*: D e syr^{cu} om (Tert$^{marc\,4,41}$ *Vae ait, per quem traditur filius hominis*)

23. *και αυτ. ι*: D e f sah *αυτ. δε* | *συνζητ.* cum ℵABDGLTΔ etc ... ς *συζητ.* c. XΓΛΠ unc^{8} al certe pler | *το*: DL 254. Or^{4,436} om | *αρα*: Γ sah om | *ειη* (ℵ* *ειη εξ αυτων ειη*, sed ℵ^{c} del *ειη* sec): 1. 131. 157. 209. al

24 [270.2] Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ αὐτῶν 9, 46
δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οἱ βασιλεῖσ τῶν ἐθνῶν 25 ss Mt 20, 25 ss
κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντεσ αὐτῶν εὐεργέται καλοῦν- Mc 10, 42 ss
ται· 26 ὑμεῖσ δὲ οὐχ οὕτωσ, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡσ ὁ
νεώτεροσ, καὶ ὁ ἡγούμενοσ ὡσ ὁ διακονῶν. 27 [271.10] τίσ γὰρ μεί-
ζων, ὁ ἀνακείμενοσ ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενοσ; ἐγὼ δὲ ἐν

---

pauc εστιν, al aliq ην | εξ αυτων (et. c f vg syr^{utr} eth^{hr} Or): D 142* a b e ff^{2} i l q syr^{cu} om | μελλων: DL al aliq Or post τουτο, 69. 346. post πρασσ. pon. Latt *quis esset* (c add *ex eis*) *hoc facturus* b c ff^{2} i l q, *quisnam esset qui* (e *quod*) *hoc facturus esset* a e, *quis esset ex eis qui hoc fact. esset* f vg

24. δε και (et. f vg Bas^{eth301}): ℵ 127* f^{scr} a b c e ff^{2} i l q gat mm tol Or^{3,722} om και | ADF al φιλονικεια, BT -νικια | εν αυτοισ (e *in illis*, d *in eis*, it^{pler} vg *inter illos* vel *eos*) ita et. ℵ^{c} ... A*T 69. 346. εν εαυτοισ, ℵ* εισ εαυτουσ ... Or^{3,722} αυτων | τισ αυτων δοκει ειναι (Or ῆ) μειζων: D a τισ αν (*quisnam*) ιη (*esset*) μειζων, item syr^{cu} et^{sch}, item (retento αυτων) sah cop; item f *quis eorum esset maior*, q *quisnam maior eorum est*

25. ο δε: A al aliq syr^{sch} pers^{p} Bas^{eth301} Dam^{par510} add ις̅ (syr^{cu} *dominus noster*) | κυριευουσιν (et. Or^{3,722} Bas^{eth}): UX 13. 69. 124. al^{15} Or^{1,710} Dam^{par510} κατακυρ. (:: ut ll. pp.) | και οι εξουσιαζ. αυτων ευεργεται (et. ℵ^{c}): ℵ* και οι αρχοντεσ των (supple εθνων) εξουσιαζουσιν αυτων και ευεργ. (:: ex Mt fluxit)

26. γινεσθω (ℵBD γειν.) cum ℵBDLT 1. al aliq Dam^{par510cod} ... ς Ln Ti γενεσθω cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth301} | ο (D 69. om) νεωτεροσ (e f g^{2} am fu for ing san mt al *iunior*, b q *adulescentior*): D a c ff^{2} i l vg^{ed} (sah^{vid}, item cop^{petr2} *sicut puer*) μεικροτεροσ (*minor*, d *minus*) | ο διακονων: D ο διακονοσ, item c ff^{2} i vg *ministrator*, f q *minister*

27. τισ γαρ (ℵ* add ο) μειζων (ita ff^{2}, FL 13. 69. 124. al pauc a b c e f i l q vg syr$^{p\,mg}$ aeth etc add εστιν) ο ανακειμενοσ (T -κεινομενοσ) η ο διακ. ουχι (KM*Π 1. 209. al^{5scr} al pauc Bas^{eth310ed} ουχ) ο ανακειμενοσ: D (nec aliter d) μαλλον η ο ανακειμενοσ ... X om | ουχι ο ανακειμενοσ: a c e ff^{2} i l mm *in gentibus quidem qui recumbit, in vobis autem non sic sed qui ministrat* ... syr^{cu} om (pergens *nonne ego* etc) | εγω δε usq ωσ ο διακονων (et. Eus^{luc181} Bas^{eth301} Chr^{1,650}): D εγω γαρ (d *autem*) εν μεσ. υμ. ηλθον (d *sum in medio vestrum veni*) ουχ ωσ ο ανακειμενοσ αλλ ωσ ο διακονων. Eadem agnoscit Or^{4,410} ο δε ειπων· ηλθον ουχ ωσ ο ανακ. αλλ ωσ ο διακ. Similiter Or^{int4,461} *qui dixerat: ecce ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*, item ^{3,838} *ego autem sum in medio vestrum non quasi qui recumbit sed quasi qui ministrat* (cf et.^{1,391} καγω εγενομην εν μεσ. υμ. ουχ ωσ etc, item^{4,37}; vix contra valet Or^{4,418} ubi libere alludit: γενομενοσ εν μεσω ημων ωσ διακονων). Additamentum confirmat et. c *ego autem in medio vestrum sum non sicut recumbens sed sicut ministra-*

μέσῳ ὑμῶν εἰμὶ ὡσ ὁ διακονῶν. 28 ὑμεῖσ δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότεσ
μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖσ πειρασμοῖσ μου. 29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼσ
Mt 19, 28 διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ
τῆσ τραπέζησ μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, 272.5 καὶ καθήσεσθε ἐπὶ
θρόνων κρίνοντεσ τὰσ δώδεκα φυλὰσ τοῦ Ἰσραήλ. 31 273.10 Σί-
μων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶσ ἐξῃτήσατο ὑμᾶσ τοῦ σινιάσαι ὡσ τὸν

---

tor (item Sedul[rom] *ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*) | AL 69. εμμεσω | ειμι post υμων cum ℵBLT c f ff[2] i l vg Eus[luc180] ... ς Ln Ti ante εν μεσ. υμ. pon cum AQXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] a b e q Bas[eth] Chr[1, 650] Or[int3, 838] et [4, 461]

28. υμεισ δε εστ. οι διαμεμεν. (et. Eus[luc 180]): D και υμεισ ηυξηθητε εν τη διακονια μου ωσ ο διακονων οι διαμεμενηκοτ.

29. διατιθεμαι (K post υμιν): A 1. al[10] fere Ps-Ath[2, 523] διατιθημι, Or [2, 625] θησομαι | υμιν (et. Eus[luc180]): A 12. 16. al pauc syr[p] cop[fragm woid] schol[237] et [239] add διαθηκην. Item Or[2, 625] καγω θησομαι υμιν διαθηκην, εσθιειν και πινειν επι etc. Cf et. Eus[luc206] τραπεζα, ησ μεταληψονται οισ την διαθηκην διεθετο δια το μεμενηκεναι μετ αὐτου εν τ. πειρασμοισ, ινα εσθιωσι etc | μου: DΓ al aliq e om. Cf huc Pist[89] „de hoc ipso dixisti nobis olim in parabola: vos ὑπεμειvατε mecum πειρασμουσ. Constituam vobiscum regnum, sicut meus pater constituit illud mecum, quod edetis et bibetis super meam τραπεζαν in meo regno atque sedebitis super duodecim thronos ut κρινητε duodecim φυλασ Israelis.“

30. εσθητε cum BD*T ... ς εσθιητε cum ℵAD[2]LQXΓΔΛΠ unc[9] al pler (al pauc -ιετε) Eus[luc 180] | πινητε: L al pauc Eus[luc] πινετε (A -ται). Praeterea 13. 69. 346. syr[cu] sah[woid] (sed om μου post τραπεζ.) cop [wi] add μετ εμου | εν τη βασιλ. μου (D e l am for ing tol syr[cu] om μου) cum ℵAB(D)KLMQUXΔΠ al plu it vg sah cop (syr[cu]) syr[utr]et[hr] rell Eus[luc180] (Ath[218] ap Gall[5] επι τη βασ. μου) ... EFGHSVΓΛ al[80] fere Ps-Ath[2, 523] om, hinc Gb[0]. Cf Or[2, 625] επι τησ τραπεζησ του πατροσ εν τη αληθεια | καθησεσθε cum ℵAB[3]GLQΠ* al mu (AL -σθαι), item Gb'' Ln Ti καθισεσθε cum EFKMSUVXΓΛΠ[2] al mu, item b d q *sedebitis* (e *sedentes*) ... B*TΔ καθησθε (B[2]Δ -σθαι), D[gr] καθεζησθε, ς καθισησθε cum H al mu; item it[pl] vg *sedeatis* | θρονων (D 13. 69. 124. 346. 433. -νουσ :: ut Mt): ℵ[c]DX al plus[20] a b f l q (non item e i vg) syr[cu] et P c.* et [hr] arm (et. Pist, vide ante) praem δωδεκα (D ιβ) et 89. 8[pe] al pauc c ff[2] mm add idem :: ex Mt. Cf et. Or[prov] ([52]ap Mai, [119] Notitia) τοισ μαθηταισ αυτου υπεσχετο δωσειν ο κυριοσ του καθισαι αυτουσ επι δωδεκα θρονων κρινοντασ τασ δωδ. φυλ. του ισρ. | κρινοντεσ: BT i post τασ (D* om) δωδ. φυλ. pon

31. σιμων σιμων (ℵ om alterum) sine ειπε δε etc cum BLT sah cop (item Bas[eth286], certe enim nil praem. Non item [eth 277]) ... ς Ln praem ειπε δε ο κυριοσ cum ℵADQXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] b f q vg (praeterea a ff[2] g[1] l *ait autem dominus Petro: Simon Simon* [l om] *ecce*, i *ait*

σῖτον· 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστισ σου.
274.9 καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψασ στήρισον τοὺσ ἀδελφούσ σου. 33 275.1 33 s Mt 26, 33–35 c 14, 29–31
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμόσ εἰμι καὶ εἰσ φυλακὴν καὶ Io 13, 36–38
εἰσ θάνατον πορεύεσθαι. 34 ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φω-
νήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕωσ τρὶσ ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

---

autem dominus Simoni Petro: Simon ecce, gat mm *ait autem Iesus Simoni: Simon ecce*, e *ille autem dixit Petro quoniam satanas*, Cyp^{14} *dixit autem dominus ad Petrum: Ecce satanas*) syr^{p} (syr^{hr} *dix. autem dominus Iesus*, syr^{sch} *et dix. Iesus*, pergens *Simoni*, syr^{cu} *et dominus noster dix. Simoni: Simon ecce*) etc | υμασ του σινιασαι (Γ al aliq add σε, sah cop syr^{hr} repetunt υμασ): a vg Hier^{iovin} *vos ut cribraret* (a *scr.*), b e f ff$^{2.}$ i l q *ut vos ventilet*, c *ad cernendum* (omisso υμασ), Tert^{fug} *uti cerneret vos*, Cyp^{14} *ut vos vexaret*. Praeterea ℵ habet ξινιασαι, suprascripto σ super ξ. Chr^{3,44} *τι εστι σινιασαι; αγαγειν, περιαγαγειν, σαλευσαι, κινησαι, διαδονησαι, βασανισαι.*

32. δε εδεηθην (Δ δε ηθην): L δε δεηθην | εκλιπη cum ℵBDKLMTUXΠ al^{60} fere Baseth^{277} et^{286} Chr^{1,607} et^{3,44} et^{5,570} et^{alibi} Cyr^{4,985} ... ς εκλειπη cum AEGHQSVΓΔΛ al plu (Bas^{2,160} sed edd fluct) | και συ ποτε: D e sah συ δε | επιστρεψασ (K -στραψασ): D e επιστρειψον και | στηρισον cum ℵABKLMQTΠ 1. al, item X επιστηρισον ... ς στηριξον c. DΓΔΛ unc^{6} al pler Bas^{2,160} | αδελφουσ: Δ οφθαλμουσ (et. δ *oculos*) | σου (absq additam f g$^{1.}$ vg): a b c e ff$^{2.}$ i l q add *et rogate* (l *orate*) *ne intretis in temptationem* (a *-one*)

33. ο δε ειπεν αυτω (e *ille autem dixit illi*, c vg *qui dixit ei*): A ειπεν δε αυτω, a b f ff$^{2.}$ i l q *dixit autem ei Petrus*, syr^{sch} *Simon autem dixit ei*

34. ο δε: X syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add ις | πετρε (syr^{sch} *Simon*): syr^{cu} om | ου cum ℵBLQTX al pauc ... ς Ln ου μη (:: ut Ioh lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler | φωνησει (L -σεισ): VΓ al^{70} fere φωνηση (:: cf Ioh) | αλεκτωρ: syr^{cu} add *bis* | εωσ cum ℵBLT 69. 124. 157. 346; item KMXΠ al^{15} fere εωσ ου (:: ut Ioh), D εωσ οτου. Item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} ... ς πριν η (Q al pauc om η) cum AΓ ΔΛ unc^{6} al longe pl (item Q al pauc) (syr^{cu}) syr$^{p\ txt}$ arm aeth (:: cf Mt et Mc, item infra v. 61). Mutat locum e sic: *nocte hac antequam gallus cantet ter me negabis* (:: cf Mt et Mc) | απαρν. μη ειδεν. με (D με απ. μη ει. με, d *me negabis nescire me*) cum ADΓΔΛΠ (*om μη) unc^{8} (H απ. του μη etc) al longe plu sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth ... Ln με απαρν. ειδεναι cum ℵBLT 13. 131. al (c *me negabis nocte* sic, *nocte* pro *nosse*) l (*tu me abneges ter nosse*), item Q al f απαρν. με ειδ. (*abneges me nosse*), item MX al i q vg απαρν. ειδ. με (*abneges nosse me*), item cop syr^{p} ... b *me neges*, e *me negabis*, ff$^{2.}$ *abneges me*, item a (*tu me ter abneges*) :: fidei absonum est ex με απαρν. ειδεναι ortas esse lectiones reliquas. Cf huc illud οι αντιλεγοντεσ αναστ. μη ειναι 20, 27 | απαρνηση: Γ al aliq -νησει

35 [276.10] Καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶσ ἄτερ βαλ-
λαντίου καὶ πήρασ καὶ ὑποδημάτων, μή τινοσ ὑστερήσατε; οἱ δὲ
εἶπαν· οὐθενόσ. 36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάν-
τιον ἀράτω, ὁμοίωσ καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. 37 [277.8] λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
Es 53, 12 τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων
ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλοσ ἔχει. 38 [278.10] οἱ δὲ εἶπαν·
κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἱκανόν ἐστιν.

---

35 sqq. De Mcione Epiph^{316}et^{345}: *παρεκοψε το· οτε απεστειλα υμασ, μη τινοσ υστερησατε, και τα εξησ, δια το· και τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι, το· και μετα ανομων συνελογισθη.*

35. *βαλλαντιου* cum ℵABDLQS^{2}TX^{2}ΔΛ^{2}Π^{2} unc^{8} al plu ... ς *βαλαντιου* cum S*X*ΓΛ*Π* al plu (et. Or^{3,653} editum) | *και υποδηματων*: Γ al aliq aeth om | *τινοσ* (ℵ^{c}): ℵ* *τι* exeunte versu | *υστερησατε*: Γ *-σητε*, 131. 209. *-θητε* (l. *-θη*) | *ειπαν* cum BDLT ... ς *ειπον* cum ℵQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{3,653} Chr^{3,220}, A *ειπεν* | *ουθενοσ* cum ABQTXΓΔΠ unc^{8} al^{50} fere ... ς Ln *ουδενοσ* cum ℵDLUΛ al plu Or Chr

36. *ο δε ειπ.* cum ℵ*D e syr^{hr} Chr^{3,220} ... ℵ^{c}BLT al^{4} sah cop *ειπεν δε*, syr^{cu} et^{sch} *ειπεν*, aeth *και ειπεν* ... ς Ln Ti *ειπεν ουν* cum AQXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} arm (Or^{3,653} *ειπ. ουν αυτοισ ο ις*) | *αυτοισ*: D 1. al pauc a b e ff$^{2.}$ i (l *dixit ergo iterum*) arm om | *βαλλαντιον* cum ℵABDLQTX^{2}ΔΛ^{2}Π unc^{8} al plu ... ς *βαλαντ.* cum X*ΓΛ* al plu (s ut ante?) | *αρατω* (it vg *tollat*) et. Or^{3,653}: D *αρει* (*tollet*). Cf Ba^{regg500} *αρατω ητοι αρει· ουτω γαρ και τα πολλα των αντιγραφων εχει - ωσ μη ειναι προσταγμα αλλα προφητειαν προλεγοντοσ του κυριου* | *αρατω ομοι.* (Chr^{3,220} et^{222} om) *κ. πηραν*: syr^{cu} *η πηραν αρατω* | *πηραν* (it^{pler} d vg *peram*): e *chilotrum* | *εχων*: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non P) add *μαχαιραν* | *πωλησατω* cum ℵABFKLMQTUXΠ al sah mu Or^{3,653} Bas^{regg499} Chr^{3,220} et$^{cat\ ox158}$ ... D *πωλησαι* (*vendat*), EGH SVΓΔΛ al^{115} fere arm Chr^{3,222} *πωλησει* | *το*: Δ *και το* | *αυτου*: U *εαυτου* | *αγορασατω* cum ℵABGKLMQTXΔΠ al sat mu Or Bas Chr^{cat} ... DEFHSUVΓΛ al longe plu arm Chr^{3,220} et^{222} *αγορασει* (d *emet*)

37. *υμιν*: D b om | *οτι* sine *ετι* (prob Schu) cum ℵABDHLQTX al^{10} b f sah cop syr^{hr} aeth (b l *quod scriptum est*, non exprimentes *τουτο*) ... ς Ti add *ετι* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} arm | *τελεσθηναι*: A 262. al^{5} *πληρωθηναι* | *το* (syr$^{p\ mg\ gr}$) *και* (b g$^{1.}$ q vg post *in me* pergunt *et cum*): A a c d e (ff$^{2.}$) i l Amb^{luc1516} *οτι και* (*quod et*, ff$^{2.}$ *quod ut*), item f g$^{2.}$ am fu for em gat mt *et quod* | *μετα* (D add *των*) *ανομων*: a c e g$^{1.}$ l am fu for ing mm mt gat tol *cum iniustis*, f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q vg^{ed} *cum iniquis*, b *cum sceleratis*. Hier vero^{galat4,5} verti vult: *et cum his qui sine lege erant reputatus est*, subiungens: „licet in Latinis cdd. propter simplicitatem interpretum male editum sit: *Et cum iniquis reputatus est*, tamen sciendum aliud apud

39 $^{279.1}$ *Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθοσ εἰσ τὸ ὄροσ* Mt 26, 30 Mc 14, 26 Io 18, 1
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. 40 $^{280.2}$ *γε-* 40 ss Mc 14, 32 ss Mt 26, 36 ss
νόμενοσ δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖσ· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν
εἰσ πειρασμόν. 41 $^{281.1}$ *καὶ αὐτὸσ ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ*
λίθου βολήν, καὶ θεὶσ τὰ γόνατα προσηύχετο 42 *λέγων· πάτερ, εἰ*
βούλει παρενέγκαι τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· $^{282.1}$ *πλὴν μὴ*

Graecos significare *ανομον*, quod hic scriptum est, aliud *αδικον*, quod in Latinis voluminibus habetur; *ανομοσ* enim dicitur ille qui sine lege est - *αδικοσ* vero iniquus." | *και γαρ* (it^{mu} vg *etenim*, q *nunc*) *το*: T *και το γαρ* . . . D a e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} om *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*]. Ceterum a e ff$^{2.}$ i *et de me quae sunt finem habent*, d *et de me finem havet*, l *et de me quae scribta sunt finem habent*, q *nunc quae de me scripta sunt finem habent*, f *etenim ea quae de me scribta sunt finem habent*, c vg *etenim ea quae sunt de me fin. habent* | *το* cum ℵBDLQT 1. b (*quod etiam .... finem ha* .. sic) sah cop syr^{cu} et $^{p\ txt}$ et ^{hr} ... ς Ln Ti *τα* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et $^{p\ mg}$ arm aeth

38. *ειπαν* cum ℵBDLQT . . . ς *ειπον* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | *κυριε* (D post *ιδου* pon): ℵ* om (suppl ^{c}) | *μαχαιρ. ωδε δυο* (et. q): D vg^{ed} em *δυο μαχ. ωδε* (*δυο μαχ.* etiam syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}), sed d om *ωδε*, it^{pler} am fu for ing tol cop *gladii duo hic* | *ικανον* (G *-νοσ*) *εστ.* (it^{pl} vg *satis* vel *sat est*): D *αρκει* (b d f l *sufficit*). Praeterea syr^{cu} add *surgite eamus* (:: cf Mt 26, 46)

39. *εξελθων*: F om | *επορευθη* (a c f *abiit*): D al^{7} *επορευετο*, b d e ff$^{2.}$ i l q vg *ibat* | *εθοσ*: F *ειωθοσ* | *των*: Δ om | *και οι*: B*(suppl^{2})V al^{15} fere aeth om *και* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABDLM^{2}TΔ^{2} 1. 13. 131. 209. al aliq q (g$^{1.\ 2.}$?) vg cop syr^{p} arm ... ς Ln add *αυτου* cum M*Q XΓΔ*ΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} sah syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth

40. *γενομενοσ* (L *-νησ*) *δε*: T *γενομενοισ* (omisso *δε*) | *του*: D om | *εισελθειν* (D^{gr} *ελθειν*, B* om, suppl^{2}): 13. 69. 124. 346. *εμπεσειν* ... D y^{scr} *εισελθητε* (quemadmodum it vg *ne intretis*) :: ut ll. pp.

41. Ex Mcione Epiph^{316} et ^{345} affert *απεσπασθη απ αυτων* usq *προσηυχετο*. In *ελεγχ. ξε'*: *ουκ αρα ανευ σαρκοσ – μη φανταζων.* | *και αυτοσ*: D sah *αυτ. δε*, cop^{wi} et $^{petr\ 4}$ *και αυτ. δε* | *απεσπασθη* (in ℵ *σ* sec exeunte versu suppl ^{a}; it^{pl} vg *avulsus est*): D *απεσταθη*, G 157. *απεστη*, item (*recessit*, *secessit*, *discessit*) c d f l. Similiter sah cop syrr | *θεισ*: X *σταθεισ* (punctis notatum) *θεισ* | *προσηυχετο* (it vg *orabat*, D *προσευχετο*): ℵTΓ 72. 124. Dam^{par464} *προσηυξατο* (T *προσευξ.*)

42. *πατερ*: H *κυριε* | *ει βουλει* (haec a om) usq *απ εμου*: D a c e ff$^{2.}$ pon post *μη* (om *πλην*) *το θελ.* usq *γινεσθω* | *ει* (K add *ου*) *βουλει*: fu syr^{cu} *si possibile est* ... 1. 22. 118. 131. 209. a om | *βουλει*: FGR XΓΔΛ al aliq Dam^{par} ex $^{cod\ par}$ *-λη* | *παρενεγκαι* (*-έγκαι* KΠ etc) cum ℵKLMRΠ al aliq (quocum componi licet BDT etc qui *παρενεγκε*, certe enim d *si vis transferre*); item ς Ti *παρενεγκειν* cum AQXΓΔΛ unc^{6} al

τὸ θέλημα μοῦ ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. 43 [283.10] ὤφθη δὲ αὐτῷ

plu Dion[alex] (in comm ap Mai[6, 165]) Bas[eth283] (i *transire*) ... Ln παρενεγκε cum BDg[r]T al[25] fere Or[1, 292] Dion[alex] (ap Mai[6, 165]) Dam[par464], item *transfer* it[pler] vg syr[p] arm (et. Const[5, 14, 4] πατερ, παρενεγκε απ εμου το ποτηριον) ... sah cop syr[cu] et[sch] *transeat me* : : cf ll. pp.| τουτο το ποτηριον (ita ℵ[a], ℵ* τουτ. το ποτ. τουτ.) cum ℵBDLQT 157. 48[ev] al pauc f ff[2.] ... ς Ln το ποτη. τουτο (:: cf ll. pp.) cum ARXΓΔ ΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[cu] et [utr] Or Dion[alex] Bas[eth] Dam | γινεσθω (ℵABΔ γειν.) cum ℵABGHKLMQRSTUVΓ[vid]ΔΠ 1.13. tisch al[25] fere Bas[cdd2] Dam[par cod] ... ς Ln γενεσθω cum DEXΛ al plu Const[5, 14, 4] Bas[eth283ed] Dam[par464ed]

43. 44. ωφθη δε usq επι την γην cum ℵ*et[c]DFGHKLMQUXΛ al pler; asteriscis notata habent ESVΔΠ al[5] syr[p mg cod] (est Assem. 2, cf Adler p. 183), obelis notata Γ al[4]; item cum a b c e ff[2.] g[1. 2.] i l q sah cod (ap Zoeg[204]) cop[wi] et [schw] (ex [petr4]) syr[cu] et [utr] et [hr] arm[ed] et [cdd mu] aeth. Praeterea confirmant Iust[try103] (εν γαρ τοισ απομνημονευμασιν - [γεγραπται] οτι ιδρωσ ωσει θρομβοι κατεχειτο αυτου ευχομενου και λεγοντοσ· παρελθετω, ει δυνατον, το ποτ. τουτο) Ir[219] (ει μηδεν ειληφει παρα τησ μαριασ - ουδ αν ιδρωσε θρομβουσ αιματοσ) Hipp[noet18] (ed. Lag[56] και αγωνιων ιδροι και υπ αγγελου ενδυναμουται. Eadem Thdrt[4, 132sq] ex Hipp[ps52] laudat.) Dion[alex] (ap Gall[14] append[116]: παροιμια λεγεται επι των σφοδρα λυπουμενων και αγωνιωντων αιματοσ ιδρωσισ, ωσπερ και επι των πικρωσ οδυρομενων· αιματα κλαιει. οτι „ωσει θρομβοι αιματοσ" ειπων, ου θρομβουσ ιδρωτοσ απεφηνατο αιματοσ· ου γαρ αν καθ ομοιοτητα τουτων ειρηκε γενεσθαι τουσ ιδρωτασ· τουτο γαρ „ωσει θρομβοι" παριστησι - ταυτη τοι και θρομβοι ιδρωτοσ αυτου παραδοξωσ οια σταγονεσ αιματοσ απερρεον, ινα τησ ημετερασ φυσεωσ ωσπερ αναξηρανη και εξοικιση την τησ δειλιασ πηγην - τοιουτον εστι κακεινο το ειρημενον, ωσ αγγελοσ ην παρεστηκωσ τω σωτηρι και ενισχυων αυτον etc. - Pendent ab his quae cat[ox159] habet: φωνῇ παροιμίασ λέγεται etc.) Caes [3, 23] (Gall[6, 16] και εν αγωνια γενομενοσ ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον, φησιν ο θειοσ λουκασ) Arius ap Epiph[742] (οτι, φησιν, εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον, οτι εν αγωνια γεγονε, και ιδρωσε, και ο ιδρ. αυτου γεγονεν αυτω ωσ θρομβ. αιμ.) et [785] (ιδρωσε, φησι, και εγενετο αυτου ο ιδρωσ ωσει θρομβοι αιματοσ κατερχομενοι επι τησ γησ· και εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον) et Epiph[ancor31] (αλλα και „εκλαυσε" κειται εν τω κατα λουκαν ευαγγελιω εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον χ̅ν̅ πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλοντο το ρητον, φοβηθεντεσ και μη νοησαντεσ αυτου το τελοσ και το ισχυροτατον· και γενομενοσ εν αγωνια ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ὼσ θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον) Did[manich] (ap Canisium [1,394]) Chr[7, 893] (και ινα μη τουτο ειπωσιν αιρετικοι οτι υποκρινεται την αγωνιαν, δια τουτο και ιδρωτεσ ωσ

ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ

θρομβοι αιματοσ και αγγελοσ ενισχυων αυτον εφανη) Thdrt^{1,692} et^{4,271} Dion^{areo} (de cael. hier. 4 περι του αγγελου του τον ιν ενισχυσαντοσ) Cosm (ex Theodosio episc. Alex. ap Gall^{11,564}sq) Leont (contr. Nest. et Eutych. ap Gall^{12,688}et^{691}) etc. Accedere vdtr Eus^{can}, quemadmodum ΜΛ al plu ad istos versus adscriptum habent σπγ' cum canone ι' (eosdem numeros male Α ad πλην μη etc habet). Contra vero L σπγ' cum can. α' ad και θεισ τα etc, σπδ' cum can. β' ad και αναστασ habent, item Q σπγ' ad πατερ ει βουλει, σπδ' ad και αναστασ. De Latinis vero accedunt Hil^{1061} Hier$^{pelag 2}$ Aug$^{cons 3, 12}$ („dixit sane quod isti tacuerunt, et orantem ab angelo confortatum et prolixius orantis sudorem fuisse sanguineum et guttas decurrentes in terram") Facund (ap Gall^{11,693}) ...... contra, propterea que Ln [ωφθη δε – επ. τ. γην], om hos versus ℵ^{a}ABRT 13* (habet tantum ωφθη δε, rell suppl**) 69. (sed add ut etiam c^{3mg} et evglstaria post Mt 26, 39) 124. (praeterea ut iam indicatum est ΕSVΔΠ al^{5} syr$^{p\ cod}$ asteriscis, Γ al^{4} obelis notatos habent) f cop^{dz} sah^{woid} arm$^{cdd\ aliq}$ (et^{al} certe v. 44 om) syr$^{p\ mg}$ (idem enim cod$^{assem 2}$ adnotatum habet: *Haec pericope non reperitur in evv apud Alexandrinos proptereaque posuit* [non posuit?] *eam Cyrillus in hom. sua 18 ad* [?]. De Cyr vide post.) cdd^{gr}et$^{latt\ plu}$ ap Hil^{1062} (*nec sane ignorandum a vobis est et in Graecis et in Latinis cdd. complurimis vel de adveniente angelo vel de sudore sanguinis nil scriptum reperiri*) cdd^{pler} (ut vdtr) ap Hier$^{pelag 2}$ (ait enim: *in quibusdam exemplaribus tam Graecis quam Latinis invenitur scribente Luca:* Apparuit illi angelus *etc*) schol^{34} (ιστεον οτι τα περι των θρομβων τινα των αντιγραφων ουκ εχουσιν· πλην μαρτυρει τη χρησει ταυτη ωσ κειμενη και διονυσ. αρεοπαγ. και γενναδιοσ ο κωνστ. και επιφανιοσ ο κυπρ. και ετεροι πατερεσ αγιοι). Evglstria om in lectione quae est a 22, 39—23, 1. sed habent in lectione Mt 26, 2—27, 2. ubi post v. 20. Ioh 13, 3—17. et post v. 39. Lc 22, 43—45. leguntur. Ath quum saepe posset adhibere non adhibuit, cf 1, 456 sq 709 sq. Cyr in comm ad h. l. hom. 146. (vide editionem Syriacam Oxoniensem) praeterit, item Amb$^{luc 1517}$, item Dam$^{par 464}$ (exscribens enim γενομενοσ επι του τοπου usq εισελθητε εισ πειρασμ. post το σον γενεσθω pergit sic: και ελθων επι τουσ μαθητασ ευρεν αυτουσ καθευδοντασ και ειπ. αυτοισ· προσευχεσθε ινα μη etc). Praeterea Anast^{hodeg} testatur: επεχειρησαν παρεπαραι τουσ θρομβουσ του αιματοσ του ιδρωτοσ χυ. Item Syri a Photio (epist. 138. ad Thdorum μηκετι ουν σοι του ευαγγ. τουτο το χωριον περικεκοφθαι, καν τισι των συρων ωσ εφησ δοκει, ευπρεπεσ νομιζε), Armeni a Nicone (ap Gall^{3,250} περι τησ δυσσεβουσ θρησκειασ των κακιστ. αρμενιων: περιειλον δε και απο των ιερ. ευαγγ. την λεγουσαν φωνην οτι και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ καταβαινοντεσ επι την γην. Addit vero etiam αλλα και την ιστοριαν την διδασκουσαν ημασ ωσ προσηνεχθη τω ιυ γυνη etc), ab Isaaco Catholico (cap 5: ουτοι οι χριστομαχοι αρμενιοι τουσ ιδρωτασ αυτου εκ του ευ-

ἐκτενέστερον προσηύχετο. καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼσ αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι
αἵματοσ καταβαίνοντοσ ἐπὶ τὴν γῆν. 45 284.2 καὶ ἀναστὰσ ἀπὸ
τῆσ προσευχῆσ, ἐλθὼν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εὗρεν κοιμωμένουσ αὐ-
τοὺσ ἀπὸ τῆσ λύπησ, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί καθεύδετε; ἀνα-
στάντεσ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰσ πειρασμόν.
47—53 Mt 26, 47—56 Mc 14, 43—52 Io 18, 1—12 47 285.1 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ ὄχλοσ, καὶ ὁ λεγόμενοσ
Ἰούδασ εἷσ τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούσ, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ

αγγελιου απαλειψαντεσ) aliis (ut fit in Collectan. ann. 881. ap. Canisium) ista delevisse arguuntur. Contra Io. Armenus (nomen et verba ex Wtst sumo): και εν ταισ θειαισ γραφαισ προσετιθει ο σατουρνιλοσ πολλασ αιρεσεισ, ωσ και εισ το κατ. λουκ. ευαγγελιον· ωφθη δε etc. Ceterum Mcion an hos versus legerit non satis constat tacentibus Epiph et Tert.

43. αγγελοσ: 191. al^{10} fere c aeth Ari^{epiph742bis} add κυριου | απ ουρανου cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cosm (vide ante) . . . Ln απο του ουρ. c. DQU 67. 69. 191. 6^{pe} al pauc cop . . . syr^{cu} om, item Ari^{epiph742} | ενισχυων: L επησχυων

44. ℵ γεναμενοσ | Γ προσευχετο | και εγενετ. cum ℵVX 1. 118. 131. 157. 209. c^{scr} it vg cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm aeth Cosm^{11,564} (vide ante et. Caes^{3,23} Ari^{epiph785} Nicon^{3,250}) . . . ς Ln εγεν. δε cum DLQΓΔΛΠ unc^{7} (item c^{3mg}) al pler syr^{p} | ο ιδρωσ: ℵ om ο, cf ct. Iust^{try103} | ωσει: D Ari^{epiph742} (non ^{785}) ωσ, A ωσ αι, al^{2} ωσ οι | καταβαινοντοσ cum ℵX al pauc a c ff^{2} g$^{1.2}$ vg (et. am fu em san ing gat mt tol) cop syr^{hr} (syr^{cu} et ^{sch} *et cecidit*) arm Cosm^{11,564} Facund^{11,693} . . . ς Ln Ti καταβαινοντεσ cum DLΓΔΛΠ unc^{8} al pler b e i for mm syr^{p} aeth (Ari^{epiph785} κατερχομενοι) Nicon^{3,250} . . . q *decurrens* (*guttae sanguinis decurrens*) | επι την γην (et. Cosm Nicon): QU al pauc επ. τησ γησ (item Ari^{epiph} κατερχομ. επι τησ γησ)

45. προσ: D 58. 61. επι | τ. μαθητασ sine αυτου (et. ς Gb Sz) c. ℵABD LQRTXΓΔΛΠ unc^{8} al plu f syr^{hr} arm (l om *ad discip. suos*) . . . ς^{e} add αυτου cum 1. 209. al vix mu it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c.* aeth | κοιμωμ. αυτουσ cum ℵBDLT 69. 346. al pauc . . . ς Ln αυτ. κοιμωμ. (:: ut ll. pp.) c. AQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (c *quos invenit dormientes*) vg syrr etc

46. τι: D om | εισελθητε (Bas^{eth283} εμπεσητε): D post εισ πειρ.

47. ετι (Gb') cum ℵABGLMRTUXΛΠ al plus^{15} l q (g$^{1.2.}$vdtr) vg sah$^{txt\ woid}$ cop^{schw} ex ^{dz} (a f cop^{wi} et ^{petr4} aeth *et adhuc*, item syr^{cu} et ^{utr}) . . . ς ετι δε cum DEHSVΓΔ al plu b c e ff^{2} i sah$^{fragm\ woi}$ arm | οχλοσ: D al pauc syr^{cu} add πολυσ (:: ex ll. pp.) | ο λεγομενοσ (Cyr^{luc426} διατι δε φησιν· ο λεγομενοσ ιουδασ; etc): D 1. 131. (157.) 239. ο καλουμενοσ, item *qui vocabatur* (*vocatur* d) it (sed l om) vg | ιουδασ: D l add ισκαριωθ (correctum εισκ., d *iscariot*, l *scarioth*), item 157. (και ιουδ. ο καλουμ. ισκαριωτησ) | εισ τ. δωδεκα: l om | προηρχετο (HΓ

φιλῆσαι αὐτόν. 48 [286.2] Ἰησοῦσ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδωσ; 49 [287.1] ἰδόντεσ δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; 50 καὶ ἐπάταξεν εἷσ τισ ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέωσ τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖσ αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐᾶτε

al aliq προσηρχ.): D 1. 22. 69. tisch** al plus[30] προηγεν | αυτουσ (et. Gb Sz) cum ℵABDLRTXΔΠ unc[8] al longe plu ... ΓΛ al[10] fere αυτοισ ... ς (= Gb Sz) αυτων cum minusc pauc | και ηγγισεν etc: ex Mcione Epiph[316] et [345] και ηγγισε καταφιλησαι αυτον ([345] add ιουδασ) και ειπεν | ηγγισεν τω ι̅υ̅ φιλησ. αυτον (Γ 69. αυτω): D a b c e ff[2.] i l syr[cu] (arm) εγγισασ εφιλησεν τον ι̅ν̅ (arm αυτον). Similiter cop[edd] et [dz] aeth. Praeterea DEHX al plus[60] b c syr[sch] et [p] arm (aeth[libere]) add (:: ex ll. pp.) τουτο γαρ σημειον δεδωκει (H 69. al δεδωκεν) αυτοισ· ον αν φιλησω αυτοσ εστιν (c om αυτ. εστ.). Insuperque X b c arm aeth add κρατησατε αυτον

48. ι̅σ̅ δε cum ℵBLTX 157. ... ς Ln ο δε ι̅σ̅ (:: ut Mt 26, 50 lectione non fluct) cum ADRΓΔΛΠ unc[8] al pler. Ex Latt habent f ff[2.] g[1. 2.] vg *Iesus autem dixit illi* (*ei* f), a b e i l q *dixit autem illi* (a l om) *Iesus* (e l* om); syr[p] ad ο δε add ι̅σ̅ c.* | αυτω (a l om) ιουδα: D τω ιουδα ... ℵ* om ιουδα (suppl[c]) | παραδιδωσ: aeth add *nonne occidi facies illum*

49—51. Epiph[316] et [345] de Mcione: παρεκοψεν το ([345] om) ο εποιησε πετροσ, οτε επαταξε και αφειλετο ([345] αφειλε) το ουσ ([345] add του δουλου του αρχιερεωσ).

49. το εσομενον (a c f vg): D 106. cop syr[sch] et [p mg] arm το γενομενον ... 71. 248. g[scr] om. Similiter b e i l q *quod cum viderent*, item ff[2.] sed post *hi qui circa ipsum erant* add *quod fiebat* | ειπαν cum ℵBDLTX ... ς ειπον cum ARΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | κυριε sine αυτω cum ℵBLTX 71. 240. 244. 248. g[scr] ff[2. blan] i l q sah cop, item D τω κυριω ... ς Ln αυτω· κυριε cum ARΓΔΛΠ unc[8] al pler a b c e f vg syr[cu] et utr rell | παταξομεν: GHΓΛ 71. 131. 346. al plus[15] arm -ξωμεν | μαχαιρη cum ℵB*DLT ... ς Ln μαχαιρα cum AB[3]RXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]

50. εισ τισ (a *unus quidam*, b *aliquis unus* ut vdtr) a b syr[p] arm: Γ 69. 71. 106. 248. al[5] om τισ, nec exprim c d e f ff[2.] g[1. 2.] i l q vg sah cop syr[cu] et [sch] aeth | του αρχιερ. τον δουλ. cum ℵBLT 69. 346. ... ς Ln τον δουλ. του αρχιερ. (:: ut Mt et Mc; Io τον του αρχ. δου.) cum ADRXΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg | αφειλεν: D αφειλατο | το ουσ αυτου cum ℵBLT 69. 346. f[scr] (item it vg, at eundem ordinem ap Mt et Mc tuentur apud quos Graecorum nullus) ... ς αυτου το ουσ (:: ut Mt Mc, item Ioh) cum ADRXΓΔΛΠ unc[8] al pler (sed DK al aliq it [exc a c] vg ωτιον, *auriculam*; 124. g[2.] om αυτου)

51. αποκριθεισ δε (A sah[fragm woi] om, syr[sch ed] et [p] *et respond.*, syr[cu] *Ies. resp. ac dix.*) ο ι̅σ̅ ειπεν (Γ add αυτω) ita b q vg: e ff[2.] l *ait autem* (l om) *Iesus*, a c i *dixit autem illi* (c om) *Iesus* | ο ι̅σ̅: B om ο | εατε (13. 57. 69. 124. 346. εασατε): c f q vg *sinite* ... a e ff[2.] i l

ἕως τούτου. [288.10] καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν.
52 [289.1] εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους πρὸς αὐτὸν ἀρ-
χιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν
ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53 καθ' ἡμέραν ὄντος
μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ'
αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.
54 s Mt 26, 57 s Mc 14, 53 s Io 18, 13 ss 54 [290.1] Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· [291.1] ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

(et. arm^ed) *sine*, b *dimitte eum* (sed post ιασατο αυτον add *ait autem Iesus: Sine usque hoc*) | και αψαμ. τ. ωτ. ιασ. αυτον: D a ff^2. και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους (d *auricula*) αυτου, *et extendens* (ff^2. *extendit*) *manum suam* (e add *ihesus*, ff^2. *ihesus et*) *tetigit eum* (ff^2. saba om), *et redintegrata est auris eius*. Eadem i sed post η εξουσια τ. σκοτους pon. Similiter l, qui post *sine* pergit: *sic implebuntur scribturae*; post versum vero 53 add: *et extendens manum suam tetigit auriculam eius dextram cui fuerat amputata* (l* -*tatum*), *et reintegrata est auricula eius* ... 157. και αψαμ. του πληγεντος και το ους αφηρημενον ιασατο | ωτιου sine αυτου c. ℵBLRT 1. 131. arm (syr^sch *auriculam quae percussa fuerat*) ... ς Ln add αυτου cum AXΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg etc

52. ις cum ℵABT ... ς ο ις cum LRXΓΔΛΠ unc^8 al pler Or^4, 386 ... D 1. 131. c^scr e syr^cu arm om | προς sec cum ℵGHRΔ al^50 fere syr^p mg cod bars (Latt *ad*) ... ς Ln Ti επ cum ABDLTXΓΛΠ unc^6 al plu syr^utr (syr^cu *atque etiam illis* pro προς τ. παραγ. πρ. αυτ. habet) Or^4, 387 | εξεληλυθατε cum AΓΔΛ unc^6 plu ... Ln εξηλθατε cum ℵBDLRT al^10, item KMXΠ al^30 Or εξηλθετε :: e Mt et Mc; praeterea cf ad 7, 24 sqq | ξυλων: X al^10 fere l sax syr^sch et^p c.* aeth add συλλαβειν με :: ex ll. pp. Similiter syr^cu et^sch *existis contra me* etc

53. καθ ημεραν (cop post μεθ υμ., vide post): D praem το | μεθ υμων εν τω ιερω: D 157. 248. al^2scr sah^fragm woi cop εν τ. ιερ. μεθ υμ. (al pauc sah^txt woi om μεθ υμ.) | ουκ: U 435. yz^scr και ουκ | τας: L 1. 131. om | αλλ cum ℵABHKMXΓΠ al pl ... Ti αλλα cum DEGLSUΔΛ al plu | υμων post εστιν cum ℵ^cBDGKLMRTXΠ al plus^10 a (*haec est vestra hora*) arm ... ς Ti ante εστιν cum AESUVΓΔΛ al pl ... it^pl vg *haec est hora vestra*, b *haec hora est vestra* ... ℵ* 49^ev om υμων, H om εστ. | η (D g^scr 7^pe om) εξουσια: syr^cu sah^fragm woi add υμων | του σκοτους: D το σκοτος (et. d *et potestas tenebrae*)

54. D συνλαβ. | ηγαγον: syr^cu et^sch et^p c. ob. aeth add αυτον | και εισηγαγον cum ℵABLRTXΔΛΠ unc^8 al pler c sah cop syr^p Or^4, 387 ... D Γ 1. al^15 it^pler vg syr^cu et^sch aeth om (Eus^dem 292 οτε κατα τον λουκαν παραλαβοντες τον ιν ηγαγον εις την οικιαν του αρχιερεως). Praeterea non addidimus αυτον cum ℵABDKLMRTΠ al plus^30 it vg arm Or ... ς (sed Gb^00) add cum XΓΔΛ unc^6 al plu sah cop syr^p c. ob. | την οικιαν cum ℵBKLMTΠ 1. 124. 131. 157. 209. al^5 Or Eus^dem

55 περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆσ αὐλῆσ καὶ συνκαθισάντων
ἐκάθητο ὁ Πέτροσ μέσοσ αὐτῶν. 56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τισ 56–62 Mt 26, 69–75 Mc 14, 66–72 Io 18, 25–27
καθήμενον πρὸσ τὸ φῶσ καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· καὶ οὗτοσ σὺν
αὐτῷ ἦν. 57 $^{292.1}$ ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν,
γύναι. 58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτεροσ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐ-
τῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτροσ ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσησ

... ϛ Ln τον οικον cum ADRXΓΔΛ unc^6 al pler | ηκολουθει: D al plus^{15} b e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg^{six} em cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c.* arm aeth add αυτω (sah *eos*) :: ut ll. pp. | μακροθεν: DΛ al aliq praem απο :: cf ll. pp.

55. περιαψαντων cum ℵBLT Eus$^{dem\,292}$ ... ϛ Ln αψαντων cum ADRXΓΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} | δε: R al^6 ac plures add αυτων | πυρ: 1. 118. 209. al^{10} πυραν | ALR εμμεσω | συνκαθισ. (συνκ- c. ℵAB*LRTΔ al; ϛ Ln συγκ. c. B^{3}XΓΛΠ unc^7 etc; LRU al -θησαντων) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^7 al pler a (*consedentibus*) ... Ln περικαθισ. cum DG 1. 118. 131. 209. al pauc it^{pler} vg (b c d e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg *circumsed.*) arm. Praeterea non addidimus αυτων c. ℵBDKLTΔ (item R sed add post δε, ut indicavimus) a b c (*inter circumsedentes*) e ff$^{2\cdot}$ i (*circumsedentibus sedebat* i^{alt}; i^{blan} om *sedentibus*) l q arm ... ϛ add αυτων cum AXΓΛΠ unc^7 al pler f vg | εκαθητο: D b c f i l q cop arm add και | μεσοσ cum BLT 1. 209. et ϛ Ln εν μεσω c. ℵARXΓΔΛΠ unc^8 (AR εμμεσω) al pler (item *in medio* it vg) ... D μετ | αυτων: D add θερμαινομενοσ (:: ex Mc)

56. τισ: L 157. ante αυτον παιδισκη pon | καθημ. προσ το φωσ: 234. 235. a (*quem cum vidisset quaedam ancilla*) om | ην (L η): b e ff$^{2\cdot}$ i l q add *semper* (l *et tu cum illo eras semper*; b e ff$^{2\cdot}$ i q *et hic de eis est qui cum ipso erant* [e *erat*] *semper*)

57. αυτον pri cum AD*EGHUVΔΛ al plu d vg syr^{p}. Item *negavit ei* (ff$^{2\cdot}$ *et*? Etiam i^{alt} *et*) *dicens* e ff$^{2\cdot}$ i q ... Gb^{oo} Ln om cum ℵBD^{2gr}KLMST XΠ al plus^{40} a b c f l sah cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth (:: at ita et Mt et Mc) | γυναι hoc loco cum ℵBLTX sah cop arm ... ϛ Ln ante ουκ οιδ. pon cum AΓΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} it vg syr^{cu} et ^{utr} ... D om (:: cf ad Io 4, 21 ubi similiter test pl anteposuerunt γυναι. Contra ab ipso evglsta antepositum non fluctuat Ioh 19, 26. 20, 13. 15.)

58. μετα βραχυ: ℵ^{a} add παλιν (ℵ^{c} rursus delet), item b e f i l q *iterum* ante μετ. βρ. (ff$^{2\cdot}$ *iterum* omisso με. βρ.) | εφη· και συ εξ αυτων ει (ita c vg sah cop syr^{utr}): b f ff$^{2\cdot}$ i l q *dixit homo et tu cum illo eras semper*, e *dixit vere homo et tu cum illo eras*, a (praecedit: *et egressum illum ad ianuam vidit alia et ait et* ..... *bi erant*) *et hic fuit cum ihu nazareno* ... D syr^{cu} ειπεν το αυτο | ο δε πετροσ (D om) εφη etc (e f vg): b ff$^{2\cdot}$ i l q *qui respondit non sum ego*, c *Petrus autem dixit, o homo non novi hominem*, a *et rursus negavit cum iureiurando* | εφη cum ℵBKLMTΠ al plus^{15} ... ϛ Ln ειπεν cum ADXΓΔΛ unc^6 al longe plu | ανθρωπε: praeter it^{plu} (vide ante) om etiam syr^{cu} et ^{sch}

59. διαστασησ: D διαστησασ sed d *intercesso* (pergens *quasi horae*

ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ ἀληθείας καὶ
οὗτος μετ᾽ αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 *εἶπεν δὲ ὁ Πέ-*
τρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος
αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ, 61 $^{293.2}$ *καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλε-*
ψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου,
ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με
τρίς. 62 *καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.*

---

unius) | *ωσει*: Λ 142* 8^{pe} h^{scr} om, nec exprim sah cop syr^{cu} et^{sch} | *διϊσχυριζ. λεγων* (it^{pler} *contendens dixit*, f vg *affirmabat dicens*) *επ αληθειας*: D *διϊσχυριζ. επ αληθειας λεγω* (d *certabatur: in veritate dico*). Pro *και διαστασης* etc a sic: *quem paullo post cum vidisset quidam, dixit: vere et hic cum Iesu erat* etc | *ην*: ℵ* om (suppl^{a}) | *γαλιλαιος*: Δ om

60. ο *λεγεις*: ℵD al pauc *τι λεγεις*, item it vg *quid* (sed san al *quod*) *dicis* (:: ut Mt) | *ετι*: V al pauc om | *λαλουντος αυτου* (syr^{p} add ad haec *τ. πετρου* c.*): U 1. 209. *αυτου λαλουντος* (idem substituturus erat ℵ^{a}, sed recessit a mutatione), KMΠ al^{15} *λαλ. του* (K om) *πετρου* | *αλεκτωρ* (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu (et. cop arm) ... ς (= Gb Sz) ο *αλεκτ.* cum minusc non ita mu (et. sah)

61. *και στραφεις*: D sah *στραφ. δε* | ο *κυριος* (T* ex errore ο *πετρος κυριε*): D 106. 124* 131. al^{10} cop^{wi} et^{petr4} syr^{sch} et $^{p\ txt}$ ο $\overline{ις}$ | ο *πετρος* (sah cop ante *υπεμν.* pon): D 157. gat om | *τ. λογου* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBLTX 124. al pauc *του ρηματος* :: at ita et Mt et Mc | *οτι* (f vg): D it^{pler} arm om (:: cf ad Mt) | *πριν*: B add *η* (:: item in Mt A al, ceterum cf supra ad v. 34) | *σημερον* cum ℵBKLMTXΠ al plus^{25} sah$^{txt\ woi}$ cop syr^{p} c.* (item 69. 124. ante *φωνησαι*, b ff$^{2\cdot}$ l fu sax aeth post *negabis*) ... ς Ln om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) c. ADΓΔΛ unc^{6} al longe plu a c e f i q vg sah$^{fra\ woi}$ syr^{cu} (add *δις*) et^{sch} arm | *απαρνηση* (Γ al *-σει*, X *-σαι*) *με* (Λ om) *τρις* (XΓΔ al *τρεις*): D syr^{cu} *τρεις απαρν. με*, it vg *ter me negabis*, praetereaque D^{gr} 71. g^{scr} add *μη ειδεναι με* (g^{scr} om), item a b l (b l *ter me negabis hodie nosse*; a *ter me negabis te scire*)

62. Versum om a b e ff$^{2\cdot}$ i l* | *εξω* sine additam cum ℵBDKLMTXΠ al^{50} fere vg^{cod} (ap Gb) sah cop syr^{cu} arm ... ς (= Gb) Ln Ti add ο *πετρος* cum AΓΔΛ unc^{6} al plu c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg syr^{sch} (*Simon* ut solet) et^{p} aeth (:: deest etiam in Mt, at ibi contextus minus poscere videbatur)

63. 64. Epiph^{316}et^{346} ex Mcione affert: *οι συνεχοντες ενεπαιζον, δεροντες και τυπτοντες, λεγοντες* (^{346} *και λεγ.*)· *προφητευσον τις εστιν ο παισας σε.* Haec libere exscripsit ille quidem, urgens tantum de quibus dicturus erat. Pergit enim *ελεγχ. ξη*′: *οτι το συνεχοντες και το ενεπαιζον και το δειραι και το τυψαι και το προφητευσον τις εστ. ο παισας σε, τουτο ου δοκησις ην, αλλα αφης εστι σωματικης και ενσαρκου υποστασεως δηλωτικον, παντι τω δηλον εστι.*

63 294.1 *Καὶ οἱ ἄνδρεσ οἱ συνέχοντεσ αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ* 63 s Mt 26, 67 s Mc 14, 65
δέροντεσ, 64 *καὶ περικαλύψαντεσ αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντεσ· προ-*
φήτευσον, τίσ ἐστιν ὁ παίσασ σε; 65 *καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφη-*
μοῦντεσ ἔλεγον εἰσ αὐτόν.
66 295.2 *Καὶ ὡσ ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ* Io 18, 24
λαοῦ ἀρχιερεῖσ τε καὶ γραμματεῖσ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰσ τὸ συν-

---

63. *και οι*: D c sah *οι δε* | *οι* sec: T om | *αυτον* (Gb″) cum ℵBDLMTΠ 157. al pauc (124. *αυτον τον ιν̅*) it (sed i om) vg (et. 130^{lat}) sah cop syr^{cod} et P mg arm ... ς *τον ιν̅* cum AXΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{cu} et $^{sch\ ed}$ et P ^{txt} aeth | *ενεπαιζον* (ℵADX al *ενεπεζ-*): ℵ* *-ζαν* (^{c} *-ζον*) | *δεροντεσ* (157. al^{40} fere *δαιρ.*): D 69. a b e i q (non item f vg, l vide post) syr^{sch} om. Libere ff$^{2\cdot}$ *et viri qui tenebant illum velaverunt eum et percutiebant eum et illudebant eum dicentes*, item c *viri autem detinentes eum irridebant illum, et alligatum eum caedebant, interrogantes eum*

64. *περικαλυψαντ. αυτον* cum ℵ(sed *αυτ.* post *επηρ.* pon) BKLMTΠ i (ff$^{2\cdot}$ vide ante) cop, item 1. 209. p^{scr} al^{5} fu sah syr^{cu} *περικαλυψ. αυτου το προσωπον* ... D 131. a q arm aeth *περικαλυψ. αυτου το προσωπον ετυπτον αυτον και* (q post *inludebant eum* pergit: *et velaverunt faciem eius et percutiebant eum dicentes*) ... ς *περικαλ. αυτον ετυπτον* (A* *-πτουν*) *αυτου το προσωπον και*, item Ln *περ. αυτ.* [*ετυπτ. α. τ. πρ. και*] c. AXΓΔΛ unc^{6} al pler f (*et velantes caput eius percutiebant faciem eius et*) vg syr^{utr} (vdtr et. Mcion^{epiph} agnoscere *ετυπτον*, cf ante) ... b c e l om (c vide ante, b *et viri qui tenebant eum inludebant dicentes*, e *et viri qui tenebant eum inludebant illum, et interrogabant eum dicentes*, l *et viri qui tenebant illum inludebant eum, et ligaverunt eum et percutiebant eum, et interrogabant eum dicentes*) | *επηρωτ. λεγοντεσ* cum (ℵ *περικ. επηρ. αυτ. λεγ.*) BKLMTXΠ pw^{scr} al aliq ... D (praecedit *ετυπτον αυτον και*, vide ante) *ελεγον*, b ff$^{2\cdot}$ q syr^{cu} et ^{sch} *dicentes* (syr^{cu} add *ei*), c *interrogantes eum* ... ς Ln *επηρωτ. αυτον λεγοντεσ* cum AΓΔΛ unc^{6} al pler a e f i l vg sah cop syr^{p} arm aeth | *προφητευσον*: K MΠ w^{scr} om. Contra X 131. g$^{2\cdot}$ l sah$^{txt\ woi}$ Cyr$^{esa\ 743}$ add *ημιν χ̅ε*, item al^{10} b c i q sah$^{fr\ woi}$ cop aeth *ημιν* | *παισασ*: L *πταισ.*

65. *και* (syr^{cu} add *iterum*) *ετερα* (127. *-ροι*): D *και αλλα* | *ελεγον*: hoc (*ελεγων*) U in mg suppl | *εισ* (131. 258. *προσ*) *αυτον*: D^{gr} *εισ εαυτουσ* ... s y^{scr} al pauc *αυτω*

66. *εγενετο ημερα* cum ABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ℵ 1. 131. 209. a c (sah cop) Or$^{4,\ 387}$ *ημερ. εγεν.* (a *dies horta est*) | B*TV *πρεσβυτερειον* | *του λαου*: syr^{cu} et ^{sch} om | *αρχιερ. τε* cum ℵABKLM TXΠ al plu it^{pler} vg (Latt *et principes sacerdotum*, item vv al) rell Or$^{4,\ 387}$ ... V al pauc om; EGHSUΓΔΛ al^{50} fere a arm om *τε* ... D 116. *και αρχιερ.* | *απηγαγον* cum ℵBDKT al^{25} fere a (*deduxerunt*) syr$^{p\ mg}$ Or ... ς Ln Ti *ανηγαγ.* cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu ... it^{plu} vg *duxerunt*, c d *adduxerunt*

ἑδριον αὐτῶν, λέγοντεσ· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστόσ, εἰπὸν ἡμῖν. 67 $^{296.10}$
67 ss Mt 26, 63 ss Mc 14, 61 ss εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· 68 ἐὰν δὲ ἐρω-
τήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 $^{297.1}$ ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸσ
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενοσ ἐκ δεξιῶν τῆσ δυνάμεωσ τοῦ θεοῦ.
70 $^{298.10}$ εἶπαν δὲ πάντεσ· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸσ
αὐτοὺσ ἔφη· ὑμεῖσ λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι. 71 $^{299.2}$ οἱ δὲ εἶπαν· τί
ἔτι ἔχομεν μαρτυρίασ χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στό-
ματοσ αὐτοῦ.

---

66. *αυτων* (Gb″ Sz) cum ℵBDLTXΓΛΠ unc^{8} al longe plu Or ... ς Ln Ti *εαυτων* cum AΔ al mu | *ει συ*: DL 80. 142. om *ει* | *ειπον* cum ℵBLT .. ς Ln *ειπε* c. AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... D 61. om *ειπ. ημιν*

67. *ειπ. δε*: D *ο δε ειπ.* | *υμιν*: ℵ* (suppl^{c}) sah$^{txt\ woi}$ (item cop^{dz}?) om | *ου μη*: A 130. om *μη*

68. *εαν δε* (D a b ff$^{2.}$ i q Ambl^{uc1525} om; Amb^{ps} *sed et si*) sine additam cum ℵBLT al^{6} arm (aeth) Cyr^{act52} item D it^{5} Amb^{luc}, item 243. f^{scr} c l syr^{cu} et ^{sch} *και εαν* ... ς add *και* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f vg cop (sah *εαν και*) syr^{p} ... e mt om *εαν δε* usq *αποκριθητε* (post *non creditis mihi* exciderunt *si interrogavero non respondetis mihi*, add vero e *neque demittitis*, mt *neque dimittetis* | *ου μη αποκριθ.* sine additam cum ℵBLT cop Cyr^{act52}, item addito tantum *μοι* 22. 131. 157. 209. for sah Amb^{luc} et ^{ps} ... ς Ln add *μοι η απολυσητε* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} rell (sed 243. a om *μοι*, x 69. 245. 300. c^{scr} habent *απολυσετε*, al pauc l syr^{cu} et ^{sch} add *με*, item a *sed nec dimittetis me* et i *neque dimittetis mihi*). Ceterum cf Tert$^{marc\ 4,41}$ qui post verba: „Si dixero enim inquit vobis, non creditis" transit ad: „Abhinc inquit erit filius hominis sedens" etc, praetermisso v. 68.

69. *δε* cum ℵABDLTX 6^{ev} (*απ. δε του νυν*) a b e f i l q vg cop^{wi} et ^{schw} et ^{petr4} syr^{p} c.* arm aeth Cyr^{act52} Amb^{ps} ... c syr^{cu} Or^{3,715} (*απο γαρ του νυν*) *γαρ* ... ς om c. ΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere sah cop^{dz} syr^{sch} et $^{p\ txt}$ | *του θεου* (69. ante *τησ δυν.* pon): 64. e l om. Ceterum 157. hunc versum a Mt (et Mc) sumpsit sic: *αμην αμην λεγω υμιν, απαρτι οψεσθε τον υιον του ανθρ. καθημενον εν δεξ. τησ δυν. του θε.*

70. *ειπαν* cum ℵBLT f^{scr} ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ειπ. δε* (ita a f vg) ... AKMΠ 1. 69. 124. 209. al^{10} mm *ειπ. ουν* ... b c e ff$^{2.}$ i l q *et dixerunt* | *ουν* (et. Tert^{marc4,41}; mm *autem*): DKΛ 69. 124. 209. 262. al aliq a e sah$^{fr\ woi}$ syr^{cu} om | *ει*: Γ 245. 435. al pauc tol om | *ο δε πρ. αυτ. εφη*: D f *ο δε ειπ. αυτοισ.* Similiter a b e ff$^{2.}$ i^{alt} l q *ait* (a *dixit*) *autem illis* (i^{bla} *qui ait illis*); vg tantum *qui ait*

71. *ειπαν* cum ℵBDLRTX ... ς *ειπον* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *εχομεν μαρτυριασ χρει.* cum BLT ... ς Ln *χρει. εχομ.* (EHXΓ al *εχωμ.*) *μαρτυριασ* (D al^{15} sah *-τυρων*) cum ℵADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (al pauc *εχομ. χρει. μαρτ.*) etc (it^{pl} vg *desideramus testimonium* [g$^{1.}$ *-nia*], f *opus habemus testimonium*, a *egemus testimonio*, c *opus est nobis testi-*

XXIII.

1 [300.1] Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθοσ αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν 1ss Mt 27, 2
ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον. 2 [301.10] ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντεσ· 11–14 Mc 15, 1ss
τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνοσ ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρουσ Io 18, 28ss
Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.

νιο) :: ut ll. pp. lectione non fluct | *αυτοι γαρ ηκουσαμεν* (ℵ *ηκουσατεν* sic, 56. w^scr *σατε*): f ff^2. g^1. 2. q vg *ipsi enim audivimus*, c *audivimus enim ipsi* ... D a b e i l *ηκουσαμ. γαρ* ... syr^cu *ecce enim audivimus* | *απο*: 1. 131. 209. 241. *εκ*

XXIII, 1. *αναστατ*: D 131. 239. 299. al^5 sah syr^cu et ^sch *αναστατντεσ* | *απαν* (R *παν*, L *ολον*) *το πληθ. αυτων* (69. 142* 48^ev e om): D om | *ηγαγον* cum ℵABDLRTXΓΔΛΠ unc^8 1. al longe plu it vg sah cop syr^cu et ^utr arm ... ς (= Gb Sz) *ηγαγεν* cum minusc aliq (ut vdtr) | *επι*: L 157. al^2scr *προσ* | *τον*: D 157. om | *πειλατον* cum ABDT (cf et. ad Mt 27, 2) ... ς Ln Ti *πιλατον* cum ℵLRXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid

2. Cf huc Epiph^marc 316 et ^346 *προσεθετο μετα τουτο· τουτον ηυρομεν* (^346 *-ραμεν*) *διαστρεφοντα το εθνοσ και καταλυοντα τον νομον και τουσ προφητασ*. Item ^317 et ^346 *προσθηκη μετα το· κελευοντα φορουσ μη δουναι· και αποστρεφοντα τασ γυναικασ και τα τεκνα.* | *ευραμεν* cum B*LTX 1. (et. Epiph^marc346b *ηυραμεν*, sed ^316 et ^346c *ηυρομεν*) cat^ox147 (ad 20, 20) ... ς Ln *ευρομεν* cum ℵB^3DRΓΔΛΠ unc^8 al pler (D^gr* *ευρον*) Eus^ps 30 Cyr^luc 403 Thdrt ^1, 618 | *το εθν.* (157. Cyr ^luc403 *τον λαον*) *ημων* cum ℵBDHKLMRTΠ al^60 it vg sah cop syr^cu et ^utr arm aeth ... ς om *ημων* cum AEGSUVXΓΔΛ al plu Mcion^epiph 316 et ^346 Eus^ps Cyr^luc Thdrt ^1, 618. Praeterea b c e ff^2. i l q gat mm Mcion^epiph (vide ante) add *και καταλυοντα τον νομον και τουσ προφητασ*, *et solventem legem nostram* (c gat mm om) *et prophetas* | *φορουσ καισαρι διδοναι* cum ℵBLT syr^cu et ^sch (Const^5, 14, 6 *και φορουσ καισ. διδ. κωλυει*), item D it vg Cyr^luc 403 *φορουσ διδο. καισαρι*, sah cop aeth *διδ. φορ. καισαρι* ... ς *καισαρι φορουσ διδον.* cum XΓΔΛ unc^6 al pler arm, item AKMRΠ al syr^p Eus^ps Thdrt *καισαρι* (Eus praem *τω*) *φορον διδο.* Praeterea Mcion^epiph ad haec add *και αποστρεφοντα τασ γυναικασ και τα τεκνα* (contra scribit Epiph^346s). Similia c e add ad v. 5 | *και λεγοντα* cum ℵBLT 106. b e f ff^2. i l q vg syr^cu et ^utr arm ... D *λεγοντ. δε* ... Ln [*και*] *λεγ.*, ς om *και* cum ARX ΓΔΛΠ unc^8 al pler a c sah cop Thdrt ^1, 618 | *εαυτον* cum ℵADLRXΓΔΛΠ unc^7 al fere omn Thdrt ... BGT pp^arh *αυτον*. Ceterum Act. Pil. A (Evv apocr^207) accusatio sic habet: *τουτον οιδαμεν οντα υιον ιωσηφ του τεκτονοσ απο μαριασ γεννηθεντα, και λεγει εαυτον υιον θεου και βασιλεα· αλλα και τα σαββατα βεβηλοι και τον πατριον νομον ημων βουλεται καταλυσαι.*

3 [302.1] ὁ δὲ Πειλᾶτοσ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεισ. 4 [303.9] ὁ δὲ Πει-
λᾶτοσ εἶπεν πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ὄχλουσ· οὐδὲν εὑρίσκω
αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 [304.10] οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντεσ
ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ᾽ ὅλησ τῆσ Ἰουδαίασ καὶ
ἀρξάμενοσ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἕωσ ὧδε. 6 Πειλᾶτοσ δὲ ἀκού-
σασ ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωποσ Γαλιλαῖόσ ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺσ
ὅτι ἐκ τῆσ ἐξουσίασ Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸσ Ἡρώ-
δην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐν ταύταισ ταῖσ ἡμέραισ. 8 ὁ

---

3. *πειλατοσ* cum AB*D^{corr}T ... ς Ln Ti *πιλατοσ* cum ℵB^{3}D*LRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *ηρωτησεν* cum ℵBRT 48^{ev} ... ς Ln *επηρωτ.* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct, nec magis fluct v. 6) cum ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (syr^{cu} *dixit ei Pilatus*). Praeterea b c e ff^{2} i l q (non item a f vg) praem *audiens* | *αποκριθεισ* (syr^{cu} et ^{sch} om) *αυτω* (b c e f ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg om) *εφη*: D 1. 209. a sah cop *απεκριθη αυτω* (sah om) *λεγων* (1. 209. a cop^{dz} om *λεγ.*)

4. *πειλατοσ* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LR etc ut v. 3 | *αιτιον*: 69. 433. *αιτιαν*, similiter sah *peccatum*

5. *επισχυον* (L *-σχυνον*): DH 69. *ενισχ.* | *οτι*: D a b e f ff^{2} i l q vg (non item c) syr^{cu} aeth om (litterae *τεσοτι* in T rescriptae, sed potius *τεσ* quam *οτι* antea defuisse vdtr) | ℵARXT al *ανασιει* | *λαον* (et. Eus^{ps30}): ℵL 131. *οχλον* | *διδασκων* (et. Eus^{ps30}): ℵ* (suppl^{c}) 64. b c e i l q om | *ιουδαιασ*: D *γησ* | *και αρξ.* c. ℵBLT am for fu em ing (al) cop^{wietpetr4} syr$^{cu et utr}$ ... ς Ln om *και* c. ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 69. om *και αρξ.* usq *γαλιλαιασ*) it vg^{ed} sah cop^{schw} ex ^{dz} rell | *εωσ ωδε*: c e add *et filios nostros et uxores avertit a nobis; non enim baptizantur* (c *-zatur*) *sicut et* (c om) *nos nec se mundant* (c om *nec se mund.*). Cf supra quae Mcion^{epiph} add

6. *πειλατ.* (cum ℵAB*DRT; ς Ln Ti *πιλ.* cum B^{3}LX rell omn^{vid}) *δε ακουσασ*: D c *ακουσ. δε ο πειλ.* Praeterea ς Ln Ti add *γαλιλαιαν* cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg sah syrr rell (sed D sah *την γαλιλαιαν*, c arm *a Galilaea*, syr^{sch} *nomen Galilaeae*, syr^{cu} *quod dicunt a Galilaea*) ... omisimus cum ℵBLT cop | *ο* (B* al pauc om, suppl B^{2} et^{3}) *ανθρ. γαλιλ. εστιν*: D a b c e ff^{2} i l q syr^{cu} *απο τησ γαλιλαιασ ο ανθρωποσ* (l syr^{cu} om) *εστιν* (a *homo iste esset*, c *est ipse homo*)

7. *και επιγνουσ*: D *επιγν. δε* | *προσ* (Ln add *τον* cum BT) *ηρωδην*: D *τω ηρωδη* | *οντα και* (al pauc om) *αυτον* (a f vg *qui et ipse* etc): D *οντι αυτω*, item it^{pl} (c d *cum esset*, b e ff^{2} i l q *qui erat*). Libere syr^{cu} *ad eum, quia etiam Herodes in Hierusalem erat* | *ταυταισ* (ℵ* *αυταισ*, ℵ^{c} *ταυτ.*; 1. 131. 209. post *ημεραισ* pon): D *εκειναισ*, item it^{pler} vg (non item a) cop (sed^{dz} *in his diebus illis*). Item syr^{cu} *in illis diebus pascae* | X ab *αυτον* priore ad *αυτον* alterum transilit

δὲ Ἡρώδησ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων
θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι ση-
μεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον.
9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοισ
ἱκανοῖσ· αὐτὸσ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
10 [305.2] εἱστήκεισαν
δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ εὐτόνωσ κατηγοροῦντεσ αὐτοῦ.
11 [306.10] ἐξουθενήσασ δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρώδησ σὺν τοῖσ στρατεύμασιν
αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξασ, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐ-
τὸν τῷ Πειλάτῳ.
12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρώδησ καὶ ὁ Πειλᾶ-

---

8. δε: ℵ* (suppl^{c}) sah$^{txt\ woi}$ om | εξ ικανων χρονων cum ℵBDLT 157. c sah arm ... ς Ti εξ ικανου c. AEΓΔΛ unc^{6} al plu, item addito χρονου HMXΠ al^{40} fere b e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop syr^{cu} et ^{utr} aeth; idque D it^{pl} sah cop syr^{cu} et ^{sch} post ιδειν (D ειδ.) αυτ. pon (vide post) ... a plane om | θελων (L om) hoc loco c. ℵBTX 13. 69. 124. al pauc c ... D b e f i l q sah cop syr^{cu}et^{sch} aeth ante ιδειν αυτον εξ ικ. χρ. (b e f i l q *cupiens illum videre* [l add *iam*] *ex multo tempore*, item a omissis *ex multo temp.*, item sah cop *volebat enim videre eum ex* etc) ... ς Ln post ην γαρ cum ADEΓΔΛΠ unc rell al pler vg (*cupiens ex multo tempore videre eum*, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) arm syr^{p} | ακουειν sine additam (Gb″) cum ℵBDKLMTΠ 1. 131. 157. 209. al plus^{10} sah cop syr^{cu} (aeth add *famam*) ... ς Ln add πολλα (a arm *frequenter*, U αυτον πολλα, 13. 69. 124. 237. 346. pon post περι αυτου) cum AEXΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} arm | ηλπιζεν: T 157. 433. ελπιζειν | υπ (B υπο): L al aliq παρ, i^{scr} απ | γινομενον (al pauc γενομ.): GX al^{4} syr^{sch} om

9. επηρωτα: G al^{2} sah -τησεν | δε: ℵ*(suppl^{c})G om | αυτον: T om; contra Γ add λεγων | αυτοσ δε (f *et Iesus*): syr^{cu} et ^{sch} add *Iesus* | ουδεν (ℵ p^{scr} ουκ) απεκρινατο (L -νετο) αυτω (Γ al pauc αυτον, e q om): D sah ουκ απεκρ. αυτω ουδεν. Praeterea c add *quasi non audiens*, item syr^{cu} *quasi non ibi erat*

10. ειστηκεισαν (A al -κησαν) cum B*DLΓΛΠ unc rell al plu ... ℵAB^{2}et^{3} EΤXΔ al ιστηκ. (:: cf et. ad vv. 35 et 49) | δε: H sah om (Or^{4,387} και ετι μετ ολιγα· ειστηκεισαν οι αρχιερ. και οι γραμμ. ευτ. κατηγ. αυτ.) | και οι: A al pauc om οι

11. εξουθενησασ: X -νωσασ | δε αυτον: ℵ* τε, ℵ^{c} τε αυτον | και ο ηρωδ. cum ℵLTX 13. 69. (al^{vid}) a d cop^{wi} et $^{petr4.}$ ... ς Ln Ti om και cum ABD^{gr}EΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg sah cop$^{schw\ ex\ dz}$ syr^{cu} et ^{utr} rell | περιβαλων sine additam cum ℵBLT 52. b^{scr*} 150^{ev} a vg ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum ADXΔΛΠ unc^{7} al pler b c e f ff$^{2.}$ l q sah cop rell, item EΣUΓ 69. 106. al^{4} αυτω | ανεπεμψεν (et. ℵ^{c}, M ανεπεμψαι, it^{pler} vg *remisit*): ℵ*LR c^{scr} c επεμψεν (:: praegresso -πραν) | τω: AMΠ al pauc om | πειλατω cum AB*D ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{3}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid}

12. εγεν. δε usq μετ αλληλων: D c οντεσ δε εν αηδια (d *in lite*, c *in dissensionem*) ο πιλατ. και ο ηρωδ. εγεν. φιλ. εν αυτ. τη ημερα | ηρωδ. κ. ο πειλ.

τοσ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ᾽ ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ
ὄντεσ πρὸσ αὐτούσ.
13 $^{307.9}$ Πειλᾶτοσ δὲ συνκαλεσάμενοσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ
ἄρχοντασ καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· προσηνέγκατέ μοι
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡσ ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνασ οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον
ὧν κατηγορεῖτε κατ᾽ αὐτοῦ. 15 $^{308.10}$ ἀλλ᾽ οὐδὲ Ἡρώδησ· ἀν-
έπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸσ ἡμᾶσ, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
Io 19, 1 πεπραγμένον αὐτῷ. 16 $^{309.2}$ παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

(πειλ. cum AB*T; ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3}DL etc) hoc ordine cum ℵBLT 124. 48^{ev} 150^{ev} al aliq it^{pler} vg sah syr^{cu} aeth ... ς Ln Ti πιλατ. και ο (HU al^{15} fere om) ηρωδ. cum A(D)XΓΔΛΠ unc rell al pler (c) cop syr^{sch} et ^{p} arm | ημερα: 209. o^{scr} 150^{ev} al mu a syr$^{p\ mg}$ ωρα | μετ αλληλων (1. 131. 209. ante εν αυτη [131. 209. εκεινη] pon, item sah cop): Γ al pauc it vg syr^{cu} arm om | προϋπηρχον (ℵ* -χοντο) usq αυτουσ: D om | αυτουσ cum ℵBLT y^{scr} al ... ς Ln Ti εαυτουσ c. AXΓΔΛΠ unc rell al pler

13. πειλ. cum AB*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3}LX etc | πειλ. δε: D ο δε πειλ. | συνκαλ. cum ℵB*DFTΔ al ... ς Ln Ti συγκαλ. cum B^{3}LXΓΛΠ unc^{8} al pler. Praeterea D συνκαλεσασ | και τον λαον (vg *et plebe*): D c syr^{cu} και παντα τ. λαον ... a b e f l sah syr^{sch} aeth *populi* (*plebis* b e l) ... q om

14. αυτουσ: Γ εαυτουσ | προσηνεγκ. (it^{pler} vg *optulistis*): D κατηνεγκ. (a *detulistis*, d *adduxistis*) | ωσ: syr^{cu} *quem dixistis mihi* | αποστρεφοντα: 1. 13. 69. 124. 209. al^{30} fere διαστρεφ. | τ. λαον: syr^{cu} *populum nostrum* | και ιδου εγω (HΓ 1. al sah arm om εγ.): D καγω δε | ανακρινασ (c om): D syr^{cu} et ^{sch} cop ante ενωπ. υμ. pon | ουθεν cum ℵBT 1. ... ς Ln Ti ουδεν cum ADXΓΔΛΠ unc rell al pler | εν (Λ επι) τω ανθρ. τουτ. αιτιον (EFG^{2} y^{scr} 440. αιτιαν, 1. 131. 209. al om, 157. post κατ αυτου pon): D sah αιτιον (d sah *nihil mali*) εν αυτω, 69. εν αυτω αιτιον, syr^{cu} tantum εν αυτω. Latini sic: *nullam causam invenio in hominem* (l^{2} *-ne*) e l, *null. caus. invenio in hoc homine* b q, *nihil causae invenio in hom. isto* c, *nullam caus. inveni in hom. isto* f vg, *nihil inveni dignum in hom. hoc* a; item syr^{sch} ut vg | ων κατηγορ. κατ αυτου: D 59. 274* om | κατ cum BTXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵALΛ 1. 28. 131. 209. 262. al aliq om (nec exprim Latt)

15. ανεπεμψεν γαρ αυτον προσ ημασ (Gb′) c. ℵBKLMTΠ 157. al^{20} f 130^{lat} bodl sah cop (sed 13. 69. al? πρ. υμασ) ... ς Ln Ti ανεπεμψα (H 47^{ev} -ψεν) γαρ υμασ προσ αυτον cum AD(H)XΓΔΛ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg (aeth *et ad Herodem quoque misi vos*) syr$^{p\ txt}$ (sed cod bars mg), item sed αυτον προσ αυτον 274. x^{scr} syr^{cu} et ^{sch} arm perss sax sl ... 71. 248. gat mm syr$^{p\ mg}$ (sed cod bars^{txt}) ανεπεμψα γαρ αυτον πρ. υμασ (*nam remisi illum ad vos* gat mm) | ιδου: D e^{scr} syr^{cu}

18 [310.1] ἀνέκραγον δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυ- 18—25 Mt 27, 16—26 Mc 15, 7—15 Io 18, 40ss
σον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομέ-
νην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ. 20 [311.1] πάλιν
δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 οἱ

om | εστιν πεπραγμενον: D πεπραγμ. εστ. (ut it^{plu} vg *actum est illi*, a *gestum est illi*, d *actum est in eo*) | αυτω: DXΓ al^{40} fere εν αυτω (item c *invenimus in illo*)

17. Hunc versum ς (Gb^{00}) sic habent: αναγκην δε (arm γαρ) ειχεν (syr^{cu} *et consueverat Pilatus*) απολυειν αυτοις κατα (Δ al κατ) εορτην ενα (sed αυτοις al pauc em om, 69. ante απολυ., 48^{ev} post ενα pon; pro κατ. εορτ. al^{2} κατ ενιαυτον, b *secundum consuetudinem*, D al aliq aeth ante απολυειν, al pauc arm post ενα pon; denique ad ενα al^{12} c q syr^{p} c. ob. add δεσμιον, c^{scr} δεσμ. ον ηθελων sic, l *quemcumque voluisset populus*) cum ℵ(D)XΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} b c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg (exc fu) cop^{wi} et$^{petr\,4}$ (syr^{cu}) syr^{sch} et^{p} (aeth^{utr}). Sed D syr^{cu} aeth^{utr} (non item aeth^{a}) demum post v. 19 ponunt. Praeterea agnoscit etiam Eus^{can} (canon 2. complectitur Lc 309 Mt 322 et Mc 202; his autem sectionibus Mt^{i} et Mc^{i} nil continetur nisi illud κατα δε εορτην etc. Hinc certum est ab Eus^{can} agnosci versum Lucae 17; verba enim παιδευσας ουν αυτ. απολυσω nequibant cum Mt 322 et Mc 202 componi. Iohannis vero 18, 39 una cum seqq cum Mt 323 et Mc 203 consociata sunt propterea que in canonem 4. recepta.) ..... omisimus cum ABKLTΠ a fu sah cop^{dz} (:: vdtr omnino ex ll. pp. fluxisse)

18. ανεκραγον cum ℵBLT 124. 157. a (*exclamabant*) Cyr^{luc432} ... ς Ln ανεκραξαν cum ADXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (hi *exclamavit*, *exclamaverunt*) | δε: T* 13. 69. sah om | πανπληθ. cum ℵADEHMΔ 124. 131. al aliq, item T απανπληθει ... ς Ln παμπληθ. c. BLXΓΛΠ unc^{6} al pler | αιρε τουτον: D (nec differt d) bis habet | τον βαραββ. cum ℵBDLTX al vix mu Or^{3,755} Cyr^{luc} ... Ti om τον cum AΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu

19. βληθεις cum BLT ... ς Ln βεβλημενος (X al βεβλημμ.) cum ℵ^{a}ADXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵ* om | εν τη φυλακη cum ℵBLTX 243. (f *in carcere missus*, q *missus in carcere*) ... ς Ln εις (1. 131. al add την) φυλακην cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler.

20. δε cum ℵABDLT 124. 157. it vg sah cop syr^{sch} (syr^{cu} aeth και παλιν) ... ς Ti ουν cum XΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} ... 252. tol sah^{fr} ^{woi} cop^{dz} arm om | πειλατ. cum AB*DT ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | προσεφων. sine additam cum APXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{p} arm ... ℵBLT 124. 157. a (*adlocutus est eis*) sah cop syr^{cu} (insuper add *et dixit eis*) aeth add αυτοις (atque sic Ln), item D 13. add αυτους (d *advocavit eos*), 69. προς αυτους, item it^{pler} vg *ad illos* (*locutus est ad illos*) | τον ιν: H 1. 131. 209. al pauc αυτον

δὲ ἐπεφώνουν λέγοντεσ· σταύρου σταύρου αὐτόν. 22 [312.9] ὁ δὲ τρί-
τον εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτοσ; οὐδὲν αἴτιον
θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 [313.1]
οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖσ μεγάλαισ αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι,
καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. 24 [314.1] καὶ Πειλᾶτοσ ἐπέκρινεν
γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ
φόνον βεβλημένον εἰσ φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέ-
δωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

---

21. επεφωνουν (it^{pl} vg *subclamabant* vel *succlam.*, a *proclamab.*, f *clamab.*): D c εκραξαν (c d *clamaverunt*) | λεγοντεσ: D om | σταυρου bis cum ℵBDF^{a} Or^{1,725} et $^{3,316\cdot 511\cdot 755}$ et $^{4,301\cdot 434}$ Eus$^{praep\ 49}$ et ^{51} Cyr sophon^{619} ... ς σταυρωσον bis cum ALPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}. Sed U 157. a b e f ff$^{2\cdot}$ l (non item c q vg) arm aeth semel om

22. ουδεν: 1. 13. 69. 124. 131. 209. b e l q syr^{cu} add γαρ | ουδ. αιτιον: L tisch** al aliq a c syr^{cu} et $^{p\ mg}$ (similiter syr^{sch}) ουδ. αξιον (a *nihil dignum mortis*, c *nihil morte dignum*) ... D ουδεμιαν αιτιαν, item b d e f ff$^{2\cdot}$ l q vg *nullam* (d *ullam*) *causam* | ευρον (a am gat syr^{utr} etc): D 243. it^{pler} vg syr^{cu} ευρισκω | αυτον απολυσω: D απολ. αυτ.

23. επεκειντο: ℵ εκειντο | αυτον σταυρωθην. (D στ. αυ.): B αυτ. σταυρωσαι ... a c sah *crucifige illum* | κατισχυον: 1. -χυνον (ut L v. 5) | αυτων sine additam cum ℵBL 130^{gr} et ^{lat} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l sah cop (aeth των αρχιερεων pro αυτ.) ... ς Ti add και των αρχιερεων, Ln [κ. τ. αρχ.] cum ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f syr^{cu} et ^{utr} arm (:: poterat omitti quoniam αυτων ipsos τουσ αρχ. complectebatur, at poterat etiam inferri ut urgeretur quam partem ea in re habuissent pontifices conlatis Mc 15, 11 et Mt 27, 20)

24. και (157. add ὁ) πειλ. επεκρ. cum ℵBL 157. it^{pler} vg cop syr^{cu} aeth ... ς ο δε πιλ. επεκρ. cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah syr^{utr} arm Philopon^{612} ... D επεκρ. δε ο πειλ., c *iudicavit itaque Pilatus* | πειλατ. cum AB*D ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{3}LPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid}

25. απελυσ. δε sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABDPXΓΔΛ unc^{7} al longe plu a sah cop ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ, Ln [αυτοισ] cum ΚΜΠ 1. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c. ob. arm aeth (:: ex ll. pp.) | τον δια: 1. 13. 69. 124. 209. al plus^{30} praem τον (209. om) βαραββαν (al -αβαν) :: ex ll. pp. | δια στασ. και φονον (E*LM al φων., M al et. v. 19): it vg cop *propter homicidium et seditionem*, item syr^{cu} aeth ... D ενεκα φονου | βεβλημ. (Or^{1,420} βληθεντα): A syr^{cu} om | εισ φυλακην cum ℵBDFK 28. 69. 225. 246. 258. 49$^{ev\ sem}$ h^{scr} arm Or ^{1,420} ... ς Ti ε. την φυ. cum ACLPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (al^{2} εν τη φυλακη) sah cop | ον ητουντο (M^{treg} -ωντο): a b e ff$^{2\cdot}$ l om | τ. θεληματ. αυτων: ff$^{2\cdot}$ l add *susceperunt ergo Iesum et portans sibi* (l om) *crucem ducebatur*, item c *susc. erg. Iesum et portans crucem suam* (sed post haec c statim pergit *ducebant illum. Et apprehenderunt Simonem*)

Mt 27, 32 Mc 15, 21 Io 19, 17

26 [315.1] Καὶ ὡσ ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα
Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέ-
ρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. 27 [316.10] ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆ-
θοσ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.
28 στραφεὶσ δὲ πρὸσ αὐτὰσ Ἰησοῦσ εἶπεν· θυγατέρεσ Ἱερουσαλήμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰσ κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν, 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷσ ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ
στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρε-

---

26. και ωσ: D ωσ δε | απηγαγον: B c[scr] f[scr] απηγον | σιμωνα τινα (L 13. om, item syr[cu et sch], CD ante σιμ. pon) κυρηναιον ερχομενον cum ℵBCDLX 13. 33. 124. 346. 7[ev] (item 69. sed ερχομενου) ... ς σιμωνοσ τινοσ κυρηναιου (A κηρυν., FA al mu κυριν.) του (Gb Sz om c. unc omnib al pl) ερχομενου (H al -νον) cum AΡΓΔΛΠ unc[9] al pler | απ: D απο, atque ita Ln (ex errore de C) | φερειν (it[pler] vg *portare*, a *ferre*, c *ut ferret*, d *ut adferret*): ℵ* om, ℵ[a] αιρειν (ℵ[c] φερειν) | οπισθεν (D οπεισοθεν): 34. 243. 48[ev] al[4] οπισω | του ιυ: 1. 131. 209. c cop[dz] αυτου

27. αυτω πολυ πληθοσ (vg *multa turba*): D το πληθοσ αυτω, item b c e f ff[2.] l (sed hi[6] et d *multitudo*, item syr[cu et sch] arm) syr[cu et sch] arm om πολυ, 69. 124. a (*multitudo ingens*) post πληθ. pon | γυναικων: D 243. c f sah (cop anceps) syr[cu et sch] γυναικεσ | αι sine και cum AB C*DLX 28. (om εκο. και) 33. 218. c[scr] al[10] it (praeter c qui και pro αι) vg sah cop syr[cu et sch] arm aeth; accedit ℵ qui nec αι habet (similiter L αικοπτοντο pro αι εκοπτ.) ... ς (sed Gb[0] και) Ti αι και c. C[3]ΡΓΔΛΠ unc[9] 1. 13. 124. 209. al pler syr[p] | αυτον (f vg *quae plangebant et lamentabant* [vg *-bantur*] *eum*, c *quae lamentabantur et plangebant eum*): D syr[cu] post εκοπτοντο pon (d *quae plangebant eum et lamentabant*) ... a b e ff[2.] l om (a *quae plangebant se et lamentabant*, item rell[4] omisso *se*)

28. ις cum ℵ*et[cb]BL ... ς Ln ο ις cum ℵ[ca]ACDPXΔΛΠ unc[9] al omn[vid], sed c 157. y[scr] syr[cu] et syr[cod] ante προσ αυτασ ειπ. pon, item D c[scr] arm ante ειπ. πρ. αυτ. | θυγατερ. ιερου. (e *familiae isdrahelite*): b add *tacete* | επ εμε (*super me* c f vg): 71. 157. al pauc Cyr[zach 680] et esa[719] επ εμοι, sed post tantum s p[parh scr] Cyr[zach] εφ εαυταισ (Cyr esa εφ υμασ), item Cyr[zach] επι τοισ τεκνοισ ... D εμε omisso επ, item (*flere*) a b e ff[2.] l. Praeterea D add μηδε πενθειτε | πλην: D αλλ (item *sed* it[pler] vg, a *verum*). Similiter Cyr[zach 784] κλαιετε δε | εφ et επι: D a b e ff[2.] l om | Δ εφ αυτασ

29. ιδου (et. c f vg syr[utr] etc): D 13. 69. 124. 346. h[scr] a b e ff[2.] l syr[cu] arm aeth Leo om | ερχονται hoc loco cum ABLPΓΔΛΠ unc[9] al pler mm cop etc, item eodem loco D al[4] it vg ελευσονται ... ℵCX 157. g[scr] ημεραι ερχ. (item sah *sunt dies venientes*) | ερουσιν: syr[cu] *dicetis* | αι στειραι: ℵ om αι | και αι cum ℵBCX 1. 28. 69. 124. al[10] fere ... ς Ln Ti om αι cum ADLPΓΔΛΠ unc[9] al pler | A 69* εγενησαν |

Hos 10, 8 Apoc 6, 16 ψαν. 30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖσ ὄρεσιν· πέσατε ἐφ᾽ ἡμᾶσ, καὶ
τοῖσ βουνοῖσ· καλύψατε ἡμᾶσ· 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα
Mt 27, 33 Mc 15, 27 Io 19, 18 ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 $^{317.1}$ ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο
κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.
33–38 Mt 27, 33 ss Mc 15, 22 ss Io 19, 17 ss 33 $^{318.1}$ Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον
Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν $^{319.1}$ καὶ τοὺσ κακούργουσ, ὃν
μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἀριστερῶν. 34 $^{320.10}$ ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἔλεγεν·

μαστοι cum ℵABD^{2}LP etc: D*FGΓ^{vid} c^{scr} i^{scr} μασθοι ... c μαζοι | εθρεψαν cum ℵBC*L 131., item C^{2}D 1. 118. 209. εξεθρεψαν, item it^{pler} (b e ff^{2}· l Leo *nutrierunt*, c *nutricaverunt*, a *educaverunt*, d *enutrierunt*) syr$^{p\ mg}$ sah cop ... ς εθηλασαν cum AΡΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item (*lactaverunt*) f vg syr$^{cu et sch et p txt}$ aeth

30. αρξονται: AΡΔ 33. al -ξωνται | πεσατε cum ℵ^{c}CLQXΔ 157. 259. g^{scr} (sed α in C vdtr a C^{2} ex ε factum) ... ς Ln πεσετε cum ℵ*ABDΡΓΛΠ unc^{9} al pler (:: similiter fluct lectio apud LXX). Cf Cyr$^{ose\ 148}$ τοτε γαρ ερειτε, φησι [ο $\overline{χς}$], τοισ ορεσι· καλυψατε ημασ, και τοισ βουνοισ· πεσετε εφ υμασ.

31. ει (E al^{2scr} οι): L xy^{scr} syr^{cu} aeth om | τω υγρω cum ℵADΡQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr$^{ador155\ et\ luc434}$ ... BC om τω | ταυτα: C τουτο, item *hoc* Amb$^{noe\ et\ virgin}$ | γενηται (Cyr^{luc434}): DKΔ al^{25} fere γενησεται, item it^{pler} vg sah cop *fiet*, c l *facient* (Cyr^{ador155} ταυτα εδρασαν et τι δρασουσιν) ... EFS al plus^{10} γινεται

32. ηγοντο δε: C^{3}(deletis συν αυτω)E^{2} 33. 69. al syr^{hr} (ut C^{3}) add συν τω ιησου | και (et. syr^{p} et ^{hr}): syr^{cu} et ^{sch} om (*et veniebant cum eo* sic uterque) | δυο κακουργ. (l add *ioathas et maggatras*) cum ACDLΡQ XΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc ... ℵB sah cop κακουργ. δυο

33. Epiph^{317}et^{347} ex Mcione: και ελθοντεσ εισ τοπον λεγομενον κρανιου τοποσ εσταυρωσαν αυτον, και διεμερισαντο τα ιματια αυτου (^{317} om αυτ.), και εσκοτισθη ο ηλιοσ. | απηλθον cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr$^{p\ txt}$ Dam^{par709} ... Ln ηλθον (:: cf Mt) cum ℵBCLQ (et D ηλθαν) al^{5} it vg syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\ mg}$ (vide et. Mcion^{epiph}) | καλουμενον cum ℵABDLQΓΔΠ unc^{8} al pler Dam^{par709} ... CGXΛ al mu Mcion^{epiph} λεγομενον (:: ut Mt 27, 33) | τ. κακουργουσ: D add ομου, item b sah *duos* | ον μεν: Γ om μεν, nec praeter a exprim it vg (*unum - et unum*, *unum - et alterum*, ff^{2}· *unus - et alius*) | αριστερων cum ℵABC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Dam^{par709} ... C*LQ al^{10} ευωνυμων (:: ut Mt et Mc). Praeterea post αριστερ. syr^{p} arm aeth repetunt εσταυρωσαν

34. ο δε $\overline{ις}$ usq ποιουσιν cum ℵ*et^{c}ACD^{gr2}LQXΓΔΛΠ unc^{9} (sed E asteriscum praepositum habet) al longe pler c e f ff^{2}· l vg cop$^{wi\ et\ petr4}$· et $^{dz\ rec}$ (cop^{schw} uncis inclusa habet) syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} arm aeth Ir^{int210} („et ex hoc quod dominus in cruce dixerit: *Pater, remitte eis, non enim sciunt quid faciunt*, longanimitas - ostenditur") Or^{int2,188} („dominus confirmat in evgliis cum dicit: *Pater remitte illis, non enim*

πάτερ, ἄφεσ αὐτοῖσ· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. 321.1 διαμεριζό-
μενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρουσ. 35 καὶ εἱστήκει ὁ λαὸσ
θεωρῶν· 322.2 ἐξεμυκτήριζον δὲ οἱ ἄρχοντεσ λέγοντεσ· ἄλλουσ

---

sciunt quid faciunt") Const[2,16,1] (*ωσ γεγραπται εν τω ευαγγελιω· πατερ, αφεσ αυτοισ, ου γαρ οιδασιν ο ποιουσι*) et[5,14,8] (ibi rursus ο *ποιουσι*) Eus[can] Chr[2,262] et[482. 483. 484. 494sqq] et[saepe] (passim libere, ut aliquoties *αφεσ αυτοισ την αμαρτιαν ταυτην· ου γαρ* etc) Thdrt [1,992] et [1382] Dam[par709] Hil[782] etc. Confirmat et. Clem[hom11,20] *αυτοσ γαρ ο διδασκαλοσ προσηλωθεισ ηυχετο τω πατρι τοισ αυτον αναιρουσιν αφεθηναι το αμαρτημα, ειπων· πατερ, αφεσ αυτοισ τασ αμαρτιασ αυτων· ου γαρ οιδασι τι ποιουσιν.* Item Act[pil a] X, 233. Cf et. verba Iacobi Iusti ex Hegesipp ap Eus[hist 2,20,16] *παρακαλω, κυριε θεε πατερ, αφεσ αυτοισ· ου γαρ οιδ. τι ποιουσιν* ..... ℵ[a](uncis inclusit)BD* 38. 435. a b d sah cop[dz] om; hinc Ln [*ο δε – ποιουσιν*] :: nihil simile in ll. pp. | *ῑς̄*: Q syr[p mg] *κυριοσ* | *ελεγεν* (et. syr[utr] et[hr]) : AKMΠ al[10] fere syr[cu] *ειπεν* | *πατερ* (D[2] *πατιρ*): A om | *διαμεριζομενοι δε* et *εβαλον* (FX 1. 22. 33. 131. 209. 346. al[15] a *εβαλλον*): ita Lucam scripsisse diserte testatur Aug[ioh 118] („Quid autem interest utrum dicatur: *Dividentes miserunt sortes*, quod ait Lucas, an: *Diviserunt sortem mittentes*, quod ait Matthaeus; nisi quod Lucas dicendo *sortes* pluralem pro singulari numero posuit, quae locutio scripturis sanctis insolita non est: quamvis nonnulli codices *sortem* reperiantur habere, non *sortes*) ... D c *διεμεριζοντο δε* et *βαλοντεσ* :: cf ll. pp. | *κληρουσ* cum AX 1. 33. 131. 209. 239. 248. c[scr] al[3] a e f ff[2.] vg 130[lat] arm syr[p txt] et[hr] (utrique lectioni favent sah cop syr[cu]) sl Aug[diserte] (vide ante) ... ς Ln *κληρον* (:: at ita et Mt et Mc et LXX) cum ℵBCDLQΓΔΛΠ unc[9] al pler b c syr[sch] et[p mg] aeth. De Mcione testatur Tert[marc4,42]: „vestitum plane eius a militibus divisum, parte sorte concessum Marcion abstulit, respiciens psalmi prophetiam: *Dispertiti sibi sunt vestimenta mea, et in vestitum meum sortem miserunt.*" Aliter Epiph: vide ad v. 33.

35. *ειστηκει* ut BD etc: ℵACFHLQΔ al *ιστηκει* | *θεωρων* (et. Eus[dem498]): D *ορων* | *εξεμυκτηριζ.* (D *εμυκτηριζ.*) *δε* sine *και* (et. Ln sed ex errore de C) cum ℵD 1. 118. 131. 209. 239. p[scr] a c arm[ed], item *και εξεμυκτ.* (*et deridebant*) b e f ff[2.] l vg syr[cu] et[sch] Eus[dem498] ... ς Ti *εξεμ. δε και* c. ABCLQXΓΔΛΠ unc[9] al pler cop syr[p] et[hr] arm[ms] (aeth). Praeterea D 1. 11. 13. 69. 106. 118. 131. 209. al plus[25] post *δε* add *αυτον*, item post *εξεμυκτ.*, *deridebant*, it vg syr[omn] arm Eus[dem] | *οι αρχοντεσ*: D om | *οι αρχοντ.* sine additam cum ℵBCDLQX 33. 47. 69. 157. 346. 47[ev] b c e ff[2.] l cop syr[sch] et[hr] aeth pers[p] ... ς (sed Gb[0]) Ti add *συν αυτοισ*, Ln [*συν αυτ.*] cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler f vg (et a *intra se*) syr[cu] et[p] arm pers[w] Eus[dem] (item tol al *cum Pharisaeis*, gat mm *cum Sadducaeis*) | *λεγοντεσ* (et. Eus[dem]): D c aeth *και ελεγαν αυτω* (c om *αυτ.*)

ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ
ἐκλεκτός. 36 323.2 ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσ-
ερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 324.1 ἦν δὲ καὶ
ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 325.2

35. εσωσεν: K²M* al aliq σεσωκεν ... D c εσωσας | σωσατω εαυτον (L αυτ.): D c σεαυτον σωσον | ει ουτος (syr^cu et^sch non exprim; B υιος) εστιν etc: D ει υιος ει του θεου ει χς ει ο εκλεκτος (d *si filius es dei, si christus es electus*), c *si tu es christus electus dei* | του (ℵ* ο του, ℵ^a del ο) θεου ο εκλεκτος cum ℵBL 1. 118. 209. ... ς Ln ο του θεου εκλεκτ. cum AC³QXΓΔΛΠ unc⁹ al pler ... it^pler vg etc *dei electus*, c* ff²· ο εκλεκτ. του θεου, *electus dei*, e tantum *dei* ... 13. 69. 126. 131. 346. c^scr sah cop syr^p et^hr arm Eus^dem ο (c^scr om) υιος του θεου ο (126. om) εκλεκτος (sah *electus filius dei*)

36. ενεπαιξαν cum ℵBL sah ... ς Ln Ti ενεπαιζον (:: ut praecedit εξεμυκτηριζον, ll. pp. εμπαιζοντες ελεγον) cum ACDQXΓΔΛΠ unc⁹ al omn ^vid it vg cop syrr etc | αυτω: E*^vid 28. 69. c^scr al pauc αυτον ... K* om | και οι: ℵ om και | οξος προσφερ. cum ℵABC*L a cop ... ς praem και, Ln [και] cum C³QXΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid c f vg syr^utr (syr^cu om οξ. προσφερ. αυτω) arm aeth ... D οξος τε προσεφερον, b e ff²· l q syr^hr *et acetum offerebant*, item sah^vid

37. και: D b e ff²· l q am fu ing for em sah cop^dz om | λεγοντες: syr ^cu add *pax tibi*, cf D c | εἰ (b f l** q vg): A 1. 131. 209. 239. 243. al³ a e ff²· om, hinc Ln [εἰ] | ει συ ει (69. arm^cdd add ο χς) etc: D c χαιρε (*ave*) ο βασιλευς των ιουδαιων (c add σωσον σεαυτ.)· περιτεθεντες (sic, d *imponentes*, c *imposuerunt autem*) αυτω και ακανθινον στεφανον. Similiter syr^cu post σωσ. σεαυτον add και επεθηκαν τη κεφαλη αυτου στεφαν. ακανθ.

38. ην δε και (Δ al² e om και, sah om δε και): b q *et erat* | επιγραφη cum ℵABEHKLMQVXΓΔΛΠ al longe plu sah cop ... CDGSU al²⁵ η επιγραφη :: ut Mc | επ αυτω cum ℵBL sah cop ... ς γεγραμμενη επ αυτ. cum C³ΓΔΛΠ unc⁸ al pler it^pler vg syr^cu (*scripta et posita*) et^utr arm aeth; item c*x 13. 33. 69. 124. 346. tisch** επ αυτ. γεγραμμενη, item (atque ita Ln) ADQ 47^ev b q am for san επιγεγραμμενη (*inscripta*) επ αυτ. (:: cf ll. pp.). Praeterea non addidimus γραμμασιν etc cum ℵ^caBC*L a sah cop syr^cu ... ς add γραμμασιν (f^scr om) ελληνικοις και (ℵ*et^cbDH f^scr b f om) ρωμαικοις και (ℵ*et^cbD f^scr om; 69* om κ. εβρ.) εβραικοις, item Ln [γραμμ. ελλην. και ρωμαικ. και εβρ.] cum ℵ*et^cbAC³DQRXΓΔΛΠ unc⁸ al omn^vid it^pler (sed c *litteris hebraicis graece et latine*) vg syr^utr arm aeth Cyr^luc435 (ρωμαιστι γαρ και ελληνιστι και εβραιστι, φησιν, αναγεγραφθαι) :: quae quamvis nec in Mt aut Mc reperiantur, tamen potius ex Ioh assumpta quam a Lc scripta videntur. Praeterea habent et. Act^pila X, 1. p. 232 (εκελευσεν δε ο πιλατος μετα την αποφασιν εις τιτλον επιγραφηναι

Εἷσ δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ Mt 27, 44 Mc 15, 32
σὺ εἶ ὁ Χριστόσ; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶσ. 40 326.10 ἀποκρι-
θεὶσ δὲ ὁ ἕτεροσ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν,
ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ ἡμεῖσ μὲν δικαίωσ, ἄξια γὰρ
ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτοσ δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν.
42 καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃσ ἐν τῇ βασιλείᾳ

την αιτιαν αυτου γραμμασιν ελληνικοισ ρωμαικοισ και εβραικοισ. Sed variant cdd) | ο βασιλ. των ιουδ. ουτοσ (D 124. e ff² add εστιν) cum ℵBL a, item D 124. e ff², item omisso ουτοσ C c; hinc Ln ο βασ. των ιουδ. [ουτοσ] . . . ς ουτοσ εστιν (X 1. 33. 118. 209. al pauc l sah add ις) ο βασιλ. των ιουδ. cum AQR(X)ΓΔΛΠ unc⁸ al pler b f (l) q (sah) cop syr^cu et^utr arm aeth Or^3,2 (διο και επεγραφη - ουτοσ εστιν ο βασ. των ιουδ.)

39. κρεμασθεντων (E* al pauc κρεμμασθ., cop syr^cu et^sch et^hr add *cum eo*, quemadmodum 255. habet συγκρεμ. αυτω): D 26^ev z^scr semel om | εβλασφημει: E 69. al mu -μη | αυτον: K al plus¹² αυτω . . . Or^int3,922 om | ουχι cum BL, item sed praeposito λεγων ℵC* a b ff² sah cop syr^cu et^hr arm aeth . . . ς Ln λεγων· ει cum AC³QRXΓΔΛΠ unc⁸ al omn vid c f q vg syr^utr Or^int3,922 . . . D e om quae post εβλασφ. αυτον scripta sunt usque finem versus; l vero istorum loco habet (sine λεγων) *qui destruebas templum et in tribus diebus reaedificabas illum, salvum te fac nunc et descende de cruce* (:: ex ll. pp.) | σωσον σεαυτ. και ημασ: syr^cu et^sch et^hr *salva temetipsum et salva et* (syr^hr om) *nos*

40. επιτιμων αυτ. εφη cum ℵBC*LX cop (et sah *respondit alter dicens increpans eum*) . . . ς Ln επετιμα (E* -τιμησεν) αυτ. λεγων cum AC³DQR ΓΔΛΠ unc⁸ al omn^vid it vg syr^p arm (item Act^pil 233) . . . syr^cu et^sch et^hr *et increpavit* (-*bat*) *eum socius eius ille alter* (syr^sch om *ille alter*, syr^hr *respondit autem alter* ante *et increpavit*) *et dixit ei* | ουδε (et. ℵ^c, it^pl vg *nec*): ℵ*G 47^ev c f Or^int3,922 Aug^ps 68 Vict^tun poen ου, D οτι ου, 69. 235. al pauc ουδεν. Similiter Act^pil233 ουδεν ex A*C; sed A²B Latt ουδε | ει (et. C² Or^int3,922): C* sah cop syr^cu (*quia ecce nos quoque sumus* etc) syr^hr (*sumus etiam vere nos*) (aeth *cum in illo iudicio fuerimus*) Chr^2,480. 490. 491 et^7, 325 et^11, 287 εσμεν, item D ει (d om) και ημεισ εσμεν (non mutatis eis quae sequuntur). Act^pil233 εἶ, sed cod. A ἐσμέν

41. και (et. syr^cu et^hr): C* sah cop om | γαρ: E al pauc om | απολαμβανομεν (H 33. 69. 346. al aliq -νωμεν), *recipimus* d e f ff² l q vg: C* απελαβαμεν, item *recepimus* (c *percepimus*) a b c am fu ing* | ατοπον (it^pler *nihil mali*, q *nihil male*; c *nihil admisit*): D πονηρον (d *nihil inicum*). Etiam Chr^2,480 ουδεν πονηρον εποιησεν, sed^2,492 et alib ουδ. ατοπ. επραξεν. Act^pil 233 ουδ. κακον εποιησεν, sed cdd AB ουδ. ατοπ. επραξ.

42. και (Or^int3,922): D add στραφεισ προσ τον κυριον, item Act^pil B²⁸⁶ και στραφεισ προσ τον ιν | ελεγεν: D ειπεν, item b f syr^cu *dixit* | ιν

σου. 43 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.*

cum ℵ*BC*L (in his cddgr possit etiam pro dativo haberi, non item sah cop Or. Ceterum iidem cddgr non habent *κυριε*, quod mutato ῑυ voc. in dat. inlatum vdtr.) sah cop, item (post *μνησθητι μου* pon) Or4,435, item Orint bis *domine Iesu* (4,517 „qui cum Christo crucifixus clamavit ei de cruce: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc; 4,523 „sicut ille qui confitebatur et dicebat: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc) ... ς Ln *τω* ῑυ cum ℵcAC2QRXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (Latt *ad Iesum*) syrcu et utr et hr aeth Orint3,922 Augcons3,53 (*dicebat ad Iesum: Domine, memento mei* etc)... D *αυτω* | *μνησθητι μου* sine *κυριε* c. ℵBC* DLM* 15. 42. 300. pscr wscr* a sah cop syrhr Or4,455 (et4,435 huc transp ῑυ, ut iam notatum) et int3,922 (Orint4,517 et 523 vide ante) Bassel or 24 (p133 *προσεφερε· μνησθητι μου εν τη* etc) ... ς add *κυριε*, Ln [*κυριε*] cum AC2M2RXΓΔΛΠ unc7 al pler b q syrutr arm aeth Orint4,564 („per confessionem suam qua dixit: *Memento mei, domine*" etc) Eusps29 Hil39 et 183 (et. Actpil a233), item ante *μνησθ. μου* Q c e f ff2. l vg syrcu Hil477 Victtun | *οταν ελθησ* (et. Or4,435 et 455 Orint3,922 et 4, 517. 523. 564 Eusps29 Chr2,492 etc): DQ cscr Chr 2,480 et 481 Bas sel 133 om (sic edidi Actpil a233, sed AB Latt3 habent *οταν ελθ.*) | *εν τη βασιλεια σου* c. ℵACQRXΓΔΛΠ unc8 al omnvid a b q Or4,435 et455 Eusps 29 Chr2,492 ... BL c e f ff2. l vg Orint quater Hil etc *εισ την βασιλειαν σου* ... D *εν τη ημερα τησ ελευσεωσ σου.* Ceterum haec latronis verba Descens. Chr. (Evv. apocr310) et Actpilb286 sic habent: *κυριε, οτε βασιλευσεισ* (Actpil *οταν βασιλευσησ*), *μη μου επιλαθου.*

43. Epiphmarc 317 et 347: *παρεκοψε το· σημερ. μετ εμου εση εν τ. παραδεισω.* Praeterea cf de his verbis Or4,455 *ουτω δε εταραξε τινασ ωσ ασυμφωνον το ειρημενον ωστε τολμησαι αυτουσ υπονοησαι προστεθεισθαι τω ευαγγ. απο τινων ραδιουργων αυτο το· σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδ. του θεου.* Chr4, 788 *οι μανιχαιοι – επιλαβομενοι του χωριου τουτου φασιν· ειπεν ο* χ̅ς̅· *αμην αμην λεγω σοι, σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδεισω· ουκουν αντιδοσισ ηδη γεγονε των αγαθων, και περιττη η αναστασισ. ει γαρ εν εκεινη τη ημερα απελαβεν ο ληστησ τα αγαθα, το δε σωμα αυτου ουκ ανεστη ουδεπω και τημερον, ουκ εσται σωματων λοιπον αναστασισ – ει γαρ ην σωματοσ αναστασισ, ουκ αν ειπε· σημερον* etc. | *και ειπεν αυτω* cum ℵBL 26ev e* sah cop; item addito *ο* ι̅ς̅ ς Ln cum ACQRXΓΔΛΠ unc8 al pler itpler vg syromn etc ... D *αποκριθεισ δε ο* ι̅ς̅ *ειπεν αυτω τω επιπλησοντι* (**επλησοντι*, d *qui obiurgabat eum*) | *αμην σοι λεγω* cum BC*L arm ... ς Ln *αμην λεγω σοι* (:: ut solet dici) cum ℵAC3QRXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (sed c *credis? amen dico tibi*) sah cop syromn aeth Ath843 Cyrador69 et4,466 Chr4,788 (sed syrhr398 [non386] Ath843 Chr Cyrbis Ambluc 1529 et alib *αμην αμην*, item Actpil a 233 et Descens310) ... D *θαρσει* | *σημερον* (L b c sah cop syrutr et hr aeth praem *οτι*, item Actpil a 233) et. Or2,531 et 4, 455 Ath79 et 843 Chr2,488. 405 Epiphanc58 Cyr nest136 et ador69 Bassel etc: Hesychhier qu49 *τινὲσ μεν ουτωσ αναγι-*

44 327.2 Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' Mt 27, 45—56 Mc 15, 33—41
ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, 45 τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος·

νωσκουσιν· αμην λεγω σοι σημερον, και υποστιζουσιν· ειτα επιφερουσιν οτι μετ εμου εση εν τω παραδ. Atque ita revera distinguit syr^cu (σημερον οτι μετ εμου etc). Similiter habet schol^237. 239. 254 (cf apud Mtthaeium ad h. l.) αλλοι - το ρητον εκβιαζονται· λεγουσι γαρ δειν υποστιζοντας (254. -ξαντας) αναγινωσκειν· αμην λεγω σοι σημερον, ειθ ουτως επιφερειν το· μετ εμου εση etc. Eadem Thphyl ad h. l. Ceterum hunc in modum Descens Chr^10 (p^310) και ευθυς ειπεν μοι οτι αμην αμην σημερον λεγω σοι, μετ εμου εση εν τω παραδ. Cf et. Actpil b^287 ο δε ειπεν αυτω· σημερον λεγω σοι αληθειαν ινα σε εχω εις τον παραδ. μετ εμου. | μετ εμου εση (Actpil a^233 μετ εμ. εν τ. παρ. ει) et. Or^2, 531 et^4, 455 Orint^3, 922 et^4, 517: c* sah cop aeth εση μετ εμ. | εν τω παραδεισ. (syr^cu *in horto Eden*): Or^2, 531 et^4, 455 ter add του θεου (non item Orint^3, 922 et^4, 517), item l *patris*

44. και ην cum ℵBC*DL 255. a b e ff^2. l q cop syr^hr Orint^3, 923 ... sah pers^w Orint^3, 56 nil nisi ην ... ς ην δε cum AC^3QRXΓΔΛΠ unc^8 al omn vid c (*hora autem fuit quasi sexta*) f vg syr^utr (syr^cu *sed et erat*) arm | ηδη cum BC*L cop (*atque erat hora iam sexta*) syr^p ar^p Orint^3, 56 ... ς om cum ℵAC*DQRXΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid it vg syr^cu et sch et hr sah arm Orint^3, 923 (aeth *et cum meridies esset tempore sextae horae*) | ωσει (69. al pauc ωσ η): ℵ 253. post ωρα (item c, vide ante) ... 157. y^scr sah cop om | και (ℵ^c; ℵ* om) σκοτος εγενετο usq ωρας ενατης: syr^hr om | ενατης cum ℵABCDQRXΔΠ unc^8 al plu ... ς εννατης cum LΓΛ al mu. Ad εκτη et Mc 15, 25 τριτη cf et. Ioh 19, 14

45. του ηλιου εκλιποντος (B al εκλειπ.) cum ℵBC*^vid L evv^11 (i. e. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 17. 48^sem 49^sem 150^sem z^scr sem) sah (*sole occasuro*) cop (*defecturo autem sole*) syr^p mg Or^1, 414 (απο των ευαγγελιων, οτι η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια ηνεωχθη και το καταπετασμα - εως κατω, και σκοτια εγενετο εν καιρω ημερας του ηλιου εκλιποντος) et^415 (γεγονε δε και θεοσημια τις εξ ουρανου, ο εκλιπων ηλιος και τα λοιπα παραδοξα etc) Orint^3, 56 („sed Matthaeus ita dixit: *Ab hora autem* –. Lucas vero: *Erat iam quasi hora sexta et tenebrae factae sunt super omnem terram usque in horam nonam deficiente sole.* Sed et Marcus: *Cum autem esset facta hora sexta* etc), item „cdd nonnull" ap Orint^3, 922 („ad hunc textum, i. e. Mt 27, 45, quidam calumniantur - et dicunt quia sicut solet fieri in solis defectione, sic facta est tunc defectio solis. Defectio autem solis a saeculo semper fuit in suo tempore facta – Quomodo ergo poterat fieri defectio solis cum luna esset plena - Dicimus ergo quod Mt et Mc non dixerunt defectionem solis tunc factam fuisse; sed neque Lucas sec. pleraq. exx. habentia sic: *Et erat hora fere sexta et tenebrae - nonam, et obscuratus est sol.* In quibusdam autem exx. non habetur: *Tenebrae factae sunt, et obscuratus est sol,* sed ita: *Tenebrae factae sunt super omnem terram sole deficiente.* Et forsitan ausus est

328.2 *ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον.* 46 329.1
Ps 30 (31), 6 *καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου*
παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 330.2

---

aliquis quasi manifestius aliquid dicere volens pro: *Et obscuratus est sol,* ponere: *Deficiente sole,* existimans quod non aliter potuissent fieri tenebrae nisi sole deficiente. Puto autem magis quod insidiatores ecclesiae Christi mutaverunt hoc verbum, quoniam tenebrae factae sunt sole deficiente, ut verisimiliter evglia argui possint secundum adinventiones volentium arguere ea".) Cyr$^{hr\,199}$ (*εξελιπεν ο ηλιος δια τον της δικαιοσυ. ηλιον*) et^{146} (*ηλιος νυν λαμπων μαρτυρει, ο τοτε - εκλιπων, το σκοτος μαρτυρει το τοτε* etc) et ^{57} (*ο γαρ ηλιος δεσποτην ατιμαζομενον ιδων εξελιμπανεν*) ... ς Ln Ti *και* (a b c e arm om) *εσκοτισθη* (D *εσκ. δε*) *ο ηλιος* cum AC^{3}DQRXΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler (a b c e) f ff^{2} l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (omissis *και σκοτ. εγεν.* usq *ενατης*, ut iam notatum, sed aliis additis: vide post) (arm) aeth (Mcion^{epiph} vide ad v. 33) Or^{int3,923} („secundum pleraq exx" vide ante) ... syr$^{p\,txt}$ *του ηλιου σκοτισθεντος*, atque ita prorsus et. Act$^{pil\,a\,233}$ ... c^{2} (ut^{vid}) 33. plane om, hinc Gb^{0} :: at nil additum fuisse a Luca ut contra testium auctoritatem, ita absonum fidei est, quum nil eiusmodi ll. pp. legatur nec magis inlatum sit. *του ηλιου εκλιποντος*, ter ab Origene confirmatum, aliena manu invectum esse minime credo. Quum enim ab adversariis nominis Christiani defectio solis, quae plerumque dicitur, ad explicandam rem imminuendamque adhibita sit, multo fit probabilius istam Lucae scripturam hominibus anxiae pietatis displicuisse propterea que correctam esse. Quae sententia eo confirmatur quod *εσκοτισθη* (*και εσκ.*, *εσκ. δε*) *ο ηλιος* eo quo legitur loco parum concinne scriptum est. Ac revera displicuisse verba *του ηλ. εκλιπ.* et abusui obnoxia fuisse non modo eis probatur quae ex Origenis qui fertur commentario adtulimus - veteris interpretis fides hoc loco satis suspecta videtur quum ipse Or bis contra stet - sed etiam Actis Pilati quae feruntur, ubi metum Pilati de tenebris illis quaerentis Iudaei leniunt dicentes: *εκλειψις ηλιου γεγονεν κατα το ειωθος* (sic Act$^{pil\,a\,234}$; similiter b^{288} *οτι τοιουτον σκοτος εκλειψις ηλιου εστι, καθως εγενετο και εν ετεροις καιροις*). Ceterum post verba *και εσκοτισθη ο ηλιος* syr^{hr} add (:: ex Mt) *et luna abscondit lucem suam, et stellae ceciderunt, et rupes scissae sunt, et monumenta aperta sunt, et corpora sanctorum multorum surrexerunt et apparuerunt multis.* | *εσχισθ. δε* cum ℵBC*L 1. 33. 131. (sah cop sine copula) ... ς Ln Ti *και εσχισθ.* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{omn} arm (plane ita et. Act$^{pil\,a\,233}$). D vero *και το καταπ. του να. εσχισθη* (omisso *μεσον*) post *εξεπνευσεν* v. sq pon

46. *ο* $\overline{ις}$: CD cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth post *φωνησας*, sah ante *φωνησας* ... e^{scr} Mcion$^{epiph\,317}$ et^{347} om | D^{gr} *μεγαλη φωνη* | *χειρας*: Λ al pauc Epiph^{771c} (non item ^{d}) *χειρα* | *παρατιθεμαι* (Gb') cum ℵABCK

ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων·
ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 [331. 10] καὶ πάντες οἱ
συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ
γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 εἱστήκεισαν δὲ Io 19, 25

MPQUXΠ al[20] fere Iust[try 105] (και γαρ αποδιδουσ το πνευμ. επι τω σταυρω ειπε· πατερ, εισ χ. σ. παρατ. το πν. μου, ωσ και εκ των απομνημονευματ. και τουτο εμαθον) Or[3,726] Eus[dem 108] et[160] Cyr[hr 199]; item DR al[30] fere Const[5,6,6] et[14,8] Ath[299] Bas[eth285] Epiph[771] Thdrt[4, 258. 259. 260. 277] etc (et. Act[pil a]) παρατιθημι (RD[2] -τιθειμι). Item *commendo* it vg Or[int3, 926] syr[cu] et[utr] et[hr] rell ... ς παραθησομαι c. EGHLSVΔΛ al plu Dial[857] (et. Act[pil b]) :: ut LXX. Respiciunt huc et. Iust[gnost] ap Hipp[157] Thdot[excerpt 62] Iudaeus ap Or[cels2, 55]. Ceterum cf de hoc versu Amb[interp dav646] „unde in cruce, cum emitteret spiritum ad patrem ait: *In manus tuas commendo sp. meum.* Non ergo aliqui addant: *Domine*, ut psaltae faciunt, quod neque in latino cod. inveni meo neque in graeco, neque in evangelio, quod est evidentius.“ Sed[luc1531] ipse Amb: *in manus, domine*, etc | τουτο δε cum ℵB C*D[gr] 71. 248. g[scr] c cop[schw] ex [petr4] ... Ln και τουτο c. KMPΠ al[10] b d e l q cop[wi] et [dz] aeth Bas [eth285] Amb[luc 1531] (atque et. Act[pil a]) ... L 22. p[scr] sah syr[sch] τουτο ... ς και ταυτα cum AC[3]QRΓΔΛ unc[6] al pler f ff[2.] vg syr[p] arm ... a syr[cu] nil nisi και omissis τ. ειπ., X 29. 64. 247* om τουτ. δ. ειπ. εξεπν.

47—49 an habuerit Marcion, tacentibus Epiph et Tert non liquet. Certe inde quod Tert ex his vv. nihil affert non sequitur Mcionem delevisse.

47. ιδων δε ο εκ. το γενομενον: D και ο εκατονταρχοσ φωνησασ | εκατονταρχησ cum ℵ*BΠ* 1. 131. 209. ... ς Ln Ti εκατονταρχοσ cum ℵ[c] ACDPQRXΓΔΛΠ[2] unc[8] al pler. Praeterea e ff[2.] l add *et qui cum eo erant* | το γενομενον: C* το γεγονοσ ... R 48[ev] Or[int 3, 928] et[929] τα γενομενα, Cyr[luc437] τα γεγενημενα | εδοξαζεν cum ℵBDLR c q (e ff[2.] l *magnificabant*) cop[wi] et [schw] syr[p] Cyr[luc437] ... εδοξασε cum ACPQXΓΔ ΛΠ unc[8] al omn[vid] a f vg (b *magnificat*) sah cop[dz] syr[cu] et [sch] et [hr] Or[int 3, 928] et [929] (et. Act[pil a]) | οντωσ: ℵ Cyr[luc] οτι οντωσ ... X (confuse) ουτοσ | ο ανθρ. ουτ. h. l. et. Or[int 3, 928] Cyr[luc] ... D sah aeth Or[int3, 929] post δικ. ην (c sah cop[wi] et [petr 4] *est*)

48. συνπαραγεν. cum ℵAB*CDELPQRΔ al aliq ... ς Ln συμπαρ. cum B[3]G HKMSUVXΓΛΠ al pler ... 1. 28. 131. 209. παραγεν. | παντ. οι συνπ. οχλοι επι την θεωρ. ταυτ. (syr[cu] om οχλ. επ. τ. θεω. ταυτ.): D c παντ. οι συνπ. επι θεωρεια οχλ. (c *omnes qui interfuerunt spectaculo, turbae*) ... 13. 69. 124. 346. arm post οχλοι sic pergunt: και θεωρησαντεσ (vel -ρουντεσ) την θεωριαν ταυτην και (69. θεωρουντεσ pro και) τα γινομενα | θεωρ. τα γενομενα: A al[2] om | θεωρησαντεσ cum ℵBCD[gr]LRX 33. 124. c syr[cu] et [utr] ... ς θεωρουντεσ cum PQΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg (et. Act[pil a]) | τ. γενομενα (et. c *quae facta sunt*): 13. 69. 124. 346. al[5] τ. γινομενα, item a b f ff[2.] l q vg *quae*

πάντεσ οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκεσ αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ, ὁρῶσαι ταῦτα.

50—54 Mt 27, 57—60 Mc 15, 42—46 Io 19, 38—42

50 [332.1] Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴσ ὑπάρχων,
καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸσ καὶ δίκαιοσ, 51 οὗτοσ οὐκ ἦν συνκατατιθέμενοσ τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίασ πόλεωσ τῶν Ἰουδαίων, ὃσ προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗ-

---

fiebant, e *quod fiebat* | τα στηθη (Gb″) cum ℵABC*DL 1. 131. 209. al[4] for (al ap Ln) arm (et. Act$^{pil\ b\ 288}$) ... ς Ln praem εαυτων (et. Act$^{pil\ a}$) cum C^{2}QRΔΛΠ unc[7] al pler et (τα εαυτ. στηθ.) P 124. et UXΓ al mu αυτων, item sah cop aeth, item habent *pectora sua* it (c *frontes suas*) vg syr^{omn}. Praeterea D add και τα μετωπα (*et frontes*) | υπεστρεφον (D -φαν): g[1.] add *dicentes: Vae nobis, quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem.* Similiter add syr^{cu} (omisso υπεστρεφον) *et dicentes: Vae nobis, quae facta sunt; vae nobis propter peccata nostra.*

49. ειστηκ. ut ℵBCD etc: AHPQRΔ al ιστηκ. | δε: A sah om | γν. αυτω cum ABLP 33. 64. ... ς γν. αυτου cum ℵCDRXΓΔΛΠ unc[8] al pler (et. Act$^{pil\ a}$) it vg cop (sah *noscentes eum*) syr^p (syr^{hr} *qui agnoscebant eum*) ... syr^{cu} et ^{sch} γν. ιυ | απο μακρ. c. ℵBDL al plus[10] (it vg sah cop). Item Act$^{pil\ a}$ ... ς Ti μακροθ. cum ACPRXΓΔΛΠ unc[8] al pler :: ll. pp. legitur απο (in Mt AKΔΠ al mu om) μακροθ. θεωρουσαι. Similiter απο ante μακρ. fluct Mc 8, 3. 11, 13. Nemo addidit απο Lc 18, 13 μακροθεν εστωσ. | και γυν.: B sah (non item cop) και αι γυν. (item cod. Act$^{pil\ a}$) | συνακολουθουσαι cum ℵBCLRX al pauc ... ς Ln συνακολουθησασαι cum ADPΓΛΠ unc[8] (et Δ -θησαι) al pler, item it vg etc *quae secutae erant* (*fuerant*)

50—53. Epiph[317] et[348] ex Mcione haec affert: και ([348] om) ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ καθελων το σωμα ενετυλιξε ([348] add σινδονι), και εθηκεν εν μνηματι λαξευτω. Haec non tam ex evglio Mcionis plene exscripta quam ad impugnandum Mcionis docetismum selecta sunt.

50. και ιδου (48^{ev} al pauc om) ανηρ: syr^{cu} *et homo quidam*, syr^{sch} *homo autem quidam*, aeth *et venit vir* | ονοματι: 1. 25. 131. 209. ω ονομα | και (c add ο) ανηρ cum ℵCLX 33. 150^{ev} z^{scr} ... ς Ln Ti ανηρ cum ABΔΛΠ unc[8] al pler f vg sah cop etc ... DΓ a b e ff$^{2.blan}$ l q om plane | αγαθ. και δικ. (syr^{cu} δικ. κ. αγ.): B sah om και. Libere transp singula c: *et ecce vir quidam nom. Ios., de civitate Arim. cum esset decurio, qui sperabat regnum dei, et bonus homo, non consentiens consilio et actui eorum, hic accessit*

51. συνκατ. cum ℵABCDHLPΔ al ... ς Ln συγκατ. cum EGKMSUV^{sil}XΓΛΠ al pler | -τιθεμενοσ cum ℵCDLXΔ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 435. c^{scr} al[6] ... ς Ln Ti -τεθειμενοσ cum ABPΓΛΠ[2] unc[8] al pler (Π* -θεμενοσ) | απο αριμ. πολ. τ. ιουδ.: syr^{sch} post υπαρχων pon | αριμαθαιασ (ita vg^{ed} et $^{cdd\ pauc}$): D it am fu for ing san tol -θιασ | οσ προσεδεχετο (Gb″) cum ℵBCDL 69. a b e l (c vide ante) sah cop ...

τοσ προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ,
53 $^{333.1}$ καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν
ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶσ οὐδέπω κείμενοσ. 54 $^{334.10}$
καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆσ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.

Γ 13. 127. 346. al pauc q (syr^{cu} et^{sch}) οσ (syr^{cu} et^{sch} om) και προσεδεχ. ... KMPUXΠ al^{15} fere arm οσ και αυτοσ προσεδεχ. (:: ut ll. pp.) ... ς Ti οσ και προσεδεχ. και αυτοσ cum AEFGHSVΔΛ al plu syr^{p} (aeth), item 1. 33. 131. 209. al^{30} fere f ff^{2} vg οσ προσεδεχ. και αυτοσ

52. ουτοσ (al aliq και ουτ., ουτ. ουν, αυτοσ, οσ, EL al pauc ουτωσ): D^{gr*} om, D^{2} d και | τω πειλατω: syr^{cu} om | πειλ. cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵCLP unc rell al omn^{vid} | του ιυ: G του κυριου. Addit c: *Pilatus autem cum audisset quia exspiravit, clarificavit dominum et donavit corpus Ioseph.*

53. καθελων sine additam cum ℵBCDL 13. 33. 69. 258. 346. al^{3} a e f ff^{2} l vg (*et depositum involvit in*, a *et dep. involv. eum in*) ... ς Ti add αυτο cum APXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b (*et depositum illut involv. in*) sah cop syr^{omn} arm, item U 157. al aliq q αυτον, c aeth *corpus* | αυτο (post ενετυλιξ.): HXΓ al^{15} it^{pler} vg arm om; al aliq a αυτον, D το σωμα του ιυ | σινδονι (H al pauc praem τη): D 440. εν σινδονι, item a b c e f l q *in sindone* (*-nem* a l q) ... 13. 69. 157. 346. al pauc add καθαρα :: ex Mt | αυτον cum ℵBCD f^{scr} a b f ff^{2} l q vg (sah cop et αυτον et αυτο signific) ... ς αυτο cum ALPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c ... 1. 22. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} e arm om | μνηματι λαξευτω: D μνημειω (ita et. al mu) λελατομημενω (:: cf Mc) | ου: U οπου, al aliq εν ω | ουδεισ ουδεπω cum ℵCKMPUΠ al plus^{10}; item ς ουδεπω (Λ ουδεποτε) ουδεισ cum EGHSVXΓΔΛ al plu ... Ln Ti ουδεισ ουπω cum ABL 1. 118. 209., item D Or^{1,439} ουπω ουδεισ (d *adhuc nemo*) ... it^{pler} vg *nondum quisquam*, a *nondum aliquis*; item ου. ουδεισ syr^{cu} arm, sed ουδεισ ου. syr^{utr}. Cf Or^{int3,930} „*Lucas et Iohannes, quorum unus quidem dixit*: in quo nondum erat aliquis positus, *Ioh. autem*: in quo nondum aliquis positus erat" | κειμενοσ (syr^{cu} *sepultus*): U 13. 69. 124. al^{15} cop aeth$^{cdd\,2}$ add (:: ex ll. pp.) και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν (al mu επ. τη θυρα) του μνημειου, item D c sah και θεντοσ αυτου επεθηκεν τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι εκυλιον, c *et cum positus esset in monumento, posuerunt lapidem quem vix viginti volvebant*, sah *cum vero posuisset eum posuit lapidem in porta sepulcri, quem viginti homines volvere possent*; item l *ibi sepelierunt corpus ihu.*

54. και (A 69. 346. al pauc sah arm add η) ημερα ην: D c ην δε η ημερ. | παρασκευησ cum ℵBC*L 13. 346. a b c e l q vg ... ς Ti παρασκευη cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f ff^{2} am^{2} (al ap Ln) Eus^{mar} (ex Combef ap Mai^{265}); syr^{cu} arm *feria sexta* ... D προ σαββατου (c *cenae purae ante sabbatum*) | και σαββατον (Γ -τω) επεφ. (KMΠ al pauc απεφ.): D om, c (vide ante) nil nisi *ante sabbatum* | και cum ℵB C*L 1. 13. 33. 209. 346. al pauc a b e f ff^{2} g^{2} l q vg cop syr^{cu} et^{sch}

Mt 27, 61 Mc 15, 47 55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκεσ, αἵτινεσ ἦσαν συνεληλυ-
θυῖαι ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡσ ἐτέθη
Ex 20, 10 τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 $^{335.8}$ ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα
καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

XXIV.

1 ss 1 $^{336.1}$ Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέωσ ἐπὶ τὸ
Mt 28, 1 ss Mc 16, 1 ss Io 20, 1 ss μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα. 2 εὗρον δὲ τὸν

---

et^{p} c. ob. arm Eus^{mar} (ut ante) ... ς om c. AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah (aeth *ut illucesceret sabbatum*)

55. Hunc versum syr^{cu} sic habet: *atque illae mulieres, quae venerant cum illo a Galilaea, venerunt ad sepulchrum in investigationibus suis, et viderunt corpus, quum imposuissent illud ibi.* | κατακολουθησασαι (et. Eus^{mar} ex Comb. ap Mai^{265}): D c ff$^{2\cdot}$ κατηκολουθησαν, posteaque και εθεασαντ. | δε γυναικεσ (Gb') cum ℵACΓΔΛΠ unc^{9} al^{100} fere Eus esa^{462} et mai (ex Comb.)^{265}; *autem mulieres* c f l vg (arm; *aliae mulieres* aeth) ... Ln δε αι (L δε ε, p^{scr} δαι αι) γυναικ. cum BLPX 1. 22. 33. 69. 131. 157. al mu sah cop syr^{cu} et^{utr} ... ς δε και γυναικ. cum minusc vix mu ... D 29. a b e ff$^{2\cdot}$ q δε δυο γυναικ. (cf Eus$^{mar\,266}$ οτι ο λουκασ μια λεγει τ. σαββ. - φερειν αρωματα γυναικασ δυο τασ ακολουθησασασ αυτω, αιτινεσ ησαν απο τησ γαλιλ. συνακολουθησασαι, οτε etc) | αυτω post εκ τ. γαλιλ. cum ℵBL Eus$^{esa\,462}$ ... ς Ln Ti ante εκ τ. γα. cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Eus^{mar} ex Comb^{265} (vide et.^{289} et^{292}) etc (b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q am for fu ing etc *quae cum ipso* [vg^{ed} *eo*] *venerant de galil.*, a *quae secutae fuerant illum de gal.*) ... C^{*vid}D c aeth om | εκ (it^{pler} vg *de*): D al pauc c f απο (*a galil.*) item Eus mar^{266} (non ex Comb^{265})^{289} et^{292} | το μνημειον: D το μνημα αυτου, omissis και ωσ ετ. το σω. αυτ.

56. Epiph^{317} et^{348} affert ex Mcione: και υποστρεψασαι (^{348} add αι γυναικεσ) ησυχασαν το σαββατ. κατα τον νομον. | υποστρεψ. δε et. a cop syr^{p} ... C^{2} al pauc it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} Mcion^{epiph} και υποστρ. ... C* aeth nil nisi υποστρ. | αρωματα: L τα αρ., item Eus$^{mar\,289}$ sed omisso και μυρα | και μυρα: 1. 131. c^{scr} om | Γ σαβαττον | κατα την εντολην (Mcion^{epiph} τον νομον, vide ante) et. Dion^{alex502} (Gall^{3}): D om

XXIV, 1. τη δε μια (et. Dion^{alex502} Eus^{dem492} et$^{ps\,79}$ et$^{mar\,293}$): D μια δε | Γ σαβαττων (vide ante) | ορθρου: ℵAC ορθου | βαθεωσ cum ℵA BCDGHLMXΓΔΛΠ* al plu (^{15} ap solum Scriv) Eus^{dem} ... ς βαθεοσ c. EKPSUVΠ^{2} al plu (item ut editi sunt Dion^{alex} Eus^{ps} et^{alib}) | μνημα cum ABC^{2}DLΓΔΠ unc rell al longe plu Dion^{alex502} Eus^{ps} et$^{mar\,266}$et^{289} Cyr^{luc437} ... ℵC*FXΔ al mu Eus^{dem492} et mar ex Comb^{265} μνημειον (:: cf ll. pp.) | ηλθον (B* -θαν) hoc loco cum ℵBL Dion^{alex502} Eus^{ps79}

λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ
εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι
αὐτὰσ περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ δύο ἐπέστησαν αὐτοῖσ ἐν
ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· 5 $^{337.2}$ ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλι-

---

et^{mar293} ... ς Ln Ti ante επι το μν. cum ACXΓΔΛΠ unc rell al omn vid f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg sah cop syr^{omn} (Tert^{marc4,43} *mulierum illarum - quae ante lucem convenerunt ad sepulchr. cum odorum paratura*); similiter Eus^{dem} ηλθ. ορθρ. βαθ. επι τ. μν., item a b e l q *venerunt valde tempore* (l *-ri; a ante lucem valde*) *ad monum.*, c vero *venerunt ad monum. diluculo* ... D ηρχοντο επι το μν. Praeterea C^{3}GH al aliq (item evgg) Eus^{ps79} add γυναικεσ. Cf. Eus^{dem492} τη δε μια - αρωματα, δηλονοτι αι γυναικεσ, και τινεσ συν αυταισ. | αρωματα (D a b c e ff$^{2.}$ l sah syr^{cu} om; non item f g$^{1.}$ q vg cop syr^{utr} et^{hr} Dion Eus Tert^{marc}) absque additam cum ℵBC*L 33. 124* a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg cop aeth^{rom} Dion^{alex502} Eus^{ps} (cf Eus^{mar266} οτι ο λουκασ - λεγει - γυναικασ δυο τασ ακολουθησασασ αυτω etc, vide supra) ... ς (Gb^{oo}) add και τινεσ (syr^{omn} arm *aliae feminae; q quidam, f aliae*) συν αυταισ cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q sah syr^{omn} arm aeth^{pp} Eus^{dem}. Praetereaque D c sah add (:: cf Mc) ελογιζοντο δε εν εαυταισ τισ αρα αποκυλισει τον λιθον.

2. ευρον δε (a syr^{p} et^{hr} *invenerunt autem;* b e f ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{sch} *et invenerunt*): D c sah ελθουσαι δε (c *et cum venissent*) ευρον | απο: C*H al pauc Eus^{dem} (non item ps) εκ | απο του μνημειου: X syr^{hr} απ. τησ θυρασ τ. μνημειου ... b om

3. εισελθ. δε cum ℵBC*DL 1. 33. 118. 209. a b c e ff$^{2.}$ l sah cop Eus^{dem493} et^{ps79} ... ς και εισελθ. (:: ut Mc) cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler f q vg syr^{cu} et^{utr} (sed syr^{hr} *et ingressi sunt autem*) arm aeth | ουχ: ℵC* ουκ | του κυριου ιυ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn (exc^{1}) c q vg cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Eus^{ps79} ... 42. f sah syr^{cu} et^{sch} του ιυ (sine κυριου) ... Ti plane om cum D a b e ff$^{2.}$ l Eus^{dem493} (εισελθουσαι δε ουχ ευρ. το σωμα, δια το ηδη τον σωτηρα ημων εκ νεκρων εγηγερθαι.)

4. και εγενετο: C sah cop^{dz} εγεν. δε | απορεισθαι cum ℵBCDL ... ς διαπορεισθ. cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (item 1. 22. 131. 209. al pauc διαπορειν) Eus^{ps79} | περι τουτου: D Eus^{ps} περι αυτου ... sah om | και ιδου (et. b e l q Eus^{ps}): D al pauc a c f ff$^{2.}$ vg sah cop syr^{cu} om και | ανδρ. δυο (et. Gb Sz) cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a f sah cop syr^{p} arm Eus^{ps} ... ς (=Gb Sz) δυο ανδρ. cum D al non ita mu b c e ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Eus$^{mar264 sqq}$ et$^{288.290.292}$ | επεστησαν (C^{3}): C* παρειστηκεισαν (:: cf Act 1, 10) | εν εσθητι αστραπτουσῃ cum ℵBD it vg Eus^{ps} et ^{mar265} et ^{288sq} et $^{290.292.}$ (item syr^{cu}et^{sch} *et fulgebat vestis eorum*), item (vide post) Mcion^{epiph} εν εσθητι λαμπρα ... ς Ti εν εσθησεσιν αστραπτουσαισ (L λευκαισ) cum ACLXΓΔ ΛΠ unc^{8} al omn^{vid} sah cop syr^{p} et ^{hr} arm (aeth)

5. εμφοβων (B*DL al ενφ., sed v. 37 ενφ. tantum D; X al aliq εν φοβω)

νουσῶν τὰ πρόσωπα εἰσ τὴν γῆν, εἶπαν πρὸσ αὐτάσ· τί ζητεῖτε τὸν
6 s 18, 32 s. *ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;* 6 *οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνή-*
σθητε ὡσ ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 *λέγων τὸν*
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

δε γενομ. αυτ. και κλινουσων (AB* *κλειν.*): D *ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν*, c *conterritae autem inclinaverunt*, a *timore autem adprehensae, inclinantes;* similiter syr^cu *et timuerunt et inclinaverunt capita sua et intuitae sunt in terram prae timore* (pergit post haec: *dixerunt ad eas viri illi*), syr^hr *illae autem correptae sunt timore magno et declinabant vultus suos in terram* (perg *et dixerunt ad eas viri illi*) | *τα προσωπα* c. ℵBC*DGLXΠ 1. 33. 42. 157. al aliq syr^utr (syr^cu et ^hr vide ante) arm (sah cop et plur. et sing. exprim, aeth *oculos suos*) ... ς Ln *το* (Δ om) *προσωπον* c. AC³ΓΔΛ unc⁸ al pler it vg. Praeterea c* al pauc d sah cop arm al (vide ante) add *αυτων* | *εισ*: X *επι* | *ειπαν* cum ℵBCDL Mcion^epiph (vide post) ... ς *ειπον* cum AXΓΔΠ unc⁷ al pler (SUΛ al aliq *ειπεν*). Praeterea D c praem *οι δε* (similiter syr^cu et ^hr, vide ante) | *τι ζητειτε* etc: c *quem quaeritis Iesum Nazarenum.* Ceterum affert ex Mcione Epiph ³¹⁷ et ³⁴⁸: *ειπαν οι εν εσθητι λαμπρα· τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων; ηγερθη· μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (³¹⁷ om *μ. υμ.*) *οτι δει τον υιον του ανθρωπ. πολλα* (³¹⁷ om) *παθειν και παραδοθηναι.*

6. *ουκ εστιν - ηγερθη* et. f q vg (item g² *non est, surrexit*) etc: c *resurrexit a mortuis*, item Mcion^epiph ³¹⁷ et ³⁴⁸ nil nisi *ηγερθη* ... D a b e ff²· l om | *αλλα* cum ℵBLX 33. ... ς Ln *αλλ* cum AC³ΓΔΛΠ unc⁹ al pler Eus^ps 79 et^mar 266 Cyr^luc 437 ... c* g²· syr^sch om | *μνησθητε* (et. Eus^ps et^mar): D *μν. δε*, e *ac memoramini* | *ωσ* (et. Eus^ps et ^mar, *qualiter* b e f ff²· g² l q vg, *sicut* a, item syr^p et ^hr sah cop; et. Cyr^luc 438 *εισ μνημην αναφερουσιν ωσ εφη* $\overline{\chi\varsigma}$ etc): D c syr^cu et ^sch Mcion^epiph 317 et ³⁴⁸ et^tert 4,43 *οσα* (d *quanta*, c Tert *quae*) | *υμιν*: LX al pauc *ημιν*, Mcion epiph om. Sed vdtr paullo liberius scribi: *μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (ita ³⁴⁸, antea ³¹⁷ om *μεθ υμων*) *οτι δει τον υιον του ανθρ. πολλα* (³¹⁷ om) *παθειν και παραδοθηναι.* | *εν τη* (Δ om) *γαλιλαια*: Mcion^epiph (sed^tert *quae locutus sit vobis in Galilaea dicens*) Eus^mar 266 (*ελαλ. υμιν ετι ων συν υμιν λεγων*) om

7. *λεγων* (et. Eus^mar Mcion^tert, non item ^epiph; syr^cu add *vobis*): D c (item ff²·vid ap Sab) om | *τον υι. του ανθρ. οτι δει* hoc ordine cum ℵ*BC*L, item a *quoniam filium hom. oportet* ... ς Ln *οτι δει τον υι. του ανθρ.* cum ℵ^cAC²DXΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid (Mcion^epiph vide ante, Eus ^mar *οτι δει παθειν τον υι. ανθρωπου και τα εξησ*), item *quia* vel *quoniam oportet fil. hom.* it^pler vg (Tert^marc *quod oportet tradi fil. hom.*) | *εισ χειρ. ανθρωπ.* (36. 127*254. p^parh tol sl^cod om) *αμαρτωλ.* (D b e ff²· l om): a om, item Mcion^tert (cf et. Mcion^epiph ad v. 6) | *αναστηναι*: Δ 33. *εγερθηναι*

8 καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, 9 ($^{338.2}$) καὶ ὑποστρέ-
ψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα τοῖσ ἕνδεκα
καὶ πᾶσιν τοῖσ λοιποῖσ. 10 ($^{339.10}$) ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μα-
ρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖσ
ἔλεγον πρὸσ τοὺσ ἀποστόλουσ ταῦτα. 11 καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον
αὐτῶν ὡσεὶ λῆροσ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖσ.

---

8. *τ. ρημ. αυτου*: c f q vg *verborum eius*; a b e ff^{2}· l gat *verborum horum*, item syr^{cu}

9. *απο του μνημειου* (et. Eus$^{\text{mar suppl 291}}$ Cyr$^{\text{luc 438}}$; cf et. Tert$^{\text{marc4,43}}$ „*revertentes quoque a sepulchro mulieres* et ab illa angelorum visione prospiciebat Esaias“ etc): D a b c e ff^{2}· l (non item f vg) arm om | *παντ. ταυτ.* cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{6} al^{25} fere c ... ς Ln *ταυτ. παντ.* cum ABGLMS al pl it^{pler} vg Eus$^{\text{mar suppl}}$ Cyr^{luc} ... 242. 262. syr^{cu} sah aeth pers^{p} om *παντα* | *πασιν*: X om, item (*et ceteris discipulorum illorum*) syr^{cu}

10. *ησαν δε* cum ℵBLXΔΛ unc^{7} al plu c syr^{sch} et^{p} c.* arm Eus$^{\text{mar 261}}$ et $^{\text{suppl 291}}$ ... Gb (et. Sz ex incuria, ut ex comm apparet) Ti *ην δε* cum KUΠ 1. 22. 69. 131. 300. al^{20} fere Cyr$^{\text{luc 439}}$, item *erat autem* a b f ff^{2}· l q sah cop^{schw} ex^{dz} ... ADΓ (sic) al^{40} fere cop^{wi} et^{petr} syr^{cu} aeth om, hinc Gb^{0} | *η μαγδαληνη* (XΛ al mu sah cop *-λινη*) *μαρια* (ℵ 1. *-ιαμ*) hoc ordine et. Eus^{mar} et ^{suppl} Cyr^{luc} ... D 80. it vg sah cop *μαρ. η μαγδ.* | *ιωαννα* cum ℵAB etc: DL *ιωανα* | *μαρια η*: 1. *μαριαμ η* | *η* sec cum ℵABDH*KMSUVXΓΔΠ al^{50} fere sah Eus^{mar} (*filia Iacobi* syr^{cu} et$^{\text{hr*}}$, *mater Iacobi* syr^{sch}et$^{\text{hr**}}$pers^{p}) ... ς om cum EFGH^{2}LΛ al plu cop Cyr^{luc} | *ελεγον* (D *-γαν*) cum ℵ*ABDEFGHLMΔΓΠ al^{45} fere b e ff^{2}· q sah (*dicebant autem*; et. M *συν αυταισ· ελεγον*) aeth, item syr^{cu} (*hae dicebant* etc) ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem *αἱ* (*quae*) cum ℵ^{c}KSUVXΛ al pl a c f vg cop arm syr^{sch} et^{p} c.* Cyr$^{\text{luc 439}}$; 157. praem *και* | *τουσ*: D$^{\text{gr*}}$ *αυτουσ* | *ταυτα* (b e q ante *dicebant ad app.* pon): syr^{cu} et^{sch} non exprim. Praeterea 1 om *ελεγ. πρ. τ. αποστ. ταυτ.*

11. *ενωπιον* (1. om) *αυτων* (et. Eus$^{\text{mar suppl 286}}$): 1 *apostolis* (vide ante) ... X 225. 47^{ev} om | *τ. ρημ. ταυτα* cum ℵBDL a b c e l q (item^{vid} ff^{2}· g$^{1\cdot2\cdot}$) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et$^{\text{p mg}}$ (cod^{bars}) et^{hr} aeth (*et fuit hic sermo coram illis sicut deliram.*) Eus$^{\text{mar suppl 286}}$ ... ς Ti *τ. ρημ. αυτων* cum AIXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} f syr$^{\text{p txt}}$ arm

12. Hunc versum omisimus cum D a b e l fu syr$^{\text{hr*6}}$ (lectio incipit v. 13, sed additur vel potius praemittitur in margine v. 12. Contra ^{412} ad finem lectionis quae v. 1 incipit in ipso textu* legitur versus.) Eus^{can} (cum enim verba v. 10 *ησαν δε η μαγδ. μαρ.* usque v. 35 *εν τη κλασει του αρτου* unum caput 339 efficiant comprehensa canone decimo, qui singulis propria continet, quae vero v. 12 narrantur debuerint cum Ioh 20, 5 sq coniuncta canone nono poni, eis destinato quae Lucas et Iohannes communia habent, Eusebius versum 12 qui dicitur apud Ammonium nec invenisse nec supplesse censen-

Mc 16, 12 s.] 13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰσ κώμην ἀπέχουσαν σταδίουσ ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ

---

dus est. Quocum cohaeret quod Ioh 20, 5 sq eodem canone decimo posita sunt, adnumerata quippe eis quae Ioh propria habet) .... ς (sed Gb⁰ adstipulante Schulzio „absentem hunc versum facile desideres. παρακυπτειν, οθονια, απηλθε προσ εαυτον, ut a Lc sunt alinea, ita undique produnt Io.") ο δε πετροσ αναστασ εδραμεν επι το μνημειον, και παρακυψασ βλεπει τα οθονια κειμενα μονα, και απηλθε προσ εαυτον, θαυμαζων το γεγονοσ, item Ln [ο δε πετρ. - γεγονοσ], cum ℵABILXΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid c f ff²· vg syr^cu et^sch et^p syr^hr 412 (et⁶ mg) sah cop aeth Eus^mar suppl 287 et 293 (λεγει γουν και αυτοσ [i. e. Lc]· τη δε μια των σαββ. ορθρου - ειθ εξησ οτι ιδουσαι αγγελουσ επανηλθον και απηγγ. τοισ μαθ. α τεθεαντο. πετροσ δε σπευσασ επι το μνημα απαντα και τα οθονια θεωρει) Cyr^luc 439 (την του πετρου μαρτυριαν τα οθονια μονον επι του μνηματοσ εωρακοτοσ etc). In singulis haec fluctuant: ℵB 243. 44^ev 47^ev semel syr^cu sah cop Eus^mar suppl 287 om κειμενα, L c f ff²· vg (et. mss pl, sed non am) arm aeth post μονα pon. Item ℵ*(contra ^cb add)AKΠ 69. al³ am harl mt om μονα. Item pro απηλθεν A habet απηλθον, denique pro πρ. εαυτον BL πρ. αυτον, it vg *secum*, quod quidem aeque ac vv pler cum θαυμαζ. coniungunt :: patet hunc versum iam saec secundo a plerisq testibus lectum esse. Quorum auctoritatem quominus deseramus, minime impedit quod additamentum non accurate respondet ei Iohannis loco, ad quem conformatum est. Talis enim licentia in additamentis eiusmodi plane usu venit. Cf Proll. Quae vero ab ipso Iohanne differunt, non sunt eiusmodi ut quemquam ad omittendum versum adduxerint. Alioquin multa ac graviora omitti debebant quae non temptata sunt.

13. και ιδου (aeth om) δυο etc: D e ησαν (e *fuerunt*) δε δυο πορευομ. εξ αυτ. εν αυτη τ. ημερα ... syr^cu (libere): *et apparuit duobus ex eis in illa die quum ambulabant* | εν αυτη τη (ℵ εν τη αυτη) ημερα (AGZ^scr ωρα): a om | ησαν πορευομενοι h. l. cum ℵB (syr^cu vide ante) syr^sch et^hr aeth Eus^mar suppl 293 ... ς Ln Ti post εξ αυτων cum AILΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid b c (*euntes* absque *erant*) f ff²· l vg syr^p sah (cop *ambulabant in die illa euntes in*) ... X a ησαν εξ αυτ. πορευομ. post δυο. Praeterea ℵ* και ιδου - ημερα ησαν δε (del ^a vid et^c) πορ., ℵ^c vero post εξ αυτ. addiderat η (scripturus ησαν) sed rursus delevit. | εξηκοντα (e *septem*; s in mg notatum habet μιλια η') c. ABDK²LN²XΓΔΛ unc⁸ al pler it^pler vg (exc fu) sah cop syr^cu et^p (certe apud White ex cdd plurib) arm^cdd aeth (sed *milliaria* pro σταδ.) ... ℵIK*N*Π 158. 175^mg 223* 237* 420* g¹· fu syr^p (ut cod^bars) vel^p mg (ut cdd^assem 1· et^barb; item apud Barhebraeum) syr^hr arm (sed variant cdd; unus CL) schol ³⁴et¹⁹⁴ (ἑκατὸν ἑξήκοντα λεκτέον· οὕτωσ γὰρ τὰ ἀκριβῆ περιέχει καὶ ἡ ὠριγένουσ [34. om] τῆσ ἀληθείασ βεβαίωσισ.) εκατον εξηκοντα (ita Ti^synops). Eandem scripturam confirmant Eus^onomast (sub ἐμμαούσ, ap. Lars. et Parth. p. 186), Hier (cum in versione libri Eusebiani,

ὄνομα Ἐμμαούσ, 14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸσ ἀλλήλουσ περὶ
πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμι-
λεῖν αὐτοὺσ καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸσ Ἰησοῦσ ἐγγίσασ συνεπορεύ-
ετο αὐτοῖσ· 16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπι-
γνῶναι αὐτόν. 17 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· τίνεσ οἱ λόγοι οὗτοι,
οὓσ ἀντιβάλλετε πρὸσ ἀλλήλουσ περιπατοῦντεσ; καὶ ἐστάθησαν

---

ap. Lars. et Parth. p. 187, tum in epitaph. Paulae ap. Vallars 673) Sozomenus (5,21 ed. Vales. 629 sq) eo quod Emmaum eandem atque Nicopolin (quod nomen invaluit ex quo tempore urbs instaurata est, h. e. teste Chronico Alex. circa a. 223) esse dixerunt. Quae quum ita sint, dubium non est quin *εκατον εξηκοντα* scriptura insignem ex summa antiquitate Christiana auctoritatem habeat. At Lucas rem minime ita narrat ut Cleopam cum socio septem ferme horas Emmaum eundo totidemque redeundo Hierosolymam consumpsisse credas. Quam ipsam ob caussam *εκατον εξηκοντα* prudenter in *εξηκοντα* mutatum dixeris, praesertim quum altera Emmaus, sexaginta ab urbe stadiis distans illa quidem, ex Iosepho de bell. Iudaic. 7,6,6. (*απεχει δε των ιεροσολυμων σταδιουσ εξηκοντα*) satis inotuisset. Nihilomius statuere praestat ineptum correctorem quamvis antiquissimum incredibilia Lucae verbis intulisse quam ipsum Lucam quae secum pugnant scripsisse. | *η ονομα* (a *cui nomen*): D *ονοματι*, it^{pler} vg *nomine* | *εμμαουσ*: c f l^{2} vg (et. am fu for al) *emmaus* ... a l* *ammaus*, D *ουλαμμαουσ* (d *ulammaus*), e ff$^{2\cdot}$ *ammaus et cleopas* (ff$^{2\cdot}$ *-phas*), b *cleofas et ammaus*. Cf ad v. 18.

14. *και αυτοι* (sah *isti vero*, syr^{cu} aeth non exprim *αυτοι*) *ωμιλουν*: ita a b f ff$^{2\cdot}$ l vg ... D c e *ωμιλουν δε* | *προσ αλληλουσ* (et. c e f vg Or^{1,434}): D *πρ. εαυτουσ* ... Λ om, nec exprim a b ff$^{2\cdot}$ l | *των συμβ.* (D *συνβ.*): D* om *των*

15. *συνζητ.* cum ℵABDGLNPΔ ... ς *συζητ.* cum XΓΛΠ unc^{8} al certe pler. Praeterea syr^{cu} om *και συνζητ.* | *και αυτοσ* cum ℵAB^{2}CLNPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} b f ff$^{2\cdot}$ l vg cop etc: B* *αυτουσ* omisso *και* ... D a aeth om *αυτοσ*, c e syr^{cu} sah om utrumque | *ις* cum ℵABL ... ς Ln *ο ις* cum DNPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}

17. *ειπ. δε* (G om *δε*): a *dixit autem*, b f ff$^{2\cdot}$ l vg (item syr^{sch}et^{hr}) *et ait* ... D c e Or^{1,434} *ο δε ειπεν*, *ille autem* (d *ad ille*) *dixit* | *πρ. αυτουσ* (et. Or): D om | *αντιβαλλετε* (GX al pauc *-βαλετε*): 33. 382. (non 69.) *αμφιβαλλ.* | *πρ. αλληλ.* (et. Or): D *πρ. εαυτουσ* | *περιπατουντεσ* (et. f g$^{1\cdot}$ vg sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Or^{1,434}): a b c e ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} om | *και εσταθησαν* (L *εστησαν*) *σκυθρωπ.* cum ℵA*^{vdtr}B(L) e (*et steterunt tristes*) sah cop aeth^{rom} (item ^{vdtr} Or^{1,434}. Verbis enim *τινεσ οι λογοι ουσ αντιβαλλετε πρ. αλληλ. περιπατουντεσ* quum Iesu quaestionem absolvat, pergens *και ηνικα διηνοιχθησαν αυτων οι οφθαλμοι*, incredibile est verba eum *και εστε σκυθρωποι* in codice suo invenisse, quippe quae extremam ipsius quaestionis partem efficerent. Sin vero *και εσταθησαν σκυθρωπ.* scriptum erat, non erat cur ad-

σκυθρωποί.
18 ἀποκριθεὶσ δὲ εἷσ, ᾧ ὄνομα Κλεόπασ, εἶπεν πρὸσ αὐτόν· σὺ μόνοσ παροικεῖσ Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ;
19 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃσ ἐγέ-

---

deret.) ... ς Ln Ti και εστε σκυθρωποι cum A[2]I[vid]ℵPXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] a b c f ff[2.] g[1.] l vg syr[cu] (*dum estis*) syr[sch] et[p] aeth[ppl] arm ... D Cyr[luc 439] nil nisi σκυθρωποι (Cyr τι ποτε εστιν ο διαλεγεσθε πρ. αλλ. περιπατ. σκυθρωποι) ... syr[hr 8] plane om. Cf et. Severian[sigill 565] (opp Chrys[12]) λεγει αυτοισ ο τα παντα ειδωσ· τινεσ οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλετε προσ αλληλουσ; λεγει αυτω τω τα παντα ειδοτι ο παρ αυτου τα παντα μανθανων· συ μονοσ etc :: Lucas quid scripserit certo definiri haud poterit. Ceterum εστηκεναι vel σταθηναι vel maxime ab usu est Lucae. Similiter Act 9, 7 ειστηκεισαν ενεοι dixit.

18. εισ cum ℵBDE*LNPΛ(I hiat) 1. 13. 28. 69. 124. 131. 157. 209. 244. 346. 382. 435. arm Cyr[luc439] ... X τισ ... ς ο εισ cum AE[2]ΓΔΠ unc[8] al pler. Praeterea IP 13. 28. 33. 69. al aliq a b d f ff[2.] l gat syr[cu] (om αποκριθ.) et[utr] et[hr] sah cop[wi] et[petr] arm aeth Cyr[luc] add εξ αυτων, hinc Ln [εξ αυτ.]: at om ℵABDG[r]LNΓΔΛΠ unc[9] al pler c e vg cop[schw] ex[dz] | ω ονομα cum ADPΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] a c e f ff[2.] l vg Cyr[luc] ... ℵBLNX (69. ω ονοματι) b ονοματι (:: saepe Lc ᾧ ὄνομα, ῇ ὄνομα, ut 1, 26. 1, 27. 2, 25. 8, 41. 24, 13 Act 13, 6; saepius vero certe in Actis ονοματι, ut 1, 5. 10, 38. 16, 20 Act 5, 1. 5, 34. 8, 9. 9, 10. 11. 12. 33. 36. 10, 1. 11, 28. 12, 13. 16, 1. 14. 17, 34 etc. At nusquam pro ονοματι testes Graeci aut Latini ω ονομα substituerunt, contra pro ω ονομα substitutum ονοματι 24, 13 Act 13, 6.) | κλεοπασ: K al plus[20] sah (non item cop) arm κλεωπασ (K -πᾶσ). Cf huc Or[1,434. 438] et [3,274] et [4,8.11], cui alter σιμων, alter κλεοπασ dicitur. s[mg] οτι ο μετα του κλεωπα πορευομενοσ σιμων ην, ουχ ο πετροσ, αλλ ο ετεροσ. v[mg] ο μετα κλεοπα ναθαναηλ ην, ωσ εν παναριοισ ο μεγασ εφη επιφανιοσ (cf Epiph[67] i. e. [23,6]). κλεοπασ ανεψιοσ ην του σωτηροσ, δευτεροσ επισκοποσ ιεροσολυμων. Schol[287] ο δε μετ αυτου ο ναθαναηλ η, ωσ τινεσ, ο ευαγγελιστησ ουτοσ λουκασ. Apud Ambr[luc 7,132] et alibi *Amaon* (alibi *Ammaon*) et *Cleophas* dicuntur. Eadem nomina it[cdd] ad v. 13 testantur. | ιερουσαλημ cum ℵABDILNPXΓΔΠ unc[9] al[120] fere Cyr[luc] ... ς (=Gb Sz) Ln εν ιερ. cum Λ 69. al vix mu item ut editi certe sunt Or[4,8] et Severian[12,565] (opp Chrys). Latt *peregrinus* (d *advena*) *es* (ff[2.] om) *in hierusalem* (ut a b d f ff[2.] l vg) vel *peregrinaris ab hierusalem* (ut c e) ... 28. al[5] εισ ιερου. (Gb′) | και (ℵ add ταυτα) ουκ (et. Or[4,8]): D a b c e ff[2.] l (non item f vg) syr[cu] et [sch] (non item[p] et[hr]) om και | εν αυτη: L e om; item syr[cu] Severian om εν ταισ ημερ. ταυτ.

19. και ειπ. αυτοισ (b f ff[2.] l vg Aug[cons3,70] *quibus ille dixit*; a *qui ait illis*): D ο δε ειπεν αυτω (d *ad ille dixit ei*), c e *ille autem dixit illis*, sah *dixit autem illis* | οι δε ειπ. αυτω (1. arm aeth om αυτ.): c e Aug *illi autem dixerunt*, f *at illi dixerunt*, ff[2.] *et illi dixerunt*, a *et ipsi dixerunt*, b vg *et dixerunt*, l *dixerunt ei* ... D om | ειπαν cum ℵBI 33. ... ς Ln ειπον cum ALNP unc rell al pler | ῑῡ: A praem του | ναζαρηνου

νετο ἀνὴρ προφήτησ δυνατὸσ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ
καὶ παντὸσ τοῦ λαοῦ, 20 ὅπωσ τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖσ
καὶ οἱ ἄρχοντεσ ἡμῶν εἰσ κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
21 ἡμεῖσ δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτόσ ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν
Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοισ τρίτην ταύτην ἡμέραν

---

cum ℵBIL Or^{4,8} (ed Delar.), item a c e l^{2} vg *nazareno*, f *nazoreno* ... ς Ln Ti ναζωραιου cum ADNPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or (ed. Huet.), item d l* *nazoreo*, b *nazareo*, ff$^{2\cdot}$ *nazaraeo*, sah *nazoraeo* (cop *incola Nazareth*) :: Lc 4, 34 ιυ ναζαρηνε non fluct; 18, 37 ις ο ναζωραιοσ habetur, quae forma etiam septies in Actis legitur. Praeterea Ioh ter ναζωραιοσ, Mc ter ναζαρηνοσ. | οσ: KΠ al^{20} ωσ | ανηρ: exprim c (sed om προφητ.) d e ff$^{2\cdot}$ vg ... a b f g$^{2\cdot}$ l om | εν εργω και λογω (A c εν λογω, hinc Ln [εν] λογ.) cum ABILNXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg rell pler Or^{4,8} ... ℵD syr^{sch} aeth Severian (l. l.) εν (Sev om) λογω και εργω :: cf Act 7, 22 δυνατοσ εν λογοισ και εργοισ, 2 Thess 2, 17 εν παντι λογω και εργω | εναντιον: D ενωπιον. Ex Latt a b f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons3,70} *coram deo*; c d e Aug^{ioh} tract^{9,4} *in conspectu dei*

20. οπωσ τε: ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} *et quomodo* ... D ωσ, d *sicut*, a b c e f l Aug^{ioh} *quomodo* | παρεδωκ. αυτ. hoc ordine cum ℵBLNXΓΔΛ unc^{7} al pler for tol l^{2} (l* om αυτ.) Or^{4,8} ... Ln αυτον (D τουτον, a b d e ff$^{2\cdot}$ Aug^{ioh} *hunc*) παρεδωκ. cum ADKPΠ al aliq a b c e f ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh} | και οι αρχοντ. ημ. (ita c e f g$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh}): b *et omnes* (sic) *populus* ... a ff$^{2\cdot}$ l om. Praeterea ημων (LU al υμων): sah cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} (syr^{hr} *principes populi*) aeth om

21. ηλπιζομεν (B* ηλπιζαμεν, X al pauc ηλπιζωμεν) cum AB^{3}(et*)DLNXΓ unc^{8} al pler a b c f l vg (a d l *speravimus*, b c f vg *sperabamus*) syr omn (cop et *speravimus* et *speramus* exprim) rell Or^{4,8} Severian (l. l. ἠλπίζομεν etc ὅρα πῶσ ἔσβεστο ἐν αὐτοῖσ σχεδὸν ἡ πίστισ – οὐ λέγει προσδοκῶμεν, ἀλλὰ προσεδοκῶμεν.) cat^{mai} (Scriptor. vett. nov. coll. 9^{719}: ἀπηλπικότων ἡ φωνή· ἠλπίζομεν γάρ φησιν, οὐκ ἐλπίζομεν.) Tert$^{marc\,4,43}$ (*Nos autem putabamus*, inquiunt, *ipsum esse redemtorem Isr.*) ... ℵPΔΛΠ 69. al pauc e ff$^{2\cdot sab}$ (non^{blanch}, sed rectius vdtr^{sab}) sah ελπιζομεν (ita Ti^{synops}) | εστιν: D ην (d *quoniam ipse erat qui incipiebat salvare* etc). Item c e Aug^{ioh} (l. l.) *quia ipse fuit* (Aug *erat*) *qui redempturus erat* (Aug *esset*). Rell sic: f vg Aug^{cons3,70} *quia ipse esset redempturus*, l *quia ipse est salus*, a b *ipsum esse qui redempturus esset*, ff$^{2\cdot}$ *quia ipse incipit liberare* | αλλα γε και cum ℵBDL 1. 33. 229** syr$^{p\,mg}$ arm (d *sed etiam et in omnibus istis*) ... ς om και cum ANPXΓ ΔΛΠ unc^{8} al pler. Non satis accurate pleriq interpretes. Latt sic: e *simul autem*, b c f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} *et nunc*, a *nunc* | συν (EGL MXΓ al συμ) πασ. τουτοισ: f vg Aug^{cons} *super haec omnia*, e *cum his* (a b ff$^{2\cdot}$ transferunt ad v. 21: *et super his omnibus mulieres* a, *et in his omnibus mulieres* b, *et his omnibus mul.* ff$^{2\cdot}$) ... c l Aug^{ioh} plane om | ταυτην: D al^{5} a b c e f ff$^{2\cdot vid}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} om | ημεραν: A*om

ἄγει ἀφ᾽ οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 ἀλλὰ καὶ γυναῖκέσ τινεσ ἐξ ἡμῶν
ἐξέστησαν ἡμᾶσ, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23 καὶ μὴ
εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων
ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 καὶ ἀπῆλθόν τινεσ τῶν
σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτωσ καθὼσ καὶ αἱ γυναῖκεσ
εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 καὶ αὐτὸσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ὦ
ἀνόητοι καὶ βραδεῖσ τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷσ ἐλάλη-

21. *αγει* (ℵ* om, suppl ℵ^{c}) absq *σημερον* cum ℵBL 1. syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... D *σημεραν* (sic) ante *αγει* add (d *tertium diem hodie agit*) ... ς Ln Ti add *σημερον* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (eisdem codd qui *ταυτην* om) vg Aug^{cons} et^{ioh} syr^{p} sah aeth | *ταυτα*: 1 syr^{cu}et^{sch} *haec omnia* | *εγενετο*: D *γεγονεν*

22. *τινεσ*: s om | *εξ ημων* (sah *ex eis*): D om, nec exprim aeth | *γενομεναι* cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn ... Ti *γεναμεναι* cum B f^{scr} | *ορθριναι* cum ℵABDK*LΔΠ al vix mu ... ς *ορθριαι* cum K^{2}PXΓΛ unc^{7} al pler (Phrynich. eclog. *ορθρινοσ ουκ, αλλ ορθριοσ*). Praeterea syr^{cu} *profectae sunt ad sepulchrum locum ubi ponebatur* pro *εξεστησαν* usq *μνημειον*.

23. *ηλθον* cum ℵAB^{3}DLPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *ηλθαν* cum B* | *και οπτασιαν* (ita it^{pl} vg syr^{p} et^{hr}): D c e sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth om *και* | *εωρακεναι* cum ℵABDKMSUΓΛΠ al plu ... EGHLPVXΔ al permu *εορακ*. Praeterea syr^{cu} add *ibi, et attonitae sunt* (pergentes *et dicunt* pro *οι λεγουσιν*, quemadmodum 69. habet *αἳ λέγουσαι*), item syr^{sch} et^{p} c.* add *ibi*

24. *και* ab initio: syr^{cu} et^{sch} *et etiam* | *απηλθον*: L -*θαν* ... Δ *απελθοντεσ* omisso *και* sq | *τινεσ*: D add *εκ*, item (it^{pl} vg Aug$^{cons 3,70}$ *ex nostris*, c e *de nobis*) it vg syrr arm | *ουτωσ* cum unc omnib (exc Γ) etc ... ς *ουτω* cum Γ etc | *καθωσ*: D *ωσ* | *και αι* cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} cop syr^{p} ... Ln om *και* cum BD it vg sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth | *ειπον*: D c e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante *αι γυναικ.* pon | *ειδον* (KLVXΠ* al *ιδον*): D e *ειδομεν* ... vg (exc gat) *invenerunt*

25. *και αυτοσ* (syr^{cu} et^{sch} *Iesus*): D c e o *δε* (c e *ille autem*, d *ad ille*) Similiter sah *dixit vero* | *αυτουσ*: A *εαυτ.* | *του πιστευειν*: D om (Schu: „haud inepte“). Cf ad h. v. de Mcione Epiph$^{marc\ 317}$ et^{348}: *παρεκοψε το ειρημενον προσ κλεοπαν και τον αλλον, οτε συνηντησεν αυτοισ, το· ω ανοητοι και βραδεισ του πιστευειν επι* (^{348} om) *πασιν οισ ελαλησαν οι προφηται, ουχι ταυτα εδει παθειν; και αντι δε* (^{348} om) *του· εφ οισ ελαλησαν οι προφηται, εποιησεν· εφ οισ ελαλησα υμιν.* Rursus^{349} legitur: *εποιησασ δε, ω μαρκιων, αντι του· ου ταυτα εστιν α ελαλησαν οι προφηται, ου ταυτα εστιν α ελαλησα υμιν.* Quibus convenienter Dial^{857} sic: *ελεγεν· ω ανοητ. και βραδ. τη καρδ. του πιστευ. επι πασιν οισ ελαλησα προσ υμασ, οτι εδει ταυτα παθειν τον $\overline{χν}$.* At differt Tert$^{marc 4,43}$ „plane invectus est in illos: *O insensati et tardi corde in non credendo omnibus quae locutus est ad vos.* Quaenam locutus? Alterius se dei esse probat, et minus de deo?“

σαν οἱ προφῆται. 26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ
εἰσελθεῖν εἰσ τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 καὶ ἀρξάμενοσ ἀπὸ Μωϋσέωσ
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖσ ἐν πάσαισ
ταῖσ γραφαῖσ τὰ περὶ ἑαυτοῦ. 28 καὶ ἤγγισαν εἰσ τὴν κώμην
οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸσ προσεποιήσατο πορρωτέρω πορεύεσθαι·
29 καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντεσ· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι
πρὸσ ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν

---

26. *ουχι*: D *οτι*, item Dial^{857} (ut modo exscriptum est)

27. *αρξαμενοσ*: D *ην αρξαμενοσ* posteaque *ερμηνευειν* (d *et erat incipiens*, tum *interpretari*), item a b c g$^{2\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ gat mm Aug$^{ioh\ tract 9,4}$ *et erat* (c Aug *fuit*) *incipiens* (a *inchoans*) posteaque *interpretans*; item e *et fuit incipiens* posteaque *et interpretans*. Etiam l *et incipiens* (male omisso *erat*) posteaque *interpretans*. Contra f vg *et incipiens – interpretabatur* | *μωυσεωσ* cum BKLSXΠ al ... ς *μωσεωσ* cum ℵADEGHMPUV ΓΔΛ al pl. De vv vide alibi. | *και απο*: D 28. it vg om *απο*. Severian (l. l.) sic: *και αρξαμενοσ απο του νομου και των προφητων διηνοιγεν αυτοισ τασ γραφασ.* | *παντων των*: om *των* | *διερμηνευσεν* c. ℵ^{c}BLU al, item M *διηρμηνευσεν* ... Ln Ti *διερμηνευεν* cum AGPXΓΔΛ 1. 33. al mu (et. U ap Treg), item ς *διηρμηνευεν* cum EHKSVΠ al plu; item f vg syr^{cu} et^{utr} (sed^{hr} *incepit – ad interpretandum*). De D vide ante; ℵ* *και διερμηνευειν* (ut antea *ην αρξ.* ad modum codicis D corrigendum sit?) | *εν* cum ABDPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ℵL (sed vide post) 1. 33. *τι ην εν*, item cop *quae sunt* (vel *sint*) *haec quae in* | *πασαισ*: ℵD g$^{1\cdot}$ cop^{petr} om | *τα*: L y^{scr} om, item a (*interpretans illis in omnib. scripturis de eo*) e (*interpr. eis in omnib. script. de se*) c (*interpr. illis omnes scripturas de semetipso*) arm | *εαυτου* (et. ς) cum ℵABGHKP SUΓΔΛΠ al plu ... ς^{e} Gb Sz Ln Ti *αυτου* cum DELMVX al plu. Praeterea b f ff$^{2\cdot}$ l vg *de ipso*, a *de se*, g$^{1\cdot}$ *de se ipso*, c *de semetipso*; contra d e *de eo*

28. *ηγγισαν* cum ℵADLPXΓΔΛΠ etc ... B *ηγγικαν* | *προσεποιησατο* cum ℵABDL 1. al pauc b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg (hi omnes *finxit*) e (*simulavit*) l (*dixit*), item syr^{cu} et^{hr} ... ς Ti *προσεποιειτο* cum PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*adfectabat*), item syr^{sch} et^{p} | *πορρωτερω* cum ℵDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed P *πορροτ.*) . . . Ln Ti *πορρωτερον* cum AB 382.

29. *παρεβιασαντο* (D* *παραβι.*, L *-σατο*): MP al aliq *παρεβιαζοντο* | *μεινον*: 69. *μειναι*. Libere syr^{cu} pro *και παρεβιασαντο* etc: *et coeperunt illi rogare eum ut cum eis maneret, quia prope erat ut tenebresceret* | *εστιν και*: ita f vg (et. am fu san em ing) ... D a b c e ff$^{2\cdot}$ l for mm tol syr^{sch} om. Latt enim sic: *quoniam* (*quia*) *ad vesperum* (e *-ram*) *iam* (ff$^{2\cdot}$ *iamiam*, c l om) *declinavit dies* | *ηδη* post *κεκλικεν* (GHKPΠ al mu *κεκληκεν*, D *καικλεικεν*) cum ℵBL 1. 33. 124. 258. 382. al^{2} a b e f ff$^{2\cdot}$ (sed hi it^{5} ante *κεκλικ.*) vg cop, item transponentes syr^{sch} et (ante *προσ εσπερ.*) syr^{p} c. ob. (cod^{bars} sine obelo) ... Ln [*ηδη*], ς Ti

τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖσ. 30 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν
μετ᾽ αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσασ ἐπεδίδου
αὐτοῖσ· 31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν
αὐτόν· καὶ αὐτὸσ ἄφαντοσ ἐγένετο ἀπ᾽ αὐτῶν. 32 καὶ εἶπαν
πρὸσ ἀλλήλουσ· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡσ ἐλά-
λει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡσ διήνοιγεν ἡμῖν τὰσ γραφάσ; 33 Καὶ ἀνα-

---

om cum ADPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c l gat* sah syr^{cu} arm aeth | του (D om) μειναι: ff$^{2\cdot}$ l vg (exc gat) om | συν αυτοισ: D μετ αυτων

30. κατακλιθηναι (EG -κλισθηναι, KMΠ* al mu -κληθηναι): L ανακλιθηναι | μετ αυτων: D e syr^{cu} om | τον αρτον (et. Or^{1,438} Mcion epiph^{317}et^{349} Cyr^{luc440}): D 131. Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ om τον | ευλογησεν cum BLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (et. Or Eus) . . . Ln ηυλογ. cum ℵAD 243. 346. (:: ευλογ. ubique in Lc pro auctoritate testium edidimus; sed ubique ηυλογ. nonnullos graves testes habet: 2, 28 DΓ 2, 34 ℵΓ 9, 16 AFΓ 24, 50 ℵD; iidem igitur ℵAD prae ceteris favent formae ηυλ.) | κλασασ επεδιδου (et. Or^{1,438}; 'Eus$^{mar\ suppl}$ και επιδιδουσ αφανησ εγενετο): D προσεδιδου

31. αυτων δε διηνοιχθ. οι οφθαλμοι: syr^{cu} et^{sch} *et statim oculi eorum aperti sunt* (*ap. sunt oc. eor.*) ... D c e Or^{1,438} λαβοντων δε (Or δ᾽) αυτων τον αρτον απ αυτου (Or om) ηνυγησαν (Or διηνοιχθ.) οι οφθαλμ. αυτων (Or αυτ. οι οφθ.). Cf et. Or^{1,434} και ηνικα διηνοιχθ. αυτων οι οφθ. και επεγν. αυτον, τοτε αυταισ λεξεσι φησιν η γραφη· και αυτοσ αφ. εγ. απ αυτ. | διηνοιχθ. (et. Or^{bis} ℵ^{c}): ℵ* διηνοιγησαν (D ηνυγησαν, vide ante). Epiph^{marc317} et^{349} ελεγχεται δε, οτι οτε εκλασε τον αρτον, ηνοιχθησαν (^{317} ηνεωχθ.) αυτων (^{317}om) οι οφθ. και επεγν. αυτον (^{317}om αυτ.). | και επεγνωσ. αυτον (et. Or et Mcion epiph): ℵ* om, suppl^{a}

32. και ειπ.: D c e οι δε ειπ. | ειπαν cum ℵBL al pauc ... ς Ln ειπον cum ADPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | πρ. αλληλουσ: D πρ. εαυτουσ | η καρδ. ημων καιομενη ην: ita etiam a b f ff$^{2\cdot}$ vg Aug Amb cop syr^{sch} syr^{p} et txt et$^{mg\ gr}$ syr^{hr} aeth Or^{2,610} et (ex catena Corderii)^{693} et^{3,274} et$^{4,11\cdot177}$ Or$^{int2,95\cdot143\cdot156}$ etc ... D η καρδ. ην ημων κεκαλυμμενη (d *coopertum*), c *cor nostrum fuit excaecatum*, e *cor nostr. fuit exterminatum*, l *cor nostr. erat optusum*; item pro καιομενη *gravatum* sah syr^{cu} arm | εν ημιν cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (sed a b f *in nobis* ante *ardens*) vg (exc tol* et^{cod} ap Gb) cop (sah *nobis*) syr^{utr} et^{hr} etc Or^{2,610} et (ut ante)^{693} Or$^{int2,95\cdot143\cdot156}$et^{saep} ... BD c e tol vg^{cod} (ap Gb) syr^{cu} (Or ^{3,274}et^{4,178} καιομενη ην εν τη οδω ωσ διηνοιγεν ημιν τασ γραφασ. Eodem modo ^{4,11} sed^{cod} ην εν ημιν οδω ωσ etc. Item Or^{int3,20} *ardens erat in via cum aperiret nobis scripturas.*) om | ωσ ελαλει (KM al aliq -λη, A -λησεν) ημιν (vg om ημιν) ita et. f sah cop syr^{utr} et^{hr} etc ... a b c e l Amb Aug syr^{cu}Or$^{3,274\cdot4,11}$ et^{178} (vide ante) Or$^{int\ ubiq}$ i. e. undecies om | εν τη οδω et. Or^{3,274} et$^{4,11\cdot178}$ (vide ante) Or^{int2,421} (post *scripturas*) et^{693} (*cum in via aperiret* etc) et^{3,20} (vide ante) ... Or$^{int2,95\cdot143\cdot156\cdot}$et^{quinquies} om | ωσ διηνοιγ. (ℵB*Δ διηνυγ., D ηνυγεν)

στάντεσ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰσ Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον
ἠθροισμένουσ τοὺσ ἕνδεκα καὶ τοὺσ σὺν αὐτοῖσ, 34 λέγοντασ ὅτι
ὄντωσ ἠγέρθη ὁ κύριοσ καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο
τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡσ ἐγνώσθη αὐτοῖσ ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.
36 ($^{340.\,9}$) Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸσ ἔστη ἐν μέσῳ αὐ- Io 20, 19 ss [Mc 16, 14.]

---

cum ℵBDL 33. syr^{hr} (item a b c e l Amb Aug syr^{cu} Or^{3,274} et$^{4,11.178}$ Or^{int} omisso ωσ ελαλ. ημιν, vide ante) item (*explicans*) sah cop ... ς και ωσ (f vg syr^{cu} et^{sch} aeth om) διηνοιγ. cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{p} etc (vide ad ωσ)

33. αναστaντεσ (et. Eus$^{mar\,suppl293}$ Cyr^{luc440}): D c e sah add λυπουμενοι (*tristes* c e sah, *contristati* d) | ηθροισμενουσ cum ℵBD 33. Eus^{mar} suppl ... ς συνηθροισμ. cum ΑLΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr^{luc} | τ. ενδεκα: e add *discipulos*, f *apostolos*. Cf huc Cyr^{luc440} ανασταντεσ, φησιν, οι περι κλεοπαν αυτη τη ωρα, τουτεστιν εν η αφαντοσ απ αυτων εγεν. ο ις̅, επεστρεψαν εισ ιερουσαλημ. ουκ εν αυτη δε τη ωρα, φησιν, ευρον τουσ ενδεκα συνηθροισμενουσ και απηγγειλαν τα κατα τον ιν̅, αλλα τη τεσσαρακοστη ημερα τησ αυτου αναστασεωσ, οτε και ανεληφθη etc. Similiter cat^{ox}, post verba ουκ αυτη δε τη ωρα - κατα τον κυρ. ιν̅ pergens sic: αλλα μετα τινασ ωρασ, οσασ εικοσ ην αυτουσ ποιησαι το διαστημα των εξηκοντα (at codex εκατον εξηκοντα, vide supra) σταδιων βαδιζοντασ, εν αισ παντωσ και ο δεσποτησ ωφθη σιμωνι. Haec inprimis ad defendendam scripturam εκατον εξηκοντα v. 13 faciunt.

34. λεγοντασ (et. Chry^{3,925}): D λεγοντεσ | οντωσ ηγερθ. ο κυρ. cum ℵBD LP 1. 25. 131. a c f (*quia vere dominus surrexit*) ff$^{2.\,blanch}$ cop (sah hiat) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\,suppl287}$ Chr^{3,925} ... ς Ti ηγερθ. ο κυρ. οντωσ cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler (ff$^{2.\,sab}$) vg syr^{p} ... 258* b e l Cyr^{luc441} om οντωσ | Δ* οφθη | σιμωνι: Α σημωνι, L σημων

35. τα: syr^{hr} *omnia* | ωσ (E* πωσ): D c e οτι | αυτοισ: syr^{cu} non exprim

36. λαλουντων (et. Eus$^{mar\,suppl293}$): 13. 69. 300. 346. λεγοντων | αυτοσ (10. 42. 61. 435. al^{40} fere l και αυτοσ) absq ο ις̅ (et. Gb) cum ℵBDL 61. 255. al^{3} a b e 130^{lat} sah syr^{cu} cat^{ox172} Amb ... ς add ο ις̅ cum ΑΕGΚΜSUVΓΔΛΠ (Χ omisso ὁ, P post εστη pon; H 157. c ο κυριοσ) al pler f cop syr^{p} arm Eus$^{mar\,suppl}$; item pro αυτοσ habent *Iesus* ff$^{2.}$ vg (hi duo *stetit Iesus*, sed am fu tol al *Iesus stetit*) syr^{sch}. Initio pericopae syr$^{hr\,412}$ sic: *Et dum illi loquuntur, venit dominus Iesus et stetit in medio eorum* etc | εστη (et. Eus$^{mar\,suppl}$): D εσταθη | ΑLΜΡ Α^{mg} al εμμεσω, 255. εισ το μεσον (omisso αυτων) | αυτων: Γ 28. 7^{pe} των μαθητων αυτου (28. om αυτ.). Dedimus vero αυτων sine additam cum D a b e ff$^{2.}$ l ... ς (sed Gb^{0}) Ln add και λεγει αυτοισ· ειρηνη υμιν (Δ* υμων) cum ℵΑΒLΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Eus$^{mar\,suppl}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108}. Sed GP 88. 127. 130^{gr} et^{lat} c f g$^{1.\,2}$ (non item a b e ff$^{2.}$ l) vg cop^{wi} et$^{petr2.}$ (non item cop^{dz} nec sah) syr^{sch} et^{p} et^{hr} (at non syr^{cu}) arm aeth arr perss Amb

τῶν. 37 πτοηθέντεσ δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα
θεωρεῖν. 38 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰσ χεῖράσ
[Io 20, 20.] μου καὶ τοὺσ πόδασ μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτόσ· ψηλαφήσατέ με καὶ

Aug insuper add εγω ειμι, μη φοβεισθε (127. 130^{gr} θροεισθε), hinc Ln [εγω ειμ. μη φοβεισθ.] :: at ut illa ex Io 20, 19 fluxisse videntur, ita haec ex Io 6, 20 petita sunt.

37. πτοηθεντεσ δε cum ALPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg (f vg *conturbati vero*, l *et conturbati*, b ff^{2} *conturbatique*, c e *turbati autem*, a *exterriti autem*) etc; item D αυτοι δε πτοηθεντεσ (d *ipsi autem paverunt*) ... ℵ φοβηθεντεσ δε, B θροηθεντεσ δε | εμφοβοι (DM ενφ.): 1. 22. 118. εντρομοι | πνευμα et. Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108} ... D φαντασμα, item Apell$^{hipp\ 260}$ (δειξαντα τουσ τυπουσ των ηλων και τησ πλευρασ, πειθοντα οτι αυτοσ ειη και ου φαντασμα, αλλα ενσαρκοσ ην) Mcion$^{tert\ 4,43}$ („haesitantibus eis ne phantasma esset, imo phantasma credentibus: Quid turbati estis, inquit"); item Dial ^{857} (ελεγε τοισ μαθηταισ δοκουσιν αυτον φαντασιαν ειναι· τι etc). Cf et. Hier$^{esai\ 18}$ prol: „Quum enim app. eum putarent *spiritum* vel, iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, *incorporale daemonium*, dixit eis: *quid turbati* etc. Cf ad v. 39.

38. και ειπεν (f vg *et dixit*, b ff^{2} l *dixit autem*, a *qui dixit*): D c e o δεειπ. | αυτοισ: syr^{cu} et^{sch} et$^{hr\ corr}$ aeth add *Iesus*, item 28. ο κυριοσ | και διατι c. ℵAXΓΔΛ*Π unc^{8} al pler Cyr^{4,1108} Thdret^{4,118}, item *quid turbati estis et* (e om) *quare* etc a b c e f ff^{2} l gat mm Amb, item syr^{cu} et^{utr} (syr hr *et quae cogitationes*). Similiter DL 382. Dial^{857} και ινατι ... BA^{2} (διατι διατι altero prorsus eraso et ex priore δια) και τι, item Tert marc^{4,43} *quid turbati estis*, inquit, *quid cogitationes subeunt in corda vestra* ... vg Aug$^{cons\ 3,74}$ *et* | διαλογισμοι: HΔ 382. λογισμοι | εν τη καρδια cum BD (item A*?) a b c e ff^{2} l gat mm sah aeth, item Dial^{857} εισ την καρδιαν ... ς εν ταισ καρδιαισ cum ℵA (ex correctione primae ut vdtr manus) LXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ (vide ante) Aug^{cons}

39. τασ χειρ. μου κ. τ. ποδ. μου: ℵ τ. ποδ. μου κ. τασ χειρ. μου | μου sec (et. Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Mcion$^{epiph\ 349}$ a b l gat mm Aug^{cons} ^{3,74} Amb$^{ios\ 12,69}$): L 1. 13. 33. 300. c e f ff^{2} vg (sed non gat mm) syr^{p} (non item syr^{cu} et^{sch} et^{hr}) Eus$^{ps\ 83}$ Thdrt ^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ et Mcion epiph^{317} (ibi μου utrumq om) Hil^{500} om | οτι εγω ειμ. αυτοσ cum ℵBL 33. (a *quoniam ego sum: ipsi tractate et videte*) b f l Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Amb$^{ios\ 12,69}$; D c e ff^{2} (*quia ecce ego ipse sum*) vg (non am etc) arm Tert$^{marc\ 4,43}$ οτ. εγ. αυτ. ειμι ... ς οτι αυτοσ εγω ειμι cum AXΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler am fu ing tol syr^{p} Eus^{ps} Thdret^{4,99} et^{118} Hil ... 300. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om αυτοσ. Praeterea syr^{cu} οτι εγω ειμι post ψηλαφ. κ. ιδετ. pon | με et. Ath^{724} Cyr$^{hr\ 210}$ et ^{180} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} etc: D it (exc c *palpate et videte me*) vg syr^{cu} et^{hr} (et^{p} habet c. ob.) om.

ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκασ καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼσ ἐμὲ θεωρεῖτε

Dial[857] om ψηλαφ. με και ιδετ. | ιδετε: L ιδατε | οτι sec (d *quoniam*): D[gr] το | σαρκασ cum ℵ*D Ir[int294] Dial[857] (D οστ. ουκ εχει και σαρκασ, Dial οστ. και σαρκασ ουκ εχει, Ir[int] *neque ossa neque carnes habet*) :: σαρκασ ut maxime insolitum a plerisq testibus abiectum, quemadmodum etiam Ioh. Dam. Irenaei loco in parallela sacra recepto ουτε οστεα ουτε σαρκα εχει scripsit, item altero Dialogi loco[851] paullo liberius πνευμα γαρ σαρκα και οστεα ουκ εχει, ωσ εμε ορατε εχοντα scriptum est ... ς Ln Ti σαρκα cum ℵ[c]AB (habet και σαρκα και οστ.) LXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg rell Cyr[hr180] Cyr [4,1108] Ath[724] et Ps-Ath[2,471] Mcion ap Epiph[317] et[349] itemque ap Tert[4,43] οστεα ([349] οστα) ουκ εχει omissis σαρκ. και, item Tert[carn5] Hil[437.500] | οστεα: DN 33. Epiph marc[349] οστα | θεωρειτε: βλεπετε. Praeterea cf huc Ign[smyrn3] (ed. Dress. p. 188) εγω γαρ και μετα την αναστασιν εν σαρκι αυτον οιδα και πιστευω οντα. και οτε προσ τουσ περι πετρον ηλθεν, εφη αυτοισ· λαβετε, ψηλαφησατε με και ιδετε, οτι ουκ ειμι δαιμονιον ασωματον. Quem locum Ignatii Eus h. e. 3, 36, 11 exscribens (exscripsit et. Thdrt[4,128]) addit se nescire unde Ign hauserit (οὐκ οἶδ᾽ ὁπόθεν ῥητοῖσ συγκέχρηται). Hier vero de vir. illustr. 16 sic: *in qua* (i. e. epist. ad Smyrn.) *et de evglio, quod nuper a me translatum est, super persona Christi ponit testimonium dicens*: „Ego vero et post resurrectionem in carne eum vidi, et credo quia sit. Et quando venit ad Petrum et ad eos qui cum Petro erant, dixit eis: Ecce palpate me et videte, quia non sum daemonium incorporale" etc. Adde Or[int] de princ[1,8] *Si vero quis velit nobis proferre ex illo libello qui Petri Doctrina* (?) *appellatur, ubi Salvator videtur ad discipulos dicere*: „Non sum daemonium incorporeum", *primo respondendum est ei quoniam ille liber inter libros ecclesiasticos non habetur* etc. Rursus respicit Hier[esai 18 prol] eundem evglii Nazaraeorum locum: *Quum enim apostoli eum putarent spiritum vel iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, incorporale daemonium, dixit eis*: „Quid turbati estis" etc. Cf et. Iust[resurr 9] των μαθητων αυτου μη πιστευοντων ει αληθωσ σωματι ανεστη, βλεποντων αυτων και διστα̣ζοντων ειπεν αυτοισ· ουπω εχετε πιστιν; φησιν, ιδετε οτι εγω ειμι. και ψηλαφαν αυτον επετρεπεν αυτοισ και τουσ τυπουσ των ηλων εν ταισ χερσιν επεδεικνυε. και – παρεκαλεσαν αυτον φαγειν μετ αυτων – και εφαγε κηριον και ιχθυν.

40. Versum non dedimus cum D a b e ff[2.] l syr[cu] (:: fluxisse omnino vdtr ex Ioh 20, 20, etsi interpolator, ut fere fit, Iohannea loco Lucae accommodavit) ... ς Ln sic: και τουτο ειπων επεδειξεν (Ln εδειξεν) αυτοισ τασ χειρασ και τουσ ποδασ cum ℵABLNXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] c f q vg sah cop syr[utr] et[hr] rell Eus[mar suppl 294] Ath[724] Chr[3,110] Cyr[4,1108] Dam[fid orth 303] (ψηλαφησατε με και ιδετε, φησι τοισ οικειοισ μαθηταισ ο κυριοσ πνευμα δοκουσιν οραν, οτι εγω ειμι και οὐκ ηλλοιωμαι, οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει, καθωσ εμε θεωρειτε εχοντα. και τουτο ειπων εδειξεν αυτοισ τασ χειρασ και την πλευραν, και τω θωμα προτεινει προσ ψηλαφησιν.) Pro επεδειξεν ς cum AEKMSUVΓΔΛΠ al pl (Ath fluct cdd) Chr[3,110] Ln εδειξεν cum ℵBGHLNX al[35] Cyr Dam

ἔχοντα. 41 ($^{341.9}$) ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆσ χαρᾶσ καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖσ· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύοσ ὀπτοῦ μέροσ· 43 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

---

41. *αυτων* (et. Eus$^{\text{mar suppl 294}}$ Cyr$^{\text{hr 210}}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108}): A *αυτω* | *απο της χαρας* (syr^{cu} *απο του φοβου αυτων και απο τ. χαρ. αυτων*) hoc loco cum ℵBDLNXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f gat sah cop syr^{omn} rell Eus mar suppl Cyr^{hr} Chr ... Ln post *θαυμαζ.* pon cum A 130^{gr} et^{lat} 382. a b c e l q vg Cyr^{4,1108}et^{1109} | *αυτοισ* (*eis* f q, e *ad eos*, c *ad eos Iesus*): D a b l vg om | *ενθαδε* (ℵ^{c}): ℵ* *ωδε*

42. *οι δε*: D e syr^{cu} aeth *και* | *αυτω*: Γ *αυτον* | *ιχθυοσ οπτου μεροσ* sine additam cum ℵABDLΠ e cop^{dz} (syr^{p} c.* add *και απο* etc) Clem^{174} Or^{1,384} (de eis explicans quae Iesus manducasse in evv refertur, scribit *σαφωσ δε φαινεται ιχθυοσ μετα την αναστασιν βεβρωκωσ.* Ibi *το κηριον* praeterire non poterat si in exemplis suis additamentum reperisset. Cf et ^{3,477} ubi de quinque panibus et duob. piscib. Mt 14, 17 explicans habet: *διο και αυτοσ εφαγεν ιχθυοσ οπτου αναστασ μεροσ λαβων απο των μαθητων*) Eus$^{\text{mar suppl294}}$ et (*και μη αρκεσθεισ τη βρωσει του ιχθυοσ και λογουσ αυτουσ στηριζει* etc, rursusque postea *και ιχθυοσ οπτου μεροσ ενωπιον αυτων εφαγεν*)^{295} Ath$^{\text{fragm mai 582}}$ (*επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυοσ οπτου μεροσ, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοισ*) Epiph^{143} (*αλλ η ακριδων μονων ο ιωανν. και μελιτοσ μετελαμβανε, δηλον δε ωσ και υδατοσ. τισ δε ουκ οιδε τον σωτηρα αναστατα εκ των νεκρων και φαγοντα; καθαπερ εχει τα αγια ευαγγελια τησ αληθειασ οτι επεδοθη αυτω αρτοσ και μεροσ οπτου ιχθυοσ, και λαβων εφαγε και εδωκε τοισ μαθηταισ*) Cyr$^{\text{luc 442}}$ (*ητησε τι των εδωδιμων· οπτου δε ιχθυοσ μεροσ ην· και λαβων κατεδηδοκεν ορωντων αυτων*) ..... ς (Gb^{0}) Ti add *και απο μελισσιου κηριου* cum EHKMNSUVXΓΔΛ al omn vid a b f ff^{2} l q vg (item c *obtulerunt ei partem piscis assi, et porrexerunt ei et favum mellis*) cop^{wi} et [ ]^{schw} ex^{petr} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* et^{hr} arm aeth Iust$^{\text{resurr 9}}$ (*και εφαγε κηριον και ιχθυν*, vide ad v. 39) Ath^{511} (*επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυοσ οπτου μεροσ και απο μελισσιου κηριου, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοισ*) Cyr$^{\text{hr 210}}$ et^{341} Cyr^{4,1108} (sed in explicatione loci paullo post nil habet nisi *κατεδηδοκε γαρ το προσκομισθεν ιχθυδιον ητοι το εξ αυτου μεροσ*) Procl$^{\text{gsalland 9,633}}$ (*σημαινοντεσ εν τω ιχθυι -εν δε τω κηριω-*) Aug$^{\text{cons 3,74}}$: : nescio an ex evglio Hebraeorum adsumptum credam, ubi illud *δαιμονιον ασωματον* similiter narratum esse probat. Praeterea variant *μελισσιου*, cuius loco H al aliq *μελισιου*, al plus^{30} *μελισσειου*, Δ *μελισσου* praebent, et *κηριου*, quod E*X 382. 69. 6^{pe} al pauc Cyr$^{\text{hr 210}}$ in *κηριον*, 124. 131* in *κηριουν* mutant; ex Latt vero c f ff^{2} vg *favum mellis*, a b l (omisso *μελισσιου*) *favum* (a) vel *de favo* (b l) reddunt.

43. *αυτων* et. Clem Eus$^{\text{mar suppl}}$ Ath Cyr: vide ad v. 42 ... A *παντων* | *και λαβων ενωπ. αυτ. εφαγεν* (a *et accipiens manducavit coram illis*, f

44 ($^{342.\ 10}$) *Εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· οὗτοι οἱ λόγοι μου, οὓσ ἐλά-* 22, 39.
λησα πρὸσ ὑμᾶσ ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τα
γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέωσ καὶ προφήταισ καὶ ψαλμοῖσ
περὶ ἐμοῦ. 45 *τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰσ*
γραφάσ, 46 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὅτι οὕτωσ γέγραπται παθεῖν τὸν*
Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 *καὶ κηρυ-*
χθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῖ μετάνοιαν εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰσ

---

et accipiens coram ipsis manducavit, e *et accepit coram illis*, l *et manducavit coram ipsis*; b ff$^{2.}$ q *et manducans coram ipsis*, ex quibus b pergit *dixit*, ff$^{2.\ vid}$ q *et dixit*): K Π* 13. 42. 88. 130. 161* 207^{mg} 278^{mg} 300. 346. 440. w^{scr} cop^{wi} et^{petr} syr^{cu} et^{p} c. ob. et syr^{hr} arm aeth arr pers^{w} add *και* (al pauc syr^{cu} et^{p} c. ob. et^{hr} add *λαβων*) *τα επιλοιπα* (88. *τα περισσευματα*, 130. *το επαναλειφθεν*) *εδωκεν αυτοισ*, item (vide ad v. 42) Ath$^{fragm\ mai\ 582}$ et Ath^{511} Epiph^{143}, item c (*accepit coram illis, sumens reliquias dedit eis*) vg et Aug$^{cons\ 3,74}$ (*et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis*)

44. *ειπεν δε* (et. cop syr^{p}): D a c e f ff$^{2.}$ l q vg syr^{sch} et^{hr} aeth *και ειπεν*, b syr^{cu} *dixit* | *προσ αυτουσ* cum ℵBLX 33. al pauc b c f ff$^{2.}$ l q vg ... ς Ln *αυτοισ* cum ADNΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e | *μου* cum ABDKLNXΠ 33. 157. al pauc cop^{wi} et^{petr} aeth Hil^{504} ... Ln [*μου*], ς om cum ℵΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} et^{hr} cop^{schw} ex^{dz} arm Ir^{int206} Cyp^{277} Aug^{cons3,74} | *ετι ων* (it vg Ir^{int} etc *cum adhuc essem*): D *εν ω ημην* (d *cum essem*) | *πληρωθηναι*: D* *πλησθηναι* | *παντα*: B *απαντα* | *μωυσεωσ* cum BDKLNSVXΠ al mu it vg (sed non am fu) etc ... ς *μωσεωσ* cum ℵAEFHMUΓΔΛ al plu etc | *και προφηταισ* cum ADNXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it^{pler} vg Ir^{int206} *in lege moysi et profetis et ps.*) ... ℵ *εν τοισ προφ.*, L *και εν τοισ προφ.*, B cop *και τοισ προφ.* (c *in lege moysi et in proph. et in ps.*) | *και* (cop add *τοισ*) *ψαλμοισ*: F 1. 22. al pauc om

45. *τον νουν τ. συνιεναι*: Λ om | *συνιεναι* (H* *-ιαναι*): B* *συνειναι*

46. *γεγραπται* (Gb′) cum ℵBC*DL a b c e ff$^{2.}$ l gat mm cop aeth syr^{hr} Ir^{int206} Hil^{407} ... ς add *και ουτωσ εδει*, Ln [*και ουτ. εδει*] cum AC^{2}NXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg syr^{utr} Cyp^{277} Aug$^{cons\ 3,74}$ ... 72. 237. 240. 244. arm om *ουτ. γεγραπτ. και*, item Epiph^{67} libere (*και τουτουσ νενουθετηκεναι απο των ψαλμ. και απο των προφ. οτι ουτωσ εδει παθειν τον $\overline{χν}$* etc) | *παθειν τον $\overline{χν}$*: D it vg cop Ir^{int} *τον $\overline{χν}$ παθ.* | *εκ νεκρων* (et. Epiph^{67} Ir^{int206} etc): D 29. 71. 248. g^{scr} om | *τη τριτη ημερα* et. a c e f q vg Cyp^{277} Hil^{407} Aug^{cons} ... b ff$^{2.}$ l gat mm Ir$^{int\ 206}$ om

47. *αυτου*: 33. *μου* | *μεταν. εισ αφεσιν* cum ℵB cop syr^{sch} ... ς Ln Ti *μεταν. και αφεσιν* cum ACDNXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} et^{hr} rell Eus^{theoph310} (ex catena Nicetae) Cyp^{277} (Ir$^{int\ 206}$ et ^{262} om *μεταν. εισ*, habet igitur *et praedicari in nomine eius remissionem* etc, *oportebat – et in nomine eius remissionem peccatorum praedicari*) :: utrumque ex usu Lucae est, quemadmodum Act 5, 31 habet *δουναι μετανοιαν τω ισρ. και αφεσιν αμαρτ.*, Lc 3, 3 *βαπτισμα μετανοιασ εισ αφεσιν*

πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 48 *ὑμεῖσ μάρτυρεσ τούτων.* 49 *κἀγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρόσ μου ἐφ' ὑμᾶσ· ὑμεῖσ δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕωσ οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψουσ δύναμιν.*

Act 1, 12. 50 *Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺσ ἕωσ πρὸσ Βηθανίαν, καὶ ἐπάρασ*

αμαρτ. (item Mc 1, 4) | *εισ παντα* (*in omnes* Ir[int206] etc, *usque in omnes* c e Cyp[277]): D *ωσ επι παντα*, d *super omnes* | *παντα τα*: ΔΑ om *τα* (sed Α *πάντὰ*) | *αρξαμενοι* cum ℵBC*LNX 33. cop aeth syr[p mg] cod (est[assem2.] ubi adnotatur „*inveni in uno cod. Graeco* incipientes"). Similiter DΔ[2] *αρξαμενων* (d *incipientium*) et *incipientibus* b f ff[2.] q vg ... ς Ln Ti *αρξαμενον* cum AC[3]FHKMUVΓΔ*ΛΠ al pler, item *incipiens* a c e l, item (*et inciperetur*) syr[utr] eth[hr] arm ... s al[6] *αρξαμενοσ*, 1. (teste Wtst) *αρξαμενην*

48. *υμεισ* cum ℵBC*L mt cop syr[hr] ... ς Ln *υμεισ δε* cum AC[2]XΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] a b f ff[2.] l q vg syr[p]; item c e Aug (vide post) syr[sch] aeth *et vos*, D *και υμεισ δε* (*et vos autem*) | *μαρτυρεσ* sine *εστε* cum BD aeth Aug[unit eccl 10] (*et vos horum testes.* Totum locum accurate exscribit.) ... ς Ln *εστε μαρτ.* cum ℵAC[3]LNXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] it[pler] am fu for ing mt tol cop arm syr[utr]; item c* ff[2.] vg[ed] *μαρτ. εστε* (syr[hr] *testes horum vos estis*)

49. *καγω* (D *και εγω*) sine *ιδου* c. ℵDL 33. a b c e ff[2.] g[2.] l vg cop syr[sch] Aug[unit eccl10] ... ς Ln Ti *και ιδου εγω* c. ABCNXΓΔΛΠ unc rell al pler (1. *και εγω ιδου*) f q syr[p] eth[hr] rell :: cf 7, 27 (et Mc 1, 2 Mt 10, 16) 10, 3 | *εξαποστελλω* (L -*ελω*) cum ℵ[c]BLXΔ 33. 157 ... ς Ln *αποστελλω* (al[10] -*ελω*) cum ℵ*ACDNΓΛΠ unc[7] al pler ... a g[2.] tol ing vg[sixt] cop *mittam* (vide ante -*ελω*) | AB*FL al *επαγγελειαν* | *του πατροσ μου*: D e om *τ. πατρ.*, a om *μου* | *πολει* sine additam c. ℵBC*DL a b c e ff[2.] g[2.] l q vg (et. 130[lat]) cop pers[w]. Cf Thdret[1,782] et [1074] et [3,15] *μεινατε* ([782] *προσμ.*, [2,15] add *αυτου*) *εν τη πολει ταυτη* ([1074] cod om) *εωσ αν* ([1074] cod *ου*) *ενδυ.* etc ... ς (= Gb) add *ιερουσαλημ* cum AC[2]XΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] f q syr[utr] eth[hr] arm aeth Chr[3,919] cat[oxon] | *ου*: D 1. 157. *οτου* ... Eus[esai 483] (*εωσ αν λαβητε*) Cyr[hr271] (sed [248] *ου*) Chr[3,919] Thdrt (vide ante) *αν* | *εξ υψ. δυναμ.* cum ℵBC*L 33. Eus[esai 483] et (*υμεισ δε ληψεσθ. εξ υψ. δυναμ. επελθοντοσ του αγ. πνευμ. εφ υμασ* cum Act 1, 8 coniunctum) mcell[172] Cyr[hr248] ... ς Ln *δυναμ. εξ υψ.* cum AC[2]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler it vg cop syr[utr] eth[hr] rell Cyr[hr271] Chr[3,919] Thdret[3,15] cat oxon[173]

50. *εξηγαγ. δε*: L Cosm[454] (Gall[11]) *και εξηγ.*, Γ *εξηγ. τε*, cop[dz] syr[sch] eth[hr] aeth *et eduxit* | *αυτουσ* sine *εξω* cum ℵBC*L 1. 33. 157. a e cop syr[sch] eth[hr] arm Cosm[454] (Gall[11]) Aug[unit eccl 10] ... ς Ti add *εξω*, Ln [*εξω*] cum AC[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler b c f ff[2.] l q vg syr[p] aeth Aug[cons 3,83] | *εωσ* (D om) *προσ* cum ℵBC*(D)L 1. 33. a (*usque ad*) Cosm[454], item e *quasi Bethaniam* ... ς Ti *εωσ εισ* cum AC[3]XΓΔΛΠ unc[7] al pler (237. 15[ev] 6[pe] om *εισ*); b c f ff[2.] l q vg Aug[cons] *in Bethaniam* (c f -*nia*), gat *usque in Beth.*, Aug[unit eccl] *usque Beth.* | *και επαρασ*: D *επαρ. δε* |

τὰσ χεῖρασ αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούσ. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο- Act 1, 9 ss [Mc 16, 19]
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺσ διέστη ἀπ᾽ αὐτῶν. 52 καὶ αὐτοὶ ὑπέστρεψαν
εἰσ Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶσ μεγάλησ, 53 καὶ ἦσαν διαπαντὸσ ἐν
τῷ ἱερῷ αἰνοῦντεσ τὸν θεόν.

τασ χειρ. αυτου (D ff^{2} om αυτ.): X add εισ τον ουρανον | ευλογησεν cum ABCLXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵD ηυλογησεν :: cf ad v. 30

51. διεστη (D απεστη, a c d e l *discessit*, b f q vg *recessit*) απ αυτων sine additam cum ℵ*D a b e ff^{2} l $Aug^{unit\ eccl\ 10}$ (- *discessit ab eis. Et ipsi reversi sunt* etc) ... ϛ (sed Gb^{0} probante omissionem Schulzio) add και ανεφερετο εισ τον ουρανον cum $ℵ^{c}$ABCLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} eth^{hr} rell $Cyr^{luc\ 444}$ $Cosm^{454}$ $(Gall^{11})$ $Aug^{cons\ 3,83}$

52. και αυτοι sine additam cum D a b e ff^{2} l $Aug^{unit\ eccl\ 10}$ (:: dubium non est quin additamentum arctissime cohaereat cum verbis και ανεφερ. εισ τ. ουρ.) ... ϛ Ln add προσκυνησαντεσ αυτον (243. c vg om αυτ.) cum ℵABC unc^{13} al omn^{vid} c f q vg rell | μεγαλησ (et. B^{2}): B* om

53. εν τω ιερω: A* om | αινουντεσ cum D a b e ff^{2} l gat bodl cop (sic „*praedicantes deum*") $Aug^{unit\ eccl\ 10}$ (αινουντεσ ut recipiatur, non ευλογουντεσ, huius versus cum vv. 51—52 necessitudo suadet: quippe ubique iidem fere testes consentiunt. Pro αινουντεσ correctum i. e. suprascriptum est ευλογουντεσ, inde ortum αινουντεσ και ευλογουντ.) ... ℵBC*L syr^{hr} ευλογουντεσ ... ϛ Ln αινουντεσ και ευλογουντεσ (F -ντασ) cum AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} arm (aeth ευλογ. και αινουντ.) | τον θεον absq αμην cum $ℵC^{*}$DLΠ 1. 22. 33. 130. 240. 244. a b e ff^{2} l fu bodl em for gat harl iac mm trevir cop syr^{hr} arm ... ϛ (= Gb Sz) add αμην, Ln [αμην] cum $ABC^{2}XΓΔΛΠ^{2}$ unc^{7} al pler c f q vg (et. am tol ing) syr^{utr} aeth

Subscriptiones: A*FMXΓ 1. al nil subscriptum habent (EG hiant, item e) ... B κατα λουκαν ... $ℵA^{2}$CKLSUΔΛΠ 33. al ευαγγελιον κατα λουκαν ... H al mu τελοσ του κατα λουκαν (al add αγιου) ευαγγελιου ... D ευαγγελιον κατ λουκαν επληρωθη αρχεται κατ μαρκον. Item Latt pler: a b d f *evangelium* (b om) *secundum lucan* (a *lucanum*, d *lucam*) *explicit incipit* (d f add *evang*) *secundum marcum* [idem evgg ordo in e], q *evangelium secundum luca* εχπλικιτ. ινκιπιτ *secundum marcum* ... l *explicit evangelium secundum lucam*, for *evangelium secundum lucanum explicit*, ff^{2} *explicit evangelium secundum lucanum incipiunt capitula evangelii secundum marcum* ... gat *finitum evangelium cata lucan item incipit evangelium secundum marcum* .. contra ing aliique vg^{edd} *explicit evangelium secundum lucam* (haec sola am), *incipit prologus secundum iohannem*). Praeterea HKSA al pl versuum (στιχων) numerum notatum habent: HKS al pl ͵βω', Λ al mu ͵βχοζ', al ͵βχ', ͵βψξ', ͵βψν', δισχιλιοι οκτακοσιοι (ut 246.) et aliter; item alii pm κεφαλαια (τμβ', ut Λ al pl; usque ad eundem numerum notatio marginalis codicum LMH al atque etiam am etc procedit; in C vero usque ad τμθ', al τμε'); item al

τιτλοι (*πγ'*), aliquot et. *ρηματα* (*,γ'* vel *,γογ'* vel *,γωγ'* vel *,γων'* etc. Aeth *voces evangelii Lcae* 2800.) Propriam ut vdtr et capitum et numerorum (Ammoniacorum?) notationem cod. Assem. 1. syrae^{p} (ap. Adl. p. 63) habet; capita enim 104, numeros 402 ponit (in Mt 107 et 426, in Mc 50 et 200, in Ioh — et 232). Eiusdem versionis cod. Florent. (ibid. p. 53) capita 83, numeros 348, miracula 22, parabolas 27; testimonia 16 habet (in Mt capp. 68, numeros 360, mirac. 25, parab. 25, testim. 32; in Mc capp. 48, num. 240, mirac. 22, parab. 6, testim. 17.) In B numerantur sectiones 152. Praeterea multi (ut iam KS) subscriptiones auctas habent hunc in modum: *ευαγγ. κα. λουκ.* (s etc) vel quod frequentius *το κα. λουκ. ευ.* (et. K etc) *εξεδοθη μετα χρονουσ ιε̅ τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ.* Notabilis etiam est ratio haec (ex Λ 262. 300. aliis): *ευαγγ. κατ. λουκ. εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εν στιχοισ ,βχοζ' κεφα. τμβ'* (262. *τμθ'*, 300. *τμε'*). Denique in paucis notantur haec et similia: *εγραφη ελληνιστι εισ αλεξανδρειαν την μεγαλην* (9. 29. 124. 161. 163. 174. 346.) .. *εν τη αττικη τησ βοιωταιασ και επεδοθη τω κρατιστω θεοφιλω επισκοπω γενομενω μετα του θειου βαπτισματοσ, υπαγορευσαντοσ αυτω ταυτα του μεγαλου αποστολου παυλου* (293.) .. *υπηγορευθη υπο παυλου εν ρωμη* (5. 29.) .. d^{scr} (et 18.) sic: *κοσμα ινδικοπλ. εισ λουκ. παραγραφη· ιστεον* (ab hoc incipit 18.) *οτι το κα. λουκ. ευ. υπηγορευθη υπο πετρου* (18. *παυλου*) *εν ρωμη· ατε δε ιερατικου χαρακτηροσ υπαρχοντοσ* (18. *-ρχον*) *απο ζαχαριου του ιερεωσ θυμιωντοσ ηρξατο* .. syr^{sch} *finitum est evglium sanctum Lucae evglistae,* codex eiusdem versionis Nestorianus (ap Adl. p. 21) *explicit evglium sanctum praedicationis Lucae, quod Graece praedicavit Alexandriae;* syr^{p} *finitum est ev. sanctum Lucae, quod loquutus est Graece* .. ar^{e} *finitum est exemplar evang. apost. Lucae medici, quod scripsit Graece in urbe aliqua Macedoniae post ascensionem D. N. Iesu Christi ad caelum XXII. anno, XIV. Claudii Caesaris.*

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

I.

1 1.3 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγοσ, καὶ ὁ λόγοσ ἦν πρὸσ τὸν θεόν,

---

* κατα ιωαννην (Β -ανην) cum ℵΒ. Item e *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem.* Nec aliter quam *secundum iohannem* a b e q for syr^cu item D (vide post) in summa pagina singulorum foliorum inscriptum habent. ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα ιωαννην ut ACEF GHKLMSUXΔΛ al pl (Γ ευαγγελιον του κατα ιωαννην αγιου ευαγγελιου) ... ς^e το κατα ιωανν. ευαγγελιον cum minusc permu, ς το κατα ιωανν. αγιον ευαγγελιον cum minusc permu ... al pauc (ut 178. 259.) εκ του κατ. ιωανν. (178. add αγιου) ευαγγελιου (239. al om ευαγγ.), 69. ευαγγελιον εκ του κατα ιωαννην ... D ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην, d *evangelium sec mattheum explicit incipit evangelium sec iohannen.* Ipso initio evangelii repetitur tantum κατα νην (postea ιωαν) et *sec iohan.* Similiter a (sed a Blanchino tantum inscriptio: *incipit* etc refertur) b f *evangelium secundum matthaeum (-eum) explicit incipit evangelium* (b om in subscriptione sed add repetito titulo initio evglii, teste Blanchino) *secundum iohannem (-nen* b), q *evang. secund. mattheum* εxπλιxιτ *incipit evang. secund. iohannem*, sequente inscriptione: *initium evangelii secundum iohannem.* Item c g^1. am for *incipit evangelium* (g^1. om) *secundum iohannem*; g^2. *initium s. evangelii secundum iohannem*; gat *nunc orditur evang. sec. ioh.*, posteaque *initium s. evangelii sec. ioh. Gloria tibi, deus.* ... cop *evangelium secundum Iohannem*; go non adest initium evglii nec magis in Mt, sed in rell, ubi est *evglium per Marcum incipit, evglium per Lucam incipit*; syr^cu *evangelium Iohannis* (quod excipit finem evglii secundum Marcum); syr^p (etiam cod^asseman1.) *sanctum evglium* (vel *evang. sanct.*) *Iohannis*; syr^sch (ut certe editum est) *evangelium sanctum praedicationis Iohannis praeconis*, quibus subiicitur: *quod locutus est ac praedicavit Graece Ephesi.*

-2 habent Valentt ap Ir^41 (gr et lat) Perataehipp^134 Ign^intpl308 (antioch4) et (v. 1.)^260 (tars6) Thphil^2,22 (ed. Wolf^2,31 οθεν διδασκουσιν ημασ αι αγιαι γραφαι και παντεσ οι πνευματοφοροι, εξ ων ιωαννησ λεγει· εν αρχη ην ο λογοσ - ουδε εν) Ir^int.188 (*In principio erat verbum — non*

καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2 *οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν.* 3 *πάντα*
δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. 4 *ἐν*

---

comprehenderunt) et[191] et[315] Clem[6] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογ.*) et[int 100] (ex vv 1. 3. 4.) Thdot ap Clem[958] (*Εν αρχη - θεος ην ο λογος, οι απο ουαλεντινου ουτως εκδεχονται* etc) et[963] (*Εν αρχη - προς τον θεον. ο γεγονεν — ζωη εστιν*) Or[1, 596. 682] et[3, 177] et[4, 49] et[saepe] Or[int 1, 71] et [98] et[saepe] Hipp[noet 12] et[14] (ed. Lag[52]) Dion[alex] ap Eus[7, 25, 18] (*το μεν* [*ευαγγ.*] *φησιν· εν αρχη ην ο λογος·*) Eus[dem 229] et[309] item[150. 21] et[praep] et[ps] et[mcell] et[ecl] et[luc] ap Mai[197] Ath[175] et[saep] Chr[8, 30 sqq] Epiph[379. 384. 465. 609. 779] Cyr[hr 153] et[163] Bas[eunom 250] Cyr[ioh] Thdret[2, 150] et[4, 385] et[5, 973] al mu Cyp[168] et[285] et[287] Tert[prax 21] et (v. 1) [13] et[hermog] [20] Hil[409] et[796] etc

1. *και θεος*: cf Or[4, 50] *ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου προστιθεὶς τὸ ὁ, ἐπὶ δὲ τῆς θεὸς προσηγορίας ὅπου μὲν τιθείς, ὅπου δὲ διαιρῶν. τίθησι μὲν γὰρ τὸ ἄρθρον ὅτε ἡ θεὸς ὀνομασία ἐπὶ τοῦ ἀγενήτου τάσσεται τῶν ὅλων αἰτίου, σιωπᾷ δὲ αὐτὸ ὅτε ὁ λόγος θεὸς ὀνομάζεται.* Item Eus[mcell 121] *οὐκ εἰπών· καὶ ὁ λόγος ἦν ὁ θεός, μετὰ τῆς τοῦ ἄρθρου προσθήκης, ἵνα μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσηται* etc, item [12] *διὸ φησί· καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, ἵν' ἴδωμεν θεὸν τὸν ἐπὶ πάντων πρὸς ὃν ἦν ὁ λόγος, καὶ θεὸν αὐτὸν τὸν λόγον* ... L Nyss[2, 696] (at non item [2, 50] et[107c]) *και ο θεος*

3. *δι αυτου* (et. D*): D[corr recens] *δια αυτ.* | *ουδε εν* cum ℵ[c]ABCLΟXΓΔΛΠ unc[rell] al pler Valent[t] ap Ir[41] Naass[hipp 107] Perat[hipp 134] Ign[intpol 30] Tat[19] (*παντα υπ αυτου, και χωρις αυτου γεγονεν ουδε εν*) Thphil[2, 2] Clem[134. 156. 769. 787. 803] et[alib] Or[4, 64. 66. 67. 72.] Hipp[noet 12] Dial[850] Eus[dem 229] et[praep 540] (11, 19) et[mcell 67. 105. 111] et[saepe] et[ecl 4] et Mcell[eu 37] et[119] Epiph[saepe] (vide ante) Cyr[hr 92] et[160] Bas[eunom 303] Nyss[1, 49] Chr[8, 35] Thdret[1, 808] etc ... ℵ* D 1. 209. 47[ev] al[6] ald Ptolem[epiph 21] Thdot ap Clem[980] et Clem[838] Or[4, 137] et[229] Eus[praep 7, 12] et[dem 210] et[e 529] Thdret[1, 621] (sed[cod 1] *ουδε εν* et[1] *ουδε εν ο γεγονεν*) *ουδεν* :: cf ad Ioh 10, 41. 15, 5 et 13. Act 4, 32 Ro 3, 10. 1 Co 6, 5 | *οὐδὲ ἕν* e *ὃ γέγονεν* coniunximus cum C[3]EG[2]HKMΟ[corr*]UXΓΛΠ al ut[vdtr] long plu c (ut apud Sab vdtr) vg[ed] syr[hr2] (contrarium vult Treg) cop[wi e schw] et[petr 2] (*et sine eo haud est quicquam factum in hoc quod factum est*, cop[dz] om *in hoc quod fact. est*; tum pergitur *erat vita quae in eo*) Ign[intpol 308] (post *ουδε εν ο γεγονε* nil addit) Dial[850] (ut Ign) Di trin[1, 15] (ita Didymum verba coniunxisse clarissimum fit ex his: *το ε αυτω ζωη ην, επεκδιδασκει οτι αυτος εστιν αναρχως η ζωη - διο κα αυτος φησιν· εγω ειμι η ζωη· εγω ειμι το φως*) Ephr[252] (post *ουδ εν ο γεγονε* pergit *και ο λογ. σαρξ εγενετο*) Chr[8, 40] (*επαγει οτι κα χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονε, τουτεστι, των γενητων* etc. *ο γαρ δη την τελειαν στιγμην τω· ουδε εν, επιθησομεν κατα τους αιρ τικους. εκεινοι γαρ βουλομενοι το πνευμα κτιστον ειπειν φασιν· ο γε γονεν, εν αυτω ζωη ην. αλλ ουτως απεριvοητον γινεται το λεγομενο* postea *ατοπον* dicit etc) Epiph[379. 609. 779] (*—χωρις αυτου εγεν. ουδ εν· παρεκτεινομενης της αναγνωσεως εχει· ο γεγονεν, ινα ουτ γνωσθη* etc. Hinc nil valet quod alibi tantum *ουδε εν* affert, ut[38]

αὐτῷ ζωή ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶσ τῶν ἀνθρώπων. 5 *καὶ τὸ*

465.) Cf et. anc 75 p. 80 *νομιζουσι δε παραγινωσκοντεσ και μη νοουντεσ διαστελλειν την αναγνωσιν τινεσ εν τω ειπειν· παντα δι αυτου εγενετο – εγενετο ουδεν, εωσ ωδε αποτιθεντεσ το ρητον, – η δε αναγνωσισ ουτωσ εχει· παντα δι αυτου – ουδεν ο γεγονεν εν αυτω· τουτεστιν οτι ει τι γεγονε, δι αυτου εγενετο.* Thdret 1,808 (4,102 *εγεν. ουδε εν, και τα εξησ.*) Thdor mop 20 *ειπων γαρ οτι παντα δι αυτου εγενετο, επηγαγε· και χωρισ αυτου ουδε εν ο γεγονεν, τουτ εστι και συντομωσ ειπειν, ουδεν των γεγονοτων ανευ αυτου γεγενηται)* Nonn (*και εργοπονου διχα μυθου ουδεν εφυ τοπερ εσκε· καιεμφυτοσ ηεν εν αυτω ζωη πασιμελουσα*). Thphyl ad h. l. *οι μεν ουν πνευματομαχοι ουτωσ αναγινωσκουσι το παρον χωριον· και χωρισ αυτου εγ. ουδε εν· ειτα ενταυθα στιξαντεσ αναγινωσκουσιν ωσ αφ ετερασ αρχησ· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, και ερμηνευουσι κατα τον οικειον νουν το χωριον, λεγοντεσ οτι ενταυθα περι του πνευματοσ διαλαμβανει ο ευαγγελιστησ, λεγων οτι ο γεγονεν εν αυτω, τουτ εστι το πνευμα το αγιον, ζωη ην. ταυτα δε λεγουσιν οι περι μακεδονιον* (ut testatur etiam Harmenopulus de sectis apud Wetst. ad h. l.) etc *ημεισ δε ουχ ουτωσ, αλλα στιξαντεσ εν τω· ο γεγονε, απ αρχησ ετερασ αναγινωσκομεν το· εν αυτω ζωη ην.* Item schol 36 *τινεσ δε και ουτωσ ανεγνωσαν· και χωρισ αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν εν αυτω· τουτ εστιν, ουδε εν των δι αυτου γεγονοτων χωρισ αυτου γεγονεν. τινεσ δε και ετερωσ· ο γεγονεν εν αυτω, ζωη ην. τουτο δε ψευδοσ* etc. Quibus accedit Ambrosii de Alexandrinis et Aegyptiis testimonium, vide ps 36, 35: „Alexandrini quidem et Aegyptii legunt: *Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est*, et interposita distinctione subiiciunt: *In ipso vita est.* Salva sit fidelibus illa distinctio; ego non vereor legere: *Quod factum est in ipso, vita est,* et nihil habet quod teneat Arianus, quia non illius venena considero, sed lectionis sacrae consuetudinem recognosco" etc. Item vide de fide 3,6: „Nec illud verendum est quod solent Ariani saeva interpretatione componere, dicentes factum esse dei verbum, quia scriptum est, inquiunt: *Quod factum est in ipso vita est.* Primum intelligant si —. Deinde unde possunt docere sic pronunciasse evangelistam? Plerique enim docti et fideles sic pronunciant: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est.* Alii sic: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil.* Denique *quod factum est* pronunciant, et subiungunt *in ipso*, hoc est: Quicquid autem factum, est in ipso. Quid est: *in ipso?*" etc. Cf et. Hieronym esai 44, ubi coniungit: *et sine ipso factum est nihil quod factum est* (quaest. Hebr 3, 306 vallars tantum scribit: *et sine ipso factum est nihil*) etc ... contra scribitur (ita etiam Lu) *οὐδὲ ἕν.*

ὃ γέγονεν cum A vid C* D G* vid L O* vid al pauc a b (*quod autem factum est*) e f ff 2. q vid „cod vet unc" (ap Sab) fu for (ex stichorum ratione, quod et. in am cadere suspicor) em iac (al ap Sanft) sah syr cu (*illa autem res quae fuit in eo*) aeth vid Naass hipp 107 (*ο δε γεγονεν εν αυτω ζωη εστιν*) Perat hipp 134 (*εν αυτω δε, φησιν, η ευα γεγονεν, η ευα ζωη*) Valentt ap Ir 41 (*αλλα ο γεγονεν εν αυτω, φησι, ζωη εστιν. τα μεν γαρ*

φῶσ ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.
Mt 3, 1 Mc 1, 4 Lc 3, 2 6 $^{2.3}$ Ἐγένετο ἄνθρωποσ, ἀπεσταλμένοσ παρὰ θεοῦ, ὄνομα

ολα εφη δι αυτου γεγενησθαι, την δε ζωην εν αυτω) et$^{int\,188}$ Heracl ^{4,73} (το ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, εξειληφεν αντι του· εν αυτω, εισ τουσ ανθρωπουσ τουσ πνευματικουσ) et ^{4,66} (nam προστιθησι τω· ουδε εν, των εν τω κοσμω και τη κτισει) Thdot ap Clem^{958} et^{963} Clem^{114} et^{218} Or^{4,20} (επηνεγκε φασκων περι του λογου· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην. γεγονεν ουν η ζωη εν τω λογω) et^{26} (ο γεγονε γαρ, φησιν, εν αυτω ζωη ην) et^{36} (επει ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην) et^{saepe} Or^{int} ^{3,552} (*quod autem factum est* etc) Eus$^{mcell\,124}$ (ουδε εν, και ετι τουτοισ προσθεισα το· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην) et$^{dem\,150}$ (ει τε γαρ ζωη τισ εστιν εν τοισ ουσιν, ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην) et$^{ps\,146}$ et^{alibi} Cyr$^{ioh\,49}$ (αναγκαιωσ φησιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. ου μονον φησι· δι αυτου τα παντα εγενετο, αλλα και ει τι γεγονεν, ην εν αυτω η ζωη etc) al mu Hil^{771} et^{797} Amb (vide ante) Aug$^{ioh\,2,16}$ etc. Praeterea multi verbis Iohannis παντα δι αυτου - ουδε εν certe non addunt ο γεγονεν propterea que haec seiunxisse ab illis videntur, ut m^{4} Tat^{19} Thphil ^{2,22} Ir$^{int\,98.\,118}$ et^{saep} Cyr$^{hr\,92.\,154.\,160}$ Ath$^{39.\,363}$ Tert$^{prax\,21}$ et$^{hermog\,20}$ etc ... neutram distinctionem habent aut confirmant ℵBΔ al syr^{sch} et P (sed utraque edita est distinctione post ο γεγονεν posita, ut etiam syr^{hr}) arm | εν αυτω: Aug$^{ioh\,1,16}$ „potest enim sic dici: *Quod factum est in illo, vita est*: ergo totum vita est, si sic pronuntiaverimus. Quid enim non in illo factum est?“ — „Non te abducant“ (Manichaeos dicit); „pronuncia sic: *Quod factum est*, hic subdistingue, et deinde infer: *in illo vita est*.“

4. εστιν cum ℵD codd ap Or^{4,72} (τινα μεντοιγε των αντιγραφων εχει, και ταχα ουκ απιθανωσ, ο γεγονεν, εν αυτω ζωη εστιν) a b c e f ff^{2} q cod$^{vet\,unc}$ (ap Sab) gat mm sah syr^{cu} Valentt ap Ir^{41} Naass$^{hipp\,107}$ et Perat$^{hipp\,134}$ Thdot ap Clem^{963} Clem^{114} Cyp ^{285} codd Hil^{771} et ^{797} Aug $^{ioh\,1,16}$ etc ... ς Ti ην cum ABCLOXΓΔΛΠ unc^{rell} al omn^{vid} g vg cop syr^{utr} et ^{hr} Thdot ap Clem^{959} (ο γεγονεν εν αυτω τω λογω, ζωη ην η συζυγοσ) Clem^{218} Or $^{1,\,632}$ et ^{4,20} et^{saep} Eus$^{mcell\,124}$ et$^{ps\,146}$ et^{alib} Chr^{8,41} et^{alibi} Cyr$^{ioh\,49}$ et^{alibi} Nonn Thdret^{4,75} etc Ir$^{int\,188}$ Cyp ^{285ed} al :: facile propter contextum pro εστιν substituebatur ην. Pro ην quod subsequitur (et. Valentt ap Ir^{41} Aug$^{ioh\,2,1}$) non praebent εστιν nisi b cod$^{vet\,unc}$ syr^{cu}. | και η ζωη (ita et. Or^{1,632} et $^{4,26.\,69.\,77}$): Clem^{582} libere (ο τοινυν αρνουμενοσ τον σωτηρα αρνειται την ζωην, οτι ζωη ην το φωσ) Or^{4,64} et^{72} ald om ἡ | των ανθρωπων (illustrant Ir^{41} Or^{4,29} ταυτον εστι το φωσ του κοσμου τω φωτι των ανθρωπων): B* om (suppl^{2})

5. αυτο (ita et. B: erravit Blanchinus, quem secutus vdtr Birchius): H 13. al^{4} c Thdot ap Clem^{959} αυτον (e *et lux lucet – et tenebrae eum non comprehenderunt*. Thdot ουτοσ εστι το φωσ τησ εκκλησιασ – και η σκοτια αυτον ου κατελαβεν)

6. θεου: D* κυριου (d hiat usque ad 3, 16) | ονομα αυτω (ita ℵ^{c} Or^{4,81} et^{431} Chr^{8,48} Cyr^{4,61}): ℵ*D* Ir$^{int\,189}$ ην ονομα αυτω, *erat ei nomen* . . .

αὐτῷ Ἰωάννησ· 7 οὗτοσ ἦλθεν εἰσ μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτόσ, ἵνα πάντεσ πιστεύσωσιν δι᾽ αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνοσ
τὸ φῶσ, ἀλλ᾽ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτόσ. 9 [3.3] Ἦν τὸ φῶσ
τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰσ τὸν κόσμον.
10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμοσ δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμοσ
αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 [4.10] εἰσ τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ
παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖσ ἐξουσίαν
τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖσ πιστεύουσιν εἰσ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματοσ σαρκὸσ οὐδὲ ἐκ θελήματοσ ἀν-

433. 60[ev] *ω ονομ. αυτω*, Or[4,91] *ω ονομα*, it vg *cui nomen erat* | *ιωαννησ* (D* *-ννην*): B (ut solet) *ιωανησ*

7. *μαρτυρηση*: H 248. al[3scr] al *-ρησει* | *πιστευσωσιν*: D 150[ev] *-σουσιν*. Praeterea 235. ald[prius] om *ινα παντ. πιστ. δι αυτου*, nec magis exprim Ir[int 189] Cyr[4,63]

8. *μαρτυρηση*: U cey[scr] al pauc *-ρησει*

9. *ην το φωσ το αληθινον*: syr[hr] *hic fuit verax* | *ερχομενον*: cum *ανθρωπον* coniung (*venientem*) it vg syr[omn] cop aeth; item Eus[dem 254. 420] (*το μεν θειοτερον αυτου ατε φωτιζον παντα ανθρωπον ερχομ. ε. τ. κοσμ.*) et[theoph 134] Epiph[891] Chr[8,55] (*ει φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Cyr[ioh 75] (*ο δε του θεου λογοσ φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Nonn[1,25] etc. Aliter Thdor[mop 21] (cat[ox 184]) *ειπων το· ερχομενον εισ τον κοσμον, περι του δεσποτου* $\overline{\chi\upsilon}$ *καλωσ επηγαγεν το· εν τω κοσμω ην, ωστε δειξαι οτι το ερχομενον προσ την δια σαρκοσ ειπεν φανερωσιν.*

10. *δι αυτου* (ℵ[c]): ℵ* *δι αυτον*

12. *οσοι δε* et. Or[1,232] et[int 4,350] Epiph[654] Cyr[hr 118] et[153] Ir[int 315 sq] Cyp[206] Lcif[86] Hil[403] et[alib]): D e Tert[orat2] Cyp[277] om *δε* | *ελαβον* c. ℵAB[3]CDL unc[rell omn] etc ... Ti *ελαβαν* cum B*

13. *οι ουκ εξ – εγεννηθησαν* et. (a om *οι*, *qui*) c e f (ff[2.] g ex silentio) q vg syr[cu] et[utr] et[hr] cop etc Valentt ap Tert[carn 19] („sic enim scriptum esse contendunt: *Non ex sanguine – nati sunt*“. Male edi solet *natus est*, cf Sab ad h. l.) Or[int 2, 400] et[4, 99] Eus[esa 387] Ath[417] Cyr[hr 153] Chr[8, 69] Cyr[nest 70] et[ioh 91 sq] Thdrt[3, 174] Hil[771] etc (alludit etiam Clem[460] *δει γαρ – τον ουκ εξ αιματων ουδε εκ θελημ. σαρκοσ, εν πνευματι δε αναγεννωμενον*) ... b Ir[int 205] et[212] Tert[carn 19] et[24] *οσ* (*qui*) et *εγεννηθη* (*natus est*). Ir[int 205] sic: *non enim ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex voluntate dei verbum caro factum est*; item[212] *quoniam is qui non ex voluntate carnis neque ex voluntate viri natus est filius hominis, hic est Christus filius dei vivi*; item[217] *quoniam non ex voluntate viri erat qui nascebatur.* De Amb[ps 37] et Aug[confess] eandem scripturam (*qui* et *natus est*) agnoscentibus cf Sab; alibi uterque vulgarem scripturam confirmat. Ps-Ath[537] (lib. 2 de trin. ad Theophil) editum est in ed. Bened. *nati sunt*, sed vdtr *natus est* legendum esse. | *οι*: D* a om | *εξ αιματων*: b q Tert[carn 19] et[24] Hil[771] (Aug[confess] et

δρὸσ ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 $^{5.3}$ καὶ ὁ λόγοσ σὰρξ ἐγέ-
νετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡσ μονογενοῦσ παρὰ πατρόσ, πλήρησ χάριτοσ καὶ ἀληθείασ.
15 $^{6.1}$ Ἰωάννησ μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτοσ
1, 30 ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενοσ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι
πρῶτόσ μου ἦν. 16 $^{7.10}$ ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματοσ αὐτοῦ ἡμεῖσ
πάντεσ ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτοσ· 17 ὅτι ὁ νόμοσ διὰ
Μωϋσέωσ ἐδόθη, ἡ χάρισ καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέ-

---

pecc merit; at ^{epp} *ex sanguinibus*) *ex sanguine*, item Eus$^{esai\,387}$ Epiph^{654} (non item ^{435}; sed ^{850} om εξ αιμ. ουδε) εξ αιματοσ | ουδε (Λ ουδ) εκ θελημ. σαρκοσ: E* (sed ipse* suppl^{mg}) 42. 96* 114. fu Chr^{3,97} et ^{8,464} (sed alibi habet) om | ουδε (Λ ουδ) εκ (ℵ^{c}D^{corr} εκ, sed ℵ*D* om) θελημ. ανδροσ: B* (suppl$^{2\,mg}$) 17* Eus^{esa} Ath^{828} Chr^{3,138} et ^{5,587} (at alibi habet. Ad ipsum locum^{8,69} in textu habet, sed in comm. tantum ινα το εντελεσ - του δι αιματων και θεληματοσ σαρκοσ) om. Pro *voluntate* tol^{2} bis *voluptate*. | θεου: E του θεου | εγεννηθησαν: AB* (-νν- B^{3}) Δ 69* 247. al^{3} scriv al pauc εγενηθησαν

14. πληρησ cum ℵABCL unc rell al pler Valentt ap Ir^{42} Or^{1,684} et $^{2,495.795}$ et ^{3,548} Eus$^{ps\,32}$ et$^{mcell\,84}$ Did$^{tri\,1,32}$ et ^{2,23} Cyr$^{zach\,707}$ et$^{ioh\,97}$ et ^{nest4} et$^{iul\,334}$ et ^{5,717} etc, item (*plenus* praegressis *verbum* et *unigeniti*) a e Novat^{trin} (it^{pler} vg Ir^{int42} et^{315} etc *plenum*) … D 5. schol^{249} Chr^{8,80} (sed variant cdd, et antea πληρησ) et^{81} Thphyl^{comm} πληρη | και αληθειασ: B* om και (suppl^{3})

15. λεγων cum ℵ^{a}ABCLXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} a c e f ff$^{2.}$ q vg syr^{omn} cop rell Or^{4,89} et ^{119} Eus$^{mcell\,85}$ Epiph^{435} etc … ℵ*D b om :: cf ad 12, 13 ubi ad εκραυγαζον a testib gravibus et multis additum est λεγοντεσ | ον ειπον (C^{3} ελεγον) cum ℵ^{cb}AB^{3}DL unc rell al omn^{vid} etc (et. Or^{4,102} et^{107} sed posteriore loco $^{tom\,6,3}$ ed. Huet. ο ειπων) etc: ℵ^{a}B*C* (Or^{semel} ap Huet) ο ειπων … ℵ* om, ita quidem ut post ερχομενοσ addat οσ (delet^{c}) :: quae lectio minime inepta est. Ceterum οσ agnoscit et. c *hic est de quo dixi: Qui post me venit, vir qui ante me factus est* etc. Praeterea ad ον ειπον D^{2}X f am fu aeth Epiph^{435} et ^{738} add υμιν | ο οπισω: Δ Ο·πισω (sic)

16. οτι cum ℵBC*DLX 33. a b e ff$^{2.}$ q cop (syr^{hr} *de cuius plenitudine nos omnes accepimus*) arm aeth Or$^{4,89.106.107}$ et$^{int\,3,43}$ Hipp^{139,8} (ed. Lag. τοιγαρτοι λεγουσιν οτι εκ του πληρωματοσ αυτου πα. ημ. ελαβ.) Eus$^{mcell\,85}$ Epiph^{435} Cyr$^{ioh\,99}$ et^{alib} Hil^{495} … ς (= Gb) και cum AC^{3}EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler c f vg syr^{cu} et ^{utr} Or^{2,581} et ^{717} Chr^{8,89} Aug$^{ioh\,3,8}$ | και χαριν et. f ff$^{2.}$ q vg (et. san em al) cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} Or^{4,89} et^{106} et^{107} etc: a b c e l am fu tol for arm aeth om και

17. μωυσεωσ cum ℵBCKLSXΔΠ al mu … ς μωσεωσ cum AEFGHMUVΓΛ al plu (Or^{1,686} μωυσ. sed $^{4,89.102.107}$ μωσ.) De versionib. vide alibi. | $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$ (et. ℵ^{c} Or^{saepe} etc): ℵ* om $\overline{\chi\upsilon}$

νετο. 18 [8. 3] θεὸν οὐδεὶσ ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴσ υἱὸσ ὁ 6, 46
ὢν εἰσ τὸν κόλπον τοῦ πατρόσ, ἐκεῖνοσ ἐξηγήσατο.

18. εωρακεν cum ℵAB[3]CLMSUΓΔΛΠ al pl ... B*EFGHKX al mu εορακ. | πωποτε: a b c e ff[2.] l (non item f q) for foss gat mt tol arm Ir[int 189] et [255] addunt sive pergunt *nisi* | ο μονογενησ cum ℵ[c]AC[3]XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] cop Thdot ap Clem[958] Clem[695] et [946] Or[4,89. 102. 438] et (ex cdd[2]) [1,440] Syn[ant] (ap. Rou[3,297]) Eus[mcell 86] et [123. 142] Did[tri 1,26] et [2,5] Ath[172] et [178] etc Epiph[anc 2] (Petav[2,7]) Bas[1,359] et [3,23. 358] etc ... ℵ*BC*L Or[1, 440] edd (ante Delar.) Hipp[noet 5] (ed. Lag[47]) Eus[ps 440] om ὁ (ita Ti synops) | υιοσ cum AC[3]XΓΔΛΠ unc[9] al fere omn a b c e f ff[2.] l q (*filius dei*) vg syr[cu] et [p txt] syr[hr] arm aeth[pp] Ir[int 255] („quia est unus deus pater, qui continet omnia et omnibus esse praestat, quemadmodum in evglio scriptum est: *Deum nemo vidit unquam, nisi unigenitus filius*" etc) et (*filius dei*)[189] (verbis Iohannis subiungit: „patrem enim invisibilem existentem ille qui in sinu eius est filius omnibus enarrat") Or[1,440] (ita certe Delar. ut ante) Hipp[noet 5] (ut ante; λεγει γαρ και ιωαννησ· θεον ουδεισ εωρ. πωποτε, μονογενησ υιοσ ο ων – αυτοσ διηγησατο) Syn[ant] (ut ante) Eus[mcell 86. 92. 123. 142] et (θεον – ο μονογενησ υιοσ η μονογενησ θεοσ ο ων εισ – εκεινοσ εξηγησατο)[67] et [ps 440] (διο λελεκται· μονογενησ υιοσ ο ων – εκ. εξηγ.) Ath[172. 178. 419] et [505] (ο μεντοι υιοσ κατα τον ιω. θεοσ ουχ απλωσ, αλλ αληθινοσ θεοσ εστι. και γαρ κατα τον αυτον τουτον· και θεοσ ην ο λογοσ. ελεγε τε ο υιοσ· ἐγω ειμι η ζωη. ουκουν ο υιοσ λογοσ εστι και ζωη η ουσα παρα τω πατρι. παλιν δε το εν αυτω τω ιω. ειρημενον· ο μονογ. υιοσ ο ων εισ – πατροσ, δεικνυσι τον υιον αει ειναι. ον γαρ λεγει ο ιω. υιον, τουτον χειρα ο δαυιδ etc) Bas[1,359] et [3,23 358] Chr[8,98. 99] et [1,581. 589] et [3,560] et [6,74. 307] et [alib] Naz[1,535] Caes[8] (Gall[6]) Tit[332] (Gall[5]; at paullo post [338] ο μονογ. υιοσ θεοσ ο ων etc) Alex[443] (Gall[4]) Thdret[1,1392] et [3,733] et [4,20. 383] Procl[665] (Gall[9]) Nonn (καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὀπωπαῖσ οὔποτέ τισ σκοπίαζεν· ἔῳ διεπέφραδε μύθῳ κεῖνοσ ὁ θεσπεσίῳ μεμελημένοσ ἤθάδι κόλπῳ μουνογενήσ, ὁμόφοιτοσ ἀμωμήτοιο τοκῆοσ.) Tert[prax 8] et [15] („sed quem deum? Scilicet patrem, apud quem deus erat sermo; unigenitus filius, qui est in sinu patris, ipse disseruit") Hil[520. 831. 852] et [alib] Victorin[147. 153. 189. 197] (Gall[8]) Fulg[235] (Gall[11]) ..... ℵBC*L 33. cop syr[sch] et [p mg] aeth[ro] Ir[int 256] („quemadmodum et dominus dixit: *Unigenitus deus qui est - ipse enarravit*". At paullo ante i. e. [255] *unigenitus filius* etc) Thdot ap Clem[958] (αρχην μεν γαρ τον μονογενη λεγουσιν – Valentini – ον και θεον προσαγορευεσθαι, ωσ και – θεον αυτον δηλοι λεγων· ο μονογ. θεοσ ο ων etc) Clem[695] Or[4,89. 438] et (ut ante Delar. editum: και μονογενησ γε ων θεοσ ο ων etc) [1,440] et [int 4,92] (*unigenitus ergo deus salvator noster solus a patre generatus* etc) Did[trin 1,15] et [26] et [2,5] Bas[spir 12] et (οιδε γαρ το ονομα το υπερ παν ονομα του υιου και υιον αληθινον λεγειν και μονογενη θεον και δυναμιν θεου etc) [14] Epiph[anc 8] (αξιοπιστοσ δε μαρτυσ ο επι το στηθοσ αυτου αναπεσων, μονογενη θεον αυτον φασκων) Epiph[612] (addit και φησιν ο μονογενησ θεοσ·

19 [9.10] Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-

ο μεν γαρ λογοσ εστιν εκ πατροσ γεννηθεισ, ο πατηρ δε ουκ εγεννηθη· δια τουτο μονογενησ υιοσ.) et [818] (το δε ευαγγελιον εφη· θεον ουδεισ πωποτε εωρακεν· ο μονογ. θεοσ αυτοσ εξηγ.) et Syn[ancyr] ap Epiph[854] Nyss[1,192] (και ο μονογ. θεοσ ο ων εν κολποισ τ. πατρ. ουτοσ εστιν η δεξια του υψιστου) et[663] (οτι θεοσ εφανερωθη εν σαρκι, θεοσ παντωσ ο μονογενησ ο εν τοισ κολπ. ων του πατροσ) et [2,447] (ει ουν χς μεν ο μονογεν. θεοσ) et [alib] Cyr[ioh 104] (αυτοσ γαρ ων θεοσ ο μονογενησ, εν κολποισ ων του θεου και πατροσ etc, et paullo post [105] επιτηρητεον δε παλιν οτι και μονογενη θεον αποκαλει τον υιον και εν κολποισ ειναι φησι του πατροσ) et [thes 137. 237] (οτε μεν ουν μονογενησ ονομαζεται, ουδεμιασ αυτω συμπεπλεγμενησ αιτιασ, καθ ην εστι μονογενησ, τουτο καλειται, αλλ απολελυμενωσ· μονογενησ θεοσ ο ων εισ - πατροσ) etc: haud pauci libere huc respiciunt, ut Const [3, 17] πατηρ ο επι παντων θεοσ, χς ο μονογενησ θεοσ ο αγαπητοσ υιοσ, Arius ap Epiph[731] πληρησ θεοσ μονογενησ, Ign[intpl 282] (philad [6] ουχι θεον μονογενη και σοφιαν και λογον θεου etc) ..... etiam υιοσ θεοσ (ita et. Or[4,102 d] apud Huet; Delar. vero υιοσ του θεου) *filius dei* (ut q Ir[int 189]) legitur, vide ante ..... nec υιοσ nec θεοσ habent (ita Gb') gat Ign[intpl 264] (phil [2] εισ δε και υιοσ λογοσ θεοσ· ο μονογενησ γαρ, φησιν, ο ων εισ τουσ κολπ. του πατροσ) Or [4, 102 e] (τον μονογενη εισ τον κολπον οντα του πατροσ την εξηγησιν - παραδεδωκεναι) Iac[nisib 45] (Gall serm [6,6] „omnes solitarios - laetificat: *unigenitus qui est in sinu patris sui*") Epiph[anc 7] (ιν χν τίνα; αληθινον θεον. ει δε θεον χν ιν, ωσ λεγει περι αυτου ο ιωαννησ· ο μονογενησ ο ων εισ τον κολπ. του πατροσ, αυτοσ εξηγησατο. εισ θεοσ τοινυν ο πατηρ και μονοσ αληθινοσ θεοσ, και ου κατα - αλλα μονοσ αληθινοσ θεοσ, επειδη μονοσ εκ μονου ο μονογενησ και μονον το αγιον πνευμα.) Cyr[hr 117] (ον ανθρωπων μεν ουδεισ εωρακεν, ο μονογενησ δε μονοσ εξηγησατο. ο γαρ ων εκ του θεου, αυτοσ εωρακε τον θεον) Victorin [8, 157] („sicuti dictum est: *Unigenitus, qui est in gremio patris, ille enarravit.*" At idem ibidem paullo ante aliter, vide supra. Similiter Amb[ep 10] semel *unigenitus*, at identidem add *filius.*) :: quae quum ita sint, dubitari nequit quin μονογενησ θεοσ scriptura testimoniorum pondere valeat; at nec ο μονογ. υιοσ ipsius secundi saeculi testimoniis (it[pler] syr[cu]) destitutum est. Oscitanter ΥC et ΘC permutata esse non credo, sed consulto, quod etiam articuli ratione comprobatur. Ut autem certum est, in summa antiquitate appellationis θεου in Christum conferendae studium invaluisse, cf 1 Tim 3, 16, ita fidei absonum eandem appellationem offendisse. Praeterea θεοσ si reposueris, totius loci sententia parum concinne scripta est. | ο ων (א[b] suppl): א* om, item a (*nisi unicus filius solus sinum patris ipse enarravit.* Nimirum vdtr ὁ μονογ. υἱὸσ εἰσ τὸν κόλπ. etc transtulisse.) | εισ τον κολπ. του πατροσ (69. om τ. πα.): c *in patre* | εξηγησατο: c syr[cu] add *nobis*

19. του ιωαννου (et. Or[4,102]): Π*[vid] 1. 435. c[scri] (al pauc[vid]) om του | οτε (Or [4, 89] και αυτη η μαρτυρια εστιν ιωαννου μετ εκεινην δευτερα,

στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖσ καὶ Λευείτασ ἵνα ἐρω-
τήσωσιν αὐτόν· σὺ τίσ εἶ; 20 καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο,
καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστόσ. 21 καὶ ἠρώτησαν
αὐτόν· τί οὖν; Ἠλείασ εἶ; λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτησ εἶ σύ; καὶ
ἀπεκρίθη· οὔ. 22 εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίσ εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν

οτε προσ τουσ αποστειλαντασ - ομολογει etc): F οτι. Cf Or^{4,110} *Τοτε απεστειλαν οι ιουδαιοι* etc | *απεστειλαν* sine additam cum ℵC^{3}LΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{4,110} (nec magis agnoscit^{4,89}) Cyr$^{ioh\,107}$ (^{txt}, sed ^{108} comm *οτε οι των - καθηγηται προσ αυτον απεσταλκασιν ιερεισ* etc) ... Ln add *προσ αυτον* cum BC* 33. 249. al pauc a b c syr^{cu} et ^{sch} (et^{hr} post *εξ ιεροσολ.*) cop arm aeth Chr^{8,103}; eadem post *λευειτασ* add AX 13. 69. 124. al^{20} aldin e f ff$^{2.}$ l q vg syr^{p} Aug$^{ioh\,4,3}$ | *λευειτασ* cum ℵB (D, qui h. l. hiat accedit Lc 10, 32 Act 4, 36) ... ϛ *λευιτασ* cum AC̄LX unc rell al omn^{vid}. Praeterea syr^{cu} *cum miserunt ad eum ex Hier. Iudaeos et principes sacerdotum et Levitas* | *ερωτησωσιν* (ℵ *επερωτ.*): LΔ 33. *ερωτησουσιν* | *τισ*: G *τι*

20. *και ουκ ηρνησατο*: syr^{cu} *et dixit* | *και ωμολογησεν* (HK al aliq *ομολογ.* bis) sec loco et. Or^{4,110}: ℵ e l syr^{cu} om; C^{2}L 1. 33. 118. al pauc b f aeth om tantum *και* ... foss Promiss *dicens* | *εγω ουκ ειμι* (Gb'') cum ℵABC*LXΔ 33. a b e q foss syr^{cu} et ^{hr} arm Or^{4,108} et $^{bis\,110}$ Chr^{8,105} Cyr$^{ioh\,108}$ com bis ... ϛ *ουκ ειμι εγω* cum C^{3}ΓΛ (Π 245. om *εγω*) unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ l vg syr^{sch} et ^{p} Hipp$^{theoph\,3}$ (ed. Lag ^{38}) Epiph ^{435} Cyr^{108} txt Aug$^{ioh\,4,3}$

21. *και ηρωτησαν* (et. ℵ^{a}; ℵ* *επηρωτ.*) – *λεγει· ουκ ειμι*: syr^{cu} nil nisi *et dicunt ei* | *αυτον*: ℵ* c *παλιν*, ℵ^{c} a b e ff$^{2.}$ l foss syr^{sch} *αυτον παλιν* | *τι ουν ηλ. ει* (*quid ergo? Helias es?* a) cum ℵL a syr^{sch} Cyr$^{ioh\,108}$ ... ϛ Ln Ti add *συ* post *ηλ. ει* cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f q vg (b *dicentes*: *Helias es tu* omissis *Quid ergo*) syr^{p} Chr^{8,106}, item *συ* ante *ηλ. ει* addunt C* 33. e (*quid ergo es tu? Helias es?*) ff$^{2.}$ l for (*quid ergo tu es? Helias?*) foss (*quid ergo tu?* etc) Or^{4,109} et $^{bis\,111}$ (item ^{114} et ^{115} *συ ηλ. ει* omisso *τι ουν*). Similiter syr^{hr} (*quid ergo tu? Helias tu?*) arm ... B *συ ουν τι; ηλ. ει* ... cop *tu es Elias* omisso *τι ουν* | *ηλειασ* cum B (accedunt alibi plerumque D et ℵ, passim etiam ALΔ, item T^{b} v. 25) ... ϛ Ln Ti *ηλιασ* cum ℵACL rell omn^{vid} | *λεγει* (*ait*) cum ℵ a b cop ... ϛ Ln Ti *και λεγει* cum ABCLX unc rell (sed S om *λεγει· ουκ ειμι*) al pler e Chr^{8,106} Cyr^{ioh108}; item *et dixit* c f ff$^{2.}$ l q vg Promiss Aug$^{ioh\,4,7}$; item alterutrum syr^{utr} et^{hr} rell; 69. *και απεκριθη* (posteaque *και λεγει* pro *και απεκρ.*) | *ο* (ita et. ℵ^{c}; ℵ* 69. om) *προφητησ*: agnoscunt articulum et. Or^{4,117} Eusdem^{445}, sed omisisse vdtr Heracl. Or enim sic^{4,117}: *ελαθε δε τουσ πολλουσ η διαφορα του ο προφητησ και προφητησ, ωσ και τον ηρακλεωνα, οστισ αυταισ λεξεσι φησιν, ωσ αρα ιωαννησ ωμολογησε μη ειναι ο χριστοσ, αλλα μηδε προφητησ μηδε ηλιασ* etc

22. *ειπαν* cum BC*Δ ... ϛ *ειπον* cum ℵAC^{3}LX unc rell al omn^{vid} | *ουν*: Ln om (ex errore de B) cum c (sed vide post) syr^{cu} (*dixerunt ei*: *Et*

*Es 40, 3 τοῖσ πέμψασιν ἡμᾶσ· τί λέγεισ περὶ σεαυτοῦ; 23 [10.1] ἔφη· ἐγὼ
Mt 3, 3 φωνὴ βοῶντοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼσ
Mc 1, 3 Lc 3, 4 εἶπεν Ἡσαΐασ ὁ προφήτησ. 24 [11. 10] καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ
τῶν Φαρισαίων, 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί οὖν
βαπτίζεισ, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸσ οὐδὲ Ἡλείασ οὐδὲ ὁ προφήτησ;

quis es, dic nobis). Latt libere: *et dixerunt ei* (ff^{2}· om) *dic ergo quis es* a ff^{2}·, *et dixerunt quid ergo es dic nobis* e, *et dix. ei ergo quis es, dic nobis* l, *et dix. ei quid ergo es* foss, *et dix. dic ergo nobis* b, *responderunt ei dic ergo nobis quis es tu* c; contra q vg *dixerunt ergo ei quis es*, f *dix. ergo ei quis ergo es tu*; syr^{sch} *et dix. ei: Et quis es*; syr^{hr} *dicentes ei: Quis ergo tu* | *αυτω*: 1. 209. b ff^{2}· e om | *τισ ει*: E* 157. arm praem *συ* | *αποκρισιν*: M *ανακρισιν*

23. *εφη* (hoc Or$^{4, 118 sqq}$ non testatur, sed tantum *φωνη* etc): 13. 69. 124. *ο δε εφη*, c ff^{2}· *et ait*, e *et dixit*, syr^{hr} *et dixit illis*; b *quibus ait*, a *qui respondit* | *φωνη βοωντοσ*: Or^{4,118} *φησιν ειναι φωνη, ουχι βοωσα εν τη ερημω, αλλα βοωντοσ εν τ. ερημω, του ενεστωτοσ και κεκραγοτοσ· αν τισ διψα, ερχεσθω προσ με και πινετω.* | *ευθυνατε τ. οδ.* (Γ 258. add *του*) *κυριου* (e add *rectas facite semitas dei nostri*:: cf Mc 1, 3) et. Or$^{4, 118. 120. 123. 126}$ Epiph^{148} etc ... Cyr$^{ioh\,109}$ om haec in txtu, at^{110} habet in comm (nisi quod *ετοιμασατε* pro *ευθυνατε*)

24. *απεσταλμενοι* cum ℵ*A*BC*L cop (*et miserant*) Or$^{4, 126}$ (*ετι επι το· απεσταλμενοι ησαν εκ τ. φαρ. και ηρωτησαν αυτον, εξεταζοντεσ ημεισ προεταξαμεν την ερωτησιν των φαρ.* etc. Hic locus certius de Origenis codice testari videtur altero$^{4, 123}$ ubi verba contexta explicationi praeposita sunt. Accedit$^{4, 109}$, quo scriptura *απεσταλμενοι* luculenter confirmatur: *δυο αποστολαι γινονται προσ τον βαπτιστην, μια μεν απο ιεροσολυμων υπο ιουδαιων πεμποντων ιερεισ και λευιτασ, ινα ερωτησωσιν αυτον· συ τισ ει; ετερα δε φαρισαιων αποστελλοντων και προσ την γεγενημενην αποκρισιν τοισ ιερευσι και λευιταισ επαπορουντων*). Cf etiam Nonn^{1,88} *καὶ χορὸσ ἄλλοσ ἄπιστοσ ἁμαρτινόων φαρισαίων πέμπετο.* Item syr^{cu} *et erant mittentes et dicentes ad eum: Quid igitur baptizas?* omissis mediis ... ς Ln Ti *οι απεσταλμ.* cum ℵ^{cb}A^{2}C^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it et vg (vide post) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4, 123}$ (vide ante) Chr^{8,106} Cyr$^{ioh\,109}$. Latini: *et qui missi fuerant, erant ex phar. et interr. eum* c f vg; *et qui missi fuerant* (q *miss. erant*, gat mm *venerant*) *ex phar. interrogaverunt eum* l q foss gat mm; *et qui missi erant ex phar. discipuli et levvitae dixerunt ei* a; *et qui missi fuerant ex farisaeis ut interrogarent eum dixerunt ei* b; *illi itaque qui misi erant de levvitis et farisaeis dicentes* e

25. *και ηρωτησαν αυτον*: ℵ om; item (vide ad v. 24) a e syr^{cu} | *ειπαν* cum BC*LX 33. Or^{4,123} ... ς *ειπον* cum ℵAC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chr$^{8, 106}$ Cyr$^{ioh\,109}$ | *ει*: Δ *εισ* | *ουδε* bis cum ℵABCLT^{b}X 1. 33. 124. 209. c^{scri} al pauc Or$^{4, 110. 123. 125. 129. 137.}$ ... ς *ουτε* ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Chr Cyr (Or^{4,109} libere *μητε χσ μητε ηλ. μητε ο προφ. τυγχανων*) | *ηλειασ* cum BLT^{b} (vide ad v. 21) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ℵACX unc rell al omn vid | *ο προφητησ* (vide ad v. 21): CΔ om *ὁ*

26 $^{12.1}$ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν Mt 3, 11 Mc 1, 7s
ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, 27 ὁ ὀπίσω μου Lc 3, 16 Act 13, 25
ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ
ὑποδήματος. 28 $^{13.10}$ ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

---

26. απεκριθη (T$^{b\ corr}$ e Cyp^{293} syr^{hr} praem και): LT^{b}U 33. 67. 248. 249. Or^{4,130} απεκρινατο | ο ιωαννης (B ιωανης): A 19. 433. 47^{ev} c^{scr} z^{scr} semel om ὁ | λεγων et. Or: 1. 209. syr^{cu} Cyp^{293} om | εγω: 13. 44. 60. 69* 124. 435. b c l q Cyp^{293} syr^{hr} aeth add μεν | βαπτιζω: Δ c^{scr} a b ff$^{2.}$ l q gat cop arm syr^{p} c.* add υμας (ff$^{2.}$ gat *vos baptizo*) | εν (ℵ* add τω, ℵ^{c} del) υδατι: a q *in aqua in paenitentiam* (q *-tia*), b *in aquam paenitentiae*. Contra Or^{4,133} μονος ματθαιος τουτω προστεθεικε το· εις μετανοιαν | μεσος sine δε cum ℵBC*LT^{b} ff$^{2.}$ blan arm Heracl ap Or^{4,138} (ο δε ηρακλεων το· μεσος υμων εστηκε, φησιν αντι του· ηδη παρεστι etc, item post) et Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,89.\ 131.\ 137.\ 138.\ 453}$ ... ς (Gb^{0}) Ln add δε cum AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc ff$^{2.}$) vg cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} aeth Or^{4,109} et ^{130} Eus$^{theoph\,140}$ Chr^{8,107} Cyr$^{ioh\,109}$ | στηκει cum BLT^{b} 1. Or$^{1,394\ bis}$, item εστηκει ℵG Or$^{4,453\ bis}$ (Eus$^{theoph\,140}$ ειστηκει) ... ς Ln Ti εστηκεν cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{1,586} et $^{4,89.\ 109.\ 130\ sq\ 137\ sq}$ Heracl ap Or (vide ante) Chr Cyr. Praeterea a b e f ff$^{2.}$ l q Cyp^{293} Or$^{int\ 1,191}$ et ^{2,280} et ^{alib} cop syr^{omn} *stat*; c vg arm *stetit*

27. ο (et. ℵ^{c} Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,109.\ 131}$; ℵ*B Or$^{2,89.\ 138}$ om; cf Chr^{8,108} το δε· οπισω μου ερχομενος. Item Cyp^{293} *ipse est enim de quo dixi: Post me veniens homo ante me factus est, cuius non*) οπισω absque αυτ. εστ. cum ℵBC*LT^{b} 1. 22. 33. a syr^{cu} cop arm aeth ar^{e} ar^{p} Or^{1,394} et $^{4,89.\ 109.\ 131.\ 138}$ et $^{int\ 1,191}$ et ^{4,623} Cyr$^{ador\,436}$ ... ς (= Gb) praem αυτος εστιν, Ln [αυτ. εστ.] cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c f q vg syr^{utr} et ^{hr} Or^{1,586} et ^{4,130} et $^{int\,3,882}$ Cyr$^{ioh\,110\,txt}$; item G al pauc Chr^{8,107} ουτος εστιν, item s e ff$^{2.}$ l Cyp αυτος εστιν ον ειπον (e *ipse est de quo dixi: Qui post* etc, ff$^{2.}$ l *ipse est de quo dicebam quoniam post me venit vir, cuius* etc, Cyp vide ante) | ερχομενος sine additam cum ℵBC*LT^{b} 1. 13. 22. 33. 19^{ev} 20^{ev} b l syr^{cu} cop arm^{zoh} aeth^{rom} Or$^{4,89.\ 109.\ 130.\ 131}$ et $^{int\,191}$ Cyr$^{ador\,436}$ Nonn^{1,97} ... ς (= Gb) add ος (a e Cyp^{293} om, vide ante) εμπροσθεν μου γεγονεν cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c e f ff$^{2.}$ q l vg syr^{utr} et ^{hr} arm^{usc} aeth^{pp} Chr^{txt} et ^{com} Cyr$^{ioh\,110}$ txt Cyp^{293} | εγω post ουκ ειμι cum BT^{b}X 13. 69. 118. Or$^{4,109.\ 130.\ 131.\ 136}$ Aug$^{ioh\ 1,18}$ ... ς et (vide post) Ln ante ουκ ειμι cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg aeth^{pp} Aug$^{ioh\,4,9}$; a Or^{4,89} post αξιος ... ℵCL al^{20} fere q cop arm aeth^{rom} Clem^{679} (ουκ ειμι, φησιν, αξιος etc) Heracl ap Or^{4,139} (το· ουκ ειμι αξιος etc) et Or^{3,818} Chr^{8,107} et ^{108} Cyp^{293} om: hinc Gb^{00} et Ln [εγω] :: at cf Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 | υποδηματος: EFG al^{15} fere aeth^{pp} add εκεινος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι :: cf Mt 3, 11 Lc 3, 16

28. ταυτα: KΠ 11. 76. 145. al^{3scr} aldin add μεν | βηθανια (et. Gb Sz)

1, 36 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸσ αὐτόν, καὶ
λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸσ τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

---

cum ℵ*ABC*EFGHLMSVXΓΔ(*βεθανια)Π* al plus ^{130} aldin it vg cop syr^{sch} et $^{p\ txt}$ (ex^{mg} ap Whte et εν βηανια et εν βηαραβα laudantur, codex vero ^{assem2} εν βιθαρα) et^{hr} arm^{zarr} perss sl$^{2.3*8.}$ Heracl et cdd pler ap Or^{4,140} (vide post) cdd ap Epiph^{435} (vide post) Chr^{8,110} et^{111} (sed vide post) Cyr$^{ioh\,111}$ Nonn^{1,100}. Cf Or^{4,140} οτι μεν σχεδον εν πασι τοισ αντιγραφοισ κειται· ταυτα εν βηθανια εγενετο, ουκ αγνοουμεν, και εοικε τουτο και επι προτερον γεγονεναι, και παρα ηρακλεωνι γουν βηθανιαν ανεγνωμεν· επεισθημεν δε μη δειν βηθανια αναγινωσκειν, αλλα βηθαβαρα, γενομενοι εν τοισ τοποισ επι ιστοριαν των ιχνων ι̅υ̅ – βηθανια γαρ – απεχει των ιεροσολυμων σταδιουσ δεκα πεντε, ησ πορρω εστιν ο ιορδανησ ποταμοσ ωσ απο σταδιων πλατει λογω ρπ΄. αλλ ουδε ομωνυμοσ τη βηθανια τοποσ εστιν περι τον ιορδανην. δεικνυσθαι δε λεγουσι παρα τη οχθη του ιορδανου τα βηθαρα (sic) ενθα ιστορουσι τον ιω. βεβαπτικεναι – μεταλαμβανεται γαρ εισ οικον κατασκευησ, η δε βηθανια εισ οικον υπακοησ. Item Epiph^{435} εν βηθαβαρα. εν δε αλλοισ αντιγραφοισ· εν βηθανια, περαν του ιορδανου. Item Chr^{8,111} εν βηθανια. οσα δε των αντιγραφων ακριβεστερον εχει, εν βηθαβαρα φησιν. η γαρ βηθανια ουχι περαν του ιορδανου ουδε επι τησ ερημου ην, αλλ εγγυσ που των ιεροσολυμων. Eadem in cat$^{ox\,190}$ et in scholia$^{259.\,237}$ et aliorum transiere. ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) βηθαβαρα cum C^{2}KT^{b}UΛΠ corr* (U βιθαβηρα, Λ 69* 262. 346. βηθεβαρα) 1. 22. 33. 69. al plus ^{30} (sed multi tantum in margine) syr^{cu} sl^{recen} et^{ed} cdd „accuratior.“ ap Chr (vide ante; item ap Thphyl et Euthy ad h. l.) Or^{4,140} (vide ante, επεισθημεν δε δειν αναγινωσκειν) Epiph^{435} (vide ante) schol cdd mu (vide ante; item cat^{ox}). Confirmant Eus – Hier de situ et nom. locc. hebr. p. 182 additis his: και δεικνυται ο τοποσ εν ω και πλειουσ των αδελφων εισ ετι νυν το λουτρον φιλοτιμουνται λαμβανειν. Item Suid: βηθανια – οπερ εσφαλμενωσ γεγραπται, η γαρ βηθανια ενθεν εστι του ιορδανου, η δε βηθαβαρα etc ... ℵ^{cb} syr$^{p\ mg}$ (vide supra) Or^{4,140e} βηθαραβα (Or^{4,140bis} et^{142} vel editum est vel cdd habent βηθαρα, item^{4,280} βαθαρα) | εγενετο (Λ 262. -νοντο, syr^{cu} *locutus est*): ℵ a b e ante εν βηθ. pon | ιορδανου: ℵ syr^{cu} add ποταμου | ο ιωανν. (B -αννησ) cum ℵBC 44^{ev} ... ς Ti om ὁ cum AΛXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{4,140} Chr^{8,110} Cyr$^{ioh\,111}$ | βαπτιζων (y^{scr} ο βα.): c 346. (praem?) add το πρωτον : : cf 10, 40

29. βλεπει sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABC*KLMSUVXΔΠ al plus ^{60} aldin a q mt cop syr^{cu} et^{p} arm aeth arr Or^{4,148} Chr^{8,110} Cyr^{4,113} et nest^{76} . . . ς (= Gb Sz) add ο ιωαννησ (C^{3} -ανισ) cum C^{3}EFGHΓΛ (in E super rasuram corrector scripsit, sed iam a prima legebatur) al pl (item M$^{mg\ eccles}$) b c e f ff$^{2.}$ g l vg syr^{sch} et^{hr} (Or^{4,149} ενθα δε βλεπει ο ιωαννησ τον ι̅ν̅ ερχομενον προσ αυτον, at haec non testantur de lectione de qua quaerimus) Cyp^{291} | λεγει· ιδε: M λεγοντα | ιδε et. Or^{3,979} et$^{4,89.\,149}$ etc, item Or^{4,5sq} et^{210} ιδου ... go Or^{2,23} et$^{4,152.\,176.\,392}$ ουτοσ εστιν | ο αιρων (*qui tollet* fu [v. 36] cop^{wi} et^{petr}, *qui auferet* Ir^{int}) etc

30 [14.1] οὗτόσ ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ 1, 15. 27
ὃσ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτόσ μου ἦν. 31 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν
αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν
ὕδατι βαπτίζων. 32 [15.1] καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννησ λέγων ὅτι Mt 3, 16 Mc 1, 10 Lc 3, 22
τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψασ με
βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃσ τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτόσ ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. 34 κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ
υἱὸσ τοῦ θεοῦ.
35 [16.10] Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννησ καὶ ἐκ τῶν

---

e f g q am em for iac ing mt cop syr^{utr} eth^{r} Ir$^{int\ 186}$ Or$^{4,5\,sq}$ et$^{89.\ 149\,sq}$ et^{saep} Hipp$^{dan\ 15}$ (ed. Lag^{157,20}) Eus^{dem37} ac saep etc ... a b c ff$^{2.}$ l vg (et. foss al) syr^{cu} Cyp^{291} Or$^{int\ 2,63.\ 83.\ 362}$ praem *ecce* (Cyp *et ecce*)

30. *υπερ* cum ℵ*BC*Or^{4,24} et^{90} ... ς *περι* cum ℵ^{c}AC^{3}LPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{2,496} Eus$^{dem\ 429}$ Chr^{8,112} Cyr^{4,115} et^{nest76} | *ειπον*: X add *οτι*, item syr^{omn} ... 13. 69. 124. y^{scr} al aliq add *υμιν*

31. *ηλθον εγω* (28. al pauc Chr^{8,113} om *εγω*): C* 157. al pauc b cop *εγω ηλθ.* | *εν υδατι* (Gb') cum ℵBCGLPT^{b}Λ 1. 33. 69. 118. 124. al^{15} Or^{1,364} et^{4,90} Chr Cyr^{4,115} ... ς Ti *εν τω υδ.* cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler

32. *ιωαννησ* (BL *-ανησ*) cum ℵABC*EFHKLPST^{b}VΓΔΛΠ al longe pl Cyr^{4,116} ... C^{3}GMUX al mu Chr^{8,114} *ο ιωανν.* | *λεγων* (ℵ^{b}): ℵ* e om | *οτι*: V 253. 259. al^{5} om ... T^{b} add *εγω* | *καταβαινον* (F al$^{3\,scri}$ *-νων*): ℵ a b e g post *ωσ περιστ.* pon | *ωσ* (et. Gb Sz) cum ℵABCEFGHLST^{b}VΓ al^{50} fere aldin Or^{1,364} et$^{4,82.\ 90}$ ... ς (=Gb Sz) *ωσει* cum KMPUXΔΛΠ al plu | *εξ ουρανου*: ℵ 1. 25. 209. *εκ του ουρ.* | *και εμεινεν*: ℵ b e q Chr^{8,114} Amb^{luc} Hier^{esai} *και μενον*

33. *καγω*: ℵ *και εγω* | *εν υδατι* (et. Or^{4,90}): ℵ 1. 118. 209. Or^{1,364} et^{4,82} *εν τω υδ* | *ουτοσ* et. Or^{1,364} et$^{4,63.\ 82}$ et^{alib} Cyr$^{hr\ 268}$ Chr^{8,114} Cyr^{4,127} ... A b e q *αυτοσ* | *εν πνευμ. αγιω* (et. Or^{1,364} et^{4,142} et^{alib} Cyr^{hr268} Chr Cyr^{6,228}): LT$^{b\,vid}$ (quae enim *πν. τω αγι.* praecedunt periere) 33. *εν τω πνευμ. τω αγιω*, X Cyr^{4,127} *εν πνευμ. τω* (X *το*) *αγιω* | *αγιω* (et. Or^{1,364} et$^{4,90.\ 142}$ Cyr^{hr} Chr Cyr^{alex}): C* Or$^{4,39.\ 63.\ 82}$ Nonn^{1,125} (*εν πυρι βαπτιζων και πνευματι*) add *και πυρι* (:: ex ll. pp.)

34. *εωρακα* (Δ *εωρα*) cum ℵABCLMT^{b}UXΓΔΛΠ^{2} al pl ... EFGHKPVΠ* al mu *εορακα*. Praeterea G add *αυτον* | *ο υιοσ τ. θεου* et. ℵ^{c} c f l q vg syr^{utr} cop etc Or^{1,364} et$^{4,90.\ 273}$ Chr^{8,114} Cyr$^{4,127.\ 128}$ ... ℵ* 77. 218. e syr^{cu} Amb$^{luc\ 1377}$ *ο εκλεκτοσ του θεου* (*electus dei*), item a *electus filius dei*, ff$^{2.}$ *filius electus dei*, b *dei filius electus*, syr$^{hr\ 6}$ (non item^{508}) *filius dei electus eius*

35. *τη επαυριον*: b e f q cop *postera* (e *alia*, f *altera*) *autem die* | *παλιν*: Γ 11* 64. syr^{cu} et^{p} arm arr perss om | *ειστηκει* ut BCEGKLMSUΓΛΠ etc ... ℵAFHPT^{b}XΔ al *ιστηκει* :: cf Mt 12, 46 et alibi | *ο ιωανν.* (B

1, 29 μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36 καὶ ἐμβλέψασ τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι
λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸσ τοῦ θεοῦ. 37 ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ
λαλοῦντοσ, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 στραφεὶσ ὁ Ἰησοῦσ
καὶ θεασάμενοσ αὐτοὺσ ἀκολουθοῦντασ λέγει αὐτοῖσ· 39 τί ζη-
τεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε,
ποῦ μένεισ; 40 λέγει αὐτοῖσ· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν

-ανησ) cum ℵACPT^{b}XΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{3,443} (et^{4,150} *τριτη δε εστωσ ο ιω. μετα δυο μαθητων*, item$^{\text{libere }4,150}$) Chr^{8,119} Cyr^{4,128} ... Ln om ὁ cum BL al pauc

36. *ιδε*: GΛ 124. 230. 262. syr^{cu} arm add *ο χς* (syr^{cu} *ιδε ο χς, ιδε ο αμν τ. θε.*) | *θεου* et. Or^{4,90} et^{150} Chr^{8,119}: c* 59. 235. a ff^{2} foss mt fu aeth (Ammon ap Vict^{cap} teste Gb) Cyr^{4,128} (*αυθισ τον αυτον ανακυκλησασ λογον επιδεικνυει τοισ εαυτου μαθηταισ τον ιν και αμνον ονομαζει θεου και την του κοσμου φησιν αιρειν αμαρτιαν*) add *ο αιρων* (a ff^{2} foss mt *ecce qui tollit,* fu *ecce qui tollet*) *την αμαρτιαν του κοσμου.* Hinc Ln [*ο αιρ. την αμαρτ. του κοσμ.*]

37. *ηκουσαν* cum ℵ* 1. ... ς Ln Ti *και ηκουσαν* cum ℵ^{c}ABCLT^{b} unc rell minusc pler it (sed b *audierunt autem*) vg rell | *αυτου* post *μαθηται* cum ℵB c^{scr} b (*audierunt autem duo disc. eius loquentem*) syr^{sch}; item C*LT^{b}X 33. ante *μαθηται* (*οι δυο αυτου μαθ.*) ... ς Ln Ti ante *οι δυο μαθ.* cum AC^{3}PΓΔΛΠ unc rell al pler c f l vg syr^{p} Cyr^{4,129} (et Chr^{txt} ^{8,119} sed$^{com\ 123}$ *και ηκουσ. οι μαθητ. αυτου οι δυο*) ... e q foss *eum duo discipuli eius* (q *sui*) *loquentem*, item cop syr^{hr}; a *ex discip. eius duo loquentem illum*; syr^{cu} *illi discipuli Iohannis* (non exprim *eum loquentem* nec *duo*). Cf et. 69. *αυτω οι δυο μαθ. αυτ* (*αυτ* punctis improbatum) *λαλουντοσ* | *τω ιν*: X *αυτω* (erasis *αυ* litteris) *ιν*

38. *στραφεισ* cum ℵ*EFHMVΓΛ 22. 28. 124. 262. 435. al^{25} arm Or^{4,90} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti add *δε* cum ℵ^{a}ABCKLPST^{b}UXΔΠ al pl it^{pl} vg syr^{p} cop Or^{3,541} Cyr^{4,129}; item e q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et conversus* (e *et respondens ihs cum vidisset* etc) | *ακολουθουντασ*: C*^{vid} a b e f ff^{2} l q (non item c) vg cop syr^{omn} arm aeth add *αυτω* | *αυτοισ* (ℵ^{c}): ℵ* om

39. *ειπαν* cum BC* ... ς *ειπον* cum ℵAC^{3}LPX unc rell al omn^{vid} | *ραββει* cum ℵBEHKPΓΛ etc (:: cf ad Mt 26, 25 et alibi) ... ς Ln *ραββι* c. ACFGLMSUXΔΠ al certe pler | *λεγ. ερμηνευομενον* cum ℵ*PΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{4,129} ... Ln *λεγ. μεθερμηνευομ.* c. ℵ^{c}ABCLX 33. 157. 249. c^{scr} Or^{4,90} ... 1. 118. 209. cop (syr$^{p\ mg}$ et^{hr}) *ερμηνευεται* (non exprim *ο λεγ.* etc. syr^{cu} et^{sch}), item *interpretatur* b c e q :: *μεθερμηνευομενον* solet dici nec fere fluctuat, cf Mt 1, 23 Mc 5, 41. 15, 22. 34, item infra v. 42; *ερμηνευεται* non legitur nisi v. 43 et (D *μεθερμ.*) 9, 7. | *μενεισ* (L al *-νησ*): syr^{cu} et^{sch} *es*

40. *οψεσθε* (Gb') cum BC*LT^{b} 1. 22* 33. 118. 209. al pauc syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Or^{4,90} (*ταχα δια του μεν ερχεσθε – δια δε του οψεσθε την ακολουθουσαν τη κατορθωσει των πραξεων θεωριαν παντωσ εσεσθαι*

καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ᾽ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην·
ὥρα ἦν ὡσ δεκάτη. 41 ἦν Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ Σίμωνοσ Πέτρου
εἷσ ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάν-
των αὐτῷ· 42 $^{17.1}$ εὑρίσκει οὗτοσ πρῶτοσ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον
Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερ-
μηνευόμενον Χριστόσ. 43 ἤγαγεν αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν. ἐμ-

τοισ βουλομενοισ υπογραφων) Nonn^{144} (*δευτε και εισοψεσθε*, sed praestat lectio *δευτε και αθρησαιτε* vel *-σοιτε*) ... ς Ln *ιδετε* (ΡΛ *ειδετ.*, C^{3} *ηδετ.*, Δ *ιδατε*) cum ℵAC^{3}PXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg cop arm Epiph^{435} Chr^{8,125} Cyr^{4,130} (:: nec v. 47 nec 11, 34 fluctuat *ερχου και ιδε*) | *ηλθαν* et *ειδαν* (C *ιδ.*) cum B*C ... ς Ln (ex errore de B) *ηλθον* et *ειδον* (ℵAKLT^{b}VXΓΔΠ* al *ιδ.*) cum ℵAB^{3}LPT^{b} unc rell al omn^{vid} | *ουν* cum ℵABCLT^{b}XΛ (T^{b} *και ηλθ. ουν*) 33. 124. 262. al^{10} a e cop syr$^{p\ mg}$ et^{hr} (*et venerunt ergo*) Cyr^{4,130} ... l syr^{cu} et$^{p\ txt}$ *et venerunt*, Epiph^{435} *και απηλθον*, 8. aldin b syr^{sch} *ηλθ. δε*, *venerunt autem* ... ς Ti om cum PΓΔΠ unc^{9} al pler c f q vg arm | *ωρα* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABCLPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} al^{140} (et. tubing^{ev}) aldin q foss aeth Epiph ^{435} Cyr^{4,130} ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum minusc vix mu a c l vg cop syr^{p} (b f arm *erat enim* etc; e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et fuit* etc) | *ωσ*: G cop aeth om | *δεκατη*: A *εκτη* (sl$^{2.8.}$ facile in Slavonico errore *nona*)

41. *ην* et. b q for etc: ΑΛ 28. 346. al^{15} fere a c e f ff$^{2.}$ l vg syr^{sch} et^{p} c.* (syr^{hr} *et erat*) cop (*Andreas autem* etc) add *δε*, hinc Ln *ην* [*δε*]. Libere syr^{cu} versum sic habet: *Et unus ex eis, ex his discipulis Iohannis, Andreas erat nomen eius, frater Simonis Cephae.* | *εισ*: L 59. *και εισ* | *δυο των* (ℵ^{c}): ℵ*C om *των*, T^{b} 61. om utrumque | *ιωαννου*: B *ιωανου* | *αυτω*: GΛ 1 mt syr^{sch} aeth *τω* (Λ *του*) $\overline{ιυ}$

42. *ευρισκει – τ. αδ. τ. ιδιον σιμωνα*: syr^{cu} *et ille Andreas vidit Simonem Cepham* | *πρωτοσ* cum ℵ*LΓΔΛ unc^{8} al pler Epiph^{435} (sed$^{cod\ ven}$ *πρωτον*) Cyr^{4,130} ... Ln *πρωτον* cum ℵ^{c}ABMT^{b}XΠ 1. 22. 69. 118. 209. 346. al^{3scr} al^{10}. Latt *primum* (sed b e *mane*), item cop arm syr^{utr} et^{hr} | *μεσσιαν* cum ℵABL^{2}T^{b}XΔΠ^{2} al pl (infra 4, 25 et. CDHKM) it vg Nonn^{1,157} (*συγγονε, μεσσιαν σοφον ευρομεν*), item Or$^{4,8.\ 90.\ 91.}$ Epiph ^{435} Chr^{8,128} Cyr ... Gb″ *μεσιαν* cum L*ΓΛΠ* unc^{9} (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin cop arm syr$^{p\ mg\ gr}$ Chr$^{mosc\ 6}$ (l. l.) | *ο εστ. μεθερμηνευομενον* (L *-μενοσ*) $\overline{χς}$: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om | $\overline{χς}$ (et. Gb Sz) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler aldin Or^{4,8} et^{90} Epiph Chr ... ς (= Gb Sz) *ο* $\overline{χς}$ cum minusc vix mu (et. Cyr^{4,130} editum) cop arm

43. *ηγαγεν* (K 55^{ev} *ηγαγον*, e *adducunt*) sine copula cum ℵBL cop ... G 1. 209. arm Epiph^{435} *ουτοσ ηγ.*, 15^{ev}b *ηγ. ουν*, *adduxit ergo* ... ς *και ηγαγ.*, Ln [*και*] *ηγαγ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{omn} aeth (syr^{cu} *et assumpsit illum et venit ad Iesum*) | *εμβλεψασ* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLΓΠ* unc^{8} (et. tubing^{ev}) al plus^{60} aldin arm Epiph^{435} (ex$^{cod\ ven}$) ... ς Ln (ex errore de B) add *δε* cum SXΔΛΠ^{2} (sed rursus deletum) b c f l vg cop syr^{p} c.* (Epiph^{435}); item 46.

βλέψασ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸσ Ἰωάννου, σὺ
κληθήσῃ Κηφᾶσ, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτροσ.
44 $^{18.10}$ *Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν,*
καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἀκολούθει μοι.
45 *ἦν δὲ ὁ Φίλιπποσ ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆσ πόλεωσ Ἀνδρέου καὶ*
Πέτρου. 46 *εὑρίσκει Φίλιπποσ τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ·*
ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆσ ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν
υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 47 *εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ·*

---

117. 15^{ev} a e q syr^{cu} et ^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,129} *και εμβλ.* | *ιωαννου* (Ln *ιωανου* cum B) cum ℵB*L 33. a b f ff^{2}· l am fu fos san^{mg} (hi^{4} *iohanna*) mm cop aeth^{rom} Nonn^{1,162} (*υιοσ ιωανναο συ μεν πελεσ*) :: cf et. ad 21, 15 sqq; contra Mt 16, 17 lectio non fluct) ... ς *ιωνα* c. AB^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler c q (e vero *frater andreae* pro *ο υι. ιω.*) vg (et. for ing em san^{txt}; gat *iohna*) syr^{utr} et^{hr} arm aeth^{pp} Epiph^{435} Chr Cyr^{4,131} | *ο* (A *οσ*) *ερμ. πετροσ*: syr^{sch} om (syr^{cu} hiat)

44. *ηθελησεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABEKLMSVXΔΛΠ (et. tubing ^{ev}) al longe plu aldin it vg cop syr^{p} arm aeth Or^{4,277} Epiph^{435} et ^{436} et^{439} Chr^{8,132} txt Cyr^{4,131} ... ς (= Gb Sz) add *ο ις̅* cum EGHUΓ al mu syr^{sch} pers^{p} | *ο* (ℵ^{c}; ℵ* om) *ις̅* (ita et. Sz, non item Gb) cum ℵABEGK LSUVXΔΛΠ (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin a b c f ff^{2}· l q vg (et. san for em ing) cop^{wi} et ^{schw} syr^{p} et ^{hr} arm aeth Epiph^{435} et ^{436} (et^{439} *ο κυριοσ*) Cyr^{4,131} ... ς om cum EHMΓ al permu e am fu syr^{sch} cop dz Chr^{8,132} txt (Or^{4,150} *θελησασ εξελθειν εισ την γαλιλαιαν ο εξελθων ζητησαι το απολωλοσ ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω· ακ. μοι*)

45. *ην δε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *δε* | *ο φιλιππ.* (et. ℵ^{c}): ℵ*F* 13. 69. b^{scr} c^{scr} al^{10} Epiph^{435} et^{436} om *ὁ* | *βηθσαϊδα* (cop *βηδσ.*, a b *bedsaida*, q *betsaida*, e l* *bessaida*): ℵ* 8. 127. *βηθσαϊδαν* (ℵ^{c} *-δα*) | *εκ τησ πολ.* (et. ℵ^{ca}, sed ℵ^{cb} rursus erasit *εκ*) et. a b e l q ... ℵ* c f (Sab. ,,concinunt mss. omnes" i. e. ff^{2}· g?) vg om *εκ*

46. *μωυσησ* cum BKLSVXΓΛΠ al permu it vg (sed non am fu san) etc ... ς *μωσησ* cum ℵEFGHMUΔ al plu (:: cf et. alibi) | *ιν̅*: L om | *υιον* sine articulo cum ℵB 33. Or^{4,210} Epiph^{435} Cyr^{4,132} ... ς Ti *τον υιον* cum ALXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (Or^{4,8} *τον ιν̅ τον υιον*) Chr^{8,133} | *του ιωσηφ* cum ℵBLXΓΛΠ^{2} (sed rursus erasum *του*) unc rell al longe plu Or^{4,8} et^{210} ... AKMΔΠ* 33. al plus^{30} Epiph^{435} Chr Cyr om *του*, hinc Gb^{00} | *τον* (Or^{4,210} om) *απο*: S *του απο* | *ναζαρετ* (et. ς Gb'') cum ℵABLX al plu (cdd^{18} ap solum Scriv) a, item Or^{4,8} et^{210} Epiph^{435} Chr$^{8,134\,ss}$ Cyr ^{4,132} ... ς^{e} Gb Sz *ναζαρεθ* cum EFGHKMSUVΓΛΠ* al longe pl b c f l q vg cop arm (Or$^{int\,4,537}$) ... Δ (hoc versu) *ναζαραθ*, item Π^{2} (suprascriptum enim super *ρεθ* habet *α*, ut videatur potius *-ραθ* quam *-ρα*), e *nazara*

47. *ειπεν* sine copula cum ℵ 71. a b e syr^{sch} arm (ap Gb) Chr^{8,134} ex cdd$^{mosc\,6}$ ... ς Ln Ti *και ειπ.* cum ABLX unc rell al pler c f ff^{2}· g l

ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιπποσ· ἔρχου
καὶ ἴδε. 48 εἶδεν Ἰησοῦσ τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸσ αὐτὸν
καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶσ Ἰσραηλείτησ, ἐν ᾧ δόλοσ οὐκ
ἔστιν. 49 λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεισ; ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ
τὴν συκῆν εἶδόν σε. 50 ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεί, σὺ
εἶ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺσ εἶ τοῦ Ἰσραήλ. 51 ἀπεκρίθη Ἰη-
σοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆσ

---

q vg syr^{p} et^{hr} cop aeth Epiph^{435} | ναζαρετ (et. ς Gb″) cum ℵABLXΔ al plu a etc (ut v. 46) ... ς^{e} Gb Sz ναζαρεθ cum ΓΛΠ* unc^{9} al longe plu etc (ut v. 46); item Π^{2} et e ut v. 46 | τι αγαθον (ℵ^{c}): ℵ* αγαθ. τι | φιλιππ. cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Epiph^{435} ex$^{cod\ venet}$ Chr Cyr ^{4,133} ... Ln Ti ο φιλιππ. cum BL 33. (Epiph$^{ed\ petav}$) | ιδε: Α ειδε (item p^{scr} v. seq)

48. ειδεν (ℵ^{c}KSVXΠ al ιδεν) sequente και cum ℵ^{c}ABLX unc rell al fere omn c f q vg etc (cop *vidit autem*) ... ℵ* 124. a b e ff^{2} l foss Epiph ^{435} ιδων absq και (124. Epiph ιδων δε, a b ff^{2} foss *videns autem*, posteaque b *et dixit*; e *ihs autem ut vidit* etc) | ι̅ς̅ cum BHSΓ 234. ... ς ο ι̅ς̅ cum ℵALXΔΛΠ unc^{7} al pler | περι αυτου: ℵ* περι του ναθαναηλ | ισραηλειτησ (ℵ ισδρ. item e *isdrahelites*, a b f *istrahelita*) cum ℵB* (item Act 2, 22 et 5, 35 ABCDE; cf et. alibi) ... ς Ln ισραηλιτησ cum AB^{3}LXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}

49. ι̅ς̅ sine articulo cum ABE^{2}LXΓΔΛΠ* unc^{8} (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin Epiph^{435} Cyr^{4,133} ... ς (= Gb Sz) ο ι̅ς̅ cum ℵE*Π^{2} (sed rursus ὁ erasum) 1. 69. al vix mu | ειδον: ℵKLXΔΠ* al ιδον

50. απεκριθη αυτω ναθαναηλ cum BL 33. 249. b (e *et natanahel respondit*); similiter aeth *et dixit ei Nath.* ... ℵ c απεκριθη ναθ. και ειπεν, item ΓΔ 245. 254. 49^{ev} al pauc q addito αυτω, *ei*; similiter X 124. a f ff^{2} l vg arm Epiph^{435} απεκρ. αυτω ναθ. και ειπεν (a f *dixit*, ff^{2} l vg *et ait*) ... ς (sed Gb^{0} και λεγει αυτω) απεκριθη ναθ. και λεγει αυτω cum AΛΠ unc^{9} al pler syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens Nath. dixit* vel *dicit ei*; sed cop^{dz} addit etiam *ei* post *respond.*) Chr^{8,136} Cyr^{4,133}; Ln απεκρ. [αυτω] ναθανα. [και λεγει] | ραββει cum ℵABEHΓΛ etc (cf ad v. 39) ... ς Ln ραββι cum FGKLMSUXΔΠ al pler | συ ει ο υι. του θεου: s 251. om | βασιλ. ει cum ABL 1. 33. Epiph$^{435\ ed\ petav}$, Ln ο βασ. ει ex errore de B ... ς ει ο βασιλ. cum ℵXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Epiph$^{435\ cod\ ven}$ Chr^{8,136} Cyr^{4,133} Thdor$^{mop\ 24}$; aldin om ει

51. απεκρ. (69. al pauc Epiph^{435} add ὁ) ι̅ς̅ και ειπ. (al pauc λεγει) αυτω (33. arm αυτω post απεκρ. pon, e l om): syr^{sch} απεκρ. αυτω ι̅ς̅ | οτι sec cum ℵABGL 157. al^{8} a b syr^{utr} arm (ap Gb^{ms}) (cop) Cyr^{4,134} ... ς om cum XΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f ff^{2} l q vg aeth Chr^{8,138} Epiph^{435} Tert$^{prax\ 21}$ | ειδον: AKLXΔΠ* al ιδον

συκῆσ, πιστεύεισ; μείζω τούτων ὄψῃ. 52 καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺσ ἀγγέλουσ τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντασ καὶ καταβαίνοντασ ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

II.

1 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμοσ ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· 2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦσ
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ τὸν γάμον. 3 καὶ οἶνον οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνοσ τοῦ γάμου. εἶτα λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ

---

51. *μειζω*: ℵ Epiph[ven] *μειζονα*, ΜΧΔ al aliq *μειζων*, Π[2vid] (restitutum -*ζω*) al mu c g vg (exc foss) *μειζον*, *maius* | *οψη* (et. Sz Gb″) cum ℵABLXΔΛ Π* unc[8] al plu ... ς *οψει* c. ΥΓΠ[2] al plu (et. in Epiph Chr Cyr editum)

52. *λεγει*: X b e q Epiph[435] *ειπεν* (*dixit*). Praeterea l om *και λεγ. αυτω* | *υμιν*: X 157. *σοι* | *οψεσθε* (sine *απ αρτι*) cum ℵBL a b c f ff[2] l vg cop arm aeth Or[1, 364] et[int 3, 961] (item [402]) Epiph[435] Cyr[4, 134] . . . ς (sed Gb[00]) Ti praem *απ αρτι* cum AXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] e q syr[utr] Chr[8, 138] Cyr[1, 116] Aug[ps 39] :: cf Mt 26, 64 | *ανεωγοτα*: ℵ *ηνεωγοτα*

II. 1. *τη ημερα τη τριτη* cum ℵALXΓΔΛΠ unc[7] (M om *τη ημερ.*) al pler Epiph[435] Chr[8, 139] Cyr[4, 134]; item *die tertia* vel *tertio* a c ff[2] l vg ... Ln *τη τριτη ημερα* cum BU 69. 124. 127. 346. al[5] Epiph[437. 439. 448.] *τη τριτη ημερα*, item *tertia die* b e q | *γαλιλαιασ*: post hanc vocem syr[p] notam in margine adscriptam habet, quae non huc sed ad v. 3 spectat. Vide post. | *η μητηρ του ιυ εκει*: Chr[8, 139] et [140] add *και οι αδελφοι αυτου*, quam in rem dicit: *ωσπερ ουν εκεινην και τουσ αδελφουσ εκαλεσαν, εκαλεσαν και τον ιν*. Contra scribit Or[4, 168]: *ζητητεον μεντοιγε διατι εισ μεν τον γαμον ου καλουνται οι αδελφοι αυτου· αλλ ουδε ησαν εκει, ου γαρ ειρηται.*

3. *και οινον ουκ ειχον οτι - ειτα λεγει* cum ℵ* a b ff[2] Gaud[serm 8]. Latine hi[4] sic: *et vinum non habebant, quoniam* (Gaud *quod*) *consummatum* (b *finitum*) *erat* (ff[2] *est*) *vinum nuptiarum. Deinde* (b ff[2] *Et*) *dicit* (extrema: *Deinde dicit*, Gaud non affert). Confirmant eandem lectionem e l syr[p mg] aeth. Sic e l: *et factum est per multam turbam vocitorum* (l[2] *prae multa turba vocatorum*) *vinum consummari. Dicit autem mater ihu* (e *Mater autem ihm dicit ad eum*). Sic syr[p mg]: *Et vinum non habebant quia defecit vinum nuptiarum.* (Reliqua non adscripta sunt.) Item aeth: *Vinum non habebant, quia defecerat vinum illorum. Et dixit* :: pro his interpretationum variarum testimoniis dubium non est quin scriptura codicis Sinaitici in summa antiquitate propagata fuerit. Praestat autem indole prorsus Iohannea, videturque ad vitandam latitudinem quandam sermonis, quippe qua idem bis diceretur, cum breviore altera commutata esse ..... ς Ln Ti *και υστερησαντοσ οινου λεγει* c. ℵ[a]ABLXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] c f q vg cop syr[sch] et[p txt] et[hr] arm Epiph[443] Chr[8, 140] Cyr[4, 134] | *του ιυ* (U 34[ev] *αυτου*)

πρὸσ αὐτόν· οἶνοσ οὐκ ἔστιν. 4 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· τί ἐμοὶ καὶ
σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖσ δια-
κόνοισ· ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι
ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι
ἀνὰ μετρητὰσ δύο ἢ τρεῖσ. 7 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· γεμίσατε
τὰσ ὑδρίασ ὕδατοσ. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰσ ἕωσ ἄνω. 8 καὶ λέγει
αὐτοῖσ· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν.
9 ὡσ δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινοσ τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ
οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότεσ τὸ ὕδωρ,

---

προσ αυτον: Epiph^{443} *του ι̅υ̅*, Chr^{8,140} *αυτου*, a arm *ad Iesum* | *οινοσ ουκ εστιν* cum ℵ* (nec mutavit ℵ^{a}); syr^{sch} et^{hr} aeth *vinum non est illis* ... ς Ln Ti *οινον ουκ εχουσιν* cum ℵ^{c}ABLX unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} cop etc (e l Amb add *fili*) :: debebat etiam hoc loco codicis ℵ scriptura dari pro nexu cum eis quae praecedunt

4. *λεγει* sine copula cum ℵ* et^{cb} EFHMSVΓΛ al longe plu a foss syr^{sch} ... ℵ^{ca}ABGKLUXΔΠ al^{20} aldin it^{pler} cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Epiph^{443} Cyr^{4,134} Nonn^{2,21} (*και οι χ̅ς̅ εειπε*) praem *και*, hinc Ln [*και*] | *ο ι̅ς̅*: Δ om | *γυναι*: X *ω γυναι* | *μου*: Nyss^{1,841} (in 1 Cor 15, 28) *μου;* non *μου.* scribi voluit. Exponit enim: *μη και ταυτησ μου τησ ηλικιασ επιστατειν εθελεισ; ουπω ηκει μου η ωρα η το αυτοκρατεσ παρεχομενη τη ηλικια και αυτεξουσιον;*

5. *λεγει η μη. αυτου* etc: e *et advocatis ad se ministris mater ihm* (pro *ihu*) *dixit illis* | *ο τι αν* (1. al pauc Cyr^{4,135} *εαν*, 33. *α̂*): ℵ Chr^{mosc} cdd 3 *οτι ο αν* (vel *εαν*) | *λεγη* cum ℵABE^{2}G^{2}LS^{sil} XΔΠ al sat mu ... E*FG*HKMUVΓΛ 33. al plu *λεγει*

6. *λιθιν. υδρι.* hoc ordine cum ℵBLX 33. c (ff^{2} g?) vg ... ς *υδρι. λιθιν.* cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e f l q Chr^{8,147} Cyr^{4,135} | *κειμεναι* post *ιουδαιων* cum ℵ^{c}BLX 33. aeth ... ς Ln post *εξ* pon cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler c q vg syr^{utr} et^{hr} (*sex hydr. lapid. positae*) Cyr^{4,135} ... 69. 124. l Chr^{8,147} ante *εξ*, b (om *εξ*) f post *εκει* pon; cop *erant positae vero ibi sex* etc (nisi vertendum potius est: *erant vero ibi*, ut habet ℵ* etc) ... ℵ* 13. 47^{ev} a e arm plane om | F *κατα των καθαρισμων* | FKLΓΛ al mu *μετριτασ*

7. *λεγει* (ℵX aeth praem *και*, item e ff^{2} l foss) *αυτ. ο ι̅ς̅* et. a b c f q vg (nisi quod f q *dixit*): e *et ihs vocitis ad se ministris dixit illis*; ff^{2} foss *et vocatis ihs* (foss *his*) *ministris dixit* (foss *dicit*) *eis*; l *et vocavit ihs ministris* (correctum *-stros*) *et dicit eis*

8. *και* prim: 42. 122* *ο δε* ... 33. 40. a b cop syr^{sch} om | *οι δε* cum ℵBKLΠ 1. 33. 118. 124. 209. al^{10} aldin a cop syr$^{p\,mg}$ et syr^{hr} arm ... ς Ln Ti *και* (:: ut modo praecessit *και εγεμισαν*) cum ΑΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} sah^{münt} syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth Chr^{8,147} Cyr^{4,136}. Praeterea pro *οι δε ηνεγκαν*, quae omnia X om, e ff^{2} l *et fecerunt sicut dixit eis* (ff^{2} *illis*) *ihs* (ff^{2} l om) | *ηνεγκαν*: a *aurierunt et adtulerunt*

9. *γεγενημενον*: F *γεγεννημ.* | *ποθεν*: T^{b} *που* | *οι ηντλ. το υδωρ* (*aquam*):

φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινοσ 10 καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶσ ἄν-
θρωποσ πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν
τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκασ τὸν καλὸν οἶνον ἕωσ ἄρτι. 11 ταύτην
ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦσ ἐν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ
καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ. 12 [19. 7] Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰσ Καφαρναοὺμ αὐτὸσ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰσ ἡμέρασ.

Mt 21, 12 ss
Mc 11, 15 ss
Lc 19, 45 sq

13 [20. 1] Καὶ ἐγγὺσ ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰσ

---

e add *quae vinum factum est*, item l *quia de aqua vinum factum est*, item a b syr^{p} c.* *et videntes factum mirabantur* (b e cop perg *vocavit autem sponsum* etc)

10. αυτω: ℵ om | τον ελασσω (G al aliq -σσων, X -σσον) sine τοτε cum ℵ*BLT^{b} 57. 67. 248. z^{scr} a e ff^{2} l q (q *deinde cum inebriati fuerint homines*) cop aeth Or$^{int\,3,39}$ Gaud^{serm9} ... ς Ti praem τοτε, Ln [τοτε] cum ℵ^{c}AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f vg syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,148} Cyr^{4,136} | συ sine δε cum ABLT^{b}XΓΔΠ unc rell al pler c am fu for tol arm Chr Cyr ... ℵGΛ 69. 124. c^{scri} al^{8} a b e f ff^{2} l q vg^{clem} cop syr$^{sch\,et\,p}$ c.* et^{hr} aeth Or^{int} Gaud συ δε (et. και συ et συ ουν legitur) | εωσ αρτι: Γ εωσ του νυν

11. αρχην cum ABLT^{b}Λ 1. 33. 262. arm Or^{4,172} Eus$^{h.\,e.\,3,24,11}$ (sed variant cdd) et$^{dem\,439}$ Chr^{8,140} Chron^{398} ... ς την αρχην cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Chr^{8,151}et^{152} Cyr^{4,136} (Eus$^{h.\,e.}$ cdd) | εν (AF εγ) κανα τ. γαλιλαιασ: ℵ* add πρωτην (delet^{a}). Similiter f *hoc primum fecit initium signorum Iesus*, q *hoc primum initium fecit Iesus signum* (sic). Pro *initium signorum* b *primum signum*, foss mm *primum signorum*. Praeterea cf huc Epiph^{443} τουτο πρωτον σημειον εποιησεν ο ις, φησιν, εν κανα τ. γαλ. | τ. δοξ. αυτου (ℵ^{c}): ℵ* om αυτου | εισ αυτον: ℵ* post οι μαθ. αυτ. pon (ℵ^{c} ante pon)

12. μετα (H 245. 433. aeth Chr^{8,153} praem και) τουτο (e *hoc signum*, l *hunc signum*) et. Or$^{4,161\,bis}$ et ^{170}: M 124* b f ff^{2} q tol Chr^{8,153} με. ταυτα | καφαρναουμ cum ℵBT^{b}X (alibi et. CDRZΔ) it^{pler} vg cop Or Epiph Nonn^{2,63} ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} q (*capernaum*; item alibi d *caparnaum*) Chr Cyr | οι αδελφ. αυτου cum ℵA XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b f l vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,136} ... BLT$^{b\,vid}$ a c e (q om κ. οι αδ. αυτ.) Or$^{4,160.\,161.\,186.\,249}$ om αυτου, hinc Ln [αυτ.] | και οι μαθητ. αυτου (et. Or^{4,186} Chr Cyr): KΠ* 13. 28. al$^{2\,scr}$ al^{6} Chron^{399} ante και οι αδελφ. αυτ. pon ... LT$^{b\,vid}$ Or$^{4,160.\,161.\,249}$ om αυτου ... ℵ 74* 89* 234* 245. 249. 440. a b e ff^{2} l q arm plane om | εμειναν cum ℵBEH*LMSUVXΓΔΠ al plu it^{pler} vg syr^{utr} aeth Or$^{4,160.\,168.\,169}$ (Chr^{8,153} ησαν) Cyr^{4,136} Chron^{399} ... Gb' εμεινεν cum AFGH^{2}Λ al mu b cop arm syr^{hr} Or^{4,161} Nonn^{2,69} (ουδε μεν αυτοθι μιμνεν εσ ηματα etc) | ου: X om

13. και εγγυσ: ℵ εγγ. δε | ο ις post ιεροσολ. cum ℵBEFKPST$^{b\,vid}$VXΓΔΛΠ

Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦσ. 14 $^{21.1}$ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺσ πω-
λοῦντασ βόασ καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰσ καὶ τοὺσ κερματιστὰσ
καθημένουσ, 15 καὶ ποιήσασ φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντασ ἐξέ-
βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺσ βόασ, καὶ τῶν κολλυ-
βιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰσ τραπέζασ ἀνέστρεψεν, 16 καὶ
τοῖσ τὰσ περιστερὰσ πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ
ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρόσ μου οἶκον ἐμπορίου. 17 $^{22.10}$ ἐμνή-

---

al pler a c f l q am for ing tol syr^{utr} aeth Or$^{4,160.\ 180.\ 182\ sq}$ et^{249} Cyr^{4,136} ... GLMU al pauc b ff$^{2.}$ vg^{clem} cop arm syr^{hr} Or^{4,186} Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Chron^{399} post *ανεβη* pon, item e ante *ανεβη* ... A sic: *ο ις εισ ιεροσολυμα ις* ... 13. 69. 124. 245. 346. Aug$^{ioh\ 10,\ 4}$ plane om

14. *τ. πωλουντασ*: e *qui vendebant et emebant* :: cf Mt et Mc | *βοασ και προβατα* ℵ^{c}; et. Or$^{4,160.\ 184.\ 194}$ et saepe (sed ^{4,182} *βο. κ. τα προβ.*): ℵ* *και τα προβατα και βοασ*, item a f q *oves et boves*. Cf et. Cyr$^{abac\ 551}$ *προβ. κ. τουσ βοασ*

15. *και ποιησασ –παντασ* (ℵ^{c}): ℵ* *εποιησεν - και παντασ*, item a b e ff$^{2.}$ l q foss *et fecit - et omnes* (non item c f vg) | *φραγελλιον* (U al pauc *-ελιον*, al aliq *φραγγ.*): GLX 1. 22. 33. al pauc a b c f ff$^{2.}$ q (non item e l) vg syr$^{p\ mg}$ et^{hr} Or^{4,160} (non item $^{4,180.\ 249.\ 270}$) Cyr^{4,138} et $^{abac\ 551}$ et$^{zach\ 677}$ praem *ωσ* (Cyr^{abac} et^{zach} *ωσει*) | *εκ σχοινιων*: 33. 71. al pauc ff$^{2.}$ q *εκ σχοινιου* (*de reste* ff$^{2.}$, *de resticula* q) | *τα τε προβ. και τουσ βοασ* (e add *Iesus*, q add *vendentes*, e *qui - vindebant*): accurate *oves quoque et boves* b c f vg ... ℵ* *τα* (^{ca} add *και* sed rursus rasum est) *προβ. κ. βοασ*, nec exprim *τε* a e l q | *το κερμα* (G 1. 118. 209. al pauc post *εξεχεεν* pon) cum ℵAPΓΔΛΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler it^{pler} vg (*aes* c f ff$^{2.}$ l vg; *pecuniam* a; e om *εξεχ. το κερμ. και*, item Cyr$^{abac\ 551}$) Nonn^{2,83} (*εξεχεε χθονι κερμα*) ... BLT^{b}X 33. b q cop arm Or$^{4,160.\ 162.\ 180.\ 184\ bis}$ et$^{211.\ 270\ bis}$ Eus$^{ps\ 374}$ *τα κερματα* | *ανεστρεψ.* cum ALPΓΔΛΠ* unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler Or^{4,160} et^{180} (sed $^{cod\ bodl}$ *ανετρ.*) et^{270} edd ... BXΠ^{2} al plus^{10} Or$^{4,180\ cod\ bodl}$ et^{270} ed (ibidem^{c} *τασ τραπεζασ ανατετραφθαι*) Cyr$^{abac\ 551}$ *ανετρεψεν* ... ℵ 13. 16. 69^{mg} (^{txt} *κατορθωσε*) 124. 157. 229** 382. 6^{pe} Epiph^{148} *κατεστρεψ.*

16. *τοισ τασ περιστ. πωλουσιν* (H *πωλουντασ*, K *-τα* utrumque corrupte): Nonn^{2,84} *ανδρι δε πιπρησκοντι πελειαδασ ιαχε φωνην* | *μη* sine copula cum ℵBLPΓΔΛΠ unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler c f am for foss ing tol cop Or$^{4,160.\ 180.\ 270}$ Eus$^{ps\ 368}$ ... AUX 1. 69. 124. 157 al^{25} a b e ff$^{2.}$ vid l q vg (et. fu) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{dem\ 401}$ et$^{ps\ 374}$ Cyr^{hr} ^{115} Cyr$^{zach\ 677}$ Or$^{int\ 1,84}$ et^{3,916} praem *και*, hinc Ln [*και*] | *ποιειτε*: EA 69. 126 al mu Epiph^{148} *ποιητε* | *τον οικ. του πατρ. μου οικ. εμποριου* (E *ενπ.*, M al Eus^{dem} *-ρειου*): syr^{hr} *domum meam emptionis et venditionis*

17. *εμνησθησαν* sine copula cum ℵBLT^{b}X cop (Or^{4,186} *ειγε εμνησθησαν* huc non valet) Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Cyr$^{abac\ 551}$ ... ϛ (Gb^{0}) add *δε*, Ln [*δε*]

*Ps 68 (69), 9 (10) σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου
σου καταφάγεταί με. 18 23.4 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 24.10
Mt 26, 61 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ
ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσε-
ράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν
ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
σώματος αὐτοῦ. 22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ

---

cum ΑΡΓΔΛΠ unc[8] al pler c (b *rememoratus est autem discipulus eius*) vg syr[p] Cyr[4,140]; Μ δε και ... e f ff[2.] l q foss syr[sch] et [hr] aeth Epiph[656] (item Nonn[2,88]) και εμνησθ. (e *et continuo* etc), a arm Or [4,160] et [180] τοτε εμνησθ. (Chr [8,155] εμν. οι μαθ. αυτ. τοτε) | οτι: Χ om | γεγραμμ. εστιν et. Or [4bis] et Eus[ps bis] Cyr [4,140] ... Β Chr[8,155] Cyr[abac 551] εστ. γεγραμμ., Epiph [148] et[656] ην γεγραμμ. | ο (Δ om) ζηλος: Χ t[scr] Or[4,160] (non item [180]. Non huc spectat [186] ειγε εμνησθησαν οτι ο ζηλος etc) Epiph [148] praem οτι | καταφαγεται (et. Gb Sz) cum ℵΑΒΛΡΤ[b]ΧΓΔΛΠ unc[9] (et. ven[ev]) al plus [150] Or [4,160] et [180] et [186] et [198] Cyr [4,140] et amos[269] et abac[551] ... ς (= Gb Sz) κατεφαγε cum 69. al vix mu (item it vg *comedit me*) Eus[ps 368] et[374] Epiph [148] et [656] (item quae potius ad LXX spectant Or[2,815] et [4,195]. Chr [8,155] fluctuant cdd inter καταφαγεται, κατεφαγε, κατεφαγησε.)

18. ουν et. Or[4,160] et[196]: 239. syr[sch] δε (f *tunc respond.*, e *et iudaei resp.*) ... 3. 33. 69. 126. (om et. οι sq) 346. 382. 4[ev] e [scr] b l (hi[2] *responderunt ei Iud.*) cop arm syr[hr] om, hinc Gb[0] | ειπαν cum ΒΛ 33. Or[4,160] et [196] ... ς ειπον cum ℵΑΡΤ[b]ΧΓΔΛΠ unc rell al pler | ΑΛΡ διγνυεις (ΓΔΛ* ven[ev] al δικν.) | ημιν: Λ om

19. ις sine articulo cum ΑΒΛΡΧΓΔΛΠ unc[8] al longe plu Or [4,160. 196] Cyr [4,140] ... ς (Gb[00]) praem ο cum ℵΚ (?) 1. 33. 69. al vix mu | εν τρι. cum ℵΑΛΡΧΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it vg (Latt *in trib. dieb.* vel *in triduo*) Or [1,468. 757] et [4,196. 199] et saep Eus[ps 465] et[568] Chr [8,155] Cyr[4,141] Ir[int 300] Tert pudi [16] etc ... Β Or[4,198] Tert[res carn 18] Ambrst om εν. Cf Ign[intpl 290] (Smyrn[2]) και δια τριων ημερων εγερω αυτον

20. ειπαν cum Β Or[4,200] ... ς ειπον cum ℵΑΛΡΧΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] | ουν: a *autem* (e aeth *et Iudaei dixerunt*, syr[hr] *et dixer. autem ei Iud.*) ... cop syr[sch] arm om. Praeterea Μ 12. 33. syr[sch] et [hr] arm add αυτω | τεσσερακοντ. cum ℵΑΒ*ΓΛΜΡΔ ... ς Ln (ex errore) cum Β[3]ΕFΗ ΚSUVΧΓΛΠ (et. ven[ev]) al certe pler | οικοδομηθη cum ℵΒ*Τ[b] 33. ... ς Ln ωκοδομ. cum ΑΒ[3]ΛΡΧ unc rell al pler | εν τρισιν cum ΑΒΛΡΤ[b]Χ etc ... ℵ a c om εν | εγερεις: Τ[b]* 47[ev] al pauc εγειρεις, item b *resuscitas*, e *restauras*

21. του ναου et. Or [1,394. 757] et [4,160. 202. 206] et saep Didtri [2,7,3] ... Ir[int 300] om, item Tert[res carn 18] („quia et scriptura *de corpore*, inquit, *suo dixerat.*") | αυτου: ℵ 47. 63. 253. i[scr] om

μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ.
23 Ὡσ δὲ ἦν ἐν τοῖσ Ἱεροσολύμοισ ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ,
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντεσ αὐτοῦ τὰ ση-
μεῖα ἃ ἐποίει· 24 αὐτὸσ δὲ Ἰησοῦσ οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖσ
διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντασ, 25 καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα
τισ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸσ γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ.

III.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωποσ ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημοσ ὄνομα

---

22. *ελεγεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLPT[b]XΓΔΛ unc[8] (et. ven[ev]) al pler it vg cop syr[utr] et[hr] arm aeth Or[4,160. 202. 208] Cyr[4,142] etc ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* cum KΠ al vix mu | *ον ειπ.* cum ℵBLT[b] Or[4,160. 199. 202. 208] et[209] ... ς Ti *ω ειπ.* cum AXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] (69. 346. al pauc [vdtr] add *αυτοισ*) | *ο* $\overline{ισ}$: T[b] $\overline{ισ}$

23. *εν τοισ* (et. Gb Sz) cum ℵABLPT[b]ΓΔΛΠ unc[9] (et. ven[ev]) al pler aldin Or[4,160. 209. 270] etc ... ς (= Gb Sz) om *τοισ* cum minusc vix mu | *εν τω πασχα* (M *-σχασ* nec mutatum) *εν τη εορτη*: a c ff[2.] vg *in* (a *per*) *pascha in die festo* ... b *in diem festum paschae*, e l q cop *in die festo paschae* (q *pascae*), f tantum *in die festo* | *εν τη εορτη* cum ℵALP T[b]ΓΔΛΠ unc rell etc: B om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *αυτου* (aldin post *τ. ση.*) *τα σημεια* (et. Or[4,160] etc): M 1. 22. 108. 118. 209. al plus[10] a b e f l (non item c q vg) Ir[int 147] om *αυτου* | *α εποιει*: e *quae faciebat in eos qui infirmi erant*

24. $\overline{ισ}$ c. BL ... ς *ο* $\overline{ισ}$ c. ℵAPΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] Or[4,160. 209. 211] Did[trin 3,29] Chr[8,158] Cyr[4,144] et[act 49] ... T[b] i[scr*] e om plane | *επιστευεν* (et. Chr Cyr): A al pauc b Or[4,160. 209. 211.] *επιστευσεν* | *αυτον αυτοισ* (A* 253. *εαυτοισ*) cum ℵ*A*BL 253. 440* Or[4,209] Cyr[act 49] (a e q *se illis*, b *se eis*) ... ς *εαυτον αυτ.* cum ℵ[c]A[2]PΓΔΛΠ unc[9] al pler aldin Or[4,160] et[211] Chr[8,158] Cyr[4,144] (c f l vg *semetipsum eis*) ... Did[tri 3,29] om *αυτον* | *αυτον* ante *γινωσκ.* (ℵ *γιγνωσκ.*): ℵ om. Cf Latt *eo quod ipse nosset omnes* (*omnia* l) c f l vg (item e *quia ipse sciebat omnes*), sed a b q om *ipse* | *παντασ* et. Or[4,160. 209. 211] (uberius tractat[211]: *ει γαρ παντασ εγινωσκεν, ου μονον ανθρωπουσ, αλλα και τα υπερ τον ανθρωπον εγινωσκε, και παντασ τουσ εξω τοιουτων σωματων* etc) Did[tri 3,29] Cyr[4,144] ... EFGH 13. 69. 127. 229* 346 al[40] fere aldin l arm Chr[8,158] (sed variant cdd) Cyr[act 49] *παντα*

25. *και οτι* (Did[tri] *και μη χρ. εχειν*): AT[b] cop syr[sch] (non item p) om *οτι* | *ου χρειαν*: ℵ *χρειαν ουκ.* Cf c l al vg *opus ei non erat* | *περι του ανθρωπου*: Ln (ex errore de B) om *του* cum Or[4,160] et[209] et[211] bis

III. 1. *ανθρωποσ* (syr[sch] *erat autem ibi quidam ex*; M [mg eccles] et evgll *Ανθρωποσ τισ ην*): M arm aeth (syr[hr]) praem *τισ*; item e *erat autem*

7, 50 19, 39 αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκα-
λος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν
μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύνα-
ται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν
τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ

homo quidam ex | ονομα αυτω (ita ℵ^{corr} ante ^{c}): ℵ* b c f l ονοματι, *nomine* (e *qui vocabatur nicodemus*)

2. προς αυτον (et. Gb Sz) cum ℵABKLSUVT^{b}ΔΛΠ al longe plu b c l q am fu for ing em tol (etc) syr^{p} arm aeth Chr$^{8, 159}$ Cyr$^{4, 145}$ ... ς (= Gb Sz) πρ. τον ῑν̄ cum EFGHMΓ al permu a e f vg^{ed} cop syr^{sch}et^{hr} | νυκτος: ℵ l ante πρ. αυτ. pon | ραββει cum ℵABEFHΓΛ (cf et. alibi) ... ς Ln ραββι cum GKLMST^{b}UΔΠ al certe pler | ουδεις γαρ: ℵ e και ουδεις | δυναται ante ταυτ. τα σημ. cum ℵABLT^{b} 33.. al pauc it (exc q, qui post ποιειν pon) vg cop syr^{sch}et^{hr} arm aeth Or$^{4, 270}$ Chr$^{8, 160}$ med ... ς post ταυτ. τ. σημ. pon cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} Chr$^{8, 160}$init (δυν. ποιησαι, item 1. 118. 209. al pauc) Cyr$^{4, 145}$ | τα: L 69. 382. al pauc om | ῃ̄: L 239. a^{scr*} om

3. ῑς̄ sine articulo cum BEFGKLMT^{b}ΓΠ al^{40} Cyr$^{4, 145}$ ... ς (Gb^{0}) praem ὁ cum ℵAHSUVΔΛ al plu | και ειπ. αυτω (ℵ^{c} sic): ℵ* om | γεννηθη ανωθεν: a b e ff^{2} ^{vid} q vg *renatus fuerit denuo*, c f g^{vid} l *natus fuerit denuo*. Praeterea cf ad v. 5 αναγεννηθῃ ex Ir. Item cf Iust $^{apol 1, 61}$ ubi postquam de baptismi usu exposuit (τροπον αναγεννησεως, ον και ημεις αυτοι ανεγεννηθημεν, αναγεννωνται etc) pergit και γαρ ο χ̄ς̄ ειπεν· αν μη αναγεννηθητε, ου μη εισελθητε εις την βασιλ. των ουρανων, subiungens ex v. 4 οτι δε και αδυνατον εις τας μητρας των τεκουσων τους απαξ γεννωμενους εμβηναι, φανερον πασιν εστι. Ad haec Iustini cf Cyr$^{4, 146}$ ανωθεν δε λεγων την δια πνευματος αναγεννησιν etc | ιδειν την βασιλειαν: T^{b} εισελθειν εις την

4. ο νικοδημ. cum ℵAE^{2}HKMSUVΓΔΛΠ al pler Cyr$^{4, 146}$ ... BE*GL al^{20} om ὁ | γεννηθηναι (A* bis γενηθηναι, item v. 7; Δ -θαναι sec loc): priore loco H 28. add ανωθεν. Similiter e *denuo renasci*, a q *renasci*; contra b c f ff^{2} g vg *nasci*. Sec loco a b e ff^{2} l q *renasci*, c f g vg *nasci* | γερων ων: arm *qui natus sit* | B* νεικοδημος, item v. 9 (non item v. 1)

5. ῑς̄ sine articulo cum ℵAEGHKMSVΓΔΛΠ al plus^{60} aldin Cyr$^{4, 146}$ ... ς (Gb^{00}) ὁ ῑς̄ cum BLU al mu Chr$^{8, 161}$. Praeterea ℵ^{ca} (non item ^{cb}) KMΠ al^{15} fere aldin f m (non item a b c e l q vg) syr^{sch} et$^{p mg}$ et^{hr} cop arm aeth add και ειπεν αυτω (sed ℵ^{ca} L f syr^{hr} cop^{dz} om αυτ.) αμην αμην: A al pauc om alterum | γεννηθη (AΔ γενηθη): it (exc

πνεύματοσ, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
6 *τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆσ σαρκὸσ σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον*

---

natus) vg *renatus fuerit* | *πνευματοσ* (sic b c e f l q am fu for ing em foss al): a ff[2] m vg[ed] (et. tol al) aeth Or[int 2,144] et [4,483] *spiritu sancto* | *εισελθειν εισ* (et. ℵ[c]): ℵ*M *ιδειν* (ℵ* *ειδ.*) | *των ουρανων* cum ℵ* c[scr] 26[ev] al pauc e m Iust[apol 1,61] (vide ad v. 3) Docet [267] Homil[clem 11,26] et [epitom 18] Ir (ex cat, cf Harv [498]) Or[int 3,948] et [4,483] Const [6,15,3] Eus[esa 368] Tert[bapt 13] Chr [8,165] bis et [168]. Cf et. Nonn [3,30] *ου δυναται* - *νοησαι ουρανιην αιωνοσ ατερμονοσ ηλικα τιμην* ... ς Ln Ti *του θεου* (:: ex versu 3) cum ℵ[c]ABLΓΔΛΠ unc rell al pler it[pler] vg cop syr[utr] et [hr] rell Or[int 2,144] et [4,484. 561] Cyp [128. 136. 279. 314] Nyss [2,801] Chr [8,164] et [165] semel et [171] Cyr [4,146] et [147]. Cf igitur Iust[apol 1,61] (vide ad v. 3) Docet[267] *λεγει ο σωτηρ· εαν μη τισ γεννηθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ουκ εισελευσεται εισ την βασιλ. των ουρανων· οτι το γεγεννημενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν.* Homil[clem 11,26] *ουτωσ γαρ ημιν ωμοσεν ο προφητησ ειπων· αμην υμιν λεγω, εαν μη αναγεννηθητε υδατι ζωντι εισ ονομα πατροσ υιου αγιου πνευματοσ, ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων.* Clem[epit 18] *ουτω γαρ ο - θεοσ λογοσ ειπεν ημιν· αμην λεγω υμιν, εαν μη αναγεννηθητε δι υδατοσ και πνευματοσ* (epit. altera add *εισ το ονομα του πατροσ και του υιου και του αγι. πνευμ.*), *ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων.* Ir (ex cat. in libb. Regg. ap Harvey[498]) *καθωσ και ο κυριοσ εφη· εαν μη τισ αναγεννηθη δι υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελευσεται εισ τ. βασ. των ουρ.* Const [6,15,3] *λεγει γαρ ο κυριοσ· εαν μη τισ βαπτισθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελθη εισ τ. βασ. τ. ουρ.*

6. cf Naass [106] *το γεγραμμενον· το γεγεννημενον εκ τησ* usq *πνευμα εστιν.* Item Docet [267] post *των ουρανων* pergitur *οτι το γεγεννημ. εκ τ. σαρκ. σαρξ εστιν.* Item Hipp[noet 16] *το ειρημενον υπο του* $\overline{χυ}$ *οτι το γεγενν. εκ του πνευμ. πνευμα εστιν.* Did[tri 2,12] Eus[marc 72] *λεγων· το γεγενν. εκ τησ - πνευμα εστι. πνευμα δε ο θεοσ* (sic). *διο επεται νοειν ωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ αν ειη.* Similiter [123] sed post *πνευμα εστι* nil additur nisi *κατα την σωτηριον διδασκαλιαν ακολουθωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ ἀν ειη.* | *γεγεννημενον* bis et. ς et ς[e 1633] etc: ς[e 1624] bis *γεγενημενον*, ut et. A (priore certe loco, altero propter scissuram membranae non liquet) H al aliq *γεγενημενον*, Clem [549] *γεννωμενον* (*καθαπερ το γεννωμενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν, ουτω το εκ πνευματοσ πνευμα*) | *σαρξ εστιν*: 161* add *οτι εκ τησ σαρκοσ εγεννηθη*, item a b e ff[2] l q* (non item c f m q[2] Cyp [279. 314]) harl* bodl syr[cu] Tert[carn 18] Amb[spir 2,646] *quia* (b e q* *quoniam*) *de* (Tert *ex*) *carne natum est* | *εκ του πνευματοσ*: syr[p mg] *ex aqua et spiritu* | *πνευμα εστιν*: 161* add *οτι εκ του πνευματοσ εστιν*, item a e ff[2] m harl* bodl syr[cu] Tert[carn 18] conc[carth] (ap Cyp[331] et ap Routh [3,118]) Hil[937] Amb[spir] al aliq (cf Sab ad h. l.) add *quia* (e *quoniam*) *deus spiritus est* insuperque (ita tantum a harl* bodl syr[cu] Tert conc[carth]) *et ex* (*de*) *deo natus est.* Praeterea Amb[spir 3,11] sic: „Quem locum ita expresse, Ariani, testificamini esse de spiritu, ut cum de vestris codicibus auferatis. Atque utinam de vestris et non

ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. 7 μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι·
δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ᾿ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ
ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. 9 ἀπε-
κρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;
10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ
καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λα-
λοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. 12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν
εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς

---

etiam de ecclesiae codicibus tolleretis. Eo enim tempore quo impiae infidelitatis Auxentius Mediolanensem ecclesiam armis exercituque occupaverat, vel a Valente atque Ursatio nutantibus sacerdotibus suis incursabatur ecclesia Sirmiensis, falsum hoc et sacrilegium vestrum in ecclesiasticis cdd. deprehensum est. Et fortasse hoc etiam in oriente fecistis." Item Fulbert^epist 1. „Arii auditores quoniam spiritum sanctum deum esse negabant, de evglio eraserunt illud quod salvator ait: Spiritus est deus."

7. *μη*: 69. 440* (al?) syr^cu *και μη* | *θαυμασησ*: cf Nonn ^3, 38 *και μη θαμβοσ εχητε* | *υμασ*: 69. 118. al^12 fere aldin *ημασ*

8. *θελει*: V al pauc *θελη* | *πνει*: L (et. Chr^8,173 semel) *πνεει* | *αλλ* cum ℵALΓΔΛΠ unc rell etc ... B *αλλα* | *και που υπαγ.* cum ℵBLT^bΓΔΛΠ unc^8 al omn fere e g l m am fu em ing harl cop syr^cu et^utr aeth (Ign philad^7 ap Dress^180 *πνευμα θεου – οιδεν γαρ ποθεν ερχεται και που υπαγει και τα κρυπτα ελεγχει*) Ath^704 Epiph^898 Nyss^2,801 Chr^8,173 Cyr^4,148 Hil^1143 al ... Ln *η που υπ.* cum A c^scr (al?) a b c f ff^2. q vg (et. for al) syr^p mg et ^hr arm Rebapt (ap Cyp^364 et ^366) Amb^spir al | H 69. *γεγενημενοσ* | *εκ του πνευματοσ* (f g l q vg syr^utr et^hr; aeth add *sancto*): ℵ a b e ff^2. m (non item c f g l q) foss mm syr^cu Hil^1143 al *εκ του υδατοσ και του πνευματοσ, ex* (*de*) *aqua et spiritu* (Hil add *sancto*)

9. *νικοδημοσ*: B* *νεικοδ.* Cf ad v. 4

10. $\overline{ις}$ sine articulo (Gb Sz) cum ABLΓΔΛΠ unc rell al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο $\overline{ις}$ cum ℵ 69. al vix mu | T^b om *απεκρ.* $\overline{ις}$

11. *αμην αμην*: L* alterum om | *εωρακαμεν* cum ℵABUΓΛΠ al plu ... EG HKLMT^bVΔ al permu *εορακ.*

12. *και*: 13. 69. 124. tol cop om | *ου πιστευετε*: EH 22. 239. 382. 440 al^10 cop pers^w syr^hr Epiph^89 petav Aug *ουκ επιστευσατε* (97. *ουκ επιστευετε*) | *πωσ*: s add *δε* | *υμιν* sec: EH al^9 a e ff^2. foss arm pers^p om | *πιστευσετε* cum ℵABELSUVΔ*Π^2 al plu it vg cop etc Epiph^89 edd et^dind Chr^8,176 ... GHKMΓΔ^2Π* 1. 22. 28. 69. 124. al plus^50 Chr^mos 3 Epiph^petav Cyr^4,150 *πιστευσητε* ... T^bΛ al aliq b ff^2. l foss cop^d *πιστευετε*

τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάσ, ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-
που ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14 *καὶ καθὼσ Μωϋσῆσ ὕψωσεν τὸν ὄφιν* *Num, 21 8. 9
ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτωσ ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 *ἵνα*
πᾶσ ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 16 *οὕτωσ γὰρ ἠγά-*
πησεν ὁ θεὸσ τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν,
ἵνα πᾶσ ὁ πιστεύων εἰσ αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώ-
νιον. 17 *οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸσ τὸν υἱὸν εἰσ τὸν κόσμον*

---

13. *ο ων* (A* 44[ev] om; e Zen *qui erat*) *εν τω ουρανω* (80. 88. *εκ του ουρανου*) cum ΑΓΔΛΠ unc[8] al fere omn it vg cop[wi] et[schw] syr[cu] et[utr] et[hr] arm Hipp[noet 4] (Lag[46] add *τισ ουν ην εν ουρανω αλλ η λογοσ ασαρκοσ, αποσταλεισ ινα δειξη αυτον επι γησ οντα ειναι και εν ουρανω;*) Dion[alex] (ep contr Paul[samos 6] resp p.[288] ed[paris] 1624) Did[tri 3,9] Epiph[486] Chr[8, 177. 178.] Thdrt[3,570] et[4,226. 1049. 1153] Cyr[4, 150] Or[int 2,72] et[4,622] („non dixit *qui fuit*, sed *qui est in caelo*) Novat[96] Hil[32] (ps[2,11] non abest ergo a caelo – est tamen cum haec loqueretur in caelo") et[514] et[1045] (trin[10] „quod autem in caelis est, naturae semper manentis potestas est") Lcif[151] Iac[nisib 8,9] (*qui erat re ipsa in caelo*) ... ℵBLT[b] 33. cop[dz] aeth Cyr[act 62] Or[int 3, 114] (certe non add, nec magis Eus[ps 403] et ecl[82]) om; hinc Gb[o] et Ti[synops] om

14. *μωυσησ* cum ℵBKLST[b]Π 33. al permu ... ς *μωσησ* cum AEGHMUVΓΔ Λ al plu (de vv et pp vide alibi) | *υψωθηναι δει* et. Perat[134] (*και ον τροπον υψωσε μωυσησ τον οφιν* etc) Eus[ps 551] et ecl[24] Epiph[274] Chr[8, 178] Cyr[4, 151] Thdret[1, 201] et[4, 205] Or[int 3, 396] Cyp[294] ... A 26[ev] a Lcif[151] *δει υψωθ.* (33. *υψωθ.* post *ανθρωπου* pon)

15. *εν αυτω* cum BT[b] c g l am em fu ing mt harl Fulg, item L Thdrt[4, 205] *επ αυτω* ... ς *εισ αυτον* cum ℵΓΔΛΠ unc[9] al fere omn a b e f q vg[ed] (et. for al) Chr[8,179] Cyr[4,151] et[act 62] Thdrt[1,201] et[4,383. 660] Lcif[151] (Cyp *in filium*); item A *επ αυτον*, ita Ln ... 47[ev*] om [semel] | *εχη* (E FHMSΓΛ al plus[30] *εχει*) *ζω. αιω.* cum ℵBLT[b] 1. 22. 33. 118. 124. 161. 209. a f syr[cu] et[hr] cop arm[zoh] aeth[ro] Cyr[act 62] Nonn[3, 78] Cyp[294] Lcif[151] ... ς (Gb[oo]) praem *μη αποληται αλλ* (Γ *αλλα*), item Ln [*μη απολητ. αλλ*], cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler b c e ff[2.] g l q vg syr[utr] arm[usc] aeth[ppl] Chr[8,179] Chr[4,151] Thdrt[1,201. 2, 1578. 4,205]

16. *τον υιον* absque *αυτου* cum ℵ*B ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ℵ[c]ALT[b] unc rell al omn[vid] it vg etc | 13. 346. 382. *μονογενην* | *εδωκεν* (ℵ* om, suppl[a]; 33. add *εισ τον κοσμον*): ff[2.] *mitteret* (Ath[535] *απεστειλεν* ex cdd[pl]), e *mitteret in hunc mundum* (v. 17 om *in hunc mu.*), gat mm tol *daret pro saeculo* (tol *mundo*) | *εισ αυτον* (et. Eus[marc 67. 72. 86] Chr[8,179] Cyr[4,152] et[879] etc) ... L *επ αυτω*, T[b] *επ αυτον* ... 47[ev] om [semel] | *μη αποληται* (ΓΜ al mu *απωλ.*, Γ al sic etiam ante; A *απολλυηται*) *αλλ* (B *αλλα*) et. Eus[marc 86] Cyr[4, 879] etc ... syr[cu] Eus[marc 67] et[72] om *εχη*: EFHMΓΛ al permu *εχει*

17. *τον υιον* absq *αυτου* cum ℵBLT[b] 1. 22. 118. 209. 262. Cyr[4, 154] com et[act 67] Victorin Fulg ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler d it vg rell Chr[8, 182] Cyr[4, 154] txt Tert[prax 21] Lcif[151] Hil[130. 895]. Cf

12, 47 *ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ.* 18 *ὁ*
πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι
μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
19 *αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον*
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ
αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. 20 *πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ*
φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ· 21 *ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φα-*
νερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

---

huc Naass[125] *ου γαρ ηλθεν ο υιος του ανθρ. εις τον κοσμον απολεσαι τον κοσμον, αλλ ινα σωθη ο κοσμ. δι αυτου.*

18. *ο πιστευων*: d praem *propter hoc*, item a Lcif[151] *ideo* | *αυτον*: Λ al[7] Chr[8,184] Cyr[4,154] *τον υιον* ... Or[4,210] (*φησι γαρ ο κυριος· ο πιστευων εις εμε ου κρινεται. ουχι δε· ο πιστευων εις το ονομα μου ου κρινεται*) et[2,761] *εις εμε*, item Ir[int 325] („et propter hoc dominus dicebat“ etc) Or[int 4,484] Hil[24. 126] al *in me* | *ο μη* sine copula cum ℵB ff[2.] l Or[2,761] (*περι ων ειρηται· ο μη* etc) Tert[prax 21] Cyp[278. 315] ... Ln *ο* [*δε*] *μη*, ς Ti *ο δε μη* cum ALT[b]ΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] d it[pler] vg rell (syr[sch] *et qui non*) Ir[int 325] Or[int 4,484] Lcif[151] Chr[8,184] Cyr[4,154] et[act 68]

19. *οι ανθρωποι* (syr[cu] *mundus*): ℵ ante *ηγαπησαν* pon | *μαλλον* et. Clem[80] Eus[marc 88] al Ir[int 325] Hil[24. 25] al: ℵ Or[prov] (Notitia[97]; contra Mai[26] ex caten ante *σκο.*) Cyr[4,154] (non [68]) Hil[73] post *το σκοτος* pon; e Cyp[315] ante *ηγαπησαν* (*dilexerunt*); 1. 118. 209. al pauc ante *οι ανθρωπ.* | *αυτων πονηρα* (Gb″) cum ℵABGKLT[b]UΛΠ al[20] c d f ff[2.] (*e eorum opera iniqua*) vg Ath[499] Chr[8,185] Cyr[4,68] ... ς *πονηρα αυτων* cum EFHMSVΓΔ al plu Amb[ps 1,762] (*mala ipsorum opera*) ... a q Lcif *opera illorum* (q *eorum*) *mala*; b *malae operae eorum*, l *mala opera eorum*

20. *γαρ* et. Ir[int 325] (Or[prov] ap Mai[2], sed totus locus deest in Notitia[77]): Chr[8,185] *δε* ... E a Lcif[151] om; item (quae nil probant) Or[2,653] et[4,358] *και ουκ ερχ. πρ. το φως* (ℵ[c], et. Ir[int 325] Or[int 2,53]): ℵ* al aliq c Lcif[151] om (:: propter *ομοιοτελευτον*) | *τα εργ. αυτου* cum ℵBLT[b]ΓΔΛ unc[8] al pler it vg rell Cyr[4,155] Ir[int] Or[int] Lcif ... AKΠ 1. al[10] Chr[8,185] *αυτου τα εργα*. Praeterea LΔ 13. 33. al[15] cop arr sl add *οτι πονηρα εστιν* (L confuse *πον. εστ. οτι*), item d *de luce*, item Or[int 2,53] *et videantur si in deo sunt gesta*

21. ℵ* om *ο δε ποιων* usq *εργ. αυτου* propter *ομοιοτελ.*, suppl[c] | *αυτου τα εργα* cum ℵ[c]ABT[b] unc rell al pler c ff[2.] g am fu for ing gat mm m ... LU 33. 69. al pauc a (*manifestetur opus eius*) b d e f l q vg[ed] Cyr[4,154] Ir[int 325] Lcif[151] *τ. εργ. αυτ.* | *θεω*: 13. 69. al[25] praem *τω* | *ειργασμενα* (al pauc *εργ.*, L *εργασαμενα*): ℵ* *ειργασμενον* ([a] *-μενα*). Cf Lcif[15] *quoniam in deo est factum* (praecedit *ut manifestentur opera eius*), item Ir[int 325] *quoniam in deo est operatus* (praecedit *ut manifestentur opera eius*); a *quoniam in deo est factum* (vide ante) :: hinc nescio an ℵ* scripturam evglstae servaverit.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ
τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετʼ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.
23 $^{25.\ 3}$ ἦν δὲ καὶ Ἰωάννησ βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺσ τοῦ Σαλείμ,
ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·
24 $^{26.\ 4}$ οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένοσ εἰσ τὴν φυλακὴν Ἰωάννησ.
25 $^{27.\ 10}$ ἐγένετο οὖν ζήτησισ ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰου-
δαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26 καὶ ἦλθον πρὸσ τὸν Ἰωάννην καὶ
εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, ὃσ ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
μεμαρτύρηκασ, ἴδε οὗτοσ βαπτίζει καὶ πάντεσ ἔρχονται πρὸσ αὐτόν.
27 ἀπεκρίθη Ἰωάννησ καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωποσ λαμβάνειν
οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 $^{28.\ 1}$ αὐτοὶ

---

22. ο $\overline{ις}$: AΠ al^5 om ὁ | ηλθεν (c e f ff^2 q vg *venit*, b *profectus est*): 33. απηλθεν, d *exivit*, a l *exiit*, foss *exiebat* | και εβαπτιζεν: b om (l* *et baptizabantur ab eo*, omissis ην δε usq και εβαπτιζοντο, l^2 vero post *et baptiz. ab eo* suppl *erat autem* usq *et baptizabantur*)

23. ιωαννησ (B -ανησ) cum ℵALΓΔΛΠ unc rell al pler Or^{4,162} etc ... B 44^{ev} ο ιω. | βαπτιζων: 1. ο βαπτ. | εν αινων: e *in eremo*, f *in deserto* | σαλειμ cum ℵBLT^{b}ΓΛΠ unc^8 al plu it vg etc Or^{4,162} sq Eus$^{hist\,3,24,11}$ (ap Burton et Heinich.) etc: A σαλλειμ ... UΛ 1. 69. 262. al plus^{70} aldin cop Eus$^{edd\ pler}$ Cyr^{4,156} Nonn$^{cdd\,3}$ σαλημ (Gb')

24. εισ την φυλακην: E*M (et. ven^{evg}) 1. 22. 235. d^{*scr} 2^{pe} Or^{4,163} (non item ^{4,162}) Eus$^{hist\,3,24,11}$ (cdd^{pauc} την) om την | ιωαννησ (-ανησ B y^{scr}) sine articulo cum ℵ*B 47^{ev} p^{scr} Eus^{hist} ... ς Ln Ti ο ιω. cum ℵ^{c}ALΓΔΛΠ unc rell al pler Or^{bis} Cyr^{4,156}

25. εγενετ. ουν (ℵ^c): ℵ* 47. b vg^{cle} cop^{wi} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} εγ. δε | ζητησισ (ℵ^c): ℵ* συνζητησισ | ιωαννου (syr^p *eius*, certe ap Whit.): B των ιωανου. Praeterea syr^{sch} *inter unum discipulorum Iohannis* | ιουδαιου (et. Gb Sz) c. ℵ^{c}ABLΓΔΛ*Π* unc^8 (et. ven^{ev}) al^{125} aldin syr^{sch} et^p (add c.*quodam*) arm^{zoh} Chr^{8,191} Cyr^{4,175} Nonn^{3,127} (εβραιου μετα φωτοσ) ... ς (= Gb Sz, sed Gb') ιουδαιων c. ℵ*GΛ^{2}Π^2 (sed restitutum -ου) 1. 13. 69. 124. al d it vg syr^{cu} cop arm^{usc} aeth go Or^{4,162} Cyr^{4,157} (:: omnino igitur certe pari antiquitate praestat lectio ιουδαιων)

26. ηλθον et ειπον cum ℵAB^{3}LT^{b}ΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} ... Ti ηλθαν et ειπαν cum B* (ηλθαν et. Chr$^{mosc\,1}$) | προσ τον: 1. 106. s^{scr} om τον | ραββει cum ℵABDEHΓΛ etc (et. go, syr$^{p\ mg\ gr}$ ραββη) ... ς Ln ραββι c. EGKLMSUVΔΠ al certe pler | ιδε: D 1. 209. ιδου

27. απεκρ. ιωαννησ (B -ανησ, M 33. al pauc ο ιω.) και ειπεν: syr^{cu} *dixit illis Iohannes* | λαμβανειν (ℵ λαβιν): LΛ 13. 33. 69. 124. 157. 262. c^{scr} al aliq c e (*facere quicquam a se*) cop syr^{sch} et^p et^{hr} (non item ^{cu}) arm aeth Eus^{luc200} Chr^{8,192} (non item^{191} et semel^{192}) add (vel praem ut 124. Chr) αφ εαυτου :: cf 5,19 | ουδεν: B c^{scr} Chr^{8,192} semel syr^{cu} ουδε εν | εαν: B αν | αυτω (E 87. αυτο): F al^2 om. Praeterea 13. 69. 124. (b *desuper* pro εκ του ουρανου) add ανωθεν, item Eus^{luc} post εκ τ. ουρ.

1, 20 ὑμεῖσ μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστόσ, ἀλλ' ὅτι
ἀπεσταλμένοσ εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 $^{29.\ 10}$ ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην νυμφίοσ ἐστίν· ὁ δὲ φίλοσ τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼσ καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
8, 23 31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενοσ ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆσ γῆσ ἐκ
τῆσ γῆσ ἐστὶν καὶ ἐκ τῆσ γῆσ λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενοσ

---

28. μοι (1. 124. 209. al pauc εμοι) cum ABDGKLST^{b}UΔΛΠ al plu it vg rell Eus$^{luc\,200}$ Chr^{8,192} Cyr^{4,158} Cyp^{293} al ... ℵEFHMVΓ al plus^{60} aldin harl om | ειπον: B syr^{hr} add εγω, T$^{b\ vid}$ syr^{cu} praem εγω. Praeterea e Cyp^{293} Firmic^{27} (ed. Bursian) add *eis qui missi sunt ab hierosolymis ad me.* | ουκ ειμι εγω cum ℵABLT^{b} unc rell al omn^{vid} b e f ff^{2} g q vg^{cle} Eus^{luc} Chr ... c am fu for foss ing tol Cyr^{4,158} εγω ουκ ειμι, atque sic Ln ex errore de B ... D a (*quia dixi vobis non sum* etc) l syr^{cu} (vide ante) Cyp Firmic om εγω | εκεινου: S 245. αυτου

29. εστηκωσ: D Thdot$^{clem\,985}$ (sed liberrime του νυμφιου δε φιλοσ, εστωσ εμπροσθ. του νυμφωνοσ, ακουων τησ φωνησ του νυμφιου etc l) Or^{luc} (ap Gall^{14,96} ο δε φιλοσ του νυμφιου εστωσ χαρα χαιρει) εστωσ | αυτου: ℵ post εστηκ. pon (ο εστηκ. αυτου και ακουων) *

30. εκεινον: H add δε | δε: G syr^{p} om

31. ο ων (ℵ^{c} Or^{4,302} etc): ℵ*D a b l q ^{mt} Quaest^{91} (opp Aug^{3,2912}) syr^{hr} ο δε ων, syr^{cu} et^{sch} και ο ων | εκ post ων (et. Or^{2,613} et ^{4,302} et $^{cat\ ox}$ ad Eph^{222}, item ℵ^{c}): ℵ* a e επι (a *super terram*, e *supra terram*), D 13. 69. απο | A om (per incuriam) εκ τησ γησ ante εστιν και, syr^{hr} om εκ τ. γ. εστιν και εκ τ. γησ (transiluit a γησ primo ad tertium), g l mm (non item vdtr syr^{cu}; nec huc valet Or^{2,613} ubi post ουτε γαρ γη ουτε ο εκ γησ χοϊκοσ διηγησασθαι δυναται δοξαν θεου libere additur ο γαρ ων εκ τησ γησ, εκ τησ γησ λαλει.) om εκ τησ γησ εστιν και, item^{vid} Or$^{int\ 3,121}$ („qui non loquuntur caelestia, sed terrena. *Qui est ex terra, de terra loquitur; qui de caelo venit, super omnes est, et quod vidit et audivit testificatur*") Tert$^{orat\,1}$ (*qui de terra est*, inquit, *terrena fatur, et qui de caelis adest, quae vidit ea loquitur*) et $^{baptism\,10}$ („dicendo: *qui de terra est, de terra loquitur, qui de supernis venit, super omnes est*") | ερχομενοσ sine επανω etc cum ℵ*D 1. 22. 118. 2^{pe} a b e f ff^{2} l syr^{cu} arm (Or^{4,302} comm ει τοινυν ο εκ τησ γησ εκ τησ γησ λαλει, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ, ο εωρακε και ηκουσε, τουτο μαρτυρει, ζητησεισ τοινυν etc, sed ante exscribens textum cum ς facit) Eus$^{marc\,87}$ (ο ειπων· ο ανωθ. ερχομενοσ επαν. παντων εστιν, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ ο εωρακ. κ. ηκουσε μαρτυρει) Nonn^{3,155} (οσ δε δι αιθεριοιο θεοδεγμονοσ ικετο κολπου, φθεγγεται ουρανοθεν τοπερ εκλυεν, ουδε τισ αυτου μαρτυριην ζαθεην επιδεχνυται etc) Tert$^{orat\,1}$ (vide ante; nec contra valet $^{bapt\,10}$; verba enim *qui de supernis venit* etc non ο εκ του ουρ. ερχομ. etc reddunt, sed ο ανωθ. ερχομ. etc, etsi post *loquitur* ponuntur) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti add επανω

32 ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
οὐδεὶσ λαμβάνει. 33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν
ὅτι ὁ θεὸσ ἀληθήσ ἐστιν. 34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεόσ, τὰ ῥή-
ματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα.
35 $^{30.\,3}$ ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ 5, 20
αὐτοῦ. 36 $^{31.\,10}$ ὁ πιστεύων εἰσ τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ
ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει
ἐπ' αὐτόν.

παντων εστι cum ℵ^{c}ABLT^{b}ΔΛΠ unc^{9} al pler c f g q vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth go Or^{4,302} semel (vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14,7}$ et^{8} auct$^{vocat\,1,9}$ et^{20} Hier^{eph} (:: pro ratione testimoniorum *επανω παντων εστιν* additum vdtr ut responderet verbis *εκ τησ γησ εστιν*. Quae sententia eo confirmatur quod *και* ante o *εωρακεν* etc etiam a testibus gravibus omittitur *επανω παντ. εστ.* tuentibus.)

32. o (ℵ^{b} vel^{a}; ℵ* *ον*) *εωρακ.* (*εω-* ℵABDMSUVΓΛΠ^{2} al pl; EFGHKLΔΠ* al mu *εορ.*) sine copula cum ℵ (*et^{rell}) BDLT^{b} 1. 22. 33. 118. 209. 2^{pe} a b e l syr^{cu} et^{hr} cop arm pers^{p} (Or^{4,302} ex ed. Huet. om *και* etiam eo loco quo *επαν. παντ. εστ.* retinet) Eus$^{marc\,87}$ Nonn^{3,155} (Cyr^{4,165} vid) Tert$^{orat\,1}$ Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) praem *και*, Ln [*και*] cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ (*et quod vidit et quod audivit*) g q vg syr^{utr} aeth go Or^{4,302} (ed. Delar., vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Aug$^{ioh\,14\,bis}$ | *μαρτυρει* cum ℵD 1. 22. 28. 118. a b e ff$^{2.}$ l cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Eus^{marc} Or^{int} (Tert^{orat} vide supra) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti praem *τουτο* cum ABLT^{b} unc rell al pler (69. *εκεινο*) c f g q vg syr^{p} et^{hr} Or$^{4,302\,bis}$ et^{cat} Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14\,bis}$

33. *λαβων*: Λ 12. 59. 124. 230. c^{scr} 8^{pe} Cyr^{4,166} et^{167} *λαμβανων*

34. *εκ μετρου* (Or^{2,599} *ταχα το μετρον ου προσ αυτην την γνωσιν ονομαζεται, αλλα παρα τον υποδεχομενον, τω μη ειναι αυτον μειζονοσ δεκτικον. και γαρ ο υετοσ αυτοσ μεν αμετροσ εστι, μετρειται δε* etc): U 12. 40. 63. 253. 254. aldin *εκ μερουσ* | *διδωσιν* sine additam cum ℵBC*LT^{b} 1. 33. b e f l Cyr^{4,169} ... ς (sed Gb^{00}) add *ο θεοσ*, Ln [*ο θεοσ*] cum AC^{2}DΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c ff$^{2.}$ g q vg syr^{utr} cop (*deus enim non* etc) aeth Or^{2,599} et$^{int\,2,384.\,4,523}$ Chr^{8,199} Did$^{tri\,2,6,2}$ Cyr$^{hr\,274}$ Aug$^{ioh\,14,10}$ | *το πνευμα*: B* om, suppl^{2} mg

35. *δεδωκεν* (et. Eus$^{marc\,74.\,88}$ et$^{luc\,200}$): DK 131. *εδωκεν*

36. *ο πιστευων* (et. Ir$^{int\,282}$ Eus$^{luc\,200}$ Bas$^{bapt\,638.\,657}$ Cyp^{296}, item *δια τουτο φησιν· ο πιστ.* Clem^{115}): D praem *ινα* posteaque *εχη* habet | *ο απειθων* cum ℵ* a e ff$^{2.}$ l Tert$^{prax\,2}$ Cyp^{296} ... ς Ln Ti *ο δε απειθ.* (13. 69. al pauc *απιστων*, item Chr^{8,201} et. $^{mosc\,5}$, sed non$^{202\,bis}$) cum ℵ^{c}ABCDLT^{b} unc rell al omn^{vid} b c f q vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *et qui*) cop aeth Ir$^{int\,282}$ Bas$^{bapt\,638.\,657}$ Chr$^{8,201.\,202}$ Cyr^{4,173} | *τω υιω*: Γ add *αυτου* | *ουκ*: DΔΛ Ign$^{intpl\,324}$ cod *ουχ* | *οψεται* et. ℵ* etc Ign$^{intpl\,324}$ (ad

IV.

1 Ὡσ οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦσ
πλείονασ μαθητὰσ ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννησ, 2 καίτοιγε Ἰη-
σοῦσ αὐτὸσ οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3 [32.7] ἀφῆκεν
τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν. 4 [33.10] ἔδει
δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆσ Σαμαρίασ. 5 ἔρχεται οὖν εἰσ πόλιν

Eph[5]) Const[5,20,6] Bas[2,217. 430. 623. 469] et bapt[638. 657] Tert[prax] etc ... ℵ[a] Ir[int 282] Cyp[296] *εχει* (e *habebit*) | *ζωην* cum ℵABCDT[b] etc ... EFHLM al[50] fere Ign[intpl 324] Const[5, 20, 6] Bas[2,217. 430. 469. 623] et bapt[638. 657] Chr[8,201] et [bis 202] Cyr[4,173] Thdrt[4, 383] *την ζωην* | *μένει* hoc accentu EHKSV etc, *manet* a c d f ff[2.] l q vg syr[cu] et[p] arm ... MΓΠ al permu b e g cop syr[sch] aeth Ir[int 282] Tert[prax 2] Cyp[296] *μενεῖ*, *manebit*. Idem editum in Bas[2, 217. 430. 623] (non [469]) et [bapt 657] (non [638]) Cyr[4, 174] (non Chr[8, 201. 202]): hinc Gb' *μενεῖ* | *επ αυτον*: ℵ b ante *μενει* pon. Praeterea post haec e add *Et post haec traditus est iohannis* (syr[p mg] *-nnes*), atque eadem prorsus syr[p mg] praebet.

IV, 1. *ο* ι̅ς̅ cum ℵDΛ 1. 22. 118. 209. 2[pe] al plus[20] a b c e ff[2.] l vg syr[cu] et [sch] et [p txt] cop arm Chr[8,203] ... ς Ln Ti *ο κυριοσ* cum ABCLT[b] unc rell al pler f q syr[p mg] aeth Nonn[4,1] (*κοιρανοσ*) Cyr[4,175] (:: *ο κυρ.* ad vitandam repetitionem eiusdem nominis ι̅ν̅ inlatum vdtr. Ceterum ad hunc appellationis *κυριοσ* usum apud Ioh non conferri possunt nisi 6, 23 *ευχαριστησαντοσ του κυριου* 11, 2 *η αλειψασα τον κυριον μυρω* 20, 18 *οτι εωρακ. τον κυριον* 21, 12 *ειδοτεσ οτι ο κυριοσ εστιν*, quorum locorum rationem nonnihil a 4, 1 differre apparet) | *οτι* (69. add *ο*) ι̅ς̅: Λ 262. al[8] (non iidem atque qui *ο* ι̅ς̅ pro *ο κυρ.* praebent) syr[sch] om ι̅ς̅ | *ἢ* (et. B[2]): AB*GLΓ 262. al pauc (item Or[4,249]) om

2. *καιτοιγε*: C *καιτοι* | ι̅ς̅ *αυτοσ* et. a b e f q ... ADKΠ al[10] ff[2.] l gat mm Chr[8, 203] Cyr[4,175] *αυτοσ* (K al Chr add *ο*) ι̅ς̅ ... 251. c vg syr[cu] om

3. *την ιουδαιαν* et. c f q Or[4,249] etc: D 1. 13. 69. 106. 124. al[25] a b e ff[2.] l foss gat mm arm aeth add (a d praem) *γην* :: ut 3, 22 | *παλιν* cum ℵB[2]CDLMT[b] 1. 33. 69. 124. 346. al vix mu a b c e f ff[2.] l vg cop syr[cu] et[sch] arm aeth Nonn[4, 9] Cyr[4, 175] ... Gb[o] Ti om cum AB*ΓΔΛΠ unc[8] al plus[120] aldin q syr[p] (Or[4, 249] liberrime *αφιεισ την ιουδαιαν και απερχομενοσ εισ την γαλιλαιαν* etc) Chr[8, 203] (*ανεχωρησεν απο τησ ιουδαιασ και ηλθεν εισ την γαλιλ.*)

4. *διερχεσθαι*: Λ 124. *ερχεσθαι* | *σαμαριασ* cum ℵCDE*LΓΔ al mu ... ς Ln Ti *-ρειασ* cum ABE[2]FGHKMSUΛΠ al plu. Item vv sqq, nisi quod v. 5. Γ *σαμαρειασ* confirmat; versu vero 7. *σαμαριασ* cum ℵDFL* al mu dedimus, ς Ln Ti *-ρειασ* cum rell. Cf ad Lc 17, 11 ubi *σαμαριασ* ex ℵAB*EFLXΔ edidimus. In Actis eandem formam ubique (septies) tuentur ℵDE, quater accedente C, semel A et H

5. *ερχετ. ουν* (C[3] F al pauc arm om, e f l *autem*; syr[cu] et[sch] et[hr] aeth *et venit*): C[3] (quocum facit M[mg eccles]) FHU al plus[20] e add *ο* ι̅ς̅ |

τῆσ Σαμαρίασ λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν
Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ
οὖν Ἰησοῦσ κεκοπιακὼσ ἐκ τῆσ ὁδοιπορίασ ἐκαθέζετο οὕτωσ ἐπὶ τῇ
πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη. 7 ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆσ Σαμαρίασ ἀντλῆ-
σαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· δόσ μοι πεῖν. 8 οἱ γὰρ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰσ τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰσ ἀγοράσωσιν.

σαμαριασ: vide ad v. 4 | συχαρ (et. ς Gb Sz) cum ℵABCDLΓΔΛΠ unc rell (i. e.^{9}) al pler aldin a b (*esychar*) e (*sycar*) f l q am fu for harl ing sah cop Chr^{8,204} Cyr^{4,176} ... ς^{e} σιχαρ cum 69. al ut vdtr pauc c vg^{clem} Nonn^{4,15} (certe sic editum nec notatur varietas scripturae). Cf Hier quaest Hebr. in Gen^{48,22} (pag^{374}): *hebraice Sichem dicitur, ut Ioh. quoque evglsta testatur, licet vitiose ut Sichar legatur error inolevit.* Similiter adnotat de nominib. Hebr.^{98}: *corrupte autem pro Sichem – ut Sichar legeretur usus obtinuit.* At in Eus^{onomast} ap Larsow et Parthey p. 346 συχαρ legitur additis his: προ τησ νεασ πολεωσ πλησιον του χωριου ου εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου, εν η ο $\overline{χσ}$ κατα τον ιω. τη σαμαρειτιδι παρα τη πηγη διαλεγεται· και εισετι νυν δεικνυται. | ὃ cum ℵABC^{2}T^{b}ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu (Γ 69. ω) aldin Cyr^{4,176} ... Gb Sz Ln Ti οὗ cum C*DLMS 1. 28. 33. 157. 209. al^{25} Chr^{8,204} | ιωσηφ cum ACDLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵB τω ιωσηφ

6. ουν: v al^{5} d ff$^{2\cdot}$ sah syr^{sch} (hiat^{cu}) arm Ir^{219} (ουδ αν ιω. -ειρηκει· ο δε $\overline{ις}$ κεκοπιακωσ εκ τησ οδοιπορ. εκαθεζετο) δε ... 69. om | $\overline{ις}$: A κυριοσ | ουτωσ (B h. l. ουτω) et. c f g q vg syr^{p} sah cop: 1. 69. 118. 124. a b e ff$^{2\cdot}$ l foss gat mm syr^{sch} et^{hr} arm aeth om | επι τη πηγη et. Or^{4,215} et ^{prov} (Notitia^{84}) Chr^{8,206} Thdrt$^{4,191\cdot 271}$ Cyr^{4,177} ... L επι την πηγην | ωρα: b cop^{dz} add δε (e syr^{p} c. ob. *et erat hora*) | ωσ (Gb″) c. ℵ*et^{cb}ABCDLΠ^{2} (sed restitutum ωσει) 33. b^{scr} ... ς ωσει cum ℵ^{ca}ΓΔΛΠ* unc^{9} al pler (sed H* 69. al^{2} ωσ η) Or^{prov} Chr Cyr ... sah cop non exprim. Praeterea syr^{cu} singula transp sic, ut verba επι τη πηγη excipiat versus 8: *Ac discipuli eius* etc; tum sequitur: *Et cum sederet Iesus erat hora quasi sexta,* deinde: *Et mulier venit ex Samaria* etc.

7. ερχεται: a b e ff$^{2\cdot}$ l q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et venit*; f *venit autem* (sah *quaedam mulier autem*) | γυνη: ℵ b τισ γυνη, *quaedam mulier*, item sah cop | σαμαριασ, ς Ln Ti -ρειασ: vide ad v. 4 | πειν (ℵ* πιν) cum ℵ* B*C*DL (hiat h. l. T^{b}) ... ς Ln (ignorans testes formae πειν praeter D) πιειν cum ℵ^{c}AB^{3}C^{3} (πειην) ΓΔΛ (ποιειν) Π unc^{6} al omn^{vid}. Cf Herodian. ἁμαρτάνουσιν οἱ λέγοντεσ· πεῖν βούλομαι, μονοσυλλάβωσ· δέον λέγειν πιεῖν, δισυλλάβωσ. μόνωσ γὰρ οὕτωσ καὶ παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ πᾶσιν εἴρηται. Item Anthol. Pal. 11, 140 οἷσ οὐ σκῶμμα λέγειν· οὐ πεῖν φίλον. Cf ad 9 et 10.

8. απεληλυθεισαν (EFHKΓ al mu -θησαν, 69. al^{10} fere -θασιν, Λ* -θασαν): L Chr^{8,206} (non item^{208}) απηλθον ... 1. 118. απελυθεισαν | την πολιν: Δ om την

9 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτισ· πῶσ σὺ Ἰουδαῖοσ ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖσ γυναικὸσ Σαμαρίτιδοσ οὔσησ; 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεισ τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίσ ἐστιν ὁ λέγων σοι· δόσ μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησασ αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεισ, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν ἔχεισ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Ἰακώβ, ὃσ ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸσ ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

---

9. *λεγει* sine copula cum ℵ*v* 1. 61. 229* 2pe al15 fere syrcu etsch cop arm aeth Cyr4,179 ... ς (sed Gb0) Ln Ti add *ουν* cum ℵcABCDL(Tb vid) unc rell al pler it vg sah syrp (syrhr *et dixit*) | *η σαμαριτισ*: syrhr om | *σαμαριτισ* cum ℵCDLTb al pauc ... ς Ln Ti -*ρειτισ* cum ΑΒΓΔΛ Π unc rell (sed ΗΜΛ al -*ρειτησ*) al pler. Item -*ριτιδοσ* cum ℵDLΔ (hiat Tb) al pauc vid ... ς Ln Ti -*ρειτιδοσ* cum ΑΒCΓΔΛΠ unc rell etc. Cf et. ad Lc 9, 52 ubi *σαμαριτων* tuentur ℵACLXΓΛΞ, item ad 10, 33. 17, 16. Infra ad vv. 39 et 40. 8, 48. Act 8, 25. | *πωσ*: D a b e ff2. l (non item c f g q vg) syrcu arm post *συ ιουδ. ων* pon (*tu cum sis Iudaeus quomodo*) | *πειν* (ℵ*AL *πιν*, ita Ln) c. ℵ*AB*C*DLTb ... ς *πιειν* c. ℵcB3C3ΓΔΛΠ unc9 al omnvid | *ουσησ* hoc loco cum ℵABC*LTb 33. Cyr 4,179 ... ς ante *γυναικ. σαμαρ.* pon cum C3ΓΔΛΠ unc9 al pler it vg ... D arm om. Praeterea post haec verba non addidimus *ου γαρ* etc (:: pro glossa habuit Wassenbg48) cum ℵ*D a b e ... ς Ln Ti add *ου γαρ συγχρωνται* (Ti *συνχρ.* cum ℵAB*CLΔ; Tb hiat; A al *συχρ.*) *ιουδαιοι σαμαρειταισ* (LΔ -*ριταισ*) cum ℵaABCLTb unc rell al omnvid c f ff2. g q vg rell Or4,219 et353 Chr8,208 Cyr4,180

10. *ις*: DΠ2 (sed rursus o deletum) 13. 69. 80. *ο ις* | *ηδεισ*: A *ειδεισ* | *πειν* (ℵ* *πιν*) cum ℵ*B*C*DLTb ... ς Ln (ex errore ut v. 7) *πιειν* cum ℵcA B3C3ΓΛ (*ποιειν*) ΔΠ unc rell al omnvid | *αυτον* (et. Or4,212. 217. 219. 363 Eusdem 293. 488 etc): Naass121 (*ει ηδεισ τισ εστιν ο αιτων, συ αν ητησασ παρ αυτου, και εδωκ. αν σοι πιειν ζων υδωρ αλλομενον*) *παρ αυτου* | *εδωκ. αν* (et. Naass121 Orter Eusdem Cyrglaph122 etc): L 69. 235. 253. al2 scr Or4,219 Cyr4,180 om *αν*. Ceterum cf ad h. l. Pist374.

11. *η γυνη* cum ℵcACDLTb unc rell al omnvid it vg etc ... ℵ* *εκεινη*, B plane om | *ουτε* (et. Or4,217. 219. 245. 363 et prov in Notit80): D *ουδε* | *ποθεν* absque *ουν* cum ℵD cscr a b e ff2. l foss syrcu etsch ethr sah ... ς Ln Ti add *ουν* cum ABCLTb unc rell al pler c f g q vg syrp cop aeth Or4,363 Chr8,209 Cyr4,181 | *το υδ. το ζων* (et. Or4,363; libere217 *το ζων υδωρ*): D 49. 91. *υδωρ ζων*

12. *ημων*: A* om | *ιακωβ* (1. *του ιακ.*): M *αβρααμ* | *οσ*: ℵ *οστισ* | *εδωκεν* (Or4,212 etc): c 69. Or4,224 *δεδωκεν* | *το φρεαρ*: 69. 124. 249. 254. cscr a (*puteum nobis hunc*) e f ff2. l (*hunc puteum*) q (non b c) foss gat tol syrcu etsch (nonp nechr) cop (non sah) arm aeth Chr8, 209 Cyr4,181 (non item Or4,224) add *τουτο* | *και αυτοσ* (ℵc): ℵ* *αυτοσ και* | *τα θρεμμ. αυτου*: D om *αυτου*

13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶσ ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατοσ
τούτου διψήσει πάλιν· 14 ὃσ δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατοσ οὗ ἐγὼ
δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰσ τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ
ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατοσ ἀλλομένου εἰσ 7, 38
ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει πρὸσ αὐτὸν ἡ γυνή· κύριε, δόσ μοι τοῦτο
τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει
αὐτῇ· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπε-

---

13. ι̅ς̅ cum ℵABCDLT^{b}ΓΔΠ* unc^{9} al plu Chr^{8,211} Cyr^{4,181} ... ς (= Gb Sz) ο ι̅ς̅ cum ΛΠ^{2} (sed ο rursus deletum) al vix mu Or^{4,212} | απεκρ. ι̅ς̅ κ. ειπ. αυτη: syr^{cu} *respondit illi Iesus*

14. οσ δ αν πιη (E*HΓ al Eus$^{ps\ 174}$ πιει) et. ℵ^{c} Or^{3,521} et$^{4,212.\ 214}$ Eus$^{esa\ 367}$ et^{586} et$^{ps\ 174}$ Chr^{8,211} Cyr^{4,182} ... ℵ*D ο δε πινων (Or^{prov} ap Mai ^{7,42} καθωσ αυτοσ ο χ̅ς̅ φησιν· ο πινων εκ του υδατοσ etc, item Eus$^{ps\ 87}$ και αυθισ· ο πινων εκ του etc), d *qui autem bibit* | ου: E τουτου scripturus erat | ου μη διψ. usq δωσω αυτω cum ℵABC^{3}DLT^{b} unc rell al pler it^{pler} vg rell Or$^{3,521\ bis}$ et ex Heracl^{4,220} Eus^{ps87} Chr^{8,211} Cyr^{4,182} Nonn^{4,65} Or$^{int\ 4,512}$ Cyp^{106} etc ... C* 13. 108. i^{scr} al^{5} l sah sax Or^{4,212} et^{214} Eus$^{esa\ bis}$ et$^{ps\ 174}$ Amb$^{spir\ 632}$ om (:: est ομοιοτελευτον), hinc Ln [ου μη – δωσ. αυτω] | ου μη: D om μη | διψησει c. ℵABDLM T^{b}Γ (Δ διψει) 1. 28. 124. 131. 157. al^{20} aldin Or$^{3,521\ bis}$ et ex Heracl ^{4,220} Chr^{8,211} Thdrt$^{1,613.\ 1036}$ et^{2,103} Cyr^{4,182} ... ς διψηση cum C^{3}ΛΠ unc^{8} al plu Or^{prov} ap Mai Eus$^{ps\ 87}$ Thdrt^{2,1039} | ο υδωρ ο εγω δωσ. αυτω: e m^{106} om (item Thdrt^{2,103}) | εγω sec cum ℵDMT^{b} 22. 33. 69. c^{scr} 10^{pe} al^{6} a b f ff$^{2.}$ g vg (et. am for fu) syr^{p} et^{hr} (anceps syr^{sch}) arm Or$^{int\ 2,441}$ Thdrt^{1,1036} et^{2,1039} ... ς Ln Ti om cum ABCLΓΔΛΠ unc^{8} al pler c q em ing tol Chr^{8,211} Cyr^{4,182} | αυτω sec: ℵ Quaest^{6,40} om; item om αυτω pr e (qui om το υδωρ ο εγ. δω αυτ.) Or$^{int\ 3,404}$ (om ut e) Cyp^{106} (non habet αλλα το etc) Hil^{169} (post *quam ego dedero* pergit libere: *flumina de ventre eius fluent aquae vivae salientis in vitam aeternam*) | εν αυτω: a e *illi*

15. διψω (et. Or$^{4,217.\ 220.\ 363}$): D δειψησω | διερχ- cum ℵ*B Or$^{4,217\ ter}$ et^{363} (:: ερχ- si scriptum fuisset, quis tandem διερχ- maluisset?) ... ς Ln Ti ερχ- cum ℵ^{c}ACDΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Or^{4,220} Chr^{8,213} Cyr^{4,182} | -ρχωμαι cum ℵ*ACDSUVΓΔΠ al pl Or$^{4,417\ ter}$ et^{363} Chr^{8,213} Cyr^{4,182} ... Ti -ρχομαι cum ℵ^{c}BEFGHKLMΛ al pl aldin

16. λεγει αυτη sine additam cum BC* 33. a Or^{4,218} et ex Heracl^{221} ... ℵ*ΑΠ* 1. al pauc add ι̅ς̅, hinc Ln [ι̅ς̅], ς add ο ι̅ς̅ cum ℵcC^{2}DLΓΔΛΠ^{2} (sed ο rursus erasum) unc^{9} al pler Or^{4,219} Cyr^{4,182}; item add *Iesus* it^{pler} vg sah cop (*dicit Ies. ei*) syr^{cu} (*Iesus dic. ei*) syr^{utr}et^{hr} rell | τον ανδρ. σου c. ℵACDLΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{4,215} et$^{221\ bis}$ (ex Or et Heracl) Chr $^{8,215\ semel}$ Cyr^{4,183} ... Ti σου τον ανδρ. cum B 69. 74. 248. 254. 32^{ev} 60^{ev} g^{scr} (6^{pe} σου τ. αν. σου) Or$^{4,218.\ 219}$ et$^{semel\ 221}$ Chr^{8,214} et$^{semel\ 215}$

17. απεκρ. η γυνη και ειπεν: ℵ* nil nisi απεκρ. η γυνη (:: quod commendatur similibus locis 9, 11 et 25), syr^{cu} *illa ait ad eum*, Chr^{8,214} η δε

κρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· ἄνδρα οὐκ ἔχω. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ·
καλῶσ εἶπεσ ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 πέντε γὰρ ἄνδρασ ἔσχεσ,
καὶ νῦν ὃν ἔχεισ οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲσ εἴρηκασ.
19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτησ εἶ σύ. 20 οἱ
πατέρεσ ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖσ λέγετε
ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐστὶν ὁ τόποσ ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. 21 λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν

φησιν, Cyr^{4,183} λεγει αυτω η γυνη | και ειπεν (c f vg *et dixit*, c q *dicens*) sine additam cum ℵ^{c}ADKLMSUVΓΔΛΠ al plu c e f q vg cop syr^p Or$^{4,218.\ 219}$ ... BCEFGH al^{40} a b l sah syr^{cu} et^{sch} arm aeth add αυτω, hinc Ln [αυτω] | ανδρα ουκ εχω cum ℵC*DL 142. Cyr^{4,183} ... ς Ln Ti ουκ εχω ανδρ. cum ABC^{3}ΓΔΛΠ unc^9 al pler it vg Or^{4,218} et^{219} Chr^{8,215} | ειπεσ cum ℵB* Chr^{8,214} (et. $^{mosc\,4}$) Cyr^{4,183} ... ς Ln Ti ειπασ cum AB^3 CDLΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} (:: συ ειπασ, καλωσ ειπασ Mt 26, 25 et 64 Lc 20, 39 legitur, sed nusquam ειπεσ substitutum est.) Praeterea Heracl ap Or^{4,221} αληθεσ ειρηκασ pro καλ. ειπεσ (ειτα προσ τουτο· αληθεσ ειρηκασ οτι ανδρα ουκ εχεισ, φησιν·) | ανδρα: 142. 245. 247. 258. 60^{ev} b c g vg sah cop Or^{4,219} d com (non item $^{b\ txt}$) Aug$^{ioh\,15,20}$ post εχ. pon | εχω cum ABCLΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} f g q (a non liquet) vg Or^{4,219bis} Chr^{8,214} Cyr^{4,183} Aug$^{ioh\,15,20}$ ... ℵD b c e l gat mm Heracl ap Or^{4,221} εχεισ

18. πεντε: Heracl ap Or^{4,221} εξ (παρα δε τω ηρακλεωνι ευρομεν· εξ ανδρασ εσχεσ, και ερμηνευει γε την υλικην πασαν κακιαν δηλουσθαι δια των εξ ανδρων etc) | νυν: E* om | αληθεσ cum ABCDLΓΔΛΠ unc^8 al fere omn; etiam a e ff^{2} l (sed l* *verbum*) *verum*; b c f g q vg *vere* vel (ita b) *vero* ... ℵE (omnino sic) t^{scr} αληθωσ

19. κυριε (et. ℵ^c) ℵ* om | συ (et. Or$^{4,222.\ 279}$): D a b e l Hil^{804} om

20. εν τ. ορει τουτω cum ℵABCD^{gr}LΓΔΛΠ unc^9 al plu aldin c f ff^{2} l q vg syr^p arm Or^{4,222} et^{224} Chr^{8,216} Cyr^{4,184} Thdrt^{4,381} Hil^{804} ... ς (= Gb Sz) εν τουτω τω ορ. cum minusc vix mu a b d e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Or int^{1,50} Tert$^{marc\,4,35}$ | ο τοποσ (it vg *est locus ubi adorare oportet* vel similiter): ℵ om. Similiter Tert^{marc4,35} *quia Hierosolymis oportet adorare.* | προσκυν. δει cum ℵABC*DL 33. b c f (ff^{2} g ut vdtr) q (l *ubi adorant*) vg Or$^{4,222\,bis}$ et $^{int\,1,50}$ Cyr^{4,184} Hil^{804} ... ς (=Gb) δει προσκυν. cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^9 al pler e syrr sah cop arm Epiph^{677} Thdret^{4,381} Chr^{8,219} (^{216} χρη προσκ.) Tert$^{marc\,4,35}$

21. πιστευ. μοι γυναι hoc ordine (Gb″) cum ℵBC*L 253. 259. g^{scr} b q sah aeth syr^{hr} Or^{4,225} et Heracl^{ibidem} Ath^{545} Chr^{8,219} et^{220} et^{1,793} Cyr ^{4,184} et^{633} et$^{ador\,2}$ Hil^{804} ... ς Ln γυναι πιστ. μοι cum AC^{3}DΓΔ (om μοι) ΛΠ unc^8 (F om γυν.) al pler c e f l (a non satis liquet) vg cop syr^{cu} et^{utr} arm Chr$^{8,218\,txt}$ Thdrt^{2,1675} | πιστευε cum ℵBC*DL 1. 22* 69. sah (graecis litteris) Or^{4,225} et Heracl^{ibidem} Ath^{545} Cyr^{4,184} et^{ador2} ... ς πιστευσον cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^9 al pler Chr^8 et (ed. Montf πιστευον)[1] Cyr^{4,633} | οτε: AVΓΔ 69. al^{10} οτι | τω ορει τουτω: D a b e syr^{cu}

τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί.
22 ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδα-
μεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23 ἀλλὰ ἔρχεται
ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν
τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους
ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς
προσκυνοῦντας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνεῖν δεῖ. 25 λέγει
αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός·
ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. 26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-

---

et^sch Hil^804 τουτ. τ. ορ. | προσκυνησετε (1. e^scr -σητε): 69. 124. cop arm Or^1,686 et^4,223 (at^4,224 sq -σετε quater) προσκυνησουσι

22. εστιν: 69. εγενετο και εστιν | ο οιδαμεν: Epiph^677 α οιδ.

23. αλλα cum ℵABD ... ς αλλ cum CLΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid | τω πατρι: 69. add μου | και γαρ ο πατ. τοιουτ. ζητ. τ. πρ. αυτον (αυτον et. ℵ^c; ℵ* 254. al pauc αυτω, Γ αυτων) et. Or^4,229 Ath^545 Chr^8,220 Cyr^4,191 Hil ^804 ... 1. 22. om. (At non huc valet Tert^orat 28 *veniet hora - in spir. et veritate. Deus enim spiritus est, et adoratores itaque tales requirit.* Extrema enim respondent verbis de quibus quaeritur.) Praeterea post προσκ. αυτ. 124* a b add εν πνευματι, *in spiritu*

24. πνευμ. ο θε. και τους προσκ. [αυτον]: haec propter ὁμοιοτελ. G 69. 131. 229. al pauc om. Totum versum syr^cu sic reddit: *Deus enim spiritus est, et illi qui adorant eum spiritu, etiam oportet eos adorare qui adorant eum spiritu et veritate.* Quae quidem mire confusa sunt. | τους προσκυνουντας sine αυτ. c. ℵ*D* d ff^2. Heracl ap Or^4,234 (το δε· τους προσκυν. εν πν. και αληθ. δει προσκ., σαφηνιζειν νομιζων φησιν, αξιως του προσκυνομενου etc) Novat^trin 2 (Gall^3,291) ... ς Ln Ti add αυτον (251. al pauc Eus^marc 5 αυτω) cum ℵ^cABCD^2L unc rell al omn^vid it^pler vg rell Or^4,230 Eus^dem 18 et^marc 5. 103. 173 Ath^545 Chr^8,221 Tit (Gall^5,334) Cyr^4,191 Hil^804 | εν πνευμ. και αληθ. (et. ℵ^c): ℵ* εν πνευματι αληθειας | προσκ. δει cum ℵ*D a Novat^trin 6 Victorin^ari 4,4 (Gall^8,188) Hil^831 ... ς Ln Ti δει προσκ. cum ℵ^cABCL unc rell al omn vid it^pl (e om *adorare*) vg Or^1,441. 686 et^4,230. 234 et^alib Or^int 1,49. 50 Eus dem et^marc Cyr^ador 2 al Hil^804 :: cf ad v. 20, ubi similiter plerisque δει προσκ. placuit

25. οιδα (et. Or^4,8. 236 Chr^8,221) ... ℵ^cGLΛ 13. 33. 69. al^10 sah cop syr p mg arm aeth Or^4,23 Cyr^4,191 Nonn^4,125 (ἐδάημεν) οιδαμεν | μεσσιας (D -ειας) cum ℵABCDHKLMΔΠ^2 al sat mu it vg etc ... Gb'' μεσιας (c scr -ειας) cum EGSUVΓΛΠ* al^60 aldin sah^gr cop^gr syr^p mg gr. Cf et. ad 1, 42 | ο λεγομ. $\overline{χς}$: syr^cu et^sch om (non item syr^p et^hr) | αναγγελει (ℵ^c Or^4,8. 23. 236. 237 etc): ℵ*D^gr αναγγελλει | απαντα cum ℵBC* 1. Or^4, 8. 236. 237 ... ς Ln παντα cum AC^2DLΓΔΛΠ unc^8 al pler (69. τα παντ.) Or^4,23 Chr^8,221 Cyr^4,191 | ημιν: U al aliq υμιν

26. ο $\overline{ις}$: A om ὁ

σοῦσ· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸσ ἐλάλει· οὐδεὶσ μέντοι
εἶπεν· τί ζητεῖσ ἢ τί λαλεῖσ μετ᾽ αὐτῆσ; 28 ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρί-
αν αὐτῆσ ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰσ τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖσ ἀνθρώ-
ποισ· 29 δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃσ εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα·
μήτι οὗτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ; 30 ἐξῆλθον ἐκ τῆσ πόλεωσ, καὶ
ἤρχοντο πρὸσ αὐτόν. 31 Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθη-
ταὶ λέγοντεσ· ῥαββεί, φάγε. 32 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐγὼ βρῶσιν

---

27. επι τουτω cum ℵ^{c}ABCGHLMSVΓΔΛΠ al pler Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ℵ*D cop εν τουτω (d *in hoc*) ... EKU 69. 124. al^{20} Or^{4,237} επι τουτο ... it^{pler} vg sah *continuo* vel *statim* | ηλθ- cum ℵ^{c}ABCDL etc, it^{pl} vg *venerunt* ... ℵ* επηλθ-, item e q *supervenerunt*. Praeterea -λθαν cum ℵ* B* ... ς Ln Ti -λθον cum ℵ^{c}AB^{3}CDL unc rell al omn^{vid} | εθαυμαζον cum ℵABCDGKLMΠ al^{15} fere it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Or$^{4,237.\,238}$ Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ς (= Gb Sz) εθαυμασαν cum ESUVΓΔΛ al plu sah syr^{p} | ειπεν sine additam cum ABCL unc rell al omn^{vid} c f l q vg sah syr^{utr} et^{hr} Or^{4,237} Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ℵD a b ff$^{2.}$ foss syr^{cu} cop aeth auct$^{sing\ cler}$ add αυτω, item e *mulieri*, arm *ex eis* | τι ζητεισ η τι λαλ. μετ αυτησ (e om μετ αυτ.): syr^{cu} *quid quaesivit illa? aut, quid illi dicebas?*

28. την υδριαν: Δ om την | αυτησ: D εαυτησ, 126. om | η γυνη: D b e (*mulier autem demisso urceo abiit in*) l q sah (*mulier igitur ponens hydr. suam intravit*, item basm) arm (item syr^{cu} et^{p}) ante την υδρ. pon ... 244. syr^{hr} om

29. παντ. α cum ℵBC* a d e q sah cop basm syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{4,238} cdd ... ς Ln Ti πα. οσα cum AC^{3}D^{gr}LΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b c f (g ff$^{2.}$ ut vdtr) l vg Or^{4,238} ed et^{239} et^{279} Cyr$^{hr\,144}$ Chr^{8,225} Cyr^{4,194} | ουτοσ (et. Or^{4,238} et^{saep} Cyr^{hr} etc): it^{pler} vg *ipse* ... D εκεινοσ, item q *ille*

30. εξηλθον (L e εξηρχοντο) sine copula cum ABLΓΔΠ* unc^{8} al^{100} a^{vid} (nisi est *et exierunt*) c g am fu for em ing tol arm Or^{4,240} Chr$^{mosc\,2}$ (Chr^{8,226} et. $^{mosc\,4}$ om versum) ... ς (= Gb Sz) add ουν cum ℵΛ 1. 69. al mu e f l q vg^{cle} sah Cyr^{4,195}, item Π^{2} cop basm Or^{4,241} add δε ... CD b syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth και εξηλθον, hinc Ln [και] εξηλθ.

31. εν sine copula cum ℵBC*DL a^{vid} c e g l vg basm syr^{hr} Or^{4,241} et^{242} ... ς add δε, Ln [δε] cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b f ff$^{2.}$ m^{106} q cop syr^{cu} (sed om εν τω μεταξυ) et^{p} Or^{4,242} Chr^{8,226} Cyr^{4,195} ... syr^{sch} arm aeth Aug$^{ioh\,15,31}$ και εν τω μετ. | ηρωτων (C 69. 60^{ev} -τουν, E al pauc -τον, item ELΓ al εν το) et. Or^{4,241} et^{242} (διατι δε αυτον ηρωτων, και ουχι ελεγον αυτω, αξιον ιδειν): Λ 262. παρεκαλουν. Cf Chr^{8,226} το ηρωτων ενταυθα παρεκαλουν εστι τη εγχωριω αυτων φωνη. | αυτον: GΔ om | οι μαθηται et. Or$^{4,241.\,242}$: ΓΠ^{2} (sed rursus deletum est) 28. 33. 124. al plus^{50} e f q foss cop basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,226} Cyr^{4,195} add αυτου | λεγοντεσ· ρα. φαγε: syr^{cu} *ut ederet cum illis panem* | ραββει cum ℵBCDEHΓΛ ... ς Ln ραββι cum AGKLMSUVΔΠ al certe pler

ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε. 33 ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸσ
ἀλλήλουσ· μή τισ ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ·
ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντόσ με καὶ
τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 οὐχ ὑμεῖσ λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόσ
ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸσ ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺσ ὀφθαλ-
μοὺσ ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰσ χώρασ, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸσ θερι-
σμόν. 36 ἤδη ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰσ

---

33. ελεγον (ℵ[c]): ℵ* b Quaest[6,40] λεγουσιν, d *dicent* | ουν ct. ℵ[c] c f ff[2.] g l m[106] vg syr[p] sah cop Or[4,245] etc: D[gr] a b q syr[hr] δε (aeth *et dicebant*) ... ℵ* d e syr[cu] et[sch] om | οι μαθητ. (syr[cu] om οι μα., a b c e ff[2.] q sah cop syr[utr] add αυτου) πρ. αλληλουσ: 13. 69. 124. cop πρ. αλλ. οι μαθηται ... D[gr] εν εαυτοισ οι μαθ. Latini pro πρ. αλληλ. sic: *ad invicem* a c d e f vg; b l *ad alterutrum*; ff[2.] *intra semetipsum*; q *inter se*, m[106] *inter semetipsos* | φαγειν: basm add *dixerunt ei eius discipuli: Rabbi, ede.*

34. λεγει: v[manu rec] εφει | αυτοισ: Α αυτη | ποιω c. ℵΑΓΔΛ unc[7] al pler Or[3,97] Hipp[fragm] (ed. Lag[201,5]) Bas[2,484] et[586] Chr[8,226 c] Antioch[1138] ... Gb'' Ln ποιησω cum BCDKLT[b]Π al[8] Clem[125] Or[3,720] et[4,245 ss] (et. Heracl[248]) Chr[8,226 d] Cyr[4,197] (:: propter τελειωσω. Cf. et. 6, 36.)

35. ετι cum ℵABCT[b]ΓΔΛΠ[2] unc[8] 1. 33. al plu it vg cop syr[utr] eth[hr] arm aeth Or[4,249. 250. 251] Chr[8,226] Hil[941] ... DLΠ* 13. 28. 69. al[60] fere syr[cu] Or[4,248 bis] et[250 bis] et[251] et[alibi] Chr[mosc 3] Cyr[4, 198] om, hinc Gb[0] | τετραμηνοσ cum ℵABCDLT[b]ΓΔΛΠ unc[8] al[160] aldin Or[4 octies] Chr[mosc 4] Cyr[4, 198] ... ς (= Gb Sz) τετραμηνον cum H al vix mu Chr[8, 226 ed] | ιδου λεγω υμιν et. Or[4,248. 251. 252. 256] Chr[8,226] Cyr[4,199] Ir[int 259] Aug[ioh15, 32] ... 1. 22. 108. 118. 124. 301[txt] Or[4,580] nota (ex Philocalia) et[cat ox] (in ep ad Rom[20]) et Or[int4,512] om

35. 36. ηδη (ℵ*BMΠ* al nec ante nec post interpg): cum seqq coniunximus (probante Schulzio) cum ℵ[c]AC*DEL 33. al b d l q (item e, etenim *iam qui metit* nemo ex Latinis qui cum antecedd coniungunt) syr[cu] (και ηδη) Ir[int259] (post *albae sunt ad messem* pergit: *Nam [Iam?] messor mercedem accipit*) Eus[esa 426] (ελεγεν· επαρατε τουσ - προσ θερισμον. Non addit ad haec ηδη) Cyr[4, 199] (in comm quidem non attingit) Thdret (ut Eus)[1,1398] et[2,233] ... ς Ln cum antecedd coniungunt cum C[2]GHKSUΓΔΛΠ[2] al plu cop[edd] syr[p] (item qui ante πρ. θερισμ. ponunt 254. c f ff[2.] vg syr[sch]; Aug[ioh 15, 32] ante *albae sunt*) Or[1,219] et [3,158] et[4, 248. 250 ss] et[580] nota Eus[dem 440] ... a m[112] (pergit: *sicut autem qui metet mercedem accipiet*) cop[dz] syr[hr] arm aeth Chr[8, 226 sq] Hil[78. 443. 941. 1014] plane om

36. ο θεριζων ab initio sine και cum ℵBC*DLT[b] 8. 17. 33. a b e l q (m vide ad v. 35) cop[dz] Ir[int259] (vide ante) Or[1,219] et[4,253. 254-256. 258] Cyr[4, 199] ... ς (= Gb) και ο θεριζων, Ln [και] ο θερ. cum AC[2]ΓΔΛΠ unc[8] al pler c f ff[2.] vg cop syr[cu] (και ηδη, vide ante) et[sch] arm aeth (*quoniam et is qui*) Cyr[hr 299] Chr[8,227] (:: cohaeret cum ηδη ad antecedd tracto)

ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 ἐν
γὰρ τούτῳ ὁ λόγοσ ἐστὶν ἀληθινόσ, ὅτι ἄλλοσ ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ
ἄλλοσ ὁ θερίζων. 38 ἐγὼ ἀπέσταλκα ὑμᾶσ θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖσ
κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν κόπον αὐτῶν
εἰσεληλύθατε. 39 Ἐκ δὲ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰσ αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆσ γυναικὸσ μαρτυρού-
σησ ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα. 40 ὡσ οὖν ἦλθον πρὸσ

---

36. ινα και cum ℵADΓΔΛΠ unc^7 al pler a b c f (ff^2 g ut vdtr) l q m^{112} (*sicut autem qui metet mercedem accipiet et colliget fructum in vitam aeternam: et qui seminat gaudebit simul cum eo qui metet*) vg syr^{cu} et sch aeth Ir$^{int\,259}$ Chr^{8,228} ... BCLT^{b}U 1. 33. 67. e g cop syr^p et^{hr} arm Heracl^{260} Or$^{4,253.\,256.\,258.\,259}$ et Heracl^{260} Cyr^{4,199}om και | ομου χαιρη (D χαρη, vide post): EKΓΛΠ* al permu ομου χαιρει. Praeterea D syr^{cu} et^{sch} et^p* (ap White) et^{hr} basm arm aeth Ir$^{int\,259}$ ομ. χ. (*adgaudeant* Ir^{int}) post και ο θεριζων pon

37. ο λογ. εστιν et. e g (e *verbum est verum*, g *verb. verum est*) basm Or^{4,260} bis Chr^{8,228} Ir$^{int\,261}$ (*sermo est verus*) ... D 301. p^{scr} al pauc b c q vg (hi^4 *est verbum verum*) a f ff^2 l m (a d l m *est enim verbum veritatis*, f ff^2 *enim est verbum veritatis*) cop arm Heracl$^{orig\,4,260}$ Ir$^{int\,259}$ (*est sermo verus*) εστιν ο λογοσ (Cyr^{4,199} ο λογ. αληθι. εστ.) | αληθινοσ (ADΔ -θεινοσ) sine articulo (Gb') c. ℵBC*KLT^{b}ΔΠ* 1. 22. 33. al^{20} Or^{4,260} et Heracl^{ibid} Chr$^{mosc\,6}$ Cyr^{4,199} ... ς Ln (sciebat tantum omittentes articulum C Or) Ti ο αληθινοσ cum AC^{3}DΓΛΠ^2 unc^7 al pler Chr^{8,228} (ο αληθησ). Pro αληθιν. habent αληθησ 1. 22. al pauc Chr | σπειρων: K inepte θεριζων

38. απεσταλκα cum ℵD ... ς Ln Ti απεστειλα (C αποστειλ.) cum ABCL T^b unc rell al omn^{vid} Or$^{4,252.\,258.\,261}$ Chr^{8,228} Cyr^{4,200} (:: similiter Ioh απεσταλκα vdtr scripsisse quamvis multi ac plurimi dissentiant 5, 36. 7, 29. 20, 21. Item Act 5, 36 a plerisque pro απεσταλκεν substitutum απεστειλεν. D quidem etiam 5, 38. 6, 29. 6, 57. απεσταλκεν praebet, quibus locis απεστειλεν pro auctoritate testium non deserendum videtur.) | θεριζων: H (per incuriam) om | ὃ (et. Or^{4,252} etc Chr Cyr): D*L d e om (c^{scr} αλλ) | κεκοπιακατε (v 246^{mg} -κετε) D εκοπιασατε | κεκοπιακασιν: D Chr^{8,228} in$^{mosc\,6}$ εκοπιασαν | εισ τ. κοπον: b l am fu Ir$^{int\,259}$ *in laborem*, a ff^2 m^{112} *in labore*; contra c e g f vg (et. for ing em gat mm mt foss) syr^{hr} *in labores*, q *in laboribus*

39. εισ αυτον (1. cod^{lat} ap Wtst post τ. σαμαρ. pon): p^{scr} a e Or^{4,263} (non item^{4,240}) om | σαμαριτων cum ℵDLΔ etc ... ς Ln Ti σαμαρειτων cum ABCΓΔΛΠ unc rell al pler | δια τον λογον etc: syr^{cu} *propter testimonium mulieris dicentis* | ἃ cum ℵBC*L b e l q cop basm syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{4,240} et^{265} ... ς Ln Ti οσα cum AC^{3}DΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} c f ff^2 g vg syr^p arm Or^{4,263} bis Chr^{8,229} Cyr^{4,201} (:: cf ad v. 29)

40. ωσ ουν ηλθον: B* συνηλθον ουν, tum correxit ipse * ^{vid} ωσ ουν συνηλθον, denique B^3 ηλθον ουν vel potius ωσ ηλθον ουν. Latini: *cum*

αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖσ· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρασ. 41 καὶ πολλῷ πλείουσ ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, 42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ἀληθῶσ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.

43 34.7 Μετὰ δὲ τὰσ δύο ἡμέρασ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰσ τὴν

---

ergo venerunt b, *cum ergo venissent* d; *et cum venissent* q; a c f ff2· g l vg *cum venissent* (a *venissent? venerunt?*) *ergo*; e *venerunt ergo ad eum obsecrantes* etc | σαμαριται cum ℵADL al ... ς Ln Ti σαμαρειται cum ABCΓΔΛΠ etc | KL al pauc ηρωτον | παρ αυτοισ (et. Or 4,240· 264 et 265 ο ηρακλεων - ταυτα φησιν· παρ αυτοισ εμεινε και ουκ εν αυτοισ): c προσ αυτουσ | εμεινεν: H 126. al pauc εμειναν | εκει: ℵ 248. 253. 259. gscr 7pe al5 syrcu etsch et hr παρ αυτοισ | δυο ημερασ (et. c f g vg *duos dies*, b *biduum*, ff2· l q *biduo*, e *per viduum*): ℵ ημερ. δυο

41. πολλω πλειουσ (et. syrp ethr): syrcu etsch *multi* | επιστευσαν (et. Or 4,264 Cyr 4,201 Irint230): A 13. 69. 262. 6pe 8pe al pauc f vgcle (non item am fu foss for iac em ing al) syrsch etp c.* ethr arm aeth Chr 8,232 add εισ αυτον

42. τη τε (et. ℵc Irint230; ℵ* και ελεγον τη γυν., b *et dicebant mulieri*): D EΛ 71. cscr gscr a e ff2· l q foss (sed e q *dicebant autem mulieri*) syrp Or 4,265 τη δε | οτι cum ℵACDLΓΔΛΠ unc rell al pler itpler vg etc: B 80. al pauc b f syrsch aeth Or 4,265 Irint 230 om, hinc Ln [οτι] | σην λαλιαν cum ℵcACLTb vid unc rell al omnvid itpler vg (habent enim *tuam loquellam* a c f ff2· vg Irint, e q *tuum sermonem*) Or 267 ex Heracl (φησι λειπειν το μονην) Chr 8,232 Cyr 4,202 Irint230 ... B Or 4,240 et 265 λαλιαν σου ... ℵ*D b l σην μαρτυριαν (Schu „haud inepte") | αυτοι (et. Or 4,240· 265· 267 rell Irint230): D a αυτου | ακηκοαμεν (et. Or 4,265 et ex Heracl 267 Irint): ℵΠ2 (sed rursus erasum) 1. 13. 69. 118. 124. syrcu ethr arm add παρ αυτου | οιδαμεν (pscr add και εγνωμεν): K 116. 131. εγνωμεν, Π* 53. εγνωκαμεν | ουτοσ: H ουτωσ | αληθωσ (et. Or4,240 Irint230) ... ℵ am fu syrcu (syrhr *et nos scimus vere quod hic est*) Or4,265 Augioh 15,33 semel ante ουτοσ pon ... K*Π al pauc ff2· Or4,267 (ex Heracl) Victorin 154 (ap Gall8) om | ο (Δ om) σωτηρ του κοσμου cum ℵBC*Tb 69. 71. al pauc a b c (*propheta et salvator mundi*) ff2· l vg cop syrcu ethr* arm aeth Irint230 Or 4,240· 265 et (ex Heracl) 267 Eusps636 (περι ου ειρηται· ουτοσ εστιν αληθωσ ο σωτ. τ. κοσμ.) Victorin (l. l.) Augioh 15,33 ... ς (sed Gb00) add ο χς cum AC3DLΓΔΛΠ unc9 al pler e f q (et. δ) syrsch (ante ο σωτ. pon) etp ethr corr Chr 8,232 et 233 Cyr 4,202

43. εξηλθ. εκειθ. sine additam cum ℵBCDTb 13. 69. a b e f ff2· l q cop syrcu Or 4,249 etbis 267 Cyr 4,202 ... ς (sed Gb0) add και απηλθεν cum AΓΔΛΠ unc9 al pler vg syrsch etp mg arm aeth Chr 8,232 et 234; item L 106. g gat mm syrp txt και ηλθεν, item c for tol *et fuit* (pergitur *in Galilaea*) :: cf v. 3.

Mt 13, 57 Mc 6, 4 Lc 4, 24 Γαλιλαίαν. 44 $^{35.1}$ αὐτὸσ γὰρ Ἰησοῦσ ἐμαρτύρησεν ὅτι προφή-
τησ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45 $^{36.10}$ ὡσ οὖν ἦλθεν
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότεσ
ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
εἰσ τὴν ἑορτήν. 46 ἦλθεν οὖν πάλιν εἰσ τὴν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ,
ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.
(Mt 8, 5 ss Lc 7, 1 ss) $^{37.3}$ Ἦν δέ τισ βασιλικόσ, οὗ ὁ υἱὸσ ἠσθένει, ἐν Καφαρναούμ·
47 οὗτοσ ἀκούσασ ὅτι Ἰησοῦσ ἥκει ἐκ τῆσ Ἰουδαίασ εἰσ τὴν

---

44. ι̅σ̅ sine articulo cum ℵABCDΓΔΠ* unc^{8} al^{20} aldin Or^{4,267} quater et^{268} Cyr^{4,202} ... ς (= Gb Sz) ο ι̅σ̅ cum ΛMΛΠ^{2} al plu (Chr^{8,234} ο χ̅σ̅)

45. *ωσ* cum ℵ*D Chr^{8,234} (et. mosc 6) ... ς Ln Ti *οτε* cum ℵ^{c}ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Or^{4,249} et^{269} Cyr^{4,232} (:: adamat Ioh aeque ac Lc *ωσ* pro *οτε* ponere. Lc 5,4 pro *ωσ* D substituit *οτε*, plerumque tamen nec *ωσ* nec *οτε* fluct.) | *εισ την γαλιλαιαν*: syr^{cu} om | *εδεξαντο* (et. Or$^{4,249.\ 268}$ et^{269} etc): D *εξεδεξαντο* | *παντα* (syr^{cu} et$^{p\ txt}$ om): ℵ* (transp^{c}) a b f syr$^{p\ mg}$ Or^{4,268} (non item^{249} et^{269}) post *εωρακοτεσ* pon (item arm *παντα τα σημεια*) ... G syr$^{p\ txt}$ *παντεσ*. Similiter a *Galilaei universi visis omnibus*, ff^{2} *universi Galilaei cum omnia vidissent*, e *Galilaei omnes, audierant enim omnia* | *εωρακοτεσ* cum ℵABCDM UΓΔΛ al plu ... EFGHKLVΠ al mu *εοραϰ* | ἃ cum ℵ*DT^{b}ΓΔΛΠ* unc^{9} al pler it vg syr^{cu} et^{sch} et^{p} aeth Or^{4,269d} et$^{semel\ 270}$ (:: Matthaei ad h. l. „ἃ de Christo quibusdam parum videbatur") ... Gb'' Ln Ti *οσα* cum ℵ^{c}ABCLΠ^{2} (sed restitutum *α*) al^{10} Or$^{4,249.\ 268.\ 269e}$ et$^{semel\ 270}$ Chr^{8,234} Cyr^{4,202} | *ιεροσολυμοισ*: D q *ιερουσαλημ* | *εν τη* (et. Or$^{4,249.\ 268.\ 269}$): D om *εν* | *και αυτοι γαρ* (l *et ipse venerat* etc) *ηλθ. εισ τ. εορτην*: G 108. 122* om | *ηλθον*: ℵ *εληλυθεισαν*, item it vg *venerant* (l *venerat*)

46. *ηλθεν*: ℵ *ηλθαν*, item postea ℵ* *εποιησαν* pro (ita ℵ^{c}) *εποιησεν* | *παλιν* sine additam cum ℵBCDL al^{10} fere it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth Or^{4,271} Cyr^{4,203} ... ς (= Gb) praem ο ι̅σ̅ cum minusc permu Chr^{8,234}, item Sz add ο ι̅σ̅ cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al plu aldin f q syr^{sch} et^{p} | *εισ την* (et. Or$^{4,250.\ 268.\ 271}$ etc): B *εν* | *κανα* (et. ℵ^{c}): ℵ* *καναν* | *ην δε* cum ℵDLT^{b} 33. b e f ff^{2} l q cop Chr^{8,235} Cyr^{4,203} Gaud ... ς Ln Ti *και ην* cum ABCΓΔΛΠ unc rell al pler c g vg basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,271} ... a sine copula: *Erat ibi quidam* | *βασιλικοσ* (EMT^{b}Γ al *-εικοσ*, item v. 49. AMΓ al): D 31^{ev**} (Chron^{405} ex ed. Par. ubi est ^{216}) Synops^{142} *βασιλισκοσ*, a d *basiliscus*. Item v. 49. D^{gr} y^{scr} *βασιλισκοσ* (a d h. l. *regulus*). | *καφαρναουμ* cum ℵBCDT^{b} 33. it^{pler} (a *caparnaum*) vg cop basm Or^{4,271} Cyr^{4,203} ... ς *καπερναουμ* cum ΑLΓΔΛΠ unc^{9} al pler q (a *caparnaum*) Chr^{8,235}. Praeterea e (*Erat autem illic*) vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\ 16,3}$ om *εν καφαρν.*, syr^{cu} et^{sch} post *ην* pon

47. *ουτοσ* (ℵ^{c}): ℵ* om | ι̅σ̅: ℵ ο ι̅σ̅ | *εκ* (33. 69. *απο*) *τησ ιουδ.* etc: syr^{cu} *ex Galilaea in Iudaeam* | *απηλθεν* et. ℵ^{c} c f q vg syr^{utr} et^{hr} ... ℵ* C 1. 13. 33. 69. 124. a b e ff^{2} l syr^{cu} arm aeth Chr^{8,235} *ηλθεν* (sed ℵ*

Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸσ αὐτόν, καὶ ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ
ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν.
48 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ*
πιστεύσητε.
49 *λέγει πρὸσ αὐτὸν ὁ βασιλικόσ· κύριε, κατάβηθι*
πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
50 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· πο-*
ρεύου· ὁ υἱόσ σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωποσ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἐπορεύετο.
51 *ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντοσ*
οἱ δοῦλοι ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἤγγειλαν ὅτι ὁ παῖσ αὐτοῦ ζῇ.

ηλθεν ουν, cf supra omissum *ουτοσ*) | *και ηρωτα* sine *αυτον* cum ℵB CDLT^{b} 33. 69. a e l q foss arm Or^{4,273} (*γενομενοσ προσ αυτον και ερωτων ινα καταβη και ιασηται αυτου τ. υιον· εμελλ. γαρ αποθν.*) Chr^{8,235} bis Cyr^{4,203} ... ς (sed Gb^{00}) add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ΑΓΔ ΛΠ unc^{8} (G om *και ηρωτα*) al pler b c f (ff$^{2\cdot\,vid}$) vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop aeth | *καταβη και* (ita et. c^{2}): c$^{*\,vid}$ *καταβασ* | *ιασηται* (syr^{cu} *videret*): HS* al aliq *ιασεται* | *ημελλεν*: KΠ al plus ^{30} *εμελλ.* (nec aliter editum Or^{4,273} et^{275} Cyr^{4,203})

48. *ουν* (b e *autem*): T^{b} 237. syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *et dixit*) om | *πιστευσητε*: EH^{2}Λ 262* al aliq *πιστευσετε* ... H*Π *πιστευετε*, item *creditis* it vg arm

49. *πριν*: Π^{2} al^{10} fere Chr^{8,236} *πριν η* | *το παιδιον* (et. Or^{4,275} ex Heracl): A 13. 57. 69. 77. 124. 244. Chr^{8,235} (non item^{236} et ^{237}) *τον υιον* ... ℵ aldin *τον παιδα*, item *puer* b d e ff$^{2\cdot}$ l q (contra c f vg *filius*, a hiat) | *μου* (et. c f ff$^{2\cdot}$ vg Or): D 1. b e ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,237} om

50. *ο ι̅ς̅*: E 157. c^{scr} om | *πορευου*: syr^{cu} add *in domum tuam* | *σου*: F om | *επιστευσεν* sine copula cum ℵBD c l vg Cyr^{4,204} ... ς (Gb^{0}) praem *και*, Ln [*και*] cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e f ff$^{2\cdot}$ q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop basm arm aeth ... LT^{b} s^{scr} *επιστ. δε* | *ον ειπ. αυτω ο ι̅ς̅*: ℵ* syr^{cu} *του ιησου*, ℵ^{c} *του ι̅υ̅ ον ειπεν αυτω.* Libere Chr^{8,235} *λεγων οτι ειποντοσ του ι̅υ̅· πορευου, ο υιοσ σου ζη, επιστευσε τω λογω αυτου, και επορευετο.* | *ον* cum ℵ^{c}ABCLT^{b} (F *ὦν*) ... ς Ti *ω* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{4,204} | *αυτω*: KΠ d om | *ο ι̅ς̅* cum ABCD LΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Cyr^{4,204} ... ς (= Gb + Sz) om *ὁ* cum minusc vix mu | *και επορευετο* (13. 69. 124. *επορευθη*): syr^{cu} om

51. *ηδη*: e f syr^{cu} et^{sch} non exprim | *οι δουλοι* sine *αυτου* cum ℵD^{gr}L 1. a b c e f ff$^{2\cdot}$ l vg. Cf et. Or^{4,272} *εμφαινεται δε αυτου το αξιωμα και εκ του ηδη αυτου καταβαινοντοσ τουσ δουλουσ αυτω απηντηκεναι λεγοντασ* etc ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ABCΓΔΛΠ unc^{9} al pler d q syrr^{omn} cop rell Chr^{8,236} Cyr^{4,204} | *υπηντησαν* cum ℵBCDKL 1. al ^{20} fere aldin (D *υπηντ. οι δουλ. αυτω*) ... ς *απηντησαν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,272} (vide ante) Chr^{8,236} Cyr^{4,204} | *αυτω* (A al^{4} *αυτον*): d om (sed vide post) | *και ηγγειλαν* cum ℵD (:: cf ad 20, 18) ... ς Ln Ti *και απηγγειλ.* c. ABCΓΔΛ unc^{8} al pler Cyr^{4,204}, item KΠ al^{7} *ανηγγ.* ... BL cop aeth^{rom} (syr^{hr} *et dixerunt ei*) Or^{vid} (vide ante) Chr^{8,236} om. Praeterea non addidimus *λεγοντεσ* cum ℵD b, sed D b add *αυτω* (cf ante) ... ς Ln Ti add *λεγοντεσ* c. AC(BL) unc rell al omn^{vid} it^{pler} etc

52 ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ᾽ αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν·
εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲσ ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετόσ.
53 ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦσ· ὁ υἱόσ σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸσ καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐλθὼν ἐκ
τῆσ Ἰουδαίασ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν.

(sed a syr^{cu} et^{sch} cop basm aeth *ei dicentes*, item vide syr^{hr}) Chr^{8,236} Cyr^{4,204} :: *και ηγγειλαν* ab initio scriptum videtur (ℵD), alii (BL) substituerunt *λεγοντεσ*, alii certe *αυτω* addiderunt ac pro *ηγγειλ.* (pariter ac 20, 18 factum est) usitatiora *απηγγ.*, *ανηγγ.* substituerunt, alii denique et *κ. απηγγ.* et *λεγοντεσ* dederunt | ο (c* om; add^{2}) *παισ* cum ℵABCEFGHMSVΓΔΛ al plu syr$^{p\ txt}$ Or (et Heracl) $^{4,272.\ 273.\ 275}$ Chr ^{8,236} ... DKLUΠ 13. 33. 69. 124. al^{25} aldin syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} cop basm aeth Cyr^{4,204} *ο υιοσ.* Item *filius* it vg | *αυτου* cum ℵABC 13. c d f ff$^{2.\ vid}$ g l arm Or^{4,272} ... ς Ti *σου* cum D^{gr}LΓΔΛΠ unc^{9} al longe pler a b e q syr^{cu}et^{utr} et^{hr} cop basm aeth Or^{273} et (ex Heracl) ^{275} Chr ^{8,237} Cyr ^{4,204} (:: *σου* lectio cohaeret cum mutatione eorum quae praecedunt; praeterea accommodata vdtr vv. 50 et 53.)

52. *επυθετο*: 13. 69. 124. 258. al^{2scr} al pauc Chr^{8,236} *επυνθανετο* | *ουν* (g syr^{cu}et^{sch} aeth *et interrogabat*): 13. 69. al pauc l (e *autem ergo*) cop^{edd} basm *δε* ... a^{vid} cop^{dz} arm om | *την ωραν παρ αυτων* c. ℵACDKUΠ al plus^{10} a^{vid} b c e (*horam ab illis qua hora*) g q vg ... ς *παρ αυτων την ωραν* c. LΓΔΛ unc^{7} al pler Chr ^{8,236} Cyr^{4,204}, item f ff$^{2.}$ l (f *in quam oram*, ff$^{2.}$ l *in qua hora*) syrr ^{omn} cop basm aeth ... B *την ωραν εκεινην* (omissis *παρ αυτων*) | *ειπον ουν* c. BCL 1. 33. al aliq arm ... ς Ln *και ειπον* (D *-παν*) cum ℵADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} aeth Cyr^{8} Cyr^{4} ... e foss cop basm syr^{cu} et^{sch} om copulam | *εχθεσ* cum ℵAB*CDKLΠ ... ς *χθεσ* c. B^{3}ΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8} Cyr^{4} | *εβδομην* et. Or $^{4,272.\ 273.\ 276}$ (ex Heracl) et ^{278}: c *tertia*, syr^{cu} *nona* | *αυτον*: BΛ *αυτην*

53. *ο πατηρ*: C al^{10} e f cop basm syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} add *pueri*) arm aeth add *αυτου* | *εκεινη* cum ℵ*BC 1. Chr^{8,236} (sed$^{mosc\ 6}$ om et. *ἐν* ante *ᾗ*). Cf et Latt *quia* (*quoniam*) *illa* (sic it^{pler} vg, e f *in illa*) *hora* (c l^{2} vg add *erat*) *qua* (c vg *in qua*) ... ς Ln Ti *εν εκεινη* cum ℵ^{c}ADILΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr ^{4,205} | *ο ις* (ℵ^{c}): ℵ* foss basm om | *ο υιοσ σου* sine *οτι* cum ℵ(et*et^{c})ABCL 1. 33. 131. al^{2} aldin a b c (ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg cop basm aeth syr^{hr} Cyr$^{act\ 68}$ ... ς (sed *οτι* Gb^{0}) Ti *οτι ο υι. σου* c. DIΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f l q syr^{cu} et^{utr} arm Chr ^{8,237} Cyr^{4,205} | *ολη* (et. Or ^{4,271} et ex Heracl^{276}): I 29. 40. 63. 71. 253. 259. g^{scr} (Chr^{8,237} bis habet, sed $^{mosc\ 3}$ semel om) om

54. *τουτο* sine copula cum ℵAC^{2}DILΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (e *hoc igitur*) vg cop^{dz} syrr^{omn} arm Chr^{8} Cyr^{4} Chron^{405} ... BC*G al pauc cop^{edd} Or^{4,277} et^{279} et ^{280} add *δε* | *δευτερον*: e om | *σημ. εποι. ο ις* et. c e f l vg: ℵ Chr^{8,236} *εποι. σημ. ο ις*, a b *fecit Iesus signum*

V.

1 $^{38.1}$ Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰη-
σοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ
προβατικῇ κολυμβήθρα, τὸ λεγόμενον Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε

V. 1. μετα: ℵ v al^{25} fere f cop^{wi} add δε | η εορτη cum ℵCEFHI^{vid}LMΔΠ al^{50} fere aldin sah cop Cyr^{4,205} ... ς Ln Ti εορτη cum ABDGKSUVΓΛ al plu Or^{4,250} Chr^{8,238} Chron^{405}. Cf Or^{4,250} εαν δε αὐτὴ η εορτη του πασχα ην, ου προσκειται το ονομα αυτης· στενοχωρει τε το ακολουθον της ιστοριας, και μαλιστα επει μετ ολιγα επιφερεται οτι ην εγγυς η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια. Item Ir$^{int\,147}$ „non scrutati sunt in evv quoties secundum tempus paschae dominus post baptisma ascenderit in Hierusalem –. Et primum quidem ut fecit vinum ex aqua in Cana Galilaeae, ascendit in diem festum paschae – dehinc iterum subtrahens se invenitur in Samaria –. Et post haec iterum secunda vice ascendit in diem festum paschae in Hierusalem, quando paralyticum qui iuxta natatoriam iacebat XXXVIII annos curavit.“ Item Chron^{406} επειδη γαρ επισημον και εξαιρετον και πρωτην εορτην ιουδαιοι την του πασχα ειχον, δια τουτο ο ευαγγελιστης ποτε μεν μετα προσδιορισμου ταυτης μεμνηται, λεγων· εγγυς ην το πασχα η εορτη των ιουδαιων, ποτε δε απροσδιοριστως, γραφων· ην εορτη των ιουδαιων. το β′ τοινυν πασχα δοκει μοι σημαινειν ενταυθα ειπων· μετα ταυτα – εις ιεροσολυμα. ενθα γαρ ετερας μνημονευει των ιουδαιων εορτης, μετα προσδιορισμου παντως ταυτης μεμνηται, ωσπερ και της των σκηνοπηγιων, λεγων· και ην εγγυς etc. Item Chr l. l. ποια εορτη; εμοι δοκει η της πεντηκοστης, assentiente Cyr^{4,206} υπονοστησας δε μολις κατα καιρον της αγιας πεντηκοστης· αυτη γαρ ην εφεξης και γειτων εν τοις ιεροσολυμοις η πανηγυρις. | των ιουδαιων (et. Or^{4,250}): Λ των αζυμων ... syr^{hr} *eorum* (initio pericopae: *Et post haec erat festum eorum* etc) ... 131. add η σκηνοπηγια | ις (Gb″) cum ABDHIKLΓΠ* al^{20} fere Chron^{405} et^{406} ... ς ο ις cum ℵCEFG MSUVΔΛΠ^{2} al pler Or^{4,250} Chr^{8,238} Cyr^{4,205}

2. εστιν (et. Chr^{8,238} Cyr^{4,205}): syr^{romn} sah cop arm Nonn^{5,3} ην | επι τη προβατικη (Latt *super probatica*) cum BCIΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f g am* fu em foss gat ing mm mt san syr^{p} (et syr^{hr} *prope ingressum*) sah cop arm ... ℵ^{c}ADGL d q Nonn^{5,3} εν τη προβατικη, item a b ff^{2} *in inferiorem partem* (ff$^{2\cdot}$ *in inferiore parte*), pergunt a ff$^{2\cdot}$ *natatoria piscina*, b *natatoriae piscinae* ... ℵ* 61^{mg} 116. 57^{ev} e vg^{clem} (et. for tol) aeth sl ed rec Chr^{8,238} προβατικη (ut coniungantur προβατικὴ κολυμβήθρα). Eandem lectionem confirmant Eus^{onomast} (ed. Lars. et Parth. p. ^{112}): Βηζαθα (cod^{leid} Βηθεσδα), κολυμβηθρα εν ιερουσαλημ, ητις εστιν η προβατικη etc, et Hier^{ibidem}: *Bethesda piscina in Ierusalem, quae vocabatur* προβατικη *et a nobis interpretari potest pecualis.* Item Amm^{catox277} προβατικη εκαλειτο οτι εκει συνηγετο τα προβατα τα μελλοντα σφαζεσθαι εις την εορτην etc. Similiter Thdor$^{mop\,26}$ μετα τας εν κυκλω πεντε στοας μεση ην η προβατικη κολυμβηθρα, ουτως καλουμενη απο του τα προς την θυσιαν αγομενα προβατα εν ταις εορταις εκεισε συναθροιζεσθαι ... 1 syr^{cu} et^{sch} perss sax Cyr^{4,205}

στοὰσ ἔχουσα. 3 ἐν ταύταισ κατέκειτο πλῆθοσ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. 5 ἦν δέ τισ ἄνθρωποσ ἐκεῖ τριάκοντα καὶ

plane om (syr^{cu} et^{sch} *locus quidam lavacri* pro *κολυμβηθρα* habent), hinc Gb^{0} | *κολυμβηθρα*: ς et ς^{e} 1624. 1656. 1678. Gb Sz *-βήθρα*, sed ς^{e} 1633. (etiam aldin) Wtst *-βήθρα* (item sl^{ed} et^{ms}, sed non sl^{3}) | *το λεγομενον* c. ℵ*, item DV 1. 15. 33. 118* 131. al^{3} Chr^{1,670} *λεγομενη*; a b d e ff$^{2\cdot}$ l q foss *quae dicitur* (contra c f vg *quae cognominatur*) . . . ς Ln Ti *η επιλεγομενη* cum ℵ^{c}ABCILΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f vg Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *βηθζαθα* (L Eus *βηζαθα*, l *betzata*, e *bezatha*) cum ℵL 33. e l Eus^{onomast}. Eandem lectionem confirmant D *βελζεθα* (d *belzetha* correctum ex *helzetha*), a *belzatha*, b *betzeta*, for harl* *bethzeta*, ff$^{2\cdot}$ *berzeta* ^{bla} vel *belzetha* ^{sab}. Item opinor confirmant B c vg (et. am em fu foss ing gat san) sah (*beds.*) cop syr^{p} (et txt et$^{mg\,gr}$) aeth (*Bethasaida*) Tert^{bapt5} *βηθσαιδα* (cf et. itinerarium burdig^{333} „interius vero civitati sunt piscinae gemellares, quinque porticus habentes, quae appellantur Betsaida") . . . ς Ln Ti *βηθεσδα* cum ACIΓΔΛΠ unc^{9} (A al pauc *βιθεσθα*. Similiter variant al) al pler f q (f *betesda*, q *bethesda*) syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg\,gr}$ (sed ^{bars} sic in textu, *Bethsaida* in mg) et^{hr} arm Did$^{tri\,2,14}$ Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *στοασ*: L *στομα*

3. *εν ταυταισ* (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *και εν ταυ.*) . . . D Chr^{1,670} add *ουν* | *κατεκειτο*: DΛ^{2} l* q^{2} sah *κατεκειντο* (item a b cop *decumbebant turbae*) | *πληθοσ* (L praem *το*) sine additam cum ℵBCDL 33. 68. a b e l q sah cop syr^{cu} et^{hr} (aeth *multi*) Chr^{1,670} et^{671} . . . ς (sed Gb^{00}) add *πολυ*, Ln [*πολυ*] cum AIΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2\cdot}$ vg syr^{sch} et^{p} arm Chr^{8,239} (et^{238} *πολυ πληθ.*) Cyr^{4,205} (:: cf Mc 3, 7 sq Lc 5, 6. 6, 17. 23, 27. Act 17, 4) | *ξηρων* sine additam cum ℵA*BC*L 18. 157. 314. q syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque ^{schw} improbavit additam) . . . D a b l add *παραλυτικων*. Praeterea ς (sed Gb^{00}) Ln add *εκδεχομενων* (al^{8} *απεκδ.*) *την του* (A^{2} om) *υδατοσ κινησιν* cum A^{2}C^{3}DIΓΔΛΠ (sed Π asteriscos appositos habet) unc^{9} al pler a b c e f ff$^{2\cdot}$ g l syr^{utr} et^{hr} cop^{wi} arm aeth Chr^{8,238} et^{1,670} Cyr^{4,205}. Videtur ista verba et. Nonn^{5,6} agnoscere: vide post.

4. totum versum omisimus (Gb^{00}) cum ℵBC*D 33. 157. 134. f l q harl* san (aliique duo Parisienses. Alter est regius 4582*, alter collegii S. Ludov.) syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} ut ante) arm$^{edd\,pl}$ Nonn^{5,6ss} (habet enim sic: *Εὐρυτενὴσ ἀσάμινθοσ, ὅπῃ κεκακωμένοσ ἀνήρ, Ἄλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδὼν ὀρχούμενον ὕδωρ, Ὁππότε κυμαίνοντι δέμασ φαίδρυνε λοετρῷ, Θερμὰ πεπαινομένησ ἀπεσείσατο λύματα νούσου, Φέρτερον ἰητῆροσ ἰδὼν ὀδυνήφατον ὕδωρ. Ἦν δέ τισ* etc). Praeterea asteriscis notant SΠ 14. 21. 24. 32. 36. 145. 161. 166. 230. 299. 348. 408, item obelis Λ 262. 269. dk*w^{scr}; item syr^{p} *αγγ.* usq *υδωρ* c.*, *ο ουν πρωτ.* - *νοσηματι* c. ob. habet . . . ς Ln versum sic exhibent: *ἄγγελοσ γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτοσ ἐμβὰσ μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατοσ ὑγιὴσ ἐγίνετο, ᾧ δήποτε* (Ln *οἱῳδηποτοῦν*) *κατείχετο νοσήματι* cum AC^{3}EFGHIKLM(S)UVΓΔ(ΛΠ) al pler (de asteriscis et obelis vide ante) a b c e ff$^{2\cdot}$ g vg (et. am fu for al pler) syr^{sch} et^{hr} (sed p

ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· 6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ
κατακείμενον, καὶ γνοὺσ ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ·
θέλεισ ὑγιὴσ γενέσθαι; 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄν-
θρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰσ τὴν κο-

vide ante) cop^{wi} arm^{ed} Chr$^{8,238\,s}$ et$^{1,670\,s}$ (utroq loc agnoscit, quamquam textum ipsum non affert) Cyr^{4,205} Amb$^{myst\,2,330}$ et$^{sacram\,2,355}$ (vide ap Sab). Item agnoscunt Tert$^{bapt\,5}$ (*piscinam Bethsaidam angelus interveniens commovebat, observabant qui valetudinem querebantur* etc) Did tri^{2,14} (ευροιμεν δε αν - και την κολυμβηθραν - ομολογουμενωσ εικονα του βαπτισματοσ, αλλ ουκ αυτην τυγχανουσαν την αληθειαν. η γαρ εικων προσ καιρον - διο και απαξ του ενιαυτου υπο αγγελου κινηθεν το εν αυτη υδωρ και ενα μονον τον πρωτον κατιοντα etc). Cyr^{4,207} sic: κατα την ημεραν τησ αγιασ πεντηκοστησ αγγελοι καταφοιτωντεσ εξ ουρανου το τησ κολυμβηθρασ εξεταραττον υδωρ. Singula vero verba vehementer fluctuant. Pro γαρ L a b c ff$^{2.}$ (non item e g) vg arm^{ed} δε, 51^{ev} cop^{wi} om; AKLΔΠ al^{30} aldin a c g vg (sed non for al) arm^{ed} aeth Cyr Amb^{myst} add κυριου, hinc Ln [κυριου], al^{3} του θεου. Pro κατ. καιρον L κατ. καιρω, a b ff$^{2.}$ gat om, 239. al pauc g vg (sed variant cdd) post κατεβ. pon, cop^{wi} *ad hos omnes*. Pro κατεβαινεν al^{2} κατηρχετο, AKΠ 42. for foss syr^{p} aeth sl$^{2.\,3.\,8.}$ ελουετο (K ἐλούετον sic). Verba εν τη κολυμβ. a b ff$^{2.}$ gat om. Pro εταρασσε C^{3}HIMUVA*Π al^{70} εταρασσετο, item *movebatur* c g vg arm aeth. Post εμβασ a b ff$^{2.}$ foss mm gat add *in natatoria*, for *in natatoriam*, c vg (sed non am fu) *in piscinam*. Verba μετα την ταραχην του υδατοσ a b ff$^{2.}$ gat om. Pro εγινετο FLS al mu εγενετο. Pro ω δηποτε A οιωδηποτουν, L υοδηποτε, KΠ 42. ω δ᾽ αν. Pro ω δηπ. κατ. νοσ. arm *non habens signum morbi*.

5. τισ: D 11. a b l q om | ανθρ. εκει: F 237. al pauc a b q εκει ανθρ. ... ℵ om εκει | και c. ℵACDEFGHILMUΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 157. al^{70} b c e f q (g ff$^{2.}$ ut vdtr) vg (et. for ing al) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Ir$^{int\,147}$ cdd Chr^{8,243} et^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [και] et ς (= Gb Sz) om cum BKSVΓΛΠ al permu a l am fu sah cop Or^{4,250} Chr^{8,239} et^{240} Ir^{int} ^{147} ed | τη: U om | ασθενεια: ADE* al -νια | αυτου cum ℵBC*DLΠ^{2} 1. 33. 124. al plus^{10} a c e l (g ff$^{2.}$ ut vdtr) vg sah cop arm syr^{hr} Chr^{1,671} Cyr^{4,206} . . . Ln [αυτου] et ς om cum AC^{3}IΓΔΛΠ* unc^{9} al pler b f q syr^{utr} (syr^{cu} *qui erat aegrotus*) Or^{4,250} Aug$^{ioh\,17,4}$

6. ιδων: A ιδωσ | κατακειμενον (ℵ^{c}): ℵ* ανακειμενον | ηδη: 1. 118. p^{scr} 2^{pe} post χρον. pon ... 253. e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth om | λεγει αυτω: G add ο $\overline{ις}$ | θελεισ: EA al aliq θελησ

7. απεκριθη: A^{2}D λεγει | ο ασθενων: syr^{cu} om | κυριε cum ℵABC^{*vid}DIL ΓΔΛΠ unc rell al pler it vg syr^{cu} sah (cop αποκριθεισ αυτω ο ασθενων λεγει· κυριε μου) arm aeth Cyr^{4,207} . . . C^{2}EFGH 33. 124. al^{20} fere syr^{sch} et^{p} et (praem *et dixit ei* ναι) ^{hr} Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,243} et (απεκριθη αυτω ο ασθενησ και ειπε· ναι) ^{1,671} praem ναι, proptereaque C^{2} 33. al^{3} syr^{sch} et^{p} et^{hr} Cyr^{hr} Chr$^{8,243\,bis}$ et^{1,671} pergunt ανθρωπον δε (Chr^{8,243} semel ap Montf αλλ ανθρ.) | υδωρ: syr^{p} add c. ob. *ab angelo* | βαλη cum ℵABC^{2}DLΓΔΛΠ unc^{9} (G al βάλει) al pler Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,243} et

λυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλοσ πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.
8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ
περιπάτει. 9 καὶ ἐγένετο ὑγιὴσ ὁ ἄνθρωποσ, καὶ ἦρεν τὸν
κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ
Ex 20, 10 ἡμέρᾳ. 10 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν
ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον. 11 $^{39.10}$ ἀπεκρίθη

---

^{1,671}; item c^{3} al^{3} Cyr^{4,207} *εμβαλη* ... ς (= Gb Sz) *βαλλη* c. minusc vix mu | *εγω* (13. a b d f q foss mt ante *ερχομ.* pon, non item c ff$^{2.}$ l vg; e *ego enim dum venio*): v 69. al^{10} om | *προ* (ita ς^{e}): ς *προσ* cum B* L | *καταβαινει*: 64. add *και λαμβανει ιασιν*, item 69. *εγω δε ασθενων πορευομαι*

8. *εγειρε* cum ℵABCDEFGHKLMSΛΠ al plu ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* c. UVΓΔ al permu | *αρον* cum ℵBCLΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} c f g l q vg Hil^{237} sah cop etc ... ADKΠ a b e ff$^{2.}$ aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] | *κραβαττον* cum ℵAB*CDLΓΔΛΠ unc^{7} (et V certe v. 10 et E vv. sqq) al plu; E hoc versu *κραβατον*. Etiam a b d e l am fu for ing san al *grabattum* (q *crabattum* et *crabbattum*, f *gravatum*, c *grabatum*) ... ℵ *κραβακτον*, item vv. sqq; ℵ^{c} *κραβαττον* substituit excepto v. 8 ... ς *κραββατον* cum B^{3} V al mu. Item vv. sqq. Cf et. ad Mc 2, 4 sqq | *περιπατει*: 33. syr^{cu} add *υπαγε εισ τον οικον σου*

9. *και* ab initio (ℵ^{c}): ℵ* om | *εγενετο υγιησ* (D 1. 118. it [ex q] vg *υγ. εγεν.*, Γ *εγεν. ο ανθρ. υγ.*) sine *ευθ.* cum ℵ*D l arm ... ς Ln Ti praem *ευθεωσ* cum ℵ^{c}ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Cyr^{4,208} (:: *ευθεωσ* vel *ευθυσ* sanationes factas dicere adamat Mc, cf 1, 42. 43. 2, 12. 5, 29. 10, 52; item dicit Mt 8, 3. 14, 31. 20, 34 et Lc 5, 13. Inlatum vero *ευθεωσ* aliena manu etiam Mc 1, 31. 7, 35.) | *και εγενετο* usq *ο ανθρωπ.* (om *ο ανθρ.* 108. gat Chr mosc^{6}): 96. 97. om, item 28. al^{5} om *και εγεν.* usq *περιεπατει* | *και ηρεν* (et. c f l q vg sah cop syr^{hr} aeth; syr^{cu} om *κ. ηρ. το κρα. αυτ.*): ℵ a b e syr^{p} c.* praem *και ηγερθη*, *et surrexit*; item D 1. 13. 69. 124. ff$^{2.}$ syr^{sch} arm praem *εγερθεισ*, *surgens* | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *αυτου*: C *εαυτου* | *περιπατει*: AL 63. *περιεπατει* | *εν εκεινη τη ημερα*: D e om

10. *ελεγον ουν οι ιουδαιοι*: e *cum vidissent autem illum iudaei dicebant* | *τω τεθεραπευμενω*: D *τω τεθαραπευμενω* (cf ad Act 4, 14) ... syr^{cu} *illi*, e om | *και ουκ* c. ℵABC*DGLVΓ al^{40} a b e l sah cop arm aeth syr^{hr} Chr^{1,675} Cyr^{4,209} Gaud ... Ln [*και*] *ουκ*, ς Ti om *και* cum C^{3}ΔΛΠ unc^{7} al plu c f q vg syr^{cu} et^{utr} Chr^{8,246} Hil^{238} | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *κραβ.* sine *σου* cum ABC^{3}ΓΔ unc^{9} al pler e Chr^{1,675} (sed addit *εν σαββατω*) ... Ln add *σου* cum ℵC*DLΛΠ 13. 17. 69. al^{10} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,246} Cyr^{2,209} (:: ut vv. 8 et 11)

11. *απεκριθη* cum C^{3}DEFHMSUVΓ al longe plu a b c e ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} arm aeth ... AB praem *οσ δε*, ita Ln; item ℵC*GKLΛΔΠ al^{25} Cyr^{4,209} praem *ο δε*, item f (*ipse vero*) foss (*at ille*) cop (sah *απεκριθ. δε ο αν-*

αὐτοῖσ· ὁ ποιήσασ με ὑγιῆ, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν
σου καὶ περιπάτει. 12 ἠρώτησαν αὐτόν· τίσ ἐστιν ὁ ἄνθρωποσ ὁ
εἰπών σοι· ἆρον καὶ περιπάτει; 13 ὁ δὲ ἀσθενῶν οὐκ ᾔδει τίσ
ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦσ ἐξένευσεν ὄχλου ὄντοσ ἐν τῷ τόπῳ. 14 μετὰ
ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε
ὑγιὴσ γέγονασ· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.

θρωπ. λεγων) syr^utr eth^hr | απεκριθη (ℵ^c): ℵ* απεκρινατο | υγιη (ℵ^c): ℵ* υγιην | αρον τ. κραβαττον (vide ad v. 8) etc (ℵ^c): ℵ* αραι τον κραβακτον και περιπατειν

12. ηρωτησαν sine copula cum ℵBD 7^ev p^scr a e ff^2. l foss syr^cu arm (sah) ... ς add ουν, Ln [ουν] cum ACLΓΔΛΠ unc^9 al fere omn c vg syr^p Cyr^4,209 (item q cop add δε, syr^sch eth^hr habent *et interrogaverunt*, f *tunc interrog.*) | αυτον: e add *iudaei dicentes* | ο ειπων: miro consensu EFKL*Λ^mg al ο ειπον | αρον κ. περιπατει (ℵ^c): ℵ* αραι και περιπατειν. Praeterea αρ. sine additam dedimus cum ℵ (et* et^c) BC*L sah (*sume eum, abeas*) ... ς Ln add τον κραββατον (Ln κραβαττον, vide ad v. 8) σου cum AC^3DΔΛ^mgΠ unc^9 al omn^vid it vg cop syr^cu et utr eth^hr arm aeth Chr^8,246 et ^1,676 Cyr^4,210 :: cf vv. 8 et 11. Ceterum ΓΛ* al^6 b om versum 12, quippe transilientes a και περιπατει ad και περιπατει.

13. δε: D* d om | ασθενων (Gb') cum D b l foss (d *infirmis*, b *infirmus autem*, l *is autem qui languidus fuerat*, foss *ille autem qui infirmatus fuerat*) ... ς Ln ιαθεισ cum ℵABCLΓΔΛΠ unc rell al pler a c e f ff^2. vg (e *qui autem curatus fuerat*, a f *is autem qui curatus fuerat*, ff^2. *is autem qui sanus fuerat*, c vg *is autem qui sanus fuerat effectus*) sah cop syr omn rell Cyr^4,210; Chr^8,246 (et.^mosc6) τεθεραπευμενοσ, pers^p ασθενων ιαθεισ ... q plane om (:: ασθενων eiusmodi est ut omnem lectionis varietatem creaverit. Nimis ieiunum esset coniicere pro ιαθεισ ex v. 7 ασθεν. substitutum esse. Ut vero toties ℵD et BD accedentibus paucis interpretibus rectum tenent, ita fit etiam ut unus ℵ vel B vel D omnium Graecorum codicum, eorum certe qui auctoritate praestant, solus veram scripturam servasse sit censendus. De D cf ad Mt 5, 4 Lc 24, 51 sqq. Ceterum varietate qua b d l foss ο δε ασθενων reddunt probatur a variis interpretes hos Graecis testibus pependisse.) | εστιν: D ην (Latt *quis esset*) | εξενευσεν (ℵ^c): ℵ*D* ενευσεν | εν τω τοπω (M praem εντοσ) ita ℵ^c: ℵ* εν τω μεσω. Varie admodum Latt: *ihs enim* (*autem* f g mm) *declinavit* (g mm add *se*) *a turba constituta* (f *a turbam constitutam*) *in loco* (a foss *in illo loco*, ff^2. *in loco illo*) a c f ff^2. g vg; *ihs enim declinaverat cum populus esset in locum* q, *ihs enim statim devertit cum vidisset turbam in illo loco* b, *ihs enim eum turbae essent declinaverat ab eo* e, *quia declinavit ipse a turba constituta in illo loco* l, *ihs enim deverterat cum esset turba in loco* d

14. μετα: FΛ cop μετα δε, l *et postea* | αυτον (ℵ^c): ℵ* syr^cu eth^hr aeth τον τεθεραπευμενον | ο (B om) ις (ℵ^c post αυτον ut ς): ℵ* post ευρισκει pon | ιδε: Λ* 253. al pauc ιδου | σοι τι (Sz et Gb'') c. ABCLΓΔΛ

15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι Ἰησοῦσ
ἐστὶν ὁ ποιήσασ αὐτὸν ὑγιῆ. 16 καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰου-
δαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17 ὁ δὲ ἀπε-
κρίνατο αὐτοῖσ· ὁ πατήρ μου ἕωσ ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζο-
μαι. 18 διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν
θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦσ καὶ

---

al plu c vg syr^{sch} Cyr$^{hr\,343}$ bis Cyr^{4,210} ... ς τι σοι cum ℵDEKΠ al permu (a b e f l q Ir$^{int\,311}$ Or$^{int\,2,232.\,238.\,659}$ Cyp$^{11.\,314}$ *quid tibi deterius*, ff^{2} Ir$^{int\,280}$ Cyp$^{74.\,173}$ *quid deterius tibi*) arm Or^{fragm} (ap Mai^{auct} class 10, 476) Bas$^{eth\,244}$ Chr$^{8,248.\,249}$

15. απηλθεν cum ℵBCL etc: A b f q foss syr^{cu} et^{utr} eth^{hr} aeth και απηλθεν, ℵ^{c}DΔ al^{12} cop Chr^{8,251} Cyr^{4,249} απηλθ. ουν | ειπεν cum ℵCL al^{5} a e q cop syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} Cyr^{4,211} ... ς Ln Ti ανηγγειλεν cum ABΓΛΠ unc^{7} al plu, item DKUΔ al^{20} Chr^{8,251} απηγγειλεν, item it^{pl} vg etc *nuntiavit* | ῑς: v in mg additum habet | αυτον: DΔ^{2} 1. 19** 29. 40. 118. 244** 357. a e ff$^{2.}$ l q syr^{cu} cop^{dz} arm sl με (:: cf ad 4, 51)

16. οι ιουδ. τον ῑν̄ (Gb'') c. ℵBCDLU 33. 69. s^{scr} b c f g l vg syr^{cu} et^{sch} eth^{hr} cop^{schw} ex^{dz} aeth Hil^{1013} ... ς τον ῑν̄ οι ιουδ. cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e q syr^{p} cop^{wi} arm Cyr^{4,211} (Chr^{8,251} εδιωκ. ουν αυτον οι ιουδ.). Praeterea ς (= Gb) add και εζητουν αυτον αποκτειναι, Ln [και εζ. αυτ. αποκτ.] cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f q syr^{sch} et^{p} cop^{wi} aeth ... omisimus cum ℵBCDL 1. 22. 33. 69. 249. a b c ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} cop^{schw} arm Chr^{8,252} Cyr^{4,211} Nonn^{5,58} | ταυτα: Δ αυτα | εν (D a b e q Hil^{1013} om) σαββατω: EFH al^{15} add τα ιαματα

17. ο δε sine ῑς cum ℵB ... ς Ln Ti add ῑς cum ACDL unc rell al omn^{vid} it (q *et respondit illis ihs*, e *et ut illi* [corrige *ait illis*] *ihs*) etc | απεκρινατο: ℵ απεκρινετο, D al aliq απεκριθη (D -κρειθη)

18. δια τουτο sine copula cum ℵD a b c e f l m for arm syr^{hr} Hil$^{924.\,1013.\,1191.\,1251}$ (Tert$^{prax\,21}$ *Denique propter hoc magis Iudaei* etc nil probat) ... ς Ln Ti δι. τουτ. ουν cum ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c ff$^{2.}$ q vg syr^{p} Chr^{8,253} Cyr^{4,213} (syr^{cu} *propterea vero*; syr^{sch} aeth *et propterea*) | μαλλον (et. Tert$^{prax\,21}$ Hil^{quater}): U f syr^{cu} om | οι ιουδαιοι: D syr^{cu} Tert^{prax21} Hil^{1251} ante εζητ. αυτ. pon ... 409. om (33. om αυτον) | ελυεν: A* cop^{wi} ελυσεν | αλλα: A 13. al pauc Chr^{8,253} αλλ οτι, item *sed et quod* b l, *sed quia et* e, *sed quod etiam* a | ισον εαυτον ποι. τω θεω: cf Epiph^{614} ου μονον γαρ, φησιν, εζητουν αποκτειναι αυτον οτι ταυτα εποιει, αλλ οτι και υιον θεου εαυτον ελεγεν, ισον θεω εαυτον φασκων.

19. απεκρινατο usq αυτοισ: ℵ* ελεγεν ουν αυτοισ ο ῑς, Tert$^{prax\,21}$ *tunc ergo dicebat ad eos*, syr^{cu} *Iesus dixit eis*, e *respondens Iesus et dixit* (sic) | απεκρινατο (et. ℵ^{c}): D 33. 47^{ev} al^{3} απεκριθη | ουν (et. g q vg; f syr^{sch} eth^{hr} *autem*): 33. y^{scr} al^{3} a b c e ff$^{2.}$ l foss arm (ap Gb^{ms})

ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸσ ποιεῖν ἀφ'
ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖ- 3, 35
νοσ ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸσ ποιεῖ ὁμοίωσ. 20 ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ
τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸσ ποιεῖ, καὶ μείζονα
τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖσ θαυμάζετε. 21 ὥσπερ γὰρ ὁ
πατὴρ ἐγείρει τοὺσ νεκροὺσ καὶ ζωοποιεῖ, οὕτωσ καὶ ὁ υἱὸσ οὓσ
θέλει ζωοποιεῖ. 22 οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν Act 17, 31
κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23 ἵνα πάντεσ τιμῶσι τὸν υἱὸν
καθὼσ τιμῶσι τὸν πατέρα. $^{40.1}$ ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν

---

om | *ο ι̅ς̅*: B 47^{ev} c^{scr} om | *ελεγεν* cum ℵ^{c} (item *, vide ante) BL 2^{pe} Tert^{prax} (vide ante), item 1. p^{scr} *λεγει* ... ς Ln Ti *ειπεν* cum ADΓΔ ΛΠ unc rell al pler it vg Cyr^{4,214} | *αμην αμην* (ℵ^{c}): ℵ* om alterum | *ο υιοσ* (et. Or^{4,246} et$^{int\,1,59}$ Eus$^{praep\,539}$ et$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ etc Tert prax 21 Hil$^{238.\,781}$ et^{saep}): D 13. 69. 124. arm add *του ανθρωπου* | *ποιειν*: V om; 13. 69. 124. al^{5} a b f g (non item c e l q) vg syr^{cu} Or int^{1,59} Hil^{saep} (sed non^{926} et^{alibi}) post *αφ εαυτου* pon | *ουδεν*: 1. 2^{pe} Or^{4,368} *ουδε εν* ... D *τι*, idque inter *ποιειν* et *αφ εαυτ.* pon | *αν μη* cum ℵB ... ς Ln Ti *εαν μη* cum ADL unc rell al omn^{vid} | *βλεπη*: EH MΓΛ al plu *βλεπει* | *τον πατ. ποιουντα*: D^{gr} *ποι. τον πατ.* | *αν* et. Or ^{4,246} (*εαν*) Eus$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ Epiph^{854} etc ... AD^{gr}LΠ 126. al^{10} om, item (*quae enim*) e q Tert^{prax} | *εκεινοσ*: syr^{cu} et^{sch} cop Or^{4,246} (inde a verbis *ου δυναται ο υιοσ* affert) et^{199} Chr^{8,256} semel (sed ibidem et ^{257} *εκεινοσ*) Did$^{tri\,1,9.\,16}$ et$^{2,5.\,8}$ (sed his ll. afferuntur tantum quae post *ποιουντα* scripta sunt, item Novat^{14}) *ο πατηρ* (Or post *ποιη*) | *ποιη*: AE*ΓΛΠ al plus^{30} aldin Or^{4,199} (non item^{246}) *ποιει* ... D *ποιηση*. Ex Latt a c d f vg *fecerit*, b e l q Tert$^{prax\,21}$ *facit* | *ποιει ομοιωσ* (e Tert^{prax} om *ομ.*) cum ℵD a b l Or^{int1,59} et^{4,506} Novat^{14} Hil $^{97.\,925.\,926.\,929.}$ et$^{1014.\,1089.\,1251.\,1253}$ Amb^{fid528} ... ς Ln Ti *ομοι. ποι.* cum ABL unc rell al omn^{vid} c f q vg (syr^{sch}) syr^{p} et^{hr} Or^{4,246} Eus$^{marc\,165}$ Did^{tri} quater Cyr$^{hr\,161}$ Chr^{8,256} Cyr^{4,219} et^{221}

20. *φιλει* (et. Epiph^{804} Cyr^{4,221}): D Or^{4,246} Chr^{8,256} *αγαπα*. Ex Latt *diligit* d it^{pler} vg; *amat* a | *δεικνυσιν*: A *διγνυσιν* (E*LΔ *δικν.*) ... D *δεικνυει* | *α* (L om) *αυτοσ ποιει*: D 16. *α αν αυτ. ποιη* (d *quaecumque ipse facit*) | *δειξει*: D 28 e syr^{cu} arm *δεικνυσιν* | *δειξει αυτω εργα* et. a c f ff$^{2.}$ g l vg (q *maiora his ostendet ei pater*): ℵ b (e *opera his ostendit*) Tert$^{prax\,21}$ Cyr^{4,223} Hil$^{925.\,927}$ *εργ. δειξ. αυτω* | *ινα υμ. θαυμαζετε*: syr^{cu} *nec miremini quod dixi vobis* | *θαυμαζετε* cum ℵL 69. 251. 435. y^{scr} al$^{2\,scr}$ ... ς Ln Ti *θαυμαζητε* cum ABD unc rell al pler

21. *ωσπερ*: ℵ *ωσ* | *εγειρει*: Δ *εγερει* | *ουσ θελει* (L al aliq *θελη*): syr^{cu} *eos qui credunt in eo*

22. *κρινει*: LM al *κρινη*

23. *τιμωσι* bis ut ℵBDKLUΠ etc ... Ti *τιμωσιν* ut AEMΓΔΛ etc

1 Io 2, 23 πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 $^{41.10}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν
3, 18 αἰώνιον, καὶ εἰσ κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰσ τὴν ζωήν. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ
νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆσ φωνῆσ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
καὶ οἱ ἀκούσαντεσ ζήσουσιν. 26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
ἑαυτῷ, οὕτωσ καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27 καὶ ἐξου-
σίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸσ ἀνθρώπου ἐστίν. 28 μὴ

---

24. *οτι*: D al^{2} Clem^{114} om | *τον λογον*: Γ 247. i^{scr} Clem^{114} Tert$^{prax 21}$ *των λογων* (sed Γ *τῶν λόγων*) | *ερχεται*: b e f ff$^{2.}$ l q am (non fu) gat mm Tert$^{prax 21}$ (sed variat lectio) et$^{res\ car 37}$ *veniet* | *μεταβεβηκεν* (Nonn^{5,94} *ιξεται εκ θανατοιο*): e ff$^{2.}$ l q am fu ing gat mm *transiet* (q *transibit*); b c for tol *transit* (contra f *transiit*). Tert^{prax} et$^{res\ car}$ inter *transit, transiit, transiet* fluct lectio | *την*: D* om

25. *υμιν*: Δ om | *ερχεται*: b e f q Tert^{prax} et$^{res\ car}$ *veniet* | *και νυν εστιν* (א^{c}): א* a b Tert$^{prax 21}$ et$^{res\ car 37}$ Amb$^{ps 763}$ om | *ακουσουσιν* cum B 22. 257. Chr^{8,263} bis Cyr^{4,233} et^{234}, item אL 1. 33. 69. 157. 2^{pe} *ακουσωσιν* ... ς Ln Ti *ακουσονται* cum ADΓΔΛΠ unc rell al pler Hipp^{bis} (ed. Lag^{35} et^{115}) | *του θεου* (et. Hipp^{bis} Tert$^{prax 21}$ et$^{res\ car 37}$ etc): KSΠ 28. al^{10} syr$^{p\ mg}$ et^{hr} *του ανθρωπου* | *οι ακουσαντεσ* (et. א^{c}): e syr^{cu} om; א* om *οι*, quacum lectione conveniunt l Tert$^{prax 21}$ (non item $^{res\ car}$) *et cum audierint* | *ζησουσιν* cum אBDL 1. 22. 33. 346. 357. z^{scr} 2^{pe} (et. Chr$^{mosc 5}$) ... ς *ζησονται* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler Hipp^{bis} Chr^{8,263} bis Cyr^{4,233}

26. *ωσπερ* (et. א^{c} item Or^{4,368} Eus$^{marc 69.89}$ Cyr$^{hr 155}$): א*D Eus$^{marc 4}$ *ωσ* | *ο πατηρ* (et. Or^{4,368} et$^{int 4,686}$ Eus$^{marc 4.69.89}$ al Tert$^{prax 21}$ al): D add *ο ζων* | *εχει ζωην* (et. Or^{4,368} Cyr$^{hr 155}$ Chr^{8,264} Cyr^{4,235}): א Eus$^{marc 4.69.89}$ Did$^{tri 3,17}$ Epiph^{857} (non item ^{841}) Novat$^{tri 14}$ *ζωην εχει* | *και τω υιω εδωκεν* cum א^{c}BL (א* ab *εν εαυτω* priore ad alterum transiluit) b l aeth Eus$^{marc 69}$ et^{89} Cyr$^{hr 155}$ Epiph^{841} et^{857} Cyr^{4,235} bis et ador^{387} (ter *δεδωκεν*) Or$^{int 4,686}$ Tert$^{prax 21}$ Hil^{239} et^{saep} al (Or^{4,368} *και τω υι. ζωην εδωκ. εχ.*) ... ς Ln Ti *εδωκ. και τω υιω* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a^{vid} c e f (om *και*) q (g ff$^{2.}$ ut^{vid}) vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop arm Did$^{tri 3,17}$ Chr^{8,264}

27. *και εξου. εδωκ. αυτω κρισ. ποιειν* (א^{c}): א* *και κρισιν εδωκ. αυτω εξου. ποιειν*, nec aliter Tert$^{prax 21}$ *et iudicium dedit illi facere in potestate* | *κρισιν* sine *και* cum א^{c}ABL 33. b c d e ff$^{2.}$ (ut^{vid}) l vg^{clem} syr^{cu} et^{hr} cop arm aeth Or$^{2,548.558}$ et$^{4,41.359.360}$ Did$^{tri 3,17}$ Paul^{samos} (cat$^{ox 235}$ et ap Chr^{8,264}) Thdret^{5,1108} ... ς Ti *και κρισιν* cum D^{gr}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g q am fu for em ing mt (al) syr^{sch} et^{p} Chr^{8,264} Cyr^{4,235} | *οτι υιοσ ανθρωπ. εστιν*: cum antecedd conjg LΠ etc b e f ff$^{2.}$ l m^{38} (*Dico enim vobis, nolite mirari istud quia*; item ff$^{2.}$ l *Dico enim vobis, nolite mirari in* [l om] *hoc* etc) syr^{cu} et^{hr} cop Or^{quinquies} Did^{tri} Thdret Cyr^{4,235} (in ipso comm) Nonn^{5,105} Tert$^{prax 21}$ etc ... contra

θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ῇ πάντεσ οἱ ἐν τοῖσ μνημεί-
οισ ἀκούσουσιν τῆσ φωνῆσ αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ Mt 25, 46 Dan 12, 2
ἀγαθὰ ποιήσαντεσ εἰσ ἀνάστασιν ζωῆσ, οἱ τὰ φαῦλα πράξαντεσ
εἰσ ἀνάστασιν κρίσεωσ. 30 οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐδέν· καθὼσ ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσισ ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν,
42.1 ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
ψαντόσ με. 31 43.10 ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία

---

cum seqq conjg EMA[vid] 1. aldin q[vid] syr[sch] et[p] (uterque post οτι add δε, sed syr[p] add c.*) arm Dam[1,568] (ουκ ειπε· υιοσ ανθρω. λεγεται, αλλ εστι. και μη θαυμαζετε τουτο, φησιν, οτι υιοσ ανθρ. ζωοποιει. ουτοσ γαρ ο υι. του ανθρ. υιοσ εστι του θεου, ουκ ονοματι ουδε χαριτι, αλλα φυσει). Memorabilis inprimis Chrysostomi est disputatio contra Paul[samos] ([8,264]): παυλοσ μεν ο σαμοσατευσ ουχ ουτωσ φησιν, αλλα πωσ; εξουσιαν εδωκ. αυτω κρισιν ποιειν, οτι υι. ανθρ. εστιν. αλλ ουδεμιαν ακολουθιαν εχει τουτο ουτω λεγομενον. ου γαρ δια τουτο ελαβε κρισιν οτι ανθρωποσ εστιν· επει τι εκωλυε παντασ ανθρωπουσ ειναι κριτασ; αλλ επειδη τησ αρρητου ουσιασ εκεινησ εστιν υιοσ, δια τουτο εστι κριτησ. ουτω τοινυν αναγνωστεον· οτι υιοσ ανθρωπου εστι, μη θαυμαζετε τουτο.

28. οτι ερχετ. ωρα (Δ om) εν η παντεσ οι etc: syr[cu] οτι ιδου παντεσ οι etc | ακουσουσιν cum B 157. Chr[8,265] semel Cyr[4,235 txt], item ℵLΔ 33. ακουσωσιν (:: cf ad v. 25) ... ς Ln Ti ακουσονται cum ADΓΛΠ unc rell al pler Bas[eth234] Chr[8,265] semel Cyr[4,235 com] | αυτου et. a b c e f (ff[2]· g ex silentio) l q am fu for em ing iac gat mm sax syr[sch] et[p] et [hr] etc: 33. vg[cle] sl Or[int 3,922] Tert[res car37] του υιου του θεου, syr[cu] του θεου, Ir[int308] *filii hominis* (Amb[ps 970] *filii hominis* et[iob 631] *filii dei*; Or[2,720] οι εν τοισ μνημειοισ, εαν ακουσωσι τησ φωνησ του υιου του θεου, ζησουσιν, quae potius pariter a v. 25 et v. 28 pendent); Or[int 3,927] *filii*. Praeterea syr[cu] add *et vivent*, Or[int 3,927] *et vivant*

29. εκπορευσονται: D εξελευσονται | οι sec cum B a e ff[2]· Tert[res car37] Aug[ioh 22,13] et[43,9] et[49,1] (sed alibi etiam *qui autem* habet) ... ς οι δε, Ln οι [δε] cum ℵADL unc rell al omn[vid] b c f l q vg syr[p] et[hr] etc ... m[38] cop syr[cu] et[sch] Ir[int 308] *et qui* | D οι δε φαυλα πρασσοντεσ (d *qui autem male egerunt*)

30. ποιειν hoc loco et. Or[4,359] Eus[marc110a] Chr[8,226] Cyr[4,237] (Ign[intpol246] ου δυναμ. γαρ, φησι, ποιειν απ εμαυτ. ουδεν): ℵ 33. t[scr] ante εγω pon; D 13. 249. b c e (*a me ipso aliquid facere*) f ff[2]· l q vg syr[sch] Eus[marc 110d] post απ εμαυτου | ουδεν: G al pauc ουδε εν (Or[4,368] τω υιω – τω δυναμενω ποιειν αφ εαυτου ουδε εν) | και ante η κρισισ (ℵ[a]): ℵ* om | το θελημα sec: a syr[hr] om | του πεμψαντ. με sine πατρ. cum ℵABDK LΔΛΠ al[12] a e f ff[2]· g l q vg (et. am for fu ing etc) syr[cu] et[utr] et[hr] cop arm aeth Or[2,701] et[4,359] (et[4,368]) Eus[marc 110 bis] Chr[8,266] et[267] Amb[ps1232] Aug[ioh22,15] ... ς (= Gb Sz) add πατροσ cum EGHMSUVΓ al pler b c em tol Bas[eth246] Cyr[4,237]

μου οὐκ ἔστιν ἀληθήσ· 32 ἄλλοσ ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,
1, 19 ss καὶ οἴδατε ὅτι ἀληθήσ ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 ὑμεῖσ ἀπεστάλκατε πρὸσ Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀλη-
θείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω,
ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖσ σωθῆτε. 35 ἐκεῖνοσ ἦν ὁ λύχνοσ ὁ
καιόμενοσ καὶ φαίνων, ὑμεῖσ δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸσ
10, 25 14, 11 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκεν. 37 καὶ ὁ πέμψασ με πατήρ, ἐκεῖνοσ μεμαρτύρηκεν περὶ
ἐμοῦ· 44.3 οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδοσ αὐτοῦ

---

32. *οιδατε* cum ℵ*D a e q (ff^{2} l* om *και οιδ.* usq *περι εμ.*) syr^{cu} arm … ς Ln Ti *οιδα* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler b c f g l^{2} vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth Chr^{8,273} Cyr^{4,242} … 56. 58. 61. *οιδαμεν* | *αληθησ*: L 33. *αληθινη* | *η μαρτυρια* (ita et. d): D^{gr*} e add *μου*, item D^{2} (atque et. d^{2}) 254. b g tol syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop aeth add *αυτου* (item Chr^{8,271} et ^{273} omissis *ην μαρτυρει πε. εμ.*) | *μαρτυρει*: 13. 69. arm *μεμαρτυρηκε*

33. *υμεισ* etc: ff^{2} *vos ipsi misistis ad me, et testimonium perhibuit Iohannes de me*

34. *παρα*: 69. *περι* | *ανθρωπου*: DΛ^{2} 126. al^{3} mm cop^{wi} arm *ανθρωπων*, item Λ* al^{4} *-πω* | *λεγω*: L *λαλω*

35. *υμεισ δε* (ℵ^{c}): ℵ* om *δε* (Hil^{322} Aug^{ioh35,2} *et vos voluistis*) | *αγαλλιαθηναι* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Chr^{mosc5} … ς (= Gb Sz) *αγαλλιασθηναι* cum BL al vix mu Chr^{8,274} et^{275} Cyr^{4,248} | *προσ ωραν*: A al^{5} a ff^{2} vg^{cle} (non item am fu for ing tol etc) Chr^{8,274} Hil^{322} ante *αγαλλιαθ.* pon

36. *την μαρτυριαν*: ℵ om *την* | *μειζω* cum ℵHKLSUVΓΔΠ al plu Cyr^{4,252} … Ln *μειζων* cum ABEGMΛ al mu … D Chr^{8,275} (et.^{mosc6}) *μειζονα* | *ιωαννου*: BD *ιωανου* | *δεδωκεν* cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 157. 2^{pe} al plus^{10} Ath^{423} Cyr^{4,252} … ς Ln *εδωκεν* c. ADΔΛΠ unc^{8} al pler Chr^{8,275} | *ο πατηρ*: V om *ο* | *τελειωσω*: 69. 124. al pauc *τελεσω*, 64. al pauc *πληρωσω* | *αυτα* sec: G 33. om | *α ποιω* c. ℵABDL 1. 22. 33. al^{5} b δ cop arm aeth Cyr^{4,252} Hil$^{896.\ 996}$ … ς Ln *α εγω ποιω* cum ΓΔ^{gr}ΛΠ unc^{8} al pler c e f q vg go syr^{p} et^{hr} Bas$^{eth\ 257}$ Chr^{8,275} Cyr^{4,274} Aug$^{ioh\ 23,2}$ Arn … 38. 453 a ff^{2} l Ath^{423} Did$^{tri\ 3,29}$ (sed libere) om | *με*: ℵ *εμε* | *απεσταλκεν*: D 28. 131. al^{20} Bas$^{eth\ 257}$ Chr^{8,275} bis *απεστειλεν*

37. *πατηρ*: Δ *ο πατ.* | *εκεινοσ* cum ℵBL a Ath^{448}, item go *hic* … D *εκεινοσ αυτοσ* (d *ille ipse*) … ς Ln *αυτοσ* (*ipse*) cum AΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b c e f ff^{2} l q vg syr^{utr} et^{hr} (contra syr^{cu} non exprim) cop rell Chr^{8,276} Cyr^{4,252} Tert$^{prax\ 21}$ Hil^{896} et^{996} | *μεμαρτυρηκεν* (ct. e vg cop arm Ath^{448} Chr^{8,276} Cyr^{4,252} Tert^{prax} Hil … D a b c f l q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Or^{4,237} Did$^{tri\ 3,38}$ *μαρτυρει* | *πωποτε ακηκοατε* cum ℵABDK

ἑωράκατε, 38 $^{45.10}$ καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μέ-
νοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνοσ, τούτῳ ὑμεῖσ οὐ πιστεύετε.
39 ἐραυνᾶτε τὰσ γραφάσ, ὅτι ὑμεῖσ δοκεῖτε ἐν αὐταῖσ ζωὴν αἰώ-
νιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 40 καὶ οὐ
θέλετε ἐλθεῖν πρόσ με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 δόξαν παρὰ ἀνθρώ-
πων οὐ λαμβάνω, 42 ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶσ ὅτι οὐκ ἔχετε τὴν ἀγάπην
τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτοῖσ. 43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρόσ
μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλοσ ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ,
ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44 πῶσ δύνασθε ὑμεῖσ πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ 12, 43
ἀλλήλων λαμβάνοντεσ, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ

LΠ al^{10} it vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm go Syn^{anti} (ap Rou^{3,297}) Ath^{448} Cyr$^{hr\,91}$ Cyr$^{4,254.\,257.\,259}$ et$^{iul\,256}$ ... ς Ti ακηκ. πωποτ. cum ΓΔΛ unc^{7} al pler cop Chr^{8,276} Cyr$^{anthrop\,370}$ Tert^{prax} | εωρακατε c. ℵABDSUVΓΛΠ^{2} al plu ... EGHKLMΔΠ* al mu εορακατε

38. εν υμιν μενοντα (13. οντα) cum ℵBL 1. (13.) 33. 124. y^{scr} al pauc b c f ff^{2}· g l vg syr^{hr} aeth Ath^{448} Cyr$^{4,254.\,259}$ Hil^{996} ... ς Ln μενοντ. εν υμιν cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e q go arm (cop om μενοντ.) syr^{cu} et^{utr} Chr^{8,277} | απεστειλεν (K απεστελεν): D al^{6} απεσταλκεν | τουτω: Γ al aliq τουτο, 69. 248. 254. al pauc τουτον | οτι ον απεστειλ. etc: e *misit enim unicum filium suum et hunc non audistis neque credidistis*

39. εραυνατε cum ℵB* ... ς Ln ερευνατε cum AB^{3}DL unc rell al omn^{vid} | εχειν (hoc loco et. Or^{4,97} et^{121} Eus$^{dem\,510}$ al Ir$^{int\,239}$ Cyp^{280}): D post δοκειτε pon | αι μαρτυρουσαι (d *quae testantur*): D^{gr*} αμαρτανουσαι. Praeterea a b syr^{cu} post και εκειναι εισ. αι μαρτ. περι εμ. (a *illae sunt quae testimonium dicunt de me*; b *et ipsae sunt quae testimonium perhibent de me*) add *in quibus putatis vos vitam habere, hae* (b *haec*) *sunt quae de me testificantur* (b *testif. de me*). Etiam arm add *in quibus putatis vos vitam habere.*

40. ινα: U add και | ζωην (et. Ir$^{int\,239}$ etc): D 69. al^{5} e g syr^{sch} (indeque etiam ar^{p} pers^{p}) Chr$^{8,279\,bis}$ add αιωνιον

41. ανθρωπων: AKΠ al^{20} cop Chr^{8,280} Cyr^{4,261} ανθρωπου (:: ex v. 34)

42. αλλα cum BDL 33. ... ς αλλ cum ℵAΓΔΛΠ unc^{8} al pler | ουκ εχετε (A ουχεται) hoc loco cum ℵ*D b e q (ℵ ουκ εχετε την αγαπ. του θεου ουκ εχετε: iam igitur vulgaris lectio suggesta, eamque solam ℵ^{c} agnovit) ... ς Ln Ti ante εν εαυτοισ pon cum ℵ^{c}ABL unc rell al omn vid a c f ff^{2}· g l vg Chr^{8,280}Cyr^{4,261} Hil^{997} (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop *non est in vobis*) | εν εαυτοισ: LΔ al pauc εν αυτοισ

43. λημψεσθε cum ℵABDLΔ ... ς ληψεσθε cum ΓΛΠ unc rell al omn^{vid}

44. υμεισ (et. Or^{1,259} Bas$^{eth\,303}$; 122. Or^{1,228} post πιστ. pon): L 355. 32^{ev} Ephr^{278} Chr^{8,281} Cyr^{4,262} om | πιστευσαι (et. Or^{bis}): AL 1. 22. 33. 249. 2^{pe} Chr^{8,281} Cyr^{4,262} πιστευειν | παρα cum ℵALΔΛΠ unc rell al pler Or^{1,228} Eus$^{praep\,13,6}$ Bas$^{eth\,303}$ etc ... BDKΓ 1. 69. al Or^{1,259} παρ | αλληλων: Δ al plus^{20} Or^{1,228} (non item^{259}) Eus$^{praep\,13,6}$ Hil^{997} ανθρωπων, Ephr^{278} ανθρωπου | θεου (et. Or^{1,228} et^{259} Bas$^{eth\,303}$ et

οὐ ζητεῖτε; 45 μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸσ τὸν
πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆσ, εἰσ ὃν ὑμεῖσ ἠλπίκατε.
Gen 3, 15 Dt 18, 15 *46 εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ*
ἐκεῖνοσ ἔγραψεν. 47 εἰ δὲ τοῖσ ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε,
πῶσ τοῖσ ἐμοῖσ ῥήμασιν πιστεύσετε;

VI.

Mt 14, 13–21 Mc 6, 32–44 Lc 9, 10–17 1 $^{46.1}$ *Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ πέραν τῆσ θαλάσσησ*
τῆσ Γαλιλαίασ τῆσ Τιβεριάδοσ· 2 ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλοσ πο-

---

regg^{427} Ephr Hil etc): B a b cop^{dz} arm^{cdd} om. Item Or^{3,687} (*-αλλα την δοξαν την απο του μονου ζητουντεσ*) Did^{ps3} (ap Mai^{7,135} *δοξα αν του χωρισαντοσ αυτον, ην απο του μονου εζητησεν ο μη λαμβανων δοξαν ανθρωπων*). Cf et. Eus$^{praep\,13,6}$ *δοξαν την παρα ανθρωπων ζητειτε, και την δοξαν την παρα μονου του ενοσ ου ζητειτε.* Scribitur locus in antiquissimis cdd sic: ΜΟΝΟΥΘ̅Υ̅ΟΥ etc | *ζητειτε* (Δ *ζητει*) et. ℵ^{c} ... ℵ* 19. 47. 248. 249. 412. al^{5} e l Ephr^{278} (editum *ζηλουντεσ*) Bas$^{eth\,303}$ et$^{regg\,427}$ Chr^{8,281} Aug$^{ioh\,93,2}$ *ζητουντεσ*

45. *εγω*: G*K*Λ 262. y^{scr} al pauc c om | *υμων* pr: L y^{scr} al pauc *υμιν*, D* *υμασ* | *πρ. τον πατερα*: syr^{cu} om | *ο κατηγορων* (M *-γοροσ*) *υμων*: B add *προσ τον πατερα* | *μωυσησ* cum ℵBDKLSΠ al mu ... ς *μωσησ* cum AEFGHMUVΓΔΛ al longe plu. Praeterea cf alibi.

46. *επιστευετε* bis (et. Or^{1,389} et^{3,178} et$^{4,121.\,237}$ bis Epiph$^{59.\,67}$ Bas^{3,27} etc): Λ y^{scr} al pauc Eus$^{ps\,644}$ *επιστευσατε.* Item al pauc Ign$^{intpol\,249}$ (ad Magn^{9}) sec loco | *μωυσ-* cum BDKLSΠ etc ... ς *μωσ-* cum ℵA rell ut v. 45 | *-σει* cum ℵABDEFGLSVΔΠ al permu aldin Ign^{intpol} (sed$^{cdd\,2}$ *-ση*) Or^{3,178} et$^{4,121.\,237}$ bis Epiph$^{59.67}$ Bas^{3,27} Chr^{8,282} Cyr^{4,264} ... ς *-ση* cum HKMUΓΛ al plu Thdrt^{1,300} | *γαρ εμου* (Λ* add *αν*) et. Ign^{intpol} Or^{quinq} Eus^{ps} Const^{2,5,3} Epiph^{59} etc: D al plus^{10} *εμου γαρ* | *εγραψεν* et. ℵ^{c} Ign^{intpol} Or Eus Const Epiph (et.^{693}) Chr Cyr (et Thdrt^{1,300} *ελαλησεν*): ℵ* *γεγραφεν*

47. F *γραμασιν* | *πωσ* etc: Epiph^{693} *πωσ αν τουσ εμουσ λογουσ ακουσητε* | *πιστευσετε* cum ℵALΓΛΠ^{2} unc rell al pl a b c e g q vg (hi Latt omnes *credetis*) syr^{utr} et^{hr} Or^{1,389} et^{3,178} Cyr^{4,267} Ir$^{int\,229}$ Cyp^{280} (uterq *credetis*) ... DGSΔ 1. 28. 69. 124. al^{20} Or^{1,389} cod Chr$^{mosc\,4}$ *πιστευσητε*, go *credatis* ... BVΠ* 235. al pauc Chr^{8,282} Ir^{int} ex$^{edd\,2}$ f ff$^{2.}$ l foss syr^{cu} *πιστευετε* (*creditis*)

VI, 1. *μετα*: 13. 69. 124. cop^{wi} add *δε* | *τ. θαλ. τ. γαλιλαιασ*: G om, 157. 8^{pe} al pauc Cyr^{4,268} et^{269} (cf et. Ir$^{int\,147}$) om *τ. γαλιλ.* | *τησ τιβεριαδοσ* (a q *tiberiadis*; ff$^{2.}$ l *illius tiberiadis*; c vg *quod est tiberiadis*): D 77** 249. b e syr^{p} (in cdd^{bars} et $^{assem\,2.}$) Chr^{8,285} praem *εισ τα μερη*, v 247. f go praem *και*

2. *ηκολουθει δε* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 2^{pe} a b c e ff$^{2.}$ l cop Cyr^{4,273} ... ς *και ηκολουθει* (F al pauc go *ηκολουθησεν*) cum AΓΔΛΠ(F) unc^{8}

λύσ, ὅτι ἑώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 $^{47.3}$
ἀνῆλθεν δὲ εἰσ τὸ ὄροσ Ἰησοῦσ, καὶ ἐκεῖ ἐκαθέζετο μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ. 4 $^{48.1}$ ἦν δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
5 $^{49.1}$ ἐπάρασ οὖν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ θεασάμενοσ ὅτι
πολὺσ ὄχλοσ ἔρχεται πρὸσ αὐτόν, λέγει πρὸσ Φίλιππον· πόθεν
ἀγοράσωμεν ἄρτουσ ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πει-
ράζων αὐτόν· αὐτὸσ γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7 ἀποκρίνεται
αὐτῷ ὁ Φίλιπποσ· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖσ,

---

al pler f g q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,285} Chron^{407} | *οχλ. πολυσ* (l *multitudo*): ℵ *πολ. οχλ.*, item Ir^{int147} *et iterum inde secedens trans mare Tiberiadis, ubi et quum multa turba eum fuisset secuta* etc | *εωρων* cum ℵΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc *εωρουν, εωρακασι, εωρασι*) Chr^{8,285} bis Chron^{407} ... Ln *εθεωρουν* c. BDL al^{4} Cyr^{4,273}, item A 13. *εθεωρων* :: cf 2, 23 | *τα σημεια* c. ℵABDKLSΛΠ al^{20} it vg syr^{omn} cop go arm aeth Chr^{bis} Cyr Chron ... ς (= Gb Sz) *αυτου τα σημεια* cum EFGHMUVΓΔ al plu :: cf 2, 23 | *επι* (*super, supra*, l *in his* etc): ℵ *περι*, b e *de infirmibus*, ff$^{2.}$ *de his qui* etc

3. *ανηλθεν* et. ℵ^{c} b e f q foss c (hi^{5} *ascendit*) c vg (hi *subiit*), Chron^{407} *ανεβη* ... ℵ*D 124. 433. a ff$^{2.}$ l Chr^{8,285} *απηλθεν* (*abiit*). Addidimus *δε* cum ℵ^{c}ABLΓΔΛΠ unc rell al pler q syr^{p} cop^{wi} Chr^{8,285} Cyr^{4,273} Chron^{407} ... D 1. 13. 25. 69. 2^{pe} it^{pler} vg add *ουν* ... ℵ*syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth praem *και* ... cop^{schw} arm om copulam | *ις* cum ℵ*BD ... ς *ο ις* cum ℵ^{c}ALΓΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Chr Cyr Chron ... Δ om; U* syr^{cu} et ^{sch} et^{hr} ante *εισ το οροσ* pon | *εκει* (et. ℵ^{c}): DU 1. 2^{pe} al pauc aeth post *εκαθ.* pon ... ℵ* 63. 71. al^{10} fere om | *εκαθεζετο* (*-θηζετο* D) cum ℵ(et* et^{c})D 13. 69. 124. ... ς Ln Ti *εκαθητο* cum ABLΓΔΛΠ unc rell al pler Chr Cyr Chron

4. *ην δε εγγυσ*: D *εγγ. δε ην*

5. *ο* (ℵ* om, suppl^{c}) *ις* hoc loco cum ℵABDKLMΠ al plus^{10} it vg cop syr ^{cu} et^{p} go arm aeth Cyr^{4,275} ... ς ante *τ. οφθ.* cum EFGHSUVΓΔΛ al pler syr^{sch} et^{hr} | *τ. οφθαλμουσ*: U 28. al pauc l syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop (sed non^{schw} ex^{dz}) aeth add *αυτου* | *πολυσ οχλοσ* (e q): ℵD a b c f ff$^{2.}$ l vg *οχλ. πολ.* (:: cf ad v. 2) | *λεγει*: D^{gr} *και λεγει* (syr^{cu} et^{sch} et ^{hr} aeth *sublevavit - et vidit - et dicit* vel *dixit*) | *προσ φιλιππ.* cum ℵB DLΔ 33. 60^{ev} Cyr^{4,275} ... ς Ti *πρ. τον φιλ.* cum AΓΛΠ unc rell al pler Bas^{eth270} | *αγορασωμεν* (Gb′) cum ℵABDEFGHLMSΓΔΛΠ al longe plu ... ς *αγορασομεν* cum KUV al permu Bas^{eth270} Cyr^{4,275} ... it^{pler} vg *ememus*, b e *emimus* | *φαγ. ουτοι*: ℵG a *ουτ. φαγ.*

6. *δε* (ℵ^{c}): ℵ* *γαρ* | *αυτοσ γαρ* (ℵ^{c}): ℵ* d *αυτ. δε* | *εμελλεν* cum ℵABKLS ΔΠ al plu Chr^{8,287} Cyr^{4,275} ... Ti *ημελλεν* cum DEFGHMUVΓΛ al plus^{50}

7. *αποκρινεται* (D *αποκρειν.*) cum ℵ*D^{gr} ... ς Ln Ti *απεκριθη* cum ℵ^{c}A BL unc rell al omn^{vid} it vg etc | *αυτω* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn ^{vid} it^{pler} vg etc ... ℵ* e om, sed ℵ* eius loco habet *ουν* (ℵ^{cb} *ουν αυτω*, nisi potius volebat *αυτω*) | *ο φιλιππ.* cum ℵL al pauc ... ς Ln Ti *φι-*

ἵνα ἕκαστοσ βραχύ τι λάβῃ. 8 λέγει αὐτῷ εἷσ ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ, Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ Σίμωνοσ Πέτρου· 9 ἔστιν παιδάριον
ὧδε ὃσ ἔχει πέντε ἄρτουσ κριθίνουσ καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα
τί ἐστιν εἰσ τοσούτουσ; 10 εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· ποιήσατε τοὺσ ἀν-
θρώπουσ ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτοσ πολὺσ ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν
οὖν οἱ ἄνδρεσ τὸν ἀριθμὸν ὡσ πεντακισχίλιοι. 11 ἔλαβεν οὖν
τοὺσ ἄρτουσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν τοῖσ ἀνακει-

---

λιπτ. (sine artic.) cum ABDΓΔΛΠ unc rell al pler | *αρτοι*: D post *αυτοισ* pon | *αρκουσιν*: L *αρκεσει* | *αυτοισ*: ℵ Chr^{8,287} om, item ff$^{2\cdot}$ (*ducentor. denarior. panes non sunt ut unusquisque* etc) cop | *εκαστοσ* sine additam cum ℵABLΠ 13. 33. 69. al^{3} it vg go cop syr^{p} arm aeth (syr^{cu} *ut modicum modicum edant*) Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... ϛ add *αυτων* c. DΓΔΛ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{hr} (d *ut singuli modicum accipiant*) | *τι* cum ℵALΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g vg syr^{p} (item ^{cu} et^{sch} et^{hr} vdtr agnoscere) arm Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... BD b e ff$^{2\cdot}$ l q cop go om, hinc Ln [*τι*]

9. *παιδαριον* sine *εν* cum ℵBDLΠ* 1. 69. 157. al^{15} fere a b e l syr^{cu} aeth Or^{3,477} Chr^{8,288} Cyr^{4,277} ... ϛ (Gb^{0} probante omissionem Schu) add *εν*, Ln [*εν*], cum AΓΔΛΠ^{2} unc^{9} al pler c f ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{sch} et^{p} et^{hr} go arm (anceps cop) :: *εισ* etc pro *τισ* apud Mt Mc Lc frequens; apud Ioh cf 11, 49. 19, 34 | *οσ* (Gb′) cum ABD*GUΛ 127* 262. al plus^{15} ... ϛ *ὃ* cum ℵD^{2}EFH(*ω̃*)KLMSVΓΔΠ al pler Or^{3,477} Cyr^{4,277} | *τι*: D* om

10. *ειπεν* cum ℵBL a foss syr^{cu} et^{sch} arm Or^{3,510} ... ϛ (Gb^{0}) add *δε*, Ln [*δε*], cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler b q go syr^{p}; item DG al pauc c e f ff$^{2\cdot}$ g l vg *ουν* add; item cop aeth praem *και* | *ποιησατε* etc: syr^{cu} *ite recumbere facite eos homines consessus consessus* | *χορτοσ* (ℵ^{c}; ℵ* *τοποσ*) *πολυσ*: A b *πολ. χορτ.* | *εν τω*: Δ om *τω* | *ανεπεσαν* cum ℵABDE FGLMVΓΔ al plus^{20} ... ϛ *ανεπεσον* cum HKSUΛΠ al plu Cyr^{4,280} | *ουν* cum ℵABDKLUΛΠ al plu a b c f l (g ff$^{2\cdot}$ ut vdtr) vg cop^{edd} syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,280} (al^{2} *δε*, al^{4} e q syr^{cu} et^{sch} arm *και ανεπεσ.*) ... EFGHMSVΓΔ al^{40} fere cop^{cdd2} go (sed add *ibi*) om, hinc Gb^{0} | *οι ανδρεσ* cum ℵAB unc rell al pler ... DL 1. 33. 157. al pauc Cyr^{4,280} om *οι* | *ανδρεσ*: AKΠ* al^{10} praem *ανθρωποι* | *ωσ* c. ℵBDL ... ϛ Ln Ti *ωσει* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr ... syr^{cu} et^{sch} (non item ^{hr} et^{p}) cop om | *πεντακισχ.* (ℵ^{c}): ℵ* *τρισχιλ.*

11. *ουν* cum ℵ^{c}ABDL al pauc c e f ff$^{2\cdot}$ l q vg (e *cum accepisset ergo*) cop syr$^{p\ mg}$ (in cod^{bars}) Cyr^{4,282} ... ϛ *δε* cum ℵ*ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b go arm syr$^{p\ txt}$ Bas$^{eth\ 263}$ ... G 1. 13. 69. 118. 124. 2^{pe} *και λαβων*, syr ^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et accepit*, a sine copula :: cf ll. pp. | *αρτουσ*: D 59. praem *πεντε* | *ευχαριστησεν* (D *ηυχαρ.*) *και* cum ℵD a b e q (a b *gratias egit et*, e q *benedixit et*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ϛ Ln Ti *ευχαριστησασ* cum ABLΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2\cdot}$ l vg (c ff$^{2\cdot}$ l vg *cum gratias egisset*, f *gratias agens*) syr^{p} cop arm aeth Or^{3,510} (*οτι ειπεν ο ιωαννησ·*

μένοισ, ὁμοίωσ καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 ὡσ δὲ ἐνε-
πλήσθησαν, λέγει τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύ-
σαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 συνήγαγον οὖν, καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνουσ κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖσ βεβρωκόσιν.
14 $^{50.10}$ Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντεσ ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον

ποιησατε τουσ ανθρ. αναπεσειν, και οτι ευχαριστησασ εδωκε τοισ ανακειμ. απο των αρτων etc) Bas$^{eth\,263}$ Cyr^{4,282} (*σημειωτεον δε οτι αντι του ευχαριστησασ το ευλογησασ ειρηκεν ο ματθαιοσ· διαφωνησει δε ουδαμωσ των αγιων η εκδοσισ* etc. Etiam Or^{3,510} comparat *οι φαγοντεσ απο των επτα ευχαριστηθεντων αρτων* et *οι φαγ. απο πεντε ευλογηθεντων.* | *εδωκεν* cum ℵDΓ 40. 69. 7^{pe} g^{scr} al^{5} (item al^{8} *δεδωκ.*) b e q Or^{3,510} Chr^{8,289} ... ς Ln Ti *διεδωκεν* cum ABLΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Cyr^{4,282} a c f ff$^{2.}$ l vg (hi Latt *distribuit*) go. Interpretes rell plerique, ut cop syr^{cu}et^{p} et^{hr} potius *dedit* quam *distribuit* exprimunt :: apud Synoptt *εδωκεν* et *εδιδου* ad discipulos pertinet; hoc vero loco quum ad *τουσ ανακειμ.* pertineat, aptius quam *εδωκεν* videri debebat *διεδωκεν.* Nec enim hoc pro *εδωκεν* substitutum est postquam ea quae sequuntur iam ad modum Synopticorum mutata fuere. | *τοισ ανακειμενοισ* cum ℵ*ABLΠ 1. 33. 118* 254. p^{scr} w*^{scr} 2^{pe} a c f ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth^{ro} Or^{3,510} Bas$^{eth\,263}$ Chr^{8,289} Nonn^{6,39} (*και πορε δαιτυμονεσσι και ωρεγε πασιν εδωδην*). Cf Aug$^{ioh\,24,4}$ *accepit autem dominus Iesus panes, gratias egit, iussit, fracti sunt panes, positi ante discumbentes* ... ς (sed Gb^{oo}) praem *τοισ μαθηταισ, οι δε μαθηται* cum ℵ^{c}DΓΔΛ unc^{9} al pler b e (*dedit discipulis suis et* [corrige *ut*] *discipuli darent*) aeth^{pp} Cyr^{4,282} | *ομοιωσ:* DM al pauc add *δε* | *εκ:* M *απο*

12. *ενεπλησθησαν:* E 1. 118. 131. s^{scr} al pauc *επλησθ.* | *περισσευσαντα* cum ℵADL unc rell al pler Chr^{8,289} Cyr^{4,283} ... B 40. 63. 64. al^{5} *περισσευοντα* | *αποληται:* D b f l cop aeth add (b l praem) *εξ αυτων*

13. *ουν* (et. c e f ff$^{2.}$ l q vg syr^{p} et^{hr} cop^{edd}): DΛ al pauc b *δε* ... a syr^{cu} et^{sch} aeth *et collegerunt*, go *tunc collegerunt* ... 112. cop^{dz} arm om copulam | *επερισσευσαν* cum BDΘ^{g} 67. 60^{ev} (p^{parh} *περιεσευσαν*) ... ς *επερισσευσεν* (U al *περιεσευσε*, Δ *περισσευσεν*) cum ℵAL unc rell al pler Cyr^{4,283} (*απερ επερισσ.*)

14. Versum om e | *ιδοντεσ:* L al^{3} *ειδοτεσ* | *ο εποι. σημειον* cum ℵADLΓΔ ΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff$^{2.}$ g l q vg (b l *signum quod fecit*, f *signum quod fecerat*) syr^{omn} etc ... BΘ^{g} a cop arm (syr^{hr30} ubi ab hoc versu nova lectio incipit) *α εποι. σημεια.* Praeterea non addidimus *ο ις* cum ℵBD 237. a b c g l am fu for foss em ing iac mt (sed mm gat ut vg^{clem}) sax syr^{cu} arm ... ς (sed Gb^{o}) Ln add *ο ιησουσ* cum ALΓΔΛ Π unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q vg^{ed} (sed ff$^{2.}$ vg *quod Iesus fecerat signum*) syr

Deut 18, 15 ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶσ ὁ προφήτησ ὁ εἰσ τὸν κόσμον ἐρχόμενοσ.
15 Ἰησοῦσ οὖν γνοὺσ ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν
6, 3 ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, 51.4 φεύγει πάλιν εἰσ τὸ ὄροσ αὐτὸσ μόνοσ.
Mt 14, 22—36 Mc 6, 45—56 16 Ὡσ δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντεσ εἰσ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆσ θα-
λάσσησ εἰσ Καφαρναούμ. κατέλαβεν δὲ αὐτοὺσ ἡ σκοτία καὶ οὔπω

---

utr et^hr cop go arm Cyr^{4,282} (ο εποι. ο ις σημ.) | οτι (et. c f ff^{2.} g l vg): ℵ 242. 249. al pauc a b q arm om | αληθωσ: D om | ο εισ τ. κοσμ. ερχομ. cum ℵDM 254. a b ff^{2.} l foss ... ς Ln Ti ο ερχομ. εισ τ. κοσμ. cum ABLΓΔΘ^gΛΠ unc^8 al pler c f q vg Cyr^{4,283} (:: 11, 27 est ο χς ο υι. του θε. ο εισ τ. κοσμ. ερχ., quem locum magis de usu Iohannis testari dixerim quam valuisse ad mutandam huius loci scripturam.)

15. ις ουν: G 15. 69. Chr^{8,290} ο ουν (Chr γουν) ις | ινα ποιησωσιν βασιλεα cum ℵ^cABL (sed L* vdtr αυτον additurus fuisse) 1. 28. 33. al pauc (q vide post) Or^{4,399} Cyr^{4,286} ... ς (sed Gb^0) ιν. ποι. αυτον βασ. cum DΓΔΛ unc^9 al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} go arm aeth Chr^{8,290} ... ℵ* και αναδεικνυναι βασιλεα, item q *et facere regem* (Aug^{ioh 25,1} *cum cognovisset quia venerant ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum* etc) | φευγει cum ℵ* a c ff^{2.} g l vg syr^{cu} (praemissis *reliquit eos*) Aug^{ioh25,1} (cf et. Tert^{idolol 18} *si potestatem quoque nullam ne in suos quidem exercuit – si regem se denique fieri conscius sui regni refugit, plenissime dedit formam suis* etc) ... ς Ln Ti ανεχωρησεν cum ℵ^cABDLΓΔΛ unc^9 al omn^{vid} b e f q sah cop syr^{utr} et (*ivit*)^{hr} go (*abiit*) aeth (*subduxit se*) Chr^{8,290} (sed in comm και βασιλεα χειροτονειν εμελλον, ο δε χς φευγει) Cyr^{4,286} (sed in comm τουσ – αποφευγων) :: ανεχωρησεν ex Mt^i usu (cf 12, 15. 14, 13. 15, 21 etc) adsumptum vdtr et φευγει ut parum dignum persona Iesu pulsum. Certe φευγει alienissimum est a correctore.) | παλιν cum ℵ(et* et^c)ABDKLΛ 1. 33. 118. 124. al mu it vg go syr^{cu} et^p et^{hr} arm Cyr^{4,286} ... EFGHMSUVΓΔ al plus ^{100} aldin sah cop syr^{sch} aeth (Or^{4,399} ις γαρ ποτε, γνουσ οτι – ανεχωρησεν εισ το οροσ, αλλ ου μετα των μαθητων, αλλα μονοσ etc) Chr^{8,290} Nonn^{6,61} om | μονοσ: D add κακει προσηυχετο :: cf Mt 14, 23 | αυτοσ (254. b ff^{2.} l arm om) μονοσ: ℵ μον. αυτ., d^{scr} 2^{pe} om utrumq

16. οψια: M οψιασ | επι (it vg *ad mare*): Δ 13. 69. 131. 235. 258. 20^{ev} aldin Chr^{8,293} εισ

17. εμβαντεσ (D ενβ.): AK al pauc Chr^{8,293} αναβαντ. | εισ πλοιον cum ℵBLΔ 33. 113. 131. go Cyr^{4,289} ... ς Ln Ti εισ το πλ. cum ADΓΛ unc^9 al pler Chr^{8,293} | ηρχοντο: ℵ ερχονται. Pro ηρχοντο etc e *transfretaverunt contra in capharnaum.* | περαν: D 13. 69. 6^{pe} al pauc Chr^{8,293} Cyr^{4,289} εισ το περαν | καφαρναουμ cum ℵBD y^{scr} it^{pler} vg sah cop go Cyr^{4,289} Nonn^{6,66} ... ς καπερναουμ cum ΑΛΓΔΛ unc^9 al fere omn q Chr^{8,293} | κατελαβ. δε αυτουσ η σκοτ. cum ℵD ... ς Ln Ti και σκοτια ηδη εγεγονει (ven^{ev} γεγονει, y^{scr} Chr^{8,293} εγενετο) cum ABLΓΔ

ἐληλύθει Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτούσ, 18 ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντοσ διηγείρετο. 19 ἐληλακότεσ οὖν ὡσ στάδια εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ καὶ ἐγγὺσ τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖσ· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέωσ ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν εἰσ ἣν ὑπῆγον.

22 [52.10] Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλοσ ὁ ἑστηκὼσ πέραν τῆσ θαλάσσησ εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συν-

---

Λ unc[9] al omn[vid] it (a *et tenebrae iam erant*, e *et cum essent tenebrae*) vg rell Chr[8, 293] Cyr [4, 290] | ουπω (probante Schu) cum ℵBDL 33. 69. 124. 249. 254. a b e f l q cop go syr[hr] arm aeth Cyr[4,290] Nonn[6,70] ... ϛ Ti ουκ (:: vdtr cum altera lectione ηδη εγεγον. cohaerere) cum ΑΓΔ Λ unc[9] al pler c ff[2.] vg syr[cu] et [utr] Chr[8,293] | ις cum ℵL 80. ... ϛ Ln Ti ο ις cum ABD unc rell al pler Chr Cyr. Posuimus autem ante προσ αυτ. cum ℵD 80. a aeth syr[hr] ... ϛ Ln Ti post προσ αυτ. pon cum ΑLΓΔΛ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et [utr] arm Chr Cyr, item B post προσ αυτ. εληλυθ. Praeterea K 13. 8[pe] al[10] post πρ. αυτ. ο ις add εισ το πλοιον

18. η τε θαλασσ. etc: syr[cu] *et ventus surgebat vehementer, et turbatum est illis mare.* | τε (ita d e; hiat a): D[gr] b c f l q (ff[2.] vid) vg syr[utr] cop go aeth δε ... sah syr[hr] non exprim | διηγειρετο c. ℵADEFHKMSΓ Δ al pler Chr[8,293] Cyr[4,290] ... Ti διεγειρετο cum BGLUVΛ al[6]

19. ουν: ven[ev] add ολην την νυκτα | ωσ cum ℵBLΓΔΛ unc rell al pler Chr[8, 294] Cyr [4, 291] ... Ln ωσει cum AD (sed ante εικοσι pon) 1. 157. i[scr] al[5] ... 28. 127. 237. d om | σταδια cum ℵ*D 106. (et. Latt. *stadia*) ... ϛ Ln Ti σταδιουσ cum ℵ[a]vel[b]ABL unc rell al pler Chr Cyr :: cf de usu utriusq formae Steph. Thes. Paullo usitatius σταδιοι. | γινομενον: G al[20] sah Cyr γενομενον

20. ο δε (59. 111. syr[cu] et [sch] add ις): ℵ και (a d *quibus ipse ait*) | μη φοβεισθε: FK al[10] fere μ. φοβησθε... syr[cu] om

21. ηθελον: ℵ 6[pe] ηλθον | λαβειν αυτον: D 69. 124. 7[pe] al[10] fere e go Aug[ioh25,7] αυτ. λαβ. | εγενετο το πλοι. c. ABGL 1. 33. 69. 124. 2[pe] 6[pe] y[scr] al pauc c e g l q am fu for fos ing mt sah cop arm aeth Or [3,10] Cyr[4,292] Aug[ioh25,7] ... ϛ το πλοι. εγενετ. (D εγενηθη) cum ℵDΓΔΛ unc[8] al pler a b f ff[2.] vg[cle] syr[cu] et[utr] (syr[hr] *et simul inventa fuit navis reversa ad terram* etc) go | επι την γην cum ℵ* 13. 28. 69. 113. 124. 435. al[5] (item 127. 157. 32[ev] εισ την γην) Or [3,10] (it vg *ad terram*) .. ϛ Ln Ti επι τησ γησ cum ℵ[c]ABDLΓΔΛ unc[9] al pler Cyr [4,292] | υπηγον (ℵ[c]): ℵ* υπηντησεν

22. εστηκωσ: ℵ z[scr] εστωσ | B* περα | ειδον (L ιδ.) cum ABL a d f l q (f l *turba – viderunt*, a d q *turbae - viderunt*) sah cop syr[utr] (sed syr p mg *noverunt*) eth[r] go (in his versionibus omnibus *viderunt* prae-

εισῆλθεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 ἄλλα ἦλθον πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδοσ ἐγγὺσ τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστή-

---

gresso singulari) aeth (Chr 8,295 com), item ℵDgr 42. b c ff2. g δ vg arm Augioh 25,8 ειδεν (*turba - vidit*), Nonn 6,87 σκοπιαζεν ... ς Ti ιδων cum ΓΔgrΛ (Δ ειδων) unc9 (et. venev) al pler (67. ιδοντεσ) e (*cum scirent*) syrcu Chr 8,294 txt Cyr 4,294 (in com non tangit) | πλοιαριον (e q *navis*) αλλο: 13. 69. 124. a d e q αλλ. πλοιαρ. | ει μη εν cum ℵcABL 1. 11. 22. 42. 157. 265* b (*nisi unum illut*) c f ff2. g l q δ vg go cop aeth arr persw Nonn6,90 ... ς (=Gb) add εκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου cum (ℵ*)(D)ΓΔΛ unc9 (et. venev) al pler aldin (a) e (syr cu) syrutr (et hr) (sah) (arm) Chr8,294 Cyr4,294. Variant εκεινο (ΓΛ al -νω): D 33 al pauc aldin a syrcu arm Chr om. Item εισ ο (E*Γ al ω): Δ 69* εισ ον, al pauc om εισ. Item ενεβησαν: Δ al mu Cyr ανεβησαν. Item οι μαθητ. αυτου: ℵ*D 13. 69. 124. a syrcu sah arm οι μαθ. του (D* αυτου) ιυ, 108. syrsch persp om αυτου | και οτι ου (Λ om) συνεισηλθεν (127. al15 Cyr4,294 συνηλθε, l *fuerat*, similiter syrcu) τοισ μαθητ. αυτου ο ισ (ο ισ A et h. l. et post συνεισηλθ., f fos arm aeth post συνεισηλθ., ff2. *Iesus in navem cum discip. suis*, a *cum disc. suis intravit Ies. in navicula*, al8 Augioh25,8 om ο ισ) ... ℵ* και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο ισ (Chr 8,295 και οτι ο ισ ου συνεισηλθεν) | εισ το πλοιον (ℵ πλοιαν, notato ο super α) cum ℵABDKLΘg al25 b c e ff2 l vg (hi Latt *in navem*, vgcle *in navim*) Chr Cyr ... ς (= Gb) Ti εισ το πλοιαριον cum ΓΔΛ unc8 (et. venev) al pler a f q (a f *in navicula*, q *in naviculam*) | αλλα μονοι (D a q μονον) οι μαθητ. αυτ. απηλθον: 220. syrcu et sch persp plane om. Praeterea ℵ* (supplb) 56. 58. 61. ff2. l om απηλθον (b *fuerunt*)

23. αλλα ηλθ. πλοιαρια: ℵ επελθοντων ουν των πλοιων, D arm αλλων πλοιαρειων ελθοντων, b syrcu *et cum supervenissent aliae naves* (syrcu *et cum aliae naves venirent*) | αλλα sine copula cum BLΘg 33. e cop (sah *et ecce aliae* etc) syrhr ... ς Ln Ti add δε cum AΓΔΛ unc9 al pler itpler vg syrutr rell Cyr 4,294 | ηλθον cum KLMΓΘg 1. 33. 106. 124. 127. 131. 299. 2pe 7pe gscr yscr zscr al20 fere (254. διηλθον) ... ς Ln Ti ηλθεν cum ABΔΛ unc7 al plu. Praeterea K al pauc aldin post πλοιαρ., L post τιβεριαδ. pon. Ex Latt vero c ff2. g l q vg Augioh25 *supervenerunt* (b *et cum supervenisset*) praebent, quod scripturae codicis ℵ επελθοντ. respondet. Reliqui a e f *venerunt*. | πλοιαρια cum A(D)LΓΔΘgΛ unc9 al pler a e q ... Ln πλοια cum (ℵ)B 157. 32ev b c f ff2. g l vg | εκ: B 127. gscr iscr al10 add τησ | εγγυσ του τοπου (haec syrcu non exprim) οπου εφαγον τον αρτον: ℵ εγγυσ ουσησ (ℵc του τοπου pro ουσησ) οπου και (ℵc om) εφαγον αρτον | ευχαριστησαντοσ του κυριου (237. al7 syrsch et p mg persp του ιυ; pscr αυτου; 1. 118. sah του κυρ. ante ευχα.) ... b f ff2. l q *quem benedixerat* (-*xit* f) *dominus* ... c am fu for fos em ing tol syrhr *gratis agentes domino* (fos *deo*) ... D 69* a e syrcu arm plane om, hinc Gb0 :: cf ad 4, 1

ταντοσ τοῦ κυρίου. 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλοσ ὅτι Ἰησοῦσ οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰσ τὰ πλοιάρια καὶ
ἦλθον εἰσ Καφαρναοὺμ ζητοῦντεσ τὸν Ἰησοῦν. 25 καὶ εὑρόντεσ
αὐτὸν πέραν τῆσ θαλάσσησ εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονασ;
26 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων

---

24. οτε ουν (e *autem*) ειδεν (ℵ^{c} ιδεν) ο οχλοσ (a b d e ff^{2} q fos *vidissent turbae*) usque οι μαθητ. αυτου (et. ℵ^{c}): ℵ syr^{cu} και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ι̅σ̅ ουδε οι μαθηται (syr^{cu} add αυτου) | ειδεν cum BDEFGMS VΓ (H ειπεν) etc ... ℵ^{c}AKLΘ^{g}Λ al ιδεν ... U εγνω | ι̅σ̅ (al pauc ο ι̅σ̅, 3. post εστιν pon): H 264. om | ενεβησαν cum ℵ^{c}ABΓΔΛ unc^{9} al pler etc ... ℵ*L 1. 118. al^{15} ανεβησαν ... D 13. 69. 124. b ff^{2} l arm ελαβον (ex his retinent αυτοι 13. 69. 124. [sed ap Bi notatur αυτοισ] arm?, D εαυτοισ, b ff^{2}. l *acceperunt sibi*) | αυτοι c. ℵ^{c}ABDEFGHKLMVΔΛ (et. ven^{ev}) al pler aldin q cop syr^{p} aeth Cyr^{4,294} ... ς (= Gb Sz) και αυτοι c. UΓ al vix mu ... ℵ*S 38. 251. 253. 435. a c e f vg go syr^{cu} et^{sch} et^{hr} plane om ... D b ff^{2} l εαυτοισ (124^{birch} αυτοισ) | εισ: D 13. 69. 124. b ff^{2} l om, item (*ascenderunt naviculas*) e am fu for fos (al) | τα (D om) πλοιαρια cum ℵ^{c}BDL 33. 69. 124. 249. 254. 259. 264. it^{pler} (et ff^{2} *naviculam*) vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,294} ... ς τα πλοια cum AΓΔΛ unc^{9} al pler syr$^{p\,txt}$ ... ℵ* το πλοιον. Similiter ff^{2} (vide ante) syr^{cu} | καφαρναουμ cum ℵBD etc ... ς καπερναουμ (et. ven^{ev}): ut v. 7 | τον ι̅ν̅: K al^{9} for αυτον ... b om

Totum locum igitur (22—24) ℵ* sic: τη επαυριον ο οχλοσ ο εστωσ περαν τησ θαλασσησ ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη ενκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται του ι̅υ̅ και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο ι̅σ̅ εισ το πλοιᾱν αλλα μονοι οι μαθηται αυτου· επελθοντων ουν των πλοιων εκ τιβεριαδοσ εγγυσ ουσησ οπου και εφαγον αρτον ευχαριστησαντοσ του κυριου και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ι̅σ̅ ουδε οι μαθηται ανεβησαν εισ το πλοιον και ηλθον etc. Quibus passim praeter cetera syr^{cu} accedere, singillatim notatum est. Praeterea inprimis memorabile est επελθοντων, quod soli ℵ* proprium est, a plerisque italae codicibus confirmari. Chr$^{8,294.\,295}$ (certe sic ed^{montf}) nil nisi haec: τη επαυριον ο οχλοσ ο εστηκωσ, ιδων οτι αλλο πλοιαριον ουκ ην εκει ει μη εν, εισ ο ανεβησαν οι μαθητ. αυτου, και οτι ο ι̅σ̅ ου συνεισηλθεν, ενεβησαν και αυτοι εισ ετερα πλοιαρια, ελθοντα απο τιβεριαδοσ.

25. ραββει cum ℵBEHΓΛ al (alibi inprimis accedunt ACD) ... ς Ln ραββι cum ADFGKLMSUVΔ al pler | γεγονασ (et. ff^{2} *quando hic fuisti*, item cop syr^{p}) ... ℵ 28. ηλθεσ (28. ηλθ. ωδε), D εληλυθασ. Item *venisti* it^{pler} vg sah^{münt} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm (ut 28.) aeth (*quando venisti et appulisti huc*)

26. απεκριθ. αυτοισ ο (ℵ 251. 258. om) ι̅σ̅ και ειπεν (y^{scr} om κ. ειπ.): syr^{cu} *Iesus dixit eis* | ζητειτ. με (ℵ^{c}): ℵ* om | ειδετε cum ℵBEFGLMΓΔΛ al plu ... AHKSUV al mu ιδετε ... D ειδατε | σημεια (et. Or^{1,243} et^{4,454}): D a b f fos gat go add και τερατα (:: ex 4, 48.)

καὶ ἐχορτάσθητε. 27 *ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην,*
ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰσ ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου δίδωσιν ὑμῖν· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεόσ.
28 *εἶπον οὖν πρὸσ αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ*
θεοῦ; 29 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτό ἐστιν τὸ ἔρ-*
γον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰσ ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνοσ. 30 $^{53.4}$
εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖσ σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύ-
σωμέν σοι, τί ἐργάζῃ; 31 $^{54.10}$ *οἱ πατέρεσ ἡμῶν τὸ μάννα ἔφα-*

---

27. *εργαζ. μη την βρωσιν την απολλυμενην* (ut etiam Novat$^{gall\,3,319}$ *operamini autem non eam escam quae perit*): ℵ *εργ. βρωσιν μη την απολλ.*, item b Hil^{972} *operamini escam non quae perit* (Hil *interit*). Cf Clem^{319} et^{551} *εργαζ. μη την απολλ. βρωσιν* (ita utroq loco) | *την βρωσιν* sec cum ABDKLMSUVΓΔΛ al pler a b e f q sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Or^{1,243} Chr$^{8,297.\,298}$ Cyr^{4,298} et$^{act\,54}$ Novat Hil (nil probat Clem^{736} *εργαζεσθαι γαρ την βρωσιν την εισ αιωνα παραμενουσαν ο κυριοσ ενετειλατο*) ... ℵEFGH 28. 69. al^{15} c (g ff^{2} ut vdtr) l vg Clem^{319} et^{551} Const^{2,61,1} Epiph^{1070} Aug^{ioh25,10} om | *διδωσιν υμιν* cum ℵD e ff^{2} foss syr^{cu} go Chr^{8,298} ... ς Ln Ti *υμιν δωσει* cum ABLΓΔΛ unc^{9} al pler c am fu ing syr^{p} rell Or^{1,243} Cyr^{4,300} et$^{act\,54}$ Novat, item *δωσει* (69. -*ση*) *υμιν* 69. 124. al aliq a b f q vg^{cle} (item for al) syr^{sch} et^{hr} Chr^{8,299} Hil^{972}. Item Nonn^{6,117} *ὀπάσσει.* | *τουτον*: V 69. *τουτο*

28. *ουν*: A syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (non item P) arm om | *προσ αυτον*: e *ad eum Iudaei* | *τι*: G add *ουν* | *ποιωμεν* cum ℵABLTΓΔΛ unc^{8} al pler Or^{1,243} Chr^{8,301} Cyr^{4,307} ... ς (sed non ς^{e} Gb Sz) *ποιουμεν* cum minusc plus^{20} ... G (D vide post) 13. 124. *ποιησωμεν*, 69. 254. Chr^{8,377} (ed maior^{329}) *ποιησομεν*, it vg *faciemus*. D transpositis verbis sic: *τι εργασωμεθα* (**ερσωμεθα*) *ινα ποιησωμεν* | *ινα* (ℵ^{c}): ℵ* *ιν* | *εργαζωμεθα* (et. Or^{1,243}): Chr^{8,377} (non item ^{301} bis) *εργασωμεθα* ... KMΓ al mu *εργαζομεθα*. D vide ante.

29. *ῑς̄* cum ℵΓΔ unc^{8} al^{70} fere aldin Cyr^{4,307} ... ς (Gb^{00}) Ln praem ὁ cum ABDKLTΛ al permu Or^{1,243} (Chr^{8,301} *ειπεν ουν αυτοισ ο ῑς̄*) | *το εργον* (et. Or^{1,243} Const^{2,61,1} Bas$^{eunom\,288}$ Chr^{8,301} etc): T *τα εργα* (non item ^{sah}) | *πιστευητε* (L -*ειτε*) cum ℵABLT 1. 33. 40. 71. 106. 2^{pe} g^{scr} al^{5} Or Bas^{eunom} ... ς Ln (ex errore) Ti *πιστευσητε* cum D ΓΔΛ unc^{9} al pler Const^{2,61,1} Chr^{8,301} Cyr^{4,308} Thdrt^{3,145} | *απεστειλεν* (et. Or Const Bas Chr Cyr Thdrt): TΓ 61. *απεσταλκεν*

30. *ουν* pri: 248. 254. q syr^{cu} et^{sch} go om (syr^{hr} aeth *et dixerunt*) | *ουν* sec cum ABDTΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} sah Eus$^{marc\,179}$ Chr^{8,301} ... ℵL 33. al^{4} l (b *autem*) fos cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,309} om; hinc Gb^{0} | *ποιεισ συ* (13. 69. al mu l fos arm Chr^{8,301} Cyr^{4,309} om) *σημειον* (etiam a Eus$^{marc\,179}$): ℵ 131. *ποι. ση. συ* ... D b c e q (g ff^{2} ut vdtr) vg *σοι* (*tu*) *ποιεισ σημ.*, f *tu signum facis* | *ιδωμεν*: Γ al *ειδομεν*

31. *ημων*: U 69* al pauc *υμων* | *το μαννα* (K *μανα*) *εφαγον* (et. Eus^{marc}

γον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώσ ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Ps 78, 24
ἔδωκεν αὐτοῖσ φαγεῖν. 32 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀλη-
θινόν. 33 ὁ γὰρ ἄρτοσ ὁ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺσ τῷ κόσμῳ. 34 εἶπον οὖν πρὸσ αὐτόν·
κύριε, πάντοτε δὸσ ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 $^{55.1}$ εἶπεν οὖν αὐ-
τοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτοσ τῆσ ζωῆσ· ὁ ἐρχόμενοσ πρὸσ ἐμὲ
οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μή διψήσει πώποτε.
36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατε καὶ οὐ πιστεύετε. 37 $^{56.10}$

---

^{179}): LV 33. 69. 124. al^{10} a ff$^{2.}$ l vg (sed non am fu for al) syr^{p} et^{hr} arm Chr^{8,301} et^{302} Cyr^{4,309} *εφαγ. τ. μανν.* | *εστ. γεγραμμενον*: D *εστιν* (hoc deletum est) *γεγραμμ. εστιν* (it vg *scriptum est*) ... 1. 2^{pe} al pauc *γεγραπται* | *εδωκεν*: ℵ 69. 124. Eus$^{marc\,179}$ (ex cod^{ven}) *δεδωκεν*

32. *ουν* (et. c f ff$^{2.}$ l^{2} vg sah syr^{p}; b arm *δε*, syr^{hr} *et dixit*): GL al pauc a (*respondens ihs dix. illis*) e l* q syr^{cu} et^{sch} cop om, hinc Gb^{oo} | *μωυσησ* cum ℵBDKLSV al mu ... ς *μωσησ* cum AEFGHMUΓΔΛ al plu. Cf etiam alibi. | *δεδωκεν* cum ℵATΓΔΛ unc^{9} al pler Or^{1,244} Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,303} Cyr^{4,310} ... Ln *εδωκεν* cum BDL 127. al^{4} Clem^{125} Eus$^{marc\,179}$ Chr^{8,302} | *αλλ*: D *αλλα*

33. *ο του θεου* c. ℵD ... ς Ln Ti om ὁ c. ABLT unc rell al omn^{vid} Clem^{125} Or^{1,244} Eus$^{ps\,471}$ Chr Cyr | *ζωην διδουσ* (D *διδωσ*) et. a b e q syr^{cu} arm Clem^{125} Or^{1,244} et^{3,553} et^{4,23} Eus^{ps471} (et^{171}) Chr^{8,303} Cyr^{4,311} ... AK 33. 254. c f ff$^{2.}$ vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go aeth Eus$^{ps\,85}$ (et^{267}) *διδ. ζωην*

34. *κυριε παντοτε*: ℵ *παντ. κυρ.*

35. *ειπεν ουν* cum ℵDΓ 13. 33. 69. 106. 157. al^{10} g q sah syr$^{p\,txt}$ (:: *ουν* propter proxime praegressum *ουν* vel mutatum vel abiectum est) ... ς *ειπ. δε*, Ln *ειπ.* [*δε*] cum ΛΔΛ unc^{9} al pler c vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,320} ... f ff$^{2.}$ go aeth *et dixit* ... Ti *ειπεν* sine copula (Gb″) cum BLT 113. a b e fos cop syr^{cu} et^{sch} arm | *πρ. εμε* cum ℵBT ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ADLΓΔΛ unc rell al omn^{vid} Or^{1,244} Eus^{ps471} Chr^{8,303} Cyr^{4,323} | *πειναση* cum ℵABLΓΔΛ unc^{8} al plu Or^{1,244} Cyr^{4,320} ... ς Ln *πεινασει* cum DHT al^{20} aldin Eus^{ps} Chr | *διψησει* (D *διψασει*) cum ℵAB*DHLTΔ al^{25} aldin Eus^{ps} Chr ... ς *διψηση* cum B^{3}ΓΛ unc^{8} al plu Or Cyr (:: quod h. l. accuratior testium observatio suadet, ut fut. et coni. aor. componantur, id exemplis haud paucis confirmare licet, ut Mt 7, 6 Lc 22, 30 Apoc 3, 9 Lev 10, 6 Deut 29, 13) | *πωποτε*: E 17. *ποτε* ... 33. vg^{sixt} syr^{sch} *εισ τον αιωνα* :: ex 4, 14

36. *οτι και*: KΛ al^{5} e f fos mt syr^{cu} et^{sch} sah arm go om *και* | *εωρακατε* cum ℵABDGHMSUΓΛΠ^{2} al plu ... EFKLTVΔΠ* al mu *εορακατε*. Praeterea non addidimus *με* cum ℵA a b e q gat vg^{cod} (Lat$^{2.}$ ap Mtthiae) syr^{cu} ... ς Ti add *με*, Ln [*με*] cum BDL(T *μη*)ΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ g vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth Chr^{8,303} Cyr^{4,325} | *και ου* (T add *μη*) *πιστευετε*: AΠ^{2} Chr^{8,303} (non item^{304}) add *μοι*

πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸσ ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸσ
ἐμὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 [57.1] *ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ*
οὐχ ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
τόσ με. 39 [58.10] *τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντόσ με,*
ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω
αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 *τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ*

---

37. *πρ. εμε* pri (et. Ath^{456} etc): LΛΠ* 1. al^{5} Cyr^{4,326} *πρ. με* | *πρ. εμε* (L *μεμε*) sec cum ℵEK(L)TΔ al pauc ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ABDΓΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,304} Cyr$^{4,327.328}$ | *εκβαλω*: G 69. 131. al^{10} fere *εκβαλλω*, ff$^{2.}$ *eicio*, a *abicio*, e q *repello*, b *apello*, f *expello* (contra c vg *eiiciam*) | *εξω* cum ℵ^{c}ABLTΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ q vg syr^{utr} et^{hr} etc ... ℵ*D a b e syr^{cu} Hil^{1016} om (:: *εκβ. εξω* apud Ioh 9, 34. 35. 12, 31; sine *εξω* 2, 15. [10, 4.])

38. *απο* cum ABLT 13. 33. 69. 124. 254 :: *καταβ. απο τ. ουρ.* hoc solo loco, omnibus rell ll. *εκ*, nec id fere fluctuat. Cf 1, 32. 3, 13. 6, 33. 41. 42. (D *απο*) 51. (Or^{semel} *απο*, sed^{novies} *εκ*) 58. Nec aliter in Apoc dici solet. Latt ubique *de caelo* ... ς *εκ* cum ℵDΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ign$^{intpol\,260}$ Eus$^{marc\,110}$ Bas$^{eth\,295}$ Did$^{tri\,3,12}$ Ath$^{413.440.588}$ Cyr^{4,330} Antioch^{1138} | *καταβεβηκα - ουχ ινα* (ℵ^{c}): ℵ* b e Cyp$^{175.208.311}$ Novat$^{gall\,3,308}$ et^{304} Quaest^{91} (Aug^{3,2912}) *ου καταβεβηκα - ινα* | *ποιησω* cum ℵDL* Eus$^{marc\,110}$ Ath^{413} et^{440} et$^{gall\,5,171}$ ... ς Ln Ti *ποιω* (:: cf 4, 34) cum ABL^{2}TΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Ath^{588} Bas$^{eth\,295}$ et $^{regg\,342}$ Did$^{tri\,3,12}$ Chr^{8,306} Cyr^{4,330} et$^{esa\,668}$ et^{692} | *του πεμψαντ. με* (et. Eus$^{marc\,110}$ Ath^{413} et^{588} Chr^{8,306} Cyr$^{esa\,668}$ et^{4,330} Cyp^{175} Novat $^{gall\,308}$ Hil^{238} etc): D al plus^{10} a b e ff$^{2.}$ (b ff$^{2.}$ *patris qui* etc) syr^{cu} et ^{hr} Did$^{tri\,3,12}$ Bas$^{eth\,295}$ (Tert$^{res\,car\,34}$ *ego veni non ut meam, sed patris qui me misit faciam voluntatem*) add *πατροσ*. Ceterum a verbis *του πεμψ. με* ℵ* (suppl^{ca}, sed rursus del^{cb}) c 131. al mu (et. syr in ed. Widmanst.) ad *του πεμψ. με* v. seq transiluere.

39. *τ. πεμψ. με* sine additam cum ℵ* (vide ante) et^{c}ABC(vide ante)DLT al^{10} b e f q sah cop syr^{cu} et syr (ex edd^{pler}; ed^{sch} admisit *πατροσ*) go (sed vide post) pers^{p} Ath^{413} Bas$^{eth\,296}$ Chr^{8,306} Cyr$^{esa\,692}$ et^{4,330} Amb ... ς (= Gb) add *πατροσ* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c (ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr$^{esa\,668}$ Aug$^{ioh\,25,19}$. Praeterea M 157. al go Bas$^{eth\,296}$ (et. Chr$^{8,306\,vid}$ sed contra^{306c}) ab *ινα παν* ad *ινα πασ* transiliunt. | *ο δεδωκ. μοι*: ff$^{2.}$ g gat mm arm add *pater* | *εξ αυτου*: D *μηδεν*, a ff$^{2.}$ syr^{cu} *nihil ex illo* (*eo* ff$^{2.}$), e f q *aliquid ex eo*, b Tert^{res} $^{car\,35}$ *ex eo quicquam* | *αλλα* (ΓΔ al mu *αλλ*): D f foss *αλλ ινα* | *αυτο* cum ℵABCDKL^{2}TUΠ al sat mu c ff$^{2.}$ (g ut vdtr) vg (et. ing gat mm) cop (sah *ut haec quae dedit mihi omnia - suscitem ea*) Ath^{413} Cyr$^{esa\,668}$ et^{4,330} ... Gb′ *αυτον* c. EGHL*SVΓΔΛ al plu a b e f q am fu for em fos iac mt tol Cyr$^{esa\,692}$ | *εν* c. ℵADKSΠ 13. 33. 69. al sat mu^{vdtr} a b c f ff$^{2.}$ q vg^{ed} et$^{cdd\,mu.}$ sah cop Ath Cyr$^{es\,668}$ et^{692} ... BCEGHLTUVΓΔΛ al plus^{60} e am fu for ing Ath^{cod} Cyr^{4,330} om, hinc Gb^{0}

40. Versum om Λ*, asteriscis notat f | *γαρ* cum ℵABCDKLUΠ al plus^{30} a

πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν
ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41 [59.1] Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 42 καὶ ἔλεγον· οὐχ
οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-

---

b c e f ff[2.] g m q am fu for ing fos iac em mt mm tol (for v. 40 post v. 36 pon) sah cop syr[cu] et[utr] Clem[115] Ath[413] Bas[eunom 291] Cyr[4,340] Nonn[6,159] Hil[968. 1017] Victorin[ari 3,10] (ap Gall[8,183]) ... ς (= Gb Sz) δε cum EGHSVΓΔΛ al plu vg[clem] et cdd aliq syr[p] et[hr] (aeth *et haec est*) Chr[8,306] Chrom[mat 13,4] (ap Gall[8,348]) ... T (τουτον pro τουτο) arm om | του πατρος μου (Gb″) cum ℵBCDLTU al[10] a b e q sah cop syr[cu] et[utr] arm aeth Clem[115] Ath[413] Chr[8,307] (omisso μου) Nonn[6,159] Tert[res car 34] (et[prax 21]) Hil[968] et[1017] Victorin[ari 3,10] ... (M, vide ante) Δ al plus[20] aldin c ff[2.] g m[38] vg syr[hr] pers[w] ar[e] et[ro] Cyr[4,340] Aug[ioh 25,19] Chrom[mat 13,4] του πεμψαντος με πατρος (Latt *patris mei qui misit me* vel *me misit*) ... ς του πεμψαντος με cum AEGHKSVΓΛΠ al plu Did[tri 1,9] Chr[8,306] | εχη: EHKMUΓΛ al mu εχει | εγω cum ℵBCLTΓΔΛΠ unc[8] al pler (157. 7[pe] al aliq ante αυτον pon) a c e f ff[2.] g q vg (sed ante *eum* vel *illum* pon c f g q am fu ing[2] mt, ante *resuscitabo* ff[2.] m vg[cle] ing* gat mm etc) syr[cu] et[utr] et[hr] sah arm go aeth (sed ex his vv mu transp ante αναστησω) Ath[413] Cyr[4,340] Aug[ioh 25,19] (ut ff[2.]) ... AD 1. 40. 47[ev] al[5] b fos tol cop Clem[115] Chr[8,307] Tert[res car 34] Hil[1017], hinc Gb[0] et Ln [εγω] | εν cum ℵADKLSUΠ al[40] a b c f ff[2.] g q vg sah cop go Clem Chr Hil Aug[ioh] ... ς om cum BCTΓΔΛ unc[5] al plu e m Cyr Tert[res car]

41. ουν: D[gr] m[106] go syr[cu] et[sch] (syr[hr] *et murmurabant*) δε ... arm aeth om | περι αυτου: 69. om | ο καταβ. εκ τ. ουρ. et. Eus[marc 179] Cyr[4,341] ... MΓ 13. 69. 124. 157. al mu it[pler] (non item a) vg Eus[dem 349] et[esa 586] Chr[8,309] ο εκ τ. ουρ. καταβ.

42. ουχ cum ℵACDLΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] ... BT ουχι | ις et. a e f m q vg (mm *fil. Ios. Iesus*) Ath[457] ex[cdd 4] Cyr[4,342] ... M al[20] b c g san em gat arm[ed] Eus[ecl 219] libere Ath[cdd 4] Amm[cat 251] Chr[8,309] et[310] Quaest om | ιωσηφ (et. Eus[ecl] Amm[cat] etc): D Ath (sed cdd plus[4] om του) του ιω. | τον πατερα (ℵ[c]): ℵ* και τ. πα. | και την μητερα (ℵ[c]): ℵ* b syr[cu] arm[ed] Quaest om (:: fortasse recte) | νυν cum BCT cop go arm syr[hr] (aeth *ergo nunc*) Ath[457] cdd 2 ... ς Ln ουν cum ℵADLΓΛΠ unc[8] al omn[vid] b c f ff[2.] g m[106] q vg syr[p] Ath[457 ed] Chr[8,309] Cyr[4,342] ... a e sah syr[cu] (et[sch] *et quomodo*) om | ουτος sec cum ℵAΓΔΛΠ unc[8] al pler (47[ev] αυτος) b c e f g[vid] vg go syr[utr] et[hr] (sed ℵ b e f ουτος λεγει, syr[hr] ουτ. νυν λεγ.) ... BCDLT al[9] a ff[2.] q sah cop syr[cu] arm aeth Chr Cyr om: hinc Gb[0] et Ln [ουτος] | οτι (ℵ m[106] εγω, 13. 69. 124. om) εκ τ. ουρ. καταβεβηκα: D εαυτον απο του ουρ. καταβεβηκεναι, Chr[8, 309] εκ του ουρ. καταβεβηκεναι, c e (al[vid]) go *quia* (e *quoniam*) *de caelo descendit* (e *disc.*)

βηκα; 43 [60.10] ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· μὴ γογγύζετε
6, 65 μετ' ἀλλήλων. 44 οὐδεὶσ δύναται ἐλθεῖν πρόσ με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ
ὁ πέμψασ με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Es 54, 13 ἡμέρᾳ. 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖσ προφήταισ· καὶ ἔσονται πάν-
τεσ διδακτοὶ θεοῦ· πᾶσ ὁ ἀκούσασ παρὰ τοῦ πατρὸσ καὶ μαθὼν
1, 18 ἔρχεται πρὸσ ἐμέ. 46 [61.3] οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τισ, εἰ μὴ
ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτοσ ἑώρακεν τὸν θεόν. 47 [62.10] ἀμὴν

---

43. απεκριθη sine copula cum BCKLTΠ al[10] a e sah cop syr[cu] (*Iesus dixit eis*) et[sch] arm Cyr[4,344] ... ς (= Gb Sz) add ουν, Ln [ουν] cum ℵADΓΔΛ unc[7] al pler it[pler] vg syr[p] et[hr]; item go aeth add δε :: recepimus νυν v. 42 et omisimus ουν v. 43: at nec incredibile est utroque loco cum ℵ retinendum esse ουν. | ις cum ℵBLT 1. 33. Cyr[4,344] ... ς Ln ο ις cum ADΓΔΠ unc[8] al pler | αυτοισ: A* om | μετ: B μετα

44. προσ με cum ℵACDGHKLSTΓΔΠ al pler Naass[112] Or[3,635] Did[tri 1,30] Chr[8,310] Cyr[4,344] et[esa 110. 848] ... Ti προσ εμε cum BEMUVΛ al[5] | εαν μη etc: Naass[112] εαν μη τινα ελκυση ο πατ. μου ο ουρανιοσ | ο πατηρ: G al pauc Chr[310] ex[mosc2] Cyr[esa 110. 848] Hil[1101] (omissis ο πεμψ. με, contra[457] ο πατ. ο πε. με) add μου (item Naass[112]) ... A al[9] om | ο πεμψ. με: Did[tri] ο ουρανιοσ (ut Naass) | καγω cum ℵBCDL 1. 33. al pauc Did[tri] Cyr ... ς και εγω cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler Chr ... T εγω | εν cum ABCDLTΓΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg go sah cop Did[tri] Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) om cum ℵΔ al mu e am fu for ing[2]

45. εστ. γεγραμμενον (c q vg): a b e f ff[2.] fos syr[cu] et[sch] cop[wi] add *enim* | θεου cum ℵABCDLT unc rell al pler Const[8, 32, 10] Did[tri 2,10] Thdrt[2,228] Chr[8,311] Cyr[4,345] ... ς (= Gb Sz) praem του cum minusc non ita mu | πασ sine copula cum ℵBCDLST 69. 124. al aliq it[pler] vg sah cop arm aeth Or[4,315] et[316] ... ς (= Gb Sz) add ουν cum AΓΔΛΠ unc[7] al pler q (go *nunc*) syr[cu] et[utr] Cyr[4,346] | ακουσασ cum ℵABCKLT Π al permu c f ff[2.] vg Or[4,315] et[316] Cyr[4,346] et[esa 110] ... Gb' Sz Ti ακουων cum DΓΔΛ unc[7] al[90] a b e g q fos gat mm go syr[p mg] Hil[1016] | μαθων: A add την αληθειαν | προσ εμε cum ℵBT Or[4,316] ... ς Ln Ti πρ. με cum ACDL unc rell al omn[vid] Or[4,315] Cyr[4,346]

46. εωρακεν cum ℵABCDKSUΓΛΠ[2] al pl ... EGHLMTVΔΠ* al mu εορακεν. Item post, nisi quod K εορακ. habet. | τισ post εωρ. (εορ.) cum ℵBCDL T 33. it vg go syr[cu] et[sch] Or[4,315] Cyr[hr 90] Cyr[4,348] bis ... ς τισ εωρ. cum AΓΔΛΠ unc[7] (U om τισ) al pler sah cop syr[p] Syn[ant] (ap Rou[3,297]) Did[tri 2,16] et[3,37] Chr[8,310s] Thdrt[4,20. 379] (Novat[3,297] *quia patrem deum nemo vidit unquam*) | παρα: 1. 22. 2[pe] Did[tri bis] Chr[hr 90] (et[117]) Chr [8,311] (non item[310]) εκ | του (B om) θεου: ℵ Syn[ant] τ. πατροσ | τον θεον c. ℵ*D a b e Cyr[hr 117] (ο γαρ ων εκ του θεου ουτοσ εωρ. τ. θε.) Novat[3, 297] Quaest[122] (ap Aug[3037]) ... ς Ln Ti τον πατερα (:: hoc ea quae praecedunt, ουχ οτι etc, postulare videbantur) cum ℵ[c]ABCLT unc rell al omn[vid] c f ff[2.] g q vg syr[cu] et[utr] et[hr] sah cop rell Syn ant Did[tri 2,16] Cyr[hr90] Chr[8,310] Cyr[4,348] Hil[1016]

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 [63.1] ἐγώ εἰμι
ὁ ἄρτοσ τῆσ ζωῆσ. 49 [64.10] οἱ πατέρεσ ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ Ex 16, 15
τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· 50 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ καταβαίνων, ἵνα τισ ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 [65.1]
ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτοσ ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάσ· ἐάν τισ φάγῃ
ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει εἰσ τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτοσ δὲ ὃν ἐγὼ

---

47. ο πιστευων sine additam cum ℵBLT arm[zoh] et[mss] ... syr[cu] add *in deum* ... ς Ln add εισ εμε cum ACDΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg syr[utr] sah cop arm[usc] aeth go Cyr[4,349] Hil[1016] (:: cf ο πιστ. εισ εμε 6, 35. 7, 38. 11, 25 etc, nec usquam fluctuat εισ εμε)

48. ο αρτοσ τησ ζωησ: syr[cu] add ο εκ του ουρανου καταβασ

49. υμων et. Eus[ps 471] Chr[8,312] Cyr[4,350] ... Γ 69. ημων ... Or[4,145] om | εφαγον (et. Or[int 2,144] Eus[ps 471] etc): D a b e (item syr[cu] sed omisso το μαννα) add τον αρτον | εν τη ερημω το μαννα cum BCDT b c e am fu san ing tol Eus[ps 471] Chr[8,312] Aug[ioh 26,11] (Or[4,145] εν τη ερημ. εφαγ. το μανν.) ... ς το (K τον) μαννα εν τη ερημω cum ℵALΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] a ff[2] m[107] q (f *manna manducav. in deserto*) vg (et. for al) syr[utr et hr] sah cop go arm aeth Cyr[4,350] Thdrt[2,1049] (Or[int 2,144] ut f)

50. ο αρτοσ ο: H om ο sec | καταβαινων (T* -νον sed ex ο correctum ω): D[gr*] και καταβ. | ινα (et. Or[4,177] Eus[ps 471] Thdrt[2,1049] etc): D[gr2] a b c d f ff[2] g (non item e m q) vg sah add εαν | φαγη: E al pauc φαγει | και μη (syr[cu] om μη): it[pl] (non d e m) vg sah om και | αποθανη (et. Or[4,177] Thdrt[2,1049] etc): B Eus[ps 471] αποθνησκη

51. εαν: D[gr] add ουν | εκ του εμου αρτου cum ℵ a e Eus[ps 85. 471] Cyp[209] Hil[1047] (a *ex meo pane*, e Cyp *de meo pane*, Hil *de pane meo*; b *ex eo pane*) ... ς Ln Ti εκ τουτου του αρτου (:: quod aptius vdbatur) cum BCLTΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] c f ff[2] m q (b vide ante) vg sah cop syr[cu et utr et hr] aeth Or[1,244. 4,177] ([4,145] et [2,817] τουτον τον αρτον, item[int 2,266] *hunc panem*) Cyr[4,352 txt]; item D[gr] arm Chr[8,311. 312] Cyr[4,352 com] εκ του αρτ. τουτου, Or[3,500] τον αρτον τουτον. Liberrime Or[int 2,144] *qui autem manducaverit de pane quem ego do ei.* | ζησει cum ℵDL 33. Or [1,244] (ante Delar. ζησεται edebatur) et[4,145] et[177] (:: cf ad 5, 25) ... ς Ln Ti ζησεται cum BCTΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[2,818] et[3,500 bis] Eus[ps 85 et 471] Chr[8,311. 312] Cyr[4,352] | και (ita ℵ[c] Clem[125] Or[1,244d] et[4,177] Amm[cat 253] Chr[8,312] Cyr[4,353] et[5,776]): ℵ* Or[1,244e] Ath[706] om; de Latt etc vide post | δε cum BCLT unc rell al omn[vdtr] Or[1,244d] et[e] et[4,177] Ath[706] Chr [8,312] Cyr[4,353] et[5,776] ... ℵ(et* et[c])DΓ al plus[12] Clem[125] Amm[cat] om. Cf et. Thdot ap Clem[961] ο δε αρτοσ, item Thdrt[4,1218] et[saep] ο δε αρτοσ. Ex versionibus και - δε exprim go syr[p]; tantum και c d ff[2] m vg cop syr[cu et sch et hr] arm aeth, tantum δε e q sah (f *panis enim*); neutrum exprim (prorsus ut ℵ*) a b. Accedit (quod ex licentia qua affert videtur fluxisse) Or[4,363] ειποντοσ του κυριου· ο αρτοσ ον εγω etc :: ceterum passim Ioh και - δε, cf 8, 16. 8, 17. 15, 27. 1 Ioh 1, 3. 3 Ioh 12.

δώσω ὑπὲρ τῆσ τοῦ κόσμου ζωῆσ, ἡ σάρξ μου ἐστίν. 52 66.10
Ἐμάχοντο οὖν πρὸσ ἀλλήλουσ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντεσ· πῶσ δύνα-
ται ἡμῖν οὗτοσ δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; 53 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ
ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν

Poterat vero etiam (ℵ* a b), quod non minus ex more Iohannis est, omnis abesse copula. | ον εγω δωσω υπερ (U περι) τησ του κοσμου ζωησ η σαρξ μου εστιν cum ℵ m (*et hic panis quem ego dabo pro huius mundi vita corpus meum est*) Tert[car chr 13] (Quid: *Anxia est*, inquit, *anima mea usque ad mortem*, et: *Panis quem ego dedero pro salute mundi caro mea est*) ... ς Ti ον εγω δωσω (go *do*; 96. 97. add υμιν, item postea) η σαρξ μου εστιν, ην εγω δωσω (go *do*, item syr[sch] et post ζωησ pon) υπερ τησ του κοσμ. ζωησ cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler f q go cop syr[sch] et[p] et[hr] arm Clem[125] Or[1,244 d] et[e] Chr[8,312] Cyr[4,353] Thdrt[2,473] et[3,94] et[4,27. 219. 274. 1218. 1251] ... eadem habent sed omissis verbis ην εγω δωσω (Ln om, Gb[0]) BCDLT 33. 157. e[scr] a b c e ff[2.] vg syr[cu] sah aeth Or[4,177] et[364] Ath[706] Cyr[5,776] Cyp[209] ... Thdot (vide supra) ο δε αρτοσ usq η σαρξ μου εστιν affert non additis rell, item Amb[fid 485]; 113* 251. a δωσω ad δωσω transiliunt (omittunt igitur de lectione ς verba η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω)

52. προσ αλληλ. οι ιουδ. cum ℵBLTΓΔΛΠ unc[8] al pler b f m sah cop arm go Or[4,364] etc ... Ln οι ιουδ. πρ. αλληλ. cum CD al[20] a c e q vg syr omn aeth | ημιν ante ουτοσ cum ℵC 1. t[scr] al pauc Or[4,364] ... ς Ln Ti post ουτοσ (:: δυναται ουτοσ vdbtr componendum) cum BDLT unc[7] al pler etc; U post δουναι pon ... 69. την σαρκα δουναι ημιν, am *carnem suam nobis dare* | δουναι: DKΠ al pauc a c e ff[2.] q vg Amm[cat 254] ante φαγειν pon | την σαρκα c. ℵCDLΓΔΛΠ unc rell al omn vid ff[2.] go Or[4,364] Cyr[4,357] ... Ln add αυτου cum BT a b c e f m q vg syr[cu] et[utr] et[hr] sah cop arm aeth Chr[8,313] (πωσ δυναται δουναι ημιν φαγειν ουτοσ την σαρκ. αυτου) Amm[cat 254] (εαυτου) Or[int 2,225]

53. ο ις̅: B om ο | αμην αμην (et. Eus[marc 179] Bas[eth 241. 253. 261] Chr[8,316] Cyr[4,360] et[6,238]): CΔ al pauc Cyr[nest 113] om alterum | φαγητε (et. Or[1,244] et[4,176] Eus[marc] Bas[eth] etc Cyp[210. 282. 314] Hil[1047]): D a Victorin ari[4,7] λαβητε | την σαρκ. του (K τούτου, sed alterum του deletum) υι. του ανθρωπου: F[a] Epiph[89] μου την σαρκα, item (vide post) Naass. Praeterea a Victorin add *sicut panem vitae*. Cf ad v. 56 | πιητε (T 69. g[scr] πιετε) αυτου (F[a] Epiph rursus μου) το αιμα: D a Hil[1047] (non item Victorin) και το αιμ. αυτ. πιητε. Libere Or[4,143] δια το· εαν μη πιητε μου το αιμα, ουκ εχετε ζω. ε. εαυτ. | εχετε: it vg *habebitis* | ζωην (ℵ 157. Chr[8,316] add αιωνιον, item Amb[ps 902] sed omisso εν εαυτ.) εν εαυτοισ (Δ αυτοισ): D εν εαυτ. την ζωην, Amb[ps 894] *in vobis ipsis vitam* (sed[fid 543] *vitam in vobis*). Cf huc Naass[109] εαν μη πινητε μου το αιμα και φαγητε μου την σαρκα, ου μη εισελθητε εισ την βασιλειαν των ουρανων. αλλα καν πιητε, φησι, το ποτηριον ο εγω πινω, οπου εγω υπαγω, εκει υμεισ εισελθειν ου δυνασθε (ad haec cf Mt 20, 22. Ioh 8, 21 et 13, 33)

ἑαυτοῖσ. 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει
ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 67.1
ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθήσ ἐστιν βρῶσισ, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθήσ
ἐστιν πόσισ. 56 68.10 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου
τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 καθὼσ ἀπέστειλέν με
ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀ-
κεῖνοσ ζήσει δι' ἐμέ. 58 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐξ οὐρανοῦ

---

54. *μου* bis (et. it^{pler} vg Or^{1,244} et^{prov} in Notit^{83} et^{mai8} ac^{saepe} Eus marc^{179} Bas$^{eth\,253}$ et$^{bapt\,650}$ etc): D e Victorin^{ibidem} (Gall^{8,189}) *αυτου* | *μου* (Δ* post *σαρκ.*) *τ. σαρκα* (D *-ρκαν*) | *καγω* c. ℵBCDGKLUΠ 1. al^{20} fere Or^{4,176} et^{prov} Bas^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr^{8,317} Cyr^{4,363} et$^{nest\,113}$ ... ς *και εγω* cum EHMSTVΓΔΛ al pler Or^{1,244} Eus^{marc} | *τη εσχατη* sine *εν* cum ℵBDEGHLUΓ al permu a e ff^{2} Or$^{prov\,63}$ (in Notit^{83}, ap Mai^{8} vero *εν* legitur) ... Sz Ti praem *εν*, Ln [*εν*] cum CKMSTVΔΛΠ al^{60} b c f m q vg arm Or^{1,244} et^{4,176} Eus^{marc} Bas^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr Cyr

55. *γαρ* (et Or^{1,244} et^{4,176} Eus$^{marc\,180}$ Bas^{2,586} et$^{bapt\,650}$ etc): (F^{a})K (teste Treg) 229* e^{scr} w^{scr} 2^{pe} b e (Or^{3,720} nihil probat, nec Hil^{955} Amb$^{luc\,1484}$) om | *αληθησ* bis (Gb″) cum ℵ^{c}BCF^{a}KLTΠ al^{30} q tol mm sah cop arm Clem^{120} (affert tantum *το αιμα μου γαρ, φησιν ο κυριοσ, αληθησ εστι ποσισ*) Or^{1,244} et$^{2,757.\,818}$ (priora tantum affert) et^{4,176} (et^{cat} ox^{51} ad 1 Cor) Or$^{int\,3,720}$ Eus$^{marc\,180}$ Bas^{1,448} et^{2,586} et (ex cdd^{2}) $^{bapt\,650}$ Chr^{8,317} (etiam explicat) Cyr^{4,364} et$^{nest\,113}$ Apollin$^{cat\,255}$ etc ... ς *αληθωσ* cum ℵ* (vide post) D (vide post) ΓΔΛ unc^{7} al pl it^{pler} vg syr^{omn} go (Or^{3,720} sed$^{int\,vet}$ *αληθησ* agnoscit) Or$^{int\,2,221.\,225.\,290.\,334}$ (at haec vix pro Or probant quum^{graece} toties *αληθησ*) Hil^{955} Aug Amb ... ℵ* ab *αληθωσ* priore ad posterius transiluit; ℵ^{c} supplevit omissa ac bis *αληθησ* dedit, nisi quod alterum (a^{cb}?) rursus in *αληθωσ* mutatum; item D om *και το αιμα* usq *εστ. ποσισ* | *ποσισ* (*potus* it^{pler} vg): ℵ* (^{c}*ποσισ*) *ποτον*, e *potum*

56. *το αιμα*: Δ om *το* | *μενει*: H*M al pauc *μενη* | *καγω εν αυτω*: D add *καθωσ εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι. αμην αμην λεγω υμειν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ωσ τον αρτον τησ ζωησ, ουκ εχετε ζωην εν αυτω*, item a ff^{2} *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo* (ff^{2} *illo*).

57. *απεστειλεν* cum ℵABCLT unc rell al pler Or^{1,244} Eus$^{marc\,69.\,89\,bis}$ Chr^{8,317} Cyr^{4,366} et$^{nest\,113}$ etc ... D 69. 124. al plus^{15} *απεσταλκεν* | *ζω*: T (:: per incuriam) om | *τρωγων* (et. Or Eus Chr Cyr): D. Victorin$^{ari\,1,6}$ (Gall^{8,154}) *λαμβανων* | *ζησει* (Gb′) cum ℵBC^{2}KLTΠ al^{15} Or^{1,244} Eus$^{marc\,89\,bis}$ Chr^{8,317} Cyr$^{4,366c\,com}$ ... ς *ζησεται* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr$^{4,366\,a\,txt}$ et$^{nest\,113}$ ... C*^{vid} D^{gr} *ζη*, item *vivit* b q Amb$^{fid\,542.\,543}$ et^{alibi}

58. *ουτοσ εστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *εστιν* | *εξ* cum BCT ... ς *εκ του* (:: ut vv. 50 et 51 lectione non fluct) cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,245} Eus^{marc89}

καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων
τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. 59 ταῦτα εἶπεν ἐν συνα-
γωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκλη-
ρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 εἰδὼς δὲ
ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 $^{69.1}$ ἐὰν οὖν θεωρῆτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;
2 Co 3, 6 63 $^{70.4}$ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·

Chr^{8,318} Cyr^{4,371} | καταβας (ℵ^{c}): ℵ* καταβαινων | οι πατερες sine υμων cum ℵBCLT 3^{pe} cop Or^{1,245} ... ς (Gb^{oo}) add υμων cum DΔΛΠ unc^{8} al pler it vg sah syr^{cu} et^{utr} eth^{r} arm aeth go Chr Cyr Nonn^{6,175}, item Γ 69* al^{5} ημων. Praeterea ς (= Gb) Ln pergunt το μαννα cum ΓΔΛΠ unc^{7} (et M post εφαγον pon) al pler it^{pler} vg syr^{utr} eth^{r} arm go Chr Cyr Nonn (γλυκυν αρτον)^{6,175} (al^{6} ff^{2} syr$^{hr\,mg}$ Nonn insuper add εν τη ερημω) ... omisimus c. ℵBCDLT 33. e sah cop syr^{cu} aeth Or^{1,245} | τρωγων: Γ 40. 127. al^{30} add μου | ζησει (Gb″) cum ℵBCEGLSTVΔΛ al plus^{50} Or Chr Cyr ... ς Ln ζησεται cum DHKMUΓΠ al perm Thdrt ^{1,1323} (sed libere)

59. ειπεν: 1. 2^{pe} ελαλησεν | εν συναγωγη: D arm Cyr^{4,372} εν τη συνα. | καφαρναουμ c. ℵBCDT 33. it (exc q) vg go sah cop Cyr^{4,372} Nonn^{6,180} ... ς καπερναουμ cum LΓΔΛΠ unc^{8} al pler q Chr^{8,319}. Praeterea D a ff^{2} (post *docens*) Aug^{ioh27} inscriptio add σαββατω

60. ακουσαντες (syr^{hr} add *verbum hoc*): D q syr^{cu} post μαθητ. αυτου pon, b e om | D ειπαν | ο λογ. ουτ. cum ℵBCDKLTΠ al^{15} e q syr^{cu} et sch arm Bas^{1,538} et^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr^{8,319} Cyr$^{4,373.\,374}$ ... ς ουτ. ο λογ. cum ΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} eth^{r} | σκληρος: Λ^{mg} (explicationis caussa) δυσπαραδεκτος, quemadmodum Chr^{8,319} τι ουν εστι σκληρος; δυσπαραδεκτος, υπερβαινων αυτων την ασθενειαν | τις: a d e ff^{2} vg *et quis*, item και τις Nonn^{6,184} | αυτου ακουειν (et. Eus^{marc180}): 13. 69. al pauc e q ακ. αυτ.

61. ειδως δε (ℵ^{c}): C* cop ιδων δε ... D (Chr^{8,319} sed var cdd et edd) ως ουν εγνω, item ℵ* 13. 61^{mg} 69. (e a ff^{2}) εγνω ουν (e *cognovit ergo*, a *cognovit*, ff^{2} *cognovit autem*, similiter ut ff^{2} syr^{sch}) | ο ι̅ς̅ (ℵ^{c}): ℵ* om ο | εν εαυτω οτι: D (Chr$^{mosc\,3}$) οτι εν εαυτοις ... 435. 47^{ev} syr^{cu} om εν εαυτ. | ειπεν: ℵ* 13. (61^{mg}?) 69. syr^{sch} και ειπ. (non item a ff^{2})

62. εαν ουν (c vg *si ergo*, ff^{2} *quid ergo si*, f *si autem*) ℵ* (suppl^{c}) pparh* om ουν, item b e q *quid si*, a *quodsi*, l *quid cum* | θεωρητε: HΓΛ 13. 157. al^{30} θεωρειτε | τ. υι. του ανθρ.: K τ. υι. τον ανθρωπον | οπου (et. Eus$^{marc\,178}$ et ^{180}, item εαν ουν ιδητε τον υι. του ανθρ. απιοντα οπου etc Mcell$^{eus\,51}$ et ^{179}) ... D ου, Δ που

63. το πνευμα (ℵ^{c}): ℵ* om το | ωφελει: KL al οφελει | ουδεν: 13. 69. ουδενα | λελαληκα (Gb″ Sz) cum ℵBCDKLTUΠ al plus^{15} it vg go syr^{cu} et utr eth^{r} cop arm aeth Or^{2,614} (α ελαληκα υμιν) et$^{int\,2,199}$ et^{334} Eus^{marc}

71.10 *τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν.*
64 *ἀλλ᾽ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲσ οἳ οὐ πιστεύουσιν.* 72.4 *ᾔδει γὰρ ἐξ*
ἀρχῆσ ὁ Ἰησοῦσ τίνεσ εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντεσ καὶ τίσ ἐστιν ὁ πα-
ραδώσων αὐτόν. 65 73.10 *καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι* 6, 44
οὐδεὶσ δύναται ἐλθεῖν πρόσ ἐμὲ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
πατρόσ.
66 *Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰσ τὰ*
ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ᾽ αὐτοῦ περιεπάτουν. 67 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ*
τοῖσ δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε ὑπάγειν; 68 74.1 *ἀπεκρίθη*

$^{178.\ 180}$ Ath^{567} Did$^{tri\ 1,18}$ Cyr$^{hr\ 251}$ Chr^{8,320} Cyr^{4,377} Tert$^{res\ car\ 37}$ ... ς (= Sz) *λαλω* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler | *και*: D* d Tert$^{res\ car\ 37}$ om (Tert - *spiritus sunt, vita sunt*, d - *spir. est, vita est*) | *εστιν* extr: ℵ b f arm Ath^{567} Chr^{8,320} om (a c e ff$^{2.}$ l vg om post *πνευ.*, utrumq habet q)

64. *αλλ* cum ℵBCTΓΔΛΠ unc rell etc ... DL *αλλα* | *εισιν εξ υμων τινεσ* cum BCLΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. om *τινεσ*) c l Cyr^{4,378} ... ℵD a b e q *εξ υμ. εισ. τινεσ*, ST al mu f ff$^{2.}$ vg Chr^{8,520} *εισ. τιν. εξ υμ.* | *εξ αρχησ*: ℵ *απ αρχησ* | ο (L om) $\overline{ις}$: ℵ ο *σωτηρ* | *τινεσ εισιν οι μη πιστ. και*: e syr^{cu} om | *μη*: ℵG al^{8} am em for fos ing mm mt san tol vg^{six} sax om; fu om *ηδει γαρ* usq *παραδ. αυτον* | *τισ εστιν ο* (Δ om) *παραδωσων* (D al^{3} *παραδιδουσ*) *αυτον*: ℵ 60^{ev} *τισ* (suppl demum ℵ^{c}) *ην* (60^{ev} *εστιν*) ο *μελλων αυτον παραδιδοναι*. Cf a e q *qui esset qui eum* (a *illum*) *traditurus erat* (q *erat trad.*) ... c *qui credituri essent in eum*

65. *οτι*: KΠ al pauc a Chr^{8,320} om | *πρ. εμε* cum ℵC ... ς Ln Ti *πρ. με* cum BDLT unc rell etc | *δεδομ. αυτω* (ℵ^{c}; ℵ* 73. om *αυτ.*): c ff$^{2.}$ l syr^{hr} Chr$^{8,321\ bis}$ add *ανωθεν* | *πατροσ* cum ℵBC*DLT 28. 124. 131. 435. a b ff$^{2.}$ l syr^{cu} et^{hr} cop aeth Cyp^{135} ... ς (Gb^{00}) add *μου* cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e f q vg go syr^{utr} arm Bas^{2,586} et$^{bapt\ 650}$ Chr$^{8,321\ bis}$ Cyr^{4,378}

66. *εκ τουτου ουν* cum ℵD 13. 69. 106. 124. 258. b c f l fos ... ς Ln Ti om *ουν* cum BCLT unc rell al pler a e ff$^{2.}$ q vg (g *ex hoc enim*) syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *ex hoc autem*) rell Chr Cyr :: at subsequitur statim *ουν*, praetereaque inter *ου* et *π* facillime excidit. Scribitur enim sic: ΤΟΥΟΥΝΠΟΛ. | *των μαθ.* c. ℵCDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler c ff$^{2.}$ g l vg Bas^{2,202} et$^{eth\ 261}$ Chr^{8,321} Cyr^{4,380} ... Ln praem [*εκ*] cum BGT al^{7} a b e f q Bas$^{bapt\ 650}$ | *των μαθητ. αυτου* (et. it vg etc): ℵ 209. om *αυτου* | *απηλθον* hoc loco cum ℵBCDKLTΠ al^{12} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Bas^{eth} et^{2,202} Chr Cyr Cosm^{439} (Gall^{9}) ... ς Ti post *πολλοι* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler q go cop syr^{p} Bas$^{bapt\ 650}$ | T *περιπατουν*

67. *ουν* (et. c e f ff$^{2.}$ g l q vg syr^{p} etc): D b *δε* (syr^{sch} et^{hr} aeth *et dixit*) ... G al pauc a syr^{cu} arm om | *δωδεκα*: U 13. 69. al pauc c e ff$^{2.}$ l fos arm add *μαθηταισ* | *υπαγειν*: Bas$^{eth\ 261}$ Cosm^{439} *απελθειν*, Or^{3,239} *πορευεσθαι*

68. *απεκριθη* sine *ουν* cum ℵBCGKLUΛΠ al^{25} a c e f ff$^{2.}$ syr^{cu} et^{sch} et^{hr}

αὐτῷ Σίμων Πέτροσ· κύριε, πρὸσ τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
Lc 4, 34 Mc 1, 24 ζωῆσ αἰωνίου ἔχεισ· 69 καὶ ἡμεῖσ πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν
11, 27 Mt 16, 18 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιοσ τοῦ θεοῦ. 70 $^{75.10}$ ἀπεκρίθη αὐτοῖσ· οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶσ τοὺσ δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷσ διάβολόσ ἐστιν.
71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνοσ Ἰσκαριώτου· οὗτοσ γὰρ ἔμελλεν
αὐτὸν παραδιδόναι, εἷσ ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

---

sah cop arm Bas$^{bapt\,650}$ Cyr^{4,383} Cyp^{123} ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum EFHMSVΓΛ al pl g l q vg syr^{p} Bas$^{bapt\,669}$ (omisso *αυτω*) ... D *ειπεν δε*, b *respondens autem Si. Pe. dixit;* go *tunc respondit* | *απελευσομεθα*: Γ al aliq *-σωμεθα*

69. *και εγνωκαμεν* (D add *σε*, 127. 49^{ev} e^{scr} cop *εγνωκ. και* ante *πεπιστ.* pon): GΓ al^{4} Cosm^{439} (Tert$^{prax\,21}$) om | *ο αγιοσ* (et. Gb, sed Schulzio *ο αγ. του θε.* Iohanneum non videbatur) cum ℵBC*DL Cosm^{439} Nonn ^{6,220} (*οττι θεου συ μονοσ αγιοσ πελεσ*), item praemisso *ο χ̅ς̅* sah cop ... ς (= Gb sed rursus Gb′) *ο χ̅ς̅ ο υιοσ* cum C^{3} (minus recte in append. cod. C *ο χ̅ς̅ ο αγ. υι.* diximus) ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go aeth^{pp} (sed aeth^{ro} *ο χ̅ς̅ ο αγ. ο υι.*) Bas$^{bapt\,638}$ et^{650} Chr$^{8,322\,ter}$ Cyr^{4,392} (et^{393} accuratius tractat) Cyp^{83}; item 17. b syr^{cu} Cyp^{123} omisso *ο χ̅ς̅*. Contra Tert$^{prax\,21}$ *et nos credimus quod tu sis Christus.* | *του θεου* sine additam cum ℵBCDL 1* 33. 118. 50^{ev} 2^{pe} al^{2scr} it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth pers^{w} Cyr Nonn^{6,220} Cosm^{439} ... ς (= Gb Sz) add *του* (Δ om) *ζωντοσ* cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ff^{2} syr^{utr} et^{hr} go Bas$^{bapt\,bis}$ Chr Cyp^{83} et^{123}

70. *απεκρ.* (c l *et respondit*) *αυτοισ* (16. 69. 127. g q for fos sax *αυτω*, Nonn^{6,221} *πετρω*): D b c e arm cop om | *ο* (ℵ om) *ι̅ς̅* (Gb^{oo}) cum ℵBCD KLUΠ al permu it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Cyr^{4,394} ... Ti om cum ΓΔΛ unc^{7} al plus^{70}. Praeterea ℵ a (ff^{2} sah cop aeth) sic: *απεκριθη ι̅ς̅ και ειπεν αυτοισ*, *respondit Iesus et dixit illis* (ff^{2} *et respondit Iesus, dixit illis*; sah *respondens eis Iesus dixit*, cop^{wi} *respondit Iesus et dixit*, cop^{schw} ex^{dz} *respondens Iesus dixit*, aeth *et respondit dom. Ies. et dixit illis*), item D *απεκρ. ο ι̅ς̅ λεγων*, d *respondit ihs et dixit* | *ουκ*: ℵ Epiph ^{677} *ουχι* | *υμασ* (Λ om) *τουσ δωδ.* (28. om *τ. δω.*) *εξελεξαμ.* (Δ *εξελεξα*, G syr^{sch} ante *υμασ* pon): ℵ *υμασ εξελεξ.* (ℵ^{c} add *τουσ*) *δωδεκα*, Epiph ^{677} *δωδεκα υμ. εξελ.*, l *duodecim vos elegi* | *εξ υμων εισ* (a ff^{2} l vg Hil ^{547}): ℵ^{c}D al pauc c f q (Epiph^{677}) Chr^{8,323} *εισ εξ υμων*, item b (*unus tamen ex vobis*) g (*unus et ex vobis*) e (*et unus est ex vobis*) ... ℵ* om *εισ*

71. *τον ιουδαν* cum ℵ^{c}BCL unc rell al pler ... ℵ*D 1. 2^{pe} om *τον* (:: plerumque nomen istud sine articulo legitur) | *ισκαριωτου* cum ℵ^{c}BCGLΠ^{2} (sed restitutum *-την*) 33. f (*Seariotis*) g (*Scariothae*) c (*de iuda simone iseariothe* i. q. *-thae*) am fu for gat harl vg^{six} arm (ap Gb^{ms}) (syr^{cu} sah cop) ... D a b e (*earioth*) ff^{2} san *σκαριωθ*, *searioth* (a *iudam simonem scarioth*, b *de iuda simone scarioth*, ff^{2} *de simone iuda scarioth*, e *de iuda simonem carioth*, q mm *iudam simonem iscariothem* [*-then*], fos *de iuda simonem scariothem*) ... ς *ισκαριωτην* cum ΓΔ

VII.

1 Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ
γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰου- 5, 18
δαῖοι ἀποκτεῖναι. 2 ἦν δὲ ἐγγὺσ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνο- Lev 23, 34
πηγία. 3 εἶπον οὖν πρὸσ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν καὶ ὕπαγε εἰσ τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρή-
σουσιν τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖσ· 4 οὐδεὶσ γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ

ΛΠ* unc^{8} al pler vg^{ed} (*iudam simonis iscariotem*) go Cyr^{4,394} ... ℵ* 13. 69. 124. syr$^{p\ mg}$ et^{gr} απο καρυωτου (καρυ- ℵ, rell καρι-; 13. σκαρ.). Eadem forma 12, 4. 13, 2 et 26 et 14, 22 in D reperitur. Nec incredibile dixeris Iohannem ubique απο καρυωτου scripsisse, alteram vero formam ex Synopticis inlatam esse. (:: 14, 22 ιουδασ absque σιμωνοσ ipse ισκαριωτησ dicitur, quod non impedit quominus alibi — cf etiam 13, 26 — ισκαριωτησ cum patris nomine coniungatur) | εμελλεν cum ℵBCKLSUΠ al^{50} Cyr^{4,394} ... ς Ti ημελλ. cum DEFGHMVΓ ΔΛ al plu | αυτον παραδιδ. cum ℵΓΔΛΠ unc^{9} 1. 33. al pler a l Cyr ... Ln Ti παραδιδ. αυτ. cum BCDL 69. 124. al pauc it^{pler} vg | εισ ων cum ℵC^{2}ΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr, item (*cum esset unus* it^{pl} vg, *cum unus esset* c, *unus cum esset* q, *qui unus erat* e) it vg syr^{p} sah cop arm go ... Gb^{oo} et Ln om ων cum BC*DL syr^{cu} et^{sch} aeth

VII, 1. μετα ταυτ. sine copula cum ℵ(*et^{cb})C^{2}D 157** 248. a b c e f ff$^{2\cdot}$ l am fu for fos em ing san sah syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,326} (ο ευαγγελιστησ ελεγε· μετα ταυτ. περιεπατει ο ῑς̄ etc) ... ς (sed Gb^{o}) Ln Ti praem και cum ℵ^{ca}BC*LXΓΔΛΠ unc^{9} al pler q cop syr^{p} et^{hr} arm go aeth Bas eth^{282} Chr^{8,325} txt Cyr^{4,395} ... g vg^{ed} gat mm *post haec autem* | μετ. ταυτ. hoc loco (et. Sz) cum ℵBCDGKLXΠ al^{29} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Chr^{8,326} Cyr^{4,395} ... ς post ο (B om) ῑς̄ pon c. ΔΛ unc^{7} al pler q go syr^{p} Bas$^{eth\,282}$ Chr$^{8,325\,txt}$ ... r y^{scr} al aliq om | ου γαρ ηθελεν (Λ -λον) et. c f g q vg (e *non enim habebat voluntatem*): a b ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} *non enim habebat potestatem*

2. σκηνοπηγια: D σκενοπηγεια, Δ σκηνοπαγια

3. προσ αυτον: ℵ 28. syr^{cu} et^{sch} post οι αδ. αυτ. pon | ιουδαιαν: D^{gr} γαλιλαιαν | θεωρησουσιν cum ℵ^{c}B*DLMΔ al aliq; ℵ* θεωρουσιν ... ς Ln θεωρησωσι cum B^{3}XΓΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,282}$ Chr^{8,327} Cyr^{4,397} | τα εργα σου (Ln cum B σου τα εργ.) cum ℵ^{c}BLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f l^{2} vg cop syr^{p} et^{hr} go ... ℵ*DGU 1. al plus^{20} a b c e ff$^{2\cdot}$ l* q syr^{cu} et^{sch} sah arm Bas$^{eth\,282}$ Chr^{8,327} Cyr^{4,397} om σου, sed G 1. al aliq pergunt α συ ποι.

4. τι εν κρυπτ. cum ℵBKLXΠ al aliq (b *aliquid faciens in occulto*; ff$^{2\cdot}$ *nemo quid facit in occulto quid facit quaerit ipse* etc sic) syr^{cu} et^{sch} et (ποιει τι εν κρ.) ^{hr} (sah cop *haud est quisquam faciens opus in occulto et quaeret* etc) Chr$^{8,327\,d}$ Cyr^{4,397} ... ς Ti εν κρυπτ. τι cum DΓΔΛ unc^{8} al pler a c e f ff$^{2\cdot}$ g l^{2} (* ab ἃ ποιεῖσ ad εἰ ταῦτ. ποιεῖσ transiluit) q vg

ζητεῖ αὐτὸσ ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖσ, φανέρωσον σεαυ-
τὸν τῷ κόσμῳ. 5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰσ αὐτόν.
6 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ὁ καιρὸσ ὁ ἐμὸσ οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ
15, 18 καιρὸσ ὁ ὑμέτεροσ πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμοσ. 7 οὐ δύναται ὁ κόσμοσ
μισεῖν ὑμᾶσ, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 ὑμεῖσ ἀνάβητε εἰσ τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ

---

go syr^{p} arm Chr^{8,327c} (Baseth^{282} *εν κρ. ποιει τι*) | *ποιει και*: ℵ b *ποιων* | *αυτοσ* (E* 253. *αυτον*) cum ℵD^{gr}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2} g l^{2} q vg syr^{utr} etc ... Ln *αυτο* cum BD* (sed D 69. post *εν παρρ.* pon) d sah cop ... b e syr^{cu} aeth non exprim (aeth nec *τι* exprim) | B* *παρησια*

5. *ουδε* (69. *ου*) *γαρ* (a c ff^{2} q syr^{cu} add *tunc*) *οι αδελφ. αυτου* (e f l fos add *tunc*) *επιστευ.* (b d add *tunc*) *εισ αυτον* (D^{gr} add *τοτε*) | *επιστευον*: DL q *επιστευσαν* (*crediderunt*)

6. *λεγει* sine copula cum ℵ*D^{gr*} 106. al^{3} e fos syr^{cu} et^{sch} arm Cyr^{4,398} ... ς (sed Gb^{oo}) Ln Ti add *ουν* cum ℵ^{c}BLXΓΔΛΠ unc rell it^{pler} (sed q *autem*) vg syr^{p} et^{hr} sah cop (aeth *et dixit*, go *tunc dixit*) Baseth^{282} | *ο ις*: ℵ* om *ο* | *ουπω παρεστιν* (ℵ^{c}): ℵ* *ου παρεστιν* | *εστιν* (127. al^{10} fere post *ετοιμ.* pon): B *παρεστιν*

7. *ου δυνατ. ο κοσμ.* (ℵ^{c}): ℵ* *ο κοσμ. ου δυν.* | Exciderunt in T *-σειν υμασ εμε δε μι-* (quibus versus efficitur) | *μαρτυρω* (T *-ρον* inepte): 33. post *περι αυτ.* pon | *περι αυτου*: ℵ om

8. *υμεισ*: L *και υμ.*, cop *υμ. δε* | *εισ τ. εορτην* priore loco sine *ταυτην* (Gb'' probante Schu) cum ℵ^{ca}BDKLTXΠ al^{15} a b c e ff^{2} sah cop Baseth^{283} Chr^{8,328} Cyr^{4,401} ... ς add *ταυτην* cum ℵ* et^{cb} ΓΔΛ unc^{8} al pler (sed 33. al aliq ad *εορτ. ταυτ.* quod sequitur transiliunt) f g l (sed* om *εγω ουκ* usq *εορτ. ταυτ.*) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Amm cat^{261} | *ουκ* cum ℵDKMΠ 17** 389. p^{scr} a b c e ff^{2} l^{2} vg cop syr^{cu} arm aeth Porph ap Hier^{2,747} vallars (vide post) Epiph^{447} Chr^{8,328} Cyr^{4,401}. Cf Hier$^{pelag\,2,17}$ *Negat, inquit* (Porphyrius) *fratribus et propinquis ire se ad scenopegiam. Et postea scriptum est*: Ut autem adscenderunt fratres eius, tunc et ipse adscendit ad solemnitatem, non manifeste sed quasi in abscondito. *Iturum se negavit, et fecit quod prius negaverat. Latrat Porphyrius, inconstantiae ac mutationis accusat.* Item Epiph^{447} *ἐν ᾗ ἑορτῇ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἀναβαίνω* (ex cod^{ven}; antea male edebatur *οὐ καταβ.*) *εἰσ τὴν ἑορτ. ταύτην. οὐ γὰρ ἐψεύδετο, μὴ γένοιτο – μυστηριωδῶσ γὰρ καὶ πνευματικῶσ διαλεγομένου τοῖσ αὐτοῦ ἀδελφοῖσ οὐκ ᾔδεισαν τί ἔλεγεν. ἔλεγε γὰρ αὐτοῖσ μὴ ἀναβαίνειν εἰσ τὸ ἱερὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ μηδὲ εἰσ τὸν σταυρὸν τοῦ τελειῶσαι τέωσ τὴν οἰκονομίαν τοῦ πάθουσ αὐτοῦ* etc. Item Cyr^{4,401} *ἀποφάσκει μὲν ἤδη σαφῶσ τὸ βούλεσθαι τοῖσ ἰουδαίοισ συνεορτάζειν ὁ κύριοσ ἤγουν ἰέναι κατὰ ταὐτὸν ὡσ συμμεθέξων ἐκείνοισ τῆσ ἐν σκιαῖσ εὐθυμίασ.* Chr vero^{8,328} (ed. mai.^{285}) sic: *ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω ἄρτι – πῶσ οὖν, φησίν, ἀνέβη, εἰπών· οὐκ ἀναβαίνω; οὐκ εἶπεν καθάπαξ· οὐκ*

ἀναβαίνω εἰσ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸσ καιρὸσ οὔπω πεπλή-
ρωται. 9 ταῦτα εἰπὼν αὐτὸσ ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 ὡσ δὲ
ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσ τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸσ ἀνέβη,
οὐ φανερῶσ ἀλλ' ἐν κρυπτῷ. 11 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν
ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνοσ; 12 καὶ γογγυσμὸσ ἦν
περὶ αὐτοῦ πολὺσ ἐν τῷ ὄχλῳ· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθόσ ἐστιν·

ἀναβαίνω, ἀλλὰ νῦν εἶπεν, τουτέστι μεθ' ὑμῶν ..... ς (= Gb Sz) Ln ουπω cum BLTXΓΔΛ unc[7] al pler f g q vg[cdd] aliq (ap Ln) go sah syr sch etp (et. mg graec) ethr (Syriace *nunc non*) Baseth 283 | εισ τ. εορτ. ταυτην: 69. om | ο (ℵ[c], ℵ* om) εμοσ καιροσ cum ℵBDLTUX al[8] (*meum tempus* c f ff[2.] l q vg arm) Cyr ... ς ο καιρ. ο εμοσ cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler (*tempus meum* a b e) Baseth Chr 8,328

9. ταυτα sine copula cum ℵDKΠ 1. 33. 42. 118. 389. 2pe al[20] a b c ff[2.] g l q vg syr[cu] etsch arm Chr 8,331 Cyr 4,403 ... ς (= Gb Sz) Ln ταυτ. δε cum BLTXΓΔΛ unc[8] al pler f go sah cop syrp ethr (e aeth Chrmosc 2 και ταυτα) | αυτοσ (Gb') c. ℵD*KLXΠ 1. 22. 42. 118. 389. al[5] et4scr (a ff[2.] *illis ipse*) b (*remansit ipse*) d l vg (*fos eis ipse*) sah cop arm Cyr 4, 403; item c Chr 8,331 sem *Iesus*, ο ις ... ς Ln αυτοισ cum BD[2]TΓΔΛ unc[8] al pler f (*haec autem dixit eis cum esset in*) q go syrp ethr aeth Baseth 283 Chr 8,331 sem ... 40. 86. 248. 253. 259. 26ev e syr[cu] etsch om | εν τη γαλιλαια (a *iudaea*): D 2ev εισ την γαλιλαιαν, item b c d f ff[2.] l

10. εισ την εορτην ante τοτε και etc cum ℵBKLTXΠ tisch** 12. 15. 33. 76. wscr (et al3scr post τοτε) sah cop syrsch ethr aeth (a bis habet, et hoc loco et post ανεβη) Cyr 4,403 ... ς Ti post ανεβη cum DΓΔΛ unc[8] al pler it (a vide ante) vg go syr[cu] etp arm Baseth 283 Chr 8,331 (sed ibidem in com om, ut 59. 220. 249. 15ev) | φανερωσ: 33. φανερωσασ | αλλ (sequente εν ut edidimus) cum ℵDLXΓΔΛΠ unc[9] al omnvid ... Ln Ti αλλα c. BT (in utroque sequitur ωσ quod non agnovimus) | εν (A 8pe add τω) κρυπτ. sine ωσ cum ℵD 64. 66. a b e syr[cu] sah (aeth *occulte et non manifeste*) Cyr 4,403 (Chr 8,331 semel non valet, vide post) ... ς Ln Ti ωσ εν κρ. cum BLTX unc rell al pler c f ff[2.] g l q vg cop syrutr ethr arm Baseth 283 Chr 8,331 (ουκ ειπεν· κρυφα, αλλ· ωσ εν κρυπτω) :: locutio εν κρ. mitiganda videbatur ωσ particula

11. εζητουν: Δ* εξεζητ. | εν τη εορτη (sah *in templo*): A 69. Chr 8,331 om

12. ην περι αυτου hoc ordine cum ℵD 33. 249. 254. 32ev (127. ην πο. πε. αυτ.) e syr[cu] etp ethr arm Chr 8,332 (vg *erat in turba de eo*) ... ς Ln Ti περι αυτου ην cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler itpler syrsch Cyr 4,406 (libere sah *erat murmur multum existens de eo in turbis*, cop *erat multum murmur in turba de eo*; go om περ. αυτ.) | πολυσ (LM al πολλυσ, X πολλοισ) ante εν cum BLTX 33. b q Chr 8,332 Cyr 4,406 ... ς post γογγυσμ. cum ℵΓΔΛΠ unc[9] al pler f g vg syromn sah cop etc ... D a c e ff[2.] l arm om | εν τω οχλω cum ℵD 33. it vg syr[cu] etsch ethr cop go (:: Schu „et vero singulari saepissime, plurali nusquam usus est Ioh") ... ς Ln Ti εν τοισ οχλοισ cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler sah

9, 22 ἄλλοι ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 οὐδεὶσ μέντοι παρ-
ρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆσ ἑορτῆσ μεσούσησ ἀνέβη Ἰησοῦσ εἰσ τὸ ἱερὸν
καὶ ἐδίδασκεν. 15 ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντεσ· πῶσ οὗτοσ
14, 24 γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώσ; 16 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖσ Ἰη-
σοῦσ καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντόσ
με· 17 ἐάν τισ θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆσ
διδαχῆσ, πότερον ἐκ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 ὁ
ἀφ᾽ ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν
τοῦ πέμψαντοσ αὐτόν, οὗτοσ ἀληθήσ ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ
Ex 24, 3 s ἔστιν. 19 οὐ Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶσ ἐξ ὑμῶν

syr^{p} arm Chr Cyr | αλλοι (et. Gb Sz) cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{9} al^{100} b e q (a syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et alii*, item aeth) go arm ... ς (= Gb Sz) Ln αλλ. δε cum BTX al vix mu c f ff$^{2.}$ g l q vg sah cop syr^{p} Cyr^{4,406} (Chr^{8,334} οι δε omisso ελεγ.) | ου: KT al^{12} ουχι (l. οτι pro ου αλλα) | τον οχλον: 69. e f vg syr$^{p\ cod\ bars}$ τουσ οχλουσ

13. παρρησια: B*DL* παρησια (D -σεια) | περι αυτου: ℵ q ante ελαλει ... L om

14. μεσουσησ: D 1. 13. 22. 69. 118. 124. 2^{pe} Epiph^{447} (ex^{ven}; rell μεσουσησ) μεσαζουσησ | ῑς̄ cum ℵBLTUX al pauc ... ς ο ῑς̄ cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chr^{8,332} Cyr^{4,409}

15. εθαυμ. ουν (Schu „bene“) cum ℵBDLTX 1. 33. 42. 249. 2^{pe} al pauc a c e ff$^{2.}$ l sah cop syr$^{p\ mg}$ Cyr^{4,410} (b q fos *mirabantur autem*) ... ς και εθαυμαζον (M –ζαν) cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler f g^{vid} vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm aeth | Γ πωσ ουτωσ

16. ουν (Gb + Sz, Schu „recte“) c. ℵBTΓΔΛΠ unc^{9} al plu q go sah^{georg} syr^{p} (b f fos *autem*; c syr^{hr} aeth *et respondit*) ... ς om cum DLX al vix mu a e ff$^{2.}$ l vg sah^{woid} cop syr^{cu} (*Dixit eis Iesus: Mea*) syr^{sch} arm Cyr^{4,411} | αυτοισ (33. c ff$^{2.}$ syr^{hr} aeth Cyr^{4,411} post ειπεν): KΓΠ 13. al pauc b e f fos go syr^{sch} om | ῑς̄ cum ℵB 33. Cyr ... ς Ln Ti ο ῑς̄ cum DLTX unc rell al pler | και: F* om | τ. πεμψ. με: 33. l syr^{hr} Clem^{370} add πατροσ

17. θελη: Γ al pauc -λει | ποτερον: Λ^{2} 69. 131. p$^{scr\,2}$ προτερον (aeth *cognoscet primum quod*) ... X 33. add ει | εκ θεου cum ℵD ... ς Ln Ti εκ του θε. cum BLTX unc rell al omn^{vid} :: εκ του θεου non fluct 1, 13. 8, 42 et 47, nec 1 Ioh 4, 1. 2. 3. 4. 6. 7 etc. Articulum vero intulerunt 3, 21 εν θεω 13, 3 απο θεου 16, 30 απο θεου. Raro similibus locutionibus, ut 6, 46 B, articulum expulerunt. Cf etiam 6, 45

18. ο δε ζητων: ℵ syr^{cu} και ο ζητ., e *qui quaerit* (sine copula), b *nam qui quaerit* | εν αυτω: LX c ff$^{2.}$ syr^{cu} aeth Clem^{377} post ουκ εστιν pon

19. μωυσησ cum ℵBDKLSTXΔΠ al mu ... ς μωσησ cum ΓΛ unc^{7} al plu. Praeterea cf alibi | δεδωκεν c. ℵLTΓΔΛΠ* unc^{8} al pler Chr^{8,334} Cyr^{4,416} ... Ln εδωκεν cum BDHΠ^{2} 240. 244. al pauc | υμιν: H 69. 242. ημιν | εξ υμων: G om

ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 ἀπεκρίθη ὁ ὄχλοσ·
δαιμόνιον ἔχεισ· τίσ σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ 8, 48 10, 20
καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντεσ θαυμάζετε. 22 ὁ
Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέωσ Lev 12, 3
ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρω- Gen 17, 10
πον. 23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωποσ ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ
λυθῇ ὁ νόμοσ ὁ Μωϋσέωσ, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον

---

20. *απεκριθη ο οχλοσ* cum ℵBLTX 33. sah cop (syr^{cu} *dicunt ei homines*) (Aug$^{ioh\,30,2}$ *respondit ei turba*) ... ϛ *απεκρ.* (1. add *αυτω*) *ο οχλ. και ειπεν* (258. l syr^{p} eth^{hr} add *αυτω*, 247. *προσ αυτον*) cum DΓΔΛ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} eth^{hr} rell Cyr^{4,417} ... KΠ al^{6} syr$^{p\,mg}$ *απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπον* (Π *ειπαν*) *αυτω*

21. *απεκρ. ισ και ειπεν αυτοισ*: A sah cop^{dz} *αποκριθεισ ο ισ ειπ. αυτοισ* ... syr^{cu} arm *dixit eis Iesus* | *ισ* cum ℵBXΓΔ unc^{7} al plus^{60} ... ϛ (Gb^{0}) Ln *ο ισ* cum DKLTUΛΠ al plu Cyr^{4,417} | *αυτοισ* (c ff^{2} post *respondit* pon): D e l arm om | *παντεσ*: D *υμεισ*

22. *ο μωυσησ* cum ℵ* (:: articulum nomen hoc apud Synoptt nusquam habet, apud Ioh vero statim subsequitur *εκ του μωυσεωσ*, item 9, 28 *του μωυσεωσ*) ... ϛ Ln Ti *δια τουτο μωσησ* (*μωυσησ*) cum ℵ^{c}BDLTX unc rell al omn^{vid} it vg rell Cyr^{4,419}. Praeterea ϛ Ti (et edd plu) *δια τουτο* cum seqq coniunxerunt, ut DEGHKLSTUΓΔΛΠ al ut vdtr plu d e f am fu for syr^{cu} et^{utr} eth^{hr} cop aeth go (Chr^{8,335} et^{336} *θαυμαζετε* affert sine additamento; seqq vero non adscribit) Cyr^{4,419} Euthym (ad h. l. *το δια τουτο ουκ εστι νυν αιτιολογικον, αλλ απλωσ κειται κατα συνηθειαν εβραϊκην*) ... Ln (item Gb^{edlips} Knapp Theile Ti^{49} al; Schu „apud Ioh minus apte" conlatis 5, 16. 18. 6, 65. 8, 47. 9, 23. 10, 17 etc) cum *θαυμαζετε* conjg, ut X (M *θαυμαζετε δια τουτο μωσησ· δεδωκεν* sic) q sah^{vid} (cf Mc 6, 6 Apoc 17, 7) ... nec ante nec post distingu ℵ^{c}B etc :: at ut locis aliis pluribus, ita h. l. ℵ solus veram scripturam evglstae conservasse videtur, *δια τουτο* vero pro glossa habendum. | *μωυσησ* cum ℵBDKLSTXΔΠ etc ... ϛ *μωσησ* cum ΓΛ unc^{7} al plu | *δεδωκεν*: DL al^{10} *εδωκεν* (D *δια τουτ. εδωκ. υμιν μωυσησ*) | *ουχ*: B* *ουκ* | *του*: D om | *μωυσεωσ* cum BDLSTXΠ^{2} etc ... ϛ *μωσεωσ* cum ℵΓΔΛΠ* unc^{8} al plu | *αλλ* (D *αλλα*): ℵ *αλλ οτι*, item syr^{cu} | *εν σαββατω* cum ℵDLTX unc rell al omn^{vid} a c f g l q vg Or^{3,435} etc ... B b e ff^{2} om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *περιτεμνετε ανθρωπον*: G 28. 40. 63. 131. 209. al^{10} *περιτεμνεται ανθρωποσ*

23. *ει*: D a f arm *ει ουν*, syr^{cu} et^{sch} *et si* | *λαμβανει*: L^{2} *λαβει* | *ανθρωποσ* cum ℵDLTX unc rell al pler go Bas$^{eth\,274}$ etc ... B 33. p^{scr} al pauc *ο ανθρωπ.* | *ο νομ. ο μω.* cum ℵΠ^{2} (:: cf 6, 33) ... ϛ Ln Ti om *ὁ* sec cum BDLTXΓΔΛΠ* unc rell al omn^{vid} etc | *μωυσεωσ* cum ℵBDKLS TXΔΠ etc ... ϛ *μωσεωσ* cum ΓΛ unc^{7} al plu | *εμοι*: D praem *πωσ*. Similiter f *mihi autem quid indignamini*; sah praem *cur*, cop *quapropter*, item aeth; Bas^{eth} *εμοι τι* | *ολον* (Chr^{8,336} *τω γουν ειπειν· ολον αν-*

ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαία
5, 18 κρίσιν κρίνατε. 25 Ἔλεγον οὖν τινὲσ ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· οὐ
οὗτόσ ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ
καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε ἀληθῶσ ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντε
ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ; 27 ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν
ὁ δὲ Χριστὸσ ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶσ γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 76.

θρωπον, δεικνυσι και μερικην υγειαν ουσαν την περιτομην) ... x om *υγιη*: L *υγιην*

24. *μη κρινετε*: V 69. *μ. κρινατε* | *κρ. κρινατε* cum ℵXΓΔΛΠ unc[8] al ple Or[2,647] (*περι ων λεγεται· κριμα δικαιον κρινατε*) Bas[eth 274] Nonn[7,9] (*κρινατε μη βροτεησι χαριν τινοντεσ οπωπαισ, αλλα δικην κρινοντεσ* ... Ln *κρ. κρινετε* cum BDLT 245. 251. Const[2,37,1] (*καθωσ γεγρα πται· την δικ. κρισ. κρινετε*) Cyr[4,421]

25. *ουν*: Γ* f[scr] 10[pe] arm om (syr[cu] et[sch] *et dicebant*, go *dixerunt autem*) *εκ* cum BDLTX unc rell al pler Or[4,282] (d f q fos *ex* [d *de*] *hierosolymi tis*, b *ex hierosolymitanis*, e *de hierosolymitibus*, l *ex iudaeis*, c ff[2.] g v *ex hierosolymis*, a *hierosolymitae*) ... ℵΓ 89* om | *ιεροσολυμειτων* cum ℵB*D; item EXΓ al aliq -*μητων* ... ς Ln Ti *ιεροσολυμιτων* cum B[3]LT ΔΠ unc[7] al pler. Cf huc Epiph[447] *ουχ ουτοσ εστιν ον εζητουν πιασαι και ιδου εν παρρ. λαλει. μη αρα εμαθον οι ιερεισ οτι ουτοσ εστιν χ̅σ̅; αλλα οιδαμεν ουτοσ ποθεν εστι.*

26. *και* pri (et. Or[4,282] Epiph[447] Chr[8,337]): LX 13. 69. al[10] a g em in taur cop Cyr[4,444] om | *λαλει* (M al *λαλη*): syr[cu] *stat et loquitur* | *μηποτ* cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler Or[4,281] et[282] Chr[8,338] Cyr[4,445] Isid[2,27] (:: *μηποτε* hoc solo loco ap Ioh) ... ℵD 49. 108. Chr[8,337] *μητι* (iten it[pl] vg *numquid*, c ff[2.] l *numquid forte*) (:: cf 4, 29. 7, 31. 8, 22. 18 35) | *αληθωσ*: 33. 63. 66. d[scr] syr[sch] sah[münt] aeth om | *εγνωσαν* D arm post *οι αρχοντ.* pon | *οι αρχοντεσ*: ℵ a *οι αρχιερεισ*, Epiph[447] *οι ιερεισ* (vide ante), sah *οι αρχοντ. και οι αρχιερ.* | *εστιν* (Γ om) sin *αληθ.* cum ℵBDKLTXΠ al plus[25] it[pler] vg syr[cu] sah cop arm Or[4,281] et[282] Epiph[447] (vide ante) Chr[8,338 com] Cyr[4,445] Isid[2,270] Nonn[7,102] ... ς (=Gb Sz) add *αληθωσ* cum ΓΔΛ unc[8] al longe plu f q go syr[sch] et et[hr] aeth Chr[8,337 txt]

27. *ο δε* (A *ο δε ο*): ℵ e Or[3,783] (at *δε* agnoscit[4,281] et[282]) om *δε* (syr[cu] *et Christus*) | *ερχηται* (ut ς Wtst Gb Sz) cum BDLTΓΔ[2]ΛΠ unc[6] al ple (item Or[3,783] et[4,281. 282] Chr[8,338]) ... ς[e] (1624. 1633. 1656. 1678) *ερχεται* c. ℵF[vid]HXΔ* 28. 69. y[scr] al[4scr] etc (:: nec Lc 11, 2 *οταν προσευχεσθε* 11, 21 *οταν φυλασσει* Mc 13, 4 *οταν μελλει*, quae simili auctoritate utuntur, recepimus, licet et hoc loco et illis coniunctivi correctorum esse possint, quemadmodum Mc 11, 25 *οταν στηκετε* pro testium ratione edendum iudicavimus.) ... G 71. g[scr] 7[pe] Cyr[4,446] *ελθη*. Lat cum *venerit*. Praeterea ℵ* inter *ο χ̅σ̅* et *οταν ερχεται* haec (ex v. 31) interposita habet: *οταν ελθη μη πλιονα σημια ποιησει η.* Quem errorem demum [c] correxit. | *γινωσκει*: ℵ add *αυτον*

ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦσ καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε
καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν 8, 14
ἀληθινὸσ ὁ πέμψασ με, ὃν ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε· 29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν,
ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνόσ με ἀπέσταλκεν. 30 [77.1] ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶσ ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω 8, 20
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 [78.10] Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ

---

28. *εκραξεν* cum ℵBLT unc rell al pler etc ... D al$^{3\,scr}$ it vg *εκραζεν* (*clamabat*) | *εν τω ιερ. διδασκων* cum ℵBLXΓΔΛΠ unc rell al pler b c e l vg^{cle} sah cop go syr^{cu} et^{p} arm aeth; item T al pauc q *εν τ. ιε. ι̅ς̅* (*ο ι̅ς̅*) *διδασκ.*; ff^{2} om *διδ.* ... D a f am for fu ing mt syr^{sch} et^{hr} Cyr^{4,447} *διδασκ. εν τ. ιερω* | *ο* (ℵB*DL etc; B^{2}et^{3}T om) *ι̅ς̅* hoc loco (post *εν τ. ιερ. διδ.* vel *διδ. ε. τ. ιε.*) cum BLXΓΛΠ unc rell al pler a c f vg (et. am fu etc) sah cop go syr^{p}, item inter *ιερω* et *διδασκ.* T al pauc q ... ℵD 1. 69. 131. 254. b e l (syr^{cu}) syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr pon post *εκρα. ουν* | *και λεγων*: K *και ελεγεν* | *καμε*: ℵ Or^{4,282} semel Chr^{8,338} *και εμε* | *και οιδατε* (b *scitis et unde sim nostis*, ff^{2} *nostis et unde sim scitis*, vg *scitis et unde sim scitis*): V *και οιδα* ... X 409. l Or^{4,281} et ^{282} e (non item ^{3,783} et^{4,282} c bis) Chr^{8,338} ex^{mosc5} et^{aliis} (sed non item ed) om. Cf et. Tert$^{prax\,22}$ *Neque me scitis, inquit, unde sim, et non veni a me ipso, sed* etc | *αλλ*: ℵ *αλλα* | *αληθινοσ*: ℵ al pauc *αληθησ*

29. *εγω* sine copula cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al plu a e g l q vg sah arm syr p txt Or^{4,281} Tert$^{prax\,22}$ ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ℵDX 1. 33. al mu b c f ff^{2} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* et^{hr} cop go aeth Cyr^{4,450} | *παρ* (X *απ*) *αυτου* et. ℵ^{c} ... ℵ* e Tert$^{prax\,22}$ Phoebad (ap Gall^{5,253}) *παρ αυτω*, *apud illum* | *απεσταλκεν* c. ℵD 131. ... ς Ln Ti *απεστειλεν* c. BLT unc rell al pler Or^{4,281} Cyr^{4,450}. Praeterea 124. 161. add *και εαν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον, εσομαι ομοιοσ υμων ψευστησ*, insuperque 161. *και οιδα αυτον, οτι παρ αυτου ειμι κακεινοσ με απεστειλεν* (161^{mg} *εισ το ρωμαϊκον ευαγγελιον τουτο ευρον.*) His respondent g mm tol taurin al ap Ln (et sax sed libere) qui totum versum sic habent: *ego* (mm add *autem*) *scio* (tol *novi*) *eum, et si dixero* (g *dixerim*) *quia nescio eum, ero similis vobis mendax. Et* (mt *sed*, mm add *ego*) *scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit* (g mm *me scit*). Similiter fu post *me misit* add *et si dixero quia nescio eum, ero similis vobis mendax.*

30. *εζητουν ουν*: ℵ *οι δε εζητουν*, syr^{cu} et^{sch} *et quaerebant* | *πιασαι* (et. Or^{4,293} et^{398}; Cyr^{4,451} add *ιουδαιοι*): Λ 13. 69. 262. arm add *και εξηλθεν εκ τησ χειροσ* (Λ *χωρασ*) *αυτων* | *επεβαλεν* (et. Or^{4,398}, b *iniecit*, d Ir$^{int\,206}$ *inmisit*): X Or^{4,293} *επεβαλλεν* ... T *εβαλεν*, item a c e f ff^{2} g l q vg *misit* (pleriq perg *in illum*, e *ad illum*) | *την χειρα* (69. *-ραν*) et. Or^{4,293} et^{398} Chr^{8,339} Cyr^{4,451} ... G 1. 22. al^{10} fere it vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) cop (non item sah) arm^{cdd} Ir$^{int\,206}$ Nonn^{7,112} *τασ χειρασ* | *οτι ουπω*: 69. (Ir^{int}) *ουπω γαρ* | *εληλυθει* c. ℵBDT unc rell (sed EGHXΓΛ *-θη*) al pler Or^{bis} etc: L al^{5} *εληλυθεν*

31. *πολλοι δε* (cop *ουν*, sah om) *επιστευσαν εκ τ. οχλ.* c. ℵD sah cop

ὄχλου εἰσ αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸσ ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα
σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτοσ ποιεῖ; 32 ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ
ὄχλου γογγύζοντοσ περὶ αὐτοῦ ταῦτα, 79.1 καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέ-
τασ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 80.10
12, 35 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμὶ καὶ ὑπάγω
πρὸσ τὸν πέμψαντά με. 34 81.10 ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε,

(:: vdtr omnino ex hac lectione ortae reliquae), item sed επιστευσ. post εκ τ. οχλ. posito ς c. ΓΔΛ unc^{7} al pler q syr^{cu} (*et multi*) et^{utr} arm go ... Ln Ti εκ του οχλ. δε (ΚΠ al^{10} Cyr ουν, 33. δε post εκ, 69. om) πολλοι επιστ. cum BKLTXΠ al^{16} it^{pler} vg aeth Cyr^{4,459} | ελεγον: D -γαν | ο (Δ om) χ̅ς̅ cum ℵBDLTUXΛ 1. 33. 69. 124. 2^{pe} al plus^{5} Chr^{8,340} Cyr^{4,459}, item it vg go syr^{cu} et^{sch} arm ... ς (Gb^{0}) Ti praem οτι cum ΓΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} | μη (Gb') cum ℵBDEKLTX al^{20} Chr Cyr ... ς Ti μητι cum GHMSUVΓΔΛΠ al pler | πλειονα: DΔ πλεονα | σημεια sine additam cum ℵBDKLTXΠ al^{40} fere it vg sah^{georg} arm aeth Chr Cyr ... ς (Gb^{0}) add τουτων cum EGHMSUΓΔΛ al plu (sed M al^{6} ante σημεια, Λ al pauc post ποιησει pon) syr^{cu} et^{utr} sah^{münt} cop go | ποιησει (X 69. -σῃ): G syr^{cu} et^{sch} ποιει, Cyr^{4,459} εχει ποιησαι | ποιει cum ℵ*D 13. 69. a c e ff^{2} g l^{2} q* vg syr^{cu} et^{sch} arm^{ed} ... ς Ln Ti εποιησεν cum ℵ^{c}BLT unc rell al pler b f l* q^{2} syr^{p} sah cop arm^{cod} aeth Chr Cyr

32. ηκουσαν sine copula cum BLTXΓΔΛ unc^{6} al pler b g l q vg cop ... K MUΠ 1. 28. 131. al^{20} a f ff^{2} sah add ουν, ℵD al pauc c e arm go add δε, 13. 69. 124. syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth praem και | ταυτα (et. f ff^{2} q vg etc): ℵ ante περι αυτου pon ... DL* 1. 2^{pe} al pauc a b c e l syr^{cu} arm om (Chr^{8,340} om περι αυτ. ταυτ.) | υπηρετασ (ℵ τουσ υπηρ.) hoc loco cum ℵDEHMSVΓΔΛ al^{50} a q go syr^{p} ... ς Ln ante ινα cum BGKLTUXΠ al plu c f ff^{2} g l vg syr^{sch} sah cop arm aeth Cyr^{4,461} ... al pauc syr^{cu} om; b e Chr^{8,340} om οι αρχ. κ. οι φαρ. | οι αρχ. και οι φαρ. cum ℵBDGKLTUXΠ al mu c f ff^{2} g l vg syr^{cu} sah cop arm aeth Cyr ... ς οι φαρισ. και οι αρχιερ. c. EHMSVΓΔΛ al plu a q go syr^{p} (et sch *illi* και οι αρχιερ.) ... b e om, sed antea (ut etiam Cyr) *pontifices* (*sacerdotes* b) *et farisaei* habent pro οι φαρισ.

33. ειπ. ουν (b ff^{2} *autem*) sine αυτοισ cum ℵBDLXΓΔΛΠ unc^{8} al plu a b e f ff^{2} l q am for fu fos ing mt em tol sax syr^{cu} et^{utr} cop arm go ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ cum T al vix mu (c *Iesus ad eos*) g vg^{cle} sah aeth Cyr^{4,462} | ο ι̅ς̅ ετι: T (confuse) οτε ι̅ς̅ | χρον. μικρ. cum ℵBLTX 69. e q ... ς μικρ. χρον. cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (et Tert prax^{22} *modicum adhuc temporis*) Chr^{8,341} Cyr^{4,462} | μεθ υμων ειμι (et. Tert *vobiscum sum*): U μενω̄ μεθ υμων

34. ζητησετε: Π* 69. ζητειτε (69. et. v. 36) | ουχ et. T, non ουκ (ut ap Georg) | ευρησετε sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go arm Chr^{8,341} Cyr^{4,463} ... Ln add με cum BTX 1. 258. 2^{pe} sah cop syr

καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖσ οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 35 *εἶπον οὖν οἱ Ἰου-*
δαῖοι πρὸσ ἑαυτούσ· ποῦ μέλλει οὗτοσ πορεύεσθαι, ὅτι οὐχ εὑρή-
σομεν αὐτόν; μὴ εἰσ τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πο-
ρεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺσ Ἕλληνας; 36 *τίσ ἐστιν ὁ λόγοσ οὗτοσ*
ὃν εἶπεν· ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖσ
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 *Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆσ ἑορτῆσ εἱστήκει ὁ*
Ἰησοῦσ καὶ ἔκραζεν λέγων· ἐάν τισ διψᾷ, ἐρχέσθω καὶ πινέτω.
38 *ὁ πιστεύων εἰσ ἐμέ, καθὼσ εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆσ* Zch 14, 8 Es 58, 11

---

cu et^{utr} aeth | *εἰμί* (69. it [exc f] vg^{cle} [non am fu for ing etc] sah cop arm syr^{sch} [non ^{p}] post *εγω* pon): a c d syr^{cu} (non ^{utr}) cop (non sah) *εἶμι* (Gb'), nec aliter Nonn^{7,130} (*οδευσω*) | *ελθειν*: B add *εκει* | *και οπου* usq *ελθειν*: U om

35. *προσ εαυτουσ* (et: ℵ^{c}; 69. 258. *αυτουσ*): G *πρ. αλληλουσ* ... ℵ* e om | *μελλει ουτοσ* cum DLX syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln *ουτοσ μελλει* cum ℵBTΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg etc Chr^{8,342} Cyr^{4,466} | *οτι* sine *ημεισ* cum ℵD 249. a b c e ff^{2}· l vg cop ... ς Ln Ti add *ημεισ* (:: quod concinnius videbatur) cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q sah go etc | *ευρησομεν*: HMΓΔ al mu *-σωμεν* | *μη*: D 124. *μητι* | *και*: H om | *τουσ ελληνασ*: 122* *αυτουσ*, syr^{cu} non exprim

36. *τισ*: ℵ *τι* | *ο λογ. ουτ.* cum BD^{gr}E^{*vid}KLXΠ 1. 33. 69. 2^{pe} al^{5} syr^{cu} arm Nonn^{7,136} (*τισ δε πελει λογοσ ουτοσ*) ... ς *ουτ. ο λογ.* cum ℵE^{corr*} ΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} rell ... T al^{5} harl om *ουτοσ* | *ον*: T *οτι* | *ευρησετε* sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go arm ... Ln add *με* cum BGTX 1. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth | *ειμι* (69. a c e f ff^{2}· g q [non b l nec vg] etc post *εγω* pon): a (sed non c d syr^{cu}) cop *εἶμι*, item Nonn^{7,138} (*οπποθι βαινω*) | *υμεισ*: 13. 69. am fu for om | *ελθειν*: post hanc vocem 225. add *και επορευθη εκαστοσ* etc, i. e. Ioh 7, 53 — 8, 11.

37. *εν δε τη εσχ. ημερ. τη μεγαλη τ. εορτ.* (e *in die autem novissimo magno die festo*): D^{gr} syr^{sch} *εν δε τη ημερ. τη μεγ. τη εσχ. τ. εορτ.* ... 12. 17. 229* for om *τη μεγαλη*, syr^{cu} om *τη εσχατ.*, l om *τησ εορτησ* (b *magno ac sollemne*) | *ειστηκει* cum B*EKLMSUVΓΛΠ al plu ... ℵB^{3}DGHTXΔ al *ιστηκ.* | *εκραζεν* cum ℵD 1. 69. it vg sah cop Chr^{8,343} ... ς Ln Ti *εκραξεν* cum BLTXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} Or^{4,119} et^{138} Cyr^{4,467} | *εαν* (et. Or$^{2,550.\ 703}$ et^{alib}; *αν* Or^{4,118}): Did$^{tri\ 2,6,22}$ *ει* | *διψα* (et. Or^{aliquoties} Did): Or^{3,251} *διψη* | *ερχεσθω* sine additam cum ℵ*D b e Cyp^{106} et^{282} Victorin$^{ari\ 1,8}$ (ap Gall^{8,154}) Aug$^{unit\ 23,65}$$^{(9,599)}$ et$^{iudic\ 36\ (3,1,935)}$ ... ς Ln Ti add *προσ με* (B *εμε*) cum ℵ^{c}BLT unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2}· g l m^{115} q vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Or$^{2,550.\ 703}$ et^{3,251} et$^{4,118.\ 119.\ 138}$ Eus$^{es\ 407}$ et$^{ps\ 87.\ 369}$ Did$^{tri\ 2,6,22}$ Chr^{8,344} Cyr^{4,467} Victorin$^{ari\ 4,6}$ (Gall^{188}) Aug$^{ioh\ 32,2}$

38. *ρευσουσιν* (et. Or^{2,779} et^{prov} ap Mai^{42} [deest Notit^{110}] Eus$^{es\ 407}$ et$^{ps\ 117}$ et^{alib} etc): HΔΛ al *ρευσωσιν* | *καθωσ ειπ. η γραφη*: cf Chr^{8,344} *καὶ*

κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ
Ioel 2, 28 (3, 1) τοῦ πνεύματος οὗ ἤμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 82.7 Ἐκ

ποῦ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδ. ζῶντος; οὐδαμοῦ. τί οὖν ἐστίν; ὁ πιστ. εἰς ἐμέ, καθ. εἶπ. ἡ γραφή, ἐνταῦθα ὑποστίξαι δεῖ, ἵνα ᾖ τό· ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτ. ῥεύσουσι, τῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως. Hier vero esa 4,97 vallars asserit Iohannem qui Graeco sermone evangelium texuit, testimonia scripturae de Hebraico protulisse, ut est illud: *Flumina de ventre eius fluent aquae vivae.* Idem in Matthaeum („Hebraeo sermone") 2, 15 et 23 dicit.

39. *ειπεν* (et. Cyr^hr 248, a b e f g vg Cyp 106 *dixit*): ℵ c ff2· l m 115 q Did tri 2,14 Chr 8,345 Cyr 4,470 Hil 169 Thdrt 5,988 *ελεγεν* (*dicebat*) | *ου* cum ℵD GHLTXΓΔΠ (et. carp^ev) al plu Cyr^hr 248 Chr 8,345 Thdor^heracl (cat 269) Cyr 4,470 Nonn 7,150 Thdrt ... BEKMSUVA al25 o | *ημελλον* cum ℵLΓΔΛ unc7 al plus40 Thdrt ... ϛ Ln *εμελλ.* cum BDSTXΠ al plu Did^tri 2,14 Cyr^hr Chr Thdor^cat 269 Cyr Nonn 7,150 (*πνευματος ουπερ εμελλε τυχειν*) | *οι πιστευοντες* cum ℵDXΓΔΛΠ unc8 al omn fere it vg (*credentes* a c d ff2· g m vg, *qui credunt* l q, *qui credebant* e; b om *οι πιστ. ε. αυτ.*) Did^tri Cyr^hr Chr Thdor^cat Cyr Thdrt ... Ln *οι πιστευσαντες* cum BLT 18^ev Chr^mosc 1 (sah anceps) | *ουπω*: A* *οπου*, am for fu ing2 *non* | *πνευμα* (D *το πν.*) absq *αγιον, δεδομενον* vel similibus additam cum ℵKTΠ 42. 91. san fu harl* cop (sah *nondum enim acceperant spiritum*) arm Or 3,560 et 4,388. 422. 456 Cyr 4,470. 475 et glaph 145 et ador 404 Hesych quae 18 Or^int 3,908 (*nec enim habebant adhuc spiritum*) Rebapt 13 (Gall 3,368) ... ϛ (Gb00) add *αγιον* cum LXΓΔΛ unc6 (item v^minusc) al pler Did^tri 3,34 Ath 698 Chr 8,346 (bis et altero quidem loco: *ουπω γαρ ην πν. αγιον, τουτεστι δοθεν*) Thdrt 4,138 Or^int 3,912 (*et nondum erat tunc in hominib. spir. sanctus*) ... Ln add *δεδομενον* cum a b c e ff2· g l vg^cle et^cdd pl syr^sch Eus^luc 169 ... D f go (aeth) add *αγιον* (D2 *το αγ.*) *επ* (f *in*) *αυτοις* (D2 *-τους*) (aeth^ro *ου γαρ ειχον πν. αγιον*, aeth pp *ουπω γαρ ηλθε πν. αγ.*) ... B 254. e q syr^hr et (sed *δεδομ.* c.*) p cat^ox 270 (sed semel om *δεδομ.*) Or^int 3,900 (*nondum datus erat spir. sanct. adhuc*) add *αγιον δεδομενον* (254. *δοθεν*). Praeterea syr^p mg *quia non datus est spiritus sanctus ante resurrectionem.* | *ις* cum ℵBDLTX unc rell (et. carp^ev) al pler Or 4,388. 422. 456 Did^tri Ath Chr Cyr Hesych Thdrt ... ϛ (Gb00) praem *ο* cum minusc mu Or 3,560 | *ουδεπω* (L 56^ev *ουδεπωτε* sic uterq) cum LTXΓΔΛΠ unc7 al pler Or 3,560 Ath 698 Chr Cyr Hesych Thdrt (:: *ουδεπω* ap Ioh etiam 19, 41 et 20, 9 legitur. Praeterea bis ap Lc 23, 53 et Act 8, 16, quo utroq loco plu *ουπω* substituere. Superest 1 Co 8, 2 ubi rursus pari auctoritate *ουδεπω* et *ουπω* certant. Contra saepissime *ουπω* legitur, nec fere fluctuat, tamen Ioh 8, 57 D *ουδεπω* eius loco praebet.) ... Ln (et Ti^synops) *ουπω* cum ℵBD 64. 66. 71. (al^vid) Or 4,388. 422. 456 Did^tri 3,34 Ath 698 cod (:: *ουπω* quod praecedit non fluct) | *εδοξασθη* (ℵc): ℵ* *δεδοξαστο*, cui magis quam *εδοξασθη* respondet *fuerat honoratus* (*honoratus* a d, *glorificatus* f g am fu for fos mt, *honorificatus* q Or^int, *clarificatus* c Aug) a c d f

τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντεσ τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· οὗτόσ ἐστιν ἀλη-
θῶσ ὁ προφήτησ· 41 ἄλλοι ἔλεγον· οὗτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ· $^{83.7}$ ἄλλοι 1, 21
ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ ὁ Χριστὸσ ἔρχεται; 42 οὐχὶ ἡ
γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματοσ Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆσ Ps 89, 4 Mich 5, 1
κώμησ, ὅπου ἦν Δαυείδ, ὁ Χριστὸσ ἔρχεται; 43 $^{84.10}$ σχίσμα οὖν

---

g q am fu for fos mt Or$^{int\,3,900.\,908.\,912}$ Aug^{unit}. Latt rell i. e. b c ff$^{2.}$ l vg^{ed} Victorin al *erat honorificatus* (*clarific.* e, *glorific.* vg)

40. εκ του οχλου ουν (Τ ου) cum ℵBDLTX 1. 2^{pe} (124. οι ουν εκ τ. οχλ. πολλοι) a b c e ff$^{2.}$ vg sah cop arm (sed c e ff$^{2.}$ sah cop arm *autem* pro ουν) Or^{4,299} (οτε γε και – οι εκ του οχλ. ακουσαντεσ των λογων του ι̅υ̅ ελεγον) Cyr^{4,475} (εκ τ. οχλ. ουν ακουσ. τινεσ, similiter τινεσ explicationis caussa intulerunt sah cop arm); l *et cum audissent hos sermones eius* ... ς πολλοι ουν εκ του οχλου cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler f q go syr^{utr} et^{hr} aeth (sed f go syr^{sch} *autem* pro ουν, aeth *et multi*), item g gat mm *ex illa ergo turba multi* | των λογων cum ℵ(*et ^{c})BDEGHKLM TUΓΔ*Π al plu it vg sah cop go syr^{sch} et^{p} et^{hr} arm Or^{4,299}. Sed ℵ* (non ^{c})D praem αυτου, item ΚΠ al c ff$^{2.}$ g l (non item a b e f q) vg syr$^{p\,txt}$ add αυτου. Praeterea addidimus τουτων cum ℵ(*et^{c})BDLTU (τούτον) 1. 22. 33. 118. 2^{pe} al pauc (et G τούτων τ. λογ.) it vg (a *sermones hos*, e *verba illa*, b *haec verba*, rell *hos sermones*. Similiter vv rell vel ante vel post.) sah cop go arm syr$^{p\,mg}$ et^{hr}; contra EHKMΓ Δ*Π al pl syr^{sch} (Or vide ante) om τουτων, ita Ti ... ς τον λογον cum SXΔ^{2}Λ al permu sah^{münt} aeth Cyr^{4,445}. Ex his 124. praem αυτου, X al mu aeth Cyr add τουτον ... 106. 44^{ev} om omnia | ουτοσ εστιν: ℵ post αληθωσ pon (c e *hic vere pro. est*; it^{pl} vg *hic est vere pro.*, a *est vere pro.*?) ... BD praem οτι, non item ℵLTX unc rell al omn^{vid} it vg etc Or^{4,299} (Chr^{8,346}) Cyr^{4,475}

41. αλλοι pr: T 1. 13. 69. al pauc b c f sah cop Or^{4,299} add δε, hinc Ln [δε] | ουτοσ (et. Or): DLX 69. al pauc g syr^{p} c.* Cyr^{4,475} praem οτι | ουτοσ εστιν: U X^{scr} (al?) Cyr add αληθωσ. Praeterea MΛ* al^{10} b q syr^{hr} ab ελεγον ad ελεγον transiluere, item l ab ελεγον v. 40 ad ελεγον prius v. 41. | αλλοι sec cum ℵDΓΔΛ^{2}Π unc rell 13. 22. 28. 69. 106. 127. al pler syr^{utr} go, item ς addito δε cum minusc mu^{vid} e cop ... Ln Ti οι δε cum BLTX 1. 33. al^{5} a c f ff$^{2.}$ vg sah arm (aeth^{vid}) Or^{4,299} Cyr^{4,477} (:: cf 9, 9 ubi similiter αλλοι ελεγον, αλλοι ελεγον) | ελεγον sec: D* ελεγαν

42. ουχι cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{7} (Γ οὐχῆ) al omn^{vid} Cyr^{4,477} ... Ln ουχ cum B^{3}(et* ουκ)LT Or^{4,299} | ειπεν: D 235. it vg λεγει (*dicit*) | του: DU 1. 13. 69. 157. 2^{pe} 435. 32^{ev} Or om | δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Hoc loco ℵBDT δαυειδ plene | βηθλεεμ: Γ* al pauc βηθλεμ, item a *baethlem*, e *bethlem* | οπου ην (ℵ add ο) δαυ.: e syr^{sch} aeth om οπου ην | ο χ̅ς̅ ερχετ. cum ℵDXΓΔΛΠ unc rell al fere omn a b f l q (e om ο χ̅ς̅) go syr^{p} (sah ante εκ του σπερμ. pon, cop *Christum venire* ante απο βηθλ., item D ante οπου) Or^{4,299} ... Ln Ti (Schu „bene ap Io") ερχετ. ο χ̅ς̅ cum BLT 33. c (ff$^{2.}$ g vg^{cle}) vg (syr^{sch}) syr^{hr} (arm aeth)

ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν· 44 $^{85.1}$ τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν
7, 30 πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
45 $^{86.10}$ Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46 ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος, ὡς οὗτος λαλεῖ ὁ ἄνθρωπος. 47 ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι

Cyr^{4,477} (vg^{cle} syr^{sch} arm aeth et^{vid} ff$^{2\cdot}$ g eundem verborum ordinem etiam v. 41 habent) :: vdtr transpositum esse ut nomina δαυ. et ο $\overline{χς}$ separarentur. Ob eandem caussam D sah cop singula transposuere. Similiter Chr^{8,347} ουκ απο τ. σπερμ. δαυ. ερχετ. ο $\overline{χς}$. Quae praecedunt, εκ της γαλιλ. etc, utroq modo exhibet.

43. εγεν. εν τω οχλ. cum ℵBDLTX 33. 124. 157. al pauc (D^{gr} εις τον οχλον, 435. εκ του οχλου) it^{pler} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (εγεν. ουν σχ. εν τ. οχλ.) Or^{4,299} (οτε και σχ. γεγενηται εν τ. ο. δι αυτ.) Cyr^{4,477} ... ς εν τ. οχλ. εγεν. cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go

44. ηθελον (ℵ^{c}): ℵ* ελεγον | επεβαλεν cum ℵ(*et^{c})DXΓΔΛΠ unc^{7} al omn ^{vid} (131. al pauc -λλεν) e f (e *iniciebat*, f *iniecit*) Chr^{8,347} Cyr^{4,478} ... Ln εβαλεν cum BLT, item it^{pler} vg *misit* (:: cf ad v. 30) | επ αυτον (et. ℵ^{c}): ℵ* αυτω, U επ αυτω

45. ειπον (et. T et it^{pler} vg): ℵ e λεγουσιν, item Chr^{8,349} ηλθον γαρ φησιν οι υπ., και λεγουσιν αυτ. οι φαρ. | εκεινοι (syr^{sch} *sacerdotes*, Chr vide ante): KUΠ al pauc e g om | ηγαγετε (T -γεντε): D ηγαγατε

46. απεκριθησαν (D add δε, al pauc Chr^{8,347} ουν) οι υπηρεται: ℵ οι δε υπηρ. απεκριθ. | ελαλησ. ουτως ανθρ. cum ℵ^{c}BLTX 3. 33. (sah *non locutus est homo sic unquam*, cop *non locutus est homo unquam modo huius hominis*) Or^{4,299} Chr^{8,349} com bis Cyr^{4,478} et bis^{479} et^{1026} ... ℵD ουτως ανθρ. ελαλ. (a *nunquam - sic locutus est*) ... ς ουτ. ελαλ. ανθρωπ. cum ΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pl} (c ff$^{2\cdot}$ *nunquam sic locutus est quisquam homo*, item q vg omisso *quisquam*, f *nunquam - ullus hominum*, l *nunquam taliter locutus est quisquam*) vg syr^{utr} go aeth Chr^{txt} Thdrt ^{2,121}. Libere e *nemo unquam sic locutus est*; syr^{hr} *a diebus suis non locutus est homo sic*; mm arm om ουτως | ως ουτος λαλει (3. 9. mm mt post ανθρ. pon) ο ανθρ. (D c ff$^{2\cdot}$ om ο ανθρ.) cum ℵ*(D 3. 9.) syr^{sch} et^{hr} (c ff$^{2\cdot}$ mm mt); nec aliter ς Ti, nisi quod om λαλει, cum XΓΔΛΠ unc^{7} al pler (a *quomodo et hic*) e f l q vg syr^{p} arm aeth go (sah vide ante) Chr^{txt} Thdrt^{2,121} ... Ln om (Gb^{0}) plane cum ℵ^{c}BLT 225. 229* for cop Cyr$^{4,478.\ 479}$ (nec^{txt} nec^{com} add), nec magis add Or^{4,299} Chr ^{com} :: offendebat scripturae prolixitas, hinc additamentum vel in brevius contraxerunt vel totum omiserunt.

47. απεκριθησαν sine copula cum ℵD 1. 33. al^{10} a c e ff$^{2\cdot}$ sah syr^{sch} arm Cyr^{4,480} ... ς (Gb^{0}) Ln add ουν cum BLTXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f g l q vg (sed l fos om αυτοις) syr^{p} ... cop go *respond. autem*, syr^{hr} aeth *et respond.* | αυτοις cum ℵDLTX unc rell al pler it^{pler} vg etc ... BK al^{5} l fos arm om | L πεπλανασθαι

μὴ καὶ ὑμεῖσ πεπλάνησθε; 48 μή τισ ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευ-
σεν εἰσ αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 ἀλλὰ ὁ ὄχλοσ οὗτοσ ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50 λέγει Νικόδημοσ πρὸσ 3, 1. 19, 39
αὐτούσ, εἷσ ὢν ἐξ αὐτῶν· 51 μὴ ὁ νόμοσ ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρω- Dt 19, 15 ss

---

48. εκ (et. Or): K 13. 15. 69. 124. 240. 244. 248. (Chr^{8,350}) om | επιστευσεν cum ℵ^{c}BLTX unc^{11} al omn^{vid} it vg etc Or^{4,299} etc (e *quare nemo ex* etc, item Chr^{8,350} διατι γαρ ουδεισ, φησι, των αρχοντων επιστ. εισ αυτ.) ... ℵ*D πιστευει

49. αλλα cum BDLT 33. ... ς αλλ cum ℵXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (Or αλλ η) | επαρατοι cum ℵBT 1. 33. Or^{4,299} Chr$^{8,350 com}$ (πωσ ουν επαρατοι εισιν; υμεισ γαρ επαρατοι οι μη etc) Cyr^{4,1027} et^{4,481} com (επαρατουσ δε ειναι φασι τουσ πιστευοντασ etc) ... ς επικαταρατοι cum DLXΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler Chr$^{8,350 txt}$ Cyr$^{4,480 txt}$

50. λεγει: ℵ 6^{pe} e f q vg^{cle} syr^{sch} eth^{r} aeth ειπεν, praetereaq ℵ f add δε (syr^{hr} aeth *et dixit*) | προσ αυτουσ sine ο ελθων etc cum ℵ* (:: ita rectissime edi videtur. Confirmatur autem Sinaitici codicis auctoritas quum eo quod vix credibile est Iohannem utroque loco, quo post nocturnam Iesu conversationem Nicodemum commemoravit, 7, 50 et 19, 39, illius conversationis mentionem fecisse, tum quod additamentum brevissimum mira scripturae varietate laborat. Videntur autem primum aliena manu haec fere adnotata esse: ο ελθων πρ. αυτον προτερον. Haec alii post accuratius ad 19, 39, ubi lectio tantum non fluctuat, conformanda duxerunt. Ceterum alieni suspicionem auget etiam quod D et Syrus verbis εισ ων εξ αυτων postposuere, nonnulli vero codices (al^{3} et e) in ipsum locum horum verborum substituerunt.) ... ς add ο ελθων νυκτοσ προσ αυτον (254. y^{scr} τον ιν̅) cum EGHMSΓΛ al pler, item νυκτοσ post πρ. αυτ. (44^{ev} w^{scr} syr^{sch} πρ. τον ιν̅) posito KUΔΠ 131. 157. 220. 44^{ev} p^{scr} w^{scr} f l q vg go syr sch Baseth^{274} ... Ln Ti add ο ελθων προσ αυτον (e sah cop syr^{hr} *ad Iesum*) προτερον (LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} το προτ., e *primo tempore*) cum ℵ^{c}BLT a (*qui prius venit ad eum*) e sah syr^{hr} Cyr ^{4,481}; item addito νυκτοσ vel ante [το] προτερον (X c ff$^{2.}$ syr^{p} c.* arm) vel post προτερ. (cop aeth) vel ante προσ αυτον (1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe}) X 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} c ff$^{2.}$ cop arm aeth syr^{p} c.*; item D ο ελθ. πρ. αυτ. νυκτοσ το πρωτον (d *ante hoc*, e vero ut D, vide supra) ... denique D syr^{sch} ο ελθ. etc post εισ ων (L syr^{sch} om) εξ αυτων pon, 71. 142* g^{scr} e om εισ ων εξ αυτων. Gb pro hac ratione testium coniecit (Gb') ο ελθων προσ αυτον omissis νυκτοσ et προτερον scribendum esse.

51. κρινει: HX al mu -νη | ακουση: Γ al aliq -σει | πρωτον (Gb') cum ℵ (* et^{c})BDKLTXΠ 1. 33. 69. 106. 118. 124. 157. 249. al^{10} Or^{4,299} Bas ^{3,394} Cyr^{4,481}, item *primum* c ff$^{2.}$ l q arm ... ς προτερον cum EGHMSU ΓΔΛ al pler Chr^{8,350} Baseth^{274}, item *prius* a f g vg ... e Eus$^{ps\,230}$ Lcif athan^{2,37} om; ℵ* 47^{ev} om παρ αυτου. Idque posuimus ante παρ αυτου cum ℵ^{c}BDLT 33. 124. al^{7} fere a c ff$^{2.}$ q syr^{utr} sah cop arm Or

πον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 ἀπε-
κρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ εἶ; ἐραύ-
νησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτησ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ οὐκ ἐγείρεται.

Cyr (Bas^{3,394} *πρωτ. αυτου ακουση*) ... ς post *παρ αυτου* pon cum EG HKMSUΓΔΛΠ 1. 69. 106. 118. 157. al pler am fu for san taur ing (al) syr^{hr} Chr Bas^{eth} .. x f g^{vid} vg^{cle} go ante *ακουση*, 1 ante *μη* (*numquid*) *ο νομοσ* pon | *γνω* (et. c Lcif): D *επιγνωσθη* (*cognoscatur* d) | *ποιει* (et. Or Bas^{eth} Chr Cyr): D c Lcif *εποιησεν*

52. *ειπαν* cum BDKT 33; w^{scr} ... ς *ειπον* cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr ^{4,482} (Or^{4,299} om *κ. ειπ. αυτ.*) | *εραυνησον* cum ℵB*T ... ς Ln (cui *εραυν.* tantum ex T innotuerat) *ερευνησον* cum B^{3}DLX unc rell al omn vid | *ιδε*: D 229** add *τασ γραφασ*, item 229* (*την γραφην*) a c e ff^{2}· l (non item f g q) vg^{clem} (non item am for fu san em ing^{2} gat mm) sah post *εραυνησον* (*scrutare*) :: cf 5, 39 | *προφητ. εκ τησ* (G om) *γαλιλαι.* cum ℵDΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c e f l q am for fu ing san mt (al) go syr^{utr} sah cop arm ... Ln Ti *εκ τ. γαλ. προφητ.* cum BLTX al pauc (ff^{2}· g?) vg^{cle} aeth (*ex Galil. non surget propheta*) Or^{4,299} Chr^{8,351} et $^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} | *εγειρεται* (Gb') cum ℵBDKS^{mg}TΓΔΠ al^{30} fere it vg (a c f ff^{2}· g q vg *surgit*; e *surget*, l *exurget*) sah (*ουκ εστιν ο προφ. εγερθησομενοσ*) cop (*ουδεισ προφ. εγερθησεται*) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm go aeth Or^{4,299} (*ουκ εξερχεται ουδε εγειρεται*) Nonn^{7,193} (*οττι προφητησ - εγειρεται εκ γαλιλαιησ*), item U *ερχεται* ... ς Ti *εγηγερται* (EGHM al mu *εγειγερτ.*) cum EGHLMS^{tx}XΛ (et. carp^{ev}) al plu syr$^{p\ mg}$ Chr^{8,351} et$^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} et^{483}

7, 53—8, 11 omisimus cum ℵABCLTXΔ (in A [6, 50—8, 52] et C [7, 3—8, 34] par foliorum quod periit pericopam de adultera non continuisse pro spatii ratione certissimum est. L et Δ spatium vacuum habent, et Δ* quidem post *ουκ εγειρεται* iam perrexerat *παλιν ουν αυτοισ ο ις ελαλησεν λεγων*, sed delevit scripta ac demum interposito spatio eadem posuit.) 3. 9* 22. 33. 72. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 139. 157. 179* 249. 250. 253. y^{scr} 2^{pe} al^{50} fere (aliquot tantum 8, 3—11 om) et plur^{evv} (plus^{30} numerantur, et. carp^{ev} xy^{scr}) a b** f l* q go sah cop^{dz} et^{pler} syr$^{edd\ pler}$ et$^{edd\ pler}$ (cf syr$^{sch\ 677}$ item ed. Lee 1816. Receperunt polygl^{angl} ex codice Usserii, in quo quidem notatur non esse versionis Peschitho, item Adler in uno Parisino reperit, White ex cod^{barsalib} separatim edidit. Zacharias episc. Meletinensis in Chronico sic: *Exstat autem in evglio S. Marae episcopi can. 89 caput singulare ev. Ioh. quod in aliis exx. non habetur* etc. Quem Zachariae locum affert etiam Dionys. Barsalibaeus comm. in evv: *Repertum est autem in ev. Marae Amidae episc. qui Graeci sermonis peritus erat, ut Zach. rhetor et episc. Meletin. scribit, in can. evglii 89. caput singulare Iohannis, quod non in omnibus exstat exx, neque ipsum a quopiam interprete illustratum vidimus.* Cf Assem. bibl. or II, 52 sq) arm$^{edd\ 6\ antiquiss}$ et^{zoh} Or^{4,299} (ubi in comm. in Ioh post *και ιδε οτι εκ τ. γαλ. προφ. ουκ εξερχ. ουδ. εγειρεται*, arctissimo nexu pergit *πῶσ δὲ ἐδύναντο ἀπλούστερον νοεῖν αὐτὸν ἑαυτὸν ἀναιρήσειν οἱ ἀκούσαντεσ*

αὐτοῦ λέγοντοσ· εγω ειμι το φωσ του κοσμου· ο ακολουθων μοι etc) Chr[8,351] (arctissime in comm connectens 8, 12 cum 7, 52. Post verba enim *ερωτησον* [*ερευνησον?*] *και ιδε* sic pergit: *τί οὖν ὁ χσ; ἐπειδὴ ἄνω καὶ κάτω τὴν γαλιλαίαν ἔστρεφον καὶ τὸν προφήτην, ἀπαλλάττων πάντασ ταύτησ τῆσ ἀλλοτρίασ ὑποψίασ, καὶ δεικνὺσ ὅτι οὐχ εἷσ τῶν προφητῶν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ κόσμου δεσπότησ, φησίν· εγω φωσ ειμι του κοσμου. οὐ γαλιλαίασ, οὐ παλαιστίνησ οὐδὲ τῆσ ἰουδαίασ. τί οὖν οἱ ἰουδαῖοι;*) Cyr[4,484] (rursus in ipso comm a 7, 52 ad 8, 12 pergit. Ut illa: *ει τισ διψα* etc, *πρέποντα τοῖσ περὶ τῆσ ἑορτῆσ γεγραμμένοισ* Iesum protulisse dicit, ita *νῦν ἐπὶ καιρῷ ταύτην ποιεῖται ἐξήγησιν - βοῶν· εγω ειμι το φωσ του κοσμου. διὰ πάσησ, φησί, τῆσ ἁγίασ ἰόντεσ γραφῆσ καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα βασανίζειν οἰόμενοι πολὺ τῆσ ὁδοῦ τῆσ ζωῆσ διασφάλλεσθε* etc.) Nonn[7,193] et[8,1] (post *ἐγείρεται ἐκ γαλιλαίησ* pergit *ἰησοῦσ δ' ἀγόρευε χέων λαοσσόον αὐδήν, εἰμὶ φάοσ κόσμοιο*) Cosm[topogr5] (ap Gall[11,502]. Refert ibi quas narrationes evglicas Ioh suppleverit *οἷον περὶ τοῦ ἐν κανᾶ γάμου, περὶ νικοδήμου, περὶ τῆσ σαμαρείτιδοσ, περὶ τοῦ βασιλικοῦ, περὶ τοῦ ἐκ γενετῆσ τυφλοῦ, περὶ τοῦ λαζάρου, περὶ τοῦ τὸν ἰούδαν ἀγανακτεῖν διὰ τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, περὶ τῶν προσελθόντων ἑλλήνων* etc, in quibus historiam de adultera, si noverat, praeterire nequibat.) Thphyl[comm] cat[ox272] (hinc nec in Amm[presb] inventum vdtr, a quo plurima in catenam transiere. Quam sententiam confirmant quae cat ex Amm ad 8, 12 affert: *δείκνυσιν ὅτι αὐτόσ ἐστιν περὶ οὗ προανεφωνήθη· ιδου τεθεικα σε εισ φωσ εθνων, καὶ οὐχ εἷσ τῶν προφητῶν ἀλλὰ δεσπότησ.*) Tert pudic[6] (*Plane si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque ianuam poenitentiae expandas, ad hanc iam lineam dimicabit nostra congressio - Nam et si cum maxime a lege coepimus demonstrando - libertas in Christo non fecit innocentiae iniuriam - Quaere an salva sit lex non moechandi, cui accessit nec concupiscendi - Ceterum si qua vobis exempla in sinum plaudent, non opponentur huic quam defendimus disciplinae - Frustra enim lex supra structa est - si ideo hodie concedetur moechiae venia, quia et aliquando* [ed. *aliqua*] *concessa est.* Iam varia ex V. T. exempla adscribuntur, at haec Christi aetatem praecessisse urget. *Malo,* ait, *in gloriam Christi a Christo deducere disciplinam. Luserit ante Christum caro, imo perierit* etc. Hac in disputatione Tertullianum historiam de adultera praeteriturum fuisse si in evglio invenisset, credi prorsus nequit.) Quibus testibus certissimis (Tertull Orig Chr Cyr Nonn Cosm Thphyl) addendi sunt alii qui vel ut Bas Cyp Hil (etiam Iuvenc) certe nusquam his versibus usi sunt quamvis utendi occasionem haberent, vel iam in antiquis scholiis (vide post) nusquam usi perhibentur, ut Apollin et Thdor[mops]. Defuisse vero antiquitus testantur etiam capitulorum indices in veterrimis cdd nostris, nam nec AC nec EΔΛΠ al mu capitulum *περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ* in indicem relatum habent, licet EΛΠ al ipsam historiam exhibeant in textu. Eorum qui habent primi sunt KM; receptum autem ita est ut caput *ι'* efficeret, quo addito non amplius (ut in AC etc) *ιη'* sed *ιθ'* capita numerantur. Ammonium aut Eusebium hos versus agnovisse minime

credibile est, tamen ex numeris qui huc pertinent nil certi effici potest: caput enim πς' cum ι' canone in cod. A aliis ad 7, 45 notatum usque ad 8, 19 pertinet, ipsa vero adulterae historia eodem canone (qui continet singulis propria) atque capite comprehendenda erat ac revera in eis cdd. qui habent comprehensa est ..... habent sed asteriscis notant EMΛΠ al^{15} (E asteriscos inde a v. 2 ορθρου δε, ΛΠ a v. 3 αγουσιν adpositos habent, M ad 7, 53 et 8, 11, insuperque crucem rubram ad 7, 53 et ad 8, 3 habet), item obelis S al plus^{30}; transponunt (vel 7, 53—8, 11 vel 8, 3—11) ad evglii finem 1. tisch (in quo 8, 3—11, 2 ab ipso*, 7, 53—8, 2 a posteriore scriptore supplentur) al plus^{10} arm$^{\text{cdd pler}}$; 13. 69. 124. 346. post Lucae caput 21; 225. post Ioh 7, 36 ..... denique scholia varia ut inventos ita omissos in cdd testantur. Quae quidem, quorum vix ullum nono saeculo antecedit, hac in re, de qua tot graviora testimonia habentur parvi tantum momenti sunt; neque urgeri potest si quando antiquos aut accuratos aut nonnullos codices in alterutram partem testes adhibent. Habent igitur Λ 262. alii mu in mg: *τὰ ὀβελισμένα* (al *ὡβ.*) *ἔν τισιν ἀντιγράφοισ οὐ κεῖται, οὐδὲ Ἀπολιναρίου* (al *-ρίῳ*)· *ἐν δὲ τοῖσ ἀρχαίοισ ὅλα κεῖται* (al *κεῖνται*)· *μνημονεύουσιν τῆσ περικοπῆσ ταύτησ καὶ οἱ ἀπόστολοι* (al add *πάντεσ*) *ἐν αἷσ ἐξέθεντο διατάξεσιν* (i. e. Const$^{2, 24, 4}$) *εἰσ οἰκοδομὴν τῆσ ἐκκλησίασ*. Item 1^{mg} ad finem evglii: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ κατὰ ἰωάννην εὐαγγ.* (cod. *ἐαγγ.*) *ὡσ ἐν τοῖσ πλείοσιν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, μηδὲ παρὰ τῶν θείων πατέρων τῶν ἑρμηνευσάντων μνημονευθέν, φημὶ δὴ ἰωάννου τοῦ χρυσοστ. καὶ κυρίλλου ἀλεξανδρέωσ οὐδὲ μὴν ὑπὸ θεοδώρου μωψουεστίασ καὶ τῶν λοιπῶν, παρέλειψα κατὰ τὸν τόπον. κεῖται δὲ οὕτωσ μετ' ὀλίγα τῆσ ἀρχῆσ τοῦ πς' κεφ. ἑξῆσ τοῦ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτ. ἐκ τ. γαλιλ. οὐκ ἐγείρεται.* Eodem loco i. e. ad evglii finem 135 et 301.: *εὕρηται καὶ ἕτερα ἐν ἀρχαίοισ ἀντιγράφοισ, ἅπερ συνείδομεν γράψαι πρὸσ τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἅ ἐστι τάδε.* Item 259. suppletis ad finem evglii *αγουσιν* usque *αμαρτανε* addit: *εὕρηται ἔν τισιν ἀντιγράφοισ καὶ τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον προσκείμενον εἰσ τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον.* Item 237. in ultimo folio (*και απηλθεν εκαστοσ* usque *αμαρτανε*) praeposito indice: *εὐαγγέλιον εἰσ μετανοοῦντα*· (plerumque in memoriam *τῆσ ἁγίασ θεοδώρασ τῆσ ἐν ἀλεξανδρείᾳ* legitur, vide infra) *ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην*, exhibet cum hac nota: *τοῦτο τὸ εὐαγγ. ἐν τοῖσ ἀκριβεστέροισ τῶν ἀντιγράφων οὐχ εὕρηται.* Item 2^{pe}: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ παρὰ ἰω. εὐαγγελίῳ, ὡσ ἐν τοῖσ νῦν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, παρέλειψα. κατὰ τὸν τόπον δὲ κεῖται οὕτωσ ἑξῆσ τοῦ οὐκ ἐγήγερται.* 34. ad ipsum evglii locum (7, 53) haec in margine habet: *ἰστέον ὅτι διὰ τοῦτο μετὰ ἀστερίσκων ἐτέθησαν τὰ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ, ἐπειδὴ εἰσ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔγκειται· πλὴν εἰσ τὰ ἀρχαιότερα ηὕρηνται.* Similiter alia.

Habent pericopam DF (ab 8, 10; ante hiat) GHKUΓ (EMSΛΠ etc c. aster. vel ob.) al plus^{300}, cdd mu^{gr} et^{lat} ap Hier (adv. Pelag. 2, 17 *in ev. sec. Ioh. in multis et Graecis et Latinis cdd. invenitur de adultera muliere quae accusata est ap. dominum*) b* c e ff^{2}· g l$^{\text{mg} 2}$ vg (etiam vg^{cdd} qui saepe ad cdd italos deflectunt ut foss gat mt) aeth syr^{hr}

(7, 42—8, 2 pag[110]; 8, 3—21 pag[460]) arr sl sax perss (in cod[vat] ad cap 10 trahitur); adde vv quarum [mss] et[edd] differunt i. e. syr[cdd 3] et[p interpol] cop[wi] arm[usc] et [cdd recentissim], item scholia supra adscripta. Praeterea agnoscunt Const[2, 24, 4] *ἑτέραν δέ τινα ἡμαρτηκυῖαν ἔστησαν οἱ πρεσβύτεροι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ θέμενοι τὴν κρίσιν ἐξῆλθον· ὁ δὲ καρδιογνώστησ κύριοσ, πυθόμενοσ αὐτῆσ εἰ κατέκριναν αὐτὴν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ εἰπούσησ ὅτι οὔ, ἔφη πρὸσ αὐτήν· ὕπαγε οὖν, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω.* Synops (falso ex uno cod. inter opp Athanasii edita)[142] ubi post Ioh[8, 20] sic memoratur: *ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆσ κατηγορηθείσησ ἐπὶ μοιχείᾳ* (quae ipsa interpolatori deberi videntur). Euthym ad h. l. sed add *χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἐντεῦθεν* etc *παρὰ τοῖσ ἀκριβέσιν ἀντιγράφοισ ἢ οὐχ εὕρηται ἢ ὠβέλισται. διὸ φαίνονται παρέγγραπτα καὶ προσθήκη· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ μηδὲ τὸν χρυσόστομον ὅλωσ μνημονεῦσαι αὐτῶν.* Hier (qui pro auctoritate codicum am fu for san etc omnino in versionem suam recepisse statuendus est, praeterea vide adv. Pelag. 2, 17) Amb[epist 26. 2.] Aug [coniug adult 2, 7], ubi ad vindicandam pericopam istam a falsi suspicione haec scribit: – *quis non intelligat debere ignoscere maritum quod videt ignovisse dominum – Sed hoc videlicet infidelium sensus exhorret, ita ut nonnulli modicae fidei vel potius inimici verae fidei, credo metuentes peccati impunitatem dari mulieribus suis, illud quod de adulterae indulgentia dominus fecit auferrent de codd. suis.* Similiter saec. 10 Nicon (cf Gall[3, 250]) eiectam esse vult narrationem ab Armenis, *βλαβερὰν εἶναι τοῖσ πολλοῖσ τὴν τοιαύτην ἀκρόασιν* dicentibus: id quod ille cum magna rei inscitia scripsit. Praeterea vide infra pag. 834.

Locum de adultera non ab Iohanne scriptum esse certissimum est. A tertio vero inde saeculo in codicibus Graecis et Latinis legi coeptum esse, ut auctoritate codicis D et italae codicum b e, ita Constitutionum quae dicuntur apostolicarum atque etiam Hieronymi testimonio docemur. Frustra enim dixerit aliquis Constitutiones quum non ipsum Iohannem historiae de adultera auctorem dicant, ab alio posse fonte pendere. Quamvis autem a tanta antiquitate ista evangelii Iohannis interpolatio repetenda sit, tamen exempla pleraque per multum tempus ab hac certe parte incorrupta manserunt: cuius rei cum antiquissimis codd. Graec. nostris (ℵABCT) pluribusque interpretationibus (italae cod. a, syrae codd. plerisque, sahidica, coptae codd. antiquissimis, gothica, armenae cdd. antiquioribus) Tertullianus et Origenes, Chrysostomus, Cyrillus luculentissimi testes sunt. Prius vero ac magis apud Latinos quam apud Graecos usu recepta esse videtur, surrexitque inter illos saeculo 5. defensor cupidissimus Augustinus, qui anno 419 altero de coniugiis adulterinis libro, coniugium etiam adulterio ab uxore commisso indissolubile esse demonstrans, modicae fidei fuisse contendit, qui primi historiam adulterae de codicibus suis auferrent. Quod dixit abreptus ille quidem defendendae caussae ardore, a sano sensu critico atque historia sacri textus tam alienum est quam quod alienissimum. Tanta enimvero temeritas, quae quidem, si Augustinus recte vidit, pro Tertulliani et Origenis testimoniis in finem fere secundi saeculi cadit, ut ne circa sacros libros grassaretur, deum providisse, quamvis ingenti lectionum va-

D D D

7,53 *και επορευθησαν εκαστος εις τον οικον αυτου.*
8,1 *ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων.* 2 *ορθρου δε πα-*
λιν παραγεινεται εις το ειερον, και πας ο λαος ηρχετο προς
αυτον. 3 *αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι επι αμαρτεια*
γυναικα ειλημμενην, και στησαντες αυτην εν μεσω 4 *λεγουσιν αυ-*
τω εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις, ἱνα εχωσιν κατηγορειαν αυτου·
διδασκαλε, αυτη η γυνη κατειληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη.

---

rietate apostolorum scripta obrui pateretur, quis est qui dubitet, modo ne prorsus historiam textus sacri ignoret? Praetereamus quae a ratione scribendi et ab orationis nexu refellendae originis Iohanneae subsidia sumenda sunt. Unde vero fluxerit historia ista vix dubium est. Quod enim Eusebius - quem pariter atque Origenem Chrysostomum Cyrillum ignorasse interpolationem evangelii Iohannei verisimillimum est - hist. eccl. 3, 39. de Papia refert: *ἐκτέθειται δὲ καὶ ἄλλην ἱστορίαν περὶ γυναικὸς ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις διαβληθείσης ἐπὶ τοῦ κυρίου, ἣν τὸ καθ' ἑβραίους εὐαγγέλιον περιέχει*, id maxima cum probabilitate ad indagandam interpolationis Iohanneae originem adhibetur. Nec obstat quod Eusebius feminam apud Papiam *ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις* accusatam dicit. Quod enim antiqui testes, quum ultimo versu praebeant *ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε*, manifeste significant, feminam adulteram flagranti crimine deprehensam non semel sed saepe peccasse, id apud Papiam aut in evangelio Hebraeorum explicatius expressum crediderim. Minime vero negligendum illud est, quod Rufinus, quem Papiae librum et evangelium illud ab Hieronymo aequali Graece et Latine versum accuratius nosse probabiliter conieceris, in interpretatione operis Eusebiani in locum verborum quae supra adscripsimus non dubitavit *historiam de muliere adultera quae accusata est a Iudaeis apud dominum* substituere.

Ceterum alienum est ab hoc loco quaerere, traditio ipsa sitne probabile historiae evangelicae supplementum; certe quum auctoritate destituatur apostolica, non eodem loco atque si quid evangelistarum manus scripsit haberi potest.

Iamvero textum dabimus quemadmodum ϛ (Gb^{00}) exhibet, indicatis una eis quibus ex auctoritate testium antiquior pericopae forma restitui licet. Iuxta quem textum adscribemus totum locum ut in codice D legitur.

53. Versum om ff^{2}· | *επορευθη* cum EGHKΠ al mu syr$^{uss-bars}$ aeth ... scribe *επορευθησαν* cum DMSΓ al^{15} c e g l^{2} vg cop^{wi} syr^{hr} arm^{usc} ... Λ al^{15} *απηλθον*, U al plus^{35} *απηλθεν* | *εκαστος*: syr$^{uss-bars}$ add *ex eis* | *τ. οικον*: 1. 25. tisch cop^{wi} arm^{usc} *τ. τοπον*, 69. *τα ιδια*

8, 1. *ι̅ς̅ δε* cum D unc^{7} al pl it^{5} vg syr$^{uss-bars}$ eth^{hr} cop^{wi} ... UΓΛ al^{30}

ς ς ς
7,53 καὶ ἐπορεύθη ἕκαστοσ εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8,1 Ἰησοῦσ δὲ ἐπορεύθη εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν. 2 ὄρθρου δὲ
πάλιν παρεγένετο εἰσ τὸ ἱερόν, καὶ πᾶσ ὁ λαὸσ ἤρχετο πρὸσ
αὐτόν, καὶ καθίσασ ἐδίδασκεν αὐτούσ. 3 ἄγουσι δὲ οἱ γραμμα-
τεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸσ αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατει-
λημμένην, καὶ στήσαντεσ αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· δι-
δάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.

και ο (Λ al mu om) ι̅ς̅, al pauc *και ο* ι̅ς̅ *δε*, 409. *ο δε* ι̅ς̅ | *επορευθη*: 8 al^{7} *επορευετο* ... c ff^{2} *ascendit* | *ελαιων*: D 272. f^{scr} add *μονοσ*

2. *ορθρου δε*: Γ 272. *και οτε* | *παλιν*: U al plus^{60} add *βαθεωσ* (pauc ex his^{60} *βαθεοσ*) | *παρεγενετο*: D *παραγεινεται* ... UΛ al plus^{60} *ηλθεν* (item *venit* Latt syr arm). Praeterea U al^{40} fere add *ο* ι̅ς̅ | *και πασ* usq *εδιδασκ. αυτουσ*: 13. 69. 124. 174. 230. 346. z^{scr} om; item D om *και καθισ. εδιδ. αυτουσ* | *ο λαοσ*: GSU al^{20} *ο οχλοσ*, Γ 272. om | *προσ αυτον*: EGHKΠ al plus^{30} om | *καθισασ*: 275. arm^{cdd} om

3. *αγουσι* (2. 9. *φερουσι*) *δε* (UΓ al plus^{10} arm om): Λ^{2} 13. 69. 76. 124. 174. 218. 230. 346. *και προσηνεγκαν αυτω*, syr^{hr} *et tunc adducunt*, e *et adduxerunt autem* | *οι γραμματεισ*: 1. 25. 254. cop^{wi} arm^{cdd} *οι αρχιερεισ* ... 48. 71. 238. 421. (Promiss) om *οι γραμμ. και*, al pauc *και οι γραμμ.* post *οι φαρισ.* pon | *προσ αυτον* (al pauc syr^{hr} *τον* ι̅ν̅) cum EGHKΠ al permu c ff^{2} cop^{wi} arm^{cdd} aeth (sed ff^{2} arm aeth ante *οι γραμμ.* pon) ... dele cum DMSUΓΛ al^{60} fere e g l^{2} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ arm^{cdd} | *εν* cum EGHKΠ etc ... scribe *επι* cum DMSUΓΛ al^{100} | *μοιχεια*: D *αμαρτεια*, et *επι αμαρτ.* post *γυναικα* pon | *κατειλημμενην*: D *ειλημμενην* ... EGHKΠ al^{40} *καταληφθεισαν*, 16^{ev} *καταλελημμενην* | *εν μεσω*: Λ 11. 69. 124. 127. 262. 275. 299. 346. al plus^{35} *εν τω μεσω*. Praeterea syr^{hr} *εν μοιχ.* (item v. 4 *επαυτ. μοιχ.*) reddit *in stultitia*.

4. *λεγουσιν*: UΛ al plus^{80} it^{5} vg *ειπον* | *αυτω* (c ff^{2} *ad Iesum*) cum MSUΓΛ al pl it^{5} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ cop^{wi} aeth arm^{usc} ... EGHKΠ al^{60} arm^{cdd} add *πειραζοντεσ* (etiam Promiss *temptantes*, Amb$^{ep\,25}$ *captantes*, non item$^{ep\,26}$), item D *εκπειραζοντεσ αυτον οι ιερεισ ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου* | *αυτη η γυνη* usq *μοιχευομενη*: U 118. 127. 209. 267. 275. 282. 299. al^{70} fere cop^{wi} aeth (hae vv *επαυτοφωρω* non exprim, ut nec aliae: vide post) *ταυτην ευρομεν επαυτοφωρ. μοιχευομενην* | *αυτη η γυνη*: M *η γυνη αυτη* | *κατειληφθη* cum? ... scribendum certe *κατεληφθη* cum EGHKΓΠ al^{25} aut quod praefero *κατειληπται* cum D 1. al^{15} vel *ειληπται* (passim etiam *ηλειπται* scribitur) cum MSΛ 69. 124. 174. 262. 346. al^{25} | *επαυτοφωρω* cum DKUΠ^{2} etc ... EGHMSΓΛ Π* al plu *επαυτοφορω* ... Λ^{2} al^{5} *επαυτοφορωσ* (vel *-φωρωσ*) ... e *sponte*, d *palam*, sed c ff^{2} g l^{mg} non exprim (*deprehensa est in adulterio* vel ut ff^{2} *in moechatione*), nec exprim cop^{wi} aeth

5 *μωϋσησ δε εν τω νομω εκελευσεν τασ τοιαυτασ λιθαζειν· συ*
δε νυν τι λεγεισ; 6 *ο δε ιησουσ κατω κυψασ τω δακτυλω κατε-*
γραφεν εισ την γην. 7 *ωσ δε επεμενον ερωτωντεσ, ανεκυψεν και*
ειπεν αυτοισ· ο αναμαρτητοσ υμων πρωτοσ επ αυτην βαλετω
λιθον. 8 *και παλιν κατακυψασ τω δακτυλω κατεγραφεν εισ την*
γην. 9 *εκαστοσ δε των ιουδαιων εξηρχετο, αρξαμενοι απο των*
πρεσβυτερων, ωστε παντασ εξελθειν· και κατελειφθη μονοσ

---

5. *εν δε* usque *ενετειλατο*: D *μωυσησ δε εν τ. νομ. εκελευσεν* | *εν δε*: Γ 272. 49^{ev} al^{8} *και εν* | *μωσησ* cum EGHSUΛ al plu; sed DKMΓΠ al mu *μωυσησ* | *ημιν*: et hoc quidem loco cum EGKMΠ etc, U 282. al^{5} g l^{mg} vg post *ενετειλατο* (item c $ff^{2.}$ *praecepit nobis Moyses*), item Λ 1. 69. 124. al^{15} e ante *μωσησ* ... SΓ al^{90} aeth *ημων* idque ante *μωσησ* ... D (vide supra) H 299. al^{6} cop^{wi} syr^{uss} eth^{r} (sed^{bars} *et lex autem nostra Mosis praecipit*) plane om | *ενετειλατο*: 161. *εγραψεν* | *λιθοβολεισθαι* cum EGHKΠ etc; Γ al $plus^{12}$ *λιθαζεσθαι* ... scribe *λιθαζειν* (ut Sz) cum DMSUΛ 1. 13. 28. 69. 124. 127. 262. 274. 282. 299. 346. al^{100}, item *lapidare* e g l^{mg} vg $Cassiod^{ps\,56}$; contra foss (vide etiam Amb Aug al) *lapidari*, item c $ff^{2.}$ *ut qui in adulterio deprehenditur lapidetur* | *συ ουν* (e g l^{mg} vg *tu ergo*): D *συ δε νυν*, c $ff^{2.}$ *tu autem*, fos *tu vero* | *τι λεγεισ*: MSUΛ al $plus^{80}$ c $ff^{2.}$ arm aeth Amb Aug Promiss add *περι αυτησ*

6. *τουτο δε* usque *κατηγορειν αυτου*: D 264. om, item M sed vide post v. 11 | *δε*: e *enim* ... 15. 272. $ff^{2.}$ om (c *haec ideo dicebant*) | *ελεγον*: SΓ al^{20} $syr^{uss\text{-}bars}$ *ειπον*, item (vide post) M *ειπαν* | *πειραζοντεσ*: 272. 49^{ev} al $plus^{10}$ *εκπειραζ.* | *αυτον*: al^{10} fere om | *εχωσι*: SΓ al^{10} *σχωσι* ... 1. al pauc *ευρωσι* | *κατηγορειν* (Γ 272. *-ρησαι*): Sz cum SUΛ 13. 28. 69. 124. 127. 209. 262. 282. 299. 346. al $plus^{100}$ arm aeth *κατηγοριαν κατ*, item (vide post) M | *ισ*: e^{scr} om, 258. *γνουσ* | *κατω κυψασ*: al pauc *κατω κεκυφωσ, κατω νευσασ, κατακυψασ, κυψασ*, c^{scr} *κυμψασ*. Ex Latt l^{mg} g^{vid} vg *inclinans se deorsum*; c e $ff^{2.}$ mm gat *inclinato capite* (gat add *deorsum*) | *τω δακτυλω*: Λ 230. 262. 435. $syr^{uss\text{-}bars}$ om | *εγραφεν* cum KUΓΛ etc (13. 69. 124. 346. al^{5} *εγραψεν*) ... scribe *κατεγραφεν* cum DEGHMS tisch al^{25} (57. 235. *καταγεγραφεν*) | *εισ την γην*: EGHK tisch al^{90} fere add *μη προσποιουμενοσ*

7. *ερωτωντεσ*: MS 1. 11. 28. 282. 299. al^{50} *επερωτωντεσ* | *αυτον*: D 29. 71. 7^{pe} g^{scr} om. Pro *ωσ δε* etc $ff^{2.}$ sic: *cum autem interrogarent expectantes eum quid diceret* | *ανακυψασ* (c^{scr} *-κυμψασ*, item infra) cum EGHKΓ etc, item UΛ al^{55} arm *αναβλεψασ* ... scribe *ανεκυψεν και* cum DMS al^{25} it^{5} vg (*erexit se et*, e *adlebavit capud et*. Contra $Amb^{ep\,26}$ *erigens caput*, $Hier^{pel\,2}$ *caput elevans*.) | *προσ αυτουσ* cum EGHK etc ... scribe *αυτοισ* cum DSUΓΛ 1. 11. 28. 69. 124. 127. al^{70} it^{5} vg ... M om | *αναμαρτητοσ*: Hier $^{pelag\,2,17}$ *hoc quod dicitur* sine peccato, *Graece scriptum est αναμαρτητοσ. Qui ergo dicit aliud esse* sine pec-

ς ς ς
5 ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆσ ἡμῖν ἐνετείλατο τὰσ τοιαύτασ λιθοβο-
λεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεισ; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντεσ αὐ-
τόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦσ κάτω κύψασ τῷ
δακτύλῳ ἔγραφεν εἰσ τὴν γῆν. 7 ὡσ δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντεσ
αὐτόν, ἀνακύψασ εἶπε πρὸσ αὐτούσ· ὁ ἀναμάρτητοσ ὑμῶν
πρῶτοσ τὸν λίθον ἐπ᾽ αὐτῇ βαλέτω. 8 καὶ πάλιν κάτω κύψασ
ἔγραφεν εἰσ τὴν γῆν. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντεσ καὶ ὑπὸ τῆσ συνειδή-
σεωσ ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷσ καθ᾽ εἷσ, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων ἕωσ τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη μόνοσ ὁ Ἰη-

---

cato *et aliud* αναμαρτητον, *aut Graecum sermonem novo verbo exprimat, aut si expressum est a Latinis ut interpretationis veritas habet, perspicuum est* αναμαρτητον *nihil aliud esse nisi* sine peccato. | πρωτοσ: EGH al plus^{15} πρωτον | τον λιθον cum EGHKMS etc: DUΓΛ al plus^{50} om τον | επ αυτη cum minusc ... scribe επ αυτην c. DEGHKMSU ΓΛ al longe plu | βαλετω: EGHK 1. 11. 28. al^{20} fere βαλλετω. Praeterea ordo verborum satis fluctuat: ς τον λιθ. επ αυτ. βαλ. cum minusc ... scribe επ αυτ. τον (Γ al om) λιθ. βαλ. cum EGHKSΓ al plu it^{5} vg Aug$^{ioh\,33,5}$; UΛ al (arm) λιθ. βαλ. επ αυτ., M syr$^{uss\text{-}bars}$ et ^{hr} βαλ. επ αυτ. τ. λιθ., D επ αυτ. βαλ. λιθ. Etc.

8. κατω (ΓH* 272. om) κυψασ: D 1. 28. al^{5} κατακυψασ. Praeterea D 28. 74. ff$^{2.}$ Hier$^{pelag\,2,17}$ add τω δακτυλω | εγραφεν: M 126. 251. εγραψεν ... D 28. 31. κατεγραφεν | εισ (M επι) την γην: U al^{20} fere ενοσ εκαστου αυτων τασ αμαρτιασ. Eadem Bar Hebraeus hausit (apud Assem. bibl. orient. 2, 170) ex codice quodam Alexandrino, ubi sic exit narratio: *Ipse vero inclinatus uniuscuiusque eorum peccata in terra scripsit, et illi relicta ea abierunt. Iesus autem dixit: Vade et noli amplius peccare.* Hier vero$^{pelag\,2,17}$ sic de h. l. „*Iesus inclinans digito scribebat in terra, eorum videlicet qui accusabant et omnium peccata mortalium, secundum quod scriptum est in propheta*: Relinquentes autem te in terra scribentur.“

9. οι δε ακουσαντεσ (c ff$^{2.}$ *illi igitur cum audissent*): 1. al pauc arm ακουσ. δε, l^{mg} vg *audientes autem* ... D εκαστοσ δε των ιουδαιων ... Λ 13. 69. 124. 230. 262. om (syr^{hr} *et illi cum soluti essent, ibant unus post unum* etc) | και υπο τησ συνειδησεωσ ελεγχομενοι cum EGHKS etc (cop^{wi} *et intelligentes eius vituperationem*) ... omitte cum DMUΓΛ al^{80} fere c e ff$^{2.}$ g l^{mg} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} arm aeth | εξηρχοντο: D al pauc εξηρχετο, item Λ εξηλθεν, al aliq και εξηλθεν ... 4. 13. 69. 124. 230. (262?) και εξηλθον, M 264. (uterq post εισ κ. εισ) ανεχωρησαν | εισ καθ εισ (c ff$^{2.}$ *singuli*): 1. al pauc εισ εκαστοσ αυτων ... 130. c e ff$^{2.}$ g l^{mg} vg ante εξηρχοντο ... D om. Praeterea syr^{hr} add *ad domum suam* | αρξαμενοι: E* -νοσ | εωσ των εσχατων cum SUΛ 69. 124. al pl ^{vid} aeth syr^{hr} (*a seniorib. usq. ad pueros*) ... D ωστε παντασ εξελθειν (c ff$^{2.}$ *secedebant singuli, incipientes a senioribus omnes recesserunt*) (cop ^{wi} *inceperunt exire unusquisque, donec exirent seniores atque eorum multitudo*) ... omitte cum EGHKMΓ al^{50} e g l^{mg} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ | κατε-

D D D

και η γυνη εν μεσω ουσα. [10] *ανακυψασ δε ο ιησουσ ειπεν τη*
γυναικει· που εισιν; ουδεισ σε κατεκρεινεν; [11] *κακεινη ειπεν*
αυτω· ουδεισ, κυριε. ο δε ειπεν· ουδε εγω σε κατακρεινω·
υπαγε, απο του νυν μηκετι αμαρτανε.

λειφθη: KΛ al mu *-ληφθη* | *μονοσ ο ισ̅*: UΓ al permu e *ο* (U al mu om) *ισ̅ μονοσ* ... D 1. 25. c am for fu ing em harl taurin tol sax syr^{hr} om *ο ισ̅*, 69. 124. 262. 346. al^{10} fere om *μονοσ*. Pro *μονοσ ο ισ̅ και* syr$^{uss\text{-}bars}$ *μονη* | *εστωσα* cum 1. al mu c l^{mg} vg syr^{hr} aeth ... scribe (ut et. Sz) *ουσα* cum DEGHKMSUΓΛ al^{170} fere e ff^{2} syr$^{uss\text{-}bars}$ cop^{wi}

10. *ανακυψασ*: Λ 13. 69. 262. al^{10} fere *αναβλεψασ*, 254. *ανανευσασ*. Pro *ανακυψασ* usque *πλην τ. γυναικ.* arm nil nisi *αποκριθεισ*. | *και μηδενα θεασ. πλ. τ. γυναικοσ* cum EGHK etc: UΛ 4. 11. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. al^{60} fere aeth *ειδεν αυτην και* ... omitte cum DMS Γ 1. 13. 28. 299. al^{30} fere c e ff^{2} g l^{mg} vg cop^{wi} syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} (arm, vide ante) | *αυτη* cum EFGHKMSΓ etc e g l^{mg} vg syr^{hr} aeth arm: 282. *προσ αυτην*, ff^{2} *ad eam* ... D c syr$^{uss\text{-}bars}$ (Amb$^{ep\,25.\,26}$) *τη γυναικει* (c *ad mulierem*) ... UΛ 11. 13. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. 274. 299. al^{30} fere om | *η γυνη* c. minusc ... scribe (ut Sz) *γυναι* cum MSUΓΛ 1. 13. 28. 124. 127. 209. 299** 262. 282. 299. 346. al^{100} fere, item *mulier* c e ff^{2} g l^{mg} vg syr^{hr} aeth arm ... DEFGHK al^{60} c syr$^{uss\text{-}bars}$ Hier^{pel2,17} om (sed D c syr vide ante) | *που εισιν εκ. οι κα. σου*: 11. 52. 118. 209. 237. 250. 338. 360. om omnia ... omitte *εκεινοι οι κατ. σου* cum DMΓΛ 1. al^{30} fere c e (ff^{2} *qui te perduxerunt*) am san arm syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} (contra habent g^{vid} l^{mg} vg^{cle} cop^{wi} aeth); praeterea HSU al plus^{60} vg Hier^{pel} om *εκεινοι*

11. *η δε ειπεν*: D *κακεινη ειπεν αυτω*, e *dixit et illa*, ff^{2} *et illa respondens dixit* | *ειπ. δε* (U 245. om) *αυτη ο ισ̅* (c g ff^{2} mt *dixit autem ei* [c *illi*] *Iesus*; e *dixit autem Iesus ad illam*, fos *et ait ad illam*, syr^{hr} *et dixit ei domin. Iesus*) cum Γ(U) etc (Λ al *ο δε ισ̅ ειπ. αυτη*, 69. al *και ο ισ̅ ειπ. αυτη*), item (sic scribe) sed omisso *αυτη* EFGHKMS 1. 28. 130. 235. al^{60} fere l^{mg} vg arm syr$^{uss\text{-}bars}$ ... D *ο δε ειπεν* | *κατακρίνω* sic cum MSUΓΛ etc (al *κρίνω*), e *iudico* ... H al *κατακρινῶ*, EFGK al mu *κρινῶ*, c ff^{2} g l^{mg} vg Hier^{pel} *condemnabo* | *πορευου*: D *υπαγε* | *και*: D^{gr} al^{7}ff^{2} arm cop^{wi} om | *μηκετι* c. EFGHKΛ etc (e *amplius*) ... scribe *απο του νυν μηκετ.* cum DMSUΓ al^{140} fere c ff^{2} (hi duo *ex hoc iam*) l^{mg} vg (vg^{cle} *iam amplius*, l^{mg} am fu for san ing etc *ampl. iam*) cop^{wi} arm aeth syr^{hr} et$^{uss\text{-}bars}$ Amb$^{ep\,25.\,26}$ (*amodo vide ne*, *vide amodo ne*) Hier$^{pelag\,2,17}$ (*amodo noli*) Aug (*deinceps iam*, *iam deinceps* etc vide Sab.); 27. 29** *το λοιπον μηκετι* | *αμαρτανε*: M (vide ad v. 6) add *τουτο δε ειπαν πειραζοντεσ αυτον, ινα εχωσι κατηγοριαν κατ αυτου.* Ad italos cdd qui habent pericopam p. 828 adde h.

Praeterea, ne quid praeterisse suspiciosis videamur, notandum est, in magno eos errore versari qui T a t i a n u m vel A m m o n i u m in testibus pericopae de adultera ponunt. Victor enim Capuanus (ante med. saec. VI.) quum forte harmoniam evangeliorum in codice ver-

σοῦσ καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. [10] ἀνακύψασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ
καὶ μηδένα θεασάμενοσ πλὴν τῆσ γυναικόσ, εἶπεν αὐτῇ· ἡ γυνή,
ποῦ εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείσ σε κατέκρινεν; [11] ἡ
δὲ εἶπεν· οὐδείσ, κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐδὲ ἐγώ σε
κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.

sionis vulgatae Latinae nunc Fuldensi „absente titulo" invenisset, inquirens quis veterum tale opus composuisset, consultis Eusebii libris Ammonii opus vel potius (hoc enim magis placuit) Tatiani in manibus tenere sibi visus est. (Confer Victoris praefationem a multis repetitam.) Quam coniecturam quamvis infelicissimam etiamnum sunt qui repetant. Quid quod errorum studiosiores ab Ammonio etiam ad Eusebium pergendum opinantur, canonum eius ratione haud perspecta. Similiter vel etiam gravius lapsi sunt qui Chrysostomum eius pericopae testem laudarunt. Falsi enim sunt Latina homiliae 60 (61) interpretatione apud Morellium pag. 389, ubi verba *περὶ ἀφέσεωσ γυναικόσ*, quae de repudianda uxore scripta sunt, pessime reddita sunt *an lapidanda esset adultera.* Qua de re iam Montefalconius in praefatione tomi 8. satis explicuit. Unum vero est quo nostra testium enumeratio revera suppleri possit. Testimonia liturgica dico, sive ea quibus docemur pericopam adulterae iam ab antiquis temporibus ad cultum publicum adhibitam esse. Discimus autem ex libris qui huc spectant pericopam illam statione ad S. Susannam certe iam aetate Gregorii Magni, celebris stationum Romanarum ordinatoris, Romae legi solitam esse. Nec incredibile est iam uno vel altero ante Gregorium saeculo in ecclesia Romana legi eam coeptam esse. Item apud Graecos ad solemnia in memoriam sanctarum feminarum Pelagiae, Theodorae Alexandrinae, Eudociae, Mariae Aegyptiacae, aliarum instituta ex multis saeculis adhibitam esse certum est. Testantur enim hunc usum evangelistaria permulta, numerum si quaeris fortasse centum, invitis quidem aliis plus triginta, item menologia evangelistariis paullo posteriora. Quibus ex testimoniis etsi quando primum pericopa adulterae apud Graecos recepta sit colligere difficile est, tamen iam ante saeculum octavum, quod centum quae diximus evangelistariorum nullum antecedit, receptam esse probabile fit; nisi quod plus triginta libri similes qui plane omittunt comprobant ecclesiae Graecae hac in re usum diu fluctuasse. Accedit vero etiam quod Syram ecclesiam simili ratione usam esse evangelistarium Hierosolymitanum docet, quod quamquam codice tantum Vaticano saeculi undecimi scriptum habemus, tamen a libris multo antiquioribus derivandum videtur.

Atque haec quidem de usu liturgico apud Latinos, Graecos, Syros. Nullum vero quae inde peti possunt testimoniorum ea attingit tempora, quibus pericopam de adultera Graece in evangelio lectam esse ex Constitutionibus quae dicuntur Apostolicis discimus; nec magis Latinorum patrum, quorum post Ambrosium Augustinum Hieronymum magnus numerus est, aut codicum italorum d e etc. auctoritatem

VIII.

12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖσ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦσ λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ*
12, 46 *φῶσ τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκο-*
τίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶσ τῆσ ζωῆσ. 13 *εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι·*
σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖσ· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθήσ.
14 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ*
ἐμαυτοῦ, ἀληθήσ ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ
ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.

---

superant. Quae quum ita sint, ea quae hoc loco supplevimus nullo modo labefactare possunt quae supra a nobis exposita sunt. Neque magis labefactari poterunt argumentationibus ullis a re sana critica et sincero divinae veritatis studio alienis, nisi forte alicui contigerit ut probet, Tertullianum atque Origenem, quorum cum codicibus Sinaiticus, Vaticanus ac tot testes alii remotissimae antiquitatis, Graeci, Latini, Syri, Aegyptiaci, Armeniaci, Gothus, mirifice conspirant, ex illorum numero maritorum fuisse, quorum fidem Augustini disputatio suspectam reddidit.

VIII, 12. *παλιν ουν* etc: b *rursus autem congregatis illis loquebatur Iesus dicens* (ceterum duae paginae, quibus historia adulterae scripta erat, prorsus abrasae sunt, hinc nihil de textu notari a nobis poterat); e *iterum autem cum convenissent, loquebatur Iesus dicens*; syr^{bars} *cum igitur congregati essent* etc | *ουν* (a c f l q vg sah syr^{p}): g syr^{sch} (item b e, vide ante) *autem* ... ff$^{2.}$ cop arm go om | *αυτοισ ελαλησ. ο* (B om) *ις* cum ℵBLSTUX 69. 346. c q ... D 1. 33. 127. 209. al plus^{10} a f ff$^{2.}$ g l syr^{sch} cop arm aeth *ελαλ. αυτοισ* (a d *ad illos*) *ο ις*, Cyr^{4,484} *ελαλ. ο ις αυτοισ* ... EFGHKMΓΔΛ al^{50} fere go *αυτοισ ο ις ελαλησεν* ... ς *ο ις αυτοισ ελαλησεν* cum minusc vix mu (syr^{p} *Rursus ergo Iesus locutus est eis*; sah *Iesus ergo rursus locutus est cum eis*) | *ειμι το φωσ* (ℵ^{c}): ℵ* *φωσ ειμι* | *εμοι* cum ℵDLXΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8,352} Cyr^{4,486} ... Ln *μοι* cum BT Or^{4,299} | *περιπατηση* cum ℵBFGKLSTUXΛ al plus^{60} Or^{4,299} Cyr$^{esa\,855}$ ... ς *περιπατησει* cum DEHMΓΔ al permu Chr^{8,352} Cyr^{4,486} et$^{esa\,697}$ | *αλλ*: D *αλλα* | *εξει* (E *εξη*) et. ℵ^{c}: ℵ* e *εχει*

13. *ειπον ουν αυτω* (Λ cum asterisco suppl $^{in\ mg}$) *οι φαρ.* (et. Or^{4,282}): 1. 2^{pe} *οι ουν φαρ. ειπ. αυτω*

14. *απεκριθη* (D 69. 76. 106. 237. 407. c^{scr} Or^{4,282} add *ο*) *ις και ειπ. αυτοισ*: ℵ *ειπεν αυτοισ ο ις* | *αληθ. εστ. η μαρτ. μου* et. a c e f ff$^{2.}$ g l q vg rell pler Or^{4,282} et^{283} Chr$^{8,352\,semel}$ Cyr^{4,488} ... B 157. al^{3} b sah arm Or^{4,299} Did$^{tri\,3,18}$ et^{29} Chr$^{ibidem\ semel}$ Faust ap Aug *η μαρτυρ. μου αληθ. εστιν*, D *αληθεινη μου εστ. η μαρτ.* | *υμεισ* usq *υπαγω*: MSΓΔ 28. 33. 69. al^{40} fere syr^{hr} Or^{4,282} et^{299} Cyr^{4,488} om | *υμεισ* sine *δε* cum ℵFHK 17. 127. 131. 8^{pe} al^{15} (^{6}ap Scri) a Novat$^{tri\,15}$ (Gall ^{3,297}) ... ς Ln Ti *υμ. δε* cum BDEGLTUXΛ al plu it^{pl} (sed b *vos enim*) vg etc | *η που* cum BD^{gr}KTUXΛ 1. al^{50} f ff$^{2.}$ l q vg sah cop go syr^{p}

15 ὑμεῖσ κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 καὶ 7, 24 3, 17
ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσισ ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνοσ οὐκ εἰμί,
ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ ὁ πέμψασ με. 17 καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ 16, 32
γεγραμμένον ἐστὶν ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθήσ ἐστιν. Dt 19, 15 Mt 18, 16
18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ
πέμψασ με πατήρ. 19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου; [87.3] 14, 7. 9
ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ
ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. 20 [88.1] ταῦτα τὰ ῥήματα

go arm[ed] Novat[ibidem] (ubi totum versum καν εγω etc affert), sed q gat mm cop[wi] etiam antea *aut quo* ... ϛ (= Gb Sz) Ln και που cum ℵEFGHL al sat mu a b c e d syr[sch] arm[edd] aeth Novat[ibidem] (paullo post, sed affert tantum *Vos ignoratis* etc)

15. υμεισ: b *et vos*, g cop[wi] add δε | την (et. Or[4,282] et [299]): ΔΛ om | εγω: 253. 254. c[scr] d f sah cop add δε

16. και εαν (ℵ καν) κρινω (69. post εγω pon) δε εγω: a c *sed et si iudico ego* (a *ego iudico*), d *et si iudico tamen ego*, e f (ff[2. vid]) g l q vg *et si iudico* (e *iudicavero*) *ego*, b *quodsi ego iudico*, item cop *et si ego iudico*, go *at si ego iudico*. Praeterea GX al[6] om δε | αληθινη cum BDLTX 33. Or[4,282] ... ϛ αληθησ cum ℵΓΔΛ unc[8] al pler (F* 69. ab αληθ. εστ. transiluere ad αληθ. εστ. v. 17) Or[4,299] Chr[8,352] (ibidem vero etiam δικαια, pariter ac al[2] gat mm syr[p mg] Cyr[esa 523]) | μονοσ (et. Or[4,282] et [299]): D 40[ev] add (et sah praem) εγω | D αλλα | ο πεμψασ με sine additam cum ℵ*D ... ϛ Ln Ti add πατηρ cum ℵ[c]BLTX unc rell (sed S ο πατηρ) al omn[vid] it vg rell (sed a sah syr[utr] *pater qui me misit*) Or[4,282] et[299] Chr[8,353] (:: πατηρ est ex v. 18, ubi non fluct; nec magis ο πεμψ. με πατηρ 5, 37. 12, 49 fluctuat, tantum non fluct 12, 24. Similiter vero addiderunt πατροσ ad του πεμψ. με 6, 38 et 39. 7, 16)

17. γεγραμμενον εστιν cum ℵ (:: ac vero hoc Iohanni proprium est, cf 2, 17. 6, 31. 45. 10, 34. 12, 14; nusquam eodem sensu illud Synopticorum γεγραπται) ... ϛ Ln Ti γεγραπται c. BDLT unc rell al omn[vid] Chr[8,353] Cyr[4,492]

18. εγω etc. Hunc versum (non 16.) etiam Tert[prax 22] (item Or[4,237] et Eus[marc 92]) affert: *Ego testimonium dico de me, et testimonium dicit de me qui me misit pater.* | εμαυτου: U εμου

19. ι̅ς̅ cum BDLTXΓΔΛ unc[8] al plu ... ϛ (= Gb Sz) ο ι̅ς̅ cum ℵ 33. 69. al sat mu Or[4,281] Cyr[4,495]. Praeterea ℵD b fos add και ειπεν (D b add αυτοισ); item e *respondit illis ihs et dixit*, sah *respondens Iesus dixit eis* | ουτε τον (Or[4,281 bis] et [282 bis] et [283 bis] et [284] et[alibi]): T Or[4,285] ουδε τον | μου sec: ℵ om | αν (c f l vg Amb *forsitan*, a q *utique*; D b e ff[2.] Victorin om, item[libere] Or[4,288]) ηδειτε (X al pauc ειδητε, 69* al pauc Cyr[4,495] οιδατε) cum BLTX 1. 33. al pauc c Amb[poen] (item f l vg *forsitan et patrem meum sciretis*, a *utique et pa. me. nossetis*) Or[4,281 bis] et [287. 291. 300] Cyr[4,495] et[iul 265] et[trin 3,476] ... ϛ ηδειτ. αν cum ℵΓΔΛ unc[8] al pler q

20. ταυτα τα: Δ om τα

ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶσ ἐπί-
7, 30 ασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
7, 33 ss 21 [89.10] Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖσ· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ
με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ
ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
3, 31 1 Io 4, 5 εἰμί· ὑμεῖσ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου. 24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖσ ἁμαρτίαισ
ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖσ

---

20. *ελαλησεν* sine *ο ις* cum ℵBDKLT al^{10} a b c e f l am for ing san sah cop syr^{utr} et^{hr} go arm ^{cdd} aeth Or$^{4,288 bis}$ Chr^{8,356} com Cyr^{4,496} ... ς (= Gb Sz) add *ο ις* cum XΓΔΛ unc^{7} al pler ff^{2} q vg ^{cle} et$^{cdd\ mu}$ arm ed Chr$^{8,356\ txt}$ | *γαζοφυλακιω*: E^{2}SXΓΛ al mu *-κειω* | *εληλυθει*: L *ηλθεν*, y^{scr} al mu Or^{4,292} (non item^{288}) Cyr^{4,496} *εληλυθεν*

21. *ειπεν ουν παλιν*: ℵ *ελεγεν ουν* | *αυτοισ* sine *ο ις* cum ℵBDLTX b e Or^{4,292} Cyr^{4,499} ... ς (Gb^{oo}) add *ο ις* cum ΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (c *iterum Iesus eis*) vg rell Chr^{8,356} | *ζητησετε* (69. a b c e f g l q am fu for fos ing mt syr^{hr} *ζητειτε*): 1. 22. 209. al plus^{10} cop syr^{p} c.* add *και ουχ ευρησετε με* (118. al pauc om *με*) | *οπου*: UX 1. al^{10} fere syr sch sah Cyr^{4,500} *και οπου*

22. D* *ελεγαν* | L *αποκτεννει* | *εαυτον*: D*ΓΛ 64. 69. 47^{ev} (al^{vid}) Or^{4,301} *αυτον* | *οτι λεγει*: U 47^{ev} c^{scr} x^{scr} syr^{utr} arm add *οτι* | *οπου* (ℵ^{c}): ℵ* add *αν*

23. *ελεγεν* cum ℵBDLTX 13. 69. 346. a b c e ff^{2} l vg syr$^{p\ mg}$ syr^{hr} Or^{4,302} Cyr^{4,502} ... ς *ειπεν* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler f q syr^{sch} et$^{p\ txt}$. Praeterea ℵ* et^{cb} *ελεγεν ουν* pro *και ελεγεν* (sic ℵ^{ca}) | *εγω*: D^{gr} f q go cop aeth add *δε* (syr^{sch} *et ego*) | *υμεισ εκ τ. κο. τ. εστε*: X om | *εκ του κοσμ. τουτου* priore loco cum ℵDLXΓΔΛ unc^{8} 1. 33. 69. al omn vid l vg (et. am fu san etc) Or$^{4,302\ c}$ et^{305} Chr$^{8,356.\ 357}$ Cyr^{4,504} com ... Ln Ti *εκ τουτου τ. κοσμ.* cum BT Or^{4,302e} Cyr$^{4,503\ txt}$, item a b c e f q (item sah cop etc) qui utroq loco *ex hoc mundo* (e *ex isto saeculo*). Rursus *εκ του κοσμ. τουτ.* sec loc cum ℵBDLTX unc rell Or$^{4,302\ c}$ et^{e} Chr Cyr (et^{txt} et^{com}) . . . 33. 69. 124. Latt (vide ante, sed hoc loco etiam l vg) etc *εκ τουτου τ. κοσμ.*

24. *ειπον ουν* et. it^{pler} vg: ℵ 240. 244. al a e om *ουν* | *εν ταισ αμ. υμων* bis: ita etiam it^{pler}, sed l vg sec loco *in peccato vestro*, item b priore loco | *πιστευσητε* sine additam cum BLTX unc rell al pler it^{pler} vg sah cop rell Clem^{697} Or$^{4,306\ ter}$ et^{307} Chr^{8,357} Cyr^{4,508} ... ℵD 69. 124. e aeth add *μοι* | *εαν γαρ* (Γ al^{10} fere aeth om) *μη* usq *αμαρτιαισ υμων*: 17* 33. 118* g^{scr} al fere^{10} ff^{2} om (ab *αμαρτ. υμ.* ad *αμαρτ. υμ.* transilientes)

ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν
λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα
παρ᾽ αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν

---

25. *ελεγον ουν* (et. Or[4,307]; b *dicebant autem*; syr[hr] *et illi responderunt et dixerunt ei*): ℵΓ 249. al pauc syr[sch] om *ουν* | *ειπεν* sine copula cum BLT(sic)X 1. 33. 69. 124. al[5] a c d e ff[2.] vg unc[8] al pler f l q syr[p] go aeth; item b *dixit autem* ... ℵD[gr] 249. emm *ειπεν ουν* | *αυτοις*: U om | *ο* ι̅ς̅: B h[scr*] om *ὁ* | *ὅ τι* (haec scriptura in cdd unc non invenitur, nec fere magis ab usu cdd minusculorum est): ς (non ς[e] Gb Sz) Gb'' *ὅτι*. Latini sic: *initium* (*principium* gat mm) *quod* a gat mm, *initium* (*principium* f l q δ) *quod et* c f ff[2.] l q δ; *principium qui et* e vg[cle] mt fos em ... am fu for ing harl san tol taur Aug[ioh 38,11] *principium quia et*, d *initium quoniam et* ... b *inprimis quia*. Praeterea syr[p] cop go *princip. quod et*, item omisso *et* sah; syr[hr] *principium qui et*; aeth *primus et* (pergit *locutus sum vobis*); syr[sch] *etiamsi inceperim loqui vobiscum*, *multum* (tamen) *est mihi de vobis dicendum et iudicandum*. Posuimus autem post *λαλω υμιν* punctum, ut etiam ς habet; Ti Ln signum interrogationis. Cf in hunc locum Chr[8,357] *ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι· τοῦ ὅλως ἀκούειν τῶν λόγων τῶν παρ᾽ ἐμοῦ ἀνάξιοί ἐστε, μήτιγε καὶ μαθεῖν ὅστις ἐγώ εἰμι. ὑμεῖς γὰρ πάντα πειράζοντες φθέγγεσθε, καὶ οὐδενὶ τῶν παρ᾽ ἐμοῦ προσέχοντες. καὶ ταῦτα πάντα ἠδυνάμην ἐλέγξαι νῦν· τοῦτο γάρ ἐστι· πολλὰ ἔχω* etc; item Cyr[4,511] *ἀτιμάζομαι, φησί, καίτοι λαλῶν εἰς αἰώνιον ζωήν - ἀλλὰ καὶ δίκαια πάσχω, φησίν, ὅτι καὶ λόγου παρ᾽ ὑμῖν ἐποιησάμην ἀρχήν, ὅτι καὶ προσπεφώνηκά τι τῶν εἰδότων ὠφελεῖν - ἔδει γάρ με, φησίν, οὐχ ὑμῖν ὅλως προσλαλῆσαι κατὰ τὴν ἀρχήν, ἐκείνοις δὲ μᾶλλον* etc. Item Aug ioh[38,11] *et addidit* quia et loquor vobis: *id est quia humilis propter vos factus ad ista verba descendi. Nam si principium sicuti est ita maneret apud patrem, ut non acciperet formam servi et homo loqueretur hominibus, quomodo ei crederent, cum infirma corda intelligibile Verbum sine voce sensibili audire non possent? Ergo, inquit, credite me esse principium, quia, ut credatis, non solum sum, sed et loquor vobis.*

26. *πολλα* (syr[hr] *et multa*) etc: b *cum multa habeam de vobis dicere et iudicare*; e *multa habens de vobis loqui et iudicare*. Item cum antecedd conjg Nonn[9,61] *τί σὺ πέλεις; καὶ χριστὸς ἀνίαχεν, ὅττιπερ ὑμῖν Ἐξ ἀρχῆς ὀάριζον, ἔχων νήριθμα δικάζειν Καὶ λαλέειν. ἀλλ᾽ ἔστιν ἐτήτυμος ὅς με* etc. | *λαλειν*: G al[10] fere *και λαλ.*, Chr[8,356] *και λεγειν* | *ο πεμψας με*: ℵ add *πατηρ* (vide ad v. 16) | *καγω*: T *και καγω*, similiter cop (non sah) *atque ego quoque* | *παρ αυτου* (ℵ[c]), etiam it [pler] vg *ab eo* (*illo*), l *de eo*: ℵ* *παρ αυτω* | *λαλω* (Gb'' probante Schu) cum ℵBDKLTUXΔ al[45] fere Cyr[4,513], item *loquor* it vg go syr[utr] eth[r] ... ς *λεγω* cum EFGHMSΓΛ al plu | *εις τ. κοσμον* (*in saeculum* e, *in mundum* Tert[prax 22], c vg *in mundo*): D[gr2] *εις τουτον τον κοσμ.*, item ff[2.] l q *in hunc mundum*, a b d f *in hoc mundo*

27. *ουκ εγνωσαν*: A 69. 262. al add *ουν*, item Γ al pauc Chr[8,357] *δε*,

3, 14 12, 32 πατέρα αὐτοῖσ ἔλεγεν. 28 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ὅταν ὑψώσητε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ
ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼσ ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. 29 καὶ
ὁ πέμψασ με μετ᾽ ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ
ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντοσ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν.
31 ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ τοὺσ πεπιστευκότασ αὐτῷ Ἰουδαίουσ·
ἐὰν ὑμεῖσ μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶσ μαθηταί μου ἐστέ,
32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶσ.
33 ἀπεκρίθησαν πρὸσ αὐτόν· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ

U al pauc it (exc q) vg syr^{utr} et^{hr} arm aeth praem και | αυτοισ (ita etiam a b c e f ff$^{2.}$ g q am fu san ing etc): D al plus^{15} l vg^{cle} et^{cdd} mu (et. for) αυτου (l *suum*, vg *eius*) | ελεγεν (DF Chr^{8,357} λεγει) sine additam et. a f q am for harl san taur ... ℵ* (non item ^{c}) D 38^{mg} 64. 97^{mg} b c e ff$^{2.}$ g l vg (et. fu gat mm mt al) arm^{mg} (in ed^{constpl}) sl$^{2.}$ add τον θεον

28. ειπεν ουν sine additam cum BLT 1. a ... ς add αυτοισ cum ℵDXΓΔΛ unc^{8} al pler b c e f ff$^{2.}$ g l q vg rell. Insuperque ℵD 28. 106. sah fragm woid syr^{sch} et^{p} et^{hr} add παλιν (ℵ αυτοισ ο ις παλιν, D αυτοισ παλιν ο ις) | οταν: B οτι οταν | ο πατηρ sine μου cum ℵDLTX 13. 69. 122. 254. al pauc it^{pler} vg syr^{hr} aeth Eus$^{marc\,90}$ Cyr^{4,520} Thdrt^{5,946} Hil^{1015} ... ς (sed Gb^{0}) add μου cum BΓΔΛ unc^{8} al pler f q sah cop syr^{utr} arm go | ταυτα (et. it^{pler} vg): ℵ 150^{ev} a e ουτωσ (a *sic*, e *ita et*)

29. και ο πεμψασ με (a *quoniam is qui me misit*, e *quoniam et qui me misit*): L add πατηρ | μετ εμου εστιν· ουκ αφηκ. με μονον (et. ℵ^{c}): ℵ* ουκ αφηκ. με μονον· μετ εμου εστ. | ουκ αφηκεν (et. Eus$^{marc\,90}$): LX 1. 249. b c e g (non a f ff$^{2.}$ l q) vg^{cle} (non am fu for ing al) sah cop syr sch et^{p} c.* et^{hr} aeth (Chr^{8,357}) Cyr^{4,527} Hil^{1015} praem και | μονον sine additam cum ℵ^{c}(item *)BDLTX 1. 22. 69. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} arm aeth Eus$^{marc\,90}$ Chr^{8,359} Cyr^{4,527} Hil^{1015} ... ς (Gb^{00}) add ο πατηρ cum ΓΔΛ unc^{8} al pler (al^{2} praem) f q syr^{utr} (syr^{sch} ο πατ. μου) go | εγω: X om | αυτω: 135. 145. 237. 433. 47^{ev} αυτου, item Ign^{intp} eph^{3} (Dress^{322}) εγω τα αρεστα αυτου (ita cdd^{3} sed^{2} αυτω) ποι. παντοτ.

31. ο (ℵ^{c}; ℵ* om) ις: Λ om | μεινητε et. Or^{3,533} et^{4,284}ter et^{327} et^{prov} (Notit^{113}, Mai^{46}) Eus$^{ps\,26}$ Epiph^{739} etc: TΔ 9^{ev} μενητε | εν τω λογω τω εμω: D Eus$^{ps\,26}$ εν τω εμω λογω | μαθηται μου (et. ℵ^{c}): ℵ* om μου | εστε (*estis* b f ff$^{2.}$ l q): a c e g vg Cyp$^{251.\,266}$ *eritis*

33. προσ αυτον cum ℵBDLT^{woi}X 33. e ff$^{2.}$ l q ... ς αυτω cum ΓΔΛ unc^{8} al pler a b f vg (c om plane) Cyr^{4,537}. Sed XΛ 13. 33. 69. 124. 262. al pauc (a) b c e ff$^{2.}$ syr^{p} et^{hr} arm^{cdd} add οι ιουδαιοι, item al mu (post απεκριθησαν) και ειπον αυτω, item D 1. al aliq e (b c ff$^{2.}$) (sah cop) syr^{hr} arm (aeth) add και ειπαν (ita D, 1. al ειπον). Ex Latinis

δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶσ σὺ λέγεισ ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
34 *ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ* Ro 6, 16 s
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλόσ ἐστιν τῆσ ἁμαρτίασ. 35 *ὁ δὲ δοῦλοσ* Gen 21, 10
οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰσ τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸσ μένει εἰσ τὸν αἰῶνα.
36 *ἐὰν οὖν ὁ υἱὸσ ὑμᾶσ ἐλευθερώσῃ, ὄντωσ ἐλεύθεροι ἔσεσθε.*
37 *οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,*
ὅτι ὁ λόγοσ ὁ ἐμὸσ οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 *ἐγὼ ἃ ἑώρακα παρὰ τῷ*

---

igitur nil nisi *responderunt ad eum* l q, *resp. ei* f vg; contra e *respond. ad eum iudaei et dixerunt* (ita etiam d omisso *iudaei*), b c ff^{2} *respond. illi* (c *ergo*, ff^{2} *ad eum*) *iudaei dicentes*; a *responderunt illi quod iudaei semen abrahae sumus.* Similiter sah *respondentes ei dixerunt*, cop *responderunt dicentes ei*, syr^{hr} *responder. iudaei enim et dixer. ei* | *ουδενι δεδουλ. πωποτε* (et. Or^{4,272}): D *ου δεδουλ. ουδενι πωποτε* (d *nunquam servivimus nemini unquam*) | *πωσ*: 69. 106. 124. al plus^{12} syr$^{p\ cod}$ *και πωσ* (249. 6^{pe} *πωσ ουν*) | *οτι* (et. a e f q): 1. 69. al pauc b c ff^{2} l vg go arm om | *γενησεσθε*: X al pauc *γενησθε*

34. ο $\overline{ις}$: Ln om ὁ cum B | *τησ αμαρτιασ* et. Or^{3,585} et^{4,424} et^{prov} (Notit^{95} et^{111} et^{121}, Mai^{43} et^{54}) Or$^{int\ 2,103.\ 157.\ 269.\ 424}$ et^{4,572} Dial^{1,820} et^{821} Chr^{8,363} Cyr^{4,538} et$^{glaph\ 43}$ Ir$^{int\ 183}$ Cyp^{207} Hil$^{257.\ 393}$ et^{alibi} etc ... D b Clem^{440} (Or^{prov} ap Mai^{23}, quo loco Notit^{95} *τησ αμαρτιασ* additum est) Faustin$^{ari\ 5,1}$ (Gall^{7,455}) om, hinc Gb^{00}

35. *ου μενει*: E*MΛ al *ου μενη* | *εν τη οικια* (a add *domini*) et. Clem^{440}: D 2. *εισ την οικειαν* (*-κιαν* 2.) | *ο υιοσ μενει εισ τ. αιωνα*: ℵXΓ 33. 124. al plus^{10} Clem^{440} om | *ο υιοσ*: DT 249. al aliq a ff^{2} g vg (sed non am fu for ing taur al) Cyp^{207} syr^{sch} et^{hr} et^{p} c. ob. arm aeth *ο δε υιοσ*, b *nam filius* | *μενει* sec: Λ add *εν τη οικια*

36. *ουν* (et. b c f m vg): 13. 69. 124. a e ff^{2} l q (Ir$^{int\ 212}$ *quemadmod. ipse ait*: Si filius) om (Clem^{440} *εαν δε*) | *ελευθερωση* (it vg *liberaverit*) cum ℵBCLTX unc rell al plu ... DHMΔ al plus^{20} *ελευθερωσει* (d *liverabit*, m^{87} *liberavit*)

38. ἃ utrumq cum ℵ*BCDX 69. 131. 229** 249. 346. al pauc f cop Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} Chr^{8,364} Cyr^{4,545}; item prius tantum ℵ^{c}L Tert$^{prax\ 22}$ et qui priora tantum affert Cyr$^{hr\ 152}$, item sec (Gb') K 1. 13. 22. 33. 299. al^{10} fere b e f g l m^{87} vg (et Or$^{4,315\ d}$ et$^{aliq\ 316\ sq}$ ubi alteram versus partem sine altera affert) ... ς Ti ὃ bis cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a c ff^{2} q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth; item prius tantum K al mu b e f g l m vg, sec et. ℵ^{c}L Tert^{prax}. Scripsimus autem *α εγω* hoc ordine cum ℵBC cop Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} Chr, contra DLX rell (69 *εγω δε α*) f Cyr (Cyr^{hr} om *εγω*) Tert *εγω α* (:: *εγω* praeponendum videbatur, quemadmodum sequitur *κ. υμεισ ο. α*) ... ς Ti *εγω ο* cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc | *εωρακα* cum ℵBCDSTUXΓΔΛ al plu ... EFGHKLM al mu *εορακα* | *παρα τω πατρι* sine *μου* cum BCLTX g l am fu em fos iac ing harl* syr^{hr} aeth^{ro} Or$^{4,315\ bis}$ et^{317} (*του· α εγω εωρ. παρα τω πατρι λαλω, ισον δυναμενου τω· παρα τω πατρι μου*) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add *μου* cum ℵDΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} a b c e f ff^{2} m q vg^{cle}

πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖσ οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸσ ποιεῖτε.
Mt 3, 9 39 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν.*
λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ
Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· 40 *νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃσ*

(et. for san al) syr^{utr} cop go aeth^{pp} Cyr$^{hr\,153}$ Chr^{8,364} Tert^{prax} | *λαλω* (et. Or$^{4,315.\,317}$ Tert^{prax}): D 33. 229** Cyr^{hr} Chr praem *ταυτα*, item b c *hoc* | *ουν* (71. al^{3} *νυν*): 248. c^{scr} al^{8} fere f ff$^{2.}$ g l m vg (non item a b c e q) Tert^{prax} (item go arm etc) Chr^{8,364} om | *ηκουσατε* (Gb'') c. ℵ^{c}BCKLX 1. 13. 33. 69. 229** 249. al^{10} (131. *ακουετε* etc) f go cop syr$^{p\,mg}$et^{hr} arm aeth^{ro} Or$^{4,315\,ter}$ et$^{316\,ter}$et$^{317\,ter}$ ($^{315\,d}$ sic: *ζητήσαι δ' ἄν τισ· πότε ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸσ οἱ πεπιστευκότεσ τῷ κυρίῳ ἰουδαῖοι; – ὅτι ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸσ τῷ τὸν πατέρα κεχρηματικέναι διὰ μωσέωσ καὶ τῶν προφητῶν τὰ ἐν νόμῳ* etc) Chr^{8,364} Cyr^{4,545} ... ς Ti *εωρακατε* (EFGHMT^{woi}Δ al *εορ.*) cum ℵ*DT^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a b c e ff$^{2.}$ g l m q vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth^{pp} Tert^{prax} Apollin$^{cat\,280}$ (*ἑωρακέναι καὶ παρὰ τῷ πατρὶ λέγων οὐκ ὀφθαλμῶν τινὰ ὅρασιν ἐδήλωσεν ἀλλὰ γνῶσιν φυσικήν, ἐπεὶ καὶ ἐκείνουσ φάσκων ἑωρακέναι παρὰ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὐκ ὄψει δήπουθεν ἑωρακέναι λέγει, ἀλλὰ τῇ ἐνοικούσῃ πονηρίᾳ ταῖσ τοῦ πονηροῦ βουλαῖσ οἰκείουσ καθίστασθαι.*) | *παρα του πατροσ* non modo cum eisdem (exc 69.) quibuscum *ηκουσατε*, sed etiam ℵT al? (:: hoc ipsum quod ℵ etc *εωρακ. παρα του πατροσ* praebent ad praeferendum *ηκουσατε* facit) | *του πατροσ* sine additam c. BLT 13. aeth^{ro} Or^{decies} (vide inprimis ^{4,317} *ὅρα δὲ εἰ καὶ πρὸσ τοῦτο δυνάμεθα λέγειν ὅτι οὐκ εἴρηται – παρὰ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν ἢ παρ. τ. πατρ. ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρόσ, ὅστισ κἂν ᾖ πατήρ, οὐ πάντωσ καὶ τῶν μὴ τέκνων τοῦ ἀβραάμ ἐστι πατήρ* etc) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{00}) add *υμων* cum ℵCDXΓΔΛ unc^{8} al pler it vg rell Chr Tert^{prax} | *ποιειτε* (XΛ al *-ητε*): D praem *ταυτα*, item Tert^{prax} *id*, 406. *εκεινο*

39. *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or^{4,317} ... ς *ειπον* cum LTXΓΔΛ unc^{8} al pler Cyr^{4,547} | *αυτω* (et. Or; ff$^{2.}$ l q *ad eum*): 69. 346. c ff$^{2.}$ l q arm Cyr ante *και ειπ.* pon; a b e fos om (a *qui responderunt* sine *κ. ειπ.*, e *resp. itaque et dix.*, fos *resp. ergo et dix.*) | *λεγει αυτοισ*: D e *ειπεν ουν* (e *dixit ergo*), f *dix. ergo eis*, b *dix. autem eis* ... ℵ *απεκριθη αυτοισ* | *ο ις*: B om *ὁ* | *του* (y^{scr} *τω*) pri: G al pauc om | *εστε* cum ℵBDLT 60^{ev} Or$^{4,308.\,313.\,316}$ et$^{317.\,318.\,320.\,328}$ (i. e. decies, at ubique sequente *ποιειτε*, nisi quod ^{316} cod^{paris} *εποιειτε* habet), item *estis* ff$^{2.}$ vg Aug$^{ioh\,42,4}$, item Chr^{8,365} *ει πατερα εχετε τον αβρ.* ... ς (= Gb, sed rursus Gb') Ti *ητε* cum CXΓΔΛΠ unc^{8} (XΓ *ειτε*) al fere omn Or^{1,299} et^{3,145} et^{4,104} (sequente ter *εποιειτε*) Eus$^{esa\,473.\,513}$ et$^{ps\,682}$ Epiph^{676} Cyr$^{hr\,118}$ Did manich (Gall^{6,317}) Bas$^{regg\,508}$ Cyr^{4,549}, item *essetis* a b c e f l q Or$^{int\,2,82.\,674}$ et$^{4,525.\,534}$ Hil^{92} etc | *εποιειτε* non modo cum eisdem qui antea *ητε* (Eus^{ps} ex errore ut vdtr *ποιειτε*) et *essetis*, sed etiam ℵB^{2}DLT 60^{ev} Or$^{4,316\,cod}$ ... ff$^{2.}$ vg Aug^{ioh} *facite*, B* Or$^{4,308.\,313.\,316\,ed}$ et$^{317.\,318.\,320.\,328}$ (et^{319} *του δε νοησαντοσ εστι το· εργα του αβρ. ποιειτε, και το*

τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο
Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 ὑμεῖσ ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸσ ὑμῶν.
εἶπαν αὐτῷ· ἡμεῖσ ἐκ πορνείασ οὐ γεγεννήμεθα, ἕνα πατέρα ἔχο-
μεν τὸν θεόν. 42 εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ ὁ θεὸσ πατὴρ ὑμῶν
ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ 17, 27 s
γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνόσ με ἀπέστειλεν. 43 διατί
τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-

---

οικοδομησαι θυσιαστηριον κυριω) Chr (praegresso *εχετε* sed[mosc 3] *ειχετε* et[mosc 2] *ει τεκν. ητε του*) *ποιειτε*, Gb'. Dedimus autem *εποιειτε* absq *αν* (ut etiam Gb Sz) cum ℵ*BDEFGHSTUΓΛ al plus[80] Or[1,299] et[4,104. 308. 313. 316 ss] et[328] Eus[esa] et[ps] Epiph[676] Cyr[hr 118] Chr[8,365] (lectione fluct) Bas[regg 508] (lect fluct) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore) add *αν* cum ℵ[c]CKLMXΔΠ al plu Or[3,145] (*αν εποι.*) Did[manich] Cyr; item b Or[int] quater *utique* (quod it[pler] vg om) *faceretis*

40. *υμιν λελαληκα* et. Or[1,381. 410. 705] et[4,282. 294. 320. 402] Eus[dem 463] Epiph[260] etc ... D 69. 124. 346. a b c e l q (non item f ff[2.] vg; cf et. Tert[prax 22] *veritatem vobis locutum*, et[car chr] *veritatem ad vos locutum*) cop aeth Or[int 2,383] et[4,534] | *ηκουσα*: D* et d *ηκουσεν*. Cf et. ff[2.] *me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus est, quam audit a deo.* Item (omisso *me*) e *nunc autem quaerites* (sic) *interficere hominem qui veritatem locutus est vobis, quam audiit ab deo,* | et Tert[prax 22] *et nunc vultis occidere hominem veritatem vobis locutum, quam audivit a deo.* | *θεου* et. Or[1,705] et[4,320 ss] et[402]. Diserte Cyr[4,549] *οὐ γὰρ εἴρηκεν ἐν τούτοισ ἀκοῦσαι τὴν ἀλήθειαν παρὰ τοῦ πατρόσ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ θεοῦ* etc ... 13. 69. 124. 244. b[scr] arm Or[1,410] et[4,294] et[int 4,534] Epiph[260] Chr[8,365] *πατροσ μου* (240. 244. b[scr] om *μου*, Or[1,410] fluct lectio)

41. *υμεισ* (et. Or[4,323. 325. 326] et[334. 337]): ℵ[c]DΠ[2] (sed rursus deletum) 1. 2[pe] al[3] b e l (hi[3] *sed vos*) syr[sch] aeth add *δε* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCL unc rell al omn[vid]. Scripsimus sine copula cum ℵBLT 1. al pauc a b e ff[2.] l q fos (c om *ειπαν αυτω*) cop syr[sch] et[hr] arm aeth Chr[8,365] (*λεγουσιν αυτω*) . . . ς (Gb[0]) add *ουν* cum CDXΓΔΛ Π unc[8] al pler f vg sah syr[p] c.* (go *tunc dixerunt ei*) Or[4,327] Cyr[4,551] | *ου γεγεννημεθα* cum ℵ[c]CD[2]XΓΔΛΠ unc[8] al omn fere (sed mu *ου γεγενημεθα*) Or[4,327 quater] Chr[8,365] Cyr[4,551]. Accedunt ℵ*LT *ουκ εγεννημεθα* ... Ln *ουκ εγεννηθημεν* cum BD* 409. | *εχομεν*: H *εχον*

42. *ειπεν* sine copula cum BCEFGHKLTΓΛΠ al plus[40] a b c e ff[2.] l q cop syr[utr] et[hr] arm go Or[4,328] ... ς (= Gb Sz) add *ουν* (Schu „recte") cum ℵDMSUXΔ al plu f vg sah Cyr[4,552] | *ο* ῑς̄ (et. Or[4,328]): Ln om *ό* c. B | *πατηρ* (et. Or[4,317. 328. 330] i. e. quinquies) . . . Ln *ο πατηρ* c. B | *ην*: X *ει* (i. e. *ῃ*) | *εκ τ. θεου*: G om | *ουδε γαρ* (et. a b g vg Hil[899] Or[4,331] Cyr[4,553]; Bas[eth 293] *ουτε γαρ*): D[gr] 69. 124. 7[pe] c e f ff[2.] l q *ου γαρ* | *εληλυθα*: D* *εληλυθον* | *αλλ* (et. Or[4,331] Bas[eth]): D al[2 scr] *αλλα*

43. *διατι*: L *δια* omisso *τι* | *λαλιαν* (et. Or[4,331] Eus[ps 374]): D[gr*] 248. 253. *αληθειαν* | *τον λογον τον εμον* (et. Or Eus): 69. 346. *τον εμον λογον*

1 Io 3, 8 γον τὸν ἐμόν. 44 ὑμεῖσ ἐκ τοῦ πατρὸσ τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰσ
ἐπιθυμίασ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ
ἦν ἀπ' ἀρχῆσ καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλή-
θεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύ-
στησ ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω,
1 Io 3, 5 οὐ πιστεύετέ μοι. 46 τίσ ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίασ;

... U al[10] fere των λογων των εμων. Cf Or[4,332] qui adscriptis verbis διατι – τον εμον, pergit: αἴτιον, φησίν, ἐστὶ τοῦ ὑμῖν μὴ γινώσκεσθαι τὴν ἐμὴν λαλιὰν τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶσ ἀκούειν τοῦ λόγου μου.

44. του ante πατροσ cum ℵBCDLXΓΔΛΠ unc[7] al longe plu Clem[368] Or[2,125. 589] et[3,290] et[4,323. 332. 333] etc (ac diserte[333] ἀμφίβολον μὲν οὖν ἂν τὸ λεγόμενον καὶ εἴπερ εἴρητο τὸ πρότερον ἄρθρον τὸ τοῦ, etc) (Epiph[676]) etc ... ς (= Gb Sz) om cum minusc vix mu (item arm go). Praeterea K 44. em Or[3,181] (ο λογοσ ο ευαγγελικοσ λεγων· υμεισ εκ του διαβ. εστε) om τ. πατροσ ... s[mg]Λ[2] al[25] Clem[368] Or[3,290] Bas[2,508 excod1] Epiph[279. 280] Did[manich] (Gall[317]) pp[trium com cant] (Gall[6,659]) add υμων | του διαβολου: X om | ην (et. Clem[368] Or[4,336. 340] et[int 2,160] Cyp[206] etc): 60. 131. 49[ev] Ir[int 320. 321] Perat[hipp 136] (ο υμετεροσ πατηρ απ αρχ. ανθρωπ. εστι) Or[2,126] Did[manich 317] εστιν | απ: L εξ | ουκ cum ℵB*DLXΔΛ[2] 1. 69** 253. al[3 scr] Did[manich 317] Cyr[4,563 com] ... ς Ln ουχ cum B[3]CΓΛ*Π unc[8] al pler (item edd Clem Or Chr) | ουκ εστ. αληθεια et. Clem[368] Or[4,340] et[semel 344] it[pler] vg etc ... DΓ (b *veritas in eo non est*) m[87] q Or[4,344 semel] Cyp[206] αληθ. ουκ εστ. | λαλη: HUΓ al plus[20] Epiph[279] (sed[ven] λαλη) λαλει | και ο πατηρ: 157. Cyr[4,559] Antioch[hom 42] ([1095]) ωσ (Cyr καθωσ) και (157. om) ο πατηρ, item a b c e ff[2] l fos mm *sicut et* (fos om) *pater*. Cf Ign[intpol 282] ἐάν τισ θεὸν νόμου καὶ προφητῶν κηρύττῃ ἕνα, χν̄ δὲ ἀρνῆται υἱὸν εἶναι θεοῦ, ψεύστ. ἐστὶν ὡσ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ διάβολοσ. Item Epiph[279] (haer. Caianorum) ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ διαβόλου, ὅτι ψεύστησ ἐστίν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ ἦν, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔμεινεν· ὅταν λαλεῖ ([ven] λαλῇ) τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. Rursus[295] (haer. Archonticor.): ὑμεῖσ ἐκ τοῦ σατανᾶ ἐστέ. καὶ ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τ. ἰδ. λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστ. ἦν. Item[677] (haer. Manich. ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ διαβόλου. λέγει γάρ· οὐχὶ δώδ. ὑμᾶσ ἐξελ.; εἶσ ἐξ ὑμ. ἐστὶ διάβολοσ. ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχ. ψεύστ. ἐστὶ καὶ ἀνθρωποκτ., ὅτι ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστησ ἦν.

45. δε et. f g vg sah cop syr[utr] et[hr] go rell Or[4,347 bis] et[348] etc ... D 14. a b c e ff[2] l q om | οτι (it am fu for ing mt mm gat etc *quia* vel *quoniam*) et. Or[4,347] et[348]: L ο (ex incuria excidit τι ante την), vg[cle] *si*. Vertunt sah cop *ego vero dico veritatem* (cop add *vobis*) | λεγω (D λαλω, d e *loquor*, f *locutus sum*) et. Or[4,347] et[348] (quinquies) etc: C* 13. 124. 253. b f cop aeth Cyr[4,563] add υμιν, hinc Ln [υμιν] | μοι: D add υμεισ

46. τισ εξ etc (et. Or[4,348] et[349]; Ign[intpol 234] trall[9] τισ usq αμαρτιασ):

εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖσ οὐ πιστεύετέ μοι; 47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ 18, 37
θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖσ οὐκ ἀκούετε,
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν 1 Io 4, 6
αὐτῷ· οὐ καλῶσ λέγομεν ἡμεῖσ ὅτι Σαμαρίτησ εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον
ἔχεισ; 49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ 7, 20 Mt 10, 25
τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖσ ἀτιμάζετέ με. 50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐάν τισ τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰσ τὸν
αἰῶνα. 52 εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον 5, 24 11, 25
ἔχεισ. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεισ· ἐάν τισ

D 235. 259* 440. om versum (:: transilientes a *πιστευ. μοι* ad *πιστευ. μοι*) | *ελεγχει*: E*MΛ al aliq *ελεγχη* | *ει* cum ℵBCLXΠ al^{20} it vg go sah cop syr^{p} et^{hr} (et syr^{sch} *et si*) arm Or^{4,349} Cyr^{4,565} ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler aeth | *αληθειαν*: 69. c^{scr} 142. 239. *την αληθ.* | *υμεισ*: 71. 157. a vg (sed non am fu for fos etc) arm go om | *μοι*: H *με*

47. *ουκ ακουετε*: X a *ου πιστευετε* | *οτι εκ* usque *εστε*: DG 113. om

48. *απεκριθησαν* sine *ουν* cum ℵBCDLX al^{15} a b c e ff$^{2.}$ l fos sah cop syr^{sch} (et^{hr} *et respond.*) Or^{4,353} Cyr^{4,568} ... ς (Schu „recte", sed = Gb Sz) add *ουν* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g q vg syr^{p} (go *autem*) Chr^{8,368} | *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or ... ς *ειπον* cum LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr Chr | *λεγομεν* (LMXΓΛ al *λεγωμεν*): DL al pauc c (c d ff$^{2.}$ vid *nos bene dicimus*) Eus$^{ps\,374}$ post *ημεισ* pon (a e q Chr$^{368\,com}$ om *υμεισ*) ... 71. 249. al^{10} Chr$^{368\,com}$ *ελεγομεν* | *σαμαριτησ* c. ℵLX al (cf et. alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτησ* cum BCD unc rell al pler | *ει συ* (et. ℵ^{c} Or$^{4,353.\,354.\,358}$ et$^{int\,3,92}$ Eus$^{ps\,374}$ etc): ℵ* 1. 118. syr$^{p\,txt}$ Or^{2,794} om *συ*

49. *απεκριθη* $\overline{\iota\varsigma}$ (DΠ^{2} 69. 346. c^{scr} Chr^{8,368} *ο* $\overline{\iota\varsigma}$): X om ... ℵG 1. 13. 69. 118. 124. al pauc cop arm syr^{hr} aeth sax add *και ειπεν* | *τον πατερ. μου*: D^{gr} *μου τον πατ.* | *ατιμαζετε*: d *speratis* (pro *spernitis*, ut q habet): e l vg^{cle} et$^{cdd\,mu}$ (ut fu, sed non am for fos al) *inhonorastis* ;

50. *δε* (et. Or$^{4,359\,bis}$): 22. 69. al pauc arm go Or^{4,355} Chr^{8,369} Cyr^{4,570} om

51. *εαν τισ* (ita Or$^{4,360\,ss}$ saepe, et. it vg *si quis*, item cop syr^{p} et^{hr} go): D *οσ αν* (*quicumque*), item sah syr^{sch} | *τον εμον λογον* cum ℵBCDLX 33. 258. Or$^{4,360\,ss}$ Cyr$^{4,572\,d\,com}$ ... ς *τον λογ. τον εμον* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it vg *sermonem meum*, *verbum meum*) ... 433. al^{5} Amm$^{cat\,283}$ Cyr$^{4,572\,c\,com}$ Chr^{8,369} *τον λογ. μου* (Chr *μου τον λογ.*) | *τηρηση* cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ etc ... ℵMΓ al pauc *τηρησει* | *θεωρηση* (Δ *θεωρη*) cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ (septies) ... ℵMΓ 1. al aliq Or$^{4,365\,bis}$ Chr^{8,369} *θεωρησει* ... Or^{4,362} *ου μη οψεται*, Cyr^{4,572} *ου μη ιδη*

52. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCLX etc. Scripsimus sine copula cum ℵBC al pauc a b e syr^{sch} et^{hr} cop arm Or^{4,362} ... ς add *ουν* cum DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ l q vg (sed c ff$^{2.}$ l q vg om *αυτω*) syr^{p} sah (go *tunc dixerunt*) Cyr^{4,574} | *οι*: K om | *τισ τον λογον μου*

τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰσ τὸν αἰῶνα·
4, 12 53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστισ ἀπέθανεν;
καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖσ; 54 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν
ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖσ λέγετε ὅτι θεὸσ ἡμῶν ἐστίν,
55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἴπω ὅτι
οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιοσ ὑμῶν ψεύστησ· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν

---

cum ℵABC etc: D *μου τισ τον λογον*, L *τισ μου τον λογ.*, 33. Or$^{4,363.365}$ *τισ τον εμον λογ.* | *τηρηση*: DMΓ al pauc *τηρησει* | *γευσηται* cum ℵACDLXΓΔΛΠ unc^{5} al^{100} fere Or$^{4,363.365}$ Cyr^{4,574} ... ς (= Gb Sz) *γευσεται* cum EFH al mu. Sed pro *ου μη γευσ. θαν.* (ℵ* om *θαν.*) habent B 32^{ev} e *θανατον ου μη θεωρηση*. At Or^{4,365} *οἱ δὲ [ἰουδαῖοι] οὐ τοῦτο [θάνατον οὐ μὴ θεωρήσει ε. τ. αἰ.], ἀλλὰ τὸ μὴ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ σωτῆρόσ φασιν· οὐ γὰρ εἶπεν – θανάτου οὐ μὴ γεύσηται εἰσ τ. αἰῶνα, ὅπερ οὗτοι προφέρονται ὡσ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰρημένον.* | *εισ τ. αιωνα* (et. a e f ff$^{2.corr}$ g q vg Or$^{4,363.365}$ etc): D b c ff^{2*} l om (nec Nonn^{9,164} exprim), hinc Gb^{0}

53. *πατροσ ημων* (et. f q vg Or$^{4,272.363.367}$): D a b c e ff$^{2.}$ l om | *οστισ* (et. it^{pler} vg Or^{ter}): D a *οτι* (Schu „plane ex more Io. sed *οστισ* nunquam in hoc evgl“) | *και οι προφηται*: e syr^{sch} (et^{p} sed *οἱ* c. ob. habet) *και των προφητων οι* | *και οι προφ. απεθανον* (D* *-θαναν*): 29. 40. 63. 71. 248. g^{scr} al pauc om | *σεαυτον* sine *συ* cum ℵABCDGKLXΓΔΠ al^{50} it vg sah cop etc Or$^{4,363.368}$ Chr$^{8,370.371}$ Cyr$^{4,577\,bis}$ ... ς add *συ* cum EFHMSUΛ (x^{tregell}) al plu go arm

54. *ῑς̄* cum ABCLXΓΔ^{2}ΛΠ* unc rell al pler Cyr^{4,577} ... ℵDΔ*Π^{2} (sed rursus ὁ erasum) 69. 346. al pauc Or^{4,368} *ο ῑς̄* | *δοξασω* cum ℵ*et^{cb}BC*D 1. 69. 346 al pauc Or$^{4,368\,bis}$ Chr^{8,370} ex$^{mosc\,3}$; item a c e ff$^{2.}$ l q (*clarificavero* c e ff$^{2.}$ l Amb^{fid}, *honorificavero* d q, *glorificavero* a), Tert$^{prax\,22}$ *glorificem* ... ς *δοξαζω* cum ℵ^{ca}C^{2}LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chr^{montf} Cyr^{4,577}, item f vg *glorifico*, b *honorifico* | *ο πατηρ μου* (arm syr^{hr} Or^{4,368} Tert$^{prax\,22}$ om *μου*, syr^{p} c.* habet): Chr^{8,370} om. Subiungit haec: *ἐνταῦθά φησιν· ἔστιν ὁ δοξάζων με. καὶ διατί μὴ εἶπεν· ὁ πατὴρ ὁ πέμψασ με, ὡσ ἄνω ἔλεγεν, ἀλλ᾽ ὃν ὑμεῖσ λέγετε ὅτι θεὸσ ὑμῶν ἐστί, καὶ οὐκ οἴδατε αὐτόν; ἐβούλετο γὰρ δεῖξαι ὅτι οὐ μόνον πατέρα αὐτὸν οὐκ ἴσασιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ θεόν.* | *θεοσ*: L *ο θεοσ* | *ημων* (Gb″) cum AB^{2}et^{3}CLΓΔΛΠ unc^{7} al^{100} f g am em for fu iac ing gat mm mt san taur tol sax go sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (sed Sz confudit lectiones in com) Ln *υμων* cum ℵB*DFX al mu a b c e ff$^{2.}$ l q vg^{ed} Chr^{8,370} Cyr^{4,580} Tert$^{prax\,22}$ (*quem vos dicitis deum esse vestrum*)

55. *καν* cum ℵBD ... ς Ti *και εαν* c. ACLXΓΔΛΠ unc rell (sed G om *και εαν* usq *αλλα οιδα αυτον*) al omn^{vid} | *αυτον* post *ουκ οιδα*: Δ om | *εσομαι ομοιοσ*: D *ομοι. εσομ.* | *υμων* cum ℵCLXΓΔΛΠ unc^{7} 33. al pler Cyr^{4,581} (*εσομ. ομοιωσ υμων ψευ.*) ... ς Ln *υμιν* c. ABD 1. 52. 157. 254. 2^{pe} | *αλλα* cum BDX ... ς *αλλ* cum ℵACL unc rell al omn^{vid}

καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιά-
σατο ἵνα εἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπαν Gen 18, 17
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸσ αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεισ καὶ
Ἀβραὰμ ἑώρακασ; 58 εἶπεν αὐτοῖσ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 ἦραν οὖν λίθουσ ἵνα βάλω- 10, 31
σιν ἐπ᾽ αὐτόν· Ἰησοῦσ δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

---

56. *ειδη* cum ℵAB*D[2]X 69. (Γ *ἤδη*) Or[4,321] ... ς Ln Ti *ιδη* cum B[3]CD*L unc rell al pler (item Thdot[clem 973] Or[4,88. 103. 365] Eus[marc 137] et[ps 489] Chr Cyr etc). Libere Epiph[655] et Ps-Ath[185] *ηγαλλιασ. ιδειν την ημ. μου* (Ps-Ath *την εμην*), item[67] *επεθυμησεν ιδειν την ημερ. μου.* | *την εμην*: 28. *μου* ... X sah om | *ειδεν* c. ℵBDEFGHSUΔΛΠ[2] al plu ... ACK LMXΓΠ* al mu *ιδεν*

57. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABCLX unc rell al omn[vid] | *πεντηκοντα*: cf Ir[int 148] (2,22,6) *hoc autem consequenter dicitur ei qui iam XL annos excessit, quinquagesimum autem annum nondum attigit, non tamen multum a quinquagesimo anno absistat. Ei autem qui sit XXX annorum, diceretur utique: Quadraginta annorum nondum es – Non ergo multum aberat a quinquaginta annis, et ideo dicebant ei*: Quinquaginta annorum nondum es et Abrah. vidisti? *Non ergo anno uno praedicavit nec duodecimo mense anni passus est; tempus enim a trigesimo anno usque ad quinquagesimum nunquam erit unus annus.* Aliter Sev[ant] in[cat 285] *τί γὰρ ἐκώλυε τεσσαράκοντα εἰπεῖν, χυ τὴν κατὰ σάρκα ἡλικίαν νεάζοντοσ – ἠδύναντο δὲ καὶ πρὸσ τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἀβρα. ἀποβλέποντεσ λέγειν· μὴ πεντακόσια ἔτη ἔχεισ ἢ χίλια, εἰ τύχοι, ὅτι ἀβρα. ἑώρακασ; – τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἐμνήσθησαν διὰ τὸ τὴν ἑβδομάδα τιμίαν ὑπάρχειν τοῖσ υἱοῖσ ἰσραήλ* ..... Λ ([2] supra lineam *πεντήκ.* notavit sed alteram scripturam non delevit) 239. 262. (et unus[barb] ap Possin.) *τινὰ τῶν ἀντιγράφων* apud Euthym (ad h. l., additque ipse *ὅπερ δοκεῖ ἀκριβέστερον*) Chr[8,371] (ex cdd omnib; addit *ὡσ ἐγγὺσ τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν λοιπὸν εἶναι τὸν χν*) Ps-Ath[185] (serm. contr. omn. haer. 6) et[413] (dial[trin 1,9]) *τεσσαρακοντα* (Λ omissa prima syllaba *σαρακοντα*) | *ουπω*: D *ουδεπω* | *εωρακασ* (B* -*κεσ*) cum ℵ[c]ABCDSUΓΛΠ[2] etc (item EFGHKLMXΔΠ* etc *εορ.*): ℵ* sah *εωρακεν σε*

58. *ειπεν* sine copula cum ℵABCΓΔΛΠ unc rell al plu it vg etc ... L al[5] syr[p] aeth *και ειπεν*, DGKX al[50] sah *ειπ. ουν* | *ις* cum BC e[scr*] ... ς Ln *ο ις* cum ℵADLX unc rell al pler | *γενεσθαι* et. Or[1,750] et[4, 103. 292] Eus[marc 137] et[ps 489] Ath[259] et[412] etc (cf et. Did[trin 1, 15] *και αυτοσ περι εαυτου ο δεσποτησ – ειπεν· αμην αμην λεγω σοι, προ του τουσ αιωνασ γενεσθαι εγω ειμι*) ... D a b c e ff[2.] l q (non item f vg) Ign[intpol 248] (Magn[9]) Epiph[467] (*αμ. αμ. λεγ. υμιν οτι προ αβρ. εγω ειμι. ην γαρ προ αβρ. αληθωσ* etc) et[alibi] Novat[298] (Gall[3]) Victorin om

59. *ηραν ουν*: D *τοτε ηραν*, item go | *δε* (syr[sch] *et Iesus*, a *Iesus igitur*): B om | *εξηλθεν εκ του ιερου* sine additam cum ℵBD a b c e ff[2.] g l vg sah arm pers[w] Or[4,292] (*ις εκρυβη και εξηλθεν εκ τ. ιερου, οτε παραγων ειδε τον απο γενετησ τυφλον*) Chr[8,372] (*εξηλθεν εκ του ιερου και*

IX.

1 *Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆσ.* 2 *καὶ*
ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντεσ· ῥαββεί, τίσ ἥμαρτεν,
οὗτοσ ἢ οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸσ γεννηθῇ; 3 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ·*
οὔτε οὗτοσ ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 *ἡμᾶσ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ-*

ανεχωρησεν επι την ιασιν του τυφλου, δια των εργων πιστουμενοσ οτι προ του αβρ. εστιν) Cyr[4,586 tx] (et com *και ουκ ηρκεσθη τω λαθειν αλλα και εξεισιν εκ του ιερου, τυπον ωσπερ τινα πραγματων ημιν νοητων καταγραφων εν τουτοισ.* Sed vide post[4,1051]) ... ς (= Gb) add *διελθων* (ℵ[ca]CLX 33. al pauc cop syr[sch] Ath[259] *και διελθων*, per incuriam et. ℵ[cb]) *δια μεσου αυτων* (ℵ[ca]CLX 33. al pauc cop syr[sch] Ath[259] add *επορευετο*, item syr[p] c.*) *και παρηγεν ουτωσ* (:: cf Lc 4, 30) cum ℵ[ca et cb]ACLXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] f q cop syr[utr] (syr[hr] *et transibat et ibat in medium eorum*) aeth go Ath[259] Thdor[heracl] in cat [286] (*πωσ εκρυβη; ουκ εισ γωνιαν του ιερου εαυτον περιστειλασ - αλλ᾽ - δια μεσου αυτων μη ορωμενοσ εξηλθε και παρηγεν ουτωσ.*) Iul[papa] in rescripto ap Ath[2,606] sub [30]

IX, 1. *παραγων*: C[3]FGHM[2] (item M[mg eccles]) al[15] (item evv) c ff[2.] g l vg cle et[cdd mu] (non item am fu san ing al) Chr[373 tx] et[com] Ps-Ath[367] (hom. in caecum) add *ο* (al om) $\overline{\iota\varsigma}$ | *ειδεν* cum ℵBEFGHSUΓΠ[2] al plu ... Ti *ιδεν* cum ACDKLMXΔΛΠ* al mu | *γενετησ* cum ℵABCDLS (omissa syllaba *γε*) UΓΔ etc ... EFGHMΛΠ al plu *γεννητησ* (Λ al *-τοισ*), X al pauc *γενητησ*, K al pauc *γεννετησ.* Praeterea D Ps-Ath[367] add *καθημενον*

2. *οι μαθ. αυτου*: D e om *αυτου* | *λεγοντεσ*: D y[scr] e l om | *ραββει* cum ℵABCDEHΛ (X *ραββη*) al sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUΓΔΠ al pler cop | *γεννηθη*: A al pauc *γενηθη*

3. $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵABCLXΓΔΛΠ* unc[8] al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum DΠ[2] (sed rursus deletum *ο*) al Cyr[4,588]. Praeterea 1. 2[pe] al pauc b e add *και ειπεν αυτοισ* (e om *αυτ.*, a *respondit illis Iesus*)

4. *ημασ* pri cum ℵ*BDL (D post *δει* pon) sah cop syr[hr] aeth[ro] Cyr[4,599] Nonn[10,19] (*ἡμέας ὑψίστοιο πέλει χρέοσ ἔργα τελέσσαι, ἔργα θεοῦ ζώοντοσ, ἕωσ ἔτι φαίνεται ἠώσ*). Confirmat Or[3,201] *χρησάμενοι λέξει εὐαγγελικῇ εἰρημένῃ ὑπὸ τοῦ σωτῆροσ οὕτωσ ἐχούσῃ· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - ἐργάζεσθαι.* Item[4,27] *δι᾽ ἣν ἡμέραν φησὶ τοῖσ τοῦ φωτὸσ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται - τοῦ κόσμου.* Cum Or prorsus facit Hier[ter] (in Hieremiam[13], in ep[galat 3], in[ecclesiast]), ubique enim Salvatoris verba dicit: *Operamini dum dies est* ... ς Ln Ti *εμε* cum ℵ[a]vel[b]ACXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg go syr[utr] aeth[pp] rell Chr[8,377] (*τουτέστιν ἐμὲ δεῖ φανερῶσαι ἐμαυτὸν καὶ ποιῆσαι τὰ δυνάμενά με δεῖξαι τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ ποιοῦντα*). Item *ημασ* sec cum ℵ*L cop aeth[ro] Cyr[4,599] (*τί γὰρ ζητεῖτέ*

ψαντος ἡμᾶσ ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶσ δύναται ἐργά-
ζεσθαι. 5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶσ εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6 ταῦτα 8, 12
εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματοσ, καὶ
ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμούσ, 7 καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰσ τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμη- Neh 3, 15
νεύεται ἀπεσταλμένοσ. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν

φησιν ἃ σιωπᾶσθαι καλόν; τί δὲ τὸ καιρῷ πρέπον ἀφέντεσ, μανθάνειν ἐπείγεσθε τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου διάνοιαν; οὐ τῆσ ἐπὶ τούτοισ ἐρεύνησ ἀλλ᾽ ἔργου, φησίν, καὶ συντόνου σπουδῆσ ὁ καιρόσ· δεῖ γὰρ οἶμαι μᾶλλον – καὶ ἐπείπερ ἡμᾶσ ἀνέδειξεν ἀποστόλουσ, τὰ τῆσ ἀποστολῆσ ἔργα πληροῦν. ἑαυτὸν δὲ τοῖσ ἀπεσταλμένοισ συναναπλέκων ὁ κύριοσ καὶ τοῖσ ὀφείλουσιν ἐργάζεσθαι τίθησιν ἀριθμόν etc (Or Hier Nonn alterum ημασ non attingunt.) ... ς Ln Ti με cum eisdem quibuscum antea εμε, item BD sah syr^{hr} :: lectio ημασ a correctore alienissima. Magis vero etiam quam ημασ δει εργαζ. offendit του πεμψ. ημασ. Hinc non credi potest Iohannem ημασ δει εργ. scripsisse atque huic scripturae aliena manu in ℵL etc accommodata esse ea quae sequuntur. Multo probabilius est utroque loco ημασ ab ipso Ioh. profectum esse, alteros vero satis habuisse restituto του πεμψ. με, alteros utrumque ημασ expulisse. | εωσ et. Or^{3,201} et (ex ed. Delar.)^{4,27} etc ... C*(^{3}εωσ) L 33. syr$^{p\,mg}$ Or^{4,27} ex ed. Huet. ωσ, item b d *cum dies est* (it^{rell} vg *dum* vel *donec dies est*)

5. εν τω κοσμ. ω cum ℵABCΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ q am fu for ing san go syr^{ms} et^{p} arm Or^{4,27} ... DLX 1. 33. a b e g l vg^{cle} Cyr^{4,600} Chr^{8,378} ω εν τ. κο.

6. A* εποησεν | D πτυματοσ | επεχρισεν (AD –χρεισεν, EΛ al –χρησεν): BC*^{vid} επεθηκεν | αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. cum ℵBL 1. 33., item A C^{2} 157. 254. 6^{pe} 7^{pe} Cyr^{4,601} αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. του τυφλου, hinc Ln αυτου τ. π. επ. τ. οφθ. [του τυφλ.]. Similiter go *ei in oculos hoc lutum huic caeco*, D αυτω τον πηλον επι τουσ οφθαλμουσ αυτου, aeth *ei oculos eius* (omisso τον πηλον), sah *lutum super oculos eius* ... ς τον πηλον επι τ. οφθ. του τυφλου cum C*XΓΔΛΠ unc^{8} al pler b syr^{p} (syr^{hr} *linivit oculos caeci illius luto*) Chr^{8,380} Amm$^{cat\,288}$. Similiter 69. 108. y^{scr} syr^{sch} cop omisso τον πηλον, Ps-Ath^{337} omissis τ. πηλ. επι. Latini pro και επεχρ. usque οφθ. sic: c ff$^{2.}$ q fos *et superunxit eum luto* (c fos om) *super oculos eius*, l *et superuncxit eum et inlinuit illi oculos*; e *et superunxit oculos caeci*, f *et superlinivit super oculos caeci*; vg *et linivit* (am fu al *levit*) *lutum super oculos eius*; a *et linuit oculos eius*

7. αυτω: D a e l for om | νιψαι (f ff$^{2.}$ g q vg *lava*, l *lava te*, c *et lava*; sah cop add *faciem tuam*): A a b e (sed vide post) om, hinc Ln [νιψαι], A^{2} post σιλωαμ add και νιψαι, item e post απεσταλμ. add *et lava oculos tuos* | ο ερμηνευετ. (D μεθερμ.) απεσταλμ. (syr$^{p\,mg\,gr}$ αποσταλμενοσ): syr^{sch} (non item ^{p} et^{hr}) pers^{p} om | απηλθεν ουν (Γ 22. al pauc a c l arm om; ff$^{2.}$ q *et abiit*, b *et perressit*, e *abiit autem*) και ενιψ. και ηλθεν: B om (transiliens ab -ηλθεν ad ηλθεν) ουν usq ηλθ.

βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονεσ καὶ οἱ θεωροῦντεσ αὐτὸν τὸ πρότερον,
ὅτι προσαίτησ ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτόσ ἐστιν ὁ καθήμενοσ καὶ προσ-
αιτῶν; 9 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτόσ ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· οὐχί, ἀλλὰ
ὅμοιοσ αὐτῷ ἐστίν. ἐκεῖνοσ ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. 10 ἔλεγον οὖν
αὐτῷ· πῶσ οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
νοσ· ὁ ἄνθρωποσ ὁ λεγόμενοσ Ἰησοῦσ πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν

---

8. *αυτον*: A* om | *προσαιτησ ην* cum ℵABC*DKLXΠ^{2} al^{10} f ff$^{2\cdot}$ g q vg go sah cop syr^{utr} arm aeth Ps-Ath^{368} Chr^{8,381} Cyr^{4,603} ... ς (= Gb Sz) *τυφλοσ ην* cum C^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler ... 69. *τυφλ. ην και προσαιτησ*, Π* *τυφλ. προσαιτ. ην*, a c l *caecus et mendicus erat* (c *esset*), e *caecus et egenus fuit*, b *mendicus erat et caecus* | *ελεγον*: L add *οτι*

9. *αλλοι ελεγ. οτι ουτ. εστιν*: LX 33. 254. om | *οτι* et. f g vg Aug$^{ioh\,44,8}$: ℵ a b c e ff$^{2\cdot}$ l Cyr^{4,603} Ps-Ath^{368} om ... G add *ουχ* | *αλλοι* (ℵ 124. cop syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm add *δε*, syr aeth pers^{p} *et alii*) *ελεγον· ουχι αλλα* (*αλλα* ℵC; BLX al *αλλ*) cum ℵBCLX 33. 124. b cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et^{hr} arm aeth pers^{p}. Item omisso *ελεγον* 1. 2^{pe} g vg sah pers^{w}. Similiter Cyr^{4,603} *αλλοσ ελεγεν· ουχι, αλλ*, Ps-Ath^{368} *ετεροι δε ελεγον· ουκ εστιν ουτοσ, αλλ*. Cf etiam it^{pler} ... ς *αλλοι* (D *ετεροι*) *δε οτι* cum AD E^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} (E* om *αλλοι* usq *ομ. αυτ. εστ.*) al pler f l go syr$^{p\,tx}$ (a e *alii dicebant*, c ff$^{2\cdot}$ q *alii autem dicebant quia*). Hinc Ln *αλλ.* [*δε*] *ελε-γον* [*Ουχι, αλλ*] | *εκεινοσ* sine copula cum ℵ^{ca}BC*DEFGHLMSΔΛ al plu am for fu ing san syr$^{p\,tx}$ Cyr^{4,603} ... Ln add *δε* cum ℵ*et^{cb}AC^{2}KUXΓΠ 33. 69. al plus^{10} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg^{cle} (item em al) go syr^{sch} et^{p} c.* (et^{hr} *et ille*) sah cop arm aeth. Similiter Ps-Ath^{368} *ο δε αναβλε-ψασ* | *οτι* sec et. f g l q vg: ℵ^{ca}L a b c e ff$^{2\cdot}$ om

10. *ελεγον* (et. ℵ^{c}; ℵ* *ελεγαν*) et. c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg ... D *ειπον*, b d *dixe-runt*; a *dicunt* | *πωσ ουν* cum ℵCDLX 157. a (sed om *ουν* pri) l arm (ut a) syr^{p} c.* et^{hr} (agnoscere vdtr et. aeth) (:: cf ad 6, 30) ... Ln [*ουν*], ς om c. ABΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c e f ff$^{2\cdot}$ g q vg sah cop go Cyr ^{4,604} (syr neutrum *ουν* expri, nec Chr^{8,382} *λεγουσιν αυτω· πωσ ανε-ωχθ. σου οι οφθ.*) | *ηνεωχθησαν* cum ℵBCDEFGHLMXΓΔΛ al plu ... ς *ανεωχθ.* cum AKUΠ al plu Chr Cyr | *σου* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib al plu b fos tol (hi^{3} *oculi tui*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr Cyr Aug^{ioh} ^{44,8} (ut b) ... ς^{e} *σοι* cum minusc pauc ^{vid} a c d e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg

11. *απεκρ. εκεινοσ* (vg^{cle} *respondit*: *Ille homo*, a *resp. illis*, sah syr^{sch} aeth non expri *εκεινοσ*) sine additam cum ℵBCDL 1. 33. 118. 2^{pe} c e ff$^{2\cdot}$ l vg sah arm Cyr^{4,604} Aug$^{ioh\,44,8}$ (Chr^{8,382} *λεγει αυτοισ· ανθρωποσ* etc) ... ς (Gb^{0}) add *και ειπεν*, Ln [*κ. ειπ.*] cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q go syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens ille dixit*) go aeth | *ο ανθρ.* cum ℵBL 1. 22. 33. sah (item *ille homo* c e l vg, nec enim tam *εκεινοσ* quam *ο ανθρ. ο λεγ.* sic exprimi vdtr; a b f q *Homo qui dicitur*; etiam syr^{p} c.* articulos exprimere vdtr), item *ο λεγομενοσ* cum ℵBC 1. 33. 118. (de versionib vide ante) ... ς Ln *ανθρωπ. λεγομ.* (omisso ὁ utroq) cum ADXΓΔΛΠ (C vide ante) unc^{8} al pler go arm Chr Cyr | *πηλον*

μου τοὺσ ὀφθαλμοὺσ καὶ εἶπέν μοι ὅτι ὕπαγε εἰσ τὸν Σιλωὰμ καὶ
νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενοσ ἀνέβλεψα. 12 *εἶπαν αὐτῷ·*
ποῦ ἔστιν ἐκεῖνοσ; λέγει· οὐκ οἶδα.
13 *Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸσ τοὺσ Φαρισαίουσ, τόν ποτε τυφλόν.*
14 *ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ*
ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺσ ὀφθαλμούσ. 15 *πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ*

εποιησεν etc: a nil nisi *tetigit mihi oculos et dixit*; pro *και επεχρισ. μου τουσ οφθαλμ.* b c e ff$^{2.}$ *et superunxit* (ff$^{2.}$ *unxit*, b *superlinuit*) *me* | *οτι* cum ℵBL syr^{p}, item sah cop ... ς Ln om cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc | *εισ τον σιλωαμ* (B* *σειλωαμ*) cum (et. Gb) ℵBDLX 1. 118. 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ l sah cop syr^{hr} (et syr^{sch} *in aqua Siloam*) arm Ir^{312} (*postquam linivit lutum super oculos eius, dixit ei*: Vade in Siloam et lavare) Cyr^{4,604} ... ς (Gb′) *εισ την κολυμβηθραν του σιλωαμ* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler e f g q vg go syr^{p} aeth Chr^{8,382} Ps-Ath^{369} | *και νιψαι* (et. Ir$^{int\,312}$; c e l syr^{hr} add *oculos tuos*; sah cop add *faciem tuam*): KXΠ 13. 22. 33. 69. 346. al^{10} f go cop syr^{sch} (et$^{p\,mg}$ *abi et lava in* etc) aeth Chr Cyr Ps-Ath$^{369\,bis}$ *νιψαι* (sine *και*) idque post *υπαγε* pon | *ουν* cum ℵBDLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} sah cop syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,604} ... ς *δε* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr$^{p\,tx}$ (arm om *απελθ. ουν*) ... al pauc it^{pler} vg syr^{sch} aeth *et* ante *απ.* Habent autem pro *απελθων ουν* DX *απηλθον ουν*, a b c e f ff$^{2.}$ l q syr^{sch} aeth *et* (e om) *abii* | *και* (cop om: sic Ti; sah *abiens igitur lavi*) *νιψαμενοσ*: D *και ενιψαμην*, item it vg (sed vg^{cle} et$^{cdd\,aliq}$ *et abii lavi*, omisso *et* ante *lavi*) aeth | *ανεβλεψα*: D *και ηλθον βλεπων* ... ff$^{2.}$ q am for fu san gat mm ing^{2} (al) *et vidi*, a c e f vg *et video*, l ing* *et ecce video*, b *et videre coepi*. Cf et. Ps-Ath^{369} *και απελθων ενιψαμην· νιψαμενοσ τον μεν πηλον απεθεμην, το δε φωσ εδεξαμην*, item accuratius^{370} *απηλθον δε και ενιψαμην και ευθεωσ ανεβλεψα.*

12. *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *ειπ.* sine copula (Gb′) cum A 28^{ev} 53^{ev} 60^{ev} f^{scr} e (*aiunt ad eum illi*) am em for fu ing sax sah cop syr^{sch} arm Aug$^{ioh\,44,8}$ (Chr^{8,382} *λεγουσιν αυτω*) ... ς *ειπ. ουν* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c ff$^{2.}$ q fos go syr^{p}; item b f *ειπ. δε* ... ℵBLX 1. 33. 118. 157. 2^{pe} l vg^{ed} (item san al) syr^{hr} aeth Cyr^{4,605} *και ειπ.* | *λεγει* (c d f *dixit*, b e vg *ait*): D 13. 69. 346. b fos syr^{sch} et^{hr} arm aeth add *αυτοισ*

13. *αγουσιν* (c e fos *adduxerunt*, b *perduxerunt*): D c syr^{sch} et^{hr} aeth praem *και*, e cop add *igitur*

14. *εν η ημερα* cum ℵBLX 33. a b c (e *in quo*) ff$^{2.}$ mm (*in illo die quando*) syr$^{p\,mg}$ et^{hr} Cyr^{4,605} ... ς *οτε* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler f l q vg go sah cop syr^{sch} et$^{p\,tx}$ | *ο $\overline{ις}$*: L om | *ανεωξεν* cum ℵABΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... LX al pauc *ηνεωξεν*, D 249. Cyr *ηνοιξεν* (D -υ-)

15. *ηρωτων* (X 60^{ev} -*τουν*): D 229** *επηρωτων* ... Γ 27. 435. 440. al^{25} *ηρωτησαν*, item *interrogaverunt* a d e f | *και οι φαρισαιοι*: UX 69. 124. 157. al plus^{12} it vg (exc mt) sah cop syr^{sch} et^{hr} om *οι*

οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέν
μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16 ἔλεγον οὖν
ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος,
ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος
ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.
17 λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοι-
Lc 7, 16 ξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. 18 οὐκ
ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν,

15. πως ανεβλεψεν: c ff$^{2.}$ q sah syr^{sch} arm *quomodo vidisti*, e *quomodo lumen recepisti*, b l syr^{hr} *quomodo vides* | αυτοις: A 13. q go syr^{p} και αυτ. | πηλον: G 1. 22. 118. 2^{pe} tisch** al add εποιησεν και | μου (H al pauc μοι) επι τ. οφθ. (et. Gb Sz) c. ℵB(H)LXΓΛΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,607}, item *mihi super oculos* c e f ff$^{2.}$ l q am fu ing for san syr^{p} go; A μου επεθ. επ. τ. οφθ., vg^{cle} *mihi posuit sup. oculos*; Δ μου (sed*^{vid} μοι, δ *mihi*) επ. τ. οφθ. μου, g *mihi posuit sup. oculos meos* ... ς (= Gb Sz) επ. τους οφθ. μου cum D al mu a b (a *in oculos meos*, b *super oc. meos*) syr^{sch} eth^{hr} arm Chr^{8,383} | και βλεπω: b c ff$^{2.}$ l q syr^{hr} *et ecce video*

16. ελεγον (ℵ^{c}): ℵ* ελεγαν | τινες (a b c e f ante εκ τ. φαρ.): M om | ουκ εστ. ουτ. παρ. θε. ο ανθρωπ. cum ℵBDLX 157. l syr^{hr} Cyr^{4,608}, item e *non est hic a deo*, item c ff$^{2.}$ g vg arm Or$^{int 2,94}$ *non est hic homo a deo*, item 33. ουκ εστ. ο ανθρ. ουτος παρα θεου ... ς ουτος ο ανθρωπ. (b *homo hic*) ουκ εστ. παρ. (Chr απο) του (Gb^{oo} cum AGKΠ al permu) θεου cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go aeth Chr^{8,383} | οτι (f l am fu fos mt taur al *quia*, a b *quod*, d *quoniam*): c e ff$^{2.}$ g q vg^{ed} for san gat mm *qui* | αλλοι cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} am fu for ing san go arm syr^{p} Chr^{8,383} ... ℵBD al^{10} fere c ff$^{2.}$ vg^{cle} et^{cdd} mu sah cop syr^{sch} eth^{hr} add δε | ελεγον: D -γαν

17. λεγουσιν (f ff$^{2.}$ l q vg): D a b c e ελεγον | ουν cum ℵABDLX 1. 13. 69. al mu it^{pler} vg sah syr^{p} c.* (syr^{hr} *et iterum dicebant*) Cyr^{4,610} ... ς Ti om cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go cop syr^{sch} arm aeth | παλιν (ℵ* add ουν, ℵ^{c} delet): e f l sah post λεγουσιν (cop ante λεγ.) pon ... D a b c ff$^{2.}$ om | τω: G om | συ τι cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc ... ℵBLX cop (non sah) Cyr^{4,610} τι συ | αυτου: ℵ* σεαυτου | ηνοιξεν (DE ηνυξ.) cum ℵADΓΛ unc^{7} al pler Chr Thdor^{mop} Cyr ... BXΔ al^{5} ηνεωξεν, KLΠ al^{6} ανεωξεν. Notat ad h. l. Thdor$^{mop 29}$ κατὰ ἐρώτησιν ἀναγνωστέον, ἐπισυνάψαντας τό· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, καί· ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς, οὐ μὴν διελόντας αὐτό. οὐ γὰρ τοῦτο τὸν τυφλὸν ἠρώτων, εἰ τοὺς ὀφθαλμ. αὐτοῦ ἤνοιξε, περιττὸν γὰρ ἦν τοῦτο βλέποντας ἐρωτᾶν, ἀλλὰ τί περὶ αὐτοῦ λέγεις ὑπὲρ ὧν ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς, etc.

18. επιστευσαν: Π^{2} επιστευον, item b c ff$^{2.}$ l *credebant* | ουν et. c q vg sah syr^{p} eth^{hr} (syr^{sch} go δε, e l aeth arm *et non* [e *nunc* ex errore] *credebant* vel *crediderunt*): D 69. 72. 28^{ev} b^{scr} y^{scr} 11^{pe} a b f ff$^{2.}$ tol* cop om | ην τυφλ. cum ℵBL 157. b Chr^{8,387} ... ς Ln τυφλ. ην cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg Cyr^{4,612} Chr^{8,386} | οτι ην τυφλ. (28. οτ. τυ. εγεν-

ἕωσ ὅτου ἐφώνησαν τοὺσ γονεῖσ αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντοσ, 19 καὶ
ἠρώτησαν αὐτοὺσ λέγοντεσ· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ ὑμῶν, ὃν ὑμεῖσ λέ-
γετε ὅτι τυφλὸσ ἐγεννήθη; πῶσ οὖν βλέπει ἄρτι; 20 ἀπεκρίθησαν οὖν
οἱ γονεῖσ αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ ἡμῶν καὶ
ὅτι τυφλὸσ ἐγεννήθη· 21 πῶσ δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίσ
ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἡμεῖσ οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτή-

νηθη) και ανεβλ. (28. b om κ. ανεβλ.): D l om, hinc Gb^0 | οτου (Δ του) cum ℵABLΓ(Δ)ΛΠ unc rell etc: DX al pauc Chr^{8,386} ου | αυτου του αναβλ. cum ℵABL unc rell al pler f vg (hi *eius qui viderat*, g fos gat corrupte *eius qui viderant*, item mm *eius qui viderant eum*) etc: D 131. 54^{ev} sah^{münt} arm om αυτου, item 1. 22. 118. 2^{pe} al^3 a b c e ff$^{2\cdot}$ (ap blan; ap ^{sah} om et. αυτου) l q cop pers^p Chr^{8,386} om του αναβλεψ.

19. ηρωτησαν: D επηρωτ. | λεγοντεσ cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid} e f q vg syr^p eth^{hr} rell Cyr^{4,612} ... ℵ* a b c ff$^{2\cdot}$ l syr^{sch} om (:: cf 4, 51 et 10, 33, quibus locis λεγοντεσ inlatum duximus) | ουτοσ εστιν (D εστ. ουτ.): ℵ*D syr^{sch} praem ει | λεγετε: FGM al plus^{10} arm ελεγετε | εγεννηθη (ℵ^2): ℵ* εγενηθη | πωσ ουν (q *et quomodo*): a e sah om ουν | βλεπ. αρτι cum ℵBDLU 33. b c ff$^{2\cdot}$ l Cyr^{4,612} (Chr^{8,388} βλεπ. νυν) ... ς αρτι βλεπ. cum AXΓΔΛΠ unc^7 al pler a e f g q vg

20. απεκρ. ουν cum ℵB 15^{ev} vg^{cod} (:: ουν propter ουν proxime praegressum vel omissum vel mutatum) ... ς Ti απεκριθ. sine copula cum DGLUXΠ 1. 33. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg (et. am fu for ing etc) sah cop arm Cyr^{4,613} ... AEFHKMSΓΔΛ al plu f q syr^{utr} απεκρ. δε (go sive ουν sive δε), aeth και απεκρ. Praeterea ς add αυτοισ, Ln [αυτοισ] cum ADΓΔΛΠ unc^8 al plu (sed al^3 αυτω, 435. post οι γον. αυτ. pon) b c l q vg go syr^p (sah post ειπ. add) ... om cum ℵBLX 33. 69. 346. al^{15} a e f ff$^{2\cdot}$ cop syr^{sch} arm aeth Cyr | οι γον. αυτου: G add του αναβλεψαντοσ | ειπαν cum ℵBL 33. ... ς ειπον cum ADX unc rell al pler Cyr | εγεννηθη: A* εγενηθη

21. δε νυν βλεπει (33. ουν βλεπ. αρτι): c e ff$^{2\cdot}$ om νυν | ουκ οιδαμ. pri: al^4 syr Chr^{8,388} om | x l ab οιδαμ. pri ad alterum transiliunt | ηνοιξεν cum ℵBDLΓΔΛΠ unc^8 al pler Ps-Ath^{370} ... A 1. 33. 53. 254. 346. ηνεωξεν, 249. al^{10} Chr^{8,388} Cyr^{4,613} ανεωξεν | αυτου ante τουσ οφθαλμουσ: L al pauc a c e q post τ. οφθ. pon, D b vg ante ηνοιξεν, item f *aut quis ei aperuit oculos* ... ff$^{2\cdot}$ (teste certe Sab.) om | αυτον ερωτησατε (D επερωτ.) hoc loco cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. a c e f g vg cop syr^{hr} arm aeth pers^w Cyr ... ς post ηλικ. εχει cum AΓΔΛ unc^8 al pler l q go syr^{utr} Ps-Ath ... ℵ* b sah Chr (etiam^{mosc7}) om | ηλικιαν εχει (haec sah om) absque αυτοσ cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. it^{pler} vg syr^p eth^{hr} aeth Ps-Ath Cyr ... ς Ln αυτοσ ηλικ. εχ. (εχ. ℵ* om) cum ℵ*AΓΔΛ unc^8 al pler q go syr (cop *sua aetas ipsi etiam ad loquendum de se* pro ηλικ. εχει, αυτοσ περι etc) Chr | αυτοσ (ℵ^c): ℵ* om | περι: 106. 157. 433. al^{20} Chr^{mosc3} praem τα | εαυτου cum ℵABEKMSXΓΛ al plu Ps-Ath Chr ... ς Ln Ti αυτου cum DFGHLUΔ al permu^{vid} Cyr | λαλησει (L -σαι, it vg *loquatur*): X μαρτυρησει

7, 13 σατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸσ περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22 ταῦτα εἶπον οἱ
γονεῖσ αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺσ Ἰουδαίουσ· ἤδη γὰρ συνετέθειντο
οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τισ αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγοσ
12, 2 γένηται. 23 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖσ αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐ-
τὸν ἐπερωτήσατε. 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃσ
ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸσ δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι
ὁ ἄνθρωποσ οὗτοσ ἁμαρτωλόσ ἐστιν. 25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνοσ· εἰ
ἁμαρτωλόσ ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸσ ὢν ἄρτι βλέπω.
26 εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶσ ἤνοιξέν σου τοὺσ ὀφθαλ-

22. ειπον cum ABDL unc rell al omn^{vid} ... ℵ ειπαν | συνετεθειντο (A al pauc -θηντο): AM al pauc syr$^{p\,mg\,gr}$ συνετεθεντο, ΓΓ al^{5} Cyr^{4,614} συνετιθεντο, al pauc Thphyl συνεθεντο | οι ιουδαιοι (M add οτι, e sic: *placuerat farisaeis et scribis*): X om | ινα: D^{2} ϊν (D* ϊνι) | εαν: L αν | αυτον (K al^{5} post ομολ. pon, A* y^{scr} om) ομολογηση (HΓΛ al^{10} -σει) χ̅ν̅: D ομολογ. αυτον χ̅ν̅ ειναι. Item e *si quis confiteretur illum Christum esse*; item vg^{ed} (et. fos al) *si quis eum confiteretur esse Christum*, Cyr^{4,614} ομολογ. τον χ̅ν̅ αυτον ειναι

23. οι γον. αυτου: X 13. 69. 124. 249. 346. 8^{pe} al pauc cop post ειπ. pon | ειπαν cum ℵBD ... ς ειπον cum ALX unc rell al omn^{vid} | οτι (et. b f ff^{2} g q vg): DL a c e l fu om | αυτον: A και αυτ. | επερωτησατε cum ℵB ... ς ερωτησατε cum ALX unc rell al omn^{vid}; D ερωτατε

24. εκ δευτερου hoc loco cum ℵBDL 33. b c e ff^{2} l q sah cop syr^{sch} ... ς post εφων. ουν cum AXΓΔΛ unc^{8} al pler a f vg go syr^{p} et^{hr} aeth (arm παλιν εκ δευτερου ante εφων. pon) | τον ανθρωπον: D αυτον | ειπαν cum ℵBD ... ς ειπον cum ALX unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,616} | ο ανθρωπ. ουτοσ cum ADXΓΔΛ unc^{8} al pler e (*homo iste*) syr^{p} Ps-Ath^{371} (Cyr^{4,616} ο τοιουτοσ ανθρωπ. ουτοσ) ... Ln ουτοσ ο ανθρωπ. cum ℵBL 157. 249. it^{pler} vg (Latt hi *hic homo*, l* om *hic*) go syr^{sch} et^{hr} (Chr^{8,388} ουτοσ ανθρ.)

25. απεκρ. ουν (33. απεκρ. αυτοισ, 13. απ. δε, 60^{ev} ο δε λεγει αυτοισ, f *ille autem respondit*, s *dixit et ille*): KS 1. 28. 33. 249. 299. al^{40} a sah cop arm Chr^{8,389} om ουν, hinc Gb^{00} | εκεινοσ sine additam cum ℵAB DL al^{10} it vg (sed it^{pler} vg *dixit* vel *ait* pro απεκρ.) go sah syr^{p} arm perss Cyr^{4,617} ... ς (Gb^{0}) add και ειπεν cum XΓΔΛ unc^{8} al pler cop (*dicens*) syr^{sch} et^{hr} aeth Chr | εν (ℵ^{c}): ℵ* cop Ps-Ath^{371} εν δε | ων (b g vg *cum essem*): DL 1. 22. 33. 118. 2^{pe} a c e f ff^{2} l (*natus eram et*) q syr^{sch} et^{hr} ημην και

26. ειπον (ℵ^{c}): ℵ* ειπαν | ουν cum ℵ^{c}BDKLX al^{15} b c f ff^{2} g q vg (l *et illi dixerunt*) go sah Cyr^{4,618} ... ℵ* a e syr^{sch} cop arm plane om (:: quod rectum esse potest, nisi quod repetitum ουν vdtr offendisse) ... ς δε cum AΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{p} (aeth syr^{hr} *et dixerunt illi*) | αυτω sine παλιν cum ℵ*BD 2^{pe} a b c e ff^{2} g l vg sah cop syr^{hr} Nonn^{10,134} ... ς add παλιν cum ℵ^{c}AXΓΔΛ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} arm (pon ante ειπον) aeth Cyr^{4,618} | πωσ: D c aeth και πωσ | ηνοιξεν (ℵDM -υ-): K 1. 118. al plus^{30} Chr^{8,389} Thdormop^{29} ανεωξεν, 33. ηνεωξεν

μούσ; 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ· εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί
πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέ-
σθαι; 28 ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· σὺ μαθητὴσ εἶ ἐκείνου,
ἡμεῖσ δὲ τοῦ Μωϋσέωσ ἐσμὲν μαθηταί· 29 ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι
Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεόσ, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.
30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυ-
μαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου
τοὺσ ὀφθαλμούσ. 31 οἴδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸσ οὐκ ἀκούει,

---

27. *απεκριθ. αυτοισ*: D *ο δε ειπεν* | *ουκ* (et. a f q gat): 22. b c e ff[2.] g l vg om | *ηκουσατε*: 13. 69. 124. 346. *επιστευσατε*, 28. 6[pe] *πιστευετε* | *τι*: B aeth add *ουν* | *παλιν*: D 28[ev] a e syr[p] arm post *θελετε* pon | *ακουειν*: D *ακουσαι* ... Δ om | *αυτου μαθηται* cum ABΛ unc[8] al pler ... ℵDLXΓΔ al plus[20] it vg Chr[8,390] Cyr[4,619] Ps-Ath[372] *μαθ. αυτου*

28. *ελοιδορησαν* sine copula (et. Gb Sz) cum AXΓΔΛ unc[8] al[100] b e l q am em for fu ing iac fos tol arm Aug[ioh 44, 12] ... ς *ελοιδορ. ουν* cum 69. al vix mu c (al[vid]) vg[cle] go ... ℵ*B sah aeth syr[hr] Cyr[4,621] Amb ep[80] *και ελοιδορ.*, ℵ[c]DL 1. 33. 157. 2[pe] a f (uterq *Ad illi*) cop syr[sch] et[p] c.* *οι δε ελοιδορ.* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABL unc rell al omn[vid] | *μαθητ. ει εκεινου* cum ℵAB 1. 33. ... ς *ει μαθητ. εκειν.* cum XΓΔΛ unc[8] al pler e f g l q go arm aeth Chr[8,390] Ps-Ath[372]; D al pauc a b c ff[2.] vg Cyr[4,621] *μαθ. εκειν. ει* ... L cop om *ει* (33. *ἦ*; b c e g l vg[cle] et[cdd pl] [non am fu] *sis*, a *esto*) | *δε* (a f g q vg): D b c e ff[2.] l arm go om | *μωυσεωσ* cum ℵDSX (*ϋ* suppl*) Δ 33. al Chr[8,390] ... ς *μωσεωσ* cum ABLΓΛ unc[7] al pler Ps-Ath Cyr

29. *μωυ-* cum ℵBDKSX al ... ς *μω-* cum ALΓΔΛ unc[6] al plu | *-σει* cum ℵABDEGKLSΔ al plu Chr[8,390] Cyr[4,622] ... ς *-ση* cum FHMUXΓΛ al plu | *λελαληκεν*: A *ελαλησεν* | *ο θεοσ*: D add *και οτι ο* (D* om) *θεοσ αμαρτωλων ουκ ακουει*

30. *αυτοισ*: D 8[pe] al[2] b c e l aeth om | *εν τουτω γαρ* (D syr *ουν*, vide etiam e) cum ℵB(D)L 22. 249. Chr[8,390] Cyr[4,623] ... ς Ln *εν γαρ τουτω* cum AΓΔ unc[8] al plu (:: cf 4, 37 ubi *εν γαρ τουτω* non fluct; contra Lc 19, 48 *ο λαοσ γαρ* invenit plures qui scriberent *ο γαρ λα.*) ... XΛ al plus[20] *εν* (sed Λ al mu *ἓν*) *γαρ τουτο*, item a b c e ff[2.] *hoc* (e *hoc ergo*), sah cop *hoc ipsum.* Contra f vg *in hoc enim*, l q *in hoc* | *το θαυμαστον* cum ℵBL 1. 22. 33. Chr[8,390] Cyr[4,623] ... ς Ln om *το* cum ADX ΓΔΛ unc[7] al pler arm | *ηνοιξεν* (D *-υ-*, ℵD *-ξε*) cum ℵBDL 249. Cyr ... ς Ti *ανεωξε* cum AΓΔΛ unc[7] al pler, item X *ηνεωξεν*

31. *οιδαμεν* sine copula cum ℵBDGL 1. 33. al[5] a b (*scio*) c e ff[2.] l fos sah cop arm Cyr[4,625] ... ς add (Gb[00]) *δε* cum AXΓΔΛ unc[6] al pler f vg go syr[utr] et[hr] aeth Chr[8,391]; item 69. g q Hil[89] *γαρ* | *αμαρτ. ο θεοσ* hoc ordine c. ℵALXΓΔ unc[7] al omn[vid] b c f ff[2.] g l q vg syr[p] et[hr] arm aeth Chr[8,391bis] Cyr[4,625] Or[int 3,114] Hil[89] ... Ln *ο θεοσ αμαρτ.* cum BDΛ a e go syr[sch] (sah cop *deus non audit peccatores*) Chr[8,390] Cyp[111. 123] Conc carth[62] (ap Rou[3,103. 110. 123]) | *αμαρτωλων* (et. Or[int]; X[2] add *ανθρωπων*):

ἀλλ᾽ ἐάν τισ θεοσεβὴσ ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.
32 *ἐκ τοῦ αἰῶνοσ οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τισ ὀφθαλμοὺσ τυφλοῦ*
γεγεννημένου· 33 *εἰ μὴ ἦν οὗτοσ παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν*
οὐδέν. 34 *ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαισ σὺ ἐγεννή-*
θησ ὅλοσ, καὶ σὺ διδάσκεισ ἡμᾶσ; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.
35 *Ἤκουσεν Ἰησοῦσ ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐ-*
τὸν εἶπεν· σὺ πιστεύεισ εἰσ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 36 *ἀπεκρίθη*
ἐκεῖνοσ καὶ εἶπεν· καὶ τίσ ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰσ αὐτόν;
37 *εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· καὶ ἑώρακασ αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ*

E*UX*Γ al^{30} Cyp Conc^{carth} *αμαρτωλον* (*peccatorem*), X* add *ανθρωπον* | *αλλ* cum ℵADLX etc: B *αλλα* | *ποιη*: EFMXΓΛ al mu *ποιει* | *τουτου*: X$^{2 vid}$ *τουτων*

32. *ηνοιξεν* (D al pauc -υ-) cum ℵADLΓΛ unc^{7} al pler Ath^{566} Chr^{8,391} Cyr^{4,626} ... BXΔ t^{scr} Ath^{64} *ηνεωξεν* (Δ* *ενεωξ.*), 1. al pauc *ανεωξ.* | *γεγεννημενου*: AXΓ al pauc *γεγενημενου*

33. *μη ην*: L *μην* | *ην*: D post *θεου* pon, item sah cop | *ηδυνατο* (D* *ηδοιν.*): KU al aliq Ath^{64} (non^{566}) *εδυν.*

34. *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX rell omn^{vid} | *αυτω*: D a post *απεκριθ.* pon | *συ* pr: L it vg om | *εν αμαρτιαισ*: 142* b e l q gat mm sah cop *εν αμαρτια* | *εγεννηθησ*: L al pauc *εγενηθησ* | *ολοσ*: E* 1. 131. al plus^{25} *ολωσ*, item arm

35. *ηκουσεν* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler a e q vg etc ... ℵ*D syr^{sch} aeth *και ηκ.*, 69. g *ηκ. ουν*, b c f ff$^{2.}$ l sah^{woi} (non^{ming}) cop *audivit autem* | $\overline{ις}$ cum ℵ*B ... ς Ln Ti ο $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}AD rell omn^{vid} | *εξω*: D om | *ευρων αυτον* (Λ^{2} add *εξω*) et. c e f ff$^{2.}$ g l vg: D a b q syr^{sch} *ευρεν αυτον και* | *ειπεν* sine additam cum ℵ*BD e cop^{cod} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ^{c}AL (X *αυτον*) ΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg etc | *του ανθρωπου* (et. Gb') cum ℵBD sah aeth^{ro} Chr$^{mosc 2}$ ... ς Ln Ti *του θεου* cum ALXΓ ΔΛ unc^{7} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth^{pp} Chr$^{8,395 ter}$ et ^{396} Cyr$^{4,630 tx et com}$ Tert$^{prax 22}$

36. *απεκριθη εκεινοσ* (a sah cop aeth om *εκ.*, q cop^{wi} *illi*): B om | *και ειπεν* cum ℵDLX unc rell al fere omn it^{pler} vg etc: Ln om cum AB (sed vide post *εστιν*) 68. a cop^{wi} (pro *απεκρ. εκ. κ. ειπ.* cop^{dz} *respondens dixit*, sah *dixit ei*) | *και τισ* cum ℵ (sed ℵ* suppl *και* supra lineam) BDXΓΔΛ unc^{7} al plus^{125} go syr^{p} et^{hr} arm Chr^{8,395} et^{396} Cyr^{4,630} ... ς Ln om *και* cum AL al pauc it vg sah cop syr^{sch} rell | *εστιν*: B add *εφη* | *κυριε*: ℵ sah Chr^{8,395} (non^{396}) ante *και τ. εστ.* pon

37. *ειπεν* (ℵ *εφη*, D syr$^{p mg}$ *απεκριθη*) sine copula cum ℵBDX 33. a b e sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (Chr^{8,396} *λεγει αυτω· και*) ... ς (Gb^{oo}) add *δε* cum ALΓΔΛ unc^{7} al pler q go ... 249. al pauc c f (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) l vg aeth Cyr^{4,631} *και ειπεν* | ο $\overline{ις}$: A om ο | *και* pri: sah cop syr^{sch} et^{hr} non exprim | *εωρακασ* cum ℵAB^{3}DMSUΓΛ al plu ... Ti *εορακασ* cum B*EFGKLXΔ al mu (:: cf ad 8, 57, ubi ad *εορακ.* addendus est B*) | ο

σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν
αὐτῷ. 39 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦ-
τον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ
γένωνται. 40 ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ
εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; 41 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι
βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

X.

1 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος

λαλων μετ. σου (it^{pler} vg *qui loquitur tecum*): D 1 Hil^{910} et^{911} *ο μετ. σου λαλ.*

38. *ο δε εφη* usq *και ειπ. ο ις*: ℵ* b om, item l* om *et ille ait credo domine* et *dixit ei ihs* | *αυτω*: D 157. al^{7} *αυτον*

39. *ο ις*: ℵ^{c} om *ο* | *εις κριμα* (Δ *κρισιν*) *εγω* (et. Or^{1,722} et^{2,119} et$^{4,396\,c}$ et int$^{2,279.\,336}$ ac^{saepe}): D *εγω εις κριμ.* | *ηλθον* h. l. et. e ff$^{2.}$ l vg Or quater et$^{int\,3,363}$ et^{950}: D a b c f q arm aeth Chr^{8,396} Or$^{int\,2,279.\,336}$ et ^{3,951} et^{4,512} ante *εις τον κο. τουτ.* pon (sah *veni ego in hunc mundum ad iudicium*, cop *veni ego in iudicium mundi*) | *βλεπωσιν*: UΓ al^{5} Or^{3,691} (non item ^{1,722} et^{4,396} etc) *βλεψωσι* | *γενωνται* (U*X al *γενονται*): 69. 124. 346. *γενησονται*

40. *ηκουσαν* sine copula cum ℵBLX 33. 157. 249. sah cop arm Cyr^{4,634} ... ς (Gb^{oo}) Ln *και ηκ.* c. AΓΔΛ unc^{7} al pler b c e f g$^{2.}$ l q vg go syr utr et^{hr} aeth; item D ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *ηκ. δε*, 1. 2^{pe} *ηκ. ουν*, a *et audierunt igitur* | *εκ των φαρ.* sine *ταυτα* cum ℵ* et^{cb} D 63. 253. 32^{ev} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l vg sah cop arm ... ς Ln Ti add *ταυτα* cum ℵ^{ca}BLX unc rell al pler a (ante *εκ τ. φα.* pon) q syr^{utr} et^{hr} aeth (go *hoc*) Cyr^{4,634} | *οι μετ αυτ. οντ.* cum ℵBDLX 1. 33. 157. 248. 2^{pe} it vg Cyr ... ς *οι οντ. μετ αυτ.* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler go arm aeth | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BLX unc rell al omn^{vid}

41. *ειπεν*: D al^{15} *ειπ. ουν*, SΓ al plus^{10} *ειπ. δε*, Δ 69. 124. al^{10} g l aeth *και ειπ.* | *αυτοις ο* (B om) *ις*: D sah cop *ο ις αυτ.* | *αν*: DK 13. 69. 124. 346. al^{6} om | *ειχετε*: L *εχετε* | *βλεπομεν*: F *βλεπωμεν* | *η αμαρτια* et *μενει* cum ℵ* et^{cb} ABΓΔΛ unc rell al pler it vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,tx}$ aeth go Or$^{int\,3,119}$ ... ℵ^{ca}DLX 33. syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm Cyr^{4,635} *αι αμαρτιαι* et *μενουσιν*. Praeterea scripsimus sine *ουν* inter *η* (*αι*) et *αμαρτια* (*-τιαι*) cum ℵBDKLX 1. 33. 69. 157. 2^{pe} w^{scr} b c e f ff$^{2.}$ g q vg sah (cop arm syr^{hr} praem *και*) Cyr Or^{int} ... ς *η ουν αμαρτ.*, Ln *η* [*ουν*] *αμ.* cum AΓΔΛ unc^{6} al pler a l go syr^{utr} (et. syr$^{p\,mg}$)

X, 1. *λεγω υμιν* (et. Clem^{698} Chr^{8,397} Cyr^{4,636} Or$^{int\,3,877}$ Lcif^{154}): B *υμιν λεγω* | *δια τ. θυρας*: Γ om | *αναβαιν. αλλαχοθ.* (et. Clem Or^{int} etc): D arm *αλλαχ. αναβ.*

κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· 2 *ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας*
ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 *τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ*
πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ
κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 *ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμ-*
προσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι
οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5 *ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν,*
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν. 6 *Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι*
δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7 *εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς·*

---

2. *ποιμην εστιν* (et. Clem[698] a e g vg Lcif[154]): D sah *αυτος εστιν ο ποιμ.*, Chr[8,398] (et.[mosc6]) *ουτος εστ. ο ποιμ.*, b c f ff[2.] l q fos cop *hic pastor est*

3. *θυρωρος* (EX al *θυρορος*): D *θυρουρος* | *τα ιδια προβατα*, it[pler] vg *suas oves* (*oviculas* b q), f *proprias oves*: D *τα προβ. τα ιδια*, e *oves suas*, a *suas oves proprias*. Chr[8,398] bis sic: *και την φωνην αυτου ακουει τα προβατα, και τα ιδια καλει κατ ονομα* | *φωνει* (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. 249. 2[pe] Cyr[4,636] ... ς *καλει* cum ΓΛΑΠ unc[7] al pler | *κατ* (L *κατο*): EFΔ al[5] *κατα*

4. *οταν* sine copula (Gb′) cum ℵBLΠ[2] 1. 33. 157. 2[pe] sah ... ς Ln *και οταν* cum ADXΓΔΛ al pler a e f g[vid] vg go syr[utr] et[hr] rell (Chr[8,398] libere mutat post *ονομα* pergens *και οταν εξαγαγη αυτα, πορευεται εμπρ. αυτων*) Lcif[154] ... KΠ* et[3] al[10] fere b c ff[2.] l q cop Cyr[4,637] *οταν δε* | *τα ιδια παντα* cum ℵ[ca]BDLX 1. 22. 33. 2[pe] a e sah cop arm (aeth *illas omnes*) Cyr (*παντ. τα ιδια*) Lcif; item b c ff[2.] l *oves suas omnes* ... ℵ* et[cb] go *τα ιδια* tantum, syr[hr] *αυτα* (vide etiam antea Chr). Cf Nonn[κ13] *ἐξαγαγὼν δ᾽ ὅτε πᾶσαν ἀολίσσῃ στίχα ποίμνης* ... ς *τα ιδια προβατα* cum AΓΔΛ unc[7] al pler f g[vid] q (*oves suas*) vg syr[utr] | *εκβαλη* (FM al *ἐκβάλει*): X al[25] *εκβαλλη*, 69. al pauc *-λλει* | *την φων. αυτου* (a e f vg Lcif): D b c ff[2.] l q *αυτου τ. φων.*

5. *ακολουθησουσιν* cum ABDEFGΔ al[20] Chr[8,399] Cyr[4,637] ... ς *ακολουθησωσιν* cum ℵKLMSUXΓΛΠ al plu Bas[eth 306] | E* om *αλλ. φευξ. απ αυτ.* | *των* (G om) *αλλοτριων* (f vg; q *extranei*, item syr sah[ming] cop[cod] aeth ar[e] et[p]): a b c ff[2.] l Lcif[154] *eius*, e *illius*

6. *εκεινοι δε* (ℵ[c]): ℵ* *και* | *εγνωσαν*: 69. 124. *εγινωσκον* | *τινα ην* (EFG 69. *ἦ*, non item B) *α* (L) *ελαλει*, q *quae essent quae locutus est*, item sah syr[p] go ... a e *quod locutus est*, b c ff[2.] l *quod loquebatur*, f vg *quid loqueretur*, item syr[sch] et[hr] cop

7. *ειπεν ουν* (e Lcif cop arm om *ουν*) sine *παλιν* cum ℵ* et[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif[154] Cyr[4,639], item sine *αυτοις* (a e Lcif *ad illos*) c. ℵ*B ... ς Ti add *παλιν αυτοις*, Ln *αυτοις παλιν*: ex testibus vero B add tantum *παλιν*, ℵ[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif Cyr add tantum *αυτοις*, DEFGLMSUΓΔ al pler a go sah (cop arm *iterum dixit eius Iesus*) add *παλιν αυτοις*, item ℵ[a] et[cb] AKΛΠ 157. it[pler] vg syr[utr]

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.
8 πάντεσ ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί, ἀλλ᾽ οὐκ ἤκου-

---

eth[r] arm aeth add αυτοισ παλιν, item interposito ο ις x 33. 106. 32[ev] i. e. αυτοισ ο ις παλιν | ο (B om) ις: b om | λεγω υμιν: B υμιν λεγω | οτι cum ℵADEFMSΓΔΛΠ[2] al plu it[pler] vg go syr[p] eth[r] (sah cop ut ubique) ... BGKLUXΠ* 33. al[30] a mm arm aeth Cyr Lcif om | η θυρα: sah ο ποιμην

8. παντεσ et. Or[1,744] et[3,303. 459] et[4,44] Lcif[154]; item agnosc Valenthipp[194] Clem[366. 388]): D b fos Did[tri 3,19] om, item Quaest[2,34] (pag[3083] „Salvator ait: *Ego sum ianua*; *qui ante me fuerunt* etc, ac paullo post: *quotquot ante me fuerunt*"). Praeterea Γ add δε. | ηλθον sine προ εμου cum ℵ*EFGMSUΓΔ 28. 106. 131. 237. 435. al[100] fere a b c e f ff[2.] g l q vg (et. am fu for etc, item sax) go sah[woi] (cod[ming] om etiam *qui venerunt*) syr[sch] et[p txt] eth[r] perss Baseth[294] Chr[8,400] (cat[298] προ εμου infertur verbis Chrysostomi ante ηλθον) Cyr[4,640com] Thdor[heracl] in cat[300] (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκριβῶσ τῇ λέξει ἐχρήσατο εἰπών· ὅσοι ἦλθον, ἀλλ᾽ οὐχ ὅσοι ἀπεστάλησαν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ προφῆται ἀποσταλέντεσ παρεγένοντο, οἱ δὲ ψευδοπροφῆται μηδενὸσ ἀποστείλαντοσ ἤρχοντο ἐπὶ διαστροφῇ τῶν ἀπατωμένων.) Thphyl Euthy (accedunt scholia varia adscripta Thdor[heracl] aliisque, cf Mtthaei ad h. l.) auct[novat 371] (Gall[3]) Aug (contr. advers. legis et proph. libr. 2, 16 *illud quoque ait dixisse dominum*: omnes alii quotquot ante me venerunt fures sunt et latrones. *Non autem ita scriptum est, sed ita*: Omnes quotquot venerunt, fures sunt et latrones. *Venisse quippe hoc loco intelligi voluit eos qui missi non fuissent.*) et[ioh 45,8] (et[11] qui venerunt, *inquit, et intelligimus: praeter me, id est:* Qui venerunt *praeter me*, fures sunt *etc*). Nec aliter Manichaei ap Thphyl, quamvis de prophetis intelligerent: ἐκεῖνοι γὰρ δεῖξαι βουλόμενοι τὴν παλαιὰν διαθήκην ἀλλοτρίαν οὖσαν τοῦ θεοῦ καὶ τοὺσ προφήτασ μὴ ἐκ θεοῦ ἀπεστάλθαι χρῶνται τῷ ῥητῷ τούτῳ. ἰδοὺ γάρ, φησίν, ὁ κύριοσ εἶπεν ὅτι πάντεσ ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί. .... Ln Ti ηλθ. προ εμου cum ℵ[c]ABDKLXΛΠ al[60] fere gat syr[cod] et[p] c.* cop aeth arr sl Or [1,744] et[3,303. 459] Did[tri 3,19] Isid[3,119] (similiter exponit ac Thdor et Aug) Hesych[qu 23] Lcif[154] Faust ap Aug[8,284] Hier[ose 2,7] (vall 6,69) et[ep damas 4, 158] et[ephes 374]. Item ς (sed Gb[0]) προ εμου ante ηλθον c. 1. al vix mu fos arm Valentthipp[194] (παντεσ οι προ εμου εληλυθοτεσ κλεπτ. και ληστ. εισιν) Or[4,44] Nonn[κ 25] (πάντεσ ὅσοι πάροσ ἦλθον ὑποκλέπτοντι πεδίλῳ, φῶρεσ ἔσαν δολόεντεσ) Cyr[4,640txt] Quaest[2,34] (vide ante). Similiter confirmare videtur Clem[366] (Ναι φασιν γεγραφθαι· παντεσ οι προ τησ παρουσιασ του κυρ. κλεπτ. εισι και ληστ.) et[368] (παντεσ ουν οι προ κυριου κλεπτ. κ. ληστ.) :: ℵ* cum it[omn] sah et syris consentiens sine dubio consuetudinem secundi saeculi praebet. Eandem fere ad aetatem quamvis verba προ εμου pro testium auctoritate referenda sint, tamen potius explicandi caussa addita quam priscae pietatis caussa dempta videntur esse: vix enim res mutatur demptis illis verbis. Nec contra valet Thdori et Augustini explicatio, quae ut

σαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τισ
εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν
εὑρήσει. 10 ὁ κλέπτησ οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ
ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλόσ. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸσ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12 ὁ μισθωτὸσ καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ
οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφί-
ησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκοσ ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορ-
πίζει· 13 ὅτι μισθωτόσ ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ-

---

testibus qui *προ εμου* omittunt multo recentior est, ita ab Isidoro adhibetur retentis, a Chr deseritur omissis eisdem verbis. | *εισιν*: 6. 63. 71. 116. 248. 253. 254. 259. g^{scr} arm Did^{tri} *ησαν*, Hier *fuerunt* | *αλλ*: DX *αλλα* ... Or^{ter} *και ουκ* | *ηκουσαν* (et. Or^{3,303} et^{4,44}): L Or^{1,744} Did^{tri} *ηκουσεν*

9. *εγω ειμι η θυρα*: spectat huc Naass$^{hipp\,111}$ *δια τουτο, φησι, λεγει ο ις· εγω ειμι η πυλη η αληθινη* | Δ om *και εισελευσεται*

10. *εγω*: D a go cop^{wi} et^{petr2} (non ^{dz} nec ^{schw}) aeth add *δε* | D om *και περισσ. εχωσιν* (sah^{ming} om *εγω ηλθ.* usq *περισσ. εχ.*) | *περισσον*: XΓ 69. 157. 20^{ev} Ath^{854} *περισσοτερον*

11. *τιθησιν* et. ℵ^{c} Clem$^{156.\,421}$ Or (cat^{ox} ad 1 Co^{167}) et$^{int\,4,507}$ Eus$^{ps\,106}$ et$^{pr\,614}$ Const^{2,20,5} Bas$^{eth\,298}$ Chr^{8,400} Cyr^{4,647} Thdrt$^{2,1551.\,1643}$ et^{saep} Tert$^{fug\,11}$ Lcif^{189} Hil^{45}): ℵ*D b c (item ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg (non item a b c e f l) syr^{hr} Aug$^{ioh\,46,5}$ *διδωσιν* (*dat*, b *tradet*, mm *tradit*). Cf et. Thdot$^{clem\,977}$ *αποδιδοναι* (*επιδιδοναι*) :: et v. 11 et v. 15 *διδωσιν* ℵ*D, non item v. 17 (nec magis fluct *θησω*, *θη* 13, 37. 38. 15, 13); at vix v. 17 *τιθησιν*, vv. 11 et 15 *διδωμι* scripsisse Iohannem probabile est. Nec *τιθεναι τ. ψυχην*, quod Iohanni proprium videtur, a correctore ad explicandum *διδοναι τ. ψ.* adhiberi potuit.

12. *ο μισθωτοσ* sine copula cum BGL 1. a am fu for ing mt cop^{dz} Lcif^{189} ... ς *ο μισθωτ. δε* cum AΓΔΠ unc^{6} al pler Eus$^{pr\,614}$ Chr^{8,400}; ℵDXΔ 33. 69. 124. 157. 6^{pe} Const^{2,20,5} Cyr^{4,647} *ο δε μισθωτ.* Item confirmant *δε* it^{pler} vg^{cle} sah cop^{edd} syr^{utr} eth^{hr} rell | *εστιν* cum ℵABLX 1. 13. 33. 42. 69. 346. 2^{pe} Const Eus^{pr} Chr$^{mosc\,4}$ Cyr ... ς Ti *εισιν* cum DΓΔΛ unc^{7} al pler Chr^{montf} | *ερχομενον*: A* om | *φευγει*: b add *quia mercennarius est* | *αυτα* et. a c e f Lcif^{189} go sah^{woi} cop syr^{hr} ... D b g ff$^{2.}$ l vg syr^{utr} sah^{münt} Aug$^{ioh\,46,5}$ om | *σκορπιζει* sine additam cum ℵBDLΠ 1. 22* 25. 33. 37. 42. p^{scr} w^{scri} 2^{pe} syr^{hr} arm Lcif^{189}; sah cop aeth add *αυτα* (Const^{2,20,5} nil addit post *αρπαζει αυτα*, item Chr^{8,400} post *φευγει* pergit *και ερχεται ο λυκοσ και αρπαζει αυτα*, omissis quae sequuntur) ... ς Ti add *τα προβατα*, Lu [*τα προβατ.*], cum AXΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} sah^{münt} Cyr^{4,647}

13. *οτι μισθ. εστ.* cum ℵ(A*^{vid}, vide post) BDL 1. 22* 33. e syr^{hr} arm sah cop aeth Lcif^{189} epist^{orientall} ad Symm (cf Concill. to. 4 pag^{1306b} ex Sab.). Cf et. Thdrt^{4,1127} *ο γαρ μισθωτοσ, οταν ιδη τον λυκον*

βάτων. 14 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλόσ, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ
γινώσκουσί με τὰ ἐμά, 15 [90.3] καθὼσ γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ Mt 11, 27
γινώσκω τὸν πατέρα, [91.4] καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν
προβάτων. 16 [92.110] καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆσ
αὐλῆσ ταύτησ· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆσ φωνῆσ μου ἀκού-
σουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷσ ποιμήν. 17 διὰ τοῦτό με ὁ
πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν. 18 οὐδεὶσ αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν

ερχομενον, φευγει, οτι μισθωτοσ εστι, και ου μελει αυτω περι των προβ., κατα την του κυριου φωνην ... ς (Gb′) praem ο δε μισθωτοσ φευγει, Ln [ο δε μισθ. φευγ.] cum A[2]XΓΔΛΠ unc[7] al pler a b c f ff[2.] g l vg go syrutr Cyr[4,647] (A* incertum utrum μισθωτ. φευγει οτι an ο δε μισθ. φευγει omittat) | μελει: ex errore frequentissimo E*FGXΓ al permu μελλει

14. ο ποιμ. ο καλοσ et. Orprov (Notitia[105], Mai[36]) Eusps[205. 489] et es[509] etc: D Eusps[234] ο καλοσ ποιμην | γινωσκουσι (-σι ℵBL; D* γινωσιν) με (D εμε) τα εμα (Gb′ Schu „bene") cum ℵBDL it vg go sah cop syrhr aeth arr persw Eusps[489] (Epiph[697] και γαρ τα εμα προβ. γινωσκει με, και γινωσκω τα εμα προβ.) Cyr[4,651 txt] Nonn[κ 50] (γινωσκω δ᾽ εμα μηλα, και – ταυτα με γινωσκουσιν) ... ς Ti γινωσκομαι υπο των εμων cum AXΓΔΛΠ unc[7] al omnvid syrutr arm persp Chr[8,403] et[404] Cyr[4,653] com (ac rursus[654] ου γαρ εφη· γινωσκει με τα εμα και γινωσκω τα εμα, αλλ εαυτον εγνωκοτα προτερον εισφερει τα ιδια προβατα, ειθ ουτωσ γνωσθησεσθαι φησι παρ αυτων) Thdrt[1,748] et[4,274. 550]

15. μου (et. Eusps[490] et es[509]): D 58. 71. („codd. Latini" ap Wtst) om | τιθημι et. ℵc Eusps et es Ath[748] etc: ℵ*D διδωμι :: cf ad v. 11 | προβατων (et. a): b c e f ff[2.] g l vg (sed non am fu for al) sah cop syrhr add μου (Ath[748] add των εμων)

16. και αλλα (a *et alias quidem*): D 346. syrutr Eusps[55] Thdrt[1,622] et[691] (non item[1,309] et[622 cod] et[2,971] et alib) και αλλα δε | δει με cum ℵBDLΔΠ 1. 33. 69. 124. 346. it vg syrutr et hr Orint[2,198] et[4,630] ... ς Ti με δει cum AXΓΛ al pler Eusps[55] Baseth[297] Chr[8,405] Cyr[4,655] Thdrt[1,309. 622] et alib | ακουσουσιν cum BDLΓΠ unc[6] al plu etc ... ℵAGXΔΛ al[40] Eusps[55] ακουσωσιν | γενησεται c. ℵ*AΓΔΛΠ unc[7] al pler itpler vg (et. am fu etc) syrsch et ptxt Eusps Baseth Cyr Thdrt sexies ... ℵcBDLX 1. 33. 2pe f for syrmg et hr sah cop arm go (Clem[129] Και γενησονται, φησιν, οι παντεσ μια ποιμνη και εισ ποιμην, Chr[8,405] οτι εσονται μια ποιμνη, sed mosc[4] εσεται) γενησονται (Gb′)

17. με ο πατηρ cum ℵBDLX 33. 248. 249. it vg Chr[8,406] Cyr[4,657] ... ς ο πατ. με cum AEFGKSUΓΔΛΠ al pler go (sah *meus pater amat me*, cop *amat me pater meus*. Item libere al) Thdrt[4,429] ... M με ο πατ. με

18. αιρει et. ℵc Or[1,403. 467] et[4,152. 298] (et. catox ad Rom[65]) et int[1,96] Eus dem[496] et ps[367] et ecl[136. 226.] et theoph[110] Didtri[2, 7, 2] et[3,21] etc; et. a b c e f ff[2.] g vg Cyp[295] Hil[1073] sah cop rell *tollit*, l fos copdz Hil[992] *tollet*, Orint[1,90] *auferet* ... ℵ*B ηρεν | αλλ (E Or[1,467] αλλα) εγω usque

ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν
λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.
7, 43 19 σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖσ Ἰουδαίοισ διὰ τοὺσ λόγουσ τού-
7, 20 τουσ. 20 ἔλεγον οὖν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται·
8, 48 τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν
9, 32 δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺσ ἀνοῖξαι;
22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖσ Ἱεροσολύμοισ· χειμὼν ἦν·

απ εμαυτ. et. Or[saepe] Or[int 1,191] Eus[ps 395] et [theoph 110] Did[tri 2, 7, 2] et [3,21] (sed utroq loco om απ εμαυτ.) etc: D 64. 251. 1* go Eus[dem 496] et [ecl 136. 226.] et [ps 367] om | θειναι: EXΓΔ al mu θηναι | παλιν: Or[1,403. 467] et [alib] et [int 1,191] (non item [int 3,60] et [4,547. 566]) Eus[ecl 226] et [theoph 110] (non item [dem 496]) ante εξουσιαν εχ. pon ... 64. 80. 225. ff[2.] Eus[ps 367. 395.] Chr[8,406] Hil[559] (non item [992. 1073]) om | λαβειν (et. Or[saepe] Dial[1,820] Eus[saepe] Did etc Cyp[295] etc): D c αραι (d *tollere*, c *tollendi*) | ταυτην την: B om την | μου et. c e f ff[2.] g l vg Cyp[295] etc ... D 36. a b (Tert[prax 22] libere *ideo se diligi a patre quod animam suam ponat, quia hoc praeceptum accepisset a patre*) Novat[tri 21] (Gall[3, 304]) Hil[992. 1073] Chr[8,406] et [407] om

19. σχισμα sine copula cum ℵBLX 33. 249. it vg (exc tol) sah arm ... ς (Gb[0]) add ουν cum AΔΓΔΛΠ unc[7] al pler tol cop syr[p] (go *tunc dissensio iterum* etc; syr[sch] aeth *et facta est* etc, syr[hr] *et dissensio* etc) Chr[8,407] Cyr[4,662] | παλιν (1. 346. 2[pe] 7[pe] post εγενετ. pon): D 64. 225. tol cop Chr[8,407] om | εν τοισ ιουδαιοισ: X εν τω οχλω

20. ελεγον (ℵ[c]; ℵ* ελεγαν) | ουν cum ℵ* et [cb] D 1. 86. 2[pe] ... a b e f ff[2.] l syr[sch] aeth *et dicebant*; c *haec dicebant*; tol *dicebant enim*; go *dixeruntque* (Chr[8,407] και οι μεν ελεγον) ... ς Ln Ti ελεγ. δε cum ℵ[ca]ABLX unc rell al pler g[vid] vg sah cop syr[p] et[hr] arm ... 220. om copulam | δαιμονιον: D Chr praem οτι

21. ταυτ. (440. post ρημ., Chr[407] utrumq ordinem habet) τα ρηματα (syr[p mg] εργα) ουκ εστιν: D ουκ εστ. τα ρημ. ταυτ. | δαιμονιον (38. add εχων): 248. 253. g[scr] δαιμονιων | τυφλων οφθαλμουσ (et. it[pler] vg Or[4, 354]): D 245. e f Chr[8,407 bis] οφθ. τυφλ. | ανοιξαι cum ℵBLX 1. 13. 22** 33. 69. 124. 157. 249. 346. 2[pe] Or Chr[bis] ... ς Ln ανοιγειν cum AΔΓΔΛΠ unc[7] al pler

22. εγενετο: D εγενοντο | δε cum ℵADX unc rell al pler c f ff[2.] vg (l *et facta sunt* etc, e *et cum facta esset dedecatio*) go syr[utr] et[hr] (*et facta sunt autem*) Chr[8,414] ... BL 33. sah arm τοτε, gat (*facta autem sunt tunc*) cop δε τοτε ... 1. 225* 226. 251. 258. 48[ev] 2[pe] al[2scr] a b Chr[mosc 2] om copulam | ενκαινια cum ℵB*DL al ... ς Ln εγκαι. cum AB[3]X unc rell al pler | εν ιεροσολυμοισ (Gb'') cum ℵDXΓΔΛΠ unc[7] 1. 13. 22. 69. al plu Chr[8,414] ... ς Ln Ti εν τοισ ιερ. cum ABL 33. al mu (:: εν τοισ ιερ. 5, 2 non fluct, nec fere 2, 23 ubi tantum pauci minusc om τοισ. At nec magis fluct εν ιερ. 4, 20. 21. 45) | χειμων sine copula cum ℵBDGLXΠ 1 33. 42. ff[2.] sah cop aeth Chr[mosc 1] ... ς (Gb[0]) Ln

23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνοσ.
24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕωσ πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεισ; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστόσ, εἰπὸν ἡμῖν παρρησίᾳ.
25 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦσ· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρόσ μου, ταῦτα μαρτυρεῖ 5, 36
περὶ ἐμοῦ· 26 ἀλλὰ ὑμεῖσ οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προ-
βάτων τῶν ἐμῶν. 27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆσ φωνῆσ μου ἀκού- 8, 45 ss
ουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 κἀγὼ δί- 10, 3 s

---

praem και cum AEFKMSUΓΔΛ (Π^{2vid} sed rursus deletum) al pler a c e f g l (b om κ. χειμ. ην) vg go syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,414}

23. περιεπατει: AL περιπατει | ο ις: B om ο | εν τη (Δ om) στοα sine του cum ℵADΓΔΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,414} ... ς (= Gb Sz) add του cum BLX al mu | σολομωνοσ cum ℵ*BDEFGΔΛ al plus^{50} Chr^{mosc3} ... ς (= Gb Sz) σολομωντοσ cum ℵ^{c}AKLMSUXΓΠ al permu Chr^{8,414}

24. εκυκλωσαν cum ℵAD unc rell al omn^{vid} ... B εκυκλευσαν | αυτον (ℵ^{c}): ℵ* om | D ελεγαν | ειπον cum ℵ* et^{cb} ... ς Ln Ti ειπε cum ℵ^{ca}ABD rell omn^{vid} :: εἰπὸν plerumque non retinuerunt nisi cdd antiquissimi paucissimi, ut Mt 18, 17 (ℵL Or) 22, 17 (LZ) Mc 13, 4 (ℵBDL etc) Lc 10, 40 (DLΞ) 22, 66 (ℵBLT): quibus locis omnib recepimus. Non recepimus Mt 4, 3 (ℵ^{b} ειπον) 24, 3 (L 1. 33. ειπον). Non fluct ειπε Lc 7, 7 et 40. Ioh 13, 24. 20, 17. | παρρησια: B*D παρησια

25. απεκριθη sine additam cum ℵ*D go ... ς Ln Ti add αυτοισ cum ℵ^{c}ABL unc rell al fere omnib (y^{scr} αυτω, 47^{ev} sic: απεκριθη ις και ειπεν αυτω) it vg (sed fu om απεκρ. ο ις) etc | ο ις: B om ο | ειπον (a *dixi*): D b c e f ff$^{2.}$ g l vg Tert^{prax22} λαλω, *loquor* (sed d *dico*) | υμιν: X add ηδη | ου πιστευετε (et. a b c e ff$^{2.}$ g l vg Tert^{prax}; f *crediditis*, quod potius pro *creditis* quam pro *credidistis* scriptum videtur): B 157. g^{scr} al^{6} Chr^{mosc2} (ad^{8,416}) ουκ επιστευσατε (251. ουκ επιστευετε). Praeterea D 13. 69. 124. 346. al^{5} sah arm Chr^{8,416} (et. ^{mosc6}) add μοι | ταυτα: D a e l Tert^{prax} αυτα (*ipsa*) | περι: H om

26. αλλα cum ℵABLΔ c^{scr} ... ς αλλ cum DXΓΛΠ unc^{8} al pler | οτι ουκ (Gb′) cum ℵBDLX 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{10} fere b f ff$^{2.}$ g l vg go syr^{sch} et $^{p mg}$ et^{hr} aeth (Or^{4,316} δια τουτο υμεισ ουκ ακουετε οτι ουκ εστε etc) Chr^{8,416} Cyr^{4,665} ... ς Ln Ti ου γαρ cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c e sah cop syr$^{p\ txt}$ arm Or^{int3,55} | των εμων sine additam cum ℵBKLM*Π* 24* 33. 42. 89* 91. 239. w^{scri*} c g vg sah cop arm ... ς Ti add καθωσ ειπον υμιν, Ln [καθ. ειπ. υμ.], cum ADM^{2}XΓΔΛΠ^{2} (sed rursus rasum) unc^{6} al pler a b e f (item ff$^{2.}$ l sed conjg cum seqq, ut etiam tisch al) go syr^{utr} et^{hr} aeth (Chr^{8,416} αλλ ειπον υμιν, φησι, και ου πιστευετε μοι, οτι ουκ εστε εκ τ. πρ. τ. εμων. Sic pers^{p}: *sicut dixi vobis. Nonne vobis dixi: Oves meae* etc.)

27. ακουουσιν cum ℵBLX 13. 33. 69. 124. 157. 249. 346. Hom^{clem3,52} ex $^{cod\ ottob}$ Or$^{3,152.\ 237}$ et^{4,351} et^{iob40} (Gall^{14} append) Bas^{1,276} Chr^{mosc2} Cyr^{ador188} et^{esa567} ... ς Ln Ti ακουει cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler

δωμι αὐτοῖσ ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰσ τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐχ ἁρπάσει τισ αὐτὰ ἐκ τῆσ χειρόσ μου. 29 ὁ πατήρ ὃ
δέδωκέν μοι πάντων μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶσ δύναται ἁρπάζειν
ἐκ τῆσ χειρὸσ τοῦ πατρόσ. 30 ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.

Hom^{cle} ed Clem^{794} Or^{3,298} et^{4,367} Eus$^{ps\,55.\,106.}$ Bas$^{eth\,313}$ et^{3,14} et^{48} Chr^{8,416} (sed etiam ακολουθει) Thdrt$^{1,690.\,1375}$ et$^{2,61.\,108}$

28. *διδ. αυτ. ζω. αιωνιον* cum ℵBLM*X 33. 157. sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr$^{ador\,188}$ et$^{es\,567}$ ... ς Ln Ti *ζω. αιω. διδ. αυτ.* cum ADM^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{p} Or^{iob} (ut ante) Eus^{ps} Bas^{1,276} et^{3,48} Chr Thdrt$^{1,690.\,1375}$ | *απολωνται* (ℵ^{c}): ℵ* *αποληται* | *ουχ αρπασει* (EM al pauc -*ση*) cum AB(EM)ΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr$^{ador\,188}$ ... ℵDLX 71. 157. al pauc Bas^{1,236} Cyr$^{esa\,567}$ *ου μη αρπαση*

29. *ο πατηρ* sine *μου* cum ℵ* 13. a b c e ff$^{2.}$ l syr^{hr} Bas^{1,236} Dial^{maced} ^{486} Chr^{8,416} Tert$^{prax\,22}$ Hil$^{930.\,1089}$ ... ς Ln Ti add *μου* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn fere f g vg go syr^{utr} sah cop aeth Cyr$^{ador\,188}$ et^{es} ^{567} | *ο δεδωκεν* cum ℵB*L 15^{ev} a b c e f ff$^{2.}$ g l vg go cop Tert$^{pr\,22}$ (sed vide post) Hil^{930} et^{1089} ... ς Ln Ti *οσ* (Λ *ουσ*) *δεδωκεν* (MU al pauc Chr *εδωκ.*) cum AB^{2}XΓΔ(Λ)Π unc^{8} al pler sah syr^{utr} et^{hr} aeth Bas ^{1,236} Dial$^{maced\,486}$ Chr^{8,416} ter Cyr$^{ador\,188}$ et$^{es\,567}$ (ad Tert^{pr} *Pater enim quod mihi dedit maius est omnibus* adnotat Seml: „*alii* Pater enim qui maior est omnibus dedit mihi. *Iun. legit*: Pater enim qui dedit mihi maior est omnibus") ... D *ο δεδωκωσ* | *μοι*: 13. 69. al pauc arm add *αυτα* | *παντ. μειζ. εστ.* hoc ordine cum ℵBDL syr^{sch} Cyr$^{es\,567}$ et^{ador} ^{188}, item X *παντ. εστ. μειζ.* ... ς Ln *μειζ. παντ. εστ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (et a e *maius est omnibus*) vg go cop syr^{p} et^{hr} Bas^{1,236} Dial$^{maced\,486}$ Chr^{8,416}. Explicat uberius Aug$^{ioh\,48,6}$ *quod dedit mihi pater, id est, ut sim verbum eius, ut sim unigenitus filius eius, ut sim splendor lucis eius, maius est omnibus.* | *μειζον* cum ABX it^{omn} vg go cop syr^{hr} Tert^{prax} (vide supra) Hil^{bis} (ℵL *ο* et *μειζων*, B* *ο* et *μειζον*, AB^{2} X *οσ* et *μειζον*) ... ς Ti *μειζων* cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} sah rell Bas Dial^{maced} Chr Cyr^{bis}; etiam Ln *μειζων* edidit, sed ex commentario patet eum *μειζον* voluisse :: lectio itala quae codicum (praeter d) et patrum Latt. consensione gaudet, *ο* et *μειζον*, confirmata codicibus ℵABLX, licet ℵALX vel *οσ* cum *μειζον* vel *μειζων* cum *ο* misceant, ut ratio testium fert, non potest non pro antiquissima haberi. Quae quidem cur in *οσ* et *μειζων* mutata sit, nemo non videt. Minime vero credi potest, *οσ* et *μειζων* si quis invenisset, mutaturum consulto eum fuisse in *ο* et *μειζον*. | *αρπαζειν* (69. 346. al^{vid} *αρπασαι*): 69. al^{5} arm aeth Chr^{8,416} add *αυτα*, item a c e f *illud* | *τ. πατροσ* cum ℵBL syr^{hr} Or^{4,285} ... ς Ln add *μου* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg rell Bas^{1,236} Dial^{maced} Chr Cyr^{ador}

30. *εγω - εσμεν* (Thdot$^{clem\,984}$ Or^{1,750} et^{2,34} et$^{4,245.\,282}$ etc): cf Hipp noet^{7} (ed Lag^{48}) *εαν δε λεγη· αυτοσ ειπεν· εγω και ο πατηρ εν εσμεν, επιστανετω τον νουν και μανθανετω οτι ουκ ειπεν οτι εγω και ο πατηρ εν ειμι, αλλα εν εσμεν.* Similiter Cyr$^{hr\,156}$ *ουκ ειπε· εγω και ο πατηρ*

31 Ἐβάστασαν πάλιν λίθουσ οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρόσ· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; 33 ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ
περὶ βλασφημίασ, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωποσ ὢν ποιεῖσ σεαυτὸν θεόν.
34 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ

εν ειμι, αλλ· εγω κ. ο πατ. εν εσμεν, item Or al tractant. | ο πατηρ: Δ 71. 247. g^scr 44^ev e syr^sch sah aeth pers^p add μου

31. εβαστασαν sine copula cum ℵBL 33. ff^2· g am fu for em iac ing mt taur go sah^woi syr^sch arm (syr^hr aeth *et sustulerunt*) Ath^498 Aug^ioh48,8 ... ς Ln Ti add ουν cum ADX unc rell al pler it^pler vg^cle sah^ming cop syr^p | παλιν (127. al post λιθουσ pon): D 28. 69. 124. 8^pe al^5 it^pler (non f) vg cop arm om | λιθουσ οι ιουδαιοι: 69. 254. 48^ev al pauc e f syr^sch ethr οι ιουδ. λιθ.

32. απεκρ. αυτ. ο ις: 33. απ. ις και ειπεν αυτ., c cop *respondit eis* (c vitiose *ei*) *Iesus dicens*, fos *respondens autem Iesus dixit eis* | καλα post εργα cum ℵAKΛΠ 1. 33. 106. 157. 254. 2^pe al^3scr a c e f l am fu for fos ing (item sah cop syr^utr eth^hr arm aeth) Ath^498 Quaest^91 (Aug^3,2913) ... ς Ti ante εργα cum DLXΓΔ unc^7 al pler (ff^2· g ut vdtr) vg^cle go Hil^931 ... B post υμιν pon ... 220. 54^ev b Thdrt^4,95 om, item 127* 245. Epiph^781 (πολλα καλα εποιησα εν υμιν· περι ποιου ουν αυτων εργων λιθαζ. με;) om εργα | πατροσ cum ℵ*BD e syr^hr Ath^498 Hil^931 ... ς add μου, Ln [μου], cum ℵ^cALX unc rell al omn^vid it^pler vg rell Thdrt ^4,95 Quaest^91 | δια ποιον αυτων (A αυτω) εργον (accurate reddunt a b c f ff^2· g l vg *propter quod eorum opus*, item sah syr^hr): K al mu go Epiph^781 δι. ποι. αυτων εργων, X 124. g^scr syr^utr δι. ποι. εργον αυ-των, A^2 157. 435. 44^ev tol cop Ath^edd (ante ed. Bened.) om αυτων (item 69. και δια ποιων εργων), e nil nisi *propter quid* | εμε λιθαζ. cum ℵBL 33. a b e (ff^2· g ut vdtr) vg Ath^498 ... ς Ln λιθαζ. με cum ADX unc rell al pler c f go syr^utr eth^hr Epiph^781 Thdrt^4,95 Hil^931

33. απεκρ. α. οι ιουδαιοι sine additam cum ℵABKLM*XΠ al^20 it^pler vg go sah cop (syr^sch *dicunt ei Iudaei*) syr^p arm Ath^498 Hil^931 ... ς (Gb^oo) add λεγοντεσ cum DEGHM^2SUΓΔΛ al pler e (*responderunt ergo illi Iudaei et dixerunt*) arm^edd syr^hr aeth (hi^2 *responderunt Iudaei et dixerunt ei*) | και οτι: ℵ c sah cop Thdrt^4,42· 95· 227 om και | συ (et. Or^4,383 Eus^ps 507 Ath^498 al Novat^27 ap Gall^3,309; item Meth ap Gall^3,824 και πωσ συ ανθρ. ων ποιεισ εαυτον θεον): DKΠ 131. al^10 e vg^cod syr^sch eth^hr Chr ^8,417 Thdrt^4, 42· 95· 227 Quaest^91 (Aug^3,2913) om, hinc Gb^o | σεαυτον (et. Eus^ps Ath Chr Thdrt): GUΛ tisch* al mu Or^4,383 Meth (Thdrt^227 ed ante Schu) εαυτον

34. ο (B om) ις et. Eus^ps 507 Ath^498: D cop aeth add και ειπεν | υμων cum ℵ^aABLX unc rell al pler (al pauc ημων, 245. μωυσεωσ) f g vg sah cop syr^utr eth^hr rell Eus^ps Ath Thdrt^4,95 ... ℵ*D 19^ev a (sed *vestra* periit) b c e ff^2· l Eus^marc 87 Tert^prax 22 Cyp^287 Hil^932 om, hinc Gb^o :: similiter Io 8, 17 κ. εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται. Cf et. 15,

Ps 81 (82), 6 ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε; 35 εἰ ἐκείνουσ εἶπεν θεούσ, πρὸ
οὓσ ὁ λόγοσ ἐγένετο τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή
36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰσ τὸν κόσμον, ὑμεῖσ λ
γετε ὅτι βλασφημεῖσ, ὅτι εἶπον· υἱὸσ θεοῦ εἰμί; 37 εἰ οὐ ποιῶ τ
ἔργα τοῦ πατρόσ μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμο
μὴ πιστεύετε, τοῖσ ἔργοισ πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅ

---

25. Nil simile apud Synoptt. | *οτι* cum ℵBDLX 12. 33. 38. 57. a b c ff$^{2.}$ g l vg syr^{omn} Eus^{ps} et^{marc} Ath^{498} (ut ed^{bened} ex$^{cdd\,2}$) Cyp H ... ς om cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler f go arm aeth Ath$^{cdd\,2}$ Thdrt^{4,} Tert^{prax} | *εγω* (ℵ^{c}): ℵ* 1* om | *ειπα* cum ℵBEGHKLXΓΛΠ al plu Eus et^{marc} Ath (Naass$^{hipp\,106}$ *τουτο εστι, φησι, το γεγραμμενον· εγ ειπα· θεοι εστε και υιοι υψιστου παντεσ* etc ab ipso psalmo pe dent) ... Ln *ειπον* cum ADMSUΔ al^{40} Thdrt

35. *ει*: 235. 249. al^{3} c f l fos arm Hil^{471} et^{932} add *ουν* | *εγενετ. του θεο* c. D a b e ff$^{2.}$ l Eus^{ps507} et$^{marc\,87}$ Dam^{1,568} (Novat^{15} ap Gall^{3,298} *verb facta sunt, et non*, omissa voce *dei*, ut edidit Pamelius. Postea suppl verunt *dei* ante *verba,* sed potius inter *sunt* atque *et* excidisse videtur Hil^{932} (syr^{sch} *εγεν. ο λο. τ. θε.*) :: etiam hoc loco D (sine ℵ) veru tenere iudicandus est, praesertim quum ad italorum cdd testimoniu accedat Eusebii ... ς Ln *του θε: εγεν.* cum ℵABLX unc rell al omn^{v} c f g^{vid} vg rell (Or^{4,383} *απεκρινατο διδασκων οτι πασ προσ ον ο λο του θε. εγενετο, θεοσ λεγεται υπο του θεου*) Ath^{498} Did$^{tri\,3,24}$ Or ^{4,500} (*ad quos sermo dei fit*) Cyp^{287} Hil^{471} :: cf et. ad 119

36. *ηγιασεν* (et. Or^{4,23} Eus$^{marc\,87}$ et$^{ps\,507}$ Ath^{498} Did$^{tri\,3,13}$ Cyr$^{ador\,3}$ etc Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} etc): U 47. *ηγαπησεν* | *βλασφημεισ* (et. Or^{4,} Eus^{marc} Ath^{498} Did$^{tri\,1,9}$ Cyp^{287} Novat^{15} et^{27} ap Gall$^{298\,bis}$ et^{309}; f vg): a b e ff$^{2.}$ l mm *blasphemat*, Eus^{ps} *βλασφημει*, c go *blasphem* Hil$^{895.\ 932.\ 933.\ 937}$ *blasphemavi* | *οτι ειπον* (c^{scr} *-πεν*): G om *ειπον* *θεου* cum ℵDEG 28. 69. 124. 8^{pe} al^{10} Eus^{ps} Did$^{tri\,1,9}$ Chr^{8,417} Cyr^{ad} Ps-Ath^{2,33} Dam^{1,568} ... ς Ln Ti *του θεου* cum ABLX unc rell al pl Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Thdrt^{4,96}

37. *οὐ*: 13. 69. 124. Chr^{8,417} *μη*

38. *δε*: X supra lineam habet | *μη* (Λ* 1* 229* Dam^{1,568} om): Γ 13. 6 124. Chr^{8,417} *οὐ* | *πιστευετε* pri cum ℵAEGHSUXΔΛ 1* 22* 28. 33. 6 124. 131. al permu Bas$^{eth\,258}$; similiter D Ps-Ath^{2,33} *θελετε* (Ps-At cdd^{3}; edd ante ed^{bened} *θεληтε*) *πιστευειν*, item *vultis credere* it v Tert^{prax22} Cyp^{287} etc (non item Amb Vig, vide ap Sab) ... ς L *πιστευητε* cum BKLΓΠ(M *-ειτε*) al plu Ath$^{50.\ 461.}$ Chr^{8,417} Dam^{1,5} :: pro hac testium ratione *-ητε* non potest non pro emendatione h beri | *τοισ εργοισ*: HM 124. 157. al mu Chr Hil^{1252} (non item ^{932}sq add *μου* | *πιστευετε* sec cum ℵBDKLUΠ 1. 33. p^{scr} w^{scr} (Δ *-σετε*) At ^{461} (ex cdd^{4}) Ps-Ath^{2,33} Dam ... ς Ti *πιστευσατε* cum AEGHMSXΓ (Δ vide ante) al pler Ath^{50} Bas^{eth} Chr | *και γινωσκητε* (X *-ετε*) cu BLX 1. 32. (? sed ita iam Wtst) 33. 118. 2^{pe} sah cop syr^{hr} arm ae Ath^{50} (et^{461} *ινα γινωσκ.* omissis *γνωτε και*) Ps-Ath^{2,33} (*ινα ειδητε*

ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. 39 [93.4] Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν 7, 30
πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆσ χειρὸσ αὐτῶν.
40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰσ τὸν τόπον
ὅπου ἦν Ἰωάννησ τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 [94.10]
καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸσ αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννησ μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννησ περὶ τούτου ἀληθῆ
ἦν. 42 καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτὸν ἐκεῖ.

γινωσκ.) (Dam 1,568 ινα γνωτε και πιστευσητε κ. επιγινωσκητε) Hil 932. 933. 935 (*ut sciatis et cognoscatis*) ... ς και πιστευσητε cum ℵΑΓΔΛΠ unc7 (sed Ε ιν. γν. κ. πιστ. in mg suppleta habet) al pler f g vg go syrutr Baseth ... D a b c e ff2· l Tertprax 22 Cyp 287 om (vel potius non exprim), hinc Gb0. Latt vero isti ινα γνωτε sic reddunt: *et scitote* a e Tert, *et cognoscite* c l Cyp, *et cognoscetis* b ff2· | εν τω πατρι (Gb′) cum ℵBDLX 33. 157. a c e g vg sah cop syrsch etp mg ethr arm aeth Orint 1,56 Eusmarc 186· 187 Ath 50 Dam 1,568 Hil 150· 794· 800· 937· 1252 (item Ps-Ath 2,33 Chr 8,418 Thdrt 4,96 Tertprax 22 οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι) ... ς εν αυτω cum ΑΓΔΛΠ unc7 al pler b f ff2· l go syrp txt Ath 461 Baseth Cyp 287 Hil 933· 935 (lectio fluct 932)

39. εζητουν ουν cum ℵAKLXΔΠ al plu it (exc f *quaerebant autem*) vg sah syrp (Chr 8,418 ηθελησαν ουν) ... BEGHMSvidUΓΛ al40 cop arm go om ουν, hinc Gb0 ... D syrsch ethr aeth και εζητ. | αυτον sine παλιν c. ℵ*D 64. 69. 440. al8 a b c e ff2· g l vg syrhr Chr ... Ti add παλιν post αυτον cum ℵcAKLXΔΠ 1. 33. 131. al5 f go; ς Ln add ante αυτον cum BEGHMSΓΛ al plu syrutr; cop arm ante εζητουν, U sah aeth ante πιασαι αυτον | τησ χειροσ: 1. 22. 247. 2pe των χειρων, item *manibus* it vg go sah cop syrsch ethr

40. και απηλθεν: A απηλθ. ουν | εισ τον τοπον (ℵc): ℵ* 225. 245. Chr 8,418 om | BD ιωανησ | το πρωτον (33. al pauc om; al pauc transp): ℵΔ 69. 218. Chr το προτερον, item *prius* a e f ff2· | εμεινεν cum ℵADL XΓΔΛΠ unc7 al omnvid f g vg etc ... Ln εμενεν (*manebat*) cum B a b c e ff2· l

41. οτι cum ABLX unc rell al omnvid itpl vg etc ... ℵD c e om | μεν: 69. 124. tisch* al pauc arm Chr 8,418 om | σημει. (EA supplent in mg) εποι. ουδεν cum ℵABDΓΔΛ unc5 al pler itpler vg (libere a c fos *nullum signum fecit*) ... KLMXΠ 1. 69. 124. 157. 2pe al5 Or 3,468 Chr εποι. σημ. ουδεν (1. 69. 124. syrhr Or ουδε εν) | ειπεν ιωαννησ (BDgr -ανησ): D b f l ιω. ειπ. | περι τουτου: Δ πε. αυτου (δ *de hoc*)

42. πολλοι ante επιστ. cum ℵBDLMX 1. 33. 2pe al pauc it vg sah cop syrsch ethr arm aeth (Chr 8,418 πολλοι τοινυν επιστ.) ... ς Ti επιστ. πολλοι cum AXΓΔΛΠ unc6 al pler go syrp | εκει post εισ αυτ. cum ℵA BDKLMUXΠ al plus10 sah cop syrp ethr arm aeth go ... ς ante εισ αυτον cum EGHSΓΔΛ al plu (al3 επιστ. εκει πολλ. etc) ... 16. it vg syrsch Chr om

XI.

Lc 10, 38 1 Ἦν δέ τισ ἀσθενῶν, Λάζαροσ ἀπὸ Βηθανίασ, ἐκ τῆσ κώ
12, 3 μησ τῆσ Μαρίασ καὶ Μάρθασ τῆσ ἀδελφῆσ αὐτῆσ. 2 ἦν δὲ Μαρί
ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺσ πόδασ αὐτοῦ ταῖ
θριξὶν αὐτῆσ, ἧσ ὁ ἀδελφὸσ Λάζαροσ ἠσθένει. 3 ἀπέστειλαν οὖ
αἱ ἀδελφαὶ πρὸσ αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖσ ἀσθενε
4 ἀκούσασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸ
θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆσ δόξησ τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸσ το
θεοῦ δι' αὐτῆσ. 5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦσ τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελ
φὴν αὐτῆσ καὶ τὸν Λάζαρον. 6 ὡσ οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότ
μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρασ· 7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγε

XI. 1. εκ: 28. sah syr[sch] Chr[8,422 mosc 2] om | τησ μαριασ cum ℵD .. ς Ln Ti om τησ cum ABLX unc rell al omn[vid] | και (ita et. ℵD[2]; D add τησ) μαρθασ: A*[vid] 157. om, fos om tantum μαρθ. | τησ αδελφη αυτησ (A 32[ev] αυτου): l gat mm Aug[ioh 49,5] *sororum eius* ... syr pers haec praetereunt, sed ante habent *ex Bethania pago frater Mariae e Marthae*

2. μαρια cum ℵADLX etc: B 33. μαριαμ | η αλειψ. τ. κυρ. μυρω (E* -ρων) etc: syr[sch] *quae unxit unguento pedes Iesu et abstersit capill suis* | αυτου: D 244. om | τ. θριξιν: U 239. 6[pe] al pauc syr[p] add τη κεφαλησ | αυτησ: EG[2]Δ tisch** 22. 346. al plus[20] αυτησ | ησ: ησ και

3. αι αδελφαι: DS 1. 249. 346. 2[pe] al plus[20] a c e f l (ff[2.] om totum ver sum) vg (sed non am fu em) go syr[sch] (*illae duae sorores eius*) eth[r] sa cop arm aeth And[cret 125] αι αδ. αυτου ... ℵ 249. c[scr] sah cop arm pos πρ. αυτ. pon ... b l om | πρ. αυτον (et. a f vg go syr[p] sah cop arm) D b c e l syr[sch] eth[r] aeth And[cret 125] πρ. τον ῑν̄ ... 22. 40* 63. 23 253. 259. g[scr] om | φιλεισ: L 29[ev] em arm εφιλεισ

4. ο ῑσ̄: D om ο | αυτη η ασθενεια (et. Or[4,295]): D aeth add αυτου .. 69. η ασθ. αυτου | ινα δοξασθη: ℵ praem αλλ | του θεου: c ff[2.] l sa Amb[fid] *eius* | δι αυτησ (vg[cle] fu am[2] et cdd[al mu] *per eam*): f am* e for fos Hil[992. 1072] *per eum*, b c l *per ipsum*, ff[2.] *in ipso*, a e *in illo*

5. ηγαπα: it[pl] vg *diligebat* ... D εφιλει, a d e *amabat* | τ. μαρθαν κα (sah cop add *Mariam*) την αδ. αυτησ (229** 240. 244. b f g l vg ad μαριαν): 1. 13. 22. 69. 124. 346. 2[pe] 6[pe] arm την (6[pe] add τε) μα ριαν και την αδελφ. αυτ. μαρθαν (arm μαρθ. ante τ. αδ. αυ.) .. syr[sch] *Martham et Mariam.* Praeterea ex Latt libere pro την μαρθα usq λαζαρον a c e *lazarum et sorores* (c *sororem*) *eius*, ff[2.] *lazarum e mariam et sororem eius*

6. μεν (syr[p] habet c.*): G a (non item it[rell] nec vg) om | εμεινεν: D εμ. ο ῑσ̄, c ff[2.] l *Iesus mansit* | εν (A c[scr] om) ω ην τοπω: D επι τ τοπω (d *in loco*), it vg *in* (e om) *eodem* (gat *eo*) *loco*

7. επειτα: D 435. Chr[8,423] ειτα | με. τουτο: X it vg με. ταυτα | του

οῖσ μαθηταῖσ· ἄγωμεν εἰσ τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 λέγουσιν αὐτῷ
ὶ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν 10, 31
πάγεισ ἐκεῖ; 9 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆσ
μέρασ; ἐάν τισ περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ
οῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐὰν δέ τισ περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί,
ροσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 ταῦτα εἶπεν, καὶ
ετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖσ· Λάζαροσ ὁ φίλοσ ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
ορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ μαθηταί· κύριε,
ἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦσ περὶ τοῦ θανάτου
ὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆσ κοιμήσεωσ τοῦ ὕπνου λέγει.

μαθηταισ cum ℵBLX unc[7] al plu a go Chr[8,423] And[cret 126] ... ADKΓΔΛΠ al plus[20] b c f ff[2.] g l[2] vg sah cop syr[utr] et[hr] aeth add *αυτου*, hinc Ln [*αυτου*] ... arm *αυτοισ*, e l* plane om | *παλιν* (A y[scr] *πολιν*): 1. 13. 69. 2[pe] a c e ff[2.] fos sah[woi] cop syr[sch] arm aeth Thdor[mop] (vide post) ante *εισ* pon ... ℵ* (non item [c]) sah[ming] Chr[8,423] om. Contra Thdor[mop 31] *ειπων ουν· αγωμεν παλιν εισ την ιουδαιαν, ακουει υπο των μαθητων το· και παλιν υπαγεισ εκει;*

. *οι μαθηται* sine additam et. b f ff[2.] l vg arm ... DΓ 249. 6[pe] al plus[10] a c e sah cop syr[utr] et[hr] aeth add *αυτου* | *ραββει* cum ℵABCDEHΓΛ sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUXΔΠ al pler cop | *λιθασαι οι ιουδαιοι* et. a b c e l am fu etc: U 1. 13. 69. 157. al[5] f (ff[2.] g ut vdtr) vg[cle] arm (*Iudaei quaerebant lapidare te*) Chr[8,423] And[cre 126] *οι* (Chr And om) *ιουδ. λιθα.*

. *ις̅* cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc[7] al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο ις̅* cum U al mu And[cre 126] | *ωραι εισιν τ. ημ.* cum ℵABCKLMXΓΠ al[60] a b c e f l am fu ing for syr[sch] et[hr] Chr[8,424] Cyr[4,678] And[cre] ... ς *εισ. ωρ. τ. ημ.* cum ΔΛ unc[6] al plu ff[2.] g vg[cle] go syr[p] ... D *ωρασ εχει η ημερα* | *τισ*: Λ* *τι* | *περιπατη*: E*HΛ 13. 69. al mu *περιπατει* | *εν τη ημερα*: X *εν τω φωτει*

10. *περιπατη*: HUXΠ[2] 69. 131. al mu *περιπατει* | *προσκοπτει*: X *-πτη* | *εν αυτω*: D* d sah[woi] *εν αυτη*

11. *και*: Δ om | *αυτοισ*: 235. *τοισ μαθηταισ αυτου* ... 33. om | *κεκοιμηται* (et. Or[4,380 ter] Did[tri 3,21] et[22] etc): D *κοιμαται*, it[pler] vg *dormit*, sed d ff[2.] *dormivit*, l *obdormivit* | *ινα εξυπνισω* (EXΛ al mu *-η-*) et. Or[4,380 quater] ... DΓ *του* (Γ om) *εξυνισαι* (Γ *-η-*)

12. *ειπον*: ℵ *ειπαν* | *αυτω οι μαθηται* cum ℵDKΠ 42. o[scr] p[scr] w[scr] al pauc b sah arm, item addito *αυτου* al[5] a c syr[sch] et[p mg] et[hr] aeth ... BC*X al pauc cop *οι μαθητ. αυτω* ... Ti *αυτω* tantum cum A 44. 122** 8[pe]; 116. ff[2.] l And[cre 127] *οι μαθηται* tantum (item Chr[424] *λεγουσιν οι μαθ.*) ... ς *οι μαθητ. αυτου* cum C[2]LΓΔΛ unc[7] al pler e f g[vid] vg go syr[p txt] | *κεκοιμηται*: D *κοιμαται* (D[2] praeposuit *κε*, sed id rursus deletum est), it[omn] (et. d) vg *dormit*

13. *αυτου* (ℵ[c]): ℵ* om | *εδοξαν*: X *ελεγον* | *περι τ. κοιμ. του υπνου*: f

14 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ παρρησίᾳ· Λάζαροσ ἀπέθανεν
15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶσ, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ
ἄγωμεν πρὸσ αὐτόν. 16 εἶπεν οὖν Θωμᾶσ ὁ λεγόμενοσ Δίδυμοσ
τοῖσ συνμαθηταῖσ· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖσ ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ
17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦσ εὗρεν αὐτὸν τέσσαρασ ἡμέρασ ἔχοντα
ἐν τῷ μνημείῳ. 18 ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺσ τῶν Ἱεροσολύμων ὡσ
ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19 πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθει
σαν πρὸσ τὰσ περὶ Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθήσωντα

---

ff$^{2.}$ l$^{2.}$ vg *de dormitione somni* (g *de dormitatione somnii*), a b d l^{*vid} *de dormitione somnus*, c e *de somno*

14. *ουν*: A 157. 249. 2^{pe} a cop (non sah) syr^{sch} et^{hr} arm aeth om, hinc Ln [*ουν*] | *ο* (ℵ* om, sed suppl ipse ℵ* ut vdtr) *ι̅ς̅*: 1. post *παρρησ*pon, vg^{cle} sah post *ουν* ... 33. 157. a e om | *παρρησια* (et. ℵ^{c}B): ℵ* *παρησια* | *λαζαροσ* (et. Or^{4,380} And$^{cre\,127}$): D add *ο φιλοσ ημων* (:: ex v. 11)

15. *αλλα* cum ℵACDEFHLMSUΛΠ al permu ... ς *αλλ* cum BGKXΓΔ al pl^{vid}

16. *συνμαθηταισ* cum ℵAB*CDGLΔ ... ς Ln *συμμαθητ.* cum EFHMSUX ΛΠ al certe pler ... K 2^{pe} al pauc And$^{cre\,128}$ *μαθηταισ* (69. *συν τοι μαθηταισ*) | *αποθανωμεν* (EM al *-νομεν*): G 13. 346. al pauc *συν αποθανωμεν* (G *-νομεν*) | *μετ αυτου*: KΠ al^{8} *συν αυτω*

17. *ελθων* etc cum ℵABC^{2}LX unc rell al omn^{vid} f etc ... Ln *ηλθεν* et *και ευρεν* cum C^{*vid}D it^{pler} vg | *ο ι̅ς̅* (C* om^{vid}) sine additam cum ℵ*A*B LΓΔΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ℵ^{cb}A^{2}DXΛ 124. 157. al^{12} syr^{sch} eth aeth pers^{p} add *εισ βηθανιαν* | *τεσσαρασ* cum ABCD unc rell al omn vid ... ℵΔ *τεσσαρεσ*. Cf ad Act 27, 29 | *τεσσ. ημερ.* sine *ηδη* cum A D 237. z^{scr} 29^{ev} e ff$^{2.\,blan}$ fos sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln *τεσσ ημε. ηδη* cum ℵA^{2}C^{3}LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c f ff$^{2.\,sab}$ vg syr^{p} And^{cre} ^{129} ... BC* 13. 69. 249. 1^{ev} c^{scr} *τεσσ. ηδη ημερ.*, a g l mm go *ηδη τεσσ. ημερ.* (a *iam quadriduum*) | *εχοντ. εν τω μνημ.* (et. a e f g): D b c ff$^{2.}$ l vg *εν τ. μν. εχοντ.*

18. *βηθανια* sine articulo cum ℵ*B ... ς Ln Ti *η βηθ.* (A* *βαθανια*, sed ipse* ut^{vid} correxit) cum ℵ^{c}ACDLX unc rell al omn^{vid} | *ωσ*: D Cy ^{4,680} om

19. *πολλ. δε* cum ℵBCDLX 33. 157. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} ... 1. 118 2^{pe} *πολλ. ουν*, arm *πολλοι* ... ς *και πολλ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr^{utr} aeth | *ιουδαιων*: D *ιεροσολυμων* | ELMXΛ al mu And$^{cre\,12}$ *εληλυθησαν* | *προσ τασ περι* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} (et M omisso *περι*) a pler (exprim etiam syr^{p}, item *convenerunt circum Marth. et Mar.* go non item it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth) ... Ln *προσ την* cum ℵB C*LX 33. 38. 157. 249. (item it vg etc), item D nil nisi *προσ*, item And$^{cre\,129}$ *προσ μαρθαν και την μαριαν* | *μαριαμ* cum BCDLΔ ... ς *μαριαν* cum ℵAXΓΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *παραμυθησωνται*: GXΓ*ΔΛΠ

αὐτὰσ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 20 ἡ οὖν Μάρθα ὡσ ἤκουσεν ὅτι Ἰη-
σοῦσ ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
21 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸσ Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἂν
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ μου. 22 καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ 11, 32
τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεόσ. 23 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· ἀναστή-
σεται ὁ ἀδελφόσ σου. 24 λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀνα-
στήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 εἶπεν αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασισ καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ κἂν
ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 καὶ πᾶσ ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μὴ
ἀποθάνῃ εἰσ τὸν αἰῶνα· πιστεύεισ τοῦτο; 27 λέγει αὐτῷ· ναί,

---

al mu -*σονται* | *του* (Δ om) *αδελφου* sine additam cum ℵBDL 1 arm ... ς Ln add *αυτων* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg rell And cre 129

20. *ι̅ς̅* cum ℵABCD unc rell al pler Cyr ^{4,683} And$^{cre\,129}$ ... ς (= Gb Sz) *ο ι̅ς̅* cum M al mu | *μαρια*: 33. *μαριαμ*

21. *η μαρθα* cum ℵBCDKLXΠ al mu ... AΓΔΛ unc^{7} al plu om *η*, hinc Gb^{oo}; Ln vero om falsus de testibus | *ι̅ν̅* sine articulo cum ℵBC^{*vid} ... ς Ln Ti *τον ι̅ν̅* cum AC^{2}DLX unc rell al omn^{vid} | *κυριε*: B om (C*? C^{2} rescripsit paullo angustiore spatio *προσ τον ι̅ν̅ κ̅ε̅ ει ησ*) | *ησ*: X 69. *εισ* | *απεθανεν* (Gb″) cum ℵBC*DKLXΠ 1. 33. 42. 118. 145. 249. 254. 2^{pe} al$^{2\,scr}$ Chr^{8,426} et^{1,644} Cyr^{4,683} And$^{cre\,129}$ ... ς Ti *ετεθνηκει* cum A C^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler | *ο αδελφ. μου* (X 1. 33. 157. 254. 2^{pe} Chr ^{1,644} And$^{cre\,bis\,129}$ et^{130} *μου ο αδ.*) exeunte versu cum ℵBC*LX 1. 33. 42. 249. 254. 47^{ev} 2^{pe} (*μου απεθ. ο αδ.*) al pauc a g l go syr^{sch} aeth Chr$^{8,426\,semel}$ (*ο αδ. ημων*) et^{1,644} Cyr ^{4,683} And$^{cre\,ter\,129}$ et ^{130} ... Ti post *ουκ αν* cum AD 157. (syr^{hr}) ... ς ante *ουκ* cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c e f ff^{2}· vg sah cop syr^{p} arm Chr$^{426\,sem}$

22. *και νυν* cum ℵ*BC*X 1. 33. 53. 249. (11^{pe}?) a Chr^{1,644} And$^{cre\,129}$ et^{130} ... ς Ti *αλλα και νυν*, Ln [*αλλ.*] *κ. ν.* cum ℵ^{c}AC^{3}DL unc rell al pler it^{pler} vg sah cop rell | *οσα αν* cum ABDLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵCM al *οσα εαν* | *αιτηση* cum ABCDLX etc: ℵMΓ al pauc *αιτησει* | *δωσει*: MX al pauc *δωση* | *ο θεοσ*: am fu syr^{sch} pers^{p} Chr ^{8,426} et^{1,644} (*διδωσι σοι*) et ^{7,357} om

23. *ο ι̅ς̅*: A om *ο* | *ο αδ. σου* (Sz om *σου* per errorem): D^{gr} *σου ο αδ.*

24. *η μαρθα* cum BC*DKLXΠ al^{20} ... ς om *η* cum ℵAC^{3}ΓΔΛ unc^{7} al longe plu | *οιδα*: L bis habet | *εν τη αναστασει* (B* -*στησει*): XΔΛ* al^{5} Chr ^{8,426} And$^{cre\,130}$ om

25. *ειπεν* (13. 69. *λεγει*): ℵ* (om^{c}) 1. al pauc b go add *δε*, item X al plus ^{25} add *ουν*

26. *αποθανη*: K 69. al$^{3\,scr}$ -*νει*

27. *αυτω* (G *αυτη*): D^{gr} 57. om (item Nonn λ^{88} *εἶπε καὶ αὐτή*) ... a b c ff^{2}· l (non item e f g vg) add *Martha*. Libere Chr^{8,427} *λεγει εκεινη· πιστευω οτι συ ει* etc | *ναι κυριε*: A pro his confuse *ο ι̅ς̅*

κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ ὁ εἰσ
τὸν κόσμον ἐρχόμενοσ. 28 καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώ-
νησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆσ λάθρα εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλοσ
πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29 ἐκείνη ὡσ ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ
ἔρχεται πρὸσ αὐτόν· 30 οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὴν κώμην,
ἀλλ᾽ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 οἱ οὖν
Ἰουδαῖοι οἱ ὄντεσ μετ᾽ αὐτῆσ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐ-
τήν, ἰδόντεσ τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέωσ ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολού-
θησαν αὐτῇ, δόξαντεσ ὅτι ὑπάγει εἰσ τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.

---

27. *πεπιστευκα*: E* *επιστευσα*, B* (sed ipse* correxit *πεπιστ.*) c^{scr} t^{scr} Chr *πιστευω*

28. *τουτο* cum ℵBCLX al pauc cop aeth go And$^{cre\,130}$ ... ς Ln *ταυτα* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm | *απηλθεν*: L *ηλθεν*, c om *απηλθ. και* | *και εφωνησεν*: 69. *εφω. δε και* | *μαριαμ* cum ABCDKLΔΠ 33. (D *την αδελφ. αυτ. μαριαμ*) ... ς *μαριαν* cum ℵX ΓΛ unc^{7} al pler And$^{cre\,130}$ | *λαθρα*: f *occulte*, D *σιωπη*, it^{pler} (et. d) vg *silentio* | *ειπουσα* cum ℵAC^{2}DLX unc rell al omn^{vid} And^{cre} ... BC* *ειπασα*. Praeterea D add *οτι* | *παρ. και φωνει*: am fos (non item fu for etc) *adest vocat*

29. *εκεινη* sine copula cum AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c e g vg arm And$^{cre\,130}$ ... ℵBC*LX 33. 69. 229** 249. f go sah cop syr^{p} c.* et^{hr} *εκεινη δε* ... b ff$^{2.}$ l aeth *και εκ.*, syr^{sch} *et Maria* | *εγειρεται* cum AC^{2} ΓΔΛΠ unc^{8} al pler l vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ ... Ln *ηγερθη* cum ℵBC*DLX 33. 249. it^{pler} fos mt go syr$^{p\ mg}$ arm aeth And^{cre} | *ερχεται* cum AC^{2} DΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f g vg (hi^{5} et d *venit*) syr^{p} cop ... ℵBC*LX 33. 249. a b ff$^{2.}$ l go syr^{sch} arm aeth And^{cre} *ηρχετο*

30. *ουπω*: D^{gr} *ου* | *δε*: D it vg go cop *γαρ* ... arm vg$^{cod\ reutling}$ (teste Bengelio) om | *εληλυθ. ο* (o^{scr} om) *ις*: D And$^{cre\,131}$ *ις εληλυθ.* | D *αλλα* | *ην* sine *ετι* cum ADLΓΔΛΠ unc^{7} al pler l syr^{utr} aeth Chr^{8,431} ... Ln *ην ετι* cum ℵBCX 1. 33. 242. 249. b c f ff$^{2.}$ g vg go cop arm; item F a e sah And^{cre} *ετι ην* | *η μαρθα*: D c^{scr} om *η*

31. Γ al$^{3\,scr}$ *οι ουν οι ιουδ.* | *οι οντεσ*: Δ om *οι* | *και παραμυθουμενοι*: D om *και*, item (*consolantes eam*) f fos arm, item (*qui eam consolabantur* vel *cons. eam*) a^{vid} c ff$^{2.}$ l syr^{sch} et^{hr} et (*qui adloquebantur cum eam*) b, item (*qui consolabantur illam*) omissis *οι οντεσ μ. αυ. εν τ. οικ.* e. Contra g vg (praegressis *qui erant cum ea in domo*) *et consolabantur eam* | *μαριαμ* cum BC*DKLΔΠ 33. ... ς *μαριαν* cum ℵAC^{3}XΓΛ unc^{7} al pler | *ταχεωσ*: c^{3} *ταχυ* | *δοξαντεσ* (Gb') cum ℵBC*DLX 1. 13. 22. 33. 78. 127. 157. syr^{sch} et$^{p\ mg}$ cop arm aeth And^{cre} (Nonn λ^{103} *ἐλπόμενοι*) ... ς Ln Ti *λεγοντεσ* cum AC^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go sah syr$^{p\ txt}$ et^{hr} (:: *λεγοντεσ* pariter ac *δοξαντεσ* ad alienam manum referri potest. Cf et. ad 11, 13.)

32 ἡ οὖν Μαριὰμ ὡσ ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦσ, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν
αὐτοῦ πρὸσ τοὺσ πόδασ, λέγουσα αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἄν μου
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ. 33 Ἰησοῦσ οὖν ὡσ εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ
τοὺσ συνελθόντασ αὐτῇ Ἰουδαίουσ κλαίοντασ, ἐνεβριμήσατο τῷ
πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐ-
τόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦσ.
36 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶσ ἐφίλει αὐτόν. 37 τινὲσ δὲ ἐξ
αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο οὗτοσ ὁ ἀνοίξασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ τοῦ
τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτοσ μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦσ οὖν πάλιν

---

32. ἡ: U εἰ, Γ ἱ | *μαριαμ* cum BC*E*L 33. ... ϛ Ln *μαρια* cum ℵAC^{3}DE^{2}XΓΔΛΠ unc^7 al pler And$^{cre\,131}$ | ι̅ς̅ cum ℵ*ABC(*et^2)DKXΠ*et^3 33. al^3 (C* ι̅ς̅ *ην* ut^{vid}) ... ϛ ο ι̅ς̅ cum ℵ^{c}C^{3}LΓΔΛΠ^2 unc^7 al pler And^{cre} | *αυτον*: D om, gat om *ιδ. αυτ.* | *αυτου προσ* (vel *εισ*) *τ. ποδ.* cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^8 al longe plu f (*ei ad pedes*) go And^{cre} ... ϛ (= Gb Sz) Ln *εισ* (vel *προσ*) *τ. ποδ. αυτου* cum D al mu (al^5 om *αυτου*) it^{pler} vg arm Chr^{8,431} Cyr^{4,684} | *προσ* cum ℵBC*DLX 1. 33. 118. 157. 249. Cyr And^{cre} ... ϛ *εισ* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^8 al pler ... 254. y^{scr} Chr *επι* | *αυτω*: DX al plus^{10} a cop arm om | *ησ ωδε*: D a b c e *ωδε ησ* | *μου* ante *απεθανεν* cum ℵBC*LΔ 33. 254. et D *μου ο αδ. απεθανεν* ... ϛ Ln post *απεθα.* cum AC^{3}XΓΛΠ unc^8 al pler ... 69. it vg arm post *ο αδελφ.*

33. *ωσ* (ℵ^c): ℵ* om | *ειδεν* cum ℵBDEFGHSUΓΔΠ^2 al plu ... Ti *ιδεν* cum ACKLMXΔΠ* al plu | *τουσ συνελθοντασ* (al^{10} And$^{cre\,131}$ *συνεληλυθοτασ*) *αυτη ιουδαιουσ*: D *τ. ιουδ. κλαιοντ. τουσ συνεληλυθοτασ μετ αυτησ*, item it (exc f) *et iudaeos flentes* (g 1 *plorantes*) *qui venerant cum illa* (e *illam*, c al *ea*) | *ενεβρ. τω πνευμ. και εταρ. εαυτον*: D 1. 22. sah^{münt} arm *εταραχθη τω πν. ωσ ενβριμουμενοσ* (1. 22. *εμβριμωμενοσ*) | *ενεβριμησατο* (ℵ^a, et. syr$^{p\ mg\ gr}$): ℵ*A *εβριμησατο*. Cf Thdor^{heracl} in cat$^{cord\,288}$ *το δε εβριμησατο τω πνευμ. δηλοι το εκουσιον τησ γνωμησ* etc. | *εαυτον*: L*Δ *αυτον*

34. *τεθεικατε*: EFGHMΓΛ al mu *τεθηκατε* | *ιδε*: Δ *ειδε*

35. *εδακρυσεν* sine copula cum ABCLX unc rell al pler sah syr^p Chr^{8,432} And$^{cre\,132}$ ... ℵD 61** 69. 6^{pe} it vg go cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Apollin$^{cat\ cord\,289}$ *και εδακρ.* | *ο* ι̅ς̅ (ℵ^c): ℵ* om *ο*. Praeterea Δ ab *ιδε* v. 34 ad *ιδε* v. 35 transilit.

36. *ελεγον* (ℵ$_c$): ℵ* *ελεγαν*

37. *ειπον* (ℵ^c): ℵ* *ειπαν*, D a b c e f ff$^{2\cdot}$ am for fu ing ante *εξ αυτων* pon (non item vg^{cle}) ... AKΠ al^6 Chr$^{mosc\,4}$ (ad ^{8,432}) *ελεγον* | *εδυνατο* cum B*CDKΠ al mu (5 ap Scri) ... ϛ *ηδυνατο* cum ℵAB^{3}LXΓΔΛ unc^7 al pler | B*D *ανυξασ* | *ινα και ουτοσ μη*: accurate e am fu for ing mt *ut et hic non moreretur*, item omisso *et* a f ff$^{2\cdot}$ vg^{cle}, b *ne et hic moreretur* ... 33. 106. *ινα μη ουτοσ*, c *ne hic moreretur*

38. ι̅ς̅ *ουν παλιν*: 249. Cyr^{4,686} *ο ουν* ι̅ς̅ *παλιν*, 33. *ο* ι̅ς̅ *παλ. ουν* | *ουν*: i^{scr} c fos syr^{sch} *δε* ... E* 69. al pauc arm om | *παλιν*: K a b e ff$^{2\cdot}$ l* cop syr^{sch} om

ἐμβριμούμενοσ ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰσ τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον,
καὶ λίθοσ ἐπέκειτο ἐπ᾽ αὐτῷ. 39 λέγει ὁ Ἰησοῦσ· ἄρατε τὸν λίθον.
λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότοσ Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει·
τεταρταῖοσ γάρ ἐστιν. 40 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι
ἐὰν πιστεύσῃσ ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41 ἦραν οὖν τὸν λίθον·
ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἦρεν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαρι-
στῶ σοι ὅτι ἤκουσάσ μου. 42 ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκού-

---

38. *εμβριμουμενοσ* cum ℵAU 69. 124. 131. 248 (:: cf Mc 14, 5) ... ς Ln Ti *εμβριμωμενοσ* (sed B*D *ενβρειμ.*) cum BC^{3}DLΓΔΛΠ unc^{5} al pler Or cat (ox^{317} cord^{290}) ... C*X And$^{cre\,132}$ *εμβριμησαμενοσ*, t^{scr} *εμβριμωσαμενοσ*, K *εμβριμώάμενοσ*, | *εν εαυτω*: F om *εν* | *εισ* (et. Or; it vg *ad*): D *επι* (sed d *in*) | *επ αυτω* (H *επ αυτο*) et. ℵ^{c} ... ℵ*L f^{scr} om *επ*. Item it^{pl} vg *superpositus ei*, e *adpositus illi*, c nil nisi *superpositus*

39. *λεγει* (c syr^{sch} *et ait*): X add *ουν*. Praeterea Δ* add *αυτη* | *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum ℵBCLXΓΔΛΠ^{2} unc^{8} al omn fere Or$^{4,370.\,372}$ And$^{cre\,132}$ ... Ln om *ο* cum ADΠ* w^{scr} | *η αδελφη* etc: D f g vg sah cop syr^{utr} arm aeth praem *μαρθα*, omisso eodem nomine postea ... a b c e ff$^{2.}$ l fos Amb$^{ps\,37,841}$ *martha* (a add *soror lazari*) omissis *η αδελφ. του τετελευτ.* | *τετελευτηκοτοσ* (Gb″) cum ℵABC*DKLΠ 27. 33. 157. 249. w^{scr} syr$^{p\,mg}$ And^{cre} ... ς *τεθνηκοτοσ* cum C^{2}ΓΔΛ unc^{7} (et X *τεθνεοτοσ*) al pler | *ηδη*: 69. *ἴδε* | *γαρ* et. Or$^{4,367.\,371bis}$ Cyr$^{hr\,76}$ etc): D Epiph^{372} om

40. *ο* $\overline{\text{ις}}$: A 1. om *ο* | *πιστευσησ*: K al pauc *πιστευσεισ*, 251. al *πιστευεισ* | *οψη* (Gb″) cum ℵABCDLXΔΛΠ^{2} unc^{6} al plu Or$^{4,367.\,371bis}$ (in Cyr$^{hr\,76}$ fluct lectio) ... ς *οψει* cum KUΓΠ* al haud dubie permu Chr^{8,434} Cyr^{4,687} And$^{cre\,132}$

41. *ηραν ουν* (et. Or^{4,371} et^{372}): D 6^{pe} arm *οτε ουν* (arm om) *ηραν*, e (item syr^{hr}) *et ut revolverunt*. Cf et. Chr^{mosc5} ad^{8,441} *ωσ* (^{1}*ωσπερ*) *ουν ηραν τον λιθον, ηρεν ο* $\overline{\text{ις}}$ *τουσ οφθ. εισ τον ουρανον και ειπεν.* | *τον λιθον* sine additam cum ℵBC*DLX 5. 24. 33. 157. 6^{pe} it^{pler} vg sah (sed addit *ibi*) syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{4,371} et^{372} (quater affert verba *ηρ. ουν τ. λιθον* nec usquam addit *ου ην* etc) Chr^{mosc5} (vide ante) Nonn λ^{148} ... ς (= Gb Sz) add *ου ην ο τεθνηκωσ κειμενοσ* cum C^{3}EGHMSUΓΔΛ al longe plu (pro *κειμενοσ* 254. *τεθαμμενοσ*, 142* *εκεινοσ*) Chr^{8,441montf} ... AKΠ 1. 22. 249. al$^{3\,scr}$ f go syr^{p} add tantum *ου* (al^{2} *οπου*) *ην*, 56. 58. 61. *οπου εκειτο*, cop ar^{p} *ab ostio sepulchri* | *ο δε* (6^{pe} e arm syr^{hr} om, vide ante, item 69. om; 1. *ο ουν*) $\overline{\text{ις}}$ *ηρεν*: D *και ο* $\overline{\text{ις}}$ *ηρεν*, Chr^{mosc} (vide ante) *ηρεν ο* $\overline{\text{ις}}$ | *τουσ οφθαλμουσ* sine additam et. a (*adlevatis oculis*) c f g l vg go Or^{4,272b} et$^{374.\,381.}$ Chr^{8,441} et$^{txt\,438}$ And$^{cre\,133}$ ... D 28. 33. 69. 6^{pe} al^{5} b e ff$^{2.}$ sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth Or^{4,372c} Eus$^{ps\,369}$ et$^{dem\,497}$ (*εαυτου*) Chr^{mosc8} semel add *αυτου* | *ανω*: KΠ al plus^{10} arm^{cdd} *εισ τον ουρανον ανω*, a *susum ad caelum* (et em *elevatis sursum oculis in caelum*) ... b c f sah syr$^{p\,mg}$ Eus^{dem} et^{ps} And^{cre} *εισ τον* (And om) *ουρανον* ... 253. e om | *μου*: Δ *με*

42. *εγω δε* et. f ff$^{2.}$ vg syr^{p} et^{hr} Or$^{4,374.\,376.\,381sq}$ Eus$^{dem\,497}$ et$^{ps\,369}$ etc

εισ· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι
σύ με ἀπέστειλασ. 43 καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν·
Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44 ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼσ δεδεμένοσ τοὺσ πόδασ
καὶ τὰσ χεῖρασ κειρίαισ, καὶ ἡ ὄψισ αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντεσ πρὸσ τὴν Μα-
ριὰμ καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν· 46 τινὲσ

... D c om δε ... 13. 69. 124. a b e l syr^{sch} aeth Hil^{1081} καγω (13. και εγω) | τον οχλ. τ. περιεστωτα (Α 28. 235. παρεστωτα) et. Or$^{4,374.\ 381.\ 382bis}$ ... X Or^{4,376} (et^{381} semel) τ. περιεστ. οχλ.

43. εκραυγασεν (et. א^{c} Or^{4,377} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{4,689} And$^{cre\,133}$): LM εκραυασεν ... א* εκραυγαζεν, C* Chr^{8,442} εκραξεν | λαζαρε: C^{3} aeth^{rom} λαζαρε λαζαρε, non item Ir$^{int\,308}$ Clem^{101} Or$^{4,375.\ 377.\ 380}$ Eus$^{ps\,369}$ et$^{ecl\,210}$ etc ... א* λαζαρ (c -ρε)

44. εξηλθεν sine copula cum BC*L 5^{ev} sah Or^{4,377} ... ς (Gb^{oo}) Ln praem και cum אAC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} syr^{utr} rell (sed cop εξηλθ. δε) Ir$^{int\,308}$; item D f (*et exiit statim*) vg And$^{cre\,133bis}$ praem και ευθυσ (And ευθεωσ) | τουσ ποδ. και τασ χειρ. et. it^{omn} vg syr^{hr} sah cop arm Ir^{int} Or^{4,377ss} etc ... AΛ 28. 69. 157. 262. al^{15} fos gat sax go syr^{utr} aeth And$^{cre\,bis}$ τ. χειρ. κ. τ. ποδασ | κειριαισ: AXΔΛ al mu κηρ., syr$^{p\,mg\,gr}$ κιριαισ | αυτου: A αυτω | περιεδεδετο (et. Or^{4,379}, item ^{377} συνεδεδετο. Libere^{378} περιδεδεται): D* περιδεδετο | αυτοισ ο ῑς̄ c. אAC^{vid}DXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn (157. om ο ῑς̄) b c f ff^{2} vg (sed b *et dixit ad eos ihs*, f *dicit ei ihs*, ff^{2} *dixit eis ihs*) syr^{utr} eth^{hr} aeth ... Ti ῑς̄ αυτοισ c. B am for fu ing^{2} (et. l^{vid}) sah cop Or^{4,379}, item L Or^{4,377} ο ῑς̄ αυτοισ ... e *et dicit ihs discipulis suis*, d *dicit illi ihs*, a nil nisi *dixit ihs*. Cf Or^{4,379} ζητήσεισ δὲ διὰ τό· λέγει ῑς̄ αὐτοῖσ· λύσατε αὐτόν. τίσιν αὐτοῖσ; οὔτε γὰρ ὅτι μαθηταῖσ ἀναγέγραπται, οὔθ᾽ ὅτι τῷ περιεστῶτι ὄχλῳ, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὅτι τοῖσ μετὰ μαρίασ οὖσιν ἰουδαίοισ etc | κ. αφε. αυτον cum BC*L 33. 157. cop (item sah sed om αυτον pri) syr^{hr} aeth Or$^{4,377.\ 378bis\ 379}$ (Chr^{8,443}, sed non una affert quae praecedunt) Ir$^{int\,308}$ (ex edd^{3}) ... ς Ln om αυτον cum אAC^{corr}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} arm Ir^{int} (ex edd^{aliq} nuper ita ed) Cyr^{4,660} And$^{cre\,134\,ter}$

45. ουν: א sah δε | εκ (et. Or$^{4,380.\ 381}$): D 1. Or$^{4,381\,semel}$ om, nec expri cop (contra sah expri) | οι ελθοντεσ (Or^{4,380ss} et^{381} sic: επει μη ειρηται μεν· πολλοι ουν εκ των ιουδ. των ελθοντων etc, γεγραπται δε· πολλοι ουν εκ των ιουδ. οι ελθοντεσ etc): D των ελθοντων | πρ. τ. μαριαμ cum BCDL 33. ... ς πρ. τ. μαριαν cum אAXΓΛ unc^{7} al pler Or$^{4,380.\ 381bis}$ And$^{cre\,134}$ ... Δ μετα μαριασ | και θεασαμενοι (Or^{4,380ss} saepe): D εωρακοτεσ (item *ut viderunt* gat cop arm syr^{sch}); a b d f mm fos sax *videntes* (l *qui viderant* omissis οι ελθ. πρ. τ. μαρ.) | α cum אA*LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (al^{3} οσα) a b c f ff^{2} g l vg cop arm Or$^{4,380.\ 381bis}$ et$^{382\,ter}$ And^{cre} ... A^{2}BC*D 1. 244. 249. e go sah aeth ο (c^{2} et^{3} ο εποι. σημειον) | εποιησεν sine additam cum ABC*^{vid}L 1. b c

δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸσ τοὺσ Φαρισαίουσ καὶ εἶπαν αὐτοῖσ ἃ
ἐποίησεν Ἰησοῦσ.
47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον,
καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτοσ ὁ ἄνθρωποσ πολλὰ ποιεῖ ση-
μεῖα; 48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτωσ, πάντεσ πιστεύσουσιν εἰσ αὐ-
τόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον
καὶ τὸ ἔθνοσ. 49 εἷσ δέ τισ ἐξ αὐτῶν Καϊάφασ, ἀρχιερεὺσ ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ
18, 14 λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷσ ἄνθρωποσ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ

---

e (*viderunt quod est factum*) l am fu for fos em ing iac gat mm tol sax go sah cop arm Or$^{4,381\,bis}$ et$^{382\,d}$ et$^{380\,cdd}$ ... ς (= Gb Sz) add ο (ℵ om) ι̅σ̅ cum (ℵ)c^{2}et^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f ff$^{2\cdot}$ g vg^{cle} syr^{utr} et^{hr} aeth Or$^{4,382\,a\,b\,c}$ et$^{380\,ed}$ Andcre^{134} | εισ αυτον (et. Or$^{4,380\,ss}$): c^{2} om

46. Versum om s | απηλθον: D -λθαν | ειπαν cum ℵD ... ς Ln Ti ειπον cum ABCL unc rell al omn^{vid} | φαρισαιουσ: 13. 69. 124. αρχιερεισ και φαρ. | αυτοισ: G om | α cum ℵBLXΓΔΛ unc^{5} al plu a c f ff$^{2\cdot}$ g vg sah syr^{p} arm Or$^{4,381\,bis}$ et^{382} ... AΠ al plus^{30} syr^{sch} οσα ... Ln ο cum CDM 69. 124. 249. b (*id quod*) e go cop aeth | ι̅σ̅ cum BCDL ... ς ο ι̅σ̅ cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Or$^{4,381\,bis}$ et^{382}

47. ουν: 69. em sah go δε | συνεδριον: 13. 69. 124. 127. 254. 346. al^{5} (et^{evv}) add κατα του ι̅υ̅ | και ελεγον: 69. 124. 346. λεγοντεσ | τι: Δ add ουν | ποιουμεν: s 33. al^{3} ποιωμεν, 28. ποιησωμεν, 249. ποιησομεν. Ex Latt ff$^{2\cdot}$ g l vg *facimus*, sed a b c e f fos taur al *faciemus* | οτι: D om | ουτ. ο ανθρωποσ: Λ 33. al pauc arm Chr^{8,443} Cyr^{4,691} ο ανθρ. ουτοσ (Λ ουτωσ) | πολλα (et. a f vg Or^{4,382} Ath^{164}): D b c e ff$^{2\cdot}$ τοιαυτα | ποιει σημεια cum ℵABLMX 33. sah Or Ath ... ς σημ. ποι. cum DΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg cop rell Chr (Cyr σημ. πολλ. ποιει)

48. εαν (et. Or^{4,382}): D 235. cop^{wi} syr^{sch} et^{hr} aeth και εαν. Libere Const^{6,25,1} εαν μη αποκτεινωμεν, φασι, τον χ̅ν̅, παντεσ etc. | πιστευσουσιν (ℵ^{c}): GHLXΓΔ 1. 33. 69. 131. 346. al^{10} πιστευσωσιν ... ℵ* ff$^{2\cdot}$ πιστευουσιν | ημων κ. τον τοπον (et. Or^{4,382} Const^{6,25,1} etc): D (a) e f ημων post τοπον pon (vide post) ... DKΠ al^{10} a b c e f ff$^{2\cdot}$ l vg^{cle} om και (nec expri syr^{sch} et^{hr} al). Latt enim sic: c l *tollent nobis locum et gentem,* g am fu em ing *toll. nostrum et locum et gentem*; b ff$^{2\cdot}$ vg^{cle} (et. for) *toll. nostrum locum et gentem*, a e f *toll.* (a add *nobis*) *locum nostrum et gentem*

49. καϊαφασ (et. am fu): D^{2} (*κηφασ) it vg (et^{cle} et$^{cdd\,plu}$) sah καϊφασ. Praeterea 1. 2^{pe} a b e f l cop syr^{sch} (et^{hr}) arm praem (et c g vg^{cle} add) ονοματι (non item ff$^{2\cdot}$ am fu for em ing taur) | αρχι. ων (f non expri ων): LX it vg ων (*cum esset* b c ff$^{2\cdot}$ g l vg; a e *qui erat anno illo*) αρχι.

50. λογιζεσθ. (Gb″) cum ℵABDL 1. 22. 69. 122. Or$^{4,384\cdot\,391}$ Cyr$^{es\,205}$ Thdrt^{2,192} ... ς διαλογιζεσθε cum XΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,446} et^{447}

λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνοσ ἀπόληται. 51 τοῦτο δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺσ ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν
ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦσ ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ, 52 καὶ οὐχ
ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διε- 10, 16
σκορπισμένα συναγάγῃ εἰσ ἕν. 53 $^{95.4}$ ἀπ᾽ ἐκείνησ οὖν τῆσ ἡμέ-
ρασ ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

54 Ἰησοῦσ οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖσ Ἰουδαίοισ,
ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰσ τὴν χώραν ἐγγὺσ τῆσ ἐρήμου, εἰσ Ἐφραὶμ

(sed$^{\text{mosc 2}}$ semel λογιζ.) :: in evv^{synopt} non legitur nisi διαλογιζ. (sed cf Mc 11, 31), hinc etiam hoc loco (Ioh neutrum habet alibi) pro λογιζ. (frequentato in epp) substitutum. | υμιν cum BDLMXΓ al plus^{20} a b e ff$^{2.}$ l vg^{cle} (et. fos al) cop Or$^{\text{int 2,138. 325}}$ et^{4,610} Chr^{8,446} ... ς Ln ημιν cum AEGHIKSUΔΛΠ al plu c f g am em fu for ing iac taur sax sah syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Or$^{4,384.\ 391.\ 392}$ quater et^{396} Cyr$^{\text{es 206}}$ ... ℵ 252. Thdrt^{1,617} et^{2,192} Chr^{8,447} plane om (:: ut 18, 14). Cf ad υμιν 12, 19. | αποθανη: X al -θανει, ut supra

51. αλλα cum ℵABDLXΔΛΠ unc^{5} al plu ... I^{vid}SUΓ al pauc Or^{4,384} αλλ | εκεινου: D^{gr} om; e om του ενιαυτ. εκεινου | επροφητ. cum ℵBDLX 33. (etiam Chr$^{\text{mosc 1}}$); M* προφητευσεν ... ς προεφητ. cum AIM^{2}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler (et. in Or editum) | ημελλεν cum ABDILUΔ 1. 33. 69. 249. al pauc ... ς εμελλ. cum ℵEGHKMSXΓΛΠ al plu Or$^{4,384 \text{ bis}}$ et$^{395.\ 396}$ :: cf ad 4, 47. 7, 39. 12, 33. 18, 32 ubi ημελλ., item ad 6, 6 et 71 ubi εμελλ. edidimus | ις cum ℵABDILXΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} (i. e. unc^{omn}) al^{50} (qui notati sunt) Or$^{4,384 \text{ bis}}$ et$^{395 \text{ sq}}$ ... ς (Gb^{00}) praem ο cum Π^{2} 69. al sat mu. Praeterea D Or^{4,395} οτι ις ημελλ. (εμ.) αποθν. (d *quia ihs incipiebat mori*), item a f vg *quod* (*quia*) *ihs moriturus erat pro gente*, e *quod ihs pro gente erat moriturus*

52. υπ. του εθνουσ (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} X 33. add δε | αλλ: B αλλα | ινα και (a e *sed ut dispersos quoque filios* etc): it^{plu} vg arm non expri και | τα τεκν. του θεου (et. Or$^{4,384.\ 395}$): A τα του θεου τεκν. | τα διεσκορπισμενα: E t^{scr} 440. τ. διασκορπ., D τ. εσκορπισμενα ... 69. 251. om | συναγαγη (ΠXΛ al -γαγει) εισ εν: D a e εισ εν συναγ.

53. ημερασ et. Or^{4,396} Ath^{259} Chron^{1,409} Chr^{8,448} etc ... LX 249. cop (non sah) syr$^{\text{p txt}}$ (non^{sch} nec$^{\text{p mg}}$ nec^{hr}) aeth Cyr^{4,693} Nonn λ^{214} ωρασ | εβουλευσαντο cum ℵBD 13. 69. 124. 346. Or^{4,397} Ath Chr ... ς Ti συνεβουλευσαντο cum AILXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{4,396 \text{ bis}}$ Chron Cyr (^{4,693} οὐ γὰρ εἶπεν - ὅτι ἀπ ἐκ. τῆσ ὥρασ ἐβουλεύσαντο ποιῆσαι τὸν φόνον, ἀλλὰ συνεβουλεύσαντο, τουτέστιν, ὅπερ τῷ καθ᾽ ἕκαστον ἐδόκει, κοινῇ πᾶσιν ἤρεσεν) :: Mt 26, 4 συνεβουλευσαντο, Io 18, 14 ο συμβουλευσασ, item Act 9, 23 συνεβουλευσαντο. At nec 12, 10 εβουλευσαντο fluctuat. | αποκτεινωσιν: 1. 69. -νουσιν

54. ις ουν cum ADIΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chron^{1,409} (Chr^{8,448} ις δε) ... ℵBL MX al^{5} Or^{4,397} et^{398} Ath^{259} ο ουν ις | B*D παρησια | αλλα: IΓ 1. al pauc αλλ ... Π* add και | εκειθεν et. Or^{4,398} et^{400} Ath Chron ... DΓ al

λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν. 55 $^{96.1}$ ἦν
δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, $^{97.10}$ καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰσ
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆσ χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούσ.
56 ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
ἑστηκότεσ· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰσ τὴν ἑορτήν; 57 δεδώ-
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰσ ἵνα ἐάν τισ γνῷ
ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπωσ πιάσωσιν αὐτόν.

---

plus^{10} it (exc f) vg Or^{4,397} om | την (1. 22. 69. 2^{pe} al pauc om) χωραν: D add σαμφουρειν (d *sapfurim*) | εφραιμ ita, non εφραϊμ, ABDEI KMSUXΓΛΠ etc (et. sah); ℵL al pauc cop εφρεμ (ut et. in Eus scribitur), item it vg Ir$^{int\,147}$ *ephrem, efrem, effrem, ephraem* (sic a). Contra gat *efreem* ... ς εφραϊμ. Cf Chr^{8,448} καὶ νῦν ἐγγὺσ τῆσ ἐρήμου διατρίβει ἐν ἐφρατά. | κακει: LΓ 33. 69. Or$^{4,397.398}$ και εκει | διετριβεν cum ADIXΓΔΛΠ unc rell al pler it vg (Latt *morabatur*, e *commorab.*) syr^{sch} et^{hr} et^{p} Chron (Chr^{448} pergit και εκει εμενε μετα etc) ... ℵBL 249. syr$^{p\,mg}$ Or$^{4,397.398.400}$ εμεινεν (:: at εμεινεν eodem sensu frequens, ut Io 4, 40. 7, 9. 10, 40; διετριβεν vero praeter hunc locum in N. T. non legitur nisi Ioh 3, 22 et passim in actis) | μαθητων sine αυτ. c. ℵBDILΓΔ 1. 33. 118. 2^{pe} al^{5} am fu arm Or$^{4,397.398.400}$ Cyr^{4,693} ... ς Ln add αυτου cum AXΛΠ unc^{7} al pler it vg^{cle} et$^{cdd\,plu}$ rell Chr Chron

55. ην δε εγγυσ et. Or^{4,401} Chron^{409}; f *erat autem in proximo;* a *in illo tempore futura erat* ... D it^{pl} vg εγγ. δε ην, c ff^{2} *prope* (ff^{2} *propterea*) *autem erat*, b l vg *proximum* (l *in proximo*) *autem erat*; e *et prope erat*, g *proximum enim erat* | το πασχα: 33. add εορτη | και ανεβησαν et. a e f g vg (l *ascenderunt autem*) Or Chron ... D b c ff^{2} fos ανεβ. ουν | πολλ. εισ ιεροσολυμα: D εισ ιερ. πο. | προ του (D πριν το) πασχα (al^{5} προ τησ εορτησ) et. Or Chron ... G post εαυτουσ pon ... 33. 69. 108. 235. Chr (^{448}πολλοι δε εκ τησ χωρασ ανεβησαν αγνισαι εαυτουσ, libere) Cyr^{4,693} om, hinc Gb^{0} | εαυτουσ: M 157. αυτουσ

56. εζητ. ουν: D add και | ελεγαν cum ℵD ... ς Ln Ti ελεγον cum ABILX unc rell al omn^{vid} | μετ: I μετα | εστηκοτεσ: LX 69. 124. 249. 346. sah cop syr^{p} arm pon ante εν τ. ιερω ... D 124. 142. εστωτεσ ... syr^{sch} pers^{p} non exprim | τι δοκει υμιν (al^{10} fere Or^{4,401} Cyr^{4,694} υμ. δοκ.) ... D τι δοκειτε (item libere Chr^{8,448} και ελεγον· δοκειτε οτι ου μη ελθη etc). Item it^{pl} vg *quid putatis*; e ff^{2} *putatis* (sine *quid*) | ελθη: S* εισελθη

57. δεδωκ. δε sine και cum ℵABKLMUXΔΛΠ al^{40} it vg cop (sah οι αρχ. δε και οι φαρ. δεδωκ. εντ.) syr^{utr} arm Or^{4,403} Chron^{409} (Chr libere και εδωκαν παραγγελιασ οι etc) ... ς add και cum DEGHISΓ al plu | οι pri: Δ om; al pauc om οι sec | εντολασ cum ℵBIM 1. 118. 254. i^{scr} syr$^{p\,mg}$ Or$^{4,403\,bis}$ (vide supra Chr) ... ς Ln εντολην cum ADLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg sah cop syr$^{p\,txt}$ (syr^{sch} etc *praeceperant*) Chron | ινα: X* ιν' | εαν: D αν | γνω: D* γνοι

XII.

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦσ πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰσ Βηθα-
νίαν, ὅπου ἦν Λάζαροσ, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦσ. 2 $^{98.1}$ ἐποί- 11, 43
ησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαροσ
εἰσ ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3 ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα Lc 10, 40
λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆσ πολυτίμου ἤλειψεν τοὺσ πόδασ Mt 26, 6-12

XII. 1. ο ουν ι̅ς̅: 69. al$^{2\,scr}$ etc om, sed post ηλθεν add ι̅ς̅ (ο ι̅ς̅) :: initio pericopae. Item Π? (Treg testatur tantum ο ι̅ς̅ post ηλθεν) | λαζαροσ sine additam cum ℵBLX a c e sah syr^{sch} eth^{hr} aeth (pers^{p} *ubi Iesus Lazarum ex medio mortuorum suscitaverat*) Nonn$^{\mu\,3}$ (ὅθι λάζαρον ἐγγύθι τύμβου ἐκ νεκύων ἤγειρε) (Ps-Chr^{12,905} incipit homilia: προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν ο ι̅ς̅ εισ βηθανιαν, οπου ην λαζαροσ, εισ τον οικον μαριασ etc. Cf et. Chr^{mosc2} ad^{8,449} apud Mtthaeium qui ο τεθνηκωσ et εκ νεκρων omittunt) ... ς Ti add ο τεθνηκωσ, Ln [ο τεθν.] cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b f ff$^{2\cdot}$ g vg (sed b ff$^{2\cdot}$ g vg vide post) go cop syr^{p} arm pers^{w} Chron^{409} :: quamvis magnam veritatis speciem habeat vulgaris lectio λαζ. ο τεθνηκωσ, tamen nec incredibile est inlatum esse ο τεθνηκωσ quo manifestior res esset. Si ut superfluum omissum dixeris, mirum est ipsos antiquissimos testes ac satis inter se diversos eosque solos ea in re convenire. | εκ νεκρων (c e *quem suscitavit mortuum*): b ff$^{2\cdot}$ g vg pers^{w} om | ι̅ς̅ (Ln Ti ο ι̅ς̅, sed ℵ* B 13. 124. ι̅ς̅) cum ℵ(*et^{c})ABDEGILΛ^{2}Π al^{20} f ff$^{2\cdot}$ g vg go sah cop syr utr eth^{hr} aeth (sed ℵ f aeth ι̅ς̅ ante εκ νεκρ., sah cop ante ηγειρ. pon) ... ς om cum HKMSUXΓΛ* al plu a b c e Chron

2. εποιησαν ουν: D a^{vid} c e syr^{sch} aeth και εποι., g (ff$^{2\cdot}$?) vg syr^{hr} *fecerunt autem* ... 122. gat cop om copulam (nil probat Or^{4,407} ωσ εν τοισ προ τουτων, εποιησαν, φησιν, αυτω δειπνον εκει etc) | εκει (69. 346. ante δειπν. pon): a e om | και η μαρθ. διηκονει (et. Or$^{4,182.\,407}$ et$^{int\,3,892}$): D arm κ. διηκ. μαρθα | εκ cum ℵBL (item it vg syr^{utr} eth^{hr}) Or^{4,407} (et$^{int\,3,892}$) ... ς Ln om cum ADIXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} :: similiter εκ abiectum 12, 4. Adamat Ioh εισ εκ, nec solet fluctuare. Alibi, ut Mc 13, 1. 14, 20 εκ inlatum videtur. | ανακειμ. συν αυτω cum ℵABDI LΓΔΛΠ unc^{7} al^{150} Or^{4,407} (item X al pauc ανακ. omissis συν αυτ., eadem a om) ... ς (= Gb Sz) συνανακειμενων αυτω cum minusc vix mu (33. al pauc συνανακ. συν αυτ.)

3. μαρια cum ℵADIL unc rell al pler ... B 1. 33. μαριαμ | λαβουσα (d *accipiens*): D^{gr} λαμβανι, item it vg *accepit*, posteaque addunt και ante ηλειψ. D (et. d) it vg (exc am Aug$^{ioh\,50,6}$); fu vero *habens alabastrum – et fracto effudit super caput ihesu recumbentis, et unxit pedes*, mixtis Iohanneis ex lege harmoniae cum Synopticorum locis. | μυρου ναρδου πιστικησ (f g vg Or$^{int\,3,65.\,892}$ *unguenti nardi pistici*): D e πιστικησ μυρου (d e *pistici unguenti*), b e ff$^{2\cdot}$ *unguenti pistici*, a *nardi unguenti* | πολυτιμου (et. Or$^{int\,3,65.\,892}$): a b e om

Mc 14, 3–8 τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖσ θριξὶν αὐτῆσ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ·
(Lc 7, 37 ss) ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆσ ὀσμῆσ τοῦ μύρου. 4 λέγει δὲ Ἰούδασ
ὁ Ἰσκαριώτησ, εἷσ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παρα-
διδόναι· 5 διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηνα-
ρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖσ; 6 εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν
πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτησ ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον
ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ἄφεσ

---

3. *του* (B om) *ιυ̅* cum ℵABDILQ etc: X *αυτου* | *εξεμ. τ. θριξ. αυτησ*: 1. 13. *ταισ θρ. αυτ. εξεμ.*, 69. *τ. θριξ. εξεμ. τασ* (corrige *ταισ*) *εαυτησ*. Praeterea pro *αυτησ* (M *εαυτησ*) IX 3^{pe} semel sah cop Or$^{int\ 3,65}$ *τησ κεφαλησ αυτησ* | *τουσ ποδ. αυτου* (13. *αυτ. τ. πο.*): M vg^{cle} go sah ante *ταισ θριξ.* pon (item cop *et abstersit eos*) ... 1. 116. fu sax aeth (cop vide ante) Or$^{int\ 3,65}$ om (69. ut^{vid} om *αυτου* tantum) | *η δε οικια*: D it (exc f) vg *και η οικ.* (item *και* syr^{sch} aeth) ... 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} semel Or$^{int\ 3,65}$ add *ολη* | *επληρωθη* c. ℵADILQ unc rell al omn^{vid}: B *επλησθη*

4. *λεγει δε* cum ℵB cop go ... b c ff$^{2.}$ syr^{sch} aeth *et dixit* (b *dicit*) ... ς Ln Ti *λεγ. ουν* cum ADIQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*dixit ergo*) g vg syr^{p} et^{hr} ... L 33. 249. a e fos sah arm om copulam :: recepimus *δε* pro testium gravitate et propterea quod *δε* inter *η δε οικια* et *ειπεν δε τουτο* facile duxit ad mutandam scripturam; *ουν* vero inprimis aptum erat neque eiusmodi quod facile aliquis mutaret. | *ιουδασ ο ισκαριωτ.* cum ℵBL 1. 33. 118. 209. 249. 2^{pe} 3^{pe} semel 6^{pe} g vg sah cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} arm aeth perss Cyr^{4,696} Aug$^{ioh\ 50,9}$ (Nonn $^{\mu\ 17}$ nil nisi *ιουδασ*); item D *ιουδασ απο καρυωτου* ... ς (sed Gb^{oo} *σιμ.*) Ln *ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτησ* cum A(E)IKMQXΓΔΛΠ al pl (E al aliq *ο ισκ.*) f ff$^{2.}$ blan fos (f *schariotes*, sed ff$^{2.}$ *scariotis*, fos *scariothis*) go syr^{p} aeth$^{cod\ 3.}$; item FGHU al b c (ff$^{2.\ sab}$) cop^{wi} *ιουδ. σιμων ο ισκαριωτησ* (b *scariotes*, c *scariotha*, ff$^{2.\ sab}$ *iscariotis*); item 26^{ev} a e *σιμων ιουδασ ισκ.* (a *scariotha*, e *schariotha*) | *εισ* (K om) *εκ τ. μαθ. αυτου* (*εκ* cum ℵADIX etc; BLQ 33. 249. om) hoc loco cum ℵBL 33. 157. 249. sah syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{w} ... ς Ln ante *ιουδασ* pon cum ADIQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} cop arm | *ο μελλων αυτ. παραδιδοναι*: D *οσ ημελλεν παραδουναι αυτον*, item b c ff$^{2.}$ *qui incipiebat eum tradere*

5. *τριακοσιων* (et. Or$^{int\ 3,893}$): X *επανω τριακ.* ... L 69. 124. 258. 346. al pauc *διακοσιων* | *πτωχοισ*: D 33. *τοισ πτωχ.*

6. *ειπ. δε τουτο* et. b ff$^{2.}$ g vg sah syr^{p} ... D a c e f go syr^{sch} et^{hr} cop *τουτο δε ειπ.* | *εμελεν* (sic etiam B): EFGHKSUXΓ al permu (17 apud solum Scri) *εμελλεν* (:: quem errorem iam alibi frequentissimum diximus) | *εχων* cum ℵBDLQ 1. 33. 157. 2^{pe} g vg sah cop Or^{3,490} et ^{4,419} (sed 1. Or^{3,490} add *και*) ... ς Ln Ti *ειχεν και* cum AIXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c e f (ff$^{2.}$ *et loculos habebat, ea quae mittebantur exportabat*, om igitur *και*) go arm (similiter aeth) | *εβασταζεν*: f vg *portabat*, b ff$^{2.}$ mt *exportabat*, d *baiulabat*; sed a c e mm *auferebat* (g *portabat afferebat*), item sah *furabatur missa in id* (similiter aeth *sumebat ex eo*)

7. *αφεσ* (b f am em iac ing mm *sine*, c *dimitte*, e *demitte*, item arm^{mg}

ὐτήν, ἵνα εἰσ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό·
8 τοὺσ πτωχοὺσ γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάν-
'οτε ἔχετε.
9 99.10 Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλοσ πολὺσ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ
'στίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν Λάζα- 11, 43
ον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ 11, 53
να καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι πολλοὶ δι᾽ αὐτὸν ὑπῆ-
ον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰσ τὸν Ἰησοῦν.
12 100.1 Τῇ ἐπαύριον ὄχλοσ πολὺσ ὁ ἐλθὼν εἰσ τὴν ἑορτήν, Mt 21, 1 ss Mc 11, 1 ss Lc 19, 29 ss
ἀκούσαντεσ ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦσ εἰσ Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ
βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰσ ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγα-

---

aeth^{pp}) ... a g vg (et. for fos al) sah arm^{txt} aeth^{ro} Chr^{8,449} Amb^{ps} ^{40,868} *αφετε* (*sinite, dimittite*). Cf Gaud^{13,964} „Sine eam *sive* sinite: *utrumque enim et in Graecis et Latinis exemplaribus invenitur, sed magis congruere videtur sensui, cum legitur* Sinite -, *propter illa quae pluraliter subsequuntur.*" | *ινα* et *τηρηση* (Gb') cum ℵBDKLQXΠ 33. 42. 145. 157. it^{pler} vg sah cop syr$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth Nonn (*μ*^{28} *ὄφρα φυλάξῃ σώματοσ ἡμετέρου κειμήλιον*) ... ς om *ινα* postque habet *τετηρηκεν* cum AIΓΔΛ unc^{7} al pler f go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ | *μου*: D 33^{corr} om | *αυτο* (XΓ 33. al *αυτω*): A *αυτον*

. D om versum; A* om *μεθ εαυτ.* usq *εχετε* | *γαρ*: L arm om

. *εγνω ουν ο* (cum ℵB*L; ς Ln Ti om cum AB^{3}IQX rell) *οχλ. πολυσ* et. f g vg cop go syr^{p} et^{hr} ... D a (b c e ff^{2}) sah (syr^{sch}) *οχλοσ δε πολυσ* et *ηκουσαν* (a *turba autem multa ex Iud. audiit*, e *plurimi autem turba Iudaeorum audierunt*, b c ff^{2} *et turba multa ex Iud. audivit*, d *turba ergo plurima ex Iud. audierunt*; syr^{sch} *et audierunt turbae multae ex Iudaeis*) | D *ηλθαν* | *μονον*: D 245. b e om | *ινα και* (et. f tol): D it^{pler} vg om *και* | *ον ηγειρ. εκ νεκρων* (A 33. add *ο* $\overline{ις}$): D *ον ηγ.* $\overline{ις}$ *εκ των νεκρ.* | A* ab *λαζαρον* ad *λαζαρον* v. sq transiluit

0. *εβουλευσ. δε*: B add *και* ... MU 97. 254. a^{scr} 27^{ev} sah *εβουλ. ουν*

1. *των ιουδαιων*: D a c e ff^{2} syr^{sch} et^{hr} arm post *πολλοι* pon

2. *οχλοσ* (et. Or^{3,748} et^{4,182}): BL *ο οχλ.* | *ο ελθων* (et. Or): ℵ*Δ 2^{pe} om *ο* (ℵ^{c} suppl). Cf et. Or^{4,193} *ιωαννου - λεγοντοσ τον πολυν εληλυθεναι* (sed edd *εξελ.*) *εισ την εορτην οχλον και εξεληλυθεναι εισ απαντησιν αυτω* etc | $\overline{ις}$ cum ℵADLQXΔΛΠ unc^{8} al plu ... ς (Gb^{oo}) praem *ο* cum BΓ al mu Or^{4,182} Cyr^{4,697}. Praeterea ALX 33. 157. al^{10} fere a c e sah cop syr^{utr} et^{hr} ante *ερχεται* pon | *ιεροσολυμα*: D *ιερουσαλημ*

3. *υπαντησιν* cum ℵBEFHMQSΓΔΛ al plu ... AKUΠ al^{50} Or$^{4,183.193}$ *απαντησιν* ... DGLX al plus^{10} *συναντησιν* | *αυτω* (it vg *obviam ei, illi obviam*): DΓ al^{8} *αυτου* (d *in obviam eius*) | *εκραυγαζον* cum ℵB^{3}DLQ 122. 157. 44^{ev}, item B* *εκραυγασαν* ... ς *εκραζον* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,183}. Praeterea ℵADKQXΠ al^{20} a ff^{2} fos cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ in$^{cod\ bars}$ arm aeth add *λεγοντεσ* (al pauc syr^{sch} aeth *και ελεγον*), hinc Ln

Ps 117 (118), 25—26 ζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ
βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14 [101.7] εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισ
Zch 9, 9 ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· 15 μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιώ
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 [102]
ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδ
ξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγρα
μένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢ
11, 43 μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρ
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅ

[λεγοντες]: non addidimus cum BLΓΔΛ unc[7] al plu b c e f g vg sah syr^p txt Or^4,183 (et[193] εις απ. αυτω κεκραγοτα· vide supra) ωσαννα (cf ad Mt 21, 9): L ωσανα, D* οσσανα, D[2] ωσσανα | D ευλ γητος | εν ονοματι κυριου: e om; l om και ο βασ. τ. ισρ. | και βασιλ. c. ℵ*et^cb BLQ cop aeth Or^4,193 ... Ti βασιλευς (omissis και cum AΓΔΛ unc[7] al plus[100]; item ς Ln ο βασιλ. (omisso και) cum I XΠ al mu sah Or^4,183 | ισραηλ: D ιστραηλ, item a b d *istrahel*, *isdrahel*

14. εκαθισεν: EFHΓ al εκαθησεν | επ αυτο: KMXΓΔΠ al[30] Or^4,183 cod (ε. αυτου) επ αυτω

15. θυγατηρ cum AB*DKLQXΔΛ (θύγατηρ) Π al pauc, item B[2] et[3] η θ γατηρ ... ς θυγατερ cum ℵEGHMSUΓ 1. 33. 69. 124. 157. al pl Or^4,183. 193 | σιων (et. ℵ): AB* σειων | σου (et. Or): A sah^münt om ερχεται καθημενος: c mm *venit tibi sedens*, e *venit tibi mites sedens*, *venit mansuetus sedens*

16. ταυτα sine copula cum ℵBLQ b e ff^2. g l vg sah syr^hr ... ς (Gb add δε, Ln [δε] cum ADXΓΔΛΠ unc[7] al omn^vid a c f cop syr^utr arm Or^3,738 Cyr^4,698 | εγνωσαν: D ενοησαν | αυτου οι μαθητ. cum ℵB .. Ln Ti οι μαθ. αυτου cum ADLX unc rell (sed KΠ om αυτου) al omn Or Chr^8,454 Cyr^4,698 | $\overline{ις}$ cum ℵABEGKLMQSUXΓΔΠ al plu ... ς Ln o cum DHΛ al permu^vid | εμνησθησαν: L al pauc syr^sch add οι μαθ ται αυτου | επ αυτω: D περι αυτου, it^plu et vg *de eo* (c *ab eo*) ... b sah^cod om

17. ουν: L sah^woi Chr^8,454 δε (syr aeth *et testabatur*) ... sah^ming c syr^p om | οτι (et. ς^e Gb Sz, item Ln quoniam B pro teste hui lectionis habebat) cum DE*KLΠ a b c e ff^2. sah cop syr^sch arm Chr (οτι ανεστησε τον λαζ.) Cyr^4,699 ... ς Gb' (item debebat Ln) οτε cu ℵABE[2]GHMQSUXΓΔΛ al[100] f g vg go syr^p et^hr aeth pers^w Apollin cord 307 (Nonn ^μ 75, sed fluct lectio) :: quum plura sunt quae οτι co firmant, tum illud quod scriptum est: εφων. εκ τ. μνημ. και ηγε αυτ. εκ νεκρ., quae quidem orationis prolixitas non conveniens es si οτε legendum esset.

18. και cum ℵAB[2]DLQ^vid XΓΠ unc[5] al pler (item B* post υπηντ. αυτ nec id a correctoribus deletum) f vg syr^p et^hr arm aeth ... B*(s vide ante) EHΔΛ al[20] a b c e ff^2. l tol go sah cop syr^sch om | υπηντης

ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 οἱ οὖν Φαρι-
σαῖοι εἶπαν πρὸσ ἑαυτούσ· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ
κόσμοσ ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
20 Ἦσαν δὲ Ἕλληνέσ τινεσ ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυ-
νήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· 21 οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ
Βηθσαϊδὰ τῆσ Γαλιλαίασ, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντεσ· κύριε, θέ-
λομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 ἔρχεται Φίλιπποσ καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ,
ἔρχεται Ἀνδρέασ καὶ Φίλιπποσ καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23 103.4

αυτ. ο (69. al^{5} fere om) *οχλοσ*: ℵ *υπηντ. αυτ. οχλοσ πολυσ*, D c syr^{sch} *υπηντησαν αυτ. οχλοι* | *ηκουσαν* cum ℵABDKLMQSXΛΠ al plus^{40} it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} go (sed go etiam *υπηντησαν*) ... ϛ (= Gb Sz) *ηκουσε* cum EGHUΓΔ al plu syr^{p} | *τουτο αυτον*: ℵ y^{scr} *αυτον τουτο*, 69. *τουτο* post *σημειον* pon

19. *ουν* et. a b e g vg syr^{p} et^{hr} etc: K al plus^{15} c f ff$^{2.}$ l fos syr^{sch} aeth Chr^{8,455} *δε* (item Nonn$^{\mu\,80}$) | *ειπαν* cum ℵB ... ϛ Ln *ειπον* cum ADLQ unc rell al omn^{vid} | *πρ. εαυτουσ*: D al pauc Chr *πρ. αυτουσ*, item a c e *ad illos* | *ωφελειτε* (et. -*ται* legitur): S *ωφελει*, ff$^{2.}$ *profecit* ... c f g vg sah^{ming} *proficimus*. Similiter Nonn$^{\mu\,81}$ *ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται;* | *ιδε*: A^{2} *ιδου* | *ο κοσμοσ* cum ℵABΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah go syr p^{txt} Chr^{8,455} ... DLQX al^{15} (69. pon post *απηλθ.*) it vg cop arm syr^{sch} et^{hr} et^{p} c.* aeth Nonn$^{\mu\,82}$ And$^{cre\,142}$ add *ολοσ* (f g l vg *mundus totus*, a c e *universus mundus*, b *omnis mundus*, ff^{2} *unus populus*)

20. *ησαν δε* (a e ff$^{2.}$ *et erant*): D syr^{sch} aeth add *και* (arm *ησαν εκει και ελλ.*) | *ελληνεσ* (a b c e ff$^{2.}$ l *graeci*, f g vg *gentiles*) ante *τινεσ* cum ℵBDLMQX 1. 33. 157. 249. 2^{pe} it^{pler} am fu for ing syr^{sch} ... ϛ post *τινεσ* cum AEGHKSUΓΔΛΠ al pler a g vg^{cle} go syr^{p} arm (Chr^{455} *τινεσ των ελληνων*) Cyr^{4,699} | *εκ*: Γ al^{5} om (69. om et. *ελλη.*) | *προσκυνησωσιν* cum ℵABQXΓΛΠ al pler ... Ln (ex errore de Q) Ti *προσκυνησουσιν* cum DLΔ 157. al^{2scr}

21. *ουτοι ουν* (aeth *et illi*): L 69. 254. a e fos go syr^{sch} arm om *ουν*, hinc Gb^{0} | *προσηλθον*: D -*λθαν* | *φιλιππω*: D *τω φιλ.* | *βηθσαιδα*: D a *βηδσαιδα*, *bedsaida*, e l *bessaida*, b *betsaida* | *ηρωτων*: MX 1. 28. 2^{pe} 8^{pe} al^{5} *ηρωτησαν* | *κυριε*: U* 28. om

22. *φιλιπποσ* cum ℵADΓΔΛΠ* unc^{7} al fere omn ... BLXΠ^{2} 33. *ο φιλ.* | *ερχετ.* (ℵ 157. *και παλιν ερχ.*) *ανδρε. και φιλιππ. και λεγουσιν* cum (ℵ)ABL 157. a (item 249. *ερχετ. παλιν* etc, 54. syr^{hr} aeth *και ερχ.* etc, e *deinde venit andreas et philippus ihm*; cop *Andreas iterum et Philipp. venientes dicunt Iesu*) ... ϛ *και* (D om) *παλιν ανδρ.* (D *ο ανδρ.*) *και φιλιππ. λεγουσιν* (Λ *λέγουν*) cum (D)XΓΔΛΠ unc^{7} (sed H *και παλιν και*) al pler go syr^{p}. Item b c ff$^{2.}$ sah *andreas autem et philipp.* (b ff$^{2.}$ add *iterum*) *dixerunt* (b sah *dicunt*) *ad ihm*, l *andr. autem cum philippo dicit ad ihm*; f g vg *andr. rursum* (tol om) *et philipp. dixerunt* (am fu *dicunt*) *ihu* (f *ad ihm*). Consentiunt cum ϛ arm syr^{sch}, sed om *και παλιν* arm, om *παλιν* syr^{sch}

ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἀποκρίνεται αὐτοῖσ λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δο
ξασθῇ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου. 24 $^{104.10}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖ
ἐὰν μὴ ὁ κόκκοσ τοῦ σίτου πεσὼν εἰσ τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸ
μόνοσ μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25 $^{105.3}$
Mt 10, 39 16, 25 φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴ
Lc 17, 33 αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰσ ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτή
26 $^{106.10}$ ἐὰν ἐμοί τισ διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμ
ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονοσ ὁ ἐμὸσ ἔσται· ἐάν τισ ἐμοὶ διακονῇ, τιμή
σει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 $^{107.4}$ νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τ
εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆσ ὥρασ ταύτησ. $^{108.10}$ ἀλλὰ δι
τοῦτο ἦλθον εἰσ τὴν ὥραν ταύτην· 28 πάτερ, δόξασόν σου τ
ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλι

---

23. *αποκρινεται* (B *-κρειν-*) cum ℵBLX 33. ... ς Ln Ti *απεκρινατο* cu ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler (item 13. 69. 124. 346. *απεκριθη*) it vg syr^{u} et^{hr} etc | *αυτοισ*: 13. 69. 124. 346. sah cop syr^{sch} et^{hr} post *λεγω* pon

24. *κοκκοσ*: L al pauc *κοκοσ* | *μενει*: M al pauc *μενη*

25. *απολλυει* cum ℵBL 33. ff^{2} (vide etiam post) ... ς Ln Ti *απολεσ* cum ADX unc rell al fere omn it^{pler} vg rell Chr^{8,458} Cyp^{164} (non hu valet Clem^{575} *ο γαρ ερων την ψυχ. αυτου απολεσει αυτην, και απολεσασ ευρησει αυτην*) :: cf ll. pp. | *φυλαξει*: b c f l vg *custod* (iidem antea *perdet*), ff^{2} *custodit* (item antea *perdit*). Item Nonn$^{\mu}$ *ὀλέσσει* et *φυλάσσει*. Or^{1,299} (sine *ο φιλων* etc affert) *ο μισων την εαυ του ψυχ. εισ ζω. αι. φυλασσει αυτ.*

26. *εμοι* (L *μοι*) *τισ διακονη* cum ℵABKLMUXΠ al^{15} go cop syr^{utr} et Chr^{8,458} ... D al^{8} it vg arm *τισ εμοι* (D *μοι*) *διακ.* ... ς *εμοι διακ. τι* cum EFGHSΓΔΛ al plu Cyr^{4,702} (sah^{lib} *si quis igitur serviet mihi*) | F al aliq *διακονει* bis | E*HΛ al mu *ακολουθητω* | *οπου* (et. Or^{4,29}): add *αν* | *ειμι εγω* (f g vg syr^{p} et^{hr} Or^{4,29} et$^{int\,2,401}$ et^{3,91}): D a b c (*ego ero*) syr^{sch} *εγω ειμι* | *εκει και* (et. Or et Or^{int}): D om *εκει*, Λ om *και* | *εσται* (al plus^{10} Cyr$^{4,703\,com}$ *εστω*, al pauc *εστι*): L e l Chr^{8,4} om | *εαν* sec cum ℵBDLX al^{10} a e (ff^{2} g ut vdtr) vg sah syr^{sch} et^{h} arm Chr^{8,460} ... ς (= Gb Sz) *και εαν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f go co syr^{p} aeth; similiter b c l *si quis autem* | *τισ εμ. διακ.*: Δ *εμοι τι διακ.* | *τιμησει*: X al pauc *τιμηση* | *ο πατηρ* (ita b f syr^{utr} et^{h} aeth): U 28. 69. al a c e g l vg sah cop arm add *μου*

27. Gb Sz Ln *ταύτησ ;* (cum interrogatione) | *την ωραν*: H om *την*

28. *σου*: B 5. *μου* | *το ονομα* et. it^{pler} vg go sah syr^{sch} et$^{p\,tx}$ et^{hr} arm cdd mu Tert$^{prax\,23}$ (ad *nomen tuum* add illustrans: *in quo erat filius*) LX 1. 13. 33. 118. 262. 346. al plus^{5} g mm cop syr$^{p\,mg}$ arm^{ed} aeth^{p} (ex cdd^{4}; sed aeth^{ro} *nomen tuum et filium tuum*) Ath^{456} (ex^{edd} antiquio rib et^{cdd}; sed cdd^{4} *τ. ονομα*) Nonn$^{\mu\,112}$ (*υἷα τεὸν κύδαινε*) Or$^{int\,3,7}$ *τον υιον.* Cf Cyr^{4,705} *εἴτε δόξασόν σου τὸν υἱὸν ἔχει ἡ γραφή, εἴτ*

δοξάσω. 29 ὁ οὖν ὄχλοσ ὁ ἑστὼσ ἀκούσασ ἔλεγεν βροντὴν γε- 17, 4 s
γονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελοσ αὐτῷ λελάληκεν. 30 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶσ.
31 νῦν κρίσισ ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου 16, 11
τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32 κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆσ γῆσ, 3, 14

δόξασόν σου τὸ ὄνομα, ταὐτόν ἐστι τῇ τῶν θεωρημάτων ἀκριβείᾳ. Praeterea D add εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι :: ex 17, 5. Istum locum ex 17, 5 interpolatum legisse videtur Aug$^{adimant\,8,121}$ *Cum dominus dixisset: Pater, clarifica me ea claritate qua fui apud te priusquam mundus fieret, sonuit vox de caelo: Et clarificavi et clarificabo.* Similiter Hier$^{esa\,42}$ | ηλθεν ουν (X* cop arm om; a go δε; syr^{sch} eth^{hr} aeth *et venit*): D και (d om) εγενετο | εκ τ. ουρανου: DΠ^{2} 60^{ev} a c e cop syr^{p} eth^{hr} aeth add λεγουσα (non item b f ff$^{2.}$ g l vg sah syr^{sch}. Praetereaque Luc^{brug} in correctorio: „*Non subdas* Dicens") | και παλιν (et. Or^{2,618} Eus$^{marc\,48.\,85}$ etc): Δ παλιν και

29. ουν (go sah syr^{sch} *autem*; syr^{sch} aeth *et turba*) cum ℵADLX unc^{12} al omn^{vid} it^{pler} vg etc: B a om, hinc Ln [ουν] | εστωσ cum ℵBEFHLSUΓ ΔΛ al plu ... Ln εστηκωσ cum ADGKMXΠ al mu | ακουσασ sine copula cum ℵD 1. 69. l (vide et. e) go sah cop ... ς Ln Ti και ακου. cum ABLX unc^{12} al pler it^{pler} vg syr^{p} eth^{hr} etc (syr^{sch} aeth *audivit et*) | ακουσασ: X 1. 22. 2^{pe} ακουων | ελεγεν: LU al^{10} b (c d) e am fu go sah cop ελεγον (sed c d *turbae – dicebant*; e *turba itaque stabat et audientes dicebant*) | βροντην γεγονεναι (et. f g vg syr^{sch} etc): D οτι βροντη γεγονεν, item a b c e ff$^{2.}$ l tol syr^{p} eth^{hr} | αλλοι: al^{3} e l syr^{sch} eth^{hr} add δε | ελεγον: D 13. 69. 253. (et. sah cop) add οτι

30. ις (Gb') cum ℵBDGKSXΓΠ al^{50} ... ς Ln ο ις cum AEFHLMUΔΛ al plu | και ειπεν: BL 157. 48^{ev} post απεκριθη pon ... ℵ om | η φω. αυτη cum ℵABDLMU^{2}X al plus^{10} a b c e f (ff$^{2.}$ g?) am fu for ing syr^{hr} Chr ^{8,461} Cyr^{4,706} Hil^{1031} et^{1081} ... ς αυτη η φωνη cum EFGHKSU*ΓΔ(*om η) ΛΠ al pler l (*venit haec vox*) vg^{cle} Tert$^{prax\,23}$ syr^{utr} etc | γεγονεν (f cop *facta est*): D ηλθεν, item *venit* it^{pler} vg sah aeth Tert^{prax} Hil al

31. νυν (A^{2} add η) κρισισ εστ. τ. κοσμ. τουτου: A* syr^{hr} om | του κοσμ. τουτου pri loco (a c e f ff$^{2.}$ *huius mundi*): D b g l vg sah^{münt} om τουτου, hinc Gb^{oo} | νυν ο αρχων του κοσμ. τουτου: ℵ* (sed habet eorum loco και) 69. al pauc om (a τ. κοσμ. τουτου ad τ. κοσμ. τουτ. transilientes) | εκβληθησ. (D βληθησεται, a c *mittitur*) εξω: 22^{ev} Chr^{8,461} κατω βληθησεται, item b e ff$^{2.}$ l (item Ambrst Promiss, vide Sab) *mittetur* (l *mittitur*, ff$^{2.}$ *dimittetur*) *deorsum*, item sah (*deiicient eum*). Cf Gaud ^{12,963} (ap Sab) „*mittetur deorsum* sive *expelletur foras*, ut in Graecis exemplaribus legimus" — „In Graeco positum est εκβληθ. εξω, id est *eiicietur* vel *expelletur foras.*" (Serm^{6,951} *eiicitur foras*)

32. καγω: D 69. και εγω, Chr^{8,462} και εγω δε | εαν (et. Or^{1,309} et^{2,733} et ^{3,537} et^{4,446}): B αν, 157. 254. 48^{ev} Or^{2,640} Ath$^{55.\,887}$ Bas$^{sel\,32,172}$ Chr ^{8,463} Caes^{2,113} οταν | εκ cum ℵAB unc rell al pler Or^{1,309} et^{3,537} etc: DL al pauc Chr^{8,463} Caes^{2,113} απο, item *a terra* b c e f ff$^{2.}$ g l vg

18, 32 πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποί
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος
Ps 88 (89), 29 110, 4 Dan 7, 14 ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τί
ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶ
ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τ
σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰ
Lc 16, 8 τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν
37 τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐ

(contra a d *de terra*) | παντας cum ℵ^c ABL unc rell al pler syr^utr g arm Or^{1,309} et^{2,581. 640. 733} et^{3,537} et^{4,446} Ath^55 et^887 Epiph^680 Chr^4 et^463 Bas^sel 32,172 Nonn^μ 134 Cyr^{4,707} etc ... ℵ*D 56. it vg go syr^hr aet παντα, item sah cop *unumquemvis*, idque D sah cop aeth post ελκυσ pon. Cf Aug^ioh 52,11 „non autem dixit *omnes*, sed *omnia*."

33. ημελλεν cum ABDEFGLMΛΔ (ειμελλεν) al plu ... ℵHKSUXΓΠ al^40 Cy 4,708 εμελλεν :: cf ad 11, 51

34. ουν cum ℵBLX 249. 48^ev e^scr x^scr semel sah syr^p mg ... ς Ln T om cum ADΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg cop syr^sch et^p tx et^hr arm (aet *et respond.*) Chr^{8,463} (:: quum ειπεν ουν subsequatur, minus verisimil est ουν post απεκριθη inlatum quam expulsum esse) | αυτω: H 3 157. 48^ev al pauc om | Δ om ο ante οχλ. | μενει εισ τ. αιωνα (et. At 381 Rebapt^366 in Gall^3, ap Cyp^359 etc): 69. 346. arm Or^int 4,633 εισ αι. μενει | λεγεισ συ cum BLX cop syr^utr Chr^{8,463} Victorin^ari 1,11 (Ga 8,155) ... ς Ln συ λεγεισ cum ℵADΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid it vg sah re Ath^381 | οτι sec (et. it^pler Cyp Ath): EFGHSΓΔ al^90 g vg aeth sl^om om, hinc Gb^00 | τισ εστιν usq τ. ανθρωπου: L τισ εστ. ο λογοσ ουτο ... EFG 13. 69. 131. al^15 om | τισ εστιν: D add ουν | ουτοσ: H 33. c cop Victorin^{1,11} om

35. το φωσ: Λ om | εν υμιν cum ℵBDKLMXΠ al^20 it vg go cop syr^p Cy 4,72 Nonn^μ 138 ... ς (= Gb Sz) μεθ υμων cum AEFGHSUΓΔΛ (Δ^gr* μ ημ.) al plu sah syr^sch et^hr arm aeth Chr^464 Cyr^{4,708txt} | περιπατειτ D e m^14 cop Aug^ioh 52,13 add ουν | ωσ cum ABDKLXΠ 1. 33. 42. 10 w^scr syr^p mg (*quamdiu*) Cyr^{4,72} ... ς εωσ cum ℵΓΔΛ unc^7 al pler Ch ... it vg (nec aliter syr^sch et^p txt et^hr go arm rell^vid) *dum*, d *cum* aeth *quamdiu et dum* | σκοτια (ℵ^c KLUXΔΠ 1. al η σκ.) υμασ: D a m vg^cle (non item am fu for ing al) υμασ σκοτ.

36. ωσ cum ℵABDLΠ* 33. 42. 108. o^scr w^scr* aeth Did^tri 1,28 Ath^500 e cdd 2 ... ς εωσ cum XΓΔΛΠ^3 unc^8 al pler (it vg etc ut v. 35) Ath^500 ed ῑς cum ℵ*BDL ... ς ο ῑς cum ℵ^c AXΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid. Libere Ch 8,464 ταυτα ειπων ο ῑς και απελθων απ αυτων εκρυβη. | απελθων: απηλθεν και, item it vg *abiit et* | X εκρυβηθη

37. τοσαυτα (et. Eus^dem 312. 454 Did^tri 1,32): F τοιαυτα | δε (item Eu

πίστευον εἰσ αὐτόν, 38 ἵνα ὁ λόγοσ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πλη- Es 53, 1 Ro 10, 16
ρωθῇ, ὃν εἶπεν· κύριε, τίσ ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων
κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 $^{109.1}$ διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο Es 6, 9 s Mt 13, 14 s pp Act 28, 26 s
πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐασ· 40 τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺσ
ὀφθαλμοὺσ καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖσ
ὀφθαλμοῖσ καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι
αὐτούσ. 41 $^{110.10}$ ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐασ ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐ- (Es 6, 1)

---

dem bis Did): G go om | αυτου (et. Eus$^{dem\ bis}$): A al pauc post σημ. pon ... 47. 252. al^{3} om | επιστευον (b c ff^{2} g vg syr^{p} et^{hr}): G 13. 69. 124. 346. al^{20} a e f syr^{sch} Eus$^{dem\ bis}$ Did$^{tri\ 1,32}$ επιστευσαν

38. του προφητου (et. Eus$^{dem\ 312.\ 454}$): 13. 69. 245. 249. 346. y$^{scr\ semel}$ Did$^{tri\ 1,32}$ (ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου) Chr^{8,465} om (440. ante ησα. pon) | κυριε (et. Eus$^{dem\ bis}$, item cf Or$^{int\ 4,627}$ „*et ipsi – dicunt ad dominum*: Domine, quis credidit auditui nostro?"): H om

39. ηδυναντο cum ℵABXΓΔΛ unc^{7} al pler Eus$^{dem\ 312.\ 454}$ etc ... DKLΠ al aliq εδυν. | οτι (et. Eus$^{dem\ 312}$ Did$^{tri\ 1,19}$): D και γαρ, cop^{dz} *et* (Eus dem^{454} ειπε γαρ παλιν etc) | ειπεν: 1. om

40. τουσ οφθαλμ. και επ. αυτων: D om (ab αυτων ad αυτων transiliens) | επωρωσεν cum AB*KLX 13. 33. 346. al^{5} Eus$^{dem\ 454}$; item ℵΠ (sic emendatum ex επηρωτησεν) p^{scr**} Did$^{tri\ 1,19}$ επηρωσεν (similiter 63. 122. 259. πεπηρωκεν) ... ς Ln πεπωρωκεν cum B^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler Eus$^{dem\ 312}$ Chr^{8,466} Thdrt^{1,285} | ιδωσιν: D^{2}H ειδωσιν | τ. οφθαλμοισ: 13. 69. 124. 346. add και τοισ ωσιν ακουσωσιν | νοησωσιν: D 69. νοησουσιν, KΠ al mu Chr^{8,467} συνωσιν (al pauc συνιωσιν, KΠ al l q Chr post τη καρδ. pon). Praeterea D a e f l vg^{cle} (et. tol^{2}, non item am fu for fos ing gat mt taur) cop^{münt} praem μη | στραφωσιν cum ℵBD* 33. ... ς επιστραφωσιν cum AD^{2}EFGHSUΓΔΛ al pler; item KLMXΠ al aliq Eus$^{dem\ 312.\ 454}$ Did$^{tri\ 1,19}$ επιστρεψωσιν (69. 124. 346. -ψουσιν) :: ut LXX, ℵ -ψουσιν | ιασομαι (Gb'') c. ℵABDU*XΔΛΠ unc^{7} al plu Did^{tri} ^{1,19} Eus$^{dem312\ cod}$ (item$^{454\ cod}$ ubi verba LXX exhibentur) ... ς ιασωμαι cum LU^{2}Γ al plu Eus$^{dem\ 312\ ed}$ et^{454} (ubi locus Iohannis exscribitur) :: et. LXX ιασομαι ex ℵAB, sed lectio non minus quam in N. T. fluct

41. ταυτα (et. Eus$^{dem\ 310.\ 312.\ 454}$): D 249. Did$^{tri\ 1,19}$ Chr^{8,465} Hil^{873} add δε | οτι cum ℵABLMX 1. 33. 97. 252. c^{scr} e sah cop arm Epiph^{148} (alludit: και παλιν αυτοσ ιωανν. ειπεν οτι ησαιασ ειδεν ων εν πνευματι αγιω) Nonn$^{\mu\ 164}$ Cyr$^{4,709\ com}$ (οτι μεν ουν τον υιον ο προφητησ τεθεαται – ουκ αν ενδοιασειε τισ ιωαννου γραφοντοσ εναργωσ περι αυτου οτι ταυτα ειπεν ησαιασ οτι ειδε την δοξαν αυτου) Or$^{int\ 4,577}$ (ante Delarue) ... ς οτε cum DΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} go aeth Or$^{int\ 4,577}$ (ex ed^{ruae}) Eus$^{dem\ 310.\ 312.\ 454}$ Did^{tri} Chr^{4,465} Hil ^{873} | ειδεν: KMXΠ^{2} al ιδεν | αυτου pri (et. Eus$^{dem\ ter}$ Did^{tri} Or^{int} etc; Did add τουτεστιν του υιου τ. θεου): D 66^{mg} του θεου αυτου, 13. 69. gat sah cop syr$^{p\ txt}$ et^{hr} aeth$^{cdd\ 2}$ του θεου (Hier$^{ad\ damas\ 517}$ *quando vidit gloriam unigeniti*)

τοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 ὅμωσ μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόν
9, 22 των πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺσ Φαρισαίουσ οὐχ
5, 54 ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43 ἠγάπησαν γὰρ τὴ
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 111.
Ἰησοῦσ δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰ
ἐμὲ ἀλλὰ εἰσ τὸν πέμψαντά με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸ
8, 19 8, 22 πέμψαντά με. 46 112.10 ἐγὼ φῶσ εἰσ τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα
πᾶσ ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 καὶ ἐάν τίσ
μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
3, 17 γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 ὁ
ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγοσ ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνοσ κρινεῖ αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ

---

42. *ωμολογουν*: F*GHΛ* (sed ipse* corr) 69* al *ομολογουν* | *ινα μη αποσυνα. γενωνται* (HK*X al *-νονται*): haec non attendit Nonn μ[170], ne (quamquam habet quae praecedunt et quae sequuntur) Ambrst[87] (ex Sab)

43. *ηπερ* cum ABDΓΔΠ unc[8] al pler (al pauc *ἤ*) Const[5,6,2] Chr[8,468 montf] (it vg *magis* vel *potius quam*) ... ℵLX 1. 33. 69. 118. 157. 2[pe] al[5] Chr[8,468 edmorel] *υπερ* (A al[3scr] *ειπερ*, quod ad utrumque trahi licet)

44. *ις δε*: 69. *ο ις δε*, 346. 10[pe] *ο δε ις* | *δε*: D 240. 244. *ουν* | *εκραξεν* (A *-ζεν*, sed[corr] *-ξεν* ab ipso*[vid]) *και ειπεν* et. (*clamavit et dixit*) f vg ... D 69. 346. Eus[ps 369] *εκραζεν και ελεγεν* (*κ. ελεγ.* etiam 13. 124.), item *clamabat et dicebat* b c ff[2] l q, *clamabat dicens* a fos; e vero *clamat dicens* (similiter Tert[prax 23] *sed adhuc exclamat Iesus et dicit*) | *αλλα* cum ℵBDLΔ ... ς *αλλ* cum AXΓΛΠ unc[8] al certe pler

45. Habet versum et. Or[4,432] et libere [450] Eus[ps 369] etc: U 64. 126. 142* c[scr] e[scr] y[scr] b om | *και* (et. Or[4,432] Eus[ps] Tert[prax 23]): om | *πεμψαντα*: 13. 69. 124. 346. 22[ev] al[2 scr] *αποστειλαντα*

46. *πασ* cum ℵADLX unc rell al omn[vid] it vg rell Eus[ps 369] Ath[413] etc ... B om

47. *εαν*: D *αν* | *ακουση*: Π al pauc *ακουσει*, U *ακουει*, al pauc *ακουη* | *μη* (et. g l[2] q vg Aug[ioh 54,5]): D a b c ff[2] l* fos Amb[poenit 405] om, item (qui postea *πιστευση*) om s al plus[15] f go, hinc Gb[o] | *φυλαξη* (Gb″) cum ℵABDKLXΠ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 249. 346. 2[pe] al[10] (x[scr] *απαλλαξει*) a b c ff[2] g l vg sah cop syr[sch] et[p txt] et[hr] (antea *et qui non audierit*) arm aeth Ath[499] Nonn μ[185] ... ς *πιστευση* cum EFGHMS UΓΔΛ al plu (sed H al *-σει*) f q go syr[p mg] ... e (*si quis non audierit verborum meorum*) Aug[tri 1] (*si quis non audit verba mea*) om *και μη φυλαξη* (vel *πιστ.*) | *κρινω* pri (pler ut EKΓΛΠ *κρίνω*, item it vg *iudico*): G al *κρινῶ*, item Aug[tri 1] *iudicabo* | *αλλ ινα*: D[gr*] *ἀλλὰ*

48. *κρινοντα*: EΔ 251. *κριναντα* | *κρινεῖ* ut EKSΠ etc (M *κρίνεῖ*), item *iudicabit* it vg etc ... FΓΛ al *κρίνει*, d *iudicat*

ἡμέρᾳ. 49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ᾽ ὁ πέμψασ με 5, 45
πατὴρ αὐτόσ μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 καὶ 14, 10
οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιόσ ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ,
καθὼσ εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτωσ λαλῶ. 6, 63

XIII.

1 Πρὸ δὲ τῆσ ἑορτῆσ τοῦ πάσχα εἰδὼσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἦλθεν Mt 26, 7
αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸσ τὸν πατέρα,
ἀγαπήσασ τοὺσ ἰδίουσ τοὺσ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰσ τέλοσ ἠγάπησεν αὐ-
τούσ. 2 $^{113.9}$ καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότοσ 13, 27
εἰσ τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδασ Σίμωνοσ Ἰσκαριώτησ,

---

49. *εγω*: D 22^{ev} post *εμαυτου* pon ... G 245. b^{scr} om; item Tert$^{prax\,23}$ (*quoniam scilicet a memet ipso non sum locutus*) Amb$^{fid\,5,574}$ Chr^{8,469} (*οτι απ εμαυτου ουκ εληλυθα, αλλ* etc) | *ελαλησα*: Γ al^{5} Chr *εληλυθα* | *εξ*: L *αφ*, 1. 22. 69. 346. 2^{pe} Did$^{tri\,1,36}$ et^{3,19} Cyr$^{ador\,74}$ (non item$^{4,715\,txt}$ et$^{717\,com}$) *απ*, item *a me* a e l Tert^{prax} (vide ante) | *αυτοσ*: G *ουτοσ* | *μοι* (X *εμοι*) *εντολην*: 1. 118. 2^{pe} *εντ. μοι* | *δεδωκεν* cum ℵABMX al plus^{30} Did^{bis} Cyr^{ador} et$^{4\,bis}$ etc ... ς *εδωκε* cum DLΓΔ ΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,469} | *και τι* (et. D^{gr}): d cop *η τι*. Similiter Nonn μ^{196} *η τι βοησω*

50. *ζωη αιων. εστιν*: D *αιων. εστ. ζωη*, 69. 346. *ζω. εστ. αιων.* | *εγω λαλω* cum ℵABLMX 1. 33. 69. 118. 157. 249. 346 al^{10} b c f ff^{2} g q vg cop arm Tert$^{prax\,23}$ Bas^{2,224} ... DΓ 44. a em Chr^{8,470} om *εγω* (e pro *α ουν* etc *quia secundum quod dixit mihi pater, ita et loquor*) ... ς Ti *λαλω εγω* cum ΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{utr} aeth Cyr^{1,715} | *ειρηκεν*: 13. 61^{mg} 69. 124. 346. *ενετειλατο*, al pauc *ειπε*

XIII. 1. *ειδωσ*: 33. cop aeth *ιδων* (sed 33. *ειδων*) | *ηλθεν* cum ℵABKLM XΠ al plus^{30} Or^{1,233} Chr^{8,473} Cyr$^{4,718\,tx}$ ... ς *εληλυθεν* cum EFGHSUΓ ΔΛ al longe plu Cyr$^{4,719\,com}$ ... D *παρην* | *ιδιουσ* ℵ^{c}: ℵ* corrupte *ιουδαιουσ*

2. *γινομενου* (ℵ* *γειν.*) cum ℵ*BLX d (*cum cena fieretur*) aeth Or$^{4,404.\,405.\,407.\,419}$ Nonn ν^{7} ... ς Ln *γενομενου* cum ℵ^{c}AD^{gr}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,391} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}, item *caena facta* it vg etc | *του διαβ.* (et. Or$^{4,212.\,404.\,406}$ et^{alibi}): A *του τε διαβ.* | *ινα παραδ. αυτ. ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτησ* (LM g vg arm Or$^{4,404\,ed}$ et$^{cat\,eph\,183}$ *-ωτου*) cum ℵBL MX b (*iam se misisset in cor ut*) ff^{2} g l (*iam misisset se in corde ut*) vg arm Or^{2,126} et$^{4,404\,cod\,407.\,409.\,416.\,419\,\,435}$ et$^{cat\,eph}$ (sed^{2,216} et^{4,409} om *ηδη*, et^{216} habet *σιμων ο* pro *σιμωνοσ*) Similiter sed corrupte e^{scr} *εισ τ. καρδ. ιουδα* (corrige *ινα*) *παραδω αυτον ιουδασ σιμ. εισκαριουτου* ... ς Ln *ιουδα σιμωνοσ ισκαριωτου* (D e *απο καρυωτου*) *ινα αυτον παραδ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c e f m^{113} q syr^{utr} et^{hr} aeth

3, 35 3 114.3 εἰδὼσ ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰσ τὰσ χεῖρασ,
115.10 καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸσ τὸν θεὸν ὑπάγει,
4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέν-
τιον διέζωσεν ἑαυτόν· 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰσ τὸν νιπτῆρα, καὶ
ἤρξατο νίπτειν τοὺσ πόδασ τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ
ᾧ ἦν διεζωσμένοσ. 6 ἔρχεται οὖν πρὸσ Σίμωνα Πέτρον· λέγει αὐτῷ·
κύριε, σύ μου νίπτεισ τοὺσ πόδασ; 7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν

Or^{4,404} ed et^{433} et$^{\text{int }1,144}$ et^{2,161} et^{3,82} et^{92} Chr^{8,474} (om σιμ. ισκαρ.) Cyr^{4,720} (σιμ. του ισκ.). Sed ex his 13. 69* 124. 131. 346. al^{10} c om ιουδα, item m Or^{int} om σιμωνοσ, D Or et Or^{int} παραδ. αυτον (sic Ln). Praeterea c *cum diabolus misisset se in corde simonis scariothe tradere eum*; e *cum diabolus iam se misisset in cor iudae simon a cariotha ut eum traderet*, m *cum diabolus iam misisset se in cor iudae scarioth ut eum traderet*; cop *diabolus iamiam incusserat in animum eius qui traditurus est eum, qui Iudas est Simon Iscariotes* | παραδοι cum ℵ* BD* ... ς παραδω cum ℵ^{c}AD^{2}LX unc rell al omn^{vid} Or etc

3. ειδωσ (rursus 33. cop aeth ιδων) sine additam cum ℵBDLX al pauc a c e ff^{2} vg aeth Or^{1,233} et^{4,404} ... ς (Gb^{oo}) add ο ιησουσ, Ln [ο ιησουσ] cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f m^{113} q sah^{münt} cop syr^{utr} et^{hr} rell Or^{4,407} et (ουν ο $\overline{\iota\varsigma}$)^{409} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}. Praeterea 13. 69. 124. al mu b sah^{münt} cop syr^{sch} et^{p} c.* post ειδωσ (ιδων) add δε | εδωκεν cum ℵB KL 1. 57. 239. 254. Or^{1,233} et$^{4,407.\ 408\ \text{quater}}$ et$^{409\ \text{bis}}$ Bas$^{\text{eth }311\ \text{cod}}$ Cyr^{4,720} (et^{721} παρεδωκ.) ... ς Ln Ti δεδωκεν cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or^{4,404} Chr^{8,474} | και προσ: D και οτι προσ | τον θεον (H* πατερα): A al pauc Or^{1,233} (non item$^{4,404.\ 407.\ 409}$) om τον

4. εγειρεται et. b ff^{2} g l vg: a c d e f q Hil^{508} *surrexit* (sed a c e f q Hil etiam *posuit*) | τα ιματια (et. b e ff^{2} l etc Or$^{4,404.\ 410.\ 413.}$ Bas^{codd} Chr^{8,475} Cyr^{4,720}): D 124. al^{5} a c f g q vg syr^{utr} et^{hr} aeth Bas$^{\text{eth }311\ \text{ed}}$ Hil^{508} add αυτου ... m^{113} om και τιθ. τα ιματια | διεζωσεν: Δ περιεζ.

5. βαλλει (G al βαλει, 248. al a b f ff^{2} g l q fos εβαλεν) υδωρ et. Or^{3,328} et$^{4,404.\ 410.\ 413}$ ... 13. 69. 124. 346. arm λαβων υδωρ βαλλει | μαθητων et. Or^{3,328} et$^{4,404.\ 405.\ 411.\ 413.\ 415}$ Bas$^{\text{eth }311}$ etc ... D al pauc c f q fos cop syr^{sch} et^{hr} aeth add αυτου | εκμασσειν: 63. 69. al pauc (arm εξεμαξε) -σσει | τω λεντιω: Δ om τω | D διεσζωσμενοσ

6. ουν (et. Or^{4,411}; c syr^{sch} *autem*; e *et cum venisset*): U 229** b l* m^{113} arm Chr^{8,475} om | προσ: Cyr^{4,721} εισ | σιμωνα πετρον (b om πετρ.): D τον πετρ. σιμω., a l *ad petr. simonem* | λεγει sine copula cum BDL l m^{113} (e *et cum venisset ad sim. petr. dicit illi petrus*) cop syr^{hr} (syr^{sch} pers^{p} similiter ac e) Or^{4,411} ... ς (Gb^{oo}) Ln και λεγει c.ℵΑΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a b c f ff^{2} g q vg syr^{p} arm aeth Chr^{8,475} Cyr^{4,721} | αυτω sine additam cum ℵ*B b syr^{hr} aeth Or^{4,411} Cyr^{4,721} ... ς add εκεινοσ cum ℵ^{c}ADLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ff^{2} l m^{113} syr^{p} arm (και εκειν. λεγ. αυτω) Chr^{8,475}; item a c e f g q vg cop add *Petrus*, syr^{sch} *Simon* | κυριε (et. ℵ^{c}): ℵ* om

7. $\overline{\iota\varsigma}$ (et. Or^{4,411}): KMΔΠ^{2} (sed nec* nec^{3}) 33. al^{10} ο $\overline{\iota\varsigma}$ | κ. ειπεν αυτω (et.

αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 λέ-
γει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα.
ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.
9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον
ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. 10 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς·
ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· 15, 3
καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 ᾔδει γὰρ τὸν 6, 64

Or 4,411 et415): 33. 157. 32ev hscr om (yscr απεκρ. αυτω ο ις sine κ. ειπ.) | ο εγω (ℵc): ℵ* α εγω | συ (syrp mg praem σοι): Δ al pauc om | γνωσῃ: KU 69. al plus10 γνωσει

8. πετρος: LΔ al20 Or 4,411 ο πετρ. Praeterea DΠ2 76. add κυριε | νιψῃς (et. Or 4,413. 416. 417): D 1. al mu Or 4,411 νιψεις | μου (Latt *mihi*) ante τους ποδας cum BCL 157. 235. 435. b c e f ff2. g m113 q vg Or 4,413. 416. 417 ter et 423 Chr 8,476 e; item D 1. 69. 346. ante νιψ. ... ς post τ. ποδας cum ℵAΓΔΛΠ unc8 al pler a l (hi2 *pedes meos*) Or 4,411 Chr 8,476 b Cyr 4,722 | ις αυτω cum ABC*L am fu for Or 4,411 ... ς αυτω ο (EGKΠ* et3 al aliq om) ις c. ℵFMSUΓΔΛΠ2 (item EGKΠ* etc) al pler a c f (ff2. g utvid) q vgcle syrutr (syrhr aeth *resp. domin. Iesus et ait illi*) ... c3D al pauc b e l m cop arm ις absque αυτω

9. σιμων (et. Or 4,411): B post πετρ. pon ... D 32ev om (cscr om πετρ.) | κυριε (ℵc): ℵ* 63. 253. om | μου et. f g q vg Or 4,411 Chr 8,476 Cyr 4,723 ... DEGH al20 a b c e ff2. l m113 om | μονον (h. l. et. Or etc): D it (exc e) vg cop post μη pon | χειρας: F* 13. al pauc cop syrutr ethr add μου (cop syrsch ethr etiam ad την κεφ. add). Post τ. κεφαλην a b e l m add *et totum corpus*

10. ις cum B Or 4,411 ... ς Ln ο ις cum ℵACD unc rell al omnvid | λελουμενος (et. Or 4,411. 414. 418): E 2. 13. 69. λελουσμ. | ουκ εχει χρειαν cum ℵABC* a e q Or 4,411. 414. 418. 419 Tertbapt 12 Ambps 48,948 etluc 1491 Augioh 56,3 (a q *non habet necessitatem*, e *non habet causam*, Tert Amb *non habet necesse*, Aug *non habet opus*) ... ς ου χρειαν εχει cum c3DLΓ ΔΛΠ unc8 al omnvid d (*non necesse habet*) Chr 8,475 Cyr 4,724 Ambbis al (vide Sab). Ex Latt vero b c f ff2. g l vg *non indiget* | νιψασθαι sine additam (Gb') cum ℵ c fu for fos gat harl mm (addito *iterum*) Or 4,414 ter 418 bis 419 Tertbapt (*non habet necesse rursum*) Hieriovin 2 (*non necesse habet ut iterum lavet*) ... ς Ti η τους ποδας νιψ. cum AC3E*G MSUΓΔΛ al pler Cyr 4,724; item Ln ει (K η) μη τους ποδας νιψ. cum BC*KLΠ al10 Or 4,411 txt Chr, item b ff2. g l vg *nisi ut pedes lavet*, e f *nisi pedes lavare*, q *nisi pedes lavandi*, a *lavandi nisi* etc (nonnihil latet), item syrutr ethr cop etc ... E2FH al τους ποδας νιψ. (om igitur η ante τους) ... D την κεφαλην νιψ. ει μη τους ποδας μονον. Addunt μονον ad τ. ποδας etiam 235. syrsch Chr 8,475 (post νιψ.). Vide etiam Promiss al apud Sab. | αλλ (13. 69. om) εστιν (Orsaepe): D syrsch ethr arm εστ. γαρ, l (item Opt Promiss, vide ap Sab) *quia est*

11. ηδει γαρ (e *sciebat enim ab initio*): D syrsch arm persp add ις. Item

παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντεσ καθα-
ροί ἐστε.
12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺσ πόδασ αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖσ· γινώσκετε τί πεποίηκα
ὑμῖν; 13 $^{116.3}$ ὑμεῖσ φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλοσ καὶ ὁ κύριοσ, καὶ
καλῶσ λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 $^{117.10}$ εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺσ
πόδασ ὁ κύριοσ καὶ ὁ διδάσκαλοσ, καὶ ὑμεῖσ ὀφείλετε ἀλλήλων
νίπτειν τοὺσ πόδασ· 15 ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼσ

---

1 *sciebat enim ab initio ihs* | *δια τουτο* usq *εστε*: D syr^{hr} om | *οτι* cum BCL 33. a b c f ff$^{2.}$ l q syr^{utr} Cyr^{4,724} ... ς om ℵAΓΔΛΠ unc^{8} al pler e g m^{113} vg Or^{4,411} | *ουχι* (et. Or): 69. *ουχ οι*, 33. *ου*

12. *αυτων* (ℵ^{c}; ℵ* *αυτου*): 13. 69. 124. 346. ante *τουσ ποδασ* pon ... Γ al^{10} fere c *των μαθητων* (al aliq add *αυτου*) | *και ελαβεν* cum BC*et^{3} DΓΔΛΠ unc^{8} al pler e q vg go syr^{p} eth^{r} Or^{4,419} Baseth^{295} Chr^{8,476} Cyr ^{4,726} ... Ln om *και* cum ℵAC^{2vid}L 33. 249. 251. y^{scr} (254. *λαβων*) a b c f ff$^{2.}$ g l m^{113} fos cop syr^{sch} arm aeth | *αυτου*: D b e m om | A* om *και αν. παλ. ειπ. αυτοισ* | *και ανεπεσεν* cum ℵ*BC* (et^{2}?) 157. a e cop syr^{sch} eth^{hr} aeth Or^{4,419}; item Ln *και αναπεσων* cum ℵ^{c}AL 33. 249. b c f ff^{2} g l q m cop Chr^{8,476} ... ς *αναπεσων* cum C^{3}DΓΔΛΠ unc^{8} al pler vg go syr^{p} Bas^{eth} Cyr. Sic igitur ℵ: *οτε – αυτων, ελαβεν τ. ιμ. αυτ. και ανεπεσεν παλιν. ειπεν αυτοισ*, quae lectio ab Ioh non abhorret ac reliquis ansam dare poterat; a *cum – pedes illorum, accepit vest. sua et recubuit iterum et dixit illis*; e *ad ubi ergo labit pedes eorum et accepit vestimenta et recubuit, iterum dixit illis*; q *cum ergo lavisset pedes eorum et accepit vest. sua et recumbens iterum dixit illis*; b ff$^{2.}$ l m *et* [l om] *postq. lavit pedes eorum, accepit vest.* [ff^{2} l add *sua*] *et cum iterum recubuisset* [ff$^{2.}$ add *et*] *dixit eis*; c g *postq. ergo lavit ped. eorum* [c *discipulorum*], *accepit vest. sua, et cum iterum recubuisset* [g *recub. iter.*], *dicit* [g *dixit*] *eis*; f *cum ergo lavisset – accepit – et recumbens iterum dixit eis*; vg *postq. ergo lavit – et accepit vest. sua, cum recubuisset iterum, dixit eis*

13. *ο διδασκ. και ο κυρ.* cum ℵABC*DKLSUΓΔΠ al plu it vg go cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,725} et$^{4,23.33.419\,ss}$ Or$^{int\,2,476}$ et$^{3,116.830.878}$ Baseth^{295} Ps-Ath^{31} ... C^{2}EFGHMA 13. 28. 33. 69. 106. 157. al^{30} syr^{hr} Ath$^{329.388}$ Didtri^{1,27} Chr^{8,476} Cyr^{4,726} Ambfid^{4,531} et$^{spir\,3,602}$ *ο κυρ. και ο διδασκ.*

14. *υμων* (A ante *ενιψ.* pon) *τ. ποδασ* et. Or$^{4,419.420}$ Baseth$^{295.311}$ Chr ^{8,477} Cyr^{4,726} Thdrt^{1,1209}, item b for *vestros pedes*, f go Or$^{int\,3,116}$ *vobis pedes* ... DKΠ al pauc a c e ff$^{2.}$ l m^{113} q vg (et. am fu) Or^{4,423} et^{int} ^{2,476} et^{3,878} *τ. ποδ. υμ.* | *και υμεισ* et. Or$^{4,419.420.423}$ et$^{int\,ter}$ Baseth ^{295} Chr Cyr Cyp$^{10.317}$ ... D a ff$^{2.}$ g l m^{113} mm syr^{sch} (omisso *και*) praem *ποσω μαλλον* | *αλληλων νιπτειν*: ℵ *νιπτ. αλλ.*

15. *δεδωκα* cum ℵAKMΠ 13. 22. 28. 33. 69. 124. 131. 157. 346. al^{50} Bas eth$^{311.313}$ Cyr^{4,726} ... ς Ln Ti *εδωκα* cum BCDEFGHLSUΓΔΛ al plu Or

ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖσ ποιῆτε. 16 $^{118.3}$ *ἀμὴν ἀμὴν λέγω* 15, 20 Mt 10, 24
ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλοσ μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολοσ Lc 6, 40 22, 27
μείζων τοῦ πέμψαντοσ αὐτόν. 17 *εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε*
ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 $^{119.10}$ *οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα* Ps 40 (41), 9 (10.) Act 1, 16
τίνασ ἐξελεξάμην· ἀλλ᾽ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ᾽ ἐμοῦ
τὸν ἄρτον ἐπῆρκεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 *ἀπάρτι λέγω*
ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. 4, 29
20 $^{120.1}$ *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ* Mt 10, 40 Lc 9, 48
λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

$^{4,405.\ 419.\ 423}$ Baseth^{295} Chr^{8,477} Thdrt^{1,1209} | *εγω* (et. Or$^{4,405.\ 423bis}$; Cyr post *επ. υμιν* pon): UΓ 33. al plus^{10} Or^{4,419} et$^{int\ 3,878}$ et^{4,626} om | *εποιησα* (et. Or^{quater}): 13. 69. 124. 229** 254. 346. 440. *πεποιηκα* (440. *επεποι.*) | *υμιν*: E^{*vid} *υμασ* | *ποιητε* cum ℵABCKLSUΓΔΠ al plu Or quater Baseth ter Chr ... DEFGHMΛ al permu Cyr *ποιειτε*

17. *εαν* et. Or^{4,423} et$^{bis\ 424}$ ... F Eus$^{ps\ 169}$ *οταν* | *ποιητε*: MSΓ al plus^{10} Eus^{ps} Chr$^{mosc\ 2}$ ad^{478} *ποιειτε* | *ει ταυτα* etc: e *haec scientes beati estis*, omissis rell

18. *εγω* sine additam cum BCDL unc rell (Λ ad *λεγω* trahit) al plu a b e f ff$^{2.}$ g vg syr^{p} etc Or$^{4,\ 423.\ 425bis}$ et^{426} Eus$^{dem\ 466}$ et$^{ps\ 169}$ Thdrt^{1,864} ... ℵAKΠ 13. 28. 69. 124. 131. 346. al^{25} c l q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,729} add *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*] | *τινασ* cum ℵBCLM 33. 157. Or^{quater} Cyr. Cf Or^{4,425} *τινασ εξελεξαμην, οπερ απλουστερον μεν τοιουτον εστι· τισ εστιν εκαστοσ ων εξελεξαμην οιδα* ... ς Ti *ουσ* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler Eus^{dem} et^{ps} Thdrt. Latt *quos* (a *quod*) | *η γραφη πληρωθη* et. Or$^{4,423.\ 426}$ Eus^{dem} et^{ps} ... D b c (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) vg go arm *πληρ. η γρα.* (Or^{4,425}libere *ινα πληρ. η λεγουσα γραφη*) | *μετ εμου* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c e f ff$^{2.}$ g l q (*mecum panem meum*) vg go cop syr^{utr} arm Or^{4,426} Eus^{dem} Chr$^{8,478.\ 479}$ Cyr$^{4,729\ txt}$ Thdrt$^{1,864.\ 965}$ ... BCL 127* 249. b^{scr} tol aeth Or$^{4,423.\ 425.\ 427}$ Eus^{ps} Cyr$^{4,729\ com}$ *μου* | *τον αρτον*: E* q (vide ante) add *μου* | *επηρκεν* cum ℵAUΠ 1. ... ς Ln Ti *επηρεν* cum BCDL unc rell al pler Or$^{4,423.\ 425.\ 426.\ 427}$ Eus^{dem} et^{ps} etc | *επ*: B om | *την*: 33. 69. 248. 253. 259. 7^{pe} Or$^{4,426\ b}$ (non item$^{423.\ 425.\ 426\ e\ 427}$) Eus^{ps} (non item^{dem}) om :: LXX *ο εσθιων αρτουσ μου εμεγαλυνεν επ εμε πτερνισμον*

19. *πιστευ. οταν γεν.* cum ℵBI^{b}L a b e g l am for fu ing mt cop (aeth *sciatis cum factum sit*) Or$^{4,426.\ 427.\ 430}$ Cyr^{4,732} ... ς Ln *οταν* (Or^{4,426} *επαν*) *γεν. πιστ.* cum ACDΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ q vg^{cle} go syr utr arm Or$^{4,426.\ 427}$ Thdrt^{1,864} | *πιστευσητε* cum ℵADLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or$^{4,\ 426.\ 427\ a}$ ... BC Or$^{4,427\ b.\ d}$ et^{430} *πιστευητε*

20. *αμην αμην*: FH 258. 440. om alterum | *αν* cum ℵ(A *α*)BCI^{b}KLMXΠ 33. al$^{2\ scr}$ (Or^{4,430} ed ante Delar; Delar *ον*) Cyr^{4,732} ... ς *εαν* cum DEFG HSUΓΔΛ al pler Or$^{4,431.\ 432}$ Chr^{8,481} | *ο δε εμε λαμβ.* cum ℵABCI^{b}(sic)L unc rell al omn^{vid} it^{pler} (a non liquet) vg go cop syr^{p} arm Or^{4,430} et^{432} Cyr^{4,732} (Chr$^{8,481\ com}$ *ο δε λαμβ. εμε*) ... D *και ο λαμβ. εμε*, item

Mt 26, 21–55 21 $^{121.4}$ Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ
ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παρα-
Mc 14, 18–21 δώσει με. 22 $^{122.1}$ ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμε-
Lc 22, 21–23 νοι περὶ τίνος λέγει. 23 $^{123.10}$ ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 νεύει
οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ
21, 20 λέγει. 25 ἐπιπεσὼν οὖν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ

---

e l syr^{sch} aeth Chr$^{8,481\,txt}$ *και ο*. Praeterea sic e: *qui recipit me recipit eum quem misero· et qui recipit si quem misero recipit eum qui me misit* | *πεμψαντα*: x 1. 118. *αποστειλαντα*

21. *ις̅* cum ℵBL (87. *εταρ. τω πν. ις̅*) ... ς Ln *ο ις̅* cum ACDX unc rell al fere omn Or$^{4,432\,bis}$ Ath^{456} | *λεγω υμιν* et. Or$^{4,432.\ 433.\ 437}$ Ath^{456} etc ... B *υμιν λεγω*

22. *εβλεπον* sine copula cum ℵ^{c}BC 16. 245. q^{scr**} e arm (Or^{4,437} *ταχα δε και το· εβλεπον εις αλλ. οι μαθητ.*) ... ς (Gb^{0}) Ln add *ουν* cum ℵ*ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pl} vg go syr^{p} cop Cyr^{4,735} ... 61. 64. 11^{pe} al^{12} a syr^{sch} aeth Or^{4,435} add *δε*. Praeterea ℵ* *εβλ. ουν οι ιουδαιοι*, sed iam ℵ^{a} delevit *οι ιουδ.* | *οι μαθηται*: 13. 69. 124. a cop add *αυτου* | *απορουμενοι*: D 13. 69. 346. *απορουντες*

23. *ην* sine copula cum BC*L 3. 80. 87. f^{scr} syr$^{p\,txt}$ Or$^{4,437.\ 438}$ ... ς Ln add *δε* cum ℵAC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c f ff$^{2.}$ q go cop syr^{sch} et^{p} c.* arm Cyr^{4,735}; item b g l vg add *ergo*, e aeth habent *et fuit* | *εκ των* cum ℵABCDI^{b}KLMXΔΠ al^{15} it vg sah^{mün} cop syr^{utr} Or^{bis} Cyr ... ς (= Gb Sz) om *εκ* cum EFGHSUΓΛ al pler go (Or^{4,437} e alludens *ο εν τω κολπ. του ιυ̅ ανακειμενος εις των μαθητων* etc) | *ον*: D *ον και*, a *etiam quem* | *ο* (B om) *ις̅*: 69. e om

24. *ουν* cum ℵABC^{2}DILXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pl} (e *et huic annuit*, item aeth *et*) vg go cop syr^{p} Or^{4,437} Cyr^{4,735} ... C*Λ 69. c ff$^{2.\,sab}$ (non item^{blan}) syr^{sch} arm om | *πετρος*: D* *πετρους* | *και λεγει* (a *dicens*, b c g q vg *et dixit*) *αυτω* (a q Or^{438} om) *ειπε* (a c f ff$^{2.}$ q *interroga*; g vg Or$^{438\,cod}$ om) *τις εστιν* (c aeth om *τ. ε.*) cum BCILX 33. a b c f ff$^{2.}$ g l q vg aeth Or^{4,437} et^{438} (item$^{440\,bis}$ confirmat). Item ℵ, sed praem *πυθεσθαι τις αν ειη περι ου ελεγεν* (pergit igitur *και λεγει αυτω· ειπε τις εστ. περ. ου λεγει*). Similiter e *ut cognosceret a ihu de quo dixisset* (sed nil addit) ... ς *πυθεσθαι τις αν ειη* (D add *ουτος*, cop om *τις αν ειη*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (13. 124. *πειθεσθαι*) go syr^{utr} (cop) arm Cyr^{4,735}. Praeterea Gb^{0} *τις αν ειη* (vide ante) et Schu adnotat: *non alio uno loco Io usus est optativo.* | *περι ου λεγει*: 91. 299. b ff$^{2.}$ l om

25 *επιπεσων* cum ℵ*AC^{3}DΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler Cyr^{4,735} ... Gb′ Ln Ti *αναπεσων* cum ℵ^{c}BC*KLXΠ* al^{20} Or$^{4,437.\ 440}$ :: *αναπιπτ.* ubique de recumbentibus ad caenam scriptum est, proptereaque hoc quoque loco reposuit qui non attendit peculiarem *επιπεσων* vocis significationem. Quam ad mutationem fortasse etiam scriptura loci 21, 20 valuit, *ος*

λέγει αὐτῷ· κύριε, τίσ ἐστιν; 26 ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦσ· ἐκεῖνόσ ἐστιν
ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ. 124.9 βάψασ οὖν τὸ ψω-
μίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνοσ Ἰσκαριώτου. 27 καὶ

και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθοσ etc, at ibi ανεπεσεν aptius quam επεπεσεν erat. | ουν c. ℵDLMXΔ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 346. 2pe 8pe a b c f g l vg sahmün copwi syrp mg ... ς Ln δε cum AEFGHKSU ΓΛΠ al pler ff2. q go copdz syrp txt arm aeth Cyr (syrsch και επιπεσων etc) ... Ti om plane (Gb0) cum BC e Or4,437 (:: BC Or pergunt αποκρι. ουν. Praecessit autem νευει ουν.) | εκεινοσ (cop syrsch add ο μαθητησ): sahmün om, hinc Gb0 | ουτωσ cum BCEFGHLMXΔ 13. 28. 33. 157. al plus70 go, item KSUΓΛ al10 ουτοσ ... ς Ln om cum ℵADΠ 1. 69. al mu it vg rell Or4,437 (:: similiter adhibitum ουτωσ 4, 6) | τισ εστιν: 28. 62. 235. cscr c add ο παραδιδουσ (c qui tradet) σε

26. αποκρινεται (Π2 249. απεκριθη) sine copula cum ℵ*AC3DΓΔΛΠ unc7 (F om αποκρ. ο ις̅ εκει. εστ.) al omn fere itpler vg go cop syrsch etp txt ... Ti add ουν, Ln [ουν] cum ℵcBC*LX a syrp mg Or4,437 Cyr4,735 (:: de BC Or vide ante). Praeterea D 13. 69. 124. 249. e add αυτω | ο ις̅ c. ℵACDL unc rell al omnvid Or Cyr ... Ti ις̅ cum BM. Praeterea ℵD 13. 69. 346. syrsch arm aeth και λεγει (69. add αυτω), item cop add *dicens:* contra sunt ABCL unc rell al pler it vg rell Or Cyr | ᾧ (et. Or 4,437. 441): D 1. 118. 2pe add αν, item Thdrt1,1382 (omisso εγω) εαν | βαψω το ψωμιον (sic et. c) και δωσω (L δω) αυτω (Gb′) cum BCL cop (*cui ego intingam bucellam ut dem eam ei*) arm aeth (similiter syrsch; arm aeth αυτω non expri) Or4,441 a et (omissis κ. δωσ. αυτ.) 437 et 441 e (ου γεγραπται· εκεινοσ εστιν ω εγω δωσω το ψωμιον, αλλα μετα προσθηκησ του βαψω· βαψω γαρ, φησι, το ψωμ. και δωσω) ... ς Ln βαψασ (Ln εμβαψασ cum ADKΠ 1. 42. al pauc Thdrt) το ψωμιον επιδωσω (Cyr δωσω, MX 157. δωσω αυτω) cum ℵADXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (a b c f ff2. g l q *cui ego intinctum panem porrexero*, e *cui intingens panem dedero*) go syrp Const5,14,2 Chr8,483 Cyr4,735 Thdrt1,1382 :: lectio βαψω τ. ψ. και δ. αυτω ab omni parte commendatur et a correctore alienissima; βαψω και δωσω ab usu est Iohannis, sed elegantius videbatur βαψασ επιδωσω vel δωσω. Etiam verba δωσω αυτω in MX 157. vestigium primae scripturae praebent. Quod επιδουναι nullo alio Iohannis loco legitur, id urgendum non est. Octies in ev et in actis habet Lc, nec fluctuare solet. Praeterea non legitur nisi Mt 7, 9 et 10. | βαψασ (Π2 εμβ.) ουν cum ℵBCLXΠ2 33. a (*intinxit ergo panem et*) Or4,437. 444 Cyr4,737 ... ς Ln και εμβαψασ cum AΓΔΛΠ unc8 al pler; item D 69. 254. Or4,441 bis Thdrt1,1382 και βαψασ (Thdrt και βαψασ, φησιν, απεδωκεν). Item itpl vg *et cum intinxisset panem*, e q *et intingens* (q *-guens*) *panem*; item cop go syrutr rell. Praeterea Or4,445 libere τουτο δε μοι ειρηται δια το ψωμιον, ο εμβαψασ διδωσιν ιουδα etc. | το ψωμιον (et. Orquater): B om το | λαμβανει και cum ℵcaBCLMX 33. syrp mg aeth Or4,437. 441. 444 (sic444: βαψασ, φησι, το ψωμ. ο ις̅, και δηλον οτι εασασ αυτο εν τω τρυβλιω λαμβανει· ουτω γαρ νοησεισ το· βαψασ ουν το ψωμ., ινα μη παρελκη το λαβειν.) ... ς Ln om cum ℵ*

μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰσ ἐκεῖνον ὁ σατανᾶσ. 125.10 λέ-
γει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦσ· ὃ ποιεῖσ ποίησον τάχιον. 28 τοῦτο δὲ οὐδεὶσ
ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸσ τί εἶπεν αὐτῷ· 29 τινὲσ γὰρ ἐδόκουν,
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδασ, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἀγόρα-
σον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰσ τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖσ πτωχοῖσ ἵνα τι δῷ.
30 λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνοσ ἐξῆλθεν εὐθύσ· ἦν δὲ νύξ.
31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦσ· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸσ τοῦ

---

et^{cb} ADΓΔΛΠ unc^7 al pler it vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ cop rell Cyr | διδωσιν: Π^2 245. επιδιδ. | σιμωνοσ: 13. 101. 346. b c f l for ing Or$^{4,437.\ 441\,bis}$ ^{444} (ut editum est, sed cod^{reg} ubique σιμωνοσ) σιμωνι | ισκαριωτου cum ℵBCI^{b}LMXΠ^2 33. 157. 435. al aliq g am fu for ing (hi Latt *scariothis* vel *-tis*; sed licet etiam *-thae* vel *-the* huc trahere, vide post) Or^{4,437} cod et^{441} a cod et^{444} cod ... ς Ln ισκαριωτη cum AΓΔΛΠ* unc^7 al pler go cop arm Or^{4,426} et^{437} ed et^{441} a ed et^{441} e et^{444} ed et^{445} Cyr^{4,737}; item b c f l q *scariothae* vel *-the*; vg^{cle} *Iscariotae*; a e ff^{2} *scarioth* ... D απο καρυωτου

27. μετα το ψωμιον (I^b -μειον, item D v. 30) et. Or^{2,126} et^{3,581} et$^{4,212.}$ $^{419.\ 426.\ 437.\ 441.\ 444}$ et$^{int\,3,401}$ etc (it^{plu} *ut* [l *postquam*] *accepit panem*): D e om | τοτε (f g q am fu for fos ing al mu; e *statim*; Or$^{4,437.\ 441.}$ $^{444.}$ Or^{2,126} ειτα) ... ℵDL 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ l vg^{cle} cop Or^{3,581} et^{4,212} et cat eph^{183} et$^{int\,3,401}$ Cyr^{4,737} om | ο σατανασ: D*Δ om ο | λεγει (ff$^{2.}$ *dixit*) ουν et. b c ff$^{2.}$ q syr^p cop go Or^{4,437}: D e vg^{cle} syr^{sch} arm aeth και λεγει (vg^{cle} *dixit*) ... 59. 86. 249. 254. 7^{pe} a f g l am for fu fos Chr^{8,484} Cyr^{4,739} λεγει | ις cum BL ... ς Ln ο ις cum ℵACDI^{b}X unc rell al omn^{vid} Or^{4,437} | ποιησον et. Or$^{4,437.\ 442}$ semel et^{443} ter ^{444}: D* ποιησ, Or^{4,442} semel ποιει | ταχιον ut B^{3}GHKMUΓΛΠ etc: ℵAB*CDEFLΔ al^3 ser etc ταχειον ... X εν ταχει

28. τουτο: A τοτε | δε et. Or^{4,437}: 63. 253. 259. γαρ ... B 157. 248. 435. om

29. γαρ: 63. 253. t^{scr} cop syr^p ex$^{cod\,bars}$ Cyr^{4,742} δε ... 251. go om | επει (et. Or^{4,437}): D οτι. Latt vertunt *quia* | ιουδασ cum ℵABFLMUX 1. 13. 33. 69. al^{10} Or^{4,437} ... ς ο ιουδ. cum CDEGHKSΓΔΛΠ al pler Cyr | ις cum ℵB Or^{4,437} ... ς Ln ο ις cum ACDL unc rell al pler Cyr^{4,742} ... 1. 2^{pe} syr^{sch} om | δω: D δοι

30. ουν: 80. 249. e syr^{sch} δε | εκεινοσ: (e syr^{sch} *iudas*) ... 33. a c f ff$^{2.}$ g l vg (arm εκειν. ουν λαβ. το ψω.) ante το ψωμ. pon, Cyr^{4,742} post ευθ. εξηλθ[illegible]. 69. b om | ευθυσ (Gb') cum ℵBCDLX 249. Or^{4,443} bis et^{444} [illegible]^{4,742} ... ς ευθεωσ cum AΓΔΛΠ unc^7 al pler. Item ευθ. (e om) post [illegible]ηλθ. dedimus (Gb') cum ℵBCDLX 33. 69. 249. 346. 440. b c ff$^{2.}$ g l vg cop arm aeth Or$^{4,443.\ 444}$ ... ς ante εξηλθ. cum AΓΔΛΠ unc^7 al pler a f q go syr^{utr} Cyr ... G al pauc ab εξηλθ. ad εξηλθ. (v. 31) transiliunt

31. οτε ουν (et. ς^e) cum ℵBCDLX 1. 33. 69. 157. 249. 254. 346. al mu^{vid} it (exc q) vg (exc fos) cop arm (aeth *et postquam exiit*) Or^{4,445} (Cyr^{4,742}

ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 εἰ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη
ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸσ δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺσ δοξάσει
αὐτόν. 33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμί· ζητήσετέ με, καὶ 7, 33 s
καθὼσ εἶπον τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ οὐ δύνασθε 8, 21 s
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα
ἀγαπᾶτε ἀλλήλουσ, καθὼσ ἠγάπησα ὑμᾶσ ἵνα καὶ ὑμεῖσ ἀγαπᾶτε 15, 12. 17

ην δε νυξ οτε εξηλθεν, sed ^{744} pergitur οτε ουν εξηλθεν, λεγει) ... ς Gb Sz om ουν cum AEFHKMSΓΔΠ (U οτε εξηλθεν. λεγει ουν, Λ οτε εξηλθεν. και λεγει) al plus^{90} q fos sax (pergit και λεγει) go (pergit λεγει ουν) syr^{utr} (syr^{sch} pergit και λεγει) Chr^{8,484}. Praeterea testes plerique qui ουν omittunt coniungunt οτε εξηλθ. cum ην δε νυξ, sic et. ς (item Bengel, Knapp alii); contra cum eis quae sequuntur praeter indicatos (qui ουν retinent) etiam Nonn$^{v\,125}$ ἀνεχάζετο νυκτὸσ ὁδίτησ. ἀλλ᾽ ὅτε νόσφι βέβηκε – εἶπεν Ἰησοῦσ) | λεγει ι̅σ̅ cum ℵBLΔ 3. 44. al$^{2\,scr}$ ... ς Ln λεγ. ο ι̅σ̅ cum ACDΓΛΠ unc rell al pler Cyr^{4,744} ... x al pauc Or^{4,445} ο ι̅σ̅ λεγει

32. ει (q aeth *et si*, f go *si ergo*, arm ει δε) ο θεοσ εδοξ. εν αυτω cum ℵ^{c}AC^{2}ΓΔΛ unc^{8} al pler e f l^{2} q vg (et. am for em ing etc) sah^{mün} cop go syr^{sch} eth^{hr} arm aeth^{edd} Or^{4,445} et^{447} Cyr^{4,744} Nonn$^{v\,130}$ (ει δε θεοσ etc) Hil^{1009} et^{1010} et$^{1105.\,1106}$ ..... ℵ*BC*DLXΠ al^{12} a b c ff$^{2.}$ g l* fu harl syr^{p} aeth$^{1.\,2.\,3.}$ etc Tert$^{prax\,23}$ (post verba enim *et deus glorif. est in illo* pergit: „quis deus? utique non pater sed sermo patris qui erat in filio hominis, i. e. in carne, in qua et glorificatus iam, virtute vero et sermone et ante Iesum: *et deus* inquit, glorificavit illum in semetipso, i. e. pater filium“ etc) Amb$^{fid\,4}$ et^{5} (i. e.^{545} et^{571}) om, hinc Ln [ει ο θε. εδ. ε. αυτ.] et Schu adnotat ad testes qui omittunt: *recte; nam inepta videtur iteratio eiusdem dicti.* | εν αυτω sec loco cum ℵ*et^{cb}BΠΛ al pauc Or^{4,445} et$^{447\,bis}$ ... ς Ln Ti εν εαυτω cum ℵ^{ca}ACDLX unc rell al pler Chr^{8,485} (add τουτεστι δι εαυτου, οὐ δι ετερου, sed^{486} ex ed morel ε. αυτω) Cyr^{4,744}, item it^{pler} vg Tert *in semet ipso* (q in *semet ipsum*), a *in ipso* | κ. ευθυσ (Chr^{8,486} ευθεωσ) δοξασει: D corrupte κ. ευθ. και ενεδοξασει

33. μικρον (D μεκρον, excidit ι post ε) c. ABCDΔΛΠ unc^{8} al pler a b e ff$^{2.}$ g q vg etc Clem$^{105.\,972}$ Or^{2,126} et$^{4,451.\,452ter}$ et^{453ter} et$^{int\,3,372}$: ℵLXΓ al^{15} c f l go Eus$^{ecl\,102}$ Chr$^{8,486\,semel}$ (et^{sem} sine χρο.) Cyr^{4,746} Thdrt^{3,559} Ambrst add χρονον | ειμι: 33. add και υπαγω προσ τον πεμψαντα με | ζητησετε: U y^{scr} al pauc ζητησατε, 69. ζητειτε | οτι cum ℵ^{c}ABCLX unc rell al pler a f q Or^{4,451} Chr^{8,486} ... ℵ*D 249. al^{4} b c e ff$^{2.}$ l vg Cyr om | εγω υπαγω (Gb′) cum ℵABCDKLMUXΠ al^{50} c e (*ego sum*) f ff$^{2.}$ g l vg go arm Or$^{4,454\,bis}$ et$^{455\,bis}$ (et^{451} εγω ειμι) Chr^{8,487} Cyr^{4,748} ... ς Ti υπαγω εγω cum EFGHSΓΔΛ al plu a (*sum ego*) b q syr^{utr} Chr^{8,486} | αρτι (a arm *et nunc vobis dico*, e *et vobis nunc dico*): disputat uberius de αρτι Or^{4,454}

34. εντολην: 1. 2p^{e} (et al^{1} quem colbertinum dicunt) praem πλην | καθωσ (D add καγω, 249. al^{1} a b c e f l m go syr^{sch} Cyr^{4,749} Hil^{464} add

ἀλλήλουσ. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντεσ ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε,
ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοισ. 36 $^{126.1}$ *Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτροσ·*
κύριε, ποῦ ὑπάγεισ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνα-
σαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεισ δὲ ὕστερον. 37 λέγει αὐτῷ
Πέτροσ· κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ-
Mt 26, 34 Mc 14, 30 *χήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 ἀποκρίνεται Ἰησοῦσ· τὴν ψυχήν σου*

εγω) ηγαπησα – αγαπ. αλληλουσ: xr al^{10} om; item c e ff^{2} om *ινα και υμ. αγ. αλλ.* Cf huc Dial ^{831} *αναγνωσομαι· εντολην, φησι, καινην διδωμι υμιν, ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ο πατηρ ηγαπησεν υμασ.*

35. *εν τουτω*: D c add *γαρ* | *εαν αγαπ. εχητε* (HK al mu *εχετε*): A *ινα αγαπ. εχετε* | *αγαπ. εχ. εν αλληλοισ*: 69. 124. z^{scr} syr$^{p\,mg}$ arm Did tri^{3,15} Chr$^{1,461.\,544}$ et^{alibi} Cyr^{4,752} *αγαπατε αλληλουσ* | *εν αλληλοισ* (C *αλλοισ*, neque correctum est): ℵ *μετ αλληλων*

36. *απεκριθη* (D *λεγει*, go *respondens Iesus dixit*) sine *αυτω* c. BC*L 229* it^{pler} vg go cop arm syr^{hr} (ut^{sch} sed sine *ei*) ... ς (Gb^{0}) add *αυτω* c. ℵAC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler q fu fos syr^{sch} (*resp. Iesus et dixit ei*) et^{p} aeth (ut syr^{sch}) Chr^{8,491} Cyr^{4,755} | *ις̅* cum ABC*L 440. ... ς ο *ις̅* cum ℵC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Chr Cyr | *οπου εγω* (Schu „bene") c. ℵDS^{mg} UX 13. 33. 69. 118. 124. 157. 346. al^{70} it vg go sah^{mün} cop arm syr^{hr} Or$^{4,295.\,409}$ et$^{int\,3,35}$ Chr Cyr ... ς Ln Ti om *εγω* cum ABCEGHKLMS^{txt} ΓΔΛΠ al plu^{vid} syr^{utr} | *ου δυν. μοι νυν* (U*Δ al pauc om) *ακολουθησαι* (C Cyr *-λουθειν*): D *μοι συ* (^{2} *συν*) *ακολουθ. αρτι* (d *non potes tu me sequi modo*), item c *tu non potes me modo sequi*, e *tu non potes venire modo*, gat *non potes tu sequi me*, mt *non potes tu me modo sequi* | *ακολουθησ. δε* (b fos Or^{4,409} semel add *μοι*, sed Or^{ibidem} bis non add) *υστερον* cum ℵBC*LX 1. 33. it vg Or^{4,295} et$^{409\,ter}$ et$^{int\,3,35}$ Chr^{8,491} con (*ακουσασ δε οτι ακολουθησεισ υστερον*) Cyr^{4,755} ... ς *υστερ. δε ακολουθ. μοι* (D ante *ακολ.* pon; A 3. 13. 42. w^{scr**} cop go syr^{utr} aeth Chr$^{8,491\,txt}$ ex$^{mosc\,4}$ om, hinc Gb^{00}) cum AC^{3}DΓΔΛΠ unc^{7} al pler cop go syr^{utr} et^{hr} arm Chr$^{8,491\,txt}$

37. *πετροσ* cum ℵACEGHKL^{2}SUXΓΔΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) [illegible] *πετροσ* cum BL*M al mu Cyr^{4,757} ... D om plane | *κυριε* cum ℵ^{c}ABCD unc rell al pler it (exc g?) tol syr^{utr} etc ... ℵ* 33. 249. al pauc vg (exc tol) g (e silentio) cop pers^{w} om | *δυναμαι σοι*: A *δυνασαι μοι ακολουθησαι* (B *-θειν*) *αρτι* (157. al pauc om; hinc Gb^{00}) cum ℵA(B) C^{3}ΓΔΛΠ 157. al pler it vg go cop syr^{utr} et^{hr} etc ... C*DLX 2^{ev} d^{scr} Chr ^{8,491} Cyr *νυν ακολουθησαι* (C* *-θειν*), sed D insuper add *αρτι* idque (ut etiam syr^{sch}) cum seqq conjg | *την ψυχ. μου υπερ σου* (G inepte *σου υπ. εμου*) *θησω* (b *ponam pro te*) cum ABCDL unc rell al omn^{vid} it vg etc ... ℵX *υπερ σου την ψυ. μου θησω*

38. *αποκρινεται* cum ℵABC*LX al^{10} syr^{sch} (*dicit*) et^{p} ... ς *απεκριθη* cum C^{3}DΓΔΛ^{2}(* om *απ. ις̅*)Π unc^{7} al pler it vg rell (sed cop utrique respondet) Cyr^{4,754}. Praeterea ς (Gb^{00}) add *αυτω* cum C^{3}EGHSUΓΔΛ^{2} al pl[illegible] b f q vg^{cle} cop syr^{sch} aeth Cyr ... omisimus cum ℵABC*KLMXΠ a[illegible] permu a e (ff^{2} vide post) am fu for ing em go syr^{p} arm. Item D [illegible]

ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεισ; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ Lc 22, 34
ἕωσ οὗ ἀρνήσῃ με τρίσ.

XIV.

1 $^{127. 10}$ Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰσ τὸν 14, 27
θεόν, καὶ εἰσ ἐμὲ πιστεύετε. 2 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρόσ μου μοναὶ
πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τό-
πον ὑμῖν· 3 καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν 14, 18 12, 26
ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶσ πρὸσ ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 17, 24
καὶ ὑμεῖσ ἦτε. 4 καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν. 5 Λέγει 13, 33. 16

(ff^{2}·) aeth syr^{hr} *απεκρ. ις̅ και ειπεν αυτω* (ff^{2}· om *αυτ.*) | *ις̅* c. ℵABC*D KLXΠ* et^{3} al mu ... ς (Gb^{0}) praem *ο* c. C^{3}ΓΔΛ^{2}Π^{2} unc^{6} al pler Cyr | *ου μη*: D c go syr^{utr} praem *οτι* | *φωνηση* (Gb') cum ℵABGKUXΓΔΠ al^{70} ... ς *φωνησει* cum CDEHLMSΛ al plu Or^{4,411} Cyr | *εωσ ου* (Or *αν*): X al pauc om *ου* | *αρνηση* cum BDLX 1. Or^{4,411} ... ς *απαρνηση* (M 69. al -*σει*) cum ℵACΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,754} :: cf ad haec ll. pp. | *τρισ*: ℵADLMUX al *τρεισ*

XIV. 1. *μη ταρασσεσθω* (G al *ταρασεσθ.*): D a c vg$^{cdd\ aliq}$ (ut mt) sax praem *και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου*. Similiter evgll: *ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ* | *καρδια*: X al^{6} e Hil^{291} add *μηδε δειλιατω*

2. *μου*: Γ syr^{hr} om | *μη*: 1. 2^{pe} al pauc Thdrt^{3,583} *μηγε* | *αν* (X suppl supra lineam): ℵ om | *οτι* cum ℵABC*DKLXΠ al^{20} b c ff^{2}· g vg cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,763} Thdrt^{1,450} et^{3,582} Nonn ξ^{7} (ὑμῖν καί κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθοσ ὁδεύσω) ... ς om c. C^{corr}NΓΔΛ unc^{6} al pler a e f q go aeth Chr^{8,493} Or$^{int\,2,375}$

3. *και εαν* usque *τοπον υμιν*: 69. al$^{2\,scr*}$ syr^{widmanst} arm^{cdd} om (a *τοπ. υμιν* ad *τοπ. υμιν* transilientes) | *και εαν*: D Thdrt^{3,583} *καν* | *και ετοιμασω* cum ℵBCLNSUXΛΠ 1. 13. 33. 124. al permu^{vid} it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,763} Thdrt^{3,583} ... DM al plus^{60} f q cop Cyr$^{glaph\,325}$ *ετοιμασαι* (H* *ετοιμασασ*) ... Ln (errans de B) *ετοιμασω* cum AEGKΓ Δ al^{40} go syr^{sch} Phot$^{ep\,177}$ (teste Wtst) | *τοπον υμιν* cum ℵBDKLNX ΓΠ al mu cop Cyr^{bis} Thdrt ... ς Ln Ti *υμιν τοπ.* cum ACEGHMSUΔΛ al plu b c f ff^{2}· g q vg (sed a b c e f ff^{2}· vg etiam v. 2 sic, g *loc. preparare vobis*, unus q *locum vobis*; v. 3 a om *τοπον*, e om *τοπ. υμιν*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth (sed syrr arm aeth eodem modo v. 2) | *παλιν ερχομαι*: D *ερχ. παλιν* | *παραλημψ.* cum ℵAB*DNX ... ς *παραληψ.* (E al pauc -*λειψ.*) cum B^{3}CLΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid}. Praeterea U al pauc (non item A) -*ψωμαι* | *ητε* (et. Or^{1,645}; G al pauc *ειτε*): D *εσθαι* (item d *ut ubi ego sum et vos eritis*; for vero *eritis* omisso antea *ut*, similiter syr$^{p\ bars}$; syr^{hr} *quia – et vos eritis*)

4. *εγω* c. ℵABCNQΓΔΛΠ unc^{7} al plu c f g vg cop etc ... DLX 1. 69. 346. 2^{pe} g^{scr} al^{5} a b e ff^{2}· q arm aeth Chr^{8,493} om, hinc Ln [*εγ.*] | *οιδατε την*

αὐτῷ Θωμᾶσ· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεισ, καὶ πῶσ οἴδαμεν
τὴν ὁδόν; 6 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸσ καὶ ἡ ἀλήθεια
8, 19 *καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶσ ἔρχεται πρὸσ τὸν πατέρα εἰ μὴ δι᾽ ἐμοῦ. 7 εἰ*
ἐγνώκατε ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου γνώσεσθε· καὶ ἀπάρτι γι-
νώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος·

οδον (Gb') cum ℵBC*LQX 33. 157. al pauc a cop aeth pers^{p} Nonn^{vid} (ξ^{14} *ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί*) ... ς *οιδατε και την οδον οιδατε*, item Ln *οιδατ.* [*και*] *την οδ.* [*οιδατ.*], cum AC^{3}DΝΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{plei} vg go syr^{utr} et^{hr} Chr^{8,493} Cyr^{4,765}

5. *θωμασ:* D 76. add *ο λεγομενοσ διδυμοσ.* Similiter Nonn ξ$^{14. 15}$ (*διώνυμοσ ἴαχε θωμᾶσ, ὃν δίδυμον γενετῆρεσ ἐφήμισαν*) | *και πωσ* cum ℵAC^{2}ΝQXΓΔΛΠ al omn^{vid} c e f ff$^{2.}$ g m^{4} q vg cop syr^{utr} et^{hr} rell Chr^{8,493} Cyr^{4,767} Tert$^{prax\,24}$ ... Ln om *και* cum BC*L a b aeth | *οιδαμεν* (D b e m Tert post *τ. οδον* pon) *την οδον* (Gb') cum BC*D a b e m aeth Cyr Tert^{prax} ... ς *δυναμεθα* (Ν *δυνομ.*) *την οδον ειδεναι* cum (ℵ)AC^{2}(K)LΝQXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ g q vg syr^{utr} et^{hr} (arm) rell (libere Chr^{8,493} *και την εκει φερουσαν οδον πωσ εισομεθα*); sed ℵ *τ. οδ. ειδε. δυναμεθα*, K arm *την οδ. δυναμ. ειδεναι*

6. *ις* cum ℵC*L ... ς Ln *ο ις* cum ABC^{3}DΝQX unc rell al omn^{vid}

7. *εγνωκατε* cum ℵD* 8^{pe} cop (Latt vide post) ... ς Ln Ti *εγνωκειτε* cum ABCD^{2}LΝQX unc rell al pler etc. Ex Latt vg Ir$^{int\,236\,ed}$ Tert$^{prax\,24}$ *cognovissetis*, f *cognosceretis*; sed a b c d e ff$^{2.}$ m Ir^{erasm} et^{gall} Novat$^{tri\,28}$ (Gall^{3,309}) Victorin$^{ari\,1,11}$ (Gall^{8,155}) *cognovistis*; q *nostis*, Hil^{939} *scitis* | *εμε* cum ℵD Chr^{8,494} (ante *εγν.* pon) ... ς Ln Ti *με* cum BCL unc rell al pler ... A 59. om | *γνωσεσθε* cum ℵD* (d *scietis*), cui respondet *cognoscetis* Ir^{int} ex cod voss Victorin, item fere *cognoscitis* e q Ir^{int} ex^{erasm} et^{gall}, item cop^{petr} et (*cognoscitis*)^{dz} (nec aliter cop^{wi}, nisi quod *cognovissetis* praecedit), item Nonn ξ^{25} (*εἰ δὲ θεορρήτῳ με σοφῷ γινώσκετε μύθῳ, ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα*) ... ς Ln Ti *εγνωκειτε αν* cum AC^{3}D^{2}ΝΓΔΛΠ unc^{7} al plei Ath^{708} Ps-Ath^{2,29} ex$^{cdd\,2}$ Chr^{8,494}; item (ut ante) *cognovissetis* vg Ir$^{int\,ed}$ Tert^{prax}, item (ut ante) *cognovistis* a b c ff$^{2.}$ m, item (ut ante) *cognosceretis* f, *scitis* Hil^{939} :: similiter 8, 19bis *ηδειτε*, quod it^{pl} vg bis *sciretis* (a bis *nossetis*) reddiderunt ... Gb' *αν ηδειτε* (LX 2^{pe} *ειδητε*, et X 22. ante *αν* pon) cum BC*LQX 1. 22. 33. 2^{pe} Ps-Ath$^{2,29\,ed}$ Bas^{2,190} Cyr^{4,769} :: scriptura quam recepimus offendit praesertim conlato 8, 19, quem ad locum reliquae lectiones conformatae sunt. *εγνωκειτε* et *εγνωκειτε αν* sive *αν ηδειτε* si Iohannes scripsisset, neminem mutaturum fuisse puto, quemadmodum nec 8, 19 *ηδειτε* bis positum a quopiam temptatum est. | *και απαρτι* cum ℵAC^{3}DΝΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler b c e f ff$^{2.}$ m^{4} q vg go cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Ath Chr Cyr Ir^{int} Novat Victorin (Gall^{155}, sed ap Sab om *και*) Hil (Tert^{prax} *sed et abhinc*, alii om *et*) ... BC*LQXΠ^{2} 1. 33. 2^{pe} a (Victorin ap Sab) om *και*, hinc Ln [*και*] | *γινωσκετε* (a b c e ff$^{2.}$ m^{4} Tert^{prax} Novat *nostis*, Hil^{939} *scitis* [sed vide post], Ir^{int} *cognovistis*; fos Victorin *cognoscitis*, d *cognoscite*) ... ℵ *γνωσεσθε*, item f q vg *cognoscetis*, Hil$^{2,203\,maffei}$ *scietis* |

κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦσ· τοσούτῳ χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάσ με, Φί- 12, 45
λιππε; ὁ ἑωρακὼσ ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶσ σὺ λέγεισ·
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 οὐ πιστεύεισ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ
καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμ- 12, 49
αυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

και εωρακ. αυτον: 33. al^{5} arm^{usc} om | *εωρακατε* cum ℵABCDGK*QSUΓΛΠ al plu ... EHK^{2}LMNXΔ al mu *εορακ.* | *αυτον* sec cum ℵAC^{3}DLNQX unc rell al omn^{vid} it vg rell Ath Ir$^{int\,236}$ ex^{edd} et^{cdd} Tert^{prax} etc ... BC* Ir^{int} ex$^{cdd\,2}$ (ita ed. Mass.) om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εωρακατε*: e m *videtis*

9. *λεγει*: N *απεκριθη*, a *respondit* | *ο ις* cum ℵBCDNQX unc rell al omn^{vid} Ath^{708} etc ... Ti *ις* cum AΛΠ*et^{3} w^{scr} | *τοσουτω χρονω* cum ℵDLQ 6^{pe} Eus$^{marc\,39}$ Cyr^{4,776}, item *tanto tempore* (b *temporis*) it^{pler} vg Ir$^{int\,200}$ Or$^{int\,3,936}$ Tert$^{prax\,24}$ etc (L* *τοσουτον* scripsisse videtur sed se statim correxit) ... ς Ti *τοσουτον χρονον* cum ABNXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ff^{2}· (*tantum temporis*) Or^{1,725} Hipp$^{noet\,7}$ (Lag^{49,12}) Ath^{708} Ps-Ath^{2,408} Thdr$^{mop\,36}$ Chr^{8,497} | *εγνωκασ* (et. Or Hipp Ath etc): a b c f ff^{2}· vg aeth Ir$^{int\,edd}$ et^{cdd} (sed Grab Mass Stieren ediderunt *cognovisti* ex cdd^{2}) Tert^{prax} *cognovistis*, e q Hil *nostis*, Novat *agnovistis* | *φιλιππε*: post, non ante interpgunt cdd (et. ℵ^{c}) et vv pler (nisi quod saepe dubium est ut ℵ*), item Or Thdr^{mop} Chr Nonn ξ^{33} (*τηλίκον εἰμὶ φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνων σύννομοσ ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδεσ ὀπωπήν;*); aliquot vero patres^{lat}, ut Amb et Aug (sed non$^{ioh\,50,2}$): *Philippe, qui me videt* (absque prioribus scribunt), atque sic etiam vg^{cle} habet, item ς, sed non ς^{e} Gb Sz nec Ln | *εωρακωσ*: HKLXΠ al *εορακωσ* (KX *-κοσ*) | *εωρακεν* (EGHKLXΔ al *εορακεν*) et. e Or$^{1,725\,bis}$ et ^{4,104} et^{quater} Hipp^{noet} Eus$^{ecl\,45}$ Ath^{708} etc ... a b c f ff^{2}· g q vg Ir$^{int\,2}$ Or$^{int\,1,56\cdot\,86}$ et^{2,57} et^{4,528} Tert^{prax} Novat Lcif$^{25\,bis}$ et^{255} Hil^{939} et^{saep} Aug$^{ioh\,50\,saepe}$ add *et* | *πωσ* cum ℵBQ 58. 2^{pe} a b c e ff^{2}· g vg cop pers^{w} (aeth *quomodo ergo*) Cyr^{4,779} (*πωσ ουν*) Ir$^{int\,200}$ Hil$^{939\cdot\,941}$ ... ς Ti *και πωσ* c. ADLNXΓΔΛΠ unc^{6} al pler f q go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{708} | *δειξον* (ℵ^{c}): ℵ* praem *οτι* (:: tale *οτι* non inferri sed expelli solet). Praeterea G 229* (item Hipp qui affert *τοσουτον χρονον* usq *εν εμοι εστιν*) om *πωσ* (*και πωσ*) usq *πατερα*.

10. *πιστευεισ* (et. Callist$^{hipp\,289}$ etc, item a b e f ff^{2}· g q fos Tert$^{prax\,24}$ Hil$^{520\cdot\,939}$ *credis*): c vg Hil$^{941\cdot\,942\cdot\,943}$ *creditis* ... B* *πιστευσεισ* | *λεγω* cum B$^{2\,vid}$et^{3}LNX e q (uterque h. l. *dico*, postea *loquor*) cop syr$^{p\,mg}$; B* om (hoc ipsum confirmat *λεγω*, quod post *εγω* facillime excidit, non item *λαλω*) ... ς Ln *λαλω* cum ℵAQΓΔΛΠ unc^{7} al pler a b c f ff^{2}· g vg go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{708} Thdor$^{mop\,36}$ Chr^{8,499} Cyr^{4,782} Tert$^{prax\,24}$ Hil$^{520\cdot\,939}$ et^{saep}; item D 3. 218. 220. aeth *λελαληκα* (ita aeth etiam postea) | *υμιν*: 59. 69. 8^{pe} syr^{sch} pers^{p} Chr Cyr Hil^{1089} (non item$^{939\cdot\,943}$) om | N *αφ εμαυτου* | *ο εν εμ. μενων* cum ℵADNQXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Did$^{tri\,2,7\cdot\,3,18}$ Ps-Ath^{2,7} Chr, item (*qui in me manet*) a c

11 πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ
μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. 12 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πι-
στεύων εἰσ ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνοσ ποιήσει, καὶ μείζονα
τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸσ τὸν πατέρα πορεύομαι, 13 $^{128.4}$ καὶ
16,23 ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ

f q syr^{cu} et^{utr} et^{hr}, item^{vid} go cop arm ... Ln [ο] εν etc, Ti om ο c. BL Or^{2,614} Ath^{708} Did$^{tri\,2,5}$ Cyr^{4,782} (et^{txt} et^{com}), item (*in me manens*) b e ff$^{2\cdot}$ g vg Aug$^{ioh\,71,1}$ | ποι. τα εργ. αυτου cum ℵBD, item *facit facta* e, *facit opera* Tert$^{prax\,24}$, item *ipse facit opera sua* cop aeth Hil$^{939.\,943\,bis}$ et^{septies} (similiter f go syr^{cu} et^{utr} habent *haec opera* vel *opera haec*) ... Ti ποι. τα εργ. αυτοσ cum LX 33. Cyr$^{4,782\,com}$ (:: hunc in modum videtur primum correcta esse scriptura quam recepimus) ... ς (Ln vide post) αυτοσ ποιει τα εργα cum AQΓΔΛΠ unc^{7} (item N: sed post αυτοσ deficit) al pler f (*ipse facit haec opera*) g (*ipse autem* etc) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} go (vide ante) arm Or^{2,614} Ath^{708} Ps-Ath^{2,} Chr^{8,499} Cyr$^{4,782\,txt}$; Ln αυτοσ ποιει τα εργα [αυτου]

11. πιστευετε: U al pauc g vg praem ου (g vg *non creditis*) | μοι: ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{sch} Did$^{tri\,2,5}$ Chr^{8,499} Cyr$^{4,783.\,784}$ Tert$^{prax\,24}$ om | οτι εγω εν τω πατρι και ο πατ. εν εμοι (A Ath$^{708\,cdd\,2}$ om και ο πατ. εν εμ.) et Tert$^{prax\,24}$ Hil^{939} ac^{saepe} ... D Hil^{950} οτι ο πατ. εν εμοι καγω εν τω πατρι (fortasse huc etiam spectat Or^{1,750} ο γαρ πατηρ, φησιν, εν εμοι καγω εν τω πατρι) | εν εμοι absque εστιν (etiam ς Gb Sz) cum ℵ(A)B DLQX unc rell al plu a b f ff$^{2\cdot}$ q cop syr^{utr} et^{hr} arm^{zoh} aeth Eus$^{ecl\,20}$ Chr Cyr$^{4,784\,com}$ Tert^{prax} Hil^{saepe} ... ς^{e} add εστιν cum 1. al vix mu c e g vg syr^{cu} go arm^{usc} Ath^{708} Hil^{1002} :: ex v. 10 | μη: D al pauc μηγε (syr^{cu} *et si mihi non creditis*) | δια (ℵ^{c}): ℵ* om | αυτα et. it vg syr^{cu} et^{p} go Ath^{708} Cyr^{4,784} Hil$^{939.\,1002}$ etc ... B 229* aeth αυτου ... 24* 157. 244. ff$^{2\cdot\,blan}$ (non^{sab}) cop syr^{sch} et^{p} arm Chr Tert^{prax} Hil^{52} plane om | πιστευετε (G inepte μη πιστ. Similiter go, male transposito μη, quod post ει δε ponendum erat) absque μοι cum ℵDL 33. e f g vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Tert^{prax} Hil$^{939.\,1002}$ et^{ter} Amb$^{fid\,5,575}$ ... ς (Gb^{o}, Schu *nec desideres verbum ex initio versus inepte repetitum*) Ln add μοι c. ABQXΓΔΛΠ unc rell al pler a b ff$^{2\cdot}$ q syr^{p} cop arm go aeth Ath^{708} Chr^{8,499} Cyr^{4,784}

12. μειζονα: KL al mu μειζωνα | πατερα sine μου cum ℵABDLQXΠ 1. 22 33. 42. 69. 157. 258. w^{scr} it (exc e) vg cop go arm syr^{hr} aeth Chr^{8,49} et^{500} Cyr^{4,801} (nec Nonn$^{ξ\,53}$ μου expri) Novat$^{tri\,28}$ (Gall^{310}) Hil^{799} etc ... ς (Gb^{oo}) add μου cum ΓΔΛ unc^{7} al pler e syr^{utr} | πορευομαι (33 e cop Hil ante προσ pon): H*Q cop (vide ante) πορευσομαι

13. αιτησητε cum ℵADLX unc rell al omn^{vid} ... BQ αιτητε. Praeterea b Amb$^{ps\,118,\,1231}$ et$^{fid\,5,15}$ add *ab eo*, c *ab illo*, 33. vg (et. for, non item am fu etc) τον πατερα (item Nonn$^{ξ\,54}$ παρ' υψιστοιο τοκηοσ), 5. 12 161. 26^{ev} με | ποιησω: cop syr^{sch} add υμιν | Λ* om ινα δοξασθη usq εγω ποιησω v. seq (transilit igitur a ποιησω ad ποιησω proximum)

ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου, Mc 11, 24 21. 23
ἐγὼ ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰσ ἐντολὰσ τὰσ ἐμὰσ τηρή-
σετε. 16 κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώ- 15, 10
σει ὑμῖν, ἵνα μεθ᾽ ὑμῶν ᾖ εἰσ τὸν αἰῶνα, 17 τὸ πνεῦμα τῆσ ἀλη- 15, 26 16, 17
θείασ, ὃ ὁ κόσμοσ οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ
γινώσκει αὐτό· ὑμεῖσ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ᾽ ὑμῖν μένει καὶ ἐν

---

14. *εαν τι* usque *ποιησω*: X (item Λ*, vide ante) 1. 22. 2^{pe} 6^{pe} al^{5} b fu syr^{hr} arm^{zoh} et^{edd} (non item arm^{usc}) om, item Nonn ξ^{57} ex$^{ed\ pri}$ et$^{cod\ pal}$ | *εαν* (D al pauc *αν*) *τι*: U al plus^{5} ff^{2} cop^{wi} praem *και* (etiam syr^{sch}, sed om *τι*) | *με* cum ℵBEHUΓΔ 33. al plus^{30} (346. *μοι*) c f vg go syr^{utr} arm^{usc} (sed om *εν τω ονομ. μου*); Ln [*με*] ... ς Ti om cum ADGKLMQSΛ^{2}Π al plu a e g q cop syr^{cod} aeth Cyr^{4,805} (249. add *τον πατερα*, ff^{2} aeth *a patre meo*) :: omissum est *με* quemadmodum v. 13 deest; omittebatur vero eo libentius quum verbis *εν τω ονομ. μου* parum intellectis non satis aptum videretur, quam ob caussam fuerunt etiam qui *τον πατερα* etc substituerent. | *εγω* cum ℵDEGHKM^{2}QSUXΓΔΠ (et M* *εγω τουτο*) al pler a e f ff^{2} syr^{utr} go ... ABLΛ^{2} 33. 124. 249. 262. al pauc c g q vg cop arm^{usc} aeth Cyr^{4,805} Aug$^{ioh\ 71,3}$ *τουτο*. Testatur Tregelles hunc versum in G bis legi eaque quae ipsi testati sumus altero loco scripta esse, priore vero *τουτο* (ut v. 13) pro *εγω* positum.

15. *με* (ℵ^{cb}): ℵ* om | *τηρησετε* (ℵ 33. 69* al^{5} *-σητε*) cum (ℵ)BL 54. 73. tisch** cop Eus$^{marc\ 170}$ Epiph$^{877.\ 902}$ Melet^{100} (Gall^{5}) Chr$^{8,502\ com}$ Cyr^{4,806} ... ς Ln Ti *τηρησατε* cum ADQX unc rell al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{2,801} et$^{int\ 3,45}$ Eus$^{ps\ 251}$ Ps-Ath^{2,10} Chr$^{8,502\ txt}$

16. *καγω* cum ℵBDQ 1. 237. 251. 254. f^{scr} Epiph^{894} Cyr^{4,808} ... ς *και εγω* cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Eus$^{ps\ 251}$ et$^{marc\ 170}$ Cyr$^{hr\ 265}$ | *ερωτησω* (ℵ^{c}): ℵ* *τηρησω* | *ῃ* idque post *μεθ υμων* cum ℵ a c f ff^{2} m^{9} q Eus$^{marc\ 171}$ Cyr$^{hr\ 270}$ Chr$^{8,503\ bis\ com}$ Novat Lcif Victorin (de his^{3} vide Sab) Hil^{805}, item Ln post *αιωνα* cum B b, item Ti ante *μεθ υμων* cum LQX 33. e cop go syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ Eus$^{marc\ 170}$ et$^{ps\ 251}$ (et$^{es\ 506}$ *ειη*) Did$^{tri\ 2,6}$ Cyr^{4,808} Hier$^{esai\ 40}$ et^{57} ... ς *μενη* (Γ al *-νει*) ante *μεθ υμ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler g vg arm syr$^{p\ txt}$ et^{hr} (aeth *ut maneat et sit vobiscum*) Did$^{tri\ 3,28}$ Cyr$^{hr\ 265}$ Chr$^{8,502\ txt}$ | *μεθ υμων*: D Eus^{es} (non item$^{marc\ bis}$ nec^{ps}) post *εισ τον αιωνα* pon

17. *θεωρει* et *γινωσκει*: H *θεωρειτε* et *γινωσκετε* | ὃ: ℵ^{ca} *ον*, sed *ο* restitutum est | *ουδε γινωσκ. αυτο*: E om | *αυτο* ter: D*L *αυτον*. Item pri: ℵ^{ca} *αυτον*, sed restitutum *αυτο*. Item tert: G^{2} *αυτον* | *αυτο* sec cum A(DL)X unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg etc Did$^{tri\ 1,20}$ et$^{3,38\ bis}$ etc (Quaest^{93} om *αυτ.* pri): ℵB a Lcif^{194} (Gall^{6}) om, hinc Ln [*αυτο*] | *υμεισ* sine copula cum ℵBQ 346. a^{scr} al pauc a b Lcif^{194} (Gall^{6}) Quaest^{93} (Aug^{3,2918}) ... ς add *δε*, Ln [*δε*], cum ADLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f ff^{2} g q vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Did$^{tri\ 1,20}$ et^{3,38} Cyr$^{hr\ 270}$ Cyr^{4,808} | *μένει* hoc accentu EGHKMUXΓΛΠ al plu^{vid}, item a b c e f ff^{2} q tol go cop

ὑμῖν ἔσται. 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
16, 16 19 ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ
με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε. 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
15 21 ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγα-
πῶν με· 129.1 ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός
μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 130.10
Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι
ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει,

---

(*est*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Lcif ... g vg arm aeth μενεῖ, Nonn ξ^{69} μενέει | εσται cum ℵAD^{2}LQXΓΔΛΠ unc^{7} 33. al pler g vg cop syr^{p} et^{hr} (*in vobis manet et apud vos erit*) arm aeth Did^{tri} Cyr^{hr} Cyr ... Ln εστιν cum BD* 1. 22. 69. 251. 254. 2^{pe} it^{pler} (e *est in aeternum*) tol go syr^{cu} et^{sch} Lcif

19. ετι μικρον: 131. syr^{cu} et^{utr} pers^{p} cum ερχομ. πρ. υμας conjg | ουκετι: Δ b e syr^{sch} ου | με sec: LQ om | οτι εγω usq ζησετε: e om | ζησετε cum BLX ... ς Ln ζησεσθε cum ℵADQΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Chr ^{8,504} Cyr^{4,813} :: pro ratione locorum 5, 25. 6, 51. 57. 58. quibus omnibus ζησει et ζησουσιν praeferri debebant formis ζησεται et ζησονται, nec hoc loco aliter atque ζησετε edendum erat. Semel, i. e. 11, 25, ζησεται scriptum est nec fluctuat.

20. γνωσεσθε (K γνωσθε) υμεις cum ℵDEGHKM^{2}SUΓΔΛΠ al pler a c e ff^{2} g q fos go cop syr^{p} arm ... BLM*QX 33. f vg Cyr$^{4,815\,txt}$ υμεις γνωσεσθε ... A 249. b em syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{4,504} Cyr$^{quater\,4,817}$ et^{818} Victorin om υμεις, hinc Ln [υμεις] γνωσεσθε | καγω cum ℵABDE*HK LXΓΛΠ*et^{3} al plu Cyr ... E^{2}GMSUΔΠ^{2} al^{20} Chr και εγω

21. ο δε αγαπων με: Δ om (transiliendo) | καγω cum ℵBDGLQXΓΛ 1. 249. al pauc Cyr^{4,826} ... ς και εγω cum AEGHKMSUΔΠ al pler | LUXΓΛ al εμφανησω, D^{gr*} ενφωνησω (d *ostendam*) | αυτω εμαυτον: M αυτον εμαυτω (et. in Γ iam αυτον scriptum erat, sed statim αυτω substitutum)

22. αυτω: A om (teste Treg) | ουχ ο ισκαριωτης (U ικαρ., q *scariotha*, c e *ille scariotha*, a *ille scarioth*, b *ille scariotes*, f mt *ille scariothes*, vg^{cle} *ille iscariotes*, g fu for ing *ille scariothis*, am *ille scariotis*, ff^{2} blan *ille scariothi*): D ουχ ο απο καρυωτου ... sah^{mün} ο καναιτης, syr^{cu} *Thomas*. Praeterea b ff^{2} blan add *sed alius* | και τι cum ℵGHKM QSUΓΔΛΠ 1. 28. 69. 106. 118. 124. 127. 131. 157. 229. 262. 299. 346. 2^{pe} al plus^{110} q syr^{p} Amm$^{cat\,ox\,350}$ Chr^{8,505} ... ς (= Gb Sz) Ln om και (:: post κε̅) cum ABDELX 33. al vix mu it^{pler} vg sah^{mün} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm aeth Cyr^{4,828} Or$^{int\,3,79}$ | γεγονεν (et. Or$^{int\,3,79}$): D Chr^{8,504} (antea ^{503} om plane) εστιν, item syr^{cu} ... fos *quid facturus es* pro κ. τι γεγ. | ημιν μελλεις εμφανιζειν (A -ζεις) σεαυτον (et. b c f q am fu for fos ing): D μελλ. ημειν ενφανιζ. σεαυτ., e Or$^{int\,3,79}$ *incipis nobis manifestare te ipsum*, ff^{2} *incipis manifestare nobis te ipsum*, vg^{cle}

καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸσ αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ
μονὴν παρ᾽ αὐτῷ ποιησόμεθα. 24 ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺσ λόγουσ
μου οὐ τηρεῖ· [131.1] καὶ ὁ λόγοσ ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸσ ἀλλὰ 7, 16
τοῦ πέμψαντόσ με πατρόσ.
25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ᾽ ὑμῖν μένων· 26 [132.10] ὁ δὲ
παράκλητοσ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί 16, 13
μου, ἐκεῖνοσ ὑμᾶσ διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶσ πάντα ἃ

---

manifestaturus es nobis te ipsum, a Lcif^{194} (Gall^{6}) *manifestas te nobis* | σεαυτον: 13. 69* 346. εαυτ.

23. ις cum ℵABDLΓΔΠ unc^{6} al longe plu Cyr^{4,830} ... ς (= Gb Sz) ο ις cum MXΛ al mu^{vid} Or^{1,234} | τηρησει (et. Or^{1,234} Eus$^{marc\,92.\,170}$): ℵGH X 69. al mu τηρηση | αγαπησει: G al pauc -πηση | ελευσομεθα (L -σομαιθα) et. Or$^{1,230.\,234.\,238}$ et^{quater} et$^{int\,1,50}$ et^{saep} Eus$^{marc\,170.\,171}$ et$^{ps\,40}$ etc): D e syr^{cu} pers^{p} ελευσομαι | μονην παρ αυτω (ℵ^{ca} αυτοισ, sed restitutum αυτω): D syr^{sch} προσ αυτον μονην. Cf a Lcif^{194} (Gall^{6}) *aput eum manebimus*, c *apud eum manemus* | ποιησομεθα (L -σωμαιθα) cum ℵBLXΠ^{2} 1. 13. 33. 69. 249. 254. 346. 2^{pe} Or$^{1,230.\,234.\,238.\,756}$ et^{3,170} et$^{cat\,ox}$ in Mt^{78} et^{ps} ap Gall$^{14\,app\,54}$ Eus$^{marc\,170.\,171}$ et^{ps40} Did$^{tri\,1,20}$ et^{2,10} Ath^{444} ex^{edd} et$^{cdd\,aliq}$ Epiph^{2,73} Cyr^{4,830} Thdrt^{2,50} etc ... ς ποιησομεν cum AEGHKSUΠ (et MΓΔΛ al^{25} -σωμεν) al pler Or$^{cat\,ox}$ ad Eph^{161} Ath^{444} ex$^{cdd\,2}$ et$^{533.\,542}$ Ps-Ath^{2,10} Did$^{tri\,1,18}$ et^{2,5} Epiph$^{777\,788.\,894}$ Chr^{8,506} Amm$^{cat\,350}$ ... D e syr^{cu} pers^{p} ποιησομαι

24. ὁ: fos go syr^{sch} et^{p} c.* arm add δε | τηρει: D cop τηρησει | ο λογοσ (et. Ign$^{eph\,9}$ intpol^{328} Mcell$^{euseb\,37.\,38}$ etc): D a e syr^{p} et^{hr} arm Gaud serm^{14} add ο εμοσ (sed a e om ον ακουετε) | πατροσ (H πατηρ compendio scriptum) et. Ign^{intpol} Mcell$^{eus\,bis}$ etc ... 13. 69. y^{scr} al^{5} Did$^{tri\,3,19}$ Chr^{8,506} om :: cf 5, 30. 6, 38 sqq 7, 16 etc

25. παρ υμιν (D* υμεν, D^{2} υμειν): L*X al pauc παρ υμων

26. ο πεμψ. (et. Eus$^{marc\,170.\,171}$ et$^{ps\,251}$ Ath$^{507.\,522}$ Did$^{tri\,3,38}$ Cyr$^{hr\,270}$ etc): ℵ^{c}LX ον πεμψ. (item Chr^{8,506} ο δε παρακλητοσ, ον πεμψει etc). Confuse ℵ* ο δε παρακλ. πεμψει το πν. το αγιον ο πατηρ etc | πεμψει: LΛ 29* -ψη | ο πατηρ: DΠ^{2} (non* nec^{3}) g syr^{cu} et^{sch} cop^{wi} Eus marc$^{170.\,171.}$ et$^{ps\,251}$ Gaud$^{serm\,14}$ add μου | και υπομν. υμ. παντα et. Or^{3,697} et$^{int\,1,61}$ Eus$^{marc\,bis}$ (libere$^{ps\,251}$ διδαξ. υμ. παντα και υπομνησει·) Did$^{tri\,3,38}$ Cyr$^{hr\,251}$ (ουκ ειπε διδαξει μονον, αλλα· και υπομνησει οσα ειπον υμιν) et^{270} ... A b m^{9} syr^{cu} om (arm^{ed} pon post α ειπ. υμιν) | ἃ (e *quae*) et. Did Cyr^{hr} etc ... 1. 28. 2^{pe} i^{scr} al pauc a b c f ff$^{2.}$ g l m q vg Or^{3,697} Eus$^{marc\,bis}$ (Cyr$^{hr\,251}$ omisso παντα) οσα (*quaecumque*) | ειπον (f *dixi*; X 33. 127. εγω ειπ.): DΠ 254. αν ειπω, item it^{pler} vg *dixero*; syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ (non item^{mg} nec syr^{hr}) *dico* | υμιν ct. f g q vg: a b c e ff$^{2.}$ l Eus$^{marc\,171}$ (non item^{170}) om ... Cyr^{4,837} εγω (omisso υμιν). Praeterea BL 127. add εγω (sive ad υμιν sive ad seqq trahitur)

εἶπον ὑμῖν. 27 εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν·
οὐ καθὼσ ὁ κόσμοσ δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω
ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·
10, 29^{3} ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸσ ὑμᾶσ. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι
13, 19 πορεύομαι πρὸσ τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μου ἐστίν. 29 καὶ
12, 31 νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.
30 οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ᾽ ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων,
καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 ἀλλ᾽ ἵνα γνῷ ὁ κόσμοσ ὅτι ἀγαπῶ

---

27. *ειρ. την εμ. διδωμ. υμιν* et. Or$^{1,752\cdot\ 4,100}$ et$^{int\ 2,255}$ et^{ter} Eus$^{es\ 364\cdot\ 561}$ et$^{ps\ 143\cdot\ 171}$ et$^{theoph\ 129}$ Did$^{tri\ 1,26}$ Nonn ξ^{104} etc ... x 59. t^{scr} om | *διδωσιν*: ℵ add *υμιν*. Similiter Nonn ξ^{105} *οὐχ ὡσ ὔμμι δίδωσιν* etc | e om *ου καθωσ* usq *διδωμι υμιν* | GΓ al *ταρασεσθω*

28. *ηγαπατε* et. Or^{1,234} Eus$^{marc\ 110}$ Ath^{329} ex$^{cdd\ 2}$ Epiph^{867} Chr^{8,507} Cyr^{4,842} Cyp$^{169\cdot\ 230\cdot\ 321}$ etc ... D*HL 69. t^{scr} z^{scr} al pauc Ath$^{edd\ aliq}$ *αγαπατε* | *οτι πορευομαι* cum ℵABDK*LXΠ al^{12} it vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth Or Eus^{marc} Ath^{329} ex^{cod} Epiph Chr Cyr$^{4,842\cdot\ 844}$ Nonn ξ$^{113\cdot\ 114}$ Cyp etc ... ς (= Gb Sz) *οτι ειπον· πορευομαι* cum EGHK^{2}MSUΓΔΛ al pler Ath^{329} Dial$^{tri\ 2,9}$ Amb$^{ep\ 9}$ | *πρ. τον πατερα*: G 13. 69. 124. 346. 10^{pe} 47^{ev} syr^{cu} et^{sch} add *μου* | *ο πατηρ* cum ℵ^{ca}ABD*LX 1. 33. 64. 157. 47^{ev} 2^{pe} b c e ff$^{2\cdot}$ g l vg syr^{hr} aeth Ath^{329} Chr$^{8,507\cdot\ 508}$ Cyr$^{4,844\ com}$ Dial$^{tri\ 422}$ Ir$^{int\ 158}$ Or$^{int\ 3,863}$ Tert$^{prax\ 14}$ Cyp^{321} Hil$^{512\cdot\ 781}$ et^{saep} (item *ο πατ. ο πεμψασ με* Or$^{1,193\cdot\ 752\cdot\ 753}$ et^{quater} Dial$^{tri\ 427\ a}$, item *ο πεμψασ με πατηρ* Did$^{tri\ 1,17\cdot 36}$ et^{3,18} ... ς (Gb^{oo}) add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ*et^{cb}D^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f q cop syr^{utr} arm go Eus$^{marc\ 110}$ Cyr$^{4,842\ txt}$ Dial$^{tri\ 427\ e}$

29. *πριν*: 13. 69. 124. 346. *προ του* | *ινα*: ℵX Chr^{8,507} *ιν* | *οταν*: L *εαν* | *πιστευσητε*: D add *μοι*, item 33. 346. 32$^{ev\ bis}$ *οτι εγω ειπον υμιν*, item l gat *quoniam* (gat *quia*) *ego sum*, Chr *οτι εγω ειμι*

30. *ερχεται*: f q (non l) Hil$^{129\cdot\ 218}$ (non item$^{525\cdot\ 619}$) al *veniet* | *γαρ*: 69. arm om | *του κοσμου* sine *τουτου* cum ℵABD^{gr}LXΓΔΛΠ unc^{7} al^{150} syr^{utr} Thdrt^{1,741} ex$^{cdd\ 2}$ Cyr^{4,853} Hil$^{129\cdot\ 218}$ ... ς (= Gb Sz) add *τουτου* cum 1. 346. 2^{pe} al mu e (*saeculi huius*) vg (ff$^{2\cdot}$ g ut^{vid}) rell (sed a b c d f l q *huius mundi*, item cop al) Or^{2,816} et^{3,225} et^{saep} et$^{int\ 2,315}$ (*huius mundi*) et^{678} et^{ter} Hipp^{prov} (ap Mai^{7,2,74}) Bas^{2,82} Mac^{41} Ath^{425} et$^{746\cdot\ 756}$ Chr^{8,508} Cyr$^{es\ 693}$ Thdrt^{1,1067} Hil$^{525\cdot\ 619\cdot\ 1021}$ (bis *huius mundi*, sem *huius saeculi*). Praeterea 1. 69. 346. 2^{pe} e vg Hipp^{prov} Or$^{2,816\cdot\ 3,225}$ et^{alib} et$^{int\ 2,315}$ et^{quater} Bas^{2,82} Ath^{ter} Cyr$^{es\ 693}$ Hil^{quinquies} *αρχων* ante *του κοσμου* (*τουτ.*) pon | *ουκ εχει ουδεν* (D a add *ευρειν*) et. b c e ff$^{2\cdot}$ g l q vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} Or$^{3,225\cdot\ 4,356}$ et$^{cat\ ox}$ ad Rom^{151} et$^{int\ 2,678\cdot\ 3,960}$ al Hil^{1021} al ... Gb′ *ευρησει ουδεν* cum KΠ 42. 116. 252^{mg} 8^{pe} al^{3scr} al^{5wtst} f syr$^{p\ mg}$ arm aeth (hi^{2} *ευρησει* sive *ευρισκει*) Hipp^{prov} Or$^{int\ 1,91}$ Ath^{3} Mac^{41} (Gall^{7}) Bas^{2,82} Cyr$^{es\ 693}$ al Hil$^{129\cdot\ 218}$. Item Or^{2,816} et^{4,349} et$^{int\ 2,315\cdot\ 4,607\cdot\ 657}$ etc *ευρισκει ουδεν* (Epiph^{680} *ουδεν των αυτου ευρισκει*, item Isaias^{abbas} ap Gall^{7,301} *nihil eorum quae ipsius sunt invenit*)

τὸν πατέρα, καὶ καθὼσ ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτωσ ποιῶ. ἐγεί- Mt 26, 46 Mc 14, 42
ρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

XV.

1 *Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελοσ ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργόσ*
ἐστιν. 2 *πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν*
τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. 3 *ἤδη* 13, 10
ὑμεῖσ καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· 4 *μείνατε ἐν*
ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼσ τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν

---

31. *και καθωσ*: A*E b ff^{2}· om *και*, hinc Ln [*και*] | *ενετειλατο μοι* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{7} al pler cop syr^{utr} eth^{hr} arm go ... Ln *εντολην εδωκεν μοι* cum BL (X 1. 19^{mg} 33.) it vg (Cyr^{4,853}); X 33. *εντολ. δεδωκεν μοι*, 1. 19^{mg} *εδωκ. μοι* (1. hoc loc add *ο πατ.*) *εντ.*, Cyr *εντ. μοι δεδωκ.*, b e q Hil$^{525\cdot 1021}$ *mandatum (praeceptum) mihi dedit.* Cf et. aeth^{ro} *et facio mandatum eius*, aeth^{pp} *et sicut dedit mihi pater mandatum suum, sic facio* :: at videtur *εντολ. εδωκ.* etc ad 12, 49 conformatum | *ο πατηρ*: D e l* (aeth^{ro} vide ante) om

XV. 1. *η αμπελοσ* et. Clem^{138} Or^{4,23} Eus$^{dem\,379}$ et$^{es\,371}$ et$^{ps\,493}$ etc Bas$^{es\,482}$ (Ath^{196}) etc: M* om *η* | *η αληθινη* sine additam cum unc omn al pler it vg rell Clem^{138} Or^{4,23} Eus^{dem} et^{es} et$^{ps\,500}$ Bas^{es} etc ... 5. 28. Or^{3,304} et^{prov} (Notit^{90} Mai^{16}) et$^{int\,3,376\cdot\,4,564}$ (cf et.$^{int\,2,334}$) Chr$^{8,510\,txt}$ et$^{511\,com}$ Cyr$^{4,866\,com}$ (non item$^{857\,txt}$) Hil^{76} add *υμεισ τα κληματα* :: ex v. 5 | *ο γεωργοσ* (E*G al *γεοργ.*): DΔ om *ο*

2. *φερον* pri: AHΓ^{2} 33. al aliq *φερων*, item sec: A 33. al aliq *φερων* | *μη φερ. καρπον* (et. Clem^{138} Eus$^{ps\,500}$ etc): Or$^{3,304\,libere}$ *μενον μη φερον δε καρπον*, item Hil^{76} *non manens neque ferens fructum* | *αιρει* (a b f d *tollit*): c e ff^{2}· g l q vg cop *tollet*, Or$^{int\,4,564}$ *excidet*, Hil^{76} *eradicabitur*, Nonn$^{0\,4}$ *διατμησει* | *αιρ. αυτο* (1. 2^{pe} om *αυτ.*): b c l add *pater* | *το καρπ. φερον*: D *το καρποφορον*, Clem^{138} *το καρποφορουν*, a q Novat^{trin} *fructiferum* (sed d *qui fructum adferet*) ... X *τον καρπ. αυτου φερον*, Or$^{3,304\,libere}$ *μενον και ποιουν καρπον καλον* | *καθαιρει* (et. a f Novat Clem^{138} Or^{3,304} et$^{int\,3,376}$ Eus$^{ps\,500}$ etc): D b c e ff^{2}· g l q vg cop Or$^{int\,4,564}$ Hil^{76} *καθαριει*, Nonn *οιδε καθαιρειν* | *αυτο* sec (H* *αυτοσ*): ℵG *αυτον* ... a q Novat non expri (a *omnem* [Novat *omne*] *fructiferum purgat*, q *omne fructiferum purgabit*), nec habent Clem Or | *καρπ. πλειονα* (ℵ Clem *πλειω*) cum ℵBLM*X 33. 157. it vg Clem Eus^{ps} Cyr^{4,866} Or$^{int\,3,376}$ et^{4,564} Novat Hil ... ϛ *πλειονα καρπον* cum ADM^{2}Γ ΔΛΠ unc^{6} al pler Or^{3,304} Bas$^{eth\,317}$ Thdrt^{2,70} (Nonn$^{0\,6}$ *μειζονα καρπον*) | *φερη*: HKΛ 13. 69. 47^{ev} y^{scr} al^{1} *φερει*

3. 4. *ηδη υμεισ* usque *καρπον φερειν*: D* d om

4. *καθωσ*: 13. 69. 346. add *γαρ*

ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτωσ οὐδὲ ὑμεῖσ ἐὰν μὴ
ἐν ἐμοὶ μένητε. 5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελοσ, ὑμεῖσ τὰ κλήματα. ὁ μένων
ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτοσ φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶσ ἐμοῦ
οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6 ἐὰν μή τισ μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω
ὡσ τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰσ τὸ πῦρ
βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 [133.4] ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥή-
14, 13 ματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται
ὑμῖν. 8 [134.10] ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν

4. μενη cum ℵBL a (*maneat*) ... ς Ln Ti μεινη cum ADXΓΔΛΠ unc[7] (sed G μεινει) al omn[vid] it[pler] d vg (*manserit, remanserit*) Or[1,586] (εμμεινη) Eus[ps 500] Cyr[4,874] | ουδε υμεισ et. e f g q vg ... x y[scr] al pauc a c gat mm syr[p] Eus[ps] και υμεισ. Item b ff[2.] *sic et qui in me non manserit* (ff[2.] *manet*) | μενητε cum ℵABL (6[pe] μενειται) d (*maneatis*) ... ς Ti μεινητε cum DXΓΔΛΠ unc[7] al fere omn Eus[ps] Cyr :: patet pro ratione testium aut μενη (v. 4 et 6) et μενητε aut μεινη et μεινητε legendum esse. Aliter est v. 7.

5. εγω (et. Or[4,23] et[int 2,221] Eus[ps 500] etc): D* a d add γαρ | εν εμοι: D[gr*] om εν | ουτοσ: M*Γ 124. y[scr] al go (cf Gabel. et Loeb. ad h. l.) ουτωσ | ουδεν (a add *nisi in me quis manserit*): B ουδε εν ... D* 6[pe] d om

6. μενη cum ℵ*ABD (254 μενεῖ)... ς Ti μεινη cum ℵ[c]LXΓΔΛΠ unc[7] al fere omn Cyr[4,875] :: vide ad v. 4 | εβληθη (D* επληθη): GL 209. 254. al[2] scr εκβληθη | εξηρανθη: L ξηρανθη | αυτο (Gb') cum ℵDLXΔΠ 1. 13. 33. (69. αυτω) 124. 249. 346. 2[pe] al plus[12] e g q vg[cle] syr[sch] et[hr] arm aeth (go *et colligitur*) Cyr ... ς Ln Ti αυτα cum ABΓΛ unc[7] al pler a b c f ff[2.] am fu for ing taur cop syr[p] :: συναγουσιν videbatur pluralem poscere | το πυρ (Gb + το, Sz) c. ℵABEGKLMSUΓΔΛΠ al plus[70] Chr[8,513] ... ς Ln (ex errore) om το cum DHX al mu Cyr[4,875] Thdrt [2,471] et[3,425]. Cf et. Or[3,304] - - ο πατηρ μου εκκοπτει και εισ πυρ αυτο βαλλει :: cf Mt 3, 10. 7, 19. Lc 3, 9 (Mc 9, 22) | βαλλουσιν: 33. εμβαλουσιν (teste Treg εκβ.)

7. Corrupte 69: εαν μη μεινητε εν εμοι και τα ρηματα τα εμα ου μενεῖ εν υμιν· εαν δε μενητε εν εμοι μηνει (pro μεινη)· και ο εαν θελητε γενησεται υμιν. | εαν: D 254. f fos go cop syr[sch] et[hr] add δε | μεινητε: Δ Chr[8,513] μενητε, 254. μενειτε | μεινη: L μενει, 3. 157. (et. Chr[mosc 2]) μενη | ο εαν cum ADLX unc rell al omn[vid] ... Ln ο αν cum B ... ℵ οσα εαν | θελητε (a b c f ff[2.] g q vg *volueritis*): A tisch** 248. i[scr] Cyr[4,877] [com] (non [txt]) θελετε, item d e *vultis* | αιτησασθε (ADΓ al mu -σθαι :: ex cdd antiquissimorum abusu frequentissimo, sed vide h. l. etiam versiones) cum (Gb') ABDLMXΓ 1. 106. 124. 127. 346. al[50] Chr[8,513] ex[mosc 4] et[aliis], item *petite* b e ff[2.] q go cop syr[hr] arm aeth. Item a c f syr[sch] pers[p] *petere* i. e. αιτησασθαι omisso και seq ... ς αιτησεσθε (Δ al -σεσθαι) cum ℵEGHKSUΔΛΠ al perm Chr[montf] Cyr, item *petetis* g vg syr[p] (:: cf 16, 26, at ibi ℵ etc αιτησασθε) | υμιν: D*d* e om

8. εν τουτω: K*L* al aliq εν τουτο | πολυν (48[ev] om): D ante καρπον

φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼσ ἠγάπησέν με ὁ πα-
τήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶσ· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 ἐὰν 14, 15
τὰσ ἐντολάσ μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼσ κἀγὼ
τοῦ πατρόσ μου τὰσ ἐντολὰσ τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ 17, 13
ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή- 13, 34
λουσ καθὼσ ἠγάπησα ὑμᾶσ. 13 $^{135.4}$ μείζονα ταύτησ ἀγάπην
οὐδεὶσ ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 1 Io 3, 16
14 $^{136.10}$ ὑμεῖσ φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 8, 31

---

pon | γενησεσθε cum ℵAEGHKSUΓΔΛ al pler (al aliq -σησθε) Chr^{8,513} Cyr^{4,879} ... Gb' Ln γενησθε c. BDLMXΛ 1. 262. tisch** al^{12} Amphil^{466} (Chr^{ibidem} ινα υμεισ μοι γενησθε μαθηται και καρπ. πολ. φερητε). Ad utramque lectionem adhiberi possunt Latini, qui *et efficiamini* vel (a d e q) *et sitis*, f *et possitis fieri* habent. Similiter cop go etc; contra syr^{utr} eth^{hr} *et eritis* | εμοι: L 33. al$^{2\,scr}$ μοι ... D* 254. μου

9. καγω: 33. και εγω | ηγαπησα υμασ cum ℵAD^{2}XΓΔΛΠ unc^7 al fere omn c f ff$^{2\cdot}$ g vg go rell Chr^{8,513} Cyr^{4,881} Novat^{310} (Gall^3) ... Ln υμασ ηγαπ. cum BD*L 1. a b e q

10. ℵ* ab εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 9 ad μενειτε εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 10 transiluit. Suppl ℵ^c | μου pri: A τασ εμασ | τηρησητε: ℵ^{c}L pp^{arh*} τηρησετε | μου sec: ℵ^{c}X 44^{ev} τη εμη ... e om | καγω cum ℵD^{gr} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g vg cop syr^{hr} arm Cyr^{4,881} ... ς Ln Ti εγω cum ABLX unc rell al omn^{vid} d q syr^{utr} go aeth Novat^{310} | του πατροσ μου ante τασ εντ. cum ℵB a b ff$^{2\cdot}$ g vg Chr Novat^{310}, sed B a b ff$^{2\cdot}$ Chr Novat om μου, item c q, hinc Ln Ti om μου (contra ℵ* μου etiam per errorem post εντολασ add, quod iam ℵ^a delevit) ... ς Ln post εντολασ pon cum ADLXΓΔΛΠ unc^7 al omn^{vid} c e f q go rell Cyr | τετηρηκα: ℵ ετηρησα | μένω (ut KMSΓΛΠ etc): B^{3}EGUX al mu μενῶ

11. ταυτα (et. Clem^{466}): D syr^p add δε | ᾖ (Gb'') cum ABD 1. 33. 38. 106. 249. 251. 254. w^{scr} 2^{pe} (et. schol^{237} et^{259}) it (exc f) vg go syr^{utr} eth^{hr} arm aeth (sed 33. c syr^{sch} eth^{hr} ante εν υμιν pon) ... ς μεινη cum ℵLXΓΔΛΠ unc^7 (H μενη) al pler f (cop anceps) Chr^{8,516} Cyr^{4,844}

12. αυτη: 13. 69. 124. 33^{ev} Clem^{466} Chr$^{8,516\,com}$ add δε

13. μειζονα (69. -ζο sic): L al pauc μειζωνα | ουδεισ: B ουδε εισ | ινα sine τισ cum ℵ*D* d a b c e ff$^{2\cdot}$ arm auctor$^{dupl\,martyr}$ ap Cyp^{584} Lcif ^{194} al (vide ap Sab) ... ς Ln Ti add τισ cum ℵ^{c}ABD^{2}LX unc rell al omn^{vid} f g q vg (f *ut - quis ponat*, vg *ut - ponat quis*, q *ut si quis animam* etc) go syrr rell Cyr^{4,886} Cyp^{304} al

14. υμεισ (et. it vg Lcif): ℵ*D* d add γαρ | ποιητε: LMXΓ tisch* al ποιειτε ... D* ποιησητε, item *feceritis* (a *receperitis*) it vg | ἃ (Gb'', Ln ex errore de B) cum ℵDLX 1. 69. 249. 346. 2^{pe} 7^{pe} al$^{3\,scr}$ b c f ff$^{2\cdot}$ g vg syr$^{p\,mg}$ eth^{hr} (cop^{vid}) Thdrt^{1,98} Cyp^{194} Lcif^{181} al ... Ti ὃ cum B a e q go aeth Cyp^{108} Lcif^{183} et^{194} ... ς οσα cum AΓΔΛΠ unc^7 al pler syr^{sch} et$^{p\,txt}$ Thdrt^{1,122} et^{2,235} (sed utroq loco παντα οσα) Cyr^{4,888} | εγω: A al pauc a e Cyp$^{108.\,194}$ om | εντελλομαι: A 69. al εντελλωμαι

15 οὐκέτι λέγω ὑμᾶσ δούλουσ, ὅτι ὁ δοῦλοσ οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐ-
τοῦ ὁ κύριοσ· ὑμᾶσ δὲ εἴρηκα φίλουσ, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ
6, 70 τοῦ πατρόσ μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 οὐχ ὑμεῖσ με ἐξελέξασθε, ἀλλ᾽
14, 13 ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶσ, καὶ ἔθηκα ὑμᾶσ ἵνα ὑμεῖσ ὑπάγητε καὶ καρ-
πὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸσ ὑμῶν μένῃ, $^{137.4}$ ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε
τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. 17 $^{138.10}$ ταῦτα ἐντέλ-
13, 34 λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλουσ.

7, 7 18 Εἰ ὁ κόσμοσ ὑμᾶσ μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον με-
μίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμοσ ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει·
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶσ ἐκ τοῦ

---

15. *λεγω υμασ* cum ℵABLX 33. 235. 249. al pauc it^{pler} d vg syr^{utr} et^{hr} arm Ir$^{int\,243}$ Or^{prov} (ap Mai^{46}, deest Notit) et$^{int\,2,104.\,3,48}$ et$^{4,542.\,640}$ Const^{6,21} Chr$^{mosc\,2}$ Cyr^{4,888} et$^{ador\,385}$ Thdrt^{1,1061} (*καλεσω υμασ*) Cyp$^{108.\,194}$ Lcif$^{181.\,183.\,194.}$ Hil^{522} ... ς *υμασ λεγω* cum D^{gr}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go aeth Or^{4,33} et (*υμασ καλω*)^{2,625} Chr^{8,517} | *αυτου ο κυριοσ* cum ℵABDILX unc rell al pler Ir$^{int\,243}$ semel Cyr^{4,888} ... N 69. 157. z^{scr} al pauc Or^{4,33} et$^{int\,3,48}$ Did$^{tri\,2,2}$ et^{6} et^{alib} Chr^{8,517} Ir$^{int\,243}$ semel *ο κυρ. αυτου* | *οτι παντα* etc: Or^{4,33} Hil^{522} *οτι διαμεμενηκατε μετ εμου εν πασι τοισ πειρασμοισ μου* (Hil om *μου*) :: ex Lc 22, 28 | *παντ. α* et. a e q Const^{6,21} (*δουλουσ, αλλα φιλουσ, οτι* etc) Cyr^{4,888} al Ir$^{int\,243}$ Or$^{int\,3,91}$ et^{4,640} Novat^{310} etc ... D*S 28. 33. 44. 122. 382. h^{scr} b c f ff$^{2.}$ g vg Chr^{8,517} Or$^{int\,3,48}$ *παντ. οσα* (*omnia quaecumque*) | *μου*: 1. 2^{pe} Ir$^{int\,243}$ (ex^{cdd} pler) Chr$^{mosc\,3}$ om

16. *αλλ*: D *αλλα* | *και εθηκα υμασ*: Δ 13. 250. 2^{pe} 6^{pe} go om | *ινα υμεισ*: 28. 57. 127. al^{3} it^{plu} (non e f q) vg cop aeth Cyr^{4,892} Lcif^{194} om *υμεισ* | *καρπον*: A 13. 346. praem *πολυν* (A -*λυ*), item Amb$^{ps\,43.\,903}$ add *plurimum* | *μενη*: NΛ 33. 69. al^{10} *μενει* ... KXΠ al plus^{12} Cyr$^{act\,49}$ *μεινη* | *ινα* (ℵ^{c}): ℵ* om ... 13. 69. 124. 346. arm *ινα και* (l Lcif *et quodcumque* pro *ut quodc.*) Sic e: *et fructus vester est ut si quid* etc (reddidit ῃ̈ pro *μένῃ*?) | *αν*: ℵΛ al pauc *εαν* | *αιτησητε* cum ℵADINX unc rell al omn^{vid} ... BL *αιτητε* | *δω* cum ABDKILSUΓΔΠ al permu^{vid} ... Ti *δωη* cum EGHNXΛ(et M *δωει*) 33. al^{65} (:: Schu „forma in Pauli epp frequentata, in evv haud obvia") ... ℵ (et*et^{c}, sed vide ante) al^{25} fere Cyr$^{act\,49}$ *δωσει* | *δω υμιν*: 13. 69. 124. 346. *τουτο ποιησω, ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω*

17. *ινα*: D e om

18. *υμασ μισει*: N *μισ. υμ.* (Or$^{int\,2,399}$ *Odit vos hic mundus, quia me priorem vestrum* etc) | *πρωτον* sine *υμ.* cum ℵ*D a b c e ff$^{2.}$ cop arm aeth Cyp^{268} et^{315} ... ς Ln Ti add *υμων* cum ℵ^{c}ABILNX unc rell al omn^{vid} f g l q vg syr^{utr} et^{hr} sah^{mün} go (Or$^{int\,2,399}$ vide ante) Cyp^{92} Cyr^{4,894} | *μεμισηκεν* (BIX al *μεμεισηκ.*) et. ℵ^{c} ... ℵ* *εμισηκεν*, N *εμισησεν*

19. *ει*: A ἢ | *οτι δε*: D e om *δε* | *ουκ εστε* (et. Or^{1,300} et$^{int\,4,546}$): D* d *ητε* (*eratis*). Libere Or^{4,303} *εκ του κοσμου ητε, καγω εξελεξαμην υμασ*

κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶσ ὁ κόσμοσ. 20 $^{139.3}$ μνημονεύετε
τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλοσ μείζων τοῦ κυρίου 13, 16 Mt 10, 24
αὐτοῦ. $^{140.10}$ εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶσ διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον Lc 6, 40
μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 $^{141.1}$ ἀλλὰ ταῦτα
πάντα ποιήσουσιν εἰσ ὑμᾶσ διὰ τὸ ὄνομά μου, $^{142.3}$ ὅτι οὐκ οἴδα- 16, 3
σιν τὸν πέμψαντά με. 22 $^{143.10}$ εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖσ, 9, 41
ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆσ
ἁμαρτίασ αὐτῶν. 23 $^{144.1}$ ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μι-
σεῖ. 24 $^{145.10}$ εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖσ ἃ οὐδεὶσ ἄλλοσ 7, 31
ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμι- 10, 38 14, 11
σήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγοσ ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένοσ ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. Ps 34 (35), 19 68 (69), 5

εκ του κοσμου, και ουκετι εστε εκ του κοσμου. | *μισει υμ.* (a q *vos odit*) *ο κοσμοσ*: ℵ cop syr^{hr} *ο κοσμ. μισ. υμ.*

20. *του λογου* (EGIΓΔΛ al mu ff^{2}· g q vg syr^{p} aeth add *μου*) *ου* ... ℵ *τον λογον ον*, item b *sermonem quem* (it^{pl} *sermonis quem*, e l *sermones quem*, a *sermonis quod*) ... D *τουσ λογουσ ουσ* | *εγω ειπον υμιν* (it^{pler} *ego dixi vobis*, e Cyp$^{92.\ 315}$ *dixi vobis*): ℵ *ελαλησα υμιν* | *δουλοσ*: D^{gr*} praem *μου* | *του κυριου αυτου*: 254. 55^{ev} add *ουδε αποστολοσ μειζων του πεμψαντοσ αυτον*, item a *nec apostolus maior eius qui misit eum. Si haec nostis, felices estis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim* :: ex 13, 16 sqq | *τηρησουσιν*: ℵ pauc *-σωσιν*

21. *παντα* (et. Petr^{alex} ap Gall^{4,111}): Δ ante *ταυτα* pon ... DX 237. 248. g^{scr} al^{5} arm om (Chr^{8,518} *ταυτα γαρ απαντα*) | *ποιησουσιν*: Δ al^{5} fere *ποιησωσιν* | *εισ υμασ* (Gb') c. ℵ^{a} (item iam*?) BD*L 1. 33. b c ff^{2}· l (hi^{4} *circa vos*) syr^{sch} et$^{p\ mg}$ Petr^{alex} (et ex Petro Chron^{1,6}) Chr ... X al pauc *υμασ* ... ς *υμιν* cum AD^{2}INΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f g q vg syr$^{p\ txt}$ et^{hr} cop go Cyr^{4,902} Novat^{310}

22. *ειχοσαν* cum ℵBN*LΠ^{2} 1. 19^{mg} 33. Or$^{4,44\ cdd}$ et$^{67\ cdd}$ Cyr^{4,904} et$^{352.\ 373}$ ... ς *ειχον* cum AD^{2}IN^{2}XΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Or^{3,338} et^{4,44ter} et^{67} Chr^{8,508} (et$^{alib\ aliq}$, etiam^{gue}), item D* *ειχαν* | *νυν δε* (et. ℵ^{c} it^{pler} vg etc): ℵ* e om *δε*

24. *εποιησεν* cum ℵABDIKLXΠ 1. 13. 33. 69. 124. 249. al^{7} Chr^{1,494} ... ς Ti *πεποιηκεν* cum EGHMSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,907} | *ειχοσαν* cum ℵBL*Π^{2} 1. (*-ωσαν*) 19^{mg} 33. ... ς *ειχον* cum AD^{2}IL^{2}XΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Chr Cyr, item D* *ειχαν* | *εωρακασιν* cum ℵABDSUΛ al plu ... Ti *εορακ.* cum EGHIKLMXΓΔΠ al mu (vel potius permu^{vid}). Praeterea al pauc l (*quia* pro *νυν δε*) om *και μεμισηκ.*, q *και εωρακ. και*, contra e go aeth post *εωρακ.* add *με.* | *και εμε* (D* *με*) et. b f vg syr^{utr} et^{hr} aeth: D*et^{2} a c e ff^{2}· l q cop arm^{cdd} om *και*

25. *αλλ* (sic unc^{omn}, non *αλλα*, I vero *αλ*): 47. 61. syr om | *γεγραμμενοσ* post *εν τ. νομ. αυτ.* cum ℵBDGLX 1. 33. 254. 2^{pe} it vg arm (aeth

14, 16 16, 7 8 26 ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητοσ ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πα-
τρόσ, τὸ πνεῦμα τῆσ ἀληθείασ ὃ παρὰ τοῦ πατρὸσ ἐκπορεύεται,
ἐκεῖνοσ μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖσ δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι
Act 5, 32 ἀπ' ἀρχῆσ μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

XVI.

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 ἀποσυνα-
9, 22 γώγουσ ποιήσουσιν ὑμᾶσ· $^{146.1}$ ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶσ ὁ ἀπο-
κτείνασ ὑμᾶσ δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα
ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ

---

verbum legis eorum quod ait) Or^{4,580} nota Cyr^{4,908} ... ς ante *εν τω* pon cum AEHIKMSUΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} et^{hr}

26. *οταν* sine copula cum ℵBΔ 2^{pe} e l m^{9} cop^{dz} syr^{hr} Did$^{tri\,3,19}$ et^{38} Chr^{8,519} Epiph^{898} Novat^{311} Hil^{958} al ... ς Ln Ti add *δε* cum ADILΓΛΠ unc^{7} (A om male *ελθη*) al pler f g q vg cop^{edd} syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,909}; item a b c ff$^{2.}$ add *ergo* | *πεμψω*: D ff$^{2.}$ go Epiph^{898} *πεμπω* | *παρα τ. πατροσ* pri loco (haec G q Epiph^{898} om) sine *μου* et. b e f ff$^{2.}$ g l vg syr^{p} et^{hr} rell Hil Victorin etc ... (A^{*vid})DΠ* 33. 42. 7^{pe} al^{4scr} a c m^{9} cop syr^{sch} Did$^{tri\,3,38}$ Novat Amb add *μου* | *πατροσ* sec et. e f ff$^{2.}$ g l m^{9} q vg syr^{p} et^{hr} rell Did$^{tri\,2,5}$ et$^{3,19.\,38}$ etc ... D a b c syr^{sch} Novat^{311} Hil^{958} add *μου* | *μαρτυρησει*: L 33. al^{4} *-ση*

27. *και υμεισ δε* (et. go; cop syr^{hr} *et vos quoque*): D al^{5} om *δε*, nec exprim it vg syr^{sch} et^{p} (sed$^{cdd\,3}$ teste Bernst exprim) | *απ*: 1. *εξ*

XVI. 2 *αλλ*: A *αλ* | *αλλ ερχεται ωρα* etc: cf ep^{lugd} et^{vienn} ap Eus$^{hist\,5,1,15}$ *επληρουτο δε το υπο του κυριου ημων ειρημενον οτι ελευσεται καιροσ εν ω πασ ο αποκτεινασ* (cdd^{3} *κτεινασ*) *υμασ* (cod$^{1.}$ om) *δοξει λατρειαν προσφερειν τω θεω.* | *υμασ* sec (et. ep^{lugd} Or^{4,402} al Cyp$^{90.\,268.\,310}$ etc): B om | *λατρειαν*: EKLΔ al *-τριαν* | *τω θεω*: A *τ. κυριω*

3. *ποιησουσιν*: ℵ 33. al pauc *-σωσιν*. Scripsimus sine additam cum AB ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu b e l q am em for fos fu gat mt mm taur tol go syr^{sch} et^{p} txt Chr^{8,520} Chr^{4,914} Cyp$^{90.\,268.\,310}$ Lcif ... ς (= Gb Sz) add *υμιν* cum ℵDL 1. 69. al vix mu a c f ff$^{2.}$ g vg^{cle} cop syr^{p} c.* et^{hr} arm aeth; item 33. al^{5} *εισ υμασ*, 73. 259. al pauc *υμασ* | *τ. πατερα*: Π^{2} add *μου* | *ουδε*: Π^{2} *ουτε*

4. *αλλα* (g q vg *sed haec*, b c f ff$^{2.}$ Cyp$^{90.\,268}$ *haec autem*; versu vero 3. pro *και ταυτα* b c e f ff$^{2.}$ l Cyp^{bis} *sed haec*): D* a e d l syr^{sch} Chr^{8,520} om | *οταν*: ℵ* *αν*, ℵ^{c}L *εαν* | *η ωρα* sine *αυτων* cum ℵDYΓΔΛ unc^{7} al pler a syr^{hr} cop arm aeth Chr^{8,520} Cyr^{4,915} ... Ln add *αυτων* cum ABΠ* 33. 124. 229** p^{scr} go syr^{utr}, item LΠ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5}, b c e f ff$^{2.}$ g l q vg cat$^{ox\,360}$ Cyp^{bis} (157. *η ωρα αυτη*) | *μνημονευ. αυτων* (Chr *τουτων*): ita etiam (qui *η ωρ. αυτων* tuentur) ABΠ* 33. al^{3} go

εἶπον ὑμῖν. [147.10] ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆσ οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ᾽ ὑμῶν
ἤμην. 5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸσ τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶσ ἐξ
ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεισ; 6 ἀλλ᾽ ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, 13, 36 14, 5
ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 ἀλλ᾽ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν
λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπ-
έλθω, ὁ παράκλητοσ οὐκ ἐλεύσεται πρὸσ ὑμᾶσ· ἐὰν δὲ πορευθῶ,
πέμψω αὐτὸν πρὸσ ὑμᾶσ. 8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνοσ ἐλέγξει τὸν
κόσμον περὶ ἁμαρτίασ καὶ περὶ δικαιοσύνησ καὶ περὶ κρίσεωσ.
9 περὶ ἁμαρτίασ μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰσ ἐμέ· 10 περὶ δικαιο-
σύνησ δέ, ὅτι πρὸσ τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·
11 περὶ δὲ κρίσεωσ, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12, 31

---

syr^{utr}) ... ℵ^{ca} (non item ^{cb}) D 68. a arm om *αυτων* (om illi igitur utroque loco), item om *αυτων* (qui ante habent) LΠ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5} b c e f ff^{2}· g l q vg cat^{ox} Cyp^{bis} | *μνημονευητε*: EΛΓΔΛ al mu *μνημονευετε*, D^{2}(*-*νευτε*)Π* al pauc -*νευσητε* | *ειπον υμιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *υμιν* | *υμιν*^{tert}: D 33. 157. 254. Chr^{mosc1} post *εξ αρχησ* pon, item L 28^{ev} syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,524} post *ειπον* sec ... 63. 69. om

5. *υπαγω*: ℵ *εγω υπαγω* | *προσ τον*: 69. *πρ. τ. πατερα τον* | *ερωτα με*: 69. *με ερωτ.* | *υπαγεισ* (ℵ^{c}): ℵ* -*γει*

6. *αλλ*: A om (syr^{sch} *dixi vobis enim haec, et*) | *οτι*: Λ^{2} *οτε* (Λ* *οτι λελαληκα* sine *ταυτα*) | *ταυτα*: Λ* 127* g^{scr} al^{3} om | *πεπληρωκεν*: go *πεπωρωκεν* (*obduravit*, ut 12, 40)

7. *λεγω υμιν*: KLYΠ 33. 69. 87. p^{scr} 6^{pe} a go Chr^{8,525} Cyr^{4,917} *υμιν λεγω* | *εαν γαρ* sine *εγω* cum ℵBDLY 1. al vix mu ff^{2}· g l m^{9} vg cop syr^{p} Cyr^{4,917} ... Gb* Sz Ti add *εγω* cum AΓΔΛΠ unc^{7} 33. 69. al plus^{125} a b c e f q (a b c post *απελθω* pon) go syr^{sch} et^{hr} arm aeth Did$^{tri\,2,11}$ Cyr$^{hr\,270}$ Bas^{1,319} Chr^{8,525} Thdrt^{4,389} Clem$^{int\,996}$ Novat | *ουκ ελευσεται* cum ℵAD unc rell al fere omn Bas etc; item Did^{tri} Cyr^{hr} Thdrt *ουκ* (Cyr *ου μη*) *ερχεται* ... BL (33.?) Chr *ου μη ελθη* | *πρ. υμασ* pri (ℵ^{c}): ℵ* *πρ. ημ.*

8. *και* (sic etiam I^{b}) *ελθων*: K om *ελθ.* | *ελεγξει*: EL al pauc -*γξη* | I^{b} *δικαιωσυνησ* | *περι* tert: 69* 44^{ev} b om

9. *ου* (ℵ* om, suppl ^{c}) *πιστευουσιν* (et. b l am al): 64. 127. y$^{scr\,sem}$ a c e f ff^{2}· g q vg (et. for gat mt mm tol, sed non am fu fos ing) aeth^{utr} cat$^{ox\,361}$ (Victorin^{185} utrumq habet) *ουκ επιστευσαν*. Item schol^{237} (adscriptum Origeni) *ελεγξει τον κοσμον καταπεμφθεισ ο παρακλητοσ λιαν ημαρτηκοτασ, διοτι ουκ επιστευσαν εισ εμε.*

10. *πατερα* sine *μου* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 157. a b e ff^{2}· g l vg syr^{hr} sah^{mün} cop aeth Chr^{526} Cyr^{4,920} Victorin^{185} ... ς Ln add *μου* cum AYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f q go syr^{utr} arm | *υπαγω*: 33. *πορευομαι* | *ουκετι*: Π* 131* w^{scr*} *ου*

11. *τουτου* (Δ add *του*): 1. 68. om

12 ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·
13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνοσ, τὸ πνεῦμα τῆσ ἀληθείασ, ὁδηγήσει ὑμᾶσ
ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούει

---

12. ετι (et. Or$^{1,387.\,388}$ et$^{int\,2,403}$ et^{4,659} Eus$^{marc\,172}$ et$^{ps\,251}$ etc Tert^{prae} $^{haer\,22}$ etc): Δ επι (etiam δ *super*, sed corr est *insuper*) | υμιν λεγειν cum ℵBLY 33. 118. b c e (*de vobis dicere*) f ff$^{2.}$ f g l m^{9} Or$^{1,388.}$ et (*quae vobis dicam* vel *loquar*)$^{int\,1,61.\,2,403}$ Theognost^{662} (Gall^{3}) Ath^{562} Cyr^{4,347} Tert$^{praescr\,22}$ Hil^{959} Aug$^{ioh\,96,1}$ ... ς Ln λεγειν υμιν cum AD I^{b}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a (*quae dicam vobis*) cop syr^{utr} et^{hr} go arm Or^{1,} ^{387} et$^{int\,4,659}$ Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Did$^{tri\,3,41}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923} Thdrt^{3,25} Tert$^{praesc\,22\,cd}$ et$^{virg\,vela\,1,\,monog\,2}$ Hil^{805} | δυνασθε (et. f g l q vg Or$^{1,387.\,388}$ etc): D a b c e ff$^{2.}$ m^{9} cop Or$^{int\,1,61.\,2,403}$ et^{4,659} Tert^{praescr} ^{22} et^{alib} Hil$^{805.\,959}$ add (sed vv vario loco) αυτα | αρτι (ℵ^{c}): ℵ* om

13. οταν δε (et. a f m^{9} q vg Or^{1,387} et$^{int\,1,61.\,2,403}$ Theognost^{662} Did$^{tri\,3,41}$ Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Ath^{562} etc): D al pauc e arm Or^{1,388} Cyr^{4,923} Tert $^{praescr\,22}$ et^{alib} Hil^{959} om δε (b c ff$^{2.}$ l fos *enim*) | οδηγησει (et. Or^{1,} $^{387.\,388}$ et$^{int\,2,403}$ etc): D syr^{hr} praem εκεινοσ, item (sed antea om) a syr^{sch} Or^{int1,61} et^{4,659} Novat^{311} (m^{9} Tert^{praescr} „ille spir. veritatis, ipse" etc) | υμασ (hoc loco et. Or^{bis} etc): D a Tert^{praescr} Novat Hil^{805} (non item^{959}) ante οδηγησει pon | εν τη αληθεια παση (Gb') cum ℵ (* etc, sed* om παση) DL 1. 33. 2^{pe} b c ff$^{2.}$ l arm Nonn$^{\pi\,38}$ Victorin^{156} (c *docebit vos in omni veritate*, l *docebit vos in veritate omnia*; b *deducet vos in veritate omni*, ff$^{2.\,sab}$ *deducet vos in omni veritate*, item^{blan} *ded. vos in omnem veritatem*; d *vos diriget in veritate omni*, Victorin *praeibit vobis in veritate omni*), item cdd ap Aug$^{ioh\,96,5}$ (*docebit vos omnem veritatem*, vel, sicut alii codices habent, *deducet vos in omni veritate*) ... Ln εισ την αληθειαν πασαν cum ABY Or$^{1,387.\,388}$ Did$^{tri\,1,18}$ Cyr ^{4,925} et^{986}. Cf et. Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,172}$ Cyr$^{hr\,270}$ διηγησεται υμιν την αληθ. πασαν (Eus^{ps} om πασαν), sed Cyr^{cod} οδηγησει υμασ επι την αληθ. πασαν. Cf et. e *inducet vobis veritatem omnem* ... ς εισ πασαν την αληθειαν c. I^{b}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler Bas^{3,42} Epiph^{898} Chr^{8,527} Thdor ant^{541} (ap Wegn) Thdrt^{3,15}; item a f ff$^{2.\,blan}$ g m^{9} q vg Tert^{praescr} et^{alib} Novat Hil^{bis} (a ff$^{2.}$ Tert *deducet vos in omnem veritatem*, f q *diriget vos* etc; m *disseret vobis omnem veritatem*, g vg *docebit vos* [am fu add *in*] *omnem veritatem* | αλλ: D αλλα | οσα sine additam cum ℵB D*L 1. 33. 61. al pauc Or^{1,387} (ita Delar. ex^{cdd}) Eus$^{marc\,172}$ Ath^{358} et ^{552} Epiph^{898} Cyr$^{hr\,270}$ Cyr^{4,347} ... ς οσα αν cum D^{2}EHMSUYΓΛ (GΔ ὅσ' ἂν) al plu Ign$^{intpol\,328}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923}. (Ex ℵ notandum est quod ℵ^{c} super α in οσα aliquid scripturus erat, sed antequam absolveret rursus delevit.) Item AKΠ al mu οσα εαν, item al aliq ωσ εαν | ακουει cum ℵL 33. Ath^{358} Cyr^{4,347} ακουει, item *audit* b e l fos ... Ti ακουσει cum BDE*HY 1. 435. 48^{ev} y^{scr} Or^{1,387} Eus$^{marc\,172}$ (sed ed Viger λαληση) et Mcelleus^{168} Ath^{552} Cyr$^{hr\,270}$ Epiph^{898}, item *audiet* g vg Victorin^{156} ... ς Ln ακουση cum AE^{2}GKMSUΓΔΛΠ al pler Ign$^{intpol\,328}$ Chr^{8,526} Cyr^{4,923}, item *audierit* a c d f ff$^{2.}$ m q Hil al (:: offendebat ακουει et propter λαλησει mutandum videbatur) | λαλησει: A al aliq -ση

λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 ἐκεῖνοσ ἐμὲ δοξάσει,
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 $^{148.3}$ πάντα 17, 10
ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· $^{149.10}$ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ
ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ 14, 19
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸσ ἀλλήλουσ· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι ὑπάγω
πρὸσ τὸν πατέρα; 18 ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν;

---

14. A* om versum | δοξασει: Y al pauc -ση | οτι: 69. και | λημψεται cum ℵAB*DY ... ς ληψεται cum B^{3}LΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} ... A^{2} δοξασει | υμιν: Epiph^{898} add παντα (:: adsumpsit ex sqq, sed nil affert praeter παντα). Etiam 33. m^{9} παντα quod sequitur cum αναγγ. υμιν conjg

15. ℵ* om totum versum (propter ομοιοτελευτον), suppl^{c} | εχει: E al pauc εχη | ειπον: ℵ^{c}L 249. al pauc a e f q cop^{dz} syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr$^{hr\,270}$ Cyr^{4,930} Nonn$^{\pi\,48}$ add υμιν | λαμβανει cum BDEGI^{b}LMSUYΔΛ (HΓ λαμβανεται) al longe plu a go syr^{utr} arm Cyr$^{4,932\,com}$ ... ς (= Gb Sz) ληψεται (ℵ^{c}A λημψ.) cum ℵ^{c}AKΠ al mu b c f ff$^{2\cdot}$ g m q vg cop aeth Cyr$^{hr\,270}$ Hil^{959} et^{alib} | αναγγελει: ℵ^{c} go αναγγελλει. Similiter Nonn$^{\pi\,49}$ προαγγελλει.

16. ουκετι (Gb') cum ℵBDg^{r}I^{b}LΛΠ^{2} 1. 33. 95. 262. b c ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{p} arm Or^{4,453} Chr$^{8,532\,com}$ (fluct^{txt}) Cyr$^{4,932\,bis}$ Nonn$^{\pi\,51}$ ... ς Ti ου cum AY ΓΔΠ*et^{3} unc^{7} al pler a d e f q cop syr^{sch} go aeth (Chr$^{8,532\,txt}$ vide ante) Cyr$^{4,933\,bis}$. Praeterea 122. f q go μικρον ετι (*modicum adhuc* f, *pusillum adhuc* q) | οψεσθε με sine additam (Gb') cum ℵBDL a b e ff$^{2\cdot}$ sab sah^{münt} cop^{dz} aeth^{ro} Or$^{4,453\,vid}$ ... ς add οτι (33. arm syr^{hr} και, 69. και οτι) εγω (εγω c. Y 33. al mu f [*vado ego*] cop arm; Gb Sz om c. AI^{b} unc^{11} al pler c ff$^{2\cdot blan}$ g vg) υπαγω προσ τον πατερα (G add μου), item Ln [οτι υπαγω πρ. τον πατ.] cum AI^{b}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f g q go cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth^{pp}

17. ειπον cum ℵADLΓΔΛΠ rell omn^{vid} ... Ti ειπαν cum B | A εκ τ. μαθητων αυτων αυτου corrupte | προσ αλληλουσ: K ante εκ τ. μαθ. αυτ. pon | ℵ* ab μικρον pri ad μικρον alterum transiluit, suppl^{c} | ου: D^{gr} 33. 124. ουκετι | θεωρειτε: D οψεσθε, item (sed nec aliter v. 16) it vg cop syr^{romn} *videbitis* | και οτι (ℵ* ω pro οτι): H 106. 237. 346. al pauc syr^{p} om και | υπαγω cum ℵABLMΛΠ al^{12} it^{pler} vg aeth ... ς Ti εγω υπαγω cum DYΓΔ unc^{6} al pler

18. ελεγον ουν et. c f ff$^{2\cdot}$ g q vg ... D* al^{5} a b e d om | τουτο τι εστιν cum AD^{gr2}I^{b}ΓΔΛΠ* al pler go syr^{p} ... Ln τι εστ. τουτο (:: ut modo praecessit lectione non fluctuante) cum ℵBD*LYΠ^{2} al^{10} it^{pler} d vg cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{4,453}. Libere e *quid est pusillum* pro τουτο τι εστ. ο λεγ. το μικρ. | ο (A το) λεγει cum ℵ^{c}ABD^{2}I^{b}L unc rell al pler c f g q vg syr^{sch} (post το μικρ. pon) et^{p} cop go aeth Or^{4,453} etc ... ℵ*D* 1. 13. 69. 124. g^{scr} 2^{pe} al^{5} a b d e ff$^{2\cdot}$ syr^{hr} arm om | το μικρον cum ℵADΓΔΛΠ unc rell al pler arm etc ... BLY 121. al pauc Or^{4,453}

οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μι-
κρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος
χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γε-
νήσεται. 21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς·
ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ
τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 καὶ ὑμεῖς
οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται

---

om *το* | *τι λαλει* cum ℵAD^{2}I^{b} (sed *τι* periit) L unc rell al omn^{vid} it (sed c *quod loquitur*, a *quid dixit*) vg etc; D* *ο λεγει* (d *quid dicit*) ... B aeth om

19. *εγνω* sine copula cum ℵBDL 1. 33. 157. 2^{pe} al pauc a b e cop arm (Or^{4,453} *οτε λεγοντων των μαθητων – γνους ο ις̅* etc) ... ς Ln *εγν. ουν* cum AYΓΔΛ unc^{6} (item I$^{b\,vid}$) al pler Cyr^{4,934} ... UΠ 38. p^{scr} f g q vg go syr^{utr} *εγν. δε*, item c ff$^{2\cdot}$ syr^{hr} aeth *και εγν.* | *ις̅* cum BL ... ς Ln *ο ις̅* cum ℵAD unc rell al omn^{vid} | *ηθελον* (et. Or^{4,453}): ℵ 69. c ff$^{2\cdot}$ *ημελλον* (*incipiebant*) | *ερωταν*: D *επερωτησαι περι τουτου* | *αυτοις* (et. Or): A al^{2} gat (teste Blanchino) om | *περι τουτου*: Λ c^{scr} *περ. τουτο*

20. *και θρηνησετε* (ℵ* *-σητε*, sed ipse* *ε* super *η* notavit): Λ^{2} 124. al^{4} *κ. πενθησετε* ... Λ* p^{parh} semel om | *υμεις λυπηθ.* cum ℵ*BDΛ 1. a b c e f ff$^{2\cdot}$ q go cop syr^{hr} arm Tert$^{spect\,28}$ Cyp$^{230\cdot\,268}$ ... ς (sed Gb^{0}) add *δε* post *υμεις* cum ALΓΔΠ unc^{7} al fere omn g vg syr^{p} (syr^{sch} *et vos* etc) aeth Or^{4,453} et$^{int\,4,483}$ Cyr^{4,934} | *αλλ* cum ℵABEGHKMSΔΠ al pler Or Cyr ... Ti *αλλα* cum DLUYΓΛ al | *υμων*: Γ 33. 249. al pauc *ημων* | *γενησεται*: K *γενήται* (hoc accentu)

21. *τικτη*: Λ al mu *τικτει* | *ηλθεν*: Y *ηκει* | *η ωρα* (f g q vg sah^{mün} cop go syr^{p} et^{hr} arm aeth): D 248. a b c e ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} (*dies parturitionis*) *η ημερα* | *γεννηση* (H crypt^{ev} al mu *-σει*): A al pauc *γενηση* | *το παιδιον*: 1. om *το* | *θλιψεως*: D c fos Amb$^{ps\,47,940}$ *λυπης*, q *doloris* | *εγεννηθη* (et. B): C *εγενηθη* | *ανθρωπος* (ℵ^{a}): ℵ* *ο ανθρ.*

22. *ουν* hoc loco et. a f q vg syr^{p} et^{hr} cop^{schw} ex^{petr} (cop^{wi} et^{dz} *et vos quoque*) ... ℵ* post *νυν μεν* ... U al pauc b c e ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} arm aeth om | *νυν μεν λυπην* cum ℵ* (*ν. μ. ουν λυ.*) et^{c} BC*DLMY 1. 33. 235. 249. 254. 2^{pe} a (omisso *μεν*) b c e f ff$^{2\cdot}$ q vg cop syr^{utr} arm go (sed ex his nonnulli ut go syr^{sch} non exprim *μεν*) Chr^{8,533} Hil^{164} (*Nunc quidem trist. habetis*) ... ς Ti *λυπην μεν νυν* cum AC^{3}ΔΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,935} item *λυπ. μεν ουν* (*ουν* quod praecedit haud abiecto) ΓΛ al pauc, item aeth *tristes estis iam* | *εχετε* cum ℵ*BCYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f ff$^{2\cdot}$ q vg (et. for ing em san al) go syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,935} Hil^{164} ... Ln *εξετε* cum ℵ^{c}ADL (*-ητε*) 33. 131. 249. al^{10} a b e am fu taur mt cop Chr^{mosc3} Antioch^{1069} (hom^{25} *ουτως και υμεις μεν λυπην εξετε*). Libere Chr^{8,533} edd et$^{mosc\,2}$ *νυν μεν λυπηθησεσθε*) | *οψομαι*: E *-ωμαι* | *αιρει* cum

ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶσ αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν. 23 καὶ 14, 13 15, 16
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. $^{150.4}$ ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί
μου. 24 ἕωσ ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 15, 11

25 $^{151.10}$ Ταῦτα ἐν παροιμίαισ λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαισ λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ
πατρὸσ ἀπαγγελῶ ὑμῖν. 26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου

ℵACD^{2}LYΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b e f q am fu go syr^{utr} Chr^{533} Antioch^{1069} Cyr^{4,935} ... Ln αρει cum BD*Γ a c ff$^{2.}$ vg (et. for ing taur al mu) cop arm aeth Or$^{int\,2,83}$ Cyp^{230} Hil^{164}

23. και (a *sed*): X 249. 252. e Chr^{8,533} om | ερωτησετε: ℵΛ al pauc ερωτησητε. Libere e *in illa die nihil metuebitis* | λεγω υμιν sine οτι cum BCD*LY 42. (11^{pe}?) b d e f ff$^{2.}$ g q vg Or^{1,222} Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act\,49}$ Quaest^{92} (Aug^{3,2920}) ... ς (Gb^{00}) add οτι cum ℵA (sed habet ο τι αν αιτησητε) D^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c go rell Chr^{8,533} | αν (DY^{2} Or^{sem} Ath Cyr εαν) τι (Gb′) cum BCDLY*et^{2} it vg (Latt *si quid*) Or$^{1,222\,bis}$ Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act\,49}$, item cop *hoc quod* ... A nil nisi αν, 145* εαν .. ℵXΠ 33. 42. 131. al^{8} go syr^{p} et^{hr} aeth ο αν (ℵ) vel ο εαν (XΠ), item ς οσα αν (KM al Chr εαν) cum ΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{sch} rell Chr^{8,533} (et. Nonn$^{\pi\,85}$ ὅσσα γὰρ) | τον πατερα: Y syr^{sch} arm Or$^{1,222\,semel}$ add μου | δωσει: 33. δωη | εν τω ονομ. μου hoc loco cum ℵBC*LXYΔ sah^{mün} Or ^{1,222} et ^{223} Cyr$^{act\,49}$ (confirmat opinor etiam Cyr$^{com\,936}$ ληψονται παρα του πατροσ, αυτου δηλονοτι και μεσιτευοντοσ και συγχορηγουντοσ τω πατρι· τουτο γαρ εστι το· εν τω ονοματι μου. Quae post habet, εν ονοματι τοινυν του σωτηροσ ημων $\overline{χυ}$ τασ δεησεισ ποιητεον, ad ea quae v. 24 sequuntur spectant.) Etiam Nonn$^{\pi\,85}$ confirmat (ὅσσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτῳ τινὶ φωνῇ, ἔσσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆοσ). ... ς Ln post τον πατερα pon cum AC^{3}DΓΛΠ al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,533} et^{com} Cyr$^{936\,text}$ :: cf v. 24 et 14, 13

24. ητησατε et. Or$^{1,222.\,223}$ ... A 47^{ev} al pauc Cyr^{4,936} ητησασθε (Z^{scr} αιτη.) | μου: A* με | αιτειτε (et. ℵ^{c}; KΛ al pauc αιτητε): ℵ* αιτησασθε | λημψεσθ. cum ℵAB*DLYΔ ... ς ληψ. cum B^{3}CXΓΛΠ unc^{7} al omn^{vid} | ᾖ: U εἶ

25. ερχεται sine αλλ cum ℵBC*D*LXYΠ^{2} 1. 33. 69. a b d e g vg sah^{mün} cop arm syr^{hr} Or$^{int\,3,32}$ Aug$^{ioh\,102,3}$ ... ς (= Gb Sz) Ln αλλ ερχεται cum AC^{3}D^{2}ΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler c f ff$^{2.}$ q go syr^{p} (syr^{sch} *venit autem*) aeth Or^{1,568} Ath^{405} Cyr^{4,936} (Chr^{531} και ερχετ. ωρα) | οτε (et. ℵ^{c} Or ^{1,568} et$^{cat\,eph\,223}$ et$^{int\,3,32}$) ... ℵ* οπου, Γ οτι | παρρησια et. ℵACLX etc ... B*D παρησια. Praeterea D praem εν (d *in pala*) | απαγγελω (Gb′) cum ℵ(-ελλω)ABC*DKLMUXYΠ al mu ... ς αναγγελω cum C^{corr}EGHSΓΔΛ al pler Chr^{8,534} Cyr^{4,937}

αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν· 27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλή-
8, 42 κατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 ἐξῆλ-
θον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι
τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν οἱ μα-
2, 25 θηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν
λέγεις. 30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα
τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες.
Mt 26, 31. 56 31 $^{152.4}$ ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; 32 ἰδοὺ ἔρχε-

---

26. αιτησεσθε: ℵ 1. a (*petite*) cop αιτησασθε, idque ℵ 1. cop ante εν τω ον. μου pon | οὐ (em *nunc*): H*L* om | a *et ego rogabo propter vos* pro και ου λεγω usq περι υμων | πατερα: D add μου | περι υμων et. a (vide ante) f ff^{2} g q vg Hil^{899} Aug$^{ioh 92,4}$ ... 36. b c e Cyr$^{act 49}$ Aug^{tri} om

27. εμε cum ABCD unc rell al omn^{vid} Clem^{102} etc ... ℵL με | και πεπιστευκατε: L 59. 26^{ev} Cyr$^{act 49}$ om | παρα του cum BCDL unc rell al pler ... Ln om του cum ℵA 251. (Chr^{534} semel habet, semel om) :: cf v. 30 ubi απο θεου non fluct | θεου cum ℵ*et^{cb}AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler it (sed ff^{2} a *deo patre*) vg go syr$^{p\ ed}$ et^{hr} arm aeth Chr Cyr^{4,938} Hil$^{899.\ 902.\ 1002}$ etc. Cf et. Or$^{int 2,233}$ et^{3,29} „qui dicit: *Ego a* (^{3,29} *ex*) *deo exivi, et veni in hunc mundum*" ... Ln πατρος cum ℵ^{ca}BC*DLX 77. 249. sah^{mün} cop syr^{sch} (syr^{cod} *ab eo*) et$^{p\ bars}$ Cyr$^{act 49}$. Cf Did$^{tri 2,2}$ et^{5} εγω παρα του πατρος εξηλθον, quae potius a v. 27 quam 28 pendent | εξηλθον: X 69. 124. add και ηκω :: cf 8, 42, unde etiam Hipp noet^{16} Ath^{824} et^{80} Epiph^{610} Chr^{11,172} videntur pendere εγω (Ath^{80} om) εκ (Chr παρα) του πατρος εξηλθον και ηκω

28. εξηλθον: a e ff^{2} gat praetermittunt; sic enim e gat *quia ego a deo exivi a patre et veni*, ff^{2} *quia ego a deo patre exivi et veni*, a (item Hil ^{899} et^{902}) *quoniam ego a deo exivi et a patre veni* | D b om εξηλθον εκ τ. πατρος (similiter ff^{2}, vide ante) | εκ cum BC*LX 33. 249. Epiph ^{867} ... ς παρα cum ℵAC^{2}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,940} (Chr^{8,534} απο, sed etiam antea απο του θεου) ... it vg *a patre* (sed Hil *ex patre, de patre, a patre*) | εληλυθα: D ηλθον | πατερα: H al^{2} c add μου

29. λεγουσιν sine additam cum ℵ*(sed vide post)et^{c}BC*D*ΛΠ 1. 262. 2^{pe} e q go syr$^{p\ txt}$ Hil$^{901 cod}$ ... ς add αυτω, Ln [αυτω] cum AC^{3}D^{2}LXΓΔ unc^{7} al pler it^{pl} syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth (cop post *sui discipuli*) Cyr^{4,941} Hil$^{901 ed}$ | οι μαθηται αυτου (2^{pe} a fos om αυτ.): ℵ* οι μαθ. αυτω (ℵ^{c} substituit αυτου) | εν παρρ. (B* παρησια) cum ℵBCD ... ς om εν (:: ut v. 25) cum ALXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Chr^{8,535} Cyr^{4,941}

30. νυν: Y om | οιδαμεν: 69. 346. εγνωκαμεν | παντα: e *patrem* | εν τουτω: Γ al pauc εν τουτο | πιστευομεν: 249. πεπιστευκαμεν, 33. γινωσκομεν | απο: D παρα | εξηλθες: 69. 124. 3^{ev} 31^{ev} εληλυθας, item a f tol *venisti*

31. ις cum BC ... ς Ln ο ις cum ℵADLXYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Bas$^{eth 285}$ etc ... s al^{3} om | πιστευετε; (ita et. ς Wtst Gb Sz) ... Ln πιστευ-

ται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ 8, 16
μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν.
33 $^{153.10}$ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ 16, 11
κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

XVII.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ- 11, 41
τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου

ετε· (eodem modo Cyr^{4,942} editum est) cui rationi favet syr (*credite*) omisso αρτι, item pers^{p} (et. pers^{cod}) qui sic transpon: *Iesus illis dixit: Hora venit et haec hora est, fidem habete, quod unusquisque* etc. Etiam syr^{w} *nunc fidem facitis* sine interrogatione habet. Antiquissimi cdd ut ℵABCD alii interrogationis signo plane abstinent, nec aliter Latinorum antiquissimi.

32. εληλυθεν absque νυν c. ℵABC*D*LX 33. sah^{mün} cop arm syr^{hr} Const^{5,14,3} (ημιν ειπεν ο κυριος· εληλυθεν η ωρα ινα etc) ... ς praem νυν cum C^{3}D^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (101. ηδη pro νυν) it (e f q *nunc*, a b c ff^{2} g vg Hil *iam*) vg go syr^{utr} aeth (*etiam*) Did$^{tri\,3,21}$ Bas$^{eth\,285}$ Cyr^{4,942} Hil^{1003}. Praeterea ℵ* (del^{c}) add η ωρα (i. e. ιδ. ερχ. ωρα και εληλ. η ωρα) | καμε cum ℵBC*L 1. Cyr ... ς Ln και εμε cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Const Did | αφητε (69. αφειτε): L αφιητε | ο πατηρ (et. Or^{2,787} etc): Y 69. 247. al^{15} cop add μου

33. εχητε: A p^{parhsem} εχετε | εχετε (et. Gb Sz) cum ℵABCLXYΓΛΠ unc^{7} (Δ 157. crypt^{ev} syr^{hr} om εν τ. κο. θλ. εχ.) al plu e (*habeatis*) for fos mm san cop syr^{utr} Const^{5,3,2} Eus^{dem119} et$^{ps\,18}$ Bas^{1,156} Cyr^{4,945com} Thdrt^{2,973} (etiam^{4,946} sed fluct lectio) cat^{367} (εχετε legendum esse, non ut editum est εξετε, probat^{comm} οὐ περὶ τῆς τότε μόνον θλίψεως εἶπεν, ἀλλ' ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα θλιβήσονται) Nonn$^{\pi\,127}$ (θλιβόμενοι τρύχεσθε), item Or^{1,678} et^{752} ex edd^{hoesch} et^{spenc} ... ς^{e} (item ς, sed εξετε in corrigendis mutatur in εχετε, non Gb Sz) Ln (ex errore) εξετε cum D 69. al mu (^{2}ap Scri) it^{pler} vg (et. am em fu taur) arm aeth (go anceps) Or^{1,678} et^{752} ex ed^{delarue} Eus$^{ps\,209}$ Chr^{9,540} Cyr^{4,944} txt Cyp^{251} Hil^{1003}

XVII. 1. ελαλησεν: ℵ y$^{scr\,semel}$ λελαληκεν | ις cum ℵB ... ς Ln Ti ο ις cum ACDLXY unc rell al omn^{vid} | επαρας et ειπεν (Gb') cum ℵBC*DLX 1. 16. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} (item M$^{mg\,eccles}$ et evgg^{pler} sed non in media lectione) a b g vg cop Or^{1,216} Cyr^{4,945} ... ς Ti επηρε et και ειπεν cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} (sed G om και) al pler c e f ff^{2} q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{9,540} Nonn$^{\varrho\,2}$ | ινα sine και cum ℵABC*D 1. 96. 97. a b c (e *et filius clarificet te*, itaque *et* pro *ut* posuit) f ff^{2} g vg go cop syr^{utr} et^{hr} Or^{4,23} (Nonn$^{\varrho\,3}$ sed verba pro spuriis habentur) Victorin ari^{1,14} (Gall^{156}) Hil^{812bis} ... ς (Gb^{0}) add και cum C^{2}LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler q sah^{mün} arm (aeth *et – glorificabit*) Or^{1,216} Chr$^{9,540.541}$ Cyr^{4,945} |

Mt 11, 27 τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱὸσ δοξάσῃ σέ, 2 καθὼσ ἔδωκασ αὐτῷ ἐξουσίαν
6, 39 πάσησ σαρκόσ, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκασ αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖσ ζωὴν
1 Io 5, 20 αἰώνιον. 3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιοσ ζωή, ἵνα γινώσκουσιν σὲ τὸν
μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλασ Ἰησοῦν Χριστόν. 4 ἐγώ
5, 36 4, 34 σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆσ γῆσ, τὸ ἔργον τελειώσασ ὃ δέδωκάσ μοι ἵνα
ποιήσω· 5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ
ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου
τὸ ὄνομα τοῖσ ἀνθρώποισ οὓσ ἔδωκάσ μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ

ο (κ om) *υιοσ* sine *σου* cum ℵBC*et^{2} 47. 64. d e ff^{2} Or^{4,23} Victorin$^{ari\ 1,14}$ Hil$^{812\,sem}$ et^{813} ... ς Ln add *σου* cum AC^{3}D^{gr}LXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler a b c f g q vg rell Or^{1,216} et$^{int\ 2,147.\ 3,890}$ Hil$^{43.\ 812\,sem}$ et^{1003} | *δοξαση*: HMΔ al^{10} crypt^{ev} *-ασει*

2. *παν ο δεδωκασ* cum ℵABCDLMUXYΓ al plu ... EGHKSΔΛΠ al mu crypt^{ev} *παν ο εδωκ.* | *δωση* c. ℵ^{c}ACGKMSX al mu Cyr^{4,949} ... Ti *δωσει* c. BEHUY ΓΔΛΠ crypt^{ev} al plus^{80} ... ℵ* *δωσω*, L *δωσ*, Chr^{8,542} *δω* ... D *εχῃ* (omisso *αυτοισ*) | *αυτοισ* et. ℵ^{c} it^{pl} vg syr^{p} et^{hr}: ℵ* 1. 22. 38. e f syr^{sch} Victorin^{156} Hil$^{43.\ 812.\ 814.\ 1003}$ *αυτω* (cop arm *ut omni quem - det vitam aeternam*)

3. *δε* et. Eus$^{marc\,139}$ Cyr$^{nest\,6,56}$ etc Or$^{int\,4,481\ \ 483.\ 575.\ 622}$ etc: L om | *γινωσκουσιν* cum ADGLYΔΛ 33. 244. z$^{scr\ semel}$ ... ς Ln *γινωσκωσιν* cum ℵBCXΠ unc^{6} (et Γ *-σκοσιν*) al pler Or$^{1,59.\ 4,50}$ Eus$^{dem\,244}$ et$^{marc\,27\ alib}$ et$^{ps\,534}$ et$^{ecl\,45}$ etc. Praeterea *γιν. σὲ*: hunc accentum ex Π enotavi. | *αληθινον* (69. ante *μονον* pon) et. Or$^{1,59.\ 4,50}$ et$^{int\,4,481}$ etc Eus^{dem} et^{marc} Hil$^{511.\ 581}$ ac^{saep}: b Cyp$^{134.\ 213.\ 264.\ 284}$ Novat$^{tri\,308}$ Victorin$^{ari\,156}$ (al ap Sab) *et verum* ... ff^{2} om | $\overline{χν}$ (et. Cyp Novat Victorin etc): D add *εισ τουτον τον κοσμον*

4. *τελειωσασ* cum ℵABCLΠ 1. 33. 42. 122. 246. w^{scr} b ff^{2} (uterque et Hil *opere consummato*, b praem *uno*) cop aeth syr$^{p\ cod}$ (ed *quum* c.* ante *opus consummavi*) et^{hr} Cyr$^{4,956\,com}$ et^{879} et$^{nest\,124}$ Hil$^{812.\ 815}$ ... ς Ti *ετελειωσα* c. (D *και το εργ. ετελ.*) XYΓΔΛ unc^{7} al pler a c e f g m^{4} q vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm Ign$^{intpol\,328}$ Const^{8,1,1} (i. q. Hipp^{charism}; sed cod mon confirmat *τελειωσασ*) Did$^{tri\,3,25}$ Mcl$^{leus\,157}$ Ath^{423} Bas^{3,39} Chr^{8,543} Cyr$^{4,954\,txt}$ Cyp^{285} Novat$^{tri\,308}$ Hil$^{510.\ 816.\ 1008}$ | *δεδωκασ μοι* (ℵ* *με*) cum ℵABLXY etc (et. Ath Cyr) ... CDKΠ al pauc Ign^{intpol} Const Bas *εδωκασ μοι* | *ποιησω*: U 91. 127. 248. (a *opus quod dedisti mihi ut facerem, perfeci illud*) cop syr^{sch} add *αυτο*

5. *πατερ*: D* *πατηρ* | *ᾗ* et. ℵ^{c} Or^{2,575} et^{3,687} Did$^{tri\,1,19}$ et^{3,25} etc: ℵ* Or^{3,598} Eus$^{marc\,85}$ *ην* | *τον κοσμον ειναι* et. Or^{2,575} et$^{3,598.\ 687}$ Eus$^{marc\,85}$ et$^{ps\,140.\ 363}$ etc ... D* sah^{mün} *γενεσθαι τον κοσμον*, item D^{2} Thdrt^{1,1559} *τ. κοσμ. γενεσθ.* item Ir$^{int\,243}$ Cyp^{285} *priusquam mundus fieret* | *παρα σοι* hoc loco et. Or^{2,575} et^{3,598} Did$^{tri\,3,25}$ Chr^{8,543} Hil$^{41.\ 812}$ etc ... D a f m^{4} Or^{3,687} Did$^{tri\,1,19}$ Ir$^{int\,243}$ Cyp^{285} Hil$^{107.\ 799}$ post *ειχον* pon

6. *σου το ονομα* cum ℵABCLXY etc ... D it vg *το ον. σου* | *ουσ εδωκασ* cum ℵABDKΠ 157. 235. w^{scr} Eus$^{ps\,54}$ Did$^{tri\,3,17}$ Chr$^{8,546\,ter}$ ... ς Ti *ουσ*

ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺσ ἔδωκασ, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν· 7 *νῦν*
ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάσ μοι παρὰ σοῦ εἰσίν· 8 *ὅτι τὰ*
ῥήματα ἃ ἔδωκάσ μοι δέδωκα αὐτοῖσ, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνω- 17, 25 16, 30
σαν ἀληθῶσ ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπ-
έστειλασ. 9 *ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ,* 14, 16
ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάσ μοι, ὅτι σοί εἰσιν, 10 *καὶ τὰ ἐμὰ πάντα* 16, 15
σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖσ. 11 *καὶ*

δεδωκ. cum CLXYΔΛ unc^{6} al pler Or^{2,541} Cyr^{4,960} | *και εμοι* cum ℵACDLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or Eus^{ps} Did Chr Cyr ... Ti *καμοι* cum BY 1. 33. | *αυτ. εδωκασ* cum ℵABDKLΠ al fere^{10} Did^{tri} Chr^{8,546} ... ς Ti *αυτ. δεδωκασ* cum CXYΓΔΛ unc^{6} al pler Or^{2,541} Eus$^{ps\,54}$ Cyr Thdrt^{1,690} (priore loc fluct cdd) | *τετηρηκαν* cum BDL ... ς *τετηρηκασι* cum ACXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵ 33. *ετηρησαν* ... e ff$^{2\cdot}$ *servavi*

7. *νυν* et. a e f g q Victorin Hil^{521} ... b c ff$^{2\cdot}$ mt *et nunc* | *εγνωκαν* c. A (vide post)BCDLY unc rell (sed A* om *νυν εγν.*) al pler g vg cop syr$^{p\,txt}$ et^{hr} arm aeth (in A lineolam finalem super -*κα* admodum tenuem esse Woidius refert; sed fortior esset, si posteriore manu suppleta esset) Hil^{521} Cyr^{4,960}. Item UX 33. 69. al mu Chr^{8,547} *εγνωσαν*, s al pauc *εγνωκασιν* ... ℵ *εγνων*, item 7. 118. 32^{ev} 36^{ev} 44^{ev} 60^{ev} *εγνωκα*. Item *cognovi* a b c e f ff$^{2\cdot}$ q sah go syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et$^{hr\,96}$ (non item ^{354}) (Victorin$^{ari\,1,257}$ teste Wtst, sed$^{gall\,156}$ *cognoverunt*). Praeterea cf Chr ^{8,547} *τινὲσ μὲν γὰρ λέγουσιν ὅτι νῦν ἔγνων ὅτι πάντα* etc). Item cat^{ox} ^{371} *τινὲσ τὸ ἐπαγόμενον νῦν ἔγνων λέγουσιν, ὅτι περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον* etc. Similiter Thphyl ad h. l. *τινὲσ χωρὶσ τοῦ ν̄ ἀναγινώσκουσι· νῦν ἔγνωκα, καί φασιν ὅτι ὁ κύριοσ λέγει· νῦν ἔγνωκα ἐγώ. ἀλλ' οὐκ ἔχει τοῦτο λόγον. μετὰ γὰρ τοῦ ν̄ δεῖ ἀναγινώσκειν· νῦν ἔγνωκαν οἱ μαθηταί μου.* | *δεδωκασ* cum ℵCDLXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... Ln *εδωκασ* cum AB (-*κεσ*) 1. al^{2} | *παρα σου*: X 69. 209. 60^{ev} y^{scr} p$^{parh\,sem}$ *πα. σοι* | *εισιν* cum ℵBCLXY 33. 157. 346., item Chr^{8,547} *ησαν* ... ς Ln *εστιν* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,960}

8. *τα ρηματα*: D add *σου*, item 7^{pe} e *μου* (*mea*) | *ἃ*: Π* 42. al$^{2\,scr}$ *οσα* | *εδωκασ* (B -*κεσ*) cum ABCDΠ* al$^{4\,scr}$ al pauc ... ς *δεδωκασ* cum ℵLXYΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler Cyr^{4,960} (:: quum *δεδωκα* quod sequitur non fluctuet, videtur *δεδωκασ* ad hoc conformatum esse) | *και εγνωσαν αληθωσ* cum ℵ^{c}BCLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} (157 *αληθ. και εγν.*) it^{pler} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr Hil^{521} (item ed$^{veron\,1,579}$) ... ℵ*AD a (*illa vere*) e (om et. *οτι* quod sequitur) q (*ea vere*) go om *και εγν.* (retento *αληθ.*), hinc Ln [*και εγνωσαν*] | *αληθωσ οτι παρ. σου*: b f *quia vere a te*, c ff$^{2\cdot}$ *quia a te vere* | *εξηλθον* (c f g vg *exivi*): a b e ff$^{2\cdot}$ q *exierunt*

9. *δεδωκασ* cum ℵABCLXY etc ... D *εδωκασ*

10. *και τα* (L *κατα* pro his) *εμα παντ. σα εστ. και τ. σ. εμα*: ℵ *και εμοι αυτουσ εδωκασ* (:: cf v. 6) | *τα σα εμα*: D a c vg sah cop syr^{sch} Or int^{2,157} et^{4,599} (non item Or^{2,541} et$^{int\,1,58\cdot\,1,464\cdot\,593\cdot\,alib}$) add *εστιν* | *δεδοξασμαι* (et. Or et Or^{int}): D *εδοξασασ με*

οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸσ
17, 22 *σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺσ ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέ-*
δωκάσ μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼσ ἡμεῖσ. 12 *ὅτε ἤμην μετ᾽ αὐτῶν*
18, 9 13, 18 *ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺσ ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάσ μοι, καὶ ἐφύ-*
λαξα, καὶ οὐδεὶσ ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸσ τῆσ ἀπωλείασ,

---

11. *και ουκετι ειμι* (A p^{scr} al pauc post *κοσμω* pon) *εν τω κοσμω*: e *et iam non sum in saeculo et in saeculo sum* ... Or$^{3,599\,bis}$ post *καγω προσ σε ερχομαι* pon (praetermissis mediis *και αυτοι* etc); Nonn$^{ϱ\,32}$ praeter morem praeterit; a *et hi in hoc mundo sunt, et ego ad te venio, et iam non sum in hoc mundo, et in hoc mundo sunt* pro *και ουκετι* usque *ερχομαι*. Similiter c post *ερχομαι* add *et iam non sum in hoc mundo.* | *εν τω κοσμω*: D *εν τουτω τω κοσμω*, item b c f ff^{2} q (a vide ante) *in hoc mundo* | *αυτοι* cum ℵB 229** 254. d (*ipsi*) f (ut d) ... ς Ln Ti *ουτοι* cum CD^{gr}LXY unc rell al pler it^{pler} vg (Latt pleriq *hi*, q *isti*) rell Chr^{8,548} Cyr^{4,966} | *καγω* cum ℵBC*DLX 1. 33. 60^{ev} Or^{bis} Cyr ... ς *και εγω* cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *ερχομαι*: D add *ουκετι ειμι εν τω κοσμω και εν τω κοσμω ειμι*. Similiter igitur a (nisi quod ab initio versus *και ουκετ. ειμι ε. τ. κοσμ.* om); conferendi etiam sunt e (qui *et in saeculo sum* ante *και αυτοι* add) et c (qui *et iam non sum in hoc mundo* post *ερχομ.* add) | *πατερ*: B *πατηρ* | *εν τω ονομ. σου*: D add *και οτε ημην μετ αυτων* (D$^{gr\,2}$ add *εν τω κοσμω*) *εγω ετηρουν αυτουσ εν τω ονοματι σου* (non mutatis similibus eis quae v. 12 sequuntur) | *ω* cum ℵABCLYΓΔΛΠ unc^{6} al plu syr^{utr} et^{hr} (iam Adlero teste, male reddidit Minisc.) sah arm Ath^{449} ex$^{cdd\,pler}$ Cyr^{4,969}; item D*XU 157. al^{10} fu ὅ ... ς (= Gb Sz) *ουσ* cum D^{2} 69. al vix mu f g q vg go cop aeth Ath$^{449\,ed}$ ... a b c e ff^{2} (etiam Chr^{8,549}) Hil$^{417.\,1062}$ om *ω δεδωκασ* usque *εν καθ. ημεισ*. Praeterea cf huc Epiph^{279} in haer. Caianorum: *πατερ αγιε ουρανου και γησ, τήρησον τουτουσ ουσ δεδωκασ μοι. οτε ημην μετ αυτων, εφυλαξα αυτουσ, και ουδεισ εξ* usq *τησ απωλειασ*. Item Epiph^{793} *ουσ δεδωκασ μοι, πατερ, εφυλαξα αυτουσ εν τω κοσμω.* | *δεδωκασ* cum ABCDXY unc rell etc ... ℵLM al pauc *εδωκασ* | *καθωσ ημεισ* cum ℵAB^{2}et^{3}CDEGHKLXΓΔΛΠ*et^{3} al longe plu q go sah cop syr^{sch} et$^{hr\,356}$ aeth Cyr^{4,969} et^{1080} ... ς Ti *καθ. και ημ.* cum B*MSUYΠ^{2} al^{12} f g vg syr^{p} et$^{hr\,98}$ arm Ath$^{449\,bis}$ ex$^{cdd\,pler}$ | *ημεισ*: X add *εν*, 33. al^{5} g syr^{p} arm add *εν εσμεν*

12. *ημην* (H*ΓΔ al *ημιν*): B *ημεν* | *μετ αυτων* sine additam cum ℵBC*DL 1. al pauc b c e ff^{2} g (*pater, cum essem* etc) vg sah cop Cyr^{4,972} et^{977} et^{1080} Hil$^{417.\,1062}$ Aug$^{ioh\,107,6}$ ... ς (Gb^{0}) add *εν τω κοσμω* cum AC^{3}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler (a *et in hoc mundo cum essem cum illis*) f q go syr^{utr} et^{hr} arm (ante *μετ αυτ.*) aeth (Chr^{8,549} *εν τω κοσμω*, sed om *μετ αυτ.*) | *ω δεδωκασ μοι*: ℵ* om. Possunt illa quidem aliena manu ex v. 11 repetita videri, at nec ab Iohanne aliena repetitio. | *ω* cum BC*L 33. 64. Cyr^{4,972} et^{978} et^{1080}, item ὅ (*quod*) ℵ^{c} sah cop syr^{hr} (ut v. 11) arm ... ς Ln *ουσ* cum AC^{3}DXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} aeth Or$^{int\,4,485}$ | *δεδωκασ*: C *εδωκασ* | *και εφυλαξα* (et. ℵ^{c}; ℵ* *εφυλασσον*) cum ℵBC*L 33. 64. d sah arm syr^{hr} Cyr^{4,972} et^{1080} Hil^{1062} ... Ln [*και*]

ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 νῦν δὲ πρὸσ σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην 15, 11
ἐν ἑαυτοῖσ. 14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖσ τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμοσ
ἐμίσησεν αὐτούσ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼσ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ 15, 18 s
ἐκ τοῦ κόσμου. 15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃσ αὐτοὺσ ἐκ τοῦ κόσμου, Mt 6, 13
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃσ αὐτοὺσ ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰσὶν καθὼσ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17 ἁγίασον αὐτοὺσ ἐν 11
τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγοσ ὁ σὸσ ἀλήθειά ἐστιν. 18 καθὼσ ἐμὲ ἀπ-
έστειλασ εἰσ τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺσ εἰσ τὸν κόσμον·

εφ., ς om *και* cum AC*D^{gr}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} cop aeth Or^{int} | ΚΓ al$^{4\,scr}$ *απολετο* | XYΛ al *απωλιασ*

13. *εν τω κοσμω*: D *εν τουτω τω κοσμ.*, item a b c f ff^{2} (non e g q vg) *in hoc mundo* | *εν εαυτοισ* cum ℵABXΠ (sed ε in εαυτ. suppletum prima manu in ℵ) al$^{3\,scr}$; similiter C* sah^{mün} *εν ταισ καρδιασ εαυτων* ... ς Ln Ti *εν αυτοισ* cum C^{3}DLYΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr^{4,977}

14. *εγω δεδωκ. αυτοισ τ. λο. σου*: D *εγω δε εδωκα τον λογ. σου εν αυτοισ* | *εμισησεν* et. Or^{3,599}: D 40. 63. 73. 77. 253. 259. a e q *μισει* (D *μεισει*) | *εισιν* (d *sum*) *εκ*: D a c f q add *τουτου* | *καθωσ εγω* (et. ℵ^{c}, sed ℵ* om; f g vg sah cop syr^{hr} Or^{int} *et ego*) *ουκ ειμι* (M 248. i^{scr} y^{scr} al pauc *ο. ειμ.* post *κοσμου* pon) *εκ τ. κοσμ.* (a f q Or^{int} *de hoc mundo*) et. Or$^{int\,3,888}$ (*et isti non sunt de hoc mundo, sicut et ego* etc): D (sed vide ante d) Π* 69. 19^{ev} 48^{ev} b c e om. Huc trahi non licet Or^{3,599} (*τὸν ἐπίγειον τόπον νομιστέον. σαφῶσ δὲ οὗτοσ σημαίνεται καὶ ἐκ τοῦ· καὶ ὁ κόσμ. ἐμίσησεν αὐτούσ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου. ἐμίσησε γὰρ* etc)

15. 16. Om hos versus (ab *εκ του κοσμου* ad *εκ του κοσμ.* transilientes) 33. 225.

15. *ουκ ερωτ. ινα αρησ* (UΛ *αρισ*, K al *αρεισ*) *αυτ. εκ τ. κοσμου*: Y om | B* om *εκ του κοσμου, αλλ ινα τηρησησ αυτουσ*, suppl B^{3}. Similiter a ab *εκ του κοσμου* transiluit ad *εκ τ. κοσμ.* initio versus 16. Similiter etiam testes alii nonnulli.

16. *εκ*: D b c f q add *τουτου* | *εγω*: D 69. 97. c f vg (sed non fu*) sah cop syr^{hr} *καγω* | *ουκ ειμι* hoc loco cum ℵABCDLX al aliq it vg sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm Chr^{8,552} Cyr^{4,983} ... ς post *εκ τ. κοσμου* cum YΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p}

17. *αγιασον* (Cyr^{4,983} *τηρησον*, quod et. in comm repetit): Δ Cyr^{4,983} Did$^{spir\,int\,282}$ (Gall^{6}) praem *πατερ αγιε*, item syr pers^{p} *pater* | *τη*: B om, item Cyr$^{4,983\,txt}$, sed non $^{ibidem\,com}$ ubi praeterea add *τη ση* | *αληθεια* sine *σου* cum ℵ* (sed ab *αληθεια* ad sequens *αληθεια* transilit) ABC*DLΠ^{2} 1. (11^{pe} e silentio) it^{pler} vg go sah syr^{hr} Cyr$^{4,983\,txt}$ (sed in com add *τη ση*) Did$^{int\,282}$ (Gall^{6}) ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add *σου* cum ℵ^{c}C^{3}XYΓΔΛΠ* unc^{7} al pler q cop syr^{utr} arm aeth Did$^{tri\,2,6}$ Chr^{8,553} Dial$^{tri\,bis}$ (apud Thdrt^{5,1024} et^{1049}) | *αληθεια εστιν*: B praem *η*

18. *εισ* bis: D a b c f q add *τουτον* | *απεστειλα*: Λ* *αποστειλα*

He 2, 11 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγια-
σμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21 ἵνα
πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σὺ πατὴρ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ
αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
11 22 κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν

---

19. *αγιαζω* sine *εγω* cum ℵA 71. 248. g^{scr} b c e q fos sah aeth Did$^{tri\ 3,13}$ Ath^{698} (item^{355} sed editum ex^{cod} *εγω*) Chr^{8,553} (et.$^{mosc\ 6}$) ... ς Ti praem *εγω*, Ln [*εγω*] cum BGDLXY unc rell al pler (sed 131. post *αγιαζ.* pon) a f vg syrr arm (cop post *αγιαζ. εμαυτ.*) Did$^{tri\ 3,34}$ (*ειρηται· εγω αγιαζ. εμαυτον*) Ath^{697} Bas^{1,302} Cyr^{4,986} Or$^{int\ 2,310}$ (*Chr. dixit: Ego sanctifico me ipsum pro eis*). Praeterea g for *et pro eis rogo sanctifico me ipsum.* | *ωσιν και* (a b e Did$^{tri\ 3,13}$ Victorin om) *αυτοι* (Gb″) cum ℵABC*DKLXYΠ al^{14} it vg go cop arm syr^{sch} et^{hr} aeth Ath$^{355\cdot\ 697\cdot\ 698}$ Did$^{tri\ 3,13}$ et^{34} Cyr^{4,986} ... ς *και αυτοι ωσιν* cum C^{3}ΓΔΛ unc^{6} al pler sah syr^{p} (Chr^{8,553} et^{554} om *και αυτοι.* Loco^{554} *διο φησιν· ινα ωσιν ηγιασμ. εν τη αληθεια σου.*)

20. *των πιστ.*: XΠ 1. 247. al^{10} arm syr$^{p\ mg}$ Or$^{int\ 1,70}$ praem *παντων* | *πιστευοντων* cum ℵABCD*^{gr}LXYΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu (al pauc *πεπιστευκοτων*) b go cop syr^{utr} arm Ath^{449} Bas$^{eth\ 280}$ et^{297} et^{2,216} Chr^{8,554} Cyr^{4,994} ... ς (= Gb Sz) *πιστευσοντων* cum D^{2} al mu^{vid} a c e f g q vg sah aeth Or$^{int\ 1,70}$ Cyp^{251} Hil^{950} | *δια τ. λογ. αυτων*: A om

21. *παντεσ εν* (et. Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ etc Or$^{int\ 1,70}$ Cyp$^{213\cdot\ 251}$ etc): C* om *εν* | *πατηρ* cum BD Eus^{marc} (:: cf et. vv. 24. 25.) ... ς Ln (nesciens B) *πατερ* cum ℵACLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Clem^{140} Or^{3,439} Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Bas$^{eth\ 280}$ etc | *εν ημιν* sine ἓν cum BC*D a b c e sah arm Or^{1,300} (*ωσ εγω και συ εν εσμεν, ινα και αυτοι εν υμιν ωσιν*) Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Ath^{449} ex^{cdd2} Hil$^{780\cdot\ 951\cdot\ 952}$ ... ς add ἓν, Ln [ἓν], cum ℵAC^{3}LXYΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn (d^{scr} om *εν ημιν*) f g q vg cop syr^{utr} et^{hr} go aeth Clem Or^{3,439} et$^{4,28\cdot\ 395}$ Or$^{int\ 1,70}$ et^{2,58} et^{3,42} ac^{saepe} Eus$^{marc\ 192}$ Ath$^{449\ ed}$ et^{455} Bas$^{eth\ 280}$ Cyr^{4,994} Thdrt^{3,847} Cyp^{213} Hil^{155} etc | *ινα*: 1. f^{scr} al pauc arm Clem^{140} add *και* | *πιστευη* cum ℵ*BC* Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ ... ς Ln·Ti *πιστευση* cum ℵ^{c}AC^{3}DLXY unc rell al omn^{vid} Or^{3,599} Ath^{449} Cyr^{994} etc

22. *καγω* cum ℵBC*DLXU 1. 33. 249. al pauc Clem^{140} Eus$^{marc\ 192}$ Chr^{8,553b} Cyr^{4,1000} et$^{act\ 49}$ ... ς *και εγω* cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{6} al pler | *δεδωκασ* cum ℵBCLXYΓΔΛ unc^{6} al pler Eus$^{marc\ 192}$ et$^{193\ sem}$ Cyr^{4} ... Ln *εδωκασ* cum ADUΠ 157. 248. p^{scr} w^{scr} al^{10} Clem Hipp$^{noet\ 7}$ Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Chr Cyr^{act} | *δεδωκα* cum BCDLXYΓΔΛ unc^{5} al pler Clem Eus$^{marc\ 192\cdot\ 193\ ter}$ Cyr^{4} et^{act} ... ℵAKMΠ 157. 248. p^{scr} w^{scr} al^{5} Hipp$^{noet\ 7}$ Chr^{8,553b} *εδωκα* | *ωσιν εν*: D *ωσιν το εν* | *ημεισ* (a b e f vg^{cle} a^{scr} mm cop syr^{hr} praem *και*, *et*) *εν* (ℵ* om *εν*) sine *εσμεν* cum (ℵ*)BC*DL 1. 33. e syr^{hr} aeth Clem Hipp^{noet} Eus$^{marc\ 193\ bis}$ Cyr$^{nest\ 123\cdot\ 124}$ et$^{act\ 49}$ ... ς (Gb^{0}) Ln add *εσμεν* cum ℵ^{c}AC^{3}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (c

καθὼσ ἡμεῖσ ἕν· 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖσ καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετε-
λειωμένοι εἰσ ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμοσ ὅτι σύ με ἀπέστειλασ καὶ
ἠγάπησασ αὐτοὺσ καθὼσ ἐμὲ ἠγάπησασ. 24 πατήρ, ὃ δέδωκάσ 12, 26 14, 3
μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶ-
σιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάσ μοι ὅτι ἠγάπησάσ με πρὸ
καταβολῆσ κόσμου. 25 154.3 *πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμοσ σε οὐκ* 16, 3
ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, 155.10 *καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με* 17, 8
ἀπέστειλασ· 26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖσ τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, 15, 9
ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάσ με ἐν αὐτοῖσ ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖσ.

---

sicut sumus nos unum) vg syr^{utr} sah cop go arm Eus$^{marc\,192}$ et$^{193\,sem}$ Cyr$^{4,1000\,txt}$ Or$^{int\,1,70.\,82.\,152}$ Hil^{954}

23. *εγω εν αυτοισ κ. συ εν εμοι* (et. Clem^{140} Hipp$^{noet\,7}$ Eus$^{marc\,192.\,193}$ etc Or$^{int\,1,70}$ etc): D 59. *συ εν εμοι καγω εν αυτοισ* | *εισ εν* (et. Clem Hipp etc): D Eus$^{marc\,bis}$ Chr$^{8,553\,b}$ *εισ το εν* | *ινα* sec cum BCDLX 33. 69. 124. 249^{sem} a e g cop pers^{p} (Or^{3,599} *το· ινα ο κοσμοσ* etc *δισ ειρημενον* etc) Hipp^{noet} Eus$^{marc\,bis}$ Chr Cyr^{4,1000} Amb$^{fid\,5}$ ... ℵ 1. b c vg arm aeth syr^{hr} pers^{w} *και* ... ς *και ινα* cum AYΓΔΛΠ unc^{7} al pler f sah syr^{utr} rell | *γινωσκη*: HKΓΛ al mu *-σκει* | *ηγαπησασ* pri et. c e f g q vg go sah syr^{sch} (ut^{cdd}) et$^{p\,mg}$ pers^{w} Clem^{102} Eus$^{marc\,192}$ Cyr^{4,1000} ... Gb′ *ηγαπησα* cum D al^{7} a b gat cop syr^{sch} (ut ex punctis apparet, nec desunt^{cdd}) et$^{p\,txt}$ et^{hr} pers^{p} arm aeth Chr$^{8,553\,b}$ | *εμε*: D a b *συ* (a b *et tu*) *με* (item Nonn$^{ϱ\,76}$)

24. *πατηρ* cum AB (:: cf v. 21) ... ς *πατερ* cum ℵCDL unc rell al omn^{vid} Clem^{140} Eus$^{marc\,192}$ etc | *ὃ* cum ℵBD vg^{ms} (ap Ln) cop go ... ς Ln *ουσ* cum ACLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Clem Eus^{marc} Chr$^{8,554\,b}$ Cyr^{4,1003} Thdrt^{4,450} Cyp$^{235.\,321}$ etc | *δεδωκασ* pri cum ℵBCDLXYΓΔΛΠ$^{1\,et\,3}$ unc^{7} al pler Eus^{marc} ... Ln (ex errore) *εδωκασ* cum AΠ^{2} al pauc Clem Chr Thdrt | *κακεινοι* cum ℵBCDLXYΓΔΛΠ^{2} unc rell al pler etc ... ς AKUΠ* al Thdrt^{4,450} *και εκεινοι*, Chr$^{8,554\,b}$ Cyr^{4,1003} *και αυτοι* | *θεωρωσιν*: G *θεωρησωσιν* | *την εμην* (et. Ir$^{int\,244}$ Clem^{140} etc Cyp^{321}): D 91. Eus$^{marc\,192}$ ex$^{cd\,veneto}$ Cyp^{235} om | *ην δεδωκασ* cum ℵACDHLMUXΔΠ^{2} al plus^{60} Eus^{marc} etc ... ς *ην εδωκασ* cum BEGK SYΓΛΠ* al permu Clem Thdrt^{4,450}

25. *πατηρ* cum AB (:: cf vv. 21 et 24) ... ς *πατερ* cum ℵCD unc rell al omn^{vid} | *δικαιε*: 2. d Const^{8,11} (item Hipp^{charism}) *αγιε* | *και* pri et. a e g am fu for ing go sah cop^{wi} syr^{utr} arm aeth Clem^{140} Or$^{int\,89\,bis}$ ... D b c f q vg^{cle} cop^{schw} ex^{dz} syr^{hr} Aug$^{ioh\,111,5}$ om | *ο κοσμοσ*: D *ο κοσμ. τουτοσ* (sic), a f *hic mundus* | *εγω δε σε*: A om *σε* | *εγνων*: D *εγνωκα*. Praeterea cf huc Const^{8,1,1} (ex Hipp^{charism}) *πατερ αγιε, ει και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω, αλλ εγω σε εγνων, και ουτοι σε εγνωσαν.*

26. *και εγνωρισα* usque *και γνωρισω*: syr^{hr} om | *ην* (Aug$^{ioh\,111,6}$ *quam dilexisti me*): D *η*, item *qua* it vg. Cf huc Aug$^{ioh\,111,6}$ „*Non est usitata locutio*: Dilectio quam dilexisti me“ – „*usitate quippe diceretur*: Dilectio qua dilexisti me. *De Graeco quidem ista translata est.*“ | *με*: ℵ *αυτουσ*

XVIII.

Mt 26, 36 ss Mc 14, 32 ss Lc 22, 39 ss 1 [156.1] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦσ ἐξῆλθεν σὺν τοῖσ μαθηταῖσ αὐ-*
τοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρου, ὅπου ἦν κῆποσ, εἰσ ὃν εἰσ-
ῆλθεν αὐτὸσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 [157.10] *ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδασ*
Lc 21, 37 *ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκισ συνήχθη Ἰησοῦσ ἐκεῖ*
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 3 [158.1] *ὁ οὖν Ἰούδασ λαβὼν τὴν σπεῖ-*
ραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτασ ἔρχεται
ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. 4 [159.10] *Ἰησοῦσ οὖν εἰδὼσ*

XVIII. 1. ῑσ̄ cum ℵBL* . . . ς Ln ο ῑσ̄ cum ACDL^{2}XY unc rell al omn^{vid} | *του κεδρου* cum ℵ*D a b (a b d *cedri*) sah cop (*arboris cedri*) aeth (*kedros*) . . . Gb Sz Ln *του κεδρων* (*κεδρών*, hoc accentu) c. AS (sed habet *κέδρων*) Δ 123. c e f g q vg (c f g vg *cedron*, e *caedrum*, q *caedron*) goth (*kaidron*) arm^{vid} Amb$^{luc\,4,13}$ (1338) Aug$^{ioh\,112,1}$ . . . ς Ti *των κεδρων* cum ℵ^{c}BCLXYΓΛΠ unc^{6} al pler (al^{10} *των κενδρων*, 9. *των δενδρων*) Or^{4,398} Chr^{8,557} Cyr^{4,1010} :: LXX *Βασ. γ'* 15, 13 *των κεδρων* (consentientibus A et B) et *Βασ. β'* 15, 23 (sed h. l. codex B^{mai} om *των*). Alibi ut *Βασ. γ'* 2, 37 *κεδρων* sine *των* legitur. Apud Ioseph. Antiqq. 8, 1, 5. *τὸν χείμαρρον κεδρῶνοσ*, Bell. 5, 2, 3. *φάραγγι, ἣ κεδρὼν ὠνόμασται*, etc habetur. Eandem formam sequutus est Nonn$^{\sigma 2}$ *πέζαν ἐσ ἀντιπέραιαν, εὐπρέμνων ὅθι κεδρὼν οἴδματι λυσσήεντι κυλίνδεται ὄμβροσ ἀλήτησ οἰδαίνων θρασὺ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῖο.* Pro testium ratione nomen *Κεδρων*, קדרון, ab ipso Iohanne vix positum videtur. Ac poterat sane quodammodo Graece verti, ut fieret *του κεδρου*, id quod certe rectius quam *των κεδρων* formatum est, etsi nec hoc testibus (LXX) Origene Chrysostomo Cyrillo displicuisse videtur. | *εισηλθεν* (E al$^{3\,scr}$ syr$^{p\,bars}$ *-λθον*) *αυτοσ και* (U* om) *οι μαθ. αυτου*: e *introierunt discipuli eius*

2. *δε*: G arm om (cop *Et Iudas - sciebat quoque locum*) | *παραδιδουσ* (239. *παραδουσ*): D *-διδων* | *συνηχθη* sine *και* cum ℵABCDKLUXΠ etc . . . EGHMSYΓΔΛ al plu add *και* | ῑσ̄ cum ℵBLXΛ 11^{pe} (e silentio) . . . ς Ln ο ῑσ̄ cum ACDYΓΔΠ unc rell al pler Cyr^{4,1010} . . . Chr^{8,557} om plane | *εκει* post ῑσ̄ cum ℵACLXY unc rell al pler e q go syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1010} . . . B post *τ. μαθ. αυτου* pon, D a b c f g vg syr^{sch} arm aeth post *συνηχθη* (sed b g vg *Iesus convenerat illuc*, c *Ies. conveniebat ibi*, f *Ies. convenieb. illuc*; a *convenerat ibi Ies.*)

3. *λαβων* (et. Or$^{4,292.\,398}$ Cyr$^{nest\,133}$): 1. 2^{pe} Chr^{8,558} Cyr^{4,1011} *παραλαβ.* | *την σπειραν*: 13. 69. 346. praem *ολην* | *και εκ των φαρι.* cum ℵ*et^{cb} DL a for fos Cyr$^{nest\,133}$ . . . Ln *και των φαρι.* c. B (errat de Or) . . . ς Ti *και φαρι.* cum ℵ^{ca}ACXY unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg Or^{4,292} et ^{398} Chr ^{8,558} Cyr$^{4,1011\,txt}$ | *εκει* (et. ℵ^{c}; q *in locum*): ℵ* om

4. *ουν* cum ABCYΓΔΛΠ unc^{6} al pler e g vg syr^{p} arm . . . ℵDLX 1. 33. 2^{pe} (item 69. 124. 346. *ο δε* ῑσ̄) a b c f q fos mt go cop syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,558} Cyr$^{nest\,133}$ *δε* | *ειδωσ* (C *ιδωσ*) et. Or^{1,395} et$^{int\,3,906}$ etc: D 69.

πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖσ· τίνα ζητεῖτε;
5 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖσ Ἰησοῦσ·
ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδασ ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν μετ' αὐτῶν.
6 ὡσ οὖν εἶπεν αὐτοῖσ· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰσ τὰ ὀπίσω καὶ
ἔπεσαν χαμαί. 7 πάλιν οὖν αὐτοὺσ ἐπηρώτησεν· τίνα ζητεῖτε; οἱ
δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· εἶπον ὑμῖν
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτουσ ὑπάγειν. 9 ἵνα
πληρωθῇ ὁ λόγοσ ὃν εἶπεν, ὅτι οὓσ δέδωκάσ μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ 17, 12

90. 124. 157. syr^{hr} arm aeth^{ro} (non^{pp}) Nonn$^{\sigma\,25}$ *ιδων* (D *ειδ.*) | *παντα τα*: Y om *τα* | *ερχομενα*: Δ al^{10} *επερχ.* | *εξηλθεν και λεγει* cum BC*D 1. 2^{pe} 97. a c e g q (b vg *processit et dixit*, sed am fu for al *processit et dicit*) sah^{mün} syr^{utr} (syr^{hr} *exivit, dixit*) arm aeth Or^{1,395} et^{4,399} Chr^{8,558} semel (et^{semel} *εξελθων λεγει*) Cyr^{4,1012} Aug$^{\text{ioh }112,2}$ ... ς *εξελθων ειπεν* (Y *ειπειν*) cum ℵAC^{3}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler f go cop Cyr$^{\text{nest }133}$ Or$^{\text{int }3,906}$

5. *απεκριθησαν*: X aeth add *και ειπον* (go *respondentes ei dixerunt*, cop *respondentes dixerunt*, cop^{dz} add *ei*) | *ναζωραιον* (b e f q Or^{1,395} et^{4,399} etc): D a c e vg Or$^{\text{int }3,906}$ *ναζαρηνον* | *λεγει*: Or^{1,395} add *δε* | *αυτοισ* $\overline{\text{ις}}$ cum ℵ (B $\overline{\text{ις}}$ post *εγω ειμι* pon) ... ς Ln *αυτ. ο* $\overline{\text{ις}}$ cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} et^{hr} cop (*dicit Ies. eis*) etc ... Ti om $\overline{\text{ις}}$ cum (B, vide ante) D 435. 150^{ev} 6^{pe} al^{3} b e Or^{1,395} (a *Dixit illis: Ego sum. Iesus autem stabat et Iudas* etc) | *ειστηκει* cum B^{3}CLYΓΛΠ unc rell etc ... ℵAB*DGXΔ al *ιστηκ.* (:: inter utramque formam scriptura fluctuare solet. Cf ad vv 16. 18 et alibi.)

6. *ουν* (et. Or^{1,395} etc): A 13. om | *αυτοισ* (et. ℵ^{c}): ℵ* om | *εγω* sine *οτι* cum ℵABDLXΠ 1. 33. 42. 106. 127. 2^{pe} w^{scr} it vg aeth (Or^{4,399} *και ο μεν ειπεν αυτοισ· εγω ειμι, και απο τησ θειασ αυτου δυναμεωσ απηλθον εισ* etc) ... ς (Gb^{0}) Ti praem *οτι* cum CEG^{suppl}KMSUYΓΔΛ al pler go arm syrr Or^{1,395} Cyr^{4,1013} et$^{\text{nest }133}$ | *απηλθαν* cum ℵBD ... ς *απηλθον* cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} (nec aliter editus est Or) | *επεσαν* cum ℵBCDE*LX 1. 33. ... ς *επεσον* cum AE^{2}KMSUYΓΔΛΠ al pler (G^{2} *απηλθεν* et *επεσεν*)

7. *αυτουσ* (Or^{1,395} *αυτοσ*) *επηρωτησεν* hoc ordine cum ℵDEG^{3}KMSΓΔΛΠ 1. 124. al pler (al mu *αυτοισ επηρ.*) a b c am fu for ing (al) go Or^{1,395} ... Ln Ti *επηρωτ.* (33. Or^{4,399} *ηρωτ.*) *αυτουσ* (:: ut solet dici) cum ABCLUXY 33. 69. 106. 127. 249. al^{5} e f q vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,399} (*ειτα - παλιν ηρωτ. αυτουσ*) Cyr^{4,1014}; Chr^{8,558} *λεγει αυτοισ*. Praeterea D sah syr^{hr} aeth add *λεγων* (syr^{hr} aeth *et dixit illis*) | *ειπον* cum ℵABCLY unc rell al omn^{vid} ... DX *ειπαν* ... D Or^{1,395} (non item^{4,399}) add *παλιν* | *ναζωραιον*: a c vg *nazarenum* (e *nazorenum*)

8. *απεκριθη* sine *αυτοισ* cum ℵABCLY unc rell al pler a b c e g vg syr^{p} Cyr^{4,1014} ... DX al plus^{10} f q fos sah syr^{sch} (et^{hr} aeth add *et dixit eis*) arm Or^{1,395} add *αυτοισ* | $\overline{\text{ις}}$ (Gb'') cum ℵABCLYΓΔΛΠ*et^{3} unc^{6} al longe plu (al aliq om) ... ς *ο* $\overline{\text{ις}}$ cum DXΠ^{2} 1. al mu Or^{1,395}

9. *δεδωκασ*: D 42. 122. w^{scr} *εδωκ.* | *ουκ απωλ.* (EL al *απολ.*) *εξ αυτων* (A

Mt 26, 51 ss Mc 14, 47 Lc 22, 50 s αὐτῶν οὐδένα. 10 $^{160.1}$ Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλ-
κυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν
αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.
11 $^{161.1}$ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς
Mt 26, 42 τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;
Mt 26, 57 Mc 14, 53 Lc 22, 54 12 $^{162.1}$ Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν
Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 $^{163.10}$ καὶ
ἤγαγον πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα,

αυτου) ουδενα: D εξ αυτων ουδενα απωλεσα, e *nemine* (corrige *neminem*) *perdidi ex illis*, a *neminem ex his perdidi*

10. σιμων ουν: D τοτε σιμων, q syr^{sch} eth^{r} *Simon autem*, go *verum Simon* | ειλκυσεν: K*L 69. y^{scr} al pauc ηλκυσεν | τον του αρχιερ. δουλον c. ABCLXY unc^{10} al pler g q vg etc ... ℵD 242. a b c e f τον δουλ. του αρχιερ. | ωταριον (Schu „haud dubie recte") cum ℵBC*LX syr$^{p\ mg}$ (sed^{bars} in^{txt} et alteram lectionem in^{mg} habet); item it vg *auriculam*, at nec aliter infra 18, 26, quo loco ωτιον non fluctuat ... ς Ln ωτιον cum AC^{3}DYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1016}. Versiones (praeter Latt) pleraeque *aurem* reddunt. | ονομα: DX al^{3} το ονομα | τω δουλω (13. 27. 254. 150^{ev*} 6^{pe} al pauc f ff$^{2\cdot}$ add εκεινω): D al^{2} a e του δουλου εκεινου, q for *servi*

11. τ. μαχαιρ. sine σου cum ℵABCDLXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu a b c f ff$^{2\cdot}$ g q am fu for em ing taur go cop syr^{utr} eth^{r} arm Nonn$^{\sigma\,56}$ (κολεῷ τε τίθει ξίφος) ... ς (= Gb Sz) add σου (:: ex Mt 26, 52) cum 1. 69. 6^{pe} 7^{pe} al mu (et. aliq ap Scri) e vg^{cle} (etiam fos gat mm mt tol) sah mün aeth Cyr^{4,1018} et ^{1019} Or$^{int\,3,908}$ Hil$^{447.\ 1056}$ | θηκην (g vg go Hil bis): X 13. 69. 124. 247. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} 6^{pe} al pauc a b c e f ff$^{2\cdot}$ q mt cop syr^{utr} eth^{r} arm aeth Or^{int} add αυτης ... 254. add παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται :: ex Mt | δεδωκεν (et. Dion$^{alex\,116}$ ap Gall$^{14\,app}$): DΔ al pauc Chr^{8,560} εδωκεν | ο πατηρ: 69. cop syr^{sch} aeth Dion^{alex} Hil$^{510.\ 531}$ (non item$^{447.\ 1056}$) add μου

12. συνελαβον: Y z^{scr} συνελαβοντο

13. ηγαγον cum ℵ*BD 69. 87. 96. 97. 2^{pe} 3^{pe} a (*duxerunt*) cop go^{vid} syr$^{sch\ vid}$ ... ς Ti απηγαγον (:: ut Mt et Mc; sed cf et. Lc) cum ℵ^{c}ACLY ΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chr^{8,560} Cyr^{4,1020}, item *adduxerunt* b c f ff$^{2\cdot}$ g q vg, similiter vv rell. Praeterea ς Ti add αυτον, Ln [αυτον], cum AC^{3}LYΓ ΛΠ unc^{5} al pler b f g q vg syr^{utr} eth^{r} sah^{mün} cop rell ... omisimus cum ℵ(et*et^{c})BC*DG^{3}XΔ 33. 91. 127. 440. 49^{ev} 150^{ev} z^{scr} a c ff$^{2\cdot}$ Chr^{8,560} Cyr^{4,1020} | ανναν: G^{3} αναν (item G v. 24) | γαρ: G^{3} g mt taur syr^{p} (minus recte White vertit *enim*) Chr^{8,560} δε | ην γαρ πενθερ. του καιαφα: syr^{hr} om, ita ut ος ην αρχ. etc ad Annam trahantur; in margine vero eorum loco adscribitur: *et Annas misit Iesum ad Caiapham.* Ita Adler p. 196. Miniscalchi vero haec verba post του ενιαυτου εκεινου inseruit. Qua in re convenit cum syr$^{p\ mg}$ (sed rursus^{bars} sic in ipso textu), qui post εκεινου addit: *misit eum igitur Annas vinctum*

ὃσ ἦν ἀρχιερεὺσ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14 ἦν δὲ Καϊάφασ ὁ
συμβουλεύσασ τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθα-
νεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 $^{164.4}$ Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Mt 26, 58 pp
Πέτροσ καὶ ἄλλοσ μαθητήσ. $^{165.10}$ ὁ δὲ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ἦν γνω- 20, 2
στὸσ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ
ἀρχιερέωσ, 16 $^{166.1}$ ὁ δὲ Πέτροσ εἱστήκει πρὸσ τῇ θύρᾳ ἔξω.
$^{167.10}$ ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴσ ὁ ἄλλοσ ὁ γνωστὸσ τοῦ ἀρχιερέωσ
καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. 17 $^{168.1}$ λέγει Mt 26, 69 pp
οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρόσ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-

---

ad Caiapham. Similiter Cyr^{4,1021} post εκεινου pergit απεστειλαν δε αυτον δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα, quae ut in ipso textu exhibentur, ita etiam commentario agnoscuntur. Codex vero 225. post πρωτον add απεστειλεν ουν αυτον ο αννασ δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα. | καιαφα cum ℵABLXY unc rell al omn^{vid} am (fu *caiphae* sed statim post *caiaphas*) go cop etc ... C (sed statim sequitur καιαφασ) D a b c f ff^{2} g q vg (et. for etc) καϊφα

14. ην δε: C add και | καιαφασ: it vg (exc am fu) *caiphas, caifas* (D deficit, supplet manus multo recentior) | αποθανειν (Gb'') cum ℵBC*D^{supp}LX 1. 13. 22. 33. 69. 91. 124. 209. 249. 251. 254. 346. 2^{pe} it vg sah$^{m\ddot{u}n}$ cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} Nonn$^{\sigma 67}$ Chron^{411} ... ς Ti απολεσθαι cum AC^{2}EG^{3}KMSUYΓΔΛΠ al plu go syr$^{p\ txt}$ :: αποθανειν potest ad 11, 50 accommodatum credi. At quum testimoniorum antiquissimorum pondere praestet, nec incredibile est ex illo αποληται 11, 50 hoc loco απολεσθαι ortum esse. Est iste locus ex eis ubi praestat probatissimos testes sequi quam coniecturae fidere. | υπερ τ. λαου: 22. a add και μη ολον το εθνοσ αποληται, *et non tota gens pereat*

15. τω ιυ (et. C^{2}): C* αυτοισ | αλλοσ cum ℵ*ABD^{supp} 106. c^{scr} 2^{pe} 8^{pe} sah cop arm^{edd} Nonn$^{\sigma 71}$ (και νεοσ αλλοσ εταιροσ); item *alius* it vg (v. 16. a b c f ff^{2} for *ille alius*, q am fos *ille*) ... ς (sed Gb^{0} o) Ti ο αλλοσ cum ℵ^{cb}CLXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler (syr^{sch} *unus e discipulis aliis*) Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} | ην γνωστοσ cum ℵACD unc rell al omn^{vid} b ff^{2} g vg syr^{p} etc ... B a c f q syr^{sch} et^{hr} γνωστ. ην | του αρχιερεωσ: syr^{sch} pers^{p} go om. Cf Nonn$^{\sigma 37}$ ηλθεν εσω θεοδεγμονοσ αυλησ.

16. ειστηκει: ℵAB*D^{supp}XΔ al ιστηκει | πρ. τη θυρα: ΓΠ^{2} al plus^{20} προσ την θυραν (sed Γ c^{scr} x^{scr} -ρα) | εξω: ℵ a sah cop syr^{sch} ante πρ. τ. θυρ. pon | ο αλλοσ (g^{cle} vg *alius*): 13. 69. 124. 157. g^{scr} al^{10} fere q am fos cop (*hic*) aeth εκεινοσ, *ille*; a b c f ff^{2} for *ille alius* (:: cf ad v. 15) ... Y 254. sah om | ο (X οσ ην) γνωστ. του αρχιερεωσ cum BC* L(X) ... ς Ln οσ ην γνωστ. τω αρχιερει (:: cf v. 15) cum ℵAC^{2}D^{supp}YΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1022}, nec aliter it vg etc (sah vero *quem pontifex noverat*)

17. τω πετρω ante η παιδ. η θυρ. cum BC*LX 33. b c f ff^{2} g vg Cyr^{4,1023}

τῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνοσ· οὐκ εἰμί. 18 169.10
εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότεσ, ὅτι
ψῦχοσ ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτροσ μετ' αὐτῶν ἑστὼσ
καὶ θερμαινόμενοσ. 19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺσ ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν
περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆσ διδαχῆσ αὐτοῦ. 20 170.1
Mt 26, 55 pp ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ
πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντεσ οἱ
Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21 171.10 τί με
ἐρωτᾷσ; ἐρώτησον τοὺσ ἀκηκοότασ τί ἐλάλησα αὐτοῖσ· ἴδε οὗτοι

... ς post θυρωροσ cum ℵAC³D^supp YΓΔΛΠ unc⁶ al pler a sah cop syr utr ethr go arm aeth

18. ειστηκεισαν (KΛ al -κησαν): ℵAB*XYΔ al ιστηκ. | δε pri (ℵ add και): q *ergo* ... L ff²· cop^dz arm om; item Eus^dem 293 et^488 εἰπών· εἱστήκεισαν οἱ δοῦλοι etc | και εθερμαινοντο et. Eus^dem bis Cyr^4,1023 Nonn^σ 84 (ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ ἀνθρακιὴν στορέσαντεσ): 1. 2^pe a b ff²· om (syr^sch ante οτι ψυχ. ην pon) | ην δε και ο πετρ. μετ αυτ. cum ℵBCLX 1. 33. 124. 249. 2^pe a (*stabat autem et Petr. cum illis calefaciens se*) sah syr^sch ethr aeth (*et stabat Petr. etiam et calefaciebat se cum illis*) Cyr^4,1023 (ην δε κ. ο πε. εστωσ μετ αυτ. κ. θερμ.) ... ς Ti ην δε μετ αυτ. ο πετρ. cum AD^supp YΓΔΛΠ unc⁷ (accedit rursus H) al pler f g syr^p txt go, item sed addito και ante ο πετρ. 13. 346. b c q vg cop (*stabat autem cum illis et Petrus calefaciens se*) arm syr^p c.*, item 69 ην γαρ μετ αυτ. και ο πε. | εστωσ (K supra lineam suppl): Y εστηκωσ

19. περι sec: 69. 124. Chr^8,561 om

20. απεκριθη: ℵ* (ℵ^c om) praem και, 1. add δε | αυτω (for *eis*): ℵ* (non item^c) post ις pon, c 73. 44^ev a b om (fos *respondit Ies. et dixit ei*, item cop *respond. ei Ies. dicens*), hinc Ln [αυτω] | ις cum ℵ*et^c BD^supp L ... ς Ln ο ις cum ACXYΓΔΛΠ unc⁷ al omn^vid Bas^eth 296 Cyr^4,1024 | B* παρησια | λελαληκα cum ℵABC*LXYΔΠ² al^10 Cyr ... ς ελαλησα cum C³ D^supp ΓΛΠ* unc⁷ al pler Bas^eth 296 Chr^8,561 | τω κοσμω: syr^sch *cum populo* | εν συναγωγη cum ℵABCD^supp LXYΓΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) εν τη συναγω. cum Λ 1. 69^mg al mu Bas^eth Cyr | παντεσ (et. Gb) cum ℵABC*LXΠ al plus^20 it^pler vg sah cop syr^sch ethr arm aeth Bas^eth 296 Cyr^4,1024 (omisso οι sq) Or^int 3,906 (Nonn^σ 99 ἔθνεα λάων) ... ς (= Gb) Sz παντοτε (Schu „valde placet ap. Io.") cum C³D^supp YΓΔΛ unc⁶ (et H πάντε) al longe plu q go syr^p ... ς^e παντοθεν cum minusc paucis, ut certe videtur | συνερχονται: M 33. al^10 arm Bas^eth 296 cod συνηρχοντο

21. ερωτασ cum ℵABC*LXYΠ² 33. 20^ev Chr^8,561 ex^mosc 5 Cyr^4,1025 ... ς επερωτασ cum C³D^supp ΓΔΛΠ¹et³ unc⁷ al pler Chr^montf | ερωτησον cum ℵBC*LXΠ² 1. 69. 124. 249. 299. 2^pe Chr (et^montf et^mosc) Cyr ... ς επερωτησον c. AC³D^supp YΓΔΛΠ¹et³ unc⁷ 33. al pler | τι ελαλ. αυτοισ: Δ οτι (δ *quid*) ελ. αυτουσ (δ *eis*)

οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 [172.1] ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντοσ εἷσ παρ-
εστηκὼσ τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτωσ
ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 23 [173.10] ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦσ· εἰ κα-
κῶσ ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶσ, τί με δέ-
ρεισ; 24 [174.1] ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννασ δεδεμένον πρὸσ
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 [175.1] Ἦν δὲ Σίμων Πέτροσ ἑστὼσ καὶ Mt 26, 71–75 Mc 14, 70–72 Lc 22, 58–62
θερμαινόμενοσ. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνοσ καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. 26 λέγει εἷσ ἐκ τῶν
δούλων τοῦ ἀρχιερέωσ, συγγενὴσ ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτροσ τὸ ὠτίον·
οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽ αὐτοῦ; 27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο
Πέτροσ, καὶ εὐθέωσ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

---

21. *α ειπον*: X *τι ελαλησα*

22. *δε*: X 69. 237. 440. al pauc a cop arm om (syr^{sch} et^{hr} *και ταυτα* etc) | *εισ παρεστηκωσ των υπηρετ.* (g vg *unus adsistens ministrorum*, a ff^{2}· *unus adstans ex ministris*) cum ℵ*B a ff^{2}· g vg Cyr^{4,1026}, item syr^{hr} ... ς *εισ των υπηρ. παρεστηκωσ* cum AC^{3}D^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (69. sed *εστηκωσ*) q go sah syr^{utr} arm ... ℵ^{c}C*LXY 33. b c (*unus de astantibus ex ministris*) f cop (*υπηρ.* ante *παρεστ.*) aeth (*unus ex adstantibus minister*) *εισ των παρεστωτων* (ℵ^{c}Y al *-στηκοτων*) *υπηρετων* | *αποκρινη*: MUΛ 69. al mu *-ινει*

23. *απεκριθη αυτ.* $\overline{\iota\varsigma}$: ℵ 13. 69. 124. arm *ο δε* $\overline{\iota\varsigma}$ *ειπεν αυτω* ... sah cop syr^{sch} *respondit Iesus et dixit illi* | $\overline{\iota\varsigma}$ cum BC*L b^{scr} o^{scr} ... ς *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum AC^{3}D^{supp}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *ελαλησα* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ειπον*, item Aug ep^{138} et^{mendac} *dixi* (sed$^{ioh\ 113,4}$ et Latt rell *locutus sum*)

24. *απεστειλ. ουν* (ut etiam ς^{e}) cum BC*LXΔΠ^{2} 1. 33. 2^{pe} al vix mu a b f ff^{2}· arm syr^{p} Cyr^{4,1030} ... ℵ 13. 69. 124. 247. 8^{pe} p^{scr} al^{10} sah syr^{sch} *απεστ. δε*, c g vg syr^{hr} aeth pers^{p} *et misit*, go cop *tunc* (*τοτε* cop) *misit* ... ς Gb Sz Ti nil nisi *απεστειλεν* c. AC^{3}D^{supp}YΓΛΠ* unc^{7} al^{70} fere q pers^{w} | *ο αννασ*: D^{supp}Γ al pauc om *ο* | *καιαφαν*: Λ al pauc *-αφα* | *αρχιερεα*: H *-ρεαν*

25. *σιμων*: X b^{scr*} Chr^{8,562} om | *ειπον*: Δ *ειπεν*, g *dixit* | *αυτου ει* (et. c^{3}): c* *ει εκεινου*, c^{2} *ει του ανθρωπου εκεινου* | *ηρνησατο* sine copula cum ℵABC*D^{supp}HLSUXΠ al sat mu b e ff^{2}· g q vg sah syr^{p} arm ... C^{2} EGMYΓΔΛ al^{100} *ηρν. ουν*. Item a f go cop *ille autem* (a *at ille*) *negavit*, c syr^{sch} et^{hr} aeth *et ille negavit* | *ειπεν*: A 33. *λεγει*

26. *λεγει*: 1. q^{scr*} 2^{pe} 8^{pe} 60. 74. 89. arm add *ουν* | *συγγενησ* (ℵD *συνγ.*, K *συγκενησ*) *ων* (et. a q *qui cognatus erat*, item syr^{p} et^{hr}): LX 33. syr^{sch} arm *ο συγγενησ*, item b c f ff^{2}· g vg *cognatus*, e *propinqui* (corrige *-nquus*) | *ειδον*: ita ABD^{supp}EGHLSUΓΛΠ^{2} al plu ... ℵCKMXYΔΠ^{2} al mu *ιδον*

27. *πετροσ* cum ABC*D^{supp}EGKLYΓΔΛΠ* al plu Cyr^{4,1030} ... ς (Gb^{0}) praem *ο* cum ℵC^{2}HMSUXΠ^{2} al permu

Mt 27, 1 ss Mc 15, 1 ss Lc 23, 1 ss

28 176.1 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰσ τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· 177.10 καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰσ τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα. 29 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτοσ ἔξω πρὸσ αὐτοὺσ καὶ φησίν· τίνα κατηγορίαν φέρετε τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτοσ κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

28. ουν cum ℵABCD^supp^PYΓΔΛΠ unc rell al plu a c e ff^2^ q vg cop arm syr^p^ Chr^8,562^ Cyr^4,1032^ Chron^10^ et^411^ ... f g go syr^sch^ eth^hr^ δε, sah post haec ante αγουσιν ... LMU al plus^40^ b Or^4,387^ om, hinc Gb^00^ | απο του καιαφα (D^supp^ καιφα) εισ το πραιτωριον et. b q vg *a caipha* (ita b, *caiafan* q, vg *caipha* sed am *caiapha*) *in praetorium*: contra (:: per errorem) e ff^2^ g ing mm gat tol sax (item cop^dz vid^) *ad Caiphan* (ff^2^ *Caipham*) *in praetorium*, f *ad caipha in praetorio*, a *missum ad caipham principem sacerdotum in praetorium*, c *ad caipham et ad pilatum in praetorium* | πρωι (Gb'') c. ℵABCD^supp^LMUXΔΛΠ^2^ al^100^ Resp orth65 Cyr Chron^411^ ... ς πρωια c. EGHKSYΓΠ* al permu Chr^8,563^ Chron^1^ (sed ed^paris^ πρωι) | αλλα cum ℵABC*D^supp^Δ 1. 2^pe^ al pauc b (c *et*) am fu for ing go sah (syr^sch^ cop perss arr *donec edissent*; syr^hr^ *ut ederent*) ... ς αλλ ινα cum C^2^LXYΓΛΠ unc^7^ al pler a e f ff^2^ q vg^cle^ syr (aeth *non introierunt in atrium quoniam illuxerat dies ut ederent pascha ut ne immundi fierent*) | το πασχα: D^suppl^ om το

29. πειλατοσ cum ABC ... ς Ln (Ti, sed vide comm) πιλατοσ cum ℵD^suppl^LXY unc rell al omn^vid^, item Nonn (ut^σ 140^ Και πιλατοσ ταχυεργοσ etc) | εξω cum ℵBC*LXΠ 1. 27. 33. 249. 2^pe^ al plus^5^ (sed ℵ εξηλθ. ο. πρ. αυτ. ο πιλ. εξω) for syr^sch^ et^p^ c.* go (ante ο πειλατ.) aeth Cyr^4,1034^ (ante ed^paris 1638^ omittebatur), item post πρ. αυτ. pon 13. 42. 69. 6^pe^ al mu a b c e f ff^2^ g vg syr^hr^ arm ... ς Ti om cum AC^3^D^suppl^YΓΔΛ unc^7^ al longe plu q sah cop (Cyr^edd priores^) | φησιν (Gb') cum ℵBC*LX 1. 33. 2^pe^ Cyr (item Chr^8,563^ και εξελθων φησιν τινα etc) ... ς Ln ειπεν cum AC^3^D^supp^PYΓΔΛΠ unc^7^ al pler it vg rell | φερετε sine κατα cum ℵ*B e (*quam accusationem adfertis hominis huius*) a c (*adfertis* vel *fertis de hoc homine*) q (*infertis huic hominem* sic) ... ς Ti add κατα, Ln [κατα], cum ℵ^a^ACD^supp^LX unc rell (in Θ^c^ margo abscissus est post φερετε, sed vix κατα capiebat, nisi compendio scriptum) al omn^vid^ b f ff^2^ g vg (*adfertis adversus hominem hunc*) Chr^8,56^ (εχετε κατα) Cyr^4,1034^

30. ειπαν cum ℵBC ... ς ειπον cum AD^supp^PLXYΘ^c^ unc rell al omn^vid^ | κακον ποιων (-ησασ ℵ*) cum ℵ^c^(et*)BL e (*mali aliquid faciens*), item Nonn^σ 147^ (εἰ μὴ ἔην τελέσασ ἄφατον κακόν), item C* 33. 63^ev^ κακον ποιων, a *male faciens*; item sah *nisi hic fecisset malum* ... ς Ln κακοποιοσ (Y -ποιωσ) cum AC^3^D^supp^PXYΓΔΘ^c^ΛΠ unc^7^ al pler b c f ff^2^ g q vg (hi Latt *malefactor*) etc (cop *factor mali*, item al in utramque partem licet adhiberi) Eus^ps 30^ Chr^8,563^ (Ath κακουργοσ) Cyr^4,1035^ | παρεδωκαμεν: ℵ -κειμεν. Cf a c f ff^2^ g vg *tradidissemus*, contra b e q *traderemus*.

31 *εἶπεν οὖν αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖσ καὶ κατὰ τὸν*
νόμον ὑμῶν κρίνατε. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξ- 12, 33
εστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. 32 *ἵνα ὁ λόγοσ τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ,* Mt 20, 19 pp
ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 33 178.1
Εἰσῆλθεν οὖν εἰσ τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλᾶτοσ καὶ ἐφώνησεν
τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων;
34 179.10 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεισ, ἢ ἄλλοι*

---

31. *ουν* (145* sah *δε*, go *tunc dixit*) ... 254. a b e cop syr^{sch} et^{hr} arm om; hinc Ln (sed errat de C) habet [*ουν*] | *πειλατ.* c. ABCD^{supp} ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵLXYΘ^{c} unc rell al omn^{vid}. Praeterea retinuimus ὁ articulum cum ℵAC^{3}D^{supp}LXYΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} ... Ti om cum BC* | *υμων*: Ioh$^{thess\,185}$ (Gall^{13}) om | *κρινατε* sine *αυτον* cum ℵ*Θ^{c} 1. 2^{pe} 3^{pe} i^{scr} c arm Cyr$^{4,1035\,com}$ (*κρινατε δε μαλλον αυτοι κατα τον υμετερον νομον*) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ℵ^{c}ABCD^{supp}LXY unc^{11} al pler it^{pler} vg sah cop syrr go aeth Chr^{8,564} Cyr$^{4,1035\,txt}$ | *ουν* cum ℵLXYΓΔΛ unc^{5} al pler a b c f ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{hr} Chr Cyr (:: praecedit *ουν*, sequitur *ουν*, hinc vel omissum vel *δε* substitutum) ... AD^{supp}KUΘ^{c}Π 1. al^{5} go syr^{p} aeth *δε* ... Ln Ti om cum BC 225. 250. e q sah cop syr^{sch} arm | *αποκτει. ουδενα* (et. Or^{4,401}): 1. 2^{pe} 3^{pe} a c *ουδ. αποκτ.*

32. *ι̅υ̅*: LΔ 59. 259. *θεου*, 245. 435. go Chr^{8,564} *κυριου* | *ον ειπεν* (ℵc): ℵ* 254. om | *ημελλεν* cum ℵABCD^{supp}XYΘ^{c} unc rell al plu ... KLSΠ al^{50} fere *εμελλ.*

33. *παλιν* post *εισ τ. πραιτ.* cum ℵAΓΛΠ unc^{7} 1. al pler syr^{p} go :: 19, 9 vix adhibitum huc ad restituendum eundem verborum ordinem. Ceterum ibi quoque offendit *παλιν* eodem modo collocatum ... Ln Ti ante *εισ το πραιτ.* pon (Schu „bene“) cum BC*D^{supp}LXYΔ al^{10} it vg arm syr^{hr} Cyr^{4,1036}; 69. aeth *παλιν* pon ante *ο πιλατ. εισ το πρ.*, cop *iterum venit Pilat. intro in praetorium* ... C^{3} 33. 259. 44^{ev} sah syr^{sch} perss plane om | *ο πειλατοσ* (*πειλ.* cum ABCD^{supp}; ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵ rell omn): D^{suppl} om *ο* | *αυτω*: A *αυτοισ* | *ο βασιλευσ* (et. Or^{4,23}): Y* om *ο*

34. *απεκρι.* sine copula et. b e f q vg^{cle} ... D^{supp} a c ff$^{2\cdot}$ g am fu for ing mt aeth praem *και* | *απεκριθη* c. ℵBCLXY unc^{9} al pler Cyr^{4,1037} ... AD^{supp}UΘ^{c}Π 1. 33. 157. 299. 2^{pe} w^{scr} al^{5} *απεκρινατο*. Praeterea ς (Gb^{oo}) add *αυτω* cum ℵC^{3}EGHKSΓΔΛ al pler c syr^{sch} et^{hr} aeth ... omisimus cum ABC*D^{supp}LMUXYΠ 1. 33. 157. 249. 299. w^{scr} al$^{2\,scr}$ 2^{pe} al^{3pe} 63^{ev} it^{pler} vg go sah cop syr^{p} arm Cyr^{4,1037} | *ι̅ς̅* cum BLX 1. 249. 250. 299. g^{scr} Cyr^{4,1037} ... ς *ο ι̅ς̅* cum ℵACD^{supp}YΘ^{c} unc^{11} al pler | *αφ εαυτου* cum AC^{2}D^{supp}XYΓΔΘ^{c}ΛΠ unc^{7} al omn^{vid} ... Ln *απο σεαυτου* cum ℵBC*L Chr^{8,564} (*απ. σαυτου*) Cyr^{4,1037} | *συ* (et. ℵc): ℵ*D^{supp} 59. it^{pl} (non b e q) vg sah arm aeth Chr om | *λεγεισ* (et. ℵc): ℵ* *ειπασ* | *αλλοι σοι ειπον* cum ℵAC^{3}XYΓΔΘ^{c}ΛΠ^{2} unc^{5} al omn^{vid} a b c e f (ff$^{2\cdot}$ g ut vid) q am fu for ing (al) go arm (Chr *αλλοι σοι τουτο ειπ.*) ... B C*D^{supp}L vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} Cyr *αλλοι ειπ. σοι* ... MSΠ*et^{3} al plus^{15} *αλλοσ* (M *αλλο*) *σοι ειπεν*, item aeth

σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 *ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτοσ· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖόσ*
εἰμι; τὸ ἔθνοσ τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖσ παρέδωκάν σε ἐμοί· τί
ἐποίησασ; 36 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ*
τοῦ κόσμου τούτου. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή,
οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖσ Ἰου-
δαίοισ· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 $^{180.1}$
εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· οὐκοῦν βασιλεὺσ εἶ σύ; ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦσ· σὺ λέγεισ, ὅτι βασιλεύσ εἰμι. $^{181.10}$ *ἐγὼ εἰσ τοῦτο γεγέν-*
8, 47 *νημαι καὶ εἰσ τοῦτο ἐλήλυθα εἰσ τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ*
ἀληθείᾳ· πᾶσ ὁ ὢν ἐκ τῆσ ἀληθείασ ἀκούει μου τῆσ φωνῆσ.
38 *λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν*
19, 4 *πάλιν ἐξῆλθεν πρὸσ τοὺσ Ἰουδαίουσ,* $^{182.9}$ *καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἐγὼ*

---

35. *πειλατ.* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LY unc rell al omn^{vid} | *μητι* (et. Or^{4,401} et ℵ^{c}): ℵ* 1. 2^{pe} 6^{pe} *μη* | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεισ* (et. ℵ^{c} Or): ℵ* b e *ο αρχιερευσ* | *εμοι*: A *μοι*

36. *ις̅* cum ℵABCD^{supp}LXYΓΛΠ^{*et3} unc^{7} al plu Cyr^{4,1038} ... ς (Gb^{00}) praem *ο* cum ΔΠ^{2} al mu | *η βασιλ. η εμη* pri: ℵ *η εμη βασιλ.* | Y a *τουτου* pri ad *τουτου* alterum transilit | *η βασ. η εμη* sec (et. Or$^{1,375.\ 3,220.\ 582}$ et ^{4,23}): ℵD^{supp} 73. 106. 124. Chr$^{mosc\,1}$ *η εμη βασ.* | *οι υπηρεται*: ℵ praem *και* | *αν* post *οι υπηρετ.* cum AD^{supp}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler q Or ^{3,582} Hier^{ecclesiast} (accuratissime q Hier *ministri utique mei*), item *ministri mei utique* c f ff^{2} g vg^{cle} et^{cdd} (sed non am for fu al) aeth ... ℵB$^{mg\ suppl}$LX 1. 33. 69. 91. 124. 249. 299. arm Or^{1,375} et^{3,220} et^{4,23} Chr^{8,565} Cyr^{4,1038} post *ηγωνιζοντο* (Chr *-σαντο*) pon ... B* om, nec exprim a b e am for fu, nec magis vv. aliae | *παραδοθω*: D^{supp} 69. *παραδω* | *η βασ. η εμη* tertio loc: ℵ *η εμη βασ.*

37. *πειλατοσ* cum AB*D^{supp} (sed cf alibi, ubi passim ℵCDIRT accedunt) ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3} rell omn^{vid} | *απεκριθη*: U aeth praem *και* ... K syr^{sch} sah cop^{dz} Cyr^{4,1039} add *αυτω* | *ο ις̅* cum ℵABD^{supp}YΛΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,1039} ... Ti om *ο* cum LXΓΔ 28. 33. 262. al^{50} | *εγω* semel cum ℵBD^{supp}LY 1. 13. 33. 69. 124. 235. 249. 6^{pe} al pauc a c fos arm Chr^{8,565} Cyr Cyp^{297} Amb$^{ioseph\,12}$, item e aeth qui neutrum *εγω* habent ... ς Ti *εγω. εγω*, Ln *εγω. [εγω]*, cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b f ff^{2} g q vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go | *γεγεννημαι* (Γ 69. al^{10} ac plures *γεγενημαι*): A praem *και* | *τη αληθεια* (ℵ^{c}): ℵ* *περι τησ αληθειασ*. Cf e *testimonium dicam veritatis*; it^{rell} vg *testimonium perhibeam (reddam* q*) veritati.* | *εκ τησ αληθειασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *εκ*

38. *πειλατοσ* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* ut v. 37 | *τι* (ℵ^{c}): ℵ* *τισ* | *αληθεια*: 1. al aliq *η αληθ.* | *ουδεμ. ευρισκ. εν αυτ. αιτιαν* cum BLX 249. (299. *εν αυτ. αιτ. ουδεμ. ευρ.*) b c e ff^{2} g vg aeth (a *nullam in illo invenio causam*; f Quaest^{65,2880} *nullam invenio causam in eo*) Cyr ^{4,1040} ... ς *ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτ.* cum ℵAΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,568}. Similiter sah cop *non invenio ullam causam in eo*

οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39 183.4 ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν Mt 27, 15 ss Mc 15, 6 ss Lc 23, 17 ss
ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν
τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 184.1 ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγον-
τεσ· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶσ λῃστήσ.

XIX.

1 185.4 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτοσ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστί- Lc 23, 16

(cop *in hoc homine*) ... D^{supp} Const^{5,14,6} *ουδεμ. αιτ. εν αυτω* (Const *κατ αυτου*) *ευρισκ.* | *εν αυτω*: Y* om, sed suprascriptum habet et ante *αιτιαν* et post *ευρισκω*, ut sit aut *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρ.* aut *ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτω.*

39. *συνηθ. υμιν* (al^{5}ser etc *ημιν*): L *συνηθ. υμων* ... e g for ing em mt taur om *υμιν* | Y om *ινα* | *απολυσω* pri ante *υμιν* cum ℵBD^{supp}KLUX ΔΠ 1. 33. al mu it (sed c ff$^{2\cdot}$? om *υμιν*) vg syr^{utr} et^{hr} sah cop arm Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum AEGHMSYΓΛ 69. al plu go aeth | *εν τω*: B om *εν* | *βουλεσθε ουν* sine *ινα* cum ABD^{supp}LX unc rell al pler Chr Cyr ... ℵKUYΠ al aliq add *ινα* | *απολυσω* sec ante *υμιν* cum ℵABD^{supp} KLUXYΠ 1. 33. 69. al mu it (sed a om *απολ. υμιν*) vg go syr^{utr} et^{hr} sah cop arm aeth Cyr ... ς Ti post *υμιν* cum EGHMSΓΔΛ al plu (al aliq Chr om *υμιν* utroq loco)

40. *εκραυγασαν*: LM *εκραυασαν*. Iidem sic 19, 6 et 12. | *ουν* (et. b c ff$^{2\cdot}$ q vg^{cle} syr^{p}): a go cop *autem*, fos syr^{sch} et^{hr} aeth *et* ante *εκραυγ.* ... s al^{15} e f g am for em ing taur (fu non adfert haec verba ex Ioh) sah Aug$^{ioh\,115,5}$ om | *παλιν*: GKUΠ 1. 13. 33. 42. 69. 124. 127. 299. 346. 2^{pe} 6^{pe} 11^{pe} al^{40} a b c e ff$^{2\cdot}$ q (non item f g vg) sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Chr^{8,568} (item Nonn σ^{190}) om. Addunt vero ς Ln Ti *παντεσ* cum AEHSYΓΔΛ (item GKUΠ) al plu (item al^{50}) f g vg (item it^{6} sah cop etc Chr), item D^{supp} post *λεγοντεσ* ... omisimus cum ℵBLX 28. 249. 435. g^{scr} i^{scr} al^{10} (Or^{4,402} *οι λεγοντεσ γε αναβεβηκεναι ινα αγνισωσιν εαυτουσ, εκραυγασαν λεγοντεσ τω πιλατω: μη τουτον απολ. αλλα τ. βαρ.*) :: pro *παλιν* alii *παντεσ* substituerunt, alii cum *παλιν* coniunxerunt | *λεγοντεσ*: b c e Chr^{8,568} om | *τον*: D^{supp} om | *ο βαραββασ* (ff$^{2\cdot}$ *rabbi barabam*): D^{supp} om o | *λῃστησ*: syr$^{p\ mg}$ (sed^{bars} sic in ipso textu) *princeps latronum* (*αρχιλῃστησ*), item e Promiss *insignis latro*

XIX. 1. *ελαβεν* (sed MY 127. syr^{hr} post o *πιλατ.* pon) et *και εμαστιγωσεν* (MUXΓ al *εμαστηγ.*) cum ABD^{supp}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c e f ff$^{2\cdot}$ g q vg go syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,1043} ... ℵLX 33. a sah cop *λαβων* post o *πειλ.* (*πιλ.*) et *εμαστιγωσεν* (omisso *και*) ... syr^{sch} *tunc Pilatus flagellavit Iesum* omissis *ελαβεν* et *και* | *πειλατ.* cum AB*D^{supp}; cf ad 18, 37 ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3} unc rell al omn^{vid} | *εμαστιγωσεν*: 235. al pauc c e fos mt (a *acceptum - flagellavit eum*) sah cop syr^{p} et^{hr} add *αυτον*

Mt 27, 26 ss Mc 15, 15 ss γωσεν. 2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντεσ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον
αὐτόν, 3 καὶ ἤρχοντο πρὸσ αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺσ
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 186.9 Ἐξῆλθεν
18, 38 πάλιν ὁ Πειλᾶτοσ ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν οὐχ εὑρίσκω. 5 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ ἔξω,
φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ

---

2. αυτου τη κεφαλη (a b f ff2· g vg *imposuerunt capiti eius*, e *capiti eius superposuerunt*) ... AUΠ w^scr αυτου επι την κεφαλην, G 250. 48^ev al pauc επι την κεφαλην αυτου, item c *super caput eius*, q *in capud eius*

3. και ηρχοντο πρ. αυτ. cum ℵBLUXΛΠ 13. 33. 69. 106. 124. 2^pe al plus^15 it^pler vg sah cop syr^p eth^r arm aeth Cyr^4,1043 Nonn^τ14vid ... ς om cum AD^supp ΓΔ unc^6 al longe plu f q go syr^sch | ο βασιλευσ: ℵ βασιλευ | εδιδοσαν (LX -ωσαν) cum ℵBLX 1. 22. Cyr ... ς εδιδουν (K w^scr -δου) cum AD^supp ΓΔΛΠ unc^7 al pler

4. εξηλθεν sine copula (et. Gb) cum ℵD^supp Γ 1. 106. 157. 2^pe y^scr al^3 a c e f g q am em fu for fos ing gat mt go sah cop syr^p arm ... ς εξηλθ. ουν cum EGHMSUYΔΛ al longe plu b ff2· vg^cle ... Ln και εξηλθ. cum ABKLXΠ al^9 syr^sch eth^r (*et exiit ergo*) aeth Cyr^4,1044 | παλιν: 440. r^scr syr^sch post ο πιλ. pon ... 258* 346. 47^ev i^scr b ff2· om | πειλατ. c. AB*D^supp ... ς Ln Ti πιλ. c. ℵB^3LY unc rell al omn^vid. Vide ante. | εξω post ο πειλ. (πιλ.) cum ℵLX 69. 124. 237. 252. 346. (440. r^scr ο πιλ. παλιν εξω) a b c f ff2· g q vg syr^hr arm aeth ... Y ante παλιν pon ... ς Ln Ti εξω ο πιλ. (πειλ.) cum ABD^supp ΓΔΛΠ unc^7 al pler syr^p (syr^sch ο πειλ. παλ. εξ.) go Cyr^1044 ... 106. 131. 249. i^scr al^6 e sah cop om | αιτιαν ουχ ευρισκω cum ℵ* (similiter om εν αυτω 131* ουδεμιαν αιτ. ευρισκ.). Prope accedunt (nisi quod omnes vario loco εν αυτω add) 78. 127. 6^pe arm αιτ. εν αυτω ουχ ευρισκω, 13. 69. 124. εν αυτω ουχ ευρισκ. αιτιαν, c e ff2· *in eo* (e *ipso*) *causam non invenio*, q *in illum causam non invenio*; a *non invenio in eo causam*, b f *non invenio* (f add *ullam*) *causam in eo*; syr^hr *causam non ego invenio in illo* ... (substituto ουδεμιαν pro ουχ) ℵ^aB 1. 33. sah cop aeth Cyr^4,1044 ουδεμιαν αιτιαν (ℵ^a αιτ. ουδεμ.) ευρισκ. εν αυτω, ita Ln. Similiter (compositis ουδεμιαν αιτ.) ς εν αυτω ουδεμ. αιτ. ευρισκ. cum D^supp ΓΔΛΠ unc^7 (sed G post εν αυτω deficit) al plu g am for fu fos mt tol (hi Latt *in eo nullam causam invenio*) go syr^p ... (separatis ουδεμ. et αιτιαν) Ti αιτιαν εν αυτω ουδεμιαν ευρισκ. cum LXY 157. 250. 299. Similiter A al pauc ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρισκ., vg^cle *nullam invenio in eo causam*, syr^sch *non invenio in eo ullam causam* :: cf 18, 38 (et 19, 6.). Videbatur addendum εν αυτω, praetereaque aptius videbatur ουδεμιαν quam ουχ. Hinc omnis varietas orta est. Lectionum vero a ς, a Ln, a Ti editarum nulla est quam tot turbas creasse credibile sit.

5. ο ις̅: B om ο | εξω: KUΛΠ 1. 106. 131. 157. 262. 2^pe al^15 q go aeth ante ο ις̅ pon ... 235. ff2· g vg (sed non for al) sah cop om | φορων

λέγει αὐτοῖσ· ἰδοὺ ὁ ἄνθρωποσ. 6 188.1 ὅτε οὖν ἴδον αὐτὸν οἱ Mt 27, 23 pp
ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν· σταύρωσον σταύρωσον.
189.10 λέγει αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖσ καὶ σταυρώ- 18, 31
σατε· 190.9 ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 191.10 ἀπεκρί- Lev 24, 16
θησαν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖσ νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει

(et. g vg): 1. 2pe 3pe 8pe al pauc a b c e f ff2· q arm Chr8,569 εχων | και λεγει - ανθρωποσ: a e ff2·* om | αυτοισ: 64. syrsch persp cop add ο πιλατοσ | ιδου cum ℵBLXYΠ2 1. 33 Cyr4,1045 Hesychpresb in cat ox 390 ... ς Ln (falsus de B) Ti ιδε (:: quod v. 4 non fluct, nec magis v. 14) cum ADsuppΓΔΛΠ1et3 unc7 al pler | ο ανθρωποσ: B om ο

6. ιδον (Y 225. -εν) cum ℵADsuppKLMXYΛΠ al mu ... ς Ln ειδον cum BE HSUΓΔ al plu | οι αρχιερεισ: Y 91. 225. 299. al3 praem ο οχλοσ και | οι υπηρεται (13. 69. 124. 346. add των ιουδαιων): Y al2 scr πρεσβυτεροι ... 71 gscr om | εκραυγασαν (et. ℵc): LM εκραυασαν (ut 18, 40) ... ℵ* εκραξαν. Non addidimus λεγοντεσ cum ℵ(et*etc)Y 91. a b e ff2· (item Hil133 *de quo clamaverunt: Crucifige, crucifige*) ... ς Ln Ti add λεγοντεσ cum ABDsupp unc rell al pler c f g q vg rell Cyr4,1045 :: λεγοντεσ post εκρ. 19, 12 non fluct; 18, 40 non om nisi b c e. Intulerunt vero multi post εκραυγαζ. 12, 13; etiam 19, 15. Dubii haerebamus 1, 15 de λεγων post κεκραγεν. Cf etiam 7, 37, ubi λεγων post εκραζεν non om nisi a e (quod ad ipsum locum non notavimus). Etiam post ηγγειλαν 4, 51 et post απεκριθησαν 10, 33 delendum duximus λεγοντεσ, simili auctoritate freti. | σταυρ. σταυρωσον sine additam cum BL 1. al (e silentio, ut 7pe 11pe; nullus scr) am for fu em ing int taur tol (e *crucifigatur*) Chr8,569 exmosc pler Cyr4,1045 ettxt etcom Hil133 (vide ante) Augcons 3,46 ... Gb Sz Ln add αυτον cum ℵADsuppXYΓΔ ΛΠ unc6 al160 a (*cruci eum figerent*) b c (*crucifige eum, crucifige*) f ff2· g q vgcle syrsch (*crucifige eum, crucifige eum*) ethr etp sah cop (uterq ut syrsch) arm aeth (ut syrsch) go Const5, 19, 3 (sed magis spectat ad v. 15 και πιλατου ειποντοσ· τον βασιλεα υμων σταυρωσω; αυτοι επεβοων· ουκ εχομεν βασ. ει μη καισαρα. και παλιν επεβοησαν· σταυρωσον σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων etc) Chredd :: cf v. 15, item Mc 15, 13 Lc 23, 21 | πειλατοσ, ς Ln Ti πιλατοσ ut vv. 1. 4. et antea | αυτον υμεισ: DsuppLY e q υμ. αυτ. | ουχ: LΔ ουκ

7. απεκριθησαν sine αυτω cum ℵ 1. (al?) a b c e f ff2· aeth Or4,402 ... ς Ln Ti add αυτω cum ABDsuppLXY unc rell al pler g q vg rell Cyr4, 1047 | οι ιουδαιοι: 69. 124. 346. add και ειπον (346. -παν teste Sz); item syrhr aeth *et responderunt Iudaei et dixerunt ei* (*ei* om aeth) | εχομεν: X al2 scr al pauc εχωμεν | κατ. τ. νομ. sine ημων cum ℵBDsuppLΔ itpler vg Or4,402 etint2,324. 4,569 Hil912 ... ς Ti add ημων cum ΑΧΥΓΛΠ unc6 al omnvid q go sah cop syrutr ethr rell Chr8,569 Cyr | υιον θεου: SΓΔΛ 127. al25 go θεου υιον | θεου sine articulo (et. ςe Gb Sz) cum ℵABDsupp uncomn al pler Or Chr Cyr ... ςe του θε. cum minusc ut vdtr pauc | εαυτον (M αυτον) hoc loco cum ℵBLMXY 1. 33. 69. 249. 346. 48ev al aliq it (sed a b *filium se dei*) Or et Orint Cyr (Chr post

10, 33 Mt 26, 63 ss pp ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 [192.4] Ὅτε οὖν ἤκου-
σεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθεν
Mt 27, 12 ss Mc 15, 4 s εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10 [193.10] λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶ-
τος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ
ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; 11 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ ἔχεις ἐξου-
σίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο

εποιησεν, item aeth) ... ς ante *υιον θεου* (vel *θε. υι.*) pon cum AD^{supp}EHKSUΓΔΛΠ al longe plu syr^{utr} (sah cop syr^{hr} *fecit se fil. dei*) arm

8. *οτε*: 13. 69. 346. *ωσ*, 2^{pe} *οταν* | *πειλατοσ* et *πιλατοσ* ut v. 6 etc. Praeterea 69. 124. 6^{pe} cop *ο πιλατ.* post *λογον* pon | *τουτον τον λογον* (249. al^{3} ^{scr} *τον λογ. τουτ.*): H *τουτων των λογων*

9. *εισηλθεν*: D^{supp} *-λθον* | *παλιν* (et. ℵ^{a}): ℵ* 235. 47^{ev} 49^{ev} sah^{cod} (cop^{dz} *igitur*) aeth om (minusc aliq varie pon, item a c f ff^{2} q sah cop syr^{sch} arm post *εισηλθ.* pon). Praeterea M^{mg2} *ο πιλατοσ*, quod pro *παλιν και* in usum ecclesiasticum adscriptum vdtr, ita ut a verbis *ο πιλατοσ λεγει* lectionis initium fieret. Ceterum mirum in modum Chr ^{8,569}: *διὰ τοῦτο οὐκέτι αὐτὸν ἐρωτᾷ· τί ἐποίησας; ἀλλ' ἄνωθεν πάλιν ὑπὸ τοῦ φόβου κατασειόμενος ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ χς; ἀλλ' οὐκ ἀπεκρίνατο.* | *ο δε ις*: M ff^{2} *και ο ις* ... e om copulam

10. *λεγει* sine copula (et. Gb, improbante Schu) cum ℵ*A 28. 69. 124. 346. 435. y^{scr} al^{25} q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1050} ... ς Ln add *ουν* cum ℵ^{c}BD^{supp}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg sah syr^{p} (syr^{hr} *et dixit ei autem*, aeth *et dixit ei*) | *πειλατοσ*, ς Ln Ti *πιλατοσ*: ut vv. 1. 4. 6 etc | *εμοι ου λαλεισ*: 69. post *σταυρ. σε* exeunte versu pon *και εμοι ου λαλ.* | *απολυσαι σε*, tum *σταυρωσαι σε* hoc ordine cum ℵABE* e syr^{sch} ... ς *σταυρ. σε*, tum *απολυσ. σε* cum D^{supp}E^{corr*}LXYΓΔΛΠ unc^{5} al fere omn (sed 96. 250. om *και εξουσ. εχ. σταυρ. σε*)

11. *απεκριθη* sine *αυτω* cum AXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler b e f ff^{2} q vg go cop arm syr^{p} ... ℵBD^{supp}L 1. 33. 249. a c sah syr^{sch} (et^{hr} *et respondit Iesus et dixit ei*, item aeth) Cyr^{4,1051} add *αυτω*, hinc Ln [*αυτω*] | *ις* cum BD^{supp}EHKSUXY*ΓΠ al plus^{50} ... ς (Gb^{00}) praem *ο* cum ℵALMY^{2}ΔΛ al plu Cyr. Praeterea 13. 69. 346. aeth syr^{hr} (vide ante) add *και ειπεν αυτω*, item a c ff^{2} *et dixit* | *εχεισ* cum ℵAD^{supp}LXYΛΠ al^{12} (^{4} ap Scri) cop (:: cf huc 8, 39) ... ς Ln Ti *ειχεσ* cum BΓΔ unc^{6} al pler Chr ^{8,570} (sed$^{mosc 1}$ *εχεισ*) Thdrt^{2,806} Cyr^{4,1051}. Latt (et. Ir$^{int 250}$ Or$^{int 1,142. 2,676}$) *haberes.* | *κατ εμου* post *εξουσιαν* cum ℵBD^{supp}KLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} a b c ff^{2} g vg arm syr^{hr} aeth ... YΠ al pauc q Or$^{int bis}$ (*non haberes adv.* [*in*] *me potestatem*) Cyp^{212} (*nullam haberes adv. me pot.*) ante *εξουσιαν*, similiter f *non haberes in me ullam potestatem* ... ς post *εξουσ. ουδεμ.* cum AEHMSUΓΔΛ^{2} al pler go syr^{utr} (sah cop *non haberes* [*habes*] *ullam potestatem in me*) (e *nullam potestatem haberes adv. me*, Ir$^{int 250}$ *nullam haberes potestatem in me*) Cyr ... Δ* 28. 80. 235. 254. p^{scr} Hil^{745} om *ουδεμιαν*, Chr^{8,570} Thdrt^{2,806} om *κατ εμου ουδεμιαν* | *δεδομενον σοι* cum ℵBD^{supp}LY syr^{utr} et^{hr} aeth. Item a c e ff^{2} q Ir^{int}

ὁ παραδούσ με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτοσ
ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγαζον λέγοντεσ· ἐὰν
τοῦτον ἀπολύσῃσ, οὐκ εἶ φίλοσ τοῦ Καίσαροσ· πᾶσ ὁ βασιλέα ἑαυ-
τὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13 ὁ οὖν Πειλᾶτοσ ἀκούσασ τῶν
λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματοσ

250 Or^int 1,142 Cyp^bis; habent enim *nisi data* (sic a e ff^2· Ir^edd priores Or; *datum* c q Ir^stieren ex^cdd) *tibi esset* (sic c ff^2· Cyp^325, *tibi fuisset* a q Ir; *esset tibi* e Cyp^212; *esset data tibi* Or) *desuper* (c e Ir Or Cyp; a *desusum*, ff^2· q *desursum*) ... ς Ti *σοι δεδομενον* cum ΑΙΓΔΛΠ (Χ om *σοι*) unc^6 al certe pler go arm Chr Cyr Thdrt. Item b f g vg Or^int 2, 676; habent enim *nisi tibi data* (g vg *datum*, am fu ing taur post *esset*) *esset* (b *esset tibi data*) *desuper* | *ο παραδουσ* (Α -*δόσ*) cum ℵΒΕΔΛ 47^ev 2^pe 3^pe 8^pe (al^vid, neglexerunt enim pler conlatores); item *qui tradidit* it vg, nec aliter syrr etc ... ς Ti *ο παραδιδουσ* cum ΑD^supp ΦΗΙΚ ΛΜSUXΥΓΠ al pler Chr Cyr | *με σοὶ*: sic ΚΜΓΔΠ etc, non *μέ σοι* | *μειζονα*: U *μειζω̄* (sic, i. e. *μειζων*, ut etiam Y^scr), ΛΥ 69. 245. 250. g^scr al *μειζον* (:: sequitur *α*-)

12. Testatus est Adler syr^hr omittere hunc versum. At hoc tantum ad 441 spectat, ubi plura per totam lectionem desiderantur; pagina vero 372 versus 12 legitur. | *εκ τουτου*: 1. 13. 19. 69. 124. 346. 2^pe al^5 cop add *ουν*, item a c f ff^2· g vg^cle (non am fu for ing* al) syr^sch syr^hr arm aeth praem *et* | *πειλατοσ* cum ΑΒD^supp ... ς *πιλατοσ* ut supra | *ο πειλ.* (*πιλ.*) ante *εζητει* cum ℵΒΛΜΧ 13. 33. 124. 346. (69.) a c e ff^2· g sah cop syr^hr Cyr^4,1052 (69. *ο πιλ. απολ. εζητ. τον ιν̄*) ... ς Ti post *εζητει* cum ΑD^supp ΕΗΙSUΥΓΔΛ al pler f q vg go syr^utr arm aeth ... ΚΠ 27. 254. p^scr w^scr post *απολ. αυτον* ... b om *ο πειλ.* | *αυτον* (Μ 33. Cyr ante *απολυσαι*): 13. 69. 71. 124. 7^pe al^5 *τον ιν̄* | *εκραυγαζον* (Α *εκρυγαζ.*, ΛΜ *εκραυαζ.*) cum ΑΙΛΜΥΠ 1. 22. 69. 124. al plus^20 Or^4,402; item ς *εκραζον* cum ℵ^c ΕΗΚSUΧΓΔΛ al plu Chr^8,570 Cyr. Item *clamabant* b c e f ff^2· g vg, *vociferabant* q, item syr^utr ... ℵ* *ελεγον* pro *εκρ. λεγοντεσ* ... ΒD^supp 33. 157. 249. w^scr al^10 a (*exclamaverunt*) syr^hr *εκραυγασαν* | *λεγοντεσ*: 71. 248. g^scr syr^sch om | *εαν*: Β *αν* | *πασ* sine copula (et. Or) ... D^supp 106. 32^ev a f q vg^cle (non am for fu ing taur al) cop syr^sch (syr^hr *quia omnis*) add *γαρ* (libere Const^5, 19, 3 *επεβοησαν· σταυρωσον, σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων εαυτ. βασιλεα αντιλεγει τω καισαρι· και εαν τουτον απολυσησ, ουκ* etc) *εαυτον* cum ℵΑΒD^supp ΙΛΧΥΓΔΛΠ unc^6 al longe plu Or Const Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) *αὑτον* cum minusc vix mu. Praeterea ΜΥ 26^ev arm post *ποιων* pon | *τω καισαρι*: 1. om *τω*

13. *πειλατ.* cum ΑΒD^supp Ι ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵΛ unc rell al omn^vid | *των* (Λ *τον*) *λογων* (Μ -*γον*) *τουτων* (Gb'') cum ℵΑΒΛΜ 15. 78. al pauc q (*verba haec*) sah cop arm syr^p cod flor; item D^supp ΕΗΙSΥΓΔ al plus^60 Resp^orthod 65 *τουτων* (Γ -*τον*) *των λογων*, *hos sermones*, *haec verba* it^pler vg syr^p et^hr go (deficit post *haec*) ... ς *τουτον τον λογον* cum ΚU (barb^ev om *τουτον*) al plu syr^sch aeth Chron^11; item ΑΠ 27. 127. 299. w^scr al pauc Cyr^4,1053 *τον λογον τουτον* | *βηματοσ* sine articulo

εἰσ τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 *ἦν*
δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη. καὶ λέγει τοῖσ Ἰου-

---

c. ℵABD^supp^ILUXΠ al^15^ Cyr^4,1053^ Chron^11^ ... ς (Gb^00^) praem *του* c. EHKM SΥΓΔΛ barb^ev^ al pler Resp^orthod 65^ | *λεγομενον*: 1. 2^pe^ al *οσ λεγεται*, ut Latt *qui dicitur* | *λιθοστρωτον*: a b e ff^2^ vg *lithostrotus*; c *litostratos*, f g gat *lithostratus*; q *lapidestratus* | Υ *εβραϊστει*, Ι *εβραειστι* | *δε* c. ABIL XΥ unc^10^ al omn^vid^ it vg rell Resp^orthod^ etc ... ℵD^supp^ om | *γαββαθα* (M 1. al *-θᾶ*, *-θά* EKSUΓΛΠ al plu) ... HΓΠ* barb^ev^ al^60^ vg^cdd aliq^ (sed non am fu for ing) syr^p mg gr^ *γαβαθα* ... q *gabbata*, c *gabtha*, b *gennetha*, e *gennatha*, a *gennaesa*, f *gennesar* ... 1. 19^mg^ 22. 138. *καπφαθα*, arm *kappatha* ... ℵ* per manifestam incuriam *γολγοθα*, ℵ^c^ substituit *γαββαθα*.

14. *ην δε*: Υ arm om *δε* | *ην δε παρασκ.* usq *εκτη*: sah^woi^ *erat autem hora sexta parasceves paschatis*; sed sah^mün^ (i. e. in membranis borgianis) om *ωρα ην ωσ εκτη* ... aeth *et parasceve pasch. erat, tempus meridiei sextae horae* | *ωρα ην* (Gb'') cum ℵABD^supp^LMUXΔΠ barb^ev^ al^60^ a c fos Chron^11^ (ex Petr^alex^) et^411^ Cyr^4,1053^ ... ς *ωρα δε* cum EHI SΥΓΛ al mu ff^2^ (^sab^ *hora autem*, ^blan^ *hora autem hora*) syr^p^ arm Resp orthod^65^; item K 127. al pauc *ωρα δε ην*. Similiter cop *hora autem sexta erat*, syr^sch^ *et erat quasi* etc ... 157. 9^pe^ al^7^ b e f q vg nil nisi *ωρα* | *ωσ* cum ℵABEIKLSXΥΓΛΠ al^50^ fere ... ς *ωσει* cum D^supp^HMUΔ al plu Resp^orthod^ Chron^bis^ Cyr | *εκτη* cum ℵ*ABEHIKMSUΥΓΛΠ al pler it vg sah^woi^ cop syr^utr^ eth^hr^ arm aeth perss Resp^orthod^ Cyr^4,1053^, item χ^comm^. Confirmant Valentt vel potius Marcus^gnost^ ap Ir^1,14,6^ et ap Hipp^210^ *καὶ διὰ τοῦτο Μωυσέα ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν εἰρηκέναι τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι· καὶ τὴν οἰκονομίαν δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν, ἥτισ ἐστὶ παρασκευή, τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰσ ἀναγέννησιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι, ἧσ οἰκονομίασ ἀρχὴν καὶ τέλοσ τὴν ἕκτην ὥραν εἶναι* (*εἶναι* add Hipp), *ἐν ᾗ προσηλώθη τῷ ξύλῳ.* Item Hipp^daniel 6^ (Lag^154^) *ὅτι δὲ πέμπτῳ καὶ ἡμίσει καιρῷ παρῆν ὁ σωτὴρ ἐν τῷ κόσμῳ – λέγει ὁ Ἰωάννησ· ἦν δὲ ὥρα ἕκτη, ἵνα ἥμισυ τῆσ ἡμέρασ ἐπιδείξῃ.* Praeterea cf Hesych^presb hr^ in^cat ox 389^ *τίνοσ ἕνεκεν ὁ μὲν Μάρκοσ τρίτην ὥραν λέγει τὸν χ̅ν̅ σταυρωθῆναι, ὁ δὲ Ἰω. ἕκτην; Μάρκοσ μὲν τὴν ὥραν τῆσ ἀποφάσεωσ τοῦ σταυροῦ σαφῶσ καὶ ἀναμφιβόλωσ ἐκτίθεται – ὁ Μάρκοσ αὐτὸν τὴν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει, ἀφ᾽ ἧσ ὁ Πιλᾶτοσ τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν· Ἰωάννησ δὲ – τὴν ὥραν ἐν ᾗ τῷ σταυρῷ προσήλωσαν τὸν κύριον ἔφησεν.* Similiter idem Hesych ap Coteler^quaest 46^ *τίσ ἡ αἰτία τοῦ Μάρκον μὲν τρίτην ὥραν τὸν κύριον λέγειν σταυρωθῆναι, ἕκτην δὲ τὸν Ἰωάννην συγγράψασθαι; – τρίτην μὲν γὰρ ὥραν τῇ ἀποφάσει ὁ Πιλᾶτοσ τὸν κύριον ἐξήνεγκεν· ἄλλων δὲ τριῶν ὡρῶν διαγενομένων μέχρι τῆσ ἕκτησ ἐν τῷ φραγελλοῦσθαι καὶ τὴν κοκκίνην χλαμύδα ἐνδύεσθαι καὶ ταῖσ ἀκάνθαισ στεφανοῦσθαι καὶ ἐμπαίζεσθαι, τῇ ς´ ὥρᾳ προσηλώθη τῷ σταυρῷ.* Augustini explicationem vide cons^3, 40 ss^, unde nonnihil ad Mc 15, 25 adtulimus, et^ioh 117, 1. 2.^ ..... ℵ^c^D^supp^LX^txt^Δ 72. 88. 123* mg 151. *τριτη*. Ad hanc lectionem Chron^11^ et^411^ addita habet:

δαίοισ· ἴδε ὁ βασιλεὺσ ὑμῶν. 15 [191.1] ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι·

καθὼσ τὰ ἀκριβῆ βιβλία περιέχει αὐτό τε τὸ ἰδιόχειρον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλακται χάριτι θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖσε προσκυνεῖται. Confirmat etiam locus Severi[ant] in ep. ad Thomam episc. Germaniciae, quem exhibent cat[ox 389] et cat[corder 436] (unde hausit Mai[4,299]) item schol[237] (ap Mtthaeium ad h. l., item[108. 138. 154] ap Birchium ad h. l.). Legitur autem sic: Εὐσέβιοσ ὁ Καισαρεὺσ ὁ Παμφίλου προσαγορευόμενοσ ἐν ταῖσ πρὸσ Μαρῖνον ἐπὶ ταῖσ περὶ τοῦ θείου πάθουσ καὶ τῆσ ἀναστάσεωσ ζητήσεσι καὶ ἐπιλύσεσι καὶ τοῦτο προὔθηκεν εἰσ ἐξέτασιν, τὸ τὸν μὲν θεῖον εὐαγγελιστὴν Μάρκον εἰπεῖν ὥραν εἶναι τρίτην καθ᾽ ἣν ἐσταυρώθη ὁ θεὸσ ἡμῶν (schol χ̅ς̅ καὶ θεὸσ καὶ σωτὴρ ἡμῶν, item[cord] sine ἡμ.), τὸν δὲ θεολογικώτατον Ἰωάννην κατὰ τὴν ὥραν τὴν ἕκτην γράψαι προκαθεσθῆναι τὸν Πιλᾶτον ἐπὶ τοῦ βήματοσ ἐν τῷ λιθοστρώτῳ καλουμένῳ τόπῳ καὶ ἀνακρίνειν τὸν ι̅ν̅· καί φησι γραφικὸν εἶναι τοῦτο σφάλμα παρορα θὲν παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆσ ἀπογραψαμένων τὰ εὐαγγέλια· τοῦ μὲν γὰρ γάμμα στοιχείου τὴν τρίτην ὥραν σημαίνοντοσ, τοῦ δὲ ἐπισήμου τὴν ἕκτην, καὶ πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων πρὸσ ἀλλήλουσ τούτων τῶν χαρακτήρων κατὰ πλάνην τὸ γάμμα στοιχεῖον τὸ τῆσ τρίτησ ὥρασ δηλωτικόν, κυρτωθείσησ τῆσ ἀποτεταμένησ εἰσ μῆκοσ εὐθείασ, εἰσ τὴν τοῦ ἐπισήμου μεταχωρῆσαι σημασίαν, τοῦ τῆσ ἕκτησ ὥρασ δηλωτικοῦ. τῶν γὰρ τριῶν εὐαγγελιστῶν – συμφώνωσ λεγόντων ὡσ ἀπὸ τῆσ ἕκτησ ὥρασ σκότοσ ἐγένετο – πρόδηλον ὡσ ὁ κύριοσ καὶ θεὸσ ι̅ς̅ πρὸ τῆσ ἕκτησ ὥρασ - ἐσταύρωτο, δηλαδὴ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν, ὡσ ὁ Μάρκοσ ἱστόρησε, καὶ τοῦ Ἰωάννου τὸν ὅμοιον τρίτην εἶναι τὴν ὥραν ἐπισημηναμένου, καὶ τῶν ἀπογραψαμένων τὸ γάμμα θέντων εἰσ τὸ ἐπίσημον. Similiter rem explicat Ammonius in scholio quod cat[corder 436] praebet: τὴν ὥραν ἐπεσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴσ διὰ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐν τῇ τρίτῃ γεγονυῖαν ἡμέρᾳ. ὁ δὲ καλλίγραφοσ ἀντὶ τοῦ γάμμα στοιχείου, ὅπερ σημαίνει τὴν τρίτην, ἔγραψε τὸ ἐπίσημον, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖσ γαμέξ, ὃ δηλοῖ τὴν ἕκτην, πολλὴν ἔχοντα πρὸσ ἑαυτὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ διὰ τοῦ γραφικοῦ σφάλματοσ γέγονεν ἡ διαφωνία· ἀντὶ γὰρ γ′ ὥρασ ς′ ἔγραψεν. Eadem fere repetit Thphyl ad h. l. Denique et. Nonn[τ 67] confirmat τριτη lectionem: ἦν δὲ τιταινομένη τριτάτη θανατηφόροσ ὥρη. Locum vero Hieronymi qui huc spectat ex breviario in ps[77] iam ad Mc 15, 25 adtulimus. Statuit enim ibi a librariis non in Iohanne sed in Marco corruptum esse numerum; nec enim Γ (τριτη) sed ς (i. e. εκτη) ab Marco evglista l. l. profectum esse. Defendit igitur in Iohannis loco εκτη scripturam.

15. εκραυγασαν (L εκραυασαν) ουν (q *autem*) εκεινοι (e om) cum ℵ[c]BLX b e q Cyr[4,1054] (33. οι δε εκραυγασαν ουν) ... ς Ln οι δε εκραυγασαν (M εκραυασαν) cum (A -γασον) EHIMSUΓΔΛ al plu a c f ff[2·] (*at illi* a c ff[2·], *illi autem* f fu, item *exclamaverunt* a f ff[2·], c fu *clamaverunt*) cop arm aeth. Confirmat εκραυγασαν et. Or[4,402] (και παλιν εκραυγασαν οι ιουδαιοι). Item D[supp]KYΠ w[scr] al οι δε εκραυγαζον (barb[ev] al εκραζον), item *clamabant* g vg sah syr[utr] et[hr]. Praeterea U barb[ev]

ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. [195.10] *λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τὸν*
βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν
βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 [196.1] *τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐ-*
τοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Mt 27, 32 ss
Mc 15, 21 ss
Lc 23, 26 ss

[197.1] *Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν,* 17 *καὶ βαστάζων ἑαυτῷ*

---

13. 69. 124. 299. al plus^{15} (aeth) add *λεγοντεσ* ... ℵ* *οι δε ελεγον* | *αρον αρον* (ℵ^{ca} c om alterum) *σταυρωσον αυτον* et. Or^{4,402} et^{3,434}: contra Or^{3,246} *αιρε αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον, σταυρωσον αυτον,* Or^{3,639} *αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον, σταυρου σταυρου αυτον,* Or ^{3,642} *σταυρου σταυρου αυτον και αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον,* Or ^{4,14} *αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον και σταυρου σταυρου αυτον* (:: cf Act 22, 22) | *πειλατοσ* cum AB*D^{supp}I ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵ etc, ut supra | *απεκριθησαν*: 13. 69. 124. 346. add *ουν* | *εχομεν*: EΛ barb^{ev} al aliq *εχωμεν*

16. *παρεδωκεν*: Y -*καν* | *αυτον αυτοισ* cum ABD^{supp}ILXYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a e sah syr^{utr} et^{hr} (aeth om *αυτον*) Chr^{8,573} ... ℵ b c f ff$^{2.}$ g q vg (cop *eis Iesum*) Cyr^{4,1056} *αυτοισ αυτον* :: quae lectio nescio an alteri praestet | *παρελαβον* (L *παραλαβον*) *ουν τον ιν̅* cum BLX 33. 249. a b c e ff$^{2.}$ cop Cyr (iidem nil addunt); item (qui aliquid addunt) D^{supp} 142. a^{scr} q fos ..... omnes reliqui (exc minusc^{2}) non modo differunt, sed etiam additamento aucti sunt. Habent autem sic: ς Ln *παρελαβον δε* (syr^{sch} aeth *και παρελ.*) *τον ιν̅* cum AEHIKSΓΔΛΠ*et^{3} al plu g vg syr^{p} et^{sch} aeth Cyr^{cod} Chr^{8,573}; item Y f *οι δε παρελαβον τον ιν̅* ... ℵ^{c} Or^{3,543} *παραλαβοντεσ ουν τον ιν̅* (Or *αυτον*). Similiter UΠ^{2} barb^{ev} 91. 127. 131. 239. 274. 299. 10^{pe} al^{15} syr^{hr} *παραλαβοντεσ δε τον ιν̅* (syr$^{hr\ mg}$ add *εισ το πραιτωριον*). Item ℵ*M 1. 13. 61^{mg} 69. 124. 346. 2^{pe} sah arm *οι δε παραλαβοντεσ* (ℵ* *λαβοντεσ*) *τον ιν̅* (sic ℵ* sah arm, rell *αυτον*) ... 42. 61* omnia ista om (si fides est conlationibus), hinc Gb^{0}. | Post *τον ιν̅* igitur, ut iam indicatum est, nil addunt, quos ipsi sequuti sumus, BLX 33. 249. a b c e ff$^{2.}$ cop Cyr; item si recte conlati sunt 19. 42. 61* ...... omnes reliqui varia addunt. Ita ς (= Gb Sz) *και απηγαγον* (q *adduxerunt*, g vg^{cle} *eduxèrunt*) cum A al mu g q vg^{cle} syr^{p} aeth, item Gb Sz *και ηγαγον* (*duxerunt*) cum D^{supp}EHIKSYΓΔΛΠ*et^{3} al plus^{125} (in his 142. a^{scr} tisch) f am fos mt syr$^{sch\ vid}$ Chr Cyr^{cod}; item omisso *και* ℵ*et^{c}MUΠ^{2} barb^{ev} 1. 127. 131. al (mu?) sah arm *απηγαγον* (barb^{ev} 127. 131. al *ηγαγον*), atque ex his MUΓ barb^{ev} 127. 262. 299. al permu Cyr^{cod} insuper add *εισ το πραιτωριον* (U* ponit ante *απηγαγ.*), item 28. al pauc *εισ το σταυρωσαι*, tisch* *επιθεντεσ αυτω τον σταυρον.* Rursus pro *απηγαγον* vel *ηγαγον* etc 13. 69. 124. 346. syr^{hr} Or^{3,548} add *επεθηκαν αυτω τον σταυρον* (totus locus ap Or sic legitur: - *χω̅ συνεσταύρωται, καὶ ἄρας τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ ἀκολουθεῖ τῷ δι' ἡμᾶς βαστάζοντι τὸν ἑαυτοῦ σταυρόν, κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτω παρὰ τῷ Ἰωάννῃ· παραλαβοντεσ ουν αυτον επεθηκαν αυτω, καὶ τὰ ἑξῆς, ἕως τοῦ· οπου αυτον εσταυρωσαν.*)

17. *και βασταζων* etc: cop *et iste portans suam crucem venit*; a c *et baju-*

τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰσ τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται
Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, $^{198.1}$ καὶ μετ᾽
αὐτοῦ ἄλλουσ δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.
19 $^{199.1}$ ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτοσ καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ
σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦσ ὁ Ναζωραῖοσ ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων. 20 $^{200.10}$ τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν

---

lans (a *gestans*) *sibi crucem pervenit*, ff^{2} *et bajulans sibi crucem, et venit*; sah *et portabat suam crucem*; *exiit autem* | εαυτω cum ℵLΠ 1. (post τ. στ. pon) w^{scr} z$^{scr\ semel}$ Cyr^{4,1056}, item Or^{3,543} (καὶ ὁ μέν, ἵν᾽ οὕτωσ ὀνομάσω, κατὰ τὸν Ἰωάννην ιϲ ἑαυτῷ βαστάζει τὸν σταυρόν, καὶ βαστάζων αὐτὸν ἐξῆλθεν); item αυτω BX 33., ut Ln Ti; item *sibi* it^{pler} vg syr^{hr}. Similiter (ante τ. σταυρ.) D^{supp} 239. 254. 299. z$^{scr\ semel}$ al εαυτου, p^{scr} al? αυτου ... ς αὐτου idque post τον σταυρ. cum EHKMSΓΛ al pler (sed SΓΛ etc αὐτου), item AIUY barb^{ev} al Chr ^{8,573} Cyr^{cod} εαυτου, item q sah cop syr^{utr} rell ... 13. 69. 124. 346. syr^{hr} αυτον pro εαυτω τ. σταυρ. (vide ante) | εισ τον (Y το): EHSΓΛ al plus^{70} a b c e f ff^{2} q sah cop syr^{sch} et^{p} c.* eth^{r} aeth εισ (346. 435. al pauc add τον) τοπον, sed Γ al pauc e ff^{2} sah cop syr^{sch} eth^{r} aeth om postea | κρανιου: syr$^{p\ mg}$ in cod^{bars} adnotat: *hoc est patris nostri Adam*; *in quo loco sepelivit eum Noach post diluvium, ibi fixerunt crucem domini nostri*. Haec respondent commentario Chrysostomi^{8,574}: τινεσ φασιν εκει τον αδαμ τετελευτηκεναι και κεισθαι, και τον ιῡ εν τω τοπω ενθα ο θανατοσ εβασιλευσεν, εκει και το τροπαιον στησαι. Inde pendet etiam scholion codicis Λ: οπου γαρ ο αδαμ εκειτο (sic) εκει ο αδαμ εσταυρωθη (sed verbis αδαμ εσταυρ. deletis repositum est [χ̅ς̅ supplendum vdtr] το τροπαιον εστησεν.) | ο λεγεται cum ℵABK 157. 440. y^{scr} al^{20} barb^{ev} a c f q syr^{hr} Cyr ... ς οσ λεγεται cum D^{supp}EHIMSUYΓΛΠ al plu e syr^{p} rell ... LX 33. 249. 35^{ev} b ff^{2} g vg sah cop syr^{sch} Chr om, posteaque iidem (exc b am fu for ing al) habent εβρα. δε (aeth *hebraice autem dicunt eum*) | Y*^{scr} y^{scr} z^{scr} al εβραϊστη, Y^{2} εβραϊστει, I (ut ante) εβραειστι | γολγοθα (-θᾶ h. l. B^{3}M etc; -θά KΓΛΠ etc): D^{supp} γολγοτα, B sah γολγοθ, e *gulgotha*, syr^{p} *gogultha*, syr$^{p\ mg\ gr}$ γολγολθα, syr^{hr} *gulgultha*, syr^{sch} *gagulta*, X γαββαθα

18. αυτον εσταυρωσαν: 1. vg^{cle} arm εστ. αυτον | αλλουσ δυο: D^{supp} δυ. αλλ., a *alios duos latrones*, cop *latrones duo*

19. πειλατ. cum AB*D^{supp}I ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{3} etc | εθηκεν: A KΠ barb^{ev} al^{15} επεθηκ. | ην δε (D^{supp} add το) γεγραμμενον: 13. 69. 124. 346. add εβραϊστι ρωμαϊστι ελληνιστι (69. ελλη. ρωμα.) | ιϲ ο ναζωραιοσ (e f ff^{2} q *nazoreus*; a b c g *nazarenus*): 69. om ... syr^{sch} eth^{r} sah praem *hic*. Libere Nonn$^{r\ 103}$ οὗτοσ ἰησοῦσ, οὗτοσ ἰουδαίων βασιλεὺσ γαλιλαῖοσ ἰησοῦσ.

20. τουτον ουν τον τιτλον etc: ℵ* a verbis ο βασιλευσ των ιουδαιων v. 19. ad eadem verba v. 21 posita (μη γραφε· ο βα. τ. ιουδ.) transi-

Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺσ ἦν ὁ τόποσ τῆσ πόλεωσ ὅπου ἐσταυρώθη ὁ
Ἰησοῦσ· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21
ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖσ τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ
βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ᾽ ὅτι ἐκεῖνοσ εἶπεν· βασιλεύσ εἰμι τῶν
Ἰουδαίων. 22 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτοσ· ὃ γέγραφα, γέγραφα.
Mt 27, 35 Mc 15, 24 Lc 23, 34 23 [201.1] Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν,
ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρα-
τιώτῃ μέροσ, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄραφοσ, ἐκ τῶν ἄνω-

luit; supplevit praetermissa ℵ^{a}. Item 69. om *τουτον ουν* usq *ανεγν. των ιουδ.* | *ανεγνωσαν*: D^{supp} vg^{cle} (item sah etc) post *των ιουδ.* pon | ο (Π* om sed ipse* suppl) *τοπ. τησ πολεωσ* c. ℵ^{a}ABD^{supp}ILXYΓΛΠ unc^{6} barb^{ev} al longe plu q syr^{p} Cyr^{4,1091} ... ϛ (= Gb Sz) *τησ πολ. ο τοπ.* c. 1. 69. al it^{pler} (sed e libere *quia iuxta civitatem in crucem sublatus est Iesus*) vg sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm | *οπου*: A *οπ* in litura scriptum habet | ο *ις*: X om ο | *και ην γεγραμμ. εβρ. ρω. ελλ.*: 13. 69. 124. 346. om (vide ad v. 19) | *εβρ. ρωμα. ελλην.* hoc ordine cum ℵ^{a}BLX 33. 74. 89. 90. 234. 248. q^{scr} r^{scr} e sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr ... ϛ Ln *εβρ. ελλην. ρωμα.* cum AD^{supp}IYΓΛΠ unc^{6} barb^{ev} al pler it^{pler} vg syr^{utr}. Praeterea ter I *-στει*, D^{supp} *-σται*. Libere Nonn τ^{109} *αὐσονίῃ γλώσσῃ τε σύρῳ καὶ ἀχαΐδι φωνῇ*.

21. *πειλατω* cum AB*D^{supp}I ... ϛ Ln Ti *πιλατω* cum ℵB^{3} etc | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεισ των ιουδαιων*: e *sacerdotes Iudaeorum*, g vg (et. fu al) *pontifices Iudaeorum* (sed am om), ff^{2}· *principes sacerdotum* ... b c f q for fos *principes Iudaeorum*; a *principes sacerdotum et principes Iudaeorum* ... 73. 249. d^{scr} i^{scr} ff^{2}· (vide ante) am sax syr^{sch} pers^{p} om *των ιουδαιων* | *μη γραφ. ο βα. των ιουδ.*: Y om, transiliens a *των ιουδ.* ad *των ιουδ.* | *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *ειμι* ante *τ. ιουδ.* cum ℵAD^{supp}IXYΓΛΠ unc rell al pler it vg sah (cop vero *ego sum rex* etc) etc ... BLX 33. aeth post *τ. ιουδ.* pon

22. *πειλατ.* cum AB*D^{supp} ... ϛ Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}I rell omn

23. *οτε* (L 73. om) *εσταυρωσαν*: ℵ *οι σταυρωσαντεσ* | *τον ιν*: 124. (sed mg *τ. ιν*) vg g sah Aug$^{ioh\,118,1}$ *αυτον* | *ελαβον* (et. Eus$^{dem\,505}$): sah cop Eus$^{ecl\,87}$ *λαβοντεσ*, 69. *λαβων* | *και* (69. sah cop Eus^{ecl} om) *εποιησαν* (L *ποιησαν*): et. Eus^{dem} Ps-Ath^{2,67} Cyr^{4,1062} ... D^{supp} *ποιησαντεσ* | *τεσσερα* cum ℵALM ... ϛ Ln *τεσσαρα* cum BD^{supp}IXYΓΛΠ unc^{5} al omn^{vid} | *και τον χιτωνα* cum ℵ^{c}ABD^{supp}ILT^{d}XYΓΛΠ unc^{6} al pler e f g q vg syr^{p} sah cop rell Eus^{ecl} Cyr ... ℵ* a b ff^{2}· syr^{sch} om ... 69. 124. 346. c arm Eus$^{dem\,505}$ Ps-Ath^{2,67} Cyp^{196} *τον δε χιτωνα* (Eus *τ. χιτ. δε*, c Cyp *de tunica autem*), pergentes *επει ην αρ.* (Eus *οτι αρ. ην*, c *quia - fuit*, Cyp *quia - fuerat*) etc, omisso *ουν* post *ειπ.* Similiter 13. *και τον χιτ., επει ην ο χιτ. αρ.* etc absque *ουν* sq. | *αραφοσ* cum ℵAD^{supp}EHIKLMST^{d}(*ἀάραφοσ*)UXYΓΛΠ al plu (et. Ps-Ath$^{cdd\,2}$) syr$^{p\,mg}$ ... ϛ Ln *αρραφοσ* cum B al mu

θεν ὑφαντὸσ δι᾽ ὅλου. 24 εἶπαν οὖν πρὸσ ἀλλήλουσ· μὴ σχίσωμεν
αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνοσ ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πλη- Ps 21, (22) 19
ρωθῇ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖσ καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν
μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.
25 202.10 εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ Mt 27, 55 s
αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ,
καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦσ οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα
καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι,
ἴδε ὁ υἱόσ σου. 27 εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ 20, 2

---

24. ειπαν cum ℵLX Eus$^{ecl\,87}$ Ps-Ath$^{2,67\,cod}$ … ς Ln ειπον cum ABD^{suppl} T^{d}Y unc rell al omn^{vid} Eus$^{dem\,505}$ etc | ουν: D^{supp} cop^{wi} syr$^{p\,mg}$ δε (syr^{sch} aeth *et dixerunt*) … 13. 69. etc om, vide ante | πρ. αλληλουσ et. Eus^{ecl} et^{dem} Ps-Ath Cyr^{4,1062}: ℵ* πρ. αυτουσ, ℵ^{c} πρ. εαυτουσ | λαχωμεν: MX al - ομεν | τινοσ εσται: D^{supp} τιν. εστιν, item it vg Cyp^{196} *cuius sit* | η γραφ. πληρωθη sine additam cum ℵB 249. a b c e ff^{2}· sah Eus$^{ecl\,87}$ (add tamen το) Ps-Ath^{2,67} … ς Ti add η λεγουσα cum AD^{supp}ILT^{d}XY unc rell al pler f g q vg cop rell Eus$^{dem\,505}$ Cyr ^{4,1062} (:: nec 13, 18. 19, 36 additur η λεγουσα) | τα ιματ. μου (127. om μου): ℵ μου τα ιματ. | εαυτοισ: A* om | εβαλον: H al aliq -λλον | οι μεν ουν στρ. ταυ. εποι. (LX al pauc sah επ. ταυ., Eus^{dem} ταυ. εποιουν): b^{scr*} a em pers^{p} om

25. ειστηκεισαν (S* al -κησαν, A -κισαν) ut B^{3}EKLMSUΓΛΠ etc: ℵAB*D supp HT^{d}X al ιστηκ. | η μητηρ αυτου (1. 27. om αυτ.): a add *maria* | και η αδελφη: D^{supp} om η sed supra lineam suppletum est | τ. μητρ. (sic etiam L) αυτου: syr^{sch} pers^{p} aeth add και | μαριαμ pri loc cum ℵΠ^{2} 1. 33. … ς Ln Ti μαρια cum ABD^{supp}LT^{d} unc rell al pler | η του: L f^{scr} arm om η (arm nec του exprim) | κλωπα et. syr$^{p\,mg\,gr}$ sah: H 69. 235. 249. al permu κλοπα, cop arm (aeth) κλεωπα (cop^{dz} κλεοπα), f am fu ing *cleopae*, b q *cleope*, c *cleophe*, a *cleophaes*, vg^{cle} et$^{cdd\ aliq}$ (ut for) *cleophae*, e *cleopha* … c add *et maria iacobi*. Praeterea syr$^{p\,mg}$ adnotat: *Clopa et Iosephus fratres, et Maria et Maria domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores.* | μαριαμ sec loco cum ℵLΠ^{2} 1. 33. … ς Ln Ti μαρια cum ABD^{supp}LT^{d} unc rell al pler … a om και μαρ. η μαγδ. | ΓΠ* al mu μαγδαλινη

26. ℵ* om ις ουν ιδ. τ. μητερα, suppl ℵ^{a} | ουν (et. g q vg): ℵ^{a} a b c e f ff^{2}· fos sah cop syr^{sch} δε | ιδων: 1. 2^{pe} ωσ ειδεν | παρεστωτα: A* i^{scr} om | ον ηγαπα: syr^{sch} eth^{r} arm ante παρεστ. pon … L* 235. 346. y$^{scr\,semel}$ om | λεγει: ℵ* και λεγει | τη μητρι sine αυτου c. ℵBLX 1. 22. b e arm Cyr^{4,1065} … ς Ti add αυτου, Ln [αυτου], cum AD^{supp} YΓΛΠ unc^{6} al pler it^{plu} vg rell Or^{4,6} | ιδε (D^{supp} ειδε) cum (Gb″)BD supp MT^{d}XA al^{80} fere Or^{4,6} Chr^{8,576} Cyr^{4,1065} … ς ιδου cum ℵAEHKLSUY ΓΠ al plu

27. ιδε (Schu „cur Gb hoc ἴδε minus dignum habuerit interioris marginis loco quam prius, equidem non assequor“) cum ℵBLT^{d} al^{12} Chr

ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια.
Ps 68 (69), 22 Mt 27, 48 pp 28 203.4 Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται
ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. 29 σκεῦος ἔκειτο ὄξους
μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσή-

4,577 Cyr 4,1065 ... ς ιδου cum AD^supp EGHKMSUXYΓΔΠ al pler | και απ εκεινης: 1. 2^pe απ. εκει. ουν ... T^d a e sah om και | ωρας (et. T^d): AE vid al^40 sah ημερας | αυτην ο μαθητ. cum ℵD^supp T^d UΓ 1. 13. 69. 124 2^pe al plu a b c f ff^2. g q vg cop etc, sed UΓ al^50 a c syr^utr aeth add εκεινος (a c *ille discipulus*) ... Gb Sz Ti ο μαθητ. αυτην cum ABLXΥ ΔΠ unc^6 al plus^60 e sah (*discipulus accepit eam*) arm Cyr

28. τουτο (et. Eus^ps 379 Cyr 4,1066): U al^30 f q sah cop syr^sch (eth^hr) Eus^ps 368 Chr 8,577 Hil 224 ταυτα. Praeterea b c ff^2. g vg *postea*, contra syr^p *post hoc*, e *tunc* | ειδως (MX al ιδ.) ο ῑς cum ℵAD^supp LMUXΔΠ al plu c ff^2. g q vg sah syr^utr arm Eus^ps 379 Did^tri 3,21 Chr; item ο (I om) ῑς ειδως BM* Chr^mosc 1 b e f Hil^224 ... Gb' ιδων (Y ειδ.) ο ῑς cum EGHKSYΓ al plus^70 a cop aeth Eus^ps 368 Cyr | ηδη ante παντα cum A D^supp LUXYΠ al mu am em fu ing mm cop Did^tri ... ς post παντα cum ℵEGHKMSΓΔ al plu f q syr^p arm (235. Eus^ps bis post τετελεσται, Cyr 4,1066 ante οτι) ... 1. 2^pe al plus^30 a b c e ff^2. g vg^cle (item for al) sah syr^sch eth^hr aeth Chr^8,577 Hil^224 om ηδη | τετελεσται (et. Eus^ps bis etc): D^supp 64. τετελειωται ... UM^mg al plus^20 add τα (M^mg al mu om) περι αυτου | τελειωθη cum ABLXYΓΔΠ unc rell al pler Did^tri 3,21 Cyr 4,1066 ... ℵD^supp 1. 13. 69. 124. 346. y^scr al plus^10 Eus^ps bis πληρωθη (1. post η γραφ.) | η γραφη: syr^p c* add *quae dicit: Et dederunt in potu meo acetum et fel* (η λεγουσα· και εδωκαν εις ποτον μου οξος και χολην, cf ps 68, 22), item syr^hr add *et dederunt mihi in siti mea acetum*

29. σκευος sine copula cum ABLX a b e fos, item Eus^ps 368. 379 (λεκάνη ἔκειτο ὄξους μεστή) ... ς (Gb^0) Ti add ουν cum D^supp PYΓΔΠ unc^7 al omn^vid c f g q vg syr^p Cyr^4,1066, item ℵ sah cop arm (*fuit autem ibi vas plenum aceti*) syr^hr (*erat autem ibi positum vas aceti cum myrrha*) δε .. ff^2. syr^sch aeth *et vas erat positum* etc | σπογγον ουν (sah om) μεστον οξους (ℵ^c BL 1. 33. 2^pe praem του, ita Ln; Eus^bis praem ποιησαντες) cum ℵBLX 1. 33. 2^pe b e ff^2. sah Eus^ps 368. 379 Cyr Hil^224. Libere (vel potius mixtis duabus lectt) c *hysopo admiscentes spongiam ergo plenam aceto cum felle permixtum* (sic) *componentes obtulerunt* etc, item c *spongiam* (cod. *-gia*) *ergo impleverunt aceto et felle et* etc ... ς Ti οι δε πλησαντες σπογγον οξους και cum AD^supp PYΓΔΠ unc^7 al pler f g vg syr utr arm (g vg *illi autem spongiam plenam aceto hyssopo circumponentes* etc); similiter cop *implentes spongiam aceto, imposuerunt eam in hyssopum*; aeth *et impleverunt spongiam aceto et* etc. Syr^hr post *vas aceti cum myrrha* omissis mediis pergit *et obtulerunt ori eius* ... 47. 56. 58. 61* a om plane | οξους: 13. 16. 61^mg 69. 124. syr^p eth^hr arm Eus^ps bis add μετα χολης, cf et. c supra | υσσωπω (et. e vg^cle): Ln (ex errore) υσωπω cum a c f q am fu ing (b ff^2. *perticae*), h^scr* υσσω

νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 204.1 ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος, εἶπεν· Mt 27, 50 pp
τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.
31 205.10 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ Dt 21, 23 Mc 15, 42
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ
ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεα-
γῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συν-
σταυρωθέντος αὐτῷ· 33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον

αυτου τω στοματι: G* om αυτου. Cf Nonn$^{\tau\ 150\,ss}$ pro σπογγον ουν etc sic: ἀνὴρ δέ τισ ὀξὺσ ἀκούσασ Σπόγγον ὑποβρυχίων ἀδύτων βλάστημα θαλάσσησ Πλήσασ δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδοσ ἅλμησ, Ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νείατον ἄκρον ἐρείσασ, Ὤρεγεν ὑσσώπῳ κεκερασμένον ὄξοσ ὀλέθρου – τείνων Ἄκρον ἀειρομένου καλάμου καὶ σπόγγον ἀλήτην.

30. ουν: 131. al pauc sah syr^{sch} δε ... 33. a arm om | το οξοσ (69. 124. 346. syr^{hr} arm Eus$^{ps\,bis}$ add μετα χολησ, fos *cum felle mixtum*) sine ο ις c. ℵ* a em ... ς Ln Ti add ο (sed B om) ις c. ℵ^{c}A(B)D^{supp}LXYΓΛΠ unc^{6} al pler sah cop syr^{utr} Cyr^{4,1068}; item E 69. 124. 346. 49^{ev} b c e f ff^{2} g q vg arm aeth Eus$^{ps\,339}$ et ^{379} ante το οξοσ add | τετελεσται et. Eus$^{ps\,bis}$ Chr^{8,577} Cyr ... D^{supp} τετελειωται. Praeterea Eus$^{ps\,bis}$ add και αυτη η γραφη. | πνευμα: tisch* 37. 87. 96. 97. 235. 245. 255. 48^{ev} syr^{hr} et^{p} c.* Cyr^{4,1069} add ωσ δε εξενευσθη (syrr *exivisset spiritus eius*; tisch* al Cyr εξεπνευσεν), εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον απο ανωθεν εωσ κατω (:: ex ll. pp.)

31. επει παρασκευη ην (it^{pler} *quoniam* vel *quia cena pura erat*, f *quon. parasceve erat*, ff^{2} *quoniam parasceve coenam paraverunt* [ap Sab *-scevem* et *-verant*]) ante ινα μη etc cum ℵBLXY 1. 13. 33. 69. 124. 249. 346. 2^{pe} 3^{pe} a b c e f ff^{2} g vg sah cop syr(^{sch}) et^{hr} arm (aeth) perss Chr^{8,577} Cyr^{4,1073} Nonn$^{\tau\ 161}$ Hesych$^{presb\ qu\ 41}$ ... ς Ln (ex errore) Ti post εν τω σαββατω pon cum AD^{supp} (επι παρασκευι sine ην) EGHKMSUΓΛΠ al pler q syr^{p} Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et ^{413}. Libere syr^{sch} *quia parasc. erat, dicunt: Non manebunt corpora ista in cruce quia sabbatum illucescit*; similiter aeth | ην γαρ usq ημερα: M om | η ημερα cum BD^{supp}LXYΛΠ unc^{6} al plu Cyr^{4,1073} ... ℵAEΓ al^{30} om η (:: η inter μεγαλη et ημερα per incuriam facile omitti poterat) | εκεινου (et. ς Gb Sz) cum ℵABD^{supp}LXYΓΛΠ unc^{6} al longe plu a b e ff^{2} q sah cop syr^{sch} arm aeth Hesych$^{presb\ qu\ 41}$ ... ς^{e} εκεινη cum H 33. 69. al vix mu c f g vg syr^{p} et^{hr} Cyr. Praeterea D^{supp}L 69. 73. syr^{sch} arm εκεινου (εκεινη) post σαββατ. pon | ηρωτησαν (ℵ^{c}): ℵ*L add ουν (:: quod nescio an ipse Ioh scripsisse videatur) | πειλατον cum AB* D^{supp} ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{3}LXY unc rell al omn^{vid} | αυτων: syr^{sch} *crucifixorum* ... L αυτω

32. συνσταυρωθεντοσ cum ℵABD^{supp}FLY 124. ... ς συσταυρ. cum GHEM SUXΓΛΠ al pler

ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλ' εἷ
τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθε
21, 24 εὐθὺσ αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 καὶ ὁ ἑωρακὼσ μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀλη
θινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνοσ οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵν
Ex 12, 46 Ps 33 (34), 20 καὶ ὑμεῖσ πιστεύητε. 36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη

33. ωσ (a *et*) ειδον (ειδ. c. ABLΓΛΠ² unc rell al plu; ℵᶜDˢᵘᵖᵖKMXYΠ* ι
ιδ.) posteaque ου et. ℵᶜ ... ℵ* ευρον posteaque και ου, item f cop *i*
venerunt – *et* (cop *et* non habet); similiter sah *viderunt*, syr^hr *cogn*
verunt (sed neuter addit *et*; ita igitur: *viderunt eum iam mortuum, n*
fregerunt etc) | ηδη αυτον cum BL (syr^hr *statim iam cognoverunt mo*
tuum esse, vide et. syr^p) Or^4,176 (:: qui ordo corrigendus videbatu
... ς Ln αυτ. ηδη cum ℵADˢᵘᵖᵖXYΓΛΠ unc⁷ al omn^vid it^pl (contra
ff²· q arm Promiss om ηδη, nec expri aeth) sah cop syr^sch Cyr^4,10

34. αλλ: Dˢᵘᵖᵖ αλλα | τ. στρατιωτων: 69. add εξελθων | αυτου τ
πλευραν: 69. 346. it vg Or^1,416 et^4,176 τ. πλ. αυτου ... A* om. Cf a
hunc versum Eus^dem 504 οτε εισ των στρατ. κατα τον ευαγγ. ιωανν
του αμνου του θεου λογχη την πλευραν ενυξε, και εξηλθεν ευθ
υδωρ κ. αιμα. | ενυξεν (Y* -ξαν, 225. al ενοιξεν): 56. 68. al ηνοιξ
vel ηνυξεν. Item habent *aperuit* f g vg syr^p eth^r; contra confirma
ενυξεν (ut et. Or^bis Eus^dem) a ff²· syr^sch *percussit*, b *pupugit*, c sa
cop *perfodit*, e *inseruit*, q *percussit et perfodit*. (Item aeth *confod*
latus eius quod dextrum lancea.) | εξηλθ. ευθ. hoc ordine cum ℵBLX
33. a b (e om ευθ.) syr^hr Or^4,176 (om ευθ. ^1,416) Eus^dem ... ς Ln ευ
εξηλθ. cum ADˢᵘᵖᵖΓΛΠ unc⁷ al pler c f ff²· g vg sah cop syr^sch e
etc Chron^413 (Cyr^4,1074 και αιμα ευθυσ εξηλθε και υδωρ) | ευθυσ cu
ℵABEHKLSXΛΠ al plu Or^4,176 Eus^dem Cyr ... Gb'' ευθεωσ cum Dˢᵘᵖᵖ
MUYΓ al plus^60 Chron | αιμα και υδωρ: Y e sah^askew cop Eus^de
υδωρ κ. αιμ.

35. Totum versum e om; praeterit etiam fu | εωρακωσ (KΛ al -κοσ) cu
ℵABLMSUYΓΔΠ* al plu ... DˢᵘᵖᵖEGHKΠ² al mu εορακ. | αληθινη: ℵ 12
Chr^8,578 (et.^mosc 6) αληθησ | αυτου εστ. η μαρτ. cum ℵABDˢᵘᵖᵖLMXΓ
al plu Or^1,416 et^4,176 ... EGKSUΛ al plus^30 am ing Caes^67 (Gall^6) εσ
αυτ. η μαρτ., HY al^60 b c f ff²· g vg^cle etc Chr^8,578 Cyr^4,1074 εστ. η μαρ
αυτου (a *et testimonium eius verum est*) | κακεινοσ cum ℵADˢᵘᵖᵖLXΓΛ
unc⁷ al pler Or^1,416 ... Ln και εκεινοσ cum BY 1. 239. 299. Or^4,1
Cyr^4,1074 | οιδεν: 69. 346. al pauc ειδεν (M ιδεν?) ... Nonn^τ 184 ιδμεν
και υμεισ cum ℵABDˢᵘᵖᵖHKLUXΛΠ al^25 it vg sah arm syr^utr eth^r ae
Or^4,176 Cyr ... ς (= Gb Sz) om και cum EGMSYΓΔ al longe plu cop
πιστευητε cum ℵ*B Or^4,176 ... ς Ln Ti πιστευσητε cum ℵ^aADˢᵘᵖᵖLX
unc^11 al omn^vid Chr^8,568 Cyr^4,1074

36. γαρ (a sah cop *haec enim facta sunt*, et a add *illi*): K 239. al^10
δε | συντριβησεται (et. Thdot^clem 974 etc, e *comminuatur*, q *comminu*
tur; item Or^3,472 πληρωθεισησ τησ περι αυτου λεγουσησ προφητεια
οστ. ου συντρ.): sah cop *confringent*; b c f ff²· fos *confringetis*, a *confri*
gitis, g vg *comminuetis*. Item Or^4,176 c (ut certe editum est) συντριβησετ

ρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ Zch 12, 10
λέγει· ὄψονται εἰσ ὃν ἐξεκέντησαν.
38 [206.1] Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ Mt 27, 57—61 Mc 15, 42—47 Lc 23, 50—55
ἀπὸ Ἀριμαθαίασ, ὢν μαθητὴσ τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένοσ δὲ διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν
ὁ Πειλᾶτοσ. ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν. 39 [207.10] ἦλθεν δὲ καὶ
Νικόδημοσ ὁ ἐλθὼν πρὸσ αὐτὸν νυκτὸσ τὸ πρῶτον, φέρων μῖγμα
σμύρνησ καὶ ἀλόησ ὡσ λίτρασ ἑκατόν. 40 [208.1] ἔλαβον οὖν τὸ

Contra[2,621] *συντριψετε* quaeritur utrum ex LXX an ex N. T. afferat. Idem *συντριψετε απ αυτου* ex Exod. affert[4,176 b] | *αυτου* cum ABD^{supp}LXY unc rell al plu e q cop arm Thdot^{clem} Or[4,176 c] Chr[8,578]; item Or[2,621] ... ℵΓ 33. 69. 106. 124. 435* al plus[60] it^{pler} sah syr^{p} eth^{hr} (eth^{sch} *in eo*) aeth Nonn *τ* 187 (*οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτοῦ κεκριμένων μελέων τετριμμένον ὀστέον ἔσται*, Cyr[4,1074] *παρ αυτ.*) *απ αυτου* :: LXX *οστ. ου συντριψετε απ αυτου* lectione tantum non fluct

37. *λεγει* (76. *λεγουσα*): 1. 22. 2^{pe} a om

38. *δε* c. ℵABD^{supp}HLUΠ[2] 1. 69. al permu it (sed ff^{2} *ergo*) vg cop^{dz} syr^{p} (aeth *et postea*) Cyr[4,1074] ... Gb[00] Ti om c. EGKMSXYΓΔΛΠ*et[3] 22. 33. 131. 157. al plus[60] sah cop^{wi} syr^{sch} (eth^{hr}) arm Chr[8,579] | *πειλατον* c. AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* ut supra | *ιωσηφ* c. ℵBD^{supp}EGKLMUXΠ 1. 33. al[45] Chr[8,579] Thdret[4,208] ... ς (Gb[00]) praem *ο* c. AHSYΓΔΛ al plu Cyr | *ο απο* cum ℵXYΓΔΛΠ unc[7] al fere omn syr^{utr} eth^{hr} Chr Cyr Thdret ... Ln om *ο* cum ABD^{supp}L 90. | *αριμαθαιασ*: D^{supp}Γ *-μαθεασ* ... Λ *-μαθειασ*, Π *-μαθιασ*, item it am fu ing (al) *arimathia* | *του ιυ*: B om *του* | 69. transiluit a *του ιυ* primo ad *του ιυ* sec | *αρη*: H al pauc *αρει* | *το σωμα του* (Δ *το*) *ιυ*: M p^{scr} y^{scr} 48^{ev} 49^{ev} 150^{ev} al aliq *το σωμ. αυτου* ... e *ihesum* | A tisch* 12. al transiluere a *το σωμ. του ιυ* ad eadem verba quae sequuntur | *πειλατ.* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB[3]L unc rell al omn^{vid} | *ηλθον* et *ηραν* cum ℵ* a b c e ff^{2} fos sah syr^{hr} arm^{zoh} ... ς Ln Ti *ηλθεν* et *ηρεν* (:: ex emendatione proclivi) cum ℵ^{c}ABD^{supp} unc rell al omn^{vid} f g q vg syr^{utr} cop aeth arm^{usc} Cyr[4,1074] | *αυτον* (a *illum*, b c e ff^{2} fos *eum*) cum ℵ* a b c e ff^{2} fos syr^{hr} arm ... ς Ti *το σωμα του ιυ* cum D^{supp}YΓΔΠ unc[7] al longe plu f g q vg cop syr^{utr} aeth^{pp} Thdret[4,208]; item Ln *το σωμα αυτου* cum ℵ^{c}BLXΛ al[10] sah aeth^{ro} Cyr

39. *δε* et. b c e f q vg syr^{p} (eth^{hr} *et venit autem*; syr^{sch} *et venit*): E a ff^{2} g *ουν*, *ergo* ... Λ arm om | *προσ αυτον* cum ABLUXY sah^{mün} Cyr[4,1075] ... ς *προσ τον ιυ* cum ℵD^{supp}ΓΔΛΠ unc[6] al omn^{vid} it vg sah^{woi} cop syr^{utr} eth^{hr} rell Thdret[4,208] | *φερων* (ℵ^{c}): ℵ* *εχων*, item cop (*cui est*) | *μιγμα* (et. ℵ^{c}): 122. 259. 435. 47^{ev} i^{scr} *σμιγμα*, p^{parh} *σμηγμα*, e *malagmam* ... ℵ*B *ελιγμα* | *σμυρνησ* (syr$^{p\,mg\,graece}$): ℵ *σζμυρνησ*, D^{supp} *ζμυρνησ*, 225. al pauc *μυρνησ* | *αλοησ* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$): EX al mu *αλωησ* | *ωσ* cum ℵBD^{supp}LΓΔΛΠ unc[6] tisch* al plus[60] ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum AUXY tisch** al plu Cyr ... Ath[356] Thdret[4,208] om. Ceterum syr$^{p\,mg\,gr}$ *μιγμα σμυρνησ και αλοησ*.

σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοισ μετὰ τῶν ἀρωμάτων
καθὼσ ἔθοσ ἐστὶν τοῖσ Ἰουδαίοισ ἐνταφιάζειν. 41 ἦν δὲ ἐν τῷ
τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆποσ, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν
ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶσ ἐτέθη· 42 ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν
Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺσ ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

XX.

Mt 28, 1 ss Mc 16, 1 ss Lc 24, 1 ss

1 209.1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχε-
ται πρωῒ σκοτίασ ἔτι οὔσησ εἰσ τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον

---

40. ιν: A θεου (per compendium scriptum ΘΥ pro ΙΥ), 248. κυριο (ΚΥ) | αυτο: 13. 240. 346. 6pe αυτον | των: 69. om | οθονιοισ sin εν cum ℵBKLXΥΠ*et[3] 1. 33. 69. 2pe al mu[vid] (*ligaverunt* vel *adliga eum linteis* etc vel *linteaminibus* a b c f g vg) Cyr[4, 1078] (Thdret[4,2] ενειλησαν αυτο οθονιοισ) ... Gb + Sz Ti praem εν cum AD[supp]ΓΔΛΠ unc[6] al[120] q (*alligav. illum in lintiaminibus*) fos (*ligav. eum in lintei* Nyss[resurr 2,837] ... e ff[2·] om οθονιοισ :: quum Graecis dici soleat εδη σαν εν, potius inlatum videtur εν quam sublatum. Etiam 11, 44 scr ptum est δεδεμενοσ - κειριαισ. | καθ. εθ. εστιν τοισ (D[supp] om) ιου ενταφιαζειν: e *sicut moyses iudaeis sepelire iussit* | εστιν (et. ℵ[c]): ℵ Nyss[resurr 2,837] ην. Nyss enim sic: γέγραφεν ὁ ἰωάνν. ὧδέ πωσ· εδη σαν αυτο εν οθ. μετ. των αρωμ. καθωσ εθοσ ην ιουδαιοισ ενταφια

41. ην δε εν τω: D[supp] 69. om τω | οπου εσταυρ. (haec 106. om) κηπ και εν τω κηπω (1. 71. τοπω): X 11. om (transilientes ab εν τω κηπ ad εν τω κηπ.) | καινον: D[supp] 69. al[7] (ac plures[vid]) κενον | ουδεπ (y[scr] al[3] ουδεποτε, q om) ουδεισ: ℵ syr[hr] ουδεισ ουδεπ. | ετεθη cu AD[supp]LXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] Or[1, 439] Thdret[4, 209] ... ℵB Cyr[4, 1076] η τεθειμενοσ :: ex Lc 23, 53

42. δια τ. παρασκ. τ. ιουδαιων: syr[sch] pers[p] *quia sabbatum advenerat* των ιουδαιων: b e ff[2·] om (a hiat) | εθηκαν: ℵ* (delet[c]) y[scr] praem (:: per incuriam) οπου | τον ιν (69. αυτον τον ιν): 71. αυτον, e *illu*

XX. 1. τη δε μια τ. σαββατων (e *posttridie sabbati*): ita et. Dion[alex 5] (Gall[3]; ὁμοίωσ ὁ ἰωάννησ, εν μια των σαββατ., φησί, μαρια η μαγδα ηλθε πρωι etc) Eus[dem 493] et[marin 266. 293] etc. Syr[p mg] adscript habet[graece] ... sah τη δε κυριακη. Cf Chr[8,580] τη δε μια τ. σαβ τουτεστι τη κυριακη. | μαριαμ cum ℵAL 1. 33. (syrr ut solent) ... Ln Ti μαρια cum BD[supp]XΓΔΛΠ unc rell al pler Dion[alex] Eus[dem] marin[266] (Mai[4]) Chr Cyr[4,1076] | ΧΓΑ al μαγδαλινη (ut etiam cop, no item sah. Item alibi.) | ερχεται: 33. a b c f syr[sch] eth[r] aeth ant μαριαμ pon | πρωι: a b c om | σκοτιασ ετι (A al pauc om) ουσησ 13. 69. 346. aeth post ε. τ. μνημειον pon. Similiter sah cop ερχετ (sah εξερχ.) εισ το μνημ. πρωι, ετι ουσησ τησ σκοτ. εξω. | εισ το:

ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 $^{210.\,10}$ τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸσ
Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸσ τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦσ, 19, 26 21, 7
καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδα- 13, 23
μεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτροσ καὶ ὁ ἄλλοσ
μαθητήσ, καὶ ἤρχοντο εἰσ τὸ μνημεῖον. 4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλοσ μαθητὴσ προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν
πρῶτοσ εἰσ τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψασ βλέπει κείμενα τὰ ὀθό-
νια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτροσ ἀκολουθῶν

ε. τον | εκ (tisch* 69. 229. al Dion^{alex} *απο*, item *a* it^{plu} vg, contra a e *de*) *του μνημειου* (et. Dion^{alex} Eus^{dem} Chr^{8,580} Cyr^{4,1076}): ℵ 1. 19** 22. 157. 209. 2^{pe} d f mm sah cop arm aeth *απο τησ θυρασ* (ℵ add *εκ*) *του μνημειου*

2. Η *προσ σιμων* | *και προσ τον αλλον*: b f ff$^{2\cdot}$ q vg (et. am fu ing gat mm al) *et ad alium* ... a^{vid} c d e for fos *et alium* | *εφιλει* (77. 31^{ev} 10^{pe} *ηγαπα*): b c e f q vg (et. am fu for al) *amabat*; d ff$^{2\cdot}$ em gat *diligebat* | ο $\overline{\iota\varsigma}$: e om | *κυριον*: cop syr^{sch} aeth add *ημων* ... XΔ fu mt Eus$^{mar\,286\,bis}$ Chr^{8,580} add (:: ut v. 13) *μου*. Eus^{mar} sic: *τη δε μαρια κατα τον ιω. ειπουση οτι ηραν τον κυρ. μου εκ του μνηματοσ, ου προτερον επιστευσαν* etc; ac paullo post *τινι δε επιστευσαν αλλ η τω τησ μαριασ λογω φησαντι· ηραν τον κυριον μου.* Contra^{266} *και ερχεται – και λεγει· ηραν τον κυρ. απο του μνημειου και ουκ οιδα* etc. Cf Aug$^{ioh\,120,6}$ „Nonnulli codd. etiam Graeci habent: *Tulerunt dominum meum*, quod videri dictum potest propensiore caritatis vel famulatus affectu; sed hoc in pluribus codd. quos in promptu habuimus non invenimus". | *εκ του* (et. Eus$^{mar\,286}$): X Eus$^{mar\,266}$ *απο του* | *οιδαμεν*: s i^{scr} t^{scr} y^{scr} 10^{pe} 57^{ev} e syr^{sch} arm aeth^{utr} Eus$^{mar\,266}$ Chr^{8,580} *οιδα* (:: ut v. 13)

3. ο *πετροσ*: X p^{scr} om ο | *και ο* (D^{supp} om) *αλλοσ*: a *et alter*, b c f ff$^{2\cdot}$ vg *et ille alius*, d e g q *et alius* | *και ηρχοντο* (D^{supp}Δ* *ερχοντο*, a e *ibant*, sah *exibant*) *εισ το μνημειον*: et. ℵ^{c} ... ℵ* om

4. *ετρεχ. δε* (al pauc *ουν*, q *ergo*) *οι δυο ομου* et. ℵ^{c}: ℵ* *και ετρεχ. οι δυο ομου* | *και* (b q sah om) *ο αλλοσ*: AU 33. 127. 239. a c d e f ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} *ο δε αλλοσ* (d *alius autem*, f ff$^{2\cdot}$ *ille autem alius*, a *ille autem*, c e *sed ille alius*). Pro *και ο αλλοσ* usq *ταχ. του πετρου* (et. ℵ^{c}) ℵ* sic: *προεδραμεν δε ταχιον του πετρου* | *προεδραμεν* (c *prior cucurrit*): U *προεφθασεν*, 249. *προελαβε*, 47. 56. 58. 250. *εδραμε*, tol *cucurrit* | *ταχιον* (et. ℵ*): ℵ^{c}AB*EGLXΔ i^{scr} al *ταχειον* | *πρωτοσ*: ℵ post *εισ το μνημ.* pon ... e om | 69. transilit a verbis *εισ το μνημειον* ad *εισ το μνημειον* v. 6.

5. *κειμενα* ante *τα οθονια* cum BD^{supp}LΓΔΠ unc^{7} al pler a b d e f g vg Cyr^{4,1078} ... Ln post *τα οθ.* cum ℵ^{c}(et*)AX 225. 249. 44^{ev} y^{scr} c ff$^{2\cdot}$ mt sah cop arm aeth, item syrr (Nyss$^{resurr\,2,841}$ ad v. 6 spectat). Transilit ℵ* a verbis *τα οθονια κειμενα* ad eadem verba v. sq ... Λ 6^{pe} om *κειμενα* | *μεντοι*: LX 1. 29. 2^{pe} add *γε*, praetereaque X add *και*

6. *ερχετ. ουν* cum AD^{supp} (testib Kipl et Scr; errat Mill addens *και*)

αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰσ τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κεί-
μενα, 7 *καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆσ κεφαλῆσ αὐτοῦ, οὐ μετὰ*
τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶσ ἐντετυλιγμένον εἰσ ἕνα τόπον.
8 *τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλοσ μαθητὴσ ὁ ἐλθὼν πρῶτοσ εἰσ*
τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 *οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν*
γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 *ἀπῆλθον οὖν πά-*
λιν πρὸσ αὐτοὺσ οἱ μαθηταί. 11 $^{211.1}$ *Μαριὰμ δὲ εἱστήκει πρὸσ τῷ*
μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡσ οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰσ τὸ μνημεῖον,
12 *καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλουσ ἐν λευκοῖσ καθεζομένουσ, ἕνα πρὸσ*

ΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c d e f ff$^{2.}$ g q vg syr^{utr} et^{hr} Cyr^{4,1078} ... (a) arm aeth *ερχ. και* (a libere: *Secutus est illum et Petrus et intravit* etc) ... ℵ^{c}B LX 33. 56. 58. (10^{pe} e silentio) *ερχ. ουν και*, item sah cop *ερχ. δε και* | *εισηλθεν*: X add *πρωτοσ* | *και θεωρ. τα οθον. κειμενα*: Λ* om

8. *και* (D^{supp} om, non item d) *ο αλλοσ*: c d e ff$^{2.}$ q *et alius*, b g^{vid} vg *et ille*, f gat mm *et ille alius*; a nil nisi *et* | *ειδεν* cum ℵABΓΔΛΠ^{2} unc^{6} al pler (61^{mg} 69. 124. *ειδον*) ... D^{supp}LMXΠ* al aliq *ιδεν* | *επιστευσεν* ita et. d: D^{supp} *ουκ επιστευσεν* ... rursus 61^{mg} 69. 124. *επιστευσαν*. Liberrime (quod ad *επιστευσαν* tuendum non valet) Eus mar^{284} *εισηλθον γαρ φησι και επιστευσαν*, item^{286} *οτε γουν εισηλθον ουτοι εισ το μνημα και τα οθ. ειδον μονα, το δε σωμα ουδαμου, τοτε επιστευσαν*

9. *ηδεισαν* (et. ℵ^{c} a d f ff$^{2.}$ g vg): ℵ* b c e q gat mm *ηδει* (*sciebat*, e *noverat*) | *εκ νεκρ. αναστηναι*: X d e sah cop syr^{utr} et^{hr} *αναστ. εκ νεκρ.*

10. *προσ αυτουσ* cum ℵ*BL ... ς Ln *πρ. εαυτουσ* cum ℵ^{c}AD^{supp}OXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Chr^{8,584} Cyr^{4,1079}. Praeterea Λ post *οι μαθηται* ad imam paginam additum habet (scholii loco) *θαυμαζοντεσ το γεγονοσ* (: : ex Lc 24, 12)

11. *μαριαμ* cum ℵO 1. 33. ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABD^{supp}LX unc rell al pler | *ειστηκει* cum B*D^{supp}EGKMSUΓΛΠ al pler (Δ *ηστηκει*) ... ℵA B^{3}HLOX 124. 257. al *ιστηκ.* | *προσ τω* (D^{supp}HΛ al *το*) *μνημειω* (Gb'' Schu „recte") cum ABD^{supp}EGHLMSΔΛΠ al plus^{60} Chr^{mosc4} Nyss^{resurr} ^{2,838} (*πρ. τ. μνηματι*) Sev^{223} (ut Nyss) ... ς *προσ το μνημειον* cum KOUXΓ al permu Chr$^{8,584 montf}$ Cyr^{4,1079} ... ℵ *εν τω μνημειω* (invitis it vg sah cop syrr rell) | *εξω* hoc loco cum ℵ^{c} (non mutato *εν*) BLOXΔ 1. 33. 2^{pe} d f g vg syr^{hr} aeth Nyss^{resurr} Cyr Amb$^{virgin 218}$ Aug$^{ioh 121,1}$. Similiter sah^{woid} cop arm ante *πρ. τ. μνη.* pon ... ς Ti post *κλαιουσα* cum D^{supp}LΓΛΠ unc^{7} al pler q syr^{p} Sev^{223} (Gall^{11}) ... Ln om cum ℵ*A a b c e ff$^{2.}$ syr^{sch} sah^{mün} (in ℵ* cum *εν τ. μν.* cohaeret)

12. *δυο* (Sev^{223} post *αγγ.* pon) *αγγελουσ* (et. ℵ^{c}): ℵ* e om *δυο* | *εν λευκ.* (t^{scr} add *και*, 250. Eus$^{mar 267}$ libere om *εν λευ.*) *καθεζομ.*: ℵ cop *καθεζ. εν λευκοισ* ... D^{supp} om (non item d). Libere Sev^{223} *λευκουσ και φαιδρουσ τη στολη.* | *πρ. τη κεφ.* (et. Eus$^{mar 267}$): K al pauc *πρ. την κεφαλην* | *το σωμ. του* (G y^{scr} add *κυριου*) *$\overline{ιυ}$*: a *Iesus*

τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸσ τοῖσ ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ. 13 [212.10] *λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεισ; λέγει αὐτοῖσ*
ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14 *ταῦτα*
εἰποῦσα ἐστράφη εἰσ τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, 21, 4
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦσ ἐστίν. 15 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦσ· γύναι, τί*
κλαίεισ; τίνα ζητεῖσ; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρόσ ἐστιν, λέγει
αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασασ αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκασ αὐτόν,
κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 *λέγει αὐτῇ Ἰησοῦσ· Μαριάμ. στραφεῖσα*
ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε. 17

---

13. *λεγουσιν* sine copula cum ℵ a b d f g vg sah ... ς Ln Ti praem *και* cum ABD[supp]LOX unc rell al omn[vid] c e q fos cop syrr arm aeth Eus[mar267] (sed libere affert) Cyr[4,1080] | *τι κλαιεισ* (et. Eus[mar]): D 69. 255. al[3] aeth[utr] sl[1.2.] add *τινα* (aeth *και τινα*) *ζητεισ* (:: ex v. 15) | *λεγει*: B aeth praem *και* (pro *λεγ. αυτοισ* q *quae dixit*, Eus[mar267] *η δε ειπεν*) | *τον κυρ. μου*: y[scr] mm syr[hr] arm Hier[hedib qu 5] Amb[virgin 218] add *εκ του μνημειου*, *de monumento* | *εθηκαν*: D Cyr[hr210] *τεθεικαν*, X *τεθηκαν*

14. *ταυτα* sine copula cum ℵABDSXΠ 1. 33. 157. 2[pe] w[scr] al[5] it vg sah cop syr[utr] arm Cyr[4,1082] ... ς (= Gb Sz) *και ταυτα* cum EGKMUΓΔΛ al pler syr[hr] aeth Chr[8,585] Sev[223]; item L *ταυτ. δε* | *ις̅* cum ℵABDLXΓΔΠ unc[6] al longe plu Eus[mar267] Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) *ο ις̅* cum Λ al mu

15. *λεγει*: 63. 73. 259. k[scr] add *ουν*, f *dixit autem*, syr[hr] *et dixit*. Pro *λεγ. α. ις̅* Eus[mar 267] *ο δε ις̅ λεγει* | *ις̅* cum ℵBL 122. 435. b[scr**] ... ς *ο ις̅* cum ADOXΓΔΛΠ unc[6] al pler Cyr[4,1082] | *εκεινη* sine copula et. ℵ[c] Nyss[resurr2,839] Cyr ... ℵ* c f fos sah cop syr[utr] et[hr] Sev[223] add *δε* | *ει συ εβαστασασ* (et. syr[p mg gr]; D *ηρεσ*, b c d f ff[2.] g vg *sustulisti*, e *for tulisti*, a q *portasti*) et. ℵ[c] ... ℵ* *ει συ ει ο βαστασασ* | *εθηκασ* (D *τεθεικασ*) *αυτον* hoc ordine cum ℵABDGLMOUXΓΛ al longe plu a b c e f ff[2.] g vg Nyss[resurr 2,839] Cyr Sev ... ς (= Gb Sz) *αυτον εθηκ.* (Π[2] *τεθεικασ*) cum EΔΠ tisch* al mu q

16. *ις̅* cum BDLO ... ς *ο ις̅* cum ℵAXΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] Cyr[4,1083] | *μαριαμ* cum ℵBLOΠ 1. 33. w[scr*] sah cop Nyss[resurr 2,839] Sev[223] (Nonn[υ 71] *καὶ μαριὰμ ἰάχησε*) ... ς Ln *μαρια* cum ADXΓΔΛ unc[6] al pler Cyr | *στραφεισα* sine copula cum ABLOXΓΔΛΠ* unc[6] al pler a (*illa stetit et*) c g q vg Cyr[4, 1083] ... ℵΠ[2] al[2 scr] e (*ad illa*) sah cop arm (*εκεινη δε στρ.*) add *δε* (Nonn[υ 71] *μεταστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη*), b f ff[2.] syr[utr] et[hr] aeth *et conversa* | *εβραιστι* (et. Gb + Sz) cum ℵBDLOXΔΠ* 33. 42. 71. 157. 239. 433. 6[pe] (e sil.) b c e ff[2.] fos gat mm sah cop syr[utr] et[hr] arm aeth sl[1.2.3.] ... Ln [*εβρα.*], ς om cum AEGKMSUΓΛΠ[2] al pler a f g q vg pers[w] sl[ed] Cyr[4,1083] (nec Nonn expri) | *ραββουνι* (B sah *-νει*, ut B et. Mc 10,51) c. ℵABEGKLMSUΓΔΠ al plu sah cop etc (sic et. syr[p mg gr], et. Nonn) ... OX 40. 69. 106. 124. al plus[20] Sev[223] *ραβουνι*, D *ραββωνει* (ut Δ in Mc), it (et. d; a hiat) vg *rabboni* | *διδασκαλε*: a *domine*, D

λέγει αὐτῇ Ἰησοῦσ· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸσ τὸν
πατέρα· πορεύου δὲ πρὸσ τοὺσ ἀδελφούσ μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖσ· ἀνα-
βαίνω πρὸσ τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ
θεὸν ὑμῶν. 18 *ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖσ*
μαθηταῖσ ὅτι ἑώρακα τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

κυριε διδασκαλε, e *magister et domine*, ff^{2}· *magister, domine.* Praeterea ℵ^{ca} (sed ^{cb} rursus delet) 13. 346. g gat mm syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1083} add *και προσεδραμεν αψασθαι αυτου*

17. $\overline{ις}$ cum BDLM* ... ς (Gb^{0}) praem *ο* cum ℵAEGKM^{2}SUXΓΔΛΠ al omn^{vid} Cyr^{4,1084} | *μου απτου* et. Ir$^{int 331}$ Resp$^{orthod 48}$ Or^{1,234} et^{3,829} et$^{4,155.156.199.240}$ et$^{int 2,238}$ Eus$^{mar 263 quater}$ et$^{dem 508}$ et$^{marc 172}$ et$^{ecl 102}$ Epiph$^{97.1075}$ Chr^{8,586} Cyr^{4,1084} Thdret^{4,234} Sev^{224} etc ... B arm Tert$^{prax 25}$ *απτου μου* ... 47^{ev} d^{scr} om *μου* | *πατερα* pri sine *μου* cum ℵBD d^{scr} b e syr^{hr} Ir$^{int 331}$ Or^{4,155c} et^{199} Epiph$^{97.1075}$ Chr^{8,586} Max$^{taur hom 56 ter}$ ... ς add *μου*, Ln [*μου*] cum ALOXΓΔΛΠ unc^{6} al pler a c f ff^{2}· g q vg sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{1,234} et^{3,829} et^{4,155d} Eus$^{dem 508}$ et$^{mcell 172}$ et$^{ecl 102}$ Nyss$^{resurr 2,839}$ Cyr^{4,1084} Thdrt^{4,234} (agnoscit et. Nonn$^{υ 75}$) Sev^{224} Tert^{prax} | *πορευου δε* cum ℵ*et^{cb}BXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop syrr rell Or^{3,829} et^{4,285} Eus$^{dem 508}$ Cyr Thdrt Hil^{1091} (Ir$^{int 331}$ *sed vade*; Or^{4,155} *αλλα πορ.*) ... ℵ^{ca}DLO q *πορ. ουν* ... A *πορευου* (item Or^{4,452} *διο γεγραπται· πορευου προσ τ. αδ. μου* etc, Eus$^{ps 373}$ *τη μαρια* - *ελεγε· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc, Did$^{tri 3,9}$ *εισ τηνδε την λεγουσαν δεσποτικην φησιν· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc) | *αδελφουσ μου* cum ℵ^{c}ABLOX unc rell al pler it^{pler} vg sah cop syrr rell Or^{3,829} et$^{4,155.285}$ et$^{452 ed}$ et$^{int 2,250.3,388}$ Eus$^{dem 377.508}$ et$^{ps 373}$ Did$^{tri 3,9}$ Nyss$^{resurr 2,840}$ Cyr Thdrt Tert$^{prax 25}$ („ad fratres meos: *quia et in hoc filium ostendit; filios enim appellasset illos si*" etc) etc ... ℵ*D e Or$^{4,452 cod}$ *αδ.* sine *μου* (:: receperam Synops; at cf ad Mt 24, 10 ubi similiter ℵ* isque solus om), 47^{ev} *μαθητασ μου*, Ir$^{int 331}$ *discipulos* (omisso *μου*) | *αναβαινω* et. Or^{3,829} et^{4,452} Eus$^{dem 508. ps 373}$ Did$^{tri 3,9}$ Nyss$^{resurr 2,840}$ ... Or$^{4,155 bis 285}$ et^{357} Eus$^{ps 53}$ Cyr$^{thes 75}$ et^{160} (sed ^{ter} ad h. l. *αναβαιν.*) *πορευομαι*, item Eus$^{dem 377}$ et$^{mcell 69.109}$ et$^{ecl 14}$ *ανερχομαι* | G c transiliunt a verbis *προσ τον πατερα* [*μου*] ad eadem verba quae sequuntur | *και θεον μου κ. θε. υμων*: c d *et ad* (d om) *dominum meum et ad* (d om) *dominum vestrum* ... G om *κ. θε. μου*

18. *ερχεται*: 13. 346. 6^{pe} al^{2} fos Nyss^{840} Sev^{224} *ερχ. ουν*, sah cop *ερχ. δε*, syr^{hr} *και ερχ.* | *μαριαμ* cum ℵBL 1. 33. sah (item Nonn$^{υ 79}$ *καὶ μαριὰμ πεπότητο*) ... ς Ln *μαρια* cum ADXΓΔΛΠ unc^{6} al pler cop Cyr^{4,1089} | A al aliq *μαγδαλινη* | *αγγελλουσα* cum ℵ*ABIX, item a d e *nuntians* ... ς *απαγγελλ.* cum ℵ^{c}DKLMUΓΛΠ al pler Nyss Cyr Sev; item EGSΔ 33. al *αναγγ.*; item it^{pler} vg *adnuntians.* Sed L*XΓΔΠ al aliq *-γελουσα* (XΓΠ al *-έλουσα*) | *μαθηταισ*: D aeth add *αυτου* | *εωρ-* cum ℵABDLSUXΛΠ^{2} al pler ... EGIKMΓΔΠ* al *εορ-* | *-ρακα* cum ℵBX a ff^{2}· g vg sah cop aeth; item s 33. *-ρακαμεν* ... ς Ln Ti *-ρακεν* cum cum ADILΓΔΛΠ unc^{5} al b c e f q syr^{utr} et^{hr} arm Cyr Sev | *και ταυτα ειπ. αυτη* (69. al^{4} *αυτοισ*) et. a f q etc ... ff^{2}· g vg sah *et haec dixit*

19 [213.9] Οὔσησ οὖν ὀψίασ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, Lc 24, 36
καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ ἔστη εἰσ τὸ μέσον, καὶ λέγει Mc 16, 14
αὐτοῖσ· εἰρήνη ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰσ χεῖρασ καὶ Lc 24, 40
τὴν πλευρὰν αὐτοῖσ. [214.10] ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντεσ τὸν
κύριον. 21 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼσ ἀπέσταλ- 17, 18
κέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶσ. 22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύση-

---

mihi, cop *et haec sunt quae dixit mihi*, b *et haec dixit* ... f *et omnia dixit ei* ... D e aeth και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοισ (d *et quae dixit ei adnuntians illis*, e *et quae dixit ei manifestavit*, et. aeth omisso αυτοισ). Similiter c *et quia haec dixit, et manifestavit eis*

19. ουν (et. b c f ff^{2} g vg syr^{p}): 239. al^{3} a e q sah cop syr^{sch} (et^{hr} και ουσησ) aeth δε ... ΓΧΓΑ 13. 69. 237. 299. al plus^{25} vg^{cod} (ap Gb) om, hinc Gb^{0} | τη μια et. ℵ^{c}: ℵ* om τη | σαββατων cum ℵABIL 33. ... ς των σαββ. cum DXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1090} et$^{iulian\,332}$ et$^{act\,50}$ | οι μαθηται: LΔΠ 33. 346. w^{scr} 6^{pe} 8^{pe} al pauc sah aeth Cyr^{bis} et^{act} add αυτου. Non addidimus συνηγμενοι cum ℵABDIΔ* 44* 95. 122* 246* k^{scr} o^{scr*} a q am fu harl* gat syr^{sch} et$^{p\,txt}$ ... ς (Gb^{0}) add συνηγμενοι cum EGKLMSUXΓΔΛ^{2}Π al pler (b *inclusi*) c e f ff^{2} g vg^{cle} et cdd aliq sah cop syr^{hr} (et^{p} c.* post ησαν) arm aeth Cyr^{bis} et^{act}, item agnoscit Eus$^{mar\,283.\,285.\,293}$ | ο ις cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} ... Ti ις cum DI | λεγει (d f vg^{cle} *dixit*) αυτοισ: et. ℵ^{c} ... ℵ* syr^{hr} om αυτ.

20. εδειξεν et πλευραν αυτοισ cum ℵABDI q ... ς εδειξ. αυτοισ (61. 8^{pe} om) et πλευραν αυτου (1. 13. 2^{pe} a e f ff^{2} g vg om) cum EGKLMSUXΓΔΛΠ al pler (it^{pler} vg) sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\,294}$ Cyr^{4,1090} | τασ χειρασ cum ℵDILXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} (13. fos add και τουσ ποδασ, item Nonn$^{v\,90}$ δειξε ποδασ και χειρ.) it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Eus^{mar} Cyr ... Ln Ti και τασ χειρ. cum AB syr^{p} | εχαρ. ουν et. c g vg cop syr^{p} Eus^{mar} Cyr^{4,1092} ... 1. 2^{pe} d q sah syr^{hr} εχαρ. δε, a b e f ff^{2} fos syr^{sch} aeth *et gavisi sunt* | οι μαθηται: D 71. 127. aeth add αυτου

21. ειπεν ουν et. it^{pl} vg syr^{p} et^{hr} Eus$^{mar\,294}$ ... sah syr^{sch} ειπ. δε, ℵ^{ca} (sed ^{cb} rursus ειπ. ουν) LOX cop aeth Cyr^{4,1093} και ειπεν ... c e arm ειπ. sine copula | παλιν sine ο ις cum ℵDLOX a c e g q vg sah cop arm pers^{w} Eus$^{mar\,294}$ Cyr ... ς Ln ο ις παλιν (A ο ις· παλιν) cum ABI ΓΔΛΠ unc^{6} al pler b f ff^{2} syr^{cdd} (ed^{widm} om παλ.) et syr^{p}; item 1. 27. 299. 2^{pe} syr^{hr} aeth παλιν ο ις | απεσταλκεν et. Eus$^{mar\,294}$: L 6^{pe} Chr^{8,588} Cyr^{4,1093} απεστειλεν | πεμπω cum ℵ^{cb}ABD^{2}I^{vid}XΓΔΛ unc^{6} al pler Eus^{mar} Chr, item *mitto* it^{pler} vg etc ... ℵ^{ca}D*LO 33. 42. p^{scr} w^{scr} Cyr αποστελλω ... ℵ* c πεμψω, *mittam*

22. και τουτ. ειπ. (sah ειπ. δε τουτ.) et. f cop syr^{utr} et^{hr} etc Eus$^{mar\,294}$ Cyr$^{hr\,270}$ etc: D^{gr} b c e ff^{2} g q vg om και ... a om κ. τ. ειπ. | ενεφυσησεν sine additam et. Eus^{mar} Chr^{8,588} Cyr^{hr} Cyr^{4,1095} et^{act50} Cyp^{155} (et^{131}) etc ... D syr^{sch} et^{hr} arm aeth add αυτοισ (d *in eos*), sah cop

σεν καὶ λέγει αὐτοῖσ· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 [215.7] ἄν τινων
Mt 18, 18 ἀφῆτε τὰσ ἁμαρτίασ, ἀφέωνται αὐτοῖσ· ἄν τινων κρατῆτε, κεκρά-
τηνται.

24 [216.10] Θωμᾶσ δὲ εἷσ ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενοσ Δίδυμοσ,
οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦσ. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι
μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖσ χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὸν δάκτυλον

---

in eorum faciem. Cf etiam Thdot[clem 958] εμφυσων το πνευμα τοισ αποστολοισ, Or[4,388] ενεφυσησε τοισ μαθηταισ.

23. αν bis cum ℵ (sec loc ℵ[c], ℵ* εαν) BILOXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[1,255] et [3,739] Bas[3,34] Cyr[hr 270] Chr[3,918bis] Cyr[4,1095] et[act 50] ... Ln εαν bis cum (ℵ* sec loc) AD 346. (Eus[esai 574] et Ps-Ath[60], sed priora tantum afferunt). Chr[8,588] ὧν ἀφῆτε τὰσ ἁμαρτίασ, ἀφέωνται, καὶ ὧν etc, atque eodem modo [3,94] (καὶ ὧν ἂν κρατῆτε) et [1,469] (bis ὧν ἂν) | τινων bis et. b c g vg (hi *quorum remiseritis peccata*; q *si quorum*, postea *si cuius*) sah cop syr[p] eth[r] arm aeth Or[1,255] et [3,739] Bas[3,34] Cyr[hr] etc Novat[tri 29] (Gall[3,311]) etc ... B τινοσ, item a (a Cyp *si cuius* bis) e f (hi[2] *si cui*, tum *si cuius*) Cyp[131. 148. 155. 195] Or[int 3,964] (*si cui* bis). Item Eus[esai] εαν τινοσ αφειτε etc | αφητε (et. Or[3,739]): Or[1,255] αφιετε | αφεωνται (Gb') cum ℵ[c]ADLOX (L αφεονται) 1. 13. 19** 124. Chr[8,588] et [1,469] et [3,94] Cyr[4,1101] et Cyr[act 50] ... ς Ti αφιενται cum B[3] (* αφειονται) EGIKMS UΓΔΛΠ al pler (69* 127. αφιεται) Or[1,255] et [3,739] Eus[esai] Cyr[hr 270] Bas [3,34] Ps-Ath[60] Cyr[4,1095 txt], item b c f g vg cop syr[hr] Or[int 3, 964] *remittuntur* (Or[int] *dim.*) ... ℵ* αφεθησεται, item d e q am gat sah syr[utr] aeth Cyp[131. 148. 155. 195] *remittentur* (q *remittetur eis*; et. Eus[esa] add αυτω, Cyp *illi*); a Novat *remissa erunt* (Nov *erunt remiss.*), quod propius ad αφεωνται accedere videtur | αν sec loco (ℵ* εαν): ℵ* add δε, item syr[hr] (*et illis autem quorum*); b c g vg cop Cyp[148] Novat praem *et* | κρατητε: EX al κρατειτε ... D κρατησητε, item it vg *retinueritis* (b e f *detin.*, a d q *tenueritis*) | κεκρατηνται (ΓΛ al καὶκράτηνται, L κράτηνται): c d g vg *detenta* (c d gat, g vg *retenta*) *sunt*; b e Novat *detenta erunt* (Nov *erunt retenta*); a q (item sah cop aeth) Cyp Or[int] *tenebuntur*, f *detinebuntur*

24. δε: 1. ουν ... a e om | ο λεγομενοσ: D Chr[8,591] om ο | ουκ ην: L em sah cop syr[sch] et[p] c.* add εκει, sed em sah om μετ αυτων | οτε ηλθ. ις etc (et. ℵ[c]): ℵ* οτε ουν ηλθεν ις, ελεγον αυτω οι μαθηται | ις cum ℵ(*et[c])BD 2[pe] (e silentio) ... ς ο ις cum AILOXΓΔΛΠ unc[6] al fere omn Chr[8,591] Cyr[4,1102]

25. ελεγον ουν (arm om ουν): vide ℵ* ad v. 24 | οι αλλοι (et. ℵ[c]): ℵ* 122. cop syr[sch] om αλλοι | μαθηται: D 59. arm add οτι | εωρακαμεν cum ℵAB[3]DSUΛΠ[2] al plu ... Ti εορακ. cum B*EGIKLMXΓΔΠ* al aliq | ιδω: K* ιδωμεν | εν ταισ χερσιν: D c Hil[818 cdd] εισ τασ χειρασ (*in manus*) | αυτου (et. ℵ[c]): ℵ* om | τον τυπον (b c d e fos mt Hil *figuram*, g vg *fixuram*, a *vestigium*): 2[pe] τουσ τυπουσ ... f q τ. τοπον, item syr sch eth[r] et pers[p]. Habet autem syr[sch] (et pers[p]) totum locum sic:

εἰσ τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰσ τὴν πλευρὰν
αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 $^{217.9}$ Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν
ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶσ μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦσ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰσ τὸ μέσον καὶ εἶπεν·
εἰρήνη ὑμῖν. 27 εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε
καὶ ἴδε τὰσ χεῖράσ μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰσ τὴν
πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστοσ ἀλλὰ πιστόσ. 28 $^{218.10}$ ἀπε-

---

nisi videam in manibus eius loca (pers^{p} *locum*) *clavorum et inmittam in ea* (pers^{p} rursus *in locum clavorum*) *digitos meos et extendam manum meam in latus eius.* Item syr^{hr} *nisi videbo in manibus eius locum clavorum* (omissis και βαλω sqq) *et mittam manum meam in latus eius* | και βαλω usq των ηλων: Α 69. 235. 33^{ev} c^{scr} e vg^{cod} (ap Ln) sah^{mün} (non item^{woi}) syr^{hr} (vide ante) om ... D pon post εισ τ. πλευρ. αυτου | μου τον δακτυλ. cum ℵDL 33. (d non expri μου) ... ς Ln Ti τ. δακτ. μου cum ABIXΓΔΠ unc^{6} al pler | εισ τον τοπον των ηλ. cum AI 47. 56. 58. 97** a b c g q vg (etiam δ) syr^{p} (et^{sch} vide ante) eth^{hr} arm pers^{p} et^{w} Or^{1,433} Hil^{818} et^{1259} (i. e. contra Const^{31}) Amb$^{ps\,47}$ Aug$^{ioh\,121,5}$ (Or l. l. sic: οθεν ουκ ειπε μεν· εαν μη ιδω, ου μη πιστευω· προσεθηκε δε και το· εαν μη βαλω την χειρα μου εισ τον τοπον των ηλων και ψηλαφησω αυτου την πλευραν, ου μη πιστευσω) ... ς ε. τον τυπον τ. ηλ. cum ℵ^{c}BDLXΓΔΠ unc^{6} al pler (19** 22. 29** 122. ποδων pro ηλων) sah cop (f *in foramina clavorum*; aeth *in clavos eius*) Cyr^{4,1102} Nonn$^{v\,111}$ ... ℵ* εισ την χειραν αυτου (habet igitur εαν μη βαλω μου τον δακτ. εισ την χειραν αυτου) | μου ante την χειρα (AB c^{scr} τ. χειραν, D aeth τασ χειρασ) cum ℵBDL 33. ... ς post τ. χει. pon cum AIXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Cyr it^{pler} vg etc ... 1. a d om. Praeterea cf huc Iust$^{resurr\,9}$ καὶ ψηλαφᾶν αὐτὸν ἐπέτρεπεν αὐτοῖσ καὶ τοὺσ τύπουσ τῶν ἥλων ἐν ταῖσ χερσὶν ἐπεδείκνυε. Cf etiam quae hunc locum praecedunt. Item cf Clem^{999} in adumbrationibus in 1. Ioh. 1, 1. *Fertur ergo in traditionibus quoniam Ioh. ipsum corpus quod erat extrinsecus tangens manum suam in profunda misisse et ei duritiam carnis nullo modo reluctatam esse, sed locum manui praebuisse discipuli.*

26. οι μαθητ. αυτου cum ABCDILX unc^{11} al pler f g q vg cop syr^{p} aeth Or^{1,434} Cyr^{4,1103} ... ℵ 1. 56. 58. 69. 122. 124. c^{scr} a b c e sah syr^{sch} eth^{hr} om αυτου | θωμασ: D 69. ο θωμ. | ερχεται: D 1. 19** 29** 150^{ev} add ουν | ειπεν: A^{3} ειπ. αυτοισ, 235. 251. c^{scr} i^{scr} λεγει αυτοισ. Item add αυτοισ taur sah cop syr^{sch} aeth

27. μη γινου et. Or^{1,434} Dial^{851} Epiph^{593} Chr^{8,592} Cyr^{4,1103} etc. Locus Dialogi sic: εφασκε· βαλε τον δακτ. σου εισ τουσ τοπουσ (sic Delarue sine nota et opinor ex errore, Wtst enim τυπουσ) των ηλων και την χειρα σου εισ την πλευρ., και μη γινου etc. Apud Epiph post verba μη γινου etc additur: εδειξε γαρ τυπον ηλων και τοπον λογχησ, και αυτασ τασ ουλασ αφηκεν επι του σωματοσ ... D μη ισθι (it vg *noli esse*)

28. απεκριθη sine copula cum ℵBC*DGLX al plus^{10} it^{pler} (et. m^{4}) vg sah

κρίθη Θωμᾶσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριόσ μου καὶ ὁ θεόσ μου.
29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ὅτι ἑώρακάσ με, πεπίστευκασ· μακάριοι
οἱ μὴ ἰδόντεσ καὶ πιστεύσαντεσ.
21, 25 30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐνώ-
πιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31 ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦσ ἐστὶν ὁ Χριστὸσ
ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντεσ ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

---

cop^{schw} (ex^{dz} et^{petr}) arm Cyr^{4,1107} Cyp^{287} ... ς (= Gb) praem *και* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler q syr^{utr} eth^{hr} aeth | *θωμασ* cum ABCDXΓΔ ΛΠ al longe plu Cyr ... ς (= Gb Sz) *ο θωμ.* cum ℵL 33. al vix mu | *ειπ. αυτω*: 440. e m^{4} tol cop om *αυτω* ... a c add *tu es* | *και ο θεοσ μου*: D 46^{ev} om *ὁ*

29. *λεγει* (e *et ait*): ℵ* 13. 69. 346. *ειπεν δε* (*δε* et. 13. 346. ut vdtr, licet Sz praetereat), ℵ^{c} *λεγει δε* (non enim delet *δε*), g vg (sed non am fu ing al) *dixit* | *ο* ῑς̄: B om *ο* | *εωρακασ* cum ℵABCDMSUX^{2}ΛΠ^{2} al plu ... EGHKLX*ΓΔΠ* al mu *εορακ.* | *με* (a e om) sine *θωμα* cum ℵABCD unc omnib al plus^{150} it (et. m^{4}) am fu ing iac em gat taur sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr^{8,592} Cyr^{4,1110} Cyp^{287} etc ... ς (= Gb Sz) add *θωμα* cum (minusc paucis? nullus ap Scri nec ap Mtthaei) vg^{cle} fos mm mt (al) perss | *πεπιστευκασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* g q gat arm (cop^{petr}) *και πεπιστευκ.* Praeterea Ln *πεπιστευκασ;* (ut etiam ex cdd minusc mu notatum est) | *ιδοντεσ* (et. ℵ^{c} Clem^{433} Or^{4,209} et$^{int\,4,627}$ etc): ℵ* 19** 60^{ev} fos gat syr^{utr} eth^{hr**} add *με* | *και πιστευσαντεσ*: A *πεπιστευσαντεσ* (omisso *και*)

30. *σημεια*: per errorem Btlji conlatio (quam etiam secutus est Bch) B *σημ. α.* In E vero post *σημεια* duae (ut vdtr) litterae erasae sunt. | *ο* ῑς̄: D om *ο* | *τ. μαθητων* sine additam cum ℵBEKSΔ (A teste Treg) Π al plus^{12} f sah^{mün} syr$^{p\,txt}$ ... ς add *αυτου* cum ℵCDGHLMT^{d}U XΓΛ(?) al pler it^{pler} vg cop syr^{sch} eth^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,593} Cyr^{4,1111} et^{act63}. Praeterea e add *postquam resurrexit a mortuis* | *βιβλιω*: D *βιβλω* (reliquis non mutatis)

31. Om versum G* | *πιστευητε* c. ℵ*B ... ς Ln Ti *πιστευσητε* c. ℵ^{c}ACDT^{a} unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,1111} | *οτι* ῑς̄ *εστιν* usq *πιστευοντεσ*: sah^{mün} om, item i^{scr} om *οτι* usq *τ. θεου* | ῑς̄ cum ℵABCDLT^{d}X unc^{11} al longe plu Cyr et^{act63} ... ς (= Gb Sz) *ο* ῑς̄ cum minusc aliq ... a (*quoniam est Christ. filius dei*) om | *εστιν*: X om. Singula autem sic ponuntur: D ῑς̄ χ̄ς̄ *υιοσ εστιν του θεου*, b f arm Ir$^{int\,206}$ *Iesus Christus* (Ir^{int} om ap Mass fide codicum) *est filius dei*, m^{4} *Ies. Chr. filius est dei*, e *Ies. Chr. filius dei est*, c *Ies. Chr. ipse est filius dei*; g q vg Hil^{907} *Ies. est Chr. fil. dei* | *και ινα* (et. ℵ^{c} Ir^{int} etc): ℵ* m^{4} taur om *και* | *ζωην* sine additam cum ABC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c m vg syr$^{p\,txt}$ eth^{hr} Cyr^{act63} ... ℵC* DLT^{d} 13. 33. 69. 91. 124. 127. 229** 239. 346. 60^{ev} 6^{pe} b e f g q gat sax cop syr^{sch} et^{p} c.* arm aeth Ir$^{int\,206}$ Chr^{8,593} Cyr^{4,1111} Nonn$^{v\,144}$ (*ζωῆσ θεσπεσίησ αἰώνιόσ ἐστιν ἀμοιβή*) add *αιωνιον*, hinc Ln add [*αιωνιον*] | *εχητε*: HΓΛ al *εχειτε*. Spectat ad hunc versum etiam Tert

XXI.

1 [219.9] Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς τοῖς μαθη-
ταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2 ἦσαν
ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθα-
ναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω
ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον
καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

---

prax 25 his verbis: „*Ipsa quoque clausula evangelii, propter quid consignat haec scripta, nisi* ut credatis, *inquit*, Iesum Christum filium dei.“

XXI. 1. μετα ταυτα: 234. al^{4wtst} al^{2scr} e cop μετ. δε ταυτ. (syr^{hr} και με. ταυτ.) | παλιν hoc loco cum ABCEHKLMSUXΓΔΛΠ al pler it vg syr^{p} Cyr^{4,1112} ... ℵ syr^{sch} ante εαυτον, D 235. cop arm aeth ante εφανερωσεν, 19. 69. 435. post ο ις pon ... G 18. 42. 61. 106. al^{15} 17^{pe} 11^{pe} al^{8scr} (sunt in his evgll nonnulla, quibus accedunt alia pleraque, vel potius ut vdtr omnia) syr^{hr} pers^{p} Chr^{8,593} om | ις cum BC; item ς Ln ο ις cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr; item it^{pler} vg cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth ... Ti om cum DM 51. 255. e pers^{p} Chr om :: nullam caussam fuisse h. l. nomen Iesu auferendi patet; hinc vix errat cui D et e rectum tenere videantur | τοις μαθηταις: e am fu em iac ing fos taur (hinc Hier omisisse certum est) om :: ut ις ita τοις μαθηταις suspectum est. Scripsimus τ. μαθ. sine αυτου cum ℵABC*EKLSΔΛΠ al longe plu vg^{cle} syr^{p} Chr Cyr ... C^{3}DGHMUXΓ 13. 69. 124. 127. 235. 239. 244. al^{40} a b c f g q sah^{mün} cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth add αυτου. Praetereaque Γ 13. 69. 106. 124. al plus^{20} add εγερθεισ εκ νεκρων | εφανερ. δε ουτωσ: 6^{pe} a aeth om

2. ο απο κανα (a q *a cana*, e *a chanaha*) ... D οσ ην απο, item b c f g vg *qui erat a cana* | οι του ζεβεδαιου cum ABLPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} arm Cyr^{4,1112} ... ℵDE 157. y^{scr} z^{scr} al^{10} Chr^{8,594} οι υιοι (E ϊοι, E al add του) ζεβεδαιου, item it vg cop syr^{sch} eth^{hr} aeth, C οι του ζεβ. υιοι

3. αυτοισ: D τουτοισ (d *illis*, e *illi*, a *illos*; it^{rell} vg *eis*) | λεγουσιν αυτω: X add εκεινοι | και ημεισ (c haec post συν σοι pon): 1. om | εξηλθον (D εξηλθαν, P ηλθον) sine copula cum BCDEHKMSUΓΔΛΠ*et^{3} al pler a e q syr$^{p\,txt}$ arm Cyr^{4,1112} ... AP b c f g vg cop syr^{sch} et^{p} c.* eth^{hr} aeth praem και, hinc Ln [και] ... ℵGLXΠ^{2} 157. al plus^{25} add ουν | ενεβησαν cum ℵABCDLPXΓΠ unc^{7} al longe plu . . ς (= Gb Sz) ανεβησαν cum ΔΛ al mu Cyr | εισ το πλοι. sine ευθυσ cum ℵBC*DLXΔ 1. 33. 69. 2^{pe} it vg sah^{mün} cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth ... ς (Gb^{oo}, Schu „merito mittas verbum hoc loco ineptum“) add ευθυσ cum AC^{3}PΓΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} Cyr | εν (et. f q): L a b c e vg om | επιασαν (et. ℵ^{a}): ℵ* εκοπιασαν | ουδεν: C* ουδε εν

4 πρωΐασ δὲ ἤδη γινομένησ ἔστη Ἰησοῦσ ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-
20, 14 τοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦσ ἐστίν. 5 λέγει οὖν αὐτοῖσ
Ἰησοῦσ· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οὔ. 6 λέγει αὐτοῖσ· βάλετε εἰσ τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον,
καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ
19, 26 πλήθουσ τῶν ἰχθύων. 7 $^{220.10}$ λέγει οὖν ὁ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ὃν
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦσ τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριόσ ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτροσ,

---

4. δε: G om | ηδη (et. ℵ^{c} b f g am fu em ing taur): ℵ* 22. 69. 122. 124. 2^{pe} 150^{ev} al^{10} a c e vg^{cle} cop syr^{sch} arm aeth om | γινομενησ (AB γειν.) cum ABC*EL al^{10} (*cum mane esset futurum* cop) ... ς Ln γενομενησ cum ℵC^{2}DPXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,1112}. Item it^{pl} vg *mane autem* [*iam*] *facto*, a *sed cum mane factum esset*, q *prima autem luce* | ι̅ς̅ pri cum ℵABCDEPΠ* al plus^{10} Cyr ... ς (Gb^{0}) praem ο cum GHKLMUXΓΔΛΠ^{2} al pler ... S plane om | επι τον (Gb′) c. ℵADLMUX 33. al plus^{12} Clem^{104} (σταθεισ, φησιν, ο κυριοσ επι τω αιγιαλω) Cyr ... ς Ti εισ τον cum BCEGHKPSΓΔΛΠ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ (:: similiter 20, 19. 26 εστη εισ το μεσον). Cf it^{pler} vg *in littore*, q *ad litus* | ηδεισαν cum ABCDPΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵLX 33. 127. 299. Cyr (sed non$^{edd\,pri}$) εγνωσαν, item b c f g vg *cognoverunt* (contra a e *sciebant*, q *scierunt*) :: hoc multo magis quam ηδεισαν correctoris videtur esse | οι μαθηται: 69. f syr^{hr} add αυτου | ι̅ς̅ sec: A al pauc ο ι̅ς̅

5. λεγει ουν αυτ. ι̅ς̅: a *ait illis* | ουν (syr^{sch} aeth *et dixit*): C^{3}U 33. 106. al^{15} a (vide ante) e cop^{wi} arm syr^{hr} Cyr^{1112} om | ι̅ς̅ cum ℵB ... A*^{vid} (inde ab ο ι̅ς̅ usq μη τι προσ rescriptum) a om ... ς Ti ο ι̅ς̅, Ln [ο ι̅ς̅] cum A^{2}CDLPX unc rell al omn^{vid} Cyr | μη τι (ℵ^{c}): ℵ* om τι | προσφαγιον et. ℵBCLP unc rell etc ... AD -γειον ... Clem^{104} οψον (παιδια, μη τι οψον εχετε)

6. λεγει αυτοισ cum ℵ*et^{cb} 239. (47^{ev} ειπεν αυτ.) b c g (*dixit eis*) vg cop syr^{sch} et^{hr}. Similiter arm λεγει αυτοισ ο ι̅ς̅, aeth *et dixit illis* ... ς Ln Ti ο δε ειπεν αυτοισ cum ℵ^{ca}ABCDLPΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f q Cyr. Similiter X ο δε ι̅ς̅ ειπ. αυτ., syr^{p} *ipse autem dixit eis* | βαλετε: A* βαλε, e *mitte* | το δικτυον: 69. om το | ευρησετε: ℵ^{ca} (rursus delet^{cb}) g em mm aeth Cyr^{1112} (non$^{edd\,pri}$, sed agnoscit etiam$^{comm\,1115}$) add οι δε ειπον (aeth *et dixerunt*)· δι ολησ τησ νυκτοσ εκοπιασαμεν και ουδεν (Cyr κοπιασαντεσ ουδεν) ελαβομεν· επι δε τω σω ρηματι (Cyr ονοματι, sed^{comm} ρηματι) βαλουμεν, Latt *dixerunt ergo ei*: (em mm add *praeceptor*) *per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo mittemus* (ita mm; g em *laxabo*) *rete* :: ex Lc 5, 5 | εβαλον ουν (et. ℵ^{c}): e *miserunt*, a *miserunt illi*, syr^{sch} et^{hr} *et miserunt* (aeth και βαλοντεσ) ... ℵ*D cop οι δε εβαλ. | αυτο: Π 1. 127. 157. 254. 2^{pe} p^{scr} w^{scr} post ελκ. pon | ελκυσαι: ℵ ϊλκυσαι, D ειλκυσαι, Δ ειλικυσαι | ισχυον cum ℵBCDLΛΠ 1. 27. 33. 124. 262. al plus^{5} a b c f g vg syr^{p} et^{hr} Cyr ... ς ισχυσαν cum APXΓΔ unc^{7} al pler e q syr^{sch} cop

7. ο ι̅ς̅: D om ο | ο κυριοσ εστιν: D add ημων (d accurate *dominus est*

ἀκούσασ ὅτι ὁ κύριόσ ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυ-
μνόσ, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰσ τὴν θάλασσαν· 8 *οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ*
τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆσ γῆσ ἀλλὰ ὡσ
ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντεσ τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 221.9
ὡσ οὖν ἀπέβησαν εἰσ τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ
ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 *λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐνέγ-*
κατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 222.9 *ἀνέβη Σίμων*
Πέτροσ καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰσ τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγά-
λων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη
τὸ δίκτυον. 12 223.9 *λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· δεῦτε ἀριστήσατε.*
224.10 *οὐδεὶσ δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίσ εἶ;*
εἰδότεσ ὅτι ὁ κύριόσ ἐστιν. 13 225.9 *ἔρχεται ⸂Ἰησοῦσ καὶ λαμβάνει*

---

noster). Similiter (h. l. et post) syr^{sch} aeth pers^{p}. | *εβαλεν εαυτον* (L *αυτον*): D* *ηλατο*, D^{2} *ηλλατο* (d *misit se et salibit*) | *εισ τ. θαλασσαν*: syr^{sch} (sed non$^{edd\,omn}$) add *ut veniret ad Iesum* (:: cf Mt 14, 29)

8. *πλοιαριω*: P *πλοιω* ... ℵ praem *αλλω* | *ηλθον*: D *-λθαν* | *αλλα* cum ℵABC ... ς Ln *αλλ* cum DLPXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} | *πηχων*: A Cyr^{4,1116} *πηχεων* | *διακοσιων*: a *viginti*, cop^{wi} DCCC (quod nota ꞷ exprimitur, debebat C̄ poni; recte vero cop^{schw} ex^{dz} *διακοσ*.)

9. *απεβησαν* (et. ℵ^{c}, it vg etc *descenderunt*, d *exierunt*): ℵ*Π 91. syr^{sch} *ανεβησαν*, A y^{scr} 47^{ev} Cyr (non$^{edd\,pri}$) *επεβησαν* | *εισ την*: ℵ^{ca} (ℵ^{cb} restituit *εισ*) LX *επι την* | *βλεπουσιν* (et. a e ff^{2}): P b c f g vg *ειδαν*, *viderunt* | *κειμενην* (et. e f g vg): tol arm om ... a b c ff^{2} *καιομενην* (habent enim *carbones incensos*)

10. ο $\overline{\iota\varsigma}$: B om ο | *απο* cum ℵABCPX unc rell al omn^{vid} ... DL *εκ* (item b *ex*, it^{pler} d vg *de*)

11. *ανεβη* cum ABCDPX unc^{11} al pler ... ℵL 1. 2^{pe} 3^{pe} Cyr^{4,1116} (non$^{edd\,pri}$) *ενεβη*. Dedimus sine copula cum ADPΓΔΛΠ* unc^{7}al pler a b e f ff^{2} g vg arm ... ℵBCLXΠ^{2} 1. 22. 33. 2^{pe} al^{3} cop syr^{p} et^{hr} Cyr add *ουν*. Similiter c *tunc adscendit*, syr^{sch} aeth *et adscendit* | *εισ την γην* c. ℵABCLPXΔΠ 33. 42. 78. 239. 299. 3^{pe} p^{scr} w^{scr} Cyr ... D 1. 69. 124. 127. 299. al aliq *επι την γην* ... ς Ti *επι τησ γησ* cum EGHKMSUΓΛ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ | *ιχθυων μεγαλων* cum ℵBCEHKMSUΓΛΠ al pler c Cyr ... Ln *μεγαλ. ιχθυ.* cum ADGLXΔ 1. 33. 2^{pe} 6^{pe} a b f ff^{2} g vg | *τοσουτων*: L add *αυτων*

12. ο $\overline{\iota\varsigma}$: B om ο | *ουδεισ δε* cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b c e f ff^{2} (c *nemo autem*, b d e f ff^{2} *nemo tamen*) cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,1116}. Similiter a g vg aeth *et nemo*, Chr^{8,594} *και ουδεισ* ... Ti *ουδεισ* sine copula cum BC taur | *ειδοτεσ*: A *ειδοντεσ* (sic)

13. *ερχεται* sine copula cum ℵBCDLX 1. 22. 33. 91. 2^{pe} al^{10} a b e fos gat sah^{mün} arm Cyr^{4,1116} ... ς (= Gb) add *ουν* cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler f ff^{2} cop syr^{p} Cyr$^{edd\,pri}$. Item g vg aeth syr^{hr} *et venit*, c *tunc venit*, syr^{sch} *venit autem* | $\overline{\iota\varsigma}$ cum BC^{vid}D ... ς ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{7} al

τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖσ, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίωσ. 14 $^{226.10}$
20, 19. 26 τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦσ τοῖσ μαθηταῖσ ἐγερθεὶσ ἐκ
νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, $^{227.9}$ λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰη-
σοῦσ· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷσ με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ
κύριε, σὺ οἶδασ ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου.
16 $^{238.10}$ λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷσ με;
λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδασ ὅτι φιλῶ σε. $^{229.9}$ λέγει αὐτῷ·

---

omn^{vid} Cyr | *και διδωσιν αυτοισ*: D^{gr} *ευχαριστησασ εδωκεν αυτοισ*, item d f g mm syr^{hr} *et benedicens* (g mm *et benedixit et*, syr^{hr} *et gratias egit et*) *dedit eis*

14. *τουτο* sine copula cum ABCDΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} etc Cyr ^{4,1116} ... ℵGLX 33. mt cop syr^{hr} add *δε* (aeth pers^{p} *et hoc*) | *εφανερωθη* (*manifestatus est* f ff^{2} vg): X 71. 346. evgg^{pler} a b c e gat *εφανερωσεν εαυτον* | ῑς̄ cum BCD ... ς ο ῑς̄ cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{6} (sed L post *τ. μαθητ.* pon) al pler Cyr^{4,1116} ... s 234. ff^{2} mm plane om | *τοισ μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABCL 1. 22. 33. 53. 122. 157. w^{scr} a e ff^{2} am fu mt arm ... ς (Gb^{0}) add *αυτου* cum DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c f vg^{cle} cop syr^{utr} eth^{r} aeth Cyr

15. *ηριστησαν*: K *-σεν* | *ο* ῑς̄: D a c tol cop syr^{utr} eth^{r} aeth Chr^{8,598} post *λεγει* pon ... s 234. 249. 251. 7^{pe} 11^{pe} al^{7} vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\,123,4}$ om | *ιωαννου* (ℵ^{a}BD^{gr} *-ανου*, ita Ln) cum ℵ^{a}BC*DL (91. *ἰωαννᾶ*) a b d e f ff^{2} g vg (ex his^{7} *iohannis*, e *iohannes*) sah^{mün} cop Nonn$^{φ\,84}$ (*σίμων γνήσιον ἔρνοσ ἰωάνναο τοκῆοσ*) ... ς *ιωνα* cum AC^{2}et^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c (*bariona*) syr^{utr} eth^{r} arm aeth Bas$^{eth\,298}$ Chr Cyr^{4,1117} Thdrt ^{2,426} ... ℵ* om | *πλεον* cum ℵBCDLSXA 33. 122. Chr Cyr ... ς *πλειον* cum AEGHKMUΓΔΠ al pler Bas^{eth}. Praeterea 1. 22. 2^{pe} a b c e ff^{2} (non item f g vg) om *πλεον τουτων* | *συ οιδ. οτι φιλω σε*: a e om | *λεγει αυτω*: DU 19* gat mm syr^{sch} pers^{p} add *ο* ῑς̄ | *αρνια* cum ℵABC^{2} LX unc^{11} al fere omn Bas^{eth} Cyr^{4,1118}; item f ff^{2} g vg *agnos* ... C*D 36^{ev} Chr^{8,598} (et.$^{mosc\,5}$) *προβατα* (sic C*, non *-ατια*, ut Berger de Xivrey invenisse sibi visus est), item a b c d e *oves*

16. *παλιν* hoc loco cum ABLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} a ff^{2} g vg syr^{utr} aeth Bas^{eth298} Cyr^{4,1118}. Item ante *λεγει αυτω* ℵC b f cop arm syr^{hr} (*και παλιν λεγει* etc) ... D c e om | *δευτερον* (ℵ^{a} 1. 19** 2^{pe} *το δευτ.*) et. c e ... ℵ* 249. a b f ff^{2} g vg arm om (:: possit inlatum credi, ab aliis pro *παλιν* substitutum, ita ut *παλιν* et *το τριτον* exceperint primam quaestionem. Nec vero minus probabile, ab alteris *παλιν*, ab alteris *δευτερον* ut superfluum abiectum esse.) Post *δευτερον* D add *ο κυριοσ* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* c. BD^{gr} et d) c. ℵBC*D (L post *ναι κυριε* v. 16 deficit) a (*iohannes*) b e f ff^{2} g vg cop (nec sah^{borg} differre a v. 15 statuendum est) Nonn$^{φ\,91}$, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut v. 15 | *ναι κυριε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *ναι* | *συ οιδασ οτι φιλ. σε*: a om | *λεγει αυτω* (tertio loco): AΠ^{2} 124. 218. 219. 239. 262. 299. 47^{ev} 2^{pe} gat mm syr^{utr} add *ο* ῑς̄. Prae-

ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 $^{230.10}$ λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ
τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ 16, 30
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. $^{231.9}$ λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ προβάτιά μου.
18 $^{232.10}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σε-
αυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς
τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

---

tereaque 2^{pe} syr^{p} add ει αγαπας με και φιλεις με | τα προβατια cum BC 19. (19**?) ενια των παλαι. αντιγρ. ap Theophan$^{hom\,37}$ (προτερον αρνια, δευτερον προβατια, τελευταιον προβατα), *oviculas* b Lcif^{190} ed venet („*Petro dicit beato*: Pasce agnos meos, *et iterum*: Pasce oviculas meas“, sed ap Gall^{6,228} *oves* pro *oviculas* legitur) ... ς Ln τ. προβατα cum ℵADXΓΔΛΠ unc^{7} 69. (sic) al pler (1. 209. om λεγ. αυτω· ποιμ. τ. πρ. μου) Bas^{eth} Cyr, item *oves* a c e f ff$^{2.}$ gat mm; g vg *agnos*

17. το τριτον: C om το | ιωαννου (Ln -ανου cum BD^{gr} et d) cum ℵBD a (rursus *iohannes*) b e f ff$^{2.}$ g vg cop (de sah vide supra) Nonn$^{φ\,100}$, 69. ἰωανᾶ, 91. ἰωαννᾶ ... ς ιωνα ut vv. 15 et 16. Accedit Or^{prov} ap Mai^{15} (at deest in Notitia ex cod^{patm}) | ελυπηθη (et. ℵ^{c}): ℵ* ελυπ. δε, m^{17} syr^{sch} eth^{hr} Amb$^{apol\,dav\,692}$ και ελυπ. | το τριτον (D^{gr*} om haec, sed ipse* suppl) φιλεις (ℵ* και φιλ., ℵ^{a} delet και) με | και ante λεγει cum ℵBCD unc rell al omn^{vid} c e f ff$^{2.}$ g m^{17} vg (et. fu al) cop syr^{utr} eth^{hr} etc ... A a b am om, hinc Ln [και] | λεγει sec cum ℵADX 1. 33. 2^{pe}, item *dicit* b f g am fu em mt al, *ait* a c e ... ς Ln Ti ειπεν cum BCΓΔΛΠ unc^{7} al pler ff$^{2.}$ m^{17} vg^{cle} cop syrr Cyr^{4,1118} | αυτω tert: B 249. om | παντα συ c. ℵBC*D 33. a e ff$^{2.}$ m tol taur syr^{utr} Amb^{apol} dav^{692} ... ς συ παντα c. AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler f vg syr^{hr} aeth Bas^{eth298} ... libere b cop *tu scis omnia*, Chr^{8,599} συ οιδας παντα, Cyr^{1118} συ οιδας κυριε παντα, c g om συ | συ γινωσκ. οτι: arm και συ παντα γινωσκεις και οτι | λεγει (ℵ praem και) αυτω sine ις aut ο ις cum ℵD 1. 33. 120. 2^{pe} it^{pler} vg cop pers^{w} ... ς add ο ις cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Bas$^{eth\,298}$ Cyr^{4,1118}; item Ln Ti ις cum BC y^{scr}; item *Iesus* f sah mün syr^{utr} eth^{hr} rell | προβατια cum ABC. Cf Amb$^{fid\,551}$ „*tertio inquit meretur audire*: Pasce agniculos meos, pasce agnos meos, pasce oviculas meas“) ... ς Ln προβατα cum ℵDXΓΔΠ unc^{7} 1. 33. al omn^{vid} Cyr, item *oves* a b c d e f ff$^{2.}$ g vg ... A αρνια, em gat mm *agnos*

18. οτε: C* y^{scr} οτι, arm οτι εως | σεαυτον: 89. 234. 239. 250. 258. al^{6} scri εαυτ. | περιεπατεις: EKX al mu -ατης. Similiter Γ al aliq εἰς pro ἦς, X εκτενης pro εκτενεις | τας χειρας (et. ℵ^{c}): ℵ* syr^{hr} την χειραν. Praeterea e Chr^{8,599} (sed $^{edd\,aliq}$ habent) om εκτεν. τ. χει. σου και | αλλος cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ cop aeth ... ℵ*et^{c}C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2^{pe} syr^{hr} et$^{p\,mg}$ arm Chr^{8,599} (sed non omnes edd) Cyr^{4,1120} (non item $^{edd\,pri}$) et^{757} Nonn$^{φ\,112}$ αλλοι | σε ante ζωσ. cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg Chr Cyr$^{4,1120\,edd\,pri}$ ... ℵBC^{2} (non 1. 33. rell) Cyr^{4,1120} et^{757} post ζωσ. pon | ζωσει (M al^{5} -ση) cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth Cyr$^{1120\,edd\,pri}$ ...

12, 33 13, 36 2 Pe 1, 14 19 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ
τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. 20 ἐπιστραφεὶσ ὁ Πέτροσ
21, 7 βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦσ ἀκολουθοῦντα, ὃσ καὶ
13, 23 ss ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθοσ αὐτοῦ καὶ εἶπεν· κύριε, τίσ
ἐστιν ὁ παραδιδούσ σε; 21 τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτροσ λέγει τῷ
Ἰησοῦ· κύριε οὗτοσ δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἐὰν αὐτὸν

ℵ(*et^{c})C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2pe syr^{hr} et$^{p\,mg}$ arm Chr Cyr^{757} et^{1120} ζωσουσιν (D ζωσουσει, C^{2} ζωσωσιν) | οισει: ℵ^{c}Π 1. 19. 22. 2pe Cyr^{757} et^{1120} αποισουσιν, C^{2} 33. arm syr^{hr} et$^{p\,mg}$ Chr (sed$^{mosc\,2}$ αξουσιν) οισουσιν, D απαγουσιν (d *ducent*). Confirmat istam lectionem Chr ^{3,595} περὶ πέτρου φησὶν ὁ χ̅ς̅ ὅτι οἴσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc et^{10,85} ὅταν γάρ φησι γηράσῃσ, τότε ζώσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου etc. Praetereaque ℵ^{c}AD 1. 2pe (19? 22?) a c ff^{2} em sah^{mün} cop syrr arm aeth Cyr^{757} et^{1120} add σε ... ℵ* ποιησουσιν σοι | οπου ου θελεισ (ℵ^{c}): ℵ* οσα ου θελεισ | ου: D* συ (?), D^{2} συ ου, ut (*tu non*) d it vg (exc fos mt). Nonn$^{\varphi\ 112sq}$ sic: καί σε περισφίγξουσιν ἀφειδέεσ ἀνέρεσ ἄλλοι | εἴσ τινα χῶρον ἄγοντεσ ὃν οὐ σέο θυμὸσ ἀνώγει.

19. τουτο (et. Or^{1,421}): D Or^{1,309} Chr^{8,600} ταυτα | δε: 69. om | ειπεν: 1. Chr^{8,600} ελεγεν | τον θεον: e *eum* | και τουτο: Δ syr^{sch} κ. ταυτα

20. επιστραφεισ sine copula cum ABCΠ* 33. w^{scr*} b c e g vg arm perss ... ς (Gb^{0}) add δε cum ℵDXΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler f cop syr^{p} Caes^{135} Cyr ^{4,1121} Anast^{antioch} in$^{cat\,ox\,410}$. Similiter a ff^{2} fos syr^{sch} et^{hr} aeth και επιστρ., Chr^{8,600} στραφεισ ουν | ο πετροσ (et. Or$^{4,437.\ 440}$ γεγραπται ωσ επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει etc): 1. om ο | ο ι̅ς̅ (et. Or^{bis}): D om ο | ακολουθουντα οσ (et. Or^{bis}) ... ℵ* om, ℵ^{a} suppl ακολουθ. non item οσ, ℵ^{c} etiam οσ suppl. Etiam ff^{2} om ακολουθ. | αυτου: c^{vid} a f του ι̅υ̅ | και ειπεν (ℵc; ℵ* Chr λεγει) sine additam cum ABX unc rell al pler it^{pler} vg syr^{utr} rell Or^{bis} Chr: ℵCD 33. ff^{2} fos syr^{hr} cop aeth Cyr add αυτω | κυριε: G και ... c* 435. om. Praeterea e post επι το στηθ. αυτου pergit *et dixit domine hic autem quid* (v. 21 exeunte) omissis mediis omnibus. Ad verba οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω etc cf Or^{4,440} οὐ γαρ γεγραπται· οσ ην ανακειμενοσ εν τω κολπω αυτου. | παραδιδουσ: D -διδων

21. τουτον ουν cum ℵBCD 33. b c f ff^{2} g (a hiat, e vide ante) vg cop syr^{p} c.* (aeth *et illum videns*) Or^{4,437} Anast^{anti} in$^{cat\,411}$ Cyr^{4,1121} ... ς Ti om ουν cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{sch} et^{hr} arm. Apud Chr^{4,600} similiter atque in e legitur, post verba enim επι το στηθοσ αυτου pergit και λεγει· κυριε, ουτοσ δε τι, omissis mediis. | ο πετροσ: X add ακολουθουντα | λεγει: ℵ f g (vide ante e) vg^{cle} (et. fos gat mm al, non item am fu em al) ειπεν | τω ι̅υ̅: D^{gr*} αυτω ι̅υ̅ ... 248. 48^{ev} (al^{vid}) αυτω | κυριε: ℵ om

22. εαν (et. Or^{4,438}): e f q *si*, ff^{2} fu* *si sic* (item d *si eum volo sic manere*) ... b c g (a hiat) vg (ita fu^{2} i. e. ex emend. Victoris) Amb$^{ps\,45,930}$ et

θέλω μένειν ἕωσ ἔρχομαι, τί πρὸσ σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 ἐξῆλ-
θεν οὖν οὗτοσ ὁ λόγοσ εἰσ τοὺσ ἀδελφοὺσ ὅτι ὁ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ
οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι οὐκ ἀποθνή-
σκει, ἀλλ'· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕωσ ἔρχομαι.
24 Οὗτόσ ἐστιν ὁ μαθητὴσ ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ 19, 35 3 Io 12
γράψασ ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.

---

^{118,1225} et$^{luc\,1411}$ et^{alib} (sed$^{excess\ sata\ 1114}$ *si – sic*) *sic* | *μενειν* (it^{pler} *manere*, b *remanere*, c *permanere*): *μεν. ουτωσ*, d ff$^{2\cdot}$ vg^{edd} (vide ante) *sic manere*. Cf et. Hier$^{iovin\,1}$ *Quid ad te si eum volo sic esse* | *ερχομαι*: Γ i^{scr} al^{5} *-ωμαι* | *συ*: c (sive* sive^{2}) add^{vid} *δε*, item add cop | *μοι ακολουθει* cum ℵABC*D 1. 33. 11^{pe} (ex sil) it^{pler} vg Or Cyr^{4,1121} Anast^{antioch} in$^{cat\,ox\,411}$ ... ς *ακολουθ. μοι* cum C^{2}XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f cop

23. *ουτοσ* ante *ο λογοσ* cum ℵBCD 1. 33. 2^{pe} a b c e f ff$^{2\cdot}$ q (d *hic verbus*) gat syr^{sch} et^{hr} ... ς Ti post *ο λογοσ* cum AXΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler Chr^{8,601} Nonn$^{φ\,129}$ Cyr$^{edd\,pri}$ item *sermo iste* g vg syr^{p} arm ... 3. 250. y^{scr} al pauc ing* Or^{4,438} Cyr^{4,1121} Chr$^{mosc\,3}$ om | *οτι*: D arm *και εδοξαν οτι* | *και ουκ ειπεν* cum ADX unc rell al pler a b e f ff$^{2\cdot}$ g q vg syr^{p} arm aeth (cop^{wi} sine copula) ... ℵBC 33. c cop^{schw} (ex^{dz}) syr^{sch} et^{hr} Or Chr Cyr *ουκ ειπ. δε* | *αυτω* (et. Or): D 61^{mg} *αυτο* (d *illud*) ... 69. a vg^{cod} (ap Gb) syr^{sch} pers^{p} Chr$^{8,601\,bis}$ om | *ο ις* (et. Or): XA* om | *οτι* (et. c f ff$^{2\cdot}$ g Or etc): DA a b e vg (et. am fu ing al, sed non edd^{omn}) om | *αποθνησκει*: D e *αποθνησκεισ* (d e *morieris*) | *αλλ*: D *αλλα* | *εαν* (*si* e f q): a b c vg (et. am fu gat fos em ing) *sic* ... ff$^{2\cdot}$ om | *εωσ ερχομαι* sine additam cum ℵ* 1. 22. 2^{pe} 63^{ev} a e arm Chr^{8,601} ex$^{mosc\,5}$ ... ς Ln Ti add *τι* (D^{gr} om) *προσ σε* cum ℵ^{a}ABC(D)XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler b d f ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth Or^{4,438} Chr$^{8,601\,montf}$ Nonn$^{φ\,135}$ Cyr^{4,1121}; item c add *quid ad te? tu me sequere*

24. *ο μαρτυρων* (et. Or^{4,438}): B Cyr^{4,1122} *ο και μαρτ.* | *περι τουτων* (syr^{sch} add *παντων*): 63. 73. 253. 440. c^{scr} *περι τουτου* ... a e *de Iesu* (e *-um*) | *και γραψασ* cum ℵ*ACXΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler f g vg (hi^{3} *et scripsit haec*) syr^{sch} et^{hr} Or Chr^{8,601} ... ℵ^{a} 4. 33. 69. 122** 124. 6^{pe} c arm syr^{p} c.* Cyr^{4,1122} praem *ο* (fit igitur *ο και γρ.*) ... Ln c. BD b (e) (ff$^{2\cdot}$) q cop aeth *και ο γραψ.* (b q *et qui scripsit haec*, ff$^{2\cdot}$ *et quia scripsit haec*, e *et qui de eo scripsit*) ... a *et quis scripsit haec scimus* (pergit *et scimus*) | *και οιδαμεν*: G *ο και οιδαμ.* | *αυτου η μαρτυρ. εστιν* cum BC* (cop^{dz} *η μαρτ. αυτου αληθησ εστιν*), item D 48^{ev} Cyr *εστιν αυτου η μαρτυρ.*, 33. *αυτου εστ. η μαρτ.* ... ς Ln *εστ. η μαρτυρ. αυτου* cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ^{supp} unc^{7} al pler it vg cop^{edd} Chr^{8,601}

25. Non addidimus hunc versum cum ℵ* (per errorem cum Millio Wtst Gb credebamus antea etiam codicem 63. absque versu 25. scriptum esse. At periit, ut Scriv. docuit, eius folium extremum cum eoque versus ultimus, sed superest nonnihil de commentario quo is explicatur, quemadmodum etiam post *η μαρτυρια αυτου*, quibus verbis

exit folium quod praecedebat ultimum, colon non punctum positum est.) Praeterea conferenda sunt complurium codicum scholia, ut quod Matthaeius ex 237. protulit: *ἄλλοσ δὲ προσθήκην εἶναί φησι* (137. al mu *ἄλλοι* et *φασιν*) *τοῦτο, τεθεικότοσ μὲν αὐτὸ τινὸσ τῶν φιλοπόνων ἔξωθεν* (137. al mu add *ἐν παρενθήκῃ*), *εἰσ παράστασιν τοῦ πλείονα εἶναι τῶν γεγραμμένων τὰ γεγενημένα παρὰ τοῦ κυρίου θαύματα, κατὰ μέροσ δὲ ὑφ᾽ ἑτέρου ἀγνοίᾳ τοῦ πρώτου τυχὸν ἔσωθεν* (137. etc *τὰ ὑπὸ τ. κυρ. γεγενημένα θαυμαστά· καταγέντοσ δὲ ἔσωθεν ἀγνοίᾳ τυχὸν τοῦ πρώτου γραφέωσ, ὑπὸ τινὸσ τῶν παλαιῶν μὲν οὐκ ἀκριβῶν δέ,*) *καὶ μέροσ τῆσ τοῦ εὐαγγελίου γραφῆσ γενόμενον* (137. etc *γεγονότοσ*), *διὰ* (137. etc *ὅπερ διὰ*) *πάντων τῶν εὐαγγελίων ὁ χρόνοσ καὶ ἡ συνήθεια φέρεσθαι παρεσκεύασεν.* Pro *διὰ πάντων τ. ευαγγ.* etc cod. 36 sic: *εἶτα τοῦ χρόνου καὶ τῆσ συνηθείασ διὰ πάντων αὐτὸ τῶν εὐαγγελίων φέρεσθαι παρασκευάσαντοσ, οὕτωσ βεβαίαν ἐσχηκότοσ τὴν δόξαν παρὰ πᾶσι τοῖσ πιστοῖσ, ὥστε ἀληθῶσ μέροσ ἓν καὶ τέλοσ τῶν παρὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ γραφέντων ποιήσασθαι, ἵνα μὴ δόξωμεν τοὺσ θεοπνεύστουσ τῶν εὐαγγελιστῶν διαιρεῖν ἢ καὶ παραχαράσσειν λόγουσ.* (Praetereamus reliqua) ...... ς Ln Ti sic habent: *ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα* (lege ut et. Ln ἃ c. ℵBC*X etc) *ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽ ἕν, οὐδὲ* (scribe οὐδ᾽ ut et. Ln c. ℵBDΔ etc) *αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι* (scribe *-σειν* c. ℵBC* etc) *τὰ γραφόμενα βιβλία* cum ℵ^a ABCDEGHKMSUXΓΔΛΠ^supp al omn it vg rell Or^3,630 et^4,13· 216· 352 item ap Eus^hist 6,25 et^int 3,964 Pamphil^apol 15 (Gall^4) Naz^1,511 Chr^3,923 et^8,601 Nonn φ 139 Cyr^4,1123 Amm^cat cord 474 Sev^ibid Isid^ibidem Aug^ioh r24,8 Gaud^serm 3. Sed differunt plura. Ut enim iam indicatum est α (pro οσα) legendum cum ℵBC*X 33. 77. 108. 440. 44^ev Or^4,216 Chr Cyr (c f q vg *quae fecit*; a b e ff^2· *et alia autem* [b *quidem*, a om] *multa fecit Iesus*) ... ς οσα cum AC^2D unc^11 al pler syr^p mg gr. Item pro ο ις D ο χς ις. Add vero ad ο ις 76. 247. 435. c^scr syr^hr *ενωπιον των μαθητων αυτου*, item b *quae non sunt scripta in hoc libro.* Item legendum est ουδ cum ℵBDΔ 1. 69. Or^4,352 ... ς Ti ουδε cum ACXΓΛΠ unc^7 al pler Or^3,630 et^rell Chr Cyr. Item legendum *χωρησειν* cum ℵBC* Or^4,216 (et^3,630 *χωρειν*) (c^scr *χωραισειν*), item cop *non valiturum esse capere* ... ς Ln Ti *χωρησαι* cum AC^2D unc rell al omn^vid it vg (b c e f ff^2· blan am fu ing gat mt *capere*; a ff^2· sab g q vg^cle arm *capere posse*) syr^p mg gr rell Or^4,13· 352 et ap Eus^hist Chr (et. ^3,923) Cyr Nonn (*ἀεῖραι*) Or^int (*capere potuisse*).

Ad finem libri (i. e. post *βιβλία*) ς (= Gb Sz) add *αμην* cum EGHK MSUXΓΔΛΠ^supp al pler c f am syr^p (ex uno codice) et^mg (*in Graec. est αμην* [*αμιν*]) aeth Cyr^4,1123 ... omisimus cum ℵABC^vid D 1. 19** 22. 33. 90* 240. 244. al (sed pauc) a b e ff^2· g q vg^cle (et^cdd certe^pler) sah mün cop syr^sch et^p in^cdd pler (nec add syr^hr) arm (nec add Or^4,216 Chr^8,601· 3,923)

Subscriptiones: ℵ*KMUXΓ al mu nil subscriptum habent (sed ad ℵ cf de subscriptionibus et inscriptionibus in Prol. Ni Ti ex Sin. cod. p. XXXI, cap. II, 5. ... B *κατα ιωανην* ... ℵ^a ACESΔΛ 22. 33. al mu *ευαγγελιον κα. ιωαννην* ... HΠ^supp d^scr al mu *τελοσ του κατα ιωαννην* (Π^supp al add *αγιου*) *ευαγγελιου* ... D *ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχε-*

ται ευαγγελιον κατα λουκαν. Similiter a b d e f ff^{2} q *evangelium* (q om) *secundum* (e *cata*) *iohannem* (ff^{2} *ioannem*, d *iohanen*) *explicit* (a pon ante *evang.*, q add *amen*, b *in deo*) *incipit evangelium* (ita d f; a b e ff^{2} q om) *secundum* (e *cata*) *lucan* (a *lucanum*, ff^{2} *lucanum amen*) ... g gat mm mt *explicit evangelium secundum* (gat mm *cata*) *iohannem* (gat mm *ioannem*); c *explicit evangelium iohannis.* Praeterea add HSΛ al pl versuum (στιχοι) numerum: HS al pl ͵βτ', Λ al mu ͵βσι', al ͵βι', ͵βκδ', ͵ατ', δισχιλιοι τριακοσιοι (ut 246.) et aliter. Item Λ al pm κεφαλαια (σλβ', ut Λ al pl; ad eundem numerum notatio marginalis codicum CK etc procedit; in AM ultimus est σλα'), item τιτλοι (qui in antiquiss. cdd pler praeter ℵBD singulis evv praeponuntur: numero sunt ιη' ut in ACΔ, aut ιθ' ut in KM: quae differentia pendet ab historia mulieris adulterae, vide supra), aliquot et. ρηματα (͵βχ' vel ͵ατλα' vel ͵ατλη'. Ath: *voces* 2600). In B numerantur capita 80. Praeterea multi (ut iam S) subscriptiones (ευαγγ. κα. ιωανν. ut S vel ut G^{supp} το κα. ιω. ευαγγ.) auctas habent his: εξεδοθη μετα χρονουσ λβ' (al λ' vel τριακοντα, G^{supp} vero κ') τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ (G^{supp} αναλυσεωσ. Certe enim αναλυ quod in cod. scriptum est additis per compendium εωσ litteris potius αναλυσεωσ quam αναληψεωσ praebet, nisi υ per itacismum pro η positum esse statuamus). Notabile est etiam quod in Λ 262. aliis, ut iam supra vidimus, notatur: εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των αυτων αντιγραφων εν στιχοισ ͵βσι', κεφφ. ͵σλβ'. Denique in nonnullis haec et similia adnotantur: εγραφη ελληνιστι εισ εφεσον μετα τριακοντα ετη (237. ad haec add οι δε λεγουσι· μετα χρονουσ τριακοντα δυο) τησ αναληψεωσ του κυριου επι δομετιανου βασιλεωσ (ut 160.). Similiter syr^{sch}: *finitum est evangelium sanctum praedicationis Iohannis evglstae, quod locutus est Graece Ephesi*; item syr^{p} in antiquiss. cod. Assem. 1.: *explicit scriptura sancti evangelii Iohannis; locutus est autem et scripsit Ionice in Epheso* (apud White simplicius *finita est descriptio evglii sancti Ioh. quod locutus est Graece*) ... εξεδοθη μετα χρονουσ λβ' τησ του χ̅υ̅ (246. add του θεου ημων) αναληψεωσ εν πατμω τη νησω (ut 246. 252.) ... συνεγραφη υπο τουτου ιωαννην, οτε ην εν εξορια εν πατμω τη νησω υπο τραϊανου του βασιλεωσ, και εξεδοθη εν εφεσω δια γαϊου του ξενοδοχου των αποστολων μετα λβ' χρονουσ τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ (ita 145.). Ad quae cf Suidas sub ιωαννησ, ubi haec leguntur οτι ο θεολογοσ και ευαγγελιστησ απο τησ εν πατμω εξοριασ επανελθων συνταττει το ευαγγελιον ων ετων ρ', διαρκεσασ εωσ αλλων ετων ρκ' .. ar^{e} *finitum est evangelium Iohannis filii Zebedaei apostoli unius ex duodecim. Scriptum illud Graece populo urbis Ephesi post ascensionem domini nostri in caelum corpore anno trigesimo regnante Nerone imperatore Romano. Finiuntur autem cum illo IV evv. sancta, ceu quattuor flumina vitae, et gloria sit deo.* Similiter pers^{p} ad omnia 4 evv respicit: *finita sunt quattuor evangelia gloriosa Matthaei et Marci et Lucae et Iohannis.* Ceterum h. l. nec praetereundum videtur quod in prologo evangelii secundum Ioh, quemadmodum cod. Vat. Alex. num. 14 saeculi noni praebet, legitur (cf libellum meum: *Wann wurden unsere Evv. verfasst*, ed. IV. 1866 p. 118 sq): *evangelium iohannis manifestatum et datum est ecclesiis ab iohanne adhuc in corpore constituto, sicut papias*

nomine hierapolitanus discipulus iohannis carus in exotericis id est in extremis quinque libris retulit. Disscripsit vero evangelium dictante iohanne recte. Quibuscum conferendus est prologus apud Corderium praeposita *ἀνεπιγράφου* nota: *ὕστατοσ γὰρ τούτων ἰωάννησ – πάνυ γηραλέου αὐτοῦ γενομένου, ὡσ παρέδοσαν ἡμῖν ὅ τε εἰρηναῖοσ καὶ εὐσέβιοσ καὶ ἄλλοι – κατ᾿ ἐκείνου καιροῦ* (*κατ᾿ ἐκεῖνον καιρὸν*?) *αἱρέσεων ἀναφυεισῶν δεινῶν ὑπαγόρευσε* (sic) *τὸ εὐαγγέλιον τῷ ἑαυτοῦ μαθητῇ παπίᾳ εὐβιώτῳ τῷ ἱεραπολίτῃ, πρὸσ ἀναπλήρωσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ κηρυξάντων τὸν λόγον.*

LIPSIAE, EXSCRIPSERUNT GIESECKE & DEVRIENT.